EDİRNELİ NAZMÎ

MECMA'U'N-NEZÂ'İR

(İnceleme - Tenkitli Metin)

Hazırlayan

Prof. Dr. M. Fatih KÖKSAL

2012

T. C. KÜLTÜR VE TURİZM BAKANLIĞI
KÜTÜPHANELER VE YAYIMLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
3377

KÜLTÜR ESERLERİ
517

Eser Adı: Mecma‘u’n-Nezâ’ir
Şair: Edirneli Nazmî
Hazırlayan: M. Fatih KÖKSAL

2012
ISBN: 978-975-17-3640-6

www.kulturturizm.gov.tr
e-posta: yayimlar@kulturturizm.gov.tr

Bu kitap internet ortamında ilk kez yayımlanmaktadır.

Bu kitabı,
doktora tez hocam Prof. Dr. Osman Horata
ve onun şahsında
yetişmemde emeği geçen
bütün hocalarıma
ithaf ediyorum.

ÖZGEÇMİŞ

1961 yılında Kayseri'nin Talas ilçesinde dünyaya geldi. Erciyes Üniversitesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünü bitirdi (1987-1988). Osmaniye ve Kayseri'de sekiz yıl öğretmenlik yaptıktan sonra 1996 yılında Cumhuriyet Üniversitesine Eski Türk Edebiyatı araştırma görevlisi olarak girdi. Aynı yıl içinde Erciyes Üniversitesinde yüksek lisansını tamamladı. Hacettepe Üniversitesinde başladığı doktora eğitimini *"Edirneli Nazmî Mecma'u'n-nezâ'ir (İnceleme-Tenkitli Metin)"* adlı çalışmasıyla tamamlayarak 2001 yılında doktor unvanını aldı. 2002'de Gazi Üniversitesi (2006 yılından itibaren Ahi Evran Üniversitesi) Kırşehir Fen-Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'ne yardımcı doçent olarak atandı. 2004 yılında doçent, 2010 yılında profesör oldu. Hâlen aynı bölümde öğretim üyesi olarak çalışmaktadır. Evli ve iki çocuk babası olan M. Fatih Köksal'ın, 10'u telif, dördü editörlük olmak üzere 14 kitabı, çeşitli dergilerde 100 civarında bilimsel makale ve tebliği, muhtelif ansiklopedilerde 200'e yakın maddesi yayımlanmıştır.

Yazarın yayımlanan telif kitapları şunlardır:

Osmanlı Toplumunda Sadat-ı Kiram ve Nakibüleşraflar- Ahmed Rif'at Devhatü'n-nukabâ (H. Yüksel'le beraber), Sivas, 1998; *Kayserili Divan Şairleri*, Geçit Yay., Kayseri, 1998*; Yenipazarlı Vâlî – Hüsn ü Dil*, Kitabevi Yay., İstanbul, 2003; *Dervîş Hayâlî – Ravzatü'envâr*, Kitabevi Yay., İstanbul, 2003; *Klâsik Türk Şiiri Araştırmaları*, Akçağ Yay., Ankara, 2005*; Sana Benzer Güzel Olmaz – Divan Şiirinde Nazire*, Akçağ Yay., Ankara, 2006; *Ahi Evran ve Ahilik*, Kırşehir Valiliği Yay., Ankara, 2006; *Kırşehir Müzesindeki Ahilik Belgeleri* (O. Kurtoğlu, H. Karaköse, Ö. Şenödeyici ile beraber), Kırşehir Valiliği Yay., Ankara, 2008; *Klâsik Dönem Osmanlı Nesri* (C. Okuyucu ve A. Kartal'la beraber), Kesit Yay., İstanbul, 2011; *Mevlid-nâme*, TDV Yay., Ankara, 2011.

ÖZET

Nazirecilik, Türk şiirinin en köklü ve en yaygın geleneklerinden biridir. Nazirelerin, şiir meraklısı ve aynı zamanda şiir sanatına derin vukufu olan bazı kimseler tarafından derlenmesiyle “nazire mecmuaları” dediğimiz eserler meydana getirilmiştir. Bu mecmualar, devirlerinin genel beğenilerini, şairler arası etkileşimleri ortaya koymalarının yanı sıra başka kaynaklarda adına rastlanmayan çok sayıda şairin yüzlerce şiirini sergilemeleri gibi birçok bakımdan edebiyat tarihimize katkılar sağlayan malzemelerdir.

Nazire mecmualarının bazılarının kimin tarafından derlendiği / düzenlendiği belli değilken bazılarının derleyicisi bellidir. Edebiyatımızda derleyeni belli nazire mecmualarının sayısı oldukça azdır. Bunların en önemlilerinden biri de 16. Yüzyıl şairlerinden Edirneli Nazmî tarafından düzenlenen Mecma’u’n-nezâ’ir’dir. Bu çalışmanın konusu olan Mecma’u’n-nezâ’ir, 357 şairin elifba ve vezinlere göre sıralanmış 5527 şiirini ihtiva eden çok büyük bir nazire mecmuasıdır. Son derece ilginç ve renkli bir edebî kişiliğe sahip olan Edirneli Nazmî, Divan’ı gibi Mecma’u’n-nezâ’ir’ini de hassas bir ansiklopedist titizliğinde tertip etmiştir.

Edirneli Nazmî’nin bu büyük nazire mecmuası, bütün nazire mecmualarının edebiyat tarihimize olan genel katkılarının yanında, barındırdığı binlerce şiirle 14, 15 ve 16. yüzyıl divan şiiriyle ilgili çok zengin bir malzemeyi de önümüze sermektedir.

Bu çalışmayla, Mecma’u’n-nezâ’ir’in tenkitli metni ortaya konulmuş, Edirneli Nazmî’nin hayatı, eserleri ve edebî kişiliği ile Mecma’u’n-nezâ’ir tanıtılmıştır.

SUMMARY

The writing nazire (*imitatio*) is one of the oldest and common traditions of Turkish poetry. The *nazires collections* became into existence as nazires were collected by some people who are anxious for poetry and who have a deep poetry backround. These collections have many contributions to our history of literature since they indicate the fancies of their are and influences among poets and, besides, they exhibit hundreds of poems of many poets whose names are not avaible in other sources.

At the collectors of some of nazire collections are known, it is not clear who composed or collected the some other collections. The number of collectors known of nazires collections is restricted to a very few. The on of the important nazires is the Mecma’u’n-nezâ’ir that was collected by Edirneli Nazmî who was o poet from 16th century. Mecma’u’n-nezâ’ir that is subject of this study, is a very big nazires collection comprising 5527 poems of 357 poets sorted by Arabic alphabet and meters of he poems. Edirneli Nazmî, whose personality is extremely interesting and colorful, arranged Mecma’u’n-nezâ’ir with an encyclopedic peevishness as he arranged his Divan.

This big nazires collection of Edirneli Nazmî, exhibits many rich materials regarding 14th, 15th and 16th centuries divan poetry with the thousands of poems that is contains.

Within this study, the text of Mecma’u’n-nezâ’ir with criticsm was put forward. Mecma’u’n-nezâ’ir was tried to be introduced with the life of Edirneli Nazmî, his works and his personality of literary.

İÇİNDEKİLER

Ö N S Ö Z

Bir edebî terim olarak “nazire”yi, “Bir şairin, başka bir şairin beğendiği veya bir şekilde ilgi duyduğu bir şiirinin hem şekil, hem içerik ve söyleyiş olarak benzerini ortaya koyması” olarak tanımlamak mümkündür. İnsanın tabiatında var olan taklit etme güdüsü, sanat olgusunun var oluşunun da önemli etkenlerinden biridir. Nazire elbette taklitle eşdeğer bir kavram olmamakla birlikte, taklit ve takip güdüsünün, eski üstatlara duyulan saygı, güzel söyleyişlerin daha üstününü ortaya koyabilmek, onları tazelemek ve yüceltmek arzusuyla birleşmesi nazire yazmayı bir gelenek haline dönüştürmüştür.

Nazirecilik, klâsik şiirimizin daha kuruluş döneminden itibaren başlamış, son ustalarını da kaybettiği 19. yüzyılın sonlarına kadar varlığını sürdürmüş, edebiyatımızın en köklü ve etkinliğini uzun süre devam ettirebilmiş önemli bir geleneğidir. Cumhuriyet döneminde bile nazireyle meşgul olan şairlere rastlanması bu geleneğin ne denli yaygın ve etkili olduğunun açık bir göstergesidir. Nazirelere, diğer şiir mecmualarında da rastlanılabilmekle birlikte, nazire mecmualarında yüzlerce, binlerce nazireyi bir arada buluruz.

Mecma’u’n-nezâ’ir’in derleyicisi Edirneli Nazmî, içinde Türkî-i Basît ile yazılmış şiirlerin de bulunduğu Divan’ından ziyade 14, 15 ve 16. yüzyıllarda yaşamış şairlerin binlerce naziresini bir araya getirdiği bu büyük nazire mecmuasıyla tanınmıştır. Halbuki, manzumelerinde, ne kendisinden önceki şairlerde, ne de sonra gelecek olanlarda görülmeyen şeyleri deneyen Nazmî, bu yönüyle de oldukça ilginç ve renkli bir edebî şahsiyettir. Onun söz konusu farklılıklarının en çarpıcılarını; hemen bütün nazım şekillerinde en çok şiiri yazarak Türk şiirinin en hacimli divanını ortaya koyması, hiç kimse tarafından

kullanılmamış, bir kısmı kendi icadı olan farklı aruz bahirlerini denemesi, divanını benzeri görülmemiş şekilde tanzim etmesi olarak sıralayabiliriz.

Mecma'u'n-nezâ'ir'in tanıtıldığı bölümde eseri genel anlamda tanıtıcı olan adı, yazılışı, tertip şekli üzerinde durulduktan sonra eserin değerlendirilmesine geçilerek şairlerin kafiye, vezin ve redif konusundaki tercihleri ortaya konulmuştur. "Nazire Yazarlarının Şair Tercihleri" başlığı altında ise hangi şairlere kimlerin ne kadar nazire yazdığı bir listesi halinde gösterilmiştir. Bu liste, hem tek tek şairler için, hem de yaklaşık üç yüzyılı kapsayan bir dönem için klâsik şiirimiz üzerine türlü hususlarda araştırma yapacaklara önemli ipuçları verecek bir yapı arz etmektedir. Burada kendisine en çok nazire yazılan şairden başlanmak suretiyle aşağıya doğru, her şair için ayrı ayrı, kaç zemin şiiri bulunduğu, zemin şiirlerin metindeki sıra numarası, o şaire hangi şairlerin kaç adet nazire yazdığı gibi bilgiler yer almaktadır.

Çalışmamızın bundan sonraki kısmında "*Şairler Dizini*", ve "*Kaynakça*" yer almaktadır. "Şairler Dizini"nde tenkitli metinde şiiri yer alan şairler alfabetik olarak sıralanmış ve şiirlerinin tamamının kitabın kaçıncı sırasında yer aldığı gösterilmiştir.

"Metin", çalışmamızın III. ve en geniş bölümüdür. "Tenkitli Metin"e geçmeden önce nüshalar tanıtılmış, metnin hazırlanmasında uygulanan yöntem ifade edilmiş ve transkripsiyon sistemi ve metin tespitiyle ilgili açıklamalara yer verilmiştir. "Tenkitli Metin" Mecma'u'n-nezâ'ir'in bilinen yedi nüshasından dördünün karşılaştırılmasıyla oluşturulmuştur. Ayrıca bir mukayeseye imkân vermesi açısından divanları tenkitli metin halinde yayımlanmış şairlerin divanları da kullanılmıştır. Hem Mecma'u'n-nezâ'ir'de hem Ömer b. Mezîd'in Mecmû'atü'n-nezâ'ir'inde yer alan şiirlerde tespit ettiğimiz farklılıkları da belirttik. Bu eserlerdeki farklılıklar metne dâhil edilmeyip sadece nüsha farklılığı gibi aparatta gösterilmiştir.

Bu hacimli çalışmanın bitirilmesinde, doktora tez hocam Prof. Dr. Osman Horata'nın bilimsel desteklerinin yanı sıra anlayış ve yüreklendirmelerinin katkıları her türlü takdirin üstündedir; teşekkür eeiyorum.

Doktora babamdan sonra, doğmak için bu çalışmayı (tez hâlinde iken) bitirmemi bekleyen yavrularım -ki gerçekten bilgisayara son tuşu vurduğum gecenin sabahı dünyaya gözlerini açmışlardır- Ahmet Fevzi ve Fatma Zehra, bana "zaman" tanıdıkları için herhâlde teşekkür etmem gerekenlerin başında

gelirler. Epeyce bir zaman ihmal etmek zorunda kaldığım anneleri sevgili eşim Aysel Hanımefendi'nin evde; o zamanki bölüm başkanım, değerli hocam Prof. Dr. Nazım H. Polat'ın bölümde gösterdikleri anlayış, sabır ve verdikleri destek bana hız ve güç vermiştir.

Yetişmemde emeği geçen bütün hocalarıma, ama öncelikle bana eski edebiyatımızı sevdiren Klâsik edebiyatımızın en büyük mütehassıslarından Haydar Ali Diriöz'e ve eşleri -merhum- Prof. Dr. Meserret Diriöz'e, yine lisans ve yüksek lisans derslerinden hocam Prof. Dr. Cihan Okuyucu ve doktora hocam Prof. Dr. Fatma Tulga Ocak Hanımefendi'ye, ilim ciddiyeti ve hassasiyetinden istifade etmeye çalıştığım hocam Prof. Dr. İsmail Ünver'e üzerimdeki emeklerinden dolayı ayrı ayrı teşekkür etmek, benim için ödenmesi zevkli bir borçtur.

Prof. Dr. M. Fatih KÖKSAL

Kırşehir, Ocak 2012

KISALTMALAR

AKM	: Atatürk Kültür Merkezi
AÜEF	: Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi
DTCF	: Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi
b.	: bin (oğlu)
bkz	: Bakınız
Çev.	: Çeviren
DTCF	: Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi
Ed.	: Editör
TDE	: Türk Dili ve Edebiyatı
G.Ü.	: Gazi Üniversitesi
H.	: Hicrî
Haz.	: Hazırlayan(lar)
İÜ	: İstanbul Üniversitesi
İÜEF	: İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi
krş.	: Karşılaştırımız
MEB	: Millî Eğitim Bakanlığı
MN	: Mecma'u'n-nezâ'ir
MÜFEF	: Marmara Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi
Div.	: Divan
msl.	: mesela
Nu.	: Numara
ö.	: ölümü
SBE	: Sosyal Bilimler Enstitüsü
TDK	: Türk Dil Kurumu
TDVİA	: Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Ansiklopedisi
TAE	: Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü
Trs.	: Tarihsiz
TTK	: Türk Tarih Kurumu
TY.	: Türkçe Yazmalar
vd.	: ve diğerleri
v.dv.	: ve devamı
yk.	: yaprak
yy.	: yüzyıl
yz.	: yazma

GİRİŞ: NAZİRE MECMUALARI

Nazire mecmuaları, edebiyat tarihimizin aydınlatılmasındaki katkıları dolayısıyla son derece önemli eserlerdir. Çeşitli dönemlerde rağbet gören şairlerin ve şiirlerinin kimler üzerinde, ne derece etkili oldukları, şairler arasındaki teselsül bağları, devir şairlerinin şiir anlayışları, eğilimleri, zevkleri, işledikleri konular, kelime kadroları, kafiye, redif ve vezin tercihleri gibi önemli bilgilerin çoğuna, nazire mecmualarını inceleyip değerlendirerek ulaşabiliriz. Ayrıca çeşitli sebeplerle şuarâ tezkireleri veya diğer kaynaklara girememiş kimi şairleri, kaynaklarda ismi geçen fakat divan tertip edemediği için unutulmuş şairlerin şiirlerini, divanı olan bazı şairlerin de divanında yer almayan şiirlerini bu mecmualarda bulabilmek mümkündür.

Ali Nihad Tarlan'ın genel olarak şiir mecmualarının öneminden bahsederken değindiği hususlar nazire mecmuaları için de geçerlidir. Tarlan, mecmuaların bir devrin düzenleyen şahsın üzerinde tekâsüf eden edebî zevkini, san'at anlayışını, ruhî ihtiyaçlarını ve edebiyat zeminini bize aksettiren eserler olduğunu, birinci safa geçen şairlerin başarı sırlarını bunlar sayesinde keşfedebileceğimizi, tezkirelerde divan sahibi olarak geçen fakat divan metni elde bulunmayan şairlerin birçok şiirleri ile ara sıra başarılı şiirler kaleme almış heveskâr şairlerin şiirlerinin bu güne kadar bu mecmualar sayesinde geldiğini, nazire ve tahmisleri barındıran mecmualar sayesinde etkileme ve etkilenmelerin tespit edilebileceğini belirtmektedir (Tarlan 1946a: 122-123).

Tarlan devamla, bu şekilde şiir toplayanların hemen daima şiirden anlayan kimseler oldukları için mürettiplerin düştükleri imlâ hatalarının bunlarda pek görülmediğini bu sebeple de mecmuaların divan nüshalarından daha güvenilir kaynaklar olduğunu ifade etmektedir. Mecmuaların güvenilirliği konusu kuşkusuz, müellif hattı olan nüshalar için geçerli bir husustur.[1]

Nazire mecmualarının önemi benzer birçok yayında altı çizilerek vurgulanmasına rağmen bu eserler üzerine yapılan çalışmalar -son yıllara kadar- önemiyle orantılı değildir. Abdulkerim Abdulkadiroğlu (1993: 54)

[1] Şiir mecmuaları, Klâsik şiirimize mensup şairlerin şiirlerinin şiir meraklısı kimselerin zevklerine göre bir araya topladıkları bir tür defterler olduğu için hemen hepsi tektir ve bu tek nüsha aynı zmanada müellif hattı nüshadır. Nazmî'nin mecmuası gibi gördüğü ilgi dolayısıyla müstensihlerce çoğaltılan şiir mecmuası çok azdır ve burada kastettiğimiz bu az görülen türden mecmualardır.

sistemli bir tarama çalışması ile mevcut bütün nazirelerin ortaya çıkartılması ve bunların meşhur şairlerin adına ithaf edilen mekteplerin faaliyetleri cümlesinden yayınlanması gerektiğini ifade ederek böyle bir çalışmanın ne gibi sonuçlar vereceği bilinmediği için önde gelen şairlere bakış ve onları değerlendirme açı ve ölçülerini de değiştirebileceğini vurgulamaktadır (Abdulkadiroğlu 1993: 54). Bu tarzda yapılacak bir çalışmanın önemli ve faydalı olacağı şüphesiz doğrudur. Ne var ki nazire mecmuaları üzerinde derinlemesine incelemeye girişildiğinde mecmualardaki yanıltıcı bazı unsurlar yüzünden bu işin çok kolay olmadığını görüyoruz. Müellif hattı olmayan nazire mecmualarında "müstensih müdahaleleri"nin yanı sıra Haluk İpekten'in (1974: 27) "*Nazire mecmuaları nazireleri gösterirken ölçüyü çok geniş tutmuşlar; aynı vezin ve kafiyedeki bütün şiirleri nazire olarak aldıkları gibi bazen, vezin ve kafiyeleri ayrı olduğu halde ufak tefek benzerlikleri olan şiirleri bile yanyana koymuşlardır.*" doğrultusundaki tespitini Câmi'u'n-nezâ'ir ve Mecma'u'n-nezâ'ir'deki birçok örnek de teyit eder mahiyettedir.

Mecmû'atü'n-nezâ'ir: Mevcut bilgilerimize göre Türk edebiyatında yazılmış ilk nazire mecmuası Ömer b. Mezîd'in Mecmû'atü'n-nezâ'ir'idir. Orijinal nüshası Londra'da School of Oriental and African Studies Library, 27, 689'da bulunan eserin bu nüshadan istinsah edilmiş bir nüshası da Türk Dil Kurumu Kütüphanesi, Yazma A 101'de kayıtlıdır. Aynı zamanda Latin harflerine çevrilerek yayımlanmış olan (Canpolat 1982) tek nazire mecmuası olan bu eser H. 840 (1436/37)'de derlenmiştir. *"Derleyici 6 bahre ayırdığı şiirleri, uyak düzenine göre ayrıca bir sıra içerisinde düzene koymuştur. Yapıtta 84 şairden 397 şiir bulunmaktadır."* (Canpolat 1982: 9). Kısa bir önsözden sonra başlayan nazireler bölümünde ilk şiirin sahibi olan şairi çığır açıcı sayarak o şiirlere *"Ahmedî-râ-st, Şeyhî-râ-st..."* başlıklarını koyan derleyici nazire şiirlere de *"Nazîre-i Ezherî, Nazîre-i Mukbil..."* gibi başlıklar koymuştur.

Bu mecmua, ihtiva ettiği şairler bakımından edebiyat tarihimizin aydınlanması için önemli bir rol oynamıştır. Nesîmî, Ahmedî, Şeyhî gibi klâsik şiirimizin ilk ustaları olarak bilinen şairlerin nasıl bir şiir ikliminde yetiştikleri, etkilendikleri ve etkiledikleri şairler bakımından önemli izler taşıdığı gibi bulunduğu güne nazaran varlığından habersiz olunan birçok önemli şairin edebiyat tarihimize kazandırılması gibi önemli bir rol de oynamıştır. Ömer b. Mezîd'in, nazire mecmuası derleyiciliğinin de nazire yazıcılığı gibi bir nevi gelenek haline gelmesindeki çığır açıcılığı şüphesiz çok önemlidir. Nazire mecmuaları üzerinde gerekli incelemeler yapılıp birbirleriyle

karşılaştırıldıklarında varılacak sonuçların edebiyat tarihimize önemli katkılar sağlayacağını düşünüyoruz.

Câmi'u'n-nezâ'ir: Mevcut bilgilerimize göre iki nüshası olan eserin hacimli nüshası Bayezıd Kütüphanesi, Nu. 5781'de yer almaktadır. H. 918 (1512/13)'de derlenen 454 yapraklık bu mecmuada derleyicinin kendi ifadesine göre kendisiyle birlikte 266 şairin 3140 şiiri bulunmaktadır.[2] Derleyicinin önsözde belirttiğine göre eserde 232 kaside, 34 murabba, 9 muhammes, 1 müseddes, 13 müstezad, 4 bahr-i tavil, 2 muaşşer, 13 münacat ve 2832 gazel vardır (Köprülü 1928: 61; Levend 1988: 168). Bu durumda mecmuada 3140 şiir bulunmaktadır. Hâlbuki eilmizdeki nüshanın birçok varağı eksiktir. Meselâ "sad", "dad" harfleri gibi hiç şiir olmayan harfler olduğu gibi kimi harflerle biten kafiyelerde de önemli eksikliklerin olduğu fark edilmektedir. 11b, 154b, 381b sayfalarından sonra farklı şiirler, hatta farklı harflerle kafiyelenmiş şiirler bulunması noksan sayfaların çokluğunu göstermektedir. Derleyici, 266 şairin 3140 şiirinden bahsederken, bizim tespitlerimize göre eserdeki şiir sayısı 2824'dür.

Câmi'u'n-nezâ'ir'in tertibinde elifbâ sırasından başka bir sistem gözetilmemiştir. Nazım şekillerine, vezne, kafiye ve redife vs. herhangi bir sıra veya düzen görülmemektedir. Zemin şiirler "Min kelâmi Ahmedî" vs., nazireler de "Nazîre-i Şeyhî" veya "Nazîre-i Şeyhî râst" başlıkları altında verilmiştir. Gazel dışındaki nazım şekilleriyle kaleme alınan şiirlerin başlıklarında nazım şekli özellikle vurgulanmıştır.

Köprülü, eserde manzumesi bulunan şairlerin listesini Hammâmî-zâde İhsan Bey'den naklen İlk Mübeşşirler'de (Köprülü 1928: 61) yayımlamıştır. Eseri "*Târîh-i edebiyât-ı Osmâniye için fevkalâde mühim bir eser*" olarak niteleyen Bursalı Mehmed Tahir (1338: 2/136), şairin H. 920 (1514/15) yılında yazılmış Âdâb-ı Mülûk-ı Nasâyîh adlı mensur bir eseri daha olduğunu belirtmektedir.

Câmi'u'n-nezâ'ir, edebiyat tarihimiz için gerçek bir hazinedir. Ahmed Fakîh'in Çarh-nâme'sinin yegâne metni bu eserdedir. Dehhânî'nin Âşık Paşa'nın, oğlu Elvân Çelebi'nin, Gülşehrî'nin başka hiçbir yerde bulunmayan az sayıda şiirini Câmi'u'n-nezâ'ir barındırmaktadır. Aynı şekilde Yûnus Emre, Nesîmî gibi şairlerin ve daha birçok şairin divanlarında bulunmayan

[2] Hacı Kemâl, eserinin önsözünde 496 varak olduğunu söylüyorsa da eldeki en hacimli nüsha olan Bayezıd Ktp. Nüshası 454 varaktır. Ancak eserde birçok varağın kopmuş olduğu açıkça anlaşılmaktadır.

manzumeleri vardır Câmi'u'n-nezâ'ir'in eksik bir nüshası da DTCF Kütüphanesinde yer almaktadır.[3] Eser, Yasemin Morkoç tarafından doktora tezi olarak hazırlanmıştır (Morkoç 2004).[4]

Mecma'u'n-nezâ'ir: Derleyeni belli üçüncü nazire mecmuasıdır. H. 930 (1524)'da tamamlanan bu mecmuayla ilgili olarak ilk defa Köprülü'nün verdiği bilgiler, -Köprülü Nuruosmaniye Kütüphanesi 4222 numarada kayıtlı nüshaya göre aktardığını açıkça belirttiği halde- sonraki bütün çalışmalarda aynen tekrarlanmıştır. Bu bilgilere göre mecmuada 243 şairin 3356 gazeli vardır. Hâlbuki hazırlamış olduğumuz doktora tezinde görüleceği gibi eser 360'ın üzerinde şairin 5527 şiirini kapsamaktadır.[5]

Nazmî'nin mecmuasının mevcut nazire mecmuaları arasında en çok beğenilen, tanınan ve yaygınlaşan nazire mecmuası olduğu, nüshalarının çokluğundan anlaşılmaktadır. Bu mecmuanın ikisi türlü kaynaklarda adı geçmesine rağmen belirtilen kütüphanelerde bulamadığımız tam 12 nüshasını tespit ettik.[6]

Pervâne Bey Mecmuası: Ömer b. Mezîd'in 15. yüzyılda başlattığı nazire derlemeciliğinin 16. yüzyılda oldukça yaygınlaştığı anlaşılmaktadır. Bu asrın bir diğer nazire toplayıcısı, hakkındaki bütün bilgimiz, mecmuanın sonunda yer alan Arapça ibarelerde geçen "Kanunî Sultan Süleyman'ın bendelerinden" olduğu ile sınırlı olan Pervâne Bey'dir. Bilinen yegâne nüshası Topkapı Sarayı Kütüphanesi, Bağdat Nu. 406'da kayıtlı olan 641 varaklık eser, H. 968 (1560/61) yılında derlenmiş olup baştan bir yaprağı eksiktir (Levend 1988: 168). I. Ahmed ve devrinde yetişmiş bazı şairlerin şiirlerinin, hatta Neşâtî'nin şiirlerinin yer alıyor olması, bu nüshanın müellif hattı olmadığını, dahası müstensih müdahalesiyle farklılaştırıldığını, orijinalliğini koruyamadığını göstermektedir.

---

[3] Bu nüshanın varlığından çok yakın bir zamanda ve tesadüfen haberimiz oldu. Gerek doktora tezimizde (Köksal 2001) ve gerek bu satırların esasını teşkil eden makalemizde (Köksal 2003) Beyazıt Kütüphanesi nüshasının bilinen tek nüsha olduğu kayıtlıdır.

[4] Bu tezi maalesef görme imkânımız olmadı. Acilen yayımlanması en büyük dileğimizdir.

[5] Kuşkusuz, -sebepleri ilgili bölümde açıklanan- tenkitli metinde değerlendiremediğimiz veya varlığından sonrada haberdar olunan nüshalar da incelendiğinde bu sayının 6 binleri bulması mümkündür. Bu şiirlerin ne kadarının Nazmî'nin kaleminden çıkan, ne kadarı müstensihlerce eklenenler olduğu bir bahs-i diğerdir.

[6] Bu nüshalardan üçünü (Mısır nüshası ve Vatikan'daki iki nüsha) Milli Kütüphane'nin internet ortamında yayımlanan katalogu sayesinde tespit edebildik. Dolayısıyla bu nüshaları tezimizi yaparken değerlendirme şansımız olmamıştır.

Pervâne Bey Mecmuası da elifbâ sırası gözetilerek tertip edilmiştir. Zemin şiirler "Ez-ân-ı Ahmed Paşa", "Bâkî Fermâyed" şeklinde Farsça olarak başlıklandırılmış, nazireler diğer nazire mecmualarında olduğu gibi "Nazîre-i Gubârî"… şeklinde gösterilmiştir. Bu mecmuanın tertip şeklinde görülen bir farklılık aralara herhangi bir şiire nazire olmayan bazı şiirlerin serpiştirilmiş olmasıdır. "Nev'-i Dîger" ve "Nev'-i Âher" başlıklarıyla verilen ve haşiyelerde bulunan bu şiirlerin nazire gruplarını birbirinden ayırmak için konulduğu tahmin edilebilir. Çoğunluğu gazeli az bir kısmı da müfred, kıt'a ve rubaî nazım şeklinde olan bu şiirlerin önemli bir kısmının Sultan I. Ahmed'e ait oluşu dikkat çekicidir.

Bu mecmuanın kayda değer bir tarafı da kimi başlıklarda şairin kimliğini açıklayıcı bilgilere yer veriyor olmasıdır: "Nazîre-i Şâvur Efendi Kuzât Tâifesindendür Necâtî Beg Musâhiblerindendür" (3a), "Nazîre-i Basîrî-i 'Acem Nevâyî Dîvânını Rûm'a Bunlar Getürmişlerdür" (7b), "Nazîre-i Sâfî Cezerî Kâsımdur ki Sultân Bâyezîd'e Lala Olmuş İdi" (9a), "Nazîre-i Kara Çelebi Burusevîdür (85a), "Ez-ân-ı Zâtî Balıkesirdendür" (121a), "Ez-ân-ı Kadrî Çelebi Sultân Bâyezîd Asrında Mütevellî İdi" (140a), Nazîre-i Figânî Sâbıkda Mahlası Hüseynî İdi" (261a)… Bunlar, antoloji tipi tezkirelerde verilen malumattan az olmadığı gibi edebiyat tarihimize de birçok bakımdan ışık tutacak bilgiler durumundadır.[7]

Marmara Üniversitesinde 30'ar varaklık parçalara bölünerek lisans üstü tezler hâlinde çalışılan Pervâne Bey Mecmuası Bozok Üniversitesinde Kâmil Ali Gıynaş tarafından doktora tezi olarak hazırlanmaktadır.

17. yüzyılda diğerlerinden farklı bir nazire mecmuasının hazırlandığını görüyoruz. Bu mecmuanın farklılığı şiirlerin sadece matla' beyitlerine yer veriyor olmasıdır. Bu sebeple Matâli'u'n-nezâ'ir adı verilen bu mecmuayı Budinli Hisâlî (ö. 1062=1652) derlemiştir. Şairin kendi matla'larının da bulunduğu eser vezinlere ve kafiyelere göre sıralanmıştır. Bu eserin müellif hattı nüshası 2 cilt halinde Nuruosmaniye Kütüphanesi 4252 ve 4253 numarada kayıtlıdır. Âgâh Sırrı Levend (1998: 168), Millet Kütüphanesi Ali Emîrî Manzum 682 numarada kayıtlı nüshanın öteki nüshalardan özet olması gerektiğini söylüyor. Ancak söz konusu nüshanın 1b sayfasında kayıtlı "*Budinli merhûm Hisâlî Çelebi'nin hatt-ı destiyle olan nüshadan istinsah edilmiştir - Emîrî*" ibaresinden Ali Emîrî'nin Nuruosmaniye nüshasından aynen istinsah ettiği anlaşılmaktadır. Bu iki nüshadaki şiirleri tek tek sayarak mukayese

[7] Pervane Bey Mecmuası'nın biyografik malzeme zenginliği için bkz. Köksal 2010.

yapmamış olmakla beraber hacim itibarıyla bakıldığında Millet Kütüphanesi nüshasının özeti olmaması gerekir diye düşünüyoruz. Eserin ilk cildi Bilge Kaya tarafından doktora tezi olarak hazırlanmıştır (Kaya 2003).

Diğer nazire mecmuaları

Bunların yanında kaynaklarda varlığından bahsedilen, fakat metni bilinmeyen nazire mecmualarının da olduğunu görüyoruz. Bunlardan tespit edebildiğimiz bir örnek Ahdî Tezkiresi'nde sözü edilen İstanbullu Sabrî'nin nazire mecmuasıdır. Ahdî (yz.a: 87a), Sabrî'nin eski şairlerin divanlarınin inceleyip nazire olanların matla'larını seçerek bir "Câmi'u'n-nezâ'ir" kaleme aldığı, bunların bir kısmına kendisinin de nazire yazdığı, bu eserin de devrinin şiir erbabı arasında kabul görüp beğenildiğini kaydetmektedir. Buradan da nazire matla'larından oluşan mecmua derleyen ilk şairin Budinli Hisâlî olmadığını öğreniyoruz. Fatih Câmii hafız-ı kütübü Monla Arab'ın oğlu olan Sabrî'nin asıl adı Abdurrahman'dır. Sicill-i Osmanî'ye göre H. 999 (1590/91)'da ölen ve ömrünün 20 yılını Bağdat'ta geçiren bu şair hakkında bilgi veren diğer kaynaklarda (Âşık Çelebi 1971: 217a; Kınalı-zâde 1989: 1/559; Mehmed Süreyyâ 1311: 3/221, Şemseddîn Sâmî 1311: 4/2936, Tuman yz.: 544) mecmua derlediğinden bahsedilmemektedir. Aynı zamanda şair hakkında en geniş bilgi veren kaynak olan Gülşen-i Şuarâ'da Sabrî, "*...sanâyi'-i şi'rde kâmil-i şâ'irân-ı cihân ve 'arûz u kavâ'ifi bilmede yegâne-i zamân, selâset-i inşâ ile Vassâf-ı devrân ve aksâm-ı şi'rüñ kavâ'id-i cüz'î ve küllîsine kâdir..*" biri olarak tanıtılmaktadır. Bu özelliklerini buraya alışımız şairin Edirneli Nazmî ile benzeşmesine dikkat çekebilmek içindir. Diğer mecmua sahipleri Ömer b. Mezîd, Eğridirli Hacı Kemâl, Pervane Bey ve Budinli Hisâlî'nin hayatlarının ayrıntılarını bilmediğimize göre Nazmî ve Sabrî'nin bu özelliklerinin benzeşmesi bize mecmua derleyen kimselerin "üstat" kabul edilecek kadar "şiir bilgisi"yle kendilerini donattıktan sonra bu derleme işine giriştiklerini göstermektedir.

Toplayanı bilinen nazire mecmualarının yanı sıra kim tarafından derlendiği bilinmeyen mecmualar da vardır. Â. Sırrı Levend bu tür mecmualardan dördünün yerini bildirmektedir (Levend 1988: 169). Ancak bunlardan İstanbul Üniversitesi Kütüphanesi TY. 920'de kayıtlı olan nüsha Edirneli Nazmî Divanı, aynı yer TY. 1547'de kayıtlı olan nüsha ise yine Nazmî'nin Mecma'u'n-nezâ'ir'inin bir nüshasıdır. Levend'in gösterdiği diğer iki mecmua İstanbul Üniversitesi Kütüphanesi TY. 739 ve aynı kütüphane TY. 2955 numaradadır. 252 varaktan oluşan İstanbul Üniversitesi Kütüphanesi TY. 739'da kayıtlı "Mecmû'a-i Nezâ'ir" de diğer nazire mecmuaları gibi kafiyelere

göre elifba sırası gözetilerek hazırlanmıştır. Ancak bütün şiirlerin başlıklarında "Selîmî, Nizâmî, Kemâlî, Nev'î, Cihân, Merâmî..." gibi sadece şairlerin mahlasları bulunduğu için zemin şiirin hangi şaire olduğu anlaşılamamaktadır. Bu mecmua yüksek lisans tezi olarak yeni Türk harflerine çevrilmiştir (Gültekin 2000).

İstanbul Üniversitesi Kütüphanesi TY. 2955'deki mecmua 127 varak tutarında olup "b" harfiyle başlamaktadır. Bu mecmuada zemin şiirler Nazmî'nin mecmuasında olduğu gibi kafiyenin farklılaştığını gösteren "Nev'-i dîger" ve akabinde "Ez-ân-ı Resmî" gibi başlıklarla yazılmış, nazire sahiplerinin şiirleri ise "Ca'fer Fermâyed, …" şeklinde başlıklandırılmıştır.

Yakın zamana kadar 15. yüzyılda derlenmiş başka nazire mecmuası bilinmiyordu. 15. yüzyılda kaleme alınmış derleyeni bilinmeyen bir nazire mecmuasının varlığından Ahmet Mermer'in bir makalesiyle, haberdar oluyoruz (Mermer 2002). Millî Kütüphane Yz. 8839 numarada kayıtlı bu mecmuada 7 şairin (Şeyhî, Ahmed Paşa, Nizâmî, Visâlî, Atâyî, Adnî, Hafî) 213 şiiri yer almaktadır. Şiirlerin ikisi murabba, diğerleri gazeldir. Zemin şiirlerin başlıkları Mecmû'atü'n-nezâ'ir ve Câmi'u'n-nezâ'ir'de olduğu gibi "Şeyhî râst, Ahmed Paşa râst", nadiren "Ahmed Paşa Fermâyed, Visâlî Fermâyed", nazireler de "Nazîre-i Visâlî, Nazîre-i Ahmed Paşa" şeklindedir. Mermer'in bildirdiğine göre eser baştan bir, ortadan da birkaç varak eksiktir. Bu mecmuanın ilginç bir tarafı da tertip şeklindedir. Diğer nazire mecmualarında genellikle elifbâ sırası, kimilerinde ayrıca vezinlere göre bir diziliş gözlenirken bu mecmua derleyicisi farklı bir tasnif gözetmiş ve zemin şiir sahiplerine göre bir sıralama izlemiştir. Mecmuada şiiri bulunan şairlerin şiirlerine yazılan nazireler ayrı birer bölüm oluşturmaktadır. İlk üç bölüm Şeyhî'ye yazılan nazirelerden, dördüncü ve beşinci bölüm Ahmed Paşa'ya, altıncı bölüm Nizâmî'ye, yedinci ve son bölüm ise Atâyî'ye yazılan nazirelerden oluşmaktadır (Mermer 2002: 76).

16. Yüzyıl şairlerinin şiirlerini ihtiva eden bir nazire mecmuası da Konya Mevlânâ Müzesi Kütüphanesi 2456 numarada kayıtlıdır. Bu mecmuayı yayımladığı makaleyle tanıtan Hüseyin Ayan (1993: 113), mecmuayı kimin düzenlediğine dair eserde ve kütüphane kayıtlarında bir bilgi bulunmamakla birlikte bazı nazire mecmualarının bunları düzenleyenlerin en fazla sayıda şiirini ihtiva ettiği göz önünde tutulursa, bu mecmuayı eserde 70 gazeli bulunan Hayretî'nin derlenmiş olabileceğini belirtmektedir. 159 varaklık bu mecmuada 170 şairin 761 gazeli vardır.

Biz bu mecmualara ek olarak Süleymaniye Kütüphanesi Hüsnü Paşa 894.35 numara ve Yapı Kredi Bankası Kütüphanesi 483 numarada kayıtlı olan

iki nazire mecmuası daha tespit ettik. Bunların yanı sıra yazma eser barındıran kütüphanelerde "mecmua" başlığı altında tasnif edilmiş yazmalar arasında, bilinmeyen başka nazire mecmualarıyla karşılaşmak elbette mümkündür. Millî Kütüphane'nin elektronik ortamda yayımlamakta olduğu kataloğun kullanıma açılmasıyla araştırmacıların işi kat kat kolaylaşmıştır. Hâliyle bu kolaylık nazire mecmualarının tespitinde de kendini göstermiştir. Bu cümleden olarak Avusturya Dükalık Kütüphanesi Gotha Koleksiyonu Türkçe Yazmaları Pt. 54/Seetzen: Nr. 97'da 165 yapraklık, Almanya Milli Kütüphanesi Türkçe Yazmaları, Ms.or.oct.3652 numarada da 285 yapraklık iki nazire mecmuasının daha varlığından haberdar olmuş bulunuyoruz. Çok önemli eserler olan bu nazire mecmualarının her birinin edebiyat tarihimize değerli katkılar sağlayacağı açıktır.

Nazire mecmuaları ve nüshalarıyla ilgili bu bilgilerden iki sonuç çıkarmak mümkündür: Biri, bu mecmualar içinde en çok beğenilip rağbet görenin Edirneli Nazmî'nin Mecma'u'n-nezâ'ir'i olduğudur. Diğer mecmuaların hemen hepsinin elde sadeçe müellif hattı nüshası bulunurken Nazmî'nin mecmuasının rivayet edilenlerle birlikte 13 nüshası olması bunu göstermektedir. Bu tablonun ortaya koyduğu ikinci ve ilginç görünen sonuç nazire mecmuası sayısındaki azlıktır. Bunu "ilginç" olarak nitelememiz, nazire geleneğinin, daha klâsik şiirimizin oluşmaya başladığı dönemden başlayarak devrini tamamladığı yüzyıl kabul edilen 19. yüzyıl ortalarına kadar öneminden hiç kaybetmeden gelişerek devam etmiş olmasına rağmen bu tür şiirlerin bir araya getirildiği mecmuaların çok az oluşundan dolayıdır. Bunun nazire derleyiciliğinin ciddî "şiir bilgisi"ni gerektirmesi ve bunun da herkeste bulunmadığı ile ilişkili olduğunu düşünüyoruz. Konuya bu açıdan bakıldığında, nazire mecmuası derleyiciliğini -tıpkı tezkire yazıcılığı gibi- günümüzdeki "edebiyat tarihi" yazarlığıyla özdeşleştirmek herhalde yanlış bir değerlendirme olmasa gerekir.

I. BÖLÜM: EDİRNELİ NAZMÎ'NİN HAYATI, ESERLERİ VE EDEBÎ KİŞİLİĞİ

1. HAYATI

Nazmî'nin adını anan ilk kaynak Latîfî Tezkiresi'dir (1314: 340). Şairin ismi bu tezkirede "Nazmî Mehmed (Mehemmed) Çelebi" olarak madde başlığı halinde verilirken, şuarâ tezkirelerinin çoğunda (Âşık Çelebi 1971: 136b; Riyâzî yz.: 107b; Âlî 279) asıl adının Mehmed olduğu belirtilmiştir. Bazı tezkirelerde ise (Sehî 1325: 133; Ahdî yz.a:: 136b; Kınalı-zâde 1989: 2/996; Beyânî 1997: 296) şairin isminden hiç bahsedilmeden "Nazmî" başlığıyla yetinilmiştir. Şairin sağlığında ve ölümünden yakın bir zaman sonra yazılan tezkirelerde ismiyle ilgili durum bu iken daha sonraki kaynaklardan Mecmû'a-i Tevârîh'de (Hâfız H. Ayvansarayî 1985: 402) Nazmî Mehmed Nizâmeddîn, Keşfü'z-zunûn ve Osmanlı Müellifleri'nde (Kâtip Çelebi 1971: 1/817; Mehmed Tahir 1333: 2/436) Mehmed, Sicill-i Osmanî'de (Mehmed Süreyyâ 1311: 560) "Nazmî-i Nizâmî" olarak geçmektedir. Zübdetü'l-eş'âr'ın Millî Kütüphane nüshasında (Fâizî yz.: 114a) ise şair "Nizâmî" maddesi altında tanıtılmıştır.

Bizzat kendisi;

Ola dilekçi Muhammed saña yarın umaram
Çünki olmış durur ey Nazmî Mehemmed sana ad

dediğine göre (Köprülü 1928: 52) adının Mehmed olduğuna kuşku yoktur.

Nazmî'nin doğum tarihi belli değildir. Şairin doğum tarihiyle ilgili muhtelif görüşler ileri sürülmüştür (Köprülü 1928: 54; Atsız 1934: 1; Özkan 1997: 450; Avşar 1998: X). Bütün teferruatı tezimizde (Köksal 2001) görülebilecek bu görüşler muvacehesinde biz onun güçlü ihtimalle 1895-1900 yılları arasında doğmuş olabileceğini öngörüyoruz.

Nazmî'nin Edirneli olduğu konusunda ise hiç tereddüt yoktur. Memleketi üzerine söz söyleyen kaynakların tümünde "Edirne'dendir", "Edirnelidir" gibi ibarelerle Nazmî'nin Edirneli olduğu açıkça ifade edilmiştir.

Kaynaklardaki bilgiler şairin ailesiyle ilgili hiçbir bilgi vermemektedir. Ancak Âşık Çelebi Tezkiresi'ndeki (1971: 136b) "kuloğullarındandur" ibaresinden babasının bir yeniçeri olduğunu anlayabiliyoruz (Pakalın 1983: 2/320).

Latîfî, Nazmî'nin "sâbıkan ahkâm kâtiblerinden" olduğunu söylediğine göre (Latîfî (1314: 340) kitâbet mesleğinden olan diğer kimselerin biyografilerinde de görebileceğimiz gibi tam bir medrese eğitimi almamakla beraber bir miktar eğitim görmüş olmalıdır. Zaten onun Divan'ında görülebileceği gibi şiir yazacak kadar Arapça ve Farsça bildiği, bu diller dışında Divan'ında bulunan Sırpça-Türkçe bir mülemma beytinden Sırpça da bildiği anlaşılmaktadır. Fakat kanaatimizce Nazmî, nasıl ve ne derece aldığını bilemediğimiz eğitiminden ziyade, kendi kendisini yetiştirmiş olmalıdır. "Edebî Kişiliği" başlığı altında etraflıca ele aldığımız onun "şiir ilmi"ndeki kaynaklarda da özellikle vurgulanan derin bilgisi burada mutlaka kaydedilmesi gereken bir vasfı olsa gerektir.

Kaynaklardaki kesik kesik verilen bilgileri kronolojik sırasına koyduğumuzda Nazmî'nin sırasıyla önce ahkâm kâtipliği yaptığı, sonra sipahi bölüğüne katıldığı ve burada bölükbaşılığa getirildiği (Âşık Çelebi 1971: 136b), bir müddet de haraç muhasebeciliği yaptığı (Avşar 1998: XIV-XV) bilinmekte, bu görevlerinden sipahiliğin şairin hayatının en büyük kısmını kapsadığı anlaşılmaktadır. Hayatı hakkında kayda değer bilgiler bulunan "arz-ı hâl"lerinden, Çaldıran Savaşı'ndan başlamak üzere Yavuz ve Kanunî devirlerinde birçok savaşa bizzat katıldığı, uzun yıllar bölükbaşılığı ve silâhdarlık yaptığı anlaşılmaktadır (Avşar 1998: 60). Yine aynı arz-ı hâlden Nazmî'nin ihtiyarlayana kadar bu görevde kaldığı, artık yorulup usandığı için padişahtan kendisine de başkaları gibi *"der-i devlet"*de *"ehl-i kalem mansıblarından"* birini vermesi temennisinde bulunuyor (Avşar 1998: 60-61). Şairin ihtiyarlık döneminde yazdığı açık olan bu şiirinden sonra arzuladığı mansıba kavuşup kavuşamadığını bilemiyoruz.

Nazmî'nin mesleği itibarıyla devlet ricalinden bazı kimselerle tanıştığı anlaşılmaktadır. Bu kişiler arasında en öne çıkan, şairin aynı zamanda hamiliğini de yapmış olan Baba Efendi (ö. 1579)'dir. Rızâyî mahlasıyla şiirler yazan Baba Efendi'nin Mecma'u'n-nezâ'ir'de Baba Çelebi başlığıyla bazı şiirleri de yer almaktadır. Âşık Çelebi'nin bildirdiğine göre yetim ve muhtaçlara hamilik yapmasıyla tanınan Baba Efendi, Nazmî'nin de düşkünlüğü zamanında elinden tutmuştur. Baba Efendi aynı zamanda Nakşibendî şeyhi idi. Nazmî'nin maktul şehzâde Mustafa'nın da çevresinde bulunduğu anlaşılmaktadır. Köprülü (1928: 55).

Nazmî'nin çevresi hakkında bize bilgi verecek değerli bir kaynak da Divan'ındaki tarih manzumeleridir. Nazmî'nin hangi tarihteki hangi olaylar için tarih kıt'ası yazdığı, Köprülü'nün çalışmasında aktarılmış (Köprülü 1928: 58-62), Ziya Avşar'ın tezinde de (1998: XXVIII-XXXI) açıklamalı olarak bir liste halinde gösterilmiştir. Burada padişahlardan kadılara, defterdarlardan beylerbeylerine, vezirlerden müderrislere kadar Osmanlı devlet ricalinden onlarca kişinin ölümü, mansıp alması, çocuklarının doğumu, düğünleri, türlü hayırları, hatta ev satın almalarına kadar birçok tarihe yer verilmiştir.

Edirneli Nazmî'nin ölüm tarihinin ilk kaydedildiği eser Riyâzî Tezkiresi'dir (yz.: 107b). Burada H. 955 (1548/49) olarak geçen tarih, daha sonra kaleme alınmış çeşitli kaynaklarda da (Fâizî yz.: 114a; Hâfız H. Ayvansarayî 1985: 402; Kâtip Çelebi 1971: 1/817; Mehmed Süreyyâ 1311: 4/560; Mehmed Tâhir 1338: 2/436; Tuman yz.: 1067) tekrar edilmiştir. H. 955 tarihi, tekzip eden onca görüşe rağmen üzerinde durulmaya değer bir tarihtir. Çünkü Mecmû'a-i Tevârîh ve Tuhfe-i Nâilî'de de (Hâfız H. Ayvansarayî 1985: 402; Tuman yz.: 1067) mevcut olan bu tarihe *"âşıku'l-cenneh"* ibaresinin ebcedle şehadet ettiğine işaret edilmektedir.

Nazmî'nin ölüm tarihiyle ilgili pek çok görüş ileriye sürülmüştür. Bu görüşler netice itibariyle birer tahminden ibaret olduğu için ilk defa Köprülü tarafından belirtilen, Divan'daki tarih manzumelerinden en sonuncusu olan H. 962 (1555) tarihinden sonraki bir tarihte ölmüş olması gerektiği tespitinden ileri bir noktada olmadığımızı söyleyebiliriz.

Nazmî'nin ölüm yeri olarak yegâne bilgi yukarıda da temas edildiği gibi Hâfız Hüseyin Ayvansarayî tarafından verilmiştir. Ayvansarayî (1985: 402) şairin doğduğu gibi Edirne'de öldüğünü bildirmektedir.

2. ESERLERİ

2.1. Mecma'u'n-Nezâ'ir

Nazmî'nin çalışmamıza konu olan eseridir. Eserle ilgili olarak yazılışı, nüshaları, tertip şekli, şair kadrosu vs. gibi gerekli bütün bilgiler "İnceleme" bölümünün ilgili alt bölümlerinde ayrıntıyla verilmiştir.

2.2. Dîvân

Edirneli Nazmî'nin Dîvân'ı, 643 varak tutarındaki cesametiyle Türk diliyle kaleme alınmış en hacimli dîvândır. Dîvân'ın tam olan yegâne nüshası İstanbul Üniversitesi Kütüphanesi TY 920 numarada kayıtlıdır. İlk defa Köprülüzâde Mehmed Fuad'ın İstanbul'da bir kitapçıda görerek 1926'da İstanbul Dârülfünûnu'na satın aldırdığı bu eser, yine Köprülü tarafından tanıtılmıştır (Köprülü, 1928).

Edirneli Nazmî Dîvânı, Türkî-i Basît'le yazılan şiirlerden kaynaklanan değerinin yanı sıra, sadece muazzam hacmiyle değil, başka bakımlardan da son derece önemli, farklı ve tamamen orijinal bir eserdir. Bununla birlikyte ser üzerine çok yakın zamana kadar ciddi çalışmalar yapılmaması, Köprülü'nün bu eserin sadece Türkî-i Basît cereyanıyla yazılmış manzumeler dolayısıyla bir önemi bulunduğu yolundaki görüşü olmuştur..[8]

Nazmî Divanı son yıllarda iki ayrı üniversitemizde doktora tezi olarak hazırlanmıştır: Güler 2010; Üst 2011.

2.3. Pendnâme-i Attâr Tercümesi

Hasibe Mazıoğlu, yayımladığı bir makaleyle (1977) tanıttığı DTCF Kütüphanesi Muzaffer Ozak I/1061 numarada kayıtlı Pend-nâme-i Attâr tercümesinin Edirneli Nazmî'ye ait olduğunu ifade etmektedir. Mazıoğlu'nun eserin Edirneli Nazmî'ye ait olduğuna dair yegâne dayanağını Tezkirelerde bu devirde yaşamış başka Nazmî bulunmadığı bilgisi oluşturmaktadır.

Hasibe Mazıoğlu'nun, söz konusu eserin Edirneli Nazmî'nin olması hususunda *"Pend-i Attâr çeviricisi Nazmî ile Mecma'u'n-nezâ'ir* (makalede Mecmû'atü'n-nezâ'ir yazılı) *sahibi Edirneli Nazmî'nin aynı şahıs olduğunu*

[8] Nazmî Divanı hakkında ayrıntılı bilgi için bkz.: Köksal 2002a.

kabul etmek gerekiyor." cümlesiyle kendisinin de bir anlamda "ihtiyat payı" bıraktığı halde bu makalenin yayımlanmasından sonra yapılan çeşitli çalışmalarda, Mazıoğlu'nun gerekçesine hiç değinilmeden Nazmî'nin eserleri arasına bu Pend-nâme tercümesi de katılmıştır. Nazmî ve eserlerinden bahseden bu tarihten sonra yapılan yayınların sadece birinde (Çelebioğlu 1994: 74) bu hususa ihtiyatlı yaklaşılarak *"Bir başka Nazmî değilse"* kaydının düşüldüğünü görüyoruz.

Bu bilgilerden sonra Pend-nâme tercümesini kaleme alan Nazmî'nin Edirneli Nazmî olup olmadığı hususunda bizde oluşan kanaati aktarmak istiyoruz.

1. Şairin hayatı hakkında bilgi bulabildiğimiz kaynaklarda Mecma'u'n-nezâ'ir'i ve Divan'ından bahsedildiği halde bu eserinden hiç bir kaynakta bahis yoktur.

2. İster telif, ister tercüme olsun mesnevilerin tamamen müellife ait olan kısımlarından biri de "Sebeb-i Nazm", "Sebeb-i Te'lîf" gibi başlıklar altında eserin niçin yazıldığına dair bilgi verilen bölümlerdir. Kimi mesnevilerin bu bölümünde şairler daha önce yazdıkları eserlerden de bahsederler. *"Şair ve eser hakkında en önemli bilgilerin 'sebeb-i te'lîf' başlığı altında toplandığı söylenebilir."* (Ünver 1986: 437). Bu eserin "Sebeb-i Nazm-ı Kitâb" bölümünde, Divan'ında kendisini "Sahib-Nezâ'ir" diye tanıtan Edirneli Nazmî'nin Mecmua'sından veya Divan'ından bahis geçmemektedir.

3. Şairin hayatının bilinen safhalarındaki mekânlar arasında Halep bulunmamaktadır.

4. Nazmî 962'de tamamladığı Divan'ında özellikle arz-ı hâllerde sık sık yaşlandığından, güçsüz düştüğünden vs. bahsetmektedir. Bu tarihten beş sene sonra yazılan bir eserde, özellikle de abdestsiz, namazsız, oruç tutmadan geçirdiği yıllarından nedamet duyduğunu boşa geçirdiği zamanlarına pişman olduğunu ifade ettiği "Der-Özr-i Günâh" bölümünde bir kelimeyle de olsa yaşlı olduğunu söylemesi veya ima etmesi umulurdu. Böyle bir ibare şairin bir anlamda doğrudan kendisini ifade ettiği bu bölümde de "Sebeb-i Nazm-ı Kitâb" bölümünde de "Hâtime" bölümünde de yer almamaktadır.

5. Bu bölümün başında da ifade edildiği gibi Hasibe Mazıoğlu'nun bu eseri Nazmî'ye atfetmesinin temel gerekçesi tezkirelerde bu devirde yaşamış

başka Nazmî bulunmadığıdır (1977: 52). Halbuki bu devirde yaşamış başka Nazmî mahlaslı şairler de vardır. Bunlardan biri, Mecma'u'n-nezâ'ir'de de Nazmî-i Sarâyî başlığı altında bir şiiri bulunan Nazmî'dir. Bu şairin memleketi olan Saray'ın Osmanlı coğrafyasındaki biri bugünkü Saraybosna, diğeri Vize'ye bağlı olan iki Saray'dan hangisi olduğu meçhulümüzdür. Bundan başka devrin bir başka önemli nazire mecmuası olan Pervâne Bey Mecmuası'nda şiiri bulunan Kadı-zâde Nazmî'dir. Edirneli Nazmî'nin babası asker olduğuna göre bu Nazmî'nin de bir başkası olduğu kesindir. Şu hâlde bu mesnevi, Edirneli Nazmî'ye ait olabileceği gibi Saraylı Nazmî'ye, Kadıoğlu Nazmî'ye veya varlığından haberdar olmadığımız başka bir Nazmî'ye de ait olabilir.

Sıraladığımız bu maddelere rağmen "Eser Edirneli Nazmî'nin değildir" gibi bir tezin sahibi de değiliz. Eserin telif tarihinin Divan'ın telif tarihine yakın olması, eserin ele alınan konu bakımından Nazmî'nin kişiliğine uygun düşmesi gibi özellikler de bu eserin Edirneli Nazmî'ye ait olabileceği ihtimalini güçlendiren yanlarıdır. Eser, Kudret Altun tarafından yayımlanmıştır (Altun 2004)

2.4. Münşeât

Adnan Sadık Erzi ve Hikmet İlaydın yayımladıkları bir makalede (1957) DTCF Kütüphanesi İsmail Saib I/4504 numarada kayıtlı 16. yüzyıla ait bir münşeat mecmuasınının bir bölümünün Edirneli Nazmî'nin "Münşeât"ına ait olabileceğini ifade etmektedirler. Önce eserin nüsha tavsifini verelim: Ölçü: 210x150; 160x95 mm.; varak sayısı: 94, her sayfada 17 satır; cilt: ebrûlu kâğıt kaplı, sırtı meşin, âdi; kâğıt: kalın saykallı kâğıt; başlıklar surh (kırmızı); yazı: dîvânî; istinsah tarihi: Cemâziyelâhir 986 (Ağustos 1578).

Söz konusu mecmuanın kimin tarafından toplandığı bilinmemektedir. Yukarıda nüsha tavsifi verilen eserde belirtilen istinsah tarihi söz konusu mecmuanın derleniş tarihidir. Dolayısıyla bu mecmuanın 84b varağına kadarki kısmını kapsayan ve Nazmî Çelebi adlı biri tarafından hazırlanan Münşeât'ın telif tarihi ise bilinmemektedir. Bu eserin Edirneli Nazmî'ye ait olması hususu, yazarların da ifade ettikleri gibi bir "tahmin" durumundadır. Kaynaklarda ve Divan'ında Nazmî'nin "Münşeât" sahibi olduğuna dair bir bilgi bulunmamaktadır. Ancak, gerek şairin Divan'Inda "inşâ", yani nesir sahasına "dahli" olduğunu ifade etmesi, gerek "kitâbet" mesleğinden olması ve gerekse Latîfî Tezkiresi'nde

görüldüğü gibi (1314: 340) "Nazmî Çelebi" adıyla da bilinmesi gibi hususlar, eserin Edirneli Nazmî'ye ait olabilmesi ihtimalini güçlendirmektedir.

2.5. Tevârîh-i Antâkiye

Edirneli Nazmî'ye ait olması ihtimali en az bu ikisi kadar kuvvetli bir eser de Tevârîh-i Antâkiye'dir. Tevârîh-i Antâkiye, ne tarihî ve bibliyografik eserlerde yer almakta[9], ne de Antakya ile ilgili çalışmalarda veya Nazmî ile ilgili yayınlarda adından bahsedilmektedir.[10] İçinde yer yer manzum parçalara da yer verilmiş mensur bir eser olan Tevârîh-i Antâkiye'ni bilinen yegâne nüshası, Mevlânâ Müzesi Kütüphanesi 5336 numarada kayıtlı bir mecmuanın içerisindedir. Eser, Nazmî'ye aidiyeti konusunun da tartışıldığı bir incelemeyle birlikte tarafımızdan tam metin olarak yayımlanmıştır (Köksal 2002b).

Sonuç olarak bu beş eser arasında Edirneli Nazmî'ye aitliği kesin olanların sadece Divan ve Mecma'u'n-nezâ'ir olduğunu altını çizerek kaydetmeliyiz.

3. EDEBÎ KİŞİLİĞİ

Edirneli Nazmî'den bahseden en eski kaynaklarda edebî kişiliği üzerindeki yorumlar, hayatı hakkındaki bilgilerden daha fazladır. Onun edebî kimliği ve kişiliği üzerine kendi tespitlerimize geçmeden önce gerek eski kaynaklarda, gerekse günümüzde hakkında yapılan türlü neşriyattaki görüşleri ortaya koymanın yararlı olacağı açıktır.

Nazmî hakkında verdiği bilgiler birkaç kelimeyi geçmeyen Sehî Bey (1325: 133) *"Kâbil ve ehl-i dil yiğitdür"* demekle yetinmektedir.

Şairlerin edebî kişilikleri hakkında hem en ayrıntılı, hem de en isabetli ve objektif görüşler ortaya koymasıyla tanınan Latîfî'nin Nazmî'nin edebî

---

[9] Keşfu'z-zunûn'da "Târîò-i Anùâkiye" başlıklı bir madde bulunmakla birlikte karşılığı boş bırakılmıştır. Dolayısıyla Kâtip Çelebi'nin sadece adını verdiği bu eserin konumuz olan Tevârîh-i Antâkiye olup olmadığını bilemiyoruz. Bkz. Kâtib Çelebi 1971: 1/ 286.

[10] Bu eksikliğe, o vakitler bu eseri göremediğimizden, hazırlamış olduğumuz tezde bahsetmemekle benim de dâhil olduğumu itiraf etmeliyim. Eserin, ait olduğu kütüphanenin basılı kataloğunda (Gölpınarlı 3/317) yer almasına rağmen bugüne kadar fark edilmemiş olmasını, bir mecmua içinde bulunmasından dolayı dikkatlerden kaçmış olmasına bağlamak mümkündür.

kişiliği üzerine değerlendirme yaparken onun iki binin üzerindeki şiirini "fesahat-şiâr", "muhayyel" ve "musanna" kelimeleriyle ifade etmekte ve onun şiir icadına muktedir bir şair olduğunu belirtmektedir (1314: 340-341). Ayrıca çeşitli aruz bahirlerinde tamamı noktalı, tamamı noktasız gibi türlü sanat oyunlarıyla yazılmış şiirleri bulunduğundan bahsetmektedir.

Ahdî de (yz.a: 137a) Nazmî'nin edebî yönü üzerinde olumlu görüş beyan eden tezkire yazarlarındandır. Ahdî şiir fenninde üstad olan, nazmın her türünde kalem oynatabilen belâgat dolu şiirler yazan Nazmî'yi Fars şairlerinin takipçisi kabul ederek Nizâmî'nin çırağı ve Câmî'nin bendesi olarak değerlendirir.

Âşık Çelebi Nazmî'nin şairliği üzerine yorumda bulunmadan sadece Nazire Mecmuası ve Divan'ı bulunduğundan ve Divan'ında edebî sanatların her türüne örnek bulunduğundan bahsetmektedir (1971: 136b).

Hasan Çelebi ise (Kınalı-zâde 1989: 2/996), Nazmî'nin duygu ve derinlik bakımından zayıf bulduğu şiirlerinin incelik ve lezzetten yoksun olduğu görüşündedir. Örnek olarak aldığı bir şiirini ise *"Bu gazeli bed degüldür"* ibaresiyle eserine aldığına göre beğendiği şiirleri de olduğu anlaşılmaktadır.

Nazmî'nin şiiri üzerine görüş beyan eden bir başka tezkire yazarı Beyânî'dir. Beyânî şairin kalb-i müstevî, pür-nukat ve bî-nukat şiirler yazmasını orijinal bir özelliği olarak kaydettikten sonra şiiri üzerine edebî değerlendirmesini *"nazmı âmiyâne ve şi'ri miyânedür"* cümlesiyle yapmaktadır (Beyânî 1997: 297). Yani Beyânî'ye göre Nazmî'nin şiiri halkın anlayacağı türden basit, sıradan ve orta hallidir.

Künhü'l-ahbâr müellifi Gelibolulu Âlî ise (İsen 1994: 279) onun Divan'ını övgüye değer bulmaktadır.

Nazmî'nin şairliği üzerinde bir cümlelik değerlendirmesinde Riyâzî (yz.: 107b), *"Nazmı rütbe-i kabûle vüsûl bulmuşdur"* demektedir.

Köprülüzâde Mehmed Fuad'a gelene kadar Şemseddin Sami'nin (1316: 6/4589) *"şiiri pek lâtif değildir"* şeklindeki bir cümlelik yorumu dışında Nazmî'nin edebî değeri üzerine bir değerlendirme göremiyoruz. Köprülü, Edirneli Nazmî'nin "şair" ve "sanatkâr" olarak hiç bir ehemmiyet olmadığı

görüşündedir (1928: 67): *"Kırk beş elli bin beyitlik bir divan tertibine, sanâyi'-i edebiyyenin hepsine misâller göstermeğe kalkdığı cihetle, en mübtezel mazmunları en umumî mefhumları, en bayağı nasihatları yüzlerce, binlerce defa tekrar etmeğe mecbur kalmışdı. Bu itibar ile Nazmî'yi o devrin dördüncü, beşinci derece şairlerinden addetmek zaruretindeyiz."*

Köprülü bu ifadelerinden sonra Ahdî ve Hasan Çelebi tezkirelerinden görüşünü teyit eden -yukarıya aktardığımız- cümlelerden iktibas yapmakta ve Edirneli Nazmî'nin ancak sanat itibarıyla bir değeri bulunmayan Türkî-i Basît şiirlerinin dil ve millî edebiyat cereyanı bakımından özel bir önemi bulunduğunu belirterek şairin edebî kişiliğiyle ilgili ilk değerlendirmelerini tamamlar. Görüşünü iyice pekiştirmek için olsa gerek eserinin devamında hemen hemen aynı ifadeleri yeniden tekrarlama ihtiyacı duymuştur (Köprülü 1928: 76). Köprülü'nün bu görüşleri, başka araştırmacılar tarafından da aynen kabul ve tekrar edilmiştir (Tansel 1997: 156-147; Özkan 1993: 450).

Atsız ise Nazmî'nin Türkî-i Basît'le yazmış olmakla beraber sanatını teşkil eden unsurların en büyük kısmının klâsik Acem unsuru olduğunu, teşbihlerinin büyük çoğunluğunun da düşünüş-duyuş bakımından klâsik olduğunu, ancak buna karşılık dilin sadeliği, bazı kafiyelerde klâsik şiirlerde görülmeyen halk şiiri tarzı teşbihleri ile de tamamen millî olduğunu kaydetmektedir (1934: 3-5).

Atsız'ın Nazmî'nin dili ve sanatı üzerine yaptığı tespitlerin dikkat çekici bir noktası da "Nazmî Kimlerin Tesirinde Kalmıştır?" başlığı altında incelediği bölümdür. Vurgulayarak ifade ettiğimiz gibi Divan'ın tamamını görmeksizin sadece Köprülü'nün neşrettiği Türkî-i Basît şiirleri üzerine yaptığı değerlendirmede onun kimi şiirlerini Yunus Emre ve Mevlit sahibi Süleyman Çelebi'nin eserleriyle karşılaştırarak bu iki şairin Nazmî üzerindeki etkisini ortaya koymasına (Atsız 1934: 6-7) sonradan kaleme alınan bazı yayınlarda da (Özkan 1998: 239-240) değinilmektedir. Köprülü'nün "beşinci sınıf bir sanatkâr" olarak gördüğü Nazmî, Atsız'a göre (1934: 8) "üçüncü derece bir şair"dir.

Atsız'dan sonra, Hasibe Mazıoğlu'nun Pendnâme-i Attâr Tercümesi'ni bulmasına kadar Nazmî adeta unutulmaya terk edilmiş bir şair konumundadır. Mazıoğlu (1977: 54) Nazmî'nin ikinci sınıf bir şair olduğunu vurgulamaktadır ki burada Köprülü'ye katılmadığının zımnen ifadesini bulduğumuzu söyleyebiliriz.

Nazmî'nin özellikle kasidelerini başarılı bulan Ziya Avşar, onun teknik bakımdan zaten kimsenin söz söylemediği şiirlerini dil bakımından da "sağlam söyleyişli" ve "samimi edalı" olarak değerlendirmektedir (Avşar 1998: XXX). Nazmî'nin çok yazması sebebiyle iyi birçok şiirin yanında geçekten zayıf ve şiiriyetten uzak manzumeler de yazdığını söyleyen Avşar, şiirlerinin çoğu lirizmden yoksun olduğu için taşıdığı anlam derinliklerinin fark edilemediği, bu lirizm yoksunluğu yüzünden de şairin didaktik söyleyişlere kaydığı değerlendirmesinde bulunmaktadır. Şiirlerinden hareketle İran şairlerinden Nizâmî, Kemâl, Hüsrev, Selmân, Hâfız, Sa'dî, Câmî ve Attâr, Türk şairlerinden de Şeyhî, Necâtî ve Zâtî'nin onun sanatı üzerinde etkili olduğunu belirtir. Bizim aktarışımızdan da anlaşılacağı gibi Nazmî'nin sanatkârlık yönü üzerinde en etraflı tetkik ve değerlendirme Ziya Avşar tarafından yapılmıştır.

Neticede, bir sanatçının edebî kişiliği üzerine sarf edilebilecek sözlerin çoğu sübjektif karakterdedir. Bu durumun en açık örneği Nazmî'yle ilgili değerlendirmelerde görülmektedir. Yukarıda da arz ettiğimiz gibi Köprülü'ye göre beşinci sınıf bir şair olan Nazmî, Atsız'a göre üçüncü sınıf, Mazıoğlu'na göre ikinci sınıf şairler arasındadır. Avşar ise ikinci sınıfla üçüncü sınıf arasında bir yere yerleştirmiştir..

Bizim kanaatimize göre Nazmî'nin edebî hüviyetinin en önemli özelliği, sürekli farklılıklar, yenilikler arayan ve bunları sık sık deneyen tarafıdır. Bu, esasen Nazmî'yi diğer şairlerden farklı kılan temel vasfıdır. Bu "farklılık" ve "yenilik" kavramları onun dikkat çekilen bütün edebî özellikleri içinde barındıran bir vasıftır aynı zamanda. Zira, Türkî-i Basît ile şiir yazmaktan, aruzun hemen her kalıbında -hatta aşağıda değineceğimiz gibi Türk şiirinde hiç kullanılmamış bahirlerde- örnek ortaya koymaya, alışılmışın kat be kat üstündeki bir hacimde Divan ortaya koymasından adeta bir belâgat kitabına örnekler sıralıyormuşçasına bütün edebî sanatlara örnek teşkil eden manzumeler yazması, hep alışılmadık, yeni ve ilk olma gayretinin birer tezahürüdür.

Onun çok yazan, hem de hiç bir şairin yazmadığı kadar çok yazan bir şair olduğuna yukarıda Divan'ını tanıtırken değinmiştik. Bu yönü şüphesiz Nazmî'nin edebî kişiliğinin en önemli taraflarından biridir. Üstelik bu kadar manzumeyi ilmiye sınıfından olmayan, birçok sefere bizzat iştirak etmiş bir askerin yazması daha da şaşırtıcı bir durumdur.

Nazmî'nin aruzu çok iyi bildiği eski kaynaklarda da zikredilen bir husustur. Onun bu yanı üzerinde özellikle duran Latîfî (1314: 340) "*Vahîd-i Tebrîzî'nin Risâle-i Arûz'unda olan buhûrun her birinde elif kafiyesinde birer gazel diyüp kendü dahi çok buhûr ihtirâ' itmişdür*" diyerek onun sadece birçok vezin denemekle kalmadığını kendisinin de yeni bahirler icat ettiğini öğreniyoruz. Türk şiirinde sık kullanılan aruz kalıpları 30 civarında iken (Çetin 1991: 3/433-437) Nazmî'nin, Divan'ının sadece elif harfiyle kafiyelenen kısmında tam 135 farklı aruz kalıbı kullandığını tespit ettik.[11]

Nazmî'nin şiirlerinde "şiiriyet" bulunmadığına ilişkin eleştirilerde elbette büyük haklılık payı vardır. Onun bir takım hünerler sergilerken sanatlı söyleyişten ve anlam derinliğinden uzaklaştığı da doğrudur. Ancak yukarıdan beri anlatmaya çalıştığımız gibi Nazmî'ye önem atfetmemiz onun sanatkârlığı dolayısıyla değildir. Buna rağmen onu şiiriyetten tamamen uzak bir nâzım veya müteşair kabul etmek de doğru olmaz. Zîrâ, Dîvân'ındaki bir takım gazeller, lirik yönü ağır basan, zengin ifade gücü de bulunan oldukça güzel şiirlerdir. Tabiî, Nazmî'de şiiriyeti veya derinliği azaltan, tutku derecesindeki hüner merakıyla beraber, hiç kimsenin yazmadığı kadar çok yazmasıdır. Kaldı ki, Klâsik edebiyatımızın birinci derecede şairleri arasında gösterilen Zâtî'nin gazelleri bile aynı sebepten yer yer benzer zaafiyetlerle malûldür.

Nazmî'nin edebî kişiliği ile ilgili sonuç olarak şunları söyleyebiliriz:

1. Edirneli Nazmî, hem eski tezkireciler, hem de çağdaş edebiyat tarihçilerince iki yönüyle öne çıkarılmış bir şairdir: Çok hacimli bir antoloji olan Mecma'u'n-nezâ'ir ve Türkî Basît'le yazdığı şiirleri. O, uzun bir emek ve araştırmanın mahsulü olduğu anlaşılan Mecma'u'n-nezâ'ir ile şöhrete kavuşurken, eserleri henüz ele geçmemiş olmakla beraber, Arapça ve Farsça kelime ve terkiplerden arınmış, sade Türkçe ile yazmayı benimseyen diğer şairlerle (Mahremî ve Visâlî) birlikte dil ve edebiyat tarihimiz içindeki haklı yerini almıştır. Diğerlerinin eserlerinin mevcut olmaması, başka bir deyişle Nazmî'nin sade Türkçeci bu üç müellif içinde elimizde eseri bulunan yegâne şair olması, kendisinin ve eserinin önemini bir kat daha artırmaktadır.

2. Bilinen bu iki özelliğinden başka, Nazmî'nin üzerinde pek durulmayan diğer önemli vasıflarını şöylece sıralamak mümkündür:

---

[11] Bu konuda ayrıntılı bilgi için bkz.: Köksal 2002a.

a) Türk edebiyatının en büyük dîvânını yazmak gibi mühim bir özelliğe sahip olan Nazmî, çoğu nazım şekillerini de en çok sayıda yazan şair durumundadır. Söz gelimi, 7777 gazeliyle edebiyat tarihimizin en çok gazel yazan, Muhibbî, Zâtî, Bağdatlı Rûhî gibi şairlerimizin yazdıklarının toplamı kadar gazel kaleme almıştır. O, edebiyatımızın sadece en çok gazel yazan şairi değil, başta murabba' olmak üzere müsebba', mütessa', kıt'a nazım şekillerinde de en çok örnek veren şairimizdir.

b) Türk edebiyatında kullanılan aruz kalıbı sayısı 60 civarındayken -ki bunların yarısına yakını da nadir işlenen kalıplardır- Nazmî, Dîvân'ında 150'ye yakın aruz kalıbı kullanmıştır. Kaynaklardan öğrendiğimize göre bunların bir kısmı kendi icadıdır. Bu vezinleri kullanırken Türkçe kelimelerdeki açık hecelerin uzun okunabilmesi imkânından sıkça faydalanarak her şiirde, hatta çoğu kere her beyitte onlarca imâle yapması, bir taraftan şairin işini kolaylaştırırken, bir taraftan da bir olumsuzluğu beraberinde getirmiş, şiirlerin kuru ve yeknesak kalmasına yol açmıştır.

c) Nazmî, dîvân tertibi bakımından da yenilik ortaya koyma gayreti içinde bir şairdir. Klâsik dîvân tertibi dışına çıkarak eserini vezinlere göre düzenlemiş, musammatları da gazellerin olduğu bölüme yerleştirmiş ve şiirleri vezinden başka, kafiyelerine göre de kendi arasında alfabetik (elifbâ) bir tasnife tabi tutmuştur.

d) Edirneli Nazmî, bu kadar çok manzume, bunca söz ve şekil oyunu ve bu denli yoğun vezin arayışı içinde manzumelerinde yer yer görünen "sanat kıvılcımları"nı da kaybettirmiştir. Şiirin temeli ve bir anlamda sebeb-i vücudu olan "şiiriyet"i ihmâl etmiş, şiirde mânâda derinlikten ve "bikr-i mânâ"dan çok şekilde zenginliği esas olarak almış, "sanat" endişesini göz ardı etmiştir.

3. Bütün orijinalitesine rağmen Edirneli Nazmî'yi klâsik şiirimizde çığır açıcı bir şair veya bir akımın öncüsü olarak kabul etmemek lâzımdır. Onun "ilk"lerinin çoğu, aynı zamanda "tek" olarak kalmış, yani bir takipçi bulamamıştır. Bu itibarla onun edebiyat tarihimizdeki yerinin, sadece Türkî-i Basît tarzında yazdığı şiirleriyle değil; nazım şekli, vezin gibi şiirin dış cephesine yönelik arayışları ve yenilikleriyle birlikte değerlendirerek kelimenin tam anlamıyla "nev'i şahsına münhasır" bir dîvân şairi olarak kabul ettiğimiz takdirde doğru tespit edileceği kanaatindeyiz.

II. B Ö L Ü M: MECMA'U'N-NEZÂ'İR ÜZERİNE TESPİTLER

1. GENEL BİLGİLER

1.1. Eserin Adı ve Yazılış Tarihi

Nazmî, Mecma'u'n-nezâ'ir'e "mukaddime" ve "hâtime" bölümü koymamıştır. Yani eser, doğrudan "elif" harfiyle kafiyelenmiş bir zemin şiirle başlamakta, "ye" harfiyle kafiyelenmiş bir nazireyle de sonlanmaktadır. Eserin her hangi bir yerinde adından söz edilmemektedir.

Eserin adı üzerinde bir değerlendirme yapan Köprülü (1918: 62), kaynaklarda eserin adı üzerindeki farklı beyanları şu şekilde ifade etmiştir:

"Bu kitâbın ismi ve tahrîr senesi hakkında ilk menba'ların verdiği ma'lûmât tamâmıyla mütehâlifdir. Sehî, Ahdî onun 'sâhib-i Câmi'ü'n-nezâ'ir' olmakla ma'rûfiyyetini kaydettikleri hâlde kitâbının ismini söylemiyorlar; Âlî, 'Nezâ'ir-i Nazmî nâm mecmû'ası vardır' demekle iktifâ ediyor; Âşık Çelebi, Hasan Çelebi, Riyâzî kitâbın isminden bahs etmiyorlar; yalnız Latîfî Tezkiresi'nin matbû' nüshasında bu eser Câmi'ü'n-nezâ'ir diye tasrîh edilmektedir. Hâlbuki bu tezkirenin husûsî kütübhânemizdeki nüshası 'Nezâ'irü'l-eş'âr' ismi, Nûruosmâniye nüshasında ise Mecma'u'n-nezâ'ir adı verilmiştir. Biz bu son ismi kitâbın adı olarak kabul ediyoruz."

Latîfî Tezkiresi'nin matbû nüshasında olduğu gibi Keşfü'z-zunûn'da da (Kâtip Çelebi 1971: 1/817) eser Câmi'ü'n-nezâ'ir olarak anılmaktadır. Köprülü'nün bahsettiği nüshadan başka Topkapı nüshasının "Mecma'u'n-nezâ'ir Dîvânı", Bursa nüshasında "Mecmû'a-i Nezâ'irü'ş-şu'arâ", Viyana nüshasında "Mecmû'a-i Nazîre-i Şu'arâ-yı 'Izâm" adlarıyla kayıtlıdır. Ancak bu adların nüshaların temellük kayıtlarının bulunduğu sayfalarda veya boş yapraklar üzerine sonradan -muhtemelen hâfız-ı kütüpler tarafından- yazıldığı görüşündeyiz. Eserin adının bazı yeni çalışmalarda "Mecmû'atü'n-nezâ'ir" olarak anılmasını ise bir kaynağa dayandırılmadığı ve zannımızca sehven öyle yazıldığı için bu adlara eklemek istemiyoruz.

Nazmî, eserine özel bir ad vermemekle birlikte *Köprülü'nün "Biz bu son ismi kitâbın adı olarak kabul ediyoruz."* tercihinden sonra Mecma'u'n-nezâ'ir isminin ilim âleminde genel kabul gördüğü söylenebilir. Nitekim bizim çalışmamızda da aynı isim kullanılmıştır.

Mecma'u'n-nezâ'ir'in yazılış tarihini bildiren ilk kaynak olan Latîfî Tezkiresi'dir (Latîfî 1314: 340). Burada bildirilen 930 kaydına rağmen

Köprülü, hususî kütüphanesindeki Latîfî Tezkiresi nüshasında bu kayıt bulunmadığı için matbû nüshaya itibar etmemiş ve *"Tezkiresini 945'de (1538/39) yazan Sehî'nin bu eserden bahs etmesi bu mecmû'anın herhâlde o târîhten evvel yazılmış olduğuna pek sarîh ve pek kat'î bir delîldir"* demiştir (1928: 63). Rıdvan Canım'ın doktora tezi olarak hazırlanan Latîfî Tezkiresi metninde ise (1991: 551) bu tarih 940 (1533/34)'dur. Nazmî'nin hayatı ve eserleri ile ilgili birçok konuda olduğu gibi mecmuasının telif tarihinde de problem vardır.

1.2. Şair ve Şiir Sayısı

Mecma'u'n-nezâ'ir'de 357 şairin 5527 şiiri bulunmaktadır. Bu şiirlerin 5490'ı gazel, 37'si murabbadır. Metnin 33108 olan toplam beyit sayısı, ortaya koyduğumuz tenkitli metnin aparattaki nüsha farklarıyla birlikte 33440'a ulaşmaktadır. Gazel nazım şekli üzerine yapılacak çalışmalara zengin bir malzeme sunması bakımından metindeki şiirlerin kaçar beyitten oluştuğunu da burada vermek istiyoruz.

Eserde tek beyitlik (Nâ-tamâm) 4; 4 beyitlik 23; 5 beyitlik 2984; 6 beyitlik 432; 7 beyitlik 1694; 8 beyitlik 169; 9 beyitlik 140; 10 beyitlik 17; 11 beyitlik 20; 12 beyitlik 7 gazel bulunmaktadır.

Eserde gazel dışındaki tek nazım şekli olan murabbalar için de böyle bir döküm yaptığımızda şu görünüm ortaya çıkmaktadır: 5 bendlik 14; 6 bendlik 7; 7 bendlik 13; 8 bendlik 1 ve 9 bendlik 2 murabba.

2. TERTİP ŞEKLİ

Mecma'u'n-nezâ'ir, ilk bakışta şiirlerin harf ve vezinlere göre alelâde sıralandığı bir mecmua gibi görünmektedir. Ancak dikkatli bir gözle bakıldığında eserdeki şiirlerin dizilişinin tıpkı Divan'ında olduğu gibi gayet ince düşünülmüş, ayrıntılı bir plân dâhilinde gerçekleştirildiği fark edilmektedir.

Eser, hem tıpkı divanlarda olduğu gibi kafiyelerin son harflerine göre "elifbâ" sırası, hem de aruz bahirlerine göre belli bir sıra gözetilerek tertip edilmiştir. Ancak Mecma'u'n-nezâ'ir düzenleyicisi, harflere göre dizilişi divanlardaki gibi sadece o harfle biten şiirleri bir arada toplamakla yetinmemiş, ayrıca her harfi kendi arasında kafiye ve redife göre alfabetik olarak

sıralamıştır. Bu sıralamayı çok sayıda zemin şiirin bulunduğu harflerden biri olan “nûn” harfindeki tatbikini gösterdiğimizde bu ilginç uygulama daha kolay anlaşılacaktır.

Nûn harfi de diğer harfler gibi remel bahrindeki şiirlerle başlamaktadır. Nazmî bu bahirle yazılmış şiirlerden önce redifsiz olanları, yine alfabetik olmak üzere “-en, -ân, ûn, -în”. Görüldüğü gibi burada önce sadece nûn ile yapılmış kafiyeler, sonra elifbâ sırasıyla nûndan önce “elif”in, “vav”ın ve “ye”nin geldiği şiirler sıralanmıştır. Yine aynı bahirden şiirlerden bu sefer “redifi ek olanlar” kendi arasında yine elfibâ sırasına göre dizilmiştir: “-âbdan, -âddan, -ârdan, -âzdan, -âkden, -âhdan, -zâdsın, -âzesin”. Burada da “-dan” ek redifinden önce gelen revî harflerinin “be, dâl, re, ze, kef, hâ-yı resmiye” sıralamasının, hemen ardından değişen ek redifin (-sın) bu harf sırasın takiben geldiğine dikkat çekmek isteriz. Redifi ek olan örnekler bittikten sonra bu sefer yine kendi içinde alfabetik olmak üzere “redifi kelime(ler)den oluşan şiirler”e sıra gelmektedir. Nûn harfinin remel bahrinin son iki grubundaki “acısı”, “-âr olmak neden” ve “-um var iken” redifli şiirlerle bu bahirde yazılan şiirler sona ermekte ve yeni bir bahre geçilmektedir. Bu grupta da önce redifi tek kelimeden oluşan şiir, sonra da elifbâya göre iki kelimeden oluşan şiirler sıralanmıştır. Bu yeni bahirde de aynı sistem takip edilmektedir. Mecmuanın bu gerçekten muazzam bir sistem içindeki tertibini bir tabloyla dah net bir şekilde gözler önüne sermek istiyoruz (Eserde redifsiz şiirler, redifli şiirler... gibi bir uyarı, başlık vs. bulunmamaktadır. Bu usulün tatbikatının metinden görülmesini sağlamak için kafiyelerin yanına o kafiyeyle yazılan zemin şiirin metindeki sıra numarası verilmiştir):

A. HARF: Nûn

I. VEZİN: Bahr-i Remel: - . - - / -. - - / - . - - / - . -

a. Redifsiz şiirler: -en (3308); -ân (3362); -ûn (3446); -în (3469)

b. Redifi “ek”ten oluşan şiirler: -âbdan (3499); -âddan (3532); -ârdan (3559); -âzdan (3585); -âkden (3591); -âhdan (3617); -âdsın (3627); -âzesin (3639)

c. Redifi kelime(ler)den oluşan şiirler: -ân acısın (3643); -âr olmak neden (3652); -endüm var iken (3658)

Kafiyeleri bakımından bu şekilde dizilen şiirler, vezin bakımından da belli bir sırayı takip etmektedir. Vezinlerin sıralanışında bahirlerin “remel, hezec, muzari, recez, müctes, hafif, mütekârib” sırasına göre dizildiği ilk dikkat çeken özellik durumundadır. Ne var ki her bahrin her harfte bulunmamasından dolayı bu sıralamada atlamalar olmaktadır.

Bu bahirlerden başka az sayıda örneği bulunan diğer bahirler de (remel-i müseddes, hezec-i ahreb-i diger... gibi) kendi grubundan olan bahirlerin arasına yerleştirilmiş durumdadır. O bahirlerin tamamı kullanılış sıklıklarıyla birlikte aşağıda “Şairlerin Vezin Tercihleri” bölümünde gösterilmiştir.

Harfler ve vezinlere göre böyle bir diziliş sergilenen Mecma’u’n-nezâ’ir’i bütün olarak ele aldığımızda en büyük grubu “harfler” oluşturmaktadır. Eserde Arap alfabesinin tamamıyla kafiyelenmiş şiirler bulunmaktadır. Bu 28 harften başka, “lâm-elif” de “hâ-i resmiye”den sonra ayrı bir harf olarak yer almaktadır.

Mecma’u’n-nezâ’ir’deki şiirlerin dizilişinde önce harfler, sonra her harfin içinde yer alan bahirler esas alındığı için harflerden sonra ikinci alt grup “bahirler”dir. Bu bahirler çerçevesinde yer alan “zemin şiirler” ve “nazireler”i de eserdeki üçüncü ve son kümeyi teşkil etmektedir.

Her harfin başlangıcında o harfin adı (“Harfü’l-elf”, “Harfü’l-bâ...) yazmakta, hemen ardından Farsça başlıklarla o harfin ilk bahrinin adı (“Der-bahr-i remel”) ve takti’i (“Taktî’eş: fâ’ilâtün fâ’ilâtün fâ’ilâtün fâ’ilün”) yer almaktadır. Bu başlıklardan sonra şiirler sıralanmaktadır. Çalışma boyunca “zemin şiir” tabir ettiğimiz, kendisine nazire yazılan o kafiye veya redifteki ilk şiir, yine Farsça başlık altında (“Ez-ân-ı Şeyhî”) yazılmakta, ardından ona yazılan nazireler (“Nazîre-i Ahmed Paşa”) gibi başlıklarla sıralanmaktadır.

Her gruptan nazirelerin sıralanışında şairlere göre çok belirgin bir sıra güdülmediğini görüyoruz. Ancak çok keskin hatlarla olmasa da daha meşhur olan şairlerin şiirlerinin önlerde yer aldığını görüyoruz. Bu arada tezkire yazarlarının çoğunun diğer şairlerden ayrı tutarak ayrı ve önde bir yerde andıkları hükümdar ve şehzâde şairler Mecma’u’n-nezâ’ir’de diğer şairlerle iç içe ve yan yanadır. Şairlerin sıralanmasında çok belirgin olan şey, Nazmî’nin kendi nazirelerine daima o grubun en sonunda yer vermesidir. Bu hususta ilginç bir not olarak şunu da kaydetmek isteriz ki Nazmî, “Fakîrî” mahlaslı şaire de -

belki de mahlasından dolayı- hep en sonda, yani kendi nazirelerinden bir önceki sırada yer vermiştir.

3. ŞAİRLERİN KAFİYE, REDİF VE VEZİN TERCİHLERİ

3.1. Şairlerin Kafiye Tercihleri

Şairlerin kafiyelerdeki harf tercihleri aslında onların edebî tercihlerinden ziyade başka etkenlere bağlıdır. Bu etkenlerin en başında kullanılan "dil" gelir. Aşağıda şairlerin redif tercihleri ile ilgili bölümde görüleceği gibi gazellerde kullanılan rediflerin önemli bir kısmı eklerden oluşmaktadır. Bu eklerden en çok kullanılan isim hal ekleri, iyelik ekleri, fiil çekim ekleri ile bildirme ekinin genellikle "re, mim, nûn, kef, ye, he" harfleriyle bitmesinden dolayı o harflerle yapılan kafiyeler çoğunluktadır. Bazı harflerin az kullanılması da aynı sebeptendir. Aşağıdaki tabloda da açıkça görülen sıralamada son sıraları alan harfler (dad, fe, hâ, zı, hı, zel, ayın, åe) Türkçe'de bulunmayan seslerdir. Yaşayan dilde kullanılan Arapça kelimelerden de bu harflerle bitenlerin sayısı sınırlı olduğu için için bu harfler pek tercih edilmemiş hatta divan sahibi kimi şairler bu harflerin bazılarıyla kafiyelenmiş hiç gazel yazmamışlardır. Dolayısıyla Mecma'u'n-nezâ'ir'de böyle bir dağılımın vereceği sonucun klâsik şiirimizin genel ortalamasına yakın bir oranda olması beklenen bir durum olmalıdır.

Divan şairlerinin gazellerinde kullandıkları kafiyelerdeki harf tercihleri üzerine yapılan bir yayında (Akkaya 1996: 19-24) 14-17. yüzyılda yaşamış 16 şairin divanlarının taranmasıyla elde edilen sonuç bizim tespitimize genel olarak uymakla beraber bazı farklılıklar da taşımaktadır. Aşağıdaki tabloda ilk sütundaki sayılar Mecma'u'n-nezâ'ir'deki, ikinci sütundakiler ise bahis konusu çalışmada ortalama baz olarak kabul edilen 670 gazel üzerinden varılan sonucu göstermektedir.

Kafiyelerin harflere göre dağılımı:

Harf	MN	Div.	Harf	MN	Div.
1. re	931	150	**10.** be	170	11
2. he	793	82	**11.** dal	109	9

3. ye	735	88	**12.** şın	93	13
4. nun	581	73	**13.** te	90	12
5. kef	370	43	**14.** vav	79	7
6. elif	372	58	**15.** kaf	74	16
7. mim	347	21	**16.** sin	62	3
8. ze	202	29	**17.** cim	58	4
9. lâm	184	24	**18.** gayın	50	3
			24. hı	15	2
19. tı	45	1	**25.** zı.	14	1
20. åe	38	2	**26.** hâ	13	2
21. ayın	31	3	**27.** fe	12	10
22. ãad	26	1	**28.** dad	10	1
23. zel	22	1	**24.** hı	15	2

Harf tercihleri bakımından böyle bir manzara arz eden Mecma'u'n-nezâ'ir'deki şiirler kafiye olan seslere göre daha farklı görünmektedir. Eserdeki şiirlerin 1156'sı "ân" sesi ile kafiyelenmiştir. Bu sesten sonra sırayla 558 şiirle "âr" sesi, 441 şiirle "â" sesi, 386 şiirle "er" sesi ve 236 şiirle "âb" sesi gelmektedir.

Bu sayılar toplam şiir sayısına göredir. Daha sağlıklı bir sonuç elde edebilmek için bunları kullanılış sıklığı ile birlikte değerlendirildiğinde yine "ân" sesiyle yapılan kafiyelerin öne çıktığını müşahede etmekteyiz. Bu sesle yapılan kafiyelerin kullanılma sıklığı 60'dır. Yani bu kafiye ile 60 zemin şiir ve bunlara nazire olarak yazılmış 1096 şiir söz konusudur. Bunu 35 zemin şiirle

“âr”, 26 zemin şiirle “â”, 21 zemin şiirle “er” sesi izlemektedir. Diğer sesler bir anlam ifade edecek sıklıkla kullanılmamıştır.

Şairlerin kafiye olarak neden belli başlı sesleri tercih ettikleri, bunların şiirin ses yapısına katkısı, şüphesiz üzerinde durulması gereken şeylerdir. Ne var ki böyle bir değerlendirme bu çalışmanın sınırlarını aşacaktır. Ancak yine de çok belirgin bir nokta üzerindeki düşüncemizi ifade ederek kafiye bahsini kapatmak istiyoruz. Mecma’u’n-nezâ’ir’deki şiirlerin 1/5’inden fazlasının “ân” ile kafiyelenmesine dikkat çekmiştik. “ân” ve “âr” sesleri, uzunlukla yumuşaklığı birlikte ifadeye imkân veren, zengin akışkanlık kabiliyetiyle şiire âhenk katan seslerdir. Bu seslerdeki müzikaliteyi yakalayan şairlerin “ân” sesini daha fazla kullanmalarının, divan şiirinin “söz hazinesi” bakımından temelini oluşturan her üç dilde de, yani hem Türkçe, hem Farsça’da bu sesle biten kelimelerin bolluğu ve biraz da aruz vezninde “nûn” harfinin özel bir yeri olmasıyla ilişkili olduğu kanısındayız.

3.2. Şairlerin Redif Tercihleri

Redif, divan şiirinde ahengi temin eden en önemli unsurlardan biridir. Çoğu kez kafiyeyle yetinmeyen divan şairleri özenle seçtikleri rediflerle hem şiirde iç ahengi sağlamış, hem de akıcılığı temin etmişlerdir. Tanpınar kafiye ve redifin bu şiirde asıl tema olduğunu ve şairin ilhamını hemen hemen tek başına bunların ideri ettiğini, bu gelenekte her yeni kafiye ve redifin yeni bir mânâ âleminde açılmış bir yola benzediğini söylerken (Tanpınar 1985: 20) Ömer Faruk Akün (1994: 9/403) divan şiirinde redifin önemini şöyle izah etmektedir:

“Redif, simetrik tekerrürü ile şiiri belirli bir kavram veya konu etrafında toplayan, bir atmosfer yaratan mihver olmuştur. Ustaca kullanıldığında şiiri bir atmosfer içine alır, onu bir dizi çağrışıma açar (...) Kafiyeyi redifle daha zengin ve cazip kilmak isteyen divan şairi, yeni ve gösterişli redifler bulmaya gayret eder. Bazan da bir nazire bahis konusu ise oradaki redifi nazire yapılan şairinkinden çok daha farklı ve üstün surette kullanarak şahsiyetini ortaya koyar.”

Klâsik şiirimizde bir kelime ve kelime grubu etrafında dilin bütün imkânlarının yoklanılmaya çalışıldığı redifli şiirler, şairlerin hünerlerini gösteren mihenk taşı gibiydi (Horata 1998: 45). Tezkirelerde “zemin” adıyla da anılan redif divan şairin için bir nevi kendisini ispat vesilesi idi. Tezkirelerde sıkça karşılaştığımız “*Şi’ri mesele müe’allik kafiyelerde ve dinilmedük*

rediflerdi dimişdür” (Latîfî 1314: 231), *“Müşkil üç oldı zemîninde bu gazel mezbûruñ ihtirâ’ıdur”* (İsen 1994: 159), *“dükene redif olan şi’r-i âbdâr anuñ eş’ârındandur”* (İsen 1994: 326), gibi ibareler yeni bir redif buluşun aynı zamanda şairin sanat gücüyle ilişkilendirilmekteydi. “*Bulunan orijinal bir redif, ona nazire yazacakları imtihana çağırış, zamanın şairlerine bir nevi meydan okuyuştur.”* (Akün 1994: 9/403)

Mecma’u’n-nezâ’ir’deki şiirleri redifleri bakımından incelemeye geçmeden önce eserde -zemin şiirlere göre- redifin işlenişinin istatistiksel olarak dökümünü yapalım:

Zemin şiir sayısı: 379

Redifli şiir sayısı: 267

Redifsiz şiirler: 112

Eserdeki 379 zemin şiirden redifli olanların ek ve kelime alışlarına göre dağılımı ise şöyledir:

Redifi **ek** olan şiir sayısı 102

Redifi **1 kelime**den oluşan şiir sayısı 92

Redifi **2 kelime**den oluşan şiir sayısı 15

Redifi **4 kelimede**n oluşan şiir sayısı 1

Redifi **ek+ 1 kelime**den oluşan şiir sayısı .48

Redifi **ek+ 2 kelime**den oluşan şiir sayısı ..8

Redifi **ek+ 3 kelime**den oluşan şiir sayısı ..2

Bu tablo bize şairlerin daha çok “ek”lerden oluşan rediflerle ek almadan bir tek kelimeden oluşmuş redifleri kullanmayı tercih ettiklerini göstermektedir. Bu, sadece zemin şiiri yazan şairin tercihi değil, böyle bir tercihle yazılmış şiirler beğenilip kendisine nazire yazıldığı için aynı zamanda genel kabul görmüş bir eğilimi aksettirmektedir. “ek+1 kelime”den oluşan rediflerin de sıkça kullanılmasına rağmen redifteki kelime sayısının arttıkça daha az kullanıldığı dikkat çekmektedir. Çok sayıda kelimeden oluşan rediflere fazla

rağbet edilmemesini, her beyitte aynen tekrar edilen iki üç kelimenin akıcılıktan çok yeknesaklık, tekrar ve dolayısıyla sıkıcılığa yol açacağı endişesinden kullanılmadığını düşünüyoruz. Mecma'u'n-nezâ'ir'deki örneklere baktığımızda meşhur şairlerin bu tür şiirlere pek yönelmediklerini görüyoruz. Çok kelimeden oluşan rediflerin bir mahsuru da tekrar edilen kelimelerin şairi muhteva bakımından sınırlamasıdır. Hacı Revânî diye bir şairin yazdığı "imişsin böyle bilmezdüm seni" redifli şiiri (5035) ve bu şiire yazılan nazireler buna tipik bir örnek teşkil etmektedir. Revânî'nin zemin şiiri ve diğer şairlerin nazireleri aynı şiirin değişik varyasyonları gibidir.

Redifin bir veya birkaç kelimeden oluştuğu durumlarda Türkçe rediflerin hâkimiyeti açıkça kendini göstermekte, Ömer Faruk Akün'ün ifadesiyle (1994: 9/403) *"divan şiirinin Türkçe'nin ifade imkânlarını, söyleyiş hususiyetlerini denediği ve ana dilde kendisini bulduğu bir tarafı"* ortaya çıkmaktadır.

Redifi isim soylu kelime(ler)den oluşan şiirlerde Türkçe kelimelerle yapılan redif sayısı 75, Arapça kelimelrle yapılan 8, Farsça kelimeler yapılan redif sayısı 7'dir. Bu tür rediflerin en çok kullanılanların şahıs zamirleri olduğu dikkat çekmektedir. "benüm" 9, "senüñ" 4, "beni" ve "saña" 3 zemin şiirin redifini oluşturmaktadır. Diğer isim soylu kelimelerden sık kullanılanlar "ile" (10), "gibi" (6) edatları ile "var" (6), "yok" (3) ve "üstine" kelimeleridir.

Fiil soylu kelimelerde (çekimli fiiler ve fiilimsiler) fiillerin redif olarak kullanım sıklığı ise şu şekildedir: "ol-" (29), "it-" (7), "eyle-" (5), "yit-" (5), "i-" (4), "di-" (3).

Redif fiillerin Mecma'u'n-nezâ'ir'de gelecek zaman dışında bütün zamanlarda örneği mevcuttur. Geniş zaman 23 şiirle en çok kullanılan zaman durumundadır. Tamamı 3. tekil şahıs çekiminde olan geniş zamanlı fiillerin 6'sı olumsuz diğerleri olarak kullanılmıştır. Geniş zamanlı fiilerden oluşan redifleri 11 örnekle emir ve yedi örnekle istek kipleri izlemektedir. Görülen geçmiş zaman 6, öğrenilen geçmiş zaman 5, gereklilik ve dilek-şart kipleriyle oluşmuş fiiller de 1'er zemin şiirin redifi durumundadır. Bu tablo içinde, şairin "söyleyiş"ini ve duruş yerini ortaya koyması bakımından bu fiillerin hangi şahıslarda çekimlendiği de önemlidir. Duruma bu açıdan baktığımızda toplam 54 redif fiilin dağılımı şöyledir: 1. tekil şahıs: 2; 2. tekil şahıs: 8; 3. tekil şahıs: 38; 1. çoğul şahıs: 3; 2. çoğul şahıs: yok; 3. çoğul şahıs: 3.

Redif olarak kullanılmış altı fiilimsinin dördünün kökünde “ol-” (olıcak, olmayıcak, olduğum, olmak neden), 2’sinde de “dön-” fiili (döne döne) bulunmaktadır.

3.3. Şairlerin Vezin Tercihleri

Mecma’u’n-nezâ’ir’deki 5527 şiir toplam 19 aruz bahriyle yazılmıştır. Bu bahirlerin kullanılışını tablo halinde şöyle gösterebiliriz (İlk sayılar o vezindeki toplam şiir sayısını “/” işaretinden sonraki sayılar ise kullanım sıklığını, yani o vezinde kaç zemin şiir bulunduğunu, son grup ise % olarak oranı göstermektedir):

Vezin	Sayı / Sıklık	%
1. Remel: - . - - / - . - - / - . - - / - . -	3091 / 24	56.2
2. Remel-i mahbûn: .. - - /.. - - /.. - - /.. -	691 / 11)	12.5
3. Muzâri’-i ahreb: - - ./ - . - ./. - - ./ - . -	420 (16)	7.6
4. Hezec-i sâlim: . - -- /. - -- /. - -- /. - --	348 / 9	6.3
5. Hezec-i ahreb: - - ./. - - ./. - - ./. - -	281 / 10)	5.1
6. Remel-i mahzûf: - . - - / - . - - / - . -	251 / 9	4.5
7. Hezec-i mahzûf: . - -- /. - -- /. - -	223 / 7	4.1
8. müctes: . - . - /.. - - /. - . - /.. -	60 / 7	1.1
9. Muzâri’-i ahreb-i diger: - - ./ - . - - / - - ./ - . - -	44 / 4	0.8
10. hezec-i ahreb-i müsemmen: - - ./. - -- / - - ./. - --	28 / 2	0.6
11. hafîf: .. - - /. - . - /.. -	23 / 4	0.4
12. mütekârib-i müsemmen: - - /. - - / - - /. - -	17 / 2	(Buradan sonraki vezinler % olarak bir anlam ifade etmemektedir.)
13. recez-i sâlim: - - . - / - - . - / - - . - / - - . -	15 / 3	
14. serî’: - .. - / - .. - / - . -	7 / 2	
15. hezec-i ahreb-i müseddes: - - ./. - . - /. - -	7 / 1	

16. recez-i müsemmen: - .. - /. - . - / - .. - /. - . - 6 / 1

17. mükekârib-i sâlim: . - - /. - - /. - - /. - - / 5 / 1

18. mükekârib-i mahzûf: . - - /. - - /. - - /. - 4 / 1

19. remel-i müseddes: .. - - /.. - /.. - - /.. - 4 / 1

4. NAZİRE YAZARLARININ ŞAİR TERCİHLERİ

Mecma'u'n-nezâ'ir'de hangi şairin kaç zemin şiiri olduğu, bunların metnimizdeki sıra numaraları, bu zemin şiirlerine hangi şairlerin kaç adet nazire yazdığı aşağıda liste halinde gösterilmiştir. Bu tabloyu vermeden önce tablonun ifade ettiklerini, başka bir deyişle buradan çıkarabildiğimiz genel sonuçları şöyle açıklamak mümkündür:

Mecma'u'n-nezâ'ir'de 67 şairin 369 zemin şiiri bulunmaktadır. En çok zemin şiir sahibi şairler arasında Ahmed Paşa 51, Necâtî 42 ve Şeyhî 27 zemin şiirle ilk üç sırayı almaktadır. Ahmedî 23, Nizâmî 19 ve Sâfî 13 şiirle bu üç şairi takip etmektedir.

Zemin şiirlerine yazılan nazirelerin çokluğunda da -Ulvî'nin bu konuda 4. sıraya yerleşmesi dışında- sıralama hemen hemen aynıdır. Burada en çok dikkat çeken nokta Mecma'u'n-nezâ'ir'deki bütün nazirelerin yaklaşık 1/5'inin Ahmed Paşa'nın şiirlerine yazılmış olmasıdır. Ahmed Paşa'nın zemin şiirlerine yazılan nazire sayısı tam 1035'dir. Ahmed Paşa'yı kendisine yazılan 437 nazireyle Necâtî, 359 nazireyle Şeyhî, 310 nazireyle Ulvî ve 299 nazireyle Nizâmî izlemektedir. Kendisine en çok nazire yazılan diğer şairler ve bu şairlerin şiirlerine yazılan nazire sayısı şöyledir: Ahmedî: 249, Nesîmî: 226, Atâyî: 184, Cem Sultân: 181, Ca'fer Çelebi: 146, Sâfî (Kâsım Paşa): 141, Kemâl Paşa-zâde: 109, Hafî 106. Diğer şairlerin sıralaması da aşağıdaki listeden takip edilebilir. Yalnız bunlar arasında bazı zemin şiirler iki şaire birden ait olarak gösterilmiştir ki, bu durum muhtemelen derleyicinin ilk defa o zemindeki şiri hangi şairin yazdığıdan emin olamayışından kaynaklanmıştr. Bu belirsizliğin özellikle Ahmedî ile Nesîmî arasında yoğunlaştığı dikkat çekmektedir. Bu zemin şiirleri aşağıdaki listede parantez içinde (... ile beraber) açıklamasıyla gösterdik.

Bu istatistik bilgilerden sonra bu tablonun edebiyat tarihine katkı anlamında bize neler ifade ettiği konusuna geçelim. Ahmed Paşa'nın hem 15.

hem 16. yüzyıl şairleri için örnek teşkil etmiş, bulduğu “nev-zemin”lerin birçoğunun beğenilerek tanzir edildiği belirgin ilk husus olaark görünmektedir. Dolayısıyla bu 1035 nazire bize Ahmed Paşa’nın divan şiirinin gelişmesindeki katkısını açıkça göstermektedir. Ahmed Paşa’ya en çok nazire yazan, bir anlamda Ahmed Paşa’nın izinden giden şairler arasında çağdaşlarının yanı sıra Zâtî, Hayâlî, Lâmiî gibi önemli isimlerin de arasında bulunduğu çok sayıda 16. yüzyıl şairinin de olması etkisinin ileriki yüzyılda da artarak devam ettiğiğini işaret etmektedir.

Nesîmî, Ahmedî ve Şeyhî’nin, hem çağdaşları, hem de halefleri üzerindeki etkileri Mecma’u’n-nezâ’ir’deki zemin şiirleri ve onlara yazılan nazirelerin çokluğundan anlaşılmaktadır ve bu zaten bilinen bir husustur. Önümüzdeki tablonun özelliği bu bilgiyi teyit edici olmasıdır. Ama II. Murad devri şairlerinden şöhreti bu üçü kadar günümüze ulaşmamış iki isim daha vardır ki bunlardan burada özellikle söz etmek gerekir. Bu iki şair Ulvî ve Atâyî’dir. Ahmedî ve Şeyhî’nin çağdaşı ve onlarla birlikte Osmanlı şiirinin kurucuları arasında olduğu anlaşılan bu şairlerden Ulvî’nin en çok tanzir edilen şairler arasında 4. ve Atâyî’nin Nesîmî’nin ardından 8. sırada yer almasını iyi değerlendirmek gerekir. Bu şairler hakkında edebiyat tarihimizin en önemli kaynakları arasında olan şuarâ tezkirelerinde oldukça övücü ibareler yer almaktadır. Söz gelimi Latîfî (1314: 245), Atâyî’nin Şeyhî’den sonra en meşhur şair olduğunu, Sehî de (1325: 112) şiirde atasözü kullanmayı ilk onun başlattığını belirtmektedir. Yine Sehî Bey’in bildirdiğine göre (1325: 66) Ulvî de Fatih Sultan Mehmed’in itibar ettiği musahiplerinden ve ondan yeterince “ihsan” gören bir şairdir. Bu cümleden olarak dönemlerinde çok tanınan ve beğenilen kimseler olduğu anlaşılmasına rağmen bugün isimleri tezkire yaprakları arasında kalmış iki şaire daha dikkat çekmek istiyoruz. Bunlar da Safî ve Hafî’dir. II. Murad devri şairlerinden olan Safî padişahın zaman zaman çağırıp dinlediği şairlerdendir. Mecma’u’n-nezâ’ir’de altı zemin şiirine söylenmiş 106 nazire bulunan Hafî’nin şiirlerini Ahmed Paşa, Zâtî, Hayâlî, Mesîhî, Hayretî, Muhibbî, Âhî, Lâmiî, Şem’î gibi devri ve takip eden dönemin tanınmış şairlerinin tanzir etmesi de onun değer ve önemini ortaya koymaktadır. Bugün pek adı anılmayan Edirneli Hafî’nin (Bazı çalışmalarda “Huffî” okunması yanlıştır) ümmî olmasına rağmen Fatih’in şiir ve sohbet meclislerine katılabilecek kudrette bir sanatkâr olan söylersek şiir kabiliyeti daha net anlaşılır sanırız. Hafî’nin de altı zemin şiiri ve bunlara yazılmış 97 nazire vardır.

Bu şairlerin neden çağdaşı diğer önemli şairler kadar tanınmadıklarının, en azından bugüne isimlerinin pek etkili bir şekilde taşınmamasının muhtelif sebepleri olabilir. Fakat açıklanacak gerekçeler çok belirleyici ve objektif olmayabilir. Mesela genel olarak bir şairin "divan sahibi" olup olmaması kalıcılığı için bir ölçüt olarak kabul edilebilir. Halbuki Ulvî aynı zamanda divan sahibi bir şairdir. Kaldı ki Ahmed Paşa, Necâtî ve Şeyhî gibi sadece devirlerinin değil bütün bir divan şiirinin en büyük şairlerinden olduğu kabul edilmiş şairlerin hemen arkasından şiirleri en çok tanzir edilen 4. şair olarak yer alıyor olması Ulvî'yi farklı bir mevki ve mertebeye de yerleştirmektedir. Biz, başta Ulvî ve Atâyî olmak üzere Hafî, Safî, hatta Sa'yî ve Şâmî gibi şairlerin tanınmayışları veya günümüze eski şöhretleriyle taşınamamış olmalarının temel gerekçesinin genelde şiir mecmuaları, özelde de nazire mecmualarının yeterince tetkik edilmemiş olmasında aranması gerektiği görüşündeyiz.

Şairlerin nazire yazarken tanzir edecekleri şiirin şairinin kim olduğunu da çoğunlukla göz önünde bulundurdukları da bu tablodan anlaşılmaktadır. Yani şöhret sahibi şairler yine ancak meşhur olmuş şairleri tanzir etmişler, tanınmayan şairleri tanzire pek yönelmemişlerdir. Ancak bunu bir kaide şeklinde genellemek doğru olmaz. Çünkü aşağıdaki tabloya dikkatle baktığımızda bunun aksine örneklerin hiç de az olmadığını görürüz. Mesela Necâtî'nin Kâsım'a, Duâyî'ye, Çâkerî'ye ve Cinânî'ye nazireler yazması bu kabil nazirelerdendir. Hele çağlarının en meşhur şairlerinden Zâtî ve Hayâlî'nin böyle bir kıstası asla göze almadıkları anlaşılmaktadır. Bu iki şair kimin yazdığına bakmadan güzel ve farklı buldukları yeni bir redifi tanzir etmekte kesinlikle beis görmemişlerdir. Bu, önemli ölçüde şairin yaradılışı ve kişiliğiyle ilgili bir durumdur. Hayâlî, serazad, kayıt tanımayan, dünya malına değer vermeyen, mütevazı bir kimsedir (Tarlan 1945: XVI). Kezâ bazı bakımlardan Hayâlî'ye benzeyen Zâtî de tam bir güzel şiir tutkunudur. Hatta kaynaklarda bildirildiğine göre güzel şiirleri tanzir etmek bir yana, çok hoşuna gidenleri çekinmeden bizzat divanına dâhil eden Zâtî, neden böyle yaptığı sorulduğunda *"Bir hosça mânâcıkdur gördüm, siz gerçekden şâir degülsünüz dîvânunuz yokdur, hep bunlar zâyi olur. Biz sâhib-i dîvân şâirlerüz... Bizüm dîvânumuzda zâyi olmaz."* (Tolasa 1983: 277) diyecek kadar rahattır.

Bu tablodan ortaya çıkan bir sonuç da padişah ve şehzade şairlerle ilgilidir. Mecma'u'n-nezâ'ir'in tertip şeklinde de bir cümleyle değindiğimiz gibi eserde sultan şairlerin şiirleri için öncelik veya ayrı bir yer ayrılmamıştır. Hatta Muhibbî (Kanunî Sultan Süleyman) ve Adlî (II. Bayezıd)'nin çoğu şiirleri

derkenarlardadır. Sultan şairlerin makamlarının gururuna kapılmadan beğendikleri şiirleri tanzir etmekten çekinmedikleri, sanatın müşterek potasında diğer şairlerle "hem-hâl" olmayı kabullendiklerini de bir ilginç not olarak kaydetmek istiyoruz. Yani devirlerinde neredeyse bütün bir dünyaya hakim olan padişahlar Mecma'u'n-nezâ'ir'de kendilerinden mansıp ve caize uman ve hepsi de "kul"ları olan şairlerle yan yana, iç içedirler. Sultan şairlerle ilgili olarak ortaya çakan çarpıcı bir sonuç da Adlî'nin dört, Avnî (Fatih Sultan Mehmed) ve Selîmî (Yavuz Sultan Selim)'nin birer şiiri tanzir edilirken edebiyat tarihimizin Edirneli Nazmî'den sonra en çok gazel yazan şairi olan Muhibbî'nin hiç bir şiirine nazire bulunmamasıdır. Sultan şairler içinde Sultan Cem'in 11 şiirinin zemin kabul edilerek tanzir edilmesi de bu noktada dikkat çekici bir başka özelliktir. Bunun izahı, Cem Sultan'ın "Cem şairleri" diye bilinen çevresinde oluşturduğu edebiyat halesiyle yapılabilirse de aşağıdaki listeye bakıldığında bu nazirelerin çoğunun bu halkanın dışındaki şairler olduğu görülecektir.

Mecma'u'n-nezâ'ir'deki şairlerin zemin şiir ve kendisine yazılan nazire sayıları ile bu nazirelerin hangi şairlere ait olduğu aşağıdaki tabloda gösterilmiştir. Kolay bulunabilmesi için mahlaslar alfabetik olarak sıralanmıştır. Parantez içindeki sayılar şairlerin nazire sayısını göstermektedir.

1. Ahmed Paşa. Zemin şiir sayısı: 51; kendisine yazılan nazire sayısı: 1035; zemin şiirler: 81, 528, 602, 706, 835, 892, 1043, 1259, 1302, 1326, 1476, 1776, 1788, 1832, 1936, 1975, 2083, 2135, 2159, 2181, 2257, 2271, 2396, 2489, 2574, 2752, 2795, 2858, 2961, 3009, 3026, 3048, 3092, 3247, 3533, 3627, 3676, 3849, 3941, 4021, 4308, 4374, 4506, 4560, 4606, 4739, 4862, 5085, 5172, 5383, 5389; nazireler: Adlî (Sultân Bayezıd) (2), Ahdî, Âhî (5), Ahmed Çelebi-i Kâdî-zade, Alâyî (2), Alî, Amrî (6), Ârifî (2), Aşkî-i Üsküdarî, Atâ (12), Âzâd, Bahârî-i Müderris (2), Basîrî (7), Bihiştî (3), Ca'fer Çelebi (Tâcî-zâde) (24), Câmî (3), Câmî- Emîn (5), Câmî-i Saruhanî, Câmi'î (2), Cebrî (2), Celîlî (30), Cem (Sultân Cem) (14), Cemâlî, Cinânî (2), Çâkerî (2), Derûnî (9), Emrî (7), Enverî (5), Fakîrî (15), Fârisî, Fasîhî (2), Fehmî-i Saruhanî (6), Fenâyî, Ferîdî (8), Ferruhî (5), Feyzî, Gaffâr, Gazâlî, Gedâyî (13), Gubârî, Hadîdî (7), Hâfız, Hafî (8), Halîlî (8), Harfî, Harîmî (Sultân Korkud) (6), Hasan-ı Kâdî (2), Hasbî (10), Hatâyî (4), Hâtifî, Hâverî (4)î, Hayâlî (11), Hayâlî (Abdu'l-kerîm-zâde) (3), Hayretî (17), Helâkî (2), Heves, Hevesî, Hızrî Beg Çelebi (2), Hicrî (2), Hilâlî, Hilâlî-i Kazzâz (8), İshâk Çelebi (15), Kâdirî, Kâmî (Mesnevî-hˇân-zâde), Kâsım, Kâtibî (Seydî Alî Çelebi) (8), Kebîrî, Kemâl (2),

Kemâl Paşa-zâde (26), Kemâl-i Zerd (6), Keşfî, Kıvâmî (3), Kurbî, La'lî, Lâmi'î (23), Latîfî-i Kastamonî (5), Le„âlî (2), Likâyî, Livâyî, Lutfî (Mevlânâ Lutfî) (2), Mahremî (3), Mâtemî-i Acem (12), Medhî, Mehdî, Mehmed Beg-i Defterî (2), Merdümî, Mesîhî (9), Mestî (2), Meylî, Me„âlî (16), Mihrî (3), Muhibb, Muhibbî (50), Muhyî (4), Muîdî (15), Münîr (10), Nasîbî, Nasûhî (2), İshâk Çelebi, Refîkî, Nazmî (103), Necâtî (24), Nehârî (2), Nesîmî (?), Nihâlî, Nihânî-i Kâdî, Nikâbî, Nizâmî (11), Nûrî (2), Özrî-i Kâdî (2), Rahîkî (2), Rahmî (3), Râzî (4), Refîkî (7), Remzî (9), Resmî (8), Revânî (29), Rızâyî (Baba Çelebi) (2), Riyâzî-i Kâdî, Rûhî (Müftî-zâde) (5), Rûmî, Sa'dî (6), Sabâyî (23), Sabûhî (5), Sadrî, Safâyî (3), Sâfî (Kâsım Paşa) (3), Sâkî (3), Sehâbî, Sehî (4), Selîkî (10), Selmân (10), Sevdâyî (2), Seydî Ali Çelebi, Sinânî (3), Subhî (3), Sultân Gavrî, Sun'î, Sun'î-i Gelibolî (4), Sûzenî (2), Sûzî (2), Sücûdî (2), Sühâyî (2), Sürûrî (3), Sürûrî-i Acem (4), Sürûrî-i Müderris (21), Şâhidî (4), Şâkirî, Şâmî (13), Şânî, Şâvur, Şebâbî (2), Şehdî (2), Şem'î (16), Şemsî (2), Şerîfî-i Sînobî, Şevkî (8), Tâli'î, Tarîkî (3), Usûlî (5), Vasfî (9), Visâlî (10), Yahyâ (7), Zâtî (39). Zekî, Zihnî (14).

2. Necâtî. Zemin şiir sayısı: 42; kendisine yazılan nazire sayısı: 437; zemin şiirler: 242, 594, 991, 1247, 1372, 1489, 1602, 1628, 1720, 1756, 1862, 1893, 2116, 2364, 2777, 3178, 3268, 3280, 3499, 3643, 3664, 3738, 3791, 3867, 3873, 4009, 4130, 4135, 4345, 4447, 4491, 4500, 4535, 4691, 4754, 4965, 5155, 5243, 5246, 5296, 5302, 5510; nazireler: Abdî, Adlî (Sultân Bayezıd) (2), Âhî (3), Amrî (2), Andelîbî, Ârifî, Atâ (8), Bahârî-i Müderris (2), Bâlî, Bihiştî, Ca'fer Çelebi (Tâcî-zâde) (3), Câmî-i Emîn (2), Cebrî, Celîlî (3), Cemâlî, Cenâbî Ahmed Ağa, Derûnî (3), Emânî, Emrî (2), Enverî, Enverî-i Müneccim, Fakîrî (4), Fehmî-i Karamanî, Fehmî-i Saruhanî, Ferîdî (4), Ferruhî, Fevrî, Feyzî, Figânî, Gamî, Gedâyî (6), Gubârî, Hadîdî (6), Hâkî, Harîmî (Sultân Korkud) (2), Hasan, Hasbî (2), Hâverî (2), Hâverî-i Kadîm, Hayâlî (2), Hayâlî (Abdu'l-kerîm-zâde) (3), Hayretî (4), Helâkî (2), Hevesî, Hıfzî, Hızır Beg Çelebi (2), Hicrî, Hilâlî, Hilâlî-i Kazzâz, Hilmî, İshâk Çelebi (12), Kadirî (2), Kâtibî (Seydî Alî Çelebi) (2), Kebîrî, Kemâl Paşa-zâde (9), Kevserî, La'lî, Lâmi'î (12), Lem'î, Le„âlî (2), Mâtemî-i Acem (4), Mesîhî (5), Me„âlî (3), Mihrî (5), Muhibbî (17), Muîdî (9), Müdâmî, Münîr (4), Nâmî-i Kâdî, Nazmî (72), Nihâlî, Nihânî-i Kâdî, Nikâbî, Nişânî (Mehmed Paşa), Niyâzî (2), Nûhî, Rahîkî, Rahmî, Refîkî (3), Remzî (2), Resmî (2), Revânî (19), Rızâyî (Baba Çelebi), Sabâyî (7), Sabûhî (2), Sadrî, Sâkî (2), Sarrâfî, Sebzî, Sehâyî (2), Sehî, Selîkî (2), Selmân (2), Sevdâyî, Seydî, Seydî Ali Çelebi, Sezâyî, Sinânî, Subhî

(3), Sun'î-i Gelibolî, Sun'î-i Pîr (2), Sûzî (2), Sücûdî (3), Sühâyî (3), Süheylî, Sürûrî-i Acem, Sürûrî-i Müderris (12), Şâhidî, Şâhidî-i Mevlevî, Şâkirî, Şâmî, Şâmî-i Kâtib, Şânî (2), Şâvur (2), Şebâbî, Şehîdî (5), Şem'î (6), Şemsî, Şemsî Ahmed Ağa (3), Şerîfî-i Sinobî, Şevkî (6), Şîrî (Hersek-zâde), Şuûrî, Tal'atî, Tâli'î (7), Tarîkî, Ulvî, Usûlî (2), Ünsî, Vasfî (4), Visâlî (3), Yahyâ, Yetîm, Zârî-i Üskûbî, Zâtî (23), Zekî, Zihnî (4), Zülâlî.

3. Şeyhî. Zemin şiir sayısı: 27; kendisine yazılan nazire sayısı: 359. zemin şiirler: 300, 329, 568, 698, 857, 1432, 1640, 1672,1748, 2205, 2468, 2701, 2709, 2743, 2956, 3163, 3300, 3726, 3831, 3905, 4179, 4683, 4728, 4861, 5127, 5206, 5502; nazireler: Adlî (Sultân Bayezıd) (2), Adnî (Mahmûd Paşa) (2), Âhî, Ahmed Paşa (11), Ârifî, Aşkî-i Üsküdârî, Atâ (2), Atâyî (4), Ca'fer Çelebi (Tâcî-zâde) (7), Câmî-i Emîn (2), Câmi'î, Celîlî (2), Cem (Sultân Cem) (7), Cihâdî, Cinânî, Civânî-i Kâdî, Derûnî (3), Du'âyî, Enverî (2), Fakîrî (3), Ferîdî (3), Feyzî (2)، Gedâyî (7), Gubârî (2), Hâcı Hasan-zâde, Hâfız-ı Konevî, Hafî (10), Halîlî, Harfî, Harîmî (Sultân Korkud), Hasan-ı Kâdî, Hassân, Hatâyî, Hayâlî, Hayretî, Hekîmoglı, Hızrî Beg Çelebi, Hicrî, Hilâlî, Hilâlî-i Kazzâz, Hüseynî, İshâk Çelebi (5), Kâbilî, Kâdirî, Kâmî (Mesnevî-hân-zâde), Kâsım (3), Kâtibî (Seydî Alî Çelebi) (7), Kemâl Paşa-zâde (7), Kemâl-i Zerd (4), Kıvâmî, Lâmi'î (5), Mahmûdî (2), Mâtemî-i Acem (3), Mesîhî (2), Mestî, Me„âlî (4), Mihrî, Monlâ Lutfî, Muhibbî (10), Muhyî, Muîdî 3(), Münîr (9), Nâmûsî, Nazmî (50), Nazmî [Yahyâ], Necâtî (8), Nigâhî, Nikâbî, Nişânî (Mehmed Paşa) (2), Nizâmî (6), Nûrî, Ömer, Refîkî (2), Remzî, Remzî-i Âmidî, Resmî (2), Revânî (5), Rezmî, Sa'dî, Sabâyî (9), Safâyî (3), Safî (4), Sâfî (Kâsım Paşa), Sehî, Selîkî, Selmân (4), Sinân, Subhî (2), Sultân Bayezıd, Sun'î (4), Sun'î-i Gelibolî (2), Sun'î-i Pîr, Sûzî, Sücûdî, Sühâyî, Sürûrî, Sürûrî-i Müderris 0(), Şâhidî (8), Şâmî (4), Şânî, Şebâbî, Şem'î (5)، Şevkî (3), Tâcî, Tâli'î, Tarîkî, Ulûmî, Ulvî (4), Usûlî, Vahîdî, Vasfî (4), Visâlî (6), Yahyâ (3), Yakînî, Zâtî (12), Zâti-i Hallâc, Zihnî (2)

4. Ulvî. Zemin şiir sayısı: 10; kendisine yazılan nazire sayısı: 310; zemin şiirler: 266, 439 (Ahmedî ile), 640, 1468, 1496 (Safî ile), 2618, 2641, 3308, 3362, 5120; nazireler: Adlî (Sultân Bayezıd) (6), Adnî (Mahmûd Paşa), Ahmed Paşa (5), Amrî, Ârifî (2), Atâ (4), Avnî (Sultân Mehmed), Bahârî-i Müderris, Basîrî (2), Bezmî, Bihiştî, Ca'fer Çelebi (Tâcî-zâde) (5), Câmî-i Emîn (2), Câmî-i Saruhanî, Câmi'î, Cebrî, Celîlî (5), Cem (Sultân Cem) (3), Derûnî (4), Emrî (4), Fakîrî (3), Fârisî, Fehmî-i Saruhanî (3), Ferîdî (3), Figânî

(2), Fikrî, Firâkî, Gaffâr, Gedâyî (2), Gülâbî, Hadîdî (3), Hafî (3), Harîmî (Sultân Korkud), Hasan (2), Hasbî (3), Hatâyî, Hâverî (2), Hayâlî (4), Hayretî (5), Hevesî, Hıfzî, Hızrî Beg Çelebi, Hicrî (2), Hilâlî, Hilâlî-i Kazzâz, İshâk Çelebi (2), Kâdirî (2), Kandî (2), Kâsım, Kâtibî (Seydî Alî Çelebi) (6), Kemâl Paşa-zâde (9), Kıyâmî, Kıyâsî, Lâmi'î (5), Latîfî-i Kastamonî (3), Le„âlî (2), Li-kâ„ilihi, Mâtemî-i Acem (2), Mesîhî (7), Mestî, Me„âlî (6), Mîrî, Monlâ Lutfî, Muhibb, Muhibbî (13), Muhyî (3), Muîdî, Muîdî, Münîr (4), Naîmî, Nasîbî, Nazmî (25), Necâtî (5), Nihâlî, Nizâmî (4), Özrî-i Kâdî (2), Penâhî, Rahîkî, Rahmî, Râzî, Refîkî (5), Remzî (2), Remzî-i Âmidî, Resmî, Revânî (4), Revânî-i Zaîm, Sabûhî (2), Safâyî (4), Sâfî (Kâsım Paşa) (2), Sehâbî, Sehî (3), Selîkî, Selmân (3), Sevdâyî, Sinânî, Subhî, Sun'î-i Gelibolî (2), Sûzî, Sühâyî, Sürûrî (4), Sürûrî-i Acem (2), Sürûrî-i Müderris (4), Şâhidî, Şâhidî, Şâmî (8), Şehdî, Şem'î (7), Şemsî-i Kâdî, Şevkî, Şeyh Kemâl (Kemâl-i Zerd), Tâli'î, Tarîkî (2), Usûlî (2), Vahyî, Vasfî (2), Vechî, Vesîlî, Visâlî, Yahyâ (3), Yakînî, Yûsuf-ı Sîne-çâk, Zâtî (6)› Zihnî (3).

5. Nizâmî. Zemin şiir sayısı: 19; kendisine yazılan nazire sayısı: 299. Zemin şiirler: 1, 474, 554, 1230, 1389, 1464, 1548, 1846, 2630, 2663, 2692, 3469, 3827, 4292, 4340, 4584, 4674, 5328, 5429 Nazireler: Adlî (Sultân Bayezıd) (2), Adnî (Mahmûd Paşa), Ahdî, Âhî (2), Ahmedî (?), Amrî (4), Andelîbî, Atâ (9), Basîrî (2), Ca'fer Çelebi (2), Cebrî, Celîlî (5), Cem (Sultân Cem) (3), Cemâlî, Çâkerî, Derûnî (5), Ecrî, Emrî (3), Enverî (2), Esîrî, Fakîrî (3), Fasîhî, Fehmî-i Saruhanî, Ferîdî (2), Feyzî, Firâkî, Gedâyî (5), Hadîdî (3), Hafî (6), Harfî, Harîmî (Sultân Korkud), Hasbî (3), Hatâyî, Hayâlî, Helâkî, Hızrî Beg Çelebi (2), Hızrî-i Edirnevî, Hilâlî (2), Hilâlî-i Kazzâz, İshâk Çelebi (3), Kâmî (Mesnevî-hân-zâde), Kâtibî (Seydî Alî Çelebi) (7), Kâ„ilî, Kemâl Paşa-zâde, Kemâl Paşa-zâde, Kemâl Paşa-zâde, Kemâl Paşa-zâde, Kemâl Paşa-zâde, Kemâl Paşa-zâde, Kemâl Paşa-zâde (3), Kemâl-i Zerd (2), Keşfî, Kıvâmî (2), Kıyâsî, Kudsî, Kurbî, Lâmi'î (2) Mesîhî (2), Mestî, Me„âlî (5), Muhibbî (5), Muîdî (2) Münîr (7), Nazmî (41), Necâtî (7), Nigâhî, Nihânî-i Kâdî, Nikâbî, Nişânî (Mehmed Paşa) (2), Nûrî (2), Nutkî, Rahmî, Refîkî (2), Remzî (2), Resmî, Revânî (8), Revânî-i Zaîm, Rızâyî (Baba Çelebi), Rûhî (Müftî-zâde), Sa'dî (2), Sabâhî, Sabâyî (7), Sabûhî, Safâyî (2), Sâfî (Kâsım Paşa) (7), Sa'yî, Sehâbî, Sehî (3), Selîkî, Selmân (2), Sevdâyî, Seydî, Sun'î-i Gelibolî (2), Suni-i Pîr, Sürûrî, Sürûrî-i Acem, Sürûrî-i Müderris (8), Şâmî (5), Şehdî, Şem'î (5), Şemsî Ahmed Ağa, Usûlî (2), Vasfî (3), Vefâyî, Visâlî (4), Yahyâ, Yakînî, Zâtî (13), Zihnî (5), Zülâlî.

6. Ahmedî. Zemin şiir sayısı: 23; kendisine yazılan nazire sayısı: 249; zemin şiirler: 343 (Nesîmî ile), 438 (Ulvî ile), 487, 512, 563, 587, 738, 786, 1109, 1173, 1519 (Nesîmî ile), 1561 (Nesîmî ile), 1571, 1582, 1725, 2827, 2917, 3495, 4590, 4775, 4791, 5338; nazireler: Adlî (Sultân Bayezıd) (3), Âhî 2, Ahmed Paşa (3), Amrî (4), Andelîbî, Ârif (2), Aşkî, Atâ, Basîrî, Bezmî (2), Ca'fer Çelebi (Tâcî-zâde) (5), Câmî, Câmî-i Emîn (2), Cebrî, Celîlî (9), Cem (Sultân Cem) (7), Cenâbî Ahmed Ağa, Çâkerî, Çâkerî, Dâî (2), Derûnî (8), Dervîş, Emîrî, Emrî, Enverî (3), Fahrî, Fakîrî (3), Fârisî, Fehmî-i Saruhanî (2), Ferîdî, Ferruhî, Figânî (2), Gedâyî (5), Gülşenî (Şeyh İbrâhîm) (2), Hadîdî (2), Hâfız, Hafî (3), Halîlî, Halvetî, Hamdî Çelebi (2), Harfî, Harîmî (Sultân Korkud), Hasbî (3), Hâverî (2), Hâverî-i Kadîm, Hayâlî (Abdu'l-kerîm-zâde), Hayâlî (6), Hayretî (5), Hızrî Beg Çelebi, Hicrî (2), Hilâlî, Hilâlî-i Kazzâz, Huldî, İshâk Çelebi, Kâdirî (3), Kâsım, Kâsım, Kâtibî (Seydî Alî Çelebi) (4), Kemâl Paşa-zâde (6), Kemâl-i Zerd (2), Kevserî, Kıvâmî, Kıyâsî, Lâmi'î (4), Latîfî-i Kastamonî (3), Mâtemî-i Acem, Mesîhî (6), Meylî, Me„âlî (11), Mihrî, Mihrî, Muhibbî (17), Muîdî (3), Münîr (7), Na'tî "3), Nâmûsî, Nâsırî, Nasûhî, Nazmî (48), Necâtî (6), Nesîmî, Nihânî-i Kâdî, Nihânî-i Müderris, Nikâbî, Nişânî (Mehmed Paşa), Nizâmî (6), Nûrî, Rahîkî, Rahmî (2), Râzî (2), Refîkî (7), Resmî, Revânî (9), Revânî-i Zaîm, Rızâyî (Baba Çelebi), Riyâzî-i Kâdî, Sabâyî (2), Sabûhî, Safâyî (2), Safî (2), Sâfî (Kâsım Paşa) (5), Sarrâfî, Sehî (4), Selîkî, Selmân (2), Senâyî, Sinânî, Subhî, Sun'î-i Gelibolî (2), Sûzî, Sücûdî, Sühâyî, Sürûrî-i Acem, Sürûrî-i Müderris (10), Şâhidî (3), Şâmî (4), Şânî (2), Şehîdî (2), Şem'î (7), Şerîfî-i Sînobî, Şevkî (2), Şeyhî (2), Tâlîî, Tarîkî (2), Ulvî (3), Usûlî (2), Vasfî (3), Visâlî, Yâdî, Yahyâ (3), Yetîmî, Zâtî (18), Zecrî, Zihnî (4).

7. Nesîmî. Zemin şiir sayısı: 9; kendisine yazılan nazire sayısı: 226; zemin şiirler: 344 (Ahmedî ile), 1085, 1519 (Ahmedî ile), 1562 (Ahmedî ile), 3782, 4082, 4182, 5443; nazireler: Adnî (Mahmûd Paşa), Ahmed Paşa, Amrî (3), Aşkî, Atâ (3), Avnî (Sultân Mehmed) (2), Bahârî-i Müderris, Bihiştî (2), Ca'fer Çelebi (Tâcî-zâde) (2), Câmî-i Emîn, Câmi'î, Celîlî (7), Cem (Sultân Cem) (2), Çâkerî, Derûnî (4), Emânî, Emrî (3), Enverî, Ezherî, Fârisî, Fasîhî, Ferîdî, Feyzî, Fikrî, Gaffâr, Gedâyî (2), Gülşenî (Şeyh İbrâhîm) (2), Hadîdî (2), Hafî (3), Hasan-ı Kâdî, Hasbî, Hâverî, Hayâlî (3), Hayretî (5), Helâkî (2), Hilâlî-i Kazzâz, İshâk Çelebi (4), Kâsım, Kâtibî (Seydî Alî Çelebi) (2), Kemâl Paşa-zâde (4), Kemâl-i Zerd (3)› Kıvâmî, Kurbî, Lâmi'î (5), Latîfî-i Kastamonî, Mahmûd Paşa, Mehmed Beg-i Defterî (2), Mesîhî (4), Meylî, Me„âlî (2), Mîrî,

Muhibbî (11), Muîdrî, Mukbil, Münîr (3), Nâmûsî, Nazmî (17), Necâtî (5), Neşâtî, Nihânî-i Kâdî, Nişânî (Mehmed Paşa), Nûrî (2), Râcî, Rahîkî (2), Rahmî, Râzî (3), Refîkî (2), Remzî (2), Resmî, Revânî (6), Revânî-i Zaîm, Sa'dî, Sabâyî, Sabûhî, Safâyî, Safâyî-i Dîger, Safî, Sâfî (4), Sehî (2), Selmân (2), Senâyî, Subhî (3), Sun'î-i Gelibolî, Sûzî, Sürûrî-i Acem, Sürûrî-i Müderris (5), Süvârî, Şânî, Şehdî, Şem'î (4), Şemsî, Şerîfî-i Sinobî, Şevkî, Şeyhî, Şîrî (Hersek-zâde), Şîrî-i Silsirevî, Tâli'î, Tâli'î, Tarîkî, Usûlî (2), Vahyî, Visâlî, Yahyâ, Yakînî, Zaîfî (2), Zâtî (12).

8. Atâyî. Zemin şiir sayısı: 11; kendisine yazılan nazire sayısı: 184; zemin şiirler: 815, 1990, 2973, 3808, 3838, 4349, 4614, 4636, 4931, 4993, 5228; nazireler: Adlî (Sultân Bayezıd) (2), Adnî (Mahmûd Paşa), Âhî, Ahmed Paşa (5), Andelîbî, Ârifî, Atâ, Bâlî, Basîrî (2), Ca'fer Çelebi (Tâcî-zâde) (3), Cebrî, Celîlî (4), Cem (Sultân Cem) (4), Çâkerî, Emrî, Enverî, Fakîrî, Fehmî-i Karamanî, Ferîdî (2) Gedâyî (7), Gülşenî (Şeyh İbrâhîm) (2), Hadîdî, Hafî, Hâkî, Hasbî (2), Hayâlî, Hızrî Beg Çelebi, Hilâlî (2), Hilâlî-i Kazzâz, İbrâhîm Paşa, İshâk Çelebi (2), Kâdirî, Kâmî (Mesnevî-hân-zâde), Kâtibî (Seydî Alî Çelebi), Kemâl Paşa-zâde (2), Kemâl-i Zerd, Kıvâmî, Lâmi'î (3), Mâtemî-i Acem, Mesîhî, Me„âlî (2), Mihrî, Muhîtî, Muhibbî (11), Muîdî (2), Münîr (4), Nasîbî, Nazmî (21), Necâtî (6), Nizâmî, Râzî (2), Refîkî, Resmî (4), Revânî (4), Rızâyî (Baba Çelebi), Sabâyî (3), Sabûhî, Safâyî (2), Safî, Sâfî (Kâsım Paşa) (3), Sehâbî-i Acem, Sehî, Selîkî (3), Selmân (2), Sevdâyî, Seydî, Seyyid, Subhî (2), Sûzî, Sücûdî (2), Sühâyî, Sürûrî-i Müderris (3), Şâhidî, Şâhidî, Şâmî (3), Şehdî, Şem'î, Tarîkî (2), Ulvî, Usûlî, Vechî, Yetîm (2), Zaîfî, Zâtî (6), Zihnî.

9. Cem (Cem Sultân). Zemin şiir sayısı: 11; kendisine yazılan nazire sayısı: 181; zemin şiirler: 218, 683,1663, 2229, 2387, 2870, 3122, 3141, 3968, 4241, 5415; nazireler: Âhî (2), Ahmed Paşa, Ârifî, Bihiştî, Ca'fer Çelebi (Tâcî-zâde) (2), Cebrî (3), Celîlî (4), Derûnî (2), Enverî-i Müneccim, Fakîrî (2), Fehmî-i Saruhanî, Ferîdî (2), Feyzî, Gedâyî (3), Hadîdî (3), Hasbî, Hatâyî, Hayretî (2), Hicrî, Huldî, Husrev (2), İshâk Çelebi, Kâsım, Kâtibî (Seydî Alî Çelebi), Kemâl Paşa-zâde (7), Kemâl-i Zerd, Lâmi î (7), Latîfî-i Kastamonî (2), Mâtemî-i Acem (2), Mesîhî (4), Me„âlî (4), Mihrî (2), Muhibbî (14), Muîdî (2), Münîr (4), Nasûhî, Nâzımî, Nazmî (21), Necâtî (5), Özrî-i Kâdî, Rahîkî, Rahmî, Râzî (2), Refîkî (2), Resmî (2), Revânî (4), Sa'dî, Sabâyî (4)› Sâkî, Sâlih Çelebi, Selîkî (3), Selmân, Sezâyî, Subhî-i Kâdî, Sun'î, Sürûrî- Müderris (5), Şâhidî, Şâmî (5), Şehdî, Şehîdî, Şem'î (2), Şevkî (2), Şeyh Kemâl (Kemâl-i

Zerd) (2), Ulûmî, Usûlî, Vasfî, Yahyâ (2), Zâtî (10), Zihnî, Zihnî, Zuhûrî-i Acem, Zülâlî.

10. Ca’fer Çelebi (Tâcî-zâde). Zemin şiir sayısı: 11; kendisine yazılan nazire sayısı: 146; zemin şiirler: 1072, 1184, 1767, 2522, 3215 (murabba), 3446, 4210, 4397, 4473, 4655, 5425; nazireler: Âhî, Alî, Atâ (2), Basîrî, Câmî, Celîlî (2), Civânî-i Kâdî, Derûnî, Ekmelî, Emrî [Şuûrî], Enverî (3), Fakîrî, Fehmî-i Saruhanî (3), Feyzî (2), Gedâyî, Gubârî, Hadîdî, Hâfız-ı Konevî, Hâkî, Hâverî, Hayâlî, Hayretî (4), Helâkî, Hıfzî (2), İshâk Çelebi (6), Kâbilî, Kâtibî (Seydî Alî Çelebi) (2), Kemâl Paşa-zâde (5), Kenzî, Lâmi’î (2), Latîfî-i Kastamonî, Lem’î (2), Le„âlî, Likâyî, Mâtemî-i Acem, Mesîhî (2), Me„âlî (2), Muhibbî (6), Muîdî (2), Münîr (2), Nasîbî, Nazmî (16), Necâtî (3)˒ Nevâlî, Pelâsî, Remzî (3), Revânî (7), Rûhî (Müftî-zâde), Sa’dî Çelebi-i Tâcî-zâde, Sâatî, Sabâyî, Sabûhî, Sâlikî, Sehî, Selîkî, Selmân, Sinân Çelebi-i Kâdî, Subhî (4), Sücûdî, Sühâyî, Sürûrî-i Acem (2), Sürûrî-i Müderris (5), Şânî (2), Şâvur, Şem’î (2), Şevkî (5), Tâli’î, Tarîkî, Yemînî, Yetîm, Zâtî (7).

11. Sâfî (Kâsım Paşa): Zemin şiir sayısı: 13; kendisine yazılan nazire sayısı: 141; zemin şiirler: 137, 189, 1222, 1614, 1782, 1923, 1951, 1957, 2125, 2369, 4068, 4321, 5271; nazireler: Adlî (Sultân Bayezıd), Atâ, Ca’fer Çelebi (Tâcî-zâde) (4), Cem (Sultân Cem), Cemâlî, Cüllâbî, Derdî, Fahrî, Fakîrî (2), Fehmî-i Saruhanî (2), Ferîdî, Feyzî, Fülân, Gedâyî, Günâhî, Hadîdî (5), Hasan-ı Kâdî, Hasbî, Helâkî, Hˇâce Çelebi, İshâk Çelebi (2), Kâtibî (Seydî Alî Çelebi) (2), Kemâl Paşa-zâde (3), Kemâl-i Zerd (2), Keşfî, Kıvâmî, Lâmi’î (2), Latîfî-i Kastamonî (2), Likâyî (2), Mesîhî (2), Me„âlî (3), Mîrek, Muhibbî (3), Muîdî (4), Münîr, Na’tî, Hasbî, Nazmî (30), Necâtî (8), Nihânî-i Kâdî, Rahîkî, Rahmî, Refîkî (2), Resmî, Revânî (2), Sa’dî, Sâatî, Sabâyî (2), Sehî, Selmân, Sinânî, Subhî, Sühâyî, Sürûrî-i Müderris, Şâhidî, Şânî, Şem’î, Şemsî (2), Şevkî, Tâli’î (2), Vasfî, Visâlî (2), Zaîfî (2), Zâtî (6), Zihnî (2).

12. Kemâl Paşa-zâde. Zemin şiir sayısı: 8; kendisine yazılan nazire sayısı: 109; zemin şiirler: 1196, 2052, 2342, 3591, 3800, 4389, 4892, 4972; nazireler: Âhî, Amrî, Andelîbî, Bahârî-i Müderris (2), Behcetî, Bihiştî, Cebrî (2), Celîlî (3), Dem’î, Emrî, Enverî (2), Enverî-i Müneccim, Fakîrî (2), Fakîrî, Fasîhî, Gazâlî, Gedâyî, Harîmî (Sultân Korkud) (2), Hâtifî-i Kadîm, Hayâlî (3), Hayâlî (Abdu'l-kerîm-zâde), Hayretî (2), Hilâlî, Hilmî, Hüseynî, İbrâhîm Paşa, İshâk Çelebi (3), Kâtibî (Seydî Alî Çelebi), Kıvâmî (2), Le„âlî, Mesîhî (3), Me„âlî, Muhibbî (6), Münîr, Mü’min, Nazmî (14), Nihânî-i Müderris, Nişânî (Mehmed Paşa), Râzî (2), Refîkî (6), Refi’î, Remzî, Revânî (7), Sâlikî, Selmân

(2), Seydî, Subhî (2), Sun'î, Sun'î-i Gelibolî, Sûzenî, Sücûdî, Sürûrî, Şehîdî, Şuûrî, Yetîm, Zâtî (7).

13. Hafî. Zemin şiir sayısı: 6; kendisine yazılan nazire sayısı: 106; zemin şiirleri: 1497, 2452, 3191, 3856, 5044, 4112; nazireler: Abdî, Âhî, Ahmed Paşa, Ârifî, Atâ, Bihiştî, Ca'fer Çelebi (Tâcî-zâde) (2), Câmî-i Emîn, Celîlî (5), Cinânî, Derûnî, Emrî, Enverî, Fakîrî, Fasîhî, Ferîdî (2), Gülâbî, Hadîdî, Hafî (2), Harîmî (Sultân Korkud), Hasbî, Hayâlî, Hayretî (2), Hıfzî, Hızrî Beg Çelebi, Hicrî, Hilâlî, İshâk Çelebi (3), Kemâl Paşa-zâde, Kemâl-i Zerd, Kıyâsî, Lâmi'î (3), Mâtemî-i Acem, Mesîhî, Mihrî, Muhibbî (7), Münîr, Nazmî (11), Nihâlî, Rahîkî, Rahmî, Razî, Refîkî (2) Remzî, Remzî-i Âmidî, Revânî (3), Sehî, Selîkî (5), Subhî-i Kâdî (2), Sun'î-i Gelibolî, Sun'î-i Pîr, Sühâyî, Sürûrî-i Müderris, Şâhidî (2) Şem'î, Şemsî (2), Şevkî (2) Tal'atî, Usûlî, Vasfî, Vechî (2), Yakînî, Zâtî (4), Zihnî.

14. Safî. Zemin şiir sayısı: 6; kendisine yazılan nazire sayısı: 97; zemin şiirler: 1497 (Ulvî ile), 2452, 3191, 3856, 5044, 5112; nazireler: Abdî, Âhî, Ahmed Paşa, Ârifî, Atâ, Bihiştî, Ca'fer Çelebi (Tâcî-zâde) (2), Câmî-i Emîn, Celîlî (5), Cinânî, Derûnî, Enverî, Fakîrî, Fasîhî, Ferîdî, Gülâbî, Hadîdî, Hafî (2), Harîmî (Sultân Korkud), Hasbî, Hayâlî, Hayretî (2), Hıfzî, Hızrî Beg Çelebi, Hicrî, Hilâlî, İshâk Çelebi (2), Kemâl Paşa-zâde, Kemâl-i Zerd, Kıyâsî, Lâmi'î (3), Mesîhî, Mihrî, Muhibbî (7), Münîr, Nazmî (10), Nihâlî, Rahîkî, Rahmî, Razî, Refîkî (2), Remzî, Revânî (2), Sehî, Selîkî (5), Subhî-i Kâdî, Subhî-i Kâdî, Sun'î-i Gelibolî, Sühâyî, Sürûrî-i Müderris, Şâhidî (2), Şem'î, Şemsî (2), Şevkî, Tal'atî, Usûlî, Vechî (2), Yakînî, Zâtî (4), Zihnî.

15. Vasfî. Zemin şiir sayısı: 9; kendisine yazılan nazire sayısı: 85; zemin şiirler: 1453, 1885, 2333, 2902, 3262, 3639, 3698, 4338, 5012; nazireler: Âhî (2), Atâ, Bahârî-i Müderris, Ca'fer Çelebi (Tâcî-zâde) (4), Câmî, Câmi'î, Celîlî (2), Derûnî, Enverî, Fakîrî (2), Ferîdî, Figânî, Gedâyî (2), Gubârî (2), Hadîdî (2), Halîlî (2), Harîmî (Sultân Korkud), Hasbî, Hızrî, Hilâlî-i Kazzâz, İshâk Çelebi (3), Muhibbî, Nazmî (14), Necâtî, Nûşî, Rahîkî, Rahmânî, Refîkî (2), Remzî, Revânî (4), Revânî-i Zaîm, Sabâyî, Selîkî, Subhî (3), Subhî-i Kâdî, Sun'î-i Pîr, Sûzî, Sücûdî, Sühâyî, Sürûrî-i Acem, Sürûrî-i Müderris, Şâvûr, Şem'î, Şemsî, Şevkî, Şuûrî, Tâli'î, Vefâyî, Yahyâ, Yakînî, Zâtî (3), Zihnî.

16. Sa'dî. Zemin şiir sayısı: 6; kendisine yazılan nazire sayısı: 82; zemin şiirler: 982, 1378, 145, 9 2407, 2510, 3920; nazireler: Âhî, Amrî (2),

Ayânî, Ca'fer Çelebi (Tâcî-zâde), Cebrî (2), Celîlî, Cemâlî, Derûnî, Enverî, Fakîrî, Gedâyî, Gubârî, Hadîdî, Hasbî, Hayâlî (2), Hayâlî-i Kadîm, Haydar, Hızrî, İshâk Çelebi, Kemâl Paşa-zâde, Lâmi'î, Mâtemî-i Acem (2), Mesîhî, Me„âlî (3), Mihrî (2), Muhibbî (2), Muîdî (3), Münîr, Nazmî (14), Necâtî (4), Nişânî (Mehmed Paşa), Rahmî, Revânî, Sâkî (2), Sâlikî, Sezâyî, Sıdkî, Sinânî, Sun'î, Sûzî, Sürûrî, Sürûrî-i Acem, Sürûrî-i Müderris, Şâhidî, Şânî (2), Şâvur, Şem'î, Vefâyî-i Kâdî, Yahyâ, Zâtî (5).

17. Şâmî. Zemin şiir sayısı: 6; kendisine yazılan nazire sayısı: 74; zemin şiirler: 149, 765, 1616, 3585, 3773, 4105; nazireler: Âhî, Âzâd, Basîrî, Câmi'î, Celîlî, Cemâlî, Cihânî, Fakîrî, Fedâyî, Fehmî-i Cân-bâz, Fehmî-i Saruhanî, Ferîdî, Ferruhî, Gaffâr, Gedâyî, Harîmî (Sultân Korkud), Hasan-ı Kâdî, Hayretî, Hızrî Beg Çelebi, Hicâbî, Latîfî-i Kastamonî (2), Le„âlî, Mesîhî, Mihrî, Muhibbî (2), Muîdî, Nazmî (7), Nihânî-i Kâdî, Rahmî, Refîk (5), Revânî (5), Rûhî (Müftî-zâde), Sabûhî, Sâdıkî, Safâyî, Subhî (3), Sücûdî, Sürûrî-i Müderris (2), Şehdî, Şem'î (2) Şemsî, Tâli'î (2), Tarîkî, Usûlî, Vasfî (2), Yahyâ, Zâtî (7).

18. Kemâl-i Zerd. Zemin şiir sayısı: 9; kendisine yazılan nazire sayısı: 72; zemin şiirler: 726, 830, 1596, 2240, 2402, 2739, 3114, 4389, 4559; nazireler: Amrî, Andelîbî, Atâ, Bahâri-i Müderris, Bâlî, Bihiştî, Cebrî (2), Celîlî, Emrî, Fakîrî, Fakîrî, Ferîdî, Hasbî, Hayâlî (Abdu'l-kerîm-zâde), Hitâbî, İshâk Çelebi, Karaca Paşa, Kâtibî (Seydî Alî Çelebi), Kemâl Paşa-zâde, Lâmi'î, Lutfî (Mevlânâ Lutfî), Me„âlî, Muhibbî (2), Muîdî, Münîr (3), Nazmî (17), Nazmî (Sarâyî olmalı), Necâtî (3), Remzî (2), Revânî 2, Revânî (4), Sabâyî, Sehî, Selîkî, Selmân, Sinânî, Sücûdî, Sürûrî-i Acem (2), Şevkî (2), Vasfî, Yahyâ, Yetîmî, Zâtî, Zihnî.

19. Zâtî. Zemin şiir sayısı: 10; kendisine yazılan nazire sayısı: 55; zemin şiirleri: 74, 129, 711, 2120, 2141, 2226, 3044, 3889 (Alî ile birlikte), 4001, 5165; nazireler: Amrî (2), Câmî-i Saruhanî, Emrî, Enverî, Fakîrî, Gaffârî, Gedâyî, Harîmî (Sultân Korkud), Hâverî, Hayretî (2) Hıfzî, İshâk Çelebi (2) Kurbî, Mesîhî (2), Me„âlî (3), Mihrî, Muhibbî, Mü„min, Na'tî, Nazmî (18), Nehârî, Rahmî, Remzî (2), Revânî, Selîkî, Sinânî, Sun'î (2), Şem'î, Tâli'î, Yahyâ.

20. Adlî (Sultân Bayezıd). Zemin şiir sayısı: 4; kendisine yazılan nazire sayısı: 47; zemin şiirler: 1904, 2145, 2321, 3617; nazireler: Âhî (2), Andelîbî, Âzâd, Ca'fer Çelebi (Tâcî-zâde), Celîlî (3), Enverî, Fehmî-i Saruhanî, Feyzî,

Gedâyî, Hadîdî, Harfî, Hitâbî, İbrâhîm Paşa, Lâmi'î, Mâtemî-i Acem, Mesîhî, Muhibbî (2), Mü„min, Nazmî (8), Necâtî (3), Rahîkî (3), Sabâyî, Sûzî, Sürûrî-i Müderris (2), Şevkî (2), Tarîkî, Yahyâ (2), Zâtî (2).

21. Dâ'î. Zemin şiir sayısı: 5; kendisine yazılan nazire sayısı: 45; zemin şiirler: 2764 (Adnî ile), 2771, 2940, 3755, 4690 (Necâtî ile); nazireler: Atâyî, Ca'fer Çelebi (Tâcî-zâde), Câmî, Celîlî, Ferruhî, Figânî, Gamî, Gedâyî, Hâverî, İshâk Çelebi, Kâtibî (Seydî Alî Çelebi) (2), Kemâl Paşa-zâde, Lâmi'î, Me„âlî, Mihrî, Muhibbî (2), Nasîbî, Nazmî (9), Refîkî, Revânî, Sa'dîkî, Sabâyî (3), Sadrî, Selmân, Sürûrî-i Müderris, Şâmî, Şem'î, Şevkî, Vasfî (2), Visâlî.

22. Hâşimî-i Acem. Zemin şiir sayısı: 1; kendisine yazılan nazire sayısı: 38; zemin şiir: 4408; nazireler: Amrî, Atâ, Bahârî-i Müderris, Basîrî, Celîlî, Fakîrî, Gaffârî [Gaffâr], Gedâyî, Hadîdî, Hasbî, Hilâlî-i Kazzâz, İbrâhîm Paşa, İshâk Çelebi, Kâdî, Kâmî-i Kâdî, Latîfî-i Kastamonî, Le„âlî (3), Mihrî, Muhibbî (3), Nazmî, Rahmânî, Râzî, Remzî, Revânî, Sürûrî-i Müderris, Şem'î (2), Şevkî, Şifâyî, Tâli'î (2), Vahyî, Visâlî, Zâtî.

23. Şâhidî. Zemin şiir sayısı: 3; kendisine yazılan nazire sayısı: 35; zemin şiirler: 300, 235, 3663 (Necâtî ile); nazireler: Amrî, Atâ [Vasfî], Celîlî, Derûnî (2), Ferîdî, Hadîdî, Harîmî (Sultân Korkud), Hayâlî (Abdu'l-kerîm-zâde), Hilâlî, Kâdirî, Kemâl Paşa-zâde (2), Kıvâmî, Mesîhî, Me„âlî, Muhibbî (2), Münîr (2), Nazmî (6), Rızâyî (Baba Çelebi), Sabûhî (2), Sun'î-i Gelibolî, Şem'î (2), Şevkî, Visâlî, Yahyâ.

24. Resmî. Zemin şiir sayısı: 4; kendisine yazılan nazire sayısı: 34; zemin şiirleri: 68, 716, 2072, 2441; nazireler: Atâ, Avnî (Sultân Mehmed), Bahârî-i Müderris, Fuzûlî-i Bagdâdî, Haydar, Hayretî, İshâk Çelebi, Kemâl Paşa-zâde, Lâmi'î, Mesîhî, Muhibbî (3), Muîdî, Muîdî, Na'tî, Nazmî (6), Necâtî, Refîkî, Revânî, Sabûhî (2), Sehî, Sürûrî-i Acem, Şem'î, Zâtî (3), Zebânî.

25. Sabâyî. Zemin şiir sayısı: 2; kendisine yazılan nazire sayısı: 34; zemin şiirler: 1340 (Kadrî Çelebi ile), 3694; nazireler: Âhî, Ârifî, Atâ, Avnî (Sultân Mehmed), Derûnî, Ferdî, Fikrî, Hatâyî, Hayretî, Hisâlî, Kerîmî, Lâmi'î, Muhibbî, Muîdî, Nâmî-i Kâdî, Nâsırî, Nazmî (3), Nazmî-i Sarâyî, Nehârî, Nikâbî, Râzî (2), Sehî, Selmân, Sıfâtî, Sinânî, Sûzî, Sürûrî-i Müderris, Visâlî, Zaîfî, Zâtî (2).

26. Tâli'î. Zemin şiir sayısı: 6; kendisine yazılan nazire sayısı: 33; zemin şiirler: 1159, 1422, 4384, 4715, 5238, 5377; nazireler: Âhî, Basîrî, Derûnî, Fehmî-i Saruhanî, Ferruhî, Gedâyî, Hasbî, Hilâlî-i Kazzâz, Kâdirî, Me„âlî, Mihrî, Muîdî, Nazmî (9), Refîkî, Revânî (4), Rûhî (Müftî-zâde), Sâfî (Kâsım Paşa), Yetîmî, Zâtî (4).

27. Hayâlî (Abdu'l-kerîm-zâde). Zemin şiir sayısı: 2; kendisine yazılan nazire sayısı: 32; zemin şiirler: 1165, 4149; nazireler: Âhî (2), Ahmedî, Atâ, Derûnî, Enverî, Fahrî, Fakîrî, Gazâlî, Kâtibî (Seydî Alî Çelebi), Lâmi'î, Latîfî-i Kastamonî (2), Muhibbî, Nasîbî, Nazmî (2), Nikâbî, Refîkî (2), Remzî (2), Subhî, Sürûrî-i Müderris, Şâkirî, Zâtî (4), Zecrî, Zihnî, [?]

28. Kadrî Çelebi. Zemin şiir sayısı: 1; kendisine yazılan nazire sayısı: 31; zemin şiir: 1339 (Sabâyî ile); nazireler: Âhî, Ârifî, Avnî (Sultân Mehmed), Derûnî, Ferdî, Fikrî, Hatâyî, Hayretî, Hisâlî, Kerîmî, Lâmi'î, Muhibbî, Muîdî, Nâmî-i Kâdî, Nâsırî, Nazmî (2), Nazmî-i Sarâyî, Nehârî, Nikâbî, Râzî (2), Sehî, Selmân, Sıfâtî, Sinânî, Sûzî, Sürûrî-i Müderris, Zaîfî, Zâtî (2).

29. Âhî. Zemin şiir sayısı: 3; kendisine yazılan nazire sayısı: 28; zemin şiirler: 175, 4333, 4547; nazireler: İshâk Çelebi, Andelîbî, Civânî-i Kâdî, Fehmî-i Saruhanî, Ferîdî, Ferruhî, Hatâyî, Helâkî, Hilâlî-i Kazzâz, Hˇâce Çelebi, Me„âlî, Muîdî, Nazmî (5), Nihânî-i Müderris, Rahmî, Kâbilî, Remzî, Revânî, Subhî-i Kâdî (252), Şerîfî-i Sînobî, Vechî, Yahyâ, Zâtî.

30. Çâkerî. Zemin şiir sayısı: 2; kendisine yazılan nazire sayısı: 25; zemin şiirler: 198, 5408; nazireler: Atâ, Cebrî, Cem (Sultân Cem), Fakîrî, Hadîdî, Kemâl-i Zerd, Mehmed Beg-i Defterî, Mesîhî (2), Me„âlî, Muhlis, Muîdî, Münîr, Nasîbî, Nazmî (5), Necâtî (2), Şâmî, Zâtî, Zihnî.

31. Melîhî. Zemin şiir sayısı: 2; kendisine yazılan nazire sayısı: 23; zemin şiirler: 4572, 5470; nazireler: Bihiştî, Ca'fer Çelebi (Tâcî-zâde), Cem (Sultân Cem), Derûnî, Enverî, Fakîrî, Fehmî-i Saruhanî, Feyzî, Gedâyî, Hicrî,

Kebîrî, Kemâl-i Zerd, Mesîhî, Me„âlî, Muhibbî, Nazmî (4), Sarrâfî, Vasfî, Zâtî (2).

32. Mesîhî. Zemin şiir sayısı: 4; kendisine yazılan nazire sayısı: 23; zemin şiirler: 635, 2329, 5463, 5516; nazireler: Fakîrî, Helâkî, Mîrek, Muhibbî, Muîdî, Nazmî (10), Rahmî, Refîkî (2), Sehî, Selmân, Sühâyî (2), Sürûrî-i Müderris.

33. Revânî. Zemin şiir sayısı: 2; kendisine yazılan nazire sayısı: 23; zemin şiirler: 4272, 4403; nazireler: Atâ, Bahârî-i Müderris, Celîlî, Cemâlî, Enverî, Fakîrî, Ferîdî, Harfî, Hayâlî (2), Hüseynî, Me„âlî, Nazmî (3), Rahmî, Râzî, Remzî, Sun'î, Şem'î, Şevkî, Tarîkî, Zâtî.

34. Hızrî Beg. Zemin şiir sayısı: 1; kendisine yazılan nazire sayısı: 21; zemin şiir: 1687; nazireler: Ârifî, Bâlî, Basîrî, Hasbî (2), Hayâlî, Hidâyet Çelebi, Kandî, Keşfî, Kudsî, Lutfî-i Kâdî, Muhibbî (2), Nazmî, Penâhî, Râzî, Remzî-i Âmidî (2), Revânî, Sun'î-i Gelibolî, Vechî.

35. Kıvâmî. Zemin şiir sayısı: 1; kendisine yazılan nazire sayısı: 17; zemin şiir: 2884; nazireler: Câmî-i Emîn, Fakîrî, Hicrî, İshâk Çelebi, Me„âlî, Muhibb (2), Muhibbî (2), Nazmî (4), Refîkî, Revânî, Sirâcî, Sürûrî-i Müderris.

36. İshâk Çelebi. Zemin şiir sayısı: 2; kendisine yazılan nazire sayısı: 16; zemin şiirler: 1482, 2944; nazireler: Bahârî-i Müderris, Derûnî, Hayâlî-i Kadîm, Helâkî, Hızrî-i Edirnevî, Hilâlî-i Kazzâz, Lâmi'î, Muîdî, Nazmî (3), Rahmî, Râzî, Rûhî (Müftî-zâde), Zâtî, Zihnî.

37. Adnî (Mahmûd Paşa). Zemin şiir sayısı: 2; kendisine yazılan nazire sayısı: 14; zemin şiirler: 1739, 2763 (Dâî ile); nazireler: Câmî, Gülşenî (Şeyh İbrâhîm), Hafî, Nazmî (4), Sabâyî 2766, Sehî, Selmân, Sun'î-i Pîr, Vasfî, Visâlî.

38. Alî. Zemin şiir sayısı: 1; kendisine yazılan nazire sayısı: 14; zemin şiir: 3890; nazireler: Amrî (2), Gaffârî, Gedâyî, Harîmî (Sultân Korkud), Hayretî, Mihrî, Nazmî (3), Remzî, Revânî, Sun'î (2).

39. Nihâlî. Zemin şiir sayısı: 1; kendisine yazılan nazire sayısı: 14; zemin şiir: 4161; nazireler: Cemâlî, Enverî, Hayâlî, Kıvâmî, Lâmi'î, Mesîhî, Me„âlî, Muhibbî, Nazmî, Remzî, Senâyî, Tarîkî, Vechî, Zâtî.

40. Zülâlî. Zemin şiir sayısı: 1; kendisine yazılan nazire sayısı: 14; zemin şiir: 4950; nazireler: Atâ, Ferîdî, Hasbî, Kurbî, Lâmi'î, Muhyî (Muhyid-dîn Çelebi), Mü„min, Nazmî (2), Refîkî, Remzî, Sadrî, Ünsî, Vechî.

41. İzârî. Zemin şiir sayısı: 2; kendisine yazılan nazire sayısı: 12; zemin şiirler: 759, 3879; nazireler: Adlî (Sultân Bayezıd), Ârifî, Ca'ferî, Ferîd, Hayâlî (Abdu'l-kerîm-zâde), Kurbî, Mesîhî, Nazmî (2), Şem'î, Tâli'î, Yetîm.

42. Cinânî. Zemin şiir sayısı: 2; kendisine yazılan nazire sayısı: 11; zemin şiirler: 3653, 4658; nazireler: Amrî, Hafî, Gedâyî, Nazmî (4), Necâtî, Sâfî (Kâsım Paşa) (2).

43. Atâ. Zemin şiir sayısı: 1; kendisine yazılan nazire sayısı: 10; zemin şiir: 3808; nazireler: Âhî, Celîlî, Nazmî (2), Refîkî, Revânî, Selmân, Subhî (2) Şem'î.

44. Kâdirî. Zemin şiir sayısı: 1; kendisine yazılan nazire sayısı: 10; zemin şiir: 4982. nazireler: Âhî (2), İshâk Çelebi, Kemâl Paşa-zâde, Me„âlî, Muhibbî, Nazmî (2), Subhî-i Kâdî, Sürûrî-i Müderris.

45. Mestî. Zemin şiir sayısı: 1; kendisine yazılan nazire sayısı: 10; zemin şiir: 4868; nazireler: Âhî, Bahârî-i Müderris, Fakîrî, Figânî, Harîmî (Sultân Korkud), Lâmi'î, Mehmed Beg-i Defterî, Revânî, Sabâyî, Vasfî.

46. Rûşenî. Zemin şiir sayısı: 1; kendisine yazılan nazire sayısı: 10; zemin şiir: 1315; nazireler: Ârifî, Câmî-i Saruhanî, Nazmî (3), Nûrî, Revânî, Rızâyî (Baba Çelebi) (2), Yahyâ.

47. Avnî (Sultân Mehmed). Zemin şiir sayısı: 1; kendisine yazılan nazire sayısı: 9; zemin şiir: 4481; nazireler: Ahmed Paşa, Âhî, Hâkî, Hasbî, Hayretî, Kemâl Paşa-zâde, Enverî, Nazmî (2).

48. Hilâlî. Zemin şiir sayısı: 1; kendisine yazılan nazire sayısı: 9; zemin şiir: 3016; nazireler: Azlî, Haydar-ı Cem, Hilâlî-i Kazzâz, Nazmî, Resmî, Sehî, Sun'î-i Gelibolî, Şem'î, Zâtî.

49. Mehmed Beg (Defterî). Zemin şiir sayısı: 1; kendisine yazılan nazire sayısı: 9; zemin şiir: 2999; nazireler: Celîlî, Fehmî-i Saruhanî, Feyzî, Muhibbî, Muîdî, Nazmî (2), Sun'î-i Pîr, Zâtî.

50. Nihânî-i Müderris. Zemin şiir sayısı: 1; kendisine yazılan nazire sayısı: 9; zemin şiir: 5075; nazireler: Fakîrî, Gedâyî, Lâmi'î (2), Nazmî, Seyfî-i Kâdî, Zâtî (2), Zemînî.

51. Şem'î. Zemin şiir sayısı: 1; kendisine yazılan nazire sayısı: 9; zemin şiir: 4542; nazireler: Hilâlî-i Kazzâz, Sinânî, Nazmî (2).

52. Hâcî Revânî. Zemin şiir sayısı: 1; kendisine yazılan nazire sayısı: 8; zemin şiir: 5035. nazireler: Ca'fer Çelebi (Tâcî-zâde), Gedâyî, Kemâl Paşa-zâde, Muîdî, Nazmî (2), Tarîkî, Zihnî.

53. Sücûdî. Zemin şiir sayısı: 1; kendisine yazılan nazire sayısı: 8; zemin şiir: 4941; nazireler: Âhî, Gedâyî, Lâmi'î, Meylî, Nazmî (2), Nehârî, Zâtî.

54. Duâyî. Zemin şiir sayısı: 1; kendisine yazılan nazire sayısı: 7; zemin şiir: 1620; nazireler: Helâkî, İshâk Çelebi, Na'tî, Necâtî, Nazmî (2), Rahîkî.

55. Sûzî. Zemin şiir sayısı: 1; kendisine yazılan nazire sayısı: 6; zemin şiir: 4629; nazireler: Bahârî-i Müderris, Hayâlî, Muhibbî, Nazmî (2), Nehârî.

56. Halîlî. Zemin şiir sayısı: 1; kendisine yazılan nazire sayısı: 5; zemin şiir: 976; nazireler: Hasbî (2), Muhibbî, Nazmî, Rızâyî (Baba Çelebi).

57. Kâsım. Zemin şiir sayısı: 1; kendisine yazılan nazire sayısı: 5; zemin şiir: 5069; nazireler: Hasbî, Hayretî, Nazmî, Necâtî, Safâyî.

58. Sa'yî. Zemin şiir sayısı: 1; kendisine yazılan nazire sayısı: 5; zemin şiir: 4856; nazireler: Muhibbî, Nazmî, Râzî, Revânî (2).

59. Şevkî. Zemin şiir sayısı: 1; kendisine yazılan nazire sayısı: 5; zemin şiir: 4722; nazireler: Enverî, Mesîhî, Nazmî, Revânî, Şem'î.

60. Ahdî. Zemin şiir sayısı: 1; kendisine yazılan nazire sayısı: 4; zemin şiir: 3659; nazireler: Basîrî, Revânî, Nazmî (2).

61. Zihnî. Zemin şiir sayısı: 1; kendisine yazılan nazire sayısı: 4; zemin şiir: 338; nazireler: Sühâyî, Nazmî (4).

62. Âftâbî. Zemin şiir sayısı: 1; kendisine yazılan nazire sayısı: 3; zemin şiir: 4329 ; nazireler: Revânî, Nazmî, Zâtî.

63. Hadîdî. Zemin şiir sayısı: 1; kendisine yazılan nazire sayısı: 3; zemin şiir: 5108; nazireler: Keşfî, Nazmî, Sun'î-i Gelibolî.

64. Hasan-ı Vardarî. Zemin şiir sayısı: 1; kendisine yazılan nazire sayısı: 3; zemin şiir: 5152; nazireler: Nazmî, Sâkî.

65. Sabâyî. Ahdî. Zemin şiir sayısı: 1; kendisine yazılan nazire sayısı: 3; zemin şiir: 3694; nazireler: Atâ, Hazmî, Visâlî.

66. Selîmî (Yavuz Selîm). Zemin şiir sayısı: 1 (murabba); kendisine yazılan nazire sayısı: 3; zemin şiir: 778; nazireler: Şehîdî, Nazmî (2).

67. Amrî. Zemin şiir sayısı: 1; kendisine yazılan nazire sayısı: 1; zemin şiir: 4128; nazire: Bihiştî.

5. MECMA'U'N-NEZÂ'İR'DEKİ ŞAİRLER VE ŞİİR SAYILARI[12]

Mecma'u'n-nezâ'ir'de şiirleri yer aldığı halde gerek şuarâ tezkirelerinde, gerekse tamamını "Kaynakça"da gösterdiğimiz türlü biyografik eserlerde isimlerine rastlanmayan çok sayıda şair bulunmaktadır. Mecma'u'n-nezâ'ir'deki toplam sayısı 71 olan bu şairlerin edebiyat tarihimiz için tamamen "meçhul" isimler olduğunu söylemek mümkündür. Bunların bir kısmını bütün bir edebiyat tarihimiz içinde hiç bilinmeyen mahlasa sahip olanlar, diğer kısmını da o mahlasta şair veya şairler bulunduğu / bilindiği halde bilinenlerden biri olmayanlar teşkil etmektedir.

Bu bilinmeyen şairler arasında güçlü söyleyişlere sahip olanların da bulunması dikkat çekicidir. Bu şairlerin neden meçhul kaldıklarının farklı sebepleri olabilir. Mecma'u'n-nezâ'ir'de bir veya birkaç şiirinin yer almasını ortak özellikleri olarak tespit ettiğimiz bu şairlerin meçhul kalışlarındaki bir sebebin de az yazmalarının yanı sıra -bir kısmı müstesna- şairlik kudretlerinde aramanın yerinde olduğu düşüncesindeyiz.

Mecma'u'n-nezâ'ir'de şiirleri bulunduğu halde ulaşabildiğimiz kaynaklarda rastlamadığımız bilinmeyen şairler -alfabetik sırayla- şunlardır: **Ahmed Çelebi (Kadı-zâde), Âzâd, Behcetî, Câmî-i Emîn, Cihâdî, Cûyî,**

[12] Bu kitaba esas olan tez çalışmamızda bu şairlerin hepsinin biyografisi verilmiştir. Çalışmanın hacmini çok artıracağından şair biyografilerine burada yer verilmemiştir. İlgilenlerin mezkur teze bakmaları gerekmektedir.

Cüllâbî, Dârî, Dem'î, Derdî, Ecrî, Ekmelî, Enverî (Müneccim), Fasîhî, Fehmî (Karamanî), Gaffâr, Gaffârî, Òâlî, Harfî, Harîfî, Hasan (Kadı), Heves, Hicâbî, Hilmî, Hisâlî, Huldî, Kâdî, Kadrî Çelebi, Kâilî, Kemâl, Kenzî, Kıyâmî, Lutfî (Kadı), Muhibb, Muhlis, Nâsırî, Nasîbî, Nizâmî, Nazmî (Sarayî), Neşâtî, Nevâlî, Pelâsî, Râcî, Rahmânî, Râøî, Refîk, Remzî (Âmidî), Revânî (Zaîm), Resmî, Sarrâfî, Seyyid, Sinânî, Sûzenî, Süheylî, Şâkirî, Şâmî (Kâtip), Şerîfî (Sinobî), Şifâyî, Şuûrî, Tal'atî, Ünsî, Vefâyî, Vefâyî (Kadı), Vesîlî, Yâdî, Yemînî, Zebânî, Zecrî, Zekî, Zuhûrî (Acem).

Mecma'u'n-nezâ'ir'de yer alan şairlerin şiirlerinin çalışmamızın kaçıncı şiiri olduğuyla birlikte tam listesi "Şairler Dizini"nde verilmiştir. Burada ise en çok şiiri bulunandan başlamak üzere eserde hangi şairin kaç şiiri bulunduğunu bir tablo halinde sunuyoruz. Bu tabloda Mecma'u'n-nezâ'ir'de en çok şiiri bulunan şairden başlamak üzere aşağıya doğru beş şiiri olan şairlere kadar yer verilmiştir. 5'den daha az şiiri bulunan şairlerin sayısı çok fazla olduğu için bu şairlerin kaçar şiirleri bulunduğu toplu halde tablonun altında gösterilmiştir:

Şairler	Şiir Say.	Şairler	Şiir Say.	Şairler	Şiir Say.
Nazmî	705	Mâtemî-i Acem	30	Rızâyî (Baba Çl.)	11
Zâtî	230	Sehî	30	Sun'î	11
Muhibbî	206	Tâli'î	29	Cemâlî	10
Revânî	149	Şâhidî	28	Ferruhî	10
Necâtî	133	Emrî	27	Hatâyî	10
Kemâl Paşazâde	108	Ahmedî	25	Rûhî (Müftîzâde)	10
Sürûrî-i Müderris	107	Fehmî-i Saruhanî	24	Sâkî	10
Celîlî	92	Mihrî	24	Şehîdî	10

Lâmi’î	90	Usûlî	23	Çâkerî	9
Ahmed Paşa	89	Hilâlî-i Kazzâz	21	Nişânî (Meh.Paşa)	9
Ca’fer Çelebi	84	Latîfî-i Kastamonî	21	Şehdî	9
İshâk Çelebi	78	Basîrî	20	Andelîbî	8
Me’âlî	77	Harîmî (Sul. Korkud)	20	Câmi’î	8
Mesîhî	70	Sun’î-i Gelibolî	20	Cinânî	8
Sabâyî	70	Ulvî	20	Gülşenî (Şeyhİbr.)	8
Şem’î	70	Rahmî	19	Nûrî	8
Gedâyî	68	Sa’dî	19	Sevdâyî	8
Münîr	64	Sühâyî	19	Sun’î-i Pîr	8
Muîdî	61	Tarîkî	19	Vechî	8
Refîkî	58	Sabûhî	18	Câmî	7
Fakîrî	57	Safâyî	18	Figânî	7
Atâ	56	Sürûrî-i Acem	18	Gubârî	7
Hafî	55	Bahârî-i Müderris	17	Meh. Beg(Defterî)	7
Şâmî	55	Cebrî	17	Na’tî	7
Cem (SultânCem)	54	Atâyî	16	Nasîbî	7
Hayretî	54	Hilâlî	16	Nasûhî	7
Hayâlî	48	Sûzî	16	Nehârî	7
Nizâmî	46	Sücûdî	16	Nikâbî	7
Zihnî	46	Ârifî	15	Özrî-i Kâdî	7
Derûnî	44	Bihiştî	15	Avnî (Sul. Meh.)	6

Vasfî	44	Câmî-i Emîn	15	Dâî	6
Hadîdî	43	Hızrî Beg Çelebi	15	Fasîhî	6
Kâtibî (S. Alî Çl.)	42	Hâverî	14	Gaffâr	6
Kemâl-i Zerd	42	Adnî (Mah. Paşa)	13	Hıfzî	6
Sâfî (Kâsım Paşa)	41	Feyzî	13	Kâmî	6
Âhî	39	Hicrî	13	Kurbî	6
Ferîdî	39	Kâdirî	13	Mestî	6
Hasbî	39	Kıvâmî	13	Nihâlî	6
Şevkî	39	Rahîkî	13	Nihânî-i Kâdî	6
Selmân	38	Şemsî	13	Revânî-i Zaîm	6
Enverî	37	Hayâlî(Abd.-zâde)	12	Riyâzî-i Kâdî	6
Remzî	36	Helâkî	12	Şâvur	6
Subhî	36	Le’âlî	12	Hasan-ı Kâdî	5
Visâlî	35	Safî	12	Keşfî	5
Adlî (Sul. Bayezıd)	34	Sinânî	12	Remzî-i Âmidî	5
Selîkî	33	Şânî	12	Şerîfî-i Sînobî	5
Amrî	32	Halîlî	11	Yakînî	5
Resmî	32	Kâsım	11	Yetîm	5
Şeyhî	32	Muhyî	11	Zaîfî	5
Yahyâ	32	Nesîmî	11		

Tablo dışında;

Dört şiiri olanlar (20 şair): Alî, Bezmî, Câmî-iSaruhanî, Fârisî, Hâkî, Hevesî, İbrâhîmPaşa, Likâyî, Lutfî (MollaLutfî), Mahremî, Meylî, Mü'min, Nihânî-i Müderris, Sâlikî, Sarrâfî, Seydî, Sezâyî, Şebâbî, Şemsî Ahmed Ağa, Zülâlî.

Üç şiiri olanlar (25 şair): Ahdî, Âzâd, Cenâbî (Ahmed Ağa), Civânî-i Kâdî, Enverî-i Müneccim, Fahrî, Fevrî, Fikrî, Gazâlî, Hâverî-i Kadîm, Hüseynî, Kâbilî, Kebîrî, Kemâl, Kudsî, Lem'î, Niyâzî, Sadrî, Sehâbî, Sehâyî, Sûzenî, Şâkirî, Şuûrî, Vefâyî, Yetîmî.

İki şiiri olanlar (49 şair): Abdî, Âftâbî, Alâyî, Aşkî, Ayânî, Derdî, Duâyî, Esîrî, Fehmî-i Cân-bâz, Fehmî-i Karamanî, Firâkî, Gamî, Hâfız-ı Konevî, Hamdî Çelebi, Hasan-ı Vardarî, Haydar, Hızrî-i Edirnevî, Hilmî, Hitâbî, Huldî, Husrev, Hˇâce Çelebi, İzârî (Monla İzârî), Kandî, Kevserî, Kıyâsî, La'lî, Mahmûdî, Melîhî, Merdümî, Mîrek, Mîrî, Muhibb, Nâmî-i Kâdî, Nâmûsî, Nâsırî, Nazmî-i Sarâyî, Nigâhî, Rahmânî, Sa'yî, Sâatî, Senâyî, Seydî Ali Çelebi, Süvârî, Tal'atî, Ulûmî, Ünsî, Vefâyî-i Kâdî, Zekî.

Bir şiiri olanlar (106 şair): Ahmed, Ahmed Çelebi-i Kâdî-zade, Ârif, Aşkî-i Üsküdarî, Azlî, Behcetî, Ca'ferî, Cihâdî, Cihânî, Civânî, Cüllâbî, Dârî, Dem'î, Dervîş, Ecrî, Ekmelî, Emânî, Emîrî, Ezherî, Fedâyî, Fenâyî, Ferdî, Fuzûlî-i Bağdâdî, Gaffârî, Gülâbî, Günâhî, Hâcî Hasan-zâde, Hâcî Revânî, Halvetî, Hassân, Hâşimî-i Acem, Hâtifî-i Kadîm, Hekîmoglı, Heves, Hicâbî, Hidâyet Çelebi, Hisâlî, Kâ'ilî, Kâdî, Kadrî Çelebi, Kâmî-i Kâdî, Karaca Paşa, Kenzî, Kerîmî, Kıyâmî, Kirâmî, Köylice, Livâyî, Lutfî-i Kâdî, Medhî, Mehdî, Muhîtî, Muhlis, Mukbil, Müdâmî, Nâzımî, Neşâtî, Nevâlî, Nûhî, Nûşî, Nutkî, Ömer, Pelâsî, Râcî, Refi'î, Rezmî, Rûmî, Rûşenî (Şeyh Rûşenî), Sa'dî Çelebi-i Tâcî-zâde, Sabâhî, Sâdıkî, Sadîkî, Safâyî-i Dîger, Sâlih Çelebi, Sebzî, Sehâbî-iAcem, Selîmî (Sultân Selîm), Seyfî-i Kâdî, Seyyid, Sıdkî, Sıfâtî, Sinân, Sinân Çelebi-i Kâdî, Sirâcî, Sultân Gavrî, Süheylî, Şâhidî-i Mevlevî, Şâmî-i Kâtibî, Şemsî-i Kâdî, Şîrî-i Silisrevî, Şifâyî, Tâcî, Vahdî, Vahîdî, Vahyî, Vesîlî, Yâdî, Yemînî, Yûsuf-ı Sîne-çâk, Zârî-i Üskûbî, Zâtî-i Hallâc, Zebânî, Zecrî, Zemînî, Zeynî, Zuhûrî-i Acem.

ŞAİRLER DİZİNİ

1. Madde başlarından sonraki sayılar o şiirin tezdeki sıra numarasını göstermektedir.

2. Şairlerin isimlerinden mahlaslarından sonra 5'ten fazla şiiri bulunan şairlerin Mecma'ü'n-nezâ'ir'deki toplam şiir sayıları parantez içinde gösterilmiştir.

3. Araştırma yapacaklara kolaylık sağlamak amacıyla bu dizinde hangi şiirlerin zemin şiir olduğu ayrıca belirtilmiştir: Baş tarafında (z.ş.) notu olan şiirler zemin şiirdir. Sıralamada önce zemin şiirler, sonra sırasıyla diğer şiirler (nazireler) yer almaktadır.

4. Murabba nazım şekliyle yazılmış şiirler de sıra numarasından sonra belirtilmiştir.

5. Nazmî maddesinde (z.ş.) kısaltmasıyla gösterilen şiirler Nazmî'nin hiç bir şaire nazire olmayan, fakat kendisine de hiç nazire yazılmamış şiirlerdir.

2114, 2115, 2118, 2119, 2123, 2124, 2133, 2134, 2138, 2139, 2140, 2143, 2144, 2157, 2158, 2170, 2179, 2180, 2202, 2203, 2204, 2224, 2225, 2228, 2238, 2239, 2255, 2256, 2269, 2270, 2318, 2319, 2320, 2327, 2328, 2331, 2332, 2340, 2341, 2346, 2347, 2356, 2357, 2362, 2363, 2367, 2385, 2386, 2391, 2392, 2394, 2395, 2400, 2401, 2405, 2406, 2439, 2440, 2450, 2451, 2466, 2467, 2486, 2487, 2488, 2508, 2509, 2520, 2521, 2571, 2572, 2573, 2603, 2604, 2616, 2617, 2628, 2629, 2639, 2640, 2661, 2662, 2690, 2691, 2699, 2700, 2707, 2708, 2737, 2738, 2742, 2750, 2751, 2761, 2762, 2769, 2770, 2775, 2776, 2792, 2793, 2794, 2825, 2826, 2855, 2856, 2857, 2868, 2869, 2882, 2883, 2898, 2899, 2900, 2901, 2907, 2908, 2909, 2915, 2916, 2938, 2939, 2942, 2943, 2954, 2955, 2959, 2960, 2970, 2971, 2972, 2996, 2997, 2998, 3007, 3008, 3014, 3015, 3025, 3043, 3047, 3090, 3091, 3111, 3112, 3113, 3120, 3121, 3140, 3162, 3177, 3189, 3190, 3213, 3214, (murabba) 3246, 3260, 3261, 3266, 3267, 3278, 3279, 3298, 3299, 3306, 3307, 3359, 3360, 3361, 3442, 3443, 3444, 3445, 3467, 3468, 3497, 3498, 3531, 3557, 3558, 3583, 3584, 3590, 3625, 3626, 3638, 3642, 3650, 3651, 3656, 3657, 3661, 3661, 3662, 3674, 3675, 3691, 3692, 3693, 3697, 3725, 3736, 3737, 3753, 3754, 3762, 3763, 3771, 3772, 3780, 3781, 3789, 3790, 3798, 3799, 3806, 3807, 3817, 3818, 3825, 3826, 3829, 3830, 3835, 3836, 3837, 3847, 3848, 3855, 3866, 3871, 3872, 3877, 3878, 3887, 3888, 3902, 3903, 3904, 3922, 3923, 3939, 3940, 3966, 3967, 4000, 4008, 4020, 4065, 4066, 4067, 4081, 4103, 4104, 4127, 4134, 4147, 4148, 4163, 4178, 4208, 4209, 4220, 4239, 4240, 4270, 4271, 4290, 4291, 4306, 4307, 4319, 4320, 4327, 4328, 4332, 4337, 4344, 4348, 4367, 4373, 4383, 4388, 4396, 4402, 4407, 4446, 4458, 4472, 4479, 4480, 4489, 4490, 4497, 4498, 4499, 4503, 4504, 4505, 4526, 4527, 4533, 4534, 4541, 4545, 4546, 4557, 4558, 4570, 4571, 4581, 4582, 4583, 4588, 4589, 4598, 4599, 4604, 4605, 4612, 4613, 4626, 4627, 4628, 4634, 4635, 4646, 4647, 4653, 4654, 4673, 4682, 4689, 4713, 4719, 4720, 4721, 4727, 4737, 4738, 4752, 4753, 4760, 4770, 4771, 4786, 4787, 4788, 4817, 4818, 4851, 4852, 4853, 4854, 4855, 4861, 4890, 4891, 4906, 4918, 4919, 4940, 4948, 4949, 4962, 4964, 4971, 4980, 4981, 4991, 4992, 5010, 5011, 5033, 5034, 5042, 5043, 5067, 5068, 5074, 5084, 5100, 5101, 5106, 5107, 5111, 5125, 5126, 5150, 5151, 5154, 5162, 5163, 5170, 5171, 5204, 5205, 5226, 5227, 5236, 5237, 5242, 5245, 5269, 5270, 5284, 5285, 5294, 5295, 5300, 5301, 5327, 5337, 5374, 5375, 5376, 5382, 5388, 5406, 5407, 5413, 5414, 5423, 5424, 5427, 5428, 5441, 5442, 5460, 5461, 5462,

III. BÖLÜM : M E T İ N

III.1. NÜSHALARIN TANITILMASI

Nüsha farklılıkları, tenkitli metni hazırlanılan bütün eserler için önemli bir husustur. Fakat bu önemin derecesi Mecma'u'n-nezâ'ir için çok daha ileri düzeydedir. Bu yüzden nüsha tavsiflerine girmeden önce bu özelliği izah edecek, nüsha tavsiflerini verirken de her bir nüshayı diğerinden farklı kılan temel özelliklerine değineceğiz.

Mecma'u'n-nezâ'ir'in tenkitli metnini kurarken karşılaştığımız en büyük problem, kimi nüshalarda varlığı açıkça fark edilen müstensih müdahaleleri olmuştur. Aslında bu problem sadece Mecma'u'n-nezâ'ir'e has olmayıp kaside mecmuaları, na't mecmuaları, ilâhî mecmuaları gibi bütün derlemeler ve diğer nazire mecmuaları için de geçerlidir. Derleyicinin imkânları ölçüsünde ulaşabildiği ve kendi zevk ve tercihlerine göre seçtiği şiirlere müstensih(ler)in müdahale ederek orijinal nüshada bulunmayan yeni şiirler eklemeleri ihtimali, çalışma sonucunda ortaya çıkarılan tenkitli metinde yer alan bütün şiirlerin gerçekten derleyicinin tespit edip seçtikleri olup olmadığı noktasında ciddi tereddüt ve şüpheler doğurmaktadır. Bu durumu, Behcet Necatigil'in hazırlamış olduğu Edebiyatımızda İsimler Sözlüğü adlı eserin

yazarın ölümünden sonra da geliştirilerek her baskısında yeni isimler ve bilgiler eklenmesine benzetebiliriz. Eserin, yazarın ölümünden sonra basılan nüshaları ne kadar Necatigil'in sayılabilir? Ancak Necatigil veya eseri üzerine araştırma yapacak biri için yazarın ölüm tarihi ve eserin sağlığındaki baskıları bilindiği için ayıklama yapmak zor bir şey olmasa gerektir. Halbuki bizdeki problem bilinmeyenlerin fazlalığı dolayısıyla oldukça girift bir manzara arz etmektedir. Zira ortaya koyduğumuz Mecma'u'n-nezâ'ir metninde 5500'ün üzerinde bir sayıya ulaşan bu şiirlerin ne kadarının Nazmî'nin görüp beğenerek eserine aldığı, ne kadarının müstensihlerin zevk, tercih ve kabullerine göre sonradan ilave edilmiş şiirler olduğunu net olarak ortaya çıkarabilmek çok zor görünmektedir.

Mecma'u'n-nezâ'ir nüshalarını kapsadıkları şairler ve şiirler bakımından değerlendirdiğimizde birbirinden önemli ölçülerde farklılıklar taşıdıklarını görüyoruz. Tipik bir örnek olarak T ve N1 nüshalarında bir elin parmakların geçmeyecek kadar gazeli bulunan Muhibbî'den N2, V nüshasında çok fazla sayıda şiirin yer alışını gösterebiliriz. Hatta müstensihler eserin asıl sahibi Nazmî'nin bile yüzlerce şiirini eserden çıkarabilmişlerdir. Nazmî'nin T nüshası dışındaki nüshalarda bulunmayan şiirlerine dikkat edildiğinde, bu ayıklanan şiirlerin gerçekten sanat ve estetik açısından çok zayıf ve anlam derinliği olmayan şiirler olduğu göze çarpmaktadır. Aslında bu oldukça ilginç ve önemlidir. Çünkü bu, müstensihlerin seçicilik yoluna gittiklerini gösterir bir belge durumundadır. Sadece T nüshasında yer bulmuş, yani diğer üç nüshanın hiç birinde bulunmayan 50 civarında şair olduğunu ifade edersek müstensih müdahalesinin derecesi daha iyi anlaşılacaktır. Dolayısıyla bu dahlin "şiir" seçimi kadar müstensihlerin "şair" seçiminden de kaynaklandığını söyleyebiliriz. Tabii bütün bu söylediklerimiz -bizim kuvvetle muhtemel gördüğümüz- T nüshasının gerçekten müellif hattı nüsha olması halinde bir anlam ifade eden sözlerdir.

III.1.2. Nüsha Tavsifleri

Karşılaştırmada Kullanılan Nüshalar

1. (T) *Topkapı Sarayı Kütüphanesi III. Ahmet Bölümü, Nu. 2644*

Nüsha tavsifi: 541 varak; cilt: kahverengi meşin, gömme şemseli, yazı: ta'lîk kırması; kâğıt: aharlı, 1b'deki başlık mihrabiyeli, başlıklar surh, ölçü:

340x235 ve 280x115 mm, her sayfada 25 satır, 1a yüzünde III. Ahmed ve I. Abdülhamid'in vakıf mühürleri (Kut, Bayraktar: 1984: 30, 39) ile "Mecma'u'n-nezâ'ir Dîvânı, satır muhtelif" ve "Şevketlü Sultân Abdülhamîd Efendimiz hazretlerinin Enderûn-ı Hümâyûn Kütüphânesine vakf-ı şerîfleridir" ibareleri vardır, istinsah tarihi ve müstensihi belli değil.

T nüshasının müellif hattı nüsha olmasının muhtemel olduğunu düşünüyoruz. Bizde bu kanaati oluşturan gerekçeleri şöyle sıralayabiliriz.

1. T nüshası en çok şiir barındıran nüshadır.

2. Bu nüsha, aynı zamanda Nazmî'nin şiirlerin en çok bulunduğu nüshadır.

3. Tezkirelerde (Latîfî 1314: 340; Kınalı-zâde 1989: 2/ 996) Nazmî'nin Mecma'u'n-nezâ'ir'inde her kafiyeden zemin şiire kendisinin de bir veya birkaç şiir söylediği kayıtlıdır. Diğer nüshalarda, Nazmî'nin şiirinin bulunmadığı gruplar vardır. Mürettibin her kafiyeden en az bir şiiri bulunan tek nüsha T nüshasıdır.

4. T nüshasının bir özelliği de düzenleyicinin tamamını tespit edemediği bazı şiirlerinin eksik beytinin yerini boş bırakmasıdır. Mesela Duâyî (1653), Mâtemî-i Acem (3036) ve Sun'î-i Pîr (5250)'in şiirlerinde bu nüshada kaçıncı beyit eksikse o beytin yeri boş bırakılırken aynı şiirlerin yer aldığı diğer üç nüshada bu şiirlerin hangi beytinin eksik olduğu anlaşılamamaktadır.

5. Divanları yayımlanmış şairlerin divanlarındaki şiirleriyle Mecma'u'n-nezâ'ir'dekileri karşılaştırırken divandaki şekille aynı olan ibarelerin çoğu zaman T nüshasında bulunduğunu gördük.

6. Bu nüshanın müellif hattı olabileceğini gösteren bir husus da, yazısının Nazmî'nin yine müellif hattı olması ihtimali yüksek olan İÜ TY. 920 numarada kayıtlı Divan'ındaki hatla büyük benzerlik göstermesidir.

Elbette bütün bunlar tek başlarına bir nüshanın müellif hattı kabul edilmesine yeter delil teşkil etmez. Ancak hepsi bir araya gelince en azından bu ihtimalin yüksek olduğu fark edilecektir. Fakat biz müellif hattı olmama ihtimalini de göz önünde bulundurarak T nüshasını esas nüsha kabul edip metni onun tamamıyla onun üzerine kurmadık. Ancak hem imlâ, hem vezin, hem

anlam bakımından zaten çoğu ibarelerde doğru olan şekil T nüshasında olduğu için metin kısmının genellikle T nüshasıyla örtüştüğünü söyleyebiliriz..

2. (N1) *Nuruosmaniye Kütüphanesi, Nu. 4222*

Nüsha tavisifi: 458 varak; cilt: vişne rengi meşin, gömme şemseli, sırtı yıpranmış; yazı: ta'lîk; kâğıt: aharlı, 1b-2a'da cedveller altın yaldızlı, diğer sayfalar cedvelsiz, başlıklar surh, ölçü: 345x240 ve 280x110 mm, her sayfada 25 satır. 1a'da Sultan I. Mahmud'a ait vakıf mührü (Kut, Bayraktar: 1984: 33) ve vakıf kaydı, ayrıca sayfanın üst tarafında "İsm-i kitâb: Mecma'u'n-nezâ'ir, Müellifi: Edirnevî Nazmî Mehemmed Beg, Vefât târîhi: 955" kaydı vardır. istinsah tarihi ve müstensihi belli değil.

N1 nüshası 3269 şiirle tenkitli metinde değerlendirdiğimiz en az şiir içeren nüshadır. Bu nüsha N2 ve T nüshası ile önemli ölçüde benzerlikler göstermektedir. Ancak zamanla bazı varakların koptuğu ve kopan varakların bazılarının yanlış yerlere konulduğu, bazılarının da tamamen kaybolduğu anlaşılmaktadır. Dikkatle vurgulanacak belirgin bir özelliği olmayan bu nüshanın bizce iki önemli tarafı vardır. Biri, -herhalde Köprülü'nün tanıttığı nüshanın bu olmasından dolayı- çeşitli yayınlarda (Atsız 1934; Özkan 1993; Tansel 1997; Avşar 1998) Mecma'u'n-nezâ'ir'e dair bilgilerin bu nüshaya dayalı olarak -tekrar edilegelerek- verilmiş olmasıdır. Bu nüshanın ikinci özelliği de Ali Emîrî nüshasının bu nüshadan istinsah edilmiş olmasıdır

3. (N2) *Nuruosmaniye Kütüphanesi, Nu. 4915*

Nüsha tavsifi: 472 varak; cilt: vişne rengi meşin, gömme şemseli, miklepli, 1b sayfasındaki serlevha tezhipli, başlıklar altın yaldızlı; yazı: nesih; kâğıt: aharlı, bütün sayfalar cedvelli, ölçü: 345x240 ve 270x1200 mm, her sayfada 25 satır; 1a yüzünde I. Mahmud'a ait bir vakıf mührü ve vakıf kaydı vardır. İstinsah tarihi ve müstensihi belli değil.

Bu nüsha değerlendirdiğimiz nüshalar içinde T nüshasından sonra en çok şiir barındıran, yine aynı şekilde imlâ düzgünlüğü bakımından da T'den sonra gelen nüshadır. Bu nüshanın belirleyici özelliği, farklı vezinlerde yazılmış fakat kafiyeleri esas kafiyeyle aynı birçok şiire de yer veriyor olmasıdır. Bu özellik diğer nüshalarda çok az görülürken N2 nüshasında bunun onlarca örneğiyle karşılaşıyoruz. Bu da bizi şu iki sonuçtan birine götürmek

zorundadır. Ya müstensih kendi tespit ettiği aynı kafiyede ve fakat vezni farklı şiirleri de asıl şiire nazire kabul ederek buraya almıştır ya da bu şiirlerin de yer aldığı müellif hattı olduğunu zannettiğimiz T'den farklı ikinci bir müellif hattı nüsha daha vardır ve oradan istinsah edilmiştir. Mecma'u'n-nezâ'ir'da Ömer b. Mezîd'in mecmuasında da bulunan 31 şiir yer aldığını "Nazire Mecmuları" ile ilgili bölümde ifade etmiş ve bunların dökümünü vermiştik. N2 nüshasının dikkat çeken bir tarafı da, Ömer b. Mezîd'in mecmuasında da bulunan bazı şiirlerin yer aldığı yegâne nüsha olmasıdır. Bu şiirlerden 4'ü sadece N2 nüshasında, 1'i sadece V nüshasında, 7'si N2 ve V'de, 1'i N1, N2 ve T'de, geri kalanları ise bütün nüshalarda bulunmaktadır. V nüshasının N2 ile ile ilişkili olduğunu nüsha aileleri üzerine yaptığımız yorumda açıkladık. Dolayısıyla burada N2 nüshasının bir başka önemi ve farklılığı da ortaya çıkmaktadır.

4. (V) *Handschriftenabteilung der Österreichischen Nationalbibliothek, Wien H.0.142 (Flügel, I, 693)*

Nüsha tavsifi: 1b yüzü mihrabiyeli, bütün sayfalar cedvelli, bu nüshada derkenar bulunmamaktadır. İstinsah tarihi ve müstensihi belli değil.

Bu nüsha içerdiği şiir sayısı bakımından 4384 şiirle üçüncü sıradadır. Fazla kullanılmayan veya bilinmeyen birçok kelimenin okunamadığı veya anlam verilemediği için benzetilerek yazılmaya çalışılmasından, vezni bozuk mısralar, atlanmış kelime ve ibareler, yer yer de fazlalıkların bolluğundan dolayı bu nüshanın pek bilgili olmayan bir müstensihin elinden çıktığı tahmin edilebilir. Bu nüshanın çoğu yanıltıcı olan diğer özelliklerini genel olarak şöyle sıralayabiliriz: Yeni bir zemin şiirle başlanan bazı gruplardaki yeni zemin şiir eski grubun devamı imiş gibi "nazire" başlığıyla devam ettirilmesi; özellikle başlıklarda birçok şairin isimlerinin yanlış tespit edilmesi -ki bunu çoğu kez mahlas beytindeki bir kelimenin yakıştırılarak yanlış yazıldığı şeklinde görüyoruz-; başta İbni Kemâl gibi mahlas kullanmayan bazı şairlerin tespit edilemeyerek "Nazîre-i Fülân" başlığının konması; eserde en çok şiir bulunan şairlerden biri olan Ahmed Paşa'nın devamlı olarak "Ahmedî" olarak geçmesi gibi düzensizlik, eksiklik ve tutarsızlıklar bu nüshanın başlıca özelliklerindendir**.** Ayrıca aynı mahlası taşıyan farklı şairlerin diğer nüshalarda -söz gelimi "Sürûrî-i Müderris", "Sürûrî-i Acem" gibi- belirgin vasıflarıyla ayrılmasına rağmen V nüshasında hep "Sürûrî" diye verilmesi, böylece bu önemli tefrike imkân vermemesi gibi sebeplerle V nüshasının esas alınması

mümkün olmamıştır. Eğer elimizdeki tek nüsha V olsaydı, zaten bir kısmını tespitte zorlandığımız, hatta bir kısmının kimliklerini belirleyemediğimiz şairlerin birçoğunun kim olduğunu bilebilmek imkânından mahrum olacaktık. Bu olumsuzluklarına rağmen V nüshasının diğer nüshalarda bulunmayan kimi şiirleri barındırmasının yanı sıra bilgilendirici bir tarafı da vardır: Aynı grup içinde yer alan farklı vezindeki nazirelerin "Vezn-i Dîger" başlığı ile verilmesi, önemsiz gibi görünmekle birlikte, "nazire"nin tanınması açısından önemli bir kayıttır. Zira bu bilgi sayesinde farklı vezindeki nazirelerin buraya tesadüfen girmediğini, bilinçli bir tercihle "nazire" kabul edilerek alındığını öğreniyoruz.

Karşılaştırmada Kullanılmayan Nüshalar

1. (AE) *Ali Emiri Millet Kütüphanesi, Nu. 683, 684 (2 Cilt)*

Nüsha tavsifi: 1. Cilt (683): 254 varak; cilt: kâğıt kaplanmış, yıpranmış mukavva; yazı: rik'a; kâğıt: âbâdî; ölçüler: 290x205, 200x130mm (muhtelif), her sayfada ortalama 25 satır.

2. Cilt (684): 212 varak, cilt: Vişne rengi meşin, yıpranmış; yazı: rik'a; kâğıt: âbâdî; ölçüler: 280x200, 220x140mm (muhtelif), her sayfada ortalama 21 satır; istinsah tarihi H. 1222 (1807/08), müstensihi belli değil.

H. 1222'de istinsah edilen bu nüshanın N1 nüshasından aynen istinsah edildiği kanaatini taşıyoruz. N1 nüshasının, istinsah tarihi belli olmamakla beraber hem imlâ özellikleri bakımından hem de üzerindeki I. Mahmud'un vakıf mührü ve kaydından dolayı AE'den daha eski nüsha olduğu bellidir. Bu sebeple metin tespitinde her ikisi yerine N1 nüshasını değerlendirdik.

2. *(B) Bursa Bölge Yazmalar Kütüphanesi Nu. 2276*

Nüsha tavsifi: 219 varak; cilt: sırtı meşin mukavva; yazı: ta'lîk; kâğıt: aharlı, su yollu; başlıklar surh; ölçüler: 250x160, 180x190 mm, her sayfada 19 satır, istinsah tarihi ve müstensihi belli değil.

B nüshası kullandığımız nüshalardan hacim olarak çok eksik, 1400 civarında şiirin bulunduğu eksik bir nüshadır.

3. (Ü) *İstanbul Üniversitesi Kütüphanesi, TY 1547*

Nüsha tavsifi: 590 varak; cilt: kırmızı meşin; yazı: nesih, kâğıt: âbâdî; 1 b'de serlevha tezhipli, cedveller yaldızlı; ölçüler: 270x150, 180x100mm, her sayfada ortalama 25 satır, istinsah tarihi ve müstensihi belli değil. Demirbaş defterinde "Câmi'u'n-nezâ'ir (Nâtamâm)" ibaresi var.

Bu nüsha, varlığından tesadüfen haberdar olduğumuz bilinmeyen bir nüshadır. Mecma'u'n-nezâ'ir'in bir nüshası olduğunu 1999 yazında İstanbul kütüphanelerindeki nazire mecmualarını araştırırken tespit ettiğimiz bu yazmanın müellifinin kim olduğuna dair hane, kütüphane demirbaş defterinde de boş bulunmaktadır. Âgâh Sırrı Levend'in derleyeni bilinmeyen nazire mecmuaları arasında gösterdiği (Levend 1988: 169) bu nüsha, İstanbul Üniversitesi'nde 10 öğrenciye paylaştırılarak bitirme tezi olarak hazırlatılmış (Yetiş 1981: 321), fakat anlaşıldığına göre Edirneli Nazmî'nin mecmuası olduğu fark edilememiştir. Gerek kütüphane kaydında gerek Â. Sırrı Levend'in notunda eserin sondan eksik olduğu bildiriliyorsa da bunun birkaç varaklık bir kopukluk olduğunu tahmin ediyoruz. Bir nazire mecmuası olarak incelediğimiz sırada bu yazmanın tezimize konu olan eser olduğunu fark edince ilgili kütüphaneye mikrofilm ve fotokopi için şahsen müracaat ettik. O tarihten yaklaşık 15 gün sonra gerçekleşen 17 Ağustos 1999 depremi üzerine söz konusu kütüphaneden, binanın ağır hasar gördüğü, bu sebeple en az bir buçuk iki sene hizmet veremeyeceklerini, müracaatımıza konu olan eserin mikrofilmi de henüz hazırlanmadığı için mikrofilm için yatırılan ücreti iade etmekten başka yapılabilecek bir işlem olmadığı bildirilmiştir. Okunaklı, güzel bir nesihle yazılmış bu nüshayı tenkitli metinde kullanamayışımızın sebebi budur.

Tespit Edilemeyen Nüshalar

İki nüshayı ise muhtelif yayınlarda varlığından söz edildiği halde bulamadık. Bu nüshalar şunlardır:

1. (N3) *Nuruosmaniye Kütüphanesi, Nu. 4962*

Mehmet Çavuşoğlu, Amrî ve Helâkî Divanları'nı hazırlarken yararlandığı Mecma'u'n-nezâ'ir nüshalarından biri olarak bu yazmayı göstermektedir (Çavuşoğlu 1979: 11; Çavuşoğlu 1982: 11). Ancak kütüphaneyle yaptığımız yazışmada da bizzat gittiğimizde de bu numarada başka bir eserin kayıtlı olduğunu ve Nuruosmaniye Kütüphanesi'nde yukarıda

zikredilen iki nüshadan başka Mecma'u'n-nezâ'ir nüshası bulunmadığını öğrendik.

2. (Ç) *Manisa Muradiye Kütüphanesi, Çâşnigir, Nu.18*

Türlü yayınlarda zikredilen bu nüshayla ilgili olarak yaptığımız yazışmalarda belirtilen numarada ve Manisa ili kütüphanelerinde böyle bir eserin bulunmadığı bildirilmiştir.

3. (V1) *Vatikan Kütüphanesi Türkçe Yazmaları, Barb. Orient. 125*

Millî Kütüphane'nin Yazmalar Kataloğu'nu internet ortamına taşımasından (www.yazmalar.gov.tr) sonra varlığından haberdar olduğumuz bir nüshadır. Buradaki bilgilere göre 190x135 mm ölçülerinde, her sayfada 27 satır olan nüsha nestalik hatla yazılmış olup 307 varak tutarındadır.

4. (V2) *Vatikan Kütüphanesi Türkçe Yazmaları, Turco 299*

Bu da Millî Kütüphane'nin Yazmalar Kataloğu'nu internet ortamına taşımasından sonra tespit ettiğimiz bir nüshadır. Buradaki bilgilere göre 190x135 mm ölçülerinde, her sayfada 15 satır olarak yazılan nüsha divanî hatla yazılmıştır. 98 varak olmasına nazaran eksik bir nüsha olduğu anlaşılmaktadır.

5. (M) *Mısır Milli Kütüphanesi Türkçe Yazmaları, m Edebi Farisi 121 (308 yp.)*

275x165 mm ölçülerindeki nüsha Dervîş Hasan Edirnevî tarafından istinsah edilmiş olup her sayfada 27 satır ve 308 varaktan ibarettir. Bu da tez çalışmamız bittikten sonra varlığını öğrendiğimiz bir nüshadır. Nüsha bilgileri www.yazmalar.gov.tr adresinden alınmıştır.

6. (M2) *Mısır Hidiv Kütüphanesi Türkçe Yazmaları, 9364*

M1 nüshası ile satır ve varak sayılarının aynı olmasından dolayı bunun ayrı bir nüsha olmaması muhtemeldir.

III.2. TENKİTLİ METNİN HAZIRLANMASINDA İZLENEN YÖNTEM

Mecma’u’n-nezâ’ir’in tespit edebildiğimiz yedi nüshasından 4’ünü tenkitli metnin hazırlanmasında kullandık. Bu dört nüshayı kullanmadaki tercihlerimiz, nüshaların tanıtıldığı bölümde açıklanmıştır.

Bu dört nüshadan başka, Mecma’u’n-nezâ’ir’de şiiri bulunan şairlerden divanı tenkitli metin halinde yayımlananların divanlarını da karşılaştırdık. Böylece divanlarda da yer alan bahis konusu şiirler için bir anlamda yeni bir nüsha daha değerlendirilmiş oldu. Yalnız, haliyle anlamca daha uygun ve doğru bile olsalar divanlardaki farklılıkları metne dahil etmeden aparatta gösterdik. Divanlarda Mecma’u’n-nezâ’ir’deki varyanttan fazla beyitler varsa, bunları da aparatta verdik ve **“D”** kısaltmasıyla gösterdik. “Kaynakça”da tam künyeleri gösterilen bu divanlar şunlardır:

Âhî (Sungur 1994), *Ahmed Paşa* (Tarlan 1966), *Amrî* (Çavuşoğlu 1979), *Ca’fer Çelebi* (Erünsal 1983), *Cem Sultan* (Ersoylu 1989), *Cemâlî* (Derdiyok 1994), *Çâkerî* (Aynur 1999), *Figânî* (Karahan 1966), *Fuzûlî* (Gölpınarlı 1961), *Hamdî* (Özyıldırım 1999), *Harîmî* (Kılıç 1996), *Hayâlî* (Tarlan 1945), *Hayretî* (Çavuşoğlu 1981), *Helâkî* (Çavuşoğlu 1982), *İshak Çelebi* (Çavuşoğlu M., M. A. Tanyeri 1989), *Kemâl Paşa-zâde* (Demirel 1996), *Kemâl-i Zerd* (Walsh 1979), *Meâlî* (Ambros 1982), *Mesîhî* (Mengi 1995), *Muhibbî* (Ak 1987), *Necâtî* (Tarlan 1963), *Nizâmî* (İpekten 1985), *Vasfî* (Çavuşoğlu 1980), *Yahyâ* (Çavuşoğlu 1977a), *Zâtî I-II* (Tarlan 1970), *Zâtî III* (Çavuşoğlu M., M. A. Tanyeri 1987)

Metnin kuruluşunda müellif hattı olduğunu düşündüğümüz T nüshasını esas almakla birlikte diğer varyantların doğru olduğundan emin olduğumuz durumlarda T varyantını aparatta gösterdik. Özellikle divanı yayımlanan şairlerde T nüshasıyla beraber D ile yani divanla aynı olan varyantı tercih ettik. Ayrıca bilinen ilk nazire mecmuası olan Ömer b. Mezîd’in Mecmû’atü’n-nezâ’ir’indeki (Canpolat 1982) bazı şairlerin şiirlerinin Mecma’u’n-nezâ’ir’dekilerle aynı olduğunu tespit edince bir mukayese imkânı verebilmek için ve nazire söyleme geleneğinin gelişim çizgisini katkısı olacağı düşüncesiyle bu eserdeki şiirleri de tenkitli metinde kullandık. Toplam sayısı 31 olan bu şiirlerdeki farklılıkları da “M” rumuzuyla ifade ettik. Bunda da

divanlardaki müşterek şiirleri değerlendirirken takip ettiğimiz sistemi uyguladık.

Elimizdeki nüshalardan AE dışında hiç birinin istinsah tarihinin belli olmaması nüsha ailesini sağlıklı bir şekilde kurmamızda güçlük çıkarmaktadır. Bu durumda, değerlendirdiğimiz dört nüshanın akrabalık bağlarını, müşterek şiirlerin çokluğu, eksik ve fazla şiirlerde benzerlik, varyant ortaklığı, imlâ hususiyetleri gibi noktaları baz alarak tespite çalıştık. Bu değerlendirmeler sonucunda şöyle bir sonuca vardık: Yukarıda müteaddit kereler ifade ettiğimiz gibi T nüshası müellif hattı olduğunu tahmin ettiğimiz nüshadır. Bu nüsha ile N2 ve V nüshaları arasında bağlantı durumunda olan bilmediğimiz bir nüsha olduğu kanaatindeyiz. N2, aşağıdaki şemada (?) işaretiyle gösterdiğimiz bu bağlantı nüshasından; N1 nüshası, N2 nüshasından AE ise N1 nüshasından çoğaltılmış olmalıdır. Yalnız T nüshası N2 ve V'den o kadar farklılıklar arz etmektedir ki, olması gerektiğini düşündüğümüz bağlantı nüshasının ikinci bir müellif hattı nüsha olması da söz konusudur. Nüsha ailelerinin tespitinde fazla şüpheci, daha doğrusu mütereddit olmamızın bir sebebi nüshaların istinsah tarihlerinin belirsizliği ise bir sebebi de yukarıda nüshaları tanıtırken ifade ettiğimiz müstensih müdahalelerinin aşırı derecede olmasıdır.

Nüshalar arasındaki ilişkiyi kaba hatlar halinde şöyle özetleyebiliriz: N2 nüshası T nüshasının sayfa kenarlarındaki şiirlerinin önemli ölçüde alınmadığı, fakat bu arada T'de de bulunmayan çok sayıda şiiri ihtiva eden bir nüshadır. Bu tespitimizin ilk bölümü eserin T ile olan ilişkisini, ikinci bölümü ise ondan bağımsız olan yani bağlantı nüshasıyla (?) olan irtibatını ifade etmektedir. T ile N2 arasında bilmediğimiz bir bağlantı nüshası olabileceği gibi N2 nüshası müstensihin T nüshasından yapılmış çıkarma ve eklemelerle oluşturduğu bir nüsha olabilir. N1 nüshası ise N2'nin derkenarlarının atılmış bir varyantı durumundadır. Ancak az sayıda da olsa N1'de bulunduğu halde N2'de olmayan şiirler de vardır. Keza AE nüshası da tamamen N1'den istinsah edilmiştir. N2 ile V ise en çok benzeşen iki nüshadır. Fakat N2'de bulunduğu halde V'de yer almayan çok sayıda şiir vardır. T ve N1 nüshalarında olmayan birçok şiir bu iki nüshada müştereken yer almaktadır ki bunların sayısı 717'dir. Tenkitli metinde sadece N2 nüshasında bulunan şiir sayısı 235 iken, diğer nüshalarda bulunmayıp yalnızca V'de yer alan şiir sayısı ise sadece 12'dir. Ancak bütün benzerliklerine rağmen yukarıda nüsha özelliklerinde arz ettiğimiz farklılıklarından dolayı V'nin N2'den çoğaltılmış bir nüsha olamayacağını,

arada yine bilinmeyen bir vasıta veya bağlantı nüshasının olması gerektiğini düşünüyoruz.

Buna göre nüsha ailelerini şema halinde şöyle gösterebiliriz:

T

?

N2 ?

N1 V

A

III.3. METNİN TESPİTİYLE İLGİLİ AÇIKLAMALAR

1. Farsça’daki “vâv-ı ma’dûle”ler “˘â” ile gösterilmiştir.

2. Elif-i maksûreler vezin gereği uzun okunması gereken yerlerde “â”, kısa hecelerde ise “i” okunmuştur: Leylâ-Leyli, ma’nâ-ma’ni gibi

3. “Sâ’il, mâ’il...” gibi kelimelerdeki hemzeler, bütün nüshalarda -çok az istisna dışında- “y” olarak, yani “sâyil, mâyil...” şeklinde yazıldığı için bu tür kelimelerin tamamında metne uyulmuş, “sâyil, mâyil...” yazılmıştır.

4. Şiirlerde vezin bozukluğu, kafiye problemi veya vezin farklılığı gibi özel durumlar varsa bunlar da aparatta zikredilmiştir. Ayrıca aynı kelimeye iki anlamın birden yüklendiği eski yazıyla imlâsı aynı olan “yar-yâr”, “buradan-bu râdan”, “yasın-Yâsîn”, “beli-belî”, “yana-yâ ne” gibi tevriyeli kullanışlar da mümkün olduğunca dipnotlarla belirtilmeye çalışılmıştır.

5. Vezin gereği yapılması zaruri olan türlü eklemeler ve metin tamirleri köşeli parantez [] içinde gösterilmiş; okunamayan kelimeler metinde (...)

işaretiyle gösterilip aparatta da belirtilmiş, okunduğu halde anlamlandırılamayan kelimelerin yanına ise (?) işareti konulmuştur.

6. Aparatta farklılıklar gösterilirken beyitteki ilk farklılığın başında beyit numarası gösterilmiş, aynı beyitte başka farklılıklar varsa onların başına tekrar numara verilmemiştir.

7. Nüsha farkları gösterilirken her bir farklılık // işaretiyle birbirinden ayrılmış, aparatta verilen beyitlerdeki iki mısraın arası ise / işaretiyle ayrılmıştır.

8. Vezin veya anlam açısından yanlış olduğundan emin olunulan kelime ve ibareler metinde olduğu gibi bırakılmış, ancak teklif edilen şekil aparatta gösterilmiştir.

9. Transkripsiyonda seslerin uzunlukları gösterilirken "vezin" esas alınmıştır. Mahlaslarda dahi bu kurala uyulmuştur. Söz gelimi Şeyhî'nin "fâilâtün" cüzüyle başlayan bir mısraının ilk kelimesi "Şeyhî" ise vezne uyularak "Şeyhi" olarak transkribe edilmiştir.

10. Metin tespitinde bir birlik sağlamak amacıyla Arapça ve Farsça kelime ve tamlamalarda İsmail Ünver tarafından yayımlanan ve metin neşirlerinde büyük ölçüde kabul görmeye başlayan "Çeviriyazıda Yazım Birliği Üzerine Öneriler" başlıklı makalede (1993: 51-90) getirilen esaslara mümkün olduğunca uyulmaya çalışılmıştır.

11. Arapça ve Farsça beyitler, kalıplaşmış bazı ifadeler, kelâm-ı kibârlar vs. Lâtin harfleriyle transkribe edilmiş ve *italik* karakterde dizilmiştir. Bütün Arapça ve Farsça ibare, mısra ve beyitlerin Türkçeleri dipnotlarda verilmiştir.

12. Hem teknik zaruretlerden dolayı, hem de aksi bir uygulamanın metnin hacmini yaklaşık 1/4 oranında artıracağı endişesiyle aynı şiirdeki nüsha farklarının tamamının bir tek dipnot içinde verilmesi yoluna gidildi. Dolayısıyla dipnot referansları da her beyt için ayrı ayrı değil sadece başlıklar üzerinde verildiği için kimi şiirlerde bir kelime veya ibarenin metinde bulunduğu sayfa ile aparatta yer aldığı sayfa aynı olmamıştır. Ancak her dipnotun başında şiirin sıra numarası ve içinde de beyit numarası gösterildiği için bu numaralar göze alındığında problem kalmayacaktır.

MECMA'U'N-NEZÂ'İR

(TENKİTLİ METİN)

HARFÜ'L-ELİF

DER-BAHR-İ REMEL

Taktî'eş: Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilât

1 Ez-ân-ı Nizâmî

1 Cân u dildür sen meh-i bedrüñ makâmı dâyimâ
Ol sebebden dirler ey dil-ber saña bedr-i dücâ

2 Va’desine hecrüñüñ gâyetde iltür cân hased
Ki_andan artık nesneye ‘âlemde itmezsin vefâ

3 Dil şeb-i zülfüñde vasl ister niçün olmaz kabûl
Çün şeb-i kadr içre dirler müstecâb olur du’â

4 Şefkat itdüginden acır sâgar-ı sahbâ beni
İçi yandugından aglar şem’-i cem’-ârâ baña

5 Agzuñı öpsem didükçe ısırursın la’lüñi
Yok yire ben hastenüñ cânına eylersin cefâ

6 ‘Âşıkuñ boynına kol salmak günehdür dir iseñ
Sen günâhından kayırma tola binüm boynuma

7 Gerd-i râhuñ ger ire Firdevs’e hûrîler diye
Merhabâ ey tûtiyâ-yı çeşm-i devlet merhabâ

8 Leblerüñ üstinde düşmişdür gözüñ gâyetde hûb
Hûb olur üstinde halvânuñ ki bâdâmı ola

9 Yaşuñuñ bârân komışlardur Nizâmî adını
Hak dimişler tenzilü’l-esmâ’u min savbi’s-semâ’

2 Nazîre-i Necâtî

1 Aldum agzuñ ölçüsini zerre deñlü yok vefâ
Pür-cefâsın hey güneş yüzlü habîbüm Mustafâ

2 Tîg-ı gam boynum muharref çalup eylerse kalem
Yaza akan yaşum işigüñde âyât-ı vefâ

3 Lutfuña idüp binâ yapdum mahabbet hânesin
Rence kılursañ kadem ehlen ve sehlen merhabâ

4 Gide mi ey seng-dil zülfüñ hevâsı sîneden
Çün bilürsin muhkem olur kâfir itdügi binâ

5 Nâmeye sıgmaz Necâtî'nüñ mutavvel kıssası
Göz yaşıyla 'arz ola kapuña bâkî mâ-cerâ

3 Nazîre-i Mahmûd Paşa

1 Zülfüñe beñzer meger meşşâta olmışdur sabâ
Kim ayaguñda dil ü cânlar yatur olup hebâ

2 Göñlüñ ile çünki yapduñ bu dil-i vîrânumı
Muhkem olısar bu kez kim seng ile urduñ binâ

3 Hâkveş cânân yolında olmayan sâbit-kadem
Yiridür ger bâd gibi deng ü ser-gerdân ola

4 Yüzüñi ger şem'e teşbîh eyledimse ben n'ola
Yak beni pervâne gibi bu günâh içün oda

5 Serv-kaddüñveş nigârâ olmayan sâbit-kadem
Göreyin zülf-i kecüñ gibi yüzi olsun kara

6 Ay diler kim gün yüzüñde hüsn-i a'lâya geçe
Anuñ içün revzeninden kasruña girer şehâ

7 Hadd ü hattuñ hasretinden ger ölürse 'Adnî'nüñ
Sini üzre bitiserdür lâle-i mihr ü giyâ

4 Nazîre-i Hafî

1 'Anberîn-zülfüñden urdı dem baña bâd-ı sabâ
Kim ser-â-ser bûy-ı miskîn ile tolmışdur hevâ

2 Ay hilâlin kaşuñuñ gördükçe ey meh mahv olur
Gün cemâlüñ âftâbınuñ katında bir sühâ

3 Ebr bârân dökmesün bâd itmesün hergiz güzer
Yoluña yüzüm çü ferrâş oldı gözlerüm sakâ

4 Haste-diller derde em sordugı la'lüñden bu kim

Pür-şifâdur bir cevâbından bulınur biñ devâ

5 Çün harâmî gözüñe kanın helâl itdi Hafî
Leblerüñden şer' ile sordum buyurmaz hûn bahâ

5 Nazîre-i Zâtî

1 Murg-ı zerrîn-per zümürrüd-âşiyân lü'lü'-gıdâ
Bâl açup uçmak diler her subh kûyuñdan yaña

2 Su gibi kan içmede 'ışk olsun ey meh çeşmüñe
Merhabâsuz dil-rübâlarda selâm olsun saña

3 Ben gubârı gördi kûyında o hattı 'anberîn
Didi miskîn kankı yiller esdi geldüñ bu yaña

4 Ey dür-i yek-dâne bahr öykündügiçün eşküme
Göm gök itdi yüzini kef urmadın bâd-ı sabâ

5 Tâlibüñ dâyim türâb-ı râh-ı kûy-ı dil-rübâ
Rûyını altun ider cevher degül mi Zâtiyâ

6 Ve lehu

1 Zülfüñe Ve'l-leyl yüzüñe diyenler Ve'd-duhâ
Hak dimişler tenzilü'l-esmâ'u min savbi's-semâ'

2 Kim ki tolaşsa aña bir bend ile miskîn ider
Zülfüñe kaç baş ile olur mukâbil ejdehâ

3 Olmasa ey hˇâce hicrânı metâ'-ı vuslatuñ
Hüsn bâzârında olmazdı aña hergiz bahâ

4 Açayın bu şeb kapuñı alayın cânuñ didüñ
Gelmedüñ ey mâh-rû kapu açılmadı baña

5 Şâd olurmış göricek 'âşıklaruñ cân virdügin
Zâtiyâ cân vir öñinde tâ ki rûhuñ şâd ola

7 Ve lehu

1 Hoş degüldür ‘âşık-ı dil-hasteye kılma cefâ
Ey tabîb-i cân u dil göñli hoş olsun it vefâ

2 Aglayup didüm helâk itseñ n’ola ben hasteyi
Ol tabîb-i cân u dil güldi ayıtdı hoş ola

3 Zülfi altında görürseñ hattın iste vuslatın
Ejder ayagı görinse müstecâb olur du’â

4 Yâ Rab irgür dil-berüñ âb-ı hayâtı vaslına
Sunmadın bu sâki-i devrân ecel câmın baña

5 Cismine degdüm ferahdan cismüme cân sıgmadı
Degmede havrâda bulınmaz bu hâlet Zâtiyâ

8 Ve lehu

1 Didi ölme sabr kıl bir gün vefâ idem saña
Sabr iderdüm eylese ‘ömr-i ‘azîzüm ger vefâ

2 Kalmadı bâd-ı sabâyı görecek gözüm benüm
Virmeyelden tûtiyâ-yı hâk-i pâyüñden baña

3 Kanda kaldı cûylar gözüm yeñer deryâları
Mevc-i bahr-i ‘ışka ‘aynum olalıdan âşinâ

4 Dest-mâlüm gevher-i eşkümle pür kıldum bugün
Gönderem dirdüm saña sıkmış rakîb-i bed-likâ

5 Görmedi bir kimseden ol gözlerinden gördügin
N’ola Zâtî gözlerinden her dem aglarsa saña

9 Ve lehu

1 Aglayup didüm ki ben bîmâruñ öldürseñ n’ola
Ol tabîb-i cân u dil güldi ayıtdı hoş ola

2 Nesne düşmiş yâra bakarken ‘adûnuñ gözine

Dûstlar el götürüp hâcet dileñ tâ kim çıka

3 Zülfi altında görürseñ hattın iste vuslatın
Ejder ayagı görinse müstecâb olur du'â

4 Dûst kûyına 'adû ugurlayın şâyed gele
Bu mesel zâhir meseldür görini gelmez kazâ

5 'Âşıkı öldürmege 'ahd eylemişsin gerçi kim
Öldür ey âfet beni sen 'ahde eylerseñ vefâ

6 Günde biñ kez gülşeninden geçmek ister göñlümüz
Didüm ol gonçe didi geçme buradan Zâtiyâ

10 Nazîre-i Kemâl Paşa-zâde

1 Eyyühe's-sâki lenâ da' mâ keder huz mâ safâ
Ko bize gam dürdini nûş eyle sen câm-ı safâ

2 Su bulanmadın turılmaz dil mükedder olmadın
Mihnet-i hicrân ile sürmez visâlüñden safâ

3 Subh-ı ikbâlüme çekdi şâm-ı mihnet perdesin
Zülfi yüzindeki kâfûr üzre oldı misksâ

4 Zülf ü gamzeñ fikrile sahrâ-yı 'ışkuñ görinür
Her giyâhı ok yılanı her agacı ejdehâ

5 Sînesinde gizledügi dâg-ı 'ışkı dil bu kim
Hırkası içinde saklar dirhemi olsa gedâ

6 Kaddüñe irmekdür evvel fikri 'ışk içre dilüñ
Tıfl-ı mekteb gibi kim eyler elifden ibtidâ

7 Hîç dil halî degül kaddüñ hevâsından senüñ
Yok durur 'âlemde bir yir ki_olmaya anda hevâ

11 Ve lehu

1 Gülşene servüñden iletmiş haber peyk-i sabâ
El uzatmış kim çenâr ide anuñla merhabâ

2 Lâle ruhsâruñ gibi bir gülde yokdur reng-i rû
Misli yog idi cihânda virse ger bûy-ı vefâ

3 Zülfüñ ucına iren alur lebüñden kâm-ı dil
Kadre ugrayan kişinüñ hâceti olur revâ

4 Nâz ile gülşende mestâne salındı şâh-ı gül
Mest sandı gonçenüñ agzın kokar bâd-ı sabâ

5 Tûtiyâdan hâtırında çeşmümüñ vardur gubâr
Yüzine bakmaz dahı ger hâk-i pâyüñi bula

6 Dil gerek sâfî ki ‘ışkuñ pertevinden hazz ala
Çün mücellâ olmaya âyîne kesb itmez ziyâ

7 Nev-’arûs-ı Mısr tutdı yüzine nîlî nikâb
Zülfüñüñ şâmında zâhir olalı hüsn ü bahâ

12 Nazîre-i Şâmî

1 Sünbül-i müşkînüñe baş koymasa bâd-ı sabâ
İtmez idi dûstum bu vech ile kesb-i hevâ

2 Bûstân-ı ‘ışkuñ içre her gice tâ subha dek
Âh ider turmaz hemîşe ‘andelîb-i hoş-nevâ

3 Lâle-haddüñ hasretiyle ey semen-sîmâ senüñ
Çâk iderler gonçeler gülşende egninde kabâ

4 Âteş-i hecrüñ göyündürüp beni hâk eyledi
‘Âlem-i vasluña irmezsem olur ‘ömrüm hebâ

5 Kudret-i Hak olmasaydı cism-i pâküñ ey sanem
Bâd u âteş eylemezdi âb u gilde böyle câ

6 Halk-ı ‘alem gözlerüme görinür bîgâneveş
Çün ser-i kûyuñda olduk itlerüñle âşinâ

13 Nazîre-i Zülâlî

1 Dil-ber-i Yûsuf-cemâlüm hayr-makdem merhabâ
Dîde-i Ya’kûb’a oldı gerd-i râhuñ tûtiyâ

2 Dûr olalı sen kamer-ruhdan cihâna bakmadum
Sahn-ı gerdûn gibi olmışken zemîn encüm-nümâ

3 Dîde vü dilde gubâr-ı fürkatüñ jeng eyledi
Uş hayâlüñ menzil idüp virdi bunlara ziyâ

4 Kâkül-i müşkînüñi kılma külâh içre nihân
Tâ ki geh geh bû getüre cân meşâmmına sabâ

5 Zülfüñüñ dârında ber-dâr it şehâ Mansûrveş
Şevk-i la’lüñle Zülâlî cânın[ı] kıldı fidâ

14 Nazîre-i Revânî

1 Göz yaşıyla âhuma bakmaz niçün ol bî-vefâ
Ey göñül mergûb olur her yirde çün âb u hevâ

2 Ey ferah şol gam diyen yıkdı benüm göñlüm evin
Kandasın bi’llâhi gel ehlen ve sehlen merhabâ

3 Cân satup derdüñi alduk ‘ışk bâzârında çün
Umaruz şekker lebüñden dûstum şerbet bahâ

4 Utanur ben bî-nevâ ile musâhib olmaga
Hey nice ‘âr itmesün ol pâdişâ ben bir gedâ

5 Ol tabîb-i cân buyurmaz leblerinüñ şerbetin
Bir oñılmaz derde olmışdur Revânî mübtelâ

15 Nazîre-i Şem’î

1 Bunca ‘îd oldı bizümle itmedüñ bir merhabâ

Çok vefâsuz görmişem illâ selâm olsun saña

2 Rûze vü kadr ü berâtuñ bilmişüz mâhiyyetin
Bir hilâl ebrû ile ‘îd-ı visâle merhabâ

3 İsm ile mevcûd olup cism ile ma’dûd olanuñ
Birisi ‘ankâ birisi kîmyâ biri vefâ

4 Ney kimi bagrın delüp yillerle nâlân olmayan
Bezm-i gamda ‘âşıkuñ âhın sanur bâd-ı hevâ

5 Ol perî-peyker melek-ruhsâr elinden âh kim
Eyledi benden beni bîgâne olmaz âşinâ

6 Her kişi bir kez ölür bî-çâre Şem’î her nefes
Zâhidâ böyle olur ehl-i mahabbetde fenâ

16 Ve lehu

1 Ey cemâlüñ âftâbı mazhar-ı nûr-ı Hudâ
Oldı nâzil gün yüzüñ vasfında gökden Ve’d-duhâ

2 İşigüñde başuma Ve’n-necm okurlar ey melek
Hak dimişler tenzilü’l-esmâ’u min savbi’s-semâ’

3 Gelmedi iki cihânda gün gibi mislüñ senüñ
İki ‘âlem âftâbısın sen ey bedr-i dücâ

4 Ey hilâl-ebrû kaşuñ mihrâbına baş egdürüp
‘Âşıkuñ kaddini bükmekde selâm olsun saña

5 Menzil-i mey-hane kim ehl-i basîret hâkidür
İdinür cân gözine sâhib-nazarlar tûtiyâ

6 Yir yüzin bârân-ı eşküm seyli tutdı ser-be-ser
Aramızda yâr ile ol deñlü geçdi mâ-cerâ

7 İ’timâd itme sözine Şem’iyâ hergiz anuñ

Ol kişi kim var diye dünyâda dil-berde vefâ

17 Ve lehu

1 Gerçi kim cânlar bulur bezm-i mahabbetden safâ
‘Îd-ı vuslat câmına ammâ hezârân merhabâ

2 Fürkatüñden korharam yohsa visâli n’eylerem
Gün yüzüñ görmek efendim ‘ayn-ı vuslatdur baña

3 Ayaguñ topragını iki cihâna virmezem
Hazz ider dünyâca göñlüm zerrece itseñ vefâ

4 Bahr-i eşkümle bir olsa ey sanem tûfân-ı Nûh
Âteş-i hecrüñ söyündürmez ne müşkil mâ-cerâ

5 Cân fidâ itsün dir imişsin visâlüm isteyen
Tek kabûl it dûstum olsun hezârân cân fidâ

6 Teşne göñlüm hazz ider peykânlaruñdan dûstum
Sanasın bir katresi bir çeşme-i cândur baña

7 Şem’iyâ budur visâlüñ âhirî lâm oldugı
Ya’ni kim ‘âşıklaruñ kaddi olur âhir dü-tâ

18 Ve lehu

1 Zehr-i gam deryâların câm-ı felekden sâkiyâ
Bir nefesde nûş iden ‘âşıklara sad merhabâ

2 Gün dogar başına rindüñ gûşe-i mey-hânede
Câm hurşîd ü surâhî matla’-ı nûr-ı safâ

3 Ol tabîb-i cân u dil derdine düşdüñ ey göñül
Çâre yok şimden girü benden saña senden baña

4 Virmeseñ dünyâyı yâruñ ayagı topragına
Ey göñül iki cihânda yiter ol dirlik saña

5 Kesme cevrüñ bir nefes öldürme kurbân oldugum
‘Âşıkuñ âb-ı hayât-ı câvidânıdur vefâ

6 Dirligüm âb-ı hayât olursa sensüz bir nefes
Câm-ı ‘ışkuñsuz harâm-ender-harâm olsun baña

7 Âftâbum Şem’iveş yakduñ cihânı ser-te-ser
Altun üsküfler geyüp gün gibi nârencî kabâ

19 Nazîre-i Sürûrî-i ‘Acem

1 Ey sanem zülfüñde hâlüñ dâne-i dâm-ı belâ
Ne belâdur olmag ol dâm-ı belâda mübtelâ

2 Görmegiçün gül yüzüñi kana gark olan yaşum
Tıfla beñzer kim geyer bayram içün gül-gûn kabâ

3 Gamze-i mestüñ katında hâl-i müşkînüñ senüñ
Sanki bir bîmâra bir Hindû tabîb eyler devâ

4 Halka-ber-halka dil-i dîvânelerden kâküli
Toptoludur lutf idüp âheste depret ey sabâ

5 Nâ-tüvân göñlüm diler tutmak perîşân kâkülin
Ey Sürûrî eyle kim bîmâr olan ister ‘asâ

20 Nazîre-i Basîrî

1 Kaddüñe beñzetdügiçün servi gülşende şehâ
Bâgbân miskîne otlar yoldurur bâd-ı sabâ

2 Nâme iki yüzlü hâme dü-zebân ben bî-zebân
Bilmezem ne vech ile i’lâm idem hâlüm saña

3 Tîrüñi dâyim diler dil sîne içre ey perî
Tâli’ümde varmış sehm-i sa’âdet gâlibâ

4 Rûy u mûyuñ fikri vü zikri baña vird olalı
Hîç görinmez olubdur gözüme ag u kara

5 Ey Basîrî olmışam bîgâne ‘akl u hûşdan
Tâ ki ol şûh-ı sitemkâr ile oldum âşinâ

21 Nazîre-i Hızrî Beg Çelebi

1 Serv-kaddüñe hevâdârum didügiçün sabâ
Silleler urur çenâr anuñ yüzine dâyimâ

2 İşidürse yolına hâk olduguñ ol dil-berüñ
Göresin ey dil ne tozlar kopara bâd-ı sabâ

3 Gözi çıksun nergisüñ kim beñzerem dir çeşmüñe
Aşaga olsun başı kim Tûba öykünmiş saña

4 La’l-i yâruñ leblerine öykünüpdür var ise
Kim urup ol bogazı iplüyi taş itdi Hudâ

5 Aglamagı def ‘içün düşdük meye olduk harâb
Kaçuban yagmurdan ugraduk toluya zî-belâ

6 Cevr evi olmaz harâb ol gözi kâfir yapdı çün
Muhkem olur Hızriyâ ger kâfirî olsa binâ

22 Nazîre-i Safâyî

1 Bâd-ı kûy-ı yâra karşu varsa cân u dil revâ
Ka’beden her kim gele vâcibdür istikbâl aña

2 Cân u dil görse ruhuñ gamzeñle_idinür dest-res
Halk ider bir birile ‘îd olsa gûyâ merhabâ

3 Zülfüñ ucından ne tañ serd olsa âhum ger bugün
Kim şeb-i hengâm irişince sovur lâ-büd hevâ

4 N’ola kara kan oturursa gözine lâlenüñ
Haddüñe_öykündükçe müşt urur su[r]adına sabâ

5 Servüñ eşküm akıdur la’lüñ dile kan yutdurur

Her dem oldur dîde vü dil ortasında bâ-hevâ

6 Eşküm ey serv az görüp gel gitme bir dem dîdeden
Bu meseldür su dama dama göl olur dâyimâ

7 Gamzenüñ nîşin Safâyî la'lüñ içün nûş ider
N'eylesün bî-çâre çün derdin viren virür devâ

23 Nazîre-i 'Atâ

1 Öldürür biñ 'âşıkı bir 'ışk ile ol meh-likâ
Bini de öldür disem nâz idüp aydur 'ışk ola

2 Zülf ü çeşm ü kâmet-i bâlâña irem mi didüm
Didi hey miskîn degüldür bu kabûl olur du'â

3 Câna dil-berden gelen derd ü belâ gelsün berü
Merhabâ ey kâsıd-ı cân-ı cihânum merhabâ

4 Bülbül aglar gül güler gülşende nâlem gûş idüp
Rikkatinden lâle miskînüñ içi yanar baña

5 Bî-vefâsın sen beni öldürmez iseñ gam degül
Derd-i 'ışkuñ günde biñ kez 'ahdine eyler vefâ

6 Cân virürsem âstânuñda terahhum eyleyüp
Kılıcuñ kaldurmaya başumı binüm boynuma

7 Ne bahâ 'âlemde gülzâr-ı cemâl-i yâra kim
Dem-be-dem cevlân ider sahnında tâvûs-ı bahâ

8 Dilde çeşmüñle lebüñ 'aksin göreydi dirdi halk
Galibâ bu şîşe içre sükkerî bâdâm ola

9 Öldi hecrüñde 'Atâ anuñçün aglar gözleri
Hak dimişler hîne fâte'l-mü'minîn tebki's-semâ'

24 Ve lehu

1 Cîm zülfüñle elif kaddüñ görelden dâyimâ
Bu dil-i ser-geşteye oldı habîbüm ol dü câ

2 Dâl zülf ü ‘ayn çeşmüñle elif kaddüñe dil
İre mi didüm didi degül kabûl olur du’â

3 Her ne derd ile belâ kim ire cânândan direm
Merhabâ ey kâsıd-ı cân-ı cihânum merhabâ

4 Gülşen içre gonçeler hâlüme güldügin görüp
Lâlenüñ rahm itdüginden yüregi yanar baña

5 Sen vefâ kılmaz iseñ n’ola beni öldürmede
Derd-i ‘ışkuñ günde biñ kez ‘ahdine eyler vefâ

6 Cân virürseñ âstânında göñül rahm eyleyüp
Başuñı götürmeyiser tîgı binüm boynuma

7 Dilde çeşmiyle lebi ‘aksini gören dir ‘Atâ
Galibâ bu şîşe içre sükkerî bâdâm ola

25 Nazîre-i Visâlî

1 Bir belâ-engîz bâlâsına oldum mübtelâ
Âh kim bugün getürdüm başuma müşkil belâ

2 Turresi dâm-ı belâdur yâ kemend-i hâdisât
Kim anuñ her bir kılında bagludur biñ mübtelâ

3 Yüzüñe yüz sürmedi kimse meger kim kâkülüñ
Urmadı zülfüñ ucına el meger bâd-ı sabâ

4 Nâzenînüñ nâzı hoşdur nâz idene dûstum
Hûblar içinde olma dünye gibi bî-vefâ

5 Gözlerüñ ne Türk-i tîr-endâzdur kim gamzeden
Câna bunca tîr urur itmez birisinde hatâ

6 Kumrıyı her gün çenâruñ dalı üstinde tutar
Her seher okıdugiçün kaddüñe medh ü senâ

7 Yâd idicek zülf ü ruhsâruñ namâz içre imâm
Gâh ve’l-leyli izâ yagşâ okur geh ve’d-duhâ

8 Leblerüñ hurmâlarından virdügüñ demde zekât
Baña in’âm ide gör kim hem garîbem hem gedâ

9 Göricek yüzüñ Visâli’nüñ du’âlar itdügi
Bu ki dirler subh vakti müstecâb olur du’â

26 Nazîre-i Baba Çelebi

1 Gülşen-i kûyuñdan esdi subh-dem bâd-ı sabâ
Cân meşâmmıdur irişdi nefha-i bûy-ı vefâ

2 Maksad-ı aksâ-yı cânum kâsıdısın ey sanem
Hayr-makdem gel berü ehlen ve sehlen merhabâ

3 Nâme-i nâmî getürdüñ ol kirâmî yârdan
Makdemüñ şükrânesine yoluña cânum fidâ

4 Her nefes ol sag esen sen ey nesîm-i kûy-ı dûst
Kim getürdüñ hâk-i pây-i yârdan kuhli cilâ

5 Rûşen itdi ey Rızâyî dîde-i nem-dîdemi
Kuvvetü’l-’aynum dir isem yiridür ol hâk-i pâ

27 Nazîre-i Nutkî

1 Görelden zülfüñi cânâ düşüpdür başuma sevdâ
Yeñilmez gözlerüm yaşı akar her dem olup deryâ

2 Ezel bezminde nûş itmiş göñül ‘ışkuñ şarâbından
Anuñçün mest olup dâyim yürür ‘âlemde bu şeydâ

3 Saçuñ düşmiş yüzüñ üzre görüp göñlüm didi eyvâ
Habeş ‘askerlerin gör kim iderler Rûmili’n yagma

4 Derûnumda yanan odı söyündürdi gözüm yaşı
K’ulaşmaya mahalleñe irişmeye saña gavgâ

5 ‘Aceb midür su’âl itse senüñ şîrîn lebüñ Nutkî
Bilürsin hûb olur cânâ be-gâyet sükkerî halvâ

28 Nazîre-i Sabâyî

1 Cânı şîrîn leblerüñ Ferhâd idelden husrevâ
Leyli-i zülfüñ gamı kıldı dil-i Mecnûn’ı câ

2 Gamzeñ okın ya kaşuñ ki_atdı dile ‘ayb itmezem
Câna oldugın kadar ki_atmak hüner urmak kazâ

3 Ey melek her cevrüñi cândan çeker üftâde dil
Nesne yagdı mı semâdan kim götürmedi serâ

4 ‘İllet ile dirilen dil mihnet ile cân virür
Derd-i hecrüñ çekmeyen vasluñdan ummasun devâ

5 Olma gark-âb-ı sirişk olan dile bîgâne şâd
Bahr-i gamla_ol cân kim ola âşinâ bilür şifâ

6 Mihrbân ol didügümçün bî-dil ü cân eyledüñ
Lîk ey meh lem tecid ba’dî veliyyen mürşidâ

7 Her seher miskîn dil ü cân-ı Sabâyî ol diyü
Zülfüñ ucından çekerler minnet-i bâd-ı sabâ

29 Nazîre-i Me’âlî

1 Saña kan itdürmege bil baglayup tîguñ şehâ
Dakılur yanuña derdâ vü dirîgâ hasretâ

2 Böyle berrâk olmaz idi mâh u mihr evrâkı ger
Mühre-i mihrüñle ey gül-çihre bulmasa cilâ

3 Kor mıdı ki_evvel koca pîrâhenüñ dâyim seni

Olsa ger cüst ü dilîr olmasa kaftânuñ kabâ

4 Tıfl-ı dil pîr oldı hecrüñden ki görmege seni
İki dâgı sinemüñ ey mâh gözlükdür aña

5 Verd-i nesrîn gülsitân bezmine geç geldügiçün
Su koyar ayagına bârân ile bâd-ı sabâ

6 Yâr uyurdı ben egildüm hüsnini seyr eyledüm
Öpmege egildi diyü eylemişler iftirâ

7 Sûfi dil-ber sevmegi müşkil belâdur dir imiş
Ey Me'âlî göreyin Tañrı belâ virsün aña

30 Nazîre-i Remzî

1 Yâra okurken bugün ihlâs ile medh ü senâ
Geldi ol meh-pâre n'eylersin didi didüm du'â

2 Hat degül bu dest-i Kudret ol meh-i nâ-mihrümüñ
Safha-i hüsninde tahrîr itdi âyât-ı vefâ

3 Bülbülâsâ nagmeler itdüñ nefes pâyende-bâd
Eyledüñ bezm ehlini gül gibi handân ey sabâ

4 Karşu feryâd eyleyüp âh itdügümce hey begüm
Hışm idersin ben kuluña n'eyledüm n'itdüm saña

5 Leşker-i a'dâsı gark eyler ecel deryâsına
Tîguñ oldı tut ki şâhâ Mûsi-i mu'ciz-nümâ

6 Gitme bir dem tur diyü her lahza ben yalvaruram
Ol şeker-güftârı gördüñ mi söger turmaz baña

7 Remziyâ ol cân tabîbinden saña yok fâyide
Derdmend Allâh ile ol sen oñarıcı Hudâ

31 Nazîre-i Usûlî

1 İller ile tatlu tatlu dilleşür ol dil-rübâ
El ucıyla bize ırakdan dimez bir merhabâ

2 Fi'l-mesel akar sudur dayanma hüsnüñ çagına
Bu dahı kalmaz geçer rûh-ı revânum Mustafâ

3 Çün düşürdüñ 'âkıbet bizi belâ gird-âbına
Bâri evvelden n'olaydı olmayayduk âşinâ

4 Pâdşâh-ı vakt idüm bir şahsa dimezdüm belî
Biñ belâya ugradum saña olaldan mübtelâ

5 And içerdüm kim vefâsuz yârı hergiz sevmeyem
Dûstlar bir bî-vefâ sevdüm yine yazık baña

6 'Âşıka zehr-i belâ sunıldı halka 'îş u nûş
İllere zevk u safâ virildi vü bize cefâ

7 Yolına cânuñ fidâ kılma Usûlî ol perî
Saña yâr olmaz ki sensin bir gedâ ol pâdşâ

32 Nazîre-i Nûrî

1 Hamdü li'llah dest virdi devlet-i dünyâ baña
Pâdşâhum eyledi ben bendesiyle merhabâ

2 Ey kaşı râ kâmetüm derdüñle dâl itsem ne var
Kim elif-kaddüñ hayâli eylemişdür dilde câ

3 Zülfüñ ile çeşmüñüñ fikri eyâ kaddi elif
Her belâyı def' içün 'âşıklara oldı belâ

4 Çeşm ü zülf ü kâmetüñ fikri düşelden cânuma
Cümle varum bezl idüp cünd-i gama didüm salâ

5 Baña gülzâr-ı cihânı nâr iden gün yüzlüye
Nûriyâ dirler Muhammed nûrı hakkı Mustafâ

33 Nazîre-i Celîlî

1 Çün cemâlüñ gördi mescidde imâm ey dil-rübâ
Arkasın mihrâba döndürdi yüzin senden yaña

2 Çün teveccüh sañadur sensin dil ü cân kıblesi
Kaşlaruñ tâkın koyup mihrâba secde sehv ola

3 Göricek kaddüñ kıyâmın secdeye vardum revân
Dilde tekrâr eyledüm sübhâne Rabbi zû’l-’alâ

4 Tâ’atüm saffın sımışdur nâ-müselmân gözlerüñ
Sûretâ gerçi ki kıldum ehl-i saffa iktidâ

5 Dilde pinhân güft ü gûyuñ zevkıdur fikrüm benüm
Zâhirâ halk ile gerçi eylerem zikr ü du’â

6 Sen tururken bir kurı dîvâra kim secde ider
Zâhir ü bâtın niyâzum sañadur bilür Hudâ

7 Sen Celîlî âstân-ı yârı eyle secdegâh
Hânkâh u mescide varsun n’ola ehl-i riyâ

34 Nazîre-i Sehî

1 Aglayup seyr eylese dil-ber mezârumdan yaña
Kabrüm üstinde biten serv ü gül ü bâdâm ola

2 Kûy-ı yâra ey sabâ vardukda lutf it hâlüm añ
Ol meh-i bî-mihr ola ben zerreyi her gün aña

3 Hâk-i pâyin görseñ ey dâye ne cevher nesnedür
İtdi gözüm meşrebin bir demde rûh-ı tûtiyâ

4 Râ kaşuñla iki zülfüñ dâlı derd oldı baña
Yâ İlâhî olmasun bu derde kimse mübtelâ

5 ‘Işk u meşk idüp saçuñ her yire müşk-efşân olur
Bî-vefâ hercâyi dil-berlerde ‘ışk olsun saña

6 Kim durur dirseñ Sehî ey serv-i nâzum bilmiş ol
Gice gündüz işigüñ bekler kapuñda bir gedâ

35 Ve lehu

1 Görmişem sen serv-i gül-ruhsârdan ben çok belâ
Râstî bu dûstum sen bî-vefâsın bî-vefâ

2 Sarılurken pîrehen nâzük tenüñe incinür
Anuñ içün kızdurur pîrâhenüñ yüzin kabâ

3 Cûy-ı eşk ile kenâr itdüñ o servi ey gözüm
Vay ne sihr itdüñ demüñ artsun cihânda çok yaşa

4 Zülf-i miskînüñ hevâsıyla mu’attardur göñül
Nice yil esdi yine anı getürdi bu yaña

5 Bûstân-ı dilde ayagına ol servüñ Sehî
Çeşmeler akıtdı çeşminden çemen bitürdi mâ

36 Ve lehu

1 Kâmet-i dildâr öñinde serv geçmiş râst-pâ
Üstine dem dem anuñçün yol sürer bâd-ı sabâ

2 Bahr-i gamdan kurtılup fülk-i dil olmazdı halâs
Bâd-bân açup göñül bulmasa âhumdan hevâ

3 İtlerüñden gizlü gelse kûyuña düşmen n’ola
Dûstum çün kim bilürsin görini gelmez kazâ

4 Sâd-çeşm ü lâm-zülf ü râst-kâmetsin elif
Sal elüñ hˇan-ı visâle eyle ‘uşşâka salâ

5 Leblerüñ vasfın ne hoş rengîn dir ey servüm Sehî
Lafz-ı nâzük-bârına tahsîn iderlerse sezâ

37 Nazîre-i Hasbî

1 Ey perî hüsnüñde peydâ pertev-i nûr-ı Hudâ
Kâmetüñ Tûbâ’dan a’lâ sidre kaddüñ müntehâ

2 Cürmüme yokdur nihâyet geç günâhumdan benüm
Bende dâyim pür-hatâdur pâdşâh ehl-i ‘atâ

3 Her ne cevr itseñ cefâ kılsañ kuluñ fermân-berüm
Öldürürseñ hoş vefâ dögseñ safâ sögseñ du’â

4 Yaşumı sil derdümi bil baña rahm it kıl nazar
‘Işk ile hâlüm mükedderdür dükenmez mâ-cerâ

5 Cümle mevcûdât-ı ‘âlem deñlü cürmüñ var ise
Kesme ümmîdi Hudâ’dan kıl tevekkül Hasbiyâ

38 Nazîre-i Şehdî

1 Âh kim oldum belâ-yı derd-i ‘ışka mübtelâ
Takdı zülfüñ cân u dil boynına zencîr-i belâ

2 Hüsn ile mümtâzsın ey meh güzellik câmesi
Hiç yaraşmaz kimseye illâ saña illâ saña

3 Bâda irdi kâh-ı cismüm hırmen-i ‘ışkında âh
Görmedüm ol yâr-ı gendüm-gûndan çöpçe vefâ

4 A benüm çok sevdügüm korkmaz mısın Allâh’dan
Nice bir rahm itmeyüp ‘uşşâka eylersin cefâ

5 Pâdşâhum dil-berüm ârâm-ı cânumsın benüm
İtmesün bir dem Hudâ senden beni cânâ cüdâ

6 Ben gedâsından o şâh-ı hüsn i’râz eyledi
Veh ne müşkildür kulından yüz çevürmek pâdşâ

7 Şehdi’ye teng oldı ‘âlem ireli rûz-ı firâk
Hak dimişlerdür izâcâ el-kazâ dâke’l-fezâ

39 Nazîre-i Kıvâmî

1 Cân u dil ‘ışk ile ol dem olmış idi âşinâ
Kim dahı kevn ü mekânı itmemiş idi Hudâ

2 Çeşme-i çeşmümden olsa hûn-ı dil tañ mı revân
Ser-verâ serden çıkar ‘ışk ile olan âşinâ

3 Hˇân-ı ‘ışkuñ lezzetin zâhid ne bilsün ey göñül
Ta’ma-i zerk eylemişdür çün mizâcın imtilâ

4 Haddüñ ey meh-rû ‘aceb mi zâyil itse eşkümi
Mahv ider pervîni çün hurşîd gösterse ziyâ

5 Düşdi dil murgı hayâl-i hal ü zülfüñ dâmına
İtdi âh ol dâm u dâne anı derde mübtelâ

6 Dil-berâ zülfüñ gamından kaddi gibi ‘âşıkuñ
Püşt-i gerdûnı gözet kim nicesi olmış dü-tâ

7 Tûb idüp çevgân-ı zülfüñe Kıvâmî başını
Didi ‘ışk ehline cân oynamaga olsun salâ

40 Nazîre-i Zihnî

1 Zülfüñe öykündügiçün nâfe-i müşk-i Hıtâ
Sürdi iklîminden âhir nâfe-i müşki Hıtâ

2 Yüzümi döndürmezem ger irse biñ seng-i sitem
Başuma âhir gelür çün yazılan ey bî-vefâ

3 Zülf ü ruhsârını gördükçe visâlin kıl taleb
Ey göñül şâm u seherde müstecâb olur du’â

4 Gamzeñe zulm ile katl-i merdmân kâr olmasa
Pes niçün kassâbveş her dem elinde kan ola

5 Rûşenâyî gözde rûyı âşinâdur Zihniyâ
Âşinâ olmasa gözde gözde olmaz rûşenâ

6 Dil beni bir bî-vefânuñ zülfine bend eyleyüp
Dûstlar görüñ ne kıldı bu delü göñlüm baña

41 Nazîre-i ‘Atâ

1 Ey hayâl-i kâmetüñ cümle revân-ı cân-ara
Bir elifdür bulınan içinde bul biñ cân ara

2 Ey halîlüm Ka’be yapmışça sevâb ister misin
Sa’y idüp ma’mûr kıl bir hâtırı vîrân ara

3 ‘Işk ile bulmadı ‘âlemde hayât-ı sermedî
Dahı ne zulmât var ne çeşme-i hayvân ara

4 Yâr gibi dünyede âfet bulınmaz bir dahı
Çerhveş bir kez revân bir âfet-i devrân ara

5 Derde kim ugradı kim yâr aña dermân itmedi
Ey ‘Atâ der-mânde ol imdi yüri dermân ara

42 Nazîre-i Sürûrî-i Müderris

1 El hasedden katl ider diyü umup eyler vefâ
Gör ne lutf ile helâküm kasd ider ol pür-cefâ

2 Söylemezsin baña didüm sögdi vâfir hışm ile
Ey göñül bi’llâh çok söz söyledi dil-ber baña

3 Bend ile zencîr-i zülfin dakdı ol şeh boynuma
Salıvirmez ger çekinsem şîr gibi her yaña

4 Ol elif-bâlâ görinmez lâm ider yalıñ yalıñ
Anuñ içün gözde vü dilde olur nakş-ı belâ

5 Kullaruña bu Sürûrî bendeñi baş it didüm
Didi ol şâhum baña hâcet degüldür kethudâ

43 Nazîre-i Sürûrî-i Müderris

1 Tutmazam sözüñ olur incitseñ ey vâ'iz baña
Hâ diyüp niçün depersin minberi n'itdi saña

2 Vâkı'a içre uyurduk koçuşup didüm didi
Kodum uyhusuz dahı düşde görürsin vâkı'â

3 Didüm ey şeh devlet idi tîrüñ ele geçdi tîz
Didi hergiz nâ-gehânî devlete olmaz bekâ

4 Dîv idi bir şîşeye koyduñ Süleymânlık idüp
Sâkiyâ gel sal göñül deryâsına tâ habs ola

5 Yil gibi götür ayaklardan gubâr-ı râhveş
Çün hevâñ ile Sürûrî oldı şâhâ hâk-i pâ

44 Nazîre-i Sürûrî-i Müderris

1 Ol cefâ-hû yâr gayre itdügi mihr ü vefâ
Halka mihrinden degüldür baña kılmakdan cefâ

2 Yâra bakdukça gözüm ca'l ile ahvel iderem
Bir nazarda tâ iki görine dildârum baña

3 Hâk-ı râhuñda görinen na'lçeñ yiri degül
Yoluña başum kodum kaşum nişânıdur şehâ

4 Eyle gökcekler 'ilâcın gerçi çirkîndür rakîb
Hem tabîb-i nâ-muhâlif virmegil şerbet aña

5 Devlet el virüp saña üstüñe döndügi felek
Cânuña el sunmadur sanma Sürûrî merhabâ

45 Nazîre-i Kurbî

1 Ey güzellik âsmânında olan şems-i ëuhâ
Yaraşur alnuña dirlerse meh-i bedr-i dücâ

2 Bir nefesde nice yüz biñ mürdeyi ihyâ ider
Ey Mesîhâ-dem kanı la'lüñ gibi bir cân-fezâ

3 Makdemüñe sa’y idüp kıblem yüzini sürmeyen
Merve hakkı Ka’be-i kûyuñda ol sürmez safâ

4 Ey kamer-ruh gün yüzüñ hurşîde teşbîh eyledüm
Gerçi kim bu hüsn ile hergiz nazîr olmaz saña

5 Gülşen-i kûyında ol serv-i revânuñ dem-be-dem
Niye var a bilmezem kanlu yaşumla mâ-cerâ

6 Bilmezem hergiz dilüñ cânâ ne derdi vardur
Kim etibbâ yazmamış Kânûn-ı Hikmet’de Şifâ

7 Derd-i dil bir yaña Kurbî bir yaña hecr-i nigâr
Hey dirîgâ eksük olmadı başumda bir belâ

46 Nazîre-i Yahyâ

1 Kâşkî göñlüñdekin bildürse Allâh’um baña
Sen güzeller şâhınuñ göñlince olsam dâyimâ

2 Göñlüme gelse hayâlüñ cümle hâtırdan gider
Ey perî ezberlesem teshîrüñ içün biñ du’â

3 Saña nisbet hüsn ile sultânlıgı dil-berlerüñ
‘Aşık oynında beg olmak gibidür ey meh-likâ

4 Kimse yok benden şikâyet eyleye sultânuma
Bir bahâne ola varmaga işigüñden yaña

5 Hâk-i pâyüñe irişmek ‘îd-ı adhâdur hemân
Merhabâ ey âftâb-ı burc-ı devlet merhabâ

6 Gözlerüm nem-gîn göñül gam-gîn işüm âh u enîn
Baña yüz göstermedi derdâ ki mir’ât-ı sabâ

7 Sakın ey Yahyâ sakın yâra vefâsuzdur dime
‘Âşık itdügi büyük ihsân degül midür saña

47 Nazîre-i Derûnî

1 Eyledi sevdâ-yı hâlüñ cânumı tenden cüdâ
Kuş kafesden uçsa lâ-büd dâne döker ibtidâ

2 Çıkma ey cân pâresi göñlüm sarâyından benüm
Gizlü genc ol sen baña vîrân olayın ben saña

3 Tâbiş-i hurşîd-i ruhsâruñ yakardı ‘âlemi
Sâye-i zülf-i siyâhuñ olmasa hâyil aña

4 Âdeme cül geydürür atlas yirine hırs-ı şûm
Anuñ içün çıkmadı cülden rakîb-i har gedâ

5 Ey Derûnî âstân-ı yâra çün olduñ yakın
Ka’beye şimden girü hoşdur ırakdan merhabâ

48 Nazîre-i Derûnî

1 Âh kim der-mânde kaldum derd-i ‘ışka yok devâ
Baht ise yârî degüldür yâr ise bir bî-vefâ

2 Didüm ey cân vasla imkân var mı âhir lâ didi
Âh kim kesdi ümîdüm riştesin mıkrâz-ı lâ

3 ‘Işkuña ‘uryân olup şol deñlü yakdum tâze dâg
Penbe-i dâgum tenümde tutdı bir şekl-i kınâ

4 Hat degüldür gördügi yüzi karasıdur rakîb
Bakdugınca ‘ârızuñ mir’âtına ey meh-likâ

5 Ey Derûnî fürkat eyyâmında gamdan bir nefes
Göñlüñi açmaz senüñ illâ ki câm-ı pür-safâ

49 Nazîre-i Münîr

1 Tîguñ üzre görinen cevher degüldür husrevâ
Cân deminde nâhun-ı ‘uşşâk irüpdür hep aña

2 Serv kaldı durdugı yirde kurı agaç gibi
Kaddüñe öykünmegin şol deñlü let kurdı sabâ

3 Tıfl-ı eşküm kan ile olmışdur ey dil müttehem
Redd iderse gözlerüm merdümleri anı n’ola

4 Cân-ı şîrînüñ gerekse saña ey dil gey sakın
Gamzesine karşu varma görinü gelmez kazâ

5 N’ola zülfüñe giriftâr ise ey bedrüm Münîr
Her kişi bir derde olmışdur cihânda mübtelâ

50 Ve lehu

1 Görmeyüp zülfüñi yüzüñde didüm kim Mustafâ
Sâyebân-ı hüsnüñi almış meger bâd-ı sabâ

2 Âftâbuñ yüzine ebr-i siyâh olur hicâb
Burka’ ile görmez olduksa yüzüñi zî-safâ

3 Cân virürse tîr-i gamzeñ zahmına n’ola göñül
Bilür anı kim belâdan katıdur bîm-i belâ

4 Gayre atarken baña irişdi tîr-i nâveki
Vay aña kim ey dil-i bî-çâre virmeye Hudâ

5 N’ola bir kerre tecellî kılsa lutf idüp Münîr
Pertev-i sun’-ı Hudâ nûr-ı Muhammed Mustafâ

51 Nazîre-i Fasîhî

1 Hüsnüñ evsâfın n’ola evrâd idinsem ser-verâ
Ol sebebden nûr iner üstüme binüm dâyimâ

2 Ölsem ey ‘Îsâ-nefes hecrüñle gelseñ kabrüme
Turam ayag üzre diyem hayr-makdem merhâbâ

3 Gün yüzüñ görüp niyâz itsem ‘aceb mi derdle
Ey melek-rû çün seherde müstecâb olur du’â

4 İrse biñ yıl ‘ömre ger huccâc diller bulmaya
Merve hakkı ka’be-i kûyuña varmazsa safâ

5 Bu Fasîhî’den şehâ gülzâr-ı hüsnüñ medhini
İşidenler dir budur ol bülbül-i nâzük-nevâ

52 Nazîre-i Ferîdî

1 Yay kaşuñ kıldı kurbân oldugum kaddüm dü-tâ
Olmışam mihrüñle mâh-ı nev gibi engüşt-nümâ

2 Geçmege hayl-i hayâlüñ câ cebînüñ tâk ile
Merdmân-ı çeşmüm itdi cûy-ı Nîl üzre binâ

3 Dîde-i gam-dîdeden eşküm dem-â-dem seyl olup
Ey dirîgâ kim kılısar hâne-i cismüm fenâ

4 Anuñ içündür hevâñ ile hevâyî oldugum
Geh geh esdükçe getürür baña bûyuñdan sabâ

5 Dûr idelden husrevâ sen cân-ı şîrînden beni
Şem’veş odlara yakdı cânı devr-i pür-cefâ

6 Gülsitân-ı vuslatuñdan ayıralı rûzgâr
Gonçeveş hecrüñle uş çâk eylerem her dem kabâ

7 Ol kad-i serv-i sehî bâlâ belâsından durur
Bu Ferîdî mübtelâya râstî bunca belâ

53 Nazîre-i Fehmî-i Saruhanî

1 Çeşmüñ âfet kirpigüñ tîr-i kazâ gamzeñ belâ
Ey kemân-ebrû bulardan kurtulur mı kimse yâ

2 Gözlerüm yaşıyla vîrân olmaduk yir kalmadı
Halümi bilmek dilerseñ işte şöyle mâ-cerâ

3 Ayırup dildârdan bîgâne kıldı nâlişüm

‘Işk-ı yâr ile n’olaydı olmayaydı âşinâ

4 Tîrüñ ucından karardı bagrum ey kaşı kemân
Gâfil olma göklere irer sakın tîr-i du’â

5 Genc-i vasluñla şehâ ‘âlemde hergiz gülmedi
Olalı Fehmî fakîrüñ işigüñde mübtelâ

54 Nazîre-i Harîmî

1 Ayaguñ topragına öykündügiçün tûtiyâ
İrişüp anı toz itdi dûstum bâd-ı sabâ

2 Hattuña_öykünmek benefşe dûstum yüz karası
Çeşmüñe nergis nazîr olmak senüñ ‘ayn-ı hatâ

3 Secde kılmazdı surâhî ayagına sâgaruñ
Görmese ebrûlaruñ ‘aksini meyde sâkiyâ

4 Tâze tâze dâglar yakdum görenler cismümi
Bir pelengüñ pûstın geydi sanurlar bir gedâ

5 Ey Harîmî ‘âşıkuñ göñlin perîşân it diyü
Ol nigâruñ zülfini tahrîk ider bâd-ı sabâ

55 Nazîre-i ‘Andelîbî

1 Serv kaddüñe şebîh oldugiçün ey meh-likâ
Her yañadan yanbaşı gelür aña bâd-ı sabâ

2 Kana gark olan gözümde tîr-i müjgânuñ degül
Armagan gibi getürmiş oklaruñ eşküm baña

3 Hizmet-i cânân içün el bagladugum sîneme
Ol sebebdendür ki cânum olmaya benden cüdâ

4 Serv gördi kâmetüñi şöyle mecnûn oldı kim
Her tarafdan eyledi bir murg başında yuva

5 Katreler kim ‘Andelîbî kanlu müjgânuñdadur
Her biri bir şem’ olupdur şâm-ı fürkatde saña

56 Nazîre-i Lâmi’î

1 Sâkîyâ la’lüñ gamından çihrem oldı keh-rübâ
Derdüme var ise şol yâkût-ı ahmerdür devâ

2 Zerd idelden rûyumı mihrüñ gülersin gül gibi
Za’ferân hâsiyyetidür tañ degül ey meh-likâ

3 Gördi beñzer câme-i zer geydügüñ hurşîdvâr
Saña hem-reng olmag içün cismüm oldı keh-rübâ

4 Dil-beri bir dem saram diyü sarardum hecr ile
Geçdi ‘ömr-i nâzenîn derd ile kaldum mübtelâ

5 Yakmaga bir şem’-i dil-keş istemez misin bu dem
Ten ser-â-pâ mûmveş zerd oldı sen şehden cüdâ

6 Kîmyâ olmasa ‘ışkuñ cismümüñ topragını
Uşbu yüzden zer-i hâlis ide miydüm ben gedâ

7 Yıllar idi saklar idüm dilde mihrüñ cân gibi
Rûy-ı zerdüm eyledi bugün ‘ayân ey meh saña

8 Lâmi’î mihrüñde sâdık oldugına subhveş
Tapuña ey mâh-ı devrân çihresi yiter güvâ

57 Nazîre-i Sultân Bâyezîd

1 Bûy-ı zülfüñle bihişte ger vara bâd-ı sabâ
Ravzadan karşu çıkup Rıdvân diye kim merhabâ

2 Her ne dem bâd-ı nesîm iletse ol dem ideler
Ehl-i cennet gözlerine hâk-i râhuñ tûtiyâ

3 Sâyesinde kaddüñüñ sürdügiçün ‘ömr-i dırâz
Serv-i bâlâña çenâr el götürüp eyler du’â

4 Ney gibi nâlem benüm oldugı içün sûznâk
İñleyüp âheng ider çeng eyleyüp kaddin dü-tâ

5 Kime şâdî kime gam itmiş Hudâ kısmet ezel
Sensiüin âh eylemek her dem nasîb itmiş baña

6 Derd-i dil dermânını sordum tabîbe did[i] kim
Şerbet-i la'linden özge derdüñe yokdur devâ

7 Sen giderken ey sanem sandum bedenden cân gider
Bu sebebden dûstum 'Adlî didi rûhum saña

58 Nazîre-i Harfî

1 Bir nazar gördüm yüzüñi saña oldum mübtelâ
Ger baña yâr olmaz iseñ hasretâ vâ fürkatâ

2 Ehl-i 'ışk olduñ dilâ terk eyle şâd-ı râhatı
Derd ü gam gelsün berü ehlen ve sehlen merhabâ

3 Cevre yok mı bir nihâyet nice bir katl idesin
Tîg-ı mihnet birle 'uşşâk-ı ciger-sûzı şehâ

4 Dil tolaşdı bir gözi fettân u zülfi karaya
Bilmezem kâfir midür gey zâlim ü gey bî-vefâ

5 Vâdi-i gamda döküp göz yaşını olma melûl
Ehl-i 'ışka Harfiyâ Hak çün nasîb itmiş belâ

59 Nazîre-i Enverî

1 Sanma hattuñ geldi gün yüzlü habîbüm Mustafâ
Yâ duâ-yı Nûr'dur yazıldı yâhod Ve'd-duhâ

2 Ben fakîrüñ kat' idem başın dimişdüñ itmedüñ
Eyle beñzer devletüm başumdan uçdı ey hümâ

3 Kûh-ı ebr içre bulup yitdüm getürdüm kûyuña

Şîr-i hurşîdi kemend-i âh ile ey meh-likâ

4 Kâmet-i mevzûnuña öykündügiçün bâgda
Dahl ider her yirine serv-i hırâmânuñ sabâ

5 Şehr içinde gün gibi şöhret bulursın Enverî
Bir gice hücreñde ahşamlarsa ol bedr-i dücâ

60 Li-mürettibihi

1 Saña hüsn ile melek zülfüñe dinilür hümâ
Hak dimişler tenzilü'l-esmâ'u min savbi's-semâ'

2 Dilde yir itdi hayâli bu hümâyûn zülfüñüñ
Gerçi dirler ey melek-sîmâ yire inmez hümâ

3 Lutf ile bir handesi biñ cân bagışlar 'âşıka
Ey şeker-leb kanda var la'lüñ gibi bir cân-fezâ

4 Çok melek-sîmâ güzeller görmişem 'âlemde lîk
Gelmedi ey sidre-kâmet baña senden müntehâ

5 Zeyn idüp kendin ser-â-ser câme-i zer-beft ile
Gün gibi yakdı cihânı Nazmiyâ ol meh-likâ

61 Ve lehu

1 Dûst yolında bugün varını terk idüp dilâ
'Işk ile şol baş açuk abdâl olana 'ışk ola

2 Ka'be kapuñda iren kıblem visâlüñ 'îdına
Nice kurbân olmaya cândan kemân-ebrûña yâ

3 'Âşık-ı şûrîdeveş düşüp hevâ-yı zülfüñe
Yollaruñda yıllar olmışdur yiler bâd-ı sabâ

4 Kâmetüñ katında el-hak katı alçak görinür
'Âlem içre añılur sidre egerçi müntehâ

5 Âstân-ı devletüñde sıdk ile ihlâs ile
Pâdşâhum bî-riyâ bendeñ durur Nazmî gedâ

62 Ve lehu

1 La'l-i şîrîn ü şeker-hand ile hüsnüñ husrevâ
Her gören Ferhâdveş cânın revân eyler saña

2 Kim durur dil virmeyen sen husrev-i hûbâna kim
La'l-i şîrînüñle cânâ cânlar erzânî saña

3 Bilmeyüp ey meh hilâl-i 'îd eksüklügini
Öykünür ebrûña çün aña ırakdan merhabâ

4 'Âşık-ı dil-hastenüñ hâlin ne idrâk eylesün
Olmayan Eyyûbveş yıllarla derde mübtelâ

5 Cevr-i yâra dûstlar sabr itmek olurdı velî
Ta'n-ı düşmen lîk bir olmaz belâ oldı baña

6 Hâkine yüz sürseler ger yiridür mey-hânenüñ
Ehl-i 'îş anda sürer hürmetle çün sûfî safâ

7 Zülfümi bir şeb tolayam boynuña didi o mâh
İde mi ol günlere Nazmî benüm 'ömrüm vefâ

63 Ve lehu

1 Cân ile tartılsa ger ey Yûsuf-ı Mısr-ı bahâ
La'lüñe bâzâr-ı hüsn içinde olmaya bahâ

2 Çün lebüñ cânı vü zülfüñ 'ömridür 'âşıklaruñ
Cânum u 'ömrüm dir ise n'ola 'âşıklar saña

3 Dem-be-dem nâlân idüp aglatma ben dil-hasteyi
Dûstum düşmenlerüm lutf eyle güldürme baña

4 Rûz u şeb cânâ ruh u zülfüñ misâli görinür
Dîde-i gam-dîdeme her görinen ag u kara

5 Ol hümâyûn-tal’at itmek meskenüñ menzil muhâl
Ey göñül geç bu hevâdan kim yire inmez hümâ

6 Sâf olur mir’ât-ı dil câm-ı musaffâdan müdâm
Sen de gel ehl-i safâ saffına sür sûfî safâ

7 Hızr irişüp bahr-i gamdan Nazmi’yi kurtarmaga
Sen dür-i yek-dâne gibi olmaya bir âşinâ

64 Ve lehu

1 Söze geldükçe leb-i cân-bahşı ile Mustafâ
Mürdeler ihyâ ider ‘Îsâ gibi ol meh-likâ

2 Sükkeri la’line teşbîh itmegüñ yok dadı hîç
Zülfine müşk-i Hıta beñzer dimek anuñ hatâ

3 Cennet içre gûyiyâ cevlân ider tâvûsveş
Gülşen-i kûyında salındukça ol hûrî-likâ

4 ‘Âlem içre mâh-rû ra’nâ güzeller çok velî
Gün gibi rûşen durur olmaz dilâ hem-tâ aña

5 Ol nigâr-ı pür-usûlüñ nakş-ı zîbâsı gibi
Çok makâmı seyr itdüm görmedüm ben bî-nevâ

6 ‘Îd-ı vaslına dilâ kurbân iderdüm cânumı
Ayda yılda ol hilâl ebrû dise bir merhabâ

7 Mesned-i ‘izzetde ol Yûsuf-cemâlüñ Nazmiyâ
Devletin pâyende vü ‘ömrin mezîd itsün Hudâ

65 Ve lehu

1 Gün gibi hercâyî dinilür saña ey meh-likâ
Hak dimişler tenzilü’l-esmâ’u min savbi’s-semâ’

2 Göñlin alup ‘âşıkuñ yüz döndürürsin ‘âkıbet

N’eyleyem ey pür-cefâ kim bî-vefâsın bî-vefâ

3 Cevr ile ‘âşıklaruñ öldürmek imiş ‘âdetüñ
Anuñ içün kanlu zâlim dirimiş iller saña

4 Küll-i eczâ’-i vücûdı hak idüp ‘ışkuñda âh
Yoluña cânlar nisâr itdügümüz oldı hebâ

5 Yog imiş sende hakîkat ‘âdet olmış saña âh
Her dem agyâra vefâ her gâh ‘uşşâka cefâ

6 Gel hevâ-yı seyr-i gülzâr eyleme agyâr ile
Zâg ile ‘âlemde pervâz eylemez hergiz hümâ

7 Cevher-i cân nesr idüp su gibi hâk-i pâyine
Rişte-i dil baglama her bî-vefâya Nazmiyâ

66 Li-mürettibihi

1 Eylemez tâc u kabâ fikrini hîç ehl-i fenâ
Derd-i ser bâr-ı girândur anlara tâc u kabâ

2 Devlet-i ‘ukbâ fenâ ile olur çün şübhesüz
Devlet anuñ kim fenâ yolın tutup fânî ola

3 Devlet-i ‘ukbâ durur devlet ki bâkîdür ebed
Devlet-i ‘ukbâ nedür kim anda yok hergiz bekâ

4 Vâsıl-ı hak olmagı herkes fenâ ile bulur
Ol sa’âdet mâl ü mülk ile nasîb olur mı yâ

5 Reh-rev-i râh-ı fenâ ol kim hidâyet bulasın
Nazmiyâ râh-ı fenâdur mâ-hasal râh-ı hüdâ

67 Li-mürettibihi

1 Allah Allah cân gibi gözden nihânsın dâyimâ
Cân dimek hakkâ güzel teşbîhdür cânâ saña

2 İdemez çeşmüm cemâlüñ seyrini şol vech ile
Kim perî ‘âlemden merdümden nihândur dâyimâ

3 Rûz-ı hecrüñde seni nice görem ey Hızr-hat
Gizlüdür zulmetde çün âb-ı hayât-ı cân-fezâ

4 Vasluña nice irem ben seyr-i gülzâr-ı İrem
Hîç olur mı bu cihânda kimseye rûzî ola

5 Ol melek-sîmâ nigârı sen ne yüzden göresin
Görelüm kimdür gören cism-i latîfi Nazmiyâ

Nev’-i dîger

68 Ez-ân-ı Resmî

1 ‘Âlemi kıldı münevver iki mihr-i meh-likâ
Ki bulardan kesb ider şems ü kamer nûr u ziyâ

2 Biri hulkıyla Hüseyn ü biri hüsniyle Hasan
Lîk ikisinüñ dahı nâm-ı şerîfi Mustafâ

3 Birisi kazzâzdur zülfi kemendi perniyân
Biri zergerdür ki hâk-i pâyi durur kîmyâ

4 Hem sürûrıyla serîr-i hüsne ser-verdür biri
Hem kemâliyle biri mülk-i cemâle pâdşâ

5 Birinüñ dîvâne-i zencîr-i zülfi ins ü cân
Birinüñ pervâne-i şem’-i ruhı şems-i semâ

6 Birinüñ hâl-i siyâhı dâne-i gam dillere
Birisinüñ zülfi agı cânlara dâm-ı belâ

7 Birisinüñ tal’ati dârü’s-selâm-ı bâg-ı huld
Birisinüñ kâmeti Tûbâ kıyâmı müntehâ

8 Birinüñ küçük dehânında muhayyer ins ü cân
Birinüñ ‘uşşâka irer bûseliginden nevâ

9 Dil harîrinde biri sultân u biri şehryâr
Cân şehrinde biri mihr ü biri bedr-i dücâ

10 Bu ikisin bir arada gördügüñce Resmiyâ
Birine dilden du’â kıl birine cândan senâ

11 Gülşen-i hüsnin ilâhî bu ikisinüñ dahı
Gül gibi handân u hurrem tut cihânda dâyimâ

69 Nazîre-i Zebânî

1 Yanbolı şehrinde kopdı yine iki bî-vefâ
Birisinüñ adı Ahmed birisinüñ Mustafâ

2 Mustafâ’nuñ gül ruhından şerm ider gülşende gül
Ahmed’üñ sidre boyından serv olmaz müntehâ

3 Mustafâ’nun gamzesidür hûn-feşân u cân-sitân
Ahmed’ün sünbülleri cân boynına bend-i belâ

4 Mustafâ’nuñ bâg-ı hüsninde yatur iki garîb
Ahmed’üñ bekler lebi hurmâsın iki ejdehâ

5 Mustafâ’nuñ nergis-i şehlâsıdur mahmûr-ı nâz
Ahmed’üñ gîsûlarına cân u diller mübtelâ

6 Mustafâ’nuñ lezzetidür vuslat-ı hûr-ı cinân
Ahmed’üñ muhyî lebidür ‘âlem içre cân-fezâ

7 Mustafâ’ya ey Zebânî cân u dilden yüz selâm
Ahmed’üñ şânına Hak’dan vârid olsun biñ du’â

70 Nazîre-i İshâk Çelebi

1 Gülşen-i hüsn ü cemâle virmege zîb ü bahâ
İki serv-i tâze bitmiş bir birinden müntehâ

2 Birinüñ envâr-ı ‘aynı lem’ası şems-i münîr
Birinüñ mihr-i cemâli pertevi bedr-i dücâ

3 Birinüñ vaslı metâ’ı müşterîsi hâss u ‘âmm
Birinüñ hüsni zekâtı tâlibi bay u gedâ

4 Gussadan âzâd olur her kim ola aña esîr
Yâd olur iki cihândan buña olan âşinâ

5 İkisine bî-vefâlarda selâm olsun selâm
Şimdiden girü güzellere ırakdan merhabâ

6 Ehl-i diller bezminüñ çokdur çerâg-ı rûşeni
‘Işk sözin añlayan sâhib-kemâle ‘ışk ola

7 İki sanmañ evvel âhir birdür İshâk’uñ sözi
Mustafâ Ahmed degül midür ya Ahmed Mustafâ

71 Nazîre-i Şem’î

1 Kopdı meydân-ı vefâda iki mâh-ı dil-rübâ
Birinüñ Ahmed’dür adı birisinüñ Mustafâ

2 Gün yüzinüñ ayetin Ve’ş-şems okurlar Ahmed’üñ
Mustafâ’nuñ zülfidür Ve’l-leyl alnı Ve’d-duhâ

3 Ahmed’üñ ‘îd-ı visâli ‘âşıkuñ mi’râcıdur
Kadre irer her kime kim Mustafâ eyler vefâ

4 Pertev-i nûr-ı Muhammed’dür cemâli Ahmed’üñ
Kaşları şakku’l-kamerdür Mustafâ nûr-ı Hudâ

5 Mustafâ’nuñ leblerinden söz yirine cân yagar
Ahmed’üñ şîrîn lebinden irişür câna şifâ

6 Lahmüke lahmî geçermiş ol iki meh-pâreler
Yâ ilâhî bir birinden eyleme hergiz cüdâ

7 Ahmed’üñ yolına Şem’î varuñı eyle sebîl
Mustafâ ‘ışkına ammâ cânuñı eyle fidâ

72 Li-mürettibihi

1 Virmege hüsn ü melâhat burcına zîb ü bahâ
Oldı peydâ mihr ü meh mânendi iki dil-rübâ

2 Kılmaga rûşen cihânı ol iki cânânenüñ
Mihr ü meh hadd ü cebîninden alur nûr u ziyâ

3 İkisidür şimdi Yûsuf-hüsn ü Muhyî-dem güzel
Birinüñ Ahmed’dür adı birisinüñ Mustafâ

4 Şîve-i reftârı virür birinüñ kalbe ferah
Lezzet-i güftârı virür birinüñ rûha gıdâ

5 Birinüñ rengîn yañagıdur gül-i bâg-ı bahâ
Birinüñ şîrîn tudagıdur mül-i câm-ı safâ

6 Birisi hüsn ü letâfet kişverinüñ ser-veri
Birisi lutf u melâhat milketine pâdşâ

7 Hüsn ü hulk u behcet ü lutf ile şimdi hak bu kim
Farkı yokdur ikisinüñ birbirinden Nazmiyâ

8 Milket-i hüsn ü melâhatde ikisinüñ dahı
Devlet ü ‘ömrin mezîn ü ber-devâm itsün Hudâ

Nev’-i dîger

73 Ez-ân-ı Zâtî

1 Ol elif-kad cevr ider ki_itmez tahammül Kâf aña
Görmedüm anuñ gibi insâfsuz insâf aña

2 Yâ ilâhî bende sabr u yârda insâf yok

Yâ baña sabr u tahammül vir yahod insâf aña

3 Tâze tâze cân bulam irdükçe ‘Îsâ-lebüñe
Topragumdan kûze eylerse eger hazzâf aña

4 Taglarda bir kişi biñ derd ile âh eylese
Anı Ferhâdî sanup âheng ider etrâf aña

5 Mihr-i hüsn-i dil-berüñ vasf olmaya bir zerresi
Haşre dek halk-ı cihân olsa eger vassâf aña

6 Kalbimüzde kalmaz ey sûfî küdûretden eser
Şol kadar virür safâ sâfî şarâb-ı sâf aña

7 Virmezem Zâtî bütün dünyâ tolusı cevhere
Derd-i ‘ışk-ı yârumı kim olmışam sarrâf aña

74 Nazîre-i Na’tî

1 Gözlerüñ kim mestdür la’l-i şarâb-ı sâf aña
Sâfi kan içmekdür işi Hak vire insâf aña

2 Cânuma bir od yakupdur yine hecrüñ âteşi
Kim tahammül itmese bir lahza kûh-ı Kâf aña

3 Vechi yok kim saña karşu da’vi-i hüsn ide mâh
Mihr-i ‘âlem var iken zîrâ ki düşmez lâf aña

4 Leblerüñ yâkût-ı dür-perver hatuñ pîrûzedür
N’ola ‘akl-ı hurde-bîn olursa ger sarrâf aña

5 Mushaf-ı hüsnüñe yâkût-ı lebüñ yazmış tamâm
Hak bilür Na’tî gibi bulınmaya sahhâf aña

75 Nazîre-i Nehârî

1 Ey melek sîmurg-ı mihrüñ kim felekdür Kâf aña
Göñlümüñ şeh-bâzı hoş sayd eylemiş insâf aña

2 Mübtelâ-yı hecr kâni’dür hayâl-i vasluña
N’eylesün dûzehdedür cennet gelür a’râf aña

3 Dürr-i vasluñ kıymetin gevher-şinâs-ı ‘ışka sor
Yohsa her kallâbı sanma kim ola sarrâf aña

4 Her ki meydân-ı safâda olmadı ser-bâz-ı ‘ışk
Pehlevân-ı ‘âlem olursa yaraşmaz lâf aña

5 Ey Nehârî bir perî pervâz urur çeşmümde kim
Cilve-i nâz eylese hayrân kalur etrâf aña

76 Nazîre-i Muhibbî

1 Dil çeker bâr-ı gamı itmez tahammül Kâf aña
Dûstlar itmez misüz bi’llâh diñ insâf aña

2 Kûh-ı dilden derd ile âh eylesem Ferhâdveş
Taglar ancak degül âheng ider etrâf aña

3 ‘Işk meydânında evvel terk-i serdür ‘âşıka
Kim ki cân terk eylemez ‘ışkdan ne hâcet lâf aña

4 Jeng-i gamdan her ki dil âyînesin pâk istese
Yâ leb-i dil-ber gerek yâhod şarâb-ı sâf aña

5 Cevher-i vasluñ metâ’ın sorma her nâ-ehle sen
Cevherîyem sor baña kim olmışam sarrâf aña

6 La’l-i nâb-ı dil-bere ol vakt irürmege elüm
Kûze idem topragumdan yâ kadeh hazzâf aña

7 Ey Muhibbî çünki dildâruñda hîç insâf yok
Çâre ne sabr eyle tâ kim Hak vire insâf aña

77 Nazîre-i Na’tî

1 Gözlerüñ kim mestdür la’lüñ şarâb-ı sâf aña
Sâfi kan içmekdür işi Hak vire insâf aña

2 Cânuma bir od yakupdur yine hecrüñ âteşi
Kim tahammül itmeye bir lahza kûh-ı Kâf aña

3 Vechi yok kim saña karşu da'vi-i hüsn ide mâh
Mihr-i 'âlem var iken zîrâ ki düşmez lâf aña

4 Leblerüñ yâkût-ı dür-perver hatuñ pîrûzedür
N'ola 'akl-ı hod-bin olur ise ger sarrâf aña

5 Mushaf-ı hüsni ki yâkût-ı lebüñ yazmış tamâm
Hak bilür Na'tî gibi bulınmaya sahhâf aña

78 Nazîre-i Câmî-i Saruhanî

1 Ol cefâ-hû kim ider halk-ı cihân insâf aña
Gelmedi insâfa gitdi hak budur insâf aña

2 Zâhid-i hod-bîni gör oldı cihânda hûşe-çîn
Hâsılı hayr itmedi mahsûl ile evkâf aña

3 Bâde-i ma'nâya zarf oldı hum-ı pîr-i mugân
Nice sûret virdi bi'llâhî görüñ hazzâf aña

4 Gösterür mir'ât-ı sâgar 'aks-i la'lin dil-berüñ
Ne letâfet virdi yâ Rabbî şarâb-ı sâf aña

5 Bâr-ı hicrânuñ nice çeksün bu Câmî-i za'îf
Ey elif-kâmet tahammül eyleyimez Kâf aña

79 Li-mürettibihi

1 Bâr-ı mihnet kim tahammül idemezdi Kâf aña
Anı dil her bâr gayretle çeker insâf aña

2 Sâkin-i kûyuñ senüñ gülzâr seyrin n'eylesün
Şol ki cennetde ola dûzeh gelür a'râf aña

3 Halk-ı 'âlem hüsnüñe vassâf olursa haşre dek

Hey kıyâmet bulmayalar ber-kemâl evsâf aña

4 Bâde her bezm ehlin eyler şâh-ı iklîm-i ferah
Hâk-i Cem'den hum idüpdür var ise hazzâf aña

5 Nazmiyâ hecrinde hâlüm görüp insâf eylemez
Hey ne bî-insâf olur ol şâh-ı hüsn insâf aña

80 Li-mürettibihi

1 Dîv-i hecrüñ ey perî kim kûh-ı gamdur Kâf aña
Eylemez andan hazer sîmurg-ı dil insâf aña

2 'Işk üstâdı dile bir harf ta'lîm itmedin
Lâyıh oldı levh-i cândan 'ayn u şîn u kâf aña

3 Pehlevân-ı 'ışk olanlar başdan eyler terk-i ser
'Işk ahvâli güzâf olmaz yaraşmaz lâf aña

4 Jeng-i gamdan pâk idem dirseñ göñül mir'âtını
Gel hemân ir nicedür sûfî şarâb-ı sâf aña

5 Dürr-i vasluñ kıymetini bilmek isterseñ eger
Olmaya ey la'l-leb Nazmî gibi sarrâf aña

Nev'-i dîger

81 Ez-ân-ı Ahmed Paşa

1 Yakdı çeşmüm 'ışk odın didi dile gir yan aña
Âh kim rahm itmedi bu dîde-i giryân aña

2 Ter gül evrâkında hattuñ tâze hüccet yazdı kim
Turmayup 'anber saçar bu zülf-i müşk-efşân aña

3 Ne müferrih düzdi cevherden tabîb-i la'l-i yâr
Kim ırakdan bakmak ile olmışam hayrân aña

4 Dürc-i yâkûtuñda la’lüñ derc idüp cân nakdini
Bir zümürrüd kufl urdı bu hat-ı reyhân aña

5 Dûstlar âyîne itmiş hüsnine dil-ber beni
Kim beni gören olur fi’l-hâl ser-gerdân aña

6 Hey kıyâmet göñlüme sorma hisâbın zülfüñüñ
Elli biñ yıldan uzundur her şeb-i hicrân aña

7 Zülfi nakkâşı suya bir resm ider kim reşk ider
Mani-i Çîn yazdugı nakş-ı nigâristân aña

8 Hüsn meydânında sultân-ı Habeşdür hâl-i dûst
Kim sunar Hindû-yı zülfi ‘anberîn çevgân aña

9 Bendeñi yâd it ki nâm-ı câvidân tahsîl ider
Şol gedâ-yı kemterîn kim anı bir sultân aña

10 Ahmed içün cevrüñi çekmez dir imiş müdde’î
Ol seni cândan sever yaraşmaz ol bühtân aña

11 Defter-i gülden meger eş’ârum okur ‘andelîb
Anuñ içün bâd-ı subh varak gerdân aña

82 Nazîre-i Ahmed Paşa

1 Ne kamerdür yüzi ki_olmış zülf-i müşk-efşân aña
Nice reyhândur saçı kim olmışam hayrân aña

2 Ne mahabbet-nâme yazmışdur ‘izârı hattı kim
Hod târîh eylemişdir fitneyi ‘unvân aña

3 Cân[ı] meftûn-ı dil-âvîzüñde meftûn eyleme
Fitne vü sihr ögredür bu gamze-i gammâz aña

4 Dil-berüñ her handesi biñ cân bagışlar ‘âşıka
Ben nice tuhfe virem utanmadın bir cân aña

5 Hüsn deryâsında cânlar mevc urur deryâ gibi
Her tarafdan ag atar ol kâkül-i pîçân aña

6 Bir perî vaslın umar dîvâne göñlüm âh kim
Cân virür tâkat getürmez bakıcak insân aña

7 Sözde ‘uşşâkı muhayyer eyle dirseñ Ahmed’e
Böyle bülbül olmaga kûyuñ gerek bustân aña

83 Nazîre-i Necâtî

1 Dil leb-i şîrînüñ añup n’ola atsa cân aña
Kim göricek kendü cânum gibi kaynar kan aña

2 Açılur genc-i cemâlüñden tılısmı zülfüñüñ
Gûyiyâ efsûn okur urur sabâ pinhân aña

3 Târa döndi cismüm ider zahm-i tîrüñden figân
Sanasın mızrâb olupdur âhenîn peykân aña

4 Hüsn eyvânın güneşden yüce yapmışdur o mâh
Âh kim irmez kemend-i nâle vü efgân aña

5 Zülfi çevgânı görüp hurşîd tûbın didi kim
Hây iñen germ olmasun virdük ise meydân aña

6 Şem’-i ruhsârın getürse olur idi ortaya
Zülf-i zâlim nisbet idüp basmayaydı yan aña

7 Gamze-i hûn-rîzine dil vir ki cân bâzârıdur
Ey Necâtî dil-ber oglandur gelür âsân aña

84 Nazîre-i Sevdâyî

1 Germ idüp ‘ışk âteşin didim dile gir yan aña
Acıyup yaşlar döker bu dîde-i giryân aña

2 Ol büt-i Çîn’üñ görelden Rûm içinde nakşını
Oldı hayrân büt-perestân-ı Firengistân aña

3 Rûm-ı ruhsârında görmiş hattınuñ zîbâlıgın
Reşk idüp cevlân urur tâvûs-ı Hindistân aña

4 Hâl-i müşkîni habîbüñ hûn-ı kurbân oldugın
İşidüp âhû-yı Çîn olmak diler kurbân aña

5 Ol Süleymân işiginde mûrveş Sevdâyi'nüñ
Keşf olurdı hâli ger 'arz olsa bu dîvân aña

85 Nazîre-i Tâcî-zâde

1 Sebze hat kim sâye salmış zülf-i müşk-efşân aña
Hızr'dur ki_olmış müyesser 'ömr-i bî-pâyân aña

2 Gözlerüm nakkâşı tasvîr itmege ruhsâruñı
Surha banmış kıl kalemdür târ-ı her müjgân aña

3 Lâle yâr adına konmış dâgıdur bâguñ ki bâd
Bendin açarken kaşanmışdur bulaşmış kan aña

4 Tîr-i dil-dûzuñ hevâsından olupdur âhenîn
Göñli her bir nâzenînüñ kim ola peykân aña

5 Virdi bir hâlet gubâr-ı hatt-ı sebzüñ baña kim
Geçmişemdür cân u dilden olmışam hayrân aña

6 Tâze tâze dâglar yir yir kızarmış gülleri
Bir gülistândur göñül seyrâna gel ey cân aña

7 Hasret-i la'lüñle gördi Ca'fer'üñ cân virdügin
Karalar geymişdür aglar çeşme-i hayvân aña

86 Nazîre-i Hasbî

1 Kaşlaruñ müşkîn kemân oklar yiter müjgân aña
Zülf ile gamzeñ olupdur perr ile peykân aña

2 Tîr-i peykân eylese ebrûlaruñ cân kasdına

Cân atup karşu çıkar cânum birez meydân aña

3 Nakş-ı hüsnin ol büt-i Çîn'üñ görelden Rûm'da
Kaldı hayrân büt-perestân-ı Frengistân aña

4 Göz diker 'uşşâka çeşmüñ yaykara eyler kaşuñ
Nice katlansun göñül yâ nice döysün cân aña

5 Hasbiyâ salınmasa ol tâze gül biñ hâr ile
Acıyup dökmezdi yaşlar dîde-i giryân aña

87 Nazîre-i Kemâl Paşa-zâde

1 Añmaga döymez yüzi dil virmek ister cân aña
Ne dil ile bir kişi cânân öñinde cân aña

2 Hat kazıtmak virdi hoş sûret nigîn-i la'lüñe
Gördi hâtem kaldı barmâg ısırup hayrân aña

3 Bir belâlu bülbülüñdür bâg-ı 'ışkuñda göñül
Kim cigerde tâze dâgıdur gül-i handân aña

4 Çeşme-i hayvâna la'lüñ kankı hayvân beñzedür
Görse idi cân virürdi çeşme-i hayvân aña

5 Tâb-ı 'ışkuñ yakdı cânı göz yaşından assı yok
Issı çalmış bir ekindür n'eylesün bârân aña

6 Sakınup hâme dilinden adını ol dil-berüñ
Nâme-i şevkümi yazdum yazmadum 'unvân aña

7 Tâb-ı 'ışkuñla sulardı sebzezârı 'ömrümüñ
Dem-be-dem su sepmese bu dîde-i giryân aña

88 Nazîre-i 'Abdü'l-kerîm-zâde

1 Âyet-i mushaf hatuñdur kaşlaruñ 'unvân aña
Zeyn içün i'râblar çeşmüñde her müjgân aña

2 Tîre göñlüm rûşen olur tîrüñ irse sîneme
Şem’-i nûr-efşândur gûyâ ki her peykân aña

3 Nâme-i şevküm midür hâl-i siyâh ile hatuñ
Kim yazarken tamlamışdur gözlerümden kan aña

4 Dîdede cânâ hayâl-i hatt-ı sebzüñ sanasın
Bir sifâl-i surhdur kim dikilür reyhân aña

5 Tûbdur peymâne içre gûyiyâ her bir habâb
Kim saçı ‘aksiyle sâkînüñ olur çevgân aña

6 Leblerüñ peymânesinden cur’a saç kabrümde kim
Nâzil olmış âyet-i yuhyi’l-’ızâm ey cân aña

7 Gûşe-i mihnetde cân virür Hayâlî derd ile
Bir nazar kılmaz iseñ ey âsaf-ı devrân aña

89 Nazîre-i İshâk Çelebi

1 ‘Âşıkuñ der-mândedür derdüñ yiter dermân aña
Derdden kurtılmasun hergiz eger dermân aña

2 Dürilürdi defterüñ ‘ışkuñ okınmazdı ebed
Vasf-ı hâl-i pür-melâlüm yazmasa ‘unvân aña

3 Hûb def’ itdüñ rakîbî gel saña cânum fidâ
Bir kazâ savduñ begüm itmez misin kurbân aña

4 Yüz kızardup câm-ı mey meclisde dildâruñ lebin
Bir kez öpince ne kanlar yutdurur devrân aña

5 ‘Âlem-i ‘ışkuñ kişi İshâk bilmez vahdetin
Cümle yeksân olmayınca vasl ile hicrân aña

90 Nazîre-i Emrî

1 Şarkdan gelmiş kul olmışdur meh-i tâbân aña
Tavk-ı sîmîn hâleyi taksa ne tañ devrân aña

2 Kâr-ı Ferhâd'ı görüp ey husrev-i şîrîn-zebân
Kaldı tîşe agzına barmak koyup hayrân aña

3 Göz terâzûsıyla vezn olmaz sirişküm dirhemi
Eyle ey hˇâce sipihri keffe-i mîzân aña

4 Göricek kaşuñ hamın barmak ısırdı mâh-ı nev
Ey hilâl-ebrû şafak sanma bulaşdı kan aña

5 Tende her zahmum benüm bir dîde-i hûn-bârdur
Çevresinde okları ey kaşı yâ müjgân aña

6 Ey kemân-ebrû okuñdan cân nice bulsun halâs
Yıldırım gibi irür tîrüñle ol peykân aña

7 Tîr-i müjgânını sordı çeşm-i Emrî tâ ola
Ruhlaruñdan gayrıdan kat'-ı nazar âsân aña

91 Nazîre-i Emrî

1 Gam çeker göñlüm gözümdür keffe-i mîzân aña
Sîmden dirhemler itdi eşk-i dür-efşân aña

2 Mâhı kim teşbîh ider cânâ gül-i ruhsâruña
Yaraşurdı hâk-i zerd olsa meh-i tâbân aña

3 Göricek kaşuñ hamın barmag ısırdı mâh-ı nev
Ey hilâl-ebrû şafak sanma bulaşdı kan aña

4 Gabgab-ı dildâr içün olmasa ser-gerdân tûb
Kej nazarla bakmaz idi gâlibâ çevgân aña

5 Hâk olan bî-dil öperken ayaguñ topragını
Kebkebüñ yiri degül urmış durur dendân aña

6 Kâr-ı Ferhâd'ı görüp ey husrev-i şîrîn-zebân
Kaldı tîşe agzına barmak koyup hayrân aña

7 Tîg-ı müjgânın sorardı çeşmi Emrî tâ ola
Ruhlaruñdan gayrıdan kat'-ı nazar âsân aña

92 Nazîre-i Selmân

1 Ol hilâl-ebrû ki olmış ay u gün hayrân aña
'Âşık olup cân ile eflâk-i ser-gerdân aña

2 Gırre-i ebrûları günden güne bulsun kemâl
Bedr olup olsun tamâm irişmesün noksân aña

3 Ol nihâl-i tâze gülzâr-ı letâfet nahlidür
İki göz bir çeşmedür bu dîde-i giryân aña

4 Şöyle oldı hasret-i zülf ü zenahdânuñla dil
Bend ü zindândan beterdür oldugı vîrân aña

5 Yir bulacagın bileydi cennet-i kûyuñda ger
Kayd-ı tenden kurtılup çokdan varurdı cân aña

6 İrmese Hak'dan devâ sıhhat yüzin görmek muhâl
Haste kim biñ dürlü dermân eylese Lokmân aña

7 Bu fenâ bezminde kim nûş eyleyüpdür bâde kim
Soñra Selmân gibi kan yutdurmadı devrân aña

93 Nazîre-i Revânî

1 Ay u gün görüp cemâlin oldı ser-gerdân aña
Kim aña hayrân degül ben olmışam hayrân aña

2 Yazalı yâruñ berât-ı hüsnine kaşı nişân
Geldi dil-berler içinde haylice 'unvân aña

3 Yüz çevürmez ey kemân-ebrû kılıcuñdan göñül
Oklaruñla sîne çün oldı sınuk kalkan aña

4 Hüsni artar her kaçan kim yâr zülfin şâneler

Hayli şân virmiş durur zülf-i ‘abîr-efşân aña

5 ‘Îd-ı vaslum isteyenler terk-i cân itsün dimiş
Öleyin öñinde anuñ olayın kurbân aña

6 Hüsnüñ eyyâmında yâd itdüñ Revânî bendeñi
Pâdşâhum çok degül mi bu kadar ihsân aña

94 Ve lehu

1 Sebze hat kim hem-dem olmışdur leb-i cânân aña
Hızr’dur ki_olmış müyesser çeşme-i hayvân aña

2 Gördi dil-berden surâhî bûseler alur kadeh
Bezm içinde kaldı agzın açuban hayrân aña

3 Sahn-ı gülşende biten sanmañ kızıl gül bergidür
Dâg-ı bülbül penbesidür kim bulaşmış kan aña

4 Şem’-i bezmüñ ey kemân-ebrû rakîbüñ cânına
Gûyiyâ bir tîrdür kim şu’lesi peykân aña

5 Müşk diyü hak-i pâyin çün satar gülşende bâd
Yaraşur gülden Revânî keffe-i mîzân aña

95 Ve lehu

1 Tâze hat kim müşk olmışdur ruh-ı cânân aña
Rûm’a gelmiş bir ‘Arab’dur kim dinür reyhân aña

2 Kûyuñuñ bâgını tâze tutmaga ey serv-i nâz
Kirpügüm ebr-i siyeh eşküm yiter bârân aña

3 Sahn-ı gülşende biten sanmañ kızıl gül bergidür
Dâg-ı bülbül penbesidür kim bulaşmış kan aña

4 Gördi dil-berden surâhî bûseler alur kadeh
Bezm içinde kaldı agzın açuban hayrân aña

5 Hâk-i pâyi cevherini her ne dem kılsam ‘ayân
Gözlerüm olur Revânî keffe-i mîzân aña

96 Nazîre-i Hayretî

1 Bir devâsuz derd imiş hicrân ki yok dermân aña
Bir ‘aceb vâdî imiş fürkat ki yok pâyân aña

2 Ehl-i dillerden kaçarsın ehrimendür hem-serüñ
Ey perî-peyker nice sabr eylesün insân aña

3 Yılduzı yokdur zevâlli ‘âşıkuñ yanuñda hîç
Mihr-i hüsnüñde zevâlin ey meh-i tâbân aña

4 Âteş-i hicrân ile biñ dâgı vardur göñlümüñ
Yiridür ey lâle lutf eyle göñülden yan aña

5 Bezm-i şâdîde içersin yadlarla sen müdâm
Hayretî kalur ıraklardan bakup hayrân aña

97 Nazîre-i Zâtî

1 Her ne dem kim cânumı bir tîrden cânân aña
Cân atar karşu çıkar bir ok atım yir cân aña

2 Şol kadar hışm ile geldi kim okuñ cân kasdına
Kaldı zahmum agzına barmak koyup hayrân aña

3 Hücre-i kalbüm şeb-i gamda niçün târîk ola
Şem’dür tîrüñ nigârâ şu’ledür peykân aña

4 Çeşmidür çerhüñ güneş hüsnüñ temâşâ kılmaga
Çevresinde şa’şa’a ey mâh-rû müjgân aña

5 Dest-i hûn-âlûdeñüñ ‘aksiyle çeşmüm gûyiyâ
Tâs-ı sakkâdur ki konmış pençe-i mercân aña

6 Ger satarsañ agırı altuna hâk-i pâyüñi
Gözlerüm bi’llâhi eyle keffe-i mîzân aña

7 Görinen Zâtî hilâl üzre şafakdur sanma çerh
Na’l kesmiş ‘ışkına yâruñ bulaşmış kan aña

98 Nazîre-i ‘Atâ

1 Ben miyem tenhâ olan mihr ile ser-gerdân aña
Kutb-ı ‘âlem taña kalmışdur olup hayrân aña

2 Gül-bün-i gonçe hevâ yolında bir ser-bâzdur
Hârlar hançer çeker güller sınuk kalkan aña

3 Tîrüñe cân virmege hoş pür-dil olmışdur göñül
San demürden bir yürekdür her iren peykân aña

4 Sînede kan olmasun çek tîg-ı hûn-rîzüñ didüm
Didi bî-çâre bulaşmaz hiddetinden kan saña

5 Gülşen-i zîb ü bahâ tâvûsıdur hüsnüñ senüñ
Her reviş bir per durur her ‘ışk bir cevlân aña

6 Nâme-i şevkum saña ‘ârifler üstinden okur
Ben gerek yazam gerekse yazmayam ‘unvân aña

7 Bir nefes bu dünyede ‘îd-ı visâl-i yâr içün
Ey ‘Atâ bir cân nedür kurbân ola biñ cân aña

99 Nazîre-i Ferruhî

1 Kaşlaruñ yayın kurup kurban olupdur cân aña
Yalıñız bir cân nedür biñ cân u dil kurbân aña

2 Mürdeyi ihyâ ider la’lüñ Mesîhi dem-be-dem
Dûstum dirsem ‘aceb mi ‘Îsi-i devrân aña

3 Gâh nâz u gâh şîve gâh zulm u gâh cevr
‘Âşık-ı bî-çâreye müşkil velî âsân aña

4 Baglanup zencîr-i zülfüñ bendine dîvâne dil

Eyledüñ çâh-ı zenahdânuñda gör zindân aña

5 Hûblık Mısr'ında dirler Yûsuf-ı sânî velî
Yaraşur sânî olursa Yûsuf-ı Ken'ân aña

6 Yalıñız Ferhâd sanmañ cân viren Şîrîn içün
Görse dâyim cân virür her Husrev-i hûbân aña

7 Ferruhî dil-ber bilür 'âşıklaruñ kadrin tamâm
Gerçi dânâdur velî hem-dem durur nâ-dân aña

100 Nazîre-i Refîkî

1 Derd-i 'ışkuñla etibbâ bulmadı dermân aña
Görmedi sıhhat yüzin irişmeyince ân aña

2 Gâyet-i 'ışkuñ hemân öldürmek imiş hecr ile
Çün bulınmaz buña gâyet nitekim pâyân aña

3 Şöyle hayrân oldı dil şevk-i hat-ı sebzüñle kim
Görüben halk-ı cihân oldı kamu hayrân aña

4 Sâkiyâ sâgar lebüñ öpdüginüñ vechi bu kim
Bir iki dem yüz görüpdür gerdiş-i devrân aña

5 'Ömr bâgında Refîkî gam degül gül dirmese
Kanlu peykânuñ yiter çün gonçe-i handân aña

101 Nazîre-i Sürûrî-i Müderris

1 Teşne olup dem-be-dem hûnî gözüñ çün kan aña
Kanumı cânâ revân idüp diyem gel kan aña

2 Görse ben dîvâneyi turur bakar söz söylemez
Ol baña hayrân olur niteki ben hayrân aña

3 Tûb-ı pendi vâ'izüñ tañ mı dile kâr itmese
Kal'a olmışdur demürden yok durur peykân aña

4 ‘Arz-ı hâlüm ol şehe yâ Rab nice vâsıl olur
Nâmeden nâmın sakındum yazmadum ‘unvân aña

5 Göz terâzûsında Yûsuf’la nigârı bir görür
Şol ki ma’lûm olmaya keyfiyyet-i mîzân aña

6 Baña kurbân olan irer ‘îd-ı vasla dir imiş
Nice olmaz bu söz ile bir kişi kurbân aña

7 Bu Sürûrî’ye görinmezse eger dîdâr-ı yâr
Dûstlar oldı cehennem ravza-i Rızvân aña

102 Ve lehu

1 Çünki bir yanum kebâb ider biri biryân aña
‘Işkı odında cihân biryân olur bir yan aña

2 Tîgınuñ burka’ını almak olurdı boynuma
Koltugına aluban ger basmasaydı yan aña

3 Hâleden çizmiş du’â-yı Nûr ile bir dâyire
Çeşmi sihrinden kaçup girür meh-i tâbân aña

4 Yârumuñ şi’r içre çün her ‘âşık-ı dîvân-ı bezm
Dir gören budur Süleymân saf dutar dîvân aña

5 Göñlüme dil-ber beni terk it didi söz tutmadı
Özge sultândur göñül hükm idemez sultân aña

6 Murg-ı dil kûyuñ gülistânında añma bûstân
Ruhlaruñla sünbülüñ yiter bahâristân aña

7 Yolına ölenlere cânlar virür ‘Îsâ-nefes
Nice virmez bir kişi dilden Sürûrî cân aña

103 Nazîre-i Mesîhî

1 Bâb-ı dil-ber kim rakib olmış durur derbân aña
Âsmândur sanki çıkar gâh geh şeytân aña

2 ‘Âşıkı dûlâbveş her lahza giryân itmegi
Yâ o çerhe ögredür yâ çerh-i ser-gerdân aña

3 Gülsitân içre leb-i gonçe nice kan olmasun
K’eyleyüp güstâhlık şeb-nem urur dendân aña

4 Kâmet-i dil-berlere karşu bu eşk-i cûybâr
Beñzer ol havza ki turmış servler dîvân aña

5 Solmamaga sünbül-i zülfüñ hayâli sînede
Su seper reyhâncı gibi dîde-i giryân aña

6 Yâ Rab ol nakş-ı cihân-ârâ nice mahbûb olur
Kim kalupdur kendi nakkâşı dahı hayrân aña

7 Devr idüp öper mey-i telh ile la’lüñi kadeh
Bu Mesîhî’ye ne acı yutdurur devrân aña

104 Nazîre-i Lâmi’î

1 Ol şeker-leb kim fidâdur çeşme-i hayvân aña
Çeşme-i hayvân nedür olsun fidâ biñ cân aña

2 Tîr-i bârânuñla döndi lâlezâra bâg-ı dil
Gûyiyâ bir şâh-ı gül aşladı her peykân aña

3 ‘Işkuñuñ meydânına her kim girer pervânevâr
Berk tîg u çerh migfer mihr ü meh kalkan aña

4 Murg iletse yâra şevkum nâmesin olur kebâb
Mest olup şol resme yazdum söz ile ‘unvân aña

5 İsm-i a’zam yazdı la’lüñ mihrine beñzer hatuñ
Kim Süleymân gibi ‘âlem bende-i kurbân aña

6 Nicesi bülbül kılursın yâra karşu zemzeme
Hak bilür ben gördügümce oluram hayrân aña

7 Lâmi'î hâl-i lebüñden ugradı bir derde kim
Ey tabîb-i cân meger Hak'dan ola dermân aña

105 Nazîre-i Nihânî-i Kâdî

1 Kaşlaruñ yayını kur kim cân olur kurbân aña
Tîr-i gamzeñ gezle kim hâcet degül peykân aña

2 Hey ne yâkûtî müferrihdür leb-i yâkûtı kim
Her ne yüzden yaraşur dirlerse kût-ı cân aña

3 Hâzıram tîguñda cânâ 'ışk ile cân virmege
Kimde var ise ciger gelsün berü meydân aña

4 Nâr-ı 'ışka nûr olursañ yiridür ey dil saña
Kim didi per per tutuş pervâne gibi yan aña

5 'Âşık-ı dîdâr olan n'eyler kusûr-ı cenneti
Yeg durur bir ravzadan bir gûşe-i vîrân aña

6 Derdmendüz hasteyüz bî-çâreyüz üftâdeyüz
Düşmişüz bir derde kim olur degül dermân aña

7 Bir şeh-i meh-peykere oldı Nihânî bende kim
Kim gedâ olmaklıga lâyık degül sultân aña

106 Nazîre-i Hazret-i Sultân Süleymân

1 Ol perî-peyker melek kim beñzemez insân añ
Sad-hezârân dil fidâ olsun hezârân cân aña

2 Hey ne kâfirdür gelür îmâna sanmañ zülfini
Dem mi vardur ruhları 'arz itmeye îmân aña

3 Bâg-ı 'ışkında belâ-keş bülbülidür bu göñül
Sînesinde tâze dâgıdur gül-i handân aña

4 Tîr-i müjgânı gelürse cân virem şükrâne ben

Ya kaşına nice yıldur olmışam kurbân aña

5 Bir devâsuz derde düşdi bu Muhibbî haste-dil
Ey tabîb-i dil meger la'lüñ ola dermân aña

107 Ve lehu Eyzen

1 Kaşlaruñ yasına didüm olayın kurban aña
Hışm ile dil-ber didi lâyık mı ol kurbân aña

2 Her tarafdan nice serler gûy gibi galtân ola
Zülf-i 'anber-rîzini kılsa eger çevgân aña

3 Sîne sahrâsına ekdüm çün mahabbet tohmını
Dem-be-dem yagdursa tañ mı gözlerüm bârân aña

4 Cennet-i me'vâyı n'eyler 'âşık-ı dîdâr olan
Yig gelür biñ ravzadan bir gûşe-i vîrân aña

5 Ey Muhibbî 'âşık oldur derd-i yârı hoş göre
Derdden kurtılmasun derdine kim dermân aña

108 Nazîre-i Halîlî

1 La'l-i nâbuñ kim rakam çekmiş hat-ı reyhân aña
Hâtem-i yâkûtdur yazıludur bu cân aña

2 Hüsnden bir nâme yazmış yüzüñi sun'-ı ilâh
Hattuñı târîh kılmış kaşuñı 'unvân aña

3 Gamzesi kılur işâret zülfi biñ biñ cân alur
Gör nice sır ögredür bu câzu-yı fettân aña

4 Nutk-ı Hak'dur ol sanem kılsa tecellî-i cemâl
Kûh döymez nice tâkat getüre insân aña

5 'Işk bir derde esîr itdi beni 'âlemde kim
Şerbet-i la'lüñden özge yok durur dermân aña

6 Tek kabûl itsün işiginde seg-i kûyı gibi
Pâdşâh isem olayın bende-i fermân aña

7 Gözde lâl ider Halîlî bülbüli tûtî-sıfat
Tek hemân şekker yidirsün şol leb-i handân aña

109 Nazîre-i Selmân

1 Ol kemân ebrû ki kurbân olmak ister cân aña
Âftâb u encüm ü eflâk ser-gerdân aña

2 Sevdügüm bir şeh-süvâr u çâbük ü ‘ayyârdur
Tûb olup ay u güneş kavs-ı kuzah çevgân aña

3 Gurre-i hûn-rîzinüñ bilmez mi hâlin ol perî
Günde biñ kez öldügüm niçün gelür yalan aña

4 Şöyle mu’tâd oldı kan dökmege hûnî gözlerüñ
Kim döker bir demde biñ kan suca gelmez kan aña

5 Pâdşâh-ı ‘âlim ü dânâ iken ol şâh-ı hüsn
Hem-nişîn olmak revâ mı degme bir nâ-dân aña

6 Kankı ‘âkildür ki gaflet uyhusında nevm ider
Cândan uyarmaga su sepmedi devrân aña

7 Öyle gammâz oldı Selmân şi’ri eş’âr içre kim
Ser-zemîne eyleyüp baş indüre Selmân aña

110 Nazîre-i Âzâd

1 Kûy-ı müşkîndür beñüñ bâg-ı ruhuñ meydân aña
Zülf-i ‘anber-rîzüñ olmış gûyiyâ çevgân aña

2 Gam berâtın göñlüme virüp nigârâ eyledüñ
Hâtem-i la’lüñ hayâli mühr urup ‘unvân aña

3 Leyli-i zülfüñ ne sihr eyler nigârâ olmışam
Vâdi-i hasretde ben Mecnûn gibi hayrân aña

4 Âteş-i dilden yazardı hâme-i çeşmüm temâm
Rahm idüp su sepmese bu dîde-i giryân aña

5 Yâd idüp ey serv Âzâd'ı ferâmûş eyleme
Cân u dilden bendeñe rahm eyleyüp ey cân aña

111 Nazîre-i Sabâyî

1 Ol güneş kim müşterî olmış meh-i tâbân aña
Pâdşehdür oldı encüm tek sipeh hûbân aña

2 Kirpügi ucında cân bir kılca salınmaz iken
'Arz ider cân kılca kaldugın dil-i nâ-dân aña

3 Türk-i çeşmi hüsni meydânında hâlin gûy idüp
Çekdi kaşı başı üzre çala tâ çevgân aña

4 Sebzezâr-ı cânı haddüñ yakdı hâ aglar gözüm
Bir güneş urmış ekindür n'eylesün bârân aña

5 Kaldı hayrân zülf ü haddüñ şevkile bî-çâre dil
Bir delüdür ki_oldı yeksân küfr ile îmân aña

6 Tîg-ı âteş-bâr u cevherdâr u mâvi renginüñ
Var 'aceb hâssıyyeti ki_ol câna teşne cân aña

7 Cem' olup ürür Sabâyî'ye mahalleñ itleri
Pend ider hâlin perîşân görüben yârân aña

112 Nazîre-i Heves

1 Ol büt-i kâfir kim oldum zâr u ser-gerdân aña
Nakş-ı deyrüm gûyiyâ kim kalmışam hayrân aña

2 Dil sarâyın halvet-i hâss eyledüm ol mâh içün
Tâze tâze dâgum itdüm şemse-i eyvân aña

3 Ol bu hüsn ile cihâna sıgmaz iken bilmezem

Kim ne vech ile mekân oldı dil-i vîrân aña

4 ‘Âşık-ı bî-dillere cevr ü cefâ kılmaklıgı
Yâ o çerhe ögredür yâ çerh-i ser-gerdân aña

5 Nâme-i a’mâlüm oldı rûz-ı mahşerde benüm
Şol mahabbet-nâme kim nâmuñ durur ‘unvân aña

6 Ey ecel öldürme rahm eyle Heves bî-çâreye
Ola kim bir çâre ide ol tabîb-i cân aña

113 Nazîre-i Gedâyî

1 Ol lebi şîrîn (...) virür cân aña
Olmışam Ferhâdveş âşüfte vü hayrân aña

2 Gezdi fürkat vâdisin bî-çâre göñlüm âh kim
Olmadı bâg-ı visâle irmege imkân aña

3 Ol melek-ruhsâra âdem kanda olsun dest-res
Yâ melek yâhod perî nice irer insân aña

4 Mülk-i câna hükm içün yazmış hatuñ müşkîn-rakam
Kaşlaruñ tevkî’i virmiş lutf ile ‘unvân aña

5 Hançerüñ teng oldugı hûn dökmedendür sevdigüm
N’eyledi gördüñ mi nâ-hak itdügi ol kan aña

6 Nâr-ı âhumdan yanardı ser-be-ser bu kâyinât
Dem-be-dem su dökmese bu dîde-i giryân aña

7 Ol büt-i tersâya ben cân virdügüm ‘ayb eylemeñ
Korkaram [kim] şeyh-i şehr görüp virür îmân aña

8 Hattı geldi ey göñül mekrinden agyâruñ ne gam
İsm-i a’zam götürür yâr ugramaz şeytân aña

9 Cevr ile öldürürem bir gün Gedâyî’yi dimiş

Hak te’âlâ rûzi kılsun ‘ömr-i bî-pâyân aña

114 Nazîre-i Mu’îdî

1 Gerçi dermân añsalar her haste virür cân aña
Ben şu derdi isterem kim olmaya dermân aña

2 Yañılup hurşîde teşbîh itdügiçün ‘ârızuñ
Baksa kan döker hayâdan dîde-i giryân aña

3 ‘Işk meydânında başum tûb olupdur âh eger
Şeh-süvâr-ı ca’d-ı zülfüñ urmaya çevgân aña

4 Vaz gelsün bülbül-i şûrîde gavgâdan n’olur
Bâg-ı hüsnüñ ‘âşıka yiter bahâristân aña

5 Gabgabuñ bir sîb-i nâzükdür siyeh beñlerüñle kim
Dânesi yir yir görinür urmadın dendân aña

6 La’l-i nâbuñdan cüdâ cân virdügiçün hastedür
Karalar geymişdür aglar çeşme-i hayvân aña

7 Derd ü gamla dirligi hoşdur Mu’îdî haste-dil
Devlet-i ‘ışkuñda müşkiller begüm âsân aña

115 Ve lehu eyzen

1 Bir büt-i nakkâşı sevdüm kim fidâdur cân aña
İl anuñ tasvîrine hayrân u ben hayrân aña

2 Hükmi geçmez kimsenüñ vîrâne göñlüm tahtına
Ol perî-peyker hayâlidür bugün sultân aña

3 Bilmezem esrâr-ı ‘ışkum yâra kim şerh ide kim
Bir perîdür bakıcak hayrân olur insân aña

4 Bende tedbîr-i beden yok tutma nabzum ey tabîb
Bâri derdüm sen bilürsin idegör dermân aña

5 ‘Îd-ı vasla irgürüp kurbân idersin ‘âşıkı
Ey Mu’îdî bir degül olsun fidâ yüz cân aña

116 Nazîre-i Feyzî

1 Şem’e didüm bir gice var hâlümi gir yan aña
Kim ırakdan niceye dek olayın giryân aña

2 Hey ne kâfirdür o zülfi kim çevürdi yüzini
Gice gündüz ‘arz iderken ‘ârızı îmân aña

3 Bir dem açmaz nergis-i mestini hˇâb-ı nâzdan
Şöyle beñzer kim irişmez na’re-i mestân aña

4 Safha-i ruhsâra yazup hâme-i müjgân ile
Mâ-cerâmı ‘arz ider bu dîde-i giryân aña

5 Himmet-i şâh-ı cihân irerse Feyzî bendeye
İşbu karn içre mukârin olımaz akrân aña

117 Nazîre-i Zihnî

1 Leblerüñ devrinde şol kim ‘Îsi-i devrân aña
Utanup görinmez ey meh ‘Îsi-i devrân aña

2 Şol kadar me’nûsdur çâh-ı zenahdânuñla dil
Kendü mihnet-hânesinden yig gelür zindân aña

3 Nice bir îmâna gel diyü çekersin zülfüñi
Olmaz ey kâfir müselmân olmaga imkân aña

4 Hâne-i hüsnüñde mihmân oldugınca cân u dil
Gösterür çâh-ı zenahdânuñ çeh-i mihmân aña

5 Ger gazel-hˇânlar ‘Acem’de okıya bu şi’rümi
Ney gibi ola Nevâyî her nefes nâlân aña

6 Bir nihâl-i tâzedür gamzeñ okı sînemde kim
Şekl-i peykânuñ olupdur gonçe-i handân aña

7 Zihni'yi çokdan iderdi bî-revân tîg-i müjeñ
Virmese peykân-ı tîrüñ irdügince cân aña

118 Ve lehu

1 Gülşen-i hüsnüñde her kim gonçe-i handân aña
Gösterür la'l-i lebüñi gonçe-i handân aña

2 Bülbül-i câna gözüñ satmaga hüsnüñ güllerin
Ruhlaruñ zeyn eylemiş ey gonçe-leb dükkân aña

3 Bilmezem 'alemde ebr ile gülüñ ne sırrı var
Kim olur gül aña handân ebr olur giryân aña

4 Lâle bezminde eyâ gül gonçe mey nûş itmese
Yaraşur ayak tutarsa nergis-i mestân aña

5 Çeşm-i mestânuñ ne meyden mest olupdur kim senüñ
Kankı ser-hoş kim göre fi'l-hâl olur hayrân aña

6 Çeşm-i mirrîhüñ müjeñ tîrini aldukça ele
Yay aña kavs-ı kuzahdur yıldırum peykân aña

7 Zihni'yi kurtar gam-ı fürkatde nâlân olmadın
Olmaya dâyim rakib-i turş-rû handân aña

119 Nazîre-i Mu'îdî

1 Şem'-i hüsnüñ kim atar dîvâne göñlüm cân aña
Olmışam pervâne gibi zâr u ser-gerdân aña

2 'Âr idüp nâmeñde nâmın yazmamışsın 'âşıkuñ
Müstedâm ol kim yiter ölünce bu 'unvân aña

3 Gül yüzüñ sünbül saçuñ 'aksiyle ey dil-ber gözüm
Şîşedür gûyâ ki nakş olmış bahâristân aña

4 Gam yolında kârbân-ı 'ışka irmezdi göñül

Reh-ber olmasa ceresler itdügi efgân aña

5 Hîç egilmez kaşlaruñ bârû-yı ârâmum sıdı
Veh nice ser-keş kemândur olayın kurban aña

6 ‘Işk tûbın göge agdurmak dilerseñ gün gibi
Yirde yüzüñ hâk olup kaddüñ gerek çevgân aña

7 Yitdi gâlib va’desi cânâ Mu’îdî hastenüñ
Yok yire zahmet çeküp dermân ider yârân aña

120 Nazîre-i Cinânî

1 Gözlerüñ cellâdına kim cân virür her cân aña
Suna ger tîgın baña sînem çekem ‘uryân aña

2 Kaşlaruñ tugrasını göster berât-ı hüsn ile
Ser-furû itmek diler Îrân ile Turan ile

3 Nice bir bâzâr-ı ‘ışkı hâce-i dil devr ider
Ger metâ’-ı gam dilerse işte ben dükkân aña

4 İncinürse la’l-i dil-ber yiri var teb-hâleden
Çünki ey dil yük gelür bir katre-i bârân aña

5 Nazm ile şöhret bula dirse Cinânî bendesin
İtme sen kim iltifâtın husrev-i devrân aña

121 Nazîre-i Halîlî

1 Tûb-ı hâlüñ ki_eyledüñ zülf-i semen çevgân aña
Yaraşur gülzâr-ı hüsnüñ kim ola meydân aña

2 Şâh-ı Hindistân mıdur hâlüñ hatuñ içinde kim
Sâyebân olmış durur bu zülfi müşk-efşân aña

3 Şol üferrih la’lüñe hattuñ ne reyhân katdı kim
Kokusın işitmek ile olmışam hayrân aña

4 Genc-i hüsnüñ hıfzına zülfüñ bir ejderhâ komış
Hem zümürrüdden tılısm itmiş hat-ı reyhân aña

5 Cilve-i hüsn ideli nâz ile ol Leylâ-hırâm
Olmışam Mecnûn gibi hayrân u ser-gerdân aña

6 Derd-i ‘uşşâka devâ terkîb idicek Hak ezel
Eylemiş la’l-i lebüñden hokka-i mercân aña

7 ‘Ârızuñda hatt-ı müşkînüñ ne sûret yaza kim
Vâlih ü hayrân durur nakş-ı nigâristân aña

8 Bir ulu milket durur cismüm diyem sırça sarây
Yaraşur olsa hayâlüñ cân ile sultân aña

9 Âteş-i âhum yakardı bu vücûdum şehrini
Dem-be-dem su saçmasaydı dîde-i giryân aña

10 Baña cân virmez Halîlî dir imişsin dûstum
Ol senüñ cândan kuluñdur eyleme bühtân aña

11 Gûş idüben gül yüzüñ vasfında rengîn şi’rümi
Reşk ider sahn-ı çemende murg-ı hoş-elhân aña

122 Nazîre-i Bahârî-i Müderris

1 Dil katı bîmâr olupdur ireli hicrân aña
Ey tabîb-i cân yine senden olur dermân aña

2 Gelmez oldı togrılup tîrüñ sarây-ı sîneye
Ey kemân ebrûlı çokdan muntazırdur cân aña

3 Ser-verâ ger olmasa çeşmüñ şeh-i mülk-i cemâl
Baglamazdı iki saff olup müjeñ dîvân aña

4 Vasf-ı hüsnüñde senüñ bir nâme yazdum ki_âftâb
Germ olup altun kalemle çekdi bir ‘unvân aña

5 Rûşen olurdı Bahârî'nüñ güneşden her sözi
Lutf idüp ey mâh olsañ bir gice mihmân aña

123 Nazîre-i Şâvur

1 Mâh-rûlar içre dirsem yaraşur cânân aña
Cân u dilden çünki 'âşıkdur bugün her cân aña

2 Gördügi yirden göñül gözini ırmaz bir nazar
Nev-cevânum anuñ içün didiler oglan aña

3 Yaşumı seylâb idüben iñlerem dûlâbveş
Olmasun sencileyin bir kimse ser-gerdân aña

4 Tâs-ı sakkâdur gözüm kim zînet içün kirpügüm
Eşk-i gül-gûn ile oldı pençe-i mercân aña

5 Bezm-i 'ışkuñda yanup nâlişler itse 'âşıkuñ
Ney gibi feryâd idüp âheng ider efgân aña

6 La'l-i cân-perverdi yâruñ yine hûn-âlûddur
Bilmezem kim kankı zâlim eyledi dendân aña

7 Şol kadar Şâvûr derd-i yâra mu'tâd oldı kim
Rûz-ı vuslat gibi olmışdur şeb-i hicrân aña

124 Nazîre-i Hayâlî

1 Ol melek-sîmâ perî kim beñzemez insân aña
Cân ile dilden fidâ olsun hezârân cân aña

2 Ey felek dervâzesin açma dem-i subhuñ sakın
Bir gice ger sarılam ben haste-dil 'uryân aña

3 Gülşen-i derdüñ nihâlidür bu cism-i nâ-tüvân
Mîvedür bagrum başı berg oldı hep peykân aña

4 Gördi ekdüm mezra'-ı dilde mahabbet tohmını
Dûd-ı âhum ebr olup yagdurdı çok bârân aña

5 Dâg-ı gamdan rûyı hûn-âlûdedür cismüm gibi
‘Âşık olmışdur meger kim lâle-i nu’mân aña

6 Yâr hicriyle Hayâlî şöyle mu’nîs oldı kim
Rûz-ı vuslat gibi olmışdur şeb-i hicrân aña

125 Nazîre-i Hâtifî

1 Tîr-i müjgânuñ ki olmışdur ecel peykân aña
Çok mıdur teslîm olursa günde yüz biñ cân aña

2 Dâne dâne eşk-i hûnînümle çeşmüm gûyiyâ
Tâs-ı sakkâdur ki konmış sübha-i mercân aña

3 Çeşmüñ âhû-yı riyâz-ı hüsn olaldan dil-berâ
Nâfe-i pîçîdedür bu zülf-i müşk-efşân aña

4 Dûstum zülfüñ hevâsında ölürsem lutf idüp
Kâse-i kellem alup zeyn idesin reyhân aña

5 İtlerüñle seyr ider kûyuñda gördüm dün rakîb
Biz dururken hak degül bu kadr-i ‘âlî-şân aña

6 Haste göñlüm künc-i mihnetde ölürdi yaluñuz
Ger hayâlüñ olmasa her şeb gelüp mihmân aña

7 Hâtifî’ye gelmesüñ diñ zahmete girüp ecel
Tutalum gelmiş ne alur ne kodı hicrân aña

126 Nazîre-i Subhî

1 Kaşlaruñ ‘îd ayıdur gûyâ ruhuñ meydân aña
Kâkülüñ müşkîn resenlerdür salındı cân aña

2 Şâh-ı güldür her elif bagrumda başlar gonçeler
Uçlarında kara dâgıdur gül-i handân aña

3 Tîr-i âhumdan sakın ki_olmışdur ey ebrû-kemân

Her şirâr-ı sûz-ı dil bir âteşîn peykân aña

4 Ummazam ger tîg-ı şevkinden cân virem hasret ile
Bir içim sudan bu ben dil-hasteyi cânân aña

5 Nâr-ı hasret tutuşup yakdukça bagrum Subhiyâ
Su seper teskîn içün bu dîde-i giryân aña

127 Li-mürettibihi

1 Sebze hat kim mesken olmışdur ruh-ı cânân aña
Hızrdur sanki_oldı rûzî ravza-i Rıdvân aña

2 San Mesîhâ'dur ki Meryem bagrına basmış revân
Cân-fezâ leb kim yüz urmış zülf-i müşk-efşân aña

3 Zülf-i ser-keş kim varup eyler dehânuñda karâr
Bir belâdur câna kim yokdur had ü pâyân aña

4 Zülfüñi hadd ü lebüñde gördi çün dil dil-berüñ
Âfet-i dîn oldı ol dahı belâ-yı cân aña

5 Merdüm-i çeşmüm agarmış pâr-sâ bir pîrdür
Katre katre eşk-i hûnîn sübha-i mercân aña

6 Cilve kılsa bâgda cânân bu kadd ü zülf ile
Serv ser-gerdân olup hayrân olur reyhân aña

7 Ganc ile ol gül-'izâruñ leblerine öykünür
Gonçe-i handân var ol da beñzemez çendân aña

8 Hulk ile halkı kul eyler kendüye ol şâh-ı hüsn
Anuñ içün ben de oldum bende-i fermân aña

9 Ol perî kim merdmân-ı dîdeden pinhân olur
Nazmiyâ ehl-i dil anuññçün dimişdür cân aña

128 Li-mürettibihi

1 Ol melek kim hüsn ile hayrândur ins ü cân aña
Hey ne âdem cânıdur kim cân virür her cân aña

2 Ol meh-i bî-mihri devr içre görüp bu hüsn ile
Âftâb-ı ‘âlem-ârâ oldı ser-gerdân aña

3 Sûfiyâ sâfî güzel gözler gözüm merdümleri
N’idelüm sabr eylemek âsân degül insân aña

4 Hergiz olmazdı metâ’-ı vasla ‘âlemde bahâ
İrmese ey hˇâce-i hüsn ü bahâ hicrân aña

5 Ya kaşuñ cân istese şükrâne vasluñ ‘îdına
Hây kurbân oldugum kim olmaya kurbân aña

6 Kasr-ı kadrüñde felek bir tâkdur ey şehryâr
Şems-i ‘âlem-tâb olupdur şemse-i eyvân aña

Nev’-i dîger

129 Ez-ân-ı Zâtî

1 Şevk ile bir gün eger kim ol kamer-tal’at baña
Gösterürse yüzini yüz gösterür devlet baña

2 Şöyle mest itdi şarâb-ı mihri ol mâhuñ beni
Mahşeri tuydurmaya gibi bu keyfiyyet baña

3 Derd ile âh itdügümce iñleşürler taglar
Sâkiyâ ‘ışkuñ şarâbı virdi bir hâlet baña

4 Tâkatüm yok turmaga bir dem ayagum üstine
Sâki-i derdüñ içürmişdür ‘aceb şerbet baña

5 ‘Ayn-ı vaslı çâre yok göstermege ben teşneye
Bilmezem Zâtî ne virdi alımaz fürkat baña

130 Nazîre-i Rahmî

1 Bir ayak teklîf iderse ol elif-kâmet baña
Bezm-i devrân içre sâkî el virür devlet baña

2 ‘Îş ider âdem sanup her dem rakîb-i dîv ile
Gerçi ay olur görinmez ol perî-behcet baña

3 Ger görürse ehl-i diller hâlüme hayrân ola
Dil-berâ esrâr-ı ‘ışkuñ virdi bir hâlet baña

4 Tabl-ı ‘ışkı nice yıl Ferhâd çaldı gerçi kim
Mehter-i ‘ışkam degüpdür şimdilik nevbet baña

5 Añıcak kûyum itidür dir imiş dil-ber müdâm
Rahmiyâ yiter cihân içinde bu ‘izzet baña

131 Nazîre-i Kurbî

1 Haste-i ‘ışkam tabîbâ virmegil şerbet baña
Kim senüñle hoş degül başum nedür hikmet baña

2 Rûyum altun itdi ‘ışkuñ cevheri ey sîm-ten
Ehl-i derd içre ne yüzden virdi gör sûret baña

3 Ben gedâñuñ atlas-ı gerdûna yokdur minneti
Pâdşâhum itlerüñ şâlı yiter hil’at baña

4 Tolular nûş eyleyüp ey sâki nukl içün müdâm
Ehl-i bezm içre lebüñ sunsañ çıkar sohbet baña

5 Rahm idüp ‘uşşâk içinde baña it misin didi
Kurbiyâ şehr içre ol meh virdi çok şöhret baña

132 Nazîre-i Selîkî

1 Her kaçan olsa cemâlüñ görmege fursat baña
Hayret alur ‘aklumı mâni’ olur dehşet baña

2 Kim bilürdi ben za’îfi zerre-i nâ-çîz idüm

Virmeseydi mihrüñ ey meh-rû eger şöhret baña

3 Dehr-i dûnuñ gussasın tañ mı ferâmûş eylesem
Cur'a-i câm-ı mahabbet virdi bir hâlet baña

4 Tek nazardan dûr idüp gözden bırakmasun beni
Bir göz ucıyla bakarsa yiter ol afet baña

5 'Îd-ı vuslatda elin öpdüm Selîkî dil-berüñ
Ki_irdi andan zâyil olmaz özge keyfiyyet baña

133 Nazîre-i İshâk Çelebi

1 Dûstum gâyetde te'sîr eyledi fürkat baña
Başum alup gideyin eglencedür gurbet baña

2 Günde biñ kez ölmeden vay kim halâs itdüñ beni
Ey ecel rahmet saña kim virmedüñ zahmet baña

3 Bir 'azîz-i Mısr-ı hüsnüñ cân u dilden kulıyam
Ger dögerse devlet olur ger söge 'izzet baña

4 Saña kimse bî-vefâ dimezdi ey nâ-mihrbân
Eyleseñ hâl-i perîşânum görüp şefkat baña

5 Devletüñde hoş geçen kullarla vaktüm hoş geçer
Sen de insâf eyle e yitmez mi bu devlet baña

6 Cevrüñüñ olmadugınuñ hîç hadd ü gâyeti
Sen ne dirseñ di efendi hoş gelür gâyet baña

7 Bunca yıldur gözlerin İshâk hayfâ kim dahı
Pâyine yüz sürmege el virmedi fursat baña

134 Nazîre-i Yahyâ

1 Şol cefâ taşı ki senden irişür kat kat baña
La'lden kıymetlüdür ey hˇâce-i behcet baña

2 Ben kimem kim vasluñuñ ihsânına lâyık olam
İtlerün âvâzın işitmek yiter vuslat baña

3 Hâtırum sormaga içün el vara cânânum gele
Ey ecel gâyetde bîmâr eyle vir zahmet baña

4 Ayru düşdüm yârdan ayruksı hâlüm var benüm
Bilmezem yâ Rab ne virdi alımaz fürkat baña

5 Menzil-i maksûda ey Yahyâ irerdüm gün gibi
Zerrece irse erenlerden eger himmet baña

135 Li-mürettibihi

1 Câm-ı ‘ışkuñ virdi sâkî bir ‘aceb hâlet baña
Bundan özge olmaya ‘âlemde keyfiyyet baña

2 Âh kim zülfüñ gibi ol kâmet-i bâlâ ile
Başdan ayaga belâ olduñ be hey âfet baña

3 Neydügin vaktüm ceresvâr ey sanem feryâd ile
Saña i’lâm eylemek kâr oldı her sâ’at baña

4 Tag u taşuñ tîşe-i nâleyle delmek bagrını
Oldı ey şîrîn-dehen Ferhâdveş san’at baña

5 Döne döne döginüp kendüm ögütdüm zecr ile
Âsyâ-yı devr içinde degdi çün nevbet baña

6 Sâ’id-i sîmîn-i sâkî sunsa bir zerrîn ayak
Tâli’üm olur müsâ’id el virür devlet baña

7 Hey ne cevherdür ben anuñ bilmedüm keyfiyyetin
Nazmiyâ esrâr-ı la’li virdi çok hayret baña

136 Ve lehu

1 Bir kadeh sundı o şâh-ı hüsn idüp hürmet baña
Câm-ı Cem keyfiyyetin bildürdi ol hâlet baña

2 Bezm-i gamda cevr-i devrân kan ider bagrum müdâm
Râh-ı rûh-efzâ virür ammâ birez râhat baña

3 Şem’-i bahtum uyanup rûşen olurdı tâli’üm
Bir gice mihmân olaydı ol kamer-tal’at baña

4 Çün senüñ ‘ışkuñla ben dîvâne oldum ey perî
Zülf ü la’lüñden buyur zencîr ile şerbet baña

5 Sen nigâruñ nakşına âşüfte olmakdur hemân
Ey sanem deyr-i cihânda görinen sûret baña

6 Rûz-ı vasl olmadı rûzî kim görem gün yüzüñi
Nice bir zülfüñ gamıyla bu şeb-i fürkat baña

7 Dâg-ı pür-sûz ile bu cismüm ser-â-ser zeyn olup
Nazmiyâ oldı benek altunlu bir hil’at baña

Nev’-i dîger

137 Ez-ân-ı Kâsım Paşa

1 Nice bir feryâda vara nâle vü âhum saña
Gün gibi rûşen degül mi hâlüm ey mâhum saña

2 Bir meh-i nâ-mihrbânsın gey sakın kim irmeye
Nâle-i şeb-gîr ile âh-ı sehergâhum saña

3 Saña sengîn-dil disem göñlüñe katı gelmesün
Taşlara kâr itdi âhir itmedi âhum saña

4 Zülf-i kec-reftâruña uydumsa güm-râh olmadum
Her ne yüzden gözlesem togru varur râhum saña

5 Yüz çevürdüñ ehl-i dilden dil-berâ zülfüñ gibi
Yohsa yañlış söz mi dir agyâr-ı bed-hâhum saña

6 Ser-verâ hüsn-i cihân-efrûzuñı bir kez gören
Pâdşâh-ı dehr olursa kul olur şâhum saña

7 Sâfi'yem kim sen Muhammed hürmetiçün umaram
Ben şikeste-hâtırı vasl ide Allâh'um saña

138 Nazîre-i Kemâl-i Zerd

1 Bilmezem taşdan mı virdi kalbi Allâh'um saña
K'âhene kâr itdi âhum itmedi mâhum saña

2 Her gice bülbül gibi zâr itme ey gül-ruh beni
Gey sakın hayr eylemez âh-ı sehergâhum saña

3 Cevr idersin her nefes baña rakîbe mihr idüp
N'eyledüm ben bî-sitâre bilsem ey mâhum saña

4 Togruyam dirse inanma râh-ı 'ışkuñda rakîb
Kej durur nûr-ı ruhuñ hakkiçün ey şâhum saña

5 Vaslınuñ dârü'ş-şifâsından Kemâl'e kıl devâ
Kim işi ol hastenüñ kalmışdur Allâh'um saña

139 Nazîre-i Hadîdî

1 Kârger olmadugı bu nâle vü âhum saña
Hem-dem olmakdan gelür agyâr-ı bedhˇâhum saña

2 Avcına almış ruhuñ şem'ini zülfüñ bâddan
Ne o kılur ne bu irer âh sehergâhum saña

3 Sen sag ol ölen rakîb olsun habîbâ ol la'în
Yirde yatdukça 'ömürler virsün Allâh'um saña

4 Serv-kad gonçe-dehen şekker-zebân olmak gerek
Andan öyküne güneş bir zerre ey mâhum saña

5 Yâreden döymez Hadîdî'nüñ yüregi gamzeñe

Yaradan insâf vire n'idelüm şâhum saña

140 Nazîre-i Mu'îdî

1 Bendeñe zulm oldugın bildürmege şâhum saña
Gitdi yanup yakılup feryâd içün âhum saña

2 Çün bilürsin togruyam 'ışkuñ yolında ok gibi
Yâ geçüp n'eyler beni agyâr-ı bed-hˇâhum saña

3 Dilde mihrüñ oldugın ey dûst inkâr itme kim
Gün gibi rûşen kılur âh-ı sehergâhum saña

4 Virseler göñlüm kabûl itmez cihânuñ begligin
Bende olmag iledür bu 'izzet ü câhum saña

5 Nice kez eksükligüm gördüñ beni arturmaduñ
Göreyin çok çok 'ömürler vire Allâh'um saña

6 Kul degüldür diyü rüsvâ-yı cihân itdüñ beni
Ben seni Allâh'a saldum ne diyem şâhum saña

7 Yiridür artursa feryâdın Mu'îdî derdmend
Göklere irişdi âhı irmez ey mâhum saña

141 Nazîre-i Zâtî

1 Bir mehüñ mihrin vireydi bâri Allâh'um saña
Gün gibi rûşen olurdı hâlüm ey mâhum saña

2 Katı sengîn-kalb imişsin tûb-ı âhumdan benüm
Kaya geldi tag u taş itmez eser âhum saña

3 Rahm kılmazsın baña 'arz eylemez mi od gibi
Her gice çekdüklerüm âh-ı sehergâhum saña

4 İñledürsin döne döne dem-be-dem dûlâbveş
Yirde kalmaz irer ey gerdûn-ı dûn âhum saña

5 Cennete varmaga ey hûrî-sıfat bulur tarîk
Togrı ilterse eger kim Zâtiyâ râhum saña

142 Nazîre-i Şem'î

1 Bu kemâl-i hüsni kim virmişdür Allâh'um saña
Virmemişdür kimseye illâ ki ey mâhum saña

2 Gün gibi nâzüksin ey serv-i ser-efrâzum benüm
Korkaram kâr itmesün âh-ı sehergâhum saña

3 Sakınurken âftâbum kendü gölgemden seni
Bilmezem neler diye agyâr-ı bed-hâhum saña

4 Zahm-ı hûn-âlûdemi kanlu yaş ile yuma kim
Kanı kan ile yumak düşmez benüm şâhum saña

5 Yıllar olmışdur ser-i kûyuñda ser-gerdânuña
Bu ne hikmetdür ki bir gün ugramaz râhum saña

6 Dûd-ı âhı Şem'î'nüñ ser-keşlik eyler dem-be-dem
Korkaram bir gün irişür ey yüzi mâhum saña

143 Nazîre-i Kâtibî

1 Hamdü li'llah kim beni kul itdi Allâh'um saña
Bendeñe rahm eylemek lâzım durur şâhum saña

2 Tapuña gün yok durur kim göz yaşın 'arz itmeyem
Nice aglayam sitâremden eyâ şâhum saña

3 Hırmen-i 'ışkuñda âhir kendümi virdüm yile
Bilmedüñ âgâh oldı bâd ile kâhum saña

4 Gicelerde bülbülüñ hâli nedür kim uyhusuz
İrse ey gül nâ-gehân âh-ı sehergâhum saña

5 Egrilik yokdur yolumda kuluña ihlâs ile
Kanda kim 'azm eylesem togru durur râhum saña

6 Kâtibî n’eyler cihânda mülk ü mâl ü ni’meti
Aña bu ni’met yiter kim bendedür şâhum saña

144 Nazîre-i Günâhî

1 Bu cihânda bir güzellik virmiş Allâh’um saña
Pâdşehler kul olursa yaraşur şâhum saña

2 On sekiz biñ ‘âleme kâr eyledi âhum benüm
Ne ‘aceb kâr itmedi âh-ı sehergâhum saña

3 Zerrece gam kalmadı göñlümde eksildi benüm
Gün gibi rûşen nazar eyleyeli mâhum saña

4 Kâmetün hecrüñ elinden dâla dönmişdür velî
Râstî kaddüñ gibi dogrı varur râhum saña

5 Düşmene uyup Günâhî’den çevürdüñ yüzüñi
Gâlibâ çok nesnedür agyâr-ı bed-hâhum saña

145 Nazîre-i Øa’îfî

1 Âh kim kılmaz eser ey seng-dil âhum saña
Göklere çıkdı figân irmez niçün şâhum saña

2 Taş bagırlu dil-ber imişsin ki âhum âteşi
Yirin od itdi gögüñ kâr itmedi mâhum saña

3 Nice yandugum benüm ‘ışk âteşine her gice
Bir kulak tut kim diye âh-ı sehergâhum saña

4 Dûzeh-i hecri geçüp Firdevs-i vasla irmege
Ger Sırât-ı ‘ışk ise togru varur râhum saña

5 Ben Za’îfî uzun uzak yiller ile aglayın
Ey siyeh-zülf irmedi çün dest-i kûtâhum saña

146 Li-mürettibihi

1 Şâh-ı hüsn olmak nasîb idelden Allâh’um saña
Bendeyem cân ile dilden ben gedâ şâhum saña

2 Kim durur idrâk iden hüsnüñ kemâhî bir nazar
Bakamaz gözler kamaşur ey yüzi mâhum saña

3 Künc-i gamda ne belâlar çekdügüm ‘ışkuñla ben
Umaram kim bildüre bu nâle vü âhum saña

4 Umaram bir bî-vefâya mübtelâ ider seni
Mübtelâlar hâlini bildüre Allâh’um saña

5 Nazmiyem ben bî-sitâre ‘âşıkı âh u dirîg
Kılmadı bir gün mukârin baht-ı güm-râhum saña

147 Li-mürettibihi

1 Hüsn ili ser-verligin kim virdi Allâh’um saña
Bendeyem andan berü ben de benüm şâhum saña

2 Rûşen olup hâtırum pür-şevk olur cân ile dil
Tâli’üm yârî kılup tuş olsam ey mâhum saña

3 Ey meh-i nâ-mihrbânum irişürken göklere
Âstânuñda niçün irişmeye âhum saña

4 Tıfl-ı nâzüksin seherde ‘âdetüñdür hˇâb-ı nâz
Tañ mıdur kâr itmese âh-ı sehergâhum saña

5 Nazmiyem yoluñda cân nakdin nisâr itsem gerek
Devletüm yüz gösterüp ugrarsa ger râhum saña

148 Li-mürettibihi

1 Hey nice hüsn ü letâfet virmiş Allâh’um sana
Bir gören biñ cân u dilden kul olur şâhum saña

2 Her ne deñlü germ olup ra’nâlanursa âftâb
Beñzemez bir zerrece bu hüsn ile mâhum saña

3 Künc-i gamda ne belâlar çekdügüm ‘ışkuñla ben
Umaram kim bildüre bu nâle vü âhum saña

4 Her gice ben bülbülüñ nâlân u giryân itme kim
Tâze gülsin irmesün âh-ı sehergâhum saña

5 Kanlu yaşum dem-be-dem seylâb olup baglar yolum
Bilmezem kim dûstum kandan vara râhum saña

6 Hâk-i pâküñden ırag olmazdı Nazmî derdmend
Hem-dem olmasa eger agyâr-ı bed-hâhum saña

Nev’-i dîger

1 149 Ez-ân-ı Şâmî
Cân ile dil virmişem ey gözleri âhû saña
İtmedi âhum eser çün dûstum yâ hû saña

2 Va’de-i bûseñle çok çok aldayupsın ‘âşıkı
‘Ahd ü peymânuñ sımak olmışdur ey meh hû saña

3 Mihrüñ odına tenüm yanup yakılup oldı kül
Bendeyin n’eyleyeyin ey dil-ber-i meh-rû saña

4 Lebleri yâdına mey iç çekmegil zülfi gamın
Ger dilerseñ ey göñül yörenmeye kaygû saña

5 Serv ile şimşâd aslâ çohça gelmez ‘aynuña
‘Arz olaldan Şâmiyâ ol kâmet-i dil-cû saña

150 Nazîre-i Safâyî
1 Ey sabâ hû olmış almak sünbülinden bû saña
Varasın hoş-dem olasın ger kalursa bu saña

2 İrse idi la’l-i cân-bahşuña ger Hızr’uñ eli

Viredi biñ çeşme-i hayvânını bir bû saña

3 Bîşe-i dehrüñ peleng ü bebr ü şîri gürbeveş
Tañ degül râm olsalar ey gözleri âhû saña

4 Çünki müjgân-ı hayâlin hoş idündüñ ey gözüm
Rûz u şeb andan girü oldı harâm uyhu saña

5 Zülfüñ añup murg-ı dil künc-i hazenden çıkmasa
Ey gülistân-ı ferah gam baña ne kaygu saña

6 Cennet-i vaslında çün dîdâra vâsılsın bugün
Yarın ey dil dûzeh-i hecrinde ne korhu saña

7 Kâbe kavseyn ile ev ednâ makâmın gösterür
Ey Safâyî bak dogınca ol hilâl-ebrû saña

151 Nazîre-i Âzâd

1 İtmedi âhum eser ey gözleri âhû saña
Bî-vefâ dildâr imişsin dûstum yâ hû saña

2 Ok gibi ben togruyam yoluñda ammâ kim rakîb
Egri sözler söylemişdür ey kemân-ebrû saña

3 Ey göñül ‘ışk odına yanmak saña oldı helâl
V’ey gözüm mihrinden ol mâhuñ harâm uyhu saña

4 Hey vefâsuz yañılup mihr ü vefâ harfin okı
Nice bir cevr ü cefâ ezberlemekdür hû saña

5 Vaz gel ey Âzâd ol serve hevâdâr olmadan
Hey neler itmiş durur bilmez misin âh o saña

152 Nazîre-i Hızrî Beg Çelebi

1 Ey sanem cevr ile cân almak çün olmış hû saña
Yüri şimden girü terk itdüm seni yâ hû saña

2 Seyle virüp ‘âlemi akıtma her dem yaşumı
Dûstum hayr eylemez âhir bu kanlu su saña

3 Çünki alduñ bûy-ı zülfin tutma vaslından ümîd
Yüri ey bâd-ı sabâ ölince yiter bu saña

4 Ol gözi mestâneye uyduñ çün ey dil yüri var
Giceler tâ subha dek olsun harâm uyhu saña

5 Hızriyâ ‘ışkında sıdkuñ bilse ger dil-ber senüñ
Subh olınca her gice olurdı hem-pehlû saña

153 Nazîre-i Sücûdî

1 ‘Âşıka cevr ü cefâ itmek çün olmış hû saña
Bî-vefâsın dûstum şimden girü yâ hû saña

2 Germ olup her gün güneş bâzâr-ı hüsnüñ tolanur
Cân u dilden müşterîdür beñzer ey meh-rû saña

3 Tutma el üstine sâkî ayaga binüp şarâb
Başa çıkup çok iş eyler ol delükanlu saña

4 Perçemüñ tâvûsı ‘ankâlar şikâr itse ne tañ
Şîr-i nerler sayd olurlar ey gözi âhû saña

5 Hasretinden kan yudup la’l ol leb-i mercânuñuñ
Ben nice cân virmeyem ey dişleri lü’lü’ saña

6 Hamdü li’llâh pâdşâhum devletinde hüsnüñüñ
Derd ü gam eksük degüldür baña ne kaygu saña

7 Çünki alduñ bûy-ı zülfin gayrı sevdâdan sakın
Ey Sücûdî ‘ömrüñ oldugınca yiter bu saña

154 Nazîre-i Zâtî

1 ‘Âşıkı çün bî-vücûd itmek olupdur hû saña
Biz ‘adem mülkine mahmil bagladuk yâ hû saña

2 Çün gidersin bir tolu iç bâri andan git didüm
Götürüp ol dem ayagı didi kim yâ hû saña

3 Bend ile aldum dimişsin bûy-i zülf-i dil-beri
Ey sabâ es ‘ömrüñ oldukça kalursa bu saña

4 Yüregüñ ey dür delinmiş ‘âşık-ı bî-çâreveş
Hurde geçmişdür meger ol dişleri lü’lü’ saña

5 Yaşuña yüz virme ey Zâtî başuñdan aşmasun
Yüz bulıcak çok iş eyler ol delükanlu saña

155 Nazîre-i Fedâyî
1 ‘Âşıkı ‘âlemde ma’dûm eylemekdür hû saña
Aldı agzuñdan haber şimden girü yâ hû saña

2 Rahm idüp ahvâlüme bir âh iderdüñ subh-dem
Nâle-i şeb-gîrümi bildürsem ey meh-rû saña

3 Ey dil-i bîmâr levni gey sararmış beñzüñüñ
Mekr ü al itmiş durur ol gözleri âhû saña

4 Sen kohusın alduñ anuñ ey sabâ bûsesin
Dirligümde ol baña besdür ölince bu saña

5 Gel Fedâyî yaşuñı redd eyleyüp gözden bırak
Yüz yumaz âhir n’idersin ol delükanlu saña

156 Nazîre-i Muhibbî
1 Cevr ile cân almak olmışdur hemîşe hû saña
Anuñ içün cân ile dil virdüm ey meh-rû saña

2 Alnuña hayrân mehdür yüzüñe şeydâ güneş
Ol sebebden gice gündüz yüz sürer her sû saña

3 Ey göñül çünki dolaşduñ bend-i zülf-i dil-bere

Ey gözüm şimden girü olsun harâm uyhu saña

4 Her kaçan kasd eyleseñ sînemde bagrum delmege
Tîr-i gamzeñ gelmedin cânum çıkar karşu saña

5 Âteş-i şevkine karşu ey Muhibbî teşnesin
Cân virürseñ virmez ol meh-rû bir içim su saña

157 Nazîre-i Revânî

1 Geh cefâ geh cevr ü geh nâz oldı çün kim hû saña
Bî-vefâ dildâr imişsin dûstum yâ hû saña

2 Kıble hakkı dogruyam yoluñda ben lîkin rakîb
Egri sözler söylemişdür ey hilâl-ebrû saña

3 Göz karardup taglara düşmiş yürür Mecnûn gibi
Ey saçı Leylâ meger ‘âşık durur âhû saña

4 Gördi sünbül zülfin öpdügüm baña dil-ber didi
Varasın lâf urasın eger kalursa bu saña

5 Devr-i hüsninde Revânî şâd u handânsın yine
Lutfı yüzinden dogupdur beñzer ol meh-rû saña

158 Nazîre-i Tâli’î

1 Va’de-i vasla hilâf itmek çün oldı hû saña
Gâfil olma biz dahı bir gün dirüz yâ hû saña

2 Ey rakîb-i seg uş uş-ı yâra magrûr olma kim
Tavşan uyhusın virür ol gözleri âhû saña

3 Dâm-ı zülf-i yâra düşürdüñ göñül cân murgını
Dâne dökdi tuymaduñ ol hâl-i ‘anber-bû saña

4 Ey sanem çok yüz degül mi saña ‘âşıkdur diyü
Âyine yoldan geçeni gösterür karşu saña

5 Nice bir güvler düşersin hançerine Tâli'î
Biñ kez ölseñ bilürin virmez bir encüm su saña

159 Nazîre-i Nihânî-i Kâdî

1 Bûy-ı zülf-i yârdan iltür sabâ bir bû saña
Hâlüñe şükr itseñe yitmez mi ey dil bu saña

2 Hey ne nâzük nâzı çok dildârmışsın dil-berâ
'Âşıka nâz eylemek olmış ezelden hû saña

3 Uyhu görmezin didüm çeşm-i hayâlüñden didi
Hây miskîn düş durur şimden girü uyhu saña

4 Hışm idüp çeşmüñle virürsin baña düşnâm-ı telh
Benden itmişdür meger agyâr güft ü gû saña

5 Genc-i vaslum dir idüñ itmen Nihânî'den dirîg
Var hey kavline turmaz bî-vefâ yâ hû saña

160 Nazîre-i Basîrî

1 Dem-be-dem hûn-ı cigerdür içdügüm tolu saña
Gözlerüm câmı tolupdur dûstum yâ hû saña

2 Mâhuñ ol yüzi mi var ki öyküne ruhsâruña
Âftâbuñ cânı mı var kim gele karşu saña

3 İtmişem Mecnûn gibi kûh ile sahrâyı vatan
Tâ giriftâr olmışam ey gözleri âhû saña

4 Ol nigâruñ zülfine öykünmek imiş 'âdetüñ
Var ögün 'âlemde ey 'anber kalursa bu saña

5 Âhu-yı çeşmine bir dahı Basîrî uyma gel
Kim neler itmiş durur bilmez misin âh o saña

161 Nazîre-i Sürûrî-i Müderris

1 'Âşıkı gördükçe kaçmak dâyim olmış hû saña

Bakmaduñ bir kez dönüp biñ kez didüm yâ hû saña

2 Ey sefer ‘azmin kılan dil-ber gelicek bu yaña
‘Arz idem ahvâl-ı hicrânı varup karşu saña

3 Bir nazarda nice nice şîr-i nahcîrüñ olur
Ben nice ey çeşm-i dil-ber diyeyin âhû saña

4 Dâne-i eşküm koyup alduñ rakîbüñ kalbini
Kara taş dürden yig imiş ey dişi lü’lü’ saña

5 Ey rakîb-i seg ne deñlü ulısañ âvâzuñı
İşidüp kimse dimez ta’zîm idüp ulu saña

6 Dâyim atarsın yabana tîr gibi togruya
Egriler yarar meger kim ey kemân-ebrû saña

7 ‘Âkilem zencîr-i zülfe hâcetüm yokdur didüñ
Ey Sürûrî nice disün bir kişi uslu saña

162 Nazîre-i Hicâbî

1 ‘Âşıkı gözden ırag itmek olupdur hû saña
Uşda gitdüñ ey sanem yâ hû ve yâ min hû saña

2 Gözlerümüñ yaşına rahm itmedüñ ey bî-vefâ
‘Âkıbet bir bend geçer kanlu durur ol su saña

3 Çek kenâra ey göñül gösterme la’l-i dil-beri
‘Âlemi tutduñ eger kalursa hoşdur bu saña

4 Bir günâh itdük diyü bir kez vefâ göstermedüñ
Bir gün âhumdan ziyâde n’eyledüm ben bu saña

5 Uş Hicâbî gitdi sen sag ol yüri agyâr ile
Hak mübârek eylesün şehrüñi ey meh-rû saña

163 Nazîre-i Le’âlî

1 Yâr zülfinden mi irdi ey benefşe bû saña
Yâ hat-ı müşkîn-i dil-berden mi irdi bu saña

2 Dâyimâ hoş-hû olup ‘âşıklara mihr eylegil
Hûb-rûsın dimesünler mâh-ı men bed-hû saña

3 Ahter-i sa’d oluban evc-i felekde şâh iken
Pâymâl olmış durur hurşîd ey meh-rû saña

4 Püşte püşte oluban kûyuñ pür oldı küşteler
‘Âşık öldürmek şehâ tâ kim olupdur hû saña

5 Cûy-ı hûn olmış durur cânâ Le’âlî gözleri
Akalı göñli vü cânı ey kadi dil-cû saña

164 Nazîre-i Refîkî

1 Hüsnüñe magrûr olup dökmek olmış hû saña
Anuñ içün dir imiş iller delükanlu saña

2 Sormaduñ fikr-i miyânuñla za’îf oldugumı
Hâlümi zülfüñ dimiş gerçi ki mû-be-mû saña

3 Ey perî cân nakdini yakdum kıla çeşmüm vatan
Girmege merdüm evine hod sebebdür bu saña

4 Bu ten-i hâkî nişân olsaydı tîr-i gamzeñe
Cân ile kurban olurdum ey kemân-ebrû saña

Gözüñe göñlüñe girdi ey Refîkî çeşm-i yâr
5 Gey sakın sihr itmesünler ol iki câdû saña

165 Nazîre-i Fehmî-i Cân-bâz

1 Fitneler ta’lîm ider bu zülf-i ‘anber-bû saña
Şânuña lâyık degüldür uyma düşmez bu saña

2 Gey perîşândur libâs-ı hüsnüñ ey meh-rû saña
Zîb ü fer virmiş tamâm ol hil’at-ı gîsû saña

3 Her ne vakt olursa gel seyr it sarây-ı sînemi
Hiç tekellüf çekme yokdur dûstum kapu saña

4 Bâddan râz-ı lebin sordum işidüp didi yâr
Varasın o güne eger kalur ise bu saña

5 İkide birde ögersin zülfüñüñ çok bildügin
Sihrden gayrı ne ta’lîm itdi ol câdû saña

6 Gözlerümden eyleme merdümlik it bir dem güzer
Bu iki âb-ı revân akmaz mı ey dil-cû saña

7 Götürüp cân meclisinde ayagı ol serv-i nâz
Didi ben devletle gitdüm Fehmiyâ yâ hû saña

8 Nâlişinden bülbül-i şûrîdenüñ ne assı çün
Bî-vefâlık ‘âdet olmış ey gül-i hod-rû saña

166 Nazîre-i Câmi’î

1 Gözlerüñ ‘âşıklar öldürmek idüpdür hû saña
Kim bilür dahı neler ögredür ol câdû saña

2 Bu gice ahşamlasañ ey meh-i nev didüm didi
Mâh-ı nev bedr olmadın ahşamlamaz yâ hû saña

3 Tîr-i gamzeñ cânuma kasd itdüginden iñlerem
‘Âkıbet kurbân olurın ey kemân-ebrû saña

4 Görmedüm bir zerre deñlü mihrüñi bu derd ile
Cân özenmekden hilâle döndi ey meh-rû saña

5 ‘Îd-ı vuslatda elin öpmek dilerdüm leblerin
Sundı aydur Câmi’î bir aylak olsun bu sana

167 Nazîre-i Cihânî

1 Dûstum cevr-i firâvân itmek imiş hû saña

Hey vefâsuz vaz geldüm yüri var yâ hû saña

2 Câm-ı zerrîn alsa ol meh sâ'id-i sîmînine
Bâde-nûş oldukça aydur germ olup yâ hû saña

3 Hışm-ı çeşmüñ hançerin tîz itme dil mecrûhına
Hayr u şerden söz mi dirler hey delikanlu saña

4 Ey sabâ tahrîk ile zülfinden umma fâyide
Lâf urup esme savurma kalmaz illâ bu saña

5 'Âlem-i ru'yâda gördüm didi bir sâhib-cemâl
Göresin olur Cihânî yâr hem-pehlû saña

168 Nazîre-i Mu'îdî

1 Yâr iken ey dil güzeller ok gibi togru saña
Yâ niçün egri bakar ol gözleri âhû saña

2 Hefte n'olsun ay olur göstermez ol meh-rû yüzin
Ey gözüm kan agla kim oldı harâm uyhu saña

3 Mâtem-i gamda ser-â-ser karaya boyandugum
Şol sebebdendür ki oldum bende-i Hindû saña

4 Sâkiyâ geh bâde mest eyler beni gâhî lebüñ
Vardı bir kez öpmege iki tolu yâ hû saña

5 Hatt-ı dil-ber geldügin gördüñ helâk olduñ göñül
Âh kim yüz tutdı nâ-geh bu kara kaygu saña

6 Dir imişsin beñzerem zülf-i nigâra bûy ile
Bilseñe miskînligüñ ey nâfe düşmez bû saña

7 Tolaşurken ol perî hûnuñ saçı zencîrine
Ey Mu'îdî kankı mecnûndur diyen uslû saña

169 Nazîre-i Rahmî

1 Kül idüp eczâmı yakmak oldı çün kim hû saña
Lutfuñ âbı sâkin itmezse begüm yâ hû saña

2 Kılca ben bîmârı bûy-ı zülf ile yâd itmedüñ
Ey sabâ ol sag esen dâyim kalursa bû saña

3 Sanma gül gibi güler yüz gösterür ey seg rakîb
Rîş-hand ider müdâm ol gözleri âhû saña

4 Şöyle bî-rahm oldı yâruñ lebleri ey teşne-dil
Mâ dimez oldum meded dirseñ bir içim su saña

5 Mest olup dîvâne olduñ Rahmiyâ mey isteme
Hürmet itmez çün bilürsin ol delükanlu saña

170 Nazîre-i Ferîdî

1 Müşterîdür mihr çün yüz vech ile meh-rû saña
Tañ degül olsa mülâzim her seher karşu saña

2 Gör ne rûşen bedrdür yüzüñ ki şâhı encümüñ
Çerh-i çârümden inüp her rûz ider tapu saña

3 Ahsen-i vech ile olduñ mülk-i hüsne pâdşâh
Lâzım oldı kim ola bende-nüvâzî hû saña

4 Lutfuñ ile yap ‘uşşâkuñ harâb olmış dilin
Çün açıldı mülk-i hüsn içre bu hoş kapu saña

5 Düzd-i bûy-ı mûy olup esüp savurma ey sabâ
Varubanı öñinesin kalur ise bu saña

6 Cennet-i kûyına varmaga komaz şeytân rakîb
Yöresine ugrama diyü yanar bânû saña

7 Yan yakıl imdi Ferîdî çün nasîhat tutmaduñ
Gey sakın ‘ışka ulaşma dimedi mi şu saña

171 Nazîre-i Tarîkî

1 Bûse virüp halka çün tîr urmag imiş hû saña
Merhabâ olsun ırakdan ey kemân-ebrû saña

2 Safha-i mâhı yazup sî pâre kılmışdur felek
Cevr ta'lîm itmek içün her gün ey meh-rû saña

3 İ'timâd idüp yile öykünme ol gün yüzlüye
Dûd-ı âhum oldısa ey meh siyeh-gîsû saña

4 Düşde görmege visâlin ey göñül ol dil-berüñ
Olmadın bir şeb müyesser olsa ol uyhu saña

5 Ne günâh itdüñ Tarîkî kim dahı haşr olmadın
Hatt-ı dil-berden sunıldı bir kara yazu saña

172 Nazîre-i Mihrî

1 Dûstum çün yüze gülmek eylemişsin hû saña
Yüri ey hercâyi var şimden girü yâ hû saña

2 Gel akıtma gözlerümüñ kanlu yaşın sevdügüm
Ocaguña su koyar hayr itmez âhir bu saña

3 Çeşmine cân virdüñ ey dil pendümi gûş itmedüñ
Gör nice sihr itdi âhir bu iki câdû saña

4 Öldürürse la'lüñ âb-ı hasret ile ger beni
Teşne cândur Hakk içün vir dir bir içim su saña

5 Zulmet-i gamda kodıysa seni yâruñ gam degül
Bulınur Mihrî cihândur yine bir meh-rû saña

173 Li-mürettibihi

1 'Işk u meşk itmez göñül ol gözleri âhû saña
Çîn-i zülfi bendidür var ise miskîn bu saña

2 'Âşık-ı âşüfteveş mihrüñle ser-gerdân olup

Her gice meh taña kalur ey hilâl-ebrû saña

3 Gördi dîdâr-ı şerîfüñ kılmayup bir dem karâr
Akdı bu göñlüm su gibi ey-kadi dil-cû saña

4 Çîn-i zülfinden dem urursın çün ey müşk-i Hıtâ
'Ömrüñ oldukça yeter 'âlemde miskîn bû saña

5 Şâhid-i mey varuñı harc itdürüp yakdı seni
Gör nice al itdi Nazmî ol delükanlu saña

174 Ve lehu

1 'Âşıkı cevr ile öldürmek olupdur hû saña
Hey ne zâlim yâr imişsin dûstum yâ hû saña

2 Leyli-i zülfüñle şol Mecnûn olan 'âşıklaruñ
İrmesün âhı sakın ey gözleri âhû saña

3 Çeşm-i ser-mestüñ şehâ bir demde biñ kan itdürür
Hey ne fettânlıklar ögretmişdür ol câdû saña

4 'Âşık-ı dîvâneler öldürmek imiş 'âdetüñ
Anuñ içün didiler cânâ delükanlu saña

5 La'lveş yok yirlere kan yutdurup bagruñ deler
Bûse virür Nazmiyâ ol dişleri lü'lü' saña

Nev'-i dîger

175 Ez-ân-ı Âhî

1 Hâ çeker yaşum beni turmaz bu deryâdan yaña
Seyre çıkmışdur meger dil-ber Kalatâ'dan yaña

2 Gözlerüm yaşı deñizler gibi oldı kandadur
Ol sanem seyr itmege gelmez mi deryâdan yaña

3 Ka’be hakkı ol Fireng oglanı kıblem olmasa
Kâfirem ger bir kadem bassam kilîsâdan yaña

4 Kandasın ey serv kim bâguñ gül ü nergisleri
Göz kulak tutmış durur sen serv-i bâlâdan yaña

5 İrmedin şâm-ı ecel Âhî nasîbüñ var iken
Vaktidür şimden girü ‘azm eyle Mevlâ’dan yaña

176 Nazîre-i Revânî

1 Rind iseñ meyli koma câm-ı musaffâdan yaña
‘Ârif iseñ götür ayagı Kalatâ’dan yaña

2 Mülk-i Rûm içre Frengistân’ı görmek isteyen
Seyre geçsün dâyimâ ol şehr-i ra’nâdan yaña

3 Şol Freng oglanların sûfî göreydüñ bir nazar
Göz açup bakmaz idüñ cennetde hûrâdan yaña

4 Bu felek anuñ mücellâ kasrıdur kim âftâb
Seyr içün revzen açupdur aña dünyâdan yaña

5 Sanuram oldı mukârin gökde pervîne hilâl
Keştiye binüp güzeller gitse deryâdan yaña

6 Dîn yagmasın ider kâfir-beçe mahbûblar
Sakınuñ varmañ müselmânlar kilîsâdan yaña

7 Hûr u gılmân ile pür oldı Revânî her taraf
Bakmaz içine giren Firdevs-i a’lâdan yaña

177 Nazîre-i Zâtî

1 Su gibi göñlüm akar sen serv-i ra’nâdan yaña
Tab’ı mâyildür anuñ ‘âlî temâşâdan yaña

2 Ey gözüm nûrı eger sen olmayayduñ bir nazar
Gözüm açup bakmaz idüm ben bu dünyâdan yaña

3 ‘Arz-ı dîdâr eyleseñ kûyuñda varmaz ey sanem
Sûfi mescidden yaña râhib kilîsâdan yaña

4 Bir ayak biñ erba’înüñ hâletin virmez mi gör
Geç ayak seyrine ey sûfî Kalatâ’dan yaña

5 Ey müneccim yâr zevrakda hilâl üstinde bedr
Görmek isterseñ eger gel seyre deryâdan yaña

6 Zâhidâ ben dil-bere meyl itmezin dirsin velî
Bir gözüñ bizde biri şûh-ı dil-ârâdan yaña

7 Dirdi ger Hassân göreydi hüsn-i ta’bîrüñ senüñ
Yok nazîrüñ Zâtiyâ eş’âr u inşâdan yaña

178 Nazîre-i Nihânî-i Müderris

1 Bir güzel gördüm bugün ben Ayasofyâ’dan yaña
San melekdür indi Hak emriyle dünyâdan yaña

2 Gözleri ok dikdi göz göre benümle ceng ider
Mâyil olur mest olan elbette gavgâdan yaña

3 Dilerem ber-dâr ola zülfine dildâruñ rakîb
Bakasın görem nezâketle Kalâtâ’dan yaña

4 San hilâl ile mukârîn oldı gökde âftâb
Keştiye binüp yüriye yâr deryâdan yaña

5 Yâr kûyı var iken olur mı dünyâda bugün
Zerre deñlü meyl idem Firdevs-i a’lâdan yaña

6 Ey Nihânî görmek isterseñ güzeller kânını
Gâh İstanbul’a gel git geh Kalâtâ’dan yaña

179 Nazîre-i Hˇâce Çelebi

1 Ey göñül yeltenme ol zülf-i semen-sâdan yaña

İremezsin başa yelme kurı sevdâdan yaña

2 Ber garîb ü mübtelâyam dil-rübâ ‘âlî-cenâb
Ger ölem kılmaz nazar ben zâr u şeydâdan yaña

3 Âh-ı şeb-gîrüm ola kim göñline te’sîr ide
Yâ Rab irgür nâlem ol dergâh-ı a’lâdan yaña

4 Dem-be-dem a’dâ ile seyr itme ey ârâm-ı cân
Rence buyur bir kadem gâhî ehibbâdan yaña

5 Ben ki zilletde hakîr ü müstmendem lutf idüp
Bir nazar kıl dûstum ben bî-ser ü pâdan yaña

6 Gülşen-i dilde hayâl-i kadd-i dil-ber var iken
Ölürüz baş egmezüz serv-i dil-ârâdan yaña

180 Nazîre-i Vechî

1 Hâ çeker yaşum beni her lahza sahrâdan yaña
Seyre çıkmışdur meger dil-ber Musallâ’dan yaña

2 Kandasın ey serv kim gülşende cüst ü cûy içün
Cûybâr oldı yaşum sen serv-i bâlâdan yaña

3 Yâ Pıñarbaşı durur yâ Tunca’dur yaşum benüm
Kim komaz meylin Edirne ile Bursâ’dan yaña

4 Seyr iden kişi Gelibolicek’üñ dil-berlerin
Bakmadı hergiz Sitanbul u Kalatâ’dan yaña

5 Ol sanem tasvîrini görürse kâfirler dahı
Varmaya hergiz müselmânlar kilîsâdan yaña

6 Mu’ciz-i ‘Îsâ lebüñde zâhir olaldan senüñ
Mürde cismüm gam yimez ‘âlemde ihyâdan yaña

7 Bahr-i gamda zevrak-ı vasl-ı nigârı Vechiyâ

Ben kenâra çekdügümce gitdi deryâdan yaña

181 Nazîre-i Me'âlî

1 Cân virürdüm gitmege ben dâr-ı 'ukbâdan yaña
Gelse ger dil-ber namâzuma musallâdan yaña

2 Eylemek diler Mesîhâ'ya o kâfirden gile
Âhum anuñçün gider çerh-i mu'allâdan yaña

3 Gül yüzüñ nergis görüp dimiş gözüm çıksun eger
Bakar isem andan özge rûy-ı zîbâdan yaña

4 Bir yaña Kevser konılsa bir tarafda câm-ı mey
Kevsere bakmaya sûfî gide sahbâdan yaña

5 Ey Me'âlî reşkden a'dâ olurdı hep helâk
Meyl gösterse eger dil-ber ehibbâdan yaña

182 Nazîre-i Ferruhî

1 Uçdı bu cân bülbüli ol verd-i zîbâdan yaña
Akdı göñlüm su gibi ol serv-i bâlâdan yaña

2 Sâkiyâ kaçduk safasından Sitanbul'uñ bugün
Kim güzeller gelsün içelüm Kalatâ'dan yaña

3 Zâhidâ dîdâr varken yüzüñe kimdür heves
Açıl eñseñ göreyin Firdevs-i a'lâdan yaña

4 Bahr-i eşkümden n'idem oldı muhâlif rûzgâr
Kim bu göñlüm zevrakın saldum bu deryâdan yaña

5 Ferruhî büt-hâneye gitmiş görinmez ol sanem
Tâli'üñdür gel günüñ togdı kilîsâdan yaña

183 Nazîre-i Fehmî-i Saruhanî

1 Düşdi göñlüm yine bir serv-i dil-ârâdan yaña
Seyr-i mecnûn isteyen gelsün temâşâdan yaña

2 Gün yüzüñ şevkiyle bir âh eyledüm ey mâh-rû
Döne döne raks urup çıkdı süreyyâdan yaña

3 Añma dirlik adını tek öldür ey kâfir beni
Gel dir iseñ dahı varmayam Mesîhâ'dan yaña

4 Ne belâ gelse gerekdür bilmezem kim başuma
Meyl ider göñlüm yine bir kadd-i bâlâdan yaña

5 Bir dahı olmaz müyesser gördi kim dîdâr-ı yâr
Akdı gitdi gözlerümüñ yaşı deryâdan yaña

6 Yollaruñ bekler yatur dîvâne gibi bu göñül
Bir nazar kılsañ nice_olurdı o şeydâdan yaña

7 Fehmiyâ şi'r-i şeker-bahşuñla toldı Mısr u Şâm
Tañ mıdur gitse Semerkand u Buhârâ'dan yaña

184 Nazîre-i Mu'îdî

1 Eşk-i çeşmüm akdı ol serv-i semensâdan yaña
Gitdi şeb-nem gibi mihr-i 'âlem-ârâdan yaña

2 Cân emânetdür baña gel saña teslîm ideyin
Kıl kadem-rence bu ben bîmâr u şeydâdan yaña

3 Ey sanem senden şikâyetler idüp yanmag içün
Dûd-ı âhum 'azm idüpdür göge 'Îsâ'dan yaña

4 Nev-bahâr-ı hüsnüñ eyyâmında kim dîvâneyem
Yil gibi gitsem 'aceb mi kûh u sahrâdan yaña

5 Ko Mu'îdî'yi ser-i kûyında yâruñ fârig ol
Zâhidâ var yüri sen Firdevs-i a'lâdan yaña

185 Nazîre-i Yahyâ

1 Cân revân oldı çü sen serv-i dil-ârâdan yaña

Sidre hakkı bakmayam cennetde Tûbâ’dan yaña

2 Görinen encüm degüldür hüsnüñ temâşâ kılmaga
Revzen açmışdur melekler dâr-ı dünyâdan yaña

3 Sen dür-i yek-dâneye keştî olur gûyâ sadef
‘Azm-i deryâ eyleyüp gitseñ Kalatâ’dan yaña

4 Yirlere geçdi hayâdan havf ile lerzân olup
Hışm ile bakduñ meger mihr-i mu’allâdan yaña

5 Cânib-i Hak’dan olurdı ey sanem aña nazar
Bir nazar kılsañ eger ‘âlemde Yahyâ’dan yaña

186 Nazîre-i Şerîfî-i Sînobî

1 Murg-ı dil pervâz ider kûy-ı dil-ârâdan yaña
‘Azm idüp uçmak diler cennât-ı me’vâdan yaña

2 Göreli bu şîve vü reftârı sende ey perî
Su gibi akdı göñül sen serv-i bâlâdan yaña

3 Küfr-i zülfüñ götrülüp görseydi îmân-ı ruhuñ
Varmaz idi gebr-i sad-sâle kilisâdan yaña

4 Görseñ ey zâhid anuñ bir kerre rûy u kaddini
Meyl ider miydüñ ‘aceb hûr ile Tûbâ’dan yaña

5 Eşk-i çeşmüm tutdı göñlüm şehrinüñ etrâfını
Seyr ide gelseñ n’ola bir kerre deryâdan yaña

6 İtmedi âhuñ Şerîfî kalb-i dildâra eser
Gerçi âh-ı eşk idüpdür seng-i hârâdan yaña

187 Li-müretibihi

1 Meyl ider dil her nigâr-ı hûb u ra’nâdan yaña
Tıfl mâyildür belî nakş-ı dil-ârâdan yaña

2 Behcet ile kûy-ı cânâna müşâbih olmagın
Cân virürler gitmege Firdevs-i a'lâdan yaña

3 Raksa girür şevkden seyr-i cemâlüñle senüñ
Mihr kim her gün gelür raksâna dünyâdan yaña

4 Ka'be kûyuñda saña kurbân olurlardı revân
Bir nazar kılsañ habîbüm ger ehibbâdan yaña

5 Nazmi'yi 'ışkuñla kim dîvâne itdüñ ey perî
Lutf idüp kılsañ nazar n'ola o şeydâdan yaña

188 Li-müretibihi

1 Meyl idersem n'ola her la'l-i şeker-hâdan yaña
Mü'minüñ elbette olur meyli halvâdan yaña

2 Baña kim kûyında dâyim 'arz-ı dîdâr ide yâr
Ölür isem bakmayam cennetde havrâdan yaña

3 Sen nigâruñ nakşı ile kim musavver olmaya
Kâfir olsun ey sanem varan kilisâdan yaña

4 Nice Mecnûn oldugum 'ışkuñla ey Leylâ-sıfat
Bir nazar kıl bilmek isterseñ bu şeydâdan yaña

5 Geçme İstanbul'dan isterseñ eger Nazmî huzûr
Geç safâ câmını çek sâfî Kalatâ'dan yaña

Nev'-i dîger

189 Ez-ân-ı Kasım Paşa

1 Cân revân oldı yaşumla kûy-ı cânândan yaña
Âferîn kim yüz suyıyla gitdi cân andan yaña

2 Ben nice cân kurtaram şol gamze-i hûn-rîzden
Kim çeker her lahza biñ hançer dil ü cândan yaña

3 Pîş-keş cân gönderürdüm lâyık olsam hizmete
Göñlümüñ tahtındaki lutf issi sultândan yaña

4 Eşk-i çeşmüm cûy oluban turmaz akar dûstum
Sen sanavber-kâmet ü serv-i hırâmândan yaña

5 Sen meleksin gey sakın uyma rakîbüñ sözine
Âdem'üñ hâlin bilürsin bakma şeytândan yaña

6 Tûtiyâ gibi kaparlar ey gözüm nûrı sabâ
Gerd-i râhuñdan iledürse Sıfâhân'dan yaña

7 Sâfiyâ dil-teşneyem yâruñ leb-i lâ'lin koyup
Varmazam susuz ölürsem âb-ı hayvândan yaña

190 Nazîre-i Hˇâce Çelebi

1 Gitdi nâlem birle göñlüm kûy-ı cânândan yaña
Veh ki ayruk gelmez ol ben zâr u hayrândan yaña

2 Tûtiyâ kılmaga lutf it yoluñ içün ey sabâ
Hâk-i pâyin alıgel bu çeşm-i giryândan yaña

3 Rûy-ı zerdüm yoluña hâk itdüm ey çâbük-süvâr
Sal ‘inân-ı ‘azmi ben zâr u perîşândan yaña

4 Çevre yanum eşk-i pür-hûn aldı kaldum arada
Dûstum ayduñ baña kim gideyüm kandan yaña

5 Hâk-i pâyüñe çiçekler sîm îsâr eylesün
Seyr kıl ey serv-kad sahn-ı gülistândan yaña

6 Bülbül-i dil-haste âhından ferâgat eyleme
Ey gül-i ra'nâ kulak tut âh u efgândan yaña

7 Hüsn-i gül bâkî degül var gûşmâl it ey sabâ
Rahm kılsun bülbül-i giryân u nâlândan yaña

191 Nazîre-i Feyzî

1 Göñlüm oldukça revâne kûy-ı cânândan yaña
‘Azm ider oldum bile anuñla cân andan yaña

2 Cân gezerken hasret-i la’liyle Âzerbâycân
Yâd idüp zülfini dil döndi Karaman’dan yaña

3 Tîg-ı çevgânı kimüñ başını tûb ide yine
Şeh-süvârum ‘izz ile ‘azm itdi meydândan yaña

4 Rûm’da bu kârbân-ı ‘ışk olup her dem katâr
Şevk-ı la’lüñle revân oldı Bedahşân’dan yaña

5 Tura Hâkânî mezârından diye sad âferîn
Feyziyâ eş’ârımuz ger vara Şirvân’dan yaña

192 Nazîre-i Zâtî

1 N’ola ger meyl eylesek ol mâh-ı tâbândan yaña
Göñlümüz rûşenlik ister mâh-tâb andan yaña

2 Yıldırım gibi iriş ey âh cânândan yaña
Hoşca tutsun varmag ister haste cân andan yaña

3 Ey sirişküm cüst ü cû it gör baña mâyil midür
Var akar su gibi ol serv-i hırâmândan yaña

4 Hey kıyâmet bir nazar göreydi ‘Îsâ la’lüñi
Mâyil olmazdı Sikender âb-ı hayvândan yaña

5 Başı hoşdur derdüñ ile bu dil-i bîmârumuñ
Ey tabîbüm meyli yok ölürse dermândan yaña

6 Bî-vefâlıkda getürdüñ yire çerhüñ arkasın
Pehlevânsın ihtilâf-ı ‘ahd ü peymândan yaña

7 Ayagı tozın gözine idinür sürme Kemâl

Kim iletse Zâtiyâ nazmuñ Sıfâhân'dan yaña

193 Ve lehu

1 Zülf-i sünbül vardugı bu hatt-ı cânândan yaña
Seyr ider göñli perîşândur gülistândan yaña

2 Tal'atüñ ayı gibi rûşen çerâgı var iken
Nice gözsüzdür bakan hurşîd-i tâbândan yaña

3 Gamzesi togru saña geldükçe karşu var göñül
Karşu varmak resmdür oldukça mihmândan yaña

4 Tıfla bakmañ diyü vâ'iz halka pend eyler velî
Bir gözi yirde idi bir gözi oglandan yaña

5 Künc-i vîrân idi bu Zâtî visâlüñ gencine
Bir kadem bassañ n'ola bu künc-i vîrândan yaña

194 Nazîre-i Sürûrî-i Müderris

1 Gül yüzi çün n'ola varsam kûy-ı cânândan yaña
Mevsim-i gülde varur bülbül gülistândan yaña

2 Âteş-i âhum görüp her şeb gelür pervâneler
Nitekim varur müsafir nâr-ı sûzândan yaña

3 N'ola her su kılsa her sû bahr-i eşküm cüst ü cû
Meyli her deryânuñ olur bahr-i 'ummândan yaña

4 Rûşen oldı dil açaldan gün yüzine gözlerüm
Revzen-i hâne gibi hurşîd-i rahşândan yaña

5 Ey dirîgâ gitdügince yâr ırag olmakdadur
Turmayup varmakdayam ben gerçi kim andan yaña

6 Gel zen-i dünyâya virme bu göñül tıflın sakın
'Ârif iseñ ko zeni meyl eyle oglandan yaña

7 Ey Sürûrî çekdi tîgın kasd ider agyâra yâr
Sanki şeh gitdi gazâya kâfiristândan yaña

195 Nazîre-i Selmân

1 Sîneden revzenler açdum kûy-ı cânândan yaña
Pertev-i ‘aks-i ruhı düşsün diyü cândan yaña

2 Başumuz üstinde yirüñ var idi ey gül-’izâr
Seyr idüp gelseñ kadem bassañ bu vîrândan yaña

3 Âteş-i ruhsâruña göñlüm nice meyl itmesün
Meyl ider pervânedür şem’-i şebistândan yaña

4 Zülf-i pür-çînüñ ki düşmiş ‘ârız u ruhsâruña
Gerçi kâfirdür velî meyl itmiş îmândan yaña

5 Açıla gül yire süre yüzini âb-ı revân
‘Arz-ı dîdâr eyleseñ gelseñ gülistândan yaña

6 Başını tûb eyleyüp ser-bâz olan gitmek gerek
Her kişi kim ‘azm ide ol nâ-müselmândan yaña

7 Haste-i pür-derd iken döndi cevânî şöyle bil
Şol gazel kim geldi bu üftâde Selmân’dan yaña

196 Li-mürettibihi

1 Cân n’ola meyl eylese ruhsâr-ı cânândan yaña
Bülbülüñ lâ-büd olur meyli gülistândan yaña

2 Bir elif kâmetlü nûn ebrûlı cânân kim gör e
Cân olur ol ân ‘ışk ile revân andan yaña

3 Câm ile cânâne kim meclisde ola leb-be-leb
İrişür ol şevkden sâfî safâ cândan yaña

4 Gözleri yaş ile tolup âh ider bî-ihtiyâr
Her kim eylerse nazar ben zâr u giryândan yaña

5 Tâze cân bulurdı Câmî Nazmiyâ nazmuñ senüñ
Vasf-ı yâr-ı la’l ile oldı Horâsân’dan yaña

197 Li-mürettibihi

1 N’ola dil-ber gelmese bu çeşm-i giryândan yaña
Kim perî meyl eylemez ‘âlemde insândan yaña

2 Bilmek isterseñ eger kim ‘ışk ile dîvâneñi
Ey perî-şân kıl nazar bu dil-perîşândan yaña

3 Cân bagışlarken eyâ Hızr-ı Mesîhâ-dem lebüñ
Mâyil olmayam ölürsem âb-ı hayvândan yaña

4 Bulmaya bir cevherî la’lüñ gibi bir cevheri
Varsa ey kân-ı safâ biñ kez Bedahşân’dan yaña

5 Hazz idüp Nazmî Nizâmî’nüñ revânı şâd olur
Her kaçan kim vara eş’âruñ Karaman’dan yaña

DER-BAHR-İ REMEL-İ MAHZËF
Taktî’eş: Fâ’ilâtün Fâ’ilâtün Fâ’ilât

198 Ez-ân-ı Çâkerî

1 Ey ruhuñ âyine-i lutf-ı Hudâ
V’ey saçuñ dil-bend ü la’lüñ cân-fezâ

2 Müşk-i hâlüñ nokta-i cîm-i cemâl
La’l-i nâbuñ derd ehline devâ

3 ‘Işk ‘uşşâka belâdur saklagıl
Ol belâdan sen rakîbi ey Hudâ

4 Nergisüñ şâhın elinden kapdı bâd
Kör elinden sehl ola kapmak ‘asâ

5 Tâlib isen Çâkerî’den olma dûr
Lem tecid ba’dî veliyyen mürşidâ

199 Nazîre-i Necâtî

1 Yâr ola sandum göñül virdüm saña
Ben baña itdüm dirîgâ ben baña

2 Didi gamzem oklarıyla nicesin
Nice gelürse didüm ey kaşı ya

3 Didi karşu tut dil-i bîmâruñı
Gamzeñ oklarına didüm hoş ola

4 İki gözsüz bakayın dünyâya ger
Hâk-i pâyüñ bilmez isem tûtiyâ

5 Gâh zülfüñ ser-keş olur geh hatuñ
Eksük olmaz her yañadan bir belâ

6 Dûstlardan yâd olupdur cân u dil
Olalı derd ü gamuña âşinâ

7 Kim durur dirseñ Necâtî dûstum
Bende-i muhlis muhibb-i bî-riyâ

200 Ve lehu

1 Göñlüme zülfüñ durur dâm-ı belâ
Cânuma çeşmüñ durur ‘ayn-ı ‘anâ

2 Ey gamet ender-dilem câyî girift
Der-cihân coz-û niyâbî nîk-câ

3 Ente mahbûbü’l-kulûbi’l-’ârifîn
Ente ma’şûkü’l-fu’âdi’l-asfiyâ

4 Cennet içre sidreveş Tûbâ kadüñ
Başdan ayaga görinür müntehâ

5 Ey hayâl-i mihr-i ruhsâr-ı mehet
V’ey cemâl-i cân-fezâyet dil-güşâ

6 Øâke ‘ayşî kâle sabrî yâ habîb
Øâ’e ‘ömrî mâte kalbî fi’l-hevâ

7 Âhum odından olur mûm âhenîn
Katı göñlüñe senüñ gelmez kaya

8 Derdmend ol ey Necâtî derdmend
Derdli olmayınca bulınmaz devâ

201 Nazîre-i Zâtî

1 Merhabâ ey bûy-ı zülf-i dil-rübâ
Kankı yiller esdi geldüñ bu yaña

2 Bu gice gel rûşen eyle bezmimüz
Şevkuñ olursa eger ey meh-likâ

3 Yollar öñmekde selâm olsun baña
Merhabâsuzlarda ‘ışk olsun saña

4 ‘Âşıka düşnâm iderken nâgehân
Yâra n’eylersin didüm didi du’â

5 Öykünelden hâk-i pây-i dil-bere
Çıkdı Zâtî gözlerümden tûtiyâ

202 Nazîre-i Kemâl-i Zerd

1 Ümmet-i ‘Îsâ vü Mûsâ kâletâ
Leyse beytü’l-’îşi misle Kalatâ

2 Topragı ‘anber-sirişt ü müşk-bûy
Suyı cân-bahş u hevâsı gam-zidâ

3 Varmayınca anda açılmaz göñül

Yokdur anuñ gibi menzil dilgüşâ

4 Cem durur tahtın götürmiş dîvler
Zevrak ile câm içe varan gedâ

5 Göñlini alan Kemâl'üñ bilürem
Ya Françesko durur yâ Bilgitâ (?)

203 Nazîre-i Sultân Cem
1 N'ola eylerseñ dil ü cânumda câ
Her biri yirüñdür ey bedr-i dücâ

2 Salınursa Tûbi-i kaddüñ eger
Bir kadem bizden yaña Tûbâlana

3 Öldürem didi kemendin âh kim
N'eyleyem ol bî-vefâ kılmaz vefâ

4 Yüzini gördükde vaslın iste kim
Nûra karşu müstecâb olur du'â

5 Hışm-ı çeşmüñden halâs olmaga Cem
Sâye-i zülfüñi eyler ilticâ

204 Nazîre-i Mesîhî
1 Ey yüzüñ âyîne-i 'âlem-nümâ
Hatt-ı la'lüñ âyet-i fîhi şifâ

2 Çünki İbrâhîm yapdı Ka'be'yi
Sen de göñlüm ka'besin yapsañ n'ola

3 Bu sarâyuñ şimdilik sensin begi
Biz şikâyet eylerüz senden saña

4 Dirhem-i eküm alursañ rehn ile
Hâk-i pâyüñ gözde tursun tûtiyâ

5 Ka’be-i kûyuñ tavâfı dem-be-dem
Hâci-i ‘uşşâkuña virür safâ

6 Yog ise vasluñ Mesîhî bendeñe
Göz ucıyla kıl ırakdan merhabâ

205 Nazîre-i Mehemmed Beg-i Defterî

1 İstedügüñ dâyimâ Hak’dan belâ
Ey göñül Tañrı belâ virsün saña

2 Yañılup vasl istesem incinme kim
Yaraşur kuldan hatâ şehden ‘atâ

3 Ka’be kapuñda rakîb-i kâfirüñ
Ne revâdur hâceti olmak revâ

4 Müdde’î Fir’avn ise âhum aña
Hem yed-i beyzâ görinür hem ‘asâ

5 Ey sanem yâ hû saña kim buncadan
Virmedüñ Tañrı selâmını baña

6 Ta’ne-i agyâr u düşnâm-ı rakîb
Baña olmışdur sezâ her nâ-sezâ

7 Ehle sehl olur virüp almak selâm
Dûstum ehlen ve sehlen merhabâ

8 Bir turunc olur elinde âftâb
Geyse ol gül yüzlü nârencî kabâ

9 Ne günâh itmiş ayaguñ tozına
Ki_istenüp bulınmaz oldı kîmyâ

206 Nazîre-i Mu’îdî

1 Bu hümâyûn turre midür yâ hümâ
Sâye salsa pâdşâh olur gedâ

2 Dâl-i devletdür bu kâkül ‘âşıka
Râ-yı rahmetdür ol ebrû-yı dü-tâ

3 Sen bize bîgâneveş deprenme kim
Olmışuz rûz-ı ezelde âşinâ

4 Bu kad-i bâlâ vü ol zülf-i siyeh
Câna olmışdur belâ üzre belâ

5 Hâk-i pâyüñ gibi cevher var iken
Zerrece gözüme girmez tûtiyâ

6 Serv-i nâzumdan virüp togru haber
Göñlümi gül gibi açduñ ey sabâ

7 N’ola rahm itseñ Mu’îdî bendeñe
Çokdan ol bîçâre ‘âşıkdur saña

207 Nazîre-i Me’âlî

1 Kaddüñe öykündügiçün ser-verâ
Servi her dem silküben sarsar sabâ

2 Bini sarmışsın düşüñde didi dûst
Hûb söyler sarmışam hem vâkı’â

3 Şa’şa’a sanma görinen kim güneş
El uzadup saña eyler merhabâ

4 Aña şâdam kim gamuñı çekmege
Bendeñe lâyık görürsin ser-verâ

5 Ey Me’âlî zâhid-i huşkî yarın
Bûriyâ gibi yakısar bu riyâ

208 Nazîre-i Nasîbî

1 Harf-i çeşm ü zülf ü kadd-i Mustafâ

‘Aşıkuñ katline eylerler salâ

2 Sâkiyâ irdi zemistân mey getür
Kış güninde hûb olur kalb-i şitâ

3 Ser-verâ kaddüñ kıyâm itse kaçan
İrgürür başına ‘uşşâkuñ belâ

4 Boynuma zülfüñ kemend atmak diler
Her ne emrüñ var ise sal boynuma

5 Ben didüm zülfüñ ruhuñ üzre nedür
Didi kim genc üzre olur ejdehâ

6 Bûstân-ı dehr içinde ser-verâ
Ser-firâz itsün seni dâyim Hudâ

7 Derd-i fürkatle Nasîbî ölmedin
Olmag ister vasluñ ile âşinâ

209 Nazîre-i Cebrî

1 Çeşmüme oldı gubâr-ı hâk-i pâyüñ tûtiyâ
Hayr-makdem ey perî ehlen ve sehlen merhabâ

2 Âyet-i Nûr oldı alnuñ kaşlaruñdur besmele
Sûre-i ve’l-leyl’dür zülfüñ cemâlüñ ve’d-duhâ

3 Pâdşâhum lutf kıl ‘afv eyle merdüm-zâdesin
Sehv ile didüm Hıtâ zülfeynüñe kıldum hatâ

4 Mâ-hazar derd-i derûnum şimdi takrîr eyledüm
Göz yaşıyla kapuña ‘arz ola bâkî mâ-cerâ

5 Âh kim zülfüñ belâ kaddüñ belâ çeşmüñ belâ
Cebri oldı cebr ile bunca belâya mübtelâ

210 Nazîre-i Hadîdî

1 Çeşm-i câdûñı havâle_itdüñ baña
N’eyledüm n’itdüm eyâ meh-rû saña

2 Hâk-i râhuñ cüst ü cû eyler gözüm
Leyse li’l-insânî illâ mâ-sa’â

3 Dergeh-i dildârda diñlenme ki
Sen cihânda yiler oñmazsın sabâ

4 İşiginde rûyum olup dem-be-dem
Sâyil-i eşküm geyer gül-gûn kabâ

5 Yâr u agyâruñ Hadîdî göñli bir
Kankı taş katısa ur başuñ aña

211 Nazîre-i Zihnî

1 Gâh dilde eyle vü geh gözde câ
İkisi de yirüñ ey bedr-i dücâ

2 Ayrılaldan ruhlarından gözlerüm
Oldı bir birinden ey dil-ber cüdâ

3 Didüm iñen bî-vefâsın dûstum
Didi kimse ‘ömrden bulmaz vefâ

4 Öldürem dirdüñ beni öldürmedüñ
İtmedüñ ‘ahde vefâ itdüñ cefâ

5 Kadd-i bâlâñuñ belâsın çekmege
Olmaya Zihnî gibi bir mübtelâ

212 Nazîre-i Fakîrî

1 Hızr olup baña o la’l-i cân-fezâ
Keyfe yuhyi’l-arda ba’de mevtihâ

2 N’olısar hâlüm Muhammed ümmeti
Baña rahm itmez habîbüm Mustafâ

3 Vasl olaldan yâr ile ey gam seni
Görmedüm ehlen ve sehlen merhabâ

4 Bu dil ü dîdem arasında benüm
Kanda ise eksük olmaz mâ-cerâ

5 Ey Fakîrî itdi rûşen gözlerüm
Tûtiyâ-yı hâk-i pây-i dil-rübâ

213 Nazîre-i Muhlis

1 Merhabâ ey hâk-i pâyi tûtiyâ
Gözümüz basup safâ geldüñ safâ

2 Sen melek-sîmâyı ben üftâdeye
Yirde virdi gökde isterken Hudâ

3 Eşk-i çeşmüm bahre dönmişdür benüm
Olalı sen dürr-i pâke âşinâ

4 Kanımuz içmekde sahhâ çeşmüñe
Haste-dillerde selâm olsun baña

5 Baña kim ‘âşık geçermiş dir iseñ
Bende-i Muhlis muhibb-i bî-riyâ

214 Li-mürettibihi

1 Bî-vefâdur çünki dünyâ bî-vefâ
Eyleme meyl ü mahabet hîç aña

2 Her ne gelse kendüye Hak'dan bilür
Şol kişide ki_ola teslîm ü rızâ

3 Pâydâr olmayıcak mülk-i cihân
Eyle tut olduñ cihâna pâdşâ

4 Pâdşâh ile gedânuñ farkı ne

Başına sultân olur çün kim gedâ

5 Pîre-zen dünyâya kim pür-mekrdür
Merd iseñ meyl itme hergiz Nazmiyâ

215 Li-mürettibihi

1 Dil-rübâlar içre olmaz dil-berâ
Hüsn ile bir saña beñzer dil-rübâ

2 Hey kıyâmet kim döyer bu hasrete
Ki_olmaya hicrâna had vâ hasretâ

3 Bilse derdüm rahm iderdi baña yâr
Kim aña hâlüm benüm yâ Rab aña

4 Yâr olurdı tâli’üm bahtum sa’îd
Kılsa ol meh-rû baña mihr ü vefâ

5 Em dilerseñ haste cânuña eger
La’l-i cânândan sor anı Nazmiyâ

216 Li-mürettibihi

1 Tâli’üñ sa’d ola ‘âlemde dilâ
Hem-dem olursa eger ol meh saña

2 Kim durur kim var ki ‘ömrüm sihr ile
Turre-i tarrâruña hem-ser ola

3 Kâkülüñe var ise vâlih durur
Kim hevâdâruñ durur mâhum hümâ

4 Var dilâ emsem dile derdüñe kim
La’l-i dildâr olur ol derde devâ

5 Mahrem olur mül müdâm ehl-i dile
Hem-dem ol gel var dilâ her dem aña

217 Li-mürettibihi

1 Dûstum ‘ışkuñ senüñ müşkil belâ
Düşmenüm olmasun aña mübtelâ

2 Ayda yılda görmezem bir gün senüñ
Zerre deñlü mihrüñi ey mâh-likâ

3 Derdüñ ile kanlu yaşı çeşmümüñ
Oldı derdâ bir oñılmaz mâ-cerâ

4 Anı kim zâr eyleye nerrâd-ı gam
Vay aña bu devr içinde vay aña

5 Nazmiyâ derd ü gam ile kimseler
Olmasun yâr u diyârından cüdâ

DER-BAHR-İ REMEL-İ MAHBËN
Taktî’eş: Fe’ilâtün Fe’ilâtün Fe’ilâtün Fe’ilât

218 Ez-ân-ı Sultân Cem

1 Hey ne bî-dîn imiş ol çeşm-i siyâhuñ sanemâ
Kasd-ı cân u dil ider her nefes ey mâh-likâ

2 Her ne câna kim atar gamzelerüñ tîr-i belâ
Cümlesin râst atar eylemeyüp hîç hatâ

3 ‘Işkuñuñ yolına cân virene ey şâh-ı cihân
Ne revâdur ki hemîşe kılasın cevr ü cefâ

4 Mülk-i ‘âlem benüm olursa tapuñsuz n’iderem
Ka’be yüzüñ hakiçün dil bulımaz anda safâ

5 Âh kim haste olupdur dil ü cân derdüñ ile
Kimse dermân idemez ger lebüñ itmezse devâ

6 Şâd olmadı göñül ‘ışkuñ elinden n’ideyin

Kılmaduñ baña terahhum sanemâ âh baña

7 Yâr yolında gel ey Cem dil ü cân terkini kıl
N'ola bu yolda kılursañ bu kadar nesne fidâ

219 Ve lehu

1 Saña ne gam ki benüm gibi durur cümle saña
Gam bañadur ki senüñ gibi degül kimse baña

2 Sinime ugrayıcak n'ola sögüp geçse nigâr
Ki melek dahı kılur kabr-i garîb üzre du'a

3 Hod bilürsin ki perîler yiri vîrâne olur
Bir nefes gitme göñülden çü perîsin sanemâ

4 Tınmadı la'li tabîbi lebin emsem diyicek
Didi hâlî ki açılmadı dahı dâr-ı şifâ

5 Bûse añdum ben umardum ki lebi diye ne'am
Kâmet ü zülfini 'arz eyledi güldi didi lâ

6 Ey sanem üstüñe yaprak gibi ditrer çü göñül
Düşse her lahzada sen servüñ ayagına n'ola

7 Rişte-i cân-ı Cem'i bükdi mahabbet eli kim
Nâzdan tâ dike ol kadd-i hırâmâna kabâ

220 Nazîre-i Kemâl Paşa-zâde

1 Oldı sevdâ-zede zülfüñ gamıla müşk-i Hıtâ
Gör nice bagrını hûn itdi anuñ bu sevdâ

2 Zülfüñüñ her kılını bir dil elinde görürin
Kimden oldı 'acabâ Hind iline bu yagmâ

3 Çîn-i zülfüñe senüñ nice dege miskîn dil
Zülfüñüñ bir kılına degmez iken Çîn ü Hıtâ

4 Gice uyhuda görür dil ki kocar ince bilüñ
Düşde mû gördi yine çekse gerek renc ü belâ

5 Hîç bârik-nazar ol ince bilüñden seçemez
Mûy-ı gîsûñı ki oldı saña ol hem-bâlâ

221 Nazîre-i Lâmi'î

1 Dem-be-dem cân u göñül iñlese ney gibi revâ
Kim ki sen serve göñül virse olur ehl-i hevâ

2 Kimse bilmezdi gelüp kendü gibi kûyuña hîç
İtmeseydi saçuñuñ bûyı nesîmi rüsvâ

3 Hûn-bahâmı dudagından diledüm çeşmi didi
'Âşıkuñ hûnı hederdür ve aleyhi'l-fetvâ

4 İçmezüz şerbetüñi eyleme gel rence-kadem
Terk-i cândur çü tabîbâ maraz-ı 'ışka şifâ

5 'Azm-i bustânı ko ben bülbüle yâr ol ey dil
Gör ki 'âlemde ne resm ile olur berg ü nevâ

6 Sabra döndi dehenüm hecr-i lebüñ savmı ile
Gerçi dirler ki koruk sabr ile olur helvâ

7 Lâmi'î anuñ içün 'akl u dili eyledi terk
Râh-ı 'ışkuñda aña itmeseler tâ igvâ

222 Nazîre-i Şehdî

1 Dûstlık böyle mi_olur ki_eyleyesin cevr ü cefâ
Seni cândan sevene itmeyesin mihr ü vefâ

2 Hızrveş zinde olup istemeye âb-ı hayât
Tudagından irişürse dil-i bîmâra şifâ

3 Ey göñül hâlüñi 'arz it ola kim rahm ide yâr
Ki saña ide vefâ irişe pâyâna cefâ

4 Avlayup bir güzeli sohbet-i hâs eyleyügör
Hûblarla kişi hoşdur ki süre zevk u safâ

5 Şehdi'nüñ cürmi güzel sevmek ü mey içmek imiş
Gafera'llâhu hatî'âtihi cem'en ve 'afâ

223 Nazîre-i Nasûhî

1 Göreli hurşîd-i ruhsâruñ senüñ ey meh-likâ
Gösterür nergis-i mestâneleri 'ayn-ı vefâ

2 Seyr iderken bâg içinde kâmetüñ reftârını
Gördi ey şeh bende oldı serv-i âzâde saña

3 Bülbül-i şûrîdeveş nâlişler eyler murg-ı dil
Ravza-i kûyuñda gül yüzüñe karşu dil-berâ

4 Nice bir cevrüñ çeküp her dem olam gam-gîn ü zâr
Sen dün ü gün süresin agyâr ile zevk u safâ

5 Dün tabîbe derdümi sordum didi ey derdmend
La'l-i cânân emseminden özge yok saña devâ

6 Em buyur cânâ lebüñden çün senüñ bîmâruñam
Şerbet-i la'lüñ gibi olmaz baña şehd-i şifâ

7 Cevrüñ ile bu Nasûhî mübtelâya ölmedin
Kılmaduñ bir gün vefâ ey pür-belâ vü pür-cefâ

224 Nazîre-i Şâmî

1 İtdügince dile ol şûh-ı cefâ-pîşe cefâ
Gösterür nergis-i mestâneleri 'ayn-ı vefâ

2 Ugradugınca açar zülf-i girih-gîrini bâd
Yaraşur bâd-ı sabâya dir isem nâfe-güşâ

3 Hâl-i Hindûsı meger emr-i hatından kaçdı

Ki turup sihr ile başın çevürür zülf-i dü-tâ

4 Sevinür dil yine ‘ışk ile za’îf oldugına
Ol tabîb-i dil ü cân tâ ki_ide derdine devâ

5 Şâmi cân virse hevâ-yı hat-ı müşkînüñ ile
‘Anber-âmiz olusar hâk-i mezârında giyâ

225 Nazîre-i Resmî

1 Dûstum her ne kadar kılur iseñ cevr ü cefâ
Yegdür andan baña kim eyleyesin mihr ü vefâ

2 Nice kim sa’y-i belîg eyledüm ey dûst dirîg
Vasluñ olmadı müyesser n’ideyin âh baña

3 Gül yüzüñ reşk ile kızardı hayâdan nitekim
Gördi kaddüñ utanup serv-i sehî oldı dü-tâ

4 Yakdı dil lâle-ruhuñ şevk ile ey gülşen-i cân
Lâ-cerem gonçe-lebüñ yâdına çâk itdi kabâ

5 Cân meşâmmını yine kıldı mu’attar nefesi
‘Anberîn zülfüñe ugradı meger bâd-ı sabâ

6 Kıl terahhum nazarın Resmi-i üftâdeye kim
Sen degül cevri cihân dahı kılur aña şehâ

226 Nazîre-i Revânî

1 Âfet-i devr-i zamân olmaga ol mâh-likâ
Geydi pervîn misâli benek altunlu kabâ

2 Fitne-i devr-i kamer hâl-i ruh-ı dil-berdür
Kadd-i bâlâsı ile zülfi belâ üzre belâ

3 Gün bigi câme-i zerbeft ile hizmetde idi
Güzelüm mâh-ı nev olmasayıdı yiñi kabâ

4 Hiç güzellerde mahabbetden eser görünmez
Kanı bir kimse ki vardur diye beglerde vefâ

5 Zülf ü çeşmi ile kaddin göreli cânânuñ
Dil ü cân ile Revânî iderin aña du'â

227 Nazîre-i Münîr

1 İrdi beñzer meger ol zülf-i perîşâna sabâ
Ki düşer taglara dîvâne gibi bî-ser ü pâ

2 Şol ki baş koşmadı zülf-i siyeh-i yâra göñül
Ne bilür kim nedür âşüftelere bâd-ı hevâ

3 Dest-gîr olsa ben üftâdeñe demdür keremüñ
Pâymâl itmedin iñen beni şol zülf-i dü-tâ

4 Nice bir derhem ider baña mahalleñde rakîb
İt otı birle kim olmaz çü bulur rızk geda

5 Yâ Rab ol gonçe-lebi göre mi bir dahı Münîr
Esmedin gülşenine 'ömrümüzüñ bâd-ı fenâ

228 Nazîre-i Usûlî

1 Gerçi zencîr-i ser-i zülfüñe çokdur şeydâ
Lîk göñlüm gibi yok vâdi-i gamda tenhâ

2 Yine dîvâneligüm tutdı görüñ şeydâlar
Zülfi zencîrini depretdi gibi bâd-ı sabâ

3 Turmadın leşker-i gam bu dil-i vîrâna gelür
Bilmezem kanda karâr eyleye bu deñlü belâ

4 Künc-i mihnetde yatur ölmelü bir haşteyem âh
Bu belâlarla eger kalur isem vây baña

5 Kaldı hecr ile cehennemde Usûlî miskîn
Cennet-i vasla eger irmez ise vâveylâ

229 Nazîre-i Cebrî

1 Senüñ bu zülf-i pür-çînüñ getürdi başuma sevdâ
İdüpdür çeşm-i hûn-rîzüñ beni ‘âlemlere rüsvâ

2 Seni feryâd u âhumdur kılan çün mihrveş meşhûr
Beni gonçe dehânuñdur iden bülbül gibi şeydâ

3 Görelden tîr-i müjgânuñ olur göñlüm gözüm pür-hûn
‘Aceb budur ki kan oldı azâde olmayan gavgâ

4 Habîbüm çeşmüñüñ gevheri ile fikr-i dendânuñ
Döker dürler dem-â-dem gözlerüm yaşı olur deryâ

5 Görelden Cebriyâ kaddin düşüdür cânuña âfet
Koparur başuma her dem kıyâmet şol kad-i bâlâ

230 Ve lehu Eyzen

1 Belâ dirsem görüp kaddüñ sözümde togruyam cânâ
Belâlu başuma her dem belâdur şu kad-i bâlâ

2 Gören şem’-i şeb-efrûzuñ hayâl-i perr ü bâl eyler
Per ü bâlin yakar pervâneveş hergiz yimez pervâ

3 Dehânuñ mîmdür ‘aynum hilâl-ebrûlaruñ çün nûn
Elif kaddüñe zülfün ile dimez hîç kimesne lâ

4 Senüñ ya kaşlaruñ kasd eyleyüp kanına ‘uşşâkuñ
Hadeng-i gamze-i hûn-rîzüñ eyler dem-be-dem gavgâ

5 Hayâl-i zülf-i pür-çînüñ kılur çün ârzû göñlüm
Nice ince hayâl itmiş alur Cebrî’yi bu sevdâ

231 Nazîre-i Derûnî

1 Sîb akıtmış kahkaha-i kebk-i fezâ
Kim döker kanını ser-pençe-i şâhîn-i kazâ

2 Pertev-i mihr-i ruhuñ manzar-ı erbâb-ı nazar
Cur’a-i câm-ı lebüñ kâm-ı dil-i ehl-i safâ

3 Germ olup meş’ale-i mâh[ın]a şem’ dil uzadur
Diyemez lîk çerâg-ı ruhuña çûn ü çirâ

4 Geh cefâ eyler iseñ gâh vefâ eyle begüm
Yaraşur hûb olana gâh cefâ gâh vefâ

5 Ey Derûnî yüri var itme temennâ-yı visâl
Ne kadar mümkin ise olmaz o makbûl-i du’â

232 Nazîre-i Latîfî-i Kastamonî

1 Hâk-i kûyuñ komayup zîr-i kademde sanemâ
Gözlerümde müjeler yirini itdüm aña câ

2 Ten hisârında dili virmedük âsânlıg ile
Lîk darbî anı gamzeñ kılıcile_aldı şehâ

3 İşigüñden gelür ü Ka’be selâmın getürür
Ayagı tozı ile geldi henûz peyk-i sabâ

4 İşidüp nâlemi rahm eylemez iseñ göresin
Bâd-ı âhum reh-i kûyuñda ne tozlar koparur

5 Ey Latîfî vireli ol dişi lü’lü’ye göñül
Devr elinden acılar çekmede oldum deryâ

233 Nazîre-i Muhibbî

1 La’l-i lebüñe ger dir isem n’ola Mesîhâ
Bir gamze ile öldürüp eyler yine ihyâ

2 Ugradı meger bâd-ı sabâ zülfine yâruñ
Pür itdi dimâgını dilüñ ‘anber-i sârâ

3 Sultân olalı şehr-i dile gamze-i mestüñ
Tatar-sıfat mülk-i dili eyledi yagma

4 Leylâ saçına çünki dolaşdı dil-i Mecnûn
Dîvâne gibi olsa ne tañ vâlih ü şeydâ

5 ‘Aks-i lebüñi gördi Muhibbî yaşum içre
Sandı ki şafakdan meh-i nev eyledi peydâ

234 Nazîre-i Me’âlî

1 Nergisüñ körligine kör gözine bâd-ı sabâ
Tûtiyâ içün izüñ tozını irgürdi baña

2 Ser-i kûyuñda bir âh eyledüm ey dûst bugün
Anı görüp süpüri aldı gidivirdi sabâ

3 ‘Âşıkı cigerine ugrasun ol yâruñ okı
Ki yiler kendü hevâsında vü gelmez okıya

4 Göreyin sünbüli çengel çiçegi olsun kim
Öykünürmiş saçuña kılmayuban kılca hayâ

5 Ey Me’âlî şeker ü şehde ne meyl eylersin
Olmış iken leb-i cân-perveri hâzır halvâ

235 Nazîre-i Sürûrî-i Müderris

1 Olalı senden eyâ gamzesi hûn-rîz cüdâ
Mûnis oldı dil ü câna gam u derd ile belâ

2 Korkaram işigüñe varmaga sinüñ ki rakîb
Seg-i bed-hû durur ey dûst dil-âzâr-ı gedâ

3 Hatt-ı yârı yazıcak misk-i Hıtâdur dirsin
Bir hatı yazmada ey dil hiçe bir bunca hatâ

4 Nicesi derd ile feryâd u figân eyleyeyüm
Baña düşmen gibi idersin eyâ dûst cefâ

5 Ger Sürûrî yaza ayrulıguñuñ kıssasını

Dil cüdâ nâle ider hâme cüdâ nâme cüdâ

236 Nazîre-i Hasbî

1 Buldı çün çîn-i saçuñda seherî bâd-ı sabâ
Bu hevâ ile hevâ toldı yine müşk-i Hıtâ

2 Fikr-i zülf ü dehen ü kâmet ü ruhsâruñ ile
Dilde gam dîdede nem cânda elem başda hevâ

3 Künc-i hecrüñde niçün hasteveş ey ‘Îsâ-dem
Ben susuz cânı virem la’l-i lebüñ dimeye mâ

4 Gel berü iki sözüm var saña bir bir diyeyüm
Kılma ‘uşşâka cefâ eyleme agyâra vefâ

5 Leb ü dendânuñ ile kaddüñe Hasbî kul olup
Geldi âzâde iken başına biñ dürlü belâ

237 Nazîre-i Yahyâ

1 Murg-ı dil uçalı sen serv-i dil-ârâya şehâ
‘Âlem içre gözüme çöpçe görinmez Tûbâ

2 Pür ider deyr-i dili nakş-ı nigâr ile kamu
Kim ki sûret vire âyîne-i ‘ışka sanemâ

3 Âh kim mâni’ olur katlüme her demde benüm
Dakılup yanuña yan basalı şemşîr-i belâ

4 Gösterür ka’be-i kuyuñ tarafın müjgânum
Sanasın oldı benüm iki gözüm kıble-nümâ

5 Yalvarup yâra devâ kıl dil-i bîmâra didüm
Ol tabîb-i dil ü cân lutf ile didi hoş ola

6 Müjeler kaşı yayına dakınmış zıhlar
Aña biñ cân ile kurban olayın ey Yahyâ

238 Ve lehu

1 ‘Aklum almakdan ise cânumı al didüm aña
Ol perî güldi didi ‘akluñ alan cânuñ ala

2 Komadı ‘âlemi göñlüm gibi seyr eylemege
Beñzer ayak bagıdur silsile-i ‘ışk baña

3 Ka’be-i kûyuñı gözler gözümüz leyl ü nehâr
Oldı her kirpügümüz ‘aynı ile kıble-nümâ

4 ‘Âşık olan kişiler .bâb-ı ‘ademden geçmez
Kâmeti olmayıcak çerh-i felek gibi dü-tâ

5 Var durur bu gice derd ehli ile sohbetimüz
Eyle ey mutrib-i câm zümre-i ‘uşşâka salâ

6 Âteş-i ‘ışkı gülistân-ı cinâna virmez
‘Âlem-i mihr ü mahabbetde olan ey Yahyâ

239 Li-mürettibihi

1 Kıl hidâyet kim olam râhrev-i râh-ı hüdâ
Ben kuluñ koma dalâletde meded yâ Mevlâ

2 Vay eger şöyle dalâletde geçerse ‘ömrüm
Hak’dan irmezse hidâyet ebedî vây baña

3 Vây ben müznibe ben yüzi kara ‘âsîye
Ki günüm zünb ile ‘isyânda geçer subh u mesâ

4 Yâ İlâhî yüce dergâhuña her kim tuta yüz
Keremüñden anı mahrûm idesin sen hâşâ

5 Koma yâ Rabb dalâletde bu Nazmî kuluñı
Bir ‘inâyet kıl o ‘âsîye hidâyet kıl aña

240 Ve lehu

1 Lutf idüp eyler iken gayrla mihr ü vefâ

Hây efendim nice bir ben kuluña cevr ü cefâ

2 Nice bir agladasın hasret ü derd ile beni
‘Âşıkuñ gözi yaşı sanma ki hayr ide saña

3 Varma âdem diyü her ehrimenüñ odasına
Olma hercâyi güneş gibi gel ey mâh-likâ

4 Kûyuñ içre ölen itüñe dahı çıh dimedüñ
Bizi niçün görecek gözi hasûduñ yog ola

5 Hayf idüp zulm ile Nazmî kuluñı öldüricek
Dem ola diyesin ay şâh añup hayf aña

241 Ve lehu

1 Gözüñ üstinde kaşuñ var dimedi kimse saña
Yâ niçün gitmez elüñden güzelüm ok ile ya

2 Bir içim su diledüm çeşme-i la’linden anuñ
Baña biñ hışm ile bir tîg içürüp didi ki mâ

3 Zülfüñi ‘ârızuñ üzre göricek göz yaşanup
Yüzine ebri tutup eyledi ey mâh hayâ

4 Leyli-i zülfüñe Mecnûn gibi âşüfte varur
Düşüben taglara yiler bu hevâ ile sabâ

5 Her nefes ney gibi ‘ışkuñ bizi nâlân eyler
Niye iltür gör e ‘uşşâkı nigârâ bu hevâ

6 Her biri berg ü nevâdan n’ola olursa berî
Sen nigâruñ gamı ‘uşşâka yiter berg ü nevâ

7 Derd-i ‘ışka idemez şerbet ile kimse ‘ilâc
Şehd-i la’lüñle bulur Nazmi-i dil-haste şifâ

Nev'-i dîger

242 Ez-ân-ı Necâtî

1 Eser itmez n'idelüm âh-ı sehergâh saña
Meger insâf vire dûstum Allâh saña

2 N'idelüm dehr sunarsa saña şerbet baña zehr
Bu cihân böyle olur gâh baña gâh saña

3 Hoş olur sohbet-i mey gicede meh-tâb olıcak
Nûr saç meclise gel kim dimişüz mâh saña

4 Levh-i çihremde okumaga hikâyât-ı gamı
Giceler subha degin şem' tutar âh saña

5 Göz yaşı encümini reh-ber idinmezse eger
Şeb-i gamda iremez 'âşık-ı güm-râh saña

6 Ey Necâtî taş isen la'l ide hurşîd gibi
Bir nazar eyler ise himmet ile şâh saña

243 Nazîre-i Kemâl Paşa-zâde

1 Taşlara kâr kılur itmez eser âh saña
Ne demürden yürek itmiş begüm Allâh saña

2 Gussa-i zülf-i siyâhuñ gibi yok cevrüñe had
Kaçan insâf virür bilmezem Allâh saña

3 Serv-kaddüñi kenâra getürince yaşum
Ara yirde yorılur vara gele âh saña

4 Başın egdügi budur karşuña ey ka'be-i hüsn
Göricek gün yüzüñi secde ider mâh saña

5 Kûyuñ etrâfını tutdı deñize döndi yaşum
Acıdugum bu ki kalmadı güzergâh saña

6 Gizlenür karşu bize nâz ider oldı sâyeñ
Hûyuñ ögrendi şehâ olalı hem-râh saña

7 Nerd-i ‘ışkuñda göñül gâh ütüzür gâh üter
‘Âlemüñ hâli budur gâh baña gâh saña

244 Nazîre-i Mihrî

1 Nice feryâda vara nâlelerüm âh saña
Nice bir ‘arz ideyüm hâlümi her gâh saña

2 İşidüp bülbül-i şeydâ meger âh-ı seherüm
Çagırup derd ile dir âh beni vâh saña

3 Hüsn ser-mâyesi elden gidicek bir gün ola
Bildüre itdügüñi sevdügüm Allâh saña

4 Gün gibi burc-ı şeref üzre tulû itdügiçün
Giceler subha degin taña kalur mâh saña

5 Hâk ider gayret odı çü dil-i miskîni yakup
Bile yanuñda rakîb olalı hem-râh saña

6 Nice sengîn-dil imişsin ki eser itmedi hîç
‘Âşık-ı şûridenüñ âhı sehergâh saña

7 Nev-cevân itdi Züleyhâ gibi ey Mihri seni
Kılalı lutf ile Yûsuf nazarın şâh saña

245 Nazîre-i Kadirî

1 Giceler subha degin şevkümi ey mâh saña
Gün gibi rûşen ider meş’ale-i âh saña

2 Tutuşup yanar idüñ odlara pervâne gibi
Söylesem derdümi ey murg-ı sehergâh saña

3 Dil-berâ zülf ü lebüñ yâdına bir hırka ile
Baña bir lokma yiter mansıb ile câh saña

4 Sâlik-i râh-ı ‘adem ol koma göñlüñde vücûd
Tâ hayâl-i leb-i cânân ola hem-râh saña

5 Kâdirî gam yime kim bir gün ola topraguñı
Kîmyâ ide kılup bir nazar ol şâh saña

246 Nazîre-i Revânî

1 Mülk-i gam içre göñül çün didiler şâh saña
Nevbet-i şâhi yiter âh-ı sehergâh saña

2 Gice gelmeyecegin meclise ey dil bilürüz
Hele var gör ki ne yüzden togar ol mâh saña

3 Cevr ile ‘âşıkuñuñ çünki tamâm itdüñ işin
Nesne eksükligini virmesün Allâh saña

4 Olmasañ hüsn ilinüñ sen güzelüm pâdşehi
Mihr ü meh kurmaz idi hayme vü hargâh saña

5 Ne göñül saña ‘atâ vü ne Revânî’ye vefâ
N’idelüm n’eyleyelüm âh baña vâh saña

247 Li-mürettibihi

1 Gam-ı cânâne göñül olalı hem-râh saña
Dem-be-dem derd ile âh oldı işüñ âh saña

2 Eser itmez gibi ey yüzi güneş alnı kamer
Nâle-i subh-dem efgân-ı şebengâh saña

3 Bir senüñ gibi cefâkâra seni ‘âşık idüp
‘Âşıkuñ çekdügini bildüre Allâh saña

4 Şevk-i mihrüñ dil-i târîkümi rûşen kıldı
Minnetüm var yine yirden göge ey mâh saña

5 Yüz tutardı saña yüz lutf ile devlet Nazmî

Bir nazar eylese lutf eyleyüp ol şâh saña

248 Li-mürettibihi

1 Âhumuñ gerçi varur na'resi her gâh saña
Eylemez hergiz eser n'eyleyeyin âh saña

2 Giceler subha degin tañ mıdur efgân itsem
Hoş gelür çünki figânum benüm ey mâh saña

3 Âh u nâlem giceler gülşen-i kûyuñda senüñ
Gül gibi diñle disün murg-ı sehergâh saña

4 Beglenürseñ n'ola biz kullaruña şahâne
Mülk-i hüsn içre begüm çün didiler şâh saña

5 Nazmi'ye cevher-i hâk-i kademüñ tek kerem it
Hey benüm pâdşehüm mansıb ile câh saña

DER-BAHR-İ HEZEC-İ MAHZËF
Taktî'eş: Mefâ'îlün mefâ'îlün fe'ûlün

249 Ez-ân-ı Ahmedî

1 Dil ü cân zülfüñe hayrân u şeydâ
Leb-i la'lüñde sırr-ı rûh peydâ

2 Görinür hâr-ı cennet gülsitânı
Yüzüñ gülzârın idene temâşâ

3 Neye teşbîh kılam kâmetüñi
Ki yok Tûbâda bu kadd ü bu bâlâ

4 Yüzüñe lâle öykündi meger kim
İder yil hânmânın cümle yagmâ

5 Teşebbüh itdügi nergis gözüñe
'Aceb mi hoş degül bîmâra bînâ

6 Dimâgum toludur zülfüñ hevâsı
Nedür bu başda yâ Rab böyle sevdâ

7 Lebüñ vasfı kılur sözümi şîrîn
Yüzüñ fikri kılur fikrümi zîbâ

8 Süleymân ola Selmân kuş dilinde
Dir ise Ahmedî Selmânu mennâ (?)

250 Ve lehu

1 Baña ki_olup durur her gice yeldâ
Saçuñuñ fikridür zî-bîşe sevdâ

2 Yüzüñe bakuban cân kaldı hayrân
Görüben zülfüñi ‘akl oldı şeydâ

3 Ne hod cennetde var bu veche sûret
Ne hod Tûbâ’da var bu resme bâlâ

4 Lebüñdür râst tefsîr-i kuli’r-rûh
Kaşuñdur kâbe kavseyni ev ednâ

5 Namâzumda yüzüñ fikri getürür
Dilüme sûre-i Nûr ile Tâhâ

6 Saçuñuñ cimi cânlar kaydı içün
Girihlerdür tolu şol resme kim hâ

7 Dişüñ vasfın işitdi Ahmedî’den’
İderdi su gibi lü’lü’-i lâ lâ

251 Nazîre-i Yetîmî

1 Göñül eyle livâ-yı âhı peydâ
Şeh-i iklîm-i derd olduñ ne pervâ

2 Cihânuñ ser-firâzısın ki olduñ

Tarîk-i ‘ışk içinde bî-ser ü pâ

3 Şehâ ne eyledüñ emrüñi cârî
Gedâlik hükmini idelden icrâ

4 Çerisin sûretin kesr itmeyince
Saña feth olmadı iklîm-i ma’nâ

5 Per ü bâli tecerrüd açmayınca
Felek sakfına çıkmaduñ çü ‘Îsâ

6 Cemâliveş Yetîmî eyledüñ çün
Gözümüñ yaşını mânend-i deryâ

7 Olup ‘ummân-ı eşk içinde gavvâs
Me’ânî dürlerini eyle peydâ

252 Nazîre-i Şâhidî

1 Göñülde mihrüñ olalı hüveydâ
Hevâsından durur cân mest ü şeydâ

2 ‘Aceb fettân durur kim kıldı gamzeñ
Kamer devrini pür-âşûb u şeydâ

3 Yañaguñ agı üzre şol kara beñ
San olmış tıfl-ı Hindû garka-i mâ

4 Şarâb-ı ‘ayn-ı Kevserden tudaguñ
Sunar sırr ile câna câm-ı sahbâ

5 Dişüñ dürrin göreli Şâhidî’nüñ
Gözinden düşdi bil ‘ıkd-ı süreyyâ

253 Nazîre-i Şâmî

1 Lebüñde yogımıssa nutk-ı ‘Îsâ
Dil ü cân mürdesin itmezdi ihyâ

2 Dönüp yüzine bakmaz mihr ü mâhuñ
Ruhuñ âyînesin kılan temâşâ

3 Ne yirde kâmetüñ añup dökem yaş
Ol arada biter serv-i dil-ârâ

4 Hatuñdan nice bir göñlümde teşvîş
Saçuñdan nice bir başumda sevdâ

5 Lebüñden dadını almazsa şekker
İder kendüyi bir gün gark-ı deryâ

6 Cemâlüñdür o meh-tâb-ı cihân-tâb
Nedendür anda bu zülf-i şebâsâ

7 Mahalleñde ko tursun Şâmi'yi kim
Yaraşur bâgda murg-ı hoş-ârâ

254 Nazîre-i Hadîdî

1 Ruhıdur ol habîbüñ verd-i ra'nâ
Olupdur bülbül-i cân aña şeydâ

2 Komadı dilde sabr ile karârı
Bu zülf-i 'anberîn ol çeşm-i şehlâ

3 Cefâyı terk idüp 'uşşâka rahm it
Degül bâkî habîbüm vech-i zîbâ

4 Nigâr-ı gonçe-leb serv-i sehî-kad
Nefîs ü nâzenîn ü hûb u ra'nâ

5 Baña rahm itmez iseñ ey kamer-rû
Yakılur nâr-ı âhumdan æüreyyâ

6 Visâlüñdür Hadîdî'nüñ murâdı
Müyesser ide aña Hak Te'âlâ

255 Nazîre-i Muhibbî

1 Olaldan haste-dil ‘ışk ile şeydâ
Alupdur başına biñ dürlü gavgâ

2 Bu gün ‘ışk ile çün Mecnûn her dem
Görinür kanda baksam rûy-ı Leylâ

3 Müdâm akar ciger hûnı gözümden
Uraldan kirpük okın ol kaşı yâ

4 Reh-i ‘ışk içre ölsem topragumı
Alup kuhl idine cennetde hûrâ

5 İçüp rûz-ı elestde câm-ı ‘ışkı
Anuñçündür Muhibbî böyle rüsvâ

256 Nazîre-i Muhibbî

1 ‘Aceb bilsem nedür başumda sevdâ
Olupdur cân u dil anuñla şeydâ

2 Belâ kûhı içinde seng-i gamdan
Yatur mecrûh olup dil bî-ser ü pâ

3 Siper kıldı belâ tîrine sînem
Kılan kirpüklerüñ ok kaşlaruñ yâ

4 Olurdı cân ile dil kıblegâhı
Görinse gözüme pây-i dil-ârâ

5 Münevverdür dü ‘âlem gün yüzüñden
N’ola dirsem yüzüñe ‘âlem-ârâ

6 Cehennnem pür-şirâr âhum odından
Gözüm yaşına nisbet katre deryâ

7 Seg-i Leylâ ne yirde kılsa menzil
Hakîkat ol durur Mecnûna me’vâ

8 İrürsem menzil-i cânâna bir gün
Hemân teslîm-i cân itmekdür evlâ

9 Zen-i dünyâ gibi çün bî-vefâdur
Dirîg itdi buña Cemşîd ü Dârâ

10 Şehîd-i ‘ışk olsa ger yoluñda
Muhibbî’ye budur matlûb-ı a’lâ

257 Nazîre-i Muhibbî

1 Yine çün sînede ‘ışk oldı peydâ
Olursa haste göñlüm tañ mı şeydâ

2 Belâ zencîrini Mecnûnleyin âh
Dakar boynuma âhir zülf-i Leylâ

3 Visâl-i hüsnüñi şey’ullah itdüm
Dilüñden gelmedi bir söz meger lâ

4 Benüm ‘ömrüm ‘Ömer ferdâya gitmez
Disem bir bûse dirsin baña ferdâ

5 Diyesin ey sabâ Ferhâd u Kays’a
Felek bir tâze Mecnûn itdi peydâ

6 N’ider ‘âşık olan nâmûs u ‘ârı
Yürür şûrîdeveş mecnûn u rüsvâ

7 Gözüm yaşına bakmaz cevher olsa
Ne kılam n’eyleyem derdâ dirîgâ

8 Muhibbî bahr-i eşke bâd-ı âhum
Dokundukça olur san mevc-i deryâ

258 Nazîre-i Münîr

1 Hilâl ebrûñı kılmaga temâşâ

N'ola dördinci göge çıksa 'Îsâ

2 Turunc-ı gabgab-ı yâr içün ey dil
Benüm gibi sarartmış beñzin ayva

3 Sözüñ togrusu bu kim bini âhir
Belâya ugradur bu kadd-i bâlâ

4 Reh-i 'ışk içre her vech ile ey dil
Gözüm yaşıdur ancak saña hem-pâ

5 Münîrî'den rakîb incinüp ey dûst
Şehirden gider ise seg be-sahrâ

259 Nazîre-i Me'âlî

1 Lebüñe sehv idüp öykündi ammâ
Suçın bildi peşîmân oldı halvâ

2 Güle her nâ-halef el sundugiçün
Sehergeh bülbül itdi hayli gavgâ

3 Eger kasd eylese müftî-i devrân
Rakîbüñ katline bulurdı fetvâ

4 Kapuñ mi'mârı yir yir mühr-i şâhî
Olupdur kufl-ı zerrîn şekl-i tugrâ

5 Me'âlî'nüñ gözi yaşı görelden
Birez çaglañlıgın terk itdi deryâ

260 Ve lehu

1 Büyüklense 'aceb olmaya deryâ
Seni bagrına basdı ey dil-ârâ

2 Yüzer deryâda ol meh san felekde
Kılur seyr âftâb-ı 'âlem-ârâ

3 Çü bahrî gibi taldı bahre didüm
Tutıldı âh kim hurşîd-i zîbâ

4 Sabâ varup tokındı yâra ‘uryân
Anuñla ceng idüp bahr itdi gavgâ

5 Soyup ol cism-i pâki bahr-i bî-bâk
Cihân halkına itdürdi temâşâ

6 ‘Aceb tatsuzlıg itdi hak budur kim
Katı taşkın delü imiş bu deryâ

7 Güneşdür sanki burc-ı hûta geldi
Me’âlî bahrde ol mâh-ı ra’nâ

261 Nazîre-i Râzî
1 Ezilür la’lüñe çün kand ü halvâ
İñen tatlu degül mi şîr ü hurmâ

2 İrerdi başı servüñ âsmâna
Kapuñda kâmetüñe olsa hem-tâ

3 Eger şimşâda Tûbâ ravzadan baş
İdelden gülşen-i kûyuñı me’vâ

4 Çemen meclis kadeh gül ergavân mül
Nihâl-i gonçe sâkî-i dil-ârâ

5 ‘İzâr-ı cûybâr u gonçe-i gül
Yiter âyîne-i ser-sebz-i bepgâ

6 O servüñ bâgda berg-i şükûfe
Döşer ayagına geldükçe dîbâ

7 İşigüñ yasdanur kûyuñda Râzî
Gehî ‘âkil gehî ser-mest ü şeydâ

262 Li-mürettibihi

1 Nigâruñ zülfi sevdâsıyla hakkâ
Gözüme tar olupdur dâr-ı dünyâ

2 Kara zülfine yâruñ göz karardup
Göñül göz göre düşmek özge sevdâ

3 Kaçar dil-ber gözüm merdümlerinden
Perî üns eylemez insâna zîrâ

4 Baña görinmeyüp âh ol perî-zâd
İder seyr ehrimenler birle tenhâ

5 Eger yârî kılursa lutf-ı Bârî
Yine yârı kılam Nazmî temâşâ

263 Li-mürettibihi

1 Degül bâkî çü fânîdür bu dünyâ
Degül mi dil viren dünyâya şeydâ

2 Fenâsın fikr idüp fânî cihânuñ
Yüzine bakmaz uslı olan aslâ

3 Ölüp cândan cüdâ olsak gerek vay
Dirîgâ vü dirîgâ vü dirîgâ

4 Görürsin kimi güler kimi aglar
Bu ‘âlem mâ-hasal özge temâşâ

5 Bu dünyâda huzûr ummaya Nazmî
Ki zîrâ dâr-ı mihnetdür bu dünyâ

264 Li-mürettibihi

1 Bu resme sen sanemde nakş-ı zîbâ
Beni âşüfte itmişdür nigârâ

2 Saña hem-tâ güzel bildüm yog imiş

Seni gördüm kamu hûbânı hem tâ

3 Kaçan seyrâna çıksañ ey perî-ruh
Olur peydâ yoluñda nice şeydâ

4 Diler dil zülfüñe tolanmag andan
Kesilmez rişte-i ümmîd kat'â

5 Olupdur bir karâra bî-karâr âh
Dile zülfüñ hevâsı ki_oldı sevdâ

6 Baña tîr urmaga yog ise kasduñ
Niçün gitmez elünden yâ senüñ yâ

7 Bu Nazmî 'âşıkı yâd it vefâdan
Seni çokdan sever ol sevdügüm hâ

265 Li-mürettibihi

1 Lebin sunup didi dil-ber ki em mâ
Şu kavle çıkmasun agzuñdan ammâ

2 Tavâf-ı ka'be-i kûyuñ safâsın
Bulur mı sûfi hacca varsa farzâ

3 Başuma teng ü tar oldı gözüme
Dehân u zülfüñüñ cevriyle dünyâ

4 Nedür keyfiyyeti sâkî ki câna
Virür sâfî safâ câm-ı musaffâ

5 Elüñde bâde-i bâdı nazarda
Sanur sâkî görenler verd-i hamrâ

6 Gözüm yaşına nisbet katrece yok
Niye büyüklenür bi'llâh deryâ

7 Sataşdum Nazmiyâ bir özge derde

Devâsın bulmadum ‘âlemde derdâ

DER-BAHR-İ HEZEC-İ AHREB
Taktî’eş: Mef’ûlü Mefâ’îlü Mefâ’îlü Fe’ûlün

266 Ez-ân-ı ‘Ulvî
1 Cânâ görinelden gözüme ol ruh-ı zîbâ
Hoş gülşen-i cândur kim olur câna temâşâ

2 Kan toldı saçuñ reşki ile nâfe-i âhû
Su oldı dişüñ şevkı ile lü’lü’-i lâlâ

3 Gamzeñ beni öldürse ne gam la’l-i lebüñden
Vâzıh görinür ‘ayn-ı hayât âyet-i ihyâ

4 Lutf ile lebüñüñ harekâtı çü nagamdur
Ger gamze ile n’ola gözüñ itdise lâ lâ

5 Rûşen görinür iki cihân nakşı gözinden
Zîrâ ki budur âyine-i sûret-i ma’nâ

6 Öldürdügi ‘uşşâkı gözüñ sihr ile ol kim
Gösterse gerek la’l-i lebüñ mu’ciz-i ‘Îsâ

7 ‘Ulvî şeh öñinde olasın bende-i mukbil
Ger bende çekerse seni bu zülf-i semensâ

267 Nazîre-i Sultân Cem
1 Oldı yüzüñüñ burka’ı ol zülf-i semensâ
Sübhâne kadîre ca’alel leyle libâsâ

2 Yüzüñi gören vâlih olup dir ki göñülden
Bu hüsn ne hüsni ki tekaddes ve te’âlâ

3 Her subh açar revzen-i zer mihr-i felekden
Hüsnüñ günini kılmaga ey dûst temâşâ

4 Ay gün yüzüñe âyinedâr olsa yaraşmaz
Zîrâ ki degül âyînesi pâk [ü] mücellâ

5 Sordukça dehânuñ n’ola hışm itse gözüñ kim
Mey üzre kılur mest olan yok yire gavgâ

6 Tÿbâ da görürse diye togrusı sehî-kad
Nâz ile hırâm eyleyicek ol kad-i bâlâ

7 Cem kûluña rahm eyler iseñ vakt durur kim
Vasluñı kılur her nefes ey dûst temennâ

268 Nazîre-i Hayâlî

1 Neden bî-kayd imiş Mecnûn-ı şeydâ
Ki almış başına biñ dürlü gavgâ

2 N’ola kılsam leb-i cânân içün âh
Kanı ‘âlemde bir bî-dûd halvâ

3 Ayaga düş dilerse[ñ] başa çıkmak
Bunuñla başa çıkdı câm-ı sahbâ

4 Vücûd-ı mülkdür Kâf-ı kanâ’at
Göñül murgıdur ol Kâf içre ‘ankâ

5 Hayâlî’nüñ dili deryâya beñzer
Sutûr-ı şi’rdür emvâc-ı deryâ

269 Nazîre-i Ahmed Paşa

1 Gün gibi ‘ayân olmaga ol tal’at-i garrâ
Mahv oldı şeb-i tîre gibi hatt-ı semensâ

2 Seyl-âb yaşum irdi meger levh-i cemâle
Kim hatt-ı gubârından anı kıldı mücellâ

3 San leşker-i Fir’avn idi bu hatt-ı siyâhuñ

Kim ‘ârızuñ âbında helâk eyledi Mûsâ

4 Yâ nâme-i tezvîr idi hattuñ ki kazındı
Tâ âyet-i Hak ola cemâlüñde hüveydâ

5 Âdem gibi redd eyledüñ ey dûst yüzüñden
Firdevs-i cinân olmış iken hattuña me’vâ

6 Anuñçün uçar zâg-ı hatuñ bâg-ı ruhuñda
Bilür ki makâm olmaz aña gülşen-i zîbâ

7 Gel Ahmed’i yakma ki anuñ dûd-ı dilinden
Âyîne-i hüsnüñ yine jeng olmaya cânâ

270 Nazîre-i Şeyh Kemâl [Kemâl-i Zerd]

1 Oldı bu göñül tolaşalı zülfüñe şeydâ
Ârâm ide mi her kim ola anda bu sevdâ

2 Efgânumı işitdi meger sebzede bülbül
Ki_ider güle karşu bugün âh eyleyüp âvâ

3 Andan berü kim kıldı nazar hüsnüñe dîde
Girmedi dahı gözlerüme gayrı temâşâ

4 Ol dişleri dür la’l-i lebüñ hecri gamından
İtdi gözümüñ yaşı bu yir yüzini deryâ

5 Âşüfte kılup göñlümi bu sünbül-i pür-çîn
Yagmâladı cân mülkini ol nergis-i şehlâ

6 Âyîne-i eltâf-ı Hudâyî durur ol ruh
Dirsem n’ola ey şâh-ı cihân câm-ı musaffâ

7 İrürse eli dâmen-i vasluña Kemâl’üñ
Şükrâne kılam cânını ben bî-ser ü bî-pâ

271 Nazîre-i Hafî

1 Muhyî-i lebi dil-mürdelerin kim ider ihyâ
Ta’lîm alur andan gelür enfâs-ı Mesîhâ

2 Gülşende göreli yüzin ol gonçe-dehânuñ
Kızardı hayâsından utanup gül-i hamrâ

3 Tûbâ boyunuñ bendesidür serv ü sanavber
Pervîn dişinüñ çâkeridür lü’lü’-i lâlâ

4 İşitse lebi vasfını Ferhâd ola Şîrîn
Görse saçı zencîrini Mecnûn ola Leylâ

5 Mercân dudaguñ dür dişüñüñ reşkine cânâ
Gözüm akıdup kanlu yaşın eyledi deryâ

6 Kaşuñ ki ura gamzeñ okın cânına gayruñ
Kaddini Hafî’nüñ bükeyin gayret ider yâ

7 Lutf eyle leb-i la’l-i şeker-bâruñı ‘arz it
Güftâra gelüp tûti-i dil tâ ola gûyâ

272 Nazîre-i Kâsım Paşa

1 Âyîne-i cândur bugün ol sûret-i zîbâ
Rûşen görinür anda kamu nakş-ı dil-ârâ

2 Mâhiyyetini gün yüzüñüñ sûfi ne bilsün
Nûrı kaçan idrâk idiser dîde-i a’mâ

3 Âşüfte vü sevdâ-zedeler kaldı ayakda
Günden güne baş çeksün o zülf-i şebâsâ

4 Nâzüklik ile la’l-i dürer-bâruña ey dûst
Kan yagı kızıl düşmen imiş bâde-i hamrâ

5 Ey hûr-ı cinân bâg-ı bihişti n’idelüm biz
‘Âşıklara kûyuñ mı degül cennet-i me’vâ

6 Tûbâ boyuñuñ degmesidür serv-i ser-efrâz
Şehlâ gözüñüñ bendesidür nergis-i ra'nâ

7 Sâfî gam-ı 'ışk ile ölürseñ de kayırma
Men mâte mine'l-'aşkı fekad mâte şehîdâ

273 Nazîre-i Sultân Bâyezîd

1 Şems-i ruhuñı eylemege şemse-i garrâ
Çekdi kalem-i kudret ana hatt-ı semen-sâ

2 Haddüñ varakına yazılan hatt-ı gubâruñ
Hoş virdi yüzüñ safhasına zînet-i zîbâ

3 San sûre-i İncîl idi hattuñ ki yazıldı
Göstermek içün la'l-i lebüñ mu'ciz-i 'Îsâ

4 Reyhân hatuñı yazdugı bu kâtib-i kudret
Tâ âyet-i Hakk ola cemâlüñde hüveydâ

5 Çün bâg-ı bihişt oldı cemâlüñle müzeyyen
Gülzâr-ı ruhuñ olsa n'ola hattuña me'vâ

6 Cân menzili olmaga revâyihle mu'attar
Miskîn saçuña oldı mahal cennet-i a'lâ

7 Mecnûn olalı Leyli-i zülfüñ hevesinde
Sevdâ-yı hatuñ itdi mekân 'Adli'ye sahrâ

274 Nazîre-i Resmî

1 Ey nûr-ı Muhammed'den eser bu ruh-ı zîbâ
V'ey rûz-ı kıyâm ümmetine ol kad ü bâlâ

2 Cercîs-sıfat sabr idelüm erre-i hecre
Dilerse deler cân u dili çün Zekeriyyâ

3 Eyyûb gibi hecr ne gam öldürür ise
Vaslı dem-i 'Îsâ gibi kılur yine ihyâ

4 Eşküm matarı Nûh gibi halk-ı cihânı
Ey Hızr-dem iriş ki ider garka-i deryâ

5 La'lîn lebüñüñ şevkı ile dem-be-dem ey dûst
Kanlu yaşuma gark oluram niteki Yahyâ

6 Ya'kûb bedel olmaya hüzn ile baña kim
Yûsuf olımaz hüsn ile sen dil-bere hemtâ

7 'Işkuñ dil-i Resmî'ye enîs idi şu dem kim
Âdem dahı olmamış idi mûnis-i Havvâ

275 Nazîre-i Safâyî

1 Takdîr idicek mushaf-ı hüsnüñ ezel inşâ
Kıldı kalem-i kudret ile hattuñı hûnâ

2 Ser-nâme-i tevkî'-i cemâlüñ 'alemidür
Bu levh-i cebîn üzre çekilen hat-ı tugrâ

3 Zülfüñde fem añdı dile ol gamzeler üşdi
Gör yok yire miskîni üşürdi başa sevdâ

4 Kaddüñ mi bu gülzâr-ı cemâlüñde hırâmân
Bâ-cân çemende salınur serv-i dil-ârâ

5 Beñzer ki sabâ sünbül-i müşkînüñe irdi
Kim oldı seher dâmeni pür-'anber-i sârâ

6 Ter kıldı yaşum yüzümi hâk-i rehüñde
Görüp anı huşk oldı acıyup leb-i deryâ

7 Agzında görüp dişleri vasfın bu Safâyi
Girmiş ola mı dir dehen-i mâha süreyyâ

276 Nazîre-i Monlâ Lutfî

1 Ey hûr-ı melek-sîret ü ey tal'at-ı garrâ

Yâ nahl-i gül-i tersin ü yâ gonçe-i ra'nâ

2 Rif'atde ne kaddüñ gibi bir serv ola mevzûn
Cennetde ne haddüñ gibi bir verd ola zîbâ

3 Bu leb mi veyâ çeşme-i hayvân-ı revân-bahş
Bu ruh mı veyâ pertev-i mihr-i felek-ârâ

4 Kaddüñe benüm gibi hevâdâr durur âb
Kim serv ayagına düşer bî-ser ü bî-pâ

5 Dîvâne göñül zülfüñe tolaşsa ne tañ kim
Mecnûna revân-bahş olur menzil-i Leylâ

6 Zülfüñ gibi âşüfte vü hayrân u şikestem
Cân gûşına 'ışkuñ dakalı halka-i sevdâ

7 Âhû gözüñüñ görmege hˇâb içre hayâlin
Uyhuya varur giceler bir nergis-i ra'nâ

8 Sıdk ile bu dil-hasteñe 'ışkuñdan urur dem
Zülfüñ gibi ayaklara saldı beni şâhâ

9 Lutfî gam-ı 'ışkuñda eger olsa ne tañ kim
Men mâte mine'l-'aşkı fekad mâte şehîdâ

277 Nazîre-i Refîkî

1 Olmasa göñül âyinesi pâk ü mücellâ
'Aks-i ruh-ı yârânda kaçan ola hüveydâ

2 İt kalbüñi sâf ister iseñ göstere rûşen
Âyîne-i imrûz saña sûret-i ferdâ

3 Sarsın ten-i hamîdeñi bir köhne pelâsa
Geysün meh-i nev çerhde ko atlas u dîbâ

4 Ebrûları 'aksinden idin mıskala yâruñ

Tâ kalmaya jeng âyine-i kalbde aslâ

5 Çün döndi felek ma'nide fânûs-ı hayâle
Sen dahı anı eyle bu sûretle temâşâ

6 Ey baht beni hecr ile korkutma ki zîrâ
Gam 'âşıka şâdî görinür derd müdâvâ

7 Çekse saña tîg-ı sitemi yâr Refîkî
Sen kesmeyigör rişte-i peyvendüñi kat'â

278 Nazîre-i Kemâl Paşa-zâde

1 Cân gûşına zülfüñ takalı halka-i sevdâ
Dil halka-i zülfüñ gibidür bî-ser ü bî-pâ

2 Bir demde kılur biñ cân u dil mürdesin ihyâ
La'lüñde zuhûr itdi meger sırr-ı Mesîhâ

3 Mûsâ giderüp hatt-ı siyâhını yüzinden
Gösterdi 'izârında nigâruñ yed-i beyzâ

4 Nâr-ı ruhuñ âhum dütünin göge çıkardı
Od düşdi göñül şehrine gel eyle temâşâ

5 Gül ruhları yanında gören leblerini dir
Kim gördügi var gül budagında bite hurmâ

6 Sahrâ-yı firâkuñda susuz bagrı karardı
Cân atdı lebüñ çeşmesine lâle-i hamrâ

7 Sâfî-dil iseñ it lebinüñ zikrini sûfî
Gel gör ne safâ-bahş olur câm-ı musaffâ

279 Ve lehu

1 Gülşende ki düşdi suya berg-i gül-i ra'nâ
Ma'şûk ile 'âşık yüzidür gözgüde gûyâ

2 Öykünmeye tugrâsına sen gülşen-i hüsnüñ
Menşûr-ı felekde görinen gurre-i garrâ

3 Hatt-ı lebi nakşıyla nigâruñ kaşı resmi
Menşûr-ı cemâle biri mühr ü biri tugrâ

4 Üstâd-ı çemen çünki tokur sebze harîrin
Berg-i gül-i hamrâdan urur berg aña tamga

5 Yazdukda yüzüñ mushafını kâtib-i takdîr
Şânumda benüm eyledi ‘ışk âyetin imlâ

6 Zülfüñ gamı göñlümi bilüñ fikrine saldı
Gör kim ne hayâle bıragupdur anı sevdâ

7 Zâhid ne bilür aslını îmân ile küfrüñ
Akdan karayı fark idemez dîde-i a’mâ

280 Nazîre-i Vesîlî

1 Ey haddi semen-ber yüzi gül zülfi semen-sâ
V’ey kaddi sanavber lebi mül tal’ati garrâ

2 Senden beni dûr eyledi devrân-ı denî lîk
El-kalbü ‘alâ bâbike leylen ve nehârâ

3 Yandurdı beni âteş-i hasret n’ideyin âh
Mâ yenzurunî merhameten mittu mirârâ

4 Görüp yüzüñi hûr u melek didi felekde
Tellâhi lekad âserakel’lâhü ‘aleynâ

5 Didüm sanemâ vasluña cân virsem irem mi
Nâz ile tebessüm kıluban didi ki lâ lâ

6 Zülfüñ hevesine düşeli ben de Vesîlî
Kıldı reh-i ‘ışkuñda şehâ varını yagmâ

281 Nazîre-i Visâlî

1 Depretse lebin nutka gelüp lutf ile Yahyâ
Gam mürdelerin ‘Îsi gibi eyleye ihyâ

2 Gördükde leb-i la’lüñ ile yüzüñi bildüm
Hem-demdügini mihr-i münîr ile Mesîhâ

3 Sormak kişi bilmedügini ‘ayb degüldür
Bi’llâh lebüñ rûh mıdur yâ dem-i ‘Îsâ

4 Kimde bulınur hüsn ilinüñ hˇâcelerinden
Agzuñ gibi bir hokka-i yâkût-ı güherzâ

5 La’lüñle zenahdânuña benden sorar iseñ
Bu sîb-i gül-âbî durur ol câm-ı musaffâ

6 Gamdan günehe girme beni öldürüben kim
Dirler ki cihân içre günâh itmedi Yahyâ

7 La’lüñ görüben oldı gazel-gûy Visâlî
Söyletse ne tañ bülbül[i] berg-i gül-i ra’nâ

282 Nazîre-i Muhibbî

1 Şarâb-ı la’l-i nâbuñdur iden ben bî-dili şeydâ
Ser-i zülf-i siyâhuñdur getüren başuma gavgâ

2 Görelden hâl-i hindûñı tolaşdum Leyli zülfüñe
Bu güh sahrâ-yı mihnetde benem Mecnûnleyin rüsvâ

3 Düşüp kûh-ı belâ içre gözüm yaşı baña hem-dem
Gamuñ ‘âlemde var olsun komaz bir dem beni tenhâ

4 Leb-i şîrînüñi gördüm belâ kûhında Ferhâd’am
Yoluñda n’ola cân virsem bugün ben bî-ser ü bî-pâ

5 Muhibbî her gelen gitdi bu ‘âlem yine ‘âlemdür
Dirîgâ vü dirîg itdi eger Cemşîd eger Dârâ

283 Nazîre-i Kâtibî

1 Düşdükçe ruhuñ üstine şol zülf-i semen-sâ
Hoş sâyelenür sünbül ile verd-i mutarrâ

2 Dendân u lebüñ medh iderem iñen ey dûst
Şol dem ki görem jâle ile pür ola lâlâ

3 Beñzer ki saçuñ destesine urdı sabâ dest
Anuñçün olupdur dün ü gün vâlih ü şeydâ

4 Aldı bu cihân içre gör âzâde yürürken
Bir şîve ile göñlümi ol kad-i bâlâ

5 Agyârı dirüp yanına dil-ber şuña beñzer
Kim hâreler içinde biter bir gül-i ra'nâ

6 La'lüñde gören hâl-i siyâhuñ sanemâ dir
Hindû beçedür sanki emer dâne-i hurmâ

7 Hattuñla lebüñ gibi bu Kâtibi her dem
Şevk ile çemen içre içer bâde-i hamrâ

284 Nazîre-i Zâtî

1 Bi'llâh 'aceb mi yıkılup gitse kilîsâ
Ot tıkdı senüñ kûyuñ anuñ çañına cânâ

2 Nakş eyledi dînâr-ı ruhum kebkeb-i mûzeñ
Bir sikke kodı ol dahı dünyâda nigârâ

3 Ayvaya o kim bih diye yâruñ zekanından
Yâr olsun aña dünyede feryâd ile eyvâ

4 Bârânına pendüñ sadef-i gûşı tutarsañ
İki yaka issi olasın niteki deryâ

5 Zâtî işidüp nazm-ı dürer-bâruñı oldı

Dür isteyü bahre talanuñ başı aşaga

285 Nazîre-i Mesîhî

1 Gül ‘ârızuñ üstinde o zülfeyn-i semensâ
San kurdı duzag avlamaga bülbül-i şeydâ

2 Kudret kalemi nakş uralı levh-i vücûda
Yazılmadı hüsnüñ gibi bir nakş-ı dil-ârâ

3 Âyîne-i ruhsâruñı gösterme rakîbe
Kim kendüyi görür kılıcak anı temâşâ

4 Ey kaşı kemân oklaruña beñzemeyeydi
Kılmazdı kalem nâlelerin sînede ihfâ

5 Dil kaşuña ‘azm eyler iken kaldı lebüñde
Mey-hâneye iletdi anı râh-ı musallâ

6 Sûfîlere ne fâyide var hâk-i rehüñden
Bînâ olımaz sürme ile dîde-i a’mâ

7 Bir lahza işigüñde eger olsa mücâvir
Eflâkde reşk ide Mesîhî’ye Mesîhâ

286 Nazîre-i Şevkî

1 Yüzüñ görene irse n’ola la’l-i şeker-hâ
Erzân olur ey şîr-dehen Ka’bede hurmâ

2 İhyâ-yı memât oldugını bilse demüñden
Cân virür idi irmek içün bu deme ‘Îsâ

3 Zülfüñ lebe vardı vü gözüñden hazer itmez
Havf-i ‘ases itmeye belî bâdede tersâ

4 Olmaya bahâ içerseñ söz dehenüñden
Gün yüzde eger zerrece agzuñ ola peydâ

5 Düşdi dil-i Şevkî yine zülfüñ hevesine
Ne kara yazıymış başına bu kurı sevdâ

287 Nazîre-i Şemsî-i Kâdî

1 Sayd itdi yine göñlümi bir dil-ber-i ra'nâ
Cân şehrini yagmâladı bir şûh-ı dil-ârâ

2 Dil zülfüñe tolaşdısa kılca_eylemez assı
Yüz karalıgı hâsıl ider ancag o şeydâ

3 Gül yañaguña beñzeyemez gülşen içinde
Tûbâ boyuña serv dahı olmaya hemtâ

4 Dil 'îd-ı cemâlüñde görüp zülfüñi aydur
Bir ayda birikdi şeb-i kadr ü şeb-i yeldâ

5 Dil görse senüñ yâ kaşuñ ay sansa ne tañ kim
Ay sanmayuban ne sana dil olcagızı yâ

6 Tûbâ boyuñ âzâdesidür serv-i ser-efrâz
La'lîn lebüñüñ çâkeridür lâle-i hamrâ

7 Dirler ki senüñ zülfüñe öykündi benefşe
Tutam diyeler öyküne mi ol yüzi kara

8 Hâk itdi beni zülfi gibi dâyim eyinde
Başuma neler getüriser ol kad-i bâlâ

9 Pervâne-sıfat ditreyüben üstüñe düşer
Şemsî göreli yüzüñi ey şem'-i dil-ârâ

288 Nazîre-i Me'âlî

1 Medh eyler isem tañ mı kaşuñ râsını yârâ
Memdûh olur rây-ı hasen dünyede zîrâ

2 Didüm ki hilâle seni teşbîh kılurlar
Ol mâhveşüñ atı_eyerine didi hâşâ

3 Didüm şekere kellelenüp la’line yâruñ
Öykünür imişsin ola mı didi ki kellâ

4 Mâ bâdeyi sâkî al elümden katı mestem
Düşüp sına vü sohbeti telh ide mebâdâ

5 Hep halk koyup san’atını başları cerre
Müftî cü müderris talebe şeyh de hattâ

6 Sûfî gibi binmekden ise esb-i riyâya
Yig gelür ayak seyri mey-i nâb ile baña

72 Şol ey ki Me’âlî çeke dâ’-i gamın anuñ
Ölse ne ‘aceb mihnet-i hecr ile o şeydâ

289 Ve lehu

1 Ey kaddi elif zülfi hamı dâl kaşı râ
Hecrüñ elemi bizi helâk eyledi derdâ

2 Makbûl ola mı ol kişinüñ ya’ni namâzı
Ki_itmeye sücûdı kaşı mihrâbına farzâ

3 Pîrâhen-i zerdüñi tenüñden çıkarurken
Döndüñ gül-i nesrîne eyâ gonçe-i ra’nâ

4 Sûfî gibi aydur ki şarâb içmege and iç
And içmezem anuñ gibi yalan yire vâllâ

5 ‘Ömrüm didügümçün baña çok hışmlar itdi
Ki_anuñ gibi hışm eyledügi yog idi hakkâ

6 Atuñ eyerine meh-i nev la’lüñe şekker
Öykünür imiş dirler ise hâşe ve kellâ

7 Yâre urayın dirse Me’âlî dile dildâr
Öp elini ayagını tek hizmete yârâ

290 Nazîre-i Revânî-i Za'im

1 Cân mürdelerin nutk-ı lebüñ ideli ihyâ
‘Âlemde unudıldı kamu mu'ciz-i ‘Îsâ

2 Bir dem ki ola nâz ile ol serv hırâmân
Hayretde kalur görse revân sidre-i Tûbâ

3 Bustân-ı cemâl içre boyuñ serv görelden
Baş açdı vü raks urdı olup vâlih ü şeydâ

4 Firdevs-i cinâna heves itmez göñül ey dûst
Bir dem olalı cennet-i kûyuñ aña me'vâ

5 Dil zulmet-i zülfüñde kalup bulmaz idi râh
Göstermese Mûsâ gibi vechüñ yed-i beyzâ

6 İtüñ yirini alsa rakîbüñ ne ‘aceb kim
Bu ‘aks-i felekdür gelür a'lâ yirine ednâ

7 Çün cân u göñül virdi visâlüñe Revânî
Hecr odına tap yak anı Allâhu Te'âlâ

291 Nazîre-i Derûnî

1 Sâkî demidür sun içelüm bâde-i hamrâ
Kim mest ola bir dem yine ol şûh-ı dil-ârâ

2 ‘Ârifdür o kim gâyib olur cân gibi gözden
Bir yâr-ı perî-çihre ile câm-ı musaffâ

3 ‘Arz eyleme zülfüñ sanemâ ‘ârızuñ üzre
Kim gördügi var safha-i Kur'ân'de çelîpâ

4 İtmezdi meşâmm-ı dilüm ‘uşşâkı mu'attar
Müşkîn saçuña beñzemese ‘anber-i sârâ

5 Sevdâ-yı gam-ı hâlüñ ile ölse derûnî

Kabrinde biten lâle ola setr-i süveydâ

292 Nazîre-i Fehmî-i Saruhanî

1 Âyîneye kim baksa olur sûreti peydâ
Zî-sun'-ı Hudâ nakş-ı cihân anda hüveydâ

2 Âyînede 'aksüñ gören ey mihr-i cihân dir
Gökde görinür gün gibi san Hazret-i 'Îsâ

3 'Âr itme nemed-pûşdan it göñlümi mesken
Dervîşüñ olur âyineveş kalbi mücellâ

4 Mir'ât-ı dili sakla ger itmek diler iseñ
Ey mâh Sikender gibi dünyâyı temâşâ

5 Âyînede evvel görinürmiş didiler mâh
Dikdüm gözümi saña ben ey gurre-i garrâ

6 Âyîne-i hüsnüñe kim iderse nezâre
Göñli gözi açıla göre sûret-i zîbâ

7 Âyîne-i göñlüm sıma soñra yapamazsın
Sırça sınıcak yine bütün olmaya kat'â

8 Sâfî nazar it âyîne-i göñlüme geh gâh
Jeng-i gam ile koma ki_ola pâk ü musaffâ

9 Fehmî seni gördükçe okur şi'r-i şeker-bahş
Tûtî nazar itdükçe olur gözgüye gûyâ

293 Nazîre-i Zihnî

1 La'lüñden alam ben dadumı ey büt-i tersâ
Kâdî-i zamân olur ise Hazret-i 'Îsâ

2 Ser-geşte durur ay u güneş şevk ile ey cem'
Zülf ü ruhuñı göreli leylâ vü nehârâ

3 V’allâhi ve t’allâhi ‘ale’r-re’si ‘ale’l-’ayn
Geldükçe müjeñ tîgı göñül şehrine cânâ

4 Ger kahr veger lutf ne kim kısmetimüzdür
Sen de bize bir lahza semi’nâ ve ‘aleynâ

5 Yaşum yüzüñ üstinde yüzüñ ‘aksi görende
K’el-mâ’î ‘ale’l-verdi ve k’el-verdi ‘ale’l-mâ’

6 Öldürdi didüm Zihni[yi] hecrüñ didi cânân
Men mâte mine’l-’aşkı fekad mâte şehîdâ

294 Ve lehu

1 Ben mürdesini itmek içün lutf ile ihyâ
Yok fâyidesi baña cihân ger tola ‘Îsâ

2 Dil hastesinüñ cân otıdur diyü devâsı
Öldürdi beni hatt-ı lebüñ hasreti cânâ

3 Yâd itmez idüm bûs-ı leb-i ‘Îsi’yi hergiz
Bir bûse vireydi baña şol la’l-i Mesîhâ

4 Bir Ka’be durur kûyı iki zemzemi vardur
Şol iki leb-i la’l ile ol hüsn-i dil-ârâ

5 Sensüz ne safâ ile varam secdeye kıblem
Başdan başa ger kıble ola Ka’be-i ‘ulyâ

6 Biñ Yûsuf-ı Mısr’ı satuban saña virürdi
Bâzâr-ı cemâl içre seni görse Züleyhâ

7 Zihnî yüzüñe gül lebüñe mül virdügiçün
Kan yagı kızıl düşmenidür lâle-i hamrâ

295 Nazîre-i Hasbî

1 Ey hâk-i derüñ ‘âşık sun ‘arş-ı mu’allâ
V’ey la’l-i lebüñ çeşme-i hûbân-ı musaffâ

2 Kaddüñ koparur kılsa kıyâm içre kıyâmet
Salın yaraşur nâz ile ey kâmeti bâlâ

3 ‘Âlemde bugün devlet anuñ kim ola mahfî
Bir sencileyin yâr ile kalsun tek ü tenhâ

4 Enfâs-ı Mesîh oldı lebüñ Hızr ile hem-dem
Biñ mürdeyi bir demde ider zinde cü ihyâ

5 Murg-ı dil-i Hasbî düşüben dâm-ı belâya
Kaldı kafes-i gamda dirîgâ vü dirîgâ

296 Nazîre-i Hasbî

1 Dil ruhlaruñuñ şevkı ile bülbül-i şeydâ
Cân leblerüñüñ şerhi ile tûti-i gûyâ

2 Râz-ı dehenüñ sordum u hışm eyledi çeşmüñ
Merdüm ki_ola mestâne ider yok yire gavgâ

3 Bu göñlümüzüñ gice saçuñ fikr-i dırâzı
Toldurdı fesâd ile dimâgın kurı sevdâ

4 Gam-ı kâfilesine reh-i ‘ışkuñda habîbüm
Nâlem ceres ü merdüm-i çeşmüm aña sakkâ

5 Bir hattı benefşe lebi mül ‘ışkına Hasbî
Şevk ile müdâm içse n’ola sâgar-ı sahbâ

297 Nazîre-i Bezmî

1 Bâg-ı ruhuñı ehl-i nazar kıldı temâşâ
Didi ki zihî hüsn-i tebârek ve te’alâ

2 Kılduñ baña şol resme şehâ cevr ü cefâyı
Lâ-yümkinü en yüdrikehü’l-’aklu kıyâsâ

3 Süreydi safâ ile yüzin Merve hakiçün

İreydi işigüñe senüñ Ka’be-i ‘ulyâ

4 Dîvâne olup çâh-ı zenahdânuña düşdi
Zencîr-i saçuñ fikri ile bu dil-i şeydâ

5 Görse bu tarâvetle senüñ gül yüzüñ ey dûst
Pijmürde olur idi seher gonçe-i ra’nâ

6 Lezzât-ı cihândan göñül el yudı nigârâ
Dâg-ı gam-ı ‘ışkuñ olalı sînede peydâ

7 Reşk eyleyüben tavk-ı seg-i kûyuña ey meh
Tâ subha degin kaldı taña ‘ıkd-ı süreyyâ

8 Biñ mürdeyi bir lahzada eyler lebi ihyâ
Gûyâ ki yire indi bugün Hazret-i ‘Îsâ

9 Kuyuñı makâm idineli Bezmi-i bî-dil
Gözine görinmez sanemâ cennet-i me’vâ

298 Li-mürettibihi

1 Dünyâda huzûr ile safâ yog imiş aslâ
Bir var gam u mihnet imiş âh bu dünyâ

2 Ârâyiş-i dünyâ ki libâtı yog aña halk
Meyl eyledügi tıfl gibi özge temâşâ

3 Dünyâda ider ‘âkil olan nefret ü ‘uzlet
Dünyâya ider meyl ü heves ol ki_ola şeydâ

4 Dünyâdan ider nefret-i tâm ol ki_ola mü’min
Zindân durur ol mü’min olan kişiye zîrâ

5 Şol kimse ki tâlib ola dünyâ-yı denîye
Dâyim olur anuñ işi şûrûş ü gavgâ

6 Her kim düşe derdine bu dünyâ-yı denînüñ

Hatm olur ise âhir o bu derd ile derdâ

7 Dünyâ elemi eyledi hâlini diger-gûn
Nazmi kuluñuñ hâline rahm eyle Hudâyâ

299 Li-mürettibihi

1 Görse kad-i mevzûn u şeker-handüñi cânâ
Biñ Yûsuf-ı Mısr'a seni virmezdi Züleyhâ

2 Şîrîn-lebüñ idüp nice Husrev'leri Ferhâd
Sevdi seni her biri birer cân ile cânâ

3 Mecnûn gibi pâ-mâl ü perîşân-dil olurdı
Bu kâkül ü bu zülf ile görse seni Leylâ

4 Vâmık gibi mecnûn olup âşüfte olurdı
Görse bu 'izâr ile nigârâ seni 'Azrâ

5 Ol şûh-ı cihân sevdi çü bir mâh-likâyı
Hurşîd'e Ferah-şâd göñül bagladı gûyâ

6 Cân vir reh-i 'ışkında lebi 'ışkına Nazmî
Men mâte mine'l-'aşkı fekad mâte şehîdâ

DER-BAHR-İ MUØÂRİ'-İ AHREB

Taktî'eş: Mef'ûlü Fâ'ilâtü Mefâ'îlü Fâ'ilün

300 Ez-ân-ı Şâhidî

1 Hüsnüñ güniyle keşf olur esrâr-ı Ve'd-duhâ
Zülfüñ düniyle nükte-i ve'l-leyl izâ secâ

2 Olmasa idi hırmen-i hüsnüñde hûşe-çîn
Kalurdı mihr ü mâh ile bî-nûr çün sühâ

3 Haddinde zülfi turresi rûha makâmdur
Tûbâ vü sidreden olalı kaddi müntehâ

4 Âhum irerdi ey peri san eşk-i dîdeden
Şol levh-i âteşîn ki bir nice katre mâ

5 Ey Şâhidî hevâ ile cân vir yolında kim
Budur tarîk-i ‘ışkda ‘uşşâka muktezâ

301 Nazîre-i Kemâl Paşa-zâde

1 Yıkılsa dil hevâ-yı ruhuñla bulur safâ
Bozulsa ev tolar içine lâ-cerem ziyâ

2 Sâfî göñülde zâhir olur ‘ışk pertevi
Sûret görinmez âyinede olmasa safâ

3 ‘Işk olmayınca başda kaçan cûş ider gönül
Deryâ temevvüc eylemez olmayıcak hevâ

4 Urdum göñül harâbesine gam külüngini
Çıkdı hayâl-i zülfüñ ile kâfirî binâ

5 Bakdukça gülşene açılur göñli gonçenüñ
Olur bahâr irişse çemen seyri dil-güşâ

6 Bülbül niyâza başladı sen nâz kıl diyü
Gülşende gül budagını tahrîk ider sabâ

7 Gelse rakîb hâtıruña zülfine yapış
Dimişler ulular iti añ hâzır it ‘asâ

302 Ve lehu

1 ‘Işka ne intihâ bulabildük ne ibtidâ
Cân virmek ile kim durur aña bula_intihâ

2 Yanmaz idi firâk ile dil ‘ışka düşmese
Olmaz idi cehennem odı olmasa hevâ

3 Nice yıkıla külbe-i ahzânı göñlümüñ

Zülfüñ hayâli urdı aña kâfirî binâ

4 Hûnî gözi yüzüme kıya baksa vechi var
Kim za'ferâna meyl ider âhu-yı Hıtâ

5 Rûmında hüsnüñüñ varıcak şâm-ı zülfüñe
Çîn'den dem urdı müşk-i Hıtâ eyledi hatâ

6 Sunuñ içinde yatmag ile mâr olurdı kıl
Zülfüñ yüzüñde turmag ile oldı ejdehâ

7 İzüñ tozı 'abîrini satmış yabanlara
Yokdur yüzi ki yüze gelüp görine sabâ

303 Nazîre-i Visâlî

1 Tagıtsa zülfi 'ıtrını 'Attâr Mustafâ
'Anber kohusı ile mu'attar ola hevâ

2 Yâ Rab ne tûtiyâdur izüñ tozı kim anuñ
Bir zerresine olımaz iki cihân bahâ

3 Hüsn ile kimse saña güzellerde iremez
Şems-i duhâya kandan irişür şehâ sühâ

4 Agzuñdan özge ey yüzi gün kaşları hilâl
Ne zerre var ki anda kevâkib nihân ola

5 Hüsnüñ Kelîmi mu'cizesidür ki gösterür
Zülf ü ruhuñ göze yed-i beyzâ vü ejdehâ

6 Ger başı 'arşa dahı irişürse sidrenüñ
Serv-i sehî boyuñ kadar olmaya müntehâ

7 Sabr it Visâli hecri 'azâbına ola kim
Rahm idüp ümmetine şefî' ola Mustafâ

304 Nazîre-i Sabûhî

1 Var pâdşâh-ı ‘ışk kapusında ol gedâ
İster iseñ olasın iki ‘âlemde pâdşâ

2 Mûsâ durur hatuñ iki câzû o gamzeler
Geh zülfüñi ‘asâ düzedürler geh ejdehâ

3 Devletlü baş ki anda vatan tuta kâkülüñ
‘İzzetlü ser ki aña düşe sâye-i hümâ

4 Âhumla gözlerüm sulayup pâk ider kapuñ
Reşk eylese ‘aceb mi baña ebr ile sabâ

5 Derd ile cân virürse Sabûhî esirgemeñ
Hây uyma dir iken niçün uymazdı ol baña

305 Nazîre-i Münîr

1 ‘Îsâ-dem iken ey sanem ü yâr-ı dil-rübâ
Niçün helâk ider beni bu la’l-i cân-fezâ

2 Görüp hadeng-i gamzeñi dil vehm idüp didi
Peyk-i ecel midür bu yahod reh-ber-i kazâ

3 Ol çeşm-i nâ-tüvânı görüp haste göñlümüz
Başına çigzinüp didi cânum saña fidâ

4 Deprenmege mecâli iñen yok bu subh-dem
Zülfüñ hevâsı ile meger hastedür sabâ

5 Gül yüzi hasretiyle ölenler mezârıdur
Her kanda şem’-i lâle ki var şöyle câ-be-câ

6 Gördüm ki_ugurlayın baña ol gonçe-leb söger
Didüm ne dirsin ol didi kim nesne yok du’â

7 Yâ Rab du’â-yı vasla ki el götüre Münîr
Ol hecr odına yanmışuñ it hâcetin revâ

306 Nazîre-i Ferîdî

1 Ey meh dil oldı mihrüñ ile zerre-i hevâ
Gün tal’atuñ katında senüñ sanki bir sühâ

2 Reşk ile göyünüp karara nâfe-i Hoten
Ger bûy-ı zülfüñ ilte Hıtâ mülkine sabâ

3 Sevdâ-yı zülfüñ ile perîşân olam ne tañ
Miskîn olur çü ‘ışk ile olanlar âşinâ

4 Sevmek seni günâh ise oldur günâhımuz
Bunca ‘itâb olur mı ehibbâya pes revâ

5 Bir cürm içün Ferîdi’yi kapuñdan itme dûr
Âdem olan bihişte de girse ider hatâ

307 Nazîre-i ‘Atâ [Vasfî]

1 Vasf-ı cemâl-i dil-bere çün kıldum ibtidâ
Geldi dilüme matla’-ı Ve’ş-şemsi Ve’d’duhâ

2 Zerd eyler ise beñzümi mihrüñ ‘aceb midür
Olmaz garîb hâki zer eylerse kîmyâ

3 Müşkil saçuñ girihleri hallindedür velî
Bu şîvelerde san’at ile kıl yarar sabâ

4 Seyrümde gice ol mehe tuş oldugum didüm
Nâz ile geldi didi düşüñ ise hayr ola

5 Sengîn-dil midür bu göñüller kapan nedür
Kim gördi sîm içinde ola seng dil-rübâ

6 Biñ ‘âşık öldürür gözi bir merhabâ ile
Öldürdi reşk ile beni derd ile merhabâ

7 ‘Âlemde her kimesneye bir nesnedür nasîb
Dil-ber cemâli Vasfî olupdur saña ‘atâ

308 Nazîre-i Mesîhî

1 Gel eyle yaşlu gözüme izüñ tozın ‘atâ
Dirler ki hoş gelür yaşaran göze tûtiyâ

2 ‘Işkuñ gözümüñ acı yaşın kıldı hoş-güvâr
Deryâ suyını niteki tatlu ider hevâ

3 ‘Uşşâka kandalıguñ ider kebkebüñ ‘ayân
Şol necmler gibi ki_ola azmışlara hevâ

4 Hasretden aglayup yüregüm dökdi kanlu yaş
Şol dem ki tîrüñ eyledi bagrumla merhabâ

5 Didüm gözüm yaşına ne hoş böyle sâdesin
Âb-ı revân didi ki olurmış ferah-fezâ

6 Hattı gibi siyâh durur çihre-i rakîb
Âlûde oldı sanki mürekkeb ile likâ

7 Merhem yirine zahmuma bir tîr ur didüm
Didi Mesîhi uşda elüm degdi hoş ola

309 Nazîre-i Me’âlî

1 Beñzer ki ugrulık hevesin eylemiş sabâ
Kim buldugın siler yürür ey serv-i hoş-hevâ

2 Haddüñde hattuñuñ n’ola kadrini bilmeseñ
Dirler çerâg dibi karañu olur şehâ

3 Gördüm yüzüñle zülfüñi ey mâh-rû didüm
Âmentü billezî halaka’s-subha ve’l-mesâ

4 Şimşâd u serv kaddüñe oldugiçün şebîh
Her demde güvler üstine düşer anuñ sabâ

5 Şeytân ‘azâbda yaraşur dirler ey perî

Yüklet rakîbe bâr-ı gam u mihnet ü belâ

6 Yokdur hayâsı zerrece mihr özge nûrdur
Germ olup öykünürmiş eyâ meh-likâ saña

7 Bakma saçı düninde Me'âlî yüzine kim
Bakmak giceyle âyineye olmaya revâ

310 Nazîre-i Şem'î

1 Bezm-i zamâna şem'-i ruhuñ virmese ziyâ
Câm-ı felekde olmaz idi zerrece safâ

2 Bir câm içürdi göñlüme mihrüñ seherde kim
Her zerre geldi çeşmüme câm-ı cihân-nümâ

3 Ten zevrakı hicâbını def' itdük aradan
Deryâ-yı vahdet içre olup cümle âşinâ

4 Ko ikiligi birlige bit 'ışk-ı yâr ile
Geç gayrdan ki gayruñ olur âleti hebâ

5 Bedr it hilâli gün gibi bir meh-likâ ile
Hoş gör bu devri tâ ki felek reşk ide saña

6 Bak sâz u söz ile o da göñlüñe 'ûdveş
Kânûn-ı 'ışka uy kim ola derdüñe şifâ

7 Dâmân-ı 'ışk-ı yârı elüñden koma sakın
Şem'î olursa iki cihân halkı bir yaña

311 Ve lehu

1 Ey derd-i 'ışka şerbet ile isteyen devâ
Var çâre eyle kendüñe yakmış sinüñ saña

2 Gam-hânesini mesken ider göñlümüñ gelür
Yir gök götürmedügi kazâdan gelen belâ

3 ‘Âşık odur ki eyleye bir nâza biñ niyâz
Ma’şûk odur ki eyleye biñ cevre bir vefâ

4 Şem’-i ruhuñla oldı göñül câmı pür-sürûr
Cân bezmi câm-ı la’lüñ ile oldı pür-safâ

5 Şem’î kişide gevher-i bahr-i hüner gerek
Ol şehryâr-ı hüsne ola tâ ki âşinâ

312 Nazîre-i Yahyâ

1 ‘Îd oldı mübtelâları aglatma dil-berâ
‘Âşıklara el ucı ile kılma merhabâ

2 Budur gözümden agladugum eyledi beni
Deryâ-yı ‘ışka iki kabag ile âşinâ

3 Bir şeh-süvâra kul olagör ey göñül yüri
Meydân-ı sîne atınuñ oynagı ola tâ

4 Bir beyt içinde kendümi añdum nigâr ile
Bir hânede musâhabet itmekçedür baña

5 Yahyâ ne kara günlere kalduk zamânede
Dehr ise pür-cefâ vü nigâr ise bî-vefâ

313 Nazîre-i Celîlî

1 Bûy-ı saçuñla olmaga her subh âşinâ
Kûyuñda yile yile ayakdan düşer sabâ

2 Togrıldı yire komaga el arkasın çenâr
Kaddüñi sidreden görüp ey dûst müntehâ

3 Hâlini yanageldi ruhuñ meclisine nâr
Yüz süriyü yir öpdi ‘izâruñ öñinde mâ

4 Zencîrine çeker çü meh ü âftâbı ol
Kaç başı ile çıkışa zülfüñle ejdehâ

5 Altun ider yıluñ on iki ay işini ol
Cevher degül mi mihrüñ ile mâh-ı sîmsâ

6 Ben cur’ası ölümlüsiyem baña ol yiter
Ey câm-ı bâde bûse-i la’lîni var saña

7 Rây itmiş idi râ kaşı öldürmege beni
Göñlümdedür henûz Celîlî benüm o râ

314 Nazîre-i Harîmî

1 Yâ Rab bu hüsn ü hulk ile ol yâr-ı pür-cefâ
Ben mübtelâya mihr kılup eylemez vefâ

2 Bî-çâre eyledi n’idem âvâre göñlümi
Bunca belâ ile yine ol zülf-i dil-rübâ

3 Leylâ saçına göñlümi meftûn idüp bu dem
Mecnûn eyledi beni ol yâr-ı meh-likâ

4 Cânumı ‘ışk odına yakmaga her nefes
Derd ü belâ ile dili eyledi mübtelâ

5 ‘Uşşâka sad niyâz ile şehnâz idüp müdâm
Ben bî-nevâya derd ü gamın eyledi nevâ

6 İzi tozını gözlerüme armagan getür
Yüz süriyü işigine varursañ ey sabâ

7 Câdû gözi gelürse n’ola kanum içmege
Dilden Harîmi dir aña ehlen ve merhabâ

315 Nazîre-i Derûnî

1 Ey dil hezâr câme-i takvâ-yı pârsâ
Olsun fidâ-yı pîrehen-i çâk-i dil-rübâ

2 Hüsnüñ zamânıdur içelüm sâkiyâ getür

La’lüñ cefâsına mey-i gül-reng [ü] pür-safâ

3 Rakkâsvâr raks-künân u terâne-gûy
‘Azm itdi sûy-ı sebzeye âb-ı ferah-fezâ

4 Ey dil iñende olma ser-i zülfine yakın
Bir gün helâk ider seni ol iki ejdehâ

5 Ta’n-ı rakîbe tutma Derûnî iñende gûş
Âvâz-ı segden eksile mi kısmet-i gedâ

316 Ve lehu

1 Ey mâh ‘ârızından uman şemme-i vefâ
Sanma zamîr-i âyineden nesne ahz ola

2 Bezm-i safâda şevk-i leb-i yâr ile yine
Taşdı köpürdi bâde-i gül-reng [ü] pür-safâ

3 Devr-i ruhında âhum açar yârı nitekim
Gül gonçesini bâd-ı bahâr-ı girih-güşâ

4 Yaşum görüp güler benüm ol serv hâlüme
İtsem ayagı topragına ‘arz-ı mâ-cerâ

5 Yâruñ kocar hemîşe Derûnî bilin kemer
Gencîne üstini tolanur sanki ejdehâ

317 Nazîre-i Sun’î-i Gelibolî

1 Seng-i cefâ ile dilemiş göñlümi yapa
Hak irgüre murâdına bünyâdı berk ola

2 İtdükçe câma meyli surâhî olur şebîh
Şol bülbüle ki ide güle ‘arz-ı mâ-cerâ

3 Âhum odı eger ki yaka tañ yiri degül
Dâmân-ı çerhi her seher ey mihr-i bî-vefâ

4 Arturduguñca üstüñe düşer komaz seni
Bâzâr-ı ‘ışk içinde dil ey dürr-i bî-bahâ

5 Hatt-ı lebi kazınsa müveccehdür ol mehüñ
Komaz gubâr cânda mey-i la’l Sun’iyâ

318 Li-mürettibihi

1 Kul olma nefse kendüñe vir fakr ile fenâ
Var ‘âlem içre başuña sultân ol ey gedâ

2 Envâ’-ı mihnet ile geçer ‘ömri yok yire
Dünyâ belâsına ola her kim ki mübtelâ

3 Devlet anuñ ki devlet-i dünyâya bakmaya
Yig ola dirliginden anuñ ölümi aña

4 Vay aña ki_ide devlet-i dünyâyı ihtiyâr
‘Ukbâda ola devlet-i câvidden cüdâ

5 Ol kim gınâsı ola fakîri gözetmeye
Ma’nâda ol ‘anâdur aña sûretâ gınâ

6 Niçün hakîr tuta fakîri ganî olan
Fakr ile fahr eyledi çün fahr-i enbiyâ

7 Her yirde bir münâsebet ile ki añıla
Rahmet aña ki Nazmi’yi bir hayr ile aña

319 Li-mürettibihi

1 Fâş itmez idi ‘ışkuñı dil halka dil-berâ
Eşkümden oldı iki gözüm hep bu mâ-cerâ

2 Sen husrev-i şeker-leb ü şîrîn-dehân içün
Ferhâdvâr ışk ile cânum fidâ ola

3 Zülfüñle çeşm ü kaddüñ içün bâg u râgda
Remz ile serv ü nergis ü sünbül ider du’â

4 Derdüñle şöyle mûnis olupdur bu haste-dil
Kim derdüñ ile ölse dahı istemez devâ

5 Câna safâ tabî'ate her dem cilâ virür
Cevher degül mi câm-ı mey-i la'l Nazmiyâ

Nev'-i dîger

320 Ez-ân-ı Şeyhî

1 Yâ Rab ne hüsn olur bunca behcet ü bahâ
K'olmaz ayagı tozına cân u cihân bahâ

2 Cân murgı kim tolaşdı kara zülfüñ agına
Müşkil duzaga düşdi 'aceb ola mı rehâ

3 Ger hüsni bedr ayına ide mukâbele
Yüz nûr ile görine şems-i duhâ sühâ

4 Câdû gözi çü fitneye binüp ata hadeng
Sihr ile ay olur atı kamçısı ejdehâ

5 Hâlât-ı 'ışka gerçi nihâyet dinilmedi
Derd almak ibtidâdur aña yokdur intihâ

6 'Ömrüm gibi geçüp baña hâ va'deler virür
Âh ol ecel didükleri irer diyince hâ

7 Bî-şükr kula nişe belâ nûşını sunar
Şeyhî şikâyet itse 'aceb ola mı şehâ

321 Nazîre-i Ahmed Paşa

1 Yâ Rab ne sihri var gözüñüñ kim diyince hâ
Zülfüñ 'asâsın eyledi biñ başlu ejdehâ

2 Ey mâh-ı hüsne mihr-i ruhından bahâ viren

Olmaz iki cihân seni bir görmege bahâ

3 Tûbâ boyuñ ki cennet-i kûyuñda salına
Cibrîl sidreden diye togrusı müntehâ

4 İzüñ tozını gözsüz idinürse tûtiyâ
Gün gibi görine gözine gündüzin sühâ

5 Ma’şûk hattıdur eceli mübtelâlaruñ
Âh ol ecel didükleri irür diyince hâ

6 Ey râh-ı ‘ışka hadd ü nihâyet bulam diyen
Cân virmek ibtidâdur aña yokdur intihâ

7 Ahmed yoluña toprag olur bu ümîde kim
Zülfüñi hâk-i râhuña eyleyesin rehâ

322 Nazîre-i Kemâl-i Zerd

1 Yâ Rab bu turre baş götürüp oldı ejdehâ
Biñ cânı olsa kişinüñ itmez birin rehâ

2 Müşkil belâ imiş reh-i ‘ışkuñ ki düşmişüz
Ne ibtidâ bulınur aña ne hod intihâ

3 Geldükçe yay gibi güç ile gelürsin âh
Gitdükçe tîr gibi gidersin diyince hâ

4 Lü’lü’ dişüñle hâtem-i la’lüñi dil-berâ
Sarrâf-ı dîde göricegiz didi ne bahâ

5 Bilmez Kemâl ben kulını yâr egerçi kim
Gördükçe direm âh senüñ kuluñam şehâ

323 Nazîre-i Şâhidî

1 Yâ Rab ne meh durur bu ki mihre virür bahâ
Bu la’l ile ki lutfına biñ rûh kem bahâ

2 Hüsn-i cemîli perver-i nûr-ı Hudâ durur
Kim mahv kıldı pertev-i hurşîdi çün sühâ

3 Devr-i ruhında gezdügi rahşân-ı turresi
Ser depredüp san od saçar agzından ejdehâ

4 Göñlümi çekdi gözleri zencîr-i zülfine
Küffâra sayd olan ‘acabâ ola mı rehâ

5 Dil nice pâre olmaya sihr ile nergisi
Biñ biñ hadeng-i gamzeden urur diyince hâ

6 Çün nîş şûr-ı ‘ışkını şevk ile nûş ider
Varup ide mi Şâhidi andan güle şehâ

324 Nazîre-i Sabâyî

1 Ol Mısr-ı hüsne nakd-i cemâli olan bahâ
Yûsuf durur ki tahtı durur mesned-i bahâ

2 İltüp sabâ dili saçına eyledi esîr
İnsânı sanki dem uruban çekdi ejdehâ

3 Agzıyla devr-i hüsnine bak tâ ki göresin
Hurşîd içinde nice mekân eylemiş sühâ

4 Ser-hoş gözüñ kebâb-ı dil añsa nazardadur
Maksûd eger ki cân ise hâzır durur şehâ

5 Dimiş kaçan görürsem anı eylerem helâk
Âh ol ecel didükleri irür diyince hâ

6 ‘Işkuñ tarîki özge siyâhatdür ey refîk
Bu râha her rehî ki gire istemez rehâ

7 Hˇân-ı gam-ı miyânuñı hayrân göñül ki_aña
Yalıñ kılıca döner ü kıl kapar iştihâ

8 Var gülşenüñde gerçi nice murg-ı hoş-nevâ
Rahm it Sabâyi bülbül-i pîre velî şehâ

9 Servüñ ki cilve eyleye bâg-ı cemâlde
Tâvûs-ı sidre na're urup diye müntehâ

325 Nazîre-i Münîr

1 Öldürmek itdügüñ beni her gördügüñce hâ
Bilürsin anı kim dilemez kimse hûn-bahâ

2 Ey dil dem-i visâle rakîb irmedür ecel
Âh ol ecel didükleri irer diyince hâ

3 Haddüñle zülfüñi görüp ey dûst dil didi
Sihr ile od saçar meger agzından ejdehâ

4 Kaddüñde kıldı dil lebüñe cân revân iken
Cibrîl'e sanki gâyet-i seyr oldı müntehâ

5 Gördükçe âftâb-ı ruhın mahv olur Münîr
Gün dogsa nâbe-dîd olur elbette pes sühâ

326 Nazîre-i Sühâyî

1 Âhum şirâr ile göge çıkdı diyince hâ
Odlar saçar hevâya çekildi san ejdehâ

2 Dil-ber geçüp gider benüm âh itdügüm budur
Âh ile geçdi 'ömr-i 'azîzüm diyince hâ

3 Cânum ölitururken ider zülfüñ ârzû
Zîrâ ki kıl kapar sefer ehlinde iştihâ

4 Yâruñ hikâyet-i deheni hûbdur velî
Zülf-i dırâzı kıssasına yokdur intihâ

5 Görse Sühâyi tal'atuñı kendüden gider
Zîrâ güneş tulû' idicek mahv olur sühâ

327 Li-mürettibihi

1 Sen pâdşâh-ı hüsne göre her güzel şehâ
Bedr-i dücâ katında sanasın ki bir sühâ

2 Cismümde dâg u yâre ser-â-ser olup durur âh
Her yâre bir misâl-i elif dâg şekl-i hâ

3 Cân gibi sevmişem seni ben âh sen beni
Gördükçe ‘ömr gibi geçersin diyince hâ

4 Gördüm hatuñda tâ ki ser-i zülfüñi didüm
‘Ömrüm gam içre âh ki bulmışdur intihâ

5 Redd eyleseñ hasûdı yanuñdan bu Nazmi’nüñ
Cânâ bulurdı cânı gam u gussadan rehâ

328 Li-mürettibihi

1 Olmaz tarîk-i ‘ışka dilâ hergiz intihâ
Yokdur bu râha girene bu râhdan rehâ

2 Sultân-ı ‘ışk olur saña cân ile kul olan
Kimdür ki kuluñ olmaya cândan senüñ şehâ

3 Zülfüñ lebüñe vardugınuñ neyki hikmeti
Tiryâk görse hod çıkar elbette ejdehâ

4 Hoş gör bu ânı kadrini bil ân-ı hüsnüñüñ
Kim hâ diyince anı giçer gâfil avlama hâ

5 Nazmî dür ü cevâhiri ser-cümle ‘âlemüñ
Hüsn-i bahâda olmaya cânâ yine bahâ

DER-BAHR-İ MÜCTEææ
Taktî’eş: Mefâ’ilün Fe’ilâtün Mefâ’ilün Fe’ilât

329 Ez-ân-ı Şeyhî

1 Kapuñdan özge bulınmadı çün penâh baña
Uş işigüñ tozıdur yine secdegâh baña

2 Şefî’ idineydüm göz yaşın işigüñde
Velî ne çâre ki ‘özrüm durur günâh baña

3 Nazar fakîre kıl ey pâdşâh-ı hüsn ü cemâl
Ki rahmetüñ günidür sâye-i ilâh baña

4 Dök imdi dâne-i vasluñ ki ‘ömr hırmenini
Degül yakarsa cefâñ odı berg-i kâh baña

5 Ne ayda dâyire çekdi ‘izâruñuñ hattı
Ki halka urdı kamer nokta gibi râh baña

6 Figân ki nergis-i mesti bu serv-i lâle-ruhuñ
İçüp şarâb-ı gurûr eylemez nigâh baña

7 Bu renc ü mihnete şefkat yog ise vâ Şeyhî
Bu derd ü hasrete rahm etmez ise âh baña

330 Nazîre-i Ahmed Paşa

1 Harîm-i Ka’be-i kûyuñ yiter penâh baña
Harâm ola dahı bir gayrı secdegâh baña

2 Benüm furûg-ı kamerden ferâgatüm vardur
Çerâg-ı mihr-i ruhuñdur delîl-i râh baña

3 Diyâr-ı yârı koyup seyr-i sebzezâr itsem
Çemende dil uzadur her biten giyâh baña

4 Kamuya bencileyinseñ dirîg kamulara
Yig ise ‘âlemüñ ayruklarıyla âh baña

5 Boyı hevâsına ben bu hevesde hâk oldum
Ki sala sâyesin o serv gâh gâh baña

6 Ne suçı var diyü rahm itme öldür Ahmed'i gel
Ki senden ayru dirilmek yiter günâh baña

7 Ne 'özr ider isem artuk gelür günâhumdan
Meger 'inâyet-i şâh ola 'özr-hâh baña

331 Nazîre-i Tâcî-zâde

1 Görür ki mihr ü vefâ eylemez bu mâh baña
Bir âh ider dem-i serd ile subhgâh baña

2 Derîçeler açıla meşhedüme cennetden
İderse hâküme ugrayıcak nigâh baña

3 Bahâr-ı hüsnin añup seyr-i sebzezâr itsem
Virür mahabbeti 'ıtrını her giyâh baña

4 Benüm ki firkatüñüñ bir günine yok sabrum
Eger bu ay u yıl ile olursa âh baña

5 Günâhı yok dimegil Ca'ferî gel öldür kim
Degül durur seni çok sevmek az günâh baña

332 Nazîre-i Kâsım

1 Yiter cihânda cemâlüñ ziyâsı mâh baña
Yüzüñsüz olsa görinür kamu siyâh baña

2 Seni günâh ise sevmek di gamzeñ öldürsün
Gerekmez oldugını kimse 'özr-hˇâh baña

3 Olurdı zulmet-i zülfüñ şebinde dil güm-râh
Yüzüñüñ olmasa nûrı delîl-i râh baña

4 'İnâyetüñ nazarın dâyimâ görür agyâr
Sebeb nedür 'acabâ itmedüñ nigâh baña

5 Kapuñda bu dil-i bî-çâre kıldı bende beni

Kulum degül diyü sen redd iderseñ âh baña

6 Yüzüñle zülfüñ añup seyr-i bustân itsem
Gül ü benefşe durur her biten giyâh baña

7 Eger bu Kâsım'ı hecr ü firâkuñ itse helâk
æevâb u ecri senüñdür düşer günâh baña

333 Nazîre-i Sürûrî-i Müderris

1 İdeydi hışm ile çeşmi eger nigâh baña
Yiterdi 'ayn-ı 'inâyet o gâh gâh baña

2 Işık gibi baş açuk 'âşıkam çün ol kûçeke
Başumda pîr-i tarîk komaz külâh baña

3 O şâhide çü şehîd oldugum bilür kendi
Yiter bu da'vi-i 'ışka dilâ güvâh baña

4 Gice yoluñda kamer birle şem'e yok hâcet
Yiter çü şu'le-i âhum delîl-i râh baña

5 Çü gün yüziyle ay alnı virür hemîşe nûr
Olar yiter ne var olmazsa mihr ü mâh baña

6 Görince yüzini çün göz yumam cihândan ben
Ecel degül gelür ol hˇân-ı subhgâh baña

7 Niyâzum artug olur Hakk'a çün niyâz kılam
Sürûri anuñ içün hoş gelür günâh baña

334 Nazîre-i Sabâyî

1 Yiter başumçün ayaguñ tozı külâh baña
Olur hakâret-i 'ışkuñ celâl ü câh baña

2 Sinümi kadr ile 'uşşâk ide ziyâretgâh
Eger mezâr olursa bu hâk-i râh baña

3 Melâyiküñ gözi yaşardı dûd-ı âhumdan
Bu pereye eser itmez ol âh u vâh baña

4 Gerekse hışm ile olsun gerek ‘inâyetle
Tek eyle gûşe-i çeşm ile bir nigâh baña

5 Günehlü kullaruñı öldürüvirseñ ey şâh
Rakîbe cümle sevâb u kamu günâh baña

6 Sabâyi’yem saña kıldum eyâ sabâ nisbet
Ye kanı bûy-ı ser-i zülfi gâh gâh baña

7 Ger itmez ise eser âh-ı subhgâh saña
Dirîg u derd ü firâk u figân u âh baña

335 Nazîre-i Sun’î

1 Zihî dirîg u hezârân hezâr âh baña
Ki ka’be-i ser-i kûyuñ degül penâh baña

2 Ne bî-sa’âdet imişsin başuma hâk benüm
Ki işigüñ tozı olmadı secdegâh baña

3 Hevâñ odı beni hâk itdügine yoluñda
Sirişk-i dîde vü âhum yiter güvâh baña

4 Hevâ-yı dâne-i vasluñ bu ‘ömr hırmenini
Degül durur yile virürse berg-i kâh baña

5 Kemend-i zülfine el virmez ise vây beni
Ayakda kalur isem zülfi gibi âh baña

6 Tarîk-i ‘aklı yitürdüm gam-ı firâkuñdan
Olalı mürşid-i ‘ışkuñ delîl-i râh baña

7 Ne vech ile ide Sun’î niyâzı ol saneme
Dirîg u derd ki ‘özrüm durur günâh baña

336 Li-mürettibihi

1 Çü germ olup ide gün gibi mihr o mâh baña
Burûdet itse o dem tañ mı subhgâh baña

2 Yüzüm sürersem izüñe n'ola benüm kıblem
Olur çü Ka'be kapuña delîl-i râh baña

3 İder günüm gice geh geh yüzüñe hâyil olup
Bu vech ile neler eyler o şeb-külâh baña

4 Kemîne bendeñem ey şâh-ı hüsn ben de senüñ
Cenâb-ı devletüñ olmış durur penâh baña

5 Tutardı yüz baña devlet didükleri Nazmî
Nigâr ideydi eger lutf idüp nigâh baña

337 Li-mürettibihi

1 N'idem ki zerrece mihr itmedi o mâh baña
Ne kara günlere kaldum dirîg u âh baña

2 Tapuñdan özgeye baş egmesem n'ola kıblem
Cihânda ka'be kapuñdur çü secdegâh baña

3 Kemîne bende olaydum kapuñda ben de senüñ
Yiterdi dünyede şâhum bu 'izz ü câh baña

4 Halâs bulmaga devr içre leşker-i gamdan
Harîm-i meykede sâkî yiter penâh baña

5 Yolında eyler idüm nakd-i cânı Nazmi nisâr
İdeydi lutf ile cânâne bir nigâh baña

DER-BAHR-İ MÜTEKÂRİB-İ MÜæEMMEN
Taktî'eş: Fa'lün Fe'ûlün Fa'lün Fe'ûlün

338 Ez-ân-ı Zihnî

1 Zülf ü ruhuñdur fikr ü hayâlüm
Gice vü gündüz pinhân u peydâ

2 Didüm ki öldüm kûyuñda aydur
Cânuña rahmet ‘Adn ola me’vâ

3 Gül ne yüz ile beñzer saña kim
Bir dikmedür ol kûyuñda cânâ

4 Zülf ü ruhet bûd fikr ü hayâlem
Leylâ nehârâ sırrâ ve cehrâ

5 Gözüm yüzüñde yüzüñ gözümde
El-mâ’ü fi’l-verdi ve’l-verdü fi’l-mâ’

6 Şem’-i ruhuñı Zihnî ögelden
Mâh oldı vâlih mihr oldı şeydâ

339 Nazîre-i Sühâyî

1 Komaz küdûret câm-ı musaffâ
Gerçeklik ile içene sahhâ

2 Hüccet getürmiş kanuma hattuñ
Kaşuñ çekilmiş ol hükme tugra

3 Yoluñda ölmek nice olur gör
Almazsa cânum Tañrı te’âlâ

4 Ef’î-i zülfüñ nîş itdi nûşum
Deldi yüregüm cevr ile cânâ

5 Olmış iken dil ayak gubârı
Gayr ile zülfüñ baş koşa hâşâ

6 Hüsnüñ yanında yire geçeydi
Çıkmasa göge cennet nigârâ

7 Ölüm okına ugratdı gamzeñ
Ne dirlik olsun bu baña cânâ

8 Kaddine nisbet yâruñ Sühâyî
Serv-i sehîdür kurı temâşâ

340 Li-mürettibihi

1 Âhum sabâya olmasa hem-tâ
Olmazdı hem-dem anuñla hem-pâ

2 Gel âb-ı vasluñ irgür meded kıl
Hecr odı câna kâr itdi cânâ

3 A'lâ murâdum kapuñda olmak
Kaddüñe irmek a'lâdan a'lâ

4 Yüzüñ ki günden enverdür anı
Kim eyler aya teşbîh âyâ

5 Dil zülf-i yâra turmaz tolaşur
Ol asılası uslanmaz aslâ

6 Tâ ölmeyince hiç kurtuluş yok
'Ömre sürer âh âlâm-ı dünyâ

7 Hep lu'b u lehve meyli cevânuñ
Nazmi bu 'âlem özge temâşâ

341 Li-mürettibihi

1 Öykünür imiş la'lüñe cânâ
Tatlu degül mi bi'llâhi halvâ

2 Gel âb-ı vasluñ irgür meded kıl
Hecr odı câna kâr itdi cânâ

3 'Aklum yitürdüm geçdüm özümden
'Işkuñ olalı göñlümde peydâ

4 Nakkâş-ı dîde bu deyr-i dilde
Tasvîr idüpdür nakşuñ nigârâ

5 Kalmadı ragbet çün ehl-i nazma
Pes ne hevesdür bu şi’r ü inşâ

342 Ve lehu

1 Zülfüñ ki_olupdur göñlüme sevdâ
San hem-dem oldı Mecnûn’a Leylâ

2 Sen mâhı görse ey Yûsuf-ı hüsn
Eylerdi zâyil ‘aklın Züleyhâ

3 Ferhâd’uñ olur ey husrev-i hüsn
Şîrîn lebüñe iden temâşâ

4 Vâmık misâli mecnûn olurdı
Görse ‘izâruñ lutfını ‘Azrâ

5 Nazmî’yi her dem eyler Ferahşâd
Hûrşîd-i hüsnüñ şevki nigârâ

HARFÜ’L-BÂ’

DER-BAHR-İ REMEL
Taktî’eş: Fâ’ilâtün Fâ’ilâtün Fâ’ilâtün Fâ’ilât

343 Ez-ân-ı Ahmedî

1 Oldı yüzüñüñ hayâsından eriyüben gül âb
Nergisüñüñ hasretinden gözlerüm toldı gül-âb

2 ‘Akl ile kimse bulımaz yüzüñüñ mâhiyyetin
Şem’ ile nice bulınuban biline âftâb

3 Bir hayâle râzı olmışdur cemâlüñden gözüm

Âh n’idem kim harâm oldı bu gözlerüme hˇâb

4 Saçlaruñuñ ‘ukdesi ‘aklumı kılmışdur esîr
Gözlerüñüñ fitnesi göñlümi itmişdür harâb

5 Takdı saçuñ mâh-ı bedrüñ boynına müşkîn kemend
Saldı zülfüñ âftâbuñ yüzine ‘anber nikâb

6 Devlet-i bâkî senüñ ‘ışkuñ durur bâkî fenâ
Şerbet-i sâfî senüñ dürdüñ durur bâkî şarâb

7 Ahmedî yâruñ gerekse varlıgı terk eyle kim
Yâr ile sinüñ arañda var ise sensin hicâb

344 Ez-ân-ı Nesîmî

1 Şol tamâm iki yüzinden çünki ref’ oldı nikâb
Zulmetüñ devrânı geçdi zâhir oldı âftâb

2 Ey yañaguñ hasretinden cennetüñ kalbinde nâr
V’ey tudaguñ şerbetinden Kevser’üñ ‘aynında âb

3 Leblerüñ câm-ı meyinden cümle eşyâ esrimiş
Tayyib ey pâkîze sâkî bâreke’llâh zî-şarâb

4 Ey ruhuñ hamrâ gülinden lâlenüñ câmında mey
V’ey gözüñ sevdâlarından nergisüñ başında hˇâb

5 Hak Te’âlâ’nuñ kelâmı sûretüñ tefsîridür
Ey yüzüñ innâ fetahnâ Hak’dan açıldı bu bâb

6 Kirpigüñ kaşuñla zülfüñ Hak kitâbıdur velî
Ol kitâbı kim bilür min ‘indihû ‘ilmü’l-kitâb

7 Sûretüñ levhinde yazılmış hurûfı bilmeyen
Bilmedi savm u salâtuñ sagışın yevmü’l-hisâb

8 Âb-ı hayvândur tudaguñ Rûh-ı Kudsî’dür demüñ

Sûretüñ Hak'dur yüzüñ va'llâhü a'lem bi's-savâb

9 Kâdiyü'l-hâcât imiş la'lüñ meger kim 'âşıka
Her ne kim kıldı temennâ estecib geldi hitâb

10 Dil-berüñ yolında ey sâlik ikilik perdedür
Benligüñ ref' olmayınca aradan gitmez hicâb

11 Ey Nesîmî secde kıl şol mâha kim Hak'dan saña
Va'büdü iyyâhu vescüd vakterib geldi hitâb

345 Nazîre-i Şeyhî

1 Hüsn hˇânı ni'metinden gün yüzüñ açsa nikâb
Süfresinde sebze degmez kurs-ı mâh u âftâb

2 İşigüñde kesr idüp cân vasluña zamm olmaga
Bunca fasl itdüm beyân yâ Rabb ola mı feth-i bâb

3 'Ârızı nukl u kadeh Kevser lebidür nûş-bâd
Şîr ü şehdi cinsi ile içse hayr olur şarâb

4 Yâr-ı gendüm-gûna cân göynüklerin kıldum su'âl
Hâl-i müşkîn dâne gösterdi zihî hâzır cevâb

5 Hecrinüñ zecri ile cennetde telh olur na'îm
Şevkinüñ zevki ile tamuda 'azb olur 'azâb

6 Saç tozuñdan oduma tâ sâkin ola Bû Leheb
Âb-ı rahmetdür dem-i Ahmed hakiçün Bû Türâb

7 Hatt u hâlin müşke teşbîh itdügüñ Şeyhî hatâ
Hak bilür çındur sözi va'llâhü a'lem bi's-savâb

346 Nazîre-i Hafî

1 Her kaçan ol meh-likâ ref' ide yüzinden nikâb
Hacletinden zerreveş ditrer felekde âftâb

2 Kaddini kim görse Tûbâ çöpçe gelmez gözine
Yüzini görmege ider hûr u cennetden şitâb

3 İlteli Çin’e saçuñ bûyın nesîm-i subh-dem
Düşdi sahrâya_oldı sevdâyî hevâdan müşk-i nâb

4 Lâleyi yakdı oda ey gonçe-leb şevküñ odı
Kıldı lü’lü’yi dişüñ reşki sadef karnında âb

5 Derdine em sordı la’linden devâ içün göñül
Ol tabîb-i derd-i dil virdi devâ içün cevâb

6 Dil-berâ la’lüñ meyinden mest olalı cân u dil
Âteş-i ‘ışka ider bagrını nukl içün kebâb

7 Ol habîbüñ işigin yasdan iti gibi Hafî
Kim saña andan olur olursa bir gün feth-i bâb

347 Nazîre-i Kemâl Paşa-zâde

1 Çerh-i gerdûndan bilürsin eksük olmaz inkılâb
Bekle yâruñ işigin kim bir gün ola feth-i bâb

2 Her ne derde kim devâ sorsam lebüñ emsem bulur
Görmedüm dünyâda ben anuñ gibi hâzır cevâb

3 Leblerüñden alsam üç bûse olur kanum helâl
Kim müselles olıcak dirler harâm olmaz şarâb

4 Gûşe-i zülfüñ durur her gice mâhuñ menzili
Her seher gül-ruhlaruñdur cilvegâh-ı âftâb

5 Ayaguña çok döker göz yaşını ‘âşıklaruñ
Hüsnünüñ bünyâdın ol âb idiser âhir harâb

6 Safha-i haddinde yir yir safha-i müşkîn komış
Hüsnüñüñ eyvânını ister ki ide intihâb

7 Cânı dûr itmege cânândan mücerred ten yiter
Ehl-i tecrîdüñ tarîkinde olur bir kıl hicâb

8 Söylesün il diñlesün sen bildügüñle söyleme
Söyledüm ben bildügüm va’llâhü a’lem bi’s-savâb

348 Ve lehu

1 ‘Ârız oldı göñlüme yüzüñ görince ıztırâb
‘Aks-i mir’âtuñdan ol su üzre gûyâ düşdi âb

2 Gül yüzinde dür dizilmiş katre-i şeb-nem gibi
Zâhir olmış çeşme-i mihr içre encümden habâb

3 Sûret-i yâruñ hayâlin bagrına basmış yatur
Gerçek imiş ‘âşık-ı dîdârdur dirlerdi âb

4 Mani’ oldı kanlu yaşum gül yüzüñi görmege
Gün yüzüñe san şafakdan tutdı gül-nârı nikâb

5 İstedi dil düzdi çıkmaga hayâlüñ kasrına
Fikr-i zülfüñden biline bagladı müşkîn tınâb

6 Kûyuña varan seher başın işigüñde bulur
Sâyeveş üftâdedür sen serv-kadde âftâb

7 Tâk-ı gerdûndan yagar halk üstine gerd-i fenâ
Eskiyicek sakf-ı hâne dökilür andan türâb

349 Nazîre-i Çâkerî

1 Çün cihân ma’mûrını bildüñ olur âhir harâb
‘Âkil iseñ koma elden bir nefes câm-ı şarâb

2 Mutribüñ kavlini diñle mey ayagına el ur
Kılmadın gam âteşinden bagruñı devrân kebâb

3 ‘Âlemüñ hâli hiyeldür gel işit bu nükteyi
Söyler uş saña zebân-ı hâl ile çeng ü rebâb

4 Gaflet ile virme dil ‘âşık cihâna gey sakın
Çerhe sor bir kanda vardı Rüstem ü Efrâsyâb

5 ‘Âlimüñ ‘ilmiyle ‘âlemde ‘amel kıl Çâkerî
Bu durur pendüm saña va’llâhü a’lem bi’s-savâb

350 Nazîre-i Kemâl[-i Zerd]

1 Berg-i gül üzre saçar her lahza zülfüñ müşk-i nâb
Bu ne sünbüldür ki virür lâle-i sîrâba tâb

2 Burka’ı gider yüzüñden rûşen it etrâfı kim
Dâyimâ olmaz revâ ebr içre olmak âftâb

3 Bir nefes uyhu karâr itmez gelüben ‘aynuma
Gözde kim ola hayâlüñ ide mi ârâm hˇâb

4 Bir gün ol serv-i revân seyr ide diyü ey sanem
Gözlerüm yollaruña ider revân her lahza âb

5 Bâd hüsnüñüñ peyâmın virdi gülşende meger
Kim gül oldı gülsitân içre hacâletden gül-âb

6 Berri bahr itsem gözüm yaşı ile olmaya_’aceb
Çün zülâli la’lüñüñ oldı baña ‘ayn-ı serâb

7 Bî-mey ü ma’şûk olma şimdi kim gül vaktidür
Ey Kemâl olmak dilerseñ saña dâyim feth-i bâb

351 Nazîre-i Tâcî-zâde

1 Küllemâ yeclû cemâlü’l-hubbi min zeyli’l-hicâb
Yahsebûne’n-nâsa bürkan lâmi’an tahte’s-sehâb

2 Ber-leb-i âb ez-safâ-yı sohbet-i gül her zamân
Haymehâ-yı ‘îş mî-bâyed zeden hem-çün habâb

3 Çekdi ebrûsına zülfin kaldı ebr içre hilâl

Çünki baglandı kemer cevzâya geldi âftâb

4 Dehr ez-şâm u şafak âverd müşk-i za'ferân
Tâ nüvîsed çeşm-i bîmâr-ı tu-râ ta'vîz-ı hˇâb

5 Rûy-ı dildâra nice teşbîh idem yâ Rab güli
Görmedüm zîrâ çemende bir gül-i sünbül-nikâb

6 Baglanupdur Ca'ferâ şimdi der-i mey-hâneler
Yok durur diller güşâde olmaga bir feth-i bâb

352 Nazîre-i Kâsım

1 Olalı ruhsâruña şol turre-i müşkîn nikâb
Kaldı zulmetde bu göñlüm kişverî bî-âftâb

2 Çeşm-i mestüñ gör ne fettândur ki genc-i hüsnüñe
İki ejdehâyı hâfız kor kaçan kim kılsa hˇâb

3 İşigüñe sâyil-i eşküm revân itdüm şehâ
N'ola ol üftâdeye bir dem iderseñ feth-i bâb

4 Bârgâh-ı dilde her lahza hayâli gamzeñüñ
Gözlerüm yaşın şarâb idüp kılur bagrum kebâb

5 Zâhidâ 'âşıkları men' eyleme mahbûbdan
Hak katında tâ'âtüñ olmak dilerseñ müstecâb

6 Leblerüñe haste cânum hâlini kıldum su'âl
Derdmendine tabîb-i cân niçün virmez cevâb

7 'Adlüñ ile Kâsım'uñ göñlin 'imâret eyle kim
Zulm ile kişver şehüñ devrinde olmasun harâb

353 Nazîre-i Visâlî

1 Açdugınca hˇân-ı hüsninden Nakîboglı nikâb
Görinür nâzırlarına yüzi kurs-ı âftâb

2 Eşküñ ey çeşm işigine turma îsâr eyle kim
Merdüme yagmur yagarken dirler olur feth-i bâb

3 Cânı ‘âşıkdan nice aldugını kıldum su’âl
La’lini cüst aldı agzumdan zihî hâzır cevâb

4 Senden ayru dirilürsem lâyıgam gam çekmege
Çün günâh ehli olanlar yiridür çekse ‘azâb

5 Göricek yüzinde ol dildâruñ ey zâhid lebin
Eyleme perhîz kim cennetde hayr olur şarâb

6 Ayaguña sürdügüme yüzümi incinme kim
Nice yüz biñ kez yunupdur göz yaşıyla bu türâb

7 Şeyhi’ye kimse Visâlî var iken dimek cevâb
Hak bilür bâtıl durur va’llâhü a’lem bi’s-savâb

354 Nazîre-i Sabâyî

1 Sünbülüñ mi yâ Rab ol mihr üzre yâ müşkîn sehâb
Kim ‘arak vaktinde yagdurur yañaguñdan gül-âb

2 Gün tutıldı diyü kizb eyler müneccim bilemez
Kim yüzüñ gördi hayâdan perdeye girdi_âftâb

3 Çeşm-i mestüñ la’l-i mey-gûnuñla haddüñ şevkine
Raks urur kan aglayup od içre dil misl-i kebâb

4 Hatt-ı nev-hîzüñ hayâli gözlerümde gûyiyâ
Sebzedür kim eylemişdür anı bârân gark-i âb

5 Dil delüp dûlâbveş aglayup istersem n’ola
Dâne-i hâl itdi ser-gerdân beni çün âsyâb

6 La’l-i mey-gûnuñ gamından agzı acı cânumuñ
Gamze-i mestüñ elinden göñlümüñ şehri harâb

7 Sordı bilüñ sırrın agzuñdan Sabâyî haste-dil
İltifât-ı li'l-'ademden geldi virmedi cevâb

355 Nazîre-i Hasbî

1 Mûy anuñçün götürdi başda Mecnûn-ı harâb
Hayme-i Leylâ'ya bir gün eyleyem didi tınâb

2 Ol şeh-i hûbân-ı hüsne dil mukârin ola mı
Bu fakîr ü müstmend ol husrev-i 'âlî-cenâb

3 Mâyil olsa dem-be-dem çeşmüñ 'aceb mi göñlüme
Kanda görse mest meyl eyler şehâ kanlu kebâb

4 Câm-ı la'li cur'asın bir tıfluñ eyler ârzû
Bu dil-i pîrânesin gör kim ider fikr-i şitâb

5 Tâb-ı ruhsârı cihâna düşer oldı gün gibi
Bu ne müşkildür ki zülfi pür-girihdür pîç ü tâb

6 Bezm-i hüsnüñde lebüñ yâdına sâkî şevk ile
Bâda virdi tâcını terk eyleyüp başdan habâb

7 Metn-i la'lüñ şerh-i dendânuñla gûyâ Hasbi'ye
Bir içim su gibidür ey lebleri dürr-i hoş-âb

356 Nazîre-i Gedâyî

1 Olalı tâbende-i ruhsâr-ı dil-ber âftâb
Andan alur dirler işitdüm dem-â-dem mâh tâb

2 Hey vefâsı çok sanem gel hey di fettân gamzeñe
Dil hayâlüñ hânesidür kılmasun anı harâb

3 Mihr ü mehle germ olup gögsini germesün felek
Kandalıgın kendünüñ görsün götür yüzden hicâb

4 Ravza-i kûyuñda n'eyler ol zebânîveş rakîb
Bu mu'ayyendür bihişt içinde hod olmaz gurâb

5 Ol şeker-lebden cüdâ düşdükde her dem dûstlar
Dögerem dest-i nikâbın birle başum çün zübâb

6 Nâz ider yalvardugumca agladugumca güler
Hey ne müşkildür fakîr olan seve ‘âlî-cenâb

7 Veh ki dil-ber işiginde kalmış iken halkavâr
Ey Gedâyî geçdi ‘ömrüm görmedüm bir feth-i bâb

357 Nazîre-i Gedâyî

1 Hey ne müşkildür dilâ kim yâr ola ‘âlî-cenâb
‘Âşıkı âşüftesinden ider ola ictinâb

2 Serv kaddüñ ola kim bir gün kenâr idem diyü
Ey perî-peyker olupdur eşk-i çeşmüm cûy-ı âb

3 Sanuram mihr ü mehe irmiş küsûf ile husûf
Âfitâb-ı tal’atüñdan ref’ idicek sen nikâb

4 Mâ-hazar hecr âteşinden iricek mihmân-ı gam
Bagrumuñ hûnın kitâb itdüm gözüm yaşın şarâb

5 N’ola ger kılsañ nazar bir gün Gedâyî bendeñe
Pertev-i hurşîde menzil oldı cânâ çün türâb

358 Nazîre-i Neşâtî

1 Görmek istersem cemâlüñ kanlu yaşumdur hicâb
Kanda görsün ‘âlemi eksük degül çeşminde âb

2 Def urur gögsine kef iñler ney ü tanbûr u ‘ûd
Söylese bir lahza ger meclisde hâlümden rebâb

3 Dil ümîd-i vasl ider nûş itse câm-ı la’lüñi
Mest olıcak her gedâyı pâdşâh eyler şarâb

4 Yâra hâlüm aglasam bakmaz uyur nâz uyhusın

Bu meseldür kim lezîz olur çü yârân olsa hˇâb

5 Ey Neşâtî gördi izi tozına göz dikdügüm
Didi tuyurmaz gözüñ illâ ki bir avuç türâb

359 Nazîre-i Şîrî
1 Şem’veş nâr-ı gam ile vire pür-nem sîne tâb
Tek kadem-rence kıla uşda şarâb uşda kebâb

2 Âteş-i sînem nice teskîn ide bârân-ı eşk
Dûd-ı âhumdan tutuşur yıldırum gibi sehâb

3 Hâk-i ‘âşıkdan kadehde var gibi bir zerrecik
Kanı kaynar cûş ider gördükçe ‘uşşâkı habâb

4 Hayra gir hüsnüñ zekâtını çıkar bir bûse vir
Dûstum saña hemân dünyâda yiter ol sevâb

5 Bî-karâr itdi hayâl-i zülfi ru’yâda beni
Şîriyâ yine görinür gâlibâ bir ıztırâb

360 Nazîre-i Remzî
1 Gül yüzüñden sünbülüñ ref’ eyleseñ ey mâh-tâb
Mahv u nâ-peydâ olur bir zerre gibi âftâb

2 Gözlerüñ kasd eylemiş göñlüm evin vîrân ide
Ol hayâlüñ tahtıdur kılma anı şâhum harâb

3 Kâkül-i müşkîn-’izâruñ çevresin kim devr ider
‘Anberîn-micmerde gûyâ gösterür kâfûr-ı nâb

4 Bezm-i gamda nâle mutrib sîne defdür gam nedîm
Gözlerüm yaşı şarâb u bagrumı kılduñ kebâb

5 Remzi-i dil-hastenüñ derdine emdür leblerüñ
Ben tabîb-i ‘ışka sordum bu imiş şâfi cevâb

361 Nazîre-i Safâyî

1 Devr elinden âh kim her dem irür biñ biñ ‘azâb
Bir nefes şâd olmaga nûş idelüm câm-ı şarâb

2 Da’vet itdi vardum ol pîr-i mugânuñ bezmine
Odlara yakdı beni germ ile âvâz-ı rebâb

3 Düşmiş idi şîşeye dil-ber ‘izârı pertevi
Anuñ içün katresin gördükçe ditrer âftâb

4 Hem-demüz illâ n’idem derd ile bagrum pâreler
Dûstum ‘ömrüm gibi gitme ki itdügüñ şitâb

5 Sen melek lutf ile kim hâk ütine ger basasın
‘Arş u ferş ü cümle dir yâ leytenî küntü türâb

6 Leşker-i zengî gibi yaşum düşer Rûm üstine
Bir amansuz yagıdur ‘ömrüm alur kılur harâb

7 Kankı taş katı ise ko başını dögsün rakîb
Sen Safâyî yâr ile nûş idegör câm-ı şarâb

362 Nazîre-i Hadîdî

1 Sordugum ‘ayb olmasun mül mi lebüñ yâ la’l-i nâb
Ey tabîb-i cân buyur dil-hasteñe şâfi cevâb

2 Saña al gey yaraşur niçün siyeh geydüñ didüm
Didi kim mergûb olur ebr-i siyehden âftâb

3 Bezm-i gamda nâle vü âh ile her şeb hem-demüz
Haddüñ ü la’lüñ hayâlidür bize şem’ ü şarâb

4 Çekmesün nâlemden ey dil-ber seg-i kûyuñ sudâ’
Def’ içün mâ eşk-i çeşmümden iki şîşe gül-âb

5 Ey Hadîdî lebleri vasfında şekker-rîzsin
Kâmeti vasfını ko va’llâhü a’lem bi’s-savâb

363 Nazîre-i Kâtibî

1 Zülfüñi ruhsâruñ üzre kılmasañ müşkîn-nikâb
Yandururdı ser-be-ser kevn ü mekânı bî-hicâb

2 Çın seher ‘arz-ı cemâl itseñ kaçan ey meh-cebîn
Şâm-ı zülfüñden tulû’ ider sanasın âftâb

3 Âyet-i ruhsâr u zülfüñ olmasaydı rûz u şeb
Olmaz idi şânuña leyl-i duhâ içün hitâb

4 Mihr ile meh gice gündüz ‘ışkuñ ile bî-karâr
Tolanur şevk ile kûyuñ ey şeh-i ‘âlî-cenâb

5 Bezmüñe bulmaz liyâkat her ki nâr-ı ‘ışk ile
Eylemez bagrın kebâb u eşk-i gül-rengin şarâb

6 Secdegâhı ‘âşıkuñ ey kıble-i ehl-i niyâz
Kaşlaruñ mihrâbıdur va’llâhü a’lem bi’s-savâb

7 Safha-i ruhsâruña kanlu yaşuñla Kâtibî
Yaz derûn-ı derdüñi mergûb [olur] rengîn kitâb

364 Nazîre-i Râzî

1 Hasret-i kaddüñle cânâ doldugince çeşmüm âb
Çerh-i atlasdan yücedür eşküm üzre her habâb

2 Zülf ü hâlüñ çeşm-i mestüñ her birine baş koşup
Fitnelerle ten hisârın kıldılar yir yir harâb

3 Gussa nukl u dil kebâb u derd ü gam hem-dem baña
Bezm-i gamda leblerüñ yâdına nûş itsem şarâb

4 Ruhlaruñ şevkiyle nâlem işidüben çeng ü nây
Deldi bagrın bükdi bilin ‘ûdveş yandı rebâb

5 Râziyâ gel sâgarı elden koma sen kim bugün

Gussadan düşmen görüben eylesün bagrın kebâb

365 Nazîre-i Râzî

1 Gam humârından olupdur göñlümüz gâyet harâb
Vay eger sunmazsa sâkî bir kadeh sâfî şarâb

2 Seyr iderken serv-i âzâdum kadem basdı diyü
Âh u zâr ile yüzin sürüp yürür her yirde âb

3 Geldügince tâli'üm gibi belâlarla gelür
Gitdügince bî-vefâ 'ömrüm gibi eyler şitâb

4 'Akl u sabrum almag ile komaz ol kafir benüm
Hey müselmânlar meded kıldı göñül mülkin harâb

5 Yâra yâr olmak senüñ haddüñ degüldür Râziyâ
Bir garîb-i bî-nevâsın sen o bir 'âlî-cenâb

366 Nazîre-i Resmî

1 Burka'ı ref' it ruhuñdan ey meh-i müşkîn-nikâb
Zulmet-i şebden tulû' itsün seher çün âftâb

2 'Âlemi zülfüñ kılur pür-şûr u la'lüñ pür-şeker
Fitneyi çeşmüñ uyarur lîk çeşmüñ mest-i hˇâb

3 Her su'âli ki_eylerem deryâ-yı bâb-ı mevcden
Dîde-i gevher-feşânum 'arz ider bir bir cevâb

4 Hem 'afa'llah merdüm-i çeşmüm ki bunca za'f ile
Çihre-i zerdüme saçar dem-be-dem hûnîn gül-âb

5 Ben ki yâd-ı nergis-i mestüñle olam hâk-i râh
Rûz-ı mahşer kalduram ser hâkden mest-i harâb

6 Her ne kim zulmetde âb-ı zindegîden feyz olur
Baña ol nef'i virür her gicede câm-ı şarâb

7 Kurbet-i mestânda kimse aglamaz illâ kadeh
Mâtem-i zindânda kimse iñlemez illâ rebâb

8 Mâ-cerâ-yı çeşmümi yazdukça Resmî deftere
Tîz olur hâmem dilinden nazm-ı lü’lü’-i hoş-âb

367 Nazîre-i Muhibbî

1 Kalmadı cismümde cân u hecr-arâ cânumda tâb
Gözlerüm hûn-âb akıtdı oldı dil mülki harâb

2 Kûyuña varsam olur âzürde dil agyârdan
Yâ neden dirler ki olmaz cennet içinde ‘azâb

3 Bir perî-rû la’l[i] şevkinden yine âşüfteyem
Sâkiyâ câm-ı leb-â-leb dut yürüt gül-gûn şarâb

4 Bir dem ârâm eyle ey dil-ber gelüp ‘ömrüm gibi
Öldürüp bu hasteyi gel gitmege itme şitâb

5 Göñlümüñ vîrânesin gel rûşen it mâhum benüm
Gicelerde şem’ olur vîrâneye çün mâh-tâb

6 Şâdiye şâd olma ey dil gelse gam hem muztarib
Çün bilürsin kâyinât içinde vardur inkılâb

7 Gam şebinde ey Muhibbî şol kadar kan agladuñ
Gözlerüñ yaşına nisbet katre oldı bahr-i Sâb

368 Ve lehu

1 Leşker-i gam gelse kılmaga bu dil mülkin harâb
Def’ kılmaz anı hiç bir vech ile illâ şarâb

2 Fursatı elden düşürme bir musâhib yâr ile
Geşt-i gülşen kıl degül hâlî felekden inkılâb

3 Gözlerüñ çün mest olup içmiş şarâb-ı nâzdan
Mâ-hazar ben dahı cânâ eyledüm bagrum kebâb

4 Sâye salsañ n’ola ben hâke eyâ serv-i revân
Sâye düşmez kanda ise didiler illâ türâb

5 Ey Muhibbî cur’a-i câm-ı mahabbet nûş iden
Himmeti katında anuñ âb-ı Hızr olur serâb

369 Nazîre-i Münîr

1 Çün hayâl-i çeşmüñ içün kıldı göz yaşın şarâb
Ben de dervîşâne şâhâ bagrumı kıldum kebâb

2 Kûyuñ itine figânum derd-i ser virdi diyü
Gözlerümüñ şîşesinden virürem her dem gül-âb

3 Şöyle gitmişdür karârı gün yüzüñ mihriyle kim
Kapudan yol virmeseñ düşer bacañdan âftâb

4 Hem-dem idinmiş durur âh-ı seher-hîzi göñül
Gözlerüme her gice tañ mı hayâl olursa hˇâb

5 Yâ yitişem vasla yâhod cân virem didüñ Münîr
Sözi hatm itdüñ hemân va’llâhü a’lem bi’s-savâb

370 Nazîre-i Mu’îdî

1 Göz kamaşur bakamazam yüzüñe ey âftâb
Pes ne hâcetdür cemâlüñ mâhına tutmak nikâb

2 Çokdan ölürdüm senüñ ‘ışkuñ firâkında velî
Âdeme gelmez ne çâre korhulu yirlerde hˇâb

3 Dûd-ı âhumdan dökilür katre-ber-katre yaşum
Jâle-i gam yagdurur gûyâ ki bir âfet sehâb

4 Nice bir ümmîdvâr olam şarâb-ı la’lüñe
Ey tabîb-i cân buyur lutf eyle bir şâfî cevâb

5 Leyli-i zülfüñle olan mâ-cerâsın göñlümüñ

Kıssa-i Mecnûn gibi yazsam olurdı bir kitâb

6 Âftâb-ı ‘ârızuñsuz şâm-ı hecrüñde gözüm
İki ahterdür ki her dem zâhir eyler yüz şihâb

7 Nakd-i cân isterse vir ayrılma tek cânâneden
Ey Mu’îdî hiç tereddüd çekme kim birdür hisâb

371 Nazîre-i ‘Atâ

1 Âba düşdükçe yüzüñ ‘aksi gider kendüden âb
Kılsa ol âba nâzar ditrer felekde âftâb

2 Sordugumca agzınuñ varını yok dimez nigâr
Hîç olsa olmaz anuñ gibi bir şîrîn cevâb

3 Beñleri ‘aksi gözümde hˇâce-i Hindû gibi
Rişte-i müjgânuma her dem dizer dürr-i hoşâb

4 Yazuga girüp ‘azâb itmekden ise hecr ile
Pâdşâhum ben kuluñ öldür gerekmez mi sevâb

5 Gül gül oldugı budur mül nûş idince ‘ârızuñ
Pür-gül olur tal’atüñ bâgında her katre şarâb

6 Sînesi yakılsa tañ mıdur rebâbuñ hecr ile
Bagrumuñ göynüklerin gördükçe kan aglar kebâb

7 Agzı fikriyle ‘adem hˇâbına düşdükçe ‘Atâ
Bilini añsam hayâl olur baña dahı o hˇâb

372 Ve lehu

1 Mâh-rûyuñdan alurken mihr-i ‘âlem-tâb tâb
Haste cânumdan alur ol turre-i pür-tâb tâb

2 Fürkatüñ bârı kılur kadd-i zevi’l-İslâmı lâm
Vasluñı feth idemez cân-ı ulü’l-elbâb bâb

3 Ne kadar sâlûs ise ‘ârif düşüben şeyh-i şehr
Eline girse ayaguñı öperdi şab şab

4 Her demüñde yüz dem idüp her kademde biñ kadem
Göresin ey dil tarîk-i ‘ışka girsen yab yab

5 Görmedüm bir nokta kim hâlî ola esrârdan
Dil-berüñ hüsni kitâbını okudum bâb bâb

373 Ve lehu

1 Mihr-ıihüsnüñden durur her bir göñülde gözde tâb
Âbda âyînede mestûr olmaz âftâb

2 Sen bu hüsn ile olaldan hublar ser-defteri
Sıfr yirine sayılur oldı mâh u âftâb

3 Berg ü bârın odlara yakar nice zerden çıkar
Bezm-i hüsnüñde dökilür saçılur her dem gül-âb

4 Nice Cemşîd ü Cem’üñ virdi yile bâd-ı gurûr
Tâcını câm-ı şarâb üstinde mânend-i habâb

5 Okı geç ey bülbül evrâk-ı güle aldanmagıl
Yine bir söz söyledüm saña bilürseñ ber-kitâb

6 Sevgülü yâr ile araya hicâb olan benüm
İki gözümse siyeh-rû ola mânend-i nikâb

7 Bu beden şehri harâb olmaga yüz tutdı ‘Atâ
Dahı ma’mûr olmadı kalbüñ harâb-ender-harâb

374 Nazîre-i Tarîkî

1 Çün bize cânân elinden sunula câm-ı şarâb
Lâ-büd ol şükrâneye ortada bagrumdur kebâb

2 Kendümüzden geçdük ey sâkî kadeh devr eylesün
Devrimüz döndümedin bu çerh mânend âsyâb

3 Cur’a-i câm-ı lebüñ biz hâke oldıysa Sebîl
Rûh-ı Cem’den gel işit yâ leytenî küntü türâb

4 Ey şeh-i meh-rû gelüp bezmüñde per per yanmaga
Bir saru saçlu yalıñ yüzlü güzeldür âftâb

5 Ey Tarîkî âsmân hargâh-ı ‘izzetdür meger
Kim şu’â’-i mihr ü meh olmış durur aña tınâb

375 Nazîre-i Sürûrî-i Müderris
1 Fâş olurdı gün gibi sırrum benüm ey âftâb
Devr-i âhumdan olur ortada bir pâre hicâb

2 Gül-ruhuñ üzre ‘arakdan derd-i ser irdi baña
Gerçi nâfi’dür sudâ’a dirler ey gonçe gül-âb

3 Âteş-i ruhsâr imiş bildüm rakîbüñ tapdugı
Ey yüzi mushaf sanurdum ben anı ehl-i kitâb

4 Pâdşehsin saña segbânlık yaraşmaz ser-verâ
Koma bi’llâh olmasun yanında agyâr-ı kilâb

5 Ey Sürûrî ‘ışkdan gayrı hatâdur bilmiş ol
Bu durur ‘ilmüm benüm va’llâhü a’lem bi’s-savâb

376 Nazîre-i Sürûrî-i Müderris
1 Niçün olduñ mübtelâ diyü kim eylerse ‘itâb
Gün yüzüñ göster hemân olsun baña hâzır cevâb

2 Haste ol kimseyi sag istemez meşhûrdur
Muztaribdür devr anuñçün halka virür ıztırâb

3 Gamzeñe sançup çeker pergâlesin yakduñ oda
Ey gözi mestüm meger kim göñlüñ ister şiş kebâb

4 Sorısuz girsem ‘aceb mi haşr olıcak cennete

Çünki olmaz anba bizüm gibiye soru cevâb

5 İki gözüm toymayup yâruñ Sürûrî hüsnine
Gözler oldı seyr içün eşkümdeki her bir habâb

377 Nazîre-i Sürûrî-i ‘Acem

1 Âftâb-ı tal’atuñdan ref’ olur çün kim nikâb
Unzurûne naktebis min nûriküm dir âftâb

2 Kâmetüñden hâke sâyeñ düşdügin görüp okur
Sidreden Rûhü’l-kudüs yâ leyteni küntü türâb

3 Veh ne mu’ciz-nâmedür hüsnüñ kim anı ‘Akl-ı Kül
Eylemiş esmâ’-i hüsnâ. defterinden intihâb

4 Gülşen-i hüsnüñde la’lüñden beni men’ itme kim
Sormışam cennetde ey hûrî mübâh olur şarâb

5 Ey Sürûrî bâ’-i bismi’llâhirahmâni’r-rahîm
Oldı Hak’dan tâ ebed min ‘indihi ilmü’l-kitâb

378 [Nazîre-i Kemâl Paşa-zâde]

1 Pür oldı vâdi-i dil göz yaşı ile seyl-âb
Kenâra çıkmaga kanı sefîne-i mey-i nâb

2 Dem-i bahâr ile dârü’s-sürûrdur gülşen
Ne gördi iñleyüben göz yaşın döker tolab

3 Döşedi sahn-ı gülistâna ferş-i istibrak
Açıldı bâg-ı cihâna bihiştden bir bâb

4 Bezendi gülşen ü tonandı serv oldı nazîr
Bihişt Tûbâya tûbâ lehüm ve hüsnü me’âb

5 ‘Arûs-ı gonçeye olup zülâl âyinedâr
Saçar yüzine bahâr ebr şîşesiyle gül-âb

6 Nesîm-i subh yakup lâle micmerinde buhûr
Pür oldı jâle ile câmı nergisüñ cüllâb

7 Çü düşdi câm içine yüzi ‘aksi sâkînüñ
‘Aceb mi la’l bigi olsa lâle-reng şarâb

8 Musâhib oldı dil ü cân gamuñla ‘ışkuñda
Muvâfık olıcagız yolda hoş durur ashâb

9 Refîkümüz gam-ı yâr u tarîkümüz reh-i ‘ışk
Zihî refîk-i muvâfık zihî tarîk-i savâb

379 Nazîre-i Şevkî

1 Tal’atüñden ref’ idicek ey kamer-çihre nikâb
Hacletinden zerreveş ditrer felekde âftâb

2 Husrev-i âfâk gibi hâlüñ ey şîrîn-dehen
Zülfüñi çetr-i hümâyûn eylemiş müşkîn-nikâb

3 Her tarafda sünbülüñ per-tâb olupdur pîç pîç
Gözlerüñ her gûşede mahmûr u geh mest ü harâb

4 Cevri kânûn ideliden ‘ûd-ı hecrüñ mutribâ
Sûzuma dem-sâz olımaz nây ile çeng ü rebâb

5 Gamzesinüñ şîvesine Şevkiyâ aldanma kim
Merdüm-i hûn-rîz kan itmekden itmez ictinâb

380 Nazîre-i Mehemmed Beg-i Defterî

1 Binüp inmege gök atına yanuñca âftâb
Bir gümüşlü ag eyer subh u meh altunlu rikâb

2 Perde-i şebde budur gizlendügi karşu güneş
Saña karşu ey kamer seyr itmege itmiş hicâb

3 Yañaguñ ey gül hayâdan mı kızardı lâleveş
Eyledüñ yâ nev-’arûs-ı hüsnini gül-gûn nikâb

4 Leblerüñ agzuma alsam cân virürken dûstum
Olmaz idi rûz-ı mahşerde baña soru hisâb

5 Gitmese cânâ ‘izâruñ hasretiyle kendüden
Yüzine âb-ı revânuñ su su seper miydi sehâb

6 Hâne-i sînemde artar âh kim deycûr-ı gam
Eksük itmezken göñül kındîline revgan şarâb

7 Hatt-ı ruhsârı gamıyla cân virenler zâhidâ
Ehl-i cennetdür inanmazsañ eger uşda kitâb

8 Bûseñüñ nuklin alup meyden geçer mey-hˇâreler
Cur’a-i câm-ı mey-i la’lüñ görüp kefler habâb

9 Gerçi nâ-kâmam ve lâkin ey murâd-ı cân u dil
Leblerüñden kâmumı alsam olurdum kâm-yâb

381 Nazîre-i Helâkî

1 Başum üzre hayme-i zer-beft olupdur âftâb
Zerre deñlü işigüñden ireli başa türâb

2 Gice gündüz halkaveş gitmez kapuñdan gözlerüm
Ol der-i devletden ammâ görmedüm bir feth-i bâb

3 Sâye-i servi nihâl-i kâmetüñ ‘aksin sanup
Bagrına basup revân üstine ditrer cûy-ı âb

4 Şevk-i la’lüñle delürmiş kıpkızıl dîvânedür
Sâkiyâ mestâne la’lüñ öpmesün sakın şarâb

5 Cân virür halka hadîs-i la’lüñ ey ‘Îsâ-nefes
Bu Helâkî haste hakkında velî virmez cevâb

382 Nazîre-i Mesîhî

1 Ey yüzüñ bâg-ı bihişt ü Kevseri ol la’l-i nâb

Reng-i hattuñdan geyinmiş her melek ahzar siyâb

2 Kâmetüñe sehv ile beñzetdügiçün kendüyi
Tolaşı tolaşı servüñ ayagını aldı âb

3 Dest-i âhum nitekim depretdi çerhüñ halkasın
Olmadı bu sâyil-i eşküme bir dem feth-i bâb

4 Dâg urup cismüme perhîz itme kanum içmeden
Hoş degüldür çünki gül devrinde meyden ictinâb

5 Ey lebi mey-gûn ölürse nâr-ı hecrüñden Mesîh
Haşre dek anuñ mezârından gele bûy-ı kebâb

383 Nazîre-i Latîfî-i Kastamonî

1 ‘Ârızuñ gördi nigârâ kendözinden gitdi âb
Anuñ içün dâyimâ pür-nem olur çeşm-i habâb

2 Çerh benden ayıraldan yâr-ı gendüm-gûnumı
Taşlar ile dögünüp aglar benümçün âsyâb

3 Nice yakdugın göreydi nâr-ı fürkat ‘âşıkı
Isınurdı âteşine dûzehüñ ehl-i ‘azâb

4 La’l-i mey-gûnın koyup meyl-i sabûh itdük diyü
Halk içinde tutdı ol dem yüzüme urdı şarâb

5 Bir kadeh mey ey Latîfî dilde derd ü gam komaz
Kankı câya girse zîrâ rûşen eyler âftâb

384 Nazîre-i Safâyî-i Dîger

1 Çeşm-i hûn-âlûdumâ âb-ı ruhuñ sür bî-nikâb
Dîde-i ma’lûla gâyet hoş gelür dirler gül-âb

2 Katı göñlüñden gözüme bir dem âb eksük degül
Bu yakîndür ki çorak yirde hacerden çıkar âb

3 Kim nazar itse yüzüñe hâceti olur kabûl
Heykel-i hüsnüñ midür yohsa du’â-yı müstecâb

4 Müşterîdür zühre bezm-i şem’-i cem’-efrûzuña
Anda sîmîn bâdedür meh câm-ı zerrîn âftâb

5 Meclisüñde cur’añı sun bize ey reşk-i hûr
Hod bilürsin ki_anı cennetde mübâh olur şarâb

6 Muhtesibden di gözüñ devrinde i’râz eylemez
Hîç şey’den mest olan ‘âlemde itmez ictinâb

7 Fâtiha hakkı Safâyî levh-i hüsnüñde senüñ
Okudı el-hamdü li’llah ma’ni-i ümmü’l-kitâb

385 Nazîre-i Zâtî

1 Göñlümi yıkmaga başladı nigârum yab yab
Yapdı şehr-i merhamet bâbın katı hâlüm harâb

2 Şûre-i şi’rum gören aglar safâsından revân
Tatludur tatlu yürek yakar diyü bir pâre âb

3 Dûstuñ dîdârını sensin baña göstermeyen
Geç özüñden yâr ile sohbet dilerseñ bî-hicâb

4 Sâye-i servüñ idüpdür pâye-i bahtum bülend
Nergis-i mestüñ kılupdur hâne-i ‘aklum harâb

5 Nûr ugurlarken ruhuñdan tutdı let urdı küsûf
Kararup a’zâsı çekdi çok belâyı âftâb

6 Sohbet eyler derd ile mey-hâne-i gamda müdâm
Dâg-ı dil nâr u ciger biryân fenâ ‘ukbâ şarâb

386 Ve lehu

1 Göñlümüzden dogmaz iseñ bu seher ey âftâb
Top-ı âhum bu tokuz kat kal’ayı eyler harâb

2 Subhveş rûşen olup dil gün togardı başuma
Ben yaturken hücreme gelseñ seher ey âftâb

3 Pür-hevâdur başumı kes kubbe-i eflâke at
Ey perî hammâmda tut kim uçurduñ bir habâb

4 Çerh gördi ayaguñ altında hâk olmış zemîn
Döndi reşkinden didi yâ leyteni küntü türâb

5 Sâye-i lutfuñ rakîbe salma lutf it ey hümâ
Olmasun dirseñ hurûs-ı ‘arş âhumdan kebâb

6 Gösterür mâh-ı şeb-ârâya seni barmag ile
Gicelerde seyre çıkduguñca ey meh-rû şihâb

7 Turma ey Zâtî günüñ togdı temâşâ kıl yüri
Ol nigâruñ yine ref’ olmış cemâlinden nikâb

387 Ve lehu

1 Pâ-bürehne hâke basmışsın kadem ey âftâb
Yine gökde istedügin yirde bulmışdur türâb

2 Ko du’â-yı Nûr yirine yazup düşnâmuñı
Kabrüme mihrüñle ölürsem eger ey âftâb

3 Derd-i ‘ışka derd ile Ferhâd dermân istedi
Merg irişdi tîşenüñ aña zebânından cevâb

4 Taşra kaldum kal’a-i şâdî kapusın yapdı gam
Göñlümi bir seng-dil yıkdı katı hâlüm harâb

5 Ol vefâsuz ‘ömr içün derd ile efgân ideyin
Ey ecel bi’llâh lutf it eyleme bir dem şitâb

6 Reşk-i sûz-ı sîne nâra bir harâret virdi kim
Döne döne her dem anuñ üstine aglar kebâb

7 Âh-ı Zâtî gayretinden suya bogıldı sabâ
Bir gümüşden türbe yapdı anuñ üstine habâb

388 Ve lehu

1 Bir gemidür bahr-i gamdan geçmege câm-ı şarâb
Kim anuñ mellâhı sakî bâdbânıdur habâb

2 Câm-ı zerrîn içre gûyâ gûy-ı sîmîndür habâb
Tevbe vü zühd ü salâhuñ kal'asın eyler harâb

3 Tolu kaldur sürelüm sâyeñde ey mâhum safâ
Sâyeler virür safâ merfû' olıcak âftâb

4 Çün metâ'-ı vuslatuñ hicrânı yokdur yâ niçün
Şem'ler yanup kadehler aglaşur iñler rebâb

5 Kalb-i Zâtî mey gibi niçün aka câma revân
Virmese sûfî aña sâfî safâyı câm-ı nâb

389 Nazîre-i Subhî

1 Âb-ı rûyum yirlere dökdi gözümdin eşk-i nâb
Hânmânı çeşmümüñ âhir harâb olsun harâb

2 Yaşumuñ bahrinde deryâlar degül bir katre su
Eşkümüñ deryâsına gerdûn-ı gerdân bir habâb

3 Yıllar oldı uyımaz seyyâreler dik gözlerüm
Âftâbum eyler oldı gözüme h˘âb oldı h˘âb

4 Câm-ı la'lüñ cur'asın sun bizke ey yâkût-ı leb
Zehr-i gam def'ine çün tiryâk imiş yâkût-ı nâb

5 Külbe-i ahzânda çekdüm yâra Subhî mâ-hazar
Kanlu yaşumdan şarâb-ı ergavân oldı kebâb

390 Nazîre-i Revânî

1 Eyleme hüsnüñ ‘ârûsı yüzine zülfüñ nikâb
Bî-tekellüf olalum olmasun ortada hicâb

2 Varımaz başa senüñle hüsn da’vâsın kosun
Agrıdur halkuñ hemîn yok yire başın âftâb

3 Dâg-ı ‘ışkuñ sînede bir haymedür gam şâhına
Kim aña her yañadan çekdüm eliflerden tınâb

4 Baña kan yutdurdugın meclisde inkâr itmese
Sâkî-i gül-çihrenüñ yüzine urmazdı şarâb

5 Nazm-ı Câmî gibi eş’âruñ kemâle irişe
Bir nazar kılsa Revânî Husrev-i ‘âlî-cenâb

391 Ve lehu

1 Yollar üstinde düşüp bitmezdi hergiz âftâb
Câm-ı mihrüñden senüñ ger olmasa mest ü harâb

2 Subh-dem gördüm mahalleñde saña sunmag içün
Bir kızıl gül almış ey dil-ber eline âftâb

3 Sâye-i serv-i bülendüñ yollar üstinde görüp
Dir hasedden cân u dil yâ leyteni küntü türâb

4 Tak-ı Kisrâ’yı sorarsañ yüri var mey-hâneye
Câm-ı Cem sırrını bilmek ister iseñ iç şarâb

5 Pâdşâhum kasruñı eflâke beñzetsem n’ola
Kim yüzüñdür anda mâh u âteşîn âhum şihâb

6 Yâr gelmezse Revânî meclise olma melûl
Hem-kadeh olmaz gedâya husrev-i ‘âlî-cenâb

392 Nazîre-i Revânî-i Za’îm

1 Ol kamer-talât yüzinden açdı çün müşkîn-nikâb
Sanasın kim ebr içinden zâhir oldı âftâb

2 Zerrece nûr u ziyâ virmezdi hergiz ‘âleme
Pertev-i hüsnüñden ey meh irmese hurşîde tâb

3 Yir yüzine lutf ile ol meh kadem basdugına
Reşk idüp dil çagırur yâ leyteni küntü türâb

4 Ol tabîb-i cândan em sordum dil-i mecrûhuma
Agzuma sögdi leb-i la’li zihî şâfî cevâb

5 Gizlenüp gündüz giceyle zâhir oldugı bu kim
Gün yüzüñ envârına tâkat getürmez âftâb

6 Sohbet-i vasluña cânâ irmedin bu haste-dil
Yandı fürkat odına döne döne hem-çün kebâb

7 Hâk idüp cânâ gam-ı ‘ışkuñ Revânî hasteyi
Kodı âteş sînede başda belâ vü gözde âb

8 Sen Süleymân-ı zamâna hâlümi ‘arz itmege
Benden öñ bu Hüdhüd-i cân irmege eyler şitâb

393 Nazîre-i âaffâr

1 Toymaz mısın belâma didi ol lebi gül-âb
Didüm ki bâla kanda uyar aç olan zübâb

2 Artarsa tâb-ı mihrüñle derdi başumuñ
Olmaz ‘aceb ki derd-i ser arturur igtizâb

3 Pençemden anı ancak ecel ayırur dimiş
Ey pür ‘amel ecel kerem it itmegil şitâb

4 Yanardı nâr-ı ‘ışk ile ‘âlem ger olmasa
Mihr-i cemâlüñ üzre sehâb-ı hattuñ hicâb

5 Kânûn-ı ‘ışka öyle çeng oldı kâmetüm
Nâlem rebâb u ‘ışk şarâb u ciger kebâb

6 Rûz-ı hisâba kaldı senüñle hisâbımuz
Bugün hisâb[a] gelmez olan cevr-i bî-hisâb

7 Cevr ü cefâ hisâbını ko kûy-ı yâra düş
Gaffâr cennet ister iseñ ger bilâ-hisâb

394 Nazîre-i Şem'î

1 Tuymadı hurşîd tarab berk urdı câm-ı âftâb
Gün gibi ref' eyle ey meh-rû cemâlüñden hicâb

2 Ey göñül dil-teng olup kan yutma her dem gonçeden
Gül gibi göñlüñ açılsun lâleveş nûş it şarâb

3 Şol kadar içdüm meyi şol deñlü sevdüm dil-beri
Defter ü dîvâna sıgmaz kim ider anı hisâb

4 Yarına kalan belâya gam yime vardur mesel
Ne devâsuz derd olur ne hod su'âl-i bî-cevâb

5 Göñlümüñ sırça sarâyıdur hayâlüñ meskeni
Ser-verâ lâyık mıdur kim ola devrüñde harâb

6 Zülfüñ içün cân u dil 'ışkuñda pîç-â-pîç olup
Oda düşmiş su gibi dâyim çekerler ıztırâb

7 İşigine yüz süren eflâke irdi gün gibi
Sevdi Şem'î dûstlar bir dil-ber-i 'âlî-cenâb

395 Ve lehu

1 Göreli ey meh cemâlüñ âftâbın bî-sehâb
Su gibi şeydâ olup zencîre düşdı âftâb

2 Nâz ile kûyında seyr itdükçe ol hûr-ı bihişt
Dir felekler reşk idüp yâ leyteni küntü türâb

3 Göñlümüzden lutf idüp togmazsañ ey meh-rû eger

Tâli'üm mihri togup gitmez aramuzdan hicâb

4 Kaşlaruñ mihrâb idüp zülfüñi tesbîh eylemek
Gözlerüñden mest olan 'âşıklara 'ayn-ı savâb

5 Nice nice içmişem mey yirine hûn-ı ciger
Döne döne itmişem gam nârına bagrum kebâb

6 'Âşıkuñ kan yutdugın gördi surâhî acıyup
Şâ'irüñ bagrında başlar çıkdı mânend-i habâb

7 Şem'iyâ bezm-i cemâl-i gülden olursa cüdâ
Nergisüñ başında tâc-ı zer olur 'ayn-ı 'azâb

396 Nazîre-i İshâk Çelebi

1 Hâne-i dil kaldı ma'mûr olmadı hâlüm harâb
Gam helâk itdi beni öldüm meded sâkî şarâb

2 Ayagına yüz sürüp sen şâhuñ öperdüm elin
Kâdir olsam hem-'inân olmaga olsam hem rikâb

3 Gör nice ser-bâzdur âhir nefesde bâdenüñ
Ayagın öpmege baş ortaya kodı habâb

4 N'ola hoş-bû olsa zülf-i 'anberâmîzüñ gibi
Cümle gülşen güllerinüñ âb-ı rûyıdur gül-âb

5 Âyine bu sûret ile öykünürmiş yüzüñe
Gör nice bek yüzlüdür bir kimseden itmez hicâb

6 'Âşık-ı gam-hâr ile dildâr olurdı hem-civâr
Zerre-i nâ-çîz ile hem-sâye olsa âftâb

7 Cümle-i âfâkda İshâk'ı bilmez kimse yok
Sen şeh-i 'âlî-cenâba itdügiçün intisâb

397 Nazîre-i Selmân

1 Bu dil-i dîvâneye zülfüñ virelden ıztırâb
Hîç bir yirde karâr itmez göñül hâlüm harâb

2 Bir ayag alsam ele nûş eylesem her rûz u şeb
Kanlu yaşumdan dem-â-dem artar eksilmez şarâb

3 Yâr itinden göñlümi men’ itdügi neyki rakîb
Bir gedâ bir pâdşâha kılmasun mı intisâb

4 Dest-i hecr ile yiter yıkduñ bu göñlüm hânesin
Vasl ile şimden girü ta’mîre başla yap yap

5 Sînemi gendüm gibi Selmân nice çâk itmeyem
Dânesini ‘ömrümüñ düketdi çarh-i âsyâb

398 Nazîre-i Me’âlî

1 Hadd ü la’lüñ fikr iderken gözlerümi tutdı hˇâb
Kendümi gördüm gülistân içre destümde şarâb

2 Bir agız söz dir dehânuñ bûse virür mi baña
Yohsa virmezdi cevâbın virüp ola sinn-i şâb

3 Kaddüñüñ sahn-ı zemîne sâye saldugın görüp
Cân u diller çagrışur yâ leyteni küntü türâb

4 Gönderem dirdüm kebûterle yazup derdüm velî
Nâmenüñ sûzından ol döne döne olur kebâb

5 Mâhı beñzetmiş Me’âlî hadd-i cânâna rakîb
Ol kadar gün görsün ol meh kanda kanda âftâb

399 Nazîre-i Sabûhî

1 Lebüñ hayâli ile itdüm evvel kadrümi nâb
Humâr gitdi başumdan gözüme geldi şarâb

2 Cihânda zâhid ile ‘âşık ola mı hem-reng
Kişiye sohbet-i nâ-cins çünki oldı ‘itâb

3 Rumûz-ı ‘ışkı ne bilsün kaziyyeyi_’âşıka sor
Bu fenn[e] ‘âlim olanlar virür su’âle cevâb

4 Yakardı sûz-ı derûnum cihânı ser-tâ-ser
Eger bu dîde-i giryân irişüp urmasa âb

5 Sabûhi her sözüm olursa n’ola mestâne
Gidüp humâr başumdan gözüme geldi şarâb

400 Nazîre-i Celîlî

1 İtmege zühd ü salâhuñ kal’asın vîrân şarâb
Üstine anuñ hevâyî tûblar kurdı habâb

2 Cânı agzına gelür meclisde cânâ şîşenüñ
Yüz kızardup bûseler aldukça la’lüñden şarâb

3 Ol bahâr-ı hüsne karşu şol kadar agladı kim
Dest-mâlin göz yaşından sıkmalu oldı sehâb

4 İşiginde hançerine teşne olup cân viren
Cennete togru gider yokdur aña soru hisâb

5 Döne döne nice bir kapu geçe baña bu çerh
Ey Celîlî umarın kim ola bir gün feth-i bâb

401 Ve lehu

1 Kâmetüñ servin görüp düşmiş içine ıztırâb
Kendüyi yirden yire urur yürür kûyuñda âb

2 Kâse-bâz olmaga ey meh şa’şa’a çûbın tutar
Hüsnüñüñ germ itmege hengâmesini âftâb

3 Hüsnüñüñ vasf-ı bedî’inde me’ânî hall idüp
Gül gülistânda gümüş evrâk ile yazdı kitâb

4 Bir münakkaş haymedür kadrüñ kâzâsında felek

Üstine çekmiş şu’â’ıyla güneş yir yir tınâb

5 Ey Celîlî taht-ı sultân-ı hevâñ olsun diyü
Yapdı bir sırça sarây âb-ı revân üzre habâb

402 Ve lehu

1 Şâm-ı zülfüñ Mısr-ı hüsne itme ey mâhum hicâb
Yûsuf-ı subh ol götür yüzden nikâb ey âftâb

2 Dâg-ı sînem şâh-ı ‘ışkuñ bir kızıl otagıdur
Kim eliflerdür aña her yañadan yir yir tınâb

3 Mülk-i hüsnüñ şâhısın meh-rûlar içinde senüñ
Ey kamer-tal’at sular her gün kılıcuñ âftâb

4 İşidüp mâh-ı şeb-efrûzuña şem’ öykündügin
Kakıdugından şehâ bir pâre od oldı şihâb

5 Ey Celîlî yirleri yaşuñ gözine yekdürüp
Bâd-ı âhuñdur viren dûlâb-ı çerhe ıztırâb

403 Ve lehu

1 ‘Ârızuñla karşu düşdügin görüp ey meh-cenâb
Aya her gün incinür yirden göge dek âftâb

2 Zülfüñe ‘ömrüm diyü söyler benefşe dûstum
Gonçeler cânum diyü la’lüñe eylerler hitâb

3 La’lüñe turup ayag üzre tolu içmek diler
Başına çıkdı surâhînüñ meger cânâ şarâb

4 Bir perîdür sevdügüm meh-rûlar içre dûstlar
Kim işigin bekliyor ahşama kalur âftâb

5 Ey Celîlî şol kadar aşdı başuñdan mevc-i ‘ışk
Ki_eşk-i çeşmüñden görinür şimdi bu gökler habâb

404 Nazîre-i Rahîkî

1 Yıldızum düşdi sitârem yok katı hâlüm harâb
Bizüm ile bir gice ahşamlamaz ol mâh-tâb

2 La’l-i nâbuñ hasretinden kıpkızıl kandur gözüm
Dûstum mânend-i şîşe içi toptolu şarâb

3 Sâki-i bezmüñ eger hâk üzre dökse cur’asın
Zühre gökden çagıra yâ leyteni küntü türâb

4 Mâh-ı nev na’l-i semendüñ mıhları yir yir nücûm
Şeh-süvârum saña hizmet itse tañ mı âftâb

5 Rûy-ı zerdüm şol kadar sürdüm rikâbuña senüñ
Kimse bilmez zer midür âhen midür âh ol rikâb

6 Gör nice hâlüñ mukedderdür Rahîkî derdmend
Bile aglar üstüñe gökler de ey müşkîn sehâb

405 Nazîre-i Bihiştî

1 Yâr bî-pervâ dirîgâ gussadan hâlüm harâb
Sevmesün ‘âlemde kimse dil-ber-i ‘âlî-cenâb

2 Hışm ider yalvardugumca nâz ider itsem niyâz
İltifât itmez sözümi diñlemez virmez cevâb

3 Şâh-bâz-ı evc-i devletdür nigârum ben meges
Bâl açup bâz ile pervâz idemez hergiz zübâb

4 Biz de insâf idelüm yâr oldugiçün n’eylesün
Zerre-i nâ-çîzden ‘âr itmesün mi âftâb

5 Kibriyâsın bilürem yâruñ budur incindügüm
Müdde’îler dahı bizden eyler oldı ictinâb

6 Mihnet oklarından oldı cism-i efgârum kafes
Her tarafdan murg-ı rûhum çıkmaga eyler şitâb

7 Şem’veş ol şâh-ı hûbân çün yakar pervânesin
Ey Bihiştî şehlere câyiz degüldür intisâb

406 Nazîre-i Fikrî

1 Sînemüñ ordusına gel seyre ey ‘âlî-cenâb
Dâglardur haymeler aña eliflerdür tınâb

2 Göricek dür dişlerüñ kef geçdi deryâ dûstum
Şîşe-i ebr ile nüh gerdûn aña saçdı gül-âb

3 Hey kıyâmet bend-i zülfüñe esîr olan göñül
Haşre dek olur giriftâr-ı belâ-yı bî-hisâb

4 Lem’a-i şem’e degül fânûs mâni’ ey kamer
Ola mı hergiz cemâlüñ nûrına hâyil nikâb

5 Şol kadar yandı yakıldı mihr-i ruhsâruñla kim
Ey dil-efrûz âteş urdı kanlar agladı kebâb

6 Oldı seyl-âb-ı sirişküm üzre cismüm Fikriyâ
Kanlu su üzre yapılmış iki gözlü âsyâb

407 Nazîre-i Sehî

1 Hûn-ı dilden hançerüñ yüzine al eyler nikâb
Ben za’îfüñ var ise kanından itmişdür hicâb

2 Şol kadar kan agladum zülfüñ ucından kim remed
Kara bahtum gibi asdı gözüme müşkîn nikâb

3 Eyleyelden dil ser-i zülfüñ hevâsın ârzû
Ten türâb oldı göñül pür-nâr iki gözüm pür-âb

4 Dün tabîb-i ‘ışka çün sordum devâsın derdümüñ
Agzı yarın gösterür yâruñ zihî şâfî cevâb

5 Mısr-ı hüsne Yûsuf-ı Ken’ân olursa vechi var

Mekteb-i hüsn içre almışdur güzellikden nisâb

6 Dâyim ol servüñ Sehî zülf ü ruhın yâd eylerem
Zikr ü evrâdum budur va'llâhü a'lem bi's-savâb

408 Nazîre-i Şehdî

1 Zülfini ref' itmeyince virmedi ruhsârı hˇâb
Zulmet-i şeb gitmeyince zâhir olmaz âftâb

2 Zülf ü ruhsârın görüp dil leblerine meyl ider
Hûn olur zîrâ şeb-i meh-tâbda içmek şarâb

3 Devr-i güldür sûfiyâ nûş eyle câm-ı mey müdâm
'Ârif iseñ bâde-i sâfîden itme ictinâb

4 Dûzeh-ı hecrüñde ben miskîne ide nice bir
Cennet-i kûyuñdan ayru âteş-i hicrân 'azâb

5 Ter 'araklar lebleri üstinde yâruñ sanasın
Şerbet-i şehd üzre saçılmışdur aktâr-ı gül-âb

6 Nâvdândur eşk-i çeşmüm vâdi-i gam içre ben
Olmışam nâlân u ser-gerdân çü seng-i âsyâb

7 Âteş-i 'ışk içre Şehdî her gice tâ subha dek
Raks urur yaşlar döküp nâleyle mânend-i kebâb

8 Gonçe leblerden su'âl-i bûse eyler haste dil
Bu su'âle la'l-i şîrînüñ virür cânâ cevâb

409 Nazîre-i Râcî

1 Kaçma bizden gel berü insâf kıl ey mâh-tâb
Zerre-i nâ-çîzden hâlî olur mı âftâb

2 Bahr-i hûnîn-i sirişkümde kıbâb-ı nüh-felek
Sanki câm-ı 'işret-encâm içre bir iki habâb

3 Kanlu çeşmümden nice gitsün hayâl-i la’l-i yâr
Şîşe-i rengîn içinde çün müferrihdür şarâb

4 Vakt-i güldür câm nûş it dir zebân-ı hâl ile
Nagme-i kânûn u çeng ü nâle-i nây u rebâb

5 Halkaveş kaldı iki gözüm der-i dildârda
Bu ümîde Râciyâ şâyed ki ola feth-i bâb

410 Nazîre-i Hilâlî-i Kazzâz
1 Sâkiyâ seyr itmege mir’ât-ı ruhsâruñ şarâb
Çeşm-i rûşendür bi-’aynî anuñ üstinde habâb

2 Pertev-i mâh-ı ruhuñ düşdükçe hâke reşk idüp
Mihr dir ey mâh-rû yâ leyteni küntü türâb

3 Altun üsküflü kuluñ olsa n’ola mihr-i felek
Pâdşâh-ı ‘âlem-ârâsın bugün ey âftâb

4 ‘Ârız-ı sevdâ-yı zülfüñle senüñ ey serv-kad
Oldı zencîrin sürür sahrâda bir dîvâne âb

5 Ey Hilâlî bezm-i gamda ‘îş u ‘işret itmege
Sîne defdür nâle mutrib dîde sâkî dil rebâb

411 Nazîre-i Fasîhî
1 Koma elden ‘ârif iseñ bir nefes câm-ı şarâb
Uşbu çerh-i pîre-zende geçmedin vakt-i şebâb

2 Nagme-i Dâvûd ile mutrib ser-âgâz eyle kim
Muntazırdur kavlüñe bu dem senüñ çeng ü rebâb

3 Anı kim bir meh-likâ vaslıyla ma’mûr eyledi
Ger cihân cümle harâb olursa ol olmaz harâb

4 Nâr-ı ‘ışkuñ yakdı cânı bâda virdi hâkümi
‘Âlemi tûfân-ı gam itdi gözümden akan âb

5 Hâlüñ ü zülfüñ ki dil murgın düşürdi dâmına
Gey perîşân-hâl olupdur çekmesün mi ıztırâb

6 Gördügince topraguñ yüz sürdügin ayaguña
Dir Fasîhî reşk idüp yâ leyteni küntü türâb

7 Hâli olma dil-berüñ yüz sürmeden işigine
Bu durur pendüm saña va'llâhü a'lem bi's-savâb

412 Nazîre-i Ferîdî

1 'Ârızuñ şevkı ile olmış durur şûrîde âb
Bûy-ı zülfüñden irüpdür sünbüle şerm ile tâb

2 Ger Hoten mülkine bûy-ı çîn-i zülfüñ ilte bâd
Nâfe-i âhûda hûn ola hasedden müşk-i nâb

3 Uş hevâ-yı meclis-i vasluñla oldı dil-berâ
Âteş-i hecrüñde göz yaşı şarâb u dil kebâb

4 'Işk elinden bu dil-i şûrîde olur mı halâs
Zülf-i dil-ber gerden-i câna çü salmışdur tınâb

5 Cürm mihrüñse Ferîdî'ye mehüm kılmak neden
Gâh nâz u gâh şîve gâh kîn ü geh 'itâb

413 Nazîre-i Muhibbî

1 Çeşm-i mestüñ dil-berâ kıldı benüm hâlüm harâb
La'l-i nâbuñ eylemişdür gözlerüm yaşın şarâb

2 İtse efşân zülfini dagıtsa gül yüzine yâr
Aña beñzer âftâbuñ yüzini tutdı sehab

3 Şol kadar kan agladum zülfüñ ucından dûstum
Garka virdi bu vücûdum zevrakın kıldı harâb

4 Âteş-i gamda uçan altun megesdür ey göñül

Olısardur dûstlar âhir cihân hâli harâb

5 Ey Muhibbî dil--rübâlar cevrine incinme kim
Kim seni tecrîd ile ögredür anlar yab yab

414 Nazîre-i Câmi'î

1 Ol perî-ruh âdemi gördükçe eyler ictinâb
Gam degül insânı gördükçe perî eyler hicâb

2 Günde yüz biñ söyler isem ol perî adum dimez
Biñde bir virmez perî 'adetdür insâna cevâb

3 Çeşme düzdi merdüm-i çeşmüm senüñçün ey perî
Hoş gelür zîrâ bilür merdüm perîye cûy-ı âb

4 Ey göñül döymez perîler cevrine tag ile taş
Nice katlansun bu âdem aslı bir avuç türâb

5 Câmi'î irmez perî vaslına âdem fârig ol
Âdemî olmaz perî va'llâhü a'lem bi's-savâb

415 Nazîre-i Yahyâ

1 Şa'şa' sanma görinen ey meh-i 'âlî-cenâb
Gökde zencîrin sürür dîvâneñ olmış âftâb

2 Âh kim bir dem kulaguma çalınsa fürkatüñ
Bezm-i hasretde yürek rakkâs olur kaddüm kebâb

3 Göz yaşı seyyâreler[dür] dâg-ı sînem sâbitât
Ehl-i derde yidi tasdan geçmiş agudur şarâb

4 Ol tabîb-i câna kılsañ derd-i 'ışkuñdan haber
Ey göñül şemşîr-i bürrânı virür kat'î cevâb

5 Gördi dünyâya sıgışmaz hüsn ile ol meh-likâ
Kodı ey Yahyâ el arkasını yire âftâb

416 Nazîre-i Usûlî

1 Şevk ile şerh itmege âyet-i ‘ışkı bâb bâb
Fasl-ı gülde bülbüle evrâk-ı gül besdür kitâb

2 Açılur gülzâr-ı sîneñde ma’ârif gülleri
Tîr-i bârân-ı belâdandur bu câna feth-i bâb

3 Puhte olup ehl-i dil bezminde almaz çâşni
Döne döne olmayan mihnet ocagında kebâb

4 Kîl u kâl-i ‘akla tolaşdı dil-i zâhid yine
‘Ankebûtuñ târına düşdi sanasın bir zübâb

5 Fakr küncinde bulan genc-i kanâ’atden nasîb
Mâlik-i mülk oldı oldur mün’im-i kâmil nisâb

6 Ger bu ‘unvânı koyup nâ-kâm olursañ yazılur
Nâme-i ‘ışk içre nâmuñ kâm-bîn ü kâm-yâb

7 Bu türâbı umaram nâr-ı ‘ateşde komaya
Yarın anda sâki-i Kevser olıcak Bû-Türâb

8 Ey Usûlî nevbeti geldügi sâ’at ögüdür
Nice biñ Efrâsyâb’uñ hırmenin bu âsyâb

417 Nazîre-i Usûlî

1 La’l-i yâra hem-kadeh olmış yine beñzer şarâb
Cevher-i câna safâlar virdi ol yâkût-ı nâb

2 Dil su’âl eyler lebüñ dârü’ş-şifâsından şifâ
Öldi derdâ dürd ile irişmedin şâfî cevâb

3 Kan olasi göz belâsıyla gelürdi başuma
Hâne-i sabrum yıkıldu dûstlar hâlüm harâb

4 ‘Işk odından dem-be-dem göñlüm döker göz yaşların
Âteş-i sûzândan niteki kan aglar kebâb

5 Ey dirîgâ yıkdı vü yakdı vücûdum ‘âlemin
Tende tâb u dîdede âb u göñülde ıztırâb

6 Haste cânum buldı tîg-ı âbdâruñdan hayât
Dirlige dirler sebebdür bu cihân içinde âb

7 Derd-i zindân-ı belâda kaldı biñ derd ile âh
Olmadı kaldı Usûlî bendeñe bir feth-i bâb

418 Nazîre-i Hasan-ı Kâdî

1 Kâkülüñden ayrılalı düşdi câna pîç ü tâb
Kim çeker merdüm vatandan ayru çok dürlü ‘azâb

2 ‘Âşıka mihr eylemekden dûstum neng eyleme
Zerre-i nâ-çîzden ‘âr eylemez çün âftâb

3 Katı göñlüñden gidermez eşk-i çeşmüm hışmuñı
Taşda pinhân olan odı çünki söyündürmez âb

4 Şerbet-i hecr içmişem fikr-i visâl itmek ne sûd
Çün hayât ümmîdi yokdur kim içerse zehr-i nâb

5 Şâhid ü sâkîdür işitme sakın pend-i Hasan
Gör nice çok hânmânlardur bu pendinden harâb

419 Nazîre-i Yakînî

1 Sanma sâkî allar geymiş durur câm-ı şarâb
Bezm-i gülende ruhuñdan utanup eyler hicâb

2 Germ olup germezdi gögsin bunca günler şevkden
Altun üsküfla kuluñ olmasa ey şeh aftâb

3 ‘Ârızında jâleler sanmañ turan ol gonçenüñ
Derleyüp nâz uyhusından ruhları saçmış gül-âb

4 Ol gözi mahmûr beñzer giceden sohbetçidür

Kim seher nergislerin gördüm iñen mest-i harâb

5 Mevsim-i güldür Yakînî ‘îş u ‘işret çagıdur
İçelüm ra’nâ güzellerle şarâb-ı la’l-i nâb

420 Nazîre-i Nişânî

1 Dil-berâ tâb-ı ruhuñda itmese nûr iktisâb
Kûyuñı sâyil gibi tolanmaz idi âftâb

2 Zâhid ü sûfî cemâlüñ nakşınuñ hayrânıdur
Hüsn-i behcet-bahşuñuñ şeydâsıdur her şeyh ü şâb

3 Âstânuñdan ırag olmak baña be’sü’l-masîr
Ka’be-i bâbuñ dil-i bî-çâreye ni’me’l-me’âb

4 Ehl-i nâbuñ şevkidür dil tende ârâm itdügi
‘Âşıkuñ göñlini cânâ eglemez illâ şarâb

5 Bâd-ı hecrüñ yile virdi âh ümîdüm hâsılın
Dil za’îmi dâne-i vasluñdan almadın hisâb

6 Ehl-i derdüñ nâlesinden eyle şâhum ihtirâz
Cevr-i bülbülden güle lâzım degül mi ictinâb

7 Mest-i nâz olma Nişânî bendenüñ hâline bak
Pâdşâhum hüsnüñ eyyâmı geçer mânend-i hˇâb

421 Nazîre-i Øa’îfî

1 Yâ Rab ol ruhsâruñ üzre der midür yâhod gül-âb
Ne kerâmetdür bu kim cem’ oldı âteş birle âb

2 Perdedâr itdi sehâbı gün yüzüñ nûrın görüp
Ya’ni hacletden yüzine çekdi bir müşkîn nikâb

3 Dil sarâyı kim leb-i Ceyhûn-ı eşk üstindedür
İtmesün bennâ’-i ‘ışk anı ki_olur âhir harâb

4 Haste göñlümçün devâ sordum tabîb-i la'lüñe
Hey begüm bîmâra tîmâr it didüm virmez cevâb

5 Şâh-ı 'uşşâkam felek sahrâ-yı 'ışk içre baña
Hayme-i heft-rengdür âhum aña müşkîn-tınâb

6 Nice bir geyüp murabba'lar müselles içesin
Sûfiyâ ko puhteyi gel içelüm sâfî şarâb

7 'Işk bir olmaz belâdur ey Øa'îfî 'âşıka
Vasl ise bâlî belâdur hecr hod 'âyn-ı 'azâb

422 Ve lehu

1 Aç nikâbuñı yaraşmaz âftâb üzre hicâb
Dü cihân zulmetde kaldı ref' olmazsa nikâb

2 Yüzüñe zülfüñ hicâb itme ki dir ehl-i nücûm
Rûm'da fitne olur ey meh tutılsa âftâb

3 Hayme-i 'ışkuñ kurup sahrâ-yı sînemde göñül
Rişte-i zülfüñ hayâlin eyledi müşkîn-tınâb

4 Vaktidür dil mülkin âbâd eyle seng-i cevr ile
Niceye dek tîşe-i hecr ile kılasın harâb

5 Sanma kim yüz döndürür emrüñden ey meh-rû senüñ
Tek buyur şâhum Øa'îfî'ye hatâ vü ger savâb

423 Nazîre-i Sun'î-i Gelibolî

1 Sevdi bu göñlüm yine bir dil-ber-i 'âlî-cenâb
Kimseler görmiş degülken akdugın bâlâya âb

2 Yazmadı bedr-i tamâmı alnuña ey meh-misâl
Gerçi kim yazmakda göz nûrını dökdi âftâb

3 Sûfi virüp hırka vü tâcın meye ey mug-beçe
Geşt ider âvâre vü ser-geşte mânend-i habâb

4 Hacletinden yirlere geçdi kızarup ey güneş
Âftâbı şol kadar basdı yüzüñ görüp hicâb

5 Bûse aldugın lebinden ben mi didüm sâkiyâ
Fâş olan râzı niçün benden tutar câm-ı şarâb

6 Agzı var mı diyü yâruñ itseler benden su'âl
Bu su'âle Sun'iyâ ben bildügüm yokdur cevâb

424 Nazîre-i Derûnî

1 Kapuña varmaz rakîb âhumdan eyler ictinâb
Atılur zîrâ ki şeytân üstine gökden şihâb

2 Hüsni artarsa 'aceb mi ser-firâz oldukça yâr
Kim ziyâsın arturur yükseldügince âftâb

3 Gördi hurşîd ol nigârı pây-bû eyler zemîn
Düşdi hâk üzre didi yâ leytenî küntü türâb

4 Şi'r-i pür-sûzum bulurdı çün zer-i hâlis revâc
Olsa iksîr-i kabûl-i tab'-ı şâh-ı kâm-yâb

5 Hak budur 'âşıklaruñ meclisde cânın acıdur
Öpdügince sâkiyâ şîrîn-lebüñ câm-ı şarâb

6 Ey Derûnî aldanup ol bî-vefânuñ 'ahdine
Umma la'linden vefâ var isteme âteşden âb

425 Nazîre-i Derûnî

1 Fâş ider agzuñ senüñ ey lâle-ruh ol la'l-i nâb
Niteki râz-ı nihânı âşikâr eyler şarâb

2 Sâkiyâ ser-mest-i câm-ı bâde-i gül-reng olup
Kahramânî gözlerüñ kan itmege eyler şitâb

3 Ney gibi delse 'aceb mi sînesin 'âşıklaruñ

Meclisüñde oklı yaylı bir dil-âverdür rebâb

4 Hasret-i ruhsâr-ı la'l-i yâr ile sâkî benüm
Gözlerüm nûrı şemi' göñlüm sürûrıdur şarâb

5 Dest-i cevr-i rûzgâr ile Derûnî hastenüñ
Göñli şehristânı olmışdur harâb-ender-harâb

426 Nazîre-i Kurbî
1 İşiginde ol mehüñ itdüm itiyle intihâb
Feth-i bâb oldı baña var ey felek kapuñı yap

2 Dün gice gördüm şihâbı âsmânda ey kamer
'Îdgehde saña salınmag içün olmış tınâb

3 Hey meded öldüm lebüñden baña dermân it disem
Ol tabîb-i cân u dil ben hasteye virmez cevâb

4 Mey-fürûş ayagını koyup alurlar şeyh elin
Kalmadı pîr-i fenânuñ hürmeti 'âlem harâb

5 Nice gendüm diyeni ögütdi nevbet sañadur
Buldugını ögüdür Kurbî bu çerh-i âsyâb

427 Nazîre-i Rahmî
1 Ehl-i dil dünyâda ger dirse n'ola câm-ı şarâb
Ki_anuñ üzre kubbe-i eflâke beñzer her habâb

2 Şöyle mestem ger ölüp hâkümden olursa sebû
Âb içün andan ola tâ haşre dek mest ü harâb

3 Saldı pertev mâh-ruhsâruñ şikâf-ı sîneme
Hânenüñ san revzeninden düşdi 'aks-i âftâb

4 Çekdügüm gam fâş ola 'âlemlere nâgeh diyü
Eşk-i çeşmüm çekdi rûy-ı zerdüme gül-gûn nikâb

5 Kâr-bâruñ bâd-ı gam dirseñ ki berbâd itmeye
Bâdeden başuñ götürme Rahmiyâ hemçün habâb

428 Nazîre-i Emrî

1 Bir şeh-i sahrâ-nişînem sâyebânumdur sehâb
Aña peyvest olmış âhum şu'lesi zerrîn-tınâb

2 Bâd-ı âhumdan sirâyet itmese yil zahmeti
Dem-be-dem âb-ı revândan şîşe çekmezdi habâb

3 'Işk-ı yâr ile bir özge 'âlemüm vardur benüm
Dûd-ı âhum gök şirâr encüm şu'â'-i âftâb

4 Şimdi dîdemde karâr itdi hayâl-i la'l-i yâr
Na're-i mestâne diñleñ gözüme geldi serâb

5 Derdümi şerh itmege tâkat kanı zahmumda kim
Hançerüñ güc ile koydı agzına bir katre âb

6 Kaşı fikridür dili peyvest ü nâlân eyleyen
Ol kemândan iñler ey Emrî hemîşe bu rebâb

429 Nazîre-i Şîrî-i Silsirevî

1 Kesmeyince zülfini salmaz ruhuñ bu dehre tâb
Munkatı' olmasa şeb zâhir mi olur âftâb

2 Gûşe-i ruhsâruñ üzre fitne çeşmüñ gûyiyâ
Meste beñzer subha karşu baglamış çeşmini hˇâb

3 Sâkiyâ câm-ı lebüñ yâdına nûş itmeseler
'Aklını almaz idi 'âşıklaruñ sâfî şarâb

4 Mutribâ bilmek dilerseñ neydügin kânûn-ı 'ışk
Kâmetüñ çeng eyle gamdan gussadan sîneñ rebâb

5 Çâh-ı mihnetde gamuñ zencîri birle bestedür
Rahm kıl Şîrî kuluña ey şeh-i 'âlî-cenâb

430 Nazîre-i Hayretî

1 Hâk koysun bâd-ı gam şol ‘ayna kim akıtmaz âb
Oda yansun yiridür her dil ki olmaya harâb

2 Zâhidâ gel tîre-dil olma bu dûd-ı âhdan
Kim sütûn-ı âh ile turur bu çerh-i bî-tınâb

3 Başdan aşsa gözüm yaşı ta’accüb eylemeñ
Ehl-i ‘ışkuñ âb-ı çeşmiyle döner bu âsyâb

4 Hûra geçmez bezm-i ehl-i ‘ışk içinde hâmdur
Döne döne mihnet ocagında olmayan kebâb

5 Her denîye yâr elinden aglama ey Hayretî
Her ne cevr itse vefâdur dil-ber-i ‘âlî-cenâb

431 Nazîre-i Hayretî

1 Eşk-i hûnînümden oldı cümleten ten gark-ı âb
Görinür yaşum bu kanlu suda mânend-i habâb

2 Kesret-i eşgâl ile bir yirde sıgmaz ‘ışk-ı pâk
Kim bu rûşendür ki ‘ankâ ile konuşmaz gurâb

3 Ruk’a geldi baña yârumdan yazılsa tañ mıdur
Nâme-i ‘ışk içre nâmum kâm-bîn ü kâm-yâb

4 Zübdedür hüsnüñ gülistânı senüñ kim anı Hak
Gülşen-i râz-ı hakâyıkdan idüpdür intihâb

5 Okıyaldan ‘ışk dersin levh-i hüsn-i Bâri’de
Hayretî’nüñ her sözi ey hˇâce oldı bir kitâb

432 Nazîre-i Enverî

1 Gördi evvel germ olup seyrân iderken âftâb
Didi kim hammâmda gûyâ uçurdum bir habâb

2 Döne döne iñleyüp yansam yakılsam ger n’ola
Nâr-ı fürkatde dirîgâ oldı bu bagrum kebâb

3 Her kişinüñ yüzine urur günâhın sâkiyâ
Sohbetinde kıpkızıl dîvânedür beñzer şarâb

4 Hâk-i pây-i dil-beri zann eylerem ey vâh kim
Yüzüm üstine mezârumdan döküldükçe türâb

5 Ahterân zann eyleme yir yir felekde Enverî
Âteş-i âhum şirârıdur bu çerh-i nüh-kıbâb

433 Nazîre-i Süvârî

1 ‘Âr ider ol pâdşâhum benden eyler ictinâb
Ben baña itdüm ki sevdüm dil-ber-i ‘âlî-cenâb

2 Döne döne iñleyüp yansam yakılsam ger n’ola
Nâr-ı fürkatde dirîgâ oldı bu bagrum kebâb

3 Her kişinüñ yüzine urur günâhın sâkiyâ
Sohbetüñde kıpkızıl dîvânedür beñzer şarâb

4 Hâk-i pây-i dil-beri zann eylerem eyvâh kim
Yüzüm üstine mezârumdan dökildükçe türâb

5 Ahterân zann eyleme yir yir felekde Enverî
Âteş-i âhum şirârıdur bu çerh-i nüh-kıbâb

434 Nazîre-i Vahyî

1 Ruhlaruñdan mihr-i ‘âlem aldı çün bir zerre tâb
Haşre dek yanar çerâguñdur söyünmez âftâb

2 Dûd-ı âhum başumı göstermese olmaz ‘aceb
Kal’a-i kûh-ı bülendi dâyimâ örter sehâb

3 Kaddümi çeng eyledüm kânûn-ı ‘ışk içre bugün
İñil iñil iñlerem derd ile mânend-i rebâb

4 Gülşen-i rûyuñla ‘âlem şöyle hoş-bû oldı kim
Şîşe-i eflâki şeb-nem toldurur her gün gül-âb

5 Eşk-i çeşmüm mevcinüñ seyl-âbını gördi meger
Korkusından Vahyiyâ deryâda göz yumdı habâb

435 Li-mürettibihi

1 Bâb-ı dil-berdür cenâb-ı devlet ü ‘izzet-me’âb
Aña yüz sürenler olur kâm-bîn ü kâm-yâb

2 Agzı yarıyla ‘arak geldükçe yâruñ la’line
Şerbet ile dökilür gûyâ gül-âc üzre gül-âb

3 Şevk-i mihrüñle görür ey meh bu ben nâ-çîzi halk
Zerreyi göstermez illâ kim şu’â’-ı aftâb

4 Ser-ver-i hûbân-ı ‘âlemsin bugün hüsn ile sen
Sevmeyen kimdür seni ey dil-ber-i ‘âlî-cenâb

5 La’l-i nâbuñ yâdına kesb-i safâ idüp müdâm
Nazmi gül gibi safâ ile içer sâfî şarâb

436 Li-mürettibihi

1 Rûşen eyler her dil-i târîki çün câm-ı şarâb
Aña ehl-i diller anuñçün dimişdür âftâb

2 Câm-ı mey meclisde bir nâ-dâna varsa sâkiyâ
Devr iderken sevr burcına varur san aftâb

3 Zülfüñi yâd idüp âh itdükçe giryân oluram
Bâ’is-i bârân olur ey mâh-rû lâ-büd sehâb

4 Şevk-i mihrüñ göñlüme ey mâh nice düşmesün
Pertev-i hurşîde menzilgâh olur çün kim türâb

5 Hâl-i la’lüñ sûre-i Kevser’de mânend-i nukât

Hatt-ı haddüñ kâgıd-ı al üzre yazılmış kitâb

6 Serv-i kadd-i yâra göñlüm düşüren gözüm durur
Pes terâzû ile bâlâya çıkar elbette âb

7 La’l-i yâra katre katre kim gelür Nazmî ‘arak
Dürc-i yâkût üzre gûyâ derc olur dürr-i hoş-âb

437 Li-mürettibihi

1 Bâb-ı dil-berdür cenâb-ı devlet-i ‘izzet-me’âb
Aña yüzler süren olur kâm-bîn ü kâm-yâb

2 Âstânına o şâhuñ ben de itsem intisâb
Gün gibi başum göge irüp olurdum kâm-yâb

3 İşigüinde bende olmaya liyâkat bende yok
Ben gedâ-yı kemterîn ol bir şeh-i ‘âlî-cenâb

4 Var mıdur yâ yok dehânuñ diyü itdüm bir su’âl
Didi biñ nâz ile var yokdur saña şâfî cevâb

5 Öykünelden hüsn-i bî-hemtâ-yı ‘âlem-tâbuña
Bildi noksânın kamer irdi zevâle âftâb

6 Zülf-i ‘anber-bâruñı görüp yaşındı şol kadar
Kim ‘arak-rîz oldı ey meh-rû hayâsından sehâb

7 Defter itsem fürkatüñde çekdügüm bâr-ı gamuñ
Hey kıyâmet haşre dek biñde biri olmaz hisâb

8 Ol dür-i yek-dânenüñ dendân-ı la’linden cüdâ
Gözlerümden çıkdı Nazmî dürr ile yâkût-ı nâb

Nev’-i dîger

438 Ez-ân-ı Ahmedî

1 ‘Işkuñuñ odına düşdüm hâlümi sor ey habîb
Derdmendem derdüme tîmâr eyle ey tabîb

2 Her gice sinüñ cemâlüñ şevki ile tâ seher
İñilerem şöyle kim gül hasretinden ‘andelîb

3 Senden ayru şem’ gibi hûn-ı dildür yidügüm
Her kişi_anı yir ki_ezelde aña olmışdur nasîb

4 Tapuña irem diyü kapuñda çok oldum mukîm
Dimedüñ bir gün ki n’eyler işigümde bu garîb

5 Ne ‘aceb yaksa yüzüñ şevkiyle cânumı oda
Ola mı pervâneden şem’e düşüp yanmak ‘acîb

6 Sen baña benden yakın ma’nîde senden ben saña
Gerçi sûretde ırag itdi beni senden rakîb

7 ‘Ëd bigi yanar iken Ahmedî’nüñ nâlesin
İşiden dir inne İbrâhîme evvâhün münîb

439 Ez-ân-ı ‘Ulvî

1 Zülfüñi bâd-ı sabâ sinüñ çözeli ey habîb
‘Itr ile ‘âlem dimâgını mu’attar kldı tîb

2 Çünki gam hˇânını bahş itmek diledüñ kullara
Bu gedâ-yı kemterîne tîzrek buyur nasîb

3 Ben seg-i kûyuñdan anuñçün şikâyet itmezem
Tâ ki işitmeye sırr-ı yârı agyâr u rakîb

4 Vâcib oldur kim tabîbe tuta agyâruñ elin
Ben ki_ayakdan düşmişem niçün elüm tutmaz tabîb

5 Bend ü zencîr assı eyler ‘ışk Mecnûnına bes
Kes sözüñi kim ziyân eyler baña pend-i edîb

6 Nice nefrîn ide ol dil-ber ırakdan turuban
Yâ Rab ol devlet ne hoş olaydı olsa ‘an-karîb

7 Yaluñuz ‘Ulvî senüñ cânuñ mıdur zülfinde dâr
Ki_asılur her bir kılı ucında yüz cân-ı garîb

440 Nazîre-i Sultân Bayezîd

1 Âh kim derdüme dermân itmege ‘âciz tabîb
Derdmend ü mübtelâ üftâdeyem merd-i garîb

2 Kûy-ı dil-berde rakîbüñ ta’nı bildürdi baña
Hâr ucından gülsitân içre ne çekmiş ‘andelîb

3 ‘Andelîb-i dil nice derd ile feryâd itmesün
Gül-’izârına görür hâr-ı rakîb olmış rakîb

4 Her kaçan dil derdinüñ dermânını itsem su’âl
Kaşları yayın kurup müjgân-ı zahm olur mücîb

5 Ger lebüñ câm-ı meyin yâd itse minberden yire
Na’re urup kendüyi ser-mest ide ol dem hatîb

6 Kaşları mihrâbına secde ider ehl-i salât
Küfr-i zülfüñe perestâr ey sanem ehl-i salîb

7 Var dahı ‘Adlî cihânda ‘îş u nûş itme taleb
Çün saña bezm-i ezelde câm-ı gamdandur nasîb

441 Nazîre-i Nizâmî

1 Nice feryâd itmesün derd ile miskîn ‘andelîb
Kimse görmez çün habîbine rakîbinden karîb

2 Ravza-i cennet cemâlüñ gülşeninden bir varak
Âteş-i dûzeh firâkuñ sûzişinden bir lehîb

3 Yüzüñi kim görse aydur es-salâh ehlü’s-salâ
Zülfüñe kim baksa aydur es-salîb ehlü’s-salîb

4 Sünbülüñ tarfında ruhsâruñ benefşe_altında gül
Gabgabuñ üzre zenahdânuñ turunc üstinde sîb

5 Gabgabuñ lutfından âgâh olmayan bi'se'l-gabî
Leblerüñ vasfında ser-gerdân olan ni'me'l-lebîb

6 Dem-be-dem kûyuñda âh itsem ta'accüb itme kim
Gülsitân içinde olmaz nâle-i bülbül garîb

7 Burc-ı hayberden 'ivazdur zülfüñ ey kâfir-nijâd
Çâh-ı Bâbil'den bedeldür çeşmüñ ey câdû-firîb

8 Ey Nizâmî cur'alar dâyim nâsîb-i hâk olur
Hâk-i râh ol cur'a-i vaslından isterseñ nasîb

442 Nazîre-i Sultân Cem

1 Fürkatüñden 'âyid oldı baña bir derd ey habîb
Kim lebüñden özge dermân yok durur didi tabîb

2 Zülfüñüñ bendini çözdi beñzer ey meh bâd-ı subh
Kim cihân oldı mu'attar yine bu dem misk-i tîb

3 La'line kasd itme yâruñ ey rakîb-i rû-siyâh
Kim dişüñe taşdan özge nesne görinmez nasîb

4 Gül yüzüñüñ hasretinden dil-berâ derd ile âh
Cân u dil feryâd kılur her nefes çün 'andelîb

5 Çigzinür kûyuñda sinüñ dem-be-dem ugrı gibi
Bilmezem cânâ ne ister şol seg-i bî-dîn rakîb

6 Yoluña ben cân virürem müdde'îden ötüri
Bu revâ mı kasd idesin ben garîbe ey habîb

7 Çünki çeşmüñ gamze okın tîz ider cân almaga
Kurtara mı cânını andan bu Cem miskîn garîb

443 Nazîre-i Necâtî

1 ‘Âşık oldugum tuyaldan yüzüme bakmaz habîb
Yöresine ugramaz ölümlü bîmâruñ tabîb

2 Çîn-i zülfümden çekilsün dir imişsin dûstum
Hey ma’âza’llah ne çâre işte bogaz işte ip

3 Kısmet olmak ister iseñ derd ü gam cân u dile
Ok bıraksun gamzeñ ey kaşı kemânum yâ nasîb

4 Mest olıcak kan içer dirler senüñçün dûstum
Ey gözi mestüm şarâb-ı nâbı n’eylersin içip

5 Dil garîbin urur ayaklara zülfüñ gerçi kim
Eller üstine tutarlar anı kim öle garîb

6 Pâdşâhum kılıcuñla açılur iklîm-i hüsn
Gamzeñüñ şânında nâzil âyet-i fethün karîb

7 Øa’f ile görinmez oldum kimden umayın visâl
Görmeyicek hasteyi kime ‘ilâc eyler tabîb

8 Gözlerüñ ‘ayn-ı ‘inâyetdür kime kılsa nazar
Kirpügüñ sehm-i sa’âdetdür kime olsa nasîb

9 Acır iseñ gel Necâtî derdmende acı kim
Ne leb-i dil-ber nasîb oldı ne halvâ-yı rakîb

444 Ve lehu

1 Dil garîb oldugı içün yüzine bakmaz habîb
Gerçi kim mergûb olur her nesne kim ola garîb

2 Saklaram dilde hayâl-i zülfüñ îmânum gibi
‘Işka uyan tañ mıdur koynında götürse salîb

3 Ruhlaruñda hâl-i ‘anber-bâruñı gören didi

Rûm'a iklîm-i Habeş sultânıdur düşmiş garîb

4 Gabgabuñ mâni' olur didüm zenahdân seyrine
Didi bu veche görinür düşicek su üzre sîb

5 Çihre-i zerd ile irür işigüñe ehl-i derd
Kim tavâf-ı Ka'be olur kuvvet-i zerle nasîb

6 Hîç bir kimse dimez kim it midür âdem midür
Bezm-i 'uşşâka ne yüz ile gelür bilsem rakîb

7 Lutf-ı tab'uñdur Necâtî saña mihnet çekdüren
'Ëdı yakar nâfeyi âvâre kılur yahşı tîb

445 Nazîre-i Celîlî

1 Göz yaşı ile müyesser olmadı vasl-ı habîb
Çün sitârem kâr kılmaz n'eyleyem ben bî-nasîb

2 Çün cihânda bâg-ı vuslat oldı 'işretgâh-ı zâg
Derd ile zârî kılursañ yiridür ey 'andelîb

3 Mihnet-i hicrâna sabr itmek olurdı dûstlar
N'eyleyem bir yirde sıgmaz 'ışk ile sabr u şekîb

4 'Işkdan rüsvâlıga men' idemezsin nâsıhâ
Merdüm-i dîvâneye kâr eylemez pend-i edîb

5 Ey göñül pîr-i mugândan müktesebdür ders-i 'ışk
Sırr-ı 'ışkı sanma kim fehm ide vâ'iz yâ hatîb

6 'Aklı zâyil olur işitse Celîlî aduñı
Vay eger hüsn-i dil-ârâñı göre miskîn garîb

446 Nazîre-i Gedâyî

1 Fürkati ref' it ki tâ âsân ola vasl-ı habîb
Da'vetini ben fakîrüñ müstecâb it yâ muhîb

2 Dil-berâ fürkatde şâd olsam hayâlüñden n’ola
Şâd olur yad elde biliş göricek çünki garîb

3 Bir varakdur gülşen-i hüsnüñe nisbet bâg-ı huld
Nâr-ı dûzeh âteş-i hecrüñ katında bir lehîb

4 Didüm ey dil-ber hevâ-yı vasluñı ister göñül
Nâz ile ol gonçe-leb gülüp didi kim yâ nasîb

5 Nice şâd olsun Gedâyî dehr içinde dûstlar
Ne habîbüñ vaslını gördi vü ne terk-i rakîb

447 Nazîre-i Vasfî

1 Benden ey dil-ber seni ayırmag istermiş rakîb
N’eyledüm ol kâfir-i bî-dîne n’itdüm ben garîb

2 Ger karîb olsa saña cânâ rakîb incinmezem
Kim güle dâyim olur hâr-ı siyeh dirler karîb

3 Kısmet-i rızk eyler iken halka kassâm-ı ezel
Derd-i hecrüñ hˇânını itmiş baña cânâ nasîb

4 Çâre ölmekdür hemân hecrüñde ben dil-hasteye
Dûstum anuñ gibi dermâna derdüñdür tabîb

5 Zâr u efgân ile ger ölsem yiridür Vasfiyâ
Kim benem ol gülşeninden ayru düşmiş ‘andelîb

448 Nazîre-i Safâyî

1 Dil ser-i kûyuñda her dem nâle kılur ey habîb
Gülsitân içre figân eyler nitekim ‘andelîb

2 Tîr-i sihr atdukça ebrûsı kemân-ı fitneden
Cân nişân olur aña tenden dil aydur yâ nasîb

3 Saçlarından dil ruhın gözlerdi cân ısmarladı
Kişver-i kâfirde gûyâ oldı bir mü’min garîb

4 Fikr iderken cân lebin dil gabgabın yâd itdügi
Bu ki gâyet hûb olur câm-ı meye nukl olsa sîb

5 Hükmüñe ins ü perî râm ey Süleymân-ı cemâl
Hâtem-i la'lüñe el sunmak neden dîv-i rakîb

6 Secdedeyken hüsnine añma Safâyî turresin
Kim namâzın mü'minüñ bâtıl kılur fikr-i salîb

7 Râyet-i kaddinde hattât-ı ezel yazmış durur
Âyet-i nasrun min Allâh üstine fethün karîb

449 Nazîre-i Şâhidî

1 Hikmet-i Hak'dan görindi halka bir fi'l-i 'acîb
Kim muvâfık gelmedi fazlına ahvâl-i lebîb

2 Ehl-i zül zilletde her san ni'met ü 'izzetdedür
Hâr ile gül hem-nefes nâlân yürür 'andelîb

3 Bu dil-i miskînine müşkîn-nefes oldugiçün
Nâfe-i âhû gibi hûn-ı ciger olmış nasîb

4 Olmaya bir fâyide biñ biñ tazallümden saña
Rahm idüp çün kim bu derdüme devâ itmez tabîb

5 'Âşık-ı şûrîde derd ile yürür fürkatde lîk
Pür-irâde cem' olur her dem rakîb ile habîb

6 Vechi gencinüñ zekâtiçün hevâ küncinde âh
Bu fakîre gam virür hüsni nisâbından nasîb

7 Şâhidî çün bu kadar kısm itdi kassâm-ı ezel
Vir kazâsına rızâ görme bu hâli sen garîb

450 Nazîre-i Kâdirî

1 Gül yüzine karşu nâlem itmesün 'ayb ol habîb

Çün şeved hurrem gülistân ez-figân-ı ‘andelîb

2 İzi tozına yüzüm sürmek niçün ola ba’îd
Çün ser-i insân-ı kâmil-râ şeved devlet karîb

3 La’lüñi sorup zenahdânuñda şâd iderdi gam
Bu ki mey-hâr olana lezzetlüdür gâyetde sîb

4 Niçün itmezsin hazer âhumdan ey dil-ber benüm
Kim dimişlerdür eridür âheni âh-ı garîb

5 Nice gitsün Kâdirî kûyuñdan ey ‘Îsâ-nefes
Zülf-i kâfir-kişüñ asdı boynına çün kim salîb

451 Nazîre-i Revânî

1 Âstânında yaturdum üstüme geldi habîb
Haste sagalmalu olsa kapuya gelür tabîb

2 Ben didüm cânâ senüñ kendü garîbüñdür göñül
Yüzüme bakup gülüp dil-ber didi va’llah garîb

3 Ol şeh-i hûbâna öykünmek diler her gün güneş
Geh geyer zerrîn-külâhın geh geyer altunlu şîb

4 Dînüm îmânum dise zülfüñ tolaşmasun dile
Kâfir-i ‘ışk olana hâcet degül hergiz salîb

5 Kanı ol dem kim Revânî yüz süre ayaguña
Degme bir üftâdeye devlet nasib olmaz nasîb

452 Nazîre-i Refîkî

1 Ben vatandan ayru dil senden cüdâ hâlüm ‘acîb
Düşdi gülşen gûşesinden dûr gûyâ ‘andelîb

2 Kıl nazar âyîneye gör kim ne zîbâ çihresin
Lîk şart it olmayasın ehl-i dîdâra rakîb

3 Derd-i ‘ışkuñ şol kadar itdi beni zâr u nizâr
Sohbetüm ma’lûm olur ger olmayasın sen tabîb

4 Dir imişsin kim işigümden rakîb olsun ba’îd
Kâşkî olaydı ol devlet müyesser ‘an-karîb

5 Gam yime itdiyse yâruñ gayra lutf u saña kahr
Hamdü li’llâh olmaduñ sen de Refîkî bî-nasîb

453 Ve lehu

1 Nâleme sabr itmeyüp sögseñ degül cânâ garîb
Çün olur nâz-ı güle bâ’is niyâz-ı ‘andelîb

2 Bu ne hikmetdür ki yâruñ göñli sevdâsı ile
Dûş-ı zâhidde ridâ ‘uşşâk boynında salîb

3 Ey göñül rûz-ı ezel vuslat nasîb-i ‘ayn olup
Saña kısmet fürkat-i yâr olmış ise yâ nasîb

4 Cüft-i za’f ol ‘îd-ı vuslatdan ba’îd olmagla tek
Ol hilâl-ebrûya olmasun rakîb ey dil-garîb

5 Ey Refîki_olmaz garîb itse diyârın kişi terk
‘Âşık olan düşse yârından cüdâ olur garîb

454 Nazîre-i Kâtibî

1 Katı kâfirlıg ider göz göre bu zülf-i habîb
Ki asar mushaf-ı hüsn âyeti üstine salîb

2 Kaşuñ üstinden inerken öperem kâkülüñi
Beli minberden inicek öpilür dest-i hatîb

3 Yaşum içinde hayâl-i zekanuñ n’eyler pes
Âb içinde çü bilürsin ki nihân olmaz sîb

4 Dirler kim suya ugrayıcagız kuduz olur
Yolına yaş dökeyin ki_ugrayuban suya rakîb

5 Meleküñ it ile olması ba’îd idi velî
Kâtibî âh ki yâr oldı rakîbine karîb

455 Nazîre-i Kâtibî

1 Üstühˇân it agzını tutardı dirler ey habîb
Beni gördükçe senüñle yâ niçün ürer rakîb

2 Mescidi odlara yaka halk o dem âh itmedin
Hüsnüñüñ ger âyetin minberde okursa hatîb

3 Ey perî redd eyleme la’lüñdekîni hat diyü
Mûrlardur anlara n’ola şeker ola nasîb

4 Dil vatan kıldugiçün la’lüñde hışm eyler gözüñ
N’eylesün mey-hˇârdur ey pâdşâhum ol garîb

5 Kaddüñe sehv ola servi nisbet itmek ser-verâ
Mîvesi anuñ meger ola turunc u nâr u sîb

6 Şâne urdı zülf-i müşkîne meger bâd-ı sabâ
Kim mu’attar eyledi ‘âlem dimâgın nite tîb

7 Kâtibî zikr eyler iken gülşen içre haddini
Vâlih olup düşdi yire şâh-ı gülden ‘andelîb

456 Nazîre-i Me’âlî

1 Âh odıyla yanup agladuguma gülme rakîb
Tek dütüni togru çıksun rahm kılsun ol habîb

2 Ben itin hayli ri’âyet itdügin gördi bugün
İtlere virdi yine aldı ol âhûyı rakîb

3 Umma hˇân-ı vaslın ol şîrîn-lebüñ ey müdde’î
Kim senüñ aşuñ degüldür ol saña olmaz nasîb

4 Dört gözlü göremezken kuhl-i hâk-i pâyüñi

Bir göz ile anı nergis umdugı katı garîb

5 Ey Me’âlî gördi bagrum başın u bilüm hamın
Bellü başlu bir cevâb-ı şâfî virmedi tabîb

457 Nazîre-i Basîrî

1 İki sûret hûbdur Hak’dan baña olsa nasîb
Ol mehüñ yüzini görmek görmemek rûy-ı rakîb

2 Hâl-i müşkîn ‘ârız-ı kâfûruñ üzre ey sanem
Hindi-i miskîndür kim Rûm’a düşmişdür garîb

3 İtmegil zâyî’ baña sen yok yire dermânuñı
Derdmend-i ‘ışka dermân mı bulınur ey tabîb

4 Bir degül bülbül dilinde kim güli vasf itmege
Başdan ayaga zebân olmış çemende ‘andelîb

5 Ey Basîrî ser-be-ser hâkister olur kâyinât
Düşse âhuñ âteşinden ‘âlem içre bir lehîb

458 Nazîre-i Lâmi’î

1 Budur efgân itdügün gördükçe hüsnüñ ey habîb
Kim bahâr eyyâmı olsa nâle eyler ‘andelîb

2 Âteşim teskîn ider her dem hayâl-i sînesi
Penbe ile su virür san hastesine ol tabîb

3 Yaraşur salsa çözüp zünnâr-ı zülfin haddine
Togrılup îmâna gelse hûb olur ehl-i salîb

4 ‘Azm-i kûy-ı yâr kıldum dilde âteş elde bâd
Bilmezem âbum mı yâ hâküm mi çekdi yâ nâsîb

5 Halk işigin yasdanur kûyın tolanur suç benüm
Müttehimdür kanda kim varursa ser-tâ-pâ garîb

6 Lâmi'î bilmez elif kaddüñden artuk harf-i râst
Anı başlatmış ezelden aña üstâd-ı edîb

7 Subh-dem gel gül gibi bir dem kulag ur nâleme
Neydügin ben bülbülüñ bilmek dilerseñ ey habîb

459 Nazîre-i Münîr

1 Bir garîb ü derdmendem 'âşık-ı zâr ey habîb
Çekdi hâküm şehrüñe yâ âb u rûzi_oldı nasîb

2 Bülbül-i gûyâ-yı 'ışk-ı yâr ile her nev-bahâr
Penç rûze gulguleyle söyler andan 'andelîb

3 Aglamazsın diyü vâ'iz şöyle kim hışm eyledi
Bizi çalardı eline girse şemşîr-i hatîb

4 Gördügüm toñuzdur anuñ bilürem mâhiyyetin
Hîç ta'rîf itmesün kendüyi diñ baña rakîb

5 Kaşuñ ile nergis-i şehlâñı görüp dir Münîr
Haste arkasına girmiş sanki Hidûdur tabîb

460 Nazîre-i Sultân Süleymân [Muhibbî]

1 Gül yüzüñ karşusına ger âh iderse bu garîb
Tañ mıdur eyyâm-ı gülde nâle eyler 'andelîb

2 Cân u dil hecrüñ odından yanmadın irgür meded
La'l-i nâbuñ şerbetinden hasteñe sun ey tabîb

3 'Azm kıldum kûy-ı yâra vâlih ü hayrân-sıfat
Giderem âb ile hâküm mi çeküpdür yâ nasîb

4 'Işkdan özge bugün ögrenmedüm bir harf-i râst
Baña üstâdum bu yolda böyle virmişdür edîb

5 Bu Muhibbî her gice efgân ider bülbül gibi
Niçüm efgânum benüm gûş eylemez bilsem habîb

461 Ve lehu eyzen

1 Sevdügümi bilicek hîç yüzüme bakmaz habîb
Bu mukarrerdür ölümlü hasteye varmaz tabîb

2 Ney gibi bil bagladum efgâna her dem subh u şâm
Her gice tâ subh olınca iñlerem san ‘andelîb

3 Ne ‘acebdür şevk ile ger yanar ise cân u dil
Çünki ben pervâneyem yanmak baña olmaz ‘acîb

4 Yârı gözlerem bu dem kıble-nümâdur gözlerüm
Fâyide yok çün ezelden baña olmadı nasîb

5 Bu göñül kûyın koyup kanda vara kim bir dahı
Nirede gül açılursa anda olur ‘andelîb

6 Ey Muhibbî çerh-i gaddâruñ elinden âh u vâh
Çünki dil-ber vâsıl olmaz bâri halvâ-yı rakîb

462 Nazîre-i Sehî

1 Bezm-i gülşende gazel-hˇân oldı beñzer ‘andelîb
Gül yüzüñ mecmû’asın tekrâr idüpdür yâ habîb

2 Her sanavber dalına âyîne kurmış dir gören
Dildeki peykân-ı tîrüñ ey kemân-ebrû habîb

3 Beñzemezdi hüsn ile hurşîd sen meh-pâreye
Başına üsküf urınup geymese altunlu şîb

4 Zülf-i bed-kîşüñ benüm ‘ömrüm ne kâfir nesnedür
Biline zünnâr dakmış boynına asmış salîb

5 Vasluñ ey meh-rû ıraklardan nice bir gözleyem
Var ümîdüm ki ola baña müyesser ‘an-karîb

6 N’eyler ol çâh-ı zenahda hâl-i miskînüñ didüm

Didi kim bilmez misin dâg olur elbet nâf-ı sîb

7 Lutf-ı tab'uñdur Sehî eş'âruña şöhret viren
Miske ragbetler virüp kıymetlü eyler yahşi tîb

463 Nazîre-i Mâtemî-i 'Acem

1 Âh ben mahrûm u yâr ile enîs oldı rakîb
Hâra gül oldı karîn ü bülbüle hırmân nasîb

2 Hasret-i âb-ı hayât u nûş-ı dârû-yı bekâ
Mahv ider dilden leb-i cânân u halvâ-yı rakîb

3 Çeşm-i bîmârı beni bir vech ile kıldı marîz
Derdüme ölmekden özge çâre yok var ey tabîb

4 El-vedâ' ey dûstlar kalmadı ümmîd-i hayât
Şöyle ger nâz eyleye ben hˇâra bir dahı habîb

5 'Işkuñ ider Mâtemî'yi her zamân pâ-mâl-i gam
Nitekim cevr ile ta'lîm eyler etfâli edîb

464 Nazîre-i Sürûrî-i Müderris

1 Haste-i 'ışkam lebüñdür baña dermân ey habîb
Âh kim teşhîsi yok yañlış 'ilâc eyler tabîb

2 Cennete girmiş ite döner hemânâ ey melek
Ravza-i gülzâr-ı kûyuña kaçan girse rakîb

3 Ey lebi mül câmi'e gelseñ gören dir es-salât
Na're-i mesüâne urur şevk ile ol dem hatîb

4 Bir asılacak bogazı iplüdür düşmen varup
Zülfini dutmış baña dir asılursañ işte ip

5 Ragbetüñ yok ben garîbe cân getürdüm armagan
Tuhfe ile gerçi kim ne hûb olur şâhâ garîb

6 Kankı kâfir kim yüzin göre gelür îmâna ol
Hem salât ehli olur kaşın gören ehl-i salîb

7 Saru beñzin görse sûfînüñ Sürûrî söylemez
Kim hazân eyyâmı olsa olmaz ey dil ‘andelîb

465 Nazîre-i Yahyâ

1 Gizlü sözüm var dehânuñ gibi saña ey habîb
Hâtırum gibi yıkılsa ol kara yüzlü rakîb

2 Cennet-i Firdevs olursa idemez âdem karâr
Kalmasun ey mâh sensüz kimse şehrinde garîb

3 ‘Âlem içre kısmet-i rûz-ı ezeldür sevdügüm
Kimine vasluñ kimine fürkatüñ olur nasîb

4 Ölüm üstine ölüm bundan ziyâde olmaya
Cân virürken diyeler geldi rakîb ile habîb

5 İrdi ol serv-i hırâmânum ırakdan bir selâm
İrdi ey Yahyâ tesellâ-yı visâl-i ‘an-karîb

466 Nazîre-i Safâyî

1 Dil ser-i kûyuñda her dem nâle kılur ey habîb
Gülsitân içre figân eyler nitekim ‘andelîb

2 Tîr-i sihr atdukça ebrûsı kemân-ı fitneden
Cân nişân olur aña tenden dil aydur yâ nasîb

3 Seçlarından dil ruhın gözlerdi cân ısmarladı
Kişver-i kâfirde gûyâ oldı bir mü’min garîb

4 Fikr iderken cân lebin dil gabgabın yâd itdügi
Bu ki gâyet hûb olur câm-ı meye nukl ola sîb

5 Gelmege ins ü perî râm ey Süleymân-ı cemâl
Hâtem-i la’lüñe el sunmak neden dîv-i rakîb

6 Secdedeyken hüsnüñe añma Safâyî turresin
Kim namâzın mü’minüñ bâtıl kılur fikr-i salîb

7 Râyet-i kaddinde hattât-ı ezel yazmış durur
Âyet-i nasrun minallâh üstine fethün karîb

467 Nazîre-i Derûnî

1 Âh kim bî-çâre kaldum çâre-sâz olmaz habîb
Âstânından cüdâ âvâre tenhâ bî-nasîb

2 ‘Âşıkı şâd itmeye ey dil meger hîn-i visâl
Hasteye hoş gelmeye illâ şifâ-yı ‘an-karîb

3 Öpdüm agzuñ görmedi meclisde eylerken nazar
Hîrelendi tâb-ı hüsnüñden meger çeşm-i rakîb

4 İtmesün varup güle feryâd-ı ‘ışkuñdan figân
Bülbülüñ feryâdı hoşdur öte tursun ‘andelîb

5 Ey Derûnî bî-zevâl olsa n’ola ol âftâb
Kim saña yüz lutf ile olmışdur ol Hak’dan nasîb

468 Nazîre-i Mu’îdî

1 Nice âh itmeyeyin derd ile ey derde tabîb
Gelmişem bunda vatan terkin idüp zâr u garîb

2 Hˇâba varmaz giceler subha degin haste göñül
Âh eger la’l-i lebüñ şerbeti olmaya nasîb

3 Zülf ü kaşuñ yüzüñ üstinde nedür tutdı vatan
Ki komazlar harem-i Ka’be’de zünnâr u salîb

4 Gonçe agzın açamaz lâle hayâdan kızarur
‘Arz-ı ‘ârız idicek nâz ile gülşende habîb

5 Gerçi ol gözleri âhûyı şikâr itdi bugün

Dahı gâfil yilür it gibi ara yirde rakîb

6 Gösterür oldı zenahdânuñı remz ile saçuñ
Bir kalender gibi kim halka tekellüf kıla sîb

7 Ey Mu'îdî gerçi ıyş itdümdi vasl-ı yâr ile
Agzumuñ dadı gidüpdür acı nicrânın görip

469 Ve lehu eyzen

1 Tîr-i gamdan ger ölem bir zerre mihr itmez tabîb
Yâ benüm yokdur sitârem yâ nifâk itdi rakîb

2 Yanuma ugramaz oldı âşinâ bîgâneveş
Kendü şehrümde beni sen eyledüñ ey meh garîb

3 Dil müjeñ tîrin diler ben kara kaşuñ yayını
Rûz u şeb gâh ol niyâz eyler gehî ben yâ nasîb

4 Seyr idüp mihrâb-ı ebrûñ ile ca'd-ı zülfüñi
Zâhid aydur es-salât u 'âşık aydur es-salîb

5 Şûh dil-berdür niçün bilmez bu gerçek 'âşıkın
Ölecek bîmârı bilür hâzık olınca tabîb

6 Gözlerin süzmiş bakar mestâne mestâne baña
Aş yirer kanuma ol kâfir şarâb-ı nâz içip

7 Gerçi pîr olduñ Mu'îdî ıssı ne âh itmeden
'Âşıkuñ hâlini bilmez çünki oglandan habîb

470 Nazîre-i Fakîrî

1 Gözlerüm yaşına rahm idüp görinmez ol habîb
Tâli'üm yokdur sitâremde n'icidem ben garîb

2 Tîg-i hecrüñle oñılmaz derde düşdüm gerçi âh
Bir belâ dahı bu kim kasd-ı 'ilâc eyler tabîb

3 Nâr-ı hecrüñ ey yüzi gül çünki geçdi cânına
Kakıdı bir pâre âteş oldı miskîn ‘andelîb

4 Müşkil imiş cân acısıyla cehennem şiddeti
Bir yaña hecr-i habîb ü bir yaña ta’n-ı rakîb

5 Bîm-i hecrinde ümîd-i vaslı egler göñlümi
Ey Fakîrî kalmışuz havf ü recâda yâ nasîb

471 Li-mürettibihi

1 Sa’y ile olmazmış ey dil devlet-i vasl-ı habîb
Vay aña kim bir kişiye Hak’dan olmaya nasîb

2 Ka’be-i kûyında ey dil yolına olsun revân
Ger kabûl eylerse kurbâna benüm cânum habîb

3 Haste cân cânân lebinden emsem umsa n’ola kim
Derd-i câna çünki cânâne gibi olmaz tabîb

4 Eylerem vasl-ı nigâr içün du’â el kaldurup
Ben kuluñuñ müstecâb eyle du’âsın yâ muhîb

5 ‘Âkıbet bu farkate bir gâyet ü pâyân olup
Ola kim vuslat müyesser ola Nazmî ‘an-karîb

472 Li-mürettibihi

1 Yâr agyâra olup dâyim tekellüfsüz karîb
‘Âşıkından ictinâb idüp ba’îd olmak garîb

2 Çeşm ü la’l ü hâlüñe meyl itse sûfî n’ola kim
Hoş gelür her bengiye bâdâm u kanzile zebîb

3 La’lüñ ile gabgab u kadd ü dehânuñ gûyiyâ
Bâde-i nâb ile ra’nâ piste vü nârenc ü sîb

4 ‘Ömre sürer Merve hakkiçün safâsı sa’y olup
Kıl göñül her dem tavâf-ı Ka’be-i kûy-ı habîb

5 Ben garîb oludgum içün kimse bakmaz yüzüme
Olmasun Nazmî cihânda kimseler hergiz garîb

473 Li-mürettibihi

1 Epsem ol bîmâr-ı ‘ışka ko ‘ilâcı ey tabîb
Emsem olmaz aña illâ şerbet-i la’l-i habîb

2 Bezm-i hüsnüñe virür zînet lebüñle gabgabuñ
Nâzük olur tâze şeftâlû ile meclisde sîb

3 El çeküp gül hârdan kendüye ister ki_ola râm
Vay ki uçar bu hevâda özge kuşdur ‘andelîb

4 Zülfin iltür ‘ârızına görse agyârı nigâr
Şiddet-i sermâda kâfir pes suya salar salîb

5 Bezm-i meyde bûse-i la’l-i lebin ‘ahd eyleyüp
Lutf ile bu Nazmi’nüñ cânından oy virdi habîb

DER-BAHR-İ REMEL-İ MAHBËN
Taktî’eş: Fe’ilâtün Fe’ilâtün Fe’ilâtün Fe’ilât

474 Ez-ân-ı Nizâmî

1 İtmedin seyl-i fenâ ‘ömr diyârını harâb
Huz mine’l-’îşi nasîben ve mine’l-’ömri nisâb

2 Feth-i bâb-ı harem-ı ‘îş zi-mey-hâne taleb
Rahimellâhü limen ‘allemenî fetha’l-bâb

3 Göñlüñi bencileyin bir büte vir kim diyeler
Yesserallâhü limen ‘allemeni hüsne me’âb

4 ‘Îş it ey ‘âşık-ı şeydâ ki bahâr ile yine
Züyyine’r-ravzatü k’el-cenneti bi’l-verdi ve tâb

5 Serv-i nâzî ki zi-ruhsâre-i u rûz şeved
Lev tecellâ leke fi'z-zulmeti min gayri hicâb

6 Ez-gameş ânçi be-cân-ı men-i dil-sûhteest
Lev veda'nâ eseran minhu 'ale's-sahr kezzâb

7 Baña senden gam u endûh u cefâ oldı nasîb
Kısmetî minke belâ'ün ve 'ınâ'ün ve 'azâb

8 Genc-i sevdâ-yı tu der-künc-i dilem mu'tekifest
Meskenü'l-kenzi ve me'vâhü harâbun ve yebâb

9 Mihnet-i hecre Nizâmî nice bir eyleye sabr
(...) ihtirake'l-kalbü bi-şevki'l-ashâb

475 Nazîre-i Vasfî

1 Sen sehî-servi gülistânda temâşâ içün âb
Başdan ayaga göz olmış didiler aña habâb

2 Hançerüñle açılur gül gibi dil gonçeleri
Teng-dil olsa kişi lâ-büd açar göñlini âb

3 Kanlar aglatdugı içün baña mest oldukça
Sanki kanlum görinür çıkdı gözümden mey-i nâb

4 Ne sorarsın seni kim 'ışka esîr itdi diyü
Kim ki virdiyse şehâ sünbül-i pür-tâbuña tâb

5 Ne içün mest gözüñ kanını Vasfî'nüñ içer
Şâh-ı 'âdil çü yasag itdi ki_içilmeye şarâb

476 Nazîre-i Âhî

1 Sâkiyâ fasl-ı bahâr irdi getür câm-ı şarâb
Mutribâ sâza el ur sen de kanı çeng ü rebâb

2 Yine nergis gibi gülşende gözüñ fikri ile
İçelüm bâde-i gül-reng olalum mest-i harâb

3 Bezm-i gamda sanemâ câm-ı lebüñ hasretine
Cigerüm âteş-i hicrânuñ ile oldı kebâb

4 Ger göre lü'lü'-i lâlâ sanemâ dişlerüñi
Hacletinden sadef içinde eriyüp ola âb

5 Âferîn tab'-ı güher-bâruña Âhî ki senüñ
Silk-i nazma dizesin söz yirine dürr-i hoş-âb

477 [Nazîre-i ?]

1 Nakd-i cânı yoluña harc iderin bî-irtiyâb
Tek baña rahm eylesün ol dil-ber-i 'âlî-cenâb

2 Çeşm[e]ler gibi akar oldı gözümden ey perî
Kanlu yaşum sâkin olursa olur 'âlem harâb

3 Ey beni 'ışka belâ bezminde dem-sâz eyleyen
Bir nazar kıl hâlüme her dem nice âz u 'itâb

4 Baña hecrüñ bârını her bâr tahmîl itme kil
Hak bilür yokdur mecâlüm kalmadı hiç dilde tâb

5 Kârvân oldı kamu âshâb ey dil aç gözüñ
Hˇâb-ı gafletden başuñ kaldur degüldür vakt-i hˇâb

478 Nazîre-i Şâmî

1 Bezm-i gamda olıcak gözlerümüñ yaşı şarâb
Âteş-i 'ışka ciger döne döne oldı kebâb

2 Dilde peykân-ı hadeng-i müjeñ ey kaşı kemân
Görinür şîşe-i sâf içre 'ayân niteki âb

3 Gül yüzüñde n'ola nergislerüñ uyhuda ise
Rûz-ı nev-rûz olıcak gâlib olur merdüme hˇâb

4 Dem-i fürkatdür agızdan ko lebi zikrin anuñ

Rûze eyyâmıdur ey dil neñe yarar mey-i nâb

5 Şâmiyâ âh-ı seher-hîzüñ irürse feleke
Odlar yagdura bârân yirine cümle sehâb

479 Ve lehu

1 Devr-i haddüñde içersem n'ola gözden hûn-âb
Yaraşur devr-i gül-i tâzede nûş-ı mey-i nâb

2 Mey diyü kanum içüp ser-hoş olıcak çeşmüñ
Âteş-i gamda ider bagrumı cevr ile kebâb

3 Sînem odında yakarsam n'ola gamzeñ okını
Kâfire olsa revâ âteş-i dûzehde 'azâb

4 Kanum içmege gözüñ meyl kılursa ne 'aceb
Hoş gelür kanda ise merdüm-i mahmûra şarâb

5 Şâmiyâ bili hayâli ile efgân idelüm
Görme misin nice bir kılda kılur nâle rebâb

480 Nazîre-i Münîr

1 Zülfi kim gül yüzine sünbül-i ter kıldı nikâb
Âftâbuñ sanma sen kim yüzini tutdı sehâb

2 Nicesi âyet-i rahmet diyeyin hattuña kim
Ol gelelden çekerem ben dün ü gün bunca 'azâb

3 Em didüm leblerüñe haste dil içün didi merg
Vay ol hasteye kim ola bu vech ile 'itâb

4 Sâkiyâ câm-ı sabûhı berü sun nûş idelüm
Başladı nagme-i dil-sûzına çün çeng ü rebâb

5 Var mı pâ-bûsı hevâsı dime başuñda Münîr
Yokmısa idemedüm kendözümi şöyle türâb

481 Nazîre-i Hasbî

1 Sâkiyâ bâde getür nûş idelüm câm-ı şarâb
Ki basup mülk-i dili leşker-i gam kıldı harâb

2 Sileyin süpüreyin suffesini meykedenüñ
Eşk sakkâmuza cârû ideyin çihre pür-âb

3 Sûfiyâ savma'ada keşf ü kerâmet yog ise
Gel e mey-hâneye bir dem ola [kim] feth ola bâb

4 Gelse dil hânesine hayl-i hayâlüñ mihmân
Mül yiter eşküm aña kanlu ciger tâze kebâb

5 Hasbiyâ hâlet-i 'ışkum nice nakl eyleyeyin
Haşre dek şerh olımaz yazsam eger biñce kitâb

482 Nazîre-i Derûnî

1 Sâkiyâ sun berü bir dem içelüm bâde-i nâb
Çıkdı 'ayyûka yine zemzeme-i çeng ü rebâb

2 Gölgesinden sakınur varsa ola sîm-beri
Sâye-i zülfi olur tâbiş-i hurşîde hicâb

3 Hoş idi sahn-ı serây-ı dil eger cevrüñ ile
Tahta-bend-i ten-i hâkî gibi olmasa harâb

4 Gördi peymâne lebüñ öpdügini bî-minnet
Sâkiyâ taşdı köpürdi yine meclisde şarâb

5 Ey Derûnî yüzini yüzüme sürse n'ola yâr
Kıymeti artug olur çün ola tezhîb kitâb

483 Li-kâ'ilihi

1 İrmez isem vasl-ı yâra bulmaz isem feth-i bâb
Acısunlar baña deryâlar gibi her şeyh ü şâb

2 Yıllar olmışdur ki bir kez ben kulın yâd itmedi

Bu mıdur şart-ı vefâ ey dil-ber-i ‘âlî-cenâb

3 Ey baña derd-i derûnından haber virsün diyen
Yârdan ayru gözüm nemdür katı hâlüm harâb

4 Zülfi ucından ‘aceb düşdüm kuru sevdâlara
Behrem oldı ‘âkıbet endûh u gam derd ü ‘azâb

5 Ger beni terk idesin yâr olasın agyâr ile
Aglaya kabrüm giyâhı tâ ola rûz-ı hisâb

484 Li-mürettibihi

1 Gele bir hûb ele dahı gele ayaga şarâb
Huz mine’l-’îşi nasîben ve mine’l-’ömri nisâb

2 Olsa meyli mey-i nâba n’ola her ehl-i dilüñ
Dil-rübâlardan ider def’i çün ol ref’-i hicâb

3 Hâlet-i bâdeyi gör kim anı bir pîr içse
‘Âlem-i şîb o dem gelür aña ‘ahd-i şebâb

4 Nakş olur deyr-i dili sûret-i zîbâlar ile
Sâde-rûlarla şu kim nûş ide bir dem mey-i nâb

5 İçeyin bâdeyi kim dir ki_ola Nazmî anda
Sâki bir hûb u iki hûb çalan çeng ü rebâb

485 Li-mürettibihi

1 Çün geçer su gibi ey servi revân ‘ahd-i şebâb
Geçmedin mevsim-i gül eyleyelüm ‘îşa şitâb

2 Defter itsem gam-ı zülfüñle neler çekdügümi
Biñde birisi beyân olmaya tâ rûz-ı hisâb

3 Çıkarın sanma göñülden be hey âdem cânı
Ki perîler yiridür kanda ise cây-ı harâb

4 Gam-ı zülfüñle ölen ‘âşık-ı âşüfteleri
Kara yaslu olup aglar aña geldükçe sehâb

5 Gözlerüm kan ile devrüñde dönüp câm-ı mey
Nâr-ı gamda cigerüm döne döne oldı kebâb

6 Göñül âvâre vü ser-geşte hevâñ ile müdâm
Kef geçer câm-ı lebüñ şevkine mânend-i habâb

7 Nazmiyâ sırrını bil mâni’-i vasluñ yüri var
Varlıguñdur var ise yâr ile arada hicâb

486 Ve lehu

1 Gördi dîdâruñı çün gitdi revân kendüden âb
Dönüp üstine kılur girye vü zârî dûlâb

2 Olsa göñlümde hayâli n’ola sen sîm-berüñ
Gencüñ ey pîr olası yiri olur cây-ı harâb

3 Gördi her âdeme şeytânlıg ider hasûd-ı dîv
Ey melek gökde aña bir çakım od oldı şihâb

4 Kâmetüm reşk ile oldı meh-i nev gibi dü-tâ
Şeh-süvârum süreli yüzini pâyüñe rikâb

5 Nâlesin görme tehî ‘âşık-ı pür-şevk gibi
Oldı âşüfte hevâ-yı ser-i zülfüñle rebâb

6 Dil-i gam-gînimüz aç lutf ile güftâra gelüp
Gül gibi eyle gel ey gonçe-dehen ref’-i hicâb

7 Nazmiyâ ‘âlem ider şol kişi ‘âlemde müdâm
Yâr ile süre safâ nûş ide sâfî mey-i nâb

DER-BAHR-İ MUØÂRİ’-İ AHREB
Taktî’eş: Mef’ûlü Fâ’ilâtü Mefâ’îlü Fâ’ilün

487 Ez-ân-ı Ahmedî

1 Şol yüzde kim odından eriyüp olur gül âb
Der mi bu katre katre veyâ dür mi yâ gül-âb

2 ‘Anber beñüñi berg-i gül üstinde göreli
Döndürdi derd ile cigerin kana müşk-i nâb

3 Nazmını görmeyen dişüñüñ nice bile râst
Kim dürc-i la’l içinde durur lü’lü’-i hoş-âb

4 Cân kim olur ki şem’ini görse cemâlüñüñ
Pervâne gibi tâbına yakıla âftâb

5 Ben va’deñe zarûret ile sabr idem velî
Va’deñ ucına irmez u bu ‘ömr ider şitâb

6 Düşde hayâlini göre idi cemâlüñüñ
Bu bahtı kara gözlerüme girse idi hˇâb

7 Hecrüñde çok ‘azâb çeker Ahmedî velî
Zikrüñ halâvetiyle aña ‘azb olur ‘azâb

488 Nazîre-i Sultân Cem

1 Çün kim bilürsin âhir olur meskenüñ türâb
Devr-i kamerde hoş durur içmek şarâb-ı nâb

2 Göñlüm harâbın eyle ‘imâret ki vaktidür
Ma’mûr olmadı ideli gam leşkeri harâb

3 Sen meclis-i şarâb ile sayd olduguñ bilüp
Eşküm şarâb-ı nâb durur yüregüm kebâb

4 Rahm eyle vaktidür ki gam-ı ‘ârızuñla âh
Her dem gözümden işigüñe akıduram âb

5 Ey Cem işigi hâkini bulduñ karâr kıl

Çün kim bilürsin âhir olur meskenüñ türâb

489 Nazîre-i Kemâl Paşa-zâde

1 Zülfi gamına uyduñ olursın göñül harâb
Vîrânedür yirüñ çün olur reh-berüñ gurâb

2 Yüzin görince zülfi gamın unudur göñül
Kalmaz gice karañusı dogdukda âftâb

3 Seyl-âb-ı eşküm üzre gören cismümi didi
Âkar su üzre nice turur hayme-i habâb

4 Çerh urdı şâd olup gözümüñ yaşına göñül
Dîvânedür ki seyl suyına kurdı âsyâb

5 Ferrâş-ı bâd sahn-ı gülistânı kıldı pâk
Oldı ‘arûs-ı gonçenüñ âyînedârı âb

6 Derden yüzi güzellerüñ olur şeker-fürûş
Şevküñle çünki germ ola bâzâr-ı âftâb

7 Baglanma ey göñül gama aldanma şâdîye
Bildük bunı ki lâzım imiş çerhe inkılâb

490 Nazîre-i Safî

1 Düzdüñ benefşeden gül-i ter üstine nikâb
Dizdüñ kenâr-ı la’le gülüp lü’lü’-i hoşâb

2 Oldı kemend-i zülfüñe dîvâne âsmân
Oldı çerâg-ı haddüñe pervâne âftâb

3 Hâlüñ lebüñde şekkere konmış gibi meges
Zülfüñ ruhuñda gülşene düşmiş gibi gurâb

4 Kıldı yoluñda ‘ışk eli sabrum tonın kabâ
İtdi gamuñda göz yaşı göñlüm evin harâb

5 Şebden hayâlüñe güle itmek olur idi
Ger gözlerüme beste degülmişse râh-ı hˇâb

6 Gamzeñ nereye varur ise surh-rû gelür
Zîrâ ki tîr-i Türk'e ciger kanıdur hızâb

7 Her bir kişiyi hâli ile Tañrısı bilür
Sûfî ne bilsün anı ki içer Safî şarâb

8 Düşde hayâlini göre idi cemâlüñüñ
Pervâne gibi tâbına yakıla âftâb

9 Ben va'deñe zarûret ile sabr idem velî
Va'deñ ucına irmez u bu 'ömr ider şitâb

491 Nazîre-i Kâsım Paşa

1 Keşf it nikâbuñı ki_ola şermende âftâb
Çöz bend-i zülfüñi kala dem-beste müşk-i nâb

2 Beñzer 'arûs-ı hüsnüñe meşşâtadur sabâ
Ki_olmış cemâlüñ ayına âyînedâr âb

3 Şevk-i lebüñle çeşme-i çeşmüm akutdugı
Yâkût-ı ter midür yine yâ lâ'l-i hoş-mezâb

4 Hecrüñde hânmân-ı dil odlara yanmagı
Seyl-âb-ı eşke kurmışam iki göz âsyâb

5 Devr-i kamerde fitne-i âhir zamân gözüñ
Gavgâya saldı 'âlemi kendüsi mest-i hˇâb

6 Sultân-ı 'ışk haymesini dilde kurmaga
Cân riştesinden eyledi 'ömrüm aña tınâb

7 Sûfî bihişt ü Kevser umar cân u dil virüp
Sâfî cemâl-i yâr ile câm-ı şarâb-ı nâb

492 Nazîre-i Çâkerî

1 Sâkî getür müdâm içelüm biz şarâb-ı nâb
Bünyâd-ı hane-i dil ü cân olmadın harâb

2 Dil gül yañaguñuñ ‘arakın derd-i ser kılur
Beñzer ki var suda’ı diler def’ine gül-âb

3 Zühre cebînüñe nice olmaya müşterî
Ey mâh çün ruhuñdan alur nûrı âftâb

4 Sahrâya çıkdı pîr-i şükûfe ‘asâ ile
Destinde câm-ı bâde vü kalbinde ıztırâb

5 Dil meyl ider lebine görüp lâle-haddini
Pes devr-i gülde Çâkeri her dil diler şarâb

493 Nazîre-i Şâhidî

1 Hurşîd-i hüsne salalı zülfi şebi nikâb
Şem’-i ruhı furûgına pervâne âftâb

2 La’l-i hayât-bahş ile cân aldugın görüp
Düşdi bu sırrı sormaga göñlüme ıztırâb

3 Şevk-i ruhıyla ‘âlemi çeşmüm iderdi yemm
Ger âb-ı nehri itmese güm tâb-ı âftâb

4 Mihr-i ruhıyla âteş-i hasretden oldı uş
Başumda hâk ü dilde hevâ gözlerümde âb

5 Şem’ ü şarâbı Şâhidi terk eylemez göñül
Çün kim salâh u zühd ile bulmadı feth-i bâb

494 Nazîre-i Münîr

1 Gün yüzine tutup n’ider ol mâh-rû nikâb
Bilür ki pertevinden anuñ hod yanar hicâb

2 Hâk-i vücûdumuzda tecellîler itdügüñ

Pes mihr pertevinüñ olur mazharı türâb

3 Her ahşama yakın yüce yirlere çıkdugı
Şâyed kaşuñ hilâlini görem dir âftâb

4 La’l-i lebüñden ayru düşen teşneler midür
Âvâreler ki gösterür ey mâh-rû şarâb

5 Di gamzesine gül yüzi nâzük durur Münîr
Pijmürde itmesün aña sıklet virür bu hˇâb

495 Nazîre-i ‘Amrî

1 Dil-ber ki uyhuya vara gelmez gözüme hˇâb
Öpsem tuya mı diyü çeker cânum ıztırâb

2 Tennûr-ı sîneden ki ‘arak-rîz ola ruhı
Ben n’eylesem direm ki gelür nükhet-i gül-âb

3 Vuslat güninde secdeye vardum yüzin görüp
Bayram namâzı çün kılunur togsa âftâb

4 Kındîller söyünse ne gam geldi bize ‘îd
Şimden girü münevver ider bezmi câm-ı nâb

5 Peykân-ı dûst dilde karâr eylemez geçer
‘Amrî şikeste şîşede hîç eglenür mi âb

496 Nazîre-i Mesîhî

1 Ol gonçe kim yüzine tutar allı nikâb
Bülbüllerinden utanup eyler meger hicâb

2 İçmezlenürdi meclis-i gülşende gonçe lik
Şebnem güc ile koydı anuñ agzına şarâb

3 Zülfüñe karşu bini ‘izâruñ ne hoş yakar
Ahşâma karşu hod iñen olmaz güneşde tâb

4 Sûfî ‘aceb mi cennete girsem hisâbsuz
Yokdur benüm günâhuma mahşerde çün hisâb

5 Deryâ-yı eşküm üzre benüm oñmaduk başum
Bâd-ı hevâ ile toludur nitekim habâb

6 Sürse yüzin Mesîhî yüzüñe ‘aceb degül
Tezhîbi olıcak dahı mergûb olur kitâb

497 Nazîre-i Me’âlî

1 Öykünmiş ol mehüñ yüzine itmeyüp hicâb
Bi’llâh özge nûr degül midür âftâb

2 Döne döne teveccüh idüp Ka’be kapuña
Kıble-nümâya beñzedi eşkümdeki habâb

3 Bu dâglar mı sînede yâ ‘ömr dânesin
Ögütmek içün oldı şehâ seng-i âsyâb

4 ‘Işkuñ odında oldı bu sad pâre göñlümüz
Müjgânuñ okları ile ey dûst şiş kebâb

5 Her ferd ile emiş karış olup hoş alışur
Bir kanı issi kimsedür ey la’l-leb şarâb

6 Görinen ebr mi ya melekler tutındılar
Zîbâ yüzüñden utanup ey meh-likâ hicâb

7 Evc-i semâya çün şerer-i âhum irişe
Karşu gelür Me’âli ri’âyet idüp şihâb

498 Nazîre-i Şehîdî

1 Çeşmüm kabagı eşküm ile toptolu şarâb
Sînemde dâg ile her elif bir demür kebâb

2 Eşkümle ter kabâ gezerin görmesem yüzüñ
Câme kurur mı olmayıcak ey meh âftâb

3 ‘Aks-i ruhuñ hayâli ile câm-ı çeşmüm uş
Yolları sulamag içün oldı pür gül-âb

4 Sanmañ ‘arak durur lebi üstinde dâneler
Kim katdı şerbet içün engübîne âb

5 Altında kala mı sanur idüñ anuñ şehâ
Atsañ mezâr-ı Şehîdi’ye bir iki üç türâb

499 Nazîre-i Câmî
1 Gam âteşiyle olur idi bagrumuz kebâb
Def’ itmeseydi su ile sâkî şarâb-ı nâb

2 Çeşm-i şarâbdur ruh-ı sâkîyi seyr ider
Câm-ı mey içre görineni sanmañuz habâb

3 Gördi ki sâkiyi döne döne öper kadeh
Düşdi surâhinüñ içine gâyet ıztırâb

4 Mey-hâne kapusın gözedürsem n’ola müdâm
Pîr-i mugândan oldı baña nice feth-i bâb

5 Meyden bu Câmi’nüñ garazı kesb-i haldür
Hâlüñde evvel eyleme sûfî aña ‘itâb

500 Nazîre-i Hâverî
1 Olmaz yoluñda bu ten-i hâki baña hicâb
Ölmek nedür kim eyleyevüz andan ictinâb

2 Tek bir yanınca salınayın şeh-süvârumuñ
Salsun ayaklara beni salarsa çün rikâb

3 Başlar çıkardı seng-i cefâñ ile dil senüñ
Şol bahre döndi kim ola bârân ile pür-habâb

4 Fikrüm bu idi vasla irem nakd-i cân ile

Bâzâr içinde râst degül evdeki hisâb

5 Yârüñ metâ'-ı vaslını almakda Hâverî
Düşdi kesâda her sözimüz hâlimüz harâb

501 Ve lehu

1 Ey dil hemîşe göñlüñi alçakda tut çü âb
Sakın kabarma bâd-ı gurûr ile çün habâb

2 Dirseñ ayakda kalmayasın 'âlem içre sen
Alma kimesne ayagını nitekim rikâb

3 Her sû tolaşma bir iki habbe ümîdine
Ser-geşte kılma kendüñi mânend-i âsyâb

4 Sıfrü'l-yed ol ki dehrüñ olasın ser-âmedi
Ser-defter oldı anuñ içün nokta-i hisâb

5 Derd ocagında Hâveri sen gel kömür geçin
Hırs âteşinde bagruñı kılma sakın kebâb

502 Nazîre-i Hayâlî

1 Yigdür o kasrdan ki_ola anuñ soñı harâb
Rind-i şarâb-hˇâreye câm içre bir habâb

2 Cem' it özüñi kalma perîşân-rakam misâl
Fânî cihânı sıfr gibi hîçe kıl hisâb

3 Sevdâ-yı zülf-i dil-ber ider tîre göñlümi
Gün pertevine niteki hâyil olur sehâb

4 Meyl itme yüzde zülfine kim konmaz aña murg
Bu gülsitân içinde asılsa perr-i gurâb

5 Yirde gerek Hayâlî yüzüñ sâyeveş senüñ
Başuñ irerse göklere mânend-i âftâb

503 Nazîre-i Figânî

1 Su gibi sâf kıl sözi fikr ile vir cevâb
Her ne dilüñe gelse ögütme çü âsyâb

2 Göksu'ya döndi cism-i nizârum dögünmeden
Yir yir içinde âbileler âbda habâb

3 Göñlüm müşevveş olsa n'ola zülf-i yârda
Bir kuş ki dâma düşse bulur lâ-büd ıztırâb

4 Bakup kalursa yaşuma n'ola o serv-kadd
Gözler alur revân olıcak sür'at ile âb

5 La'liyle çeşmine vireli dil Figâniyâ
Gözde agızda kalmadı hîç meyl-i hurd u hˇâb

504 Nazîre-i Bezmî

1 Alnı kamer durur o mehüñ yüzi aftâb
Güftârı pür-halâvet anuñ la'li kand-i nâb

2 'Işk âteşi üzre cân u ciger pâre pâredür
Sen çeşmi mest içün sanemâ eylerem kebâb

3 Reşk-i ruhuñla gonçenüñ açılmadı gözi
Tâ sepmeyince şeb-nem anuñ yüzine gül-âb

4 Zülfüñ ruhuñda münderic olan hatuñ şehâ
Biñ dürlü dikkat eyleyüben kıldı intihâb

5 Nâr-ı firâkuñ içre gören Bezmî'yi didi
Yâ dâfi'al-beliyyeti hallis mine'l-'azâb

505 Nazîre-i Emrî

1 Ey mâh işte sanma ki hüsnüñden aftâb
Barmakların yüzine tutar eyleyüp hicâb

2 Koşdum semend-i âh ile gice zebûn olup

Hınk-i felek dilin çıkarur sanmañuz şihâb

3 Gel girme âhum ile sipihrüñ arasına
Od ile penbenüñ oyunı yokdur ey sehâb

4 Barmak tıkadı kulagına mâh-ı nev degül
Virdüm ganâyim ile yine çerhe ıstırâb

5 Gördi felekde derd-i serüm dîde-i sefîd
Ruhsârum üzre penbe ile akıdur gül-âb

6 Pür-hûn göze hayâl-i lebüñ hoş gelür müdâm
Çeşm-i remed-girifteye nâfi' durur şarâb

506 Nazîre-i Fakîrî

1 Pîr-i mugândan olmaz ise bize feth-i bâb
Sâkî humâr-ı bâde ile hâlimüz harâb

2 Zencîre anı urmazdı bâd-ı subh eger
Yüzi suyıyla gülşen-i kûyuñda geçse âb

3 Câm-ı lebüñle tevbesini bozdı jâleler
Koydı güç ile gonçelerüñ agzına şarâb

4 Açılmadılar ey yüzi gül leblerüñ görüp
Ebkâr-ı gonçeler yüzine dutdılar nikâb

5 Göñlüm sarâyı rûşen olurdı Fakîrî ger
İrseydi aña pertev-i câm-ı şarâb-ı nâb

507 Nazîre-i Kâsım

1 İçüm yanar hecrüñ ile gözlerüm pür-âb
Tañ mı hevâ-yı 'ışkuñ ile ger olam türâb

2 Kaşuñ gözüñle cem' oluban kasd-ı mülk-i dil
Ya'nî kemân [u] tîr ile eyleyeli harâb

3 Şevk-i ruhuñla odlara yanaydı mihr ü mâh
Zülf-i zirih-misâlüñi ger kılmasañ nikâb

4 Didüm şehâ bu bendeye ‘arz it cemâlüñi
Nâz ile geldi remz ile lâkin kılur hitâb

5 Yaşum gibi işigine yüz sür gel ey sabâ
Kim kanda ola ancılayın bir ‘âlî-cenâb

6 Feryâd u zâr kılsa n’ola ‘andelîb-i dil
Çün gülsitân-i hüsnüñi tutmış durur gurâb

7 Kâsım firâkuñ odıla hâk olsa gam degül
Gam bu ki sen perî idesin andan hicâb

508 Nazîre-i ‘Ârif

1 Nice bir yana yine şehr-i tenüm ola harâb
Nice bir döne döne murg-ı dilüm ola kebâb

2 Dilde zülfüñ gamı olsa göze uyhu mı girer
Şol ki koynında yılan besleye hîç ire mi hˇâb

3 Merdüm-i dîdelerüñ dime lebümde ne arar
Ey gözüm nûrı ‘aceb mi şekere konsa zübâb

4 Koydı şeb-nem gibi der ‘ârızuña pendümden
Berg-i gül âteşe konsa çıkar elbetde gül-âb

5 Sûzı yok sözlere beñzetme sözüm nagmesini
Bülbülüñ savtına beñzer mi şehâ lahn-ı gurâb

6 Sıfat-ı dâg-ı gam-ı Kûh-ken’i itmege şerh
Lâlenüñ her varakı oldı ‘alâ haddi kitâb

7 Kaşlaruñ tâkını ‘Ârif göreli kıblem dir
Kim görüpdür ola bir kıblede iki mihrâb

509 Nazîre-i Emîrî

1 Her nefes hâl diliyle bunı dir çeng ü rebâb
Koma elden kadehi geçmedin eyyâm-ı şebâb

2 Fürkatüñden şu kadar akdı yaşum kim gelicek
Seylden geçmege ikdâm idemez çeşmüme hˇâb

3 Hâlet-i nez’e düşüp gonçe lebüñ şevki ile
Geldi kim agzına su tamzıra penbeyle sehâb

4 Va’de-i vasl ile dil nice tesellî bula kim
Çün bilürsin idemez teşneyi sîrâb şarâb

5 Hüsni bâgını suvarmaga sirişkümle nigâr
Gözlerüm kûze kılur kadd-i hamîdem dûlâb

6 N’ola yâr olsa ‘arak-rîz utanup âhumdan
Nahl-i terden od ile alınur elbetde gül-âb

7 Gam-ı zülfüñle Emîrî idicek derd ile âh
Şeb-i târîkde sanur gören atıldı şehâb

510 Li-müretibihi

1 Bir kîmyâ durur zer ider kalbı câm-ı nâb
Ma’nâda aña anuñçün dirler aftâb

2 Devr içre nûş-ı câm ile hoş geçmege müdâm
‘Ahd-ı şebâb geçmedin itmek gerek şitâb

3 Dil ‘ışk ile misâl-i ‘anâsırdur oldı çün
Cem’iyyet-i hevâ ile hâk âteş ile âb

4 Her kim ki nefse tâbi’ ola zâyi’ olur ol
Hiç tura mı hevâ ile pes bir avuç türâb

5 Vasf-ı lebüñle Nazmî saña her gazel ki dir
Olur latîf Husrev ü Şîrîn gibi kitâb

511 Li-müretibihi

1 Nûş itmeseñ safâ ile sâkî şarâb-ı nâb
Devrân-ı gamdan olurdı hâlimüz harâb

2 Yârüñ dehânı baña bugün itdi bir kelâm
Gûyâ ki geldi gaybdan ol dile bir hitâb

3 Ben bî-sitâre gibi eyâ bugün ey kamer tamâm
Yandı yakıldı âteş-i mihrüñle âftâb

4 Devr içre bilmezem ki nice hayr söylemez
Şol mey diyen hoşâbuñ adını komış şarâb

5 Gafletden itdi çün beni bîdâr kâr-ı ‘ışk
Tâ subh tañ mı gelmese her şeb gözüme hˇâb

6 Ey câh u mâl u mülk hevâsına yeltenen
Bilmez misin ki âhir olur meskenüñ türâb

7 Olsa nesîm-i zülfüñe irmek eger nasîb
Nazmî alurdı ‘ömr-i girân-mâyeden nisâb

HARFÜ’T-TÂ

DER-BAHR-İ REMEL
Taktî’eş: Fâ’ilâtün Fâ’ilâtün Fâ’ilâtün Fâ’ilât

512 Ez-ân-ı Ahmedî

1 Levh-i kudretde yazılalı nukûş-ı kâyinât
Sûrete gelmedi gelmez bu sıfatla hîç zât

2 Tudaguñdan keşf olmışdur işârât-ı şifâ
Yañaguñdan vâzıh olupdur beşârât-ı necât

3 Yüzüñe hayrân kalanuñ gündüzi nev-rûz u ‘îd

Saçuña vâlih olanuñ gicesi kadr ü berât

4 Kanı ‘Îsâ ögrene agzuñdan ihyâ âyetin
Kanı Mûsâ kim aña göstere zülfüñ mu’cizât

5 Sâni’üñ sun’ında gâyetdürr cemâlüñ bu söze
Yañaguñ nûrı bugün gün gibi rûşen beyyinât

6 Şöyle şîrîn şerh ider vasfın lebüñüñ Ahmedî
Kim udından dûstum yire gire âb-ı hayât

513 Nazîre-i Hafî

1 Sürmedin nat’ üzre ferzîn ü piyâde fîl ü at
İtdi ey gül-ruh felek Leclâc’ı nice şâh mât

2 Hızrveş âb-ı hayât içdüñ tut ey cân-ı cihân
Çün bilürsin her hayâtuñ kim soñı olur memât

3 Degmeden ey dil kerem umma Kerîm’i gözle kim
Şehd gelmez her megesden kand virmez her nebât

4 Bûriyâya sarlanup sahrâda ditrer ney-şeker
Soganuñ egninde dîbâciyyeler var kat kat

5 Mâ-cerâmı kanlu yaşumla yüzüm üzre Hafî
Her kaçan yazsam müjemdür hâme çeşmümdür devât

514 Nazîre-i Sultân Cem

1 Bend-i zülfüñden dil ü cân bulmadı hergiz necât
Gör neler getüriserdür başuma bu kâyinât

2 La’line kasd idicek zülfine tolaşsa n’ola
Kim karañuda bulınur ey göñül âb-ı hayât

3 ‘Işkuñuñ yolında cânâ olmışam şöyle fakîr
Müstahıkkam vir baña bir bûse la’lüñde zekât

4 Kaşlaruñ el bir idüp tezvîr-i da’vâ ile âh
Getürür hattuñ senüñ cân kasdına müşkîn berât

5 Cem fakîri leblerüñden dirgür ey ‘Îsâ-nefes
Hasretüñle her kaçan kim bula ‘âlemde memât

515 Nazîre-i Sabâyî

1 ‘Îd-ı hüsninde n’ola zülf olmasa kadr ü berât
‘Îd-ı edhâdur bulur kurbân olan bâkî hayât

2 Yâr anuñçün zülf-i reyhân komadı gül-ruhda kim
Âteş üzre misk ü ‘ûd u ‘anbere yokdur sebât

3 Yüzi nev-rûz-ı cihândur zülfi olmazsa n’ola
Perde-i ebr-i siyehden mihre ol gündür necât

4 Bâg-ı hüsninde gül ü lâleyle nergis tûdedür
Ger benefşe olmasa bâga zarar ne mâni’ât

5 Sünbül-i kec-rev komaz ol şeh ruhında tâ kıla
Nâzenînân-ı cihânı tarh-ı ferzen ile mât

6 Ebr-i gül-pûş olmasa haddinde zülfi gam degül
Rûz-ı rûşen var iken leyle kim eyler iltifât

7 La’l-i şîrînine ne hâcet hicâb-ı zülf anuñ
Kevser-i cennet durur zulmetsüz ol âb-ı hayât

8 Yüzi câmi’dür mücâvir bu Sabâyî cânıdur
Küfr-i zülfi olmasun pür-nûr-ı dîndür her cihât

516 Nazîre-i Kıvâmî

1 Ey zi-nûr-ı şem’-ı hüsnet geşt peydâ kâyinât
V’ey zi-hurşîd-i ruhet şod zerrehâ-yı mümkinât

2 Kâmetest ân yâ kıyâmet yâ nihâl-i nârven
Yâ lebest ân yâ şeker yâ çeşme-i âb-ı hayât

3 Cân göziyle dil-rübâlar hüsnine iden nazar
Yaş içinde olsa tañ mı garka-i Nîl ü Furât

4 Sûre-i Ve’l-leyl okur zülfüñ añıldukça imâm
Dir mü’ezzin kâmetüñ zikr olsa kad kâme’s-salât

5 Ey Kıvâmî gey ‘acebdür bâzi-i şatranc-ı ‘ışk
Ferz evinde ‘akl Leclâc’ını eyler şâh mât

517 Nazîre-i Nasûhî

1 Gerçi pürdür hûblarla bu sarây-ı kâyinât
Lîk yokdur sen melek-rû gibi bir pâkîze zât

2 Ruhlaruñdan haclete varmış durur gülşende gül
Leblerüñden şermsâr olup durur kand ü nebât

3 Dil-berâ la’lüñ zülâline tahassürler çeküp
Zulmet-i fürkatde dilteşne yatur âb-ı hayât

4 Fursatı fevt itme hoş gör hûblık eyyâmını
Gâfil olma gey sakın yokdur güzellikde sebât

5 Çünki ‘Îsâ-leblerüñ ihyâ idermiş mürdeyi
Râh-ı ‘ışk içre ne gam ‘uşşâka irerse memât

6 Dest-i cevr ile belâ bendini dakup boynuma
Bâr-ı mihnetlerle kıldı kâmetümi iki kat

7 Bahr-i gam girdâbına düşdi Nasûhî dûstum
Hızrveş irmez iseñ ol vartadan bulmaz necât

518 Nazîre-i Hasbî

1 Ey lebüñ ser-çeşme-i ‘ayn-ı vefâ âb-ı hayât
Hızr hattuñ zulmet-i zülfüñde bulmışdur necât

2 Nisbet idüpdür sadefden reşk ider dendânuña

La’l-i nâbuñ şekkerinden münfa’il kand ü nebât

3 At salup nat’-ı cemâlüñ üzre şâhum ruh-be-ruh
Baydak-ı hâlüñ nice ferzâneler mât itdi mât

4 Şâh-ı ‘âlem bendedür zâhid hemân bir ben degül
Vuslat-ı cânâna tâlib cümle halk-ı kâyinât

5 Hasbeten li’llâh lutf it Hasbi’ye bir bûse vir
Kim gedâdur mâl-ı hüsnüñden umar şâhum zekât

519 Nazîre-i Mesîhî

1 Ey lebüñ nat’-ı felekde eylemiş ‘Îsâ’yı mât
V’ey hatuñ yazmış müsellem diyü hüsnüñe berât

2 Zülfüñ içre la’lüñe öykündügiçün Hızr’dan
Karañuda gizlenüp kurtılımaz âb-ı hayât

3 Acı yaşum ile agzuñ yarı cânâ fi’l-mesel
Birisi milh-i ucâc [u] birisi ‘azb-ı Furât

4 Gamzeñe öykündügi suçdan kalem olmış durur
Fikr iderken şâ’irüñ öñinde mahbûs-ı devât

5 Ey Mesîhî gırre olma nev-’arûs-ı ‘âleme
Fâniyi terk eyle kim ve’l-bâkiyâtü’s-sâlihât

520 Nazîre-i Sürûrî-i Müderris

1 İstemez dil dûstum zülfüñ kemendinden necât
İçse la’lüñ kanumı cânum bulur cânâ hayât

2 Ol lebi şîrîn ile kaçarsa eşkümden ne tañ
Kim sakınur âbdan her kimde kim olsa nebât

3 Gün yüzüñüñ hasretinden sinüñ ey Yûsuf-cemâl
Çeşm-i giryânum akıdur Nîl ü Ceyhûn u Furât

4 Ey ki hüsnüñden hacildür gülşen-i huld-ı berîn
V’ey ki la’lüñ çeşmesârı çeşme-i âb-ı hayât

5 Bu Sürûrî’den zekât-ı hüsnüñi men’ itme kim
Müstahıkkına virilür dûstum zîrâ zekât

521 Nazîre-i Muhibbî

1 Zülfine cânum tolaşaldan bulımazam necât
Dûstlar benden hayât ummañ ki ben oldum memât

2 Kasd iderken la’line zülfi tolaşdı boynuma
Dâm-ı ejderde kalur kim isteye âb-ı hayât

3 ‘Işkuñ ile cân u dil şöyle fakîr oldı bugün
Benden özge müstehak yokdur baña vir gel zekât

4 Yâr eger zülfin giderse gül yüzinden gam degül
Çün Muhammed devridür küfre necât-ı iltifât

5 Ey Muhibbî yâr cevriyle bugün hem-dem iseñ
Çok belâlar getürür başuña senüñ kâyinât

522 Nazîre-i Şem’î

1 Sultân-ı ‘ışkuñ ideli ey şâh iltifât
Gelmez gözüme zerrece mihrüñle kâyinât

2 Gark itdi döne döne gözüm zevrakın yaşum
Gird-âb-ı bahr-i ‘ışka düşen bulmadı necât

3 Bilmezdi kimse sırrını gâlib nihân idi
La’lüñle geldi sûrete san çeşme-i hayât

4 Gamzeñ açar göñüldeki zülfüñ girihlerin
Oldı cihânda var ise hallâl-i müşkilât

5 Kesdüm ümîdi gayrdan ol bî-vefâ içün
Dervîş odur ki eyleye kat’-ı ta’allukât

6 Bir zerre mihrüñ añlamadı ‘akl-ı hurde-bîn
Mâhiyyetüñ bil[i]medi ey mâh mümkinât

7 Keyfiyyetini zerrece bilseydi sâkiyâ
Öykünmez idi la’lüñe ser-çeşme-i hayât

8 Gelmiş lebiyle gamzesi şânında Şem’iyâ
Tefsîr-i âyet-i halake’l-mevte ve’l-hayât

523 Nazîre-i Cebrî

1 Gözlerüñ nergis yüzüñ gül sözlerüñ kand ü nebât
Ruhlaruñ şeftâlusı şekker lebüñ âb-ı hayât

2 Beydak-ı hâlüñ yine at saldı şâhum üstine
Gör ne yüzlerden ruhuñ üstine rûhum kıldı mât

3 ‘Îş u nûş ile vefâlar kıl şehâ ‘uşşâkuña
Çün bilürsin bâki kalmaz kimseye bu kâyinât

4 Çeşm-i mestüñ dem-be-dem ûşşâka hançer çekdügi
Hep rakîbüñ başı altından kopar bu hâdisât

5 Dil düşelden kaşlaruñ tugrasına iki gözüm
Cebri ma’zûl olmış iken eyledüñ ehl-i berât

524 Nazîre-i Fehmî-i Saruhanî

1 Leblerüñ cüllâb-ı ter şîrîn dehânuñdur nebât
Câm-ı la’lüñ mürdeler nûş eylese bulur hayât

2 Şol kadar itdüñ cefâ vü cevri ben âşüfteñe
Şimdi turmışdur benüm ahvâlüm aglar kâyinât

3 Bilmezem ben derdümi kime şikâyet ideyin
Âh kim ol bî-vefâ itmez sözüme iltifât

4 Katlüme kasd itse et-te’hîrü âfet dür sözi

Bûse vir disem evet turmaz ki deyrü'l-bâkiyât

5 Yâr ile 'îş itmege neydi n'olaydı Fehmiyâ
Pâydâr olaydı ger bir pâre 'ömr-i bî-sebât

525 Li-mürettibihi
1 Ey saçı zulmet lebi ser-çeşme-i âb-ı hayât
Gün gibi rûşen bu kim senden cüdâlıkdur memât

2 Senden açılsa ne dem ehl-i kemâl içre kelâm
Her biri olur hemân-dem bâ'is-i zât u sıfât

3 Yollaruñda oldı 'âşıklar senüñ hâk-i kadem
Hüsn meydânına sen ki_ey şeh-süvârum salduñ at

4 Hay efendim bilmiş ol ben kuluñam ben kuluñı
Dile kullan işigüñde dile öldür dile sat

5 Gül eger sad câme geyse aldur hep al ile
Ol hezârân bülbülüñ kanına girer kat kat

6 'Âlem-i vuslat soñında derd-i fürkat Nazmiyâ
Aña beñzer kim hayâtuñ âhiri olur memât

7 Anca lu'bet-bâzı hîn-i mevt Leclâc idüp
İdiserdür nat'-ı mihnet üzre bir lu'b ile mât

526 Li-mürettibihi
1 Üstüñe ol şeh-süvâr-ı hüsn ey dil salsa at
Çignedürse devletüñ kendüñ götür ortaya at

2 Kadr ile başum göge irerdi işiginde âh
Ol şeh-i hûbândan olsa ben kulına iltifât

3 Seyl-i eşküm kûy-ı cânâna varup eyler karâr
Nitekim Bagdâd iklîminden ayrılmaz Furât

4 Her kelâmı lutf ile cân-bahş olur cânânenüñ
Mürde-diller bulur anuñla revân ol dem hayât

5 Her cihetden pür-letâfet hüsn ile yok kıymeti
Nazmiyâ cevher durur hakkâ bu kim ol pâk-zât

527 Li-mürettibihi

1 ‘Ârızın ‘arz idicek bu hüsn ile ol pâk-zât
Oldı ser-gerdân aña devr içre mihr-i kâyinât

2 Fi’l-mesel deryâlaruñ kim vasfıdur milh-i ucâc
Yârüñ agzı yarı irişe olur ‘azb-i Furât

3 Ey Mesîhâ-dem görüp lutf ile cân-bahş oldugın
Leblerüñden yaşınup mestûrdur âb-ı hayât

4 Ey güzeller ser-veri tugrâ-yı zülfüñle bugün
Kadr viren hüsnüñe yazmış durur hattuñ berât

5 Vasf-ı la’lin yazmaga Nazmî müjeñden kıl kalem
Eşk-i hûnînüñi surh it çeşmüñi la’lîn devât

Nev’-i dîger

528 Ez-ân-ı Ahmed Paşa

1 ‘Âşıkuñ göñli sınukdur ‘ahd ü peymânı dürüst
Zâhidüñ olmaz saçuñ küfrinsüz îmânı dürüst

2 Tîr-i gamzeñ merhem urmışdur dil-i mecrûhuma
Acıdugum bu ki kalmaz dilde peykânı dürüst

3 Mest olupdur çeşm ü ebrûñuñ hayâlinden imâm
Okımaz mihrâbda bir harf-i Kur’ânı dürüst

4 Diş bilermiş la’line yâruñ rakîb-i seng-dil
Varsun ögünsün eger kalursa dendânı dürüst

5 Kaddüñüñ devrinde hattuñ hat getürmiş kanuma
Nâme-i tezvîrdür ben tutmazam anı dürüst

6 Gülşeninden vasluñuñ men’ eyleme dil bülbülin
Olmaya redd eylemek ey dûst mihmânı dürüst

7 Ahmed’üñ ragbetle bir gün diñleseñ bir beytini
Gül gibi her yıl çıka bir tâze dîvânı dürüst

529 Nazîre-i Sultân Bâyezîd

1 Kaşları yayın kurup atdukça müjgânı dürüst
Bir hatâ itmez irer her câna peykânı dürüst

2 Gerçi kim yâkût dirler yazdı çok meşk ü misâl
Yazmadı hattuñ gibi bir hatt-ı reyhânı dürüst

3 Zâhidüñ yiri olursa yiridür nâr-ı cehîm
Küfr-i zülfüñ olmadı anuñçün îmânı dürüst

4 Çün gedâdur kapuña geldükçe ey şâh âftâb
Hˇân-ı hüsnüñden nevâl alursa bir nânı dürüst

5 Va’desine ey göñül dil-berlerüñ aldanma kim
Anlaruñ olmaz cihânda ‘ahd ü peymânı dürüst

6 Ol rakîb-i seg dişin bilerdi yarüñ la’line
Seng urup komadılar agzında dendânı dürüst

7 Gülşen-i nazmuñda ‘Adlî gül koharlar dâyimâ
Her nefes bülbül gibi kim okısa anı dürüst

530 Nazîre-i Nizâmî

1 Hatt-ı reyhân kim tolanmışdur gülistânı dürüst
Hâledür kim devr idüpdür mâh-ı tâbânı dürüst

2 Dâne-i hâl-i siyâhı yâr-ı gendüm-gûnumuñ
Odlara yandurdı gamdan hırmen-i cânı dürüst

3 Korkaram öldürmege ‘ahd itdügüñden bini kim
Bulmadum ‘âlemde bir ‘ahdi vü peymânı dürüst

4 Mürşid olmaz mushaf-ı hüsnüñ revân itmezse şeyh
Kim imâm eyler anı bilmez çü Kur’ânı dürüst

5 Meh ne lâf eyler senüñle hˇân-ı hüsn açmakda kim
Kapu komaz gezmedük bulınca bir nânı dürüst

6 Bini gördükçe senüñle mihr idüp n’eyler rakîb
Kâfirüñ hod cân virürken olmaz îmânı dürüst

7 Hânkâh içinde itseñ âstîn-efşân semâ’
Kalmaya bir hırka ehlinüñ girîbânı dürüst

8 Tîz ider şîrîn lebüñe şeyh dendân-ı tamâ’
Gerçi kim bir dâne yok agzında dendânı dürüst

9 Göñlini yıkma Nizâmî’nüñ ki yapılmaz dahı
Şîşe kim uşandı kimdür eyleyen anı dürüst

531 Nazîre-i Kemâl Paşa-zâde

1 Kanlar aglayup tolaşdum kûy-ı cânânı dürüst
Cûy olup yaşum tolandı ol gülistânı dürüst

2 Okıyaldan vasf-ı hüsnüñ şevk ile cân bülbüli
Gülsitânda gül mi kalmışdur girîbânı dürüst

3 Gül yüzüñ mecmû’asından bir varak göstermedi
Gerçi kim her yıl çıkar bir tâze dîvânı dürüst

4 Hatt-ı jengâruñ tutaldan ay yüzüñ devrin tamâm
Jeng-i gam tutmış durur âyîne-i cânı dürüst

5 Her gice bir dürlü eyler şekl-i mâhı âsmân
Beñzedimez gün yüzüñe n’eylesün anı dürüst

6 Lebleri peymânesin sunam dimişdi sunmadı
Olmaz imiş hûblarda ‘ahd ü peymânı dürüst

7 İtdi her şâ’ir kaşuñ râsına bir egri hayâl
Şimdi bildüm yog imiş ‘âlemde bir şânı dürüst

532 Nazîre-i Tâcî-zâde

1 Tâ ki tutdı hatt-ı leb la’l-i dür-efşânı dürüst
Kıldı yagmâ leşker-i gam milket-i cânı dürüst

2 Çün sabâ pîrâhenüñ bûyın iletdi gülşene
Kalmadı bir gonçenüñ tavk-ı girîbânı dürüst

3 Dûd-ı âh-ı âteşînümden ‘aceb mi ol şehüñ
Lâciverd-endûd olursa tâk-ı eyvânı dürüst

4 Oynamakdan tûb idüp başın şikeste dillerüñ
Kalmamışdur kılca yâruñ dahı çevgânı dürüst

5 Kâmetüñe beñzedügiçün elif ey nûr-ı ‘ayn
Tende cânı cân içinde saklaram anı dürüst

6 Çün gülistân içre olmak yaraşur serv-i sehî
Dil-berüñ olsa kabâsı ger gülistânı dürüst

7 Ruhlaruñ şevkıyle rengîn sözlerin gör Ca’fer’üñ
Kim deger her beyti bir gül gibi dîvânı dürüst

533 Nazîre-i Necâtî

1 Gül yüzüñde zülfüñ örter hatt-ı reyhânı dürüst
Kim görüpdür kâfiri hıfz ide Kur’ânı dürüst

2 Şöyle kim ardıncadur dâyim Züleyhâveş sabâ
Sezmezem gül Yûsufınuñ kala dâmânı dürüst

3 Hüsn meydânında tûb olalı zülf-i müşk-bâr

Kalmadı bir şeh-süvâruñ elde çevgânı dürüst

4 Eyledi şîrîn lebüñ zikrini şeyh-i hânkâh
Ol kadar kim kalmadı agzında dendânı dürüst

5 Didi başuñ kâse-i Mecnûn gibi sınmak nice
Didüm ey ‘âşıklaruñ dîni vü îmânı dürüst

6 Olımaz tab’-ı Necâtî gibi bülbül bezl-gûy
Fi’l-mesel hıfz itse ebyât-ı Gülistân’ı dürüst

534 Nazîre-i Çâkerî

1 Şol elif-kaddüñ kaşuñ nûnı durur ânı dürüst
Sende gördüm ey büt-i peymân-şiken anı dürüst

2 Seyr ide bir gün gelürseñ gülşene ey serv-i nâz
Gülşen içre kalmaya bir gül girîbânı dürüst

3 Agzına taş uralar kim diş bilerse la’lüñe
Tevbeden artuk sına kalmaya dendânı dürüst

4 Devletüñde ehl-i cennet gibi râhat oldı halk
Yir yüzinde çünki sensin zıll-ı Yezdânî dürüst

5 Şâh dirse Çâkerî hâzır bugün sende ne var
Bir sınuk sad pâre dil var ‘ahd ü peymânı dürüst

535 Nazîre-i Sultân Süleymân

1 Bulmadum ‘âlemde bir yâr ‘ahd ü peymânı dürüst
Gerçi cân virdüm bu yolda aradum anı dürüst

2 Okudum ‘ışkuñ kitâbın ser-te-ser ben mübtedî
Gerçi kim ben bilmezem bir harf-i Kur’ân’ı dürüst

3 Bî-vefâ dil-berlerüñ ‘ahdinde hîç yokdur sebât
Anda kim ‘ahd olmaya olur mı îmânı dürüst

4 Şöyle mecrûh itdi bu dil-hasteyi gamzeñ şehâ
Bir nefes kaldı ki vire yoluña cânı dürüst

5 Zerre gibi zâr u ser-gerdân olup gün şevkine
Bu Muhibbî virdi cân bulmadı cânânı dürüst

536 Nazîre-i Kâsım

1 Küfr-i zülfüñle degül anuñ ki peymânı dürüst
Mushaf-ı hüsnüñ hakiçün olmaz îmânı dürüst

2 Gösterüp kaddüñ çemen servin unutdursañ n'ola
'Arz idüp yüzüñ hacel kılsañ gülistânı dürüst

3 Kaşlaruñ yâsına kurbân oluban gamzeñ okın
Gözlerüñ gözlerini urmaga peykânı dürüst

4 Ey gül-i ter dâmenüñ kurtaramadum hârdan
Gonçeveş ben dahı çâk itsem girîbânı dürüst

5 Vaktidür lutfuñla cebr itseñ şikeste hâtırum
Çünki kalmaz senden özge kimsene anı dürüst

6 Çeşm-i fettânuñ göñül mülkin musahhar eyledi
Ger revân olursa şâhâ câna fermânı dürüst

7 Cevr ile yâd it şehâ geh geh kerem kıl Kâsım'ı
Kim mahaldür eyleseñ aña bu ihsânı dürüst

537 Nazîre-i Halîlî

1 Sünbülüñ devr ideli hurşîd-i tâbânı dürüst
Kalmadı 'âlemde bir 'âşık girîbânı dürüst

2 Kaşlaruñ mihrâbına her kim ki baş indürmedi
Hey ne bî-dîndür anuñ olmadı îmânı dürüst

3 Didüm ey dil-ber lebüñden derdüme emsem n'ola
Didi kim selb itmezem ma'dûmuñ imkânı dürüst

4 Dil-berâ cevr ü cefâ kavlinde sâdıksın velî
Lîk kılmazsın vefâ ‘ahdinde peymânı dürüst

5 Dil gamuñ kûyında mihmân oldı kan yutdurduñ âh
Bâreke’llah kim konukladuñ bu mihmânı dürüst

6 Vasluñuñ kûyında ey dil-ber rakîbi toylama
Seg kaçan görmiş durur ‘ömrinde bir nânı dürüst

7 Ey Halîlî çeşme-i hûn eyle çeşmüñden revân
Ola kim al idesin kan ile meydânı dürüst

538 Nazîre-i Hasan-ı Kâdî

1 Gül yüzüñ zeyn eylemişdür hatt-ı reyhânı dürüst
Andan olmışdur be-gâyet hüsn dîvânı dürüst

2 Tevbe ‘arz itme baña zâhid meyi terk itmezem
Kılmışam peymâne ile ‘ahd ü peymânı dürüst

3 Nicesi hizmet kılup çigzinmesün pâyüñ felek
Her gün umar hˇân-ı hüsnüñden çü bir nânı dürüst

4 İns ü cinni hâtem-i la’lüñ musahhar eyleyüp
Hokkaya koymış durur mühr-i Süleymânı dürüst

5 Mushaf-ı hüsnine ikrâr eyle cândan zâhidâ
Münkir-i Kur’ân’uñ olmaz çünki îmânı dürüst

6 Şevk-i la’lüñ kılalı mey-hânede şeyhi mukîm
Kalmadı zühd ehlinüñ takvâ vü sâmânı dürüst

7 Vird idinmişdür Hasan nûr-ı ‘izâruñ zikrini
Sihr ile agzında tutar nâr-ı sûzânı dürüst

539 Nazîre-i Sürûrî-i Müderris

1 Ben sürerdüm câm ile Cem gibi devrânı dürüst

Seng-i cevr ile komaz ammâ ki devr anı dürüst

2 Nice sınmış nesne sarmakla olur çün kim sahîh
Bu şikeste dil olurdı sarsa cânânı dürüst

3 Göñlüme gelse hayâli n'ola karşu çıksa cân
Her nice ta'zîm iderse kişi mihmânı dürüst

4 Görse her nakkâş şeklüñ hüsnüñe hayrân olur
Ey nigârum yazamaz tasvîrüñi Mânî dürüst

5 Şekl-i ebrûñı sanurmihrâba bakdukda imâm
Hayretinden okımaz bir harf-i Kur'ân'ı dürüst

6 Agzuña öykündügiçün agzını yırtar sabâ
Gülşenüñ yokdur anuñçün verd-i handânı dürüst

7 Çünki şehdür zulm iden kimse baña dâd idemez
Ger gezersem ser-te-ser ben ehl-i dîvânı dürüst

8 Kaçmış idi bu sınuk göñlüm çü gönderdüñ baña
Geldügiçün baña senden tutaram anı dürüst

9 Derdinüñ şerhi Sürûrî'nüñ yazup olmaz tamâm
Tâ ölince anuñ ölmez şi'r-i dîvânı dürüst

540 Nazîre-i Kâtibî

1 Kâkül-i müşkîn tutmış rûy-ı cânânı dürüst
Sünbül-i terdür ki zeyn itmiş gülistânı dürüst

2 La'l-i cân-bahşı 'akîki çünki kıldı şermsâr
Gevheri dahı hacil kılursa dendânı dürüst

3 Ey müselmânlar n'ola şol zülfe kâfir dir isem
Her dem ayaga salar âyât-ı Kur'ânı dürüst

4 Pây-mâl itdi ser-i zülfüñ şehâ çün göñlümi

Gâret itse çeşm-i mestüñ kişver-i cânı dürüst

5 ‘Ahd itdüñdi benümle câm-ı mey nûş itmege
Korkaram kim sıyasın bir gün bu peymânı dürüst

6 Gülşen içre la’lüñi zikr eyler iken şâhdan
Gonçeler düşdi yire yırtup girîbânı dürüst

7 Tarf-ı la’lüñde hat-ı pîrûzuñı kim görse dir
Avlamışlar mûrlar mûr-ı Süleymân’ı dürüst

8 Haddüñ üzre hatt-ı reyhân sebze-i cennet gibi
Ey gülüm zeyn eylemişdür sahn-ı bustânı dürüst

9 Kâtibî resm eyleyüp hatt-ı lebüñi dîdede
Câm-ı la’lîn üzre yazdı hatt-ı reyhânı dürüst

541 Nazîre-i Münîr

1 La’l-i nâbuñ kim getürdi hatt-ı reyhânı dürüst
Hükmi nâfizdür ki tutdı kişver-i cânı dürüst

2 Hüccetüm vardur dir imiş kanuma şîrîn lebüñ
Olmayınca rû-be-rû ben tutmazam anı dürüst

3 Günde bir kurs ile halkı n’ola toylarsa güneş
Hˇân-ı hüsnüñden götürmişdür bu bir nânı dürüst

4 Zülf-i kâfir-kîş-i dil-ber kim tutardı gizlü dîn
Cennete girmezdi olmasaydı îmânı dürüst

5 Gevher-i vasluñ murâd idindügiçün gözlerüm
Çigzinür cânâ dem-â-dem bahr-i ‘ummânı dürüst

6 Dün dimişdüñ yarın öldürem tamâm idem işüñ
Bu gün ol gündür ki_idesin ‘ahd ü peymânı dürüst

7 Dest-i zülfüñde görüp didüm cemâlüñ mushafın

Gûyiyâ Cibrîl’dür ki_indirdi Kur’ân’ı dürüst

8 Gonçe-la’lüñ yâdına her dem surâhî çekmegin
Germ olup yırtar yakasın yok girîbânı dürüst

9 Zerrede ‘ıkd-ı süreyyâ görmek isterseñ Münîr
Gör bu fem içre düzilen dürr-i dendânı dürüst

542 Nazîre-i Lâmi’î

1 İç kuşagı kim bilinden koçmış ol cânı dürüst
Mârdur san gerd kılmış genc-i pinhânı dürüst

2 Gösterür bir şekl ile her şeb ‘arûs-ı mâhı çerh
Gün yüzüñe beñzedimez zerrece anı dürüst

3 Ney gibi zârî kılup ‘uşşâk içinde iñlesem
Kûçek ü büzürgde kalmaz bir girîbânı dürüst

4 Kâtib-i kudret bugün yâkût-ı haddüñ ohusa
Meşk ile yazmış gubâr-ı hatt-ı reyhânı dürüst

5 Küfrin izhâr eyleyelden hırka-pûş-ı zülf-i yâr
Kalmadı zühd ü vera’ ehlinde îmânı dürüst

6 Va’desine ey dil aldanma o zülf ü gamzeñüñ
Kâfir-i mestüñ olur mı ‘ahd ü peymânı dürüst

7 Hûb okurdum tâ ezel ezber kitâb-ı ‘ışkuñı
Ben dahı ögrenmedin bir harf- Kur’ân’ı dürüst

8 Beñzemez mecmû’a-i hüsnine aslâ Lâmi’î
Çıksa her yıl ger gülüñ bir tâze dîvânı dürüst

543 Nazîre-i Mu’îdî

1 Ey kemân-ebrû atarsın tîr-i müjgânı dürüst
Cân cigedgâhumda işler zahm-ı peykânı dürüst

2 Yine bir ok urdı gamzeñ câna kim oldum helâk
Âh kim çekmezse bir cerrâh peykânı dürüst

3 ‘Işk meydânında başum ortaya atdum velî
Râst urur kâkülüñ ol tûba çevgânı dürüst

4 Katlüme ebrûlaruñ ‘ahd itdi ammâ korkaram
Kec-nihâd olanuñ olmaz ‘ahd ü peymânı dürüst

5 Hatt u la’lüñ göreli Yâkût-ı vakt olur göñül
Yazar evrâk-ı hayâle hatt-ı reyhânı dürüst

6 Fasl-ı hicrânuñ mahaldür baña yeksân olma kim
Rûşen itdüm gün gibi âyîne-i cânı dürüst

7 Fazlına söz yok müsellemdür Mu’îdî naz ile
Hûb tekmîl eylemiş üslûb-ı dîvânı dürüst

544 Nazîre-i Mu’îdî

1 Ey perî tutsañ n’ola gün gibi devrânı dürüst
Nakş olupdur la’lüñe mühr-i Süleymânî dürüst

2 Her ne ‘âşık kim hayâlüñ çekmeye pehlûsına
Kâfirem ger var ise gögsinde îmânı dürüst

3 Kaşuña meyl itmeyüp tefsîr-i hattuñ görmeyen
Geçmesün mihrâba bilmez çünki Kur’ân’ı dürüst

4 Tûb idüp oynatdı başum ol kadar kim kalmadı
Şeh-süvâr-ı zülfüñüñ destinde çevgânı dürüst

5 Âstînüñden ‘ayân oldukça sâkî sâ’idüñ
Şevkden bezm ehlinüñ kalmaz girîbânı dürüst

6 Sad-hezârân serv-i gül-ruhsâra dil virdüm velî
Bulmadum bir togrı dil-ber ‘ahd ü peymânı dürüst

7 Vasf-ı hüsnüñde Mu'îdî nazm-ı rengînin yazup
Gül gibi çıkdı yine bir tâze dîvânı dürüst

545 Nazîre-i Şevkî

1 Hoş kerâmetdür ki yâruñ la'l-i mercânı dürüst
Her nefes îsâr ider biñ gevher-i cânı dürüst

2 Tarf-ı dehânında hattını veh ne hoş yazmış yazan
Hâtem-i yâkûta bu mühr-i Süleymânı dürüst

3 Kopsa ger rûz-ı kıyâmetden 'alâmet ol sanem
Kasd-ı kıyâm itdükçe ol kadd-i hırâmânı dürüst

4 Kanda salsa sâye biter anda bir serv-i sehî
'Aks-i ruhsârı bitürse verd-i handânı dürüst

5 Mihr ü meh dürdini ol nûr-ı musavver hüsn ile
Yañlış hayâl itmişdür ol kim dür diyen anı dürüst

6 Rîsmân-ı tab'uma dür dizmek içün her nefes
Dilde tesbîh eylesem ol nazm-ı dendânı dürüst

7 Gûş iden eş'ârumı evsâf-ı hüsninden didi
Şevki hoş tefsîr idersin hatm-i Kur'ân'ı dürüst

546 Nazîre-i Celîlî

1 Fûta kim tutmış miyân-ı cism-i cânânı dürüst
San bulutdür kim tolanmış mah-ı tâbânı dürüst

2 Fûta-i nîlî degül kim berg-i nîlûferdür ol
Kim tolanmış dâmen-i serv-i hırâmânı dürüst

3 Gûyiyâ reyhân-ı tâze sebze-i nev-restedür
Kim ihâta eylemiş tarf-ı gülistânı dürüst

4 Yâ meger kim sûsen-i âzâddur devr eylemiş
Ser-be-ser pîrâhen-i gül-berg-i handânı dürüst

5 Nîl-gûn fûtañ Celîlî vasf-ı dür olsa n'ola
Lâciverdî cedvel-i eş'âr-ı dîvânı dürüst

547 Nazîre-i Fakîrî
1 Şevk-i tâb-ı mül kızardup rûy-ı cânânı dürüst
İtdi reng-âmîz evrâk-ı gülistânı dürüst

2 Sen elif-kaddüñ kaşı nûnuñ hayâlin ey sanem
Sînem içre cân virelden saklaram anı dürüst

3 Çeşm-i pür-hûnumda 'aks-i la'lüñi gören didi
Mâni'dür kim suda tasvîr eylemiş cânı dürüst

4 Çeşmüñe baş egdi kaşuñ gerçi 'ilm-i şîvede
Beñlerüñ fenn-i fitende aldı meydânı dürüst

5 Şâh-ı kaddüñe diyüp el arkasın yirde çenâr
Egdi nahl-i kâmetüñ serv-i hırâmânı dürüst

6 Mest olup cân cübbesin çâk itdüm ey şeyh-i ecel
Kim harâbât ehlinüñ olmaz girîbânı dürüst

7 Ey Fakîrî gülsitânda bâd-ı âhumdan benüm
Yile virdi lâleler evrâk-ı dîvânı dürüst

548 Li-mürettibihi
1 Şol siyeh sünbül ki tutmış hadd-i cânânı dürüst
Ebrdür kim kaplamış hurşîd-i tâbânı dürüst

2 Yazılur evrâk-ı al üstine hissiyât çün
Hatt-ı gül-gûnında olsa hatt-ı reyhânı dürüst

3 Ol elif kâmetlü nûn ebrûlı yâruñ hüsn ile
Var durur bir ânı kim gören sever anı dürüst

4 Olmasa sehhâr eger kim gamze-i fettân-ı yâr

Göz göre cân u dile geçmezdi fermânı dürüst

5 La’l-i cânân iledür çün kim hayâtı dâyimâ
Cânına beñzetse Nazmî la’l-i cânânı dürüst

549 Li-mürettibihi

1 Haddüñe hattuñ ki yazmışdur Gülistânı dürüst
Bülbül-i dil her dem okur şevk ile anı dürüst

2 Hatt-ı la’lüñ câna cânâ sihr idüpdür şöyle kim
Kendünüñ idindi bu sihr ile ol cânı dürüst

3 Husrevâ şîrîn lebüñ dâyim alur şol kim görüp
Kalmasa agzında kat’â n’ola dendânı dürüst

4 Kal’a-i zikr ortasında yârı görüp didi şeyh
Hâledür kim devr idüpdür mâh-ı tâbânı dürüst

5 Gonçe-leb gül-ruh semen-sîmâ güzeller vasfıdur
Nazmi’nüñ tâze gülistân olsa dîvânı dürüst

550 Li-mürettibihi

1 Şol siyeh hat kim tutupdur la’l-i cânânı dürüst
Sanki zulmetdür ki tutmış âb-ı hayvânı dürüst

2 Nice bulmasun gam u derd ile bu göñlüm şikest
Kim degül cânânenüñ ‘ahdi vü peymânı dürüst

3 Vasf-ı hüsnüñle ser-âgâz itse mutrib bir nefes
Şevkine bezm ehlinüñ kalmaz girîbânı dürüst

4 Bûstân’da her nefes şevk-i Bahâristân ile
Turmaz okur bülbül ebyât-ı Gülistân’ı dürüst

5 Nice kân-ı lutf u ‘ummân-ı kerem oldugını
Nazmi’yem vasf itsem ol la’l-ı dırahşânı dürüst

Nev-i dîger

551 Ez-ân-ı Nizâmî

1 Saçdı kâfûr üzre ‘anber kâkül-i müşkîn-i dûst
Tutdı cân mülkin ser-â-ser kâkül-i müşkîn-i dûst

2 Örtmeseydi zulmet-i küfr ile îmân yüzini
Ger degülmişseydi kâfir kâkül-i müşkîn-i dûst

3 İtdi etrâfı münevver çihre-i gül-gûn-ı yâr
Kıldı âfâkı mu’attar kâkül-i müşkîn-i dûst

4 İrişürdi ey göñül ser-rişte-i maksuda el
Olsa el virmek müyesser kâkül-i müşkîn-i dûst

5 Çıksa zülfi gibi başından ‘aceb olmaya kim
Boynına salınmag ister kâkül-i müşkîn-i dûst

6 Zülfi ile çıkdugiçün baş ‘ilm-i fitnede
Oldı mülk-i hüsne ser-ver kâkül-i müşkîn-i dûst

7 Müntehâ kaddinüñ üstinde Nizâmî togrusı
Sidre tâvûsına beñzer kâkül-i müşkîn-i dûst

552 Nazîre-i Sultân Cem

1 Çün eline aldı micmer kâkül-i müşkîn-i dûst
‘Âlemi kıldı mu’attar kâkül-i müşkîn-i dûst

2 Dil zenahdânı çehine düşdi kılmaga halâs
Rîsmân saldı mu’anber kâkül-i müşkîn-i dûst

3 Öpdügiçün la’lini virür şeker gibi safâ
Olıcak dilde mükerrer kâkül-i müşkîn-i dûst

4 Câmi’-i hüsninde zeyn içün kaşı mihrâbına
Ka’be örtüsini asar kâkül-i müşkîn-i dûst

5 Hüsnüñüñ âyâtını yazmaga gül evrâkına
‘Anberîn bagladı mıstar kâkül-i müşkîn-i dûst

6 Kakülüm zencîrinüñ dîvânesidür diyü Cem
Boynına bend urmag ister kâkül-i müşkîn-i dûst

7 Keffeyi ‘anber terâzûya çeküp cân Yûsuf’ın
Sanasın müşk ile tartar kâkül-i müşkîn-i dûst

553 Nazîre-i Kâsım Paşa

1 Saçdı bâg u râga ‘anber kâkül-i müşkîn-i dûst
Kıldı âfâkı mu’attar kâkül-i müşkîn-i dûst

2 Hıtta-i Çîn ü Hıtâ’dan subh-dem sancak çözüp
Eyledi Rûm’ı musahhar kâkül-i müşkîn-i dûst

3 Gülsitân-ı hüsn içinde ‘anberîn günlük tutup
Misk-i terden kurdı çâder kâkül-i müşkîn-i dûst

4 Her tarafdan güller üzre tâze sünbüller salup
Nergisi kıldı müsehher kâkül-i müşkîn-i dûst

5. Micmer-i hüsninde dânelerle eyledi
Cân dimâgını musahhar kâkül-i müşkîn-i dûst

6 Hâl-i Sâfî gey mükedderdür perîşân olalı
Turre-i tarrâr-ı dil-ber kâkül-i müşkîn-i dûst

554 Nazîre-i Hilâlî

1 İtdi dil mülkin musahhar kâkül-i müşkîn-i dûst
Oldı cân tahtına ser-ver kâkül-i müşkîn-i dûst

2 Lâciverd ile ruhına mihr çün hat yazmaga
Kodı âteş üzre ‘anber kâkül-i müşkîn-i dûst

3 İtdi cân bezmin münevver şem’-i ruhsâr-ı nigâr

Kıldı dil bâgın mu’attar kâkül-i müşkîn-i dûst

4 ‘Âlemi hurrem idüp kıldı hevâyı müşk-bâr
‘Ârız-ı gül-gûn-ı dil-ber kâkül-i müşkîn-i dûst

5 Pây-bûs-ı yâr içündür bunca miskinlik idüp
Hâke oldugı ber-â-ber kâkül-i müşkîn-i dûst

6 Dâmen altına çerâg olmış gezer dil şehrini
Düzd-i şeb-rev oldı beñzer kâkül-i müşkîn-i dûst

7 Salınup boynına_o servüñ gül ruhın öpmek diler
Başdan ol sevdâya çıkar kâkül-i müşkîn-i dûst

8 El urıtmazdı Hilâlî la’line ol dil-berüñ
Cânuña kasd itmese ger kâkül-i müşkîn-i dûst

555 Nazîre-i Sabâyî

1 Hâlümi kıldı mükedder kâkül-i müşkîn-i dûst
Eyledi bî-pâ vü bî-ser kâkül-i müşkîn-i dûst

2 Hindi-i sâhir degül mi ‘ârızı üstinde kim
Oldı âb üzre mukarrer kâkül-i müşkîn-i dûst

3 Bezm-i ‘uşşâkı mu’attar kılmaga efşân ider
Âteş-i haddine ‘anber kâkül-i müşkîn-i dûst

4 Rûzumı şeb kılmag içün hadd-i Hindû’dan dirîg
Çekdi Rûm-ı hüsne leşker kâkül-i müşkîn-i dûst

5 Ka’be-i dîdâr-ı yâra perde-i esved çeker
Pâdşâh-ı Şâm’a beñzer kâkül-i müşkîn-i dûst

6 Sünbül-i terdür tokunmasun rakîbüñ nefhası
Çünki sevmez bâd-ı sarsar kâkül-i müşkîn-i dûst

7 Sen misin ancak sabâ gibi Sabâyi_âşüftesi

Halk şeydâ kaldı bâ-ser kâkül-i müşkîn-i dûst

556 Nazîre-i Lâmi'î

1 Âteş üzre saldı 'anber kâkül-i müşkîn-i dûst
Yakdı cân bezminde micmer kâkül-i müşkîn-i dûst

2 Düzdi Dâvûdî zirihler hatt-ı 'anber-sâ-yı yâr
Çekdi 'abbâsî 'alemler kâkül-i müşkîn-i dûst

3 Gûyiyâ hâl-i perîşânum añılmış dil-berüñ
Rahm idüp gûşına söyler kâkül-i müşkîn-i dûst

4 æâbit oldı hattınuñ çün kim müzevvir hücceti
Sa'y idüp tezvîrin örter kâkül-i müşkîn-i dûst

5 Dâmenin çekmiş yukaru bir Habeş mahbûbıdur
Suya gelmiş geçmek ister kâkül-i müşkîn-i dûst

6 Bir siyeh ejder durur hattı tılısmı üzre kim
Hüsninüñ gencini bekler kâkül-i müşkîn-i dûst

7 Mescid-i Aksâ kaşıdur Ka'be-i 'ulyâ gözi
Perde-i beyt-i mutahhar kâkül-i müşkîn-i dûst

8 Hüsn bâzârında oynatmaga dil can-bâzını
Geh resendür gâh çenber kâkül-i müşkîn-i dûst

9 Saf saf olmış tîglarla gamze-i müjgânları
Nev müselmân oldı beñzer kâkül-i müşkîn-i dûst

10 Her nefes âşüfte vü ser-geştedür ey Lami'î
Sanki bahtumdur mükedder kâkül-i müşkîn-i dûst

11 Bozmag içün hatt-ı reyhân ile medh-i Husrev'i
Gün yüzine geldi mıstar kâkül-i müşkîn-i dûst

557 Nazîre-i Muhibbî

1 Gül yüzinde komış ‘anber kâkül-i müşkîn-i dûst
Eylemiş kendüyi çenber kâkül-i müşkîn-i dûst

2 Bir siyeh Hindûcadur gülzâr-ı hüsninde gezüp
El ile gül dirmek ister kâkül-i müşkîn-i dûst

3 Zülf gibi gördi çün hâl-i perîşânum benüm
Egilüp gûşına söyler kâkül-i müşkîn-i dûst

4 Âteş-i ruhsâr içinde vatan tutmış yine
Sanasın olmış semender kâkül-i müşkîn-i dûst

5 Komadı tende mecâl u sînede hîç ‘akl u hûş
Dutdı cân mükin ser-â-ser kâkül-i müşkîn-i dûst

6 Görmeyicek ölürem gördükde hayrân oluram
Bilmezem kim baña n’eyler kâkül-i müşkîn-i dûst

7 Bir nefes yokdur Muhibbî zâr u gamgîn olmaya
Eyledi hâlin mükedder kâkül-i müşkîn-i dûst

558 Nazîre-i Mu’îdî

1 Geydi çün şâfî zirihler kâkül-i müşkîn-i dûst
Rûmilin itdi musahhar kâkül-i müşkîn-i dûst

2 Hüsn zîbâsını câmi’dür ki tezyîn itmege
Asdı yir yir tûb-ı micmer kâkül-i müşkîn-i dûst

3 Her girih bir nâfe-i Çînîdür açdukça ider
‘Âlem-i cânı mu’attar kâkül-i müşkîn-i dûst

4 Tâb-ı hüsninden ‘arak-rîz oldı gonçe başına
Zeyn ider nev’-i mücevher kâkül-i müşkîn-i dûst

5 Şol kadar yüz buldı kim gül yapragında her gice
Döşenür yatdukça bister kâkül-i müşkîn-i dûst

6 Bu göñül şeh-bâzın uçurdum okımaga anı
Deftere salar mu’anber kâkül-i müşkîn-i dûst

7 Sâyesinde saltanat bulsa mahaldür kulları
Bir hümâdur ‘anberîn-per kâkül-i müşkîn-i dûst

8 Bir kuru sevdâ ile kaldum perîşânlıkda kim
Hâlüm itmişdür mükedder kâkül-i müşkîn-i dûst

9 Dîde vü dil mülkinden el çek ey Mu’îdî oldı çün
Çeşm-i dil-ber fitne kâfer kâkül-i müşkîn-i dûst

559 Nazîre-i Helâkî

1 Saçdı reyhân üzre ‘anber kâkül-i müşkîn-i dûst
‘Âlemi tutdı ser-â-ser kâkül-i müşkîn-i dûst

2 Kıldı âfâkı münevver ol cemâlinden nigâr
Eyledi müşk-i mu’attar kâkül-i müşkîn-i dûst

3 Çünki Mecnûn olmışam Leylâ saçuñ sevdâsına
Bir kılından beni baglar kâkül-i müşkîn-i dûst

4 Nice gamgîn olmayam zülf-i siyâhın görürem
Haddi üzre sâye salar kâkül-i müşkîn-i dûst

5 Gülşen-i kudsi temâşâ kılmaga her dem-be-dem
Açdı tâvûs gibi perler kâkül-i müşkîn-i dûst

6 Kaldurup Hind’üñ sipâhın yüridi hattuñ şehâ
Çekmek içün Rûm’a leşker kâkül-i müşkîn-i dûst

7 Ey Helâkî cân u dil kurtarmaz iseñ fârig ol
Oldı çün biñ serlü ejder kâkül-i müşkîn-i dûst

560 Nazîre-i Fakîrî

1 Rûmiline çekdi leşker kâkül-i müşkîn-i dûst
Oldı mülk-i hüsne ser-ver kâkül-i müşkîn-i dûst

2 Rûmi yaprag üstine çekdi Hıtâyî hatt ile
Kıl kalemlerle girihler kâkül-i müşkîn-i dûst

3 Bezm-i cânı itdi zînet hatt-ı ‘anbersâ-yı yâr
Levh-i hüsne virdi zîver kâkül-i müşkîn-i dûst

4 Zülf-i ser-keş bende çekdükçe dil-i şûrîdemi
Ol perîşânlıkda iñler kâkül-i müşkîn-i dûst

5 Rişte-i zülf-i mu’anberden beyâz-ı haddine
Ey Fakîrî çekdi mıstar kâkül-i müşkîn-i dûst

561 Li-mürettibihi

1 Sihr ü efsûn itmese ger kâkül-i müşkîn-i dûst
Göñlüm itmezdi musahhar kâkül-i müşkîn-i dûst

2 Hüsn bâgı seyrine yüz lutf ile olup delîl
Göñlümi bu yüzden egler kâkül-i müşkîn-i dûst

3 Bu dil-i miskînümi başdan hevâyî eyleyüp
Dem-be-dem sevdâya yilter kâkül-i müşkîn-i dûst

4 Misk-i Çîn’üñ kesr idüpdür kıymetin hoş-bûy ile
Turre-i pür-çîn-i dil-ber kâkül-i müşkîn-i dûst

5 Nazmiyâ üftâde vü âvâre olmakda hemân
‘Âşık-ı miskîne beñzer kâkül-i müşkîn-i dûst

562 Li-mürettibihi

1 Sihre kaldurdı yine ser kâkül-i müşkîn-i dûst
Oldı bir biñ başlu ejder kâkül-i müşkîn-i dûst

2 Bir siyeh Hindû idi geldi diyâr-ı Şâm’dan
Oldı mülk-i Rûm’a ser-ver kâkül-i müşkîn-i dûst

3 Tañ mı kadr olsa anuñ her gicesi kim her gice

Eyler ey dil mâhı dür bir kâkül-i müşkîn-i dûst

4 Baş koşup bâd ile bâg-ı hüsn-i yârı seyr ider
Bu hevâda vay ki yiler kâkül-i müşkîn-i dûst

5 Geh ruhına el sunar cânânenüñ geh la'line
Cân u îmân kasdın eyler kâkül-i müşkîn-i dûst

6 Virdi envâ'-ı revâyıh birle râhat rûhuma
Zülf-i 'anber-bâr-ı dil-ber kâkül-i müşkîn-i dûst

7 Nazmiyâ cânânenüñ tâ kim irişdi la'line
Buldı bir hoş kân-ı cevher kâkül-i müşkîn-i dûst

DER-BAHR-İ HEZEC-İ MAHZËF
Taktî'eş: Mefa'îlün Mefa'îlün Fe'ûlün

563 Ez-ân-ı Ahmedî
1 Yüzüñdür kıblegâh-ı ehl-i hâcât
Kaşuñdur tâk-ı mihrâb-ı münâcât

2 Ne gevherdür kimesne_agzuñı bilmez
Meger kim 'âlem-i sırr-ı hafiyyât

3 Gözüñ mekrini kimse def' idemez
Nice kim çok uzanursa 'ibârât

4 Saçuñ ile kadüñ vasfına irmez
Meger ol dâfi'-i şerr ü beliyyât

5 Visâlüñi hayâl ider dil ü cân
Çok olur 'âşık olanda hayâlât

6 Saña ihlâs ile yüz tutmışam kim
Seni görmek durur asl-ı 'ibâdât

7 İrâdetle yoluña virürem cân
Mürîd olan saña bulur merâdât

8 Gözüñ kanın dökem dir Ahmedî'nüñ
Kosun te'hîri kim et-te'hîrü âfât

564 Nazîre-i Tâcî-zâde

1 Kapuñdur kıble-i erbâb-ı hâcât
İşigüñ menba'-ı 'izz ü sa'âdât

2 Bizimle sohbeti te'hîre salma
Bilürsin çünki fi't-te'hîri âfât

3 Şifâ'dur la'li çeşmi hikmetü'l-'ayn
Rümûz-ı gamzesi şerh-i İşârât

4 Çü vaslı va'desin ferdâya saldı
Çagırdı cân u dil heyhât heyhât

5 Lebüñ vasf eylese Ca'fer gören dir
Zihî şîrîn me'ânî ter 'ibârât

565 Nazîre-i Hicrî

1 Sürüp üstüme hâlüñ beydakı at
Beni mansûbe ile itdi şeh mât

2 Felek ragmına döndür sâgarı kim
Cefâlar itdi döne döne kat kat

3 'Ömür çün va'deye küymez dimişler
Visâlüñ 'îdına irince heyhât

4 O şeh seyrâna çıkmış yüri ey dil
Atı öñince yürimege cân at

5 Kuluñdur Hicri bendeñ boynı baglu
Efendi dile âzâd it dile sat

566 Li-mürettibihi

1 Sa'âdet aña ki_idüp 'arz-ı hacât
Dem-â-dem eyleye Hakk'a münâcât

2 İdüp sıdk ile Mevlâ'ya teveccüh
Kıla her gâh tâ'ât u 'ibâdât

3 Turup oturmada devlet anuñ kim
Gehî Kur'ân okur gehî tahiyyât

4 Dirîg aña hevâ ile hevesde
Geçüre yok yire evkât u sâ'ât

5 Şu kim cehd eylemez tahsîl-i 'ilme
Yazıklar kim ider tazyî'-i evkât

6 Dirîg ü hayf aña Mevlâ'yı koyup
Ekâbirden recâ ide murâdât

7 Ekâbir âsitânında husûsâ
Kişi bir ber-murâd olınca heyhât

8 Ekâbir âsitânından be Nazmî
Ne şübhe yig durur kûy-ı harâbât

9 Halâs ide beni bu derd ü gamdan
Hudâ-yı dâfi'-i şerr ü beliyyât

567 Li-mürettibihi

1 Lebüñ izhâr idüp keşf-i kerâmât
Kılur güftâr ile ihyâ-yı emvât

2 Kemâl-i mekremetde her sıfâtı
Bulınmaz sen melek-hû gibi bir zât

3 Mu'attar kılsa n'ola cân meşâmmın

Saçuñdan bûdur aksâ-yı mürâdât

4 Visâlüñ koma te’hîre hey âfet
Dimişlerdür ki fi’t-te’hîri âfât

5 Semâ’-ı ehl-i ‘ışka gelse sûfî
Göreydi nice olur vech ü hâlât

6 Umarsın zâhidâ sen ‘afv-i gaffâr
Niçün nevmîd ola ehl-i harâbât

7 Bu Nazmî fikr idüp mûy-ı miyânuñ
Kılur anca latîf ince hayâlât

DER-BAHR-İ HEZEC-İ AHREB
Taktî’eş: Mef’ûlü Mefâ’îlü Mefâ’îlü Fe’ûlün

568 Ez-ân-ı Şeyhî
1 Sen câna gözüm kılalı bir kez nazar ey dûst
İtdi bu göñül iki cihândan güzer ey dûst

2 Lâle yañaguñ gonçe lebüñ yâdına her dem
Tolar gözümüñ yaşına hûn-ı ciger ey dûst

3 Kâr itmese göñlüñe ne tañ âhum u yaşum
Taşa ide mi yil ile yagmur eser ey dûst

4 Dil ‘âşıka sordugı lebüñ nüktesin ol kim
Cân sırrına ‘âlimler olur bâ-haber ey dûst

5 Sini sevenüñ agladugına sevinürsin
Sakın ki_işidüp işüñi düşmen güler ey dûst

6 Mihrüñden ura zerreleri topragumuñ raks
Senden sinüme ir se nesîm-i seher ey dûst

7 Devlet tozı irişmege bir dem kademüñden
Hâk eyledi Şeyhî yoluña cân u ser ey dûst

8 Cân murgı uçar dil feleki üzre melekveş
Ger zülfüñi salsañ aña irer yiter ey dûst

569 Ve lehu

1 Gamzeñ cigere uralı tîr-i seher ey dûst
Güm olmadı benden dem-i âh-ı seher ey dûst

2 Sîmîn-beden iseñ n'ola âhen-dil imişsin
Âh itmedi bir gün saña âhum eser ey dûst

3 Ey tohm-ı visâl ekdüm idi olmadı hâsıl
Gerçi bu gözüm her yire dökdi matar ey dûst

4 Özüm şuña göynür ki sözüm geçmedi hergiz
Kim ide yüzüñe bu gözüm bir nazar ey dûst

5 Zülfüñe heves ideli dil oldı hevâyî
Kim gördi bunuñ gibi uzun derd-i ser ey dûst

6 Şeyhî'ye mutavvel görinür kıssa-i zülfüñ
Teng agzuñ añup itdi sözin muhtasar ey dûst

570 Nazîre-i Ahmed Paşa

1 Zülfüñ ki 'izâruñda ider cilveler ey dûst
Tâvûs-ı cinândur ki açar bâl ü per ey dûst

2 Hattuñ ki tılısm itdi lebüñ dâyiresine
Şîrînlik içün müşk ile efsûn yazar ey dûst

3 Gel varma otagına rakîbüñ ki bilürsin
İt oldugı yerde melek itmez güzer ey dûst

4 Zülf-i siyehüñ çıkmadı dîbâ külehüñden
Zîrâ ki harîr içre olur müşk-i ter ey dûst

5 Vâ’iz sözine germ olup aglamadı çeşmüm
Serd olsa hevâ olmaya merdümde der ey dûst

6 Ne vech ile yüz sürmeye ayaguña Ahmed
Ne bâb ile terk itmeye kapuñda ser ey dûst

7 Ol sâ’ati bu tâli’ ile göre mi yâ Rab
Kim ide yüzüñ ayına bir kez nazar ey dûst

571 Nazîre-i Tâcî-zâde

1 N’ola ruh-ı zîbâña kılursam nazar ey dûst
Âyîne durur aña nazardan ne zar ey dûst

2 Çeşmümde hayâli lebüñüñ bir nefes ârâm
İtmez sanasın suya düşüpdür şeker ey dûst

3 Agladuguma derd ile düşmenler olur şâd
Rahm it baña kim hâlüme itler güler ey dûst

4 Her dem tolasam kollarumı n’ola bilüñe
Çün kim yaraşur şehlere zerrîn-kemer ey dûst

5 Geldükçe gözüm yaşlarını sürme kapuñdan
Lutf ile kıl üftâdelerüñdür nazar ey dûst

6 Bir lahza ruhuñ çıkmadı zülfüñ zirihinden
Beñzer ki ider tîr-i nazardan hazer ey dûst

7 Ca’fer nice bir şem’ gibi yana yakıla
Ortaya gelüpdür kim ide terk-i ser ey dûst

572 Nazîre-i ‘Atâyi

1 Sen şehden olursa bu kula bir nazar ey dûst
Noksânı kemâl ola vü ‘ayn-ı hüner ey dûst

2 Bir zerre ireli güneşe nûr-ı ruhuñdan

Âvâre yürür mihrüñ ile der-be-der ay dûst

3 Kasduñ dil ü cân almag ise kıl bir işâret
Yoluñda nedür terk-i dil ü cân u ser ey dûst

4 Zülfüñ kohusından kılur âfâkı mu'attar
İtdükçe sabâ yili kapuñdan güzer ey dûst

5 Gamzeñ seherî ireli câna işüm oldı
Uş nâle-i şeb-gîr ile âh-ı seher ey dûst

6 'Işkuñ olısardur baña ser-mâye-i devlet
İtdükde cihân memleketinden sefer ey dûst

7 Pâ-bûsuña ol dem ire bî-çâre 'Atâyî
Ki_ola işigüñde oluban hâk-i der ey dûst

573 Nazîre-i Safî

1 Hûn olsa ne gam gamzeñ okından ciger ey dûst
Müşkil bu ki zülfüñde göñül cân çeker ey dûst

2 Hecr odına yanmış gibi şem'üñ içi göynür
Kan agladugumdan giceler tâ seher ey dûst

3 Hâki zer idersin nazar-ı pâk ile çün kim
Biz hâke dahı n'ola kılursañ nazar ey dûst

4 Bî-çâreñe meyl eyle ki dergâhuña geldi
'Arz itmege yüzden zer ü gözden güher ey dûst

5 Vardı ser-i kûyuña kim oldı dil-imiskîn
Gelmez ki alam bâd-ı sabâdan haber ey dûst

6 Üftâdelerüz dûsta lâyık nemüz olsun
Olsun reh-i 'ışkuñda fidâ cân u ser ey dûst

7 Hâk oldı Safî kalmadı hergiz eser andan

Hayfâ ki saña itmedi âhı eser ey dûst

574 Nazîre-i Hafî

1 Her dem ki çözer zülfüñi bâd-ı seher ey dûst
Yillere virür nice dil ü cân u ser ey dûst

2 Dest urdugı müşkîn saçuña şâne ne müşkil
Kim bunca dil-i miskin ayaga düşer ey dûst

3 Kurban olalı cân kaşuñuñ yâsına anda
Kirpiklerüñüñ okına sînem siper ey dûst

4 ‘Uşşâkuñ işidürse erür âhını âhen
Âh-ı seherinden bularuñ kıl hazer ey dûst

5 Pervâne gibi şem’-i ruhuñ şevkine her dem
Yanmaga açar cân u göñül bâl ü per ey dûst

6 Sînemdeki hecr odı gerek yandura cânı
Sinümden ölicek kim iderse güzer ey dûst

7 Bezmüñi görüp zehre ider Zühre seni çâke
Mihrüñe olur müşterî şems ü kamer ey dûst

8 İtdükçe Hafî şehd-i lebüñ şerhini tekrâr
Dilinden anuñ kand-i mükerrer yagar ey dûst

575 Nazîre-i Safâyî

1 Müşkîn saçuñuñ her girihin kim çözer ey dûst
Hoş bû tagıdur ‘âleme bâd-ı seher ey dûst

2 Cân mushaf-ı hüsnüñe bakup turdugı bu kim
Kur’ân’a olumaz dimiş itmek nazar ey dûst

3 La’lüñ durur ol meşreb-i cân pür-mey-i dil-keş
Kim içmedin olur dil ü cân bî-haber ey dûst

4 Dil tîg-ı gam-ı cevrüñ ile cân çeker ammâ
Cân hasret-i la’lüñ ile kanlar yudar ey dûst

5 Gamzeñ gözedürken nice cân la’lüñe varsun
Her gûşede ol hûni ne kanlar döker ey dûst

6 Vasf-i leb-i şîrînüñi tahrîr ider iken
Olur zi-kerâmet ki kalem ney-şeker ey dûst

7 Dîdâruñı ol yirde ki görmeye Safâyî
Bâde getürüp cennet ü hurî nedür ey dûst

576 Nazîre-i Sa’dî

1 Cân bülbülinüñ âhı budur her seher ey dûst
Bildi kim ider gülşen-i hüsnüñ güzer ey dûst

2 Ay yüzüñi gördüm diyü gün hayderi gibi
Almış ele zer tâs gezer der-be-der ey dûst

3 Hattuñ yine bir fitne ile gül varakında
Ter müşk ile mecmû’a-i hüsnüñ yazar ey dûst

4 Ka’be kapuña varmaga ister bu dil anda
Yâ suyı yahod topragı beñzer çeker ey dûst

5 Zülfüñde görüp haddüñi dil gitmemek ister
Meh varucagız ‘akrebe olmaz sefer ey dûst

6 Sa’dî dehenüñ yâd idüp aglar şu kadar kim
Korkum budur ol yok yire gözden çıkar ey dûst

577 Nazîre-i Sultân Süleymân

1 Çeşmüñ ideli sen güle bir kez nazar ey dûst
Cân bülbüli turmaz kılur âh-ı seher ey dûst

2 Bu dûd-ı dilüm gerçi ki eflâke yir itdi
Sen mâha velî itmedi âhum eser ey dûst

3 Dün oldı günüm hecr ile ey şâh-ı cefâkâr
Rahm eyle benüm hâlüme düşmen güler ey dûst

4 Ya kaşlaruña cân ile kurban olalıdan
Gamzeñ okına sînemi itdüm siper ey dûst

5 Göñlümi alup şimdi eger kasduñ ise cân
Çökdan komışam yoluña ben cân u ser ey dûst

6 Zâr u gamuñı eylemişem kendüme yoldaş
İtdükde ‘adem mülkine tenden sefer ey dûst

7 Bir gün dimedüñ haste Muhibbî’ye nedür hâl
Bildüm ki saña zerrece yokdur nazar ey dûst

578 Nazîre-i Tâli’î

1 Bir kez dahı böyle salınursañ eger ey dûst
Bustânda boyuñ serv komaz hep eger ey dûst

2 Cân haste yatur derdine bir çâre bulınmaz
La’lüñden irişe aña dermân meger ey dûst

3 Bu nat’-ı hüsünde senüñ ol hâl-i siyâhuñ
Bir lu’b ile çok şehlere baydak sürer ey dûst

4 Gamzeñ okına n’itdüñ ola irdügi yirde
Cân u cigeri turmayup iler çeker ey dûst

5 Çirkin yüzüm izüñ tozına ko süreyin kim
Çokdan berü hasretle gözümde uçar ey dûst

6 Düşmenlere karşu nice kan aglamayam kim
Kapuñda bugün hâlüme itler güler ey dûst

7 Derd ü gam-ı ‘ışka bulımaz Tâli’i çâre
Yâ sabr gerekdür aña yâhod sefer ey dûst

579 Nazîre-i Lâmi'î

1 Sen dişleri lü'lü'ye nedür sîm ü zer ey dûst
Hâk-i reh-i 'ışkuñda fidâ cân u ser ey dûst

2 Gördükçe yüzüñ el açaram Hakk'a niyâza
Ya'nî ki du'âlar seher eyler eser ey dûst

3 Sormaga komazsın lebüñi şöyle kaçarsın
N'oldı ki yine suya mı düşdi şeker ey dûst

4 Pervâne gibi rahm odına şem' tutuşdı
Kan agludugumdan giceler tâ seher ey dûst

5 Müşkîn-dem ider bâgı yine bâd-ı bahârı
Beñzer ki saçuñ çînine itmiş sefer ey dûst

6 Şîrîn lebüñ ögdükçe zebân-ı kalemümden
Cân bezmine nukl olmaga şekker yagar ey dûst

7 Yog ise ne var Lâmi'î'nüñ mâl ü menâli
Eşk ü ruh-ı rengîni yiter sîm ü zer ey dûst

580 Nazîre-i Kâtibî

1 Ger şâne ura zülfüñe bâd-ı seher ey dûst
Bûy ile cihânı pür ide müşk-i ter ey dûst

2 Sînemde müjeñ nâveki şükrânesi içün
Ma'zûr tutuñ cân u seri mâ-hazar ey dûst

3 Bezmüñde nisâr itmek içün şevk-i lebüñle
La'lîn kadeh içinde tutar gonçe zer ey dûst

4 Nice giderem vasfını dilden lebüñüñ kim
Zikr eyler iken oldı dehânum şeker ey dûst

5 Her gice gelür revzenüñ içinde görürem

Şem'ini uyarmaga yüzüñden kamer ey dûst

6 Çün kanumı dökmege gözüñ kurdı kemânın
Tîr-i müjeñe cân u dil olsun siper ey dûst

7 Vird idübeni Kâtibi yazar göreliden
Zülfüñle ruhuñ vasfını şâm u seher ey dûst

581 Ve lehu

1 Ger la'l-i lebüñden işidem bir haber ey dûst
Yırtam yakayı gonçe gibi ser-te-ser ey dûst

2 Bülbül ruhuñı zikr idicek vakt-i seherde
Güller kızarup haclet ile dür döker ey dûst

3 Nâr-ı gam-ı zülfüñden olan dildeki dâgı
Taglar görüben bagrına taşlar basar ey dûst

4 Kaddüñe nice beñzeye şimşâd çemende
Rengîn ruhı la'lîn lebi yok bir şecer ey dûst

5 Bir zerre dehânuñ haberin işideler ger
Gülşende kabâlar çâk ideler gonçeler ey dûst

6 Zülfüñ haberin Kâtibi itdükçe mutavvel
Añup dehenüñ sözin ider muhtasar ey dûst

582 Nazîre-i Kâsım

1 Dil nâle kılur derd ile şâm u seher ey dûst
Hûn ile tolar hasret-i gamdan ciger ey dûst

2 Yokdur dehenüñ yâdına dem zerrece 'akla
Lâkin añıcak zülfüñi_uzanur haber ey dûst

3 Yoluñda garaz kendümi hâk eyledügümden
Budur üzerümden kılasın bir güzer ey dûst

4 Terk eyleyimez ‘ışkuñı ger dest-i ‘adûdan
İrürse başuma n’ola tîg u teber ey dûst

5 Sırr-ı dehenüñden olalı gonçe haberdâr
Çâk eyledi gülşende kabâ vü kemer ey dûst

6 Nerm eyleye tokunsa taşa âteş-i âhum
Tañ bu ki senüñ göñlüñe itmez eser ey dûst

7 Biñ yıl yile yil gibi yoluñda dil-i Kâsım
Ger bir kez aña lutf ile kılsañ nazar ey dûst

583 Nazîre-i Münîr

1 Ben bende-i bî-çâreñe kılsañ nazar ey dûst
Sen pâdşeh-i mülk-i cemâle ne zar ey dûst

2 Zevk itse hayâl-i lebüñ ile n’ola göñlüm
Bes hoşdur iñen hasteye gül yâ şeker ey dûst

3 Şol deñlü ganî kıldı beni genc-i hayâlüñ
Kim düşdi gözümden dür ü la’l ü güher ey dûst

4 Øa’f ile vücûdum çöpe döndügi budur kim
Şâyed ki_ilede kûyuña bâd-ı seher ey dûst

5 Hergiz dimedüñ tâli’-i nahs ile demüñ ne
Bir zerre Münîr’e nazaruñ yok meger ey dûst

584 Nazîre-i Sun’î-i Pîr

1 Zülfüñle ruhuña kim iderse nazar ey dûst
Bedr oldı sanur kadr gicesi kamer ey dûst

2 Tîrüñ güzer eyleyeli sînem siperinden
İtdi bu göñül cân u cihândan güzer ey dûst

3 Kâr itmese gamzeñ dil-i agyâra ne tañ kim
Taşa idemez nâvek-i pûlâd eser ey dûst

4 Dehşetle bu cân bülbüli döker per ü bâlin
Dil almaga zülfüñ çü aça bâl ü per ey dûst

5 Gencîne-i hüsnüñe harîdâr oluban çeşm
Harc itdi o yola nice la'l ü güher ey dûst

6 Şûrîde göñül hûr-ı cinâna heves itmez
Sen câna gözüm kılalı bir kez nazar ey dûst

7 Servüñ hevesi Sun'i'yi hâk eyleyüp ey gül
Şevk-i ruhuñuñ başına odlar yakar ey dûst

585 Li-mürettibihi

1 Cevr itme baña sen gam-ı düşmen yiter ey dûst
Derd ü elem olur mı pes andan beter ey dûst

2 'Uşşâka nedür nâz ile bu şîveler ey yâr
Olmaz hele bir sencileyin şîveger ey dûst

3 Pür-fitne durur gamze-i gammâzuñ egerçi
Sihr itmede ammâ anı çeşmüñ basar ey dûst

4 Göñlümde hayâli gözüñüñ gam komaz aslâ
Bâdâmla sudan gider elbet keder ey dûst

5 Reftâr-ı revân-bahşını sen serv-i revânuñ
Gördükçe revân su gibi göñlüm akar ey dûst

6 Vasfuñda ki Nazmî saña nâme ide irsâl
Tûmârını ol pür-dürer idüp dürer ey dûst

586 Li-mürettibihi

1 Karşumda bilüñ nice kocar şol kemer ey dûst
Bil bagladı ol dahı cefâya meger ey dûst

2 Cândan seni yig görse n'ola merdüm-i çeşmüm

Kim hûb bilür kadrüñi ehl-i nazar ey dûst

3 Turmaz ezilür la’l-i safâ-bahşuña sâfî
Şîrîn-mezedür meclis içinde şeker ey dûst

4 Dil n’ola ruh u la’lüñe meyl eylese cândan
Bîmâr olana nâfi’ olur gül-şeker ey dûst

5 ‘Âşık mı sanursın anı kim ‘ışk ile cândan
Yoluñda gelüp eylemeye terk-i ser ey dûst

6 Yoluñda niçün eylemeye terk-i dil ü cân
Sen dil-beri şol kim dil ü cândan sever ey dûst

7 Lü’lü’ dişüñi Nazmi ki vasf ide dilinden
Söz yirine sâfî dür ü gevher yagar ey dûst

DER-BAHR-İ HEZEC-İ AHREB-İ MÜSEDDES
Taktî’eş: Mef’ûlü Mefâ’ilün Fe’ûlün

587 Ez-ân-ı Ahmedî
1 Gamzeñ göñüle belâdur ey dûst
Cân zülfüñe mübtelâdur ey dûst

2 Cevrüñ gibi hoş vefâdur ey yâr
Derdüñ dile gey devâdur ey dûst

3 Baglandı göñül saçuña ol bag
Cân diledügi hevâdur ey dûst

4 Gözlerüme nûr u rûşenâyî
Senden nazar-ı safâdur ey dûst

5 Sen dürr içün uş gözüm çü gavvâs
Deryâda hoş âşinâdur ey dûst

6 Ne cevr ider iseñ it baña kim
Binüm saña uş du'âdur ey dûst

7 Yüzüñ güline gör Ahmedî'yi
Ne bülbül-i hoş-nevâdur ey dûst

588 Nazîre-i Sultân Cem

1 Dil 'ışkuña mübtelâdur ey dûst
Rahm eyle ki bî-nevâdur ey dûst

2 Cân u dil olalı saña bende
Her birisi pâdşâdur ey dûst

3 Bî-şübhe lebüñ şarâb-ı nâbı
Dil hastesine şifâdur ey dûst

4 'Işkuñ kemerini baglanaldan
Ney gibi işüm hevâdur ey dûst

5 Cân bâgı içinde sidre kadüñ
Tûbâ gibi müntehâdur ey dûst

6 Cevr ü gamuñ eksük itme bir dem
Kim Cem kuluña 'atâdur ey dûst

589 Nazîre-i Safî

1 Derdüñ göñüle devâdur ey dûst
Cevrüñ dahı cân-fezâdur ey dûst

2 Dûr itme izüñ tozın gözümden
Zîrâ ki aña nazar safâdur ey dûst

3 Senden baña biñ belâ vü nefrîn
Benden saña hep du'âdur ey dûst

4 Bîgâne ise n'ola baña dil
Cânum saña âşinâdur ey dûst

5 Kim saña göñül virür olursa
Cânına cezâ sezâdur ey dûst

6 Düşmen söziyle ehl-i ‘ışka
Cevr itme ki ol hatâdur ey dûst

7 Bûyuñı Safî sabâdan umar
Hem hem-nefesi sabâdur ey dûst

590 Nazîre-i Ahmed Paşa

1 Bu gamze degül belâdur ey dûst
Bu hande degül cefâdur ey dûst

2 Şekker lebüñ agzuma sögerse
Sögmek degül ol du’âdur ey dûst

3 Ben yâd mıyam ki cân senüñle
Halk olmadın âşinâdur ey dûst

4 Dil mürşidine hayâl-i zülfüñ
Hem hırka vü hem ‘asâdur ey dûst

5 Genc-i ruhuña kim el suna kim
Bekçileri ejdehâdur ey dûst

6 Yir yüzi hevâ-yı kaddüñ ile
Cennet gibi hoş-hevâdur ey dûst

7 Ni’met bilüben belâñı Ahmed
Bâlâñ ile mübtelâdur ey dûst

591 Nazîre-i Revânî

1 ‘Uşşâka işüñ cefâdur ey dûst
Kaddüñ elif-i belâdur ey dûst

2 Dâyim beni bî-karâr iden

Bir kaşı gözi karadur ey dûst

3 Gencîne-i ‘ışkdur bu göñlüm
Akan yaşum ejdehâdur ey dûst

4 Servi boyına du’âcı kameri
Boynında anuñ ridâdur ey dûst

5 Saklarsa Revânî n’ola tîrüñ
Cân hastesine ‘asâdur ey dûst

592 Li-mürettibihi

1 Cân la’lüñe âşinâdur ey dûst
Beñzer aña mübtelâdur ey dûst

2 ‘Uşşâka senüñ hevâ-yı zülfüñ
Bir ‘ömre sürer belâdur ey dûst

3 Güftâr-ı latîf ü dür-nisâruñ
La’lüñ gibi cân-fezâdur ey dûst

4 Her kim ki gedâ-yı kûyuñ oldı
Öz başına pâdşâdur ey dûst

5 Âvâre göñül gibi hevâyî
Yoluñda senüñ sabâdur ey dûst

6 Zülfüñ gibi yine bir hevâyî
‘Âlemde bugün hümâdur ey dûst

7 Vasf-ı lebüñ ile nazm-ı Nazmî
Rengîn ü latîf-edâdur ey dûst

593 Li-mürettibihi

1 Dil zülfüñe mübtelâdur ey dûst
Yeltendügi bu hevâdur ey dûst

2 Zülfüñ hevesiyle geçdi ‘ömrüm
Cânum lebüñe fedâdur ey dûst

3 Dil la’lüñi sordugı budur kim
Cân hastesine şifâdur ey dûst

4 Bâlâ kadüñ ile baña zülfüñ
Başdan ayaga belâdur ey dûst

5 Devrüñde bugün bu Nazmi bendeñ
‘Işk iline pâdşâdur ey dûst

DER-BAHR-İ MUØÂRİ’-İ AHREB
Taktî’eş: Mef’ûlü Fâ’ilâtü Mefâ’îlü Fâ’ilün

594 Ez-ân-ı Necâtî
1 Terk eyle varı dûst yolında gedâlıg it
‘Âlem içinde başı açık pâdşâlıg it

2 ‘Akl ister imiş ayıra göñlümi ‘ışkdan
Kim dir aña ki ara yire kethudâlıg it

3 Ey pîr-i mey-fürûş başumda humâr var
Gel bir ayag sun elümi al atalıg it

4 Gark oldı bahr-i mihnete dil zevrakı meded
Ey Hızr-ı pey-huceste yitiş dil-rübâlıg it

5 Cânâ Necâti çak seni dünyâ kadar sever
Dünyâ gibi gel imdi yiter bî-vefâlıg it

595 Nazîre-i Sühâyî
1 Ey çerh döne döne yiter bî-vefâlıg it
Ol nev-cevânı baña yitişdür atalıg it

2 İñende çıkma başuma ‘ışk ile ko beni

Ey ‘akl kendü öz başuña kethuzâlıg it

3 Dirseñ cihânda başı açık pâdşâh olam
Var ey gedâ mahallesine bî-nevâlıg it

4 İñende vahşet eyleme âdemden ey perî
Bîgâne olma gel berü gel âşinâlıg it

5 Yâr işigine ola ki bir yol ile varam
Ey göz yaşı öñüme düşüp reh-nümâlıg it

6 İksîr-i hâk-i pâyine irdüñ Sühâyî çün
Gün dogdı başuña yüri var kîmyâlıg it

596 Nazîre-i Derûnî

1 Ey çerh döne döne yiter bî-vefâlıg it
Ol nev-cevânı baña yitişdür atalıg it

2 Ey serv-i nâz-pîşe ko nâzı
Deryâ-yı eşk-i çeşmümle âşinâlıg it

3 Olmaz nasîhat ehli harâbât erenleri
Ey pîr-i mey-fürûş kethuzâlıg it

4 ‘Ayyâş-ı bezm-i ‘ışk olana sâkiyâ müdâm
Câm-ı şarâb-ı la’lüñ ile cân-fezâlıg it

5 Ey şem’-i ser-bürîde bir yirde yakup nâra cismüñi
Rûşen delîl ile bize gel reh-nümâlıg it

6 Olmaz kerîme el sunanuñ kâsesi tehî
El sun nigâra sen de Derûni gedâlıg it

597 Nazîre-i Subhî

1 Göster dehân u la’lüñi şekker-nümâlıg it
Çöz kâkül-i müselselüñi dil-rübâlıg it

2 Abdâl-ı pâ-bürehne olup terk-i tâc kıl
‘Âlem içinde başı açuk pâdşâlıg it

3 Şâh olmag ister iseñ eger iki ‘âlede
İt terk varı dûst yolında gedâlıg it

4 Gird-âba düşdi bahr-i gam içinde fülk-i dil
Ey Hızr-ı pey-huceste yitiş âşinâlıg it

5 Sözde Subhi vasf-ı mey ü la’l-i yâr kıl
Vir şi’rüñe selâset ü rengîn-edâlıg it

598 Nazîre-i Yetîm

1 Ey göz yaşı öñüme düşüp pîşvâlıg it
Ol dil-rübâ işigine reh-nümâlıg it

2 Bu varlıg ile yâra varılmak muhâldür
Terk eyle varı dûst yolında gedâlıg it

3 Serden hevâ-yı efseri ser-verlik it gider
‘Âlem içinde başı açıg pâdşâlıg it

4 Zâhid hevâ-yı zühd ile olsun huzûrda
‘Âşık hevâ-yı ‘ışk ile sen mübtelâlıg it

5 Ey pîr-i çerh kaldı taş altında elleri
Rahm eyle bu Yetîm’üñ elin al atalıg it

599 Nazîre-i ‘Abdî

1 Ey dil uyup bu ‘akla yiter kethuzâlıg it
‘Işka esîr olup gel e bir pâdşâlıg it

2 Cân gerdenine rişte-i zülfüñi bagladum
‘Ömrüm gibi kesilme yiter bî-vefâlıg it

3 Göñlümi kapdı aldı o şâhuñ bakışları
Ey kebk-i hoş-hırâm yiter dil-rübâlıg it

4 Gam leşkeri ayakladı dil tıflını dirîg
Ey pîr-i mey-fürûş elümüz al atalıg it

5 Rahm eyle bahr-i eşküme ey dürr-i bî-bahâ
Bî-gâne olma 'Abdi'ye gel âşinâlıg it

600 Li-mürettibihi

1 Her pür-belâya 'âşık olup mübtelâlıg it
Şûrîde ol hemîşe göñül bî-nevâlıg it

2 Bahr-i belâdadur dür-i vasl aña irmege
Gavvâs-ı 'umk birle göñül âşinâlıg it

3 Terk eyle varı geç heves-i mâl u cândan
Ey dil sen anı 'ışka degiş var gedâlıg it

4 Øabt eyleme 'akla tâbi' olup zâyi' olmasun
Ey pîr-i 'ışk tıfl-ı dile gel atalıg it

5 Meydân-ı 'ışk içinde serv-i pâ-bürehne ol
Nazmî bu tavr ile yüri var bî-nevâlıg it

601 Li-mürettibihi

1 Terk it hevâ-yı gayrı göñül bî-nevâlıg it
Yârüñ gedâ-yı kûyı olup pâdşâlıg it

2 Ey 'âlem içre başuma sultân olam diyen
Başuñda devletüñ var ise var gedâlıg it

3 Ey çerh döne döne cefâ kılma cânuma
Cânâne gibi sen de yiter bî-vefâlıg it

4 Nâsıh ko pendi 'ışk yolında baña yüri
Gel git Hudâ içün ko yiter kethuzâlıg it

5 Nazm-ı güher-nisâr ile meddâhuñ oldı çün

Bîgâne olma Nazmi’ye gel âşinâlıg it

HARFÜ’æ-æÂ

DER-BAHR-İ REMEL
Taktî’eş: Fâ’ilâtün Fâ’ilâtün Fâ’ilâtün Fâ’ilât

602 Ez-ân-ı Ahmed Paşa

1 İtmesün hurşîd-ı rahşân rûy-ı cânân ile bahs
Bendeye lâyık degüldür ki_ide sultân ile bahs

2 Hüsni yâruñ bir deñizdür katresidür âftâb
Katrenüñ ne kadri vardur ki_ide ‘ummân ile bahs

3 Kankı gül-ruhdur yüzüñle da’vi-i hüsn eyleyen
Nice kevkebdür iden hurşîd-i tâbân ile bahs

4 Sihr ta’lîm eylemekde gamze-i câdû-yı dûst
Çâh-ı Bâbil’de ider Hârût-ı fettân ile bahs

5 Şol Sikender isteyüp bulmadugı âb-ı hayât
Hâsiyetde idemez bu la’l-i handân ile bahs

6 Tîr-i gamzeñle yatur meydân-ı ‘ışkuñda zebûn
Şol dil-âverler ki_ider tîg-ı Nerîmân ile bahs

7 Tıfl-ı dil çün mekteb-i ‘ışkuñda almışdur sebak
Eylesün Hikmet makâlâtında Lokmân ile bahs

8 Kimse Ahmed gibi nakş itmez kitâb-ı hüsnüñi
Ne kadar nakkâş olursa idemez Mâni’le bahs

9 Şâh ayagı tozına hem-ser dirilmiş la’l-i yâr
Gûyiyâ ‘Îsâ’dür itmiş âb-ı hayvân ile bahs

603 Nazîre-i Câmî

1 Hat getürmiş la'lüñe haddüñ ki_ide cân ile bahs
Resm-i Yâkût'ı kıla nesh ide reyhân ile bahs

2 Hüccet itsem hattuñı n'ola kitâb-ı hüsnüñe
Da'viye sûret virür ma'nâda bürhân ile bahs

3 Cevher-i rûh-ı musavver keşf olur bî-keyf ü kem
La'lüñüñ keşfinde kim eylerse iz'ân ile bahs

4 Olmadın dahı dem-i 'Îsâ lebüñ ey Hızr-hat
'İlm-i ihyâda kılurdı âb-ı hayvân ile bahs

5 Derd-i 'ışk-ı yâra Kânûn içre içre dermân bulmaduk
Nice kez itdük Şifâ bâbında Lokmân ile bahs

6 Vasf-ı la'l-i dil-ber agzuñdan ey Câmî çıkmasun
Kim gıdâ-yı rûhdur yâr-ı sühen-dân ile bahs

7 Çün sözüñ ehl-i kelâm içinde mîr-i sadr olur
N'ola eylerseñ Celâlü'd-dîn-i devrân ile bahs

604 Nazîre-i Tâcî-zâde

1 Hûblıkda mâh iderken şems-i tâbân ile bahs
Yok durur cânı kim ide hüsn-i cânân ile bahs

2 'Akla ayduñ kılmasun göñlüme hergiz i'tirâz
Pîr-i dânâ itmek olmaz tıfl-ı nâ-dân ile bahs

3 Kim ola kim 'ışkdan ura benüm yanumda dem
Müşkil işdür eylemek Hikmet'de Lokmân ile bahs

4 'Âşıka her sözde la'lüñ cân bagışlar kimse hîç
İdemez ihyâda ol la'l-i sühen-dân ile bahs

5 Yol keserse 'ışk ser-hengine 'akl olmaz 'aceb
Vakt olur kim mûrçe eyler Süleymân ile bahs

6 Şâh-ı gül Tûbâ boyuñla itmesün da’vâ-yı hüsn
Haddini bilsün nigârâ kılsun akrânıyla bahs

7 Mülzem olup hacletinden Ca’ferâ baş itdi pîç
Çün benefşe kıldı bu zülf-i perîşân ile bahs

605 Nazîre-i Vasfî

1 Dil olup her berg-i gül eylerse cânân ile bahs
Cânı yokdur ki_eyleye ol la’l-i handân ile bahs

2 Bahs ider her dem benümle yâr içün bî-dîn rakîb
Dîn içün lâ-büd ider kâfir müselmân ile bahs

3 Ben ki Kânûn-ı lebüñ fikriyle bîmâr olmışam
Eylesem tañ mı Şifâ bâbında Lokmân ile bahs

4 Ben figân itdükçe kim eyler seg-i kûyuñ figân
Aña beñzer kim ide bir kişi yârân ile bahs

5 Gözlerüñ sihr ile mihr üstinde tutmışdur makâm
Kim ider bu fende ol câzû-yı fettân ile bahs

6 Pehlevânlık kârzâr-ı ‘ışk olursa dûstum
İdelüm bu yolda biñ Sâm u Nerîmân ile bahs

7 Añlamaz hergiz kitâb-ı hüsnüñ evsâfın rakîb
Müşkil olur eylemek her kişi nâ-dân ile bahs

8 Vasfiyâ şi’rüñ karardur anca defterler yüzin
Ger olursa defter ü tûmâr u dîvân ile bahs

9 Ehl-i nazm içinde kim Sahbân-ı devrânam bugün
Mustafâ medhinde itsem n’ola Hassân ile bahs

606 Nazîre-i Sultân Süleymân

1 Haddi mi var mihr ü mâhuñ ide sen cân ile bahs
Zerre nice eylesün hurşîd-i rahşân ile bahs

2 Hâr elinde gülşen-i hüsnüñde her gice müdâm
Bülbül ile subh olınca eylerem cân ile bahs

3 Hecr elinden gam bucagında yatup bu haste-dil
Ney gibi durmaz kılur feryâd u efgân ile bahs

4 İtlerüñle cengümi görüp beni ‘ayb eyleme
Sadr içün her kişi eyler çünki akrân ile bahs

5 Lâ dime cevr ile öldürse Muhibbî seni yâr
Hîç revâ mıdur gedâ eyleye sultân ile bahs

607 Nazîre-i ‘Amrî

1 Kani’ ol bir bûse virse itme cânân ile bahs
Kim gedâya layık olmaz ehl-i ‘irfân ile bahs

2 Zâhid-i nâ-dâna söz açma rümûz-ı ‘ışkdan
Sırr-ı ‘ışkı ‘ârif iseñ kılma nâ-dân ile bahs

3 Dînüm îmânum disem ben saña men’ eyler rakîb
Dîn içün lâ-büdd ider kâfir müselmân ile bahs

4 Derdüme la’linden em sordum baña virdi cevâb
Görmeyenler görsün itdüm ben bugün cân ile bahs

5 Kâküli vasfın gazelde şerh iderken mû-be-mû
Eyledüm çok san’at-ı şi’r içre Selmân ile bahs

6 Bahs ile biñ mürdeyi ihyâ ider bir hînde
İdemez ‘Îsâ dahı ol la’l-i handân ile bahs

7 ‘Amriyâ tasvîr-i hüsn itmekde mânendüñ mi var
Sen de bir üstâdsın kılsañ n’ola Mâni’le bahs

608 Nazîre-i Mahremi

1 Âşık itmez cân u dil virmekde cânân ile bahs

Bende-i Memlûk’e düşmez ide sultân ile bahs

2 Eşküme öykünmesün bi’llah diñ bahr-i Muhît
Katre-i bî-kadr ider mi hîç ‘ummân ile bahs

3 ‘Akl hûnî gözlerüñle hîç karşulaşmasun
Eylemez huşyâr olan zîrâ ki mestân ile bahs

4 Leblerüñ ‘Îsâ iken ihyâ-yı mevtâ itmede
‘Âr ider ki_ide Şifâ bâbında Lokmân ile bahs

5 Ders-i hicrândan rakîbe itmesün ‘âşık su’âl
‘Ârif olan eylemez zîrâ ki nâ-dân ile bahs

6 İtleriyle eyledük hecri düninde çok cedel
Hoşdur uzun gicelerde çünki yârân ile bahs

7 Mahremî Ferhâd u Mecnûn ile bahs itseñ ne var
Şimdi mi itdügi var her kişi akrânile bahs

8 Ehl itmez bu dih-i vîrânuñ ehliyle cedel
Eylemez zîrâ ki itmez şâh dihkân ile bahs

9 Añlamazsın döne döne letler urmışdur saña
‘Âkil iseñ eyleme zinhâr devrân ile bahs

609 Nazîre-i Şem’î

1 İtmesün meh-pâreler gün gibi cânân ile bahs
Kevkebe lâyık degül hurşîd-i rahşân ile bahs

2 Âftâbum gün gibi rûşen delîlüñ var iken
Hüsn içinde kim idersin mâh-ı tâbân ile bahs

3 Ey şeker-leb Hak bilür kim cân-ı şîrînden lezîz
Nükte-i la’lüñden itmek ehl-i ‘irfân ile bahs

4 Derd-i ‘ışkuñ ‘illeti şol resme tahsîl itdi kim

‘Âr ider dil itmege Hikmet’de Lokmân ile bahs

5 Gül yüzüñle la’l-i şekker-bâruñı cân bülbüli
Her dem eyler tûtî-i tab’-ı hoş-elhân ile bahs

6 Zerreyi hurşîd-i enver katreyi ‘ummân ider
‘Işkdur bu itdürür mûrı Süleymân ile bahs

7 Âyet-i hüsnüñ gibi rûşen delîlüm var iken
Şem’iyem kimdür iden yanumda bürhân ile bahs

610 Nazîre-i Şem’î

1 Germ olup mihr itmesün devrinde cânân ile bahs
Zerredür ol idemez hurşîd-i rahşân ile bahs

2 Yıldızı yokdur felekde mihrüñ ey Yûsuf-cemâl
Hüsn içinde idemez sen mâh-ı Ken’ân ile bahs

3 Mîve-i cennet gibi cânâ gıdâ-yı rûhdur
Bûse-i la’lüñ ider meclisde yârân ile bahs

4 Bir nefesde bahs ile biñ mürdeyi ihyâ ider
‘İlm-i ihyâda kim eyler la’l-i cânân ile bahs

5 Müfti vü şeyh ü müderris vâlih ü hayrân u mest
Nice itmesün lebüñ keyfiyyetin cân ile bahs

6 Mantıku’t-tayr’uñ rumûzın söylemiş Mecnûn ile
Murg-ı zeyrekdür ider gûyâ Süleymân ile bahs

7 Şem’i’yem biñ cân ile meddâhı âl-i Ahmed’üñ
Sen Hasan hüsninde itsem n’ola Hassân ile bahs

611 Nazîre-i Şem’î

1 Ben gedâ itsem n’ola sen şâh-ı hûbân ile bahs
‘Işkdur bu itdürür mûrı Süleymân ile bahs

2 Gülsitân-ı hüsnüñ itdi bülbül-i gûyâ beni
N’ola itsem tûti-i tab’-ı hoş-elhân ile bahs

3 Hâlümi sormaz benüm virmez su’âlümden cevâb
Baña ne itse lebüñ Hikmet’de Lokmân ile bahs

4 Âftâb olmaz mukâbil saña ey Yûsuf-cemâl
İdemez her bî-sitâre mâh-ı Ken’ân ile bahs

5 Kâmil oldı her güzel nâz ile fenn-i şîvede
Şem’iyem n’ola idersem ben de Selmân ile bahs

612 Nazîre-i Revânî

1 Germ olup bu murg-ı dil kıldukça cânân ile bahs
Gûyiyâ Hüdhüd durur ki_eyler Süleymân ile bahs

2 Leblerüñçün ehl-i dillerle n’ola kılsam cedel
Şimdi mi oldı şarâb üstine yârân ile bahs

3 Nüsha-i rûşen durur hüsnüñ kitâbında güneş
Kankı gün yüzlü kılur sen mâh-ı tâbân ile bahs

4 Ey tabîb-i cân niçün bîmârdur dâyim gözüñ
Çün lebüñ eyler Şifâ bâbında Lokmân ile bahs

5 Gözlerine nükte-i la’lin Revânî añma hîç
Bir kişi müşkildür itmek iki fettân ile bahs

613 Nazîre-i Şevkî

1 N’ola dil fürkatde gamdan itse cânân ile bahs
Gicede dîvâne eyler mâh-ı tâbân ile bahs

2 Añlayan gamzeñ İşârât’ıyla agzuñ mûcezin
Derdi yok itsün Şifâ bâbında Lokmân ile bahs

3 Nitekim hüsn içre sen Yûsuf’la itdüñ kîl ü kâl
Eylerem hüzn içre ben de pîr-i Ken’ân ile bahs

4 Yokdur îmânı rakîbüñ yohsa la’lüñ yâdına
Cân virürken su diyü itmezdi şeytân ile bahs

5 ‘Işk bâbında hıredle söyleşüp n’eyler göñül
Merdüm-i dânâ ne lâzım ki_ide nâ-dân ile bahs

6 Kandüñ agzı dadını virmek dilerseñ Şevkiyâ
İt şarâb-ı la’lini sohbetde yârân ile bahs

614 Nazîre-i Lâmi’î

1 Burka’uñ ref’ it yüzüñden eyle hûbân ile bahs
Kim cedel eyler nigârâ olsa bürhân ile bahs

2 Nutk-ı la’lüñ bûy-ı zülfüñ gibi cân-bahşum dimiş
Sanki ‘Îsâ’dur ider Hikmetde Lokmân ile bahs

3 Ders-i ‘ışkuñ üzre bülbüllerle ey gül eylerem
Subh olınca her gice feryâd u efgân ile bahs

4 Men’ kılma itlerüñle cengümi kapuñda kim
Sadr içün şimdi mi itdi kişi akrânile bahs

5 Gamzesi kan içdügin itdüm dudagından su’âl
Didi cân terkin urur kim itse cânân ile bahs

6 Ey gözüm men’-i nazar itse rakîb itmeñ cedel
Eylemez insân olan her lahza şeytân ile bahs

7 Lâmi’î olma mu’ârız nakz-ı ‘ahd itdiyse yâr
Kim ne haddidür gedânuñ ki_ide sultân ile bahs

8 Ger kılursa terbiyet ben hâke lutfuñ pertevi
Zerre iken eyleyem hurşîd-i rahşân ile bahs

9 Âstânuñ gibi çün buldum bugün ‘âlî sened
Eylesem bu devr içinde n’ola Selmân ile bahs

615 Nazîre-i Usûlî

1 İdemez ‘akl-ı kav[î]-re’y ‘ışk-ı sultân ile bahs
Gerçi kim mûr-ı za’îf itmiş Süleymân ile bahs

2 Cân dilerse ey göñül teslîm it itme i’tirâz
Kılma bir nâ-çîz içün bi’llâh cânân ile bahs

3 Fakr ile teslîmdür dünyâda bizüm fahrımuz
İtmezüz ey hˇâce biz mâl-ı firâvân ile bahs

4 Ehl-i ‘akla ‘ışk bâbından su’âl itme göñül
Eyleme dânâ iseñ bi’llâh nâ-dân ile bahs

5 Cûşa gelse bahr-i ‘ışk olmaz mu’ârız kün-fekân
İdemez kuvvetde bir kem katre ‘ummân ile bahs

6 Üstüme üşdi mahalleñ itleri idüp cedel
Hoş gelürmiş eylemek bir kişi akrân ile bahs

7 Gam degül ger dak tuta câhil sözine kâmilüñ
Eylemek lâzım durur Bû Cehl Kur’ân ile bahs

8 Rûh-ı Kuds’üñ ‘aynısın tahsîn Usûlî tab’uña
İtseñ olur hüsn-i nazm içinde Hassân ile bahs

9 Derd-i ‘ışk-ı ‘âşık-ı gam-hâre sor her lokma-hor
İdemez hikmet makâlâtında Lokmân ile bahs

10 Elde yâ bir tîg hâzır kıl ya bir keskin bıçak
Yâhod itme vaz gel şol bir ahiryân ile bahs

616 Nazîre-i Mu’îdî

1 Leblerüñ sögdükçe göñlüm eyler efgân ile bahs
Nice efgân itmesün çün kim ider cân ile bahs

2 Merg didükçe lebüñ cânlar bagışlar ‘âşıka

Bu ne merg olur ki eyler âb-ı hayvân ile bahs

3 Bir hümâ sevdüm ki nâ-geh sâye salsa üstüme
Zerre iken eylerem hurşîd-i rahşân ile bahs

4 Ögredüp la'lüñ rumûz-ı câna eylerseñ Şifâ
İdeyin Hikmet'de Kânûn üzre Lokmân ile bahs

5 Mushaf-ı ruhsâruñ aç ikrâra gelsün müdde'î
Kâfiri ilzâm idersin eyle Kur'ân ile bahs

6 Tâlib-i 'irfân iseñ erbâb-ı dilden kaçma kim
Bahs olıcak eylerüz tûmâr u dîvân ile bahs

7 İncinüp dîvâne diñlemez çü nâsıh sözin[i]
Ey Mu'îdî güc gelür dânâya nâ-dân ile bahs

617 Nazîre-i Mu'îdî

1 Nutk-ı cân-bahşuñ ki kıldı la'l-i handân ile bahs
Söz açup ihyâdan eyler âb-ı hayvân ile bahs

2 Seyr idelden bir nazar hüsnüñ makâlâtın senüñ
Eylerem her vech ile Hikmet'de Lokmân ile bahs

3 Ben seg-i kûyuñ sened tutsam ne men' eyler 'adû
Haddini bilsün ki itmez kendü akrâniyla bahs

4 Şem'-i meclis dil uzadup lâf-ı hüsn eyler velî
Cânı yokdur kim ide ol mâh-ı tâbân ile bahs

5 Cevher-i ferd-i dehânuñ çünki çok söz götürür
Var u yok diyü idersem n'ola yârân ile bahs

6 Fenn-i 'ışkuñ dûstlar bir müşkilin hall itmeyem
'Ömrüm oldukça idersem ehl-i 'irfân ile bahs

7 Sordı bülbülden Mu'îdî gül yüzüñ evsâfını

Rind-i nâzükdür ider gûyâ gülistân ile bahs

618 Nazîre-i Me’âlî

1 Hûblıkda kankı dil-ber ide cânân ile bahs
Pâdşehlıkda iden kimdür Süleymân ile bahs

2 Göñlüme fenn-i belâda turmaz eylersin su’âl
Ey felek lâyık mıdur pîr ide oglan ile bahs

3 Kâfir oldı yañılup zülfi yüzinde dil-berüñ
Dîn husûsında iderken hatt-ı reyhân ile bahs

4 Ne baña olgıl mu’ârız sûfi ne agyâra kim
Güç olur dânâ ile bir dahı nâ-dân ile bahs

5 Çeşm-i yâr ile temâşâ eyle da’vâmı benüm
Eyler ey dil sanki Kâdî Han Tatar Han ile bahs

6 Sen mümeyyiz ol bize ey tûti-i şîrîn-makâl
Şevk bâbında kılalum murg-ı bustân ile bahs

7 Gördi ben mestüñ cidâlin zâhid ile didi yâr
Hoş temâşâdur ki_ide bir mest hayrân ile bahs

8 Ey Me’âlî ne çekişürsin rakîb-i dîv ile
Eylemiş midür Muhammed hîç şeytân ile bahs

9 Ben nazîre didügümi Ahmed’üñ eş’ârına
İşiden sanur ki_ider Hassân Selmân ile bahs

619 Nazîre-i Sabâyî

1 ‘İlm-i ihyâda kim eyler la’l-i cânân ile bahs
‘Ayn-ı hayvândur iden ol çeşme-i cân ile bahs

2 Hatt-ı la’li cân otı mıdur ‘aceb mi eylese
Fenn-i Hikmet’de tabîbüm rûh-ı Lokmân ile bahs

3 Bir birine düşdi ‘uşşâk olalı peydâ hatuñ
Çün kitâb ortaya geldi olur akrân ile bahs

4 Hüsnüñ elkâbın gözümden ögrenür mihr ile mâh
İdemez ehl-i semâ esmâda insân ile bahs

5 Fenn-i sihr içre ‘aceb kâmildür ol hâl-i zekan
Ki_idemez Hârût-ı Bâbil uşbu fettân ile bahs

6 Mushaf-ı hüsnüñ gelüp keşf oldı keşşâf cemâl
Şübhesüz ‘allâmedür iden bu bürhân ile bahs

7 Âyet-i nûr-ı cemâlüñdür Sabâyî’ye hadîs
‘İlm-i ‘ışk içre n’ola eylerse yârân ile bahs

620 Nazîre-i Hadîdî

1 İtmesün serv-i hırâmân kadd-i cânân ile bahs
N’ola âzâd olsa itmez bende sultân ile bahs

2 Tıfl-ı dil hecrüñle ulaldı eyâ Yûsuf-cemâl
Eylesün Beyt-i Hazen’de pîr-i Ken’ân ile bahs

3 Söyleşür ‘uşşâk içün gördüm rakîb ile habîb
Bir melek gûyâ ider insânı şeytân ile bahs

4 Nûr u zulmet ehli olur mı ber-â-ber vechi var
La’l-i cân-bahşuñ iderse âb-ı hayvân ile bahs

5 Vasf-ı hüsnüñde Hadîdî bir fazîlet bula kim
‘Âr ider kim eyleye Selmân u Hassân ile bahs

621 Nazîre-i Sâkî

1 Verd-i handân eylemiş çün rûy-ı cânân ile bahs
Ben de nâlemle_eyledüm murg-ı hoş-elhân ile bahs

2 Her gice hecrüñ odına yanmada pervânevâr
Eylerem tâ subha dek şem’-i şebistân ile bahs

3 Ger alursam dûstum la’lüñ Şifâ’sından sebak
Eyleyem ben Bû ‘Ali Sînâ-yı devrân ile bahs

4 Fenn-i ‘ışkı tañ mı tahsîl eylesem ‘uşşâk ile
Tâlibe virür terakkî çünki akrân ile bahs

5 Sûretüñ tasvîrini yazmada gönlüm levhine
N’ola nakkâş-ı hayâlüñ eylese Mâni’le bahs

6 Bahrdür erbâb-ı nazmuñ kâmili ben katreyem
Katrenüñ mikdârı yokdur ki_ide ‘ummân ile bahs

7 Kûyuña varmag içün sinüñle ceng eyler rakîb
Cennete girmekde şeytân itdi rızvân ile bahs

8 Sâkiyâ var sözüñi erbâb-ı nazma ‘arz kıl
Derd-i ser virür hazer kıl itme nâ-dân ile bahs

622 Nazîre-i Sehî

1 Mihr ü meh germ olup eyler rûy-ı cânân ile bahs
İtmesün pervâneler şem’-i dırahşân ile bahs

2 Öykünür dirler şarâb-ı la’lüñe meclisde mey
İde mi ‘Îsâ soyı hîç âb-ı hayvân ile bahs

3 Salına gülşende gerçi saña karşu nârven
Cânı mı var eyleye serv-i hırâmân ile bahs

4 Hat hücûm idüp lebüñ üzre ikide bir gelür
Gûyiyâ bir mûrdur eyler Süleymân ile bahs

5 Gül yüzi ra’nâlanurken agzın açup güldügi
Gonçedür eyler meger gül-berg-i handân ile bahs

6 Eyleme ‘akl ile ey dil ‘ışk içün ceng ü cidâl
Pîr olan itmez bilürsin çünki oglan ile bahs

7 Remz-i ‘ışkı zâhid ile söyleşüp n’eyler Sehî
‘Âkil olan eylemez ‘âlemde nâ-dân ile bahs

623 Nazîre-i Harîmî

1 Gül ne cân ile kılur bu hüsn-i cânân ile bahs
Gonçe ne yüzden ider ol la’l-i handân ile bahs

2 Dem-be-dem binümle bahs-i yâr ider bî-dîn rakîb
Hey ne kâfirdür görüñ ki_eyler müselmân ile bahs

3 Kanumı içmek diler her demde hûnî gözlerüñ
Kim ider ol sâhir ü mekkâr u fettân ile bahs

4 Pehlevânlık kârzâr ide bugün Rüstem-sıfat
Eylerem meydân-ı ‘ışk içre Nerîmân ile bahs

5 Ey Harîmî şi’rüñüñ vasfını şerh itmez hezâr
Defter ü dîvân iderse ger bu destân ile bahs

624 Nazîre-i Hilâlî-i Kazzâz

1 İtmesün hurşîd-i rahşân rûy-ı cânân ile bahs
Kevkebe lâyık degüldür mâh-ı tâbân ile bahs

2 Bir güneşdür hüsni yâruñ zerresidür mâh u mihr
Nice zerredür iden hurşîd-i rahşân ile bahs

3 Salınur yüz dürlü nâz ile egerçi serv-i bâg
Cânı yokdur kim ide ol kadd-i cânân ile bahs

4 La’li ‘Îsâ’dur nigâruñ mürde ihyâ itmede
N’ola eylerse şifâ bâbında Lokmân ile bahs

5 Bîm-i hecrüñden Hilâlî şol kadar giryân durur
Kim ider yol eşk-i çeşmi fikr-i ‘ummân ile bahs

625 Nazîre-i Latîfî-i Kastamonî

1 Diñ rakîbe itmesün ‘uşşâk-ı cânân ile bahs
Kâfirüñ hakkı degül ide müselmân ile bahs

2 Gonçe gibi devr-i hüsnüñde agız açdurmazuz
Eyledükçe nâlede murg-ı hoş-elhân ile bahs

3 Yalıñ olsun ‘ışk ile tutuşmaga meydânda
Eyleyenler pehlevân-ı nâr-ı hicrân ile bahs

4 Rûzgâr ile cihânda kimse başa çıkmadı
İdebilmez hîç kes gerdûn-ı gerdân ile bahs

5 Ey Latîfî her kişi zu’mınca mevlânâ geçer
‘Ârif oldur itmeye ‘âlemde nâ-dân ile bahs

626 Nazîre-i Helâkî

1 Açılup gül itmesün ruhsâr-ı cânân ile bahs
Gonçe dahı itmesün ol la’l-i handân ile bahs

2 Agzına gonçe ruhına gül ne veche söylesün
Eylemek yigdür kişi emsâl ü akrân ile bahs

3 Tutuşup her gice otlar yakmaz idi başına
İtmese pervâne ger şem’-i şebistân ile bahs

4 Olmadın dahı dem-i ‘Îsâ lebüñ ey Hızr-hat
‘İlm-i ihyâda iderdi âb-ı hayvân ile bahs

5 Vasf-ı la’l-i dil-ber agzuñdan Helâkî çıkmasun
Kim gıdâ-yı rûhdur yâr-ı sühen-dân ile bahs

627 Nazîre-i Sürûrî-i Müderis

1 Bahr-i eşküm tañ mıdur iderse ‘ummân ile bahs
Mîr olan lâ-büd ider dânâ-yı devrân ile bahs

2 Dûst da’vâsında agyâra mu’ârız olmazam
Kim nazar ehli olan itmez çü nâ-dân ile bahs

3 Dil lebüñ teftîş idüp itmek diler bahs-i şerîf
Böyle bîmâr iken ister ki_ide Lokmân ile bahs

4 Emrini teslîm kıl yâruñ göñül men’ eyleme
Mülzem olur lâ-cerem kim kılsa sultân ile bahs

5 Bu Sürûrî ‘ışk dersini tamâm itmek içün
Okıyup ider kitâb-ı hüsni yârân ile bahs

628 Nazîre-i Hayretî

1 Eylesem tañ mı kilâb-ı kûy-ı cânân ile bahs
Şimdi mi itdügi var yârân yârân ile bahs

2 Ehl-i ‘irfân ile düşdükçe n’ola bahs eylesem
Vakt olur mûr-ı za’îf eyler Süleymân ile bahs

3 Başuña alduñ belâ gavgâya ugraduñ hemân
‘Ârif iseñ eyleme bi’llâh nâ-dân ile bahs

4 Ehl-i ‘ışka fârig ol ulaşma gel ey müdde’î
İdemez zâg u zegan murg-ı hoş-elhân ile bahs

5 Yola biz de kâyilüz kim incinürdi ey fakîh
Eyleseñ fi’l-cümle ger yolıyla erkânile bahs

6 İtleriyle ey göñül haddüñ degüldür ko cedel
İtme bir dîvânesin erbâb-ı dîvân ile bahs

7 Ehl-i ‘irfân ile yokdur bahsümüz ey Hayretî
Katreyüz biz itmezüz deryâ-yı ‘ummân ile bahs

629 Nazîre-i Gedâyî

1 Cân[ı] yok kim mâhuñ ide hüsn-i cân[an] ile bahs
Zerrenüñ haddi degül hurşîd-i tâbân ile bahs

2 Şem’-i meclis germ olup dil uzadurmış haddüñe

Göstereyin aña kılmak nûr-ı Yezdân ile bahs

3 Hânkâh-ı dehr içinde müşkili ‘ışkuñ güşâd
Olmaz imiş nice kıldum ehl-i ‘irfân ile bahs

4 Öldürürler it gibi bir lahza virmezler emân
Meclis-i meyde rakîbâ itme dendân ile bahs

5 Ey Gedâyî öldürürse kılma yâr ile nizâ’
Bendeye düşmez bilürsin ide sultân ile bahs

630 Nazîre-i Selmân

1 Sûhte göñlüm kim eyler hatt-ı cânân ile bahs
Bir müderrisdür ider gûyâ ki Kur’ân ile bahs

2 ‘Âşıka lâyık mıdur vuslat sora agyârdan
Âdem olan haşrden eyler mi şeytân ile bahs

3 İtlerüñle göñlümüñ gavgâları eksük degül
H˘âceler gibi kim eyler ola Kur’ân ile bahs

4 ‘Işkdan pîr-i hıred men’ itse ey dil sâkin ol
Gâfil olan kimse itmez tıfl-ı nâ-dân ile bahs

5 Nice biñ yıldur ki devrâna nazîri gelmedi
Bu zamân şâ’irleri eyler mi Selmân ile bahs

631 Nazîre-i Sabûhî

1 Vechi yokdur kim kılursa hatt-ı cânân ile bahs
Kimsenüñ ne haddidür kim ide Kur’ân ile bahs

2 ‘Akl mâni’dür dil-i dîvânenüñ ef’âline
Pîr-i dânâya düşer mi tıfl-ı nâ-dân ile bahs

3 Nergisi mest ü güli handân u gûyâ gonçesi
Kankı gülşendür iden ruhsâr-ı cânân ile bahs

4	İñleyüp yanup yakılmakda devâdur eylesem
Nây-ı Ustâ Kâsım u ‘ûd-ı Hasan Cân ile bahs

5	Ey Sabûhî şi’ri irgürdüm kemâle şöyle kim
Eylerem şimdi zarâfet içre Selmân ile bahs

632		Li-mürettibihi
1	Her güzel hüsn içre ki_eyler mâh-ı tâbân ile bahs
İdemez bir zerre sen hurşîd-i rahşân ile bahs

2	Bahs iderken ‘ilm-i ihyâda lebüñ ‘Îsâ ile
Hâk-i pâyüñ itse tañ mı âb-ı hayvân ile bahs

3	Hüsn-i bî-hemtâña ey meh gün yüzüñ rûşen delîl
Kankı dil-berdür ide sen şâh-ı hûbân ile bahs

4	Mâ-cerâ-yı merdüm-i çeşmümden itmezseñ su’âl
Tañ degül ki_itmez perî ‘âlemde insân ile bahs

5	‘Âlemüñ hâli bu kim muhtâc olur bir lokmaya
Ehl-i fazl olup iden Hikmet’de Lokmân ile bahs

6	İdemez sen şâha dil nâz u ‘itâbuñdan su’âl
Kanda bir mûr-ı za’îf eyler Süleymân ile bahs

7	Nazmi kim vas itdi Sa’dî gibi hüsnüñ gülşenin
İtseler dîvânını n’ola Gülistân ile bahs

8	Devletüñde husrevâ ben bendeñe olup zahîr
Himmetüñ eyle mukârin ki_idem akrân ile bahs

9	Ger sadefveş gûş urursañ nazm-ı gevher-bâruma
Katre iken eyleyem deryâ-yı ‘ummân ile bahs

633		Ve lehu
1	Hüsn içinde kimdür iden şâh-ı hûbân ile bahs
Hûblıkda kimdür iden mâh-ı Ken’ân ile bahs

2 Dil ki_ider nâz u ‘itâbuñdan saña ey şeh su’âl
Gûyiyâ bir mûrdur eyler Süleymân ile bahs

3 Söze geldükçe Mesîhâ-dem lebüñ ey Hızr-hat
Cân-fezâ olmakda eyler âb-ı hayvân ile bahs

4 Deyr-i cânda sen nigâruñ sûretin nâkş itmede
Ey büt-i Çîn eylerem devrüñde ben Mâni’le bahs

5 Mahv kılmaz zülfini hattı diyü kılma cedel
Kat’ olur söz olıcak ey hoca bürhân ile bahs

6 La’l-i cân-bahşı ki cân u dil tabîbidür anuñ
‘İlm-i ihyâda ider ‘Îsâ-yı devrân ile bahs

7 Nazm-ı dür-pâşına teslîm eyle Nazmî Ahmed’üñ
Katrenüñ ne kadri vardur ki_ide ‘ummân ile bahs

634 Ve lehu

1 Kankı dil-berdür iden hüsn içre cânân ile bahs
Nice kuldur eyleyen ‘âlemde sultân ile bahs

2 Vasf idüp hüsnüñ bahâristânını ey gonçe-leb
Gülsitânda eylerem murg-ı hoş-elhân ile bahs

3 Ne yürekle öykünür lâle ruhına dil-berüñ
Gonçe ne baş ile eyler la’l-i handân ile bahs

4 Tutuşup odlar yakarlar cânına pervâneler
Dil uzadup şem’-i meclis kılsa cânân ile bahs

5 Ahmed’üñ nazm-ı dürer-elfâzına dimek cevâb
Eylemekdür Nazmiyâ ma’nâda Selmân ile bahs

DER-BAHR-İ HEZEC-İ MAHZËF

Taktî’eş: Mefâ’îlün Mefâ’îlün Fe’ûlün

635 Ez-ân-ı Mesîhî

1 Ne hoşdur tuymadın agyâr-ı muhdis
Kılasın bezm sâkî ola sâlis

2 Hadîs-i düşmen itdi ‘îşumı telh
Acıtdı tatlu cânumı havâdis

3 Irılmaz sîneden fikri rakîbüñ
Ki_olur kâfir cehennem içre lâbis

4 Lebüñçün eksük olmaz cengimüz hîç
Ki ekser mey durur gavgâya bâ’is

5 Mesîhî kaldı uş bir dûst bir pûst
Ölicek üstühˇânum ala vâris

636 Nazîre-i Sehî

1 Egerçi ‘ışka Mecnûn oldı bâ’is
Benem ‘ışk ile şimdi aña vâris

2 İkilikden gide ma’şûk u ‘âşık
Bu meclisde rakîb olursa sâlis

3 Gamuñla gitmedi ‘ışkuñ göñülden
Kadîmî zâyil itmez çünki hâdis

4 Sakınur tohm-ı hâlüñ dîdeden dil
Sakınur dânesin elbette hâdis

5 Sehî bâr-ı ta’allukdan elüñ çek
Saña irmeye tâ seng-i havâdis

637 Nazîre-i Sürûrî-i Müderris

1 Kıdemden Hak beni kılmaga hâdîs
Meger olmış güzeller ‘ışkı bâ’is

2 Letâfetler togar ‘uşşâka meyden
Niçün dirler aña ümmü’l-habâyis

3 Senüñ yokdur benüm gibi nazîrüñ
Bu hüsn-i ‘ışk ile bir var mı sâlis

4 Bu hâline nice tenzîh idem çün
Mahalsin ey dil oldukça havâdis

5 Sürûrî yoluña harc itdi varın
Gamın yir öldüginden soñra vâris

638 Li-mürettibihi

1 Bu ‘âlem kim olupdur böyle hâdis
Ezelden ‘ışk olupdur aña bâ’is

2 Anuñ kim olmaya ‘âlemde ‘ışkı
Gelür ol taʃ’dan anca habâyis

3 Şu ‘âşık ki_ola ‘ışk-ı yâr ile yâr
Aña kâr itmez âlâm-ı havâdis

4 Bilinmez künhi ile ‘ışk fenni
Ne deñlü kim ola andan mebâ’is

5 Göñülden zâyil olmaz ‘ışk Nazmî
Bedenden oldugınca rûh lâbis

639 Li-mürettibihi

1 Bu şeydâlık göñülde oldı hâdis
Senüñ ‘ışkuñ olupdur aña bâ’is

2 Kadîmîdür senüñ ‘ışkuñ göñülde
Benüm rûh-ı revânum sanma hâdis

3 Dem-â-dem üstüme kavs-i kazâdan

Yagar yagmur gibi tîr-i havâdis

4 Olurdı vahdet itmek dil-ber ile
Hasûd ikide bir olmasa sâlis

5 Sevrerüz duhterini ibn-i Âdem
Dimişler gerçi kim ümmü’l-habâyis

6 Degül fennüñ kitâb-ı ‘ışk sûfî
Ne bâb ile olursın anda bâ’is

7 Cihân içre bugün ‘ışk ile Nazmî
Benem Ferhâd ile Mecnûn’a vâris

HARFÜ’L-CÎM

DER-BAHR-İ REMEL
Taktî’eş: Fâ’ilâtün Fâ’ilâtün Fâ’ilâtün Fâ’ilât

640 Ez-ân-ı ‘Ulvî
1 Zülfüñi göz gördi vü dil oldı sevdâyî mizâc
Süze gel yâkûtuñı kim bula cân kût-ı ‘ilâc

2 İtdi reyhânını yâkûtuñ muhakkak nesh tâ
Dûdesine hüsn-i hattuñuñ mürekkeb oldı zâc

3 Nesne-i sîm ü zere kıymet ola mı çünki yok
Nakd-i câna ‘ışk bâzârı mezâdında revâc

4 Olmış idüm âbına kûy-ı mugânuñ mümtezic
Bulmadın ecsâm-ı hâki ile ervâh imtizâc

5 Gözlerüm nûrıdur anuñçün ‘ârûsı bâdenüñ
Perdesin idüp ‘ineb kılur nikâbını zücâc

6 Hâk-i pây-i hâdim-i mey-hâne oldum tâ ki ben

Tañ degül hakan u kisrâdan alursam tâc u bac

7 Gözleriyle lebleri devrinde ol meh-peykerüñ
‘Ulviyâ mey nûş it ki_oldı zamân-ı ibtihâc

641 Nazîre-i Sabûhî

1 Fürkatüñ bîmârına ey dûst vasluñdan ‘ilâc
Hikmet-i Lokmân ile kılmaz tabî’at imtizâc

2 Varlıguñ şehrin harâb idüp var âbâd ol yüri
Şehr vîrân olsa andan kimsene almaz harâc

3 ‘Ârızuñ Ve’ş-şems okur nûr-ı cebînüñ Ve’d-duhâ
Ey saçuñ Ve’l-leyl ü ol leyle ‘izâruñdur sirâc

4 Bülbül-i gülzâr-ı ma’nâ ol ki anuñ nâlesi
Nice nice şehlere terk itdürüpdür taht u tâc

5 Cevr ider dil-ber diyü kalbüñi kılma mün’akis
Ey Sabûhî câm içüp olma iñen nâzük-mizâc

642 Nazîre-i Celîlî

1 Seng-i hûn-âlûd-ı mihnetdür başumda la’l-i tâc
Âteş-i âhum zer-endûd itmesün ne ihtiyâc

2 Üstühˇânum kim sürerler hâk-i kûyuñ segleri
Saltanat nat’ında oynarlar meger şatranc-ı ‘âc

3 Seng-i düşmen katıdur tîg-ı cefâ-yı dûstdan
Sanki bu ‘azb-ı Furât oldı vü ol milh-i ucâc

4 Surfe-i hûn-ı derûndan la’l-gûn olur yaşum
Gevher-i pâkîzeye sarrâfdur viren revâc

5 Gam fetîlüñ ger elüñ bigi emerdüñ dem-be-dem
Tîr-i cânândur iren ey zahm-ı sînem gözüñ aç

6 Tîr-i hükm-endâz-ı âh itdi yidi gökden hurûc
Şâh-ı ‘ışkam kim yidi iklîmden aldum harâc

7 Katı göñülden şikest oldı Celîlî hâtırı
Veh nice tâkat getürsün seng-i hârâya zücâc

643 Nazîre-i Ahmed Paşa

1 Çün dil-i miskîni zülfüñ kıldı sevdâyî mizâc
Ey müferrih-leb buyur şehd-i şifâñ ile ‘ilâc

2 Katı göñlüñden bu göñlüm sındugın ‘ayb itme kim
İdemez taşa tahammül şîşe-i nâzük-mizâc

3 Ey şeh-i hüsn isteme dilden karâr u sabr kim
Şehr-i vîrândan hemîşe şehryâr almaz harâc

4 Tıynetüñ tahmîr olurken beñzer ey nazük-beden
Hâk-i cennet âb-ı hayvân ile bulmış imtizâc

5 Dilde çok turmagla mihrüñ hâlis oldugı bu kim
Bâde-i sahbâyı eglendükçe sâf eyler zücâc

6 Hâk-i pâyüñ ‘ıtrını bu zülf etekden saçdugı
Bu sebebdendür ki Çîn’de müşk iñen olmaz revâc

7 Ahmed-i dervîş çün oldı gedâ-yı kûy-ı yâr
‘Âlemüñ sultânıdur bî-ihtiyâc-ı taht u tâc

644 Nazîre-i Sehâbî

1 Dil hânesinde yakmış idi ‘ışk odı sirâc
Cism ile rûh eylemedin dahı imtizâc

2 Ger ‘aks-i hüsni tutmasa âyîne cânibin
Olurdı âb-ı tâb-ı ruh-ı yârdan mizâc

3 Bâzâr-ı ‘ışka sûz ile derd ilet ey göñül
Kim anda bu metâ’ be-gâyet bulur revâc

4 Kapuñda şol gedâ ki yatup taş yasdanur
Sultân-ı vaktdür dilemez taht birle tâc

5 Hattuñ Hıtâ vilâyetinin tutdı vechi var
Haddüñ alursa memleket-i Rûm'dan harâc

6 Vâlâ-yı dil gedâ-yı der-i devletüñ şehâ
İtmez sipihr ser-verine 'arz-ı ihtiyâc

7 Nâsıh yüri Sehâbi'yi men' itme 'ışkdan
Zîrâ ki ol marîz degül kâbil-i 'ilâc

645 Nazîre-i Hilâlî

1 Kıldı sen Yûsuf-cemâli Hak ser-i hûbâna tâc
Yaraşur sen şâh-ı hüsne hûblardan alsa bâc

2 İrmez ey rûh-ı revân lutf ile nazük cismüñe
Hâk-i cennet âb-ı Kevser'le bulursa imtizâc

3 Dil erir tâb-ı gam-ı hecrinde sen sengîn-dilüñ
Âteş-i sûzâna döymez şîşe-i nâzük-mizâc

4 Derdüme emsem n'ola emsem lebüñden ben garîb
Çün garîbüñ derdine dârü'ş-şifâdandur 'ilâc

5 Mihrüñi dilde Hilâlî nice pinhân ide kim
Şem'-i nûr-efşâna rûşendür hicâb olmaz ucâc

646 Nazîre-i Kemâl Paşa-zâde

1 Tâb-ı hecrüñ ile çün sînemde var sû'-i mizâc
La'lüñüñ darü'ş-şifâsından buyur aña 'ilâc

2 Virür istignâ güneşden gündüzin fikr-i ruhın
Giceler âhum şu'a'ı şem'e komaz ihtiyâc

3 Zülfüñ itdi göñlümi şeydâ anuñçün aglaram

Def’-i sûdâya akar sudan yig olmaya ‘ilâc

4 Katı nûrânî kılur câm-ı musaffâ gõñlümi
Nitekim göz nûrına kuvvet virür sâfî zücâc

5 Ne kerâmetdür ki virmiş reng-i âteş-tâb ile
La’l-i sîrâbuñ senüñ od ile suya imtizâc

6 Virmese cânâna cân nakdin rakîb olmaz ‘aceb
Pîr-i kâfir kesbe kâdir olmasa virmez harâc

7 Baş indürmez gedâ-yı ‘ışk olan basmaz kadem
Taht olsa çerh-i ‘âlî mihr-i enver olsa tâc

647 Nazîre-i Hızrî Beg Çelebi

1 Çünki ten mülkinden ol şeh sîm ü zer ister harâc
‘Âşık iseñ sen dahı döndürme yüzüñ gözüñ aç

2 Dilde âteş gözde nem başda hevâ sînemde hâk
İ’tidâl irmezse haddüñden eger gitdi mizâc

3 Beñzedürmiş egri rây idüp hilâli kaşuña
Kec rakîbi gör nice tab’ında vardur i’vicâc

4 Her kaçan kim zehr-i mâr-ı zülfi kâr itse dile
Ol tabîb-i cân ider tiryâk-i la’liyle ‘ilâc

5 Hızriyâ dil sındugın kanlu yaşından bildiler
Âb hîç bir dem karâr itmez şikest olsa zücâc

648 Nazîre-i Şâmî

1 Şerbet-i şîrîn-lebüñden haste cân umar ‘ilâc
Kim anı sorana olmaz âb-ı Hızr’a ihtiyâc

2 Taht-ı eflâk üzre çıkup bahtı bulmazdı şeref
İtmeyeydi ayaguñ tozını gün başına tâc

3 Nice demdür gözlerüñ sevdâsınuñ bîmârıyam
Ey tabîbüm gel devâ kıl kim za'îf oldı mizâc

4 Segridükçe gözlerüm dil-ber yüzin görmek gerek
Ol 'alâmet hayrdur hâcet degüldür ihtiyâc

5 Hˇân-ı lutfuñ 'âmdur dirler çün ey sultân-ı hüsn
Şâmi-i dervîş bes niçün geçe muhtâc u aç

649 Nazîre-i İshâk Çelebi

1 Derd-i 'ışk-ı yâr ile gâyet alışmışdur mizâc
Eylemez hergiz tabîbâ şerbet ile imtizâc

2 Bilmedin derdin benüm kasd-ı 'ilâc eyler tabîb
Ol 'ilâcuñ def'ine bilsem 'aceb neyki 'ilâc

3 İzdiyâdı za'fumuñ iki marazdandur benüm
Birisi dil derdi birisi tabîbe ihtiyâc

4 Lebleri yirine öpdüm ruhların hazz eyledüm
Sükkerî pâlûdeden lezzetde kalmazmış gül-âc

5 Cân metâ'ın var ise İshâk dellâl-i kazâ
Nakde çekmek kasdına itmek diler âhir harâc

1 650 Nazîre-i Refîkî
Kanda saklar hüsnüñ evsâfın dil-i nâzük-mizâc
Kim görüpdür nûr-ı şem'i eyleye pinhân zücâc

2 'Âşık-ı ser-bâza bu dünyâ serâyında hemân
Hâk-i pâyüñle işigüñ taşı besdür taht u tâc

3 Alma cân nakdin bu cism-i nâ-tüvânumdan şehâ
Zulmdür çün kim reh-i vîrâneden almak harâc

4 Kesmesün yol kârvân-ı 'ışka zühd-i şeyh-i şehr
Kim alınmaz tâcir-i (...) den tamga vü bâc

5 Ey tabîb-i cân u dil sensüz Refîkî hasteñüñ
Derdi artar yañılup añılsa yanında ‘ilâc

651 Nazîre-i Celîlî

1 Ey gubâr-ı makdemüñ şâh-ı felek başına tâc
Sidre-i dergâhuña eyler melekler ihtiyâc

2 Halk-ı ‘âlem müşterî oldı metâ’-ı hüsnüñe
Zerrece kalmadı bâzâr içre hurşîde revâc

3 Ey tabîbüm leblerüñden şerbet-i ‘unnâb 8un
Kim anı zülfüñ hevâsı kıldı sevdâyî-mizâc

4 Her ki varın terk idüp oldı gedâ-yı kûy-ı ‘ışk
On sekiz biñ ‘âlemüñ sultânıdur bî-taht u tâc

5 Katı göñülden şikest lodı oldı Celîlî’nüñ demi
Veh nice tâkat getüre seng-i hârâya zücâc

652 Nazîre-i ‘Atâ

1 Derd-i ‘ışkıyla evel resme alışdurdı mizâc
Meger ol derde tabîb-i ecel eyleye ‘ilâc

2 Cismümüñ inceligin gördi alup cânumı yâr
Didi ibrîşim-i bârîki girân olur bâc

3 Lezzetinden lebi sad-pâre olur anda ise
Zerrece gonçe-lebüñ lezzetini tatsa gül-âc

4 Hâl-i ‘anber-şikenüñ hüsnüñ ilinde mergûb
Rûm’da gerçi yok mukbil-i Hindû’ye revâc

5 Sîm [ü] zer nakdini ‘arz eyleyüben şâm u seher
Sen cihân şâha virürler meh ile mihr harâc

6 Şem’ gün yüzüñe şol deñlü ‘ibâdetler ider

Nûrdan giceler içinde iner başına tâc

7 Mihrdür rûşen iden göñlüñi her gice ‘Atâ
Zulmet ol hâneye kim olmaya içinde sirâc

653 Nazîre-i Sürûrî-i ‘Acem

1 Zâhidâ kılmış kurû sevdâsını yâbis-mizâc
Bes şarâb-ı nâb ile kılmak gerek aña ‘ilâc

2 Hatt-ı müşkînüñ diyâr-ı Çîn’i feth itdüm diyü
Gönderür mülk-i Hoten’den Rûm’a tevkî’-i harâc

3 Zülfüñ ile ‘ârızuñ devrinde ey ‘Îsâ-nefes
Kime kim dirsem müselmân bulınur koynında hâc

4 Gamzeñe sevdâ-yı hâlüñle n’ola cân virse dil
Tâcir-i Hindî virür sultân-ı Türkistân’a bâc

5 Ey Sürûrî câm-ı Cem nûş eyle kim gerdûn-ı dûn
Nice biñ İskender ü Dârâ’yı kılmışdur ‘acâc

654 Nazîre-i Sürûrî

1 Zâhidâ kılmış kuru sevdâsını yâbis-mizâc
Bes şarâb-ı rıtl ile itmek gerek aña ‘ilâc

2 Niçün alursın rakîbüñ akçasın ey şeh dirîg
Güldi didi pâdşâh almaz mı kâfirden harâc

3 Ey sanem zünnâr-ı zülfüñ halkı bî-dîn eyledi
Her kime hâcî disem âhir çıkar koynında hâc

4 N’ola ey hˇâce durup yoluñda alsam bûseñi
Tâciri yolda dutup ‘âdetdür alurlar çü bâc

5 Bu Sürûrî gerçi kim şâhâ ayak topragıdur
Olısar ser-tâc hâk-i pâyüñi eylerse tâc

655 Nazîre-i Lâmi'î

1 Kimseye şâhum gamuñ devrinde yokdur ihtiyâc
Ben gedâya işigüñ topragı besdür taht u tâc

2 Zâhidâ 'uşşâka dirsin kim çıkar dilden gamın
'Âkil olan istemez dîvâneden hergiz harâc

3 Şerbet-i vasl-ı habîb ile rakîbüñ hûn[ı]dur
Var ise ben mübtelâya ey tabîb-i cân 'ilâc

4 Düşdi dil ayaklara bakmaz yüzine ol habîb
Âh kim buldı rakîbüñ yine bâzârı revâc

5 İncinür ayagına yüz sürdüginden hûblar
Şehler ey dil bülbüli gül gibidür nâzük-mizâc

6 Yâ beşâret vasla eyler yâ işâret katledür
Her kıya bakdukça ebrûsında olan ihtilâc

7 Lâmi'î rûşen-dil olsañ tañ mı rûy-ı yâr ile
Gün tokunsa bedr-i 'âlem-tâb olur sâfî zücâc

656 Nazîre-i Me'âlî

1 Âteş-i 'ışk ile bu dil nice itsün imtizâc
Bellüdür n'olur derûn-ı nâra irişse zücâc

2 Oluram zâr u nizâr irmezse hˇân-ı gussası
Kişi ni'met yimese lâ-büd za'îf olur mizâc

3 Yok durur teşhîsi kat'â özge ma'cûndur tabîb
Fikri bu bîmâr-ı 'ışka ide şerbetle 'ilâc

4 Zülfi dâlına kaşı râsına bak 'akluñı dir
Gör elif kaddin saçı cîmin eyâ dil gözüñ aç

5 Pâdşâh-ı 'âlem oldur oturup bir gûşede
Ey Me'âlî kimseye kılmaya 'arz-ı ihtiyâc

657 Nazîre-i Remzî

1 Tîr-i müjgânuñdan özge ey kemân-ebrû ‘ilâc
Râst gelmez tab’uma kat’â kabûl itmez mizâc

2 Sîneden çekdükçe peykânuñ çıkar cânum benüm
Bir dem içre ey kemân-ebrû hoş itmiş imtizâc

3 Leblerüñ añılsa dilde mahv olur kand-i nebât
Ey şeker-leb yufka işdür la’lüñe nisbet gül-âc

4 Mihr-i hüsnüñ sırrını fâş itse tañ mı çeşm ü dil
Kim şu’â’-ı şem’e rûşendür hicâb olmaz zücâc

5 Dûd-ı dilden Remzi’nüñ kararmasun gel göñli ol
Sînesine âteş-i tîguñla bir kaç revzen aç

658 Nazîre li-kâ’ilihi

1 Taht olup kasr-ı felek olsa güneş altunlu tâc
Kûyuñuñ şâhum gedâsı aña çeker ihtiyâc

2 Hikmet ile her kişi Lokmân olursa idesin
Ey tabîb-i cân u dil bîmâr-ı ‘ışka bir ‘ilâc

3 Şâdlıkla ser-keşem çeşmüm dilâ ol ser-verüñ
Hâk-i pâyinden gelür beñzer sabâ tur gözüñ aç

4 ‘Işk bâzârında almaz kimse füls-i ahmere
Ger metâ’-ı ‘aklumı dellâl-i dil itse harâc

5 Şevk-i la’lüñ yâdına elden düşürmez ayagı
Câm-ı meyle sâkiyâ şânı hoş itmiş imtizâc

6 Âh-ı ‘âşıkdan sakın ey gonçe te’sîr itmesün
Bülbüli feryâdına döymez gül-i nâzük-mizâc

659 Nazîre-i Gedâyî

1 Pîr olup düşdüñ ‘asâya dahı hırsuñ gözi aç
Bir ayaguñ gûrdadur bî-çâre nergis gözüñ aç

2 Bu nice tecrîdlik ile bezm-i çemende lâlenüñ
Begligi var bir kadeh meydür anuñ başında tâc

3 Katı göñlüñden sınursa dilleri ‘âşıklaruñ
Tañ degül kim taş sınar bendin şikest olur zücâc

4 Safha-i haddüñde hattñ münteşir olsa n’ola
Rûmili’nde misk ey hûbî Hoten bulur revâc

5 Ey Gedâyî hoş ferâgatdür kanâ’at gûşesi
Görmedüm bir kimse kim vîrânede vir diye bâc

660 Nazîre-i Revânî

1 Şâh-ı ‘ışkam bir kadeh meydür benüm başumda tâc
Gördi mestüm didi sâkî begligüñ var gözüñ aç

2 Sâkiyâ bîmâr-ı ‘ışka sun şarâb-ı nâbdan
Hasteye şerbetle eyler çün tabîb olan ‘ilâc

3 Hey begüm agyâr saña nice göñül virmesün
Pâdşâh olan alur elbette kâfirden harâc

4 Hoş durur şekker lebüñde hâl ile cânâ ‘arak
Kim be-gâyet hûb olur müşk ü gül-âb ile gül-âc

5 Agladursın hattuñı añma Revânî bendeñe
Nem kapar zîrâ bulutdan şa’ir-i nâzük-mizâc

661 Nazîre-i Şem’î

1 Taht-ı pîrûzî felek olursa mihr altunlu tâc
Var iken hâk-i derüñ itmez bu göñlüm ihtiyâc

2 Şöyle bîmâr olmışam efgâr-ı çeşm-i yâr ile
Cümle ‘âlem ger tabîb olursa itmezler ‘ilâc

3 Âh idüp göz yaşların dökme yolından nem kapar
Tâzedür gül yapragından dil-ber-i nâzük-mizâc

4 Toymadı göñlüm gözüm hüsnüñ temâşa itmeden
Yimeden cennet ta'âmın toya mı hiç gözi aç

5 Tâc-ı zerrîn-i sa'âdet ister iseñ Şem'iyâ
Tut gözüñ nergis gibi kendüñ de dâyim gözüñ aç

662 Ve lehu

1 Cân virüp itse n'ola her kişi cânâ ihtiyâc
Bûse-i la'lüñ virür vasluñ metâ'ına revâc

2 Ey tabîb-i cân u dil olmazsa vasluñ merhemi
İdemez kimse firâkuñ dâgına hergiz 'ilâc

3 İncinürmiş işidüp feryâdumı bülbül gibi
Bagrı taşdandur ve lâkin gül gibi nâzük-mizâc

4 Nakd-i cân almak dilersin göñlümüñ za'fın görüp
Kankı zâlimdür alan bir şehr-i vîrândan harâc

5 Gösterür iki cihân nakşın mu'ayyen ey göñül
Hâk-i pâyi tûtiyâsınuñ safâsı gözüñ aç

6 Dime nemdür 'âşık-ı dil-haste göñlüm nem kapar
Kalbi sâf olan olur âyîneveş nâzük-mizâc

7 Şem'i baş egmez efendim hâk-i pâyüñ var iken
Taht olursa nüh felek mihr ile meh olursa tâc

663 Nazîre-i Hadîdî

1 Her gedâ kim hâk-i pâyüñ başına idindi tâc
Aldı Cem'den rif'at ile bâc u Kayser'den harâc

2 Cân ki âsîb-i hayâl-i la'lüñ irmişdür senüñ

Yine derdüñden devâ aña tabîb itmez ‘ilâc

3 Çün müferrihdür leb-i la’lüñ hayâli gam degül
Huşk olursa dil-berâ sevdâ-yı hattuñla mizâc

4 Ey rakîb-i kej-dehen olmadı kalbüñ müstakîm
Ayaguña tolaşur bir gün senüñ bu i’vicâc

5 Kim gedâsı kûyuñuñ ya’nî Hadîdî-i garîb
Ne kadar dervîş ise sultâna itmez ihtiyâc

664 Nazîre-i Celîlî

1 Mülk-i ‘ışkuñ şâhıyam ben gayrdan bî-ihtiyâc
Devletüm izüñ tozı yiter benüm başumda tâc

2 Çekme çeşmüñçün dilâ kuhl-ı Sıfâhân minnetin
Bâd-ı subh ile gelen izi tozıdur gözüñ aç

3 Çerh nîlî haymesidür ‘âşıkuñ ki_olmış durur
Âhınuñ dûdı sütûnına güneş altunlu tâc

4 Hâk-i pâyi cevherin yire düşürmezken sabâ
Göz degüp n’eyler aña nergis gibi bir gözi aç

665 Nazîre-i Sehî

1 Yidi başlu ejdehâdur gün yüzüñde kara saç
Kim baña kasd eyleyüp her dem süner kulaç kulaç

2 Bulsa gözle yirdi gülşende ayaguñ topragın
Görmedüm ‘âlemde ben nergis gibi bir gözi aç

3 Kaçma benden ey perî merdümlik eyle gitme gel
Kankı şeytân dir saña insân yanında turma kaç

4 Leblerüñ katında añma adını senbûsenüñ
Dile almalu degüldür agzuña nisbet gül-âc

5 Yüz sürüp sen servüñ ayagına hâk olur Sehî
Cur’a-i câm-ı lebüñle beñzer itmiş imtizâc

666 Nazîre-i Usûlî

1 Seng-i gamdan münkesir kalb olma eyle imtizâc
Şîşe gibi olma iñende göñül nâzük-mizâc

2 Sabr u râhat resmini aldı vü yıkdı göñlümi
Bozdı bu şehr-i harâbı âhir ol bac u harâc

3 Dün dokundı göñlüme ol seng-dil göñlüm sıdı
Rûşen oldı bu ki hergiz taşa döymezmiş zücâc

4 Münkirüñ acı sözinden sanma kim telh ola dil
Viremez ‘azb-ı Furât’a hiç keder milh-i ucâc

5 Çekme zahmet yok durur dermân oñılmaz derdüme
Ey tabîb âhir marîz-i ‘ışka ölmekdür ‘ilâc

6 Seng-i mihnet mesnedüm başumda biñ dürlü belâ
Mülk-i gam sultânıyam baña gerekmez taht u tâc

7 Çün kanâ’at genci bildük kenz-i lâ-yefnâ imiş
Pes Usûlî ehl-i dünyâya ne hâcet ihtiyâc

667 Nazîre-i Muhibbî

1 Şâh-ı ‘ışkam şu’le-i âhum benüm başumda tâc
Geymişem gam hil’atini kimseye yok ihtiyâc

2 Gâh gam târâc ider dil mülkini geh çeşm-i yâr
Hey müselmânlar meded vîrâneden kim aldı bâc

3 Haste-dilven nabzuma el urma pestem ey tabîb
La’l-i dil-ber olmasa yokdur baña hergiz ‘ilâc

4 İncinür âh eyleyüp zârîlık itsem ol sanem
Dûstlar gül yapragından terdür ol nâzük-mizâc

5 Ey Muhibbî ruhları üstinde hâli dil-berüñ
Sanki sultân-ı Habeş'dür eylemişdür taht-ı ‘âc

668 Nazîre-i Câmi'î

1 Hind ilinden sünbül-i ‘anber-nişânuñ aldı bâc
Geldi müşkîn hâlüñe Çîn ile Mâçîn'den harâc

2 Nûr alursa mihr-i hüsnüñden ‘aceb mi mâh-tâb
Rûşen olmaz lâ-cerem bakmazsa hâverden sirâc

3 Revnak içün hâk-i pâyüñ yüzine sürdi kamer
Rif'at içün farkına mihr-i cihân-tâb itdi tâc

4 Bâde-i gülfâm-ı la'lüñ yâdına germ oldugum
Toñdı reşkinden göricek zâhid-i bârid-mizâc

5 Haste câna şerbet-i la'lüñ içün öldüm didi
Güldi aydur Câmi'î ol derde ölmekdür ‘ilâc

669 Nazîre-i Cebrî

1 ‘Âşık-ı dil-hasteyi bîmâr idüp kılmaz ‘ilâc
Görmedüm la'lüñ gibi hîç tab'-ı nâzükter mizâc

2 Kaşlaruñ kavs-ı kazâdur kirpügüñ tîr-i belâ
Hadd ü hâlüñ pâdşâh-ı Rûm'dan alur harâc

3 ‘Işk bâzârında zeyn itdüñ metâ'-ı hüsnüñi
Alımaz hüsnüñ bahârından kimesne hîç bâc

4 Bu güzellik bâki kalmaz fursatı fevt eyleme
Pâdşâhum bulımazsın arayup yaksañ sirâc

5 Cebriyâ bir mihr-i meh-tal'at olupdur müşterî
‘Işk bâzârında ‘akl u cânumı kıldum harâc

670 Nazîre-i Zihnî

1 Câm-ı nergis düşmedin gül gibi elden gözüñ aç
Sohbeti yiñile olsun eski mahmûra ‘ilâc

2 Hûblar gül gibi nâzük-tab’a varur gerçi lîk
Tab’-ı bülbül gibi ‘âşıkda olur nâzük-mizâc

3 Yûsuf’a mihr-i ruhuñdan irmese zerre bahâ
Bulmaz idi zerrece bâzâr-ı hüsn içre revâc

4 Bezm-i gamda eşk ü haddüm gibi vechüm var iken
Çekmezem sîm ü zer içün mihr ü mâha ihtiyâc

5 Zihni’ye ‘îş eylese sensüz olur ey gonçe-leb
Eşk bâde çeşm sâgar nukl cân u dil zücâc

671 Nazîre-i Nasîbî

1 İtmeseydi ayaguñ tozın güneş başına tâc
Göklere irüp başı bulmazdı ‘âlemde revâc

2 Sâye-i zülfüñ gören ruhsâruñ üzre hat sanur
Nem kapar lâ-büd bulutdan ‘âşık-ı nâzük-mizâc

3 Tañ degül peykân-ı tîrüñ eylese dilden güzer
Su karâr itmez içinde münkesir olsa zücâc

4 Gözlerüñ bîmâr-ı ‘ışk itdi lebüñ virmez cevâb
Ey tabîb-i cân u dil benden dirîg itme ‘ilâc

5 Bî-karâr oldı Nasîbî zülf ü ruhsâruñ görüp
Cân atar pervâne gice kanda kim olsa sirâc

673 Nazîre-i Hasbî

1 Nâz-perver oldugıçün ol şeh-i nâzük-mizâc
Bu ne hikmetdür ki itmez kimselerle imtizâc

2 Ey tabîb-i cân u dil yasdıkdadur başum benüm
Şerbet-i cüllâb-ı la’lüñden meded eyle ‘ilâc

3 Şâh-ı ‘ışkuñ bendesiyem mürşidümdür şâh-ı gam
Kisvetüm hırkam durur mihnet belâ başumda tâc

4 Mihr-i hüsnüñ var iken germ olmasun şems-i felek
Âftâbum rûz-ı rûşen mu’teber olmaz sirâc

5 La’line şîrînlik içün diller asmış Hasbiyâ
San şeker dükkânına zeyn eylemiş rengîn zücâc

673 Nazîre-i Fârisî

1 Haste câna şerbet-i la’lüñle itmezseñ ‘ilâc
Ey tabîb-i cân u dil gâyet za’îf olur mizâc

2 Şol gedâ kim hîçe almaz bu cihânuñ varını
Mülk-i ‘ışkuñ şâhıdur bî-ihtiyâc-ı taht u tâc

3 Câm-ı Cem nûş itme ger Cemşîd iseñ ey dil ki çün
İtmedi âb-ı hayât ile Sikender imtizâc

4 Lutf-ı haddüñdür viren âyîne-i Çîn’e şikest
Sünbül-i Hind’e saçuñdur komayan hergiz revâc

5 Zülfüñ ey meh-rû ki düşmişdür kaşuñdan yüzüñe
Sanki kâfirdür asar gün togısından yaña hâc

6 Bir şeh-i ‘âlî-cenâbuñ kuluyam ben Fârisî
Kim cihân sultânları virür aña bâc u harâc

683 Nazîre-i Şehdî

1 Ey tabîb-i cân u dil hecrüñle fâsiddür sirâc
Ölürem bir gün eger vasluñla itmezseñ ‘ilâc

2 Leblerüñ ‘aksi gözümden gitmesün ey lâle-ruh
Hûb olur tolsa mey-i gül-reng ile câm-ı zücâc

3 Zülf-i pür-çînüñ yanında kâsid ola müşk-i Çîn

Leblerüñ katında Mısr’uñ şekkeri bulmaz revâc

4 Umaram agyârdan kim göstere yâruñ yüzin
Kişiye müşkil olur itmek ‘adûya ihtiyâc

5 Bülbül-i şûrîde gül şevkine efgânlar ider
Hâr ile hurrem olur her dem gül-i nâzük-mizâc

6 Şehdi’nüñ göñlinde şevk olmazdı ‘ışkuñ olmasa
Kim bu rûşendür ki nârı olmasa yanmaz sirâc

675 Nazîre-i Sultân Süleymân

1 Uralıdan dil-berâ devletle sen başuña tâc
Cümle ‘âlem saña dâyim gösterürler ihtiyâc

2 Göñlümi şeydâ kılan yâruñ müselsel zülfidür
Bu deli dîvâneye zencîr ile itmeñ ‘ilâc

3 Kaşlaruñı çîn idüp alduñ karâr u sabrumı
Kim diyüpdür kim alasın işbu vîrândan harâc

4 Göñlümüñ peymânesin sındugını ‘ayb eylemeñ
Seng-i hârâya tahammül ide mi nâzük zücâc

5 Gâret iden küfr-i zülfidür Muhibbî göñlümi
Hiç revâ mıdur ala kâfir müselmândan harâc

676 Nazîre-i Muhibbî

1 Küfr-i zülfüñi gider kâfirlık itme yüzüñ aç
Ka’bedür hüsnüñ revâ mıdur dura üstinde hâc

2 Olmış idüm ben ezel ‘ışkuñla cânâ âşinâ
Bulmamışdı dahı ervâh ile ecsâm imtizâc

3 Göñlümi şeydâ kılaldan durmaz aglar gözlerüm
Cûybâr ile olur çün def’-i sevdâya ‘ilâc

4 Tañ mı ruhsâruñ görüp zülf içre cân terk eylesem
Gicelerde per yakar pervâneler görse sirâc

5 Mârdur zülfi dilâ kasd itse her dem cânuña
Gam degül tiryâkdur la’l-i lebinden baña kaç

6 Yok yire harc itme cânâ hâk-i pâyüñ cevherin
Nice şehler başına âhir olısardur o tâc

7 Bu Muhibbî olalıdan hâk-i pâyüñ hâdimi
Tañ mıdur Keyhusrev ü Dârâ’dan alsam tâc u bâc

677 Nazîre-i Sürûrî

1 Oldı rûzum gam-ı hecrüñle eyâ meh târâc
Gel ki rûz u şebüme oldı ruhuñ nûrı sirâc

2 Ne ‘aceb [kim] yuyayum kendü vücûdumdan elüm
Çünki derd-i dil-i ‘uşşâka didiler yok ‘ilâc

3 Na’l-i rahşuña şebîh oldugı içün mihri
Çerh ‘izzet idüben başda götürür çü tâc

4 Her ne yirde ki bula mihr-i ruhuñ nûrı ‘ayân
Bulmaz ol yirdeziyâlarla felek mâh revâc

5 Ben de bir şâh-ı cihânam ki bugün hâk-i derin
Bilmişem çeşm-i cihân-bîne kuhul başuma tâc

6 Alalı şâh-ı mahabbet bu göñül kişverini
Ceyş-i gam sabrum evin kıldı ser-â-ser târâc

678 Nazîre-i Selmân

1 ‘Ârızuñ pâlûde-i ter leblerüñ garrâ gül-âc
Öksüz oglan gibi dil karşuñda ser-gerdân u aç

2 Hâcetüm yâ Rabbenâ senden budur bir vech ile
Olmasun hergiz cihânda kimse ehl-i ihtiyâc

3 Şâh-ı ‘ışk olmak müyesser mi olurdı bendeñe
Ben gedânuñ hâk-i pâyüñ olmasa başında tâc

4 Kıbkızıl kandur dem-â-dem bâde-i la’lüñ gibi
Leblerüñ ‘aksiyle çeşmüm şöyle itdi imtizâc

5 Kârbân-ı ‘ömrüñüñ Selmân bu menzilden göçür
Vakt-i rıhletdür degül gaflet zamânı gözüñ aç

679 Nazîre-i Selmân

1 Bâzâr-ı gamda cânı göñül eylesün harâc
Ey hˇâce almaz iseñ aña bâri kapu aç

2 Ey tıfl-ı dil bu müflis ‘akluñ sözini ko
Yanında turma yogsuluñ etekde turursa kaç

3 Eksikli şey’le añladum ahvâl-i ‘âlemi
Dünyâda âdem olmaz idi olmasa ihtiyâc

4 Mümkin midür ki saklana dilde şarâb-ı ‘ışk
Kâbil midür ki hâyil ola bâdeye zücâc

5 Âzâd (...) kînesin o şâh
Kâgıd vireyin elüñe Selmân kulaç kulaç

680 Li-mürettibihi

1 Gül gibi ra’nâ mül ile imtizâc iden mizâc
Beng ü afyûndan geçer anlarla itmez imtizâc

2 Gül gibi mül bülbül eyler âdemi hoş şevk ile
Hep bu keyfiyyetden alur zevk andan her mizâc

3 Açılur gül gibi gõñli nûş-ı mülden âdemüñ
Virür ol sâfî safâ ile sürûr u ibtihâc

4 Ol tabîb-i cân ile itsem gül ü mül sohbetin

Âh ben dil-hastenüñ derdine olurdı ‘ilâc

5 Ruhları gül lebleri mül dil-rübâlar şevkine
Gül gibi câm-ı müli Nazmî ider başına tâc

681 Li-mürettibihi

1 Gel geçin ey dil kanâ’at birle geh tok gâh aç
İtme tek her bî-kerem nâ-merde ‘arz-ı ihtiyâc

2 Ol ki hûb-ahlâk olup ehl-i kerem ola
Hâk-i pâyin göze sürme itmelüdür başa tâc

3 Geç hevâ ile hevesden itmek isterseñ eger
Def’-i endûh u gam u kesb-i sürûr u ibtihâc

4 Ehl-i dünyâdan kaçar dervîş olanlar mâ-hasal
İdemez bir kişi nâ-cins ile zîrâ imtizâc

5 Nazmiyâ künc-i ferâgatde kanâ’at idegör
Gussadan dâyim mükedder olmasun dirseñ mizâc

682 Li-mürettibihi

1 Meşrebi alışmasa devr içre her nâzük-mizâc
Bâde-i sâf ile sâfî itmez idi imtizâc

2 Câm-ı ‘ışkuñ özge bir hâsiyyeti vardur ki_olur
‘Âşıka ‘azb-ı Furât u münkire milh-i ucâc

3 Hâlet-i fürkatde degmez bî-kerân derd ü gama
‘Âlem-i vuslatda fi’l-cümle sürûr u ibtihâc

4 Pâdşâh-ı ‘ışkam eşküm leşkerüm tablum figân
Başum üzre âteş-i âhum durur şâhâne tâc

5 Nazmiyâ benden sorarsañ la’lini cânânenüñ
Sükkeri senbûse yâ pâlûdedür yâhod gül-âc

DER-BAHR-İ REMEL-İ MAHZËF
Taktî'eş: Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilât

694 Ez-ân-ı Sultân Cem

1 Dil saçuñdan oldı sevdâyî mizâc
Şerbet-i la'lüñ buyur aña 'ilâc

2 Dil-berâ kûyuñ fakîri olayın
Hâk-i pâyüñsüz gerekmez taht u tâc

3 Hatt-ı müşkînüñ olaldan âşkâr
Müşk-i Çîn'e kalmadı hergiz revâc

4 Hacc-ı vasla gelmişem sa'y eylerem
Ka'be-i kapuñda vardur ihtiyâc

5 Ta'ne taşın atma Cem göñline kim
Taşa döymez şîşe-i nâzük-mizâc

684 Nazîre-i Kemâl Paşa-zâde

1 Hâlüñ alur misk-i Çîn'den meks ü bâc
Hind ilinden zülfi cem' itdi harâc

2 Gördi yüzin gitdi sûzı göñlümüñ
Togdı gün kalmadı şem'e ihtiyâc

3 Dil ne katlansun rakîbüñ cevrine
Taşa döymez şîşe-i nâzük-mizâc

4 Tahtgâh idindi göñlüm şehrini
'Işk şâhı başa çün urındı tâc

5 Mihrüñe 'âlem olaldan müşterî
Kalmadı bâzârına mâhuñ revâc

6 Çâresi vasl-ı habîb imiş dilüñ

‘Işk derdine tabîb itmez ‘ilâc

7 Zâhir olur dilde şevki la’lüñüñ
Bâde rengin gösterür sâfî zücâc

685 Nazîre-i Kemâl-i Zerd

1 Yâ tabîbâ hel li-dâ’î min ‘ilâc
Fî hevâ’i’l-hubbi kad sâ’e’l-mizâc

2 Uş dilüm ucındadur nâm-ı lebüñ
Yâ şeker senbûsedür yâhod gül-âc

3 Zahm-ı tîguñ itme başumdan dirîg
Ki_itmişem ben ol ümîde terk-i tâc

4 Şevk-i la’lüñ dilde olmadı nihân
Lem yekün râhun hafîyen fi’z-zücâc

5 Gün yüzüñ varken güne bakmaz Kemâl
Subh-dem olmaz çerâga ihtiyâc

686 Nazîre-i Zâtî

1 Hâlümüz hoş derde ögretdi mizâc
Zahmete girme tabîb itme ‘ilâc

2 Şâh-ı mülk-i hayretem Mecnûn gibi
Âşyân-ı murgdur başumda tâc

3 Her nefes ursa söyünmez seg rakîb
Dâr-ı dilde yakdı mihrüñ ir sirâc

4 Göñlümi sır sen göñülden rma ta’n
ëarb-ı senge dil-berâ döymez zücâc

5 Zâtiyâ âvurda çekdükçe revân
La’l-i dil-berden haber virür gül-âc

687 Nazîre-i Hayretî

1 Dil-ber ayagı tozı başuñda tâc
Bu durur gel ‘ârif iseñ gözüñ aç

2 Beş gün içün var ise ger gayretüñ
Kimseye ‘arz itme begüm ihtiyâc

3 Çün olısar menzilüñ âhir türâb
Meskenüñ olmış dutalum taht u tâc

4 Harcına sürer seni de rûzgâr
Ger yidi kişverden alursañ harâc

5 Gel yüce dut himmeti ey Hayretî
Olma denî tab’ olup esfel-mizâc

688 Nazîre-i Mesîhî

1 Hâk-i pâyüñ idine her kim ki tâc
Çerh-ı ser-keşden alur darbî harâc

2 Derd imiş emrâz-ı ‘ışkuña devâ
Merg imiş mecrûh-ı tîguña ‘ilâc

3 Kîn-i la’lüñ cânuma ‘azb-i Furât
Rîş-handüñ zahmuma melh-i ucâc

4 Beglenürs n’ola arkanda rakîb
Ki_aña olmışdur müsellem taht u tâc

5 Berk urur kalb-i Mesîhî’den lebüñ
Çün mey-i gül-fâm ez-cevf-i zücâc

689 Nazîre-i Sâkî

1 ‘Âşık öldürmekle itdüñ imtizâc
Öleyin yoluñda ey nâzük-mizâc

2 ‘Işkuñı dil nice pinhân eylesün

Çün zücâc içinde gizlenmez sirâc

3 Atma ey dil-ber cefâ sengin dile
Çün dürüst olmaz şikest olsa zücâc

4 Ey tabîb-i cân u dil sevdâyiye
Şerbet-i ‘unnâb-ı la’lüñdür ‘ilâc

5 Umma ey Sâkî vefâsın dil-berüñ
Cevr itmek aña çün olmış mizâc

690 Nazîre-i Sürûrî- Müderris

1 Çün meye mu’tâd olmışdur mizâc
Kıl tabîbüm imdi anuñla ‘ilâc

2 Cevrüñi çok itme kim mergûb ola
Çün bulur her nesne az olsa revâc

3 Şerbet-i la’lin içüp cân virmege
Mübtelâ olmakdur anuñçün ‘ilâc

4 Câm-ı mey olmaz hicâb-ı râh-ı Hak
Çünki hüccet mâ-verâ itmez zücâc

5 Hakk’a şehler irdi terk-i tâc idüp
Tañ mı sûfî saña mâni’ olsa tâc

6 Çünki dil virmez rakîbüñ cânın al
Gâret olur virmeyen kâfir harâc

7 Ey Sürûrî la’line karşu koma
Yufkadur bagrı aña döymez gül-âc

691 Nazîre-i Hayretî

1 İder gamzeñ göñül mülkini târâc
Alur cân kişverinden beñlerüñ bâc

2 Kaşuñ yayı nişân-ı kâbe kavseyn
Saçuñ târı delîl-i leyl-i mi’râc

3 İşigüñ mesned-i taht-ı sa’âdet
Gubâr-ı hâk-i pâyüñ dürretü’t-tâc

4 Huzûrum yig cihân ser-verlerinden
Gedâ-yı kûy-ı ‘ışkam aç u muhtâc

5 Gözüñ yum Hayretî ag u karadan
Bu fânî nakşa aldanma gözüñ aç

692 Nazîre-i Refîkî

1 Ey gül-i ra’nâ gibi nâzük-mizâc
Kimdür iden vasluñı añup lecâc

2 Şevkden eflâke atardum külâh
Başuma hâk-i rehüñ olsaydı tâc

3 Bulsa idi hâk-i rehüñ gözlerüm
Sürmeye çekdürmez idi ihtiyâc

4 Saklayın mı dilde gam-ı ‘ışk çün
Fâş ider râz-ı derûnını zücâc

5 Olma tabîbüm sahîhin didüñ
Hecr sakîmine bulınmaz çün ‘ilâc

6 Başuma dil itdügi ragbet bu kim
Yirde bulur bahr metâ’ı revâc

7 Hüsn dükkânını Refîkî’ye vir
Bir dahı yokdur çün anuñ gibi aç

693 Nazîre-i Zihnî

1 Sensizin ger dil-i âşüfte-mizâc
Cân vire sormaya ‘Îsâ’ya ‘ilâc

2 Gözlerüm bezm-i ruhuñda sanasın
Mey-i nâb ile tolup iki zücâc

3 Yüzüñe yüzini beñzetdügi gün
Aña beñzer ki yakar günde sirâc

4 Ol gülüñ gözine beñzetme gözüñ
Hele ey ser-keş-i ra'nâ gözüñ aç

5 Anasından togalı Zihnî o meh
Komadı tal'at-i hurşîd[de] revâc

694 Nazîre-i Muhibbî

1 Çîn-i zülfüñdür alan Çîn'den harâc
Rûm tahtına geçüp başında tâc

2 Müşterî olalı 'âlem mihrüñe
Kalmadı hurşîd ile mâha revâc

3 Dün devâ sordum tabîbe 'ışk içün
Didi ölmekdür aña ancak 'ilâc

4 Dil nice döysün cefâ sengine âh
Hîç tahammül ide mi senge zücâc

5 Gül yüzüñsüz dil yakar 'ışk âteşi
Şem'e olmaz gicelerde ihtiyâc

6 Baña arzû yâr hod beddür saña
Zâhidâ çün bir degüldür her mizâc

7 Mihrden cevri Muhibbî hoş görür
İtdi anuñla ezelden imtizâc

695 Li-mürettibihi

1 Oldugiçün pür-sürûr u ibtihâc

Bâde ile imtizâc eyler mizâc

2 Hˇân-ı vaslın sundı cânân gözüñ aç
Toyla cânuñ olma ey dil gözi aç

3 Mihrüñ ey meh dilde saklar cân senüñ
Gerçi gizlenmez zücâc içre sirâc

4 Şâh-ı ʻışk olduguma budur delîl
Ki_âteş-i âhum durur başumda tâc

5 Olmasaydı la'line yâruñ şebîh
Nazmiyâ yâkûta olmazdı revâc

696 Li-mürettibihi

1 İtdügiçün la'lüñe nisbet gül-âc
Cân ider cânân anuñla imtizâc

2 Haste câna leblerüñ emsem buyur
Kıl tabîbüm baña lutfuñdan ʻilâc

3 Hâk-i pâyüñ hasretinden husrevâ
Pâdşehler urınur başına tâc

4 Saña cennet ʻâşıka dîdâr-ı dûst
Yüri ey zâhid bir olmaz her mizâc

5 Hak-i pâyine müşâbih olmasa
Olmaz idi cevhere Nazmî revâc

697 Ve lehu

1 Derdüñ ile şöyle ögrendi mizâc
Ki_eylemez dermân ile hîç imtizâc

2 Husrevâ bulsam ayaguñ topragın
Başum içün idinürdüm anı tâc

3 Zülf-i pür-çînüñ eyâ hûb-ı Hıtâ
N’ola ki misk-i Hoten’den alsa bâc

4 Yâra dil nakdin geñez virmez rakîb
Şâh-ı kâfirden alur darbî harâc

5 Devlet anuñ kim cihânda Nazmiyâ
Kimseye kılmaya ‘arz-ı ihtiyâc

HARFÜ’L-HÂ

DER-BAHR-İ REMEL-İ MAHBËN
Taktî’eş: Fe’ilâtün Fe’ilâtün Fe’ilâtün Fe’ilât

698 Ez-ân-ı Şeyhî

1 ‘Işkdur âfet-i ‘akl u sücidür râhat-ı rûh
Sâkiyâ vakt-i sabâh oldı getür câm-ı sabûh

2 Bâdeyi gör ki kadehde ne letâfet biledür
Şöyle kim cism-i latîfe ulaşa cevher-i rûh

3 ‘Ömr ser-mâyesinüñ çünki fütûhı sensin
Bir nefes vasluñ ele girse zihî feth ü fütûh

4 Bu letâfet bile kim bâg-ı çemendür hele uş
Sımadı evbesini şimdi dir imişse nasûh

5 Cân diler ki_ayaguña yüz süre lâkin korkar
Kirpiginüñ dikeni ide ayaguñ mecrûh

6 ‘Işk bir fendür anuñ müşkili hall olmadı hîç
Kim anuñ metn-i metînin idemez keşf şürûh

7 Sabr-ı Eyyûb ile Şeyhî nice bir katlana ol
Tut ki sen hüsn ile Yûsuf olasın ‘ömr ile Nûh

699 Nazîre-i Visâlî

1 Lutf ile lebleri câmın sunar olursa Nasûh
Nâsıhâ tevbeñi sır sen olur iseñ de nasûh

2 İtdügüm la'lüñe yüzüñ göricek meyl bu kim
Rind olanlara sabâh irse olur şevk-i sabûh

3 Kimse fehm eyleyimez hatt-ı lebüñle dehenüñ
Nükte kim mübhem ola keşf idemez anı şürûh

4 Sözüñi yâra ırakdan di rakîbâ ola kim
Ola ol 'ârız-ı nâzük nefesüñden mecrûh

5 Sâkiyâ mihnet-i devrân-ı keder irdi dile
Kanı ol râh-ı musaffâ kim ola râhat-ı rûh

6 Feth-i bâb ister iseñ var der-i mey-haneye kim
Ancag ol kapuda girer ele miftâh-ı fütûh

7 Vire tûfân-ı belâdan bu Visâlî'ye necât
Keşti-i sabra girerse nitekim Hazret-i Nûh

700 Nazîre-i Zihnî

1 Dehenüñden soraram haste-dile râhat-ı rûh
Yok dime vir varuñı tâ ki bula râhatı rûh

2 Tevbe-i câmı ne var sırsa görüp cân lebüñi
Cân degül tevbesini sırdı eger görse nasûh

3 Bahr-i hüsnüñde saçuñ lenger-i keştî-i cemâl
Fülk-i mihrüñde gözüm manzara-i zevrak-ı Nûh

4 Câm-ı 'ışkuñ şafak-ı bâde-i rahşân nitekim
Subh-ı bezmüñde güneş sâgar-ı sahbâ-yı sabûh

5 'Işk adın Zihni'ye bâb ile açam dirseñ eger
Der-i mey-hâneden iste aña miftâh-ı fütûh

701 Nazîre-i Lâmi’î

1 Cihânda buldı güneş gibi bu kaziyye vuzûh
Ruhuñdur âyine-i Hak tenüñ musavver rûh

2 Gamuñla gam degül eşküm koparsa tûfânlar
Bu dem ki ‘ışkuñ ile sînedür sefîne-i Nûh

3 Şehâdet-i dil ü cân yiter idi katlüñ içün
Öñürdi her biri gamzeñden olmasa mecrûh

4 Riyâ vü zühde ebed tevbe eyledüm zâhid
Şu gün ki cânuma saldı sabâ cemâl-i nasûh

5 ‘Aceb mi ‘âbide mescidde olsa keşf-i hicâb
Der-i mugândan irer her dem ‘ışka fütûh

6 Seher nikâb-ı ruhın keşf idicek ol gonçe
Dilümde ‘ukdemi ‘arz eyle ey sabâ şürûh

7 Şehîd-i ‘ışka mı beñzer Halîl-i Karamanî
Fetîl-i tîg-ı gamuñ kanda kanda ol mezbûh

8 Eger ki ayıla şâm-ı ebedde Lâmi’iyâ
Dilüm ki oldı sabâh-ı ezelde mest-i sabûh

702 Nazîre-i Şem’î

1 Sâkiyâ nukl-i lebüñle içelüm câm-ı sabûh
Birisi câna gıdâdur birisi râhat-ı rûh

2 Gökde hâcet kapusın açmadı fettâh-ı du’â
Görmeyince der-i mey-hâne-i ‘ışkı meftûh

3 Şâh-ı ‘ışkuñdar açan cümle göñüller mülkin
Bundan özge nice_olur pâdşehüm feth ü fütûh

4 ‘Âlemi gark ideli kanlu yaşum tûfânı

Geldi añılmaz olupdur güzelüm kıssa-i Nûh

5 Şem’iyâ câm-ı leb-i yâr müdâm olsa eger
Tevbenüñ hergiz adın añmazıduk nice nasûh

703 Nazîre-i Hâfız-ı Konevî

1 Hamdü li’llah der-i mey-haneyi gördük meftûh
İçelüm câm-ı musaffâ bulalum râhat-ı rûh

2 Öle yazduk bu gice gussadan ey mug-beçe gel
Gün yüzüñ şevki ile nûş idelüm câm-ı sabûh

3 Der-i mey-hâneyi gel bekleyelüm ölince
Bizden öñdin gelene bundan imiş feth ü fütûh

4 ‘Ömr-i câvîde irüp sâye-i zülfüñde göñül
İrdi bir rûha ki ‘ömrinde anı görmedi Nûh

5 Hâfız’a tevbeye gelsün dir iseñ ey nâsıh
Ne sen ol dünyede ne tevbe vü ne nâm-ı nasûh

704 Li-mürettibihi

1 Gam-ı dehr ile bilür çekdügi mihnetleri rûh
Tîg-ı kahr ile anuñ kim ola kalbi mecrûh

2 Tîg-ı kahr ile ne çekdügümi bilürdi gören
Şerha şerha dilimüñ vasfını yazsam meşrûh

3 ‘Âkıbet mevt mukarrer olıcak kâyide ne
Tutalum bir kişi biñ yıl yaşaya niteki Nûh

4 Zî-sa’âdet aña ki_incinmeye andan kimse
Ola halk ile kamu halk arasında memdûh

5 Nazmiyâ eyle temennâ-yı hidâyet dâyim
Ola kim dergeh-i Hak’dan ola bir feth ü fütûh

705 Li-mürettibihi

1 Getür ey sâki getür râhı ki_odur râhat-ı rûh
Seherî cûşa gelüp nûş idelüm câm-ı sabûh

2 Şâd olup hâtırımuz olmadı gül gibi güşâd
Görmeyince der-i mey-hâneyi sâkî meftûh

3 Devr-i gül sohbet-i mül nagme-i nây u bülbül
Tevbeye tevbe iderdi bu demi görse nasûh

4 Cümle agyâr ola tûfân-ı sirişkümle helâk
'Ömrüm eyyâm ile biñler yaşa sen niteki Nûh

5 Nazmiyâ devlet ü ikbâl saña tutmaga yüz
Der-i dil-berden olur olur ise feth ü fütûh

DER-BAHR-İ MÜCTEææ
Taktî'eş: Mefâ'ilün Fe'ilâtün Mefâ'ilün Fe'ilât

706 Ez-ân-ı Ahmed Paşa

1 Safâ-yı 'aks-i lebüñ mi_aldı ey nigâr kadeh
Ki bezme cur'a diyü la'l ider nisâr kadeh

2 Meger ki sâye salar câma turre-i sâkî
Ki cân dimâgın ider bûy-ı müşk-bâr kadeh

3 Getür getür berü sâkî ki la'l-i nâbuñdan
Meyüñ yüzi kızarup oldı şermsâr kadeh

4 Sun âftâb-ı sabûhı ki mâh-ı rûze geçüp
Hilâl-i 'îd eline aldı zer-nigâr kadeh

5 Umar ki bûseler ala şeker tudaguñdan
Ne kanına susamışdur gör ey nigâr kadeh

6 Lebüñ lebine irişmege çâre yok Ahmed

Meger ki topraguñı ide rûzgâr kadeh

707 Nazîre-i Tâcî-zâde

1 Şafakdan itdi meh-i nev çün âşkâr kadeh
Sun imdi bâde-i la'l ile zer-nigâr kadeh

2 Şu deñlü mest olur oldı ki götrülür elde
Olalı şevk-i lebüñle şarâb-hˇâr kadeh

3 Dem-i sabâh oluban çün irişdi vakt-i sabûh
Tulû' iderse ne tañ âftâbvâr kadeh

4 Lebüñ hayâli gelicek hatuñ hayâli gider
Ki sâf ider dil ü cânı komaz gubâr kadeh

5 Senüñle bir dem olımaya leb-be-leb Ca'fer
Ger ide hâkümi devrân hezâr bâr kadeh

708 Nazîre-i Sürûrî-i Müderris

1 Dilâ alur eline lâle her bahâr kadeh
N'ola tutarsañ eger sen de lâlevâr kadeh

2 Şehâ cihânda çü her nesnenüñ yaraşıgı var
İçinde olmasa mey bulmaz i'tibâr kadeh

3 Bu devr zehrini içdük çü tâs tâs ey dil
'İlâc içün içelüm şimdi bî-şümâr kadeh

4 Bir öpdi bir dahı öpmek diler leb-i la'lin
Anuñ içün tolanur itmeyüp karâr kadeh

5 Sürûriyâ çün olur her kişiye bir düşer iş
Sakın mey içme ider seni bî-vakâr kadeh

709 Li-mürettibihi

1 Gelüp safâ ile bezmüñe ey nigâr kadeh
Müdâm ider saña şevkini âşikâr kadeh

2 Safâ-yı la’lüñi yâd itdürür çü meclisde
Bulursa hürmetle n’ola i’tibâr kadeh

3 Anuñla leb-be-leb olmazdı kimse meclis içre
Eger dem urmasa la’lüñden ey nigâr kadeh

4 Şu şâh-bâzdur o murg-ı ‘aklı hep başdan
Ayagına alup anı ider şikâr kadeh

5 Surâhi baş kor ayagına çün müdâm anuñ
Yüz ursa ayagına n’ola vechi var kadeh

6 Safâ vü revnak-ı bezm ol ki anda suna müdâm
Nigâr-ı sîm-beden sâki zer-nigâr kadeh

7 Safâ-yı cândur ol hâlet ki bezm-i vuslatda
Leb-i nigâr mey ola dehân-ı yâr kadeh

8 Çü mevsim-i gül irişdi çemende ‘işret çün
Ne var olursa müdâm elde lâlevâr kadeh

9 Müdâm ayagını elden koma yüri Nazmî
Ki bezm-i şevk ü safâya olur medâr kadeh

710 Li-mürettibihi

1 Müşâbih olalı la’lüñe ey nigâr kadeh
Cihânda buldı safâ ile iştihâr kadeh

2 Senüñle olalı meclisde leb-be-leb cânâ
Safâ-yı câna irüp oldı kâmkâr kadeh

3 Tur ayag üzre ele al müdâm devr itdür
Ki gussa def’ine sâkî olur medâr kadeh

4 Gam-ı cihânı göñülden çü def’ ider ref’i
Tutılsa hürmetle el üzre vechi var kadeh

5 Zihî sa’âdet anuñ bir nigâr-ı sîm-tenüñ
Elinden ala safâ ile zer-nigâr kadeh

6. Dem-â-dem içmege gam meclisinde hûn-ı ciger
Olup durur baña bu çeşm-i eşk-bâr kadeh

7 Kadeh musâhabetin koma Nazmiyâ elden
Ki_olur kamu dil-i gam-gîne gam-güsâr kadeh

HARFÜ’L-HÂ

DER-BAHR-İ REMEL-İ MAHBËN
Taktî’eş: Fe’ilâtün Fe’ilâtün Fe’ilâtün Fe’ilün

711 Ez-ân-ı Zâtî
1 ‘Işk vaz’ eyledi dilde yine bir kasr-ı firâh
Olımaz aña tetümmât sipihr-i nüh-kâh

2 ‘Işk bir devha imiş bâg-ı ecelde bitmiş
Halk-ı ‘âlem aña bâr iki cihândur iki şâh

3 Güneşi gör ki adın mihr komış germ oluban
Öykünüp ‘ışka yakar ‘âlemi vay bu güstâh

4 Neydügüm bilmedi kimse bu cihân bezminde
Ney gibi bagrumı ‘ışk eylemeyince sûrâh

5 Derd-i Zâtî’ye ‘ilâc itme tabîbâ yüri var
‘Işk bîmârı cihân içre olur mı dervâh

712 Nazîre-i Şem’î
1 Bâg-ı ‘ışkuñda göñül murgı uçup şâh şâh
Sulu şeftâluya meyl itse olurdı güstâh

2 Sînemüñ dâgına meyl itdi görüp ol yüzi gül

Meyl olur güller ile zeyn olıcak her kurı şâh

3 Gün gibi çekmek içün mihr ü mahabbet tûbın
Hûb olur her ne kadar ‘arsa-i dil olsa ferâh

4 Teng ider ‘âlemi bir gonçe-lebüñ mihri ile
Bize eyvân-ı felek zerre kadar virmedi kâh

5 Nice gûş eyleye Şem’î kişi agyâr sözin
Penbe-i gaflet ile toptoludur kâh-ı sımâh

713 Nazîre-i Mü’min

1 Bilmedin kabrüñi kim teng mi olur ya ferâh
Nedür ey hˇâce bu resme felekâsâ yüce kâh

2 Şecer-i tayyibeden hâsıl olur mîve-i cûd
æemerât-ı ‘amel-i sâlihi virmez her şâh

3 Artug oldukça hatâ dilde füzûn oldı ümîd
Olmışuz kesret-i ihsân-ı Hudâ’dan güstâh

4 Hem-demüm hûr ola revzen açıla cennetden
Dil-ber eylerse nazar kabrüm olıcak sûrâh

5 Çün virür kara haber rîş-i sepîd ey Mü’min
Ne revâdur pür ola penbe-i gafletle sımâh

714 Li-mürettibihi

1 Gördi yok ‘arsa-i dil deñlü bir cây-ı ferâh
Şâh-ı ‘ışk itdi binâ kendüye anda yüce kâh

2 ‘Işk bir zâviye bünyâd idüpdür dilde
Kim anuñ hˇânı gam u anda belâdur tabbâh

3 Âdemi devhaya beñzer kim aña yâr ola ‘ışk
‘Işkdan ol ki berî ola hemân bir kurı şâh

4 ‘Işk ser-mesti durur meykedelerde rindân
‘Işk hayrânı durur savma’alarda eşyâh

5 Bezm-i gamda nice ney gibi figân eyleyelüm
Derd-i ‘ışk itdi benüm bagrumı Nazmî sûrâh

715 Li-mürettibihi

1 ‘Ömr meydânı eyâ hˇâce degül çünki ferâh
Ne hevesdür bu cihân içre yüce tâk ile kâh

2 Yüri cân kasrını ta’mîr idegör tûb-ı ecel
Bedenüñ kal’asını itmedin âhir sûrâh

3 Lâzım oldur ne dem ire diyü âvâz-ı rahîl
Her zamân ola açık revzene-i kâh-ı sımâh

4 Bâg-ı dehr içre ne sâhil keremi yok kişiden
Mîvedâr olmasa bârî neye yarar kurı şâh

5 Nazmiyâ hâli budur devr-i zamânuñ dâyim
Mübtezel ehl-i hayâ mu’teber olur güstâh

DER-BAHR-İ MUØÂRİ’-İ AHREB
Taktî’eş: Mef’ûlü Fâ’ilâtü Mefâ’îlü Fâ’ilün

716 Ez-ân-ı Resmî

1 Ey nukl-ı leblerüñ ile şîrîn şarâb telh
Gûş eyleyen sözüñi görür kand-i nâb telh

2 Şekker lebüñ ko agzuma sögsün ki husrevâ
Ferhâd’a hoş durur ki_ide Şîrîn ‘itâb telh

3 Di mest-i gamzeñe dil-i pür-sûzı yakmasun
Zîrâ ki oda yanıcak olur kebâb telh

4 İrgür na’îm-i vasluña beni ki bî-hisâb

Çekdüm cehîm-i fürkatüñ içre ‘azâb telh

5 Zülf ü ruhuñ firâkı ile rûz u şeb şehâ
Oldı müzâb-ı ‘îşum u bu hurd u hˇâb telh

6 Kıldı ihâta ‘âlemi az az gözüm yaşı
Zîrâ ki bahr olur sanemâ ekser âb telh

7 Nûş it hayâl-i gamzesile Resmi hûn-ı dil
Ki_olur lezîz hem kadeh ile şarâb telh

717 Nazîre-i ‘Atâ

1 Tatsam şeker-lebüñsüz olur kand-i nâb telh
Şîrîn lebüñle şekker olur her şarâb telh

2 Hecr ile yandugına n’ola acısa ciger
Âteşde ise lâ-cerem olur kebâb telh

3 Hecr ile gözlerüm yaşı deryâya döndügin
Kim seyr idegelürse nazardadur âb telh

4 Gülzâr-ı ‘ârızuñda olan dürlerüñ ‘aceb
Şîrînligi nedendür olur çün gül-âb telh

5 Zülfüñ firâkı acıların mı çeker ‘aceb
Nâfe içinde her dem olur müşk-i nâb telh

6 Vasluñ diler firâkuñı añma ‘Atâ’ya kim
Şîrîn su’âl idene yaraşmaz cevâb telh

718 Nazîre-i Zâtî

1 Nûş ideli rakîb ile dil-ber şarâb-ı telh
Allah ki akdı çeşme-i çeşmümden âb-ı telh

2 Devrân benüm acıtdı yine tatlu cânumı
Bezm-i ‘adûda la’lüñe degmiş şarâb-ı telh

3 Ey husrev-i zamâne dirîgâ kim eyledi
Şîrîn lebüñ firâkı baña kand-i nâb[ı] telh

4 Bûse su’âl eyledügümce ne dadı var
Şîrîn lebüñden irişe baña cevâb-ı telh

5 ‘Uşşâka güldi vardı rakîb acı acı dil
Derdâ ki itdi bezm-i şeh-i kâm-yâb[ı] telh

6 Bi’llâh gitme meclisimüz telh olmasun
Ey hecri acı sohbeti şîrîn şitâb[ı] telh

7 Şîrîn-kelâm Zâtî’ye ey şekkerîn-zebân
Her bî-halâvete uyup itme ‘itâb-ı telh

719 Nazîre-i Sehî

1 Bezm-i belâda yaşum olalı şarâb-ı telh
Tennûr-ı gamda bagrumı itdüm kebâb-ı telh

2 Gülşende gonçe agzın eger burtarur yüzin
Şîrîn lebüñ safâsına içsem şarâb-ı telh

3 Yüzüñ güninde olsa ‘arak-rîz gül-ruhuñ
Kızup utana ola hayâdan gül-âb telh

4 Zülfüñ beni çekerse n’ola acı dillere
Bilmez misin degül mi begüm misk-i nâb telh

5 İncinme derdümi saña söylersem ey tabîb
Yaraşmaz ola tatlu dilüñden cevâb-ı telh

6 Dil-teşneyem şarâb-ı lebüñden baña müdâm
Virse ‘aceb mi dîde-i hûn-bâr âb-ı telh

7 Reyhân hatuñ gamıyla Sehî acıyup yürür
Ey serv-i nâz pîşe olurmış şarâb-ı telh

720 Nazîre-i Mesîhî

1 Hâşâ ki ola hâl ile ol la'l-i nâb telh
Tatlu olur mevîz ile olmaz hoş-âb telh

2 Mey la'l-i yâra degdügini dimeñüz gelür
Cân acısı gibi bize uşbu cevâb-ı telh

3 Burtarmış iñen yüzini rind-i câm-keş
Kim merhabâ[-yı] yâr ile gelmez şarâb telh

4 Mül hasretiyle acı yaşum şöyle dökeyin
Kim 'âlem içre mey gibi olsun her âb-ı telh

5 Ey mest-i nâz koma Mesîhî göyünmesün
Zîrâ ziyâde yanıcak olur kebâb telh

721 Nazîre-i Sabûhî

1 Hecrüñle oldı 'işretüm ey âftâb telh
Sâkî sakîl ü meykede teng ü şarâb telh

2 Yandı yakıldı döne döne hâl-i zâruma
Sûz-ı derûnumı görüp oldı kebâb telh

3 Bu derd ile dûst cemâlinden oldı dûr
Gül oda yakdı kendüsin oldı gül-âb telh

4 La'lüñ meyin sorana kadeh sunma sâkiyâ
Şîrîn-dehen nigâra yaraşmaz cevâb telh

5 Olmasa bir kişide Sabûhî huzûr-ı kalb
Her 'işret aña mihnet olur her hoş-âb telh

722 Nazîre-i Sultân Süleymân

1 Gam meclisinde göz yaşıdur çün şarâb-ı telh
Oldı firâk odıyla bagrum kebâb-ı telh

2 Derd-i dilümi her kaçan 'arz eylesem saña

Gelmez dilüñden ey sanem illâ cevâb-ı telh

3 İrgür visâlüñe beni ey dûst sevâba gir
Çok görmişem firâk âteşiyle ‘azâb-ı telh

4 La’l-i lebüñ katresi ger bahre damlasa
Olmaya idi ‘âlem içinde hîç âb-ı telh

5 La’l-i lebi hayâline sun sâkiyâ müdâm
Şîrîn olup acısa Muhibbî şarâb-ı telh

723 Nazîre-i Mu’îdî

1 La’lüñ su’âl-i bûseye virüp cevâb-ı telh
İtdüñ bu tatlu ‘îşumı ey âftâb telh

2 Vârid ki telh ola kişinüñ derdine yarar
Verhemler eylese ne gam ol la’l-i nâb telh

3 Tennûr-ı gamda gerçi kebâb eyledüm ciger
Kahr ile zehremi sıduñ oldı kebâb-ı telh

4 Cevr itdügince dil-bere artar mahabbetüm
Kesîr olur ne deñlü kim olsa şarâb-ı telh

5 Cûş itdi eşk ü çeşme-i cânumda yok safâ
Ekser oldı rehe yakın yirde âb-ı telh

6 Dil tatlu tatlu nakd-i gamı sarf ider velî
Bilmez ki öliser soñı vakt-i hisâb-ı telh

7 Gice hayâl-i yâr ile sohbetde iken âh
Nâ-gâh irüp Mu’îdi anı itdi hˇâb-ı telh

724 Li-mürettibihi

1 Hecrüñde gözlerümden akan kanlu âb-ı telh
Bezm-i gamuñda baña olupdur şarâb-ı telh

2 Acı gelür hasûda lebüñ vasfın itdügüm
Kanda görildi bu ne ‘aceb kand-i nâb telh

3 Hecrüñde nice çekmeye cân derd-i pür-elem
Dûzehde âh olur çü bilürsin ‘azâb-ı telh

4 Şîrîn lebüñden eyler isem bûse zikrini
Lutf eyle husrevâ baña itme ‘itâb-ı telh

5 İtse su’âl bûs-ı femüñ Nazmi yok dime
Ummaz senüñ o tatlu dilüñden cevâb-ı telh

725 Li-mürettibihi

1 Cânâne ile her ne dem içsem şr/âb-ı telh
Şîrîn gelür mizâca şekerden ol âb-ı telh

2 Şîrîn lebinden eylemese şekkerîn-kelâm
Eyler o hüsn husrevi bezm-i şarâb[ı] telh

3 Keyfiyyetin su’âl idicek câm-ı la’lüñüñ
Gelmek revâ mı tatlu dilüñden cevâb-ı telh

4 Derdâ zebâni-i gam ider tatlu cânuma
Her dem cehîm-i fürkatüñ içre ‘azâb-ı telh

5 Şîrîn latîfe la’l-i lebüñ yok yire sögüp
Nazmî’ye ey şeker-dehen itmek ‘itâb-ı telh

HARFÜ’D-DÂL

DER-BAHR-İ REMEL

Taktî’eş: Fâ’ilâtün Fâ’ilâtün Fâ’ilâtün Fâ’ilât

726 Ez-ân-ı Kemâl-i Zerd

1 ‘Işk birdür ‘âşık u ma’şûk bî-pâyân u had
Bahr vâhiddür velî keştî vü zevrak bî-’aded

2 Harf-i ebcedden degüldür ‘ayn u şîn u kâf-ı ‘ışk
İbn-i rûh okur anı ne bilsün İbn-i eb ü ced

3 Yok durur deryâ-yı ‘ışkâ gâyet ü hadd ü kenâr
Kim leb-i sâhil ezeldür aña ‘umk u bün ebed

Tûtiyâ-yı ‘ışkuñ özge hâssası vardur ki_olur
4 Çeşm-i münkirde remâd u ‘ayn-ı ‘âşıkda remed

5 Gitdi Mevlânâ Celâl ü geldi Mevlânâ Kemâl
Âferîn ol pîre ki_andan geldi Sultân-ı Veled

727 Nazîre-i Necâtî

1 Şol kara hâlüñ zenahdânında ey hurşîd-had
Bir Habeş’dür Mısr zindânında mahbûs-ı ebed

2 Mîm agzuñ dâl zülfüñ cânum u ‘ömrüm durur
Hey ala gözlüm meded şol mîm ü dâlüñden meded

3 Ey boyı servüm elif gibi yoluñda togruyam
Râ kaşuñla dâl zülfüñ itmesünler bini red

4 Kılletümden añlamañ peşmîne-pûş oldugumı
Jeng-i gamdan göñlümüñ âyînesin saklar nemed

5 Ey göñül bir sen degülsin derd-i yâra mübtelâ
Kim cihânda bu belâdan kurtılamaz îç ahad

6 Bellüdür kim dûd-ı âhından yanar ‘âşıklaruñ
Âteş-i ruhsârı her hüsn ehlinüñ ey lâle-had

7 Her kişi bir mesned ile irişür bir devlete
Pâdşâhum işigüñ oldı Necâtî’ye sened

728 Nazîre-i Kemâl Paşa-zâde

1 İşigüñden eşk-i çeşmüm sâyilin gel kılma red

Kalmış ayaklarda merdüm-zâdedür ey serv-kad

2 Boynuñs salındugı zülfüñ düninde dil bu kim
Yolını urmış harâmî gözlerüñ ister meded

3 Mushaf-ı hüsnüñde hat i'râb u hâlüñ noktadur
Leblerüñle kaşlaruñ birisi cezm ü biri med

4 Gözlerüm yaşını men' itmez rakîbüñ korkusı
Nîl ü Ceyhûn'uñ yolına hâr u has olur mı sed

5 Acı gözyaşları ile suvarursın dem-be-dem
Virmese kaddüñ nihâli ber n'ola ey serv-kad

729 Nazîre-i Revânî

1 Şem'i kimse saña teşbîh idemez ey lâle-had
Gerçi yalıñ yüzlü bir sîmîn-bedendür serv-kad

2 Gün gibi altun beneklü câmeye reşk eylemez
Bu felek dervîş-i 'ışka âsmânî bir nemed

3 Kâr u bârın yile virdi ruhlaruñ şevkiyle gül
Hak budur kim kişiyi 'âlemde oñarmaz hased

4 Cânum agzuma gelüpdür buse-i dildâr içün
Ölmedin bir çâre eyleñ hey meded baña meded

5 Bu Revânî hoş çeker cevr ü cefâñı dûstum
Tañrı hakkiçün buña râzî degüldür bir ahad

730 Nazîre-i Mu'îdî

1 Şol vefâsuz cevri çok hercâyi dil-berden meded
Fürkati zindânına mahbûs olan çıkmaz ebed

2 Âh kim bunca zamândur bulmadum bir togru yâr
Günde biñ kez ger ölem ahvâlümi bilmez ahad

3 Øa’f-ı hicrânuñla âhir geldi cânum agzuma
Ey tabîbüm vaktidür bir çâre kıl öldüm meded

4 Gülse güldür söylese bülbül dil-ârâmum benüm
Pes ne bilsün ol mehüñ mâhiyyetin ehl-i hıred

5 Pâdşâhum çünki ihlâsın bilürsin şübhe yok
İtme yazıkdur Mu’îdî bendeñi bi’llâh red

731 Nazîre-i Yahyâ

1 Kaşuñı gün yüzüñ üzre gören dir ey serv-kad
Dest-i kudretle yazılmış aftâb üstinde med

2 Suya düşmiş bir şererdür âh-ı âteş-bârdan
Sanasın rûyuñda hâl-i ‘ârızuñ ey lâle-had

3 İki zülfüñdür meges-rân-ı cemâlüñ fi’l-mesel
Nokta-i hâlüñ megesdür didi her ehl-i hıred

4 Baña bu devlet yiter kim sen şeh-i devrân ile
Bî-tekellüf olduguma ide düşmenler hased

5 Künc-i gamda öldürür Yahyâ’yı derd-i fürkatüñ
Hey tabîbüm şerbet-i la’lüñden olmazsa meded

732 Nazîre-i Sabâyî

1 Ey ki nakd-i hüsnüñe bulmaz muhâsibler ‘aded
İrdi alnuñla ruhuñdan mihr ile mâha meded

2 Saña ihlâs ile kul olana virür şâhlık
Kul hüva’llâhü ahad hakkiçün Allâhü’s-samed

3 Nazm ile hüsn-i cemîlüñ vasfı dinilmez tamâm
Kimse bahr-i bî-kerâna bulımaz cidd ile had

4 Gül-bün-i bâg-ı sa’âdetsin eyâ serv-i revân
Verd-i handân eylesün sen gonçeyi Hayy-i ebed

5 Yaşlu çeşmüm hâk-i pâyüñden umar hakk-ı nazar
Merhamet kıl sâyile devletlü sultânum meded

6 Köhne bülbüldür Sabâyî gülşeninde medhüñüñ
Vird idinüp subh u şâm okur du'âñı bî-'aded

7 Ebced-i devlet-ebed olsun sebak Hak'dan saña
Nitekim geldi ayagın ced tapuña ced-be-ced

733 Nazîre-i Münîr

1 Kadd-i bâlâñ ile gören kaşuñı ey serv-kad
Dir ki âmennâ elifi üzre düşmiş sanki med

2 Yıllar oldı kim göñül çâh-ı zenahdânuñdadur
Mihr-i ruhsâruñı gözler baglayup gâlib rasad

3 Ey dil-i bî-çâre şey' li'llâh vasl-ı yâr ile
Der-be-der dervâzeye girsem n'ola geyüp nemed

4 Hîç bir yirden zafer bulamamaga Ye'cûc-i gam
Kılmışam hattuñ hayâlini göñül mülkine sed

5 Âteş-i ruhsâr-ı yâra diller olmışdur pesend
İrmesün diyü Münîr aña gezend-i çeşm-i bed

734 Nazîre-i Yetîmî

1 Vâridât-ı 'ışka zâhid eyleme hıkd u hased
Hâr u hâşâk olımaz mecrâ-yı bahr-i 'ışka sed

2 Zümre-i bed-hˇâh ile insân iseñ üns eyleme
Âdemi eyler helâk olsa karîn-i dîv-i ded

3 Sûdmend ol haddüñi bilgil ki (...)dür bugün
Tavr-ı bî-endâzenüñ zımnında husrân-ı ebed

4 Merd iseñ ehl-i haseb ol itme da'vâ-yı neseb

Fikr-i âbâ itmedin eyle ebâ hem zikr-i ced

5 Ey Yetîmî hel şefakte kalbehudur çün hadîs
Sû'-i zan bâbın yapup bahs eyleme ez-nîk ü bed

735 Nazîre-i Remzî

1 Biñde birine çü mergüñ olımaz kıyâs u had
Sabr ider mi bu derde kıyâs ile hîç ahad

2 Ol derdmende ölse varurdum dimişsin âh
Gel ey tabîb-i cân u dil öldüm baña meded

3 Saymaz hiç ol perî bizi âdem hisâbına
Her dîv-i bed-fi'âle velî lutfı bî-'aded

4 Gül yüzlülerle sâfi olayın safâda tek
Âyîneveş dilâ neme yitmez benüm nemed

5 Âsân idi felâket-i eflâki men' eger
Remzî olaydı devlet işigi saña sened

736 Li-mürettibihi

1 Bâr-ı cevrüñ kim çeker dil şöyle bî-pâyân ü had
İdemez bir dem tahammül aña cânâ hîç ahad

2 Yansa n'ola karşuña şevküñle dil pervânesi
Hüsn şem'isin sen ey sîmîn-beden gül-nâr-had

3 Ölmiş idüm hecr ile vasluñ baña virdi hayât
Baña Hızr irgürdi sen 'Îsâ-demi hayy-i ebed

4 Kaldum apışdum elüm al bir fütâde kuluñam
Ha benüm sultânum eyle baña lutfuñdan meded

5 Genc-i vasluñ hıfzına Nazmî kuluñ gibi senüñ
Hey güzeller şâhı olmaz bir emîn-i mu'temed

737 Li-mürettibihi

1 Zülf-i yâra olsa bir şeb hem-dem olmaga meded
Kesb iderdüm dûstlar ‘âlemde ben ‘ömr-i ebed

2 Nâz ile reftâr iderken bâg-ı hüsn içre revân
Kendüye akıtdı göñlüm su gibi bir serv-kad

3 Gözler olmışdur tenümde yârı gözler dâglar
Mâni’ olur aña oldur geymedügüm ben nemed

4 Kankı ‘âşık kim ola devr içre mest-i câm-ı ‘ışk
Kâdi-i şehrüñ degüldür hakkı urmak aña had

5 Ol dür-i yek-dânenüñ Nazmî ki düşdi ‘ışkına
Saldı bir deryâya kendin ki_aña yok pâyân u had

Nev’-i dîger
738 Ez-ân-ı Ahmedî

1 Bu ne çîndür zülfüñ ucında bu ne ham bu ne bend
Kim anı gören azar yoldan işitmez hîç pend

2 Bu ne saçdur bu ne gözdür bu ne yüzdür bu ne leb
Biri sünbül biri nergis biri güldür biri kand

3 Gamze midür ol ya hançer mi yahod tîr-i hadeng
Saç mı ol yâ zırh-ı Dâvûdî ya ‘anber yâ kemend

4 Gül bu yolda ‘ömri yile virdi zî-’ömr-i ‘azîz
Serv-i âzâd oldı kul boyuña zî-baht-ı bülend

5 Kankı cândur ki_olmamışdur fürkatüñden haste-dil
Ne göñüldür kim degüldür hasretüñden derdmend

6 Gelmesün devrân-i ‘âlemde kemâlüñe zevâl
İrmesün gerdûn-ı gerdândan cemâlüñe gezend

7 Yaydı hüsnüñ vasfı adın Ahmedî'nüñ 'âleme
Gerçi bendeñe saçuñ sevdâsı oldı pây-bend

739 Nazîre-i Gedâyî

1 Zülf-i müşkînüñden urduñ göñlümüñ boynına bend
Ne 'aceb bende giriftâr oldı miskîn der[d]mend

2 Uyma didüm zülfine bendinden ey dil kıl hazer
Tutmaduñ sözüm yiridür saña şimdi işbu pend

3 Gözlerümde mesken itmişdür hayâl-i kadd-i yâr
Hoş bitüpdür bu kenâr-ı cûda ol serv-i bülend

4 Sînemi çâk eyleyicek gamze-i ser-tîz-i dûst
Lebleri merhem ideyin diyü itdi rîş-hand

5 Ey Gedâyî kendüyi görse rakîb olmaz 'aceb
Bu mu'ayyendür ki olur her hünersüz hod-pesend

740 Nazîre-i Sürûrî-i 'Acem

1 Tâ mu'anber kâkülüñ hurşîde salmışdur kemend
Baglamışdur boynumı zencîr-i zülfüñ bend bend

2 Kadd-i dil-cû-yı nihâlin gördi gün gülzârda
Turup ayag üstine ta'zîm ider serv-i bülend

3 'Anber-efşân zülfüñe irmek diler cânâ göñül
Allah Allah ne uzun sevdâya düşmiş derdmend

4 Nâsıhâ men' eyleme mihrinden ol meh-pârenüñ
Şöyle tolmışdur göñül kim kalmamışdur cây-ı pend

5 Ey Sürûrî hattı sevdâsından anuñ ye's çeken
Pârelensün tîg-ı mihnetle kalemveş bend bend

741 Nazîre-i Nihânî-i Müderris

1 Zülfi ser-gerdânıdur yâruñ meger çerh-i bülend

Kim gezer ilden ile âvâre mânend-i levend

2 Berk-i âhum baş açuk yalın ayak şeydâ-sıfat
Düşdi yola kâmetüñ ardınca ey serv-i bülend

3 Gör ne ‘âlî-himmetem kim burc-ı çerhe çıkmaga
Dûd-ı pîç-â-pîç-i âhum dem-be-dem atar kemend

4 Gonçe-i zanbak düzer dildâra bâzû-bend ü sîm
Çeşm-i nergisden o meh-rû görmesün diyü gezend

5 Leblerüñ çeşmüñ hayâliyle Nihânî’nüñ gözi
Şîşe-i gevher-fürûş olmış diler bâdâm u kand

742 Nazîre-i Me’âlî

1 Dakma uslana diyü boynuma zülfüñden kemend
Fâyide kılmaz ezel dîvânesine kayd u bend

2 Ey sabâ gülzâra ‘arz it hatt u kadd-i dil-beri
Kim tapu kılup benefşe baş ege serv-i bülend

3 Âstânuñda felek bir hunkdür kavs-ı kuzah
Bir münakkaş teng aña kehkeşândur sîne-bend

4 Mihr-i ruhsâruña çün öykündi meh hâle anı
Koydı zindâna dıkup boynına bend ile kemend

5 Ey Me’âlî çün çalışduñ hattına yüz sürmege
Geçmedi sözüñ sakaluñ seyrek imiş derdmend

743 Nazîre-i Lâmi’î

1 Baña bir lu’b ile her dem geçer ol kâkül bend
Her ne eylerse revâ eylemesün vasla gezend

2 Ne añup vasluña irdüm ne çıkup yol buldum
Âhumı eyleyü gördüm kadi servine kemend

3 Cümle ‘âlemden üzildi vü kesildi dil ü cân
İdeli zülfüñ ile ey gözi câdû peyvend

4 Yüz sürer sâye-sıfat günde gelüp işigüñe
Ne kadar tutar ise kendüyi hurşîd bülend

5 Çeşm ü bedden ruh u hâlüñ sakınup dîde gibi
Micmer-i sînede her dem iderem cânı sipend

6 Lâmi’î baş koşalı gözleri âhûlar ile
Bir nefes evde karâr eylemez oldı o levend

7 Çünki eş’ârın irişdürdi Kemâl’e yiridür
Eyle nazınını vird ehl-i Sıfâhân u Hocend

744 Nazîre-i Hayâlî

1 Geçmeseydi kâmetüñ ney-şekkere bir nice bend
Devr-i la’lüñde başı örtülü satılmazdı kand

2 Zülf-i pür-çînüñ meh-i ruhsâruñ üzre göreli
Dûd-ı âhum mihr-i ‘âlem-tâba atmışdur kemend

3 Servden gelse sadâ sanma tuyûr elhânıdur
Zikr-i kalbîyle du’â eyler saña serv-i bülend

4 Şem’lerle kûyuña gelmiş gice mâh-ı felek
‘Âkıbet yüz karalıgiyle tutulur ol levend

5 Nây eylerse Hayâlî bezmde nâlemle bahs
Pârelensün tîg-ı mihnetle kalemveş bend bend

745 Nazîre-i Mihrî

1 Zülf-i müşkînüñ n’ola boynuma saldıysa kemend
Dûstum lâzım durur dîvâneye elbette bend

2 ‘İlm-i câdûlıkda üstâd-ı cihân çeşmüñ senüñ
Görse Hârût ile Mârût’ı geçerdi_anlara bend

3 Ruhlaruñ dil şâhını mât eyledi bir lu’b ile
Gözlerüñ cân ferzine lâzım degül sürmek semend

4 Kellesin ortaya koyup öykünürmiş la’lüñe
Anuñ içün çâr-sûlar içre ber-dâr oldı kand

5 Gerçi çok seyr eyledüm bâg-ı cihân sahrâların
Râstî kaddüñ gibi hiç görmedüm serv-i bülend

6 Ko bizi meh-rûlaruñ mihriyle var sen fârig ol
Nâsıhâ itmez eser rüsvây-ı ‘ışk olana pend

7 Dil-berüñ tîg-ı cefâsından yüzüm döndürmezem
Tograsalar sînemi ger rîze rîze bend bend

8 Der-peyince yollarına düşdügüm dil-berlerüñ
Dir gören hayli belâ-keşdür bu Mihrî derdmend

9 Yıllar ile ben yüzin görmem dîrîgâ âh kim
Sâyesinde hoş geçer dildârumuñ her bir levend

746 Nazîre-i Zâtî

1 Cism-i pür-zahmum görüp ol dil-ber itdi rîş-hand
Didi kim hâlüñ ne ey dil-rîş ü miskîn derdmend

2 Çekdügüm derdi göreydi bir nazar Eyyûb eger
Kendü derdin unudurdı dûstlar ol derdmend

3 Emrüñe râm olmasun mı çerh-i ser-keş ser-verâ
Dûd-ı âh-ı ‘âşık anuñ boynına dakdı kemend

4 Nîze-i âha dikerken mâhuñ ey şeh başını
Gezmesün kûyuñda her şeb ol yüzi kara levend

5 Zülfinüñ zünnârına tolaşmaga bil baglama
Zâti yüzi karalar çokdur geçerler saña bend

747 Ve lehu

1 Zülfine bir şeb hata ile didüm müşkîn-kemend
Baña ol hûb-ı Hıtâ anuñ ucından geçdi bend

2 Ey şeker-leb kanda damsa şerbet-i la’lüñ senüñ
Sûre-i Kevser hakı cümle nebâtı ola kand

3 Haste yaturdum kapusında seher çıkdı didi
Ne yatursın başuña gün togdı tur ey derdmend

4 Şa’şa’a sanma eyâ meh çevresinde görinen
Sarı saçuñ gerden-i hurşîde salmışdur kemend

5 Sidre kaddin müntehâ medh eyle ol servüñ diyü
Geldi hâtifden baña Zâtî bir âvâz-ı bülend

748 Nazîre-i Hasbî

1 Ey kad-i bâlâsı ‘ar’ar kâmeti serv-i bülend
Haddi lâle çeşmi ala lebleri şîrîn-kand

2 Düzd-i dildür hâli afet gamzesi âşûb-ı cân
Gözleri kanlu harâmî kâküli müşkîn-kemend

3 Çeşm ü zülf ü hadd ü hâlüñ hasretinden dil-berâ
Haste-hâlem pür-belâyam mübtelâyam müstmend

4 Zülf-i müşkînüñ ki tarrâr-ı kemend-endâzdur
Çîn idüp çendân kılur bu cân u dil boynına bend

5 Çeşm-i bîmâruñ gamıyla haste-dil hâli harâb
Gam bucagında yatur bî-çâre Hasbî derdmend

749 Nazîre-i Şem’î

1 Eyledi müşkîn saçın ol gözleri âhû kemend
Sayd idüp geçdi dil-i miskîne bend üstine bend

2 Sen perî-peyker melek-ruhsârı teshîr itmege
Micmerine kâsedür eflâk encümdür sipend

3 Sanki âhû-yı Hoten’dür çeşmüñ ey hûb-ı Hıtâ
Çîn-i zülfüñ sayd içün olmış aña müşkîn kemend

4 Bâd-ı âhum gökde egmişdür nihâl-i sidreyi
Bilmezem yâ Rab niçün meyl itmez ol serv-i bülend

5 Var iken câm-i lebüñ rûh-ı revânum yâd idüp
Almayayın agzuma âb-ı hayât olursa kand

6 Hokka-i yâkût-ı pürdür dir ki_açarsın mihrini
Gül gibi ey gonçe-leb itdükçe biñ nâz ile hand

7 Nakş-ı hüsnüñ zeyn idelden ey sanem nakkâş-ı sun’
Oldı bu halkuñ kimi Zeynî kimisi Nakşbend

8 Şem’i’yem zâhid beni men’ itme bezm-i yârdan
Turmışam yanmaga âhir kâr itmez baña pend

750 Nazîre-i Şânî

1 İde yüz nâz ile kâküllerini boynuma bend
Katı bir şîve bu gey şûh güzel şâh-levend

2 Dimiş idüñ varayın saña vefâlar ideyin
Turmaduñ ‘ahdüñe bi’llâh gör ey serv-i bülend

3 Sıma üftâdelerüñ göñlini seng-i gam ile
Câm-ı nâzük ki şikest ola ne mümkin peyvend

4 Âftâbı başuñ üzre gören Ahmed Bâlî
Seni sarındı sanur başına şemsî dül-bend

5 Bir perî-çihre seversin ki melek reşk eyler
Nazaruñ var ola ey Şâni hezârân ahsend

751 Nazîre-i Münîr

1 Ey yüzi gül-berg ü bâlâ kâmeti serv-i bülend
Gülşen-i hüsnüñe çeşm-i bedden irmesün gezend

2 Hak cemâlüñden yavuz göz şerrini dûr itmege
Âteş-i ruhsâruñ üzre beñlerüñ düşmiş sipend

3 Rîsmân-ı zülfine dil kim yapışmışdur çıkar
Sanki düzd-i kal’adur burc üzre atmışdur kemend

4 İrdügince tîg-i gamzeñ hoş gelür rîş-i dile
Gerçi dirler yâreye su olmaz aslâ sûdmend

5 Dürc-i yâkûta cevâhir toldurup mercân lebüñ
Urmış agzına nigîn-i mihr birle mühr ü bend

6 Leblerüñ vasfın yazup her kime gönderse Münîr
Kâgıd ile sanki tuhfe gönderür bir pâre kand

752 Nazîre-i Derûnî

1 Gel gözetme fevk ü tahtı ‘ârif ol ey hodpesend
Çün ölürsin menzilüñ yâ taht imiş yâ tahta-bend

2 Vâsıl olmaz çeşme-i âb-ı hayât-ı la’lüñe
Yanmayanlar âteş-i ‘ışkuñda mânend-i sipend

3 Dil şikenc-i zülf-i miskîninde ol sîmîn-berüñ
Beñzer ol nahcîre kim olmış giriftâr-ı kemend

4 Kâsid olsa tañ mıdur şimden girü bâzâr-ı ‘ışk
Mübtelâlar müflis olmışdur güzeller zelle-bend

5 Şefkat itdi derdümi gördi tabîb-i ‘ışk-ı yâr
Derde dermân isteyen olsun Derûnî derdmend

753 Nazîre-i Sarrâfî

1 Tâ ki müşkîn perçemüñ cân boynına saldı kemend

İtdi dîvâne dili hayrân u miskîn derdmend

2 Sidre ve Tûbâ’dan a’lâ müntehâ kaddüñ durur
Bûstânda salınup irmez aña serv-i bülend

3 Tuti-i câna gıdâ şîrîn dudaguñ kandidür
Husrevâ dil meyl idüp itmez taleb şehd ile kand

4 Düşmişemdür ‘ışkına sen dil-rübânuñ dûstum
Olmışamdur ‘âşik-ı şûrîde bî-bâk ü levend

5 Gül yüzi devrinde ol gonçe-dehânuñ mül gerek
Nâsıhâ itmez eser ‘îş ehline var itme pend

6 Devr idüp devrân gelüp gitdükçe mâh u sâller
Han Selîm’üñ irmesün zât-ı şerîfine gezend

7 Her nefes Sarrâfî ol şâhuñ du’â-yı devletin
Cân u dilden vird ider ‘âlemde ola müstmend

754 Nazîre-i Şânî

1 İdeli zencîr-i zülfin boynuma ol yâr bend
‘Aklını yitirdi dutmaz bu dil-i dîvâne pend

2 Rîsmân-ı kâkül-i dildârumuñ cân-bâzıyam
‘Işk meydânında göstersem gerek biñ dürlü bend

3 İşidüp efvâhdan şîrîn lebüñ vasfın şehâ
Tûti-i tab’um benüm agzına almaz oldı kand

4 N’eyledüñ sâki mey içdüñ ayaguñ üstine kim
Beni boyınca günâha koyduñ ey serv-i bülend

5 Şâniyâ mey-hâneye gel sen de şevküñ var ise
Açamazın göñlümi bî-yâra bu ben derdmend

6 Çekmek içün kasrına ol mâh[ı] hurşîd-i felek

Sırma saçın sarkıdup yir yüzine itmiş kemend

755 Nazîre-i Muhibbî

1 Çîn idüp zencîr-i zülfüñ boynuma dakduñ kemend
Kanda kim dîvâne olsa lâyık olur aña bend

2 Ey göñül şeydâ olup irmek dilersin vaslına
Mümteni’ sevdâya düşdüñ ‘aklı yok hey derdmend

3 Øâyi’ itme nâsıhâ yok yirlere söz nakdini
Nitekim yokdur kılam dîvâneye yok dahı pend

4 Serv gül bâg içre girdi rûyuñ ile kâmetüñ
Gül kızardı serv best oldı eyâ serv-i bülend

5 Kankı ‘âşık kim Muhibbî cevr-i dil-berden kaça
Pârelensün tîg-ı mihnetle kalemveş bend bend

756 Nazîre-i Sultân Bâyezîd

1 Eyledi miskîn saçın kasduma ol sayyâd bend
Halka halka kıldı gûyâ sayd içün bî-cân kemend

2 Öykünürmiş leblerüñe şekker iñen tatludur
Nâz ile güftâra gelseñ telh olur bâzâr-ı kand

3 Benüm ile dûst olsañ cân virür gamdan ‘adû
Nûş-hand itseñ baña eyler rakîbüñ zehr-hand

4 Zâhidâ zühdüñ görüp rind olana ta’n itme kim
Levhe tarhın böyle çekmiş ûstâd-ı nakş-bend

5 Saña kul olmak benüm haddüm degüldür dûstum
Sen şeh-i mülk-i kerem ‘Adlî bir oñmaduk levend

757 Li-mürettibihi

1 Kâyil-i bend olmayup benden işitmez hîç pend
Bir delükanlu yaşum âhum hevâyî bir levend

2 Gördi hatt-ı yârı bu dil yâresi kan agladı
İtdi ol dem aña ol ma’nâ yüzinden rîş-hand

3 Zülfinüñ her kime olsa bend imiş çün ‘âdeti
Ben de âh ol bende düşdüm baña da oldı o bend

4 Ol cefâkâruñ ki düşdüm dûstlar ‘ışkına âh
Bir oñılmaz derde ugradum görüñ ben derdmend

5 Nazmi’nüñ nazm-ı dürer-bârına teslîm eylemez
Kankı ehl-i nazm kim nâ-ehl ola yâhod-pesend

758 Li-mürettibihi

1 Dil-berüñ zencîr-i zülfin kıl diyü boynuña bend
Eylerem dîvâne göñlüme müselsel anı pend

2 Nice hem-tâ ola meh-ruhsâruña behcetde gül
Kanda mânend ola şîrîn la’lüñe lezzetde kand

3 Kâmetüñ katında katı haclet irdi özine
Gördi çün ey gül-îzâr alçaklıgın serv-i bülend

4 Derdüñ ile geçdi ‘ömrüm âh kim bir gün baña
Dimedüñ rahm eyleyüp hâlüñ nedür ey derdmend

5 Nazmiyâ her dem hevâ-yı kâkül-i dildâr ile
Görmedüm ben bir sabâ gibi bir yiler oñmaz levend

DER-BAHR-İ REMEL-İ MAHBËN
Taktî’eş: Fe’ilâtün Fe’ilâtün Fe’ilâtün Fe’ilât

759 Ez-ân-ı Monla ‘İzârî

1 Getürür ‘ârızı hat ki_eyleye ‘uşşâkını red
Kaçan olur ki gubâr ide hevâ yolını sed

2 Baş virüp zülfi ruhı dâmenin elden komadı
Ayagı gence batarsa n’ola men cedde veced

3 Sine ger sîne-i pür-sûz ile iltürlerse
Dütüni göge çıka yırta yakasını lahad

4 Kaşı râsıyla bu zülfi gibi âşüftelerüñ
Kaddini dâl idüp ayaga salup eyledi red

5 Mesned idinmek içün geldi ‘İzârî tapuña
Eyleme ehl-i nazar sen sanemâ men’-i sened

760 Nazîre-i Tâli’î

1 Aluban göñlümi bir lâle-ruh u nesrîn-had
Göz göre odlara yakdı beni zinhâr meded

2 Tab geyür câme-i rengîn baña ey kanlu yaşum
‘Işk yolında yiter ‘âşıka bu kurı nemed

3 Ta’n iderdüñ beni gördükçe rakîbâ sen de
Eylediler seni de yâr işiginden ele red

4 Kaşları yâsını erbâb-ı nazar gördi didi
Bir elif üstine çakmiş kalem-i sun’ aña med

5 Tâli’î yâr işiginde nie ir mesned arar
Yohsa bu seng-i melâmet aña yitmez mi sened

761 Nazîre-i Mesîhî

1 Beni dil-haste koyup ayrugı öldürme meded
Ki beni andan öñürdi depeler tîg-ı hased

2 Rahmdan sanma beni ol sanem öldürmedügin
Dirligümi bilür oldugını ölümden eşed

3 Kaşlaruñla lebüñ üstindeki hattuñ cânâ
Yazdı mecmû’a-i hüsnüñde bir iki müfred

4 Mihmân olıcagaz hücresine şâhid-i mey
Ferahından özini yavı kılur pîr-i hıred

5 Ger mey içdiyse Mesîhî aña had lâzım olur
Kâdı lâzım degül incitmek anı fevka'l-had

762 Nazîre-i Şem'î

1 Bâg-ı ruhuñda olmış eyâ serv-i lâle-had
Gül deste deste sünbül-i miskîn demed demed

2 Dil gördi dâl-i zülfi ile agzı mîmini
Didi ki bundan olur olur ise [ger] meded

3 Dil öldi 'ışk derdine zîrâ ki görmedüñ
Kaddüñ yolında togru elif gibi hîç ahad

4 Şâhid yiter ki levh-i cemâl üzre oldılar
Bu ân-ı hüsne kaddi elif kaşı nûnı med

5 Devlet anuñ ki ehl-i safâ eyleye kabûl
Vay ol kişiyi kim ide derd ehli anı red

6 Şem'î eger ki yâr işiginden ola cüdâ
Bu kâh-ı ser-nigûnda aña kim olur sened

763 Li-mürettibihi

1 Tıfl iken tâ beni üstâda virelden eb ü ced
'Işk dersini okurdum okımadan ebced

2 Yâr u agyâr ile hep vuslat u fürkat sözidür
'Âşıkuñ gayrı sözi yokdur ebed nîk ile bed

3 Cândan ayrılmag olur kişiye güç âh ammâ
'Âşıka fürkat-i cânâne olur andan eşed

4 Şer işüñ peyki olup hayra kadem basmazlar

Cümle şol cism ü cesed kim ola pür-hıkd u cesed

5 Nazmiyâ hey ne ‘aceb yatlu zamâna kalduk
Kalmadı âh ki bir lutf u kerem ehli ebed

764 Li-mürettibihi

1 Dâg-ı ‘ışkuñla şeref bulalı bu cism ü cesed
Dûstum düşmen ider oldı baña hıkd u hased

2 Hızr’dur hatt-ı lebüñ zülfüñi ki_itmişdür yir
Buldı san âb-ı hayâta irişüp ‘ömr-i ebed

3 Ey tabîb-i dil ü cân hey meded ir nice durur
Şerbet-i la’lüñi ben hasteye lutf eyle meded

4 Koşalı ‘ışk ile baş oldı çü rind ü evbâş
Tıfl-ı dil pendüñi n’eyler senüñ ey pîr-i hıred

5 Bir kerem kânı durur lutfına had yok la’lüñ
Görse Nazmî n’ola lutfını anuñ fevka’l-had

Nev’-i dîger

765 Ez-ân-ı Şâmî

1 Ey kadüñ lutfınuñ efkendesidür serv-i bülend
V’ey lebüñ lezzetinüñ hastesidür şerbet-i kand

2 Yine ben bî-ser ü pâ gibi bugün âb-ı hayât
Ser-i zülfüñ hevesine düşüben oldı levend

3 Gözlerüñ halka-i zülfüñsüz olımaz bir dem
Lâ-cerem lâzım durur merdüm-i sayyâda kemend

4 Kad-i şimşâd ile sar revnakını nârvenüñ
Gelse sahn-ı çemene lutf ile ol serv-i bülend

5 Şâmiyâ şi'rüñ ile buldı şeref hıtta-i Rûm
Nitekim şi'r-i Kemâl ile şeref şehr-i Hocend

766 Nazîre-i Vasfî

1 Yine dil boynına zülf-i siyehüñ saldı kemend
Dem mi vardur ki şehâ geçmeye bend üstine bend

2 Ben dimezdüm ki düşüp bendüñe rüsvâyuñ olam
N'ideyin kim dil-i dîvâneme kâr itmedi pend

3 Leb-i şekker-şikenüñ nisbet idermiş özine
Aña bir iş ideyin kim ezilüp mahv ola kand

4 Sen revân olalı arduñca yaşum oldı revân
Kankı gülşende arasun seni ey serv-i bülend

5 Göñlüñüñ meyli levendeyse şehâ Vasfî'ye gel
Kanı anuñ gibi bir oñmaduk âvâre levend

767 Nazîre-i Muhibbî

1 Saldı dil gerdenine zülfüñ eyâ dûst kemend
Eyledi 'ömri dırâz ola bu dîvâneye bend

2 Âteş-i hüsnüñe karşu bugün ey dûst senüñ
Eyledüm cân u dilüm yakmak içün hem-çü sipend

3 Kulagum toptoludur 'ışk ile tâ rûz-ı ezel
Zâhidâ eyleme pend kalmadı çün cây-ı pesend

4 Kamer alnuña vü gün yüzüñe 'âşık olalı
Ser-i kûyuñda yürür şâm u seher sanki levend

5 Pârs iline eger irse Muhibbî şi'ri
İşidüp kabri içinde diye tahsîn Hocend

6 Çeşm-i zahmum irmemek içün bugün şâh-ı güle
Gonçeden dakdı felek gerdenine bâzû-bend

768 Nazîre-i Yahyâ

1 Lebleri mül yüzi gül kâmeti bir serv-i bülend
‘Âlemi kendüye kul eyledi ol şâh-levend

2 Leb-i şîrîn ile gûyâ ki hat-ı sebzi anuñ
Bir yeşil tûtiye beñzer deheninde ola kand

3 Şâdmânam ki beni bagladı Mecnûn yirine
Leyli-i zülfine kıldı dil-i dîvânemi bend

4 Pend bendine bizi sanma mukayyed oluruz
Zâhidâ ‘âşık-ı dîvâneye var eyleme pend

5 Ugrasun külbe-i ahzânımuza ey Yahyâ
Göñül alçaklıgını eylesün ol serv-i bülend

769 Nazîre-i Âhî

1 Güle ta’n itse ruhuñ vechi var ey serv-i bülend
Yaraşur la’l ü lebüñ eyler ise gonçeye hand

2 Öykünür zülfine yâruñ varup elden ele misk
Görmedüm ancılayın dahı yüzi kara levend

3 Lebi vasfın işidenler ısırup barmagını
Didiler kanda bulınur ola bunuñ gibi kand

4 Göñlüm aydur baña düş var anuñ hançerine
Beni başdan çıkarur bu dil-i düşvâr-pesend

5 Âhi’nüñ irmez eli zülfüñe ey mâh senüñ
Atar evc-i feleke himmet ile gerçi kemend

770 Nazîre-i Zâtî

1 Cism-i pür-zahmum görüp ol dil-ber itdi rîş-hand
Didi kim hâlüñ ne ey dil-rîş miskîn derdmend

2 Çekdügüm derdi göreydi bir nazar Eyyûb eger
Kendi derdin unudurdı dûstlar ol derdmend

3 Emrüñe râm olmasun mı çerh-i ser-keş ser-verâ
Dûd-ı âhı ‘âşık anuñ boynına dakdı kemend

4 Nîze-i âha dikerin mâhuñ ey şeh başını
Gezmesün kûyuñda her şeb ol yüzi kara levend

5 Zülfinüñ zencîrine tolaşamaga dil baglama
Zâti yüzi karalar çokdur geçerler saña bend

771 Nazîre-i Revânî

1 Takdı cân boynına kâkülleruñ ey dûst kemend
Geçdi bir fitne ile göñlüme zülfüñ nice bend

2 Saña hercâyî diyü kimsene ta’n eylemesün
Baş koşup her kişiye olma güneş gibi levend

3 Ey sabâ kâmet-i cânân ile da’vâyı kosun
Tutmasun kendüyi yüksekde iñen serv-i bülend

4 ‘Âşık olmış lebüñe vasfını işitmek ile
Şimdi bezmüñde anuñçün ezilür göz göre kand

5 Şâd olur şi’r-i Revâni ile çün rûh-ı Kemâl
Fahr idinse n’ola nazmıyla anuñ ehl-i Hocend

772 Nazîre-i Sabûhî

1 ‘Âlemde her kimüñ ola himmeti bülend
Bir serv-kad nigâruñ salar âhıyla kemend

2 Cânân yolında varuñı harc eyle bî-hisâb
Olmaz tarîk-i mahabbetde çûn u çend

3 Geç hˇân-ı dehrden göñül ehl-i kanâ’at ol
Ger imtilâ ise n’ola sûfî dile bend

4 Rahm eyle ‘akl u sabr u dile ey tabîb-i cân
Cem’ oldı âstânuña bir nice derdmend

5 Şi’ri eger Kemâl’e irişe Sabûhî’nüñ
Memlû ola zarâfet ile milket-i Hocend

773 Nazîre-i Mesîhî

1 Saldı zülfüñ dil ü cân boynına ey dûst kemend
Geçdi işbu iki dîvâneye bir kıl ile bend

2 Tolanup gice vü gündüz ser-i kûyın meh ü mihr
Aldı meydânı görüñ göz göre bu iki levend

3 Deldi kulaklarumı oglan iken pîr-i mugân
Ki birinden giricek def’i birinden çıka pend

4 Beni dil-teşne görüp ‘ârızuñ ile lebüñe
Hâlüme rahm idüben varsa ‘aceb mi suya kand

5 Ey sabâ şi’r-i Mesîhî’yi yüri Pârs’a ilet
Şâd olsun dir iseñ mühce-i üstâd-ı Hocend

774 Nazîre-i Sâdıkî

1 Kimse cânâ itmez iken sen gözi âhûyı sayd
Gör ne miskînlik ile takmış durur âhuñ kemend

2 Vâ’izâ minberde dil-ber sevmegi men’ itme kim
‘Âşık-ı dîvâneye lâzım degüldür nush u pend

3 Ey gözi âhû göñül gitdi belâ sahrâsına
Sen gazâl-ı vahşiyi [çün] kaçurup ol müstmend

4 Cân u dil tek turmadı tolaşdı zülf-i dil-bere
‘Âkıbet kendü eliyle urdı abagına bend

5 Sâdıkî yâruñ dehânı vasfına uzatdı dil

Gûyiyâ bir tûtidür kim aldı ayagına kand

775 Nazîre-i Şehdî

1 İrmesün diyü cemâline yüz [ü] gözden gezend
Nâr-ı ruhsârında dil-ber hâlin itmişdür sipend

2 Bezm-i gamda dil leb ü çeşm ü dehânın yâd ider
Sohbete renak virür câm-ı mey-i bâdâm u kand

3 Haddüñe nisbet senüñ bî-reng ü bûdur berg-i gül
Kaddüñe nisbet senüñ alçak durur serv-i bülend

4 Vaz gel itme devâyı kim ‘ilâcuñ ey tabîb
Bu dil-i bîmâruma olmadı hergiz sûdmend

5 Çeşmini kan içmeden nâsıh yüri men’ eyleme
Çün bilürsin merdüm-i sermeste itmez kâr pend

6 Tîr-i âhumla urup deldüm felekler sînesin
Gerdene gerdûn takdum dûd-ı âhumdan kemend

7 Ol sanem dirmiş ki Şehdî’ye vefâ itsem gerek
İtmesün ol bî-vefâ ‘uşşâka ayduñ rîş-hand

776 Li-mürettibihi

1 Benden ey dil işidürseñ sen egen kim bir pend
‘Ömr uzunlıgıdur ol zülfe özüñ kıl yüri bend

2 Sevmişem ben ol perî-zâdı ki teshîri içün
Yakmışam âteş-i ‘ışka dili mânend-i sipend

3 Her kaçan seyr-i semend itse o hûrî-çihre
Berk-i nûr ile Burâk olur o bildügi semend

4 Kelle bir asılacakdur ki lebine yâruñ
Beñzedür lezzet ile kanda ise kendüyi kand

5 Dil-berüñ zülfi hevâsında yiler ey Nazmî
Var sifâlüm sagışınca nice âvâre levend

777 Li-mürettibihi
1 Yârı terk it diyü nâsıh nice bir gönlüme pend
Kimse akar suyı hâşâ ki_ide haşâk ile bend

2 Gezdügüm çâk-i girîbân ile kûyında görüp
Didi hey geñ yakadan bunda ne ister şu levend

3 Ser-verâ seyre süvâr olsa sürûr ile tapunñ
Ferahından turımaz bâdveş altuñda semend

4 Sen şeh-i hüsnüñ işiginde şu kim yir idine
Gün gibi başı göge irüp olur kadri bülend

5 Kanda teşbîh ide Nazmî leb-i la'lüñ kanda
Beñzemez ay yüzi gün zerre kadar la'lüñe kand

Nev'-i dîger

778 Ez-ân-ı Sultân Selîm
1 Hasteyem hecrüñ ile ey büt-i 'ayyâr meded
Demidür eyler iseñ vasl ile tîmâr meded
2 Koma bu derd ü belâda bizi nâ-çâr meded
Meded Allâh'ı severseñ meded ey yâr meded

3 Sanemâ gel berü ko fürkati birlik demidür
Beni kurtar bu gam u gussadan erlik demidür
4 Hasret-i hecr ile öldüm baña dirlik demidür
Meded Allâh'ı severseñ meded ey yâr meded

5 Dem mi geçdi ki firâkuñla figân eylemedüm
Ya gözüm yaşın ayaguña revân eylemedüm
6 N'ola sevdümse seni ben kara kan eylemedüm
Meded Allâh'ı severseñ meded ey yâr meded

7 Kim ola ki_incine dildârı cefâ itdügine
Meger incindügi agyâra vefâ itdügine
8 N’ola şeh merhamet itmez mi cefâ itdügine
Meded Allâh’ı severseñ meded ey yâr meded

9 Bu Selîmî nice inşâ ide dîvân-ı firâk
Ey ‘aceb yok mı ola âhire pâyân-ı firâk
10 Saldı gerdân-ı belâya beni ‘ummân-ı firâk
Meded Allâh’ı severseñ meded ey yâr meded

779 Nazîre-i Şehîdî

1 Cânuma kıyma benüm ey gözi mekkâr meded
Bülbül-i haste-dilem ey yüzi gülzâr meded
2 Agladup ben kuluña gülmesün agyâr meded
Meded Allâh’ı severseñ meded ey yâr meded

3 Geçdi ‘ömrüm nice müddet elem ü mihnet ile
Görmeyelden yüzüñi âh iderem hasret ile
4 Hay esirge beni öldürme begüm fürkat ile
Meded Allâh’ı severseñ meded ey yâr meded

5 Niceye dek gam u endûh ile mahzûn olayum
Ya nice mihnet ile cân vireyin cân alayın
6 Bâri bir kerre yüzüñi göreyin andan öleyin
Meded Allâh’ı severseñ meded ey yâr meded

7 Düşeli ‘ışkuña dâyim çekerem cevr ü cefâ
Âh kim cânuma kâr itdi benüm derd ü belâ
8 Şerbet-i la’lüñ ile eyle bu derdüme devâ
Meded Allâh’ı severseñ meded ey yâr meded

9 N’ola lutfuñla Şehîdî’yi begüm yâd idesin
Nice bir hem-demini âh ile feryâd idesin
10 Demidür cevr ü sitemden anı âzâd idesin
Meded Allâh’ı severseñ meded ey yâr meded

780 Li-mürettibihi

1 Eyledi derd ü firâkuñ beni bîmâr meded
Kıl visâlüñle bu derde yine tîmâr meded
2 Koma derd ile beni böyle dil-efgâr meded
Meded Allâh'ı severseñ meded ey yâr meded

3 Fürkat öldürdi beni gel berü vuslat demidür
Dûstum düşmen işin itme mahabbet demidür
4 Hâsılı lutf u vefânuñ baña gâyet demidür
Meded Allâh'ı severseñ meded ey yâr meded

5 Vasla irgür sanemâ koma beni fürkat ile
Senden ayru nice bir gussa çekem hasret ile
6 Baña rahm eyle ki öldüm elem ü mihnet ile
Meded Allâh'ı severseñ meded ey yâr meded

7 Senden ey meh ben umarken dün ü gün mihr ü vefâ
Ne revâdur ki_idesin hecrüñ ile cevr ü cefâ
8 Himmet it kim sürevüz vasluñ ile zevk u safâ
Meded Allâh'ı severseñ meded ey yâr meded

9 Nazmi dil-haste nice bir çeke âlâm u firâk
Bezm-i gamda nice bir nûş ide yâ câm-ı firâk
10 Ey 'aceb yok mı ola âhir-i eyyâm-ı firâk
Meded Allâh'ı severseñ meded ey yâr meded

781 Li-mürettibihi

1 Kılma ben bülbüle cevr ey yüzi gülzâr meded
Dem-be-dem itme beni ey yüzi gül zâr meded
2 Yüregüm hâr-ı cefâ ile beter yâr meded
Meded Allâh'ı severseñ meded ey yâr meded

3 N'ola sevdümse seni ben baña cevr eyleme sen
A benüm begcegizüm n'eylesün ölsün mi seven
4 Hay esirge beni derdüñle helâk oldum ben
Meded Allâh'ı severseñ meded ey yâr meded

5 Nice bir göñlüme bu cevr ü cefâ vü sitemüñ
Nice bir cânuma bu derd ü belâ vü elemüñ
6 Bende tâkat komadı gussa vü endûh u gamuñ
Meded Allâh’ı severseñ meded ey yâr meded

7 Hâlümi derd ü gam hecrüñ ile yâd eyle
Dil-i gam-gînümi vasluñla gelüp şâd eyle
8 Kuluñam gamdan efendi beni âzâd eyle
Meded Allâh’ı severseñ meded ey yâr meded

9 Derdüñ âh irdi derûnına ki hadden bîrûn
Oldı günden güne feryâd u figânı efzûn
10 Rahm kıl Nazmi’ye kim derdüñ ile oldı zebûn
Meded Allâh’ı severseñ meded ey yâr meded

DER-BAHR-İ REMEL-İ MÜSEDDES
Taktî’eş: Fe’ilâtün Fe’ilâtün Fe’ilât

782 Ez-ân-ı Kâsım Paşa
1 Kulların şâh-ı cihân itmese yâd
Elimüzden ne gelür güce ne dâd

2 Hâşe li’llah ki rakîbüñ sözile
Âşinâ-yı seg-i kûyuñ ola yâd

3 Mihnet ü gussa içün gam yimezem
Reh-i ‘ışkuñda belâdur baña zâd

4 Baht-ı bî-tâli’ ü şûrîdeden âh
Zulm-i bî-dâd-ı felekden feryâd

5 La’l-i cân-bahşuña Sâfî iremez
Meger ol dem ki_idesin lutf ile yâd

783 Nazîre-i Sühâyî
1 Olıcak çâr-sû-yı gamda mezâd

Dürr-i eşkümi yaşum kıldı ziyâd

2 İşini câm-ı meye kodı göñül
Lâ-cerem oñmadug olur üstâd

3 Boyanur göklere âhum dütüni
Giceler nâlem elinden feryâd

4 Çekdi çevürdi kaşuñ yayı beni
Elimüzden ne gelür güce ne dâd

5 Mestdür gamzelerüñ tîg çeküp
İtmesünler harem-i dilde fesâd

6 Senden ayrugını ben yâd itdüm
Bir kezin eylemedüñ sen beni yâd

7 Gurbet illerine ayak basalı
Hûn-ı dildür reh-i gamda baña zâd

8 Şâdmânam ki Sühâyî bir gün
'Işk dünyâda beni itmedi yâd

784 Li-mürettibihi

1 İtmedüñ lutf ile bir gün beni yâd
Ey cefâ-pîşe elüñden feryâd

2 Leb-i şîrîn ile ol husrev-i hüsn
Acı dil virse baña güce ne dâd

3 Bâg-ı hüsn içre o servi göricek
Murg-ı dil gussadan olur âzâd

4 Kadd ü zülfine göñül cân vir anuñ
Bu cihân içre dilerseñ eyü ad

5 Neydügin bezm-i gamuñda bilesin

Nazmi kim eyleye her dem feryâd

785 Ve lehu

1 Şâd olur gül gibi serv ü şimşâd
Virse kaddüñ haberin gülşene bâd

2 Kaşuñ ile gözüñe dil vireli
Virdüm oldı sanemâ nûn ile sâd

3 Göricek gül yüzüñ ey gonçe-dehen
Açılup göñlüm olur hurrem ü şâd

4 Beni bir lahza huzûrumda komaz
Nâle vü âhum elinden feryâd

5 Bulur ey kân-ı vefâ cânı safâ
La'lüñi Nazmi ne dem eylese yâd

DER-BAHR-İ HEZEC-İ MAHZËF
Taktî'eş: Mefâ'îlün Mefâ'îlün Fe'ûlün

786 Ez-ân-ı Ahmedî

1 Meger zülfüñe irdi subh-dem bâd
Ki kıldı yir yüzini cennet-âbâd

2 Lebüñe gonçeyi beñzer didiler
Anuñçün böyle gül handândur u şâd

3 Yüzüñ nârından âyîne erimez
'Aceb mi saht-dil olursa pûlâd

4 Lebüñ şevkine ne gam cân virür isem
N'ola Şîrîn yolında ölse Ferhâd

5 Diler ne cân koya vü ne dil ü dîn
Gözüñ bu fitneye kim urdı bünyâd

6 Yoluñda çünki ‘ömrüm yile vardı
Ne assı itdügüm ney gibi feryâd

7 Gözüñ vasfında_işiden Ahmedî’nüñ
Sözin dir kim zihî câdû-yı üstâd

787 Nazîre-i Sultân Cem

1 Göñül her dem kılur cevrüñle feryâd
Kimesne eylemez feryâdına dâd

2 Anuñçün hâk oluram dil-berâ ben
Ki_ölem topragum ilte kûyına bâd

3 N’ola göñlümi ma’mûr eyler iseñ
Yıkılaldan berü olmadı âbâd

4 Vefâdan gerçi yok durur nasîbüm
Bi-hamdi’llah ki cevr ile kılur yâd

5 Nice kan aglamayam kim habîbüm
Beni yâd idüp agyârı kılur yâd

6 Yüzüñi göricek şermende_olur mâh
Kılur secde boyuña serv ü şimşâd

7 Bu Cem kuluña rahm eyle ki gamdan
Cihân içinde olmaz bir nefes şâd

788 Nazîre-i Nizâmî

1 Didüñ itmeyem ayruk zulm-i bî-dâd
Mübârek oldı andan itdüñ âzâd

2 Çü kesdi başını murg-ı esîrüñ
Gerekse çözsün ayagını sayyâd

3 Ne assı Husrev’üñ acıdugından

Çü Şîrîn cândan ayru düşdi Ferhâd

4 Rakîbüñ ben tururken dökme kanın
Beni öldürüp itme düşmeni şâd

5 Perîler yiri dirler çeşme olur
Gözümden gitme bir dem ey perî-zâd

6 Ne cândur ‘ışkuñuñ yolı ki anda
Gam u derd ü belâ vü gussadur zâd

7 Cihânuñ şâdisi girmez gözine
Olaldan göñlümüz ‘ışkuñla mu’tâd

8 Nizâmî aduñı sanuñı terk it
Cihân içinde ko sen dahı bir ad

789 Nazîre-i Selmân

1 Göñülde şöyle itdüñ ‘ışka bünyâd
Gör e baş indürür Şeddâd ibn ‘Âd

2 Senüñle böyle miydi ‘âşinâlık
Beni bîgâne gibi idesin yâd

3 Nice Leylâları Mecnûn idüpdür
Cemâlüñde olan hüsn-i Hudâ-dâd

4 Degül Şîrîn dil-i sengînüñ içün
Kaya vü taşa baş urdugı Ferhâd

5 Efendim pâdşâhum serv-i nâzum
Beni bende idin kul itme âzâd

6 Eritdi cân-ı şîrîni şekerde
Viremedi lebüñ rengini kannâd

7 Şarâb-ı ‘ışk ile cûş itdi Selmân

Delükanlulıgın idüp yine yâd

790 Nazîre-i Selmân

1 Sefer idüp kapuñda kim olam yâd
Gözüm yaşı olur suyum gamuñ zâd

2 Baş egdürüp boyuñ servine Tûbâ
Selâm idüp tevâzu'larla şimşâd

3 Dimiş her biri kılup biñ niyâzı
Kul idin bendeñi ey serv-i âzâd

4 Ne âdemsin ki görenler seni dir
Kimi ibn-i melek kimi perî-zâd

5 Dil-i sengîn ü taş bagruñ elinden
Yire dökdi yüzi suyını pûlâd

6 Bilinmez ki_âsyâb-ı çerh-i devvâr
Döner turmaz ne san'at itdi üstâd

7 Senüñle kıssa-i Selmân-ı gam-gîn
Dinür dillerde Hurşîd ü Ferahşâd

791 Nazîre-i Kâdirî

1 Benem 'ışk ehline 'âlemde üstâd
Ne Mecnûn'dur benüm yanumda Ferhâd

2 Yüri sûfî ki bir dem sohbetüñden
Bu yıkık gönlümüz olmadı âbâd

3 Bu fürkatden ben öldüm ey mu'allim
Dahı kılmaz mısın ol servi âzâd

4 Bekâ-yı 'ömrüñ içün her seher gül
Açup eczâ okur bülbüller evrâd

5 Yiter cevrüm dimişsin Kâdirî'ye
Elüñden ey vefâsuz dâd feryâd

792 Nazîre-i 'Amrî
1 Nigârumdan hezârân âh u feryâd
Ki itmez bu dil-i gamgînümi şâd

2 Vefâ 'ilmini ögrenmedi kaldı
Velî oldı cefâ fenninde üstâd

3 Kocılur yâd olana ol gül-endâm
Dirîgâ âşinâsın eylemez yâd

4 Göñül zülfine tolaşduñ figân it
Ki murg eyler duzaga düşse feryâd

5 Dahı bir serv-kadde bende olmaz
Eger 'Amrî olursa bundan âzâd

793 Nazîre-i Sühâyî
1 'Aceb merdümlik itdi ol perî-zâd
Ki derd ü mihnetin itdi baña zâd

2 Yine ol zülfe ugraduñ mı kılduñ
Dil-i vîrâneyi âbâd ey bâd

3 Didüm kim kuluñam ey serv-i gül-ruh
Didi var ol kulumsañ dahı âzâd

4 Beni Ferhâdveş dîvâne kılduñ
Kime şîrîn lebüñden ideyin dad

5 Kamu bî-gâneyi yâd itdüñ ey şâh
Sühâyî bendeñi hîç itmedüñ yâd

794 Nazîre-i Me'âlî
1 Saçından bû getürdüñ bize ey bâd

Saña tahsîn hezârân âferin bâd

2 Gel imdi yüzümüzi basa geldüñ
Haber virdüñ bize zülfinden ey bâd

3 Kenîzeñ zülf ü kaddüñle tapuña
Hümâyûn u Gül-endâm-ı Perî-zâd

4 Ruh u gîsûñ u gögsüñe karavaş
Semen-sîmâ Hoten-Hatun u Dilşâd

5 Nasîb olsun aña Kevser şarâbı
Beni mey-hâneye kim kılsa irşâd

6 Çü ben âh eyleyem sen gir sema'a
Ki raks idüp sabâ irdükçe şimşâd

7 Hatuñ irişse şâd olur Me'âlî
Ki mevti iricek mü'min olur şâd

795 Nazîre-i Sürûrî-i Müderris

1 Bu gam-gîn göñlümi hîç itmedüñ şâd
Belâdan olmadı dil murgı âzâd

2 Çü zulm iden baña şâh-ı cihândur
Bu dünyâda baña yok cây-ı feryâd

3 Gam-ı hecrüñle vîrâne olan dil
Visâlüñ birle hîç olmadı âbâd

4 Mahallem kelbidür diseñ benümçün
Cihân içinde itseñ bir eyü ad

5 Sürûrî n'eylesün ey şeyh va'zuñ
Çü dil-ber sevmegi itmezsin irşâd

796 Nazîre-i Refîkî

1 Elüñden dil-berâ feryâd feryâd
Ki bir lahza gamuñdan olmadum şâd

2 Hudâ-dâd olsun ol üstâda çün kim
Saña ta’lîm itmiş harf-i bî-dâd

3 Gidüp raht-ı hıred dîvâne oldum
Yolum urduñ bugün çün ey perî-zâd

4 Fakîh-i ‘ışk kavli mûcebince
Kul oldum saña düşdüm gamdan âzâd

5 Elif kaddüñçün oldı kâmetüm dâl
Ki maksûd âdemîden addur ad

6 Süvâr-ı ‘arsa-i ‘ışk ol durur kim
Piyâde kat’-ı menzil ide bî-zâd

7 Hilâl ebrûñ görüp bayram idelden
Refîkî rûz-ı ‘îdı eylemez yâd

797 Ve lehu eyzen

1 Aduñ olmaya dirseñ şâh-ı bî-dâd
Kul olmakdan beni kıl gayra âzâd

2 Güler miydi yüzi bâg-ı cihânuñ
Gamuñdan olmasa ‘aşıklaruñ şâd

3 Reh-i ‘ışk içre kat’ olmaz menâzil
Cigerden olmayınca tûşe vü zâd

4 Harîm-i vasla olmaz kimse mahrem
Belâ-yı hecre olmayınca mu’tâd

5 Virilmiş Husrev-i şîrîn-makale
Sunılmış nitekim Ferhâd’a feryâd

6 Kiminüñ mülki ser-tâ-ser harâbe
Kiminüñ kasrı ucdan uca âbâd

7 Refîkî kîl u kâli ko sen âhir
Çün evvel böyle dirmiş bunı üstâd

798 Nazîre-i Zâtî

1 Gulâm-ı kâmetüñdür serv-i âzâd
Gören hurşîdüñi olur ferah-şâd

2 Felekden yücerekdür burc-ı hüsnüñ
Nice irer saña ey mâh feryâd

3 Esen ol ey sabâ kim bu dimâga
Getürdüñ bûy-ı zülfin âferîn-bâd

4 Cevâba merg geldi tîşesinden
Devâ sordukça derd-i ‘ışka Ferhâd

5 Virüpdür hâne-i ‘aklı harâba
Şu kim Zâtî urupdur ‘ışka bünyâd

799 Nazîre-i Sabûhî

1 Gelelden bu cihâna olmadum şâd
Dil-i vîrânumı görmedüm âbâd
2 Ne Mecnûn çekdi bu derdi ne Ferhâd
Dil-i meyyâl elinden dâd u feryâd

3 Kaçan kim görse bir nâzı cevânı
Cihân bâgında bir serv-i revânı
4 Tekellüfsüz virür yolına cânı
Dil-i meyyâl elinden dâd u feryâd

5 Diyârumdan beni âvâre kıldı
Garîb ü ‘âşık u bî-çâre kıldı
6 Levend ü müflis ü bî-cân kıldı
Dil-i meyyâl elinden dâd u feryâd

7 Ne derd-i ‘ışkuñ olurmış devâsı
Ne sengîn dillerüñ mihr ü vefâsı
8 Ne müşkim derd imiş göñül belâsı
Dil-i meyyâl elinden dâd u feryâd

9 Sever görseydi bir zîbâ-cemâli
Cihânda olmadı bir lahza hâlî
10 Sabûhî’nüñ budur dâyim makâli
Dil-i meyyâl elinden dâd u feryâd

800 Nazîre-i Celîlî
1 Saçuña şâne oldugın görüp bâd
Hasedden pâreler kendüyi şimşâd

2 Hırâmân kaddüñi görüp çemende
Tagıdur ayagını serv-i âzâd

3 Saçuñ bûyın alam diyü nigârâ
Ayaklardan düşer yile yile bâd

4 Elif kaddin saçı dâlın ko ey dil
Cihân içinde sen dahı ko bir ad

5 Nice zeyn olmasun dil bâgı ki_anda
Diküpdür tîr-i gamzeñ serv ü şimşâd

6 İşitse nâlemi kendü figânın
Kaya yankusını sanurdı Ferhâd

7 Gam-ı Şîrîn ile Ferhâd olımaz
Celîlî ‘ışk işinde senden üstâd

801 Nazîre-i Riyâzî-i Kâdî
1 Cihâna olmaga Ferhâd üstâd
Dil urdı ‘ışk işine tâze bünyâd

2 İşitdi nâle vü âhum gamuñdan
Añup Ferhâd'ı taglar itdi feryâd

3 Yıkılmışdı mahabbet hân-kâhı
İrişdi göñlüm itdi yine âbâd

4 Delürse taglara düşse yiridür
Yabanda buldı çün Şîrîn'i Ferhâd

5 Virür halvâ yidürür zehr-i kâtil
Kim aldı bu 'acûz-ı dehrden dâd

6 Düşüp 'ışka yire çal nâm u nengi
Riyâzî sen de ku 'âlemde bir ad

802 Nazîre-i Mu'îdî

1 Binâ urmış ezelden 'ışka Ferhâd
Zihî muhkem binâ zî-kâmil üstâd

2 Egelden serv-i ser-keş kaddüñe baş
Kapuñda bir gedâdur adı âzâd

3 Çekerseñ vara el çekmez saçuñdan
Bu göñlüm kim olupdur aña mu'tâd

4 Gelelden bâd ile ey gül selâmuñ
Beni ihyâ idüpdür âferîn-bâd

5 Havâle itme gamzeñ ben za'îfe
Ne lâzım katl içün bir mûra cellâd

6 Senüñle âşinâyuz ey perîveş
N'ola âdem gibi itseñ bizi yâd

7 Sevâd-ı gamze-i çeşmüñ olupdur
Cemâlüñ mushafında sûre-i Sâd

8 Ne düşmen dûstsın ey bî-vefâ kim
Olursın gussa vü hüznüm görüp şâd

9 Mu'îdî'nüñ acıtduñ tatlu cânın
Elüñden ey şeker-leb dâd u feryâd

803 Nazîre-i Sehî

1 Lebüñçün ney-şeker çok itdi feryâd
Göreyin hergiz anı bulmasun dâd

2 Ruhuñ üzre ne zîbâ sünbülüñ var
Geçer hoş sâyesinde serv ü şimşâd

3 Gamuñdan öldügüme hande eyler
Lebüñ bilsem nedendür böyle dilşâd

4 Hatı dîvân-ı hüsnin itdi inşâ
Anuñ kim harfini yazmaz Hudâ-dâd

5 Sehî sen servi nakş itse gazelde
Yazılur bir yire Şîrîn ü Ferhâd

804 Nazîre-i Revânî-i Za'îm

1 Elinden ol habîbüñ dâd u feryâd
Beni yâd idüp agyârı kılur şâd

2 Mu'attar kıldı âfâkı ser-â-ser
Meger kim irdi yâruñ zülfine bâd

3 Yoluñda virmez isem cân-ı şîrîn
Degülven husrevâ 'ışkuñda Ferhâd

4 Çemende el tutup kaddüñe karşu
Turupdur bende gibi serv-i âzâd

5 Tebessüm idicek lutf ile la'lüñ
İder 'âşıklaruñuñ rûhını şâd

6 Beni terk eyle bir dem lutf it ey gam
Kuluñsam dahı bi'llâh eyle âzâd

7 Revânî hüsnüñi vasf eyleyicek
İşiden dir hezârân âferîn-bâd

805 Nazîre-i Şem'î

1 Sen itdüñ baña şâhum zulm-i bî-dâd
Efendim yine senden saña feryâd

2 Nice miskînlerüñ 'ömrüm gubârı
Ser-i zülfüñ ucından oldı ber-bâd

3 İremez sidre kaddüñ pâyesine
Eger Tûbâ olursa serv [ü] şimşâd

4 'Aceb hâlet degül mi 'ışk-ı Şîrîn
İder husrevleri yolında Ferhâd

5 Dilâ sen deñlü virmez 'ışka sûret
Bu yolda gerçi Ferhâd oldı üstâd

6 Olur sâyeñ gibi üftâde Tûbâ
Baş egmezsin nitekim serv-i âzâd

7 Vefâ taşıyla yapmazsa eger yâr
Dil-i vîrânuñ olmaz Şem'i âbâd

806 Nazîre-i Hayretî

1 Elümden bir perî-rû âdemî-zâd
Alup zulm ile göñlüm itdi bî-bâd

2 Ben ol murg-ı hevâyîyem ki geçdi
Bogazuma kemend-i dâm-ı sayyâd

3 Gözümde âb u cânda âteş-i tâb

Başumda hâk ü avcumda hemân bâd

4 Gam ile hem-nefes gussayla hem-dem
Elemle hem-nişîn derd ile hem-zâd

5 Belâ küncinde kaldum bir kimesne
Bilişden âşinâdan eylemez yâd

6 Belâya ugradı ögrendi göñlüm
Cefâya düşdi cânum oldı mu'tâd

7 Uyutmazsın cihânı nâleñ ile
Elüñden Hayretî feryâd feryâd

807 Ve lehu

1 Dilerseñ ki_ola cânuñ mülki âbâd
Ululanma sakın ey âdemî-zâd

2 Ululandugı içün serv-i ser-keş
Başına her nefes toprak saçar bâd

3 Ululandugı içün Bî-sütûn'uñ
Yüridi üstine yol kesdi Ferhâd

4 Ne deñlü yüksek uçsa murg-ı çâpük
Geçer boynına nâ-geh dâm-ı sayyâd

5 Ululanmak düşer mi Hayretî hîç
Bir avuç âb u hak ü âteş ü bâd

808 Nazîre-i Zihnî

1 Kuluñam ben senüñ ey serv-i âzâd
Kapuñdan eyleme bir lahza âzâd

2 Eger var ise cennet içre hûrî
Meger kûyuñda sensin ey perî-zâd

3 Görelden kaddüñi kûyuñda ey dûst
Utandı gülşen içre şâh-ı şimşâd

4 ‘Aceb mi baña rahm itmezse çeşmüñ
Kişiye rahm ider mi hîç cellâd

5 Niçün ırmaz yüzüñden zülfüñi âh
Sürer şemsüñ yüzinde ebri çün bâd

6 Sabâ zülfüñ kohusın Çîn iline
İletdükçe kılur misk âferîn-bâd

7 Cefâ itdükde feryâd itme Zihnî
Safâ vaktinde olmaz çünki feryâd

809 Ve lehu

1 Didüm kim kuluñam ey serv-i âzâd
Didi kim bini ko ol yüri âzâd

2 Didüm sensüz cihânı n’eylerem ben
Didi gam görmegil ‘âlemde ol şâd

3 Didüm kaddüñi kim beñzetdi serve
Didi odlara yansun şâh-ı şimşâd

4 Didüm ey husrev-i şîrîn kuluñam
Didi sen dahı olma baña Ferhâd

5 Didüm la’lüñ öperken añsuz emdüm
Didi Zihnî elüñden dâd feryâd

810 Nazîre-i Derûnî

1 Gamuñdan olmasam bir lahza dilşâd
Elüñden Hamza Bali dâd u feryâd

2 Lebüñ cân derdine dermândur ammâ
Gözüñ ‘âşıklar öldürmekde cellâd

3 ‘Aceb mi câvidânî olsa hüsnüñ
Cemâlüñ bâgı olmış cennet-âbâd

4 Sehâb olmış ider kûh üzre gûyâ
Duhân-ı sîne-i sûzân-ı Ferhâd

5 Derûnî kul yazıl oy şâha sen de
Şu kavl ile ki hîç itmeye âzâd

811 Nazîre-i Muhibbî
1 Elüñden hey vefâsuz âh u feryâd
Beni sen kılmaduñ bir lahza dil-şâd

2 Olur her bir kılı zülfinüñ ejder
Kaçan kim kılsa çeşmi sihre bünyâd

3 Tarîk-i ‘ışk müşkildür varılmaz
Belâ vü derd ü mihnet olmasa zâd

4 Gelüp alurdı ‘ışk dersini benden
Kalaydı bu deme Mecnûn u Ferhâd

5 Eger gûş itse bu nazmı Nizâmî
Diye tahsîn Muhibbî âferîn-bâd

812 Ve lehu eyzen
1 İder dil hecr elinden âh u feryâd
İrişmez n’eyleyem feryâduma dâd

2 Lebüñden ayru ey şîrîn-dehânum
Anı kim çekmişem çekmedi Ferhâd

3 Olur şermende gül görse yüzüñi
Tapu eyler boyuña serv [ü] şimşâd

4 Gubâr itdüm özümi yollar üzre

Ümîdüm bu ki ilte kûyuña bâd

5 Oluram intizâr ile mukarrer
Mu'allem itmeye ol serv-i âzâd

6 Mu'attar oldı yine cân dimâgı
İrişdi zülfine yâruñ meger bâd

7 Dilâ dermânı ko derdi kabûl it
Muhibbî oldı çün derd ile mu'tâd

813 Li-mürettibihi
1 Didüm yoluñda hâküm oldı berbâd
Didi tahsîn idüp yâr âferîn-bâd

2 Didüm ben de kuluñam pâdşâhum
Didi nâz ile hay ol benden âzâd

3 Didüm mihr eyle ey hurşîd-ruh gel
Didi olmak diler göñlüñ ferahşâd

4 Didüm beñzer mi cânâ saña Şîrîn
Didi beñzer nitekim saña Ferhâd

5 Didüm gam def'ine cânâ ne çâre
Didi cânân safâ-yı la'lüm it yâd

6 Didüm 'uşşâka mı meylüñ ya gayra
Didi cânân bilişle bir midür yad

7 Didüm cânâ biliş kim yad kimdür
Didi Nazmî biliş 'uşşâk-ı münkâd

814 Li-mürettibihi
1 Bizi bir bûse ile itmedi yâd
Senüñ şîrîn lebüñden husrevâ dâd

2	İden âdemlerüñ ‘aklını yagmâ
Gözüñ merdümleridür ey perî-zâd

3	‘İzâr u zülf ü la’lüñ gören olur
Misâl-i Vâmık u Mecnûn u Ferhâd

4	Esirge hey güzeller şâhı lutf it
Nice bir ‘âşıka bu zulm-i bî-dâd

5	Dil-i gam-gînüme rahm eyle ey dûst
Kerem kıl eyleme düşmenlerüm şâd

6	Bu Nazmî bendeñi bend-i belâdan
Kuluñam ey boyı serv eyle âzâd

7	Belâ bezminde bilmez neydügüm âh
Elinden ol nigâruñ dâd feryâd

DER-BAHR-İ HEZEC-İ AHREB
Taktî’eş: Mef’ûlü Mefâ’îlü Mefâ’îlü Fe’ûlün

815 Ez-ân-ı ‘Atâyî

1	Çihreñde ‘ayân olalıdan nûr-ı Muhammed
Oldı_ehl-i safâya işigüñ ka’be-i ma’bed

2	Fürkat bizi öldürdi vü kopardı kıyâmet
Demdür eger âline şefâ’at ide Ahmed

3	Hıfz itdüm o nâzük püserüñ ‘ışkı kitâbın
Üstâda eb ü ced virüp okutmadın ebced

4	Beñzer ki ruhından yüzini zülfi çevürmiş
Ki_ol ser-keşüñ oldı yiri Hindû gibi esved

5	Her nice ki uzun biçerem câme-i medhi
Andan dahı a’lâ görinür togrusı ol kad

6 ‘Âdet midür ol yâra kim olmaya mukayyed
Kim olsa ‘Atâyî gibi zülfine mukayyed

7 Tâli’ aña bu yolda eger reh-ber olursa
Sahrâsına hicrânuñ ola kim bula ser-had

816 Nazîre-i Sultân Cem

1 Boynuma takaldan resen ol zülf-i müca’’ad
Mihrâb-ı kaşuñ oldı bize ka’be-i ma’bed

2 Zülfüñ göreli ‘anber-i hoş-bû didi miske
Katında bunuñ oldı bizüm yüzümüz esved

3 Her dem çekerem derd ü belâ ile cefâlar
Göñlüm olalı zülf-i perîşâna mukayyed

4 Bir dil ki vire yoluña cân ile cihânı
‘Âdet bu mıdur olmayasın aña mukayyed

5 Şol deñlü sürer zevk u safâ derdüñ ile dil
Diler ki kıla cevr ü cefâñ ile muhalled

6 Tûbâ boyuñı görel[i]den serv çemende
Şermende olup didi ki togrusı zihî kad

7 Cem yoluña cânını fidâ kıldı çün ey dûst
Bi’llâh revâ mı ki tapuñdan kılasın red

817 Nazîre-i Gülşenî

1 Çün câme-i sebz ile yürür serv-i sehî-kad
Gûyâ ki görinür ‘alem-i sebz-i Muhammed

2 Döndürdi ruhından yüzini zülf-i siyâhı
Âyîneden a’râz ider ise ne tañ esved

3 Yüz vech ile meh sûre-i Nûr ögrede şemse

Ger mekteb-i hüsninden anuñ okıya ebced

4 Sûfîye hevâ vü heves-i turre-i hûrâ
Sevdâ-zede dil bu ham-ı gîsûya mukayyed

5 ‘Uşşâk ile gördükçe Hüseyn’i iderem yâd
Ashâb ile seyr itdügini Hazret-i Ahmed

6 Dâg-ı gam-ı ‘ışkı ile gider Gülşeni âhir
Bî-şem’ safâ olmamaga hücre-i merkad

818 Nazîre-i Safâyî

1 Ref’ itdi saçın kubbe-i vechinden ol emre
Kim gördise dir salli ‘alâ nûri Muhammed

2 Ka’be işigi mürde safâ ehline gûyâ
Kındîl-i münevver ruhı hâli hacer esved

3 Bu gün bu kad ü hadd içün ol kim saña yarın
Tûbâdan ire sâye vü cennet ola merkad

4 Ne yirde kıyâm itse kıyâmet kopar anda
Lâyık dir isem râyet-i mahşer durur ol kad

5 Tañ mı ger olursa ser-i sultân-ı selâtîn
Ol bendeye ‘âlemde ki sen şâh ola mesned

6 Ey dil ayagı tozına sür yüzüñi ki_oldur
Hem tâc-ı sa’âdet saña hem devlet-i sermed

7 Seylâb-ı sirişkümde görüp kasr-ı hayâlüñ
Havf itme halel var diyü çihremde aña sed

8 Keşf oldı bu dem yine Safâyî’ye lebüñden
Şol mu’cize ki_irmiş idi ‘Îsâ-yı mücerred

819 Nazîre-i Ahmed Paşa

1 Ey hüsn harîminde yüzüñ Ka’be-i ma’bed
V’ey halka-i Beyt-i Harâm ol zülf-i müca’’ad

2 Göstermek içün mu’cize-i hüsnüñi rûşen
Şakku’l-kamer itmiş durur engüşt-i Muhammed

3 Dil tıflı içün çekdi kaşuñ gül varakına
Bir sîm elif üstine ‘anberden iki med

4 Göz yaşı ile geçmemege ‘ömr-i ‘azîzüm
Aglarken öñümden güzer eylemesün ol kad

5 Kan oldugı budur cigeri müşk-i Hıtâ’nuñ
Öykündi ser-i zülfüñe oldı yüzi esved

6 Vasluñ güni togardı benüm başuma bir gün
Hecrüñ gicesi olmasa zülfüñ gibi mümted

7 Göz yaşı ile yüz sürer işigüñe Ahmed
Sâyillere lutfuñ kapusından ola mı red

820 Nazîre-i Kâsım Paşa

1 Ey kıble-i ‘uşşâk işigüñ Ka’be-i ma’bed
Alnuñda ‘ayân gün gibi uş nûr-ı Muhammed

2 Gün yüzüñ içün ‘arz ider ey şâh-ı cevân-baht
Mâh-ı felek iden aya takvîm-i mücedded

3 Nakş-ı hat u hâlüñ yazar iken kalem ey dûst
Göz karasıla kaşuñ içün çekmiş iki med

4 Cân gözine hâk-i kademüñ kuhl-i cevâhir
Dil derdine dermân leb-i la’lüñ durur Ahmed

5 Tûbâ boyuñuñ gerdine irişmeye hergiz
Gülşende ne deñlü ki çeke serv-i sehî-kad

6 Dâl itdi şehâ kaddümi şol râ kaşuñ âhir
Derd ü gam-ı ‘ışkuñla beni itmek içün red

7 Sâfî nice bir mesned arar yâr işiginde
Yitmez m’ola bu seng-i melâmet bize mesned

821 Nazîre-i Râzî

1 Bugün bir nev-terâş âfet güzel gördüm sanavber-kad
Didüm bir ‘âşıka adı nedür didi ki Pîr Ahmed

2 Harâb olurdı bu gerdûn-ı dûnuñ hânesi çokdan
Yaşum seyl-âbına hâk-i tenüm ger olsa idi sed

3 Kemâl-i hüsn ile mülk-i cemâle şehryâr olmış
Güzellik kişverine pâdşâh olup eben ‘an ced

4 Nihâyet bulmasa derd-i derûnum n’ola ‘âlemde
Bulınmaz hüsn-i rûz-efzûnına çün gâyet ü ser-had

5 Kapuñda göklere başı irerse tañ mı Râzî’nüñ
İşigüñ daşı olmışdur cihânda çün aña mesned

822 Nazîre-i Hasbî

1 Sünbül mi bu tarrâr-ı siyeh serv mi şol kad
Ter gül mi o ruhsâr çü meh lâle mi ol had

2 Kûyuñda lebüñ eyledi ölmişleri ihyâ
Gökden yire indi yine ‘Îsâ-yı mücerred

3 Cânâ seni Hak cân-ı musavver yaradupdur
Cîm oldı saçuñ nûn-ı kaşuñ çün elif ol kad

4 Çün kıldı saçuñ âyet-i ruhsâruñı pâ-mâl
Yanarsa n’ola nâr-ı ‘izâruñda muhalled

5 Hasbî görüp ol yâr cemâlin didi anı
Zî-salli ‘alâ sun’-ı Hudâ nûr-ı Muhammed

823 Nazîre-i Kemâl Paşa-zâde

1 Ne hoş yaraşur safha-ı haddüñde gümüş med
Şakku'l-kamer itmiş meger engüşt-i Muhammed

2 Yüz virüp idelden berü başuña ber-â-ber
Baş egmez olupdur bize ol zülf-i müca''ad

3 Yâ kaşlaruñuñ zikrile dil çekse n'ola âh
Çekmek gerek elbette dile çünki gele med

4 Dür dişleri gösterdügiçün sûret-i teşdîd
Gonçe dehenine didiler mîm-i müşedded

5 Vasf-ı hat u zülf oldugiçün başdan ayaga
Zencîr-i hat-ı şi'rüme dil oldı mukayyed

824 Nazîre-i Sevdâyî

1 Ey pertev-i envâr-ı ruhuñ nûr-ı Muhammed
V'ey perde-i beytü'l-harem ol zülf-i müca''ad

2 Kim kılsa nazar saña görür cân-ı musavver
Ey turreleri cîm ü kaşı nûn u elif kad

3 Fülfül midür ol hâl-i 'ades mül midür ol leb
Sünbül midür ol zülf-i siyeh gül midür ol had

4 Meyl itdi meger hâl-i siyeh dâneye zülfüñ
Kim eyledüñ Âdem gibi cennetden anı red

5 Çün basdı yüzüñ mushafını kâfir-i hattuñ
Kalursa n'ola nâr-ı 'izâruñda muhalled

6 Ölmişlere cân virdügini la'li gören dir
İndi mi semâdan yire 'Îsî-i mücerred

7 Sevdâyi'ye gâfil dir imiş zâhid-i nâ-dân

İster kim ide nâmını ‘âlemde anuñ bed

825 Nazîre-i Resmî

1 Ey saçları sünbül hatı reyhân u semen-had
V’ey gül-ruh u gonçe-dehen ü serv-i sehî-kad

2 Bu hüsn ü cemâl ile gören dir seni ahsent
Zî-sun’-ı Hudâ salli ‘alâ nûr-ı Muhammed

3 Mihrüñle beni koma firâkuñda mu’azzeb
Îmânı olan nârda kalmaz çü muhalled

4 Dil hâlüñ içün zülfüñe tolaşdı meseldür
Kim dâneye meyl itse olur dâma mukayyed

5 Mihrüm içün ey meh beni hecr odına yakma
Kim cürm içün elbette şefâ’at kılur Ahmed

6 Resmî işidüp nazmuñı ervâh-ı mukaddes
Dirler dem-i ‘Îsâ’dan olupdur bu mü’eyyed

7 Çün mülk-i sühen nazmuñ ile tutdı nizâmı
Bes saña gerek sadr-ı belâgat ola mesned

826 Nazîre-i Sürûrî-i Müderris

1 Başuñda iki kaş ne hoş ey yâr-ı elif-kad
Yazılmaz egerçi bir elif üzre iki med

2 Dâl eyleyüp kaddümi redd itdi beni yâr
Derd oldı gelüp bir yire ol dâl ile bu red

3 Başdan kılıcuñ kesdi rakîbüñ hasedinden
Kes başını ehl-i hasedüñ çünki olur sed

4 Agyârı ko yansun sanemâ âteş-i hecre
Küfr ehli olur çünki cehennemde muhalled

5 Her yiri güzeldür o mehüñ gerçi Sürûrî
Ammâ saçıdur cümlenüñ üstine ser-âmed

827 Nazîre-i Tarîkî

1 Şol bâg-ı ruhuñda senüñ ol zülf-i muca''ad
San hûşe durur diller aña dâne-i esved

2 Çeşmüm ki hayâl-i saçuña tolaşur ey dûst
Gûyâ ki örümcekdür olur târa mukayyed

3 Oldı eser-ı pâyüñ işigüñde çü mihrâb
'Âlemde kapuñ gibi kanı Ka'be-i ma'bed

4 Ben derd ile Eyyûb'am u hüzn ile çü Ya'kub
Sen hüsn ile Yûsufsın ü ism ile Muhammed

5 Bildüm ki bu kez başuma devlet konar ey şâh
Hâk-i kademüñ oldı Tarîkî'ye çü mesned

828 Li-mürettibihi

1 Gül ruhlaruñ ile seni ey serv-i sehî-kad
Her kim göre dir salli 'alâ nûr-ı Muhammed

2 Her gamdan ölen 'âşık irür yine hayâta
'Îsâ lebüñ evsâfın işitmekle mücerred

3 'Âşıklaruñuñ yanına varma dimiş agyâr
Düşmen sözine olma gel ey dûst mukayyed

4 Hep vuslat u fürkat dün ü gün fikrüm ü zikrüm
Yok gayrı dahı hîç eger nîk ü eger bed

5 Yazarsa seni Nazmi n'ola ser-defter-i hûbân
Sensin güzelüm çünki güzellerde ser-âmed

829 Li-mürettibihi

1 Hüsn ile bugün burc-ı şeref şemsidür Ahmed

Gören anı dir salli ‘alâ nûri Muhammed

2 Dil bülbülini gülşen-i dehr añlamaz illâ
Ol gonçe-leb ü serv-i sehî-kadd ü semen-had

3 Cân-bahş olur oldı leb-i cânâne egerçi
Mahsûs idi bu mu’cize ‘Îsâ’ya mücerred

4 Dil-ber diyü her gördügüñe virme gönül gel
Sev bir güzeli kim ola hüsn ile ser-âmed

5 Nazmuñ ireli Nazmi senüñ hadd-i kemâle
Tahsîn ider erbâb-ı nazar tab’uña bî-had

DER-BAHR-İ HAFÎF
Taktî’eş: Fe’ilâtün Mefâ’ilün Fe’ilün

830 Ez-ân-ı Kemâl-i Zerd
1 Serv-kaddüñe sad hezâr dürûd
Giryeden oldı bu dîde dü rûd

2 Şem’-i bezm eylemiş yüzüñe hased
Kes hasûduñ başın idersin sûd

3 Korkaram saña irişür âhum
Hûblardan yaña gider çün dûd

4 Âferîn leblerüñ zülâline kim
Virmez âb-ı hayâta hîç vücûd

5 Dâl-i zülfini getür Kemâl ile
Ol durur çünki gâyet-i maksûd

831 Nazîre-i Münîr
1 Görmez ise yüzüñi çeşm-i hasûd
Görmesün tâ ebed hüve’l-maksûd

2 Şâh-ı gülşen hazer kıl âhumdan
Øarar ider dıraht-ı sebze çün dûd

3 Gözlerümden hayâli gitmedügi
Hûb olur sohbet itmege ser-i rûd

4 Hatt-ı reyhânı tutdı gül yüzini
Câme geyse n'ola benefşe kebûd

5 Derd-i 'ışkuñla virdi cânı Münîr
Oldı pes şöyle âfiyet Mahmûd

832 Li-mürettibihi

1 Ol ki_ola ehl-i lutf u sâhib-i cûd
Sad hezârân aña selâm u dürûd

2 Buñ deminde garîbe yâr olanuñ
Yârı ola hemîşe Rabb-i vürûd

3 Şol ganî kim fakîre lutf ide
İde lutfından anı Hak hoşnûd

4 Dest-gîr olsa pây-mâl olana
Kanı cûd ehli bir kerîm-i vücûd

5 Nazmiyâ bir vücûd-ı pür-cûduñ
Cismi ma'dûm u ismidür mevcûd

833 Li-mürettibihi

1 Eylemekden namâz içinde sücûd
Saña kıblem niyâzdur maksûd

2 Melek iblîs ile enîs olmas
İşigüñden hasûdı it merdûd

3 Mâh-ı bedrüñ işini itdi tamâm

Gün gibi ‘arz-ı hüsn idüp Mahmûd

4 Mâh u mihr ile cümle seyyâre
İder ol hüsn Yûsuf’ına sücûd

5 Ol mehüñ gün yüzin görür hem gün
Kimde kim ola tâli’-i mes’ûd

6 Dil diler kim miyânuñ ide kenâr
Nesne yok ortada dili mevcûd

7 Nakd-i cânı yoluñda eyledi sarf
Nazmi vasluñ idindi çün maksûd

834 Li-mürettibihi

1 Eylemekden namâz içinde sücûd
Saña kıblem niyâzdur maksûd

2 Melek iblîs ile enîs olmaz
İşigüñden hasûdı it merdûd

3 Mâh-ı bedrüñ işini itdi tamâm
Gün gibi ‘arz-ı hüsn idüp Mahmûd

4 Mâh u mihr ile cümle seyyâre
İder ol hüsn Yûsuf’ına sücûd

5 Ol mehüñ gün yüzin görür her gün
Kimde kim ola tâli’-i mes’ûd

6 Dil diler kim miyânuñ ide kenâr
Nesne yok ortada velî mevcûd

7 Nakd-i cânı yoluñda eyledi sarf
Nazmi vasluñ idindi çün maksûd

HARFÜ'Z-ZÂ

DER-BAHR-İ MUØÂRİ'-İ AHREB
Taktî'eş: Mef'ûlü Fâ'ilâtü Mefâ'îlü Fâ'ilün

835 Ez-ân-ı Ahmed Paşa
1 Oldı turunc gabgabuñ ey sîm-ber lezîz
Olmaz bihişt mîveleri bu kadar lezîz

2 Vasluñ na'îmi lezzetini kanda söyleyem
Ki_oldı gamuñ dile nitekim gül-şeker lezîz

3 Bâg-ı cihânda bitmeye ey nahl-i fitne bâr
Şîrîn lebüñ gibi hurmâ-yı ter lezîz

4 Öpme elin yazıkdur öp agzın sevâba gir
Kim elden ise olur agızda şeker lezîz

5 Ölsem lebüñçün eyleseler topragum sebû
Su koysañ ol sebûya şarâb akısar lezîz

6 Cân-ı cihâna kim kala cânân yolında kim
Oldı iki cihândan aña bir nazar lezîz

7 Şekker lebüñ mi virdi halâvet sözüñe kim
Düşnâm-ı telh andan olur ey püser lezîz

8 Ey dil dıraht-ı sabrı sıvar göz yaşıyla kim
Berg-i cefâ ile virür âhir semer lezîz

9 Şol deñlü zehr-i kahr içürür Ahmed'e gamuñ
Kim görinür müdâm aña hûn-ı ciger lezîz

836 Nazîre-i Sultân Cem
1 Bitürdi leblerüñ yine hurmâ-yı ter lezîz
Devr-i lebüñde bize bu hurmâ yiter lezîz

2 Bâg-ı cemâlüñ içre ne şeftâludur lebüñ
Ki_olmaz bihişt mîveleri bu kadar lezîz

3 Bîmâr-ı gamzeñem ko ki la’l ü ruhuñ öpem
Olur dehân-ı hasteye çün gül-şeker lezîz

4 Tekrâr añılsa lebleri lezzet virür dile
Zîrâ mükerrer olıcak olur şeker lezîz

6 İçsün dehânı âbını ‘unnâb-ı la’li çün
Perverde-i fevâkihi cüllâb ider lezîz

7 Bir gün didüñ ki gel lebüm em derde çâredür
Şekker lebüñden oldı baña bu haber lezîz

8 La’lüñ şarâbı yâdına kanlar yudalı Cem
Hoş görinür müdâm aña hûn-ı ciger lezîz

9 Dil hânesine gel ki ciger eyledüm kebâb
Bir iki lokma sun ki olur mâ-hazar lezîz

837 Nazîre-i Selmân

1 Bûseñ zer ehline degül ey sîm-ber lezîz
Safrâsı gâlib olana gelmez şeker lezîz

2 Bârî sarılmaduñ baña bir bûse tek bugün
Geç pişen yimekden olur mâ-hazar lezîz

3 Bî-ma’rifet kaçan ola zevk ide şi’rümi
Ehl-i hüner gerek kişi ki ola hüner lezîz

4 Şîrîn kelâm dadını şekkerde bulamam
Dünyâda var mıdur ‘acabâ ol kadar lezîz

5 Zevk itdürür mi câhile Selmân gazellerüñ
Sarrâfi olana görinür çün gevher lezîz

838 Nazîre-i Kemâl Paşa-zâde

1 Devr-i ruhuñda olsa n'ola la'l-i ter lezîz
Olur güneşde turmag ile gül-şeker lezîz

2 Şîrîn sözüñi senden istesem safâ virür
Kendü elüñle dirseñ olur mîveler lezîz

3 Kanlu yaşumı göz kabagından çeker göñül
Acı şarâbı şevk-i lebüñle içer lezîz

4 Vir vakti ile bûseñi tâ kim safâ vire
Zîrâ ki mevsiminde olur her semer lezîz

5 Eşk ile rûy-ı zerd virür 'âşıkuña haz
Dünyâ-perest olana olur sîm ü zer lezîz

6 Bir câm sundı cânuma 'ışkuñ harîfi kim
Dünyâda görmedüm dahı ben ol kadar lezîz

7 'Unnâb-ı la'line çü düşe biñ safâ virür
Turvanda irişince olur mîveler lezîz

839 Nazîre-i Tâcî-zâde

1 Şîrîn zebânı söyleyicek nükteler lezîz
Beñzer şuña ki ber vire bir şâh-ı ter lezîz

2 Seng-i cefâsı lezzetini kanda vasf idem
Olmaz bihişt mîveleri ol kadar lezîz

3 Derd-i gamuñla zehr baña nûş-ı cân olur
Kim acı şerbeti şeker ü şehd ider lezîz

4 Tûmâr-ı şi'rümi n'ola elden komazsa yâr
Zevkı sahîh olana gelür ney-şeker lezîz

5 Ca'fer ki subh-ı vasla ire şevkden ölür
Vakt-i seherde uyku olur dûstlar lezîz

840 Nazîre-i Sürûrî-i Müderris

1 ‘Uşşâkuñ istemez dahı halvâ-yı ter lezîz
La’lüñ nebâtı anlara halvâ yiter lezîz

2 Acı acı cefâlaruñı tatlu görürem
Senden ne gelse baña gelür ey püser lezîz

3 La’lüñ katında gevhere meyl eylemez göñül
Şekker katında hîç ola mı bir hacer lezîz

4 Hecrüñ refîk olalı gidem gibi dünyeden
Zecr ile evde ölmeden olur sefer lezîz

5 Cânın Sürûri virmez ebed saña ey sanem
Cânından özge olmaya diñ aña ger lezîz

841 Nazîre-i Muhibbî

1 Gerçi ki ‘âlem içinde olupdur şekker lezîz
Ammâ lebüñ gibi degül [ol] ey püser lezîz

2 Olmaz bihişt mîvelerinden biri bedel
Vasluñ na’îmi bitüre hurmâ-yı ter lezîz

3 Kim dikdi bâg-ı sîneye ‘ışkuñ nihâlini
Derd ü belâdan özge ummasun andan semer lezîz

4 Cevr ü cefâñı ‘âşıka az itme lutf kıl
Olmaz cihânda ehl-i dile bu kadar lezîz

5 Vasf-ı lebini itme mutavvel kıl ihtisâr
Sözde Muhibbi çünki olur muhtasar lezîz

842 Nazîre-i Necâtî

1 Zîbâ ruhuñdan oldı lebüñ ey kamer lezîz
Gün germ olınca lâ-cerem olur semer lezîz

2 Fürkat visâle dönmege zülfüñden umaram
Acı deñiz suyını bulutlar ider lezîz

3 ‘Işk odıdur ruhuñla lebüñden safâ viren
Mihrüñ harâretinden olur gül-şeker lezîz

4 Rıhlet güninde derdüñi dünyâya virmezem
Zîrâ olur müsâfire zâd-ı sefer lezîz

5 Acı cefâña göñlümüz ögrendi şöyle kim
Gelmez mezâka şehd ü şeker ol kadar lezîz

6 Şîrînter eyle mahlas-ı şi’rüñ Necâtîyâ
Ki_oldı ta’âm soñına halvâ-yı ter lezîz

843 Ve lehu

1 ‘Işk ile ölmek oldı baña ey püser lezîz
Yâr-ı muvâfık ile olur hem sefer lezîz

2 Boynuña kol tolayu lebüñ emdügüm bu kim
Peyvend olınca şâh-ı ter olur semer lezîz

3 Sohbetde baña bûselerüñ sun kim olmaya
Gülzâr içinde sohbet-i mey ol kadar lezîz

4 Gül yapragı durur şekkerîn leblerüñ velî
Hurşîd-i hüsn ile olur ol gül-şeker lezîz

5 Nergislerüñi ko uyusun gül-ruhuñda kim
Olur bahâr günleri hˇâb-ı seher lezîz

844 Nazîre-i Resmî

1 Vasl-ı lebüñle şi’rüm olur ser-be-ser lezîz
Kim âbı kand-i nâb-ı mükerrer ider lezîz

2 Kaddüñ misâli var mıdur bir nihâl kim
Şeftâlu-yı lebüñ gibi vire semer lezîz

3	Şîrîn degül mi şûh gözüñ la’lüñ ile kim
Bâdâmı kanda yise ider kand-i ter lezîz

4	Ehl-i niyâza nâzuñı az itme lutf kıl
Kim nâz-ı nâzenîn olur ey şîveger lezîz

5	Şîrîn lebüñe ben nice cân virmeyem ki_olur
Cân-ı ‘azîz kişiye ey sîm-ber lezîz

6	Yaşum görüp yüzüme niçün bakmaya habîb
‘Âlemde kadr ile hod olur sîm ü zer lezîz

7	Zülfi gibi dehânı beyânın uzatma kim
Resmî haber bilürsin olur muhtasar lezîz

845	Nazîre-i ‘Atâ
1	Virdi mezâk-ı câna lebüñ bir haber lezîz
Şîrîn latîfedür bu ki söyler şeker lezîz

2	Bir sîne urdı sîneme ol yâr-ı hoş-hırâm
Bâg-ı cihânda ber yimedüm bu kadar lezîz

3	Peykân-ı tîri leblerini yardı yâremüñ
Zîrâ nihâl-i tâzeden olur semer lezîz

4	Tudagı gibi kâmeti şîrîn usa n’ola
Çün başdan ayaga dek olur ney-şeker lezîz

5	Cânuñ ‘Atâ sabâ ile gönder nigâruña
Bir yâr-ı nâzük ile olur çün sefer lezîz

846	Nazîre-i Mu’îdî
1	Dirler egerçi kim dünyede kim cân olur lezîz
Cânumdan ise bûse-i cânân olur lezîz

2	Bakdukça la’l-i nâbuña hışm itse görelden

Vehm itdügüm ‘aceb ile kim cân olur lezîz

3 El-hak irerse katresi la’lüñ lu’âbınuñ
Ser-tâ-kadem şeker gibi ‘ummân olur lezîz

4 Şol acı acı sögdügüñe hatâ ider göñül
Tûtîye nitekim şekeristân olur lezîz

5 Câm-ı lebüñ hayâlini cânumda saklaram
Zîrâ ki ‘îş u ‘işret-i pinhân olur lezîz

6 ‘Işkuñ şarâbı lezzetini bilmez içmeyen
Sen Hızr’a sor ki çeşme-i hayvân olur lezîz

7 Gel ey Mu’îdi ‘ışk ile cân vir ki derd-i yâr
Âhir bu yolda olana dermân olur lezîz

847 Nazîre-i Remzî

1 Cennetde gerçi kim çok olur mîveler lezîz
Ammâ lebüñ yanında degül ol kadar lezîz

2 Kandüñ hemân agırlıgıdur yohsa husrevâ
Şîrîn lebüñ nazîri kanı bir şeker lezîz

3 ‘Uşşâka la’l-i dil-beri halvâyı sûfiye
Zevk ehli meyl ider meye bengi sever lezîz

4 Meclisde nuklümüz leb-i şekker-feşân iken
Cennet ta’âmın añmak olur mâ-hazar lezîz

5 Vasf-ı lebine Remzi şurû’ eylesem n’ola
Mânend-i ney-şeker kalemüm ser-be-ser lezîz

848 Nazîre-i Sabâyî

1 La’lüñ durur olursa cihânda güher lezîz
Lutfuñ durur çıkarsa sadefden dürer lezîz

2 Yâkût işidürüz düzilürmiş nebâtdan
Ammâ disek olur mı ki la’lüñ kadar lezîz

3 Servüñ esîri oldı bilin baglayup cevher
Şîrînler içre olsa n’ola ney-şeker lezîz

4 Yok durur cihânda servüñe hem-ser nihâl çün
Olmaz cihânda la’lüñe beñzer semer lezîz

5 Medh-i ruhuñ sözüme halâvet virür şehâ
Terbiyyet ile mihrüñ olur gül-şeker lezîz

6 Ol diş mi dür mi yâ humevî hurde-i nebât
Yâ silk-i dürr-i nazm-ı Sabâyî mi ter lezîz

7 Nâ-ehl ile cinânda şarâb-ı enâr telh
Yâr ile nâr içinde kebâb-ı ciger lezîz

849 Nazîre-i Zâtî

1 ‘Işkuñla düşdi sözlerüm ey şâh-ı ter lezîz
Mihrüñ harâretinden olur mîveler lezîz

2 Cân virdügüme hâlet-i hüsnüñle acıma
Tâze bahâr irişse olur çün sefer lezîz

3 Seyr ideyin cemâlüñi kûyuñda ‘ışk ile
Olur çemende yâr ile seyr-i seher lezîz

4 Vasf-ı leb-i nigâr ile tûmâr-ı şi’rüme
Meyl itseler ‘aceb mi olur ney-şeker lezîz

5 ‘Âşıklar aglamakdan ölür acımaz nigâr
Olur ziyâde bildi ki hˇâb-ı matar lezîz

6 Ölürken agladugum aña tatlu gelmedi
Deryânuñ âb-ı telhin iderken sefer lezîz

7 Mahlasda añsa la’lüñi Zâtî n’ola ki_olur
Ba’de’t-ta’am mîve-i ter ey püser lezîz

850 Nazîre-i Şem’î

1 Gerçi ki oldı rûh-ı revânum şeker lezîz
Pâlûde-i lebüñ gibi olmadı ter lezîz

2 Perverde olsa rûhum eger selsebîl ile
Olmaz bihişt mîvesi la’lüñ kadar lezîz

3 Rûha gıdâ vü kalbe safâ cisme cân olur
Şîrîn lebüñ gibi olıcak olsa her lezîz

4 Cân hazz ider tutınca lebüñçün ‘adem yolın
Şîrîn yolında Husrev’e olur sefer lezîz

5 Hüsnüñ güliyle kand-i lebüñdür gıdâ-yı rûh
Cennet güliyle olsa olur gül-şeker lezîz

6 Hüsnüñ zekâtı ‘âşıka bir bûse kıl ‘atâ
Şehden olur gedâlara hakk-ı nazar lezîz

7 Bir söz ki cândan ola olurmış gıdâ-yı rûh
Senden gelen haber gibi olmaz haber lezîz

8 Zikr-i lebi soñında koñ evsâf-ı cenneti
Şehd ü şeker soñında degül mîveler lezîz

Şem’î cihânda ‘âşık-ı dîdâr olanlara
9 İki cihân deminde olur bir nazar lezîz

851 Nazîre-i Usûlî

1 Seng-i belâ başuma gelür ey püser lezîz
Senden baña ne gelse gelür ser-be-ser lezîz

2 Senden ne gelse tatlu gelür haste cânuma
Peykânuñ oldı niteki hurmâ-yı ter lezîz

3 Dîdâruña nezâredür ey cân gıdâ-yı rûh
Görmez na'îm lezzetin ehl-i nazar lezîz

4 'Işk odı mı göñülde ye mâ'ü'l-hayât mı
Ki_âb-ı bekâdan oldı dile her şerer lezîz

5 'Işkuñ na'îmi lezzetin almaz Usûliyâ
Görinmeyince 'âşıka hûn-ı ciger lezîz

852 Nazîre-i Sabûhî

1 Mihr-i ruhuñla ölmek olur ey kamer lezîz
Zîrâ bahâr günleri olur sefer lezîz

2 Rıhlet deminde hˇân-ı gamuñdur gıdâ-yı rûh
Zîrâ olur müsâfire zâd u sefer lezîz

3 Cân virmek isterem reh-i kûyuñda haddüñe
Olur tarîk-i Ka'be'de hˇân-ı seher lezîz

4 La'l-i nigârı zevk idemez zer-perest olan
Sugrâsı gâlib olana gelmez şeker lezîz

5 Öpseñ dehân-ı sâkiyi la'l-i lebin sunar
Zîrâ kadeh soñına olur nukl-ı ter lezîz

6 Bezm içre sâki 'âşıka şeftâlular sunar
Olur Sabûhi meclis-i meyde semer lezîz

853 Nazîre-i Gedâyî

1 Hayrân-ı hüsnüñem baña sun bûseler lezîz
Halvâyi bitkiler çü bilürsin ki yer lezîz

2 Sen bûse sun ko şekkeri ey Husrev-i zamân
Şîrîn lebüñ gibi kaçan olur şeker lezîz

3 Lezzetde halk egerçi ki la'lüñe beñzedür

Cân virse olmaz âb-ı hayât ol kadar lezîz

4 Kadd ü lebüñ hevâsı ile toprak olıcak
Hâk-i mezârum üzre biteli şeker lezîz

5 Hulkuñ yili eserse kıla topragı ‘abîr
Cûduñ suyı bitürür çemende semer lezîz

6 Görsün şarâb u nukl u lebi yârı görmeyen
Bir yirde Kevser ü şeker ü şîr-i ter lezîz

7 Cânâ rakîbi añma sözüñde Gedâyi’ye
Gösterme turşı aña ki tab’ı sever lezîz

854 Nazîre-i Fakîrî

1 Gonçe lebüñ yanında degül gül-şeker lezîz
Câm-ı mey ile olmaz iñen mu’teber lezîz

2 Mihr-i ruhuñladur lebüñüñ revnakı senüñ
Kim tâb-ı âftâb ile olur semer lezîz

3 Senbûse-i lebüñi sorup ehl-i dillere
Yokdur cihânda dirilür işbu kadar lezîz

4 Çıkarmaz idi şi’rümi agzından ol nigâr
Korkar dişine eylemesün bir zarar lezîz

5 Cânlar virür Fakîri senüñ kand-i la’lüñe
Kim ehl-i zevk olan kişi ekser sever lezîz

855 Li-mürettibihi

1 Bâg-ı cihânda olur gerçi mîveler lezîz
Olmaz şeker lebüñ gibi hurmâ-yı ter lezîz

2 Şîrîn lebüñe şehd ü şeker kanda öyküne
Ki_olmaz na’îm-i huld-ı berîn ol kadar lezîz

3 Hayrân olur lebüñde gubâr-ı hatuñ gören
Esrâr şekker ile olur ey püser lezîz

4 Tutî-i tab'um itse n'ola şekkerîn kelâm
Vasf-ı lebüñde eyleyicek nükteler lezîz

5 Nazmî'ye zikr-i la'l ü ruhuñdur safâ viren
Olur efendi kanda ise gül-şeker lezîz

856 Li-mürettibihi
1 La'lüñ neden ola bu kadar ey püser lezîz
Kim câna cân bagışlar o çak şol kadar lezîz

2 Cân virürin ben ölem ki mihriyle sen mehüñ
Yâr ile her diyâra olur çün sefer lezîz

3 Her dem hayâl-i kand-i lebüñdür yakan dili
Her kanda ise hârdur elbette her lezîz

4 Hˇân-ı gamuñ ki zehr gibi acıdur velî
'Âşıklar anı şehd ü şeker gibi yer lezîz

5 Meyl itse Nazmi la'lüñe n'ola ki mü'minüñ
Meyli hemîşe tatluya olur sever lezîz

HARFÜ'R-RÂ

DER-BAHR-İ REMEL
Taktî'eş: Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilât

857 Ez-ân-ı Şeyhî
1 Ey sabâ ger menzil-i cânâna kılursañ güzer
Gülşen-i cândur gözümden gözle rûşen kıl nazar

2 İzine yüz sür yüzümden yüz yüz eyle hizmeti

Yolına cân vir göñülden biñ biñ irişdür haber

3 Zülfi gibi gussamuñ şerh it mutavvel kıssasın
Agzı gibi hâlümi ‘arz eyle teng ü muhtasar

4 Geh gehî iltüp getür bizden hatâ andan ‘atâ
Dem-be-dem vir armagan andan cefâ bizden ciger

5 Şeyhi bu âhumla yaşum göñli taşına anuñ
Ol dem idiser eser kim kalmaya bizden eser

858 Nazîre-i Sultân Bâyezîd

1 Var iken tende benüm rûhum revânumdan eser
Hamdü li’llah bir dahı kıldum cemâlüñe nazar

2 Hâkümüñ her zerresi raks ura yâruñ mihrile
Ger ide zülfi nesîmi kabrüm üstine güzer

3 Öykünürse zülfüñe sünbül siyeh-rûlık ider
Beñzerem dirse lebüñe kellelik eyler şeker

4 Seyr iderken hüsn ilin çeşminden ey dil gey sakın
Eylemek lâzım durur çün kim harâmîden hazer

5 Âteş-i âhum yakar her gice şem’i subha dek
Bülbüli nâlân ider feryâd u âhum her seher

6 Eyledüm dilde hayâl-i çeşmüñe bagrum kebâb
Dûstum ma’zûr ola hayrü’t-ta’âme mâ-hazer

7 Gözlerinden ‘Adli-i dil-hastenüñ şevk-i lebüñ
Dâg-ı hasretle döker yaş yirine hûn-ı ciger

859 Nazîre-i ‘Ulvî

1 Ey ki şevkinden yüzüñüñ mahv olur şems ü kamer
V’ey ki zevkinden sözüñüñ su olur şehd ü şeker

2 Zülfüñ ü kaşuñ gözüñ devr-i kamerde fitnedür
Nice bir sala bu fettânlar cihâna şûr u şer

3 Yüzüñe karşu gözüm agladugı dâyim bu kim
Gül yüzi olmaz tarî ol dem ki yagmaya matar

4 Zülfüñ ile var durur cengüm eger ire elüm
Ayaguña düşicek idem işümi ser-be-ser

5 Nûr u zulmet bir araya nice cem' olmış diyü
Yüzüñ ile zülfüñüñ fikrindeyem şâm u seher

6 Ol sanem geçdükçe salınur revân ider revân
Gâfil olma ey göñül kim 'ömrdür iden güzer

7 Gün yüzinüñ hasretinden nice bir 'Ulvî olam
Zerre gibi kû-be-kû yâ sâye gibi der-be-der

860 Nazîre-i Hafî

1 İreli zülfüñ kohusından dimâgına eser
Bu nesîm-i subh-dem âşüfte-hâl olup eser

2 Tañа kalur her gice ey meh görüp alnuñ kaşuñ
Geh tamâm-ı bedr özin geh hilâl eyler kamer

3 Dişlerüñ 'aksin gözüm içre başum gördükçe dir
Kanda var buncılayın deryâ anuñ gibi güher

4 Gözlerüñ ki_atar kaşuñ yâsıla kirpikler okın
Cân olur yâsına kurban okına sînem siper

5 Rahm ideydüñ bu dil-i miskîne bilseñ her gice
Kim perîşân zülfüñ ucından ne derd-i ser çeker

6 Ey Hafî sanma habîb ile enîs ola rakîb
Yine hardur ne kadar 'Îsâ'yla yoldaş ola har

861 Nazîre-i Kâsım Paşa

1 Hastedür nergis gözüñ çün derd ile cân viriser
‘İllet ile dirilen bes mihnet ile öliser

2 Gark olursa göz yaşına tañ mı nîlûfer gibi
Bu meseldür ‘âkıbet sulu señek suda yiter

3 Lutf u kahrından söz açdum gül gibi handân iken
Gonçeveş yumdı dehânın dimedi hîç hayr u şer

4 Çok durur bendi nesîm-i subhdan özge bugün
Kim çıkışur kâkül-i müşkînüñ ile ser-be-ser

5 Geldügince külbe-i ahzânuma mihmân-ı gam
Çekdügi hûn-ı cigerdür âb-ı çeşmüm mâ-hazar

6 Ârzû-yı ni’met-i vasluñla ey şîrîn-sühen
Âteş-i hasretde cânlar eridür şehd ü şeker

7 Ser-verâ serv-i bülendüñ sâyesinde Sâfi’yi
Ser-firâz itseñ n’ola kim âdem Âdem’den biter

862 Nazîre- Hayretî

1 Bu fenâ evde vefâdan görmeden hergiz eser
Bunca yaşlar yaşadı hattâ agardı çeşm-i ter

2 Sen gerek lutf it gerek kahr eyle baña ey sanem
Her ne kim gelse Hudâ’dan bilürem ben hayr u şer

3 Saklayup tîr-i havâdisden vücûd-ı pâküñi
Yiridür dutsun felek karşuña çerhi bir siper

4 Aglamakdan döndi bir gird-âba düşmiş mûya ten
Göreyin şimden girü nâr-ı mahabbet nem yakar

5 Hayretî ehl-i hüner çokdur velî ‘ayb olmasun
Görmedüm ben kimse ‘aybın görmemek gibi hüner

863 Nazîre-i Kemâl Paşa-zâde

1 Nahl-i kaddüñ çeşm-i giryânumda oldı cilveger
Gam degül su üzre serv itmezse ayruk cilve ger

2 Girdi gördi gülşen-i hüsnüñ bezenmiş germ olup
Açdı bâl ü per urup tâvûs-ı zülfüñ cilveler

3 Hatt-ı sebz-i yâra göñlin virmesiñ diñ âşkâr
Kim açar ol gözgüye karşu bu tûtî bâl ü per

4 Niçün irsün gûşına ol mâhuñ âhumdan haber
Zülfi Dâvûdî zirihdür itmez ok añdan güzer

5 Söze yir yok didi agzuñ gördi bir ehl-i nazar
İşidüp ol sözin anuñ didi dil fîhî nazar

6 Zülfinüñ her târına bir dil asılmış dir gören
Şâh-ı gül gibi bitürmiş sünbül-i ter gonçeler

864 Nazîre-i Tâcî-zâde

1 Eşk-i hûnîn itdi çihrem rahm kıl ey sîm-ber
Kıymeti olur ziyâde surh olıcak çünki zer

2 Gerçi kullâb-ı mahabbet saldı dil ya kaşuña
Lîk kurbân oldugum anuñ kemânın kim çeker

3 Geh gehî eyler tecellîler cemâlüñ çün baña
Zerrece gelmezse n’ola gözüme şems ü kamer

4 Yâd idüp hâlini cân tenden revân oldı belî
Dâne cüst ü cûyına mâdâm mûr inden çıkar

5 Dem-be-dem âşüftedür sevdâ-yı zülfüñden sabâ
Ol dahı Ca’fer gibi beñzer hevâdâruñ geçer

865 Nazîre-i Şâmî

1 Yoluña harc olmaga ‘ömrüm gibi ey sîm-ber
Eşk-i hûnîn ile itdüm reng-i rûyum sîm ü zer

2 Nûr u fer bulur gözüm bakdukça ey meh yüzüñe
İncinür gerçi şu’â’-ı mihrden nûr-ı basar

3 Yiri teng olsun dehânuñ gibi ey şîrîn-zebân
La’l-i nâbuñ şerbetin başına görürse şeker

4 Revzeninden kendüyi pertâb ider mihr ile mâh
Gün yüzüñ görmek içün kûyuñ tolanur der-be-der

5 Şâmi’yem ‘ışkuñ yolında cân u ser terk eyledüm
Tañ degül ‘âşık olan ger terk iderse cân u ser

866 Nazîre-i Resmî

1 Gözlerüm hecrüñde cânâ nice bulsun nûr u fer
Kim bu rûşendür izâ câ’el-kazâ ‘amye’l-basar

2 Dil çeker sen dil-berüñ derd ü belâsın gam yimez
Gerçi dirler bal tutan kişi barmagın yalar

3 Zülfin ol meh salmadın ruhsâra ben agladugum
Gün sehâba girmedin gûya yire bârân yagar

4 Terk-i cân itmez dimiş bini yoluñda müdde’î
Haşe sultânum işidüldük gibi olmaz haber

5 Gussa-i zülfinüñ ey Resmî mutavvel kıssasın
Âhir it agzın añup kem söz gerekdür muhtasar

867 Nazîre-i Sürûrî-i Müderris

1 ‘Işkuñ ile ol kadar oldı ganî bu çeşm-i ter
Her ne yaña kim güzer kılsa saçar dürr ü güher

2 Bâd-ı zülfüñden haber sordum baña virmez cevâb
Bûy-ı zülfüñden meger olmış durur ol bî-haber

3 Havlı kılmış hattı hârından cemâli bâgına
Degme hayvân itmesün diyü o bustâna güzer

4 Cân virürsem tañ mı dirsin sîm-ten yolında kim
Almadum akçayla anı virmedüm bir habbe zer

5 Hasret-i mûy-ı miyânuñdan Sürûrî'nüñ teni
Dûstum mûy-ı miyânuñ bigidür bârîkter

868 Nazîre-i Muhibbî

1 Bâde içse gayr ile ben içerem hûn-ı ciger
Gayret öldürdi beni dildâr benden bî-haber

2 Beñzer aña bir perî yok kanda kaldı âdemî
Görmedüm geşt eyledüm kalmadı bir yir bahr ü ber

3 Pertev-i şem'ine dün gicede ol mâhveşüñ
Subh olınca yakmışam pervâneveş bâl ile per

4 Kim bilem dir hâl-i Mecnûn'ı baña sorsun baña
Vâdi-i gamda anuñla çekmişem bî-had sefer

5 Adı var Mecnûn'uñ ammâ bir saçı Leylâveşüñ
Görmişem derd ü belâ vü mihnetin andan beter

6 Gül nazar kılsun Muhibbî ko cemâlüñ ayına
Kem nazardan dûstum gelmez bilürsin aña zar

869 Nazîre-i 'Atâ

1 İki yalıñ yüzlü bendeñdür şehâ şems ü kamer
Biri tîg-ı zer-feşân tutar biri sîmîn siper

2 Sen elif kâmetlü dildâruñ miyân-ı mûyına
Döne döne dâla dönmişdür dilâ nice kemer

3 Dûst içün pûsta girmiş garîbüñ misk-i Çîn

Derd ile bagrı delik düşmiş yetîmüñdür güher

4 Göñlegin göge boyamış sûhteñdür dûd-ı âh
Sînesin odlara yakmış derdmendüñ dâglar

5 Sînemi tenhâ ne cân ile siper kılam ‘Atâ
Saf tutup kirpikleri biñ tîri bir yirden atar

870 Nazîre-i Sabâyî
1 Şey’-li’llah kıldum ol lebden çü şey’-i muhtasar
Agzuma sögüp didi hayrü’t-ta’âme mâ-hazer

2 Öldürür ‘uşşâkı göñlüm düşdi diyü düşmene
İrdügine irer ü irmedügine taş atar

3 Yıksa ‘âşık göñlin olmaz mu’teber lafz-ı rakîb
Sındurur câm-ı Cem’i bir pâre seng-i bed-güher

4 Gamze sehmin kavs-ı ebrûdan çün atar ol melek
Çagırur tîr-i felek Behrâm’a aydur el-hazer

5 Zülf ü kaddi fikri ey dil çün mutavvel kıssadur
Kıl miyânıyla dehânı zikrin olsun muhtasar

6 Hîre olsa tañ mı çeşmüm pertevinden hüsnüñüñ
Kim zavî mısbâh-ı şemsüñ dîdede nûr-ı basar

7 Ey Sabâyî düşde gördüm nâme göndermiş nigâr
Bûy-ı hattını sabâ gördüm getürdi çın seher

871 Nazîre-i Münîr
1 Hâne-i zenbûra döndi tîrüñ ucından ciger
Lâkin anuñ şehd yirine buña kanlar tolar

2 Eşk-i hûn-âlûd ile kirpiklerümi dir gören
Şâh-ı mercândur kenâr-ı bahrde bitmiş meger

3 Dil hadeng-i gamzeñe göz göre vardı virdi cân
Çâre ne çün kim izâ câ'el-kazâ 'amye'l-basar

4 Müşkilât-ı zülfüñi söyleşdügince cân u dil
Tîg-ı gamzeñ bahşı ortaya düşüp sözi keser

5 Yanmayınca 'ışk odıla tutmadı şöhret Münîr
N'ola şem' olmaz ziyâde kılmayınca terk-i ser

872 Nazîre-i Me'âlî

1 Ey yüzi hurşîd-i enver lebleri 'unnâb-ı ter
Varma düşmen dârına kanum yiter kurut yiter

2 Zerd çihrem gördügüñce n'ola gülseñ gül gibi
Kim müferrihdür muhakkak ey lebi yâkût-ı ter

3 Haftada gelse bir altı gün yedi gün içerüz
Sûfiyi gör günde yalan yire biñ kez içer and

4 Dâr-ı dünyâya göñül baglama ey der-mânde dil
Ma'nide ol dârdur zinhâr andan kıl hazer

5 Âteş-i dilde hayâl-i hattuñ ey mushaf-cemâl
Döndi şol yazuya yazup oda karşu tutalar

6 Bâl u per ugurlayup uçup varurdum kûyuña
Hˇâba varsa bir gice ey yüzi gül murg-ı seher

7 Sîne meydânı nişângâh olmaga olmışdı had
Tîrüñe ammâ ki ol hûnî neden hadden geçer

8 Sîbdür gûyâ kamer dâg urmış aña bu felek
Sunmag içün sen melek-ruhsâra ey hurşîd-fer

9 Didüm ey serv-i sehî-kad baña bir şeftâlu vir
Güldi didi ey Me'âlî servde olmaz semer

873 Ve lehu

1 ‘Işk dükkânında cânânuñ satar ‘uşşâkı ser
Bişirürler hecri tennûrında cân ile ciger

2 Genc-i hüsnüñ girse agyâruñ eline tañ degül
Magribî gencîne fethine bulur dirler zafer

3 Şîşenüñ boynı üzülsün kim dudaguñı emer
Dügmenüñ iligi kurusun ki pehlûñı öper

4 ‘Îd-i kadrüñde kurılmış âsmân dûlâbdur
Hûblardur çerh urur binmiş aña şems ü kamer

5 Gonçeler agzındagını jâle sanmañ kim bular
Tıfllardur dâye-i devr-i zamândan şîr emer

6 Sûzen-i gamzeñ hayâli kılalı kalbin makâm
İgne yimiş ite döndi ey sanem agyâr-ı har

7 Ey Me’âlî la’l-i cânâna ezilür turmayup
Tatlucak uyuz gibi uydu vü üleşdi şeker

874 Nazîre-i Kâtibî

1 Gülşen-i kûyuñdan ey dil-ber kaçan itsem güzer
Şol rakîb-i hârı her dem görürem anda gezer

2 Her ne aradan ki geçsem gözüme tuş olur ol
Bu meseldür kim sakınduk göze lâ-büd çöp düşer

3 Ol kadar oh urdı yâ terkin müjeñ hîç tınmadı
Ey sanem gökden kazâ irse meseldür us pusar

4 Rûy-ı zerdüm yaraşur altında yaşlu gözümüñ
Nitekim âb-ı revânuñ ayagında nîlufer

5 Yâd idüp sen lebi yanında kandi Kâtibî
Dilegüm odur ki agzuñda dilüñ olsun şeker

875 Nazîre-i Kâtibî

1 Kîmyâ mıdur gam-ı ‘ışkuñ ‘aceb ey sîm-ber
Kim yaşumı la’l kıldı rûyumı mânend-i zer

2 Göñlümüñ özi nice göyünmesün kim dem-be-dem
Gamze-i cellâduñuñ hûnı durur hûn-ı ciger

3 Cân esîr olup tolaşur servüñe gerçi velî
Bu dil-i miskîni gör kim bendi zülfüñdür çü zer

4 Şâh-bâz-ı hüsnüñ elden uçdugı şâhâ bu kim
‘Ârızuñ hattı aña ‘arz itdi şekl-i bâl ü per

5 Kâtibî’nüñ bu gelür elinden ey şeh kim ide
Sünbülüñ gibi yüz urup ayaguña terk-i ser

876 Nazîre-i Mesîhî

1 Virdügiçün sünbül-i dildâdeden yiller eser
Gül gibi göñlüm açılur her kaçan yiller eser

2 Mâder-i eyyâm her gice kimüñle cem’ olur
Kim güneş gibi yalıñ yüzlü dogurur her seher

3 Nergisüñ gördükçe şeb-nem çeşm-i hˇâb-âlûdını
Uyhusın açmaga lutf ile yüzine su seper

4 Kâmetüñçün cengler kopmışdur ey cân şöyle kim
Bûstân içre şikeste ser durur her bir şecer

5 Ey Mesîhî gam degüldür gülsitânda görinen
Tîr-i âh-ı bülbüle gülşen tonatmışdur siper

877 Nazîre-i Şem’î

1 Gâfil olma ey güzel âhum okından kıl hazer
Kim tokuz kat cevşen-i eflâkden eyler güzer

2 Ey melek-sîmâ seni bir lahza göstermez baña
Bilmezem n'ister 'aceb benden sipihr-i kînever

3 Âh kim mahv oldı yaşumdan vücûdum ser-te-ser
Yâ İlâhî olmasun hîç kimseler benden beter

4 Geldügince sîneme bir lahza ârâm eylemez
Tîr-i gamzeñ ey kemân-ebrû iñen nâzük geçer

5 Leşker-i gam dûstum her yañadan el bir idüp
Bu dil-i vîrânumuñ bilsem nesin yagmâ ider

6 'Âşık-ı sâdıklara düşmenler itmez itdügin
El-hazer ey dûstlar ol bî-vefâdan el-hazer

7 Görinen encüm degül ey mâh-rû kevn ü mekân
Âteş-i âh-ı dil-i Şem'î'den oldu pür-şerer

878 Nazîre-i Feyzî
1 İşigüñde hâk olurdum cân revân idüp eger
Konmasaydı dâmen-i pâküñe toz ey sîm-ber

2 Döne döne kan kaşandurur saña ey rahş-ı çerh
Yıldırım kamçıludur âhum benüm eyle hazer

3 'Âşık-ı üftâdeveş toz içre olmış nâbe-dîd
Pâyüñi öpmek içün kûyuñda her dem yil yiler

4 Husrevâ şîrîn lebüñden kendözin tatlu tutar
Allah Allah nice kelle bî-mezâk olur şeker

5 Feyzi göz yaşın döküp zârî kılur dûlâbveş
Gülşen-i kûyuñda âb-ı 'ârızuñ görse döner

879 Nazîre-i Revânî
1 Gözlerüm tîre olur hattuña kıldukça nazar
Hat gubâr olsa bu rûşendür ider gözüm zarar

2 Gördiler sâgarı kim göñli açık kîsesi pür
Rindler sohbet idüp her biri dûlâba çeker

3 Ne kadar sîm ü zeri çog ise meyl eyleme kim
Yine sen mûy-ı miyâna dolaşur soñra kemer

4 Korkaram kâmetüñüñ halka belâsın dimege
Şimdi söylenmez olupdur sanama dogrı haber

5 Hûblar sûreti nakşıyla Revânî bu göñül
Döndi şol âyîneye kim ola nakş anda çü zer

880 Nazîre-i Sultân Bâyezîd

1 Tîr-i âhumdan sakın bu derdmende kıl nazar
Hey nasîhat diñle kim gelmez nasîhatdan zarar

2 Gül gibi elden ele varma şehâ solmayasın
Gün gibi her-câyi olsañ kadrüñ olmaz mu'teber

3 Nâlesinden bülbülüñ evrâk-ı gül virdi yile
Bâd-ı âhumdan sakın gülzâr-ı hüsnüñ kıl hazer

4 Bûse-i la'l-i lebüñ ihsân iderseñ vaktidür
Bir nefes kılmış durur cismümde rûhumdan eser

5 Yaşumuñ seyl-âbını men' itme aksun kapuña
Serv gibi ser-firâz olmak dilerseñ sen eger

6 Niçün ey dil-ber saña her dem rakîb olur karîb
'Âdet oldur kim melek her yirde şeytândan kaçar

7 Ger güzellikle dilerseñ bulasın 'ömr-i tavîl
'Adli pîrüñ kavlini rahm it bilüñe kıl kemer

881 Nazîre-i Refîkî

1 İdemez kimse revân makdem-i cânâna güzer

Yaşumuñ gayrı oda degmek ile hûn-ı ciger

2 Kıl gibi geldügine yüzine her hâruñ âh
Dilümüñ gonçe-sıfat içine od düşdi yanar

3 Nergise beñzedile dîde-i hˇâb-âlûdın
Bî-basardur dise ger ehl-i nazar egri nazar

4 Ruhınuñ nakşı nigâruñ olalı dilde rakam
Zerre deñlü de görinmez gözüme şems ü kamer

5 Ne ʻacebdür ki miyânını bulup itdi kenâr
ʻİlm-i gayb okımış imiş meger evvelde kemer

6 Yaşumuñ adını bârân kosa yârân ne ʻaceb
Bu meseldür ki lakab her kişiye gökden iner

7 Korkmaya kaddine di serv Refîkî yâruñ
Râst-gû olana yokdur çü bilürsin ki hazer

882 Nazîre-i Ferîdî

1 Başum ile gözüm oldı ey sanem sîm ile zer
Çekdi ol mûy-ı miyânuñı kenâra tâ kemer

2 Mihrüñ ile_ey meh yüzüñ gördükçe eşküm cûş ider
Lâ-cerem her dem bahâra karşu ırmaklar taşar

3 Agzı sırrın sordı cânândan dil-i dîvâne dir
Hîç ʻâkil virmemişdür kimseye cândan haber

4 Devr-i hüsninde gözinden dil kaçan bulur halâs
Merkez olmışdur dirîgâ fitneye devr-i kamer

5 Fürkate katlanmayup düşdi Ferîdî gurbete
Bu meseldür ʻâşıka yâ sabr olur yâhod sefer

883 Nazîre-i Hicrî

1 Çeşmüñi ‘ayyârlıkda gamze-i şûhuñ basar
İki gözüñ arasında sürmeyi gözden çeker

2 Sen elif-kad sîm-ten dildâra ‘âşıkdur meger
Sâf olup gam pûtesinde bilini bükmiş kemer

3 Gözüñ aç ey nergis-i şehlâ ko hˇâb-ı gafleti
Bâd bir çâlâkdur kim sürmeyi gözden çeker

4 Kûşt-gîr-i seyl-i çeşmüm Arda ile Tunca’yı
‘Aynına almaz ikisin bir dem içinde basar

5 Sen meh-i nâ-mihrbâna çün degüldür müşterî
Mihr-i ‘âlem-tâb her gün kûyuñ içre ne döner

6 İtleriyle giceler kûyuñda seyrân itdügüm
Ol rakîb-i seg tuyarsa Hicriyâ gavgâ urur

884 Nazîre-i Harîmî

1 Tûtiyâ-yı hak-i pâyüñden kılan kat’-ı nazar
İki gözümse gerekmez çıksun ey nûr-ı basar

2 Kiştzâr-ı sîneme ekdüñ mahabbet tohmını
Hây ‘ömrüm hâsılı bi’llâh bundan ne biter

3 Bir kadeh meyle göz açdurmaz yakar bezm ehlini
Sâki-i gül-çihrenüñ bulınmaz ayagın çeker

4 Hem-demüm âhum durur şâm-ı gam-ı dildârda
Gamdan ölürdüm eger olmasa hem-dem âh eger

5 Her nefes ney gibi ben meclisde efgân idicek
Ey Harîmî bilmezem mutrib arada ne çeker

885 Nazîre-i Harfî

1 ‘Ârız-ı dil-ber gibi mergûb olaydı ger kamer
Bulınurdı ey felek bir ben gibi anı sever

2 Çeşm-i yâra ‘âşık-ı bî-dil geçer miskîni gör
Gülşen içre nergisüñ beñzi sarardı hem-çü zer

3 Kılmayan şükr ü sipâs-ı ni’met-i vasluñ müdâm
Yiridür hicrân atarsa her dem anı der-be-der

4 Gördi dil-berden beni dûr itmek imiş niyyetüñ
Ey rakîb-i rû-siyeh telbîsi aradan götür

5 Kûyına varmag ile itmez kanâ’at bu göñül
‘Âşık-ı dîdâr olan Harfî cinânı ol n’ider

886 Nazîre-i Derûnî

1 Saçlaruñ tarh it cemâlüñ dehre virsün zîb ü fer
Kim şeb-i deycûr ile bir yirde cem’ olmaz seher

2 Kaşlaruñ kim lâciverdî vesme virmiş hüsn aña
Cilveger olmış iki tâvûs-ı gülşendür meger

3 Ey şekerdendür diyen ol cân-ı şîrînüñ lebin
Sordum anı ney-şeker yanında anuñ bir hacer

4 Mû degüldür sâk-ı sîmîninde yâruñ görinen
Mûrlardur kim gelüp pây-i Süleymân öpdiler

5 Ey Derûnî gül gibi feth olmasun mı vasl-ı yâr
İştihâ yalıñ kılıç hˇân-ı visâli mâ-hazar

887 Nazîre-i Yahyâ

1 İki kaşuñ ortasında hâlüñ ey hayrü’l-beşer
Bir melekdür sanasın uçmaga açmış bâl ü per

2 Sidre vü Tûbâ dahı olursa olsun ser-nigûn
Kaşlaruñ mihrâbına her kim baş egmezse eger

3 Cân virürmiş şevk ile hüsnüñ temâşâ eyleyen

Ey perî-sîmâ seni bârî göreydüm bir nazar

4 Dâmen-i vasluña agyâruñ eli irişmesün
El-hazer ey serv-i sîm-endâm dil-ber el-hazer

5 Söylese ârâm-ı cândur yürise şems-i cihân
Tursa serv-i cennet otursa nihâl-i verd-i ter

6 Gam degül Yahyâ nigâra görmedin gelse rakîb
Bu meseldür kim izâ câ'el-kazâ 'amye'l-basar

888 Nazîre-i Derûnî

1 Gün gibi mümtâz olursañ mâh-rûlardan ne var
Yûsuf-ı Mısr-ı melâhatsin sen ey cân-ı peder

2 Kesdi zülfin ol sanem görseñ n'ola ruhsârını
Şeb ki kûtâh olsa zâhirdür yakîn olur seher

3 Olmasun mı dem-be-dem eşk-i revânum lâle-gûn
Dâg-ı derd-i 'ışk ile âgeşte-i hûndur ciger

4 Rûzgâruñ nakşına örnek yiter ey sâde-dil
Bursa'da resm-i riyâz-ı meşhed-i şeh-zâdeler

5 Ey Derûnî gussa-i hicrâna katlanmaz rakîb
Pâydâr olmaz muhannesdür katı balçıkda har

889 Nazîre-i Nikâbî

1 Hâk-i pây-i yâr içün turmaz yiler bâd-ı seher
Kendüyi göstermez ammâ sürmeyi gözden çeker

2 Ben surâhî gibi meclisde nice kan yutmayam
Döne döne la'l-i nâbuñ sâkiyâ sâgar öper

3 Kara bagruña çek anı elde iken fursatı
Ol kemân-ebrû elüñden ok gibi bir gün çıkar

4 Sakın âhumdan disem göñlüñe katı gelmesün
Tîr-i âhum ey kemân-ebrû ider taşdan güzer

5 Zerrece te’sîri yok ol âftâbuñ kalbine
Nâr-ı âhum ey Nikâbî gerçi taşı nerm ider

890 Li-mürettibihi
1 İtmese kaddüñe ey hûrî-likâ teslîm eger
Bes niçün Firdevs’den Tûbâ tapuña baş eger

2 Ey melek hecrüñde sehm-i tîr-i âhumdan benüm
Çekdi gök başına çerhi âsmânî bir siper

3 Ayaguñ topragı kim ‘izz ü sa’âdet tâcıdur
Halk-ı ‘âlem ser-verâ cân virür aña ser-be-ser

4 Râh-ı ‘ışkuñda n’ola cân virseler bî-ihtiyâr
‘Âşık-ı sâdıklaruñ cânâ sini cândan sever

5 Biñ dil ü cân ile her yüzden muhibbüñdür senüñ
Bir nazar kıl lutf idüp Nazmî’ye ey nûr-ı basar

891 Ve lehu
1 Kîmyâ-yı ‘ışkuñ ey yüzi güneş alnı kamer
Çeşmüm itdi ‘ayn-ı sîm ü rûyum itdi ‘ayn-ı zer

2 Zülfüñi gördükçe hecrüñ yâd idüp aglar gözüm
Merdüm-i nâzükdür ol ey meh bulutdan nem kapar

3 Her ne dem kim ol dil-ârâm itmeye ‘arz-ı cemâl
Merdüm-i çeşmüm benüm andan düşer gâyetde ter

4 Devletüm şem’i benüm olurdı rûşen gün gibi
Tâli’üm yârî kılup yârı göreydüm bir nazar

5 La’l-i yârı cânıdur agzına almak Nazmi’nüñ
Çıksa agzından dili ol dem anuñ cânı çıkar

Nev'-i dîger

892 Ez-ân-ı Ahmed Paşa

1 Ey 'arûs-ı hüsnüñe Hindû gözüm âyînedâr
V'ey cemâlüñ bâgına dest-i sabâ 'anber-nisâr

2 Dil marîzin sor ki derdinden ruhuñla zülfüñüñ
Nârdan bister döşenmiş mârdan bâlîni var

3 Hat getirmişsin didüm güldi didi kim hat degül
'Ârızum lutfından olmış sâye-i zülf âşkâr

4 Sulha yir yokdur ölürseñ dahı ey bed-hû rakîb
Üstühˇânuñ saf tutup ceng idiser şatrancvâr

5 Bahtı yüzin Ahmed'üñ tâli' kaçan agarda kim
Hâlinüñ ruhsârına zahm urdı dest-i rûzgâr

893 Nazîre-i Hafî

1 Tâ çemen sahnın cemâli 'aksi kıldı lâlezâr
Gül yüzinden şermsâr oldı ruhından lâle zâr

2 'Arza kılalı kad-i bâlâsın ol serv-i revân
Sandı serv-i bûstânuñ kaddi pest oldı çenâr

3 Nutka geldükçe dehânı tañ mı bî-dad olsa kand
Kim bu mevcûdât-ı 'âlem cümle yokdan oldı var

4 Târmâr olsa ne tañ 'aklum ki kıldukça nazar
Gözüme su'bân saçınuñ görinür her târı mâr

5 Varam öldürem dimiş gamzeñ Hafî bî-çâreyi
Korkaram ol gelmedin öldürmeseydi intizâr

894 Nazîre-i Kâtibî

1 Görmeyelden tapuñı cân bülbüli ey gül-’izâr
Hâr-ı fürkatden delindi bagrı aglar zâr zâr

2 ‘Ömrini yile virelden dâmen-i zülfüñde dil
Dûd-ı âhumdan felekler kara geydi ey nigâr

3 Zülfüñi meydân-ı hüsn içre idicek savlecan
Başumuz tûb olmaga galtân olur bî-ihtiyâr

4 Haddüñi terk eylemez kat’ itdügüñle zülfüñi
Kanda kim genc olsa lâ-büd anda mâr eyler karâr

5 Perde keşf itse girîbânında ol meh-rû seher
Zulmet-i ‘âlem gidüp gün gibi olur âşikâr

6 Saña kânûn oldı yâr ile sarılmak ey rakîb
Târ-ı ‘ömrüñ dilerem kim üzile tanbûrvâr

7 Çeşm-i ser-mestüñ elinden Kâtibî şâm u seher
Gâh olur bî-hˇâb olur gâh olur mest-i humâr

895 Nazîre-i Halîlî

1 Ey melek sûretlü dil-ber ve’y perî sîretlü yâr
Şerm ider Tûbâ boyuñdan serv ü şimşâd u çenâr

2 ‘Âlem-i ervâhı zülfeynüñ mu’attar kılalı
Fâsid olmışdur Hoten’de misk-i âhû-yı Tatar

3 Gülsitân içinde ‘arz-ı ‘ârız itmişsin meger
Kim gül andan şerm idüp gülşende tutmışdur kenâr

4 Buldı gündüz pertevinden yüzüñüñ aydınlıgı
Giceler hem tutdı zülfüñ karalıgından karâr

5 Mazhar-ı âsâr-ı kudretsin ne şek kim dem-be-dem
Söylemek vaktinde şîrîn leblerüñden cân yakar

6 Hatt u hâlüñden olupdur şermsâr ey lutf-ı Rab
Nesh ü tevkî’ ü rikâ’ u süls ü reyhân u gubâr

7 Dürc-i cevher üzre derc itdi Halîlî nazmını
Sen güneş tal’atlunuñ mihrinde kaldı yâdgâr

896 Nazîre-i Kemâl Paşa-zâde

1 Lutf-ı ruhsârı olur hattın kazıtdukça_âşkâr
Mülk-i hüsni darb-ı tîg ile açar ol şehryâr

2 Kadri yok agyâr yanında leb-i cân-bahşuñuñ
Taş içinden çıkmayınca la’l bulmaz i’tibâr

3 Gül gül oldı gözlerüm yaşı ile sahrâ-yı ‘ışk
Oldı gam kuhsârı bagrum kanı ile lâlezâr

4 Gül yüzüñe karşu âh itsem akar gözüm yaşı
Saçılur yire şükûfe çün ese bâd-ı bahâr

5 Dûd-ı âhumdur eser yil bir nefes itmez sükûn
Eşk-i çeşmümdür akar su eylemez bir dem karâr

897 Ve lehu

1 Cânumı almag içün bir oldı iki la’l-i yâr
Ara yirde kan olur açmaz ise agzın nigâr

2 Hâl-i miskînin gören dir beñzer ol pervâneye
Kim oda yakmışdur anı şem’-i ruhsâr-ı nigâr

3 Tîr-i gamzeñ yagsa yagmur gibi göñlüm şâd olur
Her yüzi hurrem olur yagdukça bârân-ı bahâr

4 Bilmez eldeyken göñül la’lüñ hayâli kadrini
Çıkmayınca kân içinden la’l bulımaz i’tibâr

5 Kanlu yaşdan Hindi-i çeşmüm kızardugı bu kim
Bakdugiçün gayrıya oldı katuñda şermsâr

6 İhtiyârum bir nefes kendü elümde görmedüm
Sini idelden iki ‘âlemde cânâ ihtiyâr

7 Ârzû itme kenâr-ı yâra ‘ışk içre göñül
Düşdüñ ol bahre ki yokdur anda ümmîd-i kenâr

898 Ve lehu

1 Ka’be-i hüsninde müşkîn perde zülf-i tâbdâr
Hâl-i ‘anber-bârı bir Hindû’dur olmış perdedâr

2 Hal-i ruhsâruñ mı yâhod gözlerüm Hindû’sınuñ
‘Aksidür âyîne-i hüsnüñde olmış âşkâr

3 Gözlerümde yir iderse merdüm-i çeşmüm n’ola
Beñlerinden bir perî-rûyuñ kalupdur yâdgâr

4 Yâdgâr-ı hâl-i müşkînüñ diyü saklar göñül
Hasret odları ile her dâg kim sînemde var

Tıfl-ı Hindû gibi gelmiş beñleri seyr itmege
5 Yine bir ‘âşık yakar beñzer ruhı nârında yâr

899 Ve lehu

1 Sebzde berg-i hazânı bâd ider çün bî-karâr
San zümürrüd ferşüñ üstine iderler zer nisâr

2 Yirde kim berg-i hazân olur siyeh-dil zerd-rû
‘Âşık-ı bîmâra beñzer kim içinde dâgı var

3 Rûy-ı zerdüm kim olupdur gözlerüm yaşına gark
Bir hazân yapragıdur ki_üstinde akar cûybâr

4 Bir büt-i ra’nâya beñzer câme-i zerrîn geyer
Her kaçan kim zeyn olur berg-i hazân ile çenâr

5 Rûy-ı zerdüm kim olur kanlu yaşumla reng reng

Bir hazân yapragıdur ki_içinde yir yir surhı var

900 Nazîre-i Râzî

1 Vardı bülbül gibi dil-haste vü âşüfte vü zâr
Gül-i gülzâr-ı ‘izâruñda benüm gibi hezâr

2 Yed-i kudretle kalem çekdi çü nakkâş-ı ezel
Der ü dîvârı pür oldı çemenüñ nakş u nigâr

3 Şol kadar kendüsine himmeti a’lâdur kim
Öykünür şîve-i reftârına gülşende çenâr

4 Gözi nergis yüzi gül saçları sünbül boyı serv
Hayli mahbûb güzeldür nazar it bâg u bahâr

5 Düşdi bülbül gibi çün ‘ışkına gül yüzlülerüñ
Râzi’nüñ çerh-i felek kalbini kılsa n’ola zâr

901 Nazîre-i Şem’î

1 Gül yüzüñçün giceler subha degin zâr u nizâr
Cân virür gülşen-i kûyuñda benüm bigi hezâr

2 Hâlini ‘arz ideyin hâküñ eger bâd-ı sabâ
Gelmesün göñlüñe bi’llâh sakın ey şâh gubâr

3 Göreli serv-i ser-efrâzuñı ey gül-bün-i nâz
Çöpçe gelmez gözüme sidre vü Tûbâ vü çenâr

4 Garka irmezdi gözüm bahr-i tenüm zevrakını
Rûzgâr ile benüm ‘ömrüm eger olsa kenâr

4 Cevr-i agyâr bize yârımuz agyâra nasîb
Ne ‘aceb gülşen olur kimine gül kimine hâr

5 Sâki-i devr-i zamân didi ‘aceb devr durur
Kimisi câm-ı safâ kimi çeker renc-i humâr

6 Rişte-i cânın idüpdür sanemâ Şem’i fetîl
Yanmaga zülf ü ruhuñ şevki ile leyl ü nehâr

902 Nazîre-i Şem’î

1 Yol virmez idi gülşen-i hüsnüñ güline hâr
Ter itmiş idi her dem anı eşk-i cûybâr

2 Yillerle itdi başını bir serv-i cûybâr
Gün togmadı başuma ki idem sâyesin kenâr

3 Nakş oldı sînemüz yine dâg-ı firâk ile
Senden bu kaldı ey yüzi gül bize yâdgâr

4 Ben cân virürdüm ol sanemüñ intizârına
Gerçi ölümden oldı eşed dirler intizâr

5 Ser-geşte olsa tañ mı göñül bî-karâr olur
Sabrum yakasın aldı elümden o şeh-süvâr

6 Mest oldı gonçe mey yirine kan içer lebüñ
Cellâd-ı gamzeñe n’ola dirlerse zü’l-humâr

7 Deryâ-yı ıstırâba düşüpdür bu fülk-i ten
Yâ gark olur hevâya yâhod bulur kenâr

8 Başdan aşurdı âteş-i hecrüñ sitemlerin
Yansa yakılsa Şem’î ne var senden ey nigâr

903 Nazîre-i Mesîhî

1 Nakd-i eşkin oynayup dil oldı ser-gerdân u zâr
Oynayaldan berü şâhâ sen kamer-ruhla kımâr

2 Gayrıya meyl eyelesem şemşîr ü tîrüñden geçüp
Başuma odlar yakar fi’l-hâl o tîg-ı âbdâr

3 Mihr şem’i beñzedügiçün çerâg-ı haddüñe
Başı ucında semâ’ ider felek pervânevâr

4 Gonçe agzuñdan nice umam vefâ bûyını ben
Kim cihân içre vefânuñ kendüsi yok adı var

5 Bâd-ı gülzâr-ı cemâlini ki âhum toldurur
Hoş rûyuñla cihânı nitekim bâd-ı bahâr

6 Ey cefâ-pîşe vefâ kıl ‘âşıka kim ‘âkıbet
Hüsn oyunınuñ sakalını bitürür rûzgâr

7 Sünbül-i müşkîn ki reyhân hatuñ içre yatur
Gûyiyâ kılmış vatan sebz-i giyâh içinde mâr

8 Ey Mesîhî fikretüñ bâzına yüz biñ âferîn
Kim kılur her lahza murg-ı ma’ni-i hâsı şikâr

904 Nazîre-i Kâdirî
1 Çeşme-i çeşmüm kenârında koyalı kadd-i yâr
Bir nihâl-i tâzedür baglanmış etrâfında hâr

2 Cânumı odlara yandurdı hevâ-yı zülf-i yâr
Dökdi yüzüm suyını topraga çeşm-i eşk-bâr

3 Dil görüp çâh-ı zenahdânuñda hattuñdan eser
Didi kim ol mûr kılmış âşyânında karâr

4 Cân u dil sînemde sensüz nice ârâm eylesün
Yâr içün âsân olur ‘ışk ehline terk-i diyâr

5 Göz yaşından Kâdirî ol hak-i pâyi sakla kim
Bir şehüñ atı ayagından kalupdur yâdgâr

905 Nazîre-i İshâk Çelebi
1 Yine at saldı Vefâ Meydânı’na bir şeh-süvâr
Şîr-diller kalmadı âhû gözi itdi şikâr

2 Beñzeye sanmañ nihâl-i kaddine her nice kim

El bir idüp ayagın muhkem basa serv ü çenâr

3 Yolına hâk oldugumçün incinüp añmaz beni
Üşenür nâ-geh mübârek göñline ire gubâr

4 Her yaña dil hânesinden revzen açmışdur müjeñ
Pertev-i mihr ü mahabbet olsa tañ mı âşkâr

5 N'eyleyeydi 'ışkı başumda velî sohbet bu kim
Bezm-i gamda ney gibi iñletmek ister zâr zâr

6 Âhuma bak gözlerüm yaşından eyle ihtirâz
Mevc-i deryâdan sakın gâyetde bekdür rûzgâr

7 Çünki İshâk'uñ safâ-yı hâtırı var gam degül
Sûret-i hüsnüñ dile nakş eyleye âyînevâr

906 Nazîre-i Şâmî

1 Gün yüzine hâyil idüp zülf-i şeb-rengüñi yâr
Gice perde oldugın gündüzin eyler âşkâr

2 Ka'be kûyında gözüm yaşını ırmag istemiş
Anuñ içün 'âlemi cûy itdi çeşm-i eşk-bâr

3 Câm-ı la'lüñ nûş idelden ihtiyârum kalmadı
Zülf-i müşkînüñ gibi bu dil olupdur bî-karâr

4 Taht-ı sîmîn üzre yâ salmış yatur ebrûlaruñ
Şâh-ı hüsn olmışlar olsunlar hemîşe pâydâr

5 Şâh-bâz-ı çeşmi müjgândan per ü bâl idinüp
Şâmiyâ cân murgını el-hak ne hoş ider şikâr

907 Ve lehu

1 'İşve vü nâz ile kapdı göñlümi bir gül-'izâr
Bülbülin dil-teng idüp açmaz dehânın gonçevâr

2 Müntehâ kaddiyle seyr itdükçe ol Tûbâ-hırâm
Râstî tarf-ı çemende serv olur şermsâr

3 Bâg-ı ruhsârın temâşâ eyleyelden dûstuñ
Nergisinden mest-i şevkem sünbülinden bî-karâr

4 Hˇân-ı vaslından temettu' itmedin cân dil-berüñ
Âh kim hûnî gözi kanum kara yire karar

5 Gülşen-i hüsnüñi Şâmî gibi medh itmez şehâ
Her tarafda bülbül-i gûyâ olursa sad hezâr

908 Nazîre-i Visâlî

1 Nice yararsın dili kahr ile ey kahhâr yâr
Zahma lutf it merhem ur tap yüregüm kahr ile yar

2 Kalbi 'uşşâkuñ kaçan bulmaya gamzeñden şikest
Zulfekâr'ına 'Alî'nüñ kimse mi_olur pâydâr

3 Oldugum âşüfte budur kim seni gördükde ben
Mâh gördüm serv-kadd ü serv gördüm gül-'izâr

4 Mahz-ı cândur leblerüñ 'uşşâka hattuñ ireli
Âh kim 'âşıklaruñ cânına konmışdur gubâr

5 Olıcak mahmûr cânâ çeşm-i hûn-hˇâruñ gibi
Kanumı nûş eylegil kim mey ider def'-i humâr

6 Eyle pinhân itmişemdür râz-ı 'ışkuñ cânda kim
İtmezem zâr öldürürseñ ben bu râzı âşkâr

7 Yâr derdinden Visâlî kalmadukda tende cân
Aña şâdam kim kalısar cânda hasret yâdgâr

909 Ve lehu

1 'ˇÂlem içre sen olaldan şehr-i hüsne şehryâr
Tapuña kim bende oldum ben gedâ ey şehryâr

2 Lâle la’lîn leblerüñçün efser ü serden çıkar
Oldı âhir ey semen-ruhsâr yoluñda gubâr

3 Yok yire niçün gireydi zulmete âb-ı hayât
Leblerüñ vasfın işidüp olmasaydı şermsâr

4 Çîn-i zülfüñ gibi bu dil oldı sevdâyî mizâc
‘Aklumı ‘ışkuñ hevâsı eyleyelden târmâr

5 Lutf-ı ruhsâruñ görürse şem’-i meclis mûm olur
Müşk-i zülfüñ işidürse nâfe terk ider diyâr

6 Başuma yagsa melâmet taşı yiridür benüm
Râz-ı ‘ışkı göz yaşıyla itdügiçün âşkâr

7 Yâr bûyından mizâc-ı magzumı kılur latîf
Her ne yil ki_ider Visâlî bendeñe senden güzar

910 Nazîre-i Sabâyî

1 Ol geyik gözlü güzel ki_arslanları eyler şikâr
Haste câna kıldı anuñ hışm ile bakışı kâr

2 Beñleriyle cân şikâr eyler ve lâkin zülfi yok
Avcudur gizler duzagın dâneler kor âşkâr

3 Gicesüz gündüz yüzidür zülfin anuñçün komaz
Yañagı nev-rûzdur kılmaz bulut bir dem karâr

4 İsm ü hüsn ile Hasan’dur hulk u hûb ile Hüseyn
Ka’be dîdârında rûşen Mustafâ envârı var

5 Baş urursam ayaguña dûstum ma’zûr tut
Kim beni mest itdi ‘ışkuñ gitdi elden ihtiyâr

6 Gözlerinüñ bakışı kim câna kâr eyler anuñ
Kıldı ben dervîşe kâr uş âşkâr oldum şikâr

7 La’l-i rûh-efzâña ki Hızr-ı Sabâyî teşnedür
Mâni’ olma çeşme-i hayvâna Hızr’uñ hakkı var

911 Nazîre-i Selîkî

1 Âh-ı serdüm işidüp bizden sovurdı ol nigâr
Âh kim ortaya sovuklık düşürdi rûzgâr

2 Cûş idüp zülfi hevâsından anuñ mevc-i belâ
Karaya urup göñül keştîsi oldı târmâr

3 ‘Ârızuñ câhı ki bahr-i hüsnüñüñ gird-âbıdur
Düşdi aña fülk-i dil bir dahı ummasun kenâr

4 Dirligümde yidi düketdi gam-ı zülf ü hatuñ
Kalmadı tende ben ölicek gıdâ-yı mûr u mâr

5 Ey Selîkî mevc-i gamdan muztaribdür fülk-i dil
Dem gelür bir gün kenâra iltür anı rûzgâr

912 Nazîre-i Selîkî

1 Geldi âhumdan leb-i yâkûtuña hatt-ı gubâr
Göresin dahı ne tozlar kopara bu rûzgâr

2 Mihrüñi gel hattuña ta’lîk itme kıl vefâ
Safha-i ruhsâruñı nesh itmedin hatt-ı gubâr

3 Oklaruñ zahmın ten-i zârumda cânâ dir gören
Bir kuru şâh üzre olmış tâze güller âşkâr

4 Bir kara tûb oldı zülfüñ baglayup alayını
İtmege ‘âşıklaruñ kalbini ‘ömrüm târmâr

5 Ey Selîkî fârigü’l-bâl idi murg-ı cân u dil
Eyledi şeh-bâz-ı zülfiyle anı bir şeh-süvâr

913 Nazîre-i Me’âlî

1 Kaddüñ añup serv urdukça sema’ ey gül-’izâr
Gülsitân içre sabâ ırlar aya karsar çenâr

2 Hatt u haddine benefşeyle çemen öykündiler
Ak mısın kara mısın hîç dınmadı ol gül-’izâr

3 Bilüñi koçmak didüm müşkil midür didi ki yok
Agzuñı öpmek didüm âsân mıdur didi ne var

4 Hürmeti çok az olur bir nesne kim çok görine
Anuñ içün gözlerüm yaşına kılmaz i’tibâr

5 Varayın men’ itme ‘âlî-âstânuña didüm
Nâz ile didi ne söylersin Me’âlî yüri var

914 Ve lehu

1 ‘Âleme fâş eyledi ‘ışkumı şevk-i la’l-i yâr
Kim kılur keyfiyyet-i mey gizlü râzı âşkâr

2 Tutsa zülfüñde ‘aceb midür hümâ-yı dil vatan
Ser-verâ dirler hümâ ider sehâb içre karâr

3 Güllerüñ bir iki günlük hüsne magrûr oldugın
Gördi gülşende güler şakk oldı sanmañuz enâr

4 Dirdüm ey dil-ber nedür çekmek saçuñ sevdâsını
Hışm idüp ol hasreti acı didi kim zehr-i mâr

5 Lâle-i hamrâ çemen mülkine yılda bir gelür
Su döker ayagına eglendügiçün cûybâr

6 Çeşm-i mahmûrı lebine meyl ider zîrâ bilür
Kim mey-i sâfî gibi yokdur ider def’-i humâr

7 Ey Me’âlî yaraşur reng-i letâyif şi’rde
Gösterür hüsnin ziyâde olsa dil-ber şîvekâr

915 Nazîre-i Zâtî

1 Kâmetüñ ser-vin görüp kef kef geçer her dem çenâr
Anuñ içün tonadup pür-nahl ider anı bahâr

2 Gözleri kimi görürse öldürür virmez emân
Anuñ içün kimseyi gözine göstermez nigâr

3 Sanmañuz zerrâtdur ey halk-ı ‘âlem görinen
Âftâbuñ yile virmişdür gubârın mihr-i yâr

4 Levh-i sîmîn üstine dökdi me’ânî cevherin
Zâtiyâ kilk-i cevâhir-pâşuña kıymet mi var

5 Kendüyi medh eylemek insâna düşmez gerçi kim
Şîve-i şi’rüm benüm âdemde komaz ihtiyâr

916 Ve lehu

1 La’l-i şîrînüñ gamından öldügümçün ey nigâr
Dest-i Ferhâd ile çâk itdi libâsın kûhsâr

2 Ey yüzi gül-nâr yandurdum göñül şem’in saña
Hüsnüñ alıyla dili yagmâga gördüm şevki var

3 Gonçeveş bagrını pür-hûn itdi ben dil-hastenüñ
Gamze-i gammâzı dil-ber gonçe-i gannâc-ı yâr

4 Görmedi Rûm’ı Hıtâ’yı seyr iden bu resme nakş
Surh-ı eşküm Rûm’a bir nakş eyledi kim ey nigâr

5 Dem-be-dem âh itdügiçün pâre pâre dil çıkar
Zâtiyâ âteş yanınca nitekim vâfir şirâr

917 Nazîre-i Muhibbî

1 Vâdi-i hecre düşelden oldı bu dil bî-karâr
Îñleyüp tâ subh olınca aglaram ben zâr u zâr

2 Sîne sahrâsına ki dikdi mahabbetden nihâl

Görmedi derd ü belâ mihnetden özge berg [ü] bâr

3 Âteş-i ‘ışka yananlar gıll u gışdan pâk olur
Pûtede kâl olmayınca sîm ü zer olmaz ‘ayâr

4 Her kaçan fikr eylesem la’l-i leb-i mey-gûnını
Şâzlıkda katre katre gözlerümden kan damar

5 Kays’a sordum dün gice ‘ışkuñ rumûzın bilmedi
Baña sordı ben didüm ölmek gerek Ferhâdvâr

6 Bir Muhibbî gibi var mı didüm ey cân bülbülüñ
‘İşve vü nâz ile geldi gonçeveş didi hezâr

7 Niceye dek eylesün cevr ü cefâ hışm u sitem
Gey sakın hattuñ gelür âhir olursın şermsâr

918 Nazîre-i Nasûhî

1 Yine bırakdı nihâl-i servi zülf-i müşk-bâr
Eyledi hâlüm perîşân eşk-i çeşmüm cûybâr

2 Bezm-i hüsn içinde yatur hˇâba varmış nâz ile
Câm-ı la’linden olalı çeşm-i mesti pür-humâr

3 Cân u baş oynar bugün merdâne dil gelsün berü
‘Işk meydânında yâruñ her kimüñ kim cânı var

4 Görmedi ol yâra beñzer bir perî yüzlü melek
Seyr ider eflâki gerçi mihr ü meh leyl ü nehâr

5 Her tarafda bülbül-i gûyâların nâlân idüp
Gül gibi handân olur her hâr ile ol gül-’izâr

6 Olalı gözden nihân ol dil-ber-i Leylâ-cemâl
Eyledüm Mecnûn bigi ben sırr-ı ‘ışkı âşkâr

7 Ey Nasûhî nice dil-teng olmasun cân bülbüli

Hârlardur hem-demi ol dil-rübânuñ gonçevâr

919 Nazîre-i Revânî

1 Yâra ‘arz itdi yaşum sîmîni çeşm-i eşk-bâr
Baña göz yaşı gerekmez didi lutfından nigâr

2 Seyr iderler gözümüñ yaşın turup gül yüzlüler
Gûyiyâ bir çeşmedür ki_olmış kenârı lâlezâr

3 Dâglarla lâleveş zeyn olsa sînem gam degül
Her biri bir lâle-ruhdan baña kaldı yâdgâr

4 Vaz gelmez nâsıhâ göñlüm mey ü mahbûbdan
Ben tutardum pendüñi olsa elümde ihtiyâr

5 Bahr-i gamdan ‘âşıkı keştî-i câm eyler halâs
Âhı terk eyle Revânî böyle kalmaz rûzgâr

920 Nazîre-i Hayâlî

1 Çün kim şikâra çıkdı hümâ-sâye şehryâr
Bu şâdlıkla hande ider kebk-i kûhsâr

2 Şâhîn bakışlu bir balaban gerçegüñ yine
Şeh-bâz-ı zülf[i] eyledi göñlüm kuşın şikâr

3 Destine aluban çevürüp peftere-misâl
Atdı yabana ‘âşık-ı gam-gîn ü hˇâr u zâr

4 Şeh-bâz-ı kudretüz ki anadan toganımuz
Her dem fezâ-yı ‘arşa ider bâl açup güzâr

5 Şâhîn gibi Hayâli ider ol hümâyı sayd
Bir gün eger muhâlefet itmezse rûzgâr

921 Nazîrei Refîkî

1 Ey kıya bakışlu dil-ber v’ey harâmî gözlü yâr
Eyledüñ zülfüñ gibi sabrum metâ’ın târmâr

2 Mahv kıldı göz yaşı cânâ tenüm hâkin ki tâ
Hâtıruñ âyînesine konmaya benden gubâr

3 Kalmadı bir yir ki koyam başuma hecrüñde hâk
Şöyle kim virdi cihânı garka çeşm-i eşk-bâr

4 Bî-'aded cân isterem Hak'dan du'âlar eyleyüp
Ey Mesîhâ-dem yoluñda ölmek içün bî-şumâr

5 Düşmeyem dirseñ nazardan ey gözüm yaşı revân
Eyleme nâ-mahreme râz-ı derûnum âşkâr

6 Zerrece mihrüñ yolında 'aynuma gelmez eger
Rûzgâr ey seng-dil itse tenüm hâkin gubâr

7 Ey Refîkî feth olmazdı mahabbet kişveri
Tîr-i âhum olmasa kaddüm kemânından güzâr

922 Nazîre-i Basîrî

1 Senden ayru her gice mehdür çerâgum ey nigâr
Ol dahı baht-ı siyâhumdan gehî yok gâh var

2 Giçürür bî-çâre 'âşık rûzgârı âh ile
Âh eger bunuñ gibi dâyim geçerse rûzgâr

3 Göñlüm açılmadı çün gülşen gülinden bir nefes
Ey sabâ olsun gerekse olmasun bir dem bahâr

4 Nice kan aglamayayın derd ile ben zâr kim
Sende yok mihr ü vefâ vü bende yok sabr u karâr

5 Baş indürmez olupdur dahı kasr-ı kaysere
Tâ Basîrî eyledi vîrâne gencin ihtiyâr

923 Nazîre-i Sürûrî-i Müderris

1 Ser-ver-i hûbân-ı âlemdür ki adı şeh-süvâr

Kim semend-i hüsne olmışdur bugün ol şeh süvâr

2 Hatt u ruhsâr u leb ü zülf ü ‘izâruñ dir gören
Sebze vü subh u şarâb u müşk ü âhû-yı Tatar

3 Göreliden kaddüñi ey Yûsuf-ı sânî senüñ
Hüsnüñe sânî olup el kaldurur şâh-ı çenâr

4 Zerre deñlü kalmadı nûrı şehâ meh-rûlaruñ
Tal’at-ı hûbuñ güneş gibi olaldan âşkâr

5 Gözle sultânum rikâbuñda Sürûrî hâküñi
Olmış iken nâz ile hüsn atına çâbük-süvâr

924 Nazîre-i Gedâyî

1 Fürkatüñden hem-dem iken baña eşküm ey nigâr
Âh kim hecrüñ gamından ol dahı tutdı kenâr

2 Zahm-ı peykânuñı görmek diler iseñ sînemi
Gel berü ey seng-i harâdan katı göñüllü yar

3 Cevşen-i zülfüñ geyüp gamzeñ hadengiyle iñen
‘Âşıka kasd itme kim anuñ da tîr-i âhı var

4 Ey kad-i dil-cûy dil-ber her giyâhı serv olur
Şevk-i kaddüñle ne yirde çeşmüm olsa cûybâr

5 Gonçe gibi hâlüme handân olur ol bî-vefâ
Bülbül-i şûrîdeveş ben kıldugumca âh u zâr

6 Ey baña ‘ışkında yâruñ terk-i ‘âr itmez diyen
Ben ki ‘âşık olmışam bi’llâh n’eyler bende ‘âr

7 Ol cefâ-hû varam öldürem Gedâyî’yi dimiş
Gelmez ise öldürür âhir beni bu intizâr

925 Nazîre-i Gedâyî

1 ‘Akl u fikrüm eylemişdür zülf-i dil-ber târmâr
Ola mı yâ Rab benüm gibi perîşân rûzgâr

2 Bezm-i gamda sînemi def eyledüm kaddümi çeng
Dehr kânûnına dem-sâz olmışam bî-ihtiyâr

3 Ne kerâmet kodı Hak tîrüñde ey kaşı kemân
Ki_ayagı basdugı yir bir demde olur lâlezâr

4 Hüsn eyyâmında cevrinden tazallüm gösterür
Bülbülüñ minkârıdur gül dâmeninde sanma hâr

5 Ey Gedâyî vasl-ı yâra dest-res bulmak muhâl
Kim görüpdür peşşe-i miskîn ide ‘ankâ şikâr

926 Nazîre-i Lâmi’î

1 Leb midür bu gonçe-i ter yoksa la’l-i âbdâr
Diş mi bu tâbende gevher yohsa dürr-i şâhvâr

2 Dahı bu gül-berg-i ra’nâ yoksa şem’-i dil-fürûz
Saç mıdur bu ‘anber-i sârâ veyâ müşk-i Tatar

3 Hâle midür mâhı gerd itmiş ‘izâruñ halkası
Yohsa cennet gülşenin devr eylemişdür cûybâr

4 Levh-i usturlâb-ı sîmîn-i felek mi bu elüñ
‘Ankebûtî perde olmış saçlaruñ kim anda var

5 Âşiyân itmiş hümâ mıdur zenahdânuñ çehin
Yoksa tâvûs-ı cinân mıdur bu zülf-i tâbdâr

6 Gurre-i devlet midür bu kavsvâr iki hilâl
Çerh tâkı gibi mihr üstinde olmış haymevâr

7 Lâmi’î ol nergis-i pür-mekr ü dem câdû mıdur
Gâh ser-mest ü harâb u gâh bîmâr u humâr

927 Nazîre-i Tarîkî

1 Çünki kıldı ol melekler uşbu şehri ihtiyâr
Gitdi ‘akl u gitdi fehm ü gitdi elden ihtiyâr

2 Kad belâdur birisi birisidür gonçe leb
Birisinüñ rûyı mehveş birisidür gül-’izâr

3 Her kaçan sahrâda seyr itse ol mihrüñ leşkeri
Açılup dürlü çiçekler cennet olur ol diyâr

4 Ger baka bir kimseye ol çeşm-i şehlâlar hemân
Cân vedâ’ eyler bedenden ‘akl olur târmâr

5 Ey Tarîkî bunlaruñ vasfında biñde birini
Kılmayasın geçe senden nice biñ yıl rûzgâr

928 Nazîre-i Mâtemî-i ‘Acem

1 İdeyin gam-hânemi âh ile her dem pür-şirâr
Yâduñ ile eyledüm ‘işret sarâyın zer-nigâr

2 Cân gibi dâg-ı gamuñ ilden nihân itdüm velî
‘Âkıbet kıldı sirişk-i lâle-gûnum âşkâr

3 ‘Işkum artar sebze-i hattından ol gül-’ârızuñ
Kim cünûn olur füzûn geldükçe eyyâm-ı bahâr

4 Her lebi mey-gûna ey dil cân ile kılma heves
Ki_âhir irer başuña bu bâdeden renc-i humâr

5 Hem-dem olalı seg-i kûyuñla dilden Mâtemî
Halk-ı ‘âlem içre buldı ‘izzet ile iştihâr

929 Nazîre-i Derûnî

1 Şâhenem benden girîzândur ‘adû-yı zü’l-humâr
Kim görinür aña cism-i nâ-tüvânum Zü’l-fekâr

2 Zerre-i hâkem kapuñda ‘izzetüm var şimdilik

Bilmezem âhir ne yüzden cünbiş eyler rûzgâr

3 Düşdi dil deryâ-yı ‘ışkuña kenârın gözlemez
Gerçi kim cânâ dimişlerdür selâmet ber-kenâr

4 Ey Derûnî hasret-i ruhsâr-ı yâr ile benüm
Gözüme deryâ-yı âteş görinür her lâlezâr

930 Nazîre-i Derûnî

1 Gözlerüm yaşına meyl itse n’ola ol gül-’izâr
Kim perîler cilvegâhıdur kenâr-ı çeşmesâr

2 Her ne deñlü dâg-ı pür-sûzum ki vardur sînede
Her birin bir lâle-had dil-ber komışdur yâdgâr

3 Zâhidâ gitmezse agzumdan ‘aceb mi câm-ı mey
Kim görinür anda ‘aks-i ‘ârız-ı gül-reng-i yâr

4 Gerçi bâlâ kadsin ey serv-i çemen bildük seni
Serv-i bâlâ-yı belâ-engîz fettândur nigâr

5 Ey Derûnî rind-i şâhid-bâz iseñ yüz lutf ile
Der-miyân it varuñı bir servi ile der-kenâr

931 Nazîre-i ‘Ârifî

1 Hâl kim olmış durur aña mesken ruhsâr-ı yâr
Beñzer ol Hindûya kim âteşde tutmışdur karâr

2 Didi kaddüñ ‘aksini gören kenâr-ı dîdede
Sâhil-i deryâda bitmiş gör ki serv-i cûybâr

3 Saldı bahr-i eşküme âhum yili cismüm benüm
Suya atdı gûyiyâ hâşâki bâd-ı rûzgâr

4 Halkı feryâdum uyutmaz oldugı her şeb budur
Kim görine kimsenüñ nâ-geh gözine rûy-ı yâr

5 Çün bilürsin Ka’be’ye susuz varılmaz bir kadem
Kûy-ı yâra ‘Ârifî bî-eşk varma zînhâr

932 Nazîre-i Bihiştî
1 Ey yüzi gül dehr işine çünki yokdur i’tibâr
Gussa def’i çâresidür câm-ı mey sun lâlevâr

2 Bülbül-i dil-haste beste gussa dâmında esîr
Geldi bunca vakt-i güller geçdi bunca nev-bahâr

3 Nice bir bu ‘işve vü kannış u cevr ü hışm ü kîn
Nâz ile yakduñ beni ey şûh u şeng ü şîvekâr

4 İşigüñde yüz sürerken cân virürsem derd ile
Sahn-ı Firdevs içre gılmân eylesün baña hezâr

5 Kaddüñe teşbîh iderdüm servi olsa hulle-pûş
Âteş-i dûzehden artukdur bilürsin intizâr

6 Ma’rifet deryâsına gavvâs olanuñ kanına
Ey Bihiştî teşnedür bu dehr-i dûn u rûzgâr

933 Nazîre-i Celîlî
1 Kâmetüñ şimşâdına dik geldügin serv ey nigâr
Bâgda görüp anı eller hacâletden çenâr

2 Veh nice kullâb olur kim bezm-i hüsninde bugün
Bir iki câm ile göñlümüz tolandurdı nigâr

3 Şâneveş ey dil hevâ-yı zülfin eylerseñ heves
Cân atup tur pârelen ol yâruña yalvar var

4 Düşdi dil deryâ-yı ‘ışkuña kenârın gözlemez
Gerçi kim cânâ dimişlerdür selâmet ber-kenâr

5 Kalb-i ‘uşşâka Celîlîyâ tokundı beñzer ol
Anuñ içün kararur bâd-ı sabâya zülf-i yâr

934 Ve lehu

1 Bâga kaddüñden haber iletdi beñzer ey nigâr
Bâd-ı subha merhabâya turdı el sundı çenâr

2 Çün harîm-i kûyuña her dem geçermiş bâd-ı subh
Ka’be-i hüsnüñ tavâf eylerse kıblem vechi var

3 ‘Işk sahrâsında Mecnûn’a buluşdum hˇâbda
Hâl-i ‘âşıkdan haber sordum didi Ferhâd’a var

4 Âh şeklin gösterür gûyâ elif zahmet ile
Ey Celîlî sîneñ üstinde nişân-ı seng-i yâr

935 Nazîre-i Lâmi’î

1 Göñlümi hûn itdi tîrüñ ey kemân-ebrû nigâr
Kaldı bir kanlu hadengüñ dil yirine yâdgâr

2 Kaşlaruñ bâzârına harc itdi nakd-i cânı hep
Dil tolaşdı zülfüñe şimdi ‘aceb sevdâsı var

3 Taş basup bagruña devr it kûyın ol âhen-dilüñ
Diş bilerler bunda çok sen anda kim göstere var

4 Virürem cân u cihânı dil gamın terk eylemez
Ey ferah bizden ne virdüñ alımazsın yüri var

5 Husrevâ künc-i gam-ı Şîrîn’i dilden hıfz ider
Olmaya Ferhâd cânı gibi bir taşdan hisâr

6 Gitse gam dilden yüzin gördükçe yâruñ tañ mıdur
Mahv olur zulmet cihândan olsa hurşîd âşikâr

7 Ahmed’üñ rûhından istimdâd idüpdür Lâmi’î
Tañ mıdur olursa bugün şi’r ile mu’ciz-şi’âr

936 Nazîre-i La’lî

1 Zâhidüñ fikrinde cennet ‘âşıkuñ dîdâr-ı yâr
Her kişinüñ lâ-cerem başında bir sevdâsı var

2 ‘Âşıkuñ hâlât u vecdin ihtiyârî sanmañuz
Dil-rübâlar şîvesi âdemde komaz ihtiyâr

3 Haste câna şol kıya bakışlaruñla kıyma kim
Şîve vü nâz ile öldürdüñ bizi ey gamzekâr

4 Ey mukallid kişiye âyîne sâf olmak gerek
Konmaya tâ kim aña jeng-i küdûretden gubâr

5 Didüm ey gül var mıdur bu La’li gibi bülbülüñ
Gonçeveş kıldı tebessüm nâz ile didi hezâr

937 Nazîre-i Münîr
1 Haddüñ üzre tolaşur turmaz bu zülf-i tâbdâr
Bes bu rûşendür kıl oda düşicek kalmaz karâr

2 Çün hisâb-ı hüsn idersin evvel ey dil dil kaddin añ
Çün bilürsin kim elifdür evvel-i asl-ı şumâr

3 Sünbül-i zülfüñe el sundugiçün bâd-ı sabâ
Lâle-i dil-hastenüñ tutmış durur göñlin gubâr

4 Va’de-i vasl-ı nigâra her dem incinmezdi dil
‘Ömr sür’at kılmasa eglense bir dem rûzgâr

5 Ey dil-i bî-çâre sen bârî beni terk eyleme
Hod bilürsin kim cihânda bulmadum ben baña yâr

6 Hâne-i dilden hayâlüñ gözüme geldügiçün
Merdüm-i çeşm-i Münîr olmışdur aña perdedâr

938 Ve lehu
1 Gam degül düşdiyse na’l-i esbüñ ey çâbük-süvâr
Mîh-i müjgân ile perçîn itmek âsân ber-karâr

2 Merdüm-i çeşme rutûbet gâlib oldugı müdâm
BâÂ-ı hüsnüñde lebüñden mîveler yir âbdâr

3 Hâzır olmaga temâşâ-yı cemâlüñe gözüm
Dîdebân-ı eşkden hâlî degül her reh-güzâr

4 Pertev-i hüsnüñ görüp ‘aklum tagılsa tañ mı kim
Döymedi şevk-i tecellî-i cemâle kûhsâr

5 Türbem üzre dikeli kanlu hadengüñi Münîr
Her gören dir al şem’ ile kimüñdür bu mezâr

939 Nazîre-i Câmi’î

1 Gûşe-i haddüñde hattuñ didüm olmış âşkâr
Didi mushafdur ki yazılmışdur âyet ber-kenâr

2 Bu ne hattdur kim muhakkak hüsnüñi nesh eyledi
Bu ‘aceb reyhândur didüm didi hatt-ı gubâr

3 La’lüñ üzre kâtib-i kudret ne hoş hat yazdı kim
Kaldı yâkût-ı lebüñ altında anuñ şermsâr

4 Resm idüp müşkîn-girihler şemse-i ruhsâruña
Lutf ile nâkkâş-ı zülfüñ yazdı bir nakş-ı nigâr

5 Didi ol meh Câmi’î dîvân-ı hüsnümden benüm
Söyledüñ bir hoş gazel kalsun cihânda yâdgâr

940 Nazîre-i Celîlî

1 Aglamakdan gerçi oldı eşk-i çeşmüm cûybâr
Gör sitârem ki_itmedüm bir serv-i dil-cûyı kenâr

2 Bir hazân yapragıdur cism-i nizârum gûyiyâ
Ki_ol sehî servüñ güzergâhında olmış hâksâr

3 Üstühˇânum riştesine tâze dâgum kodı od

Yakmaga gam-hâne-i sînemde şem'-i tâbdâr

4 Vasl-ı cânân cânuma çün ârzûdur ey ecel
Görmedin cân ârzûsın alma cânum zînhâr

5 Gerçi hâk itdi Celîlî'yi kemân kaşuñ gamı
Nâvek-i âhı ider seng-i mezârından güzâr

941 Nazîre-i Fehmî-i Saruhanî

1 Kanda olursa akar yiñilmez eşk-i âbdâr
Ol dahı dîvâne göñlüm gibi hîç itmez karâr

2 Gözlerüm yaşına sedd itme bu ben hâk olmışa
Bir avuç toprag ile tutılmaz iki cûybâr

3 Cevrüñe katlanmazam bârî gel öldür hasteñi
Kim dimişler 'âşıka yâ sabr u yâ terk-i diyâr

4 'Akl u fikr ile dil ü cânı n'idersin saklayup
'Işka uyan bunları itmek gerekdür târmâr

5 İftihâr itseñ ne var nazm-ı hasenle Fehmiyâ
Hamdü li'llah kim kemâlât ile ile buldı iştihâr

942 Nazîre-i Hâverî

1 Ol saçı Leylâ yolında ölicek zâr u nizâr
Türbe olsun üstüme eflâk Mecnûn türbedâr

2 Meşhedüm taşına güller nakş kılsunlar benüm
Hâr-ı mihnetle beni öldürdi çün ol gül-'izâr

3 Ben o sengîn-dil elinden çekdügüm mihnetleri
Dillü olsun söylesün üstümdeki seng-i mezâr

4 Ravzam etrâfındaki taşlarla dögüp sînemi
İdeyin mahşer güni senden şikâyet zâr zâr

5 Öldügüme acımazdum Hâverî dünyâda ben
Korkum oldur kim hemân agyâr ile yâr ola yâr

943 Nazîre-i Câmî-i Saruhanî

1 Geşt-i gülzâr-ı cihândan göñlüm eylerdi güzâr
Olsa elde gül gibi dildâr içün bir ber-güzâr

2 İmtilâ olduk gam-ı devrân yemekden sâkiyâ
Sun leb-â-leb gel berü câm-ı şarâb-ı hoş-güvâr

3 Pâyine ol şeh-süvâruñ düşdügüm ‘ayb eylemeñ
Gitdi elden gördügüm gibi ‘inân-ı ihtiyâr

4 Kûy-ı Leylâ’da yiri olmasa Mecnûn’uñ ne gam
İkisin bir safhada nakş eyledi sûret nigâr

5 ‘Îşuñı telh eylediyse Câmiyâ devrân gamı
Câm-ı meyle göñlüñi hoş tut be-ragm-ı rûzgâr

944 Nazîre-i Hicrî

1 Nice âram u nice tâkat nice sabr u karâr
Cân u dil gitmişdür andan kim degüldür ihtiyâr

2 Sîne-i pür-sûzum üzre dâg-ı hûn-âlûdı gör
Görmemişdür oda yanan yirde kimse lâlezâr

3 Tâze dâgum rûy-ı zerdüm erguvânı eşkümüñ
Gösterür fasl-ı hazân içinde şekl-i nev-bahâr

4 Nice bir feryâd ider bülbül gül-i hod-rûy içün
Uçurupdur ol bu gülşenden anuñ gibi hezâr

5 Derd ile bîdâr olursam tañ mı her şeb subha dek
Bahtum uyhudan uyanup tâli’üm olmadı yâr

6 Arka idinür göñül cânâ karındaş olayın
Sîneme bir gez ok ursañ ey kemân-ebrû ne var

7 Hicri’nüñ hâli şehâ zülf ü ‘izâruñ yâd idüp
Gâh gam-gîn gâh handân olmadur leyl ü nehâr

945 Nazîre-i Mahremî

1 Kâmet ü zülf ü ruhın ‘arz itdi beñzer ol nigâr
Togdı magribden güneş kopdı kıyâmet âşkâr

2 Cevr tûbın her tarafdan kurdı bünyâd ideli
Kûhsâr-ı gamda dil sabr u tahammülden hisâr

3 Taglarda gârlar sanmañ görinen kûhlar
Sînesin çâk eylemişdür yir yirin Ferhâdvâr

4 Bûy-ı mûyuñla ne tañ bulsam hayât-ı câvidân
Âftâbum ‘ömre çün ser-mâyedür leyl ü nehâr

5 Gâh nâz u gâh cevr ü gâh şîve gâh hışm
‘Unsur-ı zât-ı latîfüñdür meger kim bu çehâr

6 Çîn-i zülfüñden ruhuñ ‘arz olsa eyler gamzeler
Bir nazarda biñ sipâh-ı ceng-cûyı tarmâr

7 Mahremî dîvâne dil şûrîdelikler ‘arz ider
Geldi beñzer vakt-i gül irişdi hengâm-ı bahâr

946 Nazîre-i Şehdî

1 Subh-dem çün esdi gülşende nesîm-i nev-bahâr
Oldı ezhâr-ı çemen ketm-i ‘ademden âşikâr

2 Meclis-i gülde tutar la’lîn kadehler lâleler
Nergis-i mestüñ elinde sâgar-ı zerrîni var

3 Gülşen içre güllerüñ üstine düşmiş jâleler
Dür geyüp dürlerle zeyn olmış sanasın hadd-i yâr

4 Surh-rû her dem nedendür lâle ola diseñüz

Sâgar u meyden lebi oldugı içün şermsâr

5 Şâh başına la’lîn tâc geyinmiş lâleden
Pür durur ol tâc-ı la’lîn üzre dürr-i şâhvâr

6 Âsmâna şimdiki demde müşâbihdür zemîn
Her çiçek bir necmdür gûyâ şafakdur lâlezâr

7 Çün bilürsin Şehdiyâ bâkî degüldür devr-i gül
Fursatı fevt eyleme nûş eyle câm-ı hoş-güvâr

947 Nazîre-i Cebrî

1 Pür-girihler baglayup hüsn üzre her dem âşikâr
Kıl kalemle resm-i sünbül nakş ider zülf-i nigâr

2 Zülf-i pür-çînüñle cânâ sen cevânı dir gören
Lâ fetâ illâ ‘Alî lâ seyfe illâ Zu’l-fekâr

3 Nicesi cân virmesün mercân ruh-ı billûruña
Leblerüñ yâkût-ı terdür dişlerüñdür âbdâr

4 Tâ ki gördüm ruhlaruñda hâl-i ‘anber-bâruñı
Yakmışam göynüklü cân üzre şehâ dâg-ı hezâr

5 Ben ki oldum Cebriyâ cebr ile cânumdan cüdâ
Olmasun kimse benüm gibi cihânda hˇâr u zâr

948 Nazîre-i Câmî-i Emîn

1 Sanmañuz kim üstüme bârân yagar hâk-i mezâr
Baña mâtem tutdı kabrüm başına toprak koyar

2 Kan arasında yazılmış bir elifdür sanuram
Serv-i ser-keş arasında gördügümce lâlezâr

3 Kaldı göñlüm zevrakı girdâb-ı gamdan çıkmadı
Virmedi hergiz ümîdüm zûrkâr-ı rûzgâr

4 Çünki ayrılmak mukarrer yâdgâruñ vir didüm
Gösterüp agyârını didi nice bu yâdgâr

5 Rûz-ı fürkat gam yanumdan gitmez olur gam-güsâr
Câmiyâ yâr ol durur kim buñ deminde ola yâr

949 Latîfî-i Kastamonî

1 Câme-i gül-gûn geyüp ‘arz-ı cemâl itse nigâr
Her gören sanur şafak oldı güneşden âşikâr

2 Pârelenmişdi dil-i sad-pârem anı bilmedi
Pâreye atıldı tîrüñ ey kemân-ebrû nigâr

3 Şâhid-i şem’üñ görüp pervâne gayra handesin
Düşdi yalıñ hançerine şu’lenüñ bî-ihtiyâr

4 Ey göñül bir sen degülsin bülbüli ol gül-ruhuñ
Her tarafda nâleler eyler senüñ gibi hezâr

5 Tuhfe-i cânı Latîfî yâra teklîf eyledüm
Yüzüme bakdı didi bu hod asıllu yâdgâr

950 Latîfî-i Kastamonî

1 Safha-i haddinde yâruñ sanmañuz hatt-ı gubâr
Zerrelerdür kim güneş ruhsârı itmiş âşikâr

2 Dime yazup yañılup yâkûtına hat geldügin
Hâtır-ı yâra muhakkak komaz ol sözden gubâr

3 Kendüyi cem’ idemez haylî perîşân-hâldür
‘Aklumuñ cem’iyyetin kim kıldı zülfi târmâr

4 Zevrak-ı câmı koma elden vücûduñ fülkini
Gark ider bahr-i fenâda ‘âkıbet bu rûzgâr

5 Ey Latîfî ‘ömr-i fânî her nefes geçmekdedür
Şol akar sular gibi kim eylemez bir dem karâr

951 Latîfî-i Kastamonî

1 Gird-bâd-ı âhdan oldı vücûdum bî-karâr
Bu hevâda âh kim ser-geşte oldum ben gubâr

2 Çihre-i zerdüm münakkaş kıldı hûnîn eşk ile
Resm idinmişdür geçer dâyim bu nakşı ol nigâr

3 Güvleyüp idüp ayagına düşdi surâhî gibi halk
Gördiler pîr-i mugân bir ak sakallu ihtiyâr

4 N'eylesün bî-çâre dil bu derd-i nâ-ma'dûd ile
Bir yañadan derd ü gam bir yañadan hecr-i nigâr

5 Gam gubârını Latîfî bir nefes dilden götür
Hâke düşüp olmadın işbu ten-i hâki gubâr

952 Nazîre-i Harîmî

1 Meclis-i agyârda ol serv-kadd ü gül-'izâr
Bir nihâl-i tâzedür baglanmış etrâfına hâr

2 Dâglardan üstine mühr urdum anuñ hıfz içün
Sînemüñ sandûkı içre genc-i mihr-i yâr var

3 Kand-i la'lüñden gider cânâ nebât-ı hattuñı
Konmasun dirseñ eger cânına 'uşşâkuñ gubâr

4 Sîneme 'ışk âteşin urdum görüp ruhsâruñı
Dâyimâ külhan yakar abdâl olanlar ey nigâr

5 Ey Harîmî şâ'ire mahbûb mı eksük olur
Eksük olmaz çünki şeh-bâza cihân içre şikâr

953 Nazîre-i Hasbî

1 Niçün ola ol yüzi gül dem-be-dem agyâra yâr
Bir nihâl-i tâzedür n'eyler anuñ yanında hâr

2 Cûy-ı eşküm yiridür pâyine eylersem nisâr
Serv ayagına yaraşur kanda ise cûybâr

3 Bir benüm gibi şikeste-hâtır u dil-haste yok
Ey dirîgâ kalmışam gam mahbesinde hˇâr u zâr

4 Sen Süleymân pâyine mûr-ı za'îf iltür beni
Şöyle kim oldum nahîf ü pür-belâ zâr u nizâr

5 Hasbiyâ pâyine yüz sür derdüñe 'âlemde çün
Hazret-i Paşa'dan özge çâre yok bîçârevâr

954 Nazîre-i Sun'-î-i Gelibolî

1 Gözde bir lahza hayâlüñ kılmaz anuñçün karâr
Kirpigüm anuñ diken itdi yirin ey gül-'izâr

2 Lâleyi otag-ı Leylâ sanmasa Mecnûn gibi
Güvleyüp düşmezdi taglar üstine ebr-i bahâr

3 Döne döne destin ey hâtem öpersin ol mehüñ
Yohsa başuñda senüñ mühr-i Süleymânuñ mı var

4 San gül-i ra'nâ kulagını ısırdı jâleler
Şöyle dişler ol şehüñ gûşını dürr-i şâhvâr

5 Şâne vü mıkrâz ile baş koşmasaydı Sun'iyâ
Başdan çıkmaz idi bu zülf-i şeb-dîz-i nigâr

955 Nazîre-i Refîkî

1 Keşti-i ten garka varsa bahr-i meyde zînhâr
Tutma gird-âb-ı kadehden ey dil-i şeydâ kenâr

2 Gerd-i gamdan bâdedür mir'ât-ı tab'ı pâk iden
Bâda varmadın ten-i hâki koma dilde gubâr

3 Merhabâ ol rinde kim hâlî degül peymânesi
'Işk ola şol merde kim bir lahza olmaz hûşyâr

4 Sâki-i meclis husûsâ bir gözi mahmûr olup
Bûseler nukliyle bezm ehlini eyler şermsâr

5 Yiri od olsun Refîkî göreyin pervâneveş
Ancılayın bezm içinde yanmayanuñ şem'vâr

956 Nazîre-i Nesîmî

1 Yâr u dil-ber senden ayru kim didi 'âlemde var
Kanı senden ayru dil-ber kanı senden özge yâr

2 Çün baña 'ışkuñ tarîkidür sırâte'l-müstakîm
Togrudur Hak'dan tarîküm n'ister agyâr anda yâr

3. Ey güler gül-gûn yañaguñ cennetüñ handân güli
Gel kim anuñ hasretinden cânumı yandurdı hâr

4 Çıkdı magribden güneş keşf itdi 'ışkuñ remzini
Perde oldı yâra Hak'dan dil-ber oldı âşikâr

5 Zâg ile bir yirde tûtî gerçi yaraşmaz velî
Alımaz takdîr elinden kimse ey yâr ihtiyâr

6 Gül firâkından gel ey bülbül ki sabr it aglama
Kış geçer handân olur gülşen gelür fasl-ı bahâr

7 Togru söz tograr hasûduñ bagrını şol ma'niden
Münkire oldı Nesîmî'nüñ kelâmı Zü'l-fekâr

957 Nazîre-i Lâmi'î

1 Cânumda sûret-i elif-i kâmet-i nigâr
Şol sidredür ki Rûh-ı Kudüs eylemiş kenâr

2 Ebrûsı üzre turreleri medd-i zıll ile
Bir ebrudur ki kavs-i kuzah üzre sâyedâr

3 Kuşlar yapar mıdı ser-i Mecnûn'da âşiyân

Âhum gibi ger âhı ola idi pür-şirâr

4 Bir serv-kadle eyler idi dil hayâl-i vasl
Bir tîr ile bitürdi işin gamze-i nigâr

5 Çeşmümde tîg u tîri hayâlin gören sanur
Mâhîler ile toptolu olmış bu cûybâr

6 Gel diñle pendümi ki mü'essir olur nefes
Âyînevâr herkese 'arz-ı ruh itme var

7 Âyîne gibi sâde-dilem Lâmi'î niçün
Olmaz benümle rû-be-ru ol sâde-rû nigâr

958 Nazîre-i Lâmi'î

1 Sen dil-ber içün olsa ne tañ mergzâr zâr
Şimdi mi oldı bir gül içün sad-hezâr zâr

2 Derd ü firâk ile neye döndi görüñ dili
Meclis mi var ki iñlemeye anda zâr zâr

3 Bir dâgdâr 'âşıkuñam kim kan aglasam
Derd ile bagrı yanup ola lâlezâr zâr

4 Bir kez gamuñla her yola ugra[r i]sem kalur
Ardumca derd ile ebed ol reh-güzâr zâr

5 Ey Lâmi'î bu sûz ile ger kabre giresin
Üstüñde haşr[e] dek ola seng-i mezâr zâr

959 Nazîre-i Hilâlî-i Kazzâz

1 Hâr-ı müjgânumla ey gül-ruh bu çeşm-i eşk-bâr
'Ayndur gûyâ ki bitmiş anuñ etrâfında hâr

2 Çeşm-i pür-hûnumda 'aks-i 'ârızuñ ey mâh-rû
Mihrdür gûyâ ki olmışdur şafakdan âşkâr

3 Gördi dîvâne hevâ-yı kâmet-i dildâr ile
Servi ey bâd-ı sabâ zencîre çekdi cûybâr

4 Cur'a dök yâd eyledükçe hâke ben üftâdeyi
Nûş iderseñ sâkiyâ yâr ile câm-ı hoş-güvâr

5 Sînemüñ üstinde ser-tâ-ser Hilâlî yâreler
Zahm-ı peykân-ı nigârumdan kalupdur yâdgâr

6 Cânuma geçdi dilâ geldükçe sadr-ı sîneme
Hîç karâr itmez iñen nâzük geçer tîr-i nigâr

960 Nazîre-i Rahmî

1 Hatt-ı yâkûtuñ gören ruhsâruñ üzre ey nigâr
Didi mushafdur muhakkak olmış âyet ber-kenâr

2 Dâyimâ dirdüm felek içre melekler kutbısın
Sâyelerle gezmeyüp ey mâh olsañ ber-karâr

3 Âstânuñda rakîbe dir idüm her dem ulu
Ol it ile ey gözi âhû eger olsañ şikâr

4 Ey saçı Leylâ senüñ çeşmüñ hayâliyle müdâm
Dest-i gamda oldı ben Mecnûn'a âhu gam-güsâr

5 Sînem içre Rahmiyâ âh eylesem odlar çıkar
Dûdgâh içre çıkar bâd olsa gûyâ kim şirâr

961 Nazîre-i Nûrî

1 Ey 'arûs-ı hüsnüñe mihr ile meh âyînedâr
Teşne la'lüñ kandine âb-ı hayât-ı hoş-güvâr

2 'Ârızuñ fikri göñülden zâyil olmaz bir nefes
Bir arada âb u âteş gerçi kim kılmaz karâr

3 Çeşmüñ ile kâmetüñ kaşuñ koyup 'âşıklara
Nergis ü şimşâda bakmak ey kaşı râ oldı 'âr

4 Şeş-der-i ‘âlemde nerrâd-ı cihân derdâ beni
Bir kamer-tal’at nigâruñ nakşı ile kıldı zâr

5 Nûriyâ şeydâ olup efgân idersem n’ola kim
Her neye baksam görinür çeşmüme nakş-ı nigâr

962 Nazîre-i Fakîrî

1 Kabrüm üzre lâle vü nergis ü güldür ey nigâr
Haşre dek kan döküp açuk kıldı çeşm-i intizâr

2 Lâle-i nu’mân degüldür görinen kuhsârda
Hecr-i haddüñle senüñ her gün başında od yanar

3 Mihr ü meh sanma görinen belki hecrüñde senüñ
Sînesine dâglar yakdı bu çerh-i bî-karâr

4 Pûte-i güllerde görinen degüldür zer-nişân
Âh-ı âteşnâk-i bülbül başlarına yakdı nâr

5 Ey Fakîrî görinenler yir yirin encüm degül
Şu’le-i âh-ı derûnumdan göge çıkmış şirâr

963 Nazîre-i Sinânî

1 Bezm-i gamda câm-ı la’lüñ şevkine ey gül-’izâr
‘Andelîb-i dil kılur feryâd u zârı sad hezâr

2 Gicelerde görinen seyyâre sanma ey melek
Nâr-ı âhumdan düşüpdür göklere yir yir şirâr

3 Hâr-ı hattuñ tutdı gülzâr-ı ruhuñ etrâfını
Anuñ içün her dem olur eşk-i çeşmüm cûybâr

4 Kocalı sîmîn-tenüñ altun beneklü nîm-ten
Dâg-ı hasretle tenüm gûyâ ki_olupdur lâlezâr

5 Her gazel kim söyledüñ meydân-ı nâzm içre bugün

Ey Sinânî seyf-i kâti'dur ye tîr-i âbdâr

964 Nazîre-i Muhibbî

1 Dûstlar ben çekdügümi çekmedi Mecnûn-ı zâr
Âh kılsam derd ile iñler yanumca kûhsâr

2 Dûr olalı gün yüzüñden ey letâfet gülşeni
Aglaram bülbül gibi tâ subh olınca zâr zâr

3 Seyr-i gülzâr eyleyüp dil-ber salınsa serv tek
Yüz sürer ayagın öpmege bu çeşm-i eşk-bâr

4 Dil-berâ sanma ki ma'mûr ola ayruk şehr-i dil
Leşker-i gam eyledi târâc u kıldı târmâr

5 Didüm ey gül bu Muhibbî gibi var mı bülbülüñ
Gül gibi kıldı tebessüm nâz ile didi hezâr

965 Ve lehu

1 Bakmak ile râhına çâr oldı çeşm-i intizâr
Ol sebebden eşk ile etrâfum oldı lâlezâr

2 Vâ'izüñ dün virdügi nedür kıyâmetden haber
Şimdi bildüm didügi imiş şeb-i hicrân-ı yâr

3 Na'resinden bülbülüñ çâk-i girîbân itdi gül
Zârlıgum 'aynına almaz 'acebdür ol nigâr

4 Nâ-gehân bir peyk virse baña cânân müjdesin
Eyler idüm pâyine ol demde cânumı nisâr

5 Dâyim ister dir ki Hak'dan bu Muhibbî derdmend
'Ömr ü devletle ola ol haşr olınca ber-karâr

966 Nazîre-i Enverî

1 Hâtırum sordı gelüp haste yaturken tîr-i yâr
Sînem üzre kodı bir dâne kızıl gül yâdgâr

2 Üstühˇânuñ bize ikrâr eyledüñ kanı diyü
İtlerüñ ben bendenüñ yirler etin ey şeh-süvâr

3 ‘Kal’a-i tende umar dizdâr-ı cânumla göñül
La’lüñi didüm şehâ hışm ile dir dizdâra var

4 Hecr-i zülfüñ cânuma kâr itdi didüm bu nedür
Döndi ol şîrîn-dehen hışm ile didi zehr-i mâr

5 Karşuña el kavşarup turdum [bir] ayag üstine
Ser-verâ bezmüñde olmadı o hizmet pâydâr

6 Çerhüñe tokınmadın dûd-ı siyâhum vaz geç
Döne döne yiter aglatduñ beni ey rûzgâr

7 Ol Mesîhâ’yı göge hurşîd uzatmış çekmege
Sarı saçın Enverî eflâkden bî-ihtiyâr

967 Ve lehu

1 Su yirine kanumı içmek dilermiş tîg-ı yâr
Dûst düşmen içre gelsün başum üzre yiri var

2 Tîr-i yâra kandasın diyü irerken yârümüñ
La’l ü yâkût ile tutdı agzını peykân-ı yâr

3 Öykünürse ol kamer-rûya çıkup fânûsdan
Bir tabancayla yüzin şem’üñ karardur rûzgâr

4 Türbelerdür gözlerüm olmış münevver nûr ile
Merdüm-i sâhib-nazarlardur içinde türbedâr

5 Görinen encüm degül ey mâh gâr-ı sîneden
Ejder-i âhum agarken saçdı agzından şirâr

6 ‘Âşık-ı dîdârdur dîvâne şûrîdeñ gibi
Ey perî sahrâda zencîrin sürürmiş cûybâr

7 Enverî agzı suyı akdı bu ‘âlem halkınuñ
La’l-i yâra bir gazel didüm musanna’ âbdâr

968 Li-mürettibihi

1 Dâg-ı bî-hadd ile nakş oldı bu cism-i nigâr
İdeyin bu nakş ile kûy-ı nigârumdan güzâr

2 Terkiye asmaz yolında terk-i ser idenleri
Türk-i çeşmi gibi bir bî-rahmdur ol şeh-süvâr

3 Hatt u zülfüñ alsa n’ola leblerüñ etrâfını
Kanda ise şehd ü şîre mâyil olur mûr u mâr

4 Devlet-i dehrüñ bekâsı yok fenâdur çün soñı
Nice bir bu mansıb u câh-ı cihâna i’tibâr

5 İdeyin cânumı cânânuñ ayagın tozına
Dirhem-i eşküm gibi nem var ise Nazmî nisâr

969 Li-mürettibihi

1 N’ola ‘uşşâk ile seyr eylerse dâyim şehri yâr
Kullarıyla çün bulur ‘âlemde şöhret şehryâr

2 Gün yüzüñden ayru âh ile geçer her dem günüm
Tâli’ümden âh eger böyle kalursa rûzgâr

3 Fürkatüñde ey dil-ârâmum ruh u zülfüñ senüñ
Fikrüm ü endîşem olmışdur benüm leyl ü nehâr

4 Dem-be-dem ey gonçe-leb sen servi idüp cüst ü cû
Eşk-i çeşmüm eylerem gülşen-be-gülşen cûybâr

5 Eksügüñ yar ise ger nâmûs u ‘ârı eyle terk
Bes nesine Nazmiyâ eksüklünüñ nâmûs u ‘âr

970 Ve lehu

1 Sanmañuz taglarda yir yir göz göz akan çeşmesâr
Turmayup Ferhâd’ı aglar dahı çeşm-i kûhsâr

2 Göreyin yâ Rab demi artup yaşı eksilmesün
Kanlar aglar hâlümi görüp bu çeşm-i eşk-bâr

3 Tâli’ümdendür beni devr içre bu nerrâd-ı çerh
Döne döne itdügi nerd-i belâ vü gamda zâr

4 Devr içinde mübtelâ-yı ‘ışk olan bî-dillerüñ
Eski derdin tâzeler köhne şarâb u nev-bahâr

5 Okıma nazm-ı ter ü zîbâñı her bed-gevhere
Eyleme dürr-i hoşâbı Nazmiyâ hâke nisâr

Nev’-i dîger

971 Ez-ân-ı Şeyh Kemâl [Kemâl-i Zerd]
1 Kılalı zülfüñ kemendi göñlüm ey dildâr dâr
İderem bülbül gibi ben ey yüzi gülzâr zâr

2 Didüm irsem vaslına yâruñ didiler baña kim
Öp elin düş ayagına yâruñuñ yalvar var

3 Çün ezelden cân u dil ikrâr idüpdür ‘ışkuña
Tâ ebed itmez bulara ey sanem inkâr kâr

4 Yâr olup bizümle cânâ ko rakîbüñ pendini
Oldugı yokdur cihânda kimseye agyâr yâr

5 Müdde’înüñ nüktesiyle dil-berüñ derdinden uş
Gör neler vardur içinde bagrumı ey yâr yar

6 Yüz suyın topraga saldum varumı virüp yile
Derdi ile dil-berüñ içümde çün yanar nâr

7 Teşne-dildür la’lüñe cânâ Kemâl’e zînhâr
Suna gör hüsnüñ bagından lutf ile her bâr bâr

972 Ve lehu

1 Rûşen oldı çünki olmaz ol büt-i ‘ayyâr yâr
Sînede ol hasret ile tutuşup yanar nâr

2 Ragbetüm yok hûr u cennet ‘arz olınsa ser-be-ser
Baña olur çünki ansuz bâg bag u dâr dar

3 Râhat-ı rûh ol ki devr ide peyâm-ı câm-ı mey
Revnak-ı ‘îş ol ki anda ola bî-agyâr yâr

4 Rûy-ı zîbâsın göricek yolına îsâr içün
Çeşmümüñ her gûşesinde biñ dür-ı şehvâr var

5 Râzumı fâş itdi halk-ı ‘âleme gözüm yaşı
Çihre-i zerdümle nice ide pes inkâr kâr

6 Ruhlarında zülfini göñlüm görüben didi kim
Dâyimâ genc üzre olur kandasa tûmâr mâr

7 Râm olmaz çün Kemâl ol dil-rübâ bildüñ yakîn
İşiginde gice gündüz yüz sürüp yalvar var

973 Ve lehu

1 Ey göñül derdâ ki olmaz ol büt-i ‘ayyâr yâr
Ol sebebden cânum içre tutuşup yanar nâr

2 Cân u dil her dem ene’l-Hak çagırur Mansûrvâr
Tâ kim ide zülfinüñ bendine ol dildâr dâr

3 Âh u efgânum işitdi gülsitânda subh-dem
Bülbül anuñçün ider ey ruhları gülzâr zâr

4 Her ne kim gelse ‘adûdan baña âsândur velî
Müşkil ol durur ki yıkar üstüme ol yâr yar

5 Gözlerüm yaşıyla âhum şâhid-i ‘âdil durur
Derdüme bes nice itsün ey sanem inkâr kâr

6 Beñzeyimez gonçe çün kim agzuña ey yüzi gül
Ol hacâletden çemende çâk ider nâ-çâr çâr

7 Ey Kemâl irmek dilerseñ vaslına ol dil-berüñ
Ayagı topragına yüz sürüyüp yalvar var

974 Nazîre-i Cebrî

1 Sensüz ey cân künc-i gamda kalmışam ben zâr zâr
Var var ol dem-be-dem agyâr ile sen yâr yâr

2 Yâr yâr olsun benümle bir nefes ‘âlemde tek
Gam degül yog olsa ‘âlem ser-be-ser yâ var var

3 Var var ey kaşları yâ genc-i hüsnüñ hıfzına
Eyledüñ zülfeynüñi ey gözleri bîmâr mâr

4 İti iti bakmasun ‘uşşâka kûyuñda rakîb
Sür kapuñdan kim talar ahbâbı cânum hâr hâr

5 Şerbet-i la’lüñle emsem buyurup eyle ‘ilâc
Cebri-i dil-hastenüñ derdine kıl tîmâr mâr

975 Li-mürettibihi

1 Salınursın serv ile çün kim olup agyâr yâr
Bülbülüñ itsün hezârân ey yüzi gülzâr zâr

2 La’lüñe mey degdügin gördüm senüñ bu reşkden
Cânuma düşdi benüm ey ruhları gül-nâr nâr

3 Olmışam efkâr-ı ‘ışkuñla dil-efgâr âh kim
Eyledi cânâ benüm göñlüme bu efkâr kâr

4 Yüregümüñ tîg-ı hicrânuñdan olan yâresi

Göresin gel hançerüñle sînemi ey yâr yar

5 Bâg-ı lutfı bârın ihsân eylemez bâri nigâr
Nâ-tüvân göñlüme cûdın itmese her bâr bâr

6 Hakkıdur itse siyâsetgâh-ı ‘ışk içre bugün
Dâr-ı zülfinde dili Mansûrveş dildâr dâr

7 Nazmi’yem kim künc-i çeşmümde benüm ey şeh-süvâr
Yoluña îsâr içün bî-had dür-i şehvâr var

Nev’-i dîger

976 Ez-ân-ı Halîlî

1 Tâ benüm kalbümde yakduñ ey ruhı gül-nâr nâr
Nâr-ı şevküñle cihânı yakdum ey ‘ayyâr yâr

2 Yârelü kılduñ beni rahm eylemezseñ ey dirîg
Agladursın her gice tâ subh olınca zâr zâr

3 Zârlıgumdan benüm hem-sâyelerdür bî-huzûr
İtmedi âhum saña bir zerre ey mekkâr kâr

4 Kâr iderse cânuma fürkat ‘azâbı ey perî
Lutf idüp urma cefâdan ânuma her bâr bâr

5 Bârhâ ‘ışkuñ yolında dönmegi fikr eylerem
Boynumı baglar komaz zülf-i siyâhuñ târ târ

6 Tâ remel bahrinde nazm oldı bu şi’r-ı dil-firîb
Diñle ey cân-ı cihânum kılma ez-eş’âr ‘âr

7 ‘Ârif iseñ ey Halîlî yanma nâr-ı hecr ile
İşigine yüz sürüyüp ol şehüñ yalvar var

977 Nazîre-i Muhibbî

1 Düşeliden derd-i ‘ışka aglaram ben zâr zâr
Zârlıgum eylemez bir zerre ey mekkâr kâr

2 Kâr-bârum kalmadı tagıldı ‘aklum ser-be-ser
İdeli sihr ile ol zülf-i siyâhı mâr mâr

3 Mârveş tolaşdı boynuma benüm kâküllerüñ
Kurtılımaz cân u dil baglandı zülfüñ târ târ

4 Târmâr itdüñ beni zülf-i perîşânuñ gibi
Eyledüñ cevr ü cefâdan cânum üzre bâr bâr

5 Bârhâ fikr eyleyüp tuhfe getürdüm şi’rümi
Pâdşehseñ n’ola şâhum itme ez-eş’âr ‘âr

6 ‘Ârif iseñ ey Muhibbî koma elden sâgarı
Her güzîde dil-berüñ işigine yüz süri var

978 Nazîre-i Hasbî

1 Şevk-i ruhsâruñla ey dil ‘ârız-ı gülzâr zâr
Gonçeveş dem-bestedür bülbül gibi gül zâr zâr

2 Zâr zâram ben ruh [u] zülfüñle sensüz bâgda
Dem-be-dem dil hânesi ey serv-i hoş-reftâr târ

3 Târ târ-ı zülf-i müşkînüñ çeküp mısdar yazar
Hüsn-i hattuñ nokta-i hâlüñle bu tûmâr mâr

4 Mâr mâra tolayup kodı tılısmı ejdehâ
Genc-i hüsnüñ hıfzına ol gözleri ‘ayyâr yâr

5 Yâr yâr olup rakîbe Hasbi’yi terk eyleyüp
Bu ne müşkildür ki yâr agyâr ola agyâr yâr

979 Nazîre-i Hasbî

1 ‘Ârızuñ şevkiyle ey dil ruhları gülzâr zâr
Gonçeler dem-bestedür bülbül gibi gülzâr zâr

2 Zâr zâram bu ruh u zülfüñle sensüz bâgda
Dem-be-dem dil hânesi ey serv-i hoş-reftâr târ

3 Târ târ-ı ca'd-ı müşkînüñ çeküp mısdar yazar
Hüsn-i hattuñ nokta-i hâlüñle pür-tûmâr mâr

4 Mâr mâra tolayup kodı tılısm-ı ejdehâ
Genc-i hüsni hıfzına ol gözleri 'ayyâr yâr

5 Yâr yâr olup rakîbe Hasbi'ye agyâr olur
Hey ne müşkildür ki yâr agyâr ola agyâr yâr

980 Nazîre-i Rızâyî

1 Derdümi bilmek dilerseñ ey büt-i 'ayyâr yâr
Hançer-i cevrüñle gel bu sînemi ey yâr yar

2 Yâreler urdı yine tîg-ı müjeñ sînemde kim
Künc-i gamda bu dil-i bî-çâre iñler zâr zâr

3 Zârılıgum gice gündüz taşlara kâr eyledi
İtmedi hergiz saña ey gözleri mekkâr kâr

4 Kâr idelden sîne tennûrında câna her nefes
Dâg-ı hasret gibi yanar ey lebi gülzâr zâr

5 Nâr-ı gayret cismümi mahv itdi yitmez mi kim
Derd-i 'ışkuñ urdı câna hecr ile her bâr bâr

6 Bâri bir mihr it gamuñ öldürmedin didüm didi
Tîg-ı cevrüm itmeyince cismüñ olmaz târ târ

7 Tâ Rızâyî senden ayru düşdi ey nâ-mihrbân
Şevk-i vasluñla aña bir hâlet-i düşvâr var

981 Li-mürettibihi

1 Gel dilâ dil-berden ayru nâle kılma zâr zâr

Zâr olup karşusına her gâh anuñ yalvar var

2 Var ümîdüm nâle vü zârum görüp rahm eyleyüp
Ola ben âşüftesine ol büt-i ‘ayyâr yâr

3 Yâr bilmez ol ruh-ı gül-nârı derdinden benüm
Yüregümde dem-be-dem kim tutuşup yanar nâr

4 Nâr-ı ‘ışk-ı yâr ile sûzân durur dil şöyle kim
Gün gibi rûşendür ol itmez aña inkâr kâr

5 Kâr olur eş’âr ile iş’âr-ı ahvâl eylemek
Fahrdur ehl-i dile olmaz latîf eş’âr ‘âr

6 ‘Âr ider çün kim dil-i nâ-şâdı şâdân itmege
Dâr-ı zülfinde ideydi bâri ol dildâr dâr

7 Dâr-ı dünyâ başuma dâr olsa Nazmî tañ mı kim
Derd ü gamdan nâ-tüvân göñlüm çeker her bâr bâr

Nev’-i dîger
982 Ez-ân-ı Sa’dî
1 Her gice başumda sevdâ zülfüñüñ efkârıdur
Her seher virdüm dilümde hüsnüñüñ envârıdur

2 Dâma hâli dânesidür düşüren murg-ı dili
Od uran cân hırmenine âteş-i ruhsârıdur

3 Zülf sevdâsı ile ey kâtib-i eşküm benüm
Mekteb-i hecrinde tahrîr itdügüñ tûmârıdur

4 ‘Işkuñı almaga cân nakdin virür dellâl-i dil
Müşterîye sata gör mihr-i ruhuñ bâzârıdur

5 Nazm içinde fazlına şâhid yiter ki Sa’di’nüñ
Her perî-peyker dilinde söylenen eş’ârıdur

6 Sîm ü zer destinde yok kim yoluña harc eyleye
Pâyüñe îsâr olan bu eşk-i gevher-bârıdur

983 Nazîre-i Zâtî

1 Kalbüme kuvvet viren kût-ı şeker-güftârıdur
Rûhuma râhat viren yâkût-ı gevher-bârıdur

2 Nice kim yakmak beni ol âftâbuñ kârıdur
Kubbe-i çerhüñ yakan kındîlin âhum nârıdur

3 Nakd-i cân virüp öperken la'lin ey dil dil-berüñ
Cân virüp cân aldugum 'ayb itme cân bâzârıdur

4 Mâr-i zülfi öldürürdi evvel anı kesdi dûst
Şimdi âşık öldüren ol dîde-i bîmârıdur

5 Ol ki yokdan 'âlemi var itdi anuñ hakkıçün
Lutf u kahruñ Zâti'nüñ 'âlemde yogı varıdur

984 Nazîre-i Mesîhî

1 Seyl-i eşküm cüst ü cûyuñda dem-â-dem câridür
N'eylesün sen serv-kaddüñ 'âşık-ı dîdârıdur

2 Mey-fürûşa vâ'izâ gölge harâmîsi dime
Kim anuñ halk ile itdügi şirâ bâzârıdur

3 Çevre yanuñda görinen lâleler ey serv-kadd
Her birisi bir şehîdüñ dîde-i hûn-bârıdur

4 Kakıyup kirpiklerüm kana boyadugum bu kim
Ey gül-i cennet hayâlüñ yollarınuñ hârıdur

5 Tûtî-i tab'ın Mesîhî bendenüñ gûyâ iden
Bir şeker-leb dil-berüñ âyîne-i ruhsârıdur

985 Nazîre-i Me'âlî

1 Bülbül-i haste gülüñ gerçi ki sâdık yârıdur
N'eylesün bî-çâre bunca hâr anuñ agyârıdur

2 Seyr ider mey-hânelerde kâse alup destine
Eyle beñzer lâle-i hamrâ kadeh cerrârıdur

3 'Arş bir kürsî saña vü çerh atlas sâyebân
İşigüñdür bu felek encüm anuñ mismârıdur

4 Gülsitânında sipihrüñ solmaz ey meh yaz u kış
Mihr güldür şa'şa'a beñzer ki anuñ hârıdur

5 Cân virürler hep Me'âlî'ye musâhib olmaga
Hoş gelen dil-berlere gâlib anuñ eş'ârıdur

986 Nazîre-i Hasbî

1 Âyet-i şems u duhâ cânânenüñ ruhsârıdur
Sûre-i ve'l-leyl müşkîn zülfinüñ bir târıdur

2 Ruhları bedr-i münevver gözleri ni'me'l-basar
Nûr-ı sübhâne'l-lezî esrâ anuñ esrârıdur

3 Vechi zîbâ kaddi Tûbâ saçları Nûn ve'l-kalem
Hâzihi cennâtü 'Adni hüsninüñ gülzârıdur

4 Kâmet ü zülf ü dehânıdur elif lâm ile mîm
æümme vechu'llah anuñ şol bî-elem dîdârıdur

5 Hasbiyâ hüsn-i hatı içre baña Kur'ân hakı
Mâyide âyât-ı Hak'dan la'l-i şekker-bârıdur

987 Nazîre-i Sürûrî-i Müderris

1 Zâhidâ iç dime mey murdâr u kalbüm arıdur
Gıll u gışdan yur bu kalbi hâlis eyler arıdur

2 Zülf ü hâli saña miskînlendügi hep hîledür
Gizlü sokarlar birisi mâr u biri arıdur

3 Cân virüp bâzâr-ı gamda almag içün bûsesin
Degme kimse gelmez ortaya bu cân bâzârıdur

4 ‘Âşıka olan karîn olur çü ‘ışka mübtelâ
Şöyle beñzer bir marazdur ‘ışk ammâ sâridür

5 Sanma ey hˇâce Sürûrî ola bî-kâr u levend
Çünki her yirde kitâb-ı ‘ışk anuñ efkârıdur

988 Nazîre-i Enverî

1 Bilmezem ne derdi var beñzi be-gâyet sarıdur
Beñzer ol meh-pârenüñ gün ‘âşık-ı dîdârıdur

2 Berf sanmañ görinen halka sovuk yüz gösterür
İşbu çerh-i pîre-zen saçı agarmış karıdur

3 Gelmedi bir kelle şekker başında bir kâgıd külâh
Ser-verâ sen pâdşâhuñ baş şîrîn kârıdur

4 Saña kim teşbîh ider şemsi eyâ sîmîn-beden
Sen şeh-i ‘âlemsin ol Yidikule dizdârıdur

5 Sanmasunlar âteş-i dâg-ı derûnum Enverî
Bâg-ı derdüñ tâze tâze açılan gül-nârıdur

989 Li-mürettibihi

1 Gamze-i gammâzınuñ kim gamze itmek kârıdur
Aña tahrîk iden anı dîde-i mekkârıdur

2 Cânuma cân-bahş olan ol husrev-i hûbânumuñ
Hande-i şîrîn ile şol lezzet-i güftârıdur

3 Âh kim her dem hevâya yilteyen dil murgını
Ol hümânuñ şol hümâyûn zülfinüñ efkârıdur

4 Tîgı yarar hayl-i ‘uşşâkuñ dem-â-dem kalbini

Yâruñ ol yanında şimdi hayli bir yararıdur

5 Nazmi'nüñ cânânı cândan sevdügin iş'âr iden
La'li vasfında olan cevher-şi'âr eş'ârıdur

990 Li-mürettibihi

1 'Âşık-ı dil-hasteye hem-dem figân u zârıdur
Dem-be-dem üstine aglar dîde-i hûn-bârıdur

2 Kanda kim bir meşrebi sâfî safâ ehli ola
Su gibi bir serv-kaddüñ 'âşık-ı dîdârıdur

3 Şevk ile bülbül gibi gûyâ iden her dem beni
Gülşen-i kûyında ol servüñ gül-i ruhsârıdur

4 Merdümân-ı dîdemüñ dînâr u dirhem yirine
Ayaguñ topragına olsa n'ola îsârı dür

5 Hoş-edâ elfâz ile nazm-ı dürer-bâr u latîf
Dür dişüñ vasfında cânâ Nazmi'nüñ eş'ârıdur

Nev'-i dîger

991 Ez-ân-ı Necâtî

1 Nev-bahâr eyyâmı geldi 'îş u 'işret çagıdur
Tevbelerle gül kızıl düşmen kadeh kan yagıdur

2 Kanı ol 'âlî-nazar kim sîm ü zer didüklerin
Nergis-i şehlâ gibi gözi görürken tagıdur

3 Nice ölmesün bir âdem nice döysün bir kişi
Ey felek fi'lüñ yidi kat tası geçmiş agıdur

4 İtmeyem sensüz ayak seyrin çemenden yaña kim
'Âşık-ı dîdâr olana cennet ayak bagıdur

5 Güneşe didüm ne içün kimse bakmaz yüzüñe
Didi bu şol bir güzeller şâhınuñ yasagıdur

6 Topragı altun ider cânâ iyü bakışlaruñ
Bende-i muhlis Necâtî'de ayak topragıdur

992 Nazîre-i Kemâl Paşa-zâde
1 Tal'atuñ cennet dudaguñ Selsebil ırmagıdur
'Ârızuñda ruhlaruñ su içre gül yapragıdur

2 Yüz suyın kûyuñda ister döke kara yirlere
Göñlümi anda çeken yâ suyı yâ topragıdur

3 'Işk odına cân virür 'âşık kaçar zâhid velî
Dûzehi zâhidlerüñ 'âşıklaruñ uçmagıdur

4 Serv-kaddüñüñ hayâli 'ışk haylinde 'alem
Âhum odı şu'lesi ol sancaguñ bayragıdur

5 Akdugınca eşk-i çeşmüm dilde artar nâr-ı 'ışk
Gözlerümüñ yaşı gûyâ ol çerâguñ yagıdur

993 Nazîre-i Selmân
1 Oñmaduk başum benüm kim derd ü mihnet dagıdur
Şâdlık hergiz ayak basmadı gam yaylagıdur

2 Gözlerüm 'aynı bıñar başı olupdur kim anuñ
Her yirinde Bursa'nuñ âb-ı revân ayagıdur

3 DâÂlar yaksam elifler çeksem âh itsem n'ola
Nev-bahâr eyyâmı gül vakti yigitlik çagıdur

4 Na'ller sînemde gam şâhı semendi izidür
Eskiden ol şeh-süvâruñ bu atı oynagıdur

5 Baglayan göñlüm kuşın zülf-i siyâhuñdur senüñ
Gerçi kim dirler hat-ı miskînüñe dil bagıdur

6 Bezm-i gamda tolu tolu sundugiçün el ile
Yüzümüz pîr-i mugânuñ ayagı topragıdur

7 Kanlu yaşumda benüm Selmân sararmış ruhlarum
Yâ Kızılırmak ye Ceyhûn'da hazân yapragıdur

994 Nazîre-i İshâk Çelebi

1 Hâli sultân-ı Habeş'dür dil anuñ otagıdur
Dîni yok îmânı yok hattı emânsuz yagıdur

2 Ol ruh-ı zîbâ ki hattuñ kaplamışdur câ-be-câ
Mushaf içinde konılmış tâze gül yapragıdur

3 Sînede cânum gibi yir eyleyüp peykânuña
Saklaram hırz-ı emân içün meger dil bagıdur

4 Añlar ol kim diñleye Ferhâd u Mecnûn kıssasın
'Âşıkuñ yiri belâ sahrâsı minnet tagıdur

5 Didüm İshâk'ı bilür misin eyitdi kimdür ol
Yoluña cân baş nisâr iden ayak topragıdur

995 Nazîre-i 'Atâ

1 Gül gül oldukça yüzi sünbüllerin kim dagıdur
Lâlelerdür halkalar gûyâ içinde dâgıdur

2 Süreyin çeşmüme zahmumdan düşen peykânı kim
Dûstum bir tâze açılmış gülüñ yapragıdur

3 Sîne sahrâsında konmışdur hayâlüñ şâhı kim
Dil anuñ içi münakkaş bir kızıl otagıdur

4 Hûblarla zehr olursa mey şekerden tatludur
Bir şeker-lebsüz velî bu kan olası agıdur

5 Başlar üstinde yir iderse 'aceb midür 'Atâ

Çünki sen serv-i revânuñ ayagı topragıdur

996 Ve lehu

1 ‘Ârızuñ gülzârı her dem tâze cennet bâgıdur
Sünbülüñ tûmârı ‘ışk ehline hoş dil bagıdur

2 Bezm-i mey şîrîn-dehenlerle lezîz olur müdâm
Bir şeker-lebsüz velî bu kan olası agıdur

3 Hattı geldi diyü yüz döndürme dil-berden göñül
Ol müselmân olıcak kâfir cıguñ çak çagıdur

4 Mülk-i hüsn-i yârı gâret eyledi hat leşkeri
Âh kim ol bir zamân bilmez emânsuz yagıdur

5 Yüzüñ öpüp gözüme sürmek diledügüm budur
Dûstum bir tâze açılmış gülüñ yapragıdur

6 Dem-be-dem dil hânesin nakş u nigâr itse nigâr
Ey ‘Atâ n’ola ne minnet kendünüñ turagıdur

997 Nazîre-i Muhibbî

1 Haddi üzre her kaçan zülfini dil-ber dagıdur
İhtiyâr elden gider kim göre ‘aklın dagıdur

2 Nâsıhâ pend eyleme ‘uşşâka pend itmez eser
Çün ezelden ‘akl u ‘ışk bir birne kara yagıdur

3 Hâk-i râhuñ üzre ister dil döke yüz suyını
Anda çeken bilmez anı suyı yâ topragıdur

4 Gözlerüm yaşı ‘acebdür artırur dil âteşin
Sanasın ki eşk-i çeşmüm ol çerâguñ yagıdur

5 İki gözlü köprü kaşum anuñ altında akar
Biri mihnet cûyıdur biri belâ ırmagıdur

6 Alsalar tañ mı gubârum tûtiyâveş hûrlar
Zîre sen serv-i hırâmânuñ ayagı topragıdur

7 Ey Muhibbî kondı çün mülk-i dile sultân-ı ‘ışk
Her habâb-ı eşk kim vardur anuñ otagıdur

998 Nazîre-i Refîkî

1 Görinen sahn-ı çemende sanma gül yapragıdur
Hatt-ı sebzüñ şevk ile gögsinde tâze dâgıdur

2 N’ola sayd itseñ göñüller murgın ey şeh-bâz-ı cân
Çün gözüñ sayyâddur u zülf-i siyâhuñ agıdur

3 Yakma dil mülkin yakup kıl âb-ı çeşmümden hazer
Ki_olda âteş gibi cânâ bir emânsuz yagıdur

4 Gûyiyâ bülbül şeh-i murgân olupdur bâgda
Kim anuñ gonçe zer-efşân kırmızı otagıdur

5 Ey Refîkî dir gören zülfinde ‘uşşâkuñ dilin
Deste deste gonçedür kim sünbül-i ter bagıdur

999 Nazîre-i Zâtî

1 Pâdşâh-ı ‘akl ile sultân-ı ‘ışkuñ yagıdur
Rahtını târâc ider cem’iyyetini tagıdur

2 Pâdşâhum padşâh-ı mülk-i gamdur ‘âşıkuñ
Âteş-i âh anuñ üstinde kızıl otagıdur

3 Husrevâ kıyma baña kûh agladı Ferhâd içün
Havz-ı Şîrîn’e akan sanma ki şîr ırmagıdur

4 Her seher sahrâda ey meh görinen şeb-nem degül
Nâr-ı âhumdan erir çerhüñ yüregi yagıdur

5 Secde itmiş işigüñde ser-be-ser ehl-i semâ
Görinen alnında mâhuñ ayagın topragıdur

6 Kanadupdur koparurken karasın cerrâh-ı subh
Çerhde hurşîd-i hûn-âlûda mihrüñ dagıdur

7 Müjde-i mihr ü vefâ içün gelüpdür hatt-ı dûst
Zatiyâ gam çekmezem andan beşâret zâgıdur

1000 Nazîre-i Revânî

1 Sev göñül şol tıflı küçükdür dime çak çagıdur
Dahı ol açılmaduk bir tâze gül yapragıdur

2 Bilmezem ben n’eylerem şol gamze-i hûn-rîzüñe
Kim bizümle dûstum kanlu bıçaklu yagıdur

3 ‘Işk şâhınuñ fezâ-yı dil ki menzilgâhıdur
Tâze dâgı sînemüñ anuñ kızıl otagıdur

4 Yıkma gönlüm tekyesin zulmüñle ey sultân-ı hüsn
Hˇâr bakma aña kim dervîşlerüñ ocagıdur

5 Na’l-i zerrîn-i hilâli yolda bulmışdur felek
Kim bu sahrâ ol şehüñ dâyim atı oynagıdur

6 Tûb olup yatur ‘izârında nigâruñ kâküli
Su içinde gûyiyâ konmış benefşe bagıdur

7 Başına and içseler her dem ‘aceb mi hûblar
Çün Revânî bendeñ ey dil-ber ayak topragıdur

1001 Nazîre-i Hadîdî

1 Gül temâşâgâhı ‘uşşâkuñ cemâlüñ bâgıdur
Gülleruñ bülbüllere ‘arz it begüm çak çagıdur

2 Kondı sultân-ı hayâlüñ gözlerümüñ sahnına
Her habâb-ı eşk-i hûnînüm kızıl otagıdur

3 Nüshadur hattuñ teb-i ‘uşşâka müşkîn kâkülüñ

Gülsitân-ı hüsnüñe ta’vîz içün dil bagıdur

4 Yir yüzinde her ne deñlü acı deryâlar ki var
Fürkatüñde gözlerüm bıñarınuñ ayagıdur

5 Kendüyi ögmek kişiye câyiz olsa dil-berâ
Dimek olaydı Hadîdî ayaguñ topragıdur

1002 Nazîre-i Hersek-zâde
1 Merdüm-i çeşm-i siyeh-pûşuñ bizümle yagıdur
Hây efendim rahm kılursañ kuluña çagıdur

2 Kanlu yaşum göz kenârında habâb olmış durur
Yâ ho sultân-ı hayâlüñüñ kızıl otagıdur

3 Milket-i cismümde dâg ile elifler sanmañuz
Leşker-i derd ü belânuñ yaragı yasagıdur

4 Bu kaşum köprisinüñ altında gözlerden akan
Biri ciger kanıdur biri belâ ırmagıdur

5 Şîriyâ didüm ki vasl umam mı ol cânâneden
İşidüp dil-ber didi kim ol yılan ayagıdur

1003 Nazîre-i Sabâyî
1 Çeşm-i sayyâduñ ki murg-ı cân anuñ tutsagıdur
Dânesi müşkîn-beñüñ zülf-i siyâhuñ agıdur

2 Gül yüzüñ añdı sabâ oldı perîşân lâleler
Kekligüñ cem’in belî şeh-bâz irince dagıdur

3 Karşuña dil tañ mıdur hâmuş u bî-hûş oldugı
Zülf-i câdû-bendüñüñ her mûyı bir dil bagıdur

4 Nevbet ile idemez menzil hayâlüñ ey kamer
Kirpigüm çokdur dü çeşmüm ol şehüñ otagıdur

5 Sayil-i çeşmüm umarsa dâne-i hâlin n’ola
Hırmenidür hüsnüñüñ çag ol nigâruñ çagıdur

6 Der degüldür tâbe-i sînemde cânâ cûş iden
Âteş-i hicrân ile sarmış yüregüm yagıdur

7 Seyl-i eşk ile_âteş-i âhuñ elinden âh kim
Mülk-i cânı yakdı yıkdı iki dilsüz yagıdur

8 Göñlüme zülfüñ hayâli geldi hurrem oldı cân
Makdemüñ yümnin idüp didi beşâret zâgıdur

9 N’ola göñülde Sabâyî’ye gözüñ cây eylese
Yaraşur âhende çün ol kâfirüñ tutsagıdur

1004 Nazîre-i Cebrî
1 Ey melek-sîret cemâlüñ râgı cennet bâgıdur
Hasret-i la’lüñle yaşum Selsebîl ırmagıdur

2 Bî-güneh ‘uşşâk ara bir demde biñ cân katl ider
Ey melek ebrû müjeñ okı emânsuz yagıdur

3 Hˇâr bakma ben gubâra pâdşâh-ı ‘ışk durur
Hayme-i çetr-i felek ‘uşşâkınuñ otagıdur

4 Al haddüñ bî-güneh katl eyledügüñ kanıdur
Hâl-i ruhsâruñ nigârâ kim cigerler dagıdur

5 Kılca kalmaz Cebriyâ cânum perîşân-hâl olur
Her kaçan perçemin altındaki dil-ber dagıdur

1005 Nazîre-i Hıfzî
1 Bâg-ı cennet sen saçı sünbülsüz ayak bagıdur
Lâle vü güller çemen sahnında hasret dâgıdur

2 Sev göñül her nev-tırâşı vakti geçmişdür dime
Çâr ebrûlık kemâl-i hüsninüñ çak çagıdur

3 Âteş-i âh-ı derûnum eşk-i hûn-âbum benüm
Birisi gâyet emânsuz biri kızıl yagıdur

4 Câme-i sebz içre bu nâzük beden ey gonçe-leb
Tâze vü ter yâsemendür yâ semen yapragıdur

5 Dilleri teshîr içün çeşmüñ mücerrib nüshadur
Kollaruñ beñzer gümüş kaplu hamâyil bagıdur

6 Reng-i rûyum virdi hâlis hâs altundan nişân
Hâk-i iksîr-i tapuñ san kîmyâ topragıdur

7 Eylemez Hıfzî ruhuñ devrinde Firdevs'e heves
Çün sekiz cennet cinân-ı hüsnüñüñ bir bâgıdur

1006 Nazîre-i Sâkî

1 Yanduran sînemde dil şem'in yüregüm yagıdur
Gark iden bu 'âlemi kanlu yaşum ırmagıdur

2 Sâ'idi yâruñ yed-i beyzâ nişânın gösterür
Vâsıtı sîmîn-kalem ol dil-berüñ barmagıdur

3 Yâr kûyı itinüñ izin görürseñ ey göñül
Süre gör yüzüñ gözüñ çün tâze gül yapragıdur

4 Kâkülüñ altında hattuñ gördüm ey dil-ber didüm
Didi miskîn anı kim görür yılan ayagıdur

5 Sâki'nüñ eyler meşâmmını mu'attar müşk-i Çîn
Her ne dem bâd-ı sabâ sünbül saçuñı dagıdur

1007 Nazîre-i Mu'îdî

1 Sînemüñ her cânibi kim pür-cüdâlık dâgıdur
Lale-i derd ile zeyn olmış mahabbet dagıdur

2 Mest ü rüsvây oldugum 'ayb itme sûfî kim yine

Tâze gül devrânı zâr u mübtelâlık çagıdur

3 Cân halâs itmek olur mı ‘ışk meydânında kim
Âteş-i âhum yalıñ yarıklu dilsüz yagıdur

4 Göz bıñarında akup yaşum dükenmezse n’ola
Kimse kandan geldügin bilmez belâ ırmagıdur

5 Kaddüñ üzre ‘ârızuñ ey hûr-ı gül-ruh fi’l-mesel
Sidre üstinde açılmış tâze cennet bâgıdur

6 Kimse rahm itmez ölürsem ben garîb üftâdeye
Aglayup yanan hemîn eşkümle bagrum yagıdur

7 Dîde mülkinde Mu’îdî kondı sultân-ı hevâ
Her habâb-ı eşküm anuñ bir kızıl otagıdur

1008 Ve lehu

1 Sen gül-i tersin yirüñ Firdevs-i cennet bâgıdur
Ben ayak topragıyam beñzüm hazân yapragıdur

2 Hatt-ı sebzüñ geldi çün men’ itme câm-ı la’lüñi
Sebze vakti ‘îş u nûş eyyâmı ‘işret çagıdur

3 Şâh-ı gam leşkerle kondı sîne sahrâsında kim
Dâg-ı hûn-âludum anuñ bir kızıl otagıdur

4 Dadı yokdur sohbetüñ yâr-ı şeker-hand olmasa
Hûblarsuz nukl ile peymâne derd ü agıdur

5 Gülşen-i ‘ışkuñda cânâ çeşm-i hûnînüm benüm
Lâledür gûyâ içinde ‘aks-i hâlüñ dâgıdur

6 Nev-bahâr eyyâmıdur şimdi gül ü sûsen yine
Tevbelü bârân ile kanlu bıçaklu yagıdur

7 Göklere irse Mu’îdî âdemîlenmez saña

Hey melek yüzlüm senüñ ol ayaguñ topragıdur

1009 Nazîre-i Sürûrî-i Müderris

1 Dâne-i hâlüñ ki dil cem'iyyetini tagıdur
Gâh çeşmüm merdümi vü gâh bagrum dâgıdur

2 Devr-i ruhsâruñda emsün la'lüñi 'âşıklaruñ
Mevsim-i güldür bu dem çün nûş-ı bâde çagıdur

3 Kâkülüñ kim pür-ham olmış her kılı bir benddür
'Ârızuñ bâgında dil bülbüllerinüñ bagıdur

4 Şu'le-i âhum 'aceb mi rûşen itse 'âlemi
Yagı ol şem'üñ gözüm nûrı yüregüm yagıdur

5 Çeşm-i giryânumda 'aks-i rûyı ol gül-çihrenüñ
Ey Sürûrî sanki su üstinde gül budagıdur

1010 Nazîre-i Remzî

1 Yaşum ey meh-rû ciger gûşem yüregüm yagıdur
Gör sitâremde kızıl düşmen durur kan yagıdur

2 Rûz-ı 'azm ol şeh-süvâruñ atı na'lı yirleri
Hâk-i sînem üzre yir yir kıldı hasret dâgıdur

3 Dîdebân olmış harâmî gözlerine gamzesi
Ol şehüñ göñlüm metâ'ın ugrılar ortagıdur

4 Ol şehüñ cismümle hûn-âlûde olmış şemşiri
Tut ki ey dil kırmızı bir deste gül yapragıdur

5 Hâk-i pâyüñe şehâ yüz süren irür devlete
Başum içün tâc-ı devlet ayaguñ topragıdur

6 Dâne-i hâlüñ görüp göñlüm nice sayd olmasun
Halka-i zülf-i siyâhuñ murg-ı diller agıdur

7 Devr-i zülfinde hat-ı dildâra irmez dest-res
Kimse Remzî göremez anı yılan ayagıdur

1011 Nazîre-i Şehîdî

1 Çünki cennetden garaz cânâ cemâlüñ bâgıdur
‘Arz-ı hüsn it dûstum ‘âşıklara çak çagıdur

2 Hançerüñ üstine gavgâlar iderler sînede
Bir biriyle cân u dil iki kızıl kan yagıdur

3 Safha-i ruhsâruñ üzre olan ol zülf-i siyeh
Râh-ı ‘ışkuñda dil-i ‘uşşâka ayak bagıdur

4 ‘Ârız-ı gül-gûnuñ üzre hâl-i müşkînüñ senüñ
‘Âşık-ı dil-hastenüñ cânında hasret dâgıdur

5 Pâdşâhum baña bu ‘izzet yiterdi dünyede
Ger diseñ bir gün Şehîdî ayagum topragıdur

1012 Nazîre-i Sehî

1 Kûyuñuñ her gûşesi göñlüm kuşı uçmagıdur
Ayaguñ topragı cennetdür yaşum ırmagıdur

2 Şimdi geldi sanma göñlüm mülkine sultân-ı ‘ışk
Eskiden bu şeh-süvâruñ ol atı oynagıdur

3 ‘Işk kındîlin uyar gel türbe-i Ferhâd’dan
Hızmet eyle himmet isterseñ ki er ocagıdur

4 Yüzüñe beñzetse bülbüller güli incinme kim
Gülsitânda bülbülüñ ey gonçe-leb bulagıdur

5 Hırz-ı cândur leblerüñ vasfın yazarsam n’ola kim
‘Ukde-i zülfüñ göñülde saklaram dil bagıdur

6 N’ola beglense Sehî ‘uşşâk içinde ‘ışk ile
Derd ü mihnet illeri şimdi anuñ sancagıdur

1013 Nazîre-i Feyzî

1 Câm-ı Cem nûş idelüm şâhâne ‘işret çagıdur
Şimdi sultân-ı bahâruñ gonçeler otagıdur

2 Söyledükçe nâz ile nâzük-zebânuñ dil-berâ
Gonçe agzuñ içre gûyâ tâze gül yapragıdur

3 Türk-i tîr-endâz olalı hüsn sahrâsında sen
Vâdî-i kalbüm benüm âhû gözüñ yatagıdur

4 Mâh-ı nev sanmañ şafakla görinen cellâd-ı çerh
Kim bizümle dûstlar kanlu bıçaklu yagıdur

5 Mâder-i dehrüñ dime sundugına şîr ü şeker
Ey göñül ol öksüz oglan rızkı gibi agıdur

6 Ravza kûyuñdan yaña uçmak diler dil murgı lîk
Dâm-ı zülfeynüñ hayâli aña ayak bagıdur

7 Bir nazar kılsañ olur hâk-i hakîre kîmyâ
Pâdşâhum Feyzi bendeñdür ayak topragıdur

1014 Nazîre-i Mu’îdî

1 Sâkiyâ mey sun ki ‘âlem tâze cennet bâgıdur
Mevsim-i güldür yine mestânelikler çagıdur

2 Hatt-ı sebzüñ geldi çün men’ itme câm-ı la’lüñi
Sebze vakti ‘îş u nûş eyyâmı ‘işret çagıdur

3 Zülfüñ altında hatuñdan dil nice virsün haber
Anı gören pâdşâh olur yılan ayagıdur

4 Nev-bahâr eyyâmıdur şimdi gül ü sûsen yine
Tevbe-i bârân ile kanlu bıçaklu yagıdur

5 ‘Ârız-ı dil-berde hat ser-keşlig itse gam degül

Ey Mu'îdî aya varmaz Rûmili yasagıdur

1015 Nazîre-i Cemâlî

1 Dânedür hâl-i ruhuñ üstinde zülfüñ agıdur
Murg-ı cânı sayd iden ol aga boynuñ agıdur

2 Şerbet-i la'lüñ ola kim hâsılum ola diyü
Bunca yıldur içdügüm tas tas gamuñdan agıdur

3 Merdüm-i çeşmüm varup kûyuñda izüñ öpmege
Eşk-i hûn-âlûda reh-ber kirpigüm ayagıdur

4 Göñlümi cellâd-ı gamzeñ zülfüñe dâr eyledi
Hükm anuñdur her ne_iderse ylesün tutsagıdur

5 Nâr-ı fürkat sînede yir yir Cemâlî yakdugı
Ol kamer-ruh dil-berüñ hasretle hâli dâgıdur

1016 Nazîre-i Helâkî

1 Safha-i ruhsâr-ı gül-gûnuñ ki cennet bâgıdur
Bülbül-i dil şehrden şimdiden 'azm eylesün uçmagıdur

2 Gögerüp geçdi benefşe reşk-i hatt-ı yâr ile
Yüzine ey ebr-i rahmet su seperseñ çagıdur

3 Lâleler sanmañ belâ deştinde Mecnûn'uñ yine
Dest-i hicrân ile konmış tâze tâze dâgıdur

4 Ehl-i 'ışkuñ bir kadeh mey meclis-i dildârda
Tutar elidür görür gözi yürür ayagıdur

5 Külhan-ı 'ışk oldı cismüm ey Helâkî anda dâg
Kıpkızıl közdür yanar sînem anuñ ocagıdur

1017 Nazîre-i Hâkî

1 Cennet-i Firdevs ey dil-ber cemâlüñ bâgıdur
Kim boyuñ Tûbâ tudaguñ Selsebîl ırmagıdur

2 Hey ne bahr-i bî-kerândur şol mey-i rıtl-ı girân
Kim yidi deryâ anuñ bir kemterîn ayagıdur

3 Milket-i dil üstine dâyim çeken yagmâ içün
Leşker-i mansûr-ı ‘ışkı zülfinüñ sancagıdur

4 Mısr-ı hüsnüñ olalı ma’mûr ey Yûsuf-cemâl
Şöyle taşdı eşk-i çeşmüm sankı Nîl ırmagıdur

5 La’l-i nâbuñ kâse idelden meyüñ bâzârını
La’lüñ ile mey kızıl düşmen olup kan yagıdur

6 ‘Âşık-ı miskîni bir gevher dilinden hırz içün
‘Anber ü müşk ile yazılmış hatuñ dil bagıdur

7 Hâki-i âşüfteye bir cur’a sunsañ n’ola kim
Ol dahı sinüñ cihânda ayaguñ topragıdur

1018 Nazîre-i Mihrî

1 Hurrem iden ‘âlemi cânâ cemâlüñ bâgıdur
Dûstum ‘uşşâka rahm it gel ki hüsnüñ çagıdur

2 Bülbül iñler hârdan ben iñlerem agyârdan
Müstedâm olsun bizümle hayli derd ortagıdur

3. Rîsmân-ı zülfüñe çün bagludur boynum didüm
Gözterüp çeşmin didi bu kâfiüñ tutsagıdur

4 Hasretinden aglaram sen Yûsuf’uñ Ya’kûbveş
Gözlerüm yaşı dükenmez sanki Nîl ırmagıdur

5 Çekmez idi bir nefes hâruñ cefâsın n’eylesün
Gül yüzüñ gülşende cânâ bülbülüñ turagıdur

6 Bezm-i hüsnüñde vücûdum şem’adur pervâne dil
Bu yanan cânum fetîline yüregüm yagıdur

7 Dehr elinden bir cefâ câmını nûş itdürmedüñ
Sunduguñ her dem felek Mihrî'ye biñ tâs agıdur

1019 Nazîre-i 'Andelîbî

1 BâÂ bâg akan yine bu eşkümüñ ırmagıdur
N'eyleyem göñlüm yiñilmez çün yigitlik çagıdur

2 Dâne-i hâl-i ruhuñdan gendümi unutduran
Habs iden dil murgını bu kara zülfüñ agıdur

3 Devlet el virse baña yüzüm sürerdüm pâyüñe
Nakd-i 'ışkuñ kîmyâsı ayaguñ topragıdur

4 Hattuñı setr eyleyen zülfüñdür ey dil-ber müdâm
Kimse görmez anı var ise yılan ayagıdur

5 Şâh-ı 'ışk olmış durur kimdür aña tâ'n eyleyen
Bu felek dervîş-i 'ışkuñ kurulı otâgıdur

6 Lâle mi kuhsârlarda mihrüñ ile yohsa ol
Penbe-i berki getürmiş sînesinde dâgıdur

7 Bag olur bâgı cihânuñ ol yüzi gülzârsuz
'Andelîbî anı n'eyler tut ki cennet bâgıdur

1020 Li-mürettibihi

1 N'eylesün pendüñ baña nâsıh yigitlik çagıdur
Kim bu demler 'akl ile dîvâne dil kan yagıdur

2 Âh-ı 'âşıkdan sakın ey serv-i nâzum hüsnüñi
Kim sabâya döymez ol bir taze gül yapragıdur

3 Bûstân-ı hüsnüñi ser-sebz iden ey serv-i nâz
Cüst ü cûyuñda revân olan yaşum ırmagıdur

4 Her ne dem kim bâde içsem sensüz ey ârâm-ı cân

Her kadeh ol meclis içre baña bir tas agıdur

5 Râh-ı ‘ışkuñda ‘adûdan sanma kim yüz döndürem
Hey begüm Nazmî kuluñ da Rûmili topragıdur

Nev’-i dîger

1021 Ez-ân-ı Ahmed Paşa
1 Sebze hattuñda ruhuñ bir lâle-i nu’mânidür
Ki_anı rengîn eyleyen bu eşkümüñ bârânıdur

2 Kaddüñ üstinde dil-i hûnînüm oynar dir gören
Şol kızıl sancak çeken kankı ilüñ sultânıdur

3 Bir perî sevdüm ki şîrîn sözleri cândur baña
Bir gülümsendügi biñ derd ehlinüñ dermânıdur

4 Nice bir sengîn dilüñle tîz idersin gamzeñi
Ol hod efsûnla bilenmiş sihr okı peykânıdur

5 ‘Işk bâzârında çeşmüm bir terâzû kurdı kim
Kaşlaruñ sevdâsı anuñ keffe-i mîzânıdur

6 Cânumı cismümde haddüñ şevkidür pür-nûr iden
Hâk içinde mü’mini hoş-hâl iden îmânıdur

7 ‘Âşık-ı şûrîdesin gâh öldürüp geh dirgüren
Gamze-i düzdîdesiyle hande-i pinhânıdur

8 Cilvegâh-ı hüsn-i yâr ancak benüm çeşmüm degül
Mihr-i gerdûn ol cemâlüñ âyine-gerdânıdur

9 ‘Âşık öldürmek tutalum muktezâ-yı hüsn imiş
Tîg-ı hicrân ile katl itmek kimüñ fermânıdur

10 Dest-i sîmîninde sâkînüñ kadeh gören didi

Zevrak-ı zerrînle zeyn olmış kerem ‘ummânıdur

11 Bir nefes gayrınla söyleşmek belâdur ‘âşıka
Zâg ile hem-sohbet olmak bülbülüñ zindânıdur

12 Hârdan bir havlıda gülşen görüp sandum ki bu
Müdde’îler meclisinde Ahmed’üñ dîvânıdur

1022 Nazîre-i Kemâl Paşa-zâde

1 ‘Îd-ı hüsnüñde senüñ çerhüñ Hamel kurbânıdur
Görinen gül-gûn şafak alnında kurbân kanıdur

2 Gül gibi niçün açuk kaldı dehânı bâdenüñ
Sâki-i meh-rû cemâlinüñ meger hayrânıdur

3 Mâh-rûlar mihri tutmışdur içini sînenüñ
Toptolu mir’ât ile âyîneci dükkânıdur

4 ‘Işk bâgınuñ gülidür tâze dâgı sînemüñ
Dûd-ı âhum sebzezâr-ı mihnetüñ reyhânıdur

5 Tolaşur gülzâr-ı hüsnin zülf-i ‘anber-bâr-ı yâr
Rûm’a gelmiş seyr içün seyyâh-ı Hindistâni’dür

6 İy kamer olma mu’ârız ‘ârız-ı dildâra kim
Sen geçürdüñ devrüñi şimdi anuñ devrânıdur

7 Kaşlaruñ rif’atde hem-ser olmış alnuñ ayına
Şâh-ı devrânuñ meger kim gûşe-i eyvânıdur

1023 Nazîre-i Necâtî

1 La’l-i şîrînüñ ki Hızr’uñ çeşme-i hayvânıdur
Sakınursın haste-dilden sanki âdem cânıdur

2 Geldügince gam göñül mülkine cân karşu çıkar
Nice ‘izzet itmesün bir memleket sultânıdur

3 Meyl iderse kadd ü haddüñe rakîb irişmesün
Ol gül-i şimşâd-perver gülşen-i rûhânidür

4 Zerre gibi revzenüñden her gice düşer kamer
Şöyle beñzer ki_âftâb-ı hüsn ser-gerdânıdur

5 Çeşm-i ser-mesti Necâtî gerçi kattâl añılur
Ol leb-i şîrîni gel gör kim ne âdem cânıdur

6 Ka'be ise 'ârızuñ zülf-i siyehdür örtisi
Cennet ise ruhlaruñ su'bân saçuñ derbânıdur

1024 Ve lehu

1 Ol güneş yüzlü kamer haylice şehr oglanıdur
Her ne yüzden dir iseñ togar cihân fettânıdur

2 Ey gül-i pâkîze-dâmen bön mı sanursın beni
Okıyup unutdugum bülbüllerüñ destânıdur

3 Ey baña neñdür seversin dil-beri diyen kişi
Cânumuñ cânânesidür derdümüñ dermânıdur

4 'Işkuñ adın işidürdüm fârig idüm şimdi âh
Bir güç işe ugradum ki_ölmek anuñ âsânıdur

5 Şöyle oldum kim ecel yasdugına baş koyanı
Sanuram uyhusı gelmiş memleket sultânıdur

6 Bir perî-zâd olmayınca dirlik olmaz dünyede
Şöyle bildük biz ki bu güzeller âdem cânıdur

7 Oyna başuñ işiginde tûbuñ agsun göklere
Ey Necâtî gördügüñ merdâneler meydânıdur

1025 Nazîre-i Hâlî

1 Leyli-i zülfüñde gün ruhsâruñuñ hayrânıdur
Nice Mecnûn olmasun 'âşık ki ser-gerdânıdur

2 Kûh u hâmûn sînem ü âşüfte dil Mecnûndur
Lâle aña derd-i Leylâ'yla sirişküm kanıdur

3 Lâleveş her gonçeyi çâk-i girîbân eyleyen
Nev-bahâr-ı hüsnüñüñ berg-i gül-i handânıdur

4 Vuslat anuñdur ki ol hicrânuñuñ gamnâkidür
Şâdılık anuñ durur kim gussañuñ şâdânıdur

5 Nice bir zâri_eyleye kûyuñda Hâlî derdmend
Rahm it ol üftâdeye yıllarla kim giryânıdur

1026 Nazîre-i Şâmî

1 Hüsn meydânında haddüñ kim bahâr meydânıdur
Gûydur hâl-i siyâhuñ turreler çevgânıdur

2 'Âşık-ı giryânuñuñ göñlin sorarsañ dûstum
Âb-ı hasretle suvarılmış belâ bustânıdur

3 Bagrına basup yatursa n'ola zülfüñ haddüñi
Nûr-ı ruhsâruñ bugün küfr ehlinüñ îmânıdur

4 'Aks-i dendânuñla sinüñ çeşmüñ ey yâkût-ı leb
Dürlü cevherle müzeyyen sayrafî dükkânıdur

5 Cîm zülfüñle elif kaddüñ kaşuñ nûnın görüp
Sen perî-ruhsâra dirsem n'ola âdem cânıdur

6 Boynı baglu kulı oldugum gibi ben zülfüñüñ
Dil kemân ebrûlaruñuñ cân ile kurbânıdur

7 Ruhlaruñ vasfında Şâmî ter gazeller yazalı
Gül gibi ellerde şimdi yüriyen dîvânıdur

1027 Nazîre-i 'Özrî-i Kâdî

1 Sâkiyâ sun bâde-i sâfı safâ devrânıdur

Şâhid-i gül bûstân-ı ‘âlemüñ mihmânıdur

2 Şehri tokuz tolanurlar gice gündüz ay u gün
Mihrüñüñ ey mâh-rû beñzer ki ser-gerdânıdur

3 Hzr bakma pâdşâhum ‘âşık-ı dil-hasteye
Leşker-i mihnet re’îsi mülk-i gam sultânıdur

4 Unıdıldı kıssâ-ı Ferhâd u Mecnûn husrevâ
Söylenen dillerde şimdi bendeñüñ destânıdur

5 Penbe-i dâg ile hûn-ı zahm ile cismüm görüp
Didi ol âhû ki ‘Özrî kûh-ı gam kaplanıdur

1028 Nazîre-i Sürûrî-i Müderris

1 Şâd ol ey dil kim yine bir dil-berüñ devrânıdur
Mısr-ı hüsnüñ ol şeker-leb Yûsuf-ı Ken’ânıdur

2 Âftâb-ı ‘âlem-ârâdur cihânda hüsn ile
Ya’ni kim Rûmili’nüñ ser-defter-i hûbânıdur

3 Nâmı Ahmed Bâli ol meh kim Dümenci-zâde’dür
Şimdi şehr-âşûb-ı ra’nâ kim cihân fettânıdur

4 Kaşlarıdur mâh-ı nev hem tal’ati şems-i münîr
Kim melâhat burcınuñ bugün meh-i tâbânıdur

5 Cân dirîg itmez Sürûrî Ahmed’üñ müjgânına
N’eylesün bî-çâre kim anuñ kulı kurbânıdur

1029 Nazîre-i Sürûrî-i Müderris

1 Toldurup sun sâkiyâ câmı ki gül devrânıdur
‘Îş u ‘işret idelüm bir dem ki dünyâ fânidür

2 Zulmetinden hânenüñ çak nûş kıl âb-ı hayât
Sebze hat oldı mey anuñ çeşme-i hayvânıdur

3 Rengine dil virme ey bülbül cihân gülzârınuñ
Her güli bir Kayser ü Cemşîd ü Dârâ kanıdur

4 Ey göñül mir’ât-ı câm-ı Cem’de ‘âlem sûretin
Cân göziyle gözle kim âyîne-i rûhânidür

5 Ey Sürûrî geçme meyden gözleyüp endâzeyi
Her ki meyden kim geçe içdügi bagrı kanıdur

1030 Ve lehu

1 Bülbül-i dil bir gülüñ âşüfte vü nâlânıdur
Gülsitân-ı hüsnüñ ol gonçe gül-i handânıdur

2 Gün yüzi şevkiyle kûyın devr idersem tañ mı kim
Ol meh-i nâ-mihrbânuñ çerh ser-gerdânıdur

3 Mürde olan ‘âşık-ı bî-dillere cânlar virür
Tañ mı dirsem ol leb-i şîrîne âdem cânıdur

4 Bu bahâristân-ı ‘âlemde gülistân verdidür
Servdür kaddi özi lutf u vefâ bustânıdur

5 Şeb-nem ile pür olan nergis gibi her bir çiçek
Hasret-i kaddüñle bâguñ dîde-i giryânıdur

6 ‘Aklumı alsa ‘aceb mi ol melek-sûret benüm
Âdemi bî-hûş kılmak çün perîler şânıdur

7 Bir müferrih leb görüp geçdi Sürûrî kendüden
Ger çeker esrâr-ı ‘ışkuñ eskiden hayrânıdur

1031 Nazîre-i Visâlî

1 Bâd-ı müşkîn-dem ki reyhân zülfüñüñ hayrânıdur
Bî-karâr oldugı bu kim ‘ışk ser-gerdânıdur

2 Leblerüñ ki_üstinde zülf-i ‘anber-âmîzüñ yatur
Müşk ile perverde olmış bâde-i rûhânidür

3 Ol siyeh çeşmi gören ebrû-yı müşkînüñle dir
Sâyebân-ı ‘anberîn kurmış Habeş sultânıdur

4 Serv-i sîmîndür işigüñ bâgınuñ topragı müşk
Aña bu yüzden dimişem ben İrem bustânıdur

5 Dil-berüñ zülfi olur bâd-ı hevâdan münkesir
San sınuk göñlüm durur yâ kendünüñ bîmânıdur

6 Öñine dökdükçe eşküm dânesin yaşlu gözüm
Dir gören dürler satıcı merdüm-i ‘ummânidür

7 Cânını cânâna îsâr eylemez nâ-kes rakîb
Şöyle saklar anı ol it sanki âdem cânıdur

8 Vezn-i eş’âruñ Visâlî görse nakkâd-ı sühen
Deyr-i tab’uñçün me’ânî nakdinüñ mîzânıdur

1032 Nazîre-i Âhî

1 Haddüñüñ mâh-ı felek mihr ile ser-gerdânıdur
Kaddüñüñ serv-i sehî âşüfte vü hayrânıdur

2 Gizleme zülf-i ‘arak-rîzüñ külâhuñdan çıkar
Dil-berâ çün yüzüñüñ ebr-i gül-âb-efşânıdur

3 ‘Aks-i la’lüñle gören dir çeşm-i pür-eşküm benüm
Dürr ü mercânla müzeyyen sayrafî dükkânıdur

4 Gülsitânda berg-i gül sanmañ tagılmış bâddan
Küşte-i hâr-ı gam olan ‘andelîbüñ kanıdur

5 Hüzn-i Ya’kûb ile Âhî mübtelâ kıldı beni
Mısr-ı hüsnüñ ol şeker-leb Yûsuf-ı Ken’ânıdur

1033 Ve lehu

1 Ruhlaruñ cân bâgınuñ berg-i gül-i handânıdur

Saçlaruñ dil bezminüñ bûy-ı ‘abîr-efşânıdur

2 Dilde mihrüñ cân virüp sakladugum ey meh bugün
Mü’minüñ kalbinde cândan sevgülü îmânıdur

3 Göñlümüñ tahtında şimdi ey kemân-ebrû senüñ
Hükm iden cân yirine tîr-i gamuñ peykânıdur

4 Bir güle baksañ yüzine n’ola çün ey gonçe-leb
Midhatüñ bâgınuñ Âhî murg-ı hoş-elhânıdur

1034 Nazîre-i Hatâyî

1 Ol sanem kim gice gündüz cân anuñ hayrânıdur
‘Akl u fehm andan berü ‘ışk ile ser-gerdânıdur

2 Dil-berüm yârum ‘azîzüm gam-güsârum mûnisüm
Cân şikârum sevgü yârum cânumuñ cânânıdur

3 Dün sabâ geldi baña hoş hoş mu’anber bûy ile
Gâlibâ şol meh-likânuñ zülf-i müşk-efşânıdur

4 Ey göñül hicrân gamından çok şikâyet kılma kim
‘Âşıka cevr ü cefâsı lutf ile ihsânıdur

5 Bu Hatâyî şi’rine ‘ayb itme ey nâ-kes hasûd
Cümle ‘uşşâk ehline her dem anuñ dîvânıdur

1035 Nazîre-i Zâtî

1 Bu gice ol meh rakîb-i ‘akrebüñ mihmânıdur
Subh olınca âhumuñ serv ü hamel biryânıdur

2 Baña nisbet âteş-i âhında nâ-peydâ olan
Bir kızıl otag içinde memleket sultânıdur

3 Hâr-ı hasret kûh-ı fürkatde dil-i dîvânenüñ
Pâreler cismin akan çeşmümden anuñ kanıdur

4 ‘Işk bir dârü’ş-şifâdur kim anuñ bîmârınuñ
Şerbeti zehr ü tabîbi derd ecel dermânıdur

5 İki ehl-i şevk bir araya gelse söylenen
Yâ o mâhuñ hüsnidür yâ Zâti’nüñ dîvânıdur

1036 Ve lehu

1 Şol gözi hûnî ‘aceb bilsem kimüñ cânânıdur
Nâzır olsam cânumı almaga ol cân ânıdur

2 Kime beñzetsem anı bir yire bakan âftâb
Mâh ise yüzi çalık hercâyi şehr oglanıdur

3 Cânuma cânlar bagışlarlar tekellüm itseler
Rûhdur şîrîn-zebânı la’li âdem cânıdur

4 Şehr-i ‘ışk içinde bir kasr-ı mu’allâdur felek
Hâle ile mâh anuñ havzı vü şâdırvânıdur

5 Görmez isem rûyını Zâtî gerekmez kûyını
Bâg-ı cennet ‘âşıkuñ dîdârsuz zindânıdur

1037 Ve lehu

1 Kasd iden bu câna derd-i kâkülüñ su’bânıdur
Agzıdur zahmum içinde kirmler dendânıdur

2 Ejdehâ-yı dûd-ı âhum göge çekdi bir melek
Ra’d u berk anuñ gırîvi vü dem-i sûzânıdur

3 Kılmaduñ göñlüm ‘imâret subh olınca her gice
Peyk-i âh ey meh zevâyâ-yı felek mihmânıdur

4 Ser-verâ bir tabl nevbet-hane-i ‘ışkuñda çerh
Ra’d anuñ âvâzı dûd-ı âhımuz çevgânıdur

5 Nâr-ı ‘ışkuñ itdi Zâtî’yi hevâya münkalib
Yaş döken bulut degüldür dîde-i giryânıdur

1038 Nazîre-i Ferruhî

1 Ol perî-peyker ‘aceb bilsem kimüñ cânânıdur
Var ise bu kişver-i hüsnüñ şeh-i hûbânıdur

2 Derd ü gam çeksem ne gam hecrinde ben Ya’kûbvâr
Ol sanem kim Mısr-ı hüsnüñ Yûsuf-ı Ken’ânıdur

3 Dem-be-dem meydân-ı hüsnüñde cânum nişân
Şol kemân ebrûlaruñuñ nâvek-i müjgânıdur

4 Sînemi mecrûh idüp her dem dili pür-hûn iden
Çeşm-i mestüñ gamzesinüñ hançer-i bürrânıdur

5 Sebze hattuñ ebr-i zülfüñde anuñçün tâzedür
Aña dâyim fer viren bu çeşmümüñ bârânıdur

6 Vakt-i gülde subh-dem pür-sûz iden gülşenleri
Hâr elinden bülbül-i bî-çârenüñ efgânıdur

7 Ferruhî cânâ neden kûyuñ temâşâsın kılur
Var ise anuñ mahalleñ itleri yârânıdur

1039 Nazîre-i ‘Ahdî

1 Ol perî-peyker melek-sîmâ ki âdem cânıdur
Ey ‘aceb bilsem bu vech ile kimüñ cânânıdur

2 Dil hadeng-i gamzesine sînede yir gösterür
Nice ‘izzet kılmasun kim sevgülü mihmânıdur

3 Hüsnüñe magrûr olup nâz eyleme ‘uşşâka kim
Bâki kalmaz bu güzellik mülk-i dünyâ fânidür

4 Dem-be-dem çerhüñ kızardugını siz sanmañ şafak
Hançer-i dildâr elinden zahm-ı ‘âşık kanıdur

5 Didüm ey cân merhamet kıl gel cefâ resmin götür

Didi bu dil-berlerüñ âyîni vü erkânıdur

6 Ey göñül bir sen degülsin mübtelâsı dil-berüñ
İns ü cin hûr u melek cümle anuñ hayrânıdur

7 ‘Ahdi’nüñ eş’ârına ta’n itme ey nâ-kes hıred
Şimdi bu ‘ışk ehline hem-dem anuñ dîvânıdur

1040 Nazîre-i Mesîhî

1 Ol leb-i cân-bahş-ı ‘âlem kim Mesîh-i sânidür
Hak budur sihr itmede çeşmi cihân fettânıdur

2 Sâkiyâ zülfüñe karşu çün kadeh seyr eyleye
Sanuram ki ahşama karşu ayak seyrânıdur

3 Ben hele şol deñlüce bildüm ki hüsn içre nigâr
Göz terâzûsıyla Mısr’uñ Yûsuf-ı Ken’ânıdur

4 Bâg içinde şâh-ı gül bir ince bellü hûbdur
Kim anuñ gonçe dehânı jâleler dendânıdur

5 Kapusında yaşlu gözüm kıldı müjgândan ‘asâ
Ya’ni hem su başıdur hem ol şehüñ derbânıdur

6 Sensüz ârâm eylemez kûyuñda göñlüm ey perî
Kim bihişt-i ‘Adn dîdâr ehlinüñ zindânıdur

7 Ey büt-i Çîn ger saña tapsa Mesîhî tañ degül
Kim yüzüñle zülfüñ anuñ dînidür îmânıdur

1041 Nazîre-i Şem’î

1 Bir leb-i şîrîne dil virdüm ki âdem cânıdur
Adı Husrev’dür güzellik mülkinüñ sultânıdur

2 Leblerin deprendügince söz yirine cân yagar
Yâ Mesîhâ’dur ye Hızr’uñ çeşme-i hayvânıdur

3 Gül yüzi devrinde her kim içdi câm-ı la’lini
Sohbet anuñ sohbeti devrân anuñ devrânıdur

4 Başuma gün togmadı subh-ı visâle irmedüm
Baña gün göstermeyen anuñ şeb-i hicrânıdur

5 Haste eyler gözleri sıhhat bagışlar lebleri
‘Âşık-ı dil-hastenüñ hem derdi hem dermânıdur

6 Ol güzeller şâhınuñ düşdi kemend-i zülfine
Bende-i ‘ışk oldı Şem’î ‘âlemüñ sultânıdur

1042 Ve lehu

1 Yalıñız sanmañ kim anuñ çerh ser-gerdânıdur
Tañа kalmış mihr ü meh ak yılduzuñ hayrânıdur

2 Çerhe girmişdür döner gün gibi mâh-ı âsmân
Devr içinde ol meh-i bî-mihr ser-gerdânıdur

3 Yılduzı yokdur anuñ devrinde gelmez sûrete
Âftâbuñ çerhi batdı ol mehüñ devrânıdur

4 Mâh-rûlar arasında gün gibi bir dânedür
Hüsn ile devr-i kamerde bir cihân fettânıdur

5 Ayagı topragına kul olsa Şem’î tañ degül
Her kişi kendü vücûdı mülkinüñ sultânıdur

1043 Nazîre-i Ahmed Paşa

1 Zülfi meydân-ı cemâl içre ne hoş çevgândur
Kim aña tûb-ı felek mihr ile ser-gerdândur

2 Hüsn bezmin tolanur sünbüli reyhâncı mıdur
Kim iki dâmeni pür tâze gül-i handândur

3 Yüzine zülf-i ‘arak-rîzi ne hoş düşmişdür
Ki_ebr-i müşkîn ile gülzâra gül-âb-efşândur

4 Bir çöpe saymaz iken iki cihân milketini
Saña biñ cân ile kul oldı göñül sultândur

5 Ey sabâ bâgda ol gül-ruha öykündi diyü
Lâlenüñ yüzini kan eyleme kim bühtândur

6 Gam-ı zülfüñden akan kanlu yaşumdan hazer it
Nâfe-i Çîni harâb eylemesün bârândur

7 Hâtır-ı nâzükin endîşe kıl Ahmed şeb ü rûz
İşiginde nice bir velvele vü efgândur

1044 Nazîre-i Râzî

1 Ca'd-ı zülfüñ kim melâhat tûbınuñ çevgânıdur
Gülşen-i kûyuñda bâd-ı subh ser-gerdânıdur

2 Derd katma derdine nâsıh dil-i bîmârumuñ
Derd-i bî-dermânı yâruñ derdümüñ dermânıdur

3 Çeşmümi kılsa n'ola ser-çeşme-i deryâ-yı Nîl
Hüsn ile Mısr-ı cemâlüñ Yûsuf-ı Ken'ânıdur

4 Subh-dem olup ufukda bâde-i hamrâ şafak
Bezm-i hüsninde güneş anuñ kadeh gerdânıdur

5 Nefha-i cân-perverinden mürdeler ihyâ iden
Tîb-ı enfâs-ı nesîm-i zülf-i müşk-efşânıdur

6 Destine zer-deste çûb alup cenâbına seher
Şevk ile hurşîd-i rahşân ol mehüñ derbânıdur

7 Râziyâ gird-âb-ı gamda olalı gark-âb göz
Yaşumuñ her bir habâbı dîde-i giryânıdur

1045 Nazîre-i Sûzî

1 Gül yüzüñ kim bâg-ı hüsnüñ lâle-i nu'mânıdur

Rengini gül-gûne sanmañ kim cigerler kanıdur

2 Fitne-i zülf-i siyâhından kayırmazdum velî
Dürlü dürlü al iden câna leb-i cânânıdur

3 Dil dahı Mecnûn olur yâd eylesem Ferhâd'ı ben
Arturan ehl-i kemâli gayret-i akrânidür

4 Zâhid ile ülfeti yok lâubâlî 'âşıkuñ
Sohbet-i agyâr hakkâ 'ârifüñ zindânıdur

5 Bir müzeyyen bâgda gülşen görüp sandum ki bu
Ehl-i diller sohbetinde Sûzi'nüñ dîvânıdur

1046 Nazîre-i Sûzenî
1 Sünbül ü reyhânuñuñ kim cân u dil hayrânıdur
Pâymâl olmış nice âşüfte ser-gerdânıdur

2 Sanma gül-gûnî ruhı rengin 'arûs-ı gonçenüñ
'Andelîb-i hastenüñ ey dil yüregi kanıdur

3 Bagrumı pür-dâg iden bir lâle-haddüñ şevkidür
Yaşumı ırmag iden bir serv-kad hicrânıdur

4 Göñlümi ummac-ı tîr-i cevrüñ iden dem-be-dem
Bir kemân-ebrû nigâruñ gamze-i fettânıdur

5 Ol perî-peyker melek-manzar egerçi Sûzenî
Tıfldur ammâ ki bu la'l ile âdem cânıdur

1047 Nazîre-i Nehârî
1 Bi'llah ey rûh-ı revân-ı la'lüñ âdem cânıdur
Kim dem-i 'Îsâ gibi ihyâ-yı mevtâ şânıdur

2 Sâkiyâ hürmetle tut elde mey-i nâbı müdâm
Kim sorarsañ hûn-ı Cem'dür yâ Sikender kanıdur

3 ‘Îd-ı vasl-ı yâra kurbân olmadı nâ-kes rakîb
Sakınur ol seg vücûdın sanki âdem cânıdur

4 Bâg u sahrâyı Nehârî n’eylesün eglencesi
Yâ güzeller hüsnidür yâ ehl-i dil dîvânıdur

1048 Nazîre-i Hadîdî

1 Dil-berâ la’lüñ senüñ bir tatlu âdem cânıdur
İçdügi niçün anuñ her demde ‘âşık kanıdur

2 Zîr-i zülfüñde begüm hâl-i siyâhuñ dir gören
Sâyebân-ı ‘anber altında Habeş sultânıdur

3 Dâne-i hâl ile ey dil zînet-i ruhsâr-ı yâr
Safha-i la’l üzre san kim lâciverd-efşânıdur

4 Cân u dilden tîrüñe ‘âşık nice göz dikmesün
Râhatıdur rûhınuñ ol derdinüñ dermânıdur

5 Didi dil-ber kıpkızıl kandur Hadîdî gözlerüñ
Bilmedi ki kan degül ‘aks-i leb-i mercânıdur

1049 Nazîre-i Mu’îdî

1 Çeşm-i ser-mestüñ ki sihr ile cihân fettânıdur
Mey diyü nûş itdügi her dem cigerler kanıdur

2 Gerçi kim vahşîdür ey dil ol perî-peyker velî
Hem-dem olsañ bir nefes görseñ ne âdem cânıdur

3 Yâ şafakdur mâh-ı tâbân ile bulmış iktirân
Yâ ruhuñ ‘îdında alnuñ üzre kurbân kanıdur

4 Bir mübârizdür bu göñlüm ‘ışk meydânında kim
Sîne-i pür-dâg anuñ âyînelü kalkanıdur

5 Kadd-i mevzûnuñla ey meh tîr-i gamzeñ dir gören
Ol hadeng-i sihr ucında bir kazâ peykânıdur

6 Sâkiyâ sünbül saçuña dil viren âşüfteler
Câm-ı gül-gûndan geçüpdür içdügi reyhânıdur

7 Göñli nâzükdür Mu'îdî'nüñ sıma didüm didi
Şâ'irüñ sınmak gerek göñli ki gevher kânıdur

1050 Nazîre-i Şevkî

1 Gülsitân-ı dehr sensüz baña gam bustânıdur
Şâh-ı gül bir tîrdür gonçe anuñ peykânıdur

2 Gözlerüm fikriyle yaşum bitürür nergisleri
Lâleler kanlu yaşumuñ katre deñlü kanıdur

3 Hışm ile çeşmüñ cihânda gerçi kattâl añılur
Sora gelse leblerüñ gûyâ ki âdem cânıdur

4 Gerden-i sîmînüñ üzre hâlüñi gören didi
Bir Habeş sultânıdur hüsn ilinüñ derbânıdur

5 Mîve-i mihr ü vefâdan toptolu her gûşesi
Şevkiyâ cennet baña şol dil-berüñ dükkânıdur

1051 Nazîre-i Basîrî

1 'Ârızuñ ey mâh hüsn ü dil-berî meydânıdur
Hâl-i müşkîn gûy u zülf-i 'anberîn çevgânıdur

2 Zülf-i müşkîn kim tolanur 'ârız-ı kâfirüñi
Ka'betu'llâh'ı tavâf eyler 'Arab sultânıdur

3 Âb-ı sâfî içre 'aks-i sünbül-i ter midür ol
Yâ yüzinde sâye-i zülf-i 'abîr-efşânıdur

4 Kâmeti Tûbâ yüzi Firdevs bâgınuñ güli
Hattı Hızr'uñ sâyesi leb çeşme-i hayvânıdur

5 Mihr ü mâhı kendünüñ yüzine hayrân eyledi

Ol melek-sîmâ perî kim halk anuñ hayrânıdur

6 Ey Basîrî görinen rûy ile mûyı mıdur ol
Yâ meger rûz-ı visâlidür şeb-i hicrânıdur

1052 Nazîre-i Mâtemî-i ‘Acem

1 Gerçi her bir dil-rübâ devrüñ meh-i tâbânıdur
Yılduz anuñdur ki sen gün yüzlünüñ hayrânıdur

2 Mihr ile zerrâtı germ eyler güneş bir ânda
Bir güneşsin sen dahı mihr ile hüsnüñ ânıdur

3 Devr-i hüsnüñ Vâmık u Mecnûn’a uydurdı beni
Kim dimişler her zamân bir ‘âşıkuñ devrânıdur

4 Nâle-i ‘uşşâk virür kûyuña berg ü nevâ
Gülşene zînet viren bülbüllerüñ elhânıdur

5 Eşk sanma kim akar çeşmümde göz merdümleri
Reşkden yire dökerler bir birinüñ kanıdur

6 Görinen gül sanma kim âşûb-ı devrândan çemen
Vehm ider hâruñ okından götürür kalkanıdur

7 Bîşe-i derd ü belâ oldı hadengüñden tenüm
Mâtemî bu derd ile ol bîşenüñ kaplanıdur

1053 Ve lehu

1 Katl-i ‘âşık nâmesi yâruñ hat-ı reyhânıdur
Yazılan gül safhasında bülbülüñ destânıdur

2 Gülsitânda reng-i gül sanmañ görinen lâle-gûn
Al ile yire dökilmiş ‘andelîbüñ kanıdur

3 ‘Âşık-ı dil-hastenüñ derdine dil-berdür devâ
Meyden olan haste vü mahmûra mey dermânıdur

4 Çeşm-i zârum ‘ışkdan bir nâmedür ey dûstlar
Şu’le-i dâg-ı dilüm ol nâmenüñ ‘unvânıdur

5 Bursa gibi Mâtemî yokdur güzeller ma’deni
Nitekim şehr-i Bedahşân la’l-i nâbuñ kânıdur

1054 Nazîre-i Me’âlî

1 Kişver-i hüsnüñ bugün ey meh tapuñ sultânıdur
Âftâb âhum ‘asâsıyla kapuñ derbânıdur

2 Müdde’î vuslatda ben fürkatde hakkâ kim cihân
Cennetidür kâfirüñ mü’minlerüñ zindânıdur

3 Sîne-i ‘uşşâka atmak dem-be-dem cevr okların
Kâmet ü zülf ü dehân u kaşuñuñ idmânıdur

4 Kankı mahbûbı görürse meyl ider bu tıfl-ı dil
Bî-hakîkat olsa ‘ayb olmaya şehr oglanıdur

5 Zahm irişmiş tîr-i âhumdan şafakdur sanmañuz
Şol ufukda görinen nahcîr-i çerhüñ kanıdur

6 Hasret-i çeşm ü dehân u kâmet ü ebrûñ ile
Garka viren ‘âlemi bu eşkümüñ ‘ummânıdur

7 Nakd-i vasluñdan Me’âlî’ye ‘atâ kılsañ n’ola
Ser-verâ müflis-nüvâz olmak ulular şânıdur

1055 Ve lehu

1 İ’tidâl-i fasldur şimdi safâ devrânıdur
Hoşlık ile ‘ömr dadın vir dem [ü] devrânıdur

2 Her demüñ bir lâzımı var her zamânuñ bir işi
Muktezâsın vir kamu vaktüñ ki dünyâ fânidür

3 Pehlevân-ı dil olaldan küşt-gîr-i ‘ışk-ı yar
Sînem anuñ gûyiyâ kim sahtiyân tummânıdur

4 Şâh-ı ‘ışkam derd ü gamdur pâsbânı kasrumuñ
Gice koynında yatur dil tıflı iç oglanıdur

5 Bir terâzû kurdı kaşum hâk-i pâyüñ vezniçün
Merdümü bu gözlerümüñ keffe-i mîzânıdur

6 Kadrüñ işiginde bir tâvûsdur bu âsmân
Beñleridür mihr ü meh devr itdügi cevlânıdur

7 Ey Me’âlî yürümekde gamzesi ol dil-berüñ
Gûyiyâ bir nîzedür kalbüm anuñ yalmanıdur

1056 Nazîre-i Râzî

1 Şâm-ı zülfüñ kim nesîm-i subh ser-gerdânıdur
Devr-i hüsnüñde melâhat tûbınuñ çevgânıdur

2 Ka’be-i kûyuñda Merve hakkıçün ehl-i Safâ
Ey kemân-ebrû cemâlüñ ‘îdınuñ kurbânıdur

3 Seyl-i eşküm kılsa tañ mı garka-i deryâ-yı Nîl
Pây-i taht-ı Mısr-ı hüsnüñ Yûsuf-ı Ken’ânıdur

4 N’ola altun başlu sancak çekse âhı bendeñüñ
Devletüñde çünki iklîm-i gamuñ sultânıdur

5 Zeyn idüp şâh-ı çemen güllerle bezm-i gülşeni
Lâle-i hamrâ anuñ şimdi kadeh gerdânıdur

6 Destine zer-dest çûb alup o şâhuñ şevk ile
Gice gündüz işiginde ay u gün derbânıdur

7 Mihr-i ruhsâruñ firâkından dem-â-dem Râzi’nüñ
Çihresin rengîn iden müjgân-ı hûn-efşânıdur

1057 Nazîre-i Râzî

1 Tende derd oklarınuñ cânâ yüzüñ peykânıdur

Butalar seng-i belâ vü sîne ok meydânıdur

2 Cânum eglenmezdi tende tîr-i gamzeñ olmasa
Şimdi derd üstine derd olan anuñ hicrânıdur

3 Zahm-ı hicrânuñ zebûn itdi ölürsem gam degül
Gözlerümde seyl olup akan çü bagrum kanıdur

4 Yüregüme dâg urup bagruma taşlar basasın
Böyle olmak haste-i ‘ışk olanuñ dermânıdur

5 Tende derd oklarıdur kana bulaşmış her kılum
Katreler ucında anuñ Râziyâ peykânıdur

1058 Nazîre-i Selmân

1 Bir mehüñ hayrânıyam kim çerh ser-gerdânıdur
Gün yüzi ‘ışk ehline şevk-i mahabbet kânıdur

2 Hüsn bî-misl ü kelâmı bî-bedel ahlâk hûb
Eli gögsinde tevâzû’ ehli şehr oglanıdur

3 Şöyle hayrân eyledi hüsni temâşâsı beni
Sanuram kim cümle-i ‘âlem anuñ hayrânıdur

4 Başını alup ele ser-bâz olan gelmek gerek
Vâdi-i ‘ışk u mahabbet merdler meydânıdur

5 Çün cihân fânî yigitlik bî-bekâ geçmekde ‘ömr
‘Îş u nûş eyle bahâr eyyâmı gül devrânıdur

6 Bir nefes biñ akçaya alınsa aylakdur yine
Hak te’âlânuñ bu eñ ednâ olan ihsânıdur

7 Nice makbûl olmasun şi’rüm dimiş dil-ber baña
Pehlevândur mülk-i nazmuñ ol da bir Selmân’ıdur

1059 Nazîre-i Celîlî

1 Ol güneş tal’atlu kim dil zerreveş hayrânıdur
Çerh dahı ol meh-i nâ-mihr ser-gerdânıdur

2 Küşte-i hicrân idüm bir demde dirgürdi beni
Âferîn cân-bahş la’line ki cânlar cânıdur

3 Hokka-i yâkût mıdur yâ Rab ol dürc-i dehen
Nice mercândur ki bunca dürr-i nâbuñ kânıdur

4 Bir gedâ-yı ‘âşıkam zâhid baña ta’n eyleme
Kim gedâ-yı ‘ışk olanlar ‘âlemüñ sultânıdur

5 Hüsnden bir nâme kılmış yüzüñi sun’-ı İlâh
Kaşlaruñ tugrâları ol nâmenüñ ‘unvânıdur

6 Ka’be-i hüsnüñe kılmaz zâhid-i hod-bîn nazar
Kıbleden yüzin çevürür gâlibâ şeytânidür

7 Müdde’î yâra Celîlîçün senüñ neñdür dimiş
Dûstlar bir kimse yok dünye kulı kurbânıdur

1060 Nazîre-i Celîlî

1 Ruhlaruñ cân gülşeninüñ lâle-i nu’mânıdur
Sebzezâr iden kenârın eşkümüñ bârânıdur

2 Diller arduñca revân oldugını cân göricek
Didi bu leşker çeken kankı ilüñ sultânıdur

3 Tutalum ‘âşıklaruñ katline la’lüñ hat virür
Dürlü işkenceyle öldürmek kimüñ fermânıdur

4 Gamzeñ olmasa eser kılmazdı müjgânuñ dile
Âh baña işler geçen hep ol cihân fettânıdur

5 Hüsn bâzârında zülfüñ bir terâzû asdı kim
Âftâb u mâh anuñ keffe-i mîzânıdur

6 Mihr-i hüsnüñdür mahalleñde mukîm iden beni
Cennet-i Firdevs’e ilten mü’mini îmânıdur

7 Âşikâre göñlüm alup gizlü cânum dileyen
Nergis-i mestânesiyle hande-i pinhânıdur

8 Ehl-i dilden ‘ışk bezminde bir ayak kalmadı
Şol gözi mestâne beñzer kim kadeh gerdânıdur

9 Cennet-i Firdevs sensüz nâr-ı dûzehdür baña
Gülden ayru bâg u bustân bülbülüñ zindânıdur

10 Dür nisâr ider Celîlî dişlerüñ vasf idicek
Âferîn tab’ına kim dürr-i sühen meydânıdur

11 Yâr öñinde zikr ider mutrib benüm eş’ârumı
Okınan gül meclisinde bülbülüñ destânıdur

1061 Nazîre-i Sâkî

1 Hüsnüñe magrûr olup cevr itme dünyâ fânidür
Gey sakın ‘ömrüm giçer hüsnüñ zamânı ânıdur

2 Gülsitânda sîne-i bülbül nice kan tolmasun
Gül budagı sebzesinüñ gonçeler peykânıdur

3 Müşk-i zencîr ile zülfüñ bir terâzû asdı kim
Ruhlaruñ gül tartmagiçün keffe-i mîzânıdur

4 Sînede cân mihrüñi saklarsa n’ola dûstum
Sin içinde kişinüñ çün hem-demi îmânıdur

5 Çeşm-i cellâduñ beni katl eyler ise gam degül
Bu siyâset Sâki’ye çün sen şehüñ fermânıdur

1062 Nazîre-i Hayâlî

1 Şol gedâ kim kûyuñuñ çeşmiyle âb-efşânıdur
Pâdşâh-ı berr ü bahr olmış cihân sultânıdur

2 Câmi'-i tende dilüm bir la'lden kındîldür
Kim aña tîrüñ fetîl ü şu'lesi peykânıdur

3 Lâle sanmañ görinen her nev-cevân ölmişlere
Acıyup kan agladı çeşm-i zemînüñ kanıdur

4 Hâk-i pâyüñ ehl-i 'ışkuñ nûr-ı 'aynıdur velî
Sînesi içre hayâl-ı kâkülüñ îmânıdur

5 Ey Hayâlî çün gedâ olduñ 'Alî'nüñ 'ışkına
Gafil olma gördügüñ merdâneler meydânıdur

1063 Nazîre-i Sultân Süleymân

1 Leblerüñ cân gülşeninüñ lâle-i nu'mânıdur
Ruhlaruñ bu 'âşık-ı dil-hastenüñ îmânıdur

2 Âh u efgân eylemek mîrâsdur 'âşıklara
Dâyimâ cevr eylemek meh-rûlaruñ da şânıdur

3 Tûb itmesün başını ola mı cân bülbüli
Gül harîminde salınan sünbül-i çevgânıdur

4 Hâli komaz bir nefes cânum anuñla eglenür
Sînede gamzeñ okı cân u dilüñ mihmânıdur

5 'Ömrüñi safâ ile geçür her dem mey ü mahbûb ile
Çünki dünyâ-yı denî bildüñ Muhibbî fânidür

1064 Ve lehu Eyzen

1 Sevdügüm bir mâh-peyker hûblar sultânıdur
Kişver-i dil kim harâb olmışdur anuñ hanıdur

2 Mısr-ı hüsnüñ hakkı içün kim kıble-i cândur baña
Gözlerüm yaşı akar kûyuñda Nîl ırmagıdur

3 'Âleme baş egmeyüp âzâde yürürken göñül

‘Işka düşdi bir nigâruñ bende-i fermânıdur

4 ‘Işkı Ferhâd ile Mecnûn’a niçün teslîm ider
Biri bir dîvâne biri bir ‘Arab ‘uryânıdur

5 Göñlümüñ kındîline peykân-ı dil-berdür fetîl
Şu’le viren bu Muhibbî’nüñ yüregi yagıdur

1065 Nazîre-i Emrî

1 İñleri bîmâr-ı ‘ışkuñ nâle vü efgânıdur
Agları gam küştesinüñ dîde-i giryânıdur

2 Âh okıyla çerhe bir zahm urdum ey kaşı kemân
Kim şafak anuñ kabasına bulaşmış kanıdur

3 Derd-i dil-ber ‘âşıka râ kaşlu bir mahbûbdur
İki dâl anuñ iki zülf-i ‘abîr-efşânıdur

4 Şu’le-i nâr-ı derûnumdan benüm havf eyle kim
Ey kaşı ya tîr-i âhum ol yalıñ peykânıdur

5 Kapladı mihr ü mehi ebr-i hat-ı ruhsâr-ı yâr
Gözlerümden diñmeyen bir dem anuñ bârânıdur

6 Cennet-i kûyuñda ey hûrî dün azdurdı beni
Şol rakîb-i rû-siyâhuñ âdemüñ şeytânıdur

7 Pâre pâre itdi yine câme-i ebri felek
Emriyâ şimdi o mâhuñ ‘âşık-ı ‘uryânıdur

1066 Nazîre-i Enverî

1 Çeşm-i nemnâküm benüm ey dil cevâhir kânıdur
La’l ü dürler zeyn ider bir merdümek dükkânıdur

2 Yolına cân virene cân u göñülden cân virür
Ol Mesîh-enfâsı gör ey dil ne âdem cânıdur

3 Dahl idermiş mushaf-ı hüsnüñde olan âyete
Eyle beñzer zâhid-i hod-bîn begüm şeytânidür

4 Degme bir meh-rûya bakmam var iken gün yüzlüler
Geçdi çün devr-i kamer gün yüzlüler devrânıdur

5 Bir bakımda nice göñüller alurlar al ile
Enverî ol çeşmi alalar cihân fettânıdur

1067 Nazîre-i ‘Amrî

1 Yine güllerle gülşen sanki cennet gülsitânıdur
Bu dem ‘îş it ki her bir dem hayât-ı câvidânîdür

2 Mahabbet cur’asın nûş itmek içün ‘andelîb-i mest
Sanasın gonçeler câm-ı şarâb-ı ergavânîdür

3 Meger kim milket-i gülşende şâh olmak diler bülbül
Otagı lâle-i hamrâ vü güller sâyebânıdur

4 Eger ben rind-i şâhid-bâz isem ta’n itmesünler kim
Yigitlik çagı ‘işret devri ‘âşıklık zamânıdur

5 Şehâ vasfuñ gülistânında bir bülbül durur ‘Amrî
Ki tekrâr itdügi her lahza medhüñ dâstânıdur

1068 Nazîre-i Fakîrî

1 Göñlüme bend eyleyen bu zülf-i müşk-efşânıdur
Câna nâzüklik geçen şol gamze-i fettânıdur

2 Deyr-i dilde sûret-i hüsnini tasvîr eyleyen
Tapdugum Tañrı hakiçün bir Frenk oglanıdur

3 Hey müselmânlar ne çâre sevdi dil bir kâfiri
Kim hayâl-i küfr-i zülfi dînidür îmânıdur

4 Zülf-i kâfir-kîşi dildâruñ ki karalar geyer
Cân viren ‘âşıklarınuñ mâtem-i hicrânıdur

5 Bâ’is-i ‘ışk u mahabbet muktezâ-yı cân u dil
Ey Fakîrî bûse-i la’l-i leb-i handânıdur

1069 Li-mürettibihi
1 La’l-i dür-pâşuñ ki lutf ile melâhat kânıdur
Dûstum ‘âşıklaruñ ol cânı içre cânıdur

2 ‘Âşıkuñ şîrîn lebüñ cânıdur ammâ husrevâ
Kâkülüñ dînidür anuñ ‘ârızuñ îmânıdur

3 Kâkül-i pür-çînüñüñ ey gözleri âhû-yı Çîn
Nâfe-i müşk-i Hıtâ bâd ile ser-gerdânıdur

4 ‘Anber-efşân zülfüñi her dem perîşân eylemek
Ey perî-şân bu sabânuñ şâne ile şânıdur

5 Göñlümi alup beni dîvâne itdi ‘ışk ile
Ol perî-peyker melek-sîmâ ki âdem cânıdur

6 Çeşm ü gamze zülf ü ebrû hâl ü ruhsâr u dehen
Yidi iklîmüñ bu hüsn ile o şeh sultânıdur

7 ‘Işk meydânında Nazmî başuñı alup ele
Ayaguñ bek bas ki bu merdâneler meydânıdur

1070 Ve lehu
1 Bir şeker-güftâra dil virdüm ki âdem cânıdur
Adı Yûsuf’dur melâhat mülkinüñ sultânıdur

2 Söze gelse ol melek cânlar bagışlar âdeme
Sohbeti hak bu ki anuñ sohbet-i rûhânidür

3 Ey yüzi gün zerre deñlü agzuñuñ esrârına
Vâkif olmadı göñül dahı anuñ hayrânıdur

4 Bu dil-i mecrûhuma ey kaşı ya peyveste kim

Dest-i cevrüñden iren tîr-i belâ peykânıdur

5 Dürr-i meknûn olmasun mı Nazmi'nüñ eş'ârı kim
Her nefes vasf itdügi ol la'l-i leb dendânıdur

1071 Ve lehu
1 Bir perî-ruhsâra dil virdüm ki âdem cânıdur
Hüsn ile hûr u melek cümle anuñ hayrânıdur

2 Gözüme 'âlem yüzin zülfi gibi târ eyleyen
Kara bahtum gibi ol mâhuñ şeb-i hicrânıdur

3 Hey ne cevherdür letâfet birle ol pâkîze-zât
Kim anuñ ey dil lebi yâkûtdur dendânı dür

4 Agladup ben bülbülin her dem hezâr âh itdüren
Ol gülistân-ı cemâlün gonçe-i handânıdur

5 N'ola her tıflı görüp meyl itsem ey pîr-i hıred
Kim yigitlik devridür dîvânelik devrânıdur

6 'Âlemüñ 'izziyle câhında degül göñli gözi
'Âşıkuñ maksûdı öz cânı gibi cânânıdur

7 Şol gedâ kim kılmaya dünyâ murâdâtın heves
Devlet anuñ Nazmiyâ kim 'âlemüñ sultânıdur

Nev'-i dîger
1072 Ez-ân-ı Tâcî-zâde
1 Ey gül-i ra'nâ sabânuñ cünbişi âhestedür
Geh yürür geh diñlenür beñzer gamuñdan hastedür

2 Her denîye aksa tañ mı bir içim sudur nigâr
Böyledür tab'ı suyuñ elbette meyli pestedür

3 Kıpkızıl dîvânen olmagın çeküpdür bende halk

Kanda kim bir bâg tâze lâle yâ gül destedür

4 Hüsn iline itne oldugına şâhum muttasıl
Şâhid ol yitmez mi ki ebrûlaruñ peyvestedür

5 Ca’fer’e ‘âr itme kâgıd yazmaga kim bülbüle
Gonçeler gül cânibinden nâme-i ser-bestedür

1073 Nazîre-i Necâtî

1 Tañ yili şimşâd-kadler turresinden hastedür
Øa’fı gâlib oldugiçün nâlesi âhestedür

2 Ol gül-i ra’nâ kulakdan ‘âşık itmişdür beni
Ol perî-ruhsâr gözler görmedük nâ-rüstedür

3 Uş Gülistân okıyıcak göresin katlan dahı
Gonçe agzın açmamışdur râz-ı gül ser-bestedür

4 Ben fakîr oldugum içün yakdı yandurdı beni
Âh kim germiyyet-i hurşîd dâyim pestedür

5 Ben gedâ şey’-li’llah itdügüm ta’accüb itme kim
Hırmen-i hüsninde hâlüñ dâne zülfüñ destedür

6 Yaşlu gözüm oldı rûh-ı tûtiyâdan maşraba
Kim dem-â-dem ayaguñ topragına peyvestedür

7 Kocalıgında Necâtî oldı oglan hastesi
Hayf kim bî-çâre hem dîvânedür hem hastedür

1074 Nazîre-i Muhibbî

1 Yine dil bir dil-berüñ ‘ışkı gamında hastedür
Cân u dil bend-i belâ-yı zülfi ile bestedür

2 Sâgar-ı çeşmümde cânâ lâle-ruhsâruñ senüñ
Cûy-ı âb içre komışlar yâ niçün gül destedür

3 Gün giçer gün yüzüñi görmem nigârâ ay olur
Anuñ içün dûd-ı âhum göklere peyvestedür

4 Cân u dil almaz mısın bir bûseñe didüm didi
Cân virem dirsin ki zâhir sanasın bir nesnedür

5 Öldürür her dem Muhibbî'yi anuñçün ol habîb
Bildi yazılmaz günâhı kim dahı nev-restedür

1075 Nazîre-i İshâk Çelebi

1 Söz deminde hande-i la'lüñ ki bir gül-destedür
Gûyiyâ bir al nâzük rişte ile bestedür

2 Hat degüldür ol çıkup olan saçına muttasıl
Dûd-ı âhumdur ki burc-ı 'akrebe peyvestedür

3 Sûz-ı âhuñ dâyimâ alçak göñüllerdür yiri
Yâ İlâhî bu ne âteşdür ki meyli pestedür

4 Yânuña okı ele al göñlüm aç söylet kim ol
Şevk-i mihrüñle yazılmış nâme-i ser-bestedür

5 İrmek isterseñ visâle ger sen İshâk ivme kim
'Işk yolında sülûki 'ârifüñ âhestedür

1076 Nazîre-i Zâtî

1 Kalbimüz sâfî mey-i devrân elinden hastedür
Sâkiyâ niçün ayaguñ cünbişi âhestedür

2 Bir nefes 'îş idelüm âvârelıkdan kıl halâs
Ben hevâdâruñ habâb-ı mey gibi dem-bestedür

3 Ben bu râdan bilmişem 'âşıkları öldürdügüñ
Kaşlaruñuñ kara yâsı dâyima peyvestedür

4 Görmedi işitmedi gözi kulagı kimsenüñ
Cismimüz şöyle za'îf ü nâlemüz âhestedür

5 Göñlüme illerden artuk kâr iderse n'ola 'ışk
Mihrüñ ekser Zâtiyâ te'sîri gâyet pestedür

1077 Nazîre-i Sinân Çelebi-i Kâdî

1 Çeşm-i hûn-rîzüñ elinden âh kim cân hastedür
Zülfüñ ucından göñül dâm-ı belâya bestedür

2 Âh-ı 'âşıkdan sakın nâzük nihâlin kaddüñüñ
Döymeye şâyed sabâya kim dahı nâ-rüstedür

3 Âh kim feryâdum irişmez yüce dergâhuña
Gerçi dirler âh-ı 'âşık göklere peyvestedür

4 Âyet-i hüsnüñ okur bülbül senüñ gülşende kim
Güller açmışdur kulagın gonçeler dem-bestedür

5 Âstânuñ yasdanan cânâ seg-i kûyuñ gibi
Subh olınca her gice bu Yûsuf-ı dil-hastedür

1078 Nazîre-i Remzî

1 Nergis ü gonçe gözüñ agzuñ görüp dem-bestedür
Ol göz açmaz dil agız virmez yatur bu hastedür

2 Her gün ey meh-rû yakarsın nâr-ı hecr ile beni
Dûd-ı âhum anuñ içün göklere peyvestedür

3 Mest olup hûnî gözüñ kan itse her dem n'ola kim
Kanda ise şûr u gavgâ merdüm-i bed-mestedür

4 La'lini sordum didiler bâg-ı hüsn-i yârda
Agzı açılmaduk ol bir gonçe-i nev-restedür

5 Şîvesi yanında ol şûh-ı cefâ-engîzüñ âh
Şâh-ı serv-i ser-firâzuñ cünbişi âhestedür

6 Niçün akar su gibi ednâlara göñlüñ didüm

Meyl-i tab’ı didi kim âb-ı revânum pestedür

7 Düşmese gül yüzlü dil-berler elinden gam degül
Şimdi bu dîvâne Remzî tâze bir gül-destedür

1079 Nazîre-i Subhî

1 Her zamân bir yâr hecrinden göñül dil-hastedür
Derdi câna geçdügiçün nâlişi âhestedür

2 Rûy-ı zîbâsuz temâşâ-yı gülistândan n’olur
Revnakı bu köhne bâguñ ol gül-i nev-restedür

3 Her saru gül sen semen-sîmâya hasret-nâmedür
Her kızıl gül gonçesi bir nâme-i ser-bestedür

4 Kanda beñzer bi’llah ol mâhuñ hilâl ebrûsına
Ol kemân-ebrû nigâruñ kaşları peyvestedür

5 Salınur ol şâh-ı gül gülşende yüz biñ hâr ile
Eydüñ ol ra’nâ güle bu şîve nâ-şâyestedür

6 Hattı sünbül şi’rümüñ her beyti bir güldür hemîn
Sünbül-i müşkîn ile baglu gazel gül-destedür

7 Sünbülüñ vasfında dil baglandı hâtır pür-şikest
Anuñ içün Subhi’nüñ şi’ri şikeste bestedür

1080 Nazîre-i Şevkî

1 Dâyimâ gamzeñ nazargâhı bu ben dil-hastedür
Sanur ol Türk-i cefâ-âyîn anı bir nesnedür

2 Lâle-ruhsâruñ hayâli gözde ey nesrîn-beden
Kûze-i pür-âba konmış gûyiyâ gül-destedür

3 Âh-ı dûd-âlûd turmaz göklere agar çıkar
Eşk-i hûn-bâruñ ne yüzden meyli dâyim pestedür

4 Dilden eglenmez giçer peykân-ı hûn-âlûd-ı yâr
Su nice tursun içinde şîşe-i işkestedür

5 Her elif kim çekdi Şevkî başa tîg u tîr-i yâr
Dûstdan gelmiş sanasın nâme-i ser-bestedür

1081 Nazîre-i Sehî

1 Çeşm-i mahmûruñ ʻitâbı bu dil-i ser-mestedür
Anuñ içün ney gibi bezmüñde her dem bestedür

2 Âstânuñda kaşuñ yâsına cân virsem n'ola
Tîr-i âhum her nefes yirden göge peyvestedür

3 Gel hümâ gibi hevâda uçma bizden yaña ol
Âftâbuñ menzili ey meh bilürsin pestedür

4 Yâr itine şevk ile hâk oldugum ʻarz itmege
Üstühˇânum her biri bir nâme-i ser-bestedür

5 Kaddüñ üzre ruhlaruñ gördükçe cânâ sanuram
Bir nihâl-i serve baglanmış iki gül-destedür

6 Gamze-i dil-ber Sehî göñlüme bir zahm urdı kim
Dil agız virmez yatur gamdan ölümlü hastedür

1082 Nazîre-i Sürûrî-i ʻAcem

1 Gerçi kim dil cevr-i dil-berden be-gâyet hastedür
Hâlümi bilmez benüm ol meh dahı nâ-rüstedür

2 Öykünürdi agzına sen serv-i nâzuñ gonçe lîk
Göreli ruhsâruñı dil-teng olup dem-bestedür

3 Çıkamaz dilden hayâli serv-kaddüñ dil-berâ
Hârdan hevl ile etrâfın görür kim bestedür

4 Her gice encüm degüldür görinen eflâkde
Âteş-i âhum şirârıdur ki dilden cestedür

5 Gelmedüñ bir lahza ol üftâdeyi yâd eyleyüp
Bunca yıllardur firâkuñdan Sürûrî hastedür

1083 Nazîre-i Fehmî-i Saruhanî

1 Yine dil sevdâya düşmişdür gamuñdan hastedür
Beñzer ol müşkîn saçuñ zencîrine peyvestedür

2 Kimse görmedin tolanur kûy-ı yâri rûz u şeb
Bâd-ı subhuñ cünbişi gâyetde nâ-şâyestedür

3 Bâg-ı nâz içinde gül yüzüñ yanında dûstum
Lâf-ı hüsn itmekde gonçe ‘âciz ü dem-bestedür

4 Gülşen içre ruhlaruñ iki açılmış gül durur
Bâg-ı hüsn içre dehânuñ gonçe-i nâ-rüstedür

5 Ben nice kurtarayın göñlümi zülf-i yârdan
Kim anuñ her bir kılında nice diller bestedür

6 Hây esirgeñ dûstlar meydân-ı ‘ışk içre beni
Fürkat-i cânân ile cân sûhte dil hastedür

7 Âh u efgân ider iken işiden dir Fehmiyâ
Nâleñüñ yanında ra’duñ na’resi âhestedür

1084 Li-mürettibihi

1 Gerçi tanbûruñ birez âvâzesi âhestedür
Hâlden hâlî degül yâr-ı şikeste bestedür

2 Görinen sanmañ şafakdur fürkatinde ol mehüñ
Âteş-i âhum durur kim göklere peyvestedür

3 Lâledür ruhsârı yâruñ gonçedür la’l-i lebi
Kaddi bir serv-i sehî desti iki gül-destedür

4 ‘Ârızuñ fikri revân dilden geçerse dem-be-dem

N’ola cânâ meyli çün âb-ı revânuñ pestedür

5 Gözlerinden kan revân eyler dem-â-dem derd ile
Nazmi-i bî-çâre kim la’lüñ gamından hastedür

Nev’-i dîger

1085 Ez-ân-ı Nesîmî

1 Yanaram ‘ışkuñdan akar gözlerümden yaşlar
Fürkatüñ derdi çıkardı yüregümde başlar

2 Müdde’îler ta’n ile başuma kakar ‘ışkuñı
Şîşeye vâcib degüldür bunca atmak taşlar

3 Gamdan inceldi vücûdum oldı yiñi ay gibi
Gözlerüme tuş olalı şol hilâlî kaşlar

4 Haste olalı göñül ‘ışkuñdan ey cân pâresi
İçerem gam matbahından dürlü dürlü aşlar

5 Zülfüñe tolaşdı göñlüm ilmedi âşüfte kim
Zülfüñ ucından ne çok çok yile vardı başlar

6 Şöyle yanar yüregümde ey sanem ‘ışkuñ odı
Kim tutuşmış şu’lesinden hem kuru hem yaşlar

7 Tâkatüm tak oldı gamdan geçdi îömrüm âh ile
Derdüme dermân ne dirsüz n’eyleyem yoldaşlar

8 Olmışam derd-i firâkuñda zâ’îf ol hadde kim
Getürimezler hayâle nâkşumı nakkâşlar

9 Öldi ‘ışkuñdan Nesîmî uşda dünyâdan gider
Sen murâd ile cihânda kal ü yaşa yaşlar

1086 Nazîre-i Safî

1 Şem’-i dil-sûzam revân oldı gözümden yaşlar
Ben ölürsem gam degül Hak saña virsün yaşlar

2 Kaşlaruñ yayın kurup kirpiklerüñ ki_okın ata
Cânı içün göñlümüñ derd ehli yasın başlar

3 Gamzeñüñ okın görüp yoluñda yüz döndürsevüz
Hîç emân virme ki senden tîg u bizden başlar

4 Tâkatüm yokdur rakîbüñ cevri yükin cekmege
Sensüz ey dil-ber nice bagruma basam başlar

5 ‘Îsi-i Meryem gibi cân-bahş ola kamu sanem
Ger kalem zülfüñ ucından baglaya nakkâşlar

6 Gurresinden her mehüñ birdür hilâli gerçi kim
Gösterür bir ayda iki hilâl ol kaşlar

7 Gül yüzüñ evsâfın eylerken Safî sûsen dimiş
Âferîn anuñ şehenşâhına hem şâbâşlar

1087 Nazîre-i Ahmed Paşa

1 Sihr ile câdû gözüñ her dem ki ala başlar
Cân u dil elden gidüp ayaga düşer başlar

2 Şevküñ odına hevâñ ile yanup hâk olalı
Âb-ı hasretdür bu gözümden dökilen yaşlar

3 Kirpigüm kaddüñ hayâlin şöyle rengîn yazdı kim
Kıl kalemle resm idemezler anı nakkâşlar

4 Safha-i hurşîde nakş itmiş sanasın mâh-ı nev
Ay yüzüñüñ gurresinde_iki hilâli kaşlar

5 Bülbül-i gûyâ olup Ahmed ruhuñ gülzârına
Murg-ı hoş-elhân hezârân eyledi şâbâşlar

1088 Nazîre-i Mukbil

1 Resm kılmaz sun'-ı Hak'dur nakşuñı nakkâşlar
Kudreti eltâf[ı]dur bu vasfa göz ü kaşlar

2 El çeküp 'âlem ma'âşından etegüñ dutmışam
Terk kılmak ayaguña vâcib oldı başlar

3 Çün hayâl-i kâmetüñ dil ravzasında seyr ider
Gâyet olmasun ebed kim dökmeye göz yaşlar

4 Cân u dilden işigüñ itdüm vesâde gam degül
Müdde'îler ta'ne taşıyla beni ger taşlar

5 Baglamışam bilümi virdüm rızâyı râzıyam
Yüzümi cârûb iderse yoluña ferrâşlar

6 'Âkılâne 'âşıka bend itmeñüz yokdur sebât
Virmeñüz baña nasîhat dutmazam kardaşlar

7 Mukbil'üñ hüsn-i cemâlüñden ümîdi dünyede
Bu murâd ile anuñ maksûdına şâbâşlar

1089 Nazîre-i Muhibbî

1 Ol perî-peyker kaçan cevr ü cefâya başlar
Garka virdi 'âlemi çeşmümden akan yaşlar

2 Zülf-i 'anber-bârınuñ nakşında 'âciz kaldılar
Deste-i sünbülleri gerçi yazar nakkâşlar

3 Gül yüzüñ gördükçe cânâ n'ola efgân eylesem
Dâyimâ gül şevkine bülbül nevâya başlar

4 İncinür gördükçe ben üftâdesin ol mâh-rû
Buñalup kaddüm gibi olur dü-tâ ol kaşlar

5 Ey Muhibbî 'ayn-ı rahmetdür gelen andan saña
Kûy-ı dil-berden eger başuña yagsa taşlar

1090 Ve lehu Eyzen

1 Nâle döndürdi meni çün ol hilâlî kaşlar
Ölür isem gam degül diñ o yaşasun yaşlar

2 Gark idiser bahr-i gam âhir bu göñlüm zevrakın
Çünki başdan aşdı bu gözümden akan yaşlar

3 Şol kadar urduñ cefâ tîrini bu dil mülkine
Bagrum içre çıkdı bî-had kanlu kanlu başlar

4 Bir belâ-keş ‘âşıkam çün hûn-ı dildür virdügüm
Bişürüp gam matbahında dürlü dürlü aşlar

5 Nice medh itsün Muhibbî zülf ü ruhsâruñ senüñ
Bir kıluñ resminde çün ‘âciz kalur nakkâşlar

1091 Ve lehu Eyzen

1 Gün yüzinde hoş yaraşur ol hilâlî kaşlar
Kim anuñ nakşında ‘âcizdür kamu nakkâşlar

2 Kanda kim gül açılur lâ-büd olur anda hazân
Kankı dilde kim mahabbet var akıdur yaşlar

3 Bilmedüm zülfüñ midür bu şimdiki dâm-ı belâ
Cânuma kasd eyleyen gamzeñ midür yâ kaşlar

4 Gözlerüm yaşlar döker kirpüklerüm cârûb olur
Benden ögrensün kamu bu hizmeti ferrâşlar

5 Ey Muhibbî zülf çevgânına el ursa nigâr
Tûb olur meydân-ı ‘ışk içinde nice başlar

1092 Nazîre-i Necâtî

1 Turre-i tarrârı sanmañ zulme şimdi başlar
Yol kesüp biller alup dâyim keser bu başlar

2 Çîn-i zülfini görelden sen Hıtâyî-beççenüñ
Kıl kalemlerin el ucıyla tutar nakkâşlar

3 Kara Ka’be örtüsinden örtesüz tâbûtumı
Ölicek zülfi gamından dûstlar kardaşlar

4 Katı göñlinden şikâyet kıldugumçün dûstuñ
Üşe gelür halk-ı ‘âlem ben delüyi taşlar

5 Bakmaz oldı ben gedâya işigüñde itlerüñ
Gerçi yıllardur ki bir yasduga koruz başlar

6 İnkisâr ire diyü peykânı derdin çekmişem
Sabr eliyle bagruma bassam yiridür başlar

7 Dem-be-dem ‘îş u tarab bülbüllerin sayd itmege
Dâne sâgar dâm olupdur halka-i evbâşlar

8 Gussa vü gamdan Necâtî ihtiyât it gey sakın
Çog olur kim öldürür yoldaşını yoldaşlar

1093 Nazîre-i Şeyh İbrâhîm

1 Çekeli kudret eli vechüñde ince kaşlar
Oldı hayrân gözlerüñden bakuban nakkâşlar

2 Leblerüñden zevk idenüñ tatludur ‘îşı müdâm
Cân-ı şîrîn kadrin andan bildi hod ‘ayyâşlar

3 Terk ider iki cihânı yüzüñi bir kez gören
Bî-dil olup ‘ışkuñ ile müflis ü kallâşlar

4 Nice yanmasun görüben tâb-ı ruhsâruñ göñül
Kuru gibi yandurur çün mihrüñ odı yaşlar

5 Derdüñüñ dermânı beşdür yüregüme ey nigâr
Bir dime kim yüz biñ oldı anda çıkan başlar

6 Zâhid-i huşka diñüz kim kuru yire yüz sürüp
Baş götürme ehl-i ‘ışka atmak için taşlar

7 Ne diyüben ta’n iderler Gülşenî’ye bir soruñ
Vâ’iz ü zâhid gibi diñ münkir ü evbâşlar

1094 Nazîre-i ‘Amrî

1 Ay yüzüñde sun’-ı Yezdân’dur hilâlî kaşlar
Yazmaya bu nakşı göz nûrın döküp nakkâşlar

2 Kimden ögrendüñ leb-i şîrîn iledil virmegi
Bâreke’llah âferîn üstâduña şâbâşlar

3 Öldügüm budur ki nâza döymezem didükçe yâr
Kaş u gözin oynadup şîveyle nâza başlar

4 Nerd-i ‘ışka döşenüp Ferhâd u Mecnûn kodı baş
‘Işk oyunı bir oyundur anda oynar başlar

5 Başa iltür şem’veş giryân u sûzân olmagı
‘Amri-i şûrîde-hâle baş koşup evbâşlar

1095 Nazîre-i Remzî

1 Dökdi şîrîn yâdına Ferhâd o deñlü yaşlar
Kim ser-â-ser lâlezâr oldı o taglar daşlar

2 Vuslat-ı Şîrîn recâ iden kişi Ferhâdveş
Kahr-ı dehre katlanup bagrına bassun daşlar

3 Külbe-i fürkatde zâr olsam n’ola Ya’kûbveş
Kapdı göñlüm Yûsuf’ın gürk-i belâ kardaşlar

4 Ögrenüñ benden tarîk-i ‘ışkı Ferhâd olmışam
San’atı üstâddan görmek gerek yoldaşlar

5 Cânı yokdur birinüñ ki_ola müşâbih hüsnüñe

Bunca sûretler ki tasvîr itdiler nakkâşlar

6 Ok u yay alup ele öldürmedük âdem komaz
Ol harâmî gözler ile şol mukavves kaşlar

7 Şeh-nişînüm bezm-i meyde kâse-i pür-hissedür
Çevre yanında sürer Remzî safâ evbâşlar

1096 Nazîre-i Gedâyî

1 Dil ruhlaruñ gamıyla âh u figâna başlar
Zâr itse ‘aceb mi her kim ki yana başlar

2 Fürkat odına yakup kurutdı dâg-ı hasret
Bagrumda çok çıkardı devr-i zamâne başlar

3 Şevk-i ruhuñla göñülüm nâlân olursa tañ mı
Gül mevsiminde bülbül ah efgâna başlar

4 Cânân cemâli vasfın şerh idemez kimesne
‘Akl irdügince gerçi herkes beyâna başlar

5 Vasf-ı kadüñde şi’rin okuyıcak Gedâyî
Şimşâd (...) bülbül terâneye başlar

1097 Nazîre-i Sürûrî-i Müderris

1 Merdüm-i çeşmüm akıtdı yoluña çok yaşlar
Ol kafâ bulursa Hak virsün saña çok başlar

2 Şeklüñi saklarsın ey cân gerçi kim ‘uşşâkdan
Gösterür bu sûret ile nice giz nakkâşlar

3 Diller almakda katı şeh-bâzdur gamzeñ senüñ
Perler olmışdur aña gûyâ ol iki kaşlar

4 Elleşürmiş ugraşup gayrılar ile âh kim
Baña el virmez egerçi çog olur ugraşlar

5 Ey Sürûrî tek o yirdeş gayra yüz göstermesün
Çün götürmez buncılayın şîveyi yoldaşlar

1098 Ve lehu

1 Gâyet a’lâdur gözüñ üzre hilâlî kaşlar
Kanda beñzer aña hâtemlerde olan kaşlar

2 Kirpügüm cârûbınuñ iki gözüm itdüm yirin
Gerçi almaz ‘aynına câdû beni ferrâşlar

3 Girdi Mecnûn ile Ferhâd öñce râh-ı ‘ışka kim
Korkuludur yol yitiş gitdi dilâ yoldaşlar

4 Dün garîbüñdür diyü sûfî çıkar seyre gice
Nitekim gündüz yatur gice uçar huffâşlar

5 Nicesine kurtara cânın Sürûrî derdmend
Baş koşar ala gözüñ alına kara kaşlar

1099 Nazîre-i Revânî

1 Ol büt-i tersâ yine çün kim cefâya başlar
Ölürüz bu yolda biz yoldaşlar kardaşlar

2 Bezm içinde nâleme rahm itdügiçün çengi gör
İki diz üzre gelüp ol dem figâna başlar

3 La’l ile yâkût öykünmiş leb-i rengînüñe
Ol sebebdendür ki_urur hâtem başına taşlar

4 Kurd ile kuzı bir araya gelür seyr itseler
Bir nice dil-berler ile bir bölük evbâşlar

5 Bezm içinde câm-ı mey gûyâ nigîn-i la’ldür
Hâteme dönmiş Revânî halka-i ‘ayyâşlar

1100 Nazîre-i Zâtî

1 Dil-berüñ yolında deryâ oldı kanlu yaşlar

Yüzmege tenler o deryâda kedûdur başlar

2 Bî-tekellüf öpdügiçün dest-i sîmînüñ senüñ
Başına hâtemlerüñ şâhâ ururlar taşlar

3 Arada âdemler ölmezse eger öldür beni
Biri birine ulaşmış ey perî ol kaşlar

4 Yazmadı kaddüñ gibi bir serv-i ra'nâ râstî
Gerçi kuşlar kondurur serv üstine nakkâşlar

5 Umaram kim Mısr-ı 'izz ü devlete sultân olam
Lutf idüñ satuñ beni ol hˇâceye kardaşlar

6 Diyeler bu yolda görüñ 'âşıkuñ yoldaşlıgın
Başumı yol daşı üzre görüben yoldaşlar

7 Cismümi âhum yakardı eşk-i çeşmüm olmasa
Zâtiyâ olsun müyesser çeşmüñe çok yaşlar

1101 Nazîre-i Lâmi'î

1 Hüsn meydânında ol iki kemân-keş kaşlar
Pehlevânlardur ki urmış bir birine başlar

2 Kaddüñ üzre zülfüñi resm idemezler gerçi kim
Serve kuşlar kondurur tutsa kalem nakkâşlar

3 Sanuram rahmet yagar gökden bu ben bî-çâreye
Âstânından başuma ursa bir kaç taşlar

4 Şol kadar salduñ cefâ tîgını dil mülkinde kim
Toptoludur sînemüñ meydânı kanlu yaşlar

5 Kurtıla mı mevc-i gamdan fülk-i dil kim dem-be-dem
Bahre döndi çeşme-i çeşmümden akan yaşlar

6 Gül yüzüñ mecmû'asından tâze hissiyyâtdur

Şol nevâlar kim bahâr irdükde bülbül başlar

7 İncelüp kaddüñ gibi olmış dü-tâ ey Lâmi'î
Ol kadar nâz u cefâ bârın çeker ol kaşlar

1102 Nazîre-i Mîrî

1 Gerçi urur başuma cevr ile cânân taşlar
Hoş keremdür başum içün her biri yoldaşlar

2 Gözlerüñ 'ayn-ı belâdur gerçi kim 'âşıklara
Lîk olmışdur belâ üzre belâ ol kaşlar

3 Hecr elinden bezm-i gamda çeng olupdur kâmetüm
Târlar gibi akar kirpiklerümden yaşlar

4 Hüsn meydânında ben tûb itdügümçün başumı
Yâ Rab ol şâh-ı cihân niçün cefâya başlar

5 Râh-ı kûyında diyeyin Mîri'nüñ hâli nedür
Leyli vü Mecnûn yazarlar şöyle kim nakkâşlar

1103 Nazîre-i Bahârî-i Müderris

1 Çeşm-i pür-eşküm kaçan kim aglamaga başlar
Derdini dökmege başlar yüregümde başlar

2 Şöyle muhkem mûnis oldı dil gam-ı 'ışk ile kim
Oldılar dünyâda gûyâ âhiret kardaşlar

3 Râh-ı 'ışk içre belâ vü derd ü gamda her zamân
Eksük olmaz yola çıkan kişiye yoldaşlar

4 Var iken esrâr-ı bâdeyle rümûz-ı 'ışk-ı yâr
Kâl u kîl medresesiyle n'eylesün kallâşlar

5 Her yañadan atılur seng-i melâmetler yine
Ben garîbüñ başına derdâ ki yagar taşlar

1104 Nazîre-i Kâtibî

1 Serv-kaddüñ hasretiyle gözlerümden yaşlar
Ser-verâ şol deñlü akar kim cihânı yaşlar

2 Matbah-ı derdüñden ü tâs-ı gamuñdan âh kim
Yanmışam hem içmişem zehr ile acı yaşlar

3 Âh elüñden ey tabîb-i seng-dil kim derdüme
İtmedüñ hergiz devâ bagrumda çıkdı başlar

4 Göñline beñzer o tıfluñ bu temâşâ hoş gelür
Kim ser-i kûyına vardugumca beni taşlar

5 Kâtibî kim dirgüreyin diyü gelmez bir kadem
Yüz biñ urursañ kapusında başuña taşlar

1105 Nazîre-i Ezherî

1 Dil-berâ şekker dilüñ şîrîn söze çün başlar
'Arz ider lü'lü'-i ter yâkût [u] gevher-pâşlar

2 Dek rızâñ ile göñül şâd olsun ey zîbâ habîb
Gam degül itse rakîb-i zişt-hû savaşlar

3 'Âşıka rahm eylemekde şem'dür rûşen delîl
Kim döker pervâne-i cân-sûz çün kan yaşlar

4 Rahm ider Ferhâd-ı şûr-engîz şîrîn-kâra kim
Çeşm[e]sâr idüp gözin aglar dün [ü] gün yaşlar

5 Mâh-ı nev magribde gün pinhân iken görmez velî
Gösterür zâhir güneş göze hilâl ol kaşlar

6 Ezherî hicrân yolın kat' itmege kılsañ sefer
Hem-serüñ minnet durur derd ü belâ yoldaşlar

1106 Nazîre-i Fârisî

1 'Işk yolında şular kim virdi cân u başlar

‘Işk olsun anlara tahsîn ü hem şâbâşlar

2 Şöyle deldi yüregümi tîr-i hasret kim şehâ
Çâk-i sînemden görinür kanlu kanlu başlar

3 Dün rakîb-i rû-siyeh ölmiş didiler ben didüm
Ol kara yirlerde yatdukça aña çok yaşlar

4 Terk-i mâl ü câh idüp mey-hane küncin beklerüz
Bir bölük rind ü harâbâtîlerüz kallâşlar

5 La’l-i nâbuñ hasretinden ey boyı serv-i revân
Demdür aglarsa bu çeşmüm kanlu kanlu yaşlar

6 ‘Işk hâlin neydügin zâhid ne bilsün Fârisî
Pertev-i şemsi kaçan idrâk ider huffâşlar

1107 Nazîre-i Şemsî

1 Hoş yaraşur alnuñ üzre ol mukavves kaşlar
Kim anı çekmekde ‘âcizdür kamu nakkâşlar

2 Müdde’î kılsa melâmet ‘ışkı hâşâ terk idem
Kaya gelmeyem yagar ise başuma taşlar

3 Şeyr-i nerler işidür ‘ışka kadem urmak kaçan
Bu yolı rûbehlik ile varısar kallâşlar

4 Âb [u] zâdum derd ü mihnetdür dolu tâ ‘ışkuña
Âh [u] nâle mûnis ü feryâd u gam yoldaşlar

5 İşigüñden def’ kıl agyâr kim lâyık degül
Mihr-i ‘âlem-tâb ile olsa karîn huffâşlar

6 İşigine sanma Şemsî yol bulasın dil-berüñ
Yil dahı bulmaz gider şol deñlü yatur yaşlar

1108 Li-mürettibihi

1 Derd ü gamdan ser-be-ser olmasa bagrum başlar
Gözlerümden kan ile akmazdı her dem yaşlar

2 Zülf-i yâra öykünürsin diyü gülşende sabâ
Sünbülüñ saçını yolsa yolıdur yoldaşlar

3 Aña beñzer kim gele bir yire şîr ile gazâl
Çeşmi âhûlarla seyrân eylese evbâşlar

4 Merd olup meyl eylemeñ işbu ‘acûz-ı dehre hîç
Atalar pendini gûş eylerseñüz kardaşlar

5 Gül yüzüñle gonçe la’lüñ göricek bülbül gibi
Şevk ile Nazmî hezâr âh u figâna başlar

Nev’-i dîger

1109 Ez-ân-ı Ahmedî

1 Fürkatüñüñ hurkati her dem içümi daglar
Nice bir ura bu mihnet yüregüme dâglar

2 Ol oduñ kim hecrüñ içüme düşürdi şemmesi
Yire düşse şem’ gibi eriyeydi taglar

3 Ben yanaram dün ü gün benden kimesne_aña degül
Derdmendüñ hâlini nicesi bile saglar

4 Nice başlar topraga düşüp vireler cânlar
Bir nefes çözilse zülfüñdeki müşkîn baglar

5 Agzuñuñ pinhân râzından ne nükte_añlatdı kim
Serzenişden gonçe-i dil-teng itdi bâglar

6 Ahmedî bülbül nagamdur ‘ışk bâgında ne gam
Nagmesine ger anuñ kulak uralar zâglar

1110 Nazîre-i Kemâl Paşa-zâde

1 Çün dem-i bâd-ı bahâr ile açıldı bâglar
Dem durur kim açıla gam-gîn gönülden baglar

2 Dûstum gül gibi magrûr olma hüsnüñ çagına
Çün bilürsin su gibi turmaz geçer ol çaglar

3 Âteş-i şevk-i ruhuñla nev-bahâr-ı ‘ışkda
Tâzelendi lâleveş bagrumda eski dâglar

4 Şâm-ı zülfüñ şevki dil murgına dâm olsa ne tañ
Kişinüñ hubbü’l-vatan lâ-büd ayagın baglar

5 Geldi hattuñ soldı haddüñ kesdi efgânın göñül
Geçdi çün gül vakti bülbül göçdi kondı zâglar

1111 Nazîre-i Âhî

1 Bagrına taşlar basup ben haste içün taglar
Kabrüm üzre saçların çözmiş benümçün aglar

2 Şöyle germ itmiş cünûn-ı nev-bahâr-ı hüsn-ı dûst
Deşt-i sahrâlarda zencîrin sürür ırmaglar

3 Nice bir koçsun seni altun beneklü câmeler
Nice bir yaksun beni bu kanlu kanlu dâÂlar

4 Ben bu gurbet-hane-i mihnetde kalurdum velî
Yaşlarum kanlu sular gibi yolumı baglar

5 Su gibi çaglar giçer ‘ömrüm güzellik çagı da
Sanma ancak sen benüm eşk-i revânum çaglar

1112 Nazîre-i Sürûrî-i Müderris

1 Dest-i ‘aklın her kimüñ kim zülf-i dil-ber baglar
Göñlin açmaz hergiz ansuz bûstânlar bâglar

2 Ol leb-i mey-gûnuñı_öpe geçe meclisde kadeh

Nây iñler şem’ yanar şîşeler kan aglar

3 Ol kadar bî-hürmet oldum ‘ışk-ı cânân içre kim
İşidüp zâr u figânum yañsulur taglar

4 Başlı sudur hayli yaşludur bu çeşmüm çeşmesi
Kim degüldür baş taşı hîç anuñ ırmaglar

5 Hâne-i dil rûşenâ olmaga câm olsun diyü
Başına yir yir komış uşbu Sürûrî dâglar

1113 Nazîre-i Me’âlî

1 Eşk-i çeşmümle bu sînemde elifler dâglar
Hûn-ı merdümle boyanmış havzlar ırmaglar

2 Hem-nişîn olduk şu deñlü kim tekellüf kalmadı
Her ne dirsem şimdi baña karşu söyler taglar

3 Hasret-i zülfüñle cân virenlerüñ yasın tutup
Her seher saçın çözüp gülşende sünbül aglar

4 Salmaga bahr-i gama mellâh-ı dil idüp yarag
Keşti-i cismi yüregüm yagı ile yaglar

5 Sîne meydânında lu’b itmege çevgân-bâz-ı ‘ışk
Ey Me’âlî na’l çevgân tûblardur daglar

1114 Nazîre-i ‘Atâ

1 Zâr zâr agladugum gördükçe sular çaglar
Çeşmeler göz yaşını döküp benümçün aglar

2 Âh u feryâd eyleyüp taglara düşsem yâr içün
Yanuma düşüp baña âheng iderler taglar

3 Karşularsam bir nefes âhu-yı germ olma diyü
Sıçrayup bir pâre od olup yüregüm dâglar

4 ‘Ârızuñ dîvânesidür âb yüz benden beter
BâÂbânlar bend idüp bir san’at ile baglar

5 Va’de-i bûs u kenâr itdükçe ol sîmîn-beden
Ey ‘Atâ geh bal çalar agzuña gâhî yaglar

1115 Nazîre-i Zâtî

1 Dem-be-dem seylâbveş eşk-i revânum çaglar
Dögünüp taşlarla aglar hâlüme ırmaglar

2 Görinen taglar başında ebr-i bârân sanmañuz
Taglar saçın çözüp ben haste içün aglar

3 Cân çıkardı mahbes-i tenden kemend-i hecr ile
Lîk zencîr-i ümîd-i vasl-ı dil-ber baglar

4 Sînemüñ ta’lîm-hânesine gel at îrüñi
Ey kemân-ebrû senüñçün tablalardur daglar

5 Zâtiyâ Ferhâd içün taglarda feryâd eyledüm
İşidüp feryâdumı gögsin geçürdi taglar

1116 Ve lehu

1 ‘Işkuña şol deñlü yakdum tâze tâze dâglar
Döndüm ol şeh-bâza kim üşmişdür aña zâglar

2 Mihr ü hüsnüñ mihri bir hâle giriftâr itdi kim
Yüzine bakan benüm gibi anuñ da aglar

3 Tîg-ı mihnet bagruma zahm urdugınca nâr-ı gam
Akmasun kanı diyü od gibi anı dâglar

4 Çeşmesâr-ı gussada mahmûm-ı hammâl-ı firâk
Rişte-i ümmîdi dil şâh-ı visâle baglar

5 Çekdügüm derdüñ eger kim Zâtiyâ bir zerresi
İrişürse tagda tâkat getürmez taglar

1117 Ve lehu

1 Bâglarda dir zebân-ı hâl ile âb aglar
Bâglarsuz siz baña dîdârsuz a bâglar

2 Akdı göñlüm yine bir serv-i revâna su gibi
Gördi yaşum kendüden gitdi revân ırmaglar

3 Bilmez ol biñ dürlü derd ile ölenler hâlini
Hastenüñ hâlin ne bilsünler tabîbüm saglar

4 Göre gel kim göz karardup cânuma kasd itdiler
Sînem üzre tâze tâze bî-nihâyet dâglar

5 Zâtiyâ bâd-ı sabânuñ bahr uyup tahrîkine
Cûş idüp yaşumdan üşenmezse gâfil çaglar

1118 Nazîre-i Lâmi'î

1 Şem' gibi dem-be-dem gam odı bagrum dâglar
Bî-sebeb kan aglamaz sînemde olan dâglar

2 Her nefes âh eylesem 'azm-i ta√âf-ı kûy-ı yâr
Eşküm ırmaklar idüp çepçevre olmış baglar

3 Lâlelerdür bitdi yir yir sanmañuz kuhsârda
Nâr-ı âhumdan payır payır yanar bu taglar

4 Turmazam yüz yirde zencîr ile sular baglasa
Baña zindândâr o gül-ruhsuz ser-â-pâ bâglar

5 Şem'e sor göynüklerüm gerçi ki gül gibi güler
Dest-i sâkîden kadehvâr ol dahı kan aglar

6 Cevri ko gül gibi germ olup bahâr-ı hüsnüñe
Su gibi 'ömrüm karâr itmez geçer bu çaglar

7 Kıl temâşâ Lâmi'î dildâruñuñ sen hattını

Beñzer ol tûtîye kim başına üşmiş zâglar

1119 Nazîre-i Revânî

1 Kankı 'âşık kim senüñ zülfüñe göñlin baglar
Karalar geymiş bulutlar anuñ içün aglar

2 Ey şeker-leb dir gören agyârlar içre seni
Hem-dem olmış tûtiye hayfâ ki şimdi zâglar

3 Gûyiyâ bezm-i belâda def durur sînem benüm
Kim aña her yañadan pullar olupdur dâglar

4 Dâyimâ giryân surâhî dâyimâ handân kadeh
Bu cihândur kimisi güler kimisi aglar

5 Taglar gibi cefâsın çekdügümçün iñlerem
Hey benüm çekdügümi çekmez Revânî taglar

1120 Nazîre-i Şem'î

1 Geçdi 'ömrüm su gibi eşk-i revânum çaglar
Acıyup deryâlar aglar hâlüme ırmaglar

2 Hasret-i Şîrîn ile Ferhâd bir âh itdi kim
Yakdı bagrın lâleler gögsin geçürdi taglar

3 Serv-i âzâdum koyup seyr-i gülistân eylesem
Bâglar zindân olup zencîr olur ırmaglar

4 Tûti-i gûyâ kafesde habbeye muhtâc olur
Şekkerüñ bakmaz yüzine şöyle toymış zaglar

5 Gül gibi gülmez kalur dem-beste Şem'î gonçeveş
Her kişi kim göñlini bir bî-vefâya baglar

1121 Ve lehu

1 Nev-bahâr oldı delürdi sanmañuz ırmaglar
Kanlu yaşumdur ki zencîrin sürüyüp çaglar

2 Gonçelerdür yâreler âhum nesîm-i nev-bahâr
Gül gibi göñlüm açarlar tâze tâze dâglar

3 Karalar geysün bulutlar gibi her dem aglasun
Her kişi kim göñlini sünbüllerüñe baglar

4 Gül gibi göynüklerüñden incinür sanma benüm
'Âşıka altun beneklü câmelerdür dâglar

5 Zülfüñ ucından kara toprag olan miskîn içün
Karalar geymiş başın çözmiş bulutlar aglar

6 Gün togar sanma şafakdan haşre dek Ferhâd-gûn
Başına odlar yakup feryâd iderler taglar

7 Def gibi gögsüñ dögüp bagruñ delersin ney gibi
Şem'iyâ göynüklerüñ her dem cigerler dâglar

1122 Nazîre-i Gedâyî

1 Serv-kaddüñ yâdına su gibi yaşum çaglar
Gâfil olma kim geçer seyl-âb gibi çaglar

2 Serserî sanma gözüm yaşın benüm çok sevdügüm
Çak ciger tagından akar bu iki ırmaglar

3 'Andelîb-i dil görüp yüzüñde zülfeynüñ didi
Bir zamân olur ki gülşende salınur zâglar

4 Gel temâşâ eyle sînem kim kızıl güller gibi
Açılup yir yir müzeyyen eylemişdür dâglar

5 Zer kalemle safha-i hurşîde yazar rûzgâr
Her gazel kim vasf-ı hüsnüñde Gedâyî aglar

1123 Nazîre-i Celîlî

1 Nâme sûzum göricek hecrüñde bagrum dâglar

Hâme şevküm nâmesini karalarken aglar

2 Ey kemân-ebrû hadengüñe kızıl kalkan olur
Âteş-i şevküñle sînemde görinen dâglar

3 Germ olup bezminde sen mâhuñ gamında giceler
Göynügin yanmaga gelmiş şem' dilin baglar

4 Bûstânda lutf ile sen serve ta'zîm itmege
Karşuña turup ayag üzre çenâr el baglar

5 Ey Celîlî hâlüñe rahm eyleyüp efgân ile
Nâle vü feryâduña karşu gelürler taglar

1124 Nazîre-i Harîmî

1 Tâze tâze sînem üstinde görinen dâglar
Sanki bir vîrânedür üstine konmış zâglar

2 Hüsnüñüñ bâgında rahm it 'âşık-ı bî-dillere
Yohsa su gibi giçer serv-i revânum çaglar

3 Her ne dem zülf-i siyâhuñ yâd idüp gam-gîn olam
Ey güneş yüzlü benüm içün bulutlar aglar

4 Gülşen-i kûyuñ koyup dil murgı uçmak istese
Zülf-i müşkînüñ hevâsı ayagını baglar

5 Ey Harîmî göz karardurlar beni öldürmege
Hasret-i dildâr içündür tâze tâze dâglar

6 Şâh-ı 'ışkam ey Harîmî tâze dâgum dir gören
Kankı il sultanınuñdur bu kızıl otaglar

1125 Nazîre-i Ferîdî

1 Aldı şâhâne yine nergis ele ayaglar
Sebzede tâ kim kurıldı lâleden otaglar

2 Güldi güller açılup şevk-ı ruh-ı dildâr ile
Eşk-i ‘âşık gibi sular her tarafdan çaglar

3 Hatt-ı dil-ber gibi zeyn itdi benefşe sebzeyi
Sanki sünbül zülf-i cânândur göñüller baglar

4 Kara göñlümüz açılmaga şarâb-ı surhla
Sına peymân suna ger peymâne yüzi aglar

5 Sen gül ile yâr olup güldügiçün agyâr-ı hâr
İñleyüp bülbül gibi her dem Ferîdî aglar

1126 Nazîre-i Şehîdî

1 Gözlerüm yaşı benüm su gibi her dem çaglar
Yüzüm üzre sanki olmış her biri ırmaglar

2 Taga düşsem ol lebi şîrîn içün Ferhâdveş
Na’resinden âhumuñ feryâd iderler taglar

3 Jâle sanmañ her seher şol bâga düşen şemmeyi
Bülbül-i şûrîde içün çerh-i gerdân aglar

4 Kûyuña varmaga men’ eyler rakîbüñ dil-berâ
Gitmege ‘azm eylesem komaz yolumı baglar

5 Dün gice sohbetde germ olup Şehîdî derdmend
Germ olup şevkuñle yakdı sîne sîne dâglar

1127 Nazîre-i Mihrî

1 Eşk-i çeşmümden olur cûş itdügi ırmaglar
Dûd-ı âhumdan durur ebr oldugı bu taglar

2 Rûz u şeb başlar döger dûlâb ser-gerdân olup
Girye vü zârî ile turmaz benümçün aglar

3 Nâlem işitdükçe titrer berg ârâm eylemez
Yaşumı gördükçe her âb-ı revânlar çaglar

4 Gözlerüme sensüz ey rûh-ı revânum bir nefes
Gülşen ise n’eyleyem külhan görinür bâglar

5 Geldügüñce güldürürsin gül gibi dil bülbüli[n]
Gitdügüñce lâleveş bagrumda korsın dâglar

6 Fürkatüñ zahmıyla Mihrî çokdan olurdı helâk
Müstedâm ol yine vasluñ aña merhem baglar

1128 Nazîre-i Rızâyî

1 Fürkatüñ odı uraldan yüregümde dâglar
Oldı her bir pâresi sînemde yüz biñ taglar

2 Gam bucagında işidüp fürkatüñden nâlemi
Tag [u] taşlar acıyup ben haste içün aglar

3 Fürkate sabr itmeyüp kıldukça dil ‘azm-i sefer
Zülf-i müşkînüñ kemendi yollarumı baglar

4 Gice gündüz hasret-i derd ü gamından ey sanem
Her yaña seyl-âbveş eşk-i revânum çaglar

5 Bu Rızâyî’nüñ firâkuñ hasretinden dâyimâ
İşidüp feryâdını taş ile iñler taglar

1129 Nazîre-i Tarîkî

1 Nev-bahâr irişdi ol yiyüp içecek çaglar
Her taraf sebz oldı hoş âb-ı revânlar çaglar

2 Gel temâşâ kıl ki gülşende konup şâh-ı bahâr
Gülden olmışdur aña yir yir kızıl otaglar

3 Nergisi gülşende gör zerrîn-kadehler bahş ider
Sanma kim sâhib-nazar sîm ü zer içün aglar

4 Dutmışam bir gül-ruhuñ ben dahı sînemde gamın

Lâlelerle sanki şimdi zeyn olupdur taglar

5 N’oldugum sevdâ-yı çeşmüñle ne bilsün çekmeyen
Hâlüni her hastenüñ zîre ne bilsün saglar

6 Burc-ı dildür menzil-i mihrüñ sipihri sînede
Yir yir ey meh-rû aña yılduz olupdur dâglar

7 Şehd-i la’lüñden Tarîkî haste-dil nûş itmedi
Bezm-i gamda gerçi mûm olup eritdi yaglar

1130 Nazîre-i Muhibbî

1 Nâle vü âh itdügümce âh iderler taglar
Nitekim efgân ideler sayru içün saglar

2 Kûy-ı dil-ber çevresinde cûş iden Ceyhûn gibi
Gözlerümüñ yaşıdur kim ırmag olup çaglar

3 Bu semâda görineni berk u bârân sanmañuz
Çerh-i gerdân yakılup ben sûhte içün aglar

4 Nev-bahâr oldı göreydük diyü dildâruñ yüzin
Gözlerinden yaş dökerler gice gündüz bâglar

5 Gün yüzinüñ hasretinden lâle miskîn sebzde
Kıpkızıl kana boyanup yüregini dâglar

6 Seyre gele diyü îsâr itmek içün pâyine
Dâmenini tolu güller eylemiş yaylaglar

7 Hem-nişîn olam dir imiş ba’zılar ol meh-ruha
Hîç ola mı tûti ile cem’ olalar zâglar

8 Har rakîbi öldüreyin didigüm her dem bu kim
Derisine müşterîyüz didiler tabbâglar

9 Yâr Muhibbî hûblar içre eyle mahbûb ola kim

Halk-ı ‘âlem hayretinden ısırur barmaglar

1131 Nazîre-i Sultân Süleymân

1 Gül yüzünden ayru bu eşk-i revânum çaglar
Hâlüme rahm eyleyüp aglar baña ırmaglar

2 Senden ayru derd ile feryâd idüp âh eylesem
Nâleme âheng iderler her tarafdan taglar

3 Dâglarla kim göre deşt-i belâda cismümi
Yir yirin konmış sanur Mecnûn’uñ üzre zâglar

4 Ne bile hâl-i derûnum pister-i gülde yatan
Bu mukarrerdür ki bilmez haste hâlin saglar

5 İñlese bülbül-sıfat tañ mı Muhibbî cân u dil
Dem-be-dem her bî-vefâya çünki göñlin baglar

1132 Nazîre-i Fakîrî

1 Nâr-ı hasret sîneme şol deñlü yakdı dâglar
Eşk-i çeşmüm dem-be-dem ben haste içün aglar

2 Cânuma geçdi meded bu şerha şerha yâreler
Yakdı yandurdı beni bu kanlu kanlu dâglar

3 Ben gedâ bu hâne-i mihnetde kalmazdum velî
Yollarumı dem-be-dem eşk-i revânum baglar

4 İşidüp cân virdügüm bir serv-kaddüñ ‘ışkına
Taşlar ile dögünüp aglar beni ırmaglar

5 Cûy-ı eşküm çaglarıdur serv-kaddin añıcak
Ey Fakîrî kanı şimdi ol dem ü ol çaglar

1133 Nazîre-i Hasbî

1 Serv-kaddüñ boyına ‘aynum akan ırmaglar
Çeşmelerdür eşk-i çeşmümden dem-â-dem çaglar

2 Çaglardur kim yaşumla âhum ey meh kûyuña
Hem-reh olup varmaga her demde niyyet baglar

3 Baglar zülfüñ kemendi bu dili dîvâneveş
Mesken olsa câna ‘ışkuñla ‘aceb mi taglar

4 Taglar çekmez begüm ben çekdügüm bâr-ı gamı
Nâr-ı hecrüñ lâleveş bagrumda yakdı dâglar

5 Dâglar ki mihrüñ ile sînede mihr itmişem
Göz göz idüp hâlümi sen meh-likâya aglar

6 Aglar bîmâr çeşmüñ fitnesinden gözlerüm
Haste hâlinden bilürsin bî-haberdür saglar

7 Saglar cânlar virürler mürdeler bulur hayât
Leblerüñ vasfında Hasbî eylese iblâglar

1134 Li-mürettibihi

1 Turmayup urur dile gam tâze tâze dâglar
Turmaz anuñçün dem-â-dem gözlerüm kan aglar

2 Yolıdur Mecnûn içün sahrâlar olmak sîne-çâk
Yiridür Ferhâd içün feryâd iderse taglar

3 Bir zamân idi ki_iderdüñ thg ile kanum revân
Kanı ol demler dirîgâ kanı âh ol çaglar

4 Gülşen-i hüsnüñde dil bülbüllerin sayd itmege
Kordı zülfüñ al idüp bir nice kara aglar

5 Nazmiyâ la’l-i nigârum hasretinden lâleveş
Dâglarla nâr-ı gam bagrum dem-â-dem dâglar

Nev’-i dîger

1135 Ez-ân-ı Hafî

1 Yüzlerinden ref’ idicek burka’ ol meh-pâreler
Mihri şevkinden bularuñ yüzini meh pâreler

2 İzlerine bunlaruñ yüz sürmek içün her gice
Dökilürler yire gökden encüm ü seyyâreler

3 Kaşları vü gözleri kirpikleri im bir idüp
Kim döküp nâ-hak yire topraga kanum karalar

4 Gel perîşân zülfüñüñ sevdâsıla ‘uşşâkı gör
Kim nice âvâre olup yürür ol bî-çâreler

5 Gözleri kim su gibi her dem içerler kanumı
Kanmadılar mı henûz kanuma ol hûn-hˇâreler

6 Cân u dil ditrer sabâ depretdügince zülfini
Korkar ol bî-çâre miskînler ki bile varalar

7 Ölicek sine bile sîne iledise r Hafî
Sine sine gamzeñüñ ki_urur sinânı yâreler

1136 Nazîre-i Muhibbî

1 Tîr-i gamzeñ sîneme şol deñlü urdı yâreler
Yâreler kan aglayup her dem saña yalvaralar

2 Hadd ü hâlüñ hasretinden lâle bagrın dâg idüp
La’l-i nâbuñ çün şarâba düşmişüz âvâreler

3 Mest-i hûn-hˇâruñ görüp dil nice pür-hûn olmasun
Sâhire sihr ögredürler ol gözi mekkâreler

4 Gerçi la’l-i lebi cânlar bagışlar ‘âşıka
Gamze-i mesti velî cânlu cigerler pâreler

5 Hâk-i pâyinde ölürseñ ey Muhibbî gam yime
Bir kızıl mankûra saymaz bil seni meh-pâreler

1137 Nazîre-i Necâtî

1 Tutalum zenbîl ile gökden iner meh-pâreler
A begüm yirden mi çıkdı ‘âşık-ı bî-çâreler

2 İhtiyât itmez misin andan ki ashâb-ı niyâz
Baş açup zârî kılup yirden göge yalvaralar

3 Âftâbum yüzüñ ag alnuñ açukdur gerçi kim
Sâyeveş arduñcadur bir nice yüzi karalar

4 Câm-ı la’lüñle şarâb-ı nâb hem-reng olmasa
Güvleyüp düşmezdi anuñ üstine âvâreler

5 Ey Necâtî çıkma yoldan aldanup güzellere
Şem’ gibi sanma ki dâyim öñüñce varalar

1138 Nazîre-i Tâcî-zâde

1 Tîg-ı hûn-rîzüñ beni her dem şu deñlü pâreler
Ki_acıyup kan aglar ey dil-ber benümçün yâreler

2 Gösterür surh eşrefîler tâze dâgı ‘âşıkuñ
Bir kızıl mankûra almazlar velî meh-pâreler

3 Her habâb-ı bâdenüñ kalmış dimâgında hevâñ
Yâd-ı la’lüñle şarâba düşmiş ol âvâreler

4 Bulınup kan içre nâ-geh korkudan her sînede
Tîguñuñ gizlendügi cânâ cigerler pâreler

5 Zülfüñe dil baglamış Ca’fer gibi sünbüller âh
Ne ‘aceb sevdâya düşmiş bu kilimi karalar

1139 Nazîre-i Kemâl Paşa-zâde

1 Urdı zülfüñ sagışınca câna gamzeñ yâreler
Haste cismüm tîg-ı hicrân nice nice pâreler

2 Gamzeñ okınuñ firâkı acısına döymeyüp
Yaş yirine gözlerinden kan akıdur yâreler

3 Safha-i ruhsârı üzre hattınuñ yanında hâl
Tıfldur kim mekteb-i hüsn içre meşkin karalar

4 Gamzeñ okı üstine ceng itdügince cân u ten
Tîg-ı hicrân ortalarına girüben aralar

5 Zülfi itdi mâtem-i hüsninde kendüyi helâk
Saçlarını kesdi sünbül geydi nâfe karalar

6 Zülfüñe âşüfte bâd u hüsnüñe şûrîde âb
Çok durur sahrâ-yı ‘ışkuñda senüñ âvâreler

1140 Nazîre-i Rızâyî

1 Hançer-i cevrüñ uraldan yüregümde yâreler
Bulmadum derdâ bu müşkil derde hergiz çâreler

2 Fürkatüñden tapuña ‘arz itmege dil hâlini
Kâtib-i çeşm[üm] ciger kanıyla her dem karalar

3 Yolına cân terk idenüñ yüzine bakmaz dirîg
Sîm ü zer dostı olupdur şimdiki meh-pâreler

4 Gamzeñe remz itdi ki kanum döke nâ-hak yire
Çeşm-i fettânuñ yine ortaya girmiş aralar

5 Şöyle kîn dutmış baña kîn üzre hûnî gözlerüñ
Korkaram kim kanumı topraga bir gün karalar

6 Yaşına rahm eyleyüp mihr ü vefâ kılmak gerek
Çün güzeller göñlini ‘âşıklaruñ aparalar

7 (.......) Rızâyî bendeñi soymag içün
Kapuña geldi kamu ‘uşşâk ile yalvaralar

1141 Nazîre-i ‘Amrî

1 Câm-ı la’lüñsüz karâr itmez dil-i bî-çâreler
Hîç olur mı bâdesüz ârâm ide âvâreler

2 Gözler olmışdur ser-â-ser kanlar aglar hâlüme
Sîne-i çâkümde gamzeñden açılan yâreler

3 Âsmân-ı dergehüñde hûn-ı ‘âşıkdur şafak
Dâne dâne göz yaşıdur encüm ü seyyâreler

4 Sîne-i sîmîn açup hurşîd-i tâbân gösterür
Subh gibi câmesin pâk eylese meh-pâreler

5 Bî-dil ü bî-sabr u bî-ârâm iderler ‘Amri’yi
Hûblar mekkâreler sehhâreler ‘ayyâreler

6 Anlara kim yalvarursın yüzüñe bakmaz senüñ
Aglama bir dem gele anlar saña yalvaralar

1142 Nazîre-i Sâlikî

1 Zühdümüñ ‘iffet nikâbın ey dirîgâ pâreler
Her zamân bu lu’b ile bu yirdeki meh-pâreler

2 Gice gündüz zülfi ile hâlinüñ alı bu kim
Yüz yüzüme kosa mâhum aralar ol karalar

3 Kevkeb-i bahtum görüp aydur müneccim ey garîb
Tâli’üñde görmedüm eşküñ gibi seyyâreler

4 Sînem açup öldügümden soñra bagrum üzre gör
Hecr okınuñ yâresinden sad hezârân yâreler

5 Şâdmân ol Sâlikî mergüñ temâşâsına yâr
Zülf-i şeb-rengin kesüp ruhsâr hâlin karalar

1143 Nazîre-i Zâtî

1 Mihrüñ âteş urdugınca cânına meh-pâreler

Dest-i reşk ile dem-â-dem yüzini meh pâreler

2 Tâze tâze dâglardan ben nice cân kurtaram
Çevre yanum aldılar bir nice yüzi karalar

3 Uçup uçup geldi tâ murg-ı se-perler cismüme
Kuşca cânum almaga agız bir itdi yâreler

4 Câm-ı pür-âvâre çek gel rehne çek âvâreyi
Gûşe-i mey-hânelerdür menzil-i âvâreler

5 Uyma Zâtî pâre pâre kalbüñüñ tahrîkine
Ol katı çok başlıdur bî-haddür anda pâreler

1144 Nazîre-i Şem'î

1 Yoluña cân virmege cânân dil-i bî-çâreler
Bulmadılar gerçi kim çog istediler çâreler

2 Hâlümi 'arz itmege tîr-i müjeñden dil diler
Agız açdı sîne-i mecrûhum üzre yâreler

3 Gûşe-i mey-hânelerde câm-ı la'lüñ şevkine
Bâde-i hamrâya düşmişdür nice âvâreler

4 Hey ne zâlimdür gözüñ cânâ ruhuñ devrinde kim
'Âşık-ı dil-hasteyi her demde biñ biñ pâreler

5 Şem'iyâ âhir seni bu âteş-i hicrân ile
Aralarsa ol mehüñ subh-ı visâli aralar

1145 Nazîre-i Nasûhî

1 Gün gibi rûşen kılur her hâneyi meh-pâreler
Seyr ider menzillerin san kevkeb [ü] seyyâreler

2 Hâr-ı nâ-cins ile hem-dem oldugiçün gül gibi
Gonçeveş dil-teng olupdur 'âşık-i bî-çâreler

3 ‘Îş u nûş itmek müdâm agyâr ile lâyık mıdur
‘Âşık-ı dil-teşneler zarıncıyup yalvaralar

4 ëarb-ı desti vaslına erdügiçün her ehrimen
Fürkat içre kan yudarlar ehl-i dil gam-hˇâreler

5 Gelmedi bir gün kenâra ol yüzi agum benüm
Lîk her gice çeker pehlûya yüzi karalar

6 Bir nazarda gamzesi yüz biñ cigerler pâreler
Sîne-i mecrûha urur sad hezârân yâreler

7 Ey Nasûhî fârig ol mekrinden it havf ü hazer
Kimseye hayr eylemez bu dil-ber-i mekkâreler

1146 Nazîre-i Sühâyî

1 Tîr atar kavs-ı kuzah alup ele meh-pâreler
Tabla gibi aña ‘âşık gögsin açmış pâreler

2 Her kaçan tîr ü kemân alsa ele o kaşı yâ
Zih sadâsından baña kulak kabardur yâreler

3 Göge çıkdı ebr-i âhum göz yaşın yirden alup
Tâ ki yirce gökce sen meh-pâreye yalvaralar

4 Göre tururken şunuñ gibi güzel dil-berleri
Bi’llahi ‘avret severler er midür zen-bâreler

5 Sen gelince meclis-i ‘uşşâka sâgar içmege
Göklere atar külâhın şevkden âvâreler

6 Zülfüñüñ âvâresi olduk didük dil-ber didi
Hâline çulına bak ey oñmaduk bî-çâreler

7 Zülf ü ruhsâruñ Sühâyî yıllar ile ögemez
Gice gündüz gerçi kim evrâk u defter karalar

1147 Nazîre-i Le’âlî

1 ‘Èd-ı ekberdür bu gün zeyn oldılar meh-pâreler
Her biri bir gamze ile biñ dil ü cân pâreler

2 Hil’at-i ‘îdı geyüpdür her biri bir reng ile
Kanına ‘âşıklaruñ kasd itdiler al karalar

3 Her biri hüsn iline sultân olupdur hükm ider
Hizmete bil baglayupdur ‘âşık-ı bî-çâreler

4 Yâ İlâhî sen bu gün yüzlü perî-peykerleri
Sakla tâ seyr itdügince encüm ü seyyâreler

5 Ey Le’âlî kıl du’â kim dâyimâ var olalar
Tâ kıyâmet haşr olınca ol büt-i meh-pâreler

1148 Nazîre-i Sehî

1 Hançer-i cevr ile turmaz yâr bagrum pâreler
Baş yirine akup gözden çıkar ol yâreler

2 Câ-be-câ tag üzre yagmurdan açılmış lâledür
Zahm-ı peykânuñ ile dilde agız açan yâreler

3 Her şeb âhum odı kıgılcımıdur ey yüzi ay
Gök yüzinde görinen şol encüm ü seyyâreler

4 Üşdi ocak gibi diller her tarafdan la’lüñe
Câm-ı sahbâ üzre dirildi yine âvâreler

5 Mâh-rûlar gerçi şimdi yüzüñe bakmaz Sehî
Bir gün ola kim gelüp anlar saña yalvaralar

1149 Nazîre-i ‘Özrî-i Kâdî

1 Ayuñ on dördine dönelden berü meh-pâreler
Şehr için tokuz tolanur ‘âşık-ı âvâreler

2 Rahm idüp Ferhâd’a kan yaş akıdurlar husrevâ

Ne kadar kim taş bagırlu olsa seng-i hâreler

3 Tîr-i gamzeñ gayra togruldukça sînemden geçüp
Acıyup ey gözleri hûnî kan aglar yâreler

4 Hâlüñe beñdeş dirilüp fülfül-i Hindûstân
Issı od gibi yakar bagrum o yüzi karalar

5 Rahm idüp ‘Özrî’yi öldür diyü her dem cân u dil
A begüm a pâdşâhum nice bir yalvaralar

1150 Nazîre-i Hayâlî

1 Hasteyem gamdan helâk oldum bulınmaz çâreler
Bâri gelsün hâtırum sorsun benüm gâm-hâreler

2 Agız açmış sîne-i sûzânum üzre şevkden
Gül gibi ey lâle-ruh her dâg-ı âteş-pâreler

3 Âteş-i âhum şirârıdur benüm ey mâh-rû
Giceler göklerde yir yir seyr iden seyyâreler

4 Mûm olupdur ey lebi şîrîn baña Ferhâdveş
Dâmen-i kûh-ı belâ üstinde seng-i hâreler

5 Dâglar ur yârelerle zînet eyle cismüñi
Yârelerdür hil’ati ‘ışkuñ Hayâlî yâreler

1151 Nazîre-i Hayâlî

1 Kındîllerle zeyn degül minâreler
Sen mâhı görmege yire indi sitâreler

2 ‘Anberle müşk zülfüñe öykünmiş ola mı
Kendülerin[i] görmiş iki yüzi karalar

3 Cân bir yaña çeker gamuñı bir yaña göñül
Gamzeñ varur dutar kisin bile aralar

4 Bir zerre deñlü virmedi yılduzlara vücûd
Âhum odıyla göklere iren şerâreler

5 Şemşîrine Hayâli göñül varduguñ sakın
Agız bir eyleyüp dimesün yâra yaralar

1152 Nazîre-i Emrî

1 Meh gam-ı ruhsâr-ı zîbâñ ile kendin pâreler
Çerh aña aglar gözinüñ yaşıdur seyyâreler

2 Tîr-i gamzeñle nigârâ ‘âşık öldürdüñ gibi
Yası var ebrûlaruñuñ yine geymiş hâreler

3 La’l-i nâbuñ yâdına câm-ı şarâba düşdiler
Gûşe-i mey-hânelerde ey sanem âvâreler

4 Döymeyüp feryâduma taş basdı ise bagrına
Yâ nedür ey dûst dîvâruñde seng-i hâreler

5 Tîr-i cânâne gibi bir servden ayrıldılar
Sînem üzre Emriyâ acımasun mı yâreler

1152 Nazîre-i Mahremî

1 Câna geldi dest-i cevrüñden şehâ bî-çâreler
Tîg-ı gamzeñden anuñçün kanlar aglar yâreler

2 Hâline rahm it be hey zâlim belâ-keş kullaruñ
İşügüñe niceye dek varalar yalvaralar

3 Tîg-ı cevrüñ sînemi sad pâre kılsun gam degül
Tek komasun dâg-ı hasret dilde âteş-pâreler

4 Câm-ı la’lüñ şevki saldı dilleri bahr-i gama
Kaldı öldür bâri hayfâ bir bölük âvâreler

5 Zülfi zencîrine olduñ mübtelâ çün Mahremî
Mâtem idüp ehl-i beytüñ cümle geysün karalar

1153 Nazîre-i Mu’îdî

1 Düşmen olur istemez sevdüklerin meh-pâreler
Nitsün ölsün mi seven âşüfte vü bî-çâreler

2 Gülşen-i dilde kızıl güller açılur yir yirin
Sîne-i mecrûhuma urdukça gamzeñ yâreler

3 Hatt u hâlüñ ittifâk itdi beni öldürmege
Cânuma kasd eyledi bir nice yüzi karalar

4 Şehr içinde kûyuñı tokuz tolanur mihr ü mâh
Gezmegi iş güç idinmiş ol iki âvâreler

5 Cânını miskîn Mu’idî’nüñ yakupdur nâz ile
Dil-rübâlar şûhlar meh-pâreler âvâreler

1154 Nazîre-i Bahârî-i Müderris

1 Sîne-i mecrûhuma yâr urdugınca yâreler
Bagrumı sad pâre kılur yüregümi yâreler

2 Cân u dilden rahm idüp cevr ie olmış göñlüme
Gözlerüm agladı muhkem geydi âhum karalar

3 Gice gice yanmaga mihr ü mahabbet odına
Arturурlar şevkümi günden güne meh-pâreler

4 Bezm-i meyde câm-ı la’lüñ vasfını işitmege
Turmayup yir yir surâhîden çıkar âvâreler

5 Çâresüzlikden Bahârî göñlüm oldı derdnâk
Vay eger hep böyle olursa dil-i bî-çâreler

1155 Nazîre-i Hicrî

1 N’ola her dem acıyup kan yaş dökerse yâreler
Ayrılupdur n’eylesün tîguñdan ol bî-çâreler

2 Diş bilermiş tîg-ı hûn-rîzüñ dil-i sad pâreye
Hey ne zâlimdür komaz âhir ol anı pâreler

3 Var iken hicrân lâyık mı metâ'-ı vasluñı
Bu şikeste-hâtıra bütün diyüben saralar

4 Devr iderken şehri meh-rûlarla ol meh sanuram
Seyr ider burc-ı kamerde mihr ile seyyâreler

5 Bu cemâl-i 'âlem-ârâ ile ol meh gün gibi
Az gün içinde göresin şehri Hicrî aralar

1156 Nazîre-i Derdî

1 Âftâb-ı tal'atuñdandur hacil seyyâreler
Gün yüzüñden fer bulursa tañ mıdur meh-pâreler

2 Merhamet kılmazsın âhir bilürem ey bî-vefâ
Bâri di kim n'eylesünler 'âşık-ı bî-çâreler

3 Yâreler kim tîg-ı gamzeñden cigergâhumdadur
Göreler bagrumda zâhir sînemi ger yaralar

4 Nâveküñ peykânları zahmı nişânıdur şehâ
Nüh felek sadrında her şeb 'arz olan seyyâreler

5 Sûret-i hüsnüñde ey meh Derdi'ye rahm eyle kim
Hat gelüp çirkinlik eyler yüzüñ agın karalar

1157 Nazîre-i Hilâlî

1 'Èd-ı ekberdür yine zeyn oldılar meh-pâreler
Her biri bir gamze ile biñ dil ü cân aralar

2 Hil'at-i 'îdı geyüpdür her biri bir reng ile
Kanına 'âşıklaruñ kasd itdiler el karalar

3 Her biri hüsn iline sultân olupdur hükm ider
Hizmete bil baglayupdur 'âşık-ı bî-çâreler

4 Yâ İlâhî sen bu gün yüzlü perî-peykerlerüñ
Sakla tâ seyr itdügince encüm ü seyyâreler

5 Ey Hilâlî kıl du'â kim dâyimâ er olalar
Ol lebi hamrâ yüzi gül kaşı gözi karalar

1158 Li-mürettibihi

1 Gün gibi her-câyî olmasa eger meh-pâreler
Göklere irmezdi âh-ı 'âşık-ı bî-çâreler

2 Zer benek câme geyüp seyr eyleseñ sen dir gören
Kaplamış mâhı ser-â-ser kevkeb-i seyyâreler

3 Câm-ı la'lüñ yâdına 'ışkuñ hevâsıyla müdâm
Bâdeye düşer habâb-ı mey gibi âvâreler

4 Derd ü mihnet mâ-cerâsın dem-be-dem kan yaş ile
Yâra şerh eyler tenümde şerha şerha yâreler

5 Cân u dil nakdini 'uşşâk eyleyüp Nazmî nisâr
Bulmadı vasl-ı nigâra çâreler bî-çâreler

Nev'-i dîger

1159 Ez-ân-ı Tâli'î

1 Gülşen-i hüsn içre bu yeñi yitişen tâzeler
Göresüz 'âşıklaruñ hep eski derdin tâzeler

2 Müdde'îler itmedi kûyuñ hicâzın çün makâm
Şehr içinde n'eyler ey dil-ber ye bu âvâzeler

3 Kâkülüñ göñüller almagı verendâz eylemiş
Çok durur zülf-i girih-gîrüñde bu endâzeler

4 Hattı gelmeyince güzeller mülâyim olmadı

Bu bahâneyle ilüñ göñlin yolı kim yazalar

5 Hat degüldür defter-i hüsni tagılmasun diyü
Kara ibrişimle zülfi eylemiş şîrâzeler

6 Zülfi tîbi hasretinden ölicek topraguma
Dûstlar bir sûret ile tâbe kabre yâzalar

7 Pâdşehlıkdür bugün hana gedâlık Tâli'î
Anlaruñçün açılur hep bu der ü dervâzeler

1160 Nazîre-i Revânî

1 Hüsn bâgın her nefes gonçe-dehenler tâzeler
Gülşen-i cennet gibi anda bulınur tâzeler

2 Şerbetin añma tabîbüñ baña mey sun sâkiyâ
Kim anuñ bir katresi nice cigerler tâzeler

3 Didüm ey dil-ber giderme 'ârızuñdan zülfüñi
Didi gül mecmû'asında yok durur şîrâzeler

4 Sît-ı nazmum sen mehüñ vasfıyla çıkdı göklere
Günbed-i eflâki toldurdı bugün âvâzeler

5 Şöyle vasf itdüm Revânî agzı ile kaşını
Umaram ki her yüzük kaşına anı kazalar

1161 Nazîre-i Zâtî

1 Nice kez dil sındı aña turmayup endâzeler
Biçmege baña libâs-ı cevr-i bî-endâzeler

2 Şol kadar iñletdi ol kûçek-dehen şehnâz idüp
Evc-i eflâki makâm idindiler âvâzeler

3 Agzuñuñ cânâ fukâ'ı üzre hatt-ı âbdâr
Misk ile yazmış bunı şerbet yürekler tâzeler

4 ‘Ömrüm evrâkın yile virürdi fürkat olmasa
Rişte-i ümmîd-i vasluñdan eger şîrâzeler

5 Âstânında döker yaşum hevâ-yı hüsn-i dûst
Bâgda berg-i güli gûyâ sabâ turmaz eler

6 Ol cemâli mushafı ey nâme okı ola kim
Ben kara yazulınuñ tûmâr-ı kalbin yazalar

7 Zâtiyâ ol seng-dil müjgânı cânum aldugın
Seng-i kabrümde Dımışkî tîglerle kazalar

1162 Nazîre-i Hasbî

1 ‘Âşıkuñ gülzâr-ı ‘ışk içre hayâli tâzeler
Eski derdin gül gibi açıldugınca tâzeler

2 Ra’d sanmañ iñleyen gökler degüldür gümleyen
Sûz [u] sâz-ı ‘ışkdan yir yir çıkar âvâzeler

3 Mihr ü meh kûyuñda hüsnüñden ziyâ cerr itmege
Bir iki düşkün gedâlardur ider dervâzeler

4 Vasf-ı hüsn-i mâh-rûyân çün du’â-yı nûrdur
Öldügüm vakt anı seng-i kabrüm üzre yazalar

5 La’l-i nâb-ı yâra Hasbî şerh-i şîrîn söyle kim
Tatlu tatlu okıyalar tâze tâze yazalar

1163 Nazîre-i Ferruhî

1 Şehr içinde eskiler geçdi irişdi tâzeler
Gonçe-lebler devr ider sâkî cigerler tâzeler

2 Kimdür üstâduñ kimüñ şâgirdisin ey gamzekâr
Döne döne geb çalup geçdüñ bize endâzeler

3 Ka’be-i kûyuñ tolar ‘uşşâk ile lebbeykden
Râstî tutdı Hicâz’un yüzini âvâzeler

4 Okımag içün gelüp her dem güzeller üstüme
Âh şâhumla benüm kabrüm taşında yazalar

5 Eskilerden Ferruhî usandılar dervîşler
Turmadı tâze gazeller yürisin dervâzeler

1164 Li-mürettibihi

1 Tâzeler kim gonçeveş ganc ile diller tâzeler
Tâzeler hep eski derdi âh kim ol tâzeler

2 Gün yüzüñ hecriyle ey meh nâle-i ‘uşşâkdan
Tutdı hep gökler yüzini ra’dvâr âvâzeler

3 Hattı geldügin anuñçün dil diler dil-berlerüñ
Kim dil-i gam-gînleri hatt ile şâyed yazalar

4 Egnüme anca biçüpdür ol cefâ hil’atlerin
Baña nice kez geçüpdür cevrini endâzeler

5 Şöyle vasf it Nazmiyâ ol sîm-ten cânâneyi
Kim görenler sözlerüñ altun kalemle yazalar

Nev’-i dîger

1165 Ez-ân-ı ‘Abdü’l-kerîm-zâde

1 Nergisüñden kim gül-i ter üzre tamdı jâleler
Oldı sîr-âb âb-ı rahmetden yüzüñde lâleler

2 Göz yaşı mıdur lebüñ üstindeki yâhod benüm
Zahm-ı dendânumdan olmışdur aña tebhâleler

3 Gûşvâruñdan yüzüñ üzre düşen derler degül
Bil dökilmiş âb-ı rahmetden gül üzre jâleler

4 Pîşe eylerdüm salâh ü zühdi ey zâhid velî

Gâret eyler sabrumuñ nakdini gözi alalar

5 Ey göñül dil baglama dünyâ ‘arûsına göñel
Fitne vü cevrinde ‘âciz delle-i muhtâleler

6 Vâlelerle baglanursa ‘anberîn saçın n’ola
Resmdür çün nâfe-i çîne sarılur vâleler

1166 Nazîre-i Âhî

1 Saçların çözsün bulutlar ra’d kılsun nâleler
Kabrüm üzre haşre dek yansun yakılsun lâleler

2 Şah-ı gül devrânıdur yilsün yüpürsün bâd-ı subh
Şâhid-i servüñ ayagına su döksün jâleler

3 Kan yudup ölenlerüñ derdi derûnın yazmaga
Bir varakdur lâlenüñ bagrında her pergâleler

4 Hastelikden şöyle tenhâyam bu gurbet-hânede
Penbe ile agzuma su tamdurur tebhâleler

5 Şol kadar od yakdı âhum başlarına Âhi kim
Göklere çıkdı kaçup benden figân u nâleler

1167 Ve lehu

1 Bülbül-i şeydâ n’ola itse figân u nâleler
Dişlemişler gonçenüñ gülşende la’lin jâleler

2 Sûzen-i müjgânlaruñ biñ al ile cân riştesin
Sîne-i sad pâreden göz dikdiler kim alalar

3 Eşk-i hûn-efşânıdur Ferhâd’uñ ey şîrîn-sühen
Açılanlar yir yirin deşt-i belâda lâleler

4 Ben zebûnuñ şehlere lâyık mı ey kebk-i hırâm
Murg-ı cânın sayd içün şeh-bâz-ı zülfin salalar

5 Dâglardur gûyiyâ ben bülbülüñ cânında âh
Âhiyâ ol gonçenüñ la’lindeki tebhâleler

1168 Nazîre-i Zâtî

1 Bitdi sînemde dögünmekden duhânî lâleler
Üstüme anuñ sirişkinden saçıldı jâleler

2 Şöyle bîmâr itdi ki cânâ teb-i ‘ışkuñ beni
Penbe ile su sıkarlar agzuma tebhâleler

3 Şöyle aldı altına derdüñ beni kim üstüme
Aglaşurlar gözlerüm şîvenler eyler nâleler

4 Çevresin alup durur kat kat o mâhuñ ehl-i şevk
Sanki mâh-ı enveri itdi ihâta hâleler

5 Bir iki cur’ayla bir hoş hâlete irdüm ki ben
Görmedi seyrinde Zâtî zâhid-i sad-sâleler

1169 Ve lehu

1 Gözlerine sürme çekmişler o çeşmi alalar
Göz karardurlar ki nakd-i kalbi elden alalar

2 Gonçenüñ la’lin lebin gülşende yir yir dişlemiş
Bülbül iñler dem-be-dem gökden mi indi jâleler

3 Berk urup güm güm iden sanma hevâda berk u ra’d
Ey melek arar seni göklerde âh u nâleler

4 Bî-edeblik eyleyüp öykündügiçün haddüñe
Kıpkızıl oldı utandı yire geçdi lâleler

5 Subha karşu gonçeye şeb-nem düşüpdür gûyiyâ
Leblerinde Zâtiyâ ol gül-ruhuñ tebhâleler

1170 Nazîre-i Lâmi’î

1 Bu dil-i sad pârenüñ sözin işidüp lâleler

Urdılar bagrına dâg-ı derd ile pergâleler

2 Ol gülüñ gûşına girmez bir dem ey dil bülbüli
Kapusında göklere irsün gerekse nâleler

3 Su gibi ko pâyüñe kanlu yaşum sürsün yüzin
Yaraşur ey reşk-i gül serv ayagında lâleler

4 Leblerüñ dişlenmegi remz eyler ey gül her seher
Gonçeler dürcinde dür gibi dizilen jâleler

5 Şekkerüñden çekdi beñzer gey harâret teşnevâr
Kim lebin pür eylemiş her pistenüñ tebhâleler

6 Çekmese şîrîn dehânuñdan harâret teşnevâr
Leblerüñ pür eylemezdi pistenüñ tebhâleler

7 Hatt-ı halzûnı nigâruñ Lâmi'î nakkâşvâr
Zeyn idüp kat kat kamer devrinde müşkîn-hâleler

1171 [Nazîre-i ?]

1 Dâg-ı elem melûline bâg içre lâleler
Def'-i elem idüñ diyü sunar piyâleler

2 Gülşende vasf-ı hüsnüñi yazmag içün sabâ
Evrâk-ı gülden eyledi rengîn risâleler

3 Borcum dur[ur] edâ ideyin cânı hizmetine
Göndermesün di gamzeñe artuk havâleler

4 Salındı yüregüm çekemez gam yükini dil
Kılsam revâ degül mi ceres gibi nâleler

5 Ey dil hevâ-yı mihr-i ruhıyla yanup seher
Topraga saldı yüzleri suyını jâleler

1172 Nazîre-i âazâlî

1 Bezm-i çemende jâle ile toldı lâleler
‘İşret zamânı geldi pür oldı piyâleler

2 Sabrum dükendi cânum ala gözlerüñ meger
Medyûn-ı müflisüñ nesin alur havâleler

3 Dirler ki devr-i gülde bulınmaz benefşe hîç
Ey gonçe-leb ruhuñda nedür bu kelâleler

4 Göñlümüñ aldı sabr u karârını gözlerüñ
Bî-çârenüñ meger ki yine cânın alalar

5 Kasd eylemişler âh yine göz kızarduban
Göñlümüz almaga bu iki gözi karalar

6 Şi’r ü gazel dimekden usandı tabî’atı
Miskîn âazâli’yi komaz ammâ gazâleler

1173 Nazîre-i Ahmedî

1 Çün tâze oldı güller ü açıldı jâleler
İçmek gerek harîf ile gül-gûn piyâleler

2 Zerrîn-kadehde hûb olur hoş şarâb-ı la’l
Hâssa ki sunalar anı gözleri alalar

3 Bülbül benüm bigi iñiler zâr her gice
Yâ Rab ne derdi var ki kılur böyle nâleler

4 Zülfüñ dahı ne kasd ider cânum almaga
Yitmez mi gözlerüñ aña bârî havâleler

5 Sıgmadı biñ kitâba beyân[ı] cemâlüñüñ
Derdüm bigi benüm aña nitsün risâleler

6 Şeb-i zalamda nûr-ı şecerdür ki olur ‘ayân
Gül yañaguñda çün düşe miskîn kelâleler

7 Cânuñı istemiş ki ol yâr Ahmed
Hâşâ ki er olan kişiler câna kalalar

1174 Nazîre-i Fahrî

1 Cân u dilden eylesem n'ola figân u nâleler
Gözlerüñ cân u dili kasd itdiler kim alalar

2 Âh u efgân itdügümce katı göñlüñden senüñ
Seng-i hârâ iñleyüp eyler benümçün nâleler

3 Cânib-i bustâna feryâdum iletdükçe sabâ
Rahm idüp başlar dögerler katre katre jâleler

4 Hâl-i ruhsâruñ görüp ey gül-'izâr u gonçe-leb
Yakdılar şeydâ olup dâg-ı siyâhı lâleler

5 Âteş-i gam cânuma odlar yakupdur Fahriyâ
Leblerinde tâb-ı tebden olalı tebhâleler

1175 Nazîre-i Zecrî

1 Gözlerüm yaşıyla bagrumdan gelen pergâleler
Oldılar sahrâ-yı sînem üzre engîn lâleler

2 Dürler ile hâtem-i la'lin murassa' eylemiş
Çıkdı sanmañ leblerinde dil-berüñ tebhâleler

3 Bir nihâl-i tâzeden güller direrler sanuram
Dest-i sâkîden kaçan meclisde sâgar alalar

4 Sûz-ı dâg-ı hasret-i hâlüñden olurdı helâk
Yüregine lâlenüñ su sepmeseydi jâleler

5 Yaraşur bezm-i belâda Zecri-i dil-hasteye
Hem-dem oldı eşk-i hûn-bâr ile âh u nâleler

1176 Nazîre-i Kâtibî

1 Nergis çemende karşu turur aña lâleler

Şeh hazretinde niteki hizmetde lâlalar

2 Mutribler oturup kadehi sâki devr ider
Anlar çalar yanınca direm ben telâleler

3 Sâ'idlerüñ sıgayubanı sîm-çihreler
Ortada hoş yürür tolu zerrîn piyâleler

4 Şol serv-kadler ol kadar akıtdı yaşumı
Yirinde nesne kalmadı dahı nem alalar

5 Göñlini aluban nice bir al iderler âh
Yâ Rab bu Kâtibî'ye şu gözleri alalar

1177 Nazîre-i Derûnî
1 İtmesün mi dem-be-dem bî-çâre bülbül nâleler
Dişlemişler gonçenüñ la'lin çemende jâleler

2 Beñzedürdüm göñline âb-ı revânı 'âşıkuñ
'Aks-i gülden olsa cûy-ı bâgda pergâleler

3 Dâg-ı sînem zahm-ı tîr-i yâr ile gûyâ benüm
Bir gül-i nev-bâvedür bitmiş yanında lâleler

4 La'l-i sâkî bir harâret virdi câm-ı bâdeye
Kim habâb-ı meyden olmışdı lebi tebhâleler

5 Ey Derûnî gül yüzin men' itme her âyîneden
Mâh-ı tâbândur n'ola devr itsün anı hâleler

1178 Nazîre-i Sürûrî-i Müderris
1 Gül yüzin ol gonçenüñ gördi bayıldı lâleler
Şîşe-i eflâkden su sepse tañ mı jâleler

2 Tâb-ı ruhsâruñdan ey gül teb irişdi gonçeye
Kim çıkardı jâlelerden lebleri teb-hâleler

3 Virdi bir keyfiyyeti mey-gûn lebüñ ben meste kim
Mey-perest oldı görelden zâhid-i sad-sâleler

4 Gel kabûl it da’veti var bâga ‘îş eyle müdâm
Her çenâruñ şâhı ey dil çün saña el salalar

5 Ol nigâr-ı surh-dûz red idicek şeklüm benüm
Ey Sürûrî örnegi ‘ışk ehli bizden alalar

1179 Nazîre-i Nikâbî

1 Kime feryâd ideyin ey dil o çeşmi alalar
Göz karardurlar ki nakd-i cânı elden alalar

2 Lâle-ruhsârın görüp dökdi hacâletden ‘arak
Her seher sanmañ turan evrâk-ı gülde jâleler

3 Tâze dâgın sînemüñ şevk-i ruhuñla dir gören
Sanasın sahrâyı tezyîn itdi yir yir lâleler

4 Rahm idüp âhına ben Ferhâd’uñ ey şîrîn-dehen
Taglar bagrına taş basup iderler nâleler

5 Ey Nikâbî câmda gûyâ habâb-ı mey durur
Sora varursañ lebi üstindeki tebhâleler

1180 Nazîre-i Enverî

1 Dâg yakdı şevk-i ruhsâruñla ey gül lâleler
Penbelerdür anuñ üstinde görinen jâleler

2 Bir yüzi sulı güzel nakkâş gördüm Mânivâr
Nîl-gûnî kâgıda resm itdi mâ’î lâleler

3 Ra’d zann itme der-i eflâküñ ey dil halkasın
Bir hilâl-ebrû içün çıñratdı çıkdı nâleler

4 Nâ-gehân geldi rakîb-i dîv bezme ey nigâr
Câm-ı mey agzında çıkdı korkudan teb-hâleler

5 Tâze tâze Enverî destümde olan dâglar
Göz karardurlar ki nakd-i cânum elden alalar

1181 Nazîre-i Latîfî-i Kastamonî

1 Zahm-ı tîrüñden açıldı bâg-ı dilde lâleler
Zeyn olur hûn-ı cigerden aña ey gül jâleler

2 Şem'-i meclis aglayup yandı yakıldı hâlüme
Kıldı ney derd-i derûnumçün figân u nâleler

3 Gonçeler sûz-ı derûnından yanardı bülbülüñ
Ger aña su sepmeseydi ey yüzi gül jâleler

4 İşigüñ ma'bed idindi ehl-i diller ey sanem
Zülfüñi tesbîh idindi zâhid-i sad sâleler

5 Ruhları yâdına haküm ey Latîfî cûş idüp
Hûn-ı dilden açıla kabrümde nice lâleler

1182 Ve lehu

1 Giceler hasret yaşın döksün benümçün jâleler
Göklere tutsun yüzin tursun seherden nâleler

2 Lâlelerde dâg-ı hasret var 'aceb nemdür benüm
Yâ ciger gûşemdeki bagrındaki tebhâleler

3 Bülbül-i sad-nâlenüñ cânâ hezârın gördi gül
Girmez anuñçün kulagına nişân u nâleler

4 Rişte-i zülfüñle hâlüñ dânesin tesbîh idüp
'Ömrin anuñla geçürür zâhid-i sad-sâleler

5 Bezm-i gülşende Latîfî lâle-ruhsârın añup
Dökdi ol gonçe gül üzre nergisinden jâleler

1183 Li-mürettibihi

1 Al ile kim tonanur her gâh çeşmi alalar
Al ile göz göre isterler ki diller alalar

2 Dâg-ı hûn-âlûd ile ki_öldüre ol gül-ruh beni
Kabrüm üstinde bite pür-dâg u hûnîn lâleler

3 Sen mehüñ hecrinde ben kim âh u feryâd eyleyem
Ser-be-ser gökler yüzin tutar figân u nâleler

4 Dikkat ehline miyânuñla dehânuñ 'arz kıl
Kıl dakalı tâ koyup dem-beste olup kalalar

5 Dürc-i yâkût üzre san dürdür dizilmiş zeyn içün
Nazmiyâ cânânenüñ la'lindeki tebhâleler

Nev'-i dîger

1184 Ez-ân-ı Tâcî-zâde

1 Kâtib-i eşküm düzüp kirpiklerümden hâmeler
Safha-i ruhsârum üzre yazdı fürkat-nâmeler

2 Nev-'arûs-ı hüsnüñe reşk eyleyüp gülşende gül
Ruhların gül-gûne düzdi geydi rengîn câmeler

3 Leblerüñ sırrını 'Allâmü'l-guyûb olan bilür
Kim anı keşf itmede dil-tengdür 'allâmeler

4 Tañlama zülfüñ görüp diller perîşân oldugın
'Âdet oldur şeb irişse tagılur hengâmeler

5 Ca'ferâ ol Hızr-hattuñ yazmaga vasf-ı lebin
Âb-ı hayvândan midâd it ney-şekerden hâmeler

1185 Nazîre-i Sâlikî

1 Safha-i hüsnüñe zîbâ kaşlaruñ ser-nâmeler
Müntehâsın nâmelerle fitne idi hâmeler

2 Göñlümi eyler perîşân zülf-i ‘anber-bâr ile
Başuma sevdâ-yı perçem oldı pür-hengâmeler

3 Âteş-i ruhsâruñ añup ey letâfet gülşeni
Yaka çâk olsam yakup hasret odına câmeler

4 Yâr dîdârına ma’zûr olma kim çerh-i felek
Nâ-gehân mektûb-ı vaslı hecr ile ser-nâmeler

5 Sûzen-i âyine takmış Sâlikî cân riştesin
‘Işk elinden çâk olan pîrâhenini yamalar

1186 Nazîre-i Kemâl Paşa-zâde

1 Kanlar agladı ser-i zülfüñ gamıyla hâmeler
Karaya boyandı hattuñ mâtemiyle nâmeler

2 Hâmenüñ agladugından dürmiş iken yüzini
Hatt-ı reyhânuñ safâsıyla yazıldı nâmeler

3 Merdüm-i çeşmüm ki_olur şevk-i ruhuñla kana gark
Tıfl-ı Hindû’dur geyer ‘îd oldı rengîn câmeler

4 Hüsnüñüñ dîvânına münşî idelden göñlümi
Kaşlaruñ fikriyle inşâ itdi hoş ser-nâmeler

5 Okıdı hüsnüñ kitâbın mekteb-i ‘ışkuñda çün
Tıfl-ı dil öñinde agzın açamaz ‘allâmeler

6 Gözlerüñ fikri dile geldükçe turmaz ‘akl u ser
Ortaya bed-mest gelse tagılur hengâmeler

1187 Nazîre-i Pelâsî

1 Kâtib-i eşk-i müjem yazdukça fürkat-nâmeler
Mâ-cerâ-yı çeşmüm içün kana batdı hâmeler

2 ‘Âşıkuñ gam çekmedügi hatt-ı dil-berden bu kim

Kula şehden hoş gelür yazılsa şefkat-nâmeler

3 ‘Aklumuñ cem’ini zülfüñ târmâr itse ne tañ
Kim şeb-i hengâm irişse tagılur hengâmeler

4 İbn-i hâcib alımaz kaşuñla agzuñdan haber
Vâkıf olmadı bu sırra ‘ârif ü ‘allâmeler

5 Ey Pelâsî idinürseñ eşk-i dîbâdan kabâ
Gey yaraşur ‘îdda egnüñe rengîn câmeler

1188 Nazîre-i Âhî

1 Dillerin kessün benüm derd-i dilümden hâmeler
Ben kara yazulıya harf atmasunlar nâmeler

2 Derd ile yaksun beni bu kanlu kanlu dâglar
Karşuma koçsun seni altun beñeklü câmeler

3 Nâme gibi ben kara yazulı bagrı yufkadur
Turmadın döküp gözi yaşını aglar hâmeler

4 Ben kara yazulıya harf atmag içün dem-be-dem
Ey perî-peyker selâm eyler saña ser-nâmeler

5 Kıssaâ-i hüsnüñ okur Âhî meger kim Hamza’nuñ
Kıssa-hˇân gibi üşüpdür başuma hengâmeler

1189 Nazîre-i Zâtî

1 Surh ile yazıldı sanma saña fürkat-nâmeler
Aña odlar saçdı âteşdân-ı dilden hâmeler

2 ‘Işk odında ey beni yalın kılan añsam seni
Dest-i şevk ile yakalar çâk iderler câmeler

3 Kankı yirden ideyin saña hikâyet kıssamuñ
Eyledüm agyâr ile her gün begüm hengâmeler

4	Dûstlar ger güldürürse giryeme düşmenleri
Görüñ ol iki gözümden nice_olur aglamalar

5	Sözlerüm sûzından ol âteş-’izâra yanmaga
Zâtiyâ bir pâre od olup gidüpdür nâmeler

1190 Nazîre-i Civânî-i Kâdî

1	Kara bahtumçün kararup agladılar hâmeler
Derdümi yazdum yüzin dürdi gamumdan nâmeler

2	Zülf-i müşkînüñ gamından kıssamı gûş ideli
Şeb irişdükçe perîşân oldılar hengâmeler

3	Müşkilât-ı ‘ışkı kim keşf ide kim bir harfini
Tıfl-ı ebced-hândur hall itmede ‘allâmeler

4	Ben garîk-i bahr-i hûn olam revâ mı reşk ile
Karşuma koca seni her demde gül-gûn câmeler

5	Bu kelâm- mu’ciz-âsâruñ Civânî’nüñ görüp
Cümle teslîm eyleyüp barmak götürdi nâmeler

1191 Nazîre-i Muhibbî

1	Bilüñ ile agzuñuñ vasfında ‘âciz hâmeler
Sırr-ı gaybı bilmede kâsır durur ‘allâmeler

2	Tagıdaldan zülfini tagıldı ‘akl u sabr u dil
Şeb irişse tagılur ‘âdet budur hengâmeler

3	Âteş-i ‘ışkuñ rumûzın nice tahrîr eyleyin
Söylesem ‘âlem yanar sanmañ ki ancak nâmeler

4	Zâhid-i efsürde-dil inkâr-ı ‘ışk itse ne tañ
Gün yüzüñ mihriyle çünki germdür hengâmeler

5	Gark-ı hûn olsa Muhibbî tañ mı çeşm-i merdümi
Görürem her dem koçar dildâr gül-gûn câmeler

1192 Nazîre-i Yemînî

1 Gözlerüñ kirpüklerüñ okın idelden hâmeler
Safha-i evrâk-ı dilde yazdı fürkat-nâmeler

2 Râh-ı ‘ışkuñda şehâ ben bir pelâsa kâni’em
Yaraşur cennet gülisin saña rengîn câmeler

3 Kankı gökden nâzil oldı mushaf-ı hüsnüñ şehâ
İdemez terkîbini tefsîr anuñ ‘allâmeler

4 Kararup yir yir ‘ayân olursa haddânuñda gül
Ölicek beyne’s-salâtîn dirilür hengâmeler

5 Ey Yemînî fürkatüñ dildâra ‘arz-ı hâl içün
Yüregüm kanıyla tahrîr eyle gönder nâmeler

1193 Nazîre-i Latîfî-i Kastamonî

1 Yüzlerin dürdi benüm şerh-i gamumdan nâmeler
‘Âleme mâtem tutup girdi karaya hâmeler

2 Yüze sürüp nâmemi dildâra göndersem n’ola
Za’ferân-âlûde olur çünki hasret-nâmeler

3 Tâze destân oldı halka kıssa-i derd-i dilüm
Kıssâ-hânlarla ‘aceb mi eylesem hengâmeler

4 Mihr-i ‘âlem-tâb gibi şevki âdemler yakar
Geyse ol hüsn âftâbı hûb zerrîn çameler

5 Ey Latîfî nâmeye rahmet anuñçün yazılur
Dem-be-dem yâra selâmum irgüre ser-nâmeler

1194 Nazîre-i Emrî [Şu’ûrî]

1 Yazmaga çeşmüm devâtından şikâyet-nâmeler
Oldı müjgânum ser-â-ser aña müşkîn hâmeler

2 Kimi yok dir agzını ol gonçenüñ kimisi var
Zerrece hall idemez bu müşkili ‘allâmeler

3 Mâh-ı nev encümle seyr ider sanur gören o şâh
Gün gibi geyse kaçan altun beneklü hâmeler

4 Ben kadar kimse_itmedi ‘âlemde şîrînkârlık
Gerçi kim Ferhâd u Mecnûn eyledi hengâmeler

5 Yâra iş’âr itmege hâlin Şu’ûrî derdmend
Kanlu yaşlarla ezüp gönderdi rengîn nâmeler

1195 Li-mürettibihi

1 Yâra şîrîn lebleri vasfında yazsam nâmeler
Lezzetinden iki şakk olur zebân-ı hâmeler

2 Öpsün ol şîrîn lebüñ her demde la’lîn câmlar
Koçşun ol îsmîn-tenüñ her yirde zerrîn-câmeler

3 Fürkatüñde tañ mıdur diller perîşân olsalar
Tagılur hengâm-ı şebde lâ-cerem hengâmeler

4 Müşkilât-ı fenn-i ‘ışkı ‘ilm ile keşf itmedi
Geldi gerçi ‘aleme nice nice ‘allâmeler

5 Nâmeden nâm-ı şerîfin yazsa Nazmî sen şehüñ
Başı üzre götürür ta’zîm idüp ser-nâmeler

Nev’-i dîger

1196 Ez-ân-ı Kemâl Paşa-zâde

1 Şol kadar ma’mûr olur ‘îd olıcak mey-hâneler
Elden ayak basmaga yir mi bulur peymâneler

2 Gerden-i ‘uşşâkda yâruñ kemend-i zülfini
Çözmek içün her seher dendân olurlar şâneler

3 Dâm-ı zülfüñle göñül murgı nice sayd olmasun
Hırmen-i güldür yüzüñ hâl-i siyâhuñ dâneler

4 Mevsim-i ‘îşa gelicek rûz-ı ‘îd ey gül-’izâr
Bülbül-i ser-mestveş cûşa gelür hum-hâneler

5 Zülfinüñ sevdâsıla şem’-i ruhında ey refîk
Dün gice yandı oda döne döne pervâneler

1197 Ve lehu

1 Her kaçan bâd-ı sabâ sünbül saçını şâneler
Pâreler kendüyi tîg-ı hasret ile şâneler

2 Dişleriçün hecr acısın çeküp yaş dök göñül
Çün bilürsin acı suda bulınur dür dâneler

3 Ayaguña düşdügin ‘âşiklaruñ ‘ayb itme kim
Dökilür şem’ ayagına yanıcak pervâneler

4 Ten harâb oldugını ister bu sevdâyî göñül
Hâtırına hoş gelür dîvânenüñ vîrâneler

5 Turdı ol beñler hayâli dilde gitdi fikr-i ten
Yile vardı gâh u kaldı hırmen içi dâneler

6 Sini bagrına basar yir gök ne var mihr itmese
Kim ata gibi degüldür müşfik olur analar

1198 Nazîre-i İbrâhîm Paşa

1 Âh kim cândan usandurdı bizi cânâneler
Yakdılar yandurdılar ol gözleri mestâneler

2 Meclis-i ‘ışkuñda ehl-i bezm olup cânâ senüñ
La’l-i nâbuñ şevkine nûş eyledük peymâneler

3 Diñlemeñ ‘âlemde Ferhâd ile Mecnûn kıssâsın

‘Işk yolında zene mey eylemez merdâneler

4 Bu harâb olmış dile gel sal vefâ bünyâdını
Hey begüm devrüñde ko ma’mûr ola vîrâneler

5 Ey güzeller şâhı İbrâhîm bendeñ var iken
Âşinâ olmak revâ mıdur saña bîgâneler

1199 Nazîre-i Me’âlî

1 Yaraşur zülf ü ‘izâr ile leb-i cânâneler
Nitekim şem’ ile zeyn olur gice mey-hâneler

2 Sin didiler harf-i sîne anuñ içün ey sanem
Kim müşâbihdür dişüñe andagı dendâneler

3 Nûn-ı kaşuñ ‘ayn-ı çeşmüñ lâm-ı zülfüñ ‘ışkına
Sînesinde na’l kesdi ‘âşık-ı dîvâneler

4 Zülf-i yâra girişüp kesb-i takarrüb ideli
Kimseye ‘âlemde diş göstermez oldı şâneler

5 Bir mu’allak zen kebûterdür sarâyuñda felek
Kim aña kavs-ı kuzah halhâl u encüm dâneler

6 Cân bagışlar ‘âşıka cânân ol aña cân virür
Ölmesün ‘âşıklar u eksilmesün cânâneler

7 Ey Me’âlî dem-be-dem mey-hˇârı zemm itdügiçün
Vâ’iz-i şehrüñ çanagına söger peymâneler

1200 Nazîre-i Revânî

1 Kaldı işden mâh-ı rûze ireli peymâneler
Suyı sogılmış degirmen gibidür mey-hâneler

2 Câm-ı mey rûşen kılur ‘âşıklaruñ göñlin müdâm
Şu’le-i hurşîd ile rûşen olur vîrâneler

3 Bir güneşle germ olup gögsüñi germe ey felek
Toludur gün yüzlülerle bunda mekteb-hâneler

4 Germ olup meclisde sen meh-rûya öykündügiçün
Üşdiler şem'üñ nigârâ başına pervâneler

5 Nâfe-i zülfin Revânî dagıdup her dil-berüñ
'Âşıka barmak hisâbın gösterürler şâneler

1201 Ve lehu

1 Rûz-ı 'îd oldı yine güm güm öter mey-hâneler
Göklere irdi sadâ-yı na're-i mestâneler

2 Gûyiyâ şerbet şarâb u mey-fürûş olmış hekîm
Hasteler mahmûrlar dârü'ş-şifâ hum-hâneler

3 Gül budagında kızıl güller açıldı sanuram
Sâki-i meh-rûlar aldukça ele peymâneler

4 Şâhidâ iklîm-i hüsnüñ tâc-ı 'anber urınur
Kâkül-i müşkînini dil-ber kaçan kim şâneler

5 Kesret-i 'uşşâkdan incinme hüsnüñ çagıdur
Nev-bahâr oldukça artar ey perî dîvâneler

6 Şöyle Mecnûn olmışam 'ışkuñda ey Leylâ-hırâm
Kim gülerler hâlüme şimdi benüm dîvâneler

7 Gözlerine mesken olmazdı Revânî cân u dil
Ger harâmîler yatagı olmasa vîrâneler

1202 Nazîre-i Refîkî

1 Göreyin odlara yansun vâ'izâ mey-hâneler
Tûb tokınmış gibi sarsar zühd evin peymâneler

2 Hîç bilmem n'eyleyin sûfî ki nâsıh sözlerin
Gûşuma girmege komaz na're-i mestâneler

3 Ey perî ‘âkil nice cem’iyyet-i hâtır umar
Kâkülüñden kim kabûl itmez anı dîvâneler

4 Bezm-i dünyâdan garaz şem’-i cemâl-i yârdur
Tâ ki ol şevk ile diller olalar pervâneler

5 İtme ısgâ ‘ışk destânından özge kıssayı
Ey Refîkî gerçi çokdur dünyede efsâneler

1203 Nazîre-i Subhî

1 Germ olup meclisde açsun gögsini cânâneler
Şevkden çâk-i girîbân eylesün dîvâneler

2 Bezme gel ey meh-likâ tâ şevk gelsün meclise
Güm güm ötsün meykede günbürdesün mey-hâneler

3 Gögsüñ aç gülşende gül çâk-i girîbân eylesün
Gözlerüñ süz hˇâba varsun nergis-i mestâneler

4 Her bir uçgun ki_uçuram sen şem’e yüz biñ şevk ile
Meclisüñde yanmag ögrensün görüp pervâneler

5 Şîşeler tolsun içilsün câmlar dönsün kadeh
Subhiyâ gül devridür devr eylesün peymâneler

1204 Nazîre- Zâtî

1 Hûşe-i sabr-ı dili dest-i firâkuñ dâneler
Gözlerümden dem-be-dem dökilmesün mi dâneler

2 Şem’-i cem’-ârâda ‘ışkuñdan eser var ey nigâr
Ser-be-ser od basdı kalkar vasl olan pervâneler

3 Ko beni sevdâ-yı zülfüñle kapuñda öleyin
Gûşe-i dârü’ş-şifâdur mesken-i dîvâneler

4 Kalb-i ‘uşşâk ile pîç-â-pîç olduñ sen diyü

Turre-i miskîne dil darbın ururlar şâneler

5 Geymeyenler Zâtiyâ perr-i semenderden libâs
Okımasun şi'r-i pür-sûzum ola kim yanalar

1205 Nazîre-i Mesîhî

1 Bezmümüz yine müşerref eyledi cânâneler
Göklere çıksa yiridür na're-i mestâneler

2 Ben şarâb-ı la'l-i dil-berden geçerdüm zâhidâ
Korkaram sırlar sipâh-ı tevbemi cânâneler

3 Şem'-i bezme âhımuz şöyle harâret virdi kim
Bâl ü perden mirvaha yapdı aña pervâneler

4 Sâkiyâ karşu lebüñ öpdükleriçün al ile
Ehl-i bezme gör ne kanlar yutdurur peymâneler

5 Dil-rübâlar geldiler çıksun Mesîhî cân u dil
Sohbet-i hâss içre çün lâyık degül bîgâneler

1206 Nazîre-i Gedâyî

1 Mest olup 'âşıklara cevr eylesün cânâneler
Mest-i nâz olsun yürisün ol gözi mestâneler

2 Şöyle kim pürdür içi hûrî sıfat hûbân ile
Reşk-i bâg-ı cennet olsa tañ mı mekteb-hâneler

3 Ehl-i diller gelse hüsnüñ seyrine 'ayb eyleme
Kanda bir şem' olsa anda cem' olur pervâneler

4 Ben nice çâk itmeyem bu gayret ile sînemi
Zülf-i müşkînüñe göz göre el ura şâneler

5 Nakd-i kalb ile Gedâyî bûse alınmaz satun
Hûblar 'ayyârdur sanma saña aldanalar

1207 Nazîre-i Hayâlî

1 Şâm irişse şem' umar pervâneler kim yanalar
Gelse kış sevdâsıdur abdâluñ âteş-hâneler

2 Şem' dikdi bezm meydânında bir altun kabag
Atdılar her yañadan âh okların pervâneler

3 Şem' bir altun ayag açdı mahabbet ehline
Oldı 'aksinden anuñ pervâneler mestâneler

4 Şem'-i meclis germ olup söyler zebân-ı hâl ile
Âşinâ hem-reng olur baña kaçar bîgâneler

5 Tekye-i 'ışkuñ kadîmî şem' bir meczûbıdur
Ey Hayâlî ol erüñ kurbânıdur pervâneler

1208 Nazîre-i Münîr

1 Zülfüñ ucından cihânı tutdısa dîvâneler
Nergis-i mestüñ harâbıdur hezârân hâneler

2 Âteş-i ruhsâruñ ile görinen diller meger
Haddüñ üzre görinen bu hâl-i müşkîn dâneler

3 Derd ü gam geldi dile gitdi karâr u sabr-ı dil
Âşinâlar cem'idür gitse n'ola bîgâneler

4 Düşdi sihr-i gamzeñ ile hâne-i takvâ harâb
Leblerüñ yâdıyla ma'mûr olalı mey-hâneler

5 Yandugum görüp cemâli şem'ine yâruñ Münîr
Dün gice ta'lîme geldi bir bölük pervâneler

1209 Nazîre-i Şehîdî

1 Rûz-ı 'îd oldı vü açıldı çün der-i mey-hâneler
Ser-te-ser âfâkı tutdı na're-i mestâneler

2 'Îş u nûş eyyâmıdur sohbet ider halk-ı cihân

Devr iderler meclis içre sâgar u peymâneler

3 Câme-i rengîn ile zeyn eyleyüp kendülerin
Her tarafda seyr iderler dâmen-keşân cânâneler

4 Gördiler dil-berlerüñ bu resm ile zeyn oldugın
Bî-karâr olup gezerler ‘âşık-ı dîvâneler

5 Kanda kim ol meh turur ‘âşıklar anda cem’ olur
Kanda kim bir şem’ ola lâ-büd gelür pervâneler

6 Ol sanem sayd itmek içün cân u diller murgını
Zülfini dâm itdi müşkîn beñlerini dâneler

1210 Nazîre-i Muhibbî

1 Târmâr-ı ‘akl u cân u dil kılur cânâneler
Her kaçan kim ruhları üstinde zülfin şâneler

2 Ayaga düşsem görüp tañ mı cemâlüñ şem’ini
Yanıcak şem’ ayagına dökilür pervâneler

3 Bezm-i gamda la’l-i nâbuñ yâdına cânâ senüñ
Pür olur hûn-ı cigerle eldeki peymâneler

4 Zîver-i dünyâya ey dil aldanup meyl eyleme
Bu meseldür ki zene meyl eylemez merdâneler

5 Derd ü gam geldi Muhibbî durmasun bu ‘akl u dil
Lâyık olmaz sohbet-i hâss içre çün bîgâneler

1211 Ve lehu

1 Her kaçan zencîr-i zülfe el ura cânâneler
Baş açup boyun uzada ‘âşık-ı dîvâneler

2 Geldi ‘ışkuñ sîneme gitmek gerekdür sabr u hûş
Âşinâ cem’inde çün lâyık degül bîgâneler

3 Sîneden hâlî degül bir dem hayâl-i zülf-i dûst
Çün perîler meskenidür ekserî vîrâneler

4 Şâne gibi pârelense tañ mıdur bu cân u dil
Her seher bâd-ı sabâ zülfini yâruñ şâneler

5 Şem'-i hüsnüñi görüp yansam yakılsam tañ mıdur
Şem' gördükçe yakar çün bâl ü per pervâneler

6 Olmayan 'ışkdan haberdâr okımasun şi'rümi
Şi'r-i pür-sûzum okurken korkaram kim yanalar

7 Merd-i meydân ol Muhibbî virme dünyâya göñül
Degme dil virmez zene meyl eylemez merdâneler

1212 Nazîre-i Harîmî

1 İşümi altun ider sâkî gümüş peymâneler
Kîmyâdur var ise hâk-i der-i mey-hâneler

2 Taze gülşendür ruhuñ şevkiyle meclis sâkiyâ
Bülbüle bülbüldür anda gül durur peymâneler

3 Hâller şekker lebüñde noktalardur husrevâ
'Aks-i dendânuñ olupdur gûyiyâ dendâneler

4 Almazam ben âb-ı hayvânı ölürsem agzuma
Mürdeler ihyâ iderlerken leb-i cânâneler

5 Ey Harîmî 'âşıkuñ göñlin perîşân eyleyüp
Zülfine her bir perînüñ dil vireler şâneler

1213 Nazîre-i Sun'î-i Gelibolî

1 Geyseler zerrîn benekler sîm-ten cânâneler
Gûyiyâ etrâf-ı şem'e cem' olur pervâneler

2 Gördiler kim mihr-i ruhsâruñla yanmış rahm idüp
Döndiler şem'üñ nigârâ üstine pervâneler

3 Pamçag (?) ile meger yapışduralar gülleri
Şöyle toldı gonçe-leblerle mu'allim-hâneler

4 Göricek bu zülf ile ey Yûsuf-ı sânî seni
Ellerini pâre pâre eylediler şâneler

5 Servüñ etrâfında nergisler açılmış sanuram
Geyseler zerrîn benekler Sun'iyâ cânâneler

1214 Nazîre-i Enverî-i Müneccim

1 'Arz idelden zülfinüñ zencîrini cânâneler
Virdiler sevdâya boyun 'âşık-ı dîvâneler

2 Hey müselmân virdi dînin gören ol kâfircigi
Hayli sûret buldı bu ma'nâ ile büt-hâneler

3 Agladur mescidde halkı vâ'iz-i bârid-nefes
Germ ider bî-dilleri güm güm öter mey-hâneler

4 Kıl dil-i vîrânumı mahzen hayâlüñ gencine
Kim harâb olmakdan eymendür ebed vîrâneler

5 Enverî her mâh-ı nevçün aglasun ko gözlerüñ
Ol delükanlular ola kim birez uslanalar

1215 Nazîre-i Fakîrî

1 Hûr-ı rızvânı getürmez gözine cânâneler
Cennete yir komadı bugün mu'allim-hâneler

2 Ruhlaruñ gül-nârına öykündügiçün her gice
Şem'-i bezmüñ başına odlar yakar pervâneler

3 Ol melek-rûnuñ hayâli gelmez idi sîneme
Olmasaydı ger perîler meskeni vîrâneler

4 Yana yana acısun her dâg-ı hûnînüm baña

Döne döne üstüme kan aglasun peymâneler

5 Ol saçı Leylâ beni şol deñlü Mecnûn itdi kim
Ey Fakîrî hâlüme şimdi güler dîvâneler

1216 Nazîre-i Sâlikî

1 Zülfini kirpükleriyle ol perî çün şâneler
Her taraf yüz ‘âşıkı şeydâ idüp dîvâneler

2 Ey perî dîvâneñ oldum bilmezem kim cân nedür
‘Âkıbet dîvâneñi bî-cân ider cânâneler

3 Gül yüzüñçün çâk ider güller yakalar her bahâr
Zülfüñ içün pâreler zencîrler dîvâneler

4 Ge visâl ile göñüller yap yine ey bagrı taş
Veh ki hicrân leşkeri dil hânesin vîrâneler

5 Sâliki kanı anuñ merdüm-fiken kirpükleri
Ben şehîdi cânına gözleri şâyed kanalar

1217 Nazîre-i Revânî

1 Mey-fürûş olalı ‘âlemde lebi cânâneler
Meskeni her rindüñ oldı gûşe-i mey-hâneler

2 Gül budagında kızıl güller açılmış sanuram
Sâki-i meh-rûlar aldukça ele peymâneler

3 Şâhid-i iklîm-i hüsnüñ tâc-ı ‘anber urınur
Kâkül-i miskînini dil-ber kaçan kim şâneler

4 Şöyle Mecnûn olmışam ‘ışkuñda ey Leylâ-hırâm
Kim gülerler hâlüme şimdi benüm dîvâneler

5 Gözlerine mesken olmazdı Revânî cân u dil
Ger harâmîler yatagı olmasa vîrâneler

1218 Nazîre-i Cebrî

1 Raks urup meydân-ı hüsne cem’ ola cânâneler
Gör neler eyler dil-i pür-sûzuma cânâ neler

2 Dün gice keyfiyyet-i la’l-i lebüñle ey perî
Mest olup agzuma meclisde söger cânâneler

3 Şevk-i hüsnüñde hat-ı hâlüñi cânâ dir gören
Gûyiyâ etrâf-ı şem’e cem’ olur pervâneler

4 Nicesi cân virmesün sen mâhuñ üstine rakîb
Olmasun babacıgum itler cihânda analar

5 Penbe-i terle meger yapışduralar gülleri
Şöyle tolmış gonçe femlerle mu’allim-hâneler

6 Cebriyâ kopar kıyâmet başuma âfet düşer
Raks urup meydân-ı hüsne cem’ ola cânâneler

1219 Nazîre-i Refîk

1 Rûşen oldı şem’ çün gelsün beri pervâneler
Tâ ki ol şevki görüp odlara düşüp yanalar

2 Hâli olma ‘ışkdan isterseñ âbâd olmagı
Genc ile ma’mûr olur çün ey göñül vîrâneler

3 Giregör şol bezme kim anda müdâm olmış ola
Dâne-i tesbîh nukl u tâclar peymâneler

4 Zâhidâ ‘arz eyleme misvâk u tesbîhüñ ki hîç
Ehl-i ‘ışkuñ gûşına girmez kurı efsâneler

5 Cân nedür kim anı virmekden döner erbâb-ı ‘ışk
Hâssa şol meclisde kim raksa gire cânâneler

6 Vaz gelmek bâdeden âsân idi ey hem-nişîn
Sımayaydı tevbe câmın gözleri mestâneler

7 ‘Akl u dânişden sakın ‘ışkuñ harîmin ey Refîk
Meclis-i ünse ne lâyıkdur gire bîgâneler

1220 Li-mürettibihi

1 Sûfiyâ sâfî ayak basdugiçün cânâneler
Yüz sürerler hakine mey-hânenüñ mestâneler

2 Ey lebi şîrîn budur feryâd ile cân virdügüm
Dem urur Ferhâd’dan çün ‘âşık-ı dîvâneler

3 Ol dehân u kadd ü zülfüñ pür hayâliyle göñül
Nitekim mâl ile mâl-â-mâl olur vîrâneler

4 Şâneler zülf-i perîşânuñ sabâ çün çın seher
Ey perî-şân pâreler reşk ile kendin şâneler

5 Hasret-i la’lüñle devr içre olupdur ey sanem
Nazmi-i miskîne mesken gûşe-i mey-hâneler

1221 Ve lehu

1 Cem’ olup her gice ey meh bir yire pervâneler
Şem’e isterler varup ‘ışk âteşinden yanalar

2 Zâr u giryân ey gözi âhû düşüpdür taglara
Leyli-i zülfüñle şol Mecnûn olan dîvâneler

3 Lezzet-i ‘ışkuñ alup dil ‘akl ile alışmadı
Âşinâlar yirini tutmaz begüm bîgâneler

4 Rûm’da ey hˇâce satma Çîn nigâristânını
Pür-nigâristân-i Çîndür bunda mekteb-hâneler

5 İşbu dehr-i pîr-zenle başa hergiz çıkmadı
Geldi bu meydâna Nazmî gerçi çok merdâneler

Nev’-i dîger

1222 Ez-ân-ı Kâsım Paşa

1 Bir yirüñ ki_ol dil-ber-i hûrî-likâ üstindedür
Cennet-i Firdevs anuñ altında yâ üstindedür

2 Yüz sürerse hâk-i pâyine ‘aceb midür güneş
Pertev-i nûr-ı Hudâ ol meh-likâ üstindedür

3 Gündüzin mâh-ı felek yüce tutarsa tañ mıdur
Âftâbuñ menzili bedr-i dücâ üstindedür

4 Meclisinden şem’-i bî-çâre nice vire haber
Od yanar başında biñ dürlü belâ üstindedür

5 Kanum içdi göz göre Sâfî benüm ol gonçe-leb
Sora varursañ henûz ol hûn-bahâ üstindedür

1223 Nazîre-i Necâtî

1 Zülf-i dil-ber kim ‘izâr-ı dil-rübâ üstindedür
Sûre-i Ve’l-leyldür kim Ve’d-duhâ üstindedür

2 Gün yüzinde zülf-i ‘anber-bâr-ı müşkâsâ-yı dûst
Ebr gibidür ki cism-i Mustafâ üstindedür

3 Zülfüñe nisbet ye alnuñ cennet olur yâ ruhuñ
Çünki Şâm’uñ bâg-ı huld altında yâ üstindedür

4 Zerre gibi ben mezellet topragında pây-mâl
Gün gibi dil-ber sipihr-i Kibriyâ üstindedür

5 Diller alur kirpigüñ cânlar bagışlar leblerüñ
Lâ-cerem ‘âşıklaruñ havf u recâ üstindedür

6 Rahm kıl dervîşüñe ey pâdşâh-ı hüsn kim
Pây-ı taht-ı saltanat dest-i du’â üstindedür

7 Nice ayrılsun Necâtî ‘ışk-ı dil-berden kim ol
Bir hümâdur ki_âşiyân aña hevâ üstindedür

1224 Nazîre-i Me’âlî

1 Hat ki hadd-i serv-kâmet dil-rübâ üstindedür
Sebz tûtîdür nihâl-i müntehâ üstindedür

2 Zülfüñ altında ‘aceb n’eyler ruhuñ Ve’ş-şems çün
Sûre-i Ve’l-leylinüñ ey meh-likâ üstindedür

3 Kâmetüm ol lâma beñzer kim melâl altındadur
Saçlaruñ şol cîme kim cevr ü cefâ üstindedür

4 Mâhdan üstün durur dirlerse tañ mı kaddüñe
Ki_ayuñ ey hurşîd-had şems-i duhâ üstindedür

5 Ey Me’âlî kıl nazar destâr-ı yâr-ı gül-ruha
Gûyiyâ şol ebrdür kim Mustafâ üstindedür

1225 Nazîre-i Likâyî

1 Hâl-i Hindû kim o hadd-i dil-rübâ üstindedür
Nokta-i müşkîn durur kim Ve’d-duhâ üstindedür

2 Hatt-ı müşkînüñ ruhuñ üstinde ey hurşîd-had
San harîm-i Ka’bedür hat istivâ üstindedür

3 İki derbândur der-i dârü’ş-şifâda dûstum
İki nergis kim o la’l-i cân-fezâ üstindedür

4 Cûybâr-ı eşk-i çeşmümde hayâl-i gabgabuñ
Bir mu’allak sîbdür gûyâ ki mâ üstindedür

5 Kâkülüñ fikri Likâyî’nüñ dilinden gitmedi
Dûd lâ-büd âteşüñ ey dil-rübâ üstindedür

1226 Nazîre-i Hasbî

1 Perçemüñ pür-çîni kim zülf-i dü-tâ üstindedür

Bir hümâdur ki_âşiyânı ejdehâ üstindedür

2 Bâl açar tâvûsveş gülşende san cevlân ider
Zülf-i müşkîn-per ki hadd-i dil-rübâ üstindedür

3 Deşne-i bürrâna beñzer teşne ‘âşık kanına
Gamze-i hûn-rîz kim ‘ayn-ı belâ üstindedür

4 Nûn-ı kaşuñla nigeh kıldukça çeşmüñ dir gören
Satr-ı b’ismi’llâhdur kim kâf hâ üstindedür

5 Hasbiyâ dünyâda vasl u hecr içün gel çekme gam
Çünki hâli ‘âlemüñ havf u recâ üstindedür

1227 Nazîre-i Mu’îdî

1 Câme-i sîmâb kim ol meh-likâ üstindedür
Ebr-i sîmîn sanasın ki cism-i Mustafâ üstindedür

2 Hâtem üzre yazılu mühr-i Süleymân gibidür
Hatt-ı reyhân kim o la’l-i cân-fezâ üstindedür

3 Hey nice gencînedür hüsn-i cihân-ârâ-yı dûst
Kim nigehbân olup iki ejdehâ üstindedür

4 Çenber-i zülfüñ gamından severin urganını
Beñzer ol cân-bâza kim yiri hevâ üstindedür

5 Geh firâk olur Mu’îdî’ye havâle geh ecel
Derdmendi gör ki biñ dürlü belâ üstindedür

1228 Li-mürettibihi

1 Hatt-ı cânân kim o la’l-i cân-fezâ üstindedür
Mûrdur gûyâ ki şehd-i pür-safâ üstindedür

2 Gün yüzüñ üstinde ay alnuñ ne zîbâdur senüñ
Gerçi mihrüñ menzili bedr-i dücâ üstindedür

3 Düşeli miskîn göñül ‘ömrüm perîşân zülfüñe
Derdmend üftâde biñ dürlü belâ üstindedür

4 Korkaram hecrüñden ammâ umaram vasluñ dahı
Mü’min olan lâ-cerem havf u recâ üstindedür

5 Göz göre ben hastenüñ urmış durur cânına dâg
Hâl kim la’l-i nigâruñ Nazmiyâ üstindedür

1229 Li-mürettibihi

1 Zülf-i pür-çîn kim o hatt-ı dil-rübâ üstindedür
Aña düşen dil belâ üzre belâ üstindedür

2 Hâcib ü zülf ü kad-i dildârdan gitmez göñül
Dest-res bulmak diler dâyim recâ üstindedür

3 Nâz ile bindükçe at seyrânına ol şeh-süvâr
Şöyle beñzer bir hümâdur kim hevâ üstindedür

4 Gögsi üzre alup ol cânânı bir cânân bugün
Didi mihrüñ menzili bedr-i dücâ üstindedür

5 Rûşen ol kim sûre-i Ve’ş-şems’dür yâ Ve’d-duhâ
Nazmiyâ şol hat ki hadd-i dil-rübâ üstindedür

Nev’-i dîger

1230 Ez-ân-ı Nizâmî

1 Hattuñ ol pîrûzedür kim la’l-i nâb üstindedür
Leblerüñ ol la’l kim dürr-i hoşâb üstindedür

2 Yüzüñ üstinde vatan tutsa kaşuñ olmaz ‘aceb
Menzil-i Mirrîh ki dirler âftâb üstindedür

3 Kâmetüm ol dâla dönmişdür ki derd altındadur
Gözlerüm şol ‘ayna beñzer kim ‘azâb üstindedür

4 Hâk ol ey dil pertev-i hüsninden isterseñ nasîb
Ki_âftâbuñ tâbına menzil türâb üstindedür

5 Zülf ü ebrûñı görenler dir hezârân âferîn
Ol mu'anber çetr kim müşkîn tınâb üstindedür

6 Çeşm-i giryânumda ey dil-ber hayâli kaddüñüñ
Bir nihâl-i tâzedür kim cûy-ı âb üstindedür

7 Ey Nizâmî vasla şâd olma vü hicrâna melûl
Kâ'inâtuñ hâli çün kim inkılâb üstindedür

1231 Nazîre-i Safâyî

1 Gülsitânda gül ki vâlâ câme-hˇâb üstindedür
Döşenür bülbül dikende kim 'azâb üstindedür

2 Kaşları ruhsârı üstinde görenler ol mehüñ
Bildiler kim burc-ı kavsı âftâb üstindedür

3 Kıl hazer çeşminden ey dil meyl iderken la'line
Kim şehüñ ekser kula hışmı şarâb üstindedür

4 Gözlerüm enhâr-ı eşk üzre revân ey serv-i nâz
San iki çâbük-şinâver rûy-ı âb üstindedür

5 Nice beñzetsün 'Aden dürrine dil lü'lü' dişin
Kim sadef dürcinde ol bu la'l-i nâb üstindedür

6 Çerhe şâh iken mehâ mihrüñ yüzi her subh-dem
İşigüñde kim gedâ bigi türâb üstindedür

7 Ey Safâyî zülf-i haddi üzre ol mihr-i ruhuñ
San per-i Cibrîl cirm-i mâh-tâb üstindedür

1232 Nazîre-i Sultân Cem

1 Zülfüñ ol sünbül durur kim âfâb üstindedür

Dişlerüñ ol lü'lü' kim yâkût-ı nâb üstindedür

2 Sen perî ile görelden ol rakîb-i dîvi ben
Bu dil-i âşüfte derd ü ıztırâb üstindedür

3 Fürkatüñle şol kadar akdı ki bahr oldı yaşum
Gözlerüm mânend-i zevrakdur kim âb üstindedür

4 Boynuma dakmag içün şâhâ kemend-i 'anberîn
Dâyimâ zülf-i siyâhuñ pîç ü tâb üstindedür

5 N'ola ger cân u dile rahm eyler iseñ ey habîb
Kim firâk u derd ile dâyim 'azâb üstindedür

6 Baña cevr itme iñen hüsnüñe magrûr oluban
Kâ'inâtuñ hâli çün kim inkılâb üstindedür

7 Ger yakarsañ n'ola cevrüñle Cem'üñ göñlini kim
Lâ-cerem ma'mûr olan âhir harâb üstindedür

1233 Nazîre-i Kâsım Paşa

1 Ebr-i zülfüñ kim bugün şol mâh-tâb üstindedür
Beñzer ol yüz karasına ki_âftâb üstindedür

2 Burc-ı hüsnüñde neden bulmış 'aceb böyle küsûf
Şol hilâl-ebrûlaruñ kim mâh-tâb üstindedür

3 Ey gözüm nûrı cemâlüñ dîde-i terde bugün
Âftâb-ı sâye-perverdür ki âb üstindedür

4 Hüsn-i hat görmek dilerseñ lutf idüp âyîne al
Ol hat-ı yâkûtı gör kim la'l-i nâb üstindedür

5 Çeşm-i mestüñ hışm iderse câna la'lüñçün ne tañ
Fitne vü âşûb u ceng ekser şarâb üstindedür

6 Ben garîb üftâdeyi hâk içre görmek gam degül

Mürdenüñ lâ-büd yir altında türâb üstindedür

7 Ey Süleymân-ı zamân devrüñde Sâfî fi’l-mesel
Beñzer ol mûra ki seng-i âsyâb üstindedür

1234 Nazîre-i Hatâyî

1 Tâ kim ol zülfüñ nikâbı mâh-tâb üstindedür
Bir bulut nisbetlüdür kim mâh-tâb üstindedür

2 Gün bigi yüzüñ cihânda zâhir olmışdur velî
Bu ‘acâyib bendeden dâyim hicâb üstindedür

3 Tâ kim olmış ‘ışkuñuñ vîrâne göñlüm meskeni
Gence beñzer kim yiri dâyim harâb üstindedür

4 Zâhid-i zerrâk[ı] gör dîvâra eyler secdeyi
Ol günehkâr eyle sanur kim sevâb üstindedür

5 Bu Hatâyî’nüñ dilinde ‘ışk-ı dilsûsuñ senüñ
Oda beñzer kim yiri dâyim kebâb üstindedür

1235 Nazîre-i Hafî

1 Ol mehüñ kaşı hilâli âftâb üstindedür
‘Anberîn sünbüllerinüñ pîçi tâb üstindedür

2 ‘Aks-i ruhsârı yüzüm üzre düşerse tañ mıdur
K’âftâbuñ pertevi dâyim türâb üstindedür

3 Nisbet itme_âb-ı hayâta lebleri barın anuñ
Ki_ol türâb altında vü bu la’l-i nâb üstindedür

4 Safha-i Firdevs’i n’itsün hûr-ı ‘aynı n’eylesün
Yâr ile şol kimseler kim câme-hˇâb üstindedür

5 Bahr olupdur hûn-ı dil her dem gözümden mevc urur
Yaşumuñ her katresi hûnîn habâb üstindedür

6 ‘Ukde-i zülfi şumârında dagıtsa ‘aklını
Dil ‘aceb midür Hafî müşkil hisâb üstindedür

7 İşiginde hâk olanlaruñ gubâr-ı zerreveş
Mihri şevkinden ‘urûc eyledi tâb üstindedür

1236 Nazîre-i Kâtibî

1 Çeşm-i giryânum nigârâ ıztırâb üstindedür
N’eylesün kim câri-i zevrak gibi âb üstindedür

2 Dil lebüñçün ceng idüp gamzeñle kan itse ne tañ
Ser-hoşuñ kan itdügi her dem şarâb üstindedür

3 Sîne-i pür-sûzum üstinde biten mû ey sanem
Gûyiyâ şol târa beñzer kim rebâb üstindedür

4 Kâmetüñ üzre gören hayrân olup dir yüzüñi
Ne ‘aceb serv-i revândur bu kim âb üstindedür

5 Kâtibî’nüñ gözlerinden yaş yirine geldi kan
Şol leb-i yâkût kim dürr-i hoş-âb üstindedür

1237 Nazîre-i Sabûhî

1 ‘Ârızuñ kim sünbül-i müşkîn-nikâb üstindedür
Neyyir-i a’zam durur gûyâ sehâb üstindedür

2 Âteş-i hecrüñle eşküm sîne-i pür-sûzda
Katre-i hûn-âba beñzer kim kebâb üstindedür

3 Câm-ı la’lüñ şevkile feryâd idersem n’ola kim
‘Arz-ı hâli ‘âşıkuñ ekser şarâb üstindedür

4 Gamzeñ ü zülfüñ hayâlinden ırak olmaz göñül
Cân-bâz olan ye hançer yâ tınâb üstindedür

5 Halka halka zülf-i müşkînüñ ruhuñ üzre şehâ
Günde yatmış ejdehâveş pîç ü tâb üstindedür

6 Şol hilâldür kaşlaruñ kim mâh-ı bedr altındadur
Kâmetüñ ol servdür kim âftâb üstindedür

7 Ey Sabûhî bâde-i nâb ile eyle def'-i gam
Çün bilürsin hâl-i 'âlem inkılâb üstindedür

1238 Nazîre-i Hayâlî

1 Na'lçeñ nakşuñ senüñ gördi türâb üstindedür
Od yanar başında çerhüñ ıztırâb üstindedür

2 Tâ ki gördi ruhlaruñ üstinde zülfüñ pîç ü tâb
Yüz perîşânlık cemâl-i âftâb üstindedür

3 Tîg-ı gamzeñ gâh sînem çâk ider gâhî ciger
Bir demin zâyi' geçürmez feth-i bâb üstindedür

4 Serv-kaddüñ hasretinden seyl-i eşküm üzre çerh
Beñzer ol dûlâba devri cûy-ı âb üstindedür

5 Leblerüñden hatt u hâlinden Hayâlî gam yimez
Fitne vü âşûb çün bezm-i şarâb üstindedür

6 Bir gubârdur âh ki reşk eyler ey Cemşîd-fer
Tâc-ı devlet kim ser-i Efrâsyâb üstindedür

1239 Nazîre-i Sabâyî

1 Cân u dil zülf ü ruhuñdan pîç ü tâb üstindedür
Oda düşmiş mû gibi kim ıztırâb üstindedür

2 Dürr-i galtân gibi derler 'ârız-ı dildârda
Katre-i seyyâredür gûyâ ki âb üstindedür

3 Çeşm-i mestüñ hûn-ı insânı şu deñlü içdi ki
Kesret-i demden ne dem gördümse hˇâb üstindedür

4 Gözlerüñ mey-gûn lebüñçün öldürür 'âşıkları

Şûr u fitne lâ-cerem bezm-i şarâb üstindedür

5 Hatt-ı nevhîzüñ hayâli bu dil-i pür-sûzda
Fülfül-i meshûka beñzer kim kebâb üstindedür

6 Sîne-i pür-nâlde kaşuñ hayâli oldı nakş
Şol kemânçe gibi kim uruk rebâb üstindedür

7 Mushaf-ı hüsn üzre ebrûsı Sabâyî dil-berüñ
Sanki medd-i besmele ümmü'l-kitâb üstindedür

1240 Nazîre-i 'Atâ

1 Mîmdür ol gonçe-fem kim mâhtâb üstindedür
Gonçe-i zanbak elifdür âftâb üstindedür

2 Şol mu'allak gabgabuñ devrinde hâl-i 'anberîn
Gûyiyâ bir dâne habdur kim habâb üstindedür

3 Gözlerüñ hışmı fezâ-yı âsmânîdür meger
Veh nice âfetdür ol kim âftâb üstindedür

4 Kaşlaruñ râsı kamer altında ebr-i fitne-bâr
Hatt-ı la'lüñ sûret-i şer kim şarâb üstindedür

5 Zülf ü çeşm ü kâmeti üzre nice mahbûbdur
Dâla beñzer kim du'â-yı müstecâb üstindedür

6 Levha-i sîmînidür hüsnüñ kitâbınuñ cebîn
Sünbülüñ kâf-ı müsennâ kim kitâb üstindedür

7 Ey 'Atâ 'ömr-i dırâzum dîdügüñ bir ân imiş
Ol dahı sûretde şekl-i inkılâb üstindedür

1241 Ve lehu

1 Âhum ol dûd-ı siyehdür ki_âftâb üstindedür
Sîne yakılmış deridür kim rebâb üstindedür

2 Dil lebüñdedür müdâm ammâ seçilmez rengi hîç
Sanki bir şîşe kadehdür kim şarâb üstindedür

3 Hûb zeyn itmiş cebînüñ safha-i ruhsâruñı
Levha-i sîmîne beñzer kim kitâb üstindedür

4 Sîne-i ‘uşşâkuñ üstine kesilen na’ller
Tâklardur sanki bir şehr-i harâb üstindedür

5 Ey ‘Atâ bu âsyâb-ı çerhden umma vefâ
Bî-sebât olur esâsı çünki âb üstindedür

1242 Nazîre-i Kemâl Paşa-zâde

1 Tâb-ı ruhsârı ki zülf-i nîm-tâb üstindedür
Pertev-i hurşîde beñzer kim sehâb üstindedür

2 Ey yüzüñ âyînesin[de] ‘aks-i ruhsârum benüm
Levha-i zerrîne beñzer kim kitâb üstindedür

3 Hindu-yı hâlüñ ruhuñ üstinde olsa vechi var
Çünki keyvânuñ makâmı âftâb üstindedür

4 Gösterelden kasr-ı hüsni gözde mi’mâr-ı hayâl
Zâhir oldı ‘âlemüñ bünyâdı âb üstindedür

5 La’l-i şîrînden belürse n’ola şûr-engîz-i hat
Çün şer ü şûruñ yiri dâyim şarâb üstindedür

6 Hatt-ı Yâkûtı muhakkak nesh idüpdür dûstum
Hatt-ı reyhânuñ ki ol yâkût-ı nâb üstindedür

7 Ne visâlinden karârum ne firâkından sebât
Çerh-i gerdûn çün bilürsin inkılâb üstindedür

1243 Nazîre-i Kâtibî

1 ‘Ârız-ı zîbâ ki şol müşkîn nikâb üstindedür
Gûyiyâ kim bî-hayâ ebr âftâb üstindedür

2 ‘Anberîn kâküllerüñ kim düşmiş ebrüñ üstine
Sanasın ‘îd ayınuñ cânâ sehâb üstindedür

3 Bu nedür diyü dile hatt-ı lebüñ sordum didi
Bir benefşedür ki bu câm-ı şarâb üstindedür

4 Kimse el sunmamag içün hüsni gencine saçın
Pâsbân komış gözi beñzer ki hˇâb üstindedür

5 Hattınuñ bir dem hayâli gözlerümden gitmedi
Bildi reyhânuñ mekânı ekser âb üstindedür

6 Hâlüñi hatt-ı ‘arak-rîzüñde dil gördükçe dir
Gör bugün şehdâne miski kim gül-âb üstindedür

7 Sâki ile ‘îş idüp ferhunde-dem ol Kâtibî
Çün bilürsin çerh-i gerdûn inkılâb üstindedür

1244 Nazîre-i Gedâyî

1 Kaddüm ol tolaba dönmişdür ki âb üstindedür
Gözlerüm şol kûzelerdür kim tolab üstindedür

2 Eşk-i hûnında görenler çeşmini ‘âşıklaruñ
Şol habâba beñzedürler kim şarâb üstindedür

3 Husrevâ aldanma tahtına bu mülk-i ‘âlemüñ
Ne kadar ârâm ider tahte ki âb üstindedür

4 Kâm-ı dil bulmadı kimse zülf-i müşkînüñden âh
Gerçi şekl-i kâfdur kim kâm-yâb üstindedür

5 Ey Gedâyî seyl-i eşkümden harâb olur cihân
Lâ-cerem âb üzre olan inkılâb üstindedür

1245 Li-mürettibihi

1 Dür gibidür lutf ile ki_ol la’l-i nâb üstindedür

Çün habâb-ı mey durur câm-ı şarâb üstindedür

2 Şekkerî pâlûde üzre şerbet-i şîrîn durur
Yâruñ agzı yarı kim ol la’l-i nâb üstindedür

3 ‘Ârızında zülf-i ‘anber-bârı ol gül yüzlünüñ
Gülşen üzre tâze sünbüldür ki âb üstindedür

4 Pister-i gamda ne bilsün hecr ile hâlüm şu kim
Vasl olup cânânesiyle câme-hˇâb üstindedür

5 Dür gibi der der yüzi üzre o mâhuñ Nazmiyâ
Encüm ü seyyârelerdür ki_âftâb üstindedür

1246 Li-mürettibihi
1 Yüzüñ üzre enf elifdür ki_âftâb üstindedür
Mîmdür hem anda fem kim mâh-tâb üstindedür

2 Aglamakdan yâd-ı haddüñle gözümüñ humreti
Surh vâlâdur ki bir şîşe gül-âb üstindedür

3 Çeşm-i pür-eşkümde ‘aks-i hadd-i dil-ber gûyiyâ
Tâze berg-i gül durur câm-ı şarâb üstindedür

4 ‘Işka düşen ‘âşıkuñ cism-i nahîfi sanasın
Oda düşmiş mû durur kim ıztırâb üstindedür

5 Nazmiyâ geçdükçe karşuñdan nigâr ahvâlüñi
Fursatıdur söyle ‘ömrüñ hod şitâb üstindedür

6 Devlete mesrûr u fakra kimse mahzûn olmasun
Kâyinâtuñ hâli çün kim inkılâb üstindedür

Nev’-i dîger

1247 Ez-ân-ı Necâtî

1 Yâr mâyil olıcak mihr ü mahabbet az olur
Anuñ içündür niyâz ehline dâyim nâz olur

2 Sâkiyâ sohbet emânet sırrımı fâş itmesün
Mey gibi bezm-i safâ-bahşa şu kim hem-râz olur

3 Bûse lutf idüp gözümüñ kanlu yaşın sildi dûst
Rûmili dil-berleri dâyim kadeh-perdâz olur

4 Tâlib-i germiyyet-i ‘ışk oldugum ‘ayb eylemeñ
Kim fakîr olan sevinür her kaçan kim yaz olur

5 Gölgelikde idemezsin derdmendüñle karâr
Sen hümâsın dâyimâ işüñ senüñ pervâz olur

6 Fitne-i âhir zamân oldı Necâtî sözleri
Her gazel kim diye bir mahbûb-ı hoş-âvâz olur

7 Âferîn olsun benüm sihr-âferîn eş’âruma
Kim güzeller içre ben sevdüklerüm mümtâz olur

1248 Nazîre-i Tâcî-zâde

1 Gülşen-i hüsnüñ ne nâzük bâg-ı ‘izz ü nâz olur
Ki_anda nergis nâvek-efken gül kemend-endâz olur

2 ‘Âşık ol kebk-i hırâmânı ‘aceb mi kılsa sayd
Hem-dem-i şâhîn-i ‘ışk olsa meges şeh-bâz olur

3 Geh düm-i tâvûs olur sûretde geh perr-i gurâb
Sünbül-i gül-pûş-ı dil-ber hey ne sûret-bâz olur

4 Kış irişdi koma elden dâmenin anuñ kim ol
Açılup gülşende gülse gül açılıp yâz olur

5 Çok zamândur yolda dahı görmez olduk yârı biz
Görmemek gerçi belâ ‘âşık yolında az olur

6 ‘Işk-ı sevdâdur iden esrâr-ı hüsni halka fâş
‘Işkile müşk ey büt-i Çîn ü Hıtâ gammâz olur

7 Giryeden Ca’fer murâdın idemez yâra edâ
Çenge her dem kim nem ola nagmesi nâ-sâz olur

1249 Nazîre-i İshâk Çelebi

1 Bu ne istignâ durur bu nice ‘izz ü nâz olur
Kim seni çok sevdügümce baña meylüñ az olur

2 Cevre başlar aglasam zîrâ ki mutrib sazını
Gûşmâl eyler ne dem kim nagmesi nâ-sâz olur

3 Gülşen-i cennetde serv üzre idinmiş âşiyân
Ol güzeller şâhınuñ zülfi ‘aceb şeh-bâz olur

4 Âyine her gördügi mahbûba bir yüzder togar
Ol nemed-pûşı görür misin ne sûret-bâz olur

5 Cân virürse ma’ni-i hâssa n’ola nazm ehli kim
Merd-i şâ’ir-pîşe olan rind-i şâhid-bâz olur

6 Nazm-ı şi’rüm yâd idüp mutrib ser-âgâz eylese
Nükte-perdâz u sühen-sâz u bülend-âvâz olur

7 Hüsnüñi vasf eylemekle buldı İshâk imtiyâz
Bu cihânda her kişi bir vasf ile mümtâz olur

1250 Nazîre-i ‘Atâ

1 Bâgda çün gül biter çok dürlü serv-i nâz olur
Bir senüñ gibi lebi gonçe sehî-kad az olur

2 Sen dahı vahşî iken pervâzuñı seyrân idüp
Şâh-ı dil aydurdı âhirle bu bir şeh-bâz olur

3 Ney gibi bir âh u nâleymiş yaratmış Hak beni
Bagrum anuñçün delinür beñzüm andan sâz olur

4 Agzı gonçe bili ince serv-kametler seven
Ehl-i nâz u nükte-perdâz u bülend-âvâz olur

5 Mühre-i mihr oynasañ ‘âşıklaruñla tañ mıdur
Ekseri tıfl olanuñ ey dûst ‘âşık-bâz olur

6 Her bakana yüze gülüp çerh bir yüz gösterür
Gey sakın aldanma kim âyîne sûret-bâz olur

7 Sen güzeller içre gül gibi nice mümtâz iseñ
Ehl-i ‘ışk içre ‘Atâ bülbül gibi mümtâz olur

1251 Nazîre-i Visâlî

1 Mâh-rûlarda vefâ olmaz olursa az olur
‘Âdeti dil-berlerüñ cevr ü cefâ vü nâz olur

2 Nâmelerde nâm-ı yârı yazmagıl ey hâme kim
Yârı sevdügüm tuyarlar nâmeler gammâz olur

3 Açılup geldi habîbüm gidicek bârid rakîb
Kış aradan gitse lâ-büd gül açılur yaz olur

4 Dil-berüm gâyet güzeldür beñzemez âhirlere
Ârifüñ sâyir güzelden sevdügi mümtâz olur

5 Bu Visâlî pîrüñ olsa sözleri gâyet latîf
Tutma ey mutrib ‘aceb kim çeng-i hoş-âvâz olur

1252 Nazîre-i Lâmi’î

1 Ruhlaruñ âyînesi cânâ ne sûret-bâz olur
Günde biñ yüzden togup nakş oynamak âh az olur

2 Tîg-ı ‘ışkı geçdi kalbi mermerinden zâhidüñ
Ol kaşı ya hey ne çâbük-bâz u tîr-endâz olur

3 Zülfi ile oynasa her dem ‘aceb mi ol sanem

Bursa’nuñ dil-berleri ekser kebûter-bâz olur

4 Mihrümi fâş itse tañ mı eşk-i sîm ü rûy-ı zerd
Tal’atinden gün gibi her yirde zer mümtâz olur

5 Gül yüzüñ gördükçe feryâd eylesem incinme kim
‘Andelîbüñ cûşı artar her kaçan kim yaz olur

6 Sâyesine irmedi saldum göñül şeh-bâzını
Âh kim gün yüzlüler dâyim hümâ-pervâz olur

7 Lâmi’î itdüm o serv-i nâza yüz biñ kez niyâz
Nâzın arturdı dahı bu ne dükenmez nâz olur

1253 Nazîre-i Zâtî

1 ‘Âşıkuñ âhı felekde Zühre’ye dem-sâz olur
Kaddi çeng ü cismi kıldan ince beñzi sâz olur

2 Âşkâre eylemezdüm mihrüñ ey meh-rû velî
‘Âşıkuñ âh-ı derûnı âh kim gammâz olur

3 ‘Âdeti ‘âşıklaruñ cevre tahammül eylemek
San’atı dil-berlerüñ cevr ü cefâ vü nâz olur

4 Az dil-ber görmedüm çok memleket seyr eyledüm
Sen kadar çok cevrlü cânâ cihânda az olur

5 Döne döne oynadur dil-ber hevâyî göñlümi
Dil-rübâlar Zâtiyâ ekser kebûter-bâz olur

1254 Nazîre-i Revânî

1 Nâzenînüñ cevri çok ammâ vefâsı az olur
A benüm çok sevdügüm bu ne dükenmez nâz olur

2 Bu hevâyîgöñlümi bir dil-ber içün sakladum
Rind-i şâhid-bâz olan ekser kebûter-bâz olur

3 Uçsa bir Tûbâ-hırâmuñ dil hevâsında n'ola
Gördügüñ tâvûs-ı kudsîdür hümâ-pervâz olur

4 Bildiler mest idügüm 'ışkuñ şarâbından beni
Sâkiyâ şol mey diyen kâfir 'aceb gammâz olur

5 Devr-i hüsnüñde Revânî leblerüñ terk idemez
Rûm'dur bunda şarâb içmez kimesne az olur

6 Nâme-i şi'rüm ki bir nev-hat güzeldür sîm-ten
'Âşıkı çokdur anuñçün cümleden mümtâz olur

1255 Nazîre-i Mesîhî

1 Bu ne istignâ durur bu nice 'izz ü nâz olur
Kim seni çok sevdügümce baña meylüñ az olur

2 Gel bugün şehr-i sarây içinde beglik idelüm
Kim bilür yarın felek kimlerle 'işret-bâz olur

3 Zülfüñ ucında beñüñ pusudadur dil almaga
Vay nice 'ayyârdur nice kemend-endâz olur

4 Cân u dil murgın niçün sayd eyledüñ didüm didi
Bosna'dur bu bunda anadan togan şeh-bâz olur

5 Çeng-i gamda nâle eylerken Mesîhî dün gice
Zühre gökden işidüp didi ne erkek sâz olur

1256 Nazîre-i î Sun'î-i Pîr

1 Gerçi kim her nâzenînüñ işi 'izz ü nâz olur
Nâz idüp mihr ü vefâ iden güzel mümtâz olur

2 Ey hümâ-tal'at eger gökde uçarsa murg-ı dil
Per açup zülfüñ irer yiter ne hoş şeh-bâz olur

3 Her ne yüzden baksañ ol âyîne-i cân u dile
Saña ol yüzden görinür vay ne sûret-bâz olur

4 Göñlüme didüm dehânı sırrın andak kıldı fâş
Fâş ider sırrın şu kim dîvâneye hem-râz olur

5 Hüsn-i hulk ile_ âdemîler ortasında ey melek
Bir senüñ gibi perî-ruh çok sınadum az olur

6 Kaldurur her dem mu’allaklar hevâyî göñlüme
Tıfl iken her dil-rübâ ekser kebûter-bâz olur

7 Şerha şerha_idüp ciger bagrı delinür Sun’iyâ
Her ne dem kim ber nefes ney nâleme dem-sâz olur

1257 Nazîre-i Şerîfî-i Sinobî

1 Ser-verâ serv-i bülendüñ hoş dıraht-ı nâz olur
Ki_irmez anuñ farkına cân murgı bî-pervâz olur

2 Kalur ol miskîn belâ dâmında kurtılmaz ebed
Kim aña zülf-i girih-gîrüñ kemend-endâz olur

3 Cilve ile sayd ider ‘uşşâk göñlin sünbülüñ
Gösterür tâvûs kendözin velî şeh-bâz olur

4 Rîsmân-ı zülfine hâlî asıldugın gören
Dir görüñ ol Hind-beççe kim ne hoş cân-bâz olur

5 Bâg-ı hüsnüñ güllerin cânâ temâşâ kılmaga
Kimseye göz mi_açdurur çeşmüñ hadeng-endâz olur

6 Derd ile mecmû’a-i hüsnüñ okurken nâlemi
İşidüp rahm eyleyüp taglar baña dem-sâz olur

7 Kesret-i cevr-i dil-ârâdan Şerîfî aglama
Nev-cevândur pâdşâh elbette ‘adli az olur

1258 Li-mürettibihi

1 Gerçi kim ‘ârif güzeller nâzük ü tannâz olur

‘Âşıka lâkin cefâsı çok vefâsı az olur

2 ‘Âşıka cevr ü cefâ vü nâz iden dil-berlerüñ
Hâli fitne çeşmi âfet gamzesi gammâz olur

3 Hulk olur memdûh-ı halk iden kamu hüsn ilini
Hulkı olan dil-rübâ her vech ile mümtâz olur

4 Gül yüzin gördükçe yâruñ eylesem zâr-ı hezâr
N’ola bülbül nâleye gelse kaçan kim yaz olur

5 Süzebaksa söze geldükçe n’ola çeşmini yâr
‘Âdeti her nâzenînüñ nâzükâne nâz olur

6 Gel eyâ sûfî iñen dünyâya olma çok harîs
Ol ki sûfî ola pes dünyâya hırsı az olur

7 Nâle ile nûş idüp mey diyü Nazmî hûn-ı dil
Bezm-i gamda dem-be-dem sâz ile ‘işret-sâz olur

Nev’-i dîger
1259 Ez-ân-ı Ahmed Paşa
1 Her kimüñ ki hem-demi gül yüzlü bir cânân olur
Hânesi cennet gibi dâyim bahâristân olur

2 Hâr-ı müjgânumda fi’l-hâl açılur nesrîn-i eşk
Bâg-ı çeşmümde çün ol gül yapragı pinhân olur

3 Baş koyar beñzer sabâ ol gül-’izâruñ zülfine
Ki_ayagı basdugı yir hep sünbül ü reyhân olur

4 Ey şarâb-ı nâb içüp ‘azm-i harâbât eyleyen
Her kime ugrarsañ anuñ hanesi vîrân olur

5 ‘Âşık u ma’şûka beñzer âsmân ile zemîn
Kim biri agladugınca birisi handân olur

6 Şiddet-i ‘ışk u belâ-yı hecr ü endûh-ı rakîb
Uzanup zülfüñ gibi vardukça bî-pâyân olur

7 ‘Ömrden mahsûb olursa leyle-i hicrân-ı dûst
‘Ömr-i ‘aşık zülf-i cânân gibi bî-pâyân olur

8 Bilmezem mektûbumı kim ‘arz ide dildâra kim
Kâsıd ol hüsn ü cemâli göricek hayrân olur

9 Bozılur ma’şûkı görüp ‘âşıkuñ reng-i ruhı
Söze çekseñ vâlih ü medhûş u ser-gerdân olur

10 ‘Işk vâkıfdur ki niçün yir yüzin gark eyler eşk
Nûh ‘âlimdür ki niçün ‘âleme tûfân olur

11 Sîne-i mecrûhuma hecrüñ nice zahm urdugın
Şerh idersem işiden halkuñ yüregi kan olur

12 Tîr-i gamzeñ añdugiçün Ahmed-i dil-hasteye
Müdde’înüñ sözleri her biri bir peykân olur

1260 Ve lehu

1 Ol hilâl-ebrûyı gördükçe gözüm giryân olur
‘Âdet oldur kim görinse mâh-ı nev bârân olur

2 Gerçi dil-ber pend idüp setr eyle râz-ı ‘ışkı dir
‘Âkıbet lâkin bilürem ‘âleme destân olur

3 Bini öldürmek dilermiş la’lüñ içün gözlerüñ
Âh kim yok yire bir gün harada bir kan olur

4 Aglar iken âhımuz eflâke irdi ra’dveş
Ol sebebden gök dahı yaşlar döküp nâlân olur

5 Nâle kıldugınca Ahmed gonçesinüñ güldügi
Bu ki bülbüller figân itdükçe gül handân olur

1261 Nazîre-i Selîkî

1 Turrede alnuñ nihân olsa gözüm giryân olur
Kim kamer gelseydi ‘akreb burcına bârân olur

2 Sâkiyâ yagmur gibi yagar tolular meclise
Gülşen-i ‘işretde göñlüm gonçesi handân olur

3 Hâne-i dilde gamuñ mihmânum oldukça benüm
Sîne tennûrında murg-ı cân u dil biryân olur

4 Sâki-i devrân ki sâgar eyleye sır kâsesin
Bezm-i mihnetde mey-i ‘ışkuñla ser-gerdân olur

5 Zâhire bakma Selîkî bâtınuñ ta’mîr kıl
Bâtını ma’mûr olanuñ zâhiri vîrân olur

1262 Nazîre-i Halîlî

1 Kim ki sen şâhuñ cemâli ‘îdına kurbân olur
æıkletinden kurtulur cismüñ ser-â-ser cân olur

2 Sûretüñ nakşında nakkâşı temâşâ kılmayan
Sırr-ı Hakdan bî-haberdür ol kaçan insân olur

3 Ol gedâ kim hâk-i dergâhuñ kılur kuhl-ı basar
Rü’yet-i eşyâ kemâhî ‘aynına âsân olur

4 Nûr-ı Hak’dur cümle eşyâdan tecellî eyleyen
‘Âşık-ı sâdık bu remzi añlayup hayrân olur

5 Hak’dan özge ‘âlem-i kesretde nefy iden vücûd
‘Âlem-i vahdetde adı ‘abd iken sultân olur

6 Kimde kim vardur hevâ-yı dûst ‘ışkından eser
Sînesi biryân dâyim gözleri giryân olur

7 Zâhidâ gel âdem-i hâkîye inkâr tme kim

Âdem-i hâkîye inkâr eyleyen şeytân olur

8 Her göñül kim sırr-ı vahdetden haberdâr olmadı
Lâ-cerem ehl-i safâ saffında ser-gerdân olur

9 Ey Halîlî cân vir cânân içün havf eyleme
Kim bu yolda cân viren şâyeste-i cânân olur

1263 Nazîre-i Kemâl Paşa-zâde

1 Yile virüp kendüyi berg-i hazân lerzân olur
Kim hevâya uysa lâ-büd böyle ser-gerdân olur

2 Dâye gibi şah-ı gül mehdin salar biñ nâz ile
Tıfl-ı bülbül çün uyanup uyhudan giryân olur

3 Hâl bilmez tıfla beñzer kim il aglar ol güler
Nâle kıldugumca bülbül gonçe-i handân olur

4 Sînem üstinde hadeng-i gamzeñi tasvîr ider
Geh siper şeklini baglar gonçe geh peykân olur

5 Zülfi üstinde gören dir gûşe-i ebrûsını
Ol sebebden ebr içinde mâh-ı nev pinhân olur

6 Nice derc idem kitâb-ı hüsnüñi ben deftere
Gül yüzüñ vasfında şi'rüm başka bir dîvân olur

1264 Ve lehu

1 Gül yüzüñde hat belürse gözlerüm giryân olur
Hâle görinse kenâr-ı mâhda bârân olur

2 La'lüñ içün gözlerüñ bir birine hançer çeker
Ol iki mest arasında korkaram kim kan olur

3 Gül budagı gibi gülşende salınsañ nâz ile
Karşuña başın salup serv-i revân hayrân olur

4 Zülfüñüñ altında görmiş gûşe-i ebrûsını
Sâyesi tutmış cihânı nice hoş eyvân olur

5 Gizledi hattı dehânı hâtemin dilden tutar
Şimdi fitne devridür yok yire çok bühtân olur

1265 Nazîre-i İshâk Çelebi

1 Seyre gelseñ gülşenüñ her gûşesi seyrân olur
Açılur güller ferahdan gonçeler handân olur

2 Nice hüsn olur bunı kim gördi kim işitdi kim
Her gören ser-mest olur her işiden hayrân olur

3 Dest-i ‘ışkından çeküp cân nakdin almakdur hüner
Yohsa her mahbûba dil virmek kişi âsân olur

4 Tende cânum bir belâ oldı halâsa çâre yok
Ger olursa yine derd-i ‘ışkdan dermân olur

5 Bir vefâ ehli güzel sevsem ‘acebdür tâli’üm
Sevdügüm günden hemân bir âfet-i devrân olur

6 Ey kemân-ebrû iñen ‘uşşâkdan incinme kim
Sag olurlarsa kamusı yoluña kurbân olur

7 Hamdü li’llah yüzi ag alnı açıkdur tîgumuñ
Kimseden pervâsı yok dilde niçün pinhân olur

8 Bu gice İshâk agzumdan beni ögdi dimiş
Gâh olur bir derdmende yok yire bühtân olur

1266 Nazîre-i ‘Amrî

1 Hat görinse gird-i haddinde gözüm giryân olur
Hâle devr itse kamer etrâfını bârân olur

2 Şöyle kim gülzâra ilte bûy-ı mûyuñdan nesîm
Her biten reyhânı miskîn ü ‘abîr-efşân olur

3 Hasret-i zülf ü zenahdânuñla ey Yûsuf-cemâl
Rişte-i cân göñlüme bend ü cihân zindân olur

4 Hey müselmânlar meded âvâre göñlümden benüm
Kanda bir kâfir beçe görse aña hayrân olur

5 Tañ mı ‘Amrî nâle kılsa hüsnüñ eyyâmında kim
Resmdür hengâm-ı gülde bülbülüñ nâlân olur

1267 Nazîre-i Muhibbî

1 ‘Ȉd olıcak seyr ider her kes yürür handân olur
‘Îd-ı vaslı olmasa ol gün baña zindân olur

2 Çün ezelden ‘ışk câmın içmişemdür dûstlar
Gice gündüz anuñ içün cân u dil hayrân olur

3 Gözlerüm yaşı şarâb u bagrumı itdüm kebâb
Hayl-i dilde çün hayâl-i dil-rübâ mihmân olur

4 Gün yüzine olmasa âşüfte alnına kamer
Yâ niçün anlar yürür ‘âlemde ser-gerdân olur

5 ‘Âşık-ı sâdık olanlar derde dermân istemez
Ey tabîbâ ko meni derdüm baña dermân olur

6 Aglasam ol gonçe leb handân olursa tañ mıdur
Her kaçan bâran ola gül açılur handân olur

7 La’l-i nâbuñ hasretinden bu Muhibbî aglasa
Gözleri yaşı anuñ yâ dürr yâ mercân olur

1268 Ve lehu

1 La’l-i dil-ber gözlerümden her kaçan pinhân olur
Zehr olur gamdan yidügüm içdügüm hep kan olur

2 Zahmete girme tabîbâ çek elüñ bu hasteden

‘Aşık-ı dil-hasteye derdi yine dermân olur

3 Her kaçan âh eyleyüp döksem gözüm bârânını
Gül gibi gülzâr-ı hüsn içre göñül handân olur

4 Kime takrîr eyleyem kime bu dil esrârını
Gûş iden ahvâlümi benden beter hayrân olur

5 Tîri çün sehm-i sa’âdetdür nasîb ola diyü
Bu Muhibbî kaşları yasın görüp kurban olur

1269 Ve lehu
1 Âftâb-ı tal’atüñ kim subh-dem tâbân olur
Lerze düşer ay u güne hâk ile yeksân olur

2 Lutf ile gülşende ger kılsa tebessüm gonçeveş
Açılur her bir taraf güller kamu handân olur

3 Bahr-i ‘ışk içre şehâ şol deñlü dökdüm kanlu yaş
Durmag ile ‘âkıbet ol pençe-i mercân olur

4 Meclis-i gamda gelür bir dem beni hâlî komaz
Mihnet ü derd ü belâ her dem baña mihmân olur

5 Ey Muhibbî kim ki bir şîrîn lebe virdi göñül
Kûh-ı gamda âhir ol Ferhâdveş kurbân olur

1270 Nazîre-i Sultân Süleymân
1 Yâra karşu her kaçan cân bülbüli nâlân olur
Gonçeveş eyler tebessüm gül gibi handân olur

2 Tîr-i peykânın cigerde saklaram cânum gibi
Sînemüñ sandûkasında nice biñ peykân olur

3 Konmaga yir kalmadı dil hânesinde şâdiye
Leşker-i gam kondugı yirler kamu vîrân olur

4 Fitne ta’lîm eyleyen çeşmine her dem zülfidür
Âh kim devr-i kamerde ne ‘aceb fettân olur

5 Zâri kılsun ko Muhibbî karşuña bülbül gibi
Sanma her gülşende bülbül böyle hoş-elhân olur

1271 Nazîre-i Zâtî
1 Kime yansam sûz-ı dilden yüregi biryân olur
Kime aglarsam gözümden eşk-i çeşmi kan olur

2 Bilmezem kim bildüre derd-i derûnum dil-bere
Her kime esrârumı keşf eylesem hayrân olur

3 Gabgabuñ tûbın hey âfet zâhide ‘arz eyleme
Tevbe vü zühd ü salâhı kal’ası vîrân olur

4 Burc-ı çeşmümden olur seyyâre-i eşküm ‘ayân
Her kaçan ol âftâbum dîdeden pinhân olur

5 Tâli’üñ tutup müneccim ey meh-i Mirrîh-çeşm
Didi kim bunuñ ucından günde yüz biñ kan olur

6 Şi’r-i dil-sûzum benüm ey hˇâce-i Hindûstân
Tûtiye bi’llâh ta’lîm eylemeñ biryân olur

7 Zâti-i bî-çâre bir derde giriftâr oldı kim
Ey tabîb-i cân u dil ancak ecel dermân olur

1272 Ve lehu
1 Yârı ‘uryân suda görsem gözlerüm giryân olur
Hâle kim mâhı ihâta eylese bârân olur

2 Şöyle beñzer kim müşâbihdür hümâyûn-zülfüñe
Sâyesini her kime salsa hümâ sultân olur

3 Tîg-ı şâh âb-ı hayât ile suvarılmış meger
Her kime bir kez içürse Hızrveş pinhân olur

4 Başdan aşdı yaşuma yüz virdügince âh kim
Gark ider bir gün beni arada ‘aynum kan olur

5 Zâti’ye derd ile âh itdürme yohsa ey güneş
Çerh tennûrında sevr ile hamel biryân olur

1273 Ve lehu

1 İşigüñde gâh dil derbân u geh sultân olur
Bu mesel meşhûrdur ey şeh göñül sultân olur

2 Olalı dil müşterî ey meh metâ’-ı mihrüñe
Âhumuñ her demde seyri menzil-i Keyvân olur

3 Kapuñ açup kılsa sen mâha nazar derbân akîb
Aglaram zîrâ ki feth-i bâb ola bârân olur

4 Bu dem-i sa’di görüñ itdükçe câmı yâr nûş
Gülsitân-ı hüsni ser-tâ-ser bahâristân olur

5 Seyr-i sahrâ eylesem ol gözleri cellâdsuz
Zâtiyâ her bir çemen bir hançer-i bürrân olur

1274 Nazîre-i Sürûrî-i Müderris

1 Gitse çeşmümden o şâhum gözlerüm giryân olur
Pâdşâh-ı Rûm çün ide sefer bârân olur

2 Nice ‘arz eyler aña kâsıd benüm ahbârumı
Çünki hâlüm fikr ide dem-beste vü hayrân olur

3 Dûd-ı âhum çok velî bahtum güni açılmadı
Gerçi kim gün açılur her kanda kim duman olur

4 ‘İzzete irdüm hayâlüñ göñlüm idelden konak
Devlet ol ev issinüñ kim aña şeh mihmân olur

5 Gelse düşmen aglasa tañ mı Sürûrî çün cihân

Cennet olur kâfire vü mü’mine zindân olur

1275 Ve lehu

1 Yâreden yâra varan her dem egerçi kan olur
Çün yüzüñ göre durur karşuda kan hayrân olur

2 Diller alup cevr iderseñ ellere haşr olıcak
Dâmenüñe nice el düşer ‘aceb destân olur

3 Kim ki yüzüñ var iken baksa güne Hak gayretî
Her şu’â’ı hançer eyler gözleri giryân olur

4 Katı kibr itme gedâña ey şeh-i hüsn ü cemâl
Nice yir vardur gedâ sultân ile yeksân olur

5 Düşmenüñ birdür Sürûrî zâhirî va bâtınî
‘Aynı kalbi gibi nâ-dânuñ yine nâ-dân olur

1276 Nazîre-i Şevkî

1 Her ne dem âhum benüm bâd u yaşum bârân olur
Kûyuñuñ her cânibi cânâ bahâristân olur

2 La’lüñe her su ki yüz yudı senüñ ey Hızr-hat
Ad ile iller dilinde çeşme-i hayvân olur

3 Âh kim ten hânesini bozdı yaşum gerçi kim
Sîm ile âbâd olur ma’mûr kim vîrân olur

4 Görmedin yüzde gözüñle zülf-i ‘anber-bâruñı
Rûm’da kimdür diyen âhû-yı müşk-efşân olur

5 La’lüñüñ her kanda esrârın hikâyet eylesem
Barmag agzında kalup hâtemlerüñ hayrân olur

6 Âstânuñda kul olmaklıgıla yürür şehâ
Her ne dem kim ‘âlem-i hˇâb içre dil sultân olur

7 Yüzüñ üzre zülfüñ uzadukça artar fitnesi
Büyüyen devr-i kamerde lâ-cerem fettân olur

8 Lebleri devrinde almagıl şarâbı agzuña
Sohbet-i meydür sakın bi'llâh Şevkî kan olur

1277 Nazîre-i Selîkî

1 Her kaçan ey meh hayâlüñ sînede mihmân olur
Âteş-i âh-ı derûnumda hamel biryân olur

2 Nice 'arz idem aña hâlüm ki görsem yüzüñi
'Akl medhûş u göñül bî-hûş cân hayrân olur

3 Mihrüñ ile hâk olursa cismüm ey meh haşre dek
Hâkümüñ her zerresi şevküñle ser-gerdân olur

4 Kiştzâr-ı sînede ekdüm mahabbet tohmını
Gözlerüm yaşı anuñçün dem-be-dem bârân olur

5 Ey Selîkî aglaram gâyet sürûr u şevkden
Kim kaçan ben aglasam ol hazz ider handân olur

1278 Ve lehu

1 Her kimüñ kim gonçeveş 'ışk ile bagrı kan olur
Gülşen-i 'âlemde âhir gül gibi handân olur

2 Her kimüñ kim ney gibi ola dimâgı pür-hevâ
Dem gelür bezm-i nedâmet içre ol nâlân olur

3 Şem' gibi zâhirâ handân olur erbâb-ı şevk
Rişte-i cânı yanar her dem gözi giryân olur

4 Eyle ta'mîr-i serây-ı cân u dil ki_olmaz harâb
Âb u gil ma'mûresin yapma ki tîz vîrân olur

5 Ey Selîkî rûşen eyler ehl-i diller meclisin
Âteş-i 'ışk ile şol kim şem'veş sûzân olur

1279 Nazîre-i Selîkî

1 Hasret ile aglasam cümle cihân tûfân olur
Derd ile âh eylesem kevn ü mekân sûzân olur

2 Ko dil ü cân mülkini derd ü gamuñ kılsun harâb
‘Âkıbet ma’mûre-i ‘âlem kamu vîrân olur

3 Hüsnüñi ben nice derk idem ki görsem yüzüñi
‘Akl medhûş u göñül bî-hûş u cân hayrân olur

4 Sîne tennûrında cân murgını biryân eylerem
Her kaçan kim hâne-i dilde gamuñ mihmân olur

5 Hasret-i haddüñle hicrân meclisinde her gice
Rişte-i cânum fetîl-i şem’veş sûzân olur

6 Ger gamuñdan söylesem ahvâlüm ey Leylâ-hırâm
Kıssa-i Mecnûn gibi ‘âlemde bir destân olur

7 Ey Selîkî cehd it ol şâhuñ gedâ-yı kûyı ol
Kim ki ol kûyuñ gedâsı ola ol sultân olur

1280 Nazîre-i Ferîdî

1 Her göñül ki_âşüfte-i ol zülf-i müşk-efşân olur
Yil gibi dâyim hevâ yolında ser-gerdân olur

2 Bu kadar nûr u fer ile âftâb-ı hâverî
Mâh-ı nev gibi görürse yüzüñi pinhân olur

3 Günden ezherdür yüzüñ irür güne geh geh küsûf
Mehden enverdür cemâlüñ mâha çün noksân olur

4 Gâh ol çâh-ı zenahdân gâh bu zencîr-i zülf
‘Âşık-ı dîvâneye geh bend ü geh zindân olur

5 Hizmetinden dûr olalı sen ‘azîzüñ hˇârdur

Kıl Ferîdî’ye terahhum cevre de oran olur

1281 Ve lehu

1 ‘Andelîb-i dil ki hâr-ı hecr ile giryân olur
Açılup ol gonçe-leb güller gibi handân olur

2 Gamzeñüñ tîrine anuñçün olur sînem siper
Ey kemân-ebrû geçüp yürege nâ-geh kan olur

3 Nice bir agyâr zulmin yâr cevrin çekevüz
Zulme dâd olur şehâ hem cevre de oran olur

4 Sen ‘azîzüñ kapusında hˇâr olan ednâ kulı
Mısr-ı hüsnüñ hakkiçün Yûsuf gibi sultân olur

5 Agzı var didük nigâruñ diyü töhmet itdiler
Ey Ferîdî nicelere yok yire bühtân olur

1282 Nazîre-i Bahârî-i Müderris

1 Mihr-i hattuñ kim baña âhir nefes îmân olur
İrte bir gün nâme-i a’mâlüme ‘unvân olur

2 Hak ne hâsiyyet kodı vasluñda cânâ kim seni
Hˇâbda her kim kocarsa ‘âleme sultân olur

3 Mâh-rûlar içre ey meh şol kadar mümtâzsın
Kim güneş her gün kapuñda hâk ile yeksân olur

4 Dil-berâ bir kaç gün oldı görmeyelden sen şehi
İntizâr ile meded öldüm kaçan dîvân olur

5 Şöyle yakdı dest-i cevrüñ dûstum dil hânesin
Hergiz âbâd olmayup günden güne vîrân olur

6 Ey gül-i ra’nâ salınsañ serv gibi bâgda
Ayaguñ basdugı yirler sünbül ü reyhân olur

7 Hîç dem yok kim Bahârî'ye müjeñ kasd itmeye
Ben de bildüm ara yirde 'âkıbet bir kan olur

1283 Nazîre-i Hayretî

1 Çeşm-i hûn-rîzüñ ucından dîdeler giryân olur
Hey ne zâlimsin ki her dem işigüñde kan olur

2 Nice 'arz idem 'aceb sûz-ı dili dildâra ben
Nâme göndersem kebûter iltemez biryân olur

3 'Âşıkumdur 'ışkum ile niçün ölmez dir imiş
Ölmek âsân idi ammâ arada hicrân olur

4 Didüm ey meh-rû n'ola mihr ü vefâlar eyleseñ
Nâz ile güldi didi 'âlemlere destân olur

5 Ey kemân-ebrû hayât-ı câvidânî kesb ider
Tekye-i 'ışkuñda her cân kim senüñ kurbân olur

6 Mısr-ı hüsn içinde bir Yûsuf-cemâli kim görür
Kul olur biñ cân ile göñlüm 'aceb sultân olur

7 Şemme-i esrâr-ı 'ışkumdan kime şerh eylesem
Hayretî-i vâlih ü şeydâ gibi hayrân olur

1284 Nazîre-i Usûlî

1 Hâr-ı gamda derd ile dil bülbüli nâlân olur
Her kaçan çeşmümden ol gül yapragı pinhân olur

2 Hak bilür dünyâ degül ol hûri-peyker olmasa
Bâg-ı cennet 'âşık-ı bî-çâreye zindân olur

3 'Işk ile cân virme yigdür zühdi 'âdet kılmadan
Mezheb-i 'uşşâkda kânûn olmaz kan olur

4 Kimse bilmez cânuma cevr ü cefâlar kıldugın
İtse bir mihr ü vefâ 'âlemlere destân olur

5 Zulm-i gam dil mülkini yıkdı Usûlî yârsuz
Bir ilüñ kim pâdşâhı olmaya vîrân olur

1285 Nazîre-i Hicrî

1 Dem-be-dem hûn-ı cigerle eşk-i çeşmüm kan olur
Safha-i ruhsârum üzre her taraf galtân olur

2 İki pîç gâmzeñle tek çekdürme hecr işkencesin
Tîg ile ölmek kişiye sevdügüm âsân olur

3 Cân göziyle dil nazar kılsa hatuñ esrârına
Bakdugınca hayreti artar iñen hayrân olur

4 Dîdiler çeşmümde eşkümle kızıl rengler görüp
Bahr-i ‘ummân yâdgârı dürr ile mercân olur

5 Yüzüñe zülfüñ hicâb olsa gözüm yaşlar döker
Hicriyâ tutsa güneş yüzin bulut bârân olur

1286 Nazîre-i Mahremî

1 Her kaçan kim gül cemâlin ‘arz idüp handân olur
Bülbül-i bî-çâre-dil yâ Rab niçün giryân olur

2 Bâg-ı Firdevs oldugiçün kûyuñ ey hûrî-likâ
Murg-ı diller anda geh biryân u geh perrân olur

3 Cûş idüp tennûr-ı sînem mevc urur deryâ-yı eşk
Korkum oldur kim cihân bir gün yine tûfân olur

4 Kanlu yaşumdan dem-â-dem her kılı müjgânumuñ
Hasret-i la’lüñle cânâ rişte-i mercân olur

5 Havf-ı hecr olmasa ölmekden ne gam kim Mahremî
‘Âşık-ı ser-bâza cân virmek iñen âsân olur

1287 Nazîre-i Fehmî-i Saruhanî

1 Her gün ey meh-rû hayâlüñ göñlüme sultân olur
Her gice düşde visâlüñ koynuma mihmân olur

2 İşidür gamzeñ beni öldürmege kasd itdügin
Şâd olur gam-gîn göñül karşu çıkar ‘uryân olur

3 Yâr öñinde terk-i cân itsem ta’accüb itmeñüz
Kişi sevdügi yolında_ölmek katı âsân olur

4 Görmesem bir gün cihân olur gözüme karañu
Ay efendim sensüzin dünyâ baña zindân olur

5 Yâr işiginde rakîbâ men’ idersin Fehmi’yi
Uş göresin segleri ile nice yârân olur

1288 Nazîre-i Şebâbî

1 Çeşm-i mestüñ fitnesinden korkaram kim kan olur
Âhir ol fettân ucından mülk-i dil vîrân olur

2 Câm-ı gussa nûş iderken bezm-i fürkatde müdâm
Vuslatuñ ‘îşını fikr iden gedâ sultân olur

3 Dil nice ârâm ide kûyuñda sensüz dûstum
‘Âşıka dîdârsuz cennet dahı zindân olur

4 Bilmezem câzû gözüñ halka ne sihr idüp durur
Ey perî yüzüñ gören dîvâneveş hayrân olur

5 İncinür nâzükliginden la’line cânum disem
Allah Allah ol şeker-leb vay ne nâzük cân olur

6 Şol kadar gam leşkerin cem’ itmiş ey Yûsuf-cemâl
Şöyle beñzer kim göñül Mısr-ı gama sultân olur

7 La’l-i dil-berden Şebâbî nice kanlar yutmayam
Dem-be-dem agladugumca ben o meh handân olur

1289 Nazîre-i Lâmi’î

1 Sünbülüñ berg-i gül üzre çünki müşk-efşân olur
Gözlerümden gün yüzi pinhân olur

2 Âh eşkümden açılsa beste lebler tañ mıdur
Bâd u bârân görse her dem gonçeler handân olur

3 Zülf ü haddüñ yâdına kapuñda âhum rûz u şeb
Çerhe agup bir dilinden od saçar su’bân olur

4 Kan degül sînemden akan darb-ı gamdur taşlar
Bâgrum odından erir hâlüm görüp giryân olur

5 Ol zenahdân âşiyân-ı murg-ı cennetdür meger
Kim baña ansuz gülistân-ı cihân zindân olur

6 Bü’l-’aceb ahvâldür hüsnüñle ‘ışkum añsalar
Ben saña âşüfte hep ‘âlem baña hayrân olur

7 Lâmi’î kânûn-ı ‘akla uyamaz âheng-i ‘ışk
Her ne deñlü bezm iderseñ ‘âleme destân olur

1290 Nazîre-i Remzî

1 ‘Ârızuñ devrinde hat görsem gözüm giryân olur
Hâle ruhsârın mehüñ devr eylese bârân olur

2 Zülf-i şeb-gûnuñ görüp şevkümden aglarsam ne tañ
Kim görinse lâ-cerem ebr-i siyeh bârân olur

3 Nîl-gûn bir havz iken tennûr olur âhumla gök
Sûzişümden mâh-ı nev mâhî gibi biryân olur

4 Hoş müzeyyendür güzeller mihri ile mülk-i dil
Nice çok meh-rûları var hey ne şehristân olur

5 Bende-i dergâhuñ olmak fikr ider hayretde dil
‘Âlem-i hûb içre vakt olur gedâ sultân olur

6 Tâli’üm yâr olmayup ol mâh[ı] bir gün görmesem
Gözlerüme şehr içi ol gün benüm zindân olur

7 Her ki oldı Remziyâ mest-i harâb-ı câm-ı ‘ışk
Tâ ebed ‘işret-serây-ı ‘ömri âbâdân olur

1291 Nazîre-i Câmî-i Emîn

1 İñleyüp bir odlu âh itsem gözüm giryân olur
Ra’d u berk oldukça ekser gâlibâ bârân olur

2 Görmesem çâh-ı zehahdânuñ eyâ Yûsuf-cemâl
Cennet olsa gülşen-i ‘âlem baña zindân olur

3 Ser-verâ her serv-kâmet kendüsin a’lâ tutar
Sâyeveş üftâde kullar hâk ile yeksân olur

4 Çekmesün bogaz surâhî öpmesün sâgar lebüñ
Bezm-i meydür korkaram bir gün arada kan olur

5 Bâdeden mi ‘ışkdan mı Câmiyâ mest olduguñ
Bilmeyüp keyfiyyet-i hâlüñ gören hayrân olur

1292 Nazîre-i Hilâlî-i Kazzâz

1 Mihr-i ruhsârında hat görsem gözüm giryân olur
Gün yüzin ebr-i siyeh tutsa o gün bârân olur

2 Şol kadar hayretdeyem esrâr-ı la’l-i yâr ile
İşiden keyfiyyet-i hâlüm benüm hayrân olur

3 Tîrüñ ucından biri birine geçdi cân u dil
Ey kemân-ebrû irişmezseñ arada kan olur

4 Aglasam feryâd idüp biñ kerre mânend-i hezâr
Açılup ol gonçe gül gibi güler handân olur

5 Ol kamer-ruhsârı ay olur ki görmez gözlerüm

Her gün anuñçün Hilâlî dem-be-dem giryân olur

1293 Nazîre-i Merdümî

1 Kûyuñ içre dem-be-dem ‘âşıklaruñ nâlân olur
Bâgda bülbüllerüñ işi güci efgân olur

2 Hayret alur ‘aklumı görsem gubâr-ı hattuñı
Vâkıf-ı esrâr-ı ‘ışkuñ vâlih ü hayrân olur

3 Mâ-cerâ-yı mihnet-i ‘ışkı saña añla[t]maga
Dâgumuñ her birisi bir çeşm-i hûn-efşân olur

4 Hamdü li’llah kâse-i bezm-i seg-i dildâr olup
Çerh-i ser-gerdân gibi her demde ser-gerdân olur

5 Eşk-i çeşmüm ‘ârızuñ gördükçe nâ-peydâ olur
Mihr-i ‘âlem-tâbı encüm görse ger pinhân olur

6 Vâmık u ‘Azrâ gibi Mecnûn ile Leylâ gibi
Kıssamuz yâr ile âhir Merdümî destân olur

1294 Nazîre-i Fârisî

1 Şol perî kim halk-ı ‘âlem hüsnine hayrân olur
Vaslına bir cân virüp her kim ire sultân olur

2 Sordugumca gülşen içre agzınuñ esrârını
Gonçeler dem-beste kalur servler hayrân olur

3 Nokta-i mevhûmdur agzuñ didüm yok dir rakîb
Ara yirde korkaram yok yire bir gün kan olur

4 Haddüñ üzre yaraşur zülfüñ berâtı gerçi kim
Hüsnüñüñ ser-nâmesine kaşlaruñ ‘unvân olur

5 Başumı tûb it didüm zülfüñe aglarken didi
Gûy-ı çevgân oynamaz şehler kaçan bârân olur

6 Ben nice cân virmeyem cânâ visâlüñ ‘îdına
Çünki ‘âdetdür kaçan bayram ola kurbân olur

7 Yâr dir kim Fârisî cân vir ye ‘ışkum terk kıl
Gerçi bu müşkil durur ölmek velî âsân olur

1295 Nazîre-i Fakîrî

1 Bâg-ı gamda her kaçan dil bülbüli nâlân olur
Ol lebi gonçe açılup gül gibi handân olur

2 Zülfüñ altında hatuñ görüp kul oldugum bu kim
Ol yılan ayagıdur her kim göre sultân olur

3 Geldügini ey kemân-ebrû okuñ cân kasdına
Agız açup yâreler sînemde kan hayrân olur

4 Sineme cân kasdına itme havâle tîguñı
Korkum oldur ara yirde iki gözüm kan olur

5 Degmek içün ayaguñ ruhsâr-ı gerd-âlûdına
Bu Fakîrî derdmendüñ hâk ile yeksân olur

1296 Nazîre-i Halîlî

1 Dil cemâlüñ âftâbın göricek hayrân olur
Hayretinden zerre gibi zâr u ser-gerdân olur

2 Bâg seyrin eylesem kadd ü dehânuñdan cüdâ
Gözlerüme serv bir ok gonçe bir peykân olur

3 Zahmuma tedbîr-i merhem kılma bi’llâh ey tabîb
Dilde derdüm katıdur ancak ölüm dermân olur

4 Göñlümi yakdı cefâ vü cevr ile ol seng-dil
Pâdşeh bî-dâd olıcak memleket vîrân olur

5 Gül gibi her has öñinde açılur ol lâle-ruh
Hâr-ı gayretde bu reh kim gonçe gibi kan olur

6 Perde altına neden bîmâr çeşmüñ gizlenür
Ger degülse kanlu niçün halkdan pinhân olur

7 ‘Işk yolında neler çekdügümi şerh eylesem
Kıssa-i Mecnûn gibi ‘âlemde bir destân olur

8 Derd-i gamdur yidügi hûn-ı cigerdür içdügi
Her ki bu mihnet-serây-ı ‘ışkda mihmân olur

9 Rûh-ı Ahmed’den [kim] istimdâd-ı himmet eyledi
Hüsn-i nazm ile Celîlî ‘âkıbet Selmân olur

1297 Nazîre-i Yahyâ

1 Biri birini bulur mahbûblar yârân olur
Biri birini sever hem bende hem sultân olur

2 Gök yüzinde ay u gün bir yire cem’ olur hemân
Hem-demi serv-i hırâmânuñ gül-i handân olur

3 Bir nefesde iki ‘âlem zevkini peydâ ider
Şol güneş yüzlüye kim bir mâh-rû cânân olur

4 Bir birine yüregi döymez cefâlar itmege
Cânına kıymaz biri biri ile yeksân olur

5 Bir yaña ‘âlemdedür dil-berler ammâ bir yaña
‘Âşık-ı sâdıkları Yahyâ gibi bî-cân olur

1298 Nazîre-i Yahyâ

1 Sen perî-rûyı seven bî-hûş u ser-gerdân olur
Aduñ añıldugı yirde vâlih ü hayrân olur

2 Saña karşu ditreyüp gün gibi ey mâh-ı celâl
Sâyeveş üftâdeñ olan hâk ile yeksân olur

3 Bende-i ‘ışk oldugumçün hâtırum yıksañ n’ola

Pâdşâhum gizlü genc oldugı yir vîrân olur

4 Gâh gâh unutma ihsân-ı cefâdan ‘âşıkı
Ey perî insân olanlar bende-i ihsân olur

5 Görmesem gün yüzüñi bir lahza ey Yûsuf-cemâl
Gussadan dünyâ sarâyı gözüme zindân olur

6 Dûstum yoluñda cân virmek iñen âsân idi
Korkum oldur kim işidür düşmenüm handân olur

7 Zerreveş ‘uşşâka ey Yahyâ iñen virmez vücûd
Şehrimüz meh-rûları gün gibi ‘âlî-şân olur

1299 Nazîre-i Gedâyî

1 Zülfüñ ey cân çün ‘abîr-efşân olur
Kadr-i misküñ hâk ile yeksân olur

2 Bir karakullukçadur hâl-i ruhuñ
Mısr-ı hüsnüñde neden sultân olur

3 Dil dehânuñçün ider gamzeñle ceng
Yok yire hayfâ ki bir gün kan olur

4 Leblerüñ emsem disem derhem ider
Nûş-ı cândur baña nîş-i cân olur

5 Dil hayâlüñ meskeni olsa n’ola
Şâyegânuñ yiri çün vîrân olur

6 Hasretüñden dem-be-dem ey dürr-i pâk
Yaşumuñ her katresi ‘ummân olur

7 Şevk-i haddüñle Gedâyî subha dek
Bülbül-i gûyâ gibi nâlân olur

1300 Li-mürettibihi

1 ‘Âşık olan bezm-i gamda ney gibi nâlân olur
Şem’ gibi sûz ile yaşlar döker giryân olur

2 Mihr ü meh ruhsâr-ı ‘âşıkından ayru ‘âşıkuñ
Dûd-ı âhı eşk-i çeşmi ebr ile bârân olur

3 Her kimüñ kim sevdügi bir pür-cefâ cânân ola
Dem-be-dem anuñ işi feryâd ile efgân olur

4 Çeşm ü dilden ola mı hâlî hayâli dil-berüñ
Çeşme olur çün perîler yiri hem vîrân olur

5 Cân virüp alur lebüñ bûsın yüzüñ gören didüm
Didi kim bu Rûmili’dür bunda mey erzân olur

6 Her nazarda gussa vü gam hâsıl olur cânuma
Veh ki hatt-ı la’l-i cânân ne belâ-yı cân olur

7 Girye kılsam yâd olup yâruñ leb-i dendânını
Katre katre yaşlarum Nazmî dür ü mercân olur

1301 Li-mürettibihi

1 Yâd idüp dildârı âh itsem gözüm giryân olur
Bâd-ı kıble esse lâ-büd dâyimâ bârân olur

2 Vasf-ı hüsnüñle senüñ ey serv-i gül-ruh dâyimâ
Her taraf tarf-ı gülistân u bahâristân olur

3 Şîve-i güftâr u reftâruñ görüp gülzârda
Gonçeler dem-beste kalur servler hayrân olur

4 Göresin sen ‘âkıbet ‘âşıklaruñ cânâ
‘Îd-ı vasluñ şevkine yâ kaşuña kurbân olur

5 La’l-i yârı yâd idüp kan aglasam Nazmî o dem
Yaşumuñ her katresi yâkût ile mercân olur

Nev'-i dîger

1302 Ez-ân-ı Ahmed Paşa

1 Her kaçan kim defter-i 'ışkında dîvân baglanur
Nâm-ı dil-ber nâme-i hüsninde 'unvân baglanur

2 Hokka-i la'lüñ ne rîv eyler 'aceb cân kasdına
Ki_aña itdükçe nazar bu çeşm-i giryân baglanur

3 Çün tulû' itdi kaşuñ ayı rakîbî eyle bend
Lâ-cerem görinse mâh-ı rûze şeytân baglanur

4 Çîn-i zülfüñ göricek bâzâr-ı müşk olur kesâd
Gerd-i râhuñ añıcak râh-ı Sıfâhân baglanur

5 Cân ferahdan raks urur dil gussadan bulur güşâd
Çün bizi öldürmege şemşîr-i bürrân baglanur

6 Hey ne ferri var cemâlüñ bâgınuñ kim ravzada
Deste deste sünbülüñ yâdına reyhân baglanur

7 Her kaçan kim Ahmed ide medhüñe feth-i kelâm
Nutk-ı Husrev tutılur enfâs-ı Selmân baglanur

1303 Nazîre-i Hafî

1 Merdümânı çeşmi ki_anuñ tîg-ı müjgân baglanur
Bî-niyâm ol resme seyfi kankı insân baglanur

2 Dem-be-dem kim gamze-i hûn-rîzi hançerler çeker
Kan kurur havfinden anuñ hem-dem-i cân baglanur

3 Yüzinüñ nûrını görse kâfir îmân gösterür
Zülfinüñ zünnârını görse müselmân baglanur

4 Bir gazel yazdum yine mecmû'asında hüsnüññüñ
Kim hayâlâtından anuñ nice dîvân baglanur

5 Sen Süleymân-ı serîr-i hüsnsin kim dem-be-dem
İns ü cinden ey perî karşuña dîvân baglanur

6 Nice sedd olsun yüzüm gözümden akan yaşa kim
Bir avuç toprakla kaçan râh-ı ‘ummân baglanur

7 Kaldı dem-beste Hafî nazmın Ka’ânî işidüp
Kim dehân açdukça dânâ nutk-ı nâ-dân baglanur

1304 Nazîre-i ‘Abdü’l-kerîm-zâde

1 Hışm ile ol kâfir-i bed-kîş kırban baglanur
Vâlih ü ser-geşte dillerde kara kan baglanur

2 Gam degüldür müdde’î men’ itse kûyuñdan beni
Resmdür çün hâr ile râh-ı gülistân baglanur

3 Bagladum dilde hayâl-i la’lüñi agyâr içün
Dîvden korkan belî mühr-i Süleymân baglanur

4 Her seher sûz-ı derûnumdan yanar kındîl-i ‘arş
Her gice dûd-ı dilümden râh-ı keyvân baglanur

5 Ey Hayâlî şekkerîn güftâruña irmez senüñ
‘Âlem içre gerçi ma’nâlar firâvân baglanur

1305 Ve lehu

1 Hâl-i Hind’üñ ehl-i dil vasf itdi dîvân bâglanur
İbn-i Zengî nâmına gûyâ gülistân baglanur

2 La’l-i cân-bahşı tekellüm kılmaya cânânumuñ
Kâlebe olmaz revân ser-çeşme-i cân baglanur

3 Kâfir-i çeşmi meger îmâna gelmiş gamzeler
Saf çeküp müjgânlarından tîg-ı ‘uryân baglanur

4 Zülf kıymetlendürür bâzâr-ı gamda yaşumı

Ebr-i nîsân katresinden dürr-i galtân baglanur

5 Nâz-perverdüm kemend-i zülfinüñ bir târını
Çîn ü Mâçîn üzre per-tâb itse hakan baglanur

6 Ey Hayâlî sîne-i pür-dâgum ilen dûd-ı âh
Nahl-i hasretdür ki bâlâsında reyhân baglanur

1306 Nazîre-i Şevkî

1 Her ne dem dilde hayâl-i hadd-i cânân baglanur
Şîşe içre gûyiyâ tâze gülistân baglanur

2 Dilde nâzüklikle câ tutdugı budur gamzeñüñ
San'at ile şîşelerde tîr-i bürrân baglanur

3 Düşde görmege komaz zülfüñi câzû gözlerüñ
Bahtumı gör çeşmüme hˇâb-ı perîşân baglanur

4 Gözlerüñ fikriyle turmaz gözlerümüñ yaşı hîç
Gerçi dirler sihr-ı sehhâr ile bârân baglanur

5 Hâcet içün baglanur gördi nihâle âsmân
Vasl içün kaddüñe dilden rişte-i cân baglanur

6 Baglanursa n'ola zülfüñe dil-i Şevkî şehâ
Kâfiristân içidür lâ-büd müselmân baglanur

1307 Nazîre-i Sabâyî

1 Ol büt-i Çîn'üñ saçına kim dil ü cân baglanur
Bend-i kâfirde sanasın kim müselmân baglanur

2 Ol harâmî-çeşm ü ser-hoş gamzelü Türk-i Hıtâ
Ger kanum dökmez niçün şemşîr-i bürrân baglanur

3 Bî-hod eyler fikr-i zülfeynüñ komaz kim aglayam
Nitekim câdûlaruñ sihriyle bârân baglanur

4 Bend-i hecre çek rakîbi biz bulınca ‘îd-ı vasl
Ey hilâl-ebrû sıyâm oldukça şeytân baglanur

5 Hemçü cârûbam miyân-beste kapuñda sıdk ile
Ol kemer sanma tehî kim nây-ı nâlân baglanur

6 Zülf-i bî-dînine dil virsem n’ola ‘ışk içre çün
Hâlet irer bend-i küfre ehl-i îmân baglanur

7 Ey Sabâyî her sözinden ol şehi medh idenüñ
Defter ü mecmû’a vü tûmâr u dîvân baglanur

1308 Nazîre-i Hadîdî

1 Zülfinüñ her târına yüz biñ dil ü cân baglanur
Hey ne kâfirdür bu kim bunca müselmân baglanur

2 Tıfldur dil-ber diler hâk ile eşküm bend ide
Sandı kim bâzîçe ile râh-ı ‘ummân baglanur

3 Ey rakîb-i bed-likâ ber-dâr olursın bilmiş ol
Kim düşümde gerdenüñe gördüm urgan baglanur

4 Zülfine reyhân diyen kimse karasın göremez
Bûstânda bir pula bir deste reyhân baglanur

5 Fürkatüñde ‘âşıka niçün havâledür rakîb
Rûze eyyâmında mervîdür ki şeytân baglanur

6 Dil-güşâ vü cân-fezâ şi’r-i Hadîdî’dür bugün
Âh kim ‘âlemde çok mecmû’a dîvân baglanur

1309 Nazîre-i Zihnî

1 Perçem-i pür-çîn kim ol mâh-ı tâbân baglanur
Şem’anuñ başında san meftûl-i bî-cân baglanur

2 Baglanursa zülfüñe şevk-i ruhuñla dil ne tañ
Lâ-cerem zencîr ile kındîl-i sûzân baglanur

3 Gördi kim kaddüñ hayâli baglanur ey tâze gül
Câmda cân-perver-i şem’-i fürûzân baglanur

4 Hˇâba varsa gül gibi nergislerüñ ey gonçe-leb
Şemse-i hurşîdden aña meges-rân baglanur

5 Sanasın Zihnî ‘arûs-ı hüsn içinde ol sanem
Şem’-i dil-keşdür ki bir nahl-i gülistân baglanur

1310 Ve lehu

1 Kıssa-ı hüsnüñ ne meclis içre ki_ey cân baglanur
Üstine cânlar virüp hengâme-i cân baglanur

2 Baglanursa zülfüñ ile merdüm-i çeşmüm n’ola
Şimdi mi gördüñ ki zencîr ile insân baglanur

3 Beñzer ol cân-bâza dil zülfünde gamzeñ üzre kim
Halka-i çenberde yir yiri tîg-ı ‘uryân baglanur

4 Yüzüñe bakdukça diñse çeşm-i giryânum n’ola
Sûre-i Ve’ş-şems ile dirler ki bârân baglanur

5 Bir gazel didi yine Zihnî senüñ vasfunda kim
Kim hayâlinden anuñ nice gülistân baglanur

1311 Ve lehu

1 Her seher gülşende bülbülden ki dîvân baglanur
Berg-i gülden karşuña biñ tâze dîvân baglanur

2 Kâmetüñ üstinde haddüñden kinâyetdür senüñ
Her nihâl üstinde kim gül-berg-i handân baglanur

3 Okıyaldan ruhlaruñ mecmû’asından bir gazel
Defter-i eş’ârda adum gazel-hân baglanur

4 Yiltenüp bâd-ı sabâya meyl ider her yaña kim

Anuñ içün bâgda serv-i hırâmân baglanur

5 Kâküli altında Zihnî kadd-i dil-ber sanasın
Bir nihâl-i tâzedür üstinde reyhân baglanur

1312 Nazîre-i Kâtibî

1 Halka-i zencîr ki_ol zülf-i perîşân baglanur
Bir kılına yüz dil-i şeydâ vü biñ cân baglanur

2 Bir şeh-i ‘âlî-cenâbuñ vasfile her gûşede
Nice nice defter ü tûmâr [u] dîvân baglanur

3 Ya’ni kim Sultân Mehemmed Han-i şeh gâzi ki_anuñ
İşiginde sad hezârân günde dîvân baglanur

4 Yakasın mihrüñ eliyle çâk ider hurşîd-i subh
Her kişi lâkin seher olsa girîbân baglanur

5 Kirpügüñi Kâtibî yumma tutılsun diyü eşk
Sanma kim bir kaç kıl ile râh-ı ‘ummân baglanur

1313 Nazîre-i Muhibbî

1 Çîn-i zülfüñde didüm niçün dil ü cân baglanur
Didi kâfir destine girse müselmân baglanur

2 Şu’le-i âhum görinür her seher sanmañ şafak
Her gice dûd-ı dilümden râh-ı keyvân baglanur

3 Kirpügüm göz yaşına sedd eyledüm sedd olmadı
Hâr u hasla kim görüpdür râh-ı ‘ummân baglanur

4 Hüsnüñüñ mecmû’asından bir varak şerh eylesem
Nice nice defter [ü] evrâk-ı dîvân baglanur

5 Her kaçan kim zülfi çevgânına el ursa nigâr
Kelle-i ‘uşşâkdan ser-cümle meydân baglanur

6 Nice medh itsün Muhibbî ol güzeller şâhını
Ehl-i dilden her seher kûyında dîvân baglanur

1314 Li-mürettibihi

1 Zülfüñe karşu ki eşk-i çeşm-i giryân baglanur
Aña beñzer sihr-i câdû ile bârân baglanur

2 Gözlerüm yaşına müjgânum ne yüzden ola sed
Hâr u hâşâk ile kaçan râh-ı ‘ummân baglanur

3 Görmege kandan gele bir dem bu ben bîmârıyâr
Yolları çün kanlu yaşum birle her ân baglanur

4 İki ter rengîn şakâyık gonçesinüñ ‘aynıdur
Gözlerüm ki_anda dem-â-dem giryeden kan baglanur

5 Nazma âgâz itdügümce Nazmiyâ yaşum o dem
Sâkin olsa n’ola kim sihr ile bârân baglanur

Nev’-i dîger

1315 Ez-ân-ı Şeyh Rûşenî

1 Varlıgında ‘âşıkuñ bir dîde-i giryânı var
Âteş-i ‘ışk ile yanmış bir dil-i vîrânı var

2 Verd-i handâna ciger-sûz âh-ı berk-âmîz ile
Nâle-i âteşfürûzı sûznâk efgânı var

3 Gelmedüñ dir gelmesem gelsem döger söger sürer
Bendenüñ bir turfe ‘âdetlü ‘aceb sultânı var

4 Âdemî-zâdam nice gayretlenüp âh itmeyem
Her melek sûretlünüñ yanında bir şeytânı var

5 Bir elif kâmetlü bir ebrûsı nûna vir göñül
Anı sev ya’nî dil ü cândan kim anuñ ânı var

6 Serv didüm kaddine bir gamz idüp dir gamzesi
Kankı servüñ nâz u ganc u gonçe-i handânı var

7 Varlıgı vardur dimekden tîrelenmez Rûşenî
Varlıgı yokdur velî bir ‘ışk-ı bî-pâyânı var

1316 Nazîre-i Baba Çelebi

1 Kaşlaruñla nâme-i hüsnüñ ‘aceb ‘unvânı var
Saltanat menşûrıdur tugra-yı ‘âlî-şânı var

2 Sîneme sehm-i belâyı yagdurur yagmur gibi
Ol kemân-ebrû sanur her yirde Ok Meydânı var

3 Sînesi ‘âşıklaruñ cânâ Vefâ Meydânıdur
Gel temâşâ eyle dil-keş dil-rübâ seyrânı var

4 Pâdşâhum ben rikâbuñca öñüñce kullaruñ
Gelseñ at seyrânına dirler ayak dîvânı var

5 Husrevâ meddâhuñ olup kullanur turur Hasan
Milket Rûm'uñ Rızâyî gibi bir Hassân'ı var

1317 Ve lehu

1 Bir fezâ-yı dilgüşâ kim dil-rübâ seyrânı var
Şimdi ‘âlemde revânâsâ Vefâ Meydânı var

2 Ne temâşâdur bu kim gelmiş ayag üstine el
Beñzer ol çâbüksüvâruñ cilvesi cevlânı var

3 Tûb olup bir yire cem' oldı yine halk-ı cihân
Gördiler çün zülf-i müşkâsâ gibi çevgânı var

4 Sebze seyrin n'eylesün dil hatt-ı sebzüñ var iken
Geşt-i deşt ider mi ol kim bâgı var bustânı var

5 Ey Rızâyî seyr-i dil-berdür bu ‘âlemde hemân

Bir fezâ-yı dilgüşâ kim dil-rübâ seyrânı var

1318 Nazîre-i ‘Ârifî

1 ‘Âşıkuñ dîdârsuz sanma ki tende cânı var
Bülbülüñ gülzârsuz her dem hezâr efgânı var

2 Serv-i bâg u lâle vü gül seyrini n’eyler şu kim
Serv-kadd ü lâle-had bir gonçe-i handânı var

3 Nice kurbân itmesün cânın şu ‘âşık kim anuñ
Gam gibi dil tekyegâhında bugün mihmânı var

4 Pâdşâh-ı berr ü bahr-i ‘ışkdur ol kim müdâm
Bir dil-i nâlânı vü bir dîde-i giryânı var

5 Cümle ‘âlem bende-i efkendesidür ‘Ârifî
Şol kim anuñ mülk-i dil tahtında bir sultânı var

1319 Nazîre-i Nûrî

1 Mülk-i ‘ışk içre kimüñ bir gûşe-i dîvânı var
Husrev-i taht-ı sa’âdetdür bülend eyvânı var

2 Gün gibi atsa külâhın âsmâna yiridür
Her kimüñ hurşîd-tal’at bir meh-i tâbânı var

3 Bezm-i gam sultânıdur devrânda şol kim şem’veş
Serv-kâmet zer-küleh sîmîn-beden cânânı var

4 Bir hazân bergine almaz bâg-ı Firdevsi göñül
Gülşen-i gam içre bitmiş bir gül-i handânı var

5 Saf tutar ser-cümle cünd-i söz ü elfâz u hayâl
Pâdşâhum Nûri’nüñ ‘âlemde bir dîvânı var

1320 Nazîre-i Yahyâ

1 ‘Âlemüñ yokdur safâsı derd-i bî-dermânı var
Bu metâ’-ı vuslata aldanmañuz hicrânı var

2 Cevr-i yâr u ta’n-ı agyâr u cefâ-yı rûzgâr
Gam degül ol ‘âşık-ı şeydâya kim cânânı var

3 Her firâkuñ bir visâli her belânuñ âhiri
Her cefânuñ bir vefâsı her gamuñ pâyânı var

4 Günde yüz biñ ‘âşıkın giryân ider bülbül gibi
Bu gülistân-ı cihânuñ bir gül-i handânı var

5 Muktezâ-yı yâra râzî ol cefâdan aglama
Hânkâh-ı ‘ışkuñ ey Yahyâ yöni erkânı var

1321 Nazîre-i Revânî

1 Nev-bahâr-ı hüsnüñüñ cânâ ‘aceb seyrânı var
Her tarafda tâze açılmış gül-i handânı var

2 Hasretinden niceler cân virdiler bir bûseye
Bûse adın añmaga bi’llâh kimüñ cânı var

3 Nice feryâd itmeyem hadden aşurduñ cevrüñi
A benüm çok sevdügüm her nesnenüñ oranı var

4 Her melek sûretlünüñ yanında vardur bir rakîb
Ey göñül her âdemüñ dirler ki bir şeytânı var

5 Pâdşâhum devletüñde mülk-i nazmuñ şâhıdur
Bu Revânî bendeñüñ gördüm bugün dîvânı var

1322 Nazîre-i Câmî-i Saruhanî

1 Her kimüñ bu gülsitânda bir gül-i handânı var
Her seher şeb-nem gibi çeşm-i sirişk-efşânı var

2 Yana yana kül olursa tañ degül bülbül gibi
Her kimüñ nâr-ı mahabbetden dil-i sûzânı var

3 Mübtelâ-yı derd-i ‘ışka çâre olmaz dime kim

‘Âşık-ı bî-çârenüñ ölmek gibi dermânı var

4 Degme bir şâha göñül baş egmez ise tañ degül
Hazretüñ gibi anuñ sultân-ı ‘âlî-şânı var

5 Görmege dîdâruñı bir dem göz açdurmaz baña
Ebr-i gamdan eşkümüñ bir mertebe bârânı var

6 Kanı insâfuñ nice sabr eylesün âşüfte dil
Nâzuñuñ ne haddi var ne cevrüñüñ pâyânı var

7 Câmi vasf itse cemâlüñ ey gül-i cennet n’ola
Bülbül-i kudsî gibi tab’-ı latîf-elhânı var

1323 Li-mürettibihi

1 Şimdi bu ten mülkinüñ dil gibi bir sultânı var
Cümleten zabtındadur anuñ aña fermânı var

2 Her kimüñ göñlinde mihri olsa bir meh-tal’atüñ
Gün gibi rûşen bu kim tahkîk anuñ îmânı var

3 Dilden özge yirde cilve ide mi sultân-ı ‘ışk
Ki_anda anuñ ‘arşa hem-tâ bir ulu meydânı var

4 Şimdiki erbâb-ı ‘izz ü devletüñ dergâhda
Bü’l-’aceb tavr u tarîk ü ‘âdet ü erkânı var

5 Nazmi’ye ey sevdügüñ var mı diyü iden su’âl
Pes niçün olmaya âdemdür anuñ da cânı var

1324 Li-mürettibihi

1 Her kimüñ kim bir mihri yok bir mâh-rû cânânı var
Kim bilür nice geçer her ânı fikr it anı var

2 Sevmişem bir âfet-i devrânı ki_anuñ sad-hezâr
Mihr ü meh gibi ser-i kûyında ser-gerdânı var

3 Âteş-i ‘ışk ile ser-tâ-ser derûnı pür durur
‘Âşıkuñ her dem anuñçün sûznâk efgânı var

4 Bendeye ol dil-ber cemâli seyrini itmez dirîg
Bendeye anuñ bu yüzden lutfı vü ihsânı var

5 Bûse-i la’lüñ umarsam n’ola ger ben mübtelâ
‘Âşıkuñ zülfi benüm cân-ı cihânum cânı var

6 Ben belâ-keş ‘âşık-ı bî-çâreveş var aña kim
Saña beñzer bî-vefâ bir pür-cefâ cânânı var

7 Bu durur âh itdügi gördükçe bu Nazmî seni
Her visâlüñ âh kim soñında bir hicrânı var

1325 Li-mürettibihi

1 Kankı ‘âşık kim anuñ gül yüzlü bir cânânı var
Bülbül-i şûrîdeveş her dem hezâr efgânı var

2 ‘Işk nârına harîk ü eşk bahrine garîk
Bir dil-i biryân u biryânı vü bir dîde-i giryânı var

3 Bir şeh-i hüsn ü cemâlüñ kulıyam kim bendeye
Lutfı yok hergiz ve lâkin cevr-i bî-pâyânı var

4 Göñlümi alup benüm ‘aklum perîşân eyleyen
Bir perî-şândur ki_anuñ hüsn ile özge şânı var

5 Mihr idüp ol mâhı bassam bagruma dir her gören
Ehl-i şefkatdür bu lâ-büd sînede îmânı var

6 Ol kemân-ebrûya cân kurbân iden bir ben miyem
Cân-ı ‘âşıkdan nice bin biñ anuñ kurbânı var

7 Gülşen-i kûyında Nazmî gibi ol gül yüzlünüñ
Derd-i ‘ışk ile hezârân bülbül-i nâlânı var

Nev’-i dîger

1326 Ez-ân-ı Ahmed Paşa

1 ‘Âşıka cennet gerekmez şol ruh-ı zîbâ yiter
Hulle-i sündüs hayâl-i zülf-i ‘anber-sâ yiter

2 Mahşer-i zülfüñde haşr olmaga diller bî-hisâb
Sen kıyâmetsin nişân ol kâmet-i bâlâ yiter

3 Gayrdan tecrîd ol ey dil gam beyâbânında kim
Perdedâr-ı sırr-ı Mecnûn dâmen-i sahrâ yiter

4 Tañ mıdur Ya’kûb-ı dil bakmazsa Yûsuf hüsnine
Ki_âsmân-ı câna mi’râc itmege ‘Îsâ yiter

5 Âh-ı Ahmed’den oda yansa kayırmaz mihr ü âh
Hatt-ı eş’ârum çü nakş-ı günbed-i mînâ yiter

1327 Nazîre-i Kemâl Paşa-zâde

1 Gül açılmasun gerekmez ol ruh-ı zîbâ yiter
Gonçe gülmesün n’iderüz bu leb-i hamrâ yiter

2 Kanumuz kurutdısa ‘unnâb-ı la’li gam degül
Çün mizâc-ı ‘âşıkı hıfz itmege sevdâ yiter

3 Leblerüñ mühr-i Süleymân’dur rakîb-i dîvden
Saklamagiçün anı ol iki ejdehâ yiter

4 Bezm içinde kadd-i sâkî şâh-ı gül yirin tutar
Ger kızıl gül yogısa bu bâde-i hamrâ yiter

5 Tek kenâr-ı yâr olsun bâde gelsün ortaya
Olmasa gülşen yakası dâmen-i sahrâ yiter

1328 Nazîre-i Kâtibî

1 Bülbül-i câna gül-i ter ol ruh-ı zîbâ yiter

Âşiyân idinmege bu zülf-i ‘anber-sâ yiter

2 Leyli zülfüñçün n’ola çâk-i girîbân eylesem
Perde-i Mecnûn içün çün dâmen-i sahrâ yiter

3 Ârzû-yı cennet-i Firdevs ü Tûbâ itmezem
Baña şol zîbâ cemâl ü kâmet-i ra’nâ yiter

4 Bâd-ı âhumdan ne gam hâk olmazam hecr odıla
Anı teskîn itmege çeşmümden akan mâ yiter

5 Zâhidâ sen var riyâ ile düş uzak yollara
Kâtibî’ye kûyı anuñ Ka’be-i ‘ulyâ yiter

1329 Nazîre-i Lâmi’î

1 Hırkası erbâb-ı ‘ışkuñ hil’at-i dîbâ yiter
Gûşe-i mey-hâne dün gün cennetü’l-me’vâ yiter

2 Lâleveş çâk-i girîbân eyleyüp yeñ tutmaga
Câme-i dünyâdan ey dil dâmen-i sahrâ yiter

3 ‘Âşıkuñ bir bûse ile hâtırın hoş tut begüm
‘Ârife bâg-ı cihândan bir gül-i zîbâ yiter

4 Zâhidâ yagma-yı ‘akl u dîn ü îmân itmege
Tapdugum Tañrı hakiçün ol büt-i ra’nâ yiter

5 Lâmi’î n’eyler gülistân seyrin ey pîr-i mugân
Devletüñde bâde gül ney bülbül-i şeydâ yiter

1330 Nazîre-i İshâk Çelebi

1 Kaddüñe hüsnüñ libâsı atlas u dîbâ yiter
‘Âleme pîrâye ol nahl-ı cihân-ârâ yiter

2 Yâsemen evrâkını misk ile tahrîr itmege
Kâkül-i müşkîn yirine hatt-ı ‘anber-sâ yiter

3 Bâgbânı göñlümüñ gülşende hayrân olmaga
Cân u dil meftûn iden ol gözleri şehlâ yiter

4 Yakmaga ‘ışk âteşini sîne-i Mecnûn’da
Gam beyâbânındaki şol dâmen-i sahrâ yiter

5 Vâdi-i hayretde n’eyler Leyli’yi Mecnûn olan
Yakmaga dâg-ı derûnın lâle-i hamrâ yiter

6 Bu cihân büt-hânesi nakşına sûret virmege
Tapdugum Tañrı hakıçün ol büt-i ra’nâ yiter

7 Yâra fürkat-nâme gönderdükde İshâk adına
Yaz bu şi’ri evveline sûret-i inşâ yiter

1331 Nazîre-i Kâtibî

1 ‘Âşıkuñ cân bâgı içre lâle-i hamrâ yiter
Hem dil-i miskîne zülfüñ sünbül-i ra’nâ yiter

2 Oda yansun serv ü ‘ar’ar n’eyleyem kim karşuma
Sidreveş salınmaga ol kâmet-i bâlâ yiter

3 Görmesün gözüm güli nergis düşüme girmesün
Kim baña ol ruhları gül gözleri şehlâ yiter

4 Tâ ki müşkîn kâkülüñ sevdâsın aldum başuma
Ko habîbüm tâ ölince baña bu sevdâ yiter

5 Tîg çekmek Kâtibî’nüñ katline lâzım degül
Gamze-i pür-hışmuñ ile aña bir îmâ yiter

1332 Nazîre-i Baba Çelebi

1 Meclis-i ünse cemâlüñ şem’-i bezm-ârâ yiter
La’l-i mey-gûnuñ mey-i nâb-ı neşât-efzâ yiter

2 Bezm-i gamda nây nâle sîne def mutrib firâk
Nukl gussa derd sâkî hûn-ı dil sahbâ yiter

3 Râh-ı vasla eşk reh-ber ‘ışk hem-reh zâd gam
Şevk tevsen deşt hayret menzil ü me’vâ yiter

4 Şâh-ı ‘ışkam dûd-ı âhum hargeh-i şâhenşehî
‘Asker-i nusret-penâhum himmet-i a’lâ yiter

5 N’eyleyem seyr-i riyâzı ey Rızâyî çün baña
Sebze hatt-ı sebz ü serv ol kâmet-i bâlâ yiter

1333 Nazîre-i Münîr

1 Şem’-i bezm-ârâ bize şol sûret-i zîbâ yiter
Şekker ü nukl u şarâb ol la’l-i rûh-efzâ yiter

2 Câm-i la’lüñ hasretiyle meclis-i gamda müdâm
Nâle vü âhum sürûd u yaşlarum sahbâ yiter

3 Zâhide huld-ı berîn ü ‘âşıka kûy-ı nigâr
Rind-ı kallâşa şarâb u sûfiye halvâ yiter

4 Kılmagiçün misk-i Çîn’üñ narhın ey dil-ber kesâd
Hîç hattuñ gelmesün bu zülf-i ‘anber-sâ yiter

5 Sür mahalleñden rakîbi bes degil midür Münîr
Zâg n’eyler gülsitânda bülbül-i gûyâ yiter

1334 Nazîre-i Câmî- Emîn

1 Sâkiyâ mey-gûn lebüñ cân bezmine sahbâ yiter
Kadd-i mevzûnuñ dahı nahl-i cihân-ârâ yiter

2 Çünki esrâr-ı lebüñ harânıyam sun la’lüni
Baña ol halvâ-yı terdür baña ol halvâ yiter

3 N’ola yüz döndürse benden bürse sarsa zülf-i yâr
Çün güler yüz gösterür ol çihre-i zîbâ yiter

4 Ben ki ‘ışkından delürdüm bend ü zindân añmañuz

Baña ol çâh-ı zenah ol zülf-i müşkâsâ yiter

5 Sun zebânuñ Câmi-i âvâreye olsun lisân
Sâkiyâ mey-gûn lebüñ cân bezmine sahbâ yiter

1335 Nazîre-i Refîkî

1 Baña ol hûrî mahalleñ cennetü'l-me'vâ yiter
Müntehâ kaddüñ nihâl-i sidre vü Tûbâ yiter

2 Merve hakkiçün Safâ Ka'be olup kûyuñ baña
Ey gözüm nûrı tavâf-ı Mescidü'l-aksâ yiter

3 Leblerüñ 'aksiyle çeşmüm kâsesi 'îş itmege
Bezm-i fürkatde baña câm-ı mey-i hamrâ yiter

4 Ey kemân-ebrû saña 'âşıklaruñ öldürmege
Tîr ü müjgâna ne hâcet nâz u istignâ yiter

5 Gonçe gibi olmamak içün Refîkî teng-dil
Yüzine gülseñ dem-â-dem ey gül-i ra'nâ yiter

1336 Nazîre-i Hasbî

1 Başuma 'ışkuñ pelâsı tâc-ı istignâ yiter
Gözlerüme tûtiyâ bir zerre hâk-i pâ yiter

2 Nakş-ı sînem pür ser-â-serdür benekler dâglar
Egnüme mihnet pelâsı hilât-i dîbâ yiter

3 Çeşm fitne gamze zâlim hüsn âfet hat belâ
'Âşıka cevr ile bunlar derd ise cânâ yiter

4 Serv kaddüñ gül yüzüñ nergis gözüñ reyhân saçuñ
Zînet ise gülşen-i hüsne bular zîbâ yiter

5 Ruhlaruñ âyîne şekker leblerüñ hecrüñ kafes
Murg-ı cân-ı Hasbi aña tûti-i gûyâ yiter

1337 Li-mürettibihi

1 Genc-i hüsnüñ hâfızı zülfüñ senüñ cânâ yiter
Anda ol ser-keş ki var biñ başlu ejderhâ yiter

2 Gül yüzüñ seyrin kılur uçmaga kılmaz çün heves
Bâg-ı kûyuñ ‘andelîb-i câna cânâ câ yiter

3 ‘Âlem-i vasl itmege her dem hayâlüñ birle cân
Ey perî kâşâne-i dil gûşe-i tenhâ yiter

4 ‘Işk meydânında Mecnûn’dan geçince bir dahı
Yok durur yilmekde ben şeydâya bir şeydâ yiter

5 Şâh bilsün kendin ol ki_ehl-i kanâ’at ola ol
Taht-ı şâhî aña Nazmî künc-i istignâ yiter

1338 Li-mürettibihi

1 ‘Âşıka gülzâr-ı kûyuñ cennet-i me’vâ yiter
Leblerüñ Kevser özüñ hûrî boyuñ Tûbâ yiter

2 Cân dimâgın bezm-i hüsnüñde mu’attar kılmaga
Hatt-ı ‘anber-sâ ne lâzım zülf-i miskâsâ yiter

3 Tatlu tatlu câm ile meclisde olma leb-be-leb
Döne döne cânum acıtma benüm cânâ yiter

4 Cânuma meclisde lutf it leb-be-leb olma müdâm
Cânumı yok yire acıtma benüm cânâ yiter

5 Nazmiyâ erbâb-ı fazl içre saña fahr itmege
Dür-nizâm eş’âr ile cevher-nisâr inşâ yiter

Nev’-i dîger

1339 Ez-ân-ı Kadrî Çelebi

1 Âteş-i gam şu’lesi baña kabâ-yı zer yiter

Âşiyân-ı bûm-ı nekbet başuma efser yiter

2 Sen döşen sincâbi altunlu ipek atlasları
Yanar ahkerlerle yir yir baña hâkister yiter

3 Saña zerrîn müttekâ zer-beft bister ‘âşıka
Kûh-ı gam deşt-i belâ bâlîn ile bister yiter

4 Çıkdı göñlümden gözümden berr ü bahrüñ şehlıgı
Âh-ı serdüm eşk-i germüm baña huşk ü ter yiter

5 Olmışam ser-hayl ehl-i ‘ışka Kadrî üstüme
Âhumuñ dûdı livâ-yı ejdehâ-peyker yiter

1340 Ez-ân-ı Sabâyî

1 Tûti-i rûha makâli dil-berüñ şekker yiter
Bülbül-i câna hayâl-i kaddi verd-i ter yiter

2 Özge şâhuñ dâmenine dûstum dest urmazam
Bende yüz biñ olsa gam yok lîk bir ser-ver yiter

3 Tîga el sunma kemân kaşına kurbân oldugum
Bir za’îfem tîr-i gamzeñ sîneme gönder yiter

4 Hazretüñden gayra sanma ey sanem sunam elüm
Tañrı birdür kıble birdür baña bir dil-ber yiter

5 Tûtiyâ-yı cevherîden kılmışam kat’-ı nazar
‘Aynuma kuhl-i cilâ içün bu hâk-i der yiter

6 Ey hümâ pervâne-i dil ger felekde seyr ide
Çün perestû şâh-bâz-ı sünbülüñ irer yiter

7 Ey sabâ lutf it Sabâyî’ye nesîm-i sünbülin
Kim bu reyhân ‘âşık-ı hayrâna müşk-i ter yiter

1341 Nazîre-i Zâtî

1 Âsmânî câme bu ben hâke hakister yiter
Yakasına anuñ altun dügmeler ahker yiter

2 Başum üzre tâs-ı pür-âteş konursa zecr içün
Pâdşah-ı mülk-i ‘ışkam ol baña efser yiter

3 Yanar oddur halka-i çerhe kıgılcımlar koyar
Bu şirâr-ı âteş-i âhum baña leşker yiter

4 Ol dögünmekden kabarmış yirler aña dügmeler
Cism-i zerdüm bendeñe şâhum libâs-ı zer yiter

5 Dûstlar uçmag içün bâg-ı bekâ gülzârına
‘Andelîb-i câna tîr-i dûst bâl ü per yiter

6 Hûblar alayı içre_aylandur hüsn atını
Saña bu meydân içinde yokdur ey dil-ber yiter

7 İşiden dir yana yana göynügüñ şerh itdügüñ
Sözlerüñ Zâtî cihânı yakmaga âzer yiter

1342 Ve lehu

1 Şâh-ı ‘ışkam başuma jûlîde mû efser yiter
Cild-i zerd-i cism-i bî-tâkat kabâ-yı zer yiter

2 Sen saçın şâhum gül-âb ile ‘abîri bendeñe
Külhan-ı mihnetde kan derlerle hâkister yiter

3 ‘Âşık-ı dîdâruñam dîdâr hakkı su gibi
Taş ile toprak baña bâlîn ile pister yiter

4 ‘Işk bir âhen kafes ben tûti-i gûyâsıyam
Vâsf-ı lâ’l-i nâbuñ agzumda benüm şekker yiter

5 Âhumuñ evc-i süreyyâ’dan geçürdüm tîrini
Menzil-i ‘ışk içre yokdur baña ey dil-ber yiter

6 Havfdan cânâ nice cân virmesün ‘âşıklaruñ
Leblerüñden söz gelür zülfüñ ucından ser yiter

7 Kılmamag içün tılısm-ı genc-i ‘ışka meyli halk
Dûd-ı âh-ı Zâtî şekl-i ejdehâ-peyker yiter

1343 Nazîre-i Sûzî

1 Husrev-i ‘ışkam işigüñ baña taht-ı zer yiter
Na’l-i gül-gûn-ı gubârı başuma efser yiter

2 Dil tenümde seyr ider her yâreden dîdâruñı
Mü’mine kabrinde cennet revzeni manzar yiter

3 Âb-ı hayvân ‘ömr-i bî-pâyân saña ey Hızr kim
‘Âşıka bir gül şeker-leb serv-kad dil-ber yiter

4 Mâ-cerâ-yı gam bilindî giryesinden ‘âşıkuñ
Şâhid ol ma’nâya sîmâsındaki gevher yiter

5 Ko sevinsün bu yidi şem’i tokuz kâşânenüñ
Ki_âh-ı Sûzî âsmâna müşkil-i enver yiter

1344 Nazîre-i Øa’îfî

1 Sûfiyâ ehl-i safâya câm-ı mey efser yiter
Şu’lesi rengîn şarâbuñ câm ile ahmer yiter

2 Sen salât u savm ile zâhid hayâl-i cennet it
Rûz u şeb bize hemîn ‘ışk-ı gam-ı dil-ber yiter

3 Başumı alup ele geldüm ayaguñ tozına
Kâse-i deryûze ben dervîşe şâhum ser yiter

4 Hil’at-i mihrüñle nâmuñ zikridür dervîşe bes
‘Âşıka bir lokma vü bir hırka ey ser-ver yiter

5 Pâdşâh-ı milket-i hüzn ü gam-âbâdam baña
Gâret-i cân itmege eşküm gibi leşker yiter

6 Yaraşur zerrîn külehle câme-i zer-beft saña
Tâc-ı fakr ile baña köhne kabâ zîver yiter

7 ‘Aynuma gelmez Øa’îfî tûtiyâ-yı Isfahân
Gözlerüme kuhl çün hâk-i der-i dil-ber yiter

1345 Nazîre-i Nehârî

1 Âteşîn hâk ursañ ey şeh başuma efser yiter
Za’ferânî şerhalar çekseñ kabâ-yı zer yiter

2 Sen sarây-ı zer-nigâr içre döşen zerrîn bisât
Gûşe-i külhanda baña odlu hâkister yiter

3 Gey yaraşur saña altunlu münakkaş câmeler
Bu ten-i zerdüme nakş-ı bûriyâ zîver yiter

4 Bilmezem lâf u güzâfı şâh-ı tecrîdem bugün
Fakr u iflâs u belâ vü gam baña leşker yiter

5 Husrev’üñ añma Nehârî genc-i bâd-âverdini
Kim dil-i pür-âteşi dervîşe genc-i zer yiter

1346 Nazîre-i Hisâlî

1 Şâh-ı ‘ışkam mûy-ı jûlîdem baña efser yiter
Dâg-ı mihrüñle ten-i zerdüm kabâ-yı zer yiter

2 Hil’at ü zer-beft ü şâhî saña bî-minnet baña
Pister ü bâlîn-i ‘izzet hâk ü hâkister yiter

3 Dîde vü dil huşk u ter ‘ışkuñda ey çâbük-süvâr
Pâdşâh-ı mülk-i ‘ışkam baña bahr ü ber yiter

4 Derd-i ser virme baña bir yañadan sen ey ecel
Âşiyân-ı bûm-ı nekbet başuma derd-i ser yiter

5 Gitse ‘âlemden Hisâlî nâm[ı] Mecnûn’uñ ne gam

Kıssa-i ‘ışkum cihâna tâze bir defter yiter

1347 Nazîre-i Mu’îdî

1 Şâh-ı ‘ışkam âh u eşküm râyet ü leşker yiter
Dâg yakdukça başumda şu’leler efser yiter

2 Hasretüñden dâne dâne eşk ile tolmış gözüm
Ben mahabbet şâhına gencîne-i gevher yiter

3 İhtiyâcum yok bahûr-ı meclis-ârâya iñen
Sâkiyâ bu âteşîn göñlüm baña micmer yiter

4 Çâk idüp n’eyler müjeñ ben dil-fegâruñ sînesin
Düşmenüñ her ta’nı hod ‘uşşâka bir hançer yiter

5 Cân-ı bîmârum ki mülk-i derd ü gam sultânıdur
Sarulık düşmiş tenüm aña kabâ-yı zer yiter

6 Ben ki meydân-ı belâda bir dil-âver kuluñam
Zînet içün başuma sevdâ-yı zülfüñ per yiter

7 Sen varup şâhum siyeh ra’nâ duhânîler döşen
Toz ile toprak Mu’îdî bendeñe pister yiter

1348 Nazîre-i Nâmî-i Kâdî

1 Bu ten-i zerdüm baña cânâ kabâ-yı zer yiter
Dâglar üstinde yir yir zînet ü zîver yiter

2 Derd ü mihnetle cigerler kanını nûş itmege
Sâkiyâ bezm-i belâda gözlerüm sâgar yiter

3 Nâz ile dil-hastelerden la’l-i nâbuñ tartınup
Gel yiter bor kâgıda ey lebleri şekker yiter

4 Ahker-i nâr-ı gamuñ sînemde teskîn itmege
Baña bu tennûr-ı cismümdeki hâkister yiter

5 Şehr-i dilden âteş-i derd ü gamı def’ itmege
Ey gözüm sakkâsı Nâmî’ye bu eşk-i ter yiter

1349 Nazîre-i Sürûrî-i Müderris

1 Şem’veş başumda âteş baña tâc-ı zer yiter
Ey kul oglı beg güzel üsküf saña efser yiter

2 Sen meleksin yirüñ olsun âftâb-ı pür-nücûm
Zeyn olan ahkerler ile baña hakister yiter

3 Mübtelâ-yı çeşm-i bîmâruñ olan dil-hasteye
Seng-i râhuñ hâk-i pâyüñ bâliş ü pister yiter

4 Zühd-i huşküm yok riyâdan ter degüldür gözlerüm
Kurı başum dâmen-i yaşumla huşk ü ter yiter

5 Perr ü bâl açup kaçarsañ ey Sürûrî bendden
Yoluñı baglamag içün ol perî-peyker yiter

1350 Nazîre-i Nâsırî

1 Dil diyârına gamuñ şâh olsun ey dil-ber yiter
Aña bu derd ü belâ vü mihnetüm ‘asker yiter

2 Mîr-i ‘ışkam geymişem eynüme ‘ışkuñ hil’atin
Şu’le-i âhum benüm başumda tâc-ı zer yiter

3 Peyk-i âhı salmışam arduñcadur her rûz u şeb
Ger felek disek saña ey meh-likâ irer yiter

4 ‘Işkuñuñ yolında yilmekdür benüm kârum hemîn
Bu hevâda bes durur baña sabâ hem-ser yiter

5 Mutribâ sözüñ eger pür-sûz olsun dir iseñ
Nâsır’uñ bu şi’r-i dil-sûzını kıl ezber yiter

1351 Nazîre-i Sultân Mehemmed

1 Şâh-ı ‘ışkam gam beyâbânı baña kişver yiter

Âteş-i âhum livâ-yı ejdehâ-peyker yiter

2 Dâm-ı mihnetde göñül murgı remîde olsa ger
Zülf şeh-bâzını sal kim ol zamân irer yiter

3 Hey kıyâmet gamzeden diller perîşân olsalar
Târ-ı zülfüñ ‘ukdesi cem’iyyet-i mahşer yiter

4 İki ‘âlem nakşını görmek dilerseñ âşkâr
Devr içinde şîşe-i mey câm-ı İskender yiter

5 ‘Avniyâ cismüñ yanup küllî kül oldıysa eger
‘Işk odın hıfz itmek içün uşbu hâkister yiter

1352 Nazîre-i Sehî

1 Cism-i zerdüm baña zerrîn câme ey dil-ber yiter
Dâg-ı sînem aña la’lîn tügmeler yer yer yiter

2 Kaçma ey dil murgı ol şâhîn bakışlu yârdan
Zülfi şeh-bâzın salar arduñcadur irer yiter

3 Zülfi açmaz ey sabâ râz-ı dehânından haber
Sakınur keşf eylemez bir sır durur serler yiter

4 Tahtgâh-ı ‘ışka geçdüm başuma sultân olup
Dest-i dil-berden iren seng-i belâ efser yiter

5 Gömgök itdüm bu sararmış cismümi dögünmeden
Âsmânî zer benek kaftan baña zîver yiter

6 Gayrlar eş’ârına meyl itmesün her serv-kad
Nâme-i şi’rüm Sehî dîvân ile defter yiter

7 Sen güzeller şâhısın ser-hayl-i hûbân ol yüri
Mülk-i hüsni tutmaga kaşuñ gözüñ leşker yiter

1353 Nazîre-i Kerîmî

1 Başuma bezm-i gam-ı ‘ışkuñda câm efser yiter
Zahmuñ ile kanlu pîrâhen kabâ-yı zer yiter

2 Sen döşen gülşende dîbâ-yı çemenle lâleler
Külhan-ı gamda baña ahkerlü hâkister yiter

3 Saña bâliş berg-i gül perr-i hümâ pister bize
Seng-i mihnet hâr-ı gam bâlîn ile pister yiter

4 Berr ü bahrüñ ni’metinden el yudı göñlüm gözüm
Âb-ı himmet nâr-ı ‘uzlet baña huşk ü ter yiter

5 Mülk-i ‘ışka husrevem derd ü belâ gam leşkerüm
Zülf sevdâsı livâ-yı ejdehâ-peyker yiter

1354 Nazîre-i Nazmî-i Sarâyî

1 Başum üzre âteş-i gam tâb-ı tâc-ı zer yiter
DâÂlar cismümde altunlu benek zîver yiter

2 Şâh-ı ‘ışkam minnetüm yokdur sipihr ü encüme
Dûd-ı âhum eşk-i çeşmüm hayme vü leşker yiter

3 Saña girde bâliş-i zer-beft-i eflâk ü baña
Kanlu yaşumla münakkaş seng-i hârâlar yiter

4 N’eylerüz çerhüñ hümâ-yı mihr-i zerrîn-bâlini
Tıfl-ı dil dâmına murg-ı âh-ı âteş-per yiter

5 Hayl-i mihnetden halâs olmaga el-hak Nazmiyâ
Gûşe-i mey-hane hısn u câm-ı mey migfer yiter

1355 Nazîre-i Selmân

1 Hâk-i pâyüñ ben ayak tozına tâc-ı zer yiter
Kebkebüñ tozı gözüm nûrı aña efser yiter

2 Pâdşehsin başka sancak çek begüm leşker saña
Rûmili ‘âşıkları göñüllü gerçekler yiter

3 Kalma eksükligüme cânâ ‘aceb kuşdur rakîb
Dadını uçurmaga dünyânuñ ol ebter yiter

4 Âsmânî câme-hˇâb içre huzûr itsün baña
Örti döşek mihnet ocagında hâkister yiter

5 Üşen olmaga basîret gözi Selmân gün gibi
Âstân- yârdan bir zerre hâk-i der yiter

1356 Nazîre-i Muhibbî

1 Şâh-ı ‘ışkam bir kadeh mey başuma efser yiter
Dûd-ı âhumuñ livâsı ejdehâ-peyker yiter

2 Pister-i gülden yaraşur saña cânâ hˇâbgâh
Seng-i harâdan baña bâlîn ile pister yiter

3 Sen mey iç gülşende cânâ al ele zerrîn kadeh
İçmege hûn-ı dili çeşmüm baña sâgar yiter

4 Ger semend-i nâz ile ey dûst cevlân eyleseñ
Zülfüñüñ çevgânına tûb olmaga bu ser yiter

5 Pây-mâl itdürme gel mülk-i dili ceyş-i gama
Ger murâduñ cân ise gamzeñ aña gönder yiter

6 Kûyına varmaz göñül eyler visâlin ârzû
‘Âşık-ı dîdâra sanmañ cennet ü Kevser yiter

7 Ey Muhibbî ayagı topragına îsâr içün
Eşk-i çeşmüm rûy-ı zerdüm baña sîm ü zer yiter

1357 Nazîre-i Derûnî

1 Bir gedâyam dûd-ı âhum başuma efser yiter
Pûşiş-i ten penbe-i dâg-ı gam-ı dil-ber yiter

2 Pâdşehsin gey sen altun güllü sincâbî kabâ

Baña yir yir dâg ile bu cism-i hâkister yiter

3 Gam degül şimden girü togarsa mâh u âftâb
Pertev-i mihr-i ruhuñ dünyâya nûr u fer yiter

4 Şâh-ı mülk-i mihnetem eşküm sipâhın çekmege
Âteş-i âhum livâ-yı ejdehâ-peyker yiter

5 Ey Derûnî ârzû-yı seyr-i gülzâr eyleme
Tâze güller sînede dâg-ı gam-ı dil-ber yiter

1358 Nazîre-i Hayretî

1 Kanda gitseñ bile al yanuñca ey diyber yiter
Kim yirinde saña çok yoldaşlık eyler yiter

2 Eller üzre dutsalar olsa ‘aceb mi mu’teber
Tîguña yoldaş olup açdı nice iller yiter

3 Ey sanem diler çalar dahı nacakdur gerçi kim
Lîk itmişdür du’â-yı Seyf’i hep ezber yiter

4 Şöyle yüz virdüñ ki tîguñ gibi sultânum benüm
Kan döküp şimden girü başlar keser başlar yiter

5 Hayretî beñzer kazak bir Rûmili abdâlısın
Kim düşürmezsin elüñden dâyimâ bir ter yiter

1359 Nazîre-i Fikrî

1 Şâh-ı ‘ışkam âteş-i dil baña tâc-ı zer yiter
Kâkülüñ sevdâlar aña siyeh şehper yiter

2 Husrev-i mülk-i fenâdur bu dil-i dervîş aña
Şeyh-i ser ejder-nevâ-yı ejdehâ-peyker yiter

3 Her müjemden nice katre düşse bir demde n’ola
Bir nihâl üzre hezârân gonçeler bister yiter

4 Mey ayak tolar ise ehl-i hisâb sâkî ne gam
Göz kulak zîrâ habâb-ı bâde-i sâgar yiter

5 Surh ile beyt ise yaz tâkdur dildârda
Mâ-cerâ-yı eşkümi Fikrî aña ol der yiter

1360 Nazîre-i ‘Ârifî

1 Feth-i bâb olmaga ‘âlemde der-i dil-ber yiter
Mesned-i ‘âlî saña ey dil hemîn bu der yiter

2 Künc-i fürkatde pelâs-ı derd-i hil’at egnüme
Hâk-i râh-ı kûy-ı dil-ber başuma efser yiter

3 Kâkülüñle koma zülfüñ kıldı göñlüm târmâr
Şehryârum yakmaga bu mülki bir ejder yiter

4 Saña zerrîn müttekâ her şeb işigüñde baña
Hâk-i hasret hâr-ı gam bâlîn ile pister yiter

5 ‘‰rifî ko gayr vasfın ol güzeller şâhını
Hûblar dîvânına yazmaga ser-defter yiter

1361 Nazîre-i Nikâbî

1 Şâh-ı ‘ışkam âteş-i âhum kabâ-yı zer yiter
İşigüñ kelbi sifâli başuma efser yiter

2 Sen döşen altun beneklü âsmânîler baña
Külhan-ı mihnetde yir yir odlu hâkister yiter

3 Hıfz içün agyârdan cânâ cemâlüñ gencini
Zülf-i pür-çînüñ tılısm içün iki ejder yiter

4 Ten hisârın ser-te-ser virdi harâba ceyş-i gam
Tîr-i gamzeñ ey kemân-ebrû aña gönder yiter

5 Dâg-ı pür-sûz ile bir kûh-ı belâ kaplanıyam
Âteş-i âhum Nikâbî baña tavk-ı zer yiter

1362 Nazîre-i Hatâyî

1 Hatt u hâlüñ gâret-i dîn itmege leşker yiter
Başka sancak çekme ki kâküllerüñ ser-ver yiter

2 Bâga varmakdan garaz seyr-i gül ü gülzâr ise
Tâze dâgı sînemüñ baña gül-i ahmer yiter

3 Âh-ı ‘âşık bir yalıñ şemşîr durur gûyiyâ
Kim şirâr-ı nâr-ı ‘ışk aña dilâ cevher yiter

4 Gözlerüñ her dem nedendür göñlümi meftûn ider
Hatt u hâlüñ çün kamer devrinde şûr u şer yiter

5 Nukre-i mâhı tutup kâl itmege zerkâr-ı çerh
İki gözüm her gice encüm aña ahker yiter

6 Dûstum yüz virme düşmen saña lalalanmasun
Pâdşehsin bu Hatâyî tapuña çâker yiter

1363 Nazîre-i Sinânî

1 Başum üzre âteş-i dil şu’lesi efser yiter
Kanlu kanlu yaşlar câmemda nakş-ı zer yiter

2 Sen döşen sahn-ı safâda atlas [u] dîbâceler
Gûşe-i gamda baña hâk-i belâ pister yiter

3 Pâdşâhum zülfüñe yüz virme başdan çıkmasun
Mülk-i Rûm’ı zabt içün Hindû beñüñ ser-ver yiter

4 Bu vücûdum mülkini almak ne lâzım ceyş-i gam
Nîze-i gamzeñ şehâ ben bendeñe gönder yiter

5 Hil’at-i ‘ışkı geyüp bendeñ semend-i fürkate
Ey Sinânî râh-ı gamda nâleler reh-ber yiter

1364 Nazîre-i Âhî

1 Kâse-i zühd-i felâket başuma efser yiter
Egnüme zillet pelâsı câme-i zîver yiter

2 Şâh-ı ‘ışkam kûs-ı rıhletle fenâdan göçmişem
Baña hicrân leşkeri mülk-i ‘adem kişver yiter

3 Sen kuşan zerrîn kemer sevdâ-yı zülfüñle baña
Hayderîveş der-miyân zencîr-i ser ejder yiter

4 Saña gül-gûn bâliş ü zerrîn pister ‘âşıka
Seng-i hûn-âlûd bâlîn bûriyâ bister yiter

5 ‘Âr u nâmûsı n’idem ben göz yaşı besdür baña
‘Âşıka yüz suyı ‘âlem içre rûy-ı ter yiter

6 Baña Âhî yaraşur altun beneklü câme-hˇâb
Külhan içre bister-i sîncâbî hâkister yiter

1365 Nazîre-i Sıfâtî

1 Ferş-i zerrîn ayaguñ altında rûy-ı zer yiter
Yoluña îsâr içün her dem yaşum gevher yiter

2 Cânumı bezm-i gamuñ içinde her dem ‘ûd ider
Âteş-i ‘ışkuñla bu dil yanmaga micmer yiter

3 Başına gün togmaga halk-ı cihânuñ her seher
Kûyuñ ey hurşîd-tal’at milket-i hâver yiter

4 Var iken mihr-i cemâlüñ kımayam mâna nazar
Gözüme görmek yüzüñ ‘âlemde nûr [u] fer yiter

5 Lutf kıl bendeñ Sıfâtî’yi semend-i nâzuña
‘Irzını ‘ışk içre çignedüñ sen ey ser-ver yiter

1366 Nazîre-i Râzî

1 Şâh-ı ‘ışkam şu’le-i âhum livâ-yı zer yiter
Leşker-i Mansûr aña bu eşk-i çeşmüm ter yiter

2 Ey dil ‘ışkum n’eylerem ben bahr ü berrüñ şehlıkın
Dûstlar baña dehân u dîde huşk u ter yiter

3 Şâd ol Ye’cûc-i gam devr içre eylerse hücûm
Def’ine câm-ı zücâcî sedd-i İskender yiter

4 Kevkeb-i bahtumla her şeb subha dek ceng itmege
Şu’le-i âh-ı derûnum dûstlar hançer yiter

5 Râziyâ devrânuñı hoş gör felek bezminde kim
Mey şafak hurşîd sâkî vü kamer sâgar yiter

1367 Nazîre-i Râzî

1 Bülbül-i câna cemâlüñ kim gül-i ahmer yiter
Na’re-i derd-i derûnı nagme ey dil-ber yiter

2 Şîve-i reftâruñı ‘arz it hırâmân ol yüri
Bûstân-ı hüsne serv-i kâmetüñ ser-ver yiter

3 Gamzesi câdû gözi âhû güzeller saydına
Sîm-i eşk-i çeşm-i dür-bârumla rûy-ı zer yiter

4 Tâze tâze yârelerle sînemi nakş itmege
Ol nigâr-ı gamzekâruñ gamzesi hançer yiter

5 Sür rakîb-i kelbi kûyuñdan efendim virme yüz
Âstânuñda kemîne kemterüñ çâker yiter

6 Tîg-ı ser-tîzüñle cânâ başumı kat’ eyle kim
Gerdenümde âfet-i bâr-ı belâ bir ser yiter

7 Gözlerüñe Râzi’yi gamzeñ nice bir gamz ider
Bir müselmânı helâk itdüñ be hey kâfer yiter

1368 Nazîre-i Lâmi’î

1 Çerh-i hüsnüñ şâh[ı]sın nûruñ senüñ efser yiter

Kâmet ü zülfüñ livâ’-ı ejdehâ-peyker yiter

2 Saña ey meh çerh-i pür-encüm gibi zer câme-hˇâb
Baña bu gam külhanında odlu hâkister yiter

3 Gamzeler tîgın kuşanmak çeşm-i cellâduñ neden
Katlüm içün ey cefâ-hû bir haber gönder yiter

4 Bûte-i cismümde eşküm sîm-i hâlis kılmaga
Tûtiyâ-yı hâk-i râhuñ tarh içün cevher yiter

5 ‘Âşık-ı dil-haste râhat bulmag içün bir nefes
Âsitânuñ taşı bâlîn topragı pister yiter

6 Merg şâhından haber iletmek içün ey rakîb
Saña tîr-i dûd-ı âhum murg-ı âteş-per yiter

7 Şâh-ı ‘ışkam Lâmi’î çerh ü zemîni tutmaga
Odlu âhum zer ‘alem kanlu yaşum leşker yiter

1369 Nazîre-i Ferdî

1 Mâlik-i deşt-i gam[a] göz yaşları ‘asker yiter
Başına gerd-i semend-i dil-rübâ efser yiter

2 Çeşme-i la’l-i lebi ol yâr-ı gendüm-gûnumuñ
Cennet-i hüsninde âdem olana Kevser yiter

3 Oluyorken derd ü hecr ile cihânda çeşm-i ter
Gûşe-i mihnetde yârân üstüme aglar yiter

4 Bitmesün şimşâd u serv açılmasun gülşende gül
Dehr içinde baña ruhsâr u kad-i dil-ber yiter

5 Ferdiyâ evsâf-ı hattın râst tahrîr itmege
Reglerüm cân safhasına yir yirin mıstar yiter

1370 Li-mürettibihi

1 Hüsn iline hâl-i pür-hâl-i ruhuñ ser-ver yiter
Mülk-i dil târâcına hattuñ aña leşker yiter

2 Hizmetüñde olmasun agyâr hem lâzım degül
Saña ‘âşıklar efendi bende vü çâker yiter

3 Aglamakdan ‘âşıkuñ surh u sefîd olmış gözi
‘Işk şâhınuñ nazargâhında sîm ü zer yiter

4 Ey felek dûn-perver olmak sen ne lâzım ‘âleme
Şimdiki erbâb-ı devlet gibi dûn-perver yiter

5 İki gözümçün ayagı topragı cânânenüñ
Nazmiyâ kuhl-i cilâ terkîbine cevher yiter

1371 Li-mürettibihi

1 Şâh-ı ‘ışkam eşk-i bî-pâyân baña leşker yiter
Hem-demüm âh u nedîmüm gam belâ çâker yiter

2 Ben şeh-i mülk-i belâ oldum hayâl-i zülf-i yâr
Baña şâhâne livâ-yı ejdehâ-peyker yiter

3 Gey yaraşur Keykubâdî tâc saña husrevâ
Başum içün ayaguñ tozı baña efser yiter

4 Gey benek altunlu sincâbî kabâlar sen baña
Dûd-ı âh-ı pür-şerer hecrüñde ey dil-ber yiter

5 Bezm-i meyde câm-ı la’lüñ sunma agyâra müdâm
Cânuma cânâ cefâlar eyleme yiter yiter

6 Döne döne zulmi ko her nâ-tüvâna ey felek
‘Âleme zulm itmegi hod begler agalar yiter

7 Bezm-i fürkatde hayâl-i la’l-i cânân Nazmiyâ
Râh-ı rûh-efzâ ile pür câm-ı cân-perver yiter

Nev'-i dîger

1372 Ez-ân-ı Necâtî

1 Bâg-ı hüsnüñde perîşânlık baña sünbül yiter
Sînemüñ üstinde nâhun zahmı berg-i gül yiter

2 'Ömrüm aglamakla geçdügin helâl itmek içün
Nâz ile ey gonçe-leb bir kez yüzüme gül yiter

3 Bezmimüz gülşen gibidür câm mâl-â-mâl mül
Mest olanlara surâhî kulkulı bülbül yiter

4 'Işk eger dâyim ola Leylâ'yı Mecnûn eyleye
Hüsn eger bâkî kala Mahmûd Ayaz'a kul yiter

5 Hüsni vasfıyla Necâtî tâzele eş'âruñı
Yâdgâr-ı gül belâlı bülbüle gulgul yiter

1373 Nazîre-i Resmî

1 Bâg-ı cânda ben belâlu bülbüle sen gül yiter
Sebz-hattuñ serv-kaddüñ saçlaruñ sünbül yiter

2 Gerçi gül-ruhlar hezâr ola baña sensin murâd
Âdem olana meseldür ey perî bir gül yiter

3 Ey perî teshîr kılmaga dilin 'âşıklaruñ
Âteş-i ruhsâruñ üzre beñlerüñ fülfül yiter

4 Zu'l-fekâr ebrûñ ile kâfir rakîbi kıl helâk
Hüsn atına bin ki ol sen Hayder ü Düldül yiter

5 Resmi-i dîvâneye dârü'ş-şifâ-yı 'ışkda
Bend-i zencîr-i belâ ol 'anberîn-kâkül yiter

1374 Nazîre-i Revânî

1 Bülbüle çün gülşen-i hüsnüñde haddüñ gül yiter
Dûstum bülbüllerüñ kan aglasun sen gül yiter

2 Mübtelâsı olma her hûbuñ birin sev ey göñül
Bu meseldür ‘ârif olan kişiye bir gül yiter

3 Tâze gülşendür ruhuñ şevkiyle meclis sâkiyâ
Gül kadeh olsun surâhî arada bülbül yiter

4 Sebzelerden mushaf-ı hüsnüñ ne hâcet zeyn ola
‘Ârızuñda halka halka görinen kâkül yiter

5 Ruhları mecmû’ası içre Revânî dâyimâ
Zînet içün dil-berüñ müşkîn saçı sünbül yiter

1375 Nazîre-i Nihânî-i Kâdî

1 Bâg-ı hüsn içre nigârâ baña haddüñ gül yiter
Hatt-ı reyhânuñ benefşe saçlaruñ sünbül yiter

2 Bülbül-i gûyâ gibi feryâda her dem râzıyam
Gonçe gibi tek açıl bir kez yüzüme gül yiter

3 Oñdugından n’olur it çulu gibi kat kat rakîb
Kim bunuñ gibi hımâruñ biñine bir çul yiter

4 Gülsitân-ı ravza-i cennet durur kûyuñ senüñ
Nâle-i ‘uşşâk her dem nagme-i bülbül yiter

5 Sen gül-i nev-resteden virmez Nihânî gayra dil
Bilür anı kim meseldür ‘ârife bir gül yiter

1376 Li-mürettibihi

1 Gülsitânda hâlet-i ma’şûk şevk-i gül yiter
Hâl-i ‘âşık aña karşu nâliş-i bülbül yiter

2 Bezm-i gamda ‘îş u ‘işret itmek içün ‘âşıka
Gam musâhib nâle mutrib eşk-i hûnîn mül yiter

3 Mutrib-i bezmi terennüm birle pür-şevk itmege

Tınmasun yârân surâhîden gelen kulkul yiter

4 Hüsn meydânı senüñdür koş semend-i nâzı tek
Cân metâ'ı gel saña ey nâzenîn öñdül yiter

5 Göñlini almaga bir bend ile miskîn Nazmi'nüñ
Zülfüñ ayak basmasun başdan aña kâkül yiter

1377 Li-mürettibihi

1 Gülşen-i gamda baña âhum şirârı gül yiter
Dûd-ı âhum sûz u nâlem nâliş-i bülbül yiter

2 Meyl ider her gördügi dildâra dil bî-ihtiyâr
Gerçi 'âlemde meseldür 'ârife bir gül yiter

3 Gülşen-i hüsnüñde kaddüñ serv haddüñ tâze gül
Gonçe-i nev-reste la'lüñ saçlaruñ sünbül yiter

4 Dem-be-dem bülbül gibi derdüñle ben kan aglasam
Gam degül ey gonçe-leb tek gül gibi sen gül yiter

5 Gül gibi ey gonçe-leb sen câm-ı mey nûş it müdâm
Bezm-i gamda Nazmiyâ la'lüñ hayâli mül yiter

DER-BAHR-İ REMEL-İ MAHZËF
Taktî'eş: Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilât

1378 Ez-ân-ı Sa'dî

1 Gerden-i sîmînüñe kıldum nazar
Kıldı şevkuñ yüzümüñ rengini zer

2 Gamzeñ oklarına karşu ey sanem
Cânumı kurban idem sînem siper

3 Reşk ider sarrâf-ı çeşmüm dişüñe
Pâyüñe îsâr ider dür her seher

4 Gözlerüñden hastedür göñlüm senüñ
Emsem içün vir lebüñden gül-şeker

5 Sen habîbüñ yolına Sa'dî bugün
Şerha şerha bagrını kıyma çeker

1379 Nazîre-i Necâtî

1 Kendüyi ta'rîf idermiş müşk-i ter
Öksüz oglan göbegin kendü keser

2 Terk-i ser ider ezilür karşuña
Râstı sarp asılasıdur şeker

3 Bî-vefâdur itdügiçün çok günâh
Kalbüñi taş itdi eylemişdür Dâdger

4 Arz ider hâlin yaşum gûş eyle gûş
Pâdşâhum söz güherdür söz güher

5 İdeyin rüsvâ ne 'avretdür cihân
Zerre deñlü himmet itsün baña eger

6 'Işk bezminde mey-i gamdan murâd
Bî-haber olmag imiş aldum haber

7 Göze görinmez Necâtî şi'ri lîk
Bir perîdür âdemi bî-hûş ider

8 Dimezem şi're hüner durur velî
Buncılayın şi'r dimekdür hüner

1380 Nazîre-i 'Amrî

1 Bûse virdi dil-berüm zâd-ı sefer
Kim seferde hûb olur halvâ-yı ter

2 Ne haber ısmarlamak kim dûstlar

Ben mey-i la’linden oldum bî-haber

3 Ayrılurken saña karşu âh iden
Kıbleye tutup yüzini cân çeker

4 ‘Azm-i râh itmege yol yokdur baña
Ger hayâlüñ olmaz ise râhber

5 Kanı ‘Amrî kim iverdi gitmege
Gitmek añsañ şimdi kendüden gider

1381 Nazîre-i Zâtî

1 Zülf-i yâra ‘akreb öykünmiş meger
Ejderüñ agzından agular yagar

2 Açıl ey hokka üzil ey silsile
Baña yâruñ agzı vü zülfi yiter

3 Ol lebi câm u ‘izârı ter gelür
Yüri ey ayak savul ey âb-ı ter

4 Gördügince ‘ârızuñla hattuñı
Suyı suvar bâgbân sebze eker

5 Zâti’nüñ zahmına merhem urmaduñ
Biz senüñle kaluruz ol da batar

1382 Nazîre-i Sâlikî

1 Tâze gül-berg üzre midür müşk-i ter
Hüsnüñe bu zînet ü zîver yiter

2 Gül sanup efgân ider bülbül hezâr
Açılursa gül gibi yüzüñ seher

3 Bâg-ı hüsnüñ gülşeninde ey dirîg
‘Âkıbet reyhân ile sünbül biter

4 Hüsn dükkânında hâlüñ rûz u şeb
Kîle kîle her taraf ‘anber satar

5 Bir çeker dek hâlüñe yüz cân bahâ
Bir kulac zülfüñe ‘âlem mi yiter

6 Kırmızı ibrîşîm ile dikme ko
Hokka agzuñdan dökilsün gül-şeker

7 Sâlikî ser-geştedür bir âb ile
İktizâsın gösterür devr-i kamer

1383 Nazîre-i Celîlî

1 Gamzeñ ile kaşuña iden nazar
Tîr-i çavdı yay yildi ey kamer

2 Germ olup öykündügiçün haddüñe
Nâr şem’üñ başına odlar yakar

3 Açıl ey gül turma ey âb-ı revân
Baña yârumdan ruh u ‘ârız yiter

4 Beñzerem diyü ruhuña dûstum
Şem’ iñen germ olmasun kim kes düşer

5 Cevher-i hâk-i reh-i cânân içün
Ey Celîlî cân eridür sîm ü zer

1384 Nazîre-i Sinânî

1 Kanda beñzer la’lüñe halvâ-yı ter
Aña nisbet belki şekker bir hacer

2 Levh-ı hüsnüñde tılısm idüp hatuñ
Sihr ile beñzer kamer teshîr ider

3 Gonçeyi dem-beste kıldı leblerüñ
‘Ârızuñ gördi açıldı verd-i ter

4 Var iken esrâr-ı la’l-i dil-rübâ
Sâkiyâ götür ayagı söz güher

5 Ey Sinânî tîg-ı yâra tut boyun
Bu imiş meydân-ı ‘ışk içre hüner

1385 Li-mürettibihi

1 Zülfi el sunup ki la’line deger
Aña bu nâzüklik ile cân deger

2 Bir asılacakdur urganın sürür
Zülf-i yâra tıfl-ı dil kim yüz sürer

3 Gün gibi yakar beni ikide bir
Zer benek câme geyüp ol sîm-ber

4 Dil hayâl-İ hûblarla pür durur
Nitekim bahr-i firâvân pür-dürer

5 Nazmiyâ meclisde câm oldukça pür
Döner ol şeh-bâza ki_aça bâl ü per

1386 Li-mürettibihi

1 Yüzüme gülse benüm ol sîm-ber
N’ola kim olur müferrih rûy-ı zer

2 Gamzelerle gamzeler geçmekde âh
Her dem eyler şîveler ol şîveger

3 Gussa vü gamdan halâs olmaz kişi
Mekr-i dünyâdan meger ide hazer

4 Sen bu hüsn ile bu ‘âlem halkını
Ser-be-ser âşüfte itdüñ ey püser

5 Ey dür-i pâkîze-cevher bilmiş ol

Kimse bilmez kadrüñi Nazmî kadar

1387 Li-mürettibihi

1 Vasf-ı kaddüñde sabâ ile ider
Her seher mevzûn sadâlar her şecer

2 Hecr-i dîdâruñla idüp girye âb
Taşa döger başını yaşlar döker

3 Koma hattuñ haddüñ üzre dil-berâ
Safha-i hüsne gider virür keder

4 Âteş-i ‘ışk ile ceyş-i gam benüm
Geh yakar göñlüm evini geh yıkar

5 Nazmi cândan geçse hecr ile n’ola
Cân nedür cânânsuz ol cânı n’ider

1388 Li-mürettibihi

1 Gamzeler geçmekde ey nûr-ı basar
Fitne gamzeñ hak bu kim çeşmüñ basar

2 Kaşlaruñ n’eyler kemân alup ele
Murg-ı câna zülf-i şeh-bâzuñ yiter

3 La’lüñ emsem birle bir cân-bahş iken
Kanda beñzer la’lüñe şehd ü şeker

4 Kâmetüñe dik gelürmiş togrusı
Yiridür bâd ellese servi eger

5 Fâş idüp ‘ışkuñ gözümden çıkdı eşk
Mukbil olmayan belî gözden düşer

6 Vasf kıl la’lüm didi cânân baña
N’ola Nazmî söz güherdür söz güher

7 Vasf idüp nakş-ı nigârı cân ile
Şi’re sûret virmedür ey dil hüner

DER-BAHR-İ REMEL-İ MAHBËN
Taktî’eş: Fe’ilâtün Fe’ilâtün Fe’ilâtün Fe’ilât

1389 Ez-ân-ı Nizâmî
1 Her sehergeh ki sabâ tarf-ı gülistândan eser
Cân dimâgına irer nükhet-i cânândan eser

2 Rûz-ı nev-rûz u şeb-i kadri bir arada görür
Her kim ol turre vü ruhsâr-ı dil-ârâya irer

3 Nice bir perdede pinhân idesin tal’atüñü
Yüzüñ ayına nazar kılsa ne zar ehl-i nazar

4 Dilüñi lezzet ile şekkere nisbet idenüñ
Olsun ey Türk-i perîveş dili agzında şeker

5 Zülfi yüzine baş urdugını dil gördi didi
Görüñ ol Hindu-yı bed-mezhebi kim aya tapar

6 Gamzeñ okları kaçan irişe cânuma diyü
Bu Nizâmî gözedür anca ki cânına geçer

7 Merhem-i lutf ile ol la’l müdâvâlar ider
Nitekim gam-zedeler sînesin ol gamze deler

1390 Nazîre-i Sultân Cem
1 Dil gamuñ şerhini yazdukça kalem yana yazar
Çün kalem yana yazar dil ‘acabâ yâ ne yazar

2 Zenahuñ hâline hattuñ tolaşaldan sanuram
Mûrdur teşne içün meskenine dâne çeker

3 Hattı gizlense hayâli n’ola gelse gözüme

Mihr ü mehdür ki gurûb eylese ‘ummâna batar

4 Kanlu yaşumda kaşuñ halkaları nakşı müdâm
Şâh tevkî’ini san hâtem-i mercâna yazar

5 Kılsa yir genc-i hayâline göñülde n’ola yâr
Çünki vîrâneler içre bu da vîrâne geçer

6 Topraga dökdi hevâñ odı Cem’üñ yüzi suyın
Su gibi çün kim göñül gördügi oglana akar

1391 Nazîre-i Kemâl Paşa-zâde

1 Berg-i güldür yañagı vü dudagı gül-be-şeker
Agzına gül dir idüm olsa gül içinde şeker

2 Şâm-ı kadr olur idi halka-i zülfeyne şebîh
Olsa ger nûr-ı tecellîden o şâm içre seher

3 Safha-i hüsnde la’li kamer içinde şafak
Al göñlüñ ara gögsi şafak içinde kamer

4 Dişlerüñ şevkiyle akan yaş arasında yüzüm
Görinür dürler içinde nitekim hurde-i zer

5 Ruhlaruñ fikrile çeşmüm yiñemez ise yaşın
Vechi var sâyile men’ eyleyemez ehl-i nazar

6 Kemerüñ senüñ imrenmese ey mâh felek
Kamerüñ tâcını bozup niçün ideydi kemer

7 Gözleyü yollaruñı gözi kararmadı ise
Çeşm-i nergisde nedendür bu görinen karalar

1392 Ve lehu

1 Gül ayag üstine geldi kim ide ‘azm-i sefer
Al ayagı ele ey lâle ki gül vakti geçer

2 Dirler imiş seni agyâr sever yâr sever
Kimi yañlış kimi gerçek çog olur ilde haber

3 Yâr okı sînede eglenmeyüben geçdi ise
Sen aña kalma göñül ol dahı kalmaz geçer

4 Bahş-ı gâyib gözedür gonçe-dehânuñdan bâd
Göz diküp gül yüzüñe nergis umar hakk-ı nazar

5 Merdüm-i çeşmüm ayagı tozı geldükde didi
Kankı yil esdi getürdi seni ey nûr-ı basar

6 Koydı hecrüñde kara yire ciger gûşelerin
Merdüm-i çeşmüm aña mâtem idüp kara geyer

7 Mâr-ı zülfüñi hatuñ çekse çevürse n'ola kim
Nice kendü kadarın zûr idicek mûr çeker

1393 Nazîre-i Kemâl Paşa-zâde

1 Geh safâ virdi mey-i 'ışk dile gâh keder
'Âlemüñ hâli budur böyle gelür böyle gider

2 N'ola bir gün yüzine mâh-ı nevüñ baksañ eger
Bunca gündür ki gelüp karşuña boynını eger

3 Bu cihânuñ bize ne nûşı gerek ne nîşi
Leb ü kaddüñ bize bal ise belâ ise yiter

4 Beñlerüñe di vefâ tohmını saçsun dile kim
Bu cihân mezra'asında ne ekerseñ o biter

5 Olma magrûr gülüñ güldigine ey bülbül
Bir gün ola ki yirinde göresin yiller eser

6 Başına kakdı hevâ-yı kad-i bâlâñı senüñ
Servi çog elledi gülşende yine bâd-ı seher

1394 Nazîre-i Kâsım Paşa

1 Cân ne vech ile_ide ol sûret-i zîbâya nazar
Ki güneş pertevine döymez iñen nûr-ı basar

2 Ne kadar dîde nazar-bâz-ı cihân ise şehâ
Rûşen oldur ki_idemez gün yüzüñ ayına nazar

3 Göreli sûret-i cân-perverüñi kûyuñda
Nakş-ı dîvâruñ olup taña kalur nûr-ı kamer

4 Gün gibi kendüñi rüsvâ-yı cihân itmekde
Ey cefâ-pîşe felek karnuña kim taş basar

5 Bezm-i dil-berde sakın germ olup âh itme rakîb
Kim senüñ tınmaduguñ mûsikî yirine geçer

6 Sanemâ bezm-i cemâlüñden ırak şem' gibi
Tutuşup hasret odına yanaram şâm u seher

7 Nazar it hâl-i dil-i Sâfi'ye kim la'lüñ içün
Gözlerinden dökilür yaş yirine hûn-ı ciger

1395 Ve lehu

1 Hüsn ilinde bugün ey serv-i revân tâze haber
Hatt-ı sebzüñ görinür kim varak-ı câna yazar

2 Dilde dâg-ı gam-ı zülfüñ nice pinhân olısar
Yirde kalmaz çü bilürsin sanemâ kara haber

3 Sâye salsa ne 'aceb 'ârızuña zülf-i siyeh
Yılda bir gün kamu kâfir haçını suya salar

4 Baş urur yüzüñe her dem gözüñ öñinde saçuñ
Gör ne kâfir durur ol kim göz göre oda tapar

5 Bir söz ile yirin od eyleyiser la'l-i lebüñ
Agzı dadı ile tek turmaz ise teng şeker

6 Dem-be-dem lutf idüp üftâdeleri kûyuñda
Ser-i zülfüñ gibi yirden götürür bâd-ı seher

7 Sâfi çeşmüñden umarsa n'ola himmet nazarın
Topragı gevher ider himmet-i erbâb-ı nazar

1396 Nazîre-i Necâtî

1 Dehenüñden sanemâ hîç alınmadı haber
Nice kez gonçenüñ agzın aradı bâd-ı seher

2 Yakayın hecr odına külli tenüm kül ideyin
Ol nihâl-i gül-i ra'nâ beni çün hâk ister

3 Göñül aydur baña kim 'aklı unut 'ışkı gözet
Vâcib oldı kim işidem delüden uslu haber

4 Ger ayaklamaz ise bâde gamuñ leşkerini
Bu ayak kişver-i tenden yine bir toz kopar

5 Nice kez kanına girmişdür anuñ gamzeñ okı
Ko Necâtî ki tutar seni bu kanlu ciger

1397 Ve lehu

1 Baña yâruñ yañagı vü lebi vü kaddi yiter
Üzil ey gül açıl ey gonçe yıkıl ey 'ar'ar

2 Baña ol kâmeti Tûbâ lebi 'unnâb gerek
N'idelüm görmek ile serv-i çemenden ne biter

3 Bir iki gün dahı sen mâha irişmezse elüm
Yaşum u âhum ider yiri gögi zîr ü zeber

4 Göricek derd ile kan agladugumı ter olur
Kızarur çihre-i zîbâsı nitekim gül-i ter

5 Gice gündüz işidür âh u figân eyledügüm

Hîç bir kerre dimezsin ki Necâtî n’eyler

1398 Nazîre-i Hafî

1 Kirpügi tîr-i kazâdur u kaşı kavs-ı kader
Ne zirih katlanur ol tîre ne cevşen ne siper

2 Ditreyüp üstine yüz kerre sürerdi yüzine
Kankı yirde ki sabâ görse izi tozı eser

3 Geldügince nereye konduracagın bilmez
Merdüminden bu gözüm hâli hayâlin gözler

4 Ol perînüñ ki yüzin göre gözüm merdüminüñ
‘Aklı zâyil olur u yüzine yaşum su seper

5 Gâfil olma ki saçın dâm idüben hâli Hafî
Dil ü cân murgını sayd itmek içün dâne döker

1399 Ve lehu

1 Saçınuñ Çîn’e sabâ ilteli bûyından eser
Nâfe-i Çînüñ o bû dahı dimâgında düter

2 Kâmetin serve lebin la’le nice nisbet idem
Serv bî-bâr şecer la’l ise bir kurı hacer

3 Çemene vasf-ı ruh u zülfi nesîm ile ki_ire
Açılur lâle bulur neşv ü nemâ sünbül-i ter

4 Ol mehüñ levh-i ‘izârına rakamla çeküben
Hatı da’vetle gelüpdür ki_ide teshîr-i kamer

5 Gözlerümde leb ü dendânı hayâli getürüp
Dürc-i yâkût ile kodı yine per lü’lü’-i ter

6 Lebi devrinde görüp beñlerin aydur dil ü cân
Biz agular yudaruz şekkere siñekler üşer

7 Ey Hafî dûst hayâli geliser aç gözüñi
Ki bilürsin kademin gelse gözüñ üzre basar

1400 Nazîre-i Gedâyî

1 Vasluñuñ olsam harîdârı n'ola ey sîm-ber
Reng-i ruhsârumı kılmışdur gamuñ iksîr-i zer

2 Olmadı mümkin perîşân zülfüñe irmek sabâ
Gerçi yıllardur ki miskîn ol hevâlarda yiler

3 Tolanur mihr ü felek ahşâm olınca kûyuñı
'Aks-i hüsnüñ tâbişinden almag içün nûr-ı fer

4 Sehv ile öykinse nergis çeşmüñe 'afv eyle kim
Kimseyi görmez özin kûçek sanur her bî-basar

5 Çeşm-i mecrûhum şifâsıdur getür hâk-i derin
El-emânet ey sabâ kûyından eylerseñ güzer

6 Kîne-cûdur intikâmum bilürem alur felek
Ol cefâ-hûdan velî kalmayıcak benden eser

7 Ey Gedâyî hûn-ı 'âşık almag içün hatt-ı yâr
Kişver-i hüsnüñ şebîhûn itmege 'asker çeker

1401 Nazîre-i Hadîdî

1 'Aks-i la'lin görüp eşkümde şitâb ile geçer
Ne içün böyle iver kim suya mı düşdi şeker

2 Korkma diş ur lebine gözleri hışmından anuñ
Ey dil insân arasında nice kan işi biter

3 Mescide girmiş itüñ hürmeti gibi dahı yig
Niçün olmaya rakîbüñ der-i dil-berde gezer

4 Cümle 'uşşâk-ı nazar-bâzuñ arasında baña
Lutf ise ancag ola nâz ile didi ne haber

5 Güzeli gözlemegi öldi Hadîdî komadı
Neyile gelse kişi ‘âleme anuñla gider

1402 Ve lehu

1 Gözlerüm yaşına yüz virmeyeyin başdan aşar
Añsuzın ‘âlemi seylâb-ı belâ ile yıkar

2 Dem-be-dem eşk-i revânumla suvarıldugiçün
Serv-i sîmüñde biten mîve-i cevr acı biter

3 Satun almaga işügi tozını cân virürin
Hîç sabâ sözüm işitmez katı yüksekden uçar

4 Gamzeñ okı irişüp derde devâ ola diyü
Ehl-i derdüñ gözedi gözedi cânına geçer

5 Kûy-ı dil-berde Hadîdî’yi gören dir şimdi
Savuluñ gözi kararupdur ölecek yir arar

1403 Nazîre-i Sürûrî-i Müderris

1 Yâra didüm yüregüm gamzelerüñ niye yarar
Gülerek didi senüñ yâ yüregüñ neya yarar

2 Pâre-i yâreyi yâr eyledügin bilmek içün
Dil sokar agzına cerrâh anuñ agzın arar

3 Her cemâl âyinesinde görürem sûretüñi
Sanma bu ben kuluñı gördügi Mecnûn’ı sever

4 Dehen az ise n’ola bûsesi olsun vâfir
Azdan çok virici Tañrı’dan arar dil umar

5 Sanma uyuz ola la’lüñde şekerlenmedür ol
Bu Sürûrî şekerin çıkarırak anı emer

1404 Ve lehu

1 Şol ki zerd ola gam-ı ‘ışkı ile yârı sarar
Vasl olayın dir iseñ turma göñül sen de sarar

2 Vâ’izi minbere gördüm güc ile çıkdı bugün
Karşusından aña minber katı dik geldi meger

3 Ben idüm kasdı belâ çâhına düşdi düşmen
Kendü düşer şu ki gayruñ yolına kuyı kazar

4 Tende mahbûs idi cânum görüñ ol cânânı
Cânı kurtarmag içün tîgı ile kapu açar

5 Eylegil cümle cefâñı bu Sürûrî’ye bugün
Yârın ol görmeye tâ kim etegüñde eller

1405 Ve lehu

1 Gördüm ol yâr ten ‘âşıkını hâk ister
Âteş-i ‘ışk ile kıldum tenümi hâkister

2 Haste cânuma yiterdi bedenüm bâr-ı girân
Dutmış iken yükini oldı başumda ser yer

3 Gerçi kıldugı cefâ ‘âşıkadur ‘ayn-ı vefâ
Baña hadden aşurı kıldı vefâ ol server

4 Şöyle beñzer ki güneş mest-i mey-i ‘ışkuñdur
Yolca togru gidemez kendüyi dîvâra çalar

5 Ol kıyâmet dir ise yarın idem saña vefâ
Sakın aldanma Sürûrî seni ferdâya salar

1406 Nazîre-i ‘Atâ

1 Göremez bâd-ı seher âhı gubârından eser
Hâk-i pâyine irişdüm diyü savurur eser

2 Şöyle bay oldı ser-i zülfi yüzi devrinde
Genc-i hüsninde eli her neye isterse irer

3 Nazar-ı hüsnüñi zâhid n[ey]içün men’ eyler
Nazar-ı âyine kılmaz çü nazar ehline zar

4 Mesken olalı senüñ hayl-i hayâlüñe göñül
Her dem ol gamze deler bagrumı hem gam zedeler

5 Zâhidâ dil yüzine tapdısa tab ta’n eyle
Gördi zülfeyni ki ol oda tapar o da tapar

6 İrişür ivme lebümden saña bir bûse diyü
Her nefes bal çalar agzuma ol la’li şeker

7 Kan ile çıksa cigerden n’ola peykânı ‘Atâ
Bedene cân neyile girdise anuñla çıkar

1407 Nazîre-i ‘Amrî

1 Beñzüm ile yaşum itdürmedi kûyuña güzer
Sefer üzre kişiye düşmen imiş sîm ile zer

2 Gam-ı ‘ışkuñla irişdi leb-i şîrînüñe dil
Kafese girmeyicek tûtiye kim vire şeker

3 Her gülüñ yanına düşüp yürür elbette rakîb
N’idem ol hâr-ı siyeh ekmedügüñ yirde biter

4 Hasret-i la’lüñ ile câm-ı şarâb alsam ele
Sâki-i dîde pür eyler kadehe hûn-ı ciger

5 Kâmetüñ servi hevâdârı mıdur ‘Amri gibi
Bâg-ı kûyuñ tolanur peyk oluban bâd-ı seher

1408 Nazîre-i Revânî

1 Gözlerüm tîre olur hattuña kıldukça nazar
Hat gubâr olsa bu rûşendür ider göze zarar

2 Gördiler sâgarı kim göñli açuk kîsesi pür

Rindler üşe gelür her biri dolana çeker

3 Korkaram kâmetüñüñ halka belâsın dimege
Şimdi söylenmez olupdur güzelüm togrı haber

4 Lebi agzımda iken gitmege üstâdı didüm
A begüm n'olduñ iversin suya mı düşdi şeker

5 Hûblar sûreti nakşıyla Revânî bu göñül
Döndi şol âyineye kim ola nakş anda suver

1409 Nazîre-i Mestî
1 Her kaçan kim yüzüme lutf idüp ol yâr basar
Ayagı tozı virür gözlerüme kuhl-ı basar

2 Didüm ey gonçe-dehen gülden ise tâze yüzüñ
Nâz ile güldi didi kim dahı nâzük dahı ter

3 Saña cân virdügiçün kuluña hışm eyleme kim
A benüm begcegizüm n'eylesün ölsün mi sever

4 Kanda kim şerbet-i la'l-i lebüñ añılsa şehâ
Edebinden eriyüp suya döner şehd ü şeker

5 Sûfiye sadr-nişîn olmaga mescid var ise
Mesti'yem baña dahı gûşe-i mey-hâne yiter

1410 Nazîre-i Derûnî
1 Bâde-nûş oldı benümle gice tâ vakt-i seher
Bir kuloglı güzeli zer-küleh ü sîm-kemer

2 İrişince leb-i la'line o sîmîn-zekanuñ
Nevk-i müjgân ile deldüm nice yâkût u güher

3 Kaçan ol serv-i revân eylese gülşende çemen
Gösterür gonçeler agzında aña hurde-i zer

4	Gonçe la’lüñ haberin virdi meger gülşende
Ki_eyledi şeb-nem anuñ agzını pür lü’lü’-i ter

5	Âteş-i ‘ışkuñ ile yandı Derûnî şâhum
Hançerüñden bir içim su umar ol teşne ciger

1411		Nazîre-i Me’âlî

1	Kaldı gözümde hayâli n’ideyin bâd-ı seher
Dem-be-dem düzd gibi hâk-ı reh-i yârı siler

2	Beñzeyüp ‘âşık u ma’şûka kalem kâgıd ile
Birisi agladugınca birinüñ yüzi güler

3	Sûfi mey içmege itdügi yemînini sıdı
And bulsa içer ü sâgar-ı mey bulsa içer

4	Âteşîn dilde hayâl-i hatuñ ey şem’-cemâl
Döndi şol hatta ki yazup oda karşu tutalar

5	‘Âşıkı cigerine ugrasun anuñ okı kim
Okıya gelmeyüben kendü hevâsında yiler

6	İşiginde görüben sordılar ol yâra beni
‘Ömri çog olsun anuñ didi bize kullug ider

7	Yılda bir geldügiçün gül bu cihân bâgına
Giç gelürsin diyü bârân ayagına su döker

8	Âsmânda görinür yir yirin encüm her şeb
Cûybâr içre Me’âlî nitekim nîlûfer

1412		Ve lehu

1	Mısr’dan geldi ki öyküne leb-i yâra şeker
Kanda olasıdur ol anı soyı çekdi meger

2	Nice beñzer nazar it şeklde zerrîn-kadehe
Sâkinüñ dest-i sa’îdinde olan sâgar-ı zer

3 Virmezem hâtırını pîr-i mugânuñ feleke
Bed-du'âsından anuñ eylerem ey sûfi hazer

4 Kimsenüñ çünki yabâna atacak akçası yok
Eyleme ikide bir mescidi ey vâ'îz-i cer

5 Ey Me'âlî görüp ol sûreti insân meleki
Şöyle hayvân gibi hayrân olup agyâr bakar

1413 Nazîre-i Celîlî

1 Serv-i dil-cûñ ile salınmaga şâh-ı gül-i ter
Aralarında yiler vâsıtadur bâd-ı seher

2 Şem'-i ruhsâruña per yakmaga pervâne gibi
Mâh her şeb seni ey mihr çerâg ile arar

3 Gül yüzüñ şevkine gülşende figânum var iken
Bilmezem nâle idüp bülbül-i şeydâ ne öter

4 Serve alçak diyü meyl itmedi kaddüñ göreli
Ey hümâ murg-ı dili gör ki nice yüksek uçar

5 Gamzeler tîrine cânum hedef it diyü diyü
Bu Celîlî sanemâ yâ kaşuñı bir gün eger

1414 Nazîre-i Emrî

1 N'ola ey sîm-beden göñlüñe eşk itse eser
Ki gümüş akçe durur taşa urursañ da geçer

2 Umaram tîguñı bir kez dahı sînemde görem
Bu meseldür ki su akdugı yire yine akar

3 Meh-i nev dûd-ı dilümden nice karardı gör
Ele âyîne al eyle ham-ı ebrûña nazar

4 Leb ü ruhsâruñı kim beñzede gonçeyle güle

Birinüñ kulagı berg ü birinüñ agzı kokar

5 Hîç aña mı müjemüñ tîrini Emrî dir imiş
Dûstlar ol kaşı yânuñ okı dilden mi çıkar

1415 Ve lehu

1 ‘Âşıkuñ hûnına zülfi vü kaşı aş yirer
Yâr anuñçün anı çenber idinüp bunı eger

2 Gözlerüm yaşın alur gamze-i hûn-rîz-i nigâr
Ne ‘aceb hançer-i tîz olur ucı dâne derer

3 Ger benefşe irişürse gül-i rûyına anuñ
Ol sanem bâg-ı ‘izâr içre kökin güne serer

4 Gösterür kâmeti sihr ile gani yüksekde
‘Azm iden menzil-i vasla iremez giç irer

5 Emri per hat ki yazar levh-i zemîn üzre sirişk
Rîk zer yirine âhum saçar üstine şecer

1416 Nazîre-i Kâmî

1 Tâlib-i ‘ışk-ı mecâz olmadan ey dil ne biter
Çünki bir serve el irince senüñ saña yiter

2 Her perî-çihre içün bencileyin dîvâne
Olma ey dil sözüm esle delüden uslu haber

3 Tutma yüksekde katı kendüñi ey tîr-i nigâr
Tîz iner yire şu kim gayrı kanad ile uçar

4 Ol kaşı yâdan iren tîr-i cefâ zahmından
Bî-huzûr olma göñül kim elemi tîz geçer

5 Akıdup Kâmi gözi yaşını dûlâb gibi
Gülşen-i kûyuña irince neler çekdi neler

1417 Nazîre-i Sun'i-i Pîr

1 Yüzüñ ayına kim eylerse safâ ile nazar
Kalmaz âyîne-i kalbinde küdûretden eser

2 Âh kim leşker-i hüsnüñi sımış cünd-i hatuñ
Bu cefâdan sanemâ sındı dil-i ehl-i nazar

3 Nazar eyleyeli ol cân-ı cihâna çeşmüm
Eyledi cân u cihândan dil-i şûrîde güzer

4 Nazar iden leb-i mercânuñ ile dür dişüñe
Gözlerinden akıdur yaş yirine hûn-ı ciger

5 Sun'iyâ virme göñül her büte 'âlî-nazar ol
Ko mecâzîyi hakîkat yolına eyle sefer

1418 Nazîre-i Sun'î-i Gelibolî

1 Lâle ruhsâruña öykündügi içün gül-i ter
Pâresin atdı kulügınca anuñ bâd-ı seher

2 Yârdan irdi bi-hamdi'llah esenlik haberi
Şimdi geldi ayagı tozı ile bâd-ı seher

3 Ne 'aceb hâli var ey sâki surâhînüñ kim
İl içer kanını ol kendü ziyânına güler

4 Cân virürken gam-ı 'ışk ile añup dildârı
Geçemez dahı hevâdan bu göñül âh eyler

5 Sun'iyâ pîre-zen-i dehr seni aldamasun
Dûst olmaz karı düşmen kişiye eyle hazer

1419 Li-mürettibihi

1 Bezm-i gamda şu ki mey diyü çeker hûn-ı ciger
İşbu derd ile dem-â-dem o bilür kim ne çeker

2 Dâl-i devletdür aña ki_el vire 'ömrüm zülfüñ

‘Ayn-ı ‘izzetdür aña dîdelerüñ ki_ide nazar

3 Ne kadar şîve ile ganca gelürse gonçe
Beñzemez agzuña ey yüzi güneş zerre kadar

4 Gelse ‘ışk ehli ile bahs-i rümûz-ı ‘ışka
Gelemez sûfi-i har nutka sıgır gibi bakar

5 Nazmi la’lüñle ruhuñ zikrin iderse n’ola kim
Hoş gelür ehl-i dile kanda ise gül-be-şeker

1420 Li-mürettibihi

1 Komasa dilde hayâli gözüñüñ gamdan eser
N’ola bâdâm ile sudan keder elbette gider

2 Rûşen olur dün ü gün şevk-i cemâlüñle gözüm
Gözümüñ nûrısın ey yüzi güneş alnı kamer

3 Gözlerüm merdümü cândan n’ola yig sevse seni
Gözlerüm hûb bilür kadrüñi çün ehl-i nazar

4 Güc olur ‘âşık ser-menzil-i ‘ışka varmak
Anı her kim ki kolay diye kolayın söyler

5 Hîç gerçekler inanmaz bu yalan dünyâya
Pîre-zen dehre göñül virmez o kimse ki_ola er

6 Bir perî-rûya göñül virdi bu Nazmî niye âh
Oldı dîvânesi cândan anı cân ile sever

7 Her ki_anuñ hüsn ü çemâlin göre dîvâne olur
Âdemüñ göñlin alur âh o perî-çihre püser

1421 Ve lehu

1 Meclis-i meyde ne dem ki_ala ele câm o püser
Acıdur cânumı zîrâ ki lebin câm öpiser

2 Fikrüñ ol kim kad-i bâlâ-yı nigâra iresin
Ey göñül tûl-ı emeldür saña ol togru haber

3 Câm-ı meclisde lebüñden ki alur bûse müdâm
Bir safâdur o ki ey rûh-ı revân câna deger

4 Muttasıl şâne ki zülfüñe sürer yüz ‘ömrüm
Bir safâdur aña ol kim o safâ ‘ömre sürer

5 Hak bu kim ey dür-i yek-dâne bugün Nazmî’nüñ
Vasf-ı dendânuñ ile tab’ı durur bahr-i dürer

Nev’-i dîger

1422 Ez-ân-ı Tâli’î

1 Korkarın zülfüñe bir bend ile yüzi karalar
Seni bir aga düşürüp aña bir al karalar

2 Pâdşâh olsa n’ola hüsn iline hâl ü hatuñ
Şimdi mi oldı Mısır mülkine sultân karalar

3 Şöyle saldı bu göñül zevrakın engine yaşum
Ki görinmez dañarın çevre yanumda karalar

4 Hüsn-i hatt-ı lebi yâkûta ber-â-ber oldı
Zülf-i reyhânı görüñ dahı misalin karalar

5 Tâli’î iki cihânda yüzüñ ag olur eger
Yâr işiginde kara topraga kanuñ karalar

1423 Nazîre-i Gedâyî

1 Gözlerüñ kasd idicek kim yere kanum karalar
Kaşlaruñ el bir idüp her dem ider yaykaralar

2 Barmak urmadı ise harfine zülf-i siyehüñ
Çihre-i mehde nedür ey yüzi gün bu karalar

3 Vasf-ı hattuñ yazamaz yıllar ile dil gerçi
Levh-i hâtırda ciger kanile turmaz karalar

4 Hâne-i pîr-i mugâna tolaşursa sûfî
Mescidinden yüzi üzre süriyü çıkaralar

5 ‘Işk bahrine Gedâyî düşe ger katre misâl
Kaldı sûfî gibi yanında göz iden karalar

1424 Nazîre-i Mu’îdî

1 Ne revâdur ki kaşuñ eyler iken yaykaralar
Ok atup gamzelerüñ kanumı hâke karalar

2 Hasret-i hâl ü hat u zülfüñ ile dîdelerüm
Beñzer ol bahre ki bakdukça görinmez karalar

3 Gâh yanuña senüñ sâye düşer gâh rakîb
Eksük olmaz dahı ne bir iki yüzi karalar

4 Hâlüñ ol hüsn beyâzında bu müşkîn hat ile
Gûyiyâ tıfl-ı Habeşdür ki misâlin karalar

5 Eyledüñ tîr ü kemân ile Mu’îdî’yi helâk
Anuñiçün geyer ol gamze vü ebrû karalar

1425 Nazîre-i Müftî-zâde

1 Lâle-ruhlar tonanup nâz ile geyse karalar
Al iderler ki döküp topraga kanum karalar

2 Fitne kopardı yine devr-i ruhında hat u hâl
Saldı Rûmiline gavgâyı bir iki karalar

3 Çîn idüp kaşlaruñ urma baña gamzeñ okını
Bir dil almaga nedür çak bu kadar yaykaralar

4 Dîde merdümleri yaşum dökeli oldı ‘ayân

Görinür başladı gûyâ ki deñizden karalar

5 Geh senüñ yanuña sâyeñ düşer ü gâh rakîb
Eksük olmaz dahı ne bir iki yüzi karalar

6 Şi'’re meylüñ göreli Rûhi-i dil-haste senüñ
Eline hâme alup defter ü dîvân karalar

1426 Nazîre-i Derûnî

1 Ey kamer varma geyüp kûyına her şeb karalar
Bir gün ol mâha geçerler seni yüzi karalar

2 Mısr-ı hüsnüñde ‘azîz olsa n’ola hâl ü hatuñ
Gerçi kim Mısr’a ‘azîz oldugı yokdur karalar

3 Ol sanem zülfini ‘arz itdügi bu ‘ârızına
Ka’bedür aña gerek örtüle lâ-büd karalar

4 İremez âb-ı ‘izâruñda kalup zülfüñe dil
Düşdi bir bahr-i firâvâna görinmez karalar

5 Cân revân eyler iken haste Derûnî lebüñe
Hey di peyveste kaşuñ eylemesün yaykaralar

1427 Nazîre-i Kâdirî

1 Kaçan ol sîm-tenüm nâz ile geyse karalar
Sanuram ebr-i siyeh yüzini mâhuñ karalar

2 Dil-berâ hâl ü hatuñ uyhuda gelse gözüme
Görürem ol gice düşüde ser-â-ser karalar

3 Dil-i mecrûhumı korkutmag içün ol kaşı yâ
Müje okları ile her dem urur yaykaralar

4 Nâz-ı hannâs ile destini rengîn eyler
Hûblar kanuma nâ-hak ne içün el karalar

5 Kâdirî ‘ârız-ı yâra idüp ilkâ hat-ı yâr
Sanasın Mısr’a hemân yürüyüş itdi karalar

1428 Nazîre-i Yetîmî

1 Kûyuña varur idüm ol iki agzı karalar
Korkarın ‘av ‘av idüp dâmen-i ‘arzum paralar

2 Ceng iderdüm ol iki segler ile kûyuñda
Lîk araya girüp yine hamiyyet aralar

3 Hedef-i ‘ışk u mahabbetden ırılmaz dil ü cân
Tîr-i ta’ne atılup ger ola biñ yaykaralar

4 Düşme engin-i gama fırtına çokdur savılurf
Sâkin-i fülk-i rızâ ol görinince karalar

5 Mekteb-i gamda sorarsañ bu Yetîm’üñ hâlin
Rûz u şeb şevküñ ile meşk-i mahabbet karalar

1429 Nazîre-i Mihrî

1 Bize meyl eyler idi geh geh o çeşmi karalar
Men’ iderler oları bir iki yüzi karalar

2 Düşeli ‘ışkı hevâsı ile deryâ-yı gama
Görmedi zevrak-ı dil hadd ü kenâr-ı karalar

3 Çekse zülfini sanem ruhları üstine n’ola
Yaraşur Ka’benüñ örtüsi ki ola karalar

4 İtdiler ‘âşık-ı şûrîdelerüñ ‘ışkuñı yay
Korkaram vasluña dahı geleler al karalar

5 Cân vir yâr işiginde gel i dil sâdık iseñ
‘Âşık oldur ki anuñ topraga kanın karalar

6 ‘Işk bâbın dahı bir vech ile tahrîr idemez
Mihri kim bunca zamân defter ü dîvân karalar

1430 Li-mürettibihi

1 Hem-dem olmakdan o cânâneye yüzi karalar
Yigdür andan ki döküp kanumı hâke karalar

2 Çîn-i zülfeyni nigâruñ ki ruhın devr eyler
Rûmili'ni tolanur sanki bir iki karalar

3 Gam-ı agyâr ne gam göñlüme düşerse müdâm
Câ-be-câ lâ-cerem olur deñiz içre karalar

4 Ey melek meclise gelseñ giceler mâh-sıfat
Gey yaraşur ola ger cümle libâsuñ karalar

5 Ey peri-çihre senüñ hüsn-i hatuñ vasfın ider
Dâyimâ Nazmi-i dîvâne ki dîvân karalar

1431 Ve lehu

1 Ol güzel kim geyer egnine ser-â-ser karalar
Korkarın kim aña yüzi karalar al karalar

2 Aglamakdan bu yaşum bahr-i firâvân oldı
Baksam etrâfa görinmez yiri ile karalar

3 Olma ey âhu-yı vahşî kime olursañ enîs
Al ile aga düşürür seni yüzi karalar

4 Çîn-i zülfeynüñe yüz virme ki başdan aşuban
Nice bir Rûmili'ne al kara bir kaç karalar

5 Tîr-i müjgânuñ ile cânına kasd itmez iseñ
Yâ nedür ey kaşı yâ Nazmi'ye bu yaykaralar

Nev'-i dîger

1432 Ez-ân-ı Şeyhî

1 Lâlenüñ çihresini gül yañaguñ hâk eyler
Gonçenüñ zehresini la’l-i lebüñ çâk eyler

2 Kapuña göz yaşı ta’cîl ile gitdügi bu kim
Ki sabâdan ilerü işigüñi pâk eyler

3 Rûşen oldur ki bulınmaz yüzüñ ayına misâl
Hele ‘akl âyinesi bu kadar idrâk eyler

4 Saçuñ ef’îsi iñen kılmamaga halkı helâk
Hak lebüñ hokkasını toptolu tiryâk eyler

5 Sâkiyâ Şeyhi’ye gam ragmına bir câm getür
Kim anuñ cur’ası biñ cânı ferahnâk eyler

6 Tâ ki ol zevk ile bir lahza ferâmûş idevüz
Bu cefâyı ki bize gerdiş-i eflâk eyler

7 Nice kan dökmege sen çâbük iseñ cüst güzel
Bizi cân virmege ‘ışkuñ dahı çâlâk eyler

1433 Nazîre-i Sultân Cem

1 Her kaçan ‘ışkuñ eli sabr tonın çâk eyler
Gözüm âbıyla hevâñ odı beni hâk eyler

2 Dil uzatmaga lebüñden dehenüñ dikkatine
Gonçe agzını gül-âb ile seher pâk eyler

3 Ruh-ı Gül-gûn’ına ol Husrev-i şîrîn-lebi gör
Zülf-i Şeb-dîz’ini cân asmaga fitrâk eyler

4 Sunmaga zehr-i gamuñ nîşini nûş eyleyene
Dehenüñ hokka-i la’lîn tolu tiryâk eyler

5 Reng-i rûyumla gözüm yaşına baksa n’ola kim
Zer ü sîmüñ nazarı cânı ferahnâk eyler

6 Müje cârûbile pâk eyleyeyin işigüñi
Her seher gözlerümüñ yaşı çü nemnâk eyler

7 Cem olup bülbül-i şûrîde ruhuñ güllerine
Kanda bir gonçe görürse yakasın çâk eyler

1434 Nazîre-i Kemâl Paşa-zâde

1 Bülbüli şevk-i ruhuñ çünki tarabnâk eyler
Serv raksa girür ü gül yakasın çâk eyler

2 Her seher yire yüzinden güneşüñ nûr yagar
Çün gelür yâr işigine yüzini hâk eyler

3 Gel gözüm gûşesine var ise göñlüñde melâl
Ki akar suya nazar cânı ferahnâk eyler

4 Elem-i zülfi tabîb-i lebi eyler dile em
Zehr-i mâr iken anı gör nice tiryâk eyler

5 Kankı kalbi ki_ala üstâd-ı mahabbet eline
Pûte-i mihnet içinde sızurup pâk eyler

6 Rahm idüp yine diker gamze-i dil-dûz ile
Tîg-ı hasretle kaçan kim yüregüm çâk eyler

7 La’lüñe zülfüñ ile şerbet ü zencîr dimiş
Delüdür bu göñül ancak anı idrâk eyler

1435 Nazîre-i ‘Ulvî

1 Gül yüzüñ mihri hevâsından özin hâk eyler
Gonçe agzuñ hevesinden yakasın çâk eyler

2 Sulayup sâhtenüñ süddesini hûr-ı kusûr
Zülf-i Rızvân ile her dem süpürüp pâk eyler

3 Dil her âyîne revân âyinesin rûşen ü pâk
Gösterür tâ ki yüzüñ ayını idrâk eyler

4 Gam-ı cân-perverüñ eylerse ri’âyet cânâ
Revh idüp rûh-ı revân kalbi ferahnâk eyler

5 Hem-dem olsam lebüñ ile oluram gamzeñe tîr
Başa çıkdukda süci âdemi bî-bâk eyler

6 Zülfi ef’îsi saçar ‘Ulvi’ye zehr ola mı hoş
Lebini gayr-ı mahall olana tiryâk eyler

1436 Nazîre-i Ahmed Paşa

1 Subhgâhuñ yakasın mihrüñ eli çâk eyler
Mâh-tâbuñ yüzini şevküñ odı hâk eyler

2 Lâyık olmaga temâşâ-yı cemâlüñe gözüm
Subh-ı vasluñda gül-âb ile yüzin pâk eyler

3 Zahm-ı gamzeñle gam-ı zülfüñi la’lüñ şekeri
Nîş ise nûş ider ü zehr ise tiryâk eyler

4 Dil irişmez dehenüñ yâdına yüz dikkat ile
Nükte-i gaybdur ol sırrı kim idrâk eyler

5 Asmaga cânını Husrev’lerüñ ol şîrîn-leb
Müşk-i terden ruh-ı gül-gûnına fitrâk eyler

6 Sen meger nûr-ı cemâlüñle meded irgüreyin
Yohsa her demde kaçan hüsnüñi idrâk eyler

7 Cân hayâl-i leb ü hattuñla bulur zevk u safâ
Sebze vü mey dil-i gam-gîni ferahnâk eyler

8 Ahmed ol kâmet-i dil-cûya hevâdâr olalı
Kanda bir serv görürse yakasın çâk eyler

9 Âftâbumdan ırak nice yanam nâr-ı gama
Cevri devrânda baña gerdiş-i eflâk eyler

1437 Nazîre-i İshâk Çelebi

1 Su gibi her kişi kim kendü yolın pâk eyler
Ayagı altına ‘âlem yüzini hâk eyler

2 Pîrehen minnetini bâr-ı girândur çekmez
‘Âşık-ı haste anuñçün yakasın çâk eyler

3 Lezzet-i ‘ışkı komaz dilde rakîbüñ fikri
Ölümin añsa kişi göñlini gamnâk eyler

4 Beni düşnâm ile yâd eylese ol şîrîn-leb
Göñlüme nîş-i gamı zehrini tiryâk eyler

5 Hîç teşbîh ide mi şem’-i şeb-efrûza ruhuñ
Ol kişi kim giceyi gündüzi idrâk eyler

6 Ol sanem nâz semendine süvâr oldukca
Zülfini cân u göñül saydına fitrâk eyler

7 Her ne gün kim öle İshâk işigüñ küncinde
Menzilin mâh gibi gûşe-i eflâk eyler

1438 Nazîre-i Mahmûd Paşa

1 Şekerüñ zehresini şehd-i lebüñ çâk eyler
Kamerüñ çihresini mihr-i ruhuñ hâk eyler

2 Virmege lâyık olam diyü nişânın lebüñüñ
Dehen-i gonçe gül-âb ile seher pâk eyler

3 Cüst ü cûy-ı kad-i servüñle yaşum çâbükdür
Râstî hoş hareket merdümi çâlâk eyler

4 Zülfüñ ef’îsi dil ü câna ne gam ger ura nîş
Ki lebüñ nûşı anuñ zehrini tiryâk eyler

5 Degme ‘âkil ne bilür gün yüzi mâhiyyetini

Tal’at-ı Leyli’yi Mecnûn olan idrâk eyler

6 Gözlerüm cûy kenârında kıl iy serv karâr
Nazar-ı âb-ı revân cânı ferahnâk eyler

7 Ey yüzüñ şevkine ser-geşte olan zerre-misâl
Kendözin gün gibi tâc-ı ser-i eflâk eyler

8 Leb ü haddüñ gamıla lâle vü gül ‘Adnî gibi
Başına hâk koyup yakasını çâk eyler

1439 Nazîre-i Nizâmî

1 Ayaguñ altına her kim yüzini hâk eyler
Gün gibi kendüyi tâc-ı ser-i eflâk eyler

2 Zerrece bulmadugından dehenüñ sırrına râh
Gonçe dil-teng oluban yakasını çâk eyler

3 Leb ü dendânuña bakdukca gider gussa vü gam
Dür ü yâkûta nazar cânı ferahnâk eyler

4 Zülfüñüñ tâbını men’ itdügi âb-ı dehenüñ
Bu ki bî-tâkat u zûr ef’iyi tiryâk eyler

5 Tutuban elde gözüm merdümi cârûb-ı müje
Gayrdan gözlerümüñ gûşesini pâk eyler

6 Dile endûh u gam ol turre-i bî-dînden irer
Câna cevr ü sitem ol gamze-i bî-bâk eyler

7 Zâhid ol turre vü ruhsârı Nizâmî ne bilür
Giceden gündüzi a’mâ kaçan idrâk eyler

1440 Nazîre-i Necâtî

1 Mest olup murg-ı çemen gül yakasın çâk eyler
‘Ârif-i vahdet olanlar anı idrâk eyler

2 Kimi kim bâd-ı fenâdan sakına pîr-i mugân
Bir iki cur'a ile hâkini nemnâk eyler

3 Dûd-ı âhıyla şirâr-ı cigerinden 'âşık
Ta'ne-i kârgeh-i encüm ü eflâk eyler

4 Yok dime hâsıyet-i bâdeye kim lutf-ı Kerîm
Gülde bû yârda hulk ef'ide tiryâk eyler

5 Tutamaz sûfi melâmet okına sîne siper
Yine bu şîveleri 'âşık-ı bî-bâk eyler

6 Hele cârûb-ı müjem komadı yoluñda gubâr
Ki miyân-beste olanlar yolını pâk eyler

7 Yâ Rab ol hokka-i la'lîn me müferrihdür kim
Her nefes nice Necâtî'yi ferahnâk eyler

1441 Nazîre-i Hafî

1 Gül işitdükce yüzüñ vasfın özin hâk eyler
Gonçe añdukca dehânuñ yakasın çâk eyler

2 Göñül âyînesinüñ jengini şol ki_itmedi pâk
Yüzi mâhiyyetini nicesi idrâk eyler

3 Hâli haddinde ki_ider zülfini cârûb-ı cinân
Harem'i sanki Bilâl-i Habeşî pâk eyler

4 Saçı ef'îsi ne gam zahm ura ger cân u dile
Agzı yarıyla anuñ zehrini tiryâk eyler

5 Kişi ne deñlü za'îf olur ise 'ışkuñ atı
Cân u baş oynamaga çâbük ü çâlâk eyler

6 Meh-likâlardan iden devr-i sitârem mi ola
'Acabâ yohsa Hafî gerdiş-i eflâk eyler

1442 Nazîre-i Şâhidî

1 Çihre-i mihri yüzüñ meş'alesi hâk eyler
Zehre-i verdi ruhuñ şa'şa'ası çâk eyler

2 Olalı çeşm-i hayâlüñ ile menzilgeh-i şâh
Dem-be-dem hâdim-i mercân irüben pâk eyler

3 Dudaguñdan buyuram ki_irdi rakîbüñ nefesi
Zehr-i ef'î elemin def' çü tiryâk eyler

4 İremez 'akl rümûz-ı lebüñe dikkat idüp
Sırr-ı cândur sanemâ anı kim idrâk eyler

5 İtmeyüp havf gözüñden lebüñe_öykündügi dil
Bu ki irerse yine 'ışk anı bî-bâk eyler

6 Od urur hırmen-i hurşîde ruhuñ şevki ile
Âhı kim sûz-ı cigerden dili gamnâk eyler

7 Sûziş-i mihr-i cemâlüñ ile her subh güneş
Gark-ı hûn olubanı yakasını çâk eyler

8 Kime derdin diye bu Şâhidi kim cevri aña
Sen şehe tâbi' olup gerdiş-i eflâk eyler

1443 Nazîre-i Sabâyî

1 Her ki kapuñda vücûdını bugün hâk eyler
Mihrveş kendüyi tâc-ı ser-i eflâk eyler

2 Lâle-i haddüñe beñzetdi sabâ gül işidüp
Şerm idüp nâhun-ı hâr ile ruhın çâk eyler

3 Agzuña nokta-i vehmi diyen ey mihr-likâ
Fehmi yok zerre kadar gaybı kim idrâk eyler

4 Ol melâhatde şeker la'lüñi ter zülfüñ ider
Nemeki çünki hevâ ebr ola nemnâk eyler

5 İzini bir kez öpem diyü gözüm biñ kerre
Her nazar hûn-ı dil ile dehenin pâk eyler

6 Nice sayd olmaya ol şâh-süvâra dil ü cân
Lutf ile sünbül-i müşkînini fitrâk eyler

7 Oynaya râh-ı Muhammed'de Sabâyî gibi cân
Hak Te'âlâ kimi kim vâkıf-ı levlâk eyler

1444 Nazîre-i Sürûrî-i Müderris

1 İricek bâd-ı sabâ gül yakasın çâk eyler
Gâlibâ bûy-ı ser-i zülfüñi idrâk eyler

2 Ra'd u bârân degüldür sanemâ 'ışkuñda
Baş dögüp nâle idüp gök yakasın çâk eyler

3 Pertevin yire salup sürer ayaguña yüzin
Sanma bu hâleti ey mâh hemîn hâk eyler

4 Eylese serd sözi tañ mı rakîbüñ beni peyk
Ki sovuk olsa hevâ âdemi çâlâk eyler

5 N'ola añmazsa Sürûrî dil-i gam-gînüñi yâr
Gussâlu kimseyi añmak dili gamnâk eyler

1445 Nazîre-i Şem'î

1 Serverâ her kim işigüñde özin hâk eyler
Tâc idüp mihr ü mehi tahtını eflâk eyler

2 Şu'lesin mihr-i felek eyledi zerrîn-cârûb
Sen güzeller şehinüñ yollarını pâk eyler

3 Sâkiyâ nûş-ı lebüñ seb'a-i seyyâle le
Yidi kat tâs-ı felek zehrini tiryâk eyler

4 Nükte-i la'l-i lebüñ fehm idemez ehl-i hıred

Sırr-ı cândur dehenüñ anı kim idrâk eyler

5 Gün yüzüñ şevki komaz zerre kadar dilde gubâr
Sâkiyâ câm-ı lebüñ cânı ferahnâk eyler

6 Germ olup câm-ı sabûh ile çemen bezminde
Gün yüzüñ şevki ile gül yakasın çâk eyler

7 Yakamaz kimse özin ‘ışk ile pervâne gibi
Bunı eylerse yine Şem’i-i bî-bâk eyler

1446 Nazîre-i Zâtî

1 Âstânuñda şu kim kendözini hâk eyler
Yirini Hazret-i ‘Îsâ gibi eflâk eyler

2 Çeşmi dîdâruñ ile olsa müşerref lâyık
Yolını âb-ı revân gibi şu kim pâk eyler

3 Göricek agzuñı hayrân olur ol müdrik kim
Bu tokuz hokkanuñ esrârını idrâk eyler

4 Telh-kâm oldugı deryâ bu durur yaşımuzuñ
Havf-ı tûfânı revân zehresini çâk eyler

5 N’ola meyl eylese mahlûk eser-i bûy-ı vefâ
Ejdehâya ire ger zehrini tiryâk eyler

6 Saçı mârın sala ger boynumuza aglarken
Bizi ol şûh ferah mülkine ëahhâk eyler

7 Şi’r-i pür-sûzuñı Zâtî okıyan kimse revân
Eşk ile kendüyi yanam diyü nemnâk eyler

1447 Nazîre-i Zâti-i Hallâc

1 Her kim ey şâh işigüñde yüzini hâk eyler
Külehin göge atar cânı ferahnâk eyler

2 Gül yüzüñ vasfını bülbül nice medh eyledi kim
Gül güler gonçe o şevke yakasın çâk eyler

3 Zerrece agzuñı fehm idemedi pîr-i hıred
'Acabâ kılca miyânuñ nice idrâk eyler

4 Ey tabîb-i dil ü cân hecrüñe sabr eyleyelüm
Şerbet-i vasluñ anı zehr ise tiryâk eyler

5 Zâti'yem bûseñe cân virmege cânlar virürem
Sanma bir bûseye cân virmege imsâk eyler

1448 Nazîre-i 'Ârifî

1 Gerçi gamzeñ dil-i gamnâki zahımnâk eyler
Lîk la'lüñ göricek anı ferahnâk eyler

2 Dil kapuñda su gibi 'âşık-ı dîdâruñ olup
Sengi bâlîn idüp pisterini hâk eyler

3 Zerreveş ayagına yüz süren ol mâh-ruhuñ
Gün gibi menzilini zirve-i eflâk eyler

4 Şâyed ol gül yüzümüz basa gele diyü seher
Bûstân yüzini sularla yuyup pâk eyler

5 Ne bilür safha-i hüsn üzre olan hattı fakîh
'Ârifî sırr-ı İlâhî'yi kim idrâk eyler

1449 Nazîre-i âubârî

1 Jeng-i gamdan şu ki dil âyinesin pâk eyler
Bir nazarda dü cihân nakşını idrâk eyler

2 Düşemez 'ışk odına her kişi pervâne gibi
Yine eylerse bunı 'âşık-ı bî-bâk eyler

3 Sayd-ı dil asmaga ol husrev-i şîrîn-dehenüm
Hatt-ı Şeb-dîz'ine gîsûları fitrâk eyler

4 Fikr-i hattuñ bu ne sırdur ki dile gam getürür
Zikr-i esrâr-ı lebüñ cânı ferahnâk eyler

5 Ey âubârî tozını kuhl idinür ehl-i nazar
Yâr yolında şu kim kendözini hâk eyler

1450 Nazîre-i Fakîrî

1 Her ki ‘ışkuñla işigüñde yüzin hâk eyler
Ölmedin yirini ‘Îsi gibi eflâk eyler

2 Sâgar-ı mehden içer bâde-i mihrüñ kim şeb
Her seher subh gibi yakasını çâk eyler

3 Eşk-i çeşmüm komadı zerrece göñlümde gubâr
Dâyimâ âb-ı revân kendü yolın pâk eyler

4 Dil-i dîvâne ruhuñ görse kaçar zülfüñden
Hele akdan karayı bu kadar idrâk eyler

5 Hat-ı la’lüñle Fakîrî usanur cânından
Ecelin añsa kişi kendüyi gamnâk eyler

1451 Li-mürettibihi

1 Şol ki kibr ile riyâdan özini pâk eyler
Bu cihân içre o pes dahı neden bâk eyler

2 Cân virür ‘âşık olan ölmege cânân yolına
Hâlet-i ‘ışk belî âdemi bî-bâk eyler

3 Eylemez işbu cihân içre dahı kesrete meyl
‘Âlem-i vahdeti şol kimse ki idrâk eyler

4 Mül-i şeb-nemle gül omaz dir iseñ mest-i müdâm
Yakasın pes o na keyfiyyet ile çâk eyler

5 Togrusın mı diyelüm sîneye gelse haberi

Tîrüñ ey kaşı kemân kalbi sehemnâk eyler

6 Cüst ü cûy-ı kad-i servüñle revân eşkümi ‘ışk
Ey gül-i tâze vü ter çâbük ü çâlâk eyler

7 Nazmiyâ sen bu felâketlerüñi Hak’dan bil
Sanma zinhâr anı kim gerdiş-i eflâk eyler

1452 Li-mürettibihi
1 Âstânuñda şu kim kendözini hâk eyler
Kadr ile menzilini gün gibi eflâk eyler

2 Şol ki gün yüzüñe yüz cehd ile bir kez bakamaz
Hüsnüñ ey mâh kemâhî nice idrâk eyler

3 Açılur gül gibi hüsnüñ göricek gonçe-i dil
Nazar-ı vech-i hasen cânı ferahnâk eyler

4 Gül yüzüñe senüñ ey gonçe safâ ile nazar
Jeng-i gamdan göñül âyînesini pâk eyler

5 Subh-dem mihr yüzüñ göstericek gün gibi yâr
‘Âşık-ı sâdık o şevke yakasın çâk eyler

6 Çekme devrüñ gamını nûş idegör câm-ı şarâb
Zehrüñ ey dil elemi def’ini tiryâk eyler

7 Şevk-i la’lüñle kıyar cânına cânâ Nazmî
Mey-i yâkût-ı revân âdemi bî-bâk eyler

Nev’-i dîger

1453 Ez-ân-ı Vasfî
1 Dili öldürmege her lahza hatuñ kîn eyler
Öldürür derd ile bir gün beni miskîn eyler

2 Ölümümdür hatuñ añdurma helâk itme beni
Ki ölüm fikri şehâ kişiyi gam-gîn eyler

3 Hat-ı miskînüñe mi ugradı ey dûst ‘aceb
Ki dem urdukca sabâ ‘âlemi miskîn eyler

4 Hat-ı miskînüñe yüz virme ziyândur dîne
Tayanup hüsnüñe çok ‘âşıkı bî-dîn eyler

5 Her hayâli ki_ide Vasfî hatuñuñ vasfında
Rûh-ı Şeyhî işidü rûhına tahsîn eyler

1454 Nazîre-i Tâcî-zâde

1 Zülfini ruhları üstinde çü pür-çîn eyler
Ol büt-i Çîn u Hıtâ Rûmilini Çîn eyler

2 Sûzum artar bu ne hikmet göricek ‘ârızuñı
Âb hod kanda ise âteşi teskîn eyler

3 Zülf-i Şeb-dîz’i gamı yaşumı Gül-gûn idüben
Beni Ferhâd-dil ol Husrev-i Şîrîn eyler

4 Hˇân-ı hüsnini müheyyâ görüben ol sanemüñ
Sebze-i hattı ile lebleri tezyîn eyler

5 Yazıcak gül yañaguñ vasfını ey lâle-’izâr
Ca’fer’üñ kanlu yaşı kâgıdı rengîn eyler

1455 Nazîre-i Revânî

1 Zülfi dâyim hatı yanında dile kîn eyler
Tolaşur âhir ol aña beni miskîn eyler

2 Kankı safha ki tamâm ola hatuñ vasfıyla
Anı bu kanlu yaşum surh ile tezyîn eyler

3 Hattuñuñ fikri düşer göñlüme tenhâ olıcak
Yaluñuzlık sanemâ kişiyi gam-gîn eyler

4 Hatıdur her güzelüñ nâme-i hüsnini bozan
Bu ne yüz karasıdur ki_ol hat-ı miskîn eyler

5 Hat-ı dildâra Revânî nice tahsîn dimeyem
Hat-ı dil-keş göricek her kişi tahsîn eyler

1456 Nazîre-i Şâvûr

1 Kaçan ol hûb-ı Hıtâ zülfini pür-çîn eyler
Bûy-ı misk ile o dem şehr içini Çîn eyler

2 Leb-i la'lîni añup cânı ferahnâk iderem
Beni ol demde hayâl-i hatı gam-gîn eyler

3 Gözümüñ yaşı çog olsun ki bu ben haste-dilüñ
Dem-be-dem âteşini seyl ile teskîn eyler

4 Bakuban âyineye hüsnüñe magrûr olma
Ey perî âyine çün âdemi hod-bîn eyler

5 Olalıdan berü nazm ehline husrev Şâvur
Leb-i cân-bahşını vasf eylese şîrîn eyler

1457 Li-mürettibihi

1 Beni gördükçe nigâr alnını pür-çîn eyler
Baña bu yüzden o 'arz-ı gazab u kîn eyler

2 Dûstlar düşmeni dahı kişiye eylemez âh
Baña şol deñlü cefâlar ki nigârîn eyler

3 Fürkatüñde baña eglence gamuñdur her dem
Yaluñuzlık kişiyi hak bu ki gam-gîn eyler

4 Bâde-i la'l ile zer sâgarı meclisde müdâm
Sâki destine alup bir gül-i nesrîn eyler

5 Katre-i eşk ile her reh-güzerüñ her demde

Pür idüp Nazmi dür ü la’l ile tezyîn eyler

1458 Li-mürettibihi

1 Hüsnüñ âşüftesine hatt-ı ruhuñ kîn eyler
Beni anuñçün o bu vech ile miskîn eyler

2 Seni benden diler ey dûst ki düşmen ide dûr
Gözle ol kâfiri kim kasd-ı dil ü dîn eyler

3 Korkaram hat gele haddüñe diyü gam çekerem
Korhulu fikr belî kişiyi gam-gîn eyler

4 Sâkin olur yanar od def’i akar su ile çün
Sözüm anı da revân sûzumı teskîn eyler

5 Vasf-ı hüsnüñle senüñ buldugiçün nazmı kemâl
Rûh-ı Vasfî güzelüm Nazmi’ye tahsîn eyler

Nev’-i dîger

1459 Ez-ân-ı Sa’dî

1 Hey ne diller alıcı nâzlu dil-bercik olur
Vay ne fettân u cefâ-pîşe sitemgercik olur

2 Egilüp gûşına söyler gibi_olur yüzin öper
Zülfi yâruñ nice çok başluca kâfircik olur

3 Dir gören kadd-i hırâmânuñ eyâ kebk-i hırâm
Fitne bâgında açılmış ne sanevbercik olur

4 Leb-i mey-gûnuñı hattuñla gören dir güzelüm
Lâciverd ile münakkaşca ne sâgarcik olur

5 Nâz ile şîvesini kim ki göre Sa’dî dir
Vay nice âfet ü bî-rahm sitemgercik olur

1460 Nazîre-i Hadîdî

1 Göñlüm âşüfte kılan gör nice dil-bercik olur
Ne yüzi gül lebi mül gamzesi kâfircik olur

2 Dil ü cân dâne döküp dâma çekebilseydüm
Allah Allah ne hümâ-sâye kebûtercik olur

3 El uzatmış dil ü cân kasdına bak şimdiden ol
Gamze-i şûhını gör nice sitemgercik olur

4 Basuban bagrına dil tıflı hayâlin müjeñüñ
Cân virüp derd ile dir kim nice hançercik olur

5 Medh idüp bir birine dir dil ü cân sayrafını
Pîr Ahmed Çelebi'cik nice dil-bercik olur

1461 Nazîre-i Revânî

1 Dil alan gamzesidür vay ne dil-âvercik olur
Kılıc ile dirilür hey nice servercik olur

2 Hüsn ilin leşker-i nâz ile güzeller tutdı
Ey göñül Rûmilinüñ dil-beri hep gerçek olur

3 Sebz-hattuñla görenler didi mey-gûn lebüñi
Lâciverd ile münakkaşca ne sâgarcik olur

4 Egilüp gûşına söyler gibi_olur hattın öper
Zülfi yâruñ nice çok başluca kâfircik olur

5 Agzı dadıyla Revânî n'ola 'îş eyler ise
Sâkî-i bezm çün ol lebleri şekkercik olur

1462 Li-mürettibihi

1 Diller almakda o dil-ber ne dil-âvercik olur
Cevr ider 'âşıka her dem ne sitemgercik olur

2 Tîg ile hançeri bir lahza yanından gitmez

Şol sipâhî güzeli hey ne dil-âvercik olur

3 Hüsn bâgında dahı tâze irişmiş o nigâr
Ne sanavber-kad ü gül-had ne semen-bercik olur

4 Nâzenînler arasında o nigâr-ı nâzuñ
Nâz ile diller alur âh ne dil-bercik olur

5 Nazmi kim medh ider ol dil-beri gören anı dir
Nazmi ögdügi kadar var be ne cevhercik olur

1463 Li-mürettibihi

1 Görüñ ol husrev-i hüsni ki ne servercik olur
Ne sözi nâzük ü şîrîn lebi şekkercik olur

2 Gülşen-i hüsn ü cemâl içre o cânâne dilâ
Ne yüzi gül saçı sünbül boyı ‘ar’arcik olur

3 Görmedüm ancılayın ‘âşıkına cevr idici
Allah Allah ne cefâ-pîşe sitemgercik olur

4 Hâlüñ ey dûst ne çâbük göñül almakda didüm
Didi kim Rûmili dil-berleri hep gerçek olur

5 Nazmiyâ görmedüm anuñ gibi bir Zât-ı şerîf
Cânlar erzâni o cânâne ne cevhercik olur

Nev’-i dîger

1464 Ez-ân-ı Nizâmî

1 Yüzüñe ehl-i nazar cennet-i a’lâ didiler
Hüsnüñe pertev-i envâr-ı tecellâ didiler

2 Zâhidüñ yüzüñe bakmadugını işidicek
Pertev-i şemsi n’ider dîde-i a’mâ didiler

3 Gördiler beni mahalleñde melâmet ehli
Vay ne bulmış yirin ehlî vü mahallî didiler

4 Dâyeler mehd-i melâhatde yüzüñe bakıcak
Halk-ı ‘âlem kamu bu tıflı tufeylâ didiler

5 Ehl-i ma’nâ göricek sûretüñ âyînesini
Hak bilür kim n’ola bu sûrete ma’nâ didiler

6 Ey Nizâmî göricek nazmuñı erbâb-ı nazar
Yaraşur saña mürîd olmaga Şeyhî didiler

1465 Nazîre-i Tâcî-zâde

1 Ehl-i diller yüzüñe cennet-i a’lâ didiler
Sâye-i kaddüñe hem-sâye-i Tûbâ didiler

2 Her nefesde lebüñ ihyâ-yı memât itdügiçün
Dem-i cân-perverüñe hem-dem-i ‘Îsâ didiler

3 İşidenler baña cevr itmege kasd itdügüñi
Yok degül saña vefâ itmege meyli didiler

4 Varak-ı sûret-i zîbâñı görüp ehl-i nazar
Defter-i hüsnüñe mecmû’a-i ma’nâ didiler

5 Sûz ile sözde çü gösterdi kerâmet Ca’fer
Anuñ erbâb-ı kemâl adını Şeyhî didiler

1466 Nazîre-i Müftî-zâde

1 Râst-bînler göricek kaddüñe Tûbâ didiler
Müntehâ bilüp anı sidreden a’lâ didiler

2 Pertev-i mihrini rûşen göricek ehl-i nazar
Dil-i sevdâ-zedeme nûr-ı tecellâ didiler

3 ‘Işkumı añladılar adumı Mecnûn kodılar
Gördiler hüsnüñi sen dil-bere Leylâ didiler

4 Añdurur nakş-ı cemâlüñ dile Nakkâş-ı ezel
Âferîn böyle gerek sûret-i ma'nâ didiler

5 Tayanup hüsnüñe cevr itme iñen Rûhi'ye kim
Katı yalancıdur ey dûst bu dünyâ didiler

1467 Li-mürettibihi

1 Nazar ehli saña bu hüsn ile Leylî didiler
'Acaba var mı_ola Mecnûn'ına meyli didiler

2 Mısr'a teşbîh idüben kûyuñı ey Yûsuf-ı hüsn
Çeşme-i çeşmüme Nîl'üñ dahı 'aynı didiler

3 Severem yine senüñ urduguñ iller göricek
Sevdürür kişiye bu kendüyi darbî didiler

4 Sâkiyâ bâde-i gül-reng içelüm didük
Ehl-i diller be ne rengîn bu ma'nî didiler

5 Nazmiyâ nazm-ı dürer-bâruñı nazm ehli görüp
Çak Nizâmî gibidür şi'rde Nazmî didiler

Nev'-i dîger

1468 Ez-ân-ı 'Ulvî

1 Yine dil cûş ider ol yâr-ı dil-ârâ mı gelür
Yine cân şâd olur ol 'ârızı zîbâ mı gelür

2 Yine 'akl oldı küdûrât-ı beşerden hâlî
Sâki-i gül-ruh ile câm-ı musaffâ mı gelür

3 Yine reyhân hatuñ ol gül be-kefe dâye midür
Yine yâkût lebüñ lü'lü'ñe lâlâ mı gelür

4 Yine her mürde göñül zinde olup cân buldı

Görüñ ol la’l-i leb ü nutk-ı Mesîhâ mı gelür

5 Yine hoş kohu ile toldı meşâmm-ı dil ü cân
Ol yüzi nesteren ü zülfi semensâ mı gelür

6 Yine şîrîn dudaguñ vasfını şerh eylemege
‘Ulvi gibi dahı tûtî-i şeker-hâ mı gelür

1469 Nazîre-i Tâcî-zâde

1 Yine segrür gözüm ol nergis-i şehlâ mı gelür
Şâdlıklar görinür yâr-ı dil-ârâ mı gelür

2 Yine hoş-bûy ile pür oldı meşâmm-ı dil ü cân
‘Aceb ol ruhları gül zülfi semensâ mı gelür

3 Cûş ider dil hum-ı mey gibi safâdan neyki
Görüñ ol la’l-i lebi câm-ı musaffâ mı gelür

4 Koma gamzeñ beni oka diküp öldüri yorur
Cânuma geçdi benüm saña temâşâ mı gelür

5 Kulag urmaz nice kim ney gibi feryâd iderem
Yâra yâ Rab bu figânum kurı gavgâ mı gelür

6 Hüsnüñüñ gülşenine medh ü senâ eylemege
Dahı Ca’fer gibi bir bülbül-i gûyâ mı gelür

1470 Nazire-i Şâhidî

1 Sanemâ sencileyin dil-ber-i ra’nâ mı gelür
‘Işk ile bencileyin vâlih ü şeydâ mı gelür

2 Baña kasd itdi gözüñ bilmezem ey yâr saña
Anı öldür diyü agyârdan igvâ mı gelür

3 Yüregüm kopdı bugün şevk ile cûy oldı yaşum
Yine ol mihr-likâ mâh-ı dil-ârâ mı gelür

4 Ey göñül cânuñı yâ kaşına kurbân it kim
‘Îd içün ancılayın gurre-i garrâ mı gelür

5 Gül yüzüñ gülşeninüñ medh ü gazel-hˇânı içün
Şâhidî gibi bir dahı bülbül-i gûyâ mı gelür

6 Baña kim cevr ü cefâlar ider ol yâr ‘aceb
Öldügüm mihnet ile aña temâşâ mı gelür

1471 Nazîre-i ‘Atâ

1 Yine cânum söyünür ol ruhı zîbâ mı gelür
Yine gözüm segerür ol gözi şehlâ mı gelür

2 Yine gördüm gice zülfini düşümde ‘acabâ
Dile gam mı görinür başuma sevdâ mı gelür

3 Kâmetüñ fikri midür göñlüme her dem yörenen
Dûstum yâ heves-i ‘âlem-i bâlâ mı gelür

4 Ne gelürse berü sun nûş ideyin tâli’üme
Dürd-i derdüñ mi irer câm-ı musaffâ mı gelür

5 Gözleri yaşına gark oldı ‘Atâ’nuñ tut elin
Nedür ey serv-i revân saña temâşâ mı gelür

1472 Nazîre-i Şem’î

1 Gülşen-i hüsne ruhuñ tek gül-i zîbâ mı gelür
Yâ aña bencileyin bülbül-i gûyâ mı gelür

2 Gülşen-i bâg-ı letâfetde kadüñ gibi dahı
Râsti-i lutf ile bir serv-i dil-ârâ mı gelür

3 Çok varurlar ser-i kûyuña senüñ bî-ser ü pâ
Hiç benüm gibi varur bî-ser ü bî-pâ mı gelür

4 Sen gülersin benüm agladuguma fürkatle
Yohsa ey şûh-ı cihân saña temâşâ mı gelür

5 Leb-i şekker-şikenüñ medh ider ey rûh-ı revân
Tab'-ı Şem'î gibi bir tûti-i gûyâ mı gelür

1473 Nazîre-i Ferîdî

1 Bir senüñ gibi cihâna ruh-ı zîbâ mı gelür
Yâ benüm gibi dahı 'âşık-ı şeydâ mı gelür

2 Bâg-ı hüsn içre ruhuñ gibi dahı gül mi açılur
Aña bir bencileyin bülbül-i gûyâ mı gelür

3 Görürem düşde ki bir servi der-âgûş iderem
Ey mu'abbir 'acabâ ol kad-i bâlâ mı gelür

4 Kime şerh eyler isem derd-i derûnumı güler
Bu benüm agladugum halka temâşâ mı gelür

5 Ser-i kûyuñda eyâ hûr Ferîdî_oldı mukîm
Dahı fikrine anuñ cennet-i a'lâ mı gelür

1474 Li-mürettibihi

1 Hüsn ile sen bak a şîrîn-lebe hem-tâ mı gelür
Saña Ferhâd benüm gibi ye şeydâ mı gelür

2 'Işk ile ey yüzi Hurşîd Ferahşâd'uñ olur
Dahı ben 'âşık-ı pür-şevküñe hem-tâ mı gelür

3 Hüsn ile sencileyin hüzn ile yâ bencileyin
'Âleme bir dahı Mecnûn ile Leylâ mı gelür

4 Saña hem-tâ baña beñzer bugün ey mihr-'izâr
Bu cihâna dahı bir Vâmık u 'Azrâ mı gelür

5 La'l-i şîrînüñi vasf itmege ey husrev-i hüsn
Dahı Nazmî gibi tûtî-i şekerhâ mı gelür

1475 Li-mürettibihi

1 Saña hem-tâ dahı bir yâr-ı dil-ârâ mı gelür
Baña mânend ye bir ‘âşık-ı şeydâ mı gelür

2 Hüsn ile gelmez ise ger saña mânend güzel
‘Işk ile hey güzelüm yâ baña hem-tâ mı gelür

3 Halka baglar işidüp dâyireden nâlemi halk
Neyki nâlem benüm anlara temâşâ mı gelür

4 Zülfüñ altında ‘izâruñ gibi ey mâh-likâ
Bezm-i hüsne dahı bir şem’-i şeb-ârâ mı gelür

5 Gül yüzüñ gonçe lebüñ medhin ider Nazmi gibi
Gülşen-i hüsnüñe bir bülbül-i gûyâ mı gelür

Nev’-i dîger

1476 Ez-ân-ı Ahmed Paşa

1 Serv-i bâlâñ ile başuma belâlar nice bir
Hışm-ı çeşmüñ ile cânuma cefâlar nice bir

2 ‘Ârız u zülfi hayâliyle nigâruñ şeb ü rûz
Gözedem hasret ile subh u mesâlar nice bir

3 El uzunlugın idüp la’line sunmış zülfi
El uzatdugı aña bî-ser ü pâlar nice bir

4 Koyuban dil gögini gün gibi seyr eyleyeler
Bu gedâ-hâneleri mâh-likâlar nice bir

5 Ahmed’üñ derdini arturuban ol la’li şifâ
Ehl-i derd olmayana ide devâlar nice bir

1477 Nazîre-i Revânî

1 Ehl-i fazl olana ey çerh cefâlar nice bir
Câhile ‘izzet ile mihr ü vefâlar nice bir

2 Odamuz öñine bir gün bizüm ugramayalar
Şehr için seyr ideler mâh-likâlar nice bir

3 Altun üsküflü gümüş tügmelü dil-berlerle
Bize gerçekleneler begler agalar nice bir

4 Ey kadeh öpüşesin ikide bir sâkîyle
Karşumuza süresin zevk u safâlar nice bir

5 Serv-kadler añıcak âh ider isem her dem
Saña ‘âlemde Revânî bu hevâlar nice bir

1478 Nazîre-i Şem'î

1 Nice bir al geyüp mâh-likâlar nice bir
Nice bir gün gibi dünyâyı yakalar nice bir

2 Mâh-rûlar bize cevr itmege nâz eyleyeler
İdeler gayrılara mihr ü vefâlar nice bir

3 Uydurup karşumuza hüsn ili serverlerini
Bize dâd itmeyeler begler agalar nice bir

4 Çekeler sînelere gün gibi meh-pâreleri
İdeler çerh gibi bize cefâlar nice bir

5 Gâh öpüp gâh ısırup gâh emeler leblerini
Sâkiyâ cânımuza bunca cezâlar nice bir

6 Devr idüp gün gibi her yaña safâ câmları
Süreler karşumuza bunca safâlar nice bir

7 Ele cehd ile getür Şem'i mahabbet câmın
Bu kuru tâ'at ile zühd ü riyâlar nice bir

1479 Nazîre-i Sinânî

1 Nice bir cevr ideler mâh-likâlar nice bir

Nice bir gayrılara mihr ü vefâlar nice bir

2 Beni yâd itmedi bir cur'a ile la'l-i lebüñ
Sâkiyâ cânumuza bunca cezâlar nice bir

3 Yitiş ey subh-ı sa'âdet şeb-i fürkatde baña
Zülfi sevdâsı ile başda hevâlar nice bir

4 Hasteyem şerbet-i la'lüñ baña dermân eyle
Ey tabîb-i dil ü cân renc ü 'anâlar nice bir

5 Öpüşür câm ile meclisde müdâm ol hûnî
Dâyimâ cânımuza böyle cefâlar nice bir

6 Rûz u şeb zülf ü 'izârı seni âşüfte kılur
Ey Sinânî saña bu bend-i belâlar nice bir

1480 Li-mürettibihi

1 Baña ey mihr-bahâ cevr ü cefâlar nice bir
Gayra ey mâh-likâ mihr ü vefâlar nice bir

2 Bezm-i meyde lebüñ agyâra revân eyleyüp âh
Cân-ı 'uşşâka nigârâ bu cefâlar nice bir

3 Sâgar-ı meyle müdâm el bir idüp sâkîler
Bizi ayaklayalar dahı yıkalar nice bir

4 Benek altunlu kabâlarla tonanup dâyim
Mâh-rûlar bizi gün gibi yakalar nice bir

5 Şol perî yüzlü güzeller göze göz âdemden
Vahşet idüp nice bir böyle kaçalar nice bir

6 Düşüben öñine her serv-kad ü ü mihr-ruhuñ
Sâyeveş salınalar yüzi karalar nice bir

7 Nazmiyâ hüsn ü cemâl ile perî-çihreler âh

Bizi âşüfte vü dîvâne kılalar nice bir

1481 Li-mürettibihi

1 Nice bir cevr ile ‘uşşâka cefâlar nice bir
Nice bir lutf ile agyâra vefâlar nice bir

2 Kâkül ü zülfüñ esîriyem esirge kerem it
Hey begüm bendeñe bu bend ü belâlar nice bir

3 Cevr ile ‘âlemi târîk ideler çeşmümüze
Bize mihr itmeyeler mâh-likâlar nice bir

4 Sen de ey çerh bize bir meh-i bî-mihr gibi
İresin döne döne cevr ü cefâlar nice bir

5 Yâruñ ebrûsı vü zülf ü kadi fikrin komaduñ
Nazmiyâ saña cihânda bu recâlar nice bir

DER-BAHR-İ HEZEC-İ SÂLİM
Taktî’eş: Mefâ’îlün Mefâ’îlün Mefâ’îlün Mefâ’îlün

1482 Ez-ân-ı İshâk Çelebi

1 Benüm göñlüm alan dil-ber be-gâyet hûb u ra’nâdur
Husûsâ çeşm ü ebrûsı iñen bî-misl ü hem-tâdur

2 Kul olmak âstânuñda kişiye ‘ayn-ı ‘izzetdür
Göge çıkmak gibi ammâ mücerred bir temennâdur

3 Ümîd-i vasl ile dilden gidüpdür sabr u ‘akl u cân
Müşerref olmayalum mı begüm gel oda tenhâdur

4 Ganîmet bilmeyüp bâg-ı cemâli seyrini sûfî
Varup fikr-i cinân itmek iñen özge temâşâdur

5 Benüm hˇân-ı visâlidür ümîd idindügüm İshâk
Gam-ı hicrâna kalursa ne minnet elde halvâdur

1483 Nazîre-i Zâtî

1 Binâ-yı devlet-i hüsne tayanmaz şol ki dânâdur
Begüm nice ‘imâretler harâb oldı bu dünyâdur

2 Mürekkeb olsa deryâlar yazılmaz yaşumuñ vasfı
Benüm iki gözüm kâbil degüldür vasfa deryâdur

3 Halîlüm ni’metüñ hakkı gam-ı la’lüñ yimek her dem
Eger kim illere müşkil gelürse baña halvâdur

4 N’ola ‘aynuñla kaddüñ zülfüñ agzuñ gözlesem dâyim
Benüm çok sevdügüm men’ eyleme ‘âlem temâşâdur

5 ‘Aceb mi adı çıksa halk içinde Zâtiyâ anuñ
Senüñ eş’âruñuñ her beyti bir garrâ mu’ammâdur

1484 Nazîre-i Zihnî

1 Gözümden şehrüñ öñinde akan cûş ile deryâdur
Olur eşk-i revânumdan sadef gibi bu deryâdur

2 Yaşum deryâsınuñ iki yanında bu iki çeşmüm
Biri şehr-i Sitanbul’dur biri şehr-i Kalata’dur

3 Tolu sîmîn-bedenlerle içi şehr-i Kalata’nuñ
Sanasın gülşen-i bâg-ı riyâz [u] deyr-i ‘Îsâ’dur

4 Şarâb-ı nâb nûş itmek bugün bu iki şehr içre
Hadîs-i kavl-i ‘Îsâ’dur dahı dîn-i Mesîhâ’dur

5 Leb-i mey-gûnı ‘ışkına nigâruñ dem-be-dem sâkî
Elinde Zihni’nüñ sâfî mey-i efrenc-i zîbâdur

1485 Nazîre-i Hayâlî-i Kadîm

1 Nigârâ sünbül-i zülfüñ ne reyhân-ı semensâdur
Ki_ırahdan nâfe-i Çîn’üñ yüregi tolu sevdâdur

2 Hayâl-i dürr-i dendânuñ bu çeşm-i eşk-bârumda
‘Aceb midür vatan tutsa çü dürrüñ yiri deryâdur

3 Gam-ı ‘ışkından ölürsem ser-i kûyında defn eyleñ
Şehîd olanlaruñ çün kim yiri Firdevs-i a’lâdur

4 Ciger biryân u hûn-ı dil şarâb u çengdür kaddüm
Gel ey dil-ber ki ‘îş esbâbı mecmû’-ı müheyyâdur

5 Gerekmez cânı kim ‘ışkuñ kıyar ten mülkine sultân
İki şeh bir vilâyetde mücerrebdür ki gavgâdur

6 Şehâ mestâne çeşmüñe ‘aceb mi nergis öykünse
Meseldür bu ki_olur lâ-büd hayâsuz her kim a’mâdur

7 Görelden sen şeker-la’lüñ şehâ âyîne-i haddin
Hayâlî rûz u şeb tûtî-sıfat medhüñde gûyâdur

1486 Nazîre-i Hilâlî-i Kazzâz

1 Ruhı ol âftâbuñ kim yed-i beyzâ-yı Mûsâ’dur
Dehânı sûre-i Meryem hakiçün ‘ayn-ı ‘Îsâ’dur

2 Felekde zeyn olan encüm degüldür ey melek yir yir
Temâşâ itmege mihr-i cemâlüñ çeşm-i hûrâdur

3 N’ola ehl-i nazar gözlerse nakş-ı hüsn-i tasvîrüñ
Garaz deyr-i cihândan ey büt-i ra’nâ temâşâdur

4 Nice merdümleri yaşum hazer kıl garka virmişdür
Benüm iki gözüm eşk-i revânum ‘ayn-ı deryâdur

5 Cemâli ‘aks-i mir’ât-i musaffâda o meh-rûnuñ
Hilâlî kubbe-i mînâda mihr-i ‘âlem-ârâdur

1487 Nazîre-i Rahmî

1 Beni bîmâr iden cânâ felekde nâm-ı ‘Îsâ’dur
Demi de mürdeler ihyâ ider gûyâ Mesîhâ’dur

2 N’ola sâyeñde hoş geçse nigârâ bu göñül dâyim
Bugün bâg-ı cihân içre kadüñ bir serv-i bâlâdur

3 Baña hem-demlik itmişdür şeb-i fürkatde her demde
Anuñçün âhum ey meh-rû felek sakfında a’lâdur

4 Lebüñ vasfında bir şîrîn gazel didüm bugün cânâ
Güzeller birbirinden kapışurlar sanki halvâdur

5 N’ola sâyeñde varup kaddüñi seyr eylese Rahmî
Benüm çok sevdügüm men’ eyleme ‘âlem temâşâdur

1488 Li-mürettibihi
1 Leb-i la’linde yâruñ hat ki gâyet hûb u ra’nâdur
Yazılmış levh-i yâkût üstine esmâ’-i hüsnâdur

2 Bugün deyr-i cemâl içre olan zîbâ sanemlerden
Bu hüsn-i sûret ile ol nigâruñ nakşı zîbâdur

3 Nazarda rûy-ı zîbâ-yı nigâr olmasa ‘uşşâka
Safâ viren müdâm ehl-i dile câm-ı musaffâdur

4 Gam-ı devrânı dilden sâkiyâ def’ eyleyen def’i
Safâ deyrin müdâm ehl-i dile câm-ı musaffâdur

5 Cihânda Nazmiyâ sen kim mey ü mahbûba mâyilsin
Senüñ gel var yirüñ şehr-i Sit[an]bul u Kalatâ’dur

Nev’-i dîger

1489 Ez-ân-ı Necâtî
1 N’ola bî-mihr ise dil-ber bi-hamdi’llah ki meh-rûdur
Şu deñlü şöhreti var kim bugün bir şehr bir odur

2 Bu gün ol fitne-i âhir zamâna haşr olan ölmez

Kıyâmet-kadd ü kâmetdür kıyâmet-çeşm ü ebrûdur

3 Benüm sînemdeki dâg-ı siyâh olmışdur eglencem
Çü ger Mecnûn-ı şeydânuñ enîsi çeşm-i âhûdur

4 Gel ey pîr-i mugân bi'llâh ne 'âlî lutf olur bu kim
Eli boş olan abdâluñ müdâm ayagı toludur

5 Ben izüñ tozını gördüm ayaguñ topragı hakkı
Çekilse sürmeden eksük degüldür göz terâzûdur

6 Senüñ bûy-ı mey-i lâ'lüñ sabâdan işidüp gonçe
Didi kim 'âkıbet bizi yakasuz koyacak budur

7 Necâtî bahr-i eş'âruñ nedendür pür-güher bu hod
Selâsetde letâfetde hemânâ bir akar sudur

1490 Ve lehu

1 Nigârâ tûtiyâ-yı hâk-i pâyüñ özge dârûdur
Çekersem sürmeden eksük degüldür göz terâzûdur

2 Acı tatlu zamân yek-ser senüñle geçsün ey dil-ber
Tudaguñ şehd ile şekker ve lâkin gamzeñ agudur

3 Gam-ı 'ışk ile bîmâram öñüñde cân virem şâhâ
Ümîdüm soñ nefesde hançerüñden bir içim sudur

4 Gözüm yaşın ayaguñdan sen ırmag istedüñ ammâ
Neler ider gözüm yaşı saña ey serv turudur

5 Hayâl-i çeşm-i fettânı uyandı gözüñ aç miskîn
Necâtî 'âşıka bu yolda büyük düşmen uyhudur

1491 Nazîre-i Âhî

1 Nigârâ hâsılum zülf-i semen-bûyuñda bir bûdur
Ki bu 'ömr-i dırâzumda benüm varum da bir budur

2 İzüñ tozını tartarsam n’ola gözümle yollarda
Efendim cevherüñ kaddin bilene göz terâzûdur

3 Benüm ebrûlarum sanmañ bu iki hattı alnumda
Başumda ey kemân-ebrû yazılmış kara yazudur

4 Akıtduñ kara yirlere su gibi kanlu yaşumı
Saña bu göz yaşı n’eyler dahı ey serv turudur

5 Yazardum hatt u leb vasfın devât-ı çeşm-i Âhî’den
Velî bu kan olacaguñ içi iñen karu sudur

1492 Nazîre-i Sühâyî

1 Yakında bir güzel sevdüm melek-hûy u perî-rûdur
Irak mı Ka’be’den kûyuñ didüm didi añarudur

2 Yanadum ol boyı serve didüm sal üstüme sâye
Didi aslı nedür didüm nigârâ sâye pehlûdur

3 Senüñ senbû-yı zülfüñden meşâmma irmedi şemme
Beni sevdâ-zede iden dirîgâ rûz u şeb budur

4 Didi kim çeşme-i çeşmüñ ki Nîl’î ‘aynına almaz
Çıka mı Mısr-ı kûyuma didüm kim göz terâzûdur

5 Sühâyî haste hâlinden haberdâr olmadı çeşmüñ
Egerçi hastenüñ hâlin bilen dirler ki sayrudur

1493 Nazîre-i Zâtî

1 Şu kim su yirine kan içmek anuñ çeşmine hûdur
Tudagı sûre-i Kevser hakiçün bir içim sudur

2 Didi eşküñ çıka mı kûyuma didüm çıkar cânâ
Ayıtdı kim neden dirsin didüm kim göz terâzûdur

3 Didi kim alnuña surh ile tîgum hat yazar bir gün
Didüm kim görürem âhir şu kim alnumda yazudur

4 Yitürsem kendümi tañ mı bu ‘aklum kiştzârını
Eline dâs alup her dem biçen ol iki ebrûdur

5 Sararmış beñzi yanar cismi ditrer başı ey meh-rû
‘Asâ ile yürür mihrüñle gün gâyetde sayrudur

6 Eger ben şâdiyi bir dahı görürsem iki olur
Benümle gam-güsâr olan dem-i fürkatde kaygudur

7 Yapışdı zülfine bu şeb didi ol sünbül-i hoş-bû
Dimâguñ nâfeveş sevdâya viren Zâtiyâ budur

1494 Nazîre-i Sun’î-i Gelibolî

1 Getürmeñ bâdeyi bezme ki gavgâya sebeb odur
Götürmez kimse meclisde anı bir delikanludur

2 Birinde hâk-i pâyidür birisinde hayâlidür
Dü çeşmüm Yûsuf’ı misk ile tartar bir terâzûdur

3 Elif-kadd-i nigâra nice öykünür utanmadan
Kalem armak basar harfine anuñ bir siyeh-rûdur

4 Derûnum âteş-i gamdan göyündi şem’veş dûdum
Depemde çıkdı başumdan görinen sanmañuz mûdur

5 Bulutlar sanmagıl taglar başında görinen dâyim
Dahı Ferhâd içün Sun’î bu taglar kara yasludur

1495 Li-mürettibihi

1 Didüm bu sünbül-i zülfüñ ki ey gül-ruh semen-bûdur
Dimâgı hoş-dem iden bu mıdur her dem didi budur

2 Ser-i mûdur didüm yâruñ femi yok didiler ammâ
Beli mûdur didüm anuñ didiler kim belî bûdur

3 Güzeller içre hüsn ile bugün gözden iner dâyir

Eyâ Yûsuf-cemâlüm yine sensin göz terâzûdur

4 Cemâl ü hüsn ile ‘aklum alup göñlüm idüp yagmâ
Beni âşüfte vü dîvâne iden bir perî-rûdur

5 Ferahdan yire göge sıgmasam Nazmî n’ola ben kim
Bi-hamdi’llah nigârum bir perî-rûy u melek-hûdur

Nev’-i dîger

1496 Ez-ân-ı ‘Ulvî

1 Cemâlüñ pertevi ey meh bugün nûr-ı tecellîdür
Münâcât ehline ‘âlî işigüñ Tûr-ı Mûsî’dür

2 Sözüñden mürde göñüller olupdur zinde bu tende
Bu ne şîrîn ‘ibâretdür bu nice nutk-ı ‘Îsî’dür

3 Miyânuñla dehânuñdan vücûdum bir nefes oldı
Baña ol ikiden bir kıl yiter kim hoş temennîdür

4 Gubâr-ı müşkdür hattuñ mukarrerdür ki nesh olmaz
Bu hattuñ nakşına bak kim tahayyürgâh-ı Mânî’dür

5 Gözüñ kanum döker lâkin lebüñden hûn bahâ sun kim
Lebüñden sormışam kana kan almak didi şer’îdur

6 Saçuñuñ âşyânın dil nice şerh eyleye çün kim
Ezelden tâ ebed dil murgına ol zülf me’vîdür

7 Kemâl ise yiter ‘Ulvî ki her dem rûh-ı Selmân’dur
Bu lutf ile dimeñ Şeyhî ki ol şi’iriyle ‘ulvîdür

Nev’-i dîger

1497 Ez-ân-ı Safî

1 Bahâr-ı ‘âlem-i cândur yüzüñ kim sun’-ı Hâlık’dur
Cenân zülfüñe vâlihdür cinân hüsnüñe ‘âşıkdur

2 Leb-i şekker-feşânuñda bu dil mânend-i tûtîdür
Kad-i serv-i revânuñda yañaklaruñ hadâyıkdur

3 Beñüñ müşk ü saçuñ ‘anber lebüñ la’l ü dişüñ gevher
Boyuñ serv ü gözüñ ‘abher yüzüñ berg-i şakâyıkdur

4 Ruhuñ mâh-ı münevverdür lebüñ cân-ı musavverdür
Beñüñ mestûr-ı zâhiddür gözüñ mahmûr-ı fâsıkdur

5 Sezâ ger görse bu göñlüm dem-i vasluñda cân virmek
Nitekim şem’ yanmaga şeb-i hecrüñde lâyıkdur

6 Rakîbüñle seg-i kûyuñ tefâvüt ol kadar itdüm
Gelen bîgânelık andan u bundan âşinâlıkdur

7 N’ola bir gice ay yüzüñ görürse zülfüñ ucında
Safî kim râh-ı ‘ışkuñda misâl-i subh-ı sâdıkdur

1498 Nazîre-i Tâcî-zâde

1 Dilüm gam-gîn gözüm nem-gîn yaşum kana boyanıkdur
‘Aceb olmaz budur hâli anuñ her kim ki ‘âşıkdur

2 Saña boynın eger gerçi beneşfevâr yüz biñ var
Hezâr ahsente gül gibi yüzüñ ag alnuñ açıkdur

3 Delürdüm derd-i ‘ışkuñdan saçuñ zencîri hakkumdur
Habîbüm kimsenüñ hakkın koma boynuñda yazıkdur

4 Ya zâhirde ya bâtında seni görmek ümîdiyle
Uyur dün gün kara bahtum gözüm dâyim uyanıkdur

5 Turursa serv-i bâlâdur otursa verd-i ra’nâdur
Güzel oldur ki turdugı oturdugı yaraşıkdur

6 Senüñ gibinüñ ey bülbül uçurmışdur hezârın ol
Gül-i ra’nâya aldanma iki yüzlü münâfıkdur

7 Seherde gün gibi dil-ber n’ola ‘arz-ı cemâl itse
Çü Ca’fer subhveş anuñ reh-i ‘ışkında sâdıkdur

1499 Nazîre-i Hıfzî

1 Dil-i sad-pâre gamzeñden kızıl kana boyanıkdur
Düşer şemşîrüñ üstine ölümlü katı ‘âşıkdur

2 Gubâr-ı hattı ey dil-ber gider dilden keder sanma
Ki hüsn-ı hat muhakkakdur güzellerde yaraşıkdur

3 Ne vech ile siyeh-rûlar yüzüñ teşbîh-i şem’ eyler
Ki subh-ı pür-safâ gibi yüzüñ ag alnuñ açıkdur

4 Safâ-yı hâtır isterseñ göñül mir’âtın it manzar
Gider mir’ât-ı pûlâdı iki yüzlü münâfıkdur

5 O mihr-i ‘âlem-ârâyı aramakda gözüm dâyim
Anuñçün kevkeb-i eşküm gözin yummaz uyanıkdur

6 Göñül hakk-ı nazar ister görüp hançer miyânuñda
Kimesne hakkı kalmasun sakın yanuñda yazıkdur

7 Dehânuñ fikri Hıfzî’ye hicâb-ı Kibriyâ olmış
Reh-i ışk içre dervîşe çü bir zerre ‘alâyıkdur

1500 Nazîre-i Nihâlî

1 Yine taşmış geçit virmez yaşum seyli bulanıkdur
Nice merdümleri almış kızıl kana boyanıkdur

2 İki göz bir kemer köpriydi kaşum bahr-i eşk üzre
Yaşum seyli harâb itmişdür ortadan ufanıkdur

3 Ko sular koysun ocagına gözüm bâgbânuñ kim
Boyuñ var iken ol serve ide hizmet ne lâyıkdur

4 Nisâr itdi ayaguña hazân faslında varını
Çenâruñ ey boyı servüm eli gâyetde açıkdur

5 Nişâncı şi'ri mu'ciz gibidür aña nazîr olmaz
Nihâlî sen de insâf eyle hakkı basma yazıkdur

1501 Nazîre-i 'Atâ

1 Benüm gibi akar şem'üñ sirişki bagrı yanıkdur
Mahabbet rengine gözle ne vech ile boyanıkdur

2 Gerekse şeb-külâhuñ gey gerekse tâc-ı zerrînüñ
Güzeller şâhısın her ne geyerseñ gey yaraşıkdur

3 Hayâl-i nakş-ı cânânı nazardan ırmazam her bâr
Bi-hamdi'llah ben uyursam göñül gözi uyanıkdur

4 Güneşden zerreye varınca ne var ise 'âlemde
Nigâruñ hüsni vasfında dehânı gibi nâtıkdur

5 Didüm ey tıfl-ı nâ-rüste başum tûb eyleme yazık
Gülüp biñ nâz ile didi kayırmaz köhne 'âşıkdur

6 Hemân bir sikke sûretdür sakın şekline aldanma
Rakîbüñ kalbi zer gibi iki yüzlü münâfıkdur

7 'Atâ şi'r ile Rûmili'nde ak yüzde kara beñsin
Ne yirde añsalar dirler bu fenn içinde fâyıkdur

1502 Nazîre-i Zâtî

1 Göñül cân ile bir mâh-ı hilâl-ebrûya 'âşıkdur
Ki şehr içinde ol mâhuñ yüzi ag alnı açıkdur

2 Ne matla' kim disem şevk-i cemâl ile düşer rûşen
Gören sanur teşevvukdan ehâdîs-i Meşârık'dur

3 Kabûl oldı du'â ey dil açık buldum der-i kasrın

Hudâ’dan vuslatın iste ki gök kapusı açıkdur

4 Aña Ve’l-leyl yazılmış iki tûmârdur zülfüñ
Benüm ‘ömrüm anı yazup ayaga salma yazıkdur

5 Felek bir zengi ile tutdı hurşîdi küsûf adı
Cemâl-i pâküñ ile anı bir tutmak ne lâyıkdur

6 Gice gündüz bir iki gün güler yüzine mahlûkuñ
Bu dehr-i dûna aldanmañ iki yüzlü münâfıkdur

7 Dönüp dûlâba ey gül-ruh akar yaşı döner başı
Cemâlüñ bâgına Zâtî-sıfat her kim ki ‘âşıkdur

1503 Nazîre-i Hazret-i Sultân Süleymân

1 Benüm gibi meger cânâ ruñu lâle ‘âşıkdur
Anuñçün dâg-ı mihnetle dem-â-dem bagrı yanıkdur

2 Bahâr-ı hüsnüñe karşu benüm serv-i hırâmânum
Akar gözüm yaşı Ceyhûnleyin her dem bulanıkdur

3 Gider boynuñdan ey meh-rû n’idersin zülf-i zencîrin
Çü ben dîvâne-i ‘ışkam benüm boynuma lâyıkdur

4 Atarsın gamzeñ okını baña ey kaşı ya her dem
Dil-i sad-pâre anuñçün kızıl kana boyanıkdur

5 Ne gam cânâ eger zâhir göz ile seni görmezsem
Bu cân gözi uyur sanma seni gözler uyanıkdur

6 Nigârâ sanma ‘ışk içre Muhibbî terk-i ser kılmaz
Yoluñda öldügüm va’llah reh-i ‘ışkuñda sâdıkdur

1504 Nazîre-i Hayretî

1 Benüm her dâg-ı sînem kim kızıl kana boyanıkdur
Belâ zeyn olmış birer rengîn şakâyıkdur

2 Yine gül gibi şâhâne libâs-ı al geymişsin
Benüm serv-i hırâmânum güzeldür gey yaraşıkdur

3 Bahâr-ı hüsnüñ añdukça akarsa tañ mıdur her sû
Delikanlu durur yaşum henûz dahı bulanıkdur

4 Er iseñ pîre-zen dehre kul olma ey dil âbdâl ol
Ko ta'n itsün saña 'âlem hîç incinme halâyıkdur

5 Egerçi Hayretî rüsvâ vü şeydâyî gezer dâyim
Şarâb-ı 'ışk mestidür anı sanmañ ki fâsıkdur

1505 Nazîre-i Hicrî

1 Benüm gibi benefşe zülfüñe var ise 'âşıkdur
Anuñçün dûd-ı âhından göge gökler boyanıkdur

2 Gel insâf idelüm dil-ber kıyâmet serv-kâmetdür
Güzeller pâdşâhıdur ne kim geyse yaraşıkdur

3 Geçilür her ne kim olsa güzergâh-ı cihân içre
Velî câm ile şâhidden geçilmez Tañrı tanıkdur

4 Göñül gâh açılur gül gibi gâhî gonçeveş dil-teng
Meger var ise yâruñ alnı açık kaşı çatıkdur

5 Uyan ey nergis-i şehlâ gözüñ aç hˇâb-ı gafletden
Cihân bâgında çün kim gözi açıklar uyanıkdur

6 Didiler su bulanmayınca turılmaz anuñ içün
Bahâr-ı hüsnüñe karşu yaşum her dem bulanıkdur

7 Tevekkül eyleyüp dil zevrakını bahr-i 'ışka sal
Üşenme Hecriyâ kim rûzgârımuz muvâfıkdur

1506 Nazîre-i Sühâyî

1 Şu yüzden saña hayrânam uyusam gözüm açıkdur
Beni bu hâl ile gören sanur dâyim uyanıkdur

2 Salındı yüregüm gamdan ceresvâr eylerem nâle
Hemîşe ıztırâb içre olur şol dil ki ‘âşıkdur

3 Cerîde her ne söylersem varur dildâra ‘arz eyler
Yüzi ardı degül anuñ iki yüzlü münâfıkdur

4 Ne yüz karasıdur mâhı ruhuñ mihrine beñzetmek
Senüñ hod subh-ı sâdıkveş yüzüñ ag alnuñ açıkdur

5 Gel ey serv-i hırâmânum vebâle girme boyuñca
Günehden kaç rakîbüñ boynına kol salma yazıkdur

6 Ne ra’nâ nakş-ı hâl ü hat ne zîbâ sûret ü kâmet
Benüm dil-berler içinde nigârînüm yaraşıkdur

7 Sühâyî gerçi mâh-ı nev gibi eksüklüdür ammâ
Yoluñda âftâbum subh-ı rûşen gibi sâdıkdur

1507 Nazîre-i Remzî

1 Gözi pür-nem dili her dem hevâñ odıyla yanıkdur
Çerâg ey revnak-ı meclis saña beñzer ki ‘âşıkdur

2 Bizümle ey efendi gel ne var ahşamla bir gice
Meh-i subh-ı sa’âdetsin yüzüñ ag alnuñ açıkdur

3 Çekersin câna cevr okın n’ola cân üstine ammâ
Uzatma zulm elin lutf it begüm kullara yazıkdur

4 Habâb-ı eşk-i gül-gûnum belâ bâgında çeşmümle
Bu rengîn lâlenüñ ‘aynıdur ol la’lîn şakâyıkdur

5 Seni sayd içün agyâra eger bir vech ile vara
Sakın aldanma dünyâda iki yüzlü münâfıkdur

6 ‘İzâr-ı yâr ile sanur görenler sûret-i hâlüm
Musavver Leyli vü Mecnûn ye ‘Azrâ ile Vâmık’dur

7 Sen ey meh-rû ferâgatde uyurduñ subha dek Remzî
Bu gün da’vâ-yı mihrüñde inan va’llâhi sâdıkdur

1508 Nazîre-i Bihiştî

1 Eger mihrüñden ey meh-rû dem ursa subh-ı sâdıkdur
Yakası çâk âfâk içre bir meşhûr ‘âşıkdur

2 Şehâ gün gibi hercâyî degülsin hîç ‘aybuñ yok
Yüzüñ ak aydan âyîne gibi alnuñ açıkdur

3 Turursañ şem’-i zîbâsın otursañ şâhid-i ra’nâ
Turup oturmada bezm içre her vasfuñ yaraşıkdur

4 Bırakma hâke diller asludur ol zülf-i kâfirde
Müselmânlar metâ’ını ayaga salma yazıkdur

5 Göñülde gözde nice gör ne kadd ü [ne] ruhuñ ‘aksi
Göñül mir’âtı gamdan jeng göz yaşı bulanıkdur

6 Nice fehm itsün ehl-i ‘ışk derdin zâhid-i huşyâr
Ne bilsün mest olanuñ hâlini anlar ki ayıkdur

7 Kitâb-ı ‘ışk bir câmi’ hikâyetdür Bihiştî kim
Anuñ her fasl u bâbı kıssa-i ‘Azrâ vü Vâmık’dur

1509 Nazîre-i Sehî

1 Göñül sen serv-i ra’nânuñ gam-ı ‘ışkıyla yanıkdur
Yaşum ırmagı anuñçün kızıl kana boyanıkdur

2 Boyanmasun mı göge dûd-ı âhum nâr-ı şevkuñle
Bu göñlüm şehri Bursa gibi her dem oda yanıkdur

3 Yoluña cân virüp öldügüm inkâr itme ey dil-ber
Seni sevdügümi sen de bilürsin Tañrı tanıkdur

4 Leb-i dildâra gülşende güler her subh-dem gonçe

Ne ra’nâ şûh u şengüldür ki böyle katı açıkdur

5 Göñül sen Mısr-ı hüsne var[ı]mazsın şâm-ı zülfinden
Bu sevdâdan elüñ çek kim reh-i zülfi tolaşıkdur

6 Habîbüm hatt u hâlüñ fitnesin def’ itmege kaşuñ
Saçuñdan bâdbân açmış hüsün bahrinde fâyıkdur

7 Koyup ‘uşşâkı agyâra ruh-ı dildârı ‘arz eyler
Sehî âyîneyi görseñ iki yüzlü münâfıkdur

1510 Nazîre-i Ferîdî
1 O meh-rû kişver-i hüsne şeh olmaklıga lâyıkdur
Melâhatle güzellikde çü devr içinde fâyıkdur

2 Gül-i ruhsârı üstinde ‘arak gördükçe dir göñlüm
Seher şeb-nemle pür olmış sanasın kim şakâyıkdur

3 Yüze yüz ‘arz ider gör kim nazîrin yüzüñüñ her dem
Nice hod-bîndür âyîne utanmaz yüzi açıkdur

4 Gerek lutfuñ libâsın gey gerekse câme-i cevrüñ
Benüm ‘ömrüm güzelsin sen ne geyerseñ yaraşıkdur

5 Koma zülfüñ gibi_ayakda elin al ey cevân-bahtum
Bükildi bili pîr oldı Ferîdî bende yazıkdur

1511 Nazîre-i Vechî
1 Döker yaşlar gözin yummaz şemi’ her şeb uyanıkdur
Cemâlüñ mihrine ey meh senüñ beñzer ki ‘âşıkdur

2 Süvâr-ı esb-i nâz olup bugün meydân-ı hüsn içre
Güzellik hil’atin geyseñ habîbüm gey yaraşıkdur

3 Ne deñlü kim yalıñ yüzlü geçerse hançerüñ cânâ
Gider yanuñdan anı sen hayâsuz yüzi açıkdur

4	N’ola her dem gözüm yaşın ciger kanıyla beslersem
Tarîk-i ‘ışkda baña o bir yâr-ı muvâfıkdur

5	Şekerden tatludur şi’rüñ leb-i cânân vasfında
Anuñçün sözlerüm Vechî hemîşe şehd-i fâyıkdur

1512	Nazîre-i Şemsî

1	Çemende nergisüñ ‘ışk âteşiyle bagrı yanıkdur
Anuñçün gice gündüz hˇâb-ı gafletde uyanıkdur

2	Kelâm-ı Hakk’ı keşf it añla esrâr-ı kerâmâtı
Sözin her zâhidüñ sanma hakâyıkdur dakâyıkdur

3	Beyâbân-ı gam içre Ka’be-i maksûda ‘azm itdüm
Yanumca kanda gitsem gussa vü gam baña azıkdur

4	Benüm ‘ışk âteşiyle sînede dâg-ı firâvânum
Açılmış dâmen-i sahrâda san per per şakâyıkdur

5	Bulanık kan akar Şemsî tutar mı hâr u has bendin
Su gibi gözlerüñ yaşı senüñ dîdâra ‘âşıkdur

1513	Nazîre-i ‘Ârifî

1	Ruhuñ evkiyle bagrum lâleveş her demde yanıkdur
Anuñçün gözlerüm yaşı benüm ana boyanıkdur

2	‘Aceb midür nazar ehli olup ger tâcdâr olsa
Şu kim nergis gibi kûyuñda her gice uyanıkdur

3	Sa’âdet hecr hakkiçün ki buldı dil işigüñde
Kapuñda anı redd itme ki ol yoluñda sâdıkdur

4	Mücerred ol ‘alâyıkdan ki_irürsin zevk-i tevhîde
Dizilsün verd tek zevkin şu kim ehl-i ‘alâyıkdur

5	Dehânıyla miyânı vasfın iden ‘Ârifî yâruñ
Be-gâyet hurde-bîn ü nükte-dân ehl-i dakâyıkdur

1514 Nazîre-i Gülâbî

1 Diyenler la’l-i dildâra şeker yâ şehd-i fâyıkdur
Şeker kanda vü ol kanda aña nisbet ne lâyıkdur

2 Geçer ‘âşıkları turmaz girüp yanına dildâruñ
Tayanmañ hançer-i yâra iki yüzlü münâfıkdur

3 Mahabbet sebzezârında gören bu çeşm-i pür-hûnum
Açılmış bâd-ı şevk ile sanur iki şakâyıkdur

4 Garîbem saña dil virdüm nigârâ hem-nişînüm yok
Garîbüñ göñlini yıkma bu yâd illerde yazıkdur

5 Olupdur mihr ü meh tügme senüñ mihrüñ hevâsından
Libâs-ı nâzı ey meh-rû geyerseñ gey yaraşıkdur

6 Helâk itdüñ Gülâbî’yi ‘itâb u nâz u cevrüñle
Be hey yolında öldügüm seven ölsün mi yazıkdur

1515 Nazîre-i Yakînî

1 Süleymân Şâh hüsn ile bugün mümtâz-ı fâyıkdur
Güzeller şâhı oldur hüsn tahtı aña lâyıkdur

2 Hüsün deryâsı mevc ursa n’ola yelken durur zülfi
Deñiz seyrin ider ebrûları san iki kayıkdur

3 Bugün dünyâ sarâyında ne garrâ pâdşâh olur
Ko geysün gün gibi altunlular aña yaraşıkdur

4 Benüm devletlü sultânum kuluñam kovma kapuñdan
İşigüñ itleri ile garaz bir âşinâlıkdur

5 Gedâsı olmada kûyında şâhuñ ey göñül kaçma
Sen anı ne begenmezsin o başka pâdşâlıkdur

6 Çeküp çâk eyledi şevk ile gonçe yakasın ey gül

Yakînîveş yüzüñ görmege beñzer ol da ‘âşıkdur

1516 Nazîre-i Kıyâsî

1 Efendi hizmetüñde olsa bu dil tıflı lâyıkdur
Nice şâha kul olmışdur be-gayet gözi açıkdur

2 Taşurdı Tuncaveş bârân-ı eşküm göñlümüñ cûyın
‘Alâmet aña oldur kim yaşum gâyet bulanıkdur

3 Görinen dâg-ı pür-hûnum degüldür sînem üstinde
Şehâ deşt-i mahabbetde açılmış bir şakâyıkdur

4 N’ola su gibi taşlarla dögünsem iñlesem her dem
Efendi böyle olur hep şu kim dîdâra ‘âşıkdur

5 Yine bir acıg oldı zahm-ı şemşîrüñ Kıyâsî’ye
Dem ola istene belki bu dahı bir pür-acıkdur

1517 Li-mürettibihi

1 Saña kim mihr izhâr eyler ey meh subh-ı sâdıkdur
Senüñ gün yüzüñe beñzer bu devrân içre ‘âşıkdur

2 İrişüp zülfüñe her vech ile iler çeker ‘ömrüm
Budur pes şânenüñ şânı iki yüzlü münâfıkdur

3 Gül ile gonçe sebz içre olur çün ey semen-sîmâ
Saña serv-i sehîveş sebz câme gey yaraşıkdur

4 Nigâruñ nakş-ı hüsnin beñzeden kimdür büt-i Çîn’e
Nigâruñ nakş-ı hüsni hod kemâl-i sun’-ı Hâlık’dur

5 Gam-ı yâr ile yâr olursa dil n’ola ki yanından
Kesilmez kanda gitse dâyimâ yâr-ı muvâfıkdur

6 Leb-i la’lüñle Nazmî saña n’ola cân revân itse
Ki sen cânâna cânâ şimdi ol câna ile ‘âşıkdur

7 Kuluñdur gitmese ey şâh-ı hüsn ol n'ola kapuñdan
Gulâm-ı şâh olanuñ fahrı çün begler agalıkdur

1518 Li-mürettibihi

1 Şu kim bir lebleri gonçe ruhı gül-nâra 'âşıkdur
Sirişki dem-be-dem kana boyanık bagrı yanıkdur

2 Cemâlüñ seyri 'uşşâkuñ nigârâ hakkıdur lutf it
Gider zülfüñ yüzüñden hakkı gel setr itme yazıkdur

3 Cemâlüñ mihri şevkiyle bugün ey meh medârisde
Okınan ders ekser zû' u mısbâh u meşârııkdur

4 Gören bâdı nazarda bâde-i hamrâyı destüñde
Sanur gül-deste içre sâkiyâ rengîn şakâyıkdur

5 Firâk-ı la'l-i dil-ber hûn idüpdür Nazmiyâ bagrum
Anuñçün dem-be-dem yaşum kızıl kana boyanıkdur

DER-BAHR-İ HEZEC-İ MAHZËF
Taktî'eş: Mefâ'îlün Mefâ'îlün Fe'ûlün

1519 Ez-ân-ı Ahmedî

1 'Aceb bu saç mıdur yâ müşk ü 'anber
'Aceb bu leb midür yâ şehd ü şekker

2 Bu şehlâ göz midür yâ nergis-i mest
Bu ra'nâ yüz midür yâhod gül-i ter

3 Boyuña secde kılmış şâh-ı Tûbâ
Lebüñe teşne olmış âb-ı Kevser

4 Saçuñuñ bendine diller mukayyed
Gözüñüñ sihrine cânlar musahhar

5 Seher yüzüñ safâsından mutarrâ
Sabâ zülfüñ kohusından mu’attar

6 Melek misin ye hod ‘akl-ı mücessem
Beşer misin ye hod rûh-ı musavver

7 Fidâ yoluña yüz mülk-i Süleymân
Nisâr ayaguña biñ tâc-ı Kayser

8 Cihânda Ahmedî hüsnüñ sıfâtın
Deger her bir sözi yüz dürlü gevher

9 Kulaguñda tut anuñ sözlerin kim
Zihî kim şerh ider Allahü ekber

1520 Ez-ân-ı Nesîmî

1 Yüzüñ mushafdur ey rûh-ı münevver
Te’âlâ şânuhü Allâhü ekber

2 Sekizdür kapusıdur cennât-i ‘Adn’üñ
Kaşuñla kirpigüñ zülfüñ mu’anber

3 E lem neşrah saçuñ ve’ş-şems yüzüñ
Boyuñ Tûbâ lebüñdür âb-ı Kevser

4 Meger şem’-i tecellîdür cemâlüñ
Ki nûrından cihân oldı münevver

5 Felek hüsnüñde hayrândur melek mât
Ne deryâsın ne mâ’densin ne gevher

6 Ser-â-ser nûr-ı mutlakdur vücûduñ
Ne mâhiyyetsin ey zât-ı mutahhar

7 ‘Ayân oldı lebüñ ‘aynında şol su
Ki gark oldı cihân bahrinde yek-ser

8 Tenüñ tîninden oldı halk ervâh
Te'âla'llah zihî pâkîze gevher

9 Sücûd eyler ruh u zülfüñ katında
Meh ile encüm ü hurşîd-i hâver

10 Rümûzın bilmeyen Beytü'l-harâm'uñ
Ne bilsün kim nedür mihrâb u minber

11 Nesîmî'nüñ sözi hakdur Hak'ı bil
Ki hakdur kim anuñ dilinde söyler

1521 Nazîre-i Celîlî

1 Görüp meclisde la'lüñ ey semen-ber
Hacâletden ayak götürdü sâgar

2 Ruhuña öykünüben germ olurmış
Açılmasun sovuk giçer gül-i ter

3 Boyuña serv hem-ser geçdügiçün
Çenâr işitdi turmış anı eller

4 Dil uzatduñ diyü la'line yâruñ
Surahiye ayak toladı sâgar

5 Sa'âdet sehmidür diyü nigârâ
Celîlî tîrüñi cânında saklar

1522 Nazîre-i Kâsım Paşa

1 Götür yüzden nikâb ey mâh-peyker
Görünsün âftâb-ı sâye-perver

2 Seni cân-âferîn cândan yaratmış
Te'âlâ şânuhü Allâhü ekber

3 Ne cânsın kim yirüñ var cân içinde
Fidâ olsun saña cân u dil ü ser

4 Seçilmez cism ü cânuñ bir birinden
Zihî cism ü zihî rûh-ı musavver

5 Göñül âyât-ı envâr-ı İlâhî
Cemâlüñ mushafından itmiş ezber

6 Gören kaşuñ hilâlin gün yüzüñde
Dir ahsent ey meh-i ferhunde ahter

7 Lebüñ vasf itse Sâfî nûş ider san
Şarâb-ı Selsebîl ü âb-ı Kevser

1523 Ve lehu

1 Revân olsañ sen ey serv-i semen-ber
Gözüm yaşı olur senden revân ter

2 Firâkuñda yaşum âhumla hem-dem
Olursa n'ola hoşdur nagme-i ter

3 Beni 'ışk odıla korkutma ey dûst
Ki_oda yanmakdan incinmez semender

4 Gözüñ gamzeñ ucıyla câna her dem
Sunar san teşne âb-ı hançer

5 Bize bâr-ı gamuñdan har rakîbüñ
Cefâsı artug olur cevri ser yer

6 Cefâ vü cevr ile senden ayırdı
Beni bir çerh-i bî-mihr ü sitemger

7 Nice bir illere yalvara Sâfî
Çü sensin pâdşâh-ı heft kişver

1524 Ve lehu

1 Saçuñ sünbül yüzüñ berg-i gül-i ter

Hat-ı ‘anber-feşânuñ misk-i ezfer

2 Cihân içre cemâlüñ bâg-ı cennet
Özüñ hûrî sözüñdür âb-ı Kevser

3 Hatuñ Hızr u lebüñ ser-çeşme-i cân
Dişüñ lü’lü’ dehânuñ dürc-i cevher

4 Seni cânâ ne hoş zîbâ yaratmış
Te’âlâ şânuhü Allâhü ekber

5 Añup kaddüñ yeñi kâmet getürdüm
Biri Ve’l-leyl imiş o biri Kevser

6 Göñül tıflı henûz okurken ebced
Cemâlüñ mushafın cân itmiş ezber

7 Yüzüñ ‘aksin görelden âb içinde
Güneş her gün düşüp üstine ditrer

8 Ne da’vâ kim ide Sâfî lebüñçün
Sözine şâhid olur şehd ü şekker

1525 Nazîre-i Refîkî

1 Letâfet bahrdür sen anda gevher
Anuñ gavvâsıdur tab’-ı sühenver

2 Görindi şâm-ı zülfüñden ‘izâruñ
Yolından nitekim hurşîd-i enver

3 Müselmânlar kıyâmet kopdı beñzer
Ki togmış magribden şems-i hâver

4 Hevâ-yı âteşîn-ruhsâruñ itmiş
Meger dil murgı olmışdur semender

5 Ne meydür ey perî ‘ışkuñ şarâbı

Ki lâ-yu’kıl olur anı görenler

6 ‘Ubûdiyyetden alnından nişânı
Gulâmuñdur kamer mânend-i Kanber

7 Ayagın öpmege baş vir Refîkî
Dilerseñ ki_olasın fihrist ü defter

1526 Nazîre-i Refîkî

1 Letâfetde boyuñ serv [ü] sanavber
Tarâvetde ‘izâruñ verd-i ahmer

2 Görüp kadd-i bülendüñ dir mü’ezzin
Ne hoş kâmet olur Allâhü ekber

3 Semen ger bâga girse ey gül-endâm
Keten gömlek gibi üstüñe ditrer

4 Cihâna ey perî gelmez ‘adîlüñ
Ger olsa meh peder hurşîd mâder

5 Yüzüñden salma pertev sinüñ üzre
Ki virmez tâb-ı mihre sâye-perver

6 Refîkî sözlerini istimâ’ it
Yaraşur çünki şeh gûşında gevher

7 Ne cânı var saña tasvîr-i hüsnüñ
Ki mânend ola ey rûh-ı musavver

1527 Nazîre-i Nâmûsî

1 Bu ruh bu ‘ârız u bu zülf-i dil-ber
Biri gül biri sûsen biri ‘anber

2 Ezelden tâ ebed gözlerüñ adı
Ye câzûdur ye şehlâdur ye ‘abher

3 Külâleñ yâ benefşedür ye sünbül
'İzâruñ yâ semendür yâ semenber

4 Cemâlüñ âyetine secde kılan
Gehî meh-tâb olur geh mihr-peyker

5 Bıñar akıtdı gözleri yaşından
Boyuña 'ar'ar [u] serv ü sanavber

6 Baña dirler lebüñi sordugumca
Ne lâle nice gonçe nice şekker

7 Gözi yaşını Nâmûsi'nüñ gör
Ne bahr oldı ne kân oldı ne gevher

1 1528 Nazîre-i Kemâl Paşa-zâde
Yüzüñ kim görse ey mâh-ı münevver
Sanur kim nûrdur olmış musavver

2 Añup kaddüñ yeñi kâmet getürdüm
Yüzüñ gördüm didüm Allahü ekber

3 Okurdum zülf ü haddüñ âyetini
Biri Ve'l-leyl imiş ol biri Kevser

4 Lebüñüñ kandi zikr oldugı yirde
Şeker añılsa söz olur mükerrer

5 Cemâl üstine zülfüñ cîme dönmiş
Dehânuñ şems içinde mîme beñzer

6 Siyâh-rû zülfüñe yüz virdügiçün
Başuña çıkdı oldı saña hem-ser

7 Görenler yüzümi yaşum içinde
Su içinde hazân yapragı dirler

1529 Nazîre-i Sürûrî-i Müderris

1 Kaçan kûyuñdan irs e bâd-ı sarsar
Hevâ-yı kaddüñ ile servi sarsar

2 Görür çün sâyesi yok nûr anda
Kakır kendüyi yirden yire çarpar

3 Garîk olurdı dil deryâ-yı hüsne
Yitişdi Hızr olup bu hatt-ı ahzer

4 Keser Şîrîn'e tagı gerçi Ferhâd
Velî ol kendözinden yaña yonar

5 Sürûrî sâyeme kılsam teveccüh
O da yüz virmeyüp ardını döner

1530 Nazîre-i Tâcî-zâde

1 Lebüñe öykünelden gonçe-i ter
Sabâ hışm eyleyüp agzını yırtar

2 Hevâ-yı kaddüñ ile serv gibi
Delürmiş taglara düşmiş sanavber

3 Görenler hattuñı haddüñde aydur
Benefşe bitürür berg-i gül-i ter

4 Lebüñüñ hatt-ı reyhânın muhakkak
Hat-ı Yâkût'dan tercîh iderler

5 Mezârında bite güllerle lâle
Ölürse ruhlaruñ şevkiyle Ca'fer

1531 Nazîre-i İshâk Çelebi

1 Gel ey gam göñlümi kılma mükedder
Ne virdüñ alımazsın hey birâder

2 Lebüñe kand ezildi ol gazabdan

Dahı pâlûdenüñ endâmı ditrer

3 Gül ile hârdandur güft ü gûyı
Birin kor bülbül-i miskîn birin der

4 Cihânda ka’be-i kûy-ı niyâza
Tarîkından irenlerdür erenler

5 Baña dün kûyum iti didi dildâr
Ölem gibi ferahdan şöyle beñzer

6 Lebüñ vasfıyla şi’r-i âbdârum
Güzeller okusun su gibi ezber

7 Güzelsüz hîç olıbilür mi İshâk
Birisin girü sevmişdür mukarrer

1532 Nazîre-i Me’âlî
1 Aña togruldılar serv ile ‘ar’ar
Ki_olalar kâmet-i bâlâña çâker

2 Çenâr öykünmesün ol serv-kadde
Degüldür elde biş barmak ber-â-ber

3 Boyuñuñ baş açuk abdâlı olmış
Anuñçün taglara düşmiş sanevber

4 Nedür hikmet ki güller güldügince
Surâhî bezm-i meyde kanlar aglar

5 Ne dadı var Me’âlî kim nigâruñ
Leb-i şîrînine öyküne şekker

1533 Nazîre-i Revânî
1 Yüzüñdür var ise beytü’l-mutahhar
Ki Ka’be örtüsi zülf-i mu’anber

2 Güzeller hâli olmazlar kapuñdan
Tavâf-ı Ka'be eylermiş melekler

3 Yüzüñden berk urur nûr-ı İlâhî
Safâsından kamu diller münevver

4 İşigüñde ko yüz sürsün meh-i nev
Yaraşur Ka'be'de çün halka-i zer

5 Ziyâret eyle hüsni ka'besini
Revânî çün bu yıldur hacc-ı ekber

1534 Nazîre-i Revânî

1 Nice oruc tutar gül yüzlü dil-ber
Ki dâyim vardur agzı içre şekker

2 Oruc irişeli görinmez oldı
Meger kim 'îda karşu gitdi sâgar

3 Oruc yir ider rahmet göginde
Sebeb budur tutıldı 'ayna ekser

4 Ruhuñ devrinde ey meh adre irdük
Şeb-i kadr imiş ol zülf-i mu'anber

5 Kıyâmetdür güzeller 'îd-ı cennet
Şarâb olmış Revânî anda Kevser

1535 Nazîre-i 'Aşkî

1 Tudaguñdan utanur âb-ı kevser
Yañaguñdan kızar yâkût-ı ahmer

2 'Aceb kâfir durur gamzeñ ki her dem
Çeker mü'minlerüñ katline hançer

3 Boyuñ şimşâdına kuldur çemende
Çenâr u 'ar'ar u serv ü sanavber

4 Surâhî gibi tolar kan ile dil
Leb-i cân-bahşuña arduñca sâgar

5 Gicede yüzüñi gösterseñ ey mâh
Seher olur togar hurşîd-i hâver

6 Sabâ zülfüñe mi irdi sehergâh
Ki esdükçe tozıdur müşk-i ‘anber

7 Didi ‘Aşkî sözüñ el-hak şekerdür
Didüm añsam lebüñ olur mükerrer

8 Saçuñ vasfın[ı] benden işiden dir
‘Aceb bu söz midür yâ müşk-i ezfer

1536 Nazîre-i æenâyî

1 Bu sünbül saç mıdur yâ müşk-i ezfer
Bu hûnî göz midür yâ nergis-i ter

2 Bu ra’nâ had midür yâ berg-i sûsen
Bu zîbâ kad midür yâ şâh-ı ‘ar’ar

3 ‘Aceb bu ten mi yâ kâfûr-ı sâfî
‘Aceb bu leb mi yâ tesnîm-i Kevser

4 Bu müşkîn saç mı yâ perr-i piristû
Bu la’lîn leb mi yâ hûnî kebûter

5 Hayâlüñle æenâyî sohbet eyler
Yüzi defdür özi nâlinde mermer

1537 Nazîre-i Şem’î

1 Ne hoş câdûdur ol zülf-i mu’anber
İdinmiş mâhı bâlîn mihri pister

2 Tolaşmış kaddüñe zülf-i dırâzuñ

Benüm ‘ömrüm nitekim serve ejder

3 Nedür bu mâ-cerâ-yı eşk-i çeşmüm
Olur yanuñda kan ile ber-â-ber

4 Çeküben Zü’l-fekâr-ı gamzesini
Göñüller mülkini feth itdi Hayder

5 Yüri câm iç lebi yâdına Şem’î
Ki aña teşne-dildür âb-ı Kevser

1538 Nazîre-i Mesîhî

1 Kapuñda çeşmüm iken halka-i der
Niçün âhenger aña halka ider

2 Çü gündüz ihtiyâc olmaz çerâga
‘Abes yanar yakılur şem’-i hâver

3 Salınur âhum işitdükçe kaddüñ
Nihâl-i servi zîrâ bâd sarsar

4 Dükendi sanma gözden gevher-i eşk
Ki su akdugı yirden yine akar

5 Didüm ben çagırın sen ne dimezsin
Didi hey bu kişi bizden ne ister

6 Güneşden rûşen oldugı ‘izâruñ
Olupdur ‘âlem içre günden ezher

7 Mesîhî öldügine acımazdı
Kalaydı bir dahı şîrîn sühenver

1539 Nazîre-i Sehî

1 Güneş yüzüñe nisbet bir gül-i zer
Felek kasruñda bir gömgök kebûter

2 Kararmış mâh-ı nevden şeb-külâhın
Sipihr almış ele bezmüñde sâgar

3 Kapuñ tokuz tolanur yidi eflâk
İzüñe mihr ü meh yüz sürmek ister

4 Bize ol yâr zülfinden haber vir
Eyâ bâd-ı sabâ n'eyler ki dil-ber

5 Lebin vasf itmede tatlulıguñ çok
Sehî beñzer ezersin şîre şekker

1540 Nazîre-i Münîr

1 Sen ol şehsin kim ey rûh-ı musavver
Kemîne çâkerüñdür şems-i hâver

2 Göñül kim câm-ı 'ışkuñ ser-hoşıdur
Ayılmaz hergiz ol tâ rûz-ı mahşer

3 Beni mest ü harâb itdi be-gâyet
Bu gün bir sâki-i serv-i semen-ber

4 Bu yolda kıldan ince anca iş var
Terâş ile kişi olmaz Kalender

5 Münîr'üñ külbe-i ahzânın aslâ
Yüzüñ şem'iyle kılmaduñ münevver

1541 Nazîre-i Hazret-i Sultân Süleymân

1 'Aceb sünbül midür zülfüñ ye 'anber
Dimâg-ı dehr olur andan mu'attar

2 Gözüñ nergis yañaguñ gül olaldan
Boyuña bendedür serv ü sanavber

3 Kaşuñ mihrâbına kâmet getürdüm
Görüp yüzüñ didüm Allâhü ekber

4 ‘Aceb bu gamze midür yâ ho cellâd
Dutar hâzır elinde tîg u hançer

5 El urmak mümkin idi genc-i hüsne
Eger zülfini almasaydı ejder

6 Ölelüm rahm idüp meyl ide dildâr
Gözüñ yaşını sîm it rûyuñı zer

7 Muhibbî zikr ider şekker lebüñ çün
Olur her bir sözi kand-i mükerrer

1542 Nazîre-i Nûrî

1 Hünermend itse n’ola meyl-i zîver
Ki hoşterdür müzeyyen olsa cevher

2 Kimüñ kim ‘ışk ide kalbini hâlis
Yanında birdür anuñ hâk ile zer

3 Cihân Yûsuf’suz oldı baña zindân
Ne dirsin bilmezin sen hey birâzer

4 İşidür dem-be-dem âh u figânum
Dimez rahm eyleyüp bir dem ki n’eyler

5 Sözüñle Nûriyâ tutduñ cihânı
Şu’âıyla nitekim mihr-i enver

1543 Nazîre-i Câmî-i Emîn

1 Gelür dil kasdına merdâne dil-ber
Dil almaga gelür san kim dil-âver

2 Belâdur her tarafdan iki zülfüñ
Ki bâlâñ ile her biri ber-â-ber

3 Zebûn-ı derd-i ‘ışkam bî-mecâlem

Benüm hâlüm mükedderdür mükedder

4 Ruh-ı pür-nûrı devrinde dehânı
Yazılmış şem’ içinde mîme beñzer

5 ‘Abîr ü misk-i hatt-ı şi’r-i Câmî
Kılupdur cümle âfâkı mu’attar

1544 Nazîre-i Derûnî

1 Meger reml-i ‘Alî’dür çeşm-i Haydar
Kim olmış çevre müjgânı elifler

2 Cebîni matla’-ı subh-ı sa’âdet
Cemâli âftâbı sâye-perver

3 Kıya bakdukça çeşm-i kahramânı
Çeker kan içmege müjgânı hançer

4 Vefâ ‘ilminde gâyet mübtedîdür
Cefâ dersin okur ammâ ki ezber

5 Kanı ol giceler kim karşumuzda
Yanardı şem’-i tâbân gibi per per

1545 Li-mürettibihi

1 Cihân mekkâre bir zendür mukarrer
Degül ma’nâda meyl iden aña er

2 Cihâna her gelen çün gidecekdür
Aña meyl itmez ol kim anı añlar

3 Nice oldı gelenler bizden evvel
Kanı âbâ vü ecdâd ey birâzer

4 Tutuñ hoş atalar pendini zinhâr
‘Acûz-ı dehre meyl itmeñ yigitler

5 Cihândan el çekeydüñ Nazmiyâ ger
Olurduñ başuña sultân mukarrer

1546 Li-mürettibihi

1 Lebüñe lezzet ile şehd ü şekker
Didüm beñzer mi didi kanda beñzer

2 Meger pâlûdeye beñzer dimişler
'Aceb ter düşmiş andan la'l-i dil-ber

3 Güler gördükçe dil-ber rûy-ı zerdüm
Müferrıkdur belî her vech ile zer

4 Kadîmî 'âşık-ı âşüfte gibi
Bu cânum saña cânâ şöyle beñzer

5 Leb ü dendânuñı vasf itse Nazmî
Olur nazmı anuñ hep dürr ü cevher

1547 Li-mürettibihi

1 Ne zîbâ zâtuñ ey pâkîze-cevher
Te'âlâ şânuhü Allâhü ekber

2 Mesîhâ'dur lebüñ Cibrîl zülfüñ
Tapuñdur ey melek rûh-ı musavver

3 Yir ile gökde turmazlardı ey mâh
İşigüñ kadrini bilse melekler

4 Safâ ehline kıblem Merve hakkı
Cemâlüñdür senüñ beytü'l-mutahhar

5 Leb-i şîrînüñe ey husrev-i hüsn
Nebât u şehd ü şekker kanda beñzer

6 Güzellikde ne diyem yok kusûruñ
Cemâlüñ ber-kemâl ey mâh-peyker

7 Leb-i la’lüñe cânlar virür ol kim
Ola Nazmî gibi zâtında cevher

Nev’-i dîger

1548 Ez-ân-ı Nizâmî

1 Baña yâr itdi derd ü mihneti yâr
Baña yâr itdügini itmez agyâr

2 Neden bî-mihrsin dirsem ider hışm
Baña bilsem neden hışm eyler ol yâr

3 İnanmaz mihnet-i hecre rakîbüñ
‘Azâb-ı haşre eyler kâfir inkâr

4 Saçuñuñ ‘anber-i sârâ gulâmı
Gözüñe nergis-i şehlâ perestâr

5 Yüzüñe geldi kes zülfüñ ucını
Gerekdür dîne geldi kat’-ı zünnâr

6 Didüm ayaguña düşmek olur mı
Te’emmül itdi bir dem didi düşvâr

7 Nizâmî çeşm ü zülfüñ yâd idicek
Olur kendü perîşân göñli bîmâr

1549 Nazîre-i Kemâl-i Zerd

1 Didüm bir câm sun la’lüñden ey yâr
Didi yitmiş sinüñ saña yüri var

2 Didüm var mı lebüñden derde dermân
Didi nice sorarsın hey kişi var

3 Didüm ‘ışka düşeyin mi ya oda

Didi kim ‘ışka düşme oda düş var

4 Ne lü’lü’dür dişüñ kim gayretinden
Düşüp suya boguldı dürr-i şehvâr

5 Kılurken şem’ girye itdi hande
Didilerdi senüñ haddüñe gül-nâr

6 Kemâl eyle tahammül hecr-i yâra
Sıfâtü’l-’ışkı en telkâ ‘ale’n-nâr

1550 Nazîre-i Çâkerî

1 Kapuñdan gitmedi âhumsuz agyâr
Yil esmeyince çöp deprenmez ey yâr

2 Gözüm yaşına hoş ad oldı bârân
Lakab gökden iner dirler mesel var

3 Çevürmez tîg-ı gamzeñden yüzin dil
Hazer kılmaz dil-âverdür cigerdâr

4 Yüzüñ göstermege ‘ahd itmiş idüñ
Gel inkâr itme ki_îmândandur ikrâr

5 Kalısar Çâkerî bu penç beytüñ
Nizâmî Genc’i gibi senden âsâr

1551 Nazîre-i Hızrî Beg Çelebi

1 Saçınuñ her kılın yâr itdi bir dâr
Ki anda kıla ‘uşşâkını ber-dâr

2 Metâ’-ı vasla cân nakdiyle ey dil
Sakın hicrânı var olma harîdâr

3 Miyânuñla dehânuñ fikri aldı
Beni yok yire ne ol var [u] ne bu var

4 Dil ü cân virüp alma hˇân-ı vaslın
Yi iç yâr ile itme satu bâzâr

5 Ruhuñ şevkiyle cân virürse Hızrî
Mezârı ey yüzi gül ola gülzâr

1552 Nazîre-i Sabâyî

1 El ursam turreñe hışm itme ey yâr
Uyuna kakımak olmaz mesel var

2 Dil-i miskîni sar cebr ile zülfi
Kaçan sarılmag añsam dir ki Cebbâr

3 Didüm var mı şebistânuña düşmek
Didi var gicelerde lîk düşvâr

4 Dehânuñ mahzen-i esrârdur lîk
İder kand ile la'lüñ keşf-i esrâr

5 Diler tûtî-i dil kand-i mükerrer
İki la'lîn lebüñden bûse tekrâr

6 Didüm câm-ı lebüñ umar Sabâyî
Didi bir cur'ama âvâre biñ var

7 Be-goftem ber-deret mîrem u yâ zülf
Be-goftâ hˇâh ber-der hˇâh ber-dâr

1553 Nazîre-i 'Amrî

1 Göñül şûrîde ben dîvâne vü zâr
Ne ol benden ne ben andan haberdâr

2 Karârum gitdi vü 'aklum tagıldı
Enîn kıldı enîs-i cân-ı bîmâr

3 Nice dil oynadur cân nakdin evvel
İden ol çeşm-i fettân ile bâzâr

4 Göñül yandı iki göz arasında
Ki_uyandı göz göre ol iki ‘ayyâr

5 Sudandur açılan güller çemende
Ne feyz itdi nazar kıl cezb-ı dîdâr

6 Huzûr ancak mahabbet dirdi ‘Amrî
Ziyâde eylesün Allâh’a yalvar

7 Çemen sahnında gülsün oynasun gül
Diken zahmıyla bülbül aglasun zâr

1554 Nazîre-i Me’âlî

1 Su kevser sâki gılmân hûrdur yâr
Berü gel cennet oldı sahn-ı gülzâr

2 Ruh-ı gül-gûnuña öykünmek içün
Kızılca sürinür gülşende gül-nâr

3 Meh ü mihri saña beñzetmesünler
Ne anda ay u ne hod bunda gün var

4 Boyuña serv öykündükçe aña
Karış virür çenâr ey lâle-ruhsâr

5 Be va’llâhi ele girmez bu eyyâm
Me’âlî fursatı fevt itme zinhâr

1555 Nazîre-i Basîrî

1 Senüñ derdüñden ey şûh-ı cefâkâr
Belâ bu kim ne sagam ben ne bîmâr

2 Ne gül kalur bu gülşende ne gonçe
Gerek sen göñlüñ açık tut gerek tar

3 Kamu agyâra yâr itdi terahhum

Baña ne yâr rahm eyler ne agyâr

4 Sabâ bu reşkden kim öpdüm izin
Özin yirden yire ursa yiri var

5 İder ‘âkilleri mecnûn Basîrî
Kaçan kim ‘ışk dersin ide tekrâr

1556 Nazîre-i Zâtî
1 Yine bir kapu geçdi baña ol yâr
Beni gördi kapuyı itdi dîvâr

2 Didüm yâkûtuña hat gelmiş ey cân
Didi kara haberden dahı neñ var

3 Bu gün biñ cân virüp bir bûse aldum
Görenler didiler şekkerlü bâzâr

4 Didüm varsam görem mi ol nigârı
Ayıtdılar gözüñe görinür var

5 Ruh-ı gül-nâr-ı yâra beñzedürsin
Eyâ Zâtî nice germ olmasun nâr

1557 Nazîre-i Revânî-i Za’îm
1 Bahâr-ı hüsnüñ ile tâze gülzâr
Cemâlüñ şevki ile bâg u gül zâr

2 Hayâli çeşmüñüñ gitmez gözümden
Sanasın merdüm-i çeşmümdür ey yâr

3 Uyarma gamzeñi nâz uyhusından
Ki_olur sıhhat nişânı hˇâb-ı bîmâr

4 Meger zülf-i ruhuñ İslâm’a geldi
Kim ol kâfir bırakdı nâra zünnâr

5 Dilüm dilim dilim dilerse gamzeñ
Dilümden gelmeye bir acı güftâr

6 Baña tokunmadan saklar elin dûst
Beni urmaz gül ile dahı ol yâr

7 İki yüzlü rakîbe râz virme
Münâfıkdan Revânî sakla esrâr

1558 Nazîre-i Münîr

1 Göñül zevk ider irdükçe gam-ı yâr
æakîl olmaz imiş her yirde tekrâr

2 Belî didüñse küfr zülf-i yâra
Rücû' itme göñül îmândur ikrâr

3 Dehânuñ fikri cân almagıdugın
Tekellüm birle la'lüñ kıldı izhâr

4 N'ola gördiyse dîde gün yüzüñi
İrer dîdâra lâ-büd çeşm-i bîdâr

5 Göñülden bizi ma'mûr itmedügi
Münîr olmaz yaluñuz taş dîvâr

1559 Nazîre-i Zihnî

1 Didüm 'ışkuñ geñez mi yâ ho düşvâr
Didi bilmek dilerseñ oda düş var

2 Didüm yok mı lebüñden derdüme em
Didi cânuña kıyma yok yire var

3 Didüm zülfüñ delüsiyem nigârâ
Didi dîvâne olma yoluña var

4 Didüm bir bûse vir baña lebüñden
Didi cân da virürseñ olmaz öl var

5 Didüm ister lebüñden Zihni dermân
Didi dermân gerekse_Allâh'a yalvar

1560 Li-mürettibihi

1 Cefâkâr olma lutf it ol vefâdâr
Vefâdâr ol ko cevri hey cefâkâr

2 Baña hışm itse dâyim n'ola çeşmüñ
Ki pür-hışm olur insân olsa bîmâr

3 Gözüm yaşı gibi bir hem-demüm yok
Göze görinür andan özge nem var

4 Çekerken bâr-ı cevrin dil o dil-ber
Cefâ kılmasa bârî câna her bâr

5 O şâh-ı hüsni vasf itdükçe Nazmî
Nisâr olur dilinden dürr-i şehvâr

Nev'-i dîger

1561 Ez-ân-ı Ahmedî

1 Senüñ yüzüñ kime olursa manzûr
Çerâgı devletinüñ oldı pür-nûr

2 Bu lutf ile degül gökde melâyik
Bu hüsn ile degül cennetdeki hûr

3 Lebüñ Kevser durur Tâhâ yañaguñ
Dişüñ Ve'n-necm alnuñ sûre-i Nûr

4 Ne gam-gîndür benefşe bâg içinde
Meger bî-çâre düşdi tapudan dûr

5 Sabâ zülfüñden urdı dem anuñçün

Adı ‘Îsâ-dem olup oldı meşhûr

6 Güle bülbül yüzüñi vasf iderken
Hayâdan gonçe-i gül oldı mestûr

7 Turısar Ahmedî ‘ışkuñda ser-mest
Kıyâmetde kaçan kim çalına sûr

1562 Ez-ân-ı Nesîmî

1 Yüzüñdür Tûr-ı Sînâ rakk-ı menşûr
Bilindi uşda gör nûrun ‘alâ nûr

2 Kaşuñdur kâbe kavseyn sidre boyuñ
Kapuñdur cennet ü Rızvân u sen hûr

3 Yüzüñ dârü’s-selâm oldı selâmuñ
Yiridür Ka’be vü hem beyt-i ma’mûr

4 Senüñ şânuñdadur fethun karîbî
Kelâmu’llâh içinde gör bu mastûr

5 Kara çeşmüñdedür devrân-ı ‘âlem
Ki oldur cümle ‘âlem uşda manzûr

6 Kıyâmet güni çün oldı nişândur
Yakîn kim kaddüñ içün oldı makdûr

7 Kamu eşyâya sensin hâkim [ü] şâh
Kuluñdur kayser ü hakan u fagfûr

8 Nesîmî leblerüñ ister hemîşe
Ki olmışdur senüñ ‘ışkuñda mahsûr

1563 Nazîre-i Sultân Cem

1 Olalı sen perî ‘âlemde meşhûr
Gören didi melek midür ye hod hûr

2 Kamer alnuñ güneş ruhsâruñ üzre
Görenler didi kim nûrun ‘alâ nûr

3 Yüzüñ mâhını görür oldı çeşmüm
Düşelden üstine şol zülf-i deycûr

4 Lebüñüñ çevresinde sanki hattuñ
Süleymân hâtemine kasd ider mûr

5 Lebüñ yâdına mey nûş itdi nergis
Anuñçün oldı çeşmüñ gibi mahmûr

6 ‘İmâret eyle lutfuñla ki göñlüm
Harâb olalıdan olmadı ma’mûr

7 Demidür dil-berâ rahm eyle câna
Ki kasd ider hemîşe_ol çeşm-i mahmûr

8 Eyâ sultân-i ‘âlem Cem kuluñı
Ayaguñ topragından eyleme dûr

1564 Nazîre-i Şeyh İbrâhîm

1 Baña cennet yüzüñdür ‘Adn ilen hûr
N’ider vechüñden ayru Huld-ı meşhûr

2 Yüzüñdür kıble-i ehl-i nazar çün
Kara hâlüñ hacerveş rükn-i manzûr

3 Yüzüñden tâhir oldı Ka’be-i halk
Anuñçün zülfüñ ilen oldı mestûr

4 Kaçan huşyâr olur mihrüñden esrük
Gözüñ gibi hemîşe mest ü mahmûr

5 Çekelden mû kalem levh üzre hûnî
Kaşuñ hattı gibi kim gördi mastûr

6 Ne hicrân oldı senden baña rûzî
Visâlüñ yirine kudretde makdûr

7 Visâle döymez iseñ Gülşenî çek
Revân hicrân ile hırmân-ı ma'zûr

1565 Nazîre-i Hafî

1 Yazılmış hüsn-i hatla âyet-i nûr
Muhakkak mushaf-ı hüsninde_okınur

2 Ruhı şevkin göñül nice_ide pinhân
Zücâc ile olur mı şem' mestûr

3 Özin dildâr zülfine_itdi ber-dâr
Yitişdi nusret-i Hak oldı Mansûr

4 Gözümden gitmesün hâlüñ hayâli
Göñülden derd-i derdüñ (?) olmasun dûr

5 Hafî ölse bugün tîr-i müjeñden
Yarın şeksüz olur merhûm u magfûr

1566 Nazîre-i Necâtî

1 Dem-â-dem matla'-ı şi'rüm eyâ hûr
Olur Ka'be yüzüñle beyt-i ma'mûr

2 Cihânuñ cânısın ey gevher-i pâk
Sakın degme hasîse olma me'mûr

3 Çerâguñ virmesün her bezme şu'le
Yañaguñ olmasun her şahsa manzûr

4 Anuñçün Ka'be râcihdür güneşden
Ki ol hercâyi durur Ka'be mestûr

5 Şarâb-ı nâb ile dîdâr-ı sâkî
Zihî devlet zihî nûrun 'alâ nûr

6 Mahabbet âteşine yak vücûduñ
Necâtî müdde'î çeşmine kül ur

1567 Nazîre-i Zâtî

1 Eger merdümlik idüp bir gün ol hûr
Basarsañ çeşmüme nûrun 'alâ nûr

2 Bir iş asdum ki cân virmekde cânâ
Hasedden kendözini asdı Mansûr

3 Dirîgâ bu ten-i zerd ü nizârum
Urup taşlarla Çîn'i itdi fagfûr

4 Yıkaldan göñlümi Ma'mûr-zâde
Olur eş'ârumuñ her beyti ma'mûr

5 Niye iñler gör anı nabzını tut
Tabîbüm Zati'nüñ mânend-i tanbûr

1568 Nazîre-i Muhibbî

1 Bahâr irişdi gel vakt-i çemendür
Cihân bülbül üninden pür-nagamdur

2 Getür sâkî şarâb-ı ergavânı
Geçürme fursatı kim dem bu demdür

3 Mugannî al ele sâzuñı söylet
Nazar kıl 'âleme bâg-ı İremdür

4 Mey[i] dut hürmet eyle câmı gözle
Ferîdûn hâk[i] ile hûn-ı Cem'dür

5 Muhibbî devletinde şâh-ı 'ışkuñ
Belâ vü derd ü mihnetden ne kemdür

Kapuñdan cürmüm ile itme mahrûm

Kerîmüñ işi çün dâyim keremdür

1569 Nazîre-i Derûnî

1 Gel olma devlet-i dünyâya magrûr
Ki_olur halvet sarâyuñ ‘âkıbet gûr

2 Nice fâş itmeyem mihrin o mâhuñ
Olur mı zerrde hurşîd mestûr

3 Yakar mihr-i ruhuñ ey meh cihânı
Açarsañ alnuñı nûrun ‘alâ nûr

4 Kemend-i zülf-i dil-berden çeken baş
Eger Behrâm ise olsun yiri gûr

5 Gıdâ-yı rûh olurken la’l-i sâkî
Ne hâcet ki içevüz âb-ı engûr

6 Derûnî ‘îd-ı vasl-ı yâr irse
Tutardı rûze-i hicrânı ma’zûr

1570 Li-mürettibihi

1 Gözümden ol ruhı gül-nâr olup dûr
Dirîgâ cânuma göz göre od kor

2 Cemâlüñden cüdâ ay âftâbum
Gözüme cümle ‘âlem oldı deycûr

3 Beni giryân iden zülfüñ gamıdur
Sehâb ile yagar zîrâ ki yagmur

4 Cemâlüñ pertevin câm-ı mey üzre
Gören dir sâkiyâ nûrun ‘alâ nûr

5 Nedür cân ile dil derdine emsem
Leb-i la’linden anuñ Nazmiyâ sor

Nev'-i dîger

1571 Ez-ân-ı Ahmedî

1 Egerçi kim işüñ cevr ü sitemdür
Baña senden gelen lutf u keremdür

2 Gözüñ ger cân ala vü ger içe kan
Baña şâdîdür ol sanma ki gamdur

3 Yanarken şem' gibi fürkatüñde
Gözüm kan yaşlar ile nişe nemdür

4 Egerçi_agzuñ nişânın kimse bilmez
Diyemezem ki ol nokta 'ademdür

5 Saçuñ sevdâsına düşdi benefşe
Benüm gibi anuñçün kaddi hamdur

6 Eger girse elüme sürme içün
Ayaguñ tozı kim zî hoş kademdür

7 Ne devlet bundan artuk Ahmedî'ye
[Ki 'ışkuñ ile 'âlemde 'alemdür]

1572 Nazîre-i Şeyhî

1 Seher gülşende âvâz u negamdur
Gül ey bülbül cihân içün ne gamdur

2 Ganîmet gör vücûduñ bir nefes kim
Hakîkat gözleseñ 'âlem 'ademdür

3 Göñül hoş eyle nûş it câm-ı sâfı
Kayırma kim Kerîm işi keremdür

4 Cihân 'âsîlerin gark itse rahmet
Kemâl-i lutfı bahrinden ne kemdür

5 Mahabbet kulları cân begleridür
Ki bunlar şâh-ı bî-tabl u ‘alemdür

6 Kara yazu imiş başuma hattuñ
Ne tagyîr ola çün ceffe’l-kalemdür

7 Yine câdû gözüñ ne zulm idüpdür
Bu gün devr içi pür-cevr ü sitemdür

8 Ayaguñ topragından kılma mahrûm
Çi ger yüzüm suyından muhteremdür

9 Dem-â-dem Şeyhi’yi añsañ du’âdan
Mübârek lahza vü kutlu kademdür

1573 Nazîre-i Nizâmî

1 Nigârâ sensüz olan dem ne demdür
Dem-i derd ü gam u vakt-i nedemdür

2 Boyuñ Tûbâ lebüñdür âb-ı Kevser
Özüñ hûrî yüzüñ bâg-ı İrem’dür

3 Göñül zülf ü dehânuñ dâl u mîmin
Kaçan kim görse aydur dem bu demdür

4 Kaşuñ mihrâbına ger secde kılmaz
Hilâlüñ kaddi niçün böyle hamdur

5 Müselsel saçı Dâvûdî zirihdür
Mu’anber zülfi ‘abbâsî ‘alemdür

6 ‘Aceb mi yâr benden ‘âr iderse
Ki ben gâyet fakîr ol muhteremdür

7 Ayak basmış ki kanum döke dil-ber
Bi-hamdi’llah yine demdür kademdür

8 Nizâmî nazmuñı agzıyla hatm it
Ki kamu nesnenüñ soñı ‘ademdür

1574 Nazîre-i Dâ’î

1 Özüñ Yûsuf-cemâl ü Hızr-demdür
Muhammed-sîret ü ‘Îsâ-kademdür

2 Sa’âdetler saña Hak’dan ‘atâdur
Kamu hulkuñ vefâ lutfuñ keremdür

3 Saña biñ cân u dil terk itsem azdur
Göñül hod kim durur cânum da nemdür

4 Şu hatt-ı ‘anberîn ü hâl-i müşkîn
Yañaguñ safhasında hoş-rakamdur

5 Getür sâkî baña câm-ı cihân-bîn
Göñüller gözgüsi ol câm-ı Cem’dür

6 İç ol servüñ elinden bir kadeh kim
Kohusı ‘ûd ola rengi bekamdur

7 Saña bir kez kul oldı sanma Dâ’î
Aña bu saltanat her dem-be-demdür

1575 Nazîre-i Halvetî

1 İşigüñ baña Firdevs-i İrem’dür
Benüm Ka’be’mle kıblem ol haremdür

2 Yañaguñ gülleri rencüm şifâsı
Dudaguñ şekkeri derdüme emdür

3 Lebüñ enfâsıdur ihyâ-yı mevtâ
Zihî ‘Îsâ deminden muhteremdür

4 Saçuñ su’bân-ı Mûsâ mu’cizinden

Ne sihr itse dime bir mûy-ı kemdür

5 Ciger kanın içer gamzeñ müdâm ol
Siyeh-dil zâlimüñ işi sitemdür

6 Nice vasf ideyin kaşlaruñı âh
Ki peyveste işi mekr ü elemdür

7 Boyuñ servine virür Halvetî ser
Degül kâsır-nazar ‘âlî-himemdür

1576 Nazîre-i Necâtî

1 Nedîmi bezm-i dünyânuñ nedemdür
Gel anı bir dem it kim dem bu demdür

2 Cihân bir dem durur gerçek dimişler
Dirîgâ hem-demi ‘ayn-ı ‘ademdür

3 Yine bir pâdşâhuñ kulıyuz kim
Cefâsı lutfdur cevri keremdür

4 Yüz urup ayagınuñ topragından
Ne deñlü alıbilürseñ kademdür

5 Mukarrerdür dil ü cân avlamakda
Gamuñla zülf-i tarrâruñ be-hemdür

6 Miyânuñı kenâr itmek diler dil
Mecâzî ‘ışkuñ âhir soñı kemdür

7 Kimi sûfî dirilür kimi sâfî
Ara yirde Necâtî müttehemdür

1577 Nazîre-i Çâkerî

1 Mugannî cûşa gel vakt-i nagamdur
Ferah devrânıdur gamdan ne gamdur

2 Gören zülfüñ ucın agzuñda aydur
Dirîgâ âhir-i ‘ömrüm ‘ademdür

3 Elif kaddiyle görse agzı mîmin
Göñül aydur ki ben bîmâra emdür

4 Benem ser-leşker-i ‘uşşâk-ı hûbân
Baş üzre âteş-i âhum ‘alemdür

5 Egerçi yâra yarar hizmetüm yok
Ne gam çün kim kerîm işi keremdür

6 Kaşuñ nûnın dehânuñ mîmin ey dûst
Görelden Çâkerî’nüñ gözi nemdür

1578 Nazîre-i Nihânî-i Kâdî

1 Harîfüm senden ayru derd ü gamdur
Nedîmüm nâle hem-derdüm nedemdür

2 Geçenden geç bugün yarını añma
Hemân sâ’at bu sâ’at dem bu demdür

3 Mey iç hoş geç safâ vü ‘işret ile
Cihân-ı bî-vefâ içün ne gamdur

4 Ganîmet gör gül-i hoş-bûy vaslın
Nice ey bülbül-i şeydâ negamdur

5 Rakîb-i rû-siyeh bilsem katuñda
Neden böyle ‘azîz ü muhteremdür

6 Dirîg itmez Nihânî yâr vaslın
Mürüvvet bahridür kân-ı keremdür

1579 Nazîre-i Visâlî

1 Bahâr irdi yine ferhunde demdür
Çemen bülbül üninden pür-nagamdur

2 Sun ey sâkî mey-i Kevser-mizâcı
Bu demde kim cihân bâg-ı İrem'dür

3 Meyüñ bil hürmetin câmı öget tut
Ki bu hâk-i Key u ol hûn-ı Cem'dür

4 Çek ey göñlüm bu dehrüñ kahrını kim
Bilürsin devr işi cevr ü sitemdür

5 Tama' kes nûş-ı şâdîden ki bunda
Nasîbi 'ışk erinüñ nîş-i gamdur

6 Felekdür kâyinât içre zeber-dest
Bu gamlardan anuñ da kaddi hamdur

7 Rakîbi sürgil ey kıblem kapuñdan
Anuñ yiri degüldür bu haremdür

8 Senüñ sultân-ı 'ışkuñda devletinde
Baña derd ü belâlardan ne kemdür

9 Dehânuñda gören zülfüñ ucın dir
Dirîgâ kim soñı 'ömrüñ 'ademdür

10 Ne dem kim kanumı nûş ide la'lüñ
Safâsından göñül dir dem bu demdür

11 Visâlî olalı hâk-i der-i dûst
Yolında dil-berüñ sâbit-kademdür

1580 Nazîre-i Hilâlî

1 Senüñçün gözlerüm her demde nemdür
Benümçün iki gözüm dime nemdür

2 Ne dem kim dem döker gözüm lebüñçün
Göñül germ olup aydur dem bu demdür

3	Kapuña yüz sürüp tapuña gelür
	Güneş kim sâhib-i tâc u ‘alemdür

4	Kapuña yüz sürüp varmak gerek kim
	Harîm-i Ka’be gibi muhteremdür

5	Yoluñda tuş olursa gözlerüme
	Atuñ na’li izi ‘ayn-ı kademdür

6	Tutarken barmaguñ agzuñda sandum
	Devât-ı la’lde sîmîn kalemdür

7	Hatuñ vasfında kim yazıldı reyhân
	Hatâ okıma kim sehvü’l-kalemdür

8	Kaşuñ hecriyle oldı tâkati tak
	Hilâlî’nüñ anuñçün kaddi hamdur

1581	Li-mürettibihi

1	Lebüñ emmek ki derd-i ‘ışka emdür
	Kerem kıl anı ben bîmâra emdür

2	Kad ü zülf ü dehânuñ hasretiyle
	Benüm hecrüñde çekdügüm elemdür

3	Dem-â-dem âhum ile kanlu yaşum
	Baña hem-dem durur bir nice demdür

4	Olaldan ‘ışk-ı yâr ile göñül yâr
	Enîs ü hem-demüm endûh u gamdur

5	Visâl-i yâra dil nice irem dir
	Aña kim irer ol bâg-ı İrem’dür

6	Kadeh kim devr ider bezminde yâruñ
	Süleymân devri içre câm-ı Cem’dür

7 Bu Nazmî’ye n’ola bir bûse virse
Leb-i la’lüñ ki bir kân-ı keremdür

Nev’-i dîger

1582 Ez-ân-ı Ahmedî

1 Ne hûnî gözlerüñ kim bî-emândur
Hemîşe kasdı îmân ile cândur

2 Tudaguñ ârzû-yı âb-ı Kevser
Yañaguñ reşk-i gülzâr-ı cinândur

3 Lebüñ enfâs-ı ‘Îsâ’dan işâret
Saçuñ i’câz-ı Mûsâ’dan nişândur

4 Gözüñ nergisdür agzuñ gonçe-i ter
Tenüñ nesrîn boyuñ serv-i revândur

5 Saçuñ reyhânı kim hayrân[ı]dur cân
Göñül almaga fettân-ı zamândur

6 Gel ey dişleri lü’lü’ tudagı la’l
Sun ol yâkûtı kim kût-ı revândur

7 Varalum bâga görgil kim hazândan
Ne reng-â-reng yazular ‘ayândur

8 Bu dürlü yazular berg-i hazânda
Okursañ kamu tevhîde beyândur

9 Yazan yaprakda ayrukdur bu hattı
Sen anı sanma ki bâd-ı hazândur

10 Ayag al ele bugün yarını ko
Cihânı çün bilürsin nâ-cihândur

11 Bu gün vir Ahmedî dadını ‘ömrüñ
Ki yarın hâl n’olısar gümândur

12 Cihân pür-dürr ü gevherdür sözüñden
‘Aceb tab’uñ ne bahr-i bî-kerândur

1583 Nazîre-i Sultân Cem

1 Şol iki ruh ki hurşîd-i cihândur
İki gündür ki çeşmümden nihândur

2 Ser-i zülfini kesmiş ol kamer-ruh
Dirîgâ hâsıl-ı ‘ömrüm hemândur

3 Nigârâ cân alup göster yüzüñi
Ki her yirde teferrüc râygândur

4 İñen yüz virme bu hatt-ı siyâha
Ki ey cân fitne-i âhir-zamândur

5 Düşelden zülfüñüñ sevdâsına Cem
Sanur kendüye ‘âlem câvidândur

1584 Nazîre-i Şeyh İbrâhîm

1 Yüzüñ çün fitne-i âhir zamândur
Kıyâmet kâmetüñ andan nişândur

2 Çalup çırpmadadur halkuñ dilini
Tatarveş gözlerüñ çün Türkmân’dur

3 Çatanda kaş u gözüñ bir yire baş
Gören dir fitne-i âhir zamândur

4 Niçün kıble dimez yüzüñ görenler
Kaşuñ mihrâbı çün andan ‘ayândur

5 Teveccüh şeş cihet vechüñden özge

Yakîn sıdk ehline zann u gümândur

6 Gel ey ehl-i nazar kanuma girme
Bilürsin şer’ ile çün kana kandur

7 Nazar kıl Gülşenî’ye Rûşenî’den
Göresin tâ iki ten bir revândur

1585 Nazîre-i Gülşenî

1 Hatuñ reyhân-ı bustân-ı cinândur
Hadüñ gül-deste-i gülzâr-ı cândur

2 Ruhuñ mihri hevâdârıdur ey mâh
Anuñçün subh-dem âteş-feşândur

3 Miyânuñla kemer var olmagiçün
Dil ü cândan ser ü zer der-miyândur

4 Kad-i dil-cûyı ol gonçe-dehânuñ
Riyâz-ı nâzda serv-i revândur

5 Dehânı sırrına olmadı mahrem
Hıred gerçi harîf-i nükte-dândur

6 Egerçi gamzesidür âfet-i nîş
Lebi şekker-feşân u nûş-ı cândur

7 Ne gam öldürse gamzeñ Gülşenî’yi
Yine dirgürmege la’lüñ zamândur

1586 Nazîre-i Nizâmî

1 Şol iki ruh ki şem’-i kün fe-kândur
İki aydur ki gözümden nihândur

2 Ele cân virmek ile girse vasluñ
Ne kız ucuz degüldür râygândur

3 Yaraşur kirpigüñ kaşuñ gözüñle
Ki bu tîr ü kemân ol Türkmândur

4 Dehânuñ yoklıgu kat'î degüldür
Arada söz dahı var kim gümândur

5 Dehânuñla bilüñ sırrına vâkıf
Hudâ-yı bî-nişân u gayb-dândur

6 Ne hoş tâvûs durur zülfüñ nigârâ
Ki menzilgâhı tarf-ı gülsitândur

7 Kaşuñ ser-nâme-i hüsn ü melâhat
Gözüñ ser-fitne-i âhir zamândur

8 Senüñ bir bahrdür 'ışkuñ ki cânâ
Anuñ kemter habâbı âsmândur

9 Kara toprakça yok kadrüñ Nizâmî
Egerçi sözlerüñ âb-ı revândur

1587 Nazîre-i Muhibbî

1 Cemâli zâhir egerçi nihândur
Velî cân çeşmine her dem 'ayândur

2 Bahâ sordum metâ'-ı la'l-i yâra
Didiler nakd-i câna râygândur

3 Giceler tâ seher ol gül gamından
İşüm bülbülleyin âh u figândur

4 Miyânından haber kim var dir ise
Sözi tasdîk olınmaz çün gümândur

5 Didüm ey serv-kad pâyüñe her dem
İki çeşmüm iki cûy-ı revândur

6 Sabâ sünbül saçından bû iltseñ
Hıtâ’ya Çîn’e ulı armagandur

7 Nigârâ gırre olma devr-i hüsne
Güzellik tiz geçer uşbu cihândur

8 Terahhum eyle kuluñdur Muhibbî
Yanar ‘ışkuñla şâhum çok zamândur

1588 Nazîre-i Kemâl-i Zerd

1 Tılısm-ı câm-ı Cem kim ol dehândur
Kilîd-i genc-i cân anda nihândur

2 Yime gam fitne-i âhir zamândan
Kuluñ evvel zemîn âhir zamândur

3 Baña var virme vâ’iz pend-i şîrîn
Mizâc-ı hârra [çün] halvâ ziyândur

4 Lebüñ zikri ile destâr-ı sûfî
Sebû-yı mey gibi uş der-miyândur

5 Kemâl ol meh yüzüñe güldügine
Ferah olma ki fi’l-i za’ferândur

1589 Nazîre-i Şâmî

1 Yüzüñ nûrı ki şem’-i bezm-i cândur
Kaşuñ ser-fitne-i âhir zamândur

2 Femüñ varını kim teslîm iderse
Müsellem tutmazam anı gümândur

3 Cemâlüñ mushafında hadd ü hattuñ
Okıdum sûre-i Nûr u Duhândur

4 Nihâl-i kâmetüñ ‘aksi gözümde
Kenâr-ı cûyda serv-i revândur

5 Utanupdur lebüñden âb-ı hayvân
Anuñçün dîdeden dâyim nihândur

6 Beni aglatma gel zülfüñe karşu
Ki bârân nâfe-i Çîn'e ziyândur

7 Leb-i şîrînüñ ey Mısr-ı melâhat
Nebâta ma'den ile şehde kândur

8 Ne şem'-i lâ-yezâlîdür cemâlüñ
Ki_anuñ pervânesi mihr-i cihândur

9 Sirişküñ 'aks-i ruhsâruñla Şâmî
Misâl-i tîg-ı tîz-i zer-feşândur

1590 Nazîre-i Tâlî'î

1 Serîr-i hüsne şol dil-ber ki handur
Visâli nakd-i câna râygândur

2 Sorarsañ ol lebi şîrîni kimdür
Güzeller şâhı ibn-i câna cândur

3 Nesîm-i zülfin al git ey sabâ gel
Hoten mülkine bu hoş armagandur

4 Gözüñ aç ey göñül 'uşşâka anuñ
İşigi tozı kuhl-ı Isfahân'dur

5 Miyânına eger bir kılca irsem
Göñül virmek nedür cân der-miyândur

6 Gözüm yaşına meyl eyle gel ey dûst
Ki servüñ menzili âb-ı revândur

7 Esirge Tâli'î kuluñı cânâ
Yanar 'ışkuñ odına çok zamândur

1592 Nazîre-i Hadîdî

1 Cemâlüñ ey sanem mir'ât-ı cândur
Gözüñ ser-fitne-i âhir-zamândur

2 Bu ben bî-çâreyi dil-teng iden âh
Leb-i la'liyle ol gonçe-dehândur

3 Virüp da'vâya ma'nâ terk-i ser kıl
Ki zîrâ terk-i ser 'ışka nişândur

4 Uşanmaz dil derende pîrlerden
Habîbüm kim Süleymân-ı zamândur

5 Nasîhat itme nâsıh kes sözüñi
Hadîdî rind-i rüsvây-ı cihândur

1593 Nazîre-İ 'Ârifî

1 Göñül kim cism-i insânda nihândur
Ser-â-ser nüsha-i kevn ü mekândur

2 Ne kim vardur cihânda cânda mevcûd
Velî dil bî-cihât u bî-nişândur

3 Harâbât işigin basduñ göñül kim
Hakîkat ol bir ulu âstândur

4 Baña yârum saña sûfî diyâruñ
Kim evvel cân durur andan cihândur

5 Cihânuñ 'Ârifî öñin soñın ko
Kim anuñ öñi vü soñı bir ândur

1593 Nazîre-i Sinânî

1 Cemâlüñ sûretâ gözden nihândur
Velî ma'nâda gün gibi 'ayândur

2 ‘İzâruñ şem’inüñ bir şevki var kim
Aña pervâne cümle ins ü cândur

3 Yetiş ey gülşen-i ‘işret nesîmi
Dem-i vasluñ dil-i bîmâra cândur

4 Kemân ebrûña cânum oldı kurban
Hadeng-i gamzeñe sînem nişândur

5 Gözüñden nergis-i mest oldı sayru
Benefşe sünbülüñden ser-girândur

6 Virür tûl-ı emel sevdâ-yı zülfüñ
Egerçi hatt-ı la’lüñ bîm-i cândur

7 Hazer kıl bend-i zülfinden Sinânî
Harâmî çeşmi yâruñ bî-emândur

1594 Li-mürettibihi

1 Perîdür kendü cânân la’li cândur
Anuñçün dâyimâ gözden nihândur

2 Metâ’-ı vaslınuñ sordum bahâsın
Didi biñ nakd-i câna râygândur

3 Didüm cânâ yana cismümde cânum
Dilerseñ yoluña cânum revândur

4 N’ola âh u figân itsem dem-â-dem
İşi derd ehlinüñ âh u figândur

5 N’ola dâd istesem şîrîn lebüñden
Bu gün ol husrev-i Nûşîn-revân’dur

6 Güzellik ‘âlemin bir gün nigârâ
Zamân ile añasın bu cihândur

7 Nizâmî nazmıdur ma’nâda Nazmî
Selâsetde ki nazmuñ dür-feşândur

1595 Li-mürettibihi

1 Yañaguñ gül boyuñ serv-i revândur
Dehânuñ gonçe-i gülzâr-ı cândur

2 Kenâr itmek ümîdiyle miyânuñ
Yoluñda nakd-i cânum der-miyândur

3 Hey âfet kâmetüñ gâyet kıyâmet
Hatuñ ser-fitne-i âhir zamândur

4 Dilâ vuslat demi fürkat zamânı
Degüldür bir karârda bu cihândur

5 Toludur dürr-i ma’ni birle Nazmî
Senüñ tab’uñ ki bahr-i bî-kerândur

Nev’-i dîger

1596 Ez-ân-ı Kemâl-i Zerd

1 Başumda dil-berüñ ‘aks-i lebi var
Zihî sâlik ki sâfî meşrebi var

2 Yüzüme basdı ayagını gördüm
Ki başmagınuñ altun kepkebi var

3 Yüzüñ gördükçe_olur maksûd hâsıl
Ki alnuñda sa’âdet kevkebi var

4 Asup tesbîhi vâ’iz minber üzre
İder gehvârede bâzı sabîvâr

5 Kemâlüñ mezhebi yok dime zâhid
Anuñ da sencileyin mezhebi var

1597 Nazîre-i Hazret-i Sultân Süleymân

1 Nigâruñ la’l-i cân-perver lebi var
Anı emenlerüñ hoş meşrebi var

2 Nice teşbîh idem kaddine servi
Ki servüñ kimse dimez gabgabı var

3 Egerçi kim yapar dil hânesin yâr
Döner ol dem yıkar anı sabîvâr

4 Visâlüñ çünki bâkîdür firâkı
Mukarrerdür ki her rûzuñ şebi var

5 Tarîk-i ‘ışka ta’n eyleme zâhid
Anuñ dahı senüñ tek mezhebi var

6 Dilâ ölseñ ne gam ger gamzesinden
Dirildür çün leb-i ‘Îsâ nebîvâr

7 Leb-i tiryâkine irdi Muhibbî
Ne gam dirlerse zülfüñ akrebi var

1598 Nazîre-i Revânî

1 Nigâruñ gördi dil şekker-lebi var
Anuñçün kande meyl eyler sabîvâr

2 Tonatsa câmi’-i hüsnin ‘aceb mi
Gümüş kındîle beñzer gabgabı var

3 Na’lçeñdür meh-i nev başmaguñda
Kevâkib gibi zîrâ kepkebi var

4 Elifden başlasa dil ‘ışka tañ mı
Bu yañada güzeller mektebi var

5 Şarâbı meşrebeyle nûş idermiş

Revânî’nüñ ne ‘âlî meşrebi var

1599 Nazîre-i Şevkî

1 Şarâbuñ veh nice rengîn lebi var
Emen ‘âşıklaruñ hoş meşrebi var

2 Boyuñ bir serv-i ser-keşdür ki cânâ
Gümüşden ak sîb-i gabgabı var

3 Cemâlüñ mushafınuñ zülf ü hatdan
Mu’anber cild ü müşkîn mıklebi var

4 Kadem basmadısa mûzeñ yüzüme
Niçün çihremde nakş-ı kepkebi var

5 Ko ‘aklı ‘ışka şâgird olgıl ey şeyh
Ne kaçarsın mu’allimden sabîvâr

6 Kapuñda göz yaşın akıtmayanuñ
Dime burc-ı şerefde kevkebi var

7 İñen germ olma hüsn-i hattuñı añ
Ki her rûz-ı dil-efrûzuñ şebi var

8 Saçuñ küfrin görüp îmân getürmiş
Be Şevkî’nüñ ne nâzük mezhebi var

1600 Li-mürettibihi

1 O servüñ sîbe beñzer gabgabı var
Sulu şeftâlu mânendi lebi var

2 Nice şâd olalum rûz-ı visâle
Ki soñında anuñ fürkat şebi var

3 Cenâb-ı devletüñde pâdşâhum
Kuluñam ben de görem ecnebîvâr

4 Küdûretden berî bir pür-safâ şûh
Şarâbuñ nice sâfî meşrebi var

5 Yiter irşâd zühd it Nazmi'ye gel
Var ey zâhid saña ol mezhebi var

1601 Li-mürettibihi

1 Şu ser ki_anda sa'âdet kevkebi var
Nigâruñ nak-ı darb-ı kebkebi var

2 Nigâruñ kaddine irmek diler dil
Müyesser ola 'âlî matlabı var

3 Kul oldum bir güzeller husrevine
Şeker güftârı vü şîrîn lebi var

4 Lebi halvâdur ol yâruñ bu göñlüm
Ne var eylerse meyl aña sabîvâr

5 Mey-i sâfı çekîde idüp içer
Bu Nazmî'nüñ ne sâfî meşrebi var

Nev'-i dîger

1602 Ez-ân-ı Necâtî

1 Çenâruñ kadd-i yâra nisbeti var
Eli yufka velî hoş himmeti var

2 İki şîşe gözüm izüñ kumından
Tolısar bir gün ammâ sâ'ati var

3 Lebüñe beñzedügiçün mey-i nâb
El üstinde tutarlar hürmeti var

4 Elüñ depret yürüt sâkî ayagı
Ki devrânuñ be-gâyet sür'ati var

5 Sunılur sola sâgar saga tevbe
Belî her bir ilüñ bir ‘âdeti var

6 Sarardur beñzini zâhid ve lâkin
Riyâzetden degüldür ‘illeti var

7 Ayaguña yüzin sürer Necâtî
Eyü varur başında devleti var

1603 Nazîre-i Muhibbî

1 Çü servüñ kadd-i yâra nisbeti var
Yüce olsun kim ‘âlî-himmeti var

2 ‘İzârına müşâbih oldugiçün
Kamu meh-rûda la’lüñ ragbeti var

3 Şekerveş leblerin vasf iden anuñ
Mükerrer eylesün kim şöhreti var

4 Gözi hûn-rîzlik inkâr itmesün kim
Yanında hançerinüñ humreti var

5 Recâ-yı bûsede ider tecâvüz
Keseyin mi lisânuñ sebkati var

6 Zülâlinden umar bu haste göñlüm
‘Atâ itmezse gâyet hisseti var

7 Ger olursa bugün olsa vefâsı
Ki ferdâya salanuñ ‘illeti var

8 Gül ü mül sohbetin fevt itme sâkî
Bilürsin kim bahâruñ sür’ati var

9 Ele girdügi dem yâruñ ayagı
Öpüp başda koyanuñ devleti var

10 Kaşı yâsına cân iderse kurbân
Muhibbî'nüñ mukarrer devleti var

1604 Nazîre-i Revânî

1 Yüzüñe âftâbuñ nisbeti var
Saña yirden göge dek minneti var

2 Nigâruñ gitmedin öp zülfin ey dil
Ki 'ömr-i nâzenînüñ sür'ati var

3 Kaşuñ mihrâbın añmış yine sûfî
Namâza turdugınca niyyeti var

4 Müneccimdür ruhuñ devrinde gerdûn
Ki_öñinde ay u günden sâ'ati var

5 Güneş yüzlülere içdi tolusı
Revânî'nüñ 'aceb germiyyeti var

1605 Nazîre-i Şem'î

1 Cemâlüñ şem'inüñ germiyyeti var
Beni yakmaga beñzer niyyeti var

2 Ayag üzre turur bezmüñde şem'üñ
Yanar odlar başında hizmeti var

3 Geçüp dil câm-ı 'ışkuñla özinden
Benüm rûhum iñen hoş râhatı var

4 Ayaguñ topragın virmez cihâna
Başında her kimüñ kim devleti var

5 Mukâbil olalı ol aftâba
Mehüñ gün gibi Şem'î şöhreti var

1606 Nazîre-i Sûzî

1 Demi hoş gör ki dehrüñ lu’beti var
Bu deyrüñ dürlü dürlü sûreti var

2 Felek tanbûrveş burdı kulagum
Yine beñzer benümle sohbeti var

3 Revân oldı yetiş ol serv ey dil
Ki ‘ömr-i nâzenînüñ sür’ati var

4 Saçuñ küfrin cemâlüñ mushafından
Gider bi’llâh kim dîn gayreti var

5 Yüzüñe beñzedügiçün gül-i ter
Baş üstinde tutarlar hürmeti var

6 İñiler derd ile âÂyâr ammâ
Mahabbetden degüldür ‘illeti var

7 Yitişdi birlige dil-berle Sûzî
Harîm-i vasl içinde vahdeti var

1607 Nazîre-i Lâmi’î

1 Gül-âcuñ la’l-i yâra nisbeti var
Eli yufka velî hoş himmeti var

2 Bu göñlüm çâki feryâd u gamuñla
Tutısar dehri ammâ sâ’ati var

3 Benümdür devr urıldı kûs-ı Ferhâd
Begüm her Husrev’üñ bir nevbeti var

4 Tabîb-i çeşmüñ itdi derdüm efzûn
Sözüñ sagı budur kim ‘illeti var

5 Bize şekker lebüñ zühhâda Kevser
Belî her şîrinüñ bir lezzeti var

6 Elinden Lâmi’î komaz ayagı
Müdâm olsun başında devleti var

1608 Nazîre-i Mesîhî

1 Başında her kimüñ kim devleti var
Gam-ı ‘ışkuñla anuñ ülfeti var

2 Tabîb-i la’lüñüñ bâb-ı Şifâ’da
Ne diyelüm ‘acâyib Hikmet’i var

3 Güler oynar çü gül hâr u has ile
Sabâdan gonçenüñ terbiyyeti var

4 Urar tutar yanuñda kalmaz agyâr
Disünler tek anuñ da gayreti var

5 Mesîhî vasluñı kılur temennâ
Firâkuña anuñ ne nisbeti var

1609 Nazîre-i Ferîdî

1 Kad-i dildâra servüñ nisbeti var
Ne diyem râstî hoş himmeti var

2 Gözüm câmını rûşen rîg-i râhuñ
İde bir gün her işüñ sâ’ati var

3 Nice hˇâr u zelîl olmaya ‘âşık
Çün agyâra o yâruñ ragbeti var

4 Yüri ta’n eyleme ‘uşşâka zâhid
Günehkâra Hudâ’nun rahmeti var

5 Ayaguñ öpmege eli irerse
Ferîdî’nüñ başında devleti var

1610 Nazîre-i Mu’îdî

1 Mey-i nâbuñ ‘aceb hâssıyyeti var

Kim içerse başında devletі var

2 Boyuñı beñzedürse serve nergis
Nazarsuzdur gözinde ‘illeti var

3 Terahhum olmaz imiş hüsn içinde
Bu iklîmüñ ne turfe ‘âdeti var

4 Çü Mecnûn gitdi nevbet baña geldi
Belî her kişinüñ bir nevbeti var

5 Mu’îdî’yi kapuña iltür iseñ
Saña yirden göge dek minneti var

1611 Nazîre-i Fakîrî

1 Mey-i nâbuñ ‘aceb keyfiyyeti var
Ki her kişi yanında hürmeti var

2 Bi-hamdi’llâh tarîk-i ‘ışk içinde
Bize pîr-i mugânuñ himmeti var

3 Dilerseñ kuvvet-i dil râhat-ı cân
Müdâm iç kim ‘aceb hâssıyyeti var

4 Ne cân bâgında bitdi kand-i la’lüñ
Ki şekkerden çok artuk lezzeti var

5 Yalıñ yüzlü güzeller meclisinde
Fakîrî’nüñ ‘aceb germiyyeti var

1612 Li-mürettibihi

1 Leb-i cânâna cânuñ nisbeti var
Anuñçün anuñ ile ülfeti var

2 Ceresvâr ol sanem kûyında nâlem
İşiden dir bu deyrüñ sâ’ati var

3 Ne halvâdur lebüñ sordugum ol kim
Şekerden tatlu anuñ lezzeti var

4 Helâk itse ‘aceb mi cânı cânâ
Hat-ı la’lüñ gibi cân afeti var

5 Müdâm olur şarâb-ı ‘ışk ile mest
Bu Nazmî’nüñ ne hoşca hâleti var

1613 Li-mürettibihi

1 Kapuña âsmânuñ nisbeti var
Özine gör ne ‘âlî himmeti var

2 Belâ kaddüñden irer baña âhir
Belî her nesnenüñ bir âfeti var

3 Nigâra cânı mı var ki_ola hem-tâ
Büt-i Çîn’üñ nesi ne sûreti var

4 Olup mâhiyyeti rûşen kemâhî
O mâhuñ şehr içinde şöhreti var

5 Ölürse dahı Nazmî sırr-ı ‘ışkuñ
Dime fâş ide gayra gayreti var

DER-BAHR-İ HEZEC-İ AHREB
Taktî’eş: Mef’ûlü Mefâ’îlü Mefâ’îlü Fe’ûlün

1614 Ez-ân-ı Kâsım Paşa

1 Ey dil saña âsân ola dirseñ kamu düşvâr
Yâruñ ser-i zülfi gibi ayagına düş var

2 Dil-ber n’ola sengîn-dil ise rahm ide şâyed
Göz yaşını araya düşür sen dahı yalvar

3 Kaşuñ çatuban hışm ile kılma nazar âhir

Kim dir saña cânâ gözüñ üstinde kaşuñ var

4 Hecrüñde göñül gamzeñe döşense ‘aceb mi
Yalıñ kılıcı cân kayusında kişi karvar

5 Öldügine dirildügine bakmayup ey dûst
Sâfî leb-i şîrînüñe cân atdı megesvâr

1615 Ez-ân-ı Şâmî

1 Agyâr ile yâr oldugı budur yine ol yâr
Her kanda ise hem-dem olur hâr ile gülzâr

2 Yil gibi karârı gidüben tâkati kalmaz
Sen serv-i ser-efrâza olan kişi hevâdâr

3 Ey dürr-i girân-mâye virüp nakd-i revânın
Sarrâf-ı hıred oldı visâlüñe harîdâr

4 Ey dûst gözüñ göñlüme kasd itse ‘aceb mi
Ekser suya meyl ider olur merdüm-i bîmâr

5 Dür dişlerüñüñ nazmını Şâmî’den işidüp
Bagrını deler gayret ile lü’lü’-i şâhvâr

1616 Nazîre-i Zâtî

1 Didüm leb-i yâkûtuña hat gelmiş’e ey yâr
Didi ki diy’e kara haberden dahı neñ var

2 Vardum ileri ayagın öpmege komadı
Binüm ileri geldügimi istemez ol yâr

3 Cânâ ne revâ bâr-ı vefâñı göre agyâr
‘Uşşâk cefâ bârı ile deng ola her bâr

4 Kanumı revân eglemege tîrüñ ucından
Zahmum gibi ‘âlemde nice agzı kızıl var

5 Reşk-i ‘alem-i kâkül-i dildârum ucından
Zâtî sâlavât ile yürür cümle ‘alemdâr

1617 Nazîre-i Latîfî-i Kastamonî

1 Umarsın ola göñlüñ aça la’l-i leb-i yâr
Ey gonçe nice sencileyin agzı kızıl var

2 Berkişmededür ‘ışkı binâsı dil ü cânda
Kûyında beni taşa tutaldan berü dildâr

3 Ey dil ide mi ‘âşık-ı ser-bâz ta’allül
Cân oynamada dimedi Mansûr yirüm dar

4 Sanma görinen çerh tenûrında şafakdur
İtdi feleküñ âteş-i âhum yirini nâr

5 Seyr itmek içün yâr diyârını Latîfî
Var her nefes ol bâd-ı sabâ gibi sebükbâr

1618 Nazîre-i Hasan-ı Kâdî

1 Hâlümden o mâhı idemez kimse haberdâr
Lutfından aña ben kulını yine meger yâr

2 Dil râz-ı nihân-ı dehenüñden olur âgâh
Çün hande kıla nâz ile ol la’l-i şeker-bâr

3 Bâr-ı gamuñı nicesi çeksün dil-i miskîn
Kim cevr ü cefâñı götürür derd ile her bâr

4 Dil bezm-i ezelde mey-i ‘ışkuñı idüp nûş
Başda dahı ol hamr humârından eser var

5 ‘Âlem kamu müstagrık olur nûr u ziyâya
Hüsn ile tecellî kıla çün yâr kamervâr

6 Göñlüm resen-i zülfden ey yâr çekilmez
Meydân-ı siyâsetde dikerlerse eger dâr

7 Artursa Hasan yüzüñe karşu n’ola âhın
Kim murg-ı çemen artug olur olsa seher zâr

1619 Li-mürettibihi

1 Aglar göricek hâlümi bârî hele her bâr
Merdümlik ider çok yaşasın dîde-i hûn-bâr

2 Sadra geçürüp yir ideyin dilde dilerseñ
Gönder okuñ ey cevr ü cefâlar kılıcı yâr

3 Her kanda ise kanlu yaşumdur baña hem-dem
Âhumdur olan dem-be-dem ey dûst hevâdâr

4 Ser-geşte idüp nerd-i belâda n’ideyin âh
Nerrâd-ı felek döne döne itdi beni zâr

5 Ol hˇâce-i hüsnüñ göricek la’li metâ’ın
Nazmî dil ü cân nakdi ile oldı harîdâr

Nev’-i dîger

1620 Ez-ân-ı Du’âyî

1 La’l-i lebüñe kim diye mercâna ber-â-ber
Bu nükte gelür ehl-i dile kana ber-â-ber

2 Derd-i hatuñ ile ölenüñ kabri gubârı
Kıymetde olur kuhl-ı Sıfâhân’a ber-â-ber

3 Ey dûst diler ki_ola ber-â-ber bize düşmen
Gelsün görelüm merd ise meydâna ber-â-ber

4 Kılur nazar âyînede peşmîne ‘acebdür
Zâhirde perî oldugı insâna ber-â-ber

5 Şol dem ki Du’âyî den ura subh-ı ruhuñdan

Mihrüñle geçer bir demi biñ câna ber-â-ber

1621 Nazîre-i Necâtî

1 İtdi gözümüñ yaşını ‘ummâna ber-â-ber
Ol lâle-ruhuñ işleri var kana ber-â-ber

2 Gerçi feleküñ adı yididür evet ey dûst
Olmaya senüñ dûzeh-i hicrâna ber-â-ber

3 Allâh ziyâde ide ki_el irmez olupdur
Kaddüñ olalı serv-i hırâmâna ber-â-ber

4 Senden baña bir bûse vü benden saña bir cân
‘Îş eyleyelüm ki_oldı harîfâna ber-â-ber

5 Dil aldı yüze gelmedi ol kâkül-i tarrâr
Da’vâcı ile turmadı sultâna ber-â-ber

6 Gün yüzi katında bilüp eksükligini mâh
Bedr olmayıcak gelmedi meydâna ber-â-ber

7 Bu kuş dilinüñ oldı Süleymân’ı Necâtî
İletdi sözi Hazret-i Selmân’a ber-â-ber

1622 Nazîre-i İshâk Çelebi

1 Câm-ı meyi tutmañ leb-i cânâna ber-â-ber
Lâyık mı bir iş işleyesüz kana ber-â-ber

2 Çekdüm nice meh-rûları mîzân-ı hayâle
Sensin görinen Yûsuf-ı Ken’âna ber-â-ber

3 Ceyhûn u Eres çaglayımaz cûş-ı bihârı
Yaşumdur eger var ise ‘ummâna ber-â-ber

4 Gözümdeki yâkût-ı lebüñ ‘aksidür iden
Eşküm güherin la’l-i Bedahşân’a ber-â-ber

5 Mecnûn gibi tolu içelüm ‘ışk şarâbın
Sohbetde gerek içile peymâne ber-â-ber

6 Ey hˇâce gel e Mısr’a kıyâs eyleme Rûm’ı
Kuloglı olur Rûm’da sultâna ber-â-ber

7 Bildüm sözüñi neydügin İshâk budur bu
Bir hûb gazel var ise dîvâna ber-â-ber

1623 Nazîre-i Helâkî

1 Tutan mey-i nâbı leb-i cânâna ber-â-ber
Bir ulu günâh eyleye kim kana ber-â-ber

2 Şeb-dîz hatuñ bizi katı çignedür idi
Gül-gûn yaşum irişmese meydâna ber-â-ber

3 Bâlâlıg ile başuñ eger göge irerse
Ey serv olımazsın kad-i cânâna ber-â-ber

4 Hat sanma ruhuñ âyinesin jeng tutupdur
Ey mâh-likâ dîde-i giryâna ber-â-ber

5 Göynüklerini yanmaga derd ile Helâkî
Her gice turur şem’-i şebistâna ber-â-ber

1624 Nazîre-i Rahîkî

1 Kanlu yaşum oldı yine mercâna ber-â-ber
La’l-i leb-i dil-ber nitekim câna ber-â-ber

2 Vâ’iz yine minberde bugün men’-i mey itmiş
Dünyâda bir işdür bu hemân kana ber-â-ber

3 Sûfî yüri sen savma’ada kalbüñi sâf it
Mescidle olur ‘âşıka mey-hâne ber-â-ber

4 Dünyâda nice medh ideyin Mısr ile Şâm’ı
Kuloglı olur Rûm’da sultâna ber-â-ber

5 ‘Aynına alur mı benüm ol serv-i revânum
Yaşum ger ola lücce-i ‘ummâna ber-â-ber

6 Kış giceleri bir ruhı gül-nâruñ öñinde
Yanam yakılam şem’-i şebistâna ber-â-ber

7 Gel ‘îşı güzellerle müdâm eyle Rahîkî
Devrüñ gibi olmaz yüri devrâna ber-â-ber

1625 Nazîre-i Na’tî

1 La’lüñi gören çeşme-i hayvâna ber-â-ber
Ger Hızr ise kan itmiş olur kana ber-â-ber

2 Ben cân vireyin sen de harîfâne lebüñ vir
Rindâne olur ölse harîfâna ber-â-ber

3 Kûtâh-nazarlar boyuña serv-i sehî dir
Kargu ola mı serv-i hırâmâna ber-â-ber

4 Hûr ile perî vasfını gel iyleme vâ’iz
Olmaya birisi güzel oglana ber-â-ber

5 Gel Mısr’ı Sitanbûl ile bir tutma ki bunda
Kul oglı olur Yûsuf-ı Ken’ân’a ber-â-ber

6 ‘Âlemde ne kim var ise mergûbdur ammâ
Bir ferd olımaz yâr-ı sühen-dâna ber-â-ber

7 Na’tî n’ola Selmân’a eger ögrede ma’nâ
Bir şi’r okıdı yine ki Hassân’a ber-â-ber

1626 Li-mürettibihi

1 La’lüñ olıcak çeşme-i hayvâna ber-â-ber
Cânâ seni kimdür dimeyen câna ber-â-ber

2 Oldı elem-i rûh baña hasret-i vasluñ

Hakka bu ki çak mihnet-i hicrâna ber-â-ber

3 Hâlin saña ‘arz eyleyenüñ ‘arzını yıkma
Kılma şol işi ki_ola begüm kana ber-â-ber

4 Şekker leb-i cânâna birez öykünür ammâ
Kanda ola şekker leb-i cânâna ber-â-ber

5 İnsâf idicek haylice çirkince iş ancak
Tutmak zeni Nazmî güzel oglana ber-â-ber

1627 Li-mürettibihi

1 Câmı tutalım ki_ola dilâ câna ber-â-ber
Ammâ ola mı ol leb-i cânâna ber-â-ber

2 Fi’l-hâl şebîh oldugiçün la’lüñe cânâ
Erbâb-ı safâ câmı tutar câna ber-â-ber

3 Boyuñdur olan sidre ile Tûbi’ye hem-ser
Kûyuñdur olan ravza-ı Rıdvân’a ber-â-ber

4 İzüñ tozıdur iki gözüm iki gözümçün
Hâsiyyet ile kuhl-ı Sıfâhân’a ber-â-ber

5 Bu kanlu yaşum her dem olur şevk-i lebüñle
Her kanda ise la’l-i Bedahşân’a ber-â-ber

6 Kul aslı ‘azîz olur imiş gerçi Mısır’da
Kuloglı olur Rûm’da sultâna ber-â-ber

7 Dür dişlerinüñ hasreti Nazmî o nigâruñ
İtdi gözümüñ yaşını ‘ummâna ber-â-ber

Nev’-i dîger

1628 Ez-ân-ı Necâtî

1 Şevküñle yanan dillere pervâne disünler
Sen şem’ olıcak ‘âşıkuña yâ ne disünler

2 Uş cân vireyin sen delikanlunuñ öñinde
Ölmiş yine şol bir delü dîvâne disünler

3 Kûyuñda baña itlerüñ ürürse kayırmaz
Ulularımuz hâlümi sultâna disünler

4 Zülf-i siyehüñ göñlümüz almamag iderse
Zencîrüñe çek ola ki uslana disünler

5 Bir vech ile sûret virelüm şi’re Necâtî
Kim halk be bak ma’ni-i Selmân’a disünler

6 Ey bâd-ı sabâ var yüri yârâna haber vir
Tarz-ı gazeli şöylece rindâne disünler

1629 Nazîre-i Şâhidî

1 Cânum vireyin yoluña merdâne disünler
Merdâne imiş kalmadı bir câna disünler

2 Öldür beni çün gamze-i gammâzuña uyduñ
Miskîni gören ugradı bühtâna disünler

3 Kanlu cigerüm eylediler lâleye teşbîh
Yandı yüregüm lâle gibi yâ ne disünler

4 İtdüm yine boynuma saçuñ bendini zencîr
Be n’olsa gerek n’eyleye dîvâne disünler

5 Şimden girü ol Şâhidi’ye sûfi diyenler
Sâfî mey içer yâr ile rindâne disünler

1630 Nazîre-i Şâhidî-i Mevlevî

1 Erbâb-ı cünûn şi’rini mestâne disünler
Dîvânlar ile defter-i dîvâne disünler

2 Şeytân didiler zâhid-i hod-bîne gücendi
Dirsün ene hayre saña dîvâne disünler

3 Halk içre bize rûbeh-i takvâ dimesünler
Cehd eyleyelüm kim seg-i mey-hâne disünler

4 ‘Uşşâkı güdâzân idicek âteş-i tevhîd
Germ olup ene-l-Hak didiler yâ ne disünler

5 Bilmez bu rümûzı hıred [ü] ‘âkil ü dânâ
Bu nükteleri vâlih ü hayrâna disünler

6 Keşfi demidür Şâhidi esrâr-ı harâbât
Cûş itdi yine kulzüm-i Mevlâna disünler

7 Sen sihr-i mübîn-güster ü efsûn-ı Mesîhâ
Efsürdeler eş’ârına efsâne disünler

1631 Nazîre-i Muhibbî
1 Kûyuñda bu ben ‘âşıka dîvâne disünler
Dîvâne dimeyüp baña pes yâ ne disünler

2 Dil-teşne olup hecr ile yanmazdan öñürdi
Hâlümi benüm çeşme-i hayvâna disünler

3 Şem’-i ruhına yakısaram bâl ü per âhir
Cânını nisâr eyledi pervâne disünler

4 Çevgân idüben zülfini aldukda ele yâr
Kim başını tûb eyleye meydâna disünler

5 Mecnûn-sıfat düşeli taglara Muhibbî
Çeksün ser-i zülfine ki uslana disünler

1632 Nazîre-i Şânî
1 Öldür beni ahvâlümi yârâna disünler

Cânında dirîg itmedi cânâne disünler

2 ‘Âşık diseler baña sen incinme nigârâ
Pervâneye adın dimeyüp yâ ne disünler

3 Sen câm-ı lebüñ sâgarını sun baña sâkî
Ayık dimesünler baña mestâne disünler

4 Gel çek beni zencîr-i zenahdânuña cânâ
Uslu dimesünler baña dîvâne disünler

5 Yüz mi çevürem vara gele ölmege Şânî
Merdâne yavuz tek gele meydâna disünler

1633 Nazîre-i Lâmi’î

1 Kûyuñda beni ko seg-i cânâne disünler
Yâ seg dimeyüp ‘âşıka cânâ ne disünler

2 Bezmüñde şu deñlü dökelüm şem’ gibi yaş
Boyandı gözi yaşı ile kana disünler

3 Bir bahrde nazm eyleyelüm dişleri vasfın
Yokdur yidi deryâda bu dür-dâne disünler

4 Bezm ehline mutrib di ki şimden girü şi’ri
Şol gamze-i sâkî gibi mestâne disünler

5 Hatt-ı siyehüñ fitne yiter devr-i kamerde
Tutsun elini kendü de devrâna disünler

6 Sıdk ile mürîd oldugumı pîr-i mugâna
Sâkî var o mey-hâneci oglana disünler

7 Yak Lâmi’iyâ âteş-i ruhsârına cânı
Ol şem’e ne hoş yandı bu pervâne disünler

1634 Nazîre-i Sabâyî

1 Cân u dili ‘ışkuñ odına yana disünler
Pervâne-i şem’-i ruhuña yâ ne disünler

2 Dil râzı durur şâne tek olmaga dü sad şâh
Müşkîn-i ser-i zülfüñe tek şâne disünler

3 Perrî vü melek diyü öger hûbı her insân
Sen hûr-ı cinânsın saña cânâ ne disünler

4 Bâzâr-ı gamuñda dili odlara yakayın
Şöyle ki görenler nice bir yana disünler

5 Gûy eylemek âsân saçı çevgânına başı
Tek baña hemân gel berü meydâna disünler

6 Gam kanda ki yog ise hele sende iñen çok
Şimden girü ey dil saña gam-hâne disünler

7 Mey-hâne-i ‘ışkuñda sürûr itmege mestân
Eş’ârı Sabâyî gibi rindâne disünler

1635 Nazîre-i Hadîdî

1 Sen şem’e yanan ‘âşıka pervâne disünler
Pervâne gibi yanar oda yana disünler

2 Zahm urdısa gamzeñ dil-i bîmâra hoş itdi
İstedügini bulmış o dîvâne disünler

3 As halka-i zülfüñ sanemâ leblerüñ üzre
Rindler görüp işte yeñi mey-hâne disünler

4 Her şi’re heves lafz düzüp koşmag ile_olmaz
Râh-ı selefi gözleyü merdâne disünler

5 Kapuñda rakîbi urup öldürmedüm ol gün
Uş vardı Hadîdî_uymadı şeytâna disünler

1636 Nazîre-i Revânî

1 Kanlu yaşumuñ la'lini cânâne disünler
‘Âlemde sataşduk yine bir kâna disünler

2 Bakmaga gözüm âyînedür hüsnüñe çün kim
Kirpiklerüme zülfüñ ile şâne disünler

3 Çün her sanemüñ sûreti nakş ile toludur
Şimden girü bu göñlüme büt-hâne disünler

4 Kûyuñda bugün göz yaşın akıtdugum ey mâh
Zencîre çekilmiş yine dîvâne disünler

5 Cân virdügüm oldur görüp ol gonçe-dehânı
Cânlar virür ol gördügi oglana disünler

6 Nâzüklik ile hûblaruñ vasfın idenler
Her şi'ri Revânî gibi rindâne disünler

1637 Nazîre-i Sühâyî

1 Bendüñe düşen dillere dîvâne disünler
Şem'üñe yanan cânlara pervâne disünler

2 Gören beni dir nice yanarsın dahı miskîn
‘Işkuñ odı ile yanana yâ ne disünler

3 Çeşmümde karâr eyle eyâ hûr-ı bihiştî
Rıdvân yiridür gûşe-i mey-hâne disünler

4 Dil her sanemüñ sûretile oldı münakkaş
Dirlerse yaraşur aña büt-hâne disünler

5 Yolında fidâ oldugını can-ı Sühâyî
Bi'llâh varup ol meh-i tâbâna disünler

1638 Li-mürettibihi

1 ‘Işk odına yanan dile pervâne disünler

Yanmakdan aña gussa ne pervâ ne disünler

2 Güzelleri göñlüme uyup sevdügüm içün
Dîvâneyi gör kim uyar oglana disünler

3 Şîrîn lebi güftârıdur iden beni Ferhâd
Hep Yûsuf'ı ol husrev-i hûbâna disünler

4 Düşmen saña geldükçe ne gam gâyeti ey dûst
Geldi yine bir kâfir uş îmâna disünler

5 Cân-bahş olıcak her sühenüñ la'l-i lebüñ cân
Cânâ ne disünler saña cânâne disünler

6 Bî-bâk olup emdür leb-i la'lüñ ne haber var
İnsâf o cânâna kıyar câna disünler

7 Nâzüklik ile yâra murâdın ider iş'âr
Eş'ârı bu Nazmî gibi rindâne disünler

1639 Li-mürettibihi

1 Ben 'âşık-ı zâram baña dîvâne disünler
Sen cân-ı cihânsın saña cânâ ne disünler

2 Göster yüzüñ ey tıfl-ı perî-zâd görenler
Bi'llâh ne cân ola bu cânâne disünler

3 'Işk odına per yakmada pervâ yimez oldı
Şimden girü dil murgına pervâne disünler

4 Meyl itme dilâ pîre-zen-i dehre ki saña
'Işk ola zihî 'âşık-ı merdâne disünler

5 Nazmî koma sen tarz-ı Necâtî'yi elüñden
Kim nazm ile il nâzük ü rindâne disünler

Nev'-i dîger

1640 Ez-ân-ı Şeyhî

1 Kimüñ ki cemâlüñ kamerine nazarı var
Hergiz basarı yok güneşe dirse feri var

2 Ger âdemı ise ola dîvâne firişte
Boynuña saçuñ silsilesi olsa perîvâr

3 Ol dürc-i cevâhir mi ya dürden sadef-i pür
Yok hokka-i la'lîn ki tolu gül-şekeri var

4 Ne yüz ile yüze yüz ola gül yüzüñ ile
Yâ lâle yañaguñ iñisi ne cigeri var

5 Servi boyuñ âzâdeligin söyledi kaşuñ
Egri oturur illâ ne togrı haberi var

6 Sihr ile harâb itdi göñül memleketini
Ol câdu gözüñ dahı ne şûrı vü şeri var

7 Rahm ide idüñ Şeyhi'ye ger gamzeñ elinden
Kanlu cigerinde bile idüñ neleri var

1641 Nazîre-i Sultân Bâyezîd

1 Her dilde ki dâg-ı gam-ı 'ışkuñ eseri var
Âh itse n'ola derd ile yanmış cigeri var

2 Kaşına gözi gamz ider ey dil hazer it kim
O egriye bu fitnenüñ ugrı haberi var

3 Sen mehde tamâm oldugına âyet-i hüsnüñ
Hüccet hatuñı göster aña kim nazarı var

4 Tâ subha degin yummasa göz tañ mı kevâkib
Âhumla felek yana diyüben hazeri var

5 Feryâduma nâlân oluban iremedi ney
Bilinde nice gerçi ki gayret kemeri var

6 Ol zülf-i siyeh murg-ı dili dâmına çekdi
Çok başlu durur kim bile ne fitneleri var

7 ‘Adlî’ye terahhum demidür eyleseñ ey dûst
Cân geldi lebe şimdi zarûrî seferi var

1642 Nazîre-i ‘Atâyî
1 Her serde ki ol serv hevâsı eseri var
Cân u dil ile sanmañuz anuñ ki seri var

2 Ol Rûha sor ey cân yine sırrın deheninüñ
Kim gaybdur andan dahı kimüñ haberi var

3 Senden yaña kim ‘azm-i sefer eyledi göñlüm
Yol azugı uş gussa vü hûn-ı cigeri var

4 Dendânuña her lü’lü’ özin eyledi lâlâ
Ag olsun anuñ yüzi ki arı güheri var

5 ‘Arz itmiş iken ‘ârızuñı eyleme pinhân
Dervîşlerüñ anda çü hakk-ı nazarı var

6 Şehlâ gözüñe beñzedene nergisi döymez
Her kimse nazar ehline nûr-ı basarı var

7 Hadd ü lebüñüñ vasfın okıdukda ‘Atâyî
Aydur işidenler ki ne hoş gül-şekeri var

1643 Nazîre-i Cinânî
1 Cânâ lebüñe karşu ki teng-i şekerî var
Aglatma beni şekkere sunuñ zararı var

2 Pervâne-i dil düşdi ruhuñ şem’ine yanar
Cânında meger âteş-i ‘ışkuñ eseri var

3 Dil saçları vasfını mutavvel didi lâkin
Agzı sıfatında haber-i muhtasarı var

4 Dür dişi hayâline nisâr itmege çeşmüñ
Ma’zûr ola mı iki hazîne güheri var

5 Âh-ı seher ü nâle-i şeb-hîzüm elinden
Her gice mahalleñ itinüñ derd-i seri var

6 Zerd olsa ne tañ ruhlarınuñ rengi anuñ kim
Sinüñ gibi bir la’l-i leb ü sîm-beri var

7 Kim sorsa Cinânî’yi lebüñ dirmiş anuñ da
Bir gonçeleyin kana boyanmış cigeri var

1644 Nazîre-i ‘Ulvî

1 Çün cilve kıla ol büt-i ‘ayyâr perîvâr
Tâvûs aña beñzeyesi ne bâl ü peri var

2 Yüzi kamer oldugına yiter deheni dâl
Kim ortada hoş vech ile mîm-i kameri var

3 Kaddinden ire Tûbi’ye yüz dürlü hacâlet
Çün salına ol serv-i revân kebk-i deri var

4 Bustânda gözi gibi ne bir nergis açıldı
Gülşende yüzi gibi ne gül-berg-i tari var

5 Yüzüñ ile zülfüñe gözüm ko nazar itsün
Bu devr-i teselsülde çün anuñ nazarı var

6 Dil ne çeker ol gamzeñ okından haber al kim
Her lahza anuñ cevr ile benden güzeri var

7 Çek zülfi gamın tâ göresin yüzini ‘Ulvî
Lâ-büd kamu uzun gicelerüñ seheri var

1645 Nazîre-i Ahmed Paşa

1 Nergis ki çemen şâhı durur tâc-ı zeri var
Sevdâ-zededür çeşmüñ ucından seheri var

2 Kındîl-i dil asılmaga hüsnüñ hareminden
'Anber saçuñuñ silsile-i müşk-i teri var

3 Söyler yine agyâr kulaguña egilmiş
Kaşuñ gibi kim bile ne egri haberi var

4 Şîrîn lebi yâruñ ki tabîb-i dil ü cândur
Ben haste-dili sormaga hoş gül-şekeri var

5 As mûy-ı dil-âvîzi çıkar habs-i külehden
Kim cevr elin uzatdı 'aceb fitneleri var

6 Bustân-ı ruhuñda nice tâvûs olur ol zülf
Kim müşk ile 'anberden iki bâl ü peri var

7 Âvâzedür ilde ki bu yıl hacc ider Ahmed
Sen bile giderseñ ne mübârek seferi var

1646 Nazîre-i Nizâmî

1 Her sînede kim mihr ü mahabbet eseri var
Hoş nâle-i şeb-gîr ile âh-ı seherî var

2 'Işk ehli siper tîrine yâruñ ciger eyler
Gelsün berü meydâna kimüñ kim cigeri var

3 Nergis nicesi gözlerüñe öyküne ey dûst
Görmez mi gözüñ fitnesin âhir basarı var

4 Her halkada müşkîn saçuñuñ bendin iderler
Her gûşede fettân gözüñüñ fitneleri var

5 'Âlemde zihî tâli'-i ferhunde anuñ kim

Bir sencileyin yüzi gün alnı kameri var

6 Ey dürr-i girân-mâye gözümden sefer itme
Deryâ seferinüñ çü bilürsin hatarı var

7 Men’ itme Nizâmî ruh u zülfüñ gözedürse
Çün devr-i teselsülde hakîmüñ nazarı var

1647 Nazîre-i Muhibbî

1 Gördükçe beni yârına tañ kaçsa yiri var
Çün iki taraf zülfi gibi bâl ü peri var

2 Cân gışş olup hayrete dil virse ‘aceb mi
Görindi anuñ gözine çün yâr perîvâr

3 Meclisde öper yârı kadeh gibi lebinden
Kimüñ ki bugün elde tolu sîm ü zeri var

4 Salınsa eger gelse ‘arak yüzine yâruñ
Gül üzre eger jâle disem aña yeri var

5 ‘Âlemde Muhibbî ne ‘aceb şâdiye yir yok
Gam leşkeri dil mülkine yayladı çerivâr

1648 Nazîre-i Hafî

1 Şol yirdeki anuñ izi tozınuñ eseri var
Andan gözümüzüñ dahı hakk-ı nazarı var

2 Tutmış lebinüñ dâyiresini hat-ı sebzi
Bir tûtidür agzında sanasın şekeri var

3 Ne alnuñ ayı gibi kamer bedr olur ey meh
Şemsüñ ne yüzüñ güni gibi nûr u feri var

4 Gönderme hayâlüñ gözüme göñlüme gelsün
Deryâ seferin eylemesün kim hatarı var

5 Cân atdı ruhuñ şevkine düşdi dil-i miskîn
Pervâne gibi yakdı ne kim bâl ü peri var

6 Bir dem bu benüm nâleme hem-dem olımaz nây
Bilinde egerçi nice gayret kemeri var

7 Şunlar ki Hafî yanmada bu fürkat odına
Hâlüñ ne bilür senden anuñ ne haberi var

1649 Nazîre-i Hızrî Beg Çelebi

1 Anuñ ki ‘izâruñ gibi bir verd-i teri var
Bülbül gibi her subh figan itse yeri var

2 Ol gonçe-lebüñ bûsesin almaga sehergâh
Gülşende gülüñ agzı tolu sîm ü zeri var

3 Baş üzre tutarsañ yeridür zülfüñi ey dûst
Dil saydı gibi çün kim anuñ bir hüneri var

4 ‘Işk içre hemân kendözüñi görme rakîbâ
Bu devr-i felekdür nice senden beteri var

5 Ebyâtı n’ola Hızri’nüñ irerse kemâle
Bu san’at-ı şi’riyyede hoş nükteleri var

1650 Nazîre-i Revânî

1 Kaçsa ne ‘aceb benden eger yâr perîvâr
Çün zülf ü hatı gibi anuñ bâl ü peri var

2 Agzuñı öper döne döne meclis içinde
Sâgar gibi kimüñ ki şehâ sîm ü zeri var

3 İncinme göñül çeşmine hışm eylese her dem
Şâd ol ki bilürseñ saña ‘âlî-nazarı var

4 El üzre tutarlarsa n’ola nâmeñi ‘uşşâk
Kim gonçe-i zanbak gibi baş üzre yeri var

5 Her hûb ki okur şi'r-i Revânî'yi gören dir
Bir tûtidür agzında sanasın şekeri var

1651 Nazîre-i Kâtibî

1 Kûy-ı saneme 'azm idenüñ hoş seferi var
Sürme diyü hâkin gözine çekse feri var

2 Her dilde ki var zülfi hevâsı ruhı şevki
Hoş nâle-i şeb-gîr ile âh-ı seherî var

3 Şol hâl-i cefâ-pîşe ki la'lüñde gören dir
Hindû beçeyi gör ki feminde şekeri var

4 Zülfüñ egilüp kulaguña remz ile söyler
Kendü gibi beñzer ki ne egri haberi var

5 Gördüm diyü sen sîm-tenüñ gonçe dehânın
Îsâr içün ayaguña avcında zeri var

6 Rûz ile şebi 'îd ile kadr olur anuñ kim
Bir sencileyin yüzi gün alnı kameri var

7 Gamzeñ okını atar iseñ yâ kaşuñ ile
Ne korkı dil ü câna ki sîne siperi var

8 Şol zülf-i siyâhuñ gibi yüzi kara olsun
Kimüñ ki ruhuñ güneşine kec-nazarı var

9 Gördi yüzüñi Kâtibi şükrâne yoluña
Ma'zûr tutuñ mâ-hazarı cân u seri var

1652 Nazîre-i Gedâyî

1 'Attâr-ı sabânuñ yine hoş müşk-i teri var
Beñzer ki ser-i zülf-i sanemden güzeri var

2 Şol dem ki gele sadra geçe hükm ile tîrüñ

Ey kaşı kemân anda bu cânuñ ne yeri var

3 Mihr-i felek-ârâyı kızıl mankıra almaz
Mihrüñ güninüñ kimde ki bir zerre feri var

4 Bi'llâh düşer mi aña sıgmak dü cihâna
Her kimde ki bir şemmece 'ışkuñ eseri var

5 Göz dikdi Gedâyî çü izüñ tozına cânâ
Lutf it anı men' itme ki hakk-ı nazarı var

1653 Nazîre-i Du'âyî

1 Hüsnüñ felekinüñ ne münevver kameri var
Zülfüñ şebinüñ nice mübârek seheri var

2 Ey bâd izi tozını men' itme gözümden
Üftâdelerüñ anda çü hakk-ı nazarı var

3 Beñzer lebi üstindeki şol hâl-i mu'anber
Bir hˇâce-i Hindûya ki teng-i şekeri var

4 Hâk-i kademüñe ne revân ide Du'âyî
Ey reşk-i perî mâ-hazarı cân u seri var

1654 Nazîre-i Visâlî

1 Gözden kaçurursın yüzüñ ey hûr perîvâr
Bi'llâh aña insân nazarınuñ ne zarı var

2 'Işk ile lebüñ va'de virür 'îd-ı visâle
Kurbân olayın aña ne şîrîn haberi var

3 Bîmâr-i gam-ı fürkatüñe kılmaga tîmâr
La'lüñüñ iki hokka tolu gül-şekeri var

4 Hem-meclis olan gice saña şem'i n'ider kim
Yanında yañaguñ gibi rûşen kameri var

5 Hâl-i dil-i bîmârı hayâlüñden işit kim
Bir demde anuñ hane-i dilden güzeri var

6 Göñlüm evi kim vakf-ı hayâlüñ durur andan
Göçür gam-ı hicrânı ki vakfa zararı var

7 Yilden gelicek kuhlını almaga tozuñuñ
Nergis dün ü gün yol gözedür elde zeri var

8 Yanınca rakîb ol sanemüñ nice yilersin
Sen ite de kim dir berü gel yâ añarı var

9 Yog ise zer ü sîmi Visâlî'nüñ elinde
El-minnetü li'llâh ki cihân-sÿz güheri var

1655 Ve lehu

1 Anuñ ki senüñ gibi büt-i sîm-beri var
'Âlemde ne hoş vakti ne devletlü seri var

2 Andan bilürem lâle seni sevdügin ey dûst
Kim bencileyin odlara yanmış cigeri var

3 Kaddüñi görüp Tûba'yı gözüm çöpe saymaz
Çog olsun anuñ yaşı ki 'âlî-nazarı var

4 Didüm göricek 'ârızuñı zülfüñ ucında
Bu kutlu gicenüñ ne mübârek seheri var

5 Gül-bün didügüm kâmetüñüñ şâhına bu kim
Ol şâhda ter gonçe ile verd-i teri var

6 Tañ yili gelür düşe tura dil-ber ilinden
Biz kullara kim bile yine ne haberi var

7 Zâhid yüri korkutma Visâlî'yi od ile
Pervânedür ol sanma kim oddan hazeri var

1656 Nazîre-i Sabâyî

1 Aydur müjemüñ mülk-i dilüñe seferi var
Didüm ki n'ola cânımuz içinde yeri var

2 Hicrân sözini söyledi geldi baña agyâr
Ey dûst yüzi gibi ne kara haberi var

3 Beñzi sararan gözleri nem-gînleri gözle
Kim iki hazîne zeri ile güheri var

4 Bu serv-i kabâ-pûşa kamer kim diyebilmez
Her şemsesi bir gün gibi zerrîn-kemeri var

5 Kim görse beni dir ki yürür sürüyüp ipin
Cürmüm bu başumda gam-ı zülfüñ eseri var

6 Yürürse Sabâyî n'ola ol yâr ile agyâr
Gam yime Mesîhâ'dur u yanında harı var

7 'Işk odı yakup gerçi ki eczâmı kül itdi
Âh ile belürür dahı dilde eseri var

1657 Nazîre-i Safâyî

1 Çün Mısr-ı cemâlüñde ki la'l-i şekeri var
Hoş zâ'ika-i câna sözüñüñ eseri var

2 Gayb oldı firişteh gibi ol âdemi cânı
Kaçmaklıga beñzer ki perî bigi peri var

3 Ol âb-ı Hızır menba'ı yâ dürc-i güher mi
Yâ hokka-i yâkût ki ter incüleri var

4 Kaşuñ gibi zülfüñ egilüp gûşuña söyler
Zâhir ki rakîbüm gibi egri haberi var

5 Gör ka'be-i kûyında o yâr ile rakîbi
'Îsâ-yı mücerred durur elbette harı var

6 Sabbâg-ı hünerver imiş uş merdüm-i çeşmüm
Kan ile boyadı tenümi hoş cigeri var

7 Hûb olsa n’ola şi’r-i dil-âvîz-i Sabâyî
Kim sencileyin ‘işveger ü şîvegeri var

1658 Nazîre-i Münîr

1 Gamzeñ kim anuñ sînede tîr-i seheri var
Her gûşede biñ ‘âşık-ı hûnîn-cigeri var

2 Ben haste göñülden nice dermân umayın kim
Benden beter anuñ dahı bir derd-i seri var

3 Ta’cîl ile gitdügi sabâ hâk-i derinden
Gülzâra meger lâle-ruhından haberi var

4 Eyyâm-ı gam içün iñen incinme göñül kim
Devrân-ı ferah gibi anuñ da güzeri var

5 Sen nâle-i şeb-gîri harîf itdüñ ise ey dil
Derd ile Münîr’üñ dahı âh-ı seheri var

1659 Nazîre-i Sun’î

1 Dünyâ tolusı ol kişinüñ sîm ü zeri var
Kim sencileyin zer-kemer ü sîm-beri var

2 Nâsıh sözi ol bî-dile itmeye eser kim
Göñlinde anuñ mihr ü mahabbet eseri var

3 Âyîne-i kalbinde gubâr olmasa hergiz
Anuñ ki yüzi âyînesine nazarı var

4 Gül ‘ârız-ı ruhsâruña öykündügiçün
Geh elde vü geh başlar üstinde yeri var

5 Göynüklü gelürse n’ola âh-ı dil-i Sun’î

Kim lâle gibi odlara yanmış cigeri var

1660 Nazîre-i Şebâbî

1 Her dilde ki dâg-ı elem-i ‘ışk eseri var
Def’-i gama gül gibi hezârân siperi var

2 İn’âm-ı cefâ eylemek ister bize ol şâh
Biz bendelere yine ‘inâyet nazarı var

3 Dünyâ tolu ger altun ola ‘aynına almaz
Kimüñ ki itüñ gibi işigüñde yeri var

4 Sünbül saçuñı özleyü cân atdı vü gitdi
Yine bu göñül miskinüñ uzak seferi var

5 Cân oynamag ister yine kûyuñda Şebâbî
‘Âşıklara ‘arz itmege bir kaç hüneri var

1661 Li-mürettibihi

1 Sen şâha şu kim mihr yüzinden nazarı var
‘Işk ola cihânda aña olsun nazarı var

2 Bir gün iresin ‘îd-ı visâle didi ol mâh
Kurbân olayın aña ne güzel haberi var

3 Çerh ursa yiridür ferahından bu felek kim
Cânı gibi cânânesi şems ü kameri var

4 Bu deyr-i cihân içre bugün ‘âlem anuñ kim
Bir şûh u dil-ârâ sanem-i şîvegeri var

5 Yok yire leb-i la’lüñe dil virmedi Nazmî
Zâtında anuñ hak bu ki câna güheri var

1662 Li-mürettibihi

1 Gün yüzüñe ey mâh anuñ kim nazarı var
Rûşen bu ki sa’d ahteri nûr-ı basarı var

2 Bir tâc-ı sa’âdetdür ayaguñ tozı ki_anuñ
Her yirde begüm kadr ile baş üzre yeri var

3 Zülf ü ruhuñ âşüftesinüñ dem-be-dem ey dûst
Derd ile figân-ı şeb ü âh-ı seheri var

4 Kalmaz reh-i ‘ışk içre bugün baş ile câna
Şol dilde ki bir zerre kadar ‘ışk eseri var

5 Nazm içre senüñ Nazmi Nizâmî gibi tab’uñ
Bir bahr durur bî-had ü pâyân güheri var

Nev’-i dîger

1663 Ez-ân-ı Sultân Cem
1 Dil yâ kaşuña olmaga kurbân hevesi var
Zîrâ ki bilür la’lüñi ‘Îsâ-nefesi var

2 Peykânlu göñül içre hayâl-i hat-ı sebzüñ
Bir tûtiye beñzer ki demürden kafesi var

3 La’lüñde ‘ayân olsa n’ola hâl-i siyâhuñ
Her kanda ki şekker ola lâ-büd megesi var

4 Ben derd ü belâ vü gamuña râzıyam ey dûst
Dünyâda bu resme işe kimüñ hevesi var

5 Cân nakdini Cem yoluña harc itse n’ola kim
Ser-mâyesi sensin dahı ‘âlemde nesi var

1664 Nazîre-i Şeyh Kemâl [Kemâl-i Zerd]
1 Kimüñ ki şehâ sencileyin hem-nefesi var
Sanma ki anuñ hûr-ı cinâna hevesi var

2 Hâlüñi lebüñ üzre göñül gördi didi kim

Her kanda ki şekker ola anuñ megesi var

3 Yol nice bula zülfüñe dil devr-i ruhuñda
Bir gice durur kim iki çâbük ‘asesi var

4 Yoluñda fidâ kıldı kamu cân u cihânı
Dîvâne göñül sakınası dahı nesi var

5 Ferhunde olup fâli kılur tâli’i yârî
Vasluña kimüñ kim sanemâ dest-resi var

6 Beñzetse n’ola hüsnüñi dil hˇân-ı Halîl’e
Devrinde çü ter sebzesi ile ‘adesi var

7 Gam yime Kemâl olsa ‘adû yâr ile hem-dem
Gül nirede kim olur ise hâr u hası var

1665 Nazîre-i Muhibbî

1 Kûyında göñül olmaga kurbân hevesi var
Bundan ulu ‘âlemde ‘aceb dahı nesi var

2 Ugrar meger bâd-ı sabâ zülfine yaruñ
Her kim ki göre dir ki ne müşkîn nefesi var

3 Gördüm lebinüñ üstine ol hâl-i siyâhı
Her kanda ki şekker ola didüm megesi var

4 Kûyına eger gitse disem yâra revâdur
Her subh kapusında figânum ceresi var

5 Düzd oldı göñül zülf-i siyâhuñ gicesinde
Bî-çâreyi gör bilmedi hüsnüñ ‘asesi var

6 ‘Âlemde anuñ gibi benüm pâdşehüm yok
Biñ ola benüm gibi kapusında kesi var

7 Hecrüñde Muhibbî yidügi derd ü gamuñdur

Sanma ki anuñ gamdan ulu hem-nefesi var

1666 Nazîre-i Tâcî-zâde

1 Gülşende sabânuñ yine müşkîn nefesi var
Yâruñ ser-i zülfine meger dest-resi var

2 Hal-i ruhın ol gonçe lebüñ kılma ta'accüb
Eyyâm-ı bahâruñ çü bilürsin megesi var

3 Göñlinde perî-ruhlaruñ ey dûst hayâlüñ
Bir tûtiye beñzer ki demürden kafesi var

4 Dûr itme kapuñdan beni zîrâ ki bilürsin
Her nirede kim gülşen ola hâr u hası var

5 Büt-hane dir isem yaraşur kûyına Ca'fer
Her dem çü kapusında figânum ceresi var

1667 Nazîre-i Zâtî

1 Çâk itmege ol gonçe yakasın hevesi var
Kâşâne-i bezmüñ İrem'e penceresi var

2 Anuñ nefes ogullarıdur zevk u safâlar
Meclisdeki nâyuñ ne mübârek nefesi var

3 Şol kimse ki şîrîn söz ile göñlüñe girdi
Bir tûtiye beñzer ki demürden kafesi var

4 Destüñde habâb ile o zerrîn ayag ey şûh
Şol peyke müşâbih ki gümüşden ceresi var

5 Bir mâh durur kulleden ol sanki togupdur
Altında şu dildâr ki kulle feresi var

6 Her şeb o mehüñ meş'ale-i âh ile yürür
Şehrinde benüm gibi hezârân 'asesi var

7 Zâtî neye sunarsa eli irişür anuñ
Şol kimse ki yâr işigine dest-resi var

1668 Nazîre-i Mu'îdî

1 Dil-hastemüzüñ zülfüñ ile dest-resi var
Sevdâ-zede olmaga meger kim hevesi var

2 Müjgânum arasında n'ider çeşm-i pür-eşküm
Gam çeşmesidür her yañadan hâr u hası var

3 Kürsîye çıkup nagmeler itdükce o meh-rû
Bir tûti-i gûyâya döner kim kafesi var

4 Âvâzın işitse dirilür mürde göñüller
'Îsâ gibi ol gonçe-lebüñ hoş nefesi var

5 Yârıyla büyüklense Mu'îdî 'aceb olmaz
Bî-çâre garîbüñ dahı dünyâda nesi var

1669 Nazîre-i Fakîrî

1 Ruhsâruñ içün zülfüñ ile dest-resi var
Dil murgınuñ uçmaga meger kim hevesi var

2 Cân u göñül âh ide ide kûyuña vardı
Hac kâfilesidür ki yanınca ceresi var

3 Her yâr-ı şeker-leb ki benüm göñlüme girse
Bir tûtiye beñzer ki demürden kafesi var

4 Bir 'ayn-ı belâdur bu iki çeşm-i pür-eşküm
Müjgânlar ile her yañadan hâr u hası var

5 Sen serv-i revân-bahş ile büyüklenür ey şâh
'Âlemde Fakîrî kuluñuñ dahı nesi var

1670 Li-mürettibihi

1 Yâruñ ser-i kûyına şu kim dest-resi var

Eblehdür eger bâg-ı cinâna hevesi var

2 Sevdâya düşüp yine yiler özge hevâda
Dil kim ser-i zülfine nigâruñ hevesi var

3 Tutsa reh-i dildârı dilâ tañ mıdur agyâr
Elbette çü Ka'be yolınuñ hâr u hası var

4 Gül şevkine bülbül ki_ide gülşende ser-âgâz
Gûş ur aña gör kim nice rengîn nefesi var

5 Cânı gibi sevse seni la'lüñle bu Nazmî
Cânâ n'ola 'âlemde anuñ dahı nesi var

1671 Li-mürettibihi

1 Dil zülfüñe yüz sürmege 'ömrüm hevesi var
Pâ-bûsuña anuñ çü görür dest-resi var

2 Dûd-ı şerer-i âh ile bu hâk-i vücûdum
Gülzâr durur pür gül ile hâr u hası var

3 Dil kim toludur her güzelüñ hâli hayâli
Bir mezra'adur dil sanasın kim 'adesi var

4 Göñlüm kim aña hücre-i ten mahbes olupdur
Bir murg-ı hevâyîdür o hâkî kafesi var

5 Nazmî ser-i kûyına nice varıla yâruñ
İti gibi anuñ nice iti 'asesi var

DER-BAHR-İ HEZEC-İ AHREB-İ MÜæEMMEN
Taktî'eş: Mef'ûlü Mefâ'îlün Mef'ûlü Mefâ'îlün

1672 Ez-ân-ı Şeyhî

1 Tâ boyuñ ile bûyuñ serv ü semen olmışdur
Uş eşk-i revânumdan çevrem çemen olmışdur

2 Lutf u dem-i Rahmânî sen sûrete ma’nîdür
Nûr u fer-i rûhânî sen câna ten olmışdur

3 Her dem gözümüñ yaşı kapuñda durur sâyil
Bî-çâreye dâmen-gîr hubbü’l-vatan olmışdur

4 Sensüz harekât itsem sanma ki hayâtum var
Cân meyyitine hakkâ cismüm kefen olmışdur

5 Dimiş ki itüm gibi hˇâr olsun işigümde
Ben hˇâra bu ‘izzetler yâ Rab neden olmışdur

6 Bir gamzesi biñ kalbi sır zülfi vü ‘ahdi tek
Bîmâra zihî kuvvet leşker-şiken olmışdur

7 Şeyhî kamu ‘uşşâka şerh eyle bu hüsn issin
Kim lutfı Hüseynî vü hulkı Hasan olmışdur

1673 Nazîre-i Necâtî

1 Tâ la’l-i lebüñ ey meh şekker-şiken olmışdur
Gül gonçesinüñ va’llâh yiri diken olmışdur

2 Hüsnüñ sıfatın tâ kim diye işide dâyim
Gülşende gül ü gonçe gûş u dehen olmışdur

3 Kaddüñle ‘izâruñdan ayru düşeli cânâ
Tâbût u kefen baña serv ü semen olmışdur

4 Bayram-ı visâlüñde salınmaga ‘âşıklar
Meydân-ı cemâlüñde zülfüñ resen olmışdur

5 Haddüñde görüp zülfüñ ben güni kara ‘âşık
‘Âlemde perîşânlık bildüm neden olmışdur

6 Bîmâr-ı gamam benden bi’llâh tabîb el çek
İtme emegüñ zâyi’ baña olan olmışdur

7 Bi'llâh Necâtî'ye bu lutf u 'atâyı gör
Şeyhî olalı husrev nazmı hasen olmışdur

1674 Ve lehu

1 La'l-i güher-engîzüñ şekker-şiken olmışdur
Gîsû-yı dil-âvîzüñ müşk-i Hoten olmışdur

2 Hâl-i ruhı dildâruñ ol bir kara kullukçı
Şol Mısr'a 'azîz olmak yâ Rab neden olmışdur

3 Ey Rûm'a 'akîk ilten sakın ki ziyân eyler
Kanlu yaşum ucından 'âlem Yemen olmışdur

4 Yâ Rab ne cemâl olur bu çihre ki müştâkı
'Îd ayı gibi dâyim her merd ü zen olmışdur

5 Husrev ideli himmet bî-çâre Necâtî'ye
Şeyhî gibi eş'ârı hûb u hasen olmışdur

1675 Nazîre-i Mihrî

1 Cân boynına zülfeynüñ 'anber resen olmışdur
'Işk ehline dergâhuñ hubbü'l-vatan olmışdr

2 Hecrüñle gözüm yaşı yagmur gibi yagaldan
Başdan başa bu 'âlem çayır çimen olmışdur

3 Dil bülbüli feryâdın artursa 'aceb midür
Şeydâ kılan anı sen gonçe-dehen olmışdur

4 Cevrüñle beni cânâ öldürme tahammül it
'Işkuñ gamı ile hod baña olan olmışdur

5 Yoluñda senüñ cânâ bilsem ne günâh itdüm
Cevrüñ baña agyâra lutfuñ neden olmışdur

6 Hakkâ kadehüñüñ kim olsa hevâsında

Tâbût aña serv olup gülden kefen olmışdur

7 Gül ruhlaruñuñ çokdur ‘uşşâkı velî ammâ
Çeşmine rakîbüñ Mihrî bir diken olmışdur

1676 Nazîre-i Tâcî

1 Reyhân hatuña mahrem-i berg-i semen olmışdur
Sünbül saçuña hem-dem-i yâsemen olmışdur

2 Bir gülşen-i zîbâdur hüsnüñ sanemâ ki_anda
Münbit gül-i hamrâya tarf-ı çemen olmışdur

3 Bir merdüm-i serhoşdur gözüñ gözüm içinde
Kim gûşe-i mey-hâne aña vatan olmışdur

4 Bir zerre ki pinhândur içinde anuñ pervîn
Gelmiş bu kamer-rûya şimdi dehen olmışdur

5 Dür dişi hayâsıyla olup düre tâ yilden
Bahr ile sadef dürre gûr u kefen olmışdur

6 Gül yañagı üstinde gördükçe dirüm zülfin
Cem’iyyet-i Şâmîyle saçuñ neden olmışdur

7 İçdükçe ciger kanın câm-ı dil-i her gamzeñ
Zî-mey içüben merdüm-i şîşe-şiken olmışdur

8 Bu şi’r-i teri Tâcî çün sûz-ı dem-i Dâvûd
Âvâz-ı Hüseynîde savt-ı Hasen olmışdur

1677 Nazîre-i Şâhidî

1 Tâ sünbül-i gül-pûşuñ müşk-i Hoten olmışdur
Şehd-i leb-i cân-bahşuñ şekker-şiken olmışdur

2 Kanlu yaşını çeşmüm şol deñlü döker ki_andan
Yirüm gül-i la’lîn-reng çevrem çemen olmışdur

3 Zülfüñ gamı devrinde cân meyyitine hakkâ
Tâbût-ı beden içre ‘ışkuñ kefen olmışdur

4 La’l-i dem-i cân-bahşuñ ihyâ ider eşyâyı
Kim rûh-ı cihân-perversin câna ten olmışdur

5 Bir tîr ile biñ kalbi sır çeşm-i kemân-gîrüñ
Bu merdüm-i tîr-efken leşker-şiken olmışdur

6 Ervâha kemîn açmış ‘akl u dil ider gâret
Şol gamze-i hûn-rîzüñ kim râh-zen olmışdur

7 Cânuma ruhı genci gey matlab-ı a’lâdur
Göñlüme gamı künci beytü’l-hazen olmışdur

8 Ey Şâhidi ol mâhuñ gülzâr-ı letâfetde
Hadd ü kadine çâker serv ü semen olmışdur

9 Ol şâh-ı cevân-bahta kul olsa ne tañ ‘âlem
Kim hulkı Hüseynîdür hüsni Hasan olmışdur

1678 Nazîre-i Kâdirî

1 Tâ ravza-i hüsn içre haddüñ semen olmışdur
Etrâfı gül ü lâle hem yâsemen olmışdur

2 Her kâleb-i fersûde me’vâ-yı hayâlüñdür
Rûh-ı dil-i âşüfte sen câna ten olmışdur

3 Dimiş bu gedâsiçün öldürürem anı_âhir
Ben mürdeye ol ihyâ bilsem neden olmışdur

4 Ger gitmez ise cânâ ‘ışkuñ ne ‘aceb dilden
Müşkil durur ayrılmak çün kim vatan olmışdur

5 Sen Yûsuf-ı hûbânuñ düşeli firâkına
Ya’kûb-ı dile ‘âlem Beytü’l-hazen olmışdur

6 Hâttuñı gider cânâ n’eyler ruhuñ üstinde
Rûm’a ‘Arab’ı gâlib olmak kaçan olmışdur

7 Bî-leşker iken çeşmüñ her kılını ‘uşşâkuñ
Câzûlıg[ın]a beñzer kim saf-şiken olmışdur

8 Hüsnüñi görüp Yûsuf tañ mı dir ise ahsen
Hulkuñ çü Hüseynî’dür lutfuñ Hasan olmışdur

9 Derdüñden ölür rahm it bu Kâdiri’ye didüm
Didi dahı ölmez mi çokdan kefen olmışdur

10 Bu nazm-ı dil-âvîzüm sen Husrev-i devrânuñ
Manzûrı olam diyü şîrîn-sühen olmışdur

1679 Nazîre-i Zâtî

1 Ol husrev-i şekker-leb şîrîn-sühen olmışdur
Ammâ ki cefâ-pîşe sorsam neden olmışdur

2 Göñlüm gözüm açılsa Ya’kûb-sıfat tañ mı
Cân Mısr’ına Yûsuf bir gül-pîrehen olmışdur

3 Ayruklar ile derdâ sen açılalı bâga
Kan yaş ile ey gonçe çevrem çemen olmışdur

4 İtüñ izinüñ ‘aksi âyîne-i eflâke
Ey yüzi kamer düşmiş adı peren olmışdur

5 La’lüñ bir içim sudur görmez olalı ‘aynum
El yumaga ‘âlemde bir pür legen olmışdur

6 Döyer mi ‘aceb cevrüñ tûbına be hey âfet
Tut kim bu benüm cismüm burc u beden olmışdur

7 Zâtî ‘aceb âvâre ten cübbesi sad-pâre
Derdüñle senüñ hakkâ bir bî-kefen olmışdur

1680 Nazîre-i Sabâyî

1 Cânum gam-ı cânândur cân aña ten olmışdur
Çekmek gam-ı cânânı ‘uşşâka fen olmışdur

2 Bu nergis-i merdüm-küş insâna kara fitne
Ol deñlü idüpdür kim ‘ayn-ı fiten olmışdur

3 Göñlüm kefen ü sînem cân meyyitinüñ kabri
Hakkâ ki senüñ gamzeñ düzd-i kefen olmışdur

4 Ol Yûsuf-ı Mısr-ı cân çeşmümden olalı dûr
Ya’kûb-ı dile cismüm Dârü’l-hazen olmışdur

5 Gam-gîn dil-i bîmâram ey la’li tabîb-i cân
Zahm uralı çeşmüñ hoş sag u esen olmışdur

6 Şekker-lebüñüñ zikrin vird idineli göñlüm
Bu tûti-i gûyâ hoş şîrîn-sühen olmışdur

7 Tâ vasl ola cânâna bî-perde Sabâyî cân
Tarh eyle vücûdı kim hâyil-i beden olmışdur

1681 Nazîre-i Kıvâmî

1 Cân gülşenine ‘âlem şimdi diken olmışdur
Berg-i semenüñ gerden gördi çemen olmışdur

2 Dil murgı lebüñ zikrin kût ideli cânına
Tûtî gibi şekker yir şîrîn-sühen olmışdur

3 Hâl-i siyehüñ cânâ şol şâh-ı Habeş’dür kim
Nesrîndür aña câme gül pîrehen olmışdur

4 Cân ‘ışk şehîdidür meyyit dimezüz aña
N’eyler kefeni cismi kâr-ı kefen olmışdur

5 Şol cânlara kim oldı yoluñda bugün kurbân
Hulle kefen anlara cennet vatan olmışdur

6 Kanlu gözinüñ yaşı yir yir dil-i pür-derdüñ
Bu halka ‘ayân eyler derdin neden olmışdur

7 Ayru düşeli şâhâ devletlü işigüñden
Mesken bu Kıvâmî’ye beytü’l-hazen olmışdur

1682 Nazîre-i Mu’îdî

1 Tâ çihre-i handânuñ berg-i semen olmışdur
Gülzâr-i cemâlüñde hattuñ çemen olmışdur

2 Her ‘âşık-ı şûrîde bir bahr-i kerâmetdür
Kim gözlerinüñ yaşı dürr-i ‘Aden olmışdur

3 Sûfî dime mahşerde nâmuñ siyeh olur kim
Ag oldugına yüzüm şâhid kefen olmışdur

4 Seccâdesini zülfüñ od üzre döşer dâyim
Kâfirde kerâmetler yâ Rab neden olmışdur

5 Kimden sebak almışdur ol şûh-i cefâ-pîşe
Kim mekteb-i hüsn içre cevr aña fen olmışdur

6 Mülk-i Hoten’e beñzer dîvân-ı Mu’îdî kim
Hatt-ı gazeli anda misk-i Hoten olmışdur

1683 Nazîre-i Kâmî

1 Ol Yûsuf-ı sânî tâ gül-pîrehen olmışdur
Ya’kûb-ı dile cismüm Beytü’l-hazen olmışdur

2 Küp düşdügümi her dem câm-ı mey-i gül-gûna
‘Îsâ-lebine sordum hikmet neden olmışdur

3 Koyup kapuñı hacca varduguma bâ’is bu
Veyse’l-karenî gibi hubbü’l-vatan olmışdur

4 Dür dişleri derdinden bu gözlerümüñ yaşı

Görmeyeli ol mâhı bahr-i ‘Aden olmışdur

5 Cân vireli ruhsâr u kaddüñe bu Kâmî’nüñ
Biten ser-i kabrinde serv ü semen olmışdur

1684 Nazîre-i Sun’î

1 Ol serv-i sehî ki_aña gonçe dehen olmışdur
Gül yüzi firâkından yirüm diken olmışdur

2 Her kancaru bakarsam sini görürem ey gül
Fikr-i ser-i kûyuñla çevrem çemen olmışdur

3 Akdı su gibi göñlüm bir serv-i ser-efrâza
Kim lâle aña câme gül pîrehen olmışdur

4 Terk itdüreli hecrüñ hasretle diyâr-ı Rûm’ı
Dâr-ı sitem-i gurbet baña vatan olmışdur

5 Göñlümi kul idindi bir hüsn ü cemâl ıssı
Kim vasfı cemîl olup hulkı hasen olmışdur

6 Bülbül dilidür her dem cân bâgın iden hurrem
N’idem ki aña hem-dem zâg u zagan olmışdur

7 Sun’î’ye degül mümkin dirlik güzelüm sensüz
Beñzer ki anuñ cânı sen câna ten olmışdur

1685 Li-mürettibihi

1 Çeşmüm mey-i ‘ışk ile pür iki den olmışdur
Ben ‘âşıka bu hâlet ol ikiden olmışdur

2 Deryâ-yı melâhatde keştîdür ol ebrûlar
Zülf-i ham aña lenger kâkül resen olmışdur

3 Hattuñ ki letâfetle devr itdi güzel kaddüñ
Bir gülşenüñ etrâfı gûyâ çemen olmışdur

4 Çîn zülfüñ içün ‘ömrüm âvâre olan başdan
Sevdâyi göñül gibi misk-i Hoten olmışdur

5 Vech-i hasenüñ her dem vasf itdügiçün Nazmî
Ey husrev-i hüsn anuñ nazmı has en olmışdur

1686 Li-mürettibihi

1 La’l-i leb-i dür-pâşuñ şekker-şiken olmışdur
Hem sünbül-i gül-pûşuñ müşk-i Hoten olmışdur

2 Ol kâmet-i mevzûnuñ ol ‘ârız-ı gül-gûnuñ
Gülzâr-ı cemâl içre serv ü semen olmışdur

3 Ol dem ki dilâ oldum ben sâlik-i râh-ı ‘ışk
Künc-i elem ü mihnet baña vatan olmışdur

4 İksîr-i gam-ı ‘ışkı kalbümi kılup hâlis
‘Ayn-ı zer iden rûyum bir sîm-ten olmışdur

5 Dendân u lebüñ lutfın vasf eyleyeli cânâ
Nazmî dürer-elfâz u şîrîn-sühen olmışdur

DER-BAHR-İ MUØÂRİ’-İ AHREB
Taktî’eş: Mef’ûlü Fâ’ilâtü Mefâ’îlü Fâ’ilün

1687 Ez-ân-ı Hızrî Beg Çelebi

1 Şeh-bâz-ı zülfüñüñ ki göñül saydı kârıdur
Dil murgı dâyim ey sanem anuñ şikârıdur

2 Şol tîr-i gam ki sînede cân gibi saklıdur
Bir kaşları kemân güzelüñ yâdgârıdur

3 Hecrüñde çekdügüm gamuña sor ki ol benüm
Bî-çâre göñlümüñ sanemâ eski yârıdur

4 Yaşlar dökerse dîdelerüm dem-be-dem n’ola

Yârân deger mi anda ki deryâ kenârıdur

5 Hızrî nedür ki tuta cihânı gazelleri
Viren bu kadri ol güzelüñ i’tibârıdur

1688 Nazîre-i Hayâlî

1 Başum diyâr-ı gamda belâ kûhsârıdur
İki gözüm bi-’aynihi anuñ bıñarıdur

2 Dîvâr çekdi hattı vü tûb oldı gabgabı
Ruhsâr-ı yâr mülk-i melâhat hisârıdur

3 Zünnâr-ı ‘ışkı bilüñe kim bagladı diseñ
Deyr-i cihânda bir sanemüñ yâdgârıdur

4 Mecnûn alalı başına murg âşyânını
Dîvânelik vilâyetinüñ tâcdârıdur

5 Beyti ocagına su koyan cümle şâ’irüñ
Cânâ Hayâli’nüñ gazel-i âbdârıdur

1689 Nazîre-i Revânî

1 Âteş kenârı şimdi gülistân kenârıdur
Zâhir budur ki kış gününüñ lâlezârıdur

2 ‘Îş eyle bende-hânede gel iç şarâb-ı nâb
Ey dûst o da sohbetinüñ rûzgârıdur

3 Leşker çeküp gelürse ne var şeh-süvâr-ı gam
Bezm ehlinüñ surâhi çü muhkem hisârıdur

4 El üzre nice tutmayayın câmı zâhidâ
Çün bir ‘azîzüñ ehl-i dile yâdgârıdur

5 Ol kebk-i hoş-hıram iñen yüksek uçmasun
Sayyâddur Revâni ol anuñ şikârıdur

1690 Nazîre-i Basîrî

1 Göñlüm evine od salan ol gül ‘izârıdur
Boynum buran benefşe hatınuñ bahârıdur

2 Âhum harâreti nice yakmaya ‘âlemi
Bir oddur ol ki dûzeh anuñ bir şirârıdur

3 Her sâr od salan dil-i pür derd âhıdur
Her yañadan akan gözümüñ cûybârıdur

4 Sînem çemen durur aña serv-i revân okuñ
Kanlu dögünler ol çemenüñ lâlezârıdur

5 Ol mâh menzili felek olmış özi melek
Hurşîd ‘ârızı meh-i nev gûşvârıdur

6 Tenhâ yüreklü ben degülem rezm-i ‘ışkda
Mecnûn dahı bu ma’rekenüñ şeh-süvârıdur

7 Zer nakdi gerçi yokdur elinde Basîrî’nüñ
Eş’âr nakdinüñ hele sâhib-’ayârıdur

1691 Nazîre-i Hazret-i Sultân Süleymân

1 Göz yaşı degül kûy-ı belâ cûybârıdur
Dûd-ı dilüm[üñ] üstine ebr-i bahâridür

2 Kanlu yaşumı sînemüñ üstinde dir gören
Sahrâ-yı belâ vâdisinüñ lâlezârıdur

3 Rûz-ı ezelde içdi bu dil ‘ışk câmı
Dahı başumda görinen anuñ humârıdur

4 Her kim ki dikdi sîneye ‘ışkuñ nihâlini
Derd ü belâ vü mihnet [ü] gam berg [ü] bârıdur

5 Sakla derûn-ı sînede tîrini cân gibi
Çünki saña ol kaşı ya yâdgârıdur

1692 Ve lehu Eyzen

1 Derûn-ı sîneden dem dem gelenler âh u zârıdur
Giceler görinen encüm degül âhum şirârıdur

2 Ölürsem râh-ı kûyında dikesüz taş işigini
Görenler diyeler rahmet şehîd-i ‘ışk mezârıdur

3 Anuñçün gözlerüm yaşı akar sahrâ-yı sînemde
Belâ kuhsârıdur yaşum iki ‘aynum bıñarıdur

4 Riyâ vü zerk ü tezvîri cihânda ihtiyâr itdüñ
Sanursın zâhidâ ‘ışkı bu dahı ihtiyârîdür

5 Didiler yâreler n’eyler Muhibbî sîne vü dilde
Didüm ki bir kemân-ebrû nigâruñ yâdigârıdur

1693 Nazîre-i Hidâyet Çelebi

1 Cismüm diyâr-ı gamda belâ kûhsârıdur
Ser-kullesi depem iki gözüm bıñarıdur

2 Yir yir tenümde dâg u elifler nişânesi
Bir serv boylu lâle-ruhuñ yâdgârıdur

3 Başda sebû-yı mey götürüp terk-i tâc iden
Ma’nâ yüzinde mülk-i Cem’üñ tâcdârıdur

4 Hâşâ dilâ ki cevr ü cefâdan hazer ide
İşbu tenüm ki derd ü belânuñ hisârıdur

5 Bustân u bâg-ı nazma viren neşv le nemâ
Cânâ Hidâyet’üñ gazel-i âbdârıdur

1694 Nazîre-i Lutfî-i Kâdî

1 Kanlu ciger ki derd ü belâ çeşmesârıdur
Göz göz bu dîdeler anuñ akar bıñarıdur

2 Pür olsa dür-i eşk ile etrâfı çeşmümüñ
İki gözüm ‘aceb mi ki deryâ kenârıdur

3 Mûy-ı sefîd ile ser-i sevdâ-zedem benüm
Berf-i belâ ile tolu gam kûhsârıdur

4 Dîvâr çekdi gabgabına hatt-ı kâfiri
Ruhsâr-ı yâr san Kızılelma hisârıdur

5 Bustân-ı nazma hâl viren Lutfi’nüñ meger
Rengîn hayâl ile gazel-i âbdârıdur

1695 Nazîre-i Keşfî

1 Sahrâ-yı tende ser ki belâ kûhsârıdur
Kanlu yaşumla sînem anuñ lâlezârıdur

2 Sal bâdbân-ı âh ile dil zevrakın göñül
Deryâ-yı ‘ışk-ı yâr ki çak rûzgâridür

3 Dil tende saklasa n’ola cân gibi tîrini
Bir kaşları kemân güzelüñ yâdgârıdur

4 Şâh-ı vefâ ki nice zafer bula hayl-i dile
Cânâ çü kalb-i muhkemüñ anuñ hisârıdur

5 Başında bir kadeh mey ü göñlinde kûy-ı dûst
Keşfî mahabbet illerinüñ tâcdârıdur

1696 Nazîre-i Râzî

1 Tende yürek ki derd ü belâ kûhsârıdur
Seyl-âb-ı eşk-i çeşmüm anuñ cûybârıdur

2 Yir yir felekde zâhir olan şem’-i tâbdâr
Encüm degüldür âteş-i âhum şirârıdur

3 Bâg-ı cihânda dûde-i mihr [ü] mahabbetüñ
Gam şâhsârı derd ü belâ berg ü bârıdur

4 Seng-i havâdis eyledi dil şîşesin şikest
Hep infi’âlüm ekser anuñ inkisârıdur

5 Dil zevrakını saldıran engine Râziyâ
Çerh-i muhâlifüñ eser-i rûzgârıdur

1697 Nazîre-i Kandî
1 Hattuñ ki bûstân-ı hasen sebzezârıdur
Dûlâbı dîde eşküm anuñ cûybârıdur

2 Ser-çeşme-i Furât u Eres kandadur diseñ
Ey nûr-ı dîde gözlerümüñ çeşmesârıdur

3 Gül gibi dâglarla tonanmış durur beden
Kim gördi ise sandı gülistân hisârıdur

4 Gözden nihân iden lebi âb-ı hayâtını
Ey dil sorarsañ ol sanemüñ zülfi târıdur

5 Şi’riyle başı göklere irerse Kandı’nüñ
Ser-cümle ehl-i nazmuñ ayagı gubârıdur

1698 Nazîre-i Vechî
1 Deşt-i belâda sîne ki gam kûhsârıdur
Yir yir bu tâze dâglar anuñ bıñarıdur

2 Sînem burûc u dâg ile gören dir ol beden
Top u tüfekle şehr-i melâhat hisârıdur

3 Abdâl-ı ‘ışk olalı sînemde dâglar
Dil tekyesinde bir küçügüñ yâdgârıdur

4 Ser-pâ birehne reng-i ta’allukdan el yuyup
Şol kim Kalender oldı cihân tâcdârıdur

5 Öz çeşmesârı ile iden Hızr’ı şermsâr

Vechî’nüñ işbu şi’r-i ter ü âbdârıdur

1699 Nazîre-i Sun’î-i Gelibolî

1 Sahrâ-yı gamda dil ki belâ kûhsârıdur
Peykân-ı dûst sînede anuñ bıñarıdur

2 Gitme diyü etegüme pek yapışan benüm
Ol bî-vefânuñ iti gibi kûyı hârıdur

3 Ko dâr içini ey beñi fülfül kenâra çık
Gel bâg seyrin it ki karanfül bahârıdur

4 Deryâda kûh u çeşmeler olur bu göñlümüñ
Peykân-ı yâr çeşmesi gam kûhsârıdur

5 Sun’î bu bezm-i hûb güzel sahn-ı bâgdur
Havzı kadeh surâhî anuñ çeşmesârıdur

1700 Nazîre-i Remzî-i Âmidî

1 Pür-hûn göñül ki derd ü belâ lâlezârıdur
Hecr âteşiyle cevr ü cefâ dâgdârıdur

2 Cismüm ki kûh-ı Kâf-ı sitemdür zamânede
Sahrâ-yı ‘ışk içinde melâmet hisârıdur

3 Dil âsmânı üzre dögünler sitâresi
Her biri bir melek-hısâlüñ yâdgârıdur

4 Ol nev-cevân ki başa geyer keç-külâhını
Çok yaşasun ki hüsn ilinüñ tâcdârıdur

5 La’l-i meyi hayâli ile mest iden beni
Mey-hânelerde âfet-i çeşmüm humârıdur

6 Bir kuş yuvası oldısa Mecnûn başum benüm
Başum hümâ-yı ‘ışkuñuzuñ kûhsârıdur

7 Remzî hayâl-i yâr ile şeb-zindedâr olup
Kûy-ı vefâda derd ü belâ râhdârıdur

1701 Ve lehu

1 Devr-i ruhuñ ki hüsn ü melâhat hisârıdur
Kirpüklerüñ sipâhi gözüñ şehryâridür

2 Her sûya yüz tutubanı ırmag olan yaşum
Şevk-i ruhuñla çeşm-i terüm cûybârıdur

3 İtme ta’accüb alsa gözüm yaşı ‘âlemi
Kim menba’ı belâlu başum çeşmesârıdur

4 Bunca belâ vü derd ile dîvâne göñlümüñ
Zülfüñ hayâli silsilesi gam-güsârıdur

5 Sen meh-likâya gün gibi rûşen durur bu kim
Dil ‘andelîbi gül yüzüñüñ bî-karârıdur

İncü yaşum ki düşer ayagına hûblaruñ
6 Deryâ-yı dîde bahrilerinüñ nisârıdur

7 Dil-haste Remzi’nüñ gazel-i sâf u rûşeni
Gûş-ı zamânenüñ güher-i şâhvârıdur

1702 Nazîre-i Kudsî

1 Yaşum döken hayâl-i dür-i gûşvârıdur
Bagrum yakan firâk-ı ruh-ı tâbdârıdur

2 Dîvânelik berâtı durur dürdi rûzgâr
Mecnûn başında sanma ki seng-i mezârıdur

3 Ey gözlerümde mesken idinen hayâl-i yâr
Bi’llâh gâfil olma ki deryâ kenârıdur

4 Tonandugına şerha vü dâg ile sînesi
‘Âşık sevinmesün mi ki nakş-ı nigârıdur

5 Şol kec-külâh u teng-kabâ zer-kemer nigâr
Bilür misin be Kudsi kimüñ şeh-süvârıdur

1703 Nazîre-i Penâhî

1 Zâhir olan şafak degül âhum şirârıdur
Ki subh u şâm gök yüzinüñ lâlezârıdur

2 Cismümde dâg-ı penbeleri bilseñüz nedür
Gamda biten dırahtuñ açılmış bahârıdur

3 Sînemdeki cerâhati ey eşk-i tâze dûst
Gül gibi besle bir güzelüñ yâdgârıdur

4 Sînemde dâglar karası eşk-i al ile
Endûh kûhı üzre biten lâlezârıdur

5 Yüz biñ sipâh-ı mihnete gögüs gerer durur
Cânâ Penâhi derd ü belâ şeh-süvârıdur

1704 Nazîre-i ʻÂrifî

1 ʻIşk illerinde sîne belâ kûhsârıdur
Kim tâze dâgı yir yir anuñ lâlezârıdur

2 ʻIşk ilı şâhıyam gam u gussa memâliküm
Başumda tâc-ı zer benüm âhum şirârıdur

3 Dil kal'ası belâ vü meşakkat zemînidür
Şehr-i beden cefâ ile mihnet hisârıdur

4 Dâg u elif ki sînede yir yir nişânedür
Bir serv-kadd ü lâle-ruhuñ yâdgârıdur

5 Başında bir kadeh mey-i la'lîn olan kişi
İki cihân vilâyetinüñ tâcdârıdur

1705 Nazîre-i Hasbî

1 Burc-ı bedende baş ki belâlar hisârıdur
Göynükler ile sîne melâmet diyârıdur

2 Sînemde şerha sanma görüben eliflerüm
Bir serv boylu sîm-tenüñ yâdgârıdur

3 Dâg üzre yâreler baña tag üsti bâgdur
Serv-i gül ile zînet olan lâlezârıdur

4 Etrâfı gamuñ gibi devr eylese yaşum
Cânâ ‘aceb degül bu ki deryâ kenârıdur

5 Hasbî felekler ocagını dem-be-dem yakan
Âhum şirârı ile duhânum buhârıdur

1706 Ve lehu

1 Cismüm diyâr-ı gamda melâmet hisârıdur
‘Aynum bıñarı anuñ iki çeşmesârıdur

2 Âhum livâ-yı ‘ışk gözüm yaşı leşkerüm
Mülk-i gamuñ belâlu göñül şehryârıdur

3 Cân terkeşinde tîrini sakladugum bu kim
Bir kaşları kemân güzelüñ yâdgârıdur

4 Şeh-bâz-ı zülfüñe nice sayd olmasun göñül
Nahcîri çeşmüñüñ güzelüm cân şikârıdur

5 İş’âr iden cihâna lebüñ şerhini şehâ
Eş’âr-ı Hasbi’nüñ sühen-i cân-şi’ârıdur

1707 Nazîre-i Bâlî

1 Sular ki yirde sürinür eşküm bıñarıdur
Encüm ki gökde görinür âhum şirârıdur

2 Ferhâd kim başında idi derd-i dâg-ı ‘ışk
Deşt-i belâ vilâyetinüñ tâcdârıdur

3 Mir’ât-ı kalbüñ içre bu sûret nedür dir iseñ
Deyr-i göñülde bir sanemüñ yâdgârıdur

4 Serv-i bülendi eyledi Tûbâ’yı ser-nigûn
Ol mâh-rû ki hüsn ilinüñ şehryârıdur

5 Nâr-ı firâk-ı yâra yanan câna su sepen
Her gâh Bâli’nüñ gazel-i âbdârıdur

1708 Li-mürettibihi

1 Sînem ki hevâlar ile belâ sebzezârıdur
Zahm-ı hadeng-i yâr anuñ akar bıñarıdur

2 Jûlîde mû ki kapladı başumı ser-be-ser
Kûh-ı belâda gussa vü gam mîşezârıdur

3 Mihri ki sakludur o mehüñ dilde dîn gibi
Sînem benüm bu vech ile Budîn hisârıdur

4 Sevdâ-yı zülf-i yâr ile bu olmaduk başum
Mâr-ı belâ yatagı elem kûhsârıdur

5 Devrüñ gamıyla gussasını def’ içün müdâm
Ehl-i safâya câm-ı Cem’üñ yâdgârıdur

6 Başında ol ki âteş-i âh ola muttasıl
İklîm-i ‘ışk u mülk-i gamuñ tâcdârıdur

7 İş’âr iden bu Nazmi’nüñ eş’ârı lutfını
Vasf-ı lebüñle ma’ni-i cevher-şi’ârıdur

Nev’-i dîger

1709 Ez-ân-ı Hafî

1 Ol dil-rübâ ki mülk-i cihân pâdşâsıdur

Mihr-i sipihr hüsni zekâtı gedâsıdur

2 ‘Uşşâkı gerçi kirpigi okıdur öldüren
Bini depeleyen kaşınuñ yaykarasıdur

3 Bâlâsı_öñinde çöpçe görinmez belâ budur
Sidre egerçi her şecerüñ müntehâsıdur

4 Sabrum dükendi irdi yaşum intihâsına
Anuñ henûz cefâlarınuñ ibtidâsıdur

5 La’li hadîsi zikrini ol dil-berüñ Hafî
Dilden koma ki zikri anuñ cân gıdâsıdur

1710 Nazîre-i Necâtî

1 Göklerde âh u yirde yaşum mâ-cerâsıdur
Her bir diyâruñ añılan âb u hevâsıdur

2 Taglar kadar niyâz u tevakku’ yiter baña
Ferhâd’a Bî-sütûn temennâ kayasıdur

3 Peykânlarını yârelerüñ gözle yidiler
Gizlendügi içerde hep anuñ belâsıdur

4 Müşke satarsa bâd-ı sabâ ayaguñ tozın
Çok nâfenüñ derisine tolu bahâsıdur

5 Agzına dil sokar egilüp şîşe sâgaruñ
Sakın öper lebüñi cihân bî-hayâsıdur

6 Aydın içinde Tire durur hâl-i ‘ârızuñ
Ruhsâr Germiyân hat-ı müşkîn Karesi’dür

7 Bildüm Necâtî şi’rüñe zînet viren nedür
Rengîn hayâl ü şîve ile hûb edâsıdur

1711 Nazîre-i Kemâl-i Zerd

1 Çeşmüñi bilürem ki cihânuñ kazâsıdur
İtdügüm ârzû anı göñül belâsıdur

2 Ey gül gurûr-ı hüsn ile ta'n itme bülbüle
Revnak viren bu gülşene bülbül du'âsıdur

3 Şemşîr-i derd-i 'ışk her kim şehîd ola
Gam yimesün ki mülk-i ebed hûn bahâsıdur

4 Anuñ ki Hak'dan özge dahı varı olmaya
Dervîş dimeñ aña ki sultân gedâsıdur

5 Zülfüñi gördi mesken idindi dil-i Kemâl
Dervîş kanda kim şeb olursa serâsıdur

1712 Nazîre-i Revânî

1 Şol bî-nevâ ki bir güzelüñ mübtelâsıdur
'Ayb itme zâhidâ anı göñül belâsıdur

2 Yüksek tutarsa yâr gibi kendüyi güneş
Ta'n itmeñüz aña ki güzellik belâsıdur

3 Fikr itme sînesin ki yürek oynayasıdur
Hatt-ı lebini añma sakın cân tasasıdur

4 Ol kebk-i hoş-hırâmı ne var sayd itmege
Göñlüm kuşıyla sîne ki şâhîn yuvasıdur

5 Cânâ Revâni ölse lebüñçün 'aceb degül
Zîrâ sipâhinüñ yidügi kan bahâsıdur

1713 Ve lehu

1 Şol bî-nevâ ki bir güzelüñ mübtelâsıdur
'Ayb itme zâhidâ anı göñül belâsıdur

2 Ey müşk nâfesini viren hâk-i pâyine
Sat turma ki_ol tolu bahâsıdur

3 Pîr oldı çerh tâze cevânlar gamı ile
Şimdi duhânı âhumuñ anuñ ‘asâsıdur

4 Dakdı hilâli boynına zeynüñ idüp felek
Sen şâh-ı hüsnüñ ol diyeler tâ gedâsıdur

5 Komaz beni mahallene varmaga müdde’î
Âşüfte göñlümüñ sanasın kethudâsıdur

6 Dâyim du’âsın almalusın Revâni’nüñ
Şöhret viren cemâlüñe anuñ du’âsıdur

1714 Nazîre-i Mâtemî-i ‘Acem

1 ‘Uşşâkı iñleden gam-ı ‘ışkuñ nevâsıdur
Nüh tâs-ı çerhi çıñradan anuñ sadâsıdur

2 Bîmâr-ı ‘ışka hem maraz-ı ‘ışk olur ‘ilâc
Meyden humâr olana yine mey şifâsıdur

3 Rüsvâyilıkdan itme beni men’ zâhidâ
Kim mübtelâ-yı ‘ışk olanuñ muktezâsıdur

4 Zehr-i gamuñdan ölmege cân virürem belî
Bîmâr-ı hecr olana ölmek devâsıdur

5 Zülfüñ nesîmi Mâtemi pür-hurûş ider
Deryâya cûş itdüren ebrüñ hevâsıdur

1715 Nazîre-i Münîr

1 Leylâ saçuñ ki göñlüm anuñ mübtelâsıdur
Bes ben bu çekdügüm dil-i Mecnûn belâsıdur

2 Bî-çâre hûn bahâsını yir yine kendünüñ
La’l-i lebüñ hayâli ki ruhuñ gıdâsıdur

3 Kaşuñ hayâli merdümek-i dîdemüñ müdâm

Deryâ-yı eşke gireli kıble-nümâsıdur

4 Her dem ‘iyâdet-i dil içün geldügi gamuñ
Çokdan bu haste göñlümüñ ol âşinâsıdur

5 Aldanduñ ise alına ol kara gözlerüñ
Gam yime ol Münîr saña us bahâsıdur

1716 Nazîre-i Enverî

1 Bilsek o cân tabîbi kimüñ dil-rübâsıdur
Ten derdmendi haşte göñül mübtelâsıdur

2 Ten câmesin yoluñda çürütdi kuluñ didüm
Ol şehryâr didi Sitanbul hevâsıdur

3 Bir dîv imiş ki Kâf-ı belâda gamuñ senüñ
Bir demde yüz biñ âdem iitdük gıdâsıdur

4 Gird-âb-ı ‘ışka düşdügümi bahr-i gam görüp
Acır efendi bendeñ anuñ âşinâsıdur

5 Şevk-i ruhuñla sohbetümüz Aydın ilidür
Zülfüñ hayâli ile göñül Boyovasıdur

6 Elde ayagı hürmet ile tut begüm müdâm
Bir cur’ası hezâr Cem’üñ kan bahâsıdur

7 Oñdurmayan kapuñda nice oñmadukları
Ey şâh Enverî kuluñuñ bed-du’âsıdur

1717 Ve lehu

1 Gerçi hayâli nice göñül dil-rübâsıdur
Cân u dil ile göñül anuñ mübtelâsıdur

2 Cân virmeyem mi gül gibi câm-ı leb-i Cem’e
Bir cur’ası hezâr Cem’üñ kan bahâsıdur

3 Bir ejdehâ imiş ki gam-ı zülfüñ ey perî
Bir demde yüz biñ âdem işitdük gıdâsıdur

4 Çokdan ölürdi Enveri derd-i firâk ile
Lâkin ümîd-i vasluñ o derdüñ devâsıdur

Bu kûh-ı ebr-i çerhi bugün yankulanduran
5 Feryâd-ı ra'd sanmañuz âhum hevâsıdur

1718 Li-mürettibihi
1 Ol âfetüñ ki çeşmi cihânuñ kazâsıdur
Göz göre düşmeñ âh aña dil muktezâsıdur

2 Ol dil-ber-i semen-ten ü gül-berg-pîrehen
Nâz ile şîve gül-büni bir koculasıdur

3 Sidre misâli kâmet ile ol kuhl sıfat
Cümle cihân güzellerinüñ müntehâsıdur

4 Kaddi belâ vü zülfi belâ gamzesi belâ
Bir pür-belânuñ âh ki dil mübtelâsıdur

5 Dil tıflı zabt olınmadı Tañrı belâ vire
Tutdı tolaşdı zülfine bir asılasıdur

6 Cân lezzetin sorarsañ eger Nazmiyâ nedür
Yâruñ safâ-yı bûs-ı leb-i cân-fezâsıdur

1719 Li-mürettibihi
1 Kara saçuñ ki göñlüm anuñ mübtelâsıdur
Sevdâya yilteyen beni anuñ hevâsıdur

2 Zülfüñi 'ömrüm eyler isem n'ola ârzû
Ben mübtelâya ol dahı göñül belâsıdur

3 Sâkî cihân safâsı durur bâde gerçi kim
La'lüñ meyi safâsı senüñ cân safâsıdur

4 Mihr ü vefâ didükleri ‘âlemde ey göñül
Dil-berlerüñ dil ehline cevr ü cefâsıdur

5 Vasf-ı lebüñle nazmın iden Nazmi’nüñ latîf
Şîrîn ü ter ‘ibâreti rengîn edâsıdur

Nev’-i dîger

1720 Ez-ân-ı Necâtî

1 Gerçi güzeller ipini zülfüñ uzatdılar
Hakkâ ki boylarınca yazıklara batdılar

2 Yâruñ ayagı tozına beñzer diyü bugün
Bâzâr içinde ‘anberi Allah ki satdılar

3 Şimşâd u serv irdügine dik gelürdi lîk
Reftâr-ı yârı göreli bir pâre yatdılar

4 Bezm-i belâda bir kişi huşyâr kalmadı
Câm-ı mey-i mahabbete sâkî ne katdılar

5 Pisteh dehân-ı dil-bere öykündi ehl-i bezm
Söyletmediler urdılar agzın uşatdılar

6 Kaddüñ katında turmaga yaraşmadı diyü
Servüñ alup elini yabanlara atdılar

7 ‘Îd-ı visâlüñ istedügiçün Necâti’yi
Güzeller üşe geldiler öget tonatdılar

1721 Nazîre-i Hasan

1 İzüñ tozını ‘anber-i sârâya katdılar
Bu ad ile anı cihânda vay ki satdılar

2 Lâle lebüñ hayâline mey içdügi bu kim

Gülşende kâsesini başında ufatdılar

3 Peykânlaruñla eglenür idüm göñülde âh
Anlar da şimdi bilmezem kanda bitdiler

4 Kaddüñ çemende sâye-i Tûbâ salalıdan
Servi yiri gök ile yabânlara atdılar

5 Umma Hasan ki göñlüñe zülfinde yir bulasın
Ol gitdi_anuñ ipini güzeller uzatdılar

1722 Nazîre-i Tâli'î

1 İzüñ tozın egerçi ki biñ câna satdılar
Göz göre hayf aña ki yabanlara atdılar

2 Baş egmedügiçün kad-i dil-cûyuña bugün
Serv-i sehîyi bâgda haylî susatdılar

3 Sen Yûsuf-cemâli bugün Mısr-ı hüsnde
Bir kaç 'azîzler dirilüp vey ki satdılar

3 Cânâ bahâne ister imiş cenge kaşlaruñ
'Âşıklaruñ görince hemân def'i çakdılar

4 Tâbûtını cefâñ ile hatm olmayanlaruñ
Allâhü ekber üşdiler öget tonatdılar

5 Kesmek dilerdi hûblar ol zülf-i ser-keşi
Yâ Rab bu hayr işi ne içün uzatdılar

6 Bî-çâre Tâli'î seni nâzük piserler âh
Cevr ü cefâ ile haberüñ yok kocatdılar

1723 Nazîre-i Zâtî

1 Kirpiklerüñ ki bir okı yüz câna satdılar
Biñ câna giçecek okı yâbâna atdılar

2 Müjgânuñ itdi okçılaruñ kâmetin kemân
Ebrûlaruñ kemânlara ta’n okın atdılar

3 Hîç kimse bilmez oklaruñuñ kanda oldugın
Bu şehr-i dilde geldiler ey şâh batdılar

4 Bir kaç ‘azîz-i Mısr melâhatde Yûsuf’ı
Beñzer cemâl-i yâra diyü vây ki satdılar

5 ‘Işk odı içre Zâtî’yi yalıñ görüp bugün
Dil-berler üşe geldiler öget tonatdılar

1724 Li-mürettibihi

1 Anlar ki şerbet-i leb-i cânânı tatdılar
Hakkâ budur ki cânı dilâ câna katdılar

2 Ebrûlaruñ kemân alup ey dûst destine
Gamzeñ alâyını biri birine katdılar

3 Sahrâda kim güzeller ok atdı nişâna hayf
‘Âşıkların koyup okı yabana atdılar

4 Dil kal’asın kuşatdı çü gam leşkeri üşüp
Şâdî kapusın âh ki darbî kapatdılar

5 Her la’l-leb güzel ki görüp sögdi Nazmi’ye
San cevherî libâs ile üşüp tonatdılar

Nev’-i dîger

1725 Ez-ân-ı Ahmedî

1 Cânâ ne leb durur bu ne yâkût-ı nâb olur
Kim la’l anuñ odından eriyüben âb olur

2 Ruhsâruñ üzre zülfüñi görüp göñül didi
Zî hoş benefşe kim gül-i surha nikâb olur

3 Nergis gözüñ humârını göreli gözlerüm
Şol câma beñzedi ki içi tolu şarâb olur

4 Senden cüdâ kılan beni bula cezâsını
Şol gün ki az günâha katı çok ‘azâb olur

5 Didüm firâkuñ odına yakma beni didi
Kim ‘âşıkuñ gözi yaş u bagrı kebâb olur

6 Virme ‘azâb baña didüm ‘ışkuña didi
‘Âşıklaruñ nasîbi cihânda ‘itâb olur

7 Didüm irem visâlüñe remz ile gözlerüñ
Didi kim Ahmedî bu ne yañlış hisâb olur

1726 Nazîre-i Şeyhî

1 Ferr ü ziyâ cihâna niteki_âftâb olur
Nûr-ı safâ vilâyet-i câna şarâb olur

2 Vâcib budur ki sünneti midhat bile hakîm
Çün zikr idici nef’ini farz-ı kitâb olur

3 Ten bâg u sebze gibi suyı mey dimiş tabîb
Bustân ki vakt ile suvarılmaz harâb olur

4 Ol pîr-i mest-i ‘âsîye vâcib durur ‘asâ
İçmezse bu devâyı ki_içen şeyh ü şâb olur

5 Sâkî ko tamlasun kadehe gonçeden şeker
Kim cân anuñla kand ü şarâb u gül-âb olur

6 Gamzeñ kanum içerken urur oda bagrumı
Ya’nî çü mest mey bula meyli kebâb olur

7 Mahrûm-ı câm-ı dil-bere Şeyhî zihî ‘itâb
Kim ol cihânda kime bu evde ‘azâb olur

8 Meclis boşalmasun toludan sûfiyi görüp
Yaş sebzeler içinde nice kurı kab olur

1727 Nazîre-i Kâsım Paşa

1 Çün perde dürc-i gevhere ol la'l-i nâb olur
Nakd-i revân-ı dîde 'akîk-i müzâb olur

2 Şîrîn lebüñ hadîsini yâd itdügüm bu kim
Söz kim lebüñden açıla faslu'l-hitâb olur

3 Sen serv-i mâh-çihreye her kim nazar kılur
Burc-ı şerefde tâli'i san âftâb olur

4 Zülfüñ yüzüñde baş açuban el götürdügi
Bu kim seherde kamu du'â müstecâb olur

5 Devletlü âstânuña yüz sürdügi bu kim
Bir demde biñ benüm gibiye feth-i bâb olur

6 Şevk-i mahabbetüñ dil-i 'âşıkdan iste kim
Gencüñ hemîşe mahzeni künc-i harâb olur

7 Sâfî lebüñ şarâbını umsa 'aceb degül
Ekser budur ki cur'a nasîb-i türâb olur

1728 Nazîre-i Tâcî-zâde

1 Manzûrı dîdemüñ kaçan ol mâh-tâb olur
Burc-ı şerefde zerrelerüm âftâb olur

2 Zülfüñ olursa ruhlaruña perde gam degül
Zîrâ nikâbı mihr ile mâhuñ sehâb olur

3 'Ârız olalı 'ârız-ı dildâra hatt-ı sebz
Gûyâ benefşeden gül-i surha nikâb olur

4 Gamzeñ mukîm olursa göñülde 'aceb degül

Ugrılaruñ makâmı ribât-ı harâb olur

5 Ca’fer mürîd-i pîr-i harâbât ise ne tañ
Çün kim bu tavr lâzım-ı ‘ahd-i şebâb olur

1729 Nazîre-i Kâdirî

1 Mihr-i ruhuñla ten ki yoluñda türâb olur
Her zerresi kemâle irür âftâb olur

2 Mihnet risâlesin ki yazar yüzüme yaşum
Hûn-ı dil ile yir yir aña fasl u bâb olur

3 Seng-i belâ ki sîne-i hûnînüme irür
Reng-i lebüñ hayâli ile la’l-i nâb olur

4 Sûz-ı derûn şu deñlü durur dilde kim eger
Tîrüñ irişse sîneme peykânı âb olur

5 Dil hânesinde olalı mihmân halîl-i yâr
Gözüm kabagı toptolu rengîn şarâb olur

6 Şeh Bâyezîd işigine yüz sür ki Kâdirî
Yüzin süren işigine gerdûn-cenâb olur

1730 Nazîre-i ‘Abdü’l-kerîm-zâde

1 Mihr-i ruhuñla ten ki yoluñda türâb olur
Her zerresi kemâle irer âftâb olur

2 Mihnet risâlesin ki yazar yüzüme yaşum
Hûn-ı dil ile yir yir aña fasl u bâb olur

3 Sîneñ belâ ki sîne-i hûnînüme irer
Rengîn lebüñ hayâli ile la’l-i nâb olur

4 Sûz-ı derûn şu deñlü durur dilde kim eger
Tîrüñ irişse sîneme peykânı âb olur

5 Dil hânesinde olalı mihmân hayâl-i yâr
Gözüm kabagı toptolu rengîn şarâb olur

6 Sultân Selîm işigine yüz sür ki gün gibi
Yüzin süren işigine gerdûn-cenâb olur

1731 Nazîre-i Zâtî

1 İrse sühâya pertev-i ‘ışk âftâb olur
Eylerse senge terbiyeti la’l-i nâb olur

2 ‘Işk ile câm-ı çeşmüme üstâd-ı hüsn-i dûst
Bir san’at eylemiş ki hevâdan pür-âb olur

3 Feryâduña irerse nigâruñ du’âlar it
Ey dil seher irişse du’â müstecâb olur

4 Yap yap vefâ sarâyını cânâ ‘imâret it
Cevr ile yıkma göñlümi hâlüm harâb olur

5 Göynüklerini añdurup aglatma Zâti’yi
Aglarsa yana yana yürekler kebâb olur

1732 Nazîre-i Revânî

1 Gerçi ‘arûs-ı hüsnüñe zülfüñ nikâb olur
Korkum budur ki arada dâyim hicâb olur

2 Hatt-ı lebüñle irdi yine cânuma gubâr
Her kanda ise fitneye ba’is şarâb olur

3 Mehpâreler durur n’ola tıfl ise hûblar
Her birisi kemâle irer âftâb olur

4 Dîvârı kasrı şemsesidür âftâb-ı çerh
Ol şehryâr-ı hüsn ne ‘âlî-cenâb olur

5 Diler Revâni kûyuña irişse vasluñı
Dirler ki Ka’be içre du’â müstecâb olur

1733 Nazîre-i Mesîhî

1 Sâkî lebüñ çü hem-dem-i câm-ı şarâb olur
‘Aks-i ruhuñla câm-ı yarâb âftâb olur

2 Bûy-ı bahâr şöyle pür itdi cihânı kim
Yire inince katre-i şeb-nem gül-âb olur

3 İrmez revâk u tâkına hergiz kemend-i âh
Ol pâdşâh-ı hüsn ne ‘âlî-cenâb olur

4 Çün dûd-ı âhumuñ eseri yokdur ey hümâ
Tûtî-i çerh her gice niçün gurâb olur

5 Gülzâr-ı kûyuñ içre Mesîhî iderken âh
Bülbül sakınsun ugramasun kim kebâb olur

1734 Nazîre-i Sürûrî-i Müderris

1 Ey gonça gül yüzüñe gelen der gül-âb olur
Âteş gibi ruhuñı gör nice gül âb olur

2 Emdükçe la’lüñi n’ola vasl istesem müdâm
Mest olıcak kişi sanma bî-hicâb olur

3 Ey fenn-i ‘ışkdan yaña müşkil soran kişi
Bir harfi şerh olınsa anuñ biñ kitâb olur

4 Ger şâh olursa ‘âşık olan yâra derdini
Dil-ber eger ki ol kadar ‘âlî-cenâb olur

5 Hâk ol yolında şimdi iriş pây-bûsına
Çün kim Sürûri soñ ucı cismüñ türâb olur

1735 Nazîre-i Sücûdî

1 Sûretde gerçi hüsnüñe zülfüñ nikâb olur
Ma’nâ yüzinde ‘âşıka sanma hicâb olur

2 Kan itdürürse çeşmüñe la’lüñ ‘aceb degül
Her kanda ise fitneye bâ’is şarâb olur

3 Haddüñ hayâli mün’akis oldukça çeşmüme
Te’sîr-i tâb-ı âteş-i dilden gül-âb olur

4 Her gün süm-i semendine yüz sürer âftâb
Ol şeh-süvâr-ı hüsn ne ‘âlî-cenâb olur

5 Sür yüzüñi işigine kıl rûz u şeb du’â
Ki_ol kapudan Sücûdî saña feth-i bâb olur

1736 Nazîre-i Şevkî

1 Sanma cemâlüñ ayına zülfüñ nikâb olur
Kim dir şu’â’-i şem’a şebi ki hicâb olur

2 Zülfüñ gamıyla âhum odınuñ dütünleri
Çıkup sipihr ucına miskîn sehâb olur

3 Kan olmadın lebini agızdan kosun kadeh
Bilür müdâm kana sebeb hod şarâb olur

4 Gül-gûn yaşuma olsa süvâr e hayâl-i yâr
Düşüp ayaga halkayı didüm rikâb olur

5 Nice ezilmesün leb-i şîrînüñe şeker
Kim la’l-i nâb görse safâsından âb olur

6 Ruhsârı tâbıdur deheni sırrını açan
Gammâz-ı râz zerre velî âftâb olur

7 Şevkî hayâl-i hâli niçün gelmeye dile
Düzdüñ makâmı çünki mekân-ı harâb olur

1737 Li-mürettibihi

1 Hem-dem müdâm göñlüme câm-ı şarâb olur
Ansuz gam ile hâsılı hâlüm harâb olur

2 Bir cây-ı kâm-bahş durur künc-i meykede
Ki_anda eline_ayag alan kâm-yâb olur

3 Terk eyle var varlıgı vasl ise ger murâd
Kim yâra vasl olmaga varlık hicâb olur

4 Âhum tutar işigüñi agyârı göricek
Pes kış güninde gökyüzi ekser sehâb olur

5 Nazmî hemîşe hattuña meyl itdügi bu kim
Eglence ehl-i dânişe dâyim kitâb olur

1738 Li-mürettibihi

1 Eglence cânuma benüm ol la'l-i nâb olur
Zîrâ müdâm behcete bâ'is şarâb olur

2 Mihr aña tâc-ı zer felek eyvân-ı zer-nigâr
Ol tâcdâr-ı hüsn ne 'âlî-cenâb olur

3 Hattuñ gamıyla dîde vü dil mâ-cerâsını
Şerh eyleyüp yazarsam eger bir kitâb olur

4 Zülfüñ gamı durur beni her gâh agladan
Ey mâh çü bâ'is-i bârân sehâb olur

5 La'lüñden alsa bûse-i cân-bahşuñ ey perî
Nazmî safâ-yı câna irer kâm-yâb olur

Nev'-i dîger

1739 Ez-ân-ı Mahmûd Paşa

1 Çün nûr-ı tal'atüñ sanemâ âşkâr olur
Hurşîd ü meh zevâle düşüp şermsâr olur

2 Ejder dirilse zülfi 'izârında vechi var

Kim su içinde yatmag ile mûy mâr olur

3 Hüsnüñ güli ‘arûsı bezendükçe nâz ile
Gün şîşe-i gül-âb u meh âyînedâr olur

4 Hâlüñ ruhuñda yandı yüz uralı zülfüñe
Lâ-büd salîbe secde kılan ehl-i nâr olur

5 Şeb-reng hattı bitmese haddinde tañ degül
Kim bâg-ı cennet içre şeb olmaz nehâr olur

6 Görüp kenâra geldügi gözüm yaşın bu kim
Bilür makâm-ı sırr u lüb-i cûybâr olur

7 Cân virmek ile vaslına irmek murâd ise
Olmaz tasavvur eyleme ‘Adnî ne var olur

1740 Nazîre-i Gülşenî

1 Bâd-ı sabâ ki hem-nefes-i zülf-i yâr olur
Urdukça dem meşâmm-ı hevâ müşk-bâr olur

2 Ruhsârı üzre hâli niçün eyledi karâr
İspend âteşe düşicek bî-karâr olur

3 Zülfi hevâsı dilde nihân ola mı ki müşk
Her kanda olsa ‘ıtr ile âşkâr olur

4 Dil güft ü gûdadur gül-i ruhsârı şevk ile
Tahrîk iden ‘anâdili bâd-ı bahâr olur

5 Şemşîr-i âbi-rengüñ ider vasf teşne-dil
Anuñ içün sözi güher-i âbdâr olur

6 Kûyuñda Gülşenî ne ‘aceb nâle eylese
Her kanda mergzâr ola murg-ı zâr olur

1741 Nazîre-i Hafî

1 Bûy-ı saçuñla bâd-ı sabâ müşk-bâr olur
Şevk-i ruhuñla rûy-ı zemîn lâlezâr olur

2 Sahn-ı çemende kâmetüñüñ vasfın ey sanem
İşitdügince serv-i sehî şermsâr olur

3 Câzû gözi bu devr-i kamerde ne sihr ider
Kim zülfi gâh kejdüm olur gâh mâr olur

4 Hattı ʻizârı dâyiresin tutsa ne ʻaceb
Âbuñ kenârı kanda ise sebzezâr olur

5 Gülzâr-ı hüsni güllerin ol lâle-çihrenüñ
Bir kez görürse cânı Hafî'nüñ hezâr olur

1742 Nazîre-i Vasfî

1 Zülfüñ kaçan ki gün yüzüñe perdedâr olur
ʻÂlem gözüme kara saçuñ gibi târ olur

2 Ko atuñuñ öñince yile ben kuluñ şehâ
Ki_ekser öñince bâd-ı sabânuñ gubâr olur

3 Hecrüñde añdugumca şehâ gül yüzüñ senüñ
Kanlu yaşumla her tarafum lâlezâr olur

4 Tîg-ı cefâñı çekme vü çâk itme sînemi
Ki_ey dûst halka râz-ı derûn âşkâr olur

5 Vasfî cihândan al bile git tîgı zahmını
Gurbetde yârdan saña ol yâdgâr olur

1743 Nazîre-i Sehî

1 Zülfüñ ki gün yüzüñe düşüp târmâr olur
Âb-ı ruhuñda gör nice her târı mâr olur

2 ʻIşkuñ kuşı kimüñ ki başına yuva yapsa
Mecnûn gibi cihânda şeh-i tâcdâr olur

3 Kapuñda itlerüñle bir olmış yürür rakîb
Bir kelbe çak bu deñlü ne hoş i'tibâr olur

4 Añmadı bâd-ı âhum o servi egerçi kim
Her bir le'îme su gibi akar kenâr olur

5 Bir tîr urdı sîneme ol kaşı yâ didi
Sakla cigerde saña ki hoş yâdgâr olur

6 Oldum zelîl 'ışk işini başa ilteli
Her oñmadugı kim göresin pîşekâr olur

7 Yâruñ hevâ-yı kaddi ile göz yaşı Sehî
Her servüñ ayagına akar cûybâr olur

1744 Nazîre-i Sun'î-i Pîr

1 Zülfüñ kaçan ki gün yüzüñe târmâr olur
Her târı yine bu dil-i miskîne mâr olur

2 Yâ Rab nedür ki gülşen-i bâg-ı zamânede
Bir gül açılsa bülbüli anuñ hezâr olur

3 Peykân-ı şeb-çerâgını dil hânesinde cân
Görüp didi ki vey ne güzel yâdgâr olur

4 Dil-ber odur ki 'âşıkına eyleye vefâ
Ben hûb aña dirin ki miyânı kenâr olur

5 Fâş itdi agzı sırrını dil sırrı fâş ider
Dîvâne ile her kişi kim râzdâr olur

6 Gül yüzlüler hevâsına Sun'î düşenlerüñ
Bülbül gibi hemîşe işi âh u zâr olur

1745 Nazîre-i Selmân

1 Her kim enîsi bir sanem-i gül-'izâr olur

Dâyim şikeste-hâtır u pür-inkisâr olur

2 Dünyâyı virse irgürimez ol miyânına
Agyâra râygân gice gündüz kenâr olur

3 Çıkdum diyü gider bir eve eglenür çıkar
Ol ‘âleminde kapu öñinde bu zâr olur

4 Bunuñ gibi kaziyyeleri dâyimâ anuñ
Bir olmaz iki olmaz u belki hezâr olur

5 Her birisi hezâr hezârân belâ ile
Hatt-ı ‘izârı gibi göñülde gubâr olur

6 Selmân egerçi vuslat ogul balı gibidür
Bunuñ gibi belâlar ile zehr-i mâr olur

1746 Li-mürettibihi

1 Her dem semend-i nâza ki ol şeh süvâr olur
Her gören anı dir ne güzel şeh-süvâr olur

2 Dildâr diller almagı kâr itdi kendüye
Ki_eglence pâdşehlere ekser şikâr olur

3 ‘Âşıklarına yâr nice itsün iltifât
Her nesne kim çog ola o bî-i’tibâr olur

4 Çeşm ü kad ile gamze ile emâli hûblar
Fettân olur kıyâmet olur şîvekâr olur

5 Varsa mahabbet ehli n’ola âstânuña
Yirden hevâ ile göge iren gubâr olur

6 Ben haste nîm sag olayın fürkatüñde âh
Zülfüñ gamıyla her ne yisem zehr-i mâr olur

7 Gül yüzi bülbülinüñ o serv-i semen-tenüñ

Nazmî dem-â-dem itdügi zâr-ı hezâr olur

1747 Li-mürettibihi

1 Her dil hevâ-yı ‘ışk ile kim bî-karâr olur
Nerd-i belâda döne döne kârı zâr olur

2 Şevk-i ruhuñla zâr-ı hezâr eylesem n’ola
Bülbül ki gül yüzüñ göre zârı hezâr olur

3 Olur safâ-yı ‘işrete gülşende feth-i bâb
Ol dem ki mevsim-i gül ü fasl-ı bahâr olur

4 Dirseñ kenâr ola o nigâruñ miyânını
Olmaz hayâli eyleme ey dil ne var olur

5 Dil-berleri dil ehline lutf ile râm iden
Nazmî latîf-i şi’r-i mahabbet-şi’âr olur

Nev’-i dîger

1748 Ez-ân-ı Şeyhî

1 Gamzeñ ki bir hadeng ile biñ câna kasd ider
Hoş âhuvâne gözler ü şîrâne kasd ider

2 Hattuñ ki çekdi hâtem-i yâkûta dâyire
Bir mûrdur ki mühr-i Süleymân’a kasd ider

3 Hâlüñ ki zülfüñe tolaşup alnuña agar
Hindû-sıfat kemend ile eyvâna kasd ider

4 Yokdur bilüñe agzuña kılca göñüle yol
Bu dikkat ile ma’ni-i pinhâna kasd ider

5 Gencînedür hayâlüñe cân gamzeñ ugrısı
Dil deldügi hazîne-i sultâna kasd ider

6 Men’ eylemiş habîb yüzin Şeyhî’den rakîb
Şeytân eger degül niçün îmâna kasd ider

7 Acılıg ile geçsün anuñ tatlu ‘ömri kim
Bilmez nemek hakını dahı nâna kasd ider

1749 Nazîre-i ‘Ulvî

1 Dîvâne göñlüm ol leb-i cânâna kasd ider
Dîvâne ger degül ne içün câna kasd ider

2 Tutmak diler meger ki Sikender gibi cihân
Hızr-ı hatuñ ki çeşme-i hayvâna kasd ider

3 Hayrânam ol şûh-ı cefâ-hûya kim müdâm
Bu cân-ı haste vü dil-i bîmâra kasd ider

4 Şem’-i ruhuñ öñinde kamu yandugum bu kim
Kendüyi oda yakmaga pervâne kasd ider

5 Şol gül-’izârı gör ki göñül avlamakda çün
Ayık durur u nergis-i mestâna kasd ider

6 Kasdum budur ki cânumı yolında terk idem
Cân terki her kim eyledi sultâna kasd ider

7 Ger kasd iderse ‘Ulvi’ye gamzeñ ‘aceb degül
Kassâb olan elbette kurbâna kasd ider

1750 Nazîre-i Ahmed Paşa

1 Âhû gözüñ ki ‘âşıka şîrâne kasd ider
Merdümlik ile gözleri ü merdâne kasd ider

2 Hattuñ ki devr ider leb-i la’lüñ devâyirin
Bir Hızr’dur ki çeşme-i hayvâna kasd ider

3 Kasd itse n’ola hâtem-i yâkûtuña rakîb
Bir dîvdür ki mühr-i Süleymân’a kasd ider

4 Seyr eyledügi çâh-ı zenahdânuñı göñül
Gey çâpük ugrıdur bu ki zindâna kasd ider

5 Hançer çeker gözüme gözetdükçe gamzesi
Cellâdvâr tîg ile her câna kasd ider

6 Her dem diler gözüñ ki döke kanın Ahmed'üñ
Kassâb-ı hûn-feşân gibi kurbâna kasd ider

1751 Nazîre-i Necâtî

1 Gamzeñ ki bir kirişme ile câna kasd ider
Maksûdı cân degülse nedür yâ ne kasd ider

2 Çek zulm elini gamze-i mestüñe hey di kim
Bir bûse içün iki gözüm kana kasd ider

3 Ko çeksün acı dillere deryâ ol acı kim
Kor dişlerüñi lü'lü'-i 'ummâna kasd ider

4 Va'llâhi öldüreydi yazugı yog idi hîç
Şunlar ki derdi kor dahı dermâna kasd ider

5 Derdâ ki 'âdet eyledi gözler yabanları
Âhûlaruñ ki cânlara şîrâne kasd ider

6 'Işkuña mâlik olmagı ister yegâne dil
Şol bir fedâyi gibi ki sultâna kasd ider

7 Kuluñ Necâti'ye ideli şâhum iltifât
Şeyhî'yi kodı şîve-i Selmân'a kasd ider

1752 Nazîre-i Şâhidî

1 Dil şevk ile ki 'ârız-ı cânâna kasd ider
San tıfldur ki âteş-i sûzâna kasd ider

2 Sehhâr çeşmi sihr ile insâna çün perî

Âhû gibi görinür ü şîrâne kasd ider

3 Hûnî gözi öñinde sunar dil lebine el
Kanına göz göre susayup câna kasd ider

4 Şîrîn lebiyle zülfine dil düşdi kim düşer
Târîke her ki çeşme-i hayvâna kasd ider

5 Mihrin diler ki olmaya sînemde ol rakîb
Şeytânvâr mekr ile îmâna kasd ider

6 Şevk-i lebiyle ‘âlem-i fürkatde Şâhidî
Bir zerredür ki mihr-i dırahşâna kasd ider

1753 Nazîre-i Münîr

1 Gerçi bu teşne-dil leb-i cânâna kasd ider
Beñzer ki kanına susadı câna kasd ider

2 Yâ Rab ne fitnedür yine dev-i kamerde kim
Jengâr-ı hattuñ âyine-i câna kasd ider

3 San kim gazâl-ı huftedür âhû gözüñ velî
Her bir nazarda âdeme şîrâne kasd ider

4 Zülfüñ hamı ki göñlümüzüñ pençesin burur
Uzatdı el meger ki giribâna kasd ider

5 Kimdür çerâg-ı hüsnüñe dil virmesün diyen
Elbette şem’e yanmaga pervâne kasd ider

6 Bunca hadeng ü nâvek-i müjgân ile gözüñ
Gûyâ peleng-i bîşedür insâna kasd ider

7 Yitişmek istedügi yüzüñ mihrine Münîr
Burc-ı şerefde tâli’i Keyvân’a kasd ider

1754 Nazîre-i Sürûrî-i Müderris

1 Agyâr her kaçan leb-i cânâna kasd ider
Gûyâ ki cân alıcı durur câna kasd ider

2 Zülfüñde la’lüñe uzanur dil Sikender’i
Zulmet içinde çeşme-i hayvâna kasd ider

3 Kanı ki kana kana o gamzeñ harâmisi
Bir dem nazarda gerçi ki biñ kana kasd ider

4 Mihr-i ruhuñdur eksügüm ey şâh meh degül
Kimdür kemâli kor dahı noksâna kasd ider

5 Dil cân virüp diler kim ola saña müşterî
Alçak bahâya Yûsuf-ı Ken’ân’a kasd ider

6 Zülfüñ hayâli kim dili her bâr tolanur
Bir mârdur ki gûşe-i vîrâna kasd ider

7 Nat’-ı ruhında baydak-ı hâlini gözle kim
Ferzânedür egerçi ki şâhâne kasd ider

8 Dil tıflını fakîhine şehrüñ inanma kim
‘Ârif durur anı sakın oglana kasd ider

9 Dünyâ zeninden eyle hazer gel Sürûrîyâ
Zendür egerçi merdüme merdâne kasd ider

1755 Li-mürettibihi

1 Cânâ lebüñe diş bileyen câna kasd ider
Ruhsâruña el uzadan îmâna kasd ider

2 Zülfüñ ucında var nice cân atar revân
Pervânedür ki şem’-i şebistâna kasd ider

3 Şol cevheri ki olmaya zâtında cevheri
Kor leblerüñi la’l-i Bedahşân’a kasd ider

4 La’lüñden emsem umsa n’ola haste-dil senüñ
Anuñ ki derdi ola o dermâna kasd ider

5 Tarz-ı gazelde Nazmi mürîd oldı Şeyhi’ye
Anuñçün ol da şîve-i Selmân’a kasd ider

Nev’-i dîger

1756 Ez-ân-ı Necâtî
1 Dil kişverine zülf-i siyâhuñ belâ yiter
Yıkmaga bu vilâyeti ol ejdehâ yiter

2 La’lüñ cefâsıla dile zülfüñ sitemleri
Ger bal u ger belâ ise ey dil-rübâ yiter

3 Geh yaş gelür gözümden ü geh yaş yirine kan
Derd-i derûnı bilmege bu mâ-cerâ yiter

4 Bîmâr-ı ‘ışka şerbet ile eyleme ‘ilâc
Var ey tabîb ko beni derdüm baña yiter

5 Çoklar semend-i nâza binüp yildürür velî
Meydân-ı hüsn içinde bulınmaz saña yiter

6 Ey çerh sen de yâr gibi olma bî-vefâ
Zîrâ bu deñlü ‘âleme bir pür-belâ yiter

7 Tek yirde gökde zerre kadar minnet olmasun
Örti döşek Necâti’ye bir bûriyâ yiter

1757 Nazîre-i Sühâyî
1 Gurbet yolında bize gamuñ âşinâ yiter
Hûn-ı ciger nevâlemüz ey dil-rübâ yiter

2 Yitmez mi hattuñ irdügi cevrüñ dahı nedür
Hey pür-belâ bu haste-dile bir belâ yiter

3 Cûş itdi gözlerüm yaşı deryâ gibi akar
‘Işk âteşini bilmege bu mâ-cerâ yiter

4 Sihr ile ejder itmek içün mâr-ı zülfüñi
Efsûn okıyup örmege baña sabâ yiter

5 Gayra lebüñ sunup yiter öldür garîbüñi
Cevr ise cânuma yiter ey bî-vefâ yiter

6 Şeb-dîz-i zülfe koş ruh-ı Gül-gûnuñ öñdül al
Ey şeh-süvâr-ı hüsn bulınmaz saña yiter

7 Cân virse her nefes n’ola düşnâmuña bu dil
Bir kez sögerseñ aña ölince du’â yiter

8 Yatmaga turmaga gice gündüz Sühâyi’ye
Ey meh kabâ gubâr u döşek bûriyâ yiter

1758 Nazîre-i Harîmî

1 Zülfüñ hevâsı başuma cânâ belâ yiter
Hâlüñ hayâli gözüme ‘ayn-ı ‘anâ yiter

2 Şîrîn lebüñ şarâbına dil-teşne oluban
Kan agladugı gözlerüme mâ-cerâ yiter

3 Kurup kaşuñ kemânını kasd itme cânuma
Gamzeñ hadengi başa kaderden kazâ yiter

4 Yüz sürmege ayaguña ey yâr-ı pür-cefâ
Ben mübtelâya sencileyin bî-vefâ yiter

5 Gözüñe uydı gamzelerüñ kanum içmege
Derdlü yüregüme sanemâ bu cefâ yiter

6 Zülfüñ hevâsı hâk-i rehüñ ey perî-sıfat
Başuma tâc egnüme her dem kabâ yiter

7 Yâr işigine yüz süre varmaga ey rakîb
Sen fârig ol Harîmî'ye 'avn-i Hudâ yiter

1759 Nazîre-i Sürûrî-i Müderris

1 Cân virmede saña çü bulınmaz baña yiter
Bu nâm-ı nîk cismüme 'ömrüm bekâ yiter

2 Ölmez biñ okuñ ile ne it cânludur rakîb
Ammâ gözüñ bu hasteye çün bir bak a yiter

3 Katlüme kasd idüp atar iken kemânı tîr
Göz ucı ile bakducagı kan bahâ yiter

4 Fürkat şebinde gün yüzüñ olmaz çü mâhımuz
Âhum şirârı bu kara güne ziyâ yiter

5 Bir bûriyâ görinür evinde Sürûri'nüñ
Sûfîlenürse aña hemîn bu riyâ yiter

1760 Nazîre-i Muhibbî

1 Cânâ vefâlar eyleme cevr ü cefâ yiter
Her ne gelürse cânuma senden safâ yiter

2 Hiç bir tabîb itmedi dil hastesine em
Bîmâr-ı 'ışk olana derd devâ yiter

3 Sevdâ-yı zülf gitmeye dilden ölem dahı
İki cihânda çünki baña bu hevâ yiter

4 Alma gözüñe kuhl-ı Sıfâhân'ı zerrece
Hâk-i der-i nigâr saña tûtiyâ yiter

5 'Âlem yüzine togmasa mihr ile meh ne gam
Çünki cihâna gün yüzi yâruñ ziyâ yiter

6 Atma belâlu göñlüme ey çerh belâ okın

Başda hevâ-yı kâkül-i dil-ber belâ yiter

7 Tecrîd-i ‘ışk ol yüri terk eyle câmeñi
Saña Muhibbî penbe-i dâguñ kabâ yiter

8 Zülfüñ şebinde her gice şeb-revlik itmege
Dûd-ı siyâh başuma bir şeb-külâ yiter

1761 Nazîre-i Mihrî

1 Kim var güzeller içre cihânda saña yiter
Yâhod belâ-keş ‘âşık-ı şeydâ baña yiter

2 Dil hücresinde her gice ‘ışkuñ mutavvelin
Görmege cân delîli tenüm bûriyâ yiter

3 Zecr ise hadden aşdı gözüm yaşı başdan
Cevr ise yitdi cânuma ey dil-rübâ yiter

4 Kahruñ cihânda ben görürem lutfuñı rakîb
Öldürmek ise ‘âşıkı hey bî-vefâ yiter

5 Yüz sürmek ile izlerine oldum âşinâ
Kûyuñda itlerüñle bu ben mübtelâ yiter

6 Sen ey Necâti ister iseñ bûriyâ döşek
Yâr işiginde Mihrî’ye bir kurı câ yiter

7 Bir dâne ile zülf göñül murgın itdi sayd
Baña cihânda ‘ömrüm ölince cezâ yiter

1762 Nazîre-i Sarrâfî

1 Zülfüñ hevâsı cânuma bend-i belâ yiter
La’lüñ safâsı derdüme cânâ devâ yiter

2 Bîgânevâr halk ile olsam ‘aceb midür
Kûyuñ atı ayagı baña baña âşinâ yiter

3 Şâd ol göñül ki yâr dimiş rahm eyleyüp
‘Işkum yolında cân virür ol mübtelâ yiter

4 Ka’be-i cemâlüñe idicek cân ile sücûd
Mihrâb-ı kaşuñ anlara kıble-nümâ yiter

5 Sâkî nigâr leblerinüñ yâdına müdâm
Nûş idelüm şarâb ki ‘îş-ı safâ yiter

6 Yüz virmeseñ rakîbüñe Ka’be kapuñda kim
Yüz sürmege harîmüñe bu ben gedâ yiter

7 Lutf it selâm virmezseñ bâri dûstum
Sarrâfi derdmendüñe bir merhabâ yiter

1763 Nazîre-i Mu’îdî

1 Kaşuñ kemânı göñlüme cânâ belâ yiter
Almaga bu vilâyeti bir yaykara yiter

2 Âhumdur âşkâre kılan gizlü râzumı
Bülbül gamını söylemek içün belâ yiter

3 Sînemde dâg-ı gamdan akar hûn-ı dil revân
Dildâr ile ‘adâvete bu mâ-cerâ yiter

4 Nâzuñ oranı yok mı nedür gamzeñe diyed
Cevr ise haste-dillere ey bî-vefâ yiter

5 Gam şâhıdur şikâyete varan sen âfete
Tâc-ı zer ol başında yanan bûriyâ yiter

6 Sâkî getürme şem’-i şebistânı ortaya
Bezm ehline furûg-ı cemâlüñ ziyâ yiter

7 Sen kimsin ey Mu’îdi kim ol yârı kocasın
Hergiz elini öpmek ölince saña yiter

1764 Nazîre-i Ferruhî

1 Mûsâ yedine zülf-i ‘asâsı belâ yiter
Fir’avn’a hatt sihrine ol ejdehâ yiter

2 Zülfüñ karasını göremez eyleyen heves
Kalur yirinde bülbül gibi ey dil-rübâ yiter

3 Geh çeşmüñ öldürür beni nâz ile geh müjeñ
Çok geçmesün baña bu geçen mâ-cerâ yiter

4 Meydân-ı hüsn içinde yüri ey güneş yüri
Biñ şeh-süvâr içinde bulınmaz saña yiter

5 Yir yir libâs-ı cismini tîg ile kesdi na’l
Hırka yirine Ferruhi’ye bu kabâ yiter

1765 Li-mürettibihi

1 Cânâ hat-ı lebüñ ‘ömr-i câna cefâ yiter
Bâlâ kadüñ cüdâlıgı bâlâ belâ yiter

2 Bezm içre liblerüñ sunup agyâra dem-be-dem
Göz göre kılma cânuma cânâ cefâ yiter

3 Agyâr şûr u şerr ile hayr ide sanma kim
‘Âşıklar aña eyledügi bed-du’â yiter

4 Görmezse gün yüzüñ n’ola her gün bu gözlerüm
Mihrüñ göñülde oldugı ey meh-likâ yiter

5 Mihr ü vefâñı görmese ‘âlemde gam degül
Cevr ü cefâñı çekdügi dil dil-berâ yiter

6 Cân acısını çekmege cândan cüdâlıga
Şîrîn lebüñ firâkı baña husrevâ yiter

7 ‘Işkuñ yolında cân ile her kim ki ser vire
‘Âşıklıgına şâhid anuñ serverâ yiter

8 ‘Arz-ı cemâli hoş nazar ile güzellerüñ
‘Âşıklarına lutf ile mihr ü vefâ yiter

9 Mihr ü vefâsı fikr ü hayâli nigârınuñ
‘Âşık garîbe ‘âlemde zevk u safâ yiter

10 Yitmez mi Nazmi sen şeh-i hüsne kul oldugı
‘Âşıklar içre aña bu ‘izzet şehâ yiter

11 Nazmum Necâti nazmı gibi nâzük olmaga
Elfâz-ı dür-nisâr u latîfüm baña yiter

1766 Li-mürettibihi

1 Fâş itme ‘ışkuñ eşk ile her dem dilâ yiter
Yiter süründi ortada bu mâ-cerâ yiter

2 Tîr-i müjeñle nice ider yaykara kaşuñ
Cevr ise geçdi cânuma hey pür-cefâ yiter

3 Râ kaşuñuñ misâli bulınmaz çü bir dahı
Dil-berler içre saña nigârâ bu râ yiter

4 Sürüp kapuñdan idesin agyârı sikke-rû
‘Âşıklaruñ du’âsı ifindi saña yiter

5 Ey çerh-i bî-vefâ baña cevr itme sen dahı
Ol mâh-rû gamıyla benüm hod baña yiter

6 Ben hastenüñ helâki murâd ise ey ecel
Sen sür’at itme aña gam-ı dil-rübâ yiter

7 Ko ibtizâli her der-i dûn semtine yüri
Kavl itme her denîye özüñ Nazmiyâ yiter

DER-BAHR-İ MUØÂRİ’-İ AHREB-İ DÎGER

Taktî’eş: Mef’ûlü Fâ’ilâtün Mef’ûlü Fâ’ilâtün

1767 Ez-ân-ı Tâcî-zâde

1 Zülfüñ beni sebeb ne eyler şikeste-hâtır
‘Ömrüm şikestelikden kurtılmasun o kâfir

2 Göñlüm gözüm tolupdur hattuñ hayâli ile
San Hızr’dur ki_olupdur yaşda kurıda hâzır

3 Mâh-ı tamâmı mihrüñ bir şekle koydı ki_anuñ
Beş on gün içre gâlib ‘ömri olısar âhir

4 Bilmez kimesne kadrüm tâ gitmeyem cihândan
Bulmaya nâfe kıymet ger olmaya müsâfir

5 Meclisler içre Ca’fer añılsa vasf-ı hâlüm
Câmuñ gözi tolar yaş rahm eyleyüp mey acır

1768 Nazîre-i İshâk Çelebi

1 Hızr’uñ kerâmetin Hak hâmeñde kıldı zâhir
Miskînlere bulınur yaşda kurıda hâzır

2 Ma’nâ-yı sûznâki elfâz-ı âbdârı
Cem’ ide miydi hâmeñ ger olmasaydı sâhir

3 Fürkat şebinde ‘aşık zulmet yüzini görmez
Çün şeb-çerâg irürdi nazmuñdaki cevâhir

4 Bilmez safâ-yı kûyuñ yoluñda ölmeyenler
Tuymaz vatan huzûrın şol ki_olmadı müsâfir

5 Göster cemâlüñ evvel âhir çün öldürürsin
Senden budur murâdum ey dûst evvel âhir

6 Şevk-i dili nigârâ ben nice bildürem kim
Nâme müşevveşü’l-hâl hâme şikeste-hâtır

7 İshâk’a itdügini senden cüdâ rakîbüñ
Hergiz cihânda itmez bir dîni ayru kâfir

1769 Nazîre-i Zâtî

1 Dahı cevân iken hep şeyh oldı cümle bir bir
Hüsnüñ ‘imâretine anlar ki oldı nâzır

2 Kavs-ı kazâdan irdi her ne kadar ki nâvek
Eflâküñ arkasından âhum çıkardı yir yir

3 Bâzâr-ı fürkat içre ey hˇâce gel kim oldı
Dellâl-i gam elinde sabrum metâ’ı âhir

4 Şîrîn lebüñ dem-â-dem câm-ı şarâb kılınca
Bezm-i ‘adûda degse ey dûst cânum acır

5 Anı metâ’-ı vasla ey hˇâce hep virürdüm
Biñ câna ben fakîri Kâdir ideydi kâdir

6 Cevri yükin habîbüñ ‘âşık çeker rakîbâ
Bir harsın agzuñı tut kim didi saña agır

7 Îmân u dîn-i ‘ışka sıdk ile girdi Zâtî
İşitdi düşmen anı ey dûst oldı kâfir

1770 Nazîre-i Helâkî

1 Ka’be yüzüñde hattuñ niçün olur müsâfir
N’eyler harem içinde ol yüzi kara kâfir

2 Cân viren evvel irmiş âhir visâle dirler
Bu kavle cân virürdük biz dahı evvel âhir

3 Beñzüm riyâzet ile sarardı diyü zâhid
Başladı ‘illetini bâtından itdi zâhir

4 Sen gonçe-lebden ayru ey serv-i lâle-ruhsâr
Cismi gülüñ yakılur cânı gül-âbuñ acır

5 Zülfüñ ki ârızuña olur hicâb u mâni’
Göz göre hakkı örter bi’llâh gör o kâfir

6 Dünyâ ‘imâretine iñende tekyelenme
Ki_üç günden öte turmaz bu evde bir müsâfir

7 Vahdet meyin Helâki nûş itmeyince dilden
Ref’ olmadı şevâgıl nefy olmadı havâtır

1771 Nazîre-i Hâfız-ı Konevî

1 Sûz-ı derûnum olsa bezm-i gamuñda zâhir
Dilden yanar beni şem’ aglar sebû mey acır

2 La’lüñ gamından evvel dirdüm ki câna irem
Baña bu yolda hâsıl cân virmek oldı âhir

3 Kec-revlik idüp ey çerh ben nâ-tüvânı dâyim
Yârumdan ayırınca cânı bedenden ayır

4 Ger dîne gelmediyse n’eyler yüzüñde hattuñ
Girmez cinâna zîrâ her kim kalursa kâfir

5 Zâd u zevâda kaydın gör gâfil olma Hâfız
Kim menzil-i cihâna olur konan müsâfir

1772 Nazîre-i Kâbilî

1 İncinme ‘ârızuñda hat oldugına zâhir
Sebze tutar yüzini su kim ola mücâvir

2 Haddüñde ey meh-i nev hattuñ ta’accüb itme
Kim âteş içre kâdir reyhân bitürse Kâdir

3 Setr itmesün cemâlüñ zülfüñe eyle tenbîh
Her kim ki dîni örter şer’â olur o kâfir

4 Geldükçe ol perî-ruh ‘aklum gider başumdan

Yâ Rab kimesne hergiz olmasun aña nâzır

5 Bir togrı hem-dem olmaz tîrüñ tek ey kaşı yâ
Gönder ki cân anuñla çıkup ola müsâfir

6 Bu yârelerle ölsem ben haste yâ İlâhî
Gösterme acı aña her kim benümçün acır

7 Feth itmedür murâdum iklîm-i ‘ışkı yekser
Ey Kâbilî cihânda nusret virürse Nâsır

1773 Nazîre-i âubârî

1 Câzû gözüñ füsûnda olmasa ‘ayn-ı sâhir
Yagdurmaz idi her dem bârân-ı tîr o kâfir

2 Şîrîn lebüñ gamıyla fürkatde cân virürsem
Zahm-ı müjeñdür ancak üstümde aglar acır

3 Işkuñda pâk olanuñ dahı nişândur anuñ
Olur efendi tâhir bir nokta ile zâhir

4 Lü’lü’ dişüñ lebüñle ey dûst görmeyelden
Çıkdı revân gözümden la’l ü dür ü cevâhir

5 Sevdi yine âubârî bir serv-i gül-’izârı
Cevr ü cefâda sâhir ‘ilm-i fitende mâhir

6 Seng-i sitemler atdı dil şîşesin uşatdı
Zülfi gibi beni ol kıldı şikeste-hâtır

1774 Li-mürettibihi

1 Devlet anuñ cihânda ‘ömri olınca âhir
Rıhlet demine her dem her yüzden ola hâzır

2 Dünyâ degül ‘imâret bir tekyedür harâbe
‘Âkil olanlar olmaz aña yir ile nâzır

3 Beñzer bu dâr-ı dünyâ ma’nâda bir ribâta
Mecmû’-ı halk bunda bugün yarın müsâfir

4 Gâyetde müşkil işdür dünyâya kılmamak meyl
Vay aña kim ‘inâyet kılmaya Rabb-i kâdir

5 Nazmî neden mahabbet câh-ı cihâna evvel
Her nesnenüñ soñı âh ölüm olınca âhir

1775 Li-mürettibihi

1 Dirsem n’ola hey âfet fettân gözüñe sâhir
Göz göre kanum içer her dem benüm o kâfir

2 Cevr ile ben fütâdeñ pâ-mâl idüp dem-â-dem
Zülfüñ gibi yiter kıl ‘ömrüm şikeste-hâtır

3 Ey husrev-i şeker-leb şîrîn lebüñden ayru
Görüp gözüm yaşını baña deñizler acır

4 Şevk-i ruh ile sînem itdüm çü subhveş çâk
Ol meh-likâya mihrüm gün gibi oldı zâhir

5 Bu katre katre eşküm gördükçe şâd olur yâr
Lâ-büd müferrih olur Nazmî dür ü cevâhir

DER-BAHR-İ MÜCTEææ
Taktî’eş: Mefâ’ilün Fe’ilâtün Mefâ’ilün Fe’ilât

1776 Ez-ân-ı Ahmed Paşa

1 Karâr u sabrum alan zülf-i bî-karâruñdur
Harâb iden beni şol çeşm-i pür-humâruñdur

2 Hadeng-i gamzeñi peyveste ey kemân-ebrû
Cigerde sakladugum bu ki yâdgâruñdur

3 Cihân şikârına şeh-bâz-ı zülfüñi salagör

Kebûter-i dil ü cân hod senüñ şikâruñdur

4 Harâret-i teb-i hicrânı def' iden dilden
Bu boynumuzdagı meftûl-i müşk-bâruñdur

5 'Aceb mi bâg kenârında lâle tursa hacîl
Ki lâlezâr-ı cemâlüñde hˇâr u zâruñdur

6 Nazar fakîre kıl ey pâdşâh-ı hüsn ü cemâl
Ki devlet-i ezelî hüsn-i i'tibâruñdur

7 Dem-i bahâr ile iki cihânı hoş-dem iden
Nesîm-i gâliye-i zülf-i müşk-bâruñdur

8 Hilâl-i halkasını gûş-ı âsmâna takan
Kamer yüzüñdeki pervîn-i gûşvâruñdur

9 Çemende dâg uran lâleye yañaguñdur
Dilümde mühr koyan âteş-i 'izâruñdur

10 Sürûr-ı va'de-i yâra inanmagıl Ahmed
Gama inan inanursañ ki eski yâruñdur

1777 Nazîre-i Mahmûd Paşa

1 Terahhum it dile cânâ ki bî-karâruñdur
Esîr-i silsile-i zülf-i tâbdâruñdur

2 Müdâm göñlümi mey-gûn lebüñ hayâliyle
Harâb u mest kılan çeşm-i pür-humâruñdur

3 Göñül ugurlıgına mâhtâba karşu gelen
Siyâh câme geyüp hâl-i müşk-bâruñdur

4 Nihâl-i Tûbi vü Kevser didükleri bilürem
Bülend-kaddüñ ile la'l-i âbdâruñdur

5 Meh-i melâhat ü necm-i sipihr-i hüsn ü cemâl

Cihân içinde bugün haddüñ ü ‘izâruñdur

6 Gerek vefâ vü gerek cevr ile cefâ kılsun
Şikâyet itme göñül ihtiyâr-ı yâruñdur

7 Safâ ile gam u şâdî-fezâsın ey ‘Adnî
Göñülde cân gibi sakla ki köhne yâruñdur

1778 Nazîre-i Kâsım Paşa
1 Kemend-i sayd-ı dil ol zülf-i tâbdâruñdur
Belâ-yı cân u cihân çeşm-i pür-humâruñdur

2 Cihânda dâg-ı mahabbet didükleri cânâ
Derûn-ı cânda bugün hâl-i zeng-bâruñdur

3 Hıtâ vü Çîn’e viren tuhfe bûy-ı zülfüñden
Diyâr-ı Rûm’a gelen hatt-ı müşk-bâruñdur

4 Firâk u hasret ü derd ile susuzın ölene
Hayât-ı tâze viren la’l-i âbdâruñdur

5 Cigerde gamzesini hoşça tut agırla göñül
Ki buñ deminde senüñ yâr-ı gam-güsâruñdur

6 Şikâyet itme sakın Sâfî cevr-i dil-berden
Ki vasl iden seni dermâna derd-i yâruñdur

1779 Nazîre-i Hafî
1 Lebüñde sûre-i Kevser hat-ı gubâruñdur
Muhakkak oldı ki cennet senüñ ‘izâruñdur

2 Gamuñla şâd olur ey cân çü bu dil-i miskîn
Gamuñdan anı unutma ki gam-güsâruñdur

3 Bu kûh-ı Kâf-ı mahabbetde yine ‘ankâsın
Çün ol hümâ bugün ey dil senüñ şikâruñdur

4 Kaçan hayâli göñül şehrine gelür ey cân
Du'âlar it yolına var ki şehryâruñdur

5 Yaşın revâne idüpdür gözüm i serv-i revân
Kenâra gel kerem eyle ki cûybâruñdur

6 Hoten'de nâfenüñ iden yüregini pür-hûn
Hevâ-yı bûy-ı hat u zülf-i müşk-bâruñdur

7 Hafî habîb itine 'izzet it ki işiginüñ
Taşında sensin içerde o hem-civâruñdur

1780 Nazîre-i Hasbî

1 Ne gam dilâ ki senüñ derd-i yâr yâruñdur
Belâ vü mihnet-i dildâr gam-güsâruñdur

2 Yüzin çevürse 'aceb mi vefâ deminde safâ
Gam-ı nigâr ile eglen ki eski yâruñdur

3 Göñül sefînesini bahr-i eşke saldı gözüm
Hevâ-yı 'ışk ile sür ki rûzgâruñdur

4 Hadeng-i gamzeñi cân terkeşinde saldı gam
Kemân kaşuñdan o kaldı ki yâdgâruñdur

5 Göreydi şi'rüñi Hasbî olurdı Şeyhi mürîd
Kemâl-i nazm ile Keşfî ki ihtiyâruñdur

1781 Li-mürettibihi

1 Cihânda çeşme-i cân la'l-i âbdâruñdur
Niteki rûh-ı revân kadd-i şîvekâruñdur

2 Meh ile mihre zevâl ile irgüren noksân
Kemâl-i hüsn ile bu cebhe vü 'izâruñdur

3 Bu göñlümi iden âvâre dem-be-dem 'ömrüm
Senüñ hevâ-yı ser-i zülf-i bî-karâruñdur

4 Tenüm ki surh u siyâh oldı seng ile yir yir
Baña bu resm ile nakş ey göñül nigâruñdur

5 Seni kemâli ile nazm eyleyen Nazmî
Kelâm-ı muntazam u nazm-ı dür-nisâruñdur

DER-BAHR-İ HAFÎF
Taktî'eş: Fe'ilâtün Mefâ'ilün Fe'ilün

1782 Ez-ân-ı Kâsım Paşa
1 Tîr-i gamzeñ ki câna mahremdür
Mâni' olma ki yâr-ı hem-demdür

2 Gamzeñ okın sakın dirîg itme
Ki_ol ciger yâresine merhemdür

3 Devr-i zülfüñde bu dil-i miskîn
Geydügi san pelâs-ı mâtemdür

4 Şâd ol ey dil ki künc-i mihnetde
Hem-demüñ âh u nâle vü gamdur

5 Biz melûl olsavuz ne gam çün kim
Hâtır-ı yâr şâd u hurremdür

6 Süst depretse yâr saht olma
Ki_arada 'ışk esâsı muhkemdür

7 Leb-i cân-bahşuñı bilür Sâfî
Dil ü cân derdi içün emsemdür

1783 Nazîre-i Necâtî
1 İşigüñ yaşum ile hem-demdür
Meger ol Ka'bedür bu zemzemdür

2 Zerre deñlü dehân u kılca miyân
Dil-rübâlar içinde neñ kemdür

3 Kaçma bizden senüñle buluşuruz
Ey yüzi tâze gül bu ‘âlemdür

4 Gerçi kim hûbdur firişteh ü hûr
Gel gör ol cânı kim ne âdemdür

5 Uralı zülfi kâfirî bünyâd
Dilde sevgüsi katı muhkemdür

6 Mey ü neyle seher demin hoş gör
Ki cihân bu bir iki üç demdür

7 Âferînler Necâti tab’uña kim
Tarz-ı eş’ârda müsellemdür

1784 Nazîre-i Mesîhî

1 Dil gözüm yaşı ile hem-demdür
Bu oña vü o buña mahremdür

2 Haremüñde görem çü gün yüzüñi
Sanuram kim meh-i muharremdür

3 Zâhidâ ögme ol cihânı iñen
Gör e bu da ne hoşça ‘âlemdür

4 Nice kaddüm muzâ’af olmasun
Ki gamum gam içinde müdgamdur

5 Ne kadar gün togar ise başuma
Hem-nişînüm hemân gölgemdür

6 Gevher-i ma’ni ile işbu bahâr
Gûyiyâ dürr ile tolu yemdür

7 Sözi cân-bahşdur Mesîhî'nüñ
Sanasın kim Mesîh-i Meryem'dür

1785 Nazîre-i Sinânî

1 Leblerüñ zülfüñ ile hem-demdür
Meger ol 'Îsi'dür bu Meryem'dür

2 Dâne-i hâlüñe senüñ 'âşık
N'ola meyl eyler ise âdemdür

3 Sanma bîgâne ey melek ezelî
Cân u dil 'ışkuñ ile mahremdür

4 Vuslatuñ sâhiline çıkmaga cân
Bahr-i 'ışkuñda dil sefînemdür

5 Mûmveş nerm iden Sinâni seni
Bir dili seng ü la'li hâtemdür

1786 Li-müretibihi

1 Künc-i fürkatde bir nice demdür
Ki baña hem-dem âh u nâlemdür

2 Kanlu yaşumla dem-be-dem âhum
Kanda olursa yâr u hem-demdür

3 Haste câna lebüñ durur emsem
Hem aña andan özge em semdür

4 Bedr idüp sun hilâl-i câmı müdâm
Sâkiyâ ki_ol meh-i muharremdür

5 Bahr-i tab'uña âferînler kim
Nazmiyâ dürr ile tolu yemdür

1787 Li-mürettibihi

1 Haste cânuma leblerüñ emdür

Zikr-i zülf ü femüñ ne hoş demdür

2 Yâd-ı zülf ü dehânuñ ile müdâm
Câm içüp hoş geçen bugün cemdür

3 Kadd ü zülf ü dehânuñ ile seni
Her gören dir ne güzel âdemdür

4 Senüñ ol çeşm ü kadd ü zülf ü femüñ
Fikr ü zikri ne hoşça ‘âlemdür

5 Her dem ebrûñ ile dehânuñ içün
Nazmi’nüñ iki gözi pür-nemdür

HARFÜ’Z-ZÂ

DER-BAHR-İ REMEL
Taktî’eş: Fâ’ilâtün Fâ’ilâtün Fâ’ilâtün Fâ’ilât

1788 Ez-ân-ı Ahmed Paşa
1 Nâz ider ‘âşıklara nâz itmege ol serv-i nâz
Nâz hüsni râzıdur dîvâneye açsun mı râz

2 Gözleri sihr-âferîn ü lebleri mu’ciz-nigâr
Gamzesi ‘âbid-firîb ü handesi ‘âşık-güdâz

3 Sür yüzüñ şol kûya kim Ka’be anı eyler tavâf
Kıl sücûd ol yüze kim kıble aña eyler namâz

4 Zâhide mezheb sorarsañ zerk u tezvîr ü riyâ
‘Âşıka meşreb sorarsañ hüsn-i hûbân-ı Tarâz

5 Eksük itme nâzuñı ey meh ki virmiş Hak saña
Zülf ü hâl ü çeşm ü ebrûdan tamâm esbâb-ı nâz

6 Ahmed’e ey şeh visâlüñ nakdin in’âm eyle kim

Mazhar-ı lutf-ı Hudâ'dur mün'im-i müflis-nüvâz

1789 Nazîre-i Safâyî

1 Hadd ü zülfine giderken itmegil ey dil niyâz
Sah bu kim câyiz degüldür gün tolınurken namâz

2 Tañ mı dil zülfinden eglense varurken haddine
Mülk-i Hindistân'dan uzakdur katı râh-ı Hicâz

3 Bâde öpdi vardı dil dîvâne oldı zülfine
Çok degül bâd-ı hevâya uyana bu dahı az

4 Çeşm-i bî-dîni beni öldürse tañ mı bî-günâh
Kâfir itmez ey müselmânlar günehden ihtirâz

5 Çeşmine ey dil söz açma agzı sırrından sakın
Lâ-cerem keşf itmek olmaz merdüm-i gammâza râz

6 El uzatmasun rakîb agzına kim câyiz degül
Ehrimen itmek Süleymân mührine dest-i dırâz

7 Yaraşur sen şâh-ı hüsne kul Safâyî nitekim
Âstân-ı devlet-i Sultân Mahmûd'a Ayâz

1790 Nazîre-i Şeyh Kemâl [Kemâl-i Zerd]

1 Zâr u zerdem rûz u şeb hecrüñ ile ey serv-i nâz
Ol sebebdendür işüm olmış durur sûz u güdâz

2 Zâhidâ maksûda irmez kimse zühd-i huşk ile
Mekr ü tezvîr ü riyâdan itmeyince ihtirâz

3 Zerki terk it sıdk ile tut sen nigâruñ yolını
Ey göñül bulmak dilerseñ dünyede 'ömr-i dırâz

4 Zülfi gibi nice kim uzatdı ise fikr elin
İdemedi ol dehenden zerrece dil keşf-i râz

5 Zühdüñi mahşerde ey zâhid ururlar yüzüñe
Ger komazsañ işiginde dem-be-dem rûy-ı niyâz

6 Zeyn ider la'l ü güher birle gözüm yollarını
Şol ümîde kim güzer kıla gelüp ol ser-firâz

7 Zer gibi zerd oldı beñzüm hecr ile ey sîm-ten
N'ola rahm idüp Kemâl'e olasın miskîn-nüvâz

1791 Nazîre-i Şâmî

1 Yine cây idindi dîdemde nigâr-ı dil-nüvâz
Yaraşur bilür kenâr-ı cûda serv-i ser-firâz

2 Kâmetüm çeng oldı göñlüm 'ûd u âh u nâle nây
Bezm-i 'ışkuñda baña hâcet degüldür gayrı sâz

3 Secdegâhum dil-berüñ ruhsâr-ı meh-sîmâsıdur
Karşusına gerçi hurşîdüñ degül câyiz namâz

4 Bâd-ı âhumdan sakınmasa nihâl-i kaddüñi
Baş açup serv-i sehî karşuña itmezdi niyâz

5 Mısr-ı hüsninde uzasun Şâmiyâ zülfini ko
Az olur dirler egerçi Rûm'da 'ömr-i dırâz

1792 Nazîre-i Revânî

1 'Arz-ı hüsn itdükçe dil-ber kılma ey zâhid niyâz
Gün togarken çün bilürsin bâtıl oldugın namâz

2 Çâr-deh sâle güzel sev mey içüp biñler yaşa
Kim göñül âb-ı hayât içen bulur 'ömr-i dırâz

3 Okımış yazmış kitâb-ı nâzı şimdi dil-berüñ
San'atı şîve durur işi güci 'uşşâka nâz

4 Sîne bir peykân durur ko anda tursun tîrüñi
Yaraşur zîrâ çemen sahnında serv-i ser-firâz

5 Okıyup hazz eylesünler ‘âşık-ı şûrîdeler
Hûblar vasfın Revânî defter ü dîvâna yâz

1793 Nazîre-i Sürûrî-i Müderris

1 Gayra lutf u mihr idüp baña ider cevr ile nâz
Bendesine gayrılardan virmek ister imtiyâz

2 Baña tîg urdukda sen düşmen hasedden oldı fevt
Yirde yatdukça o Hak virsün saña ‘ömr-i dırâz

3 Agzumı tut agız açup bûse ‘ahd eyle yine
Yohsa agzuñ öpdügüm direm açılur gizlü râz

4 Ben ayakda kalmışı zülfüñde ber-dâr eyledüñ
Himmet-i ‘âlî kılup itdüñ kuluñı ser-firâz

5 İtmesün ehl-i niyâza nâzı az ol nâzenîn
Ey Sürûrî varup aña idelüm çok çok niyâz

1794 Nazîre-i Me’âlî

1 Baña eylersin cefâ vü cevr ü nâzı çog u az
‘Ömrüñi kılsun dırâz ol bî-niyâz ey serv-i nâz

2 Gördi meclisde benüm âh u figânumı kopuz
Cânına kâr itdi zârî kıldı oldı beñzi sâz

3 Gözi yaşlu ‘âşıkuñam kûyuña varsam n’ola
Akçalu olanlara lâzım durur ‘azm-i Hicâz

4 Kollarında dâglar var gördüm agyâruñ didüm
Bir agaçda asa komışlar iki dizi piyâz

5 Ey Me’âlî dünyenüñ zevk u ‘azâbın gösterür
Tîg-ı hûn-efşân tutup mirrîh elde zühre sâz

1795 Nazîre-i Remzî

1 Bir nihâl-i tâzedür gûyâ o serv-i ser-firâz
Şîvelerdür berg anda mîvelerdür ‘izz ü nâz

2 Nakş-ı hüsni göñlümüz aldı unutduk secdeyi
Kalmışuz mescid temâşâsında fevt olmış namâz

3 Göñlini alur ele her dem dil-i pâ-mâlümüñ
Tîg-ı gam mânendi ey dil-ber kanı bir dil-nüvâz

4 Bâda ugraya mübâdâ bâg-ı hüsnüñ hırmeni
Âh-ı bülbülden gerekdür ey yüzi gül ihtirâz

5 Dir imişsin zülf ü ruhsârına ‘ömrüm devletüm
Olsun ey dil devletüñ pâyende vü ‘ömrüñ dırâz

6 Nûş-ı mey kıl gûş-ı sâz it ey esîr-i derd ü gam
Sâzdur hey çâresüz miskin bu derde çâre sâz

7 Açma Remzî zâhide yaruñ dehânı sırrını
‘Ârif iseñ degme bir nâ-dâna itme keşf-i râz

1796 Nazîre-i Şevkî

1 Leblerüñ açar dehânuñ sırrını ey mihri az
Bâdeden keşf oldugın bilmez misin çok dürlü râz

2 Gel yigitsin dûstum lutf eyle alma yaşumı
Ilısudur gözlerüm yaşından eyle ihtirâz

3 Tâze çıkmış sındudan zülfüñ libâs-ı nâzdur
Boyuña alup salınsañ yaraşur ey ser-firâz

3 Zülf-i ‘anber-bû degül diyen begüm hâlüñ digil
Hat durur hat bu günâhı hatt-ı müşk-efşâna yaz

4 Rinde gülmek zâhidâ zühdüñe virmez mi halel
Hande ile bâtıl olur çünki bilürsin namâz

5 Uzasa günden güne zülf-i girih-gîrüñ n'ola
Mârdur zülfüñ olur bes mârda 'ömr-i dırâz

6 Kâmetüm çeng oldı göñlüm 'ûd u efgânum sürûd
Devletinde 'ışkuñuñ göñlüm degül bî-sûz u sâz

7 Hâme gibi çok sıduñ cevrüñle Şevkî göñlini
Okıyup lutf ile bir gün nâmeveş göñlini yaz

1797 Nazîre-i Refîkî

1 'Işk zâlim yâr ser-keş derd çog u sabr az
Vay eger olmaya müşfik baña baht-ı kâr-sâz

2 'Âşık-ı bî-çâre n'itsün çünki yâre hûy ola
Gâh hışm [u] gâh kîne [geh] kirişme gâh nâz

3 Saldı kudret kur'asın şol dem ki kassâm-ı ezel
Hüsn erbâbına düşdi nâz u 'uşşâka niyâz

4 Hurrem olsun dir iseñ hüsnüñ bahârın dâyimâ
Bir varak kâgıdla dâyim 'âşıkuñ göñlini yaz

5 Pây-mâl olsa Refîkî gam degül mânend-i hâk
Tek cihân bâgında ol sen serv gibi ser-firâz

1798 Nazîre-i Kemâl

1 Seyr içün ol nâzenîn olmış süvâr-ı esb-i nâz
Dil-rübâlar cân-fezâlar içre bulmış imtiyâz

2 Cevri bî-had zulm[i] bî-'add eyleme ma'zûr olub
Âh-ı 'âşıkdan yigitsin ihtirâz it ihtirâz

3 Secde-i şükre ciger hûnından itdüm ben vuzû'
Mezheb-i 'ışkuñda niçün câyiz olmaya namâz

4 İstemezdüm 'âlemüñ dârü'ş-şifâsından devâ
Mübtelâ-yı derd-i 'ışk olsam hakîkî yâ mecâz

5 Sâkiyâ depret elüñ gül devr[i] mül eyyâmıdur
Mutribâ ‘uşşâka seyr itdür ‘ırâk ile hicâz

6 Gel berü bir lâle-hadde dahı göñlüñ vir Kemâl
Bu meseldür ki olınmaz bir gül ile yaz yaz

1799 Nazîre-i Mâtemî-i ‘Acem

1 Ey sehî-kaddüñ hevâdârı çemende serv-i nâz
Gülşen-i kûyuñ durur seyrângehi ehl-i niyâz

2 Cân virürsem ger kemend-i zülfüñe olmaz ‘aceb
Kim cihânda her kişi Hak’dan diler ‘ömr-i dırâz

3 ‘Işk yolından beni ey müdde’î men’ eyleme
Kim hakîkatden degül hâlî reh-i ‘ışk-ı mecâz

4 ‘Âkıbet râh-ı niyâz üzre beni pâ-mâl ider
Şöyle ger nâz eyleyüp rahm itmeye ol serv-i nâz

5 Kıssa-i Ferhâd’ı koñ kim ehl-i ‘ışka ögredür
Mâtemî’nün şi’r-i şîrîni reh-i sûz u güdâz

1800 Nazîre-i Fehmî-i Saruhanî

1 Çok zamândur ben garîbe ol meh ider cevr ü nâz
Her ne deñlü yalvarursam bir gün itmez cevrin az

2 Diñlemezsin âhumı rûz-ı ezelde var ise
Saña nâz olmış nasîb ey pür-cefâ baña niyâz

3 Mutribâ sâz al ele derdlik dilesin göñlümüz
Derd-i ‘ışkı arturur dirler kişiye söz ü sâz

4 Öpmeyince mül lebüñ sırr-ı dehanuñ bilmedüm
Keşf olur dirlerdi meyle gerçek imiş gizlü râz

5 Fehmi’yi söyledeyin dirseñ yüzüñ gülzârın aç

Bülbül efgân eylemez bir pâre görmeyince yaz

1801 Nazîre-i Hayretî

1 Bir nihâl-i tâzedür kaddüñ senüñ ey serv-i nâz
Şîvelerden mîvesi eksük degüldür kış u yaz

2 Ehl-i ‘ışk içre namâz olmaz diyü ta’n eyleme
Sûfiyâ sâfî derûn ile niyâz olur niyâz

3 Zâg-ı hâlin beñ koyup zülf-i siyâhın ag idüp
Göñlümüñ şeh-bâzını sayd eyledi bir hîle-bâz

4 Leblerüñ öpdükçe artar nâle vü âhum benüm
Sâkiyâ mey meclisinden eksük olmaz söz ü sâz

5 Hayli çekdük cevrini yâruñ egerçi Hayretî
‘Ömri çog olsun hele lutfın dahı gördük biraz

1802 Nazîre-i Derûnî

1 Dil düşüp bir nâzenînüñ ‘ışkına eyler niyâz
Şol kebûterdür ki olmış ‘âciz-i çengâl-bâz

2 Hey kıyâmet gel bizi bir lahza toprakdan götür
Derd ile miskîn-nüvâz olsañ n’ola miskin-nüvâz

3 Ney gibi pür-’ukdedür gitmez dimâgından hevâ
‘Âşık-ı dil-hastenüñ olsa ‘aceb mi beñzi sâz

4 Ey Derûnî fârig ol aldanma dünyâ fahrına
Kim bu çerh-i bî-vefânuñ kahrı çokdur lutfı az

1803 Nazîre-i Helâkî

1 Eflâke irse başı n’ola ey nihâl-i nâz
Kaddüñ nihâli dikmesidür serv-i ser-firâz

2 Sen âsmân-ı hüsn-i bahâ âsmânısın
Bulsañ ‘aceb mi gün gibi ‘âlemde imtiyâz

3 Bezm-i safâda dün gice tâb-ı şarâbdan
Per per yanardı gün gibi ol şem'-i cân-güdâz

4 Başdan ayaga ey yüzi gül 'izz ü nâz ile
Dinse 'aceb mi boyı şimşâda ser-firâz

5 Bir mâh-rûya bagladı göñlin Helâki kim
Cevri ziyâde 'âşıka mihr [ü] vefâsı az

1804 Li-mürettibihi

1 Cân ider hoş hazz o cânân eyledükçe 'izz ü nâz
Cân virür ol 'izz ü nâza mâ-hasal ehl-i niyâz

2 Germ olup dil bezm-i gamda nâle itse dem-be-dem
N'ola bezmüñ zevki olmaz olmayınca söz u sâz

3 Çünki bâl olmaz belâsuz gül dikensüz sen de gel
İtme agyârından ol dildâruñ ey dil ihtirâz

4 Uyamaz agyâr 'uşşâkuñ hevâsına belî
İdebilmez zâg pervâz-ı bülend-i şâh-bâz

5 'Işk fennine düriş her fasl Nazmî kış u yaz
Kıssa-i agyâr u yârı turma okı turma yaz

1805 Li-mürettibihi

1 Yaşlu gözümden yaña gelseñ n'ola ey serv-i nâz
Yaraşur zîrâ kenâr-ı cûda serv-i ser-firâz

2 'Arz-ı hüsn itdükçe ref'i zülfüñ eylersin nikâb
Hey benüm 'ömrüm bize başdan nedür bu 'izz ü nâz

3 Nâzenînüñ nâzı nâzükdür velî oran ile
Hey benüm çok sevdügüm gel nâzuñı az eyle az

4 Katı göñlin âhum ol sîmîn-tenüñ nerm idemez

Gerçi olur sûz-ı âhı ‘âşıkuñ âhen-güdâz

5 Hâk ile yeksân olup ayagına yüz sürmeden
Nazmiyâ dildâra kılmakdur garaz ‘arz-ı niyâz

Nev’-i dîger
1806 Ez-ân-ı Hafî
1 Yâr bulınmaz cihânda ey göñül agyârsuz
Kim ‘ayıbsuz yâr isteyen kalurmış yârsuz

2 Gülsitânın ‘âlemüñ geşt itdi ser-tâ-ser hezâr
Bulmadı bir şâh kim gül bite anda hârsuz

3 Ger ser-â-ser encüm ü eflâk olursa âftâb
Târ olur ‘âlem gözüme ol güneş-ruhsârsuz

4 Cehd idüp cânânesüz bir lahza cân itmez karâr
Bend urup bir dem dil ârâm eylemez dildârsuz

5 Nice beñzedem lebin la’le ye kaddüñ serve kim
Bir hacerdür la’l ü serv bir şecerdür bârsuz

6 Dîde bir dîdâra kalmışdur iki ‘alemde bes
Cenneti ‘arz itseler ‘aynuma gelmez yârsuz

7 ‘Işk odına yanmayan göñülde şevk olmaz Hafî
Zîre her şem’i görürsin nûrı olmaz nârsuz

1807 Nazîre-i Şâmî
1 Olımaz dil bir nefes sen serv-i gül-ruhsârsuz
Bülbül-i gûyâ olur mı dûstum gülzârsuz

2 Nîl-i çeşmümden ki her dem acı deryâlar akar
Garka varur keşti-i cismüm düşerse yârsuz

3 Gördügümce ruhlaruñı bakmaga döymez yüzüm

Gerçi kim dirler gerekdür ‘âşık olan ‘ârsuz

4 Cennet olursa yüzine hîç bakmaz cân u dil
Teng olur ‘âlem göze ol la’l-i şekker-bârsuz

5 Sûzişüñden Şâmiyâ ‘âlem yanarsa tañ degül
Çünki sîneñ külhanı bir dem degüldür nârsuz

1808 Nazîre-i Sevdâyî
1 Cennetü’l-me’vâ gerekmez ‘âşıka dîdârsuz
Milket-i dünyâ kafesdür bülbüle gülzârsuz

2 Yâr içün terk itmişem iki cihânuñ varını
Bu ne hikmetdür ki yok dünyâda benden yârsuz

3 Yârsuz mey sohbetin zinhâr zinhâr eylemeñ
Zehr olur her katresi ol la’l-i şekker-bârsuz

4 Tutdı göñlümde hayâl-i zülf ü ruhsârı vatan
Kanda ise genc-i vîrân olmaz imiş mârsuz

5 Terk-i dergâh itme ger öldürseler Sevdâyi kim
Yâr bâbında gerekdür ‘âşık olan ‘ârsuz

1809 Nazîre-i ‘Atâ
1 Beñzeyimez serv-i bâlâ kaddüñe reftârsuz
Öykünimez şehd ü şekker la’lüñe güftârsuz

2 Zülfüñ olmasa yüzüñde n’ola ey hûrî-sıfat
Cennetüñ gülzârını dirler ki olur hârsuz

3 Seyr-i kûyuñdan murâdum vasl-ı rûyuñdur hemîn
Dûstum cennet gerekmez ‘âşıka dîdârsuz

4 Cân ile göñlümi alup kıldı çün kim târmâr
Dahı ne dirlik baña ol zülf-i ‘anber-bârsuz

5 Gül yüzi şevkiyle yâruñ nâleler eyler ‘Atâ
Mevsim-i gülde yaraşmaz ola bülbül zârsuz

1810 Nazîre-i Muhibbî

1 ‘Aynuma almam cihânı dûstlar ben yârsuz
Gözine ‘âlem kafesdür bülbülüñ gülzârsuz

2 Kûh-ı gamda kalmışamdur rûz u şeb âh eylerem
Bilimezem kim n’olısar hâlüm benüm dildârsuz

3 Yârı agyâr ile gördüm seyr ider ol dem didüm
Bu cihân bâgında bir gül bitmez imiş hârsuz

4 Âhum odından sakın kim bir nihâl-i tâzesin
Sîne pür-sûzum benüm hâlî degüldür nârsuz

5 Kûy-ı yârı n’eylerem görmek dilerem yârı ben
Bu Muhibbî cennete kâyil degül dildârsuz

1811 Ve lehu

1 Nev-bahâr eyyâmı geldi geçdi ‘ömrüm yârsuz
Bülbül-i şûrîde nitsün çün ola gülzârsuz

2 Gül yüzüñsüz ‘âleme kılmaz nazar cân bülbüli
Gülşen-i bâg-ı İrem külhan görinür yârsuz

3 Öpmek isterdüm ruhından hattın izhâr eyledi
Didüm ey ârâm-ı cân hîç gül biter mi hârsuz

4 Pây-mâl olsam ne gam ey hüsn ilinüñ serveri
Bu mesel meşhûrdur kim ‘âşık olur ‘ârsuz

5 Nice gündür bu Muhibbî hecrüñ ile hastedür
Bir soragel dûstum cân virmesün tîmârsuz

1812 Nazîre-i Me’âlî

1 ‘Îş olur mı la’l-i cânânsuz cemâl-i yârsuz

Sohbet itmez ‘ârif olanlar mey ü gülzârsuz

2 Şerbet-i la’lüñden ayru derd ile dil-hasteyem
Nitekim ma’zûller mihnetdedür tîmârsuz

3 Ey dil eyyâm-ı şitâda bâga varmak gibidür
‘Îş u ‘işret eylemek bir yâr-ı gül-ruhsârsuz

4 Sürme kapuñdan bu dil-hasteyle sûfî eblehi
Ki_olmaya dârü’ş-şifâ mecnûnsuz bîmârsuz

5 Dün bu ‘âlem halkı çün benden şikâyet itdiler
Bir gice olmaz diyü âh u figân u zârsuz

6 Murg-ı gülzâruñ budur feryâdı kim baña söger
Vardugumca gülşene ol serv-i hoş-reftârsuz

7 Baña haste beklemek gibi gelür sûfî hemân
Sohbet itmek câm-ı hamrâsuz mey-i gül-nârsuz

8 Günde biñ kez redd iderse işiginden gitmezem
Gâyetî bu kim diye baña yüri hey ‘ârsuz

9 Ey Me’âlî öldügüme acımazdum ben eger
Görsem ol hercâyi yârı bir nefes agyârsuz

1813 Nazîre-i Kemâl

1 Geçdi ‘ömrüm hâsılı dünyâda bir dildârsuz
Olmışam zâr u hazîn bülbül gibi gülzârsuz

2 Meclisüñde la’lüñ öpmiş sordum inkâr eyledi
Kanını nûş eyledüm peymânenüñ ikrârsuz

3 Va’de-i vasl eylemişdüñ itmedüñ ‘ahde vefâ
Eyle mi olur be hey zâlim be hey ikrârsuz

4 Bâg-ı hüsn içinde hat görseñ ta’accüb eyleme

Genc olur mı renci yok yâ gül biter mi hârsuz

5 Şehr-i Kostantîn sevâd-ı a’zamıdur ‘âlemüñ
Zerrece gelmez Kemâl’e mülk-i dünyâ yârsuz

1814 Nazîre-i Visâlî

1 Âh kim seyr eylemez ol şûh yâr agyârsuz
Şâh-ı gül gibi salındukça salınmaz hârsuz

2 Leblerin bî-derde sunar ‘âşıkın yâd eylemez
Saga şerbet içürür bîmârı kor tîmârsuz

3 Yâr içün dünyâ vü dînden geçdügüm bu ki_ehl-i ‘ışk
Dîn ü dünyâsuz olurlar olımazlar yârsuz

4 ‘Işk odına yandugumdandur müdâm âh itdügüm
Bu mu’ayyendür ki hergiz dûd olmaz nârsuz

5 Gitmedi dilden hayâl-i zülfüñ ey serv-i revân
Kanda ise köhne vîrân olmaz imiş mârsuz

6 Âstânuñdan Visâlî bî-nevâyı sürme kim
‘Andelîb-i hoş-nevâdur olımaz gülzârsuz

1815 Nazîre-i Riyâzî-i Kâdî

1 N’oldı istersin göñül ‘âlemde yâr agyârsuz
Gülşen-i dünyâ degüldür çün bilürsin hârsuz

2 Redd iderse gitme yâruñ işiginden iti ol
‘Âşık-ı bî-neng ü nâm olmak gerekdür ‘ârsuz

3 Bûseye almışdı cânum döndi inkâr eyledi
Hey dirîgâ ‘ahdine turmadı ol ikrârsuz

4 Şâd olur göñlüm giders e zülf ü ruhsârını yâr
Hˇâce-i Hindû gibi kim bula genci mârsuz

5 Çünki çok zârî kılur zenbûr alınca engübîn
Ey Riyâzî umma la'l-i yârı sen de zârsuz

1816 Nazîre-i Vahdî

1 Sahn-ı sahrâlar baña zindân olupdur yârsuz
Her çemen hâr-ı belâ âh ol yüzi gülzârsuz

2 Zâhidâ 'arz eyleme kim cennet ü Tûbâ benüm
Çöpçe gelmez gözüme ol serv-i gül-ruhsârsuz

3 Dâg-ı gamdur cânuma bâg-ı cinânuñ gülleri
Âb-ı Kevser 'aynuma gelmez leb-i dildârsuz

4 Hâtır-ı gam-gînüme şimdi benüm her sebzezâr
Vâdi-i mihnet durur ol kebk-i hoş-reftârsuz

5 Cennet itmiş tutalum Vahdî cihân mülkin bahâr
Hey ma'âza'llah cehennemdür baña dîdârsuz

1817 Nazîre-i Refîkî

1 Olımaz dîvâne göñlüm sen perî-ruhsârsuz
Bülbül-i şeydâdur ârâm eylemez gülzârsuz

2 Ey tabîb-i cân kapuñdan sürme ben dil-hasteñi
Nice kânûndur ki_ola dârü'ş-şifâ bîmârsuz

3 Yârı gayr ile görüp dil-teng olma gonçeveş
Bu cihân bâgında çün bir gül bulınmaz hârsuz

4 Alımaz çeşm ü kad ü ebrû-yı cânândan haber
Terk-i nâmûs itmeyüp olmasa 'aşık 'ârsuz

5 Eşkümüñ katrâtını sürme derüñden ey kamer
Çün sipihr olmaz bilürsin kevkeb-i seyyârsuz

6 Cân u tenden geçdügüm yoluñda bu kim ehl-i 'ışk
Dîn ü dünyâsuz olurlar olımazlar yârsuz

7 Bûstân-ı dehr içinde söylenen bî-hâr gül
Yârı görmekdür Refîkî var ise agyârsuz

1818 Nazîre-i Mihrî
1 N’eyleyem bî-çâre göñlüm bir dem olmaz yârsuz
Epsem olmaz nitekim cehd eylerem bu ‘ârsuz

2 Ben dilümde nâmını vird itdüm ammâ dil-berüñ
Bir dem añmaz adum olmaz bir nefes agyârsuz

3 Vuslatın ikrâr idüp saldı beni sevdâlara
Döndi inkâr eyledi bu dîni ok ikrârsuz

4 Ey tabîb-i cân meden bîmâruñam öldüm didüm
Didi hûdur ‘aşık öldürmek baña tîmârsuz

5 Görmedüm bir hûb kim yanında olmaya rakîb
Bu cihân bâgında hîç gül olmaz imiş hârsuz

6 Hûblar mihrini Mihrî ölürüz terk itmezüz
Kim ne dir ise disün biz olımazuz yârsuz

1819 Nazîre-i Hadîdî
1 Gül bulınmaz ey göñül ‘âlemde çün kim hârsuz
‘Aybsuz yâr isteyüp kalma cihânda yârsuz

2 Çün dilâ eksüklüsin nâmûs u nâmı terk kıl
Bu meseldür kim gerek ‘âlemde ‘âşık ‘ârsuz

3 Fitne-i âhir-zamândur gitdi ‘âlemden huzûr
Ehl-i dillerle kadir-gîr oldı her mikdârsuz

4 Ehl-i insâf ol kıyâs eyle rakîbâ hâlüñi
Bir nefes sen de olabilür misin dildârsuz

5 Mülk-i dil gamdan harâb oldı yapar mi’mâr yok

Hîç harâb âbâd ola mı dünyede mi’mârsuz

6 Bu cihân zıdd üzre mebnîdür hasîdüñ haddi yok
‘Îş olmaz ey göñül bir yâr ile agyârsuz

7 Ey Hadîdî nahs-ı tâli’den şikâyet eyleme
‘Ömr olur mı kim geçe ‘âlemde âh u zârsuz

1820 Nazîre-i Hilâlî

1 Kaldum diyâr-ı derd ü belâda nigârsuz
Âh eyleye ‘aceb mi göñül ihtiyârsuz

2 Her dilde ki_olmaya eser-i dâg-ı hâr-ı gül
Beñzer o sahn-ı bâga ki_ola lâlezârsuz

3 Dil pâre pâre gussa gibi hâr-ı gussadan
Hâtır-şikest gül gibi ol gül-’izârsuz

4 Dilden karâr u sabrum alup kâkül-i nigâr
Ben bî-karârı eyledi sabr u karârsuz

5 Kûyında nâle kılsa n’ola sad-hezâr dil
Olmaz Hilâli gülşen-i cennet hezârsuz

1821 Nazîre-i Muhibbî

1 Dem-be-dem feryâd ider bî-çâre dil dildârsuz
Bülbül-i üftâdedür kim zâr olur gülzârsuz

2 Çün kim ayırdı beni sevgülü yârumdan felek
Bes harâm olsun baña dünyâda dirlik yârsuz

3 Sen melek-rûyı nice teşbîh idem esnâma kim
Bir kurı sûretdürr ol güftârsuz reftârsuz

4 Dün lebinden bûse ‘ahd itmişdi dildârum bugün
Gör yine kavline inkâr eyler ol ikrârsuz

5 Tâkati kalmadı kim sensüz Muhibbî söz diye
Cândan ayrılsa beden lâ-büd kalur güftârsuz

1822 Nazîre-i Remzî

1 Âh kim çıkmaz yaluñuz seyre yâr agyârsuz
Gül gibi ol bî-vefâ bir gün salınmaz hârsuz

2 İncinürmiş kûyına varduguma dil-ber didüm
Didi bir ‘ârif be var ‘âşık gerekdür ‘ârsuz

3 Yârelü bagrum ölür derdin tabîbe söylemez
Görmedüm anuñ gibi bir başına tîmârsuz

4 Câm-ı zehr-âlûd içersem yâr elinden nûş olur
Zehre döner kand-i şîrîn ol şeker-güftârsuz

5 Remziyâ gözden göñülden çıkdı silk-i cevherüñ
Yok yanumda kıymeti ol la’l-i gevher-bârsuz

1823 Nazîre-i Bihiştî

1 Vakt-i güldür bülbül olmaz bir nefes gülzârsuz
Ayrulıkdan geçdi ‘ömrüm veh baña dildârsuz

2 Bir nefesde biñ kez ölmekden ziyâde derdi var
Kalmasun yâ Rab cihânda kimsene dildârsuz

3 Çün günâh imiş seni sevmek beni redd itme kim
‘Aybı yok yâr isteyen ‘âlemde kalur yârsuz

4 Vuslata ‘ahd itmiş idüñ niçün inkâr eyledüñ
Turmaduñ peymâna hey îmânı yok ikrârsuz

5 Ey Bihiştî vuslata irişmege bir çâre bul
Geçmesün hecr ile bu ‘ömrüñ senüñ dildârsuz

1824 Nazîre-i Ferîdî

1 ‘Andelîb-i dil düşelden ol yüzi gülzârsuz

Lahza yokdur kim geçe hâr-ı belâda zârsuz

2 Gözde âb u dilde âteş elde bâd u başda hâk
Gey perîşân-hâtıram ol zülf-i ‘anber-bârsuz

3 Cennete aldanma sûfî tâlib-i dîdâr ol
‘Âşıka cennet cehennemdür hemîn dîdârsuz

4 Dil kebâb oldı gözüm yaşı şarâb u nukl gam
Olmadı sohbet müyesser yâr ile agyârsuz

5 Sevdügmççün yüz çevürme dûstum yâr ol baña
Kim kalurlar ‘aybsuz yâr isteyenler yârsuz

6 Yüze yüz cân nakdini alduñ elümden dün bugün
Göze göz inkâr idersin yüri hey ikrârsuz

7 Nâm u nengi yolına terk it Ferîdî dil-berüñ
Bu meseldür kim dinür ‘âşık gerekdür ‘ârsuz

1825 Nazîre-i Muhyî

1 Bu cihânda yâr olmaz ki_olmaya agyârsuz
Nitekim gülşende güller olmadılar hârsuz

2 Günde biñ kez redd olursam dil-berüm terk itmeyem
Bu meseldür kim gerekdür ‘âşık olan ‘ârsuz

3 Kâkül-i dildârı göñlüm kendözine bend sanur
Bî-fehîm itmez ki şehler şehri olmaz dârsuz

4 Âh-ı germüm âteş-efşân itdügi her şeb bu kim
Bezm-i şehde şem’i sûzân idemezler nârsuz

5 Didüm ey gül ruhlaruña zülfüñ olmış âşiyân
Didi genc oldugı menzil lâ-büd olmaz mârsuz

6 Didüm ey şeh ‘ışkuñ içre kârum oldı âh u zâr

Didi ehl-i ‘ışk olanlar hîç olmaz zârsuz

7 Bir nigâra hem-dem olmak cehdin eyle Muhyiyâ
Yohsa hayfdur geçmek ‘ömrüñ ‘âlem içre yârsuz

1826 Nazîre-i Esîrî

1 Bilmezem yâ Rab n’idem hâlüm mükedder yârsuz
Şevk ile geldi lebe cânum leb-i dildârsuz

2 Kâfir olsun hey müselmânlar baña rahm itmeyen
Kalmışam bî-yâr tenhâ hasteyem tîmârsuz

3 ....
Ey göñül cehd it kim aduñ olmasun ikrârsuz

4 Mezheb-i ‘Îsâ’ya dönmezsem ‘acebdür dûstlar
Bir büt-i tersâya ikrâr eyledüm inkârsuz

5 Sâgar-ı zer sâ’id-i sîmîn ü sâz u söz-i ‘ışk
Ey Esîrî revnakı yok ‘âlemüñ bu çârsuz

1827 Nazîre-i Kâsım

1 Bir pula virseler iki kevni almañ yârsuz
On sekiz biñ ‘âlemi dil n’eylesün dildârsuz

2 Ey müselmân yâr cânum kalmadı gideli yâr
Kalmasun kâfir dahı yârı gidüben yârsuz

3 Kûyına dil kâni’ olmaz görmezi ise yüzini
‘Âşık olan cennete râzî mıdur dîdârsuz

4 Hamd aña bî-’ayb yâr isterdi buldı bu göñül
‘Aybsuz yâr isteyen dirlerdi kalur yârsuz

5 Günde biñ kez it gibi kovsañ kapuñdan gitmezem
Kâsımî pes ‘âşık olan kişi olur ‘ârsuz

1828 Nazîre-i Selmân

1 Seyr-i gülşen istemez göñlüm cemâl-i yârsuz
Cennete meyl eylemez ol ruhları gülzârsuz

2 Lâle od sünbül dütün nergis ‘alevdür çeşmüme
Bir ruhı gül saçları sünbül yüzi gül-nârsuz

3 La’l-i nâbuñ hasretiyle yüregüm hûn eyleme
Kara çöllere koma ol zülf-i ‘anber-bârsuz

4 Mısr-ı dilde şâzlık olmaz hayâlüñ gelmese
Şehr-i İstanbul’a beñzer kim ola hünkârsuz

5 Bülbül-i dil nice feryâd itmesün yüzüñ görüp
Gül göricek ‘andelîb olmaz figân u zârsuz

6 Her işüñ bir yiri vü her bir yirüñ bir işi var
Bâde içmek hoş degüldür hâne-i hummârsuz

7 Kış güni meclislerinde şi’r-i Selmân hûbdur
Kim şitâ sohbetlerinden hazz alınmaz yârsuz

1829 Nazîre-i Niyâzî

1 Dilemez dil bir nefes ‘âlemde olmak yârsuz
Yâ İlâhî itme bir lahza beni dildârsuz

2 Âteşîn ruhsâruñı ‘arz eyleyelden sevdügüm
Bir nefes bu sîne-i sûzânum olmaz nârsuz

3 ‘Andelîb-i dil nice feryâd idüp zâr itmesün
Bitmedi bir gül cihân bâgında hergiz hârsuz

4 Bilmezem hîç nice sihr itdüñ dil-i dîvâneye
Yok karârı bir nefes sen gözleri mekkârsuz

5 Aglaram didüm şehâ kûyuñda dir ol ‘andelîb
Ey Niyâzî gülşen içre bülbül olmaz zârsuz

1830 Li-mürettibihi

1 Hem-ser olmaz serv-i mevzûn kaddüñe reftârsuz
Kanda beñzer şehd-i şîrîn la’lüñe güftârsuz

2 Gülşen-i kûyuñ ser-â-ser seyr idersem dâyimâ
N’ola eglenmez göñül sen serv-i gül-ruhsârsuz

3 Beklesem kûyuñ seni seyr itmege dâyim n’ola
Bülbül-i zâr olımaz gülsüz dahı gülzârsuz

4 N’eylesünler kûyuñı ‘uşşâk sensüz ey nigâr
Cennet ehli cennete râzî mıdur dîdârsuz

5 Âh kim kavl ü karâr itdükçe olmaz ber-karâr
Nazmiyâ sabr u karârum alan ol ikrârsuz

1831 Li-mürettibihi

1 ‘Andelîb-i dil düşelden sen yüzi gülzârsuz
Hâr-ı gamda bir dem olmaz ey yüzi gül zârsuz

2 Çöpçe gelmez gözüme gülzâr-ı ‘âlem ser-be-ser
Seyre çıksam serverâ sen serv-i hoş-reftârsuz

3 Ey tabîb-i cân kapuñdan sürme ben dil-hasteyi
Çünki olmaz dâyimâ dârü’ş-şifâ bîmârsuz

4 Dûstum saña karîb olsa rakîb olmaz ba’îd
Bu cihânda kadr bulur çünki her mikdârsuz

5 Âferîn şol pür-safâ ‘ışk ehli sâfî-meşrebe
Su gibi bir dem karârı olmaya dîdârsuz

6 Yârı agyâr ile görüp gam yime ki_olmaz göñül
Gül hemîşe hârsuz gencîne dâyim mârsuz

7 ‘Ârif iseñ Nazmiyâ yâr isteme agyârsuz

Çün bilürsin bâg-ı dehr içre gül olmaz hârsuz

Nev'-i dîger

1832 Ez-ân-ı Ahmed Paşa

1 Sünbül-i zülf-i kemend-endâzı çevgândur henûz
Serv-i bâlâ-yı belâ-engîzi fettândur henûz

2 Hüsn meydânında bir tîr urdı gamzeñ câna kim
Hükm iden cân yirine ol tîr peykândur henûz

3 Secde kılmasun mı ol Yûsuf-cemâle mihr ü mâh
Kim melâhat Mısr'ınuñ tahtında sultândur henûz

4 Nakd-i cevrinden vezâyif yazdı dün dil-ber bize
Yañılup yazdum diyü bugün peşîmândur henûz

5 Yâr okından yaralandum ey ecel sabr eyle kim
Yuyayın peykânını yaşumla kim kandur henûz

6 Bi'llah ey gam egleme hâk ile yeksân it beni
Oynaya hâkümle şâyed dil-ber oglandur henûz

7 Gitmek isterken gözüm yaşın görüp rahm itdi yâr
Didi eglenmek gerek Ahmed ki bârândur henûz

1833 Nazîre-i Sultân Bâyezîd

1 Sür'at itme ey ecel cismümde gam cândur henûz
Gamzeler zahmı göñül derdine dermândur henûz

2 Bir dem eglen ey felek göñlüm sarâyın yıkma kim
Ol perî-peyker hayâli dilde mihmândur henûz

3 Tîg-i gamzeñden kaçar hüsnüñle ceng itmez güneş
Leşker-i encüm felekde çekdi sultândur henûz

4 Tîrüñüñ peykânıdur cismümde her mû ey sanem
Var kıyâs it kim ne deñlü tende peykândur henûz

5 Kanını peykânuñuñ yaşum dile irdükçe yur
Gel nazar kıl yaşumuñ rengine kim kandur henûz

6 Bu sebebden dûd-ı âhumla gelür bûy-ı kebâb
Âteş-i gamla ciger cismümde biryândur henûz

7 Dûr olaldan ol sanemden merdüm-i çeşmüñ senüñ
Kara geymiş mâtem içre ‘Adli giryândur henûz

1834 Nazîre-i Celîlî

1 Gâret-i dîn iden ol zülf-i perîşândur henûz
Âfet-i cân olan uşbu çeşm-i fettândur henûz

2 Şol zenahdan rûz-ı hüsnüñde halâs olmadı dil
‘Îd irdi ol garîbüñ yiri zindândur henûz

3 Kâmetüñ lutfın çemende göre mi serv-i sehî
Turdugı yirde bir ayag üzre hayrândur henûz

4 Hâl-i zârum söylenür ‘âlemde bir efsânedür
Kıssa-i Mecnûn belî dillerde destândur henûz

5 Kanum içdügine ol kâfir beçe inkâr ider
Uşda şâhid kim tudagı kıpkızıl kandur henûz

6 Yüregüm biryân gözüm yaşın şarâb itsem n’ola
Hâne-i dilde hayâl-i yâr mihmândur henûz

7 Eşk ü rûy-ı zerdüñi göster Celîlî dil-bere
Ola kim sîm ü zere meyl ide oglandur henûz

1835 Nazîre-i Celîlî

1 Hecr tennûrında bagrum tâze biryândur henûz
Câm-ı mey gibi dü-çeşmüm toptolu kandur henûz

2 Zülfüñe tolaşalı gamdan halâs olmadum âh
Ol kuru sevdâlar ile dil perîşândur henûz

3 Gözlerümüñ yaşına bak ey meh-i mahmil-nişîn
Gitmege ‘azm eyleme iñen ki bârândur henûz

4 Ka’be-i hüsnüñe zülfüñ yüzi üzre sürinüp
Biñ tavâf itmiş ve lâkin nâ-müselmândur henûz

5 Bûse ‘ahd itmişdi dil-ber leblerinden âh kim
Yañıluban söyledüm diyü peşîmândur henûz

6 Hâr-ı gayret gonçe gibi bagrumı kan eyledi
Gül gibi ol yâr agyâr ile handândur henûz

7 İltifât-ı hâtır itmezse Celîlî saña yâr
Gam yime kim dahı nesne bilmez oglandur henûz

1836 Nazîre-i Mu’îdî

1 Gonçe handân oldı çeşm-i ebr giryândur henûz
Açdı gül mecmû’asın göñlüm perîşândur henûz

2 Gerçi nev-rûz oldı ‘âlem ‘îş ile ‘işretdedür
Lâle gibi yüregüm bir dâg-ı hicrândur henûz

3 Nev-bahâr eyyâmıdur bir serv-i gül-ruhsuz velî
Bülbül-i âşüfte-hâlem işüm efgândur henûz

4 Merhem-i surh ile gül hoş itdi zahmın bülbülüñ
Baña yazıklar ki bagrum tolu peykândur henûz

5 Sebze vü reyhânı añmañ baña kim şeydâ göñül
Bir gül-endâmuñ ser-i zülfinde hayrândur henûz

6 Devr-i güldür diyü devr eyler kadehler her taraf
Gussa vü gamdan derûnum şîşeveş kandur henûz

7 Gül gibi rûy-ı hevâ açıldugından n'ola kim
Gözlerüm yaşı Mu'îdî özge bârândur henûz

1837 Nazîre-i Sultân Cem

1 Boynuma bend uran ol zülf-i perîşândur henûz
Ol sebebden derd ü gamla dil perîşândur henûz

2 'Işkuña cân viricek irişdi tîri gamzeñüñ
Hamdü li'llah kim giden cân yirine cândur henûz

3 Zülfinüñ ucını kesmiş hattı kâfirdür dahı
Kat'-ı zünnâr itdi lâkin nâ-müselmândur henûz

4 Aglayup didüm ki zülfüñ keşf idüp göster yüzüñ
Didi kim müşk açmag olmaz şehr bârândur henûz

5 Dil hayâlüñ tahtıdur dil lutf idüp ma'mûr kıl
Kim gamuñ vîrân idelden dahı vîrândur henûz

6 Leblerüñ kanum içüpdür şer' ile sorsam gerek
Ger inanmazsañ lebüñde görinen kandur henûz

7 Fursatın bulup Cem'üñ katl itmek içün ol habîb
Hey nice yañılmışam diyü peşîmândur henûz

1838 Nazîre-i Sa'dî

1 Âh kim zülfüñ gamından dil perîşândur henûz
Kıldı ma'mûr olmadı cevr ile vîrândur henûz

2 Ol kemân-ebrû diyelden sakla gamzem tîgını
Kana gark olmış yatur bagrumda pinhândur henûz

3 Göreliden hattuñı ey serv-i bâlâ râstî
Bâg-ı cân içinde reyhân dahı hayrândur henûz

4 Gamzesi öldürdügine bini inkâr eylemiş

Hançeri şâhid degül mi kıpkızıl kandur henûz

5 Agladum göster didüm bi'llâh müşkîn kaşuñı
Didi yâ göstermek olmaz dahı bârândur henûz

6 Bunca yıldur dil ki dil-ber yüzüme baksun diyü
Yollar üstine düşüp hâk ile yeksândur henûz

7 Bî-karâr oldı cihânı geşt ider bâd-ı sabâ
Anı ser-gerdân iden bu zülf-i cânândur henûz

8 Yolına cân virdügüme minnet itmezse n'ola
Ey göñül incinme bilmez dil-ber oglandur henûz

9 'Işkuñuñ yolına sûfî basmamış bir dem kadem
Anuñ içün ma'rifetden hâli nâ-dândur henûz

10 Agzı sırrın sordugumçün bini öldürdügine
Yok yire kan eyledüm diyü peşîmândur henûz

11 Dil zenahdânuñ çehine düşdi nâ-geh kıl halâs
Bunca yıldur ol garîbüñ yiri zindândur henûz

12 Sa'di hüsnüñ bûstânın medh idelden dûstum
Gülsitânda bülbül aglar gonçe handândur henûz

1839 Nazîre-i Muhibbî

1 Dil ser-i zülf hevâsıyla perîşândur henûz
Anuñ içün ki siyeh zülfi perîşândur henûz

2 Kuralı sahrâ-yı dilde haymesin sultân-ı 'ışk
'Akl u sabrum gitdi benden aña fermândur henûz

3 Sanmañuz bir dahı ma'mûr ola bu dil kişveri
Leşker-i gam yıkalıdan dahı vîrândur henûz

4 Kanum içdi lebleri inkâr idüp şâhid diler

Buña ne şâhid gerek kim lebleri kandur henûz

5 Nice yıldur cevher-i eşküm yolında harc olur
Kâse-i çeşmüm tolu yâkût u mercândur henûz

6 Mihr ile itüm dimiş ben ‘âşıka bir gün nigâr
Adın añdum diyü ol demden peşîmândur henûz

7 Gülsitân içre kızardı göreliden gül yüzüñ
İşidelden zülfini sünbül perîşândur henûz

8 Ey ecel bi’llâh sabr it gelme bu dil şehrine
Ol perî-rûyuñ hayâli anda mihmândur henûz

9 Cân virüp ger bûse alduñsa dime virdüm bahâ
Dü cihânı bile virseñ aña erzândur henûz

10 Sevdügüm kimdür anuñ adını çün olmaz dimek
Bu kadar bilmek gerek kim nâ-müselmândur henûz

11 ‘Işk câmını Muhibbî çün ezel nûş eyledi
Dahı ol demden berü ser-mest ü hayrândur henûz

1840 Nazîre-i Muhibbî

1 Kâkül-i dil-ber kemendi elde çevgândur henûz
Başuñı tûb eyle ey dil çünki meydândur henûz

2 Hâk-i pâyine gözüm gevherlerin itdüm nisâr
Ol sebebden kûy-ı dil-ber la’l ü mercândur henûz

3 Geh ruhın ‘arz eyledi dün gülşene geh zülfini
Buña ne şâhid gerekdür hançeri kandur henûz

4 Öldürür her dem beni dönüp yine inkâr ider
Güllere haclet gelüp sünbül perîşândur henûz

5 Çün ezel câm-ı mahabbet cur’asın nûş eyledi

Anuñ içün bu Muhibbî mest ü hayrândur henûz

1841 Nazîre-i İshâk Çelebi

1 Nev-bahâr-ı hüsnüñ añup dîde giryândur henûz
Cân u dil ‘ışkuñ meyinden mest ü hayrândur henûz

2 Yoluña sîm-i sirişküm bunca yıldur harc olur
Kîsesinde çeşmümüñ yine firâvândur henûz

3 Yâr bir nâmeyle gam-gîn göñlümü yazdı benüm
Sehv ile yazdum diyü dahı peşîmândur henûz

4 Baht-ı nâ-hemvâr u cevr-i yâr u âzâr-ı rakîb
Hâsılı göñlümde gam bî-hadd ü pâyândur henûz

5 Âteş-i sînemle yanmışdur kebâb olup ciger
Çeşm-i mestüñ dir imiş bişmek gerek kandur henûz

6 Kâfirem ger dir isem İshâk kindür sevdügüm
Bir büt-i sîmîn-bedendür nâ-müselmândur henûz

1842 Nazîre-i Hilâlî

1 Sünbül-i gül-pûşı yâruñ ‘anber-efşândur henûz
La’l-i cân-bahşı nigâruñ çeşme-i cândur henûz

2 İtmedi cân Yûsuf’ın çâh-ı zenahdândan halâs
Ol ki göñlüm Mısr’ınuñ tahtında sultândur henûz

3 Hükmini cân üzre sürsün kişver-i cânda olan
Şol güzeller serveri kim şâh-ı hûbândur henûz

4 Yıllar oldı yanaram giryân öñinde şem’vâr
Bir nefes diñlendürüp dimez ki orandur henûz

5 Ey metâ’-ı vasla cân nakdin bahâ gördüm diyen
Ger cihân mülkin yile virürseñ erzândur henûz

6 Kanumı dökdügine hûnî gözüñ şâhid yiter
Kirpigüñ hançerlerinüñ ucları kandur henûz

7 Konmasun dil hânesine gam Hilâlî şimdi kim
Dil-berüñ hayl-i hayâli anda mihmândur henûz

1843 Nazîre-i Me'âlî
1 Ârzû-yı ‘ârız ile dilde giryândur henûz
Âteş-i derd ü gam ile sîne biryândur henûz

2 Zâhide dîdârı yâruñ şöyle hayret virdi kim
Unıdup esrâr-ı ‘ışkı kaldı hayrândur henûz

3 Yüzüme bir kez güle bakmak dahı olmaz mı âh
Fürkatiyle beñzümüñ rengi za'efrândur henûz

4 Bini öldürdügine oldı peşîmân kâkülüñ
Ol peşîmânlık ucından gör perîşândur henûz

5 Beñzedelden ehl-i diller gonçe-lebler haddine
Dehr bâgı gülleri mesrûr u handândur henûz

6 Sehv idüp öykündügine leblerüñüñ şehdine
Ey dehânı kand-i ter halvâ peşîmândur henûz

7 Saña vâcibdür tutasın tîrini cândan ‘azîz
Çün Me'âlî hâne-i sîneñde mihmândur henûz

1844 Li-mürettibihi
1 Sevdügüm kim bir melek-hûy u perî-şândur henûz
Gonçe-i hecriyle anuñ dil perîşândur henûz

2 Ol melek-hûy u perî-rû merdümüñ ‘ışkıyla âh
‘Akl hayrân dil perîşân dîde giryândur henûz

3 Yolına cân terk idüp dil virdügüm dil-ber benüm
Bir sitemkâr-ı zamân âşûb-ı devrândur henûz

4 Zulm-i devrândan olupdur âh kim hâlüm harâb
Cevr-i cânândan dil ü cân mülki vîrândur henûz

5 Bâde-i la'l ü gubâr-ı hatt-ı dil-ber Nazmi'ye
Virdi bir hâlet ki andan mest ü hayrândur henûz

1845 Li-mürettibihi

1 Bir perî-şânuñ gamından dil perîşândur henûz
Bu perîşânlıkda her dem dîde giryândur henûz

2 'Aklumı alup benüm göñlüm perîşân eyleyen
Âdemi dîvâne eyler bir perîşândur henûz

3 'Ömrümüñ uzunlıgı fikr-i ser-i zülf-i nigâr
Cismümüñ cânı hayâl-i la'l-i cânândur henûz

4 Pâyüñe yüz sürmek ümmîdiyle cânâ cân virüp
Yollaruñda niceler hâk ile yeksândur henûz

5 Dil perîşân zülfüñüñ olmış durur âşüftesi
Cân dahı cânâ kemân ebrûña kurbândur henûz

6 Câm-ı 'ışkuñla senüñ esrâr-ı la'lüñ şevkine
Cân ile dil dil-berâ ser-mest ü hayrândur henûz

7 Nazmiyâ gam çekme devrândan safâ ile müdâm
Câm-ı Cem nûş it ki devr-i şeh Süleymândur henûz

DER-BAHR-İ REMEL-İ MAHBËN
Taktî'eş: Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilât

1846 Ez-ân-ı Nizâmî

1 Öldürür gerçi ki yüz nâz ile biñ ehl-i niyâz
Beni öldür disem eyler beni öldürmege nâz

2 İrüben la’lüñe zülfüñi getürsem elüme
İrişem çeşme-i hayvâna bulam ‘ömr-i dırâz

3 Agzuñı açubanı söyleme her câhile kim
‘Âkil olan kişi açmaz sanemâ kimseye râz

4 Kaşı mihrâbına farz oldı sücûd ol güneşüñ
Hâcib-i şemsde mekrûh olur gerçi namâz

5 Zülfini alup ele kesmege meyl itdi habîb
Didüm itme bu Nizâmî kuluñuñ ‘ömrini az

1847 Nazîre-i Necâtî

1 Nice bir böyle yabandan gelene ‘izzet ü nâz
Hele ey Ka’be gibi işigi bîgâne-nüvâz

2 Ko ben aglayayın ey serv-i semen-ber sen gül
Ki saña nâz virilmiş ezelî baña niyâz

3 Ser-i kûyuñda koma hecr harâmîsini kim
Kullara emn ü emân ile olur şart-ı Hicâz

4 Gam-ı ‘ışkuñ kulıyuz begligimüz var bizüm
Bize virildi meger devlet-i Mahmûd u Ayâz

5 Kapuña secde idicek añarın cenneti ben
Unıdılmışları zîrâ getürür kalbe namâz

6 Allah Allah nice ruhsâr olur Allah nice zülf
Kim görüpdür kim ola devr-i kamer ‘ömr-i dırâz

7 Ey Necâtî o güneş çihrelü çok sevdügümüñ
Döyemez gözlerimüz yüzine bakmaga biraz

1848 Nazîre-i Sa’dî

1 Câmi’-i hüsninee karşu n’ola dil kılsa namâz
Kaşı mihrâbı durur kıblegeh-i ehl-i niyâz

2 Vaktidür meykede küncini makâm eyleyevüz
Rûz-ı ‘îd irdi nice rûze vü tesbîh ü namâz

3 Mutribâ sûz ile bir kerre ser-âgâz idicek
Keşf olur göñlüme bu aradagı perde-i râz

4 Bilmedin silsile-i zülfüñe tolaşdı göñül
Çok degül kendözini bilmeyene bu dahı az

5 ‘Ömrdür zülfüñ uzansun ko ruhuñ üzre didüm
Didi olmaz bu kamer devri durur ‘ömr-i dırâz

6 Mesken itse n’ola ey dil ser-i kûyuñda rakîb
Pür imiş hâr-ı mugaylân ile çün râh-ı Hicâz

7 Çerhüñ iñletdügine Sa’dî iñen aglama kim
Kimi güldürdi bugün bu felek-i sifle-nüvâz

1849 Nazîre-i Celîlî

1 Gûşe-i mey-hânede ‘arz eylemek ‘arz u niyâz
Yigdür andan kim riyâ vü zerk ile olsa namâz

2 Serv kaddini kenâr itmek hevâsın eylerem
Veh nedür kûtâh ‘ömr içinde ümmîd-i dırâz

3 Meclisi telh itme Şîrîn kıssasın yâd eyleyüp
Ey mugannî yâr bezminde ger olsañ nagme-sâz

4 Gayr nakşından eger dil safhasın pâk itmese
‘Işk dîvânında yazılmazdı Mecnûn pâk-bâz

5 N’ola ger cânân Celîlî’ye himâyet eylese
‘Işk çün pâk ola ma’şûkı ider ‘âşık-nüvâz

1850 Nazîre-i Celîlî

1 Ey dil isterseñ eger olına Mahmûd’a Ayâz

İşigi Ka’besine yüzüñ urup eyle niyâz

2 Devlet-i hüsn ile Mahmûd ise ol şeh n’ola kim
Olmışam devlet işiginde bugün ben de Ayâz

3 Begligüñ var göñül kulı olup Mahmûd’uñ
Bende-i mukbil olur şâh olıcak bende-nüvâz

4 Ka’be-i kûyına kim dirse makâm-ı Mahmûd
Görinür emn ü emân ile aña râh-ı Hicâz

5 Okıyup medhini Mahmûd’uñ Ayâz’ı açuban
Def’-i gam eyle Celîlî yüri var kalbüñi yaz

1851 Nazîre-i Celîlî

1 Hil’at-i gül-gûn geyinmiş egnine ol dil-nüvâz
Sanki güllerden müzeyyen oldı serv-i ser-firâz

2 Servdür ki_etrâfına âhum saçar berg-i hazân
Hil’at-i zerbeft geyinmiş sanmañuz ol dil-nüvâz

3 Ugramış beñzer yolu ehl-i niyâzuñ eşkine
Sanma geymiş egnine mâvî kabâ-yı ‘izz ü nâz

4 ‘Âşıkuñ anına girmiş ol nihâl-i bâg-ı hüsn
Dûstlar anuñçün itmiş hil’atin gül-gûn tırâz

5 N’ola ger şi’r-i Celîlî gül bigi rengîn ola
Hil’atüñ vasfında bülbül bigi olmış nagme-sâz

1852 Nazîre-i Vasfî

1 Ben niyâz eyledügümce n’ola yâr eylese nâz
Aña çün nâz virilmiş ezelî baña niyâz

2 Ben de mihrüñ göreyin kahr ile aglatma beni
Korkum oldur ki şehâ illere fâş ola bu râz

3 Bilmedüm kadrini vasluñ beni öldürdi gamuñ
Sanemâ kendözini bilmeyene bu dahı az

4 Kûyuñ olsa n'ola her kanda isem secdegehüm
Ka'benüñ her tarafında kılınurmış çü namâz

5 Nice bir Vasfi'yi cevrüñle şehâ öldüresin
Şâhsın lutf idüp olsañ n'ola ger bende-nüvâz

1853 Nazîre-i İshâk Çelebi

1 Nice bir cevr ü cefâ vü nice bir 'izzet ü nâz
Seni çok çok sevene bunda ne var bu dahı az

2 Âteş-i ta'n-ı rakîb ile kebâb oldı ciger
Rîş-handi ko begüm sen de iñen çalma piyâz

3 Tâ'at oldur göresin Ka'be-i maksûd yüzin
Yoksa kılmaga ne var bir kişi beş vakt namâz

4 Vasl-ı dildâr temennâsı ile tutmışdur
Gök yüzin dest-i du'â yir yüzini rûy-ı niyâz

5 Yâr ile 'îş ide gör mevsim-i güldür İshâk
İtmedin bülbül-i cân ten kafesinden pervâz

1854 Nazîre-i 'Atâ

1 Ey göñül 'ûd gibi yakılup ol söz ile sâz
Demidür nây-sıfat nâle ile ol dem-sâz

2 Nice bir çerh-ı muhâlif kıla kalbümi hazîn
Perdeñi râst kıl ey mutrib-i 'uşşâk-nüvâz

3 Hoş bahâr oldı düzet ey büt-i Çîn sâz-ı bahâr
Hoş makâm oldı nevâ râst kıl ey mâye-i râz

4 Bûselik zikrin ider dil dehenüñ yâd idicek
Cân ser-i kûyuñı añsa ider âheng-i hicâz

5 Kim bilür kime nasîb ola ‘Atâ ol kadd ü zülf
Birisi tûl-ı emeldür birisi ‘ömr-i dırâz

1855 Nazîre-i Revânî

1 Serv-i nâzum dil-i âşüfteñe kılma dahı nâz
Çün getürdi ayaguñ topragına rûy-ı niyâz

2 Ka’be-i kûyı tavâfına hatı mâni’ olur
Sanki i’râb ile baglandı yine râh-ı hicâz

3 Çeşm ü ebrûñ ile hâl ü hat u zülfüñ baña bes
Nitekim mü’min olan kimseye beş vakt namâz

4 Ruhlaruñda güzelüm zülfüñi kesme uzasun
Cennet ehline nasîb olur imiş ‘ömr-i dırâz

5 Ben seni sevdügümi kimseye hergiz dimedüm
Nedür illerde ‘aceb kıssa-i Mahmûd u Ayâz

6 Bu Revânî didügi tâze gazeller saña mı
Sen misin şimdi güzeller arasında mümtâz

1856 Nazîre-i Visâlî

1 Mustafâ gibi bulınmaz gül-i nev gül-bün-i nâz
Sûz ile bülbül iseñ ol güle ‘arz eyle niyâz

2 Hil’at-i şîve-i bâlâsına biçdükde Hudâ
Çekdi meşşâta-i kudret gözine sürme-i nâz

3 Salınurken görüp ol serv nihâline didüm
Olsun ol kâmet-i dil-cûya fidâ ‘ömr-i dırâz

4 Didüm ol yâra yüzüñ görmege biñ cân vireyin
Didi nâz ile tebessüm iderek biñ iñen az

5 Bedr iken mâh-ı cemâlüñ süre gör devrüñi hoş

Kim bilür ne kıla bâz-ı felek-i şu’bede-bâz

6 Sırruñı itme rakîbe sakın ey dûst ‘ayân
Sîne-i sâhib-i kîne olımaz mahrem-i râz

7 Aldı hecrüñde Visâlî gözi yaşıyla vuzû’
Kanı mihrâb kaşuñ kim kıla sıdk ile namâz

1857 Nazîre-i Ecrî

1 Yaraşur gül gibi nâzüksin saña ey gonçe nâz
‘Âşıkuñ bülbül gibi ko eylesün ‘ârz-ı niyâz

2 Urma çok çok sevdügüm tîr-i cefâyı sîneme
A kemân-ebrû begüm iñen degülse az az

3 Kâkülin ucın görüp hüsninde yâruñ dil didi
Hîç olısar ola mı ol dahı bu ‘ömr-i dırâz

4 Kadd-i yâruñ dikmesi çokdur çemende gerçi kim
Serv bigi bitmedi olmadı hergiz ser-firâz

5 Ecriyâ sor lebleri sırrını mahfî bâdeden
Meclis-i rindânda ger olmak dilerseñ ehl-i râz

1858 Nazîre-i Zihnî

1 Ol bütüñ Ka’be-i kûyında şu kim kıldı namâz
Çekdi ‘âlemde ‘ibâdetden elin didi nem az

2 Cân virüp haste göñül zülfüñe karşu didi kim
Hoş durur olsa müyesser kişiye ‘ömr-i dırâz

3 Devletüm dâlı durur ey yüzi Mahmûd benüm
Zülf-i dil-keş ki salar boynuma şol hüsn-i Ayâz

4 Nâz ile bülbülin öldürmek imiş ‘âdeti âh
Beni öldür didüm ol gonçe-dehen eyledi nâz

5 Korkaram bir gün urur çihre-i hurşîdi oda
Zihni’nüñ şem’a-i cânında yanan sûz-ı niyâz

1859 Nazîre-i Hazret-i Sultân Süleymân

1 Gâh şîve gâh ‘işve gâh cevr ü gâh nâz
Öldürür ‘âşıkı bu nev’ ile itmez ihtirâz

2 Nâr-i gamdan yandı bagrum çenge döndi kâmetüm
Sînede her bir kılum efgânlar eyler hem-çü sâz

3 Saklayam dirdüm şehâ ‘ışkuñ rumûzın sînede
Eşk-i çeşmüm rûy-ı zerdüm itdi âhir keşf-i râz

4 Zâhidâ ‘ışk ehlinüñ gel mezhebi yokdur dime
Kangı mescidde senüñle kılmadı bunlar namâz

5 Bilmedüm bagrı Muhibbî dil-berüñ âhen midür
Rahm idüp kılmaz nazar itsem eger yüz biñ niyâz

1860 Li-mürettibihi

1 İtse dil nâle ile n’ola saña ‘arz-ı niyâz
Bülbül-i gülşen-i hüsnüñ durur ey gül-bün-i nâz

2 Her ne dem kim dehenüñden gele bir söz cânâ
Gûyiyâ gaybdan ol demde gelür bir âvâz

3 Râz-ı ‘ışkuñ sanemâ sanma ki bir gayra diyem
Var iken sen kimi varam idinem ben hem-râz

4 Bir nefes nâleden olmaz dil-i zârum hâlî
Bezm-i gamda niye olursa olur ol dem-sâz

5 Seni çokdan sever ey yâr bu Nazmî anuñ
Sen ki çok sevdügisin eyle aña cevrüñi az

1861 Li-mürettibihi

1 Nâzenîne yaraşur her ne kadar eylese nâz

Nâzük ol nâzuñı sen eyleme çok sevdügüm az

2 Zülfüñ âşüfteleri hattuñı hîç isteye mi
Ki anuñ biri eceldür birisi ‘ömr-i dırâz

3 Sen ser-âmed güzel olduñsa güzeller içre
Olmışam ben dahı ‘âşıklar içinde mümtâz

4 Her ne dem kûyuñı yâd itse nigârâ ‘uşşâk
Terk idüp gayrı hevâyı ider âheng-i hicâz

5 Nazmiyâ gevher-i maksûda irür şunlar kim
Yüz sürüp yâruñ ayagı tozına ide niyâz

Nev’-i dîger

1862 Ez-ân-ı Necâtî

1 Sâkiyâ çün leb-i şîrînüñedür nisbetimüz
Gider e bâdeyi telh eylemesün sohbetimüz

2 Bizi yirden götüren eşk-i revândur ammâ
Ayaguñ topragınadur yine hep minnetümüz

3 Sînede gamzeñ okın devlet-i sermed bilürüz
Bu gez ey kaşı kemân işlemedi devletümüz

4 Kulıyuz kendümüzi satamazuz anuñ içün
Bilmez ol Yûsuf-ı gül-çihre bizüm kıymetümüz

5 Çevreme dâyire çekdi yaşum aglamakdan
Bir perî da’vetini itmegedür niyyetümüz

6 Göge çıkarsa görinmez benüm uçmak gözüme
Devletüñde dahı a’lâlaradur himmetümüz

7 Ey Necâtî kadehi hürmet ile tut ki sakın

Pîr-i mey-hâne elimüze virür hürmetümüz

1863 Nazîre-i İshâk Çelebi

1 Nice hoş vahdet idi giceki cem'iyyetümüz
Reşk-i Firdevs-i berîn olmış idi sohbetümüz

2 İçelüm bâdeyi ayılmadın ölüp gidelüm
Ayagı götürelüm elde iken hürmetümüz

3 Murg-ı dil serv-i ser-efrâzı hevâsında uçar
Kadrimüz gibi degüldür yücedür himmetümüz

4 İki gündür gelürüz gelmedi dükkânına yâr
Elimüzden ne gelür işlemedi devletümüz

5 Bize şehrüñ güzeli nâz ider oldı İshâk
Var gibi şimdi güzel sevmek ile şöhretümüz

1864 Nazîre-i Âhî

1 Zâhidâ içseñ eger sen de bizüm şerbetümüz
Gül gibi zâhir olurdı saña keyfiyyetümüz

2 Devr-i la'lüñde senüñ şöyle yasag oldı meye
Kim şarâb ile harâm oldı bizüm sohbetümüz

3 Okıduk da'vet idüp ugramadı dâyireye
Ol perî-çihre kabûl eylemedi da'vetümüz

4 Sîne tablını dögüb âh livâsın çekerüz
Hem livâmuz çekilür hem dögülür nevbetümüz

5 İçerüz sâkiye bir ayagı biñ hürmet ile
Elimüze virür ol ikide bir hürmetümüz

6 Gözümüz şîşeleri izi kumından pür olup
Bizüm ol günlere Âhî ire mi sâ'atümüz

1865 Nazîre-i Zâtî

1 İçse ger zâhid-i dîvâne bizüm şerbetümüz
Aña ma'lûm olurdı ola keyfiyyetümüz

2 Tutdı öykündi şu keyfiyyet ile leblerüñe
Çokdur ey dûst şarâb ile bizüm sohbetümüz

3 'Îd-ı vuslatda bizi hoş tutasın ey lebi mül
Rûze-i hecrüñi hoş tutmagadur niyyetümüz

4 Okıduk bir nice kez ugramadı dâyireye
O perî veh ki kabûl eylemedi da'vetümüz

5 Yitiş ey subh-ı sa'âdet bu gice şem' gibi
Od yakup başımuza âh u yidi gam etümüz

6 Yakalum çerhi bir âh eyleyelüm gayret ile
O bizi yakdı niçün yirde koruz gayretümüz

7 Nazm silkinde bugün gerçi ki bir dâne idük
Zâtiyâ bilmedi ol hˇâce bizüm kıymetümüz

1866 Nazîre-i Şânî

1 Sâkiyâ câm-ı lebüñ şevkinedür sohbetümüz
N'idelüm bâdeyi yitmez mi bu keyfiyyetümüz

2 N'ola bilmezse dilâ kadrümüz ol Yûsuf-ı hüsn
Ki bahâmuza ne saydı bile ol kıymetümüz

3 Harcaduk câma olan nakdi kefensüz kalduk
Pîrehensüz seni komaga idi niyyetümüz

4 Başumuz göge de irse bizüm ey serv-i revân
İşigüñ itleri deñlü olımaz hürmetümüz

5 Vakt-i gül sâki güzel yâr musâhib Şânî
Ayagı komayalum elde iken fursatumuz

1867 Nazîre-i âubârî

1 Kanı ol ‘âlem-i ervâhdaki vahdetümüz
Ya’ni cânânlar ile dün gice cem’iyyetümüz

2 Zâhidâ sen de bizüm gibi helâk olsañ eger
Gün gibi rûşen olurdı saña mâhiyyetümüz

3 Vecd ü hâlât-ı semâ’ı göre idüñ sûfî
Sende olsaydı bizüm şemme-i keyfiyyetümüz

4 ‘Işk tablını dögüp nevbet-i Mecnûn geçdi
Şimdi ey Leyli-sıfat geldi bizüm nevbetümüz

5 Ser-i kûyuñda âubârî didiler bize lakab
Gördiler kim ayaguñ tozınadur nisbetümüz

1868 Nazîre-i Revânî

1 Sâkiyâ leblerüñe oldugiçün nisbetümüz
Geçdi câm-ı mey ile döne döne sohbetümüz

2 Ad içün câm-ı meyi komazuz elden sâkî
Yok mıdur Cem’ce cihân içre bizüm gayretümüz

3 Bir güler yüzlü yüzi sulu güzeldür sâgar
Aña baş koşmag ile artuk olur hürmetümüz

4 Kodı ben hâki işiginde çün ol zühre-cebîn
Var yirden göge dek yâra bizüm minnetümüz

5 Gerçi bir Yûsuf’a kul oldı göñül sultândur
Satun almadı ne bilsün o bizüm kıymetümüz

6 Okıyup her güzeli cem’ idelüm dâyireden
Çünki teshîr-i perî eylemedür da’vetümüz

7 Mey gibi kaldug ayaklarda Revânî hayfâ

Sâki-i gonçe-dehen bilmedi keyfiyyetümüz

1869 Nazîre-i Şem'î

1 N'ola ger yog ise mescidde bizüm ragbetümüz
Gel e mey-hâneye zâhid göresin hürmetümüz

2 Öykünelden leb-i cân-bahşuña ey rûh-ı revân
Geçdi câm-ı mey ile döne döne sohbetümüz

3 Umaruz nûr-ı cemâlüñle müşerref olavuz
Ka'be-i kûyuñadur çünki bizüm niyyetümüz

4 N'idelüm kuhl-ı Sıfâhân'ı alup 'aynımuza
Gözlerüm nûrı izüñ tozınadur minnetümüz

5 Mey gibi cûşa gelüp ney gibi efgân iderüz
Neydügin kimse bizüm bilmedi keyfiyyetümüz

6 Hizmetinde yanalum âteş-i 'ışk ile müdâm
Şem'i'yüz çünki bizüm yanmag imiş hizmetümüz

1870 Nazîre-i Şevkî

1 Kıl ucınca başımuzda var ise devletümüz
Ayaguñ tozına göz tutmag ola hizmetümüz

2 Öldürürse beni tîg ile müjeñ sen sag ol
Çeşm-i bîmâruñ elinde degül e sıhhatimüz

3 Kazınup sûret-i Mecnûn götürildi aradan
Şehr nakkâşları alalıdan sûretümüz

4 Şehri bir cur'a şarâba satan âvârelerüz
Şehr arasında 'abes sanma bizüm şöhretümüz

5 Lebleri ser-hoşuyuz kendünüñ añlar mey-i nâb
Meye ma'lûm degül âh ki keyfiyyetümüz

6 Katı ser-hoş ayag üzre turımazken Şevkî
Mey-perest geldi yine tagıdıyor sohbetümüz

1871 Nazîre-i Sücûdî

1 Zerrece yog ise mihrüñle n'ola ragbetümüz
Vardur ey meh yine yirden göge dek minnetümüz

2 Bezm-i 'ışkuñda yanup yakılalum şem'-sıfat
Çünki pervânelerüz yanma durur san'atımuz

3 Kanı Mecnûn göre Leylâ saçuñ âşüftelerin
Kanı Ferhâd içe Şîrîn mi bile şerbetümüz

4 Mescid ü savma'ada kadrimüz olmasa ne var
Gel e mey-hâneye zâhid göresin hürmetümüz

5 Seg-i kûyuñ bize yâr olmadı emrüñ sımayup
N'idelüm pâdşehüm işlemedi devletümüz

6 Husrevâ meclisimüzden leb-i şîrînüñ içün
Gider agyâruñı telh eylemeyüp sohbetümüz

7 Ka'be kûyında Sücûdî_eylemezem gayra sücûd
Kaşı mihrâbınadur kıble hakı niyyetümüz

1872 Nazîre-i Sürûrî-i Müderris

1 Pâyüñe baş komadur dilde bizüm niyyetümüz
İrerüz pâyüñe başda var ise devletümüz

2 Hâk-i pâyüñle egerçi gözüm açdı kehhâl
Ayaguñ topragınadur yine hep minnetümüz

3 Hürmeti her kişinüñ olur elinden dirler
Sâkiyâ elde iken sâkınalum hürmetümüz

4 Boz dirler sûret-i Mecnûn'ı nigârâ kazıyup
Safhâ-i 'âleme nak olalıdan sûretümüz

5 Gam-ı dildârı yimezsem ölürem ko beni sen
Çün tabîbâ senüñ elüñde degül sıhhatümüz

6 Lebi hayrânıyam ol mest-i mey-i nâb sanur
Aña ma'lûm degül âh ki keyfiyyetümüz

7 Şekl-i nakş idemez [ü] hayret alur nakkâşı
Ol nigârum çü Sürûrî göre bu hayretümüz

1873 Nazîre-i Hayretî

1 Şehrine gitdi seferden o kamer-tal'atümüz
Agla ey çerh-i felek döndi bizüm devletümüz

2 Aglayup hasret ile yılduzı düşkün yürürüz
Bizüm ol bedr-i tamâm ile idi şöhretümüz

3 Kime yanam yakılam her gice tâ subha degin
Şem'-i ruhsârı ile rûşen idi sohbetümüz

4 Âh kim sarsar-ı âhumla ziyâde oldı
Âteş-i hasretümüz nâr-ı gam-ı fürkatümüz

5 Ol perî gitdi çıkup cânı gibi Yahyâ'nuñ
Cânib-i âhirete ola gibi rıhletümüz

1874 Nazîre-i Bahârî-i Müderris

1 Kad-i bâlâsına irişmegedür niyyetümüz
Sâyeveş alçaga ammâ yücedür himmetümüz

2 Salınur oldı bizümle bir iki gündür o şâh
Hamdü li'llah yine yâr oldı bize devletümüz

3 Zâhidâ bir nice gün mescide varduk lâkin
Bulmaduk zerrece mey-hânedeki hürmetümüz

4 Nâr-ı hecr ile yanup geçdi cihândan Mecnûn

Yiri nûr olsun anuñ geldi bizüm nevbetümüz

5 Ey ecel dünyede âhir garaz ölmekse eger
Gam-ı hicân bize besdür saña yok minnetümüz

6 Âteş-i mihr ü mahabbetle nice yanmayalum
Vardur ol mâhveşe gün gibi germiyyetümüz

7 Seg-i kûyum dir imiş ‘âşık-ı dil-hasteye yâr
Ey Bahârî işiginde var imiş ragbetümüz

1875 Li-mürettibihi

1 Yüz çevürdi göricek bizden o meh-tal’atümüz
Gün gibi rûşen o kim döndi bizüm devletümüz

2 Kanı ol gün ki o meh-çihre ile sohbet idüp
Subha dek olsa bizüm bir gice hoş da’vetümüz

3 Başlar üzre yirümüz olur idi olsa eger
Hâk-i pâyinde anuñ zerre kadar ragbetümüz

4 İtmişüzdür bu cihânuñ hiçe ‘âlemlerini
Şükr kim kalmadı bir nesnesine hürmetümüz

5 Nazmiyâ hastesiyüz çün göresin göre gelür
Ol tabîb-i dil ü cân diler ise sıhhatümüz

1876 Li-mürettibihi

1 Dünyeden ‘ışkuñ ile gitmegedür himmetümüz
Mü’minüz çünki bizüm hayra durur niyyetümüz

2 Ayaguñ altına hâk olsa yiridür yüzümüz
Bendeyüz n’ola bu yüzden olıcak hizmetümüz

3 Göñlümüz gibi n’ola alçagısak işigüñe
Dilerüz yüz sürevüz pes yücedür himmetümüz

4 Mihrümüz gün gibi rûşen kılalum ol mâha
Şevk-i mihriyle bizüm nâb ile mâhiyyetümüz

5 Dilden olmaz hele bir lahza hayâli hâlî
Şol kadar şimdi bizüm yâr ile var vahdetümüz

6 Sâki meclisde bize sâgarı virürse tolu
N'ola yanında bu deñlüdür anuñ hürmetümüz

7 Nazmiyâ 'ışk-ı nigâr ile revân cân virelüm
Tâ ki 'uşşâka ziyâretgeh ola türbetümüz

1877 Li-mürettibihi

1 Sen mehüñ gün yüzine oldugiçün nisbetümüz
Oldı şehr içre bizüm mihrüñ ile şöhretümüz

2 Mısr-ı hüsnüñ ki bugün Yusufısın sen güzelüm
Saña kul olmag ile olsa n'ola 'izzetümüz

3 Tutalum hürmet ile câmı müdâm el üzre
Sâkiyâ çün bizüm anuñla durur hürmetümüz

4 'Işk ile yolına cân virsek o şîrîn-dehenüñ
N'ola Ferhâd kadar yok mı bizüm gayretümüz

5 Olmaduk la'linüñ esrârına hergiz vâkıf
Nazmiyâ anuñ içündür bu bizüm hayretümüz

Nev'-i dîger

1878 Ez-ân-ı Âftâbî

1 Ka'be-i kûyuña yol vir aña kim yol varamaz
Bitür anuñ dilegin kim dileyüp bildüremez

2 Çekdi çâk eyledi ten cübbesini mevt henûz
Dûstuñ dest-i gamından yakamı kurtaramaz

3 Cevr okın atar iken yâr kemânveş bile mi
Sıyabilür ne içün kolları ile saramaz

4 Tokanam dir dil-i ‘uşşâk-ı perîşâna meger
Ol perî şâne ile zülfin anuñçün taramaz

5 Var mı bir gün ki güneş şehre düşüp ahşama dek
Kû-be-kû der-be-der ol mâh-likâyı aramaz

6 Olmadı derdüme emsem lebüñ emsem bârî
Tâkatüm kalmadı hayr itmege hâlüm yaramaz

7 Âftâbî toga devlet güneşi bir gün ola
Hak Te’âlâ kulını kahr ile dâyim karamaz

1879 Nazîre-i Revânî-i Za’îm

1 Çok günâh itdi göñül hizmete cânâ varamaz
‘Afv it anuñ suçını kim utanur yalvaramaz

2 Bâg-ı ‘ışkuña şu kim bir gül içün basdı kadem
Hergiz ol hâr-ı belâdan etegin kurtaramaz

3 Vasl ile eyle devâ derdüme çâreñ var ise
Haste-i hecr olana gayrı müdâvâ yaramaz

4 Beñzedem diyü felek gün yüzüñe ayı her ay
Nice kim bozar u düzer yine sûret viremez

5 Var mı bir gün ki_ayaguñ öpmege hurşîd-i felek
Gökden inüp yire sen mâh-likâyı aramaz

6 Hüsn da’vâsın idüp gerçi gelür karşuña mâh
Gün yüzüñi göricek yine ber-â-ber turamaz

7 i’tizâr eyle Revânî der-i yâra yüri var
Her kim eksükligini bilmez aña yol varamaz

1880 Nazîre-i Sarrâfî

1 Hastedür hecr ile cân hizmete cânâ varamaz
Lutf idüp aña devâ it ki saña yalvaramaz

2 Pertevinden yüzüñüñ mihr ziyâ almag içün
Gün mi vardur ki seni hâne-be-hâne aramaz

3 Dâne-i hâlüñi meh hırmeni üstinde görüp
Murg-ı dil düşdi saçuñ dâmına cân kurtaramaz

4 Kıl gibi olsa teni hasret ile n'ola anuñ
Kemerüñ gibi kolın bilüñe her kim saramaz

5 Cân cemâlüñ ideli kıble vü mihrâb kaşuñ
Dil teveccüh idüben Ka'be'ye yüz döndüremez

6 Biñ yıl eylerse felek devrini devrân-ı kamer
Bir melek yüzlü beşer sencileyin gösteremez

Virme Sarrâfi göñül her büt-i hercâyiye kim
'Âşık-ı pâk-nazar bunlara zîre iremez

1881 Nazîre-i İshâk Çelebi

1 Gamzeñüñ tîgı yarar bagrumı gayruñ yaramaz
Ol dahı yarmayuban şöyle kalursa yaramaz

2 İncinürmiş ne' aceb cevr ü cefâsına göñül
Ben de bildüm ki meger kişiye eylük yaramaz

3 Bulımaz atdugı oklarını ol kaşı kemân
Nice bulsun gelüben kanlu yürekde aramaz

4 Şöyle ser-tîzdür ol gamze-i hûn-rîz-i nigâr
Yanına bir kişi biñ cânı olursa varamaz

5 Dest-gîri yog imiş kaldı ayakda İshâk

Yakasın mihnet elinden devinüp kurtaramaz

1882 Nazîre-i Vechî

1 Yüz urup ayaguña şol kişi kim yalvaramaz
Reh-i ‘ışkuñda anı ben bilürem yol varamaz

2 Ey tabîb-i dil ü cân çeşmüñi hışm ide diyü
Leb-i cân-bahşuña bu haste göñül em saramaz

3 Nice zîbâ çemenüñ servisin ey gül-bün-i nâz
Ki sanavber özenüp sen kad-i bâlâya_aramaz

4 Var mıdur bir gice kim şem’-i ruhuñ görmege mâh
Kapu kapu gezüben gûşe-be-gûşe aramaz

5 Yâr yanına varup Vechi içün yine rakîb
Kendü cânına eger söyleye yatlu yaramaz

1883 Li-mürettibihi

1 Dil-berüñ kimse kemer gibi miyânın saramaz
Kara zülfine dahı şâne gibi el karamaz

2 Dil-i men yâra düşüp pâyine yüz sürmeyicek
Dest-i gamdan yakasın ‘âşık olan kurtaramaz

3 ‘Âşık ister mi ki agyâr ola cânânına yâr
Kim durur cânına ol kim sana yatlu yaramaz

4 Gice olmaz ki o bî-mihr nigârînümi mâh
Şem’ ile gûşe-be-gûşe her arayı aramaz

5 Nazmi’nüñ nice sararmaya gam ile beñzi
Kara bagrına o ak gögsini yâruñ saramaz

1902 Li-mürettibihi

1 Şol ki dünyâ hevesinden özini kurtaramaz
Dûstuñ ‘ışkı yolın Tañrı hakiçün varamaz

2 Reh-i ‘ışkı koyuban zâhid ider zühde heves
Gör anuñ oñmadugın kim yolını oñaramaz

3 Dem mi var gülşen-i kûyında ki bu eşk-i revân
Cüst ü cû eyleyüp ol serv-i revânı aramaz

4 Yâra didüm ki hasûduñ göreyin bir yüzini
Didi biñ şîve vü nâz ile ki saña yaramaz

5 Vasluñı sen meger ihsân idesin lutfuñdan
Yoksa ‘âşık saña cânâ utanur yalvaramaz

6 Nâfenüñ gayret ile bagrı nice tolmaya kan
Şâneveş zülfüñe ‘ömrüm senüñ ol el karamaz

7 Ne kadar mücrim iseñ lûtf recâsın koma kim
Nazmiyâ her kulını kahr ile Mevlâ karamaz

Nev’-i dîger

1885 Ez-ân-ı Vasfî

1 Hem-nefes olmaga bir ‘âşık-ı gam-hˇâra kopuz
Gezer elden ele biñ derd ile âvâre kopuz

2 Kankı meclisde nazar eyleseñ el anı çalar
Bilmezem n’eyledi bu ellere bî-çâre kopuz

3 Hem-kiriş oldı uyup gerçi ki tanbûrlara
Heves itmez hele anlar gibi zünnâra kopuz

4 Gâh ‘uryân oluban gâh nemed-pûş olup
Rindler gibi girer hâne-i hammâra kopuz

5 Lutf ile anı kenârına alurken her dem
Yâr elinden ne içün böyle gelür zâra kopuz

6 Her kılı cism-i nahîfinde figânlar eyler
Hem-nefes olalı Vasfî-i giriftâra kopuz

1886 Nazîre-i Revânî

1 Dâyimâ olsa musâhib n'ola dildâra kopuz
Her ne kıldan ki çalarsa uyar ol yâra kopuz

2 Ey tabîb-i dil ü cân nabzını tut hâlini gör
İñiler haste olup derd ile bî-çâre kopuz

3 'Âşıkuñ gibi döger dâyirede gögsin def
Her kaçan cevrüñ elinden ki gele zâra kopuz

4 Uyuban kendü hevâsına dahı yiltemesün
Kıldı ol yâr-ı semen-çihreyi avâre kopuz

5 Yalvarup gâh elin gâh dizin öpmez idi
'Âşık olmasa Revânî o cefâkâra kopuz

1887 Nazîre-i Sûzî

1 Medh okur nagme-i Dâvûd ile dildâra kopuz
Şerh ider 'ışk Zebûr'ın yine ol yâra kopuz

2 Kulagın burdı cefâsına seni deldi firâk
N'ola gögsin dögüp âh eylese bî-çâre kopuz

3 Çün bekâ hil'atini görmedi bir kâmete râst
İhtiyâr itdi fenâ şâlını gam-hˇâra kopuz

4 Çünki 'ışk ehline bir dûst u bir pûst yiter
Bir deriye sarılup gelse n'ola yâr a kopuz

5 N'ola bezm ehli semâ' ile safâ eylese kim
Sûzi'nüñ şi'rin okur şevk ile dildâra kopuz

1888 Nazîre-i Hadîdî

1 Perdesüz söyledügiçün sözi dildâra kopuz
Gûşmâl itdügine incine mi yâra kopuz

2 Şeb ü rûz ay u gün âheng tutar dâyireden
Çalıcak nâz ile ol dil-ber-i meh-pâre kopuz

3 Her makâmı senüñ ile bile seyr eyledügin
Eyü mi germ oluban söyleye agyâra kopuz

4 Delinüp sîne müşebbek olup Eyyûb gibi
Sabr idüp derde gelür hamd ile güftâra kopuz

5 Dizüñ üstinde yatup ruhlaruña itse nazar
Cûş idüp sûz-ı derûnı yanar odlara kopuz

6 Cem' iken hâtırımuz zülf-i perîşânuñda
Mû-be-mû asdı dili eyledi âvâre kopuz

7 Perçemi vasfın ider her kılı tende dil olup
Cânuñı yakdı Hadîdî bu siyehkâra kopuz

1889 Nazîre-i Gedâyî

1 Perdesüz söyledügiçün sözini yâra kopuz
Zahmeler yir yüzine derd ile bî-çâre kopuz

2 Yüz sürer dâmenine öper ayagın u elin
'Arz ider hâlini biñ derd ile dildâra kopuz

3 Geh Sıfâhân'a varur gâh kılur seyr-i 'Irâk
Her makâmı gezer âşüfte vü âvâre kopuz

4 Derd ile sînesini deldi vü burdı kulagın
Ne suç işledi 'aceb çerh-i sitemkâra kopuz

5 Zahm-ı mızrâbı yiyüp yüzine iñler gam ile
Öksüz oglan gibi her lahza gelür zâra kopuz

6	Cisminüñ her kılı dildür söze âgâz idicek
Ta’n ider olsa n’ola bülbül-i gülzâra kopuz

7	Ey Gedâyî nice sihr ile ne fitneyle varur
Ki eli boş kuru söz ile irer yâra kopuz

1890		Nazîre-i Sabâyî

1	Hem-kiriş düşdi meger sünbül-i dildâra kopuz
Ki semâ’ ile dili eyledi âvâre kopuz

2	Reg-i cândan ne ‘aceb virse haber sıhhat ile
Yakı gibi çü seni sînesine sara kopuz

3	Zührenüñ çengin idüp târ-ı yetîm ile hacîl
Nüktesin dakdı güher gibi kulaklara kopuz

4	Sâhil-i bezme sadef gibi güher kıldı nisâr
Bahr-i keffüñde dönüp keşti-i der-bâra kopuz

5	Bir kıla almaz idi iki cihânuñ sâzın
Kaldı destüñde velî vâlih ü bî-çâre kopuz

6	Terbiyet eyleyüben dûst kenârına çeker
Döndürür yüzini andan bu siyehkâra kopuz

7	Perdesüz kaldı sabâ gibi Sabâyî-i delü
Hem-kiriş düşdi meger sünbül-i dildâra kopuz

8	Pîş-rev olmaz iseñ nakş-ı nigâra kerem it
Yilteme gayra beni eyleme âvâre kopuz

1891		Nazîre-i Harîmî

1	Perdesüz dimek içün râzını dildâra kopuz
Elin ayagın öpüp yüz ura yalvara kopuz

2	Geydügi köhne nemed sohbet-i ‘uşşâkı gezer
Yürür elden ele bî-çâre vü âvâre kopuz

3 Mutrib alup dizi üstine kulagını burar
Dimesün diyü meger sırrını agyâra kopuz

4 Damagın çatladuban la'line karşu ezilür
Dûstlar gör nice 'âşık dirilür yâra kopuz

5 Delinüp bagrı anuñ ney gibi iñledügi bu
Ey Harîmî bulımaz derdine bir çâre kopuz

1892 Li-mürettibihi

1 Hem-nefes olmasa bir 'âşık-ı gam-hˇâra kopuz
Her nefes gelmez idi derd ile biñ zâra kopuz

2 Bagrı yufka dili nâlân teni gâyetde nahîf
Beñzer insâf bu kim 'âşık-ı gam-hˇâra kopuz

3 Her makâmı bile seyr eyler o mutribler ile
Bu hevâda yiler âşüfte vü âvâre kopuz

4 Yâr gâh anı kenârına alur geh dizine
Perdesüz söylese tañ mı sözini yâra kopuz

5 Nazmi gibi gam-ı cânân ile dil-haste olup
Dem-be-dem zâri kılur derd ile bî-çâre kopuz

Nev'-i dîger

1893 Ez-ân-ı Necâtî

1 Agladur âdemi gurbet kişi kendin yeñemez
Nitekim haste çeküp nâle kemendin yeñemez

2 Aglamak tutdı beni serv ü gül añmañ baña kim
Bu sunuñ kimse has u hâr ile bendin yeñemez

3 Mevc urur bahr-i hüsün fitne koparur hat u hâl

Bu deñiz yüzlerinüñ kimse levendin yeñemez

4 Ruh-ı Gül-gûn'ına Şeb-dîz saçın koşmag ile
Çignedür halkı yürür nâzı semendin yeñemez

5 Boyuñ añup ne yire dökse Necâtî gözi yaş
Bâgbân ol yörenüñ serv-i bülendin yeñemez

1894 Nazîre-i Zâtî

1 Kişi gurbetde ider nâleyi kendin yeñemez
Dûd-ı âhuñ ne kadar çekse kemendin yeñemez

2 Âsyâveş dögeyin taşlar ile kendümi kim
Cûybâr-ı elemüñ kimsene bendin yeñemez

3 Yaşumı yiñemezin şevk-i ruhuñ gelse dile
Şehre âteş düşicek kimse levendin yeñemez

4 Hatt-ı Şeb-dîz'i gelüp 'ârız-ı Gül-gûn'ı ile
Gerçi koşıldı dahı şîve semendin yeñemez

5 Ruh-ı pür-hâli hatın her geh ider yâr terâş
Bezm-i cân micmerinüñ dûd-ı sipendin yeñemez

6 Kim ki cevrin görüp ol gonçe-dehâna ide pend
Yok yire harc ider [ol] gevher-i pendin yeñemez

7 Dil-i Zâtî'de boyuñ tohm-ı mahabbet ekeli
Dûd-ı âhuñ güzelüm serv-i bülendin yeñemez

1895 Nazîre-i Muhibbî

1 Serv-kaddüñ göreli göz yaşı kendin yeñemez
Dûd-ı âh ile bu dil nâle kemendin yeñemez

2 Kim ki dolaşa ser-i zülfine dîvâne gibi
Aña pend eylemeñüz çünki o kendin yeñemez

3 Salınur her yaña biñ nâz ile âh eyler isem
Nitekim serv-i sehî kadd-i bülendin yeñemez

4 Nat'-ı hüsninde yine çignedür üftâdeleri
At salup her tarafa ya'ni semendin yeñemez

5 Yiter aglatma beni dûst yaşumdan hazer it
'Âlemi garka virür kimsene bendin yeñemez

6 Câm-ı 'ışkı bu Muhibbî içeli rûz-ı ezel
Çâk ider sîne girîbânını kendin yeñemez

1896 Nazîre-i Remzî

1 Gül yüzüñ bülbüli feryâd-ı bülendin yeñemez
Serv-i dil-cûña akar su gibi kendin yeñemez

2 Ruhuña behcet-i mey gelse gözüñ cânlar alur
Şehre âteş düşicek kimse levendin yeñemez

3 Rahş-ı hüsn ile perî-ruhlar alayına sürer
Şâhımuz nat'-ı melâhatda semendin yeñemez

4 Dil-i sengîni anuñ göz yaşını sedd idemez
Kimse bu kanlu sunuñ seng ile bendin yeñemez

5 Taşradur Remzi o hercâyi hevâsında başı
Bâgbân bâga çeküp serv-i bülendin yeñemez

1897 Nazîre-i Mu'îdî

1 Zülf ü ebrûñ içün aglar kişi kendin yeñemez
Gam kemânın çekemez nâle kemendin yeñemez

2 Görüñ ol zâlimi hüsn atına olalı süvâr
Çignedüp halkı gider ya'ni semendin yeñemez

3 Sabrı yok câm-ı lebüñ añsam ider cûş u hurûş
Delü göñlüm nic'idüp n'eyleye kendin yeñemez

4 Kanda kim ‘ışk ola eksük degül endûh u belâ
Şehr yandukda oda kimse levendin yeñemez

5 Öldürür nice Mu’îdî’yi anuñ salınışı
Ne belâdur bu ki bâlâ-yı bülendin yeñemez

1898 Nazîre-i Şehîdî

1 Düşdi dîvâne göñül ‘ışkuña kendin yeñemez
Kalmadı sabrı çeküp nâle kemendin yeñemez

2 Şöyle meyl itdi gözüm yaşı o serv ayagına
Bâgbân-ı dil anuñ katresi bendin yeñemez

3 Devr-i hüsnüñde beni derd ü gam incitdi didüm
Didi bu Rûmili’nüñ kimse levendin yeñemez

4 Nice üftâdeleri hâk ile pâ-mâl eyler
Şeh-süvârum ki kaçan nâzı semendin yeñemez

5 Leyli zülfüñle Şehîdî’ye hemîn bend ide gör
Delürüpdür yine Mecnûn gibi kendin yeñemez

1899 Nazîre-i Subhî

1 Akdı bir serve gönül su gibi kendin yeñemez
Cûybâr oldı yaşum kimsene bendin yeñemez

2 Virdi hüsn ilini yagmaya yañaguñ hattuñ
Şehre âşûb iricek kimse levendin yeñemez

3 Her kademde nice biñ ‘âşıkı pây-mâl eyler
Çeküp ol tıfl-ı perî nâz semendin yeñemez

4 Gülşen-i dilde añup kâmetüñi âh itsem
Bâgbân-ı gam anuñ serv-i bülendin yeñemez

5 Subhi-i haste işigüñde düşüp zâr u nizâr

Gâh bî-gâh çeküp nâle kemendin yeñemez

1900 Nazîre-i Hâverî-i Kadîm

1 Tolaşur bâd-ı sabâ zülfüñe kendin yeñemez
Nitekim haste göñül sabrı semendin yeñemez

2 Bahr-i hüsnüñde gözüñ fitneler uyardı yine
Bu deñiz yüzlerinüñ kimse levendin yeñemez

3 Gel e ey gam kerem eyle var a aglatma beni
Bu iki kanlu sunuñ kimsene bendin yeñemez

4 Şîve-i kaddüñi vasf itdügümi kim didi kim
Raks urur serv-i sehî kadd-i bülendin yeñemez

5 El uzatma sakın ol zülf-i girih-gîre sakın
Hâverî kimse anuñ tâb-ı kemendin yeñemez

1901 Nazîre-i Şebâbî

1 ‘Işk câmını çeken nâle kemendin yeñemez
Çâk ider sabrı girîbânını kendin yeñemez

2 N’ola deryâlar olup aksa gözüm yaşı revân
Cûy-ı eşküñ güzelüm kimsene bendin yeñemez

3 Kim ki ebrûñ ile la’lüñe dir ise dil ü cân
‘Işk yayın çekemez bâde semendin yeñemez

4 Fitne mi eksük olur zâhir olıcak hat u hâl
Şehr-i hüsnüñ sanemâ kimse levendin yeñemez

5 Bu Şebâbî yine pervâne gibi bî-pervâ
Tutuşur nâr-ı gam-ı ‘ışk ile kendin yeñemez

1902 Li-mürettibihi

1 Dil-berüñ dil çeküben zülfi kemendin yeñemez
Tolaşur tunmaz aña ol yine kendin yeñemez

2 Gam-ı bî-hadd-i nigâr olmasa dilden hâlî
N'ola deryâ yüzinüñ kimse levendin yeñemez

3 Cerr içün nasb idüp özini tarîkat ehli
Kanda olursa salar nefsi semendin yeñemez

4 Katı göñlüñ dile geldükçe dil olur sâkin
Bî-hacer degme sunuñ pes kişi bendin yeñemez

5 Müntehâ kaddüñe dil vireli Nazmî her dem
Sidreye irgürür efgân-ı bülendin yeñemez

1903 Li-mürettibihi

1 Dil viren kaddüñe feryâd-ı bülendin yeñemez
Nitekim ehl-i belâ nâle kemendin yeñemez

2 Raht-ı 'aklum n'ola 'ışkuñ gamı târâc itse
Pâdşâh leşkerinüñ kimse levendin yeñemez

3 Kankı 'âşık ki düşe 'ışkuña ey dûst senüñ
Yanar oda düşer ol göz göre kendin yeñemez

4 Cân revân itmede meydân-ı mahabbetde saña
'Işk ehli sanemâ sabrı semendin yeñemez

5 Pend ider göñline dîvânelik itme diyü lîk
Harc ider Nazmi hemân gevher-i pendin yeñemez

DER-BAHR-İ HEZEC-İ SÂLİM
Taktî'eş: Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

1904 Ez-ân-ı Sultân Bâyezîd

1 Ciger tennûr-ı sînemde dem olmaz kim kebâb olmaz
Gün olmaz rûz-ı hecrüñde gözüm yaşı şarâb olmaz

2 Göñülde seng-i cevrüñle gamuñ bir hâne idi kim
Devâm-ı devr-i çerh ile zevâl irüp harâb olmaz

3 Dirîg itme lebüñ bûsın nigârâ haste-dillerden
Ki anuñ rûz-ı mahşerde sevâbına hisâb olmaz

4 Neye kılsa nazar çeşmüm hayâlüñ görinür anda
Dü ‘âlem hâyil olursa hayâlüñe hicâb olmaz

5 Gözüm yaşı işigüñe gider her lahza sâyildür
Niçün ebvâb-ı şefkatden aña bir feth-i bâb olmaz

6 Satarsañ leblerüñ la’lin bahâ cânlar virüp dirler
Cihân içinde bî-kıymet bu renge la’l-i nâb olmaz

7 Firâk odına kûyuñda nigârâ ‘Adli’yi yakma
Buyurdı çünki Peygam-ber bihişt içre ‘azâb olmaz

1905 Nazîre-i Necâtî

1 Yüzüñ gülzârına sünbül saçuñ saç kim nikâb olmaz
Kim ol şem’-i şeb-ârâdur aña zulmet hicâb olmaz

2 Gidersün ko sabâ zülfüñ ruhuñdan ey gül-i cennet
Güneş yüzinde nev-rûz olıcak dirler sehâb olmaz

3 Hayâl-i genc-i ruhsâruñla âbâd olmaz ol dil kim
Anuñ ma’mûresi derd ü belâ ile harâb olmaz

4 Sa’âdet sadrınuñ her kim cenâbın mesned idinmez
Bu gün devlet serîrinde ‘azîz ü kâm-yâb olmaz

5 Hidâyet nûrına mâni’ degüldür câm-ı yâkûtî
Ki sırça hâyil-i ferr-i ziyâ-yı âftâb olmaz

6 Sıgındum âşiyânına cefâ vü cevr-i devrândan
İşidelden berü anı ki cennetde ‘azâb olmaz

7 Eline gûşe-i dâmân-ı himmet tâ ebed girmez
Kapuñuñ âstânında şu tâlib kim türâb olmaz

8 Kapuñı kıble-i erbâb-ı hâcât eyledi Bârî
Aña yüz uranuñ kim dir du’âsı müstecâb olmaz

9 Ne müşkildür ki sevdügi Necâtî yüzine bakmaz
Kaçan kim iltifât-ı âsaf-ı ‘âlî-cenâb olmaz

1906 Ve lehu

1 Saçılsun sünbülüñ cânâ gül üstine nikâb olmaz
Çerâg-ı meclis-efrûza zalâm-ı şeb hicâb olmaz

2 Didüm kim râh-ı kûyuñda ne çok ‘âşıklaruñ ölmiş
Didi Ka’be tarîkinde ölenlere hisâb olmaz

3 Gam u mihnetle yanardum hatuña tâbi’ olmasam
Ne şübhe yanar odlara şu kim ehl-i kitâb olmaz

4 Kaçan lâyık olur ehl-i safâ bezmine şol kimse
Ki hasret odına bagrı döne döne kebâb olmaz

5 Hidâyet nûrını sûfî nice men’ ide câm-ı mey
Hakîkat sırçanuñ cürmi hicâb-ı âftâb olmaz

6 Meye ‘ahd itme ki cennet ser-i humdan yig olmaya
Yalan and içme ki zîrâ anuñ gibi kitâb olmaz

7 Gözi yaşlu giden yigdi Necâtî kûy-ı cânâna
Tarîk-i Ka’be müşkildür kamu yirinde âb olmaz

1907 Nazîre-i Muhibbî

1 Cemâlüñ ‘âlem-ârâdur mukâbil âftâb olmaz
Kara zülfüñ şeb-i terdür velî aña hicâb olmaz

2 İrem bâgı durur hüsnüñ virür bülbüllerüñ revnak
Gider agyârı kapuñdan ki bülbülle gurâb olmaz

3 İñen medh itme ey zâhid arâb-ı Kevseri her dem
Şarâb-ı nâb hâzırdur ki bundan yig şarâb olmaz

4 Dilüm âvâredür yâ Rab bir ân eylemezem ârâm
Gamı bir lahza dûr olmaz gözümden çünki hˇâb olmaz

5 Muhibbî kûyuña varsa diler oldum senüñ kûyuñ
Ya niçün dirler [ey] hûri ki cennetde ‘azâb olmaz

1908 Nazîre-i Zâtî

1 Anuñ kim subhdem gibi kabagı pür-şarâb olmaz
Togup gün başına hem-sohbeti bir âftâb olmaz

2 Yiriyle ey hümâ girmiş degüldür meclis-i ‘ışka
Hurûs-ı ‘arş anuñ kim nâr-ı âhından kebâb olmaz

3 Şehâ ‘arş ordusında ‘ışkuñuñ bir hayme-i atlas
Duhân-ı âh-ı ‘âşıklar kadar aña tınâb olmaz

4 Didüm çok ‘âşık öldürdi rakîb-i kâfirüñ çeyşi
Ayıtdı kim gazâda cân virenlere hisâb olmaz

5 Didüm cânâ dil uzatdı dil-i sad-pâreye tîguñ
Ayıtdı yüzi açılmışda ey Zâtî hicâb olmaz

1909 Nazîre-i Mesîhî

1 Çü ‘arz-ı kâmet ide yâr kimdür kim türâb olmaz
Cihân içre ne kalur kim kıyâmetde harâb olmaz

2 Kaçan bilseñ gerek ‘âşıklaruñ hâlin çü ‘ışkuñ yok
Benüm cânum yanup yakılmayınca gül gül-âb olmaz

3 Mahabbetden cemâlüñe ne noksân irişür ey meh
Hevâ çün hâyil-i ferr-i şu’â’-ı âftâb olmaz

4 Didüm kapuñda yaşumuñ şumârı var mı ey meh-rû

Didi kim gökdeki yılduzlara hergiz hisâb olmaz

5 Mesîhî'ye çü vasl olduñ aña gel cevri çog itme
Şefâ'at olana zîrâ bilürsin kim 'azâb olmaz

1910 Nazîre-i Sûzî

1 Lebüñ sun kim hatum geldi dimek ânâ cevâb olmaz
Ki Hızr'a âb-ı hayvân içmege zulmet hicâb olmaz

2 Müjeñ kurbânların kanda sayarsın ey kemân-ebrû
Kılıçdan cân viren gerçek şehîde çün hisâb olmaz

3 Dilâ her sâde-rû virmez saña dil-ber tesellîsin
Ki her cirm-i dırahşan da cihâna âftâb olmaz

4 Felek tâvûsı bâl ü per yagarken sûz-ı âhumdan
Başı üstinde Mecnûn'uñ ne hoş kuşlar kebâb olmaz

5 Ne sûfî-i musaffâsın sen ey Sûzî-i sâfî-dil
Ki mahbûb u meye ne tâc u ne hırkañ hicâb olmaz

1911 Nazîre-i Gedâyî

1 Cemâlüñ nûrına hem-tâ cihânda âftâb olmaz
Bu rûşendür ki hurşîde mukâbil mâh-tâb olmaz

2 'İzâruñ nûr-ı vâzıhdur mu'anber zülfüñ altında
Nitekim subh-ı rûşen kim sehâb aña hicâb olmaz

3 Niçün kûyuñda 'uşşâka rakîbüñ zulm ider cânâ
Bilürsin hod bihişt içre olanlara 'azâb olmaz

4 Ruhuñ şevki ile ko kim gözüm yaşı revân olsun
Ki olmaz lutf ile zînet şu gülşende ki âb olmaz

5 Göñül virdüñ günâh itdüñ diyü katl itse ben kulın
Kıyâmet güni oldukda günâhuma hisâb olmaz

6 Gam-ı ‘ışk ile yıkılsun ko göñlüm şehri ey dil-ber
Cihânda nesne mi var kim soñ ucı ol harâb olmaz

7 Ham-ı halka gibi oldı Gedâyî kaddi kapuñda
Dirîg ol derdmende kim dahı bir feth-i bâb olmaz

1912 Nazîre-i Yahyâ

1 Dilâ râh-ı mahabbetde belâdan ictinâb olmaz
Cefâdan incinüp ‘özr eylemek hergiz cevâb olmaz

2 Güneş yüzlü perî-sîmâ güzeller çok durur ammâ
Benüm serv-i bülendüm gibi bir ‘âlî-cenâb olmaz

3 Sevüp bir tâze mahbûbı visâli gencine irmez
Yıkılup câm-ı ‘ışk ile şu kim mest ü harâb olmaz

4 Belâñı çekmek içün haşra dek sâg olmag isterdüm
Dirîgâ Ka’be kapuñda du’âmuz müstecâb olmaz

5 Visâl isterseñ ey Yahyâ vücûduñ perdesin çâk it
Hemîşe ‘âşık u ma’şuk arasında hicâb olmaz

1913 Nazîre-i Mü’min

1 Hezârân müşkilüm vardur ki birine cevâb olmaz
Anı ol hall ider kim bu vücûd aña hicâb olmaz

2 Taleb bâbında gerçi kim çog urdum halka-i ciddi
N’ideyin kim der-i devlet kapanmış feth-i bâb olmaz

3 Ne cevrüñ var ise eyle velî agyâra yâr olma
Ki ben mazlûma ‘âlemde bunuñ gibi ‘azâb olmaz

4 Yakarken seng-i hârâyı şirâr-ı âteş-i âhum
‘Acebdür kim dil-i düşmen nice yanup kebâb olmaz

5 Ne tañ mihrüñde ger mü’min felekvâr olsa ser-gerdân
Çü sen meh-rû gibi dahı cihânda âftâb olmaz

1914 Nazîre-i Celîlî

1 Felek bigi mahabbet bezmine câm-ı şarâb olmaz
Aña yir yir meh ü hurşîdveş rûşen habâb olmaz

2 Tenüm bir çerh-i ser-gerdân sirişk-i dîde kevkebdür
Mahabbet ‘âleminde bu sipihr ü âftâb olmaz

3 Felek tennûrı âhumdan kızup ‘aks-ı şafak oldı
‘Aceb bu kim hamel sîh-i şihâb ile kebâb olmaz

4 Nevâ-yı sâz [u] ‘işret meclis-i pervîze lâyıkdur
Ki Ferhâd’a figân u nâleveş dil-keş rebâb olmaz

5 Girîbân-ı melâmetde görür dil çihre-i maksûd
Belî Mecnûn gözine dâmen-i sahrâ hicâb olmaz

6 Sirişküm âb-zen kirpüklerüm çârûb-ı mey-hâne
‘Aceb bu kim baña pîr-i mugândan feth-i bâb olmaz

7 Celîlî çün ten-i pür-eşk vasfın nazm ider sözde
Anuñ şi’ri bigi bir rişte-i dürr-i cevâb olmaz

1915 Ve lehu

1 Göñül mey-hˇâresine göz yaşı bigi şarâb olmaz
Çeker pergâle bigi sîh-i müjgânda kebâb olmaz

2 ‘Aceb mi âh çekdükçe şererler çıksa çeşmümden
Ki âteş şu’lesine şîşe-i nâzük hicâb olmaz

3 Sirişküm pister-i gül kirpügüm bâlîn-i sünbüldür
Niçün ben tîre subhuñ bir gice çeşminde hˇâb olmaz

4 N’ola ger tıynetüñ olsa gül-âb u misk ü ‘anberden
Senüñ tahmîrüñ ey nâzük-beden bu hâk ü âb olmaz

5 Başumda n’ola ger seng-i melâmet olsa hûn-âlûd

Ki tâc-ı ‘izzete anuñ gibi bir la’l-i nâb olmaz

6 Seg-i kûyına derd-i ser virürken şermsâr oldum
Yüzüme def’-i şerm içün kefen bigi nikâb olmaz

7 Teni ebr-i belâ-yı berk-i bârândur Celîlî’nüñ
Bahâr-ı bâg-ı derdüme anuñ bigi sehâb olmaz

1916 Nazîre-i Şevkî
1 Dehânuñ varına hergiz ruhuñ tâbı hicâb olmaz
Dime gammâz-ı râz-ı zerre ey meh âftâb olmaz

2 Geçicek yâr nâz ile güneşde nûr u fer kalmaz
‘Ayândur ayuñ on dördü geçicek mâh-tâb olmaz

3 Ne mümkindür ki iksîr-i visâlüñe ola vâsıl
Ne tâlib ki_âb-ı rûy ile işigüñde türâb olmaz

4 Der-i cennet-me’âbuñdan rakîb-i dîvi sür ey hûr
Ki dûzeh ehline hergiz der-i cennet me’âb olmaz

5 Hayâl-i zülfi dîdemden görüp oldı revân göñlüm
Dimeñ deryâ-yı cûşândan ki âb alan sehâb olmaz

6 Du’âlar eyledüm yâra icâbet itdi düşnâmı
Götür ey dil ki bu deñlü du’â-yı müstecâb olmaz

7 Hatâdur devr-i hüsninde gözinden ‘ayn-ı lutf ummak
Bilâd-ı Rûm âhûsında zîrâ müşk-i nâb olmaz

8 Kaşı çîninden ey Şevkî hazer itme ruhın seyr it
Ki hâcib Ka’betu’llah’uñ tavâfına hicâb olmaz

1917 Nazîre-i Mâtemî-i ‘Acem
1 Furûg-ı ‘ârızuñ gibi didüm kim mâh-tâb olmaz
Didi gün gibi rûşendür ki zerre âftâb olmaz

2 Didüm yâd-ı leb-i la’lüñ beni medhûş ider her dem
Didi kimdür ki câm-ı bâdeden mest ü harâb olmaz

3 Didüm sevdâ-yı zülfüñdür beni aglatduran her dem
Didi bilmez misin bârân olıcak bî-sehâb olmaz

4 Didüm kim kalmadı dilde nihân şevk-i lebüñ cânâ
Didi kim câm-reng-i bâdeye hergiz hicâb olmaz

5 Hevâdâr-ı ruhuñ kimdür didüm ey âftâb-ı hüsn
Didi ey Mâtemî ‘âlemde zerrâta hisâb olmaz

1918 Nazîre-i Tarîkî

1 Şu dil kim ka’be-i kûyuñ tarîkinde türâb olmaz
Aña içürmege kıblem kılıcuñ gibi âb olmaz

2 Kayırmaz dil-berâ zülfüñ gidersem la’lüñ öperken
Bilürsin çün mey içerken ara yirde hicâb olmaz

3 Didüm cânâ leb-i la’lüñ ne deñlü ‘âşık emmişdür
Didi var anı sorma kim bu dünyâda hisâb olmaz

4 Saçuñ fitrâk olup Gül-gûn ruhuñda ey büt-i şîrîn
Cemâlüñ zeyn-i zîninde kaşuñ gibi rikâb olmaz

5 Hat-ı sebzüñ gider hâl-i siyâhuñ çevresinden kim
Bu Hindûlarda ey dil-ber iñen ehl-i kitâb olmaz

6 Yaturken gice kûyuñda göñül vasluñı yâd itdi
Didi ey derdmend uyan bihişt içinde hˇâb olmaz

7 Metâ’-ı vasf-ı dergâhuñ Tarîkî nice satmasun
Ki bu bâzâr-ı dehr içinde hîç o deñlü bâb olmaz

1919 Nazîre-i Refîkî

1 Ne dil kim vasluñuñ genci hevâsıyla harâb olmaz
Yilerse der-be-der yüz yıl aña bir feth-i bâb olmaz

2 Beni kûyuñdan ey hûrî niçün men’ eyler agyâruñ
Bilürsin kim bihişt içre müselmâna ‘azâb olmaz

3 Seni görmege uyhuda gözüm râzî olupdur lîk
Bu rûşendür ki ey meh dîde-i ‘âşıkda hˇâb olmaz

4 Gubâr olur yile varsa tenüm mihrüñ hevâsında
Göñülde zerre deñlü inkılâb u ıztırâb olmaz

5 Refîkî hûra geçmez meclis-i ‘uşşâkda hergiz
Şu dil kim derd ocagında döne döne kebâb olmaz

1920 Nazîre-i Harfî

1 Dil-i şeydâya eglence yüzüñ gibi kitâb olmaz
Saña ‘âşık geçenlerde baña beñzer harâb olmaz

2 Lebüñ esrârı bûyuñdan bugün hayrân u ser-mestem
Virür bu nev’e keyfiyyet cihânda bir şarâb olmaz

3 Görüp cevlân ider zülfin didüm gülzâr-ı hüsninde
Reviş ta’lîm ider kebke bu lutf ile gurâb olmaz

4 Neden gördi revâ haddüñ siyeh hâlüñ yaka nâra
Bilürdi kim bihişt içre çü bir ferde ‘azâb olmaz

5 Şikeste hâtırın sa’y it ele al yine Harfî’nüñ
Ki hakk-ı Ka’be-i eşref bunuñ üzre sevâb olmaz

1921 Li-mürettibihi

1 Açar gül gibi hüsnüñ sünbül-i zülfüñ nikâb olmaz
Ki subh-ı rûşene ebr ey yüzi mâhum hicâb olmaz

2 Ne yüzden meyl ider haddüñde zülfüñ hattuña bilsem
Şu kim âteş-perest ola o hod ehl-i kitâb olmaz

3 Ne yüzden yüz süre ayaguña zülfüñ gibi ‘ömrüm

Reh-i ‘ışkuñda terk-i ser idüp şol kim türâb olmaz

4 N’ola hazz almasa agyârdan ‘uşşâk kûyuñda
Ki ey gül-çihre hergiz hemdem-i bülbül gurâb olmaz

5 Göñülde mihrüñi_ey mâhum ne yüzden saklasun Nazmî
Şu’â’-ı âftâba âbgîne çün hicâb olmaz

1922 Li-mürettibihi
1 Anuñ kim mesnedi ‘âlemde bir ‘âlî-cenâb olmaz
Sa’âdet sadrına irüp ‘azîz u kâm-yâb olmaz

2 Bu gün ‘âlemde her kim devlet ü ‘izzet bulam dirse
Cenâb-ı devletüñ mânendi bir ‘izzet-me’âb olmaz

3 Nice demler durur kapuñda kan yaşum olur sâyil
Ne özge mâ-cerâdur bu aña bir feth-i bâb olmaz

4 Bir agız sözdür emsem var mı la’lüñden baña yâ yok
Ki andan özge ben dil-hasteye şâfî cevâb olmaz

5 Dem ola hâcetüñ Mevlâ revâ ide murâduñca
Günehkâruñ dime Nazmî du’âsı müstecâb olmaz

DER-BAHR-İ HEZEC-İ MAHZÛF
Taktî’eş: Mefâ’îlün mefâ’îlün fe’ûlün

1923 Ez-ân-ı Kâsım Paşa
1 Sabâ sünbül saçuñsuz hoş-dem olmaz
Açılmaz gül yüzüñsüz hurrem olmaz

2 Garîb-i şâm-ı zülfüñe sehergâh
Nesîm-i subh gibi hem-dem olmaz

3 Cemâlüñden ırak dem var mıdur kim
Göñülde âteş ü gözde nem olmaz

4 Visâlüñ var iken hicrânı añma
Dem-i şâdîde cânâ mâtem olmaz

5 Dil-i vîrânumı yapmak dilerseñ
Göñülsüz yapmagıl kim muhkem olmaz

6 Rakîb içün iñen sa’y itme ey dûst
Ki hergiz rûsitâyî âdem olmaz

7 Kişi cân u cihândan geçmeyince
Harîm-i vasla Sâfî mahrem olmaz

1924 Nazîre-i Sultân Cem

1 Göñülden ‘ışkuñuñ odı kem olmaz
Gözüm nem olmadugı bir dem olmaz

2 Göñül mülkin yıkar seyl-âb-ı eşküm
Binâ su ugragında muhkem olmaz

3 Rakîb-i har geyer hârâ ve lâkin
Eşek dîbâ çul ile âdem olmaz

4 Yüzüñ gördükçe çeşmüm aglamaz kim
Güneş tokundugı yirde nem olmaz

5 Rakîbe ko didüm yâruñ etegin
Kazâsın ister ol kim epsem olmaz

6 Firâkuñdan göñül ey bî-vefâ yâr
Cihân içinde bir dem bî-gam olmaz

7 Göñül niçün çeker kûyuñda gamlar
Bihişt içinde dirler kim gam olmaz

8 Olaldan sâye-i zülfüñ penâhum
Cihân bir yaña olursa Cem olmaz

1925 Nazîre-i Necâtî

1 Cihânda âdem olan bî-gam olmaz
Anuñçün bî-gam olan âdem olmaz

2 Göñül göz yaşını yagdurmayınca
Mahabbet sebzezârı hurrem olmaz

3 Güzeller taş bagırlu olmayınca
Binâ-yı ‘ışk iñende muhkem olmaz

4 Lebi gonçe beli ince güzeller
Öpüp koçmag içün gâlib kem olmaz

5 Gelem ahşamlayam dimişdi ol mâh
Sitâremde dirîgâ ahşam olmaz

6 Dikildüm serv gibi togru geldüm
İşigüñden bir adım gitsem olmaz

7 Necâtî tevbeñi bozmak dilerler
Çemende lâle vü gül epsem olmaz

1926 Ve lehu

1 Figân u âh u nâle bir dem olmaz
Ki sâz-ı zühreye zîr ü bem olmaz

2 Sözüm tutmaz uyar dil her perîye
Gözine görinür var epsem olmaz

3 İşigüñ terkin urup ben günehkâr
Dönüp bâg-ı cinâna varsam olmaz

4 Perî yüzlüler insâna yakışmaz
Rakîb-i dîv-sîret âdem olmaz

5 Yıkıldı zâhidüñ virdügi tevbe

Dirîgâ kışda yapu muhkem olmaz

6 Her İbrâhîm ‘izzet Ka’besinde
Halîlu’llâh yâhod Edhem olmaz

7 Belâ yurdına konmasun Necâtî
Şu ‘âşık kim gam ile hurrem olmaz

1927 Nazîre-i Visâlî

1 Baña sensüz ne bir gün bir dem olmaz
Ki dîde pür-nem ü dil pür-gam olmaz

2 Rakîbüñ ey perî yig görme benden
Seg-i bâzârdan merdüm kem olmaz

3 Hayâlüñ gitmedi gözden egerçi
Perî insâna dirler hem-dem olmaz

4 Rakîb iñen tonatma var özüñi
Hara atlas geyürseñ âdem olmaz

5 Benümçün gören aglarlar bu demde
Nem olmazsa gözüm gözüm nem olmaz

6 Didüm olmadı kapuñda yaşum kim
Didi bu Ka’be’dür bî-zemzem olmaz

7 Visâli sen gülüñ çün bülbülidür
Öter hüsnüñ bahârında_epsem olmaz

1928 Nazîre-i Muhibbî

1 Cihânda var mı ‘âşık bî-gam olmaz
Belâ vü derd ile ol hem-dem olmaz

2 Ebed kurtılmasun derd ü belâdan
O kim cevr ü cefâdan hurrem olmaz

3 Didüm dil derdine ey cân tabîbi
Leb-i la'lüñden özge emsem olmaz

4 Meded hâlüm benüm düşvâr olupdur
Eger dirsem ü ger dimezsem olmaz

5 Görelden ol boyı serv-i revânı
Gözümüñ yaşı dursa bir dem olmaz

6 Güzeller itmese cevr ü cefâyı
Tarîk-i 'ışk iñende mhkem olmaz

7 Muhibbî bülbülidür gül yüzüñüñ
Figân u zârden ol epsem olmaz

1929 Ve lehu

1 Göñül cânân yüzinsüz hurrem olmaz
Döker göz yaşını ol bî-gam olmaz

2 Cemâli dûr olalı gözlerümden
Cihânda yir mi kaldı kim nem olmaz

3 Cefâ sengiyle mihnet topragınsuz
Mahabbet yapusı hîç muhkem olmaz

4 Kapuña varmaga koma rakîbi
Melek dîv ile hergiz mahrem olmaz

5 Sun agzuma dehânuñ şekkerini
Benüm boynuma ol şekker kem olmaz

6 Dem-i vasla irenler ey Muhibbî
Didiler bundan özge 'alem olmaz

1930 Nazîre-i Subhî

1 Cihânda var mı bir dil bî-gam olmaz
Gam u derd ü belâya hem-dem olmaz

2 Gider şol gün yüzüñden zülfüñi kim
Bulut gitmese ‘âlem hurrem olmaz

3 Beni gördükçe kaçsa tañ degül yâr
Perîdür kim enîs-i âdem olmaz

4 Habîbâ müdde’î yanuñda n’eyler
Melekle hod ‘azâzil hem-dem olmaz

5 Nigârâ hasteyem lutf it kerem kıl
Lebüñden gayrı nesne emsem olmaz

6 Bu hüsnüñ mevsimine olma magrûr
Kişiye bu sa’âdet her dem olmaz

7 Neler çekdi bu Subhî ‘ışk elinden
Şehâ biñde birini dirsem olmaz

1931 Nazîre-i Zihnî

1 Hayâl-i zülf ü agzuñçün dem olmaz
Gözüm yaşlar döküp gark-ı dem olmaz

2 Görelden agzuñ ile gözlerüñi
Göñülden sayrulık tarlık kem olmaz

3 Beni itmez rakîbe hem-dem ol yâr
Bilür zâg ile bülbül hem-dem olmaz

4 Gamuñsuz hurrem olmaz bir nefes dil
Belî ‘âlemde bî-gam âdem olmaz

5 Ne deñlü râzını saklarsa Zihnî
Gözi fâş itmeyince epsem olmaz

1932 Nazîre-i Refîkî

1 Cihânda hîç hâtır bî-gam olmaz

Kişi gam çekmeyince hurrem olmaz

2 Perîşân olmaya dil bir zamân yok
Gözüm kan aglamaya bir dem olmaz

3 Urınmaz efser-i vaslı şular kim
Taleb râhında hâk-i makdem olmaz

4 Kim olmaz mahrem-i ihrâm-ı hicrân
Harîm-i vasla bir ân mahrem olmaz

5 Olur kişt-i murâd elbette ser-sebz
Çün ebr-i dîde-i dil bî-nem olmaz

6 Belâ bezminde mihnet mecma'ında
Dilüme nây gibi hem-dem olmaz

7 Perî-rûlardan irmişken sitemler
Yine dîvâne göñlüm epsem olmaz

8 Nigârâ sini cândan sevdügümi
Dir isem olmaz [u] dimezsem olmaz

9 Kad ü zülf ü dehânuñ nüktesine
Kişi yol bulmayınca âdem olmaz

10 Refîkî her demüñ it 'âlemüñ kim
Cihânda andan özge 'âlem olmaz

1933 Li-mürettibihi

1 Bu 'âlem içre bî-gam âdem olmaz
Be-her hâl âdem olan bî-gam olmaz

2 Göñül gam çek dilerseñ âdem olmak
Kişi gam çekmeyince âdem olmaz

3 Bu dünyâdan kişi el çekmeyince

Göñül def’-i gam idüp hurrem olmaz

4 Cihân teşvîşine düşen göñüller
Dem olmaz kim gam ile hem-dem olmaz

5 Cihân teşvîşinüñ sırrı durur âh
Göñülden Nazmiyâ gam kim kem olmaz

1934 Li-mürettibihi
1 Dil-i dil-ber gibi bir hem-dem olmaz
Dem-i vaslına irürsem dem olmaz

2 Mey ü mahbûba meyl itdügi her dil
Budur kim andan özge ‘âlem olmaz

3 Didüm pür-gamdur agyâra koşulma
Gülüp didi ki bî-gam âdem olmaz

4 Seni agyârsuz tâ görmeyince
Göñül def’-i gam idüp hurrem olmaz

5 Bu Nazmî câm-ı ‘ışkuñ nûş idelden
İder dîvânelikler epsem olmaz

1935 Li-mürettibihi
1 Dem-i vasla irer bir hoş dem olmaz
Cihânda andan özge ‘âlem olmaz

2 Reh-i ‘ışk içre gam çokdur ve lâkin
Gam-ı hicrâna beñzer bir gam olmaz

3 Seni ey serv-i gül-ruh görmeyince
Dil ü cân ‘andelîbi hurrem olmaz

4 Bu ben dil-hasteye ey cân tabîbi
Leb-i la’lüñ gibi hîç emsem olmaz

5 Perî-peyker güzeller sevmeyenler
Behâyimdendür aslâ âdem olmaz

6 Ne bilsün ‘âşıkuñ hâlât-ı ‘ışkın
Harîm-i ‘ışka ol kim mahrem olmaz

7 Ko Nazmî zâhid ile ‘ışk bahsin
Ki ma’kûl ile nâ-dân mülzem olmaz

DER-BAHR-İ HEZEC-İ AHREB
Taktî’eş: Mef’ûlü Mefâ’îlü Mefâ’îlü Fe’ûlün

1936 Ez-ân-ı Ahmed Paşa

1 Zülf-i siyeh olmasa yüzüñde ‘aceb olmaz
Kim cennet-i Firdevs durur anda şeb olmaz

2 Ok çekdi ki ceng ide gözüñ sahn-ı Harem’de
Merdüm ki iñen mest ola anda edeb olmaz

3 Bustân-ı cemâl içre dudaguñ gibi rengîn
‘Unnâb-ı ter irişmez ü şîrîn ‘ineb olmaz

4 Ne vech ile beñzer yüzüñe mihr ile meh kim
Hurşîd ü kamer lâle-ruh u gonçe-leb olmaz

5 Ditrerse n’ola şevk ile hurşîd-i cihân-tâb
Dem var mı ki mihrüñden aña tâb-ı teb olmaz

6 Yiridür eger nâr-ı cahîme gire hâsid
Kim yanıcı anda hacer olur hatab olmaz

7 Gamzeñ nazarı müdde’îye düşse ne tañ kim
Ser-mest ü harâb olana düşmek ‘aceb olmaz

8 Agyâr kapuñ Ka’besini beklemesün kim
Ahmed var iken hâfız aña Bû-Leheb olmaz

1937 Nazîre-i Nizâmî

1 Gül ‘ârızuña olsa mu’ârız ‘aceb olmaz
Kim yüzi açılmışda hayâ vü edeb olmaz

2 T@bâ iremez lutf ile sen serv-i bülende
Bî-asl olanuñ hem-seri ‘âlî-neseb olmaz

3 Göñlümde gözüñ fikri ile zevk u safâ yok
Bir evde ki bîmâr ola ‘îş u tarab olmaz

4 Añılsa lebüñ cân u göñül cenge düşerler
Mey meclisi bî-fitne vü şûr u şagab olmaz

5 Ol kadd ü zenahdân u leb eyler beni hayrân
Kim serv-i sehî mîvesi sîb ü rutab olmaz

6 Yüz sürmege irmez eli sen serv ayagına
Her kim su gibi dîde-ter ü teşne-leb olmaz

7 ‘Âşıklaruña hışm ile hançer ne çekersin
Ceng itmege çün mihr ü mahabbet sebeb olmaz

8 Ayduñ ki yüzi nârına yanmaya rakîbe
Kim bu lehebüñ yanıcısı Bû-Leheb olmaz

9 Gelmez yüzi şevkiyle Nizâmî göze zülfi
Her gûşede kim pertev-i şems olsa şeb olmaz

1938 Nazîre-i Kâsım Paşa

1 Ay ile gün öykünse yüzüñe ‘aceb olmaz
Hercâyi güzellerde hayâ vü edeb olmaz

2 Lutf it harem-i vasla karîb itme rakîbi
Anda ki Muhammed ola hod Bû-Leheb olmaz

3 Nev-rûz-ı cemâlüñde saçuñ gice degül mi

Kim dir ‘acabâ huld-ı berîn içre şeb olmaz

4 Kaşuñla gözüñ tîr ü kemân añdurur ey dûst
Cân virmek olur dil-bere sâz u seleb olmaz

5 Şol cân ki lebüñ gibi tutar la’lin agızda
Hâsıyyet-i cân-bahşı bu kim teşne-leb olmaz

6 ‘Ayb eyleme dil cân çekişürse lebüñ üzre
Ki_âşûb u fiten meykedede bî-sebeb olmaz

7 Sâfî leb-i mey-gûnuñı yâd itdügi bu kim
Meclisde ki câm olmaya ‘îş u tarab olmaz

1939 Nazîre-i Sultân Bâyezîd

1 Her subh güneş gelse kapuña ‘aceb olmaz
Ma’zûr ola ey şeh ki gedâda edeb olmaz

2 ‘Uşşâka müjeñ tîrini her dem ne çekersin
Ey rûh-ı revân çünki melekde gazab olmaz

3 Cân âfeti çeşmüñ gibi hûn-rîz bulınmaz
Dil ugrusı hâlüñ gibi düzd-i ‘Arab olmaz

4 Göñlüm evini yıkalı cânumda safâ yok
Bir hâne ki vîrân ola ‘îş u tarab olmaz

5 Sidreyle boyuñ nisbetini sorana Cibrîl
Kaddüñ gibi dir togrusı ‘âlî-neseb olmaz

6 Rıdvân lebüñi görse diye bâg-ı cinânda
Bu leb gibi şîrînter ü rengîn ruteb olmaz

7 Kûyından anuñ sür ki rakîbi gide ‘Adlî
Cennetde ‘ayân itse mekân Bû Leheb olmaz

1940 Nazîre-i Celîlî

1 Dil bûse diler ise lebüñde ‘aceb olmaz
Kim merdüm-i dîvânede şerm ü edeb olmaz

2 Hurşîd ü kamer-çihre güzel çok olur ammâ
Bir sencileyin serv-kad ü gonçe-leb olmaz

3 Şol vâ’iz-i şehr añdugı bustân-ı cinânda
‘Unnâb-ı lesüñden ter ü şîrîn ‘ıneb olmaz

4 Geç gülşen-i ikbâlden ey ‘âşık-ı gam-hor
Bu bâg dırahtında çü berg-i tarab olmaz

5 Kûyuñ iti adını kaçan bula Celîlî
‘Âlemde gedâya çü şehâne lakab olmaz

1941 Nazîre-i Çâkerî

1 Ay yüzüñe gün olsa mukâbil ‘aceb olmaz
‘Uryânda bilürsin ki hayâ vü edeb olmaz

2 ‘Işkuñda dem-â-dem kesilür baş u akar kan
Ceng itmege kim dir ki mahabbet sebeb olmaz

3 La’lüñde hatuñ niçün olur kanuma teşbîh
Çün âb-ı hayâta irişen teşne-leb olmaz

4 Gün yüzlü nigâruñ hat-ı şeb-rengini görüp
Aglama gözüm gün gicelüdür ‘aceb olmaz

5 Hercâyiye dil baglama ey ‘âşık-ı bî-dil
Kim şâhid-i bâzârda hergiz edeb olmaz

6 Sâkî yine bir câm getür Çâkeri’ye kim
Bî-bâde cihân içre safâ vü tarab olmaz

1942 Nazîre-i Me’âlî

1 Öykünse sanevber kad-i yâra ‘aceb olmaz
Zîrâ ki başı taşra olanda edeb olmaz

2 Didüklerine halk saña serv ya şimşâd
İncinme kim ola ki aña bir lakab olmaz

3 Dirler delü alaca sever ey gözi ala
Seccâdesini sûfi severse ‘aceb olmaz

4 Dil var mı ki olmaya hayâl-i lebüñ anda
Hîç memleket olur mı ki mâ’ü’l-’ineb olmaz

5 Sanma ki Me’âlî meye tevbe ola âsân
Derd ü elem-i ruhda kim dir ta’ab olmaz

1943 Nazîre-i Kâtibî

1 Meclisde şu kim sâki ile leb-be-leb olmaz
Bî-lezzet olur sohbeti ‘îş u tarab olmaz

2 Zülfüñe hayâsuzlıg idüp beñzer imiş ebr
Bes yüzi suyın yire dökende edeb olmaz

3 Kaddüñ gibi bir serv kanı sahn-ı çemende
Haddüñ gibi gülşende gül-i gonçe-leb olmaz

4 La’lüñe su’âl idicegiz derdi içün dil
Bîmâra cevâb it ki devâ bî-sebeb olmaz

5 Ey Kâtibî her dem gözi kan itse ‘aceb mi
Ser-hoş kişiden kan işi gelmek ‘aceb olmaz

1944 Nazîre-i Zihnî

1 Ebr itse özin zülfüñe nisbet ‘aceb olmaz
Kim yüzi suyın yire dökende edeb olmaz

2 La’lüñle gözüm yaşı bigi bâg-ı cihânda
‘Unnâb-ı ter irişmez ü rengîn ‘ineb olmaz

3 Şol göz ki tolup kan yaş ile ola leb-â-leb

Hem-reng-i gül ü lâle-ruh u gonçe-leb olmaz

4 Meh olsa mukâbil yüzüñ ile ne ‘aceb kim
Devr idici hercâyi güzelde edeb olmaz

5 ‘Ömrüm gicesi güni uzunlıgına Zihnî
‘Âlemde ruh u zülfi gibi rûz u şeb olmaz

1945 Nazîre-i Sürûrî-i Müderris
1 Yüz kızdura ger mihr ü meh aña ‘aceb olmaz
Cerrâr aşaklarda hayâ vü edeb olmaz

2 Hecr öldüreli göñlümi cismümde safâ yok
Bir evde ki minnet ola ‘îş u tarab olmaz

3 Âdem gibi dil dâne-i hâl istese sögme
Ey hûr u perî-çihre melekde gazab olmaz

4 Dîvâne dil emse lebüñi dime sebeb ne
‘Âlemde çü ‘âkiller işi bî-sebeb olmaz

5 Çok dürlü belâ çekdi mahalleñde Sürûrî
Gerçi kişiye cennet içinde ta’ab olmaz

1946 Nazîre-i Harîmî
1 Müşk itse özin hâlüñe nisbet ‘aceb olmaz
Çok ellere düşmişde iñende edeb olmaz

2 Gülzâr-ı ruhuñ bâg-ı cinân olsa ‘aceb mi
‘Unnâb-ı lebüñ gibi cihânda rutab olmaz

3 Şimşâd ne yüz ile saña öyküne ey dûst
Kaddi uzun olmak sanemâ hîç sebeb olmaz

4 Uzatma iñen zülfüñi ey cân yüzüñ üzre
Kim bâg-ı cinândur ebedî anda şeb olmaz

5 Cevr eyleme kûyuñda Harîmî’ye ki hakkâ
Cennetde kimesneye ‘itâb u ta’ab olmaz

1947 Nazîre-i Şebâbî

1 Âyîne saña olsa mukâbil ‘aceb olmaz
Kim yüzi açılmışda hayâ vü edeb olmaz

2 Sûn câm-ı lebüñ nûş idelüm devr-i ruhuñda
Bî-bâde vü gül ‘âşıka ‘îş u tarab olmaz

3 Ol gonçe-lebüñ cân ile vaslını taleb kıl
Ey bülbül-i dil sohbet-i gül bî-taleb olmaz

4 Bu gülşen-i hüsn içre biter gonçe çog ammâ
Sen deñlü gül-endâm u güzel gonçe-leb olmaz

5 Hışm eyleme çeşmüñle Şebâbî’ye iñen kim
Merdüm ki mü’eddib ola anda gazab olmaz

1948 Nazîre-i Fakîrî

1 Öykünse leb-i la’lüñe hâtem ‘aceb olmaz
Elden ele düşmişde hayâ vü edeb olmaz

2 Dil gam yir iken nâle vü âh itdügi bu kim
Sohbetde ki sâz olmaya ‘îş u tarab olmaz

3 Kûyuñda yaraşmaz şu kara yüzlü rakîbüñ
Cennetde bilürsin sanemâ çünki şeb olmaz

4 Dil bülbüline ey yüzi gül bâg-ı cihânda
Bir sencileyin serv-kad ü gonçe-leb olmaz

5 Vasl olmagiçün sevdi Fakîrî seni gerçi
Kim hüsn-i ‘amel cennete dirler sebeb olmaz

1949 Li-mürettibihi

1 Âyîne saña olsa mukâbil ‘aceb olmaz

Zîrâ şu ki çok yüz göre anda edeb olmaz

2 Bustân-ı cemâl içre bugün tâze irişmiş
La’lüñ gibi rengîn rutab ter ‘ineb olmaz

3 Mâhı saña bu hüsn ile kim beñzede kim mâh
Şimşâd-kad ü lâle-ruh u gonçe-leb olmaz

4 Cân nakdini vir vasl ise cânâneye maksûd
Vasl olmaga cânâne bu deñlü sebeb olmaz

5 Nazmî ne safâ kânı olur câm-ı mey-i la’l
Bir bezmde ki_ol olmaya ‘îş u rtarab olmaz

1950 Li-mürettibihi

1 Öykünse güzel gözüñe nergis ‘aceb olmaz
Cânâ şu ki ser-mest ola anda edeb olmaz

2 Câm-ı leb-i cân-bahşuñ eyâ cân-ı cihânum
Meclisde revân olmasa ‘îş u tarab olmaz

3 Tuymış gibi cân lezzetini câm-ı mey-i nâb
Yok yire dehânuñla varup leb-be-leb olmaz

4 Dil-ber dili asdı resen-i zülfine gâlib
Bir suçı var asılmag aña bî-sebeb olmaz

5 Nazmî çü perî ins ile üns eylemez aslâ
Senden ki o cânâne kaçarsa ‘aceb olmaz

Nev’-i dîger

1951 Ez-ân-ı Kâsım Paşa

1 Sâkî leb-i cân-bahşuña sahbâ bedel olmaz
Meclisde bir anuñ gibi şîrîn-mesel olmaz

2 Bir cur’a-i ser-mest ile hoş vakt oluruz biz
Mestânelerüz bizde riyâlu ‘amel olmaz

3 Zâhid ser-i kûyuñ koyuban cennet gitse
Ta’n eyleme bî-çâreye ki_ebleh kehel olmaz

4 Kûyuñda saçuñ fikri neden hâtıra düşsün
Cennetde gam u gussa vü tûl-ı emel olmaz

5 Nakş-ı hat u hâl olmasa dilde n’ola ey dûst
Erkân-ı mahabbetde hatâ vü halel olmaz

6 Bir gûşe mi var gamzeñ okından bu cihânda
Ki_anda dün ü gün fitne vü mekr ü hiyel olmaz

7 Sâfî reh-i cânânda niçün cân çekişirsin
Çün kim harem-i Ka’bede ceng ü cedel olmaz

1952 Nazîre-i İshâk Çelebi
1 ‘Âlemde efendi saña beñzer güzel olmaz
Bu kirpüge bu göze bu kaşa bedel olmaz

2 Biñ cân ile ey vaslı metâ’ın taleb iden
Biñden ki bir eksük diyesin mâ-hasal olmaz

3 Koyup işigin Ka’beye varmag ise kasduñ
Sûfî ne turursın yüri ebleh kehel olmaz

4 Bir sözi iki olmadı yanuñda rakîbüñ
Biñ söylesevüz bir sözümüze ‘amel olmaz

5 Gâh itüñe teşbîh olınur gâh rakîbe
İshâk gibi dünyede darb-ı mesel olmaz

1953 Nazîre-i ‘Atâ
1 Didüm leb-i la’lüñ gibi şîrîn ‘asel olmaz
Didi mey-i sâfîye cihânda bedel olmaz

2 Didüm delüyem silsile-i zülfüñe bend it
Güldi didi dîvâne sözine ‘amel olmaz

3 Nice irişem sünbülüñe devr-i ruhuñda
Kim buncılayın dünyede tûl-ı emel olmaz

4 Ur kendözüñi gamzeleri kalbine ey dil
Ölüm bir olur âdeme iki ecel olmaz

5 Çevgân-ı ser-i zülfi ile bir mehüñ âhir
Baş oynar iseñ gel berü bundan mahal olmaz

6 Yüz gösteren oldur baña bu deyr-i fenâda
Biñ sûret olursa saña beñzer güzel olmaz

7 Mecmû’a-i ‘âlemde ‘Atâ işbu redîfe
Çok şi’r ola bunuñ gibi garrâ gazel olmaz

1954 Nazîre-i Tâli’î

1 Şol cân ki gam-ı ‘ışkuñ ile mübtezel olmaz
Biñ yıla eger vasluña hergiz mahal olmaz

2 Zühd ile irem mi dir ola kûyuña zâhid
Bilmez mi anı kim mûcib-i cennet ‘amel olmaz

3 Yil gibi bu yolda yilebildükçe ko yilsün
‘Âlemde meseldür bu ki ebleh kehel olmaz

4 Hat sanma ‘izârında dilâ sâye-i zülfin
Kim cennet-i Firdevs’dür anda sakal olmaz

5 Reşk itse n’ola Tâli’î nazmuma Nizâmî
Şi’rüñ gibi mecmû’ada rengîn gazel olmaz

1955 Li-mürettibihi

1 Hüsn ile egerçi saña beñzer güzel olmaz

‘Işk ile cihânda baña dahı bedel olmaz

2 Hüsn ile melek gökde uçarsa dahı ey mâh
Gün gibi bu rûşendür o senden güzel olmaz

3 Çeşm ü dehen ü zülfüñ olursa n’ola zikrüm
‘Uşşâka nigârâ bu kadar bir ‘amel olmaz

4 Zülfüñ hevesi ‘ömre sürerse n’ola ‘ömrüm
Miskîn dile anuñ gibi tûl-ı emel olmaz

5 Nazmî nazar itdükçe nice olmaya hayrân
Kim şehd-i lebüñ gibi musaffâ ‘asel olmaz

1956 Li-mürettibihi

1 Gün yüzüñe hüsn ile cihânda bedel olmaz
Rûşen bu ki ey meh saña beñzer güzel olmaz

2 Didüm baña bir bûse ‘atâ eyle efendi
Biñ şîve vü nâz ile didi mâ-hasal olmaz

3 Umma leb-i la’linden anuñ bûse gel ey dil
Var yok yire sa’y itme aña vazgel olmaz

4 İrmez ne kadar kılsa taleb devlet-i vasla
Şol kim gam-ı ‘ışk ile dilâ mübtezel olmaz

5 Lutf eyle bu Nazmî’ye begüm bûse-i la’lüñ
Bunuñ gibi ihsâna pes andan mahal olmaz

Nev’-i dîger

1957 Ez-ân-ı Kâsım Paşa

1 Şehrüñde şehâ bir nice evbâşlaruz biz
Terk eylemeşüz varlıgı kallâşlaruz biz

2 Andan berü kim kâfile-i ‘ışka sataşduk
Derd ü gam u endûh ile yoldaşlaruz biz

3 Miskînlik ile fark-ı felekde yirimüz var
Ser-keşlik ile devleti yok başlaruz biz

4 Başdan ayaga tutuşup yanmada ey dûst
Pervâne-sıfat şem’ ile pâdâşlaruz biz

5 Sâkî mey-i gül-gûn yirine hûn-ı ciger sun
Nûş eyleyelüm ‘ışkuña ‘ayyâşlaruz biz

6 Mestânelerüñ izine yüz sürdügümüz bu
Hâk-i der-i mey-hânede ferrâşlaruz biz

7 Sâfî leb-i cânâneyi biz vasf idelüm kim
Nâzüklik ile sözde güher-pâşlaruz biz

1958 Nazîre-i Necâtî

1 Gül yüzüñü gördükçe söze başlaruz biz
Bülbüller ile şimdi sebakdaşlaruz biz

2 Hercâyi dile eylemişüz hüsnüñi tasvîr
Akar suya nakş idici nakkâşlaruz biz

3 Korkutmasun öldürmek ile tîg-ı müjeñ kim
Tîg ile dirilür nice yoldaşlaruz biz

4 Hurşîd-i cihân-tâbı kızıl mankıra saymaz
İksîr-i fenâ tâlibi kallâşlaruz biz

5 Ben kan yudaram gamzeñ içer kanumı gûyâ
Bir kan yalaşur iki karındaşlaruz biz

6 Sakf-ı feleke germ olıcak cur’a saçaruz
Kâşâne-i mihnetde şu ‘ayyâşlaruz biz

7 Mey-hâneye evden gelegör yohsa Necâtî
Evler yıkıcı bir nice evbâşlaruz biz

1959 Nazîre-i Tâcî-zâde

1 Bir nice harâbâti vü kallâşlaruz biz
Sun bâde-i gül-rengi ki ‘ayyâşlaruz biz

2 Baş terkin urup diş bilerüz la’lüñe ey dûst
Cânına kıyar bir bölük evbâşlaruz biz

3 Resm eylemişüz gözde hayâl-i hat u hâlüñ
Âb üstine nakş idici nakkâşlaruz biz

4 Cârûb-ı müjeyl kıluruz yollaruñı pâk
Şehrüñde şehâ bir nice ferrâşlaruz biz

5 Hûb eylemişüz gün yüzi mâhiyyetin idrâk
Zâhid gibi sen sanma ki huffâşlaruz biz

6 Olmadı bize devlet-i pâ-bûsı müyesser
Ca’fer ne ‘aceb devleti yok başlaruz biz

1960 Nazîre-i Revânî

1 Kand-i lebüñüñ vasfına çün başlaruz biz
Tutî gibi gûyâ ki şeker-pâşlaruz biz

2 Hüsnüñ gülinüñ tâze bahârına çün irdük
Bülbül gibi medh okımaga başlaruz biz

3 Tasvîr iderüz her sanemüñ vasfını dilde
Âyîneye nakş idici nakkâşlaruz biz

4 ‘Işkuñda bizi sanma ki cân sakınur ey dûst
Bu yolda baş oynar nice yoldaşlaruz biz

5 Leylî-i cemâlüñ bizi dîvâne idelden
Mecnûn-ı gam-endûz ile adaşlaruz biz

6 Yanuñdan acı söz ile agyârı kaçurduk
Şeytânı melekle göricek taşlaruz biz

7 Yâr oldı Revânî bize bu derd ü gam-ı ‘ışk
Sanki bile togmış iki kardaşlaruz biz

1961 Nazîre-i Sultân Bâyezîd

1 Derd ü gam-ı dil-berle deli başlaruz biz
Hecr odına yakdukça dili başlaruz biz

2 Sâkî-i ezel çün bize sundı mey-i ‘ışkı
Terk eylemişüz ‘ârı [çü] evbâşlaruz biz

3 Derd ü gam u mihnetle bile togduk anadan
Ayru olımaz nice karındaşlaruz biz

4 Feryâd u figân eyleyü tâ subha dek ey dûst
Kûyuñ itile her gice yoldaşlaruz biz

5 Sûfî berü gel eyleyelüm meykede mesken
Çün rind-i cihân ‘ârif-i kallâşlaruz biz

6 Her lahza seni yâd idicek gözde müjeyle
Tasvîr-i hayâl idici nakkâşlaruz biz

7 Gülşende ruhı gülleri medhin okımakda
Bülbüller ile ‘Adli sebakdaşlaruz biz

1962 Nazîre-i Hadîdî

1 Bagrı yaralı yüregi pür-başlaruz biz
Eyyûb-ı belâ-keşle karındaşlaruz biz

2 Her kime ki yâr olsavuz agyâr olur âhir
Bir tâli’i kim devleti yok başlaruz biz

3 Âh-ı seher ü nâle-i şeb-gîr-i gam ile

Yârân-ı vefâdâruz u yoldaşlaruz biz

4 Nakşın iderüz her güzelüñ dilde musavver
Top âyine nakş idici nakkâşlaruz biz

5 Ol yüzi güneşden bizi men' eyleme sûfî
Var sencileyin sanma ki huffâşlaruz biz

6 Cârûb-ı müjeyle eşk ile kûyuñ iderüz pâk
Gûyâ harem-i Ka'be'de ferrâşlaruz biz

7 Dil 'ışk ile bir hûba esîr oldı Hadîdî
Zühdi giderüp şi're yine başlaruz biz

1963 Nazîre-i Refîkî

1 Mey-hâne-i 'ışkuñda ki evbâşlaruz biz
Eglenmege ol arada ev başlaruz biz

2 Bir cur'ayı biñ câm-ı Cem'e virmezüz ey dûst
Şol müflis-i mey-hˇâre vü kallâşlaruz biz

3 Şîrîn ü ter olsun diyü nev-bâve-i maksûd
Şâh-ı gama şâdî varakın aşlaruz biz

4 Öñ vardı ise mekteb-i 'ışka n'ola Mecnûn
Şimdi hele anuñla sebakdaşlaruz biz

5 Sakkâ gözümüz oldı Refîkî müje cârûb
Tâb ile işigindeki ferrâşlaruz biz

1964 Nazîre-i Fülân

1 Şûrîde olup şevkle söze başlaruz biz
Bülbüller ile gûya sebakdaşlaruz biz

2 Bir zerre degül kıymet-i dünyâ yanumuzda
Baş terkin urur dünyede evbâşlaruz biz

3 Geh mest olup cur’a saçaruz felek üzre
Mihnet gamını yiyici ‘ayyâşlaruz biz

4 Dil hânesini nakş iderüz hûn-ı cigerle
Tasvîr-i hayâl idici nakkâşlaruz biz

5 Efgân ile zârî kıluruz gice vü gündüz
Bir oñmayası baht-ı siyeh başlaruz biz

1965 Nazîre-i Lâmi’î

1 Bî-devlet ü bî-gam nice yoldaşlaruz biz
Geh zâhid ü geh rind olur evbâşlaruz biz

2 Ta’n eyleyeni meşreb-i ‘âşıklara sûfî
Müftî-i cihân olsa dahı taşlaruz biz

3 Dünyâ-yı denî varlıgını bir çöpe saymaz
Cân nakdini harc idici kallâşlaruz biz

4 Devlet didügüñ terk-i mey ü dil-ber olursa
‘Âlemde bugün devleti yok başlaruz biz

5 Resm eyler isem ‘ârızuñı dilde ‘aceb mi
Od üzre su nakş idici nakkâşlaruz biz

6 Cârû-keş-i mey-hâne ol ey dîde-i sakkâ
Hürmetlü haremlerde çü ferrâşlaruz biz

7 Ey Lâmi’î çün devr-i gül ü vakt-i çemendür
Başdan yine mey sohbetine başlaruz biz

1966 Nazîre-i Visâlî

1 Sâkî berü sun câmı ki ‘ayyâşlaruz biz
Bir cur’aya biñ cân virür evbâşlaruz biz

2 Satduk dü cihân varlıgını hîçe yoluñda
Almaz dükelin bir pula kallâşlaruz biz

3 Hâk eylemişüz ayaguña baş ile cânı
Sanma sanemâ devleti yok başlaruz biz

4 Cân alur ise bizden eger vaslına cânân
Kaçan kalavuz câna ki yoldaşlaruz biz

5 Leylâ saçuña uyalı Mecnûn ile ey dûst
Bu ‘ışk kitâbında sebakdaşlaruz biz

6 Mercâna leb-i la’lüñi kim nisbet iderse
Ta’ne taşıla dem dem anı taşlaruz biz

7 Söz dürcin açup nesr-i güher ele Visâlî
Tâ kim göreler sözde ne dür-pâşlaruz biz

1967 Nazîre-i Sabâyî

1 Mey-hâne-i ‘ışkuñda ki kallâşlaruz biz
Bir ayaga biñ baş salar evbâşlaruz biz

2 Biz bir şecerüz berg ü nevâmuz gam ile derd
Şâh-ı dile mihr ile vefâ aşlaruz biz

3 Hâkî yüzümüz olsa n’ola ol kademe cây
Tut kim işigüñde döşenen taşlaruz biz

4 Çün cân virür ol Husrev-i şîrîn-lebe Ferhâd
Şâvur-sıfat ‘ışk eri nakkâşlaruz biz

5 Zülfüñle gözüñde göreli şîve-i Leylâ
Sevdâ-zede Mecnûn ile adaşlaruz biz

6 Âh ile rakîbi iderüz dûr işigüñden
Şeytânı felekden od ile taşlaruz biz

7 Korkutma bizi nâr ile ey zâhid-i yâbis
Belki_ol kurı yanınca yanan yaşlaruz biz

8 Vasf-ı leb ü dendânını nazm it ki Sabâyî
Deryâ gibi mevvâc u güher-pâşlaruz biz

9 Vâ’iz yıgar ehl-i nazarı ol yüzi günden
Sanur bizi kendü gibi huffâşlaruz biz

1968 Nazîre-i Kâtibî

1 Bir gülmedük âvâre yürür başlaruz biz
Görsek güleni aglamaga başlaruz biz

2 Her lahza ham-ı zülfüñe diller iderüz zeyn
Kuş kondurıcı budaga nakkâşlaruz biz

3 Cârûb-ı müjem süpürür ü su seper eşküm
İşigüñi pâk idici ferrâşlaruz biz

4 Kanlu yaşımuz yâr kızıl mankıra almaz
Gerçi yolına la’l ü güher-pâşlaruz biz

5 Agyârları yârelerüz gamzeñ ucından
Küffâra kılıc urıcı yoldaşlaruz biz

6 Kaç baş ile ugrar ise kûyuña rakîbüñ
Der-bend harâmîleri evbâşlaruz biz

7 Ey Kâtibi ol la’l-i lebüñ bezm-i gamında
Kanlar yudıcı bir nice ‘ayyâşlaruz biz

1969 Nazîre-i Cemâlî

1 Zülfüñ gibi uş bir bölük evbâşlaruz biz
Sevdâ-zedeyüz hem cigeri başlaruz biz

2 Şeytân gibi gördükçe rakîb-i segi dâyim
Lâ-havl okıyup la’net ile taşlaruz biz

3 Göz yaşını efşân idevüz n’ola çü sakkâ

Zîrâ o şeh işigine ferrâşlaruz biz

4 Ey Leyli-sıfat gel berü yaşınma iñende
Mecnûn ile ‘ışk içre çü adaşlaruz biz

5 Mey-hânede her dem içerüz câm-ı harâbât
Zâhid dimeñüz bize ki kallâşlaruz biz

6 Bülbül gibi feryâduñı fâş itme Cemâlî
Bir gonçe-dehen yâr ile sırdaşlaruz biz

1970 Nazîre-i Ferîdî

1 Dilden yoluña cân viren evbâşlaruz biz
Al elümüz ayakda kalan başlaruz biz

2 Şîrîn lebüñüñ şevkine ey husrev-i hûbân
Ferhâd ile gam kûhına yoldaşlaruz biz

3 Ger Ka’be-i kûyuñda rakîbe olavuz tuş
Şeytân-ı racîm gibi anı taşlaruz biz

4 Leylâ saçı sevdâsına gün yüzlü nigâruñ
Mecnûn ile bu devrde adaşlaruz biz

5 Mûyın kalemiyle varak-ı zerde sirişki
Tahrîr kılan surh ile nakkâşlaruz biz

6 Korkutma bizi nâr ile ey sûfi-i yâbis
‘Işk odına şevk ile yanan başlaruz biz

7 Lü’lü’ dişi la’lîn lebi vasfında Ferîdî
Nazm içre dürer-gûy ü güher-pâşlaruz biz

1971 Nazîre-i Mu’îdî

1 Leylâ saçuñuñ vasfına kim başlaruz biz
Mecnûn ile mektebde sebakdaşlaruz biz

2 Kapuñ süpürürken gözümüz âb-zen oldı
Sakkâlaruz ol Ka’bede ferrâşlaruz biz

3 Gül mevsimi geldi göñül eglenmez ola mı
Şimden girü mey-hˇârlıga başlaruz biz

4 Çigzindi başımuz n’ola kûyuñı tolaşsak
Ser-geşte yürürüz nice kallâşlaruz biz

5 Kim ola Mu’îdî ile Sabrî’ye ber-â-ber
Her fende müsellem iki kardaşlaruz biz

1972 Nazîre-i Fakîrî

1 Vasf-ı leb-i şîrînüñe kim başlaruz biz
Ferhâd ile ol fende sebakdaşlaruz biz

2 Men’ eyleme ey kaşları yâ tîrüñi dilden
Kim kan yalaşup sînde karındaşlaruz biz

3 Sular süpürür eşk-i müjeyle gice gündüz
Kûyuñı şehâ bir nice ferrâşlaruz biz

4 Cânlar virürüz cur’a-i câm-ı leb-i yâra
Şol rind ü harâbâti vü kallâşlaruz biz

5 Çeşm-i siyehüñ vasfın idüp didi Fakîrî
Ol gözleri bâdâma şeker-pâşlaruz biz

1973 Li-mürettibihi

1 Câm-ı mey ile hum gibi ‘ayyâşlaruz biz
Öz başına sultân nice evbâşlaruz biz

2 Elden komazuz câm-ı meyi bezmde sâfî
Yârân-ı safâ ile ayakdâşlaruz biz

3 Tasvîrini her nakş-ı revân-bahş- nigâruñ
Deyr-i dile nakş idici nakkâşlaruz biz

4 Cânâ gam-ı cevrüñle giriftâr-ı belâyuz
Cândan acımış bir nice yoldaşlaruz biz

5 Ayaguña yüz sürmege irmez elümüz âh
Elden ne gelür devleti yok başlaruz biz

6 Şol zât-ı safâ-bahşuñı zikr itdügümüzce
Vasf-ı leb-i la'lüñde güher-pâşlaruz biz

7 La'lüñ şekerin göricek ey husrev-i hûbân
Tûtî gibi şîrîn sühene başlaruz biz

8 Dil vireli hüsnüñe Gülistân okur olduk
Bülbüller ile şimdi sebakdaşlaruz biz

9 Bizden o güzel yüz çevürüp gitdi be Nazmî
Bir devleti dönmiş nice kallâşlaruz biz

1974 Li-mürettibihi

1 Câm-ı mey-i ‘ışkuñla ki ‘ayyâşlaruz biz
Cem birle bu der içre ayakdaşlaruz biz

2 Yoluñda senüñ cân virürüz ‘ışk ile cânâ
Bu yolda yürür bir nice yoldaşlaruz biz

3 Nakş eylemişüz tasvîrüñi gözde göñülde
Oda suya nakş idici nakkâşlaruz biz

4 Terk eylemişüz ‘âr ile nâmûsı yoluñda
Bî-gussa vü bî-gam nice evbâşlaruz biz

5 Dür dişleri evsâfını Nazmî o nigâruñ
Nazm eyleyicek sözde güher-pâşlaruz biz

DER-BAHR-İ MUØÂRİ'-İ AHREB

Taktî'eş: Mef'ûlü Fâ'ilâtü Mefâ'îlü Fâ'ilün

1975 Ez-ân-ı Ahmed Paşa

1 Çeksün müdâm nergis-i mestüñ şarâb-ı nâz
Kim geldi hüsn bezmine mahmûr-ı hˇâb-ı nâz

2 Ey serv-i nâz nergis-i mestüñe hey di kim
Kıldı cihânda ehl-i niyâzı harâb-ı nâz

3 Gamzeñ ki oldı mes'ele-âmûz-ı 'akl-ı küll
Hall idemez mesâ'ilin illâ kitâb-ı nâz

4 El uzadup çevürdügi tesbîh-i zülfini
Gâhî şumâr-ı cevr ider ü geh hisâb-ı nâz

5 Yazıkdur Ahmed'üñ sımasun göñli şîsesin
Mestâne gözlerüñ ki içüpdür şarâb-ı nâz

1976 Nazîre-i Nizâmî

1 Şol deñlü içdi nergis-i mestüñ şarâb-ı nâz
Ki_oldı şarâb-ı nâz ile mest ü harâb-ı nâz

2 Gördüm yüzüñi perde-i zülfüñde ey sanem
Didüm sehâb-ı fitnededür âftâb-ı nâz

3 Rûz-ı hisâb u rûz-ı 'itâb ol gün ola kim
Nâzın hisâb ile ide dil-ber 'itâbın az

4 Şol deñlü nâz u şîve bilür ol nigâr kim
Gören sanur anı ki_okımışdur kitâb-ı nâz

5 Ey mushaf-ı cemâl cemâlüñ kitâbınuñ
Her faslı fasl-ı şîve durur bâbı bâb-ı nâz

6 Yagmurda feth-i bâba var ümmîd ben dahı
Agladugum budur ki_idesin feth-i bâb-ı nâz

7 Bir nâzenîne bagladı göñlin Nizâmi kim
Derdi devâ vü cevri vefâdur ‘azâb-ı nâz

1977 Nazîre-i Tâcî-zâde

1 Çeşmüñ olursa ger n’ola mest ü harâb-ı nâz
Bir hastedür kim aña devâdur şarâb-ı nâz

2 Müşkîn-rakamlar itdügi hüsnüñ beyâzına
Bu kim yazup çizüp hatuñ eyler hisâb-ı nâz

3 Hâlüñ megesleri arasında ‘aceb bu kim
Çeşmüñ olup durur sanemâ ‘ayn-ı hˇâb-ı nâz

4 Hall olmaga mesâ’ili hat yazdı hâşiye
Hüsnüñ risâlesine kim oldı kitâb-ı nâz

5 Ay alnuñ ile gördi çü Ca’fer güneş yüzüñ
Didi bu mâh-ı fitnedür ol âftâb-ı nâz

1978 Nazîre-i Necâtî

1 Mahmûr gözler olalı mest-i şarâb-ı nâz
Her gûşede benüm gibi var biñ harâb-ı nâz

2 Gül dürlü dürlü nâz ile göñlini bülbülüñ
Alsa ‘aceb mi gitmez elinden kitâb-ı nâz

3 Mahşer tamâm ola vü tamâm olmaya henûz
Yarınki gün sorılsa ol aydan hisâb-ı nâz

4 Güller çemende şîve ile burtarur yüzin
Niteki lâle-çihreler içer şarâb-ı nâz

5 Başı ayagı oldı belürsüz Necâti’nüñ
Sâkî meger kim itdi ayazınuñ âbın az

1979 Nazîre-i Safâyî

1 Zülfüñ sehâb-ı fitne mi ey âftâb-ı nâz

Kim zîr-i dâmeninde durur mâh-tâb-ı nâz

2 Gamzeñ egerçi nüshasıdur fitnenüñ velî
Devr-i kamerde olupdur hüsnüñ kitâb-ı nâz

3 Âhir zamânda uyhudan uyana fitneler
Çeşmüñ ger ide gûşe-i kaşuñda hâb-ı nâz

4 'İşve ile şîve ile salınur ol şûh-ı şîvekâr
Gören sanur anı kim içüpdür şarâb-ı nâz

5 Bezminde hüsninüñ leb-i câmını itdi nûş
Kim oldı nergisi yine mest-i harâb-ı nâz

6 Dil-berler arasında iñen dil-firîbdür
Ol çeşmi şîve menba'ı kaşı me'âb-ı nâz

7 'Âşıklaruñ Safâyi kanını döküp yürür
Sîmîn bileklerine yakınup hizâb-ı nâz

1980 Nazîre-i Sürûrî-i Müderris

1 Cânâ dilerseñ ola saña ger sevâb-ı nâz
'Uşşâka rahmet eyle iderken 'azâb-ı nâz

2 Tek cevrüñüñ hisâbını unutma dûstum
Zîrâ cezâ güninde sorılmaz hisâb-ı nâz

3 Üstâd-ı fenn-i şîvedür ol cevri çok güzel
Te'lîf eyler ise olur biñ kitâb-ı nâz

4 Te'sîri var cefâ gibi nâzuñ da serverâ
'Uşşâk göñli tañ mı olursa hˇâb-ı nâz

5 Göstermeyüp yüzin nice yüzden togar baña
Dirsem 'aceb midür aña ben âftâb-ı nâz

6 Efsûn idem diyü gice hâlümi söyledüm

Efsâne geldi dil-bere hûb itdi hˇâb-ı nâz

7 Feth-i kelâm eyleyicek nâz keşf olur
Dirsem ‘aceb midür dehen-i yâra bâb-ı nâz

8 Nâz itdügince agladugum çöpçe gelmeyüp
Sâyil yaşuma virmedi illâ cevâb-ı nâz

9 Oldı gıdâ Sürûri’ye çün nâz-ı nâzenîn
Başlar niyâza eylese nâz u ‘itâbın az

1981 Nazîre-i Sa’dî

1 Yazmış ‘izârı üstine hattı kitâb-ı nâz
Her harfi fasl-ı şîve vü her lafzı bâb-ı nâz

2 Cân meclisini nûr ile zeyn itdi ruhları
San togdı ol gün üstümüze âftâb-ı nâz

3 Bâg-ı cemâli mîvesini beklesün diyü
Her gûşesinde zülfi açar biñ gurâb-ı nâz

4 Biñ yıl atı izi tozına yüz sürem eger
Bir gün iderse nâz ile dil-ber hitâb-ı nâz

5 Raks eyler idi Sa’di gözüm yaşı cûş idüp
Bezm-i harîm-i dilde çalınsa rebâb-ı nâz

1982 Nazîre-i ‘Atâ

1 Mey-gûn lebüñden içdi meger kim şarâb-ı nâz
Her gûşede yatur gözi mest ü harâb-ı nâz

2 ‘Ayyâr kâküliyle siyehkâr zülfinüñ
Her pîçi pîç-i şîve vü her tâbı tâb-ı nâz

3 Haddinde hattı şîvesine eyleñüz nazar
Berg-i güle ne vech ile yazmış kitâb-ı nâz

4 Ben bülbüle niteki niyâz el virüpdür
Nâz ide göñlüm saña açıldı bâb-ı nâz

5 Şöyle latîf ü nâzük ü terdür dehânı kim
Söz söylese tamar leb-i la'linden âb-ı nâz

6 Uyanmayup bu baht-ı siyâhum gibi benüm
Mestâne gözlerüñ nice bir ide hˇâb-ı nâz

7 'Ahd itmiş idi yâr 'Atâ'ya 'itâb ide
Gördükçe eyler eylemege ol 'itâb-ı nâz

1983 Nazîre-i Mu'îdî

1 Her nâzenîn ki mest ola içüp şarâb-ı nâz
Eyler kıya bakışları halkı harâb-ı nâz

2 Ehl-i niyâzı bülbül-i şûrîde kılmaga
Gül gibi hîç düşmez elinden kitâb-ı nâz

3 Yâruñ bugünki nâzına hergiz hisâb yok
Yarın meger sorılmaz ol aydan hisâb-ı nâz

4 Kan tutsa haste çeşmüñi incinme dûstum
Hoş mıydı kanlar itdügüñ içüp şarâb-ı nâz

5 Şimdi Mu'îdi şîveye ögrendi şöyle kim
Başlar niyâza eylese dil-ber 'itâbın az

1984 Nazîre-i Fakîrî

1 Mestâne gözlerüñ yine içüp şarâb-ı nâz
Bir gamze ile itdi beni dün harâb-ı nâz

2 Hatt-ı ruhuñla defter-i hüsne rakam çeker
Eyler meger ki kâtib-i zülfüñ hisâb-ı nâz

3 Tutdı beyâz-ı hüsnini hatt-ı gubâr-ı yâr
Yazar meger ki şevk ile şerh-i kitâb-ı nâz

4 Bend itdi yâr mahşer-i zülfinde dilleri
Yevm-i cezâda var ise eyler ‘azâb-ı nâz

5 Sordum Fakîri la’lini yüz kerre dil-berüñ
Biñ şîve ile virdi baña bir cevâb-ı nâz

1985 Li-mürettibihi

1 Hattuñ sahîfesinde hatuñdur kitâb-ı nâz
Cânâ hat-ı lebüñ o kitâb içre bâb-ı nâz

2 Her bî-kitâb okur göz ile bâb-ı hüsnden
Her ne su’âl olınsa virür hep cevâb-ı nâz

3 Âh-ı seher irişmese ol yâra tañ mıdur
Her subh tıfl-ı nâzuñ ider çünki hˇâb-ı nâz

4 Mestâne salınup süze bakmazdı gözlerin
Nûş itmese müdâm o güzel ger şarâb-ı nâz

5 Kaddüñ harâmi çeşm ü lebüñ hışm u handesin
Vasf eyledükçe Nazmi ider san hisâb-ı nâz

1986 Li-mürettibihi

1 Çeşmüñ müdâm çekmese câm-ı şarâb-ı nâz
Mestânevâr itmezdi hûb hˇâb-ı nâz

2 Meclisde şem’ taña kalur meh gibi saña
Mihrüñle yakduñ anı sen ey âftâb-ı nâz

3 Devr içre câm-ı la’l-i lebüñ şevki sâkiyâ
Ehl-i niyâzı eyledi mest ü harâb-ı nâz

4 Şol nâzenîn ki nâzük ola şîvekâr ola
Nâzın çog eyler ehl-i niyâza ‘itâb-ı nâz

5 La’linde Nazmiyâ o hat-ı şîve vardı gör

Gûyâ ki levh-i câna yazılmış kitâb-ı nâz

DER-BAHR-İ [RECEZ-İ ...]
Taktî'eş: Müfte'ilün Fâ'ilât Müfte'ilün Fâ'ilât

1987 Ez-ân-ı Sûzî

1 Zâhid-i bî-nûr kim hûb-likâ gözlemez
Beñzer ol a'mâya kim nûr u ziyâ gözlemez

2 Cur'a-i feyz isteyen hizmete bil baglasun
Pîr-i mugân hizmeti şâh u gedâ gözlemez

3 Döydüñ ise ma'ni-i sûrete aldanma kim
'Ârif-i bi'llâh olan tâc u kabâ gözlemez

4 'Işka uyalı göñül sohbete kılmaz heves
Bezm-i belâya düşen zevk u safâ gözlemez

5 'Âşık iseñ Sûziyâ cevre vefâ isteme
'Işk ile Eyyûb olan derde devâ gözlemez

1988 Li-mürettibihi

1 Âh ile yansañ nigâr sanma dilâ gözlemez
Kim ola her yirde kim âb u hevâ gözlemez

2 Gün yüzine sen mehüñ bakmadugı zâhidüñ
Aslı bu kim yevm-i şûm nûr u ziyâ gözlemez

3 Nûr-ı basar yog ola var ise zâhidde kim
Nakş-ı cemâlüñ senüñ ol sanemâ gözlemez

4 Anda ki fehm olmayup olmaya hem lutf-ı tab'
Mâyil-i hûbân olup hûb-likâ gözlemez

5 Cübbe vü destâra ger itmese Nazmî heves
N'ola ki ehl-i fenâ tâc u kabâ gözlemez

1989 Li-mürettibihi

1 ‘Işka düşüben şu kim hûb-likâ gözlemez
Beñzer o bî-dîne kim râh-ı hüdâ gözlemez

2 Özge durur ‘âlemi dünyede ‘ışk ehlinüñ
Derd ü belâdan kaçan zevk u safâ gözlemez

3 ‘Âşık-ı sâdık tutar ‘âlemi yok yirine
Varlıgını terk ider tâc u kabâ gözlemez

4 Dünye gamından berî olsa n’ola her biri
Zümre-i ‘uşşâk kim berg ü nevâ gözlemez

5 Gün gibi dil-berlere bakmaya Nazmî şu kim
Beñzer ev hınnâsına nûr u ziyâ gözlemez

HARFÜ’S-SÎN

DER-BAHR-İ REMEL
Taktî’eş: Fâ’ilâtün Fâ’ilâtün Fâ’ilâtün Fâ’ilât

1990 Ez-ân-ı ‘Atâyî

1 Çün seher vaktinde bâd-ı subh ire ‘İsâ-nefes
Kimde kim vardur hevâ-yı ‘ışk ider ‘îşa heves

2 Bâd-ı subh ilter hemân peygâmum ol hurşîde kim
Mihr ile subhuñ işidür hem-nefes olmaga bes

3 ‘Işk yolınuñ harâmîsi figânum tuydı âh
Kim bu yoluñ kârbânına figân olmış ceres

4 Ey lebi kevser yüzi gül cân çekem el çekmeyem
Dâmenüñden kim gül ü âb olmaya bî-hâr u has

5 Sen ‘azîzisin bu Mısr-ı hüsnüñ ey Yûsuf-cemâl
Şems gündüz muhtesib şehrüñde ay gice ‘ases

6 Bâda virme ‘ömrüñi bir dem ‘Atâyî şimdi kim
Bâde âb-ı Hızr’dur bâd-ı sabâ ‘Îsâ-nefes

1991 Nazîre-i Safâyî

1 Serverâ sen serv ayagında kılur eşküm heves
Dem-be-dem cûy-ı revân olmak bulursa dest-res

2 Çeşmüñ âhû-yı Hoten’dür ey büt-i Çîn-i Hıtâ
Sünbülüñden anuñ içündür sabâ müşkîn-nefes

3 Hırmeninde hüsnüñüñ ey yâr-ı gendüm-gûn senüñ
Cân halîline olupdur dâne-i hâlüñ ‘ades

4 Sensüz ey hûrî-sıfat dil-ber bihiştüñ gülşeni
Görinür cân bülbülinüñ gözlerine hâr u has

5 Mahmil-i vaslından ayru gûş-ı fülkem ey sabâ
Vâdi-i fürkatde uş feryâd u zârumdur ceres

6 Dil-berüñ şîrîn lebi devrinde ol hatt u bu hâl
Gûyiyâ üşmiş şeker yir cem’ olup mûr u meges

7 Gözleri ey dil ham-ı zülfinde gizlen görmesün
Yohsa tutar gicede gezdüñ diyü seni ‘ases

Ey Safâyî bezm-i gamda şem’e râzuñ dime kim
Fâş olur ortada fitlenmez gerek başını kes

1992 Nazîre-i Sultân Cem

1 Bulmadum ben mübtelâ vaslına yâruñ dest-res
Olmadum ‘âlem içinde şâd u hurrem bir nefes

2 Sinüñ içün ölür isem ey perî-rû n’ola kim
Yoluña cân virmege ben bende kıluram heves

3 Saña tâlib oldugumı cân ile ‘âyb eyleme
Kim baña sensüz cihân ey meh-likâ olur kafes

4 Ey göñül derd ü belâdan ‘âlem içre nice bir
Kılasın feryâd çün kim yok saña feryâd-res

5 La’lüñüñ üstinde hâlüñ iy kamer-çihre senüñ
Sanasın kand-i mükerrer üstine konmış meges

6 Şâd u handân ol göñül giryân u nâlân olma kim
Çün habîbüñ derdidür kısmet saña ‘âlemde bes

7 Hasretüñle derd ü mihnet Cem şu denlü çekdi kim
Utanur gözi yaşından aglasa Nîl ü Eres

1993 Ve lehu

1 Zülfüñüñ bendine bend olmaga cân eyler heves
Tâli’-i şûrîdesin gör kim bulınmaz dest-res

2 Gitmesün peykânlu göñlümden hayâl-i hatt-ı dûst
Çünki ‘âdetdür olur tûtîye âhenden kafes

3 Zülf-i şeb-rengüñle pinhân itme yüzüñ çün olur
Âftâbuñ nûrı hüsnüñ pertevinden muktebes

4 Hâl-i müşkînüñ yüzüñde yaraşur kılma nihân
Çün halîlî hânedür kim olmasun andan ‘ades

5 İltimâs-ı bûse eyledüm dehânından didi
Çekme zahmet yok yire hâsıl degül bu mültemes

6 Didüm ey meh düşde görsem hâl-i ‘anber-bâruñı
Didi evvel hˇâb olur mı anda kim ola meges

7 Zülfüñi kesmege kasd itmişsin a çok sevdügüm
Kesmedin bu zülf-i pür-çîni Cem’üñ ‘ömrini kes

8 Zülf ü la’lüñ yâdına cânâ kanâ’at kılalı
Baña ‘âlemde hemân bir lokma vü bir hırka bes

1994 Nazîre-i Ahmed Paşa

1 Yine sevdâyî göñül bir zülfe itmişdür heves
Kim hevâsından olur bâd-ı sabâ müşkîn-nefes

2 Beñ mi la’lüñde ve yâhod nahl-bendi hüsnüñüñ
Şekkerîn hurmâya düzmiş müşk ü ‘anberden meges

3 Hüsn-i şîrîn gülşen-i cân-bahş iken takdîri gör
Anda Husrev gül direr Ferhâd-ı miskîn hâr u has

4 Âh kim bir kebke saldum göñlümüñ şeh-bâzını
Bulımazam gerçi nâlemden dakup durdum ceres

5 Müdde’îlerden sakınsam şi’rümi ‘ayb itme kim
Şerbetüñ olmaz safâsı üstine üşse meges

6 Nâya didüm yâr elinden halka feryâd eyleme
Diñmesün zârîlıgı anuñ ki tutmadı nefes

7 Ol ki tañ yili şeb-i zülfinde olur müşk-bîz
Tañ mı ben anuñ hevâ-yı kaddine itsem heves

8 Ahmed’i şîrîn sözüñdür düşüren hicrânuña
Tûtiyi güftârdur iden giriftâr-ı kafes

1995 Nazîre-i Selmân

1 Ey ezelden tâ ebed tapuña nisbet bir nefes
Kibriyâ gök kârbânında felek ‘adni ceres

2 Şeş cihetden sen münezzehsin velî her şeş cihet
Bir cihetden zâtuña muhtâc ‘âşık pür-heves

3 Bir tılısm itmiş cihân varın hakîm-i sun’ kim

Müşkilin hall itmege kâdir degüldür hîç kes

4 Bir demüñ şükri edâ olınmaya yüz biñ eger
Şükr idüp el yüze sürmek olsa işüm çün meges

5 Ni'metüñ şükri müyesser mi olur bir kimseye
Hûn-ı lutfuñdan zemîn ü âsmân iki 'ades

6 Bu ne hikmet bu ne hâletdür ki nûr-ı zâtuñuñ
'Akla yetmiş biñ hicâb ardından olur muktebes

7 Çâr-sû-yı 'âlemi her gice bekler subha dek
Mâh emrüñle cihân bâzârına olmış 'ases

8 Kîl ü kâl ile müyesser olmadı tevhîd-i hâs
Mâ-sivâdan 'uzlet it kîl ü 'ibâret sözi kes

9 Dest-res maksûd-ı Selmân'a müyesserdi eger
Ayaguñ topragına mümkin olaydı dest-res

1996 Nazîre-i Muhibbî

1 Dil-rübâlar yolına dil nitekim kıldı heves
Bulmadı feryâdına 'âlemde bir feryâd-res

2 Tûtinüñ irmez eli kand ü nebât u şekkere
Karşusına şekker ile 'îş ider her dem meges

3 İrimezsin bî-vefâlar vuslatına ey göñül
Ger firâk ile yanarsañ hem-dem olmaz bir nefes

4 Vaktidür kim sâkiyâ devr eylesün la'lîn kadeh
Kim bahâr eyyâmıdur 'ömri geçürme gel 'abes

5 Bu Muhibbî dem-be-dem mey içmege budur sebeb
Hûblar la'l-i lebi fikrini kılmışdur heves

1997 Nazîre-i Kâsım Paşa

1 Ey cemâlüñ pertevinden nûr-ı ‘âlem muktebes
V’ey yañaguñ âteşinden nâr-ı Mûsâ bir kabes

2 Mısr-ı hüsnüñ Yûsuf’ısın lutf u ihsân vaktidür
Fursatı fevt itme ey ‘ömr-i ‘azîzüm bir nefes

3 Kâmetüñsüz şâh-ı Tûbâ çöpçe gelmez gözüme
Gül yüzüñsüz gülşen-i cennet görinür hâr u has

4 Ravza-i dârü’s-selâm olmış meger kûyuñ senüñ
Ki_anda ‘âşıklar kamu dîdâra eylerler heves

5 Ney gibi bagrum delindi fürkatüñde âh kim
Derdüme nâlemden özge bulmadum feryâd-res

6 Cân lebüñle zülfüñe meyl itdügi dilden bu kim
‘Ârif olan kişiye bir lokma vü ir hırka bes

7 Devr elinden nice bir Sâfî ciger kanın içe
Sâkiyâ bir cur’a sun ki_oldur lebüñden mültemes

1998 Nazîre-i Kemâl Paşa-zâde

1 Bende yok gül ârzûsı itmezem serve heves
Dehr bâgından baña bir serv-i gül-ruhsâr bes

2 Nahl-i kaddüñ şöyle ‘âlîdür ki hurmâ-yı lebüñ
Dirmege virseñ icâzet irmege yok dest-res

3 Tâc-verlerle gerekmez hem-dem olmaz ehl-i ‘ışk
Ne yaraşur bülbül ile hüdhüd olmak hem-nefes

4 Kârbân-ı ‘ışk ile seyr eyle mihnet deştini
Kim nidâ-yı müjde-i vasl eyler anda her ceres

5 Eylesün bizden takaddüm yâr işiginde rakîb
Suya ne noksân gelür üstine düşse hâr u has

1999 Nazire-i Necâtî

1 Asılup dil karşuña ider ser-i zülfüñ heves
Gel murâdını vir ol bî-çârenüñ sözini kes

2 Yıllar oldı yollar üstine düşüp hâk oldum âh
Bulmadum ol zülf-i ser-keş dâmenine dest-res

3 Hîçe saymaz gözlerümüñ bir yumup biñ dökdügin
Olmaz âhum yiline ol serv mâyil bir nefes

4 Bi'llâh ey servüm giyâh-ı nâ-tüvândan çekme ser
Ol kad-i ra'nâdan ancak sâye durur mültemes

5 Tal'atüñ mihri togup mâhuñ bitürdi şerhini
Kâmetüñ servi yıkup 'ar'arlara düşürdi kes

6 Nicesi yanmaya gayret odına pervâne kim
Karşusına şerbet-i vasl ile 'îş eyler meges

7 Hüsni devrinde ruh-ı zerd oldı ancak hâsılum
İşbu hırmenden Necâtî saña berg [ü] dâne bes

8 Ayrugın kodı Necâtî zülfüñ ider ârzû
Baglamalu oldı bî-çâre 'imâd ipini kes

2000 Ve lehu

1 Dil kesilmez 'ışk-ı dil-berden ko nâsıh sözi kes
Veh ki bu hˇâb-ı eceldür olımaz mâni' meges

2 'Âşık olmayınca itmez kimsene dilden figân
Yola girmeyince kılmaz nâle vü zârî ceres

3 'Âşık içün aglayanlar ayruk acı görmesün
Müstedâm olsun benümçün âh idenler bir nefes

4 Ahşamın gel dünle gel itme rakîbüñden hazer
Gice gezdüñ diyebilmez mâh-ı tâbâna 'ases

5 Hüsn gülzârında cân bülbüllerin asmag içün
Kara tellerden düzetmiş zülf-i müşkînüñ kafes

6 Lutf meydânında sen burduñ çenârın pençesin
Didi el arkası yirde ey boyı şimşâd pes

7 Ey Necâtî ‘âşık olanlarda n’eyler ârzû
Kendüñi tagıtma cem’ olmaz hevâ ile heves

2001 Nazîre-i Muhibbî

1 Dûr olalı gül yüzüñden gülmedüm ben bir nefes
Eyledüm feryâd u zârî hem-çü bülbül der-kafes

2 Şem’ gibi giceler tâ subha dek kan agladum
Sohbet eyler gice gündüz yâr ile her hâr u has

3 Sensüzin ger câm nûş itsem baña hep nîşdür
Sîne-i tablı dögüp bâng eylerem hem-çü ceres

4 Kalmadı sabr u karârum ‘azm-i yâr itdüm yine
Yokdur andan gayrı çün bu derdmende dest-res

5 Nice bir hicrân elinden çok şikâyet idesin
Söz tamâm va’llâhü a’lem ey Muhibbî sözi kes

2002 Ve lehu

1 Kıldı sevdâ-yı ser-i zülfini yâruñ dil heves
Ol sebebdendür sabâ gibi göñül miskîn-nefes

2 Giceler ney gibi nâlân oluram tâ subha dek
Bulmadum feryâduma ‘âlemde bir feryâd-res

3 Bülbül-i cân hasret ile niçün efgân itmesün
Âh ider bî-çâre bülbül gül kocar her hâr u has

4 Âteş-i hicrân odına yanmadan bu cân u dil

Soragelmez mi ‘aceb ol lebleri ‘Îsâ-nefes

5 La’l-i şîrînüñe cân virse Muhibbî tañ degül
Kanda kim şehd olsa lâ-büd üstine konar meges

2003 Ve lehu Eyzen

1 Ârzû itdüm lebin kıldum ser-i zülfin heves
Didi ey bî-çâre olmaz uşbu sevdâ mültemes

2 Nice bir feryâd idersin ey göñül bülbül gibi
Bu gülistân içre yokdur saña bir feryâd-res

3 Bûy-ı vasluñdan neden men’ eyledüñ cân bülbülin
Mugtenemken hˇân-ı vasluñdan senüñ her hâr u has

4 İrmedüñ ol serv-kaddüñ vaslına ey eşk-i hûn
Yüz suyın dökdüñ bu yolda nitekim kılduñ heves

5 Her ne deñlü tîr atduñ sînede cem’ itdi dil
Eyledi cân bülbüline dûstum âhen-kafes

6 ‘Îş u nûş it ey göñül irdüñ gülüñ hengâmına
Fursatı fevt itme ey ‘ömr-i ‘azîzüm bir nefes

7 Âh u nâleñden Muhibbî yâr añlar hâlüñi
Sözüñi uzatma çünki ‘ârife bir nükte bes

2004 Nazîre-i Gedâyî

1 Cennet-i kûyuñ koyup gülzâra eylersem heves
Bagruma taş başuma toprak gözüme hâr u has

2 Menzilüñden geh geh âgâh itmege bî-dilleri
Kârbânuñ mahmiline asdı feryâdum ceres

3 Ey cemâli şem’ine cânın yakan pervânevâr
Gözüñ aydın kim cihân kâmına bulduñ dest-res

4 Her kişi rûz-ı ezelde kısmetine râzıdur
Sûfiye cennet hevâsı ‘âşıka dîdâr bes

5 Ey göñül gir şehr-i ‘ışka mest ü hûşyâr ol yüri
Mâni’ olmaz muhtesib kâr eylemez mekr-i ‘ases

6 Ney gibi nâlân u sîne-süftedür her ehl-i dil
Nâfe gibi bagrı pür-hûndur olan müşkîn-nefes

7 Ey Gedâyî lebleri şehdinden ayru dem-be-dem
Hasret ile dögerem başumı mânend-i meges

2005 Nazîre-i Şâmî

1 Gitdügi yaşumla kûyuñdan rakîb-i bü’l-heves
Bu ki gülşenden gider seyl-âb ile her hâr u has

2 Cem’ ider dil tîrüñi geldükçe cânâ sînede
Düzmek ister gûyiyâ cân ‘andelîbine kafes

3 Kârbân-ı dil ser-i zülfinde kosun nâleyi
Korkulu yolda ne lâzım ki_ola âvâz-ı ceres

4 Âh kim cem’iyyet-i diller perîşân-hâl olur
Bâd oldukça ser-i zülfeynüñ ile hem-nefes

5 Şâmiyâ gel la’li bûsına gözinden itme havf
Âşkâr iç bâdeyi kim mest olmışdur ‘ases

2006 Nazîre-i Hilâlî

1 Ey göñül sermâye-i dermâna eylerseñ heves
Derd-i ‘ışkından nigâruñ olma hâlî bir nefes

2 ‘Âşık-ı sâbit-kadem sürer mahabbet zevkini
Lezzetin ‘ışkuñ ne idrâk eylesün her bü’l-heves

3 Ey Halîlüm hˇân-ı vasluñdan umar mihmân-ı dil
İrdi hattuñ sebzesi bitürdi çün hâlüñ ‘ades

4	Öyle sûret virdi ‘aks-i ‘ârızuñ âyîneye
Kim yüzine bakmaga gün yüzlüler eyler heves

5	Nukl-ı şekker devr-i la’lüñde degül hâsid hemîn
Agzına câm-ı şarâbuñ dahı üşmişdür meges

6	‘Âşıkuñ göñlinde sen göñlüñde sinüñ müdde’î
Lâ-cerem gil gül bitürür seng-i hârâ hâr u has

7	Nice feryâd itmesün kim gül yüzüñüñ hasreti
Eyledi cân bülbüline ten gülistânın kafes

8	Dâl-i kaddüñden Hilâlî yâr añlar derdüñi
‘Ârife bir harf besdür pes sözi uzatma kes

2007 Nazîre-i Mihrî

1	Nitekim yâruñ yolında cân virüp itdüm heves
Vuslatına bulmadum ‘âlemde bir gün dest-res

2	Yıllar ile görmedüm yâruñ yüzin ben müdde’î
Sâyesi gibi katından eksük olmaz bir nefes

3	La’l-i şîrînüñe ben cân virürem irmez elüm
Âh kim karşumda dâyim lâ-tekellüf bir meges

4	Nice feryâd ideyin ‘ışkuñ belâsından göñül
Bulmadum ‘âlemde çün feryâduña feryâd-res

5	‘Ârife bir harf besdür hîç tatvîl eyleme
Tâli’üñ yokdur güzellerden i Mihrî sözi kes

6	Kûyuñ içre giceler tâ subh olınca dûstum
İtlerüñle hem-dem oldugum baña ‘alemde bes

7	‘Âşıkuñ kadrin bilür yolında cân virseñ revân
Bî-vefâ hercâyiler sevdâsına yilmek ‘abes

2008 Nazîre-i Resmî

1 Tâli'üm yâr olmadı kim yâra olam hem-nefes
Geçdi 'ömrüm hasret ile kaldı bâkî bir nefes

2 'Âlemi kılsa ihâta n'ola eşküm kim revân
Re's-i 'aynıyam ayagıdur akan Nîl ü Eres

3 Dil şeb-i zülfüñde şem'-i hüsnüñi kılur delîl
Kim çerâg ile olan rûşen durur tutmaz 'ases

4 Bî-ser ü pâ olmışam sevdâlar ile pây-mâl
Tâ ser-i zülfüñ hevâsı göñlüme oldı heves

5 Göñlümi zülfüñ dehânuñdan ne içün men' ider
Kim meges-rân ile şekkerden ırag olmaz meges

6 Resmi-i dildâde gibi bu cihânda dil-berâ
Kes başum ger var ise bir bî-dil ü dildâde kes

2009 Nazîre-i 'Atâ

1 Dirgürür biñ mürdeyi bir demde ol 'Îsâ-nefes
Ey göñül vaslına yüz biñ cân ile eyle heves

2 Yanar idüm rûz-ı hicrânuñda sûz-ı 'ışk ile
Âh olmayaydı ben âşüfteye feryâd-res

3 Eksük olmaz nâle vü âhum asarlarsa beni
Agzum içinde dilüm oldukça mânend-i ceres

4 Gamzesiyle çeşmi yakdı dil diyârını tamâm
Vây o şehrüñ hâline kim düzde baş koşa 'ases

5 Kim nazar ider gül ü nesrîne haddüñ var iken
Gül yanında dûstum bî-ragbet olur hâr u has

6 Ey gönül gam dâmına sayd olduñ ise gam yime

Murg-ı zeyrekler olur ekser giriftâr-ı kafes

7 Ey ‘Atâ bünyâd-ı ‘ömrüñ çünki bâd üstindedür
Bâde-i mihr ü mahabbetsüz geçürme bir nefes

2010 Nazîre-i Zâtî

1 Çün nesîm-i zülf-i yâra hem-dem olduñ bir nefes
Ey sabâ sag u esen oldukça sen ‘âlemde es

2 Kârbân-ı derd gelmişdür derûnum şehrine
Sanma cânâ iñlerem andan gelür bâng-i ceres

3 And içermişsin rakîbüñ başına her dem şehâ
Gel du’â-yı seyf hakkiçün kerem kıl anı kes

4 Sûfiyâ sâfî yolın su gibi pâk itmek gerek
Görmege dîdâr-ı yârı her kim eylerse heves

5 Zâtiyâ cân vir reh-i ‘ışkında yâruñ öl diril
Çün yolında ölene cân virür ol ‘Îsâ-nefes

2011 Nazîre-i Sûzî

1 Ney gibi bagrum delindi bulmadum bir hem-nefes
Çünki döndüm görmedüm ‘âlemde bir ‘âlî ceres

2 Ey tolaşmak isteyen Leylâ saçı zencîrine
İtme Mecnûn olmaduñsa işbu sevdâya heves

3 Terk-i cân itmezseñ uyma kârbân-ı ışka kim
Yol hatarludur diyü turmaz figân eyler ceres

4 Vasluña kim yol bulurdı ey meh-i halvet-nişîn
Olmasa sahrâ-yı ‘ışkuñda ceres feryâd-res

5 Haşre dek kındîlini subhuñ uyarma ey felek
Tâli’ümde bir gice ol şem’ olursa hem-nefes

6 Fürkat ehlinden sor ey ‘âşık safâ-yı vaslı kim
Gülşenüñ kadrin bilür ancak giriftâr-ı kafes

7 Oldugiçün her denî sîr-âb ‘ârif teşne-dil
Çıkdı Sûzî’nüñ gözinden Nîl ü Ceyhûn u Eres

2012 Nazîre-i Seydî

1 Eylese ‘ayb itme dil şîrîn lebüñ cânâ heves
Eksük olmaz teng şekker kanda olursa meges

2 Sensüz ey ârâm-ı cân murg-ı dile dünyâ yüzi
Görinür bâg-ı cinân olsa eger bend ü kafes

3 Katl-i ‘uşşâk itmege lâzım degüldür tîg teber
Ey melek-sîmâ hemân ol gamze-i hûn-rîz bes

4 Rûz-ı rûşen tîre olur ‘aynuma sensüz şehâ
İstemez dil hak-i râhuñdan cüdâlık bir nefes

5 Kaldurup hâk-i mezelletden bu Seydî bendeñi
N’ola olsañ pâdşâhum düşmişe feryâd-res

2013 Nazîre-i Sürûrî-i Müderris

1 Murg-ı câna gerçi bu cism-i za’îf olmış kafes
Lik kûyuñ gülşeni perdâzına kılur heves

2 Uyku uyutmaz baña her şeb hayâl-i hâl-i dûst
Hˇâb gelmez çeşme zîrâ kanda çog olsa meges

3 Yalvarup bir bûse ‘ahdin eylegil baña didüm
Didi nâz idüp iñen çok söyledüñ sen imdi bes

4 Gamzesinden havf idüp dil eylemez feryâd u zâr
Kârbânı tuyurur zîrâ harâmîye ceres

5 Gürk-i kûh-ı ‘ışk idi uşbu Sürûrî dil-berâ
Lîk sen Yûsuf-cemâle bulmadı hîç dest-res

2014 Nazîre-i Sürûrî-i Müderris

1 Asduñ ey cân göñlümi itdük diyü zülfe heves
Çün günâhı kılca yok gel ölmedin ipini kes

2 Çâşnî yilmek hevâsında uçardı gerçi kim
Leblerüñ kandini sordum añasın üşer meges

3 Agzumı tut lutf ile diñdürmek isterseñ beni
Yohsa yokdur ihtiyârum nâlede hem-çün ceres

4 Nây-zenler sırr ile didükçe nâya derdümi
Nây feryâd u figân eyler benümçün her nefes

5 Ugradukça zülfine bûyın getürmiş bu yaña
Bu degül midür sabâdan ey Sürûrî mültemes

2015 Nazîre-i Me'âlî

1 Mâline dehrüñ ayak basup müdâm itme heves
Pây-mâl ider seni andan vefâ ummagı kes

2 Âftâb-ı dehre göñül virme soñı tâbdur
Âhiri çün âhdur mâhına hîç itme heves

3 Bu dil-i hâkîde gül yüzi hayâli dil-berüñ
Aña beñzer kim gil ile gül olalar hem-nefes

4 Her sanevber ser-bülend üştür gibidür berleri
San ceresdür asılur savt-ı sabâ bâng-i ceres

5 Beñleri evsâfını şi'rümde ol şîrîn-dehen
Gördi didi cem' olmış şekker üstine meges

6 Nakd-i ömrüñ döne döne harc kıldı çerh-i dûn
Ey Me'âlî 'arz-ı iflâs eylemezsin bir nefes

2016 Nazîre-i Lâmi'î

1 Bir hevâ-yı zülf-i pür-sevdâyadur cânum heves
Bu sebebdendür sabâ gibi dilüm müşkîn-nefes

2 Kârbân-ı ‘akl u dil oldı reh-i ‘ışkuñda kim
Gerçi her mahmil figânumdan tutınmışdur ceres

3 Oldı ‘âlem bülbül-i dil nagmesinden pür-meded
Yok mı yâ Rab baña bu gülşende bir feryâd-res

4 Çok degül olsa hevâdâruñ hezâr ey gül-’izâr
Az olur çün şem’ bî-pervâne şekker bî-meges

5 Hecr elinden iñlerem bagrum delindi ney gibi
Sormaga dil-hastesin gelmez mi ol ‘Îsâ-nefes

6 Bagrına dâg urmasun mı lâle kim bu bâgda
Hûn ider bülbül dilin güller kocar her hâr u has

7 Lâmi’î fikr-i lebüñle düşdi dâm-ı zülfüñe
Meyl-i şekker tûtiyi eyler giriftâr-ı kafes

2017 Nazîre-i Basîrî

1 Senden ayru tende cânum bir nefes kaldı vü bes
Ey Mesîhâ-dem gel âhir benden işte bir nefes

2 Zer ider topragı ol her vech ile iksîrden
Hâk-i pâyüñ cevherine kim ki buldı dest-res

3 Tîrüñ ey ebrû kemân bu sîne-i sad çâkde
Sanasın bir murgdur kim mesken itmişdür kafes

4 Hîç havf itmez göñül cânâ rakîbüñden senüñ
‘Âşık-ı dîvânedür dîvâneye nitsün ‘ases

5 Her kişinüñ iltimâsı vasldur mahbûbdan
Baña senden göz ucıyla bir nazardur mültemes

6 Ey Basîrî eşk-i çeşmüm Dicle’dür her vech ile
Ol sunuñ üstinde cism-i nâ-tüvânum hâr u has

2018 Nazîre-i Mu’îdî

1 Âh kim deldi derûnum ney gibi tîr-i heves
Bu belâya ugramazdum ger ezel tutsam nefes

2 Göreli hâlüm yoluñda ey meh-i mahmil-nişîn
Nâkalar başın salup dem dem figân eyler ceres

3 Reşk idüp la’l-i şeker-bâruñda hâlüñ hâline
Dest-i hayretle yaşın turmaz döker miskîn meges

4 Yıllar olmışdur ki ayaklar sipâh-ı gam beni
Âh ger sen şeh-süvâra bulmayam bir dest-res

5 Çevre kuşatsa yiridür haddüñi hatt-ı siyâh
Su kenârında bilürsin eksük olmaz hâr u has

6 ‘Işk da’vâsın iderseñ terk-i ser kıl ey göñül
Kim bu meydânda urılmaz tûba çevgân-ı heves

7 Yâr kûyın yarısar âşüfte göñlüm istemez
Ey Mu’îdî bülbül-i gülşen gelür gülsüz kafes

2019 Nazîre-i Mu’îdî

1 Çünki yokdur bu cihân bezminde bir ferâd-res
Bi’llah ey ney vazgel feryâdı ko gavgâyı kes

2 Gül yanında hâr u has olsa ‘aceb olmaz velî
Ey rakîb-i bed-likâ sen hâr u hasdansın ahes

3 Yüzümi zülfüñ gibi yoluñda cârûb itmedin
Bulmadum ey şeh-süvârum pây-bûsa dest-res

4 Bir nefes biñ gevher-i yek-dânedür senden baña
Gel zekât-ı ‘ömrüñ içün eyle ihsân bir nefes

5 Hatt-ı sebzüñ fikri düşdi her şeker-leb göñline
Eyledüñ ol tûtiye gûyâ ki âhenden kafes

6 Añsa agzuñ iştiyâkından Mu'îdî cân virür
Görmedügi nesneye olur kişi gâyet heves

2020 Nazîre-i Yetîm

1 Kaldurup âvâzeyi a'lâya ey bâng-i ceres
Gel delîl ol Yesrib ü Bathâ'ya ey bâng-i ceres

2 Bûy-ı vuslat vir meşâmm-ı cân-ı hicrân-dîdeye
Gûş tutduk başla ya icrâya ey bâng-i ceres

3 Gel nidâ-yı gayb ile Hızr-ı huceste-pey gibi
Gam beyâbânındaki tenhâya ey bâng-i ceres

4 Hatvesinde sâht-ı kevneyni idbâr eylesün
Mıkra'-ı çöl bâdiye-peymâya ey bâng-i ceres

5 Teşne-i sîr-âb itmez çün serâb-ı bâdiye
Garka eyle zemzem ü zerkâya ey bâng-i ceres

6 Vâdi-i nârı geçüp bâd-ı semûmı görmedin
Ravzadan yanmışlara sal sâye ey bâng-i ceres

7 Bu Yetîm-i kem-şode üftân u hayrândur meded
Ol garîb-i bî-ser ü bî-pâya ey bâng-i ceres

2021 Nazîre-i Yetîm

1 'Âşıka dünyâda var mı ey 'aceb feryâd-res
'Andelîbe ola mı ol gonçe-leb feryâd-res

2 Gamdan ayrılmaz göñül biñ olsun esbâb-ı neşât
Bir göñül mahzûn ola olmaz tarab feryâd-res

3 Añlayımazlar beni feryâd-res ma'cûn ile

Sâkiyâ olsun meded âb-ı ‘ineb feryâd-res

4 Mezheb-i ‘Îsâ’ya bildüm ‘âkıbet eyler karîn
Olmaya ger güm-reh-i fakra zeheb feryâd-res

5 Okıyup çün ehl-i dil alur tesellîsin tenüm
Yirirdür bu şi’rüñe olsa lakab feryâd-res

2022 Nazîre-i Seyyid

1 Her ne cân kim eylemez ‘ışkuñ hevâsına heves
Yig durur ma’nâda andan kâfirî-sûret-peres

2 Âstânı itlerinden kılmayam bir kılca ben
Yâr eger zülfi kemendin boynuma ata teres

3 Câm-ı zerrîn gezdürürken sâki-i sîmîn-beden
Söyle hâmûş olmagıl ey mutrib-i ‘Îsâ-nefes

4 Sûfi-i bî-sâfi mey içse kâşif-i esrâr olur
Vâridât-ı gayb urur yidükde afyûn-ı kebes

5 Seyyid’i deryâ-ı gamda derd-i hicrân öldürür
Ger nesîm-ı vasluñ ey cân olmaya feryâd-res

2023 Nazîre-i Şehdî

1 Var iken kûyuñ senüñ gülzâra dil itmez heves
Yig durur gülzârdan kûyuñda olan hâr u has

2 Ben esîr-i fürkatem iller irişür vaslına
Zâg ile gül hem-dem ü bülbül giriftâr-ı kafes

3 Kârbân-ı ‘ışka hem-râh olalı bî-ihtiyâr
Eylerem efgânları her lahza mânend-i ceres

4 Dil gezer zülfüñde korkar lîk çeşmüñden senüñ
Kim giceyle yüriyen lâ-büd çeker havf-ı ‘ases

5 Başına devlet konup ire murâdına şehâ
Ayaguñ öpmege ger Şehdî bulursa dest-res

2024 Nazîre-i Sabâyî

1 İdeli merdüm kad ü haddüñ hevâsına heves
Gark-ı eşk-i hûn olur her dem budur assısı bes

2 Ey nice şekker-fürûş-ı Mısr'uñ ol hâl ile leb
Kıldı bâzârını kâsid agzına üşdi meges

3 İñledürse göñlümi zülfüñde_asup gamzeñ n'ola
Kişver-i kâfirde her vakt olur âvâz-ı ceres

4 Fi'l-mesel ferzîn öñinde_oldı piyâde âftâb
Süreli sen şâh-ı meh-ruh nat'-ı hüsn üzre feres

5 Cânı zülfüñde görüp çeşmüñ zenahdân 'arz ider
Dûn garîbüñdür nedür bu bend ü zindân u 'ases

6 Rûh-ı Kudsî kuds-i hüsnüñde mücâvirdür garîb
Dâne-i hâli Halîl'üñ olalı miskîn 'ades

7 Dir Sabâyî hâlüñi şekker lebüñde göreli
Nice tûtî öldürüpdür reşk ile bu bir meges

2025 Nazîre-i Sücûdî

1 Gam degül cân virmege 'ışkuñda eylersem heves
Yirde buldum gökde isterken ben ey 'Îsâ-nefes

2 Gamzeñüñ peykânlarınsuz cân u dil âh idemez
Bî-niyâz olsa nice feryâd ider cânâ ceres

3 Bezm-i gamda kâmetüm çeng oldı kânûn oldı âh
Def gibi gögsüm dögüp ney gibi zâram her nefes

4 Kûyuña uçmak diler cismüm koyup cân bülbüli
Gülşenüñ kadrin bilür ancak giriftâr-ı kafes

5 Husrevâ şîrîn-lebüñ bîmârıdur Ferhâd-ı dil
Kanda ise cân virür halvâ-yı şîrîne meges

6 Hey meded öldüm baña bir bûse vir didüm didi
Ölmegil ey haste sag ol bûseñ al tek sözi kes

7 Ey Sücûdî râz-ı ‘ışkın sakla âh itme didüm
Ney gibi bagruñ delinsün tutmaduñ bir dem nefes

2026 Nazîre-i Mâtemî-i ‘Acem

1 Baş koyup dergâhuña pâ-bûsuñ itdüm mültemes
Ben gedâyı gör ki tâc-ı saltanat kıldum heves

2 Başumı yasdanmagiçün ey gül-i bâg-ı cemâl
Bâliş-i rahmet gelür kûyuñda olan hâr u has

3 Kevkeb-i burc-ı şerefsin ey kemân-ebrû sakın
Kim irişür mihr ü mâha tîr-i âhum her nefes

4 Gâyib olalı nazardan âb-ı hayvânum benüm
Hasretinden eşk-i çeşmüm oldı Ceyhûn u Eres

5 Ey Hızır âb-ı bekâ nûş eyle sen kim Mâtemî
Zehr-i gamdan nûş-ı dârû-yı ecel kıldı heves

2027 Nazîre-i Sabûhî

1 Her kişi dil-ber sevüp câm içmege kıldı heves
Vâ’izâ gûş eylemez kimse nasîhat sözi kes

2 Câm-ı ‘ışkı nûş idüp ‘âlemde bî-bâk ol yüri
Bâde-i şevk ile mest olana dahl itmez ‘ases

3 Sâye salsañ ey hümâ-yı ‘izz ü devlet üstüme
Himmetüm pervâzına olmazdı ‘ankâ bir meges

4 Fehm iderdüñ ney gibi bagrum delüp zâr oldugum

Gûş iderdüñ nâle vü feryâd u âhum bir nefes

5 Ey Sabûhî zülf ü la’linden perîşân oldı dil
Tagıdurlar ‘aklumı cem’ olsa hevâyla heves

2028 Nazîre-i Hasbî

1 Ey dirîgâ bulmadum ‘âlemde bir feryâd-res
Cânuma kâr itdi sûz-ı cevr [ü] derd-i bü’l-heves

2 Mürdeye cânlar bagışlar husrevâ şîrîn lebüñ
Ben firâk ile helâk oldum eyâ ‘Îsâ-nefes

3 Şâh-bâz-ı evc-i rif’atsın saña kurbân ola
Bencileyin hûn-ı vasluñdan nice mûr u meges

4 Dilde gam çeşmümde nem cânumda biñ dürlü elem
Eyledi şeydâ beni cânâ hevâ ile heves

5 Kıl selâsil gerden-i ‘uşşâka ca’d-ı zülfüñi
Kim salar şeh-zâdeler seg boynına müşkîn meres

6 Gülşen-i kûyuñda cânâ murg-ı câna sayd içün
Bülbülüñ pâyine güller gonçeden takmış ceres

7 Vasl-ı cânândur cihânda çünki olduñ nâ-ümîd
Hasbiyâ dünyâdan el çek cândan umıdı kes

2029 Nazîre-i Münîr

1 Gâh dil kûyuñda iñler şöyle geh sînemde bes
‘Andelîbüñ yiri geh gülzâr olur gâhî kafes

2 Yanmaga geldüm çerâg-ı hüsnüñe pervâneyem
Şem’ gibi döndürürsem yüzümi başumı kes

3 Bunca yıldur ki_iñlerem bir kez dahı n’olduñ dimez
Kâr-ı ‘ışkı bes ya âsân mı olur bû-heves

4 Halka-i zülfüñi salma seg rakîbüñ boynına
Bir uyundı it durur hâcet degül aña meres

5 Her ne deñlü hâk olan ‘uşşâka meyli var ise
Ey dil ol zülf-i dü-tâ umma kim ola dest-res

6 Çünki yâr-ı dil-rübâ yolında cân virür Münîr
Ey dil iflâh olmak isterseñ kabûl eyle nefes

2030 Nazîre-i Kıvâmî

1 Hamdü li’llah zâhir oldı ol hat-ı müşkîn-nefes
Buldı âhir dâmen-i hüsnüñe âhum dest-res

2 Sâkiyâ la’lüñ şarâbın kankı cân kim nûş ider
Meyl kılmaz kevsere âb-ı hayâta_itmez heves

3 Mâh-rûlar mihri dilden zâyil olmaz n’eyleyem
Nâsıhâ şimden girü bizden yüri sözüñi kes

4 Anuñ içün âh ider bülbül seherlerde müdâm
Gördi çün gül dâmenine el uzatmış hâr u has

5 Her nesi varsa Kıvâmî’nüñ degül senden dirîg
Cân ise hâzır yoluñda uşda şâhum mültemes

2031 Nazîre-i Sehî

1 Dün gice oldum dimişsin zülf-i yâra hem-nefes
Ey sabâ şimden girü ‘âlem içinde turma es

2 Vâ’izüñ efsânesinden incinüp mescidde halk
İndirüp ‘uşşâk minberden anı düşürdi kes

3 Seyr iderken gülşen-i ruhsâr u kaddüñ görmesem
Gözlerüme gül diken olur çenâr u serv has

4 Ruhlaruñ tâbından artuk görinür yüzüñde hâl
Hey güneş yüzlüm gün ısındukça çog olur meges

5 Çâk-i tîguñla göñülden gitmeye zülfüñ gamı
Evde ögrenmiş gurâb uçmaz sanur sâde kafes

6 Kûyuña vardukça n'ola âh u efgân itse dil
Ka'be yolında çog eyler nâle vü zârı ceres

7 Ey Sehî her gördügüñ serve uzanma fârig ol
Nice bir dahı usanmaduñ mı nedür bu heves

2032 Nazîre-i Zihnî

1 Ey dudaguñ mu'cizinden cân-i 'Îsâ bir nefes
Sûre-i Yûsuf cemâlüñ mushafından muktebes

2 Sanasın cânâ cemâlüñ hˇânı içre mihr ü mâh
Sîm ü zerden bâl ü per açmış iki ra'nâ meges

3 Gerçi kûyuñ gülşen-i cândur yañaguñ berg-i gül
Olmış içinde anuñ lâkin rakîbüñ hâr u has

4 Çok figân itdüm egerçi ney gibi 'âlemde lîk
Bulmadum nâlemden özge yine bir feryâd-res

5 Yaraşur bülbül gibi sûz servi üzre Zihni'ye
Gülşen-i nazm içre eylerseñ güneşden ger kafes

2033 Nazîre-i Selîkî

1 Ol hümâ-pervâz saydına dilâ itmez heves
'Âlem içre ola mı 'ankâ şikâr itmek meges

2 Kârbân-ı derd ile girdüm melâmet râhına
Nâle vü feryâda başladı göñül gûyâ ceres

3 Şevk odı yakar beni mâni' degüldür göz yaşı
Oda yanmaz gerçi kim deryâ yüzinde olsa has

4 Rûz-ı mahşerde kopardum şüphesüz îmân ile

Cân virürken ger senüñle hem-dem olsam bir nefes

5 Dest-i gamda yakası feryâd idüp rahmuñ umar
Umaram lutfuñ Selîkî'ye ola feryâd-res

2034 Nazîre-i Selîkî

1 Uçmaga kûyuñdan yaña bu murg-ı cân eyler heves
Peykânlu sînem lîk aña olmışdur âhenden kafes

2 Deyr-i cihânda ey sanem sorsañ benüm evkâtumı
Feryâd u nâleyle geçer her sâ'atüm gûyâ ceres

3 Çün âhumı alduñ benüm irişdi hatt-ı ruhsâruña
Mir'ât-ı sâfa jeng irer zîrâ irişicek nefes

4 Gerçi visâlüñ dûstum 'uşşâka olmışdur muhâl
Lâkin dil-i dîvâneye rûz u şeb ol durur mültemes

5 Kûy-ı nigâra ileden yaşum durur her dem beni
Oldum Selîkî gûyiyâ âb-ı revân üstinde has

2035 Nazîre-i Sultân Bâyezîd

1 Vasl-ı yârı 'âşıka olmaz müfîd itmek heves
Cânib-i dildârdan bir iltifât olursa bes

2 Cân bedende fikr-i agyâr ile bir bülbül durur
Kim aña zâg u zegan cem' olup olmış hem-kafes

3 Rişte-i ümmîd göñlüm saldı zülfüñ bendine
Sanasın kayd oldı dâm-ı 'ankebût üzre meges

4 'Işk içinde 'âşık isterse rızâsın bulmagı
Dûstuñ aña rızâsın gözlemek olsun heves

5 Dest-i resin olsa visâle dest-res mümkin midür
Dest-i resle olsa 'Adlî ol bulurdı dest-res

2036 Nazîre-i Ferîdî

1 Dil idelden serv-kaddüñüñ hevâsına heves
Her dem akar gözlerümden cûy-ı Ceyhûn u Eres

2 Derd-i hecr ile dil ü cân gamdan olmışdur helâk
Demdür ihyâ eyleseñ vasluñla ey ‘Îsâ-nefes

3 Mısr-ı hüsnüñde göñül zülfüñ ruhuñ gördi didi
Gicede şem’ ile şehri sanki tolanur ‘ases

4 Ey perî insânlıg it kılma perîşân zülfüñi
Olmasun pâ-mâl diller budur andan mültemes

5 Yandı çün cân-ı Ferîdî âh ide ger tañlama
Dûd kalkar lâ-cerem her kanda kim yanarsa has

2037 Nazîre-i Øa’îfî

1 Ey nesîm-i rûh u cân-efzâ vü ey ‘Îsâ-nefes
Mürde ecsâma seher kûy-ı leb-i cânândan es

2 Leblerüñ ser-çeşme-i âb-ı Hızır’dur nitekim
Gözlerümden iki ‘ayn oldı akar Nîl ü Eres

3 Bir şeker-hâ tûtidür ol hatt-ı la’lüñ kim aña
Ruhlaruñ âyînedür ey hˇâce zülfüñdür kafes

4 Mest-i üştür gibi ‘âşıklar reh-i ‘ışka düşüp
‘Azm-i dîdâr idüp âhı eylemişlerdür ceres

5 Baglayup mahmil dehânuñ fikri ile şimdiden
Ol ‘adem mülkine gitdi eyleyüp cismin feres

6 Kârbân-ı ‘aklı gâret eyledi hûnî gözüñ
Yine şimdi nakd-i cân kasdına itmişdür heves

7 Hatt u hâlüñ fikri kılmışdur Øa’îfî’yi nahîf
Şöyle kim sanur görenler mûrdur yâhod meges

2038 Nazîre-i Tarîkî

1 Zülf-i yâra baş koşup buldum dimişsin dest-res
Ey sabâ bunda seni hîç kimse bilmez turma es

2 Mutribâ götür kopuzı nakşdandur hattımuz
Ki bize dem-sâz olupdur şimdi bir müşkîn-nefes

3 Subha dek hâlüñ hayâline yumulmaz gözlerüm
Mani'-i hˇâb oldugı yok gicede gerçi meges

4 Kahr-ı a'dâ kalbüme hergiz yörenmez dûstum
Bu mukadderdür karâr itmez deñizde hâr u has

5 Zülf ü la'lin dil-berüñ cân u cihâna virmezem
Ey Tarîkî dünyede bir hırka vü bir lokma bes

2039 Nazîre-i Sehâbî-i 'Acem

1 Ben gedâ 'âlemde itmem saltanat tacın heves
Başum üzre tâc-ı devlet hışt-ı kûy-ı fakr bes

2 Ehl-i hâlüñ añlamaz râzın meger kim ehl-i hâl
Ney zebânın bilmez illâ 'ârif-i sâhib-nefes

3 Yaksa cismüm câna te'sîr itse 'ışk itmeñ 'aceb
Âteşe olur mı hâyil bir avuç hâşâk u has

4 Hızr baş egmez getürmez 'aynına hayvân suyın
Hâk-i pây-i yâra şol 'âşık ki buldı dest-res

5 Bî-nihâyetdür kavâfil şâh-râh-ı 'ışkda
Turfe hâletdür ki irmez kimsenüñ sem'ine ses

6 Ka'be-i maksûda varan iñiler cân derdile
Şöhret içün istemez bîhûde feryâd-ı ceres

7 Üstüme yagdı Sehâbî tîr-i bârân-ı belâ

Cism-i hâkî oldı murg-ı câna mânend-i kafes

2040 Nazîre-i Kâtibî

1 Akıdur hasret-i servüñle gözüm Nîl [ü] Eres
Gark ider ‘âlemi bir dem dimez iseñ aña bes

2 Câna kılurdı şikâyet dil elinden çeşmüñ
Şöyle beñzer ki o bîmârı üşendürdi meges

3 Gerden-i câna tolaşdı resen-i zülfüñ ucı
Koma öldi şu kara günlinüñ urganını kes

4 Şeb-i zülfüñde şehâ çâr-su-yı hüsnüñi dil
Gördi seyr eyler iken yitmiş o bir iki ‘ases

5 Sözi ucından esîr eylediler Kâtibi’yi
Kandasa olur imiş tûtilerüñ câyı kafes

2041 Nazîre-i Hilâlî-i Kazzâz

1 Olma dirdüm nâle-i ‘uşşâka her dem hem-nefes
Âh u zâruñ diñmesün ey dil ki tutmaduñ nefes

2 Sîne-i sad-çâkde gûyâ hezâr elhân-ı dil
Bülbül-i şûrîdedür olmış giriftâr-ı kafes

3 ‘Âlemi kılduñ mu’attar bûy-ı müşk-âsâ ile
Zülf-i yâra ey sabâ bulduñ meger ki dest-res

4 Mahmil-i Leylâ’yı Mecnûn gördi tâ kim virdi cân
Üstine anuñ dögündi nâleler kıldı ceres

5 Şâne yüz buldı Hilâlî gör nice çok başludur
Zülf-i dildârı komaz elden gerek başını kes

2042 Nazîre-i Lâmi’î

1 Ey dil-i miskîn nedür her rûz u şeb yüz biñ heves
‘Âşık iseñ iki ‘âlemde saña bir yâr bes

2 ‘Azm-i sahn-ı lâ-mekân kıl geç tokuz eflâkden
Murg-ı kudsîsin saña lâyık degüldür bu kafes

3 Sîneñ içre sakla mihr-i dil-beri cânuñ gibi
Olmag isterseñ nesîm-i subhveş müşkîn-nefes

4 Dir iseñ pâkîze hâsıl vire hâtır mezra’ı
Sal havâtır sahnına ört oda yansun hâr u has

5 Himmet-i ‘ankâ gerek Kâfı neşîmen kılmaga
Yelken olmaz ‘ışk bahrin geçmege bâl-i meges

6 Ejder-i nefsüñ hücûmın añlasañ Mûsâ-sıfat
Dik ‘asâyı itme haşyet Hızr’dur feryâd-res

7 Dûstdan gayrı hevâdur Lâmi’î sa’y eyle kim
Dâyim ibnü’l-vakt olasın yiter olduñ bü’l-heves

2043 Ve lehu

1 Pâyüñe yüz sürmedin vasla bulmaz dest-res
Veh beni zülfüñ gibi başdan çıkardı bu heves

2 Bülbül efgân itmesün mi derd ile bu bâgda
Gül iki gün yaşamaz yiller turur her hâr u has

3 Tañ mı zâhid zâri-i dilden eger râz añlasa
Hüfteler bîdâr ider ‘âdet budur bâng-i ceres

4 Bûy-ı zülfüñ geh şimâl ü geh sabâdan estürem
N’eyleyem ben bî-ser ü pâ vasla yokdur dest-res

5 Gözlerüñ bâdâm-ı terdür saçlaruñ müşkîn ‘ineb
Leblerüñ halvâ-yı rengîn beñlerüñ ‘ayn-ı meges

6 Saña terk-i cândur ey dil çâre kim od leblerüñ
Zülfi hâkim gamzesi cellâd durur çeşmi ‘ases

7 Lâmi'î'nüñ dem-be-dem hecrüñde ey cân-ı cihân
Ney gibi efgândur işi hatm olınca tâ nefes

2044 Nazîre-i 'Ârifî

1 Tîr-i gamzeñden kalan peykânlar ey 'Îsâ-nefes
Cem' olup dil murgına oldı demürden bir kafes

2 Ka'be-i kûyuña şol deñli çekildi kâfile
Kim ne nakş-ı pây-ı üştür var ne âvâz-ı ceres

3 Var iken ruhsâr u kaddüñ ben bu bâg-ı çerhden
İtmeyem ümmîd-i serv ü kılmayam bir gül heves

4 Eşk-i çeşmüm şol kadar akdı o serv ayagına
Kim biri nehr-i Furât oldı biri 'ayn-ı Eres

5 'Ârifî'nüñ kıble hakkı dîni vü îmânısın
Koma Allâh'um anı îmânsuz âhir nefes

2045 Nazîre-i Usûlî

1 Çekmege kendüme kûyuñ itlerini bir nefes
Yaraşur anlara kılsam rişte-i cândan meres

2 Evvelâ cânın fidâ kılsun belâlar tîrine
'Işk meydânında şol fâris ki oynadur feres

3 Ta'n-ı agyâr-ı ile râh-ı 'ışkdan dörmez göñül
Aksa deryâ bir yaña ma'nî olımaz hâr u has

4 Bâg-ı cennet 'âşıka dîdârsuz dûzeh olur
Bülbül-i şûrîdeye gülsüz çi gülşen çi kafes

5 Yaka yaka 'ışk odı küllî kül itdi cânumı
Âteş urdı hırman-i Mûsâ'ya âhir bu kabes

6 Hasteyem derdüñle ancak bir nefes varur gelür

Gel yitiş rûhum ki görem sini bârî bir nefes

7 Ey Usûlî kârbân-ı cân u dil rıhletdedür
Vaktidür sen de figân u nâleñi kılsañ ceres

2046 Nazîre-i Nasîbî

1 Bülbül-i gülzâr-ı cennet gibi ey gül her nefes
Tûti-i cân ravza kûyuñı kılur her dem heves

2 Ârzû-yı Ka'be-i kûyuñla efgân eylesem
Kârbân-ı 'ışk kıblem pür olur bâng-i ceres

3 Fikr-i hattuñ bu müşebbek sînem içre ey hümâ
Tûti-i gülzâr-ı cennetdür giriftâr-ı kafes

4 Olalıdan göñlüme sevdâ hevâsı sünbülüñ
Gam degül dîvâne olursa aña her bü'l-heves

5 Ey semen-ber gûyiyâ gonçeñde hâl-i 'anberüñ
Al tûtîdür dehânında tutar müşkîn meges

6 Gün yüzüñi zîr-i zülfüñde görenler didi kim
Dâmeni altında fânûsın nihân itmiş 'ases

7 Ey Nasîbî ol ruh-ı mihrüñ degüldür kadr ile
Mâh-ı tâbân hırmen-i hüsninde bir müşkîn meges

2047 Nazîre-i Cebrî

1 Ka'be-i kûyuñ tavâfın sa'y idüp kıldum heves
Merve hakkı üştür-i 'ışkam figânumdur ceres

2 Zemzem ile Ka'be kûyuñ sa'y idüp huccâclar
Ne safâlar kesb ider Allâhü ekber her nefes

3 Mısr-ı hüsnüñde hat-ı hâlüñi ey Yûsuf-cemâl
Dir görenler kondı la'lüñ kandine mûr u meges

4 Bu dil-i dîvâne ‘ömrüm nice kat’ itsün ümîd
Sünbülüñden itmedi kat’-ı recâ hîç bir kes

5 Nice bir fikr-i firâvân nice bir tûl-ı emel
Ca’d-ı zülfinden nigâruñ Cebriyâ ümmîdi kes

2048 Li-müretibihi
1 Murg-ı câna cism-i nâ-çîzüm ki olmışdur kafes
Sanki târ-ı ankebûta bend olupdur bir meges

2 Lebleri fikriyle yâruñ kim derûnum pür durur
Bu müşebbek ten şeker tengine san oldı kafes

3 Yiltenür turmaz hevâ-yı bûy-ı zülf-i dil-bere
Bu dil-i miskînüme şimdi düşüpdür bu heves

4 Bir der ârâm idemezdi yaluñuz gehvâredür
‘Aks-i feryâd olmasa Ferhâd’a hem-dem hem-nefes

5 Hâk-i râh ol var hevâ-yı hîre ile yil gibi
Pây-bûs-ı yâra Nazmî ger dilerseñ dest-res

2049 Li-mürettibihi
1 Olmadı gehvâreden Ferhâd hâlî bir nefes
Oldugiçün her nefes kendüye ol feryâd-res

2 Her hevâya yiltüben dil olmasa olmasa ‘ışk ehlini
Nâle vü feryâdı her dem dilden itmezdi ceres

3 İre mi menzilüñe şeh-bâz-ı ‘ışka murg-ı ‘akl
İde mi ‘ankâ ile pervâz bir ednâ meges

4 Sivrilüp ey hançer-i yâr ortaya gelmek neden
Tîgı yanında anuñ hod saña dimez kimse kes

5 Kes kerem ümmîdin ol kesden ki_ola dünyâ-perest
Mîvedâr olmaz bilürsin Nazmiyâ çün hâr u has

2050 Li-mürettibihi

1 Câna cismümde hevâ-yı kûy-ı cânândur heves
Uçmag ister murg nitekim kafesden her nefes

2 Ey göñül hâk olmayınca bu hevâ-yı ‘ışk ile
Pây-bûs-ı yâra sanma bulasın sen dest-res

3 Sürse agyârı kapuñdan tañ mı âhum dem-be-dem
Bâd öñince lâ-cerem galtân olur her hâr u has

4 Lutf idüp her kim gelürse görmege ben hasteyi
Baña la’lüñ yâd iden cânâ gelür ‘Îsâ-nefes

5 Cân safâsın ister iseñ yâr ile ‘îş it müdâm
Cânı hoşça beslemek pes böyle Nazmî saña bes

2051 Li-müretibihi

1 Saña cân nakdin revân itmezse agyâr-ı ehas
N’ola ey gül-çihre çün kim mîve virmez hâr u has

2 Hecr ile ben derdmendüñ olalı bîmâr u zâr
Göñlüm iñler hem-demümdür âh u nâlem her nefes

3 Gülşen-i kûyuñ hevâsında uçarken murg-ı cân
Görinür gülzâr-ı ‘âlem aña ey gül-ruh kafes

4 La’l-i şîrînüñde hâlüñ fikri uyutmaz beni
Husrevâ her kanda ise hˇâba mâni’dür meges

5 Terk-i ser da’vâsın itme yâra her dem ey rakîb
Kes düşersin soñra ey nâ-kes gel ol da’vâyı kes

6 ‘Âşık-ı sâhib-nazarda olur ancak ‘ışk-ı pâk
Bu hevâya zâhidâ her bü’l-heves itmez heves

7 Ol güzeller pâdşâhın hâlüme rahm itdürür

Her dem olur Nazmiyâ nâlem baña feryâd-res

HARFÜ'Ş-ŞÎN

DER-BAHR-İ REMEL

Taktî'eş: Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilât

2052 Ez-ân-ı Kemâl Paşa-zâde

1 Göñli geçdi_agyârdan yâruñ görüp gözümde yaş
‘Âlemi ol seyl bozdı kalmadı taş üzre taş

2 Gitdi agyâruñ karârı göñlüñ akınca bize
Beñzer ol akıncı bu kâfir köyin itdi terâş

3 Ben göricek gün yüzin yâruñ gözüm yaşı diñer
Gün yüzine bakıcak halkuñ tolar gözine yaş

4 Ördi çün gîsûsını bagladı diller ardını
Bend-i zülfin çözdi kaldurdı kemînden fitne baş

5 Leblerüñden özge mahrem yok dehânuñ râzına
Bu ikiden kim tecâvüz itdi bu sır oldı fâş

6 Servi karşusında eller dem-be-dem bâd-ı seher
Sunuñ ol derd ile dâyim gözi yaşdur bagrı baş

7 Bulmadı muhlis göñül gamzeñ okından oldı çün
Matla'-ı eyvân-ı hüsn alnuñdaki peyveste kaş

2053 Nazîre- İshâk Çelebi

1 Yine bir gerçek yalıñ yüzlü kıyâmet nev-terâş
At salup akıncıveş göñlüm evin itdi teraş

2 Âb-ı ruhsâruñda hattuñ zâhir oldı câ-be-câ
Yir yirin yine bu sudan fitneler kaldurdı baş

3 Sûz-ı sînemden yidi tamu degüldür bir şerer
Eşk-i çeşmümden yidi derâ degül bir katre yaş

4 Hasretinden husrevâ nakş-ı nigîn-i la’lüñüñ
Hâtemüñ agzında hayret barmagı bagrında taş

5 Gamzeñ ucından düşüpdür bir birine cân u dil
Kanda vardıysa o zâlim eksük olmadı savaş

6 ‘Âkıbet öldürmedük ‘âlemde bir âdem komaz
Ol mükahhal çeşm-i fettân ile bu peyveste kaş

7 Âh derdâ vü dirîgâ hasretâ İshâk kim
Sırr-ı ‘ışkı gözlerüm yaşı cihâna kıldı fâş

2054 Nazîre-i İshâk

1 Gösterüp ‘uşşâka eski sûretin ol nev-terâş
‘Ârızı hattın kazıtdı ma’ni-i ‘ışk oldı fâş

2 Taş işigine nigâruñ beñzedürdüm Ka’beyi
Korkaram gâyet ki nâ-geh yaga gökden yire taş

3 Nûh tûfânında bir yaşına girmişdi gözüm
Akdeñiz Karadeñiz andan kiçidür iki yaş

4 Yâr içün agyâr ile ‘âşık kaçan ceng eylese
Dîn içün kâfir müselmân sanasın eyler savaş

5 Göñlini İshâk’uñ almış Rûmili dil-berleri
Rûz u şeb fikrinde anuñ kara gözdür kara kaş

2055 Nazîre-i Mesîhî

1 La’l-i mey-gûnuñ hayâlin kılmag içün halka faş
Sâgarından çeşmümüñ akar dem-â-dem kanlu yaş

2 Ger göre Ferhâd sen şîrîn-leb içün hâlümi
Âsyâveş dögine alup eline iki taş

3 Her ne ‘âşık kim sefer ide ‘adem etrâfına
Tîrüñi reh-ber idinüp zahmuñı idindi baş

4 Ger sanâyi’ satmasam şi’r içre olmazdum diri
Lâ-cerem san’at gerekdür kılmaga kesb-i ma’âş

5 Ger bu defterden Mesîhî gide gelmez misli hîç
Yirine ol deñlü yazılmaz olıcak hat terâş

2056 Nazîre-i Zâtî
1 Kanuma girdi beni müstagrık-ı hûn itdi yaş
Kim didi yâ Rab aña yüz bulduguñca başdan aş

2 Cânuma irer cemâlüñ hâleti agarsa subh
Göñlüme düşer hilâlüñ fikreti kararsa kaş

3 Mîr-i cânı kal’a-i burc-ı bedenden sürmege
Yâreler ser-cümle agız bir idüp kaldurdı baş

4 Ey baña hadden ziyâde cevr iden bî-merhamet
Katı bî-rahm oldugiçün Tañrı göñlüñ itdi taş

5 Zâti’yi bir yanına il döndürür gûyâ kebâb
Ey tabîbüm derdmendi eyledüñ sâhib-firâş

2057 Ve lehu
1 Ey koyuna girecek kumral kuzı ol iki kaş
İki kara koçlardur bir birine urdı baş

2 Başumı senden sakınmazam keserseñ başumı
Dönüşüm yokdur sözümden işte îguñ işte baş

3 İdinüp perhîzi her şahs ol yaña uçmak diler
Kasr-ı cennetde meger nakşuñ olupdur intikâş

4 Ol Muhammed-hû vü Yûsuf-çihre vü ‘Îsâ-nefes

Nâr-ı Mûsâveş yine per per yanar olmış terâş

5 Zâtiyâ ol Nûh yaşın görecek Yûsuf-cemâl
Merhamet itmez ölürseñ kurı yire dökme yaş

2058 Nazîre-i Sürûrî

1 Âteşîn ruhların açdı çü hatın itdi terâş
Eyledi âteş-i pinhânumı halka yine fâş

2 Beni ol seng-dilüñ zülf ü ruhı itse helâk
Sünbül ü gül bitüre kabrümüñ üstindeki taş

3 Zülfi çok başlı iken kim ki aña virse göñül
Sormayup asmag anı hakkı degül mi biñ baş

4 Eskidükçe çü şarâb olur eyü ey hˇâce
Dahı andan yig olur mı bu cihân içre kumâş

5 Meyi yâkût-ı revân bil nite yâkût-ı revân
Ey Sürûrî var ise sende eger ‘akl-ı ma’âş

2060 Nazîre-i Enverî

1 Baş açup feryâd idüp didüm beni gel kıl terâş
Başumı kesdi o dem olmış kesici ser-terâş

2 Bir harâmîdür o kim yanında biñ var keskini
Her gün ey dil kârbân-ı mûy ile eyler savaş

3 Mihr tâs oldı felek dükkân bulutlar gök futa
Bedr mâh âyînedür gûyâ melekler ser-terâş

4 Yüz sürer tîgı safâ-yı kalb ile huccâcvâr
Ka’benüñ iç işigi taşıdur beñzer o taş

5 Serv-kâmet bir boyı âzâde kuldur gerçi kim
Enverî begler ayagına varurlar baş baş

2060 Nazîre-i Enverî

1 Baş açık abdâluñam lutf it beni gel kıl terâş
Tekye-i dükkânuña basdum kadem ey ser-terâş

2 Tîguñ ey şeh bir demür geyümlü gömgök gâzidür
Yüz çevürmez nice biñ küffârdan eyler savaş

3 Yüz sürer ayagına mecmû'-ı tîguñ 'izz ile
Ka'be'den gelmiş efendi kapuya beñzer o taş

4 Ayaguñ göndür felek kösreñ sitîlüñ mâh-ı nev
Al pîş-gîrüñ şafak çarhuñ bu çerh ey ser-terâş

5 Tekyedür dükkânı anuñ baş açık abdâlı çok
Enverî begler terâş olurlar anda baş baş

2061 Nazîre-i Dem'î

1 Olalıdan dûstlar ol nev-cevânum ser-terâş
Eyledi dil safhasından sabr u ârâmum terâş

2 Nice olmasun kalender bu dil-i âvâremüz
Virdi yagmâya vücûdum mülkini bu göz ü kaş

3 Tîg-ı cevr ile göñül mülkin yıkup ol seng-dil
Eyledi sırr-ı derûnum illere rüsvâ vü fâş

4 Mesned-i devletde olmaz mı işigüñde senüñ
Pisterin hâk eyleyüp her geh koyan taş üzre baş

5 Dem'i'ye ta'n eyleyüp rencîde eyler dûstum
Şol ki kûyuñ itleri ile ider ceng ü savaş

2062 Nazîre-i Muhibbî

1 Olmaz idi dûstlar 'ışk-ı derûnum böyle fâş
Gözlerümden akmayaydı dem-be-dem bu kanlu yaş

2 İtleriyle 'arbede kılsam n'ola kûyında ben

Olıgelmişdür ider her kişi sadr içün savaş

3 Her ne deñlü zâri kılsam âh u feryâd eylesem
Eylemez benden yaña kılmaz nazar ol bagrı taş

4 Bend-i zülfinden halâs olur mı hîç bu haste-dil
Eksük itmez bir nefes gamz okların ol göz ü kaş

5 Dün gice hayret şebinde geldi dil-ber sehv ile
Didi tur ey derdmend kim üstüñe dogdı güneş

6 Sen çemen seyrân idersin dûstum agyâr ile
Niçün olmasun Muhibbî derdmendüñ bagrı baş

2063 Ve lehu eyzen

1 Hasret ile dem-be-dem çıkar benüm bagrumda baş
Anuñ içün turmayup akar gözümden kanlu yaş

2 Sırr-ı ‘ışkı saklayam sînemde dirdüm gerçi ben
Rûy-ı zerdüm eşk-i çeşmüm itdi anı halka fâş

3 Sihr fennin fitne ‘ilmin bilmese ol dil-firîb
Bir nazarla dilleri bagmalamaz idi göz ü kaş

4 Sen cefâkâruñ elinden seyl idüp göz yaşların
Sîne dögem âsyâveş ele alup iki taş

5 Leblerüñden bu Muhibbî’ye buyur şâfî cevâb
El tabîb-i dil meded oldum katı sâhib-firâş

2064 Nazîre-i Hayretî

1 Geldi irdi çün yine kara haber gibi terâş
Ey dirîgâ atdı okın yasdı yayın göz ü kaş

2 Gâlibâ âhir-zamân olmış durur yoldaşlar
Rûmili’nde her tarafdan fitneler kaldurdı baş

3 ‘Ârızuñ âbında gark olsun dir iseñ hattuñı
‘Asker-i Fir’avn’dur Mûsâ ile ider savaş

4 Kimse barmak basmasun harfüñe dirseñ dûstum
İki günde bir terâş ol iki günde bir terâş

5 Hîç hisâb u haddi yok mûlar bitüpdür Hayretî
Dem-be-dem aksa ‘aceb mi gözlerümden kanlu yaş

2065 Nazîre-i Hayretî

1 Başdan gel ey kalender kîl ü kâli kıl terâş
Yoks kılca ne bıyık virür zarar saña ne kaş

2 Gel göñül abdâlına geydür tecerrüd hırkasın
Dile andan soñra ‘uryân gez dilerseñ gey kumâş

3 Taşı başa urdı Şîrîn göñlini nerm itmedi
Fi’l-mesel mûm idi Ferhâd’uñ elinde gerçi taş

4 Dilleşüp ey dil birâder çıkdı bahr ile gözüm
Bahrden ammâ uluyam dir gözüm bir nice yaş

5 Gitdi ol mâhuñ senüñle yılduzı barışmadı
Çâre ne ey Hayretî var tâli’üñle kıl savaş

2066 Nazîre-i Kâtibî

1 Ey dil reh-i ‘ışkında anuñ virseñ baş
Bu yolda diye nice dil ehli saña şâbâş

2 Dilden güzer itdükçe hayâl-i kad-i servüñ
Cûy olur akar çeşme-i çeşmümden o dem yaş

3 Ger seyr idesin üstüñe toz konmamag içün
Göz yaşları sakkâ ola kirpikleri ferrâş

4 Çok sûret-i dil-keş yazılur levhe ve lâkin
Şol sûrete teşbîh idemez nakşını nakkâş

5 Sûfî karañu hücreyi terk itmedügi bu
Zîrâ ki sever karañulık yirleri huffâş

6 Taşdan dahı katı tokınur göñlüme cânâ
Her nükte ki atar şu leb-i la'l-i gevher-pâş

7 Ey Kâtibi rahm ummagıl ol dûst dilinden
Dünyâda 'aceb kişiye rahm eyleye mi taş

2067 Nazîre-i Hayâlî

1 Yâr içün eyleyicek gözle göñül tende savaş
Yürek ol rezmde meydâna getürdi nice baş

2 Çekmek içün kuru sevdâlarını kâkülinüñ
Kara yazu imiş alnumda benüm bu iki kaş

3 Cân metâ'ını tahammül deyü terk etmeyicek
Pîr-i 'ışk itmedi Ferhâd ile Mecnûn'ı terâş

4 Mâder-i 'ışk getürdükde beni dünyâya
İtmiş ol dem beni Ferhâd ile süd kardaş

5 Bahr çalkandı aşaga yukaru olmadı
Lücce-i tab'-ı Hayâlî'ye bedel gevher-pâş

2068 Nazîre-i Cebrî

1 Düşelden cânuma cânâ dem-â-dem şol göz ile kaş
Harâmî aldı dil mülkin bir pula biñ baş

2 Seni gün gibi meşhûr eyleyen ey mâh mihrüñdür
Şehâ zülfüñ hevâsıdur iden râz-ı derûnum fâş

3 Tayandı tîr-i müjgâna yimez pervâ göñül hergiz
Meseldür yâgda ma'lûm olur cânâ yarar yoldaş

4 Senüñ yollaruñı pâk itmege her subh-dem cânâ

Dem-â-dem gözlerüm sakkâ olur kirpüklerüm ferrâş

5 Nice sâhir durur çeşmi nigâruñ Cebriyâ çeşmüm
‘Aceb budur ki kan oldı arada olmadan savaş

2069 Li-mürettibihi

1 Kıl sükûn ey dil dahı koşma hevâyîlerle baş
Başdan kâkül hevâsın ko yiter aña tolaş

2 Vasf-ı hatt-ı kîl u kâli yâ ne sevdâdur saña
Levh-i hâmilden o nev’e kîl u kâli kıl terâş

3 Gördügüñ hûbuñ düşüp cân ile vaslı derdine
Nice bir gam pisterinde olasın sâhib-ferâş

4 Nice sengîn dillerüñ idüp tahassür vaslına
Nice bir ol hasret ile basasın bagruña taş

5 Reh-zenüñdür terk-i tîr-endâz gibi gey sakın
Kaş u göz nakşı ki kalbüñde bulupdur intikâş

6 Nazmiyâ çeşmüñde kim vardur hayâl-i hâl ü hat
Kuru sevdâdur anuñ yirine yigdür kanlu yaş

7 Sakaluñ agardı miskîn yüz karasıdur saña
Eylemek şimden girü sevdâ-yı zülf ü göz ü kaş

2070 Li-mürettibihi

1 Başuma iren belâlardan çıkup bagrumda baş
Anuñ ucından akar her dem gözümden kanlu yaş

2 Ne belâdur başdan ecel devlet-i dünyâ içün
Dûn-ı himmet her denîye egmek ikrâh ile baş

3 Minnet ile dirlige el arkasında olmadan
Yig durur kendü elüñle eylemek kesb-i ma’âş

4 Ey göñül yil gibi yiter yil kuru sevdâda gel
Sen de seyl-i hırsveş her demde yiter başdan aş

5 Nice bir zîbâ geymek yimek garrâ yimek
Pes ne yitmez bir ‘abâ bir lokma dervîşâne aş

6 Kuru gavgâyı n'idersin çün ölümdür âhiri
Bu cihânda her ne deñlü bir kişi yaşarsa yaş

7 Gelmeyeydüm dâr-ı dünyâya n'olaydı Nazmiyâ
Olmayaydı meskenüm bu pür-elem kâşâne kâş

2071 Li-mürettibihi

1 Olmasaydı derd-i ‘ışkuñdan benüm bagrumda baş
Gözlerüme dem-be-dem kandan gelürdi kanlu yaş

2 Yaşumı şol deñlü akıtduñ gam-ı hecrüñle kim
Râz-ı ‘ışkuñ ‘âkıbet bu mâ-cerâdan oldı fâş

3 Katı göñlüñ düşe gelse ‘âşıkuñ göñline ger
Hasretinden aña beñzer kim basar bagrına taş

4 Hey kıyâmet fitne fennin sihr ‘ilmin bilmese
Bakıcak âdemler öldürmezdi ol göz ile kaş

5 Hasret-i la'lüñle bagrı hûn olupdur Nazmi'nüñ
Anuñ içün dem-be-dem akar gözinden kanlu yaş

Nev'-i dîger

2072 Ez-ân-ı Resmî

1 Görmemek cânân yüzin gâyetde müşkil kâr imiş
Aña biz bî-çâreler sabr eylemek nâ-çâr imiş

2 Çün beni la'lüñ safâsı kıldı rind-i mey-perest
Şimdiden girü makâmum hâne-i hammâr imiş

3 Hecr ile câdû gözüñ sayd itdi bini bilmedüm
Aña meftûn oldum âh ol fitne hod ‘ayyâr imiş

4 Gayret it ey dil cihânda yâr bul agyârı ko
Yârdan gayrı ne kim ‘âlemde var agyâr imiş

5 Ahsen-i takvîme inkâr itse tañ mı müdde’î
Hakka kârı bâtıluñ her vech ile inkâr imiş

6 Var hüner defterlerini oda yak kim Resmiyâ
Şimdi ‘âlemde hüner bir cübbe bir destâr imiş

2073 Nazîre-i Necâtî

1 Hâk-i pâyüñ tûtiyâ-yı dîde-i hûn-bâr imiş
Hamdü li’llah kim görecek gözlerümüz var imiş

2 N’eylesün gülzârı ‘âşık olmayınca gül-’izâr
Bûstân-ı cennete sûret vîer dîdâr imiş

3 Tıfl iken bir bûseñi azırganurduk dûstum
Ey dirîgâ bilmedüm bâzâr ilk bâzâr imiş

4 Bir ben isem de gerekmez kimseye yâr olduguñ
Ey gül-i pâkîze-dâmen dimesünler yâr imiş

5 Bûsuñı görmez Necâtî kendüye lâyık velî
Ey lebi şekker ne çâre cân durur umar imiş

2074 Nazîre-i Muhibbî

1 ‘Âşık olmak dûstlar ‘âlemde müşkil kâr imiş
Bilmeyen bilsün ki ‘ışk içre belâlar var imiş

2 Dirler idi ol cefâkâruñ cefâsın çok velî
Şimdi bildüm âh kim didüklerince var imiş

3 Eksük itmez her gice benüm içün kan yaşını

Müstedâm olsun ki ol bu dîde-i hûn-bâr imiş

4 Mihr ile bir kez nazar kıldı baña çeşmiyle yâr
Çok şükür kim tâli'üm 'âlemde bahtum var imiş

5 Görmemek müşkil anı görmek dahı âsân degül
N'eylesün hâli Muhibbî'nüñ katı düşvâr imiş

2075 Nazîre-i Sabûhî

1 Gül şüküfte gonçeler handân u bülbül zâr imiş
Kûy-ı dil-ber bâg-ı cennet gibi bir gülzâr imiş

2 Pest ü a'lâ her kişinüñ himmeti kadrincedür
Zâhidüñ maksûdı cennet 'âşıkuñ dîdâr imiş

3 Çâr-sû-yı 'ışkda kim dir ki bulınmaz çün metâ'
Derd alup cânlar sat[ıl]r bir 'aceb bâzâr imiş

4 Kimi aglar kimi iñler kimisi feryâd ider
Kûy-ı dil-berde be hey 'âşık temâşâ var imiş

5 Bâde-i la'line cân virür Sabûhî dil-berüñ
Açmaz oldum didügi yârân 'abes inkâr imiş

2076 Nazîre-i Zâtî

1 Başuma taş yagduran ol gözleri sehhâr imiş
Çok şükür devletlüler devletlü başum var imiş

2 Didilerdi eşk-i çeşmüñ dem ola başdan aşa
Geldi ol dem başuma didüklerince var imiş

3 Tatlu tatlu sögmegi her dem dudaguñ agzuma
Kâr idinmiş husrevâ Allâh ki şîrîn yâr imiş

4 Aldı yüz al ile biñ erbâb-ı aluñ 'aklını
'Ârızuñ ey gül-'izâr al ehli nâzük yâr imiş

5 Şöyle şîrîn itmişem medh-i lebüñ kim husrevâ
İşidenler didiler Zâtî şeker-güftâr imiş

2077 Nazîre-i Bahârî-i Müderris

1 Ol sanem bir yâr-ı nâzük-tab' u hoş-reftâr imiş
Bir cefâ-engîz şûh u fitne vü 'ayyâr imiş

2 Almayınca komadı göñlümi mekr ü al ile
Bir nigâr-ı dil-sitân u bir gözi mekkâr imiş

3 Togmadı bir gice ol meh lutf yüzinden baña
Hey dirîgâ şimdi bildüm kim ne yüzden yâr imiş

4 Salınur her dem rakîb ile koyup ben bülbüli
Gonçe-i nâzükdür ammâ bir gül-i pür-hâr imiş

5 Sensüzin görseñ Bahârî nice bîmâr oldugın
Dir idüñ ol derdmendüñ işi âh u zâr imiş

2078 Nazîre-i Fuzûlî-i Bagdâdî

1 Bilmez idüm bilmek agzuñ sırrını düşvâr imiş
Agzuñı dirlerdi yok didüklerince var imiş

2 'Âciz olmış yakmaga âh ile kûhı Kûh-ken
N'eylesün miskîn anuñ 'ışkı hem ol mikdâr imiş

3 Taşa çekmiş halk çün Ferhâd Şîrîn sûretin
'Arz kılmış halka mahbûbın 'aceb bî-'âr imiş

4 Ka'be ihrâmına zâhid didiler bil bagladı
Eyledüm tahkîk anuñ baglandugı zünnâr imiş

5 'Ömrlerdür eylerem ahvâl-i dünyâ imtihân
Nakd-i 'ömr ü hâsıl-ı dünyâ hemân bir yâr imiş

6 Zevk-ı dîdârıyla dildâruñ yog itdüm varumı
Devlet-i bâkî ki dirler devlet-i dîdâr imiş

7 Dün Fuzûlî ‘ârızın görgeç revân tapşırdı cân
Lâf idüp dirdi ki cânum var emânetdâr imiş

2079 Nazîre-i Mu’îdî

1 Yâr diyü sevdügüm dil-ber ‘aceb dildâr imiş
Âşinâsından kaçar bîgânelerle yâr imiş

2 Varumı yok eyledüm yolında rahm itmez dahı
Bî-vefâdur dirdi il didüklerince var imiş

3 Yâr olursa çâre ne agyâra yâruñ ey göñül
Kanda kim açılsa bir gül hem-nişîni hâr imiş

4 Katlüme ‘ahd itdi yârum dönmeye dirdüm velî
Didügin irkâr ider bir şûh-ı bî-ikrâr imiş

5 Ka’be-i hüsnüñde zülfüñdür beni dînsüz koyan
‘Urve-i vüskâ diyü medh itdügüm zünnâr imiş

6 Yâ kaşuñ göñlümi al ile delüpdür dil-berâ
Ol ruh-ı gül-nâra bakup nûr sandum nâr imiş

7 Gerçi yıllardur Mu’îdî dil virüpdür derdüñe
Sormaduñ hâlini bir gün dimedüñ bîmâr imiş

2080 Nazîre-i Haydar

1 Sayd iden dil murgını bu turre-i tarrâr imiş
Gâret-i cân eyleyen ol nergis-i ‘ayyâr imiş

2 Gamze-i hûn-rîz ile her dem beni eyler helâk
Bî-vefâdur bir ‘aceb ‘âşık-küş ü hûn-hˇâr imiş

3 Leşker-i hat ile tutdı mülk-i hüsni ser-be-ser
Ol şeh-i Yûsuf-likâ taht üzre hoş serdâr imiş

4 Cânum alup yüzini göstermek isterdi dirîg

İtmedi tâli' meded bâzâr ilk bâzâr imiş

5 ‘İşve vü nâz ile her dem ‘âşık-ı bî-çâreyi
Bî-dil ü cân eyleyen ol Türk-i meh-ruhsâr imiş

6 Seyr iderken nâ-gehân gördüm perî-ruhsâruñı
Gerçi insâna perî görmek ‘aceb düşvâr imiş

7 Vâdi-i ‘ışk içre biñ mihnet baña oldı nasîb
Dûstlar ‘ışkuñ yolında çok belâlar var imiş

8 İtseler ger seyr-i bâg u geşt-i gülşen yârsuz
Sebze neşter dîde-i ‘uşşâka güller hâr imiş

9 Yârını gördükde Haydar eyledi cânın fidâ
Veh ki ol dil-haste cân virmekde minnetdâr imiş

2081 Nazîre-i Hayretî

1 Ayru düşmek yârdan yoldaşlar düşvâr imiş
Gûşe-i fürkatde tenhâlık ne müşkil kâr imiş

2 Dûstlar bu gülsitân-ı ‘âleme sûret viren
Ol lebi gonçe yüzi gül serv-i hoş-reftâr imiş

3 Ayrılık vâdîsine dayandı vardı râh-ı ‘ışk
Çâre ne çekmek gerek ey dil yoluñda var imiş

4 Gelmege ‘ahd eyledi gitdi dirîgâ ol sanem
Aldadı ben nâ-tüvânı bilmedüm ‘ayyâr imiş

5 Mülk-i dilde âteşüm üstine âteşler yakan
Oda yansun Hayretî eş'âr-ı âteş-bâr imiş

2082 Li-mürettibihi

1 Dâr-ı ‘ışk içre ne çok derd ü belâlar var imiş
Allah Allah ‘aşık olmak nice müşkil kâr imiş

2 ‘Âşık-ı bî-çâreye ol cevri bî-had zâlimüñ
Rahmı yok dirlerdi hem didüklerince var imiş

3 Mihr yüzinden nazar itdi bugün ol meh baña
Hamdü li’llah tâli’üm mes’ûd bahtum yâr imiş

4 Sûfinüñ halka riyâlar satmaga ser-mâyesi
Ak ‘abâdan bir kabâ tâc u siyeh destâr imiş

5 Vasf-ı la’lüñde a senüñ hûb u rengîn sözlerin
Dir idük cânâ ki Nazmî sözde gevher-bâr imiş

DER-BAHR-İ HEZEC-İ SÂLİM
Taktî’eş: Mefâ’îlün Mefâ’îlün Mefâ’îlün Mefâ’îlün

2083 Ez-ân-ı Ahmed Paşa
1 Bu göñlüm şehrine düşdi gözümden nâ-gehân âteş
Yaşum sakkâsı irmezse tolar mülk-i cihân âteş

2 Şirâr-ı nâr-ı hecrüñden yüregüm şöyle yanmışdur
Ki bir âh eylesem tolar zemîn ü âsmân âteş

3 San İsmâ’îl’dür çeşmüñ ki yatur hançer altında
San İbrâhîm’dür zülfüñ ki olmış gülsitân âteş

4 Taratsun ‘anberîn zülfin ki müşk-i Çîn ola şâne
Kazıtsun ‘ârızı hattın ki ola bî-duhân âteş

5 Lebinden hattını sordum didi kim hat degüldür bu
Buhûr-ı bezm-i hüsn itdüm ki vire bûy-ı cân âteş

6 Didi gam gitdi vaslumla niçün eksük degül âhuñ
Didüm göçdügi menzilde komaz mı kârbân âteş

7 Didüm çün göñlüm alursın bahâ vir bûy-ı zülfüñden
Didi bu râyı ko Ahmed ki olur râygân âteş

2084 Nazîre-i Mihrî

1 Ruhuñ envâr-ı şevkinden tolupdur bu cihân âteş
Vücûdum mülkini yaksa ‘aceb mi her zamân âteş

2 Yakup ‘ışkuñ odı sînemde dâyim saklaram cânâ
Anuñçün hâne-i dilde yanar her dem nihân âteş

3 Firâkuñla visâlüñle dil-i mehcûr ey dil-ber
Olur her nâr bir gülşen olur her gülsitân âteş

4 İlâhî gülşen-i hüsnin gözüm yaşıyla sen sakla
Tolupdur gerçi âhumdan zemîn ü âsmân âteş

5 Çıkar cân rahtını şehr-i bedenden Mihri dil-haste
Fidâ kıl yâr yolında ki_ider nâ-geh ziyân âteş

2085 Nazîre-i Necâtî

1 Yine derd ile bir âh eyledüm toldı cihân âteş
Felek bir tâsa dönmişdür kim ola der-miyân âteş

2 Yiter bîhûde efgân eyle ey bülbül cihândur bu
Kimine nâr olur gülşen kimine gülsitân âteş

3 Gam u gussa üşüp göñlüm evin yıkdukları bu kim
Ki etrâfa ulaşmaya derûnumda yanan âteş

4 ‘Aceb midür nüsîhat eyledükçe iñlese göñlüm
Bilürsin üstine su sepseler eler figân âteş

5 Gözüm göñlüm alındı huşk u terden nesne kalmadı
Ne buldı nem yakar bilsem ki gitmez câvidân âteş

6 Necâtî dil yanar her lahza bir dildâr şevkinden
Sanasın şehri Bursa’dur ki yakar her zamân âteş

2086 Ve lehu

1 Tutupdur zülfüñ ucından cemâlüñle cihân âteş
Giceyle olıcak halka katı eyler ziyân âteş

2 Eger dîdâr ümîdi olmayaydı bâg-ı cennetde
Cehennem gibi olaydı gül ile ergavân âteş

3 Gerek agla gerekse gül cihân fârigdür ey bülbül
Kimine nâr olur gülşen kimine gülsitân âteş

4 Saçıyla ruhlaruñ örter bilür kim ol açar anı
Yog ise perde-i şebde kaçan olur nihân âteş

5 Beni senden sovutmaga savâdın ekşidür nâsıh
Bilür kim sirke ile yig söyünür bî-gümân âteş

6 Necâtî göñlini her dem ider bir lâle-ruh yagmâ
Sanasın Bursa şehridür ki yakar her zamân âteş

2087 Nazîre-i Revânî

1 Ezel subhında ki_âhumdan yakupdur âsmân âteş
Ebed şâmına dek her dem yakar andan cihân âteş

2 Göñülde şöyle germ oldı bu ‘ışkuñ odı kim her dem
Şirâr-ı nâr-ı âhumdan yakar bu âsmân âteş

3 N’ola ger şem’-i haddüñde belürse hatt-i şeb-rengüñ
Ki rûşendür ki olmaz bu cihânda bî-duhân âteş

4 Göñülde nâr-ı ‘ışkuñı bu âhumdan kıl istidlâl
Ki her yirde duhân olsa olur hem bî-gümân âteş

5 Hayâl-i şevki geldükçe göñülde sûzum artarsa
N’ola çün menzile irse yakar her kârbân âteş

6 Zülâl-i vasl ile def’ it bu sûz-ı âhumı yohsa
Yakup şehri vü kûyuña irişür nâ-gehân âteş

7 Didüm çün âteş-i sînem yakarsın bâri cân alma
Didi külhanda yakılmaz Revânî râygân âteş

2088 Ve lehu

1 Düşürdüñ câna ‘ışkuñdan çün ey nâ-mihribân âteş
Sakın bu odlu âhumdan tutar mülk-i cihân âteş

2 Benüm âh itdügüm görüp o dil-ber egdi ebrûsın
Olurdı râst gerçi kim kaçan görse kemân âteş

3 Kaçan âh eylesem mihrüñ göñülde artar ey meh-rû
Belî bâd ile olurmış ziyâde her zamân âteş

4 Meger bir şem’-i kâfûrî durur engüşti dildâruñ
Ki_ucında nakş-ı hınnâdan olur geh geh ‘ayân âteş

5 Revânî hatt-ı şi’rümle görinür sözümüñ sûzı
Hilâf-ı ‘âdedür zîrâ ki olmaz bî-duhân âteş

2089 Nazîre-i Muhibbî

1 Dilümden ‘âleme düşdi dururken nâ-gehân âteş
Söyündür vasluñ âbıyla ider yohsa ziyân âteş

2 Şerâr-ı ‘ışkuñı cânâ ‘aceb mi dirse sînemde
Bulınur küller altında kaçan ola nihân âteş

3 Ruhuñ tab’ında ey meh-rû tutışur ser-te-ser ‘âlem
Cihânda bunı kim gördi kim ola bî-duhân âteş

4 İlâhî nâr-ı âhumdan gül-i terdür ki sen sakla
Ki âhumdan benüm pürdür zemîn ü âsmân âteş

5 Muhibbî cânı cânana fidâ kıl olasın râhat
Nice bir sûz-ı âhuñdan tola mülk-i cihân âteş

2090 Ve lehu

1 Nigârâ sûz-ı ‘ışkuñla yakar dil her zamân âteş

Sakıngıl bâd-ı âhumdan ider bir gün ziyân âteş

2 ‘Aceb sehhârdur zülfüñ ki yanmaz şevk-i hüsnüñle
Semender gibi olmışdur aña her dem mekân âteş

3 O şem’üñ devr-i hattını görüp âh eyleme ey dil
Bilür her kim ki ‘âkildür ki olmaz bî-duhân âteş

4 Beni cânâ iñen yakma sakın bu âh-ı sûzumdan
Emânsuzdur emân virmez bilürsin hîç emân âteş

5 Göñül şehrini yıkmaga Muhibbî’nüñ saçuñ şeb-rev
Alur dâmânı altına ider her şeb nihân âteş

2091 Nazîre-i Şevkî

1 Olalı şem’-i dil-sûz-ı cemâlüñden ‘ayân âteş
Gamından kendü cânına urur mühr-i cihân âteş

2 Niçün saht olur âh itsem kaşı yayı nigârınuñ
Göricek nerm olur dirsin göñül çün her kemân âteş

3 Kazıtma safha-i gülde ko tursun hatt-ı reyhânî
Hilâf-ı ‘âdedür zîrâ kim olmaz bî-duhân âteş

4 Hayâli câna geldükçe ‘aceb mi mihrüm artarsa
Ne menzilgâha kim konsa yakar pes kârbân âteş

5 Gözüñ ugrusı cân rahtını yagmâ kılmaga dâyim
Göñül şehrine kor şem’-i cemâlüñ her zamân âteş

6 Niye yok yire gizlersin leb-i la’lüñi âhumdan
Getürmez cins-i yâkûta bilürsin kim ziyân âteş

7 Açılmış gülsitân içinde yir yir lâleler sanma
Ruhuñ reşkiyle urmışdur özine gülsitân âteş

8 Ezel bezminde Şevkî’nüñ görüp âhen-güdâz âhın

Utandugından itmişdür özin taşda nihân âteş

2092 Nazîre-i Lâmi'î

1 Çü dil şehrine urduñ ey meh-i nâ-mihribân âteş
Tutar zinhâr âhumdan zemîn ü âsmân âteş

2 'Aceb tâvûsdur zülfüñ ruhuñ bâgında kim her dem
Semendervâr idinmişdür özine âşiyân âteş

3 'İzâruñ alnuñ ey dil-ber sevâd-ı hatt u turreñsüz
Biri bir nûr-ı bî-zulmet birisi bî-duhân âteş

4 Yüzüñi görmedin Ahmed ne yüzden dir 'aceb cânâ
Bu göñlüm şehrine düşdi gözümden nâ-gehân âteş

5 Göñül kaddüñ hevâsına n'ola su gibi 'azm itse
Yanup bâlâya meyl eyler çü her yirde yanan âteş

6 Didüm göñlümde gizlenmez hayâl-i şem'-i ruhsâruñ
Didi bir sırça içinde kaçan olur nihân âteş

7 Didüm kim Lâmi'î yandı gamuñdan dûstum küllî
Didi kim bir emân bilmez 'adûdur bî-zebân âteş

2093 Ve lehu

1 Vücûdum mülkine urdı yine bir dil-sitân âteş
Eger âh eyleyem bir kez tolar kevn ü mekân âteş

2 San irdi nâr-ı hecrinden duhânum revzen-i yâra
Ki bir âh eylesem gamdan olur ol dil-sitân âteş

3 Ruhuñ üstinde zülfeynüñ ki olmışdur serâ-perde
Gören dir müşk ü 'anberden urınmış sâyebân âteş

4 Meger kim leşker-i dûd-ı derûnum göklere agdı
Yakar i'lâm içün burcında her şeb âsmân âteş

5 Diler ‘ışkuñla tutuşmak bugün meydân-ı ‘âlemde
Başından dûddan perçem yalıñ bir pehlevân âteş

6 N’ola ‘ışkuñ beyâniçün dilüm olsa zebân-ı hâl
Olur sûz-ı dil-i şem’e hemîşe tercemân âteş

7 Yakarsa sözlerüñ âb-ı revânı Lâmi’î tañ mı
Bu bir sudur ki olmışdur nihâdında nihân âteş

2094 Nazîre-i Li-kâ’ilihi

1 Çü pertev saldugı perde ider gâyet ziyân âteş
Baña ‘ışkuñla ey dil-ber olupdur mihrbân âteş

2 Cemâlüñ hamretinden tañ mıdur âh eylesem her dem
Bilürsin çünki ‘âlemde şehâ olmaz nihân âteş

3 Hayâl-i ‘ârızuñsuz gözüme külhan olur gülşen
Ya sensüz olsa olur cânuma bâg-ı cinân âteş

4 ‘Aceb mi tâb-ı ruhsâruñ saçuñdan şu’leler virse
Ziyâde berk urur karañu giceyle yanan âteş

5 Nazar kıldukça kan aglarken ‘aynum ‘aleme sandum
Ki nâr-ı hecre düşmiş[dür] yanar cümle cihân âteş

2095 Nazîre-i Hayâlî

1 Egerçi görmez ey hûrî-sıfat ehl-i cinân âteş
Ruhuñdan göñlüme saldı ‘izâruñ nâ-gehân âteş

2 Ten-i zerdümde her tîrüñ olaldan kana müstagrak
Neyistândur ki peydâ eyledi fasl-ı hazân âteş

3 Belâya merd olanlar sabr ider nâ-merd olan durmaz
Tamâm olsa ‘ayârı itmez itmez altuna ziyân âteş

4 Harâbât içre her peymânede ‘aksüñ görinmezse
Cehennem ola mey-hâne şarâb-ı ergavân âteş

5 Melâmet nârına yanmış göñüller seyrine geldi
Hayâlî bendeñe olsa n’ola vird-i zebân âteş

2096 Nazîre-i Mâtemî-i ‘Acem
1 Lebüñ bir âb-ı hayvândur ki_idinmişdür mekân âteş
‘Arakda gülşen-i haddüñ su altında nihân âteş

2 Tenüm hâkister oldıysa hazer kıl göñlüm evinden
Ki yanmış güller içinde bulınur nâ-gehân âteş

3 O cennet yüzlü hecrinden derûnum tamuya döndi
Anuñçün berk-i âhumdan dökilür her zamân âteş

4 Şu deñlü bahr-i eşk içre tenüm gark-âb olmışdur
Ki havf itmez eger tolsa zemîn ü âsmân âteş

5 Dehânı mahzenine Mâtemî’nüñ göñli kasd eyler
Velî nitsün ki olmış her tarafdan pâsbân âteş

2097 Nazîre-i Le’âlî
1 Düşelden sûz-ı mihrüñden dile iy dil-sitân âteş
Tolar âhum şirârından ser-â-ser âsmân âteş

2 Gözüm gözler bırakmışdur dile gül-nâr-ı haddüñden
Tutuşdı gösterür her dem dehânumdan zebân âteş

3 Hatuñı zülfüñ altında yüzüñ göstermese tañ mı
‘Ayândur çünki göstermez şeb olınca duhân âteş

4 Hatum geldi diyü şem’-i cemâlüñ eyleme pinhân
Ki dûd-ı şem’ ile olmaz ‘ayân olsa nihân âteş

5 Hayâl-i haddi geldükçe dile sînemde sûz artar
Getürmez kişiye gerçi kimesne armagan âteş

6 Hatuñ haddüñde ey dil-ber hemîşe tâze vü terdür

Ki sebze âbdâr olsa aña itmez ziyân âteş

7 Le’âlî verd-i ahmer görinen gülşende ahgerdür
Ki_anuñ nâr-ı ‘izârından tutupdur gülsitân âteş

2098 Nazîre-i Visâlî

1 Göñül şehrine urdı bir meh-i nâ-mihrbân âteş
Ki_anuñ her şeb şirârından tolar heft-âsmân âteş

2 Yañaguñ hâl-i Hindû’sı ne sâhirdür nigârâ kim
Semendervâr olmışdur aña dün gün mekân âteş

3 Leb-i la’l ü ‘izâruñ kim dahı hâlî durur hatdan
Biri bî-dûd halvâdur birisi bî-duhân âteş

4 Yüzüñ gülzârı şevkinden kılur dem dem tegannî âb
‘İzâruñ hecri sûzından ider geh geh figân âteş

5 Yüzüñ mihrinden irmese ezelden zerrece pertev
Ne zeyn-i meclis olaydı ne ma’bûd-ı mugân âteş

6 Dem-i vâ’izden ey sâkî dil ü cân oldı efsürde
Sunarsañ âb-ı sâkinden demidür sun revân âteş

7 Visâlî odı su içre degülse gözlemek mümkin
Sözüm âb-ı revânında neden oldı nihân âteş

2099 Nazîre-i Hâlî

1 Gam-ı hecr ü firâkuñla vücûdum her zamân âteş
Gözüm nem-gîn göñül gam-gîn cesed pür-sûz u cân âteş

2 İkide bir olur âh-ı derûnumdan şirâr peydâ
Duhânı gerçi eyler âteş itmez hiç duhân âteş

3 Ruh-ı dil-ber baña nûr-ı İlâhî zâhidüñ nârı
Kimine nâr olur gülşen kimine gülsitân âteş

4 ‘Ayân olsa ‘aceb mi ehl-i ‘ışkuñ cümle esrârı
Kalur mı ‘ışk işi gizlü olur mı hîç nihân âteş

5 Nevâ-yı nâleye Hâlî olup yine hem-âvâze
Bırakdı sûz u hâletle cihâna nâ-gehân âteş

2100 Nazîre-i Mesîhî

1 Gamı şerh itmek içün ger uzadursa zebân âteş
Anuñ takrîri sûzından tola her dü cihân âteş

2 Bişüp sûz-ı derûnumdan kızardı kursı hurşîdüñ
‘Acebdür yirde yatarken bişürmek gökde nân âteş

3 Eger zülfüñ senüñ düşse ruh [u] zülfi hevâsına
Semendervâr olurdı her hümâya âşiyân âteş

4 Ne gussa câna Nemrûd-ı gamuñdan çünki olmışdur
Dil-i İbrâhim’e şevk-i ruhuñla gülsitân âteş

5 Hayâl-i ‘ârızuñ ile koyupdur pertev-i haddüñ
Gözümde dem-be-dem âb u dilümde her zamân âteş

6 Salınsañ nâz u şîveyle irişür göñlüme âhum
N’ola tahrîk-i dâmende uzadursa zebân âteş

7 Eger bir lem’a düşerse cihâna nâr-ı sînemden
Deñizler mahv olup dola zemîn ü âsmân âteş

8 Eger gammâz olmasa Mesîhî âhuñuñ dûdı
Kalurdı sîneñ içinde ebed şöyle nihân âteş

2101 Nazîre-i Sabâyî

1 Ben ol kaknûsam âhumla çıkup cândan revân âteş
Tutar sûz-ı derûnumla tenümi her zamân âteş

2 Gözüñ göz kor gam-ı hatt u hadüñle göñlümi yakar
Salar ıslâh-ı zer’ içün zemîne Türkmân âteş

3 Göñül kaddüñ hayâliyle hemîşe şâd u hurremdür
Şu tıfl-ı sâde-dil gibi kim oynar her zamân âteş

4 Gözüm çün ‘ârız u haddüñ göre yanar göñül oda
Alur billûr u penbeyle güneşden merdümân âteş

5 Eger kim ‘ârızuñ âbın sırât üzre göre ey nûr
Söyündüm tîz geç lutf it diyü ide figân âteş

6 İder bir birine karşu firâkuñda ehibbâ âh
Cahîm ehli_atışur gibi eyâ hûr-ı cinân âteş

7 Sabâyî ‘unsur-ı hâl-i lebinüñ rûh imiş bâdı
Suyı Kevser türâbı müşk ü nûr-ı neyyirân âteş

2103 Nazîre-i Hadîdî

1 Cemâlüñ çeşmüme saldı eyâ mihr-i cihân âteş
Sanasın kim neyistâna irişdi nâ-gehân âteş

2 Ruhuñ üzre ne zülfüñ var lebüñde ne nişân-ı hat
Lebüñ halvâ-yı bî-dûd u ruhuñdur bî-duhân âteş

3 Yakar geh âsmânı gâh olur sürçek nisâr ey dûst
Hoş âteş-bâzdur âhum ki_ider her dem feşân âteş

4 Cemâlüñ mihrinüñ mihrin diler dil setr ide lâkin
Ne mümkindür hiç ola mı zücâc ile nihân âteş

5 Ne gâm saña bu ‘âlemde Hadîdî çün kalendersin
İçinde bir hasîruñ yok tutar ise cihân âteş

2103 Nazîre-i Muhibbî

1 Geh akar dilde yaşum gâh ider âhum ‘ayân âteş
Harâb eyler bu şehri bir zamân su bir zamân âteş

2 Yine bir lâle-ruh sînemde yir yir dâg-ı gam yakdı

Göñül şehrine urdı bir yañagı ergavân âteş

3 Halîl’e tâb-ı ruhsâruñla âteş gülşen olmışdur
Baña ‘aks-i ‘izâruñla görinür gülsitân âteş

4 Vefâ umma gel ey dil mihr-i ruhsârından ol mâhuñ
Çü virmez teşneye hâsıyyet-i âb-ı revân âteş

5 Benüm sûz-ı derûnumda yanar derd ehline her dem
Muhibbî tâb-ı mihnetden uzandukça zebân âteş

2104 Nazîre-i Sâkî

1 Yüzüñ şem’inden alupdur çerâg-ı âsmân âteş
Anuñçün dâyim ey meh-rû yakar andan cihân âteş

2 Hatuñsuz âşkâr olsa cemâlüñ zülfüñ altında
‘Aceb mi gicede çün kim görinür bî-duhân âteş

3 Niçün gâfilsin ey dil-ber benüm sûz ile âhumdan
Hazer kıl kim yakar kûyuñ ‘adûdur bî-zebân âteş

4 Yüzüñ şem’inde ey meh-rû nice pervânedür hâlüñ
Görenler dir ‘aceb bu kim aña itmez ziyân âteş

5 Temâşâ itmege çıksañ öñüñce her gice ey meh
Kevâkibden meşâ’iller yakar bu âsmân âteş

6 Ölürsem derd-i ‘ışkuñla hazer kıl itmegil pâ-mâl
Tenüm hâkisterinde nâ-gehân ola nihân âteş

7 Saçuñ san taze sünbüldür turur âb-ı ‘izâruñda
Ye zülfeynüñ semenderdür kim olmış âşiyân âteş

8 Bu ‘ışkuñ odıla Sâkî şu hâle geldi ey şeh kim
Tolar bir kerre âh itsem zemîn ü âsmân âteş

2105 Nazîre-i Şemsî

1 Olur sûz-ı derûnumdan dehânumda zebân âteş
Söz açarsam şirârından idiserdür ziyân âteş

2 Derûn-ı dilde ‘ışk odı toludur olur âh itsem
æerâdan tâ æüreyyâ’ya ser-â-ser bu cihân âteş

3 Göñülde ‘ışk odı cânâ nihân olmaz ne mümkindür
Bu bir fikr-i muhâl ancak kaçan olur nihân âteş

4 Miyân-ı hırmen-i câna bir âteş urdı ‘ışkuñ kim
Vücûdum şehrini bir gün tutısar nâ-gehân âteş

5 Zebânumdan ki âteşler olur her dem şirâr-efşân
Görinür dîde-i hûn-bâruma kevn ü mekân âteş

6 Beni bir resme hiddetle yakar kim âteş-i ‘ışkuñ
Yanup hâk oldugum yirde yanardı bir zamân âteş

7 Bir âteşdür derûnı ‘ışk ile ‘âşıklaruñ Şemsî
Cinâna varsa ‘âşıklar tolar elbet cinân âteş

2106 Nazîre-i Fasîhî

1 Çü düşdi penbe-i câna gamuñdan nâ-gehân âteş
Tolarsa sûz-ı âhumdan ne tañ mülk-i cihân âteş

2 ‘Aceb râh-ı mahabbetde ne sırdur bu ki ‘uşşâkuñ
Gözinden göñline olur hemîşe armagan âteş

3 Belâ bâgında huşk itdi nihâl-i ‘ömrümi yâ Rab
Sirişk-i çeşmüme dilden olalı nâvdân âteş

4 Semender gibi olmışdur göñül nâr-ı mihen içre
‘Aceb mi dûdmânından virürse bûy-ı cân âteş

5 Tenümde her ser-i mûdan çıkar dûd-ı siyâh-ı dil
Meger kim tâb-ı mihnetden tutupdur üstühˇân âteş

6 Şeb-i târîk-i hasretde delîl oldı dile âhum
Karañu gicede lâ-büd yakar her kârbân âteş

7 Visâl-i dil-bere yâ Rab nice dil dest-res bulsun
Yakup hâkister itdi çün gamından bî-emân âteş

8 Firâk-ı yâr ile ölsem Fasîhî subh-ı mahşerde
Livâ-yı âh ola dilde derûnumda nişân âteş

9 Dükendi rişte-i ‘ömrüm eridi yüregüm yagı
Henûz ruhsârı nârından alınmaz âygân âteş

2107 Nazîre-i Ferruhî

1 Yanar hecrüñ belâsından göñülde her zamân âteş
Visâlüñ âbı irmezse tolar bu cism ü cân âteş

2 Meger ‘ayyârdur çeşmüñ yatur kaşuñ kemîninde
Ye bir sehhârdur zülfüñ ki olmışdur mekân âteş

3 Didüm kim devr-i hüsnüñde nedendür ruhlaruñ hamrâ
Didi kim sûz-ı bülbülden olupdur gülsitân âteş

4 Gam-ı zülfüñle kûyuñda nigârâ tañ mı âh itsem
Gice irdükçe ‘âdetdür yakar çün pâsbân âteş

5 N’ola hatt-ı siyehkâruñ belürdiyse ‘izâruñda
Cihân mülkinde kim gördi kim ola bî-duhân âteş

6 Bezensün nâr-ı mihnetde sezâdur müdde’î dâyim
Olur çün kâfirüñ yiri bilürsin câvidân âteş

7 Senüñçün Ferruhî dil-ber dir imiş niçün âh itmez
Neden olmış durur bârid zemîn ü âsmân âteş

2108 Nazîre-i Gedâyî

1 Belâ-yı hecr-i dil-berden tolupdur cism ü cân âteş
Anuñçün dûd-ı âhumdan tolar kevn ü mekân âteş

2 Ne âhen-dilsin ey dil-ber ki yokdur zerrece havfüñ
Şirâr-ı nâr-ı âhumdan ki pürdür dü cihân âteş

3 Göge âteş-feşân olup agarken ejder-i âhum
Yigitsin kıl hazer bi'llâh ki kılmasun ziyân âteş

4 'İzârın zülf-i müşkîni ki mesken eylemiş yâruñ
Semender gûyiyâ itmişdür özine mekân âteş

5 Dilâ hicrâna sabr idüp tevekkül eyle Yezdân'a
Çü bilürsin iden kimdür Halîl'e gülsitân âteş

6 Gedâdur diyü cevr itme sakın âh-ı Gedâyî'den
Begüm şimdi mi olmışdur remâd içre nihân âteş

2109 Nazîre-i Rızâyî

1 Yanar cânum ruhuñ üzre nedendür her zamân âteş
Celâlinden anuñ gör kim ser-â-ser bu cihân âteş

2 Nihân itdüm senüñ 'ışkuñ benüm kalbümde ey dil-ber
Ki olmaz dirler idi hîç cihân içre nihân âteş

3 Ruhuñ şem'ine 'âşıklar 'aceb pervâne olmışdur
Ruhuñda 'izz-i ikbâlin nice itmiş 'ayân âteş

4 Ser-i zülfüñ hevâsında yanar dünyâda turdukça
Urardı göklere gör kim anuñçün ol duhân âteş

5 N'ola yansam habîbüm ben dün ü gün nâr-ı hecrüñde
Senüñ hecrüñde yanmakdan ider dâyim figân âteş

6 Rızâyî kimseler dimez senüñ dildâra ahvâlüñ
Ki yanup yakılup her dem ider hâlüm beyân âteş

2110 Nazîre-i Meylî

1 Firâkuñ kişver-i câna çü saldı nâ-gehân âteş

Visâlüñ âbı irmezse tolar cümle cihân âteş

2 Didüm gelse gamuñ cânâ niçün dil mülkini yakar
Didi kondugı menzilde yakar her kârbân âteş

3 Sanasın mârdur zülfüñ ki yüzüñ tâbıdur câyı
Semenderdür ye hod hattuñ ki kılmışdur mekân âteş

4 Didüm kim nûr-ı haddüñde niçündür zulmet-i zülfüñ
Didi bilmez misin miskîn ki olmaz bî-duhân âteş

5 Nice pinhân idem dilde hayâl-i hattuñ u haddüñ
Ki bûy-ı misk gizlenmez olınmaz hem nihân âteş

6 ‘İzâruñ yakdugı cânuñ beñüñveş dâgı mahv olmaz
Belî kim yakdugı yirde kor elbette nişân âteş

7 Dil alup sîneden Meylî sora ol la’l-i leb n’eyler
Tamudan od alup kanda yakar yâ Rab yakan âteş

2111 Nazîre-i Müftî-zâde

1 Yine sûz-ı derûnumdan pür oldı mülk-i cân âteş
Vücûdum bir avuç küldür içinde var nihân âteş

2 Ne tañ şem’-i ruhuñ tâbı göñül pervânesin yaksa
Ki dilsüz yagıdur virmez kişiye hîç emân âteş

3 Beni söyletme bi’llâhî sini sûzum yakar sakın
Ki yana yana ‘ışkuñla olupdur bu zebân âteş

4 Nigâruñ gelmedin hattı nazar kıl hadd ü la’line
Birisi gicesüz gündüz birisi bî-duhân âteş

5 Açılmaz gonçe-i tab’um ayak seyriyle kim sensüz
Gözüme gül diken olur çemende ergavân âteş

6 Gözümden yaş döküldükçe helâk eyler beni şol kim

Ne hikmetdür bu kim efzûn ide âb-ı revân âteş

7 Añup zülfüñ fetîlin dil dökenler yakmak isterken
Hayâl-i hadd-i gül-gûnuñ getürdi nâ-gehân âteş

8 Temâşâ eyle ey Rûhî gel âteş-bâz-ı âhum kim
Gül-efşân olıcak tolar zemîn ü âsmân âteş

2112 Nazîre-i Rahmî

1 Dehânumdan çıkar âh eylesem dilde yanan âteş
Olur bâd olsa külhan revzeninden san ‘ayân âteş

2 Temâşâ eylesem serv-i güli ‘ışkuñ olur efzûn
Ziyâd olur korı hâşâke irse nâ-gehân âteş

3 Kad ü ruhsâruñ añup bâga varursam olur külhan
Görinür serv dûd u lâle ahger gülsitân âteş

4 İderken ‘ârızuñ vasfın n’ola dil nâle eylerse
Bilür od üstine su sepseler eyler figân âteş

5 Dil-i Rahmî n’ola kaddüñe cânâ olsa ger mâyil
Cihânda meyl ider bâlâya zîrâ her yanan âteş

2113 Nazîre-i Usûlî

1 Şirâr-ı nâr-ı ‘ışkuñdan tolupdur cism ü cân âteş
Has ü hâşâke irişse yanra virmez amân âteş

2 Bir avuç topragum kaldum miyân-ı âb u âteşden
Eridi su gibi bagrum yürekde oldı kan âteş

3 Çıkar bir gün yakar tâk-ı semânuñ burc u bârûsın
Şirâr-ı nâr-ı âhum kim eritdi nerdbân âteş

4 Eger müştâk-ı dîdâruñ cemâlüñ görmeye yârın
Bir âh ide ki sûzından tola bâg-ı cinân âteş

5 Dirildüm sûz-ı ‘ışkuñdan hayât-ı câvidân buldum
Meger ser-çeşme-i cândur derûnumda yanan âteş

6 Ger âhum olmasa yaşum harâb eylerdi dünyâyı
Yaşum olmasa âhumdan tolardı hep cihân âteş

7 Sipend ü ‘ûdveş yakdı yüregüm ‘ışk odı dilde
Nefes urdukça feyz ider cihâna bûy-ı cân âteş

8 Ben ol şem’-i cihân-sûzam çerâg-ı ‘âlem-efrûzam
Sözüm sûzından olmışdur dehânumda zebân âteş

9 Usûlî vahdet-i ‘ışkuñ kemâl-i i’tidâlinden
Ne gark itdi cihânı su ne hod kıldı ziyân âteş

2114 Li-mürettibihi

1 Çü yakdı dilde mihrüñ ey meh-i nâ-mihrbân âteş
N’ola dilden gelürse âh ki_olmaz bî-duhân âteş

2 Nice yıllar durur kim mihrüñ ey meh saklaram dilde
Degül mi gey ‘aceb ola zücâc içre nihân âteş

3 Hayâl-i ‘ârız u şevk-i ‘izâruñla degül hâlî
Göñülde dem-be-dem âb u gözümde her zamân âteş

4 Gözümüñ hamretinden bellüdür od oldugı dilde
Olur her hânenüñ câmından elbette ‘ayân âteş

5 Lebüñ yâdıyla cândan şevk ider cânâ dil-i Nazmî
Nitekim üstine mey dökseler eyler figân âteş

2115 Li-mürettibihi

1 Derûnumdan n’ola âh ile gelse her zamân âteş
Ki ‘ışkuñ saldı mülk-i câna cânâ câvidân âteş

2 Göñülden âh-ı sûzânum iricek âstânuña
Hemân ol ân o dem tolar zemîn ü âsmân âteş

3 Hayâl-i mihr-i ruhsâruñla ey mâh-ı dil-efrûzum
Görinür gözlerüme ser-be-ser işbu cihân âteş

4 Libâs-ı surh üstine siyeh geymek sever dil-ber
Zarâfet kasd ider şol resme ki_olmaz bî-duhân âteş

5 Safâ-yı bezm-i agyâr içre Nazmî bâde-i nâbuñ
Aña beñzer kim olur kış güninde gülsitân âteş

Nev'-i dîger
2116 Ez-ân-ı Necâtî
1 Benüm serv-i hırâmânum cemâlüñ tâze bâg olmış
Ruhuñ güllerinüñ kızılı kızıl agı ag olmış

2 Mahabbet sebzezârında biter çok lâleler ammâ
Bulınmaya benüm gibi cefâdan bagrı dâg olmış

3 Yüzini gösterüp dil-ber lebinden men' ider câmı
Dirîgâ mevsim-i gülde mey-i nâba yasag olmış

4 Egilmesün diyü âhum yilinden sakınur her dem
Rakîb-i kelb ol servüñ nihâline tayag olmış

5 Necâtî derdmend iken lebüñ dârü'ş-şifâsından
Mahabbet şerbetin nûş eyleyüp fi'l-hâl sag olmış

2117 Nazîre-i Hızır Beg Çelebi
1 Çü dergâhına yüz sürmege ol yâruñ yasag olmış
N'ola şimden girü 'uşşâk yâ ölmiş ye sag olmış

2 Yaşum bahrinde şol deñlü boyanmış kirpügüm kana
Güzeller anı sanurlar ki mercândan budag olmış

3 Nice yıl hançer-i gamzeñ göñülde yir idinmişdür
Bizümle şimdi ey dil-ber neden kılıç bıçag olmış

4 Mahalleñ itleri ile işigüñdedür agyâruñ
Hemân ol kelbe dönmiş kim aña cennet turag olmış

5 Ne gam ki Hızri dâyim kûh-ı gamda olsa ey dil-ber
Saña ‘âşık olalıdan aña tag üsti bâg olmış

2118 Li-mürettibihi

1 Şu bülbüldür göñül kim aña zülfüñ bend ü bag olmış
Cemâlüñ seyr ider andan temâşâgâhı bâg olmış

2 Diyüp işitmege vasf-ı cemâlin sen cevânbahtuñ
‘Arûs-ı gülşene sûsen dil olup gül kulag olmış

3 Güzel gözine nisbet itmek ile sen nigârînüñ
Nigârâ gözle gör bâdâmı nice pür-dimâg olmış

4 Benem bir lâleveş taglara düşmiş derd-i ‘ışk ile
Teni başdan başa kana boyanmış bagrı dâg olmış

5 O mâhuñ şevk-i mihriyle dil-i sûzânı Nazmî’nüñ
Şeb-i târîk-i gam bezminde bir rûşen çerâg olmış

2119 Li-mürettibihi

1 Göñül murgına zülfeynüñ benüm ‘ömrüm duzag olmış
‘Aceb kim sayd iden bir ‘andelîbi ol dü zâg olmış

2 Bu gün ey gonçe-i ra’nâ senüñ sahrâ-yı ‘ışkuñda
Benem biñ derd ile bir lâle gibi bagrı dâg olmış

3 O servüñ cebhe vü ruhsârına hem-tâ degül gerçi
Çemende güllerüñ kızılı kızıl agı ag olmış

4 O serv-i lâle-ruhsâruñ cemâli gülsitânında
Kara zülfi hezârân murg-ı dil saydına ag olmış

5 Selâmet añlamış vahdetde oldugın meger Nazmî

Anuñçün mesken ol miskîne bu künc-i ferâg olmış

Nev'-i dîger

2120 Ez-ân-ı Zâtî

1 O tâvûs-ı cinân bir tûti-i şîrîn-zebân olmış
Tudagı sûre-i Kevser femi âb-ı zülâl olmış

2 Alup bülbüllerin al ile kanın yüzine çalmış
Anuñçün ol gülüñ bu vech ile ruhsârı al olmış

3 Lebinden sırr ile sordum çıkup başdan düşüp hâke
Anuñ zülfi ucından nice miskîn pây-mâl olmış

4 Benüm ol gözlerüm nûrı nigâr-ı çâr-deh-sâle
Ayuñ on dördine dönmiş 'aceb sâhib-cemâl olmış

5 Bugün bu fazl ile ol mâh-ı enver Zâti'yi gördi
Ayıtdı bu belâ çerhi kenârında hilâl olmış

2121 Nazîre-i Emrî

1 Yüzüñ görmiş yine müşkîn saçuñ âşüfte-hâl olmış
Perîşân eylemiş kendin bükilmiş hadd ü hâl olmış

2 Kemân kaşuñ gamını çekmedin bir ay tamâm ey yâr
Mehüñ gördüm bu gice cismi incelmiş hilâl olmış

3 Nigârâ şol kadar kan aglamış kaddüñ gamıyla kim
Çemende hûn-ı eşkinden kabâ-yı lâle al olmış

4 Ruh-ı dildârı kabz itmiş bir iki kara yüzlüler
Kiminüñ adı kâküldür kiminüñ hatt u hâl olmış

5 Miyânuñ orta boyda bir güzeldür ol da 'ışkuñdan
Ten-i Emrî gibi cânâ kıla dönmiş hayâl olmış

2122 Nazîre-i Fakîrî

1 Gözüñ bîmâr olaldan Rûm'a sultân hatt u hâl olmış
Dirîgâ bir iki Hindû şeh-i Mısr-ı cemâl olmış

2 Dehânuñ üzre zülfüñüñ geçer yoklug ile 'ömri
Miyânuñ bir kıla kâdir degül şöyle hayâl olmış

3 Kara bahtum gibi dâyim yiler oñmaz meger sâyeñ
Hevâ-yı serv-kaddüñle ki böyle pây-mâl olmış

4 Sıyaldan kelle-i Mecnûn'ı seng-i mihnet-i devrân
Seg-i kûyına Leylâ'nuñ şikeste bir sifâl olmış

5 Fakîrî yine sevdâ-yı ser-i zülf-i siyâhuñla
Benüm 'ömrüm 'aceb âşüfte vü şûrîde-hâl olmış

2123 Li-mürettibihi

1 Şu resme ey melek hüsn ü cemâlüñ ber-kemâl olmış
Ki yüzüñ âftâb alnuñ kamer kaşuñ hilâl olmış

2 Sabâ sevdâ-yı zülfüñle eyâ Leylî-sıfat her dem
Düşüp deşt içre Mecnûn tek yiler âşüfte-hâl olmış

3 Benüm gibi perîşân u şikeste-hâtır u miskîn
Benüm 'ömrüm senüñ zülfüñ durur kim pây-mâl olmış

4 Melek-manzar perî-peyker güzeller içre ol dil-ber
Şeh-i iklîm-i hüsn ü server-i mülk-i cemâl olmış

5 Gören dir husrevâ şekker-lebüñ vasfında eş'ârum
Nizâmî gibi Nazmî şâ'ir-i şîrîn-makâl olmış

2124 Li-mürettibihi

1 Hat-ı la'lüñ ki sâf u âbdâr u ber-kemâl olmış
Bu resme ol muhakkak hatt-ı yâkûta misâl olmış

2 Meger kim lutf-ı kaddüñ yâd kılmış bâd-ı gülşende

Bükilmiş bu hevâdan her nihâlüñ kaddi dâl olmış

3 Gözümüñ aglamakdan hamretin görüp didi dil-ber
Zihî göz kim kızıl altuna dönmiş ‘ayn-ı mâl olmış

4 Hayâl-i kâmet-i gül-ruhlar ile bU fezâ-yı dil
Dönüpdür bir gülistâna ki pür-tâze hilâl olmış

5 Bugün ey sîm-ten medhüñde her sözi bu Nazmî’nüñ
Hemân ‘ayn-ı zer-i hâlis durur gûyâ ki kâl olmış

DER-BAHR-İ HEZEC-İ AHREB
Taktî’eş:Mef’ûlü Mefâ’îlü Mefâ’îlü Fe’ûlün

2125 Ez-ân-ı Kâsım Paşa
1 Gün gibi ‘ayân olmaga ol tal’at-i mehveş
Mahv oldı kamer düşdi güneş cânına âteş

2 Sen cân-ı cihânuñ yüzi ayını gören dir
Âyîne-i cândur bugün ol sûret-i dil-keş

3 Lâle yañaguñ yâdına gül-gûn yaşum ey dûst
Dem var mı ki yir yüzini itmeye münakkaş

4 Sevdâ-zede göñlüm yine zülfüñ hevesinde
Olmış durur âşüfte vü hayrân u müşevveş

5 Müşk-i Hoten’üñ kanı nice kurımasun kim
Her dem derilür ‘anber-i ter hâlüñe beñdeş

6 Yüz buldı çü senden sanemâ özgeye kılca
Baş vire vü baş egmeye ol turre-i ser-keş

7 Sâfî leb-i la’lüñden eserse ne ‘aceb kim
Her kim mey-i bî-gaş içe lâ-büd olur ol gaş

2126 Nazîre-i Kemâl Paşa-zâde

1 Lâle-ruhınuñ şevki urup cânuma âteş
Kıldı dili sünbül saçınuñ fikri müşevveş

2 La'lüñi görüp dil nice âh eylesün ey mâh
Kendü eli ile kim urur cânına âteş

3 Zülfi gamı ile kodı cân 'ûdını oda
Ahşam irişüp gitdi didi kim dimeñüz heş

4 Yüzinde ne hoş hâldür ol dâne-i hâli
Bâlîn idinür sünbüli berg-i güli mefreş

5 Çeşmüm özenüp câme-i zîbâsına yâruñ
Ten hırkasını kanlu yaşıla_itdi münakkaş

2127 Nazîre-i Tâcî-zâde

1 Zülfin ruhı üstinde kılup bâd müşevveş
Her dem nice miskînüñ urur kalbine âteş

2 Hûn oldugına derd ile dil dil-ber olur şâd
Rengîn olıcak hâne belî tıfla gelür heş

3 Mestâne gözüñ Türk-i kemândâr olalıdan
Oldı cigerüm gamzelerüñ tîrine terkeş

4 Pervânelerin yakmag içün âteş-i 'ışka
Geymişdi yine şem' gibi câme-i zer-keş

5 Her lahza hayâlüñle nigârâ dil-i Ca'fer
Bir hâne durur nakş-ı nigâr ile münakkaş

2128 Nazîre-i Vasfî

1 Mey-gûn lebüñüñ yâdına ey sâki-i mehveş
Sun nûş idelüm bir iki sâgar mey-i bî-gaş

2 Zâhid sözini işidicek mey içerem kim

Serd olsa hevâ lâ-büd olur hânede âteş

3 Sînem dilerem kim ola pür-tîr nigârâ
Yanuñda ne zevk itdügini göreli terkeş

4 ‘Işkuñ şehine konmaga nakkâş-ı havâdis
Dil hânesini eyledi kan ile münakkaş

5 Vasfî ki hatuñ vasfını teşvîş ile yazdı
‘Ayb eyleme cânâ ger ola hattı müşevveş

2129 Nazîre-i Sabâyî

1 Gerçi görinür hançer-i tîzüñ göze âteş
Ammâ bir içim su sanur anı dil-i gam-keş

2 Ebrûñ ile çeşmüñi gören sanur ider ceng
Baş üzre tutup hançer iki Hindu-yı serhaş

3 Mihr ile görüp ‘îd hilâlin sevinür cân
Sanur ki gelür hançer ile ol büt-i mehveş

4 Gamzeñ cigerüm kanıla nakş oldı nigârâ
Hançer gibi ki_ola zer-i surh ile münakkaş

5 Dil âh ile teskîn-i harâret ola sanur
Bilmez ki hevâdan dahı efzûn olur âteş

6 Dil-ber söz ile let urur añlayımaz agyâr
Geh gâh salar başını san kim büz-i ahfeş

7 Keyfiyyet irüp gaşş olup elbette gören dir
Bu şi’r-i Sabâyî mi vü yâ bâde-i bî-gaş

2130 Nazîre-i Hadîdî

1 Sâhir mi bu zülf-i siyeh u o ruh-ı mehveş
Kim gördügi var mesken ola sünbüle âteş

2 Diller deler ü cânlar ugurlar gicelerde
Şem'in etegi altına alup sünbül-i ser-keş

3 La'l ü dür ile tıfl-ı hayâlüñi bu çeşmüm
Sayd itse ne tañ dil-keş olur beyt-i münakkaş

4 Mecrûh yatup zülfüñ içinde göñül aydur
Tuş oldı baña gice içinde iki serhaş

5 Zâhid ne kaçar yüz çevürüp kûy-ı sanemden
Ol dâyirede gördi idi bir pula biñ baş

6 Haddüñde hatuñ gözledügüme 'aceb itme
Kim muktezi-i dikkat olur hatt-ı müşevveş

7 Fürkatde göñül eglemege gice vü gündüz
Zülfiyle ruhı fikri Hadîdî saña yoldaş

2131 Nazîre-i Münîr

1 Bu 'akl-ı serâsîme olupdur yine ser-keş
Sun câm pey-â-pey berü ey sâki-i mehveş

2 Der-nerd-i gam-ı 'ışk dilem zâr zi-her sû
Âverd zi-üstâdi hod-ı nakş be-dû şeş

3 Dil zülfi düninde ne çeker dinse uzar söz
El-kıssa kara günlü dilüñ hâli müşevveş

4 Der-devlet-i 'ışk-ı tu merâ hil'at-i şâhîst
Her câme ki şod der-tenem ez-eşk münakkaş

5 Bezm içre lebinden söz açıldukça habîbüñ
Sâkî özin unutdı rebâb oldı hemân gaş

6 Ol nâvek-i dil-dûz iricek saña Münîrî
Oh didügi ya'nî neyiki cân-ı belâ-keş

2132 Nazîre-i Fehmî-i Saruhanî

1 Hecrüñde ider sînemi dil yakdugı âteş
Gam bezmgehi olmaga bir kasr-ı münakkaş

2 Bir sencileyin gelmeye kattâl-i zebûn kes
Bir bencileyin olmaya miskîn ü belâ-keş

3 Dil nerd-i belâda nice zâr olmaya dirdüñ
Etrâf-ı çehârumda çeker dâyire-i şeş

4 Yüz karalıgı bulasın ey mihr cihânda
Ol gül-ruha öykünür iseñ sen de kamerveş

5 Fehmî nice yazsın sıfat-ı zülfüñi cânâ
Dil pür-gam u hâtır yıkıg u kalb müşevveş

2133 Li-mürettibihi

1 La'lüñ ki öper câm-ı mey ey sâki-i mehveş
Kor cânumı göz göre müdâm âh ki âteş

2 Zülfüñ durur ey mâh bugün devr-i kamerde
Göñlüm gibi miskîn ü perîşân u müşevveş

3 Ser-keş geçinür turre-i dillber dahı ammâ
Şol gerden-i sîmînidür âsl ile ser-keş

4 Envâ'-ı şükûfeyle bahâr irişicek bâg
Bir kasra döner nakş-ı nigâr ile münakkaş

5 Nazmî gam-ı devrânı müdâm itmege teskîn
Nûş eyle safâ ile musaffâ mey-i bî-gaş

2134 Li-mürettibihi

1 Hecr-i ruh-ı gül-nâruñ eyâ dil-ber-i mehveş
Her lahza urur hasret ile cânuma âteş

2 Âşüfte olup tolaşalı zülfüñe 'ömrüm

Görseñ ne çeker bu dil-i miskîn ü belâ-keş

3 Hattuñ gamıdur ben kara yazulınuñ ey dûst
Her lahza iden hâtırını böyle müşevveş

4 Kara bere vü kan yaş ile bu ten-i zerdüm
Oldı baña bir câme-i zer-beft u münakkaş

5 Sûzum n'ola artarsa benüm âh ile Nazmî
Zîrâ ki hevâ ile ziyâde olur âteş

DER-BAHR-İ RECEZ-İ SÂLİM
Taktî'eş: Müstef'ilün Müstef'ilün Müstef'ilün Müstef'ilün

2135 Ez-ân-ı Ahmed Paşa
1 Bir dil mi kalmışdur bu tîr-i gamzeden kan olmamış
Bir cân mı vardur o kemân-ebrûya kurbân olmamış

2 Şol 'ömr kim sensüz geçer ol 'ömr zâyi' 'ömr imiş
Şol cân ki_anuñ cânânı yok ol cân dahı cân olmamış

3 Zülfin gidermiş ol sanem kâfirligin komaz henûz
Zünnârını kesmiş velî dahı müselmân olmamış

4 Ne fitnedür yâ Rab bu kim bir dil-berüñ her gamzesi
Bir demde biñ cân almasa dirler bu fettân olmamış

5 Şehrüñde la'lüñ şevkine şol deñlü kan aglamışam
Kim bir der ü dîvârı yok yâkût u mercân olmamış

6 Mecmû'-ı diller mecma'ı zülfüñdür anı çözse bâd
Cem'iyyet-i hâtır mı var andan perîşân olmamış

7 Añup çerâg-ı hüsnüñi pervâne göñlüm şem'vâr
Meclis mi var kim germ olup sûzân u giryân olmamış

8 Gülden kohuñ alup seher âh itse Ahmed derd ile
Bülbül bulınmaz bâgda kim bagrı biryân olmamış

2136 Nazîre-i Şâhidî
1 Bir dil mi kaldı ey sanem ‘ışkuñla hayrân olmamış
Yâ dîde mi vardur gam u derdüñle giryân olmamış

2 Şol câmi’-i hüsnüñdeki mihrâb-ı cân içre gözüñ
Geçmiş imâmet yirine lâkin müselmân olmamış

3 Varsun yile her dil ki cân virmeye gamzeñ tîrine
Yansun oda yâ kaşuña var ise kan olmamış

4 Cânâ hevâ-yı la’lüñüñ şol câna kim cân olmadı
Cân sırrını bilen kişi bilür ki ol cân olmamış

5 Mihr-i ruhuñla lâle mi açıldı ki_anuñ dâgı yok
Şevk-i ruhuñla gonçe mi var kim dili kurbân olmamış

6 Ol dil-ber-i bî-mihr kim hışm ile ayın gösterür
‘Uşşâk cân olmış velî rahm ıssı cânân olmamış

7 Her dem gamuñla Şâhidî giryân budur oldugı kim
Bir ‘âşık-ı sâdık senüñ devrüñde handân olmamış

8 ‘Adl ü sehâda hâtif-i gaybî didi kim bir dahı
Cem şâh-ı ‘âdil-dil gibi Yûnân’a sultân olmamış

2137 Nazîre-i Sürûrî-i Müderris
1 Bir dil mi var zülfüñ gibi ey cân perîşân olmamış
Bir cân mı vardur tekye-i ‘ışkuñda kurbân olmamış

2 Derd ile her kim iñiler öldükde feryâdı deger
Kimdür diyen gam zehrine her derde dermân olmamış

3 ‘Uşşâka ölürken karîb turmaz nifâk eyler rakîb
Bu deñlü İslâm ehlini görüp müselmân olmamış

4 Cismüñ hayâtı cân ile cânuñ dahı cânân ile
Bî-cândur ol ten kim anuñ cânına cânân olmamış

5 Bâga Sürûrî varıcak ol gül-ruhum güle güle
Dil-teng olan gül gonçesi kalmadı handân olmamış

2138 Li-mürettibihi

1 Bir dil mi vardur mübtelâ-yı derd-i hicrân olmamış
Bir cân mı vardur âteş-i ‘ışk ile sûzân olmamış

2 Bir bezm-i devrân içre kim var kim gam-ı hicrân ile
Nice nice bagrın delüp ney gibi nâlân olmamış

3 Kanı cihânda var mıdur bir kimse ki ‘âlem diyü
Şûrîdelikler eyleyüp soñra pişmân olmamış

4 Dünyâda kim vardur ki şevk u zevk ile handân iken
Derd ü belâya ugrayup soñ demde nâlân olmamış

5 Nazmî ne sanarsın cihân mülkin ki âhir derd ile
Kim var durur âzürde vü pâ-mâl-i devrân olmamış

2139 Li-mürettibihi

1 Bir ‘âşık-ı zâruñ mı var derdüñle giryân olmamış
Her demde giryân olmadan gözi yaşı kan olmamış

2 Bir ehl-i dil var mı ola dil virmek ile ol saña
Hecrüñden âh ey dil-rübâ âzürde-i cân olmamış

3 ‘Işkuñ odıyla ey püser dil mülki yandı ser-be-ser
Ol od ile cân u ciger var mı_ola sûzân olmamış

4 Bir dil mi vardur ey sanem kim çekmeye senden sitem
Âh ol sitemden dem-be-dem ney gibi nâlân olmamış

Nazmî gibi ey yâr-ı cân kimdür seni gördügi ân

5 İdüp saña cânın revân anı da kurbân olmamış

2140 Li-mürettibihi

1 Bülbül mi var gülzârda derd ile giryân olmamış
Yâ gül mi var anı görüp şevk ile handân olmamış

2 Gülşende bir bülbül mi var kim hâr-ı cevrinden anuñ
Dâg-ı gam ile lâle gibi yüregi kan olmamış

3 Bezm-i belâda devr elinden döne döne dem-be-dem
Bir dil mi var biñ derd ile ney gibi nâlân olmamış

4 Bir ‘âşık-ı bî-dil mi var cânâ senüñ devrüñde kim
‘Işk âteşine yana yana bagrı biryân olmamış

5 Kim var senüñ zülfüñ gamından ‘akl u sabrın tagıdup
Sevdâya düşüp ey perîşân-dil perîşân olmamış

6 Ka’be kapuñda ‘îd-ı vasluñ şevkine kıblem benüm
Bir ‘âşıkuñ var mı ki biñ cân ile kurbân olmamış

7 Medh itse Nazmî bülbülüñ gülşende gül-ruhsâruñı
Bir gül mi kalur şevkden çâk-i giribân olmamış

DER-BAHR-İ MÜTEKÂRİB-İ MAHZËF
Taktî’eş: Fe’ûlün Fe’ûlün Fe’ûlün Fe’ûl

2141 Ez-ân-ı Zâtî

1 Cefâ tîrine cânum ummâc imiş
Aña zahm-ı cismüm ‘aceb acımış

2 Öpüp başa kodum ayaguñ tozın
Benüm başum içün ne hoş tâc imiş

3 Asılsun ko zülfüñde Mansûr-ı dil
Görelüm ne çenberde Hallâc imiş

4 Kadeh la’l-i şîrînüñi öpdügin
İşitmiş surâhî içi acımış

5 O şâhuñ işiginde Mansûrveş
Asılmak eyâ Zâti mi’râc imiş

2142 Nazîre-i Tâli’î

1 Göñül mülki yagmâ vü târâc imiş
Görüp anı katı Tatar acımış

2 Asılmak göñül zülfe âsân mıdur
Tutalum ki Mansûr-ı Hallâc imiş

3 Cihân içre ser-mâyesi sûfinüñ
Hemân bir ‘abâdan kabâ tâc imiş

4 Göñül kârbânın bozar dâg-ı gam
Yıkan yüregi tamga ile bâc imiş

5 Çemende güle yakalar yırtduran
Sadâ-yı kumâr ile durrâc imiş

6 Burâk olsa tâbût tañ mı bize
İşiginde ölmek çü mi’râc imiş

2143 Li-mürettibihi

1 Asılmak dil ol zülfe mi’râc imiş
Ko bildüm o Mansûr-ı Hallâc imiş

2 Hayâli gözümüzde kaldı dirîg
Anuñ hak-i pâyi ki ser-i tâc imiş

3 Didüm çok gamuñ yidi dil rahm kıl
O dil-ber gülüp didi kim acımış

4 Benüm gibi cevrinden ol dil-berüñ

Dilâ var nice cânları acımış

5 Cefâsı okına anuñ Nazmiyâ
Nice dil senüñ gibi umac imiş

2144 Li-mürettibihi
1 Şehâ hâk-i pâyüñ ne hoş tâc imiş
Cihân ser-be-ser aña muhtâc imiş

2 Firâkında yaşum o şîrîn-lebüñ
Göricek deñizler baña acımış

3 İşi güci ol Türk-i ser-mestüñ âh
Dil ü cân metâ'ını târâc imiş

4 İşiginde görmek o gün yüzlüyi
Hakîkatde 'uşşâka mi'râc imiş

5 Melâmet okına cefâ taşına
Cihân içre 'ışk ehli ummâc imiş

6 Çemen bezmin ey dil tarabnâk iden
Ser-âgâz-ı kumrî vü durrâc imiş

7 Götür Nazmi başda ayagın tozın
Ki gey kıymeti cevherî tâc imiş

HARFÜ'S-SÂD

DER-BAHR-İ REMEL
Taktî'eş: Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilât

2145 Ez-ân-ı Sultân Bâyezîd
1 Ey süvâr-ı esb-i nâz olan rikâb-ı câna bas
Hüsn meydânı senüñdür ayaguñ merdâne bas

2146 Nazîre-i Necâtî

1 Yâra yol iki kademdür birisini câna bas
Çünki bu meydâna geldüñ ayaguñ merdâne bas

2 Üstüñe dönmek murâd olursa çevgân-ı felek
Başuñı tûb eyle andan ayaguñ meydâna bas

3 Bâg-ı hüsne el sunarsın âh kim bîgânesin
Âşna ol ayaguñı sünbül ü reyhâna bas

4 Düz basınca ayaguñ salınma ey ser-mest-i nâz
Muhtesib yüzine geldüñ nâzük ü rindâne bas

5 Gül yüzüñe öykünürse lâle-i sahrâ-nişîn
Yüregine dâg-ı hırmân ur yüzini kana bas

6 Al geymiş girmiş ortaya şarâb-ı lâle-reng
Duhter-i rez çekmek isterseñ yüri mey-hâne bas

7 Agzı esrârın Necâtî tuydı tuymasun rakîb
'Anberîn-hat hâtemini hokka-i mercâna bas

2147 Nazîre-i İbrâhîm Paşa

1 Ayaguñ lutf eyle şâhum külbe-i ahzâna bas
Gel kadem-rence kılup bu sîne-i sûzâna bas

2 Kaşların çîn eylemişdür dil-berüñ kasdı n'ola
Fitnesi çokdur sakın ayaguñı merdâne bas

3 Tîr-i müjgân ile cân kasdın iderse dil-berüñ
Hamdü li'llah hoş sa'âdetdür anı sen câna bas

4 Deyr-i 'alemde egerçi toludur büt-haneler
Bir büt-i ra'nâ gerekse var göñül kâşâne bas

5 Akıdur kanlu yaş İbrâhîm'i gör Ya'kûbvâr

Ayaguñ lutf eyle ey Yûsuf-kadem Ken'ân'a bas

2148 Nazîre-i Şevkî

1 Yire basma ayaguñ ey serv çeşm-i câna bas
Su basar yirde ye hod bu dîde-i giryâna bas

2 Başum üzre yıkayum dünyâyı bir ayag ile
Sen hemân sohbetde sâkî ayagı merdâne bas

3 Yüz karası ile başdan çıksa zülfi vechi var
Şol kesilesi ayagın kim didi Kur'ân'a bas

4 Odlar bassa yiridür cânuña câm-ı şarâb
Kim didi ey muhtesib kim saña var mey-hâne bas

5 Zülf-i pür-çînüñ mi didi hatt-ı müşk-âsâña kim
Rûm'dan çık dahı var leşkerle Hindustân'a bas

6 Tokla sen zâhid gözüñ aç varımazsın hazrete
Yaş içinde erba'în ile gerek toksana bas

7 Gâret iden Şevki'nüñ îmânını ey zülf-i yâr
Sen degülseñ gel elüñi mushaf-ı 'Osmân'a bas

2149 Nazîre-i Hadîdî

1 Mûra kim didi ayaguñ çak leb-i mercâna bas
Yâ şarâb iç böyle mest ol hıffet it mey-hâne bas

2 Cân esîr-i hâlüñ oldı kesb-i tahsîs itmege
Dâg-ı tamgâ-yı gulâm-ı şâhı vech-i câna bas

3 İtmek isterseñ göñül âhû-yı müşk-efşânı sayd
Hîle def' olsun rakîb-i rûbehi şîrâne bas

4 Yümn-i ikbâl ile ma'mûr it dil-i bî-çâreyi
Dil-berâ demdür kadem bu hâne-i vîrâna bas

5 Küşt-gîrem şi’r meydânında diyü ura lâf
İşte meydân gel Hadîdî hasmuñ üstâdâne bas

2150 Nazîre-i Lâmi’î

1 Cân dilermiş ol sanem pâyüñ dilâ merdâne bas
Terk-i ser kıl evvel andan soñra bu meydâna bas

2 Sâlik iseñ râh-ı ‘ışk iki kademdür ey göñül
Menzil alduñ birini dünyâya birin câna bas

3 Öykünürmiş yüzüñe gül lâle reng-i haddüñe
Bagra dâg ur bunuñ u anuñ yüzini kana bas

4 Hâne-i hammâra cem’ olmış bu gün yüzlüler
Gel göñül şûrîdelik devrânıdur mey-hâne bas

5 Ey kalem yazmak dilerseñ vasf-ı zülf ü hattını
Pây idüp başuñ bu yolda sünbül ü reyhâna bas

6 Eyler iseñ ey hezâr ol gonçe-leb bezmin murâd
Her nefes mühr-i sükûtı gül gibi efgâna bas

7 Lâmi’î bir pergâr-ı çerhüñ gerdişinden saña ne
Sen sebâtuñ gözle pâyüñ merkez-i devrâna bas

2151 Nazîre-i Rahîkî

1 Şeh-süvâr-ı ‘ışksın ey dil rikâb-ı câna bas
Şimdilik meydân senüñdür ayaguñ merdâne bas

2 Lâübâlîsin bilürler ey gözüm yaşı seni
Bir delikanlulıg eyle gel der-i mey-hâne bas

3 Kaşları kurbânı oldugum bilürsin ey hilâl
Kanumı barmak ucıyla cebhe-i cânâna bas

4 Ger dilerseñ tîg-i müjgânuñla ‘ömrüm cân diler
Ger basarsañ yüzüm üzre dîde-i giryâna bas

5 Gözlerüñ mahmûrıyam sâkî meded öldüm yetiş
Ben garîbüñ cânına gel bir iki peymâne bas

6 Mest-i ‘ışk olmak dilerseñ zâhidâ ‘âlemde ger
Neng câmın yire çal andan kadem meydâna bas

7 Ey Rahîkî çünki olduñ âşinâ-yı bahr-i ‘ışk
Katreden yaşınma hergiz lücce-i ‘ummâna bas

2152 Ve lehu

1 Hâtem-i la’lüñ nigîn-i nakd-i kalb-i câna bas
Mührüñi ey şâh gel gencîne-i sultâna bas

2 La’l ü yâkût ile pürdür gözlerüm ey nûr-ı ‘ayn
Devlete irsün elüm dirseñ ayaguñ kâna bas

3 Eyledüñ şemşîr-i ‘ışkuñla beni çün kim şehîd
Ey ruhı gül lâleveş bârî yüzümi kana bas

4 Yiridür düşseñ nazardan ey gözümüñ merdümi
Saña evvel kim didi başdan reh-i cânâna bas

5 Göz terâzûdur ne turursın gel ey Yûsuf-cemâl
Dürr ü yâkût ile vezn ol keffe-i mîzâna bas

6 Nice bir devr idesin pergâr-ı âhen-pâ gibi
Gir tarîk-i ‘ışka ey dil merkez-i devrâna bas

7 Mülk-i ‘ışkuñ pâdşâhısın Rahîkî sen bugün
Sikke-i şâhî-i tarz-ı Husrev-i Selmân’a bas

2153 Nazîre-i Celîlî

1 Hüsn şâhı [gel] rikâb-ı câna bas
Sür semend-i nâz ayak meydâna bas

2 Kıl rakîbi nat’-ı gamda pîl mât

Bakma ferzîn âhına ferzâne bas

3 Bülbül-i ser-geşte gül seyrin diler
Serv-i nâzum tur kadem bustâna bas

4 Dilde peykânuñ cefâsın çekmege
Pây-i nâzuñ gonçe-i handâna bas

5 Derd-i ser virür saña bâlîn-i gül
Ey dil-i şûrîde hâristâna bas

6 Pâyüñ âzâr itme ey ser-keş nihâl
Cilve kılsañ sünbül ü reyhâna bas

7 Şâh-ı merdânı severseñ ayaguñ
'Işk meydânında gel merdâne bas

8 Çeşm-i pür-hûndur Celîlî mühr-i mihr
Nâme-i derd ü gam u hicrâna bas

2154 Nazîre-i Hitâbî

1 Üstüme yol sürmek isterseñ tarîk-i câna bas
Hüsn ilinüñ şâhısın ser-menzil-i sultâna bas

2 Geh düşersin geh turursın ey sabâ ser-hoş mısın
Yâr kûyıdur gözüñ aç ayaguñ rindâne bas

3 Bu 'imâret diyeler bir seng-dil bünyâdıdur
Pâdşâhum seyre çıkdukça dil-i vîrâna bas

4 Fitne koparmak dilerseñ gel terâş it hattuñı
Mâr kuyrugın basarsañ zülfüñe bir şâne bas

5 Başdan çıkduñ gözüñi açmaduñ ey şem'-i bezm
Saña kim dir ortaya gel meclis-i cânâna bas

6 Agırı altun deger câmuñ ne bilsün sûfiler

Sâkiyâ rindâne gel anı kef-i yârâna bas

7 Bezm-i ‘ışkuñ ey Hitâbî pehlevânısın bugün
Rezm içinde bir ayag ile Cem’i merdâne bas

2155 Nazîre-i Enverî

1 Sâkiyâ el virme sakın ayaguñ merdâne bas
Baş olup bir kaç harâmîyle yüri mey-hâne bas

2 Çünki bir yalıñ kılıç çekdüñ yüridüñ üstüme
Yıldırım gibi gel anı sîne-i sûzâne bas

3 Meclis-i dünyâdan ayagı götürssün dir iseñ
Sâkiyâ destüñden ol dem baña bir peymâne bas

4 Bâde-i ‘ışk ile mest olduguñı il duymasun
‘Akluñı başuña devşür ayaguñ rindâne bas

5 Hâzır ol pîr-i mugânuñ çekmege hemşîresin
Enverî erlik demidür ayaguñ merdâne bas

2156 Nazîre-i ‘Andelîbî

1 İkilikden geç bu meydâna bugün merdâne bas
Nûş idüp ey dil şarâb-ı vahdeti rindâne bas

2 Fürkat-i dildâr ile ey gussa kaldum yaluñuz
Bir kadem lutf eyleyüp bu külbe-i ahzâna bas

3 Ey gözüm nûri beni bi’llâh toprakdan götür
Gel kadem-rencîde kıl bu dîde-i giryâna bas

4 Çünki altun sikke-i şâhî ile bulur şeref
Dâg-ı ‘ışkın dil-berüñ gel sîne-i sûzâne bas

5 Bir tolu iç boş olsun işbu çerh-i pîre-zen
Gaflet itme ‘Andelîbî ayagı merdâne bas

2157 Li-mürettibihi

1 Sâkiyâ sâfî ayagı sohbet -i yârâna bas
Gel ayak seyrin kılalum her kademde câna bas

2 Cân safâ sürsün kudûmuñdan senüñ cânâ revân
Lutf idüp gel bir kadem bu külbe-i ahzâne bas

3 Katre katre kanlu yaşumla pür itdüm yollaruñ
Kanda gitseñ ayaguñ yâkûtile mercâne bas

4 Ey hayâl-i yâr akar su seyri hayli hoş durur
Dem-be-dem gel bir kadem bu dîde-i giryâne bas

5 Cîfe dünyâ içün eyler çün saña dâyim hücûm
Sâkiyâ seg nefsi maglûb it dahı şîrâne bas

2158 Li-mürettibihi

1 ‘Işk meydânına ey ‘âşık kadem merdâne bas
Cân ile serden geç evvel andan ol meydâna bas

2 Mey-fürûşuñ çek elinden şâhid-i sahbâyı al
Şevk ile kan mest olup gel var yüri büt-hâne bas

3 Kârzâr-ı ‘ışk içinde şol rakîb-i kâfiri
Şâh-ı merdân-ı ‘Ali gibi yüri şîrâne bas

4 Başum üzre yüzümi yoluñda pâ-mâl ideyin
Tek kadem-rencîde kıl bu külbe-i ahzâna bas

5 Da’vi-i ‘ışkında yâruñ merd iseñ meydâna gel
Nazmiyâ başuñ ele al ayaguñ merdâne bas

DER-BAHR-İ MÜCTEææ
Taktî’eş: Mefâ’ilün Fe’ilâtün Mefâ’ilün Fe’ilât

2159 Ez-ân-ı Ahmed Paşa

1 Hayâl-i yâr ile kıldum bu gice sohbet-i hâs
Semâ'-ı nâlem idüpdür gözüm yaşın rakkâs

2 Niçün düşer yüzi 'îdında dil zenahdâna
Gerek ki 'îdda zindândan ola idi halâs

3 Lebüñ kanum içer emmek yiri degülse degül
Ko kanlu meyle soruşayın el-curûhe kısâs

4 Ne sengden yaradupdur Hudâ yüregüñi kim
Dürüşürem ne tılısm aña kâr ider ne havâs

5 Sımaga şîşe-i nâmûsı Ahmed'üñ nice bir
Hemîşe seng-i melâmet ata 'avâm u havâs

2160 Nazîre-i Sultân Cem

1 'Aceb bu bend-i belâdan göñül bulur mı halâs
Tutup yaşum yolını dir ve lâ te hîne menâs

2 Hemîşe gamzeñ okı sînemi kılur mecrûh
Meger zamîrine gelmez ki el-curûhe kısâs

3 Yolında bilmege sıdkumı hüsni mushafına
Tefe''ül eyleyicek geldi sûre-i İhlâs

4 Dişüñ hayâlin iderse yaşumda n'ola gözüm
Ki bahr içinde bulur hâs gevheri gavvâs

5 Şikeste göñlüme bülbül sadâsı hoşca gelür
Egerçi kim dinür el-kâssu lâ-yuhibbü'l-kâs

6 Bulınmaga ruh-ı dîvânede ruhuñ genci
Hatuñ hayâli yazar üstine tılısm u havâs

7 Cem'üñ gamuñ senemâ kâmetini çeng ideli
Semâ'-ı nâlesi eyler gözi yaşın rakkâs

2161 Nazîre- İshâk Çelebi

1 Kaçan ki şem' ile pervâne ide sohbet-i hâs
Diler ki kayd-ı vücûdından ide cânı halâs

2 Kişiye bir hˇâr nazar kılma i'tikâdına bak
Büyükdür az sakın sanma sûre-i ihlâs

3 Semâ' lezzeti sanma kıyâs-ı 'akl iledür
Ne bile bir kişi sorsañ niye döner rakkâs

4 'Amîm-i lutfuñı gör kim efendi kullaruñuñ
Yanuñda her biri ister ki ola hâsü'l-hâs

5 Teveccüh eyledi İshâk râh-ı ihlâsa
Görse râst elif fibi vardı buldı halâs

2162 Nazîre-i Sultân Bâyezîd

1 Visâl-i yâra irüp her kim itse sohbet-i hâs
Felek semâ'a girüp gün (...) dür rakkâs

2 Dil itse bahr-i gamında hayâl-i dendânın
'Aceb mi dürr-i yetîme çü irişür gavvâs

3 Bihişte girmeye koyup diyâr-ı yâra gide
Olursa ten kafesinde bu murg-ı câna halâs

4 Dirîg ol perî-zâda müyesser olmayısar
Buhûr idüp gice gündüz okursam aña havâs

5 Sürûrı 'Adli dilüñe dahı gele sanma
Gam ile çün kim idersin müdâm sohbet-i hâs

2163 Nazîre-i Tâcî-zâde

1 Çü geldi ortaya mutrib kim ide sohbet-i hâs
Taraf taraf n'ola olsa piyâleler rakkâs

2 'Aceb mi sevmese kavvâl-i meclisi vâ'iz

Mesel durur bu ki el-kâssu lâ-yuhibbü'l-kâs

3 Beni gam eyledi hâk ü gamı piyâle helâk
Zamâne sâki-i gül-ruh eliyle kıldı kısâs

4 Sevâd-ı hâli ki gösterdi sûret-i hâlüm
Yazıldı bir 'adese sanki sûre-i ihlâs

5 'Aceb degül seg-i kûyuñ ürerse 'uşşâka
İñende sevmez olur bir birini çünki havâs

6 Müjeyle bagrumı deldüñ çün aç kaşuñ girîhin
Şikâruñ alduñ u atduñ okuñı yayuñı yas

7 Ger âyine gibi rûşen-zamîr iseñ Ca'fer
Görürseñ ol mehi bir sûret ile bagruña bas

2164 Nazîre-i Şem'î

1 Hûblar cem' olup itmiş bu gice sohbet-i hâs
Def tutup çerhe girüp mihr ü meh itmiş rakkâs

2 Cehd idüp câm-ı mahabbetle göñül mest olıgör
Gam-ı dünyâ-yı denîden idegör cânı halâs

3 Zerre deñlü 'amelüñ gün gibi tâbende olur
Yâr yolında eger zâhid iderseñ ihlâs

4 İremez yıllar ile gevher-i maksuda eli
Olımaz degme kişi bahr-i safâda gavvâs

5 Hûblarda nice kez tecribe itdi Şem'î
Âb-ı zerle yazıcak eyledi te'sîr havâs

2165 Nazîre-i 'Atâ

1 Hayâl-ı yâr ile her cân ki ide sohbet-i hâs
Nedîm olup aña şâdî ferah durur rakkâs

2 ‘Aceb mi gamze-i cânân cigerden itse güzer
Harâmi şimdi mi zindânı deldi buldı halâs

3 Dehânı dâyiresinde tılısm-ı hatt-ı nigâr
‘Aceb degül yazılur hâtem üzre çünki havâs

4 Hayâl-i zülfi helâk itdi ‘ışk içinde beni
Nehenge ugrasa deryâda cân virür gavvâs

5 Miyânı râzını di her fakîh ‘âmiyesin
Hayâl-i hâssa ‘Atâ meyl ider ‘avâm u havâs

2166 Nazîre-i Necâtî
1 Duhân-ı âh ile oldum şerer gibi rakkâs
Sirişk-i çeşm ile oldum güher gibi gavvâs

2 Bu âh ile çıkışursam bu yaşı nic’ideyin
Yukarı korsam is olur aşaga korsam pas

3 Halâs olımadı dil kayd-ı bend-i zülfüñden
Hatuñdan okudı biñ kerre sûre-i İhlâs

4 Suçın bilüp düşer ayaga zülf-i fettânuñ
‘Azîz başuñ içün eylük eyle fitneyi bas

5 Ne üzilür ne kesilür kemend-i zülfüñden
Gerek bogazla Necâtî kuluñ begüm gerek as

2167 Nazîre-i Revânî
1 Esîr-i bend-i gam oldum ‘aceb bulam mı halâs
Çün oldı yâr yanında rakîb hâsü’l-hâs

2 Kitâb-ı ‘ışkuñ içün cenge düşdi cân u göñül
Mesel durur bu ki el-kâssu lâ-yuhibbü’l-kâs

3 Görinen ay ile gün mi bezm-i hüsnüñde
İki def almış eline felek olup rakkâs

4 Kalurdı tîr gibi agzın açuban hayrân
Göreydi bir kez eger kaşı yayını Vakkâs

5 Revâni derd ü belâsını dil-berüñ hoş gör
İki garîb yetîmi alup da bagruña bas

2168 Nazîre-i Sabâyî
1 Esîri düşse ‘ışkuñ kamu ‘avâm u hâs
kemend-i bend-i mahabbetden olmadı çü halâs

2 Gözüm yaşı eger itmese odı teskîn
Duhân-ı âhum ile çerh erirdi ‘ayn-ı rasâs

3 Rakîbe olma musâhib ki kadrini beñzer
Düşerse gafletle dest-i ‘âma gevher-i hâs

4 Duhân-ı şem’ ile döner gibi fenâr-ı hayâl
Felek olup durur âhum tütünile rakkâs

5 Gözüñ yüregüme zahm urdı la’lüñ içdi kanum
Hakk oldı anı urmak el-curûhe kısâs

6 Hatını Fâtiha-i mushaf-ı bahâ okı kim
Fütûh-ı vaslı ider feth muhlise ihlâs

7 Senüñ gibi güher-i pâke ugradı olalı
Dil-i Sabâyi mahabbet deñizine gavvâs

2160 Nazîre-i Mesnevî-hˇân-zâde
1 Hatuñ getürmese zindân-ı gamda baña havâs
Ne mümkin idi halâs okısam hezâr ihlâs

2 Görince sen mehi mihrüñle n’ola raks itsem
Ki bezm-i şems-i cihân-tâba zerredür rakkâs

3 ‘Aceb mi yâr içün olsam bu bahr-i eşke garîk

Ki tâlib-i dür olan lâ-cerem olur gavvâs

4 Bir ola mı dil 'ârif ile kalbi sûfînüñ
Kanı bahâ'-i zer ü sîm ü kanı kadr-i rasâs

5 Dilerseñ irişe Kâmî nişâna tî®-i murâd
Çeküp o kaşı kemânı güç ile bagruña bas

2170 Li-mürettibihi

1 Senüñle bir gice itsem eger ki sohbet-i hâs
Bulurdum ola gamuñdan efendi ben de halâs

2 Gamuñla ben ölem ide beni zamâne çü hâk
O demde zerrelerüm ola bezmüñe rakkâs

3 Seni musahhar idem diyü_ey perî cândan
Okur hemîşe 'avâm u havâs vird-i havâs

4 Giceyle nâleme incinse tañ mı kûyuñ anı
Bilürsin anı ki el-kâssu lâ-yuhibbü'l-kâs

5 Bu Nazmi sen dür-i pâke idem diyü dâyim
Olupdur iki gözüm bahr-i 'ışkuña gavvâs

HARFÜ'Ø-ØÂD

DER-BAHR-İ MUØÂRİ'-İ AHREB
Taktî'eş: Mef'ûlü Fâ'ilâtün Mef'ûlü Fâ'ilâtün

2171 Ez-ân-ı Hilâlî

1 Gün germ olup iñende hüsnini itmesün 'arz
Nisbet yüzüñle günde beyne's-semâ' ve'l-arz

2 Hecrüñde sîm-i eşke şol deñlü kâdirem kim
Ka'be kapuñ tavâfı olmış durur baña farz

3 Bir oda yakdı gurbet gözüm yaşı acından
Oldı revân kapuña hâlümi itmege ‘arz

4 Bir katre yaş komadı çeşmümde şevk-i la’lüñ
Gerçi ki hûn-ı dilden çog aldı gözlerüm karz

5 Zülf ü hatuñ sıfâtın yazmag içün Hilâlî
Ter müşk ile varakda hoş çekdi tûl ile ‘arz

2172 Nazîre-i ‘Atâ

1 Meh gün yüzüñe karşu kendüyi kılmasun ‘arz
Kim farkı var senüñle beyne’s-semâ’ ve’l-arz”

2 Cân vireli lebüñe bizden kesildüñ ey dûst
Gerçek imiş mahabbet mıkrâzı oldugı karz

3 Gözüm yaşını ben de kûyuñda sarf ideyin
Akçası çoklara çün hacc eylemek olur farz

4 Fikr-i miyânınuñ dil ‘umkına nice irsün
Mahzâ tahayyül oldı ol yirde tûl ile ‘arz

5 Vasl-ı dehân-ı yâra sa’y it ‘Atâ ko fikri
Bir dem yakîn yigdür biñ kerre kılmadan farz

2173 Nazîre-i Sürûrî-i Müderris

1 Sen güni aya nice beñzer diyü idem farz
Ortada var tefâvüt beyne’s-semâ’ ve’l-arz

2 Tîrüñle gamzeñ itdi başum içün nizâ’ı
Kat’ itmedi çü tîguñ sen şâha eylesün ‘arz

3 Akça yaşum olaldan kûyuñ segi kesildi
Mıkrâz imiş habîbüm dûstlardan alınan karz

4 Bu çeşme-i za’îfe cism ismi dimek olmaz
Bir tûldur görinür yok aña ‘umk ile ‘arz

5 Ko nakd-i eşk sarfın cân borcını edâ kıl
Vâcib durur Sürûrî takdîm olınması farz

2174 Nazîre-i Fakîrî
1 Beñzer diyü kapuña Ka'be biz itmişüz farz
Hakkâ ki farkı vardur beyne's-semâ' ve'l-arz

2 Eşk ü ruh ile sa'y it kûyın tavâf eyle
Sîm ü zeri olana hacc eylemek ki_olur farz

3 Dil nakd-i eşk-i çeşmüm yolında dökdi saçdı
Hûn-ı cigerden âhir almaga başladı karz

4 Sevdâ-yı zülfüñ ile pür oldı dil sevâdı
Hep garb u şarkı dutdı cânâ bu tûl ile 'arz

5 Çün 'ârızında gördüm hâl ü ruhın Fakîrî
Bildüm ki şâh-ı Rûm'a hâlini eylemiş 'arz

2175 Nazîre-i 'Andelîbî
1 Çün nakd-i nûr-ı hüsnüñ ay u güneş alur karz
Nisbetleri senüñle beyne's-semâ' ve'l-arz

2 Ben eşk-i çeşmüm ile varsam n'ola kapuña
Mâlı olan kişiye Ka'be olup durur farz

3 Gözüm yaşı revâne olsa 'aceb mi her dem
Çün mâ-cerâ-yı 'ışkı kapuña eyledüm 'arz

4 Tâ bir kadem yüzine basmag içün cihânda
Hâk eyledi özini ayaguñ altına arz

5 Bir vâdiye iletdi bu 'Andelîb'i 'ışkı
İki cihâna sıgmaz andagı tûl ile 'arz

2176 Nazîre-i Muhibbî

1 Germ olmasun iñen gün hüsnüni kılmasun ‘arz
Nisbet yüzüñle günde beyne’s-semâ’ ve’l-arz

2 Dil zevrakını saldum derdâ ki bahr-i ‘ışka
Gerçek imiş diyenler yok aña tûl ile ‘arz

3 ‘Işkı yolında çeşmüm şol deñlü dökdi eşki
Kalmadı âhir aldı hûn-ı cigerden ol karz

4 Her kim ki ‘âşık oldı dolaşdı bend-i zülfe
Mihnet şebinde âhir ölmek olur aña farz

5 Her ne ki virdi dünyâ evvel Muhibbi bir bir
Âhir komaz alur ol virmiş durur saña farz

2177 Nazîre-i Selîkî

1 Firdevs kûy-ı yâra kendüyi itmesün ‘arz
Zîrâ ki farkı vardur beyne’s-semâ’ ve’l-arz

2 Hecrüñde sîm-i eşküm çokdur benüm ki baña
Ka’be kapuñ tavâfı çokdan olup durur farz

3 Vardum yakın ki görem yâruñ dehânını ben
Geldi yakın ki yokdur bir nokta eyledüm farz

4 Sîm-i sirişki çeşmüm harcandı kalmadı hîç
Kan aglasa ‘aceb mi dilden olup durur karz

5 Yâzup Selîki eyle eş’âruñ ile iş’âr
Hayretden idemezseñ ol şâha hâlüñi ‘arz

2178 Nazîre-i Resmî

1 Bir zerre meh ruhuñdan çün kıldı gün ziyâ karz
Nûrıyla rûşen oldı beyne’s-semâ’ ve’l-arz

2 Vâcip durur ki hükmüñ sünnet ile halâyık
Huddâma hizmet-i şeh zîrâ ki_olup durur farz

3 Dûzeh gelür gözüme dîdâr-ı dil-berümsüz
Hûr u bihişt-i heşti ger itseler baña ‘arz

4 Bir lem’a-i cemâlüñ ey nûr-ı âferîniş
İki cihâna sıgmaz ger tûl ola ger ‘arz

5 Gün aydan alur idi Resmî cihânda nûrı
Bir zerre gün yüzinden ger kılsa meh ziyâ karz

2179 Li-mürettibihi

1 Cânâne işiginde itdükçe hüsnini ‘arz
Her gören âdem anı gökde melek ider farz

2 Her dem kapuña varup yüz sürmek işigüñe
Hacc u salât gibi olmış durur baña farz

3 Öykünmesün yoluñda yilmekde âhuma bâd
Kim farkı ikisinüñ beyne’s-semâ’ ve’l-arz

4 Bir tûl u ‘arzı vardur bu dil kazâsınuñ kim
Arz u semâda yokdur ol hadde tûl ile arz

5 Etfâl-i şâha Nazmî nesr itmege dem-â-dem
Şeb-nem dirâhimini bâga hevâ virür karz

2180 Li-mürettibihi

1 Nice ide melekler hüsnini kapuña ‘arz
Kim anlaruñla farkuñ beyne’s-semâ’ ve’l-arz

2 Gün yüzüñ üzre ey meh bir zerre fehm olınmaz
Var mı diyü dehânuñ biñ kerre eylesem farz

3 Rûşen bu kim cihânı kılmag içün münevver
Meh mihr-i tal’atüñden nûr u ziyâ alur karz

4 Deryâ-yı ‘ışkuñ olmaz ‘umkına hadd ü pâyân

Hergiz kıyâsa gelmez hem anda tûl ie ‘arz

5 Hecrüñde haste Nazmî hâlini n’ola sorsañ
Olmış durur ‘iyâdet ey cân tabîbi çün farz

HARFÜ’T-TÂ

DER-BAHR-İ REMEL
Taktî’eş: Fâ’ilâtün Fâ’ilâtün Fâ’ilâtün Fâ’ilât

2181 Ez-ân-ı Ahmed Paşa
1 Gam degül bî-hâl olursa hüsnüñ evrâkında hat
Resmdür ‘âriflere nâme yazarlar bî-nukat

2 Zülfüñüñ dârında ber-dâr itmege dil düzdini
Hâkim-i kudret ‘izâruña virüpdür dest-hat

3 Hayr umarsa dil miyânuñdan mahaldür dil-berâ
Çünki Peygam-ber didi hayrü’l-umûr olur vasat

4 Mısr-ı hüsnüñ hasretinden her dem ey Yûsuf-cemâl
Nîl-i çeşmümden döker Bagdâd-ı çeşmüm Rûm’a Şat

5 Ahmed’e cevr eylemekden dûst i’râz eyledi
Yâ unutmışdur tarîkin yâhod itmişdür galat

2182 Nazîre-i İshâk Çelebi
1 Olmasa mihr ü vefâsı nüshası çerhüñ galat
Safhasında câ-be-câ konmazdı encümden nukat

2 Gel giderme hatt-ı ruhsâruñ temâşâ idelüm
Gözi nûrın arturur dirler kişinüñ hüsn-i hat

3 Gâh cevrüñ az idersin gâr olur gâyetde çok
Cevr-i bî-hadd ü kıyâsa yok gibi hadd-i vasat

4 Kûyuña varmasa olmazdı gözüm yaşı sebîl
Gelmese Bagdâd'a olmazdı Furât'uñ adı Şat

5 Mâ-hasal maksûdı İshâk'uñ hele ben bildügüm
Sen lebi şîrînden bir bûsedür ancak fakat

2183 Nazîre-i Safâyî

1 Safha-i hüsnüñde hattuñ ey beñi müşkîn-nukat
Kıl kalemle dürc-i yâkûta yazar reyhâni hat

2 Kâr-ı hayr ey dil der-âgûş-ı miyânıdur anuñ
Hem Nebî dir kim dükel hayre'l-umûr illâ vasat

3 Kûyuñ etrâfında gören eşküm ey serv-i revân
Ol bilür nice düşüpdür Dicle vü Bagdâd u Şat

4 Hıfz iderken itme sehv ey dil cemâli mushafın
Kâfir olur okuyan 'amd ile Kur'ân'ı galat

5 Şöyle gözler cebhesinde hâcibin bu murg-ı dil
Sayd-ı mâhî kasdın ider sanasın deryâda bat

6 Cân bulam dirseñ du'â eyle gel ey pijmürde-dil
Diñle bir düşnâmı ol 'Îsâ-dem agzından fakat

7 Ahsen-i vechüñde zâhir gördi rûşen gün gibi
Bu Safâyî ma'ni-i hayre'l-umûr illâ vasat

2184 Nazîre-i Sultân Bâyezîd

1 Mushaf-ı hüsnüñde yazan meşk ile reyhâni hat
Eylemiş i'râb sünbül dâne-i fülfül nukat

2 'Ârızuñdan hatt-ı müşkînüñ niçün kılduñ terâş
Eylemez çün kâtib-i kudret bilürsin sehv-i hat

3 Âteş-i âhum yakardı şem'veş başdan beni
Çeşme-i çeşmüm benüm ger olmasa Ceyhûn u Şat

4 Çün tarîk-i ‘ışka cân virmekdür ey dil ibtidâ
Kimse âhir bulımaz aña nihâyet hem vasat

5 Çün dehânuñ sırrınuñ idrâkine irmez ‘ukûl
Vehm ü his her ne hayâl eylerse olur hep galat

6 Müşk-i Çîn aldı kohu zülfüñden ammâ Çîn’de
Olmadı bir nâfede zülfüñ gibi ca’d-ı katat

7 Çeşmüñ ey dil-ber senüñ yagmâ idelden ‘Adli’yi
Varı ol bî-çârenüñ ‘âlemde mihrüñdür fakat

2185 Nazîre-i Kemâl Paşa-zâde

1 Safha-i hüsnine sûret virdi yâruñ hâl ü hat
Hatt-ı mushâf hûb olur kondukda i’râb u nukat

2 Hüsn ilinde zülfüñüñ bid’atlerin ref’ itmege
Hâkim-i kudret ‘izâruña virüpdür dest-hat

3 Şâm-ı zülfüñde kamer sandumsa ruhsâruñ ne tañ
Kim karañu gicede hiss-i basar eyler galat

4 Ayag üzre turımaz sâye yanuñca sürinür
Serv-kaddüñden düşüpdür beñzer olmışdur sakat

5 Biri hüsnüñ Mısr’ına Nîl oldı eşküm cûyınuñ
Ol birisi îışk Bagdâd’ı içinde oldı Şat

6 ‘Işk meydânında çok merdâneler baş oynadı
Ol kemînde sen giriftâr olmaduñ ey dil fakat

2186 Nazîre-i Şem’î

1 Nokta kor mey-gûn lebüñe sûfi eyleyüp galat
Hâm olur câm üzre her kim bilmeyüp korsa nukat

2 İrişüp devr-i lebüñde virdi yâkûta şeref

Mûcib-i şöhret durur ‘âlemde cânâ hüsn-i hat

3 Görmedüm kılca vefâ mûy-ı miyânuñda senüñ
Gerçi dirler dûstum lâ-hayre illâ fi’l-vasat

4 Aglasam ey Yûsuf-ı Mısr-ı melâhat gam degül
Kûyuñı Bagdâd dirler n’ola eşküm olsa Şat

5 Bedr iken devr-i kamerde sanasın kim hâledür
Şem’iyâ per per yanar hüsni terâş oldukça hat

2187 Nazîre-i Remzî

1 Haddini zeyn eylemiş hâl olmadın tahrîr-i hat
Bâ vücûd olmaz muhakkakdur hat olmadın nukat

2 Devr-i la’lüñde ‘acebdür hâlüñ ey pîrûze-hat
Kim yazarlar harf-i mîm üzre muhakkakdur nukat

3 Bulsa sûret vechi var la’lüñ hat-ı pîrûzeden
Kadr ü kıymet virmedi yâkûta illâ hüsn-i hat

4 Hayr-ı nakd-i vasl umup cânı miyânuñ şevkine
Der-miyân itsem n’ola lâ-hayre illâ fi’l-vasat

5 Sen sanemden gayra tapmak secdedür illâ ki sehv
Safha-i hüsnüñde hattuñ nüshadur ammâ galat

6 Eyledüñ illerle bayramı elüñden gelmedi
Merhabâ Remzî kuluña bir el ucıyla fakat

2188 Nazîre-i Tâcî-zâde

1 Safha-i haddinde beñler var veli yok dahı hat
Gerçi ‘âdetdür ki hatdan soñra yazılur nukat

2 Gördüm agyârı kenâr-ı yâra cem’ olmış didüm
Buldı sûret ma’ni-i lâ-hayre illâ fi’l-vasat

3 Tâ belürdi hatt-ı zîbâsı lebi düşdi dile
Mûcib-i şöhret belî Yâkût'a oldı hüsn-i hat

4 Merdüm-i çeşmüm ruhı âyînesinde dil-berüñ
Kendü 'aksin gördi vü hâlin sanup kıldı galat

5 Eşkümi kûyından ol dil-ber niçün ırmak diler
Ca'ferâ revnak viren Bagdâd'a oldı çünki Şat

2189 Nazîre-i Şâmî

1 Zeyn idüpdür safha-i ruhsârı cânâ hâl ü hat
Mushafa zînet virür bes hüsn-i hatt ile nukat

2 Ka'be-i kûyuña varur râst togrı râhımuz
Dûstum olmaz bilürsin 'ışkda râh-ı galat

3 Yaşumuñ cûyını kûyuñdan gel ırmag isteme
Şehr-i Bagdâd ile şöhret buldı çün kim cûy-ı Şat

4 Cân virüp mûy-ı miyânuñ ârzû kılsam n'ola
Çün bilürsin dûstum hayrü'l-umûr olur vasat

5 Şâmiyâ dilden komazsın çün hadîs-i la'lini
Yaraşur dirlerse saña şâ'ir-i şîrîn fakat

2190 Nazîre-i Vasfî

1 Ruhlaruñ üzre nedür hâlüñ lebüñde yok çü hat
Bu hilâf-ı 'âdet ancak ki_ola hatdan öñ nukat

2 Hattuñ ucından düşer âhir şehâ la'lüñ dile
Mûcib-i şöhret degül Yâkût'a illâ hüsn-i hat

3 Sen elif gibi revân cân içre cây itseñ n'ola
Ey sanem bilmez misin lâ-hayre illâ fi'l-vasat

4 Tâ ki_esâs-ı 'ışk Bagdâd'ı urıldı göñlüme
Seyl-bâr-ı eşk-i çeşmümden hacildür cûy-ı Şat

5 Secde çog itmiş durur Vasfî kemân-ebrûlara
Kaşuñ öñinde kazâ itsün ki eylermiş galat

2191 Nazîre-i ‘Atâ

1 Evvel ol hâl-i siyâhuñdan belürse tañ mı hat
Bu muhakkakdur ki her bir hattuñ aslıdur nukat

2 Ey kemân-ebrû elif gibi içinde cânumuñ
Yir idüp tîrüñ didi lâ-hayre illâ fi’l-vasat

3 Mısr-ı hüsnüñ bâg-ı dâd oldugı ey Yûsuf-cemâl
Bu mıdur eşküm revân eyleyesin mânend-i Şat

4 Bir ramak kaldukda cândan yâra irerse elüm
Ol ramakdur hâsılum ‘ömr-i ‘azîzümden fakat

5 Şâd olursın yâr düşnâmına her lahza ‘Atâ
Saña mıdur ol nüvâzişler ya eylersin galat

2192 Nazîre-i Şehdî

1 Dest-i kudretden yazıldı mushaf-ı hüsninde hat
Gülşen-i haddin benefşeyle ki tezyîn itdi hat

2 Leblerüñ üstindeki ey dûst müşkîn beñlerüñ
Gonçe-i terdür ki_anuñ üstinde konmışdur nukat

3 Gitdi sabr u ‘aklum u göñlüm düşelden ‘ışkına
Hâne-i ten içre cân kaldı ten ü tenhâ fakat

4 Ol çürük sözlü (...) yüzlü rakîb-i kec-revi
Sür kapuñdan dûstum n’eyler yanuñda ol sakat

5 Bûse virür hat gelelden haddine Şehdî i yâr
Hak dimişler arturur rızkın kişinüñ hüsn-i hat

2193 Nazîre-i Celîlî

1 Nâme-i hüsnüñ rumûzın keşf kıldı hâl ü hat
Hatt iñen hûnâ olur yazılsa i’râb u nukat

2 Cevri çok mihr ü vefâyı az kılma ‘âşıka
Çün bilürsin dûstum hayre’l-umûri fi’l-vasat

3 İstedüm şerh-i vefâ vü mihrüñi uram rakam
Her ne deñlü kasd kim kıldum kalem yazdı galat

4

Saglu sollu hançerüñ zahm itdi yir yir sînemi
Perr-i şâhînden belî âzürdedür endâm-ı bat

5 Safha-i sînemde yazdı fürkatüñ hatt-ı ecel
Yöreler i’râblardur dâglar gûyâ nukat

6 Ey Celîlî yâr kûyıdur baña Bagdâd u Mısr
Gözlerüm ser-çeşmesinüñ ayagıdur Nîl ü Şat

2194 Nazîre-i Zâtî

1 Sûz-ı dilden surh ile yazılmadı evrâk-ı hat
Ejdehâveş hâme od saçmış şirârıdur nukat

2 Ben nice cân kurtaram cellâd-ı gamdan husrevâ
La’l-i şîrînüñ getürdi kanuma tezvîr hat

3 Olmışam ortada evhâm-ı miyânuñla hayâl
Hey kıyâmet dirligümde nesne yok hâlüm vasat

4 El yuyup benden beni yanuñdan ırmag istedüñ
Eyledüñ Bagdâd-ı kûyuñda sirişküm cûy-ı Şat

5 Dil-rübâ cevr ü cefâ ‘ilminde kâmildür velî
Zâtiyâ mihr ü vefâ destânını okur galat

2195 Nazîre-i Hayretî

1 Âzâdelik risâlesidür ehl-i ‘ışka hat
Kazıduñ ey rigâr yazıldı meger galat

2 Ben kuluña efendi ‘ıtık-nâme olmadın
Katlü[me] hüccet oldugı çok yig durur o hat

3 Bildüñ nedür rumûz-ı hatt-ı istivâyı sen
Olduñsa eger Mustafâ’ya ümmet-i vasat

4 Terk itdi hattı geldi diyü şol ki yârını
Yumaz yüzi karasın[ı] Nîl ü Furât u Şat

5 Ag u karayı terk idegör Hayretî eger
‘Işkı ise cihânda murâduñ senüñ fakat

6 Hüsnüñ cemâlidür sanemâ hat ki Mustafâ
Gördüm didi o Rabbümi fî sûretin katat

2196 Nazîre-i Münîr
1 Mushaf-ı hüsnüñde kimse kılmasun diyü galat
Kâtib-i kudret kılupdur hattuñı hâlüñ nukat

2 Kim boyun tutmazdı tîg-ı gamzeñe yüz döndürüp
Hûn-ı ‘uşşâka n’iderdi getürüp haddüñde hat

3 Görüben göñlüm miyân-ı cânda mihr-i hüsnüñi
Didi hak sözdür bu kim lâ-hayre illâ fi’l-vasat

4 Her ne deñlü nâmdâr ise cihânda her biri
Yaşlarum seyline irmez Dicle vü Ceyhûn u Şat

5 Şem’ gibi tîg ile başumı kesse ey Münîr
Yârdan döndürmezem yüzüm sözüm budur fakat

2197 Nazîre-i Zihnî
1 Gözlerüñ üstinde n’eyler beñlerüñ ey tâze hat
Kim görüpdür harf-i ‘ayn üstinde kim ola nukat

2 Kâmetüñ üstinde her kim kaşlaruñı görse dir

Bir elif üstinde beñzer iki medd olmaz galat

3 Mısr-ı kûyuñda gören deryâ-yı Nîl-i eşkümi
Dir revân olmış akar Bagdâd içinde cûy-ı Şat

4 Müntehâ kaddüñde haddüñ üzre gûyâ saçlaruñ
Tâvus-ı cennetdür açdı sidreden cânâ kanat

5 Yüzine gül gibi her hâruñ gülüp ol gonçe-leb
'Andelîb-i zâra eyler cevrini Zihnî fakat

2198 Nazîre-i Selmân
1 Alnımuzda yazu imiş yâr yüzindeki hat
Dâne dâne hâller altında üstinde nukat

2 'Âşık iseñ kıyı çizme ey göñül ortaya gel
Çünki Peygam-ber didi lâ-hayre illâ fi'l-vasat

3 Da'vi-i merd eyledi meydân-ı 'ışka gelmedi
Şimdi 'özr-i leng idermiş müdde'î diyen sakat

4 Zâhidâ yâra nazîrüñ var diseñ kim 'ayb ider
Şimdi mi oldugı var ahvel olan itmek galat

5 Yâr işiginde iti olmak ister göñlümüz
Bu durur Selmân murâdum dâr-ı dünyâda fakat

2199 Nazîre-i Cem
1 Hâlini görüp didüm hattuñda n'eyler bu nukat
Didi kim hatt olmaya ki yazıla bî-nokta hat

2 Ben miyânuñ kocayın direm lebüñ hayr ola dir
Beñzer işitmiş durur lâ-hayre illâ fi'l-vasat

3 Nüshâ-i Yâkût hattın ebter itdi hatt-ı dûst
La'linüñ girdinde rûşen olalı bu hüsn-i hat

4 ‘Ârızuñ şevkine aglarsam göñülden yaraşur
Lâzımîdür kim aka Bagdâd öñinde cûy-ı Şat

5 Göreli çekmiş kalem zülf[i] hat-ı müşkînine
Cem galat sandı sevâd-ı hattını kıldı galat

2200 Nazîre-i Sehâbî
1 Virdi zînet mushâf-ı ruhsâruña ol hâl ü hat
Hoş yaraşmış el-hak ol hatt ile bu zîbâ nukat

2 Safha-i hüsnüñde zâhir olalı hatt-ı gubâr
Nesh idüp çekdi kazâ ‘unvân-ı mihr ü mâha hat

3 Gözlerüm olmış ser-i kûyuñda ey Bagdâd-ı hüsn
Birisi ‘ayn-ı Furât u birisi mânend-i Şat

4 Seyri-i hüsni men’ kılmış zâhid-i zâhir-perest
Münkir olmış ahsen-i takvîme vü itmiş galat

5 Ey Sehâbî mâ-sivâ elvâhına çekdüm kalem
Şimdi müsbet levh-i dilde nâm-ı dil-berdür nukat

2201 Nazîre-i Fakîrî
1 Ne güzel açmış cemâlüñ mushafın müşkîn-hat
Hoş yaraşmış hâllerden aña bu ‘anber-nukat

2 Çeşm-i hûnînümde ‘aks-i hâl-i ‘anber-bâruñı
Surh vâlâ içre misk-i terden itdiler galat

3 Halka-i zikr ortasında görüp ol mâhı didüm
Oldı rûşen ma’ni-i lâ-hayre illâ fi’l-vasat

4 Tutalum kim şâm-ı hecre rûz-ı vasl olmış bedel
Âh kim bir göz yumup açmaga geldi irdi hat

5 Hisse-i bâg-ı cemâlinden baña oldı nasîb
İy Fakîrî mîve-i la’l-i leb-i dil-ber fakat

2202 Li-mürettibihi

1 Sen melâhat Mısrı sultânı ruhında hûb hat
Sûre-i Yûsuf durur beñler aña zîbâ nukat

2 Hey güzel haddüñle hattuñ olsa eglencem n'ola
Kim açar gam-gîn dili vech-i hasen hem hüsn-i hat

3 Levh-i haddüñ üzre cânâ bir iki üç beñlerüñ
Nokta-i şekdür hatuñ oldugına bî-şek galat

4 Yaşuma nisbet benüm hecrüñde Kulzüm katredür
Nitekim 'ummâna nisbetkatredür Ceyhûn u Şat

5 Nazmi şîrîn la'lüñüñ her dem ki eyler medhini
Husrev-i maksudı anuñ bûsedür andan fakat

2203 Li-mürettibihi

1 Safha-i haddinde ol mâhuñ mücellâ tâze hat
Sûre-i Ve'ş-şems'dür anda olan beñler nukat

2 Âba beñzer 'ârız-ı dil-ber anuñ üstinde hâl
Beñzer ol câdûya kim batmaz suya mânend-i bat

3 Eşk-i 'âşık kûy-ı ma'şûka virür revnak revân
Nitekim virür şeref Bagdâd u Mısr'a Nîl ü Şat

4 Her kişinüñ yahşı tonına bakar işbu 'avâm
Añlamazlar anı kim lâ-hayre illâ fi'l-vasat

5 Sohbet-i cânâneden ben bildügüm Nazmî murâd
Sîne-ber-sîne olup cân câna olmakdur fakat

2204 Li-mürettibihi

1 Cân-fezâ la'linde ol cânânenüñ kim var hat
Sûre-i Kevser durur ol hâller anda nukat

2 Mihrüñi ey mâh-ı Ken'ân tutuban cândan 'azîz
Saklaram cân içre kim lâ-hayre illâ fi'l-vasat

3 Gülşen-i kûyuñda reşküm n'ola hâlî olmasa
Hey begüm Bagdâd'dan münfekk olur mı cûy-ı Şat

4 Kılmazam gayra heves ben 'âşık-ı sâdık baña
Matlab-ı a'lâ bütün dünyâda yârumdur fakat

5 La'l-i cânân Nazmiyâ yâkût mı yâ kût-ı cân
Sırrını sor bil ne cevherdür sakın kılma galat

DER-BAHR-İ MUØÂRİ'-İ AHREB
Taktî'eş: Mef'ûlü Fâ'ilâtü Mefâ'îlü Fâ'ilün

2205 Ez-ân-ı Şeyhî
1 Haddüñ sahîfesinde 'aceb kim yazar hat
Kim müşk-i ter gibi kohar ol müşk-bâr hat

2 Pür-nûr iken güneş gibi cirminde hüsnüñüñ
Bedr ayda kelefleyin itmiş karâr hat

3 Künc-i cihân içinde çü gencînedür yüzüñ
Saklar tılısm olup anı pes mûr u mâr hat

4 Hattuñ bu ârızuñda görindügi hûbter
Kim hoşter olur olsa kaçan âbdâr hat

5 Reyhân saçuñ misâli muhakkakdur oldı nesh
Haddüñ rikâ'ı üzre yazaldan gubâr hat

6 Dîvânlar içre hattuñ elinden sakîm olup
Toprak saçar başına ki_olur hâksâr hat

7 Yaruñ hatı belürdise Şeyhî usanma kim
Bu bâg içinde yaraşur ol sebzezâr hat

2206 Nazîre-i Şâhidî

1 Haddüñde zâhir olalı ey gül-’izâr hat
Gamzeñ gibi ider dil ü cânlar şikâr hat

2 Hattuñ ezel sevâd[ı] mı yâ âhdan eser
Âyîne-i ruhuñda görindi gubâr hat

3 Devr-i kamerde Rûm’a çeküben sipâh ider
Âhir zamâne fitnelerin âşkâr hat

4 ‘Âlem mutî’üñ olmaga tevkî’ gösterür
Tugrâ-yı ‘anberîn ile bu müşk-bâr hat

5 Yazmadı hüsn kâtibi yazmaya bir dahı
Hatt-ı muhakkakuñ gibi bir âbdâr hat

6 Yâkût-ı hattınuñ kamu nesh oldı nüshası
Levhinde haddüñüñ bulalı iştihâr hat

2207 Nazîre-i Muhyî

1 Safha-i rûyında dil-ber ideli izhâr-ı hat
Elden ele geşt ider gül eyler istifsâr-ı hat

2 Dem-be-dem dildâra karşu nice handân olmasun
Bûy-ı hoş virür vefâdan ‘âşıka ahbâr-ı hat

3 Hûb-rûda hat görinse gam yimezler ehl-i dil
Zîre rûy-ı mehde dahı görinür âsâr-ı hat

4 Hüsn-i hat da’vâ idenler ‘âlem içre her zamân
Hatt-ı dildârı göricek ideler inkâr-ı hat

5 Hattı geldi diyü her kim terk iderse yârını
Muhyi bil kim aña ma’lûm olmadı esrâr-ı hat

2208 Nazîre-i Mu’îdî

1 Mâh-ı cemâlüñe olalı perdedâr hat
‘Uşşâka gün mi gösterür ey gül-’izâr hat

2 Yagmaya virdi vü tozlar kopardı âh
Leşker çekelden ol melek-i zeng-bâr hat

3 Gül yüzüñe nikâb-ı mu’anber tutup yine
İtdi gözümi girye çü ebr-i bahâr hat

4 Toldı zamâne şûriş-i âhir-zamân gibi
Oldı nihâni fitne iken âşkâr hat

5 Hattuñ yazar gubâr ile hüsnüñ cerîdesin
Mecmû’aya bilür ki yaraşur gubâr hat

6 Âyîne-i ruhuñla göñül pür-safâ iken
Bırakdı araya keder ol nâbe-kâr hat

7 Gördi kuluñ Mu’îdî helâk oldugını beg
Mâtem tutar kara geyüp ey şîvekâr hat

2209 Nazîre-i Hafî

1 Yâkûtuñ üzre kim yazılupdur gubâr hat
Devr-i kamerde andan ider iftihâr hat

2 Haddüñ sahîfesinde komış idi noktalar
Hâlüñ henûz yazılmadın ey gül-’izâr hat

3 Gördi cemâli dürcini Yâkût-ı sayrafî
Didi bu resme görmemişem âbdâr hat

4 Efşân iderdi hâlüñi evrâk-ı hüsnüñe
Kudret eliyle yazar iken Kirdgâr hat

5 Zülfi eline şâm u seher kıl kalem alup
Levh-i ‘izârı üzre yazar müşk-bâr hat

6 San cennet-i yüzinde lebi havz-ı Kevser'i
Tutmış kenâr-ı dâyiresin sebzezâr hat

7 Kodı diyâr-ı Şâm'ı Hafî çekdi leşkerin
İklîm-i Rûm'a geldi ki_ola şehryâr hat

2210 Nazîre-i Necâtî

1 El sundı hüsn dâmenine ey nigâr hat
Komadı çıka dâyireden zînhâr hat

2 Ortaya atdı beñlerüñi kopdı fitneler
Nâzüklik ile kendözi tutdı kenâr hat

3 Bır toz koparmayınca komadı görür misüz
Zülf ü ruh arasında zihî nâbe-kâr hat

4 Derd ehline getürdi mahabbet selâmını
Dürdi cefâ varakların ey gül-'izâr hat

5 Yakışdı hüsn şem'ine pervâne oldı hâl
Yazıldı gül yañaklaruña perdedâr hat

6 Câyiz midür ki hatt-ı lebüñ örte la'lüñi
Yâkût'a vire gelmiş iken iştihâr hat

7 Hattı karardugına Necâtî gücenme kim
Mergûb olur nazarda bulıcak karâr hat

2211 Nazîre-i Revânî

1 Devr-i ruhuñda olalıdan âşkâr hat
Dürcinde göñlümüñ yazılıdur gubâr hat

2 Reyhâncıdur ki deste-i sünbül götürmedin
Bezm-i ruhuñda derlemiş ey gül-'izâr hat

3 Toz kondugını üstüñe dil istemezdi âh
Şimdi n'idem ki kıldı ruhuñda karâr hat

4 Hattuñı beñlerüñ ne ‘aceb rûşen eylese
Çün noktalarla rûşen olur ey nigâr hat

5 Yâruñ Revâni meşk-i hatın sakla cânda kim
Ehl-i kalem içinde olur yâdgâr hat

2212 Nazîre-i Sultân Cem

1 La’lüñ kenârına yazalı hat gubâr hat
Yâkût nüshasında kodı yâdgâr hat

2 Müşk ile çekdi cedvelini kâtib-i ezel
Yazup ‘izâr[ı] mushafına âbdâr hat

3 Hattuñ misâliyem diyeli bildi cürmini
Yüz karasıyla başına toprak koyar hat

4 Mu’ciz degül mi gün yüzüñ üstinde ey perî
Rûşen kılur bir arada leyl ü nehâr hat

5 Zülfüñ eline micmer alup ‘ûd ider buhûr
Hüsnüñ harîmine olalı perdedâr hat

6 Hattın kazıtdı n’oldı ‘izâr hatın didüm
Didi su üzre olmaz iñen pâydâr hat

7 Bârân yirine dîde-i Cem dökse kan n’ola
Tutdı güneş cemâlini çün ebrvâr hat

2213 Nazîre-i Şânî

1 Devr-i lebüñde dir gören ey gül-’izâr hat
Bir gonçe üzre müşk ile yazmış gubâr hat

2 Câm-ı lebüñ safâsına mâlik olur mıdı
Cânâ cihânda olmasa Cem-iktidâr hat

3 Gösterdi kendüyi lebüñ üstinde gaybdan

Âb-ı hayâta irdi meger Hızrvâr hat

4 Kimdür görüp yüzini şehâdet getürmeye
Gül safhasında yazıla bir yâdgâr hat

5 Câm-ı lebinde aç gözüñi gördügüñ senüñ
Şânî kadeh du'âsıdur ol müşk-bâr hat

2214 Nazîre-i 'Atâ

1 Gül 'ârızında tâ ki belürdi gubâr hat
Çekdi sahîfe-i gül-i gülzâra yâr hat

2 Hatt-ı gubâruñı kazıdursañ 'aceb degül
Yazılsa sehv ile kazınur ey nigâr hat

3 Hatt-ı lebüñ olursa 'aceb midür âbdâr
Şekker mürekkeb olsa olur âbdâr hat

4 Geldi mi diyü tecribe kıldukça hattını
Gûyâ ki vâsıtî kalem ile yazar hat

5 Gam jengi tutdı âyinesin sâde-dillerüñ
Levh-i 'izârı üzre idelden karâr hat

6 Hatt-ı lebüñden oldı muhakkak cihânda kim
Yâkût yazmadı bu kadar âbdâr hat

7 Dil safhasında yâr adını yaza gör 'Atâ
Çok yazmak ile çünki bulurmış karâr hat

2215 Nazîre-i Lâmi'î

1 Hattuñda ter göründügi ol müşk-bâr hat
Budur ki şem'e karşu gelür âbdâr hat

2 Reyhân hatuñ ki nüsha-i Yâkût'ı nesh ider
Çekdi rıkâ'-ı hüsnüñe 'anber gubâr hat

3 Rengîn varaklar üstine çog itdiler rakam
Bu resme kimse yazmadı bir şîvekâr hat

4 Devr-i kamerde şîveler eylerse vechi var
Zülfüñ gibi çü buldı yüz ol dil-fegâr hat

5 Yaşum yüzüñde surh ile cedveller eyledi
Haddüñ beyâzını ideli pür nigâr hat

6 Zülfüñ kalem mi kesdüñ idi kim bu vech ile
Levh-i ruhuñda düşdi latîf ey nigâr hat

7 ‘Âşıkların hezâr cefâ ile katl içün
Ey Lâmi’î getürdi gör ol gül-’izâr hat

2216 Nazîre-i Me’âlî

1 Hüsnüñ kitâbın eyledi nesh ey nigâr hat
Virdi bu göñlüm âyinesine gubâr hat

2 Bîgâne girmesün diyü gülzâr-ı hüsnüñe
Çep çevre tutdı hâr ile ey gül-’izâr hat

3 Hattuñ hayâli câmi’-i dilde olursa ger
Tañ mı ki câmi’e konılur yâdgâr hat

4 Dil şîşesin gubâr-ı gam itdi ihâta çün
Oldı nihân cemâlüñ olup âşkâr hat

5 Miftâh-ı rızk olmış iken hüsn-i hat neden
Rızkın güzellerüñ kıla kat’ ey nigâr hat

6 Gülzâr-ı hüsne varmaga mâni’ ne çog imiş
Hatt-ı nigâr nâr u saçı mâr u hâr hat

7 Yâkût dirilüp göre ger hatt-ı la’lüñi
Tahsîn idüp diye ki zihî âbdâr hat

8 Fir’avndur ki milket-i İslâm’a kasd ider
Mûsâ’yı gördi havf ile çizdi kenâr hat

9 Kılsun Me’âli hoş nefes olmakda imtihân
Nâfe saçuñla bahs ide çün müşk-bâr hat

2217 Nazîre-i Kâtibî

1 Mektûb-ı hüsne yazılı dil-ber gubâr hat
Cân u dil ortasına düşürdi gubâr hat

2 İñen bu yüzi karaya yüz virme dir idüm
Nice ak itdi yüzüñi gör ey nigâr hat

3 Gülzâr-ı hüsne girdi hatâsını bilmedi
Bilmezlik ile gül yüzini kıldı hâr hat

4 Mülk-i Hoten’den indi Habeş leşkeri ile
Âhir diyâr-ı Rûm’a olur şehryâr hat

5 Kalmadı i’tibâruñ ezelî hatuñ velî
Dirlerdi kim virür kişiye i’tibâr hat

6 Nâ-gâh zülf-i ser-keşüñe el ururken âh
Görindi çeşmüme sanemâ pây-ı mâr hat

7 Reyhân hatından ide misâlini Kâtibî
Şol kim terakki bulmaga her dem yazar hat

2218 Nazîre-i Mâtemî-i ‘Acem

1 Gösterdi çünki lutf ile la’l-i nigâr hat
Devr-i ruhında buldı yine i’tibâr hat

2 Devr-i kamerde görmedi kimse vü görmeye
Bu hüsn ü bu letâfet ile âbdâr hat

3 Reyhân hatuñ ‘aceb mi ki Yâkût’ı nesh ide
La’lüñle buldı çünki bugün iştihâr hat

4 Bu veche lutf u şîve bulınmaya fi'l-mesel
Hurşîd safhasına yazılsa hezâr hat

5 Nazm ile kıldı Mâtemi hatt-ı ruhın rakam
Mergûb olur cihânda belî yâdgâr hat

2219 Nazîre-i Sürûrî-i Müderris

1 Bil kim yüzüñde yazdugı bu rûzgâr hat
Bendelerüñ 'atâkına şâhâ yazar hat

2 Yâhod mukarrer olmaga hüsn ili sen şehe
Devrân nigîn-i hattuña turmaz kızar

3 Kevn ü mekân mahabbete hâyil olımaz
Hîç perde ola mı gözüme ol gubâr hat

4 'Âşık ki sâdık ola söz hatt ile dahı
Virmesün imdi hâtıruña inkisâr hat

5 Kudret hatıdur öpse Sürûrî hatuñ n'ola
'Âdetdür öpilür sanemâ müşk-bâr hat

2220 Nazîre-i Subhî

1 Yâkût-ı hâtem üzre çeküp zer-nigâr hat
Yazdı nigîn-i la'lüñe nakş-ı nigâr hat

2 Her mû lebüñde cânuma elmâsi tîgdur
La'lüñe gey sakın ki virür inkisâr hat

3 Nakş-ı nigîn-i la'lüñe geçmiş sevâd işin
Yâkût-ı hâtem üzre şu pîrûzevâr hat

4 Yâ hâledür hatuñ meh-i tâbânı devr ider
Yâ gül harîmidür tolayı tutdı hâr hat

5 La'lüñ revâk-ı çeşme-i âb-ı zülâldür

Kevser kenârıdur meger ol sebzezâr hat

6 Gülzâr-ı hüsne tâze irişmiş benefşedür
Bâg-ı İrem bahârıdur ol müşk-bâr hat

7 Dürc olmasaydı hâtem-i yâkûta Subhiyâ
Kandan bulaydı çak bu kadar i'tibâr hat

2221 Nazîre-i Sehî

1 Yâkût-ı leblerüñ ki yazar âbdâr hat
Haddüñ misâli yazmadı bir şîvedâr hat

2 Çok dem durur ki safha-ı ruhsârı karalar
Turıldı şimdi buldı bu yüzden karâr hat

3 Başladı zâhir olmaga yüzüñde fitneler
Bir gün diyâr-ı hüsne sakın el karar hat

4 'Âşıklaruña bûy-ı vefâ 'arz idüp yürür
Çîn'den getürdi var ise müşk-i Tatar hat

5 Çok yazdı çizdi karaladı derc-i hüsnüñi
Yazdı hatuñ yaza yaza bu yâdgâr hat

6 Reyhân hatuñ misâlini yazmadı cehd idüp
Gül ruhlaruñda yazdı egerçi gubâr hat

7 Sûret bulursa hattı 'izârında vechi var
Hüsn ile buldı çünki Sehî i'tibâr hat

2222 Nazîre-i Sun'î

1 Ruhsâr-ı dil-rübâda olup âşkâr hat
Menşûr-ı hüsni neshine yazmış gubâr hat

2 San kıldı mülk-i Rûm'da ceyş-i Habeş karâr
Haddüñ beyâzı üzre ki kılmış karâr hat

3 Bir hâle der-i dâyiresin devr ider mehüñ
İden ‘izârı dâyiresini kenâr hat

4 Gûyâ kenâr-ı âbda bitmiş benefşedür
Ruhsârı çevresinde biten müşk-bâr hat

5 Tahrîr ider cemâli kitâbını meşk ile
Gerd-i ruhında bulsa n’ola i’tibâr hat

6 Gülzâr-ı cân u bâg-ı cinân sebzesi midür
Etrâf-ı ‘ârızuñdaki ey gül-’izâr hat

7 Devr-i kamerde fitneye baş kaldurup müdâm
Miskîn ider bu Sun’i’yi ol fitnekâr hat

2223 Nazîre-i Fakîrî

1 Tutdı kenâr-ı la’l-i lebüñde karâr hat
Yâkût devridür ki bulur i’tibâr hat

2 Yazar cevâb sanki su’âl-i mukaddere
Devr-i lebüñde ey sanem gül-’izâr hat

3 Reyhân-ı zülfe hayli yaraşdı sülüs nukat
Nesh itdi levh-i hüsni muhakkak gubâr hat

4 Yâruñ ki vasf-ı ruhları mısbâh-ı zû’ durur
Yaraşdı aña hâşiye-i müşk-bâr hat

5 Oldı nigîn-i la’le müsellem diyâr-ı hüsn
Mülk-i cemâle yapdı zümürrüd hisâr hat

6 Âb-ı ‘izâra ‘asker-i Fir’avn oldı gark
Yâ devr-i Mûsi’dür ki çizüpdür kenâr hat

7 İrmez gubâr-ı âyine-i kalb-i ‘ârife
Virmez Fakîri hâtıruma inkisâr hat

2224 Li-mürettibihi

1 Ruhsâruñ üzre günden olup âşkâr hat
Mir’ât-ı hüsne kondurısardur gubâr hat

2 Fir’avn leşkeridür olur sanki münhezim
Mûsâ öñince eyledügince firâr hat

3 Hüsnüñ tamâm-ı revnakı anuñladur tamâm
Ol vech ile bulursa n’ola i’tibâr hat

4 Hüsn ü cemâle anuñla olup cümle ber-kemâl
Olur tamâm-ı zîver-i ruhsâr-ı yâr hat

5 Bir gülistândur ol güzelüñ hüsni Nazmiyâ
Kim anda gonçedür leb ü gül hadd ü hâr hat

2225 Li-mürettibihi

1 Haddüñde kim bu vech ile tutdı karâr hat
İklîm-i hüsne turmayuban el karar hat

2 İtdi nihân küsûf ile mihr-i cemâlüñi
Haddüñde oldı çün güzelüm âşkâr hat

3 Ne yüz karasıdur bu ki karşumda göz göre
Bûse kenâr ide lebüñi ey nigâr hat

4 Ben bî-sitâre ‘âşıka göstermez oldı gün
Hüsnüñ harîmine olalı perdedâr hat

5 Gûyâ ki Hind tâciridür Çîn’den itdi ‘azm
Rûm’a getürdi satmaga müşk-i Tatar hat

6 Nesh itdi la’lüñüñ hatı Yâkût hattını
Olmaz bunuñ misâli muhakkak gubâr hat

7 Vasf-ı hatuñ bu Nazmi şu resm ile yazdı kim
Anuñ misâli olmaya bir şîvedâr hat

HARFÜZ-ZÂ

DER-BAHR-İ HEZEC-İ AHREB
Taktî'eş: Mef'ûlü Mefâ'îlü Mefâ'îlü Fe'ûlün

2226 Ez-ân-ı Zâtî

1 Bir nazm didüm dişlerüñe ey güher-elfâz
Nesr eyledi ma'nîleri üzre dürer elfâz

2 Şekker ola mecmû'-ı nebâtı suyı şerbet
Her kanda ki okınsa bu şi'r-i şeker-elfâz

3 Agzı suyı akardı eger Husrev işitse
Didüm leb-i şîrîn'üñe bir şi'r-i ter-elfâz

4 Sırrı bu benümle kelimât itmedüginüñ
Esrâr-ı lebin keşf ide dir ol püser elfâz

5 Cânlar virür elfâzuñı işitmege Zâtî
Şâ'irler arasında olur mu'teber elfâz

2227 Nazîre-i Mesîhî

1 Gonçeyle çü agzından o dil-ber döker elfâz
Dürc-i deheni içre olur san dürer elfâz

2 Çün vasluñ añasın begenilür kelimâtuñ
Ma'nâsı olıcagız olur mı mu'teber elfâz

3 Lü'lü' dişüñüñ nazmını derc eyledügümce
Silk-i sühenüm içre olur san güher elfâz

4 Fehvâ-yı derûn nicesi ma'lûm olur idi
Ger taşrasına eylemeyeydi haber elfâz

5 Takdîr-i ma'ânî-i bedi' eylemeyince

Şi’r içre Mesîhî bulımaz zîb ü fer elfâz

2228 Li-mürettibihi

1 Şîrîn lebüñüñ vasfı ile ey şeker-elfâz
Olmaya bu şi’rüm gibi bir şi’r-i ter-elfâz

2 ‘Aynıdur eyâ iki gözüm âb-ı hayâtuñ
Vasf-ı leb-i la’lüñle bu şi’r-i şeker-elfâz

3 Vasf-ı lebüñ ey husrev-i hüsn itdi sözüm hûb
Şîrîn olıcak lâ-büd olur mu’teber-elfâz

4 Dür dişleri vasfında bu şi’rüm görüp ol yâr
Nesr itdi revân nazmuma la’l-i güher-elfâz

5 Çok sordum anuñ sırr-ı dehânın didi âhir
Var yok yire sözi ko gerek muhtasar elfâz

6 Şîrâz’a irerse ide eş’âruma tahsîn
Hâfız ki müsellemdür aña ey püser-elfâz

7 Vasf ideli dür dişlerüñi Nazmi gazelde
Ey la’l-leb ebyâtı olupdur dürer-elfaz

DER-BAHR-İ HEZEC-İ AHREB-İ MÜæEMMEN
Taktî’eş: Mef’ûlü mefâ’îlün mef’ûlü mefâ’îlün

2229 Ez-ân-ı Sultân Cem

1 Añdukça lebüñ cânâ bulsam n’ola andan haz
Kim ola ki almaya ol çeşme-i cândan haz

2 Hattuñ gelicek gözden geçdi gam-ı zülfüñ âh
Hayfâ ki bulımadum ‘ömr-i güzerândan haz

3 Yâd-ı lebine sâkî sun bize mey-i bâkî
Tâ kim alavuz bir dem bu ‘îş-ı cihândan haz

4 Cân vireli yoluñda sanma ki ziyân itdüm
Assı baña oldur kim buldum o ziyândan haz

5 Ey dil gam-ı ‘ışk ile feryâd u figân eyle
Çün dil-ber alur her dem feryâd u figândan haz

6 Tîr-i müjeñ ey dil-ber sînemde nişân eyler
Tâ bula dil ü cânum bu resme nişândan haz

7 Gül seyrini eyler Cem lâkin bulımaz bir dem
Cânâne cemâlinsüz bûstân-ı cinândan haz

2230 Nazîre-i Necâtî

1 Toldur var iken sâkî yâkût-ı revândan haz
Çün ‘ömr degül bâkî al kût-ı revândan haz

2 Ey şeyh nedür tedbîr alnuma benüm takdîr
Yazmış kim alam dayim bir kaşı kemândan haz

3 Gülzâr-ı cinân ise vuslat yolınuñ bâgı
İtmeye ma’âza’llâh dil bâg-ı cinândan haz

4 Nâz ile geçüp bir gün sögmedi du’âcıya
Geçdi günüm almadı ‘ömr-i güzerândan haz

5 Hattuñ geleli meylüm la’lüñe ziyâd oldı
Artar ecel irdükde her kişiye cândan haz

6 Ol serv Necâtî’nüñ hergiz yüzine bakmaz
Şimşâd-ı revân itmez evrâk-ı hazândan haz

2231 Nazîre-i Sabâyî

1 İtmez leb-i la’lüñsüz dil cism ile cândan haz
Bî-cân idemez kimse hîç ins ile cândan haz

2 Gamdan kıla döndi cân kalmadı kıl ucınca

Bu nokta dehân ile ol mûy-ı miyândan haz

3 Bu yaña ser-i zülfüñ gördüm idi güzergehüñde
Bu oldı baña ‘ömrüm ‘ömr-i güzerândan haz

4 Didüm gam-ı ‘ışkuñdan düşmen dem urur ey dûst
Didi ki ‘acâ’ibdür seg eylese nândan haz

5 Kevser lebüñ agzuma sögdi dün kapumda ey hûr
Şükre sebeb ol ki itdüm bu deñlü ben andan haz

6 ‘Ömrâ saçuña bir kez yapışdum el ucıyla
Dünyâda bugün bildüm ‘ömr-i güzerândan haz

7 Hûr ile per’ cânânsuz gözüme girmez
İnsân ile olur pes nakş-ı dü cihândan haz

8 Beñzüm görüp itmez rahm içer kanumı çeşmüñ
Mey-hâre ider şurb-ı eyyâm-ı hazândan haz

9 Ger va’de-i vasluñla olursa Sabâyî şâd
‘Ayb itme ki_ider şâ’ir elbette yalandan haz

2232 Nazîre-i Şem’î

1 Zâhid n’ola itmezse sen rûh-ı revândan haz
Dil-mürdeler itmezler cân ile cihândan haz

2 Bâr-i gam-ı dünyâyı cândan götür ey sâkî
Mest olmayıcak itmez dil devr-i zamândan haz

3 Bir cur’a mey-i ‘ışkuñ virmez feleke zevkin
‘Âşıklar iderlermiş dünyâca her ândan haz

4 Yay ile büküp kaddüñ âhuñ okına ey dil
Dil-berler iderlermiş tîr ile kemândan haz

5 Şem’î ruhınuñ zikri Nûr âyetidür dilde

Biñ cân ile dil eyler bu durur zebândan haz

2233 Nazîre-i Mihrî

1 Cân bülbüli itdükçe sen gonçe-dehândan haz
İtmedi cihân içre bir bâg-ı cinândan haz

2 Ey ehl-i safâ cehd it ‘ışk ile geçür ‘ömri
Bulmak diler iseñ ger cân ile cihândan haz

3 Tîr-i müjeñi cânâ atsun ko kemân ebrûñ
Eyler bu dil ü cânum ol tîr ü kemândan haz

4 Gülzâr-i cemâlüñi bozdı mı sanur hattuñ
İtmez mi safâ ehli her vakt hazândan haz

5 Çeşmi dir imiş Mihrî’nüñ cânını kılup yagma
İtsün iderüz gâyet hey biz bu ziyândan haz

2234 Nazîre-i Selîkî

1 Eyyâm-ı bahâr oldı al ‘îş-ı cihândan haz
İtmez kişi bu demde gülzâr-ı cinândan haz

2 Bîhûde degül savtı cûyuñ saña aydur kim
Tizrek geçer alıgör ‘ömr-i güzerândan haz

3 Gûş it ki ne dir bülbül gül devri durur ânî
Tur vaktidür oturma var alıgör andan haz

4 Toldur kadehi sâkî çün devr degül bâkî
Fursatdur alalum gel devr-i zamândan haz

5 Su gibi bu dem cânı bir serve revân eyle
Cân içre yir idüp al ol serv-i revândan haz

6 Cânını Selîkî çün ol rûha revân itdi
Cân câna olup sürdi ol rûh-ı revândan haz

2235 Nazîre-i Mu’îdî

1 Hâşâ ki delü göñlüm kesb ide cihândan haz
Cân bülbülidür itmez bu lâlesitândan haz

2 N’eylersin añup cânâ bi’llâh cihânı kim
Yokdur baña sen gülsüz gülzâr-ı cinândan haz

3 Bûse taleb itdükde gerçi baña diş kasduñ
Ölince olur cânum ol remz-i nihândan haz

4 Raks itse n’ola eşküm meclisde ki itmişdür
Şol ney gibi itdügüm feryâd u figândan haz

5 Her nesneden usandum zîrâ ki düşen ‘ışka
Ne lezzet alur dilden ne cân u cihândan haz

6 Hüsnüñi beyân eyler şevk ile Mu’îdî çün
Nazm ehli n’ola alsa bu hüsn-i beyândan haz

2236 Nazîre-i Hazret-i Sultân Süleymân

1 Almaz dil ü cân sensüz bu mülk-i cihândan haz
Alur dil ü cân kûtı sen kût-ı revândan haz

2 Âhum okına her dem kaddümi kemân itdüm
Gördüm ki ider ol dildâr tîr ile kemândan haz

3 Toldur berü sun sâkî çün ‘ömr degül bâkî
Bârî alalum bir dem ‘ömr-i güzerândan haz

4 Şâh üzre dura güller feryâd ide bülbüller
Bil mürdedür ol kes kim itmeye cihândan haz

5 Nûr âyetidür dilde zikr eyle ruhın her dem
Kim dir ki Muhibb itmez bu derd-i zamândan haz

2237 Nazîre-i Ahmed Paşa

1 Cânâne cemâlinsüz dil bulmadı cândan haz

Zîrâ ten-i bî-câna yok ‘îş-ı cihândan haz

2 Geçdükçe sun ey sâkî meyden var ise bâkî
Fursatıdur alam tâ kim ‘ömr-i güzerândan haz

3 Ey dil hat-ı ter şîrîn la’linde temâşâ kıl
Gör Sızr ne hoş almış ser-çeşme-i cândan haz

4 Göñlüñ katıdur cânâ nerm olımaz eşküñle
Kim seng-i siyeh almaz hîç âb-ı revândan haz

5 Zâhid yañaguñ vasfın idrâk idemez zîrâ
Kesb eylemez a’mâ âyîne-i cândan haz

6 Rahm isteme dil-berden çün mey gibi iñlersin
Ahmed seni diñdirmez ol ki_ide figândan haz

2238 Li-mürettibihi

1 Kim itmeye ‘âlemde ol cân-ı cihândan haz
Kimdür ki cihân içre almaya o cândan haz

2 Dil-berde ki ân ola anı da göñül alur
Anı göricek her ân kim itmeye andan haz

3 Ol gamze vü ol ebrû oldı dile eglence
Eyler çü dil-âverler tîr ile kemândan haz

4 Gördükçe seni cânâ hazz irse n’ola câna
‘Uşşâk-ı nigârîne eyler nigerândan haz

5 Şol la’l-i lebin lutfın vasf eyledügi demler
Hak bu ki gelür cânâ bu Nazmî’ye cândan haz

2239 Li-mürettibihi

1 Sensüz kim ider cânâ kûyuñda cihândan haz
Dîdâr ile olur çün Firdevs-i cinândan haz

2 Gülzâr-ı cemâl içre nâz ile revân olsañ
Cân u dil ider ‘ömrüm sen serv-i revândan haz

3 Şevk-i mey-i ‘ışkuñla dil na’re urur her dem
Mestâneler eylerler feryâd u figândan haz

4 Ol kâmet ü ol ebrû bir anda alur biñ dil
Bu hüsn ü bu ân ile kim itmeye andan haz

5 ‘Îş ile müdâm elden koma ayagı Nazmî
Câm-ı mey ile olur bu devr-i zamândan haz

HARFÜ’L-’AYN

DER-BAHR-İ REMEL
Taktî’eş: Fâ’ilâtün Fâ’ilâtün Fâ’ilâtün Fâ’ilât

2240 Ez-ân-ı Kemâl-i Zerd
1 ‘Ömr ise maksûduñ ey cân itmezem kat’â nizâ’
Yoluña olsun fidâ bu resme olsa biñ metâ’

2 ‘Işkuñ ile âşinâ olalı cânâ cân u dil
İtmişem iki cihânuñ varlıgından inkıtâ’

3 ‘Âşık-ı sâdık olan ‘ışkuñ yolında ey sanem
Hâk-i pâyüñ olmagı bilür özine irtifâ’

4 ‘Anber-efşân zülfüñ ile yüzüñi göñlüm görüp
Didi kim şâm u seher bir yirde itmiş ictimâ’

5 ‘Ar’ar-ı bâg ey sanem secde_itmeseydi kaddüñe
Ser-firâz olup çemende bulmaz idi irtifâ’

6 ‘Arz iderseñ ‘ârız-ı zîbâñı cânâ lutf idüp
İrişür şems ile mâha rûz u şeb nûr u şu’â’

7 ‘Âlem içre yok Kemâl ehline lâyık bir sıfat
Âdemî yirini tutmış ser-be-ser bûm-ı sibâ’

2241 Nazîre-i Necâtî

1 Kâmetüm yay itdügine itmeyem hergiz nizâ’
Ok gibi bir gez çekersem bâÂruma rûz-ı vedâ’

2 Sînem üzre dâglar görüp elif sanmañ ki gam
‘Ömrümüñ ser-defterine çekdi harf-i inkıtâ’

3 Kaddüñe beñzetdügüm işitdi beñzer bâddan
Kim salup kollarını şevk ile serv eyler semâ’

4 Aglamakda iñlemekde togramakda bagrını
Taglar Ferhâd ile hem müşterekdür hem müşâ’

5 Dûstum hadd-i ‘arak-rîzüñden irmezse gül-âb
Gülşen-i cennet güli virür Necâtî’ye sudâ’

2242 Nazîre-i Lâmi’î

1 Her nefes zülf ü gamuñ cân üzre eylerler nizâ’
Bu hevâ bulmaz gibi tîg-ı ecelsüz inkıtâ’

2 ‘Azm-i meydân eyleyüp çevgân-ı zülfüñ al ele
Ki_eyledüm bu turfe nâzük gûy-ı dilden ihtirâ’

3 Eşk-i surhum rûy-ı zerdüm ‘ışk sırrın fâş ider
Hoş meseldür küllü sırrın câvize’l-isneyni şâ’

4 Serv-kaddüñ medh ider umrî meger kim bâgda
Kim çenâr eyler çemen sahnında dest-efşân semâ’

5 Yarım agız bir sözüñden dil alur biñ hazz-ı cân
Buldı gûyâ keşf içinde râz-ı gayba ıttılâ’

6 Fasl-ı gülde ‘âşıka mey-hânedendür feth-i bâb
Ey refîk-i tevbe yâ hû v’ey dem-i sıdk el-vedâ’

7 Lâmi'î'nüñ hâli rûşen olmag içün tapuña
Eksük olmaz revzenüñden her dem âhumdan şu'â'

2243 Nazîre-i Me'âlî

1 Hançerüñden istemez kat'â dil ü cân inkıtâ'
Tîguñ üstine göñül cân virdügine ne nizâ'

2 Hem-dem olma düşmen ile göñlüm ider el-firâk
Merhabâ itse rakîbe cânum ider el-vedâ'

3 Çöz nikâbın ref' ide 'ışk ehline düşer hurûş
Zerreler zâhir olur gün nûrı bulsa irtifâ'

4 Dil-beri yolında ben resm eyledüm cân virmegi
'Aşıka cevr ü cefâ itmek sen itdüñ ihtirâ'

5 Tâ ebed târîk kalmaz zulmet-i dünyâ-yı dûn
'Işk nûrı kim sala dil hânesi içre şu'â'

6 Rûz-ı mahşer nâle vü zâruñdan olmaz fâyide
Eylemezseñ bunda 'adl-i dâd-hˇâhı istimâ'

7 [Ey] Me'âlî dir hemân cem'iyyetinden fâyide
Tâc-ı şâhîden ne oldı hâsıluñ gayrı sudâ'

2244 Nazîre-i Remzî

1 Raks ider şeydâ göñül yâr ismin itse istimâ'
Kim Hudâvend irse şem'e Mevlevî eyler semâ'

2 Sırma saçlu sâki-i meh-rûya dönmişdür güneş
Kurs elinde kâsedür başında kâküldür şu'â'

3 Râzumı açmaz dehânuñ zerrece kılca bilüñ
Gerçi dirler küllü sırrın câvize'l-isneyni şâ'

4 Nesh olur mı safha-i dilden nukûş-ı 'ilm-i 'ışk

Kim dimişler küllü ‘ilmin leyse fi’l-kırtâsi zâ’

5 Merhabâ ey derd-i ‘ışk ehlen ve sehlen ey firâk
El-firâk ey ‘akl u dîn ey tâkat u sabr el-vedâ’

6 Hükm-i tîguñ nass-ı kâtı’dur ki ten mülkin aña aña
Hâlet-i nez’ içre cân teslîm ider itmez nizâ’

7 İremez râz-ı dehân-ı yâra ‘akl-ı hurde-bîn
Kim rumûz-ı gayba Remzî müşkil olur ıttılâ’

2245 Nazîre-i Zâtî

1 Nây-ı nâlem çerh-i gerdân itmediyse istimâ’
Döne döne Mevlevî gibi neye eyler semâ’

2 İrmedi saña serâyuñda figânum âh kim
Menzil-i hurşîdde ‘Îsâ’ya virmişken sudâ’

3 Şâh-ı ‘ışkuñ çeşm-i dildâr ise cellâdı eger
El-vedâ’ ey baş u cânum v’ey hayâtum el-vedâ’

4 Soñ nefesde umaram ol cânumuñ cânın görem
Ey ecel n’ola senüñle eylesem bir dem nizâ’

5 Mısr-ı hüsni hakkı ol Yûsuf-cemâlüñ Zâtiyâ
Güç gelür şâm-ı ecelden ‘âşıka rûz-ı vedâ’

2246 Nazîre-i Münîr

1 Mihr ü mâha pertev-i hüsnüñ virür dirsem şu’â’
Gün gibi rûşen durur kimdür aña iden nizâ’

2 Âh-ı âteşnâkimüzdür fâş iden sûz-ı dili
Şöyledür bes küllü sırrın câvize’l-isneyni şâ’

3 Gamzeñüñ de gerçi yok sihr içre noksânı velî
Câdulıkda çeşmüñüñdür dürlü dürlü ihtirâ’

4 Zikr-i kadd-i müntehâ-yı yâr ile vecd olmadı
Serv-i bâlâya nedendür böyle bu raks u semâ’

5 El-vedâ’ idüp didi nice bu hâlet ey Münîr
N’oldugı zâhir degül mi diyicek cân el-vedâ’

2247 Nazîre-i Ferîdî

1 Nâlişümden işigüñde_ey gül saña olsa sudâ’
Tañ degül kim bülbül olmaz gülsitândan inkıtâ’

2 Hadd-i gül-bûñuñ safâsıyla ider bülbül safîr
Kadd-i dil-cûñuñ hevâsı ile serv eyler semâ’

3 Sordugınca ehl-i hikmetden dehânuñ sırrını
Mümkin olmaz keşfe dirler olsa hadd-ı imtinâ’

4 Olmadı vasluñ müyesser nice kim sa’y eyledüm
Hecr ile ‘ömrüm tamâm oldı habîbüm el-vedâ’

5 Mâ-cerâ-yı ‘ışkı fâş itse ne tañ her dem yaşum
Kim meseldür küllü sırrın câvize’l-isneyni şâ’

6 Seg rakîbi sür kapuñdan olmasun dirseñ şehâ
Kullaruñla ara yirde her zamân ceng ü nizâ’

7 Olsa kâsid sözlerüñ nâ-ehl anında ne gam
Ehli katında bulur kadrin Ferîdî her metâ’

2248 Nazîre-i Nazmî

1 ‘Âşıka ma’şûkdan müşkil degül mi inkıtâ’
Leyse farkun ‘indenâ beyne’l-memâti ve’l-vedâ’

2 Gözlerüm yaşı durur esrâr-ı ‘ışkı fâş iden
Gerçek imiş küllü sırrın câvize’l-isneyni şâ’

3 Safha-i dilde kitâb-ı ‘ışkuñı sebt itdügüm
Bu durur kim küllü ‘ilmin leyse fi’l-kırtâsi zâ’

4 Dûstum keşf-i hicâb idüp ‘ayân it agzuñı
Keşf ile olur hemîşe sırr-ı gayba ıttılâ’

5 Döymedügi âftâb-ı hüsnüñe bakmaga göz
Bu ki tefrîk-i basar kılur ziyâd olsa şu’â’

6 Nazmiyâ cân u dile hükm itme dil-bersüz sakın
Hükm olınmaz müstakill emlâke oldukda müşâ’

2249 Nazîre-i Hasbî
1 Nâlemüñ yirden göge neydügin idüp istimâ’
Zümre-i zehrâ olur dün gün safâsından semâ’

2 Sabruña dil vireli oldum hayâtumdan cüdâ
Hâlet-i nez’ümde cânâ kalmadı câna nizâ’

3 Tutmayup ülfet kimesneyle elif tek vâhid ol
Çekme gel ey dil elem ‘âlemde vakt-i inkıtâ’

4 ‘Işka bünyâd urmasa ‘âlemde üstâd-ı ezel
Ben özümden nice ‘indiyyât iderdüm ihtirâ’

5 Hecr-i cânân ile Hasbî kıldı dünyâdan sefer
El-vedâ’ ey ‘akl u sabr u zühd ü takvâ el-vedâ’

2250 Nazîre-i Sürûrî-i ‘Acem
1 ‘Akl ile ‘ışkında yâruñ itmezem hergiz nizâ’
Bir mu’ânid ile bahsüñ nef’i yok illâ sudâ’

2 Gerdenüm kat’ eyleseñ biñ kerre tîg-ı zecr ile
Dil ta’alluk itmeden bulmaya kat’â inkıtâ’

3 Gerçi bu dil âteş-i ‘ışkuñda olmışdur kebâb
Lîk çerhe girüp ider şevk ile raks u semâ’

4 Vâcib idi baña yârı mümkin oldukça kocam

N’eyleyem ol bî-vefâ ider hemîşe imtinâ’

5 Çünki hicrân u firâk iline saldı sini yâr
Eylegil sabr u karâr ile Sürûrî el-vedâ’

2251 Ve lehu

1 Rûy-ı yâra bakmaga iderse ger zâhid nizâ’
Tañ degül mir’âtdan zişt olan ider imtinâ’

2 Dil diyelden ‘akla râz-ı ‘ışkı fâş oldum katı
Hak dimişler küllü sırrın câvize’l-isneyni şâ’

3 Çeşmi dikdüm sûzen-i müjgân-ı hayt-ı eşk ile
Tâ ki senden gayrıya bulmaya ‘aynum ıttılâ’

4 Şevküm artar serv ü gül gördükçe ey meh-rû saña
Hâr u has buldukça zîrâ nâra olur irtifâ’

5 Ey Sürûrî yâr baksun dir iseñ mir’âtveş
Dâyimâ sâfî vü yek-rû ol öninde kıl semâ’

2252 Nazîre-i Selîkî

1 Ok gibi atsañ yabana itmezem hergiz nizâî
Tek elüñ öpmek nasîb olsun baña rûz-ı vedâ’

2 Kâse-bâzuñ kâsesi ‘uşşâk hâkinden gibi
Vasfuñ okındukça eyler Mevlevî gibi semâ’

3 Eşküm ü âhum durur râz-ı derûnı fâş iden
Kim dimişler küllü sırrın câvize’l-isneyni şâ’

4 ‘Aks-i ruhsâruñla yaşumdan gül-âbum var benüm
Hây u hûyından cihânuñ itmege def’-i sudâ’

5 Bahr-i fikretde çıkardum çok me’ânî dürlerin
Ey Selîkî gûş-ı şâha lâyık itse istimâ’

2253 Nazîre-i Cebrî

1 Ayrılıkdan gözlerüm pür-hûn olup eyler cezâ’
Kanlar aglayup dem-â-dem derd ile kılur fezâ’

2 Kime feryâd ideyin derd-i derûnumdan dirîg
Eylemez feryâd u âhum ol perî çün istimâ’

3 Giceler ey mâh-rû mihrüñle biñ biñ şevk ile
Şem’üñe pervâneveş yandukça cân eyler semâ’

4 Şol kadar cânuma geçdi ey sanem tîr-i belâ
Kirpügüñ okları ile kılmaz oldı cân nizâ’

5 Dem mi var bezm-i belâda fürkat ile Cebriyâ
Ayrılıkda gözlerüm pür-hûn olup itmez cezâ’

2254 Nazîre-i Fakîrî

1 Ger surâhî kulkulın sûfî iderseñ istimâ’
Bezm-i meyde hırka vü tâcuñ dönerlerdi semâ’

2 Jâleden turmaz akar agızı suyı gonçenüñ
Bâd-ı âhından meger kim bülbülüñ irmiş sudâ’

3 Dâg-ı hûnînüñle ‘arz itme ruh-ı zerdüñ aña
Kim yanında bir kızıl mankûra geçmez bu metâ’

4 Zülf-i kâfir bî-emân u tîg-ı gamze hûn-feşân
Ey dil ü dîn el-firâk u ey ser ü cân el-vedâ’

5 Meyle ney keyfiyyet-i esrâr-ı ‘ışkum kıldı fâş
Ey Fakîrî küllü sırrın câvize’l-isneyni şâ’

2255 Li-mürettibihi

1 Tîg urursa boynuma yâr itmezem kat’â nizâ’
Tîgsuz mümkin degüldür baña andan inkıtâ’

2 Gitmeye mihri o mâhuñ bu göñülden tâ ebed

Kala ol bâkî didükde cismüme cân el-vedâ’

3 Yâr u agyâr içün ey dil baña añma hayr u şer
Nîk ü bed bir söz o yüzden itmez oldum istimâ’

4 Bir nigâr-ı mihrbânıdur bu çerhüñ âftâb
Yine şevk ile anuñ çerh itsün iderse semâ’

5 Cevher-i cân ile istersem ben ol dür-dâneyi
N’ola Nazmî beñzeriyle istenür zîrâ metâ’

2256 Li-mürettibihi

1 Mülk-i ‘ışkuñ üstine cân ile dil eyler nizâ’
Kim bu mülke ikisi hem müşterekdür hem müşâ’

2 Vasf-ı hüsnüñ gûş idelden çerhe girüp rûz u şeb
Bir yaña meh bir yaña mihr-i münîr eyler semâ’

3 Nitekim her kişiye müşkil durur şâm-ı ecel
‘Âşıka andan eşeddür dûstum rûz-ı vedâ’

4 Cân u dil cânı gibi saklar dem-â-dem ‘ışkuñı
Gerçi dirler küllü sırrın câvize’l-isneyni şâ’

5 Vasf-ı dendânuñda nazm-ı dür-nisârın Nazmi’nüñ
Âferîn okur nigârâ her kim itse istimâ’

DER-BAHR-İ REMEL-İ MAHZËF
Taktî’eş: Fâ’ilâtün fâ’ilâtün fâ’ilât

2257 Ez-ân-ı Ahmed Paşa

1 Görmedin cân terkin eyler bî-nizâ’
Vasf-ı hüsnüñi kim itse istimâ’

2 Cân u dil virsem n’ola la’lüñe kim
Yok bahâya istenür evvel metâ’

3 Sormag isterdüm lebi râzın didi
Küllü sırrın câvize'l-isneyni şâ'

4 Agdı başına hevâsı zülfüñüñ
Ol hevâdan serv urur dâyim semâ'

5 Bûse el-hak zehr-i kâtil görinür
La'l-i nûşînüñden itdükde vedâ'

6 Cân-ı 'âşık düşdi la'lüñ fikrine
Buldı sâlik sırr-ı gayba ıttılâ'

7 Her şeb Ahmed revzenüñden tâ seher
Görinür âhum çerâgından şu'â'

8 Key be-vasl-ı dûst yâbem dest-res
İnne 'ömri fi'l-hevâ sudgeyha zâ'

2258 Nazîre-i Sultân Cem

1 Gamzeñ eyler cânum almaga nizâ'
Bî-sebeb cân almag itme ihtirâ'

2 Cân u dilden geçdi 'ışkuñ oldı fâş
Küllü sırrın câvize'l-isneyni şâ'

3 Safha-i cân üzre yazdum 'ışkuñı
Küllü şey'in leyse fi'l-kırtâsı zâ'

4 Mihr eline aldı usturlâb-ı zer
Kim tuta yüzüñ güninden irtifâ'

5 Cem' olmaz âb u âteş gerçi hîç
'Ârızuñ üstinde buldı ictimâ'

6 Yâ rakîbi katl kıl yâhod beni
Kim arada olmasun kat'â nizâ'

7 Cem yüzüñi gördi cândan didi kim
El-vedâ’ ey zühd ü takvâ el-vedâ’

2259 Nazîre-i Kemâl Paşa-zâde

1 Vasfuñı bülbülden itmiş istimâ’
Ol safâdan serv urur turmaz semâ’

2 Gam kumâşın ‘ışk şehrine ilet
Ol diyâruñ bâbıdur işbu metâ’

3 Çün gam-ı ‘ışk ile itdüñ merhabâ
Di karâr u sabra ey dil el-vedâ’

4 Vâkıf oldı hat dehânuñ râzına
Hızr buldı sırr-ı gayba ıttılâ’

5 Leblerüñden geçmedügi cân bu kim
Küllü sırrın câveze’l-isneyni şâ’

6 Leblerüñ nûrından almaz haz rakîb
Dîde-i a’mâya nef’ itmez şu’â’

7 Basdı vasluñ lezzetin hecr acısı
İftirâka degmez imiş ictimâ’

2260 Nazîre-i ‘Amrî

1 Geldi hat cân virdügümde ne nizâ’
Ölmedin bir bûse sun soñ el-vedâ’

2 ‘Işk câmın sen de tatsañ sûfiyâ
Cübbe vü destâruñ oynardı semâ’

3 Gûş idüp bilbil sözin mey nûş kıl
Kılma vâ’iz kîl ü kâlin istimâ’

4 Perde-i nâmûsı hîçe alma kim

‘Işk bâzârında geçmez bu metâ’

5 ‘Işk işin ‘Amrî vü Mecnûn itdi fâş
Küllü sırrın câveze’l-isneyni şâ’

2261 Nazîre-i İshâk Çelebi

1 Ol dehenden kimse itmez intifâ’
Cân u dil yok yire eylerler nizâ’

2 Sırr-ı ‘ışkı sakla ey dil dîdeden
Küllü sırrın câveze’l-isneyni şâ’

3 Bezm-i ‘ışkuñda mezâk-ı cânuma
Ney-şekerden tatludur zevk-i semâ’

4 Merhabâ ey ‘îş u ‘işret merhabâ
El-vedâ’ ey zühd ü takvâ el-vedâ’

5 ‘Işkdur İshâk’ı böyle söyleden
Sen anı sanma ki eyler ihtirâ’

2262 Nazîre-i Necâtî

1 İtmedüm cân içün agzuñla nizâ’
Yok bahâya gitdi ol nâzük metâ’

2 Zülfüñüñ baş oynarın çevgânına
Başdan tûbı ben itdüm ihtirâ’

3 Kûyuña varurlar andak dûstum
Cennet evsâfın idenler istimâ’

4 Dönme ehl-i derdden görüp beni
Kim kıyâsın kılmaz ey sûfî semâ’

5 İki tolu içme benden gayrıya
Küllü sırrın câvize’l-isneyni şâ’

6 Ya gibi bükdüñ Necâtî'nüñ bilin
Bâri ayrıldukda itme imtinâ'

7 Kara bagruma çekeyin ok gibi
Öpe koca eyleyeyin el-vedâ'

2263 Nazîre-i Zâtî

1 Mevlevîler gibi itmezdi semâ'
Nây-ı nâlem itmese çerh istimâ'

2 Eyledüñ biñ dürlü cevri ihtirâ'
Cânum ey âfet alursın bî-nizâ'

3 Çâr-pâre eyle rif'at bulayın
Bulınur rub' ile ey mâh irtifâ'

4 Leblerüñden bildük agzuñ varlıgın
Küllü sırrın câveze'l-isneyni şâ'

5 Gördüm agzuñ seyr iderken beñlerüñ
Seyr-i nokta virdi gayba ıttılâ'

6 Mihre bakdı kim ki hüsnüñ var iken
Mîl çekdi 'aynına ey meh şu'â'

7 Hânkâh-ı 'ışkda ey mâh-rû
Şevküñ ile bî-kıyâs olur semâ'

8 Gabgabuñ göñlin alur zâhidlerüñ
Şimdi mi alındı tûb ile kılâ'

9 Gördi Zâtî 'ârızuñla alnuñı
Didi itmiş mihr ile mâh ictimâ'

2264 Nazîre-i Mesîhî

1 Zâhidüñ kılma sözini istimâ'
Gel mey iç 'ömr-i 'azîzi kılma zâ'

2 Âferîn eflâk üzre mihre kim
Feth ider bir tûb ile bunca kılâ’

3 Tıfl ‘Îsâ’yı çeküpdür bagrına
Şâd olup urursa çerh ursun semâ’

4 Mihre baksam sensüz ey kaşı kemân
Gözlerümi çıkarur tîr-i şu’â’

5 Olmasa teşbîh işigüñe felek
Bulmaz idi böyle kadr ü irtifâ’

6 Ger urursa boynumı tîg-ı ecel
Baña şemşîrüñden olmaz inkıtâ’

7 Söyleme bülbül gibi çok ey Mesîh
İrmesün ol gül-ruha tâ kim sudâ’

2265 Nazîre-i Sabûhî

1 Gün yüzüñden aldı beñzer kim şuâ’
Anuñ içün buldı böyle irtifâ’

2 Cân u dilden sırr-ı la’lüñ saklaram
Küllü sırrın câveze’l-isneyni şâ’

3 Ruhlaruñdan zülfüñi ref’ it şehâ
Rûz u şeb bir yirde kalmaz ictimâ’

4 Kana gark olur kenâr-ı âsmân
Gün ruhuñla gice itdükde vedâ’

5 Ey Sabûhî satma ‘âşıklık baña
Şi’r-i dilde çok bunuñ gibi metâ’

2266 Nazîre-i Sehî

1 Bûseye agzuñla itmeyem nizâ’

Sözümi cân ile itseñ istimâ’

2 Sakınur cândan lebüñ râzın göñül
Küllü sırrın câvize’l-isneyni şâ’

3 Remz-i ‘ışkı yazdı haddüñ üzre hat
Küllü şey’in leyse fi’l-kırtâsı zâ’

4 Şems usturlâb-ı hüsnüñ gözleyüp
Almag ister gün yüzüñden irtifâ’

5 Gice gitdi işigüñden âftâb
Gün yüzüñ var iken istemez şu’â’

6 Baş virenle bir degül cân oynayan
Bir degül ey dil kıyâs ile semâ’

7 Tulınup gitdüñ gözümden göz göre
El-vedâ’ ey nûr-ı ‘aynum el-vedâ’

8 Bakmag ile agzı bilinmez Sehî
Yok yire göz nûruñı gel itme zâ’

2267 Nazîre-i Zihnî

1 Kâmetüñ vasfın idelden istimâ’
Sebzede serv-i sehî eyler semâ’

2 Görüben Mecnûn olur ey Leyli-zülf
Vasf-ı hüsnüñ her kim itse istimâ’

3 Aglasam rıhlet deminde n’ola çün
Kim eşeddür mevtden hîn-ı vedâ’

4 Sakla her elden kumâş-ı hüsnüñ
Kim düşer ellense kıymetden metâ’

5 Zihniyâ vasf-ı dehân-ı yârı ko

Çünki yokdur sırr-ı gayba ıttılâ’

2268 Nazîre-i Fakîrî

1 Nâsıhuñ pendini itme istimâ’
Kim netîce çıkmaz illâ kim sudâ’

2 ‘Âkıbet ey şeh tokundı başına
Tîg-ı ‘ışkuñdan idenler inkıtâ’

3 Yâr baksun dir iseñ mir’âtveş
Asılup karşusına eyle semâ’

4 Gitdi dil-ber görmez oldı gözlerüm
El-vedâ’ ey nûr-ı çeşmüm el-vedâ’

5 Ey Fakîrî gâlib oldı şâb-ı ‘ışk
İtdügince şeyh ‘akl ile nizâ’

2269 Li-mürettibihi

1 Kim ki bir bûse idersi intifâ’
Yâruñ agzı varlıgından yok nizâ’

2 Dir gören yâruñ yüzin alın gözin
İtmiş ay u günle mirrîh ictimâ’

3 Vasf-ı kadd-i yârı vasf itdükçe bâd
Serv ider ol dem safâsından semâ’

4 Hecr ü vuslat kavlin ey dil diñleme
Olur olmaz sözi itme istimâ’

5 Yâr ile ko cevr ü lutfı bahsini
İtme gel var yok yire Nazmî nizâ’

2270 Li-mürettibihi

1 Vasf-ı hüsnüñi idelden istimâ’
Çerhe girüp mihr ü mâh eyler semâ’

2 Şevk-i mihrüñle senüñ ey meh-likâ
Âftâbuñ sûz-ı âhıdur şu'â'

3 Mihrüñ içün sînede ey mâh-rû
Bir biriyle cân u dil eyler nizâ'

4 Cân u dilden sakla râz-ı 'ışkını
Küllü sırrın câveze'l-isneyni şâ'

5 Nakd-i cân vir Nazmi bûs-ı la'lin al
Beñzeriyle istenür çünki metâ'

HARFÜ'L-âAYN

DER-BAHR-İ REMEL
Taktî'eş: Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilât

2271 Ez-ân-ı Ahmed Paşa
1 Hâlüñ ey gül yüzlü komış lâlenüñ bagrında dâg
Haddüñ uyarmış şeb-i 'îd içre bir sîmîn çerâg

2 Gerçi dâg urmışdı evvel cânuma Hindû beñüñ
Geldi hatt-ı fitnekâruñ urdı dâg üstine dâg

3 Zâhidüñ pendi yübûset virdi sâkî meclise
Bir kadeh sun kim pür ola revh-i râhatdan dimâg

4 Kûh-ı gamda mîve-i vasluñ umarsın ey göñül
Sende ol tâli' mi var ki_ola saña tag üsti bâg

5 Ahmed'i hecrüñde görüp nice bir gülsün rakîb
Ancılayın bülbüle lâyık mıdur bu cevr-i zâg

2272 Nazîre-i Necâtî
1 Nâr-ı haddüñ hasretinden sînesine çekdi dâg

Lâle dahı mâh-ı mihr-efrûzdan yakar çerâg

2 Olalı sen yâra agyâr-ı bed-endîşüm yakın
Âh u efgân oldı işüm işidenlerden ırag

3 Bezm-i hüsnüñe ırakdan bakar iken mihr ü mâh
Kendüyi bilmezlik ile ortaya atar çerâg

4 Dil-berâ vuslat güninde eyleme bûseñ dirîg
Dûstum bayram olıcak bâdeye olmaz yasag

5 Nâsıhuñ bârid sözinden üşüdüñse dûstum
Sîneme gel kim senüñçün germ olupdur bu ocag

6 Gabgabuñda hâl-i ‘anber-bâruñı görüp didüm
‘Âşıkına sunmag içün eylemiş sîb üzre dâg

7 Tîr ü hançer çekme gamzeñden Necâtî kasdına
Bir karınca katline lâzım degül bunca yarag

2273 Ve lehu

1 Zülf-i tarrâruñ hamından sünbülüñ boynında bag
Hâl-i ruhsâruñ gamından lâlenüñ bagrında dâg

2 Sen kaşı mekkâr yayın kimse çekmez dünyede
Sen gözi bîmâr okından kurtılımaz kimse sag

3 Teşneyem kandur visâlüñ çeşmesârından beni
Çün geçer ey serv boylum su gibi bu çag çag

4 N’ola benden kapuña var ise yirden göge fark
Olmaz ey Mısr-ı melâhat ‘âşıka Bagdâd ırag

5 Nûr-ı ruhsâruñ katında âftâbuñ ferri yok
Yâ ne deñlü şu’le vire gündüzin yanan çerâg

6 Dâg-ı dilde ideliden gül yüzüñ şevki makâm

Oldı ben Mecnûn’a ey Leylâ-sıfat tag üsti bâg

7 Ey Necâtî dergeh-i ‘âlem-penâh-ı Şâh’a var
Ger dilerseñ derd-i yâr u cevr-i devrândan ferâg

2274 Nazîre-i Kemâl-i Zerd

1 Âteş-i haddüñle kim var lâlenüñ bagrında dâg
Ol hevâ ile aña olup durur tag üsti bâg

2 Çag hüsnüñ devridür sun câm-ı mey nûş idelüm
Fursatı fevt itmek olmaz kim geçer bu devr ü çag

3 Hâk-i râhuñ ile yur yüzin gül-i ter dem-be-dem
Anuñ içündür cihânda alnı açık yüzi ag

4 Hande-i şîrînüñe taklîd ider piste dürüst
Ol safâ vü zevkdendür şöyle magrûr-ı dimâg

5 Baglamış zülfi duzagına iki zâg ol sanem
Kim kılur her demde sad bâz-ı dili sayd ol dü zâg

6 Başuma yâ Rab benüm sâye salalı ol hümâ
Konmaya dîvârum üstine benüm hergiz kelâg

7 Rûz-ı mahşer kim ola ser-mest turısar Kemâl
Bir elinde dest-i mahbûb u bir elinde ayag

2275 Nazîre-i Lâmi’î

1 Devlet-i ‘ışkuñda oldı sînemüñ meydânı bâg
Servlerdür tîrler güller durur her tâze dâg

2 Tîr-i pertâbuñ hevâsından diñer âhum odı
Sahn-ı dilde dûd-ı dil üstüni üzre zer kabag

3 Gözlerüñ derdiyle nergis düşdi mu’tellü’l-basar
Bûy-ı zülfüñden benefşe oldı muhtellü’d-dimâg

4 Yâr hattı geldügin gördi giderdi zülfini
Hoş degül tûtîlere ser-halka olmak didi zâg

5 Meş’al-i encüm söyünmez giceler tâ subha dek
Beñzer âhum şu’lesinden her biri yakar çerâg

6 Hoş tena’’um eylerüz ‘ışkuñda dün gün hˇâcevâr
Derd ü gam ‘îş u safâ cevr ü cefâdur bal u yag

7 Küşt-gîr-i gam elinde çün zebûnsın Lâmi’î
Bu giriftüñ ger halâsın ister iseñ tut ayag

2276 Nazîre-i Tâcî-zâde

1 Subh-dem yine nesîm-i cân-fezâ-yı sahn-ı bâg
Virdi ehl-i dillere cennet hevâsından ferâg

2 Görmege bezm-i sabûh esbâbın ehl-i ‘îş u nûş
Yir yir uyardı gül-i sûrı meger hakdan çerâg

3 Sebze dil-keş bâde bî-gaş âh kim ol serv-i nâz
Eylemez ‘uşşâk ile bir lahza seyr-i bâg u râg

4 Bakmañuz oglanlıgına gonçe-i ra’nâ gibi
Turdugınlayın göñüldür durdugınlayın dimâg

5 Gölgeden güne iletmez kimseyi zülfi meger
Üstühˇânum ilede ‘izz-i huzûr-ı yâra zâg

6 Aglamaz devrüñde gamdan Ca’fer-i dil-sûhte
Devletinde nev-bahâruñ lâleye tag üsti bâg

2277 Nazîre-i Cem

1 Gerçi kim tâk-ı felekde mihr ü meh yakar çerâg
Şem’-i envâr-ı cemâlüñden yakar anlar çerâg

2 Mushaf-ı hüsnüñde hattuñ sûreyi hıfz itmege
Subha dek Nûr âyetin her gice ezberler çerâg

3 Mihr-i hüsnüñ görmeyince gitmesün dilden ruhuñ
Kim harîm-i Ka’bede tâ subha dek yanar çerâg

4 Dil düşer zülfüñde gör kındîl-i hüsnüñ üstine
N’ola çün kim gice zulmetde kalan ister çerâg

5 Âyet-i îmân görüpdür sûre-i hüsnüñde kim
Şimdi barmak kaldurup îmân ‘arz eyler çerâg

6 Zülfüñüñ şeb-revligi rûşendür ey meh saklama
Kim hemîşe dâmeni altında ol saklar çerâg

7 Câm-ı Cem pervâne olaldan cemâlüñ şem’ine
Acıdugından oda yanup iñen aglar çerâg

2278 Nazîre-i İshâk Çelebi

1 Nev-bahâr oldı şükûfeyle bezendi sahn-ı bâg
Lâle gördüm tâzelendi dildeki her eski dâg

2 Açmaz idi mihr ü meh hˇâb-ı ‘ademden gözlerin
Ger furûg-ı tal’at-i hüsnüñ uyarmasa çerâg

3 Hatt-ı sebzüñle n’ola cem’ olmasa zülf [ü] ruhuñ
Hem-nişîn olmak yaraşmaz bâgda tûtîyle zâg

4 Sa’y idüp merd-i mücerred olagör şemşîrveş
Soldan çıkmak gerek olmak gerek bir demde sag

5 Var yüri İshâk ‘uzlet ihtiyâr it ‘ârif ol
Ger bilürseñ genc-i ‘izzetdür saña künc-i ferâg

2279 Nazîre-i Revânî

1 Nev-bahâr irdi yörendi lâlelerle sahn-ı bâg
Döndi şol abdâla kim gögsine yir yir ola dâg

2 Nice oda yanmasun ‘âşık gibi pervâne kim

Mâh-tâl’at serv-kâmet hûba dönmişdür çerâg

3 Görinür gülşen cehennem odlu ögsi şâh-ı gül
Ey yüzi cennet kaçan sensüz idem gül-geşt-i bâg

4 Diyemez bir kimse saña gün gibi hercâyisin
Hamdü li’llâh mâh gibi alnuñ açuk yüzüñ ag

5 Nice yâd itsün Revânî sâde pehlûyı saña
Bende-i mukbil efendisiyle kılmaz çünki lâg

2280 Ve lehu
Olımaz kûy-ı mugândan hiç fenâ ehli ırag
1 Mest olana gûşe-i mey-hâne olurmış yatag

2 Pâdşâhum mahrem olsa bezm-i ‘âlîye ne var
Hizmetüñde gözi odlu togrı bendeñdür çerâg

3 Yanuña alduguña göñüllenüpdür sâkiyâ
Nice göñüllenmesün olmış surâhî pür-dimâg

4 Vara mı hüsnüñ yolın hîç sûfi-i miskîn-’abâ
Kebk-reftârın kaçan olur ki ide bile zâg

5 Sîne-i pür-dâga çekseydüm Revânî dil-beri
Ol gül-endâm ile olurdı baña dag üstü bâg

2281 Nazîre-i Kâtibî
1 Çün bahâr irdi yine geldi dem-i sohbet-i bâg
Mutribâ sâzuñ ele al uralum aña kulag

2 Sürmiş agyârı işitdüm kapusından ol yâr
Beli yaraşmaz idi bülbül ile bâgda zâg

3 Ruhı devrinde yalan çıkmadı ol gonçe-lebüñ
Gülşen içre anuñ içün gülüñ oldı yüzi ag

4 Bûseler virdi çemende baña sâkî nitekim
Ey rakîb anda degüldüñ hele herkesden ırag

5 Sahn-ı gülşende dilersin ki safâlar süresin
Sarhoş olınca koma Kâtibi destüñden ayag

2282 Nazîre-i Riyâzî-i Kâdî

1 Olmaga ey mâh-ı enver bir gice saña durag
Çerh kurdı bir benek altunlu atlasdan otag

2 Görinen encüm degüldür gam şebinde bu felek
Bir mehüñ mihri ile yakmış durur bir nice dâg

3 Dîde-i ezhâruñ uyhusın uçurdı subh-dem
Bülbül efgânına gül nice ʻaceb urmaz kulag

4 Hecr ile ʻâşık ne bellü ölidür ne hod diri
Yâ anı öldürseler yâ hecre kılsalar yasag

5 Dâg sanmañ bu Riyâzî sînesinde âteşîn
Hân-kâh-ı ʻışka dil abdâlı yakdı bir çerâg

2283 Nazîre-i Hayâlî

1 Gördi sen Leylâ-ʼizârı oldı Mecnûn serv-i bâg
Bâgbân zencîr-i âbı ayagına itdi bag

2 Zulmet-i şebde hilâl-i âsmânı göricek
Peyker-i Mecnûn'ı sandum kim çıkardı göge zâg

3 Tekye-i gamdur tenüm her odlu âhum bir ışık
Şâm-ı gamda dâgdan yakdum aña yir yir çerâg

4 Subh-dem bir mihr gösterse sipihre rûzgâr
Şâm irişdükde çıkar cisminde yüz biñ tâze dâg

5 Âteş-i âhum Hayâlî yakmaya çerhi diyü
Encüm ile mâh-ı nev oldı felekde göz kulag

2284 Nazîre-i Zâtî

1 Şevk-i mihrüñle yakupdur sînesinde subh dâg
Olmasun mı adı sâdık alnı açuk yüzi ag

2 Çaglar su gibi bu çag âdeme kalmaz geçer
Hey begüm geç geç gelüp bi'llâh gitme çag çag

3 Şu'le-i mihrüñle rûşendür dil-i târîkimüz
Gün yüzüñ gördük furûg-ı mâhdan kılduk ferâg

4 Gün yüzüñde hatt-ı şeb-dîzüñ görelden üstüme
Âteş-i âhum duhânından çöküpdür kara tag

5 Zâti-i dîvâneye bag idemezler pendi hîç
Seyl-i eşki kûy-ı gül-ruhlarda akar bâg bâg

2285 Ve lehu

1 N'ola aksa su gibi eşk-i revânum bag bag
Seyr ider agyâr ile serv-i revânum bâg bâg

2 Ey hümâ sen mû-miyânı sayd idelden zâglar
Cismümüz kurdı ecel murgına bir kıldan duzag

3 Urmaga âh okların 'uşşâk öñüñde âftâb
Bu sütûn-ı dûd-ı âha dikdi bir zerrîn kabag

4 Bir siyeh perçemlü yalıñ yüzlüdür per per yanar
Öykünürse n'ola ol şem'-i dil-efrûza çerâg

5 Gülüşüp güller bahâr anı nice tonatmasun
'Ârız-ı dildâr ile Zâtî mu'ârız oldı bâg

2286 Nazîre-i Muhibbî

1 Serv-kaddüñ hasretinden eyledüm dün geşt-i bâg
Lâle-haddüñ şevkine sînemde yakdum tâze dâg

2 Ko rakîbi gülşen-i hüsnüñde ‘uşşâkuñ yiter
Bülbül-i gûyâ tururken lâyık olmaz anda zâg

3 Âh kim sayyâd-ı çeşmi murg-ı dil sayd itmege
Hâllerden dâne dökmiş eylemişdür zülfin ag

4 Ehl-i ‘ışka diñ salâdur ‘ışk dergâh[ı] açık
Tekye-i ‘ışk içre Mecnûnveş uyardum bir çerâg

5 Bûse ihsân eyle gel la’l-i lebüñden dûstum
Meclis içre çü saña içdi Muhibbî bir ayag

2287 Nazîre-i Muhibbî

1 Yakdı ‘âşık sînesine lâle gibi tâze dâg
Yâr kurdı sahn-ı gülşende yine gülden otag

2 Bir perî-peyker melek-sîmâya çün virdüm göñül
Hâlümi her kim sorarsa işidenlerden ırag

3 Hüsnüñe magrûr olup cevr eyleme ‘uşşâka gel
Gül gibi ‘ömrüñ geçer durmaz bilürsin çünki çag

4 Bezm-i gamda ko beni her dem ciger hûnın içem
Nûş-ı cân olsun nigârâ koma sen elden ayag

5 Gülşen-i hüsnüñde n’eyler ko rakîbi dûstum
Bülbül-i gûyâ dururken lâyık olmaz anda zâg

6 Hâller sanmañ anı yir yir dökilmiş dânedür
Ehl-i diller saydı içün eylemişdür zülfin ag

7 Ey sanem sensüz eger sorsañ Muhibbî hâlini
Gözde nem başumda sevdâ dilde âteş sîne dâg

2288 Ve lehu Eyzen

1 Yakalı gam leşkeri bu sînem üzre tâze dâg
‘Işk şâhı kurdı san sahrâ-yı mihnetde otag

2 Her elifler serv yir yir daglar müdevver gül gibi
Devlet-i ‘ışkında oldı sahn-ı sînem tâze dâg

3 Mevsim-i gülde lebi yâdına mey nûş eylerüz
Biz harâbât ehliyüz düşmez elümüzden ayag

4 Hâk-i pâyin tâc idelden çerhe irgürdi seri
Bu mesel devlet dimişlerdür degül erden ırag

5 Hattı geldügini gördi kesdi zülfin dil-berüm
Gey degüldür hem-nişîn olmak didi tûtiye zâg

6 Bu Muhibbî hastenüñ hecr ile sorsañ hâlini
Âh u efgân oldı işüm işidenlerden ırag

2289 Ve lehu Eyzen

1 Haste-hâlem hecr odından yir yir oldı sîne dâg
Şerbet-i la’lüñ umar çün oldı pür-sevdâ dimâg

2 Saklaram gamzeñ okını sînede cânum gibi
Merd olanlara dimişlerdür gerek lâ-büd yarag

3 Deyrüñ içre her gice tâ subha dek ey mug-beçe
Eksüz olmaz âhum odından aña hergiz çerâg

4 Lebleri yâdına düşdi cân u dil mey-hâneye
Ol sebebdendür elinden dâyimâ düşmez ayag

5 Göreli zülfinde ol hâl-i siyeh müşkînleri
Dâmına düşdi Muhibbî kurtılur mı cân[ı] sag

2290 Nazîre-i Me’âlî

1 Mâh-ı rûze ireli oldı mey-i nâba yasag
Dûstlar ben sezmezem kim irişem bayrama sag

2 Yüzüme bakmadugındandur beni añmadugı

Kim olur gözden ırag olan göñülden de ırag

3 Gül yüzüñden utanup yire düşer alsañ ele
Yâsemînüñ ey dehânı gonçe olsun yüzi ag

4 Başa urınsa şakâyık al vâlâ tañ mıdur
Kim gelincikler tutınur al vâlâdan tuvag

5 Tañlaram gözüm yaşındagı habâbı göricek
Hey begüm kâbil midür deryâda kurılmak otag

6 Ben saña göz itdügümce sen baña hışm eyleme
Ey gözüm nûrı bilürsin kim göze olmaz yasag

7 Sîbdür göñli Me'âlî'nüñ saña sunmag içün
Âteş-i derd ü firâkuñla urupdur aña dâg

2291 Nazîre-i Remzî

1 Eyledüñ derd ehline vasluñ şarâbından yasag
Olmasun mı hey begüm bî-çâreler andan ye sag

2 Ey hümâ-sîmâ hayâlüñ murgını sayd itmege
Dâne göz yaşı müjemdür iki gözlü kıl duzag

3 Ey kemân-ebrû nişân yirine tîr-i âhuma
Gün felek meydânına her gün diker zerrîn kabag

4 Kalb-i sûzânumda şevk-i bâg-ı hüsnüñ var iken
Hâr-ı mihnetden ne derdüm var baña tag üstü bâg

5 Nâr-ı gam bagrın yakup yandurdı miskîn Remzi'nüñ
Hasret-i hâl-i siyâhuñ eyledi dâg üzre râg

2292 Nazîre-i Kebîrî

1 Ey güneş-tal'at gamuñ odına yanaldan çerâg
Yüreginde eriyüp bir zerrece kalmadı bâg

2 Zülfin alurdı bu dil murgın elinden çeşmüñüñ
Kâdir olsa çeşm-i şâhînden şikâr almaga zâg

3 Serverâ sen servüñ ayagına yüz sürmek içün
Su gibi her sû akar bu eşk-i çeşmüm çag çag

4 Zâhidâ câm-ı meyi terk it diyü pend itme kim
Baş eger elden giderse gitmeye elden ayag

5 Dest-res olmaz ise yâr ile sahrâ seyrine
Sabr idüp taşlar basam bagruma her dem hem-çü tag

6 Bâg u râgı n'eylerem ey gülsitân-ı cân u dil
Gülşen-i hüsnüñ yiter 'âlemde baña bâg u râg

7 Ruhlaruñ vasfın Kebîrî ideliden bâgda
Güllere açıl diyü ol dem kenâra sürdi bâg

2293 Nazîre-i Mu'îdî

1 Hâr u hâşâküñ turagı oldugiçün tâze dâg
Gayretümden lâleveş eksük degül bagrumda dâg

2 Cân u dil mevc urmasa her yaña mâhîler gibi
Hüsn bahrinde kara zülfüñ senüñ germezdi ag

3 'Âşık öldürmek dilerseñ di harâmî gamzeñe
Arada ey gözleri mestüm ne lâzımdur yarag

4 Yiridür tutsam tekellümden dilüm bu demde kim
Tûti-i gûyâ misâli beslenür kand ile zâg

5 Zülfüñüñ zencîrini gördükde mecnûn olmasa
Sünbül-i miskînüñ olmazdı kara boynında bag

6 İşidüp il ta'ne[sin] gamdan helâk olmak neden
Bâri bî-hûş olalum sâkî dem-â-dem sun ayag

7 Çün bilürsin rûz u şeb devrân ayag almakdadur
Ey Mu'îdî el çeküp her nesneden yigdür ferâg

2294 Nazîre-i Celîlî

1 Ben peleng-i kûh-ı 'ışkam hâllerdür tâze dâg
Ey gözi âhû senüñle baña her tag üsti bâg

2 Sûziş-i dâg-ı derûndan gayrı yokdur hem-demi
Lâle-i deşt-i belâ benden yakar beñzer çerâg

3 Pür ider dil zahm-ı sînemden 'adem gülzârını
Dîde-i Mecnûn'a sahrâ olsa tañ mı bâg u râg

4 Gam beni ser-geşte-i kûh-ı melâmet eyledi
Olımaz hem-pâ baña Ferhâd-ı şeydâ olsa sag

5 Olayazdum mihnet-i tîre-şeb-i gamdan helâk
Tâze cân virdi dimek ey subh-ı rûşen yüzüñ ag

6 Gâh peydâ gâh pinhândur Celîlî sûzişi
Oldı bezm-i fürkatüñde nîm-mürde bir çerâg

2295 Nazîre-i Celîlî

1 Mihr-i ruhsâruñ ki nûr-ı Hak'dan uyarmış çerâg
'Âleme virür furûg-ı mâh-ı tâbândan ferâg

2 Halka hâlüm rûşen oldıysa ne tañ ey dûstlar
Beyt-i ahzânumda yakar her gice âhum çerâg

3 Bagrumı tîr-i mahabbet eylemişdür çâk çâk
Yüregümi âteş-i hasret kılupdur dâg dâg

4 Çihre-i zerdüme bak gör eşk-i hûn-âlûdumı
Kim hazân devrinde güllerle nice zeyn oldı bâg

5 Yire yüz sürmekle zâhid göge yol bulmak diler
Bi'llahi gör ne hevâda uçar ol fâsid dimâg

6 Ger cihânuñ zevkini sürmek dilersin alıgör
Bir ele sîmîn sâ'id bir ele zerrîn ayag

7 Bûsesin yâruñ Celîlî her dem alurmış rakîb
Dehr-i dûn-perver işin gör kim şeker yir oldı zâg

2296 Nazîre-i Sabâyî
1 Şevk-i haddüñ şâd ider hâlüñ gamı urdukça dâg
Gayrıya tag üsti bâg ise baña dag üsti dag

2 Zülfini kasr itdi bilüp hüsninüñ ârâyişin
Riştesin kat' itmeyince rûşen olmazmış çerâg

3 Dâne-i hâl ile zülfeynüñ diler cân sayd ide
Bu âcebdür bir hümâ içün duzag olmış dü zâg

4 'Ayna merdüm nokta-i hâl-i lebüñdür cisme rûh
Buldı cândan 'ârızuñ kalbi hayâlüñle ferâg

5 Ag u kara dimedi cân murgını Hindû saçuñ
Kara ag ile ne hoş sayd itdi olsun yüzi ag

6 Rûy-ı surhı nâfenüñ oldı siyeh budur sebeb
Zülfüñe öykündi miskîn gör aña n'itdi dimâg

7 Çekme 'uşşâka bıçak olma bu çaga gırre kim
Gözümüz yaşı gibi çaglar geçer çag çag bu çag

8 Bâg-ı hüsnüñ murgıdur cân dâm-ı zülfüñ eyle çîn
Murg-ı me'nûsa ne hâcet bu haremde bend ü bâg

9 Rişte-i cân-ı Sabâyî'ye ki dil kındîldür
Kıl vefâ yagla yüregin sen od urduñ ser ko yag

2297 Nazîre-i Sehî
1 Hal-i gendüm-gûndan itme ki dil murgın ırag

Hırmen-i hüsn içre her yüzden asupdur zülfi râg

2 Üstühˇân oldum gam-ı gamzeñle derdüm katıdur
Gel baña rahm it efendi sevgüñe irdi bıçag

3 Taga Mecnûn tek düşüp Leylâ saçuñ sevdâsına
Bagladı miskîn benefşe bûy-ı zülfüñle dimâg

4 Yüzine gülse rakîbüñ gam yime ey dil habîb
Meclis-ârâdur ne yüzden gözleseñ lâ-büd çerâg

5 ‘Âleme virmez Sehî izüñ tozını n’eylesün
İşigüñ itüñ gibi idindi bu miskîn yatag

2298 Nazîre-i Münîr

1 Tolsa âvâz-ı sabûhîlerle n’ola künc-i bâg
Yakdı lâle şem’ u uyardı gül-i sûrı çerâg

2 Kanın âhir la’l-i yâra irdügiçün içerem
Baglamasun diñ surâhîye iñen dahı dimâg

3 Gonçe-i lâle turur agzına habb-i misk alup
Tâ ki irişe çemen şâhına diyü bûy-ı dâg

4 Gördi ihlâs ile arkuncak du’â itdügümi
Hışm ile didi ne dirsin ben didüm kim sini sag

5 Hem-dem oldukça rakîb ile zarûrî sen Münîr
Öñüme fi’l-hâl düşer kıssa-i tûtî vü zâg

2299 Nazîre-i Selîkî

1 Kûh-ı gamda ger hayâlüñ benden olmazsa ırag
Ey yüzi gül serv-kadd olur baña dag üsti bâg

2 Ey elif-kad gûşe-i hicrânda kaddüm oldı nûn
Oldı anuñ noktası sînemde olan tâze dâg

3 Subhveş şevkũñle çâk itsem yakam incinme kim
Sâdıkam mihrũñde ey meh alnum açuk yüzüm ag

4 Âteş-i âh-ı dilüm yalıñ kılıcdur ey rakîb
Çâre kurtılmaga var başuñ içün gör bir yarag

5 Ehl-i dil bezmin n'ola pür-şevk iderse sözleri
Çünki yakmışdur Selîkî sûz-ı Husrev'den çerâg

2300 Nazîre-i Hayretî

1 Zâg hâli beñ koyup zülf-i siyâhın kıldı ag
Kurdı bir beg göñlümüñ şeh-bâzına bir kıl duzag

2 Gözlerüñ maktûlinüñ kabrinde nergisler bite
Ol şehîd-i 'ışk içün yir yir uyarmışlar çerâg

3 Görinen başında ben Mecnûn'uñ ey Leylâ-hırâm
Âşiyân-ı murg-ı mihnetdür degüldür tâze dâg

4 Dâgına 'âşıklaruñ ta'n eylese zâhid ne tañ
Dûstum gülden ne deñlü hâlet añlaya kelâg

5 Hayretî'yi âstân-ı yârdan men' eyleme
Ey rakîb olsun dir iseñ saña cennetde durag

2301 Nazîre-i Sürûrî-i 'Acem

1 Sensüzin ey serv-i nâzum kılmadan seyrân-ı bâg
Yig gelür baña ki olam mübtelâ-yı bend ü bâg

2 Kara hâlüñ ag rûyuñda bugün yek-dânedür
Murg-ı diller saydına zülfüñ 'aceb mi olsa ag

3 Bilse derdüñ mübtelâsı olup ölmek hazzını
Âb-ı hayvân içüben Hızr olmaz idi böyle sag

4 Görinen encüm degüldür her gice eflâkde
Nâlemi gûş itmege tutmış felek göz ü kulag

5 Gerçek abdâluñ idügine nişân olsun diyü
Bu Sürûrî şevk ile yir yir başında yakdı dâg

2302 Nazîre-i Fehmî-i Saruhanî

1 Âteş-i hecrüñle korsun turmadın cismüme dâg
Sîne-i sûzânumı bildüm ki eylersin ocag

2 Bir zamân idi dökerdüñ su yirine kanımuz
Kanı ol dem kanı ol eyâmlar kanı o çag

3 Bülbülüñ dâyim didisin kodısın diñlemge
Nergis uyuklar benefşe ardına tutmış kulag

4 Öldürürsin bâri kûyuñda ko be miskînüñi
Kim görenler diyeler olmış aña cennet turag

5 Ey saçı Leylâ yanup yakılsa karşuñda ne var
Fehmi dîvâneñ dahı Mecnûn'dan yakar çerâg

2303 Ve lehu

1 Sîneme haddüñ hayâliyle urıldı tâze dâg
Hep görenler didiler olmış saña tag üstü bâg

2 Karşuña ahvâlümi yanup hikâyet itmege
Dûstum fürkat şebinde oldı dil rûşen çerâg

3 Kişver-i gamda emîr-i mihnet-i 'ışkam bugün
Üstüme âhum şirârı tutdı bir zerrîn otag

4 Günde biñ kez öldürürse mihnet ü derd ü elem
'Işk-ı dil-berden dirîgâ bulımaz bu dil ferâg

5 Gam degül yoluñda_ölürse günde biñ Fehmî gibi
Tek sen ol 'âlemde ey meh-rû sa'âdet birle sag

2304 Nazîre-i Gedâyî

1 Lâle ruhsâruñ gamıdur sînemüñ üstinde dâg
Zülf-i müşkînüñ kemendi göñlümüñ boynında bag

2 Mihr ü meh fermân-berüñdür her ne yüzden dir iseñ
Kim senüñ şem'-i cemâlüñden yakar anlar çerâg

3 Derd ü gamdan incinüp terküñ uram sanma beni
Âstânuñdan ölürsem gitsem olmaz bir ayag

4 Hey ne derdüm var firâkuñda hayâlüñ var iken
Kim münâsib yâr ile dirler olur tag üstü bâg

5 İçmeyen câm-ı şarâbı gelmesün mey-hâneye
Hazret-i pîr-i mugân bu resme itmişdür yasag

6 Âh kim dil-ber cemâline rakîb olmış karîb
Hem-dem olmışdur dirîgâ gülşen-i kudse kelâg

7 Nazm-ı eş'ârum cihân-efrûz olursa tañ degül
Şol Gedâyî'yem ki sözüm sûzdan yakar çerâg

2304 Nazîre-i Livâyî

1 Sünbül-i zülfüñ hayâli olalı boynumda bag
Lâle gibi urdı 'ışkuñ âteşi bagruma dâg

2 Saglıgı iller kapusında görürsin dime kim
Ben bu derd ile ölürsem itmezi senden ferâg

3 Derdümüñ bilür devâsın lîk tîmâr eylemez
Çeşm-i bîmâruñ sanur mı ola ben bîmârı sag

4 Yüregüm yagını gam yakmasa dil bulmaz ferah
Rûşen olmaz revgan olmayınca yanında çerâg

5 Dâm-ı zülfüñde göñül murgın giriftâr eyleme
Ey yüzi gül murg-ı dânâya degül hâcet duzag

6 Nice varur kûyuña bilsem bu necl ile rakîb
Çün kerîm olan kişilere olur cennet turag

7 Söze geldükçe Livâyî agzını açmaz rakîb
Ötemez ey gonçe-leb bülbül yanında degme zâg

2306 Nazîre-i Cebrî

1 Tâ ki düşdüm gülmedüm cânâ cemâlüñden ırag
Aglamag tutar beni şâhum dem-â-dem âglamag

2 Sînemüñ dâgın yakup kat kat bitürdi nâr-ı ‘ışk
Sanki katmer lâleler oldı baña dag üsti bâg

3 ‘Akl [u] cânı zülfüñe bend it şehâ didüm didi
Âteşi dîvâneler tutmaz bilürsin bend ü bag

4 Murg-ı cânı ol hümâ sayd itmek içün dem-be-dem
Dâne-i hâl üzre zülfini idüpdür kara ag

5 Bir kalenderdür gözüm Cebrî nigârı cerr içün
Kanlu yaşumla dem-â-dem zeyn ider zerrîn çerâg

2307 Nazîre-i Hilâlî-i Kazzâz

1 Yakmasa gülşende verd-i âteşîn ey meh çerâg
Cânına yüz yirde yanmazdı hezâruñ tâze dâg

2 Zülf-i ‘anber-bâr-ı dildâr ile hem-reng olmasa
Baglamazdı nâfe-i misk-i Hoten hergiz dimâg

3 Sâkiyâ gözden çıkarsa n’ola mânend-i habâb
Devr-i gülde lâlevâr elden koyan bir dem ayag

4 Gül görinür gözüme âteş nihâl-i serv dûd
Seyr-i dildâr eylesem dildârsuz tâ geşt-i bâg

5 Halka-i zerden Hilâlî incinürken gûş-ı yâr
Nâle-i ‘uşşâk-ı dil-sûza tutar mı hîç kulag

2308 Nazîre-i Latîfî-i Kastamonî

1 Şem'-i ruhsâruñdan ey meh zülfüñi tutma ırag
Bî-fetîl olmaz gözüm nûrı bu rûşendür çerâg

2 Sidre kaddüñ müntehâ vasf itdügiçün 'andelîb
Anı el üzre tutar dâyim nihâl-i serv-i bâg

3 Gamzeñ okına gögüs gersem 'aceb mi dûstum
Bir siperdür sîne kim âyînelerdür anda dâg

4 Serv kaddüñden eser bulmaga sahn-ı sebzede
Cüst u cû eyler revân olmışdur eşküm bâÂ bâg

5 Nâr-ı hadd-i yâra öykündi diyü kındîl-i çerh
Ey Latîfî işidüp bir pâde od oldı çerâg

2309 Nazîre-i Rahmî

1 Lâleler abdâla beñzer tekyedür gûyâ ki bâg
Akça degmiş jâleler her nergis-i zerrîn çerâg

2 Almazam âb-ı hayâtı 'aynuma olsam helâk
Ey Hızır-dem leblerüñ şevki virür andan ferâg

3 Kulle-i kûh-ı belâ Ferhâdıdur dîvâne dil
Gel gel ey şîrîn-dehen tâ kim ola tag üsti bâg

4 Bahr-i eşküm üzre yir yir görinen sanmañ habâb
Şâh-ı 'ışka kordı bu âvâre dil gül-gûn otag

5 Gûyiyâ âb-ı zülâl üzre düşüpdür berg-i gül
Sâ'idinde görinen ol lâle-haddüñ tâze dâg

6 Küşt-gîr-i 'ışk elinden çün zebûn olduñ göñül
Bu giriftüñ ger halâsın ister iseñ tut kulag

7 Halkadur zülfeyni yâruñ hâli yir yir dânedür

Murg-ı cânuñ Rahmiyâ sayd eyler ol iki duzag

2310 Nazîre-i Kurbî

1 Ruhlaruña öykünelden germ olup her şeb-çerâg
Gayretinden yandı ey meh odlara her şeb çerâg

2 Bezm-i gamda iñlesem ol şûh-ı şîrînkârsuz
Nây u def feryâduma her dem tutarlar göz kulag

3 Yüzi döndi merhamet yok tîg-ı dil-berden saña
Ey rakîb-i seng-dil var eyle başuñçün yarag

4 İtlerüñle seg rakîbüñ böyle hem-ser olmasa
Baglamazdı işigüñde dûstum hergiz dimâg

5 Kıldum ol âhûdan ayru gam beyâbânında zâr
Kurbiyâ itler de olmasun nigârından ırag

2311 Nazîre-i Emrî

1 Yakdı ışkuñ dilde âteş sînem üzre tâze dâg
Ben garîbi eyledi şehr-i belâdaod ocag

2 æâbit olsa çerhüñ eşküm deñlü ger seyyâresi
Andan artuk sîne-i ‘uryânumuñ üstinde dâg

3 Dûd-ı âhumdan cihân şeb gibi târîk olmasa
Kasr-ı gerdûnda güneş yakar mıdı her gün çerâg

4 Deşt-i gamda mûy-ı jûlîdem görem başumda dir
Gör bu mecnûnı üşmiş başına zâg u kelâg

5 Ol gül içün şol kadar agladum gülşende kim
Hûn-ı eşkümden kızardı Emri pây-ı kebk-i bâg

2312 Nazîre-i Hasbî

1 Eyledi hicrân beni cânâ cemâlüñden ırag
Aglamag oldı benüm kârum dem-â-dem aglamag

2 ‘Işkuñ içre şöyle Ferhâd’am ben ey şîrîn-zebân
Çöpçe gelmez gözüme sahrâ vü tag u bâg u râg

3 Bagrumuñ yir yir yakup dâÂın su sepdi nâr-ı gam
Lâlezârın sînemüñ gören sanur zeyn oldı bâg

4 Gözlerümden cûş idüp turmaz akar eşk-i firâk
Tamla tamla katre katre çeşme çeşme çag çag

5 Rîze rîze rahne rahne tîg-ı hecrüñle dilüm
Pâre pâre şerha şerha yâre yâre dâg dâg

6 ‘Ikd-ı zülfüñ ‘akl u cân boynına sal didüm didi
Bir iki dîvâneye miskîn nedür bu bend ü bag

7 Zülf ü ebrû çeşm ü gamzeñ Hasbi’ye kasd itmesün
Katline lâzım degül bir hastenüñ bunca yarag

2313 Nazîre-i Fakîrî

1 Lâlelerden yir yirin gögsine gülşen yakdı dâg
Sînesine şerha çekdi sâye-i serv ile bâg

2 Alnuñ ile ruhlaruña olmaga rûşen delîl
Mihr ü mehden rûz u şeb gerçi hatuñ yakar çerâg

3 N’ideyin ol iki hûn-rîzüñ elinden âh kim
Katlüm içün gamze vü müjgânıdur kılıç bıçag

4 Zülfi altında kaşı bir düzd-i şeb-revdür anuñ
Göz göre olmış durur iki harâmîye yatag

5 Ol lebi şîrîn içün âh eylesem Ferhâdveş
Ey Fakîrî nâleme âhenge başlar taş u tag

2314 Nazîre-i Sabûhî

1 Olımaz bir lahza göñlüm la’l-i dil-berden ırag

Tûti-i şîrîn-kelâm olur mı şekkerden ırag

2 Ey göñül dünyâ eger senden kaçarsa itme ‘ayb
Köhne zendür lâ-cerem olmak gerek erden ırag

3 Sâye salsañ n’ola ben hâk-ı za’îfüñ üstine
Sâye-i serv olmadı çün kim şehâ benden ırag

4 Göreli serv-i ser-efrâzı kenâr-ı âbda
Olmadı kaddüñ hayâli dîde-i terden ırag

5 Bu Sabûhî men’ olınmaz bâdeden mahmûr ile
Teşne-dil olur mı hergiz âb-ı Kevserderden ırag

2315 Nazîre-i Sabûhî

1 Gülşen-i dehr içre isterseñ göñül gamdan ferâg
Gonçe-leb bir serv-kâmetle koma elden ayag

2 Seyr-i gülzâr eylesem zülf ü ruhuñsuz dûstum
Dâg olur her berg-i gül her târ u sünbül bend ü bâg

3 Bî-sütûn-ı gam tenüm bu tâze dâgum lâledür
Oldı ben Ferhâd’a ey şîrîn-dehen dag üsti bâg

4 Ka’be-i kûyuña ey Mısr-ı melâhat gitdi dil
Bu meseldür kim degüldür ‘âşıga Bagdâd ırag

5 Bu Sabûhî hastenüñ cânâ sorarsañ hâlini
Çeşm-i mahmûruñ misâli gâh sayru gâh sag

2316 Nazîre-i Mihrî

1 Bir büt-i gül-çihre ile ‘ârif ol ‘azm eyle bâg
Fursatı fevt itme seyrân it ki tîz geçer o çag

2 Bagruñuñ kanı ile pür eyle çeşmüñ sâgarın
Dil kebâbından habîbe mâ-hazar eyle yarag

3 Gonçe la’li yâdına nûş eylesün gül-gûn mey
Lâle haddi şevkine ser-mest olup sunsun ayag

4 Vakt-i nev-rûz irdi bu esnâda gâyet sehv ola
Bir nefes olmak habîbüñ hâk-i pâyinden ırag

5 Ye sevindür ‘îd-ı vasluñla ye öldür Mihri’yi
Kıl terahhum vaktidür kim sevgüñe irdi bıçag

2317 Nazîre-i Mihrî

1 Dûstum dil murgına kurmış kara zülfeynüñ ag
Göz karardup düşdüm illâ âh kim müşkil duzag

2 Nitekim cehd eylerem meyl itmeyem meh-rûlara
Çıkarur yoldan beni bu zülf[i] kara yüzi ag

3 Ol kadar yakdum şehâ ‘ışkuñ fetîlin sînede
Kurudı cismümde kanum eridi yürekde yag

4 Yakmasa gam zulmetinde kalmış idüm tâ ebed
Ruhları nârı hayâl-i hâne-i dilde çerag

5 Düşdi Mihrî bir perinüñ zülfinüñ çengâline
Gey hünerdür bu belâdan kurtarursa cânı sag

2318 Li-mürettibihi

1 Her dil-i gam-gîni şâd eyler çü seyr-i bâg u râg
Nice olsun kûy-ı gül-ruhlardan ehl-i dil ırag

2 Murg-ı dil sayd itmege sayyâd-ı çeşmi dil-berüñ
Hal ü ruhsârın beñ itmiş kara zülfin idüp ag

3 Şevk ile ay âftâbum müşterîdür mihrüñe
Meh dahı mihr-i cihân-efrûzdan yakar çerâg

4 Gün gibi ey şem’-i bezm-ârâ-yı cem’-i ‘âşıkân
Pertev-i hüsnüñ virür mâhuñ furûgından ferâg

5 Kûh-ı fürkatde ne gam gül-ruhlaruñ yâdıyla kim
Oldı ben Ferhâd’a ey şîrîn-dehen tag üsti bâg

6 Sâkiyâ gül-deste içre bir gül-i nesrîndür
Dest-i sîmînüñde la’lîn bâde-i zerrîn-ayag

7 Bâg-ı kûyuñda bu Nazmî bülbül-i gûyâ iken
Fürkatüñ dâmında ey gül-çihre itme bend ü bag

2319 Li-mürettibihi

1 Murg-ı dil saydına kurmış iki kara zülfin ag
Gülşen-i hüsnüñde kim iki duzag olmış dü zâg

2 Baña sensüz bâgda cûlar selâsil görinür
Ey yüzi gül gel ki sensüz baña zindân oldı bâg

3 Nergis ü gül yirde vü gökde meh ü mihr ü nücûm
Cânib-i cânâna ‘âşık gibi tutmış göz kulag

4 Muntazırdur haste-dil rıhlet demine şöyle kim
Göz kulag olmış durur cismümde her na’l ile dâg

5 Zülfi hâli olmasa Nazmî ruhından ol mehüñ
N’ola kim hengâm-ı şebde yaraşur yanar çerâg

2320 Ve lehu

1 Nev-bahâr irdi İrem bâgına döndi bâg u râg
‘Ârif ol olma bu demler sahn-ı gülşenden ırag

2 Eyledi her bâbdanfasl-ı bahâr âfâkı zeyn
Cennet-i Firdevs’e mânend oldı şimdi sahn-ı bâg

3 Virmege zînet ‘arûs-ı gülşene meşşâtavâr
Ser-be-ser güller tutupdur al vâlâdan duvag

4 Bâg bir mahbûba dönmişdür bu dem ki_olmış aña

Sûsen ü gonçe dil agız nergis ü gül göz kulag

5 Sahn-ı gülşende bu demler ‘îş u nûş içün müdâm
Başı üzre tutar elde lâleler la’lîn ayag

6 Şevk ile şâdân u handân itmege bezm ehlini
Bülbül-i gûyâlar eyler geh terennüm gâh lâg

7 Şevk u zevk ile dem-â-dem bâg u râg içre müdâm
Seyri çagıdur tamâm âb-ı revân içün bu çag

8 Şol kadar virdi şeref şevk-i bahâr âfâka kim
Geldi her ehl-i mezâka bâg-ı cennetden ferâg

9 Misl-i Firdevs oldı bâg u ‘ayn-ı Kevser cûybâr
Lîk Nazmî baña ol dil-bersüz olur bend ü bag

HARFÜ’L-FÂ

DER-BAHR-İ REMEL
Taktî’eş: Fâ’ilâtün Fâ’ilâtün Fâ’ilâtün Fâ’ilât

2321 Ez-ân-ı Sultân Bâyezîd
1 Da’vi-i hüsn eyleyüp gün vechi yok ger ura lâf
Çün yüzüñ âyînesi gibi degül mir’ât-ı sâf

2 İt gibi yiler ‘ases tutmak diler mey-hˇâreyi
Yâ gıyâse’l-müstagîsîn neccinâ mimmâ nehâf

3 Pertev-i nûr-ı cemâlüñ görmege ey meh senüñ
Ka’be-i kûyuñ melayik her dem iderler tavâf

4 Hep cihân ey meh-likâ sen şâha olmışdur muti’
Leşker-i gamzeñ kimüñle saf tutup eyler mesâf

5 Serverâ sırr-ı dehânuñda senüñ hayrân hıred

‘Âciz olmış ‘ukde-i zülfüñde ‘akl-ı mû-şikâf

6 Ey göñül saña müsellem sanma bu derd ü belâ
Çeşm-i pür-hışmı nigâruñ kimseyi kılmaz mu’âf

7 Hırka-i sabrı geyüp eyler kanâ’âtdan kemer
Künc-i gamda ‘Adli çün bulmaz nihâyet i’tikâf

2322 Nazîre-i Muhibbî

1 ‘Ahdine turmaz yine dil-ber va’deye eyler hilâf
Yâ gıyâse’l-müstagîsîn neccinâ mimmâ nehâf

2 Merve hakkiçün Safâdan cânumı kurbân kılam
Ger müyesser ola kılmak Ka’be-i kûyuñ tavâf

3 Jeng-i gamdan kurtarımazsın göñül âyînesin
Sâki-i gül-ruh elinden içmeyince bâde sâf

4 Bir kadeh meyden irişür ‘ışk eri bir menzile
Zâhid-i sad-sâle irmez çekse yüz biñ i’tikâf

5 Dil nice kılsun tahammül cân nice döysün gama
Ursalar bâr-ı gamı kılmaz tahammül kûh-ı Kâf

6 Bu Muhibbî sanmañuz kim dûstlar yüz döndüre
Leşker-i a’dâ eger olsa hezârân sâf sâf

2323 Nazîre-i Tâcî-zâde

1 Korkaram ol serv-i gül-ruh va’deye ide hilâf
Yâ gıyâse’l-müstagîsîn neccinâ mimmâ nehâf

2 Âh kim ben nâ-tüvâna ‘ömre sürdi gitmedi
Saçlaruñdan inkisâr ebrûlaruñdan inhirâf

3 Gül riyâzetle cemâlüñ sırrını keşf itmege
Gonçe halvet-hanesinde eylemişdür i’tikâf

4 ‘Işkımuz gıll-ı hevesden oldı gün geldükçe pâk
Rûşen oldı kim olurmış eskiyince bâde sâf

5 Arta turmakda meh-i nev hüsnüñe öykünmegin
İki kat olup ider eksükligine i’tirâf

6 Kâşkî bâd-ı sabâ olsam kimesne görmese
Gâh u bî-gâh itsem anuñ Ka’be-i kûyın tavâf

7 Ca’ferâ agzı ser-i mû deñlü ancak var iken
Gelse kâl ü kîla bir müşkil-güşâdur mû-şikâf

2324 Nazîre-i Sürûrî-i Müderris

1 Farz olupdur kûy-ı yâra Ka’be’den a dil tavâf
Yok durur bunda kitâb-ı ‘ışk içinde ihtilâf

2 Yâra mensûb olalı ta’rîf ider iller beni
Nitekim ta’rîf kesb eyler ifâkatla muzâf

3 Ben müsellem tutmazam ey şeh-süvârum bunı kim
Bir piyâdeyken rakîbüñ ola hükmüñce mu’âf

4 Hecr ile öldüm nice kez vasl ile oldum diri
İtmesünler yoluña ölmekde ey cân baña lâf

5 Vasla irüp bu Sürûrî havf idüp hicrândan
Vird idindi yâ İlâhî neccinâ mimmâ nehâf

2325 Nazîre-i Yahyâ

1 Tîguñ ile gel şikâf it sînemi mânend-i kâf
Dönmeyem bâr-ı belâdan ger olursa kûh-ı Kâf

2 Küllü mâ-câ’e mine’l-mahbûbi mahbûbü’l-kulûb
Fî tarîkı’l-’ışkı min hevli’l-belâyâ lâ-yuhâf”

3 Rûmili abdâlıyuz tâc u kabâyı sevmezüz
Tîg-ı tîzüñ mâni’-i rûy-ı celâlidür gılâf

4 Zâhidâ vakt-i memât ile bizi korkutma kim
Ehl-i ‘ışka meşhedi olur makâm-ı i’tikâf

5 Pehlevân-ı nazm u nesrüz bahr ü ber sultânıyuz
Sözümüz câhiller ey Yahyâ sanur lâf u güzâf

2326 Nazîre-i Fehmî-i Saruhanî
1 İdeliden dûstum dil Ka’be-i kûyuñ tavâf
Merve hakkiçün bugün ‘ışkuñda kalbüm oldı sâf

2 Ba’zılar var dir dehânuñ ba’zılar yok dûstum
Şey’-i mübhem gibi olmışdur iderler ihtilâf

3 Fi’l-hakîka dilde yâduñ vâdi-i gamdur baña
Fi’l-mesel sînemde dâg-ı hecrüñ oldı kûh-ı Kâf

4 Görmemişdür gâlibâ sen âftâbı germ olup
Eylemiş hurşîd da’vâ-yı hüsünde hayli lâf

5 Çok menâzil kat’ idüp Fehmî irişdi kurbete
Zâhid irmez ol makâma çekmek ile i’tikâf

2327 Li-mürettibihi
1 Yâruñ agzı varlıgında şübhe vardur bî-hilâf
Yok yire eyler hemân anda idenler ihtilâf

2 Ol gözi sehhâruñ ebrûsı siyâhın dest-i Sun’
Eyle beñzer sihr şemşîrine itmişdür gılâf

3 Serv kaddüñe sanavber serverâ öykünmesün
Bîdveş hançerlere sançılsun eylerse hilâf

4 Hüsn ile kaşuñdan eksük oldugın bildi tamâm
Anuñ içün eksük olmaz mâh-ı nevden inhirâf

5 Gözlerümde ‘aks-i rûy-ı yâr rûşen görinür

Gösterür Nazmî şarâbı câm-ı sâfî şöyle sâf

2328 Li-mürettibihi

1 ‘Âşık-ı pür-şevki sanma kim urur ‘ışkuñda lâf
Şem’veş başını kesseñ eylemez kat’â hilâf

2 Merve hakkiçün safâdur ‘ömre kıblem cân ile
Ka’be-i kûyuñ senüñ biñ sa’y ile bir kez tavâf

3 Bâr-ı cevrin kim çeker agyâr-ı dîvüñ ey perî
İdemez tahmîline anuñ tahammül kûh-ı Kâf

4 Devr-i güldür ‘ârif ol câm-ı sürûr-encâm ile
Jeng-i gamdan cân u dil mir’âtın eyle pâk u sâf

5 Katl-i ‘âşıkdan o hûn-rîzüñ dem-â-dem togrusı
Tîg-ı cevherdârına Nazmî gelüpdür inhirâf

DER-BAHR-İ MÜTEKÂRİB-İ SÂLİM
Taktî’eş: Fe’ûlün Fe’ûlün Fe’ûlün Fe’ûlün

2329 Ez-ân-ı Mesîhî

1 Kesüp boynumı kıl kalemveş muharref
Yazılsun ser-encâm kanumla saf saf

2 Kalem nâli gibi hayâl itdi bini
Dehân-ı muhayyel miyân-ı mühefhef

3 Beni mest idüben çeker dâra bir gün
O çeşm-i muhammer o hadd-i müzellef

4 Yaşuma eger öyküne yem aña bâd
Şu deñlü kef ura ki deryâ geçe kef

5 Mesîhî’ye hˇân-ı visâlüñ meded kıl
Çü terkîb-i la’lüñe itdüñ mükeyyef

2330 Nazîre-i Helâkî

1 Usûl ile dil-ber ki elde tutar def
Sema’ u safâ ile ‘âşık geçer kef

2 Lebüñ bûselikden ki şîrîn ‘ameldür
Kılur râstî her makâmı müşerref

3 Yüzüñ suhfına beñzedürdüm hatuñla
Hat-ı sebz ile ger yazılsaydı mushaf

4 Du’âya çenâr el götürmiş yanınca
Turur ‘arz-ı hâcâta safsâf saf saf

5 Helâkî’ye teklîf-i ‘akl itme vâ’iz
Bilürsin ki mecnûn degüldür mükellef

2331 Li-mürettibihi

1 Ruhı olmasa ol nigâruñ müzellef
N’ola sünbül ile bezenmez çü mushaf

2 Dil-i ‘âşıkuñ ‘aynıyam dimegin bahr
Anuñ mevc ile bahr urur yüzine kef

3 O serv-i semen-ten gele diyü safsâf
Selâma turur reh-güzârında saf saf

4 Baña vâ’izâ itme teklîf-i tâ’at
Ki mecnûn durur ‘âşık olmaz mükellef

5 Gam-ı devri def’ itmek içün bu Nazmî
Müdâm olur oldı mey ile mükeyyef

2332 Li-mürettibihi

1 Nigâruñ ki nakş ile zârî kıla def
O dem cân-ı men diyü mutrib geçer kef

2 Namâz içre kıblem kılurlar niyâzı
Saña karşu sâfî safâ ehli saf saf

3 Yazılmışdur üstinde esma'-ı hüsnâ
Cemâlüñ senüñ bir hatı hûb mushaf

4 Sen ol burc-ı şems-i şerefsin ki cânâ
Cemâlüñ kılur her makâmı müşerref

5 Umaram bu ben mûr-ı mazlûmı Nazmî
Süleymân-ı devrâna ‘arz ide Âsaf

HARFÜ'L-KÂF

DER-BAHR-İ REMEL-İ MAHBËN
Taktî'eş: Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilât

2333 Ez-ân-ı Vasfî
1 Gün yüzüñ üzre ne var hatt-ı siyehkâr olıcak
Şem' rûşen olur ey mâh şeb-i târ olıcak

2 Ben tururken diledüñ öldüresin agyârı
Âferîn yâr senüñ gibi gerek yâr olıcak

3 Hey di hışm itmesün iñen dahı ‘uşşâka gözüñ
Hoş degül merdüme hışm eyleme bîmâr olıcak

4 Cânuma vaslı ile yâr harîdâr olmış
Cân virem ben de anuñ gibi harîdâr olıcak

5 Rahm kıl Vasfi'yi öldürme giriftâr görüp
Kâfir olmadı şehâ n'ola giriftâr olıcak

2334 Nazîre-i İshâk Çelebi
1 Arturur cevri gözüñ zülfüñ ile yâr olıcak
Ugrınuñ güni togar güni şeb-i târ olıcak

2 Yâr odur vakt-i musîbetde gele hem-dem ola
Gam-ı hecrüñ gibi olsa kişiye yâr olıcak

3 Müddet-i ‘ömri çog olur elemi az olanuñ
Menzili artug olur kişi sebükbâr olıcak

4 Dil yüzüñ gördügi dem cânını eyler teslîm
İrteye komaz öder borcını bâzâr olıcak

5 Her seher kûyuña ‘azm eyleyüp uçmaga n’ider
Kişi İshâk gibi bülbül-i gülzâr olıcak

2335 Nazîre-i Celîlî

1 Cân dirîg itme dilâ yâr-ı vefâdâr olıcak
Ne kadar hûb ise terk eyle cefâkâr olıcak

2 Halk-ı ‘âlem öamu agyâr u rakîb olur ise
Ey göñül gam yimegil yâr saña yâr olıcak

3 Dil-i bî-çâreye gîsûlaruñ uzun görmez
Gice bir yılca gelür kişiye bîmâr olıcak

4 Hâl-i zâr-ı dilümi bilesin ey gonçe-dehen
Sen dahı bencileyin ‘ışka giriftâr olıcak

5 N’ola sevdiyse celîlî dil ü cân ile seni
Kâfir olmaz a begüm kişi günehkâr olıcak

2336 Nazîre-i ‘Atâ

1 Leblerüñ gibi üse la’l şeker-bâr olıcak
Sözlerüñ gibi üse tîg güherdâr olıcak

2 Dem-be-dem göz yumup açınca nazarda bulınur
Eşk-i çeşmüm gibi olsa kişiye yâr olıcak

3 Virmeyince seri serdâr olımaz ‘âşıklar

Ki necât ehli olur merd sebükbâr olıcak

4 Virmeyüp dil müjeñ oklarına ya n'eyleyeyin
Yapışur kişi yalıñ kılıca nâ-çâr olıcak

5 Deheni sırrına bir zerrece yol bulsa 'Atâ
Dünyede bâri kişi kâşif-i esrâr olıcak

2337 Nazîre-i Şemsî
1 Ölmeyem haşre degin yâr baña yâr olıcak
'Âşık ölmez ebedî yâr vefâdâr olıcak

2 Fikr-i zülfüñle göñül la'lüñe diş biler imiş
Tatlu cânına kıyar kişi giriftâr olıcak

3 Dîde ortaya düşer dil saña meyl eyleyicek
Beli dellâl gerek arada bâzâr olıcak

4 Mihrüm içün beni ey meh koma fürkatde müdâm
Nâra yanmaz ebedî kimse günehkâr olıcak

5 Şemsi'nüñ eşk ile feryâdını 'ayb eyleme kim
'Âşık aglar dün ü gün yâr cefâkâr olıcak

2338 Nazîre-i Zihnî
1 Ne gam agyâr ise 'âlem baña sen yâr olıcak
Hâr cevrini çeker bülbüle gülzâr olıcak

2 Bagladı haste göñül vasf-ı dehânuñda hayâl
Yok fikirler çog ider kişi göñül tar olıcak

3 Hâne-i dilde komaz fikr-i gözüñ merdüme hˇâb
Uyhu gelmez göze bir hânede bîmâr olıcak

4 N'ola zülfüñde göñül añsa lebüñ hokkasını
Añdurur kişiye tiryâki yiri mâr olıcak

5 Gözedür gamzeleri zülfi sevâdında kenâr
Ugramaz şehre harâmî hatar-ı dâr olıcak

6 Cânum uş geldi lebe câm-ı lebüñden umaram
Çıkmaduk câna devâdur n'ola tîmâr olıcak

7 Zihni'yi dirler imiş yoluña cân itdi dirîg
Cân nedür yoluña bi'llâh o dahı var olıcak

2339 Nazîre-i Figânî

1 Koma elden kadehi yâr-ı vefâdâr olıcak
Kişiye hoş dem imiş hem-demi dildâr olıcak

2 Habs idermiş zenahuñ zülfüñe ber-dâr olanı
Ne kılısar 'acabâ ben dahı ber-dâr olıcak

3 Her ne cevrüñ var ise câna dirîg eylemedüñ
Dûstum sencileyin olsa baña yâr olıcak

4 Kademüñ hâkine yüz sürdügümi didi gören
Dünyede buncılayın olsa hevâdâr olıcak

5 Dir imişsin ki Figânî'yi bugün öldürürem
Ne tekellüf sanemâ hizmete yarar olıcak

2340 Li-mürettibihi

1 Hazz idüp karşuña dil ey yüzi gül zâr olıcak
Bülbülüñ şöyle gerek ey yüzi gülzâr olıcak

2 Akıdurlar su gibi dilleri kendülerine
Serv-kadlerde güzel şîve-i reftâr olıcak

3 İki göñül bir olınca olur âsân vuslat
Ne gam agyârdan ol yâr baña yâr olıcak

4 Yüzi yirde dili sâfî işi zârî yolı pâk
Su gibi olsa kişi 'âşık-ı dîdâr olıcak

5 Hâtıruñ hoş mı begüm vasluñ içün Nazmî'nüñ
Nakd-i cânı ayaguñ tozına îsâr olıcak

2341 Li-mürettibihi

1 Seyr iden yâr ile her dem n'ola agyâr olıcak
Güle noksân ire mi hem-dem aña hâr olıcak

2 Yâr-ı meh-pâresinüñ mihr ü vefâsını görür
Tâli'i bir kişinüñ kendözine yâr olıcak

3 Dem-be-dem âh u figân olur işi âh u figân
Kişi bir yâr-ı cefâkâra hevâdâr olıcak

4 Eyle bâzâruñı beñzerse gel ey hˇâce-i hüsn
La'lüñe nakd-i revân ile harîdâr olıcak

5 Kılsa kûyuñda bu Nazmî yiridür zâr-ı hezâr
Ki_arturur zârını bülbül yiri gülzâr olıcak

Nev'-i dîger

2342 Ez-ân-ı Kemâl Paşa-zâde

1 Açılur mı bu göñül vasl-ı nigâr olmayıcak
Gonçe kaçan açılur fasl-ı bahâr olmayıcak

2 Şem'-i cân uyana mı düşmeyicek 'ışka göñül
Nûr mı zâhir olur nâra yanar olmayıcak

3 Ney agızda yaraşur çeng der-âgûş gerek
Sohbetüñ dadı mı_olur bûse kenâr olmayıcak

4 Hat gubârını ruhuñda koma kim hûb olur
Gül yüzüñ mushafınuñ hattı gubâr olmayıcak

5 Ol ki nâzük-dil ola lâle gibi gülşende

Câmı almaz eline tâze bahâr olmayıcak

6 Kim bakar bâdeye çün olmaya gül-ruh sâkî
Lâlezârı n'idelüm lâle-'izâr olmayıcak

7 Subha dek çeng çalar her gice kapuñda rakîb
Neyi olursa ider kişide 'âr olmayıcak

2343 Nazîre-i Nihânî-i Müderris

1 İtmezem 'îşa heves tâze bahâr olmayıcak
Sebze vü sâz u mey ü rûy-ı nigâr olmayıcak

2 İçmezem âb-ı hayât olsa eger câm-ı şarâb
Sâki bir sîm-ber ü lâle-'izâr olmayıcak

3 Heves-i vuslat iden kâni'-i dîdâr ola mı
Geh der-âgûş u gehî bûse kenâr olmayıcak

4 Didüm ey dûst ne çok 'âşık-ı üftâdelerüñ
Gül gibi güldi didi n'ola hezâr olmayıcak

5 Virme her gözleri âhûya Nihânî dil ü cân
Bî-tekellüf zer ü sîm ile şikâr olmayıcak

2344 Nazîre-i Revânî

1 Lâleveş alma ele sâgarı yâr olmayıcak
Kılma sohbet hevesin tâze bahâr olmayıcak

2 Didi bir pîr baña içme güzellerle şarâb
Her tolu başına bir bûse kenâr olmayıcak

3 Zâhidâ tevbeler olsun dahı mey içmeyeyin
Sâki bir gonçe-dehen lâle-'izâr olmayıcak

4 Kanını içmelüdür mey yirine şol kişinüñ
Heves-i sohbet ider sâki nigâr olmayıcak

5 Yâr göñlümde Revânî komadı sabr u karâr
‘Âşık olan nicedür sabr u karâr olmayıcak

2345 Nazîre-i Kıvâmî

1 Sa’y nitsün kişiye devleti yâr olmayıcak
N’eylesün ‘âşık olan sabr u karâr olmayıcak

2 Bir cefâkârı ıradan sevüben yâ niceye
Dustlar nef’ ne var bûs u kenâr olmayıcak

3 Ey göñül sohbet-i meyden ne kadar hazz idevüz
Sâkisi bezmimüzüñ lâle-’izâr olmayıcak

4 Nice yakılmayalum yâr ile agyârı görüp
Hoşça olurdı gülüñ hem-demi hâr olmayıcak

5 Âh u zâr itse Kıvâmî anı ‘ayb eylemeñüz
Ehl-i ‘ışk eglenemez âh ile zâr olmayıcak

2346 Li-mürettibihi

1 Kim durur âdem olan ‘ışk ile yâr olmayıcak
Kim durur hâl bilen ‘âşık-ı zâr olmayıcak

2 Ol sanem sanma ki hâlin bile tâ kendü gibi
Bir cefâkâra dilâ ‘âşık-ı zâr olmayıcak

3 Göz göñül rûşen olup meclisüñ olmaz şevki
Sâki bir mâh-cebîn mihr-’izâr olmayıcak

4 Kılsa gül yüzüñe karşu n’ola dil zâr-ı hezâr
Nice bülbüldür anuñ zârı hezâr olmayıcak

5 Yâra agyâr ne gam hem-dem oldı Nazmî
Olmaz elbette gülüñ hem-demi hâr olmayıcak

2347 Li-mürettibihi

1 Meclisüñ şevki mi_olur sâki nigâr olmayıcak

Bâdenüñ zevki mi_olur bûse kenâr olmayıcak

2 Sensüzin ey yüzi gül n’eyleyeyin kûyuñda
‘Andelîb ugraya mı bâga bahâr olmayıcak

3 Neydügüm bilmediler bezm-i belâ içre benüm
Ney gibi her dem işüm nâle vü zâr olmayıcak

4 Turmaz ikrâra yine eyler ise kavl ü karâr
Yâr hercâyi olup ‘âşıka yâr olmayıcak

5 Nazmiyâ sanma kenâr ola miyânın yâruñ
Nakd-i cân ortada îsâr u nisâr olmayıcak

DER-BAHR-İ HEZEC-İ SÂLİM
Taktî’eş: Mefâ’îlün Mefâ’îlün Mefâ’îlün Mefâ’îlün

2348 Ez-ân-ı Revânî
1 Benüm sâgar gibi sîmîn-beden gül yüzlü yârum yok
Surâhî gibi bir sûfî göñüllü râzdârum yok

2 Elifle dâg na’lemdür baña her gice hem-pehlû
Dimeñ bir serv-kad ra’nâ hilâl-ebrû nigârum yok

3 Karâr u sabrum ol dil-ber alup çün şehrden gitdi
Baña bir çâre eyleñ siz benüm sabr u karârum yok

4 Beni ‘ayb itme ey sûfî melâmet ihtiyâr itsem
İnan va’llâhi bi’llâhi elümde ihtiyârum yok

5 Şarâb-ı şevk ile pürdür Revânî dil surâhîvâr
Sınursa şîşe-i nâmûs hergiz inkisârum yok

2349 Nazîre-i Zâtî
1 Garîbem gurbete düşdüm göñül âvâre yârum yok
Benüm âh itdügüm ‘ayb eylemeñ kim ihtiyârum yok

2 Şu karşugı kara tagdan geçem mi ebrveş yâ Rab
Hevâ-yı zülf-i yâr ile benüm bunda karârum yok

3 Rakîbe sadr gösterdüñ didüñ ol fitneye ulu
Benüm bir it kadar veh veh kapuñda i'tibârum yok

4 Benümle olmasañ gelmez nigârâ yanuma şâdî
Melâlet deñlü fürkatde benüm bir gam-güsârum yok

5 Didi yârum sıyam bir gün sınuk göñlüñ gibi başuñ
Eger 'ahdi bütün olursa Zâtî inkisârum yok

2350 Nazîre-i Şem'î

1 Benüm 'âlemde ey meh-rû senüñ gibi nigârum yok
Ayaguñ topragı hakkı tapuñdan özge varum yok

2 Ser-i kûyuñ diyârumdur işigüñ iti yârumdur
Garîbem dûstum ayruk benüm yâr u diyârum yok

3 Beni mahrûm idüp itdüñ rakîbi kendüñe mahrem
Dirîgâ âstânuñda bir itçe i'tibârum yok

4 Benüm cânân ile çün kim bütündür 'ahd ü peymânum
Sınursa kâsesi çerhüñ ko sınsun inkisârum yok

5 Şarâb-ı 'ışk ile mestem gidüpdür ihtiyâr elden
Güzeller sevmede sûfî anuñçün ihtiyârum yok

6 Ezelden Şem'i'yem sâkî şarâb-ı 'ışka yâr oldum
Cihâna 'ışk ile geldüm benüm zühd ile kârum yok

2351 Nazîre-i Sehî

1 Dem olmaz ki yüzüñ şevkine biñ feryâd u zârum yok
Yiridür iñlesem çün bir habîb-i gül-'izârum yok

2 Nevâzişler kılur agyâra itüñ dûsta bakmaz

Dirîgâ âstânuñda bir itçe i’tibârum yok

3 Ayaguñ tozına cân virüp öldügümi ‘ayb itme
Yoluñda öldügüm Tañrı hakiçün ihtiyârum yok

4 Eli boş itüñ ayagın nicesi öpe bilem ben
Kim aña üstühˇânumdan yarar bir yâdgârum yok

5 Kaçup sıgınmaga devrân gamından ey Sehî-i zâr
Surâhî gibi sıgındı bir müstahkem hisârum yok

2352 Nazîre-i Civânî

1 Neme şâd olayın ‘âlemde kim bir gam-güsârum yok
Neye zâr olmayam bülbül gibi bir gül-’izârum yok

2 Nice hâk ile yeksân olmayam meydân-ı hüsn içre
Semend-i nâz ile cevlân ider bir şeh-süvârum yok

3 Dünümden gündüzüm fark olmasa ‘âlemde tañ mı kim
Yanumda bir güneş ruhsâr u meh-tal’at nigârum yok

4 Düşüp ayagına pîr-i mugândan n’ola el alsam
Baña ta’n itme ey sûfî ki elde ihtiyârum yok

5 Cihânda her kişi bir yâr ile handân u hurremdür
Civânî’yem benüm derd ü belâdan gayrı yârum yok

2353 Nazîre-i Hâtifî

1 Kara zülfüñe dil baglayalı kılca karârum yok
Leb-i la’lüñe cân virmekde hergiz ihtiyârum yok

2 Muhakkakdur keder virmek kulûba hatt-ı reyhânuñ
Benüm âyîne-i kalbümde sanma kim gubârum yok

3 æebâtı yok sürûruñ bir büt-i her-câyiye beñzer
Gam-ı cânâneden sâbit-kadem bir gam-güsârum yok

4 Kemâl-i fazl ile ‘ışkum güneşden gerçi rûşendür
Velî zerre kadar sen meh katında i’tibârum yok

5 Senüñ bu Hâtifî gibi kuluñ hadsüz durur ammâ
Benüm sen server-i hûbân gibi bir şehryârum yok

2354 Nazîre-i Usûlî

1 Diyâr-ı gurbete düşdüm bu yad illerde yârum yok
Beni gam hâksâr itdi meded bir gam-güsârum yok

2 Belâ-keş öksüzem derd ile mihnetdür karındaşum
Gam ile gussadan ayru dahı bir hoş tebârum yok

3 Bu mâtemkerde üstüme gözümdür aglayan ancak
Ölürsem nâr-ı hicrânuñdan özge bir yanarum yok

4 Begüm zîbâ cemâlüñe göñülden ‘âşıkam ‘âşık
Gerek öldür gerek dirgür severem ihtiyârum yok

5 Hemîşe sâye gibi kapuña düşmek diler göñlüm
Nic’idem sensüz ey serv-i revânum hiç karârum yok

6 Beni bir görme ey Leylâ-hırâmum gayrılarla tek
Başumı kâse-i Mecnûn gibi sı inkisârum yok

7 Ne işüm var benüm takvâ ile zühd ile ey zâhid
Usûlîyem bugün bî-kârlıkdan özge kârum yok

2355 Nazîre-i Selîkî

1 Benem bir ‘aşık-ı şeydâ benüm ‘akl ile kârum yok
Benüm bir ‘ışkdan gayrı iki ‘âlemde varum yok

2 Bulut gibi döküp yaşlar ‘aceb mi taglara düşsem
Hevâ-yı zülf-i yâr ile benüm bir dem karârum yok

3 Vefâdur Leyli Mecnûn kâsesin urup şikest itmek
Eger sır kâsesin cevr ile sırsañ inkisârum yok

4 Cihânda ihtiyârum yâr idi çıkdı o da elden
Benüm ‘ayb itmeñ efgânum elümde ihtiyârum yok

5 Selîkî aldı ol dil-ber karâr u sabrumı elden
Anuñçün râh-ı ‘ışkında benüm sabr u karârum yok

2356 Li-mürettibihi

1 Benüm şehr içre sen meh-rû gibi bir şehryârum yok
Gözüm nûrı temâşâ-yı cemâlüñsüz karârum yok

2 Görelden ben kara yazulı hatt-ı hadd-i zîbâñı
Nigârâ sanma ki âyîne-i cânda gubârum yok

3 Kuluñ olmagla şâhum il yanında i’tibârum var
Ayaguñ topragında zerre deñlü i’tibârum yok

4 Revân olsun yoluñda hey begüm nakd-i revân cümle
Ayaguñ tozına bes andan özge bir nisârum yok

5 Baña gel sen güzel sevmekden el çek dime nâsıh
Benüm gelmez elümden ol elümde ihtiyârum yok

6 Güzel sevmekden el çeksün şu kim nâmûs u ‘ârı var
Hele ben ‘âşık-ı şûrîdeyem nâmûs u ‘ârum yok

7 Kenâr içün miyân-ı yârı varum der-miyân itdüm
Dehânı gibi oldı âh Nazmî cümle varum yok

2357 Li-mürettibihi

1 Hevâ-yı ‘ışkuña düşdüm benüm sabr u karârum yok
Boyun tutdum gamuñ şemşîrine andan firârum yok

2 Senüñ var baña beñzer bî-nevâ bir nice ‘uşşâkuñ
Benüm saña müşâbih nakşı dil-keş bir nigârum yok

3 Senüñ nice benüm gibi fütâdeñ var durur ammâ

Benüm cânâ senüñ gibi bütün dünyâda yârum yok

4 Dil ü cân milketine hükm ider cânâ senüñ gibi
Hilâl-ebrû kamer-tal’at benüm bir şehryârum yok

5 Bu gün meydân-ı hüsn içre öñine kimseler geçmez
Senüñ gibi güzeller serveri bir şeh-süvârum yok

6 Yoluñda öldügüm görüp baña hışm itme lutf eyle
Yolında öldügüm pes gayretüm var ihtiyârum yok

7 Nisâr içün ayaguñ tozına ey pâdşâh-ı hüsn
Cihânda Nazmiyem cân cevherinden özge varum yok

DER-BAHR-İ HEZEC-İ MAHZËF
Taktî’eş: Mefâ’îlün mefâ’îlün fe’ûlün

2358 Ez-ân-ı Şâhidî
1 Gel ey dil-ber ki sensin rûh-ı mutlak
Ruhuñ ‘aksi gül ü gülzâra revnak

2 Te’âla’llah zihî nûr-ı mücessem
Zihî hüsn ü zihî hatt-ı muhakkak

3 Cebînüñ pertevidür nûr-ı Ahmed
Ruhuñ âyînesidür mazhar-ı Hak

4 Cemâlüñdür çerâg-ı ‘âlem-ârâ
Ki nûrı mâh u hurşîde tutar dak

5 İçerem rûz u şeb hûn-ı cigerden
Yed-i ‘ışkuñ ile câm-ı muravvak

6 Zebân-ı Şâhidî vasfuñdan ey hûr
Ne söz kim söylediyse düşdi muglak

2359 Nazîre-i Kâdirî

1 Komadı gül yüzüñ gülzâra revnak
Lebüñden kan yudar câm-ı muravvak

2 İki yay asdı ol sayyâd-ı hûn-rîz
Şikâristân-ı hüsn içre mu’allak

3 Sakâlını rakîbüñ yola gör kim
Toñuzdan assıdur bir kıl koparmak

4 Beni öldür gözüñ fetvâ virürse
Acımaz şer’ kat’ itdügi barmak

5 Demidür Kâdirî’ye kıl vefâlar
Yiter cevrüñle cânın otlara yak

2360 Nazîre-i Hilâlî

1 Saçuña şâne kimdür basa barmak
Ki tarrâr ile güçdür başa varmak

2 Lebüñ râzın gül açdı gonçe sanma
Degüldür gonçe miskîn agzı yıprak

3 Nice kanum içer her dem tudaguñ
Begüm ‘ayb olmasun bi’llâh sormak

4 Göñül kesmez tama’ izüñ tozından
Toyurmaz gözleri illâ ki toprak

5 Yüzüñden ırmag itsem gözlerümi
Yaşum seyl-âb olur gözlerüm ırmak

6 Sen olmazsañ mukayyed n’ola şâhum
Hilâlî kul olupdur saña mutlak

2361 Nazîre-i Kıvâmî

1 Görürse nazm-ı dür-bârum Ferezdak

Öpüp başına koya diye saddak

2 Diyelden çeşmüñe câdû nigârâ
İşiden didi itdüñ sihr mutlak

3 Boyuña öykünürmiş serv işitdüm
Bilürem kim tavîli olur ahmak

4 Dehânuñı nice kim fikr kıldum
Kim oldum bilmedüm sırrını el-hak

5 Dişüñ gevherleri cânâ cihânda
Komadı lutf ile dürlerde revnak

6 Ne yüzle öykünürmiş zülfüñe müşk
Aña nisbet o hod bir kara toprak

7 Kıvâmî bâg-ı cânuñ revnakıdur
Şol iki nergis ile gonçe zanbak

2362 Li-mürettibihi

1 Olanlar ‘âşık-ı dîdâruñ el-hak
Olur sâf’ su gibi göñül alçak

2 Şu ‘âşık kim ola ‘ışkında sâdık
Anuñ dîdârına ‘ışk ola saddak

3 Mey ü mahbûba meyl itmez ne şübhe
Ola şol kimse kim nâ-dân u ahmak

4 Hat-ı Yâkût’ı eyler hüsn ile nesh
Hat-ı la’li o cânânuñ muhakkak

5 Müdâm ol mest Nazmî ola ayık
Gamı def’ itmez illâ eyde ayak

2363 Li-mürettibihi

1 Hat-ı sebz ol siyeh hâl ile el-hak
Virür nakş-ı nigâra hüsn ü revnak

2 Ne hoşdur sîne-i ehl-i safâya
Semen-ber gonçe dil-berler sarılmak

3 Bu gün cânânesüz mülk-i cihânı
Gerekmez virseler de baña aylak

4 Gam-ı devrânı def' itmek dilerseñ
Elüñden düşmesün câm-ı muravvak

5 Hat-ı la'li durur Nazmî nigâruñ
Hat-ı yâkûtı nesh iden muhakkak

DER-BAHR-İ HEZEC-İ AHREB
Taktî'eş: Mef'ûlü Mefâ'îlü Mefâ'îlü Fe'ûlün

2364 Ez-ân-ı Necâtî
1 Göster yüzüñi cevr ü cefâ eyleme çoklık
Ey mâh yaraşmaz güneşe ki_ide sovuklık

2 Cân virdi kad ü zülfüñe dil mekteb-i gamda
Gûyâ ki elif lâma çıkup itdi konuklık

3 Aç gün yüzüñi aç ki yaşum yagmurı diñsün
Bâşed ki gözümüz göre bir pâre açuklık

4 Gül ruhlaruñuñ şevki yaşum kana boyadı
Olur çü bahâr irse sularda bulanıklık

5 Biñ sihr ider nagmede bülbül gül açılmaz
Bâd-ı seher ortada meger itdi sovuklık

6 Fikr-i dehenüñ göñlümi zülfüñe düşürdi
Küfre iledür dirler idi âdemi yoklık

7 Gamzeñ dir imiş hecrden agladı Necâtî
Ol hûni görüñ nice virür kana tanuklık

2365 Nazîre-i Tâli'î

1 Nergislerüñüñ üstine düşmez uyanıklık
Mest-i mey-i nâz olana yaraşmaz ayıklık

2 'Âşıklaruña bûse mi borcı varı ki ey dûst
Görinmez anuñçün dehenüñ vay bu yoklık

3 Gâyet sak idi dil ser-i zülfüñle çep oldı
Beñzer ki yine bâd-ı sabâ itdi sovukluk

4 Kasd itdi dimiş la'line yâruñ beni agyâr
Göz göre o kâfir viriser kana tanuklık

5 Gam leşkerine mâ-hazari Tâli'î miskîn
Cân kayısıla hûn-ı ciger çekdi konukluk

2366 Nazîre-i Revânî

1 Ḫ̌ân-ı gam ile eyledi dildâr konukluk
'Âşıkları öldüri yorur âh bu sovukluk

2 Sûfîler ile sohbetimüz hîç alışmaz
Sâkî bize elbette gerek başka konukluk

3 Büyüklenemez zerreye ey gonçe dehânuñ
Gördüñ mi neler eyler imiş kişiye yoklık

4 Germiyyet-i meyde bize pend eyleme nâsıh
Tâ olmaya bezm ehli arasında sovukluk

5 Tab'uñ çü cilâ-yı mey-i nâb oldi Revânî
Gamdan ne içün âyineñe ire tonuklık

2367 Li-mürettibihi

1 Yok yire dehânuñ baña sögse n'ola çoklık
Cânâ kişiye çok eser ider âh bu yoklık

2 Çeşmüñle dehânuñı görüp virdi revân cân
Dil tıflı çıkup 'ammiyesin itdi konukluk

3 Gel cevri ko ben bülbüle gül yüzüñe karşu
Ey gonçe gider çünki bahâr irse sovukluk

4 Kanlu yaşumı la'lüñ içüpdür dimiş agyâr
Gör kâfiri yok yire virür kana tonukluk

5 Hat göreli cânâ leb-i la'lüñde bu Nazmî
Geldi gam ile âyine-i câna tonukluk

DER-BAHR-İ MUØÂRİ'-İ AHREB
Taktî'eş: Mef'ûlü Fâ'ilâtü Mefâ'îlü Fâ'ilün

2368 Ez-ân-ı Kâsım Paşa
1 Açılmış idi defter-i gülşen varak varak
Dil mushaf-ı cemâlüñ okurken sebak sebak

2 Devr-i ruhuñda nâle-i bülbül 'aceb degül
Gül nüshasını yile virürse varak varak

3 Hüsnüñ güninde hˇân-ı melâhat çekilmege
Sahn-ı çemende güller olupdur tabak tabak

4 Gözden nihân olalı sen ey âhu-yı harem
Cân gülşeninde sini ararlar yatak yatak

5 Gamzeñ hadengi câna geçüp gâret itmedin
Zülfüñ göñül esîrini kılmış çatak çatak

6 Cânâ göñül vilâyetini sorma özgeden
Kim kârbân-ı gam bilür anı konak konak

7 Sâfî tapuña dîde vü dil mâ-cerâsını
Hûn-ı cigerle yazdı şehâ keyfe me’t-tifâk

2369 Nazîre-i Necâtî

1 Gül mushafın sabâ yili açdı varak varak
‘Işk âyetini bülbül okudı sebak sebak

2 Hecrüñle gökde mihr içer zehri tâs tâs
Mihrüñle lâle yirde yudar kan çanak çanak

3 Cân gülşeninde zülf ü ‘izâruñ hevâsına
Reyhân deste deste semenler kucak kucak

4 Göreydi lâle haddüñi bu lutf ile senüñ
Sögerdi gonçe agzına bülbül varak varak

5 Gülzâr-ı hüsn içine girüp gûşe-gîrler
Âhû gözüñ yatagın ararlar bucak bucak

6 Vasf-ı ruhuñla yazmaga şi’rin Necâti’nüñ
Kâgıd tutarlar elde çiçeker tabak tabak

2370 Nazîre-i Tâcî-zâde

1 Mecmû’a-i cemâlüñi açup varak varak
‘Işkuñ mu’alliminden okur cân sebak sebak

2 Øayf-ı hayâlüñe ruh-ı zerdinden ey sanem
‘Âşıklaruñ getürdi müza’fer tabak tabak

3 Bülbül çemende medhüñ okımış nesîm-i subh
Gül defterin açup anı ister varak varak

4 Çeşmüm hayâl-i yâr ile sohbet kılur müdâm
Eşküm tutar bu bezme şarâbı kabak kabak

5 Zülf ile ruhlarını gören didi Ca’ferâ

Reyhân gül üzre sâye salupdur budak budak

2371 Nazîre-i Kemâl Paşa-zâde

1 Gül defterin seher yili açdı varak varak
Bülbül-sıfât hüsnüñ okudı sebak sebak

2 Câm-ı lebüñ kohusı ile mest olup sabâ
Gül gonçesinüñ agzına söger varak varak

3 Almış rakîbi ara yire kûyuñ itleri
Âdem yirine geçmiş ol ite be bak be bak

4 Kan yagı oldı la'lüñ içün lâle bâdeye
Bulsa içerdi kanını anuñ çanak çanak

5 Zanbak bugün omuzına seccâdesin mi alur
Dün gülşene şarâb taşırdı kabak kabak

2372 Nazîre-i Sa'dî

1 Hüsnüñ güli kitâbı açılmış varak varak
Cân bülbüli okurdı sabâdan sebak sebak

2 Bezm-i 'arûs-ı hüsni temâşâsını görüp
Îsâr iderdi sîmi gelüp gül tabak tabak

3 Sînem sarâyı sadrını gel mesken eyle kim
Gezme iñende ey gözi âhû yatak yatak

4 Lâle lebüñe irmedügiçün benüm gibi
Nûş eyler idi hûn-ı cigerden çanak çanak

5 Her demde toldurup getürür hüsni bezmine
Câm-ı şarâbı merdüm-i çeşmüm kabak kabak

6 Şehr-i mahabbete dahı bünyâd urılmadın
'Işkuñ yolına dil gider idi ayak ayak

7 Mestâne gözlerüñe senüñ nukl olam diyü
Bagrum kebâb olup yanar oda ocak ocak

8 Cân rahtını alam diyü isterdi al ile
Dil hânesini gamzesi düzdi bucak bucak

9 Bir şâha bendeyem ki tutar haymesin anuñ
Derbânı gibi öñce melekler konak konak

10 Yâ devlet ile olsa semendine ol süvâr
Peyk-i sabâ yilerdi öñince sokak sokak

11 Zülfüñle gamzeñ el bir idüp Sa'dî'yi şehâ
Kasd itdiler ki öldüreler keyfe me't-tifâk

12 Bu nazm-ı bî-nazîre eger eylese nazar
Göñli Likâyî'nüñ olur idi alak bulak

2373 Nazîre-i Şâhidî

1 Hüsnüñ kitâbını yazalı Hak varak varak
'Uşşâk ders-i 'ışkuñı okur sebak sebak

2 'Işkuñ çerisi matbah-ı hecrüñde ey melek
Gam yimegini göñlüme taşır çanak çanak

3 Göñlüm hevâ-yı zülfüñe düşüp sabâ gibi
Seyr itdi râh-ı kişver-i 'ışkı konak konak

4 Virdi harâba göñlümi öldürmege gamuñ
Ten milketinde cânumı arar bucak bucak

5 Dil bülbülini şevk ile şûrîde-hâl ider
Açıldugınca gülşen-i hüsnüñ varak varak

2374 Nazîre-i Tâli'î

1 Yazılmamışdı mushaf-ı hüsnüñ varak varak
Hıfz itmiş idi tıfl-ı dil anı sebak sebak

2 Ey lâle-çihre leblerüñ aş yirer ola mı
‘Uşşâk kanın içmege her dem çanak çanak

3 Zülfüñe beñzedügi içün müşk ü ‘anberi
Gezdürdiler yüzin kara idüp sokak sokak

4 Gülzâr içinde ‘âşık u ma’şûk hoş durur
İkisi bir biri ile ola yumak yumak

5 Şâhâ diyâr-ı hüsni sakın gâret itmesün
Hat leşkeri geli yorur olmış sokak sokak

6 Bülbüller ile Tâli’i medhüñ okımaduk
Gülşende gül agacı mı kaldı budak budak

2375 Nazîre-i Resmî

1 Gül defterini açdı sabâ çün varak varak
Bülbül hezâr şevk ile okur sebak sebak

2 Oldı bahâr ile yine reşk-i bihişt bâg
Gel seyr-i sebzezâr kılalum ayak ayak

3 Nergis gözüñ hayâl ile içer mi kadeh kadeh
Mest oluban saçar çemene zer varak varak

4 Sinüñle mest görse rakîbüñ beni şehâ
Mahmûr gibi göñli olurdı alak bulak

5 Cân gûşına çü Resmi sözüñ gûşvârdur
Tutmazsa nazmuña n’ola degme kulak kulak

6 Ne murgdur rakîb ki medhüñden ura dem
Bülbüllenür gelüp güle kuzgun be bak be bak

2376 Nazîre-i Mesîhî

1 Yazılmadın sahâyif-i gülşen varak varak

Bülbüller anı ezber okurdı sebak sebak

2 Cânı gözüñ ne tende vü ne sadr içinde kor
Reh-zen gibi ki yolcıyı güde konak konak

3 Sen serv-kaddi bulmaga ebrüñ gözi yaşı
Seyl-âb oldı şehri aradı sokak sokak

4 Barmakları ucını ki hınnâlamış nigâr
'Unnâba beñzemiş ki asılur budak budak

5 Kendülerini yavı kılup gayb erenleri
'Âlem içinde seni ararlar bucak bucak

6 Yârân varur çü bezmgeh-i haşre 'âkıbet
Sâkî götürsün ayagı gitsün ayak ayak

7 Irak yakın Mesîhi du'âcıñ iken anı
Öldürmege yakında kaçarsın ırak ırak

2377 Nazîre-i Fahrî

1 Dil-ber cemâli mushafın açmış varak varak
Dil tıflı tâ ki okur anı sebak sebak

2 Bülbül çemende nice perîşân olmasun
Gül defterin sabâ çü tagıtdı varak varak

3 Yâruñ ayagı topragına itmege nisâr
İki gözüm güherleri saçdı tabak tabak

4 Fikr ideli dehân u miyânın nigârumuñ
Bildi 'adem vilâyetini dil konak konak

5 Şevk ile subh gibi yakam çâk Fahriyâ
Mihr-i ruhıyla gözlerümüñ yaşı çün şafak

2378 Nazîre-i Lami'î

1 Bülbül beyân-ı hüsnüñ idelden sebak sebak
Gül defterin sabâ yile virdi varak varak

2 ‘Işkuñ kitâbı bâbların su gibi göñül
Serv-kaddüñ öñinde revânlar sebak sebak

3 Nergis seherde dîdesini pür-humâr idüp
Ol çeşm-i meste öykünür imiş be bak be bak

4 Dirler surâhi yâra boyun çekdi bezmde
Girse elüme kanın içerdüm çanak çanak

5 Zühhâdı gör gözüm gibi halvet-nişîn iken
Mey taşır işiginde baş açuk kabak kabak

6 Eşk ü ruhum nisâr içün ey sîm-ten saña
Yâkût kâse kâse tutar zer tabak tabak

7 Bir nice gün durur seg-i kûyuñla Lâmi’î
Toñuz rakîbi katl içün arar yatak yatak

2379 Nazîre-i Hadîdî

1 Bezm-i gamuñda dîde taşır mül kabak kabak
Sunar toluyı merdüm-i çeşmüm çanak çanak

2 Sudan çıkardı sanki kilîmini ta’n ider
‘Uşşâka gör bu zâhid-i hod-bîn be bak be bak

3 Deryâ-yı ‘ışka zevrakı gark olmasun diyü
Döker suları merdüm-i çeşmüm çanak çanak

4 Gülşende gördüm ayaguña itmege nisâr
La’l ile zer tutardı güller tabak tabak

5 Vasf-ı ruhuñda diñledi rengîn ü ter gazel
Gül defterini bülbül okurken varak varak

6 Levh ü kalem adı yog iken hat yazılmadın
Okurdı ders-i ‘ışkı rûhum sebak sebak

7 Vasf-ı lebüñde misl-i Hadîdî-i hurde-dân
Yokdur cihânı cümle ararsañ bucak bucak

2380 Nazîre-i Sehî

1 Hüsnüñ kitâbın okurdı dil sebak sebak
Nakşuñ ezelde nakş olur iken varak varak

2 Dil tıflı yazdı mekteb-i ‘ışkuñda bî-hisâb
Vasluñ firâk-nâmelerini tabak tabak

3 Yüz sürdügüm kapuñda görüp itlerüñ didi
Eyler tavâf-ı Ka’be harîfe be bak be bak

4 Gül gibi içmek ister iseñ câm-ı lâle-reng
Sahn-ı çemen diyârına seyr it ayak ayak

5 Beñzer ki kadd-i yâra Sehî hizmet itdiler
Servi müsellem itdi çenârı idüp yamak

2381 Nazîre-i Mu’îdî

1 Yazdı ruhumda hâlümi eşküm varak varak
Okudı gam risâlesini dil sebak sebak

2 Gam geldi sîneden dile dilden revânuma
Ol kârbânı gözle göçerler konak konak

3 Evvel ele ayagın al andan ayagın öp
Çık nerdbân-ı vasl-ı nigâra ayak ayak

4 Gizlendi diyü düzd-i mahabbet hadeng-i yâr
Gam-hânesini sînemüñ arar bucak bucak

5 Gül beñzerin dimiş yüzüñe vechi var mıdur
Nergis gözüñe öykünür imiş be bak be bak

6 Bezm-i çemende gonçe-i la'lüñ hayâline
Mest oldı lâle tolular içer çanak çanak

7 Cânâ Mu'îdi nazmına bir sûz virdi kim
Dîvânı yanmaz ise 'acebdür varak varak

2382 Nazîre-i Gedâyî

1 Gül mushafı çemende açılur varak varak
'Işk âyetin hezâr okur andan sebak sebak

2 Sâkî getür şarâbı ki âhir kem olmaduk
Her lâleden ki_içer mey-i sâfı çanak çanak

3 Bilsem ki n'eyle 'arz olısar yâra nev-bahâr
Gül bunda deste deste vü reyhân kucak kucak

4 Her lahza sîh-ı mihnete sancar cefâ ile
Dil berresini bişürür ol yâr ocak ocak

5 Ol dil-rübâyı bizde ararsa n'ola rakîb
Âhûyı kanda ise it izler ayak ayak

6 Gamzeñ okını dil güniler cândan ey sanem
Geldükçe anı sînede saklar bucak bucak

7 Dirmiş rakîb bûsesine minnet itmezem
Şükr eylemez yidügine ol it be bak be bak

8 Bir ayaguñı câna birisini nefse bas
Ey merd-i râh menzil alıgör ayak ayak

9 Gamzeñ Gedâyi cismini itdi delik delik
Gören sanur ki hırka geyüpdür yamak yamak

2383 Nazîre-i Fakîrî

1 Gözden geçürdi mushaf-ı hüsnüñ varak varak

Nûr âyetini tıfl-ı dil okur sebak sebak

2 Gonçe lebüñ safâsı ile lâle mest olup
Bezm-i çemende tolular içer çanak çanak

3 Cândan eser bulımadı nice ki sînemüñ
Gam-hânesini tîrüñ aradı bucak bucak

4 Aldukça yâr agzına sundum piyâleyi
Gitdüm ‘adem diyârına miskîn ayak ayak

5 Bezm-i çemende şâh-ı güle pîş-keş içün
Zer götürür başında çiçekler tabak tabak

6 Seyl-âb gibi taşlar ile dögünüp revân
Sen serv-kaddi göz yaşı arar sokak sokak

7 Sora sora çü Mekke’yi bulurlar ey nigâr
Bilür Fakîri Ka’be-i kûyuñ konak konak

2384 Nazîre-i Øa’îfî

1 Ezberleyüp kitâb-ı cefâyı sebak sebak
Ey bî-vefâ açarsın okuyup varak varak

2 Kime sunarsañ âb-ı visâlüñi bir kaşık
Hasret aguların içürürsin çanak çanak

3 Germ olmasun mı tende dil ü cân şevk ile
Kim sîne ‘ışk odıyla tolupdur ocak ocak

4 Ruhsâr u kâmetüñi görüp bâgda bâgbân
Serv ü güli yabânlara dökdi kucak kucak

5 Ugurlamış benefşe hatuñ rengini bu şeb
Arar nesîm anı çemende bucak bucak

6 Bas bir kadem firâka ki_ola bir kadem visâl

Kim nerdbân-ı ‘ışka çıkılur ayak ayak

7 Destân-ı ‘ışkı yazdı Øa’îfî bülük bölük
Dîvân idüp karaladı cüz cüz tabak tabak

2385 Li-mürettibihi

1 Mecmû’a-i gül açıla tâ kim varak varak
Bülbüller okur anı hezârân sebak sebak

2 Hecr-i lebüñle kanlu yaşum silmedin elüm
Mercân-i pencesine dönüpdür yuvak yuvak

3 Sîmîn-tenüñ safâsı ile sîmi meclise
Îsâr ider çemende semenler tabak tabak

4 Mey meclisinde sûfî esrâr aña o dem
Ehl-i dil anuñ agzına söger varak varak

5 Sen yüzi günden ayru bu Nazmi’nüñ âh kim
Bârân-ı eşki seyl olup akar sokak sokak

2386 Li-mürettibihi

1 Hüsnüñ kitâbı olmadın inşâ varak varak
‘Âşıklar anı ezber okurdı sebak sebak

2 Her hâra gül gibi olup ey gonçe-leb yakın
Benden kaçarsın âh dem-â-dem ırak ırak

3 Câm içe içe ‘azm-i ser-i kûy-ı yâr olup
Şevk ile seyr-i gülşen idelüm ayak ayak

4 Bezm-i belâda mey yerine baña dem-be-dem
Hûn-ı ciger sunar iki gözüm çanak çanak

5 Nazmî müdâm bezme taşır la’li yâdına
La’lîn şarâbı merdüm-i çeşmüm kabak kabak

DER-BAHR-İ MUØÂRİ'-İ AHREB[-İ DÎGER]
Taktî'eş: Mef'ûlü Fâ'ilâtün Mef'ûlü Fâ'ilâtün

2387 Ez-ân-ı Sultân Cem

1 Ol lâle-had semen-ber bir serv-kâmet ancak
Yok yok ne serv-kâmet ol kad kıyâmet ancak

2 Eşküm cihânı tutdı âb üzre yürürem ben
Dervîş-i bî-nevâya bu da kerâmet ancak

3 Zülfüñ ucında bu dil hattuñ görüp didi kim
Gelmiş ecel dirîgâ bu 'ömre gâyet ancak

4 Gün yüzüñi seherde garbdan yaña gören dir
Mahşer nişânlarından bu bir 'alâmet ancak

5 N'ola hadeng-i gamzeñ cânı kılursa yagmâ
Ol dahı Cem garîbe bir hoş sa'âdet ancak

2388 Nazîre-i Kemâl Paşa-zâde

1 Ol mâh u mihr-rûyum bir serv-kâmet ancak
Yok yok ne serv-kâmet ol kad kıyâmet ancak

2 Gamzeñle gözlerüñe her kim nazar kıla dir
Ol fitne-i cihânda bu câna ne âfet ancak

3 Cân oldı hatt-ı la'lüñ tefsîri içre 'âciz
Sırr-ı nihânı vardur bir müşkil âyet ancak

4 Âb-ı 'izâruñ içre seccâde saldı zülfüñ
Islanmadı ayagı hayli kerâmet ancak

5 Sînemde gamzeñ okı sehm-i sa'âdet oldı
Cânuma hışm-ı çeşmüñ 'ayn u 'inâyet ancak

2389 Nazîre-i Hadîdî

1 Nâsıh sözi habîbüm tatsuz rivâyet ancak
Şekker-lebüñ hadîsi şîrîn hikâyet ancak

2 Mescide girmiş itden kapuñda hürmeti yok
Fehm itmemek rakîbüñ gâyet sefâhet ancak

3 Kankı birin diyeyin cânumı yakdı ‘ışkuñ
Kaddüñ ruhuñ kıyâmet çeşmüñ hod âfet ancak

4 ‘Ayn-ı ‘anâsı cânı bîmâr ider diyenler
‘Ayn-ı ‘anâsı câna ‘ayn-ı ‘inâyet ancak

5 Şi’rüñi ehl-i ma’nâ gûş eyleyüp Hadîdî
Bî-ihtiyâr ider şi’re nihâyet ancak

2390 Nazîre-i Hazret-i Sultân Süleymân

1 ‘Işk âteşine düşmek bir özge hâlet ancak
Ol âteşe göyinmek ol da sa’âdet ancak

2 ‘Işkuñ vücûdı sûfi gün gibi rûşen iken
Münkir dirilmek aña gâyet cehâlet ancak

3 Gelse kıyâma dil-ber beñzetme serve anı
Ne serv-kâmet olsun ol kadd kıyâmet ancak

4 Seccâde saldı zülfi âb-ı ‘izârı üzre
Çeşmi imâmet eyler ulu kerâmet ancak

5 Kûyında bu garîbe itüm dimiş çü dildâr
Olsun ziyâde lutfı bize ri’âyet ancak

6 Görüp Muhibbi zülfüñ gamzeñle didi cânâ
Biri cihânâ âşûb birisi âfet ancak

2391 Li-mürettibihi

1 Mahbûb demi safâsı ey dil zarâfet ancak
El çekmek ol safâdan gâyet sefâhet ancak

2 Ol hüsn husrevinüñ evsâf-ı la’lin itdüm
Didi hep işidenler şîrîn hikâyet ancak

3 Ol dil-berüñ ki gelmiş ruhsâr u la’line hat
Îmâna pür-halel ol bu câna âfet ancak

4 ‘Âşıklara cefâdan cânâneler ider haz
Cânâneden cefâlar ‘uşşâka ‘âdet ancak

5 Esrâr-ı ‘ışkdan dil haylice hâlet alur
‘Akl anda gaflet itmek haylî cehâlet ancak

6 Mescid didügi zâhid hoş cây imiş ki anda
Turup yatup oturmak cümle ‘ibâdet ancak

7 Her kim ki varı bulur râh ile râhat-ı rûh
Mey-hâne künci Nazmî bir cây-ı râhat ancak

2392 Li-mürettibihi

1 ‘Âlemde ‘ışka düşmek bir özge hâlet ancak
Ol hâlet ile geçmek ey dil sa’âdet ancak

2 Ahvâl-i ‘ışka sûfî ‘âlemde ‘âlim iken
Göz göre münkir olmak gâyet cehâlet ancak

3 ‘Âlemlere ser-â-ser âşûb u fitne saldı
Çeşmüñ be hey kıyâmet bir ‘ayn-ı âfet ancak

4 Bir dem kıyâma gelseñ âdemler öldürürsin
Hak bu ki turdugıla kaddüñ kıyâmet ancak

5 Kûyum iti dir imiş Nazmî saña o dil-ber
Bu lutfı âdem iseñ bil kim ri’âyet ancak

Nev’-i dîger

2393 Ez-ân-ı ‘Amrî

1 Şol karşudan görinen âfet kıyâmet ancak
Biñ nâz ile salınan ol serv-kâmet ancak

2 ‘Uşşâk-ı mey-perestüñ gelmezse meclisine
Zâhid selâmet olsun bunlar melâmet ancak

3 Hercâyiler seversin gel tevbe eyle ey dil
Her işlenen günâhuñ soñı nedâmet ancak

4 Şîşe şikeste olsa turmaz içinde çün âb
Göñlüm sınuklugına yaşum ‘alâmet ancak

5 Biñ kez ölür dirilür fürkat güninde ‘uşşâk
Dil-ber firâkı ‘Amrî rûz-ı kıyâmet ancak

2394 Li-mürettibihi

1 Ol yâr-ı hûri-çire bir sidre-kâmet ancak
Âdemler öldürür âh gâyet kıyâmet ancak

2 Gülzâr-ı kûyuñ içre reftâruñ eyledüm seyr
Ancak olur kıyâmet ey serv-kâmet ancak

3 Gülzâr-ı kûyuñ eşküm cây itmege kılur cûy
Ey serv-kâmet anda kasdı ikâmet ancak

4 Bir yirde ki ateş ola dûd olur anda zâhir
Od oldugına dilde âhum ‘alâmet ancak

5 Şûrîdelikler idüp olmaga halka rüsvâ
İtme heves ki anuñ soñı nedâmet ancak

6 Kesretde hâsıl olur envâ’-ı mihnet ü gam
Vahdetde ol ki vahdet cây-ı selâmet ancak

7 Eş’âruñ ile Nazmî pür oldı her vilâyet

Bu fenn-i şi’r sende haylî kerâmet ancak

2395 Li-mürettibihi

1 Ehl-i safâya sûfî dime melâmet ancak
Anlardur ola belki ehl-i selâmet ancak

2 Geldi ol serv-kâmet nâz ile çün kıyâma
Gören didi bu âfet gâyet kıyâmet ancak

3 Gülzâr-ı hüsne el-hak viren safâ vü revnak
Ol gül-ruh-i semen-ber ol serv-kâmet ancak

4 Ser-cümle götürildi şefkat yüzi cihândan
Âhir-zamândan ey dil bu bir ‘alâmet ancak

5 Gerdûn-ı dûn gamından dirseñ halâs olasın
Hammâr işigi Nazmî künc-i selâmet ancak

DER-BAHR-İ RECEZ-İ MÜæEMMEN
Taktî’eş: Müfte’ilün Mefâ’ilün Müfte’ilün Mefâ’ilün

2396 Ez-ân-ı Ahmed Paşa

1 Taşdı yaşum deñizleyin sâhili vü kenârı yok
Mevc-i gam-ı zamâneden fülk-i dilüñ karârı yok

2 Kimse mi var zamânede kim bezm-i gamuñda şem’vâr
Sîne-i sûznâk ile dîde-i eşk-bârı yok

3 Mihr yüzini gösterür ‘âşıka ruhlaruñ velî
Âyînelerde görinen suretüñ i’tibârı yok

4 Gurbet odına yanaram kor gider olsa gam beni
Kim bu sınuklu göñlümüñ bir dahı gam-güsârı yok

5 Nakd-i revânın Ahmed’üñ yoluña saçdugum bu kim
Ayrug elinde ey sanem saña yarar nisârı yok

2397 Nazîre-i İshâk Çelebi

1 Ten kafesinde murg-ı cân eglenimez karârı yok
Gülşen-i kûyuña uçar turmaga ihtiyârı yok

2 Vaslı güninde itdügi ‘ahde dilâ inanma kim
Vâkı’alarda görinen sûretüñ i’tibârı yok

3 ‘Işk marîzine devâ sabr ise ey tabîb-i cân
‘Âşık-ı bî-dilüñ aña n’eylesün iktidârı yok

4 Hâme-sıfat başını kes ol ki tarîk-i ‘ışkda
‘Âşık-ı ten-nizâr olup dîde-i eşk-bârı yok

5 Korkaram İshâk ol sanem ‘ahdine olmaya dürüst
Dahı sınuklu göñlümüñ gayrdan inkisârı yok

2398 Nazîre-i Lâmi’î

1 Kanlu sudur bu yaşlarum taşdı gider kenârı yok
Düşdi saçuñ hevâsına fülk-i dilüñ karârı yok

2 Odlara yansun ol göñül başdan ayaga derd ile
Bezm-i gamuñda şem’veş dîde-i eşk-bârı yok

3 Saña ne gam ki biñ ola sencileyin esîr ü zâr
Hayf añadur ki bir dahı sencileyin nigârı yok

4 Sidre kaddüñ ne servdür gevher-i ter simârı var
Câm-ı lebüñ ne bâdedür derd-i ser-i humârı yok

5 Bî-hod olur yüzüñ gören nicesi vasla şâd olam
‘Âlem-i hˇâb içindeki devletüñ itibârı yok

6 Tolsa gam ile gam degül meclis-i gamda cân u dil
Kimde ki olmaya gamuñ dünyede gam-güsârı yok

7 Saçdı atuñ ayagına nakd-i revânı Lâmi’î

Gördi elinde dil-berâ saña ki yarar nisârı yok

2399 Nazîre-i âazâlî

1 İrdi hazânı ‘ömrümüñ veh ki dahı bahârı yok
Subh-ı sürûra irmedüm gam şebinüñ nehârı yok

2 Çeşm-i pür-eşke dem-be-dem ‘aks-i ruhuñ düşer velî
Sular içinde görinen suretüñ i’tibârı yok

3 Bir yaña ilte mi ‘aceb fülk-i dili bu rûzgâr
Bahr-i gam-ı zamânenüñ sâhili vü kenârı yok

4 Ta’ne taşı durur sıyan şîşe-i kalbümi benüm
Seng-i cefâ-yı yârdan hîç anuñ inkisârı yok

5 Yârı rakîb ile görüp bülbül-i dil figân ider
Gülşen-i ‘âlemüñ ‘aceb bir güli var mı hârı yok

6 Hande iderseñüz olur kahkaha ile ra’dvâr
Şol kişiye ki ebrveş dîde-i eşk-bârı yok

7 Ol gözi âhu didiler sayd olur ihtiyâr ile
Veh ki âazâli miskinüñ n’eylesün ihtiyârı yok

2400 Li-mürettibihi

1 Şol kişinüñ ki mihr ider bir yüzi gün nigârı yok
Ol kara günlünüñ güni leyl durur nehârı yok

2 Hüsnı olan güzellerüñ hulkı gerekdür velî
Deyr-i cihânda görinen sûretüñ i’tibârı yok

3 Bülbüli yüz var ol gülüñ gülşen-i kûyı içre lîk
Bencileyin birisinüñ nâle-i sad hezârı yok

4 Yirde vü gökde ey hümâ kalmadı âh kim yiri
Düşdi hevâ-yı ‘ışkuña murg-ı dilüñ karârı yok

5 ‘Âşık olaldan ey hümâ Nazmi-i mübtelâ saña
Âh u figân u zâr ile nâleden özge kârı yok

2401 Li-mürettibihi

1 Haste durur gamuñla dil mûnis ü gam-güsârı yok
Derd ile nâleler kılur n’eylesün ihtiyârı yok

2 Mûy-ı miyânuñ ey sanem işidüp oldugın kenâr
Bu gam ile gözüm yaşı bahr durur kenârı yok

3 Görmeyeli güneş yüzüñ gözüme tar olur cihân
Bu kara bahtumuñ güni leyl durur nehârı yok

4 Mihr ü vefâya yârumuñ ‘ahdi bütün olursa ger
Ta’ne taşıyla göñlümüñ zerrece inkisârı yok

5 ‘Işkı yolında Nazmiyâ zülfi gibi o dil-berüñ
Cân ile terk-i ser kılup hâk olanuñ şumârı yok

DER-BAHR-İ HAFÎF
Taktî’eş: Fe’ilâtün Mefâ’ilün Fe’ilün

2402 Ez-ân-ı Kemâl-i Zerd

1 Şeb-i hicrânuñ âh gündüzi yok
‘Âşıkuñ yirde gökde yılduzı yok

2 Lâle öykündügi içün ruhuña
Nergisüñ anı görecek gözi yok

3 Nisbet itmiş perî yüzüñe yüzin
Âdemîye görinmege yüzi yok

4 Zâhidâ al elüñe yerme meyi
Ki mey-i ahmerüñ agı bozı yok

5 Âferîn ol leb ü dehâna Kemâl

Ki_anlara âferîdenüñ sözi yok

2403 Nazîre-i Karaca Paşa

1 Gül katında açılmaga yüzi yok
Lebi vasfında gonçenüñ sözi yok

2 Öykünür diyü çeşmüñe bâdem
Nergisüñ anı görecek gözi yok

3 Beñzemek istemiş yaşuma deñiz
Zerrece itdügi işüñ tuzı yok

4 Devletümdür kapuñda kanlu yaşum
Baña kim dir ki gökde yılduzı yok

5 Şeb-i fürkatle geçdi ‘âlem-i ‘ışk
Ol cihânuñ meger ki gündüzi yok

6 Zîr ü bâlâları nihâyetsüz
‘Işk sahrâsınuñ velî düzi yok

2404 Nazîre-i Sinânî

1 Gül yüzüñe görünmege yüzi yok
Gonçe la’lüñe lâlenüñ sözi yok

2 Câm-ı la’lüñ var iken ey sâkî
Âb-ı Hızr’uñ görinmege yüzi yok

3 Baña göster rakîb-i dîvi didüm
Didi nâz ile ol perî gözi yok

4 Şerer-i âhum ile görüp eşküm
Dimeñüz yirde gökde yılduzı yok

5 Ey Sinânî lebine ol yâruñ
Beñzerem dir ise şeker tuzı yok

2405 Li-mürettibihi

1 Ol ki âyîne gibi bek yüzi yok
Yâr ile yüze yüz anuñ sözi yok

2 Yâ İlâhî bu ‘âlem-i hicrânuñ
Gicesi var neden ki gündüzi yok

3 Dil-rübâlarda koyuna girecek
Bir senüñ gibi körpe kuzı yok

4 Beni gözler idi kapuñda hasûd
Göreyin kim ola anuñ gözi yok

5 Seni kapuñda ne yabanda görür
Nazmi’nüñ yirde gökde yılduzı yok

2406 Li-mürettibihi

1 Yüzüñe_öykünmege günüñ yüzi yok
Ayuñ alnuñ katında yılduzı yok

2 Gonçe agzuña öykünür sanma
Zerrece agzuña anuñ sözi yok

3 Benden ayru görürse gerd-i rehüñ
Göreyin ola nergisüñ gözi yok

4 İresin rûz-ı vasla bir gün ola
Şeb-i hecrüñ dime ki gündüzi yok

5 Şerer-i âhın işigüñde görüp
Nazmi’ye dime gökde yılduzı yok

HARFÜ’L-KÂF

DER-BAHR-İ REMEL
Taktî’eş: Fâ’ilâtün Fâ’ilâtün Fâ’ilâtün Fâ’ilât

2407 Ez-ân-ı Sa’dî

1 Bir perînüñ zülfine tolaşdı dil olmaz dimeñ
Gün yüzini görmege her gün gelür hûr u melek

2 Hâl-i müşkînj hayâlin didügiçün göñlüme
Didi agzuñda senüñ ıslanmaz imiş mercümek

3 Tâli’-i şûrîdedendür bu dil-i mecrûhuma
Yâreler urdukça gamzeñ leblerüñ döker nemek

4 La’lüñi yâd eyleyüp ey dişleri dürr-i ‘Aden
Nice bir kan aglaya çeşmümde her dem merdümek

5 Kılmaduñ hem-ser nigâruñ zülfi ile Sa’di’yi
Göreyin kim çenberüñ bozıla ey çerh-i felek

2408 Nazîre-i Necâtî

1 Gelmemişdür gelmeyiser döneli devr-i felek
Sencileyin göñlü katı bencileyin cânı pek

2 Yıkılurdı seyl-i eşkümden binâ-yı kâyinât
Olmasaydı dûd-ı âhum göklere yir yir direk

3 Geh cefâsı hükm ider mülk-i dile gâhî gamı
Ol iki zâlim bu bir tîmâra oldı müşterek

4 Cevre katlanur diyü yaşumı seyl-âb eyleme
Suya döymekde şekerle bir degül midür nemek

5 Hüsnüñüñ hangâmesin turup temâşâ itmege
Yir bulamayup felek tamına çıkdı her melek

6 Dil hadeng-i gamzeñ ile pârelensün gâyetî
Sînede bir kanlu peykânuñ adın koyam yürek

7 Ayrugın kodı Necâtî zülfüñ eyler ârzû

Baglamalu oldı bî-çâre ‘imâd ipini çek

2409 Ve lehu

1 ‘Âşık irdi ‘îd-ı vasla zâhid eyler dahı şek
Kimine yimek nasîb olur kimisine emek

2 Çok zamândur tîr-ı âhı düşmen içün saklaram
Kim dimişler dûstum biñ yıl yarak bir gün gerek

3 Dûstum la’lüñ temennâsı göñülden gitmeye
Gide gülden reng ü mülden şevk ü deryâdan nemek

4 Şem’-i meclis lâf-ı hüsn itmezdi ammâ bu sabâh
Ölecek sayru gibi azıtdı sözin giderek

5 Ol cevân-bahtuñ cemâlini kemâhî görmege
Ay u günden gözine gözlük tutar pîr-i felek

6 İtlerüñe yalvaranlar işigüñde yir bulur
Mansıb-ı ‘âlîdür ol olmayıcak olmaz dilek

7 Gün yüzüñden ayda bir safha yazar mâh-ı münîr
Girü her bir safhasında var iki üç yirde hak

8 Dâmdur devr-i sipihr ü dânedür cirm-i zemîn
Dâne cürminde tuyûr u âdem olmış müşterek

9 Zülfüñ ucından Necâtî’nüñ neler çekdügini
Biñ yıl olsa ‘ömri biñde birin olurdı dimek

2410 Nazîre-i Hızrî

1 Öykünürmiş yañılup gün yüzüñe mâh-ı felek
Anuñ eksüklügine bi’llâh kalma ey melek

2 Ey kemân-ebrû yüregüm yirine oturdı oh
Gamzeñ okları basalıdan berü bagruma bek

3 Sînede kanlu yüregüm göreli tîr-i müjeñ
Dûstum geçdi cigerden şimdi maksûduñ yürek

4 Nâlesini işidüp dil bülbülin ol gül-’izâr
Gülşen içre görse dir bi’llâh yüri öterek

5 Kaddüñi Tûbâ’ya sini hûriye teşbîh ider
Dûstum Hızrî seni göge çıkarur ögerek

2411 Nazîre-i Muhibbî
1 Geysün ol cevr ü cefâ nâz ile gül-gûni benek
‘Âşıkam haste-dilem baña yiter bir kepenek

2 Görmeze urma şehâ hışm ile kıl bâri nazar
Dûstum kanı aramuzda olan nân u nemek

3 Giceler derdüñ ile âh idüp aglarsam eger
Âhum eflâke ire kanlu yaşum ka’r-ı semek

4 Gerçi ser-defter-i ‘uşşâk idi Mecnûn ezelî
Yazdılar adumı anuñ idüben nâmını hek

5 Nice bir cevr ü cefâ okına dil ola siper
Bir yaña cevr-i habîb ü bir yaña kahr-ı felek

6 Degme kimse kaşı yayını Muhibbî çekemez
Hele bir kerre deg e al elüñe sîneñe çek

2412 Ve lehu Eyzen
1 Tâb-ı dilden ser-te-ser yanardı arz u nüh felek
Dökmese seyl-âb-ı eşki uşbu çeşm-i merdümek

2 Çekdügüm cânâ firâk ile belâ vü mihneti
Şerh olınmaz biñ zebânum olsa hâlüm haşre dek

3 Kim durur bir kez yüzüñ görüp yoluñda ölmeye
Hüsnüñe hayrân iken şems ü kamer hûr u melek

4 Yüz virürsin anuñ içün öykünür ruhsâruña
Olmaya âyîne gibi ‘âlem içre yüzi pek

5 Vuslat el virmez Muhibbî kılmayınca terk-i ser
Çün budur ‘ışkuñ tarîki dûstlar ölmek gerek

2413 Nazîre-i Âhî

1 Nâlişümden giceler yummaz gözini nüh-felek
Âh ki_ol meh ‘âlemi incitdi yirden göge dek

2 Bilmezem ne tâli’-i ferhunde-fâlüñ var ki hîç
Her kişi ögse seni göge çıkarur ey melek

3 İncinüp ol gonçe-leb dil bülbülinüñ âhına
Didi lutf it yüri var bi’llâh bizden öterek

4 Ol sanem her seng-dilden eylemez tîrin dirîg
Sen gerek kan ol gerekse derd ile taş ol yürek

5 Alnuña meh yüzañe mihr-i cihân-ârâ dimiş
Dûstum Âhî seni göge çıkarur ögerek

2414 Nazîre-i ‘Amrî

1 Her kaçan salıncaga binseñ salınsañ ey melek
Göklere agar sanup cân talbınur ditrer yürek

2 Merhabâ itmezseñ itme dûstum ‘uşşâk ile
‘Îdgehde cüft olup agyâr ile salınma tek

3 Yârı gördüm kırmızı güller takınmış ben dahı
Başuma takdum şirâr-ı dûd-ı âhumdan çiçek

4 Hûblar dûlâba binmiş hayrete vardum görüp
Eyle sandum yire indi mihr ü mâh ile felek

5 Hil’at-i zîbâ geyürdüm medh idüp dil-berlere

Her güzelden ‘Amri’ye bir bûse bayramlık gerek

2415 Nazîre-i Hayâlî

1 İster ise bakdugın dâyim yüzine ol melek
‘Âşık-i bî-dil gerek âyîne gibi yüzi bek

2 Bir nefes yâruñ cemâlinden haber virmiş sabâ
Mevc ile gögsin döger deryâ yürür şeydâ semek

3 Gevher-i vaslın bulam nâ-gâh Leylâ’nuñ diyü
Necd dagı topragın Mecnûn eler alup elek

4 Acı yaş dök ister iseñ bulmaga zevk-i visâl
Lâ-cerem lezzet-nümâ olmaz ta’âm-ı bî-nemek

5 Gayret-i emsâlden dökdüm Hayâlî kanlu yaş
Kan bulaşmış dâga dönmişdür bu iki merdümek

2416 Nazîre-i Me’âlî

1 Gamzeñüñ tîrine tutdum ey kemân-ebrû yürek
Degmedin bir yaña geçdi ol aşaga geçicek

2 La’line cân virmeyince göñlini yumşatmadı
Görmedüm anuñ gibi ‘âlemde bir bâzârı bek

3 Hâne-i çeşmüm harâb olurdı seyl-i eşkden
Olmayaydı dûstum kirpiklerüm aña direk

4 Nakd-i cânı sen perînüñ yolına harc eyledüm
Ey melek ma’zûr tut kim et-tenehhî mâ-melek

5 Zülfini aldum ele sürdüm yüzüme gözüme
Gamzesi hışm eyleyüp didi elüñi ipe çek

6 Âstânuñ âsmân yüzüñ güneş alnuñ kamer
Anda encüm eşk-i çeşmümdür benüm sensin melek

7 Cân ile dil zindegânî itdügin ben tañlaram
Ey Me'âlî çünki bir dil-ber severler müşterek

2417 Ve lehu
1 Mâh-ı nevdür emzügi bir âftâbedür felek
Gâlibâ kavs-ı kuzah kulpıdur anuñ ey melek

2 Nev-bahâr irişdi berg ü güller ile gülsitân
Nâzenîn mahbûba döndi kim çıkarmışdur çiçek

3 Sa'y idüp oldı sanevber kaddüñe bende velî
İdemez ikdâm serv üftâdede yokdur yürek

4 İki eşkindür meh ile mihr gökde yügrişür
Biri esb olmak diler sen şâh içün biri yedek

5 İri yarı söyledi dür dil-berüñ dendânına
Ey Me'âlî aña hançer çekdi deryâda semek

2418 Nazîre-i 'Ayânî
1 Âstânuñdur nigârâ Ka'be-i ins ü melek
Bâg-ı kûyuñ resminüñ cennetle haddi müşterek

2 Dergehüñveş kıble-i 'uşşâk olam dirse şehâ
Haşr[e] dek devr eylesün bulmaz bu ikbâli felek

3 Çeşm [ü] müjgânuñ dil ü cânı üleşmek kasdına
Ok bıragup didiler en-nısfu lî ve'n-nısfı lek

4 Geldügince ey kemân-ebrû dil almaga okuñ
Cân u dil karşu çıkup aydur ki bi'llâhî dilek

5 Yâr ile gitdi göñül kaldum 'Ayânî haste-dil
Cânum ardınca çıkup didi kim Allâhü ma'ek

2419 Nazîre-i İshâk Çelebi
1 Hûn-ı dil varken sefâhetdür gam-ı ferdâ yimek

Kandasın gel ey dil-i dîvâne hâzırdur yimek

2 Dünyeden ayrılduguma incinür sanmañ beni
Güc midür bir bî-vefâ hercâyiye yâ hû dimek

3 Agız açup kalma hayrân ni'met-i dünyâ içün
Gâfil olma sohbeti bozar dem-â-dem esnemek

4 Bî-vefâ 'ömre inanma çekme dünyâ zahmetin
N'oldı andan zâyi' oldı yok yire bunca emek

5 Her akar sudan hakîkat umma gel 'ummâna var
'Âşık-ı deryâ-dil olan gözedür hakk-ı nemek

6 Hayra girüp ol cefâ-hû niçün öldürmez beni
Hayr ola neyki 'aceb hayr işi te'hîr eylemek

7 Aglama derd-i dili dildâra İshâk epsem ol
Hâlüñi bilmez mi sanursın ne lâzım söylemek

2420 Nazîre-i Sürûrî-i 'Acem

1 Dökmeseydi gice encüm jâlesin çerh-i felek
Subh olınca şu'le-i âhıyla yanardı melek

2 'Ârız u ebrûña öykündi diyü gökden sürer
Âftâbı bir melek her gün hilâli bir melek

3 Yaş döker çeşmüm lebüñ şevkiyle sînem hâkine
Zahma anuñçün ki nâfi'dür 'asel birle nemek

4 Ey göñül hançer çeküp dil-ber dilerse cânuñı
Yok dime başuñ dahı kesse budur senden dilek

5 Ey Sürûrî tutmag itdükçe perîşân kâkülin
Sünbülin çîn idüp aydur kim elüñi ipe çek

2421 Nazîre-i Zâtî

1 Görinen kavs-ı kuzah sanma felekde ey melek
Şakk olupdur hey kıyâmet sûr-ı âhumdan felek

2 Dürr-i eşküm haşre dek vasf idemez bahr-i ‘Aden
Her sadef agız olup diller olursa her semek

3 Kanumı mey yirine içmek dilerseñ iç müdâm
Dûstum düşmenlere çifte tolular içme tek

4 Kalbümüñ hâlisligin bilmek dilerseñ mey getür
Ehl-i diller aña ey sâkî dimişlerdür mihek

5 Nakd-i cân alup satarsañ dûstum sen bûseyi
Şekker-i la’l-i lebüñden baña halvâlık gerek

6 Kaşı ile bir selâma dil-rübâ biñ cân diler
N’ola saht olsam gücüm yitmez kemânı katı bek

7 Leşker-i hattuñ gelelden itdi şâhâ Zâti’nüñ
Gerd-i bâd-ı âhı gerdi çâder-i çerhe direk

2422 Ve lehu

1 Gök kebûterdür hevâ-yı rif’atüñde bu felek
Hâleyi aña kamer halhâl idüpdür ey melek

2 ‘Işkuñuñ deryâsı içre bir gemidür bu cihân
Kim aña hurşîd gölek dûd-ı âhumdur direk

3 Dâgı encüm mâh-ı nev na’li güneş meftûldür
Rûz u şeb eyler semâ’ abdâluñ olmışdur felek

4 Gördügüm dem hâle içre mâhı sen nâzük-teni
Bir müdevver havza ‘uryân girdi sandum ey melek

5 Didüm ey meh Kürsi kındîlin benüm âhum yakar
Didi kim ‘arşa çıkarursın sen anı ögerek

6 Turmaz aglar kanda bir şîrîn-dehen görse gözüm
Yaşlu oldugınca oldı merdüm-i çeşmüm bebek

7 Hançerinden yâruñ âh itmek olurdı Zâtiyâ
Tutuşup ‘âlem eger yanmasa deryâda semek

2423 Nazîre-i Nişânî
1 Zûr-bâz-ı ‘ışk ile ko bahsi anuñ yayı bek
Pehlevân iseñ göñül tek sen kemân-ı hecri çek

2 Mezra’-ı dilde mahabbet tohmın ekdüm hâsılı
Gel çemen seyrine cânâ lutf idüp agyârı ek

3 Çeşm-i pür-tezvîrüñ elde gamze-i hûn-rîzi âh
Safha-i dilden idüpdür nokta-i ârâmı şek

4 ‘Âşık irdi bir nazarda râz-ı ehl-i dil-bere
Zâhid-i sad-sâle çekdi yok yire hayli emek

5 Ey Nişânî n’eyleyem ben ol melâhat kânı hîç
Âşinâsın yâd kılmaz gözlemez hakk-ı nemek

2424 Nazîre-i Mihrî
1 Ruhlaruñ nârıyla dil yandı kebâb oldı yürek
Çeşmüñüñ kasdı eger cân ise alsun tîzrek

2 Yâreler urdukça gamzeñ sîne-i mecrûhuma
Dökmese seyl-âb-ı eşküm bâri üstine nemek

3 Dûstum cevr ü cefâdan öldürem dirseñ beni
Degme bir derd ile ölmez ‘âşıkam ben cânı pek

4 Hûblar zülfi hevâsına yiler çokdur velî
Yok durur ammâ benüm gibi yile virmiş emek

5 Kılmaduñ bir gün habîbüm zülfüñe hem-ser beni
N’eyleyelüm bu cihândur saña da kalmaz felek

6 Cân u dilden oldı bir meh-rûya Mihrî mübtelâ
Cânıdur bir kimsenüñ kim adını olmaz dimek

2425 Nazîre-i Sûzî
1 Hâr-ı müjgândan hezârân pâre olursa yürek
Gonçeveş ey ‘âşık-ı şeydâ dilüñ tutmak gerek

2 Sînesini çâk idüp seyl-âb-ı eşkümden zemîn
Başına odlar yakar her subh âhumdan felek

3 Tag u taş fürkatde kan aglamaga Ferhâd içün
Lâle hûnîn-çeşm olur dâg-ı siyâhı merdümek

4 Gerçi ‘âlemde perî yüzlü melekler çok velî
Gözüme sensüz görinmez ne perî vü ne melek

5 Hânesini göñlümüñ yapmada mi’mâr-ı ezel
Revzeni zahm oldı vü tîr-i gamuñ yir yir direk

6 Noktaveş ayırsa tenden başumı tîg-ı ecel
Harf-i ‘ışkuñ levh-i dilden mümteni’dür ki_ola hak

7 Tîg-ı cân-bahşına karşu varsa Sûzî tañ mı kim
Cân virür âb-ı revâna irmege yanan yürek

2426 Nazîre-i Cebrî
1 Nice bir ben hasteyi yirden göge zâr eylemek
Tokınur çerhüñe bir gün dûd-ı âhum ey felek

2 Ey dirîgâ hûn-ı vasluñ gayrıya oldı nasîb
Bu cihândur sevdügüm kime emek kime yimek

3 Başı cânı yoluña cânâ senüñ kıldum revân
Ey perî ma’zûr tut kim et-tenehhî mâ-melek

4 Kâmetüñ serv-i revândur ruhlaruñ bedr-i tamâm

Sen cevânı dir görenler yâ perîdür yâ melek

5 Dem-be-dem âşüfte kıldı cânumı gül ruhlaruñ
Gonçe la'lüñ yok yire kan itmesün cânâ dilek

6 Cebri-i dil-hasteyi gül ruhlaruñ çün sad-hezâr
Saña mı kaldı anı bülbül gibi zâr eylemek

2427 Nazîre-i Cebrî
1 Giceler sen mâha zînet virmek içün ey melek
Âsmânî üzre altunlu benek geydi felek

2 Subh-dem kapuñda ey meh mihr-i hüsnüñ görinen
Dûd-ı âhumdur diker yirden göge altun direk

3 Dem-be-dem sihr oklarına cânumı kıldı hedef
Hey di hûnî çeşmüñe kan itmesün cânâ dilek

4 Câme-i zillet geyürdi egnüme devrân benüm
Dest-i mihnet yakamı muhkem tutup bend itdi bek

5 Cebri-i dil-haste cânın yoluña eyler revân
Olmagıl agyâr ile cânâ varup sen çift tek

2428 Nazîre-i âubârî
1 Bagrumı sad-pâre kıldı cevr ile çerh-i felek
Bu kemân kaddüm kepâde oldı cânum dahı bek

2 Tîg-ı gamdan pâre pâre paslı peykânlarla pür
Nahl-i mihnet üzre bitmiş tâze fısdukdur yürek

3 Meh dimiş şâ'irler ol ebrû hilâlüñ alnına
Gün gibi rûşen degül midür ne lâzım söylemek

4 Çokdan olurdı bu göñlüm hânesi zîr ü zeber
Urmasa ey kemân-ebrû okuñ yir yir direk

5 ‘Âr iderseñ ger âubârî bendeñi yâd itmege
Gûşe-i mektûbda bir nokta üzre toprak ek

2429 Nazîre-i Mâtemî-i ‘Acem

1 Leblerüñden sebze bitdi ey ruhı reşk-i melek
Gerçi bitmez sebze bir yirde ki_ola kân-ı nemek

2 Bir kebûter kim getürse nâme-i dildârumı
Sanuram kim âyet ile gökden inmişdür melek

3 Tâ ki her yavuz nazardan saklasun Allah seni
Dem-be-dem virdüm budur her yirde Allâhü ma’ek

4 Gitmeye nakş-ı hatuñ levh-i hayâlümden şehâ
Tîg-ı devrân gerçi nakşum yir yüzinden ide hak

5 La’lüñe cân Mâtemî virdi vü gayr emdi anı
Husrev’e Şîrîn nasîb oldı vü Ferhâd’a emek

2430 Ve lehu

1 İtdi gamzeñ tîgı göñülden hayâl-ı gayrı hak
Zülfüñ ucından göñül sevdâyi oldı giderek

2 Geh hayâlüñ mesken ider dilde geh gamzeñ okı
‘Âkıbet vîrân olur bir hâne ki_ola müşterek

3 Sen serîr-i hüsn üzre pâdşehsin ben gedâ
Sencileyin nâzenîne bencileyin kul gerek

4 Sen perîveş her kaçan kim idesin ‘arz-ı cemâl
Cânı mı var kim ber-â-ber ola hüsnüñe melek

5 Tâ ki senden ayru düşdi Mâtemî ey lâle-ruh
Çıkdı âhı göge anuñ indi yaşı tâ semek

2431 Nazîre-i Münîr

1 Bilmiş ol didüm hele ben saña ey reşk-i melek

Bir gün âhumdan yanar bu çâder-i küll-i felek

2 Görüben güftâr-ı şûr-engîzi la’lüñde didüm
Hîç kimse görmemişdür ki_ola halvâda nemek

3 Gerçi göñlüñden geçürdi âdem olmadı rakîb
Şöyle kalb-i kem-’ayâra n’eylesün seng-i mehek

4 Mülk-i dilde gözlerüñ zulmin görüp didi göñül
İki Türk-i zâlim olmış bir harâba müşterek

5 ‘Arz-ı hâl itmek dilerseñ yâra derdümden Münîr
Hîç dınma söyler iseñ söz uzar artar emek

2432 Nazîre-i Mu’îdî

1 Hasretâ derdâ ki senden ayru düşdüm ey melek
Yıkdı bünyâdum yıkılsun göreyin çerh-i felek

2 Ol perî boynum hamâyilvâr çalmag istese
Heykeli komaz salınur boynına eyler dilek

3 Gözlerüm yaşına gark oldum kenâr ol baña kim
Bu cihân içinde her deryâda bir sâhil gerek

4 Vasluñ eyyâmında öldür şevk ile ‘âşıkları
Çünki var ‘âlemde bayram olsa kurbân eylemek

5 Kimse dildâruñ Mu’îdî agzı var dimez velî
İşiden lafz-ı güher-bârın ider yok yire şek

2433 Nazîre-i Yahyâ

1 İncinürsin saña ‘âşık dirilürsem ey melek
Kâyil oldum ölmege rencîde-hâtır olma tek

2 Çün seg-i kûyuñ gibi agyâr makbûlüñ durur
Vâcib olmışdur bize gördükçe ikrâm eylemek

3 Yaluñuz bir bûse adın añmaga varmaz dilüm
Sâde pehlûya benüm cânum nice döysün yürek

4 Kuluñ olurdum begüm illâ ki itmezsin kabûl
Devlete irmege âdem ‘izzete lâyık gerek

5 Yâra ey Yahyâ bu şi’rüm okunurken dün sabâh
Tîg-ı âhum nazm-ı pervîni felekde kıldı hak

2434 Nazîre-i Vefâyî-i Kâdî

1 Bir nazarda ‘akl u sabrum aldı gitdi ol melek
Agla ey dîde ki elden gitdi cümle mâ-melek

2 Zahm-ı âteş-bâr-ı cismüm dâg-ı mihnet sanmañuz
Pâdşâh-ı ‘ışk geydürdi bir altunlu benek

3 Bunca demdür tîrüñi hûn-ı cigerle besledüm
Şimdi kasd-ı cân ider andan kanı hakk-ı nemek

4 Âhum işitmiş işiginde gice rahm eylemiş
Hamdü li’llah kim bugün oldı hevâdârum felek

5 Gûşe-i gamda Vefâyî bendeñi tenhâ koma
Yoluña cânum fidâ olsun begüm gel gitme tek

2435 Nazîre-i Rahmî

1 Bir hilâl-ebrû nigâruñ kulı oldum ey felek
Âftâb-ı hüsnine hayrân duru ins ü melek

2 Günde biñ ger taş urursam başına ölmez rakîb
Görmedüm ‘âlemde bir seg ancılayın cânı bek

3 ‘Îd-ı vasl içün iki kurbân iderdüm bir degül
Ol kemân-ebrû nigâra yarayaydum bâri tek

4 Başuñ içün zülfüñe irmek diler göñlüm didüm
Güldi didi hey kademsüz var elüñi ipe çek

5 Her zamân nergis gibi destinde ayak tutmaga
Rahmiyâ başında anuñ gibinüñ devlet gerek

2436 Nazîre-i Derûnî
1 Şöyle iñletdi beni hecrinden ol mâhuñ felek
Âhum u yaşum zebûnıdur simâk ile semek

2 Ey kemân-ebrû kanatsa sînemi peykânlaruñ
Gûyiyâ hâk üzre yagmurdan biter yir yir çiçek

3 Gezmek içün rûz-ı ‘îd-ı vasl-ı dildârı zuhal
Mâh-ı nevden pîl-i çerhüñ farkına urdı lehek

4 Gözümi açup yumınca oldı karşumdan nihân
Şöyle teşhîs itdüm anı yâ perîdür yâ melek

5 Dâne-i hâl-i lebi sırrın Derûnî itme fâş
Kim hasûd agzında ıslanmaz bilürsin mercimek

2437 Nazîre-i Şânî
1 Dün perî sandum seni hammâmda gördüm ey melek
Şöyle âh itdüm ki tas tas yarılıyazdı felek

2 Dûd-ı âh irdi kapuñdan göklere ey mâh-ı nev
Gerçi kim dirler dikilmez göge yir ile direk

3 Cennet-i kûyuñ hevâsında yiler ey serv-kad
Bâd-ı gülşen yola düşmiş geçdi gördüm yilerek

4 Acı dil virür baña hûn-ı gamın gönderse yâr
Kim bilür anı lezîz olmaz ta’âm-ı bî-nemek

5 Bâg-ı gamdan Şâni’yi ey servüm âzâd eylegil
Kendü kuluñdur efendi eylerüz anı dilek

2438 Nazîre-i Şânî

1 Bezm-i gamda yâd iderken câm-ı la'lüñ ey melek
Cânuma agzuma gelür dil tepserür ditrer yürek

2 Sen cevân-bahta nazar kılmag içün iki gözüm
Ay u günden gözine gözlük tutar pîr-i felek

3 Yirlere çalardı zülf[i] gibi miskîn göñlümi
Kâküli ayaga düşüp itmese anı dilek

4 Pây-mâl itdüñ ser-i zülfüñ gibi dil-miskini
Bir garîbi saña düş[mez]di perîşân eylemek

5 Göñlüm arayı gider bir yaña cânum bir yaña
Şâniyâ beñzer ki bir dil-ber severler müşterek

2439 Li-mürettibihi

1 Ol melek cevr itdügiçün baña yirden göge dek
Dûd-ı âhum dem-be-dem yirden göge olur direk

2 Ben seni gördüm bugün 'Îsâ-lebüñle ben seni
Deyr-i hüsn içinde bir rûh-ı musavver ey melek

3 La'l ü dendânuñla kaşuñ fikri dilden gitmeye
Gide deryâdan dür ü mercân ile cânâ semek

4 Dil dem-i vasluñda âh-ı pür-şerer peydâ ider
Atılur 'âdet durur 'îd-ı mübârekde fişek

5 Nerd-i gamda zâr idüp ser-geşte kılduñ Nazmi'yi
Yiridür ser-geşte olsañ sen de ey çerh-i felek

2440 Li-mürettibihi

1 Didi cismüñ yolum üzre nice pâ-mâl eylemek
Ol tabîb-i cânı gör kim hasteye sorar döşek

2 Nice âdem ola kim yolında anuñ ölmeye
Ol perîye cân virür bu hüsn ile hûr u melek

3 Ya çıkup ok gibi gidem başum alup bir yaña
Yâ çekem bagruma nerm idüp o kaşı yayı bek

4 Serv gibi ser-keş ol tenhâ salın ey gül-'izâr
Hem-dem olup gonçeveş baş koşma her bir hâra tek

5 Fürkatüñde çekdügüm bâr-ı belâ vü mihnetüñ
Hey kıyâmet biñde biri şerh olınmaz haşre dek

6 Sanma 'âşıklar gibi cânâ çeke cevrüñ yükin
İdemez aña tahammül şol rakîb-i har ne şek

7 Ol mehüñ dür dişlerinden devr idelden devr-i dûn
Çıkdı çeşmümden benüm Nazmî süreyyâ-yı felek

Nev'-i dîger

2441 Ez-ân-ı Resmî
1 Her kaçan cân kasdına gamzeñ çeker tîg-ı helâk
Çagrışur her gûşede dil-hasteler rûhı fidâk

2 Rûhını kaşuñ kemânına revân kurbân ider
Her ki Türk-i gamzeñüñ tîrinden ola zahmnâk

3 Zülfüñüñ zencîrine yüz biñ dil ü cânlar esîr
Gamzeñüñ hançerlerinden sad hezârân sîne çâk

4 Tozumuñ her zerresi mihr-i cihân-ârâ ola
Ben gubâr ol meh-likânuñ per olam yolında hâk

5 La'l-i rûh-efzâ-yı cânân yâdına Resmî müdâm
Dûstâne dûst kâm iç ta'n-ı düşmenden ne bâk

6 Cevher-i câm ile kalbüñ hâlis eyle zer gibi
Jeng-i gamdan tâ dilüñ âyîne bigi ola pâk

2442 Nazîre-i Kemâl Paşa-zâde

1 ‘Işk ile saykal urup mir’ât-ı cânı eyle pâk
Sûret-i cânânla tâ ki ola yüzi tâbnâk

2 ‘Arz-ı şevk itdüm saña agyârı yakdı nâr-ı reşk
Taşa te’sîr eyler imiş söz ki ola sûznâk

3 Merdüm-i bed-mestdür gördügine hançer çeker
Gamzesin ser-tîz idüp çeşmi ki olur hışmnâk

4 Ben ölürdüm gussadan degdügiçün saña rakîb
Zehrdür kim degmek ile âdemi eyler helâk

5 Çâk olurdı gussadan dil dökmese göz yaşını
Yagmasa yagmur yirüñ olurdı yüzi çâk çâk

6 Karşuña yanup yakılmakdur işi dâyim dilüñ
Ol oda karşu yüzüñ olsa ‘aceb mi tâb-nâk

7 Hâk ol umarsañ visâlinden göñül yâruñ nasîb
Çün bilürsin gence menzil olmaz illâ künc-i hâk

2443 Nazîre-i Sürûrî-i ‘Acem

1 Gözlerüm nemnâk sînem çâk göñlüm derdnâk
Dûstlar benden hayât ummañ ki ben oldum helâk

2 ‘Akl u hûş u tâkatüm sabrum gidüp kaldı baña
Dilde nâr u elde bâd u gözde âb u başda hâk

3 Şerha şerha oldı tîg-i âbdâruñdan cüdâ
Gögsüm ol yir tek kim olur teşnelikden çâk çâk

4 Reng-i bülbüldür gül-i ra’nâyı handân eyleyen
Eyle kim gülden olur âyînenüñ ruhsârı pâk

5 Ey Sürûrî duhter-i rez gonçe-i dil tıflına

Virmege şîr ü şeker pür kıldı pistânını tâk

2444 Nazîre-i Lâmi'î

1 Tîg-ı dil-berden şu resme oldı sînem çâk çâk
Gûyiyâ seyl-âbdur yir yir yarıldı sahn-ı hâk

2 Kaldı gam nâvekleri göñlümde çıkmaz dûstlar
Işk cerrâhına diñ tîg-ı ecelle ide çâk

3 Bahr-i gamda zülfüñe yapışdum ol hod mâr imiş
Âh kim oldum necât ümmîdin eylerken helâk

4 Aglaram gam tîg-ı hüsnüñden beni dûr ideli
Pür-sirişk olur kesilse bâgdan her çeşm-i tâk

5 Tîgına kan agladumdı boynuma sildi didi
Kim kamu nesne su ile su olur hâk ile pâk

6 Göz yaşından gam mı yir hîç âşinâ-yı bahr-i 'ışk
Ka'r-ı deryâda nehenge mevc-i tûfândan ne bâk

7 Sabr u 'akl u dil gidelden Lâmi'î cândan ider
Kârbândan kalmış it gibi figânlar derdnâk

2445 Nazîre-i Refîkî

1 Yâra didüm kıl hazer itdükçe âh-ı sûznâk
Didi şem'-i mâha yok durur sabâdan hîç bâk

2 Cân virürse baña şemşîrüñ ne tañ kim 'âşıka
Yâr elinden âb-ı hayvân görinür tîg-ı helâk

3 Kanlu peykânuñ tenümden baş götürse sanuram
Gonçe-i rengîni eyler terbiyet gûyâ ki hâk

4 İsterem gerd-i rehüñden dil ola mugber ki_olur
Sûret-i matlûb zâhir olıcak âyîne pâk

5 Ol kemân-ebrû döker tîr-i müjeyle rahm idüp
Câme-i ten olsa tîgından Refîkî çâk çâk

2446 Nazîre-i Muhibbî

1 Tîg-ı ‘ışkuñ yâresinden oldı sînem çâk çâk
Eylerem ben ol sebebden dûd-ı âh-ı derdnâk

2 Ni’met-i vasluñı gayra baña hicrân şerbetin
Hîç ehibbâsın kişi zehr ile eyler mi helâk

3 Ol mehüñ gûşına te’sîr eylemez âh u sirişk
Berri bahr itdi yaşum irişdi âhum tâ simâk

4 Zerreveş ser-geştesin çün ol güneş-ruhsâra sen
Bu hevâ-yı ‘ışk ile it özüñi yolında hâk

5 İrmeyüp rûz-ı visâle bu Muhibbî haste-dil
Olısar hicrân şebinde âhir ol miskîn helâk

2447 Nazîre-i Revânî

1 Yâr hecrinden göñül gamnâk cânum derdnâk
Sâkiyâ mey sun ki ben gamdan helâk oldum helâk

2 Sanma vâdîler durur sahrâ yüzinde görinen
Yakasın zulmüñ eliyle kıldı devrân çâk çâk

3 ‘Işkdan dem urmasun dîdâra ‘âşık geçmesün
Her kimüñ kim su gibi âyînesi olmaya pâk

4 ‘Işk tîgından yine dograndı bagrı ‘âlemüñ
Gûşe-i sahrâda sanmañ lâleler bitürdi hâk

5 Uyhudan uyanmayan şol kara bahtumdur benüm
Görinür çün kim Revânî çeşm-i dil-ber hˇâbnâk

2448 Nazîre-i Zâtî

1 Kim bilür zülfüñ gamından sine kim oldı helâk

Dest-i berk ile bulut çekdi yakasın itdi çâk

2 Görinen şimşek degül öykündügiçün zülfüñe
Çıkdı ebrüñ başına od yakdı âh-ı sûznâk

3 Çözme zülfüñ boynı baglu bende itdüñ ‘âlemi
Süzme çeşmüñ yohsa halkı ser-be-ser kılduñ helâk

4 Gördiler âhum yile virdi zemîni ser-be-ser
İstedi andan emân koydı felekler başa hâk

5 Añma adum Zâti düşmenden hazer kıl didi dûst
İsm-i a’zam okıyan insâna şeytândan ne bâk

2449 Nazîre-i ‘Avnî

1 Sîneden ben kim çekem âh u figân-ı derdnâk
Yâreler kan aglayup ol dem iderler sîne çâk

2 Şerbet-i la’lüñ sunup agyâra öldürdüñ beni
Gayra cân virüp ‘acebdür kim beni kıldı helâk

3 Her ne deñlü zülfüñüñ şeh-bâz-ı cânlar sayd ider
Ol hevâda cân kuşı pervâz ider bî-vehm ü bâk

4 Sürmege yüz pây-i serv-i yâra bulur dest-res
Kankı ‘âşık kim su gibi meşrebini ide pâk

5 Sîneye gelsün hayâl-i yâr dirseñ ‘Avniyâ
Zahma merhem gibidür ger eyler iseñ sîne çâk

2450 Li-mürettibihi

1 Kankı ‘âşık kim ola göñlinde anuñ ‘ışk-ı pâk
Kılmaz ol âlâm-ı dehr-i pür-hatardan hîç bâk

2 Âşıkuñ ‘ışk âteşiyle yüregi sûzân durur
Anuñ içün âh-ı ‘aşık her dem olur sûznâk

3 Yüz süren dergâhına ol mâh-ı burc-ı behcetüñ
Zî-sa'âdet ki_idinür ser-menzilin evc-i simâk

4 Cân virür ma'şûka kurbân olmaga 'âşık n'ola
Ben seni gördükçe cânâ dir isem rûhı fidâk

5 Düşse şevk-i mihrüñ ey meh yiridür bu göñlüme
Pertev-i hurşîd ile bulur şeref çün rûy-ı hâk

6 Sanma görinen ufukda tañ yiridür her seher
Şevk-i mihrüñle sipihr ey mâh olur sîne-çâk

7 Nazmi'nüñ suçı nedür yazık degül mi ki_anı âh
Eyledüñ cevr ü cefâ ile be hey âfet helâk

8 Her safâ ehli cevâna 'îş u 'işret añdurur
Dâye ûlâ başlaya rez duhterine tâ ki tâk

2451 Li-mürettibihi

1 Âh kim bir âfetüñ oldum gamından derdnâk
Bu gam ile eyler afet beni âhir helâk

2 Dâg-ı hûn-âlûd kim sînem tutupdur ser-be-ser
Lâlelerle zeyn olupdur sanasın kim rûy-ı hâk

3 Mihrüm ey meh saña bir gün ola rûşen gün gibi
Subhveş şol dem ki_olam şevk-i ruhuñla sîne-çâk

4 Dil gam u endûh-ı devrândan n'ola bâk itmese
Bu durur 'âlebde lâ-büd muktezâ-yı 'ışk-ı pâk

5 Pâk-bâzu merd-i meydân ola ol 'ışk ehline
Pîre-zen dehrüñ gamından aña Nazmî pes ne bâk

Nev'-i dîger

2452 Ez-ân-ı Safî

1 Muhtesib dir kim baña sı şîşesin peymânenüñ
Gâlib ol kim âşinâsın bilmedi bîgânenüñ

2 Sımayam peymâneyi yüz ‘ahd ü peymânı sıyam
Ol kadar yok mı temîzi bu dil-i dîvânenüñ

3 Tañ mı ben câm-ı meye sarf eylesem cân u göñül
Bâl ü per yâdına gelmez şem’de pervânenüñ

4 ‘Ârifüñ katında yigdür kim riyâsı yok durur
Sûfi-i halvet-nişînden hâdimi mey-hânenüñ

5 Sâkiyâ ol râh-ı râhat-bahş kanı sun baña
Kim lebi yâdına anı nûş idem cânânenüñ

6 Terk-i mey itmez nasîhat virme ey sûfî Safî
Biñde birin tutmaz ol bunuñ gibi efsânenüñ

2453 Nazîre-i Hilâlî

1 Açdı kuflın geldi ‘îd ayı der-i mey-hânenüñ
Müjde-hˇâh it sâkiya çek gûşını peymânenüñ

2 La’l ü gevherler nisâr itseñ n’ola meclisde kim
‘Âlemüñ genci degüldür ecri bu şükrânenüñ

3 Bagrı tolsun kan ile câm-ı meyüñ kim dem-be-dem
Leblerin öpüp kızardur gül yüzin cânânenüñ

4 Câm içüp üftâdeler mey-hâneye düşse n’ola
Nice Cem’ler yasdanıpdur işigin hum-hânenüñ

5 Turma sâkî sun ciger kanın Hilâlî teşneye
Yâdına nûş eylesün şol gözleri mestânenüñ

2454 Nazîre-i Harîmî

1 Hüsni evsâfı zebâna gelse ol cânânenüñ

Cân virür kalmaz karârı bu dil-i dîvânenüñ

2 Husrev ü Şîrîn añılmaz bezm-i ‘ışkında anuñ
Sohbet-i germ içre olmaz lezzeti efsânenüñ

3 Cân atup dil ‘ârızuñ şevkine yanar yakılur
Oda yanmakda benümle bahsi yok pervânenüñ

4 Tolalı ‘ışkuñ şarâbıyla bu göñlüm hânesi
Kalmadı hergiz cihânda hürmeti mey-hânenüñ

5 Bu Harîmî’ye nazar kılmazsa lutf idüp nigâr
Mahv olur âsârı cümle bu dil-i vîrânenüñ

2455 Nazîre-i Muhibbî

1 Mihrini terk itmeyem ölince ben cânânenüñ
Ol gözi âhû yüzi gül dişleri dür-dânenüñ

2 Şem’-i ruhsârına yandursam n’ola cân u dili
Oda yanmakdur işi pes dâyimâ pervânenüñ

3 Sâkiyâ sun lebleri yâdına dâyim sâgarı
‘Işkına nûş idelüm ol gözleri mestânenüñ

4 Kankı dil kim dolaşa zülfine ol olmaz halâs
Bend ile zencîr olur dâyim işi dîvânenüñ

5 Vaslına cânuñ dilermiş ey Muhibbî ol perî
Yolına bir cân nedür biñ cân fidâ cânânenüñ

2456 Ve lehu Eyzen

1 Gül yüzini görmeyelden dûstlar cânânenüñ
Kalmadı bülbül gibi sabrı dil-i dîvânenüñ

2 Ben ıraklarda dem-â-dem dâyim oynar zülf ile
Pârelensün göreyüm bagrı hemîşe şânenüñ

3 Saçmag içün yüzüm üzre cur’asın ol mug-beçe
Hâk-i pâyi olsa idüm kâşki mey-hânenüñ

4 Âteş-i şem’ine yansa cân u dil olmaz ‘aceb
Bâl ü per yakmak durur dâyim işi pervânenüñ

5 Başını tûb itmeyen yolında bimez anı kim
İhtiyâr ile degüldür cünbişi merdânenüñ

6 Urmayan cân terkini irmez visâl-i dil-bere
Terk-i cân iden irişdi vaslına cânânenüñ

7 Mest-i ‘ışk oldı Muhibbî dahı huşyâr olmadı
İçeli bir cur’asın ol gözleri mestânenüñ

2457 Nazîre-i Lâmi’î

1 Bu durur ‘uşşâka cân-bahş oldugı peymânenüñ
Sâkiyâ düşmiş durur ‘aksi leb-i cânânenüñ

2 Yansa hüsnüñ şem’ine mihr-i cihân-ârâ ne tañ
Oda yanmakdur hemîşe san’atı pervânenüñ

3 Gördi eşküm hırmen olmış sünbüli ucında yâr
Şâd olup bu yıl didi vâfirligi var dânenüñ

4 Yaksa gam dil Ka’besin ey zâyir-i Beytü’l-harâm
Sen getür yirine sa’y it hizmetin mey-hânenüñ

5 Tîr-i bârân-ı gamuñdan dilde sabr itmez karâr
Yagmura olmaz siper hâli budur vîrânenüñ

6 Tañ mı her şeb halkı bî-hod itse gussam kıssası
Lâmi’î uyhu getürmekdür işi efsânenüñ

7 Baña tesbîh virdi evvel kâkül-i müşkîn yiter
Zâhidâ zencîr olur çün gicesi dîvânenüñ

2458 Nazîre-i Revânî

1 Devr ider hurşîde beñzer gerdişi peymânenüñ
Sanasın sahn-ı felekdür gûşesi kâşânenüñ

2 Cengimüz var idi yâr ile öpüşdürdi hele
Yaşı çog olsun ki gördük eylügin peymânenüñ

3 Virme piş-hân tahtasın ey dil Süleymân tahtına
Hâtem-i câm ile çün sultânısın mey-hânenüñ

4 Gerçi kim tâk-ı felekde şemselerdür ay u gün
Sakın aldanma göñül nakşına bu vîrânenüñ

5 Kanı dökilsün Revânî öpdi la'lin çünki câm
El uzatdı zülfine eli kurusın şânenüñ

2459 Nazîre-i Münîr

1 Dişleri sındısa erzânîdür ey dil şânenüñ
Hergiz agzından komazdı zülfini cânânenüñ

2 Yiltedi göñlüm beni sevdâ-yı 'ışka bilmedüm
Uymag olmazmış sözine ser-hoş u dîvânenüñ

3 Her ne dirse zâhid-i efsürde-dil disün ne gam
Çâker-i pîr-i mugânam hâdimi mey-hânenüñ

4 Dâne-i hâlüñ gibi tohm-ı mahabbet düşmedi
Gerçi vardur hâsılı 'âlemde her bir dânenüñ

5 Âteş-i 'ışk ile hâlümden benüm sorma Münîr
Gördüñ ise hâletini şem' ile pervânenüñ

2460 Nazîre-i Refîkî

1 Göreyin yaşı çog olsun sâhib-i mey-hânenüñ
Kakımaz biñde birine na're-i mestânenüñ

2 Haşre dek ma'mûr olsun hânesi ol 'âşıkuñ

Kim olur ta’mîrine bâ’is dil-i vîrânenüñ

3 Sohbete bir hoşça hâlet virdügi içün müdâm
Ehl-i meclis dâmenin elden komaz peymânenüñ

4 Başımuz hoşdur surâhî ile yohsa kim çeker
Durmayup ezildügin karşusına cânânenüñ

5 Okıyup ‘ışkuñ ezânını bülend-âvâz ile
Çañına odlar dıkayın ey sanem büt-hânenüñ

6 Ruhlaruñda hâlüñe âşık olup ey şem’-i hüsn
Odlara düşmiş yanar gör hâlini pervânenüñ

7 Çâk-i sînem zülfi içündür dise gam çekme kim
Bir kurı geçinmedür şânı Refîkî şânenüñ

2461 Nazîre-i Selîkî

1 Mihrini mühr itmişem cânumda ol cânânenüñ
Ol saçı sünbül yüzi gül gözleri mestânenüñ

2 Sûretüñ şem’ine yanarsa dil-i şeydâ n’ola
Oda yanmakdur işi her kandasa pervânenüñ

3 Dolaşalı zülfinüñ bendine bu miskîn göñül
Bildi kim bagrı nedendür pâre pâre şânenüñ

4 Ferruh-ı ferhundenüñ ‘âlemde ag olsun yüzi
Göz kara kılup şehâ ‘ışkuñ odına yananuñ

5 Yanmayan şevk ile bilmez ey Selîkî anı kim
İhtiyâr ile degüldür çünbişi dîvânenüñ

2462 Nazîre-i Vechî

1 Döyemez cânum benüm cevrine ol cânânenüñ
Âşinâsısın habîbüm gördügüñ bîgânenüñ

2 ‘Îş u nûş itmege vardı yâr bayram irtesi
Açılup şâd oldı dogdı çün güni mey-hânenüñ

3 Dün gice mey meclisinde öpdügiçün la’lüñi
Kanını içsem gerekdür ben bugün peymânenüñ

4 Al geyüp al idersin dûstum ‘âşıklara
Böyle mi_olur şîvesi her şâhid-i kâşânenüñ

5 Rahm idüp yap Vechî’nüñ göñli evin didüm didi
Kimse ma’mûr oldugını bilmez ol vîrânenüñ

2463 Nazîre-i Razî

1 Ben kuluña virseler teftîşini mey-hânenüñ
Leblerüñden sorar idüm kanını peymânenüñ

2 Çevrülür sînem ocagında kebâb-ı dil müdâm
‘Îş u nûşı eksük olmaz ol gözi mestânenüñ

3 Bu göñül aslâ çekinmez kâkülüñden gayrıya
Oyını zencîr iledür ey perî dîvânenüñ

4 Muztarib oldı sabâ bir yirde hîç itmez karâr
Kim seher sünbüllerüñ görmiş elinde şânenüñ

5 Ey Razî dûzeh içinde yiridür olsa ebed
Nâra teşbîh eyleyen dîdârını cânânenüñ

2464 Nazîre-i Mihrî

1 Didi dil-ber yapayın göñlini sen vîrânenüñ
Ben didüm cân milketine hükm1 var cânânenüñ

2 Kıssa-i Mecnûn’la Leylâ’yı bilürdük biz yakîn
Haline baksañ habîbüm bu dil-i dîvânenüñ

3 Tolaşur şem’üñ zebânı micmerüñ göynür özi
Yandugın gördükçe ruhsâruña ben vîrânenüñ

4 ‘Işkdan fârig olan diller ne bilsün hâlini
Dutuşup hecr âteşiyle gice gündüz yananuñ

5 Çün sabâ bigi getürdi yâr kûyından eser
Müjdegânı cân gerekdür Mihri bu şükrânenüñ

2465 Nazîre-i Enverî

1 Meclis içre aldum agzın ölçüsin bî-çârenüñ
Bûsesin almak dilermiş sen gözi mestânenüñ

2 Boynı baglu kuluñam didi çagırdı ey perî
Kalmadı sabr u karârı bu dil-i dîvânenüñ

3 Zâhidâ var kapusın kapayı Firdevsi saña
Muştula açıldugın baña der-i mey-hânenüñ

4 Zülf-i yârı tolayup barmagına iler çeker
Pâre pâre idesin cismin eyâ dil şânenüñ

5 Agıza gelmiş sulu şeftâlulardur Enverî
Bâg-ı hüsn içre dehânı bûsesi cânânenüñ

2466 Li-mürettibihi

1 Yolına cân virse cânâ n’ola sen cânânenüñ
Fahridür ‘ışk ile ölmek ‘âşık-ı merdânenüñ

2 Husrevâ hecrinde sen şîrîn-lebüñ Ferhâdveş
Nâlesinden gâfil olma ‘âşık-ı dîvânenüñ

3 ‘Ömre sürer ey perî-şân bu perîşânlık eger
Zülfüñe dâyim tolşamag ise şânı şânenüñ

4 Şem’-i hüsnüñ şevkine dil n’ola her dem atsa cân
Ey perî per yakmadan pervâsı yok pervânenüñ

5 Öpdügiçün al ile yüz kızdurup la’lüñ müdâm

Ehl-i meclis kanın içer dem-be-dem peymânenüñ

6 Olsa hâlî dil hayâlüñden olur hâli harâb
Revnakı genc iledür ey sîm-ten vîrânenüñ

7 Dûstum Nazmî olaldan âşinâ-yı bahr-i ‘ışk
Dahı mislin görmemişdür sen dür-i yek-dânenüñ

2467 Li-mürettibihi

1 Ol perî-ruhsâruñ âdem cânı ol cânânenüñ
Yolına cânı revân olsun bu ben dîvânenüñ

2 Düşdi dil bir gözleri mestânenüñ ‘ışkına kim
Her gören hayrânıdur ol gözleri mestânenüñ

3 Gussa-i devrânı def’ idüp safâ-bahş olmagın
Komazam elden ayagını müdâm peymânenüñ

4 Pîre-zen dünyâya bir meyl ü mahabbet kılmamak
Âferîn kim fahridür her ‘âşık-ı merdânenüñ

5 Oldı Nazmî nakd-i cân ile harîdârı tamâm
Misli yok pâkîze cevher bu dür-i yek-dânenüñ

Nev’-i dîger

2468 Ez-ân-ı Şeyhî

1 Yil gibi bir subh ‘azm-i kûy-ı yâr itsem gerek
Ol hevâ ile dimâgum müşk-bâr itsem gerek

2 Devletinde her ne la’l ü dür ki cem’ itdi gözüm
Yüz suyıyla hâk-i pâyine nisâr itsem gerek

3 Zülf-i yâruñ seyrine yâ Rab ne terk eyler nesîm
Ben bu kâr u bârı bir gün târmâr itsem gerek

4 Gözleri yâdına ‘akl u dîn evin kılup harâb
Ol kadîmî ‘ahd esâsın üstüvâr itsem gerek

5 Sayd olurken perçem-i tâvûsına şeh-bâz-ı cân
Ol hümâyı ben meges ya’nî şikâr itsem gerek

6 Nice pinhânî çala ‘aklum bu ‘ışkuñ tablını
‘Işkı ‘âlemde ‘alemveş âşkâr itsem gerek

7 Tevbe vü zühde salâh ile bulımadum felâh
Hâzır ol Şeyhî melâmet ihtiyâr itsem gerek

2469 Nazîre-i Ahmed Paşa

1 Bir gice sevdâ-yı bûy-ı zülf-i yâr itsem gerek
Müşk gibi kan yudup terk-i diyâr itsem gerek

2 Degmeye rûzî degüldür mahrem-i esrâr-ı ‘ışk
Bir şeb-i târîki bârî râzdâr itsem gerek

3 Şem’ baş oynarsa bezmüñde iñen germ olmasun
Ben ayaguñ tozına cânum nisâr itsem gerek

4 El uzadup zülfüñe yalvaruram sevdâyı gör
Mûr iken efsûn okuyup kasd-ı mâr itsem gerek

5 Seyre çıkdukça seg-i kûyuñ kadem basmag içün
Yüzümi gül-gûn yaşumla lâlezâr itsem gerek

6 Tîr-i âhumdan iñen gâfil yürür beñzer ki ben
Bir gün ol kebk-i hırâmânı şikâr itsem gerek

7 Hadd ü la’l ü kadd ü ruhsâruñ añup eş’ârumı
Hûb u rengîn ü latîf ü âbdâr itsem gerek

8 Zikr ü fikr isterseñ Ahmed işte halvet işte sen
Ko beni kim fikr-i ruhsâr-ı nigâr itsem gerek

2470 Nazîre-i Sultân Cem

1 Göñlümi zülfüñle gamdan bî-karâr itsem gerek
Ol perîşânlıkda ‘aklum târmâr itsem gerek

2 Seyl-i eşkümden iñen gâfil salınmasun ki ben
Bir gün ol serv-i hırâmân[ı] kenâr itsem gerek

3 Nice bir pinhân yanam ol bilüben bilmezlene
Baş açup râzum öñinde âşikâr itsem gerek

4 Şol dil-i sengînüñe kâr ide diyü âhumuñ
Tîr-i peykânın yaşumla âbdâr itsem gerek

5 Dâm-ı zülfinüñ hayâlin çün göñülde bagladum
Ben hümâ-yı vasluñı bir gün şikâr itsem gerek

6 Gül yañaguñ yâdına bu kan olası dîdeden
Kanlu yaşumla zemîni lâlezâr itsem gerek

7 Ta’ne taşı atdugumca sakladugum bu ki ben
Âhir anı kendüme seng-i mezâr itsem gerek

8 ‘Işka sabr u yâ seferdür sabra çün kim çâre yok
Baş u cân terk eyleyüp terk-i diyâr itsem gerek

9 Cem bigi çevgân-ı zülfüñ yâdına baş oynayup
Cân u dil nakdin temâmet ben nisâr itsem gerek

2471 Nazîre-i Hâcı Hasan-zâde

1 Gün gibi bir subh ‘azm-i kûy-ı yâr itsem gerek
Mihrüm ol nâ-mihrbâna aşkâr itsem gerek

2472 Nazîre-i Mu’îdî

1 Bir gün ol mâhı añup terk-i diyâr itsem gerek
‘Âkıbet bu kâr u bârı târmâr itsem gerek

2 Nezrüm oldur kim görürsem yüzüñ ol şükrâneye

Sîm ile zer yirine cânum nisâr itsem gerek

3 Sayd olurken ol hümânuñ dâmına şeh-bâz-ı kuds
Yâ Rab anı ben meges nice şikâr itsem gerek

4 Siz yatup ârâm idüñ bir dem harîm-i sebzede
Ben biraz bülbül gibi feryâd u zâr itsem gerek

5 Gül yüzüñ şevkiyle giryân oldugum ‘ayb itme kim
Çevremi kanlu yaşumdan lâlezâr itsem gerek

6 Ko yıkılsun cân u dil ma’mûresin añma baña
‘Işk bünyâdın Mu’îdî üstüvâr itsem gerek

2473 Nazîre-i İshâk Çelebi

1 Bagrumı hûn itdi gam terk-i diyâr itsem gerek
Nâfe gibi bûy-ı ‘ışkı âşkâr itsem gerek

2 Sende yok ey dil tahammül bende yok sabr u karâr
Uy baña dîvâne gurbet ihtiyâr itsem gerek

3 Dir imiş ‘âşık gerek terk ide cümle varını
Cân fidâ itmek degül midür hezâr itsem gerek

4 Ol tabîb-i cân gelürmiş sormaga ben hastesin
Ayagı topragına cânlar nisâr itsem gerek

5 Nev-bahâr irişdi tarf-ı gülsitânda su gibi
Yüz sürüp pâyine bir servüñ kenâr itsem gerek

6 İster iseñ ki_idesin İshâk ‘âlemde huzûr
Gayreti elden komayup terk-i ‘âr itsem gerek

2474 Nazîre-i Lâmi’î

1 Bir gice ‘azm-i tavâf-ı kûy-ı yâr itsem gerek
İtleriyle subh olınca âh u zâr itsem gerek

2 Nâfe gibi düşüben müşkîn saçı sevdâsına
Bir deriye sarlanup terk-i diyâr itsem gerek

3 Rûzgârum saldı hayret bahrine dil fülkini
Ya'ni bu ortada ol cânı kenâr itsem gerek

4 Yolına cân virdügüm dilden kabûl itmezse yâr
Yüz sürüp ayagına çok i'tizâr itsem gerek

5 'Âkıbet Leylâ saçı derdi ile Mecnûnvâr
Ben bu 'akluñ kâr u bârın târmâr itsem gerek

6 Leblerinden ister iken Lâmi'î âb-ı hayât
Hâkine yüz sürmek ile iftihâr itsem gerek

2475 Nazîre-i Zâtî

1 Âhdan yalıñ kılıçlar âşkâr itsem gerek
Tâli'-i nahsumla vâfir kârzâr itsem gerek

2 Leşker-i gamdan ne gam gire bilürsem göñlüñe
Yirümi zîrâ ki bir âhen hisâr itsem gerek

3 İrişürsem çeşme-i âb-ı hayât-ı vasluña
Hızrveş tahsîl-i 'ömr-i bî-şumâr itsem gerek

4 Âstânuñda senüñ segbân olursam ben fakîr
Pâdşâhum devlet âhûsın şikâr itsem gerek

5 Ey hümâ rahm eylemezseñ yana yana âh idüp
Yirini çerhüñ semender gibi nâr itsem gerek

6 Zülfine dil bagladum bir bendi bî-had dil-berüñ
Kâr u bâr u tâc u tâhtı târmâr itsem gerek

7 Zâtiyâ ol 'ârızı gül yüzüme gülmezse ger
Gülşen-i kûyında feryâd-ı hezâr itsem gerek

2476 Nazîre-i Safâyî

1 Çın seher çün seyr-i serv ü kadd-i yâr itsem gerek
Ser koyup pâyinde eşküm cûybâr itsem gerek

2 Aglamakdan gonçesi şevkiyle ben bülbül gibi
Eşk-i gül-gûn ile dehri lâlezâr itsem gerek

3 Zülfi tâvûsına dil şeh-bâzın atdum cân ile
Ya'ni ol devlet hümâsını şikâr itsem gerek

4 Saçlaruñ tagıtma ol kad üzre didüm didi kim
Halka esrâr-ı kıyâmet âşkâr itsem gerek

5 Cevr eliyle tende yandukça vefâ resmin uma
Mihr esâsın cân u dilde üstüvâr itsem gerek

6 'Işka uyup yine çözdi kâr u bârın 'aklumuñ
Zülf-i dil-ber gibi küllî târmâr itsem gerek

7 Ben Safâyî tâc u taht u baht u 'aklı tagıdup
Dil-berüñ 'ışkı tarîkin ihtiyâr itsem gerek

2477 Nazîre-i Rezmî

1 Taşlar ile dögünüp cismüm fegâr itsem gerek
Bir kurı şâh üzre güller âşkâr itsem gerek

2 Yaka çâk ü mest ü rüsva çihre pür-hûn dem-be-dem
Yâr kûyından bu nakş ile güzâr itsem gerek

3 Tâze dâgum her taraf sînemde efgâr eyleyüp
Derd sahrâsın ser-â-ser lâlezâr itsem gerek

4 Çihre-i zer-gûnumı gül-gûn yaşumla al idüp
Yâra bu vech ile 'ışkum âşkâr itsem gerek

5 Bini şol taş ile kim katl itdi Rezmî ol perî
Başum üzre anı ben seng-i mezâr itsem gerek

2478 Nazîre-i Gedâyî

1 ‘Işka uyup raht-ı ‘aklı târmâr itsem gerek
Dilde bir bed-mihr mihrin üstüvâr itsem gerek

2 Nice bir pinhân ola sînemde mihr-i hüsn-i dûst
Sırr-ı ‘ışkı gün gibi ben âşkâr itsem gerek

3 Vasluñ içün sîm ü zer harc eyler ise gayrılar
Ben aña şükrâne cân u dil nisâr itsem gerek

4 Seyr-i sahrâ eyledükçe sen hezâr i’zâz ile
Eşk-i çeşmüm birle râhuñ lâlezâr itsem gerek

5 Didüm ey dil-ber nedür haddüñdeki hâlüñ didi
Dânedür dil murgın anuñla şikâr itsem gerek

6 Seyr iderken dâmenüñe ola kim âlûd ola
Cism-i pür-derdüm yoluñda ben gubâr itsem gerek

7 Ey Gedâyî mescide yol virmez ise sûfiler
Gûşe-i mey-hânede varup karâr itsem gerek

2479 Nazîre-i Kâbilî

1 Gitme ey cânum giderseñ âh u zâr itsem gerek
Sanma kim dünyâda ben sensüz karâr itsem gerek

2 Dûstum Hak kimseyi ‘ışka giriftâr itmesün
‘Işk elinden gör beni terk-i diyâr itsem gerek

3 Ey perî-rû bir nazar bârî yüzüñ göster baña
Levh-i dilde sûretüñ nakş-ı nigâr itsem gerek

4 Gün yüzüñ göstermez ammâ zülfüñ ey meh çün sehâb
Bâd-ı âhumla ben anı târmâr itsem gerek

5 Lâle götürdi ayagı işidüp vasf-ı lebüñ

Gonçenüñ hem başına gülzârı tar itsem gerek

6 Agzuñ açma lebleri vasfı içün ey gonçe hîç
Yohsa ben soñra seni bir şermsâr itsem gerek

7 Eşk ü âh ile o mâhuñ fürkatinde Kâbilî
Yir yüzin âb u hevâyı pür-şirâr itsem gerek

2480 Nazîre-i Kemâl Paşa-zâde

1 Didi kim zülfüm yüzüme târmâr itsem gerek
'Âlemüñ rûşen günin dün bigi târ itsem gerek

2 İtdise Fir'avn'a ger Mûsâ 'asâsın ejdehâ
Ben rakîb-i kâfire her târ mâr itsem gerek

3 Kara zülfi agına zâg-ı rakîbi baglayup
Didi bu al ile şâhinler şikâr itsem gerek

4 Seng-i cevr urdı dile didüm ki n'eylersin didi
Ol kadîmî 'ahd esâsın üstüvâr itsem gerek

5 Nev-bahâr-ı vasl irince yaş yirine kan döküp
Gülşen-i hüsnüñ kenârın lâlezâr itsem gerek

6 Gül bigi şevk-i ruhuñla germ olup ey gonçe-leb
Baş açup sırr-ı nihânum âşkâr itsem gerek

7 İhtiyârı 'ârifüñ bir hırka vü bir gûşedür
Ben dahı zülfüñ gibi_anı ihtiyâr itsem gerek

8 Sâkına halhâl içün cân riştesine dizmege
Eşkümi la'liyle dürr-i şâhvâr itsem gerek

9 Kulluguñ adını dakup aña sultânum benüm
Bu Sürûrî'yi cihânda nâmdâr itsem gerek

2481 Nazîre-i Muhibbî

1 Göñlümi elden yitürdüm ‘azm-i yâr itsem gerek
Mihnet ü derd ü belâ gam ihtiyâr itsem gerek

2 Çün perîşân itdi zülfin ruhları üstinde yâr
Dil perîşân ‘akl u sabrum târmâr itsem gerek

3 Ola kim ilte sabâ gerdüm reh-i cânâneye
Seng-i mihnetle dögüp cismüm gubâr itsem gerek

4 Kim durur ‘ışk âteşini sînede pinhân ide
‘Işkumı gün gibi rûşen âşkâr itsem gerek

5 Pây-i dildâra Muhibbî gevher-i eşki saçup
Cân u dil nakdin dahı âhir nisâr itsem gerek

2482 Nazîre-i Muhibbî

1 Bagrumı hûn itdi hasret ‘azm-i yâr itsem gerek
Gözlerüm gevherlerin yâra nisâr itsem gerek

2 Gün gibi rûşen degül midür anı çok sevdügüm
Sırr-ı ‘ışkı saklamayup âşkâr itsem gerek

3 Her kişi çün bir kemâl ile bulupdur iftihâr
Ben güzeller sevmek ile iftihâr itsem gerek

4 Gülşen-i hüsninde yâruñ giceler tâ subha dek
Bülbül-i şûrîde gibi âh u zâr itsem gerek

5 Bend olup dâm-i belâya hecr elinden nice gün
Fursat el virdi hemân ‘azm-i nigâr itsem gerek

6 Dir imiş kılsun fidâ yoluma cümle varını
Cân ise dahı Muhibbî sen ne var itseñ gerek

2483 Ve lehu Eyzen

1 Bir gün ol serv-i revâna cân nisâr itsem gerek
Tuhfe-i cân iltüben cânân şikâr itsem gerek

2 Leyli zülfinüñ hevâsına anuñ Mecnûnvâr
‘Akl u sabr u ‘ârı cümle târmâr itsem gerek

3 Fâş oldı ‘âlem içre çün bugün esrâr-ı ‘ışk
Ol perînüñ zülfine kendümi dâr itsem gerek

4 Gül yüzinüñ yâdına her giceler bülbül gibi
Subh olınca dûstlar ben âh u zâr itsem gerek

5 Müdde’îler ragmınadur şâd u handân oldugum
Yohsa ben efgânum ile murg[ı] zâr itsem gerek

6 Ey Muhibbî ister iken leblerinden bûseler
Şimdi varup işigin bûse-kenâr itsem gerek

2484 Nazîre-i âubârî

1 ‘Azm-i kûy-ı yâr idüp terk-i diyâr itsem gerek
Raht u bahtum hânesini târmâr itsem gerek

2 Başuma tâc-ı felâket egnüme dalk-ı fenâ
Tekye-i dehr içre bir pîr ihtiyâr itsem gerek

3 Mâ-verâ-yı ‘âlem-i nâsûta rıhlet eyleyüp
Vahşet idüp halk-ı ‘âlemden firâr itsem gerek

4 Künc-i gamda derd-i yâr ile olup halvet-nişîn
Bûriyâ gibi tenüm zâr u nizâr itsem gerek

5 Şol gubârı bir nazarda tûtiyâ idenlerüñ
Yolına cânlar virüp cismüm gubâr itsem gerek

2485 Nazîre-i Selîkî

1 Cismümi râh-ı fenâ üzre gubâr itsem gerek
Yile virüp zerre zerre târmâr itsem gerek

2 Subh gibi dest-i şevkiyle yakamı çâk idüp

Gün gibi ol mâha mihrüm âşkâr itsem gerek

3 N'ola diñmezse yaşum bagrumda anuñ başı var
Bâg-ı kûy-ı yâra iltüp cûybâr itsem gerek

4 Baña şol taşlar ki urduñ bir yire cem' eyledüm
Def'-i a'dâ-yı gama muhkem hisâr itsem gerek

5 Ey Selîkî pür idüp dürlerle çeşmüm kâsesin
Atı ayagına ol şâhuñ nisâr itsem gerek

2486 Li-mürettibihi

1 Meh gibi bir gice 'azm-i kûy-ı yâr itsem gerek
Şevkümi ol şehryâra âşkâr itsem gerek

2 Ârzû idüp miyânın varum itdüm der-miyân
Yâr olursa devletüm yârı kenâr itsem gerek

3 Tâc-ı zerrîn urınup âhum odından başuma
Kendümi iklîm-i 'ışka tâcdâr itsem gerek

4 Leşker-i gam def'ine peykân-ı tîrüñden senüñ
Göñlüme sînemde bir âhen hisâr itsem gerek

5 Tâli'üm yüz gösterüp yâruñ görürsem gün yüzin
Nakd-i cânı pâyine Nazmî nisâr itsem gerek

2487 Ve lehu

1 Yine sevdâ-yı ser-i zülf-i nigâr itsem gerek
Ol hevâ ile bu göñlüm bî-karâr itsem gerek

2 Nâle vü feryâd idüp her dem hevâ-yı 'ışk ile
Neydügüm bezm-i belâda âşkâr itsem gerek

3 Gonçe-i peykân-ı hûn-âlûduñ ile dûstum
Ser-be-ser sahrâ-yı sînem lâlezâr itsem gerek

4 Hey kıyâmet ger şehîd ide beni kâfir gözüñ
Haşre dek ‘ışk ehline kabrüm mezâr itsem gerek

5 Leşker-i gamdan halâs olmaga her dem Nazmiyâ
Kendüme hûm-hâneyi muhkem hisâr itsem gerek

2488 Ve lehu
1 Nâle vü zâr ile ‘azm-i kûy-ı yâr itsem gerek
‘Âleme ‘ışk-ı nihânum âşkâr itsem gerek

2 Hak virürse kan bulaşmış kelle-i agyâr ile
Ser-be-ser sahrâ-yı ‘ışkı lâlezâr itsem gerek

3 Serv-kaddüñ ‘aksini her dem temâşâ itmege
Gülşen-i kûyuñda eşküm cûybâr itsem gerek

4 Pâyüñe yüz sürmek içün râh-ı kûyuñda senüñ
Küll-i ecza’-i vücûdum hâksâr itsem gerek

5 Neydügüm bildürmek içün bezm-i gamda Nazmiyâ
Ney gibi nâlân olup feryâd u zâr itsem gerek

Nev’-i dîger

2489 Ez-ân-ı Ahmed Paşa
1 Murg-ı câna tîr-i gamzeñden per ü bâl eyledüñ
Halka-i zülfüñ hayâlin aña halhâl eyledüñ

2 Bahr-i ‘ışkuñda çeküp almaga göñlüm zevrakın
Dest-i cevrüñle ham-ı zülfüñi çengâl eyledüñ

3 San cemâlüñ cîmidür zülfüñ ki_anı zeyn itmege
İçine bir nokta koduñ adını hâl eyledüñ

4 Âh kim hâlüñ gibi bahtum siyehkâr itmege
Hâke salduñ zülfüñi ‘ömrümi pâ-mâl eyledüñ

5 Nâzdan bir nâme yazduñ kim anuñ her harfini
‘Âşık-ı bî-çâreñe menşûr-ı ikbâl eyledüñ

6 Barmaguñda hâme-i dür-bâruñı gören didi
Bu ne tûtîdür kim aña sîmdem bâl eyledüñ

7 Sâkiyâ devr ehline sunup visâlüñ câmını
Ahmed’e geldükde sâgar niçün ihmâl eyledüñ

2490 Nazîre-i Necâtî

1 Tâb-ı mülden ey perî reng-i ruhuñ al eyledüñ
Kişver-i câna od urduñ gör nice al eyledüñ

2 Bir kebûterdür hevâyî bu dil-i ser-geşte kim
Halka-i zülfüñden ayagına halhâl eyledüñ

3 Şehr-i hüsn içinde ey sultân-ı hûbân ad içün
Şol elif kaddüñ hevâsıyla boyum dâl eyledüñ

4 Beñ degüldür gün yüzüñde ey meh-i hargeh-nişîn
Nûr üzre noktalardur kim adın hâl eyledüñ

5 Devr-i zülfüñde bu göñlüm murgını sen ey hümâ
Kanaduñ altına aldun fârigü’l-bâl eyledüñ

6 Mest olup gördügüñe meyl eyler iken âh kim
Görmeze urduñ baña geldükde ihmâl eyledüñ

7 Yol degüldür râh-ı ‘ışk içre Necâtî bendeñüñ
Sırça göñlin taşa çaldun dahı pâ-mâl eyledüñ

2491 Ve lehu

1 Bu gam eyyâmında sâkî bizi hoş-hâl eyledüñ
Rûzgâra bâde-i gül-gûn ile al eyledüñ

2 İki bükdüñ bu ten-i zerd ü nizârum gûyiyâ

Murg-ı cân ayagına altunlu halhâl eyledüñ

3 Lâm-ı zülfüm hasreti dâl idiser kaddüñ didüñ
Üstümüze ey yüzi mushaf ‘aceb fâl eyledüñ

4 Mektebe varup dahı bir togrı harf ögrenmedin
Üstüme harf atmag ile kaddümi dâl eyledüñ

5 Yakmaduñ ruhsârına dil virmedüñ la’line cân
Zâhidâ işi ne mûm itdüñ ne hod bal eyledüñ

6 Ey Necâtî şevk ile her beyti kim kılduñ rakâm
Sûz-ı dilden dil-bere bir nâme irsâl eyledüñ

2492 Nazîre-i Revânî

1 Sen kitâb-ı ‘ışka göñlüm kur’a-i fâl eyledüñ
İki bükdüñ kaddümi ol kur’aya dâl eyledüñ

2 Bir kebûterdür hevâyî bu dil-i ser-geşte kim
Gögsümüñ na’linden ayagına halhâl eyledüñ

3 Hˇâce-i Mısr-ı melâhatsin sen ey Yûsuf-cemâl
Göñlümi bâzâr-ı ‘ışk içinde dellâl eyledüñ

4 Tolularla sâkiyâ mest eyledüñ ‘âşıkları
Meclise güller saçup bezm ehline al eyledüñ

5 Nakd-i eş’âruñ Revânî sîmveş hâlis durur
Pûte-i nazmuñ içinde sen anı kâl eyledüñ

2493 Nazîre-i Muhibbî

1 Ey kaşı yâ kirpügi ok ne ‘aceb al eyledüñ
Yüregüm sad pâre kılduñ kaddümi dâl eyledüñ

2 Kasd-ı ruhsâr itdi bu dil düşdi nâ-geh çâhına
Dûstum çıkarmaga zülfüñi çengâl eyledüñ

3	Çîn idüben kaşlaruñ alduñ karâr u sabrumı
	Gül ruhuñ üstinde cânâ zülfüñi dâl eyledüñ

4	Hecr ile yanup cân u dil kül oldı cismüm ser-te-ser
	Rûy-ı zerdümi benüm yaşumla sen al eyledüñ

5	‘Işkuñ içinde Muhibbî gıll u gışdan pâk olup
	Pûte-i hicrân içinde sen anı kâl eyledüñ

2494		Nazîre-i Sâfî
1	Şâd ol ey gam kim göñül mülkini pâ-mâl eyledüñ
	Hem-dem olduñ nâlem ile cismümi nâl eyledüñ

2	Al ile göñlüm alup âhir dem-i hasretle âh
	Ben siyeh-bahtuñ ruhın zerd ü yaşın al eyledüñ

3	Gamzeler tîgın çeküp cân kasdına gelmişken âh
	N’olduñ ey ârâm-ı dil kim böyle ihmâl eyledüñ

4	Murg-ı cân kim cennet-i kûyuñ hevâsında uçar
	Âşiyân-ı gamdan anı fârigü’l-bâl eyledüñ

5	Sûz-ı dilden söyledüñ Sâfî velî bir harf ile
	Ol cemâl-i cân-fezâ vasfında icmâl eyledüñ

6	Yüz virüp her bir cihân yüzi karasını şehâ
	Hem-dem idindüñ adın zülf ü hat u hâl eyledüñ

2495		Nazîre-i Zâtî
1	Kim bilür ey yüzi gül-gûnum yine ne_al eyledüñ
	Ney gibi beñzüm sarardup cismümi nâl eyledüñ

2	Üstüme döndüñ benüm uçmak nasîbüñdür senüñ
	Ol hümâya ey kebûter nâmem îsâl eyledüñ

3	Ey ecel câmuñ senüñ nûş eyleyen bî-cân olur
	Fürkat-i dil-ber mi kaddüñ böyle kattâl eyledüñ

4 Sayd-ı murg-ı cân içün zülf-i siyâhuñ agınuñ
İçine bir beñ koduñ adın anuñ hâl eyledüñ

5 Kullaruñ ey hˇâce Zâtî’den sebak alsun diyü
Levh-i ‘ışkuñda elif kaddin büküp dâl eyledüñ

2496 Nazîre-i ‘Atâ

1 Çün mey-i gül-gûn ile reng-i ruhuñ al eyledüñ
Odlara yakduñ beni anuñla pâ-mâl eyledüñ

2 Dil ruhuñ fikriyle pervâz idicek didi hıred
Tâyir-i kudsî misin kim nûrdan bâl eyledüñ

3 Görinen âyîne-i hüsnüñde ey hûrî-likâ
Merdüm-i çeşm-i cihândur kim adın hâl eyledüñ

4 Nice ‘arz idem göñül göynüklerini saña kim
Lâleveş bagruma dâg urduñ dilüm lâl eyledüñ

5 Harf ataldan cânuma zülf ü kad ü ebrûñ ile
Ney gibi kan agladup nâlân idüp nâl eyledüñ

6 Bilmezem cânâ ne hâlet var mey-i ‘ışkuñda kim
Her kime bir cur’asın sunduñsa hoş-hâl eyledüñ

7 Haste cânuña ‘Ata bir gün devâ idem diyü
Derd ile öldürdüñ ol miskîni ihmâl eyledüñ

2497 Nazîre-i Basîrî

1 Dâm-ı zülf-i ‘anberînüñ dânesin hâl eyledüñ
Cânumı murg-ı kafes tek muztarib-hâl eyledüñ

2 Meh yüzinde münhasif olmış kevâkibdür beñüñ
Sen anuñ adın ne yüzden ‘anberîn-hâl eyledüñ

3 Bahtumı veh kim kara itmege kanum dökmege

Çeşmüñi her dem siyâh u leblerüñ al eyledüñ

4 Dir idûñ dün kim rakîb-i kâfiri öldürürem
Yâ niçün ol kâfirüñ katlinde ihmâl eyledüñ

5 Kâkülinüñ ey Basîrî bir kılın şerh itmedüñ
Bunca kim vasfında anuñ kîl ile kâl eyledüñ

2498 Nazîre-i Sabâyî

1 Tûti-i Rûm'a çü zülfeynüñ gamın bâl eyledüñ
Zikr-i la'lüñle şekerden fârigü'l-bâl eyledüñ

2 Bir kebûterdür hayâlüñ Ka'beteynine anuñ
Halka-i 'aynumla nûrın iki halhâl eyledüñ

3 'Ayn-ı câna merdüm iken nokta-i hâl-i lebüñ
Gizleyüben câna dâg urduñ 'aceb hâl eyledüñ

4 Âhum al odlu duhândur cân-ı hasma sal didüm
Âh ile olan me'âle âh ki ihmâl eyledüñ

5 Hayret-i zencîr-i sevdâñ ile bu dil lâl idi
Dâl-i derd-i zülfüñ ile şimdi dellâl eyledüñ

6 Mâl-i kalbüm lâm-ı zülfüñdür anı da âh kim
Zîr-i pâya salduñ u dil gibi pâ-mâl eyledüñ

7 Nâleden neyveş Sabâyî hastenüñ bagrın delüp
Øa'f ile cismin kalem kılduñ dilin nâl eyledüñ

2499 Nazîre-i Muhibbî

1 Lâle-i hamrâdan ey meh gül-ruhuñ al eyledüñ
Göñlümüz almaga beñzer yine bir al eyledüñ

2 Şîve vü nâz ile çeşmüñ tîri meftûn ideli
Halk-ı 'âlem içre gör kim nice hoş-hâl eyledüñ

3 Dâne vü dâm ile her dem murg-ı diller sayd idüp
Söze geldügüñce adın zülf ile hâl eyledüñ

4 San’at-ı cevrüñ cihânda ad ola diyü müdâm
Ol elif-kaddüñle bükdüñ kâmetüm dâl eyledüñ

5 Ey sabâ saña uyalı çıkdı başdan zülf-i dûst
Bi’llah ol miskîni niçün böyle idlâl eyledüñ

6 Dâr-ı huld olmış makâmuñ her zamân ey hâl-i yâr
Ol siyeh rûyuñla bilsem nice a’mâl eyledüñ

7 Ger hevâ-yı ‘ışka pervâz itse tañ mı cân u dil
Himmet idüp çünki mihrüñ perr ile bâl eyledüñ

8 Dest-gîr-i miskin olmak lâzım iken şânuña
Zülfüñ ucı gibi bizi dahı pâ-mâl eyledüñ

9 İşve idüp göñlin almagla Muhibbî bendeñi
Hamdü lillah gayrılardan fârigü’l-bâl eyledüñ

2500 Nazîre-i Câmî

1 Tâb-ı meyden sâkiyâ reng-i ruhuñ al eyledüñ
Gör ne yüzden ‘âşık-ı bî-dillere al eyledüñ

2 Nice varsun başa ‘ışkuñla dil-i üftâde kim
Zülf-i çâbük-destüñüñ bendinde pâ-mâl eyledüñ

3 Cân u dilden baña kullâb-ı mahabbet salmaga
Lâm-ı zülfüñ ahsen-i takvîmden dâl eyledüñ

4 Hatt-ı kâfir-kîşüñi dînden çıkarduñ yüz virüp
Gamze-i hûn-rîzüñi göz göre kattâl eyledüñ

5 Nokta kim evc-i cemâlüñdedür ey mihr-i münîr
Necm-i sa’d-i münhasifdür adını hâl eyledüñ

6 Ol perî-zâdı kenârumdan uçurduñ ey sabâ
Her tarafdan dâmenin niçün per ü bâl eyledüñ

7 Âferîn ey Câmiyâ bu nazm-ı gevher-bâra kim
Muktezâ-yı hasb-i hâlüñdür ki bir hâl eyledüñ

2501 Nazîre-i Cemâlî

1 Göñlümi cânân ser-i zülfüñden pâ-mâl eyledüñ
Tâ beni kaşuñ gibi hüsnüñe meyyâl eyledüñ

2 Kim yiter saña uçar gibi gidersin ey hümâ
Dâmenüñle âstînüñi per ü bâl eyledüñ

3 Penbe-i dâg itdi yir yir sînede encümlerin
Ey kamer-ruh mihrüñ ile çerhi abdâl eyledüñ

4 Ruhlaruñ alına aldandı ala gözlüm göñül
Gör ne sûretden aña bir reng ile al eyledüñ

5 Yâr vaslını Cemâlî'den rakîb itmezdi men'
Kim bile şeytân gibi varduñ ne idlâl eyledüñ

2502 Nazîre-i Fasîhî

1 Murg-ı câna tîr-ı cevrüñden per ü bâl eyledüñ
Halka-i 'ayn-ı 'anâñı aña halhâl eyledüñ

2 Dâneler kim görinür meh-tâb-ı hüsnüñde şehâ
Noktahâ-yı şemsdür kim adını hâl eyledüñ

3 Kaddümi gussayla zülfüñ dâl-i derd itse n'ola
Defter-i hüsnüñde vasfın derdüñe dâl eyledüñ

4 Lutf-ı tab'ından vefâ yâruñ ba'îd olmazdı âh
Ey rakîb-i har-sıfat beñzer ki idlâl eyledüñ

5 Mislüñi bâb-ı fesâhatde Fasîhî görmedüm
Lutf-ı tab'uñla belâgat ehlini lâl eyledüñ

2503 Nazîre-i Zihnî

1 Tâ beni bezmüñde şem'-i âteşîn-bâl eyledüñ
Nûrdan pervâneyi câna per ü bâl eyledüñ

2 Şem' tek her gice gerçi kim beni yakduñ oda
Subha dek her günde lâkin nûr-ı ikbâl eyledüñ

3 'Âlemi germ itmege ey meh yüzüñ bâzârına
Âftâbı müşterî vü mâhı dellâl eyledüñ

4 Ol mehüñ bir gün cemâli mushafına bakmaga
Ey göñül gâyet mübârekdür diyü fâl eyledüñ

5 Ol gülüñ vasfında Zihnî âferîn nazmuña kim
Şâ'irin şehrüñ yine bülbül gibi lâl eyledüñ

2504 Ve lehu

1 Yüzüñ ag olsun senüñ sâkî ne hoş hâl eyledüñ
Bâde ile çihre-i zer-gûnumı al eyledüñ

2 Uçmaga her gün kebûter gibi kasruñda güneş
Zeyn içün beñzer hilâli aña halhâl eyledüñ

3 Ay yüzüñe karşu şem'a köy bir pervânedür
Kim aña tâb-ı ruhuñdan âteşîn-bâl eyledüñ

4 Tâli'-i meymûnuñı beñzer ki yine görmege
Safha-i hurşîd-ı levhe mâhı remmâl eyledüñ

5 Zihni hüsnüñ nazmını gül gibi satmadın senüñ
Adını bâzâr-ı eş'âr içre dellâl eyledüñ

2505 Nazîre-i Ferruhî

1 Şâh-bâz-ı çeşmüñe gamzeñ per ü bâl eyledüñ
Üstüme şâhin salup dil murgına al eyledüñ

2 Cân u dil murgın şikâr itmege zülfüñ dâmenüñ
İçine bir dâne koduñ adını hâl eyledüñ

3 Dem-be-dem kassâbvâr asmaga zülfüñ nîmesin
Turre-i zülfüñ hamından iki çengâl eyledüñ

4 Sâkiyâ bir câm ile ‘uşşâkı yıkduñ bâdeden
Dâru-yı hüş-ber mi katduñ böyle kattâl eyledüñ

5 Düşürüp ‘aks-i mey-i la’lüñ cemâlüñ bâgına
Lâle gibi yañaguñ gül rengini al eyledüñ

6 Kanlu yaşuñla gözüm yaşuñ çog olsun bâdeden
İştiyâkumdan yazup bir nâme irsâl eyledüñ

7 Bûse lutf itdüñ şehâ bezm ehline bir câm içüp
Bendeñe geldükçe nevbet niçün ihmâl eyledüñ

8 Ferruhî’nüñ göñlin alduñ n’eyledüñ ey gamzekâr
Bilmezem aña ne sihr itdüñ ‘aceb hâl eyledüñ

2506 Nazîre-i Hayâlî

1 Var ol ey âhum ki eşküm güllerin al eyledüñ
Yile virdüñ gülşen-i kûyında pâ-mâl eyledüñ

2 Bir kebûterdür hayâl-i zülf-i yâr ey dîde kim
Eşk-i sîmînüñden ayagına halhâl eyledüñ

3 Hâlümi âyîne-i ruhsâruñ içinde görüp
Üstine bir nokta koduñ adını hâl eyledüñ

4 Çeşm-i cellâduñ siyâset kılmga dil düzdini
Zülfüñi meydân-ı hüsn içinde çengâl eyledüñ

5 Pâdşâhum kişver-i hüsn içre dâd itseñ n’ola
Boyuñı çün kim elif zülfeynüñi dâl eyledüñ

6 Müşterî Hayâli mihrüñe ey mâh-rû
Kılmaduñ bâzârı bilsem niçün ihmâl eyledüñ

2507 Nazîre-i Şerîfî-i Sînobî

1 Zülfüñi kesdüñ şehâ ‘ömrümi pâ-mâl eyledüñ
Hayf ki_ol tâvûs-ı sebzi şöyle bî-bâl eyledüñ

2 Murg-ı cevri ‘âleme salduñ bugün sen ey hümâ
Fitneden perr idüp aña şîveden bâl eyledüñ

3 Bed nazardan sakınup ruhsâruñ üzre nîlden
Noktalar yazduñ kim anuñ adını hâl eyledüñ

4 Asmaga ‘âşıklaruñ kalbin nigârâ zulm ile
Zülfüñüñ her mûyını bir tîz çengâl eyledüñ

5 ‘Ârız-ı dil-berde gördüm hatt-ı ‘anber-sâ diyü
Ey kara bahtum beni şûrîde-ahvâl eyledüñ

6 Gözlerümden kan akar su yirine didüm didi
‘Aks-i ruhsârumla eşk-i çeşmüñi al eyledüñ

7 Okıdaldan ey Şerîfî şi’rüñi gülşende sen
Gonçe agzın açmaz oldı bülbüli lâl eyledüñ

2508 Li-mürettibihi

1 Bu ten-i zerd ü hamîdem sen ki pâ-mâl eyledüñ
Sanki sîmîn pâyüñe altunlu halhâl eyledüñ

2 Hasret-i ebrû vü kadd ü zülfüñ ile âh kim
Cismümi zerd ü nizâr idüp benüm nâl eyledüñ

3 Dil lebüñ bâlin belâñı görüp añmaz oldı âh
Cândan usandurduñ anı fârigü’l-bâl eyledüñ

4 Fenn-i ‘ışk ögrenmede ey hˇâce-i hüsn ad içün
Mekteb-i gamda elif kaddüm benüm dâl eyledüñ

5 Nâr-ı ‘ışk içre semenderdür sanasın murg-ı cân
Ki_aña ey dil dûd-o âhuñdan per ü bâl eyledüñ

6 Câh-ı ‘izzet kime kalur aña göre re’y kıl
Naziyâ tap gayret-i akrân u emsâl eyledüñ

7 Hâlis altun gibidür ma’nâda hakkâ her sözüñ
Pûte-i tab’uñda gûyâ anı sen kâl eyledüñ

2509 Li-mürettibihi

1 Tâ ki murg-ı hüsne zülfüñden per ü bâl eyledüñ
Çeşm-i ‘âşıkdan anuñ pâyine halhâl eyledüñ

2 Derd-i ‘ışka senden ister ‘âşıkuñ cânâ meded
Tâ ki agzuñ mîm iki zülfüñ iki dâl eyledüñ

3 Dûstum hecr-i miyânuñla dem-â-dem ney gibi
Nâleler itdürmek ile cismümi nâl eyledüñ

4 Gül yüzi vasfında ol servüñ ser-âgâz idicek
Bülbüli bezm-i çemende mutribâ lâl eyledüñ

5 Câm-ı la’lüñ cur’asın meclisde ihsân eyleyüp
Müstedâm ol sâkiyâ Nazmî’yi hoş-hâl eyledüñ

Nev’-i dîger

2510 Ez-ân-ı Sa’dî

1 Servi ser-gerdân ider nâz ile reftâruñ senüñ
Sünbüli bîmâr ider zülf-i siyehkâruñ senüñ

2 Bu kamer devrinde dil şehrin harâb itmek diler
Hey kıyâmet hey dimezseñ çeşm-i mekkâruñ senüñ

3 Germ olup ‘ışkuñ odından serverâ âb-ı revân

Hâke yüz sürmezdi olmasa hevâdâruñ senüñ

4 Zülfüñüñ dârına ber-dâr it bu göñlüm düzdini
Andan özge asmalu yokdur günehkâruñ senüñ

5 Zülf-i ‘anber-bâruñı medh itdügüñçün Sa’diyâ
Anuñ içün gayrudan yig oldı eş’âruñ senüñ

2511 Nazîre-i Şâhidî

1 Çeşme-i cândur meger la’l-i şeker-bâruñ senüñ
Kim virür zevk-i ebed ervâha güftâruñ senüñ

2 Bagrumı pür-hûn idüp ‘aklum perîşân eyledi
Gamze-i hûn-rîz ile zülf-i siyehkâruñ senüñ

3 Âteş-i hüsnüñ fürûgından şererdür mihr ü mâh
Kim anı salmış durur eflâke ruhsâruñ senüñ

4 İñlerem bülbül gibi cevr-i rakîbüñden şehâ
Bir gül-i tersin ki câna zahm urur hâruñ senüñ

5 Gitmeyiser sûziş-i mihrüñ göñülden tâ ebed
Kim ezel bezminde olmışam hevâdâruñ senüñ

6 ‘Işkuñuñ şehrinde cân u dil virüp derd almışam
Bu mıdur ‘uşşâk ile ey dûst bâzâruñ senüñ

7 Şâhidî câna çekelden ney gibi ‘ışkı meger
Dil delüp fâş itdi halka râzuñı zâruñ senüñ

2512 Nazîre-i Haydar

1 Şermsâr eyler gül-i hamrâyı ruhsâruñ senüñ
Servi ser-gerdân ider nâz ile reftâruñ senüñ

2 Ey güneş hüsnüñ metâ’ına iñen germ olma kim
‘Işk bâzârında bulınmaz harîdâruñ senüñ

3 ‘Âşıkuñ çeşm-i dürer-bârına eylerdüñ nazar
Olmasa agyâr ile ey dûst bâzâruñ senüñ

4 Bâg-ı ruhsâruñ komaz bir dem temâşâ itmege
Hey ne bî-insâf olur zülf-i siyehkâruñ senüñ

5 Haydarâ gülzâr-ı nazmuñ bülbül-i gûyâsısın
Berg-i gülden tâzedür evrâk-ı güftâruñ senüñ

2513 Nazîre-i Tâcî-zâde

1 Gördi çün bâd-ı sabâ bu zülf ü ruhsâruñ senüñ
Oldı rûz u şeb benüm gibi hevâdâruñ senüñ

2 Pertev-i hüsn ü cemâlüñden hemîşe ey sanem
Berk urur billûrveş ahcâr-ı dîvâruñ senüñ

3 Haste olmaz çün bihiştüñ ey perî merdümleri
Bâg-ı hüsnüñde ‘acebdür çeşm-i bîmâruñ senüñ

4 Yûsuf’a dînâr ile kimse degülken müşterî
Olmış idüm rûy-ı zerd ile harîdâruñ senüñ

5 Yaraşur Ca’fer saña ger sözde sihr eyler disem
Ol perîyi çünki teshîr itdi güftâruñ senüñ

2514 Nazîre-i Kemâl Paşa-zâde

1 Kanumı içmek diler ol çeşm-i hûn-hˇâruñ senüñ
Cânumı almak diler la’l-i şeker-bâruñ senüñ

2 Serv-kaddüñ sâyesinde gussadan âzâd idüm
Başuma oldı belâ zülf-i siyehkâruñ senüñ

3 Zülfüñ uyup bile gitmişdi dönüp geldi yine
Sihr ile başın çevürdi çeşm-i sehhâruñ senüñ

4 Biñ kez artuk va’de-i mihr aldı agzuñdan göñül
Vay n’olaydı zerrece olaydı ikrâruñ senüñ

5 Sûzlar îhâm ider her söz ki agzuñdan çıkar
Şûrlar iş’âr ider ey dil bu eş’âruñ senüñ

2515 Nazîre-i Zâtî

1 Yine hˇâb-âlûde ancak çeşm-i hûn-hˇâruñ senüñ
Kankı bezmi itdi rûşen şem’-i ruhsâruñ senüñ

2 Nice bezme oldı reyhâncı bu şeb sünbüllerüñ
Kanda açıldı ‘aceb ruhsâr-ı gül-nâruñ senüñ

3 Bûse-i la’lüñ şarâbın yine kim nûş eylemiş
Kime nukl olmış ‘aceb la’l-i şeker-bâruñ senüñ

4 Kankı burcı eyledüñ yine müşerref kim bilür
Meh gibi hercâyilıkdur âh kim kâruñ senüñ

5 Çâr-sû-yı Mısr-ı meclisde işitdük dün gice
Girmemiş agyâr ile ey hˇâce bâzâruñ senüñ

6 Gül gibi gülmiş açılmışsın rakîb-i hâr ile
Nice feryâd itmesün bu bülbül-i zâruñ senüñ

7 Zâti’nüñ hayrânlıgın cânâ ta’accüb eyleme
Aña ma’lûm oldı bir bir cümle esrâruñ senüñ

2516 Nazîre-i Şem’î

1 Müşterîdür mihr ü meh ‘âlem harîdâruñ senüñ
Germ olursa tañ mıdur gün gibi bâzâruñ senüñ

2 Bâg-ı cennet nergis-i çeşmüñ yüzüñdür gülşeni
Açılur göñli gözi kim görse dîdâruñ senüñ

3 Yâ ser-i mûdur dehânuñ noktası yâ zerredür
Söyledükçe kıl yarar dikkatde güftâruñ senüñ

4 Dûd-ı âh-ı pür-şirâr ile dönerler üstüñe

Leşker-i encümle çerh oldı hevâdâruñ senüñ

5 Oynayaldan yâr ile mihr ü mahabbet nerdini
Çıñradur ey dil felekler tâsını zâruñ senüñ

6 Ola kim bir gün soraydı hâtırum nâ-geh diyü
Yıllar oldı istemez tîmâr bîmâruñ senüñ

7 İki ‘âlemde kesilmezler yanuñdan bir nefes
Derd ü gamdur Şem’iyâ yâr u vefâdâruñ senüñ

2517 Nazîre-i Sezâyî

1 Serv diyen kaddüñe görmez mi reftâruñ senüñ
Gonçe diyen agzuña bilmez mi güftâruñ senüñ

2 Ey tabîb-i cân ölürse dahı dermân istemez
Derdüñ ile hoş geçer ‘âlemde bîmâruñ senüñ

3 Añdurur Eyyûb’ı derd-i ‘ışkuña sabrum benüm
‘Îsi’yi unutdurur la’l-i şeker-bâruñ senüñ

4 Rûz u şeb evrâdımuzdur sûre-i Nûr u ëuhân
Ey yüzi mushaf görelden zülf ü ruhsâruñ senüñ

5 Ey Sezâyî bülbül-i gûyâ gibi eksük degül
Dem-be-dem ol gül-ruh içün nâle vü zâruñ senüñ

2518 Nazîre-i Sun’î

1 Görüp ey serv-i sehî nâz ile reftâruñ senüñ
Bu dil-i hercâyi olmışdur giriftâruñ senüñ

2 Çakdı ‘ışkuñ ‘âleme eş’âr-ı dil-sûzum benüm
Yakdı bini ey şeker-leb şehd-i güftâruñ senüñ

3 Su gibi akup benüm servüm ayaguña göñül
Cânumı bî-hûş kıldı şevk-i dîdâruñ senüñ

4 Yile virdi hırmen-i sabrum karârı kalmadı
Bu hevâyî göñlüm olalı hevâdâruñ senüñ

5 Ey melek-manzar göge çıkdı duhânı âhumuñ
Od uralı hırmenüme şem'-i ruhsâruñ senüñ

6 Bir hata ile tolaşdum çîn saçuñ zencîrine
Bini miskîn eyledi zülf-i siyehkâruñ senüñ

7 Nûş-ı dârû-yı lebüñden özge emsemdür baña
Cânı bîmâr ideli ol çeşm-i bîmâruñ senüñ

8 Bahr-i gamda nâbe-dîd oldı dil ey dürr-i yetîm
Baña kan agladalı la'l-i dürer-bâruñ senüñ

9 Nice açılsun göñül 'âlem gülistânında kim
Ey gül-i ter mesken-i hâr oldı gülzâruñ senüñ

10 Gül yüzüñ şevkiyle efgânum cihânı iñledür
Bu dil-i mahzûn olaldan bülbül-i zâruñ senüñ

11 Sun'iyâ mest ideli sini mey-i 'ışk-ı nigâr
Na're vü nâlişlerüñ keşf itdi esrâruñ senüñ

2519 Nazîre-i Fakîrî

1 Sormışam hâsıyyet-i la'l-i şeker-bâruñ senüñ
Cân bagışlar mürdeye sihr ile güftâruñ senüñ

2 Olmışam bâzâr-ı 'ışk içre ben ey Yûsuf-cemâl
Sîm-i eşk ü rûy-ı zerdümle harîdâruñ senüñ

3 Âftâb-ı 'âlem-ârâdur güherle zeyn olur
Tâb-ı hüsnüñden 'arak-rîz olsa ruhsâruñ senüñ

4 Beççe-i Hindû durur kim seyr ider gülzârda
'Ârızuñda ey sanem hâl-i siyehkâruñ senüñ

5 Nazm-ı rengînüñ Fakîrî şöyle şöhret buldı kim
Çıkmaz oldı hûblar koynından eş'âruñ senüñ

2520 Li-mürettibihi

1 Şol letâfet kim bulupdur verd-i ruhsâruñ senüñ
Nice olmasun hezârân bülbül-i zâruñ senüñ

2 Serv-i ser-gerdân olup dem-beste eyler gonçeyi
Şîve-i reftâr ile şol lutf-ı güftâruñ senüñ

3 Her ne dem kim 'arz-ı dîdâr itseñ ey sâhib-cemâl
Akıdur göñülleri su gibi dîdâruñ senüñ

4 Nâleñe dem-sâz olur her dem seg-i kûy-ı nigâr
Ey göñül oldur olan yine hevâdâruñ senüñ

5 Künc-i fürkatde kim eglerdi dem-â-dem göñlüñi
Gussa-i yâr olmasaydı Nazmiyâ yâruñ senüñ

2521 Li-mürettibihi

1 Nerd-i gamda 'âşıkı zâr itmedür kâruñ senüñ
Nice zârî kılmasun yâ 'âşık-ı zâruñ senüñ

2 Hüsn bâzârında ey Mısr-ı melâhat Yûsuf'ı
Nakd-i cân ile olur gören harîdâruñ senüñ

3 Nutka gelseñ ey Mesîhâ-dem leb-i cân-bahş ile
Mürdeler ihyâ ider nutk ile güftâruñ senüñ

4 Rûzgârı dem-be-dem 'âlemde âh ile geçer
Ey hümâ-tal'at şu kim ola hevâdâruñ senüñ

5 La'l-i nâbuñ şerbetiyle ey tabîb-i cân u dil
Umaram kim ola ben bîmâra tîmâruñ senüñ

6 Teşne cânum kanda kandurdı leb-i la'lüm didüñ
Kanda kandurdı beni la'l-i şeker-bâruñ senüñ

7 Zer nisâr itmek nedür Nazmî o sîm-endâm içün
Nakd-i cân îsâr kıl kim ola âsâruñ senüñ

Nev'-i dîger

2522 Ez-ân-ı Tâcî-zâde

1 Ey hat-ı ruhsâr yâr od eyledi yirüñ senüñ
Böyle günden âşkâr oldugı tezvîrüñ senüñ

2 Sîneme zahm urduguñca çâk olur zehrem benüm
Gide diyü tâb-ı dilden âb-ı şemşîrüñ senüñ

3 'Âşıka her târ-ı mûyuñ bir reh-i sevdâ imiş
Baglamışdur yolların zülf-i girih-gîrüñ senüñ

4 Kâşki göñlüñ gibi pûlâd olaydı göñlümüz
Egleneydi anda şâyed geçmeyüp tîrüñ senüñ

5 Baña ol vuslat yiterdi Leyli vü Mecnûn gibi
Yazalar bir yirde tasvîrümle tasvîrüñ senüñ

6 Derd-i yâr ile başında od yanar sıgmaz gibi
Yire göge ey göñül âh-ı cihân-gîrüñ senüñ

7 Fikrüñ ol Ca'fer ki râh-ı yârda hâk olasın
Hak muvâfık eylesün takdîre tedbîrüñ senüñ

2523 Nazîre-i Kemâl Paşa-zâde

1 Bend urupdur boynuma zülf-i girih-gîrüñ senüñ
Anca Mecnûn usladupdur hey bu zencîrüñ senüñ

2 Kıldı hâlis kalbümi 'ışkuñ riyâ vü zühdden
Ben kara çaldagı altun itdi iksîrüñ senüñ

3 Buta-i hâk oldı ten tîrüñ nişânı olmaga

Bilmez ol üftâde kim düşmez yire tîrüñ senüñ

4 Dil-berüñ yolında cân virmek dilermişsin göñül
Hak muvâfık eylesün takdîre tedbîrüñ senüñ

5 Bâgbân-ı dîde eşkümle suvarur dem-be-dem
Bâg-ı cânda bir nihâl-i tâzedür tîrüñ senüñ

2524 Nazîre-i Necâtî

1 Şâh-ı güldür sînem üzre zahm-ı şemşîrüñ senüñ
Gonçeler zeyn eylemiş etrâfına tîrüñ senüñ

2 Yay gibi kara bagruma çekersem yaraşur
Çâr ebrû bir güzel mânendidür tîrüñ senüñ

3 Sâkiyâ peymâne el virüp olursa destyâr
Şem’ gibi tutuşam olam miyân-gîrüñ senüñ

4 Terledüñ ey hat mey-i la’lin gül-efsûn eyledüñ
Çok degül sûfîlere bu deñlü tezvîrüñ senüñ

5 Tonadursın karşu karşu şehrüñüñ dil-berlerin
Var imiş âyîne gibi hüsn-i tedbîrüñ senüñ

6 İdemezsin ey göñül mihr ü vefâ ile şikâr
Veh ki âhû-yı perî-zâd oldı nahcîrüñ senüñ

7 Oglan oyuncagına döndi Necâtî ‘ışk-ı pâk
Hey Necâti böyle mi ta’lîm ider pîrüñ senüñ

2525 Ve lehu

1 Eyledi yüz vech ile âyîne tedbîrüñ senüñ
Bagrına basmag içün bir lahza tasvîrüñ senüñ

2 Yolı dutsun şimdi bildüm istemezmiş dûstum
‘Ömrüm uzunlugın ol zülf-i girih-gîrüñ senüñ

3 Sîneme zahm-ı ciger-dûz itdügi eylükleri
Bir bir arkamdan çıkardı ‘âkıbet tîrüñ senüñ

4 Gâh leb geh kad aña dil-haste cânın gezdürür
Kim ecel gibi irer her gâh şemşîrüñ senüñ

5 Olmışam ser-i menzil-i kûy-ı melâmetde mukîm
Şükr aña kim dimediler bu degül yirüñ senüñ

6 Baş kurtarduñ Necâtî ayagı tozında kim
‘Arz ola ‘izz-i huzûra ‘özr ü taksîrüñ senüñ

2526 Nazîre-i İshâk Çelebi

1 Hoş kemend-endâzdur zülf-i girih-gîrüñ senüñ
Şîr-diller kalmadı ki_olmaya nahcîrüñ senüñ

2 Hasretinden ey kemân-ebrû gözi ardıncadur
Dest-bûsuñdan cüdâ oldugına tîrüñ senüñ

3 Râh-ı ‘ışkuñda şehîd olanlara rahm itmese
Dem-be-dem kan aglamazdı zahm-ı şemşîrüñ senüñ

4 Feyz-i envâr-ı cemâlüñle toludur bütkede
Ey sanem büt-hanede nakş olsa tasvîrüñ senüñ

5 Gey sakın ey câm-ı meyden tevbeye ‘azm eyleyen
Korkaram kalmaz dahı mey-hânede yirüñ senüñ

6 Benden âzâd ol didüñ düşümde ey Yûsuf-cemâl
Yine kul itdi beni bu hüsn-i ta’bîrüñ senüñ

7 Nice bir ‘özr-i kusûr İshâk her dem nice bir
Lutf-ı şehden çog ola mı ‘özr-i taksîrüñ senüñ

2527 Nazîre-i Muhibbî

1 Ey kaşı yâ çün elif gibi gele tîrüñ senüñ
Çagırup dil dir aña cân içre gel yirüñ senüñ

2 Dûstum ger dönderem seng-i cefâdan başumı
Ugrasun boynuma âhir darb-ı şemşîrüñ senüñ

3 Tekye-i ‘ışk içre ta’n ider bugün Mecnûn’a dil
Boynuma bend olalıdan zülf-i zencîrüñ senüñ

4 Bir nazar sanma gide nakşuñ hayâli dîdeden
Levh-i dilde çün ezel nakş oldı tasvîrüñ senüñ

5 Her ser-i mûyuñ Muhibbî’ye reh-i sevdâ imiş
Kılmış âvâre anı zülf-i girih-gîrüñ senüñ

2528 Nazîre-i Subhî

1 Geçmez ey kaşı kemânum sîneden tîrüñ senüñ
Çün du’â-yı seyf okur boynumda şemşîrüñ senüñ

2 Hızr’dur hattuñ Mesîhâ leblerüñ ‘Îsâ demüñ
Bir musavver rûhdur deyr içre tasvîrüñ senüñ

3 Cân içinde yir idinmiş[dür] elif-kaddüñ senüñ
Togrı dirsin sîne-i ‘âşıkdadur yirüñ senüñ

4 Saklaram cânum gibi sînemde ey ebrû-kemân
Bir güzeldür la’l-leb sîmîn-beden tîrüñ senüñ

5 Bir levedem çifte öksüzler dakınmış dûstum
Saglu sollu salınur yanumda şemşîrüñ senüñ

6 Tilbe göñlüm bulmasa bend-i saçuñla mübtelâ
‘Âşık-ı dîvâneler tutmazdı zencîrüñ senüñ

7 Başda dûd-ı âhuñı murg âşiyânı sandılar
Beñzedenler Subhiyâ Mecnûn’a tasvîrüñ senüñ

2529 Ve lehu eyzen

1 Cânum[a] kâr eylemez ey kaşı ya tîrüñ senüñ

Çün hamâyildür benüm boynumda şemşîrüñ senüñ

2 Boynumı baglar benüm ‘ömrüm kemend-i kâkülüñ
‘Âşıka virmez emân çeşm-i zebûn-gîrüñ senüñ

3 Ben keserdüm ipüñi zencîr-i zülf-i yârdan
Mümkin olsa ey dil-i dîvâne tedbîrüñ senüñ

4 Sîne bir şem’dür yakduñ fetîl-i dâg-ı gam
Subhiyâ ol şem’dür od eyleyen yirüñ senüñ

5 Başda âteş şu’lesin murg âşiyânı sandılar
Yazılur Mecnûn gibi dîvâne tasvîrüñ senüñ

2530 Ve lehu eyzen

1 Kanumı dökmek diler bir lu’b ile tîrüñ senüñ
Almag ister başumı al ile şemşîrüñ senüñ

2 Oluram cânum gibi ayrılsa bir dem sîneden
Bir güzeldür la’l-leb ey kaşı yâ tîrüñ senüñ

3 Gerçi çekmişdür berât-ı hüsnüñe kaşuñ nişân
Pâdşâhum hükm olupdur hatt-ı tezvîrüñ senüñ

4 Mübtelâlıg bulmaya sevdâ-yı zülf-i yâr ile
Kim tutardı ey dil-i dîvâne zencîrüñ senüñ

5 Yirde gökde ölmege yir yok bilürsin Subhiyâ
Gülşen-i kûyuñda ancak ölicek yirüñ senüñ

2531 Nazîre-i ‘Atâ

1 Bâg-ı cennet ey siyeh-rû hat degül yirüñ senüñ
Bu kıyâmet güni rûşen kıldı tezvîrüñ senüñ

2 Sûret-i Leylâ vü Mecnûn’uñ bize öykünmege
Cânı yokdur işte tasvîrümle tasvîrüñ senüñ

3 Bend ile bilüñ kocar döner yanuñca salınur
Hey ne âfetdür ol iki yüzlü şemşîrüñ senüñ

4 Cân yagar topraga tîrüñden göñülller açılur
Dûstum bârân-ı rahmetdür meger tîrüñ senüñ

5 Dâldür hâl-i perîşânum ile kâr-besteme
Mû-be-mû ol sünbül-i zülf-i girih-gîrüñ senüñ

6 Saydgehde cânına bir tîrüñ irse nâ-gehân
Per aça perrî gibi uçmaga nahcîrüñ senüñ

7 Agzı sırrına irilmez yog ise takdîrde
Fâyide virmez ‘Atâ bir zerre tedbîrüñ senüñ

8 Bende-i halka-be-gûş idindi şâh-ı encümi
‘Işk meydânında bu hüsn-i cihân-gîrüñ senüñ

2532 Ve lehu

1 Ey perî gel şîşe-i cânumdadur yirüñ senüñ
Bak gözüm âyînesine gözle tasvîrüñ senüñ

2 Nakşuñı cânâna resm ile yaza nakkâşlar
Kim tasavvur idemez fikr ehli tasvîrüñ senüñ

3 Tîr-i kaddüñ hasreti kaddüm kemân itdi velî
Sîneye çekmek müyesser olmadı tîrüñ senüñ

4 Zahm-ı sînem baña kan yagı kızıl düşmen durur
Dûstum dil vireli agzına şemşîrüñ senüñ

5 Tîr-i müjgânuñla gezlenmiş kemân kaşuñ zihî
Yine kimüñ kanına girür ki zih-gîrüñ senüñ

6 Düşme sâhir çeşmi pâyine dilâ âhû diyü
Gey sakın avlar seni sihr ile nahcîrüñ senüñ

7 Lebleri zikrin dehânı gibi mahfî kıl ‘Atâ
Sırrı sakla böyle telkîn itdi çün pîrüñ senüñ

2533 Nazîre-i Zâtî

1 Görmedüm ol mâh-rû seyrinde taksîrüñ senüñ
Göreyin Hak ey gözüm nûr eylesün yirüñ senüñ

2 Hattını mir’âtda gördi didi ol meh-cebîn
Tutdı bir günde ser-â-ser Rûm’ı tezvîrüñ senüñ

3 Kâr idersin cânuma geldükçe yâr ey şevk-i mihr
Artug oldı veh ki gün geldükçe te’sîrüñ senüñ

4 Kanumı aldı yüzine çaldı sanma dûstum
Âteş-i dilden kızardı rûy-ı şemşîrüñ senüñ

5 Ey felek baña n’iderdüñ derd ile âh itdürüp
Nâr-ı âhum gör nice od eyledi yirüñ senüñ

6 Şöyle medh eyle o Yûsuf-hüsni Hassân ey göñül
Görmemiş ola düşinde hüsn-i ta’bîrüñ senüñ

7 Halvete koydı seni kesb-i safâlar eyledüñ
Zâtiyâ bir nev-cevân dellâkdür pîrüñ senüñ

2534 Nazîre-i Revânî

1 Var durur ‘âlemde ey dil hüsn-i tedbîrüñ senüñ
Âstân-ı yârda çün bellüdür yirüñ senüñ

2 Câmi’-i hüsnüñde zeyn içün asılmış gûyiyâ
Bir müşebbek tûbdur zülf-i girih-gîrüñ senüñ

3 Nev-cevân dil-berlerüñ ‘ışkından usanmak neden
Böyle mi irşâd idüpdür ey göñül pîrüñ senüñ

4 Ey kemân-ebrû nice cân virmesün ‘âşıklaruñ
Bir müzellef serv-kad mahbûbdur tîrüñ senüñ

5 Sanma kim şi’r-i Revânî’dür seni fâş eyleyen
Yazılur mecmû’alarda şimdi tasvîrüñ senüñ

2535 Ve lehu

1 Ey göñül gâyet ‘azîmü’ş-şândur mîrüñ senüñ
Hizmetinde olmasun bi’llâh taksîrüñ senüñ

2 Cânuma cânlar bagışlar sordugınca sîneme
La’l-leb gül-ruh sanemdür zahm-ı şemşîrüñ senüñ

3 Mahlas-ı şi’rüm gibi dillerde aduñ söylenür
Yazılur mecmû’alarda şimdi tasvîrüñ senüñ

4 Hüsnine zînet virüp öldürmek ister ‘âşıkı
Bir benek altunlu geymiş yine şemşîrüñ senüñ

5 Hüsn ili dil-berlerin sayd itmedür fikrüñ müdâm
Hûbdur el-hak Revânî hüsn-i tedbîrüñ senüñ

2536 Nazîre-i Mesîhî

1 Dem mi vardur hâtırumdan geçmeye tîrüñ senüñ
Dem mi var salınmaya boynuma şemşîrüñ senüñ

2 Sen kemân ebrûya kurbân olmaga kasd eylesem
Umma diyü baña barmak gösterür tîrüñ senüñ

3 Sînemüñ yirini çokdan nûr iderdi nâr-ı dil
Anda mestûr olmasaydı nakş-ı tasvîrüñ senüñ

4 Ey kemend-endâz bir sayd itmedük dil komaduñ
Saglu sollu salınur yanuñca nahcîrüñ senüñ

5 Kalmasun diyü göñülde lutf-ı lafzuñ lezzeti
‘Aklum evvel sözden alur hüsn-i takrîrüñ senüñ

6 Eşküñ ile âhuñ ucından tuyılduñ ‘âleme

Ey Mesîhî yirde gökde kalmadı yirüñ senüñ

2537 Nazîre-i Hayretî

1 Dûstum şol sîmden boynuñda zencîrüñ senüñ
Bend olup cân gerdenine kıldı nahcîrüñ senüñ

2 Döne döne şevk ile cân oynamaga ehl-i ‘ışk
Bir resendür ‘anberîn zülf-i girih-gîrüñ senüñ

3 Kendüyi pertâb idüpdür zenberekden gûyiyâ
Başı perçemlü güzel cân-bâzdur tîrüñ senüñ

4 Çünki ol cân-bâza devrân içre olduñ bî-nevâ
Yiridür bâzâr-ı gam olsa dilâ yirüñ senüñ

5 Ol kadar yüz buldı kim senden dem-â-dem dûstum
Baş keser kanlar döker yanuñda şemşîrüñ senüñ

6 Hayretî’yi nice çenberden geçürdi rûzgâr
Âstânuñda şehâ olınca Kıtmîr’üñ senüñ

2538 Ve lehu

1 Katlüme hüccet getürdi hatt-ı tezvîrüñ senüñ
Rîsmân hâzırladı zülf-i girih-gîrüñ senüñ

2 Vâdi-i mihr ü mahabbetdür fezâ-yı sînede
Dûstum yir yir görinen zahm-ı şemşîrüñ senüñ

3 Kalb-i ‘uşşâkuñ tokundukça geçer bir yanına
Agzı kanlu bir dil-âverdür şehâ tîrüñ senüñ

4 Âstânından beni men’ eylemezseñ dünyede
Cennet itsün ey rakîb âhirde Hak yirüñ senüñ

5 Fahruñ olsun yolına cân oynamak ey Hayretî
Çünki şol gerçek güzel beg-zâdedür mîrüñ senüñ

2539 Ve lehu

1 Gördiler boynumda çün zülf-i girih-gîrüñ senüñ
Didiler âdem delü eyler bu zencîrüñ senüñ

2 Sanki âdemler helâk eyler güzel mahbûbdur
Salınur yanuñca dayim bile şemşîrüñ senüñ

3 Tîg-ı gamla pârelenmişdür göñül hîç cân atup
Ey kaşı yâ pâreye atılmasun tîrüñ senüñ

4 Öldürem dirdüñ beni bi'llâh ihmâl eyledüñ
Olmasun gel dûstum hayr işde te'hîrüñ senüñ

5 Kadr ile başı göge irdi uludı Hayretî
Âstânuñda şehâ olalı Kıtmîr'üñ senüñ

2540 Nazîre-i Şem'î

1 Ey dil-i dîvâne kim eylerdi tedbîrüñ senüñ
Zülf-i dil-ber olmasa boynuñda zencîrüñ senüñ

2 Ruhlaruñ seyyârelerdür beñlerüñ kaşuñ hilâl
Bir musavver nûrdur ey mâh tasvîrüñ senüñ

3 Geldügince sînede bir lahza ârâm eylemez
Ey kemân-ebrû iñen nâzük geçer tîrüñ senüñ

4 Zâhidâ sen ahsen-i takvîme inkâr eyledüñ
Oldı rûşen gün gibi 'âlemde tezvîrüñ senüñ

5 Didüm ey meh gün yüzüñ vasfın okurdum hˇâbda
Didi kim gâyet güzeldür hüsn-i ta'bîrüñ senüñ

6 Ol kadar yüz buldı senden kim dem-â-dem dûstum
Baş keser kanlar döker yanuñda şemşîrüñ senüñ

7 Üstüñe odlar yakar bir âh-ı âteş-bârdan
Şem'iyâ ol âhdur od eyleyen yirüñ senüñ

2541 Nazîre-i Tâli'î

1 Ey kemân-ebrû baña kâr eylemez tîrüñ senüñ
Oldı boynumda hamâyil zahm-ı şemşîrüñ senüñ

2 Ben kuluñı niyyet itmişsin ki âzâd idesin
Ay efendi baña hoş gelmez bu tedbîrüñ senüñ

3 'Âşıka gam cübbesin biçmek dilermiş kâkülüñ
Çıkmasun endâzeden zülf-i girih-gîrüñ senüñ

4 Görse kıblem ka'bem olsun dirdi zâhid mescide
Ey büt-i tersâ kilisâlarda tasvîrüñ senüñ

5 Tâli'î'nüñ başına bir gün togardı 'âkıbet
Ey sa'âdet kevkebi olsaydı te'sîrüñ senüñ

2542 Nazîre-i Kâtibî

1 Şîşeye sançılmış okdur dildeki tîrüñ senüñ
Bir tılısm olup döner başumda şemşîruñ senüñ

2 Kim geçerdi gözlerüñ şîri öñinden tutmasa
İki yanından anı zülf-i girih-gîruñ senüñ

3 Nâ-gehân Meryem elinden düşürürdi 'Îsi'yi
Cân bulup büt-hânede göreydi tasvîruñ senüñ

4 Kal'a-i sînemde gûyâ bir demürden tûbdur
Muhkem idelden dili peykân ile tîruñ senüñ

5 Muztaribsin zülfi gibi ey hat-ı müşkîn-i dûst
Haddi üzre beñzer od olmış durur yirüñ senüñ

6 Kıl kalemle zülfüñ itmiş hattuñı tahrîr âh
İstemezdi Kâtibî şimdi bu tahrîruñ senüñ

2543 Nazîre-i Lâmi'î

1 Tavk idelden boynına zülf-i girih-gîrüñ senüñ
Oldı zencîrin sürür dîvâne nahcîrüñ senüñ

2 Bir biriyle ceng ider ‘aşıklaruñ Mecnûn gibi
Ey saçı Leylâ nice sihr itdi zencîrüñ senüñ

3 Yüz sürüp pâyüñe her dem destüñ öpmek istesem
Şem’veş odlar yakar başumda şemşîrüñ senüñ

4 Şerhe gelse yâreler derd-i derûnumdan n’ola
Agzına dil sokdı geldi nâvek-i tîrüñ senüñ

5 Yasdanursın işigin her dem o mâhuñ şâma dek
Mesned-i çerh olsa tañ mı ey güneş yirüñ senüñ

6 Nice sûret vire nakş-ı zülfüñe nakkâş-i Çîn
Ey perî gelmez hayâle kılca tasvîrüñ senüñ

7 Dilde virdüñ her cevânuñ kâküli eş’ârıdur
Böyle mi telkîn idüpdür Lâmi’î pîrüñ senüñ

2544 Nazîre-i Şevkî

1 Biñ kadar revzen açardı sîneme tîrüñ senüñ
Her kazâya olmasa kalkan-ı şemşîrüñ senüñ

2 Hüsn bâzârında bezzâz-ı hat-ı müşkînüñüñ
‘Anberîn endâzedür zülf-i girih-gîrüñ senüñ

3 Yüzini kızdurma ol mâhuñ hayâsuzlıgı ko
Yâruñ işigi degüldür ey güneş yîrüñ senüñ

4 Cân ile göñlüm gözüm açılmasun mı gül gibi
Bâg-ı sînemde gül-i sad-bergdür tîrüñ senüñ

5 Gördügi hûba göñül virmezdi böyle dâyimâ
Şevkiyâ oglan göñüllü olmasa pîrüñ senüñ

6 Ca’fer’üñ nazm-ı cihân-ârâ vü ‘âlem-gîrine
Hâşe li’llah öyküne bu şi’r-i dil-gîrüñ senüñ

2545 Ve lehu

1 Böyle kim kavs-ı felekler atışur tîrüñ senüñ
Yaraşur mihrüñ gazâli ola nahcîrüñ senüñ

2 Tâze çıkmış sındudan gûyâ libâs-ı nâzdur
Kâmet-i servüñde bu zülf-i girih-gîrüñ senüñ

3 Gel beni habs eyleme çâh-ı zenahdânuñda kim
Âhiret borcın komaz boynumda zencîrüñ senüñ

4 Gözi nûrın hall idüp kılmış vücûdın kıl kalem
Yazmaga bir reng ile nakkâş tasvîrüñ senüñ

5 Hüsn bahrinüñ dili vardur benüm çok sevdügüm
Hüsn bahrinüñ dilidür hüsn-i ta’bîrüñ senüñ

6 Ey kemân-ebrû beni acıtmag ile komadı
Nâzükâne sîneme işler geçer tîrüñ senüñ

7 ‘Âlemüñ uyhusına bir gün şebihûn iriser
Nâle-i subh ile Şevkî âh-ı şeb-gîrüñ senüñ

2546 Nazîre-i Mu’îdî

1 Ey perî göklerde olsa yaraşur tîrüñ senüñ
Bî-bedeldür gün gibi hüsn-i cihân-gîrüñ senüñ

2 Sînede turma kadem bas çeşm ü dilden câna kim
Gün gibi dördinci kat gökdür begüm yirüñ senüñ

3 Tâze açılmış gül üzre sâye-i sûsen midür
Yâ ciger zahmında mesken tutdı şemşîrüñ senüñ

4 Ey kemân-ebrû n’ola kanlar dökilse her taraf
Agzı kanlu bir harâmîdür bugün tîrüñ senüñ

5	Ey Mu'îdî fikr idüp hâlin n'idersin fârig ol
Çünki tagyîr eylemez takdîri tedbîrüñ senüñ

2547	Nazîre-i Selmân

1	Ey kemân-ebrû baña togrılmadı tîrüñ senüñ
Çalmayınca yirini şol kanlu şemşîrüñ senüñ

2	Leyli adın agzına almazdı Mecnûn bir dahı
Kendüñi görmese bâri görse tasvîrüñ senüñ

3	Ol leb-i şîrîni añdurduñ helâk itdüñ beni
Cânuma kâr eyledi ey nâme takrîrüñ senüñ

4	Ey hat-ı cânân benüm girmek dilerseñ kanuma
Kara eyler yüzüñi âhir bu tezvîrüñ senüñ

5	Bâg-ı Firdevs'i unut añma bihiştüñ adını
Var ise kûyında ey Selmân eger yirüñ senüñ

2548	Nazîre-i Basîrî

1	Ger bilem kim 'azmi benden yañadur tîrüñ senüñ
Ey kemân-ebrû idem çeşmümi zih-gîrüñ senüñ

2	Bu ne ta'bîr-i kelâm u bu nice hüsn-ı edâ
Yûsuf'ı söyletmez oldı hüsn-i ta'bîrüñ senüñ

3	Öldürem dirdüñ beni te'hîr itdüñ bilmedüm
Kim neden olmış bu hayr içinde te'hîrüñ senüñ

4	Câvidânî cân virür tîguñ şehîd olanlara
Çeşme-i hayvândan içmiş suyı şemşîrüñ senüñ

5	Ger şikâruñda bulınsa âhu-yı Çîn ey perî
Göz karardup cân atar olmaga nahcîrüñ senüñ

6	Sübhası şeyhüñ egerçi dâne ile dâmdur

Ey dil-i dîvâne tesbîh oldı zencîrüñ senüñ

7 Her tarafdan çeşm-i ‘âşıkdur ider saña nazar
Yüzüñ üzre halka-i zülf-i girih-gîrüñ senüñ

8 Hîç elden komaz olmışsın reh-i mey-hâneyi
Ey Basîrî böyle mi gösterdi yol pîrüñ senüñ

2549 Nazîre-i Sâ’atî

1 Kıldı kudret hâmesi zâr ile tasvîrüñ senüñ
Sûznâk olsa ‘aceb mi hurde tahrîrüñ senüñ

2 Rûh-bahş eyler deminden râhat-efzâ leblerüñ
N’ola dil âb-ı hayât okursa tefsîrüñ senüñ

3 Düşde gördüm zülfüñi didüm didüñ dâruñ durur
Baña Yûsuf’dan güzel görinde ta’bîrüñ senüñ

4 Ey kemân-ebrû üşer göñlüm temâşâsına halk
Mâhiyedür san geçer pûlâddan tîrüñ senüñ

5 Şol kemân ebrûñ olaldan şast zülfüñ destine
Bir kemînüñde döginen oldı nahcîrüñ senüñ

6 Nokta-i hâl ü hat[ı] kor anı dâne dökme kim
Bellüdür ‘uşşâka zâhid dâm-ı tezvîrüñ senüñ

7 Mâhı gökden indürüp yire sagasın Sâ’atî
Kesr-i nefs ü bast-ı eşk olursa teshîrüñ senüñ

2550 Nazîre-i Me’âlî

1 Cânını virdi ‘ivaz âhû-yı nahcîrüñ senüñ
Oldı çün hem-sîne ol miskîn ile tîrüñ senüñ

2 Pertev-i hurşîd-i rahşân her taşı la’l eylemez
Kâlb-i sûfîde n’ola olmazsa te’sîrüñ senüñ

3 Meclis-i sînemde gel ey tîr-i cânân sadra geç
Bilürüz kadrüñi lutf it bellüdür yirüñ senüñ

4 Âhen-i derd ü belâdan cevşen itdüm göñlüme
Çok çalışdı kesmeyüp kes düşdi şemşîrüñ senüñ

5 Lutf idüp ‘uşşâkuñuñ kasd eylemişsin katline
A begüm âdemler öldürür bu tedbîrüñ senüñ

6 Hûblar tasvîrin itmek resmdür âyînede
Olsa dil âyînesinde n’ola tasvîrüñ senüñ

7 Ey Me’âlî kadre irmişsin düşüñde hayr ola
Eyledüm ben sohbet-i yâr ile ta’bîrüñ senüñ

2551 Nazîre-i Kemâl Paşa-zâde

1 Görse Mânî ey sanem mescidde tasvîrün senüñ
Nakş idüp büt-hânede dirdi budur yirüñ senüñ

2 Kime içürseñ ebed bulmaz mı ‘ömr-i câvidân
Âb-ı Hızr ile suvarılmasa şemşîrüñ senüñ

3 Sîneye çeksem n’ola geldükçe ey kaşı kemân
La’l-leb bir serv-kad mahbûbdur tîrüñ senüñ

4 Her tarafdan baglamışdur boynumı bir bend ile
Sarmaşı tolaşı bu zülf-i girih-gîrüñ senüñ

5 Cennet-i kûyına ol hûrî-likânuñ ugrama
Öte dur ey bülbül-i gülşen degül yirüñ senüñ

6 Hasret-i mihr-i ruh-ı yâr ile zârî subha dek
Âsmânı göge boyar âh-ı şeb-gîrüñ senüñ

7 Gerdiş-i gerdûn ‘aceb mi fasl-ı hicrân eylese
Geldi takdîre muhâlif çünki tedbîrüñ senüñ

2552 Ve lehu

1 Vay ne tîr-endâz olur ol çeşm-i hûn-rîzüñ senüñ
Hey ne çâbük-bâz durur zülf-i dil-âvîzüñ senüñ

2 Düşdüñ ey zâhid lebi yâdıyla âhir bâdeye
Kanı miskîn bunca yıllık zühd ü perhîzüñ senüñ

3 Mülk-i gamda Husrev'em Şîrîn-lebüñ yâdıyla ben
Yaşumı Gül-gûn idelden zülf-i Şeb-dîzüñ senüñ

4 Gösterür tiryâk satar zehr-i mârın zülfüñüñ
Hey ne şîrîn kârdur la'l-i şeker-rîzüñ senüñ

5 Tutdı âfâk için ey dil nice efgân idesin
Nâle-i şeb-gîr ile âh-ı seher-hîzüñ senüñ

2553 Nazîre-i Hadîdî

1 Cânı kurbân itmegedür câna tedbîrüñ senüñ
Yâ nedür bu dem dilâ hayr işe te'hîrüñ senüñ

2 Dil-berâ sadrumda hoş demlerde görüp hançerüñ
Agzı suyın akıdur karşuma şemşîrüñ senüñ

3 Kankı tîr-endâzuñ okı geçdi iki şîşeden
Tokunur gözüme göñülden geçer tîrüñ senüñ

4 Bâg-ı hüsnüñde kara aglar kurar sayyâddur
Murg-ı dil sayd itmege zülf-i girih-gîrüñ senüñ

5 Yüz suyıyla ey Hadîdî işüñ altun eyledüñ
Hâk-i pâyi cevherinden beñzer iksîrüñ senüñ

2554 Nazîre-i Celîlî

1 Bir yalıñ yüzlü güzeldür dilde şemşîrüñ senüñ
Sînede bir la'l-leb dil-ber durur tîrüñ senüñ

2 Râstî cân içre nakş olan elif sandum anı

Her elif kim sînem üzre çekdi şemşîrüñ senüñ

3 Rîsmân-ı ‘anberîn ile nigârâ boynuma
‘Anberîne dakdı bu zülf-i girih-gîrüñ senüñ

4 Ey perî nakşuñ n’ola âyîne kalbin itse sâf
Aña çok sûret durur ma’nâda tasvîrüñ senüñ

5 Ey Celîlî şöyle ög la’lin ki şekker idine
Tûti-i şîrîn-kelâm işitse takrîrüñ senüñ

2555 Ve lehu

1 Egnüme sînem pelâsın biçdi şemşîrüñ senüñ
Ol melâmet hil’atin dikdi baña tîrüñ senüñ

2 Tañ degül ger olsa ey dil menzilüñ kûy-ı fenâ
Kim melâmet cu’dısın vîrânedür yirüñ senüñ

3 Bî-hod u rüsvâ-yı devrânam beni ko nâsıhâ
‘Işk bed-nâmına n’eyler pend ü tedbîrüñ senüñ

4 Yâra ey nâme gamum şerhin sen ilet ola kim
Göñlini nerm eyleye âheste takrîrüñ senüñ

5 ‘Akl u gışdan bâde nakd-i kalbümi sâf eyledi
Sâkiyâ hâki ne hoş zer eyler iksîrüñ senüñ

6 Yâr vaslın hˇâbda bârî göreydüm ola kim
Bir dem ey bahtum meded kıl kanı te’sîrüñ senüñ

7 Şu’lesinden oldı sûzân subha dek kındîl-i mâh
Göklere çıkmış Celîlî âh-ı şeb-gîrüñ senüñ

2556 Nazîre-i Feyzî

1 Her dem ey hûnî irer göñlüme şemşîrüñ senüñ
Her zamân da cânuma işler geçer tîrüñ senüñ

2 Çeşmümüñ nakkâşı yüzüñ gördi çün bu vech ile
Ey sanem deyr-i dilümde yazdı tasvîrüñ senüñ

3 Her gice sevdâ-yı zülfiyle o mâhuñ ey göñül
Karañu eyler cihânı âh-ı şeb-gîrüñ senüñ

4 Âbdâr u ter olur ey kâtib-i eşküm benüm
Hatt-ı yâkûtını vasf itdükçe takrîrüñ senüñ

5 Yüz virüp yaşuña başdan aşuraldan âhuñı
Hîç Feyzî yirde gökde kalmadı yirüñ senüñ

2557 Nazîre-i Lem'î

1 Dem mi vardur sîneme zahm urmaya tîrüñ senüñ
Dem mi vardur aş ermeye kanuma şemşîrüñ senüñ

2 Sîneden geçdi göñülde kendüye yir eyledi
Ey kaşı yâ haylice nâzük geçer tîrüñ senüñ

3 Başını pâ-mâl idüp çaldı rakîbi katl idüp
'Arşda asdı kılıcın belki şemşîrüñ senüñ

4 Âstân-ı yârdan ey dil sürüldüñ it gibi
Ben de bildüm yirde gökde kalmadı yirüñ senüñ

5 Her cevânuñ 'ışkına tolu içersin bezmde
Yolumı irşâd idüpdür Lem'iyâ pîrüñ senüñ

2558 Nazîre-i 'Alî

1 Togrılup gelse elif gibi kaçan tîrüñ senüñ
Çagırup aydur göñül cân içredür yirüñ senüñ

2 Odlara yakdı beni şem'-i ruhuñ pervâneveş
Dütünüm göge çıkardı zülf-i şeb-gîrüñ senüñ

3 Ey hümâ-tal'at hümâyûn-kasruña irişmege
Kol kanad oldı dil ü cân murgına tîrüñ senüñ

4 Âh-ı sûzânuñla yanduñ ey göñül kaknûsvâr
Kendi âhuñ ‘âkıbet od eyledi yirüñ senüñ

Kirpügini kıl kalem çeşmin devâd idüp ‘Alî
5 Deyr-i dilde ey sanem nakş itdi tasvîrüñ senüñ

2559 Nazîre-i Hıfzî
1 Ey güneş evc-i felek olmaz idi yirüñ senüñ
Olmasa ol mihr da’vâsında tezvîrüñ senüñ

2 Câmi’-i hüsnüñde zâhir oldı çok rûşen delîl
Kâşif-i esrâr-ı Hak oldı meger pîrüñ senüñ

3 Kabza-i yayın kodı kavs-ı kuzahde şekl-i mâh
Asdı ‘arş üzre du’â-yı seyf şemşîrüñ senüñ

4 Nice tîr-endâzlar sînemde dikdiler nişân
‘Âkıbet başum ucında taş diker tîrüñ senüñ

5 Yog iken deyyâr olmadın dahı dâr u diyâr
Deyr-i dilde ey sanem var idi tasvîrüñ senüñ

6 Var tabîbâ sende yokdur haste göñlüme ‘ilâc
Ey ecel irsün meded var ise tedbîrüñ senüñ

7 Hıfziyâ sûz-ı dilüñden nâmeler yanar oda
Hâmeler agzından odlar samasa tîrüñ senüñ

2560 Nazîre-i Likâyî
1 Söyledükçe cân u dil alur bu takrîrüñ senüñ
Memleketler feth ider bu hüsn-i tedbîrüñ senüñ

2 Çek elüñ tasvîrden şimden girü nakkâş-ı Çîn
Nakş-ı hüsn-i yâr ile bozıldı tasvîrüñ senüñ

3 Âhum ile el bir idüp ey kemân-ebrû okuñ

Çerh tâsından geçerse iş asar tîrüñ senüñ

4 Cân u dil feth itdügindendür kaşuñla gözlerüñ
Yazılur innâ fetehnâ ile şemşîrüñ senüñ

5 Ey göñül ger zahm-ı şemşîrinden oldursañ şehîd
Sorusuz cennet ola od olmaya yîrüñ senüñ

6 Saña ol servi Likâyî ‘âkıbet meyl itdürür
Bu kemend-i nâle ile âh-ı şeb-gîrüñ senüñ

2561 Nazîre-i Gedâyî

1 Dil-berâ cân ile kıldum sînede yirüñ senüñ
Yazmışam ya’nî göñül levhine tasvîrüñ senüñ

2 Al ile ey alı çok bend itmedük dil mi kodı
Gamze-i câzû ile zülf-i girih-gîrüñ senüñ

3 Ol perî-rû dil-bere cân virmek isterssin dilâ
Hak muvâfık eylesün hoşdur bu tedbîrüñ senüñ

4 Hey ne âhûsın ki cânâ fitnesinden çeşmüñüñ
Ey nice şîrâne diller oldı nahcîrüñ senüñ

5 Tañ mıdur âteş olursa ey hat-ı dil-ber yirüñ
Vardugınca artdı günden güne tezvîrüñ senüñ

6 Zevk u şevk ile ferahdan cân virürdüm dûstum
Boynuma salınsa ger şevk ile şemşîrüñ senüñ

7 Ey Gedâyî sîm-i eşküñ dökülürse gam degül
Eksük olmaz var iken gam gibi iksîrüñ senüñ

2562 Nazîre-i Hâkî

1 Hey ne müşkîn hûşedür zülf-i girih-gîrüñ senüñ
Hey nice şeh-dânedür ol hâl-i Kişmîrüñ senüñ

2 Nakş-ı dîvâr oldı san bî-cân olup nakkâş-ı Çîn
Göricek ol deñlü hayrân oldı tasvîrüñ senüñ

3 Gülşen oldı hânkâhuñ ey münakkaş nîl ü dalk
Beñzer ol zülf-i murakka'-pûşdur pîrüñ senüñ

4 Nüsha yazdı dil büti tâbına hattuñdan hadüñ
Gerden-i câna hamâyil asdı şemşîrüñ senüñ

5 Cân içinde yir iderse n'ola ey kaşı kemân
Bir sanemdür la'l-leb sîmîn-beden tîrüñ senüñ

6 Sâye salup bir nefes basma kadem hâk üstine
Cân göginde ey güneş çün bellüdür yirüñ senüñ

7 Kaşlaruñ kavs-ı kuzahdur kirpigüñ tîr-i şihâb
Yaraşur âhû-yı hurşîd olsa nahcîrüñ senüñ

8 İrmedi gûşına ol mâhuñ figânuñ Hâkiyâ
Tutdı âfâkı bütün âh-ı cihân-gîrüñ senüñ

9 Tâb-ı ruhsâruñ rakîbüñ göñline kâr itmedi
Taşa dahı ey güneş var gerçi te'sîrüñ senüñ

2563 Nazîre-i Sürûrî-i Müderris

1 Gey 'aceb ey hatt-ı dil-ber bunca tezvîrüñ senüñ
Zulmet-i küfrüñle cennet eyleye yirüñ senüñ

2 Katl ile ta'bîr kılduñ vasla olan hˇâbumı
Gerçi hˇâbum hûbdur illâ ki ta'bîrüñ senüñ

3 Yire encüm yagdurur çeşmüm firâkuñ gicesi
Kılmag içün ey kamer-ruhsâr teshîrüñ senüñ

4 Şeyh ü şâbuñ kanını mey gibi çeşmüñ nûş ider
Nev-cevânum böyle mi ta'lîm ider pîrüñ senüñ

5 Çekdürürsin her cefâ-hûdan Sürûrî'ye belâ
Nice kılam ey dil-i dîvâne tedbîrüñ senüñ

2564 Nazîre-i Şâvur

1 Boynuma dâm-ı belâ ol zülf-i zencîrüñ senüñ
Bagrumı deldi cefâ vü cevr ile tîrüñ senüñ

2 Âyine karşu gelür oldı cemâlüñ ayına
Vireli sûret şehâ mir'âta tasvîrüñ senüñ

3 Bir perînüñ hâk-i pâyine hevâdâr olalı
Ey dil-i âşüfte od olmış durur yirüñ senüñ

4 Dimiş idüñ kim hatum gelse vefâlar ideyin
Uymadı ey dûst tahrîrüñe takrîrüñ senüñ

5 Nev-cevânum cevrüñi günden güne itdüñ ziyâd
Var ise ta'lîm-i nâz itmiş gibi pîrüñ senüñ

6 Pâsbân-ı kûy-ı 'ışk olduñ meger kim Şâvurâ
Halkı uyutmaz anuñçün âh-ı şeb-gîrüñ senüñ

2565 Nazîre-i Tarîkî

1 Sînemi kıldı hedef şol gamze-i tîrüñ senüñ
Cânumı_ almakdur nigârâ yine tedbîrüñ senüñ

2 Kavs-i ebrûmuz görüp dirsin ki kurbân oldugum
Egri işe şimdi mi oldı bu tezvîrüñ senüñ

3 Kurtaram dimişdüñ öldürüp bu ben üftâdeyi
Olmasun hoş-hû degül hayr işe te'hîrüñ senüñ

4 San'at-ı cevr ü cefâda sen ki gey üstâdsın
Ey cevân bu tâzelikde kim durur pîrüñ senüñ

5 Pîr-i 'ışka çün mürîd olduñ Tarîkî bellü bil
Tâ ebed 'ışkuñ dilinden ola takrîrüñ senüñ

2566 Nazîre-i Nasîbî

1 Gûşe-i mey-hânedür her dem dilâ yirüñ senüñ
Böyle mi irşâd idüpdür yohsa kim pîrüñ senüñ

2 Zülf-i dil-berden elüñ çek ey dil-i âşüfte-hâl
Kim seni başdan çıkarur işbu tedbîrüñ senüñ

3 Katl-i ‘uşşâka muhakkak hat getürdi haddüñ âh
Rûmilin tutdı ser-â-ser işbu tezvîrüñ senüñ

4 Zahm-ı tîguñla işigüñde rakîb olsa helâk
Asılurdı Hak bilür ‘arş üzre şemşîrüñ senüñ

5 Sâye gibi ey Nasîbî dil-berüñden olma dûr
Ola kim bir gün ola ol yâra te’sîrüñ senüñ

2567 Nazîre-i Hâverî

1 Togrılup gelse elif gibi kaçan tîrüñ senüñ
Çagırup aydur göñül cân içredür yirüñ senüñ

2 Odlara yakdı beni şem’-i ruhuñ pervâneveş
Dütünüm göge çıkardı zülf-i şeb-gîrüñ senüñ

3 Ey hümâ-tal’at hümâyûn kasruña irişmege
Kol kanad oldı dil ü cân murgına tîrüñ senüñ

4 Âh-ı sûzânuñla yanduñ ey göñül kaknûsvâr
Kendü âhuñ ‘âkıbet od eyledi yirüñ senüñ

5 Kirpügini kıl kalem çeşmin devât idüp yine
Deyrlere Hâverî nakş itdi tasvîrüñ senüñ

2568 Nazîre-i Enverî

1 Baña tokınmaz geçer gamzeñ diyen tîrüñ senüñ
Boynuma salınmagı kat’ itdi şemşîrüñ senüñ

2	Yüz çevürmez kendin a’dâya salar şâhin gibi
Başına yüñler takar şeh-bâzdur tîrüñ senüñ

3	İtlerüñe virdi tavşan uyhusın öldüm diyü
Şimdi turmış salınur yanuñca nahcîrüñ senüñ

4	Biñ dili bir kıl ile baglar bu mihnet-hânede
Biri yagız güzeldür zülf-i dil-gîrüñ senüñ

5	Bir güneş yüzlü huzûrında huzûruñ var iken
Nâr-ı fürkat Enverî od eyled yirüñ senüñ

2569 Ve lehu

1	Geçse her dem göñlüme dokınmadın tîrüñ senüñ
Bagrumı hûn itmegi kat’ itse şemşîrüñ senüñ

2	‘Aynumuz tutmakda kılca ‘aybı yok müşkil budur
Bir uzun billü güzeldür zülf-i dil-gîrüñ senüñ

3	Dilkülenseñ seg rakîbe yiridür her kelbüñüñ
Ey gözi âhû kaçar öñince nahcîrüñ senüñ

4	Çaldugı dem sîne-i sad-pâremi kan eyledi
Hey dirîgâ pâreye çalındı şemşîrüñ senüñ

5	Yir bulaldan Enverî kûyında ol gün yüzlünüñ
Yidi kat gökden yüce olmış durur yirüñ senüñ

2570 Nazîre-i Müftî-zâde

1	Göz göñül sîne tehî cân tolu tasvîrüñ senüñ
Gün gibi dördinci kat gökdür meger yirüñ senüñ

2	Düşde ay gördüm didüm ta’bîri vaslumdur didüñ
Rûşen itdi göñlümi bu hüsn-i ta’bîrüñ senüñ

3	Baş açuk abdâluñam kıblem kaşuñ mihrâbıdur
Baña tesbîh oldı boynumdagı zencîrüñ senüñ

4 Dûd-ı âhum göklere boyandugından añla kim
Kara çulda kor beni zülf-i girih-gîrüñ senüñ

5 Eglenürdüm hâneme tasvîrüñi yazup velî
Sen meleksin yazamaz bir kimse tasvîrüñ senüñ

6 Bahr-i mihnet kuşlarına âşiyân olmag içün
Cismümi âhir neyistân eyledi tîrüñ senüñ

7 Âh u zârîdür işüñ gülmezsin oglandan berü
Fenn-i gamda Rûhiyâ Mecnûn mıdur pîrüñ senüñ

2571 Li-mürettibihi

1 'Âşıka vasl olmaga var ise tedbîrüñ senüñ
Olmasun gel dûstum hayr işe te'hîrüñ senüñ

2 Sen bugün mihr-i sipihr-i hüsnsin ki_olmış durur
Cümle-i mihr ehlinüñ göñlinde te'sîrüñ senüñ

3 Sivrilüp ortaya gelmez hançerüñ gibi hele
Yanuñı bekler yüzi suyıyla şemşîrüñ senüñ

4 Yüz suyıyla yanuñı beklerdi şemşîrüñ gibi
Ey kemân-ebrû hevâyî olmasa tîrüñ senüñ

5 Meyl idersin gördügüñ 'Azrâ-'izâra cân ile
Nazmiyâ bu vech ile Vâmık durur pîrüñ senüñ

2572 Li-mürettibihi

1 Ey sanem rûh-ı musavverdür çü tasvîrüñ senüñ
Deyr-i cân içindedür bu vech ile yirüñ senüñ

2 Dakılup yanuña senden kesmek ister 'âşıkı
Âdem öldürür bu cünbişlerle şemşîrüñ senüñ

3 Sadra geçse n'ola darbî kanda gönderseñ revân

Ey kemân-ebrû gör e kimden gelür tîrüñ senüñ

4 Cânı cânâna revân itmek dilermişsin şehâ
Ben de bildüm var imiş bir hüsn-i tedbîrüñ senüñ

5 ‘Işk ile vîrâne olduñ n’ola olsa Nazmiyâ
La’l ü zülf-i dil-rübâ şerbetle zencîrüñ senüñ

2573 Li-mürettibihi

1 Râh-ı ‘ışk içinde çün Ferhâd’dur pîrüñ senüñ
Yiridür kûh-ı belâ olsa dilâ yirüñ senüñ

2 Deyr nakkâşı ki gördi sen nigârı bir nazar
Deyr-i dilde ey sanem nakş itdi tasvîrüñ senüñ

3 Kanda gönderseñ yüzin döndürmez ol dem cân atar
Baş açıç yügrük dil-âverdür begüm tîrüñ senüñ

4 Buldı sûret ‘âkıbet ey hatt-ı ruhsâr-ı nigâr
Gerçi bu vech üzre zâhir oldı tezvîrüñ senüñ

5 Bezm-i devrân içre olduñ çünki mest-i câm-ı ‘ışk
Nazmiyâ kûy-ı melâmetdür yüri yirüñ senüñ

2574 Ez-ân-ı Ahmed Paşa

1 ‘Âleme revnak virelden ebr-i ihsânuñ senüñ
Terbiyetle eyledüñ ben hâki bustânuñ senüñ

2 Gör ne ihsân eylemişdür saña sultân-ı cihân
Kim ‘abîd itdi cihân ahrârın ihsânuñ senüñ

3 Da’vi-i ihsânuña ger hasmuñ isterse delîl
Aña ben yitmez miyem ‘âlemde bürhânuñ senüñ

4 Ayrulurken cânumı kızdurdı hummâ-yı firâk
Bilmezem ne söyledür bu rûz-ı hicrânuñ senüñ

5 Ben vedâ’ eylerken olur zehr-i kâtilden beter
Bûse virmekde dehân-ı şekker-efşânuñ senüñ

6 Ey gül-i ter dâmenüñden niçün el çekmez rakîb
N’eyler ol nâ-pâk elinde pâk dâmânuñ senüñ

7 Didüm öldürdi firâkuñ zahmı ben dil-hasteyi
Didi nevmîd olma Ahmed kim benem cânuñ senüñ

2575 Ve lehu

1 Cânı ser-gerdân ider zülf-i perîşânuñ senüñ
Dil perîşân eylemekdür ey perî şânuñ senüñ

2 Zahm-ı gamzeñ merhem urmışdur dil-i mecrûhuma
Hey ne derdüm var ki dermân oldı peykânuñ senüñ

3 Şol kadar cânlar döker câzû gözüñ zindâna kim
Su yirine cân tolar çâh-ı zenahdânuñ senüñ

4 Sâkiyâ sun bezm-i hüsnüñde lebüñ câmın bize
Kim benefşeyle müzeyyendür gülistânuñ senüñ

5 Rûz-ı mahşerde benüm avcumda dest-âvîz ola
Ârzû-yı halka-i zülf-i perîşânuñ senüñ

6 Ey kemân-ebrû visâlüñ ‘îdı yüz biñ cân deger
Yiridür mâh-ı felek olursa kurbânuñ senüñ

7 Gice hem-sâyeñ n’ider kındîli kim âyînevâr
Gösterür hüsnüñ furûgın seng-i eyvânuñ senüñ

8 Cûş idüp cân cübbesin çâk itse Ahmed tañ mı kim
Matla’-ı subh-ı cemâl oldı girîbânuñ senüñ

2576 Nazîre-i Necâtî

1 Sihr ider reftârda serv-i hırâmânuñ senüñ

Kıl yarar güftârda la’l-i dür-efşânuñ senüñ

2 Leblerüñ mühr-i Süleymân oldugiçün ey perî
Zülfi gibi ejdehâlardur nigehbânuñ senüñ

3 Ey kemân-ebrû yüregüm yirine oturmadı
Basmayıcak bagruma şol kanlu peykânuñ senüñ

4 Kanlu yaş ile toludur gözlerümüñ merdümi
Çeşm-i ser-mestüñ diyelden içeyin kanuñ senüñ

5 Meryemâsâ karalar geyüp salınur nâz ile
Yirde sürür damenin zülf-i perîşânuñ senüñ

6 Diş bilermişsin leb-i şîrîn-i yâra vaz gel
Ey Necâtî döymez ol tatluya dendânuñ senüñ

2577 Nazîre-i Kemâl Paşa-zâde

1 Gül yüzüñ devrinde gören hatt-ı reyhânuñ senüñ
Aydur ey meh fitne ile toldı devrânuñ senüñ

2 Bir nihâl-i servdür kim nakş olur âyînede
Bâg-ı cânda sâye-i kadd-i hırâmânuñ senüñ

3 Nakd-i eşk ile tolu bir kîsedür çeşmüm benüm
Kim basupdur mühr aña la’l-i dür-efşânuñ senüñ

4 Nitekim gün pertevinden reng alur gökde şafak
‘Aks-i haddüñden olur gül-gûn girîbânuñ senüñ

5 Hat bozılur çünki nemnâk ola niçün hûb olur
Gül yüzüñde derledükçe hatt-ı reyhânuñ senüñ

6 Şerh idüp sûz-ı dili açmazdı agzın yâreler
Dil sokup söyletmese agzına peykânuñ senüñ

7 Gördi eş’ârumda hüsni vasfını dil-ber didi

Ravza-i Rızvândan almış nüsha dîvânuñ senüñ

2578 Nazîre-i Tâcî-zâde

1 Tâ ‘arak-rîz oldı gîsû-yı perîşânuñ senüñ
Şeb-nem ile tâze vü terdür gülistânuñ senüñ

2 Yüz sürer şol deñlü ‘âşıklar der ü dîvâruña
Kim gören sanur zer-endûd olmış eyvânuñ senüñ

3 Cân ki vardur tende gûyâ mürdedür tâbûtda
Şöyle bî-tâkat kılupdur anı hicrânuñ senüñ

4 Gamzeñüñ bir demde biñ cân aldugı yitmez mi dâll
‘Ayn-ı fitne oldugına çeşm-i fettânuñ senüñ

5 Ebter oldı nüshası gül defterinüñ Ca’ferâ
Çıkdı çün rengîn hayâlât ile dîvânuñ senüñ

2579 Nazîre-i Kemâl-i Zerd

1 Matla’-ı hurşîd-i hâverdür girîbânuñ senüñ
Maksad-ı serdür reh-i zülf-i perîşânuñ senüñ

2 Dilde tutmışdum leb-i la’lüñ didi bir gayb-dân
Hey garîb agzuñdadur şimdi çıkar cânuñ senüñ

3 Zulm ile çâk eyledi zülfüñ girîbânum benüm
Girmeye mi elüme mahşerde dâmânuñ senüñ

4 Lâciverd ü müşk ile mecmû’asına hüsnüñüñ
Saçdı per tâvûs-ı zülf-i ‘anber-efşânuñ senüñ

5 Ruhların yâruñ kamudan hûb ögmişsin Kemâl
Berg-i gülden itdiler evrâk-ı dîvânuñ senüñ

2580 Nazîre-i Vasfî

1 Reşk-i serv ü nârven kadd-i hırâmânuñ senüñ
Gayret-i gülzâr-ı cennet hadd-i handânuñ senüñ

2 Karşuña bülbül gibi ‘uşşâkı nâlân itmege
Pürdür evrâk-ı gül-i terden gülistânuñ senüñ

3 Mest-i ‘ışkam tuşmışam esrâr-ı hüsnüñden haber
Olmışam âşüfte vü şeydâ vü hayrânuñ senüñ

4 Ger ölürsem derd ile ‘ışkuñ beyâbânında ben
Tâ kıyâmet dûstum destümde dâmânuñ senüñ

5 Mihnet-i hecrüñde kâfirler esirgerler beni
Âhir ey meh yok mıdur bir zerre îmânuñ senüñ

6 Mihr ile göñlüm alup kahr ile öldürdüñ beni
Kanı a zâlim bizümle ‘âhd ü peymânuñ senüñ

7 Vasfiyâ şi’rüñ çün ol meh-rûya te’sîr eylemez
Oda yansun defter ü tûmâr u dîvânuñ senüñ

2581 Nazîre-i ‘Alî

1 Togrusı Tûbâ’da yok serv-i hırâmânuñ senüñ
Görmedük tâvûs-ı kudsîde bu cevlânuñ senüñ

2 Şâd olup oynar yüregüm ey kemân-ebrû kaçan
Gelse cân almag içün şol kanlu peykânuñ senüñ

3 Kandasın ey hâk-i pây yollaruñı gözleyüp
Çeşm-i erbâb-ı nazar oldı nigehbânuñ senüñ

4 Ey ‘Alî perr-i hümâdan itmelü evrâkını
Yâd ider zülf-i nigârı çünki dîvânuñ senüñ

2582 Nazîre-i ‘Alâyî

1 Gülsitân-ı dil-güşâdur verd-i handânuñ senüñ
Serv-i nâz-ı râstdur kadd-i hırâmânuñ senüñ

2 Âb-ı hayvândan dahı şîrîn gelür dil Hızr’ına

Cân-fezâlıkda beyân-ı şekker-efşânuñ senüñ

3 Hûriyâ gül-berg-i zîbâ ‘ârızuñ Kevser lebüñ
Bülbül-i cennet zebân-ı hûb-elhânuñ senüñ

4 Yaraşur seyrângehüñ olursa her geh sebzezâr
Hoş durur tâvûsdan zîrâ ki cevlânuñ senüñ

5 Bâtıl oldı hüsn-i nâz u ‘işvesi dil-berlerüñ
Olalı ol mihr-i ‘âlem-sûz devrânuñ senüñ

6 Baña senden dâyim eksük olmasun kahr ü belâ
Müstehıkkam çünki çokdur lutf u ihsânuñ senüñ

7 Bu ‘Alâyî katl bilsem kim neden düşvâr olur
‘Âşık öldürmek durur hod kâr-ı âsânuñ senüñ

2583 Nazîre-i Hilâlî-i Kazzâz

1 Var mıdur zahm urmaduk cân çeşm-i fettânuñ senüñ
Yâ kanı bir delmedük dil tîr-i müjgânuñ senüñ

2 Su karâr itmez içinde şîşe kim ola şikest
Geçdügi budur dilümden def’i peykânuñ senüñ

3 Hızr elinden âb-ı hayvân içmez ey Yûsuf-likâ
Olsa susuz teşne-i çâh-ı zenahdânuñ senüñ

4 Hûr-ı Rızvân’ı unutdurduñ eyâ Tûbâ-hırâm
Cennet-i Firdevs’i añdurmaz gülistânuñ senüñ

5 Dil görüp zülfüñ kemendin düşdi ‘ışkuñ bendine
Cân sevüp kaşuñ kemânın oldı kurbânuñ senüñ

6 Tîr ü peykân ise de cânuma geçsün buyruguñ
Tîg-ı tîz olursa da boynuma fermânuñ senüñ

7 Dil-berüñ nâzük ruhı vasfın Hilâlî yazmaga

Gül gibi rengîn gerek evrâk-ı dîvânuñ senüñ

2584 Nazîre-i Hilâlî-i Kazzâz

1 Matla'-ı mihr olmasa ey meh girîbânuñ senüñ
Bakıcak gözler kamaşdurmazdı gerdânuñ senüñ

2 Sîneme geldükçe ey kaşı kemân kılmaz karâr
Oh nice nâzük geçer şol kanlu peykânuñ senüñ

3 Bâgda servi eger reyhânı kılur ser-nigûn
Kâkülüñle râstî serv-i hırâmânuñ senüñ

4 Al ile sihr ögredür sahn-ı çemende nergise
Hay zâlim göz göre bu çeşm-i fettânuñ senüñ

5 Ey Hilâlî dün gice gülşende nevbet virmedi
'Andelîbüñ sıklıgın diñdürdi efgânuñ senüñ

2585 Nazîre-i Şâmî

1 Câna togru geldügiçün tîr-i müjgânuñ senüñ
Yir idüpdür göñlümüñ içinde peykânuñ senüñ

2 Gamze ile kanumı kavl eylemişdüñ dökmedüñ
Kanı ey kavli yalan ol 'ahd ü peymânuñ senüñ

3 Çünki kâtil çeşmüñüñ maktûli oldum dünyede
Âhiretde komayam elden girîbânuñ senüñ

4 Anca cânlar bend ider miskîn saçuñ zencîr ile
Nice diller habs ider çâh-ı zenahdânuñ senüñ

5 Çün kadîmî yüz sürüci işigüñ topragıyam
Hâkveş elden komazsam n'ola dâmânuñ senüñ

6 Ol perîşânuñ ko Şâmî zülfi fikrin itme kim
Cânı sevdâyı kılur zülf-i perîşânuñ senüñ

2586 Nazîre-i Halîlî

1 Cânumı yandurdı cânâ nâr-ı hicrânuñ senüñ
‘Aklumı yagmâya virdi çeşm-i fettânuñ senüñ

2 Hâtır-ı mecmû’umı âşüfte kılduñ ey perî
Tâ ki düşdi boynuma zülf-i perîşânuñ senüñ

3 Gice tesbîhüm cemâlüñ zikr ü virdümdür şehâ
Subh-dem yâd eylerem la’l-i dür-efşânuñ senüñ

4 Ayaguña dem-be-dem yüzümi sürdügüm bu kim
N’ola şöyle tokına yüzüme dâmânuñ senüñ

5 Çün Halîlî’yi şehâ öldürisersin ‘âkıbet
Bâri tîz tut çün budur âyîn ü erkânuñ senüñ

2587 Nazîre-i Medhî

1 Kasd-ı îmân itdi zülf-i nâ-müselmânuñ senüñ
Yog imiş bildüm be kâfir kılca îmânuñ senüñ

2 Gözlerüm yılduz sayar her gice ey meh subha dek
Uyhusın bagladı beñzer çeşm-i fettânuñ senüñ

3 Va’de-i ahbâr-ı vasluñ kimseler kılmaz dürüst
Göñlümüz gibi sınukdur ‘ahd ü peymânuñ senüñ

4 Tîr-i mihnetden delinsün cân-ı mecrûhum benüm
Ol kemân-ebrûñ içün olmazsa kurbanuñ senüñ

5 Bir yaña gam öldürür bir yaña hasret bir yaña
Bir yaña bîm-i ecel bir yaña hicrânuñ senüñ

6 Yakdı sûzından cihânı hüsn-i meh-rûlar gibi
İrte kalsun Medhiyâ göynüklü dîvânuñ senüñ

7 Dilde bir dem sabr idüp eylemez ise vâ beni
Yufka bagrumdan geçerse tî®-i müjgânuñ senüñ

2588 Nazîre-i Lâmi'î

1 Matla'-ı subh-ı safâdur çün girîbânuñ senüñ
Tañ mı tutsam şâm-ı zülfüñ gibi dâmânuñ senüñ

2 Dâglar güller elifler serv kanum cûybâr
Sînem üzre yatuban seyr it gülistânuñ senüñ

3 Bâga gel kim bülbül iñler gül yakasın çâk ider
Hey kıyâmet fitnedür serv-i hırâmânuñ senüñ

4 Bûy-ı zülf-i yâr mıdur yâ dem-i Rûhü'l-kudüs
Ey sabâ bi'llah nesîm-i 'anber-efşânuñ senüñ

5 Gerçi ey dil dîdedür kanuñ döken lâkin anuñ
Ocagına komdın su komadı cânuñ senüñ

6 N'ola itseñ dem-be-dem bagruñ kebâb eşküñ şarâb
Derd ü gamdur rûz u şeb ey dil çü mihmânuñ senüñ

7 Âsyâlar döndürür başuñda çerh-i fitne-bâz
Bilmezem ey Lâmi'î taşdan mıdur cânuñ senüñ

2589 Nazîre-i Revânî

1 Bûse 'ahdinde n'ola dil olsa hayrânuñ senüñ
Agzına bal çaldı la'l-i şekker-efşânuñ senüñ

2 Sâkiyâ sunmaz mısın dahı vefâ peymânesin
Kanı a zâlim bizümle 'ahd ü peymânuñ senüñ

3 N'ola kılsañ bendeñe yine cefâ vü cevrüñi
Şimdi mi gördük efendi lutf u ihsânuñ senüñ

4 Hulle-i Firdevs'dür nâzük tenüñde pîrehen
Revzen-i cennetdür ey hûrî girîbânuñ senüñ

5 Başına gün dogmaduk bir nice yüzi karalar

Âh kim terk eylemezler sâyeveş yanuñ senüñ

6 Tîrüñ ucından enâra döndi göñlüm dûstum
Dânelerdür anda gûyâ kanlu peykânuñ senüñ

7 Sûz-ı eş'âruñ Revânî yakdı 'âlem halkını
Oda yansun defter ü tûmâr u dîvânuñ senüñ

2590 Nazîre-i Zâtî

1 Veh ki tezvîr ile hattı-ı la'l-i cânânuñ senüñ
Bir gün alur gibi ey bî-çâre dil cânuñ senüñ

2 Boynuña kol tolayup öper yañaguñ karşuma
Âh kim cânâ ridâñ ile girîbânuñ senüñ

3 Öldürürdi sâk-ı sîmînüñ cihân halkın tamâm
Ayaguña düşmese ey dûst dâmânuñ senüñ

4 Cânumı acıtdı dil virdi tokundı göñlüme
Nice dil yügrüklügin eyler bu peykânuñ senüñ

5 Tañlamazdı pâdşâh-ı mülk-i 'ışkam didügüñ
Zâtiyâ ol şâh eger göreydi dîvânuñ senüñ

2591 Ve lehu

1 'Arz-ı mihr itdi meger ey subh cânânuñ senüñ
Çâk olupdur dest-i şevk ile girîbânuñ senüñ

2 Bir demi 'âşıklara biñ yılca niçün gösterür
Dûstum bast-ı zamân itmezse hicrânuñ senüñ

3 Ka'be-i kûyında ger kurbân olursañ dil-berüñ
Alnına ey dil melekler süreler kanuñ senüñ

4 Geldiler meydâna gelmiş didiler ey şeh-süvâr
Bundasın sen gerçi ey dil andadur cânuñ senüñ

5 Yohsa Zâtî kâgıdı perr-i semenderden midür
Sûz-ı şi’rüñden niçün yanmaya dîvânuñ senüñ

2592 Nazîre-i Muhibbî

1 Sîneme şol deñlü geldi tîr-i müjgânuñ senüñ
Bulına tâ haşre dek sînemde peykânuñ senüñ

2 Dünyede katl eyledi çünki beni kâtil gözüñ
Dutam elden komayam mahşerde dâmânuñ senüñ

3 Kapusında boynumı egdüm görüp bir ehl-i dil
Didi sabr it bir nefes şimdi çıkar cânuñ senüñ

4 Öldürür bir yaña gam bir yaña fürkat başuma
Bir yañadan gör neler getürdi hicrânuñ senüñ

5 Evvel alduñ göñlümi cevr ile âhir öldürüp
Kanda gitdi ara yirde ‘ahd ü peymânuñ senüñ

6 Mushaf-ı hüsnüñ hakiçün Ka’bedür kûyuñ şehâ
Bu Muhibbî cân u dilden oldı kurbânuñ senüñ

2593 Ve lehu Eyzen

1 Ey göñül hercâyidür gün gibi cânânuñ senüñ
Göklere irse ‘aceb mi âh u efgânuñ senüñ

2 Tañlama zülfüñ görüp hâlüm perîşân oldugın
Dil perîşân eylemekdür çün perî şânuñ senüñ

3 Âh kim bu gam elinden olımazsın sen halâs
Şöyle muhkem tutdı ey dil çün girîbânuñ senüñ

4 La’lini agzuma aldum dil ferah olup didi
Sakın agzuñdan çıkarma kim çıkar cânuñ senüñ

5 Ey sanem tutdı Muhibbî ‘ışk ile dâmânuñı
Kesseler elüm kalur destümde dâmânuñ senüñ

2594 Nazîre-i Basîrî

1 Ne belâ-engîzdür ol çeşm-i fettânuñ senüñ
Ne şeker-âmîzdür la'l-i dür-efşânuñ senüñ

2 Kapusında otururken didi derbânı baña
Sabr kıl bir lahza kim şimdi çıkar cânuñ senüñ

3 Burka'-i müşkîn asup zülfüñ harîm-i hüsnüñe
Sâyebân-ı 'anber-âvîz oldı eyvânuñ senüñ

4 Men' idersin her nefes yüzinden ey nâsıh beni
Kâfirem ger var ise bi'llâh îmânuñ senüñ

5 Ey Basîrî olmadı âhuñ mü'essir gerçi kim
Taşa te'sîr eyledi âh ile efgânuñ senüñ

2595 Nazîre-i Sürûrî-i 'Acem

1 Zeyn olaldan tâze güllerle gülistânuñ senüñ
Bülbül-i gûyâ-sıfat cân oldı nâlânuñ senüñ

2 Hâlümi görüp baña îmânı_olan rahm eyledi
Hây kâfir yok mı yohsa bi'llah îmânuñ senüñ

3 Rûz-ı haşr içre şehîd-i 'ışk olmazdı göñül
Olmasa bagrumda zâhir kanlu peykânuñ senüñ

4 Çün nisâb-ı vasl-ı dil-berden nasîbüñ yok dilâ
Derd-i dil-berdür hemîn 'âlemde dermânuñ senüñ

5 İşigüñde itlerüñden 'add olınsa tañ degül
Kim Sürûrî cân u dilden oldı derbânuñ senüñ

2596 Nazîre-i Mâtemî-i 'Acem

1 El uzatdı cânuma zülf-i perîşânuñ senüñ
'Âşıka cevr eylemekdür ey perî şânuñ senüñ

2 ‘Andelîb-i bâg-ı hüsnüñi nevâsuz koma kim
Mesken-i zâg olısar bir gün gülistânuñ senüñ

3 Kâkülüñ ‘ıtrı çemende sünbüli hoş-bû ider
Gonçeyi handân ider la’l-i dür-efşânuñ senüñ

4 Dâm-ı zülfinden sakın ey dil ger isterseñ ruhın
Tâ ki elden çıkmasun küfr ile îmânuñ senüñ

5 Şöyle kim kan agladuñ ol gonçe-i handân içün
Yir yüzin âhir tutar ey Mâtemî kanuñ senüñ

2597 Nazîre-i Sabâyî

1 Dil-berâ kanı benümle ‘ahd ü peymânuñ senüñ
Âh eger peymâneñe beñzerse peymânuñ senüñ

2 Kâmetüñ gibi sözüñi togru sanurdum velî
Egri imiş kaşlaruñ mânendi peymânuñ senüñ

3 İnanurdum işidüp îmânuñı peymânuñı
Taga taşa düşmene ugrasun îmânuñ senüñ

4 Hak seni bir dil-ber-i hercâyîye kıla esîr
Tâ belâsın ne çeker ‘uşşâk sûzânuñ senüñ

5 Çerh-i hüsnüñ mihrisin âh-ı Sabâyî’den sakın
Tâ hilâl olmaya ey meh bedr-i tâbânuñ senüñ

2598 Nazîre-i Celîlî

1 Gâret-i îmân ider zülf-i perîşânuñ senüñ
‘Âşıkı bî-hânmân itmek durur şânuñ senüñ

2 Müdde’înüñ kes elini dâmenüñden dûstum
Hâr elinde n’eyler ey gül pâk dâmânuñ senüñ

3 Hatt-ı sebzüñ lâlezâr-ı hüsnüñi devr eylemiş
Tâze tikkân (?) ile zeyn oldı gülistânuñ senüñ

4 Hey nice sâhib-sa’âdet olmaya pîrâhenüñ
Matla’-ı hurşîd-i hüsn olmış girîbânuñ senüñ

5 Oklaruñdan derd-i dil fi’l-cümle teskîn buldı uş
Gûyiyâ kim su seper ol oda peykânuñ senüñ

6 Şol yidi damu ‘azâbın kim didilerdi saña
Başuma bir bir getürdi rûz-ı hicrânuñ senüñ

7 Yâr hîç agzına almamış Celîlî aduñı
Anuñ içün kılca kalmış çıkmaga cânuñ senüñ

2599 Nazîre-i Celîlî

1 Fitne vü sihr ideliden çeşm-i fettânuñ senüñ
Oldı nergis gülşen içre zâr u hayrânuñ senüñ

2 Serv hayrân kaldı gülşende bir ayag üstine
Göreli bu lutf ile kadd-i hırâmânuñ senüñ

3 ‘Âlemi pür-nûr iderken âftâb-ı rûy-ı yâr
Ey felek ‘arz itme bize mâh-ı tâbânuñ senüñ

4 Cennet-i Firdevs ider tamuyı dîdâruñ baña
Dûzah ider cennet-i Firdevs’i hicrânuñ senüñ

5 Ey Celîlî vasf-ı hatt u hâl-i dil-ber mi bu kim
Bûy-ı müşk ile dimâgı tutdı dîvânuñ senüñ

2600 Nazîre-i Celîlî

1 Zülfüñe bend itmedür ‘ömrüm beni şânuñ senüñ
Girmeye mi destüme ey dûst dâmânuñ senüñ

2 Nâr-ı fürkatde beni korsa ne tañ eyvâ ile
Dûstum nâzük geçer sîb-i zenahdânuñ senüñ

3 Diller alur yol basar cânâ harâmî çeşmüñüñ

Dakılaldan yanına zülf-i perîşânuñ senüñ

4 Şîşenüñ boynın burup câm-ı meyüñ agzın tutar
Kimseyi güldürmez ey gül la’l-i handânuñ senüñ

5 Ey Celîlî ruhları rengîn güzeller yaraşur
Gül gibi el üzre tutarlarsa dîvânuñ senüñ

2601 Nazîre-i Şâkirî
1 Servi ser-gerdân ider kadd-i hırâmânuñ senüñ
Sünbüli hayrân ider bu zülf-i reyhânuñ senüñ

2 Saga sola tîg u hançerler dakınmak işleri
Hey ne âfetlerdür iki çeşm-i mestânuñ senüñ

3 Ey kadeh sohbetde öpmişsin leb-i cânâneyi
Girmeye misin elüme içeyin kanuñ senüñ

4 Hˇâce-i bâzâr-ı gamdur merdüm-i dîdem meger
Kim toludur la’l ü lü’lü’ ile dükkânuñ senüñ

5 Kabil olmaz sen ki agzuñdan leb-i cânân çıka
Şâkirî bi’llâh di nice çıka cânuñ senüñ

2602 Nazîre-i Selîkî
1 Cûy-ı eşk-i çeşm-i ‘âşıkdan mıdur âbuñ senüñ
Kim cihân bâgın sular ey çerh dûlâbuñ senüñ

2 Eşk-i çeşmüm n’ola ‘unnâbı olursa dem-be-dem
Kaldı çeşmümde hayâl-i la’l-i ‘unnâbuñ senüñ

3 Mutribâ sâzuñ yanınca cân u dil eyler nevâ
Beñzer irdi cân u dil târına mızrâbuñ senüñ

4 Bir hilâl-ebrû mehe virdüm göñül kim ey felek
Aña nisbet zerredür mihr-i cihân-tâbuñ senüñ

5 Feth-i bâb isterseñ anda halka eyle kaddüñi
Ey Selîkî âstân-ı yârdur bâbuñ senüñ

2603 Li-mürettibihi

1 Her ne dem ki bezme sâkî olsa cânânuñ senüñ
Ey göñül pür şevk olup sürer safâ cânuñ senüñ

2 Derde yâr ol derde dermân ister iseñ ey göñül
Derd yâr olur olursa derde dermânuñ senüñ

3 'Îd-ı vasluñla müşerref oldugı dem 'âşıkuñ
Ey kemân-ebrû olur cân ile kurbânuñ senüñ

4 Akıdur su gibi göñlin âdemüñ ey serv-i nâz
Şîve-i reftâr ile kadd-i hırâmânuñ senüñ

5 Varsa hâk-i pâyüñe yüz sürse men' itme begüm
Var ise Nazmî kuluña lutf u ihsânuñ senüñ

2604 Li-mürettibihi

1 Pâyüñe yüz sürmege zülf-i perîşânuñ senüñ
Sâyeveş miskîn fütâde tutdı dâmânuñ senüñ

2 Havf iderdüm ben senüñ tîrüñden ammâ kim beni
Ey kemân-ebrû yüreklendürdi peykânuñ senüñ

3 Âh kim kûyuñ pür olmış bî-kerân agyâr ile
Ey yüzi gül hârlar tutmış gülistânuñ senüñ

4 İşiginde görmedüm cânânı bir 'ârif didi
Andan ey âşüfte dil çıkmadı mı cânuñ senüñ

5 Ehl-i nazm içinde her yüzden tefâhür itmege
Bes durur Nazmî saña nazm-ı dür-efşânuñ senüñ

BAHR-İ REMEL-İ MAHBËN

Taktî’eş: Fe’ilâtün Fe’ilâtün Fe’ilâtün Fe’ilât

2605 Ez-ân-ı Revânî

1 Didüm ey meh beni hecrüñde çog aglatdı felek
Didi nâz ile geçen yagmura tutma kepenek

2 Seni sevdügi günâh ise suçın bagışla
Kıyma miskîn göñlüme hây dilek hây dilek

3 Görmeyen tâze nihâli gül-i nesrînler ile
Görsün ol şûhı kaçan kim geyer altunlu benek

4 Kanuma gamzelerüñ yok yire etmek tograr
Yokdur arada meger anuñ ile hakk-ı nemek

5 Gel begüm cân vireyin bûseñe didügümçün
Baña ol gonçe-dehen gitdi Revânî sögerek

2606 Nazîre-i ‘Amrî

1 Öpüp agzında didüm bire bebek bire bebek
‘Âşıkın öldürici körpe kuzı böyle gerek

2 Yâr göñlüñe nedür hoşça gelen didi didüm
Beng ile söz geçicek bûse-i şîrîn dilemek

3 Kasdum oldur ki uram la’lüñe diş yârelerin
Tâ unudulmaya arada geçen nân u nemek

4 Didüm ey gonçe-dehen bülbülüñem rahm itseñ
Didi bi’llâh bizi ko yüri birez öterek

5 ‘Amriyâ her kişiye ya’ni ferah virmez mi
Şûh dil-berler arasında olan sözi dimek

2607 Nazîre-i Zâtî

1 Baña şeh-bâz-ı mahabbet didi bir gün o melek
Kâf-ı ‘ışkında dimezsem n’ola sî-murga siñek

2 Kıldı bustân-ı mahabbetde sitârem beni hâk
Dimez isem feleke yiridür ey mâh kelek

3 Bir gice menzilimüz itse müşerref o kamer
Kutb-ı maksûdumuzuñ üstine dönerdi felek

4 Bir selâm almaga kaşuñla delersin biñ cân
Nice saht olmayalum biz ki kemânuñ katı pek

5 Yıldırımlar gibi Zâtî şerer-i âteş-i âh
Üstüme dönmedügiçün urur eflâke tüfek

2608 Nazîre-i Mesîhî

1 Hançerüñçün çekerem sadr-ı müşebbekle emek
Bilmezem tûş ola mı lîk bu aga o semek

2 Kâkül-i yâr gibi biz gezerüz ser-gerdân
Zülfi turmaz el uzunlıgın ider ohşar eñek

3 Hâlüñ ugrısını fikr eyleyüben yatdukça
Uyanup başumumzu kaldururuz uçsa siñek

4 Vâ’iz-i şehri işitdüm ki yalan söyler imiş
Pîr-i mey-hâneye sordum didi söyler gerçek

5 Ey Mesîhî o güneş yüzlü nigârı her şeb
Eşk ü âh aşaga yukarı arar irteye dek

2609. Nazîre-i Latîfî

1 Ol kamer-çihre geyelden berü altunlu etek
Döndi yıldızlar ile togdı nice mâh-ı felek

2 Ögme ey hˇâce hümâyı nice kuşdur bilürüz
Zülfi yanında iñen göge çıkarma ögerek

3 Tütünüm çıksa depemden ne ‘aceb sûsenvâr

Tutuşup lâle-sıfat yandı derûnumda yürek

4 Kılıcuñ yârelerine nice sabr eyleyeyin
Gözlerüm yaşı dem-â-dem döker üstine nemek

5 Sürdi agyâr demüñ çekdi Latîfî elemüñ
Böyledür hâl-i cihân kime emek kime yimek

2610 Nazîre-i Târîkî

1 Sanemâ ruhlaruña beñzeye sandı giderek
Ki tutar mihr ü mehi iki gözi gibi felek

2 Şem'-i meclis saña reşk eyleyüp ey sîm-beden
Urınur şeb-külehi zer geyüp altunlu benek

3 Keşti-i dil yine gam bahrine togrutdı dümen
Dûstlar aydalum Allâh oñara n'olsa gerek

4 Gözüm ögrendi bu eşk ile ki ansuz olımaz
Sudan ayrılsa bilürsin nice_olur hâl-i semek

5 Ne kara gün idi kim düşdi saçuñ agına dil
Ki halâs olur ise ey sanem illâ giçirek

6 Dil-i mecrûha gamuñ hâlini añdurma iñen
Öliyor ey yüzi gül hasteye gel sorma döşek

7 Ne günâh itdi Tarîkî seni sevdiyse begüm
Kerem it kıyma garîb olana ey şâh-ı dilek

2611 Nazîre-i Refîkî

1 Leblerüñ zevkini çeşmümde unutmaz merdümek
Øâyi' itmez dûstum insân olan hakk-ı nemek

2 Menzil almakdan kalurdı gün-be-gün ey mâh-rû
Dûd-ı âhumdan 'asâ idinmese yiri felek

3 Vaslın isterseñ ayagı topragın tâc eyle kim
Bir gedâ şâh olmaga başında gey devlet gerek

4 Beñler olmaga dehânuñ üzre cânâ sır bu kim
Nokta korlar[dı] mahalde zerrece olsaydı şek

5 Kıymetin dil nakdinüñ göñüldür iden âşkâr
Kim ‘ayâr eylerdi kalbi olmasa seng-i mehek

6 Gam degül dâm-ı belâda murg-ı dil pâ-bend ise
Tek safâ bâgında sen her lahza keklik gibi sek

7 Behrmend olmak dilerseñ hırmen-i maksûddan
Ey Refîkî murg-ı dilde [gel] vefâ tohmını ek

2612 Nazîre-i Vefâyî-i Kâdî

1 Deldi gamzeñ yüregüm ekdi lebüñ aña nemek
Dûstlık hakkı ise ancag ola böyle gerek

2 Bir gözi uyanur ise yine bir gözi uyur
Gitdi iki gözi ile bize bakmadı felek

3 Gök yüzinde görinen her gice encüm sanma
Deldi eflâki seni görmek içün cümle melek

4 Mâh eger nüsha-i hüsnüñi senüñ alsa sahîh
Safhasında neden olurdı anuñ yir yir hak

5 Âyet-i hüsnine i’râb kodı irdi hatı
Nokta-i hâli Vefâyî aña virmiş idi şek

2613 Nazîre-i Hicrî

1 Hüsnüñüñ bendesidür ins ü perî hûr u melek
Yüz sürer işigüñe mihr-i cihân mâh-ı felek

2 Dil-berüñ zülfi kemendine tolaşma hazer it
Boynuñ urgana geçer zâhid elüñi ipe çek

3 Çekme peykânuñı sînemden eyâ kaşı kemân
‘Âşık olana demürden gerek imiş çü yürek

4 Feleke tañ mı kelek dimez ise hâli anuñ
Zülf-i şeh-bâzı bugün dimedi sî-murga siñek

5 Emdügüm süd kamu burnumdan akup geldi dirîg
Lebüñi emmek içün çekmişem ol deñlü emek

6 Virmesün kimselere derd-i derûñumı Hudâ
Çâk çâk oldı göñül derd ile yarıldı yürek

7 Yüzüm üstine düşüp sürüneyin sâye gibi
Gün gibi pâdşehüm sen yaluñuz yürüme tek

8 Ne ‘aceb hikmet olur Hicri nigâruñ bedeni
Penbeden yumşag iken göñli demürden dahı bek

2614 Nazîre-i Yahyâ

1 Bir peleng oldı cefâ tagına gûyâ o melek
Câmesi olsa yaraşur anuñ altunlu benek

2 Ey Halîl’üm Hacerü’l-esved imiş taş işigüñ
Zer-i ruhsârımuza anuñ içün oldı mehek

3 Kanı ol dem ki elif kaddüñi ben kâmeti ya
Çeküben ok gibi bagrına basardı bek bek

4 Seni koyup meleki nice seve ‘âşıklar
Elin alup çıkarur mı göge insânı melek

5 Geregi gibi şehîd olmaga Yahyâ şimdi
Sevdügi yolına biñ cân ile cân virse gerek

2615 Nazîre-i Kudsî

1 Diler iseñ iki dil hançer ile işte yürek

Sevdügüm iki göñüllü dimesünler baña tek

2 Kaşı yayı gamını kimse çekemez bek imiş
Ey göñül çek ne çekerseñ anı tek sîneye çek

3 Sû'-i zann eylemesünler hatuñı itme terâş
'Aybdur defter-i şâhîde efendi ola hak

4 Yiter illerle salınduñ bu cefâdan ne biter
Bir gün ola biçesin gel bugün agyâruñı ek

5 Dûst yâd eylemedi bir nice gündür beni hîç
Hey meded Kudsî yine 'aksine mi döndi felek

2616 Li-mürettibihi

1 Feleke dimez işigüñde olan kişi kelek
Sen hümâ hem-demi dimez dahı sî-murga siñek

2 Gözleri gözleri âhû güzelüñ merdümidür
Aña meyl eylemez ol kim ola har-tab' ne şek

3 Be güzel yirde misin gökde mi görinmezsin
Bilmezüz saña perî mi diyelüm yohsa melek

4 Beni hecrüñle çog aglatma ki şâyed bir gün
Kûyuñı seyle vire eşk-i revânum giderek

5 Nazmi'ye olmadı mümkin leb-i la'lüñ emmek
Çekdi cândan nice dem âh ki yok yire emek

2617 Li-mürettibihi

1 'Âşık-ı haste ki kûyuñda yir arar ölecek
Yiridür cennet olursa yiri anuñ ölicek

2 Çünki yok mihr ü vefâ itmege meylüñ bârî
Dile cevrüñ nice bir câna cefâ niceye dek

3 Meyl ider gördügine tıfl gibi merdüm-i çeşm
Anuñ içün didiler iki gözüm aña bebek

4 Yârumuñ ‘ahdi bütün kavli yalan dirler idi
Var imiş hem anı didükleri deñlü gerçek

5 Yüz sürüp ayaguña ‘ışk ile yoluñda senüñ
Nakd-i cânını revân Nazmi nisâr itse gerek

Nev’-i dîger

2618 Ez-ân-ı ‘Ulvî

1 Yüzüñüñ tâbı virür nûrını şems ü kamerüñ
Sözüñüñ sûzı virür ta’mını şehd ü şekerüñ

2 Gözümüñ seylin ekâlîme müsâfir itdüm
Yüz urup isteye her biri ki bile haberüñ

3 Eşküñi beñzüñi sîm ü zer it ey dil tâ kim
Yâr öñinde göresin kıymetini sîm ü zerüñ

4 Gülşen-i hüsn ola mı âb-ı hevânuñ yemişi
İrmedükde eser-i sohbeti ehl-i nazaruñ

5 Olmasa bâga revân ebr-i bahâruñ mededi
Ne kadar fâyidesi ola nesîm-i seherüñ

6 Sıfatı söylenicek ehl-i kemâlüñ fi’l-hâl
Mübtedâ vâki’ olur cümle-i cândan haberüñ

7 Göñlümüñ ocagını derd ile ölçermesin ayt
Yohsa şem’-i feleke şerri irür bu şererüñ

8 Kılsa ‘Ulvî n’ola ol yâr kadem-rence bugün
İsteyüp ola ki bulınmaya yarın eserüñ

9 Sözlerüñ dürlerini yok yire harc eyleme kim
Kalmadı kıymeti ‘âlemde çü sâhib-hünerüñ

2619 Nazîre-i Sultân Bâyezîd

1 Ruhlaruñ şem’i virür nûrını şems ü kamerüñ
Yüzüñüñ şevki ile zulmeti gitdi seherüñ

2 Ol mehüñ mihr-i cemâline mukâbil olıcak
Ey güneş olmayısar zerrece sinüñ eserüñ

3 Dil ü cândan yoluña hâk oluram uşda velî
Kîmyâ eyler imiş hâke irerse nazaruñ

4 Râh-ı ‘ışka kademüñ basma göñül olmazsa
Arkaña hırka-i gam bilde kanâ’at kemerüñ

5 Görine gözlerine gün gibi gündüzde sühâ
Kankı a’mâya ki_ire kuhl-i cilâ hâk-i derüñ

6 Çîn-i zülfi kohusın almasañ ey nâfe-i Çîn
Misk olup bulmaz idi ragbeti hûn-ı cigerüñ

7 ‘Adli şi’r ü gazeli terk idüben defteri dür
Çünki şerh olmaz imiş haşre degin derd-i serüñ

2620 Nazîre-i Tâcî-zâde

1 Gazab idüp derisin yüzdi sabâ gonçelerüñ
Öykünürler dehenine diyü sen sîm-berüñ

2 Ney-şekerde nite yir yir girih olurdı eger
İşi baglanmamış olaydı lebüñden şekerüñ

3 Koçmag ol mûy-ı miyânı ulu ni’metdür ulu
İştihâsı n’ola ger kıl kapar ise kemerüñ

4 Urdı letler saçınuñ nükheti müşk-i Hoten’e
Deriye sardugını tañlamañuz nâfelerüñ

5 Vakt ola sini der-âgûş ide bir gün Ca'fer
Çünki var kavse dahı gelmesi geh geh kamerüñ

2621 Nazîre-i Mestî

1 Yine dil düşdi didüm mihrine bir meh püserüñ
Yâr güldi didi kim söyleme aldum haberüñ

2 Şevk-i ruhsâruñ ile sûz-ı dilüñ biñde birin
Söylesem oda yanar hırmeni şems ü kamerüñ

3 Ne içün hem-dem olur hâr ile ol gonçe-dehen
Bagrını kan idüben bülbül-i şûrîdelerüñ

4 Hecr ile gûşe-i sahrâ-yı gamuñda kalana
Bir kez olsa n'ola ey gözleri âhû nazaruñ

5 Agzı râzında günüm yok yire geçdi nitekim
Kâmeti sırr-ı miyânında bükildi kemerüñ

6 Nice bir nûş ideyin nîşini esrâr-ı gamuñ
Mestiyâ gel mey-i bî-dürd ile def' it kederüñ

2622 Nazîre-i Mesîhî

1 Sözlerüñ işideli bagrı delindi güherüñ
Gün yüzüñi göreli yılduzı düşdi kamerüñ

2 Giceler mâni' olur nâleme kûyuñda rakîb
Göreyin kim okına ugraya âh-ı seherüñ

3 Beni öldürmege bir gamze yiter pinhânî
İttifak eylemesün ikide bir şîvelerüñ

4 Gündüzin bilüñi kocar giceler mâr-sıfat
Genc-i vasluñ sakınur başuñ ucında kemerüñ

5 N'ola yüzüñ göricek gitse 'adem mülkine cân

Subh-dem göçme durur ‘âdeti ehl-i seferüñ

6 Gerd-i râhuñ koyuban kuhla nazar eyler ise
Gözine tura Mesîhî kuluñuñ hak-i derüñ

2623 Ve lehu

1 Rûşen olur mı idi gözleri şems ü kamerüñ
Sürmesi olmasa bunlaruñ eger hâk-i derüñ

2 Fülfül-i hâlüñi cânâ şu kadar vasf itdüm
Ki hasedden işidüp cânı acıdı büberüñ

3 Genc-i vasluñı sakınur gibi her gice şehâ
Ki yatur mâr-sıfat başuñ ucında kemerüñ

4 Beñzer ol Hind hekîmine şehâ kaşuñ kim
Başı ucından ırılmaz bir iki hastelerüñ

5 Ey Mesîhî gözüñ aç bâd-ı sabâya karşu
Ayagı topragına kıldı ise hak nazaruñ

2624 Nazîre-i Revânî

1 Ey yüzi gül lebi mül gülşene varmış haberüñ
Bu bahâneyle sabâ göñlin açar gonçelerüñ

2 Bize şerbet olıcak olsa mey-i nâb gibi
Yüri ey hˇâce yüri ez suyın iç sen şekerüñ

3 Gâfil olmalu degül bende iken dişlerüñe
Bogazı iplü durur hurdesi çokdur güherüñ

4 Kimseden sîm ü zerin hîç dirîg itmez iken
İncelür dikkati bilüñe gelince kemerüñ

5 Bir nazar salma ile kıldı Revânî’yi esîr
Cân u dilden kulıyuz hâsılı sâhib-nazaruñ

2625 Nazîre-i Tâli'î

1 Kevkeb-i hüsni togaldan berü ol sîm-berüñ
Çerhi batdı güneşüñ yılduzı düşdi kamerüñ

2 Kanda görse ezilürmiş sanemâ leblerüñe
Göresin başına ne_işler geliserdür şekerüñ

3 Tolanur ikide bir hâ koca ince bilüñi
Geçmez il geçdügi köpriden ölürse kemerüñ

4 Yüce tutmış boyuñı servden âzâde göñül
Râstî kanda ise kulıyuz ehl-i nazaruñ

5 Bu gice kâmetüñ alnuñ kameri itdi hilâl
Gün başına hele ey dûst çıkar bir hünerüñ

6 Hâşe li'llah ki şikâyetler idem senden ben
Pâdşâh ile ne sözi var efendi nökerüñ

7 Tâli'î gülşen-i kûyuñda gül-âb itdi yaşın
Nice çeksün senüñ ey gonçe-dehen derd-i serüñ

2626 Nazîre-i Fakîrî

1 Bezm-i meyde ne revâdur bu ki sen sîm-berüñ
Geh kadeh la'lin öpe geh koca bilin kemerüñ

2 Dün gice gün yüzüñi göreli ey bedr-i tamâm
Çerhi batdı güneşüñ yılduzı düşdi kamerüñ

3 Bahr içinde işidüp vasf-ı leb ü dendânuñ
La'l kana boyanup bagrı delindi güherüñ

4 Düşdi dilden dile la'l-i lebüñe öyküneli
Elüme girse idi başın ezerdüm şekerüñ

5 'Aynına kuhl-i Sıfâhân'ı Fakîrî almaz
Ayaguñ topragı hakkı var iken hâk-i derüñ

2627 Nazîre-i Sinânî

1 Nûr-ı hüsnüñ yine çerhine tokundı seherüñ
Göricek gün yüzüñi tâli'i döndi kamerüñ

2 Beni yâd itmedi bir cur'a ile la'l-i lebüñ
Sâkiyâ baña nedür bunca senüñ şîvelerüñ

3 Beñzemez gün yüzüñe zerrece ey mihr-i münîr
Kanda beñzer lebüñe lezzeti şehd ü şekerüñ

4 Göricek gözüm ısırdı lebüñ ey rûh-ı revân
Âşinâdur var ise yok dime aldum haberüñ

4 'Anber-efşân ola tokunsa sabâ dâmenüñe
Ser-te-ser müşk ü 'abîr ile tola reh-güzerüñ

5 Hˇâb-ı gamda koma anı uyar ey subh-ı visâl
Bu Sinânî'ye eger var ise togrı nazaruñ

2628 Li-mürettibihi

1 Her gün ey mâh koçar bilüñi sen sîm-berüñ
Gör e devrüñde ne hoş 'âlem ider zer kemerüñ

2 Nazaruñ hâki zer eyler n'ola ben hâke dahı
Serverâ 'ayn-ı 'inâyetle olursa nazaruñ

3 Şems-i hüsnüñ ki sa'âdetle tul' itdi senüñ
Ey melek devri tamâm oldı o günden kamerüñ

4 Türk-i çeşmüñ nitekim eylemedi hışmını terk
Komadı 'işve ile gamzeleri gamzelerüñ

5 Yok durur kıymeti vasluñ güherinüñ güzelüm
Nazmi'yem ben bilürem kıymetini ol güherüñ

2629 Li-mürettibihi

1 Hak bu kim ‘ışk ile ben hâki zer itdi eserüñ
Kîmyâdur senüñ ey ‘ayn-ı sa’adet nazaruñ

2 Güzelüm kuhl-i cilâdur ol iki gözümçün
Göz açup gözler isem n’ola senüñ hâk-i derüñ

3 Şöylesin hüsn ile sen şimdi ki hûbân-ı cihân
Cân virür olmaga ey server-i hûbân nökerüñ

4 Ragbetüñ oldugı sîm ile zere bellü durur
Bilüñi sîm ü zer ile koça işte kemerüñ

5 Ey perî gizlüce câm-ı mey içer olmışsın
Haberüñ yok senüñ aldı hele Nazmî haberüñ

Nev’-i dîger

2630 Ez-ân-ı Nizâmî

1 Ey nesîm-i seherî müşk-feşândur nefesüñ
Vardur ol zülf-i semen-sâya meger dest-resüñ

2 Ben ki cân bülbülinüñ nâzına katlanmaz idüm
Çekerem sen gül içün cevrini her hâr u hasuñ

3 Firkatüñde gözüm üstinde gören kaşumı dir
Köpri kim yapdı ‘aceb üstine Nîl ü Eres’üñ

4 Anberîn beñlerüñe beñzedügi ni’metine
Şükr idüp el yüze sürmekdür işi her megesüñ

5 Yüz karası ile ger huldı makâm ister iseñ
Zülfi tek yüzine yüz sürmege olsun hevesüñ

6 Ne bilür hâlümi ‘ışkuñda rakîb ile benüm
Bilmeyen kıssasını bülbül ü zâg u kafesüñ

7 Micmer-i tende Nizâmî dil ü cân eyle buhûr
Ger dilerseñ ki_ide etrâfı mu’attar nefesüñ

8 Râh-ı kûyında virür nâle dil ehline safâ
Nitekim Ka’be tarîkinde figânı ceresüñ

2631 Nazîre-i Kemâl Paşa-zâde

1 Ey sabâ başladı serd olmaga müşkîn nefesüñ
Zülfi şevkinden anuñ geçdi meger kim hevesüñ

2 N’ola ‘aks-i lebi düşdiyse gözüm gûşesine
Oldı sohbetüñe şîrîn çü kenârı Eres’üñ

3 Nâle kılmaz göñül olmasa gamuñ peykânı
Lâ-büd efgân idemez gitse zebânı ceresüñ

4 Döymeyüp acısına şehd-i lebüñ fürkatinüñ
İñleyüp başını dögmekdür işi her megesüñ

5 Gül-ruhuñ yâdı ile düşdi gama bülbül-i dil
Hoş-nefes oldugiçün çekdi belâsın kafesin

2632 Nazîre-i ‘Atâ

1 Nice dil-sûz olur ey bülbül-i şeydâ nefesüñ
Gül yüzi vasfına yok mı ‘acabâ dest-resüñ

2 Cân bedenden göricek yüzüñi uçmag ister
Nitekim gül göricek bülbül içinden kafesin

3 Nice bülbül gibi feryâd u figân itmeyeyin
Görürin ey gül elinde seni her hâr u hasuñ

4 Eşk-i çeşmümde kaşuñ Nîl kenârındaki nûn
Ye iki gözlü pül üstinde yapıldı Eres’üñ

5 Reşk idüp hâl-i siyeh-pûşına şîrîn lebinüñ
Ney gibi nâleler itmekdür işi her megesüñ

6 Ölmedin cennete girmek diler iseñ ey dil
Kûyınuñ bâd-ı revân-bahşına olsun hevesüñ

7 Ten-i hâkî ne ‘aceb câna makâm olsa ‘Atâ
Hânesi hasdan olur bülbül-i şîrîn-nefesüñ

2633 Nazîre-i Muhibbî

1 Vaslına irmege ger var ise ey dil hevesüñ
Terk-i cân eyle yolında pes ol ‘Îsâ-nefesüñ

2 Yakısar hecr elemi kül idiser âh meni
‘Acebâ bencileyin hâli mi var hîç kesüñ

3 Gamzesi eyledi bu sînemi galbîr-sıfat
Murg-ı cân durmayısar bendi bozıldı kafesüñ

4 Bülbül-i cân nice feryâd u figân eylemesün
Gül gibi çünki varur câyına her hâr u hasuñ

5 Gözleri hîre olur her ki göre ruhlaruñı
Bu Muhibbî nice medh eyleye hâl-i Habeşüñ

2634 Nazîre-i Kâtibî

1 Gerçi ey bülbül-i cân görmege yârı hevesüñ
Vardur ammâ n’idelüm olmasa bu ten kafesüñ

2 Hattı devrinde tolansa yüzini zülfi ne tañ
Her gice ‘âdetidür şehri tolanmak ‘asesüñ

3 Dehenüñde ‘acabâ Hak ne kerâmet kodı kim
Söylese mürdeler ihyâ ider ey cân nefesüñ

4 Kâtibî bülbülüñ iñletme rakîbüñ söz ile
Ey gülüm itme ‘amel sözine her hâr u hasuñ

5 Husrevâ dil leb-i şîrînüñi koyup gidemez

Meskeni şekker olur kanda kim olsa megesüñ

2635 Nazîre-i Visâlî

1 İtdi âfâkı mu’attar yine müşkîn-nefesüñ
Meger ey bâd-ı sabâ zülfine irdi nefesüñ

2 İtme cânâ anı kim bize gelüp gitmeyesin
Çün bilürsin ki gelüp gitdügi hoşdur nefesüñ

3 Dil gözüñden üşenür zülfüñi seyr eyler iken
Tañ degül şeb-rev olan havfını çekse ‘asesüñ

4 Beni yakdukça ‘izâruñ nice âh itmeyeyin
Ki oda yansa duhânı çıkar elbette hasuñ

5 Ey göñül çâh-ı zekandan görinür saña halâs
Resen-i zülfine var ise eger dest-resüñ

6 Hâl-i müşkînüñi cânâ leb-i la’lüñde gören
Dir şeker yog ise anda ne işi var megesüñ

7 Reh-i kûyuñda añıldum saña hoş gelmeye mi
Zevki var Ka’be yolında nagamât-ı ceresüñ

8 Âferîn eyle Visâlî sözümüñ dürrine kim
İremez aña letâfetde sözi hîç kesüñ

9 Tûti-i bâg-ı sühensin şeker-efşân olagör
Bozmadın devr-i cefâkâr eli hâke kafesüñ

2636 Nazîre-i Münîr

1 Yokdur ey teşne göñül çeşme-i câna hevesüñ
Hâk-i pâyine meger vardur anuñ dest-resüñ

2 Yürüdüp bülbül-i şûrîdelerüñ nâliş ile
Hem-dem olması neden sen güle her hâr u hasuñ

3 Ey gözüm nûrı benüm gözlerümüñ yaşını gör
Göñlüñ isterse temâşâsını Nîl ü Eres'üñ

4 N'ola cân murgını añmazsa mahalleñde göñül
Gülşen içre ne bilür hâlin esîr-i kafesüñ

5 Mihr-i ruhsârı hevâsından anuñ geçme Münîr
Elüñ ile oda atmag ise cânı hevesüñ

2637 Nazîre-i Sevdâyî

1 Bir nefes la'l-i nigâr olsa dilâ hem-nefesüñ
Dem-i 'Îsâ gibi cân-bahş ola dâyim nefesüñ

2 Hâki iksîr ile zer eylemege tâlib iseñ
Ayagı tozına yüz sürmege olsun hevesüñ

3 Beni men' itme nefesden ki rakîbâ ölürem
Söz kabûl eyle nefes tut ki tutılsun nefesüñ

4 Zülfüñüñ agına haddüñ nice al eyledi kim
Dil-i 'ankâyı şikâr eyledi hâl-i megesüñ

5 Tîr-i peykânun ile nâtık-ı cân sînemde
Sanasın tûtidür içinde demürden kafesüñ

6 Dâr-ı İslâm'a girüp göz göre îmân örter
Hey ne kâfir durur ol turre-i âteş-peresüñ

7 Tâc-ı devlet ser-i Sevdâyi'ye 'âlemde yiter
Pây-bûsına eger olsa dilâ dest-resüñ

2638 Nazîre-i Fakîrî

1 Dâr-ı dünyâda asılmagadur ey dil hevesüñ
Var ise zülf-i dil-âvîzine var dest-resüñ

2 Şol kadar kand-i leb-i la'lüñe dil teşne durur
Ki eli başını kaşımaga degmez megesüñ

3 Reh-i ‘ışkuñda benüm nâleme hem-dem olımaz
Ey göñül kim katı yıprak durur agzı ceresüñ

4 Cenge düşdi dil ü cân tîr-i ciger-dûzı içün
Tîgı ortaya girüp didi ki da’vâyı kesüñ

5 Çeşmi sayd eylemedük dil komadı zülfinde
Ey Fakîrî gice olsa güni togar ‘asesüñ

2639 Li-mürettibihi

1 Ey göñül cevher-i iksîre olursa hevesüñ
Yâruñ olsun ayagı tozına bir dest-resüñ

2 Gaybdan mâyide ummak gibidür ma’nâda
Deheni bûsına yâruñ senüñ ey dil hevesüñ

3 Girmege ‘ışk tarîkine ciger dir gerek er
Yüregi döymez aña girmege pes degme erüñ

4 Herkesüñ dilde olur derdi aña şübhe mi var
Dem-be-dem nâlesi dildendür anuñçün ceresüñ

5 Nazm ile Nazmi nice şâ’ir ola saña bedel
Farkı şeh-bâz ile pervâzda çokdur megesüñ

2640 Li-mürettibihi

1 Çokdur ey dil bu cihân içre cinâna hevesüñ
Vasl-ı cânâna meger var ola bir dest-resüñ

2 Çîn-i zülfine nigâruñ yoluñ ugradı meger
Ey sabâ müşk-feşân oldugı budur nefesüñ

3 Seyl-i eşk ile firâkuñda benüm iki gözüm
‘Aynıdur iki gözüm cûy-ı Furât u Eres’üñ

4 Ney gibi olmasa nâlân neye yarardı göñül

Hâleti nâle vü feryâd ile olur ceresüñ

5 Nazmiyâ hasret-i la’l-i leb-i cânâne ile
Kande üşmekdür işi kanda ise her megesüñ

Nev’-i dîger

2641 Ez-ân-ı ‘Ulvî

1 Şâd olur cân kim aña her dem ire derd ü gamuñ
Râhat olmaz göñül irmese cefâ vü sitemüñ

2 Kanumı dökmek içün çeşmüñ ider tîgını tîz
Tîz tut tîz ire tâ ‘ayn-ı kemâl-i keremüñ

3 Hürmet-i Beyt-i Harem saña harâm ola ager
Zâyiri olmayasın sıdk ile işbu haremüñ

4 Vâlih ü şifte çün olmadı bu silsileye
Olısar dil soñ ucı cennet ile müttehemüñ

5 Sâhib-i derd bilür lezzetini haste-dile
Ne safâ virdügini senden irişen elemüñ

6 Tîr-i âh ile dilüm bagrırnı her dem gicenüñ
Eyleyem nâleme hem-dem demini subh-demüñ

7 Şevkden gözlerinüñ hâneleri ‘Ulvî’nüñ
Nûra müstagrık olur bassa mübârek kademüñ

2642 Nazire-i Necâtî

1 Gözümüz rûşen idüpdür yine hâk-i kademüñ
Hamdü li’llah bile geldi kademüñle keremüñ

2 Kadd ü zülfü ü dehenüñ oldı elif lâm ile mîm
Ol sebebden dil ü cân lezzetin aldı elemüñ

3 Hele ben çâkerüñe râhat-ı cândur cevrüñ
Hele ben kemterüñe zevk u safâdur sitemüñ

4 Hüsn yârânlarınuñ görmemişüz kemligini
Meger ey serv-i cefâ-pîşe miyân ile femüñ

5 Ben gamuñ yir idüm evvel sitem-i hecrüñ ile
Şimdi yir oldı beni derd ü belâ ile gamuñ

6 Vasf-ı hâlüm mi yazar zülf-i siyehkâr ile kim
Başı derdiyle kara kana boyandı kalemüñ

7 Şeb-i mihnetde neler çekdi Necâtî dervîş
Demüñ olsun senüñ ey subh-ı cefâ-pîşe demüñ

2643 Nazîre-i Sultan Bâyezîd

1 Cigerüm pâreledi hançer-i cevr ü sitemüñ
Sabrumuñ câmesini togradı mıkrâz-ı gamuñ

2 Mısr-ı hüsnüñde müjeñ tîg çeküp kan dökeli
Dil ü cân itdi vatan havf ile şehrin ‘ademüñ

3 Secdegâh eyler idi Ka’bede mihrâb gibi
Kûyuñ içinde melek görse nişân-ı kademüñ

4 Ey gözüm gün yüzüñe karşu nice aglayasın
Ruhları tâbı ile kurıdı kalmadı nemüñ

5 Kıbleye itmeyiser dahı teveccüh dil ü cân
Kaşı mihrâbına çün secde idersin sanemüñ

6 Her nefes bülbülveş nice figân eyleyeyin
Çekerem sen gül içün cevrini hâr-ı elemüñ

7 ‘Adli’nüñ derd-i derûnın bilür ol işidicek
Kim yazarsa gazelin zâr u figanın kalemüñ

2644 Nazîre-i Safâyî

1 Dele mi başdan ayaga sînemi tîg-ı sitemüñ
Ney gibi nâle kılursam n'ola bezminde gamuñ

2 Bu ruh u çeşm ile nâz u hareket sende ki var
Gül ü nergis açılur kanda basarsa kademüñ

3 Zülfi sünbül mi ki gül-berg-i ter üstinde yatur
Yohsa tâvûsı mıdur gülşen-i bâg-ı İrem'üñ

4 Râhat-ı sohbet ü lezzet dil ü cân tende şehâ
Bulur ol dem ki ire mihnet-i derd ü elemüñ

5 Ummazam ben de cihândan kerem illâ umaram
Senden ey şeh ki tapuñ oldı cihânı keremüñ

6 Dişinüñ vasfını benden işidür ise kılur
Sözümüñ dürri kulagında küpe gibi yemüñ

7 Vasf-ı kand ü leb-i şîrîni sıfâtın yaza gör
Ey Safâyî dileseñ ney-şeker olmak kalemüñ

2645 Nazîre-i Ahmed Paşa

1 Cânları zâr u nizâr eyledi hecr ile gamuñ
Dilleri zîr ü zeber kıldı cefâ vü sitemüñ

2 Habeş-i Hindu ile feth itmege mülk-i Hoten'i
Sipeh-i tıfl ider ol turre-i müşkîn 'alemüñ

3 Kaşlaruñ üzre benefşeyle yazar sünbül-i ter
Salsa ey serv-i revân sâyesini zülf-i hamuñ

4 İşigüñe nice yüz sürmeye hurşîd-i felek
Kim ider gâh gehî anı müşerref kademüñ

5 Zülfi şerhini bu Ahmed nice kûtâh ide kim
Râh-ı sevdâda dırâz oldı zebânı kalemüñ

2646 Nazîre-i Muhibbî

1 Dâl kıldı bilümi hasret-i ebrû-yı hamüñ
Yakdı odlara beni hecr ile cevr ü sitemüñ

2 Vaktidür gel beni öldür sanemâ gamzeñ ile
Mürdeler zinde ola ger irişe 'Îsi-demüñ

3 Sözümi kâgıda yazdı beni fâş itdi ile
Göreyüm kat' ola başı iki dillü kalemüñ

4 Koma agyârı şehâ kûyuña kâfir gibidür
Ne revâdur ki gire içine Beytü'l-harem'üñ

5 Ger müyesser ola kûyuñda Muhibbî'ye vatan
Gelmeye zerre heves göñline bâg-ı İrem'üñ

2647 Ve lehu Eyzen

1 Eksük itme sanemâ cevr ü cefâ vü elemüñ
Baña sor lezzetini ben bilürem derd ü gamuñ

2 Tâk-ı ebrûsına baş açdı göñül secde kılur
Bakmayısar dahı mihrâbına Beytü'l-harem'üñ

3 İncinür sanma beni derd ile râhat oluram
Çekmişem cevrüñi çok arta kemâl ü keremüñ

4 Bezm-i gamda pür idersin gözümüñ sâgarını
Dilegüm bu ki ziyâd ola eyâ dîde demüñ

5 Dü cihânı virüp aldı bu Muhibbî gamuñı
Görmesün şâdlık ol kim vire dünyâya gamuñ

2648 Nazîre-i Tâcî-zâde

1 Çok zamândur ki göñül hastesidür sen sanemüñ
Ne revâdur göregelmez anı cevr ü sitemüñ

2 Dûstum düşdi yakam fürkat eline demidür
Dest-gîr olsa baña dâmen-i lutf u keremüñ

3 Sabr idem mihnet-i hecre dir idüm bilmez idüm
Böyle kâr idecegin cânuma derd ü elemüñ

4 Pâsbânuñ giceler şem'i n'ider subha degin
Şu'le-i âhum ile rûşen olur çün haremüñ

5 Çıkdı cân hasret ile lîk budur ölmedügüm
Hükm ider cân yirine tende turup derd ü gamuñ

6 Kaşı sevdâsı n'ola tâkatümi eylese tak
Kimse yayın çekemez çünki ol ebrû-yı hamuñ

7 Başın aşaga idüp şevkümi yazmakdan aña
Ca'ferâ indi gözine kara sular kalemüñ

2649 Nazîre-i Vasfî

1 Bilümi bükdi kemân gibi şehâ tîr-i gamuñ
Nice bir sabr ideyin çekmege bâr-ı sitemüñ

2 Kademüñde sanemâ zevk u safâlar sürerin
Yollar üzre olalıdan berü hâk-i kademüñ

3 Baña cevr ü sitemüñ lutf u keremdür idegör
Gerçi çok görmişüz ey dûst senüñ bu keremüñ

4 Diledüm derd-i dilümden saña bir nâme yazam
Toldı evrâkuñ içi kanlu yaşından kalemüñ

5 Gözlerüm merdümi yoluñda şehâ hâk olalı
Bunca demdür dimedüñ n'oldı firâkumda demüñ

6 Nem kodı dîdede kim zulm ile yagmâlamadı
Nûn-ı kaşuñla senüñ ey sanem ol mîm-i femüñ

7 Özini fikr-i dehânuñla senüñ hîç ideli
Oldı Vasfî sanemâ sâliki mülk-i ‘ademüñ

2650 Nazîre-i Mesîhî

1 Nâr-ı âhuñ diker eflâkde zerrîn ‘alemüñ
Şâhısın şimdiki ‘asr içre dilâ mülk-i gamuñ

2 Bezm-i mihnetde surâhî gibi ben kan yudayın
Demüñ artsun senüñ ey yâr-ı cefâ pîşe senüñ

3 Genc-i deyr içre hemân bir kurı karaltı durur
Cânı yok da’vi-i hüsn ide senüñle sanemüñ

4 Rûşen olmazdı göñül hânesi ey mâh-likâ
Yir yirin sînede câm olmasa ger dâg-ı gamuñ

5 Gölgeligüñe Mesîhî salayın sâye dimiş
N’ola ey serv-i revân şimdi mi gördük keremüñ

2651 Nazîre-i Sâfî

1 Sanemâ kıldı dü-tâ kaddümi bâr-ı sitemüñ
Dil ü cân u tenümi yakdı senüñ nâr-ı gamuñ

2 Pâdşâhum kuluña fürkat ile kılma ‘azâb
Sehv ile gerçi günâh itdise kanı keremüñ

3 Almazam saltanat-ı ‘âlemi izüñ tozına
Virmezem iki cihân mülkine hâk-i kademüñ

4 Yâd idicek giceler dâne-i hâlüñ yakaram
Âteş-i âhum ile hırmenini subh-demüñ

5 Kanumı dökmege kasd eyleyicek gamzeñ okı
Hışm ile kurup aña yâ sunar ebrû-yı hamuñ

6 Leblerüñi dil ü cân derdini sordum didi kim
Dut dilüñ bilür iseñ rûha şifâdur elemüñ

7 Ruhları vasfını yazdukça bu Kâsım sanemâ
Od saçılur varak üstine dilinden kalemüñ

2652 Nazîre-i Lâmi'î

1 Hattın itse dil ü cân n'ola o cevr ü sitemüñ
'Âşıka şehd ü şekerdür a gülüm derd ü gamuñ

2 Günde biñ öldürür ü dirgürür ol yâr beni
Gam degül râhını ögretdi dil ü cân 'ademüñ

3 Hele almag içün ey dil dilümüz bir dem ile
N'ola bassañ keremüñden yüzüm üzre kademüñ

4 Tenümi seng-i gamuñ ki_itdi ser-â-pây kebûd
Elüñ öpsem n'ola sincâb geyürdi keremüñ

5 Hükm yazmış beni öldürmek içün hatt-ı lebüñ
Yolına cân vireyüm lutflar itmiş kalemüñ

6 Dil metâ'ını selîm iltür idüm vasl iline
Hâfiye râhumı urmasa miyânıyla femüñ

7 Lâmi'î'nüñ dil ü cânın şeb ü rûz eglersin
Gice gündüz demüñ olsun senüñ ey eşk demüñ

2653 Nazîre-i Hadîdî

1 Kût-ı dil râhat-ı rûh oldı cefâ vü sitemüñ
Hasenât it ki mezîd ola kemâl-i keremüñ

2 Kıssa-ı zülfüñi evrâka beyân itdügiçün
Kara kan itdi yaşın Tañrı Te'âlâ kalemüñ

3 Geçdi derdine devâ ummadan illâ ki iñen
Vehm ider haste göñül kat' ola diyü elemüñ

4 Ne perî-çihre meleksin sanemâ sen ki senüñ

Reşk ider ruhlaruña gülleri bâg-ı İrem’üñ

5 Sûfi-i hîlegeri sokdı Hadîdî bucaga
Hayli ‘uşşâk ile ‘âlemde çekeli ‘alemüñ

2654 Nazîre-i Hevesî

1 Haste-dilden çü dirîg eylelemedüñ derd ü gamuñ
Müstedâm ol güzelüm arta kemâl-i keremüñ

2 Baña çün senden iren bâr-ı sitemdür sanemâ
Cân virince çekeyin ben dahı bâr-ı sitemüñ

3 Başı devletlüdür ol kim işigin yasdanuban
Ola dünyâda kulı sencileyin bir sanemüñ

4 Hevesî’ye çü gamuñ eyledüñ ey dûst nasîb
Şâd olmasun eger dünyeye virürse gamuñ

2655 Nazîre-i Münîr

1 Gâh u bî-geh dimez irer dile cevr ü sitemüñ
Şermsâr itdi beni togrusı lutf u keremüñ

2 Yıllar oldı yoluñda dökerem kanlu yaşı
Dahı bir gün dimedüñ kim nicesin yâ ne demüñ

3 Gussamuñ kıssaların nice ki yazmak dilerem
Kanlu yaşı varak üstine dökilür kalemüñ

4 Dil-i mecrûh[ı] deler derd ile peykân
İrdügince cigere tîr-i hadengi sanemüñ

5 Çekmesün kuhl-ı cilâ minnetini çeşmüm Münîr
Rûşenâyîse yiter dîdeme hâk-i kademüñ

2656 Nazîre-i Yûsuf-ı Sîne-çâk

1 Ehl-i hâl olmayan añlar mı safâsın elemüñ
Baña sor ben bilürem lezzetini derd ü gamuñ

2 Vire mi mihr ü vefâya göñül ayruk ey dil
Zerrece alabilen zevkini cevr ü sitemüñ

3 Künc-i mihnetde yiter genc baña mihnet ü renc
Hˇâce var gözüñe sok sen zer ü sîm ü diremüñ

4 Sakınan başını diñ girmesün ‘ışkuñ yolına
Şartı cân terki durur bunda çün evvel kademüñ

5 Tug olupdur yine jûlîde saçuñ başuñda
Şâh-ı ‘ışk olduguña yiter e Yûsuf ‘alemüñ

2657 Nazîre-i Hâverî

1 İllere mihr ü vefâ bize şehâ derd ü gamuñ
Bâreke’llâh begüm arta kemâl-i keremüñ

2 Her varak kim ruh-ı zîbâñı aña nakş itdüm
Berge saymaz gül-i ra’nâsını bâg-ı İrem’üñ

3 Cevheri olmayana virme ayaguñ tozını
Bî-basîret ne bilür kıymet-i hâk-i kademüñ

4 Tatlu tatlu leb-i şîrînüñi şerh eyleyeli
Lezzetinden iki şakk oldı zebânı kalemüñ

5 Göz yaşın döke döke var yüri kûy-ı yâra
Ka’be farz oldı saña Hâveri çokdur diremüñ

2658 Nazîre-i âaffâr

1 Ey güneş gerçi felekden de yücedür haremüñ
Göñül alçaglıgın it gölgelige bas kademüñ

2 Hatt-ı sebzüñ mi bu yâ zülfüñ ucıyla yazmış
Ak varak üzre kara bahtumı müşkîn kalemüñ

3 Sîm-i eşküm virüp izüñ tozın alam dir idüm

Lîk çıkardı kızıl akçamı sarrâf-ı gamuñ

4 Kan akıtduñ gözüme bâri kadem bas dem dem
Dem kadem ola mübârek kademüñ kutlu demüñ

5 Şöyle dil-teng ü za'îfem dehenüñ şevkile kim
Varlıgumdan usanup 'âşıkı oldum 'ademüñ

6 Gördügi tıfla ogul dir atalanur ammâ
Göñli oglan iledür var ise sarfı dedemüñ

7 Râzi âaffâr cefâña tek unutma añatur
Ger vefâ ider iseñ ol dahı kendü keremüñ

2659 Nazîre-i Hasan

1 Nice tahrîr ideyin vasfını derd ü elemüñ
Bagrı yufka kâgıduñ gözleri yaşlu kalemüñ

2 Nâm-dih-i nâm-ı hümâyûnuñı tahrîr ideli
Yiri baş üzre durur hâme-i müşkîn-rakamuñ

3 Nâmenüñ barmagına rişte-i cân bagladı dil
Ki varup bendin elin öpe o şâh-ı keremüñ

4 Gam-ı hecrüñle neler çekdügümi yazdumdı
Nâmenüñ kaddini bükdi senemâ bâr-ı gamuñ

5 Ne bilür nâme ki şerh eyleye hâlin Hasan'uñ
Kara elf çıkmaya karnını yararsañ kalemüñ

2660 Nazîre-i Latîfî-i Kastamonî

1 Gerçi çokdur senemâ gülleri bâg-ı İrem'üñ
Beñzemez lîk biri haddine sen gonçe-lebüñ

2 Reh-i kûyuñ gözedüp peyk-i sabâdan umaruz
Şöyle gözümde uçar zerrece hâk-i kademüñ

3 Asılur şu’le-i âhum işigüñden feleke
Sanki kındîli durur Ka’be-i Beytü’l-harem’üñ

4 Rakam-ı haddüñ içün yazdı meger kara haber
Ki başı yarıluban dili kesildi kalemüñ

5 Keremüñ ‘âşıkuña cevr ü cefâdur sanemâ
N’ola lutf eyler iseñ şimdi mi gördüñ keremüñ

6 Nice mezheb olabilsem bu Latîfî sûfî
Kodı beş vakti hevâsında yiler bir sanemüñ

2661 Li-mürettibihi

1 Bûsesi olur idi ola senüñ olsa femüñ
Getürür ol gözedince dile fikrin ‘ademüñ

2 Lutf-ı güftâr ile vü hande ile her demde
Müşterekdür göñül almakda lebüñ birle femüñ

3 Kadd ü zülf ü dehenüñ hecri ile her demde
Göñlüme nice bir ey yâr-ı cefâ-hû elemüñ

4 Câm-ı Cem sen şeh-i hüsnüñ kadehidür elde
Ey Süleymân-ı zamânum adı var câm-ı Cem’üñ

5 Rûzgâruñ gam ile geçme nasîbüñmiş ezel
Ki geçer Nazmi senüñ ‘ışk hevâsıyla demüñ

2662 Li-mürettibihi

1 Dile sıhhat irişür derd ü belâ vü elemüñ
Câna râhat yitişür cevr ü cefâ vü sitemüñ

2 Kanı ol dem ki safâ ile kademler getürüp
Basa gelse yüzüm ey rûh-ı revânum kademüñ

3 Boynı baglu kulı mercân bugün ol la’l-i lebüñ
Baş açık ‘âşık-ı şeydâsı gül ol gonçe-femüñ

4 Dâl zülfi ile mîm agzı firâkında görüp
Âhum u kanlu yaşum didi ziyâd ola demüñ

5 Nazmiyâ la'l-i lebi yâdına yâruñ sâfî
Bâde-i sâf-ı ferah-bahş ile def' eyle gamuñ

Nev'-i dîger

2663 Ez-ân-ı Nizâmî

1 Tutdı mülk-i Hoten etrâfını berg-i semenüñ
Kuşadı sünbül-i ter dâyiresin yâsemenüñ

2 'Anberîn zülfüñe öykündügini işidicek
Tende kanı kurıdı kahr ile müşk-i Hoten'üñ

3 Sîb her kanda ki olursa su üstinde olur
'Acabâ 'ârızuñ altında nedendür zekanuñ

4 Hattuñı hurrem iderse n'ola gözüñle yüzüñ
Nergis ü güldür ahî çeşm ü çerâgı çemenüñ

5 Halk dirler kim olur çeşme perîler vatanı
Sen perîsin ki meger gözlerüm oldı vatanuñ

6 Hüsn vechiyle nazar eylese vech-i hasene
Hasenâta yazılur görmege vech-i hasenüñ

7 Kılca noksân yog idi varmısa ey dûst bilüñ
Zerrece eksügüñ olmaz idi olsa dehenüñ

8 Cân u dil murgını sayd itmege dâm ise yiter
Dâl-i zülf ü elif-i kâmet ü mîm-i dehenüñ

9 Sanemâ serv-i çemen kaddüñe beñzerdi eger
Olsa hurşîd-i felek mîvesi serv-i çemenüñ

10 Cânuñı zülfi arasında Nizâmî arama
Bir kıl içinde kaçan bulına bunca resenüñ

2664 Nazîre-i Kâsım Paşa

1 Gül yüzüñdür sanemâ çeşm-i çerâgı çemenüñ
‘Ârızuñdur yüzi suyı semen ü nesterenüñ

2 Gonçenüñ bir söz ile göñlin açar la’l-i lebüñ
Güli şermende kılur lutf ile berg-i semenüñ

3 Gün yüzüñden uyarur şem’ini kındîl-i felek
Mâh-ı tâbuñdan alur rengi ‘akîk-i Yemen’üñ

4 Zülf-i pür-çînüñe yüz virdüñ ise hadden aşup
Yirin od eyleyiser nâfe-i müşk-i Hoten’üñ

5 Dil ü cândan saña kim akmaya ey Hızr-ı zamân
Âb-ı hayvân akıdur sözde çü şîrîn dehenüñ

6 Resen-i zülfüñe dest urmaz idi ehl-i safâ
Zemzem-i Ka’be-i hüsn olmasa çâh-ı zekanuñ

7 Leb-i cân-bahşına Sâfî nice meyl eylemesün
Cân-ı şîrîn kohusın aldı lebinden lebenüñ

2665 Nazîre-i Nişânî

1 Dil ü cân meskenidür turre-i ‘anber-şikenüñ
N’ola düşse nice miskînler ayaguña senüñ

2 Kâmetüñ Tûbi-i cândur ki hırâmân yüriseñ
Cânı yok karşuña salınmaga serv-i çemenüñ

3 Bûy-ı zülfüñ iledür Çîn’e sabâ gayret idüp
Bir avuç kanına kasd eyledi misk-i Hoten’üñ

4 Gül yüzüñ şevki içün yil gibi handân yilerem

Dahı ben bilmemişem kankı çemendür vatanuñ

5 El bir idüp ayaga salmak iderler beni âh
Başuñ içün nazar it hâline sini sevenüñ

6 Gûş-ı şâha güher-i nazm-ı Nişânî ireli
Hasedinden delinür yüregi dürr-i ‘Aden’üñ

7 Husrevâ kesr-i ‘adû ile saña feth-i hisâr
Ola munzam dilerem ‘avni ile Zû’l-minen’üñ

2666 Nazîre-i Tâcî-zâde

1 Beñ degüldür lebi üstindeki her sîm-tenüñ
Siñek üşmişdür agızlarına devrüñde senüñ

2 Gördi öykündi semen ‘ârızuña hışmından
Her kılı bir diken oldı sanemâ nesterenüñ

3 Gonçeler sanma çemende biteni ey yüzi gül
Çıkdı başlar gam-ı hattuñla içinde çemenüñ

4 Çâk idüp sînesini çekdi derûnına seni
Sevdüginden tapuñı cânı gibi pîrehenüñ

5 Deyni var her birine bûseden ey mâye-i cân
Gizlenürse n’ola ‘uşşâk gözinden dehenüñ

6 Öykünür gül yüzüñe diyü çemenlerde sabâ
Sürmedük yir komadı yüzini berg-i semenüñ

7 Nâfeveş kanlar uyuşdı dil-i Ca’fer’de yine
Zülfine baş koşalı bir saçı müşk-i Hoten’üñ

2667 Nazîre-i Necâtî

1 Şöyle sûret virür âyîneye vech-i hasenüñ
Kim yüzin görse getürür salavât âyinenüñ

2 Lebüñüñ hattı sahîh olmadugın bilmek içün
Kalem-i sun’ komış nokta-i şekdür dehenüñ

3 Gücenüp kendüyi yirde yire urur sâyeñ
Göricek kaddüñe öykündügini nârvenüñ

4 Ben boyın kim çözicek zülf-i semensâñı nesîm
Egmedük dil komaya turre-i ‘anber-şikenüñ

5 Başın ortaya koyup la’lüñe kasd itse şeker
Saht oldı işidüp kânda ‘akîki Yemen’üñ

6 Sakınursın hat-ı la’lüñi dil-i miskînden
Güzelüm cân otı mıdur lebüñüñ hattı senüñ

7 Veh ki vuslat güheri düşmedi maksûd eline
Düşdi dil zevrakı gird-âbına çâh-ı zekanuñ

8 Feleke virme Necâtî işigini o mehüñ
Reşk-i gülzâr-ı İrem’dür bilür iseñ vatanuñ

2668 Nazîre-i Kâtibî

1 Gül ruhuñ bâda virür kohusını yâsemenüñ
Hatt-ı sebzüñ ko ayaklarda serini çemenüñ

2 Ne kadar husrev-i ‘âlemse göñülden kul ider
Kişi[yi] hande ile şol leb-i şîrîn-sühenüñ

3 Evvel aldı dilümi şimdi ider cânuma kasd
Yok yire öldürür âhir beni cânâ dehenüñ

4 Kabrine revzen-i yâkût açılur cennetden
Leb-i la’lîn ü ‘izâruñ hevesiyle ölenüñ

5 Göñlümi eyledi dîvâne gibi âşüfte
Bend ü zindân olalı zülfüñ [ü] çâh-ı zekanuñ

6 Vey melâlet ki gören reşk ile yırtar yakasın
Vey melâlet ki semen sîne koçar pîrehenüñ

7 Didüm agyâra niçün yârdan olmazsın ırag
Devleti didi Süleymân iledür ehrimenüñ

8 Çîn-i zülfüñe utanmayuban öykünür imiş
Kara imiş yüzi bu nâfe-i müşk-i Hoten'üñ

9 Kâtibî mihrüñ ile ger öleyin sine vara
Zerrece hâki dirîg eyleme gözinden anuñ

2669 Nazîre-i Kâtibî

1 Çün degülsin kulı ol serv-i gonçe-dehenüñ
Ya bu tamga nedür ey lâle cebînüñde senüñ

2 'Anberîn hatt-ı lebi ol gülüñ ey lâle meger
Zikr idüpdür sen ola müşk ile tolmış dehenüñ

3 Lâlenüñ hâl-i lebüñ müşkile hûn oldı içi
Hasret-i rûyuñ ile yazdı dahı nesterenüñ

4 Gonçenüñ ne sözi var kim lebüñe dil uzada
Ne yüzi var yüzüñe öykünecek yâsemenüñ

5 Neñ ugurladı 'aceb Kâtibi miskîn ki aña
'Arz idersin resen-i zülfüñ ü çâh-ı zekanuñ

2670 Ve lehu eyzen

1 æemen-i müşki sıdı turre-i 'anber-şikenüñ
Komadı gül yañaguñ revnakını nesterenüñ

2 Nükte-i hâlüñ ile yüregi kan toldugiçün
Deriye sardılar endâmını misk-i Hoten'üñ

3 Meger ey lâle seher zülf-i ruhın zikr itdüñ
Sebzde müşk ü gül-âb ile pür olmış dehenüñ

4	Karşu dur gamzesinüñ tîrine uşanma göñül
Ne hatâsı var ise cânuma ugrasun anuñ

5	Kâtibî zülfi hevâsına tolaşduñ çün kim
Yüri şimden girü var karaya boyat kefenüñ

2671	Nazîre-i ‘Atâ

1	Gülsitân-ı ruhuñı zeyn ideliden semenüñ
æemeni kalmadı ‘âlemde gül ü yâsemenüñ

2	Râz-ı nâ-yâb bilüñdür ki ‘ayân olmadı hîç
Sırr-ı mevhûm ki dirler dehenüñdür dehenüñ

3	Bûy-ı zülfüñ ile yanup yakılaldan ‘ânber
Kan ile toldı içi nâfe-i müşk-i Hoten’üñ

4	Yüri sen rûh-ı revânuñla revân ol sanemâ
Cânı yokdur ki mukâbil ola serv-i çemenüñ

5	Tutsa şekker-lebinüñ dâyiresin Hızr-hatı
‘Aceb olmaz ki_olur âb ile hayâtı çemenüñ

6	Ser-nigûn ol göreyin tâli’-i nahsum seni ben
Yohsa mihr itmede her hûbı hasendür hasenüñ

7	Murg-ı cânuñ nice pervâz ide dildâra ‘Atâ
Ki ol üftâdeye bir dâm-ı belâdur bedenüñ

8	Za’ferân-ı ruhuñı dîde gül-âbıyla ezüp
Meyyit-i cânuña nakş eyle bu cismüm kefenüñ

2672	Nazîre-i Hilâlî

1	Aldı nâzüklik ile göñlümi hadd-i semenüñ
Hüsn-i vech ile kul itdi beni vech-i hasenüñ

2	Salın ol kâmet-i bâlâ ile ey gül-bün-i nâz

Pâyine kadrini pest it yüri serv-i çemenüñ

3 Müşk-i sevdâ-yı hatuñdan idemez kat'-ı heves
Göbegin dehr bu sevdâ ile kesmişdür anuñ

4 Dişlerüñ lutfını 'arz eyle ki ey gonçe-dehen
Deline gayret ile yüregi dürr-i 'Aden'üñ

5 Zülfüñe_öykündügiçün girse kimüñ kim eline
Çıkarur pûstını nâfe-i müşk-i Hoten'üñ

6 Eyledi gönlümüzi cân ile her emrüñe râm
Râ kaşuñ ile elif kaddüñ ü mîm-i dehenüñ

7 Hasret-i la'l-i lebüñ derdi ile bencileyin
Boyanupdur dili kanlara 'akîk-i Yemen'üñ

8 İncelüp bir kıla döndi teb-i hecrüñle tenüm
Boynuma dak ki sebebdür aña müşkîn resenüñ

9 Ne günâh itdi Hilâlî kuluñ ey şâh-ı cemâl
Ki_olmadı bir nazar-ı mihrüñ o miskîne senüñ

2673 Nazîre-i Revânî

1 Kâmetüñ 'ar'ârıdur zîneti sahn-ı çemenüñ
Hat-ı sebzüñ durur ârâyişi berg-i semenüñ

2 Fâyide idemedi kılca dolaşup saçuña
Kendüye kaldı yüzi karası müşk-i Hoten'üñ

3 Leb-i la'lüñe nice öyküne kim bir bûseñ
Kan bahâsı durur ey dûst 'akîk-i Yemen'üñ

4 Ne kadar geldise hat 'ârızuña öykünemez
Gerçi kim âb-ı revân yüzi suyıdur çemenüñ

5 Hoş safâ ile Revânî seni kocardı eger

Ey semen-ten aradan çıksa idi pîrehenüñ

2674 Nazîre-i Selmân

1 Gördi boynuñ kulaguñ öpdügin agyâr senüñ
Bagrı kan oldugı andandur ‘akîk-i Yemen’üñ

2 Bâg ser-sebz ü hevâ mu’tedil ü vakt-i hazân
Mevsimi geldi meded bâde-i peymân-şikenüñ

3 Ne içün hâlet irişmeye bu dem tıfl-ı dile
Nev-cevânlık yitişe pîrliginde çemenüñ

4 Çeşm-i giryânum ile cigerümüñ yankunına
Lâlenüñ göynür özi içi acır nârvenüñ

5 İşidenlerden ırak sîne-i mecrûhumuzı
Dâglar şöyle idüpdür özi göynür görenüñ

6 N’ola la’lüñ gamı Selmân yüregin hûn itse
Bagrı kan oldugı andandur ‘akîk-i Yemen’üñ

2675 Nazîre-i Sultân Beyâzîd

1 Sünbülüñ sâye salar üstine berg-i semenüñ
Devr ider dâyire-i verd-i teri yâsemenüñ

2 Çîn-i zülfine gelür bûy alur ugrı diyü
Saldılar habse tutup kahr ile miskin Hoten’üñ

3 Çünki vîrâneleri eyler imiş cây perî
Sen perîsin n’ola göñlüm olur is vatanuñ

4 Saldı pertev yüzüñ eflâke çü ey bedr-i münîr
‘Aks-i hurşîd ü kamer oldı o vech-i hasenüñ

5 Gûş şîrîn-sühenüñ işidür ammâ ne ‘aceb
Güzelüm dikkat idüp görmedi hergiz dehenüñ

6 Çîn idüp halkaların murg-ı dili itmege sayd
Gül-i ter üzre salar dâmeni miskîn resenüñ

7 Haşre dek derd ü gamın cân u dilüñ itmege şerh
Sîneñ üzre dil ola ‘Adli biten her çemenüñ

2676 Nazîre-i Sabâyî

1 Göreli bâd-ı sabâ hüsni yüzini Hasan’uñ
Yire depdi yüzini lâle ile nesterenüñ

2 Ol gülüñ hadd-i ‘arak-rîzi hevâsıyla sabâ
Dökdi topraga yüzi suyını berg-i semenüñ

3 Bâg-ı hüsn içre revân olalıdan rûh-sıfat
Sıdı ol kaddi çemân kadrini serv-i çemenüñ

4 Leyli-i zülfüñ ile baglayalı ‘ahd-i dürüst
Oldı Mecnûn’ı göñül silsile-i pür-şikenüñ

5 Bezm-i ‘uşşâk durur menzilüñ ey bedr-i kamer
Hûbdur gün gibi hercâyîliguñ dahı senüñ

6 Enbete’llâhu nebâten hasenen nüktesini
Hat-ı sebz ile beyân eyledi şekker dehenüñ

7 Hûşe-i sünbülüñe sunsa Sabâyî çü sabâ
Kılma ol sâyili mahrûm ele al göñlin anuñ

2677 Nazîre-i Keşfî

1 Kıra’ât âyet-i hüsnüñe beñüñle dehenüñ
Noktâdur surh u siyeh mushaf-ı hüsnüñde senüñ

2 Târı pîrâhenüñüñ rişte-i cân olsa n’ola
Gül-i nâzük gibidür lutf ile çün kim bedenüñ

3 Şimdi ey husrev-i şîrîn-dehen unutdurdum
Seng-i mihnetle dögünmekde adın Kûh-ken’üñ

4 Ey perî mühr-i Süleymân'dan artuk hıfz it
Virme sırr-ı dehenüñ agzına her ehrimenüñ

5 Küşte-i 'ışk-ı nigâr ol ki şeh-i 'ışk oluban
Üstüñe günlük ola haşr olıcak tâ kefenüñ

6 Çekmezüz kahrını her zâhid-i huşkuñ ölürüz
Yudaruz her ne ki zehri var ise meykedenüñ

7 Husrev-i mülk-i kemâlem nice Selmân Keşfî
Lafz-ı şîrînine Ferhâd olalıdan Hasan'uñ

2678 Nazîre-i Münîr

1 Bozdı bâzârını 'anber saçı müşk-i Hoten'üñ
Kıymetin dişleri nazmı sıdı dürr-i 'Aden'üñ

2 Serv-kaddüñle temâşâ ideli gül yüzüñi
Bâgbân yüzine bakmaz semen ü yâsemenüñ

3 İrdi pâ-bûsuña diyü senüñ ey lâle-'izâr
Berg-i gül yüz sürer ayagına düşse çemenüñ

4 Ey şeker-leb lebüñüñ vasfını tekrâr iderem
Nutkı tutulsa ne var tûti-i şîrîn-sühenüñ

5 Yanma pervâne gibi dirse Münîrî'ye habîb
Olmasun şem'-i şebistânı kamu encümenüñ

2679 Nazîre-i Seydî

1 Düşmeni duhter-i rez bu felek-i pîre-zenüñ
Yiri cennet ola sâkî görem anı ekenüñ

2 Dahı başında hevâ-yı kad-i bâlâ-yı nigâr
Gûr içinde ayagı gerçi ki serv-i semenüñ

3 Yüzüñ ayına mukâbil olur imiş sanemâ

Allah Allah nice yüzi bek imiş âyinenüñ

4 Göricek ‘ârızı üstindeki hâl ü hatını
Yolına cân[ı] fidâ itdüm o sîmîn-bedenüñ

5 Asmaga zînet içün Seydi sözüm gevherini
Deldi hakkâk kulaklarını dürr-i ‘Aden’üñ

2680 Nazîre-i Refîkî
1 Çerh urur dâyim felek mihrüñle ey meh-rû senüñ
Yakasın çâk itdi subhuñ gayret-i pîrâhenüñ

2 Bu letâfetde beşer görmiş degül hûr u melek
Beñzer olmışdur sirişti rûh ile cânânenüñ

3 Gonçeveş çâk olsa cîb-i câme-i ‘ömrüm n’ola
Görmeyem tek gayrılar destinde ey gül dâmenüñ

4 Eyle ey çeşmüm ruhı şevkiyle rengîn eşküñi
Lâle vü gülden pür olsun dir iseñ pîrâhenüñ

5 Cehd it kim çerhi döne döne pâ-mâl idesin
Er geçersin ey Refîkî_altında kalma bir zenüñ

2681 Nazîre-i Mehemmed Paşa
1 Dil ü cân meskenidür turre-i ‘anber-şikenüñ
N’ola düşse nice miskînler ayaguña senüñ

2 Kâmetüñ tûbi-i cândur ki hırâmân yüriseñ
Cânı yok karşuña salınmaga serv-i çemenüñ

3 Bûy-ı zülfüñ iledür Çîn’e sabâ gayret idüp
Bir avuç kanına kasd eyledi müşk-i Hoten’üñ

4 Gül yüzüñ şevki içün yil gibi her dem yilerem
Dahı ben bilmemişem kankı çemendür vatanuñ

5 El bir idüp ayaga salmag iderler beni âh
Başuñ içün nazar it hâline sini sevenüñ

6 Gûş-ı şâha güher-i nazm-ı Nişânî ireli
Hasedinden delinür yüregi dürr-i ‘Aden’üñ

7 Husrevâ ger (...) saña feth-i hisâr
Ola munzam dilerem ‘adni ile Zü’l-minenüñ

2682 Nazîre-i Esîrî

1 ‘Arz olaldan berü bu sünbül-i ‘anber-şikenüñ
Sıdı kadrin komadı nâfe-i müşk-i Hoten’üñ

2 Göreli ‘ârızuñ üstindeki reyhân hatuñı
Toz düşmiş sanuram üstine berg-i semenüñ

3 Nice teşbîh ideyin cismüñi gül yapragına
Berg-i gülden dahı nâzük durur ol pîrehenüñ

4 Ey gözüm yolına harc eyle gözüm gevherini
Ola kim irişesin vaslına ol sîm-tenüñ

5 Dûst dîdârını görmek hevesin eyler iseñ
Dünye vü ‘ukbide bahtuñ ola ferhunde senüñ

6 Dirlik ister iseñ ol ‘Îsi-nefes lutfından
Yüri düş ayagına boynuña dakup kefenüñ

7 Ey Esîrî kademüñ sidre-i a’lâya ire
Ölicek dûst işigi olur ise vatanuñ

2683 Nazîre-i Ferîdî

1 Lebleri lutfı dilin deldi ‘akîk-i Yemen’üñ
Dişleri nazmı sıdı kadrini dürr-i ‘Aden’üñ

2 ‘Anberüñ saldı suya kadrini zülf-i siyehi
Kıymetin hattı kesâd eyledi müşk-i Hoten’üñ

3 Kad-i şimşâdını ‘arz eylese bâg içre nigâr
Reşk ile lerze düşer içine serv-i çemenüñ

4 Sen ‘Alî-mertebe hüsn ile Hüseyn olaldan
Kanber itdi nice ‘âşıkları hulk-ı hasenüñ

5 Bükdi sevdâ-yı saçuñ kâmetümi lâm gibi
Hem ‘adem kıldı vücûdum dahı fikr-i dehenüñ

6 Söylenür dilde ki vîrâne perîler yiridür
Sen perîsin ki meger göñlüm olupdur vatanuñ

7 Eşki dür ruhları zer oldı Ferîdî’nüñ ey şeh
Genc-i ‘ışkın bulalı renc ile sen sîm-tenüñ

2684 Nazîre-i Hızrî-i Edirnevî

1 Mahzen-i la’l ü güher oldı çü şîrîn dehenüñ
Kıymeti düşse gözümden n’ola dürr-i ‘Aden’üñ

2 Câm-ı sâfîde sanasın görinür tâze gül-âb
Dûstum pîrehenüñ içre şu nâzük bedenüñ

3 Kıymet-i vasluña dil bulmadı ‘âlemde bahâ
Hey ne cânsın ki cihân içre bulınmaz semenüñ

4 Oldı ma’mûr yine Mısr-ı dil ey yâr-ı ‘azîz
Yûsuf-ı câna makâm olalı çâh-ı zekanuñ

5 Çîn-i zülfüñ ne hatâ ile güşâd itdi sabâ
Ki yüzin kara türâb eyledi müşk-i Hoten’üñ

6 Baña ey serv lebüñ gonçe yiter sebze hatuñ
Yile varsun gül ü reyhânı diyâr-ı çemenüñ

7 Gülsitân içre kılup nergis-i bîmâr gözüñ
Gonçenüñ bagrını kan eyledi şevk-i dehenüñ

2685 Nazîre-i Nigâhî

1 Rişte-i cân ola her târı eger pîrehenüñ
Ditreye üstüñe tâ olmaya âzürde tenüñ

2 Kilk-i kudret ki yazarken rakam-ı ruhlaruñı
Noktadur kim varak-ı hüsnüñe tammış dehenüñ

3 Ne revâ ben ayaguñ öpemezin bâd-ı sabâ
Gire koynına seher sen nâzük bedenüñ

4 Kûh-ı mihnetde gehî tîşe gehî seng-i sitem
Veh ki başına neler geldi görüñ Kûh-ken'üñ

5 Husrev-i mülk-i sühen eyleye tahsîn baña
Ey Nigâhî eger işitse bu nazm-ı hasenüñ

2686 Nazîre-i Hilâlî-i Kazzâz

1 Her kaçan bâd-ı sabâ depredicek pîrehenüñ
Korkarın ey gül-i nâzük ola âzürde tenüñ

2 İki gözümse eger kan ile yunsun göreyin
Bir gören hâk-i rehüñ kuhl-ı cilâ ile senüñ

3 Zeyn olan lâle vü gül dâmen-i kûh-ı gamda
Cigeri pâresidür ey yüzi gül Kûh-ken'üñ

4 Sâye-i kadd-i nihâlüñ sanup ey gonçe-dehen
Yüz sürer âb-ı revân pâyine serv-i çemenüñ

5 Şol kadar oldı Hilâlî ten-i sad-pâre nahîf
Bûriyâya sarılu mürdeye döndi bedenüñ

2687 Nazîre-i Rahmî

1 Kulı oldum yine bir husrev-i şîrîn-dehenüñ
Baña degdi yine mîrâsı bugün Kûh-ken'üñ

2 Kad ü haddüñe müşâbih diyüben bâd-ı sabâ
Güvleyüp vay ki düşer üstine serv-i çemenüñ

3 Ey göñül yâr işigin mesken idinürseñ eger
Yiridür sakf-ı semâ üzre kılursañ vatanuñ

4 Serv dîvâne olup lâle yüzin hâk itdi
Göreliden kad-i ra'nâñ ile vech-i hasenüñ

5 Tîg-ı hecr ile helâk itdügine ol hûnî
Lâleveş şâhid ola Rahmi bu kanlu kefenüñ

2688 Nazîre-i Kudsî

1 Düşmeni duhter-i rezdür bu felek pîre-zenüñ
Yiri cennet ola sâkî görem anı ekenüñ

2 Dahı başında hevâ-yı kad-i bâlâ-yı nigâr
Gör içinde ayagı gerçi ki serv-i çemenüñ

3 Yüzüñ ayına mukâbil olur imiş yüze yüz
Allah Allah nice yüzi bek imiş âyînenüñ

4 Meded Allâh'ı severseñ yazık öldürme bizi
Ay efendi kulıyuz biz de seni yaradanuñ

5 Asmaga zînet içün Kudsi gözüm gevherini
Deldi hakkâk kulaklarını dürr-i 'Aden'üñ

2689 Nazîre-i Firâkî

1 Ey göñül bülbülisin bir gül-i nâzük-bedenüñ
Yiridür hâr-ı cefâ üzre kılursañ vatanuñ

2 Ne revâ ben ayaguñ öpimezin bâd-ı sabâ
Gire koynına seher sen gül-i nâzük-bedenüñ

3 N'ola kan aglar isem hüzn ile Ya'kûb-misâl
Yakdı mihri beni sen Yûsuf-ı gül-pîrehenüñ

4 Hûblar nâz ile sûfi bize kendüleri
Sevdürürler güc ile ne suçı vardur sevenüñ

5 Ger Firâkî kimüñ âüftesidür dirler ise
Cân u dilden senüñ ey şûh-ı sitemkâr senüñ

2690 Li-mürettibihi

1 Kaddüñe nisbet iñen revnakı yok nârvenüñ
Kaddüñe göre degül lutfı o deñlü semenüñ

2 ‘Anberîn zülfüñe hoş-bû ile olmasa şebîh
Kadri çak bu kadar olmaz idi müşk-i Hoten’üñ

3 Hattuñ âşüftelerine senüñ ey serv-i revân
Hâleti hoşça gelür hâsılı seyr-i çemenüñ

4 Leb ü dendânuña nisbetleri olmâg iledür
Ragbeti la’l-i Bedahşân ile dürr-i ‘Aden’üñ

5 Nazmi kan aglamadan hecr-i lebüñle her dem
‘Aynı olmışdur iki gözi ‘akîk-i Yemen’üñ

2691 Li-mürettibihi

1 Devlet-i vasluña irüp sanemâ pîrehenüñ
Cân safâsını sürer hak bu ki devrüñde senüñ

2 Var ola kılca bilüñ belki kıyâs olınsa
Yokdur ey yüzi güneş zerrece ammâ dehenüñ

3 N’ola sevdümse seni cevr ile öldürme beni
Seven ölsün mi ne suçı var efendi sevenüñ

4 Ne nevâdur bu ki biñ şîve ile diller alup
Yüzine bakmayasın yoluña cânlar virenüñ

5 Leb-i dildâra şebîh oldugiçündür Nazmî

Revnakı la'l-i Bedahşân u 'akîk-i Yemen'üñ

Nev'-i dîger

2692 Ez-ân-ı Nizâmî

1 Tal'atuñ kevkebi sır kevkebesin mihr ü mehüñ
Güneşe sâye salar turre-i tarf-ı külehüñ

2 Saña bu revnak-ı sîmâ neden ey çerh-i felek
Meger ol Ka'be-i hüsn işigidür secdegehüñ

3 Tûtiyâ minnetini çekmezem ayruk sanemâ
Gözüme kuhl-ı cilâ ise yiter hâk-i rehüñ

4 Şekerüñ agzına siñekler üşürdi dehenüñ
Miski ayaklara saldı ser-i zülf-i siyehüñ

5 Yüzüñ üstinde kaşuñ lutfına irişmez eger
Gelse kavs-i kuzah üstine meh-i çâr-dehüñ

6 Geh güneh sanur iseñ bûs u kenârı sanemâ
İdegör kim biri biñ hayra geçer bu günehüñ

7 Ey Nizâmî diler iseñ ki_olasın 'âleme şâh
Bendesi olmaga sa'y idegör ol pâdşehüñ

2693 Nazîre-i Âhî

1 Hey ne fitne başıdur turre-i tarf-ı külehüñ
Zâlimüñ öte ucıdur ser-i zülf-i siyehüñ

2 Tûtiyâ gibi kaparlar ser-i kûyuñda şehâ
Degme gözler mi görürler 'acabâ gerd-i rehüñ

3 Gözüñ üstinde kaşuñ yog idi 'âlemde göñül
Olmasa na'lçesi nakşı eger secdegehüñ

4 Kaşlaruñ mâh-ı neve gösterüp eksüklügini
Alnuñ işini tamâm itdi meh-i çâr-dehüñ

5 Âstânuñdan ırag itme iñen Âhi'yi kim
Ehl-i dil kulları yanında gerek pâdşehüñ

2694 Nazîre-i Revânî

1 Tîz idüp hançerini hışm ile çeşm-i siyehüñ
Âh kim dökse gerek kanını ben bî-günehüñ

2 Baña sen mehden eger mihr ü vefâ olmazsa
Yakaram âhum ile hırmenini subhgehüñ

3 Çünki mîm üstine hîç nokta yazılmaz sanemâ
Dehenüñ üzre nedür nokta-i hâl-i siyehüñ

4 Beñzedürdüm sanemâ hüsn-i cemâlüñe eger
Olsa sîmîn zekan u gonçe lebi mihr ü mehüñ

5 Aglamakdan gözümüñ kalmaz idi nûr u feri
Geh geh irgürmese lutf ile sabâ gerd-i rehüñ

6 Gündüzüñ cem' idüp ey dil ko bu âvâreligı
Zülfin elden koma kim öldürür ârâmgehüñ

7 Ben umardum ki kabûl eyleyesin kullıga lîk
Devletüm yok kim olam bendesi sen pâdşehüñ

8 Bunca yıldur ki Revânî işigüñde sürünür
Ne 'acebdür kim aña olmadı hergiz nigehüñ

2695 Nazîre-i Sabâyî

1 Tûtiyâdur gözine mihr ü mehüñ hak-i rehüñ
Ki gözinde uçar ol hâk-i rehüñ mihr ü mehüñ

2 Kilk-i kudret kaşuñı alnuña yazdukda didi
Gurre-i 'îddur içinde meh-i çâr-dehüñ

3 Şeh-i çeşmüñ sipehin çekmege Hindû saçuñuñ
Oldı câsûs ruhuñ Rûm'ına hâl-i siyehüñ

4 Zâhidüñ 'ışka güneh bahri didügine meded
Ben ki müstagrıkıyam şimdi bu bahr-i günehüñ

5 Seher-i sihr-i müjeñ kıldı Sabâyî'yi nişân
Tâ kemîn oldı kemân kaşuña tarf-ı külehüñ

2696 Nazîre-i Selmân

1 Başı irmezdi göñül göklere sen bî-külehüñ
Ayagı topragı olmasa eger secdegehüñ

2 Nice gözüm kızarup geçmeyeyin kendümden
Kara bagrumda dögünler kodı hâl-i siyehüñ

3 Gün gibi rûşen ider ehl-i basîret gözini
Tûtiyâ gibi kaparlarsa n'ola gerd-i rehüñ

4 N'ola kan olsa sirişküm şeh-i gam leşkeridür
'Âdeti kırmızı geymek turur ekser sipehüñ

5 Ayaguñ topragına baş komak isterler imiş
Vechi bu yüz yire sürdüklerinüñ mihr ü mehüñ

6 Gam şebinde nice yıldur sayavuz bir gün ola
Göstere gün yüzini Hak o meh-i çâr-dehüñ

7 Gamdan âzâd ol[ı]mazdı bu cihânda Selmân
Kulı olmasa eger sencileyin pâdşehüñ

2697 Nazîre-i Vefâyî

1 Rûşen it hüsnüñ ile âyînesin mihr ü mehüñ
Mihrüñüñ şem'ine yak meş'alesin subhgehüñ

2 Melekâ mülk-i cemâle ne meleksin ki virür

Perverişler güneşe sâye-i tarf-i külehüñ

3 Aydan âyîne tutup çün düzene şâhid-i mihr
Sürme-i nâz yiter gözlerine gerd-i rehüñ

4 Yañaguñ halka-i zülfüñi binâ-gûşa salup
Geçürür halka kulagına meh-i çâr-dehüñ

5 Yüri nâz ile ki reşk ilede tâvûs-ı na'îm
Salın ey dûst ki cân gülşenidür cilvegehüñ

6 Mest olup gamzelerüñ kan idicek hey dime kim
Hûn-bahâ ise yiter şîve-i çeşm-i siyehüñ

7 Meş'al-i rûz Vefâyî olımaz nûr-feşân
Dûd-ı dil tutdı meger penceresin subhgehüñ

2698 Nazîre-i Şemsî Ahmed Aga

1 Dil-i miskînümi zerd eyledi zülf-i siyehüñ
Hamdü li'llah var imiş bendeñe şâhum nigehüñ

2 Yirde bir kerre nazar eyler ise gün yüzüñe
Lem'ası zâyil ola gökde meh-i çâr-dehüñ

3 Başı üzre n'ola götürse şehâ bâd-ı sabâ
Çeşmine kuhl-i basar diyü çeker hâk-i rehüñ

4 Şark u garbı n'ola feth eyler ise şemşîrüñ
Ey kamer-çihre nücûm oldı yanuñca sipehüñ

5 Yüzi gün alnı kamer olalı ol dildâruñ
Şemsiyâ zerre kadar yılduzı yok mihr ü mehüñ

2699 Li-mürettibihi

1 Yüzine alnına kim var o nigâruñ nigehüñ
Var dilâ şevki aña beñzer oñat mihr ü mehüñ

2 Görmek isterseñ eger Meryem’i ‘Îsâ’ya karîb
Dil-berüñ zülf ü lebine göñül olsun nigehüñ

3 Çâr-deh-sâle nigârînlere teşbîh olınur
Ol durur oldugı pür-şevk meh-i çâr-dehüñ

4 Dil-berüñ hattı gamıyla ger ölem kabrümde
Hat misâlinde ola resmi hemân her giyehüñ

5 Pîre-zen dehr Nazmî seni oñarmadugı
Nev-cevân hûblaruñ mihri durur hep günehüñ

2700 Li-mürettibihi
1 Devlet anuñ ki işigüñde olup hâk-i rehüñ
Süre her ki yüzin ayagına sen pâdşehüñ

2
Saglu sollu yüriyen kullaruña pâdşehüm
Gûşe-i çeşmüñ ile olsa n’ola bir nigehüñ

3 Subhgâhuñ yüzi agıdur o sîmîn sîneñ
Gözleri nûrıdur alnuñla ruhuñ mihr ü mehüñ

4 Hüsn içinde yir ile gökçe durur farkı tamâm
Çâr-deh-sâle güzellerle meh-i çâr-dehüñ

5 Agzuñ öpdükçe nezâketle saña sögdügi yâr
Nazmiyâ yok yiredür zerrece yokdur günehüñ

Nev’-i dîger

2701 Ez-ân-ı Şeyhî
1 Yine bâd-ı seherî hemdem-i cân olsa gerek
Bu köhen pîr-i cihân tâze cevân olsa gerek

2 Yazı yüzinde hevâ lü’lü’yi lâlâ saçuban
Çemen içinde sabâ müşk-feşân olsa gerek

3 Gül-i ter bülbüle ‘arz itse gerek hüsn ü cemâl
Gözleri nergisüñ aña nigerân olsa gerek

4 Selsebîl-i meyi hûrîler elinden içerler
Ki bahâr ile cihân bâg-ı cinân olsa gerek

5 Eser-i rahmet-i Hak ölü yire cân viriser
Bî-nişândan bize bu lutf-ı nişân olsa gerek

6 Yaz u kış fikrini ko vakti safâ bil Şeyhî
Her bahâruñ soñı elbette hazân olsa gerek

2702 Nazîre-i Kemâl-i Zerd

1 Gün yüzüñ âyine-i sûret-i cân olsa gerek
Mâh-rûlar aña kamu nigerân olsa gerek

2 Bilüñ ü agzuñ ile çokdur işüm haşr olıcak
Ki nihânlar kamu ol günde ‘ayân olsa gerek

3 Her ki vasluña heves eyleye ey dûst senüñ
Yine vasluñ gibi bî-nâm u nişân olsa gerek

4 Mest olup âhir-i şa’bânda yatam şöyle harâb
Aña dek kim şeb-i ‘îd-ı ramazân olsa gerek

5 Cân virürse ruhuñuñ şevkine kûyuñda Kemâl
Kabrinüñ içi gülistân-ı cinân olsa gerek

2703 Nazîre-i Tâcî-zâde

1 Kad-i dil-cû ile ki_ol serv-i revân olsa gerek
Su gibi cânlar ayagına revân olsa gerek

2 Gözi cân mülkini yagmâya virüp gamzeleri
Fitne-i ‘âlem ü âşûb-ı cihân olsa gerek

3 Deheni şevki ile yog oluban lâle vü gül

Gonçenüñ bagrı leb-â-leb tolu kan olsa gerek

4 Nice cân kaşlarınuñ yayına kurban oluban
Nice dil gamzesi okına nişân olsa gerek

5 Haste Ca'fer gam u derdiyle ölüp hâki anuñ
Hoş ziyâretgeh-i ‘uşşâk-ı zamân olsa gerek

2704 Nazîre-i Münîr

1 Yâ kaşuñsuz bilimez yine kemân olsa gerek
Göz yaşı hasret-i kaddüñle revân olsa gerek

2 Sen gül-endâmuñ idüp cânumuza kırkını kâr
Her taraf nâle vü feryâd u figân olsa gerek

3 Sûz-ı ‘ışkuñ n'ola sînemde ‘ayân oldı ise
Nerde kim od yana elbette nişân olsa gerek

4 Çeşm-i hûn-rîzüñ elinden bilürem âhir-i kâr
Derd ile yüregimüz toptolu kan olsa gerek

5 Fâş iden sırrımuzı cümle-i ‘âlemde Münîr
‘Âkıbet sînedeki sûz-ı nihân olsa gerek

2705 Nazîre-i Ferîdî

1 Tâ ki bâg u çemen ü cûya nişân olsa gerek
Cân hevâ-beste-i ol serv-i revân olsa gerek

2 Tâ der-i deyr ü ser-i kûy-ı mugâna vara yol
Bu göñül şîfte-i mug-beçegân olsa gerek

3 Yalıñız yirde degül gökde de ol rûy-ı münîr
Manzar-ı dîde-i sâhib-nazarân olsa gerek

4 Sâki mey sun ki bu ten kâsesinüñ hâki yine
Pây-mâl-i nice biñ kûzegerân olsa gerek

5 Ey Ferîdî kederi gider ü nûş it mey-i sâf
Sûfi vü sâfi-i devrân güzerân olsa gerek

2706 Nazîre-i Mahmûdî

1 Gülşen-i bâd-ı sabâ misk-feşân olsa gerek
Pîr iken yine cihân tâze cevân olsa gerek

2 Ni'me-i âb-ı hayât ile bugün Hızr bigi
'Âlemüñ her tarafı menba'-ı cân olsa gerek

3 Gül bigi tâze iken 'ömri yile virmeyigör
Ki bahâruñ soñına girü hazân olsa gerek

4 Saña zerki yür[i] zâhid beni ko mest olayın
Göreler assı kimüñ kime ziyân olsa gerek

5 Dudag altında gizledügüñ habb nedür
Keşf-i esrâr olıcak cümle 'ayân olsa gerek

6 Ser-nüvişt-i ezele râzı oluñ ta'n itmeñ
Her ne kim hükm-i ezel didi hemân ola gerek

7 Cân virüp kapuña kul oldugına Mahmûdî
Fikr-i hoş ad ile ol nâm-ı nişân olsa gerek

2707 Li-mürettibihi

1 Yâr bu kâmet ile rûh-ı revân olsa gerek
Seyr-i reftârı murâd-ı dil ü cân olsa gerek

2 Nakş-ı hüsn ile kaçan kim kıla cilve o nigâr
Çeşm-i 'uşşâk aña cümle nigerân olsa gerek

3 Kim ki bu hüsn ile görse sever âşüfte olup
Ol perî şöyle ki var cân-ı cihân olsa gerek

4 Cüst u cûyuñla varup gülşen-i kûyuña revân
Yaşum ey serv-i revân anda revân olsa gerek

5 Ruhuña hat gelicek mahv olısardur zülfüñ
Âh kim ‘âkıbet ol ‘ömre ziyân olsa gerek

6 Çeşm ü ebrûñı bu Nazmî güzelüm sevdi aña
Sûre-i Sâd ile Nûn vird-i zebân olsa gerek

7 Bâg bir hûb durur çeşmi anuñ nergis
Gül ü gonçe aña gûş ile dehân olsa gerek

2708 Li-mürettibihi

1 Gözlerüñ fitne ile âfet-i cân olsa gerek
Leblerüñ lezzet ile kût-ı revân olsa gerek

2 Gamzeye başlar irişdügine gamzeñ ânı
Kim bilür anı ne fettân-ı cihân olsa gerek

3 Vuslatuñ bâg-ı İrem’dür aña ben nice irem
Cân gibi gözden o cânâ çü nihân olsa gerek

4 Hüsnüñ ayına bugün şevk ile âyîne misâl
Çeşm-i ‘uşşâk nigârâ nigerân olsa gerek

5 Hasret-i la’lüñ ile Nazmi’nüñ ey gonçe-dehen
Dem-be-dem lâle-sıfat yüregi kan olsa gerek

DER-BAHR-İ HEZEC-İ SÂLİM
Taktî’eş: Mefâ’îlün Mefâ’îlün Mefâ’îlün Mefâ’îlün

2709 Ez-ân-ı Şeyhî

1 Ne cân kim dil-beri vaslın müyesser kıldı devr anuñ
Hoş olsun vakti ‘âlemde ki zevkin sürdi devrânuñ

2 Gedâ kim hâk-i pâyini nigâruñ tâc-ı ser kıldı
Gözine çöpçe görinmez bu taht u bahtı sultânuñ

3 Gel ey hûrî-sıfat bir dem cihân bâgını seyr eyle
Ki kıldı ravzadan ra’nâ sabâ sahnın gülistânuñ

4 Lebüñ yâkûtı renginden düzilmiş gonçenüñ la’li
Saçuñ müşki gubârından yazılmış hatt-ı reyhânuñ

5 Sikender ‘îşın isterseñ çemende câm-ı Cem nûş it
Ki sâkî Hızr’dur hâdî lebine âb-ı hayvânuñ

6 Yüzüñ suyını topraga ko döksün âteş-i bâde
Ki virdi tahtını bâda cihân dîvi Süleymân’uñ

7 ‘Amel defterlerin Şeyhî riyâ vü zerk oda yakdı
Ne deñlü su saça aña kurı söz ile dîvânuñ

2710 Nazîre-i Hafî

1 Şu kim cânını yolına nisâr itmeye cânânuñ
Teninden dilerme ayrıla tîz günde o cân anuñ

2 Elif kaddiyle nûn kaşında bir ân vardur ol ânuñ
Kim idrâk idemez hergiz hıred mâhiyyetin anuñ

3 Yüzi nûrı ile îmân getürdi gerçi her kâfir
Gözi îmânını yagmâya virdi her müselmânuñ

4 Göñül çâh-ı zenahdânında zülfin gözledügi bu
Resen ister belâsından halâs olmaga zindânuñ

5 Hayâtına sebeb Hızr’uñ egerçi âb-ı hayvândur
Hayâtı agzı yarındandur anuñ âb-ı hayvânuñ

6 Görüp kanlu yaşum tañ mı kızarsa merdüm-i çeşmüm
Ki kanda ugrasa sâyil yüzin kızardur insânuñ

7 Ayak basmış ki el ura perîşân zülfine şâne
Hafî cem’iyyetin hayfâ tagıdısar dil ü cânuñ

2711 Nazîre-i Necâtî

1 Niçün tercîh idersin küfrini zülf-i perîşânuñ
Bu veche rûşen iken gün yüzüñde nûrı îmânuñ

2 Hadüñden hattuña varınca nice nice nîş urdı
Güneşden gölgeye iletmez oldı zülf-i su'bânuñ

3 Gözi sihrine alındum figân ol Türk-i hûn-rîzüñ
Saçı küfrine tutıldum meded bir nâ-müslemânuñ

4 Eline câm alup sâkî hırâmân olsa aydurlar
Gül açılmış budagında yine bir serv-i ra'nânuñ

5 Mukâbil olma dildâruñ güneş ruhsârına ey meh
İşidürüz müneccimden ki sinüñ geçdi devrânuñ

6 Sanasın ki penbe ile sarılu bir tâze elmadur
Nigârâ gabgabuñ üzre senüñ zîb-i zenahdânuñ

7 Tagılmasun diyü zülfi sınuk göñlümi sardukça
Necâtî ney gibi dahı ziyâde oldı efgânuñ

2712 Nazîre-i Hilâlî

1 Yiridür meskeni olsa işigüñ hûr u gılmânuñ
Ayaguñ topragı yüzi suyıdur bâg-ı Rızvânuñ

2 Usanmaz gözlerüm hergis temâşâ-yı cemâlüñden
Kesilmez hûb-rûlardan hemîşe meyli insânuñ

3 Şerî'at virdi topraga teyemmüm itmege ruhsat
Şeref virdügiçün yire senüñ şol pâk-dâmânuñ

4 Gözüm yaş dökme zulmetde olupdur bahr-ı bî-pâyân
Ba ma'nâyı beyân itmek degüldür haddi bârânuñ

5 Anuñçün gözüme gelmez cihânuñ la'l ile dürri
Ki kaldı dürc-i çeşmümde senüñ la'l-i dür-efşânuñ

6 Müferrih leblerüñ emdür gamuñ derdine ammâ kim
Ölürsem dahı derdüñden irişmez baña dermânuñ

7 Didüm niçün yatar dilde bu cevrüñ okı peykânı
Didi hışm idüp öldüñ mi ko yatsun sançısun cânuñ

8 Su'âl itmedin in'âmuñ kamuya sebkat eylerken
Hilâlî bendeñe niçün olur te'hîr ihsânuñ

2713 Nazîre-i Hatâyî

1 Sebeb bilsem ne zulm eyler nesin aldum bu devrânuñ
Belâ vü fürkati derdi baña yitmez mi cânânuñ

2 Der-i dil-berden ayrıldum diyâr-ı gurbete düşdüm
Gözüme âteş-i dûzeh görindi mülki 'Osmân'uñ

3 Dilüm par par yanar güm güm öter sînem akar yaşum
Diñ ey derd ehli 'âşıklar devâsı ne bu hicrânuñ

4 Kara zülfüñi añdukça dilerdüm taglara düşem
Felek gerdânına atdum kemendin âh u efgânuñ

5 Bize dil-ber mi bulınmaz Hatâyî biz sipâhîyüz
Hudâ 'ömrin ziyâd itsün şeh-i Sultân Süleymân'uñ

2714 Nazîre-i Me'âlî

1 Ruhından kim haber virüp gide sen verd-i handânuñ
Sabâyı gönderi gider güli cânâ gülistânuñ

2 'Aceb kim beñzedür yâruñ lebine la'l ü mercânı
Ki yokdur bir ipe uracagı la'l ile mercânuñ

3 Çıkar halkuñ başına sanasın agzıyla kuş tutar
Hümâ-yı zülfine şâne irişdüm diyü cânânuñ

4 Şebîh oldugiçün bir pâre serv-i kaddüñe şimşâd

Dem-âdem güvler üstine düşer bâd-ı sabâ anuñ

5 Me’âlî işbu biş beytüñ senüñ bir genc-i ma’nâdur
Nizâmî’si olursın sag olursañ sen bu devrânuñ

2715 Nazîre-i Refîkî

1 Nazar kıl hâline lutf it nigârâ çeşm-i giryânuñ
Ki_anı seyl-âba virmişdür gam-ı serv-i hırâmânuñ

2 Çerâg-ı hüsne pervâne gibi bezm-i safâ içre
Görüp yandugumı göynür dili her şem’-i sûzânuñ

3 Beni güldürmedüñ ey gevher-i sîr-âb dîdemden
Düşürdi nitekim dürler hayâl-i la’l-i handânuñ

4 Yüzüñ şevkiyle âhumdan gice gün gibi rûşendür
Sanur halk-ı cihân anı egerçi mâh-ı tâbânuñ

5 Çemende vasf-ı hüsnüñden sabâ şerh eylemiş gûyâ
Ki düşmiş cânına âteş gül-i sad-berg-i bustânuñ

6 Cihânı pertevi hüsnüñ kılur her subh-dem rûşen
Meger kim matla’-ı hurşîddür cânâ girîbânuñ

7 ‘İlâc-ı merhemi añmaz Refîkî haste-dil hergiz
Hadeng-i gamzesi mecrûh idelden anı cânânuñ

2716 Nazîre-i Selmân

1 Meger var ise Tûbâdur misâli kadd-i cânânuñ
Nazîrin görmemişdür kimse ol serv-i hırâmânuñ

2 Eger gelseñ zamânında işitse la’l-i cân-bahşuñ
Ölürse adın añmazdı Sikender âb-ı hayvânuñ

3 Karâr itmezdi cân hısn-ı bedende ey kemân-ebrû
Anı hıfz itmese ger her tarafdan tîr ü peykânuñ

4 Senüñ bendeñ ki ey sultân-ı ‘âlem bir Süleymân’dur
Egerçi kim getürmiş tahtını yiller Süleymân’uñ

5 Sabâ kûyında cânânuñ sorarlarsa benümçün di
Sınaldan şîşe-i kalbi mükedder hâli Selmân’uñ

2717 Nazîre-i Zâtî

1 Revân oldı benüm cânum revân ardınca cânânuñ
Ümîd-i vasl-ı cânândur yirinde şimdi cân anuñ

2 Yaşum seyl–âbı fürkatde gözüm merdümlerin aldı
Yirine merdüm olmışdur hayâl-i hâli cânânuñ

3 Leb-i cânânı gördükçe iderdüñ cân ile meyli
Bileydüñ sûfiyâ zevkin sen ol şîrîn temâşânuñ

4 Ruhuñ mihrinden ey meh bir harâret kesb idüpdür kim
Bakanlar yüzine aglar revân hurşîd-ı rahşânuñ

5 Cihânda ey gözüm nûrı eger sen olmasañ hergiz
Gözüm açup yüzine bakmaz idüm ben bu dünyânuñ

6 Bahâr-ı hüsnüñüñ ‘aksin mi gördüñ câm-ı gül-gûnda
Niçün çâk eyledüñ meclisde ey gonçe girîbânuñ

7 Halâs itdi seni dünyâ gamından aldı cân nakdin
Harâmî çeşmine yâruñ helâl it Zâtiyâ kanuñ

2718 Ve lehu

1 Yine dîv eyledüm bugün rakîbini Süleymân’uñ
Vefâlar itdügin ben mûrına bir bir didüm anuñ

2 Eyâ meh genc-i mihrüñle tolu bir kimsedür ‘âşık
Kerem kıl hâtem-i la’lüñle mühr ur agzına anuñ

3 Süleymân mühri hakkıçün ben aña mûm idüm ey dil
Yüzümi hâtem ile nakş ideydi müşti cânânuñ

4 Dilüñ ey murg-ı dil ol dil-rübâ bilür senüñ ancak
Süleymânı bugün ol şâh-ı ‘âlemdür bu devrânuñ

5 Yile virdi cihân mülkin aña feryâd it âhumdan
Geçer bâd-ı sabâya hükmi ey Zâtî Süleymân’uñ

2719 Nazîre-i Şevkî

1 Dehânı hâtem-i mihr-i melâhatdür Süleymânuñ
N’ola dîvânesi olsa perî-ruhsârlar anuñ

2 Çenâr elden varup düşer ayaga şâhı şimşâduñ
Letâfet birle salınsa senüñ serv-i hırâmânuñ

3 Lebi yarına teşbîh itme yâruñ âb-ı hayvânı
Sakın ey Hızr bi’llâh yakındur dibi yalanuñ

4 Bükildi kaddi kâfuñ bâr-ı ‘ışk altında var cânâ
Kıyâs it hecr ile hâlin bu ben âşüfte rüsvânuñ

5 Kılıcı gibi hûn-hˇârı göñül boynuña alursın
Benüm sözümi tutmazsın yüri var boynuña kanuñ

6 Senüñ hecrüñde hâlümi esirger görse kâfirler
Niçün rahm eylemezsin sen be kâfir yok mı îmânuñ

7 Ne içün nakd-i cân ister gamuñ ser-hengi sînemden
Alınmaz Şevkiyâ çün kim harâcı şehr-i vîrânuñ

2720 Nazîre-i Hassân

1 Göñül kim cân-ı şîrîn[in] vire yolına cânânuñ
Gözine zerrece gelmez revân-ı kalb-i cânânuñ

2 Kaçan sen cân-ı şîrînle dirîg idesin âb-ı çeşm
Hayâli hˇâbveş bir dem çün ola dûst mihmânuñ

3 Kemân kaşuñla kirpüklerüñ okların gören dir kim

Gümânsuz cân u göñüller olısar kîş [ü] kurbanuñ

4 Aña kim cüst [u] cûy-ı cennet itdi râst-ı Tûbâ'nuñ
Misâlin ʻarz eyledi senüñ serv-i hırâmânuñ

5 Göreli zülfüñi çevgân gibi galtân hevâdâruñ
Göñüller tûbını buldı içinde_âşüfte meydânuñ

6 Halâvet âb tamdugı budur sadruña lutf ile
Başın aşaga kılmışsın bugün çâhın zenahdânuñ

7 Cihân-bahş u melek-çâker melik-dil şeh Murâd ol kim
Başına sâye mülk içre salar hurşîd-i tâbânuñ

8 Anuñçün ol hasen-hulkuñ kemâli Mustafâ'dur kim
Sözine hüsn virmişdür şehüñ tahsîn-i Hassân'uñ

9 İlâhî ʻömrin arturup vücûdın müstedâm itsün
Ki tâ ikbâl-i devletle süre kâmını devrânuñ

2721 Nazîre-i Usûlî

1 Gözüñ aydın yine ey dil ki geldi mâh-ı tâbânuñ
Helâk olmış idüñ gamdan hele geldi yine cânuñ

2 İrişmez çünki ol mâha nedür bunca figân ey dil
Elüñ alup seni göge çıkarmaz hod bu efgânuñ

3 İrişmesün visâlüñ ʻîdına dil ey kemân-ebrû
İşigüñde eger biñ cân ile olmazsa kurbânuñ

4 Gülistân-ı cemâlüñ kim kitâb-ı hüsn-i behcetdür
Komadı revnakın ey dil Bahâristân u Bustân'uñ

5 Bi-hamdi'llah safâ bulduñ cemâmi Ka'besin gördüñ
Usûlî gerçi fürkatde yidüñ zahmın mugaylânuñ

2722 Nazîre-i Selmân

1 Ayagın almag isterseñ eger sâkî bu devrânuñ
Müdâmî koma elden tolusın câmı musaffânuñ

2 Başum göklere gün gibi irerdi ey hilâl-ebrû
Yüzüm sürsem ayagı tozına sen mâh-ı tâbânuñ

3 Ne hikmetdür bu kim şâh-ı cihânı ‘aynına almaz
Gedâ bir cur’asın nûş eyler ise câm-ı sahbânuñ

4 Gül-i gülzârı handân eyleyelden bir haber yokdur
Bilinmez agladan bülbüllerin kimdür gülistânuñ

5 Eger Selmân cihân mülkinde sultân olmag isterseñ
İşiginde kul ol n’eylerseñ it ol şâh-ı hûbânuñ

2723 Nazîre-i Mahmûdî

1 Safâ vü ‘îşını şol kim süremedi bu devrânuñ
Su yirine içer kanın emân virmez bu devr anuñ

2 Getür câm içelüm sâkî haber virme bize Cem’den
Ki ‘âlemden nişân bugün yiter vasfı Süleymân’uñ

3 İşitme vâ’izüñ pendin kuru lâf eyler ol ancak
Yakîn olur dibi bilgil nice gizlense yalanuñ

4 Eger cânân işiginde dilerseñ olasın ser-ver
Kamudan öñ gerek geçmek safâsından dil ü cânuñ

5 Tecellî-i cemâlüñden şu hâküm kim safâ buldı
Katında kadri ola mı bihişt ü hûr u Rıdvân’uñ

6 Rakîbe sögmegil dahı beni koyup şeker-lebden
O bâzâr itidür kadrin ne bilsün lutf u ihsânuñ

7 Yüzüñ sür şâh işigine ümîdüñ kesme Mahmûdî
Terahhum eyleye şâyed mürüvvet kânıdur hanuñ

2724 Nazîre-i Sabâyî

1 Nesine n'eyledük ey dil 'aceb bu çerh-i devrânuñ
Ki zecr ü hecr ü cevr ile geçer eyyâm u devrânuñ

2 Hayâl-i kâmetüñ gitmez gözümden ey kıyâmet-kad
Ne çâbük-serv olur bu kim yürür fevkinde deryânuñ

3 Dehânuñ noktası sırrın ser-i mû deñlü fark iden
Vukûf-ı sırr-ı gayba irdi remzin tuydı Kur'ân'uñ

4 Dögüben def gibi sînem ben aglaram güler düşmen
Ne bilsün her tehî-sîne rumûzın nây-ı nâlânuñ

5 Musavverdür göñül levhinde nakş-ı dil-ber ey sûfî
Harâb itme dili kadrin sakın ol 'arş-ı Rahmânuñ

6 Elâ ey Yûsuf-ı sânî gurûr-ı hüsn eyü olmaz
Nişân uş Yûsuf-ı evvel soñunı n'itdi devrânuñ

7 Hat-ı la'lüñ hevâsıyla mu'attardur Sabâyî'nüñ
Bu şi'r-i sûznâkinden meşâmm-ı rûhı Selmân'uñ

2725 Nazîre-i Zihnî

1 Görelden sâye-i servin dil ü cân kadd-i cânânuñ
Geçüp hoş sâyesinde dil olur hurrem bu cân anuñ

2 Hayâl-i zülf ü kaddüñ gibi olmaz göñlüme hem-dem
Dahı hem-sâye-i kaddüñ gibi hem-sâyesi cânuñ

3 Hudâ ırmasun üstümden nigârâ sâye-i kaddüñ
Yücelsün sâye-i kaddüñ içinde hoş bu devrânuñ

4 Cemâlüñ tâbı yakdukça cihânı şevk ile ey meh
İder 'âşıklara sâye ser-i zülf-i perîşânuñ

5 Göyünmez tâb-ı 'ışkuñdan tarîk-i 'ışkda Zihnî
Salarsa üstine sâye eger kadd-i hırâmânuñ

2726 Nazîre-i Câmi’î

1 Dilerseñ kim cihân halkı kapuñda ola fermânuñ
Gel ey dil cân ile kul ol işiginde Süleymân’uñ

2 Leb-i la’lüñ firâkından yapışdı agzuma cânum
Yitiş çok sevdügüm eyle baña var ise dermânuñ

3 Çıkarma la’lüñ agzumdan çıkar cânum didüm güldi
Tudagın agzuma virdi didi yâ çıkmasun cânuñ

4 Didüm cân korkmaz ölmekden düşer tîg-ı müjeñ üzre
Didi düş kendü boynuña ölürseñ yazuguñ kanuñ

5 Lebüñden Câmi’î bûse diler incinme câyizdür
Öperler çünki ta’zîm eyleyüp mührin Süleymân’uñ

2727 Nazîre-i Câmî-i Emîn

1 Göñül incinme ‘uşşâkı görüp kûyında cânânuñ
Hezârân bülbüli olur bilürsin bir gülistânuñ

2 Sanasın sâ’id-i sâkı olupdur şem’-i kâfûrî
Ki olmış sâgar-ı pür-mey içinde şu’lesi anuñ

3 Şu’â’ından n’ola alsa eline çûb-ı zerrîni
Geyüp altunlu üsküf gün olupdur çünki derbânuñ

4 Be hey zâhid kanı zühdüñ lebin gördüñ şarâb içdüñ
Dilerse küfr-i zülfine virürsin dînüñ îmânuñ

5 İçürdi sâki-i bezm-i ezel câmı baña Câmî
Anuñçün mestvâr kârum suçı yok bunda yârânuñ

2728 Nazîre-i ‘Ömer

1 Bahâr irdi gel ey dil-ber safâ kıl göñlüñ ü cânuñ
Cihânuñ bülbüli aglar güli güldi gülistânuñ

2 Varalum gülşene bir dem lebüñi gonçeye göster
Kızarsun karşuña şâhum hayâsı var ise anuñ

3 Gehî zülfüñle sünbülden çözüben bâgını dirgil
Gehî gül bülbülesiyle ki_okusun medh destânuñ

4 Karañudur göñül mülki hayâlüñ anda yaraşmaz
Ki gözde yaraşur yiri bu rûşendür hoş insânuñ

5 Bilüñi şevk ile koçmış aluban kuşaguñ ‘ayyâr
Yüzüñi sihr ile öpmiş gör ol çâbük-girîbânuñ

6 Zihî kurduñ kaşuñ yayın atarsın bagruma karşu
Diye idüm ki oh cânâ dohınsa oh-ı müjgânuñ

7 Göñül cevrin saña dil-ber egerçi kim kılur bî-had
Çekegör bir gün ola kim görüp rahm eyleye hanuñ

8 ‘Ömer nakş-ı cemâlüñüñ kılaldan deftere tahrîr
Görenler şi’rini dir kim budur Hassân’ı devrânuñ

2729 Nazîre-i Nâmûsî

1 Bulınmaz revnakı dil-ber yüzüñ katında bustânuñ
Hacîldür bülbül ey gonçe dehânuñdan gülistânuñ

2 Nicesi cem’ ide ‘aklını göñlüm su gibi ditrer
Tagıtdukça gül üstine hevâ zülf-i perîşânuñ

3 Giderse âb bir katre yoluña iki gözümden
Gelür bu kurretü’l-’aynı olur ol hûr-ı Rıdvân’uñ

4 Yüzüñe gül saçuña sünbül ohşadam didi gerçi
Ne aña misli var bunuñ ne bunca lutfı var anuñ

5 Saçuñ sevdâsı gösterdi Sikender gözine zulmet
Tudaguñ rûşen eyledi rumûzın âb-ı hayvânuñ

6 Neden hurşîd-i ‘âlem gibi tâbuñ tutdı âfâkı
Meger bedr-i hilâl oldı felekde gûy-ı çevgânuñ

7 Muhakkak istedi neshüñi ta’lîk ile Namûsî
Anuñ içün gubâr oldı gözinde hatt-ı reyhânuñ

2730 Nazîre-i Sun’î-i Gelibolî

1 Hilâl-ebrû püserlerle olur zeyni bu dünyânuñ
Belî genc iledür kandaysa güzelligi vîrânuñ

2 Yolında sâye gibi olmayınca hâk ile yeksân
İremez ayagına kimse ol serv-i hırâmânuñ

3 Felek encümle bir tâvûsdur cevlân ider ey dil
Dem-â-dem rif’ati bâgında ol sultân-ı devrânuñ

4 Egerçi kirpigüñ âfet geçer cân u dil almakda
Ser-i zülfüñde öte ucıdur ey dûst fettânuñ

5 Mezârı taşları ehl-i kubûruñ bagladı saflar
Namâzın kılmaga cân virenüñ ‘ışkında cânânuñ

6 Bu kanlu kanlu tâze dâglarla kalbi Sun’î’nüñ
Karanfüller sifâlidür içinde bâg-ı hicrânuñ

2731 Nazîre-i Hilâlî-i Kazzâz

1 Nihâl-i kâmeti ‘aksi sanup gülşende cânânuñ
Yüz urmış pâyine âb-ı revân serv-i hırâmânuñ

2 Çerâgı hüsn-i dil-berden yakarsın diyü başına
Gelür pervâneler odlar yakar şem’-i şebistânuñ

3 Bakup ruhsâr-ı yâra kaldı hayrân merdüm-i çeşmüm
Görinen hâl sanmañ halka-i zülfinde cânânuñ

4 Sanemlerdür dilâ sûret virenler deyr ü dünyâya
Büt-i ra’nâlar olmasa nesi var idi dünyânuñ

5 Cihâna ‘arz-ı hüsn idelden ol mihr-i kamer-tal’at
Hilâlî yıldızı düşdi felekde mâh-ı tâbânuñ

2732 Nazîre-i Hayâlî

1 Be sûfî adın añmazduñ dahı Firdevs-i a’lânuñ
Eger ra’nâların görseñ Sitanbul u âalata’nuñ

2 Melek-sîmâ güzellerle virelden kendüye zînet
Sekiz cennet temâşâsını eyler Yidi Kule’nüñ

3 Hıtâyî nâzenînlerle nigâristân-ı Çînîdür
Açılaldan berü hammâm[ı] Hayrü’d-dîn Paşa’nuñ

4 Kenâr itmek diler var ise bir serv-i dil-ârâyı
Güzeller gördügince el salar her mevci deryânuñ

5 Hayâlî mey-fürûşuñ ayagın öpmek mukarrerdür
Yüzin gördükde bayram irtesi câm-ı musaffânuñ

2733 Nazîre-i Gedâyî

1 Eger el virmese dest-i sebûdan nûşı sahbânuñ
Ne kalbi var idi yapışacak âyâ bu dünyânuñ

2 Gül ü nergis bitürmese çemenlerde yüzüñ ‘aksi
Ne yüzi gözi var idi bakacak bâg u bustânuñ

3 Gice kûyuñ tolanurken n’olurdı hâli ‘uşşâkuñ
Eger olmasa meh-tâbı şu’â’-ı seng-i eyvânuñ

4 Yüri telh itme sûfî sohbeti devr eylesün sâkî
Ki ‘ârifler hemân bir zevkine kaldı bu devrânuñ

5 Gedâyî’yem mücerred pâk-meşreb ‘âşıkam ey dil
Gerekmez kahbe dünyâyı kulıyam güzel oglanuñ

2734 Nazîre-i Yakînî

1 Öpersin yine ey sâgar lebin meclisde cânânuñ
Dirilüp ittifâk ile içerler gey sakın kanuñ

2 Be hey dünyâ gibi sen de yüzümüze güler olduñ
Kanı hey âfet-i devrân bizümle ‘ahd ü peymânuñ

3 Gam ile ‘îşumuz telh eyledi ey sâki-i gül-ruh
Elinden nice kan aglamayayın câm-ı sahbânuñ

4 İrişdür hey meded bilâh lutf it âb-ı vasluñdan
Yakup gel itmedin icrâ-yı ‘ömrüm nâr-ı hicrânuñ

5 Yakînî yine bir her-câyî mahbûba göñül virdi
Belâsın başına aldı o miskîn hay dünyânuñ

2735 Li-mürettibihi [Nazîre-i Yahyâ]

1 Müyesser olmadı seyr eylemek kûyını cânânuñ
Sabâ topragumı bârî iletsün kûyına anuñ

2 Hemân bir pâre od oldı kurudı kanı reşkinden
Görüp cânâ leb-i rengînüñi la’l-i Bedahşân’uñ

3 Dil-i bî-çâreme dermân olan derdüñ durur her dem
İriş gel ey tabîb-i cân eger var ise dermânuñ

4 Bugün bezm içre ey sâkî tolu bârân gibi yagdı
İrişdi göklere beñzer ki ebr-i âhı mestânuñ

5 Şehîd-i ‘ışk-ı dil-berdür disünler şimdi Yahyâ’ya
Yolında ölmege biñ cân ile cân virdi cânânuñ

2736 Nazîre-i Sinân

1 Esîr ü bende-fermânı yana bir şâh-ı sultânuñ
Göñülden olmışam yârı urup terkin ser ü cânuñ

2 ‘Aceb budur ki başumdan belâsı seyli aşupdur
Düşüpdür içüme dün gün yanar şevki odı anuñ

3 Ne cevherdür ‘aceb la’lüñ ki hîç olmaz dürer peydâ
Meger kim vâkıfı Hak’dur yana ol sırr-ı pinhânuñ

4 Benüm kasdum durur dâyim senüñ şol nergis-i mestüñ
Beni kan agladur her dem senüñ şol la’l-i handânuñ

5 Saçınuñ küfrini sevdüm elümde ihtiyârum yok
Beni ma’zûr dut zâhid eger var ise îmânuñ

6 Karâr u sabr kalmadı göñülde zülf[i] ucından
Bu müşkildür ki ben kaldum gamında bu perîşânuñ

7 Bu resm ile ki sen kurduñ kemân peyveste kaşuñdan
Münâsib gamzeñ okına Sinân’uñ cânı kurbânuñ

2737 Li-mürettibihi

1 Nigârâ ‘ârızuñ yüzi suyıdur bâg-ı Rızvânuñ
Ayaguñ tozı ‘aynıdur safâda âb-ı hayvânuñ

2 Bu gün hüsn ilinüñ sen bir şeh-i sâhib-kırânısın
Sikender gibi bu karn içre yokdur şâhum akrânuñ

3 Lebüñ esrârı keşfinde eyâ Hızr-ı Mesîhâ-dem
Olur hikmetde Lokmân-ı zamân olursa hayrânuñ

4 Ne hikmetdür bu kim yâ Rab söze gelse Mesîhâveş
Bagışlar mürde cisme cân leb-i şîrîni Lokmân’uñ

5 Anuñ bu hüsn ile ânı alur biñ cân u dil anı
Anuñçün cümle ‘âşıklar helâkidür göñül anuñ

6 Görüp nakş-ı dil-ârâsın perîşân oldı bu ‘aklum
Nazîrin görmedüm hüsn ile Nazmî ol perî-şânuñ

7 Bu gün mihriyle ol mâhuñ çün oldum vâlih ü şeydâ
İşiginde yiridür göge çıksa âh u efgânuñ

2738 Li-mürettibihi

1 N’ola fikr ü hayâl idinse dil her gâh seyrânuñ
Benüm rûh-ı revânum cânıdur cânı o seyrânuñ

2 Nihân olup gözümden cân gibi her gâh bu göñlüm
Perîşân eylemekdür ey perî-şânum senüñ şânuñ

3 Beni gördükçe benden yüz çevürmek ‘âdet idüpdür
Bu yüzdendür baña şimdi cefâ vü cevri cânânuñ

4 Müdâm ayagına düş dâmen-i hummârı tut ey dil
Halâs itmek dilerseñ dest-i gamdan ger girîbânuñ

5 Nigâruñ vasf-ı dendânında insâf idicek her dem
Le’âli nesr ider Nazmî senüñ nazm-ı dür-efşânuñ

Nev’-i dîger

2739 Ez-ân-ı Kemâl-i Zerd

1 Hilâl-i ‘îd görindi açuñ mührini sahbânuñ
Kim ola tutmaya hükmin bu ‘âlî-kadr tugranuñ

2 Salıncaga binüp dil-ber salınur san gümüş micmer
Tolar müşk ü ‘abîr-i ter etegi kûh u sahrânuñ

3 Nevâ-yı nâyı gûş it kim müzekkirdür makâmâtı
Mey-i nâb iç ki münsîdür gamın dünyâ vü ‘ukbânuñ

4 Gedâlar la’l-i şîrîn’den alurlar bûse Husrevvâr
Megesler eyledi yagmâ dükânın kand ü halvânuñ

5 Güzeller âstîn-üftân idicek cem’ olup seyrân
Yire düşer hacâletden yüzi ‘ıkd-ı æüreyyâ’nuñ

6 Dimiş vecd oluban sûfî perî yüzlüleri sevmeñ

Hatâdur istimâ’ itmeñ sözin ol dîv-fersânuñ

7 Kemâl eş’âr u inşânuñ komadı fikr ü zikrini
Sanur devr-i zamânıdur dahı Mahmûd Paşa’nuñ

2740 Nazîre-i Revânî
1 Göñülden gitmedi şevki nigâruñ zevki sahbânuñ
Mey ü mahbûbı olmasa nesi var idi dünyânuñ

2 Teferrücgâh idinsünler cemâlüñi ko ‘âşıklar
Benüm çok sevdügüm yokdur ziyânı çün temâşânuñ

3 Ala gözlüler aldılar benüm göñlümi virmezler
‘Acâyib memleket ancak olupdur alan alanuñ

4 Şarâb-ı nâzdan mest-i gurûr olsa ‘aceb mi yâr
Cihân hayrânı olmışdur o hüsn-i ‘âlem-ârânuñ

5 Revânî gözleri yâruñ göñül mülkin ider târâc
Harâmîler bilür kadrin cihân içinde yagmânuñ

2741 Nazîre-i Hitâbî
1 Gözüñ cân aldı gamzeñ dil nedür aslı bu yagmânuñ
Benüm şâhum zamânında olurdı alan alanuñ

2 Yine ey bülbül-i bâg-ı letâfet zâr u nâlân ol
Cinân bâgına dönmişdür bahârı şimdi Bursa’nuñ

3 Selâm olsun Gelibolı kim anuñ misli mi vardur
Deñiz mâhîleri ile pür olur sahnı deryânuñ

4 Diyâr-ı Edrine mesken olursa tañ mı ‘uşşâka
Tolar sîmîn-bedenlerle kenârı âb-ı Tunca’nuñ

5 Hitâbî hâli olurdı perîşân ehl-i ‘irfânuñ
Mey ü mahbûbı olmasa Sitanbul’uñ Kalata’nuñ

2742 Li-mürettibihi

1 Kesilmez zülf yanından o la’l-i rûh-efzânuñ
Alup yanını bekler gûyiyâ Meryem Mesîhâ’nuñ

2 Nihân olmazdı gözden cân gibi cânânenüñ la’li
Eger ‘âlemde aslın bilmeseydi ‘ilm-i ihfânuñ

3 Dem-i vasluñda la’lüñden söz açsañ n’ola lutf ile
Bilürsin açılur mühri kaçan ‘îd olsa sahbânuñ

4 Seversem husrevâ ben la’l-i şîrînüñ n’ola cândan
Ki ehl-i dil bilür zevk u safâsın kand ü halvânuñ

5 Severse la’lüñi Nazmî n’ola cânı gibi cânâ
Belî kadrin safâ ehli bilür câm-ı musaffânuñ

Nev’-i dîger

2743 Ez-ân-ı Şeyhî

1 Göñül bu zülf-i kâfir-kîş olalıdan berü dînüñ
Salupsın özüñi vay kim gamına ol büt-i Çîn’üñ

2 Dehânıyla miyânından nişân bir noktâ yâ kılca
Vefâsı tek bulınmadı cihânda ol nigârînüñ

3 Emîn olmaklıga bir dem emân virmez bu cânuma
Gözüñ efsûn okudukça senüñ bu lafz-ı âmînüñ

4 İder şûrîde vü şeydâ kılur rüsvâ vü pür-sevdâ
Dil-i miskîn ü şeydâyı hevâ-yı zülf-i müşkînüñ

5 ‘Aceb mi la’l-reng itsem bu dürr-i eşkümi yâ Rab
Yüzüm rengini zer kıldı firâk-ı sâk-ı sîmînüñ

6 Ruhuñ hecriyle nâlemden zevâl irişdi hurşîde
Dişüñ derdiyle âhumdan yazıldı nazmı pervînüñ

7 Firâk-ı Husrevî gibi bu gam kûh içre çün Ferhâd
Nice meh telh ise Şeyhî gelür uş cân-ı Şîrîn'üñ

2744 Nazîre-i Mahmûd Paşa

1 Nigârâ çeşme-i cândur zülâl-i la'l-i şîrînüñ
Sevâd-ı dîde-i dildür hayâl-i hâl-i miskînüñ

2 Görelden dür dişüñ nazmıyla cânâ tal'at-i nûrın
Göñülde kalmadı bir zerre mihri mâh u pervînüñ

3 Mu'anber zülfüñe irmek meger sevdâ idindi kim
Cihânı pûst-pûş olup tolanur nâfesi Çîn'üñ

4 Ümîd-i zülfüñ ile kılca kaldı göñlümüñ cânı
Demidür tut elümi kim ayaga düşdi miskînüñ

5 Hadeng-i gamzesi her dem gelür cân kasdına ey dil
Bu gün hoş geç ki vardur himmeti saña nigârînüñ

6 Göñül almakdur işüñ hüsn iline şâh olalıdan
Cihânda müstedâm ol kim ne hoşdur resm ü âyînüñ

7 Dilermiş 'Adni'nüñ cânın peşîmân olmasun diyü
Du'â hengâmıdur ey dûstlar vaktidür âmînüñ

2745 Nazîre-i Hafî

1 Hıtâ'ya_iltürse bûyından sabâ bu zülf-i pür-çînüñ
Yüregi kan tola hacletden ol dem nâfe-i Çîn'üñ

2 Ölürseñ âteş-i ruhsârı şevkinden ger ol mâhuñ
Revânuñ şâd ola her dem tola hem nûr ile sinüñ

3 Şehâ biñ cân u dil murgın salar bir dânele dâma
O hâl-i 'anberînüñle senüñ bu zülf-i müşkînüñ

4 Ruhından zülf-i kâfir-kîşi kim her gün görür mu'ciz

Velî îmâna gelmeklige meyli yok bu bî-dînüñ

5 Senüñ la'l-i şeker-bâruñ göreydi_ey husrev-i hûbân
Cihân içre dahı Ferhâd adın añmazdı Şîrîn'üñ

6 Tebessüm idüp ol gonçe görindügince dendânı
Sanasın âb-ı sâf içre görinür 'aksi pervînüñ

7 Var ol mâhuñ işiginde iti gibi Hafî sa'y it
Kim ola her gice hâki döşegüñ sengi bâlînüñ

2746 Nazîre-i Şâhidî

1 Ruhı dem nâr-ı Mûsâ'dan ururken ol büt-i Çîn'üñ
Ne sâhirdür gözi Fir'avn'ı ki_oldı âfeti dînüñ

2 Göñül dârındaki nakş-ı cemâlüñ olsadı zâhir
Letâfet birle revnak bulmayaydı nakşı Mani'nüñ

3 Süveydâ-yı dilüm gibi düşüben nâr-ı haddüñde
İder izhâr i'câz-ı Halîl'i hâl-i gül-çînüñ

4 Hevâ-yı şehd-i la'lüñçün dile hançer çeker gamzeñ
Kim ola kim ura terkini cânâ cân-ı şîrînüñ

5 Zihî âyîne-i gîtî-nümâdur 'ârızuñ yâ Rab
Ki 'aksin gösterür cennetde olan verd-i nesrînüñ

6 Meger âhir-zamân oldı ki halkı mest-i çeşmüñle
Düşürdi fitneye devr-i kamerde hatt-ı müşkînüñ

7 Duhân-ı âhı ile Şâhidî'nüñ rûz-ı fürkatde
Tutılur nûrı hurşîdüñ görinmez nazmı pervînüñ

2747 Ve lehu

1 Hayât-ı 'âlem-i cândur hevâ-yı câm-ı la'lînüñ
Çerâg-ı dîde-i dildür hayâl-i hadd-i rengînüñ

2 Sevâd-ı merdüm-i çeşmüm durur kim garkdur âba
Ruhuñ âyînesi ‘arz itdügi şol hâl-i müşkînüñ

3 Göñül varını nakkâş-ı hayâlüñ zeyn idüp gözde
Cemâlüñ nakş ider emvâcı üzre bahr-i hûnînüñ

4 Meger âyîne-i Hakdur ruhuñ kim mihr ile ‘âlem
Yanar pervâne gibi şevkine hüsnüñ çerâgınuñ

5 Nazar ‘uşşâka kıılmazsın eyâ hüsn ilinüñ şâhı
Göñül mülkini vîrân eylemek mi oldı âyînüñ

6 Ruhınuñ mihri ile mahv olurdı zerreveş hûrâ
Tecellî itse cennetde cemâli ol nigârînüñ

7 Lebi şevkine tañ mı Şâhidî cân virse çün Ferhâd
Ki şîrîn cânı virürler yolına cân-ı Şîrîn’üñ

2748 Nazîre-i Visâlî

1 Yañaguñ verdi derdiyle sarardı beñzi nesrînüñ
Lebüñ şevkiyle kan oldı yüregi gonçe miskînüñ

2 Usanup nâfeden âhû bırakdı deşte beñzer kim
İrürdi tañ yili aña kohusın sen büt-i Çîn’üñ

3 Güzeller cem’i sen şem’e irişmez nûr u ferr ile
Ne deñlü revnakı olur kamer devrinde pervînüñ

4 Nigârâ kâfirüñ âhir yiri âteş olur dirler
Pes idinse ruhuñ mesken yiridür zülf-i pür-çînüñ

5 Yüzin hurşîd-i nûr-efşân dehânın zerre itdükde
Miyânın mûydan kılmış Hudâ sen serv-i sîmînüñ

6 Çün itdi ‘âlemi Mecnûn saçuñ Leylâsı tañ mıdur
Cihân Husrevlerin Ferhâd iderse la’l-i şîrînüñ

7 Visâlî sen söz ehline ne deñlü server iseñ de
Düriş vasfını hoş söyle güzeller şâhı Sa’dî’nüñ

2749 Nazîre-i Mâtemî-i ‘Acem

1 Gül-i hüsnüñden oldı şöyle hoş-bû zülf-i pür-çînüñ
Ki_anuñ bir şemmesi yigdür harâcından baña Çîn’üñ

2 Hatuña sebze-i bâg-ı İrem’den yig eger dinse
‘Aceb sanma ki cennet içre bitmişdür reyâhînüñ

3 Göñül murgı nice olsun halâs ol dâm-ı zülfüñden
Ki ‘ankâ dahı kurtılmaz iricek çengi şâhînüñ

4 Perîşân eyledüñ sünbül saçuñı ‘ârızuñ üzre
Cefâdur ey perî-rû ‘âşık-ı miskîne âyînüñ

5 Eger dürr-i ‘Aden’den Mâtemî’nüñ nazmı olmasa
Ne tañ kim vasf ider dâyim nizâm-ı ‘ıkd-ı pervînüñ

2750 Li-mürettibihi

1 Benüm ‘ömrüm senüñ sevdâ-yı bûy-ı zülf-i müşkînüñ
Cihânda hâsıl-ı ‘ömri durur ben zâr u miskînüñ

2 Senüñ nakş-ı ruh u zülfüñ gibi Rûmî Hıtâyî yok
Nigârâ görmemişdür seyrin iden Çîn ü Mâçîn’üñ

3 Kadîd olup kılurlar hayret alup deyr-i hüsn içre
Görenler nakş-ı tasvîrin nigârâ sen nigârînüñ

4 Çatup ebrûlaruñ çîn eylemezdüñ her nazar cânâ
Eger ‘âşıklara olmasa peyveste senüñ kînüñ

5 Kuluñ kem Nazmi’yem ey husrev-i hüsn aslını bilsem
Neden cân-bahş olur her sözde sorsam la’l-i şîrînüñ

2751 Li-mürettibihi

1 Vefâ vü mihri derdidür hakîkatde nigârînüñ

Cefâ vü cevr çekdügi kamu ‘uşşâk-ı miskînüñ

2 Ne deñlü kendüye sûret virürse deyr-i hüsn içre
Saña öykünmege cânâ ne cânı var büt-i Çîn’üñ

3 Yüzüñ ayına âyîne mukâbil eylemek her dem
Benüm hurşîd-i rahşânum olupdur resm ü âyînüñ

4 Ayaga salma yazıkdur esirge ehl-i îmânı
İñen yüz virme başdan aşmasun bu zülf-i bî-dînüñ

5 Cihânda ehl-i ‘ışk içre bugün Ferhâd’a ‘ışk olsun
Ki virdi cân-ı şîrîni reh-ı ‘ışkında Şîrîn’üñ

6 Bu şi’rüñ şevkine pür-hâl olup sâzın pür eyledi
İlâhî yatdugı yir nûr u uçmag ola şem’inüñ

7 Kemân ebrûsı şevkine dil ü cân ile ‘âşıklar
Kulı kurbânıdur ‘ışkı yolında ol efedinüñ

8 Güzeller cem’ine ol meh komadı hüsn ile revnak
Ne deñlü ferri var Nazmî kamer yanında pervînüñ

DER-BAHR-İ MUØÂRİ’-İ AHREB
Taktî’eş: Mef’ûlü Fâ’ilâtü Mefâ’îlü Fâ’ilün

2752 Ez-ân-ı Ahmed Paşa
1 Efkâr-ı ‘ışkuñ ile dil-figâruñam senüñ
Dermândeyem ki derde giriftâruñam senüñ

2 Sevmek seni günâh ise as zülfüñe beni
Başdan ayaga dek çü günâkâruñam senüñ

3 Serv-i çemen görüp didi âzâde kaddüñi
Ey serv-i nâz bende-i reftâruñam senüñ

4 Bîmârın öldürici dil ü cân tabîbisin
Öldür beni ki derd ile bîmâruñam senüñ

5 Ne mâhsın ki cân alalı müşterî gözüñ
Bâzâr-ı mihr içinde harîdâruñam senüñ

6 Turdum kapuñda başuma bir gün toga deyü
Gören sanur ki sâye-i dîvâruñam senüñ

7 Ey tâs-ı ‘ışkuña dil ü cân Ka’beteyn olan
Nerd-i gamuñda hasret ile zâruñam senüñ

8 Yâr Ahmed’i görüp didi ey ‘andelîb-i mest
Zârîlig eyle turma ki gülzâruñam senüñ

2753 Nazîre-i Sultân Cem

1 Bil ey perî ki sıdk ile ben yâruñam senüñ
Zülfüñ ucında baglu giriftâruñam senüñ

2 Oldum gamuñla haste iriş ey tabîb-i cân
Dermân lebüñden eyle bîmâruñam senüñ

3 Rahm eyle ben garîbe iñen cevre tutma yüz
Bilürsin ey sanem ki hevâdâruñam senüñ

4 Bunca cefâlaruñ çekerem nakd-i cân virüp
Bâzâr-ı ‘ışk içinde harîdâruñam senüñ

5 Kılsañ Cem’e terahhum eyâ seng-dil n’ola
Bunca zamân durur ki dil-figâruñam senüñ

2754 Nazîre-i Sultân Cem

1 Ey cân tabîbi n’ola ki bîmâruñam senüñ
Şehd ü şifâ lebüñ dise tîmâruñam senüñ

2 Sevmek günâh imiş seni bildüm günâhumı
Başum kılıcuñ uşta günehkâruñam senüñ

3 Ben bir hevâda uçar iken kayd u bendi yok
Şimdi ‘aceb hevâda giriftâruñam senüñ

4 Zerd ü nahîf olup işigüñde yatur tenüm
Gören sanur beni ki dîvâruñam dîvâruñam senüñ

5 Dellâl-i gam eline virtüp nakd-i cânumı
Bâzâr-ı mihr içinde harîdâruñam senüñ

6 Topraga salsa su gibi gözüm yaşı beni
Gel yakma iñen oda hevâdâruñam senüñ

7 Geçdi bilmedüñ dahı Cem hâlini dirîg
Nice zamânlar oldı ki bîmâruñam senüñ

2755 Nazîre-i Subhî

1 Ey serv ben de bende giriftâruñam senüñ
Tûtî-misâl ‘âşık-ı güftâruñam senüñ

2 Ey serv-i nâz göñlüm akaldan görüp saña
Su gibi ben de ‘âşık-ı dîdâruñam senüñ

3 Sünbül saçuñ hevâsıla bâd-ı sabâ gibi
Ey tâze gül budagı hevâdâruñam senüñ

4 Sünbüllerüñ ki bagladı boynumı bend bend
Zencîr-i ‘ışk içinde giriftâruñam senüñ

5 Subhî kuluña ‘ışk u mahabbet günâh ise
Bildüm günâhum eski günehkâruñam senüñ

2756 Nazîre-i Tâcî-zâde

1 Nergis gözüñi göreli bîmâruñam senüñ
Düşdüm ‘asâya zâr u giriftâruñam senüñ

2 Su gibi sürüni sürüni yüzüm üstine

Geldüm kapuña ‘âşık-ı dîdâruñam senüñ

3 Yokdur güşâd ümîdi belâ nakşıdur gelen
Gam şeş-derinde tâ ki giriftâruñam senüñ

4 Cismüm kuru süñükdür anı nice dâg ile
Yakdum karara kim bileler zâruñam senüñ

5 Geldüm yüzüm alup ele ma’zûr tut beni
Vech-i muhakkar ile harîdâruñam senüñ

6 Su gibi pâk olduguñ içün habâbvâr
Tâ ‘ömrüm oldugınca hevâdâruñam senüñ

7 Kûyuñda derd ile n’ola nâlişler eylesem
Ca’fer gibi çü bülbül-i gülzâruñam senüñ

2757 Nazîre-i Sabâyî

1 Zülfüñ hevâsıyla dil-figâruñam senüñ
Dâm-ı belâ vü gamda giriftâruñam senüñ

2 Sır virmeyem serüm virem ey serverüm benüm
Bil kim bu resme mahrem-i esrâruñam senüñ

3 Bî-derd olana kılma devâ ey tabîb-i dil
Tîmâr baña eyle ki bîmâruñam senüñ

4 Ey dûst düşmen oldı cihân halkı hep baña
Cürmüm benüm budur ki hevâdâruñam senüñ

5 Fahr ol durur Sabâyi’ye rüsvâ-yı ‘âm ola
‘Âlem bile ki ‘âşık-ı bî-’âruñam senüñ

2758 Nazîre-i Sun’î

1 Derd-i firâkuñ ile dil-figâruñam senüñ
Dîdâruñ iştiyâkı ile zâruñam senüñ

2 ‘Işkuñ odına yakıluban göz yaşın döken
Hâk-i derüñ esîri hevâdâruñam senüñ

3 Meshûr-ı çeşm ü gamze-i mekkâruñ oluban
Meftûn-ı bend-i zülf-i siyehkâruñam senüñ

4 Âlâm-ı hecrüñ ile vü ‘ışkuñ gamı ile
Dermândeñem ki derde giriftâruñam senüñ

5 Ölmekden özge cürmüme keffâret olmaya
Başdan ayaga çünki günehkâruñam senüñ

6 Gamzeñ hadengi zahm uralı câna derdlüñem
Nergis gözüñi göreli bîmâruñam senüñ

7 Yıllarla Sun’i bülbül-i zâruñ olur n’ola
Bir kerre diseñ aña ki gülzâruñam senüñ

2759 Nazîre-i Muhibbî

1 Düşdüm hevâ-yı ‘ışka hevâdâruñam senüñ
Bend-i belâ-yı zülfe giriftâruñam senüñ

2 Aldum metâ’-ı bûseñi cân nakdini virüp
Bâzâr-ı ‘ışk içinde harîdâruñam senüñ

3 Düşdüm ayaga su gibi ey serv-kad meded
Gösterüp yüzüñi ‘âşık-ı dîdâruñam senüñ

4 Cânâ gamuñla iñler isem ney gibi ne tañ
Bülbül gibi subha degin zâruñam senüñ

5 Yandum firâk âteşine ey tabîb-i dil
Andan berü ki derd ile bîmâruñam senüñ

6 Kaldum ayakda al elümi dest-gîrüm ol
Çün derd ü hasret ile dil-efgâruñam senüñ

7 Sevmek seni cürm ise cânâ Muhibbî'ye
Öldür hemân sorma günehkâruñam senüñ

2760 Nazîre-i âubârî

1 Dil-şâdam ey nigâr ki gam-hˇâruñam senüñ
Âzâd ey perî ki giriftâruñam senüñ

2 Def' it hicâbı cân gözi kılsun müşâhede
Göster yüzüñi 'âşık-ı dîdâruñam senüñ

3 Ey Yûsuf-cemâl cihânı nakd-i cân ile
Bâzâr-ı 'ışk içinde harîdâruñam senüñ

4 Ey cân tabîbi şerbet-i la'lüñle kıl 'ilâc
Yıllar durur ki derd ile bîmâruñam senüñ

5 Ölsem âubârî gibi ferahdan gam degül
Devr-i lebüñde mahzen-i esrâruñam senüñ

2761 Li-mürettibihi

1 Ey mutrib-i nigâr ki ben zâruñam senüñ
'Uşşâk içinde hayli hevâdâruñam senüñ

2 Ey cân tabîbi hâlüme rahm eyleseñ n'ola
Bîmâr u zâr u haste-i nâ-çâruñam senüñ

3 Lutf eyle seyr-i serv-kadüñ gel benüm begüm
Ben de esîr-i şîve-i reftâruñam senüñ

4 Seyrân-ı serv ü sünbül ü gül itdügüm bu kim
Hayrân-ı kadd ü kâkül ü ruhsâruñam senüñ

5 Dil-ber didi ki bahr durur Nazmiyâ dilüñ
Ol bahr içinde ben dür-i şehvâruñam senüñ

2762 Li-mürettibihi

1 Nerd-i belâda derd ile ben zâruñam senüñ

Ser-geşte vü fütâde dil-efgâruñam senüñ

2 Âhum yir ile gök arasın tutdı ser-be-ser
Rahm eyle ey hümâ ki hevâdâruñam senüñ

3 Âzâde iken itdi boyuñ servi bende çün
'Âlemde ben de bende-i reftâruñam senüñ

4 Ey Mısr-ı hüsn Yûsuf'ı nakd-i revân ile
Bâzâr-ı hüsn içinde harîdâruñam senüñ

5 Sen cân tabîbisin baña la'lüñden em buyur
Ben Nazmi'yem ki derd ile bîmâruñam senüñ

Nev'-i dîger

2763 Ez-ân-ı Mahmûd Paşa
1 Dilden cihânda her kime kim cân u ser gerek
Gamzeñ okına sînesi yârâ siper gerek

2 Teşbîh ider imiş özini bakup la'lüñe
Hakkâ bu işi itmege taşdan ciger gerek

3 'Anber saçuñ hevâsına dilden düşenlere
Hindûstân diyârına cânâ sefer gerek

4 İnanma zülfi 'ahdine cânânuñ ey göñül
Bir başı var u biñ dili andan hazer gerek

5 Göñlüm kapıldı çeşmine zahmetle cân çeker
Hûn-rîz ü meste uyana bundan beter gerek

6 Hattı hayâli gitmedi dilden ne turfedür
Âteş içinde bitmeye reyhân-ı ter gerek

7 'Adnî gibi muhibleri ol mâh-çihrenüñ

Mahşer güninde bî-dil ü cân kopsalar gerek

2764 Ez-ân-ı Dâ'î

1 'Işkuñ yolında lâf urana gey hüner gerek
'Işk ile pençe tutmaga merdâne er gerek

2 'Âşık gerek ki ser vire vü sırrı bekleye
Yâ zer gerek bu yolda ye hod terk-i ser gerek

3 Kadrüñ ne bilsün ol kişi kim bilmedi seni
Gevher-şinâs olan kişi sâhib-nazar gerek

4 Cân mülkini musahhar iden saltanat senüñ
Kim hüsn ilinde beglik iden mu'teber gerek

5 Gamzeñ okına katlanımaz hûn olur ciger
Çün oka karşu turana cânâ ciger gerek

6 Her söz kim anda la'l-i lebüñ vasfı dürc ola
Şekker sıfatlu nâzük ü şîrîn ü ter gerek

7 Dâ'î şu gonçe agzuñı hoş şerh ider velî
Anda ki ma'nâ çog ola söz muhtasar gerek

2765 Nazîre-i Vasfî

1 Tîr-i kemân-ı 'ışka cigerden siper gerek
Hâzır ol ey göñül aña haylî ciger gerek

2 Ey dil çü râh-ı hecre göneldüñ gam ile git
Kim râh müşkil olsa aña râhber gerek

3 Ey eşk hâkin isteyü düş reh-güzerlere
Merdüm ki sâyil olsa aña reh-güzer gerek

4 Vaslı na'îmi şükrini kılmazduñ ey göñül
Öl şimdi hecr ile saña andan beter gerek

5 Vasfî mahallesinde hazer kıl rakîbden
Ki_ol yirde kim hatar ola andan hazer gerek

2766 Nazîre-i Sabâyî

1 Meydân-ı ‘ışka girmege merdâne er gerek
Şîr-i jiyâna sunmaga pençe ciger gerek

2 ‘Âlemde çok kim er kuşanur ney gibi kemer
Bizi diline eglemeye muhkem er gerek

3 Döymez enînüme hacer-i lâl imiş rakîb
Âhen siperdür oh aña âh-ı seher gerek

4 Serd itdi nakd-i cân ile hâk-i derin el-ân
Merdüm ticâret itmege ehl-i basar gerek

5 Varan kapuña beñzi saru gözi yaşludur
Her kim ki ‘azm-i Ka’be kıla sîm ü zer gerek

6 Kıl her cefâyı cân-ı Sabâyî’ye ey cevân
Çün tıfla uya pîr aña dahı beter gerek

7 Sabrum dükendi vasla meded kıl şehâ didüm
Handeyle didi yog ise sabruñ sefer gerek

2767 Nazîre-i Visâlî

1 Dil-ber yolında gitmege devletlü ser gerek
Meydân-ı ‘ışka girmege merdâne er gerek

2 Dirler ki ‘âşık olana yâ sabr yâ sefer
Sabr idemez göñül baña yârân-ı sefer gerek

3 Kaddi güzel dehânı güzel gözleri güzel
Yokdur güzel degül yiri söz muhtasar gerek

4 Çok dürlü sûret ile göründügi ‘âşıka
Ol şûha yaraşur ki güzel şîveger gerek

5 Nâsıh sözin işitmedüm oldum melâmetî
Her kim ki pend istemeye dahı beter gerek

6 Virmez Visâli gayra sefer var iken göñül
Sâhib-kemâl olan kişi sâhib-nazar gerek

2768 Nazîre-i Câmî

1 Dil-ber ki bî-vefâ ola andan güzer gerek
Çün sabra tâkat olmaya bezm-i sefer gerek

2 Her tünd-hûy dil-bere yüz virmeñüz iñen
Dil-ber olınca gül gibi yüzi güler gerek

3 Didüm ki cânum al saña bir bûse vir baña
Dir cânuñı saña bize sîm ü zer gerek

4 Didüm ki bende sîm ü zer olmayıcak n’idem
Didi sefer ya sabr yahod terk-i ser gerek

5 Didüm ki ölürem baña âhir terahhum it
Didi ki itmezem gerek ölgil geber gerek

6 Câmî hevâ-yı dil-ber ü şi’ri ko ‘ilmi gör
Kim müstakil bulara da bir derd-i ser gerek

2769 Li-mürettibihi

1 Da’vâ-yı ‘ışk iden kişiye terk-i ser gerek
Terk-i ser itmege hele hayli ciger gerek

2 ‘Âşık odur ki ‘ışk ile ma’şûkı yolına
Cânın revân ide bu asıl bir yanar gerek

3 Yâd-ı ‘izâr u zülf-i nigâr ile ‘âşıka
Her demde nâle-i şeb ü âh-ı seher gerek

4 Dil-ber ki dil virüp olasın mübtelâsı ol

‘Ârif gerek zarîf gerek şîveger gerek

5 Bu dehr-i pîre-zen ile bugün başa çıkmaga
Hakkâ budur ki haylice merdâne er gerek

6 Pür-mekrdür bu pîre-zen-i dehr kişiye
Gaflet gerekmez göñül andan hazer gerek

7 Hizmetle sanma hâsıl ola Nazmiyâ murâd
Elde avucda hâsılı sîm ile zer gerek

2770 Li-mürettibihi

1 Yâruñ cefâsı tîrine sîne siper gerek
Meydân-ı ‘ışka girene cândan güzer gerek

2 Meydân-ı ‘ışka şol ki heves ide girmege
Evvel kademde başdan aña terk-i ser gerek

3 Devr-i zamânda tâli’imüz rûşen olmaga
Meclisde bir yüzi güneş alnı kamer gerek

4 Göñlümüz almaga ele zerrîn ayag ile
Meclisde sâki bir sanem-i sîm-ber gerek

5 Kaşı gözi dehânı güzel çok güzel velî
Dil-ber olınca Muslı gibi şîveger gerek

6 Hâl-i ruhınuñ olmaya bir dahı beñdeşi
Yokdur dehânı misli sühen muhtasar gerek

7 Ol la’l-i leb firâkına çün sabra çâre yok
Nazmî ‘adem diyârına lâ-büd seferüñ gerek

DER-BAHR-İ MÜCTEææ
Taktî’eş: Mefâ’ilün Fe’ilâtün Mefâ’ilün Fe’ilât

2771 Ez-ân-ı Dâ'î

1 Şu bî-vefâ sanemi biz ne cân imiş bildük
Harîf-i çâbük ü gey dil-sitân imiş bildük

2 Bize dirîg ider ancak 'inâyeti nazarın
Ve lâkin ayruga gey mihrbân imiş bildük

3 Şular ki yoluña cân virdi cümle kan aglar
Şular ki yüze güler câna cân imiş bildük

4 Anı ki senden umardum hilâfın eyledüñ uş
Bu çerhüñ işleri gözden nihân imiş bildük

5 İñende hüsnüñe magrûr olup cefâ kılma
Ki degme pâdşehüñ bir zamân imiş bildük

6 Zamâneden ne şikâyet kılam yehod senden
Arada fitne dizen ol fülân imiş bildük

7 Visâlüñ âhiri Dâ'î firâk imiş gördük
Bahâr öñi soñı fasl-ı hazân imiş bildük

2772 Nazîre-i 'Atâyî

1 Zamâne gussaları bî-kerân imiş bildük
Velî devâsı mey-i ergavân imiş bildük

2 Çü gitdi meykedede renc-i zerk-i sûfîden
Anuñ mu'âlici pîr-i mugân imiş bildük

3 Giderme 'ışk nişânını sûret-i cândan
Ki ehl-i Hakk'a bu ma'nâ nişân imiş bildük

4 Bir iki gün bu hayâtı ganîmet añlañ kim
Revân bu mülk-i tene mihmân imiş bildük

5 Zevâhir-i suvere baglama 'Atâyî göñül
Bular hakâyık içün tercemân imiş bildük

2773 Nazîre-i Tâcî-zâde

1 Lebüñde hattuñı tugra-yı cân imiş bildük
Berât-ı hüsnüñe şâhum nişân imiş bildük

2 Bu hatt-ı sebzüñi zülf-i siyâhuñ altında
Göreli tûti-i Hindûstân imiş bildük

3 Cemâli mihrümi günden güne ziyâde kılur
Egerçi bir meh-i nâ-mihrbân imiş bildük

4 Görenler ol güneşüñ dir lebiyle dendânın
Ki zerre içre æüreyyâ nihân imiş bildük

5 Hatuñ çü Ca'ferüñ ey meh günin siyâh itdi
Didüm ki fitne-i âhir-zamân imiş bildük

2774 Nazîre-i Sabâyî

1 Zamâneden bize kısmet figân imiş bildük
Sitemler eyleyici bî-emân imiş bildük

2 Güzel güzel sevicek 'âşıkuñ bilür hâlin
Velî bu da'vide dil-ber yalan imiş bildük

3 Kaşı hayâlini dil deste-keş idem dirdi
Velî çekemedi muhkem kemân imiş bildük

4 Helâk ider bizi Ferhâdveş bu şîrîn-leb
Ol uşda Husrev-i sâhib-kırân imiş bildük

5 Cinâna döndi cihân lîk cân heves itmez
Bahâr-ı 'ömr tapuñsuz hazân imiş bildük

6 Metâ'-ı vaslına cân aldı dahı ben mehcûr
Bu bey' ile bize assı ziyân imiş bildük

7 Sabâyi'nüñ sözi sûzın görenler aydurlar

Bu haste şem'veş âteş-zebân imiş bildük

8 Begüm seni severüz didük aña yañılduk
Cefâya başladı yañlış gümân imiş bildük

2775 Li-mürettibihi

1 Şu nâz ile gelen âfet ne cân imiş bildük
Göñüller alıcı rûh-ı revân imiş bildük

2 Kenâr olur didilerdi miyânın ol yâruñ
Beli didük aña yañlış gümân imiş bildük

3 O meh-likâyı bugün gün gibi 'ayân ey dil
Cefâlar idici nâ-mihrbân imiş bildük

4 Hevâ-yı 'ışka düşen 'âşık-i füdâdelerüñ
Hemîşe ney gibi kârı figân imiş bildük

5 Bu hüsn ile degül ins ü melek nazîri anuñ
Biz ol perî-ruhı Nazmî ne cân imiş bildük

2776 Ve lehu

1 Eyâ perî leb-i la'lüñi cân imiş bildük
Bu gözden anuñçün ol nihân imiş bildük

2 Senüñ kapuñda efendi kemîne bendeñ olan
Bu 'izz ü câh ile şâh-ı cihân imiş bildük

3 Şifâdur ey dil ü cânlar tabîbi her derde
Cihânda şehd-i lebüñi ne şân imiş bildük

4 Tapuñdan ayru düşelden gam oldı fâyidemüz
Metâ'-ı vuslata hicrân ziyân imiş bildük

5 Bahâr-ı gülşen-i hüsnüñ letâfeti Nazmî
O serv-i gül-ruh u gonçe-dehân imiş bildük

HARFÜ’L-LÂM

DER-BAHR-İ REMEL
Taktî’eş: Fâ’ilâtün Fâ’ilâtün Fâ’ilâtün Fâ’ilât

2777 Ez-ân-ı Necâtî

1 Mutribâ kavle muhâlif gelme olma bî-’amel
Başla gül yüzlülerüñ vasfında bir rengîn gazel

2 Fursatı fevt eyleme kim degme kez girmez ele
Vasl-ı yâr-ı bî-nazîr ü nakd-i ‘ömr-i bî-bedel

3 Bir kıl üzredür esâsı hüsnüñ itme i’timâd
Rûzgâr âyîne-i İskender’e virdi halel

4 Kâmetüñ şimşâdını ayru görirmiş servden
Râstı eksük degüldür çeşm-i nergisden hivel

5 Baş salar sûfî gibi yeşil murakka’lar geyüp
Şöyle beñzer serv gülşende sabâdan aldı el

6 Bini fürkat öldürür sen benden ayru olıcak
Mûma yanmak görinür ayrılsa andan ger ‘asel

7 Hˇân-ı hüsnüñde dehânuñ bahş-ı gâyib gibidür
Aña bu miskîn Necâtî müstahikdür lâ-akal

2778 Nazîre-i Şevkî

1 ‘Âlem agzında olalı la’l-i şîrînüñ mesel
Eridi geçdi hevâ ile harâretden ‘asel

2 Mühtehâ kaddine yâruñ servi teşbîh itme kim
Serv didügüñ bilürem bir ayagı yok sökel

3 Gözleri ‘aynı vü agzı mîmi zülfi lâmı âh
Bu üçi itdi diyâr-ı hüsni ser-tâ-ser ‘amel

4 Beñzümi zer itmeyince sâ'idüñ girmez ele
Sîm ehl-i fakra bir yüzden virür ey dûst el

5 Zülf-i müşkînüñ hevâsın ârzû eyler 'abîr
Pîrlerde neyki yâ Rab kesret-i tûl-ı emel

6 Ak görinürmiş gözine 'ârızuñ katında gül
Var imiş bildüm mu'ayyen çeşm-i nergisde sebel

7 Husrevâ şîrîn-lebüñ vasfında Şevkî şi'rini
Okıyıcak derd ile Ferhâd'uñ olur her güzel

2779 Nazîre-i La'lî
1 Mûnisüm sînemden mihrüñ olısar rûz-ı ecel
Bu mesel rûşen durur ki_el-kabrü sundûkü'l-'amel

2 Oldı âvâre seg-i kuyuñ yirin tutdı rakîb
Geldi bî-diller dilinden na're-i bi'se'l-bedel

3 Şöyle muhkem yapmışam dilde esâs-ı 'ışkuñı
Bulmayısar tâ ebed tûfân-ı hecrüñden halâs

4 Çeşm-i ter hâk-i derüñ ister pür eyle dâmenin
Bu meseldür dûstum eylügi eyle suya sal

5 Gözlerüñ vasfında La'lî'nüñ göreydi nazmını
Diye idi Sâmirî girçek ki bu sihrî gazel

2780 Nazîre-i Sürûrî-i Müderris
1 Gördi la'l-i âbdâruñ kand ezildi ey güzel
Eridi geçdi hicâbından harâretle 'asel

2 Yaşı çok olup agardukça gözüm zülfüñ diler
Gâlib olur pîr oldukça kişi tûl-ı emel

3 Eyleme gavgâ diyü men' eyledüm ben sûfiyi

Hakk’a kâyil olmadı durmaz ider yine cedel

4 Ko mey-i telhi leb-i şîrînüm em didi didüm
Bî-bedel söylersin ey şîrîn-lebüm ni’me’l-bedel

5 Ey sarâyını bülend iden kişi magrûrsın
Gâfil olma ‘âkıbet girür aña düzd-i ecel

6 Her ne deñlü sinnüñ arta eksilür sinnüñ senüñ
Rahnelerdür ten hisârına irer andan halel

7 Sayd-ı dil-ber ‘ilmini ra’nâ bilürsin çünki sen
Ey Sürûrî eyle şimden girü ‘ilmüñle ‘amel

2781 Nazîre-i Kemâl Paşa-zâde

1 Cevher-i cân ola mı ol dürr-i şehvâra bedel
Ki_âb-ı hayvândan çıkardı anı gavvâs-ı ezel

2 Ol ne gevherdür ki cân mülki harâcı yitmeye
‘Akl sarrâfı kıyâs itse bahâsın fi’l-mesel

3 Bahr-i ‘ışkuñ ‘umkına irmek zihî fikr-i muhâl
Gussa-i zülfüñi ‘arz itmek zihî tûl-ı emel

4 Dilde ‘ışk u dîdede çeşm ü dehân u zülfüñüñ
Nakşı hoşdur kim yaraşur ‘ilm ile olmak ‘amel

5 Bâr-ı hicrânın anuñ hammâl-ı gerdûna eger
Ursalar bir zerre kaldurmak degüldür muhtemel

6 Gonçe gibi nice dem-beste olasın gül gibi
Agzuñ aç tut sözüm agzuñ tutmadın dest-i ecel

7 Yazmaga kasr-ı cemâlinden nigâruñ şemseler
Yüzümüñ altunını nakkâş-ı eşküm kıldı hal

2782 Nazîre-i ‘Abdü’l-kerîm-zâde

1 Gamzeñ okından irişdi sîneme tîr-i ecel
Âferîn bâzûña kim virdüñ dil ü câna halel

2 Gamzesi sînemde yir itdükde cân olur revân
Şâdmân olup dil urur na’reyi ni’me’l-bedel

3 Başuñı çek hırkaya var fârig ol ey şeyh-i şehr
Eylemez esrâr-ı ‘ışkuñ müşkilini kimse hal

4 Muhtesib kavl-i ‘amel itmegi gördi tâ revâ
Mutribâ hergiz anuñ kavli ile itme ‘amel

5 Hûn ile âlûde itdüm sînede ebyâtumı
Andan olmışdur Hayâli sözlerüñ rengîn gazel

2783 Nazîre-i Sevdâyî

1 ‘Işkuñı dil bilesine iledür rûz-ı ecel
Çün mesel durur bu kim el-kabrü sundûkü’l-’amel

2 Mürşid-i kâmil durur zülf-i siyeh-pûşuñ kim ol
Keşf olur nûr-ı kerâmet kime kim virürse el

3 Mest olup minberde vâ’iz men’ ider mey-gûn lebüñ
Çünki zikrü’l-’îşi nısfü’l-îş dirler fi’l-mesel

4 Gözlerüm yaş dökdügince mahv olur hatt-ı nigâr
Nâfe-i Çîn’e nem-i bârân ider lâ-büd halel

5 Dil nice hall eylesün eşkâl-i zülf ü haddüñi
Kanda kim devr-i teselsül olsa lâzımdur cedel

6 Gerçi dil-ber çok bilür lutf u vefâ resmin velî
Nâfi’ olmaz ma’rifet ‘ilm ile olmazsa ‘amel

7 Ol tabîb-i câna la’linden şifâ kıldum su’âl
Didi Sevdâyî dimâguña senüñ gelmiş halel

2784 Nazîre-i Hasbî

1 Derd-i ‘ışkuñ kısmet olmış çün dile cânâ ezel
Âteş-i hicrân ile yanmak baña oldı mahal

2 Ölürem âhir firâk u hasret-i cânân ile
Sen de bârî bir yañadan cânum alma ey ecel

3 Ben de düşdüm zülf ü ruhsâr u zekan sevdâsına
Kendü düşen aglamaz dirler bilürsin çün mesel

4 Al elüñe göñlümi kaldum yoluñda pây-mâl
Rence kıl cânâ kadem ruhsâr-ı zerdüm üzre gel

5 Hasbi-i i âşüfte-dil şeydâ olup şevk ile dir
Ruhlaruñ vasfında rengîn tâze nâzük ter gazel

2785 Nazîre-i Emânî

1 Feylesûf-ı ‘akla bezm-i ‘ışkda yokdur mahal
Ehl-i zâhir yok yire ‘uşşâk ile ider cedel

2 Nice âsâyişde olsun nâs kim zâhir durur
Kasr-ı ‘ömrüm bî-sebâta şıhne-i şâh-ı ecel

3 Devlet-i sermed anuñ başındadur kim virmedi
Mihr-i câh-ı müste’âr-ı dehre dil rûz-ı ecel

4 İmtizâc itmez tabî’at ratb u yâbis pend ile
Derd-i ser virme mizâca gelmesün nâsıh kesel

5 Vâris-i mülk-i sühendür ey Emânî şübhesüz
Zâde-i tab’-ı bülendüñden gelen her bir gazel

2786 Nazîre-i İshâk Çelebi

1 Mansıb-ı hüsn ü melâhat cümleden saña mahal
Sen begüm gâyet güzelsin sen begüm iñen güzel

2 Hâl ü hat mahbûb u zîbâ kadd ü kâmet müntehâ

Reng-i rû gâyet müvecceh çeşm ü ebrû bî-bedel

3 Çok sözüm vardur saña ammâ benüm çok sevdügüm
Koyalum çok sözi 'ömrüm hâsılısın mâ-hasal

4 Bûse men'inden nigâruñ bî-huzûr olma göñül
Kim bilür soñra peşîmân oldı ola muhtemel

5 Gelmedin hattuñ leb-i şîrînüñ eglerdi beni
Hey dirîgâ sohbeti telh eyledi geldi ecel

6 Kanı ol dem kim yanuñda cümle 'âlem hâk idi
Mübtelâlardan ayaguñ öpmege degmezdi el

7 Kendüyi bilmez yatur İshâk sensüz Hak bilür
Dûstum hakkı yitürme sen de insâf eyle gel

2787 Nazîre-i Sürûrî-i 'Acem

1 Ey cemâlüñ âftâb-ı matla'-ı subh-ı ezel
Mushaf-ı hüsnüñ beyânıdur kitâb-ı lem-yezel

2 Âşiyân-ı 'arşa zülfüñ reh-ber-i Rûhü'l-kudüs
Gülşen-i Firdevse la'lüñ çeşme-i şîr ü 'asel

3 'Anber-efşân sünbülüñ devrinde ey 'Îsâ-nefes
Devr-i Mehdî'dür kamu yir oldı edyân-ı milel

4 Yüzüñi görgeç anuñçün Ka'beden döndi göñül
Kim degüldür mu'teber taklîd ile olan 'amel

5 Ey Sürûrî fazl-ı Rabbü'l-'âlemînüñ rahmeti
Kâyinâtı sûret-i Rahmân'a kılmışdur bedel

2788 Nazîre-i Sabâyî

1 İştihâ yalıñ kılıc hˇân-ı visâle irmez el
Söylene ben acıla agyâra geldiyse ecel

2 ‘Ayn u mîm ü lâm kim çeşm ü dehân u zülfdür
Dil havâs-ı ‘ışka bu üç harf ile eyle ‘amel

3 Dâl devletdür dile derdüñle olmak bî-devâ
‘Ayn-ı ‘izzetdür kapuñda olmag itden mübtezel

4 Ol gazâle lu’b ile bir berreye olmış süvâr
‘Âleme virmiş şeref olmış mahal mihre hamel

5 La’l-i şekker-nûş kim üç hâli vardur müşk-bûy
Ol mükerrer noktalarla kand olmış fi’l-mesel

6 Didüm ey dil-ber hatuñ bî-vakt irişdi didi kim
Sâ’ati takdîm ü te’hîr itmez irince ecel

7 Hüsnüñ evsâfın Sabâyî kıldı bir rengîn gazel
Düzdi biñ ra’nâ çiçekden nahl bir şîrîn ‘asel

2789 Nazîre-i Zihnî

1 Çün ser-âgâz ide mutrib bezmde kavl-i ‘amel
Sâkiyâ ‘ilminden özgeyle göñül kılmaz ‘amel

2 Saçlaruñdan dest-i peyvendin senüñ kesmez göñül
Tâ yakasın almayınca ey melek dest-i ecel

3 Dilde şol resm ile muhkemdür esâsı ‘ışkuñuñ
Tâ kıyâmet seyl ü tûfân olsa irmeye halel

4 ‘Ukde-i zülfüñ sabâ geldi ki hall ide senüñ
Müşkil ey dil-ber bu kim ol dahı oldı kim hal

5 Çün seg-i kûyuñ kapuñdan halka bâri Zihni’yi
Eyleseñ lâyık degül mi ey peri ni’me’l-bedel

2790 Nazîre-i Nûhî

1 Nakş idelden nüh-felek deyrini nakkaş-ı ezel
Yazmadı tasvîr-i hüsnüñ gibi bir rengîn güzel

2 Gün gibi her gün görün ey âftâb[um] çeşmüme
Kim senüñ gün yüzüñe mihr-i felek olmaz bedel

3 Ben gedâlar şâhı olursam ‘aceb midür n’ola
Sen bugün sultân-ı hûbân olmaga olduñ mahal

4 Ben mürîd-i pîr-i ‘ışkuñ mürşid olup umaram
Künc-i gamda çekmeyem sûfî gibi tûl-ı emel

5 Dür dişüñle leblerüñ mercânını nazm itmege
Nûhi-i gavvâsuña deryâ yiter bahr-i remel

2791 Nazîre-i Selîkî

1 Ger peder Yûsuf Züleyhâ mâder ola fi’l-mesel
Gelmeye Mısr-ı cemâle bir senüñ gibi güzel

2 Yûsuf’a hüsninde var ise bedel sensin didüm
İşidüp ehl-i nazarlar didiler ni’me’l-bedel

3 Şöyle muhkemdür şeh-i ‘ışkuñ hisârı dilde kim
Zerrece gelmez aña tûb-ı havâdisden halel

4 Tîr-i müjgânuñla sînem bir görenler dir baña
Gamze-i hûn-rîze dil virdüñ ola mı oh mahal

5 Âstân-ı devletüñde feth-i bâb umar iseñ
Kalmaya tâ der-be-der olup Selîkî mübtezel

2792 Li-mürettibihi

1 Añdururken baña her lahza gam-ı hattuñ ecel
Zülfüñüñ sevdâsı virür göñlüme tûl-ı emel

2 La’lüñüñ hattına Yâkût’uñ hatı olmaz misâl
Hatt-ı reyhân yazsa levh-i câna cânâ fi’l-mesel

3 Cîm ü dâl ü lâma teşbîh eyledüm zülfüñ senüñ

Kim durur ‘ömrüm benümle iden anuñçün cedel

4 Mihrüñ ey meh gitmeye cân u göñülden tâ ebed
Kim virilmişdür senüñ ‘ışkuñ baña rûz-ı ezel

5 Bâg-ı hüsn içre semen-sîmâ güzeller çok velî
Baña gelmez sen gül-endâm u semen-berden güzel

6 İrişürdüm ‘izz ü devlet pâyesine ben gedâ
Pâyine yüz sürmege ol şâh-ı hüsnüñ irse el

7 Hoş-makâm-ı ‘işret-âbâd idi bu kasr-ı cihân
İrmeseydi Nazmiyâ bünyâdına anuñ halel

2793 Ve lehu

1 Gerçi nâzuñ nâzük ü mergûb u hem gâyet güzel
Çok gerekmez nâzuñ azı hoş durur ammâ güzel

2 ‘İzzet ü rif’atdedür ma’nâda ey sultân-ı hüsn
Râh-ı ‘ışkuñda şu ‘âşık ki_ola hˇâr u mübtezel

3 Görinür sevdâ-yı zülfüñle dile ‘ömr-i dırâz
Cânuma hattuñ gamı birle gelür bîm-i ecel

4 Vâlih ü dil-teng olur ‘allâmeler keşf itmede
Müşkilât-ı fenn-i ‘ışkı kimdür ol kim ide hal

5 Fâ’ilâtün fâ’ilâtün fâ’ilâtün fâ’ilât
Hak budur bahr-i dürerdür Nazmiyâ bahr-i remel

2794 Li-mürettibihi

1 Bildüm esrâr-ı dehânuñ hayli güçdür olma hal
Her hıred sayrâf olur anda bilinmez ol mahal

2 Öykünürmiş gülsitânuñ sünbüli anuñla pes
Lâm-ı zülfüñ itse ‘ömrüm cidd ile olur cedel

3 Yollar üzre saña ey servüm selâma turuban
Gör (...) komışdur her çenâr el üzre el

4 ‘Işkuñ esrâr n’ideyüm gösterme agyâruñ yüzin
Kim mizâcına virür hayrân olanuñ fül halel

5 ‘İzzet-i câh-ı cihândan yigdür ey şâh-ı hasen
Râh-ı ‘ışkuñda senüñ olmak bu Nazmî mübtezel

Nev’-i dîger

2795 Ez-ân-ı Ahmed Paşa
1 Hey ala gözlüm bizümle nice bir bu mekr ü al
Cevr ise pâyâna irdi cân ise maksûduñ al

2 Gördi nesrîn kim benefşe öykünürmiş zülfüñe
Bezm-i gülşende aña handeyle virdi infi’âl

3 ‘Azm-i gülzâr itdügüñ işitdiler ta’zîm içün
Muntazır turdı ayag üstine mecmû’-ı nihâl

4 Karşuña secde_itmege kasd eylemişlerdi velî
Dehşet-i hüsnüñle medhûş itdüñ ey sâhib-cemâl

5 Nice cennetdür kapuñ kim bûy-ı hâkinden anuñ
Dem-be-dem meşmûme-i ‘anber-şemîm oynar şimâl

6 Lutfda bir âba beñzer cismüñ ey nâzük-beden
Kim dil-i sengînüñ anda görinür mermer misâl

7 Zülf sayyâdına kapdurmaga ol sayyâd-ı dil
Bu nazar murgına dakdı kirpügümden perr ü bâl

8 Olma ey dil müşterî yâruñ metâ’-ı vaslına
Kim senüñ fakruñ kavî anuñ gınâsı ber-kemâl

9 Sa’y ile girmez ele çün kîmyâ-yı vasl-ı dûst
‘Âkil iseñ eyleme Ahmed temennâ-yı muhâl

2796 Nazîre-i Kemâl

1 La’l-i şîrînüñ durur sermâye-i âb-ı zülâl
Zülf-i müşkînüñ durur pîrâye-i bâd-ı şimâl

2 Leblerüñden bûse cerr itmek diler dîvâne dil
Âh kim miskînüñ işi oldı vehm ile hayâl

3 Lutf idüp ger reh-nümâ olsañ n’ola ben bî-dile
Fürkat ile geçdi ‘ömrüm görmedüm bir gün visâl

4 Lâle ruhsâruñda göñlüm göreliden zülfüñi
Hâl-i müşkînüñ gibi olmış durur âşüfte-hâl

5 Lafz-ı cân-efzâñı şîrîn leblerüñden işiden
Dir zihî la’l-i dürer-bâr u zihî hüsn-i makâl

6 Lâl olur bülbül çemende işidüp efgânumı
Gül yüzüñ vasfını cânâ ayrug itmez kıl u kâl

7 Lâzım oldı göreli cânâ cemâlüñ şem’ini
Cân ile pervâneveş yakmak Kemâl’e perr ü bâl

2797 Nazîre-i Kemâl Paşa-zâde

1 Ol dehân u kâmet ü zülf ile ey sâhib-cemâl
Yüzüñi her kim görürse aydur işte ‘ayn-ı mâl

2 Nergisüñ ucında gözlerüñ üstinde kaş
Noktadur ol nûnuñ içinde kaşuñ üstinde hâl

3 Bâde sîmîn sâgar içinde hilâl içre şafak
Bâde içinde kaşuñ ‘aksi şafak içre hilâl

4 Geldi hat âyîne-i hüsnüñ safâsı gitmedi
Gölgeden bulmaz tagayyür olıcak sâfî zülâl

5 Dil üşürdi_agyârlar bulup kapuñda göñlümi
Gel kerem kıl ol garîbi itlerüñ agzından al

6 Menzil-i râh-ı fenâdur zülfüñ ucında dehân
Reh-ber-i mülk-i ‘ademdür leblerüñ üstinde hâl

7 Hatt-ı müşkînüñ hayâli dilde nâme içre hat
Rişte-i cân zülfüñüñ içinde hâme içre nâl

2798 Ve lehu

1 Hˇâr bakma ‘âşıkuñ göñline ey sâhib-cemâl
Bulınur sezmedügüñ vîrânelerde genc ü mâl

2 Gelmedi hergiz dilümden kaşuña kec-râ dimek
Togrular göñlinde olmaz dûstum egri hayâl

3 Ol Mesîhâ-dem tekellüf çekmedi kan içmede
Oldugiçün bâde içmek dîn-i ‘Îsâ’da helâl

4 Bâg-ı hüsn içre_ol yüzi gül dâyimâ handândur
Ravza-ı Rıdvân’a girdi görmese tañ mı melâl

5 Kâtib-i dîvân-ı gerdûn kaşlaruñ tugrâsını
Vasf iderken mâh-ı nevden gösterür geh geh misâl

6 Dürlü hâle ugrar ise zülfüñ ucundan n’ola
Halka-i ‘uşşâk içinde eksük olmaz dürlü hâl

7 Göñlüm umar kim diyesin bûse isterseñ me al
Gerçi olmaz hâtır-ı dîvânede fikr ü me’âl

2799 Nazîre-i Mehdî

1 Gözümi pür kıldugı yolında toz ile şimâl
Ol mesel ögine düşmiş eylük eyle suya sal

2 Merdüm-i çeşmüm dilerdi sal idüp deryâ geçe

Kendüsi gark-âb oldı kaldı su_üstinde hayâl

3 Zehr-i kej-düm gibi düşmen sözi kâr itdi dile
Ey sanem aymag içün zülfüñ salıncagında sal

4 Zülfüñ ile ‘ömr-i düşmen gibi didüm hecrüñe
Gussa yokdur baña senden ger uzan u ger kısal

5 Sen perînüñ ‘ışkıle Mehdî delürdi şöyle kim
Tolanur dünyâyı bilmez ol ne tuşdur bu ne sal

2800 Nazîre-i Tâcî-zâde

1 İstedi na’leynüñe yüz süre pervîn ü hilâl
Bir nice mismâr-ı sîm oldı bu ol zerrîn düvâl

2 Hırka-pûş-ı zülfüñe bir la’l tesbîh eyledi
Rişte-i kadd-i dü-tâmı katre katre eşk-i al

3 Bagladı iller tutup bir kıpkızıl Mecnûn diyü
Haddüñe öykündi çün gül-deste ey Leylâ-cemâl

4 Bâddan cânâ ser-i zülfüñ dü-nîm olmış degül
Agzın açup zülfüñe hayrândur ol şûrîde-hâl

5 Gözleri ‘aksini gör çeşmümde yâruñ Ca’ferâ
Sanki gelmiş su içer bir çeşmede iki gazâl

2801 Nazîre-i Mehemmed Beg-i Defterî

1 Baña ragbet saña nefret virmiş ey zîbâ-cemâl
Sende hüsn-i müntehâ vü bende ‘ışk-ı ber-kemâl

2 Kes hayât u vasl ümîdin ey göñül itmiş kazâ
Dil-berüñ vaslın harâm u ‘âşıkuñ kanın helâl

3 Hatt u hâlüñ nakşı resm olmış gözümde şöyle kim
Her kitâba kim nazar kılsam görinür hatt u hâl

4 Hâmeveş sevdâ başumdan gitmedi bir lahza âh
İdeli Hak ney gibi cismüm içinde cânı nâl

5 ‘Ömrüñ oldukça başuñdan gitmesün sevdâ-yı zülf
Çün kim ol reyhânı sun’ı tâze tutar bu sifâl

2802 Ve lehu

1 Zâhid-i tammâ’a ger ‘arz itseler mâl ü menâl
Sûretâ ihmâl ider ma’nâda aydur âh mâl

2 Alma ey bî-mâl olan dünyâ hasını ‘aynuña
Mîm-i câmı tut el üstinde ki oldur ‘ayn-i mâl

3 Zâhid-i ser-keş ki bâr-ı fakr ider kaddini lâm
Her yetîmüñ elde mâlin görse olur pây-mâl

4 Tek harâm itme bize arslân südini sûfiyâ
Şîr-i gâv olsun saña anañ südi gibi helâl

5 İncelüp za’f ile beñzem hâlis altun eyledüm
Bende olan hâlet-i ‘ışka kim ider kîl u kâl

6 Nokta-i hâl-i lebüñ kim dânedür cân murgına
Bir gıdâ-yı rûhdur ki_ansuz muhâl olur mecâl

7 Gonçe dinse dûstum agzuña varur cân revân
Sünbül añılsa göñül zülfüñe eyler intikâl

2803 Nazîre-i Hayretî

1 Nice yazam bildürem ben bende saña ‘arz-ı hâl
Ben gedâ-yı kûy-ı gam sen şâh-ı iklîm-i cemâl

2 Başumı tîg-ı cefâ ile keserseñ dûstum
Rişte-i cânum benüm senden kesilmekdür muhâl

3 Gel beni öldür hemân redd itme sultânum benüm
Kim ne zulm olsun fakîre ne saña olsun vebâl

4 Gün gibi ben zerre-i nâ-çîzi ref' it hâkden
Âftâb-ı 'îşına düşmenlerüñ irsün zevâl

5 Gösterüp cânâ cemâlüñ nûrını âyînevâr
Hayretî'yi kıl yine bir tûti-i şîrîn-makâl

2804 Nazîre-i Refîkî

1 Kim durur cânâ senüñ zülfüñle ider kîl u kâl
Cîm ü dâlı çünki olmışdur anuñ 'ayn-ı cidâl

2 Olmasa 'uşşâka hüsnüñden nasîb ey dûst derd
Almaz idi râ kaşuñı araya ol iki dâl

3 Kalur idi kûyuña uçmakdan ey ey ebrû-kemân
Olmasa dil murgına peykân u tîrüñ perr ü bâl

4 Senden ayru ser-firâz olmakdan ey Tûbâ-hırâm
Yig gelür sen serv-kad yolında olsa pây-mâl

5 Râstî feryâduma 'uşşâk tutmazlardı gûş
Bezm-i gamda görmesem kânûn üzre gûş-mâl

6 Gice gündüz hâli olmazsın şumâr-ı gussadan
Salmayınca şâm-ı hecri ey göñül subh-ı visâl

7 Dâm-ı zülfi murg-ı dil sayd itmede bir dânedür
Ey Refîkî alına andanma benden hisse al

2805 Nazîre-i 'Atâ

1 Gün yüzüñ devrinde hattuñ 'anber-i terden hilâl
Merdüm-i çeşm-i cihândur haddüñ üstindeki hâl

2 Gicede nâr-ı ruhuñ zülfüñ duhânına delîl
Dûd-ı zülfüñdür 'izâruñ odına gündüzde dal

3 Dîdede 'aks-i ruhuñ âyînede dogmış güneş

Dilde fikr-i kâmetüñ cennetde bitmiş bir nihâl

4 Bâg-ı kûyuñ gülşen-i Firdevs'den ni'me'l-bedel
Verd-i ruhsâruñ gül-i gülzârdan ni'me'n-nevâl

5 Âsmândur gûyiyâ reng-i hatuñla âyine
Her nazarda çeşme-i hurşîde 'arz eyler misâl

6 Gün yüzin gördük göñül zîbâ sitâreñ var imiş
Yaraşur şâh-ı felek ger tâli'üñde tutsa fâl

7 Ey sabâ irgür vefâtını 'Atâ'nuñ yâra di
Şimdiden girü vefâ bûyın anuñ hâkinden al

2806 Ve lehu

1 Her gice cân şehrini gezdükçe sultân-ı hayâl
Dil öñince seyr ider rûşen idüp fânûs-ı al

2 Olmadı dilden cüdâ peykânuñ ırılmaz velî
Bulıcak bir katre su bir katre kana ittisâl

3 Cîm zülf ü mîm fem bâlâ elifsin turre lâm
Hâl hod zülfüñ hamında nokta-i cîm-i cemâl

4 Nâz ile sen söze geldükçe safâ ile gelür
Her sözüñden câna bir ta'bîre gelmez özge hâl

5 Ganc idüp gonçe dehânuñla dil alup olmaduñ
Cânumuz alur gibi âhirle ol ganc u delâl

6 Ey 'Atâ sırr-ı dehân-ı yârı tahfîf idemez
Olmayanlar sâhib-i vecd ü fenâ zevk-i visâl

2807 Ve lehu

1 Lâle dehşetden kızar ârz itse gül-rûla cemâl
Şâhlar öñince yansa tañ degül fânûs-ı al

2	On iki ay ol mehüñ iki elindedür tamâm
İki aya ikisi onın getürmiş on hilâl

3	Hâl-i haddüñdür kadüñ üzre saña şöhret viren
San seherde çıkdı temcîde menâr üzre Bilâl

4	Hüsnüñi seyr eylesün dünyâda cennet isteyen
Sözlerüñden geçmesün şol kim diler âb-ı zülâl

5	Rişte-i bârîkdür ‘ıkd-ı güherden cilveger
Ey ‘Atâ nazmuñda sûret gösteren rengîn hayâl

2808	Nazîre-i Muhibb

1	Dilegüm bu ki yüzüñe irmesün hergiz zevâl
Zerreveş ‘âşıklaruñ yoluñda olsun pây-mâl

2	Serv dinse kaddüñ añup göz yaşı olur revân
Gonçe añılsa göñül eyler lebüñi ihtimâl

3	Her sehergeh gül yüzi vasfında efgân eylesem
İşidüp feryâdumı bülbül çemende ola lâl

4	İçdi kâfir gamzesi kanum tekellüf çekmedi
Bâde içmek oldugiçün dîn-i ‘Îsâ’da helâl

5	Haddüñ üzre göreli cânâ perîşân zülfüñi
Hâl-i müşkînüñ gibi oldı Muhibb âşüfte-hâl

2809	Nazîre-i Sürûrî-i Müderris

1	Düşdi ‘aynum şîşesine dil-berâ çün ‘aks-i hâl
Gören itdi merdüm-i çeşmüm diyü yañlış hayâl

2	Ben fakîr itsem su’âl ey cân dehânuñ varını
Lutf idüp nutk u cevâb eyle ki_ola def’-i su’âl

3	Men’-i ‘ışk eylerse tañ mı zâhid-i yâbis-mizâc
Çün dimâgına yubûsetle gelüpdür ihtilâl

4 Pür-melâl olan yüzüm kıldıysa sen servi melûl
Cûy-ı eşküm seyr idüp eglen ki_ola def'-i melâl

5 Vasf-ı zülfüñde perîşândur Sürûrî'nüñ sözi
Gayrı söz hâcet degül yiter aña ol hasb-i hâl

2810 Nazîre-i Zâtî
1 Hâcetüm budur Hudâ'dan ey meh-i sâhib-cemâl
Âftâb-ı hüsnüñe irgürmesün hergiz zevâl

2 Yılda bir kerre görinseñ n'ola mâh-ı 'îdveş
Âsmân-ı dilde mihrüñ âftâb-ı bî-zevâl

3 Şem'veş düşmen beni yakdı kanı sûretlü dûst
Üstüme döne benüm mânend-i fânûs-ı hayâl

4 Ben bu vîrân içre sanma kim fakîrem ey ganî
'Aks-i lâm-ı zülfi ol gencüñ gözümde 'ayn-ı mâl

5 Bûstân-ı hüsn içinde bir nihâl-i nâzsın
İki yanuñda nigârâ iki zülfüñ iki dâl

6 Ey gözüm nûrı saña iki gözüm dirsem n'ola
Ruhlaruñ üstinde 'ayn-ı merdümek ol iki hâl

7 Zâtiyâ sen mülk-i nazm içre bugün bir dânesin
İdemezler cevher-i nazmuñ görenler kîl u kâl

2811 Ve lehu
1 Ol meh-i bedr-i münîrüñ ki_adına dirler Kemâl
Burc-ı dilde mihr-i hüsni âftâb-ı bî-zevâl

2 Şevk-i hüsni şem'-i dilde bir söyünmez şu'ledür
Sahn-ı sînemde hevâ-yı serdi zıll-ı Lâ-yezâl

3 Gözleri nûrı vü 'uşşâkuñ sürûr-ı kalbidür

Mâh-ı bedre ta’n ider irmiş kemâle o cemâl

4 Bir nefesde her sözi biñ cân bagışlar ‘âşıka
Ger sorarsañ la’l-i nâbın çeşme-i âb-ı zülâl

5 Göz karardup fitne uyarmakda çeşmi sihr ider
Ruhları eyler göñüller almaga her gün yüz al

6 Hey ala gözlüm meded alındı göñlüm aluña
Al ruhsâruñ baña ‘arz eyle lutf it cânum al

7 Ehl-i dikkatler görüp bir kıl kadar kîl itmedi
Bagladı Zâtî beli vasfında bir ince hayâl

2812 Nazîre-i Hâverî

1 Eyledi zülf-i perîşânuñ beni âşüfte-hâl
Kaldum ayakda kara topraga oldum pây-mâl

2 Ben bu gurbet-hânede ‘uryân kaldum dûstlar
Dûd-ı âhum egnüme geydürmese bir kara şal

3 Yâra bildürsem n’ola mihr ü mahabbet gencini
Begüññ olur her ne yirde kim kaçan bulınsa mâl

4 Gitme diyü pâyine yüz sürerem gitdükçe yâr
Gerçi kim câyiz degül durur namâz irse zevâl

5 Hasret-i la’lüñle cân virür cân alur Hâverî
Olmayanlar sâhib-i vecd ü fenâ zevk-i visâl

2813 Nazîre-i Münîr

1 Kaşlaruñ mânendiyem diyü berât almış hilâl
Anı sarmaga getürmişdür şafak vâlâ-yı al

2 Dûstum di Hindi-i zülfüñe lutf it görelüm
Mushaf-ı hüsnüñden açsun ben siyeh-bahta da fâl

3 Dil dehânuñla miyânuñ sırrını fehm ideli
Oldı sînem mahzen-i esrâr dil kân-ı hayâl

4 Her ne deñlü gündüzin cem’ itmek isterse göñül
Fikr-i zülfüñ irişüp yine kılur âşüfte-hâl

5 Seg rakîbi hem-dem idinmek neden yâruñ Münîr
Tutalum ki_olmış cihân içre bugün kaht-ı ricâl

2814 Nazîre-i Sultân Bâyezîd

1 Gün yüzüñ üstinde olmış râ kaşuñ ey meh hilâl
Kim görüpdür âftâb ile hilâle ittisâl

2 Kim ki ahşam zülfüñi göre gicesi kadr olur
Kim yüzüñ görse seher zî-tâli’-i ferhunde-fâl

3 Her gice hâlüm perîşân subha dek zâr eylerem
Eyledi sevdâ-yı zülfüñ çün beni âşüfte-hâl

4 Sen baña rahm eylemeñ ‘âlemde bir emr-i ba’îd
Ben senüñ vasluñ temennâsı ‘aceb fikr-i muhâl

5 Sîm ü zerden dâm idüp ol vahşiyi eyle şikâr
‘Adliyâ sayd oldugı yokdur gazel birle gazâl

2815 Ve lehu Eyzen

1 Kaşlaruña bir kadîmî bendedür beñzer hilâl
Kim dü-tâ itmiş durur kaddin mürûr-ı mâh u sâl

2 Ne ta’alluk leblerüñ Yâkût hattın kılsa nesh
Bu muhakkakdur ki reyhân oldı hattuñdan misâl

3 Mihr ise bir zevâllu mâh ise bir kec-dehen
Nice kılsunlar senüñle da’vi-i hüsn ü cemâl

4 Kaşlaruña nisbet itdümse hilâli ey kamer
Eyledüm bârîk-i fikr ü bagladum nâzük-hayâl

5 ‘Adliyâ ahvâlüñe vâkıf degül sanma nigâr
Her gazel kim yazdum oldı yâra benden ‘arz-ı hâl

2816 Nazîre-i Zihnî

1 Eyledüñ çeng-i gamuñdan kaddümi ey şûh dâl
Gün yüzüñ rûşen delîl ü zülf ü hattuñ aña dâl

2 Sürse yüz n’ola kapuñda ey güzeller husrevi
Her büt-i şîrîn-makâl ü her şeh-i Yûsuf-cemâl

3 Cîme beñzer kim içinde nokta-i müşkîni var
Mushaf-ı ruhsâruñ içre ey sanem bu zülf ü hâl

4 Ruhlaruñ bâgında ey gül-ruh görelden hattuñı
Oldı sünbül gibi bu miskîn benefşe_âşüfte-hâl

5 Dest-gîr olsañ demidür eşk-i merdüm-zâdeye
Ey perî merdümlik it kılma iñende pây-mâl

2817 Nazîre-i Bihiştî

1 Mushaf-ı haddüñde zülfüñ cedveli yanında hâl
Hüsnüñüñ birisini on itmiş ey sâhib-cemâl

2 Dudaguñda bilmezem uçuk mı yâ diş zahmıdur
Sormaga ‘ayb olmasun ey lebleri âb-ı zülâl

3 Cevr-i hicrân taşı ile pâre pâre eyleyüp
Çıñ çıñ idüp kılma göñlüm şîşesini pây-mâl

4 ‘Îş u nûş eyyâmıdur veh ben cüdâyam yârdan
Yâ İlâhî kimseler başına gelmesün bu hâl

5 Adına şi’r okımaklık ey Bihiştî ‘ayb olur
Her gazel kim olmaya içinde bir tâze hayâl

2818 Nazîre-i Câmi’î

1 Tâli’ümde gör sa’âdet var mı ey mâh-cemâl
Aç cemâlüñ mushafından gel baña bir kutlu fâl

2 Ey hilâl-ebrû sitâremde bu kutsuz başuma
Sen güneş yüzlüden ayrıldum irişdi çok zevâl

3 Kâmetüñden çagırup zülfüñ göñüller cem’ ider
Nitekim eyler salâ Ka’be menârında Bilâl

4 Öldi sanmañ cân virürsem kûy-ı dil-berde beni
Mü’min ölmez dûstlar eyler bekâya intikâl

5 Yirde buldı Câmi’î göklerdeisterken seni
Tâli’inde ey hümâ-yı himmet-i ikbâl-i bâl

2819 Nazîre-i Hasbî

1 İtdügiçün mihr ü leh hüsnüñle da’vâ-yı cemâl
Eksük olmaz başlarından anlaruñ dün gün zevâl

2 Gösterür çerh-i felek devr içre yüz biñ sûreti
Oldı şevk-i mihr-i hüsnüñ birle fânûs-ı hayâl

3 Nûr-ı şem’-i cem’-i bezm-ârâ-yı haddüñ var iken
Rûşen oldı gün gibi hurşîde yokdur işti’âl

4 Ey elif-kad cîm-i zülfüñ kâmetüm dâl eyledi
Cân u dilden togrusı eksük degül cidd ü cidâl

5 Ey çerâg-ı çeşm-i Hasbî meş’al-i ruhsâruña
Yandurur pervâneveş tâvûs-ı kudsî perr ü bâl

2820 Nazîre-i Emrî

1 Sanki bir bülbüldür iki kaşuñ ortasında hâl
Gülşen-i hüsnüñde açmış müşk ü terden perr ü bâl

2 ‘Aksidür sanma görinen döymeyüp ey meh-likâ
Fürkat-i ebrûña kendin suya salmışdur hilâl

3 Kâmetüñüñ tekye-i gülşende abdâlı olup
Sînesine bir elif çekmiş durur her bir nihâl

4 Kaddüñ üzre zülfüñüñ abdâlı olmışdur ‘alem
Başı üzre na’l kesdügi degül mi aña dâl

5 Bir kılı biñ yardı tab’-ı mû-şifkâfum Emriyâ
Bagladı ol mû-miyân vasfında bir ince hayâl

2821 Nazîre-i Sun’î-i Gelibolî

1 Çihre-i zerd ileolsam işigüñde rûy-mâl
Kanlu yaşumdan olur her lahza ey gül rûyum al

2 Na’l tek düşse atuñ ayagına tañ mı hilâl
Ey elif-kad çünki düşmişdür semend altına dâl

3 Mihr-i ruhsâruñ odından göñlüñ oldı hâmesi
Sanma kim şem’i ihâta eyledi fânûs-ı al

4 Raks urur zikr ortasında şevk ile bir lâle-ruh
Halka-i zikr oldı ol şem’ ile fânûs-ı hayâl

5 Kes ümîdüñ Sun’iyâ bu kuru sevdâdan yüri
Zülfini boynuña almak saña olmışdur muhâl

6 Düşmenüñ başı atuñ ayagına gelsün müdâm
Muttasıl turdukça ey şâhum semend altında dâl

2822 Ve lehu

1 İtmege ‘âşıklaruñ göñlin yine şûrîde-hâl
Lâm zülfini ayaga salup itdi pây-mâl

2 Zâhidüñ cennet kohusıdur meşâmmın pür kılan
‘Âşıkuñ her dem dimâgında olan bûy-ı visâl

3 Dûd-ı âhum gibi bir barmagı üzre dönderür

Meclis-i kadrüñde ey şeh kâse-i çerhi hilâl

4 Çünki alduñ anasın şer'an harâm oldı kızı
Duhter-i rez saña sûfî olmaz anuñçün helâl

5 Çâh-ı gamda Sun'i-i abdâlı göñülsüz kodı
Hey ne göñülsüz kocılasıdur ol Yûsuf-cemâl

2823 Nazîre-i Muhyî

1 Şîve vü nâz ile dil-ber ideli 'arz-ı cemâl
Mihr ile meh gökde buldı biri naks biri zevâl

2 Tîr-i müjgânını ol şeh kondurursa sîneme
Hâne-i dilden sürilüp def' olur kamu melâl

3 Ger femi vasfını benden gûş ideler ehl-i dil
Zerre gibidür ki günde gör yatur hem-çü hayâl

4 Dişlerine dür müşâbih olmak ola mı revâ
Leblerine la'li temsîl itmek oldukda muhâl

5 Gün yüzine teşbih itmek olur idi güneşi
Lâkin anuñ buncılayın konmamış haddinde hâl

6 Cevr-i bî-haddin habîbüm ol kadar çog itdi kim
'Arz-ı hâl itmege hergiz komadı bizde mecâl

7 Muhyi dün gün kıl tazarru' birle yarına niyâz
Tâ ki dil-ber sînesinden sîneñe ire visâl

2824 Ve lehu Eyzen

1 Her kaçan kim ol kamer-ruh 'arz ide bir dem cemâl
Pertevinden gökde güneş görinür hem-çü hayâl

2 Murg-ı diller saydı içün dâne vü dâm olmaga
'Ârızında vaz' olınmış zülf-i müşkîn ile hâl

3 Lâle-haddin gördügince gül vücûdın hâk ider
Gül-ruhını gördügince güneşe irür zevâl

4 Kaşı sevdâsında ey dil fikrüñ ince eyle kim
Nice mâhı reşk ile ol bedr iken kıldı hilâl

5 Günde biñ cevr ü cefâsın çekdügümden sûd ne
Vakthâda bir vefâsın görmek oldukda muhâl

6 Kûy-ı yâra vardugumca gizlenür mühmel rakîb
Nitekim şîr irdügince nâbe-dîd olur şugâl

7 Söz ile sanma ki Muhyî sayd iderler dil-beri
Hûblar aña meyl ider kim harc ide mâl ü menâl

2825 Li-mürettibihi

1 Fürkatüñe kılmadı sabr itmege hergiz mecâl
Bilmezem kim n’eyleyem vasluñ dahı cânâ muhâl

2 Hasretüñden dil-berâ dil şöyle bîmâr oldı kim
Kalmadı bir zerrece çü cân-ı nâ-tüvânumda mecâl

3 Levh-i cân üzre iderse nice yıl Yâkût meşk
La’lüñ üzre hatt-ı reyhânuña olmaya misâl

4 Cismüm oldı misl-i mûy u rûyum oldı ‘ayn-ı zer
Da’vi-i ‘ışkuñda kimdür baña iden kîl u kâl

5 Germ olup da’vâ-yı hüsn itdi senüñle çün güneş
Yiridür her gün aña irerse ey meh-rû zevâl

6 Al ele câm-ı şarâb-ı alı devr itdür müdâm
Sâkiyâ devr-i zamâne itmendin mekr ile al

7 Hikmet’i Lokmân’uñ agzından dimişler Nazmiyâ
Haste cânuñçün lebinden kıl Şifâ bâbın su’âl

2826 Ve lehu

1 Fürkatüñe kalmadı sabr itmege hergiz mecâl
Bilmezem kim n'eyleyem vasluñ dahı cânâ muhâl

2 Şâm-ı zülfüñden meşâmm-ı câna 'ömrüm çın seher
İrgürüp bir şemme bu 'anber-şemîm eyler şimâl

3 Âftâb-ı tal'atuña öykünürmiş germ olup
Yiridür mihr-i sipihre her gün irerse zevâl

4 Gün yüzüñ ey meh senüñ her kim göre bir vech ile
Zerreveş olur reh-i 'ışkuñda âhir pây-mâl

5 Cânına cânlar katar 'âşıklarınuñ her nefes
Leblerinden açsa söz ol husrev-i şîrîn-makâl

6 Hasretiyle agladur Ya'kûbveş her dem beni
Ol melâhat Mısr'ına sultân olan Yûsuf-cemâl

7 Sözde sûz olmak gerek Nazmî kim ola hasb-i hâl
Hâlis altun it sözüñ cânlar erit bu sözde kal

Nev'-i dîger

2827 Ez-ân-ı Ahmedî

1 Anuñ içün virdi saña bu cemâli ol Celîl
Kim kemâl-i sun'ına ola yüzüñ rûşen delîl

2 Gül hayâsın yire döküp yüzüñe_öykünmüş meger
Lâ-cerem uş yile varup topraga düşdi delîl

3 Didügi içün benefşe kim saçuña beñzerem
Dilini tartup kafâdan itdiler anı kelîl

4 Dudaguñuñ hasretinden gonçe olup teng-dil
Gözlerüñüñ fitnesinden nergis olmışdur 'alîl

5 Hızr-ı la’lüñe_irmedi kim itdi nûş âb-ı hayât
N’ola Kevser sansa şûr âbı zarûretde ‘alîl

6 Ne ‘aceb öykünür ise serv-i zîbâ kaddüñe
Kim tavîl olanda olmaz ‘akl yâ olur kalîl

7 Ahmedî sabr eyle ‘ışk odına İbrâhîmvâr
Ger dilerseñ kim olasın yâr katında Halîl

2828 Nazîre-i Ahmed Paşa

1 Eşk-i çeşmüm şol kadar âb itdi yoluñda sebîl
Ki_oldı gülzâr-ı cemâlüñ bâg-ı cennetden cemîl

2 Hâl-i la’lüñ mi bu yâhod Kevser üstinde Bilâl
Zülf-i haddüñ mi bu yâhod âteş içinde Halîl

3 Cânuma gamzeñ diyet virsün yañaguñla lebüñ
Çünki kûyuñda bulandı yârelü göñlüm katîl

4 Ka’be yüzüñ fürkatinden câmesin itmiş siyâh
Mısr-ı kûyuñ hasretinden eyledi eşkini Nîl

5 Ne sebebden zülf komazsın didüm ruhsâruña
Didi kim kındîl-i hurşîde ne lâzımdur fetîl

6 ‘Âşıka Kevser gerekmez la’l-i rûh-efzâñı sun
Yâ habîbî râhatî fi’r-râh lâ fi’s-Selsebîl

7 Şol perîşân zülfüñe göñlüm nice meyl itmesün
Çün meseldür didiler el-cinsü ile’l-cinsi yemîl

8 İtdi çeşmüm necm-i eşkümden dili zülfüñde güm
ëallenî fi’l-leyleti’z-zulmâ’ men yehdi’s-sebîl

9 Kıble kapuñ bûsesi biñ cân bagışlar ‘âşıka
Kıbletü’l-’uşşâk min ma’şûk fî hâze’l-kabîl

10 Ölmeye vasluñda sıhhatle geçe cânâ rakîb
Ola Ahmed mihnet-i hecr ile ‘illetde ‘alîl

2829 Nazîre-i Nizâmî

1 Ey sebîli ‘ışkuñuñ innâ hedeynâhü’s-sebîl
La’l-i nâbuñ çeşmesi ‘aynen tüsemmâ Selsebîl

2 Ger metâ’ı çog olan irerse vasla vâ beni
‘Âşıkuñ cândur metâ’ı innehu şey’in kalîl

3 Leblerüñden şermsâr olalı Mısr’uñ şekkeri
Gözlerümüñ çeşmesârından haceldür cûy-ı Nîl

4 Kaddüñe irmek diler lutf ile serv-i bûstân
Togru dirler bî-nasîb olmaz hamâkatden tavîl

5 Ey tudaguñ şerbetinden bir eser Hızr’uñ suyı
V’ey yañaguñ pertevinden bir şerer nâr-ı Halîl

6 Fikr ü zikri göñlümüñ ol kadd ü ‘ârızdur müdâm
Fikr ne fikr-i latîf [ü] zikr ne zikr-ı cemîl

7 Selsebîl-i vasl içün olmaz şebîh ey teşne-dil
Cân sebîl it ger bisât-ı kurba isterseñ sebîl

8 Ey Nizâmî ‘ârif iseñ her büti bir kıble bil
Kıbletü’l-’uşşâk fi’l-âfâk min hâze’l-kabîl

2830 Nazîre-i Kemâl Paşa-zâde

1 Nîl-gûn yaşumla hüsnüñ Mısr’ı ey vechi cemîl
Şöyle sûret virdi kim reşk itdi aña Mısr-ı Nîl

2 Okıdum gördüm yazılmış câm-ı la’lüñ üstine
Kıl kalemle hâzihî aynen tüsemmâ Selsebîl

3 İnce bilüñle dehânuñ nüktesini añdı dil

Ehl-i diller meclisinde oldı hayli kâl u kîl

4 Vechi var âhum görüp meyl eylese ol gonçe-leb
Kim gülistânda egilür gül budagı esse yil

5 Kûyuña ‘azm eylesem eşküm sular yollaruñı
Ehl-i hayr olan tarîk-i hacda eyler su sebîl

2831 Ve lehu Eyzen

1 Ey selîs elfâzuña dil-teşne-i mâ’-i sebîl
Bâg-ı cennetdür cemâlüñ belki cennetden cemîl

2 Zulmet-i gamda kalurdı nâ-tüvân göñlüm velî
Her dem ol üftâdeye şem’-i cemâlüñdür delîl

3 Gül yüzüñ hecriyle ‘azm-i Mısr idüp kan aglasam
Eşk-i çeşmümden Kızılırmag olurdı cûy-ı Nîl

4 Vasla mâni’dür kapuñda turmasun bî-dîn rakîb
Ey perî-peyker bilürsin cennete girmez bahîl

5 Ey kemân-ebrû beni çokdan helâk eylerdi gam
Sîne zahmına eger olmasa peykânuñ fetîl

6 Görmeyelden bir gice yâruñ meh-i ruhsârını
Subh olınca uyımaz feryâd u efgânumdan il

2832 Nazîre-i Halîlî

1 Ey cemâlüñ mazhar-ı nûr-ı İlâhîden delîl
Dâyimâ zikrüm cemâlüñdür zihî zikr-i cemîl

2 Baş u cân olsun fidâ ol hüsn-i bî-hem-tâya kim
Nûr-ı zâtı pertevinden nâra düşmişdür Halîl

3 Bilmedi çün nefsini zâhid bi-hükmi men ‘aref
‘Ârife rütbeyle bes niçün kıla ol kâl ü kîl

4 Selsebîl-i cenneti ‘arz itme ehl-i hâle kim
Cennet-i dîdâr uman içmez şarâb-ı Selsebîl

5 Dil-berâ hâsıyyet-i ‘ışkuñ mıdur kim dâyimâ
Müdde’îler sâlimü’n-nefs ola ‘âşıklar ‘alîl

6 Çün ber-â-ber cezb ider hâlüñle haddüñ dilleri
Pes neden kaddüñ kişiye olmış durur lutfuñ kalîl

7 Ey Halîlî işbu sözler kim kılur senden zuhûr
Gâlibâ ta’lîm iden Hak’dur anı yâ Cebra’îl

2833 Nazîre-i Dervîş

1 La’lüñ etrâfında uçmak bâl acup zülf-i tavîl
Murg-ı cennetdür ki seyr eyler kenâr-ı Selsebîl

2 Kankı bâg içre salınsañ ey nihâl-i hoş-hırâm
Nahl-ı zîbâlar bitüp cennât olur min nahîl

3 Yol degül agyâr varmak kûyuña kâfirlere
Cennete varmaga yok hiç bir tarîk ile sebîl

4 Yaşı hûn-âlûd akar vefret deminde çeşmümüñ
Taşkun oldukda bulanur ‘âdetidür cûy-ı Nîl

5 Zillet ile kûyuña Dervîş varsa itme red
Hak ‘ivaz cennet virür dervîşler ölse zelîl

2834 Nazîre-i Zâtî

1 Cur’a-i câm-ı lebüñ görse diye hûr-ı cemîl
Sûre-i Kevser hakı çıkdı gözümden Selsebîl

2 Kara urınsa ‘aceb mi ‘aynına âb-ı hayât
Aglamakdan hasret-i çeşmüñle olmışdur ‘alîl

3 Câmi’-i hüsnüñde bir kındîldür yanar yürek
Şu’ledür peykân-ı mihnet aña tîr-i gam fetîl

4 Bir musaffâ pâk akar su idi kalbüm çün benüm
Dil-rübâlar meclisinde eyledüm anı sebîl

5 Kıble hakkiçün bulurduñ Ka’be yapmışça sevâb
Cân u dilden Zâti’nüñ göñlin yapayduñ ey Halîl

2835 Nazîre-i Nesîmî

1 Ey hatuñ reng-i ‘izâruñ çün bakım katında Nîl
Kim cemâlüñ zikridür zikrüm zihî zikr-i cemîl

2 Cânumı vakf eyledüm şol ‘ârızuñ uçmagına
Tâ benüm kanum saña çün Selsebîl oldı sebîl

3 ‘Ârızuñ nûrında görmişdür mu’anber hâlüñi
Ol sebebden bî-tekellüf nâra düşmişdür Halîl

4 Şem’-i ruhsâruñ benüm da’vâma şâhiddür bugün
Hüccet-i kâti’ ki_ola her kanda rûşendür delîl

5 Ol kitâbı kim bu cân anuñ rumûzın bilmedi
Gamze-i gammâzuñ ögretdi baña bî-kâl u kîl

6 Çün ber-â-berdür baña ol zülf ü ‘ârız şîvesi
Bes niçün cevrüñ kesîr oldı vü hem mihrüñ kalîl

7 Çünki vasfuñda Nesîmî şi’ri mu’cizdür tamâm
Bilmezem Rûhü’l-kudüs ta’lîm ider yâ Cebra’îl

2836 Nazîre-i Huldî

1 ‘Aks-i hattuñ eşk-i çeşmüm içre ey sun’-ı cemîl
‘Asker-i Fir’avn’a beñzer kim anı gark itdi Nîl

2 Ey sanem âhından ol kâfir rakîbüñ itme havf
Çün bilürsin yanmamışdur nâr-ı Nemrûd’a Halîl

3 Tañ mı zülfüñ yüzüñe geldükçe yaş dökse gözüm

Gün bulutlu olsa bârân olur ey mâh-ı cemîl

4 Ben nice yandurmayam odlara dil pervânesin
Kim baña ey meh cemâlüñ şem'idür rûşen delîl

5 Gonçe la'lüñ şevki ile sîesin şerh eyleyüp
Lâleveş yoluñda Huldî eyledi kanın sebîl

2837 Nazîre-i Mesîhî

1 'Ârızuñdan irdi âhir la'lüñe zülf-i tavîl
İşidürüz müddet ile cân bulur su içre kıl

2 Gözlerüñ bir bûseñi biñ câna virür ey sanem
Mest-i cûmerd oldugına bu dahı yiter delîl

3 Zülfüñ ü la'lüñ görüp girmiş zalâma âb-ı Hızr
Yâd idüp lafzuñı kendüden sovumış selsebîl

4 Mısr-ı hüsnüñ çeşm-i giryândan cüdâ lâzım degül
Muttasıldur Mısr'a çün kim dâyimâ deryâ-yı Nîl

5 Ey Mesîhî sanma müjgândur gözümde görinen
Dil-berüñ bili hayâlinden bitüpdür gözde kıl

2838 Nazîre-i Usûlî

1 Ey boyı Tûbâ vü hâki âstânuñ Selsebîl
Ayaguñ topragına kanum fidâ cânum sebîl

2 Ay u gün cümle melekler hüsnüñe tahsîn okur
Bâreke'llah zî-cemâl-i ahsen ü hüsn-i cemîl

3 Kâmetüñdür ahsen-i takvîme bürhân-ı sahîh
Sûretüñ Allâh Nûr âyetine rûşen delîl

4 Dîdeden cûş eyleyüp mevc ursa eşküm tañ mı kim
İnne demî kad galet fi'l-kalbi min nâri'l-kalîl

5 Cânı terk eyle cihân añma bu şehr-i ‘ışk durur
Kâtiline bunda ‘âdetdür diyet virür katîl

6 Bu ribât-ı köhnede sâlik nice kılsun huzûr
Dokunurken gûşına âvâze-i kûs-ı rahîl

7 Ka’be-i maksûdı pinhân eyleyüp gösterdi dûst
Herkese bir maksad u her şahsa bir dürlü delîl

8 Mâyil olur şekkere tûtî vü encâsa kelâg
Lâg sanma bu sözi el-cins ile’l-cinsi yemîl

9 Ger göñül Kâf’ına ‘ankâ-yı hakâyık kıl şikâr
Ey Usûlî dâm-ı tezvîr ü riyâdur kâl u kîl

2839 Nazîre-i Sabâyî

1 Halkı yak diyü saña vahy itmedi hod Cebra’îl
Şehsin insâfuñ kanı tut ki_oldı kâyil Cebra’îl

2 Zülfüñüñ la’lüñe nâzil oldugın çün gördi rûh
Didi yâ Rab vahy içün mi_indi Mesîh’e Cebra’îl

3 Ey tabîb-i rûh niçün sen Mesîh iken sahîh
Bulmayup sıhhat kalem ‘illetde vây ile ‘alîl

4 Men’ ider benden seni koyma rakîbi kûyuña
Çünki ey hûrî bilürsin cennete girmez bahîl

5 Bezl ider ‘uşşâk varın birr-i gamda ben dahı
Ka’be-i kûyuñ yolına hûnumı kıldum sebîl

6 Dâl-i devletdür baña ‘ışkuñda olmak bî-nevâ
‘Ayn-ı ‘izzetdür baña olmak işigüñde zelîl

7 Serzenişle zahmı çok urdum rakîb-i har ki lîk
Encüm-i eşküm görüp sıhhat bulur mânend-i kıl

8 Bir kıl içün haste ol mûy-ı miyânuñ cân u dil
Kîl ü kâli ko Sabâyî'ye sabâ bir çâre kıl

9 Ol 'alem-kaddüñ yüzi şem'ine dil pervânesin
Nezr-i cânla ger sabâ irşâd ide ni'me'l-bedel

2840 Nazîre-i Sultân Bâyezîd

1 Yakdugına şem'üñ içün nâr-ı 'ışkında fetîl
Eşk-i çeşmi hâline olmış durur rûşen delîl

2 Yâd-ı la'lüñ kût-ı cândur bahr içinde nitekim
Dûzeh ehline revân-bahş olsa âb-ı Selsebîl

3 Zâhid añmaz kendünüñ halvetde esrârın görüñ
'Âşıkı içer diyü tahfîf idermiş ol sakîl

4 Aglamazsa gözlerüm kûyına yol virmez nigâr
Oldı rûşen bu ki hergiz cennete girmez bahîl

5 Mâl ü mülk [ü] saltanatla kadr bulmaz âdemî
'Adliyâ 'izzet gerekse işiginde ol zelîl

2841 Nazîre-i Sehî

1 Hâme zülfüñle miyânuñ şerhin ider kıl-be-kıl
Gonçe-i handânuñı zikr itsem itmez kâl u kîl

2 ëarb-ı tîrüñden ten-i pür-derde iren yâreye
Üstühˇânum dûstum olmış durur yir yir fetîl

3 Hˇân-ı mihnetden beni gamzeñ efendi aç komaz
Beñzer ol hûnî benüm rızkuma olmışdur kefîl

4 Zeyn ider göñlüm şeb-i vuslatda âh-ı âteşîn
Mûm uyarur sanasın bayram düninde yir yir il

5 Müntehâ dirsin Sehî vasfın o servüñ sidreden
İşidüp eş'âruñı tahsîn eyler Cebra'îl

2842 Nazîre-i Hayâlî

1 Şu'le-i gam dilde vü cismümde dâgı çün fetîl
Zâhir ü bâtın getürdüm 'ışkuña iki delîl

2 Çeşmesâr-i la'lüñi gördi ruhuñda cân-fezâ
Ol sebebden cennetüñ çıkdı gözinden Selsebîl

3 'Işk derdine düşen dermân-ı gayrı istemez
Âteş-i sûzâna istignâ ile girdi Halîl

4 Tîrini buldum harîm-i sînede habs eyledüm
Oldı peykân-ı ciger-dûzı aña yarar kefîl

5 Dûr olmasun Hayâlî gözlerinden nakş-ı dûst
Yûsuf-ı mihre eref virdükçe bu deryâ-yı Nîl

2843 Nazîre-i Muhibbî

1 Fürkat ile eşk-i çeşmüm oldı cânâ hem-çü Nîl
İrmez isem vasluña hicrân meni eyler fetîl

2 Gül yüzüñe karşu cânâ ditrerem pervâneveş
Âteş-i ruhsâruña tañ mı yakarsam cân u dil

3 Gamze-i tîrüñ nigârâ öldürürse ger meni
Başum alup raks uram tâ haşr olınca şöyle bil

4 Zâhidâ bilmek dilerseñ 'ışk hâlinden haber
Ölmegi âsân ider ol buña yitmez mi delîl

5 Bu Muhibbî derd-i 'ışkuñla şehâ üftâdedür
Sanasın kim mûrver [pâ-mâl idüp]dür pây-ı Nîl

2844 Nazîre-i Hazret-i Sultân Süleymân

1 Ey boyuñ serv yüzüñ gül leblerüñdür Selsebîl
Dûstum sünbül saçuñdan 'anber olmışdur hacîl

2 Zülfüñi gördüm sehergeh gül yüzüñde bilmedüm
Dûstum sünbül midür yâhod periyy-i Cebra’îl

3 Fürkatüñden ey boyı serv-i hırâmânum benüm
Gözlerüm yaşı olupdur biri Ceyhûn biri Nîl

4 Vasluña irmez bilürem çünki ‘uşşâkuñ eli
Va’de-i ferdâ ile kaygulu göñlüm şâd kıl

5 Ka’be kûyuñda Muhibbî kendüyi kurbân ider
Gey ulu devletdür aña olayoluñda fetîl

2845 Nazîre-i Rahmî

1 Dâg-ı gam sînem çerâgıdur elif aña fetîl
Küll-i cismüm yandugına oldı bu rûşen delîl

2 Âteş-i ruhsâruñ üzre hâk kim itmiş karâr
Gûyiyâ kim gülşeni mesken idinmişdür Halîl

3 Hâk-i kûyuñ içre eşk-i çeşmüm ey Yûsuf-cemâl
Mısr içinde fi’l-mesel ‘aynıdur anun cûy-ı Nîl

4 Âstânuñ cennetü’l-me’vâdur ey hûrî-likâ
Kâmetüñ Tûbâ’dur anda leblerüñdür Selsebîl

5 Vasf ider mûy-ı miyânıyla dehânın dil-berüñ
Yok durur eş’âr-ı Rahmî üzre hergiz kâl u kîl

2846 Nazîre-i Kâtibî

1 Hasret-i servüñle oldı gözümüñ yaşı sebîl
Mısr-ı hüsnüñ hakkı yanında [kalur] katrece Nîl

2 Sen Hasan-hüsni görelden berü ey hulkı Hüseyn
Kıldı çeşmüm ferahından iki müşkîni sebîl

3 Gözleri misl-i Kalender urınup tâc-ı siyeh
‘Anberîn turresi câmî gibi indirdi fetîl

4 Ben miyânını kenâr eylemişemdür anuñ
Kim ne dir ise disün bu söze ne kâl u ne kîl

5 Serverâ serv-i ser-efrâzuñ ile Kâtibi'nüñ
Gözleri yaşı revân olup akar niteki sîl

2847 Nazîre-i Şerîfî-i Sînobî
1 Bulmaz idi kûyuña 'uşşâk varmaga sebîl
Şem'-i rûyuñ olmasa zulmât-ı zülfüñde delîl

2 'Âşık-ı bî-çârenüñ maksûdı la'lüñ câmıdur
Zâhid-i sevdâyinüñ olmış murâdı Selsebîl

3 Evvelâ deldi dilüm peykân-ı gamzeyle o şûh
æâniyen rahm idüp itdi aña müjgânın fetîl

4 Korkaram bir gün bu cism-i nâ-tüvânum has gibi
Gözlerüm yaşın akıtdukda götüre anı sîl

5 Cânını 'arz eylese n'ola Şerîfî yâre kim
Mûrdan pây-ı meleh olmaz Süleymân'a kalîl

2848 Nazîre-i Sürûrî-i Müderris
1 Tañ mıdur şem'i yakarsam başına koyup fetîl
Sırr-ı 'ışkı rûşen itdi gösterüp halka delîl

2 Yollar itdüm kûyuña vardukça eşkümden revân
Ka'beye giderken itdüm gûyiyâ yir yir sebîl

3 Sûre-i Kevser hakı kûyuñda kim emse lebüñ
Katre gelmez 'aynına cennet içinde Selsebîl

4 Çün cemâlüñ görmeyem cânâ karâr itmez göñül
Hak Te'âlâ virmemiş gâlib aña sabr-ı cemîl

5 Çün boyun virdüñ Sürûrî kanlu tîgına anuñ

Ser virüsersin soñı sen aña ben buña kefîl

2849 Nazîre-i Sürûrî-i Müderris

1 Cennet oldugın mahalleñ ey tudagı Selsebîl
İstemezsem irmeyem cennete girmez bahîl

2 Çeşm-i bîmâruñ hemîşe haste hâlüm fikr ider
Sagdur bu söz şehâ fikr-i ‘alîl olur ‘alîl

3 Gün yüzüñdendür göñüller rûşenâsı şübhesüz
Nitekim hurşîd ile ‘âlem münevver bî-delîl

4 Gerçi kâl itdi beni gam pûtesinde zer gibi
Ey lebi gonçe bili ince saña yok kâl u kîl

5 Tâc-ı devletdür gubâruñ kondı tâ ki başına
Yilse yil gibi Sürûrî iremezdi nice yıl

2850 Nazîre-i Sürûrî-i Müderris

1 Seyl idüp eşki yoluñda eyledüm şîrîn sebîl
Tatlu tatlu kim ki nûş itdiyse didi Selsebîl

2 Kûyuña girür yaşum ey Yûsuf-ı Mısr-ı cemâl
Gerçi cennetden çıkar dirler şehâ deryâ-yı Nîl

3 Söylemez az söz ile gerçi belürmez ol dehen
Katı ibrâm eyler iseñ ey göñül destüñde bil

4 Varlıgı yakdum baña nûr olmasun mı nâr-ı ruh
Gülşen oldı âteş istignâ-yı gayr idüp Halîl

5 Ey Sürûrî hûy hakkı hulk idin mahbûbı sev
Kanda olursa cemâli çün sever Rabb-i cemîl

2851 Nazîre-i Latîfî-i Kastamonî

1 Ey yüzüñ huld-ı berîn ü la’l-i nâbuñ Selsebîl

Selsebîl ü hulduña olsun dil ü cânum sebîl

2 Zülf-i ‘anber-bâruñı yüzden götürseñ vechi var
Ey gözüm nûrı ne lâzım gün çerâgına fetîl

3 Tîg u tîrüñ kan ider diyü şikâyet itdiler
Tîguñı boynuma aldum tîrüñe oldum kefîl

4 Gussa-i ebrûsı derdinden hilâl oldum meded
Çeşm-i bîmârın görelden dûstlar oldum ‘alîl

5 Ey Latîfî hak bu kim söz yok dehân-ı dil-bere
Ol miyân-ı mû-misâle kimse itmez kâl u kîl

2852 Nazîre-i Kâsım

1 Kâmet-i servüñ görelden eşk-i çeşm oldı sebîl
Dûstum bu cûy-ı yârum mahv ola işitse Nîl

2 Küştesine gamzeñüñ her dem lebüñden hûn-bahâ
Didi hakkuñdur eger sabr eyler iseñ ten kefîl

3 Hâl-i müşkînüñ salar üstine ‘anber zülfüñi
Gûyiyâ salmış gibi boynına câmîler fetîl

4 Büyimesün dilerem bustânda servi nârven
Öykünürse kaddüñe ahmaklık ider ol tavîl

5 Leblerüñden nice kez sordum miyânuñ vasfını
Didi işüm dûr dilek dutma bund kâl u kîl

6 Biñ belâ ile beni öldürse lâyıkdur sanem
Tâ görenler ayda kim şol kâfirüñdür bu katîl

7 Cevrüñi görüp seni Kâsım kaçan terk eylesün
Kim meseldür göz göre cân virmek olur müstahîl

2853 Nazîre-i ‘Andelîbî

1 Şol cemâli kim ‘atâ kılmış durur saña Cemîl
Gün yüzüñ şem’ini kıldı ‘âşıka rûşen delîl

2 Mâ-cerâ-yı eşk-i çeşmümden haberdâr olmamış
Gözlerüm yaşına kim beñzer dir ise cûy-ı Nîl

3 Rind-i şâhid-bâza şol mey-hâneci mahbûbınuñ
Gûşe-i mey-hânesi cennet şarâbı Selsebîl

4 Meyl ider ol serv-kadd ü gonçe-leb âh eylesem
Bi’z-zarûrî gül budagını egermiş esse yil

5 La’li vasfıyla dehânından habîbüñ kılma bahs
‘Andelîbî işbu esnâda yaraşmaz kâl ü kîl

2854 Nazîre-i Na’tî

1 Âteş-i ‘ışka dil ü cân riştesin kıldum fetîl
Şem’-i ‘ışk olmama yitmez mi iki rûşen delîl

2 Teşne-leb koma bu deşt-i Kerbelâ-yı gussada
Ey sebîl-i ‘ışk içinde yaşumı iden sebîl

3 Mısr-ı ‘ışkuñda yaşum Nîl’in taşurdum gülmedüm
Şâd olur gerçi ki Mısrîler kaçan kim taşsa Nîl

4 Ey perî-rû âdemîden kaçma lutf it âdem ol
Ehrimenlerle göricek kim bilür ne diye il

5 Ol mükehhel gözlerüñ hecrinden ölsem Na’tiyâ
Sürme taşından dikilsün kabrümüñ başında kıl

2855 Li-mürettibihi

1 Husrevâ bildi leb ü zülfüñçün iden kâl u kîl
Cân-ı şîrîndür lebüñ zülfüñ durur ‘ömr-i tavîl

2 Sâkin-i kûyuñdan itme şerbet-i la’lüñ dirîg
Selsebîl olur bihişt içre çün ey hûrî sebîl

3 Şem’-i hüsnüñden çerâg uyardugına âsmân
Ey melek uşta saña mihr ile meh iki delîl

4 ‘Âşıkı ‘izâ’ ile korkutma sen ey müdde’î
Âteş-i Nemrûd’dan bâk eylemez çün kim Halîl

5 Yârelü dil kanını dildâra koma Nazmiyâ
Sorayın la’linden anuñ gel beni eyle vekîl

2856 Li-mürettibihi

1 Cennet-i kûyuñda yaşum olur ‘ayn-ı Selsebîl
Olur ey hûrî nitekim rûz-ı bârân sel sebîl

2 Seyr iderken kim göre gözüm ıraklardan seni
Meyl ider senden yaña yaşum revân bir nice mîl

3 Her ne deñlü medh iderlerse perî birle melek
Baña görinmez cemâl ü hüsn ile senden cemîl

4 Sanma yanuñdan gide tîrüñ gibi tîguñ senüñ
Ol benüm şâhum benüm boynuma aña ben kefîl

5 Nakd-i cânın eyler âhir pâyüñe Nazmî nisâr
Eşk-i çeşmini nitekim yoluña_itmişdür sebîl

2857 Li-mürettibihi

1 Gel berü ey vasla tâlib hecre kıl sabr-ı cemîl
Her iden sabr-ı cemîl âhir bulur ecr-ı cezîl

2 Gözlerüm dörd oldı yâri gözlemekden her yaña
Giryeden eşküm Furât u Dicle vü Ceyhûn u Nîl

3 Kûyı gûyâ kim cinân bâgı durur ol cânânenüñ
Kendü misl-i hûr ‘ayn u la’li ‘ayn-ı Selsebîl

4 Câm-ı ‘ışk ile müdâm ol mest ü medhûş ey göñül

Ki_oldur olan gussa vü endûh-ı devrânı müzîl

5 Les bu dünyâdan sefer kıldukda kılmaz hîç bâk
‘Işk-ı pâk anuñ ki yoldaşı ola rûz-ı rahîl

6 Âdemi devlet kör eyler dirler ol hak söz durur
Gâlibâ dest-i gurûr anuñ çeke gözine mîl

7 Zülf-i yâra sen meger Nazmî şu vaktin iresin
Kim saña miskîn müyesser ide Hak ‘ömr-ı tavîl

Nev’-i dîger

2858 Ez-ân-ı Ahmed Paşa
1 Sebzede sünbül mi var bu zülfe ser-gerdân degül
Bâgda reyhân mı var ol hatt içün hayrân degül

2 Kara kaşuñ yayına kurbân olam ki_atdugı ok
Başlu bagrum zahmına merhem durur peykân degül

3 Nâme-i a’mâl-i mücrimden siyehdür haşrde
Şol mahabbet-nâme kim nâmuñ aña ‘unvân degül

4 Kankı nâ-dân beñzedür sen gül budagın serve kim
Serv bâlâ-yı belâ-engîz ile fettân degül

5 Taht-ı sultân-ı hayâlüñdür çü göñli Ahmed’üñ
Devlet-i hüsnüñde ey şeh niçün âbâdân degül

2859 Nazîre-i Mahmûd Paşa
1 Kankı dil tahtında kim ‘ışkuñ senüñ sultân degül
Bende-i bî-derddür kim lâyık-ı dermân degül

2 Zülfüñüñ zencîrinüñ sevdâsı ile âh kim
Dil dahı dîvâne olmışdur yaluñuz cân degül

3 Serv-kaddüñ ayagına merdüm-i çeşmüm müdâm
Göz yaşın cûy eylemezse râstî insân degül

4 İki ‘âlem içre ma’mûr olmasun olsun harâb
Ol göñül kim derd-i ‘ışkuñla senüñ vîrân degül

5 ‘Adniyâ şîrîn lebin algıl dehânuña müdâm
Gerçi cânın agzına almak kişi âsân degül

2860 Nazîre-i Nizâmî

1 Her ne cân kim gözlerüñ sihriyle ser-gerdân degül
Ehl-i diller mezhebinde cândur ammâ cân degül

2 Çeşme-i hayvân lebidür dir rakîbüñ ben didüm
Çeşme-i hayvândur ammâ çeşme-i hayvân degül

3 Nûr-ı Yezdân’dur didüm hüsnüñ delîl ister hasûd
Burka’ı ref’ it yüzüñden hâcet-i bürhân degül

4 Sûretüñ cennetdür ey hûrî vü Rızvândur tapuñ
Yüzüñe kimdür diyen kim cennet-i Rızvân degül

5 Dem mi vardur baña bu derd ü gam-ı hecr ile kim
Sîne sûzân u ciger biryân u dil giryân degül

6 Zahmuma kim baksa aydur buña merhem n’eylesün
Derdümi kim görse aydur kâbil-i dermân degül

7 Ey Nizâmî hûblarda çün yok âyîn-i vefâ
Hamdü li’llah kim bularuñ hüsni bî-pâyân degül

2861 Nazîre-i Tâcî-zâde

1 Sanmañuz kim terk-i cân itmek baña âsân degül
Hîç anuñçün gam yiyem mi cân durur cânân degül

2 Katı düşvâr oldı hâlüm bilmezem kim n’eyleyem
Görmemek müşkil seni görmek dahı âsân degül

3 Sûz-ı dilden su olan şol kanlu peykânlar durur
Bu dökilenler gözümden katre katre kan degül

4 Zâhidâ korkutma sen nâr-ı cehennemle beni
Hey cehennemden ne gam çün âteş-i hicrân degül

5 N'eyler agzında meh-i nevden tahayyür barmagı
Ca'ferâ hüsnine yâruñ ger felek hayrân degül

2862 Nazîre-i Zâtî

1 Bakabilmek âftâb-ı hüsnüñe imkân degül
Müşkil oldur nâzır olmamak dahı âsân degül

2 Başını kat' eyle ey sâkî kadeh it kellesin
Bezm-i 'ışkuñda senüñ her kim ki ser-gerdân degül

3 Ey melek sanma ki âh-ı sûznâkümden benüm
Çerh tennûrında sevr ile hamel biryân degül

4 Câm-ı derdüñ nûş idüp dil taşra saldı cur'asın
Gözlerümden katre katre tamlayanlar kan degül

5 Altun üsküflü sipâhîdür şirâr-ı nâr-ı âh
Sanma Zâtî mülk-i 'ışkuñda senüñ sultân degül

2863 Nazîre-i Muhibbî

1 Her ne dil kim şâh-ı 'ışka bende-i ermân degül
Ehl-i diller arasında dûstlar insân degül

2 Haste-dilven ey tabîb-i dil nedür hâlüm didüm
Didi ey miskîn bu derdüñ kâbil-i dermân degül

3 Şöyle hayrân olmışam cânâ görelden yüzüñi
Kimse mi vardur benüm bu hâlüme hayrân degül

4 Ney gibi bagrum delindi hasret ile subha dek

Gül yüzüñsüz sanma kim cân bülbüli nâlân degül

5 Yüregi hûn olmaduk var mı cihânda âdemî
Yâ ho bu devrân elinden kimdür ol giryân degül

6 Aglayup zârîlık itsem her seher bülbül gibi
Gül gibi sanmañ ki dil-ber hâlüme handân degül

7 La’l-i nâbın agzuña almak kolay mı ey göñül
Kişi cânın âÂzına almak iñen âsân degül

8 Kaynadı tennûr-ı dilden göz yaşı oldı revân
Ey Muhibbî kim durur aña diyen tûfân degül

2864 Nazîre-i Celîlî

1 ‘Işk vîrân itmedügi yirler âbâdân degül
Müftiye bu müşkili hall eylemek âsân degül

2 ‘Âşıkuñ mülk-i vücûdı sûretâ olur harâb
Ma’ni yüzinde velî ma’mûredür vîrân degül

3 Zerre gibi raks urur vasluñ hevâsında felek
Yaluñuz ay u güneş ‘ışkuñda ser-gerdân degül

4 Vâkıf olmışdur kadeh cânâ dehânuñ râzına
Ya’ni sırr-ı gayb ehl-i bâtına pinhân degül

5 Bûse ihsân eyleseñ şâhâ n’ola ben ‘âşıka
Çün kemâl-ı hüsnüñe ol mûcib-i noksân degül

6 Toprak anuñ başına kim yil gibi izüñ öpüp
Dem-be-dem yoluñda göz yaşı gibi galtân degül

7 Çeşme-i hayvân anuñla zinde-i câvîddür
Ol hatı Hızr’uñ tudagı çeşme-i hayvân degül

8 Dâg-ı hicrân göñlümi yandurdı geçdi cânuma

Ey tabîb el çek ki derdüm kâbil-i dermân degül

9 Sensüzin cân u cihân mülkin Celîlî n'eylesün
Bülbülüñ maksûdı güldür bâg ile bustân degül

2865 Nazîre-i Kıvâmî

1 Var mıdur bir dîde kim derdüñle ol giryân degül
Kanı bir dil tâb-ı hüsnüñ şevkile sûzân degül

2 İreli hüsnüñ bahârı dem mi var ey tâze gül
Kim işi cân bülbülinüñ zâri vü efgân degül

3 'Âşıka cân terkin urmak emri âsândur velî
Ayru düşmek sevgülü cânâneden âsân degül

4 Kasd-ı kurbân itse gamzeñ hançeri kassâbvâr
'Èd-ı hüsnüñ germine kimdür bugün kurbân degül

5 Cevr elinden haste-dil kanlar yudar ey bî-vefâ
Bi'llah insâf eyle rahm it hakka bak çendân degül

6 Hû idindi bî-güneh 'uşşâk göñlin yıkmagı
Nice diyem ol perî yüzlü melek insân degül

7 Kondı sultân-ı hayâlüñ çün Kıvâmî göñline
Devletüñde dimezem şâhâ ki âbâdân degül

2866 Nazîre-i Müftî-zâde

1 Zerreveş mihrüñle her kim zâr u ser-gerdân degül
Zulmet-âbâd-ı 'adem olsun yiri hicrân degül

2 Sevdügümçün baña ol yâr eyle düşmen oldı kim
Derd ile ölsem terahhum kılmaya dermân degül

3 Ebr-i âhumdur cemâlüñden beni mahrûm iden
Baña gün göstermeyen bu zülf-i müşk-efşân degül

4 Kıl kadar yokdur kenâr olmaz miyânum dir iseñ
San'atı var ehli olan kimseden pinhân degül

5 Çün hatuñ Hızr u saçuñ zulmetdür ey dil-ber senüñ
La'lüñe kimdür diyen kim çeşme-i hayvân degül

6 Nakd-i 'ömrüm ey sanem al saña sîm ü zer nedür
Cân fidâ kâfir saçuñ zünnârına îmân degül

7 Dil neler çekdi vedâ' idince yârı dün gice
Rûhiyâ cânından ayrılmak kişi âsân degül

2867 Nazîre-i Gedâyî

1 Dem mi var kim nâr-ı hecrüñle ciger biryân degül
Bâdeveş yâd-ı lebüñle yâ yidügüm kan degül

2 Ey Mesîhâ-dem lebüñe âb-ı hayvândur diyen
Tab'ı hayvândur anuñ 'âlemde ol insân degül

3 Cân virürsem yâr içün 'ayb itmeñüz rûz-ı vedâ'
Cân-ı şîrînden cüdâ düşmek kişi âsân degül

4 Dil-rübâlardan baña her dem cefâlardur gelen
Bunlaruñ kârı katı kemdür diyen ihsân degül

5 Ey Gedâyî nazmuña münkir 'inâd itse ne gam
Bu mu'ayyendür ki şekker ta'me-i zâgân degül

2868 Li-mürettibihi

1 Var mı bir dil ki_âteş-i 'ışkuñla ol sûzân degül
Var mı bir cân ey perî yâ kaşuña kurbân degül

2 Nice ayırsun nazardan merdüm-i çeşmüm seni
Ey perî insâna lâ-büd terk-i cân âsân degül

3 Kankı göñülde ki_ola 'ışkuñ senüñ ey şâh-ı hüsn
Devletüñ devrinde âbâdândur ol vîrân degül

4 Hande itdükçe dehânuñ lutfına ey serv-i nâz
Gonçe-i handân birez beñzer velî çendân degül

La'l-i cânân Nazmiyâ 'ışk ehline cân-bahş iken
5 Nice hayvândur diyen ol çeşme-i hayvân degül

2869 Li-mürettibihi
1 Aña kim eglence bir la'l-leb-i handân degül
Lezzet-i cândan anuñ hattı iñe çendân degül

2 Açılup gülmez yüzi sürmez safâ göñli gözi
Her kimüñ kim hem-demi gül yüzlü bir cânân degül

3 Künc-i mihnetde gam-ı dildâr ile derdüm benüm
'Işk hâlinden haberdâr olana pinhân degül

4 Bir perî-peyker hayâli cilvegâhıdur göñül
Anuñ içün dâyim ol vîrândur âbâdân degül

5 Lutf idüp cânına vasl isterse ol cânân eger
Nazmiyâ biñ cân fidâ olsun aña bir cân degül

DER-BAHR-İ REMEL-İ MAHBËN
Taktî'eş: Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilât

2870 Ez-ân-ı Sultân Cem
1 Kîse-i 'ömri tehî eylemedin dest-i ecel
Sâkiyâ kâse-i mey sun ki gide tûl-ı emel

2 'Işkuñ ile ölürem ger ölür isem sanemâ
'Işkuñı kısmet idüpdür baña kassâm-ı ezel

3 Nice bizden kaçasın her nefes agyâra uyup
Bir nefes hem-dem olup 'îş idelüm gel berü gel

4 Tîr-i gamzeñ dil ü cândan geçicek geldi gamuñ
Minnet Allâh'a ki bârî bu aña oldı bedel

5 Zülfüñi eyle nihân agladugumca sanemâ
Müşke bârân irişicek bulur elbette halel

6 Zülfüñ içün n'ola ger cân u dil eylerse nizâ'
Var durur bahs-i teselsülde bilürsin çü cedel

7 Didüm ey cân Cem'i gel itlerüñüñ hem-demi kıl
Gül gibi kıldı tebessüm didi va'llah mahal

2871 Nazîre-i Şâmî

1 Olımaz gülşen-i cennet ruh-ı zîbâña bedel
Bâd-ı bedden gül-i ruhsâruña irmeye bed el

2 Dilde ekser ser-i zülfeyninüñ endîşesidür
Belî sevdâ-zedenüñ 'âdetidür tûl-ı emel

3 Tutdı tûfân-ı sirişküm yine 'âlem yüzini
Korkaram kim feleküñ vire bekâsına halel

4 Didüm öldürdi mahalleñde beni ta'n-ı rakîb
Gül gibi nâz ile güldi didi va'llâh mahal

5 Sen gazâlüñ gözi vasfında eyâ Türk-i Hıtâ
Tab'-ı Şâmî gibi kimse diyemez tâze gazel

2872 Nazîre-i Resmî

1 Vâhib-i rûh u suver ya'ni Hudâ 'azze ve cel
Ebedî 'ışkuñı kasm itmiş imiş baña ezel

2 Ne saña hüsn-i cemâl ile bulınur hem-tâ
Ne baña hüzn ü melâl ile olur kimse bedel

3 Ser-i zülfüñ dile ser-rişte-i maksûd olalı
Çekerem âh ki sevdalar ile tûl-ı emel

4 Eceli ‘âşıkuñ agyâr yüzin görmek imiş
Gördüm agyâr yüzin irdi baña âh ol ecel

5 Resmi diler ki gedâ-yı ser-i kûyuñ ola lîk
Bu muhâl ola ki şehlige gedâ ola mahal

2873 Nazîre-i Kâtibî

1 ‘Uşşâka şol dem irişür ey rûh ten-i ecel
Kim dinilür ki tutdı nigâruñ yüzin sakal

2 Zülfüñe el uzatsa rakîbüñ gözüñ baña
Tîg-ı müjeñle_işâret ider kim ipini al

3 Zülfüñde hâlini dilümüñ sormagıl baña
Hâylîce işdür itmek anuñ müşkilini hal

4 Deryâ ‘aceb mi başuma meyl itse serverâ
Budur mesel ki eksere tâbi’ durur ekal

5 İster delîl sûfi yüzi şem’dügine
Ey Kâtibî gözinde anuñ var meger sebel

2874 Nazîre-i Selîkî

1 Ger peder Yûsuf Züleyhâ mâder ola fi’l-mesel
Gelmeye Mısr-ı cemâle bir senüñ gibi güzel

2 Yûsuf’a hüsninde var ise bedel sensin didüm
İşidüp ehl-i nazarlar didiler ni’me’l-bedel

3 Şöyle muhkemdür şeh-i ‘ışkuñ hisâr-ı dilde kim
Zerrece gelmez aña tûb-ı havâdisden halel

4 Tîr-i müjgânuñla sînem pür görenler dir baña
Gamze-i hûn-rîze dil virdüñ ola mı oh mahal

5 Âstân-ı devletüñden feth-i bâb umar senüñ

Kalmaya tâ der-be-der olup Selîkî mübtezel

2875 Nazîre-i Şevkî

1 Olıcak sâki-i gül-çihre şarâbla ele el
Cem' olur mâh-ı muharremle rebi'ü'l-evvel

2 Sâkiyâ ben kuluñı ilerü gelsün dir iseñ
Bir ayak bâde ile al elümi gel berü gel

4 Didüm öldürdi mahalleñde beni ta'n-ı rakîb
Gül gibi nâz ile güldi didi va'llâh mahal

4 Gel e gel sâki-i gül-çihre çemenden yaña kim
Bezm-i gülzâr gül ü lâle demidür gel e gel

5 Hüsn içinde melek ol vakt olur saña şebîh
Kim ola nevî-i beşer hûr u perî-zâda bedel

6 Hall ider çîni tabî'atde varak mâhı felek
Çekmege Şevki'nüñ eş'ârına sîmîn cedvel

7 Kand olur kâfiyesi bahri olur âb-ı hayât
Diyicek la'l-i güher-rîzüñ içün tâze gazel

2876 Nazîre-i Zâtî

1 'Èddur zevk u safâlar demi geldi güle gel
Sâkiyâ başuñ içün yürüd ayagı gel e gel

2 Demidür zevk u safâ hânesin âbâd idelüm
İrmedin 'ömrümüzüñ kasr-ı bülendine halel

3 Kanda yandugumuzı bilmeyevüz haşre degin
Sâki mey sun gele bir gün suna bir câmı ecel

4 Sâkiyâ kanumı kurutdı benüm âteş-i gam
Sun şu kan olacagı ol kuruyan kana bedel

5 Jeng-i gam göñlümüz âyînesine virdi keder
Uralum mıskala-i câm ile Zâtî saykal

2877 Nazîre-i Şâhidî

1 Dil-rübâlar mecma'ına dil-berâ sen tek güzel
Gelmedi vü dahı gelmez saña hem-tâ bî-bedel

2 Kâr u kesb oldı senüñ 'ışkuñ baña ey lâle-ruh
Hoş sa'âdetdür baña

3 Gel safâlar sürelüm sen lebleri gül-nâr ile
Kim cihân bâkî degüldür geliser bir gün ecel

4 Sen sa'âdet küncini ol vakt iderdüm destüme
Kim müyesser olsa kılsam sen hümâyı der-bagal

5 Umar idüm rahmet ü şefkat ideydüñ ey nigâr
Ger ideydüm hâlümi saña beyân bulsam mahal

6 Olmazın senden cüdâ ey nev-cevân-ı gül-'izâr
Gerçi bârân gibi yaga başuma her gün halel

7 Ulaşalı Şâhidî bendeñe 'ışkuñ ey gülüm
Ol dahı bülbülleyin efgân idüp okur gazel

2878 Nazîre-i Münîr

1 Müşkilât-ı gamuñı derc idüben itmege hal
Surh ile çekdi müjem levh-i ser üzre cedvel

2 Görinince işigüñ gitdi başum agrısı hep
Hîç bu hâsıyeti virebilür mi sandel

3 Göñlümi yâr ele alup yine el çekdügi tîz
Beñzer ol tıfla ki oda yapışup tîz çeker el

4 Düşicek mes'ele-i 'ışk rakîbüñe ne söz
Hîç dahl itmesün ol câhile yokdur medhal

5 Gelmedüñ hastelıgın sora Münîr’üñ çün kim
Lutf it dûst namâzına anuñ bârî gel

2879 Nazîre-i Celîlî

1 Sâkiyâ ister iseñ kim ola sohbet gel e gel
Gonçelerle açılur gülşene câm iç güle gel

2 Dir iseñ gülşenüñe bâd ayak basmaya hîç
Degmesün ey yüzi gül gonçeñe sakın sovuk el

3 Mutribüñ kavline ‘uşşâkuñ usûlini görüñ
Kim ne tasnîf ile âheng idüp uydurdı ‘amel

4 Zevk u şevküñ demidür devr götürmedin ayag
Toldurup câm-ı surâhîyi çeküp yanuña al

5 Nice çok beñlerüñ ey gül ruhuñ üstinde didüm
Güldi dir bu Rum ilidür çog olur bunda güzel

6 Göricek kâmetüñüñ salınışın serv-i sehî
Bir ayag üzre turup saña çemenden salar el

7 Yine sihr itdi Celîlî nice şîve nice reng
Görüp ol çeşm-i gazâli didi bir tâze gazel

2880 Nazîre-i Derûnî

1 Görmişüz gerçi ki çok şîve vü nâz ehli güzel
Râstî görmedük ol serv-i dil-ârâya bedel

2 Baş açup bir gün o şâhuñ ayagı topragına
‘Arz-ı hâl itmek içün düşmedi takrîb-i mahal

3 ‘İllet-i merg-i rakîb olsa n’ola bûy-ı nigâr
Kim olur bûy-ı gül-i ter sebeb-i merg-i cu’al

4 Sâkiyâ bâde getür bir iki gün nûş idelüm

‘Âkıbet menzilümüz hâk-i siyâh eyler ecel

5 Ey Derûnî eger iflâs ile olsa yakasuz
Kim ola dâmen-i vaslından o servüñ çeke el

2881 Nazîre-i Gedâyî
1 Her kaçan cân atuban vasluña uzatsam el
‘Arz ider kâmet ü zülf ü dehenüñ tûl-ı emel

2 Haşre dek bâd-ı sabâ ilte gubârum kapuña
Hasret-i hattuñ ile ger beni hâk ide ecel

3 Tolaşursın deheni vü beline ey gîsû
Âferîn haylice müşkiller idersin yine hal

4 Yüri korkutma beni hattı gelür diyü rakîb
Başuma her ne ki yazıldı gelür rûz-ı ezel

5 Çeşmüñi gördi vü kûr oldı hasedden nergis
Göreyin dünyede kûr ola kamu ehl-i ‘ilel

6 Demi artsun neyüñ ey cân ki firâkuñda senün
Nâle kılmaga benümle bilece bagladı bel

7 Agzuñ u zülfüñ u gîsûñ baña kılduklarını
Her kim işitdi ise didi Gedâyî’ye mahal

2882 Li-mürettibihi
1 Olalı sen güzelüm Yûsuf’a mânend güzel
Olmışam ben de begüm hüzn ile Ya’kûb’a bedel

2 Ugramazsın yoluña cân virenüñ yöresine
Seni cân ile sevenden ne kaçarsın be güzel

3 Bülbülüñ ey yüzi gül gülşen olur çünki yiri
Mesken idinse mahalleñ n’ola ‘ışk ehli mahal

4 Dest-bûsına elüm irse o şâh-ı hüsnüñ
Devletüm yâr olup ikbâl virürdi baña el

5 Nazmiyâ la’line ol husrev-i şîrîn-dehenüñ
Kanda mânend ola lezzezde şeker birle ‘asel

2883 Li-mürettibihi

1 Şol güzel ki_ola anuñ hüsni gibi hulkı güzel
Cân revân itse anuñ yolına ‘ışk ehli mahal

2 Cevr-i bî-hadüñüñ olmaya mı hiç pâyânı
Bu güzellik saña bâkî mi sanursın be güzel

3 Beni agyâra uyup terk ider iseñ âhir
Anı ben görmeyeyin gel beni öldür evvel

4 Bâg-ı hüsnüñde yine güller açılsun lutf it
Gonçeveş münkabız olma gel açıl gül gibi gel

5 Gül gibi hüsn ü cemâlüñ güzelüm medh kılup
Didi Nazmî senüñ içün yine bir tâze gazel

Nev’-i dîger

2884 Ez-ân-ı Kıvâmî

1 Öpmege la’l-i lebüñ oldı şehâ emr-i muhâl
Koçmaga ince bilüñ mümteni’ oldı bu hayâl

2 Bilmege râz-ı nihânuñ soruban agzuñdan
Cân u dil bahs idüben eyledi çok kîl ile kâl

3 Kaşı mihrâbına secde_eylemege sen sanemüñ
Øa’f ile bencileyin eylemiş özini hilâl

4 Bâreke’llâh kemâline o câdû gözüñüñ
Ki geçer haste-dile sihr idüben mekr ile al

5 Ey Kıvâmî sözümüz varsa Hocend illerine
Nazm-ı dür-bâruña tahsîn ide di Şeyh Kemâl

2885 Nazîre-i İshâk Çelebi

1 Leşker-i gam görinür kopdı gelür gerd-i melâl
Komaya gibi hatuñ gözümüz açmaga mecâl

2 Ko terâş itme ki zîbâ görinür hatt-ı ruhuñ
Sâde-rû dil-bere geyse yaraşur nakş-ı hayâl

3 Yidügüm baña harâm olsun eger itmezsem
Kanumı kendü anañ südi gibi saña helâl

4 İşiginde ölicek ola mı bir sâhib-hayr
Ki ide kâse-i serden seg-i kûyına sifâl

5 Câm-ı mey düşmez elinden seni gâyet sevenüñ
Her dem ayakda kalur kanda ise ehl-i kemâl

6 Levh-i dilden hat-ı âmâli terâş eyleyicek
Saña kim dir gözüñ üstinde kaşuñ var abdâl

7 Devlet-i fakr ile gâyetde ganîdür İshâk
Sîm-i eşk ile gözi kîseleri mâl-â-mâl

2886 Nazîre-i Me'âlî

1 Dırnaguñ yirleri sînemde eyâ mihr-i cemâl
Gösterür kaşlaruñuñ şevki ile şekl-i hilâl

2 Yaklaşa evc-i semâya çü şirâr-ı âhum
'İzzet idüp kılur ey mâh şihâb istikbâl

3 Çerh bir mâh-likâ dil-ber-i rakkâs saña
Çeşmi hurşîd ü kaşı mâh-ı nev encüm aña hâl

4 Şevk-i haddüñle bu sînemdeki üç dag ki var

Necm-i mîzân gibidür ey meh-i hurşîd-hısâl

5 Ögrenür idi şehâ resm-i cihân-gîrligi
Tâ göreydi sitemin râ kaşuñuñ Rüstem-i Zâl

6 Emr idersin yoluma ölme diyü ben hâke
Nice olmaz iş olur bu ne ‘aceb emr-i muhâl

7 Sil gözüm yaşını didügi Me’âlî tapuña
Elüñi öpmege kasd idüp idermiş begüm al

2887 Nazîre-i Hazret-i Sultân Süleymân

1 Kalmadı dilde karâr u sabr u bu tende mecâl
Âh kim hiç bilmedüm baña nedendür işbu hâl

2 Bilmedüm kendüm yitirdüm bir ‘aceb dîvâneyem
Gözlerüme dûş olalıdan berü ol zülf [ü] hâl

3 Her kaçan dil mülkine ‘azm eylese sultân-ı ‘ışk
Sûzân göñül karşu çıkup elde dutar fânûs-ı al

4 Cân dimâgını mu’attar eyledi bir dil-berüñ
Zülfine dokundı beñzer dûstlar bâd-ı şimâl

5 Degme bir câya anuñçün dûstlar baş egmezem
Secdegâh-ı dil olupdur baña ol ebrû-hilâl

6 İki sanma vir metâ’-ı vaslına biñ cân u dil
Çünki ‘ışk ehli Muhibbî eylemez fikr-i muhâl

2888 Nazîre-i Sultân Süleymân

1 Sâkiyâ mey sun ki kılsun çihre-i zerdümi al
Mutribâ depret elüñ dil eylesün tâ kesb-i hâl

2 Çın sehergeh zülf-i dildâra meger kıldı güzer
Cân dimâgını mu’attar eyledi bâd-ı şimâl

3 Men’ idersin kûyına varsam beni itden beter
Ey rakîb-i rû-siyeh niçün olursın böyle dâl

4 Gerçi kim cânâ cemâlüñ görmezem yıllar geçer
Lîk sînemden hayâlüñ nakş[ı] gitmekdür muhâl

5 Bir gazel didi Muhibbî yine bir meh-rûya kim
İlteler Hocend’e kabrinde diye tahsîn Kemâl

2889 Nazîre-i Hazret-i Sultân Süleymân
1 Gözlerümden ger nihân olduñsa ey zîbâ-cemâl
Sîneden nakşuñ hayâli gitmek olmışdur muhâl

2 Ger yakarsın âteş-i hicrâna ey dil-ber meni
‘Işkuñ ile cân virem dönmege yokdur ihtimâl

3 Dûr olalı gül yüzüñden bülbülem kan aglaram
Aglamakdan kalmamışdur tende bir zerre mecâl

4 Niceye dek agladursın hecr ile bu hasteyi
Cevr ise hadden geçüpdür yâr lutf it cânum al

5 La’l-i ruhsâruñ hayâl itse Muhibbî derdmend
Göz yaşından sîne vü dâmânı olur cümle al

2890 Ve lehu
1 Zâhidâ nushuñ baña itmek eser oldı muhâl
Saña cennet kohusıysa baña dil-ber zülf [ü] hâl

2 Kaygı çekmez âdem olmaz dünyede illâ ki ben
Çekerem ‘ışk bârını kim çekmeye anı hamâl

3 Pertev-i hüsnüñi gördüm gitdi ‘akl u sabr u dil
Görmeyelden ol perîyi baña oldı mâh sâl

4 Ol perînüñ ‘azm-i gülzâr itdügin işideli
Bir ayag üstine durdı cümle mecmû’-ı nihâl

5	Vasl-ı dil-ber ey Muhibbî sa'y ile girmez ele
Eyleme gel 'âkil iseñ yâr vaslıdur muhâl

2891		Nazîre-i Sirâcî

1	Virdi fetvâ hat-ı müşkînüñ ile nokta-i hâl
Ki harâmî gözüñe hûn-ı muhibb ola helâl

2	Meh ü hurşîd düşüp yüz sürer ey şâh-süvâr
Kanda kim na'l-i semendüñden ola şekl-i hilâl

3	Gül 'izâruñla nice ola ber-â-ber kim aña
Meh virür reng ü mehe mihr-i ruhuñ nûr-ı cemâl

4	Leblerüñ yâdına şol teşne ki cân atdı revân
Tâ ebed hâk-i mezârından akar âb-ı zülâl

5	Rûh tasvîr ide nakkâş eger ey büt-i Çîn
Sûretüñ nakşına baglarsa zamîrinde hayâl

6	Nûş-ı meyde eger olmazsa ferah-bahş-ı lebüñ
Dil-i gam-gîn idemez bâde ile def'-i melâl

7	Ruhı şem'ine Sirâcî gibi pervâne olup
Tâyir-i sidre-nişîn yaksa 'aceb mi per ü bâl

2892	Nazîre-i Sürûrî-i Müderris

1	Ey kaşı kara gözi ala lebi vü ruhı al
Göñlüm almag içün itme katı çok mekr ile al

2	Cânumı alur iseñ n'ola me'âlüm dimezem
Virürem cânı göñülden saña hayr ola me al

3	Sen binüm seyyidüm olduguñı ashâb bilür
Ben görüp nûr-ı ruhuñ n'ola dir isem saña al

4	Saña bir bûse virüp cânuñı alursa dilâ

İñi satma aña vir cânuñı bir bûsesin al

5 Göricek çeşm-i Sürûrî'de tolu kanlu yaşın
Sandılar câm-ı zücâc içre durur bâde-i al

2893 Nazîre-i Refîkî

1 Vahşet irgürdi 'akıldan baña bu turfe gazâl
Düşdi Mecnûn-sıfat peykerüme hasbü'l-hâl

2 İtdi mûdan beni kim al ile zülf-i siyehüñ
Buldum andan berü hecrüñde nice dürlü kemâl

3 Âh kim itmedi bir lahza güzer hâtır ki
Gerçi ten oldı gamuñdan sanemâ mahz-ı hayâl

4 Oldı engüşt-nümâ halk-ı cihâna ten-i zâr
Meh-ruhuñ mihri kılaldan beni mânend-i hilâl

5 Hoş geçer sâyelerinde dün ü gün cân-ı za'îf
Dikeli tîrlerüñ sahn-ı dile tâze nihâl

6 Tâlib-i hüsn ile vuslat dileyen bir olmaz
Nitekim bûs u kenâr ile temâşâ-yı cemâl

7 Çokdan eylerdi Refîkî'yi firâkuñ mürde
Tutmasa idi anı zinde ger ümmîd-i visâl

2894 Nazîre-i Revânî

1 Giceler kûyuñı geşt itmedin ey mihr-i cemâl
Ayda bir kulp dakar mâh-ı cihân-tâba hilâl

2 Beni gûyâ dehen ü kâmet ü zülfüñdür iden
Söyledür kanda olursa güzelüm ıssını mâl

3 Göz olupdur seni seyr itmege her halka-i zülf
Kim aña merdümek olmış ruhuñ üstindeki hâl

4 Hûb sûretler ile göñlümi tezyîn idüben
Çâr-sû-yı gama asdum yine fânûs-ı hayâl

5 Kaddümi kur’a-i ‘ışkuña didüm dâl itdüñ
Nâz u şîveyle gülüp didi Revânî eyü fâl

2895 Nazîre-i Hicrî

1 Âferîn hüsnüñe ey ahsen-i sun’-ı müte’âl
Bâreke’llâh zihî hulk-ı hasen hüsn ü cemâl

2 Kanı başumda o devlet ki_işigi itlerine
Serümüñ kâsesini ideler öldükde sifâl

3 İremezsin bili vü agzı hayâline göñül
Yok yire eyleme endîşe anı itme hayâl

4 Merdüm-i çeşmüm ile sürme kapuñdan eşküm
Aña rahm eyle ki hem sâyil ü hem ehl-i ‘ıyâl

5 Def gibi sîne dögüp âh u figân itmekden
Neye döndürdi kadüm gör ki bir ebrûsı hilâl

6 Bahr-i gamdan nice cân kurtara bu zevrak-ı dil
Kûh kûh oldı gelür karşuma emvâc-ı melâl

7 Hicri’nüñ agzı var ammâ lebüñe hîç dili yok
Gonçeyi ebkem iden bülbüli itse n’ola lâl

2896 Nazîre-i Câmî-i Emîn

1 Görinür dilde hayâl-i kaşuñ ey mihr-i cemâl
Âbda zâhir olupdur sanasın ‘aks-i hilâl

2 Geh hayâlüñle ferahnâkem ü geh düşde görüp
‘İşret ü ‘îş-ı cihân olur imiş hˇâb u hayâl

3 Sûfi-i telh-zebân kanda şarâb olsa kaçar
Sâkiyâ sun berü mey eyleyelüm def’-i melâl

4 Gülsitândur sanasın câme-i zerrîn-i nigâr
Benegi gülleridür bahyeleri tâze nihâl

5 Fitne-i devr-i zamân âfet-i devrân olmış
Câmiyâ ruhları devrinde anuñ bu hat u hâl

2897 Nazîre-i Fakîrî

1 Sâkiyâ gün gibi devr it elüñe bâdeyi al
Dil ü dîde kararur olmayıcak bâde-i al

2 La'lüñe zerrece 'arz itmese mihrin bâde
Gâlibâ gelmez idi başına her lahza zevâl

3 Âftâb-ı kadehi al elüñe ey sâkî
Devr-i mehde yine 'arz eyle bize penc hilâl

4 Küşt-gîr-i meye ahsente geçe meclisde
Tutdı aldı ayagum virmedi bir lahza mecâl

5 Mey-i nâb ile Fakîrî sula dil hücresini
İrmeye âyîne-i hâtıra tâ gerd-i melâl

2898 Li-mürettibihi

1 Yâr bu vech ile 'arz eyleyicek hüsn ü cemâl
Buldı noksân meh ü hurşîde tamâm irdi zevâl

2 Öldürürdi beni çokdan elem ü derd ü firâk
Delü göñlümde eger olmasa ümmîd-i visâl

3 Fikr-i müstakbel ü mâzîyi göñülden nefy it
Hâlüñi hoş görüben eylemegil fikr-i muhâl

4 Müşk-i Çîn Rûmili'ne gelmemege ide yemîn
Bûy-ı zülfüñden iletse aña bir şemme şimâl

5 Kıl yaran dikkat ile zerrece ey yüzi güneş

Bilüñ ü agzuñ içün eyleyimez kîl ile kâl

6 Dil-i âşüfteden olmadı hayâli hâlî
Hâl-i pür-fitne vü ‘ayyâruñ ile nice_ola hâl

7 Husrevâ hüsnüñi vasf eyleyeli hûb u hasen
Nazmi’nüñ nazmına tahsîn ider erbâb-ı kemâl

2899 Ve lehu

1 Geldi çün meclise ol husrev-i hurşîd-i cemâl
Sâkiyâ devr-i Süleymân’dur ele câm-ı Cem al

2 Yok yire aldayup emsem ideyin saña diyü
La’li ben haste-dilüñ vay ki çalar agzına bal

3 Zerrece agzuña vü kılca miyânuña senüñ
Yok durur kimse cihân içre ki_ide kîl ile kâl

4 Belüñüñ varlıgına nice belî diyebilem
Nesne yok ortada bir kıl kadar illâ ki hayâl

5 Rûhumuz râhat ider râyiha-ı zülfüñden
Bu yaña kim gele bir şemme şemîmiyle şimâl

6 Ey melek mihr-i felek gör saña hem-ser geçinür
O kadar gün göre devr içre o başına zevâl

7 Düşeli derd ile dendânı firâkına anuñ
Nazmiyâ çıkdı gözümden götüri dürr ü le’âl

2900 Li-mürettibihi

1 Bu cihân içre olan cümle saharî ve cibâl
İtdürür göñlüme Ferhâd ile Mecnûn’ı hayâl

2 Bu gözüm kim göre bir yüzi gün alnı kameri
Dilde sihri yir ider şevk ile anuñ der-hâl

3 İhtiyâruñ gider elden göricek bir güzeli
N’eyleyem kim katı meyyâlsin ey dil meyyâl

4 Kişiye lâzım olan kendözini bilmekdür
‘Ârif oldur ki_idine kendözinüñ hâlini hâl

5 Gam pelâsı gibidür câme belâsı Nazmî
Bes durur bir kurı şal ehl-i fenâya nice sâl

2901 Li-mürettibihi
1 Murg-ı cânı kafes-i gamda urup bî-per ü bâl
Eyleme münkesirü’l-bâl ki_olur saña vebâl

2 Ser-i zülfüñ gibi ben bahtı siyâhı lutf it
Ayaguñ tozına sal eyle murâda îsâl

3 Elüñ ayaguñ öpüp izüñe yüz sürmekdür
Bu cihân içre baña devlet ü ‘izz ü ikbâl

4 Saña kul olsa ‘aceb mi güzelüm güzeller
Ki cihân şâhlarını bende ider hüsn ü cemâl

5 Ehrimen cinsi ile sohbet idersin mahfî
Ey perî Nazmi bilür neydügini hep ahvâl

Nev’-i dîger

2902 Ez-ân-ı Vasfî
1 Hûblık peykerine ‘arz idicek hüsn Cemîl
Saña ‘arz eylemiş ol hüsn zihî hüsn-i cemîl

2 Lâlenüñ bagrına dâg urdı şehâ şevk-i ruhuñ
Kıldı çeşmüñ hevesi nergis-i şehlâyı ‘alîl

3 Gark ol ey dil gözümüñ yaşına diñlen bir dem
Diñlenür gark olıcak şem’ sirişkine fetîl

4 Cân senüñ la’l-i revân-bahşuña ey şîrîn-leb
N’ola meyl eylese el-cinsü ile’l-cinsi yemîl

5 Neng ü nâmûsı bütin Vasfi’nüñ ey dûst sıduñ
Büt-şiken olduguñ içün didiler saña Halîl

2903 Nazîre-i Tâcî-zâde

1 Serv mâyildügine kaddüñe hâcet mi delîl
Yok hilâf aña ki el-cinsü ile’l-cinsi yemîl

2 Nice sâhib-nazarı gözleri ol lâle-ruhuñ
Kıldı nergis gibi her gûşede bîmâr u ‘alîl

3 Kûyuñ ehli taraf-ı çeşmümi gözlerse n’ola
Mısr halkına temâşâgeh olupdur leb-i Nîl

4 Şem’i pervâne gibi oda yakarlar sanemâ
Pertev-i hüsnüñe inkâr idüp isterse delîl

5 Âhirü’l-emr ser-i zülfüñi sevdâ idinüp
Getüre Ca’fer ele bulur ise ‘ömr-i tavîl

2904 Nazîre-i Revânî

1 Seni halk içre ‘azîz itdi cemâl ile Cemîl
Beni ‘âlemde gam u derdüñ ile kıldı zelîl

2 Ben anuñ zülf-i dil-âvîzine dil virmez idüm
Yâr halk içre alup boynına olmasa kefîl

3 Hastedür çünki gözüñ nâzını artursa n’ola
Tıfluñ artar güzelüm nâzı kaçan olsa ‘alîl

4 Serv-i ser-keş dir isem n’ola o nâzük-bedene
Yüzidür şu’le-i şem’ ü saçıdur aña fetîl

5 Reh-i kûyuñda Revânî akıdur göz yaşını

Ka’be yolındagı sakkâ gibi ider su sebîl

2905 Nazîre-i Vefâyî

1 Cân şîrîn lebüñe mâyildugına delîl
Budur ey dûst ki el-cinsü ile’l-cinsi yemîl

2 Hüsn çerhinde nüh burcı tolanurdı hurşîd
Ki_ide nâ-gâh bu sîmîn-beden üzre tahvîl

3 Sanki ser-rişte-i cân cümle fetîl oldı yanar
Zülfi zencîri ile asılalı şol kındîl

4 Nîl’dür eşk göñül Mısr’ına ey Yûsuf-ı cân
Gel temâşâya ki dil-teşne saña dir leb-i Nîl

5 Bes çerâg-ı felek-i hüsnsin ü ‘âşıkuña
Zülfüñ oldı gamuñuñ râh-ı dırâzına delîl

6 Ey bugün hüsn ile ser-defter-i erbâb-ı cemâl
Cân nice bir ide cânândan ırak sabr-ı cemîl

7 Defterin itdi Vefâyî gibi gayruñdan pâk
Her ne dil ki_itdi senüñ nüsha-i ‘ışkuñ tahsîl

2906 Nazîre-i Derûnî

1 Meyl ider serv-i sehî kaddüñe bî-şekk ü delîl
Pes ‘ayândur bu ki el-cinsü ile’l-cinsi yemîl

2 Sevdi gönlüm yine bir serv-i gül-endâmı henûz
Degmemişdür ayagı topragına dest-i bahîl

3 Yâr ile müttefiküz herze degüldür işimüz
Ey rakîb olma yüri arada ser herze-i gîl

4 Zahm-ı tîri hedef-i sîneme olmadı nasîb
Gerçi ol kaşı kemân eyledi çok sa’y-ı cemîl

5 Almaduñ göñlini bî-çâre Derûnî’nüñ ele
Ser-i kuyuñda ser-efkende yürür zâr u zelîl

2907 Li-mürettibihi

1 Ruh-ı gül-nâruña mâyildugına şem’ delîl
Budur ey mâh ki el-cinsü ile’l-cinsi yemîl

2 Dime kim sâ’id-i sîmînüñe agyâr ura el
Sen benüm boynuma sal anı ben ey dûst kefîl

3 Hîç agzuñla bilüñ varlıgına hükm idemez
Ehl-i dikkat ne kadar eyler ise kâl ile kîl

4 Saña bu vech ile kimdür ki_ola hem-tâ güzelüm
Âferîn hüsn ü cemâlüñe zihî hüsn-i cemîl

5 Cevher-i cânı diler Nazmi ki_ide saña revân
Gerçi çok nesne degül tuhfesi bir şey’-i kalîl

2908. Li-mürettibihi

1 Ben ki üftâde olup oldum ayaklarda zelîl
Başdan ayaguña yüz sürmegi itdüm tahsîl

2 Zerrece mûrı görem bir iki mîl uzakdan
Çekile gerd-i rehüñ gözüme ger bir iki mîl

3 Hatt-ı dil-keş ki kenâr-ı leb-i la’lüñde durur
San Mesîhâ’nuñ öñinde turur ey cân İncîl

4 Gösterürdi baña yüz devlet ü ‘izz ü ikbâl
Yüzü sürüp dergehüñe işigüñ itsem takbîl

5 Nazmi yüz sürmege hâk-i ser-i kûyuña senüñ
Meyl iderse n’ola el-cinsü ile’l-cinsi yemîl

2909 Li-mürettibihi

1 Düşkün oldugı sitârem baña yitmez mi delîl

Ki_oldum üftâde ayaklarda kalup hˇâr u zelîl

2 Kişinüñ tâli'i yâr olmadugı Hak'dandur
Vay aña kim anı oñarmaya ol Rabb-i celîl

3 Yok durur şimdi ekâbirde husûsâ ol kim
Ehl-i himmet ola himmetle ide hayr-ı cemîl

4 Himmeti şimdi ekâbir aña eyler kim ol
Mâldâr ola ye hod müfsid ü şâvûr u muhîl

5 Yokdur ol ehl-i kerem kim fukarâ hakkında
Lutf u ihsânını Mevlâ yolına yolına ide sebîl

6 Fakr derdini bilen fakr çekendür ancak
Çekmeyen şöyle sanur anı ki bir şey'-i kalîl

7 Nazmiyâ fakruñ içün gam yime 'âlemde yüri
Saglıg olsun kulınuñ rızkına Mevlâsı kefîl

8 Saglıga şükr olup Allâh'a tevekkül eyle
Zikrüñ olsun yüri dâyim senüñ Allâh delîl

Nev'-i dîger

2910 Ez-ân-ı Hafî

1 Fitneden gerçi anuñ hâli ruhı hâlî degül
Lîk cân u dil alan gözleridür hâli degül

2 Göñlüñi hûblara virmemege sa'y idegör
Viricek anı bulardan yine almalı degül

3 Rinde sûfî süci içer diyü ta'n eyleme kim
Kendünüñ akçasıdur kimsenenüñ mâlı degül

4 Zâhidâ sanma seni zühdüñ ider cennetî lîk

Ol Hak'uñ fazlı durur kişinüñ a'mâli degül

5 Döyemez kimse Hafî hûblaruñ cevrine ger
Kişi 'âlemde bularsuz dahı olmalı degül

2911 Ve lehu

1 Hîç ele mâl-i yetîm ile mey almalı degül
Ki birin al diseler saña mey al mâlı degül

2 Gerçi menhî durur ikisi dahı lîk meyüñ
Cürmi tevbeyle gider kişide kalmalı degül

3 Sâkiyâ keşti-i 'akl oldı yem-i meyde çü gark
Sen sag ol anuñ içün gussaya talmalı degül

4 Kejdüm-i zülfi çün urdı dili cân virdi hemân
İledüp zülfi salıncagına salmalı degül

5 Mutribâ sûz-ı Hafî meclisi germ itdi bugün
Sâzuña bakar anuñ söz ile çalmalı degül

2912 Nazîre-i Kemâl-i Zerd

1 Mâlı ol gencüñ öñinde dile almalı degül
Var dehân u kad ü zülfin dile al mâlı degül

2 Sanma sen bûse-i la'lüñ gibi ben cân sakınam
Hamdü li'llah ki bu dahı satun almalı degül

3 İtlerüñ dâmen-i nâmûsumuzı pâreledi
Ey gözi âhu senüñ kûyuña varmalı degül

4 Gelmedi tıfl-ı dili kûyuña gönderdüm idi
Vay bu bed-bahtı şehâ hizmete salmalı degül

5 Yâr yolında eger baş gide gam yime Kemâl
Kişi bir cüz'î içün gussaya talmalı degül

2913 Nazîre-i Münîr

1 Gerçi bî-sâgar u mey bir nefes olmalı degül
Nukl-i la'lüñsüz anı hîç ele almalı degül

2 Sâki-i gonçe-leb ü lâle-ruh olmasa göñül
Hîç bir bezmgehe mey diyü varmalı degül

3 Gelme kûyına diyü gerçi talar bizi rakîb
Bir it ucından o yoldan dahı kalmalı degül

4 Düşe girdâba diyü sensüzin ey dürr-i yetîm
Zevrak-ı sâgarı mey bahrine salmalı degül

5 Şöhretüñ tutmış iken kûy-ı harâbâtı Münîr
Zühd içün şîşe-i nengi taşa çalmalı degül

2914 Nazîre-i Muhyî

1 Hâl-i rûy-ı dil-rübâ kim fitneden hâlî degül
San diyâr-ı Rûm'a gelmiş Hindu'dur hâli degül

2 Aldayup al ile alan bu dil-i miskînümi
Gözleri alıdur anuñ ruhları alı degül

3 Hûba bakma diyü hançer tartılursa üstine
'Ârif olan hûb-rûdan gözin ırmalı degül

4 Zülf-i yâr-ı bî-vefâya tolaşam dirse göñül
Bir uzun sevdâdur ol kim hîç ulaşmalı degül

5 Genc-i hüsninden habîbüm hayr iderse n'ola
Adın añduran kişinüñ hayrdur mâlı degül

6 Câm-ı mey sunılsa câyiz gülşen içinde velî
Sâki meh-r[û] olmayıcak ele almalı degül

7 Didüm ey şeh Muhyi miskin sîb özler hastedür
Didi maksûduñ rıbıhsa satun almalı degül

2915 Li-mürettibihi

1 Nâleden bezm-i belâ içre şu kim hâli degül
Neydügin bilmek anuñ her kişinüñ hâli degül

2 Dil ü cân eglemek içün bu cihân bezminde
Bir nefes câm ile cânânesüz olmalı degül

3 Nice kıymet ola ol Yûsuf-ı Mısr-ı hüsne
Kıymeti hüsn ile anuñ bu cihân mâlı degül

4 Bâg-ı hüsninde ki bir dânedür anuñ hâli
Beñ koyup murg-ı dil ol lâmeden ol hâli degül

5 Nazmiyâ bûse revân itmeyicek la'l-i nigâr
Sâgarı bezm-i mey içre ele almalı degül

2916 Li-mürettibihi

1 Derd ü gamdan 'acabâ kim var ola hâli degül
Bu cihân içre bu her gâh bu kimüñ hâli degül

2 Ehl-i dünyâ tayanur devlet-i mâla ammâ
Kişinüñ devlet-i a'mâli gerek mâli degül

3 Devletüñ oldugı vü olmadugı Hak'dandur
Aña bâ'is kişinüñ sa'yi vü ihmâli degül

4 Feleküñ gerdişi fânûs-ı hayâle beñzer
Lâkin eşkâli vefâ hâleti eşkâli degül

5 Müşkil olur katı nâ-cins ile sohbet Nazmî
Göz karardup olur olmaz yire varmalı degül

DER-BAHR-İ MUØÂRİ'-İ AHREB
Taktî'eş: Mef'ûlü Fâ'ilâtü Mefâ'îlü Fâ'ilün

2917 Ez-ân-ı Ahmedî

1 Nakşa getüreyin dise bu sûreti hayâl
Bu vehm aña tasavvur-ı bâtıl durur hayâl

2 Âb-ı hayât agzuñ ile olsa leb-be-leb
Göreydi kim nicesi olur çeşme-i zülâl

3 Kaddüñe serv nice diyeler ki dikmedi
Rızvân bihişt içinde bu lutf ile bir nihâl

4 Sensin kemâl-i sun'-ı İlâhî ki görmedi
Hûr u melekde kimse yüzüñ nakşına cemâl

5 Ol kim hilâl dir kaşuña kej-hayâl ider
Kaşuñ gibi kaçan ola mihrâb-ı cân hilâl

6 Gözlerüñüñ füsûnını şerh ider Ahmedî
İşbu nefesdür aña ki sihri ider helâl

2918 Nazîre-i Nizâmî

1 Cânâ bu nâz u gonçe 'aceb n'olısar me'âl
Dil hod senüñ durur dilegüñ cân ise me al

2 Aldadı aldı göñlümi gamzeñ kim al ile
Ahsente sihr içinde gözüñe zihî kemâl

3 San beyt-i 'ankebûta tolaşmış meges durur
Bu sîne-i müşebbek içinde ol hayâl-i hâl

4 Ehl-i safâya hûn-ı surâhî mübâhdur
Kim şer' içinde hûn-ı harâmî olur helâl

5 Alnuñda kaşlaruñı görenler dir ey sanem
Bir ay gurresinde 'acebdür iki hilâl

6 Ey hûr-çihre başı neden oldı aşaga
Ger irmediyse Tûbi'ye kaddüñden infi'âl

7 Ola ki hâtıruña güzer eyleyem diyü
Øa’f ile itmişem sanemâ kendümi hayâl

8 Peyveste rûz-ı ‘îd-ı sa’âdet midür yüzüñ
Kim rûşen oldı bir gün içinde iki hilâl

9 Mümkin degül Nizâmi’ye sensüz hayât kim
Cânsuz cihân içinde dirilmek olur muhâl

2919 Nazîre-i Hayâlî

1 Sîretüñ ‘âşıkı ol gözleme mahbûb cemâl
Reng-i ruhsâr ile tâ kim saña ol geçmeye al

2 Kol kanad it özüñe hilm ile tecrîdligi
Murg-ı lâhûtsın olma yüri var bî-per ü bâl

3 Yüri dendân-ı tama’da ilişür nesne koma
Seni tâ il götüre başda [mânend-i] halâl

4 ‘Âlem-i hâkiye bir feyz irişürse senden
Ebr gibi yüri seccâdeñi ey dil suya sal

5 Mıskala eyle riyâzetle ‘izâm-ı cesedüñ
Tâ ki bî-jeng ola tîg-ı demüñ hem kattâl

6 Göz açup gözleme bir nânı misâl-i encüm
Olsa ol nân gözüñe kurs-ı meh-i bedr-misâl

7 Hân-ı hüsni şu ki yimek diledi aç öldi
Zâd-ı râh olmadı bir kimseneye dâne-i hâl

8 Mülk-i tenden yüri akıt iki kan ırmagını
‘Asker-i nefs ü hevâ ile şu deñ eyle kıtâl

9 ‘Alem-i kadrüñi meydân-ı sipihr üzre diküp
Himmetüñ kûsını meydân-ı semavâtda çal

10 Zer-i hâlis gibi olmazdı Hayâlî mergûb
Kalbini eylemese pûte-i ihlâsda kâl

2920 Nazîre-i Necâtî

1 Çün tevbelüsin isteme ey dil şarâb-ı al
Sâkî sözini sıma ayagı elüñe al

2 Göñlümi zülfi ayaga urursa gam degül
Bâzâr-ı hüsn içinde biñin gör birisin al

3 Şöyle revân durur ki alur yüriyivirür
Serv-i sehî yazarlar ise kaddüñe misâl

4 Dünyâda her ne var ise terkindedür hüner
Sanma ki mâl üstine kef geçmedür kemâl

5 Bayram irişdi her kişi beg gibi şâdmân
Miskîn Necâti mu'tekif-i gûşe-i melâl

2921 Nazîre-i Vasfî

1 Ebrûña beñzerem dir imiş lutf ile hilâl
Beñzer ki ey sanem yeñile oldı bu hayâl

2 Gördi tamâm beñzemez ebrûña 'özr içün
Kaddin dü-tâ kılup diler eksükligin hilâl

3 Kanlu yaşumla lâleye dönmiş durur gözüm
San dâg-ı lâledür aña dâg-ı hayâl-i hâl

4 Beñzer ki buldı âb-ı revânumla perveriş
Sînem zemîni kim toludur tîrden nihâl

5 Vasfî'ye rûzedür diyü vasluñ harâm idüp
Sen gayrılarla mey içesin ola mı helâl

2922 Ve lehu

1 Eksük gedük kuluñ durur ey mâh çün hilâl
Hîç ide mi kaşuñla gelüp da’vi-i kemâl

2 Fasl-ı bahâr irişdi vü gel ‘azm-i gülşen it
Vakt oldı şimdiden girü ‘arz eyle e cemâl

3 Gül gibi el urup ruhuñ od saldı ‘âleme
Kim bile kankı bülbül içündür yine bu al

4 Lutf eyle al elümi ayaklarda kalmışam
Devrüñde gam beni nice bir ide pây-mâl

5 Vasfî surâhi n’ola içer ise kanumı
Mey içmek oldı mezheb-i kâfirde helâl

2923 Nazîre-i Me’âlî

1 Fülfül durur kızıl güle saçmışsın idüp al
‘Uşşâka kokulatmag içün ruhlaruñda hâl

2 Ne kudret ile öyküne kaşuñ kemânına
Kaşuñ kemânına kebededür begüm hilâl

3 Yüz sürdügini işigüñe sorma eşküme
Zîrâ ki olmaz ey yüzi gül sâyile su’âl

4 Dünyâ-yı bî-vefâ-yı cefâ-pîşenüñ dilâ
İkbâline sevinme ki vardur soñında al

5 Kıl iktifâ miyân u femi vasfı ile kim
Bir şi’rde Me’âli yiter bir iki hayâl

2924 Nazîre-i Nişânî

1 Tâlib-i iksîr-i ‘ışkuz ey meh-i sâhib-cemâl
Zülfü ruhsâruñma düşdük rûz u şeb âşüfte-hâl

2 Hatt u haddüñ hâtıra virdi gubârı gonçe-leb
Lâ-cerem eksük degül ‘uşşâk içinde khl u kâl

3 Müfti-i ‘ışka su’âl itdüm gama virdi cevâb
Künc-i gamda câm-ı meydür çâre-i def’-i melâl

4 Zulmet-i hecr içre kaldum nâ-ümîd oldum meded
Ben siyeh-bahta tulû’ itmez ise ger mâh u sâl

5 Nice bir fikr-i miyân [u] la’l-i cânân nice bir
Ey Nişânî kâmetüm hicrân elinden oldı dâl

2925 Nazîre-i Selîkî

1 Ey elif-kad iki zülfüñ biri lâm ü biri dâl
Oldılar hüsn-i dil-âvîzüñe anlar dahı dâl

2 Şerhidür metn-i cemâlüñ üstindeki hat
‘Ârızuñ noktasıdur ‘ârızuñ üstindeki hâl

3 Ben melâl ile gubâr olmışı aññmañ baña kim
Konmasun âyîne-i hâtıruma gerd-i melâl

4 Hîç bir kerre getürmez beni göñline o yâr
Nice yıllar durur oldum gam-ı ‘ışkıyla hayâl

5 ‘Arz-ı hâl idemezem yâra Selîkî göricek
Hayret alur kaluram şöyle kim dem-beste vü lâl

2926 Nazîre-i Refîkî

1 Beli yâdına dilâ kâni’ ol[a] fârig-i bâl
Yârdan saña nasîb olmadı çün gayr-ı hayâl

2 Bir varak kâgıd ile yâr beni yâd itmez
Kanlar aglarsam eger şâm u seher hâme-misâl

3 Cennet-i kûyuña uçmaga bulımazdı mecâl
Dile peykânuñ eger olmasa idi ter ü bâl

4 Bükeliden yâr ‘ışkı baña zülfüñdür

İtmege lâm-elif kâmetümi oldur dâl

5 Kâkülüñden ki nümâyân olur ebrûñ ey meh
Sanasın ebr-i siyehden görinür şekl-i hilâl

6 Ruhlaruñ şevkile rengîn kelimât itmek olur
Dile hâl-i siyehüñ gibi müjeñ geçmese al

7 Düşeli zülf ü ruhuñ fikrine ey dûst Refîk
Nice geçdügini fehm itmez olupdur meh ü sâl

2927 Nazîre-i Münîr

1 Hatm oldı mushaf-ı ruh u hüsnüñde her kemâl
Cibrîl-i zülfüñ indüreli âyet-i cemâl

2 La'l-i lebüñe saldugı bî-çâre göñlümi
Zülf-i siyâhuñ eyledi ta'lîk-i bi'l-muhâl

3 Hablerdür ol ki nâfe-i zülfüñ tagıtdı hep
Gerd-i ruhuñda kim görinür dâne dâne hâl

4 Zülfüñ hamında hâlüñi görüp didi göñül
Cîm oldugına zülfüñüñ oldı bu nokta dâl

5 Râ kaşları misâlini hoş beñzedür Münîr
Levh-i felekde yazayın altunlu hilâl

6 Ölmezden öñdin ey göñül ol meh-likâ yüzin
Şâyed ki göstere yine Ma'bûd-ı bî-zevâl

2928 Nazîre-i Zihnî

1 Yarup beyân-ı agzuña hîç ola mı me'âl
Cân virmek ile var ise fi'l-cümle hoş me al

2 San câm-ı âbgîneye düşmiş meges durur
Bu dîde-i münakkaş içinde ol hayâl-i hâl

3 Vasf-ı ruhuñda olsa n'ola sözlerüm hasen
Sihr-i sühende tutdı sözüm çün reh-i kemâl

4 Şevk-i çerâg-ı hüsnüñ ile tolalı gözüm
Uyhu gözümde oldı benüm ey kamer hayâl

5 Tûbâ kadüñde şeh-per-i zülfüñ yüzüñde san
Tâvûs-ı sidredür ki açar 'adne per ü bâl

6 Zihnî hayâl-i vasf-ı dehân-ı nigâra hîç
Olmaz mahall-i kâl ü bulınmaz reh-i hayâl

2929 Ve lehu

1 Başlar mı gamzeñ itmege mekr ile yine al
Cân almag ise gâyet-i mekrüñ ko alı al

2 Sordum nedür bu hadd-i gül ü bu leb-i şeker
Didi ki biri bâg-ı İrem'dür biri zülâl

3 Çün kasd ider lebüñ meyine ey harâmi-çeşm
Hûn-ı harâmî olsa n'ola 'âşıka helâl

4 Sebz-i hatuñda ey yüzi gül gözlerüñ senüñ
Kıldı çemende nergis-i mahmûrı haste-hâl

5 Zihnî hayâl-i vasf-ı miyânuñ kaçan diye
Kılmaz anuñla kimse ara yirde kîl ü kâl

2930 Nazîre-i Hicrî

1 Gül ruhlaruña öykünür iken seher şimâl
Burup gülüñ kulagını hoş itdi gûş-mâl

2 Ol serv-kad nigârı kenâr eyleyem diyü
Bu kanlu yaşum eyledi çok hîle ile al

3 Def' itdi bâde ile gamum pîr-i mey-fürûş
Tagları akdarur didiler himmet-i ricâl

4 Gözüm yaşına sorma ko tûfân haberlerin
Olmaz bilürsin ey yüzi gül sâyile su’âl

5 Şâhid degül mi ‘ışkuña ey mâh gün gibi
Hicrî gamuñla oldugı günden güne hilâl

2931 Nazîre-i Gedâyî

1 Sâkî elüñde sâgaruñ al u yañaguñ al
Bezm ehlinüñ ayagını almag ise gel al

2 Cemşîd ü Keykubâd u Ferîdûn serîridür
Mey-hâne gûşesinde yanan sanmañuz sifâl

3 Kadd-i bülendüñ üzre gören ol Habeş beñi
Ka’be menârı üstine çıkmış sanur Bilâl

4 Hüsnüñde iki kaşuñı gördüm egerçi kim
Bir ayda kimse gördügi yokdur iki hilâl

5 Geldi gözümde tîr-i müjeñ mesken eyledi
Âb-ı revân kenârına dikildi san nihâl

6 Didüm dehân u zülf ü saçuñdur baña mahal
Kadd-i bülendi urdı aradan didi muhâl

7 ëarb urdı dün rakîbe Gedâyî şu resme kim
Sürinü gitdi it gibi kûyuñda bî-mecâl

2932 Nazîre-i Gedâyî

1 N’olduñ ey dil seni gark eyledi bu bahr-i melâl
Kurtarur kesme ümîdüñi Hudâ-yı müte’âl

2 Dûn-ı himmet olanuñ âhiri zilletde olur
Yüce taglarda olur himmet ile âl-i ricâl

3 Bu cihân dâr-ı fenâdur yüri aldanmayıgör

Menzilüñden alıkor seni sakın mülk ile mâl

4 Gayr nakşı çü göñülden çıkarup pâk idesin
Saña ‘arz olma ‘ayân mûr-ı tecellî-i cemâl

5 Tâlib-i dûst olan kendüyi ‘izzetde sanur
Bî-haber teşne durur kendüsidür ‘âyn-ı zülâl

6 Nazm u nesr ile kişi kesb-i kemâl eyleyimez
Ey Gedâ kâl ile olmaz kişide olmasa hâl

7 ‘Âlim oldur ki hemân ‘ilm ile ‘âmil ola
Hîç agız tatlu olur mı dimek ile kişi bal

2933 Nazîre-i Yahyâ

1 ‘Arz eyle gün yüzüñi ey müşterî-cemâl
Bildi zevâlini güneş eksükligin hilâl

2 Ferhâd gibi kalmaya soñında yahşı ad
Kaddini kim ki kılmaz ise derd-i ‘ışka dâl

3 Yazdurmadum makâle-i sıdk içün adumı
‘Işk âteşinde eylemedin nakd-i kalbi kâl

4 Derd-i firâka çâre bulınmaz mı ey tabîb
Dil-berden ayru olalı ayruksı oldı hâl

5 Derd-i derûnumı dimege hecr-i yâr ile
Yahyâ bedende her kılum oldı zebân-ı hâl

2934 Nazîre-i Yahyâ

1 Bir dahı sögmez iseñ eyâ kaşları hilâl
Va’llâh sögdügüñi senüñ itmezin helâl

2 Şâhum n’ola görinmez olursam bu gussadan
Gördükçe ben kuluñı gelür göñlüñe melâl

3 Rûm illerinde hâl-i ruhuñ gibi görmedük
Mânendüñ ola yüze gele bir perî-hisâl

4 Başumdan eksük olmaz anuñçün duhân-ı âh
İklîm-i tende oldı gamuñ nitekim cibâl

5 Tutdı elini yüzine bizden hicâb idüp
Bir yire geldi mâh ile gûyâ ki beş hilâl

6 Bâd-ı nesîm-i lutfuñ ile mâyil eyleyüp
Yâ Rab o serv-i bâg-ı cinânı bu yaña sal

7 Tevhîd-i Zu'l-celâl ile vir kalbüñe cilâ
Âyîne gibi ide seni tâ ki zu'l-cemâl

8 Nazm-ı belîgi 'âlem-i ma'nâ rumûzıdur
Yahyâ yüzini añlamaz illâ ki ehl-i hâl

2935 Nazîre-i Figânî
1 Burc-ı şerefde hüsn ile bul gün gibi kemâl
Eksüklügüñi görmeyelüm ey kaşı hilâl

2 Gam pisterinde cân virüben cân alur göñül
Ey cân tabîbi gel yitiş ayruksı oldı hâl

3 Bildüm fenâya varacagın çâr 'unsurum
Kadd-i hamîdem ey kaşı yâ oldı aña dâl

4 Gam pûtesi durur bedenüm virse nakd-i cân
Sûzum şirârı ahkeri ile olındı kâl

5 Fâl açdum idi ey yüzi mushaf añup kadüñ
Geldi elif Figâni'ye oldı huceste-fâl

2936 Nazîre-i Fârisî
1 'Arz eyledükçe gülşene gül her seher cemâl
Câm-ı sabûhı içmemege kimde var mecâl

2 Fikr-i dehânuñ ile miyânuñ tasavvurı
Cânumı kılca eyledi vü cismümi hayâl

3 Ebrûlaruña benzeyimez gördi çün tamâm
Kaddin dü-tâ kılup diler eksüklügin hilâl

4 Mihr ile mâhı kim diye beñzer cemâlüñe
Birine naks irişür iken birine zevâl

5 Elden koma ayagı yüri Fârisî senüñ
Devr-i zamâne eylemedin başuñı sifâl

2937 Nazîre-i Na’tî

1 Meh on beşine irmeyicek bulımaz kemâl
Sen on beşinde bedr misin ey kaşı hilâl

2 Reyhân hatuñ melâhati sülsince yazmadı
Yâkût egerçi eyledi reyhâni çok misâl

3 Vehm ü gümâna düşüp olur hîre vü za’îf
Mûy-ı miyânuñ eylese pîr-i hıred hayâl

4 Kaddüñ hevâsı kaddümi lâm itmege benüm
Şâhid ne lâzım işte iki zülf iki dâl

5 Zülfüñe as ki Na’ti-i sevdâ-zedeñ olup
Mûy oldı mûye ile teni nâle ile nâl

2938 Li-mürettibihi

1 Hecrüñde mâh-ı nev gibi ey kaşları hilâl
İtdi gam ile devr-i zamâne beni hayâl

2 Şehr içre şöhretüñ şu kadardur ki illere
Barmakla gösterür seni ey mâh-rû hilâl

3 Meh-rûña müşterî olur ey meh-likâ senüñ

Her kime kim güneş gibi ‘arz eyleseñ cemâl

4 Miskîn ü pây-mâl ü perîşân idüp müdâm
Zülfüñdür eyleyen beni ‘ömrüm şikeste-hâl

5 Bir ‘anberîn meges gibi hecrüñde ey perî
Her dem benüm gözümde uçar ol hayâl-i hâl

6 Âhum cihânı âteş ü dûd ile toldurur
Zülf ü ruhuñ kaçan ki idem ey perî hayâl

7 Vasf-ı miyânuñ ile görüp ince sözlerin
Nazmî’ye cânı yokdur ide kimse kîl u kâl

2939 Ve lehu

1 Sanma egildi bâgda gonçeyle her nihâl
Baş egdügi hevâñ ile sen serve oldı dâl

2 Gül ruhlaruña beñzedüp ey serv-i ser-firâz
Ezhârı götürür başı üstinde her nihâl

3 Bâg-ı cihânı kanlu yaşum lâlezâr ider
Ey gonçe ne dimege idem gül-ruhuñ hayâl

4 Yâd eyleyüp miyânuñı hecrüñde her nefes
Ney gibi nâle eylemeden cismüm oldı nâl

5 Ol gonçe-leb safâsına meclisde gül gibi
La’lîn kadehle al ele sâkî şarâb-ı al

6 Sevdâ ile çıkardı bizi başdan ol nigâr
Saldı ayaga zülfi gibi itdi pây-mâl

7 Cânâ yoluñda itmez ise Nazmi cân revân
Olsun harâmi çeşmüñe kanı anuñ helâl

Nev’-i dîger

2940 Ez-ân-ı Dâ’î

1 Kaçma kuluñdan ey sanem-i bî-vefâ güzel
Var mı cihânda hûblıga ya’nî bekâ güzel

2 Yâ Rab güzellik içre ‘aceb sır nedür kim uş
Biñ pâdşâhı bende kılur bir gedâ güzel

3 Yokdur bugün cihânda saña beñzer âdemî
Sensin bu ‘asr içinde begüm müntehâ güzel

4 Devrân senüñdür uş süregör devrüñi bugün
Yûsuf egerçi görklü idi Mustafâ güzel

5 ‘Âşık gerek ki mihr ü vefâ ‘âdet eyleye
Her çend iderse nâz ile cevr ü cefâ güzel

6 Dünyâ vü âhiret ki güzellik tufîlidür
‘Âlem kamusı bir yanadur bir yaña güzel

7 Dâ’î cihânda kalma dili görklü sûrete
Uçmaga kimse girmeye ger olmaya güzel

2941 Nazîre-i Selmân

1 Rahm eyle ben yetîme gel ey pür-cefâ güzel
Olma iñende ‘ömr gibi bî-vefâ güzel

2 Kaçma yüzüme gel güle bak gül gibi açıl
Bîgâneler işini iden âşinâ güzel

3 Âb-ı hayât-ı Hızr’ı ölürsem de istemen
Öldür beni ki derdüme oldur devâ güzel

4 Bir itdi gündüzi giceyi dûd-ı âhumuz
Göstermeyeli gün yüzin ol meh-likâ güzel

5 İki cihân safâsını bir yaña eylerin
Selmân ki_alup çıkarıbilem bir yaña güzel

2942 Li-mürettibihi

1 Ey cevr ü nâz u şîvesi çok pür-cefâ güzel
‘Âşıklarına şefkati yok bî-vefâ güzel

2 Zülfüñ gibi bu kâmet-i bâlâ ile baña
Başdan ayaga sensin olan pür-belâ güzel

3 Kaddüñ durur misâl-i elif şekl-i med kaşuñ
Kimdür ki seni sevmeye bu resme a güzel

4 Yâkût-ı ter mi lutf ile yâkût-ı cân lebüñ
Sordugum ol ki derdüme oldur devâ güzel

5 Ben pür-melâli ‘arz-ı cemâl ile şâd idüp
Sildüñ gözüm yaşını benüm çok yaşa güzel

6 Cândan saña mahabbet idüp şol ki dil diyü
Lutf eyleseñ muhâl aña ey dil-rübâ güzel

7 Ol la’l-leb nigârı dürer-bâr-ı nazm ile
Medh it güzeller içre yüri Nazmiyâ güzel

2943 Li-mürettibihi

1 Hüsn ü cemâle yok çü bilürsin bekâ güzel
‘Uşşâka bâri lutf ile geh geh bak a güzel

2 Deycûr-ı gam ki itdi göñül hânesini târ
Mihrüñle rûşen it anı ey meh-likâ güzel

3 Ay alnuñuñ firâkıyla derde düşdüm âh
Âyâ bu derde çâre olur mı eyâ güzel

4 Ey hûri-çihre sidreye hem-tâ bu kadd ile
Sensin güzeller içre bugün müntehâ güzel

5 Vasl olmaga beni nice zâr neci dirsin âh
A nâzenînüm a begüm a dil-berâ güzel

6 Sen pür-belâ cefâsı baña bir belâ iken
Agyâr ta’nı oldı belâ -ber-belâ güzel

7 ‘Işkuñla oldı Nazmi-i dîvâne dâstân
Lâzım degül mi pes aña mihr ü vefâ güzel

Nev’-i dîger

2944 Ez-ân-ı İshâk Çelebi

1 Hammâma girdi nâz ile bir sîm-ten güzel
Leb âbdâr zülf mutarrâ beden güzel

2 Kaddi bülend ü şâh-levend ü saçı kemend
Hûb u latîf ü nâzük ü şîrîn-dehen güzel

3 Hammâm halvet idi hemân ol perî idi
Nâzüklik ile sîneye çekdüm iñen güzel

4 Biñ ‘âşık öldüren kimiki bir nigâh ile
Bu işi kimse eylemez illâ ki sen güzel

5 Şimdi şehirde sen misin ol bir didükleri
Diller vilâyetini harâb eyleyen güzel

6 Sen var iken bu tal’at-ı zîbâdan utanup
Varmaz dilüm ki diyebilem gayra ben güzel

7 Bakma bahâr-ı ‘âleme İshâk merd iseñ
Zînetle hergiz olmaya bir pîre-zen güzel

2945 Nazîre-i Müftî-zâde

1 Hammâma girdi nâz ile bir sîm-ten güzel

Hûr u perîye beñzemez âfet iñen güzel

2 Noksânı yok tenâsüb-i a’zâda ber-kemâl
Pehlû vü sâk u sâ’idi hep cümleten güzel

3 Hammâmı rûşen eyledi gün gibi tal’ati
Yok durur cihânda ol büt-i meh-pâreden güzel

4 Câm oldı tâb-ı hüsni temâşâsına gözüm
Hîç ihtiyâr kılmadı gördüm iñen güzel

5 Ey sâki bezm içinde bizi sen degül misin
Bir cur’â ile mest ü harâb eyleyen güzel

6 Bilmek dilerseñ ol sanemüñ nâz u ‘işvesin
Benden sor ey göñül bilürem anı ben güzel

7 Bir serv-kad nigâra göñül virdi Rûhi kim
Had fitne çihre gül gibi ra’nâ dehen güzel

2946 Nazîre-i Bahârî-i Müderris

1 Had lâle hat benefşe dehen gonçe ten güzel
Bâg-ı cinâna dönmiş o nâzük beden güzel

2 Bi’llâh ol perîyi nice sevmesün kişi
Âdem mi katlanur iñen âfet iñen güzel

3 Mekkâr u şîvekâr u sitemkâr u ‘işvekâr
‘Ayyâr u şûh u şengül ü şîrîn-dehen güzel

4 Sensin güzel didükleri ‘âlemde ey perî
Hûr u melek nedür ki diyem aña ben güzel

5 Şehrüñ güzellerinde kimesne bu nev’ ile
Âşüfte kılmadı beni illâ ki sen güzel

6 Cevr ile cândan illeri bîzâr eyleyüp

Sensin cihânda dilleri zâr eyleyen güzel

7 Aldanma zînetine Bahârî zamânenüñ
Biñ zeyn olursa olmaya bir pîre-zen güzel

2947 Nazîre-i Mu'îdî

1 Sevdüm hezâr cân ile bir sîm-ten güzel
Yokdur nazîri 'âlem içinde iñen güzel

2 Gün yüzlülerde zerrece yokdur bahânesi
'Ârız güşâde zülf ü leb âfet dehen güzel

3 Çîn ü Hıtâ'ya vardum u gördüm güzellerin
El-hak bulınmaz ol büt-i mestâneden güzel

4 Degme budaga konmaz idi gerçi murg-ı dil
Yüz dürlü al idüp ruhuñ avlar iken güzel

5 Haddüñ hayâli çeşm-i pür-eşkümde yaraşur
Bitse kenâr-ı cûda olur nârven güzel

6 Gül gibi göñlüñi açuban sahn-ı bâga gel
Bu dem ki gonçe nâzük olupdur semen güzel

7 Bi'llâh Mu'îdi añma baña neng ü nâmı kim
Sevdüm hezâr cân ile bir sîm-ten güzel

2948 Nazîre-i Râzî

1 Ol meh misâli olmaya bir sîm-ten güzel
Ruhsârı bî-nazîr ü dehân u zekan güzel

2 Ol mâh ile mübâheseye geldi âftâb
İmdi mukâbil olmadı gördi iñen güzel

3 Gül yüzlü gonçe leblü sanem gerçi var çok
Yokdur o serv-kad gibi nâzük-beden güzel

4 Aldanma degme nakşına sakın ‘ârif ol göñül
Dil virme dil-ber olmayıcak cümleden güzel

5 Çokdur egerçi şehr-i melâhatde hûblar
Hakkâ budur ki Râzi kamudan Hasan güzel

2949 Nazîre-i Lâmi’î

1 Soyındı suya girmege bir sîm-ten güzel
Kankı birini medh ideyüm cümleten güzel

2 Tâc u kabâ güzelleri gerçi güzel olur
Oldur begüm güzel ola ‘uryân iken güzel

3 ‘Uryân iken o gül dahı hûb olsa tañ mıdur
Olur şükûfe bâgda bî-pîrehen güzel

4 Öpsem elini düşsem ayagına yiridür
Bir servdür ki sâ’id ü sâkı iñen güzel

5 Başdan ayaga bir ser-i mû deñlü ‘aybı yok
Tal’at huceste zülf hümâyûn beden güzel

6 Dil-teşne mâhiyem ki bu dem sevmişem ben de
Bir sîm-ber cevân ki teni âbdan güzel

7 Tûbâ kadüñe öykünimez olsa raks urup
Hey’etde her ne deñlü ki serv-i çemen güzel

8 Tâvûs-ı ‘arş ayaga baş ura ben degül
Şol gün ki cilve ide bu hüsn ile güzel

9 Gevher ne hâkdür ki dişüñ gibi bula kadr
Nazm-ı perenden ola mı dürr-i ‘Aden güzel

10 İkrâr ider cemâl ü kemâline yir ü gök
Farzâ ki Lâmi’î di[me]düm yâra ben güzel

11 Didüm ne hatt-ı dil-keş olur ‘ârızuñdagı
Didi bahâr günleri olur çemen güzel

12 Hil’at ile rakîbüñi sûret virem diyü
Hulleyle ey perî ola mı ehrimen güzel

2950 Nazîre-i Derûnî

1 Nerm itdi göñlümi yine bir sîm-ten güzel
Hüsn ü cemâl içinde iñen hûb iñen güzel

2 Bâlâ bülend ü ‘işveger ü şûh u gamzekâr
Ahsente aña kim her ciheti cümleten güzel

3 Devr-i ruhuñda la’lüñe kim mâyil olmaya
Gül mevsiminde nesne mi var bâdeden güzel

4 Hâk oldugum yolında görüp bir kadem benüm
Çirkin yüzüme basmadı ol pür-fiten güzel

5 Nâz itmesün mi saña Derûnî o nâzenîn
Mergûb-ı halk-ı ‘âlem olur nâz iden güzel

2951 Nazîre-i Helâkî

1 Âşüfte eyledi beni bir şûh u şen güzel
La’lîn-kabâ vü zer-küleh ü sîmîn-ten güzel

2 Tûbâ-hırâm u sidre-kıyâm u semen-’izâr
Bâlâ bülend ü mûy-ı miyân u beden güzel

3 ‘Îsâ-nefes geçer anuñ [ammâ ki şîvesi]
Âdemler öldürür iñen âfet iñen güzel

4 Bitmez çemende ancılayın bir nihâl-i serv
Gül-berg-rû vü mû leb-i gonçe dehen güzel

5 Görse nihâl-i kaddini vakt-i hırâmda
Tutmazdı böyle kendüyi serv-i çemen güzel

6 Bu şekl-i şâh u bu gül ü şimşâd u nârven
Ol serv-kadde öykünür imiş iñen güzel

7 Şol tıfl-ı nâ-resîde Helâkî zamânede
Zâhir degül mi olacagı şimdiden güzel

2952 Nazîre-i Gedâyî

1 Hammâma geldi bir büt-i sîmîn-beden güzel
Biñ nâz ile soyundı kabâdan iñen güzel

2 Yirlü yirinde ol beden ol bil bıkın kamu
Kankı birini şerh ideyin cümleten güzel

3 Cismi latîf gün gibi şeffâf nûr-ı mahz
Ben görmedüm cihânda o meh-pâreden güzel

4 Gelsün gözüm yaşı ile gusl itsün ol perî
Sînemde germ olupdur akan lü'leden güzel

5 Germiyyetin Gedâyi 'aceb görme mermerüñ
'Uryân oturur üstine o sîm-ten güzel

2953 Nazîre-i Hızrî-i Edirnevî

1 Hammâma girdi nâz ile bir sîm-ten güzel
Gördüm o hüsn husrevi şîrîn-dehen güzel

2 Endâmına tenâsüb-i a'zâda âferîn
Başdan ayaga rûh-ı musavver iñen güzel

3 Oldı letâfet-i bedeni gülden ak u ter
Reng aldı lâle ruhları germ-âbeden güzel

4 Dellâk-ı nâzenîn elinde olan tîg-ı âbdâr
Virdi cilâ cemâle terâş itmeden güzel

5 Geçdi kenâr-ı kurnaya yunar gibi perî

Akıtdı gözlerüm yaşını çeşmeden güzel

6 Cism-i latîfi cây-ı perîde görüp sakın
‘Uryân iderler âdemi dîvâneden güzel

7 Bî-perde görmek olsa murâduñ güzelleri
Hammâma gel soyınur aña hep gelen güzel

2954 Li-mürettibihi

1 Hammâma girdi nâz ile bir şûh u şen güzel
Lâle-’izâr u gül-beden ü gonçe-dehen güzel

2 Şîrîn-leb ü şekker-dehen ü şekkerîn-kelâm
Zerrîn kabâ vü zer kemer ü sîmîn ten güzel

3 Yokdur anuñ dehân u miyânına kâl u kîl
Her ‘uzvı pür-letâfet u hep cümleten güzel

4 Dîvâne itdi ‘ışk ile Ferhâdveş beni
Ol husrev-i şeker-leb o şîrîn-dehen güzel

5 Didüm ki kadrini bil efendi güzelligüñüñ
Didi o dil-rübâ bilürem anı ben güzel

6 La’lîn kabâ vü zer kemer ü zer külâh ile
Nazmî’yi aldı âh ki o sîmîn-beden güzel

7 Hammâm germ olursa n’ola kim anuñ gibi
Her bir perîyi koynına koyar iñen güzel

2955 Li-mürettibihi

1 Gördüm cihânda gerçi ki çok şûh u şen güzel
Almadı göñlümi bir illâ ki sen güzel

2 Gördüm cihân güzellerini cümleten velî
Sen geldüñ a güzel baña hep cümleden güzel

3 Oldum visâlüñ ile müşerref bugün tamâm
Seyr eyledüm cemâl-i şerîfüñ iñen güzel

4 Ey çeşm ü kadd ü gerden ile şîveger nigâr
Vey hatt u hâl ü gamze ile pür-fiten güzel

5 Sen misin âh ol ikide bir ‘izz ü nâz ile
‘Âşıklarına cevr ü cefâlar iden güzel

6 Yolına cân virenleri ‘aynına almayup
Cân ile kendüyi seveni sevmeyen güzel

7 Vasfuñda Nazmi’nüñ gazeli güzel oldugın
Gâlib bilürsin ola kemâl ile sen güzel

DER-BAHR-İ SERİ’
Taktî’eş: Müfte’ilün Müfte’ilün Fâ’ilât

2956 Ez-ân-ı Şeyhî

1 Gerçi güler lutf ile gülşende gül
Yârsuz ol hâr ola gülşen degül

2 Bülbüli var ola hezâr ol gülüñ
Bâgda destân yaluñuz ben degül

3 Serv-i revândur salınan boy dimeñ
Berg-i semendür görinen ten degül

4 Yüzini görüp gül añan dillerüñ
Gözlerine tîg ola diken degül

5 Leblerinüñ kandini sordum didi
Tatlu karışdurmışam ol kanda gül

6 Gül yüzin itmiş saña hâk-i kadem
Kendözini görmesün iñen degül

7 Sebzeden agıllanıcak ay yüzi
Degmeye bir arpaya bu hırmende gül

8 Şeyhi'ye gelseñ n'ola ey müdde'î
'Âşıka her kişi güler sen degül

2957 Nazîre-i Nizâmî

1 Hüsnüñe öykünmesün iñende gül
Hâline kılsun nazar iñen degül

2 Ger göre bu lutf ile gül handeñi
Oda yana reşk ile külhanda gül

3 Gelmedi kaddüñ gibi bûstâna serv
Gelmedi haddüñ gibi gülşende gül

4 Ruhlaruña nisbet iderdüm eger
Gün gibi olurmısa tâbende gül

5 Bende gül ü lâle vü sünbül saña
Hüsnüñe âşüfte hemân ben degül

6 Gonçe-sıfat ganc ile gelseñ söze
Lâle gibi lâl ola her kanda gül

7 Her ki beni gördi gam-ı 'ışk ile
Hâlüme rahm itdi velî sen degül

8 Vireli nazmına Nizâmî nizâm
Vasfuñ ile oldı perâkende gül

2958 Nazîre-i Visâlî

1 Yaz irişüp çün bite gülşende gül
Cennet olur her ara gülşen degül

2 Her yıl öger sen güli bülbül hemân

Dil uzadan medhüñe sûsen degül

3 Gitme çerâgum ki tapuñsuz benüm
Gözlerümüñ hânesi rûşen degül

4 Kim ki görüp yüzüñi göz degmeye
Tîg sokam gözine sûzen degül

5 Gül yüzin itmiş saña hâk-i kadem
Toprag olan yoluña bir ben degül

6 Bir görür itüñle rakîbüñ özin
Kendözini görmesün iñen degül

7 Haste Visâlî'den iderseñ kabûl
Cân idiser saña fedâ ten degül

2959 Li-mürettibihi

1 Bende olan hüsnüñe bir ben degül
Oldı aña bencileyin bende gül

2 Âyine-i hüsnüñe idüp nazar
Kendüyi gün görmesün iñen degül

3 Kanda ise la'l ü ruhundur sözüm
Nâzük olur halt olıcak kanda gül

4 'Işkuñı kim eşk ile âh itdi fâş
Göz göñül itdürdi o benden degül

5 Her ne kadar cevr ider ise nigâr
Aglama derd ile göñül sen de gül

6 Tek yaluñuz cevri saña eylesün
Ol mehüñ âşüftesi bir sen degül

7 Vasf ideli Nazmi ruhuñ gülşene

Oldı hevâñ ile perâkende gül

2960 Li-mürettibihi

1 Cây idinür yoluña dikende gül
Bülbüle hançerdür o diken degül

2 Girye vü zârın işidüp bülbülüñ
Bâgda eyler açılup hande gül

3 Bâgda sovuk geçer açılmasun
Bâd ile salınmasun iñende gül

4 Bülbül iderse n'ola zâr-ı hezâr
Cilve kılur hâr ile gülşende gül

5 Hüsnüñe hayrân olan ey gül-'izâr
Bâg-ı cihân içre hemân ben degül

6 Kaddüñi görüp olur âşüfte serv
Kaddüñi görüp olur efkende gül

7 Bende olan ruhlaruña yaluñuz
Ben degül oldı götüri bende gül

8 Vasf ideli Nazmi ruhuñ gülşene
Oldı hevâñ ile perâkende gül

9 Gülşene vardukda sa'âdetle yâr
Bâg-ı bihişt olur o gülşen degül

HARFÜ'L-MÎM

DER-BAHR-İ REMEL
Taktî'eş: Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilât

2961 Ez-ân-ı Ahmed Paşa

1 Her seher ol gül-’izâruñ ca’d-ı zülfinden nesîm
Oynadur avcında bir meşmîme-i ‘anber-şemîm

2 Dil nice sabr eylesün hüsnüñ temâşâsında kim
Hande itdükçe dehânuñ cânumı eyler dü nîm

3 Cismümi bâd-ı firâkuñ düşürüp yaprak gibi
Gezdürür sahrâları bir yirde itdürmez mukîm

4 Şem’veş epsem turup giryân ol ey dil ki_ehl-i sûz
Nutkın itmişdür kelîl ü eşkin itmişdür kelîm

5 Öldürür her şeb beni hicrân-ı yâr illâ yine
Dirgürür her subh-dem kûyından ugrayan nesîm

6 Çeşme-i mîm-i dehânından çıkan âb-ı hayât
Katresin hâke salarsa cân bulur ‘azm-i remîm

7 Terk-i cân ‘ahd itdügüm işitdi Ahmed’den didi
İnnehü ‘ahdün sahîhün câ’e min cismin sakîm

2962 Nazîre-i Nizâmî

1 Ey cemâlüñ âyeti ‘unvân-ı dîvân-ı kadîm
Kaşlaruñ tugrası bismi’llâhi’r-rahmâni’r-rahîm

2 Nâfe-i Çînî saçuñdan kıssadur lâkin Hıtâ
Nergis-i şehlâ gözüñden nüshadur ammâ sakîm

3 Hâlüñ ol Hindû ki Rûmilinde tutmışdur vatan
Zülfüñ ol tâvûs kim gülşende olmışdur mukîm

4 Seni bu lutf ile görürken hevâdan şeyh-i şehr
Tevbe ‘arz eyler baña estagfuru’llâhü’l-’azîm

5 Lâm-ı zülf-i ser-nigûn-ı nakşına ol dür-dânenüñ
Ey rakîb el sunma kim lâ-takrebû mâle’l-yetîm

6 Görseñ ey dil-ber ki sensüz nicesi ‘îş iderem
Eşk sâkî âh mutrib nâle hem-dem gam nedîm

7 Mihnet ü derd ile pür-nemdür Nizâmî’nüñ gözi
Tutalı gözde makâm ol kaşları nûn agzı mîm

2963 Nazîre-i Sabâyî

1 Ben gedâ gördüm kapuñda lutf u ihsânı delîm (?)
Yine ol deryûzeye gelmişem Allâh yâ Kerîm

2 Lutfuña magrûr olup kıldumsa güstâhâne iş
Suçumı bildüm şehâ estagfuru’llâhü’l-’azîm

3 Gel yemîn it bir dahı ol cürmi kılma dir iseñ
Pâdşâhum tevbe b’ismi’llâhi’r-rahmâni’r-rahîm

4 Kesme bir sürçen atuñ ayagını ey şeh-süvâr
Bî-edeb iş çog ider şâhuñ huzûrında nedîm

5 Lutfa magrûr oluban Tûr-ı tecellîde şehâ
Hazrete çok dürlü güstâhâne söylermiş Kelîm

6 Sen mürüvvet kânısın lutfuñ na’îmin ‘arza kıl
Yohsa yakmak yiridür ben ‘âsiyi nâr-ı cahîm

7 Merhamet kılmaz iseñ ey dişleri dürr-i ‘Aden
Ha Sabâyî ha bir âvâre gözi yaşlu yetîm

2964 Nazîre-i Sürûrî-i ‘Acem

1 Gussa vü gam olsa tañ mı künc-i kalbümde mukîm
Bir birin terk eylemez elbette yârân-ı kadîm

2 Dâl-i zülfüñle dehânuñ mîmi hûn itdi dili
Kan olur yazılsa ger ey dûst dâl altında mîm

3 Bu cebîn ü hüsn ile kaddüñe itsünler nazar
Görmeyenler mîvesi hurşîd ü meh bir serv-i sîm

4 Gam nedîm olmasa dilde içmezem hûn-ı ciger
Kim harâm olsun şarâb anda ki olmaya nedîm

5 Yarı düşmen dûstum besdür Sürûrî bendeñe
Tîg-ı gamzeñle rakîbi pâdşâhum eyle nîm

2965 Ve lehu

1 Ey boyuñ Tûbâ lebüñ Kevser yüzüñ bâg-ı na'îm
La'l-i cân-bahşuñ tılısm-ı gevher-i genc-i kadîm

2 Hüsnüñe n'ola kelâmu'llâh dirsem ey güneş
Oldı âdem bâ'-i b'ismi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm

3 'Anber-efşân sünbülüñ vasfında ey cennet güli
Hak Te'âlâ didi kim hâzâ sırâte'l-müstakîm

4 Ey Sürûrî lebleri devrinde zâhid bâdeden
Tevbe 'arz eyler velî estagfuru'llâhü'l-'azîm

2966 Nazîre-i Sultân Cem

1 Gamzesi tîgın çeküp kasduma ol yâr-ı kadîm
Kasd-ı bismil kılsa b'ismi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm

2 Kûyuña dil yol bulup el-hamdü li'llâh kim yine
Virdi Rabbü'l-'âlemîn aña sırâte'l-müstakîm

3 Müşk ile zülfüñ çeker her safhada bir kayd-ı sahh
Devr-i haddüñde olaldan nüsha-i hattuñ sakîm

4 Gel 'ayân it eşk-i çeşmümde hatuñ nakşını kim
Sikke olmayınca bulmaz kıymeti dînâr u sîm

5 Dürr-i eşküm hâsılıdur hâk-i pâyüñ cevheri
Zülfüñ el uzatmasun lâ-takrebû mâle'l-yetîm

6 Açılaldan üstüñe ey mâh-rû bâb-ı kerem

Dil dilinden gitmedi hergiz nevâ-yı yâ Kerîm

7 Didüm ey dil-ber dimişsin kim Cem'i öldürmeyem
Didi yok va'llâhi yok bi'llâh u ta'llâhü'l-'azîm

2967 Nazîre-i Kâtibî

1 Kuhl içün gözlerüme hâkini koyınca nesîm
Gitdi saçuñ sagışınca sanemâ yoluña sîm

2 Bize yâr olmaduñ agyâr ile seyr eyle yüri
Ola dirdük seni bizümle velî yâr-ı kadîm

3 Ser-i kûyuñda bugün baña bir iş itdi rakîb
Ki [o] kâfir gözüme cenneti gösterdi cahîm

4 Zülfüñi bâg-ı cemâlüñde ko cevlân itsün
Ki görüp reşk ile perrin döke tâvûs-ı na'îm

5 Dişlerüñden sanemâ lutf ugurladugiçün
Her zamân bend ile zindânda yatar dürr-i yetîm

6 Yâ Rab ol turre nedür kim tolanur gabgabını
Kanda kim genc ola pes anda olur mâr mukîm

7 Ne içün Kâtibi'nüñ derdine em itmeyesin
Çünki kaddüñe elif didi leb-i la'lüñe mîm

2968 Nazîre-i Revânî

1 Merhamet ide umaram baña ol şâh-ı kerîm
Yüz sür ayagı tozına benden ey peyk-i nesîm

2 Yine dil-berdür bilen ben derdmendüñ hâlini
Añmañuz baña tabîbi oñılursa dir hekîm

3 Câmi'-i hüsninde zeyn içün asılmış gûyiyâ
Bir müşebbek tûbdur bu kâkül-i 'anber-şemîm

4 Meclisüñden hâli olmazsa n’ola âvâre dil
Dûstum mergûb olur begler huzûrında nedîm

5 Tutdı dünyâyı Revânî şi’rinüñ âvâzesi
Nitekim sıyt u sadâ-yı Hazret-i Sultân Selîm

2969 Nazîre-i Mesîhî

1 İrdi çün zâyiçe-i zülfüñ ile peyk-i nesîm
Müjde diyü semen ü gülde ne zer kodı ne sîm

2 Bâd karşu ne ‘aceb nergisi kılsa bîmâr
Şimdi mi itdügi var kişiyi yil fi’li sakîm

3 Kirpügümden yüzini sakınur oldı ol yâr
Hârsuz oldugın işideli gülzâr-ı na’îm

4 Seng-diller ne revâdur bu ki dîdâra baka
Tûr-ı hırmânde-i hasret geçe Mûsî-i Kelîm

5 Şöyle kim var bu cihân-bahş u latîf enfâsı
Kıldı lutf ile Mesîhî’ye Mesîhâ’şa ta’lîm

2970 Li-mürettibihi

1 Mâyil olmaz râstî ey dil saña ol serv-i sîm
Bu hevâya dem-be-dem yeltenme mânend-i nesîm

2 Rahm iderdi lutf idüp ben bendesinüñ hâline
Bir nazar kılsa o sultân-ı kerem şâh-ı kerîm

3 Sen boyı serve revân nem var ise eşküm gibi
İdeyin cümle revân ey kaşları nûm agzı mîm

4 Kaşı alnında nigâruñ sanki hüsn altında nûn
Zülfi ruhsârında gûyâ ki cemâl üstinde cîm

5 Dem-be-dem dür dişlerüñ yâdıyla giryân olmadın
Oldı Nazmî senden ayru bir gözi yaşlu yetîm

2971 Ve lehu

1 Pâyüñe varın nisâr itdi ne zer kodı ne sîm
Nergisüñ gülşende ey gül-ruh nesin alur nesîm

2 Ey şarâb-ı la'l-i nâbı şerbet-i yuhyi'l-'izâm
Mürde diller cânibin unıtma b'illâhi'l-'azîm

3 Cân bagışlar âdeme lezzetde ey hûrî-likâ
Hˇân-ı vasluñdur meger kim ni'met-i bâg-ı na'îm

4 Vay hâline kıyâmetde cehennem ehlinüñ
Âteş-i hicrân kadar var ise ger nâr-ı cahîm

5 Olmaya genc-i visâlüñ hıfzına ey şâh-ı hüsn
Kullaruñda Nazmi gibi bir emîn-i müstakîm

2972 Ve lehu

1 Ben direm cânâna cânum oldugiçün zülfi cîm
Dahı hem kaddi elif ebrûsı nûn u agzı mîm

2 Yollaruñda ben fütâde ki_olmışam hâk-i kadem
Kullaruñda pâdşâhum yok durur benden kadîm

3 Sensin ol kân-ı kerem kim cümle-i fahr-ı kirâm
Tapuña ikrâm ider her gâh ey şâh-ı kerîm

4 Hüsn ile 'âlemde tapuña selâm olsun selâm
Hüsnüñe teslîm ider kimde ki_ola tab'-ı selîm

5 Bülbülüñ gülzâr olur çün kim yiri ey gül-'izâr
Olsa Nazmî yiridür gülzâr-ı kûyuñda mukîm

Nev'-i dîger

2973 Ez-ân-ı 'Atâyî

1 Gözlerüm nûrı vü ‘ömrüm hâsılı vü devletüm
Saña kul olmak yiter dünyâda binüm ‘izzetüm

2 Yimeyelden haste-dil gamzeñ okından yâreler
Gitdi kamu râhatum kalmadı hergiz sıhhatüm

3 Hil’at itdi yâr ‘ışkın hak baña ey dûstlar
Bir du’â kıluñ mübârek olmag içün hil’atüm

4 Kıssa-i Leylâ vü Mecnûn unudıldı dünyede
Ki_urulur âfâkda sinüñle binüm nevbetüm

5 Nâsıhâ kes pendi benden kim ‘Atâyî’yem bugün
Bî-riyâlıkdur hemân takvâ vü zühd ü tâ’atüm

2974 Nazîre-i Ahmed Paşa

1 Tâk-ı ebrûsını tak oldı görelden tâkatüm
Mâh-ı nev gibi dü-tâ oldı bu gamdan kâmetüm

2 Zülfüñüñ sevdâsıla sevdâyi oldı cân u dil
Ben bilürem kim ne hâl ile geçer her sâ’atüm

3 Okur idüm fâtiha cânum kabûl itsün diyü
Hâsıl oldı hamdüli’llâh devletinde hacetüm

4 Tîg-ı cevrüñ irmese bir dem göñül bulmaz ferah
Tîr-i gamzeñ görmesem bir lahza kalmaz râhatum

5 Ahmed’üñ sevdâsı şimdi bûy-ı zülfüñ şevkidür
Ol hevâdan hâsıl olmışdur bu vecd ü hâletüm

2975 Nazîre-i Tâcî-zâde

1 Söylemek kasd itdügümce yâra derd ü hasretüm
Aglamak tutar beni güftâra kalmaz kudretüm

2 Görmedüm ol mâhı çok bakdum aşaga yukaru
Yirde gökde yılduzum yokdur düşüpdür devletüm

3 Ben niçün sen şem'-i tâbâna revân cân virmeyem
Yok mıdur 'âlemde bir pervâne deñlü gayretüm

4 Kapuña iltüp götürdi ben gubârı hâkden
Var durur yirden göge bâd-ı sabâya minnetüm

5 Rişte-i câna tolaşup kaldı 'ışkuñ sînede
Sayd-ı 'ankâ itdi dâm-ı peşşe ile himmetüm

6 Komazam ey yâr elümden tâ ölince dâmenüñ
Cevrüñi çeksem gerekdür tak olınca tâkatüm

7 Rûz-ı mahşerde diyem Mecnûn'a Ca'fer hâlümi
Kim dilümi ol bilür ancak ol añlar hâletüm

2976 Nazîre-i Muhibbî

1 Kalmadı hecrüñle cânâ tak olupdur tâkatüm
Yoluña cânum nisâr itmekdür âhir niyyetüm

2 Sen saçı Leylâ lebi Şîrîn'e cân virmek nedür
Bir iki dîvâne deñlü yok mı cânâ gayretüm

3 Sînemi dâg-ı siyehlerle yine zeyn eyledüm
Vâdi-i mihnet gamında olmak içün hil'atüm

4 İrmedin vasl-ı nigâra ger ölem ey dûstlar
Ol cefâkâruñ güzergâhında eyleñ türbetüm

5 Urmayaldan sîne-i mecrûhuma gamz okların
Kalmadı bu tende sıhhat gitdi kamu râhatum

6 Tâ ezel 'ışkuñ meyinden bir kadeh nûş itmişem
Gitmeye tâ rûz-ı mahşerde benüm keyfiyyetüm

7 Şol kadar gördi Muhibbî cevrüñi 'âlemde kim
Çekmedi Ferhâd u Vâmık belki Mecnûn mihnetüm

2977 Nazîre-i Muhibbî

1 Hâk-i pâyüñ olalı başumda tâc-ı devletüm
Zerre deñlü kimseye ‘âlemde yokdur minnetüm

2 Ey tabîbâ hasteyem Kânûn ile itme ‘ilâc
Şerbet-i la’linden özge def’ kılmaz ‘illetüm

3 Ey sabâ merdümlik it dildâra ‘arz it hâlümi
Çün bilürsin bende yok hergiz zebâna kudretüm

4 Nahs-ı tâli’dür beni her dem kılan andan cüdâ
Görmezem gün yüzini beñzer gidüpdür devletüm

5 Sanma cevrüñden Muhibbî bendeñi yüz döndürür
Çekerem cevr ü cefâñı tak olınca tâkatüm

2978 Nazîre-i Kâdirî

1 Hem-dem oldukça ben ol dildâra artar hasretüm
Fürkate bu derd ile kalmadı hergiz kudretüm

2 Nâzuñı az eyle öldürdüñ bu ben dil-hasteyi
Ay efendim a benüm çok sevdügüm a devletüm

3 Cevr eliyle iñledem her demde cân evtârını
Kime feryâd ideyin çeng oldı oldı gamdan kâmetüm

4 Dûd-ı âhum sâyesinde mülk-i gam sultânıyam
Pâdşâh itdi beni zıll-ı hümâ-yı himmetüm

5 Kâdirî ol sözde sûz olmaz ki olmaz hasb-i hâl
Ehl-i hâl añlar benüm derd-i derûn u hâletüm

2979 Nazîre-i İshâk Çelebi

1 Âh kim ışkuñda eksildükçe sabr u tâkatüm
Durmadın günden güne artar kemâl-i hayretüm

2 Sevdügümden ben seni yoluñda ölmekdür murâd
Mücrimem gerçi velî hayr eylemekdür niyyetüm

3 Cân ‘azâbından beni kurtarmaga gelmez ecel
Sen halâs eyle begüm gel saña olsun minnetüm

4 Sen lebi Şîrîn’e cân virmek nedür Ferhâdveş
Yok mı bir dîvâne deñlü kanda gitdi gayretüm

5 Agzuñı öpsem çekem gibi gelürdi cevrüñi
Zerrece yok tâli’üm taglarca vardur himmetüm

6 ‘Âşık-ı sâfî-dilüñ yeksân olur içi taşı
Sûfiyâ gizlü işüm yokdur ki ola halvetüm

7 Sûret-i zîbâsına İshâk sürsem yüzümi
Ahsen-i takvîm ola ma’nâ yüzinde sûretüm

2980 Nazîre-i İbrâhîm Paşa

1 N’ola ben hâke salarsa sâye serv-i kâmetüm
Devletinde ol şehüñ ‘âlî olupdur himmetüm

2 Sen saçı Leylâ’ya cânâ nice meftûn olmayam
Yok mıdur bir ‘âşık-ı dîvâne deñlü gayretüm

3 Nakd-i eşk ile metâ’-ı derde hicrân almadur
‘Işk bâzârında cânâ gice gündüz san’atüm

4 Câm-ı la’lüñ hasretinden ger ölem ey mug-beçe
İdesin [sen] hışt-ı surhumla ‘imâret türbetüm

5 İzzet-i dünyâ-yı dûna zerrece meyl itmezem
Ayaguñ topragı olmakdur cihânda devletüm

6 Gül yüzüñ şevki meni yakdı kül itdi dûstum
Bülbül-i şûrîde-i gülzâra döndi heybetüm

7	Sen lebi Şîrîn salaldan dag-ı hicrâna beni
‘Işk ile Ferhâdveş dutdı cihânı nevbetüm

8	N’ola İbrâhîm olsam ‘ışk ile meşhûr-ı dehr
Geçdi Ferhâd ile Mecnûn şimdi geldi nevbetüm

2981		Nazîre-i Zâtî

1	Ol perî bir gün kabûl eylerse sâkî da’vetüm
Yiridür kındîl-i ‘arş olursa câm-ı sohbetüm

2	N’ola ey sâkî hum-ı mey gibi cûş itsem müdâm
Çün şarâb-ı ‘ışk ile olmış muhammer tıynetüm

3	Yürürem ser-mest ü şeydâ vü özümden bî-haber
İçmeyen ‘ışkuñ meyin bilmez benüm keyfiyyetüm

4	Çün beni öldürdi gam bi’llâh toprakdan götür
Bir dem ey ‘Îsâ-nefes eyle ziyâret türbetüm

5	Sâkiye Zâtî ‘aceb dîvânelik eyler didüm
Germ olup didi ki içmezse ‘acebdür şerbetüm

2982		Nazîre-i Basîrî

1	Cu’d mıyam ki_ola her vîrâne ile ülfetüm
Sidre üzre âşiyân itmiş hümâ-yı himmetüm

2	Halvet-i ins içre tenhâ sanma ey zâhid beni
Kudsi-i rûhânilerdür her gice hem-sohbetüm

3	Yârdan özge bu göñlüm hânesinde kimse yok
Şükr kim agyârdan hâlî olupdur halvetüm

4	Ben fenâ mey-hânesinüñ rindiyem ey mug-beçe
Ölicek hışt-ı ser-i hum ile yapuñ türbetüm

5	Çûb-ı rezden baña tâbût eyle ey pîr-i mugân
Bâde-i ‘ışk olıcak âhir nefesde şerbetüm

6 Dergeh-i pîr-i mugândan kim sa’âdet kânıdur
Ey Basîrî gitme kim bu bâbdandur devletüm

2983 Nazîre-i Gedâyî

1 Âstânuñdan revân olalı gitdi hürmetüm
Baña hˇâr olmak revâdur çünki depdüm devletüm

2 Nâ-gehân bir gün güzer itdüm kapuñdan sehv ile
Uşa geldi itlerüñ gavgâ ile yidi etüm

3 Kaşlaruñ sevdâsı ile iki bükildi bilüm
Kalmadı ayruk mecâlüm tak oldı tâkatüm

4 Leşker-i eşk ile tutdı dir imişsin ‘âlemi
Devlet-i ‘ışkuñda çok mıdur bu deñlü şevketüm

5 Ey Gedâyî kaddi sevdâsıyla göñlüm yücedür
Yirde komaz umaram bini bu ‘âlî-himmetüm

2984 Ve lehu

1 Zâhidâ ta’n eyleme bîhûde görüp hâletüm
Vâkıf-ı esrâr olan bilür benüm keyfiyyetüm

2 Lî-ma’allah halvetinden girü tur ey Cebra’îl
Sohbet-i hâs eylerem yâd olmasun hem-sohbetüm

3 Yâr mihr-i evc-i kudsdür zerresiyem ben anuñ
Ger sorarsañ sûfiyâ budur benüm mâhiyyetüm

4 Yügrüşür eşküm sipâhı tabl-ı âhum urınur
‘Işk mülki şâhıyam tutdı cihânı şöhretüm

5 Ey Gedâyî yâr kaddi sâye saldı üstüme
Tûbiye baş egdürürse tañ mı ‘âlî-himmetüm

2985 Nazîre-i Gedâyî

1 Gussañ ile dûstum bir hâle vardı hâletüm
Hayret alur ‘aklını her kim görürse hayretüm

2 Çâr ‘unsur yirine halk idicek Perverdgâr
Mihnet ü derd ü belâ vü gamdan itmiş tıynetüm

3 Şerbet-i vasluñ umar dîvâne dil didüm didi
Dahı uslanmadı mı içdi nice kez şerbetüm

4 Yâr ile seyrâna çıkdum karşudan geldi rakîb
Bahtumı gör devletüme karşu geldi nekbetüm

5 Umaram bir gün oda yana rakîb-i Bû-leheb
Ey Gedâyî sanma zâyi’ ola bunca niyyetüm

2986 Nazîre-i Münîr
1 Merhabâ ey husrev-i hurşîd-i burc-ı devletüm
Buldı yümn-i tal’atüñ birle şeref her hâletüm

2 Husrevâ görüp seferden geldügüñ göñlüm didi
Minnet Allâh’a ki geldi yine gitmiş devletüm

3 Dâne-i hâlüñ durur dâyim murâdı göñlümüñ
Âsyâ-yı çerh içinde oldugınca nevbetüm

4 Gam pelâsını ki geydürdi baña sultân-ı ‘ışk
Hulle-i dîbâdan ey dil yig durur bu hil’atüm

5 Ruhları şem’ine ben pervâneveş yâruñ Münîr
Yanmayınca yokdur el-kıssa cihânda râhatum

2987 Nazîre-i Emrî
1 Şâh-ı ‘ışkam baña zerrîn bir livâdur kâmetüm
Gam diyârı ‘azmin itdüm nâle kûs-ı rıhletüm

2 Kaşlaruñ fikri hilâlâsâ idelden kaddümi
Şehr içinde mâh-ı nevden kim degüldür şöhretüm

3 Her zamân acır baña sînemde zahm-ı tîg-ı hecr
Her zamân yanar baña sînemde dâg-ı hasretüm

4 Rû-be-rû olmak ne mümkin ruhlaruñ mir’âtına
Kim ırakdan bir nazar kılmaga komaz hayretüm

İçdüñ ise bezm-i mihnetde belâ peymânesin
5 Emriyâ fehm idemezsin sen benüm keyfiyyetüm

2988 Nazîre-i Enverî
1 Merhabâ itse benümle gelse ol meh-tal’atüm
‘Îdgâhı gün gibi rûşen tutardı şöhretüm

2 Salınurken yâr ile muhkem depişdüm bilmedüm
Hey dirîgâ ben garîb üftâde didüm devletüm

3 Didi her âdem baña behr encümen bezmindedür
Ol perî-sîmâ melek-hasletle çokdur sohbetüm

4 Şerbet-i la’l-i lebin emsem dimişsin ey rakîb
Korkum oldur sen benüm bir gün içersin şerbetüm

5 Ol lebi şîrîn nigâruñ Enverî Ferhâd’ıyam
Kûh-kenlikdür benüm deşt-i belâda san’atum

2989 Nazîre-i Muhîtî
1 Pâdşâh-ı ‘ışkam eşkümdür sipâh u haşmetüm
Şu’lesidür âhumuñ başumda tâc-ı ‘izzetüm

2 Ben kalender meşrebem sâfî dilem âyînevâr
Pes ne gam olsa tarîkinde ‘adûdan hil’atüm

3 Nâle-i şeb-gîrüm işidüp uyanmış hˇâbdan
Bahtum el virüp yine uyandı şem’-i devletüm

4 Gonçeveş pîrâhenini zâhid eylerdi kabâ

Ger sabâ ile irişse aña bûy-ı hâletüm

5 Tâb-ı mihre sâyebânumdur Muhîtî ebr-i âh
Sâyesinde kimsenüñ bir zerre yokdur minnetüm

2990 Nazîre-i Celîlî

1 Çün zülâl-i bâdeden olmış muhammer tıynetüm
Ölicek kûy-ı harâbât içre eyleñ türbetüm

2 Şerbet-i telh-i gam içüp câm-ı şîrîn virdiler
Dûstlar Ferhâd u Mecnûn'dur benüm hem-sohbetüm

3 Perde-i eflâke nâlem çıkmasa ma'zûrdur
Kim gamuñ çekende bir kıl deñlü yokdur tâkatüm

4 Siz çemende câm-ı gül-gûn nûş idüñ ey dûstlar
Kim binüm pijmürde-i gam oldı bâg-ı 'işretüm

5 Hecr derdin tâ ferâmûş idüben bî-hod olup
Ey ecel dârû-yı zehr ile karışdur şerbetüm

6 Tutmışam mecnûn u hayrân gibi vahşet halkdan
Gam beyâbânında vahşîlerle vardur ülfetüm

7 Gerçi kim çok derd ü gam çekdi Celîlî Kûh-ken
Çekmeye va'llâh eger kûh olsa bâr-ı mihnetüm

2991 Nazîre-i Kâmî

1 Sen serv-i ser-firâza n'ola olsa ragbetüm
İllâ kadüñ gibi yücedür çünki himmetüm

2 Mihrüñle ey kamer olalı mâh-ı nev gibi
Günden ziyâde olupdur mahabbetüm

3 Zikr itdügiçün ismüñi da'vetde ey perî
Sûfîler ile döne döne geçdi sohbetüm

4 Cûş eylesek ‘aceb mi harâmî gibi müdâm
Oldı ezel çü bâde-i ‘ışk ile tıynetüm

5 Kılduñ egerçi Kâmi’ye cevri hisâbsuz
Rûz-ı hisâbı añma[ya]sın hey kıyâmetüm

2992 Nazîre-i Râzî

1 Şâh-ı ‘ışkam gam pelâsıdur kabâ-yı ‘izzetüm
Hâk-i pâyüñdür şehâ başumda tâc-ı devletüm

2 Olalı vasluñ metâ’ına harîdâr ey sanem
Cân virüp derd almadur bâzâr-ı gamda san’atüm

3 Ölicek ey nûr-ı dîde kabrüm üzre kıl güzer
Devletüñde Ka’be-i ‘uşşâk olsun türbetüm

4 Tabl-ı âhum kûs-ı şâhîdür benüm tâ haşre dek
Şâh-ı ‘ışkam ‘arş-ı ‘âlîde urılur nevbetüm

5 Mevsim-i gülde şarâb içüp güzeller sevmege
Râziyâ pîr-i mugândan tâze kıldum bî’atüm

2993 Nazîre-i Hayâlî

1 Ben cünûn-ı vâdi-i ‘ışkam gedâlık san’atüm
Mûy-ı jûlîdem durur başumda tâc-ı devletüm

2 Baña Ferhâd ile Mecnûn bu tarîk-i ışkda
Birisi şeyhüm ‘azîzümdür biri hem-kisvetüm

3 Hâk-i pâyüñ hasretiyle ger ölürsem ey perî
Gözlerine tûtiyâ ide melekler tıynetüm

4 Şîşe-i çeşmüm yoluñ kumıyla ey sengîn göñül
Pür idüp her gün bu nev’ ile geçürdüm sâ’atüm

5 Câm-ı mey la’lüñe öykünmiş eyâ mestâne çeşm 4
Sag olursam dünyede çokdur anuñla sohbetüm

6 Hırmen-i hüsnüñde ey meh dâne-i hâlüñ görüp
Meyl idersem n’ola yok mı mûr deñlü gayretüm

7 Ey Hayâlî gün gibi meşhûr olaydum şi’r ile
Zerreveş ol mâh-rû yanında olsa ragbetüm

2994 Nazîre-i Selîkî

1 Mülk-i ‘ışkuñ şâhıyam mihnet pelâsı hil’atüm
Seng-i endûh u belâ başumda tâc-ı devletüm

2 Hamdü li’llah her kişi vâkıf degül esrâruma
Câm-ı ‘ışkı içmeyen bilmez benüm keyfiyyetüm

3 Tâ ebed mest-i mey-i ‘ışkam ki huşyâr olmazam
Bâde-i ‘ışk ile olmışdur muhammer tıynetüm

4 Ey Süleymân’um elüñ öpmek ümîdin ideli
Halka olmışdur benüm mânend-i hâtem kâmetüm

5 Eşküm ü âhum görüp ol serv-kadd ü mâh-rû
Rahm iderse var aña yirden göge dek minnetüm

6 Kadd-i bâlâsınadur meylüm Selîkî ol mehüñ
N’ola kadrüm pest ise ‘âlîdür ammâ himmetüm

2995 Nazîre-i ‘Andelîbî

1 Ger ser-i mû deñlü başumda olaydı devletüm
Hâk-i pâyüñe yüzüm sürmek olurdı hizmetüm

2 Bezm-i meyde turmaz ayaklarsın ey sâkî müdâm
Saña ma’lûm olmadı gibi benüm keyfiyyetüm

3 Tevbe idelden lebüñ devrinde sâkî bâdeye
Kalmadı pîr-i mugân katında aslâ hürmetüm

4 Şehr içinde bir hilâl-ebrûya ‘âşık olmışam

Tañ mıdur günden güne olsa ziyâde şöhretüm

5 ‘Andelîbî serv-kadd ü gonçe-lebdür sevdügüm
Gerçi ednâyam velî gâyetde ‘âlî himmetüm

2996 Li-mürettibihi

1 Râh-ı rûh-efzâya olmasun mı sâkî hürmetüm
Kim müdâm andan durur devr içre rûha râhatum

2 Şâh-ı ‘ışk olduguma olmış durur rûşen delîl
Ki_oldı âhum âteşi başumda tâc-ı devletüm

3 Sözlerüm cân-bahş olursa n’ola cânâ dem-be-dem
Var durur çün cân ile ‘Îsâ lebüñe nisbetüm

4 Sen nigâruñ deyr-i ‘ışkında ceresvâr ey sanem
Dem-be-dem feryâd u nâleyle geçer her sâ’atüm

5 Cevher-i vasluñ bahâsın baña sor ey la’l-leb
Nazmiyem ben cevherîlikdür cihânda san’atüm

2997 Li-mürettibihi

1 Ol mehüñ gün yüzine sürmek olurdı niyyetüm
Zerreveş ednâyam a’lâdur ve lâkin himmetüm

2 Gün gibi rûşen bu kim mihrin görürdüm zerrece
Olsa ol hurşîd-ruh yanında bir şey’iyyetüm

3 Rûşen oldı gün gibi hercâyî olduguñ didüm
Didi ol meh sen benüm bilmez midüñ mâhiyyetüm

4 Çün dimişlerdür ki el-cinsü ile’l-cinsi yemîl
Ol durur yâruñ ayagı topragına nisbetüm

5 La’l-i cânân kim benüm cânum durur ol Nazmiyâ
Bûsesine âh anuñ vardur kemâl-i hasretüm

2998 Li-mürettibihi

1 Sen mehüñ mihriyledür şehr içre gerçi şöhretüm
Gör sitârem zerrece yokdur yanuñda ragbetüm

2 Kand-i la'lüñden niçün hazz eyleyem hâlüñ gibi
Bir megesce yok mı cânâ kanda gitdi gayretüm

3 Ayaguñ tozına yüz sürmek virürdi el baña
Olsa ger başumda ey tâc-ı sa'âdet devletüm

4 Sen şeh-i hüsn işigine yüz sürüp kul oluban
N'ola ednâ isem a'lâdur bu yüzden himmetüm

5 Nazmiyem kim cevherîlik san'at olmışdur baña
Ayaguñ tozına bu yüzdendür ekser nisbetüm

Nev'-i dîger

2999 Ez-ân-ı Mehemmed Beg-i Defterî

1 Yâr unutdugın men-i giryânı añdum agladum
Añmadugın bu dil-i nâlânı añdum agladum

2 Lâle gibi hasret odına yüregüm tagladum
Jâle gibi ol gül-i handânı añdum agladum

3 Seyr-i bustân eyler iken iñilerdük su gibi
Kûy-ı yârı itdügüm seyrânı añdum agladum

4 Başuma üşdi yine derd ü belâ pervânesi
Şem' gibi ol meh-i tâbânı añdum agladum

5 Ben ölümden aglamazdum âh kim bî-ihtiyâr
Cân virürken fürkat-i cânânı añdum agladum

6 Devr-i sâgardan beni mest olup aglar sanma kim
Sâkiyâ ol âfet-i devrânı añdum agladum

7 Ey gözi âhû işitgil itlerüñden ayrılup
Gurbete düşdüm yine yârânı añdum agladum

8 Ayda yılda görür idüm bir kez ân-ı hüsnüñi
Yıllar oldı görmez oldum anı añdum agladum

9 Kızarup bozarsa eşkümden dür ü mercân n'ola
Ol dişi dürr ü lebi sultânı añdum agladum

10 Eşk-i çeşmüm leşkeri tutdı vücûdum mülkini
Göñlümüñ şehrin alan mercânı añdum agladum

11 'Ahdine turmadugın ol bî-vefânuñ bilicek
Binüm ile itdügi peymânı añdum agladum

3000 Nazîre-i Zâtî

1 Gözlerüm giryân iden cânânı añdum agladum
Şehr-i sabrı yile viren ânı añdum agladum

2 Gördi yaşum tola geldi gözleri köprilerüñ
Ebrveş ol afet-i devrânı añdum agladum

3 Tunca sanmañ yol basup merdümler alan kanlu su
Kûh-ı fürkatde bugün yârânı añdum agladum

4 Seyle virdüm Edrine gibi karârum şehrini
Dil Sitanbul'undaki sultânı añdum agladum

5 Çerhe döndürdi zemîni encüm-i eşküm görüp
Döne döne ol meh-i tâbânı añdum agladum

6 Gözlerüm Tunca kenârında olan evler gibi
Gark oldı dün gice cânânı añdum agladum

7 N'ola gark olsa revân mecmû'-ı bâg u bâgçe
Zâtiyâ ol gonçe-i handânı añdum agladum

3001 Nazîre-i Celîlî

1 Hâr-ı fürkatde yine cânânı añdum agladum
Bülbül oldum ol gül-i handânı añdum agladum

2 Gûşe-i mey-hânelerde câm-ı la'li şevkine
Mest olup ol gözleri mestânı añdum agladum

3 Tîr-i âhum çerhine tokınsa eflâküñ ne tañ
Ol meh ile sürdügüm devrânı añdum agladum

4 Bâga varup sâyesin yanında servüñ göricek
Yâr ile eyledügüm seyrânı añdum agladum

5 Giceler yılduz sayup kirpüklü gözüm yummadum
Subh olınca ol meh-i tâbânı añdum agladum

6 Seyle virdüm Nîl-i eşkümle karârum şehrini
Göñlümüñ Mısr'ındaki sultânı añdum agladum

7 Ey Celîlî 'akl u sabr u cân u dilden dûr olup
Kandadur yâ Rab diyü yârânı añdum agladum

3002 Nazîre-i Sun'î-i Pîr

1 Serv gördüm kâmet-i cânânı añdum agladum
Bâga vardum ol gül-i handânı añdum agladum

2 Leşker-i gam cân u dil mülkin harâb itdi diyü
Cân u dilden ol şeh-i hûbânı añdum agladum

3 Karañu kılup cihânı gözüme hicrân şebi
Nice günler ol meh-i tâbânı añdum agladum

4 Bezm-i gamda bâde-i câm-ı lebi şevki ile
Mest olup ol gözleri mestânı añdum agladum

5 Merdüm-i çeşmüm gözüm yaşından oldı gark-ı hûn

Tâ ki ben ol lebleri mercânı añdum agladum

6 Jâlelerde gonçenüñ agız bir oldugın görüp
Ben ciger-hûn ol leb ü dendânı añdum agladum

7 Kûh-ı hasretde gam-ı zülfi ile Mecnûn olup
Sun'iyâ ol Leyli-i devrânı añdum agladum

3003 Nazîre-i Muhibbî

1 Bezm-i gamda âh idüp cânânı añdum agladum
Yâr ile evvel geçen devrânı añdum agladum

2 Gözlerüm yaşı başumdan aşdı oldum gark-ı hûn
Ol dişi dür lebleri mercânı añdum agladum

3 Günde bir kez görmesem hâlüm n'olur dirken benüm
Bir yıl oldı görmez oldum anı añdum agladum

4 Mushaf-ı hüsni hakiçün Nîl'e döndi göz yaşı
Göñlümüñ Mısr'ındaki sultânı añdum agladum

5 Görmedüm mihr ü vefâ çekdüm velî cevr ü cefâ
Hasret ü derd ü belâ hicrânı añdum agladum

6 Rûze-i hicrânda kaldum 'îd-ı vasla irmedüm
Gice gündüz ol meh-i tâbânı añdum agladum

7 Geçdi 'ömrüm âh kim bülbül gibi efgân ile
Ol saçı sünbül gül-i handânı añdum agladum

8 Zülfi çevgânına 'uşşâkuñ serin tûb eyleyen
Ol semend-i nâz ile meydânı añdum agladum

9 Mest olup câm-ı mahabbetde Muhibbî dûstlar
Ol lebi mül gözleri mestânı añdum agladum

3004 Nazîre-i Fehmî-i Saruhanî

1 Gam şebinde fürkat-i cânânı añdum agladum
Subha dek âh idüp ol hicrânı añdum agladum

2 Dün gice gam meclisinde mâh-ı tâbânı görüp
Yâr ile sürdügümüz devrânı añdum agladum

3 Vaslın umarken bizi terk eyledi bir ânda
Bir zamân gam gûşesinde anı añdum agladum

4 Hâr-ı gamda geçdi ‘ömrüm bülbül-i şûrîdevâr
Âh idüp devr-i gül-i handânı añdum agladum

5 Fehmiyâ gurbet yörendi yiñemedüm kendümi
Yana yana derd ile cânânı añdum agladum

3005 Nazîre-i Mu’îdî

1 Dün gice aya bakup cânânı añdum agladum
Ol safâ ile geçen devrânı añdum agladum

2 Bâga vardum haste göñlüm bagını açmaga dil
Gonçe gördüm ol gül-i handânı añdum agladum

3 Nev-bahâr eyyâmı ‘âlem ‘âlem ‘îş iderken her taraf
Ebr-i nîsânlar gibi cânânı añdum agladum

4 Gizlü derdüm uzun uzak söyleyüp yandum yine
Şol mu’anber zülf-i müşk-efşânı añdum agladum

5 Nâleme rahm eyleyüp yanar yakılur gerçi dil
Baña böyle yandugiçün anı añdum agladum

6 Kimse kadrüm bilmedi âhir ‘Arab mülkinde âh
Ey Mu’îdî milket-ı Osmân’ı añdum agladum

3006 Nazîre-i Feyzî

1 Şem’ gibi dün gice cânânı añdum agladum
Ebr gibi ol meh-i tâbânı añdum agladum

2 Mest olup dün bezm-i gamda câm-ı la'lin yâd idüp
Yâr ile 'îş itdügüm devrânı añdum agladum

3 Dün gice Beytü'l-hazen'de subha dek Ya'kûbveş
Âh idüp ol Yûsuf-ı Ken'ân'ı añdum agladum

4 Hâr-ı hicrân âşiyân oldı dile bülbül gibi
Nâle itdüm ol gül-i handânı añdum agladum

5 Bûstân içre kenâr-ı âbda nergis görüp
Feyziyâ ol gözleri mestânı añdum agladum

3007 Li-mürettibihi

1 Bezm-i gamda câm içüp cânânı añdum agladum
Anuñ ile sürdügüm devrânı añdum agladum

2 Dün gice yılduzlar ile mâh-ı tâbânı görüp
Zer benek câmeyle ol cânânı añdum agladum

3 Anuñ ân-ı hüsnini bir dil-rübâda görmeyüp
Fikr idüp bu hâli bir ân anı añdum agladum

4 Bülbülüñ gülşende gül şevkiyle feryâdın görüp
Cûşa geldüm ol gül-i handânı añdum agladum

5 Şem'e karşu göricek cem' oldugın pervâneler
Bir zamân yârı birez yârânı añdum agladum

6 Ol mehüñ hecri şebinde ki_olmış idüm sîne-çâk
Yine ol demde olan hicrânı añdum agladum

7 Kanlu yaşum bahr olup tutdı cihânı şöyle kim
Nazmiyâ ol lebleri mercânı añdum agladum

3008 Li-mürettibihi

1 Gurbete 'azm eyleyüp cânânı añdum agladum

Anuñ ile itdügüm seyrânı añdum agladum

2 Hüsnine ol dil-berüñ dil virdügüm demden baña
Eyledügi cevr-i bî-pâyânı añdum agladum

3 Ol elif-kaddiyle nûn-ebrûsı dildâruñ yañaz
Hâtıruma düşe geldi anı añdum agladum

4 Bülbül ü gül hâletin seyr eyleyüp gülşende âh
Cûşa geldi yâr ile yârânı añdum agladum

5 Zulmet-i fürkatde ben dil-teşne cândan Nazmiyâ
Ol lebi ser-çeşme-i hayvânı añdum agladum

Nev'-i dîger

3009 Ez-ân-ı Ahmed Paşa
1 Ey kemân-ebrûsına cân ile kurbân oldugum
Zülf-i şûrîdeñ gamındandur perîşân oldugum

2 Âh kim sâye salar serv-i bülendüñ her yaña
Bu hevâdandur benüm hâk ile yeksân oldugum

3 Şâh devrinde ki ser-tâ-ser 'imâretdür cihân
Ben gedâ lâyık degül kûyında vîrân oldugum

4 Ârzû-yı hâtem-i la'l-i güher-bâruñ durur
Mûr iken ben tâlib-i mülk-i Süleymân oldugum

5 Yanmışam her yâr-ı şîrîn âteşine şem'vâr
Ahmedâ andan durur giryân u sûzân oldugum

3010 Nazîre-i İshâk Çelebi
1 Yog idi bu vech ile hergiz perîşân oldugum
Bilmezem kendüm bilelden böyle hayrân oldugum

2 Âteş-i gamdan göyünmişdür derûnum şem'veş
Şâdlıkdan sanmañuz zâhirde handân oldugum

3 Bu müsâfir-hâneden tîz rıhlet iderdi hasûd
Görse devlet-hâneñe bir gice mihmân oldugum

4 Cân cemâlüñ 'îdınuñ müştâkıdur göster yüzüñ
Hây Ka'bem hây kıblem hây kurbân oldugum

5 Taht-ı Key-kâvûs'a taht-ı Key-kubâd'a virmezin
İşigüñe yüz sürüp kapuñda derbân oldugum

6 Seyr-i gülzâr eylemekden sensüz ey ârâm-ı cân
Yig gelür baña esîr-i bend-i zindân oldugum

7 Bir saçı Leylâ nigâruñ kıssa-i hecriyledür
'Âleme Mecnûn gibi İshâk destân oldugum

3011 Nazîre-i Resmî

1 Ger günâh ise kaşuñ yâsına kurban oldugum
Bilmedüm ma'zûr tût bi'llâh kurbân oldugum

2 Baña sultân oldugumdan ser-be-ser bu 'âleme
Hoş durur bendeñ olup kapuñda derbân oldugum

3 Göñlüme zülf ü zenahdân ârzûsın ko didüm
Dir baña hoşdur esîr-i bend ü zindân oldugum

4 Rişte-i cânumı yakdı nâr-i hecrüñ her gice
Şem'veş andan durur tâ subh sûzân oldugum

5 'Işk yolı reh-revi oldugum içündür müdâm
Her gice mihnet-serây-ı gamda mihmân oldugum

6 Sen mehüñ mihriyledür tâ subh cânâ her gice
Kûyuñuñ girdinde gerdûn gibi gerdân oldugum

7 Burdı gûşum çeng-i gam tanbûrveş andan durur
Bezm-i gamda Resmiyâ ney gibi nâlân oldugum

3012 Nazîre-i Revânî

1 ‘Işk derdinden durur ‘âlemde destân oldugum
Çeşm-i mestüñden durur her lahza hayrân oldugum

2 Hâtırum cem’iyyet ister sâkiyâ sun sâgarı
Gam diyen zâlim elindendür perîşân oldugum

3 Gün gibi hercâyi bir meh-rûyı sevmişdür göñül
Ol hevâdandur bulutlar gibi giryân oldugum

4 Dâne-i hâlüñ yile virdi bu ‘ömrüm hâsılın
Kanı yoluñda senüñ hâk ile yeksân oldugum

5 Ka’be-i kûyuñ Revânî ko tavâf itsün tavâf
Hây efendim hây kıblem hây kurbân oldugum

3013 Nazîre-i Sinânî

1 Ey visâli ‘îdına cân ile kurbân oldugum
V’ey cemâli şem’ine şevk ile sûzân oldugum

2 Neydügüm bezm-i mahabbetde bilürdüñ dûstum
Bir nefes gûş eyleseñ derdüñle nâlân oldugum

3 Râh-ı ‘ışkuñ reh-revi olduguma olur delîl
Her gice ser-menzil-i mihnetde mihmân oldugum

4 Göñlümi zülfüñ hevâsıdur kılan şeydâ velî
Kara bahtumdan durur her şeb perîşân oldugum

5 Ey Sinânî ol şeh-i mülk-i cemâlüñ ‘ışkına
Bir gazel söyle bilinsün ehl-i dîvân oldugum

6 Reşk ider şems-i felek envâr-ı hüsnüñ tâbına
Şevk-i mihrüñle görüp hâk ile yeksân oldugum

3014 Li-mürettibihi

1 Şem'veş hecr âteşiyle görse sûzân oldugum
Hande itmezdi görüp dildâr giryân oldugum

2 Komadı cem'iyyet-i hâtır bu ben dîvânede
Ol perîşânuñ gamındandur perîşân oldugum

3 Rûze-i hecrüñ gamı kan itdi bagrum kandasın
Ey visâli 'îdına cân ile kurbân oldugum

4 İçmişem 'ışkuñ meyin esrâr-ı la'lüñ şevkine
Ol safâdandur benüm ser-mest ü hayrân oldugum

5 Olmışam gavvâs-ı bahr-ı nazm çün kim Nazmiyâ
Nazm ile oldur benüm her dem dırahşân oldugum

3015 Li-mürettibihi

1 Cân u dilden çeşm-i bîmâruña kurbân oldugum
Gelmesün güç şol kemân ebrûña kurban oldugum

2 Sen lebi şîrîn nigâruñ hâlet-i 'ışkıyladur
Husrevâ Ferhâdveş 'âlemde destân oldugum

3 Ayaguñ topragına yüz sürdügümçündür senüñ
Katre-i eşküm gibi her yirde galtân oldugum

4 Nâleme dem-sâz olur her şeb dem-â-dem tâ seher
Ol hüdâdandur seg-i kûyuñla yârân oldugum

5 Ben tururken Nazmiyâ agyâra sunmazdı lebin
Bilse ol cânân benüm âzürde-i cân oldugum

Nev'-i dîger

3016 Ez-ân-ı Hilâlî

1 Gûş idüp bülbüller iñler nâle vü zârum benüm
Gel iriş feryâduma ey yüzi gülzârum benüm

2 Varum ol bir cân idi aldı dehânuñ anı da
Sun ‘ivaz bûseñ ki hîçe gitmesün varum benüm

3 Dürr-i vasluñ kıymetin her bed-güher âsân görür
Râh-ı ‘ışkuñda budur gâyetde düşvârum benüm

4 Benden özge saña biñ biñ ‘âşık-ı âşüfte var
Senden artuk lîk yok bir yâr u dildârum benüm

5 Hîç uyanmaz hˇâbdan düşmiş yatur mest-i harâb
Yohsa şol gamzeñ midür baht-ı siyehkârum benüm

6 Ben Hilâlî bendeñi ey meh-likâ kem görme kim
Gün gibi rûşen ola mihrüñle âsârum benüm

7 Bu dil-i âşüftemüñ sûz-ı gamın iş’âr ider
Yazılan zülf ü ruhuñ vasfında eş’ârum benüm

3017 Nazîre-i Resmî

1 Bülbül-i zârem yüzüñdür çünki gülzârum benüm
Her seher gel gül gibi gûş eyle gül zârum benüm

2 Öldürürseñ ger dehânumdan nişân virdi diyü
Zerrece var ola didüm yokdur inkârum benüm

3 Cânuma kâr itdi cânâ fürkatüñ rahm it didüm
Didi ölmeñdür devâ-yı derd bîmârum benüm

4 Ey tabîbüm kıl devâ bîmâruñam öldüm didüm
Dir gerek sabr it gerek cân vir budur kârum benüm

5 Varını virsün dimiş cân ile vaslum isteyen
Vireyin yok dimezem cânum durur varum benüm

6 Gonçeyi dem-beste kıldı lutf-ı güftâruñ didüm
Didi hayrân itdi servi reşk-i reftârum benüm

7 Resmiyem vasf-ı leb-i la'l-i şeker-bâruñ senüñ
Tûti-i cânlar gıdâsı oldı güftârum benüm

3018 Nazîre-i Haydar-ı Cem

1 Dâg-ı hasret uralı bagruma dildârum benüm
Göklere çıkdı figân u nâle vü zârum benüm

2 Dilde âteş gözde âb u başda toprak gördi dûst
Dimedi hergiz ki n'olduñ ey hevâdârum benüm

3 Âh kim hâr-ı firâkıyla ciger hûn eyledi
Bülbül-i cân u dili ol yüzi gülzârum benüm

4 Didüm evvel zülfine beñzer anuñ müşk-i Hıtâ
Soñra bildüm kim hatâ imiş bu efkârum benüm

5 Zülf ü hâli hasretinden ölicek ey dûstlar
Âbnûs atsun diñüz tâbûtuma yârum benüm

6 Cân u dil almaga ikrâr itmiş idi dil alup
Câna inkâr eyledi yâr-ı cefâkârum benüm

7 Gül ruhı şekker lebidür dilde zikrüm Haydarâ
N'ola ger rengîn ü şîrîn olsa eş'ârum benüm

3019 Nazîre-i Zâtî

1 Bu ne 'îd olsun uya agyâra dildârum benüm
İñleyem dûlâbveş işitmeye zârum benüm

2 Ben salıncaga dönem derd ü belâ vü gussadan
Salına agyâr ile ol hûb-reftârum benüm

3 Ol bir içim su baña meyl itmede yüz yumayup
Oldı 'ayn-ı eşk-i sakkâ çeşm-i hûn-bârum benüm

4 Saçına ‘âlem gül-âb u müşk ü ‘anber saçana
Başa toprak koymag ola âh kim kârum benüm

5 Bu ne tatsuzlık olur agyâr ile halvâ yiyüp
Acı diller vire baña Zâtiyâ yârum benüm

3020 Nazîre-i Şem’î

1 Diñlemezsin bir nefes ey yüzi gül zârum benüm
Arturursın dem-be-dem bülbül gibi zârum benüm

2 Husrevâ ‘arz eylemezseñ la’l-i şekker-bâruñı
Nutka gelmez tûti-i tab’-ı şekker-bârum benüm

3 Sâki-i ‘îş u tarab el çekdi ben dil-hasteden
Kandasın hey gam diyen yâr-ı vefâdârum benüm

4 Aglayup göz yaşların dökdügüme ‘ayb itmeñüz
Bî-vefâdur dûstlar dünyâ gibi yârum benüm

5 Leblerüñ vasfındadur ey husrev-i şîrîn-dehen
Şehd ü şekkerden lezîz oldugı güftârum benüm

6 Sîm-i eşküm Şem’iyâ harc eylemezdüm su gibi
Mey içüp mahbûb sevmek olmasa kârum benüm

3021 Nazîre-i Sehî

1 Hayli fettândur göñül almakda dildârum benüm
Bî-vefâlıkda bütün dünyâ deger yârum benüm

2 Gülşen oldı ‘aks-ı rûy-ı yâr ile iki gözüm
Toludur gül yüzlü dil-berlerle gülzârum benüm

3 Dûstum düşmen güler cevr ile öldürme beni
Gözlerümden gayrı yok ardumca aglarum benüm

4 Zârlıgum işidüp her kişi rahm eyler baña

Zâr zâr iñletdi ‘âlem halkını zârum benüm

5 Bezm-i dil-berde Sehî bir şem’-i kâfûrî gibi
Sûz-ı şi’rümle yanar tûmâr-ı eş’ârum benüm

3022 Nazîre-i ‘Azlî

1 Âteş-i ‘ışk ile yanmag olalı kârum benüm
Gamdan özge dûstlar yokdur hevâdârum benüm

2 Dâg-ı dil göynüklerin isbâta yitmez mi delîl
Gündüzin başda duhân u gicede nârum benüm

3 Mülk-i hicrân içre eylerken temennâ vasluñı
Ey Halîl’üm âteş-i ‘ışk oldı gülzârum benüm

4 Şol kadar şevk-i lebüñle mest ü hayrân olmışam
Sıgmaz oldı cur’adân-ı dilde esrârum benüm

5 Gâh ‘arz eyler cemâlin gâh yine gayb olur
Bir perî-peyker sanemdür ‘Azliyâ yârum benüm

3023 Nazîre-i Sun’î-i Gelibolî

1 Anuñ içün hâlüm añup kendüm aglarum benüm
Kimsenem yok öldügümden soñra aglarum benüm

2 Nev-’arûs-ı hüsnüñe oldı nişân âyînesi
Katre katre eşk ile çeşm-i güher-bârum benüm

3 Zâhidâ maksûd ise tutmak tarîk-i cenneti
Koma elden kâkül-i ruhsâr-ı dildârum benüm

4 Tîrüñi cân kendünüñ bilürdi çekdi aldı dil
Dûstum çıkdı okuñdan cân-ı bîmârum benüm

5 Sun’iyâ gülşende gül-bâng eyleye bülbül gibi
Okısam vasf-ı ruhında olan eş’ârum benüm

3024 Nazîre-i Hilâlî-i Kazzâz

1 Tâs-ı çerhi iñledürse yiridür zârum benüm
Bî-vefâlıkda bütün dünyâ deger yârum benüm

2 Mısr-ı tende derd-i hicrândan sanurdı nakd-i cân
Olmasa ol Yûsuf-ı hüsn ile bâzârum benüm

3 Diñmese zârum ‘aceb mi bülbül-i gûyâ gibi
Hârlarla salınur ol yüzi gülzârum benüm

4 Vasf-ı hüsnüñdür götürse başda her gül-ruh n’ola
Gonçe-i zanbak gibi tûmâr-ı eş’ârum benüm

5 Ey Hilâlî mâh-ı tâbâna baş egmez zerrece
Gün gibi ‘âlîdür ol hurşîd-ruhsârum benüm

3025 Li-mürettibihi

1 Olsa n’ola nakd-i cân yoluñda îsârum benüm
Olmasun mı ‘ışk ile ‘âlemde âsârum benüm

2 Ben seni ‘âlemde cândan sevdügüm iş’âr ider
Dûstum vasf-ı lebüñle olan eş’ârum benüm

3 Zâr idüp ben bülbülüñ gülzâr-ı kûyuñ içre âh
Diñlemezsin bir nefes ey yüzi gül zârum benüm

4 Kanda olsa kand-i la’lüñ vasfıdur zikr itdügüm
Husrevâ şîrîn olursa n’ola güftârum benüm

5 Ey dür-i yek-dâne şimdi vasf-ı la’lüñle senüñ
Nazmi’yem cevher durur nazm-ı dürer-bârum benüm

Nev’-i dîger

3026 Ez-ân-ı Ahmed Paşa

1 Kanlu yaşum yâdgâr-ı la’l-i yârumdur benüm

Yüzümi anuñla yumak iftihârumdur benüm

2 Kûyına yüz sürmegi yâ Rab baña erzâni kıl
Ol kerâmet mûcib-i ‘izz ü vakârumdur benüm

3 Şeb gurâbın târmâr itdükçe bâz-ı âftâb
Sanuram kim sayda çıkmış şeh-süvârumdur benüm

4 Kapuña zer saçdugiçün mihr iñen germ olmasun
Cân nisâr itmek anı gördükçe kârumdur benüm

5 Eşkümi silmek dilerdüm ol yüzi gül-ruh didi
Kimse degmesün aña kim lâlezârumdur benüm

6 Çihre-i zerdüm gibi ‘âlem hazân olsa ne gam
Çün hayâl-i rûy-ı dil-ber nev-bahârumdur benüm

7 Bilmezem ben n’eyledüm ol mâh-ı bed-mihr ile kim
Çâk iden subhuñ yakasın âh u zârumdur benüm

8 Hâsıl iderdüñ dü ‘âlemde murâdın Ahmed’üñ
Bir nefes diseñ ki ol ümmîdvârumdur benüm

3027 Nazîre-i Sultân Cem

1 Ol semen-sîmâ vü sîmîn-ber ki yârumdur benüm
Hâsılum dünyâda vü ‘ukbâda varumdur benüm

2 Şol kadar seng-i belâ yagdurdı hecrüñ başuma
Şimdi ahcâr-ı belâ seng-i mezârumdur benüm

3 Gam ayagına yüzüm hâk eylesem ‘ayb olmaya
N’ola ‘izzet eylesem çün eski yârumdur benüm

4 Şâh-bâz-ı zülfüñi sayd ideli şeh-bâz-ı dil
Murg-ı devlet-âşiyân her dem şikârumdur benüm

5 Baglayaldan Cem ‘izâruñla Nizâmî nazmını

Söylenen dillerde şi’r-i âbdârumdur benüm

3028 Nazîre-i Lâmi’î

1 Karşuma cevlân iden ol şeh-süvârumdur benüm
Tozına meydânınuñ cânlar nisârumdur benüm

2 Sâye sanmañ ol günüñ atı yanınca segriden
Raks urur toz gibi cân-ı hâksârumdur benüm

3 Tañ mıdur dîvâne olsam mâh-ı nev görmiş gibi
Cilve-i tâvûs iden ol nev-bahârumdur benüm

4 Ol saçı çevgânuñ atı ayagına dem-be-dem
Kevkeb-i ser-geşte eşk-i bî-karârumdur benüm

5 Zülfüñe el sundugum ma’zûr tut ey şeh-süvâr
Kim giden elden ‘inân-ı ihtiyârumdur benüm

6 Ben şehîd-i tîg-ı ‘ışkam kabrüm olmışdur bu ten
Şu’le-i âh-ı derûn nûr-ı mezârumdur benüm

7 Şem’ gibi her gice başına çerhüñ od yakan
Dûd-ı ‘âlem-sûz u âh-ı pür-şirârumdur benüm

8 Şem’veş esrârumı fâş eyleme ey subh-dem
Gör şeb-i târîki nice râzdârumdur benüm

9 Zülf-i dil-ber cân u diller avlayup dir Lâmi’î
Şâh-bâzam murg-ı kudsîler şikârumdur benüm

3029 Nazîre-i Sühâyî

1 Kıssamı destân ider nâlem hezârumdur benüm
Kanlu yaşum dâyiremde lâlezârumdur benüm

2 Toprag olaydı yolında biñ kezin cân ile dil
Gamzeñ okı dise bir gez hâksârumdur benüm

3 Sanma ben bî-kâruñı bî-kârdur ey gamzekâr
Yoluña cân oynamak her lahza kârumdur benüm

4 Genc-i ruhsâruña agyâr el uzatmasun didüm
Didi ejderhâ-yı zülfüm perdedârumdur benüm

5 Turıtursun it rakîbi dahı anuñ bir yaña
Ey Sühâyî ol gözi âhû şikârumdur benüm

3030 Nazîre-i Selmân

1 N'ola şâd olsam şarâb-ı nâb yârumdur benüm
Müstedâm olsun müdâmî gam-güsârumdur benüm

2 Sîne-i mecrûhda yir yir görinen dâglar
Her biri bir lâle-had[d]en yâdgârumdur benüm

3 Yir yüzinde her ne deñlü var ise âb-ı revân
Seyr-i dîdâr ister eşk-i bî-karârumdur benüm

4 Şol kadar kan agladum gül-ruhlaruñ hecrinde kim
Yir yüzi başdan ayaga lâlezârumdur benüm

5 Çihremi her dem şarâb içmiş gibi gül-reng iden
Ârzû-yı la'l-i yâr-ı gül-'izârumdur benüm

6 Şol kızıl atlas geyen hecrinde Selmân eşk ile
Kana gark olmak dem-â-dem iftihârumdur benüm

3031 Nazîre-i Celîlî

1 'Işk meydânında ölmek iftihârumdur benüm
Meş'al-i hurşîd kındîl-i mezârumdur benüm

2 Tabl-bâzı sînem urup zülf-i şeh-bâzı salar
Cân u diller sayd idici şeh-süvârumdur benüm

3 Cân-feşânlık satmasun pervâne bezmüñde baña
Kim ruhuñ şem'ine yanmak eski kârumdur benüm

4 Giceler tâ subha dek yıldızları uyutmayan
Mihr-i rûyuñ fürkatinde âh u zârumdur benüm

5 Cân u dil murgın ki zülfüñ çengine alup didi
Her ne şeh-bâzam ki ‘ankâlar şikârumdur benüm

6 Ser virür sırrumı fâş itmez hezârân âferîn
Şem’-i cem’-ârâyı gör kim râzdârumdur benüm

7 Ben temâşâ-yı gül ü serv ü çenârı n’eylerem
Tal’atüñ gül kâmetüñ serv ü çenârumdur benüm

8 Cennet-i Firdevs kim vasf itdi şehrüñ vâ’izi
Var ise gülzâr hâk-i kûy-ı yârumdur benüm

9 Yıllar oldı kim Celîlî vasluñ eyler ârzû
Dimedüñ bir gün ki bu ümmîdvârumdur benüm

3032 Nazîre-i Remzî

1 Ben şehîd-i ‘ışk-ı yâram ten mezârumdur benüm
Şem’-i türbem âhum u gam türbedârumdur benüm

2 Mâh-ı nev sanmañ bu mir’ât-ı felekde mün’akis
Sûret-i na’l-i semend-i şeh-süvârumdur benüm

3 Pehlevân-ı pây-tahtam pâdşâh-ı ‘ışka ben
Husrevâ Ferhâd-ı ‘âlem destyârumdur benüm

4 Sîne-i eflâke yir yir dagıla seyyâreler
Zeyn iden her gice âh-ı pür-şirârumdur benüm

5 Remziyâ dil zahmını cân üzre tutdugum bu kim
Sırr-ı cândan agız açmaz râzdârumdur benüm

3033 Nazîre-i Derûnî

1 Zâhidâ her dem bu fikr-i ihtiyârumdur benüm

Kûy-ı dil-ber var iken cennet ne kârumdur benüm

2 Küşt-gîr-i şâh-ı ‘ışkam kim gelür meydânuma
Vâmık u Ferhâd u Mecnûn destyârumdur benüm

3 At salarken hüsn meydânında atılmış göge
Mâh-ı nev na’l-i semend-i şeh-süvârumdur benüm

4 Müstedâm olsun ölürsem de beni terk eylemez
‘Işk hoş sevdâña yâr-ı gam-güsârumdur benüm

5 Ey Derûnî ‘ışk-ı yârı ben nice terk eyleyem
Çün devâ-yı nahvet-i nâmûs u ‘ârumdur benüm

3034 Nazîre-i Seydî ‘Ali Çelebi

1 Salınan biñ nâz ile ol şîvekârumdur benüm
Serv-kadd ü lâle-had gül yüzlü yârumdur benüm

2 Fârigü’l-bâl eyler iken ‘âlemi seyr ü güzer
Sayd iden dil murgını ol şeh-süvârumdur benüm

3 Ey göñül sorarsa ben Ferhâd’ın ol şîrîn-sühen
Kûh-ı gamda yâr u hem-dem âh u zârumdur benüm

4 Kimseye ikrâr idem mi yâr ile mey içdügüm
Zâhidâ inkâr bir muhkem hisârumdur benüm

5 Meykede sadrında ben pîr-i mugâna sâkiyâ
Hürmet itsem n’ola eski ihtiyârumdur benüm

6 İtdüren ‘âlemde bu deryâlara cûş u hurûş
Dâyimâ ey dil bu eşk-i bî-karârumdur benüm

7 Olalı ey Kâtibî Kâf-ı kanâ’atda mukîm
Himmetüñle şimdi ‘ankâlar şikârumdur benüm

3035 Nazîre-i Likâyî

1 Tîr-i gamzeñ yâ kaşuñdan yâdgârumdur benüm
Saklaram sînemde anı râzdârumdur benüm

2 Şâh-ı ‘ışkam dâglarla eşk-i gül-gûn leşkerüm
Lâleler kuhsârlarda tâcdârumdur benüm

3 N’eylerem Mecnûn gibi Leylâ pelâsından libâs
Sâyebân-ı dûd-ı âh-ı gam disârumdur benüm

4 Yaşumuñ kanlu habâbından müzeyyen bâg u râg
Kıpkızıl sahrâ ser-â-ser lâlezârumdur benüm

5 Gâlibâ yüz suyını viren ‘izâruñ haddine
Bir hayâl-engîz şi’r-i âbdârumdur benüm

6 Gül yüzüñ yâdına cânâ dem-be-dem bülbül gibi
Bâg-ı gamda iñlemek her bâr kârumdur benüm

7 Nâyveş sini Likayî her nefes iñletdüren
Nâle-i dil-sûzum ile âh u zârumdur benüm

3036 Nazîre-i Mâtemî-i ‘Acem

1 Kanlu yaşum her tarafdan lâlezârumdur benüm
Şol kadar kan agladum kim lâle zârumdur benüm

2 Tâ ki ayru düşmişem ol nev-bahâr-ı hüsnden
Ebr-i nîsânî dü çeşm-i eşk-bârumdur benüm

3 Her seher kim tevsen-i gerdûna biner âftâb
Sanuram ‘azm itdi seyre şeh-süvârumdur benüm

4 Yir yüzin pür-dürr-i meknûn eyleyen ey Mâtemî
Dil-berüñ vasfında nazm-ı âbdârumdur benüm

3037 Nazîre-i Hayâlî

1 Cân teslîm eylemek ‘ışkuñda kârumdur benüm
Zinde olmak bir nefes ‘ışk içre ‘ârumdur benüm

2 Çün beni hâk itdi mihrüñ mâh yüz sürdi baña
Çihresinde görinen mâhuñ gubârumdur benüm

3 Mihr kındîlin felekde nâr-ı âhumdur yakan
Mâha kevkebler nisâr iden şirârumdur benüm

4 Yagdı ‘ışkuñda melâmet taşı biñ biñ başuma
Ol melâmet taşları şimdi hisârumdur benüm

5 Ben Hayâlî baş açuk bir Rûmili abdâlıyam
Tekye-i hayretde Mecnûn ihtiyârumdur benüm

3038 Nazîre-i Subhî

1 Ben şehîd-i tîg-ı mihrem ten gubârumdur benüm
Yirde sâyem sûret-i resm-i mezârumdur benüm

2 Şu’le-i âhum mezârum üzre kâşî türbedür
Asılan ol türbenüñ bâbında zârumdur benüm

3 ‘Işk meydânı benümdür basmışam Mecnûn’ı ben
Husrevâ Ferhâd el-hak destyârumdur benüm

4 Şâh-ı ‘ışkam bir siyeh tugdur başumda dûd-ı âh
Ol kara tug üzre altun tel şirârumdur benüm

5 Ravzam üzre umaram rûh-ı revânum şâd ide
Gözlerüm yaşı iki göz çeşmesârumdur benüm

6 Gülşen-i kûyına durdukça sehergeh şevkden
Bâd-ı subh olınca raks uran gubârumdur benüm

7 Lâciverdî kubbedür türbemde Subhî dûd-ı âh
Zînet-i kındîl-i zer anda şirârumdur benüm

3039 Nazîre-i Muhibbî

1 Tîr-i gamzeñ sînem üzre gül-’izârumdur benüm

Dâg-ı ‘ışkuñ yir yir anda lâlezârumdur benüm

2 Başumı tûb eylerem ben zülfüñüñ çevgânına
At salan meydân-ı hüsne şeh-süvârumdur benüm

3 Vâdi-i gamda hemân sâyem baña hem-râhdur
Ger sorarsañ göz yaşından eski yârumdur benüm

4 Göñlümüñ tahtında kurdı haylini sultân-ı ‘ışk
Hükmi nâfizdür kamu çün şehryârumdur benüm

5 İtleriyle hem-dem olmak işiginde ol şehüñ
Gey ulu devlet durur hem iftihârumdur benüm

6 Bu Muhibbî gül yüzüñsüz giceler tâ subha dek
Bülbüli bî-hˇâb iden bu âh u zârumdur benüm

3040 Ve lehu Eyzen

1 Zâhidâ zühd ü salâhı sanma kârumdur benüm
‘Işk ile olmak melâmet iftihârumdur benüm

2 Küşt-gîr-i ‘ışkam [u] kimdür gelen meydânuma
Vâmık u Ferhâd u Mecnûn dest-yârumdur benüm

3 Öldürürseñ gel beni öldür günâhın añma hîç
Dûstum ölmek yoluñda iftihârumdur benüm

4 Tañ mıdur efgân idüp bî-hˇâb olursam subha dek
Bülbül-i şûrîdeyem ol gül ‘izârumdur benüm

5 Hâsıl olurdı Muhibbî’nüñ murâdı ser-be-ser
Sehv ile bir kez diseñ ümmîd-vârumdur benüm

3041 Nazîre-i Harîmî

1 Ol sanavber-kad münevver-had ki yârumdur benüm
Hâsılıdur ‘ömrümüñ ‘âlemde varumdur benüm

2 Şol kadar taş urdı hecrüñ başuma kim haşre dek
Ol belâ taşı ki var seng-i mezârumdur benüm

3 Gam beni pâ-bend ider zülfüñ hevâsına uyup
Bunca demdür kim husûsâ eski yârumdur benüm

4 Bu dimâg-ı ‘âlemi kılan mu’attar her nefes
Ol mu’anber zülf ü ol müşk-i Tatarumdur benüm

5 Bu Harîmî keşf-i râz itmezdi halka âh kim
Sırrı fâş iden bu çeşm-i âbdârumdur benüm

3042 Nazîre-i Rûmî

1 Dil-berâ sinüñ cemâlüñ nev-bahârumdur benüm
Zülfüñ ile yañaguñ leyl ü nehârumdur benüm

2 Gün yüzüñüñ hasretinden bâg içinde subh-dem
Bülbüli zâr eyleyen feryâd u âhumdur benüm

3 Gayret okı yüregümi nice kılmasun siper
Varup agyâr ile yâr olan nigârumdur benüm

4 Râstî ‘uşşâk içinde beni bed-nâm eyleyen
Kej-nazardur didüren nâmûs u ‘ârumdur benüm

5 Gitmedi kendü diyârumdan içümden derd-i yâr
Anuñ içün râh-ı ‘izzet ihtiyârumdur benüm

6 Cân u dil matlûbı sensin sanma kim terk eyleyem
‘Âkıbet baş oynamak yoluñda kârumdur benüm

7 Rûmiyem sanma ki hûr u cennete müştâk olam
Girü arzû itdügüm dîdâr-ı yârumdur benüm

3043 Li-mürettibihi

1 Ol semen-ber gonçe-leb dil-ber ki yârumdur benum
Hâsıl-ı ‘ömrüm o serv-i gül-’izârumdur benüm

2 Rûha viren râhat u ‘ömre safâ kalbe ferah
Bezm-i vuslatda leb-i la’l-i nigârumdur benüm

3 Şehrümüzde şimdi bir meh-pâre sevdüm kim bugün
Şöhre-i âfâk olan ol şehryârumdur benüm

4 Server ü serdâr u ser-cümle saf-ı hûbân olan
Hüsn meydânında şimdi şeh-süvârumdur benüm

5 Cevher-i cânı nisâr itmek dem-â-dem Nazmiyâ
‘Işk ile cânânenüñ yolında kârumdur benüm

Nev’-i dîger

3044 Ez-ân-ı Zâtî
1 Nev-bahârum çün sefer itdi diyârumdan benüm
Hâsıl ummañ dûstlar bâg-ı karârumdan benüm

2 Dâg-ı hasretler kodı rıhlet şebinde cânuma
Od çıkup na’l-i semend-i şeh-süvârumdan benüm

3 Âteş-i âh-ı derûnum taşlara te’sîr ider
Kaçuñ ey yârân-ı müşfik reh-güzârumdan benüm

4 Dökilüp berg-i ümîdüm lâleveş bagrumda âh
Dâg-ı hasretdür kalan ol gül-’izârumdan benüm

5 Tâs-ı hasretde beni bir lu’b ile zâr eyledi
Zâtiyâ bu nakşı ummazdum nigârumdan benüm

3045 Nazîre-i Me’âlî
1 Ey dirîgâ ayru düşdüm gül-’izârumdan benüm
Ben hazân-ı hecre irdüm nev-bahârumdan benüm

2 Pâre pâre eyledi hâr-ı gam ile bagrumı

Böyle ummazdum ben ol gül yüzlü yârumdan benüm

3 İşiginde bende-i bî-ragbet olmak yig baña
Meclis-i erkânda ‘izz ü i’tibârumdan benüm

4 Korkaram kabrüm katına gelse cânân incine
Tozıdursa bâd eger gerd-i mezârumdan benüm

5 Cismümi eşkümle surh u darb ile kıldı siyâh
Ummaz idüm ben bu nakşı ol nigârumdan benüm

6 Didi kim dîvâne olmışsın Me’âlî hayf kim
Düşüben sevdâya zülf-i tâbdârumdan benüm

7 Didüm oldum dürlü dürlü derd ü kahra mübtelâ
Bu dil-i bîmâr u zâr u bî-karârumdan benüm

3046 Nazîre-i Sinânî

1 Tâs-ı çerhi çıñradam feryâd u zârumdan benüm
Mihr yüzin görmesem nakş-ı nigârumdan benüm

2 Eyle yakdı âteş-i ‘ışkuñ vücûdum mülkini
Rûz u şeb ‘âlem tolar dûd u şirârumdan benüm

3 Dâne-i hâlin görelden yâr-i gendüm-gûnumuñ
Hâsıl ummañ hırmen-i sabr u karârumdan benüm

4 Ehl-i zevkuñ dil-berâ agzı sulanur dem-be-dem
Leblerüñ vasfında şi’r-i âbdârumdan benüm

5 Ey Sinânî vâlih ü ser-mest ü hayrân olmışam
‘Işka uyup geçmişem nâmûs u ‘ârumdan benüm

3047 Li-mürettibihi

1 Ben ne mihnet çekdügüm hecr-i nigârumdan benüm
Ehl-i derd olan bilür feryâd u zârumdan benüm

2 Ehl-i hâl olana bir hâlet gelür bî-ihtiyâr
Derd ile bu nâle-i bî-ihtiyârumdan benüm

3 Mülk-i hüsne şâh olaldan yıkdı göñlüm şehrini
Kime feryâd ideyin ol şehryârumdan benüm

4 Yol degüldür gözlemek ‘ışk ehline nâmûs u ‘âr
Geçmişem bu yolda ben nâmûs u ‘ârumdan benüm

5 Nazmiyâ şol kimsenüñ zâtında ki_ola cevheri
Hazz ider cân ile nazm-ı dür-nisârumdan benüm

Nev’-i dîger

3048 Ez-ân-ı Ahmed Paşa
1 Çâk olupdur dest-i hasretden girîbânum benüm
Ben kuluña şefkat it devletlü sultânum benüm

2 Çeng olupdur kâmetüm zârîlıg eyler her kılum
Zühreye âheng ider göklerde efgânum benüm

3 Tevbe vü peymânı koyam komayam peymâneyi
Böyledür peymâne ile ‘ahd ü peymânum benüm

4 Husrevâ kimsin didüm didi hüsün sultânıyam
Ol sebebden la’l-i terdendür nemekdânum benüm

5 Hûrlar şeftâlüsin vasf eyledüm dil-ber didi
Bihdür ol şeftâlüden sîb-i zenahdânum benüm

6 Kanlu yaşın çeşmümüñ kaçma süreyin boynuña
Kana girme gey sakın boynuñadur kanum benüm

7 Ol kadar kan agladı hâmem ruhuñ vasfında kim
Oldı rengîn gül gibi evrâk-ı dîvânum benüm

8 Sûz-ı dilden oda yanmışdur zebânum şem’veş
‘Arz ide hâlüm meger bu çeşm-i giryânum benüm

9 Eşk n’eyler fâş idüp râz-ı derûnın Ahmed’üñ
Yâra hod mahfî degül peydâ vü pinhânum benüm

3049 Nazîre-i Nizâmî

1 Ey saçı sünbül yüzi gül zülfi reyhânum benüm
Yoluña olsun fidâ ‘akl u dil ü cânum benüm

2 Kanmadın bu teşne-hâtır leblerüñüñ kandine
Hasret ile ölür isem boynuña kanum benüm

3 Zâr u giryân geçdi ‘ömrüm rahm idüp bir gün baña
Dimedüñ kim nicesin ey zâr u giryânum benüm

4 Zâhidâ îmân eger terk-i mey ü mahbûb ise
Kâfirem ger var ise sevdâ-yı îmânum benüm

5 Tolmadın peymâne ben peymâneyi terk itmezem
Böyledür peymâne ile ‘ahd u peymânum benüm

6 Kullaruñı bî-günâh öldürmek ise ‘âdetüñ
Bu Nizâmî kuluñuñ suçı ne sultânum benüm

3050 Nazîre-i Necâtî

1 Ey tudagı çeşmesârı âb-ı hayvânum benüm
Dirlik it ben kuluña devletlü sultânum benüm

2 Serv tek el olmasun mahşerde dâmânuñ senüñ
Gonçeveş çâk eyleme her dem girîbânum benüm

3 Sicn-i mü’min cennet-i kâfir durur dünyâ dimiş
İşiden agyâr-ı bî-dîn ile destânum benüm

4 Derd olsun şerbet-i dermân içersem ey tabîb
Câm-ı gamdan derd olupdur çünki dermânum benüm

5 Lâlezârı düşde dün Ferhâd'a sordum didi kim
Her bahâr oldukça yirden cûş ider kanum benüm

6 Ey Necâtî 'ömre sürer nitekim âb-ı hayât
Gül gibi pijmürde olmaz tâze dîvânum benüm

3051 Nazîre-i Hâfız

1 'İzz ü nâz ile hırâm itdükçe cânânum benüm
Güvleyüp ol dem ayagına akar cânum benüm

2 Ârzû-yı vuslat öldürdi helâk itdi kuluñ
Hey terahhüm vaktidür devletlü sultânum benüm

3 'Âşık-ı şûrîdeyem câm-ı mahabbet mestiyem
Hâlüme şâhid yiter çâk-i girîbânum benüm

4 Zehr-i hecrüñ yutmışam nûş-ı lebüñ emsem buyur
Hokka-ı la'lüñdedür âhir bu dermânum benüm

5 Nazmuma ger zerrece ragbet kıla Hâfız nigâr
Gün gibi şöhret bula bu tâze dîvânum benüm

3052 Nazîre-i Sultân âavrî

1 Müstedâm olgıl hemîşe ey güzel hanum benüm
Gözleri nergis yüzi gül zülfi reyhânum benüm

2 Ay yüzüñ gördükçe va'llah haste göñlüm şâd olur
Hak seni var eylesün devletlü sultânum benüm

3 Sen ferâgat şâd u hurrem ben kıluram nâleler
Hoş mı gelür saña yâ Rab zâr u giryânum benüm

4 Hasretüñden haste oldum derdümi bilmez tabîb
Dil-berâ vasluñdadur var ise dermânum benüm

5 Ey habîbüm uşta âavrî medhüñi tekrâr ider

Bülbül-i şûrîdeyem sensin gülistânum benüm

3053 Nazîre-i Kemâl Paşa-zâde

1 İñledür dûlâb-ı çerhi çeşm-i giryânum benüm
Çıñladur gökler kulagın âh u efgânum benüm

2 Gün yüzüñden ayrılalı ey meh-i burc-ı kemâl
Her gice yılduz sayar çeşm-i dür-efşânum benüm

3 Dest-i gam çeng ideliden kâmetümi zührenüñ
Gökde âhengin yañıldur âh u efgânum benüm

4 Nâle vü eşküm durur bezmümde nây ile şarâb
Şu'le-i âhum duru şem'-i şebistânum benüm

5 Tuydılar şem'üñ yanup yakıldugıçün sûzumı
Kaldı micmer gibi cânda sûz-ı pinhânum benüm

6 Göreli her hâr elinde gül gibi dâmânuñı
Gonçeveş çâk oldı gayretden girîbânum benüm

7 Gül yüzüñ vasfında yiter şi'rümüñ rengînligi
N'ola rengîn olmasa evrâk-ı dîvânum benüm

3054 Nazîre-i Sa'dî

1 Ey letâfet gülşeninde verd-i handânum benüm
'Andelîb-i hoş-nevâñam diñle efgânum benüm

2 Hasret-i Tûbâ boyuñ cûy itdi eşk-i çeşmümi
Gel kenâra bi'llah ey serv-i hırâmânum benüm

3 Yıkdı göñlüm zulm ile rahm itmez ol şâh-ı cihân
Kaldı ma'mûr olmadı bu şehr-i vîrânum benüm

4 Sırr-ı gaybîydi dehânum âşkâr itdi dimiş
Gamzesi yok yirlere dökmek diler kanum benüm

5 Ey tabîb-i cân ‘ilâc itmek dilerseñ derdüme
Vir şarâb-ı la’lüñ oldur çünki dermânum benüm

6 Hâme zülfüñ vasfını tahrîr iderken dûstum
Müşk ile pür oldı bu evrâk-ı dîvânum benüm

7 Sa’di-i devrân benem devrümde nazm u nesr ile
Bâg-ı hüsnüñdür Gülistân ile Bustân’um benüm

8 Didi dil-ber nâz idüp cân gülşeninde bir gülem
Sad hezârân var ola bülbül gazel-hˇânum benüm

3055 Nazîre-i Şâmî

1 Hûblar sultânısın sen çün ‘Alicân’um benüm
Râh-ı ‘ışkuñda fidâ olsun ‘Ali cânum benüm

2 Gamzeñ okları tutupdur hâne-i dilden vatan
Devletüñde çog olupdur şimdi mihmânum benüm

3 Düşeli dil bezm-i cân-bahşuñdan ey dil-ber cüdâ
Nâyveş toldı cihâna âh u efgânum benüm

4 Yagdurursın başuma bârân gibi tîr-i belâ
Dâdumı senden alıvirmez mi Sübhân’um benüm

5 Zulm-i bî-dâduñdan ey şeh nice efgân itmeyem
Dest-i hecrüñ çâk ider her dem girîbânum benüm

6 Hˇâb gelmez dünyede Şâmî’ye her şeb tâ seher
Şefkatüñ eyyâmıdur devletlü sultânum benüm

3056 Nazîre-i Zâtî

1 Cismüme togruldugınca tîr-i cânânum benüm
Aña ‘izzetler ider karşu çıkar cânum benüm

2 Şâhid isterseñ eger ‘ışk odına yanduguma
Kıpkızıl közdür dahı bu çeşm-i giryânum benüm

3 Öldürür ‘uşşâkı gamdan kurtarur dirler seni
Ol kerem senden gelürse_öldür beni hanum benüm

4 Bendeyi irgürmedüñ âb-ı hayât-ı vasluña
Yâ seni cândan seven ölsün mi sultânum benüm

5 Kana gark olmış iñilder döne döne subh-dem
Çerh-ı cellâdı nice tutdı görüñ kanum benüm

6 Dûstlar ben ‘andelîbi dem-be-dem giryân idüp
Güldürür düşmenleri ol verd-i handânum benüm

7 Dün gice gülşende Zâtî ol yüzi gülden ırak
‘Andelîbüñ uyhusın uçurdı efgânum benüm

3057 Ve lehu

1 Her ne dem kim leblerin depretse cânânum benüm
Agzuma söge diyü kım kım ider cânum benüm

2 Mûrdan cismüm za’îf itmişdi diyü fürkatüñ
Kankı yiller esdi geldüñ a Süleymân’um benüm

3 ‘Aklumuñ cem’iyyetin zülfüñ perîşân eyledi
Ey perî-şân n’ola bu hâl-i perîşânum benüm

4 Bekleseñ yirüñ dinerdi saña kutb-ı çerh-i hüsn
N’eyleyem hercâyisin ey mâh-ı tâbânum benüm

5 Kuş diliyle ol gül-i ter didi sensin Zâtiyâ
Gülsitân-ı hüsnüme murg-ı hoş-elhânum benüm

3058 Nazîre-i Tâcî-zâde

1 Göklere çıksa yiridür âh u efgânum benüm
Gün gibi hercâyidür çün mâh-ı tâbânum benüm

2 Cânı peykân-ı hadengüñ cismüme degmiş durur

Hecre sabr idüp budur çıkmadugı cânum benüm

3 Bu ne sırdur ser-güzeştüm ben hikâyet itmedin
Kıssa olmış söylenür dillerde destânum benüm

4 Sandı haddüñde ‘arakdur eşkümüñ ‘aksin görüp
Ruhlaruñ âyînesinde çeşm-i giryânum benüm

5 Dudagını dün gice hˇâb içre dişlerdüm bugün
Leblerin gördüm kanatmış zahm-ı dendânum benüm

6 Öldürüp ben hasteyi kurtardı mihnetden ecel
Derd olan mecmû’-ı halka oldı dermânum benüm

7 Ca’ferem kim sâdıkam mihrinde anuñ subhveş
Niçün olmaz bir gice ol mâh mihmânum benüm

3059 Nazîre-i Cinânî

1 Cûş ider añdukça her dem la’lüñi kanum benüm
Hˇîşdur beñzer aña kan karışur kanum benüm

2 N’ola inansam lebüñden bûse ‘ahd itdügüñe
Lâ-cerem cândan umar ey kavli yalanum benüm

3 Rûz u şeb şâdî yüzin görmezdi cân ger her gice
Hâne-i dilde gamuñ olmasa mihmânum benüm

4 Merdüm-i gark-âbdur gûyâ asılmış ser-nigûn
Ey gül-i handân gamuñdan çeşm-i giryânum benüm

5 Düşmeyen çengine hicrânuñ ne bilsün neydügin
Bu belâ bezminde_olan nâleyle efgânum benüm

6 Cân-ı şîrîn vireli sen husrev-i hûbân içün
Söylenür Ferhâdveş dillerde destânum benüm

7 Dem gelür kim kana gark idem Cinânî göz yaşın

Ki_anuñ ucından tuyıldı râz-ı pinhânum benüm

3060 Nazîre-i Revânî

1 Bir benek altunlu geymiş yine cânânum benüm
Seyr ider yılduzlar ile mâh-ı tâbânum benüm

2 Âteş-i ‘ışkuñ Halîl’iyem ki dâg-ı şevkden
Od iken tâze gülistân oldı her yanum benüm

3 Lâle gibi sînemüñ dâgın nice fâş itmeyem
İtdi çak dâmânuma çâk-i girîbânum benüm

4 Gaybdan agzı haber virmezdi her dem gonçeye
Hızr’a yoldaş olmasa serv-i hırâmânum benüm

5 Gülsitân seyrin iden gelsün Revânî yanuma
Gül gibi açılmasun her yirde dîvânum benüm

3061 Nazîre-i Şem’î

1 Görmeyelden gün yüzüñ ey mâh-ı tâbânum benüm
Subha dek yılduz sayar bu çeşm-i giryânum benüm

2 Gün gibi altun beneklü âsmânîler geyüp
Seyr ider yılduzlar ile mâh-ı tâbânum benüm

3 Allar geymiş kızıl güller dakınmış başına
Kankı gülşenden gelür serv-i hırâmânum benüm

4 Câm içüp her bir gedâ ile öpüşme dem-be-dem
Kan olur kan üstine devletlü sultânum benüm

5 Ney gibi bagrum delüp iñletme her dem ey felek
Çün bilürsin yirde kalmaz âh u efgânum benüm

6 Görinen sanmañ şafakdur sâgar-ı hurşîd ile
Sâki-i devrân elinden devr ider kanum benüm

7 Ruhları ‘aksin temâşâ eyledüm peymânede
Şem’i’yem meh-rûlar ile geçdi devrânum benüm

3062 Nazîre-i Lâmi’î

1 Zülfüñüñ küfri olaldan dilde îmânum benüm
Kanda bir mug-beççe görsem talbınur cânum benüm

2 Vireli vîrâneme cânâ hayâlüñ şem’i zeyn
Mihr ü mehdür rûz u şeb cânumda mihmânum benüm

3 Raks urursın çerhvâr itdükçe feryâdum simâ’
San ney-i dem-sâzdur karşuñda efgânum benüm

4 Mihrümi ‘arz idicek çatma hilâl ebrûlaruñ
Gaym-ı gamdan taşra gel ey mâh-ı tâbânum benüm

5 Çün bahâr-ı hüsnüñi medh iderem şimden girü
Yılda çıksun gül gibi bir tâze dîvânum benüm

6 Gün gibi serdâr-ı dehrem hâk-i pây-i yâr olup
Odlu âhumdur müzehheb atlas eyvânum benüm

7 Lâmi’î devr-i ruhuñda mâhdan yakmaz çerâg
Dilde mihrüñ odudur şem’-i şebistânum benüm

3063 Nazîre-i Lâmi’î

1 Subhveş mihrüñle çâk oldı girîbânum benüm
San şafakdur kan yaşumdan cîb ü dâmânum benüm

2 Gül gibi tutdı meşâmm-ı ‘âlemi bûyuñ senüñ
Tabl gibi gûş-ı çerhe irdi efgânum benüm

3 Âh kim bu rûy-ı zerd ü eşk-i surhum dem-be-dem
‘Âleme fâş itdiler hep râz-ı pinhânum benüm

4 Ey hayâl-i yâr kılsañ cûy-ı çeşmümden güzer
Kanlu sudur gey sakın eşk-i firâvânum benüm

5 Eyledüm peymâneyi terk itmege peymân velî
Döndi yâruñ va’de-i vaslına peymânum benüm

6 Çek ‘inân-ı eşkümi bir lahza hâk-i pâyüñe
Hâlümi ‘arz ideyin devletlü sultânum benüm

7 Lâmi’î şol resme yazdum âteş-i hicrânı kim
Sûz irişür ‘âleme okunsa dîvânum benüm

3064 Nazîre-i Sürûrî-i Müderris

1 Ruşen itdi gün yüzüñ her sırr-ı pinhânum benüm
Neydügüm bildürdi halka âh u efgânum benüm

2 Tañ mı ârâm itmeyüp göñlüm karâr itmezse cân
Salınur çün gayr ile serv-i hırâmânum benüm

3 Kim virürdi ben ölümlü hasteye bir katre âb
Başum üzre olmasa bu çeşm-i giryânum benüm

4 Bu göñül bülbül gibi zârîlıg itmezdi hezâr
Gülmese her hâra gülveş verd-i handânum benüm

5 Yüzini yırtar benümçün mâtem eyler gökde mâh
Alalı cânum Sürûrî mâh-ı tâbânum benüm

3065 Ve lehu

1 Baña cânân ‘îdda ol dirse kurbânum benüm
N’ola bismi’llah fidâ olsun aña cânum benüm

2 Gûsfend-i mürdeveş gözüm süzüp hayrân olam
Kendü gelse ger beni kurbâna cânânum benüm

3 Kan bahâ olsun baña hem ideyin kanum helâl
Ger sürerse barmag ile alnına kanum benüm

4 Kendüsine bende idüp gamdan âzâd itmedi

Ben kulın şâd itmedi devletlü sultânum benüm

5 Bâd-ı hâkümden Sürûrî'yi götürsün dir imiş
Bu kadar ‘izzet götürmez dûstlar şânum benüm

3066 Nazîre-i Celîlî
1 Ey saçı zulmet tudagı âb-ı hayvânum benüm
Hızr gibi leblerüñ dirisidür cânum benüm

2 Karalar geyüp karârın yile virür ebrvâr
Dem-be-dem yaşlar döker bu çeşm-i giryânum benüm

3 Nây-ı nâlem şevkine ben raks ururdum haşre dek
Bir kez ol dil-ber dise n'eyler ki nâlânum benüm

4 Ben didüm dil mi kodı sînemde tîrüñ dil-berâ
Didi dil yitmez mi saña kanlu peykânum benüm

5 Âh-ı dil-sûzum sitâremle benüm ceng itmege
Ey Celîlî yiridür çerh olsa meydânum benüm

3067 Nazîre-i Sehî
1 Yakmasun dirseñ cihânı âh u efgânum benüm
Gün gibi seyr eyleme her câyı yârânum benüm

2 Dem-be-dem kapuñda yaşum mâ-cerâsın ‘arz ider
‘Âlem aglar acıyup bu çeşm-i giryânum benüm

3 Suç ise cânlar virüp yoluñda toprag oldugum
Geç suçından ben kuluñ devletlü sultânum benüm

4 Çözme zülfüñ öldürüp düşmenlere karşu beni
Boynuña alma yazıkdur dûstum kanum benüm

5 Koynına girse ‘aceb mi şi'rüm ol servüñ Sehî
Berg-i gülden tâzedür evrâk-ı dîvânum benüm

3068 Nazîre-i Sabâyî

1 ‘Îd-ı vasla dilerem kurbân ola cânum benüm
Hoş sa’âdetdür kabûl olursa kurbânum benüm

2 Zülfüñüñ sevdâsı endîşe kilîdin eyleyüp
Anuñ ile eglenür cân-ı perîşânum benüm

3 Meş’al-i encüm-fürûz u şem’-i dil-sûz-ı cihân
Âftâbum nûr-bahşum mâh-ı devrânum benüm

4 Yücedür kasruñ felekden anuñ içün ey melek
Çerhe irdi gûşuña irmedi efgânum benüm

5 Tıfl-ı çeşmüñ şîr-i mâder gibi içsün kanumı
Kim helâl oldı harâmî gamzeñe kanum benüm

6 Vaktidür sîr-âb iderse cur’a-i câm-ı lebüñ
‘Âşık-ı dil-teşneñi ey âb-ı hayvânum benüm

7 Dûst mihmân ola diyü bagrumı biryân idüp
Pür-mey itmişdür kabagın çeşm-i giryânum benüm

8 Haşre dek hurşîde nûr ihsân iderdüm bir gün ol
Mâh-ı devrân burcına tuş olsa seyrânum benüm

9 A begüm a pâdşâhum a benüm çok sevdügüm
Nice yansun âteş-i hecre dil ü cânum benüm

10 Hecr ile öldi Sabâyî vasl ile_ihyâ eyle kim
Senden irdüm derde sensin yine dermânum benüm

11 Mecma’-ı ervâhdur zülf-i perîşânuñ senüñ
Cânı teslîm eylemekdür ey perî-şânum benüm

3069 Nazîre-i Mu’îdî

1 Çünki sensüz hâlet-i nez’ içredür cânum benüm
Gel yitiş öldüm meded hey derde dermânum benüm

2 ‘Aynuña gelmez ölürsem çâre kılmazsın baña
Var ise gûşuña girmez âh u efgânum benüm

3 Fâlüme gerçi elif-kaddüñ gelür ammâ dahı
Zülfüñe beñzer perîşândur dil ü cânum benüm

4 Ruhlaruñ şevkiyle yakup teşne-cân itdüñ beni
Leblerüñ sun vaktidür ey âb-ı hayvânum benüm

5 Gözlerüm sayru görüp kurbâna gelmezsin diyü
Yâre urup sîneme dökdüñ yire kanum benüm

6 Bî-vefâ yâr u gam u derdüm füzûndur şöyle kim
Vaz gelmişdür devâdan şimdi yârânum benüm

7 Yâr olup agyâr ile bakmaz Mu’îdî’den yaña
Kavline turmaz dirîg ol mâh-ı tâbânum benüm

3070 Nazîre-i Derûnî

1 Çâk olursa subhveş tañ mı giribânum benüm
Gün gibi hercâyidür ol mâh-ı tâbânum benüm

2 Şol kadar kan agladum gül ruhlaruñdan ayru kim
Lâle-i hod-rûya döndi çeşm-i giryânum benüm

3 Dün gice seyrümde dildârun ısırdu la’lini
Gitmemiş gördüm bugün ol zahm-ı dendânum benüm

4 Cûybâr oldı gözüm yaşı haber vir ey sabâ
Kandadur cevlângeh-i serv-i hırâmânum benüm

5 Ey Derûnî ârzû-yı ‘ârız-ı dildâr ile
Kırmızı güller yaturdı hâr-ı müjgânum benüm

3071 Nazîre-i Usûlî

1 Gitdüm ammâ kaldı kapuñda dil ü cânum benüm

Cân u dilden kuluñam devletlü sultânum benüm

2 ‘Akl u sabr u cân u dil kapuñda kaldı dûstum
Gam degül derd ü gamuñdur çünki yârânum benüm

3 Senden ayruyam velî hâlümi i’lâm itmege
Kanda iseñ irişür saña bu efgânum benüm

4 Çünki sevgüñ dilde îmânumdur ölürsem dahı
Umaram kim gitmeye sînemden îmânum benüm

5 Dâg-ı ‘ışk urup cerâhat râhat itdi cânumı
‘Âkıbet bu derd Usûlî oldı dermânum benüm

3072 Nazîre-i Hadîdî

1 Ey sehî bâlâ vü gül-ruh hûb-ı devrânum benüm
Yoluña olsun fidâ ‘akl u dil ü cânum benüm

2 Hamdü li’llah kim latîf ü hûb u ra’nâdur yine
Cümle-i cânânenüñ içinde cânânum benüm

3 Emsem ister ey sanem derd-i dilüm bilmez tabîb
La’l-i cân-bahşuñdadur bu derde dermânum benüm

4 Lutf u hüsn-i hulk ile cân u göñül Ya’kûb’ına
Yûsuf-ı sânîsin ey mahbûb-ı Ken’ân’um benüm

5 Hâk-i pâyüñ hakkı gel ey nûr-ı ‘aynum kalmadı
Derd-i fürkat çekmege bir lahza fermânum benüm

6 Müfti-i çeşmüñ ne fetvâ ‘arz ider olsun helâl
Gamze-i cellâd-ı kâfir-kîşüñe kanum benüm

7 Ben Hadîdî’yem yoluñda cân ile baş oynaram
Böyledür kâlû deminden ‘ahd ü peymânum benüm

3073 Nazîre-i Mâtemî-i ‘Acem

1 Tâ nihân oldı nazardan âb-ı hayvânum benüm
Yir yüzin bahr eyledi çeşm-i dür-efşânum benüm

2 Sûr-ı âhumdan kıyâmet kopsa tañ mı dûstlar
Çün görinmez kâmet-i serv-i hırâmânum benüm

3 Tâ ki çıkdı elden ol gonçe gibi dâmânı pâk
Lâle gibi çâkdür her dem girîbânum benüm

4 Yıkılur seyl-i sirişkümden binâ-yı kâyinât
Şöyle ger kan aglaya bu çeşm-i giryânum benüm

5 Sıyt-ı ‘ışkum Mâtemî âfâkı tutsa tañ mı kim
Göge çıkdı ra’dveş feryâd u efgânum benüm

3074 Nazîre-i Muhibbî
1 Nâz ile gitdi çün ol gül yüzli cânânum benüm
Gidiserdür hasret ile sîneden cânum benüm

2 Dûd-ı âhumdan durur oldugı bu çerhüñ kebûd
Almagıl âhum sakın ey mâh-ı tâbânum benüm

3 Âh kim derd-i derûnum irmez ol meh gûşına
Söylenür hep kıssadur dillerde destânum benüm

4 Tîr-i müjgânuñ delelden sînem ile bagrumı
Su yirine akar oldı sînede kanum benüm

5 Hecr ile öldi Muhibbî ey sanem Mecnûnveş
Göklere çıksa ne tañ bu âh u efgânum benüm

3075 Nazîre-i Hayretî
1 Olmaduñ sâbit-kadem serv-i hırâmânum benüm
İtdi ser-keşlik yine ol pâk-dâmânum benüm

2 Tagıdup zülfüñ gibi hâlüm perîşân eyledüñ
Âdemîlik midür andan ey perî şânum benüm

3 Yaka yıka ‘asker-i mihnet vücûdum kişverin
Hîç lâyık mıdur a devletlü sultânum benüm

4 Yol mıdur sen gün gibi her câyı seyrân idesin
Ben olam güm-râh ey alnı mâh-ı tâbânum benüm

5 Hayretî’yi eyle bu gird-âb-ı mihnetden halâs
Aña Hızr ol ey sözi ser-çeşme-i cânum benüm

3076 Ve lehu

1 Kaçma yıylanmakdan ey gül-berg-i handânum benüm
İtme ser-keşlik iñen serv-i hırâmânum benüm

2 Yadlar bezmin müşerref eyleyüp pervânevâr
Yakma ben miskîni ey şem’-i şebistânum benüm

3 Vech-i pâküñdür tarîk-i ‘ışk içinde baña dîn
Küfr-i zülfüñdür Hudâ hakkiçün îmânum benüm

4 Egnüme bir hil’at-i gam geydürüp hayyât-ı ışk
İtdi zencîri ile tavk-ı girîbânum benüm

5 Eksük itme Hayretî dervîşden ihsânuñı
Vir zekât-ı hüsnüñi devletlü sultânum benüm

3077 Ve lehu

1 Hâr-ı gamdan gitdi kurtılmadı dâmânum benüm
Dest-i mihnetden degül hâlî girîbânum benüm

2 Kılma cânum gerdenin bend-i mahabbetden halâs
Yâ İlâhî eyleme dünyâyı zindânum benüm

3 Tîg çekme gayra tek kan itmek ise ger garaz
Gel beni öldür helâl olsun saña kanum benüm

4 Sen melâhat kişverinde n’ola şâh-ı hüsn iseñ

Bende-i sultân-ı ‘ışkam ben de sultânum benüm

5 Hayretî yumdum nukûş-ı deyr-i sûretden gözüm
‘Âlem-i ma’nâ olursa tañ mı seyrânum benüm

3078 Ve lehu

1 Bir nihâl-i tâzedür serv-i hırâmânum benüm
Gonçedür açılmaduk gül-berg-i handânum benüm

2 Bî-güneh kullaruñ öldürmek durur beñzer hemân
Ulu bildügüñ kiçi yaşuñda sultânum benüm

3 Tâze begdür kullık tmek aña müşkildür göñül
Ol güzeller şâhına yanaşma oglanum benüm

4 ‘Âşık oynar eglenürken gonçe dil-berler müdâm
Sohbeti bozdı beni serkitdi cânânum benüm

5 Hayretî’nüñ gözine sensüz karañudur cihân
Çeşmine sensin bebek ey yüzi rahşânum benüm

3079 Ve lehu

1 Eglenimez hâne-i tenden çıkar cânum benüm
Eglenüp bir dem eger gelmezse cânânum benüm

2 Leşker-i gam cân u dil mülkini târâc eyledi
Tîz irişmezseñ eger devletlü sultânum benüm

3 Göz göre öldürmesün ben nâ-tüvânı hey meded
Hecr elinden gel halâs eyle girîbânum benüm

4 Dûstum ne gül açar ne bülbül egler göñlümi
Yog imiş gülzâr-ı hüsnüñ gibi seyrânum benüm

5 Gözlerüm yaşı revân olup arar her sû seni
Kanda seyr eylersin ey serv-i hırâmânum benüm

6 Gözüme ‘âlem karañu oldı sensüz kandasın
‘Arz-ı hüsn it gün gibi ey mâh-ı tâbânum benüm

7 Yâd idüp didi ki n’eyler gûşe-i gamda ‘aceb
Hayretî-i vâlih ü ser-mest ü hayrânum benüm

3080 Ve lehu

1 Her pelîde baş koşar serv-i hırâmânum benüm
Yüz virür her hâra ol gül-berg-i handânum benüm

2 Her yakasuz oñmaduk cimrî levendün hücresin
Rûşen eyler her gice şem’-i şebistânum benüm

3 Her denî-tab’ı çeküp paşa idinme kendüñe
Böyle ‘âlî-şân iken devletlü sultânum benüm

4 İt rakîbüñ fitnesine aldanup lutf eyle gel
Göz göre bir dilküye sayd olma arslânum benüm

5 Ehrimenler sözine uydı meger ey Hayretî
İltifât itmez bu ben mûra Süleymânum benüm

3081 Nazîre-i ‘Özrî-i Kâdî

1 Sûz-ı âhumdan sakınsun mâh-ı tâbânum benüm
Âsmânı göge boyar dûd-ı efgânum benüm

2 Olmasaydı gözlerüm zahmına müjgânum fetîl
Nûr-ı çeşmüm kanda bulunurdı dermânum benüm

3 Odlara yakdı cihânı âteş-i ruhsâr-ı yâr
Dilleri hâkister itdi âh-ı sûzânum benüm

4 Şeh-süvâram tevsen-i ‘ışkuñla oldum hem-’inân
Yiridür sahrâ-yı mihnet olsa meydânum benüm

5 Pâdşâh-ı hüsn iken rahm eyleyüp ben mûruña
Gam çerisine ayaklatma Süleymân’um benüm

6 Kana boyansun göreyin eşk-i çeşmüm dem-be-dem
Göz göre izhâr ider bu sırr-ı pinhânum benüm

7 Hâlet-i ‘ışkuñda baña bend olan zencîrümüñ
Sînesini deldi yir yir âh-ı sûzânum benüm

8 Mevc-i vuslat bâd-ı râhatdan yudum el ‘Özriyâ
Derd ü gam havf u elemdür çün nigehbânum benüm

9 Çîn idüp kâküllerin ol saçı sünbül didi kim
Her tarafdan ejdehâlardur nigehbânum benüm

3082 Nazîre-i Ferîdî

1 Derdüñi dermân idindi kendüye cânum benüm
Hîç korkutma beni cevr ile cânânum benüm

2 Haste-i ‘ışkam tabîb itmez devâ hˇâcem baña
La’l-i cân-bahşuñdan olur yine dermânum benüm

3 Hem-dem olduñ ol rakîb-i hârla ey gül yüzlü çün
Tutsa tañ mı ‘âlemi bülbül gibi_efgânum benüm

4 Kadd-i dil-cûñuñ hevâsı ile hem-dem eşküm uş
Cûylar akıdur ey serv-i hırâmânum benüm

5 Dâmenüñe düşmişemdür ben kuluña rahm idüp
Dest-i gamdan kıl halâs ey şeh girîbânum benüm

6 Eşk-i hûn-bârum elinden yandugum her dem budur
‘Âleme fâş eylemişdür râz-ı pinhânum benüm

7 Tâli’-i nahs irmedi bir gün sa’âdet burcına
Cevr-i devr ile Ferîdî geçdi devrânum benüm

3083 Nazîre-i Hâverî

1 Yirümi od eyledi yanuñda efgânum benüm

Odlara yansun göyünsün âh-ı sûzânum benüm

2 Kana gark olsun şafakveş sîne-i sad-pâre kim
Rûşen itdi mihrüñi ey mâh-ı tâbânum benüm

3 Hasret-i hâlüñle kankı sînede dâg-ı gamı
Zâhir itdi lâleveş çâk-i girîbânum benüm

4 Reng alurmış kanlu yaşumdan benüm ol lâle-had
Kana gark olsun göreyin çeşm-i giryânum benüm

5 Âh u efgânı çok itme kim bulutdan nem kapar
Hâverî nâzükdür ol gül yüzlü cânânum benüm

3084 Nazîre-i Selmân
1 Eyledi ‘azm-i sefer gün yüzlü cânânum benüm
Göklere çıksa yiridür âh u efgânum benüm

2 Bir ruhı gül lebleri mül yârdan düşdüm cüdâ
Kanlar aglarsa ‘aceb mi çeşm-i giryânum benüm

3 Derd-i hasretden zebûn oldı katı dil hastedür
Kullaruñ hâli n’olur devletlü sultânum benüm

4 Dûd-ı âhumdan gice gündüz bir olsa tañ degül
Gün yüzin göstermez oldı mâh-ı tâbânum benüm

5 Bâgdan çıkmaz gözin Selmân ayırmaz servden
Kâmetüñ añdukça ey serv-i hırâmânum benüm

3085 Nazîre-i Hilâlî-i Kazzâz
1 Agzuma nâz ile sögse la’l-i cânânum benüm
Cismüme sıgmaz ferahdan ey perî cânum benüm

2 Gül gül altunlu kabâ geymiş nihâl-i gül gibi
Salınur gülzârda ol verd-i handânum benüm

3 Bilmezem kanlu mıyam ey lâle-ruh hâlüm nedür
Eşk-i hûnînüm komaz elden girîbânum benüm

4 Sâyeveş yoluñda hâk olsun gören üftâdeler
Tur salın nâz ile ey serv-i hırâmânum benüm

5 Ey Hilâlî mâh-ı nev ebrûsı hüsni âftâb
Bir musavver nûrdur ol mâh-ı tâbânum benüm

3086 Nazîre-i Yahyâ

1 Merhabâ kılmaz geçer ‘uşşâka cânânum benüm
Kimseye baş egmez ol serv-i hırâmânum benüm

2 Âh kim elden kaçurdum ol gözi şeh-bâzumı
Göklere irse n’ola feryâd u efgânum benüm

3 Gün yüzini günde biñ kerre temâşâ eylesem
Ey göñül bir dahı görmege iver cânum benüm

4 Hasret-i la’l-i leb-i dildâr ile zahmum gibi
Kanlar aglar hâlüme bu çeşm-i giryânum benüm

5 Añlanur mestâne-i câm-ı mahabbet oldugum
Yâr elinden yakasın çâk itdi dîvânum benüm

6 Sen vefâ nerdini oynarsun begüm agyâr ile
Tâs-ı çerhi çıñradur zâr ile nâlânum benüm

7 Âstânuñdan ayırma derdmendüñdür senüñ
Kıyma Yahyâ bendeñe devletlü sultânum benüm

3087 Nazîre-i Fakîrî

1 Görüben rahm itmedüñ hâl-i perîşânum benüm
Âdemîlik böyle mi_olur ey perî-şânum benüm

2 Leblerüñ ‘Îsâ didiler öldürür sorsam cevâb
Ey Mesîhâ-dem esirge yok mıdur cânum benüm

3 Sâyeveş alçak göñüllü olanı pâ-mâl ider
Katı yüksek gözedür serv-i hırâmânum benüm

4 Görmeyelden gün yüzini düşdi bahtum yılduzı
Kankı burcı seyr ider ol mâh-ı tâbânum benüm

5 Bâg-ı kûyında Fakîrî ol yüzi gül şevkine
'Andelîbüñ sıklıgın diñdürdi efgânum benüm

3088 Nazîre-i Celîlî

1 Her yaña meyl ider ol serv-i hırâmânum benüm
Hâra hem-demdür n'idem gül-berg-i handânum benüm

2 Yârı görsem nâ-gehân 'aklum gider ey dûstlar
Sanmañuz bîhûdedür çâk-i girîbânum benüm

3 Kılma gılmânı hikâyet hûr çün sensin baña
Gülşen-i kûyuñ durur Firdevs [ü] Rıdvânum benüm

4 Derdmend [ü] zâruñam ey cân tabîbi kıl devâ
Hokka-i la'lüñdedür dârû-yı dermânum benüm

5 Ey dirîgâ kim eser kılmadı nâlem göñlüñe
Taşları iñletdi gerçi âh u efgânum benüm

6 Pây-bûsı çün saña el urmadı cânânenüñ
Bâri yüz sür izine ey eşk-i galtânum benüm

7 Yâr kûyında Celîlî'yi görüp nâlân u zâr
Didi hâmûş olmasun murg-ı hoş-elhânum benüm

3089 Nazîre-i Muhyî

1 Berg-i gülden tâzedür çün rûy-ı cânânum benüm
'Andelîbe gâlib olsa n'ola handânum benüm

2 Kadr ü kıymet bulmaz oldı nâfe-i misk-i Hoten

‘Anber efşân eyleyelden zülf-i reyhânum benüm

3 Gamzesinden günde biñ gez tîr urursa sîneme
Şâhid olsun şeh ki kurbân ola bu cânum benüm

4 Gözlerümden dürler îsâr ide idüm başına
Himmet idüp bir gün ol meh olsa mihmânum benüm

5 Sînemi çâk eylemekde sa’yini kılmaz dirîg
Kasdı budur kim düşüre boynına kanum benüm

6 Didüm ey meh leblerüñden emsem olsa derdüme
Didi umarsın ki ola saña dermânum benüm

7 Didüm ey şeh ‘ahdüñ oldur ki_idesin baña vefâ
Didi Muhyî düşde gördüñ ola peymânum benüm

3090 Li-mürettibihi

1 Kanı ol gün kim gelüp ol mâh-ı Ken’ân’um benüm
Gün gibi ide müşerref Beytü’l-ahzânum benüm

2 Dîde-i gam-dîdede uçar hayâli dâyimâ
Gâyib olalı nazardan ol perî-şânum benüm

3 Ol meh-i bî-mihre te’sîr itmedi bir zerre âh
Göklere çıkdı egerçi âh u efgânum benüm

4 Gonçeler baş kor ayagına döşer güller yüzin
Seyr-i gülzâr eylese serv-i hırâmânum benüm

5 Pây-mâl itdi hevâñ ile beni gam leşkeri
Rahm kıl ben mûr-ı mazlûma Süleymân’um benüm

6 Ey tabîb-i cân lebüñ sükker mi yâ şehd-i şifâ
Sordugum budur ki oldur derde dermânum benüm

7 Bahr-i tab’uma diye Nazmî Nizâmî âferîn

Ger sadefveş gûş ide nazm-ı dür-efşânum benüm

3091 Li-mürettibihi

1 Kim ki sen cânânı cânâ görse dir cânum benüm
Hey ne âdem cânısın sen ey perî-şânum benüm

2 Tañrı hakkiçün tarîk-i ‘ışk içinde şüphesüz
Küfr-i zülfüñdür senüñ a dînüm îmânum benüm

3 Yüz süren her dem sa’âdet birle bulur feth-i bâb
Âstânuñ bir sa’âdet-hânedür hanum benüm

4 Hizmete varur gelür her dem der-i ikbâlüñe
Tıfl-ı dil olmış durur şimdi der oglanum benüm

5 Nice bilmek nice cevher oldugın zâtuñ senüñ
Nazmiyem pes cevherî olmak durur şânum benüm

Nev’-i dîger

3092 Ez-ân-ı Ahmed Paşa

1 ‘Işk tâsın çıñradan âh u figânumdur benüm
Söylenen dillerde şimdi dâstânumdur benüm

2 Ben nice şerh eyleyem dil derdini dildâra kim
Şem’ gibi tutuşan evvel zebânumdur benüm

3 Subha dek tâk-ı zebercedde yanan kındîller
Zâhir olan şu’le-i sûz-ı nihânumdur benüm

4 Her seher çeşm-i şafakdan kanlu yaş gibi akan
Kan degüldür cur’a-i câm-ı şebânumdur benüm

5 Bir perî-peyker hayâlin her gice teshîr içün
Ülker indüren dü çeşm-i hûn-feşânumdur benüm

6	Kevkeb-i eşkümle her şeb yir yüzin zeyn eyleyen
Mihr-i ruhsâr-ı meh-i nâ-mihrbânumdur benüm

7	Hâr sanmañ Ka'be-i kûy-ı mugaylânın anuñ
Yâ gül-i ter yâ semen yâ ergavânumdur benüm

8	Cân-ı Ahmed'den yaratmış cismüñi cân-âferîn
Ol bu ma'nîden dimişdür saña cânumdur benüm

3093 Nazîre-i Şâhidî

1	Dehri pür-âşûb iden âh u figânumdur benüm
Hayrete halkı salan bu dâstânumdur benüm

2	Her sadâ ki 'âlem-i 'ışk içre var feryâddan
Cân u dilden na're-i savt tercemânumdur benüm

3	Bahr-i a'zam kim bisât-ı arzı olmışdur muhît
Çeşme-i çeşmümdeki eşk-i revânumdur benüm

4	Zulmet-i leyl ile cânâ 'arz olan seyyâreler
Sûz-ı dilden pür-şerer olan duhânumdur benüm

5	Şâhidî'den ola mı zâyil hevâñ içre şehâ
Leblerüñüñ şevki kim cismümde kanumdur benüm

3094 Nazîre-i Tâcî-zâde

1	Hâne-i mihr ü mahabbet kim mekânumdur benüm
'Arş-ı 'âlî şimdi ferş-i âstânumdur benüm

2	Yandum ey meh-rû şu deñlü âteş-i mihrüñle kim
Çerh-i nîlî didügi halkuñ duhânumdur benüm

3	Çekdügüm endûhı cânâ nâmede derc itmişem
Kaddini anuñ büken bâr-ı girânumdur benüm

4	Şem'-i ruhsâruñ şeb-i zülfüñde rûşen olalı
Sûre-i Nûr u Duhân vird-i zebânumdur benüm

5 Gird-i la’lüñde görinen hat degül şevk-i lebüñ
Od urupdur cânuma ol dûd-ı cânumdur benüm

6 ‘Âlemi pür-nûr iden her gün degüldür âftâb
Pertev-i hüsn-i meh-i nâ-mihrbânumdur benüm

7 Çünki cânlar cânıdur ol gül-’izâr u gonçe-leb
Yaraşur Ca’fer dise rûh-ı revânumdur benüm

3095 Nazîre-i Resmî

1 Ol perî-peyker ki kasdı sayd-ı cânumdur benüm
Mâh-rûlar mihteri nâ-mihrbânumdur benüm

2 Nutka geldükçe dem-i ‘Îsâ gibi cân-bahş olan
Ol şeker-leb tûti-i şîrîn-zebânumdur benüm

3 Râstî ‘uşşâkı bu demde tahayyür eyleyen
Nagme-i dil-sûzum u savt tercemânumdur benüm

4 Zînet-i bâg-ı İrem viren cemâl-i ‘âleme
Ol yüzi berg-i gül-i bâg-ı cinânumdur benüm

5 Cânumı kurban idüp sînem siper kılan müdâm
Gamzesi tîriyle ebrûsı kemânumdur benüm

6 Bülbülüñ zârın hezâr idüp güli lâl eyleyen
Şevk-i rûy-ı yâr ile âh u figânumdur benüm

7 Bunca müddetdür ki sen şeh bendesidür Resmi’ye
Dimedüñ rahm eyleyüp bir gün fülânumdur benüm

3096 Nazîre-i Revânî

1 Şol gelen dil-ber mi yâ rûh-ı revânumdur benüm
Leb mi şol hâtır soran yâ yâr-ı cânumdur benüm

2 Kasr-ı gamdur hâne-i dil nerdbân şimdi aña

Üstühˇânlarla bu cism-i nâ-tüvânumdur benüm

3 Dâg-ı hasret kim şehâ sînemde hûn-âlûdedür
Kanlar aglar san dü çeşm-i hûn-feşânumdur benüm

4 Şevkden çekdüm elifle na'l şeklin sîneme
Râh-ı 'ışk içinde çün tîr ü kemânumdur benüm

5 Çenge 'âlemde Revânî dâyimâ baş egdüren
Bezm-i fürkatde olan savt tercemânumdur benüm

3097 Nazîre-i Zâtî

1 Şâh-ı 'ışkam dûd-ı âhum sâyebânumdur benüm
Eşk-i çeşmüm leşkerüm tablum figânumdur benüm

2 Ra'd sanmañ kubbe-i eflâki güm güm gümleden
Yâr elinden na're-i âh u figânumdur benüm

3 Çerh-i a'zam bâg-ı 'ışkuñ içre bir dûlâbdur
Anı gerdân eyleyen eşk-i revânumdur benüm

4 Ey tabîb-i cân u dil derdüm saña şerh itmege
Zahmumuñ agzında peykânuñ zebânumdur benüm

5 Cismümüñ her cânibinde zahm-ı hûn-bârum ki var
Hâlüm aglar yâra çeşm-i hûn-feşânumdur benüm

6 Gâfil olma sehm kıl âhum okından ey felek
Kaddüm altun tozlu bir Çâçî kemânumdur benüm

7 Germ olup âhum ayıtdı kim felekler Zâtiyâ
Yakmaga kındîl-i çerhi nerdbânumdur benüm

3098 Ve lehu

1 Görinen cismümde sanmañ üstühˇânumdur benüm
Ol ecel kasrına bir hoş nerdbânumdur benüm

2 Nâr-ı derdüñle yanar her üstühˇân bir şem'dür
Kim fetîl ol şem'e magz-ı üstühˇânumdur benüm

3 Sîne-i pür-sûzdan cânâ yalıñlar kim çıkar
Sûz-ı dilden saña yanmaga zebânumdur benüm

4 Mısr-ı derdüñ kal'asın feth itdüm ey Yûsuf-cemâl
Her elif burc-ı beden üzre sinânumdur benüm

5 Görinen Zâtî şafak sanma felekde subh u şâm
Anı çerh aldı yüzine çaldı kanumdur benüm

3099 Nazîre-i Sultân Bâyezîd

1 Vasl-ı cânân her nefes maksûd-ı cânumdur benüm
Dilde mihri hüsnüñüñ râz-ı nihânumdur benüm

2 Olmasa dilde gamuñ ten zinde olmaz bir nefes
Dûstum bildüm gamuñ cân u cihânumdur benüm

3 Nice yaşlar dökmesün çeşm-i revân arduñca kim
Terk idüp giden beni rûh-ı revânumdur benüm

4 Dest-i cevrüñle büküp sen kaddüm itdükçe kemân
Tîr-i âhumla felek her dem feşânumdur benüm

5 Rûz u şeb mihr ü mehüñ şem'ini âhumdur yakan
Görinen çerh-i felek dûd-ı duhânumdur benüm

6 Hisse-i gussam yazup şerh itmedüm yâ Rab neden
Söylenen dillerde şimdi dâstânumdur benüm

7 Cevr ile her günde biñ kez öldürürseñ 'Adli'yi
Hak bilür bir kez dimez boynuña kanumdur benüm

3100 Nazîre-i Celîlî

1 Bülbüli lâl eyleyen âh u figânumdur benüm
Okınan gül meclisinde dâstânumdur benüm

2 Vasf-ı hüsnin eyler idüm döndi bakdı yüzine
Ol mehi teshîr iden vird-i zebânumdur benüm

3 Allah Allah bir cefâsı çok meh-i bed-mihr imiş
Ben sanurdum anı yâr-ı mihrbânumdur benüm

4 Dâmenine zînhâr el degme ey bâd-ı sabâ
Ki_ol hırâmân salınan serv-i revânumdur benüm

5 Sebzezâr-ı kûy-ı yârı lâlelerle zeyn idüp
Mihr-ruhsâr ile çeşm-i hûn-feşânumdur benüm

6 Micmer-i eflâke gün yüzüñden irür her gice
Od bıragan şu'le-i sûz-ı nihânumdur benüm

7 Nice yıllardur Celîlî mübtelâñ olmış durur
Dimedüñ bir gün bu miskîn nâ-tüvânumdur benüm

3101 Ve lehu Eyzen

1 Ol sanem kim hâsıl-ı cân-ı cihânumdur benüm
'Ârızı gül kâmeti serv-i revânumdur benüm

2 Murg-ı kudsîyem işigüñ olalı mesken baña
Himmetüñde evc-i gerdûn âşiyânumdur benüm

3 Ruhlaruñla zülf-i müşkînüñ görelden rûz u şeb
Sûre-i Nûr u Duhân vird-i zebânumdur benüm

4 'Âlem-i 'ulvîde feth oldı baña ebvâb-ı 'ışk
Zîr-i pâyümde felekler âstânumdur benüm

5 Bu sadâyı ra'd u berk âvâzesidür sanmañuz
Kim hurûş-ı na're-i âh u figânumdur benüm

6 Ol Celîlîyem ki vasf itmekde hüsnüñ gülşenin
Bâg-ı kudsüñ bülbüli hem-dâstânumdur benüm

3102 Ve lehu Eyzen

1 Halkı gam-gîn eyleyen âh u figânumdur benüm
Kıssa-i pür-gussa şimdi dâstânumdur benüm

2 ‘Aks-i hüsninde cihân yüzini cennet eyleyen
Ol boyı serv [ü] yañagı ergavânumdur benüm

3 Her seher subhuñ yakasın gül gibi çâk eyleyen
Dest-i hicrân-ı meh-i nâ-mihrbânumdur benüm

4 Hâk-i râh-ı yâra her dem la’l ü zer îsâr iden
Rûy-ı zerdümle dü çeşmüm hûn-feşânumdur benüm

5 Şem’e sor ey mâh-rû sûz-ı derûn-ı sînemi
Ol bilür kim mahrem-i râz-ı nihânumdur benüm

6 Oklaruñ peykânını hûnîn dilümde sanasın
Kana bulaşmış yatur âzürde cânumdur benüm

7 Lebleri vasfın Celîlî’den işidüp ol sanem
Didi bu hod tûti-i şîrîn-zebânumdur benüm

3103 Nazîre-i Şemsî

1 Tîrüñ ey kaşı kemânum yarı cânumdur benüm
Geçmesün benden ölürem yâr-ı cânumdur benüm

2 Ey kemân-ebrû ko dilde tîrüñ ârâm eylesün
Bir lebi la’l ü boyı serv-i revânumdur benüm

3 Mihnet ocagında bir kül öksüziyem dûstlar
Koynum içre dâg-ı gam göynüklü nânumdur benüm

4 Kılca cânum kalmadı dün gice beñzer subha dek
Söylenen dillerde ol ince miyânumdur benüm

5 Şemsiyem kim mâh-rûlar müşterîdür nazmuma

Dil-rübâlar avlamak şi’r ile şânumdur benüm

3104 Nazîre-i Mâtemî-i ‘Acem

1 Cânumı efgâr iden ârâm-ı cânumdur benüm
Göñlümi sad-pâre kılan dil-sitânumdur benüm

2 Gül gibi çâk itdüren pîrâhen-i nâmûsumı
Bagrumı kan eyleyen gonçe-dehânumdur benüm

3 Sayd iden her göñli vü rahm itmeyen âhû gibi
Gözleri şîr-efken ü ebrû-kemânumdur benüm

4 Ger cihân tolu ise âşûb-ı gamdan gam degül
Gûşe-i mey-hâne çün dârü’l-emânumdur benüm

5 Mâtemî’nüñ kevkeb-i eşkin görüp rahm itmeyen
Ol güneş yüzlü meh-i nâ-mihrbânumdur benüm

3105 Ve lehu

1 Kûh-ı gam altında cism-i nâ-tüvânumdur benüm
Bahr-i eşk üstinde çeşm-i dür-feşânumdur benüm

2 Lâle-gûn reng-i şafak sanmañ görinen subh u şâm
Göge çıkmış şu’le-i dâg-ı nihânumdur benüm

3 Tâ ki ayru düşmişem ol nev-bahâr-ı hüsnden
Çeşmüm ebr u berk u ra’d âh u figânumdur benüm

4 Lâle gibi dâg-ı gamdan olmadum bir dem halâs
Mihnet ü endûh gûyâ tev’emânumdur benüm

5 Şu’le-i âhum ki dilden dem-be-dem peydâ olup
Vasf-ı hâlüm şerh ider gûyâ zebânumdur benüm

6 Kûh-ı gamdan çekdügüm hâli eger şerh eylesem
Kıssa-i Ferhâd aña kem dâstânumdur benüm

7 Dil-berüñ peykân-ı tîri sînede ey Mâtemî
Şöyle sevdi yüregüm gûyâ ki cânumdur benüm

3106 Nazîre-i Ferîdî

1 Dil hazîn oldı güvâh âh u figânumdur benüm
Ten za'îf oldı bu ten bâr-ı girânumdur benüm

2 Unudıldı mihnet-i Ya'kûb u Yûsuf kıssası
Söyleyen dillerde şimdi dâstânumdur benüm

3 İçdi kanum bu felek rahm itmedi ey meh baña
Bu şafak kim görinür göklerde kanumdur benüm

4 Dilde dâg-ı 'ışk ile ey meh nice cân virmeyem
Bendeñ olduguma zîrâ ol nişânumdur benüm

5 Ol kemân-ebrû Ferîdî kirpük okın atuban
Didi kim tut sîneñi karşu nişânumdur benüm

3107 Ve lehu

1 Derd-i 'ışkuñ vakt-i baht-ı kâm-rânumdur benüm
Zecr-i hecrüñ fursat-ı vasla zamânumdur benüm

2 Nâle kânûn olalı çeng-i gamuñda 'âşıka
Yanuban yakılmada ney hem-zebânumdur benüm

3 Serv-kaddüñ ârzûsına şu deñlü_aglamışam
Uşbu sular kim akar eşk-i revânumdur benüm

4 Dil meger yanmışdı mihrüñ odına ey meh ezel
Dâg-ı 'ışkuñ ol mahabbetden nişânumdur benüm

5 Hâtem-i la'lini sordum mihr idüp didi o meh
Ey Ferîdî 'âşıka mühr-i emânumdur benüm

3108 Nazîre-i Selmân

1 Dûstlar Leylâ vü Şîrîn dil-sitânumdur benüm

Kıssa-i Ferhâd u Mecnûn dâstânumdur benüm

2 ‘Âlemi devr eyledüm hecrüñde göz yaşın döküp
Dil-berâ Bahr-i Muhît eşk-i revânumdur benüm

3 Görinen gök sâyebânı âsmânı sanmañuz
Nâr-ı hecre yakdı dil-berler duhânumdur benüm

4 Meskenüm mey-hâne-i Beytü’l-harâm olsa n’ola
Gussa vü endûhdan dârü’l-emânumdur benüm

5 Hasret-i hâli dögünler kodı Selmân bagrına
Yüregüm hûn iden ol dâg-ı nihânumdur benüm

3109 Nazîre-i Hatâyî
1 Şol perî-peyker melek çeşmiyle cânumdur benüm
Gitmesün göñlümden ol rûh-ı revânumdur benüm

2 Sordum agzuñ gonçe mi yâ dür midür yâ [hod] dehân
Bu sözüm yohsa hayâlüm yâ gümânumdur benüm

3 Serve beñzetdüñ boyını ey rakîb-i kem-nazar
Nice dirsin serv anı ‘ömr-i cevânumdur benüm

4 Zülfini misk-i Hoten didüm didi ki söyleme
Misk dahı bir türâb-ı âstânumdur benüm

5 Didiler kim ey Hatâyî nice sevdüñ yârı sen
Didi yohdur ihtiyârum dil-sitânumdur benüm

3110 Nazîre-i Nasîbî
1 Zahm-ı tîrüñ ey kemân-ebrû dehânumdur benüm
Derd-i dil şerhine peykânuñ zebânumdur benüm

2 Sır nedür irmez saña ey mihr ü mâhum gerçi kim
Çerhi gerdân eyleyen âh u figânumdur benüm

3 ‘Âşıkam benden nişân isterseñ ey dil-ber saña
Beñzümüñ zerd oldugı ‘ışka nişânumdur benüm

4 Dil-berâ kûyuñ itine cürmümi ‘afv itdüren
Bilürem fi’l-cümle anı hakk-ı nânumdur benüm

5 Nâr-ı ‘ışkuñla Nasîbî tutuşup yandugına
Kıl nazar budur delîl âhum duhânumdur benüm

3111 Li-mürettibihi

1 Leblerüñ güftâr ile cân içre cânumdur benüm
Kâmetüñ reftâr ile rûh-ı revânumdur benüm

2 Leblerüñe dil-berâ dil virdügüm agyârdan
Saklaram cânum gibi râz-ı nihânumdur benüm

3 Cûst u cû iden seni ey serv-i gül-ruh bâg bâg
Göreyin çok yaşasın eşk-i revânumdur benüm

4 Câm-ı mey devrüñ gamın itdügiçün her zamân
Gûşe-i mey-hâne ey sâkî mekânumdur benüm

5 Cân-fezâ la’line her cânânenüñ meyl eylemek
Nazmiyem lâzım durur tab’uma şânumdur benüm

3112 Li-mürettibihi

1 Künc-i gamda hem-demüm âh u figânumdur benüm
Kanda gitsem hem-rehüm eşk-i revânumdur benüm

2 Gün yüzüñle ay alnuñ şevkine cânâ senüñ
Rûz u şeb Nur âyeti vird-i zebânumdur benüm

3 Cezbe-i ‘ışkuñla geldüm ‘âlem-i ervâhdan
Cân metâ’ı saña cânâ armaganumdur benüm

4 Gün yüzüñ gördükçe her dem ki_eylerem göynüklü âh
Dilde mihrüñden olan sûz-ı nihânumdur benüm

5 Hâsılı bu kim leb ü zülfiyle Nazmî ol nigâr
Cânum u ‘ömrüm durur rûh-ı revânumdur benüm

3113 Li-mürettibihi

1 Yâra her dem n’ola dirsem yâr-ı cânumdur benüm
Cânumuñ ârâmı ol rûh-ı revânumdur benüm

2 Hüsni yâruñ âftâb u âstânı âsmân
Anda kemter zerre cism-i nâ-tüvânumdur benüm

3 ‘Âşıkâne na’reler kapuñda kim peydâ olur
Âsmâna irişen âh u figânumdur benüm

4 Acıyup cândan benümçün vay ki yanar yakılur
Dâg-ı mihrüñ dilde âr-ı mihrbânumdur benüm

5 Nazmi’ye cânânesüz çün kim olur dirlik muhâl
Oldur anuñ didügi cânâna cânumdur benüm

Nev’-i dîger

3114 Ez-ân-ı Kemâl-i Zerd

1 Yıkılurdı âsmân eşk-i revânumdan benüm
Ger sütûn itmeseler yir yir duhânumdan benüm

2 Ol kadar nûş itmişem ‘ışkuñ meyin ben ölicek
İtlerüñ mest ola bûy-ı üstühˇânumdan benüm

3 Tâ dem-i mahşer ser-i kabrümden idenler güzer
İşide bûy-ı ciger dâg-ı nihânumdan benüm

4 Gözlerin bîmâr olan ‘âşıklaruñ uyhu ala
Bir mesel ger okıyalar dâstânumdan benüm

5 Bu dil-i mecrûha bir tîr urduñ ey Türk-i Hıtâ

Çıkmaz ol ölince cân-ı nâ-tüvânumdan benüm

6 Ursalar gerdûna çekdügüm gam u derdi Kemâl
Gerden-i gerdûn sına bâr-ı girânumdan benüm

3115 Nazîre-i Sücûdî

1 Bir haber vir ey sabâ serv-i revânumdan benüm
Ol saçı sünbül yüzi gül gülsitânumdan benüm

2 Zerrece rahm itmedi mihrinde ben ser-geşteye
Kim umardı ol meh-i nâ-mihrbânumdan benüm

3 Hasretüñden derd ile kaddüm kemâna dönmedin
Ok gibi ey kaşı yâ gel gitme yanumdan benüm

4 Ölmedin derd ile çekdüm hecr-i cânân acısın
Hak bilür usanmışam bu tatlu cânumdan benüm

5 Öldürem dimiş Sücûdî bendeyi lutf eylemiş
Çok degüldür ol kerem devletlü hanumdan benüm

3116 Nazîre-i Celîlî

1 Bâr-ı ihsân görmedüm serv-i revânumdan benüm
Rahm u şefkat ummañuz nâ-mihrbânumdan benüm

2 N'eylerem cânânesüz mülk-i cihânuñ ‘işretin
Belki ben bîzâram ansuz kendü cânumdan benüm

3 ‘Andelîb-i hasteñem redd itme kûyuñdan beni
Tâze gülsin gey sakın âh u figânumdan benüm

4 Ol cerâhatler ki senden sînede pinhân idi
Âşkâre oldı çeşm-i hûn-feşânumdan benüm

5 Dâg-ı gam cânumda râhat komadı ey dûstlar
Sıhhat ummañ dahı cism-i nâ-tüvânumdan benüm

6 Derdüme şerbet buyurdı nabzumı görüp tabîb
N’eylesün gâfil durur dâg-ı nihânumdan benüm

7 Didüm umar kim Celîlî itlerüñle yâr ola
Didi dûr olmasun imdi âşiyânumdan benüm

3117 Nazîre-i Bihiştî

1 İrmese bâd-ı sabâ serv-i revânumdan benüm
Âh kim nevmîd olurdum haste cânumdan benüm

2 Ey kemân-ebrû kimüñ kurbânıyam bilsün bu halk
Resmdür sür alnuña bir katre kanumdan benüm

3 ‘Işk sırrın şerh ider ney gibi her âvâzemi
İdeli ol tıfl miskâl üstühˇânumdan benüm

4 Rahm idüp aglar görüp ahvâlümi bernâ vü pîr
Dûr olalı pîr olası nev-cevânumdan benüm

5 Ey Bihiştî sûznâk olsa ‘aceb mi sözlerüm
Şem’veş âteş çıkar dâyim zebânumdan benüm

3118 Nazîre-i Selmân

1 İstemeñ hergiz eser cismümden cânumdan benüm
Gelmez ise bir haber rûh-ı revânumdan benüm

2 Kâmetüm dâlın elifden togrı eyler râstî
Togrıla bir tîr eger kaşı kemânumdan benüm

3 Neydügüm bilmez dilâ çeng oldugundan kâmetüm
Bir nefes gûş itmeyen âh u figânumdan benüm

4 Ney gibi bagrum deler kaddüm kemân eyler eger
Oklaruñ tokunmayup geçerse yanumdan benüm

5 Aldıraldan ol gül-i ra’nâya Selmân göñlümi
Gelmez oldı yanuma bülbül figânumdan benüm

3119 Nazîre-i Emrî

1 Gâh olur otlar biter eşk-i revânumdan benüm
Gâh olur 'âlem yanar sûz-ı nihânumdan benüm

2 Üstühˇânum tende yüz döndürmez ol şemşîrden
Tîgı yüz döndürmesün tek üstühˇânumdan benüm

3 Hâli ahmer sanma katl eylerken ol kâtil beni
Cübbesine sıçramış bir katre kanumdan benüm

4 Tîguñ ile gel dil ü cân nakdin al didüm didi
Nesne çıkmasa dirin ben dahı yanumdan benüm

5 Emriyâ hâl-i lebinde mû degüldür dest- sun'
Ol mees pâyine takmış rişte cânumdan benüm

3120 Li -mürettibihi

1 Bellüdür 'ışkum benüm eşk-i revânumdan benüm
Añlanur derd-i dilüm âh u figânumdan benüm

2 Künc-i fürkatde dem-â-dem iñleyen sensin beni
Bi'llah ey gam lutf idüp gel gitme yanumdan benüm

3 Cer ider her dem baña bir zerrece mihr eylemez
Âh u feryâd ol meh-i nâ-mihrbânumdan benüm

4 Cism cân ile bulur ârâmı cân cânân ile
Yig seversem ben n'ola cânânı cânânumdan benüm

5 Nazmiyâ yâruñ leb ü dendânını vasf itdügüm
Belüdür nazm-ı dür gevher-feşânumdan benüm

3121 Li -mürettibihi

1 Baña şol gam kim gelür ol yâr-ı cânumdan benüm
İsterem kim gitmeye ol hîç yanumdan benüm

2 Şöyle oldum za’f ile kim ayagum altında mûr
Gam yimez bir zerre cism-i nâ-tüvânumdan benüm

3 Kankı gülşen seyrin eyler lutf idüp gel ey sabâ
Baña vir togru haber serv-i revânumdan benüm

4 Âstân-ı devletinden ben kulın redd itdi âh
Böyle ummazdum ben ol devletlü hanumdan benüm

5 Bezm-i gamda Nazmiyâ hâlât-ı ‘ışk-ı yâr ile
Neydügüm ma’lûmdur her dem figânumdan benüm

Nev’-i dîger

3122 Ez-ân-ı Sultân Cem
1 Beni redd itme kapuñdan bir dem ey şâhum benüm
Çün odur yüz sürecek ‘âlemde dergâhum benüm

2 Şem’-i rûyuñ hasretinden her sehergeh ey sanem
‘Arş kındîlin uyarur şu’le-i âhum benüm

3 Âstânuñdan beni dûr itmesün bir dem Hudâ
Kim işigüñ topragıdur devlet ü câhum benüm

4 Gün yüzüñ göster koma zülfüñ gamından subha dek
Yire döke yılduzını yaşlarum mâhum benüm

5 Âh-ı Cem’den ey meh-i nâ-mihrbân eyle hazer
Ki_oda yakar ‘âlemi âh-ı sehergâhum benüm

3123 Nazîre-i Necâtî
1 Kaddümi bükdüñ sakın âhumdan ey mâhum benüm
Yidi kat gökden geçer çerh okıdur âhum benüm

2 Agladukça göz yaşı dûr itdi dergehden beni
Yılduzum barışmadı sen şâh ile mâhum benüm

3 Yirde kaldı anlu yaşum gibi âh-ı derdnâk
Yılduzum yok mı ‘aceb göklerde Allâh’um benüm

4 Leşker-i fürkat şebî-hûn eyler iken her gice
Tâlib olur vuslata âh-ı sehergâhum benüm

5 Zulmet-i âhir-zamândur şem’-i devlet olmasa
Ey Necâtî yola girmez baht-ı güm-râhum benüm

3124 Nazîre-i Âhî

1 Yirde kalmaz âteş-i âh-ı sehergâhum benüm
Tokınur çerhüñe bir gün ey felek âhum benüm

2 Sâyeveş üftâde kullardan yanuñca kimse yok
Gün gibi tenhâ yürürsin ey yüzi mâhum benüm

3 Kandasın ey meh ki her gün mihr-i rûyuñ şevkine
Çerhi tokuz tolanur âh-ı sehergâhum benüm

4 Tûr-ı Mûsâ döymedi envâr-ı hüsnüñ tâbına
Hey ne taşdan yüregüm var imiş Allâh’um benüm

5 Odlara yan Âhi kim odlara yakduñ ‘âlemi
Odlara yansun göreyin nâle vü âhum benüm

3125 Nazîre-i Lâmi’î

1 Tolaşaldan zülfüñe cân-ı hevâ-hˇâhum benüm
Çerhe agdı ebr-i âyîn ejder-i âhum benüm

2 Âhum ilte saña sûzumdan meger cânâ haber
Ki_andan artuk bir dahı yokdur hevâ-hˇâhum benüm

3 Döne döne ey felek yakduñ beni gam nârına
Koya mı bu dûd-ı âhı yirde Allâh’um benüm

4 ‘Işka uyaldan beni terk itdi ‘akl u sabr u dil

Bir kuru sâyem kalupdur şimdi güm-râhum benüm

5 Zerrece fehm itmedüm mihrüñde noksânum niçün
Baña bir yüzden togarsın her gün ey mâhum benüm

6 Gel mey-i la’lüñ gibi bir şeb yaşumla hem-dem ol
Göklere boyanmadın âh-ı sehergâhum benüm

7 Lâmi’î yokdur vefâ bâbında çün hemtâ aña
Bendesin bilsem niçün yâd eylemez şâhum benüm

3126 Nazîre-i Zâtî
1 Mülk-i ‘ışkuñ şâhıyam zerrîn ‘alem âhum benüm
Yiridür ger çerh-i atlas olsa hargâhum benüm

2 Bir kemân-ebrû elinden saht olup âh eylesem
Katı yaydan ok çıkar gibi çıkar âhum benüm

3 Ey felek ol mâhı agyâr ile ahşamlatma kim
Yirüñi od itmesün âh-ı sehergâhum benüm

4 Ser-be-ser halk-ı cihânuñ gün togardı başına
Gün yüzinden burka’ın ref’ itse ol mâhum benüm

5 Südde-i ‘âlem-penâhuñda senüñ bendeñ geçer
Gör nice sultân kişidür Zâti o şâhum benüm

3127 Ve lehu
1 Merhamet kıl bendeñe lutf it Memi Şâh’um benüm
Olmasun nâle reh-i ‘ışkuñda hem-râhum benüm

2 Saña te’sîr itmeyüpdür subhgâhuñ dâyimâ
Yüregini koparur âh-ı sehergâhum benüm

3 Bedr-i enver gibi şevkümden cihâna sıgmayam
Bir kere ger bende ahşamlarsa ol mâhum benüm

4 N’ola hurşîd-i cihân-ârâ iseñ yakma beni
Yirde kalmaz ey felek-rif’at sakın âhum benüm

5 Çün baña sabr u tahammül virmedüñ ol âfeti
Böyle bî-rahm eyleyüp n’eylerdüñ Allâh’um benüm

6 Dirse bendemdür kapumda ol şeh-i mülk-i cihân
Cümle câh-ı şâhdan a’lâ ola câhum benüm

7 Âstânum hâki dirse baña Zâtî ol melek
‘Arş-ı a’lâdan mu’allâ ola dergâhum benüm

3128 Ve lehu

1 Âh kim bir gün yüzüñi ey yüzi mâhum benüm
Görmez isem başuma odlar yakar âhum benüm

2 Alnuñ ile ruhlaruñ bir ay ile gündür tamâm
Görmedüm Nûr âyeti hakkiçün ey mâhum benüm

3 Görinen humret şafak sanmañ sipihri subh-dem
Kıpkızıl biryân ider âh-ı sehergâhum benüm

4 Döne döne iñledürsin derd ile dûlâbveş
Gâfil olma yirde kalmaz ey felek âhum benüm

5 Deste-i kuhl-ı Sıfâhân gibi Zâtî bendeyi
Târmâr eylerse almaz ‘aynına şâhum benüm

3129 Nazîre-i Sâlih Çelebi

1 Turresin alnına dökmiş ol yüzi mâhum benüm
Heski (?) atlasdan tutınmış günlügi şâhum benüm

2 Böyle kalmaz hat ürür âhir gül-i ruhsâruñı
Birki günden gör ne tozlar koparur âhum benüm

3 Agzı sırrın baña sormañ lâ’übâlî ‘âşıkam
Yok durur hîç nesneden ‘âlemde âgâhum benüm

4 Subh-dem sanmañ güneş togdı cihân etrâfına
Saldı âteş yir yirin âh-ı sehergâhum benüm

Bir güzeller şâhınuñ Sâlih olıbilsem hemân
5 Kulı olmakdur cihânda devlet ü câhum benüm

3130 Nazîre-i Sabâyî
1 Matla'-ı dürden tulû' itdi seher şâhum benüm
Rûşen oldı mihr ü mehden encüm ü mâhum benüm

2 İrdi zülfinden sabâ kıldı hidâyet cânuma
Buldı kâmil mürşidini baht-ı güm-râhum benüm

3 Gonçeveş ey serv-i bâlâ n'ola çâk itsem yakam
İrmedi çün dâmenüñe dest-i kûtâhum benüm

4 Tıfl idüñ sevdüm seni cevr ile pîr itdüñ beni
Nev-cevânsın yirde kalmaz gey sakın âhum benüm

5 Aglayup bustân-ı kûyuñda çü dûlâb iñlerem
Kalmışam ser-geşte gitmez bir yaña râhum benüm

6 Ben kimem didi rakîb ü ben didüm ey ke'l-'adem
Öz vücûdum varlıgından yokdur âgâhum benüm

7 Ey Sabâyî rûh-ı perverde sözüm kim eylemez
Tab'uma elhân-ı kudsî feyzin Allâh'um benüm

3131 Nazîre-i Şehîdî
1 Ben garîbe lutf idüp aglatma ey âhum benüm
Gün yüzüñ göster göreyin bir nazar mâhum benüm

2 Âteş-i hecr ile ben miskîni yakma kıl hazer
Yâkmasun eflâki dirseñ âteş-i âhum benüm

3 Gül yüzi yâdına bülbül gibi feryâd eylerem

Gûşına hîç irmedi âh-ı sehergâhum benüm

4 Varur iken yâra ugradum rakîbe dün gice
Hey ne oñmaz tâli'üm var imiş Allâh'um benüm

5 Gurbete saldı Şehîdî zülfi sevdâsı beni
Dilerem Hak'dan hayâli ola hem-râhum benüm

3132 Nazîre-i Ferîdî

1 Ben gedâsına melûl olmak neden şâhum benüm
Zahmet itmişdür meger nâzük durur âhum benüm

2 Bülbül-i gûyâñam ey gül hâr-ı cevrüñ def' kıl
Gey sakın te'sîr ider âh-ı sehergâhum benüm

3 Hˇâr olam ger meyl idersem cennetüñ hûrîsine
Çâker olmakdur kapuñda 'izzet ü câhum benüm

4 Ka'be irşâd eyleme virmez Safâ Merve hakı
Togrı dil-ber kûyıdur zâhid yüri râhum benüm

5 Nîk-dillikle Ferîdî medh-hˇânuñdur şehâ
Diñleme ger bendeñi zemm ide bed-hˇâhum benüm

3133 Nazîre-i Sürûrî-i Müderris

1 Kankı gün kim görmeyem gün yüzüñ ey şâhum benüm
Karaya boyar gögi âh-ı sehergâhum benüm

2 Yâra cânum didi kasd itdüm rakîbüñ cânına
Cânum alma cânın almayınca Allâh'um benüm

3 Ben piyâde atuña ruh süreli ferzâneyem
Fîl-i agyârı n'ola mât eylesem şâhum benüm

4 Biñ biñ isterdi bu göñlüm tîr-i gamzeñ irdügin
Bir nazar kılduñ baña irişdi dil-hˇâhum benüm

5	Ey Sürûrî sînede dildâr çekdügi elif
Râstî oldur visâlî mülkine râhum benüm

3134		Ve lehu
1	Şem'e pervâne tolaşdugiçün ey mâhum benüm
Aña odlar kalkıdur âh-ı sehergâhum benüm

2	Bir belâdur yâra çün agyâr yâ Rab cân al
Bu belâdan cânumı sen kurtar Allâh'um benüm

3	Dütüni şem'üñ depesinden çıkarsa tañ mı kim
Bir od urdı aña çün şevk ile bu âhum benüm

4	Yâr bîmârı iken ey baña dil-hˇâhum soran
Olmamışdur derdüme dermân dil-hˇâhum benüm

5	Ey Sürûrî göge boyanan siyeh âhum yiri
Âstân-ı yâra oldur râstî râhum benüm

3135		Nazîre-i 'Ârifî
1	Tâli' olmaz mata'-ı maksûddan mâhum benüm
Tâli'-i şûmum kalur mı böyle Allâh'um benüm

2	Kara bahtum nâle-i şeb-gîr her şeb 'arz ider
'Âlemi rûşen kılur âh-ı sehergâhum benüm

3	Ra'd sanmañ bu sadâ-yı feth-i bâb ola diyü
Çıñradur gökler kapusı halkasın âhum benüm

4	Gice gündüz ideli zülf ü ruh-ı yârı taleb
Geçdi bu tûl-ı emelle 'ömr-i kûtâhum benüm

5	Râh-ı gurbetde menâzil kat' iden yârâ neden
Gam durur yâr-ı kadîmüm derd hem-râhum benüm

6	Garka virürdi vücûdum zevrakın seyl-âb-ı gam
Eşk-i çeşmüm olmasaydı ger 'özür-hˇâhum benüm

7 Gûşe-i minet-serây-ı ‘âlem-i nâ-şâdda
‘Ârifî endûh u gamdur ‘izzet ü câhum benüm

3136 Nazîre-i Bihiştî

1 Alma âhum gey sakın ey cevri çok şâhum benüm
‘Âlemi vîrân ider âh-ı sehergâhum benüm

2 İhtirâz-ı bâd-ı âhumdan gül-i nev-restesin
Gâfil olma assı itmez kimseye âhum benüm

3 Çerh gibi sînemi pür-dâg idersem yiridür
Gün gibi hercâyidür çün ol yüzi mâhum benüm

4 Sa’y ile buldum seg-i kûyuñ yanında ben de yir
Şükr kim oldı ziyâde ‘izzet ü câhum benüm

5 Ey Bihiştî bildi kim ‘ışkında yâruñ sâdıkam
Didi senden gayrı olmasun hevâ-hˇâhum benüm

3137 Nazîre-i Râzî

1 Boyamasun âsmânı göklere âhum benüm
Ben kuluña merhamet eyle ‘alem-şâhum benüm

2 Rûzgâr ile alur senden hazer kıl dâdumı
Yok mı sanursın garîb oldumsa Allâhum benüm

3 ‘Âşıka Bagdâd ırak olmaz ayaguñ tozına
Yüzüm üzre ben gedâ varsam n’ola şâhum benüm

4 İşigüñde itlerüñ izine yüz sürmek yiter
Devletüñde câygâhum ‘izzet ü câhum benüm

5 Nev-cevânsın kalbini zâr itme Râzî’nüñ sakın
Alma ber-hurdâr olayın dir iseñ âhum benüm

3138 Nazîre-i Fakîrî

1 Burc-ı çeşmümden tolanma ey yüzi mâhum benüm
Yohsa çerhüñ başına odlar yakar âhum benüm

2 Degme gün yüzlüye bakmaz mihr-i hüsnüñ var iken
Katı yüksek gözedür âh-ı sehergâhum benüm

3 Ben gedâ bu hâne-i mihnetde kalurdum velî
Mihnet ü derd ü gamuñ olmasa hem-râhum benüm

4 Germ olup meclisde ey meh mihr-i hüsnüñ şevkine
Şeb-külâhın göklere atdı gice âhum benüm

5 İşigüñe yüz süregeldi Fakîrî derdmend
Merhametle bir nazar kıl bendeñe şâhum benüm

3139 Nazîre-i Nâzımî

1 'Âlemi yakdı şarâb-ı âteş-i âhum benüm
Mihr-i hüsnüñ zerresin 'arz it gel ey mâhum benüm

2 Her seher cânâ ne tañ çâk-i girîbân eylesem
Gün gibi rûşen durur âh-ı sehergâhum benüm

3 Bende-i mukbil gibi kapuñda derbân olmadur
Rûz u şeb ey âh-ı 'âlem devlet ü câhum benüm

4 Ârzû-yı cân u dil kıblem visâlüñ haccıdur
Ki_âstânuñ Ka'besine togrudur râhum benüm

5 Nâr-ı dûzeh yakmaya ey Nâzımî kim ol kadar
'Âlemi yakdı şirâr-ı âteş-i âhum benüm

3140 Li-mürettibihi

1 Görinen sanma şafak hecrüñde ey mâhum benüm
Yirini od itdi çerhüñ âteş-i âhum benüm

2 Bir yüzi gün alnı ayuñ fürkatindendür müdâm
Nâle-şeb-gîr ile âh-ı sehergâhum benüm

3 Matlab-ı a’lâ o mâhuñ gün yüzin görmek durur
Sen nasîb eyle baña ol güni Allâh’um benüm

4 Gurbete düşdükde düşmenden ne pervâ baña kim
Dûstum ‘ışkuñ olupdur çünki hem-râhum benüm

5 Âstân-ı devletüñde n’ola hâlî olmasa
Senden ayru olımaz Nazmî kuluñ şâhum benüm

Nev’-i dîger

3141 Ez-ân-ı Sultân Cem
1 Görinen çerh-i mu’allak dûd-ı âhumdur benüm
Hem firâz-ı ‘ârş-ı a’zam tekyegâhumdur benüm

2 Leblerüñ ‘aksi tutaldan çeşm-i hûnînde vatan
Gûşe-i mey-hâne her dem hânkâhumdur benüm

3 Zülfüñ ucından getüren ben za’îfe dem-be-dem
Bunca derd ile belâ baht-ı siyâhumdur benüm

4 Gözlerüm yaşı nazardan düşdi merdüm-zâdedür
N’ola rahm itseñ aña kim ‘özr-hˇâhumdur benüm

5 Didüm ey dil-ber Cem’i bilmez misin güldi didi
Bilürem ol bî-nevâyı hâk-i râhumdur benüm

3142 Nazîre-i Kemâl Paşa-zâde
1 Od uran her subh-dem eflâke âhumdur benüm
Yir yüzin her şeb tutan dûd-ı siyâhumdur benüm

2 Kanlu yaşumdur tutan her subh gerdûn dâmenin
Çerh kındîlin yakan her gice âhumdur benüm

3 Gam sipihrin kevkeb-i eşkümle her şeb zeyn iden

Burc-ı hüsn üstinde ol gün yüzlü mâhumdur benüm

4 Gözlerümden gizleyen gün yüzüñi zülfüñ degül
Baña gün göstermeyen baht-ı siyâhumdur benüm

5 İşigüñe yüz sürelden başum irişdi göge
Mâh-ı nev kim görinür perr-i külâhumdur benüm

6 Tîr-i âhum kim açar dervâze-i eflâke yol
'Işk kûyından kapuña togrı râhumdur benüm

7 Öldügümden soñra topragum olurdı tûtiyâ
Ger dise dil-ber bir avuç hâk-i râhumdur benüm

3143 Nazîre-i Tâcî-zâde

1 Çerhe yir yir od uran her gice âhumdur benüm
Tîre iden 'âlemi dûd-ı siyâhumdur benüm

2 İşiginde yir bulalı göge irmişdür başum
Mâh-ı nev kim görinür tarf-ı külâhumdur benüm

3 Şeb sipendin yakmaga ey meh-likâ her subh-dem
Od bıragan micmer-i eflâke âhumdur benüm

4 Her sehergeh kapusında ol güzeller şâhınuñ
Nevbet-i şâhî figân-ı subhgâhumdur benüm

5 Nice yıllardur senüñ yoluñda toprag olmışam
Dimedüñ bir gün ki Ca'fer hâk-i râhumdur benüm

3144 Nazîre-i İshâk Çelebi

1 'Işk da'vâsında şâhid âh u vâhumdur benüm
Kanda olsa her biri hâzır güvâhumdur benüm

2 Mahv iden haddüñ beyâzını sevâd-ı hat degül
Gice iden gündüzüm baht-ı siyâhumdur benüm

3 Cürm-i bî-had ber-kemâl ü ‘özre yok aslâ mecâl
‘Özr-hˇâhum yine yanuñda günâhumdur benüm

4 Taş işigi olalı dildâr kûyında yirüm
Mesned-i ‘izzet-serîri tahtgâhumdur benüm

5 Leşker-i gam şâhıyam tâc-ı fenâdur kisvetüm
Terk-i ser didükleri terk-i külâhumdur benüm

6 Dîde-i ebr-i siyâhuñ yaşını diñdürmeyen
Göklere peyveste olan dûd-ı âhumdur benüm

7 ‘Işk yolında görem İshâk cân virsün dimiş
Bed-gümân sanmañ rakîbi nîk-hˇâhumdur benüm

3145 Nazîre-i Muhibbî

1 Seyr-i tenhâ eyleyen gün yüzlü mâhumdur benüm
Göklere peyveste olan âh u vâhumdur benüm

2 Eşk-i surhum rûy-ı zerdüm ‘ışkuma şâhid yiter
Kanda varsam ikisi hâzır güvâhumdur benüm

3 Yakmaga bî-dîn rakîbi her gice ey meh-likâ
Atılan yir yir felekden tîr-i âhumdur benüm

4 Seni sevdügüm günâh ise günâhum çok benüm
Yüzüme bakmaduguñ bildüm günâhumdur benüm

5 Çok zamândur ki Muhibbî ayaguñ topragıdur
Yañılup bir gün dimedüñ hâk-i râhumdur benüm

3146 Nazîre-i Lâmi’î

1 Oda yakan çerhi dün gün nâr-ı âhumdur benüm
Kaplayan ‘âlem yüzin dûd-ı siyâhumdur benüm

2 Devlet-i ‘ışkuñda şâhâ pâdşâham ben gedâ
Sîne tabl âhum ‘alem eşküm sipâhumdur benüm

3 Hamdü li’llah devletüñde gün gibi rif’atdeyem
Âstânuñ âsmân gibi penâhumdur benüm

4 N’eyleyem ben bî-dil ü sabr ihtiyârum elde yok
Bilürem ey cân günâhum her gün âhumdur benüm

5 Devlet ol gündür baña zülfüñ hümâsın sayd idem
Tâb-ı gamdan dem-be-dem zıll-ı ilâhumdur benüm

6 Nice yâruñ hizmetinden bir nefes olam cüdâ
Dil-berüm cânum efendim pâdşâhumdur benüm

7 Müdde’î inkâr iderse gam degüldür Lâmi’î
Mihrüm içün eşk ü âh iki güvâhumdur benüm

3147 Nazîre-i Âhî

1 Döndüren fânûs-ı çerhi dûd-ı âhumdur benüm
Yanduran hurşîdi âh-ı subhgâhumdur benüm

2 Mülk-i gam sultânıyam kim dûd-ı âhum âteşi
Çerh-i atlas üzre zerrîn bârgâhumdur benüm

3 Bir siyeh perçemlü sîmîn-ten sanemdür yâdgâr
Şem’-i meclis dil-ber-i zerrîn-külâhumdur benüm

4 Zülf-i şeb-rengi degüldür yüzine olan hicâb
Baña gün göstermeyen baht-ı siyâhumdur benüm

5 Yanar od gibi sürer tîg ile zulmet leşkerin
Şem’ler altun ışık geymiş sipâhumdur benüm

6 Na’lçeñ nakşı degül ebrûlarumdan yir yirin
Hâkde kalmış nişân-ı secdegâhumdur benüm

7 Çerh elinden kanlar agladan şafak gibi baña
Câme-i surh ile ol gün yüzlü mâhumdur benüm

8 Ol meh-i bî-mihr elinden şem’ gibi Âhiyâ
Başuma odlar yakan feryâd u âhumdur benüm

3148 Nazîre-i Revânî

1 Görinen üstümde sanmañ dûd-ı âhumdur benüm
Pâdşâh-ı ‘ışkam ol çetr-i siyâhumdur benüm

2 Nukl-ı mey tesbîhüm oldı olalı ‘ışka mürîd
Gûşe-i mey-hâne sûfî hânkâhumdur benüm

3 Kadr ile başum göge irişdi bendeñ olalı
Mâh-ı nev kim görinür tarf-ı külâhumdur benüm

4 İtlerüñüñ hizmetinde çok durur taksîrümüz
İşigüñde âh u nâlem ‘özr-hˇâhumdur benüm

5 Didiler baña Revânî yâr neñdür ben didüm
Gözlerüm nûrı efendim pâdşâhumdur benüm

3149 Nazîre-i Zâtî

1 Üstüme dönen şirâr-ı nâr-ı âhumdur benüm
Yanar oddur altun üsküflü sipâhumdur benüm

2 Pâdşâh-ı mülk-i ‘ışkam gün degüldür görinen
Göge atdum germ olup zerrîn külâhumdur benüm

3 Mihr ü meh sanmañ felekde görinenler rûz u şeb
Kal’a-i çerhe dokınmış tûb-ı âhumdur benüm

4 Tañ mı her gün şevk ile pîrâhenüm kılsam kabâ
Dâg-ı mihrüñ âsmân-ı dilde mâhumdur benüm

5 Zulmet-i fürkatde Zâtî mihr-i vasl-ı dil-bere
Hâyil olan perde-i ebr-i günâhumdur benüm

3150 Ve lehu

1 Şol şitâb ile giden ol pâdşâhumdur benüm
Pây-i esbinden çıkan toz dûd-ı âhumdur benüm

2 Berkdur sanma hevâda berk uran ey mâh-rû
Penbe-i ebri tubından nâr-ı âhumdur benüm

3 Dil-rübâ-yı derd-i dildârı temâşâ itmege
Tâze tâze dâglar çeşm-i siyâhumdur benüm

4 Burc-ı çerhe sancak-ı âhum yine diksem gerek
Pâdşâh-ı mülk-i ‘ışkam gam sipâhumdur benüm

5 Zâtiyâ çerhüñ benüm gibi yirin od eyleyen
Nâle-i şeb-gîr ü âh-ı subhgâhumdur benüm

3151 Nazîre-i Celîlî

1 Gerçi dûr iden beni senden günâhumdur benüm
Rahm kıl kim eşk-i hûnîn ‘özr-hˇâhumdur benüm

2 Subh-ı ikbâlüm yüzin göstermeyen ey aftâb
Sen degülsin bilürem baht-ı siyâhumdur benüm

3 Dâmen-i lutfuñ olursa dest-gîrüm n’ola kim
Âstânuñ mesnedüm kûyuñ penâhumdur benüm

4 Baña bu ikbâl yiter kim seg-i kûyuñ olam
İşigüñde hˇâr olmak ‘izz ü câhumdur benüm

5 Bûstân-ı ‘ışka viren revnak-ı neşv-i meyi
Ebru çeşmüm ra’d nâlem berk âhumdur benüm

6 Lâle-i rengîn ki gördüñ dâmen-i kuhsârda
Kabrüm üstinde biten hûnîn giyâhumdur benüm

7 Bir avuc hâk-i rehe ey şûh az ‘izzet degül
Ger diseñ çokdan Celîlî hâk-i râhumdur benüm

3152 Nazîre-i Sezâyî

1 Yüz çevürmezem işigüñden penâhumdur benüm
Ka’be hakkiçün a kıblem secdegâhumdur benüm

2 Cism-i zerdüm cânuma bir câme-i zerrîndür
Dûd-ı âhum başum üzre şeb-külâhumdur benüm

3 Şevk-i haddüñ âftâbum eşk-i çeşmüm tâli’üm
Şu’le-i âhum şeb-i fürkatde mâhumdur benüm

4 Sanma ki encümdür eflâk üzre yir yir görinen
Göklere çıkmış şirâr-ı dûd-ı âhumdur benüm

5 Ey Sezâyî sevmek ol yârı günâh imiş meger
Çekdügüm bunca ‘azâbı ol günâhumdur benüm

3153 Nazîre-i Mesîhî

1 Âsmân-ı sîne tîrüñden penâhumdur benüm
Anda dâg-ı derd ü gam mihr ile mâhumdur benüm

2 Âhum ile yüze yüz oldukça çerhüñ her gice
Yüzini kara kılan dûd-ı siyâhumdur benüm

3 Bâg-ı nâz içinde ol servi hırâmân eyleyen
Togru bilüñ dûstlar bu bâd-ı âhumdur benüm

4 Ey gül-i ter tîg-ı hâruñ kanumı dökdügine
Lâlezâr u gonçe külliyen güvâhumdur benüm

5 Ey Mesîhî gün degüldür âsmânda görinen
Şâdlıkdan göge atdugum külâhumdur benüm

3154 Nazîre-i Şem’î

1 Görinen eflâk sanmañ dûd-ı âhumdur benüm
Küşte-i ‘ışkam ben ol çetr-i siyâhumdur benüm

2 Mülk-i ‘ışkuñ şâhıyam ey husrev-i sâhib-cemâl

Âteş-i ‘ışkuñ ‘alem eşküm sipâhumdur benüm

3 Dâglar kim urmışam bu sîne-i sûzânuma
Mihrüñ ey meh-rû senüñ sâdık güvâhumdur benüm

4 ‘Âşık-ı mestâneyem pîrüm harâbât ehlidür
Gûşe-i mey-hâne künc-i hânkâhumdur benüm

5 Kârbân-ı cân u dil gitdükde kûyuñdan yaña
Kûs-ı rıhlet nâle vü feryâd u âhumdur benüm

6 Şem’iyem mihrüñle ey mâh-ı cihân-ârâ senüñ
Yanduran âfâkı sûz-ı subhgâhumdur benüm

3155 Nazîre-i Mâtemî-i ‘Acem

1 Sâye-i dîvâr-ı kûyuñ tâ penâhumdur benüm
Mesned-i hurşîd gûyâ tekyegâhumdur benüm

2 Sen şehüñ ‘ışkı yolında olalı sâbit-kadem
Hûr-ı ‘aynuñ tûtiyâsı gerd-i râhumdur benüm

3 Görinen her şeb kevâkib sanmañuz gerdûn ile
Pür-şirâr itmiş cihânı dûd-ı âhumdur benüm

4 Feyz-i lutfuñdan beni ey âftâb-ı burc-ı hüsn
Her zamân mahrûm iden baht-ı siyâhumdur benüm

Âftâb-ı devletüñ dâyim devâmın istemek
5 Mâtemî gibi du’â-yı subhgâhumdur benüm

3156 Nazîre-i Subhî-i Kâdî

1 Şâh-ı ‘ışkam dûd-ı âhum bârgâhumdur benüm
Hayme gerdûn tuglar dûd-ı siyâhumdur benüm

2 Seng-i hûn-âlûd u mihnetdür başumda tâc-ı la’l
Âh-ı âteş-bâr zer-bef şeb-külâhumdur benüm

3 Gâh mesciddür yirüm geh deyr ü geh mey-hânedür
Mescid ü mey-hâne zâhid hânkâhumdur benüm

4 Kûsdur sînem figân tabl u nekârem na’reler
Ejdehâ-peyker ‘alemler dûd-ı âhumdur benüm

5 Kâkülüñ zencîri şeydâ göñlümüñ tesbîhidür
Gün yüzüñ evsâfı vird-i subhgâhumdur benüm

3157 Nazîre-i Refîkî

1 Kaşlaruñ mihrâbı tâ kim secdegâhumdur benüm
Dilde virdüm nâlişüm tesbîhüm âhumdur benüm

2 Başum üzre sanma dûd-ı âteşînümdür turan
Ben dilîr-i ‘ışkam ol perr-i külâhumdur benüm

3 Togdugına burc ayından sirişküm kevkebi
Her şeb ey meh çerh ile encüm güvâhumdur benüm

4 Şâdi-i düşmen gam-ı zülfin didügümden degül
Güldüren halkı baña baht-ı siyâhumdur benüm

5 Atı öñinde piyâde ol ki hoş mansûbdur
Ey Refîkî ol ruh-ı gül-gûn çü şâhumdur benüm

3158 Nazîre-i Sun’î

1 Ol güneş yüzlüm göñül göginde mâhumdur benüm
Tahtgâh-ı cân u dilde pâdşâhumdur benüm

2 Dûr iden bini o mehden tâli’-i şûmum durur
Zülfi bendine salan baht-ı siyâhumdur benüm

3 Çeşmi devrinde kim oldur reh-zen-i ehl-i safâ
Gûşe-i mey-hâne tekyem hânkâhumdur benüm

4 Giceler meşgûl olup tesbîh-i zülfine göñül
Âyet-i dîdârı vird-i subhgâhumdur benüm

5 Od bıragan hırmenüme nâr-ı hecrüñdür senüñ
Gökleri göge boyayan dûd-ı âhumdur benüm

6 Ne kadar bî-cân isem ‘ışkuñ yolından dönmezem
‘Işka kul olmak hemîşe resm ü râhumdur benüm

7 Şâhid-i da’vâ-yı ‘ışk isterse Sun’î’den nigâr
Sûziş-i eş’âr-ı dil-sûzum güvâhumdur benüm

3159 Nazîre-i Fehmî-i Saruhanî

1 Şol güneş yüzlü efendim pâdşâhumdur benüm
Gün gibi tutan cihânı yüzi mâhumdur benüm

2 Kûy-ı yârı tolanan her gice mehdür sanmañuz
Kim şirâr-i âhdan zerrîn külâhumdur benüm

3 İşigüñde her gice işitdügüñ feryâdlar
Bilmiş ol ey meh ki âh-ı subhgâhumdur benüm

4 Şeb degüldür görinen ol meh ziyâ virsün diyü
Âftâbı kaplamış dûd-ı siyâhumdur benüm

5 Âftâbuñ kâsesin bir barmag üzre döndüren
‘Işkuñuñ hengâmesinde dest-i âhumdur benüm

6 Şâh-ı ‘ışkam Fehmiyâ agyâr ile ceng itmege
Tîr-i âhumdur silâhum gam sipâhumdur benüm

7 Ben ölicek zînet idüp kabrüme sûret viren
Göz yaşından tâze tâze berg-i kâhumdur benüm

3160 Nazîre-i Latîfî-i Kastamonî

1 Şâh-ı ‘ışkam gûşe-i gam tahtgâhumdur benüm
Başda âhum şu’lesi zerrîn külâhumdur benüm

2 Bî-sütûn sanmañ bu çerhüñ lâciverdî haymesin

Dâyimâ anuñ sütûnı dûd-ı âhumdur benüm

3 ‘Işkuña şâhid gerekse ey büt-i sîmîn-beden
Eşk-i surh u rûy-ı zerd iki güvâhumdur benüm

4 Ol sevâdü’l-vechi fi’d-dâreyn ey vâ’iz meger
Bunda fakr u fâka vü anda günâhumdur benüm

5 Ey Latîfî her kula çün rahm iden Rahmân’dur
Ol sebebden lutf-ı Hak püşt ü penâhumdur benüm

3161 Nazîre-i Enverî-i Müneccim

1 Sakf-ı gerdûnı karardan dûd-ı âhumdur benüm
Gün yüzin göstermeyen baht-ı siyâhumdur benüm

2 Yanduran tâk-ı felekde âftâbuñ meş’alin
Sûz-ı dilden çıkan âh-ı subhgâhumdur benüm

3 Ben gedâ idüm şehâ ‘ışkuñla sultân olmışam
Sîne tabl âhum ‘alem eşküm sipâhumdur benüm

4 Üstüme bârân-ı gam dökseñ yiridür ey felek
Döndüren gırbâle sîneñ tîr-i âhumdur benüm

5 Zâhidâ da’vâ-yı ‘ışk itse_Enverî inkârı ko
Rûy-ı zerdüm eşk-i hûnînüm güvâhumdur benüm

3162 Li-mürettibihi

1 Sen habîbüm Ka’be-i kûyuñ penâhumdur benüm
Tal’atüñ kıblem işigüñ secdegâhumdur benüm

2 Nâr-ı âhum oldugına şevk-i mihrüñle şafak
Subh ey hurşîd-ruh sâdık güvâhumdur benüm

3 Gündüzüm ‘ıyrd eyleyen şevk ile gicem kadr ider
‘Âlem-i vuslatda ol gün yüzlü mâhumdur benüm

4 Künc-i mihnetde beyâbân-ı belâda dem-be-dem
Mûnisüm gam hem-demüm feryâd u âhumdur benüm

5 Gördi ihlâs ile kul oldgum ol sultân-ı hüsn
Didi Nazmî bende-i bî-itibâhumdur benüm

Nev'-i dîger

3163 Ez-ân-ı Şeyhî

1 Her sehergeh od düşer eflâke âhumdan benüm
Her gice 'âlem yanar dûd-ı siyâhumdan benüm

2 Kan döker şâm u seher mihr ile şefkatden felek
Yummaz ılduzlar gözin feryâd u âhumdan benüm

3 Çün benüm sıdk u vefâ oldı günâhum bilürem
Bu günâhum çoklıgını ol günâhumdan benüm

4 Nahs-ı tâli'dür beni dil-haste kılan dem-be-dem
Yohsa ben kul şâkirem devletlü şâhumdan benüm

5 Serv-kaddüñ sâyesin ki_idinmişem püşt ü penâh
Gün dogısar başuma püşt ü penâhumdan benüm

6 Ben bu derd ile ölüp topragum olursa hebâ
Su yirine od çıka huşk-ı giyâhumdan benüm

7 Şâhid-i 'âdil gözüm yaşıyla göñlüm odıdur
'Ârif olan mâ-cerâm añlar güvâhumdan benüm

8 Şöyle yakdı âhum odı yüregümi huşk ider
Ger muhîte ire bir kef hâk-i râhumdan benüm

9 Şükr kıl Allâh'a kim Şeyhi ki_irüre şâhuña
Hâşe kim mahrûm ide lutf-ı İlâhumdan benüm

3164 Nazîre-i Safî

1 Ol yüzi mihr ü hatı mühr ü giyâhumdan benüm
Hırmeni mâhuñ yanar her gâh âhumdan benüm

2 Zülfüñe cân virdügüm şevkinde haddüñüñ bu kim
Rûz-ı rûşen ‘arz olur şâm-ı siyâhumdan benüm

3 Kûyuña komaz varam gûl-i yabân[î]dür rakîb
Sen gider lutf eyle ey gül hârı râhumdan benüm

4 Kaddüñ öñinde gözüm yaş yirine dür dökdi çün
Serv olur her yirde peydâ secdegâhumdan benüm

5 Hâce-i ‘âlem Safî’dür diyeler her vech ile
Kul diyü bir kez hitâb olursa şâhumdan benüm

3165 Nazîre-i Şâmî

1 Mihr görsem zerrece ol yüzi mâhumdan benüm
Nûrlar saçıla âh-ı subhgâhumdan benüm

2 Olmadum râzî cihânda tâli’-i şûmumdan âh
Kime şekvâ ideyin baht-ı siyâhumdan benüm

3 Bendesin idüp ba’îd eyler rakîbini karîb
Kimse ummazdı bu zulmi pâdşâhumdan benüm

4 Hasret-i bezm ile dilden nâyveş kılsam figân
‘Âlem odlara yanar göynüklü âhumdan benüm

5 Yüz çevirür mihri -ruhsârına kıldukça nazar
Nesi eksilür mehüñ bilsem nigâhumdan benüm

6 Şâmiyâ âhumla eşküm hâlüme şâhid yiter
æâbit olur da’vi-i ‘ışkum güvâhumdan benüm

7 Dûstum biñ cân deger agzuñda bir öpmek didüm
Muhtasar didüñ diyü geçmez günâhumdan benüm

3166 Nazîre-i Sürûrî-i Müderris

1 Diñ çenâra kim elin çeksün o şâhumdan benüm
Yohsa yanar nâr-ı âh-ı subhgâhumdan benüm

2 Dâyimâ hüsnüñ şafakdur görinen eflâkde
Belki od düşmiş yanar eflâke âhumdan benüm

3 Görinen şeb-nem degüldür gül görüp gülzârda
Hacletinden derledi gün yüzlü mâhumdan benüm

4 Ceyş-i gamla şâh-ı ‘ışkam nâleler tabl u nefîr
N’ola kaldursa ‘âlem dûd-ı siyâhumdan benüm

5 Bir iken düşmen iki itdi urup şemşîr ile
Böyle ummazdum Sürûrî pâdşâhumdan benüm

3167 Nazîre-i Celîlî

1 Çîn-i zülfüñ pîç pîç olursa âhumdan benüm
Tañ degüldür tâli’üm baht-ı siyâhumdan benüm

2 Hây iñen fârig yürüme ben garîb üftâdeden
Sakın ey kebk-i hırâmân tîr-i âhumdan benüm

3 Gün yüzüñsüz şöyle zârî kıluram her gice kim
Gökde yılduzlar uyumaz âh u vâhumdan benüm

4 Ger hatâ kılup seni sevdümse öldürme beni
Pâdşâhum şefkat eyle geç günâhumdan benüm

5 Ey felek gel cânumı benden cüdâ kıl râzıyam
Tek beni ayırma ol gül yüzlü mâhumdan benüm

6 Ben kulından hˇân-ı ihsânın dirîg eyler dirîÂ
Dâd efendimden benüm feryâd şâhumdan benüm

7 Yâr işiginde beni topraga müstagrak görüñ

Ey haberdâr olmayanlar ‘izz ü câhumdan benüm

8 Cevr odına yakdı yandurdı Celîlî kulını
Böyle ummazdum dirîgâ pâdşâhumdan benüm

3168 Nazîre-i Necâtî

1 Yâra ne ey müdde’î çok çok gühâhumdan benüm
Yüz çevürmez âyine rûy-ı siyâhumdan benüm

2 Ey kamer biñ yıl durur kim ölenüñ dirler günâh
Gel berü öldür beni kaçma günâhumdan benüm

3 Görinen yılduz degül yir yir delinmişdür felek
Gün yüzüñüñ hasretiyle tîr-i âhumdan benüm

4 Pâdşâhum leşker-i mihnet şebîhûn itdügin
İşidessin bir gün âh-ı subhgâhumdan benüm

5 Za’ferânî yüzümüñ göynüklü âhumdan durur
Lâkin ol gül-çihre almaz hîç âhumdan benüm

6 ‘Âşıkuñ bagrında zehr-âlûd hançer oldugın
Kabrüm üstine gelen bilür giyâhumdan benüm

7 Gözi ögrenmiş durur ‘âşıkların öldürmege
Ey Necâtî zulm gelmez pâdşâhumdan benüm

3169 Nazîre-i Zâtî

1 Nâr-ı dûzeh bir şerer göynüklü âhumdan benüm
Mülk-i zulmet bir eser dûd-ı siyâhumdan benüm

2 Gün sanur gören yüregi kopdı geldi agzına
Ey yüzi gün çerhüñ âh-ı subhgâhumdan benüm

3 Yoluña hâk oldugumdur cürmüm ey çâbük-süvâr
Gel berü bi’llâh lutf it geç günâhumdan benüm

4 Âh kim gitse şeb-i gussa karârı kalmasa
Virseler rûşen haber gün yüzlü mâhumdan benüm

5 Hâk-i pâyüm tâc idinsün başına alsun dimiş
Başum içün şâkirem zerrîn-külâhumdan benüm

6 ‘Âlem-i ‘ışkuñ tarîk-i seyrini bilsem didüm
Didi kuhl eyle gözüñe gerd-i râhumdan benüm

7 Baña cân viren kula bûyumla cân virem dimiş
Bu idi Zâtî ümîdüm pâdşâhumdan benüm

3170 Nazîre-i Sücûdî

1 Zulm ile kılduñ cüdâ gün yüzlü mâhumdan benüm
Gafil olma ey felek göynüklü âhumdan benüm

2 Ben garîbi redd idüp çekdi rakîbi bagrına
Kim umardı dûstlar devletlü şâhumdan benüm

3 Cân virüp ‘ışkuñda derd almak günâh ise baña
Bi’llah ey ‘Îsâ-nefes gel geç günâhumdan benüm

4 Görinenler sanma kevkebdür felekde ey melek
Yir yir âteş sıçradı dûd-ı siyâhumdan benüm

5 Cevr-i dil-berden Sücûdî var şikâyet eyleme
Saña kısmet bu imiş ol pâdşâhumdan benüm

3171 Nazîre-i Sabâyî

1 Geh yaşarur çeşmi ebrüñ dud-ı âhumdan benüm
Geh perîşân-hâl olur baht-ı siyâhumdan benüm

2 Sînemüñ dûd-ı siyâhı gökleri boyar göge
Sakınur perrî melâyik dûd-ı âhumdan benüm

3 Bes durur beñzümle eşküm da’vi-i ‘ışka nişân
Sıdk-ı da’vâm añlanur vech-i güvâhumdan benüm

4 Kılmış idüm bir nigâh idüp yüzine bir günâh
İşüm oldı her gün âh ol bir günâhumdan benüm

5 Tâc-ı şâh içün pelâs-ı ‘ışkı ben terk itmezem
Hil’at-i hâssum durur ol pâdşâhumdan benüm

6 ‘İzz ü câhumdur benüm dergâh-ı yâruñ zilleti
Dûr olsun çeşm-i hâsud ‘izz ü câhumdan benüm

7 Ey Sabâyî rûh-ı kudsîdür mu’âvin tab’uma
Her dem irer tab’uma ilhâm ilâhumdan benüm

3172 Nazîre-i Civânî-i Kâdî

1 Çerh ayırmasun beni gün yüzlü mâhumdan benüm
Yoksa göge boyanur dûd-ı siyâhumdan benüm

2 Görinen hurşîd sanmañ kubbe-i eflâkde
Od yanar başında çerhüñ nâr-ı âhumdan benüm

3 Sînemi karşu siper itdügüm oldıysa günâh
Geçsün ey kaşı kemân tîrüñ günâhumdan benüm

4 Merd-i ‘ışkum dakdı bir zerrîn otaga başına
Şu’le-i âhum ki çıkmışdur külâhumdan benüm

5 Âteş-i ruhsârına bakdugumı gördi tabîb
Hükm idüp mecnûnlıgum bildi nigâhumdan benüm

6 Men’ idüp komaz atı ayagına ruh komaga
Ben bu zulm ü cevri ummazdum o şâhumdan benüm

7 Eşk ile âhum zemîn ü âsmânı kapladı
Şâh-ı ‘ışkam yir ü gök toldı sipâhumdan benüm

8 Ben Civânî’yem tarîk-i ‘ışkı itdüm ihtiyâr
Dönüşüm yok ey tarîkat pîri râhumdan benüm

3173 Nazîre-i Selmân

1 Nice yanmasun göñül göynüklü âhumdan benüm
Kara zülfüñ reng alur dûd-ı siyâhumdan benüm

2 Sen kemân ebrû gamından her gice dil çekdügi
Gün gibi rûşendür âh-ı subhgâhumdan benüm

3 Her gün âh itdügüm içün her günâhum yâdına
Tîr-i gamzeñ geçdi cânâ her günâhumdan benüm

4 Hâk-i pâyüñ cevherinüñ kıymetin bilse eger
Sûfi baş kaldurmaz idi secdegâhumdan benüm

5 Toprag oldum yolına Selmân dimez agyâra yâr
Çek elüñ ayag ile geç hâk-i râhumdan benüm

3174 Nazîre-i Gedâyî

1 Beñzer incinmişdür ol meh bir günâhumdan benüm
Âh kim 'âlem yanısar bir gün âhumdan benüm

2 Ben kulına hışm idüp ma'zûl-i dergâh eyledi
Böyle ummazdum şeh-i 'âlem-penâhumdan benüm

3 Bir gün ol şeh seyr idüp kabrümden eylerse güzer
Medh ü tahsîn işide her bir giyâhumdan benüm

4 Ruhların setr itse zülfi kara itse günlerüm
Tañ degüldür dûstlar baht-ı siyâhumdan benüm

5 Sıdk-ı ihlâsum benüm ol yâra i'lâm eylesün
Ey Gedâyî dilegüm budur ilâhumdan benüm

3175 Nazîre-i Sun'î-i Gelibolî

1 Şem'ler kessün dilin gün yüzlü mâhumdan benüm
Gey sakınsunlar hele diñ bâd-ı âhumdan benüm

2 Geydügini tâc-ı zer sanmañ o şâh-ı ‘âlemüñ
Od yanar başında âh-ı subhgâhumdan benüm

3 Şol kadar çerh okın urdum bu gice eflâke kim
Tablası mâhuñ delindi tîr-i âhumdan benüm

4 Kanlu yaşumdan bilinür yılduzum düşkünligi
Kara bahtum añlanur dûd-ı siyâhumdan benüm

5 İtmege ‘ömrüm günin eksük saçıyla_örter ruhın
Sun’iyâ bu zulmi ummazdum o şâhumdan benüm

3176 Nazîre-i ‘Aşkî-i Üsküdârî

1 Lutf idüp geçmezse dildârum günâhumdan benüm
Âh kim bir gün yanısar ‘âlem âhumdan benüm

2 Gamzesi hançer çeker komaz yüzini görmege
Yâ Rab aña ne ziyân olur nigâhumdan benüm

3 Zülfi sevdâsına göñlümi gözümdür düşüren
Gör neler gelür baña bu rû-siyâhumdan benüm

4 Ey sabâ ol mâh-ı bî-mihrüñ iricek kûyına
Gâfil olmasun di âh-ı subhgâhumdan benüm

5 Çün ölüp toprag olam sinümde bite lâleler
Haddinüñ mihri kohusıyla giyâhumdan benüm

6 N’ola izi tozını bâd ile gönderse dise
Armagandur gözlerüñe hak-i râhumdan benüm

7 Bendesidür işiginde ‘Aşki’yi redd itmesün
Bu durur ancak murâdum pâdşâhumdan benüm

3177 Li-mürettibihi

1 Bî-huzûr olmasa her dem her gün âhumdan benüm
Yakma lutfından geçerdi her günâhumdan benüm

2 Çün kemân itdüñ bugün kaddüm gam ile ey felek
Gâfil olma sen de sehm it tîr-i âhumdan benüm

3 Gâfil olma zülf ü ruhsâruñ gamıyla dem-be-dem
Nâle-i şeb-gîr ü âh-ı subhgâhumdan benüm

4 Yâr olurdı tâli'üm devrüñde hem bahtum a'îd
Ger sitârem olsa sen gün yüzlü mâhumdan benüm

5 Hâk-i pâyi cevherin Nazmî'ye ihsân eylemek
Umılur ol lutf u himmet kânı şâhumdan benüm

DER-BAHR-İ REMEL-İ MAHBËN
Taktî'eş: Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilât

3178 Ez-ân-ı Necâtî

1 Fikr-i sevdâ-yı ser-i zülfüñ ucından güzelüm
Kıssa-i Leyli vü Mecnûn'a dönüpdür meselüm

2 Şevk-i hurşîd-i cemâlünde dehânuñdan eser
Bulmadum zerrece hîç oldı kamu mâ-hasalum

3 Çün lebüñ şerbeti her haste-dile emsem ola
Anı biz haste-dile lutf ile buyur emelüm

4 Bilmezem kankı hacerdendür ey dûst dilüñ
Hîç eser eylemedi aña füsûn u hıyelüm

5 Devr-i haddüñde gelüp zülfüñi mahv itdi hatuñ
Ey dirîgâ ki gidüp 'ömrüm irişdi ecelüm

6 Nice rengîn dimeyem lâle ruhuñ medhini kim
Gül gibi hurrem olur her kim işitse gazelüm

7 Ben Necâtî kapuñuñ hâkine yüz sürdügüm ol

Umarın bir gün ire ayaguñ öpmege elüm

8 Mescide koymadılar meykededen sürdiler âh
Ne helâle yarar olduk ne harâma n’idelüm

3179 Nazîre-i Tâcî-zâde

1 Dest-bûse nitekim sa’y iderem irmez elüm
Dûstum bârî icâzet vir ayaguñ öpelüm

2 Oldı ‘âlemde harîfüm gam u endûh u belâ
Kafes ü bülbül ü zâg oldı hemânâ meselüm

3 Hat getürmiş beni öldürmege haddüñ sanemâ
Âh kim saña elüm irmedin irdi ecelüm

4 ‘Işkuñ ey hûri beni eyledi kûyuñda mukîm
‘Âkıbet cennete iletdi bu gökçek ‘amelüm

5 Zülfi kat’ olalı dil kaddi hevâsında yiler
İrdi ‘ömr âhire eksilmedi tûl-ı emelüm

6 Mest olupdur nice kan itse gerek hûni gözüñ
Aña merdümlik idüp hey dimez iseñ güzelüm

7 Ca’fer’em şem’ gibi sözlerümüñ sûzından
Dili odlara yanar her kim okursa gazelüm

3180 Nazîre-i Muhibbî

1 Gele başladı hatuñ aña ne çâre güzelüm
Giceyi güne katup sanki irişür ecelüm

2 Ne kadar cehd iderem Ka’be-i kûyına irem
Sa’y ile olmaz imiş vasl müyesser n’idelüm

3 Heves-i fikr ü ruh u la’lüñ ucından sanemâ
Kıssa-i Vâmık u Ferhâd’a dönüpdür meselüm

4 Nitekim olmadı hem-tâ saña ‘âlemde bugün
Yok durur derd ü belâ içre benüm de bedelüm

5 Mümkin olmaz ki şehâ koyam elümden etegüñ
Ger elüm kat’ idesin kalur etegüñde elüm

6 Mâh u sâl ile irem zülfine anuñ dir idüm
Fâyide kılmadı âh baña bu tûl-ı emelüm

7 Sözümüñ sûzı ile yansa ‘aceb mi dil ü cân
Yana odlara Muhibbî kim okursa gazelüm

3181 Nazîre-i ‘Atâ

1 Cân virince çekelüm derd ü belâñı güzelüm
Pîşesi hûblaruñ cevr ü cefâdur n’idelüm

2 Kendü elüñle sevâba girüp öldürmezseñ
Beni ey dil-ber o dünyâda etegüñde elüm

3 ‘Ayn-ı çeşmüñle femüñ mîmi vü zülfüñ lâmı
Beni öldürdi mezârumda olısar ‘amelüm

4 Tîri benden geçüp agyârı helâk eylerse
Benüm ol gün olısar dünyede rûz-ı ecelüm

5 Hûn-ı dîdeñle ‘Atâ nâmeñi pâyânına yaz
Nâme-i şevkdür ol dil-bere her bir gazelüm

3182 Nazîre-i Revânî

1 Mâh-rûlarda seni medh iderem çün güzelüm
N’ola bir ayda tamâm olur ise her gazelüm

2 Hˇâba varsam hat-ı müşkîn görürem haddüñde
Korkaram ol kara düşden ki yakındur ecelüm

3 Gerçi yok saña bedel ‘işve vü nâz eylemede
Derd ü gam çekmede olmaya benüm de bedelüm

4 Bahr-i eşkümde n'idem pençe-i mercân oldı
Gözümüñ kanlu yaşın silmedin ey dûst elüm

5 Yok durur çünki sarılmaga Revânî çâre
Eñegin ohşayalum bâri dudagın emelüm

3183 Nazîre-i Zâtî

1 Sâkiyâ tâ ki göñülden gide tûl-ı emelüm
Şâhid-i câmı getür bezme tudagın emelüm

2 Gün yüzüñde görüben hattuñı ey meh didi dil
Giceyi gündüze katup gelür ey vâh ecelüm

3 Beni yirden yire çaldı salup ayaklara âh
Feleki zîr ü zeber eyler idüm irse elüm

4 San'atuñ ne didüm ey yâr-ı cefâ-pîşe didi
'Âşıka nakş ile tasnîf-i cefâdur 'amelüm

5 Zâtiyâ sihr ile câzû gözi göñlüm alalı
Beni sehhâr sanur kim ki görürse gazelüm

3184 Nazîre-i Hevesî

1 Bir nefes çekmez idüm hecr elemini güzelüm
Âh n'idem ki elümde degül ey meh ecelüm

2 Zehr-i gam derdine emdür dir iseñ câm-ı mey
Sâkiyâ la'l-i lebüñ yâdına sungıl emelüm

3 Dest-i gamdan yakamı dünyede kurtarmazsañ
Benüm ey dûst o dünyâda etegüñde elüm

4 Ol perî 'ışkı içinde beni dîvâne görüp
Be delüm dise bulınmaya cihânda bedelüm

5 Gül yüzi vasfı durur çünki nigâruñ Hevesî

Başlar üzre yir iderse n'ola her bir gazelüm

3185 Nazîre-i Sabûhî

1 Eşk elmâsı ile dîde sevâdın ezelüm
Derd ile ol saneme 'arz-ı mahebbet idelüm

2 Bâr u büngâhı getürüp tutalum râh-ı fenâ
Mahmili Ka'be-i maksûda iricek çözelüm

3 Olalum ol saçı leylâ ser-i kûyına karîb
Nice Mecnûn gibi sahrâ-yı belâda gezelüm

4 Gül gibi başlar üstinde yir idinmişdür
Vasf-ı hüsnüñden olalı sanemâ her gazelüm

5 Okıdı pîr-i mugân bezm-i meye çünki bizi
Gel Sabûhî virelüm biz de humârı yazalum

3186 Nazîre-i Niyâzî

1 İrmedi zülfüñ ile rişte-i maksûda elüm
Virmedi fâyide bir kılca bu tûl-ı emelüm

2 Sâkiyâ kıssa-i sünbüllerin uzatma iñen
Ko bu tûl-ı emeli câm-ı lebüñden emelüm

3 Gelmedin hat leb-i cân-perverüñi agzuma vir
İrmedin nûş idelüm sun mey-i sâfı içelüm

4 Gezleme gamzeñ okın gözleme hışm ile bizi
Göze göz kanumuza girme iñen hey güzelüm

5 Ne liyâkatle 'aceb hem-dem olam itlerüñe
Çünki anlar benüm ey dûst degüldür bedelüm

6 Hâdim-i meclis-i gül hâr-ı siyeh-rû olalı
Bülbül-i cân iñiler zâr ırakdan n'idelüm

7 Ol gazâlüñ saçı sevdâsıla yandı cigerüm
Müşk-bû oldugı bu oldı Niyâzî gazelüm

3187 Nazîre-i Sürûrî-i Müderris

1 Seni koçmaga idi her gice tûl-ı emelüm
Komadı aña getür bâri tudaguñ emelüm

2 Va’de-i vasluña dek sabr ider idüm ammâ
Korkaram va’de irişmedin irişe ecelüm

3 Tutalum her ne buyurursa o şâhuñ kulıyuz
Nâ-tüvânuz bize çün elin uzatdı tutalum

4 Didüm olduk ikimüz Leyli vü Mecnûn’a bedel
Didi kimse bedel olmaz bize hergiz be delüm

5 Öldürür hasret-i sîne bu Sürûrî’yi didüm
Didi rahm eyleyüben sînede anı gömelüm

3188 Nazîre-i Hilâlî-i Kazzâz

1 Mihr-i ruhsâruñı medh eyledügümçün güzelüm
Tutdı şehr içre benüm gün gibi şöhret gazelüm

2 Öykünürse leb-i mey-gûnına yâruñ mey-i nâb
Anı tenhâya çeküp al ile sâkî emelüm

3 Sâyeveş kaldı ayaklarda bu ben üftâde
Eger ol serv-i ser-efrâza irişmezse elüm

4 Sâkiyâ karşumuza gün gibi per per yansun
Şâhid-i câmı getür bezme temâşâ idelüm

5 Ey Hilâlî geçelüm zâhidüñ öpmekden elin
Varalum pîr-i harâbât ayagını öpelüm

3189 Li-mürettibihi

1 Leb ü ruhsâruñı medh eyledügümçün güzelüm

Oldı rengîn ü ter ü tâze benüm her gazelüm

2 Ben dilerdüm tolayam boynuma ‘ömrüm zülfüñ
İrmedi n’eyleyeyin rişte-i maksûda elüm

3 Ölümümdür lebüñe gelmesün ey dûst hatuñ
Ey dirîgâ benüm andan durur âhir ecelüm

4 Göz göñül bezmde kesb eylemege nûr u sürûr
Şâhid-i şem’ ile zer duhterini seyr idelüm

5 Nazmiyem la’lüñe dil vireli ey husrev-i hüsn
‘Işk-ı Şîrîn ile Ferhâd’a dönüpdür meselüm

3190 Li-mürettibihi

1 Muttasıl zülf ü ruhuñ medh iderem çün güzelüm
N’ola bir yılda bir ayda dir isem her gazelüm

2 Seyr iderken ruhuñı irdi hatuñ setr itdi
N’ideyin ah hebâ oldı kamu mâ-hasalum

3 Çeşm ü zülf ü dehenüñ vasfını fenn idindüm
‘İlmi olmışdur o fennüñ benüm ey cân ‘amelüm

4 Tapu kılmak nice bir tapusına erkânuñ
Togrusın diyeyin ol kahr ile bükildi belüm

5 Şol kadar karaladum vasf-ı hat-ı dil-beri kim
Nazmiyâ âh bu sevdâda agardı sakalum

Nev’-i dîger

3191 Ez-ân-ı Safî

1 Dehenümden sühenüm acı gelür gerçi benüm
Lebüñi yâd idicek pür-şeker olur dehenüm

2 Sînemüñ derdini sen dil-bere âhir dimege
Dil ola sînemüñ üstinde biten her çemenüm

3 N'iderem sûsen ü serv ü semeni sen var iken
Ey gül-i tâze vü ey sûsen ü serv ü semenüm

4 'Işkuña cânumı kulluga kabûl itdüñse
Bende-hâneñdür iñen yakma vü yıkma bu tenüm

5 Eñegüñ çâhına dil düşdi vü cân geldi lebe
Âh eger olmaz olursa ser-i zülfüñ resenüm

6 Nice döysün sanemâ gamzelerüñ tîrine kim
Taş degüldür bu tenüm burc degüldür bedenüm

7 Nem ola nâm-ı Safî kim ben anı yâd kılam
Bendeyem şâh-ı cihânbâna hemîndür sühenüm

3192 Nazîre-i Hızrî Beg Çelebi

1 Ger hicâb olur ise tal'at-ı cânâna tenüm
Bir avuç hâk nedür kim kala gözümde benüm

2 Sen mehüñ mihrile 'âlemde elüm yumag içün
Âftâbum güneş ü tâs-ı felekdür legenüm

3 Nice sabr ideyin ey dûst cefâ tîrine kim
Taş degüldür yüregüm burc degüldür bedenüm

4 Dil yanar şem' gibi sîne tolu nakş-ı nigâr
Sanki fânûs-ı hayâl örtüsidür pîrehenüm

5 Toldı kan ile ciger lâle gibi Hızri henûz
Yüzüme bir güle bakmadı o gonçe-dehenüm

3193 Nazîre-i Âhî

1 Şol kadar lâle gibi kanlara gark oldı tenüm
Kabrüm üzre açılan lâleye döndi kefenüm

2 Vaslalardur ki ciger zahmını bend itmek içün
Yârelü sînemüñ üstinde benüm pîrehenüm

3 Çekerem hârını ol gülşen-i ‘ömrüm gülinüñ
Kendü bâgum çemeninde yine kendü dikenüm

4 Hançerüñe dikilen kanlu yürekler gibidür
Her sögütde turan elma ser-i kabrümde benüm

5 Yirde pehlûlarumuñ nakşı ile Âhî hemân
Bir hasîra sarılu mürdeye döndi bedenüm

3194 Nazîre-i Zâtî

1 Ölicek lutf idüñ âb-ı yah ile yuñ kefenüm
Sînemüñ sûzı ile tutuşa şâyed bedenüm

2 Toludur âteş-i derd ile derûnum yüri var
Od tutar ‘âlemi açdurma kerem kıl dehenüm

3 Nâr-ı hecrümle yanan vasluma irür dir imiş
Bu sözi işideli cânuma od düşdi benüm

4 N’ola ‘âşıklar içinde baña bir beñ diseler
Dögüni dögüni taşlarla siyâh oldı tenüm

5 Yana yana dir isem yâr beni yakdugını
Zâtiyâ od bıragur hırmen-i çerhe sühenüm

3195 Ve lehu

1 Her dem ey tûb-ı elem göñlüme tokunma benüm
Taş mı sanduñ yüregüm kal’a mı sanduñ bedenüm

2 Nice sengîn-dil imişsin saña kâr itmedi âh
Eride od gibi ger mermere yazsam sühenüm

3 Mevlevî gibi niye çerhe girür döne döne

Çün ney-i nâlemi işitmedi eflâk benüm

4 ‘Âşıkuñ gökde kim aydur güzelüm yılduzı yok
Âstânuñda yir itdi benüm eşk-i perenüm

5 El yudum yârsuz ey Zâti cinân kasrından
Âftâbam zer ü sîm olsa eger kim legenüm

3196 Nazîre-i Lâmi’î

1 Vatan itse n’ola kûyuñda bugün cân u tenüm
Bâg-ı Firdevs ola gelmişdür ezelden vatanum

2 Şeb-i mihnetde olur yine pâyüñ tozına
Subhveş mihrümi ‘arz eyleye çâk-i kefenüm

3 Hasret-i zülf ü ‘izâruñla virem cânumı çün
Eşk-i hûnîn ile yusun ebr-i belâlar bedenüm

4 Ser-i kabrümden o serv-i kad eger ide güzer
Diye cânum gamını diller uzadup çemenüm

5 Seni bülbül gibi medh eylerem ey gülşen-i hüsn
Ferah-âbâd olur ise n’ola Beytü’l-hazenüm

6 Ne gamuñ oklarını diye ne dil zahmların
Her kılum tende zebân yâreler olsa dehenüm

7 Lâmi’î’den ne revâdur idesin dâmeni çîn
Ey yüzi gül yañagı lâle kadi nârvenüm

3197 Ve lehu

1 Vasluña göz dikeli rişteye döndi bedenüm
Kaldı iler ileşür dünyede bir kurı tenüm

2 Diken oldum gözine ‘âlemüñ ey yañagı gül
Sûzen-i gamzeñ ile n’ola çıkarsañ dikenüm

3 Yuñ tenüm eşk ile kâfûr u gül-âbı giderüñ
Pür ider kabrümi cânân kohusından kefenüm

4 Kimse bakmaz yüzine lâle-i hûnîn-cigerüñ
Yakalı dâg-ı gamuñ cânumı derd ile benüm

5 Vasf-ı kand-i lebüñi şöyle mükerrer derem
Tûtinüñ dilini lâl itse ‘aceb mi sühenüm

6 Feleküñ cânına odlar basaram sûzumla
Âteşîn lâle gibi rûz u şeb açşam dehenüm

7 Lâmi’î var ider âvâre dili bend-i kabâñ
Çâk ider dâmene dek dest-i gamuñ pîrehenüm

3198 Nazîre-i Hasbî

1 Nâr-ı hicrân ile yir yir göyünüp dâg-ı tenüm
Göz göz olup tutuşur odlara küllî bedenüm

2 Pîrehen sanma görüp reng-i kebûdın tenümüñ
Şerhalar mâtem içün kara boyadı kefenüm

3 Dil diyârinda gamuñ yakdı Kızılbaşları
‘Alevi göklere çıkdı didi şâhum görenüm

4 Giceler subha degin zülf ü ruhuñ şevkiyle
Nûra müstagrık olur tîre-i beytü’l-hazenüm

5 Sa’y ile tâlib olup cehd idüp kesb itmedügüñ
Hasbiyem dâd-ı Hudâ’dur dinilen her sühenüm

3199 Nazîre-i Mesîhî

1 Eger efsûn-ı ecel baglamaz ise dehenüm
Cân virürken lebüñüñ zikri ola her sühenüm

2 Sen semen-çihre içün ger beni devrân ide hâk
Yüzümüñ aklıgına vire şehâdet kefenüm

3 Hâr-ı kûyuñ bulınursa ayagumda ölecek
Hûriler sûzen-i gamzeyle çıkara dikenüm

4 Şol kadar tûb u tüfeng urdı havâdis baña kim
Rahneden kal'alaruñ burcına döndi bedenüm

5 Husrev-i Rûm diye baña Mesîhî şeksüz
Ger ire gûş-ı Kemâl'e kelimât-ı hasenüm

3200 Nazîre-i Şem'î

1 'Âr idermiş beni öldürmege ol sîm-tenüm
Varayın yalvarayın boynuma dakup kefenüm

2 Hulle-i sündüs olursa çekeyin çâk ideyin
Dem-i vuslatda baña hâyil olur pîrehenüm

3 Tuymaya girsem eger mûr-ı za'îfüñ gözin
Ey Süleymân-ı zamân şöyle hayâl oldı tenüm

4 Tek beni zülf-i dil-âvîzüñe ber-dâr eyle
Çekeyin pâdşehüm kendü elümle resenüm

5 Gözlerüm yaşı gibi düşdi gözümden bu cihân
Yârdan gayrı görinmez gözüme kimse benüm

6 Yumaga câm-ı mahabbetle vücûdumdan elüm
Yaraşur ay u güneş olsa gümüşden legenüm

7 Şem'iyem künc-i gamuñ virmezem ey meh feleke
Gülşen-i kûy-ı cinândan baña yigdür vatanum

3201 Nazîre-i Celîlî

1 'Adem-âbâd olur ise n'ola beytü'l-hazenüm
Bî-vatanlar ser-i kûyında yaraşur vatanum

2 Dûstlar ben ölicek dâg-ı dilümden sakınuñ

Cismüme perr-i semenderden idesüz kefenüm

3 Nâsıhâ şöyle ki sînemde firâk âteşi var
Âhdan men’ idemezsin beni dikseñ dehenüm

4 Kanlu peykânlar ile sîne ser-â-ser toldı
Âh kim gonçe-i endûh bitürdi çemenüm

5 Dogmasun tîre şeb-i hecrde hurşîd-i felek
Ki benüm bir meh ile rûşen olur encümenüm

6 Âteş-i âhum ile yandı dıraht-ı ‘ömrüm
Ahkeri dâg çü hâkister[i]dür zâr-ı tenüm

7 N’ola ger bir gün ire gûş-ı kabûl-i yâra
Ey Celîlî güher-i pâk durur her sühenüm

3202 Nazîre-i Celîlî

1 Agız açdı sînemüñ yir yir kızıl dâgı benüm
Gonçe-i handân ile zeyn oldı gûyâ gülşenüm

2 Bâgbânâ baña ‘arz itme çemen âzâdesin
Kim yiter hâşâk-i kûy-ı dûst serv ü sûsenüm

3 Sîne mihmân-ı gam içün oldı bir mihnet-serâ
Çâk-i peykânuñdur ol mihnet-serâya revzenüm

4 Vasl-ı hicrâna mübeddel oldı n’idem dûstlar
Tîre şebdür baht elinden veh [bu] rûz-ı rûşenüm

5 Zâhir oldı sînemüñ dâgı vü dâgum âteşi
Tîg-ı gamdan çâk olıcak sînem ü pîrâhenüm

6 Bir gözi şehlâ gamından cân u dil bîmârdur
Øa’f-ı tenden sanmañuz her dem figân u şîvenüm

7 Fitne-i sâlûs u takvâdan Celîlî fârigem

Me’menüm kûy-ı mugam deyr-i melâmet meskenüm

3203 Ve lehu Eyzen

1 Øa’fdan pîrâhenümde oldı nâ-peydâ tenüm
Veh ki bulmazdı ecel olmasa âh u şîvenüm

2 Dil cünûn-ı ‘ışk ile bir nâ-tüvân Ferhâd’dur
Tâ melâmet taşlarından kûhsâr oldı tenüm

3 Zînet-i gül-berg hâk-i kabrüme hâcet degül
Tîr ü peykânuñ yiter sînemde serv ü sûsenüm

4 Sîneme tîr-i gam u mihnet yagarsa gam degül
Çün tenüm üstinde var peykânlaruñdan cevşenüm

5 Şem’ yakmañ gam şebinde külbe-i ahzânuma
Kim furûg-ı dâg-ı dil yiter çerâg-ı rûşenüm

6 Tutmışam Mecnûn-ı hayrân bigi vahşet halkdan
Hecr sahrâsı makâmum vâdi-i gam meskenüm

7 ‘Ömr sahrâsında yok hâsıl emel kiştinden âh
‘Âkıbet ber-bâd olur bir gün Celîlî hırmenüm

3204 Ve lehu Eyzen

1 Tîşe-i gam nâhunum kûh-ı melâmet meskenüm
Dûstum Ferhâd’dan ‘ışkuñda nem eksük benüm

2 Bülbül-i gûyâ bigi yâd it hazân-ı hecrde
Ey cemâlüñ nüshası fasl u bahâr u gülşenüm

3 Gam degül ger gam sipâhı tîr-i bârân itseler
Dâglardan var tenüm üstinde pullu cevşenüm

4 Ey hayâl-i yâr göñlüm hânesi târîkdür
Yaraşur kim şeh-nişînüñ ola çeşm-i rûşenüm

5 Ey felek yâ vasl-ı cânân rûzı eyle yâ ecel
Hecr elinden çün katı âzürdedür cân u tenüm

6 Nasıhâ bir pâk-dâmen pâsbân idüm velî
'Âkıbet dest-i melâmet çâk kıldı dâmenüm

7 Mürde-i hecrem Celîlî isti'ânet eylesün
Ger Mesîhî bula göklerde figân u şîvenüm

3205 Nazîre-i Tal'atî

1 Dûd-ı âhumdur dem-â-dem raksa girür bu tenüm
Sanki fânûs-ı hayâl örtisidür pîrâhenüm

2 Şol kadar nâvekler urdı gam sipâhı kalbe kim
Şimdi olmışdur anuñ peykânlarından cevşenüm

3 Tîr ü peykânuñ baña gül gonçesi vü servdür
Şimdi sahn-ı sînem olmışdur bahâr u gülşenüm

4 Şol kadar çâk eyledüm ten cübbesin şevk ile kim
Agzın açup kaldı hayrân bu girîbânum benüm

5 Kûy-ı yâra Tal'atî merd-i Kalender gel diyü
Her tarafdan çâk iderler itleri bu dâmenüm

3206 Nazîre-i Rahîkî

1 Øa'fdan görimezin kendüme baksam bedenüm
Arayup bulımazın pîrehen içinde tenüm

2 Şöyle yog itdi beni haste idüp derd-i nigâr
Baña bilsem ölicek nice sararlar kefenüm

3 Hûblar işidicek yoluña cân virdügümi
Cem' olup aglasalar kabrümüñ üstinde tenüm

4 Gel beni salma iñen bahr-i gama kılma yetîm
Ey benüm dürr ile pür dürc-i 'akîk-i Yemenüm

5	Ey Rahîkî işidüp nazm-ı şeker-bâruñı yâr
Diye tahsînler eyâ tûti-i şîrîn-sühenüm

3207	Nazîre-i Rahmî

1	Gam-ı hicrân ile şol deñlü za'îf oldı tenüm
Üstühˇâna sarılu rişteye döndi bedenüm

2	Ger ölem cennet-i kûyuñda gam-ı zülfüñ ile
Hûrlar hulle vü sündüsden ideler kefenüm

3	Beni Mecnûn ideli turre-i Leylâ'ñ cânân
Penbe-i dâg olupdur sanasın pîrehenüm

4	Şöyle üns oldı hayâlüñ baña ey mûnis-i cân
Gayrı söz söylemeyem vasf-ı lebüñdür sühenüm

5	Nazmiyâ nazm-ı Nizamî'ye müşâbih dirdi
Gûş-ı Selmân işideydi kelimât-ı hasenüm

3208	Nazîre-i Muhibbî

1	Ruhlarunsuz ey güneş yüzlü bu çeşm-i rûşenüm
Oldı mânend-i şafak pür-hûn kenâr-ı dâmenüm

2	Ey gözüm merdümleri yaşlar dökerseñ vaktidür
Tâb-ı dilden sîne dutuşdı yanar pîrâhenüm

3	Görmeyelden gün yüzini dil-berüñ bir haftadur
Ol meh-i bedrüñ firâkı ile hilâl oldı tenüm

4	Düşdi dil çâh-ı zenahdâna ebed kalsa gerek
Merhametle eger el sunmaya zülf-i resenüm

5	Dest-i hecr ile çeküp câme-i cân çâk iderem
N'ola hâlüm ne bilem uşbu firâk ile benüm

6	N'eyleyem bir çâre bu bî-çâre bilmez vaslına

Gün-be-gün aña takarrübde rakîbi dûstum

7 Husrevâ Hâfız ider şi'r-i Muhibbî'ye pesend
Câmi tahsîn ide ger câma ire bu sühenüm

3209 Nazîre-i Subhî-i Kâdî
1 Keşf-i râz eyledi yârum dile geldi bedenüm
İrdi ol lahza ecel agzuma tıkdı kefenüm

2 Yandı pür-nakş-ı nigâr oldı müşebbek sîne
Döndi fânûs-ı hayâl örtüsine pîrehenüm

3 Kirpügümden dökilen hûn-ı cigerdür sanma
Şevk-i ruhsâruñ ile virdi kızıl gül dikenüm

4 Kıssa-i şevküm olur başdan ayaga dâgum
Yandı tutuşdı beden oldı pür-âteş sühenüm

5 Kabrüm üzre dökilen berg-i gül-i pür-jâle
Gözlerüm yaşı mıdur yohsa şirâr-ı dehenüm

6 Ugrasañ topraguma cân vire bûyuñla sabâ
Tura haşr oldı diyü çıgrışa hâk-i bedenüm

7 Kanlu yaşumla sulandukça mezârum Subhî
Topragumda bitürür tâze kızıl gül dikenüm

3210 Ve lehu
1 Ölsem ol lâle-ruhuñ dâgı göyündürse tenüm
Ye saru gül ye kızıl lâleden eyleñ kefenüm

2 Diñlemez nâlişümi bir güle şeydâ oldum
Çekeyin çâk ideyin ben lâle gibi pîrehenüm

3 Bitürür sûsen ü gül cân viricek kabrümde
Çâklerdür çekilen dûd-ı şirâr-ı dehenüm

4 Aldı cân murgını minkârına sîmurg-ı belâ
İndi ‘ankâ-yı ecel kapdı götürdi bedenüm

5 Kabrüm üzre açılan tâze kızıl gül Subhî
Çeşm-i pür-hûnuma beñzer ye şirâr-ı dehenüm

3211 Nazîre-i Selîkî

1 ‘Arz-ı hâl itmege ey şeh nice açam dehenüm
‘Âleme od bıragur sûz-ı dilümden sühenüm

2 Hatt u zülfüñ ko helâk eylesün ey dûst beni
Mûr u mâra çü gıdâ olsa gerekdür kefenüm

3 Ey semen-çihre beni öldüre ger müjgânuñ
Hûrlar sûzen-i gamzeyle dikerler kefenüm

4 Hamdü li’llah beni kûyuñda rakîbüñ göremez
Ki bilüñ fikri ile şöyle hayâl oldı tenüm

5 Ârzû-yı ser-i kûyıyla ölürsem yâruñ
Gülşen-i bâg-ı cinân ola Selîkî vatanum

3212 Nazîre-i Fakîrî

1 Çün şehîd itdi beni Yûsuf-ı gül-pîrehenüm
Lâleveş boynuma sarsam n’ola kanlu kefenüm

2 Nice te’sîr ide bu tûb-ı havâdîs baña kim
Kal’a-i gamda şehâ burc-ı belâdur bedenüm

3 Ölicek hâk-i mezârum umaram haşre degin
Zerreveş mihrüñ ile raks ura kabrümde benüm

4 Yiridür vaslı metâ’ına harîdâr olsam
Zer idüpdür yüzümi hecr ile ol sîm-tenüm

5 Gülşen-i cennet-i Firdevs gerekmez baña kim
Dergeh-i pîr-i mugân oldı Fakîrî vatanum

3213 Li-mürettibihi

1 Gözlerüm yaşı revân olmasa cismümde benüm
Âteş-i ‘ışka kül iderdi yakup küll-i tenüm

2 Tokın tokına tûb yıkmış idi top-ı elem
Seng-i gam birle tolu olmasa burc-ı bedenüm

3 Kanı tâli’ ki sa’âdetle o mâh-ı Ken’ân
Gele gün gibi müşerref ide Beytü’l-hazenüm

4 Bâg-ı cânda açılur tâze gül-i handânlar
Nâz ile ganca gelüp gülse o gonçe-dehenüm

5 Vasf-ı dendân u leb-i yâr ile Nazmî her dem
Güher-efşân u dürer-bâr durur her sühenüm

3214 Li-mürettibihi

1 Câhile leb-be-leb olup gözüm öñinde benüm
Cânum acıtma gel ey husrev-i şîrîn-dehenüm

2 Mustafâ’sı bu cihân hûblarınuñ sensin
Ey kamu hasleti Mahmûd’um u hulkı hasenüm

3 Rûşen ol encüm arasında dönersin kamere
Zer benek gey yaraşur saña benüm sîm-tenüm

4 Cân safâsın buluram dem-be-dem ey rûh-ı revân
N’ola ger vasf-ı lebüñ olur ise her sühenüm

5 Yiter aglat yüzüñe bir güle baksun Nazmî
Bülbülüñdür senüñ ey gül-ruh u gonçe-dehenüm

Nev’-i dîger

3215 Ez-ân-ı Tâcî-zâde

1 Reşha-i câm ile hâk-i dili nemnâk idelüm
Gerd-i gam kalmasun anda sulayup pâk idelüm
2 Gül ü mül sohbetini yâr ile bî-bâk idelüm
Mest-i lâ-ya'kıl olalum yakalar çâk idelüm

3 İrdi gül mevsimi bâga irelüm gonçe gibi
Tâze gülşenler içine girelüm gonçe gibi
4 Bir yire bir nice hûbı direlüm gonçe gibi
Mest-i lâ-ya'kıl olalum yakalar çâk idelüm

5 Bâg u râga varalum eyleyelüm 'îş müdâm
Bir gül ü gülşene müşrif bulalum 'âli-makâm
6 Çıkup aña tutalum elde şükûfe gibi câm
Mest-i lâ-ya'kıl olalum yakalar çâk idelüm

7 Gül-i bâdâm gibi hâk ü yek olsun zer ü sîm
İdelüm sîm-feşânlıkları mânend-i nesîm
8 Dökilüp saçılalum gül gibi sohbetde delîm
Mest-i lâ-ya'kıl olalum yakalar çâk idelüm

9 Bâde meh halka-i bezm olsun aña hâle gibi
Bir gülistâna nüzûl eyleyelüm jâle gibi
10 Bir dem eldem komayalum ayagı lâle gibi
Mest-i lâ-ya'kıl olalum yakalar çâk idelüm

11 Tîr-i gam cânuma geçmişdi geçenden geçelüm
Dâs-ı sâgarla bu dem 'işret ekinin biçelüm
12 Serv ayagında güle karşu benefşe içelüm
Mest-i lâ-ya'kıl olalum yakalar çâk idelüm

13 Ca'ferâ virmeyelüm biz bizi tûl-ı emele
Gözümüz bakar iken 'ömrümüz oldukça hele
14 Gül ü nergis gibi her subh alalum sâgar ele
Mest-i lâ-ya'kıl olalum yakalar çâk idelüm

3216 Nazîre-i 'Amrî
1 Su gibi ayaga düşüp yüzümüz hâk idelüm

Yuyalum arıdalum yolumuzı pâk idelüm
2 ‘Işk mey-hânesine bî-ser ü bî-pâk idelüm
Mest-i lâ-ya’kıl olalum yakalar çâk idelüm

3 Ey cevân pîr-i mugândan yine himmet alalum
Mey-i la’l adına iksîr-i sa’âdet alalum
4 Kibr ü kîni satalum câm-ı mahabbet alalum
Mest-i lâ-ya’kıl olalum yakalar çâk idelüm

5 Gel mesâvî yiridür mescid öñinden kaçalum
Varalum meykedede ‘ışk rumûzın açalum
6 Germ olup bir birümüz üstine güller saçalum
Mest-i lâ-ya’kıl olalum yakalar çâk idelüm

7 Koyalum Leyli vü Şîrîn’i geçenden geçelüm
Medh ile şimdiki dil-berlere hil’at biçelüm
8 Çalalum çagıralum ırlayalum iç içelüm
Mest-i lâ-ya’kıl olalum yakalar çâk idelüm

9 ‘Amriyâ söyleyelüm sûz ile eş’ârı yine
Çekelüm bûseye ol la’l-i şeker-bârı yine
10 Ber-taraf eyleyelüm cübbe vü destârı yine
Mest-i lâ-ya’kıl olalum yakalar çâk idelüm

3217 Nazîre-i ‘Ârifî
1 Sâkiyâ gel göñül âyînesini pâk idelüm
Jeng-i gamla nice bir hâtırı gamnâk idelüm
2 Hâne-i ‘aklı ser-â-ser yakalum hâk idelüm
Mest-i lâ-ya’kıl olalum yakalar çâk idelüm

3 Sunmadın bezme fenâ câmını dest-i devrân
Kılmadın çerh bu ma’mûre-i ‘îşı vîrân
4 Var iken ‘ömr-i ‘azîz ü nazar-ı pîr-i mugân
Mest-i lâ-ya’kıl olalum yakalar çâk idelüm

5 Nice bir zâhudüñ efsânesini gûş idelüm
Hum gibi meykede-i ‘ışka düşüp cûş idelüm

6 Câm-ı Cem vasfını ko gel berü mey nûş idelüm
Mest-i lâ-ya’kıl olalum yakalar çâk idelüm

7 Çevreme hayme-i rengîn kurup pîr-i mugân
Eyledi cism-i za’îfüm aña mânend-i sütûn
8 Rûzgâr eylemedin çerh-i dü-tâ gibi zebûn
Mest-i lâ-ya’kıl olalum yakalar çâk idelüm

9 Biçemez merg libâsın saña hayyât-ı ecel
Yıkmadın ‘ömr binâsın dahı bennâ-yı ezel
10 Dürmedin ‘îş safâ ferşini ferrâş-ı emel
Mest-i lâ-ya’kıl olalum yakalar çâk idelüm

11 Şûrişüm görse eger deşt-i cünûnda Mecnûn
‘Ârifî cân ile ol demde olurdı meftûn
12 Eyleyüp meykede-i ‘ışkda ‘aklı merhûn
Mest-i lâ-ya’kıl olalum yakalar çâk idelüm

3218 Nazîre-i Kâmî
1 Nev-bahâr irdi gelüñ ‘îş-ı tarabnâk idelüm
Gerd-i gamdan yuyalum hâtırumuz pâk idelüm
2 Niye geldük bu fenâ bezmine idrâk idelüm
Mest-i lâ-ya’kıl olalum yakalar çâk idelüm

3 Sâkiyâ geldi bahâr irdi safâ hengâmı
Câm-ı gül-gûna revân eyle mey-i gülfâmı
4 Devr el virdügi deñlü sürelüm eyyâmı
Mest-i lâ-ya’kıl olalum yakalar çâk idelüm

5 Mutribâ nâle-i ‘ûd ile pür it âfâkı
Çün bilürsin ki çemen bezmi degüldür bâkî
6 Fursat eldeyken ayagı koma bir dem sâkî
Mest-i lâ-ya’kıl olalum yakalar çâk idelüm

7 Günbed-i eflâke salup zemzemeyi nûş-â-nûş
İdelüm zevrak-ı sahbâ ile deryâ gibi cûş
8 Hum-ı mey gibi cigerden idüben cûş u hurûş

Mest-i lâ-ya'kıl olalum yakalar çâk idelüm

9 Yakmadın nâr-ı belâ külbe-i vîrânemüzi
Yıkmadın seyl-i fenâ Kâmi bu kâşânemüzi
10 Sunmadın bezm-i ecel sâkisi peymânemüzi
Mest-i lâ-ya'kıl olalum yakalar çâk idelüm

3219 Nazîre-i İshâk Çelebi
1 Der-i mey-hânede gel kendümüzi hâk idelüm
Gerd-i tenden dil ü cân âyinesin pâk idelüm
2 'Işk câmın içelüm sohbet-i bî-bâk idelüm
Mest-i lâ-ya'kıl olalum yakalar çâk idelüm

3 Çekelüm nakde yine gül gibi destârumuzı
Der-miyân eyleyelüm dirhem ü dînârumuzı
4 Virelüm câm-ı meye gonçe gibi varumuzı
Mest-i lâ-ya'kıl olalum yakalar çâk idelüm

5 Bülbülüz mevsim-i gülde niye hâmûş olalum
Demidür germ olalum mey gibi pür-cûş olalum
6 Sâkiyâ nûş idelüm sun berü bî-hûş olalum
Mest-i lâ-ya'kıl olalum yakalar çâk idelüm

7 Tutmadın hâr-ı ecel 'âşık-ı gam-hˇâr etegin
Tutalum lâle-sıfat 'ışk ile kuhsâr etegin
8 Elümüzden koyalum gayret ile 'âr etegin
Mest-i lâ-ya'kıl olalum yakalar çâk idelüm

9 Añma tesbîh ile takvâyı geçenden geçelüm
Girelüm meykede küncine buradan göçelüm
10 Varalum anda güzellerle yiyelüm içelüm
Mest-i lâ-ya'kıl olalum yakalar çâk idelüm

11 Gelüñ aldanmayalum 'âlemüñ efsânesine
Hâliyâ birbirümüz sıhhati şükrânesine
12 Girelüm ol büt-i tersâ-beçe mey-hânesine
Mest-i lâ-ya'kıl olalum yakalar çâk idelüm

13 Kanı İshâk ki aña gösterelüm yirlerini
Üsküb'üñ şol güzelüm serv-i semen-berlerini
14 Bir yire cem' ideülm Rûmili dil-berlerini
Mest-i lâ-ya'kıl olalum yakalar çâk idelüm

3220 Nazîre-i Nihâlî

1 Nev-bahâr irdi yine 'âlemi idrâk idelüm
Varumuz gül gibi mül ayagına hâk idelüm
2 Gonçe-i sâgarı bezm içre tarabnâk idelüm
Mest-i lâ-ya'kıl olalum yakalar çâk idelüm

3 Mâ-cerâyı iki gözüm ko geçenden geçelüm
Dem bu demdür berü gel mey içelüm hoş geçelüm
4 Gâh aşkar gözi gâh at kulagıyla içelüm
Mest-i lâ-ya'kıl olalum yakalar çâk idelüm

5 Yine gülzâra varup bezm-i şarâb eyleyelüm
Bülbüli âteş-i şevk ile kebâb eyleyelüm
6 Hây u hûy ile yiri gögi harâb eyleyelüm
Mest-i lâ-ya'kıl olalum yakalar çâk idelüm

7 Devr-i güldür gülüñ eyyâmı ganîmet görelüm
Cem' idüp bir nice gül yüzlüyü 'işret sürelüm
8 Hâr u has ta'nı bize n'eyleyi bilür görelüm
Mest-i lâ-ya'kıl olalum yakalar çâk idelüm

9 Sâkiyâ gel götür ayagı senüñle kaçalum
Gülşen-i bezmde dil gonçelerini açalum
10 Şevk ile bir birümüz başına güller saçalum
Mest-i lâ-ya'kıl olalum yakalar çâk idelüm

11 Gel Nihâlî yine bir sohbete bünyâd idelüm
Câm-ı bâdeyle revânını Cem'üñ şâd idelüm
12 Yâdgâr olmagiçün biz dahı bir ad idelüm
Mest-i lâ-ya'kıl olalum yakalar çâk idelüm

3221 Nazîre-i Bahârî-i Müderris

1 Gerd-i gamdan yine mir’ât-ı dili pâk idelüm
Câm-ı Cem âyînesi şeklini idrâk idelüm
2 Cur’a-i câm-ı meye cânumuzı hâk idelüm
Mest-i lâ-ya’kıl olalum yakalar çâk idelüm

3 Sâkiyâ sun kadehi ‘îş-ı tarabnâk idelüm
İçelüm toluları sohbet-i bî-bâk idelüm
4 Nice bir gaflet ile bu dili gamnâk idelüm
Mest-i lâ-ya’kıl olalum yakalar çâk idelüm

5 İçelüm bâde bizi gussa helâk eylemedin
‘Ömrümüz bâda virüp bu teni hâk eylemedin
6 Câme-i cân yakasın cevr eli çâk eylemedin
Mest-i lâ-ya’kıl olalum yakalar çâk idelüm

7 Meclisi germ idelüm gün gibi meh-rûlar ile
Bezm-i sahrâda bugün gözleri âhûlar ile
8 Âh idüp hây diyü na’re-i yâ hûlar ile
Mest-i lâ-ya’kıl olalum yakalar çâk idelüm

9 Sâkiyâ devr idüben gûşe-i mey-hâneleri
‘Ahd ü peymânı sıdum sun berü peymâneleri
10 Cem’ olup yanumuza şevk ile cânâneleri
Mest-i lâ-ya’kıl olalum yakalar çâk idelüm

11 Zevk idüp hâk olanuñ bâg-ı bihişt oldı yeri
Serserî sanma şarâb ile geçen derd-i seri
12 Kimde var ise nihânî bilelüm derd eseri
Mest-i lâ-ya’kıl olalum yakalar çâk idelüm

3222 Nazîre-i Mesîhî

1 Mey-i yâkût ile gel cânı ferahnâk idelüm
Bezmümüz bir meh ile gayret-i eflâk idelüm
2 Mey-i ef’îyi gam u gussaya tiryâk idelüm
Mest-i lâ-ya’kıl olalum yakalar çâk idelüm

3 Direlüm Edrine’nüñ gonçe-i hoş-bûlarını
Jâlelü gül gibi çak şol yüzi sulularını
4 Nûş idüp bunlar ile Rûmili tolularını
Mest-i lâ-ya’kıl olalum yakalar çâk idelüm

5 Halka-i bezm-i meyi dâne vü dâm eyleyalüm
Gözi âhûları kendümüze râm eyleyelüm
6 Fevt olan ‘işreti hep şimdi tamâm eyleyelüm
Mest-i lâ-ya’kıl olalum yakalar çâk idelüm

7 Zâhidüñ havfı sırât ise biz andan geçelüm
Cennete dönmiş iken gülşene togrı kaçalum
8 Câna cân katmaga gâh öpüşelüm gâh içelüm
Mest-i lâ-ya’kıl olalum yakalar çâk idelüm

9 ‘Ömrümüz ger ire nev-rûz ile bayrama degin
Muttasıl nûş idelüm yine bu eyyâma degin
10 Giceden subha degin subhdan ahşama degin
Mest-i lâ-ya’kıl olalum yakalar çâk idelüm

11 Ey Mesîhî yüri biz kûy-ı mugâna göçelüm
Varalum sâgar ile kan yalaşup râz açalum
12 Her nemüz var ise cur’a gibi döküp saçalum
Mest-i lâ-ya’kıl olalum yakalar çâk idelüm

3223 Nazîre-i ‘Atâ
1 Gelüñüz câm ile cân âyinesin pâk idelüm
Yüzümüz pîr-i mugân işigine hâk idelüm
2 Dibelik yâ gelelüm kendümüze yâ gidelüm
Mest-i lâ-ya’kıl olalum yakalar çâk idelüm

3 Yiter itdük bu perîşânlıgı sünbül gibi biz
Demidür cûş u hurûş eyleyelüm mül gibi biz
4 Gülelüm oynayalum bülbül ile gül gibi biz
Mest-i lâ-ya’kıl olalum yakalar çâk idelüm

5 Gün yüzüñ hasretine her gice ey hüsni kamer

Yakalum şem’ gibi subha degin hûn-ı ciger
6 Göricek yüzüñi biñ şevk ile mânend-i seher
Mest-i lâ-ya’kıl olalum yakalar çâk idelüm

7 Pertev-i hüsnüñi ‘arz eyle sen ey hûr-sıfat
Rûşen it anuñ ile yir yüzini nûr-sıfat
8 Biz tecellâ-yı cemâlüñ ile Tûr-sıfat
Mest-i lâ-ya’kıl olalum yakalar çâk idelüm

9 Ey ‘Atâ nice bir esrârı nihân eyleyelüm
Demidür ney gibi feryâd u figân eyleyelüm
10 Dil-i sâlûsı ko rüsvâ-yı cihân eyleyelüm
Mest-i lâ-ya’kıl olalum yakalar çâk idelüm

3224 Nazîre-i Zâtî
1 Mey-i derdüñ elemi zehrine tiryâk idelüm
Jeng-i gamdan göñül âyînesini pâk idelüm
2 Germ olup na’relerüñ yirini eflâk idelüm
Mest-i lâ-ya’kıl olalum yakalar çâk idelüm

3 ‘Işk otagını felekden dahı a’lâ kuralum
Pâdşâhâne serîrinde geçüp oturalum
4 Leşker-i zevk ile gam mülkini cümle uralum
Mest-i lâ-ya’kıl olalum yakalar çâk idelüm

5 Yine sultân-ı Sikender gibi bir râ (?) kılalum
Cân u dilden heves-i câm-ı musaffâ kılalum
6 ‘Âlem-i zevki kamu anda temâşâ kılalum
Mest-i lâ-ya’kıl olalum yakalar çâk idelüm

7 Dûstlar mey içüp ayılmamaga and içelüm
Tîg-ı zevk ile ‘adû-yı gamı iki biçelüm
8 Zevrak-ı sâgar ile bahr-i elemden geçelüm
Mest-i lâ-ya’kıl olalum yakalar çâk idelüm

9 Sâkiyâ vir dir iseñ cübbe vü destârı meye
Turmışuz n’olsa gerek ey lebi mül ditremeye

10 Demidür sihr idüp ey ney-zen üfür yine neye
Mest-i lâ-ya’kıl olalum yakalar çâk idelüm

11 Bezmi çıñ çıñ yine def pûlı ile ötdürelüm
‘Aklumuz nakdini nerrâd-ı meye ütdürelüm
12 Dile devr oynadugı oyunı unutduralum
Mest-i lâ-ya’kıl olalum yakalar çâk idelüm

13 Germ olup okıyalum ‘ışk ile Zâtî gazelin
Sihr ile cem’ idelüm bir yire şehrüñ güzelin
14 Mutribüñ diñleyelüm cân u göñülden ‘amelin
Mest-i lâ-ya’kıl olalum yakalar çâk idelüm

3225 Nazîre-i Revânî
1 Der-i mey-hânede ey dil yüzümüz hâk idelüm
Jeng-i gamdan varalum âyinemüz pâk idelüm
2 İrdi çün mevsim-i gül kendümüz idrâk idelüm
Mest-i lâ-ya’kıl olalum yakalar çâk idelüm

3 Nice bir sûfilenüp nice hicâb eyleyelüm
Gonçeveş bezm-i meye yine şitâb eyleyelüm
4 Hırka vü tâcı bugün rehn-i şarâb eyleyelüm
Mest-i lâ-ya’kıl olalum yakalar çâk idelüm

5 Her nemüz var ise nergis gibi döküp saçalum
H˘âb-ı gaflet nice bir biz de gözümüz açalum
6 Gül gibi yârı alup yine şehirden kaçalum
Mest-i lâ-ya’kıl olalum yakalar çâk idelüm

7 Çünki varmaz bilürüz sohbet-i gül bir aya
Hey kıyâmet bugüni komayalum ferdâya
8 Gün gibi virmeyelüm bir kadehi dünyâya
Mest-i lâ-ya’kıl olalum yakalar çâk idelüm

9 Câm-ı Cem kıssasını ko ki geçenden geçelüm
Şâhid-i ‘îşa yine bir iki hil’ât biçelüm
10 Germ olup mekri şarâbıyla enezler (?) içelüm

Mest-i lâ-ya’kıl olalum yakalar çâk idelüm

11 Ruh-ı sâkî yine açıldı kızıl güller ile
İster ol kim bizi söyleşdüre bülbüller ile
12 İçelüm câm-ı meyi tâze karanfüller ile
Mest-i lâ-ya’kıl olalum yakalar çâk idelüm

13 Görme agyâruña aşkar gözi toluyı mahal
At başın çekerek hây güzel hây güzel
14 İçelüm biz de Revânî diyelüm şi’r ü gazel
Mest-i lâ-ya’kıl olalum yakalar çâk idelüm

3226 Nazîre-i Basîrî

1 Sâkiyâ yoluña cân nakdini gel hâk idelüm
Gıll u gışdan arıdup hâtırumuz pâk idelüm
2 ‘Aklumuz cem’ idelüm kendümüz idrâk idelüm
Mest-i lâ-ya’kıl olalum yakalar çâk idelüm

3 Okıyup safha-i gülzârda ‘işret varakın
Gel göñül terk-i gümân eyle olup ehl-i yakîn
4 Ki çemendür dil alup fursatı fevt itme sakın
Mest-i lâ-ya’kıl olalum yakalar çâk idelüm

5 Geçdi bilmezlik ile ‘ömr geçenden geçelüm
Şimdiden girü gelüñ remz-i rumûzdan içelüm
6 Öpüşüp kocuşarak al ele içüñ içelüm
Mest-i lâ-ya’kıl olalum yakalar çâk idelüm

7 Kellemüz kızdı varurak bizi mey ala gibi
Yâr dahı varurak kasd kıla ala gibi
8 Sînede güller açup biz de_o gözi ala gibi
Mest-i lâ-ya’kıl olalum yakalar çâk idelüm

9 Öldürürse bize ne vâ’izi şemşîr-i hatîb
Bâde sunsun bize tek yâr ‘ale-ragm-ı rakîb
10 Be ne olursa ola niceye dek böyle şekîb
Mest-i lâ-ya’kıl olalum yakalar çâk idelüm

11 Nice bir cevr ile bülbül gibi giryân olalum
Dem bu demdür içelüm gül gibi handân olalum
12 Hâtem-i câm ile meclisde Süleymân olalum
Mest-i lâ-ya'kıl olalum yakalar çâk idelüm

13 Ey Basîrî dirüben Edrine'nüñ hûbların
Tâze sözlerle_akıdup kendüñe mahbûbların
14 Göklere agduralum zevk u safâ tûbların
Mest-i lâ-ya'kıl olalum yakalar çâk idelüm

3227 Nazîre-i Hadîdî

1 Mevsim-i gülde göñül âyînesin pâk idelüm
Ne içün gonçe yaka çâk ider idrâk idelüm
2 Râh-ı gül-reng içelüm rûhı tarabnâk idelüm
Mest-i lâ-ya'kıl olalum yakalar çâk idelüm

3 'Aklumuza nice ilkâ-yı zimâm eyleyelüm
Uyalum pîr-i harâbâtı imâm eyleyelüm
4 Varalum meykede küncini makâm eyleyelüm
Mest-i lâ-ya'kıl olalum yakalar çâk idelüm

5 Himmet eyle der-i mey-hâneyi sâkî açalum
Kurı zühdi koyalum zerk ü riyâdan geçelüm
6 Dürd ü sâfî dime sun sâgar-ı sahbâ içelüm
Mest-i lâ-ya'kıl olalum yakalar çâk idelüm

7 Nâsıhâ nushı ko tersâ-beçeyi gûş idelüm
Hûbların meykedenüñ şevk ile pür-cûş idelüm
8 Dürd-i rindânı safâlar sürelüm nûş idelüm
Mest-i lâ-ya'kıl olalum yakalar çâk idelüm

9 Hânkâhı ko Hadîdî gör e mey-hâneleri
Gûş id e cûş ile gel na're-i mestâneleri
10 İçelüm dil-ber elinden tolu peymâneleri
Mest-i lâ-ya'kıl olalum yakalar çâk idelüm

3228 Nazîre-i Hevesî

1 Yine cârûb-sıfat yüzümüzi hâk idelüm
Der-i mey-hâneyi bil baglayalum pâk idelüm
2 Rindlerle oturup sohbet-i bî-bâk idelüm
Mest-i lâ-ya'kıl olalum yakalar çâk idelüm

3 Çın seherde turuñuz bâga degin açılalum
Gül ü mül şevkine bir dem dökilüp saçılalum
4 Gülelüm oynayalum gonçe gibi açılalum
Mest-i lâ-ya'kıl olalum yakalar çâk idelüm

5 Ne kadar yagsa bize toluyı dil-ber çekelüm
Yitişince yükümüz gül gibi sâgar çekelüm
6 Mest olup kaddi hevâsıyla elifler çekelüm
Mest-i lâ-ya'kıl olalum yakalar çâk idelüm

7 Ney ü mey sohbetini bir iki gün iş idelüm
Şi'r-i mestâne okınsun diyelüm işidelüm
8 Ölmedin bir birümüz şevkine 'îş idelüm
Mest-i lâ-ya'kıl olalum yakalar çâk idelüm

9 Hevesî geşt idelüm su gibi bustânı yine
Der-kenâr idelüm ol serv-i hırâmânı yine
10 Ber-taraf eyleyelüm tevbe vü peymânı yine
Mest-i lâ-ya'kıl olalum yakalar çâk idelüm

3229 Nazîre-i Sühâyî

1 Varalum pîr-i mugân işigin pâk idelüm
Yüzümüz cur'a gibi meykedeye hâk idelüm
2 Nice bir ayıg olup kendümüz idrâk idelüm
Mest-i lâ-ya'kıl olalum yakalar çâk idelüm

3 Mevsim-i 'îş u tarabdur yine sahbâ içelüm
Kalbi sâf eylemege câm-ı musaffâ içelüm
4 Çalalum çagıralum turmayalum ha içelüm
Mest-i lâ-ya'kıl olalum yakalar çâk idelüm

5 Yine bâga varalum saçları sünbüller ile
Yine zînet virelüm bezme kızıl güller ile
6 İçelüm câm-ı meyi nagme-i bülbüller ile
Mest-i lâ-ya'kıl olalum yakalar çâk idelüm

7 Reşk-i gülzâr idelüm gûşe-i mey-hâneleri
Tutalum gül gibi el üstine peymâneleri
8 Göklere irgürelüm na're-i mestâneleri
Mest-i lâ-ya'kıl olalum yakalar çâk idelüm

9 Bir iki yakasuzuz dâmen-i sahrâ tutalum
Gül ü bülbül demine bâde-i hamrâ tutalum
10 Devr-i sahbâyı felekden bugün a'lâ tutalum
Mest-i lâ-ya'kıl olalum yakalar çâk idelüm

11 Ser-hoş olduk dime sâkî be geçenden geçelüm
Gussadan göñlümüzi câm-ı mey ile açalum
12 Gül gibi bezme nemüz var ise döküp saçalum
Mest-i lâ-ya'kıl olalum yakalar çâk idelüm

13 Ey Sühâyî içelüm câm-ı ferah-zâyı bugün
Añmaya oturalum gussa-i ferdâyı bugün
14 Şol kadar nûş idelüm şevk ile sahbâyı bugün
Mest-i lâ-ya'kıl olalum yakalar çâk idelüm

3230 Nazîre-i Muhibbî

1 Sahn-ı sahrâya varup sohbet-i bî-bâk idelüm
Câm-ı mül nûş idelüm cânı ferahnâk idelüm
2 Jeng ü gamdan dil ü cân âyinesin pâk idelüm
Mest-i lâ-ya'kıl olalum yakalar çâk idelüm

3 Sâkiyâ sun berü şol kan olasın nûş idelüm
Giceler subha degin bülbül ünin gûş idelüm
4 Esmeden bâd-ı ecel gel berü mey nûş idelüm
Mest-i lâ-ya'kıl olalum yakalar çâk idelüm

5 Eşk ile gel idelüm gül yine mey-hâneleri

Tâc idüp başumuza sâgar u peymâneleri
6 Göklere irgürelüm na’re-i mestâneleri
Mest-i lâ-ya’kıl olalum yakalar çâk idelüm

7 İçelüm mey yine gel nergis-i mahmûr olalum
Nice bir oturalum zühd ile mestûr olalum
8 Çalalum çagıralum gül gibi mesrûr olalum
Mest-i lâ-ya’kıl olalum yakalar çâk idelüm

9 N’ola Dârâ ile Cem gitdi ise biz içelüm
Der-i mey-hânede ‘âlem idelüm hoş geçelüm
10 Mâh-rûlar yolına [eşk-i] revânı saçalum
Mest-i lâ-ya’kıl olalum yakalar çâk idelüm

11 Her kaçan seyr ide ol serv-i revân bâga gele
Serv ayag üzre turup hizmet ide gonçe güle
12 Bu deme irecegümüzi bizüm kim ne bile
Mest-i lâ-ya’kıl olalum yakalar çâk idelüm

13 Ey Muhibbî yüri ‘îş eyle zamân bulmış iken
Dest-i gamdan bu zamân bir dem emân bulmış iken
14 Meyi elden koma sen böyle revân olmış iken
Mest-i lâ-ya’kıl olalum yakalar çâk idelüm

3231 Nazîre-i Muhibbî
1 Sahn-ı gülzâra varup sohbet-i bî-bâk idelüm
Sâkiyâ zehr-i gama sun mey-i tiryâk idelüm
2 Virelüm kalbe safâ cânı ferahnâk idelüm
Mest-i lâ-ya’kıl olalum yakalar çâk idelüm

3 Nice bir sînemüze tag urup lâle gibi
Yâ nice yaş dökelüm çın seher jâle gibi
4 Alalum ortaya bir mâh-ruhı hâle gibi
Mest-i lâ-ya’kıl olalum yakalar çâk idelüm

5 Subh-dem ‘azm-i gül ü lâle vü gülşen idelüm
Nagme-i bülbül ile cân u dili şen idelüm

6 Gerd-i gamdan yine meyle dili rûşen idelüm
Mest-i lâ-ya'kıl olalum yakalar çâk idelüm

7 Hâr-ı gamdan nice bülbül gibi nâlân olalum
Demidür açılalum gül gibi handân olalum
8 Hâtem-i câmı tûtup elde Süleymân olalum
Mest-i lâ-ya'kıl olalum yakalar çâk idelüm

9 Göñül eglencesidür gel berü mey nûş idelüm
Bir güzel çihre lebinden dili ser-hoş idelüm
10 Oturup hum dibine hum gibi hem cûş idelüm
Mest-i lâ-ya'kıl olalum yakalar çâk idelüm

11 Çün geçen geçdi dilâ biz de geçenden geçelüm
Varalum meykedeye 'ışk rumûzın açalum
12 Mest olup bezm-i mahabbetde tolular içelüm
Mest-i lâ-ya'kıl olalum yakalar çâk idelüm

13 Sun berü nûş idelüm câm-ı musaffâ sâkî
Gül gibi çünki geçer 'ömr degüldü bâkî
14 Toptolu eyleyelüm na're ile âfâkı
Mest-i lâ-ya'kıl olalum yakalar çâk idelüm

15 Devr-i gül geldi varup sohbete bünyâd idelüm
Ol gül-endâmuñ elinden nice feryâd idelüm
16 Câm içüp rûh-ı revânını Cem'üñ şâd idelüm
Mest-i lâ-ya'kıl olalum yakalar çâk idelüm

17 Ey Muhibbî nice bir gark olasın bahr-i gama
Beñzedi çünki gülistân içi bâg-ı İrem'e
18 Kim bilür bir dahı kim irişür ola bu deme
Mest-i lâ-ya'kıl olalum yakalar çâk idelüm

3232 Nazîre-i Remzî
1 Cevher-i bâde ile kalbümüzi pâk idelüm
Mey-fürûş ayagına rûy-ı zeri hâk idelüm
2 Ne añup cübbe vü destârı ne idrâk idelüm

Mest-i lâ-ya’kıl olalum yakalar çâk idelüm

3 Bâga ezhâr-ı çemen gibi seher açılalum
Nice dil-teng olalum gonçe-sıfat açılalum
4 Sîm ü zer harc idelüm dökilelüm saçılalum
Mest-i lâ-ya’kıl olalum yakalar çâk idelüm

5 Geh varup gûşe-i mey-hânede me’vâ tutalum
Gül gibi elde gehî bâde-i hamrâ tutalum
6 Baş açuk lâle-sıfat dâmen-i sahrâ tutalum
Mest-i lâ-ya’kıl olalum yakalar çâk idelüm

7 Dest-i sâkîlere câm-ı mey-i nâb alduralum
Ayag üstine turalum tolular kalduralum
8 Mutribe varumuzı harc idelüm çalduralum
Mest-i lâ-ya’kıl olalum yakalar çâk idelüm

9 Remzi peymâneleri ‘ömrümüzüñ tolsa gerek
‘Âkıbet dest-i fenâdan yaka çâk olsa gerek
10 Beri gel def’-i gam içün içelüm n’olsa gerek
Mest-i lâ-ya’kıl olalum yakalar çâk idelüm

3233 Nazîre-i Hıfzî

1 Câm-ı cân-perveri ey ehl-i safâ pâk idelüm
Gül-i şeftâlu gibi cur’aları hâk idelüm
2 Bize yâr olmayıcak ‘aklı ne idrâk idelüm
Mest-i lâ-ya’kıl olalum yakalar çâk idelüm

3 Sâkiyâ gün gicelüdür turugel tîz olalum
Gül ü bâdâm ile bezmüñde şeker-rîz olalum
4 Gün gibi câm-ı sabûh ile seher-hîz olalum
Mest-i lâ-ya’kıl olalum yakalar çâk idelüm

5 İdelüm ‘îş-ı çemen serv-i dil-ârâlar ile
İçelüm bâde-i gül-rengi semen-sâlar ile
6 Açalum göñlümüzi gonçe-i hamrâlar ile
Mest-i lâ-ya’kıl olalum yakalar çâk idelüm

7 Gülşenüñ hâletine reşk iledür bâg-ı cinân
Oldı sahrâ ile kuhsâr etegi lâlesitân
8 Akalum su gibi bezm-i meye ey serv-i revân
Mest-i lâ-ya’kıl olalum yakalar çâk idelüm

9 Cem’ olup sohbet-i şebde nice meh-pâre ile
Tâs-ı mihri içelüm kevkeb-i seyyâre ile
10 Düşelüm zevk-i meye şevk ile âvâre ile
Mest-i lâ-ya’kıl olalum yakalar çâk idelüm

11 Diyelüm gözleri âhûlara şi’r ü gazeli
Ehl-i ma’nâ ile bulduk yine bir bî-bedeli
12 İçmedin lâle-sıfat kahr ile câm-ı eceli
Mest-i lâ-ya’kıl olalum yakalar çâk idelüm

13 Hıfziyâ olma yakın ehl-i riyâdan kaçalum
Der-i mey-hâne ile tevbe kapusın açalum
14 Kendüden geçdi göñül çünki geçenden geçelüm
Mest-i lâ-ya’kıl olalum yakalar çâk idelüm

3234 Nazîre-i Şehdî
1 Dergeh-i pîr-i mugâna yüzümüz hâk idelüm
Künc-i mey-hânede gel ‘îş-ı tarabnâk idelüm
2 Câm-ı gül-gûn ile gam zehrine tiryâk idelüm
Mest-i lâ-ya’kıl olalum yakalar çâk idelüm

3 Nev-bahâr oldı gelüñ eyleyelüm ‘îşa şitâb
Sâkiyâ sâgarı sun nûş idelüm câm-ı şarâb
4 İdelüm ‘akl esâsını şarâb ile harâb
Mest-i lâ-ya’kıl olalum yakalar çâk idelüm

5 Gülsitân çünki bezendi yine ter güller ile
Toludur her tarafı nagme-i bülbüller ile
6 Kadeh-i pür-ferahı nûş idelüm müller ile
Mest-i lâ-ya’kıl olalum yakalar çâk idelüm

7 İdelüm su gibi gel tarf-ı gülistânı makâm
Sâkiyâ vakti durur lâle gibi al ele câm
8 Nergis ü gonçe gibi sahn-ı çemen içre müdâm
Mest-i lâ-ya’kıl olalum yakalar çâk idelüm

9 Devr-i güldür idelüm sohbet-i cânâneleri
Şehdiyâ cây idelüm gûşe-i mey-hâneleri
10 İçelüm pür idüben sâgar u peymâneleri
Mest-i lâ-ya’kıl olalum yakalar çâk idelüm

3235 Nazîre-i Sezâyî
1 Der-i dil-berde gel ey dil özümüz hâk idelüm
Ölmedin ‘Îsi gibi yirümüz eflâk idelüm
2 Bu safâdan mey içüp cânı ferahnâk idelüm
Mest-i lâ-ya’kıl olalum yakalar çâk idelüm

3 Sâkiyâ irdi bahâr ile yine mevsim-i gül
Turma mey sun bize dek duracak eyyâm degül
4 Bülbüli gûş idelüm nûş idelüm şevk ile mül
Mest-i lâ-ya’kıl olalum yakalar çâk idelüm

5 Mey içüp nergis-i dil-ber gibi mahmûr olalum
Gül gibi açılalum şevk ile mesrûr olalum
6 Nice bir gonçe gibi zühd ile mestûr olalum
Mest-i lâ-ya’kıl olalum yakalar çâk idelüm

7 Oldı bu deyr-i köhen tâze bahâr ile çü nev
Bülbül ü gül gibi cânâ kılalum güft ü şinev
8 Mey içüp eyleyelüm cübbe vü destârı girev
Mest-i lâ-ya’kıl olalum yakalar çâk idelüm

9 Götürüp bâd-ı sabâ yine seherden ayagı
Müjde-i sohbet içün oldı bahâruñ ulagı
10 İçelüm tolular aşkar gözi vü at kulagı
Mest-i lâ-ya’kıl olalum yakalar çâk idelüm

11 Göz kulak tuta turalum gül ü bâdâma degin

‘Ömrümüz câmı boşalmazsa ol eyyâma degin
12 İçelüm toluları her seher ahşama degin
Mest-i lâ-ya’kıl olalum yakalar çâk idelüm

13 Ey Sezâyî n’idelüm gussa-i ferdâyı bugün
Gül gibi nûş idelüm sâgar-ı sahbâyı bugün
14 Tutalum lâle-sıfat dâmen-i sahrâyı bugün
Mest-i lâ-ya’kıl olalum yakalar çâk idelüm

3236 Nazîre-i Hayâlî

1 Sahn-ı gülşende yine sohbet-i bî-bâk idelüm
Cur’aveş ayaga düşüp yüzümüz hâk idelüm
2 Ne cihânı ne cihân halkını idrâk idelüm
Mest-i lâ-ya’kıl olalum yakalar çâk idelüm

3 Subh-dem sahn-ı gülistâna düşüp jâle gibi
Alalum çevreye bir mâh-ı ruhı hâle gibi
4 Sâgar-ı bâdeyi baş üzre tutup lâle gibi
Mest-i lâ-ya’kıl olalum yakalar çâk idelüm

5 Câm ile halka-i bezm oldı nigîn ü hâtem
Çü zamân oldı ki elden çıkarupdur bunı Cem
6 Sâkiyâ çünki sa’âdetle ele geldi bu dem
Mest-i lâ-ya’kıl olalum yakalar çâk idelüm

7 Tolular yagduralum bezme kadehler tolsun
‘Akl ekini kara topraga ber-â-ber olsun
8 Aglasun bâde yanup şem’ surâhî gelsün
Mest-i lâ-ya’kıl olalum yakalar çâk idelüm

9 Hum-ı mey ayagına dürd misâli çökelüm
Duhter-i rez ayaga gelmiş iken gel çekelüm
10 Zâhidâ dâne-i tesbîhi yiridür añalum
Mest-i lâ-ya’kıl olalum yakalar çâk idelüm

11 Mürşid-i meykededür pîr-i mugâna uyalum
(...) gibi küpüñ ayagına baş koyalum

12 Gel üzüm suyı ile çirki göñülden yuyalum
Mest-i lâ-ya'kıl olalum yakalar çâk idelüm

13 Ey Hayâlî erüñ âyînesidür câm-ı şarâb
Irma andan nazar-ı pâküñi mânend-i habâb
14 Hâne-i cismi ecel şıhnesi idince harâb
Mest-i lâ-ya'kıl olalum yakalar çâk idelüm

3237 Nazîre-i Fehmî-i Cân-bâz
1 Sâkiyâ mevsim-i güldür müli bî-bâk idelüm
Yüzümüz her toluda ayaguña hâk idelüm
2 Gün gibi câm-ı meyi tâc-ı ser-eflâk idelüm
Mest-i lâ-ya'kıl olalum yakalar çâk idelüm

3 Ruhlaruñ gül gibi rengîn ü ter ü sâde iken
Kâmetüñ serv-i dil-ârâ gibi âzâde iken
4 'Ömrümüz virmeyelüm bâda dem-i bâde iken
Mest-i lâ-ya'kıl olalum yakalar çâk idelüm

5 İçelüm ayagı fursat bize el virmiş iken
Bir senüñ gibi perî-çihre güzel virmiş iken
6 Câm-ı la'l-i lebüñi câna bedel virmiş iken
Mest-i lâ-ya'kıl olalum yakalar çâk idelüm

7 Gelüñüz bâga varup bezm-i bahâr eyleyelüm
Bir iki kebk-i hümâ-sâye şikâr eyleyelüm
8 Her birine tolu_içüp bûse kenâr eyleyelüm
Mest-i lâ-ya'kıl olalum yakalar çâk idelüm

9 Varalum bir çemene serv-i semen-sâlar ile
Çalalum çagıralum mutrib-i gûyâlar ile
10 Şîşe-i sabrı sıyup sâgarı sahbâlar ile
Mest-i lâ-ya'kıl olalum yakalar çâk idelüm

11 Şevk ile bülbül-i şeydâ gibi nâlân olalum
Sohbete bâd-ı sabâ gibi gül-efşân olalum
12 Nice bir sebz-i hat-ı yâr ile hayrân olalum

Mest-i lâ-ya'kıl olalum yakalar çâk idelüm

13 Çâr-deh sâle güzeller mey-i dü sâle ola
Her taraf bülbül-i gûyâ gibi pür-nâle ola
14 Nitekim dâmen-i sahrâ gül ile lâle ola
Mest-i lâ-ya'kıl olalum yakalar çâk idelüm

15 Gül ü mül devri durur n'olsa gerekdür be diye
Girev eyle yüri var cübbe vü destârı meye
16 Nâle-i bülbül ile germ olup âvâz-ı neye
Mest-i lâ-ya'kıl olalum yakalar çâk idelüm

3238 Nazîre-i Refîkî
1 Sâkiyâ aç gözüñi 'âlemi idrâk idelüm
Jeng-i gamdan göñül âyînesini pâk idelüm
2 Ya'ni sun câm-ı meyi cânı ferahnâk idelüm
Mest-i lâ-ya'kıl olalum yakalar çâk idelüm

3 Meclis-ârâ olalum bir tolu bünyâd idelüm
Dil-i gam-gînümüzi anuñ ile şâd idelüm
4 Çalalum çagıralum ney gibi feryâd idelüm
Mest-i lâ-ya'kıl olalum yakalar çâk idelüm

5 Penbedür zühd dilâ câm-ı mey âteş-pâre
Yakalum anı ki vâkıf olınur esrâra
6 Dûst kâmîler içüp sâki-i şîrînkâra
Mest-i lâ-ya'kıl olalum yakalar çâk idelüm

7 'Işk pîrine dilâ gel varalum râm olalum
Bişelüm âteş-i 'ışk ile nice hâm olalum
8 Alalum zühdi virüp bâdeyi bed-nâm olalum
Mest-i lâ-ya'kıl olalum yakalar çâk idelüm

9 Künc-i halvetde nice zâhid-i mestûr olalum
Yâ nice tâ'at-i tâmât ile magrûr olalum
10 Mey içüp hoş geçelüm 'îş ile mesrûr olalum
Mest-i lâ-ya'kıl olalum yakalar çâk idelüm

11 Ey Refîkî nice bir zühd ile mu’tâd olalum
Şâh-ı hüsne kul olup gussadan âzâd olalum
12 İçelüm câm-ı meyi bir iki dem şâd olalum
Mest-i lâ-ya’kıl olalum yakalar çâk idelüm

3239 Nazîre-i Visâlî

1 Subh-dem bâga varup bezm-i tarabnâk idelüm
Biri iki câm içüben cânı ferahnâk idelüm
2 Bî-bekâdur soñı dehrüñ bunı idrâk idelüm
Mest-i lâ-ya’kıl olalum yakalar çâk idelüm

3 Sâki-i hoş-nazrar u mutrib-i hûb-lehcet ile
Oturalum duralum bâga varup behcet ile
4 Hayf ola geçe bu ‘ömr-i ‘azîz mihnet ile
Mest-i lâ-ya’kıl olalum yakalar çâk idelüm

5 Cehrden aldı nikâbın duhter-i rez oldı ‘ayân
Demidür sohbet idüp eyleyelüm anı miyân
6 Rahş-ı ‘îşuñ uralum başına bu dehre ‘inân
Mest-i lâ-ya’kıl olalum yakalar çâk idelüm

7 İtmedin dest-i ecel peymânemüzi tolu türâb
Mey-i la’lüñ düşelüm üstine mânend-i habâb
8 Nâr-ı gurbetde ciger niceye dek ola kebâb
Mest-i lâ-ya’kıl olalum yakalar çâk idelüm

9 Gülsitâna varalum bâdeyi nûş eyleyelüm
Bülbül-i haste-dilüñ savtını ûş eyleyelüm
10 Aña dem-sâz olalum biz de hurûş eyleyelüm
Mest-i lâ-ya’kıl olalum yakalar çâk idelüm

11 Bülbülüñ sıyd u sadâsıyla dolu sahn-ı cihân
Devr-i güldür içelüm irimesün fasl-ı hazân
12 Dur ayag üzre ayagı bize sun sâki hemân
Mest-i lâ-ya’kıl olalum yakalar çâk idelüm

13 Ey Visâlî idegör sen câm ile def'-i kürûb
Mezheb-i pîr-i mugânda yog imiş fikr-i zunûb
14 Hem-dem-i cân olana gizlü degül sırr-ı 'uyûb
Mest-i lâ-ya'kıl olalum yakalar çâk idelüm

3240 Nazîre-i 'Özrî-i Kâdî
1 Yüzümüz pîr-i mugân işigine hâk idelüm
Meh gibi cân u göñül menzilin eflâk idelüm
2 Câm ile câme-i cânı yuyuban pâk idelüm
Mest-i lâ-ya'kıl olalum yakalar çâk idelüm

3 Mescid Allah evidür kullaruñ anda yeri yok
Der-i mey-hâneye gel kim añarı tur deri yok
4 Pâdşâhum diler iseñ ola gam leşkeri yok
Mest-i lâ-ya'kıl olalum yakalar çâk idelüm

5 Döne döne nice bir câm-ı belâ nûş idelüm
Şerbet-i mey ile dil hastesini hoş idelüm
6 Toluya çekelüm ol gülveşi ser-hoş idelüm
Mest-i lâ-ya'kıl olalum yakalar çâk idelüm

7 Yiter ayaga düşürdüñ elümi tut sâkî
Câm-ı lutfuñla ferah eyle dil-i 'uşşâkı
8 Gam humârın içelüm yok mı giceden bâkî
Mest-i lâ-ya'kıl olalum yakalar çâk idelüm

9 Künc-i mihnetde yiter vâlih ü hayrân olalum
Geçelüm meykedenüñ sadrına sultân olalum
10 Gonçe gibi açılup gül gibi handân olalum
Mest-i lâ-ya'kıl olalum yakalar çâk idelüm

11 Ka'beteyn-i feleküñ nakşına aldanma dilâ
Zâr ider hâlüñi bir lu'b ile ol ehl-i cefâ
12 'Özri'den sorar iseñ mihnet-i devrâna devâ
Mest-i lâ-ya'kıl olalum yakalar çâk idelüm

3241 Nazre-i Kâmî

1 Nev-bahâr irdi gelüñ ‘îş-ı tarabnâk idelüm
Gerd-i gamdan yuyalum hâtırumuz pâk idelüm
2 Niye geldük bu fenâ bezmine idrâk idelüm
Mest-i lâ-ya’kıl olalum yakalar çâk idelüm

3 Sâkiyâ geldi bahâr irdi safâ hengâmı
Câm-ı gül-gûna revân eyle mey-i gülfâmı
4 Devr el virdügi deñlü sürelüm eyyâmı
Mest-i lâ-ya’kıl olalum yakalar çâk idelüm

5 Mutribâ nâle-i ‘ûd ile pür it âfâkı
Çün bilürsin ki çemen bezmi degüldür bâkî
6 Fursat eldeyken ayagı koma bir dem sâkî
Mest-i lâ-ya’kıl olalum yakalar çâk idelüm

7 Günbed-i çerhe salup zemzeme-i nûş-â-nûş
İdelüm zevrak-ı sahbâ ile deryâ gibi cûş
8 Hum-ı mey gibi cigerden idüben cûş u hurûş
Mest-i lâ-ya’kıl olalum yakalar çâk idelüm

9 Yakmadın nâr-ı belâ külbe-i vîrânemüzi
Yıkmadın seyl-i fenâ Kâmi bu kâşânemüzi
10 Sunmadın bezm-i ecel sâkisi peymânemüzi
Mest-i lâ-ya’kıl olalum yakalar çâk idelüm

3242 Nazîre-i Râzî

1 Cur’a-i câm ile cân bezmini nemnâk idelüm
Jeng-i gamdan yine ‘akl âyînesin pâk idelüm
2 Neng ü nâmı koyalum sohbet-i bî-bâk idelüm
Mest-i lâ-ya’kıl olalum yakalar çâk idelüm

3 Dil-i şeydâya yine añdurup ‘âşıklıgını
Bülbülüñ germ olalum diñdirelüm sıklıgını
4 Yine efsürdelere bildürüp ayıklıgını
Mest-i lâ-ya’kıl olalum yakalar çâk idelüm

5 Sâkiyâ al elüñe câm-ı meyi lâle gibi

Nagme-i bülbüle âheng idelüm nâle gibi
6 Tolular kalduralum seb'a-i seyyâle gibi
Mest-i lâ-ya'kıl olalum yakalar çâk idelüm

7 Göze geldükçe çeküp levh-i dile hatt-ı cünûn
İdelüm nâle vü efgân ile eflâki zebûn
8 Çünki fıskıyyede budur füsekâya kânûn
Mest-i lâ-ya'kıl olalum yakalar çâk idelüm

9 Bezeyüp meclisi güllerle karanfüllerle
Direlüm devşürelüm gonçeleri güllerle
10 Gül ü mül şevkine gülşendeki bülbüllerle
Mest-i lâ-ya'kıl olalum yakalar çâk idelüm

11 Râziyâ el bir idüp zülf-i semen-sâlar ile
Salınup hem-ser olup serv-i dil-ârâlar ile
12 Bezeyüp bezmi yine dil-ber-i ra'nâlar ile
Mest-i lâ-ya'kıl olalum yakalar çâk idelüm

3243 Nazîre-i Râzî
1 Saykal-ı câm ile gel âyinemüz pâk idelüm
Gamı dilden silelüm cânı ferahnâk idelüm
2 Neng ü 'ârı koyalum sohbeti bî-bâk idelüm
Mest-i lâ-ya'kıl olalum yakalar çâk idelüm

3 Açılup gülşene dek bülbül-i bî-çâre gibi
Düşelüm câm-ı şarâb üstine âvâre gibi
4 Tolular kalduralum seb'a-i seyyâre gibi
Mest-i lâ-ya'kıl olalum yakalar çâk idelüm

5 Göze geldükçe çeküp levh-i dile hatt-ı cünûn
İdelüm ceyş-i gamı na're-i ehle zebûn
6 Çünki fıskıyyede budur fusekâya kânûn
Mest-i lâ-ya'kıl olalum yakalar çâk idelüm

7 Ögelüm hûbları tâze gazellerle yine
Ehl-i diller okıya yaza güzellerle yine

8 Zeyn idüp gûşe-i mey-hâneyi güllerle yine
Mest-i lâ-ya'kıl olalum yakalar çâk idelüm

9 Bezeyüp meclisi güllerle karanfüllerle
Direlüm devşürelüm gonçeleri güllerle
10 Gül ü mül şevkine gülşendeki bülbüllerle
Mest-i lâ-ya'kıl olalum yakalar çâk idelüm

11 Nergisüñ hˇâbın açup na're-i yâ hûlarla
Bezme güller saçalum sünbül-i hoş-bûlarla
12 Mey-i bâkî içelüm sâki-i meh-rûlarla
Mest-i lâ-ya'kıl olalum yakalar çâk idelüm

13 Kocup öpmege beli ince lebi gonçeleri
Mey-i sâkî durur 'âşıklaruñ eglenceleri
14 Nagme-i çeng ile şûrîde kılup ancaları
Mest-i lâ-ya'kıl olalum yakalar çâk idelüm

15 Toldurup hançeri bagrumı cerâhatlerle
Takdur tâkatüm ol kadd-i kıyâmetlerle
16 Mahşer-i bâgda gül haşr olup âfetlerle
Mest-i lâ-ya'kıl olalum yakalar çâk idelüm

17 Râziyâ el bir idüp zülf-i semen-sâlarla
Salınup hem-ser olup serv-i dil-ârâlarla
18 Bezeyüp bezmi yine dil-ber-i ra'nâlarla
Mest-i lâ-ya'kıl olalum yakalar çâk idelüm

3244 Nazîre-i 'Ayânî
1 Sâkiyâ bâde-i âyineyi idrâk idelüm
Jeng-i gamdan mey ile âyinemüz pâk idelüm
2 Bâde-i nâb içelüm cânı ferahnâk idelüm
Mest-i lâ-ya'kıl olalum yakalar çâk idelüm

3 Kılalum cübbe vü destârumuzı rehn-i şarâb
İdelüm yüregümüz âteş-i şevk ile kebâb
4 Düşelüm kûy-ı mugâna içelüm bâde-i nâb

Mest-i lâ-ya’kıl olalum yakalar çâk idelüm

5 Fasl-ı güldür varalum bâde-i hamrâ içelüm
Seyr-i bustân kılalum câm-ı musaffâ içelüm
6 Tutalum dâmen-i serv ü semeni ha içelüm
Mest-i lâ-ya’kıl olalum yakalar çâk idelüm

7 ‘Âşık-ı rind ü harâbâti vü bî-bâk olalum
Nakd-i cân sarf idelüm ‘ârif-i çâlâk olalum
8 Bâde-i ‘ışk u mahabbetle ferahnâk olalum
Mest-i lâ-ya’kıl olalum yakalar çâk idelüm

9 Gelüñüz bir iki dem hem-dem olalum mey ile
Açalum lâle gibi sînede güller gey ile
10 İçilüp bâde-i gül-gûn def ü çeng ü ney ile
Mest-i lâ-ya’kıl olalum yakalar çâk idelüm

11 Varalum yâr işigine sürelüm yüzümüzi
Diyelüm sûzi-i âh-ı dil-i pür-sûzumuzı
12 Tolu tolu içelüm hoş görelüm rûzumuzı
Mest-i lâ-ya’kıl olalum yakalar çâk idelüm

13 Ey ‘Ayânî nice bir hem-dem olalum gam ile
‘Âlemi terk idelüm kurtılalum bir dem ile
14 İçelüm bâde-i sâfı yine câm-ı Cem ile
Mest-i lâ-ya’kıl olalum yakalar çâk idelüm

3245 Nazîre-i Gedâyî
1 Ey göñül kibr ü riyâdan özümüz pâk idelüm
Yüzümüz pîr-i mugân ayagına hâk idelüm
2 Zâhidüñ ragmına gel ‘îş-ı tarabnâk idelüm
Mest-i lâ-ya’kıl olalum yakalar çâk idelüm

3 Ter benefşeyle müzeyyen idelüm sohbetümüz
Geldi gül gibi bahâr işledi çün devletümüz
4 Gonçe çâk itdi yakasını kanı gayretümüz
Mest-i lâ-ya’kıl olalum yakalar çâk idelüm

5 Sahn-ı gülşende gelüñ câm-ı şarâb eyleyelüm
Zühd esâsın mey-i nâb ile harâb eyleyelüm
6 Tevbenüñ başına şimden girü âb eyleyelüm
Mest-i lâ-ya'kıl olalum yakalar çâk idelüm

7 Nice bir hücrede sûfî gibi tenhâ içelüm
Gülşene cem' olalum câm-ı musaffâ içelüm
8 Diyelüm işidelüm çagıralum ha içelüm
Mest-i lâ-ya'kıl olalum yakalar çâk idelüm

9 Ey Gedâyî yüz urup yalvaralum yâra yine
Ola kim seyr iderek meykedeye vara yine
10 Câm-ı mey bulduralum cübbe vü destâra yine
Mest-i lâ-ya'kıl olalum yakalar çâk idelüm

3246 Li-mürettibihi

1 'Âşıkâne gelüñüz sohbet-i bî-bâk idelüm
Göñlümüz 'îş-ı müdâm ile ferahnâk idelüm
2 Şevk ü zevk ile safâ 'âlemin idrâk idelüm
Mest-i lâ-ya'kıl olalum yakalar çâk idelüm

3 Câm-ı cân-perveri gel şevk ile nûş eyleyelüm
Gûş-ı cân ile ney âvâzını gûş eyleyelüm
4 Nice hâmûş olalum 'ışk ile cûş eyleyelüm
Mest-i lâ-ya'kıl olalum yakalar çâk idelüm

5 Seyr-i gülzâra varup serv-i hırâmânlar ile
Gül gibi câm içelüm gonçe-i handânlar ile
6 Gelelüm cûşa dil ü cân ile cânânlar ile
Mest-i lâ-ya'kıl olalum yakalar çâk idelüm

7 Nice bir zecr ile bâr-ı gam-ı dünyâ çekelüm
Nice tûl-ı emel idüp kuru gavgâ çekelüm
8 Çökelüm hum-ı mey ayagına sahbâ çekelüm
Mest-i lâ-ya'kıl olalum yakalar çâk idelüm

9 Bir gül ü gülşene müşrif bulalum cây-ı şerîf
Lutf ile yârı alup ‘îş idelüm anda latîf
10 Dem bu demdür berü gel baña uyarsañ be harîf
Mest-i lâ-ya’kıl olalum yakalar çâk idelüm

11 Olalum devrümüzüñ pâdşeh-i bahr ü beri
Zer döküp sayd idelüm bir sanem-i sîm-beri
12 Bir nefes anuñ ile gussadan olmaga berî
Mest-i lâ-ya’kıl olalum yakalar çâk idelüm

13 Nazmiyâ cevher-i câna ki cilâdur mey-i nâb
Geçmedin ‘ahd-i şebâb eyleyelüm aña şitâb
14 Bir nigâr ile müdâm alup ele câm-ı şarâb
Mest-i lâ-ya’kıl olalum yakalar çâk idelüm

DER-BAHR-İ HEZEC-İ SÂLİM
Taktî’eş: Mefâ’îlün Mefâ’îlün Mefâ’îlün Mefâ’îlün

3247 Ez-ân-ı Ahmed Paşa
1 Yüz urup râh-ı kûyına sürün ey eşk-i galtânum
Ki anda görinür geh geh nişân-ı pây-ı cânânum

2 Gözüñ bir âfet-i cândur beñüñ bir nâ-müselmândur
Saçuñ hod kâfiristândur nice kurtılsun îmânum

3 Bu taşdan katı göñlüñe nice kâr eylesün eşküm
Bu gökden yüce kasruña nice irişsün efgânum

4 Cemâlüñi gören diller nicesi rûzedâr olsun
Bu rûz-ı ‘îdda rûze harâm olmaz mı sultânum

5 Yazup dil derdini yâra mahabbet-nâme göndersem
Bir iplik gibi mektûba tolaşur sarmaşur cânum

6 Didüm kim bagrumuñ kanın hadengüñ içdi ey hûnî
İnanmazsañ nazar kıl gör dahı agzındadur kanum

7 Didi ol nûr-ı rûhânî demürdür Ahmed'üñ cânı
Anuñçün cezb ider anı bu mıknâtîs-ı hicrânum

3248 Nazîre-i Vasfî

1 Beni ger kasd-ı cân idüp çekerse dâra cânânum
Safâdan raks uram bir dem dahı teslîm idem cânum

2 Bu cismüm zahm-ı tîrinden zirihveş göz göz olmışdur
Ki her gözden firâkında akar yaş yirine kanum

3 Cüdâ görüp beni agyâr yârum almag istermiş
İlâhî sakla şeytândan ölüm vaktinde îmânum

4 Tabîbâ zahmeti ref' eyle senden baña dermân yok
Ki ma'lûmuñ degül vardur benüm bir derd-i pinhânum

5 Gelüp cân kasdına tîrüñ bu cismüm yol yol olmışdur
Ne kılam bilmezem andan ne yoldan kurtaram cânum

6 Beni sen mâha irgürmez sitârem gerçi kim her şeb
Sitâre ile cânı pür ider bu eşk-i galtânum

7 Niçün ey mihr-i meh-rûyum irişmez saña kim her dem
Kemend-i dûd-ı âhumla irişür çerhe efgânum

8 Götür hâk-i mezelletden fakîr-i derdmendüñdür
Terahhum eyle Vasfî bendeñe devletlü sultânum

3249 Nazîre-i Zâtî

1 Ne yiller esdi geldi bu yaña yâ Rab Süleymân'um
Kudûmından müşerref oldı bu taht-ı dil ü cânum

2 Benümçün kuş diliyle bir nigâra didi ol gonçe
Cemâlüñ gülsitânına budur murg-ı hoş-elhânum

3 Seni katl ideyin diyü ne dem kim deprede la'lin

Süleymân mühri hakkiçün benüm kım kım ider cânum

4 Eger bir mûr deñlü ben kuluña i'tibâr itseñ
Olurdı kadrüm âsafça benüm devletlü sultânum

5 Fesâhat mülkinüñ sensin Süleymân'ı bugün dirdi
Eger Sahbân ile Hassân göreydi Zâti dîvânum

3250 Nazîre-i Mu'îdî

1 Murâdumdur senüñ agzuñ benüm hurşîd-i rahşânum
Ve lâkin zerrece rûşen degül maksûd-ı pinhânum

2 Yüzüñdür ka'be-i kudret sözündür âyet-i rahmet
Gözüñdür reh-ber-i millet saçuñ küfridür îmânum

3 Mahalleñ tolaşurlarsa sakın men' itme 'uşşâkı
Harîm-i şâha çâkerler karîb olmaz mı sultânum

4 Çeküp hançerlerin gamzeñ bakar mestâne mestâne
'Acebdür yire dökmezse bir içim su gibi kanum

5 Mu'îdî gerçi pervâne olupdur hüsnüñe ammâ
Anı gam nârına yakma benüm şem'-i şebistânum

3251 Nazîre-i Enverî

1 Bir ay oldı bu şehr içre görinmez mâh-ı tâbânum
Diyâr-ı Şâm'a gitmiş yokla var ey peyk-i efgânum

2 Huzûrum uçmasun mı gülşen-i 'âlemde ey bülbül
İşitdüm gayrlarla salınur serv-i hırâmânum

3 Sakınmaz bûsesin cânlar virenden la'l-i cân-bahşı
Dilâ cân vir ki câna cân bagışlar la'l-i cânânum

4 Gelürken her tarafdan ceyş-i gam dil kal'ası üzre
Görür burc-ı bedende gözçilerdür çem-i giryânum

5 Saña bir miski Şâmî atlas itmiş zülf-i şeb-rengüñ
İşitdüm gey yaraşur egnüñe ey mâh-ı tâbânum

6 Münevver oldı kalb-i Enverî mihr-i cemâlüñle
Günüñ günden ziyâde eylesün Allâh sultânum

3252 Nazîre-i Hayâlî

1 Müşerref kıldı devlet mesnedini âh-ı hûbânum
Revân olmaga turmışken oturdı yirine cânum

2 Çıkarma kara gey ey mûr-ı miskîn tâm-ı mahşer
Ki sen bil bagladuñ hecre benüm geldi Süleymân'um

3 Bulımazduñ tabîbâ cismümi pîrâhenüm içre
Eger kim nâleler göstermese çâk-i girîbânum

4 Tenümi tîg-ı gayret ta'n-ı düşmen zahmnâk itdi
Şehîd-i Kerbelâ'dan dem ura her katre-i kanum

5 Hayâlî Vâmık u Ferhâd u Mecnûn'dan cüdâ düşdüm
Bu kesret 'âleminde yav[ı] kıldum bunca yârânum

3253 Nazîre-i Yahyâ

1 Dem-â-dem kanlar aglarsa n'ola bu çeşm-i giryânum
İñen 'âşıkların güldürmedi ol verd-i handânum

2 Yüzi âyînesine bakıcak hışm itdi ol meh-rû
Leb-i şîrînine beñzer tokındı 'aks-i dendânum

3 Dehendür zahm-ı peykânı elifler sînede yir yir
Zebân-ı hâl ile söyler cihâna derd-i pinhânum

4 Añup Ferhâd u Mecnûn'ı emîr-i mülk-i 'ışk oldum
Bi-hamdi'llah yine dîvânelerle toldı dîvânum

5 Kabûl it kullıga Nazmî garîbi derdmendüñdür
Benüm serv-i hırâmânum benüm devletlü sultânum

3254 Ve lehu

1 Uyutmaz kimseyi sensüz benüm feryâd u efgânum
Koyup gitme beni ‘aklum gibi ey mâh-ı tâbânum

2 Senüñ yoluñda cân virmek baña ‘ayn-ı sa’âdetdür
Eger cân ise maksûduñ fidâ olsun benüm cânum

3 Dehânuñ gonçe yüzüñ gül boyuñ serv-i hırâmândur
Mahabbet bülbüli oldum cemâlüñdür gülistânum

4 Seni râm eyler idüm kâdir olsam shr ü efsûna
Firâkuñ derdine çâre iderdüm olsa dermânum

5 Gidüp agyâr-ı nâ-dân ile bî-cân itme Yahyâ’yı
Ayırma âstânuñ kullarından anı cânânum

3255 Nazîre-i Müftî-zâde

1 ‘Aceb mi dûstlar bî-nûr olursa çeşm-i giryânum
Ki bensüz Ka’beye gitdi benüm ol mâh-ı tâbânum

2 Sefer kıldukda ol mâhum ceresvâr iñlerem gamdan
Çekildi kâfile gibi yanınca âh u efgânum

3 Dil-ârâmum gidüp hergiz dil âram eylemez oldı
Safâ kalmadı sînemde olupdur muztarib cânum

4 Gül-i nev-restedür çün kim hayâli bülbül-i zâruñ
İrişdi hâlet-i nez’e vedâ’ itdükde cânânum

5 Degüldür lâleler yir yir biten sahrâda ey dil-ber
Boyadı ‘âlemi kana sirişk-i gevher-efşânum

6 Zihî tâli’ ki hâcîlar dahı hacc itmedin varup
Görürler nûrı her lahza senüñ sâyeñde sultânum

7 Yiridür göklere irse figân u nâleñ ey Rûhî

Ki ben mûr u dil-efgârı koyup gitdi Süleymân'um

3256 Nazîre-i Hayretî

1 Nihâl-i bâg-ı cennetsin benüm serv-i hırâmânum
Salınmak her pelîd ile yaraşmaz saña sultânum

2 Temennâ eylerem rûz-ı vedâ' agyâra yâr olma
Ben öldüm âri şeytân almasun a dînüm îmânum

3 Egerçi sûretâ göz kaş temennâsındayuz dâyim
Velî ma'nâda 'arşu'llâhdur ey hˇâce seyrânum

4 Cemâlüñ mushafın tahrîr iderdüm dün gice nâ-geh
Hemân-dem elde nûr oldı kamu evrâk-ı dîvânum

5 Yiridür zulmet-i gamda kalursa Hayretî vâlih
Cüdâdur sohbetüñden çün benüm şem'-i şebistânum

3257 Nazîre-i Nûrî

1 Hayâl-i la'l-i nâbuñla dem-â-dem çeşm-i giryânum
Revân kan aglar iñletme demidür gül enüm cânum

2 Şeb-i hecrüñde ey meh-rû cemâlüñsüz Hudâ hakkı
Hevâlu âhum olmışdur benüm şem'-i şebistânum

3 Belâ burcınuñ üstinde tolaşmış necm gibidür
Nigârâ levh-i sînemde kararmış dâg-ı hicrânum

4 Güzeller pâdşâhı olduguñ şâdânesi lutf it
Fütâde kullaruñ gözle benüm devletlü sultânum

5 Zevâl irürdi ser-tâ-ser nücûm-ı eşküme Nûrî
Dogaydı burc-ı vuslatdan benüm hurşîd-i rahşânum

3258 Nazîre-i Ferîdî

1 Göründügince gözüme nişân-ı pây-ı cânânum
Nice dürlü nisâr ider hemân-dem eşk-i 'ummânum

2 Ne cust u cûylar ider kenâr idem diyü bir dem
Hevâ-yı serv-kaddüñle revândur eşk-i galtânum

3 Biçildi kaddüñe_ey dil-ber senüñ tâ hil'at-i hûbî
Dakıldı sûzen-i 'ışka benüm de rişte-i cânum

4 Bu devrüñ cevrile oldum 'azîzüm hˇâr u ser-gerdân
Çü Mısr-ı hüsne Yûsuf'sın baña dâd eyle sultânum

5 Ferîdî'yem ne tañ nazmum Nizâmî nazmına irse
Hasan'dur bu kemâl ile eger var ise akrânum

3259 Nazîre-i Câmî-i Emîn

1 Varup bir yirde eglenmez karâr itmez benüm cânum
Meger şol yirde kim anda karâr eyleye cânânum

2 Dimeñ ben mest-i 'ışk içün yakasın çâk idüp aglar
Sirişküm cûyı çâk itdi benüm çâk-i girîbânum

3 Kapuñda âh u feryâd u figân u nâle-i 'âşık
Saña senden şikâyetdür benüm devletlü sultânum

4 Şol al yakalu pîrâhen gibi bir kez seni 'ömrüm
Eger koçmadan ölürsem senüñ boynuñadur kanum

5 Sakın Câmî'nüñ âhından geçer âhı çü âhenden
Nasîhatdur sana benden sakın 'ömrüm sakın cânum

3260 Li-mürettibihi

1 Ne yirde cüst ü cû itsün seni bu eşk-i galtânum
Ki sen gün gibi hercâyisin ey mâh-ı tâbânum

2 Sitârem gör vefâ ile ferah-şâd eyleyüp göñlüm
Baña mihr itmedi bir gün benüm hurşîd-i rahşânum

3 Benüm gün yüzlü cânânum ne mümkindür sa'âdetle

Sitâremde gelüp bir gice ey dil ola mihmânum

4 Figân kim ol hümâ-tal’at uyanmaz nâz hˇâbından
Uçurur gerçi uyhusın hümânuñ gökde efgânum

5 Hayâl itse beni devrân meh-i nev gibi tañ mıdur
Ki bir ay oldı şehr içre görinmez mâh-ı tâbânum

6 Gül ile gonçeye revnak komaz hüsn ü letâfetde
Gülistân seyrin itdükçe benüm serv-i hırâmânum

7 Geçüp karşumdan agyâr ile cevr ider baña dil-ber
Dirîgâ kim geçer Nazmî cihânda cevr ile cânum

3261 Li-mürettibihi

1 Firâkuñda ne dem yâd eylesem la’lüñ benüm cânum
Kızıl yâkûta döner ol dem içre eşk-i galtânum

2 ‘İzâr u la’lüñe zülfüñ benüm ‘ömrüm uzadup el
İder ikide bir göz göre kasd-ı cân u îmânum

3 Cemâlüñ hasreti birle salup dil mükine âteş
Yiter yakduñ bu ben hâki benüm hurşîd-i rahşânum

4 Yüzüm kim hâr-ı hâr-ı ‘ışk ile gülzâra dönmişdür
O gülzâr içre ‘ayn-ı çeşmedür bu çeşm-i giryânum

5 Yoluñda terk-i cân itmekde bî-bâk oldugı bu kim
Seni cândan sever Nazmî kuluñ devletlü sultânum

Nev’-i dîger

3262 Ez-ân-ı Vasfî

1 Egerçi va’deler idüp baña itdüñ vefâ ‘ömrüm
Velî korkum bu ki_ol ‘ahde benüm itmez vefâ ‘ömrüm

2 Şehâ senden mi ögrendi ki bir lahza karâr itmez
Gelüp her demde cevr ile geçer bu bî-bekâ ‘ömrüm

3 Eger hâk ola bu cismüm ki bir kez sen güzer kılsañ
Hevâ-yı mihr-i şevk ile çagıram merhabâ ‘ömrüm

4 Cefâ vü cevr ile geçdüñ çü benden rahm idüp bârî
Ne hâl ile kalurvan bir nazar kıl sen baña ‘ömrüm

5 Çü senden geçdi ol meh Vasfiyâ vây ile geç dâyim
Kişi kim ‘ömri geçse dir ölince hasretâ ‘ömrüm

3263 Nazîre-i Zâtî
1 Geçersin sen ‘adûlarla yanumdan her dem a ‘ömrüm
Belâ vü derd ile geçdi benüm vâ hasretâ ‘ömrüm

2 Fidâyîlık idüp gamzeñ iderse cânuma kasdı
Revân olsun aña rûhum fidâ olsun aña ‘ömrüm

3 Eger ol âb-ı hayvân u kıyâmet-kadd ü ‘İsâ-dem
Gelürse kabrüme kalkam diyem ha merhabâ ‘ömrüm

4 Gelince ol hayât-ı câvidân el çekmedüñ benden
Hudâ bir günüñi biñ eylesün ey bî-bekâ ‘ömrüm

5 Ayıtdı ölme sabr eyle vefâ idem saña Zâtî
İderdüm sabrı ben haste eger itse vefâ ‘ömrüm

3264 Nazîre-i Sücûdî
1 Tayanup hüsnüñe cevr ü cefâ itme baña ‘ömrüm
Mu’ayyendür ki fânîdür bu hüsn-i bî-bekâ ‘ömrüm

2 Helâl it âhiret hakkın çü geldi haddüñe hattuñ
Baña dirlik harâm oldı vü buldı intihâ ‘ömrüm

3 Basarsañ kabrüme bir dem kadem ey ‘Îsi-i cân-bahş
Tenüm baş kaldurup yirden diye ha merhabâ ‘ömrüm

4 Gidermiş zülfi haddinden kesüp ‘âşıklaruñ ‘ömrin
Bilür devr-i kamerdür bu iñen kılmaz vefâ ‘ömrüm

5 Güzeller şâhısın n’ola Sücûdî bendeñe geh geh
İderseñ bûseler hüsnüñ zekâtından ‘atâ ‘ömrüm

3265 Nazîre-i Remzî
1 N’idersin tonanup zîbâ gelürsin sen baña’ömrüm
Güzelsin her ne kim geyseñ yaraşur gey saña ‘ömrüm

2 Geçersin al ile nakşı hezârân bülbül-i zâra
Nihâl-i gül gibi her dem geyüp rengîn kabâ ‘ömrüm

3 Semendüñ zîn-i zerrînin binüp zeyn eyleseñ cânâ
Götürür taht-ı sîmîn-i Süleymân’ı sabâ ‘ömrüm

4 Beni gitdüñ helâk itdüñ niçün gelmezsin insâfa
Garaz bu bî-vefâlıkdan nedür a rûhum a ‘ömrüm

5 Harîm-i Ka’be-i kûyuñ tavâfı Merve hakkiçün
Bagışlar ‘âlemi ‘umre ‘ömr virür câna Safâ ‘ömrüm

6 Geçersin gün gibi şöyle şitâbuñ var ki bir kimse
Bakamaz saña yok seyr-i serî’üñde bekâ ‘ömrüm

7 Bu bâkî ‘ömri Remzî’nüñ senüñle olsun âhir gel
Denî dünyâ gibi olma iñende bî-vefâ ‘ömrüm

3266 Li-mürettibihi
1 İdersin gerçi dâyim sen baña ‘ahd-i vefâ ‘ömrüm
Hudâ bilür benüm ol ‘ahde eyler mi vefâ ‘ömrüm

2 Kelâmuñ leblerüñle cân içinde cân durur ammâ
Kad-i bâlâñ ile zülfüñ belâ üzre belâ ‘ömrüm

3 Benüm rûhum lebüñe ‘ışk ile ki_itdüm revân rûhum

Benüm ‘ömrüm hem olsun zülfüñe dahı fidâ ‘ömrüm

4 Cemâlüñ Ka’besin kıble idinmek bir safâdur kim
Cihânda Merve hakkı ‘ömre sürer bu safâ ‘ömrüm

5 Perîşân zülfine şâne ki_urur el sen perî-şânuñ
Eger ben ‘ömr-i dûr-pîşi disem aña n’ola ‘ömrüm

6 Nisâb almak durur çün ‘ömrden zülfüñe el sunmak
Nasîb olmadı bu hâlet velî ‘ömrâ baña ‘ömrüm

7 Geçerken yâr karşumdan dem-â-dem âh olur işüm
Nice bir böyle âh ile geçürem Nazmiyâ ‘ömrüm

3267 Li-mürettibihi

1 İrenler bûs-ı la’lüñe sürer cândan safâ ‘ömrüm
Sürenler zülfüñe yüz ‘ömrden bulur vefâ ‘ömrüm

2 Görüp ruhsâruñ üzre zülfüñi cândan safâ sürdüm
Bi-hamdi’llah benüm ol güne irgürdi Hudâ ‘ömrüm

3 Cihân içinde çün kim ‘ömr gibi bî-vefâsın sen
Eger ‘ömrüm disem sen bî-vefâya ben n’ola ‘ömrüm

4 Cefâsı çok vefâsı yok bir âfet ben seni gördüm
Benüm hey pür-cefâ cânum benüm hey bî-vefâ ‘ömrüm

5 İderse revnakını nesh reyhân zülfüñüñ hattuñ
‘Aceb midür cihânda ‘ömre yok çün kim bekâ ‘ömrüm

6 Perîşân-hâtır idüp gâh gâh idüp şikest hâlüm
Beni zülfüñ durur iden belâya mübtelâ ‘ömrüm

7 Belâ-yı cân olan sensin bu Nazmî mübtelâya sen
Kad ü mügân u zülfiyle benüm hey pübelâ ‘ömrüm

Nev'-i dîger

3268 Ez-ân-ı Necâtî

1 İşigüñden yüzüm dönerse dönsün bir yaña kıblem
Kapuña togru geldüm ben senüñ a Ka'bem a kıblem

2 Koyup Ka'be kapuñ hâşâ dil itmez gayrıya secde
Olupdur gerçi her yirde namâz itmek revâ kıblem

3 Senüñ başmaguñ irdügi yire irmez benüm başum
Ko bârî ideyin secde ıraklardan saña kıblem

4 İki çeşme su iletmek gibidür Ka'be şehrine
Kapuñda bir kez añılsa yaşumdan mâ-cerâ kıblem

5 Harîm-i Ka'bede el-hak Safâ'nuñ adı var ancak
Cemâlüñ Ka'besine bak nice virür safâ kıblem

6 'Aceb midür tolanursa yañaguñ çevresin zülfüñ
Tavâf-ı Ka'be idermiş işitdük ejdehâ kıblem

7 Cefâdan incinür diyü yiter öldür Necâtî'yi
Aña itdüklerüñ sen de n'ola bir kez añ a kıblem

3269 Nazîre-i Hilâlî

1 Kime yüz döndürem ben kim benüm sensin şehâ kıblem
Ki her bir dînde bir olur iki_olmaz kıble a kıblem

2 Cemâlüñ Ka'be-i Hakdur gözüm kıble-nümâdur çün
Gözümüñ dâyimâ meyli n'ola olsa saña kıblem

3 Göñül bir Ka'bedür dirler bilürsin sen dahı niçün
Çatup şol kaşları anı yakarsın dâyimâ kıblem

4 Ne deñlü kim şikest itseñ girü göñlüm seni gözler
Sınuk kıble-nümâdur ger degüldür kec-nümâ kıblem

5 Geyüp ihrâmını sabruñ dökelüm Zemzem-i eşki
Ki vasluñ Ka'besi haccı virür 'ömre safâ kıblem

3270 Nazîre-i Muhibbî

1 Yüzüm ger döndürem dönsün cefâdan bir yaña kıblem
Yoluñda togruyam va'llâh benüm a Ka'bem a kıblem

2 Yüzüñ Beytü'l-harâm'ında imâm olmış meger çeşmüñ
Ki müjgânlar varup saf saf iderler iktidâ kıblem

3 Didüñ yolumda ger ölseñ dirildem la'l-i nâb ile
Ölürem günde yüz biñ kez kanı 'ahd ü vefâ kıblem

4 Giderme zülfüñi cânâ ko haddüñ üzre salınsun
Gidermek Ka'be örtüsin olur mı hîç revâ kıblem

5 Ölürsem derd ile gamdan yüzüm döndürmeyem senden
Cemâlüñ mushafı hakkı işigüñdür baña kıblem

6 İderdüm Merve hakkiçün safâ ile özüm kurbân
Tavâf-ı Ka'be-i kûyuñ nasîb itse baña kıblem

7 Nigârâ Ka'be'dür hüsnüñ olup hâlüñ aña esved
Asılmış halkadur gûyâ san ol zülf-i dü-tâ kıblem

8 Muhibbî derd-i 'ışk ile düşelden berr-i hicrâna
Gamuñdan özge hîç yokdur anuñla âşinâ kıblem

3271 Nazîre-i 'Amrî

1 İmâm-ı mescide hüsn oldı beñzer çeşmüñ a kıblem
Ki saflar baglayup müjgânuñ eyler iktidâ kıblem

2 Cemâlüñ mushafından âyet-i secde okur diller
Anuñçündür sücûda vardugı ehl-i safâ kıblem

3 Ham olsa kâmetüm gamdan yüzüm döndürmezem senden
İşigüñ Ka'besi hakkı sücûdum var saña kıblem

4 Ölürken kıbleye döndürseler bir ‘âşık-ı zârı
Gözi açuk kalup baka mahalleñden yaña kıblem

5 Görüp sen kâfiri gitmez hayâlinden sanem fikri
Namâzı ‘Amri’nüñ hîç ola mı makbûl ola kıblem

3272 Nazîre-i Zâtî

1 Safâlar kesb ider senden yaña her kim baka kıblem
Saña dirsem ‘aceb mi kıble-i ehl-i safâ kıblem

2 Benüm mihrâb gibi kıbleden dönsün yüzüm âhir
Eger yüz döndürürsem secde kılmakdan saña kıblem

3 Degül Zemzem deñizler ka’ba gelmez yaşuma nisbet
Dükenmez haşr olınca şerh idersem mâ-cerâ kıblem

4 Øarardur ‘ömre Merve hakkiçün kat’â Safâ ile
Bu zülf-i Ka’be-pûşı kesmege sa’y itme a kıblem

5 Münevver itdi âfâkı ser-â-ser pertev-i hüsnüñ
Müvecceh vechüñe dirlerse nûr-ı Mustafâ kıblem

6 Safâludur benüm kalbüm cemâlüñ görmeden gâyet
Aña Ka’be tavâf itmek nasîb itsün Hudâ kıblem

7 Kuş uçmaz gökde âhumdan kebûter Ka’beye konmaz
Kim iltebilmezem mektûbumı senden yaña kıblem

8 ‘Aceb mi la’l-i nâbuñ hasretiyle zemzeme kılsam
Safâda ‘ayn-ı Zemzem’dür virür kalbe safâ kıblem

9 Cemâlüñle tudaguñ hasretinden Zâti cân virdi
Siyehler geydi Ka’be acıdı Zemzem aña kıblem

3273 Nazîre-i Sabâyî

1 Senüñ Ka’be cemâlüñden bulur Merve safâ kıblem

Tapuñsuz bî-bekâ ‘ömre gözüm nice baka kıblem

2 Cemâlüñ ‘îd-ı ekberdür anuñ kurbânıdur ‘âşık
Zenahdânuñ çeh-i Zemzem hadüñ nûr-ı Hudâ kıblem

3 Kapuñdan nûr görmemiş günehlü hâcılar gibi
Beni mahrûm gönderme cemâlüñ göster a kıblem

4 Menâr-ı Ka’bedür kaddüñ Habeş hâlüñ Bilâl olmış
Kaşuñ mihrâbına ol kâmet-i câna salâ kıblem

5 İderken Ka’be kapuñda tavâfı sa’y ile ‘uşşâk
Pür oldı na’re-i lebbeyk ile ‘arşa sadâ kıblem

6 Yüzüñ beytü’l-harâm olmış ala gözler imâm olmış
Cemâ’at oluban kılmış ehibbâ iktidâ kıblem

7 Sabâyî zülf-i miskînüñ gamından cân revân itdi
Garîbe Ka’be örtüsi sezâ olmaz mı yâ kıblem

3274 Nazîre-i Sezâyî

1 Görelden Merve hakkiçün yüzüñ ehl-i safâ kıblem
Kamusı işigüñ ma’bûd idinmişlerdür a kıblem

2 Yoluñda cân[ı] virmeyen dölek düşsün yüzi hâke
Ki terk[i] vâcib olınca olur secde revâ kıblem

3 Dil ü cân ile çün itdüm kaşuñ mihrâbına kâmet
Yönüm bir yaña dönersem ki döne bir yaña kıblem

4 Der-i dil-berde bi’llâhi baña gel Ka’be ‘arz itme
Senüñ hacc ise maksuduñ yiter zâhid baña kıblem

5 Sezâyî devr-i vuslatda müyesser ola mı ol dem
Görüp dîdârını yâruñ diyem hâ merhabâ kıblem

3275 Nazîre-i Visâlî

1 Senüñ bâlâ-yı fettânuñ baña oldı belâ kıblem
Ki oldum anı görelden belâña mübtelâ kıblem

2 Giderken tîr-i hecrüñde cemâlüñ Ka'besin añsam
Virür Merve hakı câna mugaylân hoş safâ kıblem

3 Dimişdüñ derdmend ol kim saña dermân idem bir gün
Beni öldürdi uş derdüñ kanı 'ahd ü vefâ kıblem

4 Yüzüñ mihrâbını koyup dönerler Ka'beye karşu
Yañıldı kıblesin eyler namâzında hatâ kıblem

5 Buluşdukça saña niçün geçersin baña bîgâne
Güzeller yohsa olmaz mı sevenle âşinâ kıblem

6 Kaşuñ mihrâbına karşu du'â-yı vaslı çog itdüm
Du'âmuz müstecâb eyle mübârek demde a kıblem

7 Belâ dâmına düşelden Visâlî murg-ı pâ-beste
Olupdur zülf-i pertâbuñ baña bend-i belâ kıblem

3276 Nazîre-i Rahmî

1 Kara zülfüñ yüzüñ üzre hicâb olsa n'ola kıblem
Siyehdür Ka'be'nüñ örtüsi zîrâ dâyimâ kıblem

2 Safâ vü Merve hakkı Ka'be içre halkadur gûyâ
Harîm-i hüsnüñüñ içindeki zülf-i dü-tâ kıblem

3 Ruh-ı zerd ile sîm-i eşk ile kûyuñ tavâf itdüm
Sanasın hˇâceyem haccı nasîb itdi Hudâ kıblem

4 N'ola kûyuña iltürse dil-i dîvânemi 'ışkuñ
Ki iltür Ka'be'ye dâyim gedâyı pâdşâ kıblem

5 Reh-i kûyuñda baña gam degül ta'n itseler dâyim
Tarîk-i Ka'bede hâcî çeker derd ü belâ kıblem

6 Görenler Tañrı hakkı Ka'be dîvârın sanur her dem
Siyeh-pûş ideli dûd-ı siyâhum kûyuñ a kıblem

7 Göricek Rahmi ruhsâruñ Hudâ'dan vasluñı ister
Bilürem Ka'beye karşu kabûl olur du'â kıblem

3277 Nazîre-i Sebzî
1 Tavâf-ı Ka'be-i kûyuñ nasîb olsa baña kıblem
Huzûr ile sürerdüm Merve hakkiçün safâ kıblem

2 Cemâlüñ Ka'bedür kıble kaşuñdur çünki 'uşşâka
Revâdur her kişi dirse saña a Ka'bem a kıblem

3 Tavâf-ı Ka'beyi hâcîlar eyler yılda bir kerre
Olur kûyuñ tavâfı günde biñ kerre baña kıblem

4 Senüñ kûyuñda 'âşıklar iderler cânını kurbân
Müyesser eylesün diyü visâlüñi Hudâ kıblem

5 Melekler Ka'be-i kûyuñ tavâf eyler safâsından
Görüp nûr-ı cemâlüñi iderler merhabâ kıblem

6 Baş açuk yalın ayak kûyuña 'azm eyledi Sebzî
Sanasın Ka'beye gitdi gedâ-yı bî-nevâ kıblem

3278 Li-mürettibihi
1 Cemâlüñ Ka'be-i hüsn ü kaşuñ mihrâb aña kıblem
Anı gözler gözüm dâyim olup kıble-nümâ kıblem

2 Tarîk-i ehl-i 'ışk oldur ki_idine birini kıble
Nigârâ olsa tañ mıdur benüm sen meh-likâ kıblem

3 Yüzüñ gördükçe 'âşıklar visalüñ istese tañ mı
Seherde müstecâb olur dimişler çün du'â kıblem

4 Cemâlüñ Ka'besin her dem tavâf itmek durur sa'yüm
Bu hâlet Merve hakkiçün virür 'ömre safâ kıblem

5 Kemân ebrûña kurbân olayın biñ cân ile çün kim
Visâlüñ hacc-ı ekberdür senüñ a Ka’bem a kıblem

6 Bozup mihr ü vefâ ‘ahdini bünyâd eyledüñ cevre
Göñüller Ka’besin yıkmak revâ mıdur saña kıblem

7 Nice bir berr-i hecrüñde ceresvâr eyleyem nâle
Cemâlüñ Ka’besin göster ki ‘ömre yok bekâ kıblem

8 Olup Ka’be kapuñda ‘îd-ı vasluñ şevkine kurbân
Saña cân u dil ü ‘ömrüm fidâ kılsam n’ola kıblem

9 Güneş yüzlü sanemler içre olmışdur benüm Nazmî
Muhammed nûrı hakkiçün habîbüm Mustafâ kıblem

3279 Li-mürettibihi

1 Tapuña togru kılsam secdeler dâyim n’ola kıblem
Gözüm kıble-nümâdur pes gerek togru ola kıblem

2 Elif kaddüñ menâre med kaşuñ mihrâba beñzer çün
Tapuñı kıble idinse n’ola ‘ışk ehli a kıblem

3 Cemâlüñ Ka’besinde her cihetden Merve hakkiçün
Ruhuñdur zülfüñ altında senüñ ‘ömre safâ kıblem

4 Gözetsem n’ola her geh Ka’be-i kûyuñ ki olmışdur
Cemâlüñ nûrı hakkiçün benüm sen meh-likâ kıblem

5 Cemâlüñ nûrını her kim görürse Ka’be kûyuñda
Kılur şol zülf ü çeşm ü kaddüñe bakup du’â kıblem

6 Ruhuñ seyri safâsı ‘ömre sürer Merve hakkiçün
Bu vech ile cemâlüñ Ka’bedür dirsem n’ola kıblem

7 Menâr-ı Ravza kaddüñ anda nûr-ı Mustafâ haddüñ
Habîbüm anuñ içün Nazmi dâyim dir saña kıblem

DER-BAHR-İ MUØÂRİ'-İ AHREB
Taktî'eş: Mef'ûlü Fâ'ilâtü Mefâ'îlü Fâ'ilün

3280 Ez-ân-ı Necâtî

1 Yoluñda kurdı dîdelerüm halka halka dâm
Sayd ide tâ nazar seni ey kebk-i hoş-hırâm

2 Rahm it ki kıldı sen gül-i handân firâkına
Yüzüm sahîfesin cierüm kanı lâle-fâm

3 Lâyık degül mi şâd ola lutfuñla bir nefes
Şol kim du'â-yı devletüñ eyler 'ale'd-devâm

4 Sûfî lebüñ meyinden eger içe bir kadeh
Zikri surâhi kulkulı tesbîhi ola câm

5 Lutf eyle sâki mecma'-ı yârân tagılmasun
Peyvend eyle şîşeyi devr ile gel müdâm

6 Zerrâk sûfi puhte ile aldayup bizi
Bâkî kalan şarâba dilermiş ki diye hâm

7 Dilden giderdi gam gicesinüñ karañlugı
Sâgar hilâli olsa Necâtî meh-i tamâm

3281 Nazîre-i İshâk Çelebi

1 Aglarsa gözlerüm n'ola hecrüñde subh u şâm
Sen mâhı görmeyelden iki haftadur tamâm

2 Ölmek ne deñlü bir dem ise hoş huzûrdur
Biz cân dirüz bu bir nefes olmaga şâd-gâm

3 Hoş ni'met idi hˇân-ı visâlüñ nevâlesi
Şükrin bilen fakîrüñe ger olmasa harâm

4 Bir dahı yok cihânda ayagum çeker bugün
Başumda hâlet-i mey-i fürkat elümde câm

5 Hakka budur ki ölesin İshâk-ı derdmend
Gelmez namâzuña senüñ ol yâr ve’s-selâm

3282 Nazîre-i Şem’î
1 Eşküm dökildi dâne gibi kaddüm oldı dâm
Sayd olduguñ işideli ey kebk-i hoş-hırâm

2 Hercâyilıkda gün gibi hîç yokdur eksügüñ
Mâhiyyetüñ bilindi senüñ ey kamer tamâm

3 Yoluñda cân virenlere ser-keşlik eyleyüp
Her bir hasîse dehr-i denî gibi olma râm

4 Kâfir rakîbe câm-ı lebüñ eyleyüp helâl
Cânâ revâ mıdur idesin ‘âşıka harâm

5 Layık degül ki Şem’î yana nâr-ı hecr ile
Sen gayrılarla ‘îş idesin ey sanem müdâm

3283 Nazîre-i Me’âlî
1 Gülzâra beñzer ehl-i dilüñ meclisi müdâm
Bülbül figân-ı ‘âşık u gül yâr u lâle câm

2 Zâr oldugumı karşuña meclisde ney görüp
Barmagına toladı baña öykünür müdâm

3 Gel mescidi ko meykedeye nakd-i ‘ömrüñi
Sarf it ki dirler o var iken mescide harâm

4 İşüm gücüm şarâb ile mahbûba komışam
‘Ârif bilür çü hâli ne dirse disün ‘avâm

5 Hâl-i lebinde nokta-i şekdür Me’âliyâ
Olmamagın dehânı vücûdına ‘ilm-i tâm

3284 Nazîre-i Hadîdî

1 Şâh-ı hayâlüñ eylemese gözlerüm makâm
Eşküm habâbın itmez idi lâle-gûn hıyâm

2 Kâfir gözini yâr müselmân ider gibi
Müjgânı tutmış iki taraf tîg-ı bî-niyâm

3 Göñlüm evinde gözleri gûyâ bir iki mest
Ceng idüp itdi şîşeci dükkânı_işin tamâm

4 Nâsıh beni ko beynüme hoş gelmedi sözüñ
Var ögüdüñi başuña vir hâsıl-ı kelâm

5 ‘Aks-i lebi gözüñde sanasın Hadîdiyâ
Rengîn mey ile asılu mey-hâne öñinde câm

3285 Nazîre-i Lami’î

1 Didüm mekâbir üzre o servi görüp hırâm
Kad kâmeti’l-kıyâme ya eyyühe’n-niyâm

2 Ey meh kemâl-i hüsnüñe magrûr olma kim
El-bedrü hîne temme kad igtemme bi’z-zalâm

3 Olup güneş yüzüñe mukâbil meh-i felek
Devrân içinde añladı eksükligin tamâm

4 Pâyine su gibi yüz urup aglayu didüm
Ser-keşlik itme bir nefes ey serv-i hoş-hırâm

5 Didi hevâ-yı vaslum iderseñ ger ârzû
Yaşuñ gibi bu yolda sürün zâr u müstehâm

6 Görse namâz içinde halâyık bu kâmeti
Ol diye es-salât bu çagıra es-selâm

7 İtmezse Lâmi’î saña kanın helâl eger

‘Işkuñ meyinden aña dem urmak ola harâm

3286 Nazîre-i Mâtemî-i ‘Acem

1 Zülf içre gün yüzüñ görinür ey meh-i tamâm
Ke’l-bedri fi’l-leyâlî ve ke’ş-şemsi fi’l-gamâm

2 Kimdür ki sayd olmaga murg-ı hevâ gibi
Ger dâne hâl-i yâr ise vü târ-ı zülfi dâm

3 ‘Ârif bilür mezâk-ı mahabbet ne her denî
Zevk u safâ-yı bâde-i Cem fehm ider ne câm

4 Mey-hânenüñ safâsını pîr-i mugân bilür
Beytü’l-harâm’a mahrem olan hâsdur ne ‘âm

5 Bu nazm ile necât bulur Mâtemî eger
A’mâl içre sebt ideler kâtibü’l-kirâm

3287 Ve lehu

1 La’l-i leb-i nigâruma hem-dem olalı câm
Bezm-i gam içre kan yudaram lâleveş müdâm

2 Ger ister iseñ olmaya göñlüñde jeng-i gam
Hurşîdvâr koma elüñden müdâm câm

3 Çün câm-ı bâde oldı ezelden baña nasîb
Her dem ne fâyide ki ider men’ hâs u ‘âm

4 Her nâ-şinâht derk idemez feyz-i hüsn-i dûst
A’mâ katında bir olur envâr ile zalâm

5 Devrân içinde ‘işret anuñdur ki Mâtemî
Sürdi safâ-yı la’l-i leb-i yâr u zevk-i câm

3288 Nazîre-i Hayâlî

1 Göndermedüñ yazup yañılup baña bir peyâm
Dünyâda bî-vefâlar içinde saña selâm

2 Al destüñe piyâle ki göñlüñ safâ bula
Târîk olur şu hâne ki olmaya aña câm

3 Tîguñ elüñde gördi yalıñ yüzlü hûbdur
Nâzüklik ile sîneye çekdi o dem niyâm

4 ‘Uşşakı ‘ışk mihnet ile müstedâm olur
Halka siyâset ile virür şâh intizâm

5 Başum Hayâli kulle-i kûh-ı belâ durur
Kim dûd-ı âhum oldı anuñ üstine gumâm

3289 Nazîre-i Derûnî

1 Kapuñ koyup biz eylemezüz Ka’beye selâm
Zîrâ meseldür o var iken mescide harâm

2 ‘Uşşâk içinde germ olup ey bülbül-i çemen
Bîhûde nâle itme götürmez anı makâm

3 Öldür diyü rakîbi baña mer ider hasûd
Vaktidür ol itüñ kılayın emrini tamâm

4 Cân üzre cânı şol kişi besler ki sâkiyâ
Câm-ı şarâb içüp öpe şîrîn lebüñ müdâm

5 Ol âftâba karşu Derûnî olup durur
Göñlüm sarâyına gözüm iki sırça câm

3290 Nazîre-i ‘Ulvî

1 Mey-gûn lebüñe dil vireliden berü müdâm
Düşmez olup durur elümüzden efendi câm

2 Ey kaşları hilâl görelden cebînüñi
Eksükligini bildi felekde meh tamâm

3 æâbit-kadem olanları ‘ışkuñ yolında gel

Salma ayaga sâyeveş ey serv-i hoş-hırâm

4 ‘Âşıkuñuñ başına kıyâmet kopar revân
Bu kâmet ile her kaçan itseñ şehâ kıyâm

5 Dür dişlerüñe medh okur her nefes n’ola
Bul[ur]sa ‘Ulvi sözleri ey la’l-leb nizâm

3291 Nazîre-i Yahyâ
1 Gerçi ki zâhirâ bize yâr itmez iltiyâm
Başındaki karanfüli turmaz virür selâm

2 Sînemdeki eliflerüñ ucında dâglar
Yâruñ karanfüline müşâbih durur tamâm

3 Mihrâb idinmiş ol sanemüñ kaşı tâkını
Gâhî rukû’ ider o karanfül gehî kıyâm

4 Destâr-ı yâr üzre karâr eylerse ne var
Burc-ı şerefde necm-i sa’âdet gibi müdâm

5 Yahyâ gibi kolında anuñ tâze dâgı var
Serdâr-ı ‘âlem olur olan ‘ışk ile niyâm

3292 Nazîre-i Sultân Bâyezîd
1 Mest olupdur bâde-i la’linden ol mâh-ı tamâm
Nâzdandur sanmañ anuñ şîvesin vakt-i hırâm

2 Mîve-i vasluñ heves kılan senüñ nâ-puhtedür
Sâ’id-i sîmînüñi öpmek durur sevdâ-yı hâm

3 Geh yüzüñ şevki gehî zülfüñ perîşânlıkları
İşümi havf u recâ itmiş durur her subh u şâm

4 Sünbül oldı ca’d-ı müşk-efşânuñuñ efkendesi
Fülfül oldı hâl-i ‘anber-bâruña Hindû gulâm

5 ‘Adli’ye vasluñ ümîdi dûstum emr-i ba’îd
Bir selâmuñdur recâsı senden ancak ve’s-selâm

3293 Nazîre-i Sâkî

1 Ey cemâlüñ bezmgâhı ravza-i dârü’s-selâm
Selbebîli leblerüñ sübhâne men yuhyi’l-’izâm

2 Haymeler çekmiş kaşuñ etrâf-ı bâg-ı hüsnüñe
Gözlerüñ çün kâsırâtü’t-tarfeti fî tahte’l-hıyâm

3 Gam beyâbânında âhir teşne-diller cân virür
Ger müdâm irmezse la’lüñden bi-ke’sin min müdâm

4 Gülşen-i etrâf-ı kûyuñ sahn-ı cennâtü’n-na’îm
Bülbül-i temcîd-hˇânuñ nagmesi fîhâ selâm

5 Sâkiyâ peymâne sun v’allâhü zü’l-fadli’l-’azîm
Mutribâ çal nagmeñi yagfur leküm yevme’l-kıyâm

6 Kıbleem dîdâr-ı tû ‘ışket sırâte’l-müstakîm
Şeyh-i mâ pîr-i mugân u hâneeş beytü’l-harâm

3294 Nazîre-i Celîlî

1 Sâkiyâ zemzem degüldür bu şarâb-ı la’l-i fâm
Yañılup mey-hâneye sakın dime Beytü’l-harâm

2 Bir nice bî-neng ü nâm oldumsa halk içre bugün
Sen de hercâyîler içre olduñ ey meh der-benâm

3 Hˇân-ı hüsnine hilâlüñ da’vet itme sen beni
Ey felek meyl itmezem bizden yaña oldı tamâm

4 Zülfüñe dil baglayup nice şarâb içsün Celîl
Sâkiyâ kaydı olana çün olur sohbet harâm

3295 Nazîre-i Hayretî

1 Her kaçan kim gün gibi ‘arz-ı cemâl eyler selâm

Her tarafdan çagrışurlar es-salâtü ve’s-selâm

2 Bir tehî sâgar durur bezmüñde ey meh-rû hilâl
Âftâb-ı ‘âlem-ârâ devr ider bir tolu câm

3 Öykünürmiş bilmeyüp eksükligin ay alnuña
Gör şu şehr oglanını bi’llâhi ey bedr-i tamâm

4 Âteş-i hasretle ko yansun kebâb olsun ciger
Hˇâr geçmez bezm-i ‘ışk içinde şâhum merd-i hâm

5 Hayretî’yi eyledüñ bezm-i müdâm ey ‘ışk-ı pâk
Müstedâm ol şâh-ı mâ ‘îşuñ müdâm olsun müdâm

3296 Nazîre-i Lâmi’î

1 Şarâb-ı puhte arar gûşe gûşe zâhid-i hâm
Surâhi kahkaha ile sürer safâyı müdâm

2 Cihân kararsa degül cism ü câna zerrece gam
Bugün ki dil evini rûşen idi pertev-i câm

3 Gören bu resme firûzende bezm-i meykedeyi
Yiridür itse dârü’s-selâma fikr-i selâm

4 Negamla sür gamı dilden ko ‘âbidâ nengi
Dimâgı meyle ter it koma zâhidâ kuru nâm

5 Hilâl kaşuñ iken fasl-ı ‘îd miftâhı
Lebüñ şarâbını tañ mı dilerse ehl-i sıyâm

6 Meh-i dü-hefte ki dün sâgar ile bahs itdi
Ruhuñ görüp bugün eksükligini bildi tamâm

7 Safâ-yı eşki demin şu ki Lâmi’î bilmez
Şarâb-ı Kevser aña tañ degül olursa harâm

3297 Nazîre-i Fakîrî

1 Her zâga yine sayd olur ol kebk-i hoş-hırâm
Bâz-ı hayâlüm idemedi kendözine râm

2 Murg-ı hayâl-i yâre döküp dâne dâne eşk
Kurdı yolında iki gözüm halka halka dâm

3 Zülfeynüñ ile ruhlaruñı alnuñ ile âh
Görmeyeli iki gice üç gün durur tamâm

4 Göñlüm furûg-ı mihrüñ ile rûşen olmaga
Başdan nişân-ı dâg-ı gamuñ yir yir oldı câm

5 Şi'r-i Fakîri irdi kemâline husrevâ
Nazm-ı Nizâmi bulmadı bu vech ile nizâm

3298 Li-mürettibihi

1 Biñ şevk ile bir ay iki gündür bugün tamâm
Alnuñla ruhlaruñ göz[e]dür dîde subh u şâm

2 Kılmaga sen perîyi musahhar füsûn ile
Okur hˇâhi dâyireden turmayup 'avâm

3 Cânâna cevr ile baña ser-keşlik itmeyüp
Lutf ile râm olma durur gâyet merâm

4 Kûy-ı habîbi koyup o kim 'azm-i hacc ide
Olsun harîm-i Ka'be tavâfı aña harâm

5 Elfâzın eyleyüp güher-efşân dürer-nisâr
Nazmî'ye nazmı virdi bu üslûb ile nizâm

3299 Li-mürettibihi

1 İster ki ol perî gele kendüye ola râm
Vîrâne göñlüme bu durur gâyet merâm

2 Ben sâyeveş fütâdeye olsañ hemîşe râm
Ser-keşlik itseñ n'ola ey serv-i hoş-hırâm

3 Bensüz mey içüp olasın agyâra sen ki râm
Olsun her içdügüñ kadeh ey pür-cefâ harâm

4 Lâyık mıdur ki sen olasın her denîye râm
Vasluñ esîri olmış iken cümle-i kirâm

5 Nazmî'ye dâyim olasın ey dûst sen ki râm
Düşmenden ol yoluñda senüñ bula mı hırâm

DER-BAHR-İ HAFÎF
Taktî'eş: Fe'ilâtün Mefâ'ilün Fe'ilün

3300 Ez-ân-ı Şeyhî
1 Bulmaduk va]la dest-res n'idelüm
Olmaduk yâra hem-nefes n'idelüm

2 Tolduralum ciger kanıyla kadeh
İçelüm göz yaşını pes n'idelüm

3 Kanda buldı lebi nebâtını hâl
Tûtiden yig imiş meges n'idelüm

4 Bizden ayru görür yüzini rakîb
Güle yâr oldı hâr u has n'idelüm

5 Eser itmez nasîhatüñ vâ'iz
Keser iseñ sözüñi kes n'idelüm

6 Saña cennet baña mahalle-i dûst
Bu hevâda uçar heves n'idelüm

7 Şeyhî cân bâgına kılur pervâz
Uşanur ise bu kafes n'idelüm

3301 Nazîre-i Sultân Cem

1 Olmaga yâra hem-nefes n’idelüm
Var durur cânda bu heves n’idelüm

2 Dil virenlerde şâne buldı hemîn
Zülf-i dildâra dest-res n’idelüm

3 ‘Ârızuñ hasretinden akıdalum
Dîdeden Nîl ile Eres n’idelüm

4 Hele biz dirdük iltimâs idelüm
Hâsıl olmazsa mültemes n’idelüm

5 Cem nice istemeye vasluñı kim
Gitmedi cândan ol heves n’idelüm

3302 Nazîre-i Ahmed Paşa

1 İderüz vasluña heves n’idelüm
Şekkere meyl ider meges n’idelüm

2 Bir nefes sensüz olavuz dirdük
Cânsuz olmaz imiş nefes n’idelüm

3 Cân virür her nefesde biñ ölüye
Bizi añmadı bir nefes n’idelüm

4 Ser virenlerde zülfi buldı hemîn
Hâk-i pâyine dest-res n’idelüm

5 Odlara yandı çün göñül gözden
Aksa Ceyhûn ile Eres n’idelüm

6 Çün kemer bagladuk hevâ yolına
Olalum nâya hem-nefes n’idelüm

7 İki ‘âlemde bir büte hevesüz
Gitdi cân gitmez el heves n’idelüm

8 Katı göñlüñe düşdi mihr-i rakîb
Bitdi hârâda hâr u has n’idelüm

9 Yine cân murgı eyledi pervâz
Bile raks ursa bu kafes n’idelüm

10 Ahmed’e iltimâs-i dûst yiter
Ele girmezse mültemes n’idelüm

3303 Nazîre-i Muhibbî

1 İdelüm vasluñı heves n’idelüm
Cân virelüm bu yolda bes n’idelüm

2 Var mıdur hîç visâl ‘âlemde
Bulmaduk aña dest-res n’idelüm

3 Gül yüzi şevki ile subha degin
Olalum bülbüle hem-nefes n’idelüm

4 Mürdeye cân virür ‘Îsâ-nefesi
Bize irmez âh ol nefes n’idelüm

5 Ceng ider bir bölük üftâdeler[üz]
Sürer üstümüze feres n’idelüm

6 Zâhide hûr gerek baña nigâr
Her kişide var bu heves n’idelüm

7 Gam gelürse Muhibbi gam yime kim
Gamsuz olmaz cihânda kes n’idelüm

3304 Nazîre-i Monlâ Lutfî

1 Geçmedi ‘ışkdan heves n’idelüm
Olmayup bu heves de bes n’idelüm

2 Hele biz vasluñ iltimâs idelüm
Ele girmezse mültemes n’idelüm

3 Gözlerümden akan cihâna yiter
Kurusun Dicle vü Eres n’idelüm

4 Cân bagışlar egerçi bir nefesüñ
Bize irmez o bir nefes n’idelüm

5 Fikrümüz hattuñ ile cevr-i rakîb
Toldı cân bâgı hâr u has n’idelüm

6 ‘Işkınuñ yolınuñ piyâdesine
İrmez ol şâhdan feres n’idelüm

7 Dil dilersin şehi ki eyleye sayd
Kasd-ı şeh-bâz ider meges n’idelüm

8 Kara zülfüñden özge ruhlaruña
Bulmadı kimse dest-res n’idelüm

9 Lutfi’ye kârbân-ı vasluñdan
İrmez âvâze-i ceres n’idelüm

3305 Nazîre-i Visâlî

1 İrmedük vasla bir nefes n’idelüm
Aglamayup müdâm pes n’idelüm

2 Gam yolında çü mîr-i kâfileyüz
İtmeyüp nâle-i ceres n’idelüm

3 Göze hâlüñ hayâli konaldan
Bizi uyutmaz ol meges n’idelüm

4 Sensüz olmaz rakîb oldı karîb
Âb-ı gül-berge hâr u has n’idelüm

5 Bizi ko var sen ey nesîm-i sabâ
Gülsitâna eserseñ es n’idelüm

6 Saña gülzâr bize kûy-ı nigâr
Şimdi budur bize heves n’idelüm

7 Biz cihândan Visâliyâ uçıcak
Bunda kalursa bu kafes n’idelüm

3306 Li-mürettibihi

1 Vasluña yok çü dest-res n’idelüm
İdelüm hecre sabr pes n’idelüm

2 Fürkatüñde bu çeşme-i çeşmüm
Oldı Ceyhûn ile Eres n’idelüm

3 Geçdi ‘âlemde ‘ömrümüz gam ile
Olmaduk şâd bir nefes n’idelüm

4 Bûy-ı zülfüñ hevâsına yilerüz
Bize çün bu durur heves n’idelüm

5 Toldı agyâr ile çü kûy-ı nigâr
Tutdı gülzârı hâr u has n’idelüm

6 Murg-ı cân bülbül-i cinân iken
Oldı bu ten aña kafes n’idelüm

7 Nazmi la’lüñ ki iltimâs itdi
Hâsıl olmadı mültemes n’idelüm

3307 Li-mürettibihi

1 Cân ider la’lüñe heves n’idelüm
Ol heves düşdi câna pes n’idelüm

2 Dilerüz bûy-ı zülfüñi ‘ömrüm
Dile bu oldı çün heves n’idelüm

3 Ben gedâyı yoluñda mest bulup

Yapışur it gibi ‘ases n’idelüm

4 Râh-ı gamda piyâde kalduk çün
Bulmazısak eger feres n’idelüm

5 Nazmiyâ oñmaz ol ki_ola bî-kes
Dahı uzatma sözi kes n’idelüm

HARFÜ’N-NËN

DER-BAHR-İ REMEL
Taktî’eş: Fâ’ilâtün Fâ’ilâtün Fâ’ilâtün Fâ’ilât

3308 Ez-ân-ı ‘Ulvî
1 Yüz mi bu yâ berg-i gül yâ nesteren yâ yâsemen
Hat mı bu yâ ‘anber-i sârâ vü yâ müşk-i Hoten

2 Tûbi vü Firdevs mi ol kadd yâ serv-i revân
Safha-i kâfûr mı bu ten ya berg-i nesteren

3 Vakt ile itsem nazar kılca görinür ol miyân
Hîç görinmez gözüme zerrece işbu dehen

4 Terk-i mâ vü men kılup mey-hânede olgıl mukîm
Gûşe-i mescidde nice bir hadîs-i mâ vü men

5 Ger kılam mey-hâne kapusın vatan ‘ayb eylemeñ
Ki_iderem isbât-ı sıdk-ı da’vi-i hubbü’l-vatan

6 Var sen ey sûfî ‘ibâdet idüben cennet dile
Baña mey içmek nasîb itdi ezelde Zü’l-minen

7 Hatt u hâlüñden ne tañ kim dem ura ‘Ulvî olur
‘Itr-ı enfâsı ile anuñ mu’attar encümen

3309 Nazîre-i Kemâl Paşa-zâde

1 Gülşenüñ âb-ı revânı saña öykünmek neden
Oldı ise n’ola ger sengîn-dil ü nâzük-beden

2 Hüsnüñüñ Mısr’ında Rûmî câriye âb-ı revân
Zülfüñüñ Şâm’ında Hindû kul durur müşk-i Hoten

3 Salınaldan nâz ile sahrâda ol kebk-i derî
Söyleyelden lutf ile ol tûti-i şekker-şiken

4 Agzını açmaga kalmadı mecâli gonçenüñ
Tâkati yok kim yirinden deprene serv-i çemen

5 Bülbülüñ añdugı gül yüzüñ sıfâtı olmasa
Dil uzatmaz serve sûsen gonçeler açmaz dehen

6 Serv ü gül deprense gülzâr içre ditrer yüregüm
Göñlüme şöyle gelür ki_ol serv-i gül-ruhdur gelen

7 Kûhsâr-ı hasretüñ her lâlesi kim açılur
Rengi hûn-ı dilden alur dâgı sûz-ı sîneden

3310 Nazîre-i Sultân Cem

1 Dişlerüñ nazmın işitse âb olur dürr-i ‘Aden
Kâkülüñ bûyını tuysa hâk olur müşk-i Hoten

2 Kâkülüñ dârına ber-dâr olmaga dîvâne dil
‘Anberîn sünbüllerüñ hâzırlamış müşkîn resen

3 Hattuñı fikr ider iken kaddüñi añdum didüm
Râstî öykünimez bu kâmete serv-i çemen

4 Hâra saymaz Ka’be-i kûyuñ mugaylanın göñül
Kim gül-i ter dir aña ol yâsemendür yâ semen

5 Cân virüpdür zülf-i müşkînüñ hevâsı ile Cem
Perde-i Beytü’l-mutahhar’dan kıluñ aña kefen

3311 Nazîre-i Ahmed Paşa

1 Çün dehânuñ sırrını gülşende sordum gonçeden
Didi kim yokdur bu râzı açmaga bizde dehen

2 Serverâ serv-i ser-efrâz olalı hem-ser saña
Ayagına yüz sürer yüz dürlü lutf ile çemen

3 Çün çemen şâhı cihâz itdi ʻarûs-ı gonçeye
Tutdı dîbâdan tutuk geydürdi vâlâ pîrehen

4 Hûb hat yazmag içün mecmû’asına hüsnüñüñ
Safha-i hurşîde çekdi sünbülüñ müşkîn resen

5 Gelmesün gül nâz idüp nâzüklenürse gonçeñe
Büyümesün kaddüñe ger baş çeke serv-i çemen

6 İtlerinden öñdin ürme ʻâşıka ey müdde’î
Senden ulular tururken saña bu ʻizzet neden

7 Bülbül-i gûyâ olup medh itse Ahmed la’lüñi
Gonçeler ʻÎsâ-demidür diyü çâk eyler kefen

3312 Nazîre-i Nizâmî

1 Gözlerüm yaşını gözler ol büt-i sîmîn-beden
Nitekim ʻıkd-i süreyyâ gözler âhû-yı Hoten

2 Hâr-ı hecrüñ bagrumı deldi baña rahm itmedüñ
Sen ʻaceb hurmâ mısın sengîn-dil ü şîrîn-dehen

3 Şimdiden ey dil diler hâlin müşevveş ʻâşıkuñ
Hâzır ol vaktüñe didüm saña hâli şimdiden

4 Hâtim-i hüsn oldugına her kim isterse delîl
Burka’ı açup yüzinden gösterür vech-i hasen

5 Dirsem ey cân gözlerüñ altında n’eyler beñlerüñ
Dir olur müşk-i Hıtâ’ya nâfe-i âhû vatan

6 Kaddüñe kim baksa cânâ serv yâ ‘ar’ar sanur
Haddüñi kim görse aydur yâsemendür yâ semen

7 Ol yüzi cennet nazar itse Nizâmî hâkine
Açıla kabrine revzen cennet-i Firdevs’den

3313 Nazîre-i Hafî

1 Göz mi bu yâ nergis-i mestâne ey sîmîn-zekan
Yüz mi bu yâ lâle mi yâ gül mi yâ berg-i semen

2 Soraram şol leb midür yâ la’l ü mercân yâ ‘akîk
Bu görinen diş midür yohsa ‘aceb dürr-i ‘Aden

3 Halka-i sevdâ mı yâ dâm-ı belâ yâ zülf-i dûst
Saç mı bu sünbül mi yâ ‘anber mi yâ müşk-i Hoten

4 Kad mi bu yâ serv ü Tûbâ mı ‘aceb ‘ar’ar mı yâ
Hat mıdur bu yohsa reyhân mı benefşe yâ çemen

5 Gülşen-i hüsnüñ temâşâ idici ey gonçe-leb
Çokdur ammâ biz rakîbüñ gözine olduk diken

6 Ey Hafî ‘îş eyle gül vaktinde mey nûş it müdâm
Kim geçer ‘ömr ile fursat bir dahı gelmez giden

3314 Nazîre-i Râzî

1 Manzar-i ehl-i nazar olsa n’ola vech-i Hasan
Mûcib-i def’ü’l-hazendür rûyet-i vech-i hasen

2 Âsmânîler geyüp kılsañ tecellî gün gibi
Dâgdur meh-pâreler encümveş ol gün encümen

3 Bir nihâl-i tâzedür kadd-i bülendüñ kim anuñ
Geh kızıl gül açılur farkında gâhî yâsemen

4 Ey gül-i nev-reste kûyuñdan beni dûr eyleme

Bülbül-i şûrîdeye lâ-büd çü gülşendür vatan

5 Salınurken şîve-i kaddüñ görüp reftârda
Kaldı hayretle kenâr-ı bâgda serv-i çemen

6 Ol ruh-ı gül-nâr ile bu hâl-i ‘anber-bâr ile
Kimse kılmadı beni âşüfte-hâl illâ ki sen

7 Mest olup câm-ı leb-i la’lüñle hûnî gözlerüñ
Âh kim gitmez elinden hançer-i zulm u fiten

8 Gûşe-i nakş-ı (...) halka-i gûş-ı felek
Gevher-i hâk-i cenâbuñ sürme-i çeşm-i peren

9 Gül gibi dem-beste kılsa tañ mı ezhâr-ı bahâr
Geldügince ganc ile güftâra ol gonçe-dehen

10 Nefha-i zülfeyni reşk-i nâfe-i gîsû-yı Çîn
Nâfe-i hâl-i siyâhı ‘ibret-i misk-i Hoten

11 Yâr kûyında arınsam kesret-i agyârdan
Ancalar ölmiş durur bu yolda Râzî bir de sen

3315 Nazîre-i Le’âlî

1 İki gül bir yirde cem’ olup ne hoş olmış hasen
Birisi gülşen gülidür birisi vech-i Hasan

2 Gülsitân-ı hüsn içinde bitmedi kaddüñ gibi
Bir nihâl-i serv kim gül-ruh ola gonce-dehen

3 Kadd ü haddüñ lutfını gülşende görmişler meger
Kaldılar hayrân olup hayretde serv ü yâsemen

4 Leblerüñ âb-ı hayâta cân durur ey ‘Îsi-dem
Hızrveş zinde kalur ölmez anı hergiz emen

5 Ter gazel didi Le’âlî görüben ol dil-beri

Kim anuñ ismi Hasan hüsni hasen hulkı hasen

3316 Nazîre-i Tâcî-zâde

1 Fürkatüñde her gice dil şem'dür fânûs ten
Kana yunmış göñlegüm üstinde gül-gûn pîrehen

2 Bil degül bu var dil-i dil-berde bir râz-ı nihân
Eyler ol râzı 'ayân Allah ki nâzükdür bu ten

3 Sebze tarfında benefşe diş nişânıdur kebûd
Dişlemişdür leblerin hecrüñde hayretden çemen

4 Bâga od urmış cemâlüñ hasreti beñzer ki bâg
Pür duhân u âteş olmış sûsen ü gül-bergden

5 Gonçeler açıldı sanma yâra 'arz-ı hâl içün
Her tarafdan şâh-ı güller Ca'fer açmışdur dehen

3317 Nazîre-i Sevdâyî

1 Kâmetüñ Tûbâ mıdur yâ serv yâhod nesteren
Nergis-i şehlâ mıdur çeşmüñ ye âhû-yı Hoten

2 Saçlaruñ sünbül mi yâ reyhân mı yâ 'anber ya müşk
'Ârızuñ nesrîn midür yâ gül midür yâ nesteren

3 Kaşlaruñ müşkîn kemân mıdur ye hod şekl-i hilâl
Ok mıdur kirpüklerüñ ki_aña nişândur cân u ten

4 Sûretüñ bedr-i dücâ mıdur ye hod şems-i duhâ
Ruhlaruñ şem'-i felek mi yâ çerâg-ı Zü'l-minen

5 'Ëd mıdur dâne-i hâlüñ şehâ yâhod 'abîr
'Anber-i sârâ mıdur hattuñ yahod müşk-i Hoten

6 Bu dil-i Sevdâyi'ye şerbet midür şîrîn lebüñ
Çeşme-i hayvân mıdur yâ Kevser ü hamr u leben

3318 Nazîre-i Şâmî

1 Fürkat-i şem'-i ruhuñla gark-ı hûn oldı beden
Meclisüñde olmagâ fânûs-ı vâlâ pîrehen

2 Ey nesîm-i subh bilsem el mi virmişdür çenâr
Kim geyüp yeşil murakka' raks ider serv-i çemen

3 Hüsn bâgında zenahdânuñ ne sîmîn çâh imiş
Kim mu'anber kâkülüñ asmış aña müşkîn resen

4 Hasret ile vasluñuñ el Yûsuf-ı Mısr-ı cemâl
Cân u dil Ya'kûb'ına sînem durur Beytü'l-hazen

5 Nergis-ı bîmâr-i Şâmî-i fakîr-i haste-hâl
Lâle-ruhsâruñ gamıyla akıdur berg-i semen

3319 Nazîre-i Şemsî

1 Meclis içre câm-ı la'lüñ öpdügin gördükçe ben
Gözlerüm peymâneveş kan tolar ey şîrîn-dehen

2 Yüzi yokdur yüzüñe öykünmege gülşende gül
Cânı yokdur kaddüñe hem-pâ ola serv-i çemen

3 Bir iki gün sen semen-sîmâya hem-dem olalı
Ey gül-i ra'nâ rakîbüñ gözine olduk diken

4 Sen lebi mercân firâkında nice sabr eyleyem
Yaşlarum dür ruhlarum zer oldı ey sîmîn-beden

5 Devlet ü ikbâl ü bahtı n'eylesün ey meh-cebîn
Şemsi'ye bu gûşe-i mihnetle gussañ var iken

3320 Nazîre-i Hasan

1 Nice olmasun ciger kanı gözümden mevc-zen
Kim beni şâd itmedi bir dem bu dehr-i pîre-zen

2 Öldürem dirdüñ be hey zâlim elüñden gelmedi

Gelmez imiş dûstum elden meger dilden gelen

3 Çekdügüm bâr-ı gam-ı ‘ışkuñ saña âsân degül
Gel baña sor hey begüm derdi çeken bilür çeken

4 Ta’n-ı düşmen nükte-i agyâr düşnâm-ı rakîb
Bu havâricler elinden zehr nûş eyler Hasan

3321 Nazîre-i ‘Atâ
1 Ey göñül câmuñ ciger kanıyla tolsun dîdeden
Ehl-i dil mey-hânesinde eşk-i meydür dîdeden

2 Devr-i hattuñda lebüñden nice perhîz eyleyem
Bâdesüz geçmek revâ olur mı hengâm-ı çemen

3 Ey vücûd-ı nokta-i mevhûma inkâr eyleyen
Gör ne nâzük hall ider bir noktâ ile ol dehen

4 Sen leben emmek muhâl-i ‘akldur ey tıfl-ı dil
Yine ol nâ-rüstedür sen bî-dilüñ cânın emen

5 Beñzeyeydi diyü şîrînlikde nâzük cismüñe
Geydürürler magz-ı bâdâma şekerden pîrehen

6 Tâli’üm nahs idi ol meh-rû firâkında velî
Gün yüzüñi göreli gâyetde olmışdur hasen

7 Ayaguñ topragına îsâr itmege ‘Atâ
Gûyiyâ her beytidür bir rişte-i dürr-i ‘Aden

3322 Nazîre-i Me’âlî
1 Jâledür sûsen içinde dil-ber-i sîmîn-beden
Kim geyer vâlâ-yı terden âsmânî pîrehen

2 Âteşîn dilde hayâl-i ruhlaruñ gül-nârdur
Kaşlaruñ yanında alnuñdur nigârâ yasemen

3 Leşker-i gamdan halâsa meykede hoş kal’adur
Burclardur humm-ı mey anda surâhîler beden

4 Fitne-i câdû-yı gîsûñ ile meftûn olana
Yazıvir ey hatt-ı reyhân nüsha-i vasluñı sen

5 Yâr öldürdi beni bugün baña bayramdur
Dûstlar bi’llâh saruñ baña bayramî kefen

6 Mihr ü mehden âyine tutup düzüp zülf ebrden
‘Îd-ı kadrüñde bezer kendüyi çerh-i pîre-zen

7 Ey Me’âlî ben buña râzî degülem bezmde
Kim diye gûyendeler cânâna karşu cân-ı men

3323 Nazîre-i Fikrî

1 Sanma encümdür sipihr-i Bî-sütûn’da görinen
Çerhi zeyn itdi şirâr-ı tîşesinden Kûh-ken

2 Kim ki ‘âşık dirilürse alırın başın dimiş
Başum içün bir ölümli ‘âşıkıyın uşta ben

3 Hüsn meydânında asmaga beni dlsun sebeb
Kimlere boyun egem zülf-i siyâhuñ var iken

4 ‘Işk u meşk itmez çevürdi yüz kamu ‘uşşâkdan
Hayli ser-keşdür begüm ol turre-i ‘anber-şiken

5 Fikriyâ deryâ yüzinde zevrak içre ol gözüñ
Ahter-i burc-ı sa’âdetdür meh-i nev içre san

3324 Nazîre-i Hatâyî

1 Senden özge yâr olsa ey perîveş sîm-ten
Âstânuñ çevresinde ko ki hâk olsun beden

2 Ol rakîbler ta’nesinden ihtirâzuñ şâmıdur
Bendeye hîç iltifâtuñ yoh durur yâ Rab neden

3 Ol yüzi gül zülfi sünbül kâmeti serv-i revân
Rûz u şeb tutmış durur çeşmüñ kenârında vatan

4 Sorsam ol şîrîn tudaguñ piste midür yâ nebât
Yâ rab ol nâzük vücûduñ yâsemendür yâ semen

5 Çîn-i zülfüñde Hatâyî tâ tutupdur meskeni
Yâ Rab ol gül-gûn yañaguñ gül midür yâ nesteren

3325 Nazîre-i Zâtî

1 Tâlib olsam bulmayam mı sen büt-i ra'nâyı ben
Bu meseldür Tañrı'sın bulur nigârâ isteyen

2 Gördüm ey cân pâresi gözüm ısırdı la'lüñi
Âşinâ gibi benümle 'âlem-i ervâhdan

3 Bâgda billâh 'arz it 'ârızuñ mir'âtını
Ey yüzi gül gonçe-leb görsün yüzi agın semen

4 Cân eritdi oda köze düşdi çok cehd eyledi
Destüñi öperse hâtem öpsün ey sîmîn-beden

5 Sen o mâhuñ kaşlarından artuga baş egmedüñ
Eksügüm ey mâh-ı nev budur ki art eksülme sen

6 Rûz-ı vasla ey hilâl-ebrû kaçan irem didüm
Hışm idüp ol meh didi kim dir saña bayram kaçan

7 'Ârızı gül-gonçelerle açılaldan bâgda
Zâtiyâ olduk rakîbüñ gözlerine biz diken

3326 Ve lehu

1 Piste-i bâg-ı İrem dirsem 'aceb mi aña ben
Hey kıyâmet mâ-hasal dünyâda yokdur ol dehen

2 İşigüñ koyup kimesne göge çıkmaz yapışup

Salsa zühre yire ger gîsûların idüp resen

3 Kimse zahm-ı tîşe-i ‘ışk ile bilmez derdümi
Hâl-i Ferhâd’ı ne bilsün başına tokunmayan

4 Ey dür-i yek-dâne her mâhî olursa bir zebân
İdemez evsâf-ı dürr-i eşkümi bahr-i ‘Aden

5 Yârı gördüm yakamı çâk eyledüm yârân didi
Zâtiyâ budur seni ‘âlemde göñleksüz koyan

3327 Nazîre-i Sûzî

1 Nice bir ey dil-i Ya’kûb’a bunca nâle vü şîven
Gözüñ aç kim seher yili getürdi bûy-ı pîrehen

2 Nedür bâlîni Ferhâd’uñ belâ kuhsârınuñ taşı
Bil anuñ hâli ey husrev sa’âdet pisterinde sen

3 Firâk-ı ‘âkıbet sözi beni nevmîd-i vasl itdi
Tabîbe sorma hâli kim devâsuz dirdi düşdüm ben

4 Ben öldüm tîg-ı hasretle nigâra kim diye hâlüm
Meger şerh ide kabrümde zebân-ı hâl ile sûsen

5 Hadengüñ tîri kim yandı dil-i Sûzî de şevküñden
Dutuşdı san tecellîden dıraht-ı vâdi-i Eymen

3328 Nazîre-i Basîrî

1 Ol meh-i bakkâl kim ruhsârı güldür yâ semen
Dil-rübâlarda odur şimdi terâzûden inen

2 Hüsn bâzârında ol gün tartılurken ay ile
Göge çıkdı keffe-i meh yirde ol sîmîn-beden

3 Hîç dükkânı öñinden bir yire gitmez meger
Bal çalmış ‘âşıkuñ agzına ol şîrîn-dehen

4 Her kaçan kim tartar ol şîrîn-dehen bal ile yag
Cânuma halvâ bişürür sanuram ol demde ben

5 Katre katre eşk-i ‘âşıkdur degül ‘unnâb-ı ter
Ey Basîrî tablası içinde her dem satılan

3329 Nazîre-i Hadîdî

1 Tutdı kaşuñ gûşesinde çün şehâ cânum vatan
Oldı hem fettân gözüñe cân u göñlüm müntenen (?)

2 Zülf-i ‘anber-bûyuñuñ vasfın sabâdan işidüp
Düşdi sahrâya şehâ sevdâ ile müşk-i Hoten

3 Kaddüñe şimşâd özin sehv ile beñzetdügiçün
Hışm idüp ser depredür sahrâda her serv-i çemen

4 Zülfüñüñ sevdâsı ile ölicek ey mâhrû
Ola reyhân kohusıyla toptolu gûr u kefen

5 Hattuñı la’lüñ kenârında Hadîdî görüben
Dir ki kasd itdi Süleymân hâtemine ehrimen

3330 Nazîre-i Le’âlî

1 Verd-i ahmer mi hadüñ yâ lâle-i sahn-ı çemen
Serv-i bustân mı kadüñ yâ ‘ar’ar u yâ nârven

2 Lâlenüñ bagrı yanup gül pîrehen çâk eyledi
Perdeyi yüzden götürdi çünki ol gonçe-dehen

3 Hıtta-i Çîn ü Hıtâ’dan şerm idüp gelmez dahı
Ger sabâdan bûy-ı hattuñ işide müşk-i Hoten

4 Ger dehânuñ sırrına kimse irişmez zerrece
Hem miyânuñdan haberdâr olmadı ol pîrehen

5 Çün Le’âlî nazm-ı dendân u lebüñ kasd eyledi
Kan olup la’l-i Bedahşân âb ola dürr-i ‘Aden

3331 Nazîre-i ‘Ârifî

1 Dûstum gül bigi başlar üzre yirüñ var iken
Baş koşup agyâr ile hâr içre idinme vatan

2 Urdı sûr ihyâ-yı emvât itdi bâd-ı nev-bahâr
Yir yarıldı lâle baş kaldurdı çâk idüp kefen

3 Agzın arar bâgda nâzüklik ile bâd-ı subh
La’l-i nâbuñ sırrını ister ki tuya gonçeden

4 Nûrsuz gör nergis-i gülzârı çeşmüñe nazar
Kaddüñe nisbet senüñ serv-i revân cânsuz beden

5 Germ olup âteş ruh-ı dildâra öykündügiçün
Bezm içinde aldı diline_anı şem’-i encümen

6 Leblerinüñ hasretidür la’le kanlar yutduran
Gamzesi elmâsıdur biñ derd ile bagrın delen

7 Karşusına ‘Ârif’üñ âyînesin ‘arz eyleyüp
Hindu-yı zülf-i siyâhuñ şermsâr olmak neden

3332 Nazîre-i Hicrî

1 Şevk ile cân cübbesin çâk it degül kim pîrehen
Kim dimişlerdür şehîd-i ‘ışka yaraşmaz kefen

2 Tutdı mihnet Bî-sütun’ın ‘ışk ile dîvâne dil
Kankı taş katısa başın aña ursun Kûh-ken

3 Serverâ ser virmegüñ sırrın şehîd-i ‘ışka sor
Yig bilür bu ser-güzeşti çünki başına gelen

4 Deşt-i gamda dil sabâ ile vedâ’ idüp didi
‘Âkıbet derd ile hâk oldı yüri sen kal esen

5 Yârelesün tîg-ı hecr ile dil-i dîvâneveş

Mülk-i gamdan şâh-ı ‘ışk öñinde tîmâr isteyen

6 Sâki-i ra’nâ gibi sîmîn surâhî bezmde
Bir semen-sîmâ vü dil-keş yârdur sîmîn-beden

7 Öldürürsin hecr ile ‘âşık dirilse Hicri’yi
Hây kurbân oldugum ‘ömrüm ye ölsün mi seven

3333 Nazîre-i Bahârî-i Müderris
1 Kolların yir yir ki dâg itmiş o serv-i sîm-ten
Tâze gülle şâh-ı gül zeyn itmiş ol gonçe-dehen

2 Dûstân ber-sâ’id-i sîmîn me-pindârîd dâg
Rûz-ı hicrân yek eser mânde zi-dûd-ı âh-ı men

3 Dâg-ı hûn-âlûde n’eyler sâ’idüñ üzre didüm
Didi gül nahline dizdüm lâle ol gül-pîrehen

4 Dâg-ı zahmest u teneş ez-berg-i gül nâzükterîst
Key revâ bâşed çünîn zahmî ber-ân nâzük-beden

5 Dâg sanmañ kim Bahârî’nün dil-i pür-sûzını
Meclisinde germ olup yakmış o şem’-i encümen

3334 Nazîre-i ‘Özrî-i Kâdî
1 ‘Ankebût-ı câna dûd-ı nâle oldı pîrehen
Yirde gökde yiri yok miskînüñ ancakdur kefen

2 Sen nihâl-i tâzeye sarılmaga ey serv-i nâz
Göñlegin yir yir çözüp göñlekçek olmış yâsemen

3 Şevk ile Mansûrveş olmagiçün ber-dâr-ı ışk
Saçlarından takdı kendü boynına Mecnûn resen

4 Kaddüñe hem-ser dirildügiçün ey Tûbâ-hırâm
Hacletinden yire geçse yiridür serv-i çemen

5 Şem’-i meclis germ olup yanmış yakılmış çün saña
Başına odlar yakayın bu gice şevküñle ben

6 Husrev-i mülk-i mahabbet dirler imiş Kûh-ken
Râst aydur ‘Özrî’den evvel olaydı mîr-i fen

3335 Nazîre-i Usûlî
1 Benüm serv-i kabâ-pûşum ko hâk olsun yoluñda ten
Delüyem ben benüm rûhum yaraşmaz baña pîrâhen

2 Dil-i pür-hûnum açılmaz ki nâ-geh seyr-i bâg itsem
Gözüme hâr u hançerdür cemâlüñsüz gül ü sûsen

3 Temâşâ öılmaga ner dem cemâlüñ ravzasın göñlüm
Benüm iki gözüm açdı iki yirden iki revzen

4 Nice şerh eylesün diller bu gözler görmedük hüsni
İlâhî sakla sen anı yavuz dilden yavuz gözden

5 Bahâr-ı hüsnini görüp cihândan vaz gelmişsin
Delü dîvâne olmışsın Usûlî uslı varduñ sen

3336 Nazîre-i Muhibbî
1 Gam elinden sîne-çâkem sanmañ ancak pîrehen
Penbe-i dâgum yiter çün küşte-i ‘ışkam kefen

2 Eşk-i çeşmüm virmeseydi gark uşbu cismümi
Âteş-i âh ile başdan şem’veş yanardı ten

3 Sevdüginüñ her kişi ister vefâsına yiler
Ben cefâsın isterem hergiz vefâsın istemen

4 Cevri çok bir yâr sevdüm dîde göñlümden tutar
Dile sordum didi âh hep dîdedendür dîdeden

5 Bir devâsuz derd imiş dirler egerçi derd-i ‘ışk
Derde dermân bulmasun derdine dermân isteyen

6 Kankı taş katısa dögsün başını Ferhâd aña
Ol leb-i şîrînüñ ‘ışkın başa iltem başa ben

7 Lebleri yâdına ‘îş eyle ki gül hengâmıdur
Çün geçen geçdi Muhibbî bir dahı gelmez giden

3337 Nazîre-i Muhibbî

1 Vasl-ı cânân isteyen itmek gerek terk-i beden
Kim şehîd-i ‘ışk ola lâ-büd olur ol bî-kefen

2 Pâyine bir serv-kaddüñ göz yaşın eyle revân
Gül gibi bir gül-ruhuñ yâdına çâk it pîrehen

3 Sîne çâk ü dîde pür-hûn yüregüm üstinde dâg
‘Işk şâhı devletinde eksügüm ne lâleden

4 San’at-ı ‘ışkı ne mümkin başa ilte degme kes
Olmayınca bu belâ kûhı içinde Kûh-ken

5 Zîver-i dünyâya dil virme Muhibbî gey sakın
Kime kılmışdur vefâ saña kıla bu pîre-zen

3338 Nazîre-i Fehmî-i Saruhanî

1 Sarılup yatmag içün sinüñle ey sîmîn-beden
Gülşen içinde soyundı çıplag oldı yâsemen

2 Kâmet-i bâlâña ‘arz it ey yüzi gül bir dahı
Karşuda salınmasun olsun revân serv-i çemen

3 Dür dişüñ la’lîn lebüñ añup döker iki gözüm
Gâh yâkût ile mercân gâh dürr-i bî-semen

4 Öldürürse gamze-i hûn-rîzi ben âşüfteyi
İdesüz kanlu libâsum dûstlar baña kefen

5 Fehmiyâ erbâb-ı nazm içre bu nâzük şi’rümi

İşidüp dir işte bak mânend-i eş’âr-ı Hasan

3339 Nazîre-i Remzî-i Âmidî

1 Mihnet-i hicrân içinde yakaram cân ile ten
Gâlibâ mihnet içün geldüm cihân yüzine ben

2 Eyle zâr oldı tenüm fürkatde hecr-i yâr ile
Kim gören yokdur sanur pîrâhemnüm içre beden

3 Nice şâd olam cihânda gülsitân içre dahı
Kim baña gülşen olupdur sensüzin Beytü’l-hazen

4 Eyle bî-tâkat idüpdür derd-i hirânuñ beni
Kim benüm hâlüme aglar her beni aglar gören

5 Remzi’nüñ göñli olur horsend nâmeñle senüñ
Kim sanur sensin anuñla nâme içre söyleşen

3340 Nazîre-i Rahîkî

1 ‘Işk tagında şehîd oldugı içün Kûh-ken
Lâleler kabrinde yir yir görinür kanlu kefen

2 Sen evüñden çıkmadın ıkmak diler cânum benüm
Çıkmaduk cândan ümîdüm kesmezem illâ ki ben

3 Gökleri iki böler bir demde ey meh-rû sakın
Tîg-ı âhum berk-i hâtıf gibi çıksa sîneden

4 Gördi kim el yur hayâtından kamu ‘âşıklaruñ
Dest-i kudret eyledi eflâke bir çerhi legen

5 Gül yüzüñden ayru bülbül nâliş eyler bâgda
Bâl açup uçmak diler kûyuñ añup murg-ı çemen

6 Ey Rahîkî bir ribât-ı köhnedür dünyâ-yı dûn
Râh-rev hergiz ribât-ı köhneyi itmez vatan

3341 Nazîre-i Mîrî*

1 Tavr-ı ‘izz ü nâzı bütden ögren ey sîmîn-beden
Biñ sücûd eylerler itmez kimseye bir kez sühen

2 Gözüme dünyâ karañu başuma zindân cihân
İtmedi kimse baña illâ ki ol hat ol zekan

3 Cânuma kasd itmişin dil baglamakda zülfüñe
Takmışın kendü elümle boynuma muhkem resen

4 Sünbülüñ çöz bâgdan eyle güzer ey hoş-hırâm
Ki_oldı topraga ber-â-ber berg-i reyhân u semen

5 Berg eliyle tutar epsem diyü agzını sabâ
Lebleri râzından açmag istese gonçe dehen

6 İstemez yavuz yil esdügin harîmi üstine
Bitdügi yiri bilürmiş Mîriyâ serv-i çemen

3342 Nazîre-i Hayâlî

1 Dâg-ı mihnetle beni öldürse ol gül-pîrehen
Lâleveş sarsun baña derd ehli bir kanlu kefen

2 San’at-ı ‘ışkı iletdüm başa ben ey seng-dil
Kankı taş katısa ursun başın aña Kûh-ken

3 Yârı göñlekçek görüp seyr itdügin iller didi
Gör nice düşmiş durur gü hırmeni üzre semen

4 Dâne-i ‘ömrin kişinüñ cem’ ider cevce komaz
Kızlık ider ‘âlemi âhir bu çerh-i pîre-zen

5 Pâdşâh-ı mülk-i ma’nâdur Hayâlî dirdi ger
Şi’r-i pür-sûzın göreydi husrev-i şîrîn-sühen

3343 Nazîre-i Hilâlî-i Kazzâz

1 Allar geyse kaçan gül gibi ol nâzük-beden

Yine kat kat kana girmiş vây bu zâlim dir gören

2 Kadd-i yâra öykünüp nâz ile salındı diyü
Dil uzadup serv-i bâlâya tolaşdı yâsemen

3 Dilde dâg-ı derd-i hicrân dîde pür-hûn sîne çâk
Devlet-i ‘ışkuñda ey gül-ruh nem eksük lâleden

4 Şîve-i reftâruñı seyr itmege ey serv-i nâz
Gûşe-i gülzârdan baş kaldurur serv-i çemen

5 Hurdeler geç ey Hilâlî vasf-ı dendânında kim
İşidüp kef giçe nazmuñ gevherin dürr-i ‘Aden

3344 Nazîre-i Sabûhî

1 Nâr-ı ‘ışkuñ çıkmaya hergiz derûn-ı sîneden
Şerha şerha rîze rîze çâk çâk olursa ten

2 Gitdi egnümden kabâ başdan külâh abdâlveş
Sînem üzre penbe-i dâgum olupdur pîrehen

3 ëarb-ı tûb-ı âhdan ey husrev-i çâbük-süvâr
Kalmadı bu kal’a-i dilde yıkılmaduk beden

4 Sensüzin seyr eylesem gülşende ey Tûbâ-hırâm
Gözlerüme gonçe peykân görinür hançer diken

5 Ey Sabûhî dilde cânânuñ hayâl-i kâküli
Ejdehâdur kim bu vîrân şehri kılmışdur vatan

3345 Nazîre-i Emrî

1 Bü’l-’aceb bir gonçedür bâg-ı ruhuñda ol dehen
Yapragı la’l-i Bedahşân jâlesi dürr-i ‘Aden

2 Çeşmüñe didüm hatâ ile Hoten âhûsı lîk
Soñra bildüm kim degül merdüm-küş âhû-yı Hoten

3 Eylese haddüñ hayâli yaşlu gözde n'ola cây
Eylemişdür nice gün çâh içre çün Yûsuf vatan

4 Dûstum çıkmak degül kendü düşe bî-ihtiyâr
Ger görine bu senüñ çeşmine bu çâh-ı zekan

5 Hasret-i zülf ü fem ü ebrûñ ile ger hâk olam
Hatt-ı sebzüñ hakkiçün yine gubârumdan çemen

6 Hâl-i la'li hasretinden cân viricek dûstlar
Ben za'îfüñ cismine eyleñ meges bâlin kefen

7 Nakd-i cân almış durur bir bûse borcı var dir
Anuñ içün Emri'ye görenler ol gonçe dehen

3346 Ve lehu

1 La'lüñ üzre beñ midür yâ ol enârı vaz' iden
Nâfesin müşk-i ter itmiş dânesin dürr-i 'Aden

2 Tîg-ı gamzeyle gözüñ bâdâmı çün kand eyledi
Dest-i kudret koydı tâbûta sarup hûnîn kefen

3 Dürr-i dendânuñ koyup lü'l[a]ye meyl itse sadef
N'eylesün ey gevher-i pâk agzına oldur düşen

4 Var mı ben dil-hasteye şeftâlu-yı la'l-i nigâr
Añmañuz rümmânı her dâne 'akîk olsa Yemen

5 Dîde-i nemnâküme düşmiş hayâl-i hâl ezel
Görinen müjgân degül ol dâneden bitmiş çemen

6 Âb-ı hayvânı bulup bir çeşme itmiş la'l-i yâr
Öñine billûrdan havz eylemiş anuñ zekan

7 Çeşm-i câdûsına ol sehhâruñ Emrî âferîn
Kim tutup mâr-ı siyâhı eylemiş çâha resen

3347 Nazîre-i ‘Avnî

1 Şâhid-i gül bâgda çün geydi gül-gûn pîrehen
Dügmeler takındı aña zînet içün gonçeden

2 Gerçi kim agız bir itdi güller ile gonçeler
Ol şeker-leb söze gelse anlara degmez sühen

3 Salını seyr-i gülistân eyleseñ yüz nâz ile
Şâhlarda salınu kalur göricek yâsemen

4 Göricek güller yoluña dökilüp saçıldugın
Varını ol dem nisâr itdi öñüñde nesteren

5 Tâ ki ol gül-ruh gelüp seyr-i gülistân eyleye
‘Avniyâ dâyim ter olsun eşk-i çeşmümle çemen

3348 Nazîre-i Derûnî

1 Gonçeler la’lüñ görüp şevk ile yırtar pîrehen
Mürdelerdür kim dem-i ihyâda çâk eyler kefen

2 Ger ölürsem ârzû-yı hatt-ı sebz-i yâr ile
Ma’kılî hattıyla nakş itsün ser-i kabrüm çemen

3 Çok nezâket geçdi gerçi tîr-i müjgânuñ bize
Geçdük andan ey kemân-ebrû belürmez çün geçen

4 Dil-rübâlar suya düşmiş mâla beñzer fi’l-mesel
Ey dil-i dîvâne bunlardan visâl ummak neden

5 Ey Derûnî görinür gûyâ bulutdan âftâb
Açdugınca sînesin ol yâr azrak pîrehen

3349 Nazîre-i Latîfî-i Kastamonî

1 Seyr-i bâg eyler diyü gâlib okıtdı nârven
Serve çıkmış rîsmâna yapışur her yâsemen

2 Gitmeye andan hatar sebzüñ hevâsı dûstum

Ger lmezârum üstini tutarsa ser-tâ-ser çemen

3 Kâmetüm ham oldı gamdan dest-bûsa çâre yok
Bagruma taş basayum hâtem gibi ey sîm-ten

4 Öykünürse sen gül-endâm u semen-sâya [ne]sîm
Hâmdur sen aña kalma bi'llah ey nâzük-beden

5 Zülfüñe irişmedin dil kim zenahdânuñ diler
Tâ şu deñlü teşnedür kim istemez çâha resen

6 Nisbet eylermiş kelâmın şi'r-i şekker-pâşuma
Özge kudur ey Latîfî tûti-i şîrîn-sühen

3350 Ve lehu

1 Hem-dem olaldan bizümle sen gül-i nâzük beden
Ey lebi gonçe gözine oldug agyâruñ diken

2 Lutf idüp agyâra öpdürme elüñ hâtem gibi
Kankı taş katısa ursun başına ey sîm-ten

3 Bûstânda dik gelürmiş kâmet-i şimşâduña
Cânı varsa taşra çıksun bir kadem serv-i çemen

4 Ca'd-ı zülfüñ gibi bükdi 'âşık-ı miskîn bilin
Boynuña kol saldugiçün turre-i 'anber-şiken

5 Ser-te-ser diller hisârın yıkdı tûb-ı gabgabuñ
Sırça göñlüm gibi aña nice döysün bir beden

6 Öldürür gam 'âşıkı ger bir nefes âh itmese
Nâle kılmasun benüm rûhum ye ölsün mi seven

7 Atlas-ı çerhüñ Latîfî mâha sûret virmedi
Yaraşaldan yâra ol altun beneklü nîmten

3351 Nazîre-i Câmî-i Saruhanî

1 Ehl-i ‘ışka ben eyâ şîrîn-dehen üstâd iken
Dahı bennâ olmamışdı bu binâya Kûh-ken

2 Rûşen olmışdı cemâlüñ şem’i ile bezmümüz
Şem’a-i encümle gerdûn kılmadın tâ encümen

3 Cevher-i ferd inkısâma kâbil olmaz dir isem
Kavlümüz ibtâl ider ol gonçe-leb açup dehen

4 Tîg-ı derdüñle helâk oldum şehîd-i ‘ışkuñam
Ben garîbi ol sebebden kodı devrân bî-kefen

5 Hânkâh içinde Câmî bulmadum zevk u safâ
Yig durur nûş eylemek mey-hânelerde derdden

3352 Nazîre-i Sürûrî-i Müderris

1 Kaddüñe beñzer diyü ey Yûsuf-ı gül-pîrehen
Pâyine yüzler sürer bâg içre hem servüñ çemen

2 Haddine öykündigiçün fâk imiş ol gonçe leb
Nergisinden havf idüp çak serve çıkmış yâsemen

3 ‘Işkı yolında o servüñ hak-i râh olmak gerek
Bî-tekellüf pâyine yüzini sürmek isteyen

4 Öldügümden soñra ol servüm gelürse kabrüme
Sebze gibi başumı ben kaldururdum hâkden

5 Gösterür bir gün yüzüm yüzüm cânın alayum dir imiş
Ey Sürûrî bilmezem baña o kutlu gün kaçan

3353 Nazîre-i Sultân Bâyezîd

1 Seyre çıksa sebzeye ol Yûsuf-ı gül-pîrehen
Ayagına sebz atlas döşer ol lahza çemen

2 Servler görse hırâmân hep ayag üzre gelür
Gül yüzin medh itmek içün gonçeler açar dehen

3 Eşrefi saçar sabâ aña gül-i bâdâmdan
Zer nisâr ider başına ol gülüñ şâh-ı semen

4 Berg-i sebzin ‘ârz idüp hizmet kusûrın gösterüp
Ellerin şimşâd ile başına korlar nârven

5 Ol gülüñ hâr-ı firâkı havfin idüp tañ degül
Şekl-i kullâb ile dâmen-gîr olursa yâsemen

6 Sen bu hüsn ile ne âdem ne meleksin ey perî
Bir musavver rûhsın ki_olmış cihân sen câna ten

7 Hây ‘Adlî ne turursın fasl-ı gül vakt-i bahâr
Görsin ol gül-çihreyi bî-zahmet-i hâr isteyen

3354 Ve lehu Eyzen

1 Bir nefes ‘Îsâ-sıfat ol gonçe-leb açsa dehen
Hâkden baş kaldurup her mürde çâk eyler kefen

2 Gülşen-i hüsnüñde medhüñ dir gül-i hamrâ velî
Hatt-ı sebzüñdür benefşe ‘ârızuñdur yâsemen

3 Bûy-ı zülfüñ armagan iletmese Çîn’e sabâ
Hasretinden hûn-ı dil olmazdı âhû-yı Hoten

4 Seyl-i eşküm cismümi gark itmeseydi şem’veş
Âteş-i âhumla başdan tutuşup yanardı ten

5 Lâleyi beñzetmege haddüñe sahrâda sabâ
Gül gibi zeyn eyleyüp geydürdi vâlâ pîrehen

6 Çekdi sûsen hançerin beñzer diyüben agzuña
Korkusından gonçeler agzın yumup açmaz dehen

7 Habs-i gamda dûstum şekker lebüñ vasf itmege
‘Adli gibi olmaya bir tûti-i şîrîn-sühen

3355 Nazîre-i Muhyî

1 Şi’re âgâz itdügince ol büt-i sîmîn-beden
Nazm güftârına anuñ reşk ider dürr-i ‘Aden

2 Kellelik idüp lebine beñzedügiçün şeker
Cürmini diliyü gelmiş boynına takup resen

3 Gül yüzin yumak içün nergis semenle sebzede
Biri sîm ıbrîk tutup biri tutar altun legen

4 Çeşm-i hûn-rîzi dem-â-dem hançer-i ser-tîz ile
Sîneler çâk itmek içün ‘âleme eyler fiten

5 Zülf-i ‘anber-bâr her geh düşdügince yüzine
Hâk olur bûyından anuñ nâfe-i müşk-i Hoten

6 Dâne vü hâli ruhında gûyiyâ bir Hindu’dur
Murg-ı dil sayd itmek içün eylemiş Rûm’ı vatan

7 ‘Arz-ı dîdâr itdügince gülşen içre ol habîb
Gonçe-i güller ser-â-ser çâk iderler pîrehen

8 Seg rakîbden yâr hâlî olmadugı tañ mı kim
Kanda bir gül vardur kim olmaya anda diken

9 Sâkit olmag ile rahmı Muhyiyâ mümkin degül
Vâcibü’r-rahm olmag içün medhine keşf-i dehen

3356 Nazîre-i Hayretî

1 Gûşe-i gamda dem-â-dem mûye ile nâleden
Beñzedi za’f ile cân bir mûya döndi nâle ten

2 Bezm-i mihnetde sürûdum şîven olmışdur benüm
Âh u vâveylâ yiter baña terâne câneden

3 Ben ko sabrum câmesin çâk ideyin tek sen hemân

Pâk-dâmân ol salın ey Yûsuf-ı gül-pîrehen

4 Bile salınma kes agyârı yanuñdan serverâ
Hem-ser olmak bir pelîde ne revâdur nârven

5 Bûseñe cân virmege cânum iver didüm didi
Göstereyin saña cân virmek nice_olur ivme sen

6 Her kişi bu kârgehde kıldı bir kâr ihtiyâr
Şevk-i gamda tutdılar Ferhâd ile Mecnûn düzen

7 San'at-ı 'ışkı iletmez başa başın virmeyen
Özge fendür Hayretî er baş içün bu özge fen

3357 Nazîre-i Kâsım

1 Ey perî-zâde 'aceb yüz mi bu yâ berg-i semen
Beñzedeydüm kamere olsa kamer gonçe-dehen

2 Nazm-ı pervîn dişüñüñ vasfı işidildi meger
Ki kesâd oldı şehâ kıymet-i lü'lü'-i 'Aden

3 Hasretinden sanemâ bûy-ı mu'anber saçuñuñ
Hûn olursa ne 'aceb nâfe-i âhû-yı Hoten

4 Çeşm-i hûn-rîzüñi dün gice hayâl itdüm idi
Koydu bugün başuma âfet-i âşûb fiten

5 İtmeyem dahı şehâ bâg-ı gülistâna nazar
Her ne dem kim gözüme görine şol vech-i hasen

6 Sürmek ister işigüñden beni zulm ile rakîb
Nice gidem ki göñül eyleyimez terk-i vatan

7 Gül yüzüñ şevkine Kâsım kıla feryâd u figân
Sen revâ mı aña açmayasıney gonçe-dehen

3358 Nazîre-i Fakîrî

1 Bu tarîk-i ‘ışkda ey husrev-i şîrîn-dehen
Hak budur kim sikkeyi mermerde kazdı Kûh-ken

2 Ben şehîd-i küşte-i ‘ışkam nigârum kandasın
Ey gözüm merdümlik it sar baña bir kanlu kefen

3 Ten libâsı ‘âriyetdür ey ecel kurtar beni
Kim şehîd-i ‘ışk olanlara yaraşmaz pîrehen

4 Kadd ü hattı hasretinden ölicek ol gül-ruhuñ
Dikesüz billâh kabrüm üstine serv-i çemen

5 Diller uzadup fetîl-i zahm-ı hûnîn üstine
Ey Fakîrî her tarafdan yâreler açdı dehen

3359 Li-mürettibihi

1 Serv kaddüñ üzre gül ruhsâruñ ey gonçe-dehen
Nûr-ı Ahmed’dür ki berk urur menâr-ı ravzadan

2 Lutf idüp ey kaşı yâ göñlüñ ne diler dir iseñ
Tîr-i müjgânuñ durur her gâh göñlümden geçen

3 Kaddüñe beñzetmek ey serv-i revânum kaddini
Nâ-revâdur nâ-revân olsun nihâl-i nârven

4 Kadd ü hadd ü kâkül ü hattuñ gamın def’ idemez
Seyr-i serv ü lâle vü sünbül temâşâ-yı çemen

5 Kaçma Nazmî lutfın isterseñ cefâsından anuñ
Lutfına anuñ kaçan irür cefâsından kaçan

3360 Li-mürettibihi

1 Ey Mesîhâ-dem leb-i cân-bahşuñ içün dir gören
Mürde-dil ‘âşıkları her demde budur dirgüren

2 Kâmetüñ ‘ar’ar gözüñ ‘abher cebînüñ yâsemen
Leblerüñ gonçe ‘izâruñ tâze güldür yâ semen

3 Bir nigâr-ı nâzenîn bir yâr-ı nazük şûh u şen
Dil-rübâlar içre yokdur bir dahı illâ ki sen

4 Gülşen-i kûyında her dem ol gül-i nâzük beden
Zâr idüp bülbüllerin hâr ile salınmak neden

5 Çeşm-i pür-eşküm benüm hâlî degül bu ikiden
Mey tolu iki kabakdur pür-’arak yâ iki den

6 Hâk olursam Nazmiyâ derd ü gam-ı ‘ışk ile ben
N’ola kim vaslına cânânuñ hicâb olur bu ten

7 Baş u cân u ‘akl u dil ‘ömrüm dahı bu cümle ten
Râh-ı ‘ışkuñda fidâ olsun dilerseñ cümleten

3361 Li-mürettibihi

1 Ol semen-ten geyse gül-gûnî yakalu pîrehen
Kanını ‘âşıklaruñ boynına almış dir gören

2 Bülbül-i dil nice feryâd itmesün ser-mest olup
Gül gibi câm-ı leb-i cân-bahş-ı cânân var iken

3 Hâller kim var durur sîneñde cânâ câ-be-câ
Halt olupdur sanasın kâfûr ile misk-i Hoten

4 Ben senüñ cânâ hatuñ gördükçe gam-gîn oluram
Gerçi gam-gîn dilleri açar temâşâ-yı çemen

5 Dil-berüñ dendânına fi’l-cümle mânend olmasa
Böyle ragbet bulmaz idi Nazmiyâ dürr-i ‘Aden

Nev’-i dîger

3362 Ez-ân-ı ‘Ulvî

1 Tutdı çün dil murgı zülfüñüñ hamında âşiyân

Bu hümâ-yı devlete ‘arş olsa tañ mı âşiyân

2 Cân gibi râz-ı dehânuñ sînem içre gizlüdür
Cân gide fâş itmeye sırrını anuñ kılca cân

3 La’l-i dür-bâruñ hevâsınuñ hayâliyle müdâm
Gözlerüm her yañaya olmış durur gevher-feşân

4 Leblerüñ dârü’ş-şifâdur n’ola cân bîmârına
Lutf idüp tîmâr içün buyursa kand-i nâ-revân

5 Alınuñuñ ayına kaçan ire idi murg-ı dil
Pâye-i zülfüñ ger olmasaydı aña nerdbân

6 Gül yüzüñ şevki ile ben kim ‘aliyy-i ‘Ulvi’yem
Okıyam bülbül gibi bir demde yüz biñ dâstân

7 Nagmeler idüp nevâ şekker dudaguñ yâdına
Ki_işidüp sözin unıda tûti-i şekker-zebân

3363 Nazîre-i Hafî

1 Leb mi bu yâkût-ı ahmer mi ‘aceb yâkût-ı cân
Kim utanur aña teşbîh itmege yâkûtı cân

2 Reşk iderdi ayaguñ topragına bâg-ı bihişt
Gözine izüñ tozını kuhl ider hûr-ı cinân

3 Kâmetüñ rûz-ı kıyâmetden ‘alâmet gösterür
Gözlerüñ devr-i kamerde fitne-i âhir zamân

4 Saçlaruñ zulmet hatuñ Hızr u lebüñ âb-ı hayât
Yitişen bulur visâlüñe hayât-ı câvidân

5 Merdüm-i çeşmüm hayâlüñle enîs olmak diler
Bilmez insânuñ gözinden kim perî olur nihân

6 Kâmetüñ servin kenâra getürem diyü Hafî

Gözinüñ yaşını akıdup ider âb-ı revân

3364 Nazîre-i Nizâmî

1 Ger idersem kadd ü ruhsâruñ yolında cân revân
Bitiser sinümde sînem üzre serv ü ergavân

2 Şöyle hayrân itdi kaddüñ servi ey Leylâ-hırâm
Kim başında yapdı Mecnûn gibi kuşlar âşiyân

3 Cîm-zülf ü mîm-fem bâlâ-elifsin turre lâm
Sende olmışdur cemâl-i Hâlık-ı bî-çûn 'ayân

4 Gâyet uzun geldügiçün merdüm-i bîmâra şeb
Gözlerine zülfi tûş oldukça kat' eyler revân

5 Nakd-i dil gîsûlarında harc olur didüm didi
Gicelerde harc iderler nakd-i kalbı bî-gümân

6 Meclisüñden hâli olmazsa rakîb olmaz 'aceb
Bu meseldür kim eşek başınsuz olmaz bûstân

7 Ey Nizâmî hüsn içinde ol cefâ-hû dil-berüñ
Eksügi 'âşıklara mihr ü mahabbetdür hemân

3365 Nazîre-i Mahmûd Paşa

1 Bezm-i gamda neydügüm ol dem olısardur 'ayân
Kim derûndan sûz u derd ile idem âh u figân

2 Gülşeninden yüzüñüñ bir zerredür bâg-ı bihişt
Bu sebebdendür ki meyl ider aña iki cihân

3 Tâ gözüm gördi dehânuñla kaşuñ yayını dil
Tîrveş elden çıkup cân gibi oldı bî-nişân

4 Mihri nice beñzedem yüzüñe ey meh kim degül
Serv-kadd ü lâle-hadd u gül-ruh u gonçe-dehân

5 Didüm âhumdan yüzüñ zülfüñle pinhân eyleme
Didi gice bâd esse şem'i kılurlar nihân

6 Tâ dilinde hâmenüñ câ tutdı sevdâ-yı hatuñ
Zülf-i müşkînüñ gibi olmış durur 'anber-feşân

7 Cân virürken yüz sür işiginde kim dervîş olan
'Adniyâ gitse kapudan evvel öper âstân

3366 Nazîre-i Kemâl Paşa-zâde
1 Ay ile gün itdi hüsnüñ âsmânında kırân
Mâh-rûlar içre sen olduñ bugün sâhib-kırân

2 Baglayaldan zülf-i kâfir-kîş dîn der-bendini
Zühd ü takvâ yolına ugramaz oldı kârbân

3 'Işk tagında beni Mecnûn sananlar didiler
Nice beñzer biri birine bu iki nâ-tüvân

4 Halka-i zülfüñde bir lahza yaşum diñse n'ola
Var durur bir dem şeb-i kadr içre ki_âb olmaz revân

5 Su koyınca nitekim oduñ çıkar âvâzesi
Gözlerüm yaşı dökildükçe göñül eyler figân

6 Ol Mesîhâ-leb gelürmiş sormaga ben hastesin
Cânuñ içün ey ecel vir cânum bir dem emân

3367 Ve lehu
1 Sorma ey dil kim nedür la'lindeki râz-ı nihân
Çün bilürsin sormag ile zâhir olmaz sırr-ı cân

2 Sînem içre ruhlaruñ şevkiyle sûzândur göñül
Şu oda beñzer ki kül içinde olmışdur nihân

3 Ger hayâl-i kaddine beñzetmeyeydi dil-berü ñ
Sâye-i servi niçün kocup yatur âb-ı revân

4 Bir ayagı gûr içinde câm elinde nergisüñ
Salmasun mı baş ta’accüb eyleyüp serv-i revân

5 Çeşm-i hûn-rîzi ruhın koyup ider zülfine meyl
Gerçek imiş terk-i îmân imiş asl-ı Türkman

6 ‘Işk bezminde göñül seyyâhı nice seyr ide
Ki_oldı_anuñ gözi yaşından toprag u deryâ revân

7 Söylemezsin baña didümdi tebessüm eyledi
Söz ne hâcet bir işâret ‘ârife besdür hemân

3368 Ve lehu

1 Gül yüzine sünbül-i zülfin idinmiş sâyebân
Sâyebân içre ‘acebdür kim güneş olmak nihân

2 Hayretinden barmâg agzında kalupdur hâtemüñ
Göreli sende nigîn-i la’l ile hâtem dehân

3 ‘Akl u sabr u hûş gitdi kaldı cânda dâg-ı gam
Kalur odları yiri göçdükde lâ-büd kârbân

4 Katı göñlüñden kılur dil nâle göz dökdükçe yaş
Ugrasa sengîn yire âb-ı revân eyler figân

5 Hışm ile geçseñ olur her yañadan diller harâb
Yıkar etrâfın kaçan kim tünd aka âb-ı revân

6 Câm-ı lutfuñdan senüñ bir cur’adur âb-ı hayât
Bâb-ı hulkuñdan senüñ bir nüshadur bâg-ı cinân

3369 Ve lehu

1 Oldugınca agzuña beñzerdi ey şîrîn-zebân
Olmasaydı gonçe-i ra’nâda ger bûy-ı dehân

2 Ruhlaruñ devrinde gül-gûn aksa yaşum vechi var

Kim bahâr eyyâmıdur rengîn akar seyl-i revân

3 Tıfl-ı Hindû’dur düşüp hâr içre hûn-âlûd olur
Merdüm-i çeşmüm ki_olur kirpüklerümden hûn-feşân

4 Nahl-i kaddine irüp dirmege hurmâ-yı lebin
Nâme-i şi’rüm sutûrından düzetdüm nerdbân

5 Serv diyü gözde dikmişdüm hayâl-i kaddüñi
Eşk-i çeşmüm güllerinden gördüm olmış ergavân

6 Bilmege kadr-i şeb-i zülfüñi çeşm-i eşk-bâr
Şîşe-i sâ’at gibi toptoludur rîg-i revân

7 Sen kıyâm itseñ lebüñden mürde-dil umar hayât
Çün kıyâmet kopa bilür bahş olur her cisme cân

3370 Nazîre-i Na’îmî

1 İsterem yoluñda hâk olsun bu cism-i nâ-tüvân
Nâleveş ‘arz eylesün hâlüm saña her üstühˇân

2 Tutalum bilmek dilersin ‘âşık-ı mihnet-keşi
Dâg-ı hicrân ile mi eylersin andan imtihân

3 Cân içinde yiri var iken gelür ilmez geçer
Âh elinden tîrüñüñ ey kaşları müşkîn kemân

4 Gülşen-i kûyında kal cennet hevâsın ko göñül
Bülbül-i kuds-âşiyân ol bülbül-i kuds-âşiyân

5 Ey Na’îmî şöyle âh it kim cihânı oda yak
Nice bir yaksun seni sîneñde bu sûz-ı nihân

3371 Nazîre-i Penâhî

1 ‘Aks-i hüsnüñle müşerref olmag içün her zamân
Mihr ü mâhı âyine dutdı mukâbil âsmân

2 Kıssa-i zülfüñ mutavveldür dehânuñ muhtasar
Kıldı hattuñ bu me'ânînüñ bedî'ini beyân

3 Sensüzin cânâ görüp haste-i bî-hod oldugum
Âh u nâlem başum ucında ider her dem figân

4 Çenge döndi kâmetüm bezm-i firâk-ı yârda
Târdur gûyâ ki pehlûda görinen üstühˇân

5 Vâdi-i 'ışkuñ Penâhî ben de bir Mecnûnıyam
Tañ mı murg-ı dûd-ı âh itse başumda âşiyân

3372 Nazîre-i Kâtibî

1 Yüzüñ gülini göreli açıldı bülbül 'ayân
Sadâsı ile ser-â-ser pür oldı gûş-ı cihân

2 Görürse ger harekâtın çemende ol kaddüñ
Kadîd olup kala hayretde serv-i âb-ı revân

3 Tudagı kanum içerken dehânı cân dilemiş
Biz anı anlara hod ol dem itdük idi revân

4 Kaçan ki çeşmini zülfeyni arasında görem
Şu şîre beñzedürem ki_ola beyt içre nihân

5 Şehâ bu Kâtibi reyhân hatuña 'âşıkdur
Ne vech ile dir iseñ işde yüzi aña nişân

3373 Nazîre-i Muhibbî

1 Tabla-i sînemde cânâ kılmamışdur dil nişân
Tîr-i müjgânuñ atarsañ n'ola ey kaşı kemân

2 Hâk-i pâyüñe nisâr itmek içün ey serv-kad
Yüzümi zer eyledüm bu gözlerüm gevher-feşân

3 Sen lebi şîrîn vefâsuz husrev-i hûbân içün
Kûh-ı gamda eyledüm Ferhâd gibi terk-i cân

4 Hecr elinden cân virüp olsam şehîd-i ‘ışk ger
Dilerem kim tâ kıyâmet olasın sen câvidân

5 Dûr olalı bu Muhibbî gün yüzüñden dûstum
Giceler bülbül gibi durmaz kılur âh u figân

3374 Ve lehu Eyzen

1 Göreli serv-i revânuñ akıdur eşk-i revân
Ol sebebden bitiserdür kabrüm üzre ergavân

2 Unudıldı Vâmık u ‘âlemde Mecnûn kıssası
Olalıdan derd-i ‘ışkum ‘âlem içre dâstân

3 Hüsn meydânında gördüm zülfinüñ çevgânını
Başumı tûb eyledüm ya’nî iledem armagan

4 Verd-i gülden dahı nâzüksin dile cevr eyleme
Âhum odından toludur çün zemîn ü âsmân

5 Gülsitânında Muhibbî her gice tâ subha dek
Gözler yummaz ider bülbül gibi âh u figân

3375 Nazîre-i Sultân Süleymân

1 Eyledi bir sîm-ten bu sînemi tîre nişân
Ol sebebden toptoludur âhum ile âsmân

2 Gice gündüz şem’ gibi yanaram hecr odına
Âh u efgânum benüm gûş itmez ol nâ-mihrbân

3 Sâdıkam yoluñda ben ger öldürürseñ dönmezem
Ger inanmazsañ baña itmek gerekdür imtihân

4 Zâhidâ mahbûb u meyden men’ ile men’ olmazam
Eyler iseñ günde biñ kerre baña tayy-ı lisân

5 Yandı mahv oldı Muhibbî şem’ine pervâneveş

Andan ummañ dustlar şimden girü nâm u nişân

3376 Nazîre-i Necâtî

1 Sûz-ı dil beñzüm sarardur ey yañagı ergavân
Gâlibâ bu vech ile kûyuñda olmaz za’ferân

2 Ey saçı bîmâr yanın beklemekden dil-şikest
V’ey gözi ahşama karşu uyumakdan nâ-tüvân

3 Koşma çeşmüñ zülfüñe kıyma giriftâr olana
Âdem ölür virme ol cellâd eline rîsmân

4 Zülf ü ruhsâruñ ırakdan görinür baña yakın
Nitekim giceyle âteş şöyle kim gündüz duhân

5 Çünki hakdur küllü sırrın câveze’l-isneyni şâ’
Anuñ içün leblerüñden fâş olur râz-ı nihân

6 Leblerüñden fehm olur çün kim dehânuñ varlıgı
Küllü sırrın câveze’l-isneyni şâ’ olur ‘ayân

7 Ey Necâtî şekk ider ‘âlem vücûduñda senüñ
Varlıguñ ‘ankâ gibi bir adı kalmışdur hemân

3377 Ve lehu

1 Bagrumuñ yandugına beñzüm sarusıdur nişân
Ey yüzi gül lâ-cerem göynükd olur za’ferân

2 Kaşınuñ yayı ele girmez tutuñ kirpük okın
Togrı tutılmayıcak egri bulınmaz bî-gümân

3 Sakınur iki gözümden dil seni sırrı bu kim
Küllü sırrın câveze’l-isneyni şâ’ olur ‘ayân

4 Zülf-i ‘anber-bâr ile yâr ister örte ruhların
Hîç ola mı şem’-i rûşen perde-i şebde nihân

5 Çünki hâlisdür Necâtî’nüñ yoluñda kalbı yok
Nice bir seng-i cefâ ile idersin imtihân

3378 Nazîre-i Kâtibî

1 Sen bu hüsn ile olaldan âşkâr-ı mihr-i cân
Meş’al-i nûr-ı cemâlüñden ‘ayân olur cihân

2 Kanumı içerdi gamzeñ ger kabagı çemümüñ
Karşusına tutmasa tolu şarâb-ı ergavân

3 Yaşum akıtma yüzüñe karşu kim tıfl olasın
Sebze virür gülşene ugrayıcak âb-ı revân

4 Hüsnüñ eyvânın temâşâ kılmaga Hindû beñüñ
‘Ârızun üstinde düzdi misk-i terden nerdbân

5 Cân virür mercân lebüñe öpemez bir kerre dil
Turfe bu kim câm-ı la’lîn anı öper râygân

6 Gözlerüm pâyine yaş dökse n’ola kaddin görüp
Mâ virür pây-i nihâl-i serve her dem bâgbân

7 Ol perî-ruhsâra vasl olmak dilerseñ Kâtibî
Âstânına yüzin şol deñlü sür kim çıka cân

3379 Nazîre-i İshâk Çelebi

1 Rîze-i müşk-i Hıtâ mı bu hat-ı ‘anber-feşân
Leşker-i Ye’cûc mı yâ fitne-i âhir-zamân

2 Yâ sevâd-ı nâme-i ikbâli mi ‘âşıklaruñ
Yâ hitâm-ı müşk yâ dil bagı yâ ta’vîz-i cân

3 Şimdi bildüm ‘anber-i terdür yañılmazsam eger
Kim kenâra salmış anı mevc-i hüsn-i bî-kerân

4 Âftâba karşu çıkmış leşker-i mûrîçedür
Olmaga ‘âşıklara hüsnüñ bahârından nişân

5 Defterinde hüsnüñüñ Hindû rakamla hâsılı
Cümle ‘uşşâkuñ hisâbı sûretidür bî-gümân

6 Âb-ı ruhsâruñla mahv olmış müşevveş nüshadur
Biñde bir harfin çıkarmaz hîç ‘akl-ı hurde-dân

7 Âyet-i hüsnüñ müvecceh tutdı tefsîr eyledi
Eksügin yok kıl kadar İshâk’a cânum tercemân

3380 Nazîre-i Şâmî

1 Ey kamer-ruh çün cemâlüñ oldı mir’ât-ı cihân
Zerre gelmez dîde-i insâna mihr-i âsmân

2 Lâle-haddüñ hasretiyle ey gül-i bâg-ı cemâl
Dem mi var kim gözlerümden akmaz eşk-i ergavân

3 Bir melâhat virmiş Allah sen nigâruñ hüsnine
Kim aña olmaz müşâbih hûr ile bâg-ı cinân

4 ‘Işkuñuñ nerdinde nakd-i sabrum aldurdum velî
Atuban gam ka’beteynin oynaduram şimdi cân

5 Şâmiyem şâm u sehergeh yoluña cân oynaram
Sâdıkam bu ma’nide hâcet degüldür imtihân

3381 Ve lehu

1 Kadd-i şimşâduñ yolında sinüñ ey serv-i revân
Baş açuk yalın ayak dîvânedür serv-i revân

2 İsteyüp almaga ben dil-hastenüñ cânını dûst
Zülfinüñ destine virmiş hâtem-i la’lin nişân

3 Perçem-i müşkîn nihâl-i kâmet-i cânânede
Gûyiyâ tâvûsdur serv üzre tutmış âşiyân

4 Kanlu yaşumda görenler reng-i ruhsârum şehâ

Lâlezâr içinde bitmişdür didiler za’ferân

5 Kolların dâg eylemiş yir yir yakup Şâmî şehâ
Gûyiyâ mûy-ı miyânuñçün kemerdür zer nişân

3382 Ve lehu

1 Tûti-i tab’um alup şîrîn lebüñden kût-ı cân
Dûstum olmış durur güftârda şîrîn-zebân

2 Gül ruhuñdan bûstân ezhâr bû ugrılamış
Kâyinât içre anuñçün oldı adı bûstân

3 Hüsn bâgında bir âfet kad kıyâmet kopdı kim
Hacletinden baş egüp yâ hû didi serv-i çemân

4 Sormag ile al[ı]mazsın hîç agzından haber
Nokta-i mevhûmdur ey dil ne istersin nişân

5 Cân virüp bir bûseñ alsam didüm ol dil-ber didi
Şâmiyâ sen bûse mi almak dilersin râygân

3383 Ve lehu

1 Olsa gözde tûtiyâ-yı hâk-i râhuñdar nişân
Almaz idi kimsene ‘aynına kuhl-ı Isfahân

2 Yanmasun diyü cemâli mâh-ı mihr-efrûzumuñ
Zülf-i müşkîni olupdur gün yüzine sâyebân

3 Ka’be-i kûyuñ tavâfın men’ ider benden rakîb
‘Âşık-ı âşüfteye virmez işigüñde mekân

4 Sorana Kevser lebüñ cânlar bagışlar dûstum
‘Îsiveş ben mürdeye virse mahaldür tâze cân

5 Gerçi kılduñ Şâmi’yi göz yaşı gibi pây-mâl
Kıldı yir yir kebkeb-i mûzeñ yüzi üzre nişân

3384 Ve lehu

1 Çün ham-ı ebrûlaruñdan mâh-ı nev virdi nişân
Barmag ile gösterür bir birine halk-ı cihân

2 Geçse râh-ı dîdeden hayl-i hayâlüñ dûstum
İncine diyü gözüm uyhuya varmaz bir zamân

3 Kevkebini bahtumuñ görmege çok sa’y eyledüm
Kebkeb-i mûzeñ görindi gözüme rûşen hemân

4 İrmedüm bu çihre-i zerd ile işigüñe âh
Gerçi dirler zerle gök yüzine olur nerdbân

5 Eşk-i Şâmî’den niçün ser-keş olur kaşuñ şehâ
Rûz bârân olıcak dirler ki nerm olur kemân

3385 Ve lehu

1 Sormag ile bildüm agzuñ varın ey rûh-ı revân
Gerçi sormag ile kimse bilmedi cândan nişân

2 Ölicek gamzeñle kaşuñ fikridür hem-reh saña
Bes yola gitdükde insâna gerek tîr ü kemân

3 Çıkmaga sevdâ-yı zülfüñ ayak ayak başuma
Üstühˇânı oldı pehlûmuñ ser-â-ser nerdbân

4 Âhuma döymezse tañ mıdur rakîb-i rû-siyâh
Tagıdur dûd u duhânı kandasa bâd-ı vezân

5 Lebleri vasfını agzuñdan komazsın Şâmiyâ
Kanda var sinüñ gibi bir şâ’ir-i şîrîn-zebân

3386 Nazîre-i Kâtibî

1 Râstî kâmetüñüñ bendesidür serv-i cinân
Hatt-ı sevdâ-zedeñüñ çâkeridür sebze-i cân

2 Leblerüñ kanumuzı bâde-sfıat içdügine

Bize şâhid yiter ey cân şu dehânuñdaki kan

3 Kâmet-i servüñe bir kerre nazar kılalı gör
Dökilür çeşme-i çeşmümden iki âb-ı revân

4 Salınıcak utanup başın eger serv-i sehî
Göricek reşk eledür zülfini tâvûs-ı cinân

5 Hâyil olur bize göstermemege yârı rakîb
'Acabâ rûy-ı güneş ola balçıkla nihân

6 Ne 'aceb tîr-i kazâ nâvekidür şol müjeler
Ki kader bir nefes alınca ele virmez emân

7 Kâtibî kûyuña geldükçe figân itse n'ola
Bülbüle hoşça gelür ravzada itdükçe figân

3387 Nazîre-i Hayretî

1 Bâr-ı hicrânuñ çeker durmaz bu cism-i nâ-tüvân
'Işk yolında neler çekdi bu bir kaç üstühˇân

2 Ben bir avuc üstühˇân iken günâhum n'oldı kim
Dil uzadur baña tîrüñ arkasın döner kemân

3 Nice mecrûh olmasun 'uşşâk insâf eyle e
Tîguñı kafir rakîbüñde idersin imtihân

4 Öldürürsin çün beni vir leblerüñden hûn-bahâ
Bu meseldür kim dimişlerdür efendim kana kan

5 Virüben cân nakdini derd ü gam alsun Hayretî
İsteyen bâzâr-ı 'ışk içre metâ'-ı râygân

3388 Nazîre-i Muhyî

1 La'l-i yâra hem-dem oldı çünki yâkût-ı revân
Dilde endûh ile gamdan kalmadı hergiz nişân

2 Zevk anuñ kim bezm-i meyde bir leb-i şîrîn ile
Savt-ı nây u çeng ü ‘ûda tuta gûşın her zamân

3 Gün yüzine karşu bülbül nâle itse tañ mı kim
Gonçe-i gülveş olupdur ol semen-ruhda dehân

4 Bûda mislüm yok didügin eyledüm misküñ tebâh
Zülf-i dil-ber bûy birle itdügüm dem imtihân

5 ‘Arz-ı hadd ü hâl idelden rûy[ı] üzre ol habîb
Câm-ı hammâm oldı gûyâ mihr ü mâh-ı âsmân

6 Âşkâre bir nefesde biñ cefâ ider velî
Dahı bir kez görmedük kim bir vefâ ide nihân

7 Sûz-ı ‘ışk-ı dil-rübâdan Muhyiyâ âh itme kim
Oda mihmân oldugında eylemek olmaz duhân

3389 Ve lehu Eyzen

1 ‘Azm-i hammâm itdügince ol büt-i şîrîn-zebân
Misk ü ‘anber kohusıyla nev-bahâr olur cihân

2 Sahn-ı hammâmda ‘arak-rîz oldugınca ol habîb
Mâh güller akıdur san lü’le-i âb-ı revân

3 Seyr-i sîmâ itmek içün revzen-i hammâmına
Câm olalum dise n’ola mihr ü mâh-ı âsmân

4 Püşt-i sîmînini dellâk ovdugınca ol mehüñ
Reşklerinden mübtelâlar kamu olur kec-dehân

5 Merd olanlar nice göñül virmeyeler aña kim
Zîr-i burka’dan göricek vâlih olurlar zenân

6 Bir nazarda nice biñ biñ cânı kurbân itmege
Kirpügini tîr idinüp kaşını kılmış kemân

7 Dil-berüñi gizlü sevmek râyını ko Muhyiyâ
Mümkin olmaz çünki anuñ mihrini itmek nihân

3390 Nazîre-i Kâdirî

1 Olmasun dirseñ saña hem-dem gam-ı devr-i zamân
Gülşen içre dâyimâ nûş it şarâb-ı ergavân

2 Zâhidâ dirsin ki girmez cennete kan eyleyen
Yâ niçün tutmış yüzinde çeşm-i hûn-rîzi mekân

3 Asılı şol küfr-i zülfüñ Ka'be yüzinde salîb
Oldı mü'minler perîşân eyleyüp dün gün figân

4 Zülf-i kâfir-kîşüñ ey cân şöyle zâlim oldı kim
Gördügince bend ider mü'minlere virmez emân

5 Ey kemân-ebrû hadeng urdukça gamzeñ bagruma
Kâdirî'nüñ gözleri yaşı olur toptolu kan

3391 Nazîre-i Selmân

1 Ey yüzi gül gonçe-leb gördüm za'îf [ü] nâ-tüvân
Nergis-i bîmâruña göz dikdügin bildüm hemân

2 Bir hilâl-ebrû firâkı kâmetüm yay eyledi
Tîr-i âhum menzili olsa yiridür âsmân

3 Ey kemân-ebrû geçerdüm cândan göñül gibi
Oklaruñdan sîne-i sad-pâreye itseñ revân

4 Özi göynürdi baña her kişinüñ ey lâle-ruh
Zâhir olsa görseler bagrum dagı dâg-ı nihân

5 Sîneme gark itdi_egerçi bâg-ı eyyâm-ı bahâr
Bûstânuñ işin altun eyledi fasl-ı hazân

6 Halk içinde şâh-ı 'âlem deñlü kadrüm var idi
Ben gedâ bir pâdşâhuñ bendesiydüm bir zamân

7 Cân u dilden sevdüginde şübhe yok Selmân seni
Ok gibi sözinde togrı gerçi kim kaddi kemân

3392 Nazîre-i ‘Amrî

1 Nakş iderken la’lüñi nakkâş-ı eşk-i dil-sitân
Al beñ olmış yüzüñe tamlamış bir tamla kan

2 Al beñ dimeñ aña bir dâne habbü’l-miskdür
Cân dimâgın eyledi hoş bûy ile ‘anber-feşân

3 Al beñ âfâkı müşkîn eylemek olur mı hîç
Müşkdür bu al vâlâ içre kılmışdur nihân

4 Kaş u gözle sözlerüñden ‘aklı aldurdum dirîg
Ugrun ugrun bakışuñdan gitdi îmân el-emân

5 Katı göñlinden Kaya’nuñ merhamet ummazdı ger
Görmese ‘Amrî kayadan akdugın âb-ı revân

3393 Nazîre-i Sürûrî-i ‘Acem

1 Çeşm-i pür-hûnumda hâlüñ ‘aksi ey ârâm-ı cân
Miske beñzer kim kızıl vâlâda eylerler nihân

2 Oklaruñ olmasa sînemde karâr itmez göñül
Murg-ı vahşîdür dikensüz yirde tutmaz âşiyân

3 Kâmetüñ ‘aksin görüp dîvâne olmışdur meger
Kim dem-â-dem kendüden gider görüp âb-ı revân

4 Baht-ı nâ-fermân u sen nâ-mihrbân u dil-esîr
Bilmezem yâ Rab ne tedbîr eyleyem ben nâ-tüvân

5 Ey Sürûrî eyle baş çekdi derûnum sînesi
Kim eger âh eylesem yanar zemîn ü âsmân

3394 Nazîre-i Mesîhî

1 Øa’f-ı cismümden kaçan kim eyleyem bir dem figân
Nây olup âheng ider yanumca her bir üstühˇân

2 Firkatüñde ser-güzeştüm bilmek isterseñ şehâ
Tîguña sor kim zebân-ı hâl ile itsün beyân

3 Hûblar işigine beñzetdügiçün kendüyi
Bu günâhı bildürüp yol kesdi çerhe kehkeşân

4 Göklere çık var sitâreñle cidâl eyle diyü
Dûd-ı âhum yir yirin çerhe diküpdür nerdbân

5 Beñzer öpdüñ koçduñ ol yârı Mesîhî yine kim
Utanur saña görinmege dehân ile miyân

3395 Ve lehu

1 Seyr-i sebze eyledügüñce sen ey kaşı kemân
Gamzeñ okına külâhın lâleler eyler nişân

2 Sen semen-ten lâle-ruhsâr ile sohbet itmege
Gonca vü gül kıldı yâkût u zerini der-miyân

3 Baña la’lüñçün kılur düşnâm kûyuñda rakîb
Sâyile hâmın virür ekser yimişüñ bâgbân

4 Hâk olursa şevk-i ruhsâruñla cism-i sûhtem
Kabrüm içre şem’-i kâfûr ola her bir üstühˇân

5 Ne revâdur ki_âsmân-ı devlete iller çıka
Ben kılam âhumı döne döne çerhe nerdbân

6 Her seher yire havâdis yavrusın uçurmaga
Murg-ı mâh u mihr yapmışdur felekde âşiyân

7 Ey Mesîhî varımazam kabre ben yârânsuz
Yol katı korkulıg ancak kim gider bî-kârbân

3396 Ve lehu

1 Bâg-ı bâzâr içre tabla gezdürürken bir cevân
Serve beñzetdüm ki_ola başında anuñ âşiyân

2 Ben zenahdânuñ çehinden nicesi olam halâs
Kim bu çâhuñ ‘umkına hergiz irişmez rîsmân

3 Dâne-i eşkümden artuk görmedüm dirhem yüzin
Dûd-ı âhum kim olupdur kâse-bâz-ı âsmân

4 Ben kılıcuñdan şehâ döndürmezem yüzüm velî
Korkum oldur kim yüzin döndüre anuñ üstühˇân

5 Katı göñüllü sanemlerle çekişür eşk-i çeşm
Kanda ise taşlar ile dögünür âb-ı revân

6 Râh-ı âteş-tâbuñ üzre eşkümi gören sanur
Kârbân-ı encüm ile toldı râh-ı kehkeşân

7 Ey Mesîhî bildi maksûduñ durur bûs u kenâr
Anuñ içün gizlenür senden dehân ile miyân

3397 Nazîre-i Lâmi’î

1 Olalı Mecnûn-sıfat Leylâ saçuñdan haste cân
Yapdı başum üzre zâg-ı dûd-ı âhum âşiyân

2 Benven ol Ferhâd kim âhum külünginden bugün
Bagrumuñ dagından itdüm kanum ırmagın revân

3 Hak dehânuñ zerresin şol resme gûya eyledi
Ki_oldı hayrânı meh ü mihr ü zemîn ü âsmân

4 Her dem eşküm fâş idüp merdümler içre râzumı
Âh kim ben gûşe-gîri itdi rüsvây-ı cihân

5 Gözlerüñ cellâdı eyler her nefes cân kasdını
Leblerüñ ‘Îsâ-sıfat gerçi bagışlar câna cân

6	Gel münevver eyle çeşmüm hücresin merdümlik it
Ara yirde olmadın kâfir rakîbüñ birle kan

7	Gonçe lebler midhatinde Lâmi’î göñlüñ dili
Bülbül-i gûyâ mıdur yâ tûti-i şekker beyân

3398 Ve lehu

1	Sîneme bir nâvek ur lutf idüp ey kaşı kemân
Tâ kocam serv-i kadüñ yâdına anı her zamân

2	Kaşlaruñ çatmak ne hâcet tîr-i gamzeñ câna sen
Hay nedür bir nâ-tüvân kasdına bir iki kemân

3	Yirde sen serv-i ser-efrâzuñ görüp reftârını
Çagırup el kaldurup gökde melekler el-emân

4	Savurup mihnet yeli çü cev vücûdum hırmenin
Tañ mıdur âhum yelinden yansa her şeb kehkeşân

5	Baht-ı bîdârum durur kim çeşm-i hûn-âlûd-ı yâr
Bir kıya bakışlu katdı nâ-tüvân cismüme cân

6	Pâyı basmış diyü yüz biñ bûse urdum râhına
Sikke-i encüm gibi devr içre kodum hoş nişân

7	Lâmi’î dil-hastesin n’eyler sorup ol nûş-ı leb
Kim teninde her kılıdur vasf-ı hâl içün zebân

3399 Nazîre-i Revânî

1	Sen hilâl-ebrû içün olmış durur kaddüm kemân
Al toz ursa yaraşur aña çeşm-i hunfeşân

2	Gördi kim bir kaç yileksüz hem-kiriş düşdi saña
Tîr başın aldı gitdi katı saht oldı kemân

3	Bûseñ almakda tekellüf çekmez ancak sâkiyâ

Sâgaruñ bildüm ki yine görinür gözine kan

4 Zülfüñ ucından perîşân oldı sünbüller yine
Ey semen-ten ruhlaruñdan reng alupdur ergavân

5 Göñlidür saña Revânî derdmendüñ tuhfesi
Hûbdur dil-berlere âyîne olsa armagan

3400 Nazîre-i Şem'î
1 Gün gibi çekdi cemâlüñ tîgın ey kaşı kemân
Ok gibi oldı göñüller mülkine hükmüñ revân

2 Ey kamer-tal'at kemâl-i hüsn ile mümtâz olup
Mâh-rûlar arasında gün gibi olduñ 'ayân

3 Fâyide vasluñ metâ'ından bize hicrân olup
Dûstum bâzâr-ı gamda assımuz oldı ziyân

4 'Îdda meh-pâreler kâkül perîşân eyleyüp
Saldılar yüz nâz ile gün gibi zerrîn taylasân

5 Gün yüzüñde sidre kaddüñ üzre zülfüñ ey melek
Bir hümâdur kim ayuñ on dördin itmiş âşiyân

6 Rûz u şeb ey meh döner mihrüñle ser-gerdân olup
Sîne-i pür-dâg ile abdâluñ olmış âşiyân

7 Zulmetin mehler aradan ref' idüp mahv itmege
Şem'iyâ çekseñ demidür gün gibi tîg-ı zebân

3401 Nazîre-i Zâtî
1 Meh degüldür görinen ey âftâbum âsmân
Şeb-külâhın tîr-i âh-ı 'âşıka dikdi nişân

2 Tablalardur mihr ü meh altunlu funduklar nücûm
Tîr-i âh-ı 'âşıka ta'lîm-hâne âsmân

3 Külegi gün yelkeni ebr âhumuñ dûdı direk
Bahr-ı ‘ışkum içre şâhâ bir gemidür bu cihân

4 Gök gök itdüñ kan bulaşmış cism-i zerdüm taş ile
Anuñ içün dirler ey şeh baña mîr-i ‘âşıkân

5 Râh-ı kûy-ı yârı zeyn itdüm şirâr-ı âh ile
Ol tarîküñ ‘aksidür Zâtî felekde kehkeşân

3402 Ve lehu

1 Gördi kim âhum yile virdi zemîn ü âsmân
Başa toprak koyup ol dem istedi andan emân

2 Görinen yir yir deñizlerde cezîre sanmañuz
Başa toprak koyup isterler sirişkümden emân

3 Nâr-ı âhumdan çıkan yeşil kızıl dütünleri
Rûy-ı zerdümde gören dir baña mîr-i ‘âşıkân

4 Sıhhatümle ‘ışk meydânında cânâ ceng içün
Tâze dâgum bir siper tîrüm elif nâlüm kemân

5 Kâmet-i yâra niçün öykündüñ ey ser-keş diyü
Ayagını aldı servüñ Zâtiyâ âb-ı revân

3403 Nazîre-i Me’âlî

1 Çengdür kadrüñ sarâyı içre gûyâ âsmân
Ey kamer-tal’at aña evtâr olmış kehkeşân

2 Mâh-ı nev ebrûña öykündügiçün kavs-ı kuzah
Dûstum aña yeşil kızıl görinür her zamân

3 Cîm-i zülfüñ içre tursun noktaveş göñlüm didüm
Saçı lâmıyla elif kaddini gösterdi hemân

4 Kadd-i cânândan haber vir kim hevâdâruñ ola
Ey sabâ ditremege turup durur serv-i revân

5 Gamzeñ öldürmezdi def'î tîg-ı hecr ile beni
Kaddüñ ü agzuñla kaşuñ âh kim virmez emân

6 Ceng ider 'ışkuñ yolında âsmân ile zemîn
Sanki bârân tîrdür kavs-ı kuzah ey meh kemân

7 Hançerüñ gamzeñle çün cân u dile kasd itdiler
Hançerüñ ey dûst âlet (?) düşdi gamzeñ aldı cân

8 San elif durur şihâb u sıfrdur meh giceler
Âstânuñ gussasıyla âh ider bu âsmân

9 Ey Me'âlî 'ışk elinden geldi bir hˇâce baña
Gussa vü mihnet metâ'ını getürdi armagan

3404 Nazîre-i Subhî

1 Kana yunmış hançerüñden tâ ki bagrum toldı kan
Ser-be-ser kabrüm giyâhı buldı mîr-i 'âşıkân

2 Gün gibi altun beneklü âsmânîler geyüp
Yakasın mihrüñle çâk eylerse tañ mı âsmân

3 Yok mecâlüm bir kadem varam tayanam kasruña
Sâye-i dîvâra dönmişdür bu cism-i nâ-tüvân

4 'Işk sâkî göz yaşı hem-dem ciger kanı şarâb
Bezm-i gamda gözlerüm câm-ı şarâb-ı ergavân

5 Kabrüm üzre yâre-i hûnîn kefendür Subhiyâ
Lâle sanmasun göricek anı sâhib-dil olan

3405 Nazîre-i Sürûrî

1 Başumı tûb eyle zülfüñe didüm ey dil-sitân
Didi nâz idüp gülüp olsun tûb ol kıldı hemân

2 Ol kemân-ebrû hemîşe tîr-i gamze urdugı

Ey göñül iki göz ile bakdugınadur nişân

3 Başı kodum ortaya setr itmezem ‘âşıklıgı
Şem’veş başum dahı kesseñ olur şevküm ‘ayân

4 Halka halka âhum olmış halka-i bâb-ı felek
Ra’d olur peydâ kaçan ol halkayı çalsa figân

5 Didüm ey cân bûseñe cânlar virürler vir berü
Didi cânı virmek olmaz ey Sürûrî râygân

3406 Nazîre-i Celîlî

1 Mâh-ı nev sanmañ görinen sînesine âsmân
Na’l kesmiş mihrüñe olmag içün bellü nişân

2 Zerd idüp beñzüñ ruh-ı ‘uşşâka beñzetdüñ diyü
Acı dil virür turup nesrîne karşu za’ferân

3 Bezm-i hüsnüñde komaz bir dem sürer sâkî anı
Câm-ı la’lüñe ayak tolarsa yâkût-ı revân

4 La’line beñzer diyü yâruñ şarâbın satmaga
İrdügine eksük itmez puhtesin pîr-i mugân

5 Şi’rüñi yazup okı yârâna kim olmaz dahı
Ey Celîlî ehl-i ‘ışka şi’r gibi armagan

3407 Nazîre-i Şemsî

1 Yüzüñe karşu sabâ tahrîki ile nâ-gehân
Defterin gül açsa virür bâda evrâkın hemân

2 Eyle nâzükdür ruhuñ kim sâye salsa berg-i gül
Kalur ol nâzük ruhuñda sâye-i gülden nişân

3 Zülfüñi cân ile göñlüm istedügin tañlama
Dil-berâ kim istemez ‘âlemde ‘ömr-i câvidân

4 Rûh-perverdür kelâm-ı husrev-i şîrîn-kelâm
Kim meşâmm-i ‘âleme bahş andan alur bûy-ı cân

5 N’eyledüm cânâ yoluñda kasd-ı cân ider gözüñ
Şemsi-i bî-çâreye müşkil degüldür terk-i cân

3408 Nazîre-i Mâtemî-i ‘Acem
1 Gül gibi âfâka hoş-bû eyledüñ ey dil-sitân
Gâlibâ pîrâhenüñde gülşen-i cân var nihân

2 La’l-i nâbuñdur meger ser-çeşme-i âb-ı hayât
Kim irişür her nefes Hızr-ı hatuñdan bûy-ı cân

3 ‘Ârızuñ gördi meger ey serv-i gül-ruh bâgda
Ki_infi’âlinden kızardı lâle gibi ergavân

4 Hızr-ı hattuñ çeşm-i giryânumdan itme dûr kim
Tâze bitmiş sebzeye hoş yaraşur âb-ı revân

5 Vasf-ı hüsnüñ tâ ki derc itdi gazelde Mâtemî
‘Andelîb-i bâg-ı ‘ışka nazmı oldı gülsitân

3409 Nazîre-i Münîr
1 Yûsuf-ı Mısr-ı cemâl olmagın ol meh-rû sitân
Hˇân-ı hüsnüñden gıdâ-yı rûh alur halk-ı cihân

2 Böyle bu çâh-ı zenah kim göñlüm olmışdur esîr
Gûyiyâ dil Yûsuf’ına çâh-ı Ken’ân’dur hemân

3 Derd-i Ya’kûb ile ben de ‘âlemüñ meşhûrıyam
Hüsn-i Yûsuf birle olduñsa cihânda sen ‘ayân

4 Kıssa-i Yûsuf’dur ahsen kıssa diyü dem-be-dem
Durmaz okur dâstân-ı ‘ışkuñı göñlüm revân

5 Kıldı Ken’ânîleri rüsvâ Münîr âvâz-ı tâs
Çerh ucından tuyılursa tañ mıdur mihr-i sinân

3410 Ve lehu

1 Dil hilâl ebrûsını gördükçe yâruñ dir revân
Sanki mevc-i âb-ı sâfîdür ki olmışdur ‘ayân

2 Zer-feşân olmazsa tîg-ı âbdâruñ gam degül
Çihre-i ‘uşşâka yitişdükçe olur zer nişân

3 Bunca kan itdügi la’lüñden sorılmaz mıydı hîç
Böyle bu zülf-i girih-gîr olmasa ‘ıkdü’l-lisân

4 Bir kez üftâdem didüñ bî-çâreñe yarım agız
Ölmeyüp süründügüm yoluñda oldur nîm-i cân

5 Kûyuñ iti ben garîbe dünle ursa tañ mı kim
Her kişi tarlıganur bî-vakt olıcak mihmân

6 Gel senüñle nakd-i cânı ortaya koyup Münîr
Tutalum ‘ışkuñ her işin yarı assı vü ziyân

3411 Nazîre-i Sürûrî

1 Saru kaşına ‘aceb mi ger disem altun nişân
‘Aynuma bir nûn gibi görinür ol zer-feşân

2 Nice kurbân olmasun dilden aña ten cân atup
Kim gelür ol göze altun tozlu bir ra’nâ kemân

3 Kara kaşa ger hilâli beñzedürsem vechi yok
Saru kaşuñdur senüñ cânâ hilâl-i âsmân

4 Şu’le-i şem’-i ruhuñdur semt-i râsa togrulup
Bâd-ı âhum tokunup egmiş anı ey dil-sitân

5 Zer balıkdur sîm deryâ içre yâhod nesne yok
Bir necîldür ki Sürûrî tab’ın eyler imtihân

3412 Nazîre-i Selîkî

1 Yog iken ‘âlemde Mecnûn’dan dahı nâm u nişân
Yapmış idi başuma murg-ı melâhat âşiyân

2 Yüz çevürmez seng-i cevrüñden saña hâlis olan
Eyleseñ ‘âşıkların eyle mihekle imtihân

3 Sehm-i tîr-i hecrüñ ile ey kemân-ebrû senüñ
Âşiyân-ı sînemüzden ürküp uçdı murg-ı cân

4 Tâb-ı ‘ışkuñla eriyüp oldı mû cismüm benüm
Olmışam cânâ ‘adem sahrâsına şimdi revân

5 Ey Selîkî her visâlüñ bir firâkı vardur
Devr-i gülde n’ola bülbül eylese âh u figân

3413 Nazîre-i Ferîdî

1 Hâr-ı hecr ile toludur sînem ey kaşı kemân
Tîr-i gamzeñ anda gizlendügine budur nişân

2 Nev-’arûs-ı zülfüñe meşşâta içün dil-berâ
Meyl-i mîl itmiş dahı hem çeşmüñ olmış sürmedân

3 Dürr-i dendânuñ nücûm u tal’atuñ mâh-ı münîr
Saçlaruñun halkası gerdûn cebînüñ kehkeşân

4 Mushaf-ı hüsnüñde yüzüñ gûyiyâ Ve’ş-şemsdür
Sûre-i Ve’l-leyldür zülfüñ dahı yâhod ëuhân

5 Bu Ferîdî hatm kıldı hüsnüñüñ tefsîrini
Hecr nârından halâs it vasluñı eyle cinân

3414 Nazîre-i ‘Özrî-i Kâdî

1 Kûh-ken irmez murâda eylese biñ yıl figân
Beñzer olmışdur murâd-ı ehl-i dil taşda nihân

2 Sen meh-i bed-mihr elinden yanuban yakılmaga
Mihr ü mehden bûriyâ yakdı başına âsmân

3 Eşk-i hûn-bârın görelden dem-be-dem ‘âşıklaruñ
Hacletinden bozarup kızardı mîr-i ‘âşıkân

4 Serv-i bâlâ-kâmet-i yâr ile Mecnûn olmasa
Başı üstinde neden eylerdi her murg âşiyân

5 Âh kim künc-i belâda hasret-i ebrû-yı yâr
Tîr-i derd ü mihnet ile kâmetüm kıldı kemân

6 Sûz-ı ‘ışkuñla helâk olursa ‘Özrî ey sanem
Kabri üzre nâr-ı âhı nûrdan vire nişân

3415 Nazîre-i Sürûrî-i Müderris

1 Zahm-ı tîrüñle beni öldi diyü itme gümân
Belki anı gönderi çıkmış durur bu haste cân

2 Kaddüñe öykündi kesdiler çenâruñ başını
Balta urdı kendü ayagına ey servi revân

3 Derdüñ ile ölicek kabrümde üşüp başuma
Yir etüm sabr itmedüñ diyü yılan ile çıyan

4 Kadd-i yâra öykünürmişsin eyâ şimşâd sen
Göreyin ‘ömrüñ kesilsün ‘âkıbet odlara yan

5 Ey Sürûrî derdüñi şerh eylemek lâzım degül
Çün ‘ayân olan içün hâcet degül vasf u beyân

3416 Ve lehu

1 Cânum alduñ bûse virdüñ virdi bûseñ baña cân
Agzuñı ma’nâda ey ‘Îsâ-dem öpdüm râygân

2 Kimse cismüm görmez oldı zecr ile kıldı za’îf
Seyr idem tâ kim anı agyârdan olup nihân

3 Yire yagan şeb-nem ü bârân degüldür rûz u şeb

Sen meh-i bed-mihr içün aglar zemîne âsmân

4 Zûr ile sen serve irmek olmadugın añlayup
Zer döker her bir dıraht oldugı dem vakt-i hazân

5 Saglu sollu gerçi kuluñdur sinân ile hüsâm
İki yüzlüdür hüsâm ey şâh togrudur sinân

6 Cünd-i gam cem'iyyet idüp her kaçan kılsa hücûm
Lâ-cerem 'âşıklara mey-hânedür dârü'l-emân

7 Vir rakîbüñ agzına tûmâr-ı şi'rüñ tınmasun
Çün tutar kelbüñ dehânın ey Sürûrî üstühˇân

3417 Nazîre-i Refîkî

1 Gam degül dûd-ı siyâhumdan eger tolsa cihân
Yâr tek agyâr çeşminden nihân olsun nihân

2 Hâl idindüm şol kadar fikr-i miyân-ı yârı kim
Kanda olursam hayâl alur beni ey dil hemân

3 Zevrak-ı dîdem olurdı gark mevc-i dîdeden
Dökmeseydi merdüm-i çeşmüm anı taşra revân

4 Kaddüñe beñzer sanavber râst cânân gerçi kim
Kametüñ servi gibi lâkin degüldür ol revân

5 Güft u gû itmezse tañ mıdur Refîkî ile yâr
Söylemege bende dil yok nitekim anda dehân

3418 Nazîre-i Tarîkî

1 Ruhlaruñ hattını her kim görse ey rûh-ı revân
Geçmiş ehl-i_îmân içün diyü du'â kılur hemân

2 Şol rakîb-i zîşt-rû hatt-ı siyâhuñ geldi dir
Ruhlaruñ âyînedür elbette görinür bakan

3 Hem-dem olsa dilde hecrüñle gam-ı vasluñ ne tañ
Çün hadîs içinde var en-nevm

4 Câmi'-i kûyuñda her dem saglanup akmag içün
Kirpügüm hep çevre lü'ledür gözüm şâdervân

5 Kûy-ı yâra sen iletdüñ sanma ey çeşmüm beni
Hey ne kulaguz gerekdür görinen köye 'ayân

6 Haddüñ öpdükde saçuñdan dil hazer kılmaz şehâ
Su içerken kimseye zîrâ zarar itmez yılan

7 Şi'r-i pür-sûzuñ Tarîkî yâra 'arz eyle müdâm
Çün bilürsin da'viye ma'nâ gerek 'ışka nişân

3419 Ve lehu

1 Hamzaveş ben 'Aşkar-ı hüsne ki sensin ey cevân
Heft iklîm-i cemâl içre bugün sâhib-kırân

2 Lendühâ mıdur saçuñ olmış kafâdâruñ senüñ
Yâ 'Ömer ma'dî midür (?) ki_olmış durur leşker-keşân

3 Gör rakîb-i bed-likâ umarmış ey meh mihrüñi
Tîg-ı ëahhâk-i müjeñle anı bî-cân it hemân

4 'Amr şekl oldugiçün gamzeñ yazılmışdur şehâ
Defter-i hüsn içre oldur şimdi 'ayyâr-ı cihân

5 Kaş u kirpükle gözüñ meydân-ı hüsn içre senüñ
Sa'd-ı Vakkâs ola kim almış ele tîr ü kemân

6 Leşker-i kavm-i 'Arab'dur Ka'be'ye karşu hatuñ
La'lüñ anuñ karşusına leşker-i Nûşîn-revân

7 Kıssa-i hüsnüñ Tarîkî haste-dil okur velî
Cerr ider şerbet bahâ la'lüñden ey meh kıssa-hˇân

3420 Nazîre-i Yahyâ

1 Ak libâsını geyüp mânend-i mihr-i âsmân
Bir gümüşden serve dönmiş sanki ol şûh-ı cihân

2 Altun üsküflü cevânum ak libâsıyla bu gün
Ak sancâgına beñzer âl-i ‘Osmân’uñ hemân

3 Şem’-i kâfûrî gibi tañ mı geyerse ak libâs
Her gice anuñla rûşendür çerâg-ı bezm-i cân

4 Yâsemenden ak libâsı rûz-ı şâdîdür aña
Bu kara cul bir şeb-i gamdur fakîre her zamân

5 Ak gül nahline beñzer ak libâsıyla hemân
N’ola Ey Yahyâ görüp bülbül gibi kılsam figân

3421 Ve lehu

1 Hatt-ı nâmeñdür senüñ mânend-i kuhl-ı Isfahân
Farz-ı ‘ayn oldı anı gözden geçürmek her zamân

2 Hûb hat iki kenârında benefşe zârdur
Her iki satr arasıdur sanki enhâr-ı cinân

3 Hat degüldür belki bir âyînedür mektûb-ı yâr
Görinen anda sevâd-ı ‘ayn-ı âşıkdur ‘ayân

4 Şekkere üşmiş karınca leşkeridür fi’l-mesel
Nâmede hatt-ı şerîfüñ ey Süleymân-ı zamân

5 Satrlardur sanmañuz Mûsâ ‘asâsından yahod
Nice yirden şakk olupdur gûyiyâ bahr-i revân

6 Ol sutûr-ı cân-fezâ ile bu mektûb-ı şerîf
Mevc uran Bahr-i Sefîd’e beñzer ey ârâm-ı cân

7 Hat degüldür nâmede ol âftâb-ı ‘âlemüñ
Bildüm ey Yahyâ elinüñ gölgesidür bî-gümân

3422 Nazîre-i Hayâlî

1 Çeşm-i pür-hûnumda ebrûñuñ hayâli bî-gümân
Mâh-ı nevdür kim şafak içinde olmışdur ‘ayân

2 Ölicek kanlu yaşumdan çihre-i zerdüm benüm
Bitüre hâk-i mezârum üzre mîr-i ‘âşıkân

3 Serv ü gül sanma görinen hadd ü kaddüñ yâdına
Sinesine dâg urup çekdi elifler bûstân

4 Yazmag içün hâme-i tîrüñle mihnet nâmesin
Surh ile zahmum devâtı pürdür ey kaşı kemân

5 Râvi iltürse Karaman’a Hayâlî şi’rüñi
Bula nazm-ı rûh-bahşından Nizâmî tâze cân

3423 Nazîre-i Firâkî

1 Kûy-ı dil-berden ırag ol ‘andelîbem kim hemân
Gülsitânından cüdâ düşmiş figân eyler figân

2 Dîne kasd eyler ruhuñ devrinde şol kâfir hatuñ
El-emân ol fitne-i devr-i kamerden el-emân

3 Hˇâce-i ‘âlemdür agzuñ kim sirişkümden benüm
Gönderür her dem ‘adem şehrine yüz biñ kârbân

4 Kâfir itmez itdügüñ hey nâ-müselmânum benüm
Hâlüme rahm itmedüñ rahm itdi kâfir müslümân

5 Merd iseñ nâ-merd dünyâya zebûn olma zebûn
Ey Firâkî sen er oglısın ne ‘avretdür cihân

3424 Nazîre-i Fehmî-i Saruhanî

1 Zahmuñ ucından bu cismüm yir yir ey serv-i revân
Göz göz oldı hâlümi aglamag içün her zamân

2 Çerhe diñ iñende büyüklenmesün bir mâh ile
Bulmışamdur ben bugün bir andan ulu âstân

3 Çâr-sû-yı hüsnde ey dil elüñ degmiş iken
Alıgör turma metâ'-ı hüsni itmezsin ziyân

4 Vuslat-ı cân-bahş-ı dil-ber 'ömr-i sermeddür baña
Bûse-i la'l-i revânıdur hayât-ı câvidân

5 Viregör bir dil-rübâya göñlüñi sen Fehmiyâ
Gâyetî bu kim olasın yine rüsvâ-yı cihân

3425 Nazîre-i Figânî

1 Câ-be-câ ey sîm-ten cismümde dâg-ı hûn feşân
Atlas-ı zerd üstine altun beneklüdür hemân

2 Şâh-ı 'ışkam oldı âfâk içre ey hurşîd-had
Dûd-ı âhum üstüme bir lâciverdî sâyebân

3 Gitdi nâlem 'arş kandîlin çıkup uyarmaga
Dûd-ı âhum anuñ öñince götürdi nerdbân

4 Yirde gökde zerrece sabr u karârum kalmadı
Görmeyelden gün yüzüñi ey meh-i nâ-mihrbân

5 Ey Figânî bu gice sevdâ-yı zülf-i yâr ile
Dûd-ı âhum başın alup göklere oldı revân

3426 Nazîre-i Vahyî

1 Tîr-i âhum göklere çıksa yiridür her zamân
Ki_oldı pehlûmda benüm her üstühˇânum bir kemân

2 Zer-feşân evrâka yazmaga 'atâ rû vasfuñı
Safha-i eflâke çekdi hûb cedvel kehkeşân

3 Âteş-i âhum dururken başuma Mecnûn gibi
Ey saçı Leylâ yapar mı bûm-ı nekbet âşiyân

4	Pehlevân-ı gamze-i hûn-rîzi ‘uşâkı sıyup
Hüsn meydânında asmışdur iki müşkîn müşkîn kemân

5	Ruhları tâbında görinse dehânı tañ mıdur
Vahyiyâ çün zerre olur nûr-ı şems ile ‘ayân

3427		Nazîre-i Kandî
1	‘Arş-ı a’lâdur göñül ey mâh sînem âsmân
Bir melekdür san hayâlüñ kim ola ‘arş-âşiyân

2	Ser-be-ser zeyn olsa sadrum dâg-ı mihrüñle n’ola
Çün mesâbîhle müzeyyendür semâ-yı bî-kerân

3	Ya kaşuñ derdiyle kaddüm olalı kavs-ı kuzah
Berkdur sûz-ı derûnum ra’d feryâd u figân

4	Berg-i kâh oldı tenüm ey necm-i evc-i çerh-i hüsn
Ol iki gîsû-yı şeb-bûlar olaldan kehkeşân

5	Ey meh-i bedrüm kalalıdan hayâlüñ dîdede
Hâle olmışdur tamâm etrâf-ı çeşm-i hûn-feşân

6	Sen melek yanuñda agyâruñ şeyâtîn olmasa
Recm olur mıydı şihâb-ı âh-ı Kandî her zamân

3428		Ve lehu
1	Cism-i hâkî olalıdan hecrüñ okına nişân
Kalmadı tenden nişân illâ ki cânâ üstühˇân

2	Turmaya bir ‘âşıkuñ ey mâh sehm-i âhına
Heft cevşen nüh sipihr olursa kat kat âsmân

3	Dem olur mı ey gözi kanlu dil-i sad-çâke kim
Çekmeye yalıñ kılıç gamzeñ kaşuñ tîr ü kemân

4	Derd-i zecr ü hecr ile başdan tutışdı dil yine

Bunca hasmıyla çıkarsa başa oldur pehlevân

5 Ol leb-i şîrîn Kandî'ye n'ola meyl eylese
Mâyil-i tûtî-i hoş-güftârdur şekker-sitân

3429 Nazîre-i Hâverî

1 Koçmaga bir kez bilüñ eşküm gibi cânum revân
Ey perî nem var ise uşta nazarda der-miyân

2 Dil hisârın zülfüñi tûb eyleyüp yıkma meded
El-eman ey gözleri fettân-ı hûn-rîz el-emân

3 Servler gûyâ elifler gonçelerdür şekl-i hâ
Gül yüzüñçün ey sehî kad âh çekdi bûstân

4 Zerd-rû olmak gerek bir sîm-ten yolında kim
Da'vi-i ma'nâ gerekdür 'âşıka dirler nişân

5 Hecr-i yâr ile şu deñlü aglaram kim Hâverî
Bahr-i eşküm içre gûyâ bir cezîredür cihân

3430 Nazîre-i Kıyâmî

1 Zahm-ı tîrüñ sînem üzre hâli itmezdi beyân
Agzuma dil sokmasa peykânuñ ey kaşı kemân

2 Şol kadar tîr urdı gamzeñ ey kemân-ebrû baña
Dem-be-dem aglar saña hâlüm bu çeşm-i hûn-feşân

3 Râstî kaddüñ görelden sahn-ı gülşende çenâr
Togrusın kef kef geçer üstüñe ey serv-i revân

4 Her kaçan âyîne-i ruhsâruña kılsam nazar
Cümle 'âlem günden ey meh-rû baña oldı 'ayân

5 Ey Kıyâmî bezm-i hüsninde nigâruñ şevk ile
Şem'veş 'uryân olup yansun bu cismüm nâ-tüvân

3431 Nazîre-i Hayâlî

1 Zahm-ı peykânuñ senüñ sînemde ey kaşı kemân
Bir ecel murgı gelüp sînemde kıldı âşiyân

2 Cûybâr-ı çeşmümüñ bir adım atmaz seyrine
Dûstlar bir dil-ber-i ser-keşdür ol serv-i revân

3 Fürkat-i ebrûlaruñ ey meh çekildi a'f ile
Mâh-ı nev oldı benüm pehlümde yir yir üstühˇân

4 Her nücûmı bagrına basmazdı ger yirde senüñ
Kevkeb-i mûzeñ görüp reng almasaydı âsmân

5 Ey Hayâlî çâr-deh sâle dahı bir tıfl iken
Tab'-ı mevzûnuñla oldı nakd-i Selmân-i zamân

3432 Nazîre-i Emrî

1 Eylemez cân bülbüli gülşende ol gülsüz mekân
Her gül-i hamrâ olursa la'lden bir âşiyân

2 Ugrayup geçdükçe sînemde karâr itmez okuñ
Şöyle beñzer ey kemân ebrû döküpdür anda kan

3 'Işkuñı fâş itmedüm nâr-ı şafakla kızdurup
Tâs-ı çerhi başuma geydürdi cellâd-ı cihân

4 Seyrine varmış görüp kaddüñ nihâlin serv-i bâg
Öldi diyü kuşlar eyler başı üstinde figân

5 Şol kadar 'âşıklaruñ gögsine dâg urdı beñüñ
Penbe olsa yitmeye ebr-i sefîd-i âsmân

6 Başda sevdâ-yı ruhuñla cism-i zerdüm dir gören
Ucına âyîne konmış zer varaklu üstühˇân

7 Bâd-ı âh-ı Emri'yi gördüñ niçün bildüñ didüm
Gösterüp yâr ef'i-i zülfin didi budur yalan

3433 Ve lehu

1 Görinen çerh üzre mâh-ı nev degüldür bî-gümân
Çerh mir'âtında kaşuñ 'aksi olmışdur 'ayân

2 Gonçe ile zanbak-ı hamrâ saña öykündiler
Anları bâd ile urdı agzı burnı toldı kan

3 Tîg-ı müjgânuñla çâk itdüñ derûn-ı sînemi
Kılıcuñla açduñ ol iklîmi ey şâh-ı cihân

4 Kasr-ı dilde komadı düzd-i gam esbâb-ı neşât
Rişte-i cismümle idüp üstühˇânum nerdbân

5 Ten gubârın eşk-i hûnînümle rengîn eyledüm
Çihre-i zerdüm gören sansa 'aceb mi za'ferân

6 Gabgabuñ çâhı degül bennâ-yı kudret eylemiş
Kasr-ı hüsnüñ gûşesinde murg-ı câna âşiyân

7 Hüsn ugurlarmış ruhından Emriyâ hurşîd ü mâh
Başlarına tâs geydürmiş anuñçün âsmân

3434 Nazîre-i Sun'î-i Gelibolî

1 Şöyle beñzer Leyli'nüñ 'ışkında Mecnûn virdi cân
Kim başı üstinde kuşlar cem' olup eyler figân

2 Eylemezdi şâne ile çın seher el oyunı
Başı taşra olmasa bu turre-i 'anber-feşân

3 Dâyim ol âhen-dil ü sîmîn-beden ey dil seni
Kalbdur diyü ider seng-i sitemle imtihân

4 Øa'f ucından dûstlar terk itdiler ben hasteyi
Görmege geh geh gelürdi nâle vü âh u figân

5 Her kaçan dilden revân olsa o şâhuñ nîzesi

Sun’iyâ bir ok atım yir gönderi çıkar bu cân

3435 Ve lehu

1 ‘Işk ile pîr olmış idüm sevdi dil bir nev-cevân
Derd ile hâk olmış iken buldı dil bir tâze cân

2 Çıkdı başdan yüz bulup senden sabâya uyalı
Zülfüñüñ yil aldı tahtın ey Süleymân-ı zamân

3 Mâh-ı nev sanmañ görinen gökde bu pîr-i felek
Tıfl-ı mâh içün düzetmiş bir gümüş tozlu kemân

4 Hˇâba varmışdur işidüp ‘ışkuñ efsânesini
Sanmañuz kim Leyli’nüñ ‘ışkında Mecnûn virdi cân

5 Var ise bir serv-i bâlâdan yire düşmiş durur
Cümle endâmı kararmış sâyeñüñ ey dil-sitân

6 Tîrüñüñ kan içdügini sînelerde göricek
Tîguñuñ agzı sulandı ey şeh-i sâhib-kırân

7 Kim okur kim diñler idi kıssa-i ‘ışkum benüm
Bülbül ü gül itmese Sun’î cihâna dâstân

3436 Nazîre-i Rahmî

1 Na’l-i esbi kanlu yaşum içre yâruñ bî-gümân
Mâh-ı nevdür kim şafak içinde olmışdur ‘ayân

2 Dil lebüñden bûse alurken ider zülfüñ hücûm
Gerçi dirler su içerken merdümi sokmaz yılan

3 Oklarıyla zeyn idelden sînemi ol kaşı ya
Bülbül-i dil gûyiyâ ney içre itdi âşiyân

4 Hat mıdur bu safha-ı nûr üzre yâ kilk-i ezel
Hûblık tugrâsını misk ile kılmışdur nişân

5 Rûy-ı zerdüm surh-ı eşkümle müzeyyen olalı
Rahmiyâ oldum belâ bâgında mîr-i ‘âşıkân

3437 Nazîre-i Hayretî

1 Cism-i hâkîden nişân ey kaşları müşkîn kemân
Kaldı kûyuñda nişân içün bu bir kaç üstühˇân

2 Kaşuñ üzre hâl-i ‘anber-bâruñı dir seyr iden
Bir hümâdur ‘arş-ı a’lâ üzre tutmış âşiyân

3 Dûstum mest olmayınca varımadum kûyuña
Ayak ayak eyledüm gökler yüzine nerdbân

4 Şerha çekseñ serverâ sînemde her bir pâreyi
Hâlüm i’lâm itmege sen şâha olur bir zebân

5 Hayretî bî-çâreyi öldürdi tîg-ı hecr ile
El-emân ol gözleri cellâd elinden el-emân

3438 Ve lehu

1 Bâr-ı hicrânuñ çeker turmaz bu cism-i nâ-tüvân
Râh-ı ‘ışkuñda neler çekdi bu bir kaç üstühˇân

2 Nice mecrûh olmasun uşşâk insâf eyle e
Tîguñı kâfir rakîbüñde idersin imtihân

3 Ben bir avuc üstühˇân iken günâhum n’oldı kim
Dil uzadur baña tîrüñ arkasın döner kemân

4 Öldürürsin çün beni vir leblerüñden hûn bahâ
Bu meseldür kim dimişlerdür efendim kana kan

5 Cân u dil nakdin virüp derd ü gam alsun Hayretî
İsteyen bâzâr-ı ‘ışk içre metâ’-ı râygân

3439 Nazîre-i Câmî-i Emîn

1 Her ne deñlü bir kişi ‘âlemde olsa pehlevân

Küşt-gîr-i ‘ışk elinden nâ-tüvândur nâ-tüvân

2 Bahyeler sanmañ görinen câme-i ‘uşşâkda
Nâvdânlardur ki andan seyl-i eşk olur revân

3 N’ola her hûbuñ gelürse âhir-i hüsninde hat
Fitneler peydâ olur çün kim ola âhir zamân

4 Hasret-i rûy-ı nigâram görmedin kılma helâk
El-emân ey hisse-i hicrân-ı cânân el-emân

5 Añmaduñ nâm u nişânın bildi ‘âlem sevdügüñ
Vây eger Câmî diseñ bir kez fülân ibn-i fülân

3440 Ve lehu

1 Bir nefes eglenmedin cismümde cân olsun revân
Çünki yokdur sabra tâkat sensüz ey ârâm-ı cân

2 Zecr-i hecr-i dûst zehr-i kahr-ı düşmen öldürür
Tutalum kim üstüme dönmiş felekler her zamân

3 Yüz kızardup eşk-i çeşmüm ‘özr-hˇâh olsun diyü
Geç günâhumdan eger kan ise ey şâh-ı cihân

4 Bir nice zâlim söziyle pây-mâl itme beni
El-emân ey mülk-i hüsnüñ pâdşâhı el-emân

5 Câmiyâ gitdi karâr u sabr u ‘akl u hûş u dil
Kaldı gitmez n’eyleyem cismümde cân-ı nâ-tüvân

3441 Nazîre-i Figânî

1 Agzuñ hadîsine açamaz zerrece dehân
Dikkatde kılı kırk yaran tab’-ı hurdedân

2 Ey serv-i hoş-hırâm sakın yoluña gelür
Her sûya su gibi akıtma gel yaşum revân

3 Gözden çıkalı gelmedi hîç ‘aynuma yaşum
Merdüm gibi ki eyleye kendü yirin kan

4 Çekdi zebâna âteş-i sûzum derûndan
Gûya dehânum içre görinen degül zebân

5 Niçün Figâni irmez o mâhuñ kulagına
Tâs-ı sipihr yankulanur eylesem figân

3442 Li-mürettibihi
1 Merdüm-i çeşmüm yüzüñ gördükçe ey serv-i revân
Ayaguñ topragına su gibi cân eyler revân

2 Kâmet-i mevzûnuña öykündügiçün dem-be-dem
Bâd sarsar gülsitânda serverâ servi revân

3 Kâtib-i kudret berât-ı hüsnüñ inşâ idicek
Ey şeh-i hûbân kaşuñ tugrasın itmişdür nişân

4 Husrevâ sen şâha kul olmak olurdı dünyede
Cân-ı şîrîndür lebüñ zülfüñ çü ‘ömr-i câvidân

5 Söze geldükçe eyâ ‘Îsâ-nefes şîrîn-lebüñ
Gamdan ölmiş ‘âşık-ı miskîne virür tâze cân

6 Ey gül-i ter alma âhın bülbül-i âşüftenüñ
İrmesün dirseñ eger hüsnüñ bahârına hazân

7 Devr-i hüsnüñde vefâlar eyle Nazmî bendeñe
Ey şeh-i hûbân-ı ‘âlem ber-karâr olmaz cihân

3443 Li-mürettibihi
1 Cânumı acıtdı gam ey husrev-i şîrîn-dehân
Dâd kılsun ki_añılur la’l-leb Nûşîn-revân

2 Çün dimişlerdür ki el-cinsü ma’ el-cins ey sanem
Anuñ içün istemez la’lüñden ayrılmagı cân

3 İtlerüñ ben nâ-tüvânı göricek Ferhâd ider
Gerçi dimişlerdür it agzını tutar üstühˇân

4 ‘Ârız-ı dildâr-ı ‘ışkı ‘â®ız olaldan dile
Añlamaz birdem beni illâ ki seyr-i gülsitân

5 Dil-berüñ dendânı vasfıyla selâsetde revân
San Nizâmî nazmıdur Nazmî bu nazm-ı dürfeşân

3444 Li-mürettibihi

1 Kimseye bâkî degül fânî durur çün bu cihân
Assı ne bir kem gedâ olduñ ye şâh-ı kâm-rân

2 Bu cihânuñ ‘izz ü câhı şübhemi var hep
Kuru gavgâdur o derd-i ser dur[ur] ancak hemân

3 Hayra sa’y eyle yatacak yir gerekse cânuña
Ölmedin ey gâfil ol bu cism-i hâkîden revân

4 Sen yürürsin şöyle gâfil âhkim bir gün ecel
Gâfil olma iriserdür hâ diyince nâ-gehân

5 Bunca yârân gitdi Nazmî sen dahı gitseñ gerek
Kanı miskîn fikr kıl bir bir fülân [i]bn-i fülân

3445 Li-mürettibihi

1 Zahm-ı nâhun ism-i hûn-âlûdum üzre bî-gümân
Mâh-ı nevdür kim şafak içinde olmışdur ‘ayân

2 N’ola hâlî olmasam âh u figândan ir nefes
‘Âşıkuñ ahvâlidür dîvânelikler her zamân

3 İtme mihnetden halâs olmak ümîdin ey göñül
Ehl-i ‘ışka dâyimâ çün künc-i mihnetdür mekân

4 Her hayâtuñ âhiri ey hˇâce olur çün memât

Âssı ne tut kim senüñ olmış kamu mülk-İ cihân

5 Olmaya ‘âlemde derd ü derd ü mihnet gam birle pür
Nazmi gibi bir za’îf ü bî-mecâl ü nâ-tüvân

6 Na’l kim var cism-i hûn-âlûdum üzre gûyiyâ
Mâh-ı nevdür kim şafak içinde olmışdur ‘ayân

Nev’-i dîger

3446 Ez-ân-ı Tâcî-zâde
1 Eşk-i çeşmümdür şafak kim toldı çerh anuñla hûn
Bir zeberced câma kondı san şarâb-ı lâle-gûn

2 Baglamış yeşil kızıl âhum duhânından harîr
Âteş-i dilden ‘alemler kaldurup sûz-ı derûn

3 Hayme kurmışdur habâb-ı eşk-i çeşmümden firâk
Eyleyüp mûdan kem olmış cismümi aña sütûn

4 Kapuña yüz sürdügince dil döker hûn-ı ciger
Bâde eglenmez içinde şîşe olsa ser-nigûn

5 Düşdi çün peyveste kec-râ kaşlaruñ sevdâsına
Ca’fer’üñ olsa ‘aceb mi kâfiye şi’rinde nûn

3447 Nazîre-i Kemâl Paşa-zâde
1 Zülfi yüzinde kısaldıysa ‘aceb olmaya çün
Gicesi olmaz bahâr eyyâmınuñ iñen uzun

2 Gözlerün derdiyle dil bîmâr u hecrüñ dünleri
Şâm-ı zülfüñ gibi hem gâyet karañu hem uzun

3 Yandı çün gam külhanında âteş-i ‘ışkuñ senüñ
Cismüm odun oldı göñlüm şu’le vü âhum dütün

4 Sînemi tîguñla yar andan bırak ‘ışk odına
Kim ocaga yarılup konsa oñat yanar odun

5 Yıkılurdı na’re-i ‘uşşâka döymezdi eger
Dûd-ı âhum kubbe-i eflâke olmasa sütûn

6 Bir perîdür zülfi girmiş sûret-i mâra meger
Tutmaga ol mâr-ı müşkîni okur cismi füsûn

7 Gûşe-i cennetde sohbet çünki kaldı yarına
Göñlüñi mey-hâneler künciyle gel hoş tut bugün

3448 Nazîre-i İshâk Çelebi

1 Hâtırum mahzûn u bagrum hûn u bahtum ser-nigûn
Sabra tâkat kalmadı sâyet zebûn oldum zebûn

2 Bir nazarda her nefes yüz dürlü sûret gösterür
Bü’l-’aceb âyînedür bu âsmân-ı nîl-gûn

3 Zikr-i zülfüñ ‘âşıka vird-i zebândur nitekim
Elde bir tesbîhdür Mecnûn’a zencîr-i cünûn

4 Pây-mâl itdi beni gam dest-gîrüm kalmadı
Sun elüme sâkiyâ câm-ı sürûr-encâmı sun

5 Sevdügi kimdür dimez İshâk ammâ gün gibi
Zâhirâ kâf ola evvel harfi âhir harfi nûn

3449 Nazîre-i Revânî

1 Zevk ider âvâze-i zencîrden ehl-i cünûn
Nitekim bezm ehline virür safâlar erganûn

2 Yine ‘işret-hâne-i gülzârı ta’mîr itmege
Oldı her bir gonçe-i zanbak gümüşden bir sütûn

3 Tâkatüm tak oldı sabrum kalmadı rahm eylemez
Bir cefâkâruñ elinden bir zebûn oldum zebûn

4 Sînemüñ nâ-hun nişânı kaldı kaşuñ yâdına
Meşk gibi kim yazılmış ola anda nice nûn

5 Sıyt-ı eş'ârum Revânî tutdı dünyâyı tamâm
Güm güm ötdügi budur bu günbed-i fîrûze-gûn

3450 Ve lehu

1 Oldı 'işret-hâne-i Leylâ bu kasr-ı âb-gûn
Nâle-i zencîr-i Mecnûn'dur sadâ-yı erganûn

2 'Işk üstâd u mu'allem-hâne mihnet küncidür
Tıfl-ı ebced-hˇân durur anda geçenler zû-fünûn

3 Hüsnüñ eyyâmında şeydâlık idersem n'ola kim
Nev-bahâr irdükde irür ey gül-i ra'nâ cünûn

4 Pâdşâhum derd-i mihnetden figan itsem n'ola
'Işk elinden nice Rüstem'ler olup durur zebûn

5 Rûy-ı zerdüm korkaram fâş ide 'ışkı 'âleme
Baña sun sâkî kerem eyle şarâb-ı la'l-gûn

6 Mâhya idüp Revânî 'ışk mi'mârı yine
Bu zeberced tâka urmış âh-ı 'âşıkdan sütûn

3451 Nazîre-i Muhibbî

1 Dûstum cevr ü cefâlar eyledüñ hadden birûn
Kâmetüm oldı nigârâ bâr-ı gamdan hem-çü nûn

2 Ey hıredmendân ne kılam bu dil-i dîvâneye
Boynuma kullâb-ı zülfi oldı zencîr-i cünûn

3 Ger zebûn 'ışk olsam dûstlar 'ayb olmasun
'Işk elinden şîr-i nerler dahı olmışdur zebûn

4 Kalmadı ehl-i kerem 'ankâ-sıfat nâ-yâbdur

Ey dirîgâ sifle-perver oldı bu gerdûn-ı dûn

5 Virmedi râh-ı talebden çünki hîç bir kes nişân
‘Işkdan gayrı Muhibbî bil saña yok reh-nümûn

3452 Nazîre-i Muhibbî

1 Bâr-ı gamdan kalmadı tâkat zebûn oldum zebûn
‘Âşıkuñ bahtı içün dirler ezelden ser-nigûn

2 Gözlerüm yaş dökdügince âhum artsa tañ mıdur
Âteş üzre su dökilse ‘âlemi dutar tütün

3 Ol elif-kaddüñ hevâsı hasretinden dûstlar
Gâh kaddüm dâl olur hicrân şebinde gâh nûn

4 Baş u cân terkin urur ‘âşık hemân pervânedür
Gülşen içre bülbül olmışdur hemân efsâne-hûn

5 Dil virelden bu Muhibbî zülfinüñ zencîrine
Dönmişem Mecnûn’a ammâ gün-be-gün artar cünûn

3453 Nazîre-i Remzî

1 Olmasaydı pehlevân-ı âh-ı ‘âşıkdan zebûn
Çenber itdürmezdi püştin küşt-gîr-i çerh-i dûn

2 Tîşedâr-ı Bî-sütûn’uñ pîşesidür ey göñül
Bâr-ı gam çek pâydâr-ı kûh-ı ‘ışk ol çün sütûn

3 Bezm-i gül hengâmıdur nûş eyle câm-ı ergavân
Sâz u söz eyyâmıdur gûş eyle ‘ûd u erganûn

4 Âteş-i mihrümden ey meh pür-şererdür âftâb
Kim yanar her subh tâbından sipihr-i âb-gûn

5 İki başlu bir neheng-i sihr-i hüsn ol zülf-i dâl
Bir birine baş koşmış iki ebrû iki nûn

6 Yir yüzi gülzâriçün bülbül gibi feryâd işüm
Her has u hâşâk ucından lâleveş bagrumda hûn

7 Hâtır-ı dildâra Remzî sûz-ı şi'r itmez eser
Seng-i hârâdan katıdur nice kâr itsün füsûn

3454 Nazîre-i Mâtemî-i 'Acem

1 'Aks-i hüsnüñ virdi eşküm kevkebine reng-i hûn
Kim süheylüñ pertevi eyler 'akîki la'l-gûn

2 Lâleler sanmañ ki Ferhâd'uñ mezârından çıkar
Kim anuñ dâgına kan aglardı kûh-ı Bî-sütûn

3 Şöyle kim ol gülsitân-ı hüsnden düşdüm cüdâ
Yiridür ger aglasam yaş yirine her demde hûn

4 Âh kim âhum şirârı kıldı âhir âşkâr
Lâle-gûn eşkümle her dem âteş-i dâg-ı derûn

5 'Işk kûyında melâmetden kayırma Mâtemî
Çünki etfâlüñ taşından gam yimez ehl-i cünûn

3455 Nazîre-i Nevâlî

1 Âteş-i mihrüñ olaldan dilde ey meh-rû füzûn
Korkaram âh itmege kim yana çerh-i bî-sütûn

2 Deşt-i hasretde dirîgâ sen yüzi gülden ırag
Kara bagrum lâleveş hûn oldı bahtum ser-nigûn

3 Leyli-i zülfüñ gamıyla olalı âşüfte dil
Şimdi Mecnûn gibi yirüm oldı sahrâ-yı cünûn

4 Bâri agyâr ile yârı görmeyin lutf it beni
Öldür ey sâkî-i devrân gel ecel câmını sun

5 Nice 'arz idem Nevâlî derd-i hecri yâra kim
Tâkatüm kalmadı güftâra zebûn oldum zebûn

3456 Nazîre-i Hayâlî

1 Kûh-ı endûh durur âh ki bu cism-i zebûn
Dâglar yir yir anuñ lâleridür pür-hûn

2 Bir nazar mihrine meyl eylemeyem başuma ger
Çerh pîrûze tabaklarla dökerse altun

3 Göreli dâne-i hâlüñ ele alup iki taş
Âsyâveş iderem döge döge kendümi un

4 Leyli’nüñ kûyı itin teşne görüp vâdîde
Kâse-i çem-i sifâlinde suvarmış Mecnûn

5 Dâne-i hâlüñi çihrehhde Hayâlî göreli
Habbe düşdi güzelüm eyledi terk-i afyûn

3457 Nazîre-i Münîr

1 La’l-i nâbuñ çünki döker dîde her dem seyl-i hûn
Şîşe-i meydür gözüm gûyâ ki_olupdur ser-nigûn

2 Hâlet-i Mecnûn’u görüp hasret-i Leylâ ile
Sîne çâk olsa ‘aceb mi şöyle kûh-ı Bî-sütûn

3 Nâbe-dîd olup ham-ı zülfüñde gitdiyse göñül
Uymaz olmışdı sözüme gitdi ise tün-be-tün

4 Kaddini çengüñ büküp bagrını nâyuñ deldiler
Baña geldi diyü nevbet turmaz iñiler kanûn

5 Seg rakîbi hˇân-ı vasl içre görüp didi Münîr
Sifle-perverdür be-gâyet veh ki bu gerdûn-ı dûn

3458 Nazîre-i Hayretî

1 Kâmetüm hicrân yüki altında olmışdur çü nûn
Noktadur üstinde san başumdagı dâg-ı cünûn

2 Cânuma kâr eyledi cânâ teb-i tâb-ı firâk
Komadı tâb u tüvân gâyet zebûn oldum zebûn

3 Seyl-i eşk-i dîde-i Ferhâd'dan bir reşhadur
Bunca sular kim akıdur 'ayn-ı kûh-ı Bî-sütûn

4 Nev-cevânlar 'ışkı bir üstâd-ı kâmildür ki_aña
Tıfl-ı ebced-hˇân olımaz pîr-i 'akl-ı zû-fünûn

5 Gözlerüm çoklar yaşarsın yine mihnet-hânemi
Eşk-i hûnînümle itmişdür ser-â-ser lâle-gûn

6 Nice gark olmaya bu mellâh-ı sabr u 'akl u hûş
Köhne zevrakdur vücûdum göz yaşı deryâ-yı hûn

7 Hayretî dîvânenüñ dîvânınuñ her satrını
Okıyan cân gerdenine urdı zencîr-i cünûn

3459 Nazîre-i Lâmi'î

1 Râhat yüzini görmek olur mı baña bugün
Geh yolum urur âhum gâh eşk ider şebîhûn

2 Olsa safâ-yı cânı ey dil bi-hakk-ı Merve
Koyup diyâr-ı yârı gitmezdi Hacc'a Mecnûn

3 Öykünmeyi görürdüñ rûyına yâruñ ey mâh
Bu hâlet ile ol cân güverse saña bir gün

4 Vasl ile bir kez öldür tek hecri 'âdet itme
Sultân-ı dilsin kan ile itme kânûn

5 Bir ay iki gündür alnuñla ruhlaruñdan
Ben bî-sitâreyi dûr itdi devr-i gerdûn

6 Sen Husrev-i zamânsın la'lüñ nazarda Şîrîn
Bendeñ gam ile Ferhâd eşküm o Lâmi'î Gül-gûn

7 Dendân u kadd ü ebrûñ evsâfıdur dilümde
Her sözi Lâmi’’nüñ anuñ içün oldı mevzûn

3460 Nazîre-i Kenzî

1 La’lüñ gamıyla her dem bu eşk-i çeşm-i pür-hûn
İki göz[i] olupdur ‘ayn-ı Furât u Ceyhûn

2 Kaddümi çeng idüben ney gibi iñledürsin
‘Uşşâka sizüñ ilde böyle mi_olur ki kânûn

3 Ol mâh-rû gamından korkum budur ki bir gün
Bir âh-ı pür-germ idersem dutuşa çerh-i gerdûn

4 Ey seng-dil ister ki ben hâke bir nazar kıl
Ger rahm kılmaz iseñ hâlüm katı diger-gûn

5 Şol hâle koydı ‘ışkuñ ey Leyliveş beni kim
Hâlüme rahm ider idi er görse idi Mecnûn

6 Sen sîm-ten nigâra vasl olmag içün oldı
Akça bu eşk-i çeşmüm ruhsâr-ı zerdüm altun

7 Mihrüñ rakîbe dâyim Kenzî’ye cevr ü kahruñ
Ey lutf[ı] yok vefâsuz dildâr olsun olsun

3461 Nazîre-i Selîkî

1 Olmışam sevdâ-yı ‘ışk ile cünûn-ı zû-fünûn
Nice yıl Mecnûn’a ta’lîm eylerem ders-i cünûn

2 Olur iken dûd-ı âhum göklere yir yir direk
Pes ne ma’nâdan döner kasr-ı sipihr-i Bî-sütûn

3 Dest-i yâr mıdur sebû kim bir ayag ile basar
Küşt-gîr-i gussayı meydânda idüp ol zebûn

4 Ka’be-i hüsnüñ tavâfı sa’y ile olmaz nasîb
Olmayınca baht hem-râh u sa’âdet hem-nümûn

5 Gitdi Ferhâd ile Mecnûn-ı belâ-keş dünyede
Ey Selîkî baña degdi kişver-i ‘ışk-ı cünûn

3462 Nazîre-i Feyzî

1 Şol kadar dökdi gözüm tûfân-ı gamdan seyl-i hûn
Katredür andan şafak toldı bu çerh-i nîl-gûn

2 Yir yüzinde zerrece sen mâha kâr itmez dirîg
Gerçi gökde mihri yakdı âteş-i âh-ı derûn

3 Hayme-i heft-âsmân eşküm habâbıdur benüm
Ol mu’azzam bârgâha dûd-ı âhumdur sütûn

4 Müntehâsın togrusı bâlâda ey serv-i revân
Kim görelden sidre kaddüñ oldı Tûbâ ser-nigûn

5 Kadd ü kaşuñ gördügince Feyzi sanur ey nigâr
Levhasına yazılur sîmîn kalemle misk-i nûn

3463 Nazîre-i Fehmî-i Saruhanî

1 Dâl zülfüñ bilümi bükdi beni kıldı zebûn
Âh kim artar yine şimden girü derd-i derûn

2 Gamzeñ âhir öldürür ‘âşıklaruñı ben kefîl
Zülfüñ âhir kâr asar bu dil-garîbi ben boyun

3 Pür-yarag olmış durur der-bend-i hüsnüñde bugün
Dik gelüp gamzeñ baña dir ye_öldürürin yâ soyun

4 Hüsnüñüñ ânı helâk eyler hemân anı bizi
Anı bilmezsin sen ey kaddi elif kaşları nûn

5 Zülf-i dil-ber salınup boynuma açdı göñlümi
Dilegüm budur ki yüzi ag ola ‘ömri uzun

6 Göz yaşı dökmedügine gâlibâ hikmet budur

Yine bârân yagdurur sihr eyleyüp ol pür-füsûn

7 Kaddüñ añup göz yaşıyla düşdi Fehmî ayaga
Al elümi ey kıyâmet serv-kad üstüme dön

3464 Nazîre-i Şânî

1 Devr-i eyyâm ile oldı sanma çerhi ser-nigûn
Ey kemân-ebrû olupdur tîr-i âhumdan zebûn

2 Âteş-i ‘ışkuñla gördi şevk ile tutuşdugum
Didi el arkası yirde küşt-gîr-i dehr-i dûn

3 Şöyle urdum taş ile bu dâglanmış sînemi
Görmedi Ferhâd elinden anı kûh-ı Bî-sütûn

4 Göñlüm al dervîşlik it abdâluñam ey pîr-i ‘ışk
Tekye-i ‘ışk[a] gerek olmaz mı kurbâna koyun

5 Zülfüñe dâr it gerek müjeñ ile boynın[ı] ur
Yüz çevürmez sevdügüm va’llâhi Şânî bu buyun

3465 Nazîre-i Yetîm

1 Çıkmadı Mecnûn’dan fikr-i beyâbân-ı cünûn
Gitmedi Ferhâd-ı bî-dilden hevâ-yı Bî-sütûn

2 Bî-sütûn bir lu’b ile Ferhâd’ı çaldı yirlere
Kuvvet-i bâzû ile sâbıkda anuñken oyun

2 Dâmen-i deştîyse Mecnûn’ı girîbân-çâk idüp
Vâdi-i mihnetde itmişdür tek u pûdan zebûn

3 Bu iki ferzânenüñ seng-i melâmet başına
Komaduñ yakdurmayınca ey sipihr-i ser-nigûn

4 Ey Yetîm eş’âr ile dîvâneler vasfında ol
Kim cünûn ehlinde yok zâtuñ gibi bir zû-fünûn

3466 Nazîre-i Derûnî

1 Olmış ey dil-ber meger tiryâk-i la’lüñden zebûn
Kim yatur bâg-ı ruhuñda mâr-ı zülfüñ ser-nigûn

2 Sâki-i ser-keş tenezzül eyledükçe şem’veş
Başa çıkdı gül gbi câm-ı şarâb-ı lâle-gûn

3 Olmasun mı dem-be-dem çeşm-i surâhî hûn-feşân
Gamze-i bed-mest-i sâkîden olupdur bagrı hûn

4 Hâk-i pây-i yâr olurken kuhl-ı erbâb-ı nazar
Gözlerümden dûr olursa tûtiyâ tevne’l-bütûn (?)

5 Ey Derûnî ehl-i fazlı aç u muhtâc eyleyüp
Her denînüñ muktezâsına döner bu çerh-ı dûn

3467 Li-mürettibihi

1 Oldı yâr eksüklüginde çün benüm derdüm füzûn
N’ola bîrûn olsa hadden nâle vü âh-ı derûn

2 Bezm-i gamda ben ne çekdügüm ne bilsün dem-be-dem
Nûş iden serv-i semenber ola câm-ı lâle-gûn

3 Ehl-i ‘ışka eşk-i hûnîndür şarâb-ı ergavan
Hem figân u nâledür hen demsadâ-yı erganûn

4 Gülşen-i kûy-ı nigâr olsun bugün tek meskenüm
Soñra yirüm külhan olursa dahı tevne’l-bütûn (?)

5 Kadd ü zülfüñ yâd kıldukça Elif-lâm okıyup
Çeşm ü ebrûñ añdugumca okuram sâd ile nûn

6 Zülf-i sehhâruñ ki urmışdur zenahdânuña yüz
San çeh-i Bâbil’de Hârût asılupdur ser-nigûn

7 Gözüme ‘âlem karañu olsa tañ mı Nazmiyâ
Çün beni ol mâhdan dûr eyledi gerdûn-ı dûn

3468 Li-mürettibihi

1 Her hevâya yiltenür âvâre dil kılmaz sükûn
Böyledür pes muktezâ-yı ‘ışk u ahvâl-i cünûn

2 Kuvvet-i bâzû degüldür yaluñuz medânelik
Zâl-i gerdûn hey nice Rüstemleri eyler zebûn

3 Sâhib-i ikbâl ü devlet ol durur ‘âlemde kim
Himmeti ‘âlî olup gerdûn gibi olmaya dûn

4 Tıfl gibi aldayup nice garîb eşkâl ile
Döne döne bu felek veh kim bize oynar oyun

5 Bâr-ı gamdur câme bârî kayd idinme anı sen
‘Işk ile gel baş açuk abdâl olup Nazmî soyun

Nev’-i dîger

3469 Ez-ân-ı Nizâmî

1 Ey cemâlüñ cilvegâhı ravza-i huld-ı berîn
Hüsnüñüñ meşşâtası min ‘indihi ‘ilmü’l-yakîn

2 Olalı ‘ışkuñ halîli gözlerüm kılmaz nazar
Âftâb u mâha innâ lâ uhibbü’l-âfilîn

3 Münhezim olur ‘ataşdan leşker-i mülk-i hayât
Ger mu’în irmezse la’lüñden baña sin min ma’în

4 Tal’atuñ metn-i Kelâmu’llâh u hattuñ şerhidür
Şerhâ-i şerh-i sahîh u metne-i metn-i metîn

5 Kaşlaruñ vasfında geldi mâ lehû mekrün sarîh
Gözler[üñ] şânında indi innehû sihrün mübîn

6 Cennet-i gülzâr-i hüsnüñ hasreten li’n-nâzırîn

Şerbet-i şîrîn-dehânuñ lezzeten li'ş-şâribîn

7 Ey Nizâmî saña bu mu'ciz kelâmuñ nazmını
Hâtif-i gaybî mi ta'lîm itdi yâ Rûhü'l-emîn

3470 Nazîre-i Hafî

1 Hırmeninde hüsnüñüñ mihr ile mehdür hûşe-çîn
Kohusından zülfüñüñ şermende bûy-ı müşk-i Çîn

2 Âb-ı Kevser'dür leb-i la'lüñ zülâli ey sanem
Kâmetüñ Tûbâ yüzüñ cennetdür özüñ hûr-ı 'în

3 Dûr idüpdür bini kûyuñdan rakîbüñ nitekim
Âdem'i cennetden itdi dûr İblîs-i la'în

4 Kût idinür la'lüñüñ yâkût-ı ahmer zikrini
Vird idinür dişlerüñ nâzmını hem dürr-i semîn

5 Zerreden kem görineydi âftâb-i âsmân
Ger cemâlinden götüreydi nikâb ol meh-cebîn

6 Kanlu yaşın ol kadar akıtdı la'lüñçün Hafî
Kim ser-â-ser lâlezâr olmış durur rûy-ı zemîn

3471 Nazîre-i Kemâl Paşa-zâde

1 Çın seher zeyn itdi nakş-ı Çîn ile gülzâr-ı Çin
Kıldı gülzâruñ için bâd-ı sabâ Ferhâr-ı Çîn

2 Resm-i Erjeng-i Hıtâ rengî nedâred ân-çünân
Nüsha-i Mânî-i Çîn nakşî nedîdest ân-çünîn

3 Lâle vü gülden 'aceb mi ger kızardıysa yüzi
Kim zamânuñ lutfını gördi hacel oldı zemîn

4 Der-hevâ-yı nûş-ı vasl ez-nîş-i zenbûr-ı gamet
Şod müşebbek sîne hem-çün hânehâ-yı engübîn

5 Serv-kaddüñçün du’a itdi seher cân bülbüli
Sidreden el kaldurup âmîn didi Rûhü’l-emîn

6 İtdi dil şîrîn lebüñ vasfında bir sihr-âferîn
Ki_işiden dir bâreke’llâh ancag ola âferîn

3472 Ve lehu
1 Nâzenînler nâzı ile toldı dil nâz u enîn
Geçdi bu nâz u enînle hayf ‘ömr-i nâzenîn

2 Leblerüñ añdukça cânâ sözlerüm şîrîn olur
Tûti şekker yiyicek söyler kelâm-ı şekkerîn

3 Uyhu görmez gözlerüñ fikriyle çeşmi nergisüñ
Şevk-i ruhsâruñla lâle kana boyadı yüzin

4 Nergis-i şehlâ gözi yaşından oldı âb-gûn
Lâle-i ra’nâ ciger odından oldı âteşîn

5 Kaşlaruñ her gûşede cânuma çekmişdür kemân
Zülf ü hâlüñ her tarafdan göñlüme açdı kemîn

6 Cânını almaga ‘uşşâkuñ ider biñ dürlü nâz
Nâz kadrini ne bilsün tıfldur ol nâzenîn

3473 Nazîre-i ‘Amrî
1 Tâ benefşeyle müzeyyen oldı berg-i yâsemîn
Lâciverd ile yazıldı rahmeten li’l-’âlemîn

2 Hat degül bu bî-basîretler gözine perdedür
Sebze-i mihr ü vefâdur ‘âşıka ey nâzenîn

3 Noktasın sorsa cemâlüñ mushafınuñ unuda
Levhde mastûr olan âyâtı Cibrîl-i Emîn

4 Hokka-i yâkûtda dendânı dürr-i şâhvâr
Hatt-ı sebzi hâtem-i la’linde pîrûze nigîn

5 Kara gözler hûblarda dîn ü îmân olsa ger
Her biri turup kemînden eylemezdi kasd-ı dîn

6 ‘Ârızı hattını görmez âz ider ol cevri çok
Gör ne yüzden ‘arz ider bu ‘Amri-i miskîne kîn

3474 Nazîre-i Cebrî

1 Zahm-ı müjgânuñdan olmaz cân u dil cânâ emîn
Gözlerüñ pür-hûn idüpdür ‘aynumı ‘ayne’l-yakîn

2 Bu dil-i bîmârumı biñ pâre kıldı sihr ile
Gamzeñüñ cellâdına cânâ hezârân âferîn

3 İtmez oldı zülf-i pür-çînüñ bizümle ‘ışk [u] meşk
Baglamış ben miskine biñ bend ile var ise kîn

4 Kâmet itseñ her kaçan Allâhü ekber dir gören
Hoş yaratmış kâmeti togrusı Rabbü’l-’âlemîn

5 Kılca kalmaz dem-be-dem vehm ile cânâ Cebri’nüñ
Kaşlaruñ hışm ile çatup zülfüñi kıldukça çîn

3475 Nazîre-i Mu’îdî

1 Kîn idüp ‘âşıklara peyveste kaşuñ itme çîn
Kim eyü olmaz bilürsin ey perî âdemde kîn

2 Biñ niyâz itdüm velî bir âferînüñ görmedüm
Bu ne ‘izz ü nâz olur yâ Rab hezârân âferîn

3 Zülf-i kâfir-kîş-i pür-çînüñ elinden âh kim
Leşker-i hüsn ile eyler her taraf yagma-yı dîn

4 Bu hazân-ı gussada ‘îş-ı bahâr itsem ne tañ
Lâle degüldür baña her tâze dâg u âteşîn

5 Lezzetinden bir birine yapışupdur lebleri

Anuñ içün agzını açmış durur ol nâzenîn

6 Hat degüldür çevreden ol hadd-i gül-nârı tûtan
Hâtem-i pîrûzedür yâkût-ı nâb olmış nigîn

7 Ol perîveşden Mu'îdî âdemîlıg umma kim
Dûstlık gösterdügüñce ol ider kibr ile kîn

3476 Nazîre-i 'Ahdî

1 Ey gül-i bâg-ı letâfet v'ey nihâl-i yâsemîn
Bâreke'llah bu cemâle sad hezârân âferîn

2 Mushaf-ı hüsnüñde okur tıfl-ı dil bu âyeti
Hâzihî cennâtü 'Adni fedhulûhâ hâlidîn

3 Sensüzin bir katre içsem zehr olur âb-ı hayât
'Ayn-ı dûzehdür baña 'arz itseler huld-ı berîn

4 Ruhlaruñda yazıludur âyet-i Allâh-ı Nûr
Leblerüñ şânında menzil lezzeten li'ş-şâribîn

5 Görmeyelden sen 'azîz-i Mısr Yûsuf hüsnini
Gözlerüm Yakûbveş pür-nem durur ey nâzenîn

6 Ka'be-i hüsnüñde kıblem kaşlaruñ mihrâbına
İns ü cinn ile perî vü hûr-ı Rıdvân sâcidîn

7 'Ahdi itdükçe dem-â-dem hüsnüñe medh ü senâ
Sidreden el kaldurup âmîn ider Rûhü'l-emîn

3477 Nazîre-i Zâtî

1 Cennet-i kûyuñda zîbâ kasruñı ey hûr-ı 'în
Görse görürdi kusûrın kendünüñ huld-ı berîn

2 Yûsuf-ı Ken'ân imiş ancak terâzûdan iner
Mısr-ı hüsne senden evvel şâh olanlarda hemîn

3 Şâh-ı ‘ışkam bir kızıl otag tutdı üstüme
Pâdşâhum ışk sahrâsında âh-ı âteşîn

4 La’lüñi medh eylesün dirseñ yüzüñ göster baña
Söylemez âyînesüz tûtî kelâm-ı şekkerîn

5 Gördi bu şi’ri didi ol ‘ârızı gül Zâti’ye
Âferîn ey bülbül-i bâg-ı belâgat âferîn

3478 Ve lehu
1 Kametüm engüşt-i şâh-ı mihnete engüşterîn
Urduguñ taşuñ nişânı bir zümürrüdden nigîn

2 Fürkatüñde ey meh-i hurşîd-çihre şem’veş
Başuma odlar yakar her şeb bu âh-ı âteşîn

3 Beytüm ile hâne-i kalbüñ müzeyyen ey perî
Yaraşur dirsem ben aña kal’a-i gevher-nigîn

4 Gösterürler şi’rümi barmag ile tûmârlar
Ol hilâl ebrûña meddâh olalı ey meh-cebîn

5 Zâtiyâ koltugına girmiş hamâyiller gelür
Şöyle mest olmış şarâb-ı nâz ile ol nâzenîn

3479 Ve lehu
1 Geldi bir gün kim cihâna reşk ider huld-ı berîn
‘Îdgehde bir biriyle seyr ider her hûr-ı ‘în

2 Elleri degmez bizümle merhabâ itmeklige
Bir biriyle öpüşürler şevk ile her meh-cebîn

3 Devlet el virürdi kalmazdum ayakda ol nigâr
El ucıyla merhabâ itse eger bir kez hemîn

4 Geçdi gitdi ben fakîrüñ yüzine bakmadı yâr
Görmedüm devlet yüzini geçdi ‘ömr-i nâzenîn

5 Zâtiyâ dünyâ sarâyında nazîrin görmedüm
N’ola dirse ‘îdgâha kasr-ı Firdevs-i berîn

3480 Ve lehu

1 Bir kıyâmet halk idüpdür kim seni cân-âferîn
Haşr olur cân ile varsañ mürdeler üzre hemîn

2 Sûre-i Kevser hakiçün ey tudagı Selsebîl
Sözüñi işitse Rıdvân ayda min mâ’i ma’în

3 Görse imkân manzarından hüsnüñi olsa perî
Def’i kasruñdan yaña uçmak dilerdi hûr-ı ‘în

4 Ben anuñ dünyâ sarâyında nazîrin görmedüm
Kûyuña dirsem mahaldür kasr-ı Firdevs-i berîn

5 Gül yüzüñ bir vech ile vasf itdi Zâtî dir gören
Âferîn ey bülbül-i bâg-ı letâfet âferîn

3481 Nazîre-i Revânî

1 Geyse altunlu kabâsını kaçan ol nâzenîn
Şemse-i zerrîndür cânumda dâg-ı âteşîn

2 Za’ferânı çihremüñ altunlu güller eyledi
Câmeñe şol deñlü kim yüz sürmişem ey nâzenîn

3 Gabgabuñ altında câmeñ üzre sîmîn tügmeler
Dûstum pervâneye beñzer ki_ol mâha karîn

4 Hil’at-i zerrîn içinde ol büt-i sîmîn-beden
Bitdi san güller arasında nihâl-i yâsemîn

5 Câme-i zerrîn ile seyr itseler cânâneler
Âftâb ile Revânî pür olur rûy-ı zemîn

3482 Nazîre-i Muhibbî

1 Ey dil-i bî-çâre itme cevr-i dil-berden enîn
Mâ-tekaddemden meseldür nâz ider her nâzenîn

2 Hayderîler gibi dakdum gûşa kullık halkasın
Boynuma halka olalıdan o zülf-i ‘anberîn

3 Ne kadar cevr ü cefâ itse göñül eyler kabûl
Dûstlar gökden ne yagarsa götürür çün zemîn

4 Küfr-i zülfüñi gider göster ruhuñ îmânını
Bir yire cem’ olmamışdur dûstum küfr ile dîn

5 Gün yüzüñsüz giceler feryâd u efgân eylesem
Nâlem âheng idüben bülbül baña dir âferîn

6 Göñlümüñ peymânesin zülfüñ gibi kıldı şikest
Lutf ise senden hemân u sabr ise benden hemîn

7 Ol leb-i şîrîn yolında ger ölem Ferhâdveş
Meşhedüme yazasın hâzâ şehîdü’l-’âşıkîn

8 Ulaşaldan zülfüñüñ sevdâsına dil hastedür
Leblerüñ dârü’ş-şifâsından buyur sirkencübîn

9 Nice şîrîn olmasun cânâ Muhibbî’nüñ sözi
Çünki medhüm söylerem olur kelâmum şekkerîn

3483 Nazîre-i Muhibbî

1 Virmezem dünyâlara dil-berlerüñ derd ü gamın
Ben bilürem kimseler bilmez mahabbet ‘âlemin

2 Hîç kes virmiş degül yâruñ dehânından haber
Gerçi ‘uşşâk arasında noktadur dirler hemin

3 Zülf ü müjgân çeşm ü ebrû hâl ü hat leşker çeküp
Pây-mâl itmek dilerler âh u sabrum leşkerin

4 Âh u zârî kılsa bülbül subh olınca tañ degül
Kurtarımaz hâr elinden n'eylesün ki_âhir

5 Devr-i gülde ey Muhibbî al ele peymâneyi
Fursatı fevt itme zâyi' kılma 'ömrüñ bir demin

3484 Nazîre-i Sürûrî

1 Kim ki agyârı sürüp görse yüzüñ ey meh-cebîn
Yaraşur dirlerse aña kâm-rân u kâm-bin

2 Agzını var zann iden çeşmüm ıraklardan bakup
Şübhede kaldum dirîga olmadı baña yakin

3 Dînüm içün agzın öpdüm dil-berüñ dirmiş rakîb
Bi'llah ol kâfir nice yok nesneye eyler yemîn

4 Gönderür biñ gamze tîrin gerçi ol kaşı kemân
Zülfi kılmışdur kümûnda yine yüz fitne kemîn

5 Tañ degüldür yâr olmazsa Sürûrî'ye refîk
Kim o bir şâh-ı mu'azzamdur bu 'abd-i kemterîn

3486 Nazîre-i Sabâyî

1 Âferîn ey pâdşâh-ı kişver-i hüsn âferîn
Kim saña her hüsni ihsân eylemiş hüsn-âferîn

2 Nâzenîn itmez miyem her nâzı didi ben didüm
Nâzenîn ey nâzenîn-i nâzenînân nâzenîn

3 Lutfuña aldanmışamdur kahruña talcanmazam
Ben cünûnü'l-'âşıkînem geh çünân ü geh çünîn

4 Göñlümi zülfüñ gibi mâhum yiter kılduñ şikest
Cebr ise senden hemândur sabr ise benden hemîn

5 Düşdi şevküñle beyâbâna Sabâyî çün sabâ
Yazılur alnında kim hâzâ cünûnü'l-'âşıkîn

3487 Nazîre-i Sabâhî

1 Olmadum bir dem cihânda mihhet ü gamdan emîn
Âh kim ‘âlemde gamla geçdi ‘ömr-i nâzenîn

2 Dûstdan ben çekdügüm cevr ü cefâ vü mihneti
Düşmenüme dahı virme yâ ilâhe’l-’âlemîn

3 Gül yüzüñ gûyendesi olup ser-âgâz eylesem
İşidüp efgânumı dirler hezârân âferîn

4 Başuma bârân gibi yagsa gamuñ dil gam yimez
Götürür gökden ne dürlü nesne yagsa bu zemîn

5 Gözlerüñ vasfında sihr itse Sabâhî tañ degül
Görmedi çeşmüñ gibi ‘âlemde bir sihr-âferîn

3487 Nazîre-i Gedâyî

1 Ey cemâlüñ pertevi cân gözine nûr-ı yakîn
Var ise sensin cihânda rahmeten li’l-’âlemîn

2 Zulmet-i gamda helâk olur Sikender gibi âh
Teşne câna Hızr irişmezseñ baña sin min ma’în

3 Sûret-i bâkî diler dil fâniye itmez heves
Bu delîl ile ki anı innâ lâ uhibbü’l-âfilîn

4 Hâk-i pâyüñ tûtiyâ-yı dîde-i hûrâ-yı ‘în
‘Ârızuñ gülzârı reşk-i ravza-i huld-i berîn

5 Müntehâ kaddüñ añup itsem dil ü cândan du’â
Sidreden el açuban âmîn ider Rûhü’l-emîn

6 Gerçi destân itmişem evsâf-ı hüsnüñ ‘âleme
Vasfuñuñ bir şemmesin şerh itmedüm ‘ilme’l-yakîn

7 Derd-i ‘ışkuña Gedâyî sabr ider Eyyûbvâr

İreli gûşına v’allâhi yuhibbu’s-sâbirîn

3488 Ve lehu

1 İşbu mevsimde ki kaplan gibidür sahn-ı zemîn
Şîr-i ner gibi şikâr it turma ey âhû-yı Çîn

2 Fursatı fevt eyleme el virmiş iken rûzgâr
Kim bu dîni rûbehînüñ fitnesi vardur kemîn

3 Pîr-i çengi diñle def gibi kulak tut kavline
Câm-ı meyden sor safâ-yı ‘işreti ey kâm-bîn

4 Kâkül-i müşkîn ile kimse işi varmaz başa
Ger başa varsun dir iseñ işüñ anuñla çekin

5 Çeşm-i ‘âşıkdan leb-i la’lînüñi dûr itme kim
Yaraşur bu hâteme ol la’l olursa_engüşterîn

6 Sâgarı gör nice yüz kızarducı güstâhdur
Meclis içinde tekellüfsüz gelüp öper lebin

7 Ey Gedâyî müdde’îden ‘ışkı pinhân eyleme
Kim ne dir ise disün sen söyle sözüñ gerçegin

3489 Nazîre-i Derûnî

1 Bir güzel sevdüm yine hurşîd-hadd ü meh-cebîn
Kaşları fettân-ı ‘âlem gözleri sihr-âferîn

2 Gün yüzinde ol dehân-ı nükte-dânı gözle kim
Zerre-i nâ-çîz iken hurşîde olmışdur karîn

3 Görmeyince gül yüzin feryâda gelmez ‘andelîb
Söylemez âyînesüz tûtî kelâm-ı şekkerîn

4 Aglamakdan dest-bûsın hasretiyle hâtemüñ
Kan oturdı gözine sanma anı la’lîn nigîn

5 Sâkıt oldı hâlet-i ‘ışk ile bütün hayr u şer
æebt-i evrâk itmesün anı kirâmen kâtibîn

6 Habbetü’s-sevdâ mıdur yâruñ Derûnî beñleri
Kiştzâr-ı dilde sevdâlar bitürmişdür hemîn

7 Gülşen-i bâg-ı cemâlin ‘arz idüp dil-ber didi
Hâzihî cennâtü Adni fedhulûhâ hâlidîn

3490 Nazîre-i Emrî

1 Lâle-i sahn-ı gülistân ahter-i çerh-i berîn
Her biri hâl-i ruhuñsuz dilde dâg-ı âteşîn

2 Bir müjeñ tîrin geçürdüñ sad hezrân sîneden
Âferîn ey kaşı yayum sad hezârân âferîn

3 Fül midür didüm ruhuñda yâ anuñçün kıldugum
Dûd-ı âh-ı âteşînümdür didi ol meh-cebîn

4 Gördi tâb-ı hüsnüñi tâkat getürmez hâs u ‘âm
Sâye saldı ilticâ içün bu zülf-i ‘anberîn

5 Ol dür-i dendânını gördüm ısırdı la’lini
Rûhumı kabz itdi sandum ol melek Emrî hemîn

3491 Nazîre-i Nûrî

1 Zülf-i pür-çînüñ ruhuñda hâledür mâha karîn
Bâg-ı cennet üzre yâhod şehper-i Rûhü’l-emîn

2 Hey ruhuñ üzre didüm bu zülf-i ‘anber-bû nedür
Didi miskîn Rûm’a gelmiş nâfe-i Tatar u Çîn

3 ‘Ârızuñda görinen zülfüñ degül dil almaga
Rûmilinde eylemiş bir nice kâfirler kemîn

4 Zülfüñ altında beñüñ gûyâ ki sultân-ı Habeş
Hayme-i müşkîn ile gülşende olmışdur mekîn

5 Nûriyâ zülf-i siyâhı ‘ârızında gûyiyâ
Hârelerle salınur gülşende bir mahbûb-ı Çîn

3492 Nazîre-i Cemâlî

1 Hüsnüñüñ gencine yine düzd-i zülf olmış yakın
Gûşvâruñ gevherin ugrılamasun gey sakın

2 Zülf diller hakkdur uyup hatı tezvîrine
Cân virüp zahmet çeken miskînlerüñ

3 Gül gibi gül-gûne sürdügüñce yüzüñ ayına
Bu dil-i sâfî saña âyîne yiter el-yakîn

4 Zülfi târâc itdi evvel soñra od saldı ruhı
Hüsnüñüñ yagmacısı dil mülkine saldı akın

5 ‘Ârız[ı]ayında çünki zâhir oldı mevc-i tîg
Cûybâr-ı hüsnine gark itdi hattı zevrakın

6 Âteşîn bayrak takup dil nîzesine âhumuñ
Gam sipâhınuñ öñince çekdi ‘ışkuñ sancagın

7 Revnakı gülzâruñ artar irişince sebzesi
Hatt-ı sebzi n’ola artursa Cemâlî dırnakın

3493 Nazîre-i Selîkî

1 N’ola şâd olsam selâmuñdan senüñ ey nâzenîn
Kim açar cân riştesinüñ ‘ukdesin dendân-ı sîn

2 Hâk-i kûyuñla sirişküm eylemişdi ihtilât
Dahı olmamışdı cânâ imtizâc-ı mâ’ u tîn

3 ‘Işk ile halka olup kaddüm yaşum la’l olalı
Komaz elden gam beni san hâtem-i gevher-nigîn

4 Hem-nişîn olmak diler göñlüm ‘acebdür yâr ile

Anı bilür kim gedâlarla şeh olmaz hem-nişîn

5 Ey Selîkî eşk ü âhum yiri gögi tutmadı
Sevmeyince bu nigâr-ı gül-’izâr u meh-cebîn

3494 NazîreiÎ Sun’î-i Gelibolî

1 Va’deler virme beni öldürmege ey meh-cebîn
Va’deye küymez bilürsin çünki ‘ömr-i nâzenîn

2 Câmi’-i kadrüñde gûyâ na’llenmiş şîşedür
Mâh-ı nevle bu felek ey husrev-i rûy-ı zemîn

3 Halka-i kaddüm bir altun hâtem itdi derd ü gam
Tâze dâgum la’lden oldı aña ey şeh nigîn

4 Harc iderdüm yoluña su gibi eşküm nakdini
Aña dahı kudretüm kalmadı ey dür yâ semîn

5 Ol kıyâmet vasl uman benden figân itsün dimiş
Haşr olınca idelüm ey Sun’i feryâd u enîn

3495 Nazîre-i Ahmedî

1 Nûrdan bir servdür kaddüñ senüñ ey meh-cebîn
Kim anuñ hayrânıdur heşt ü bihişt ü hûr-ı ‘în

2 Câmi’-i hüsnüñde zülfüñ halka îmân ‘arz ider
Hırka-i sâlûs ile miskîn tutarmış gizlü dîn

3 ‘Âlem-i vuslatda cânâ hecrüñ añdum agladum
Gül gibi handân iken bâg-ı hazân oldı karîn

4 Hüsn-i hattuñ şerh ider şîrîn lebüñ evsâfını
Âferîn eyler aña ey meh-likâ cân-âferîn

5 Şevk-i dîdâruñla Ahmed şâd u hurremdür bugün
Çöpçe gelmez hâk-i pâyüñ hakkiçün huld-ı berîn

3496 Nazîre-i Kıyâsî

1 Bûy-ı miske n'ola ta'n itse [o] zülf-i 'anberîn
Hem-seri âhû-yı nâfe meskeni gülzâr-ı Çîn

2 Leblerinden sor senüñ göñlüñ ben almadum diyü
Mushaf-ı hüsnine zülfi el urup eyler yemîn

3 Zülfüñe irmek bugün tañ mı müyesser olmasa
Bir uzak menzil dimişlerdür aña ehl-i yemîn

4 Pâdşâhum zülfüñe taklîd idermiş bâgda
İşidelden sünbüli yola asardı yâsemîn

5 Bir kıla 'akd eyleyüp beş beyt bir şi'r eyledüm
Ey Kıyâsî buña kim dirse nazîre âferîn

3497 Li-mürettibihi

1 'Aşıka kûyuñ gelür mânend-i Firdevs-i berîn
'Ayn-ı Kevser leblerüñ sen anda müşk-i hûr-ı 'în

2 Vuslatuñda her ne nâz eylerseñ eyle kim o dem
'Âşıka nâzük gelür nâzuñ senüñ ey nâzenîn

3 Göñlüme virdi elem gam kimse yok derdüm bilür
Dilleşeydük âh anuñla olsa bir kalb-i hazîn

4 'Âlem içre sıdk ile 'ışk u mahabbetden beni
Eyleme bir lahza hâlî yâ ilâhe'l-'âlemîn

5 Gel kanâ'at kıl cihânuñ agyârından geçüp
Tâ ki her endûh u gamdan olasın Nazmî emîn

3498 Li-mürettibihi

1 Kâkülüñ gamzeñ gözüñ kaşuñ durur ey meh-cebîn
Eyleyen kasd-ı dil ü cân gâret-i îmân u dîn

2 Gül yüzüñ şevkiyle bülbüller görüp feryâdumı

Her tarafdan didiler cânâ hezârân âferîn

3 Mâh-ı nev yâ kaşuña hem-tâ diyendür kej-nazar
Serv-kaddüñ sidreden bâlâ diyendür râst-bîn

4 Vasf idelden husrevâ la'l ü zebânuñ lutfını
Her makâlüm oldı şîrîn her kelâmum şekkerîn

5 Yâr odur kim 'âşık-ı bî-çâresine ola yâr
Nâzenîn oldur ki_ola ahlâkı anuñ nâzenîn

6 Kâm-ı ehl-i dil durur meclisde mey ki_olur müdâm
Anda sâkî kâm-rân u ehl-i meclis kâm-bîn

7 Beñzeyelden Nazmiyâ yâruñ leb ü dendânına
Yir ider baş üzre la'l-i nâb ile dürr-i semîn

Nev'-i dîger

3499 Ez-ân-ı Necâtî

1 Alınupdur lâle rengi ol gül-i sîr-âbdan
Kuruyupdur la'l kanı ol iki 'unnâbdan

2 Âyet-i hüsnüñi zâhid okıyamaz gerçi kim
Hatt u hâl eksük komamış nokta vü i'râbdan

3 Kaşlaruñ çâh-ı zenahdan rîsmân-ı zülfüñ
Çekdi göñlüm zevrakın mâhî gibi gird-âbdan

4 Bir bölük bîçâre bülbül kanını sürdüñ yüze
Ey gül-i ra'nâ hazer kıl dîde-i hûn-âbdan

5 Ayaguña yüz sürüp geçmek durur maksûd lîk
Çekme dâmânuñ benüm serv-i revânum âbdan

6 Gamzeñ okları yagarken hoş gelür ölmek baña

Haste göñlüm hazz ider bârân olıcak hˇâbdan

7 Aglamazdum hecrden ey dûst düşmen gülmese
Ta'n-ı a'dâ artug olur fürkat-i ahbâbdan

8 Dil kebâb u nukl gam göz yaşı mey hicrân nedîm
Ey Necâtî 'îş it eksük nesne yok esbâbdan

9 Tañ namâzı bâtıl olur matla'-ı hurşîdden
Zühd esâsı bozılur câm-ı şarâb-ı nâbdan

3500 Nazîre-i Sultân Bâyezîd

1 İñlerem her dem ziyâde derd ile dûlâbdan
Yaşum artuk mevc urur her lahza seyl-i âbdan

2 Nice yüz biñ bendeyi bendüñden âzâd isteseñ
Al elüñe zülfüñi çöz bir kılını yâddan

3 Rûşen oldı hep cihânda mihr-i ruhsâruñ senüñ
Gündüzin gün pertevinden gicede meh-tâbdan

4 Ka'be-i hüsnüñde kaşuñ görse zâhid ey sanem
Kıbleyi terk eyleye yüz döndüre mihrâbdan

5 Hasret-i la'l-i lebüñle yaşumuñ her katresi
Sûz-ı 'ışkuñda senüñ rengin düter 'unnâbdan

6 Dergehüñden gayrı yok baña cihânda ilticâ
Âh eger maksûd-ı dil feth olmaya ol bâbdan

7 Fürkatüñden agladukça 'Adli çeşminden anuñ
Cem' olupdur cümle deryâlar dökilen âbdan

3501 Nazîre-i Kemâl Paşa-zâde

1 Göñlüm açıldı benüm ol tîg-ı âteş-tâbdan
Tâzelendi sebzezârı cânumuñ ol âbdan

2 Kana boyandı ruhuñ şevkiyle zülfüñde göñül
Sîbe beñzer kim giceler reng alur meh-tâbdan

3 Câm-ı la’lüñden beni ey lâle-ruh mest it didüm
Didi kim mest oldı câm-ı lâle-i sîr-âbdan

4 Tag sanma gördügüñi belki derd-i ‘ışk ile
Nâlem işitdi zemîn kaldurdı başın hˇâbdan

5 Kûh-ı gamda ruhlaruñ şevkiyle dil kana yunar
Reng alur la’l-i Bedahşân mihr-i ‘âlem-tâbdan

6 Leblerüñ üstinde müşkîn hat degüldür görinen
Fitnelerdür kim olur zâhir şarâb-ı nâbdan

7 Bâg-ı hüsnüñ şevki ile iñlerem dûlâbvâr
Yaşum ol sîr-âba beñzer kim akar dûlâbdan

3502 Nazîre-i Vasfî

1 Yârelü sînem benüm ol tîg-ı âteş-tâbdan
Hâkdür gûyâ ki yir yir çâk olur seyl-âbdan

2 N’eyleyem seyr-i gülistânı ki biñ kez yig durur
Sînede her zahm-ı tîrüñ bir gül-i sîr-âbdan

3 Baña rahm itdüñ görüp sînemde tîguñ zahmını
Dîde-i bahtum benüm gûyâ uyandı hˇâbdan

4 Secde itmekden hilâl-ebrûlar ey meh kaşuña
Ka’be-i kûyuñda pürdür her taraf mihrâbdan

5 Rûzedür kan içmesün kâfir gözüñ didüm didi
Rûzesi kâfirlerüñ sınmaz şarâb-ı nâbdan

6 Levh-i eş’âruñda Vasfî zînet-i cedvel yiter
Cûylar ki_olur revân bu çeşm-i pür hûn-âbdan

7 Gûyiyâ kim şem'dür sînemde her tîrüñ yanar
Âteş-i 'ışkuñla sînem içre olan tâbdan

3503 Nazîre-i İshâk Çelebi

1 'Ârızuñ gül-gûn olur câm-ı şarâb-ı nâbdan
Berg-i güldür reng alur hurşîd-i 'âlem-tâbdan

2 N'eyleyem seyr-i gülistânı ki biñ kez yig durur
Sînede her zahm-ı tîrüñ bir gül-i sîr-âbdan

3 Öldürürseñ hecr ile terk itmezem derd ü gamuñ
Ölmek âsândur kişiye fürkat-i ahbâbdan

4 Tîr-i bârân-ı müjeñden dûstum bahtum yine
Râhat olup uyhuya varur uyanmaz hˇâbdan

5 Agız açdı her tarafdan zahm-ı peykânuñ senüñ
Dimege derd-i dilüm feth eyledi her bâbdan

6 Gizlü dîn tutar meger zülf-i siyehpûş-ı nigâr
Başını kesseñ kesilmez gûşe-i mihrâbdan

7 Derdmend İshâk senden cân u baş itmez dirîg
Her nesi var ise virür yoluña esbâbdan

3504 Nazîre-i âamî

1 Sûz-ı dil artar müdâm ol rûy-ı âteş-tâbdan
Âteş-i sûzân egerçi sâkin olur âbdan

2 Âteş-i 'ışkuñla ey meh dâg-ı sûzânum benüm
Rûşen olmışdur cihânda mihr-i 'âlem-tâbdan

3 Tîr bârân itse gamzeñ hoş gelür ölmek baña
Haste göñlüm hazz ider yagmurlu günde hˇâbdan

4 Yâr seyr-i cûybâr itdükçe ben ol gamdayam
Kim temâşâ eyler anı 'aks-i rûy-ı âbdan

5 Piste hayrân olup agzın açdı kaldı ey Gamî
Sen hikâyet eyler iken ol leb-i ‘unnâbdan

3505 Nazîre-i Celîlî

1 Görinen sanmañ şafakdur târem-i sîm-âbdan
Mevc-i hûndur kim akar sîm-âb-gûn dûlâbdan

2 Ehl-i bezmüñ kanıdur kim dökdi sâkî-i sipihr
‘Aks sanmañ şîşe-i câm-ı şarâb-ı nâbdan

3 Tâze dâg itmiş felek ser-tâ-kadem endâmını
Dil-figâr-ı ‘ışkdur gûyâ ki bir meh-tâbdan

4 Hârlar kim yüz urur her gice Şîrîn şevkine
Yig durur Ferhâd’a Husrev yatdugı sincâbdan

5 Teşne-i ‘ışka zülâl-i lutfdur câm-ı ecel
Sâkiyâ bir kâse sun gel baña ol cüllâbdan

6 Ol perîveş bezmine ey şem’ virme rûşenâ
Kim furûg-ı dâg yiter sîne-i ahbâbdan

7 Devlet-i ‘âşık Celîlî vuslat-ı ma’şûkdur
Veh ki mahrûm itdi baht ol devlet-i nâ-yâbdan

3506 Nazîre-i Refîkî

1 Pür olalı eşkden çeşmüm tehîdür h˘âbdan
Ey perî merdümlik it kurtar beni gird-âbdan

2 ‘Ârızuñda hat görüp şâd oldugum vechi bu kim
Açılur gam-gîn göñüller sebze-i sîr-âbdan

3 Hamdü li’llah mesken olmışdur saña dil hânesi
Dergehüñden gerçi dûr itdüñ beni her bâbdan

4 Buldı dil zülf-i siyâhuñ içre yol ruhsâruña

Gerçi ‘âşık behrmend olmaz şeb-i meh-tâbdan

5 Cân u dil olsa hevâdâruñ ‘aceb mi ey güneş
Zerreler ser-geştedür çün mihr-i ‘âlem-tâbdan

6 Pâre pâre eylesün ko tîg-i hicrân sîneñi
Çün Refîkî çâk olur yir yir zemîn seyl-âbdan

3507 Nazîre-i Zülâlî

1 Ey şeker-leb gerçi el çekdüm şarâb-ı nâbdan
Dem-be-dem kâsem tolar çeşmümdeki hûn-âbdan

2 Vird okurken kaşuñı fikr eylemiş nâ-geh imâm
Yüz çevürdi ol hemân kıblem dönüp mihrâbdan

3 Bî-sütûn-ı ‘ışkda Ferhâd olan şeydâlara
Husrevâ şekker lebüñ şîrîn gelür cüllâbdan

4 Şol harâmî gamzelerle çeşm-i pür-hˇâbın görüp
Cân u dilden el çeküp göz yummuşuzdur hˇâbdan

5 Hâlis altun ister iseñ gel yüzüm sarrâfına
Zâhid-i zerrâkı ko hayr ummagıl kallâbdan

6 Keşti-i ten hayf kim hecrüñ ile vîrân kala
Bahr-i gamda çün necât olmaz imiş gird-âbdan

7 Şâne zülfin cem’ idüp ebrûsın izhâr eyledi
San kemângerdür çıkardı yayını kullâbdan

8 Başına sultân olup abdâl olan ‘âşıklara
Külhanuñ hâkisteri hoşter gelür sincâbdan

9 Kılma la’lüñ cur’asın cânâ Zülâlî’den dirîg
Hâk çün kim bî-nasîb olmaz şarâb-ı nâbdan

10 Hüsnüñe magrûr olma kimseye kalmaz cihân

Ey halîlüm gâfil olma nâle-i ahbâbdan

3508 Nazîre-i Visâlî

1 Zevk ider dil yise zahm ol tîg-ı âteş-tâbdan
Hazz iderse teşne tañ mı nûş idicek âbdan

2 Çerhüñ etrâfı kızarmış görürem her subh-dem
Kızdı ol tennûr san bu âh-ı âteş-tâbdan

3 Kaçma mihr itdükleriçün sen mehe ‘uşşâk kim
Mustafâ kaçmaz habîbüm yok yire ashâbdan

4 Yüzüñi görse kızarur hacletinden hûblar
Tâze güllerdür sanasın reng alur meh-tâbdan

5 Geçmedügüm yollaruñdan secde kılmadın bu kim
Na’l-i esbüñ pür kılupdur yolları mihrâbdan

6 Mest olup meclisde dil-ber uyhuya varsa gözi
Bûseler al fitne uyanmadın ey dil hˇâbdan

7 Şi’r-i şîrînüñ Visâli okuma kem-fehme sen
Har-meges hazz ide sanma şekkerî cüllâbdan

3509 Nazîre-i Selîkî

1 Yarılur yir yir yüzüm gözden akan hûn-âbdan
Hâkdür gûyâ ki yir yir çâk olur seyl-âbdan

2 Şevk-i mihrüñdür beni meşhûr-ı âfâk eyleyen
Zerreler peydâ olur hurşîd-i ‘âlem-tâbdan

3 Devr-i hüsnüñde ko çeşmüñ uyusun nâz uyhusın
Hazz ider insân bahâr eyyâm[ı] olsa hˇâbdan

4 Gel içür men’ itme tîg-ı âbdâruñdan beni
Ey tabîbüm hasteyi men’ itmek olmaz âbdan

5 El Selîkî cümle lezzât-ı cihândan geçmişem
Geçmedüm ammâ ki mahbûb u şarâb-ı nâbdan

3510 Nazîre-i Sabâyî

1 Kan yudar hasretle dil ol tîg-ı âteş-tâbdan
Ebri görüp hâk-i teşne âb umar sîr-âbdan

2 Mâni' olur 'ârızuñ görmeden eşk-i bî-karâr
Ma'din-i sîmüñ mukarrerdür fenâsı âbdan

3 Redd ider gözden sevâdını rakîbüñ zülf-i dûst
Bes behâyim def' olur zencîr ile ebvâbdan

4 Sırr-ı sînem fâş olur bârân-ı eşk ile müdâm
Çok defâyîn keşf olur bir yarılup seyl-âbdan

5 Tarf-ı cûy-ı dîdede 'aks-i hilâli ol mehüñ
Mâhiye benzer atılmış sebzeye surh âbdan

6 Nûr-ı ruhsâruñla 'aynumda sahîh olur bebek
Tıfl-ı insân gerçi kim bîmâr olur meh-tâbdan

7 Tarf-ı hüsnüñden Sabâyî'ye gözüñ mâni' olur
Yakılur hüccâc-ı miskîn Ka'bede A'râbdan

3511 Nazîre-i Le'âlî

1 Görseler kaşuñ yüzüñ döndürmegil âhbâbdan
Ka'bede 'âbidleri men' eyleme mihrâbdan

2 Kaşlaruñ ger gizleseñ her yüzden eyler cân sücûd
Ka'benüñ her cânibi müstagnidür mihrâbdan

3 Serv-kaddüñ şevkile şöyle revân oldı yaşum
Yollar[ı] bend eyledi sakın şehâ seyl-âbdan

4 'Ârızuñ ayında düşdi dil zenahdânuña âh
Müşkil olur cân halâs itmek kişi gird-âbdan

5 Kanlu yaşı gördi gözümden sezâ açıldı hˇâb
Gâlibâ kan görmemişdür bildi ol hûn-âbdan

6 İki başdan gözlerem saçdan çü fâş ola kaşuñ
İki başdan gizlenür cıksa kemân kullâbdan

7 Ey Le'âlî gerd-i haddinde hatı ol dil-berlerüñ
Sebze-i terdür zuhûr itdi kenâr-ı âbdan

3512 Ve lehu

1 Gark-ı hûn oldı gözüm çün la'l-i âteş-tâbdan
Şîşe-i meydür pür oldı san şarâb-ı nâbdan

2 Gözüme dil-ber yüzin doyunca göstermez diyü
Kapu yapar merdüm-i çeşmüm yüzine hˇâbdan

3 Dergehüñden gel beni salma tavâf-ı Ka'beye
İşigüñdür Ka'be ey kıblem baña her bâbdan

4 Gül yüzüñ görmiş meger gülşende ey gonçe-dehen
Şerm ile derler dökildi her gül-i sîr-âbdan

5 Cân u dil alduñ Le'âlî'den dahı kılma tama'
Saña lâyık görmezem gam kaldı çün esbâbdan

3513 Nazîre-i Revânî

1 Gül gül olmış ruhlaruñ câm-ı şarâb-ı nâbdan
San kızıl güller durur kim reng alur meh-tâbdan

2 Başumuñ üstinde gûyâ berk urur bir nûrdur
Şu'le kim zâhir ola ol tîg-ı âteş-tâbdan

3 Câm-ı meyde 'aks-i ebrûñı gören dir sâkiyâ
Keştidür deryâda san kurtulımaz gird-âbdan

4 Ol siyeh çeşmi görüp uyhuda göñlüm didi kim

Kara bahtumdur benüm gûyâ ki_uyanmaz hˇâbdan

5 Kıldı yagmâ cân u dil rahtın Revânî çeşm-i yâr
Mülk-i tende nesne kalmamış durur esbâbdan

3514 Ve lehu

1 Gâfil olmañ çün şitâ irdi şarâb-ı nâbdan
Bir kadeh mey yig durur semmûrdan sincâbdan

2 Câm-ı meyden ehl-i dil bu demde ‘îş itse n’ola
Kış güninde hazz olur hurşîd-i ‘âlem-tâbdan

3 Döşe ‘işret nat’ını ocak kenârında yine
‘Ârif ol sûfî götür seccâdeyi mihrâbdan

4 Gün gibi elden düşürmezdüñ safâ câmın eger
Ey müneccim nesne bilseñ sen bu usturlâbdan

5 Gâh mescid kapusında geh der-i mey-hânede
Sûfi anuñçün Revânî dem urur her bâbdan

3515 Nazîre-i Mesîhî

1 Âh idem ger şevk ile ol çihre-i meh-tâbdan
Çerhde fi’l-hâl eriye mihr ile meh tâbdan

2 Hây u hûy-ı halkdan cânâ uyanmaz itlerüñ
Ben siñüp geçdükçe her biri beliñler hˇâbdan

3 Zâyil itmez katı göñlüñden cefâñı eşk-i çeşm
Kim bozılmaz nakş-ı mermer saykal-ı seyl-âbdan

4 Müstedâm ol tîg urursın bahs-i la’lüñ kılana
Cân çekişen halkı mahrûm eylemezsin âbdan

5 Âsmândan âstânuñı Mesîhî yig görür
Gör bu kutsuz nice tuymış kapuyı her bâbdan

3516 Nazîre-i Tal’atî

1 Ruhlaruñ ‘aksi mücellâdur meh-i pür-tâbdan
La’l-i rengînüñ musaffâdur şarâb-ı nâbdan

2 Her tarafdan gözlerüñ âhûsı diller sayd ider
San kim iki ejdehâlar uyanupdur hˇâbdan

3 Rîze rîzedür ciger tîg-ı sitemle dûstum
Şerha şerhadur yürek ol hançer-i sîm-âbdan

4 Bagrumı pür-hûn idelden tîr-i gamzeñ âh kim
Yaş yirine kan gelür bu merdüm-i hûn-âbdan

5 Âb-ı vasluñ say ki fürkatden ölüpdür Tal’ati
Kâyinât içre ne şey kim var diridür âbdan

3517 Nazîre-i Şevkî

1 Dönmek olmaz göñlüm ol şemşîr-i âteş-tâbdan
Gerçi perhîz eylemek bîmâra hoşdur âbdan

2 Söyleşür câm u surâhî virüp agız agıza
Almaga şîrîn lebüñ vasfın şarâb-ı nâbdan

3 Toz kopardı hüsn şehrinde hat-ı bîdâruñ âh
Nergis-i mestüñ uyanmaz dahı ‘ayn[ı] hˇâbdan

4 Kûçe görüp her tarafdan çekmesün kaşuñı zülf
Sag çıkmaz degme gez zîrâ kemân kullâbdan

5 Od yagar san ejder agzından cihânuñ üstine
Rûşen oldukça yañagun turre-i pür-tâbdan

6 Keşti-i cân ‘ârızuñ ayındadur ey lâle-ruh
Gül gibi gül kim ebed kurtulmasun gird-âbdan

7 Mihr idem dirdi saña Şevkî dehân-ı yâr lîk
Turfedür mihrüñ tulugı zerre vü nâ-yâbdan

3518 Nazîre-i Hayâlî

1 Zerreler yüz döndüre hurşîd-i ‘âlem-tâbdan
Dönmeye yüzüm benüm ol kaşları mihrâbdan

2 Terk ide yüz sürmegi rûy-ı zemîne âftâb
Çihre-i zerdüm benüm dû® olmaya ol bâbdan

3 Uyhudan açılmaya her şeb kevâkib gözleri
Hˇâba varmak gelmeye bu çeşm-i pür-hûn-âbdan

4 Pende-i dâg-ı melâmetden ola pîrâhenüm
Nâr pûşiş kılmasa hâkisteri sincâbdan

5 İster iseñ ‘ayn-ı vasla irmegi ser-geşte ol
Böyle fehm itdi Hayâlî nagme-i dûlâbdan

3519 Nazîre-i Mâtemî-i ‘Acem

1 Tâbnâk olmış ruhuñ cânâ şarâb-ı nâbdan
Turfedür bu kim fürûzân ola âteş âbdan

2 Şerbet-i la’lüñ hayâli nâ-tüvân itdi beni
Gerçi kim bîmâra sıhhat irişür ‘unnâbdan

3 Dâg-ı ‘ışkuñ sînede bir tâze güldür kim beni
Fârig itmişdür temâşâ-yı gül-i sîr-âbdan

4 Hatt u hâlüñden mükemmel oldı hüsnüñ nüshası
Nitekim mushaf müzeyyen nokta vü i’râbdan

5 Ol tabîbüñ şerbet-i vaslı çü olmadı nasîb
Mâtemî’ye zehr-i kâtil yig durur cüllâbdan

3520 Nazîre-i Zihnî

1 Eşk-i çeşmüm ey sanem şol hançer-i tîz-âbdan
Katre-i sîm-âba beñzer kim tamar tîz âbdan

2 Gözlerüñ zülfüñ içinde dün namâzın kılmaga
Zâhid-i şeb-hîze beñzer kim uyanmış hˇâbdan

3 Kana döndi gözlerüm ‘aks-i lebüñle ey tabîb
Şîşe-i sâfî gibi kim reng alur cüllâbdan

4 Gözlerüm içre hayâl-i hâlüñ ey dil-ber senüñ
Kan içer gûyâ megesdür kâse-i hûn-âbdan

5 Leblerüñ devrinde çeşm-i cân-ı Zihnî sanasın
Câmlardur kim tolar sâfî şarâb-ı nâbdan

3521 Ve lehu

1 Gözlerüm toldukça nûr ol ‘ârız-ı meh-tâbdan
Od kapar âyînedür san mihr-i âteş-tâbdan

2 Secde-i mihrâbdan maksûd kaşuñ tâkıdur
Kıbledür ey büt garaz olan dahı mihrâbdan

3 İrdügince zahm-ı peykânuñ dil-i sad-pâreme
Dâmenüm ey gül olur pür gonçe-i sîr-âbdan

4 Leblerüñ yâdını sâgar aldugınca agzına
Toldurur agzın surâhî bâde-i ‘unnâbdan

5 Zihni hem-dem olalı kapuñda itüñle senüñ
Âdem olup uludı oldı ulu’l-el-bâbdan

3522 Ve lehu

1 Gözlerüm kılmaz hazer şol hançer-i tîz-âbdan
Gerçi ki kılmak hazer hoşdur kişi sîm-âbdan

2 ‘Ârız-ı dildâra ey göz nice toymazsın didüm
Didi kim toymak olur mı teşne haste âbdan

3 Agzın agzına virüp sâkî surâhî birle câm
Leblerüñ sırrın sorar sâfî şarâb-ı nâbdan

4 Sâhil-i âb-ı zenahdânuñda çeşm-i cân u dil
Beñzer ol mellâha kim çıkmış ola gird-âbdan

5 Gice nergis gözlerüñden şöyle ser-mest oldı kim
Üstine gün togmayınca tâ uyanmaz hˇâbdan

6 Didüm ey cân nice usanmaz gözüñ kan içmeden
Didi kim kâfir usanur mı şarâb-ı nâbdan

7 Leblerüñ vasfını Zihnî aldugınca agzına
Toldurur agzına sâgar bâde-i pür-âbdan

3523 Nazîre-i Ferîdî

1 Mihr-i hüsnüñ görmese hâlî kalur meh tâbdan
Rûşen oldur kim münevverdür yüzüñ meh-tâbdan

2 Aya beñzetdükleriçün ‘ârız-ı gül-gûnuñı
Gözlerüm hâlî degül ey dûst her dem âbdan

3 Mâ-cerâ-yı ‘ışkuñı suhf-ı ruh-ı zerdümde eşk
Surh ile tahrîr ider geldükçe fasl u bâbdan

4 Hasret-i mey-gûn lebüñle_ey şem’-i meclis her dem uş
Sâgar-ı çeşmüm pür olmışdur n’idem hûn-âbdan

5 Virdi yagmâya dil ü cân rahtını gam kalmadı
Âh ile eşkümden artuk nesne nem esbâbdan

6 Hayli demdür işigüñde eşkümüz sâyil durur
Umaruz kim feth irişe fâtihü’l-ebvâbdan

7 Fitne-i agyâr ile yârândan döndürme yüz
Vechi yokdur yüz çevürmek Mustafâ ahbâbdan

8 Şevk-i dendân u lebüñle_ey şeh Ferîdî bendeñüñ
Nazm-ı dür elfâzı şîrînter durur cüllâbdan

3524 Nazîre-i Şehîdî

1 Mest olup dil-ber yine câm-ı şarâb-ı nâbdan
Şöyle mahmûr oldı kim açmaz gözini hˇâbdan

2 Dûstum ben nice terk idem senüñ derd ü gamuñ
Hayli müşkildür cüdâ düşmek kişi ahbâbdan

3 Bir haber keşf itmedüm râz-ı dehânuñdan senüñ
Nice kim ‘ışkuñ kitâbın okıdum her bâbdan

4 Kûze-i çeşmüm döker yaşını iñler bu göñül
Gülşen-i kûyuñda nem eksük benüm dûlâbdan

5 Kaçma zâhid secde kıl ebrûlarına dil-berüñ
Mü’min iseñ yüz çevürme gel berü mihrâbdan

6 Tâb-ı hüsninden o mâhuñ zerrece nûr almasa
Rûşen olmazdı cihân hurşîd-i ‘âlem-tâbdan

7 Câm içüp agyâr ile bûse kenâr oldukça yâr
Kan revân olur Şehîdî dîde-i hûn-âbdan

3525 Nazîre-i Bihiştî

1 Gitmedi la’lüñ hayâli çeşm-i pür–hûn-âbdan
Gerçi dirler zâyil olur nakş-ı rengîn âbdan

2 Zâr u ser-gerdân olup yaşlar döker kan aglayup
‘Âşık olan ‘ışk ögrenmek gerek dûlâbdan

3 Nice teşbîh ideyin la’lüñi cüllâb u meye
Meyden artukdur neşâtı lezzeti cüllâbdan

4 Düşde görsem koynuma girdügini cânânumuñ
İstemez uyandugum dil haşre dek ol hˇâbdan

5 Tâlibi çok vâsılı yok kîmyâdur nazm çün

Ey Bihiştî yandug ammâ câhil-i kullâbdan

3526 Nazîre-i Harîmî

1 Kaşlaruñ kec-râ idüp döndürme yüz ahbâbdan
Mustafâ döndürmedi kıblem yüzin ashâbdan

2 Görinen sâkî habâb-ı mey degüldür bâdede
Gözleri gitmez Cem'üñ câm-ı şarâb-ı nâbdan

3 Tâk-ı ebrûñı görelden zâhid-i halvet-nişîn
Olmadı bir lahza hâlî gûşe-i mihrâbdan

4 Dîdeden niçün nihân oldı nihâl-i kâmetüñ
Serv hod bir dem cüdâ olmaz kenâr-ı âbdan

5 Ka'be-i kûyumda cân virmez Harîmî diyüben
Ey halîlüm sen güneh yıgma aña ol bâbdan

3527 Nazîre-i Gedâyî

1 Mihr-i ruhsâruñ fer iltür tâbiş-i meh-tâbdan
Reng alur la'l-i lebüñ câm-ı şarâb-ı nâbdan

2 Her ki yüzüñ ile kaşuñdan dönerse yüzini
Göreyin kim yüzi dönsün kıble vü mihrâbdan

3 Dil heves itmez kapuñ koyup bihişt ebvâbına
Halka gibi asılur kalur geçer her bâbdan

4 Devr-i hüsninde gözinden gâfil olma ey göñül
Fitne-i devr-i kamerdür kim uyandı hˇâbdan

5 İtlerüñ turmaz çekerler dâmenümden kapuña
Bu kadar lutf u kerem görmek yiter ahbâbdan

6 Çün gidersin bâri 'uşşâka lebüñden bûse vir
Cân virürken hasteler mahzûz olurlar âbdan

7 Tut ki bîdâram cihânuñ hâlin idrâk eylerem
Ey Gedâyî assı ne çün baht uyanmaz hˇâbdan

3528 Nazîre-i Câmî-i Emîn

1 Her ne deñlü kim içem câm-ı şarâb-ı nâbdan
Toldurur ol dem anı bu göz yaşı hûn-âbdan

2 Yüz suyın alur melekler cûy-ı hüsnüñden senüñ
Mihr ü mâhuñ kûzesiyle devr iden dûlâbdan

3 Gül gül olsa câm-ı mülden çihre-i sâkî n'ola
Çünki güller reng alur hurşîd-i 'âlem-tâbdan

4 Farkı var mescid kapusından der-i mey-hânenüñ
Ey su'âl iden cevâb al gel berü her bâbdan

5 Yüz yumaz sûfîlig ile Câmi-i âvâreveş
Kim ki el yumazsa zâhid bu şarâb-ı nâbdan

3529 Nazîre-i Usûlî

1 Dâg olur dilde ruhuñsuz giceler meh-tâbdan
Od yanar başumda sensüz mihr-i 'âlem-tâbdan

2 Kaşlaruñ tâkın eger yâd itse mescidde imâm
Kıble hakkı ey sanem yüz döndüre mihrâbdan

3 Düşdi 'ışkuñ bahrinüñ gird-âbına fülk-i felek
Döne döne kendözin kurtarımaz gird-âbdan

4 Hâr-ı gamda cân viren bülbüllere ey lâle-ruh
Yaraşur olsa kefen berg-i gül-i sîr-âbdan

5 Sûfi sâfî-meşreb olup bilse agzı dadını
Men' ider miydi Usûlîyi şarâb-ı nâbdan

3530 Nazîre-i Sinânî

1 İrmedin câm-ı ecel nûş it şarâb-ı nâbdan

Bezm-i ‘ışka mahrem ol olma cüdâ ahbâbdan

2 Husrevâ şîrîn-lebüñ devrinde dâd it ‘âşıka
Okıyup mihr ü vefâ destânını her bâbdan

3 Külhan-ı ‘ışkuñ yakan bî-hânmân üftâdeye
Yig gelür derdüñ pelâsı atlas u sincâbdan

4 Gitmeye dilden hayâl-i ‘ârız-ı canâneler
Gide bu germiyyet âteşden safâdan âbdan

5 Hâsıl olur eşk-i çeşmüñle ümîdüñ sebzesi
Ey Sinânî ben bu remzi añladum dûlâbdan

3531 Li-mürettibihi

1 Leblerüñ cânâ musaffâdur şarâb-ı nâbdan
Ruhlaruñ her vech ile terdür gül-i sîr-âbdan

2 La’l-i nâbuñsuz harâm olsun içersem katresin
Âb-ı hayvân ise de geçdüm şarâb-ı nâbdan

3 Bâde-i la’lüñle sürdügüm safâ vü demlerüñ
Gitmedi hergiz hayâli çeşm-i pür-hûn-âbdan

4 Âftâbum şöyle yakduñ âteş-i mihrüñle kim
Gitmeye ol sûz ebed hurşîd-i ‘âlem-tâbdan

5 ‘Ârız u hattuñ me’âli oldugiçün hazz ider
Ehl-i diller sebzezâr ile kenâr-ı âbdan

6 Derd-i ‘ışkı girye vü zârî imiş teskîn iden
Ben bu remzi döne döne añladum dûlâbdan

7 Yâr işigin bekle Nazmî başuña tâ gün togup
Devletüñ yüz göstere bir gün saña ol âbdan

Nev’-i dîger

3532 Ez-ân-ı Ahmed Paşa

1 Ey göñül murgı ne rahm umarsın ol sayyâddan
Kim safâsı var anuñ dâmındaki feryâddan

2 Çünki takdîrüñdür iş ahterden efgân eyleme
Hükm-i sultândur siyâset aglama cellâddan

3 Göñlümüñ levhinde okurdum elif kaddin revân
Ben dahı bir togru harf ögrenmedin üstâddan

4 Devletinde hüsnüñüñ dâd eyle ey şâh-ı cihân
Ki_anca devlet-hâneler vîrân yatur bî-dâddan

5 Dâmenüñ çek hâr elinden gel sen âhumdan sakın
Kim hezârân cübbe-i gül çâk olupdur bâddan

6 Sür kapuñdan tek beni bir görme her nâ-cins ile
Biñ kez ölmek yig kişiye bir yaramaz addan

7 Âşinâ cem’in sebebsüz tagıdup zülfüñ gibi
Uyma her bîgâneye kim hayr gelmez yaddan

8 Şâm-ı zülfüñ Mısr-ı hüsnüñden çevürdiyse yüzin
Asma ol miskîni kim yañlış döner Bagdâd’dan

9 Kanda bilsün ol ki Ahmed yir şeker yirine gam
Şîr uman Şîrîn’e ne şûr-ı dil-i Ferhâd’dan

3533 Nazîre-i Nizâmî

1 Ey göñül feryâd idüp dâd umma ol bî-dâddan
Hükmi çün sultân ider assı nedür feryâddan

2 Ol ki yıllar geçdi vü bir dem beni yâd itmedi
Kendü yıllardur ki bir dem gitmemişdür yâddan

3 Dil ider çâh-ı zenahdânuñda gamzeñden hazer
Habs içinde nitekim tutsag olan cellâddan

4 Her ham-ı zülfüñ benümçün kızdurur âteşde na'l
Çün gül üzre sünbülüñ olur müşevveş bâddan

5 Hutbe-i hüsni bülend âvâze ile râstda
Kaddüñ adına okur murg-ı çemen şimşâddan

6 Dil ser-i kûyuñ koyup itmez heves dârü's-selâm
Her kişiye kendü şehri yig gelür Bagdâd'dan

7 Ey Nizâmî itleri talar rakîbi hod n'olur
Âşinâdan hayr gelmez ne umarsın yâddan

3534 Nazîre-i Kemâl Paşa-zâde

1 Her sadâ kim zâhir olur tîşe-i üstâddan
Bir eserdür taşda kalmış nâle-i Ferhâd'dan

2 Ruhları şem'ine cân yakmakda ey pervâne sen
Baña şâgird ol ki dirler san'atı üstâddan

3 Görinen şimdi yaşum Nîl'iyle hüsnüñ Mısr'ıdur
Bir kuru oddur ki kalmış Dicle vü Bagdâd'dan

4 Nev-'arûs-ı gonçe nâ-mahrem diyü örter yüzin
Berg-i sebz içinde kendözini saklar bâddan

5 Ne bite dirsin göñül kaddinden ol sîmîn-berüñ
Kimse ber yimiş degüldür serv ile şimşâddan

6 Sandılar kopdı kıyâmet taglar kaldurdı baş
Dil-berüñ kûyında olan nâle vü feryâddan

7 Biñ rakîbüñden geçer dil bir seg-i kûyuñ bulup
Kişiye bir âşinâ yigdür hezârân yaddan

3535 Nazîre-i Kemâl-i Zerd

1 Nice ki_eylersin baña cevr ü cefâ bî-dâddan
Gördügüm gibi yüzüñ gider kamusı yâddan

2 Öykünürse fülfül-i Hindû mu’anber hâlüñe
Sengsâr it tohmı anuñ gelmedi Bagdâd’dan

3 Sînemi şîrîn lebinüñ fürkatinde dögmege
Dûstlar bir taş virüñ türbe-i Ferhâd’dan

4 Çün yil u su üzredür bünyâd-ı kârı ‘âlemüñ
Ne umarsın ey göñül bu kâr-ı bî-bünyâddan

5 Kaddüñi ra’nâ görür serv ü sanavberden Kemâl
‘Andelîbe şâh-ı gül bâlâ gelür şimşâddan

3536 Nazîre-i ‘Alâyî

1 ‘Işka şâgird oluban ögrendügüm üstâddan
İşbudur kim dil harâbın yig bilem âbâddan

2 Ger dökem yüz suyını topraga serd añlama kim
Germem âteşden senüñçün bî-karâram bâddan

3 N’ola göstерseñ terahhum bâbın ey nâzük beden
Tut ki muhkem kal’adur göñlüñ bugün pûlâddan

4 Bu durur şîrîn latîfe kim yoluñda ey latîf
Niceler Husrevlenür yön görmeden Ferhâd’dan

5 Çîn-i zülfüñ bûyı katında iñen müşk-i Hıtâ
Eylesün Türk-i Hıtâ yañlış döner Bagdâd’dan

6 Bendelerden ey Sabâ öpdükçe ol şâhuñ elin
Lutf idüp bi’llah beni dahı giderme yâddan

7 Dil olup neyveş ‘Alâyî derd ile ol hoş-nevâ
Her nefes ‘uşşâkı zâr it nâle vü feryâddan

3537 Nazîre-i Revânî

1 Çok cefâlar irişüpdür baña sen bî-dâddan
Her biri hâtırdadur kim gitmez eylük yâddan

2 Kûh sanmañ görinen yir yir ki uyhudan zemîn
Uyanup baş kaldurupdur nâliş-i Ferhâd'dan

3 Gicelerde çerh üzre görinen şekl-i hilâl
Şem'-i bezmüñ şu'lesidür kim egilmiş bâddan

4 Mısr-ı hüsnüñde koma bir fitnedür hâl ü hatuñ
Dûstum gelmedi ya tohmı anuñ Bagdâd'dan

5 'Âşık olmış bâg-ı kaddüñ adına ey lâle-ruh
Gögsine çekmiş elifler sâye-i şimşâddan

6 Şîve vü nâzı güzeller senden ögrense n'ola
San'atı lâyık budur kim göreler üstâddan

7 Yâr ile hergiz Revânî olımadum âşinâ
Ben hakîri 'ışk ise kesdi bilişden yaddan

3538 Nazîre-i Zâtî

1 Her ne zahm irdiyse cânâ ol gözi cellâddan
Cümlesi göñlümdedür eylük gider mi yâddan

2 Düşde ol Yûsuf-cemâli göreler şâyed diyü
Halk-ı Mısr'ı subha dek uyutmazam feryâddan

3 Taşdan çıkmazdı nâr ey husrev-i şîrîn-zebân
Ger eser kalmasa sûz u nâliş-i Ferhâd'dan

4 Mâh-ı nev sanma felekde zâhir olan dâyimâ
Şu'le-i âh-ı derûnumdur egilmiş bâddan

5 Göñline girmek hemân ol dil-ber-i sengîn-dilüñ

Zâtiyâ bir kal'a almak gibidür pûlâddan

3539 Nazîre-i Sabâyî

1 Ben kime kılam şikâyet ol şeh-i bî-dâddan
‘Âdet itdi zulmi fârig ‘adl ü dâd üstâddan

2 Hâr-ı gamdan nâle kılma dir hemân ol gonçe-leb
Bülbüle rahm eylemez kim kurtıla feryâddan

3 Leblerüñ şevkinden öldüm didim idi gamzesi
Kan tutanlar cân bulur dir neşter-i kassâddan

4 Fikr-i gamzeñ kanumı dökmek benüm zikrüm lebüm
Zîr-i dest-i tîg iken su isterem cellâddan

5 Da'vet-i ervâha hattuñ ‘ûd u ‘anber tutaruz
Anuñ içün göñlüñi levh eyledüñ pûlâddan

6 Yanmagı pervâneden gördüm velî yig yanaram
Kâbil-i şâgird olan üstâd olur üstâddan

7 Zikr-i la'lüñi dehânından Sabâyî koya mı
Fikri Şîrîn husrevâ gitmez dil-i Ferhâd'dan

3540 Nazîre-i Ahmed Çelebi-i Kâdî-zade

1 Merhamet umma dilâ ol gamze-i bî-dâddan
Kim durur ‘âlemde hergiz rahm umar cellâddan

2 İstemez mihr ü vefâ bu çerh-i keç-reftârdan
Görmedüm hergiz hakîkat âşinâ vü yâddan

3 Hâlüme rahm itdi kâfir zâhidâ sen kılmaduñ
Kalb-i serdüñ bilmedüm mermer mi yâ pûlâddan

4 Cûybâr-ı deyrde kaddüñ hayâlin göreli
Dûstum el çekdi göñlüm ‘ar'ar u şimşâddan

5 Âşkâr itdüñ yüri râz-ı derûnı[n] Ahmed'üñ
Göreyin kurtılma hergiz nâle vü feryâddan

3541 Nazîre-i Hatâyî

1 Çıkmaz ey dil-ber senüñ hayl-i hayâlüñ yâddan
Kişver-i göñlümi yıkdı 'ışkuñuz bünyâddan

2 Tâ ki düşdüm ey perî-peyker firâkuñ odına
Tutdı âvâzum cihânı âh ile feryâddan

3 Nice kim dünyâ yüzinde haste cânum tendedür
Çıkmaya derd ü firâkuñ bu harâb-âbâddan

4 Tâ ki çeşmüm karşusından ayru düşdüñ ey sanem
Gitmeye hergiz hayâlüñ hâtır-ı nâ-şâddan

5 Sen Hatâyî sözine dak tutma ey zâhid yüri
Tâ ezel ta'lîm alupdur bu hakîm üstâddan

3542 Nazîre-i Sultân Süleymân

1 Her nefes ey haste-dil maksudına feryâddan
Merhamet gelmez bilürsin çün şeh-i bî-dâddan

2 Çün tutıldı zülfine dil murgı yâruñ çâre ne
Dâm-ı müşkildür halâs olmayısar sayyâddan

3 Eylemişdi kıssa-i 'ışkı benüm rûhum revân
Dâstân okınmadın Mecnûn ile Ferhâd'dan

4 Hamdü li'llah kim degül adum benüm kelb ey rakîb
Gayret ehline ölüm yigdür yaramaz addan

5 Yazmış idüm tûret-i cânânı dil levhinde ben
Hüsn-i tasvîr eylemek nakş olmadın üstâddan

6 Hırmen-i hüsninde dil murgına virmez dâneyi
Ol sanem sanmañ getürmiş tohmını Bagdâd'dan

7 Bâd-ı âhuñla niçün ol serv meyl itmez saña
Çünki ‘Adlî meyl ider her sûya servi bâddan

3543 Nazîre-i Refîkî

1 Dil unıtmaz beni ayru gördügince yâddan
Dûstum zîre meseldür gitmez eylük yâddan

2 Kûhda lâle degül görinen gam-ı Şîrîn ile
Hûn-ı dildür kim tamupdur dîde-i Ferhâd’dan

3 Atı üstinden tevâzû’lar ider cânân baña
Şâh-ı gül gibi ki hâke mâyil olur bâddan

4 Yüz çevürmem biñ olursa dûstlar düşmen ki çün
Yig durur ölmek kişiye bir yaramaz addan

5 ‘Işk pîrine Refîkî olalı cândan mürîd
Vaz geldi şeyh-i şehrüñ itdügi irşâddan

3544 Nazîre-i Mâtemî-i ‘Acem

1 Dil nice sayd olmasun çeşmüñ gibi sayyâddan
Kim perî dîvânedür sen serv-i hûrî-zâddan

2 Taşa kâr itdi vü Şîrîn göñline kâr itmedi
Nâleler kim itdi her dem Kûh-ken bî-dâddan

3 Nice şeydâ olmayam ‘ışkından anuñ kim degül
Ol perî Şîrîn’den eksük ben gedâ Ferhâd’dan

4 Sûz-ı ‘ışkuñ şu’lesin artursa âhum tañ mı kim
Şöyledür ‘âdet ki efzûn ola âteş bâddan

5 Seyl-i eşküm ger bu nev’ ile akarsa Mâtemî
‘Âkıbet vîrân ider bu hâneyi bünyâddan

3545 Nazîre-i Visâlî

1 Tâzedür hattuñ (...) sûsen-i âzâddan
Müntehâdur sidre kaddüñ servden şimşâddan

2 Baña ey gül-ruh mahalleñ itleri âvâzesi
Hoş gelür gülşende bülbül itdügi feryâddan

3 Zülfinüñ dâmında feryâd itme rahm umup göñül
Murg-ı zeyrek ölse ummaz merhamet sayyâddan

4 Eşkümi iden temâşâ añmaz olur Dicle'yi
Kûyuñı kılan teferrüc usanur Bagdâd'dan

5 Burka'ı saldı yüzinden işidüp âhum habîb
San gülüñ yüzi açıldı çün seherde bâddan

6 Ey Visâlî'ye cevâb idüp dirilen bî-edeb
Germ olup güstâh olma şerm kıl üstâddan

3546 Nazîre-i Le'âlî

1 Çün halâsuñ yokdur ey murg-ı dil ol sayyâddan
Derd-i ser virme aña gel fârig ol feryâddan

2 İrdi Şîrîn'üñ leb-i şîrînine Husrev velî
Yâdgâr oldı cihânda 'ışk işi Ferhâd'dan

3 Dil-berüñ yolında cân teslîmin ögrendüm hemân
Bu tarîk-i 'ışkı ta'lîm eyleyen üstâddan

4 Dil gözinden korkusuz geçdi lebinden zülfine
Her kim ol cândan geçe havf eylemez cellâddan

5 Bu Le'âlî bendeñi yâd itmegi yâd eyledüñ
Gerçi kim bir dem seni yad itmedi ol yâddan

3547 Nazîre-i Münîr

1 Kime feryâd ideyin ben sen şeh-i bî-dâddan
Kim hazer kılmazsın aslâ nâle vü feryâddan

2 Gûyiyâ hâl-i siyâhuñ çeşmüñ öñinde senüñ
Düzd-i Hindî beççedür kim rahm umar cellâddan

3 Hîç hûnî gözlerüñden göñlüm itmez ihtiyât
Pes eceldür murgı bî-bâk eyleyen sayyâddan

4 Sihr ‘ilmin n’ola yig bilse gözinden gamzesi
Şimdi mi oldı yig olmak bir kişi üstâddan

5 Sen büt-i şîrîn-dehân içün bugün cân virmede
Husrevâ bi’llah Münîrî kem midür Ferhâd’dan

3548 Nazîre-i Hasan-i Kâdî

1 Her ne dem kim zülfüñüñ alsam kohusın bâddan
Dûstum yârân degül hâlî mübârek-bâddan

2 Her tarab-hâne ki dil yapmışdı kûy-ı ‘îşda
Geldi seyl-âb-ı gamuñ yıkdı anı bünyâddan

3 Zülfine baglanduñ ey dil gamzesinden umma meyl
Dâma tutılmış kuşa çün rahm yok sayyâddan

4 Gamzesi bîmârınuñ gûş eylemez efgânını
İncinür feryâddan âh ol şeh-i bî-dâddan

5 Derd-i hecre mübtelâ hâlin ne bilsün ol nigâr
Kûh-ı gamda ölse Şîrîn’e ne gam Ferhâd’dan

6 Gam bucagında unutduñ bendeñi yâd itmedüñ
Bunca yıllık hakk-ı hizmet gitdi ey şeh yâddan

7 Neng ü nâmı terk kıldı râh-ı ‘ışkuñda Hasan
Sakınur merdâneler lâ-büd yaramaz addan

3549 Nazîre-i Hayâlî

1 Merhamet umma göñül bu gerdiş-i bî-dâddan

Kimse ma’mûr olmamışdur bu harâb-âbâddan

2 Zahm ururken Bî-sütûn’uñ bagrına oldı ‘âyân
Zikr-i Şîrîn’üñ sadâsı tîşe-i Ferhâd’dan

3 Seyl-i eşkümle cihân sahnı pür olmasun diyü
Kirpügüm sedd oldı ‘aynum devrine pûlâddan

4 Zülfinüñ dâmına düşme göz karasıyla göñül
Murg-ı zeyrek havf ider çün merdüm-i sayyâddan

5 Ol Hayâlîyem ki oldum ‘ışk ile bî-nâm u neng
Ummañuz idrâk ben rüsvây-ı mâder-zâddan

3550 Nazîre-i Muhibbî

1 Her sadânuñ ‘aksi kim zâhir olur feryâddan
Bir eserdür kûh içinde nâle-i Ferhâd’dan

2 Ne umarsın ey göñül sen nahl-i kaddinden anuñ
Mîve kim gördi bite ‘âlemde hîç şimşâddan

3 Gözlerüm yaşı biri Nîl ü birisi Dicle’dür
Hüsnüñ efzûndur senüñ çün Mısr ile Bagdâd’dan

4 Kopdı sandılar kıyâmet kalkdı lahdden nice baş
Kûy-ı dil-berde olan bu nâle-i feryâddan

5 Benden ögrensün Muhibbî yanmagı pervâneler
Eylemez tahsîl-i san’at görmeyen üstâddan

3551 Nazîre-i Muhibbî

1 Nâmeler gelse kaçan İstanbul-ı âbâddan
Bûy-ı zülfüñi sehergeh aluram Bagdâd’dan

2 Mısr-ı hüsnüñ hakkı senden ayru ey Yûsuf-cemâl
Eşk-i çeşmüm Nîl’den eksük degül hem Şâd’dan

3 Gül yüzüñden dûr olalı çü göñül bülbülleyin
Giceler tâ subha dek hâlî degül feryâddan

4 La’l-i şîrînüñe cânâ ben ben nice cân virmeyem
Bu tarîk-ı ‘ışkda eksük miyem Ferhâd’dan

5 Tek beni sürme kapuñdan öldürürseñ râzıyam
Ölmek evlâdur kişiye bir yaramaz addan

6 Didiler çünki su üzredür cihân bünyâdını
Ne umarsın ey göñül bî-kâr u bî-bünyâddan

7 Bu Muhibbî’yi ‘aceb añmaz mı ki ol seng-dil
Bir nefes bir dem anuñ gitmez hayâli yâddan

3552 Nazîre-i Gedâyî

1 Mesken itmişdür hayâli dilde gitmez yâddan
Gerçi yıllardur ki ol meh gitmemişdür yâddan

2 Cân keserven sen leb-i şîrîn içün sanma hacer
‘Işk yolında sa’yüm artukdur benüm Ferhâd’dan

3 Bir siyeh-rûdur benefşe hem-ser itme zülfüñe
Yire geçsün ttohmı anuñ gelmedi Bagdâd’dan

4 Derd ile öldür beni tek cân dirîg eyler dime
Âdem olana ölüm yig bir yaramaz addan

5 Çeşm-i hûn-rîzüñ elinde tîg-ı dil boynında bend
Nice cân kurtarsun ol bîmâr bu cellâddan

6 Husrevâ dilden ne umar bilmezem gam şahnesi
Bâc alınmak çün degül ‘âdet harâb-âbâddan

7 Kâmetüñ yâdına zâr olsa Gedâyî subh-dem
İşidüp feryâd ider murg-ı çemen şimşâddan

3553 Nazîre-i Müftî-zâde

1 Tañ degül havf eylesem ol gamze-i bî-dâddan
Kim göricek cânum ürker nitekim cellâddan

2 Tutdı çün seyyâh-ı dil zülfüñle haddüñde vatan
Cennet-i ‘Adn ise geçdüm Şâm ile Bagdâd’dan

3 La’l-i şîrînüñ görüp şevk ile kanlar yutdugum
Okısam ma’lûm olurdı kıssa-i Ferhâd’dan

4 Kâmetüñ vasfın bülend itdüm çemende râstî
İşidüp kumrîler âheng eyledi şimşâddan

5 Derd-i dil efzûn olur âh itdügümce ey perî
Fi’l-mesel şol âteşe beñzer ki artar bâddan

6 ‘Akla uyup ancadur ‘ışkı unutma ey göñül
Âşinâdan el çeküp ne hayr umarsın yaddan

7 Kendüden işitmeyenler añlamaz Rûhî sözin
San’at-ı şi’ri ne bilsün görmeyen üstâddan

3554 Nazîre-i Lâmi’î

1 Kaçma âhû gibi ey dil murgı ol sayyâddan
Zülfinüñ dâmında assı ne durur feryâddan

2 Gamzesi kan dökdügi sultân-ı ‘ışkuñ hükmidür
Ey esîr-i kayd-ı mihnet aglama cellâddan

3 Alma âhum yakuban pervâneñi gam nârına
Şem’-i rûşensin sakın her dem muhâlif bâddan

4 Nâlemüñ âhengidür ey husrev-i şîrîn-dehen
Şol dil-i kuhsârda kalan sadâ Ferhâd’dan

5 San kitâb-ı nâz okurken mekteb içre ey sanem
Eylemiş bâb-ı vefâyı defter-i üstâddan

6 Mısr halkından kaçup dil düşdi Şam-ı zülfüñe
Fitne baş kaldurdı gördi cânib-i Bagdâd'dan

7 Almaga râz-ı lebin bî-zûr u zer zâr olma hîç
Aglamakla nesne kopmaz kal'a-i pûlâddan

8 Eyledüm zîr ü zeber urup du'âdan lagmlar
Gerçi câyıdur rakîbüñ kâfirî bünyâddan

9 Günde biñ kez öldürürseñ terküñ urmaz Lâmi'î
Biñ kez ölmek yig cihânda bir yaramaz addan

3555 Nazîre-i Celîlî

1 Niteki_ol gül yüzlünüñ gitmez hayâli yaddan
Vaz gelmez bülbül-i dil nâle vü feryâddan

2 Husrev-i mülk-i cünûnam ey büt-i şîrîn-dehen
Dâm ursam kûh-ı 'ışkında n'ola Ferhâd'dan

3 Bâda virdi subh-dem zühd ü salâhı şeyh-i şehr
Gâlibâ bûy-ı ser-i zülfüñ alupdur bâddan

4 Cân virürsem hasret-i ruhsâr u kaddüñle revân
Kabrümüñ üsti pür ola lâle vü şimşâddan

5 Vâsıl oldı yâra 'âşık âh u efgân iderek
Zâhid-i miskîn dahı fârig degül evrâddan

6 Ol perîden tîr-i müjgânuñ diler dil yâdgâr
Gerçi insâniyyet ummaz kimse hûrî-zâddan

7 Hâlet-i 'ışk ögrenür dil sûziş-i pervâneden
Tâlib-i 'irfân olan ta'lîm alur üstâddan

8 Terkin ur yâruñ Celîlî çün saña yâr olmadı
Ne umarsın ol vefâsuz 'ahdi bî-bünyâddan

3556 Nazîre-i Rahîkî

1 Âşinâlık isteyen sen zâlim-i bî-dâddan
Yâd olur dillerde âhir anuñ adı yaddan

2 Bî-vefâ dünyâya beñzer hüsn-i dil-ber bî-karâr
Kimseler mihr ummasunlar bu harâb-âbâddan

3 Gam degül sakındugum zülfin hevâdan dil-berüñ
Sakınur her kişi ‘ömri hâsılını bâddan

4 Gide taşdan nakş-ı Şîrîn tâ haşre dek
‘ârız-ı rengîn hayâli hâtır-ı Ferhâd’dan

5 Kimse ‘ışkı başa ilter mi Rahîkî sa’y ile
San’atı üstâddan görmek gerek üstâddan

3557 Li-mürettibihi

1 Yig durur çün kim göñül bir âşinâ biñ yaddan
‘Aklı yâduñdan gider ‘ışkı giderme yâddan

2 ....
Görmek ile olmaz anı bir kişi üstâddan

3 Ka’be kûyuñdan dönüp gitdise agyâruñ senüñ
Dûstum incinme kim yañlış döner Bagdâd’dan

4 Ben senüñ hecrüñde ey dil-ber ne gamlar çekdügüm
Rahm iderdüñ ger işitseñ bu dil-i nâ-şâddan

5 Dâr-ı dünyâ bir ribât-ı köhnedür dil baglama
Nazmiyâ pes ne umarsın bir harâb-âbâddan

3558 Li-mürettibihi

1 Dem-be-dem ‘ışk ehli kim hâlî degül feryâddan
Dem urur her biri anuñ ‘ışk ile Ferhâd’dan

2 Sîneme peykân-ı tîrüñ gönder ey kaşı kemân
Göñlüme bir kal'a bünyâd ideyin pûlâddan

3 Ehl-i diller kâmet-i mevzûnuña teşbîh idüp
Hazz iderler seyr-i serv ü 'ar'ar u şimşâddan

4 Yüzin ayagına sürdürür ilüñ pîr-i mugân
Bu kerâmet kimde vardur görelüm zühhâddan

5 Kankı merdüm-zâde kim nâ-dân u nâ-hemvâr ola
Pes ne farkı var bir âhiryân ile ırgâddan

6 Rûzgâr-ı zûrkâruñ âh elinden âh kim
Ka'r-ı 'ömrin kişinüñ turmaz yıkar bünyâddan

7 Defter-i gencîne-i 'ışkında Nazmî'nüñ hemân
Eşk ile gamdur hisâbı masraf u îrâddan

Nev'-i dîger

3559 Ez-ân-ı Hafî

1 Ayıram agyârı Hak yârî kılursa yârdan
Fursat el vire yitem item düşürem yardan

2 Yidi deryâ telh iken şîrîn ola bir katre ger
Tamlaya la'l-i şeker-bârında olan yardan

3 Şâne dest uraydı müşkîn saçlarınuñ târına
Nice yüz biñ cân u dil dökeydi her bir târdan

4 Hâk-i payinden yüzüm götürmeyeydüm sâyeveş
Zerrece ger yüz bulaydum ol güneş-ruhsârdan

5 Ol kadar cân bülbüli gülşende zârî kıldı kim
Yakalar çâk itdi güller gonçeler ol zârdan

6 Nâfe gibi yüzi kara_olsun anuñ ‘âlemde kim
Misk-i Çîn’i yig görür bu zülf-i ‘anber-bârdan

7 Yolına îsâr idem yüz biñ olursa cân u dil
Ger Hafî bir kez işâret ola bir dildârdan

3560 Nazîre-i Sultân Cem

1 Hasretâ derdâ ki dûr oldum der-i dildârdan
Ol boyı ‘ar’ar lebi şekker yüzi gülzârdan

2 Ben garîbüñ hâlini bilmezseñ ey meh tañ degül
Kim ne bilür sag olan hâl-i dil-i bîmârdan

3 Gamzeñ okı sînemi mecrûh kıldukça şehâ
Yig durur zahmı baña biñ merhem ü tîmârdan

4 Gözlerüñ cân almaga kasd itdügince ey ‘aceb
Kim durur cân kurtaran di ol iki sehhârdan

5 Şöyle bend urdı Cem’üñ boynına zülfüñ dûstum
Kim halâs olmaz cihânda_ol turre-i tarrârdan

3561 Nazîre-i Cinânî

1 Ol kadar gördüm belâlar yâr içün agyârdan
Kim dahı görmiş degül bülbül gül içün hârdan

2 Tagca çekdüm çekdüm gussa-i cevr ü cefâlar ‘âkıbet
Görmedüm bir zerrece mihr ü vefâ dildârdan

3 Ol mehüñ dil müşterîsidür metâ’-ı ‘ışkına
Lâkin itdi cevr ile bîzâr ol bâzârdan

4 Bülbülin nâlân ider zâg-ı rakîbe yâr olur
Eylemez hergiz hazer derdâ ki ol gül zârdan

5 Nice yanarsın Cinânî yâr diyü yâr içün
Çün katında yâruñuñ agyâr yigdür yârdan

3562 Nazîre-i Sa’dî

1 Bâd alup bir şemme bû bu zülf-i ‘anber-bârdan
Kıldı âfâkı mu’attar nâfe-i Tatar’dan

2 Kanumı gamzeñ döküpdür didügümçün baña yâr
Virdi la’linden diyet sulh eyledi inkârdan

3 Tolaşur ruhsâruñ üzre zülfüñe kâfir dime
Dîne geldi gerçi kim el çekmedi zünnârdan

4 Zehr-i gamdur virdügi zülfüñ hayâli göñlüme
Yok yire sevdâ çekermiş şehd umanlar mârdan

5 Şöyle pinhân eyledüm dilde dehânuñ sırrını
Vâkıf olmaz zerrece bir kimse ol esrârdan

6 Sa’diyâ yârı rakîb ile görüp incinme kim
Var mı bir gül dâmeni kurtılmış ola hârdan

3563 Nazîre-i Gülşenî

1 Çün hayâl-i hâk-i pâyüñ dîde-i hûn-bârdan
Dem-be-dem eyler güzer rûşen ider envârdan

2 Çîn-i zülf-i ‘anber-efşânuñ öñinde bâd-ı subh
Ger dem urursa hatâdur nâfe-i Tatar’dan

3 Dil mukîm olmasa kûyuñda yüzüñi görmege
Yok durur hergiz nasîbi cennet-i dîdârdan

5 Çihre-i zerdüm irüp iksîr-i hâk-i pâyüñe
Oldı pâk ü sâf u hâlis gözine dînârdan

6 Gûş-ı câna gûşvâr olur dür-i şehvârvâr
Her sühen kim gûş idem ol la’l-i gevher-bârdan

7 Berk ura nûr-ı sa’âdet çihre-i cândan eger

Âb-rû eylerse hâsıl hâk-i kûy-ı yârdan

8 Yâr kûyından gelür her dem figân-ı Gülşenî
Nitekim feryâd-ı bülbül her seher gülzârdan

3564 Nazîre-i ‘Abdü’l-kerîm-zâde

1 Her ne kan kim yutdı dil la’l-i leb-i dildârdan
Dökdi âhir fürkat anı dîde-i hûn-bârdan

2 Seyr-i bustân eylesek kaddüñ temâşâ kılmaga
Servler baş kaldururlar bâgda dîvârdan

3 Rûy u zülfüñ şevkine bil bagladum ey mug-beçe
Her ne teklîf eyleseñ eyle büt ü zünnârdan

4 Lerze mi eylerdi mızrâbuñ elüñde mutribâ
Sırr-ı gayb işitmeseydi perde-i evtârdan

5 Ey göñül kat’ eylemek içün zebânın hâsidüñ
Kilk-i gevher-pâş yigdür tîg-ı gevher-bârdan

6 Mey-perest olsun Hayâlî diyü her mey-hânede
Rindler gül-bâng iderler külbe-i hummârdan

3565 Nazîre-i Safâyî

1 Hurrem ol ey dil haber geldi bugün dildârdan
Lebleri ahmer dişi dür ol kamer-ruhsârdan

2 Husrev-i hûbân dimiş dîvâne çok aglamasun
‘Âleme fâş olmasun âh u figân u zârdan

3 Dil-berüñ zencîr-i zülfine asılsam tañ degül
Zîre ki ser-bâz olan yüzin çevürmez dârdan

4 Ger nasîb ola visâli şâhumuñ va’llâhi ben
Vireyin şükrâna cânı dönmezem ikrârdan

5 Ey Safâyî çün Muhammed ümmetiyseñ gam yime
Ümmet olanı Muhammed kurtarısar nârdan

3566 Nazîre-i Celîlî

1 Tîgı var her gonçenüñ yanında berg-i hârdan
Kim kazar mihr ü vefâ hattını ol tûmârdan

2 Dûd-ı âhum şâh-ı gül-nâr oldı bâg-ı sînede
Tâ ki su içdi dem-â-dem dîde-i hûn-bârdan

3 Serv ü gül nezzâresindin şevk odı urur ʻalem
Geşt-i bâg itsem cüdâ ol serv-i gül-ruhsârdan

4 Havzdan sanmañ ki Şîrîn şîr içerdi dûstlar
Hûn-ı Ferhâd idi kim olmış revân kuhsârdan

5 Dâglar cismümde kan yudar sirişküm kan döker
Hâlüme rahm eylemez yok sâbit ü seyyârdan

6 Dâmenin tutar şirâr-ı âh bir gün gey sakın
Vaz gel ey bî-vefâ gül bülbüle âzârdan

7 Tuhfe iltürseñ Celîlî ehl-i diller bezmine
Bu gazel yiter nümûne âteşîn güftârdan

3567 Nazîre-i Şâmî

1 Çekdügüm bâr-ı belâlar cevr-i zülf-i yârdan
Dûstlar ʻömrümde anı çekmedüm agyârdan

2 Hîç agzından murâdum bir nefes bulmaz vücûd
Zerrece mihr ummag olmaz ol güneş-ruhsârdan

3 Göñlümi aldugına yok agzınuñ ikrârı lîk
La'li bir bûseyle sulh itmek diler inkârdan

4 Bir güler yüzdür hemân ʻâşıklara senden murâd
Dûstum bir gül durur maksûd olan gülzârdan

5 Dür dişi vasfında dil del nice yıl ey Şâmi kim
Rişte-i nazmuñ geçe tâ silk-i gevher-bârdan

3568 Ve lehu

1 Dil neler çekdügini şerh eylese dildârdan
'Âlem odlara yanaydı âh-ı âteş-bârdan

2 Kana kana içelüm kanın surâhînüñ müdâm
Kim zarûrî ayırur gam gibi eski yârdan

3 Zülfi baş koşdı sabâ gibi yiler oñmaz ile
Bunca sovuklık görüp ayrılmaz ol bî-kârdan

4 Sûz ile feryâd idüp hâr-ı cefâdan gam yimez
'Andelîbe irdi çün bûy-ı vefâ gülzârdan

5 Cân virüp sırr-ı dehânından haber sor Şâmiyâ
Keşf-i râz itmek dilerseñ mahzen-i esrârdan

3569 Nazîre-i Mesîhî

1 Bu müşebbek sîne saklar nakşuñı agyârdan
Kim Ebû Cehl'i örümcek agı savdı gârdan

2 Veh ki irüp 'âlem itdürmez bize her şeb rakîb
Gerçi 'âlem giceler hâlî olur agyârdan

3 Bülbüle kim dir ki cîb-i gonçeden vire haber
Yakası açılmaduk söz söyleye gülzârdan

4 Yok hisâbına sayılursa sayılsun cânumuz
Tek bizüm dirligümüz olsun dehân-ı yârdan

5 Ey Mesîhî dahl iden taşdan beterdür şi'rüñe
Şi'rüñe çün âferîn okur sadâ kuhsârdan

3570 Nazîre-i Muîdî

1 Didi dil-ber seyr idüñ seyr-i güli gülzârdan
Kâmet-i mevzûn-ı a’lâ serv-i hoş-reftârdan

2 Âb-ı eşki kıl revân bu sîne-i çâk üstine
Ger safâ soram dir iseñ ey gözüm dîzârdan

3 Nakd-i cân virüp alur ise yâruñ bûsesin
Diñ ferahlar kesb ider bu assılı bâzârdan

4 Cânumı_al vir göñlümi didükde ol cânâneye
Gözleri ikrârum alup geldiler inkârdan

5 Sihr iderse n’ola ma’nâda Nizârî şi’rinüñ
Günde biñ ta’lîm alur her bir gözi sehhârdan

3571 Nazîre-i Nesîmî

1 Dünye çün murdârdur yigren göñül murdârdan
Gül degül dünyâ dikendür ne umarsın hârdan

2 Dünyede bir yâr vefâlu kimse hîç görmiş degül
Fârig ol bâri ne hâsıl şol vefâsuz yârdan

3 Âhiret yârından iste her ne maksûduñ ki var
Dünyenüñ mikdârı yokdur geç bu bî-mikdârdan

4 Müdde’î cevr ü cefâsın hadden aşurdı ve lîk
Yâr eger yârî kılursa gam degül agyârdan

5 Hâlini şol zâhidüñ bildi Nesîmî kim nedür
Meyden ikrâh eylemez gâfil degül hammârdan

3572 Nazîre-i Sâkî

1 Ummagıl ey dil vefâ ol cevri çok dildârdan
Pendümi tut vaz gel mihr ü vefâsuz yârdan

2 Gülşen-i ‘âlemde ol gül yüzlünüñ ey dûstlar
Dâmenin alınca çâk oldı yüregüm hârdan

3 Zülfüñi görüp göñül haddüñe meyl itdügi bu
Güne karşu kaçuban kurtardı cânı mârdan

4 Dil mey-i ‘ışkuñla cânâ şöyle bî-hûş oldı kim
Kimse görinmez gözine yârdan agyârdan

5 Sâkiyâ derdine cân virüp harîdâr olmagıl
Nice kez itdüñ ziyân bu assısuz bâzârdan

3573 Nazîre-i Dârî

1 Rûy-ı dil-ber seyrinüñ seyr-i gül-i gülzârdan
Kâmet-i mevzûn a’lâ serv-i hoş-reftârdan

2 Âb-ı eşki kıl revân bu sîne-i çâk üstine
Ger safâ soram dir iseñ ey gözüm dîdârdan

3 Nakd-i cân virüp alur ise yâruñ bûsesin
Dil ferahlar kesb ider bu assılı bâzârdan

4 Cânum al vir göñlümi didükde ol cânâneye
Gözleri ikrârum alup geldiler inkârdan

5 Sihr iderse n’ola [kim] na’nâda Dârî şi’rinüñ
Günde biñ ta’lîm alur her bir gözi sehhârdan

3574 Nazîre-i Köylice

1 Gam yime yârı dilerseñ var sen ey dil dârdan
‘Âr-ı gayret gözler iseñ kes sözüñ dildârdan

2 ‘Âkile ‘ırzı vü ‘ârı sûfiye zerk u riyâ
‘Âşıkam rindem berîyem neng ü nâm u ‘ârdan

3 Sâz sebze yâr mutrib âb mey cem’ olıcak
‘Èş idüp nûş iderem gam yimezem deyyârdan

4 Kanlu gözüñ kanuma kana kana kanmak diler

Kim durur cân kurtarur kan içici mekkârdan

5 Yüz yüze yüz kez didüm yüz virme şâhum düşmene
Çâre olmadı sözini kesmedi agyârdan

6 Gül yüzüñ añdukça gonçe gibi çâk itdüm kabâ
Tañ mı âh itsem çü bülbül ayruyam gülzârdan

7 Köyli'nüñ âvâre göñlin yâr zülfi gizledi
Nice göñlüm virdisem dönmez sözi inkârdan

3575 Nazîre-i Sürûrî-i 'Acem

1 Eyle hayrân oldı serv ol kâmet-i reftârdan
H˘âba vardı başını kaldurmayup efkârdan

2 Gerçi kim oldum gam-ı 'ışkuñ ile ben cânâ marîz
Gitmedi vasluñ hevâsı bu dil-i bîmârdan

3 Ey göñül 'ışkuñ tarîkin itme zâhidden su'âl
Kim haber gelmez bilürsin sûret-i dîvârdan

4 Sanuram bârân-ı rahmetdür bu teşne cânuma
Her ne peykân kim tokınur baña tîr-i yârdan

5 Nice feryâd itmesün miskîn Sürûrî derd ile
Çekdügüm dâyim belâdur yârdan agyârdan

3576 Nazîre-i Enverî

1 Ayru düşdüm bir kıyâmet serv-kad dildârdan
Bülbül-i şûrîdeyem oldum cüdâ gülzârdan

2 Acı acı dil virüp acıtma dirken 'âşıkı
Aldum agzum dadını ben ol şeker-güftârdan

3 Cânuma bir bûse ikrâr itdi aldı virmedi
Nâzükâne geldi la'li sulh ider inkârdan

4 Nâr-ı ‘ışkuñdan yanar burc-ı bedende şem’-i dil
Bir hisâr eri şehâ yandı saña dizdârdan

5 Okunur ellerde vü dillerde şi’r-i Enverî
Zâtiyâ el çek yüri şimdengirü eş’ârdan

3577 Nazîre-i Refîkî

1 Kesme kat’â rişte-i peyvendi zülf-i yârdan
Düşmeyem dirseñ dilâ ger devlet-i dîdârdan

2 Asılıgör zülfine dildâruñ eylerseñ taleb
Vâsıl olan Hakk’a çün Mansûr’dur bu dârdan

3 Gam yimez agyârdan hüsnüñ temâşâsın uman
Ârzû-yı gül iden endîşe itmez hârdan

4 ‘İllet-i hecrüñle ölmek yigdür ey ‘Îsâ-nefes
Şerbet-i vasluñdan özge olınan tîmârdan

5 Çâr-sû halkında gördüm sûd u sevdâdan ferâg
Geçdi ol Yûsuf-likâ beñzer bugün bâzârdan

6 Halkdan ‘uzlet idüp yapsam kapumı ey perî
Fitne-i hüsnüñ hücûm idüp girür dîvârdan

7 Ey Refîkî iç dehânı yâdına câmı müdâm
Tâ haberdâr olasın keyfiyyet-i esrârdan

3578 Nazîre-i Câmi’î

1 Zerre deñlü ‘âşıka himmet olursa yârdan
Bir degül yüz biñ olursa gam yimez agyârdan

2 Virdi hoş şîrîn haberler göñlümi şâd eyledi
Bir müferrih nâme geldi ol şeker-güftârdan

3 Zerrece degmezdi cânum degmez ey meh mihrüñe
Hâsılı çok fâyide itdüm ben ol bâzârdan

4 Gözlerüñ kanum içüp inkâra çekdi ‘âkıbet
Leblerüñ bir bûseye sulh eyledi inkârdan

5 Ruhları medhin komaz elden ölürse Câmi’î
Bülbül-i gûyâ kaçan fârig olur gülzârdan

3579 Nazîre-i Hayâlî

1 Dil helâk oldı meded şol gözleri sehhârdan
Derdüme dermân irişmez ol şeker-güftârdan

2 Gam şebinde fürkatüñle cânum alduñ dınmaduñ
Gel berü sulh idelüm bir bûseye inkârdan

3 Vasluñ ile cânum istibdâl iderseñ n’ola kim
Kim kaçar ‘âlemde ey meh assılu bâzârdan

4 Pâdşâh-ı mülk-i hüsnem diyü germ olma şehâ
Kim vefâ gelmez cihânda çerh-i kec-reftârdan

5 Ey Hayâlî ‘ömri zâyi’ itmeyem dirseñ eger
Hâli olma devr içinde bir musâhib yârdan

3580 Nazîre-i Fevrî

1 Geçmezem tâ haşr olınca derd-i ‘ışk-ı yârdan
Dönmezem kâlû belâda itdügüm ikrârdan

2 Meyl idersem cennete ruhsâr-ı yânrı terk idüp
Rûz-ı mahşer zâhidâ mahrûm olam dîdârdan

3 Şöyledür za’fum ki bir dîvâra söykensem eger
Peykerüm teşhîs olınmaz sûret-i dîvârdan

4 Çeşm ü müjgânum ruhuñ ‘aksiyle bir gülzârdur
Kim anuñ etrâfına havlî çekilmiş hârdan

5 İrmek isterseñ dehân u la’l-i yâra Fevriyâ

Geç iki ‘âlemden el çek cümle yokdar vardan

3581 Nazîre-i Zeynî

1 Bunca müddet gerçi ayru düşmişem dîdârdan
Şükr-i Hak gitmez hayâli dîde-i bîdârdan

2 Yaradan çün kim beni ol yâre mahrûm eyleye
Dûstdan düşmenlik olmazsa ne gam agyârdan

3 İşidüp zârîlıgum zâg u gurâb ider sezâ
Bülbülem çün dûr düşdüm gülşen ü gülzârdan

4 Zâr u bî-zer vuslat-ı sîmîn-ten oldum cân virüp
Ey nice assum ziyâna virdi bu bâzârdan

5 Dil münâcât-ı necât eyler çü Mûsâ-y kelîm
Tûr işigüñde tecellî göreli envârdan

6 Kanum içdükçe gözüm hançer çeker didüm niçün
Didi mest oldı diler kim cân ala huşyârdan

7 Bunca müddet hasretüñden haste vü bîmâr idüm
Niçün añmazsın tabîbüm Zeyniyi tîmârdan

3582 Nazîre-i Ahmed

1 Çün vefâ gelmez bilürven dünye-i gaddârdan
Pes niçün yüz döndürem ben ol vefâlu yârdan

2 Manzara_olalı gözüme şol cemâlüñ şu’lesi
Göñlüm ü gözüm anuñla toludur envârdan

3 Nergisi gözler henûz sihr ile âgâz itmedin
Mest ü hayrân oldı cân ol fitnelü ‘ayyârdan

4 Şimdi Mecnûn olmamışdur ‘ışk bahrinde anuñ
Leyli’den artuk görinmez gözüme deyyârdan

5 Bî-vefâlık resmini ger gösterürse dünyede
Sen ümîdüñ kesme Ahmed vuslat-ı dildârdan

3583 Li-mürettibihi

1 Acıdup cândan beni agyâr ayırdı yârdan
Bilmezem ben nice alam acıgum agyârdan

2 Girebilmek taş bagırlu dil-rübâlar göñline
Bir hisâr almak gibidür kişver-i küffârdan

3 Dem-be-dem her ‘ışk olan dilden gelür göynükler âh
Dûdlar peydâ olur elbette yanar nârdan

4 Bezm-i meyde acıdup cânum benüm sâgar müdâm
Tatlu tatlu bûseler alur leb-i dildârdan

5 Mest olup düşmek safâdur bengi olup geçmeden
Düş mey-i nâba müdâm ey sûfi geç esrârdan

6 ‘Aks-i ruhsâruñla çeşmüm dâyire müjgân ile
Beñzer ol gülzâra kim havlîsı ola hârdan

7 Sakınur şeytândan îmânını şeytândan her mü’mn n’ola
Nazr-ı cânı gibi sakına seni agyârdan

3584 Li-mürettibihi

1 Sakınursañ şerbet-i la’lüñ dil-i bîmârdan
Pes ne hâsıl aña özge emsem ü tîmârdan

2 Kan ider la’lüñ gamı bagrum dem-â-dem şöyle kim
Mâ-cerâ ma’lûmdur bu dîde-i hûn-bârdan

3 Sorma kûyuñdan cüdâ hâlüm benüm ey gül-’izâr
N’ola hâli bülbülüñ dûr olıcak gülzârdan

4 Nâle vü feryâd idersem tañ mı her şeb tâ seher
Çün beni dûr itdi devr-i dûn o meh-ruhsârdan

5 Nazm ile izhâr-ı fazl itmek degüldür Nazmiyâ
Yâra iş'âr-ı mahabbetdür murâd eş'ârdan

Nev'-i dîger

3585 Ez-ân-ı Şâmî

1 Ey meh-i nâ-mihrbânum vaz gelme nâzdan
Ben ölürsem gam degül ol gamze-i gammâzdan

2 Murg-ı dil zülfüñ hevâsına düşelden ey perî
Âh kim hâlî degüldür bir nefes pervâzdan

3 Hîç agzuñdan haber virmezsin ey dil-ber dile
Sakınursın sırruñı cân gibi ehl-i râzdan

4 Olımaz çengâl-i zülfüñden hevâyî dil halâs
Nice kurtılur kebûter pençe-i şeh-bâzdan

5 Şâd olur Şâmî güzeller nây-ı nâleñden müdâm
Nitekim erbâb-ı sohbet zevk iderler sâzdan

3586 Nazîre-i Revânî

1 Bezm-i fürkatdür mugannî başlasun şehnâzdan
Açılur gam-gîn gönüller çünki dâyim sâzdan

2 Yüksek uçmasun nigâr-ı kebk-i hoş-reftârumuz
Avladur çün 'ışk şehbâzın göñül pervâzdan

3 Şîve fenninde nigârum bir müderrisdür hemân
Hâtırında çok mesâyil var kitâb-ı nâzdan

4 Gâfil olma bildürürler saña ey dil neydügüñ
Bezm-i gamda bir nefes dem urur iseñ râzdan

5 Müşke dime ayagı topragına yüz sürdügüñ

Her kişi saklar Revânî râzını gammâzdan

3587 Nazîre-i Şem’î

1 Sakınuñ ey dûstlar ol gamze-i gammâzdan
Kim ayırmışdur beni cânum gibi hem-râzdan

2 Turduguñla dûstum başdan ayaga nâzsın
Hak yaratmış râstî sen serv-i nâzı nâzdan

3 Sûrete gelmez senüñ devrüñde ey hûrî perî
Şöyle beñzer kim utanur sen büt-i tannâzdan

4 Cânlarından yig severler çünki sen cânâneyi
Bes niçün kaçmak gerekdür rind-i şâhid-bâzdan

5 Şem’iyâ âhir seni cevr ile öldürmez dime
Her ne kim dirseñ gelür ol gamze-i gammâzdan

3588 Nazîre-i Refîkî

1 Ey sanem düşdüm cüdâ tâ sen büt-i tannâzdan
Murg-ı zeyrekken göñül kalmış durur pervâzdan

2 Nâle itmekligi kânûn eylesem ‘ayb eylemeñ
Kaddümi çeng eyledi dûr oldugum dem-sâzdan

3 Bend-i zülfüñden halâs olmasa murg-ı dil n’ola
Çünki kurtılmaz kebûter pençe-i şeh-bâzdan

4 Feth iderdüm kişver-i vasluñı cânâ bî-nizâ’
Ger baña nusret ola âh-ı ‘alem-efrâzdan

5 Ey dil âheng-i ta’alluk itme nakş-ı dil-keşe
Üns-i târân çün keser çeng-i ecel dem-sâzdan

6 Şîve vü reftâr ile kaddüñ nihâlin dir gören
Fi’l-mesel bir servdür mîve getürmiş nâzdan

7 Şâh Mahmûd olayum dirseñ bisât-ı ‘âleme
Ey Refîkî ruh getürme makdem-i Ayâz’dan

3589 Ve lehu Eyzen

1 Çeng kaddüm mugnidür bezm-i belâda sâzdan
Nitekim virür ferâgat nâlişüm dem-sâzdan

2 Zâhidâ mey içmesek te’sîri olmaz nâlenüñ
Çün bilürsin hazz olınmaz rengsüz âvâzdan

3 Bilegör meyden çeküp keyfiyyet-i esrârı gel
Gerçi perhîz eylemek lâzım durur gammâzdan

4 Sözde yüksekden uçarsın bülbül-i ‘arşam diyü
Mâkiyân deñlü nasîbüñ yog iken pervâzdan

5 Bilmedüñ yâruñ dehânından haber çün zâhidâ
Yok yire bu dâniş ile geçme ehl-i râzdan

6 Ay u yılduzlar degüldür görinen eflâkde
Göklere od düdi yir yir âh-ı âteş-bâzdan

7 Kişver-i ‘ışkı Refîkî kimse feth itmez eger
Aña nusret olmasa âh-ı ‘alem-efrâzdan

3590 Li-mürettibihi

1 Her ne kılsañ kıl begüm cevr ü cefâ vü nâzdan
Kaçma tek âşüfteñ olan rind-i şâhid-bâzdan

2 Meclisüñde mutribüñ sâzı ile dem-sâz olup
Yine ‘uşşâka nigârâ başla sen şehnâzdan

3 Âşinâlık sûretin göstermeyüp bîgânevâr
Göz göre benden kaçar âh ol büt-i tannâzdan

4 Râz-ı ‘ışkı sakla ey dil tâlib iseñ vuslata
Gey sakın bu râh-ı ‘ışk içinde keşf-i râzdan

5 Nazmiyâ bu resme elfâz-ı dürer-bâr u latîf
Saña olmışdur müsellem Hâfız-ı Şîrâz’dan

Nev’-i dîger

3591 Ez-ân-ı Kemâl Paşa-zâde

1 Zâhir oldı gün yüzüñ âyîne-i eflâkden
Gitdi eşküm şeb-nemi bu dîde-i nemnâkden

2 Şeb-nem-i eşküm gibi yire düşürmişdi felek
İrdi mihrüñ pertevi kaldurdı bini hâkden

3 Sînemi şemşîr-i hasret eyleyelden çâk çâk
Pertev-i mihrüñ düşüpdür göñlüme her çâkden

4 Lutfuñuñ bârânıdur ser-sebz iden cân gülşenin
Nesne bitmez hâkden yagmayıcak eflâkden

5 Ol şeh-i hüsnüñ yolında cân fidâ itdi göñül
Sakınur şimdi fidâyî diyü ol bî-bâkden

3592 Ve lehu

1 Gussa-i agyâr eksilmez dil-i gamnâkden
Ol sunuñ yüzi açılmaz bu has u hâşâkden

2 Kûh-ı mihnetdür tenüm seyl-âb-ı gamdan çâk çâk
Çeşme-i çeşmüm gibi hûn-âb akar her çâkden

3 Sakınursa vechi var ol nev-’arûs-ı hüsn eger
Gül yüzi âyînesin bu dîde-i nemnâkden

4 Ey gül-i handân kalan dillerde zülfüñ fikridür
Mârlar efsânesidür söylenen ëahhâk’den

5 Hokka-i la’li yanında zülfi kıvrılmış yatur

Mâr-ı miskîndür ki mest olmışdur ol tiryâkden

6 Bir müsâfir-hânedür pür halkı hep ehl-i sefer
Çak ikâmet kasdın itseñ hayme-i eflâkden

3593 Nazîre-i Âhî

1 Sînede her şu'leler bu âh-ı âteşnâkden
Gûyiyâ bir lâledür kim baş çıkarmış hâkden

2 Kâmetüm gamdan kemân olursa tañ mı kim baña
Çerh okı gibi yagar tîr-i kazâ eflâkden

3 Çâk çâk oldı ciger yandı derûnum lâlevâr
Çıkdı sûsenler gibi dûd-ı dilüm her çâkden

4 Pîrlikde sâyil olmış şol agarmış gözlerüm
Ayaguñ altında unutma bir avuç hâkden

5 Sorma Âhî 'ışk hâlinden fakîr-i şehre kim
Ma'rifet gelmez bilürsin degme bî-idrâkden

3594 Nazîre-i Muhibbî

1 Nice bir yanam yakılam gerdiş-i eflâkden
Ey sabâ lutf it getürgil bu gubârı hâkden

2 'Işk içün dirler ezel bezminde bir Mecnûn imiş
Böyle nakl itmiş gören âyîne-i idrâkden

3 Hâyil olmasa gözüm yaşına tañ mı müdde'î
Sedd baglanmaz Nil'üñ mecrâsına hâşâkden

4 Zehr-i gam öldürmedin bu 'âşık-ı dil-hasteyi
Sâkîyâ irgürmedi şol mey diyen tiryâkden

5 Mâr-ı zülfi leblerinden yüzüñi döndürmedi
Yâ nedendür mâr çün dirler kaçar tiryâkden

6 Tîri olmasa Muhibbî cân u dil eglencesi
Murg-ı dil çokdan uçardı sîne-i sad-çâkden

3595 Nazîre-i Selmân

1 Ten kalup cân kim çıka bu sîne-i sad-çâkden
Ayaguñ topragın unutma bir avuç hâkden

2 Kıl nazar gayret göziyle sîne-i sad-pâreden
Saña şerh itsün neler çekdügümi eflâkden

3 ‘Âkil olan n’eylesün âyîne-i İskender’i
‘Âlemi seyrân ider bir demde zihn-i pâkden

4 Mâr-ı zülfi hokka-i la’li öñinde dil-berüñ
Beñzer ol ef’îye kim geçmiş yanar tir[yâ]kden

5 Görmek isterseñ cihânuñ hâlini Selmân eger
Cân göziyle kıl nazar âyîne-i idrâkden

3596 Nazîre-i Selmân

1 Çeşmeler aksa n’ola bu dîde-i nemnâkden
Başuma yagmur gibi yagar kazâ eflâkden

2 Kûy-ı dildâra yitişdürdi tenüm hâşâkini
Seyl-i eşküm müstedâm olsun götürdi hâkden

3 Ey yolı kûy-ı nigâra ugrayan havf eylegil
Gâfil oma gey sakın şol ‘âşık-ı bî-bâkden

4 Hokka-i la’linden anuñ zülfi yüz döndürdügin
İtme ta’yîb ey göñül ef’î kaçar tiryâkden

5 Cismümüñ hâk oldugın Selmân istersem n’ola
Bildiler şeydâlıgum bu sîne-i sad-çâkden

3597 Nazîre-i Revânî

1 Dûstum gel kaçma lutf it ‘âşık-ı gamnâkden

Âftâbı gör ki hergiz yüz çevürmez hâkden

2 ‘Işk bâzârında tîr-endâz âhumdur bugün
San’at ile ok geçüren şîşe-i eflâkden

3 Ejdehâ gibi agız açdı yine meclisde çeng
Hey meded sâkî bize şol mey diyen tiryâkden

4 Sevdürür her pâk-dâmen serv-kaddi baña ‘ışk
Ayrılamazam anuñ içün bu ‘ışk-ı pâkden

5 Sohbet-i mahbûb u meyden halkı men’ itmezdi hîç
Nâsıhuñ ‘aklı Revânî kalmasa idrâkden

3598 Nazîre-i Mesîhî
1 Öldüm uş ta’n-ı ‘adû ile gam-ı eflâkden
Hey kıyâmet gel beri sen bâri götür hâkden

2 Aglamaga korkaram kim bir nigâruñ adına
Dürlü âvâze çıkar bu sîne-i sad-çâkden

3 Leblerüñden mâr-ı zülfüñ başını döndürmedi
Gerçi kim ‘âkreb çevürür yüzini tiryâkden

4 Nice gelsün sûrete ‘âklum ki hattuñ ireli
Jeng-i hayret gitmedi âyîne-i idrâkden

5 Bes durur nazm- Mesîhî diyü tîg-ı âftâb
‘Ikd-ı pervîni kazır her subh-dem eflâkden

3599 Nazîre-i Celîlî
1 Şekl-i peykânuñ görinür sîne-i sad-çâkden
Gonçe-i hûnîn gibi kim baş çıkarur hâkden

2 Agız açup halka esrâr-ı derûnum kıldı fâş
Ben kime feryâd idem sînemdeki bu çâkden

3 İtüñ iziyle ber-â-ber tut başuma rahm idüp
Bu yetîm üftâdeyi gül gibi götür hâkden

4 Sanma bârândur inen mihrüñden âh-ı ra’d ile
Katre katre yaş dökilür dîde-i eflâkden

5 Ey Celîlî aç gözüñ kim bâde-i sahbâ imiş
Sâf iden gam jengini âyîne-i idrâkden

3600 Nazîre-i Celîlî

1 Sînemi yüz çâk idüpdür tîguñda her çâkden
Berk urur yüz şu’le her dem âh-ı âteşnâkden

2 Ben hazân yapragı bigi düşmişem kûyında zâr
Ey sabâ bir dem beni kaldur kerem kıl hâkden

3 Gonçeveş zinhâr açılma meclis-i agyârda
Ey gül-i ter pâk-dâmensin sakın nâ-pâkden

4 Sînede peykânlaruñ zahmından olmışdur revân
Cûybâr-ı hûn ki akar dîde-i nemnâkden

5 Ger gamuñdan kûh u sahrâlarda tenhâ cân virem
Murglar baña kefen ide has u hâşâkden

6 Berk urur dûd-ı figânum içre âhum şu’lesi
Görinen encüm degüldür günbed-i eflâkden

7 Derd-i hicrândan Celîlî öldi vaslı n’eylesün
Zehr çün kâr eyledi ne fâyide tiryâkden

3601 Nazîre-i Refîkî

1 Dûdlar kim zâhir olur sîne-i sad-çâkden
San buhâr-ı ‘arzdur yir yir belürür hâkden

2 Dikdi san’atla şükûfe nahl-bend-i rûzgâr
Sanma encümdür görinen sîne-i eflâkden

3 Aglamazam tûtiyâ içün ki gerd-i râh-ı dûst
Bir nazar eksük degüldür dîde-i nemnâkden

4 Öldürürdi bini hecrüñ irmeseydüm vuslata
Zehr içün kânûn budur bulur şifâ tiryâkden

5 Yâra kâr itse ‘aceb midür Refîkî nâlişüñ
Her ne iş dirseñ gelür çün ‘âşık-ı bî-bâkden

3602 Ve lehu Eyzen

1 Sen kemân-ebrû çevirelden yüzüñ ben hâkden
Tîr-i âhum dâyimâ eyler güzer eflâkden

2 Şâdisinden sad mu’allak ura ol sayd ey sanem
Asasın öldürdügüñden soñra ger fitrâkden

3 Zehr-i hecrüñ ey tabîb-i dil senüñ ben hasteye
Hoş gelür nâ-dân elinden irişen tiryâkden

4 Mest idüm mey-hâne-i ‘ışkuñda la’lüñ yâdına
Dehr bâgında nişân virilmez iken tâkden

5 Şâz u handân olup agyâr ile cânâ bir nefes
Bir dem âgâh olmaduñ hâl-i dil-i gamnâkden

6 Hil’at-i ‘ışkuñ geyen hâşâke tercîh eyleye
Atlas-ı zer-bâfti kûyuñdaki hâşâkden

7 Fehm idelden ey Refîkî hüsnüñüñ mâhiyyetin
Kalmışam fikr ü hayâl ü dâniş ü idrâkden

3603 Nazîre-i Bihiştî

1 Tâkı gerdûnuñ yanardı âh-ı âteşnâkden
Ger meded irişmeseydi dîde-i nemnâkden

2 Hayretümden kaddüñe geh serv ü geh Tûbâ didüm

Bilmezem ne söyledügüm kalmışam idrâkden

3 Sîne-i sad-çâkümi hecr odı şöyle yakdı kim
Bâb-ı dûzeh gibi yalıñlar çıkar her çâkden

4 Bir kamer altunlu gün yüzlüye ben de ‘âşıkam
Rûz u şeb anuñ içün ser-geşteyem eflâkden

5 İtlerümle işigümde hem-nişîn olsun dimiş
Şükr kim ben bendesin şâhum götürmiş hâkden

6 Şöyle hayrânam lebinüñ hatt-ı reyhânına kim
Kim bakarsa yüzüme geçmiş sanur tiryâkden

7 Ey Bihiştî ehl-i diller bizden ister şi’r-i ter
Nazm-ı garrâ mı gelürmiş hâtır-ı gamnâkden

3604 Nazîre-i Le’âlî

1 Tîr-i âhumla düşen encüm durur eflâkden
Lâleler kim gark-ı hûn olup çıkarlar hâkden

2 Kalmamışdur sag yiri cisminde çerhüñ tîri âh
Pehlevândur ok geçürdi şîşe-i eflâkden

3 Şevk-i la’lüñle müjem ucında kanlu katreler
Gonçelerdür bitdi sankim hâr ile haşâkden

4 Yüzüme bir dem kadem basmaz gör ol nûr-ı basar
Yüzümi yüz vech ile eksük görür çün hâkden

5 Sîneden geçdi egerçi tîr-i müjgânı anuñ
Ey Le’âlî eksük olmaz bu dil-i gamnâkden

3605 Nazîre-i Sûzenî

1 Görinen encüm degül âyîne-i eflâkden
Lâlezâr-ı eşkümüñ ‘aksi düşüpdür hâkden

2 Ebr olup üstüme yagdurur belâ bârânını
Dûd kim peydâ olur bu âh-ı âteşnâkden

3 Çâk-i sînem lutf idüp bir sûzen-i gamzeyle dik
Tâ teraşşuh itmeye derdüñ dil-i sad-çâkden

4 İşiginden ey sabâ itseñ güzer kılma dirîg
Hâk-i pâyi cevherini dîde-i nemnâkden

5 Başum üzre sâye salsa Sûzenî kaddi ne tañ
Kanda ise sâyesi servüñ kem olmaz hâkden

3606 Nazîre-i Behcetî

1 Ol sanem itmez hazer bu sûz-ı âteşnâkden
Tîr-i âh-ı ‘âşıkı geçmez sanur eflâkden

2 La’l-i cân-bahşuñ temennâsı ‘acebdür ey perî
Zâyil olmaz bir nefes bu hâtır-ı gamnâkden

3 Ârzû-yı kâmet-i servüñ idelden dûstum
Su gibi kaldurmadum bir dem yüzümi hâkden

4 Ol rakîb-i bed-likâ n’eyler yanuñda ey melek
Rûh-ı pâk olan bilürsin kim kaçar nâ-pâkden

5 Hâk-i pâyüñ cevherin bâd-ı sabâdan tiz kapar
Behcetî de cüst geçer hâlince ol çâlâkden

3607 Nazîre-i Bahârî-i Müderris

1 Her şeb encüm baş çıkarur gerçi kim eflâkden
Her seher pinhân olur bu âh-ı âteşnâkden

2 Bir kadem basmış yine kabrüme ol ‘Îsâ-nefes
Müstedâm olsun ki ben hâki götürdi hâkden

3 Hâlet-i ‘ışkı ne bilsün zâhid-i efsürde kim
Gelmemişdür vâkıf olmak sırra bî-idrâkden

4 Tabl-ı sînem çalınur der-bend-i ‘ışk içre müdâm
Kârbân-ı gam güzer kıldukça her bir çâkden

5 Sâyesinde hoş geçerdi ey Bahârî eşkümüz
Geçse ol servüñ hayâli dîde-i nemnâkden

3608 Nazîre-i Nişânî
1 Sini yandurdum hazer kıl âh-ı âteşnâkden
Tîr-i nâlem ey kemân-ebrû geçer eflâkden

2 Râh-ı kûyuñda düşüp kaldum ayakda zerrevâr
Âftâbum pertev-i la’lüñle kaldur hâkden

3 Nâvek-i hecrüñ delükler eyledi bagrumda tâ
Çıkmaga âhum şirârı şîşe-i sad-çâkden

4 Zâhidâ rüsvâlıgum görseñ melâmet itme kim
Gevher-i maksûdı buldum bahr-i ‘ışk-ı pâkden

5 N’ola havf itse gözinden dil Nişânî dil-berüñ
Mest olıcak korkar âdem merdüm-i çâlâkden

3609 Nazîre-i Râzî
1 Tîr-i âhum geçse tañ mı kubbe-i eflâkden
Kaddümüz oldı kemân bâr-ı dil-i gamnâkden

2 Âteş-i fürkatle dil mülki harâb olmışdı ger
Âb-ı hasret irmese bu dîde-i nemnâkden

3 Hâne-i fürkatde dil derdin añup âh eylesem
Od saçarlar ‘âleme bu sîne-i sad-çâkden

4 Pây-mâl-i gam olurdum râh-ı zılletde bugün
Himmet-i yâr irmeyüp götürmeyeydi hâkden

5 Bir güneş yüzlü nigâruñ mihrile rûşen göñül

Başuma togmazsa Râzî gün ne gam eflâkden

3610 Nazîre-i Râzî

1 Leşker-i sabrum sıyup ceyş-i gam-ı çâlâkden
Pâdşâhum müstmendem gerdiş-i eflâkden

2 Zülf-i müşkînüñ gibi düşdüm ayaga dûstum
Dest-gîr olup bu ben miskîni kaldur hâkden

3 Mâr-ı zülfüñ zehr-i gam virdi dil-i bîmâruma
Bûseñ ile em buyur la'lüñdeki tiryâkden

4 Bezm-i gamda başuma çıkdı şarâb-ı 'ışk kim
'Akl-ı küllîden geçüp kaldum şehâ idrâkden

5 Virmeyüp dünyâya Râzî hâk-i pây-i dil-beri
Ol cihân içre saña yig mâl ile emlâkden

3611 Nazîre-i Hilâlî

1 Cân virürsem ey göñül ol tîg-ı âteşnâkden
Kabrüm üzre haşr olınca nûr ine eflâkden

2 Añladılar neydügüm nâlemden ey dil ehl-i hâl
Bildiler derd-i derûnum dîde-i nemnâkden

3 Bâda virür berg-i gül gibi bahâr-ı hüsnüñi
Sakın ey gül-çihre âh-ı 'âşık-ı gamnâkden

4 Âteş-i derd-i derûnumdan dilâ âh eylesem
Şu'leler zâhir olur bu sîne-i sad-çâkden

5 Yârelü sînemde yir yir dâg-ı hûnînüm benüm
Lâledür gûyâ Helâkî baş çıkarmış hâkden

3612 Nazîre-i Emrî

1 Başuma odlar yakayın âh-ı âteşnâkden
Dökeyin gözüm yaşını dîde-i nemnâkden

2 Kana yur her gamzekâruñ tîgın ucından beni
Düşeyin hançerlere bu sîne-i sad-çâkden

3 Her nazar kim eylerem yüz vech ile gâm sâhiri
Gösterür sûret baña âyîne-i eflâkden

4 Ben gubâr-ı hâke yeksân eylemişdi dest-i gam
Bâd-ı âhum lutf idüp geldi götürdi hâkden

5 Görinen müjgân degüldür Emriyâ murg-ı hayâl
Âşiyâne yapdı dîdemde has u hâşâkden

3613 Nazîre-i Hüseynî

1 Ey güneş bir zerreyem ben yir yüzinde hâkden
Lîk kadrüm yücedür ma'nâda nüh eflâkden

2 Ne sorarsın bu perîşân hâlümi ey zülfi çîn
Mâ-cerâ hod bellüdür bu dîde-i nemnâkden

3 Dil virüp dildâra gamlar çekdüren dildür baña
Âh kim şâd olmadum ben bu dil-i gamnâkden

4 Zehr-i fürkat ey tabîb-i cân u dil öldürmedin
Sâkiyâ lutf eyle sun şol mey diyen tiryâkden

5 Ey Hüseynî dil-ber-i nâ-pâke dil virme sakın
Ger ümîdüñ var ise her dem Hudâ-yı pâkden

3614 Nazîre-i Seydî

1 Kıldılar çün bu vücûdum bâd u âb u hâkden
Âteş-i 'ışk oldı nâzil kalbüme eflâkden

2 İki 'ayn oldı şeb-i hecrüñde sensüz dûstum
Akdı Ceyhûn u Eres bu dîde-i nemnâkden

3 Çıkdugınca ra'dveş eflâki güm güm iñledür

Na’re-i âhum hevâsı sîne-i sad-çâkden

4 Yolıma cânın fidâ itmez dime ey dil-rübâ
Her ne kim dirseñ gelür ben ‘âşık-ı bî-bâkden

5 Seydiyâ emvâc-ı bahr-i tab’uma virmez keder
Seng-i gam irişse bir kaç hâr ile hâşâkden

3615 Nazîre-i Fakîrî
1 Baş çeker sûz-ı dilüm sînemde her bir çâkden
Dûstlar yandum meded bu âh-ı âteşnâkden

2 Ey felek kaddüm kemân itdüñ sakın ilmez geçer
Tîr-i âhum bu tokuz kat cevşen-i eflâkden

3 Bûyuñ içün bi’llah ey bâd-ı sabâ men’ eyleme
Tûtiyâ-yı hâk-i pâyin dîde-i gamnâkden

4 Lutf idüp gel kabrüm üstine kadem-rencîde kıl
Dûstum bi’llâh götür ben gubârı hâkden

5 Ey Fakîrî hamdü li’llah gussa-i ‘ışk-ı nigâr
Bir nefes hâlî degüldür bu dil-i gamnâkden

3616 Li-mürettibihi
1 Mihrüñ ey meh gitmese tañ mı dil-i gamnâkden
Âftâbuñ tâbı her gün eksük olmaz hâkden

2 Yoluña cân virmede bî-bâk idüpdür çün beni
Ben dahı ayrılmazam cânâ bu ‘ışk-ı pâkden

3 Cevr ile yâ itdi kaddüm yiridür âhum okın
Çerh okı gibi geçürsem sîne-i eflâkden

4 Kaçsa şol zulm ehli menzîlde ‘aceb mi hayrdan
Pes mukarrerdür bu kim ‘akreb kaçar tiryâkden

5 Câhil ü nâ-dâna hîç olma mukârin Nazmiyâ
Kalmasun dirseñ eger ‘akluñ senüñ idrâkden

Nev’-i dîger

3617 Ez-ân-ı Sultân Bâyezîd

1 Subha dek her gice ey hurşîd-ruh sen mâhdan
Nice bir feryâd idem korkmaz mısın Allâh’dan

2 Zülfi zencîrin uzatmaz gör nice ser-fitnedür
Asılup meftûn olan diller çıkardur çâhdan

3 Kapuña varmaga kûyuñ itlerinden korkaram
Ben gedâ bu hürmeti umar mıdum sen şâhdan

4 Nâlesinden ‘âşıkuñ yâ Rab nice handân olur
Âh elinden şol sitemkâruñ kayırmaz âhdan

5 Hâk-i pâyine yüzüñ bir kerre sürseñ ‘Adliyâ
Başuña devlet biterdi sinüñ ol Allâh’dan

3618 Nazîre-i Âhî

1 Terk idüp sen şâhı yüz dördürsem ol dergâhdan
Kıbleden dönsem yüzüm nevmîd olam Allâh’dan

2 Şol kadar çekdüm elif şol deñlü yakdum dâglar
Kim ser-â-ser cismüme bir hil’at itdüm âhdan

3 Leblerüñle gonçeler bilsem ne nisbet itdiler
Yakası açılmaduk sözler çıkar efvâhdan

4 Kâmet eylerken namâza sen kıyâm itdüñ meger
Kim mü’ezzin kendözinden geçdi ilk Allâh’dan

5 Kûyuña ‘azm eyledi Âhî nasîb olmadı âh
Gerçi gitdi Ka’beye ammâ ki döndi râhdan

3619 Ve lehu

1 Her kim ayırmak diler ben kuluñı sen şâhdan
Göreyin merdûd olup sürilsün ol dergâhdan

2 Hecrüñ odından nice bir cân u dil biryân ola
Bi'llah insâf eyle ey dil-ber utan Allâh'dan

3 Nûr-ı hüsnin 'arz idüp her dem gelürse âftâb
Bir gün aña bakmayam yüz döndürüp sen mâhdan

4 Eşk ü âhum 'âleme fâş itdi râz-ı 'ışkuñı
Çok mahalde töhmet irür kişiye hem-râhdan

5 Ol zenah üstindeki hâlüñ kemend-i zülf ile
Sanki teşne Hindu'dur su çekmek ister çâhdan

6 Fürkatüñde hâlin ey dil-ber bu Âhî hastenüñ
Tâkatüm yok kim diyem bârî işit efvâhdan

3620 Nazîre-i Zâtî

1 Yine pür-şevkem 'inâyet irişüp Allâh'dan
Bahtumuz açıldı ref' oldı husûf ol mâhdan

2 Yûnus-ı Mûsâ-sühen mâhîden oldı san halâs
Yûsuf-ı 'Îsâ-nefes gûyâ ki çıkdı çâhdan

3 Tâze cân bulduk seni gördük eyâ 'Îsâ-nefes
Küll-i eczâ yohsa kül olmışdı nâr-ı âhdan

4 Sıhhat atına süvâr ol dâyimâ ey şeh-süvâr
Yollaruñ tolsun sadâ-yı yarıcuñ Allâh'dan

5 Hırmen-i zılletden ayırmak dilerseñ Zâti'yi
Eksük itme bâd-ı lutfuñ dem-be-dem ol kâhdan

3621 Nazîre-i Sabâyî

1 İster iseñ hüsnüñüñ nakdin mezîd Allâh'dan
‘Âşık-ı dervîşüñi yâd eyle Hak Allâh'dan

2 Gün yüzüñ nezzâresin ‘uşşâka ‘âm itseñ olur
Lîk ben kul himmet-i hâs umaram sen şâhdan

3 Mihr-i hüsnüñ bendesi olmazsa mâh-ı hâledâr
Berg-i keh gibi yakayın hırmenin bir âhdan

4 Şem'-i rûy-ı yâra çok gözler olur gözler velî
Vuslatı pervâne-i kâbil bulur ol mâhdan

5 Her seher eyle nazar yüzüm nişânın ey güneş
Bulmaz iseñ hâk-i dergâhuñda sür dergâhdan

6 Derd-i yâr olsun Sabâyî sadrına mesned-nişîn
Sâdır olsun tâ kıyâmet bu du'â efvâhdan

7 Müstehıkkam ben gedâ şâhum zekât-ı hüsnüñe
Lutf u ihsândur netîce mâl ü ‘izz ü câhdan

3622 Nazîre-i Âzâd

1 Gam yimezsin çün firâkuñda figân u âhdan
Bâri havf eyle benüm ‘ömrüm sakın Allâh'dan

2 Sen meleksin bilürem insâna olmazsın enîs
Anuñ içün ey perî rahm ummazam sen şâhdan

3 Fikr-i zülfüñ kûze-i çeşmümde dilden kan döker
Eyle kim zencîr ile âbı çekerler çâhdan

4 Yüzüm üzre basmaduñ bir dem kadem rahm eyleyüp
Kim görürsin sen beni beñzer ki hâk-i râhdan

5 Bûse istese lebüñden eyleme Âzâd'ı men'
Bir fakîrüñdür anı redd itme şey' li'llâhdan

3623 Nazîre-i Feyzî

1 Dûr olalı ben bir ay oldı bugün ol mâhdan
Âh kim yandum yakıldum n'ideyin bu âhdan

2 Bî-güneh 'âşıklaruñ dökdüñ bu dem kanın yire
Hây zâlim n'eyledüñ korkmaz mısın Allâh'dan

3 Mübtelâlar işigüñe geldiler yüzler sürüp
Hey begüm ihsân umarlar kullaruñ sen şâhdan

4 'Âşık-ı dil-sûzuñ alma âhını ey âftâb
Gey sakın vakt-i seherde her dil-i âgâhdan

5 Feyziyâ çün kim tarîk-i 'ışkdur râh-ı Hudâ
Ger dilerseñ togrı yol çıkma sakın sen râhdan

3624 Nazîre-i Sürûrî-i Müderris

1 Kimse dâd almaz cihânda gerçi zâlim şâhdan
Pâdşâhuñ korkusı olmak gerek Allâh'dan

2 Her yaña cânâ revân oldukça eşküm cûy idüp
Servler dikdüm cihân bâgında dûd-ı âhdan

3 Pür-gam olan göñlümi mesrûr eyler meykede
Nicesi yüz döndürem cânâ ben ol dergâhdan

4 Kıble hakkı dönmezem kûyuñ yolından ölürem
Yol degüldür Ka'beye giden ki döne râhdan

5 Ey Sürûrî gonçelerden bilgil agzı sırrını
Niceler vardur i 'ilmi ögrenür efvâhdan

3625 Li-mürettibihi

1 Olmasam hâlî lebüñ bûsını şey' lillâhdan
N'ola kim ihsân umar dâyim gedâlar şâhdan

2 Kurtılup gamdan ferahşâd olup ey hurşîd-ruh

Görmedüm mihr ü vefâ kör tâli'üm sen mâhdan

3 Dimezem agyâra ân-ı hüsnüñe dil virdügüm
Saklaram ey dûst anı düşmen-i bed-hˇâhdan

4 Bu sararmış sînemüñ üstine yatmak hûblar
Bir müsâfir pister idinmek gibidür kâhdan

5 Gırre olma tâ'ate iblîs anuñçün zâhidâ
Oldı mel'ûn âhirî merdûd olup dergâhdan

6 Kim durur kul olmayan bu hüsn ile şâhum saña
Kim kaçar pes devlet ü ikbâl ü 'izz ü câhdan

7 Vuslatuñ isterse dâyim n'ola Nazmî dil-berâ
Devlet ü 'izzet diler çün her kişi Allâh'dan

3626 Li-mürettibihi

1 İdeli devrân cüdâ ben bendeyi sen şâhdan
Olmadı hâlî göñül bir dem figân u âhdan

2 Tolanur her gün ser-i kûyuñı 'âşıklar gibi
Âftâb-ı 'âlem-ârâ mihr umar sen mâhdan

3 Ayaguña secde itdürdüñ rakîb-i kâfiri
Ey cefâ-pîşe sanem korkmaz mısın Allâh'dan

4 Gülşen-i kûyuñda nâlân itme cân bülbüllerin
Tâze gülsin ey lebi gonçe hazer kıl âhdan

5 'Âleme virmez seg-i kûyuñla hem-dem olmagı
Hergiz usanmaz göñül şâhâ bu 'izz ü câhdan

6 'İzz ü câh isterseñ ol şâh işigin bekle göñül
Feth-i bâb olursa olur saña ol dergâhdan

7 'Işk ile bulur yolın râh-ı hidâyet 'ışk ile

‘Ârif iseñ Nazmiyâ çıkma bu togrı râhdan

Nev’-i dîger

3627 Ez-ân-ı Ahmed Paşa

1 Ey perî bu hüsn ile beñzer ki hûrî-zâdsın
Yâ İrem bâgında irmiş bir gümüş şimşâdsın

2 Gamzeñüñ tîgın gören şimşâda beñzetmiş seni
Hançerüñ öli dirildür sen nice cellâdsın

3 Rûy-ı âba sebzede nice ki nakş eylerse bâd
‘Ârızı nakşında ey hat sen dahı üstâdsın

4 Ey dil-i hâsid gözüm yaşından olmaduñ sefîd
Saña yunmak n’eylesün Hindû-yı mâder-zâdsın

5 Ol kad-i bâlâya kul olduñ çün ey serv-i sehî
Hem hazândan kurtulup hem yanmadan âzâdsın

6 Şânede şeh-bâz-ı zülfüñ baglu dururken henûz
Biñ göñül murgın alursın ne ‘aceb sayyâdsın

7 Ahmed anuñçün saña çok nâz ider ol nâzenîn
Kim güzeller cevrini çekmege sen sen mu’tâdsın

3628 Ve lehu

1 Nâzdan mîve getürmiş bir gümüş şimşâdsın
Berg-i şîveyle tonanmışsın anuñçün şâdsın

2 Ey nigâruñ mantık-ı şîrîni cân virdüñ bize
Yâ Mesîh’isin zamânuñ yâ aña hem-zâdsın

3 Saña bu fettânlıgı gamzeñ mi ta’lîm itdi kim
Başdan ayaga belâ vü fitne-i bî-dâdsın

4 Gerçi ey fettân saña nâz ögredür gamzeñ velî
Fitne ta’lîm eylemekde sen aña üstâdsın

5 Her dem akıt eşkümi yâruñ ruhı Bagdâd’ına
Ey gözüm çün kim nişân-ı Dicle-i Bagdâd’sın

6 Mihr ü mâhın mühresin çigzindirüp ey tâs-ı çerh
Ger getürürseñ murâdum nakşını nerrâdsın

7 Ol büt-i deyr-i cemâlüñ işiginde ey rakîb
Bir binâ-yı kâfirîsin ille bî-bünyâdsın

8 Derd ü gamdan Ahmed iñende şikâyet itme kim
Müdde’î yüzin görelden sen aña mu’tâdsın

3629 Nazîre-i Sühâyî

1 Bendesi olduñsa ey serv ol nigâruñ şâdsın
Anuñ içün ‘âlem içre gussadan âzâdsın

2 Ögredürsin gamze-i gammâzuña her lahza nâz
Şîve ta’lîm eylemekde hey ne hoş üstâdsın

3 Fitneden her budagı vü hîleden her yapragı
Nâzdan her mîvesi bir şîveden şimşâdsın

4 Hasretinden ol leb-i şîrînüñ ey kanlu yaşum
Delmedük yir komaduñ beñzer ki sen Ferhâd’sın

5 Ol güneş yüzlü olur ayruklaruñ emrine râm
Gerçi sen anuñ Sühâyî hükmine münkâdsın

6 Çâr-deh sâle sanemden yüz çevürdüñ zâhidâ
Sekseninde oñmaduk bir bunamış Ferhâd’sın

3630 Nazîre-i Muhibbî

1 Şimdi bildüm sini bu hüsn ile hûrî-zâdsın
Yâ nihâl-i tâzesin yâ serv yâ şimşâdsın

2 Bir nefesle mürdeler ihyâ ider şîrîn lebüñ
Söz deminde sen Mesîhâ'dan bugün üstâdsın

3 Dagıdup sünbüllerüñ çîn eyleyüp ebrûlaruñ
Gamzelerle hûn-ı 'âşık dökmede cellâdsın

4 Gussa vü derdüm nigârâ bilmeseñ olmaz 'aceb
'Âşık olmaduñ anuñçün gussadan âzâdsın

5 Cevri çok itse Muhibbî gam degül ol nâzenîn
Kim güzeller cevrini çekmege sen mu'tâdsın

3631 Ve lehu Eyzen

1 Mâh-rûlar cevrini çekdükçe ey dil şâdsın
Anuñ içün kim ezelden sen aña mu'tâdsın

2 Leyli zülfine dolaşduñ ey göñül Mecnûnleyin
La'l-i şîrînine cân virür meger Ferhâd'sın

3 La'l-i nâbuñ dirgürürse tîr-i gamzeñ öldürür
Bir nefesde hem Mesîhâsın u hem cellâdsın

4 Nahl-i kaddüñ sidre vü Tûbâ'dan olmışken bülend
Kim durur saña diyen kim serv yâ şimşâdsın

5 Sâki-i mehveş elinden nûş kıl câm-ı şarâb
Ey Muhibbî çün gam-ı devrân ile nâ-şâdsın

3632 Nazîre-i Müftî-zâde

1 Nâz u şîveyle müzeyyen bir gümüş şimşâdsın
'Âlemi cevr ile öldürdüñ anuñçün şâdsın

2 Her denînüñ hâtırın lutfuñla ma'mûr eyledüñ
'Âşıkuñ göñlini yakmakda 'aceb üstâdsın

3 Gözümüñ yaşı çog olsun buldı gamzeñ fitnesin

Korkmayuban hem aña didi ki sen cellâdsın

4 Bir kişi kalmadı ki bende idinmeye nigâr
Yüri gelme ortaya ey serv sen âzâdsın

5 Rûhiyâ ol âftâbuñdan sakın itme küleh
Sen ne zerresin ki aña diyesin bî-dâdsın

3633 Nazîre-i Ferruhî

1 Dil-berâ kim dir saña yâ serv yâ şimşâdsın
Müntehâsın sidreden bu cümleden âzâdsın

2 ‘Işkına ol Husrev-i Şîrîn’üñ ey dil dâyimâ
Kûh-ı gam kesmekde sen Ferhâd’dan üstâdsın

3 Bendeñe ey serv-kad kâruñ senüñ zulm ü cefâ
Bî-vefâsın pâdşâhum togrısı bî-dâdsın

4 Tîg-ı gamzeñ birle her dem diş bilersin kanuma
Kasd-ı cân itmek dilersin var ise cellâdsın

5 Ol ruhı zîbâya kul olduñ çün ey göñül bu dem
Hüzn-i gamdan kurtulup her dem anuñçün şâdsın

6 Ey perî şâhîn gibi şeh-bâz-ı çeşmüñ birle sen
Bu göñül murgın şikâr itmekde hoş sayyâdsın

7 Ferruhî dil-berlerüñ cevr itdügi budur saña
Kim bilürler dil-rübâlar cevrine mu’tâdsın

3634 Nazîre-i Sürûrî-i Müderris

1 Ey kad-i dil-ber gözümde serv ü yâ şimşâdsın
Pâyine çün yüz sürersin sen de yaşum şâdsın

2 Beñzedüp Mecnûn’a şeklüm ey saçı Leylâ benüm
Didiler baña sen aña var ise hem-zâdsın

3 Ka’beteyn-i mihr ü mâh ile beni zâr eyleyüp
Döne döne nice nakş itdüñ felek nerrâdsın

4 Bendenüñ her harcı olur çünki mevlâ üstine
Kulı olaldan dilâ her gussadan âzâdsın

5 Âsmândur Bî-sütûn anda külüng-i âh ile
Kehkeşânı râh idersin ey göñül Ferhâd’sın

6 Katl-i ‘âşıkda olur mâhir egerçi her güzel
Leblerüñle sen yine cân virmede üstâdsın

7 Ey Sürûrî hasteye mu’tâdı olurmış ‘ilâc
Saglıg isterseñ mey iç kim sen aña mu’tâdsın

3635 Nazîre-i Gedâyî

1 Ey göñül bir şâha kul olduñ yine dil-şâdsın
Gam yime şimden girü kim gussadan âzâdsın

2 Hûb-rûlar hüsnine ‘unvân viren ‘uşşâkdur
Dûstum yad olma bizden kim bizümle yâdsın

3 Ey gözüm yaşı cemâli şevkine cûş eyle kim
Nîl’isin Mısr’uñ veyâhod Dicle-i Bagdâd’sın

4 Nat’-ı hüsne beglerüñ beydakların sürmezdin öñ
Göñlüme şeh-mât dirsin ne ‘aceb nerrâdsın

5 Ey füsûnger şîve vü nâzuñı ‘arz itme bize
Kendüñi ögmeñ ne hâcet bilürüz üstâdsın

6 Hey vefâsuz dâd didügümce zulm itdüñ baña
Allah Allah nice zâlimsin nice bî-dâdsın

7 Dâyimâ hoş zindegânîdür Gedâyî’yle işüñ
Ey gam-ı cânâna beñzer kim aña hem-zâdsın

3636 Nazîre-i Celîlî

1 Lâledür pîrâhenüñ sen sûsen-i âzâdsın
Tal’atüñdür berg-i nîlûfer ‘aceb şimşâdsın

2 Hüsnüñi efkâr kılmış ey göñül seng-i cefâ
Bu melâmet kûhsârında meger Ferhâd’sın

3 Gâh nâlân u gehî giryânsın ey bülbül meger
Bir gül-i ra’nâ gamından sen dahı nâ-şâdsın

4 Yâr bed-mihr ü felek nâ-mihrbândur hâlüñe
Ey göñül çün nâ-müsâ’id baht ile hem-zâdsın

5 Dâmenüñ tutar şirâr-ı âh-ı bülbülden sakın
Terk-i cevr it ey gül-i ra’nâ niçün bî-dâdsın

6 Ârzû-yı devlet-i vasl eylemez şimden girü
Ey göñül çün mihnet-i hicrân ile mu’tâdsın

7 Gerçi hâk itdüñ Celîlî’yi gam-ı hicrân ile
Sen dahı ey safha-i gerdûn sakın berbâdsın

3637 Nazîre-i Fakîrî

1 Bâg-ı dehr içinde ey serv-i hırâmân şâdsın
Bendesi olduñ o şâhuñ gussadan âzâdsın

2 Cân virürsin ol lebi şîrîn içün ey seng-dil
Bî-sütûn-ı gamda beñzer sen de bir Ferhâd’sın

3 Yaşuñ ile göñlini nerm itdüñ ol sengîn-dilüñ
Ey gözüm mermerde kazduñ sikkeyi üstâdsın

4 Şâh-bâz-ı zülf ile olup süvâr-ı esb-i nâz
Cân u dil murgın şikâr itmekde hoş sayyâdsın

5 Ey Fakîrî yâr cevrine tahammül eyle kim
Dil-rübâlar şîvesini çekmege mu’tâdsın

3638 Li-mürettibihi

1 Sen ki dildâruñ dilâ her hükmine münkâdsın
Var ise anuñ cefâsın çekmege mu'tâdsın

2 Yüce pervâz itdürüp şeh-bâz-ı 'ışka ey göñül
Ol hümâyı sayd iderseñ bî-bedel sayyâdsın

3 'Âşıka ey çeşm-i dil-ber hışm ile bakmak neden
Var ise sen bir harâmîsin ye hod cellâdsın

4 Hüsnüñe hayrân u zâr itdüñ cihân güzellerin
Yâ zamânuñ Yûsuf'ısın yâ aña hem-zâdsın

5 Saña bu hün ile kimse diyemez nesl-i beşer
Sen meleksin ey perî-peyker ye hûrî-zâdsın

6 Serv-i kadd-i yâra teşbîh itdiler çün kaddüñi
Bâg-ı dehr içre sen ey şimşâd anuñçün şâdsın

7 Nefse kul olmakdan özüñ idebilürseñ halâs
Şübhesüz her derd ü gamdan Nazmiyâ âzâdsın

Nev'-i dîger

3639 Ez-ân-ı Vasfî

1 Gerçi ey meh sen dahı gül-berg-i terden tâzesin
Bülbül oldur kim seve her dem gülüñ bir tâzesin

2 Hil'at-i 'ışkuñ benüm haddüm degül geymek şehâ
Bir gedâyam yig durur bilmek kişi endâzesin

3 Hârlardur hem-demüm nâlem işitmezsin benüm
Gülsin ammâ diñlemezsin bülbülüñ âvâzesin

4 Ger ölem yolında ol hercâyînüñ ben ey refîk

Lutf idüp seng-i mezârum üzre hâlüm yazasın

5 Göñli şehristânı Vasfînüñ açılmaz âh kim
Leşker-i gam tutdı ey dil-ber der ü dervâzesin

3640 Nazîre-i Âhî
1 Gerçi kim bülbül sever her dem gülüñ bir tâzesin
Sen baña ey gonçe-leb gül-berg-i terden tâzesin

2 Bülbül-i şûrîdenüñ gûş eylemezsin nâlesin
Ey gül-i ter diñlemezsin bülbülüñ âvâzesin

3 Bir büt-i sengîn-dilüñ ‘ışkında cân virdi diyü
Kabrümüñ üstindeki mermerde ‘ömrüm yazasın

4 Her gedânuñ kaddine geydürme ‘ışkuñ câmesin
Kim bu zîbâ hil’atüñ bozduñ hemân endâzesin

5 İrmez ol mâhuñ kulagına figânum Âhiyâ
Gerçi âhum iñledür çerhüñ der ü dervâzesin

3641 Nazîre-i Hadîdî
1 Gerçi sen de dil-berâ gül-berg-i terden tâzesin
Sevdi tab’um bülbüli bir gonçenüñ nem-tâzesin

2 Kaldı ‘âciz hüsnüñi görmez tahassürde melek
Bâd-ı âhum hergiz açdurmaz felek dervâzesin

3 Hüsnüñe magrûrsın efgân-ı ‘âşıkdan sakın
Kanı gül kim diñlemezdi bülbülüñ âvâzesin

4 Dâne vü dâmı ile düşdi zenahdânuña hâl
Ben dimişdüm aña kuyuyı boyuñca kazasın

5 Öldi derdüñden Hadîdî gitdi şâhum sen sag ol
Deftere dîvânelerden birin eksük yazasın

3642 Li-mürettibihi

1 Çün sever ‘uşşâk cânâ her nigâruñ tâzesin
Ben seni sevdüm seni kim bir nigâr-ı tâzesin

2 Bezm-i gamda ‘âşıkuñ hâlin bilürdüñ neydügin
Diñleseñ hâl idinüp bir dem eger âvâzesin

3 Sen nigâruñ ‘ışkı ile öldügüm iş’âr çün
Âh şâhum resmini kabrümde şâhum yazasın

4 Câme-i ‘ışkın biçen kaddüme ol cânânenüñ
Hil’at itmiş baña ey dil cevr-i bî-endâzesin

5 Dil-berüñ la’l-i lebi vasfında dîvân baglasañ
Rişte-i cânuñdan eyle Nazmiyâ şîrâzesin

Nev’-i dîger

3643 Ez-ân-ı Necâtî

1 Leblerüñ öpdükçe sâgar acısın cân acısın
Kimseler görmiş degül bunuñ gibi cân acısın

2 Hak Te’âlâ acısın göstermesün cânânenüñ
Tatlu tatlu içelüm zehr ise yârân acısın

3 Acı diller virdi baña işidenler didi kim
Biz bu deñlü görmedük gül-berg-i handân acısın

4 Zülf ü ruhsârı gamından gice gündüz koñ beni
Aglayayın anca kim kâfir müselmân acısın

5 İremedüm serv-kaddine döküp saçmag ile
Yaşumuñ gevherlerine bahr-i ‘Ummân acısın

6 Dirileyin cebr ile tek görmeyeyin ey hekîm
Bir yaña derd-i gamın bir yaña dermân acısın

7 Âdem olmazmış Necâtî kişi gökçek ton ile
Rengi hûb olmak gidermezmiş za'afrân acısın

3644 Nazîre-i Zâtî

1 Ey göñül her kim çekerse hecr-i cânân acısın
Şehd ü şekkerden lezîz idrâk ider cân acısın

2 Râzıyam cân acısın cân u göñülden çekmege
Yâ İlâhî tek baña gösterme hicrân acısın

3 Çün beni acıtduñ acı yaşı eyle dökeyin
Yir yüzinde her ne kim var ise yeksân acısın

4 Hem-demümdür rûz u şeb bahr-i gam-ı dildârda
Acır ise hâlüme eşk-i dür-efşân acısın

5 Gayrı meclisde şarâb-ı telh degmiş la'lüñe
Zâti'ye gösterdi devrân âh kim cân acısın

3645 Nazîre-i Sücûdî

1 Cân u dilden râzıyam ben çekmege cân acısın
Ey felek göstermegil tek hecr-i cânân acısın

2 Husrevâ hecrüñde bildüm cân-ı şîrîn kadrini
Hak Te'âlâ kimseye göstermesün cân acısın

3 Rahm iderdüñ ey felek mihrinden ol mâhuñ baña
Zerrece bilseñ eger 'âlemde hicrân acısın

4 Ol güherden ayru ey çeşmüm dök acı yaşları
Acır ise yaşuña deryâ-yı 'Ummân acısın

5 Ol sanem hecrinde ey dil ol kadar kan agla kim
Hâlüñe rahm eyleyüp kâfir müselmân acısın

6 Yârumı ayırdı benden dûstlar bî-dîn rakîb

Hâlümi yârâna diñ acırsa yârân acısın

7 Cân-ı şîrîn acısın çeksün Sücûdî derdmend
Yâ İlâhî tek aña gösterme cânân acısın

3646 Nazîre-i Hadîdî

1 Görmedüm bundan beter ‘âlemde devrân acısın
Görmesün hîç kimse zecr ü hecr-i cânân acısın

2 Fürkatüñde gözlerüm şol acı yaşlar dökdi kim
Görüp ol acıları unutdı ‘ummân acısın

3 Öpdi karşumda kadeh la’lüñ şarâb-ı telh ile
Ölmedin gördüm dirîgâ dünyede cân acısın

4 Sen güneş-ruhsârsuz hâlüm mükedderdür benüm
Görmesin kâfir dahı ‘âlemde hicrân acısın

5 Sen salın agyâr ile ey dil-ber-i nâ-mihrbân
Bu Hadîdî ‘âşıka kâfir müselmân acısın

3647 Nazîre-i Fehmî-i Karamanî

1 Gam beni aglatdugınca acısın cân acısın
Gözlerüm yaşın görüp deryâ-yı ‘Ummân acısın

2 Gamzeñ ucından ben öldüm câm-ı la’lüñ sun baña
Mest ü hayrân olayın tuymayayın cân acısın

3 Öldügüme acımaz ol yâr iñen tatludur
Görmemişdür gâlibâ ‘ömrinde yârân acısın

4 Zülf ü ruhsâruñ gamından gice gündüz agların
Hâlüme rahm eyleyüp kâfir müselmân acısın

5 Yanuña alduñ rakîbi bezmümüz telh eyledüñ
Bâde zehr oldı bize sâkî-i devrân acısın

6 Bir nefes dûr olmaz idüñ bizden ey şîrîn-dehen
Ger bileydüñ neydügin ‘âlemde hicrân acısın

7 Fürkat ile Fehmi’ye bir açmag itdi rûzgâr
Aglasun çerh aglasun gerdûn-ı gerdân acısın

3648 Nazîre-i Gedâyî

1 Günde biñ kez göreyin ben haste-dil cân acısın
Tek Hudâ göstermesün bir lahza cânân acısın

2 Yazug ol miskîne kim düşe nigârından ırak
Vây ol bî-çâreye kim çeke hicrân acısın

3 Hâlümi söyleyeyin kim işiden kan aglasun
Kıssamı şerh ideyin kâfir müselmân acısın

4 Sevdügümdan ayırup zulm eyledi devrân baña
Ger bu derd ile ölürsem bini yârân acısın

5 Zülf-i müşkîni gamını bilürem şerh itmeñüz
Çekmişem ol ejdehânuñ ben firâvân acısın

6 Dûstlar müşkil belâ imiş firâkı dil-berüñ
Hak Te’âlâ virmesün kimseye bir ân acısın

7 Gerçi acıdur Gedâyî her ne vakt olursa hecr
Çekmeyen bilmez dem-i vuslatda hicrân acısın

3649 Nazîre-i Fakîrî

1 Nice bir fürkatde çeksün bu göñül cân acısın
Ey felek öldür beni çekdürme hicrân acısın

2 Çekdügüm derd ü belâdan işbu mihnet-hânede
Cân acısın mı diyem yâ hecr-i cânân acısın

3 Germ olam ol nev-cevânuñ hasretiyle haşre dek
Aglayup pîr-i felek üstüme devrân acısın

4 İtlerinden dûr düşdüm yâ İlâhî kimseye
İşbu gurbet-hânede çekdürme yârân acısın

5 Mihnet-âbâd-ı felekde ey Fakîrî yaşuma
Taşlar ile dögünüp deryâ-yı ‘ummân acısın

3651 Li-mürettibihi

1 Fürkatüñde yaşumı gördükçe ‘ummân acısın
Cûş idüp dilden benümçün ol firâvân acısın

2 Cânum acıtdı benüm şîrîn lebüñ hecri tamâm
Husrevâ ben dirligümde görmişem cân acısın

3 Hecrden ol yâr cevr ile halâs eyler beni
Def’-i derd içün çeker pes kişi dermân acısın

4 Acı dil virmişdi evvel soñra bûs-ı leb virüp
Didi kim alur şeker gül-berg-i handân acısın

5 Rûy-ı zerdüm derd-i ‘ışk ile görüp yâr acımaz
Nazmiyâ hâsıyyet añdurmaz za’efrân acısın

3651 Li-mürettibihi

1 Çekmeyen ‘âlemde bilmez hecr-i cânân acısın
Çekmeyince vakt-ı rıhletde dilâ cân acısın

2 Kim döyer bu mihnete yâ kim çeker bu zecri kim
Zehr-i kâtilden beter ey derd-i hicrân acısın

3 Aglar se hâlüme bu çeşm-i giryân aglasun
Acır ise bu dil-i sad-çâke sûzân acısın

4 Seçmez oldı gözlerüm akdan karayı giryeden
Hem benüm bu hâlüme kâfir müselmân acısın

5 Nazmiyâ ol dişleri lü’lü’den ayru dem-be-dem

Acı yaşlar dökdügüñe Bahr-i ‘Ummân acısın

Nev’-i dîger

3652 Ez-ân-ı Cinânî

1 Dil-berâ dâyim rakîbe böyle yâr olmak neden
Bir seg-i bed-hûya sen âhû şikâr olmak neden

2 Çeşm-i bîmâruñ nazar kılmak rakîbe gey degül
Her göñülde zahm-ı gamzeñ yâdgâr olmak neden

3 Hasret-i zülf ü ruhuñda geçdi mâh u sâlüm âh
Zulm-i bî-dâduñ baña leyl ü nehâr olmak neden

4 Sırrumı fâş itdi eşküm sür nazardan ey gözüm
Yüz virüp bir bî-hayâya şermsâr olmak neden

5 Yâr-ı âhû-çeşm ile yürür rakîb-i hûk-hû
Bir sege yâ Rab bu deñlü i’tibâr olmak neden

6 Hatt u zülfini Cinânî didi haddinde görüp
Bâg-ı cennetdür bu bunda mûr u mâr olmak neden

3653 Nazîre-i Kâsım Paşa

1 Sünbülüñ her dem gül üzre târmâr olmak neden
Nergisüñ her gûşede mest ü humâr olmak neden

2 Zülfüñ ey ârâm-ı cânum böyle kâfir-kîş iken
Ka’be-i hüsnüñde her dem perdedâr olmak neden

3 Hûn-ı dildür dem-be-dem derd-i gamuñla yidügüm
Ol dahı zülfüñ ucından zehr-i mâr olmak neden

4 Urma gamzeñ okını her sîne-i nâ-mahreme
Seng-i hârâda nigârâ lâlezâr olmak neden

5 Çünki mir’ât-i cemâlüñden görinür kâyinât
Der-be-der mihr ile meh âyînedâr olmak neden

6 Geh cefâsı hükm ider mülk-i dile gâhî gamı
Bir harâb-âbâda iki şehryâr olmak neden

7 Hatt-ı dil-ber gibi âhir çün gelürmiş yazılan
Sâfiyâ âyîne-i dilde gubâr olmak neden

3654 Nazîre-i Hafî

1 Zülf-i dil-ber gibi ey dil bî-karâr olmak neden
Tagıdup kendüñi böyle târmâr olmak neden

2 Çün kenâra gelmez ol serv-i revân bârî anuñ
Gözlerim yaşı yolında cûybâr olmak neden

3 Gün gibi rûşen bilürken meh yüzüñ mâhiyyetin
Yine_olup her gün mukâbil şermsâr olmak neden

4 İşigi içre iti taşında ‘uşşâkı yatur
Pâdşâh ile gedâlar hem-civâr olmak neden

5 Yüregüm la’li şarâbı hasretinden kan olup
Gamze-i mesti içün kanum humâr olmak neden

6 Yaykara ile kaşı ‘uşşâkı öldürür Hafî
Kirpügi okına anuñ intizâr olmak neden

3655 Nazîre-i Gedâyî

1 Sen bu hüsn ile şehâ agyâra yâr olmak neden
Bir hümâ-yı kuds iken zâga şikâr olmak neden

2 Çünki yitmiş biñ hicâb ardından olur âşkâr
Sünbülüñ envâr-ı hüsne perdedâr olmak neden

3 Kethudâlık itmesün kaddüñde hey di zülfüñe
Mısr-ı hüsne bir Karaçi şehryâr olmak neden

4 Devr-i haddüñde gül-i hamrânuñ aslâ vechi yok
Dişlerüñ katında dürr-i şâhvâr olmak neden

5 Âyet-i hüsnüñi tefsîr itmez ise dûstum
Safha-i haddüñde hatt-ı müşk-bâr olmak neden

6 Gördi başumda gubâr-ı râhını dil-ber didi
Bir gedâ iken emîr-i tâcdâr olmak neden

7 Şol Gedâyî'yem ki dalk-ı fakrı fahre virmezem
Pâdşâh iken gedâ-yı hˇâr u zâr olmak neden

3656 Li-mürettibihi

1 Yâra karşu dûd-ı âhum pür-şirâr olmak neden
Gün görinürken kevâkib âşkâr olmak neden

2 Nâr-ı ruhsâruñda yanmaz göze göz sihr ile hâl
Sihri anuñ böyle günden âşkâr olmak neden

3 Göñlüm aldı âh kim zülf-i hümâyûnuñ senüñ
Ey melek-sîmâ hümâ 'ankâ şikâr olmak neden

4 Hüsn gülzârında kim peydâ ola bir tâze gül
'Andelîb-i zârı anuñ sad-hezâr olmak neden

5 Çün degül sehhâr o dil-ber zülfinüñ her riştesi
Târmâr idüp anuñ her târı mâr olmak neden

3657 Li-mürettibihi

1 Göz göre agyâr yâ Rab yâra yâr olmak neden
Her denî manzûr-ı şâh-ı kâmkâr olmak neden

2 'Işk ile 'âşık melâmet olmadan 'âr eylemez
Evvelâ 'âşıkda nâmûs ile 'âr olmak neden

3 Kollarum pür-dâg-ı hûn-âlûd ile görüp nigâr

Didi bir şâh üzre böyle lâlezâr olmak neden

4 Göñlüme gam hükm ider cevrüñde vasluñda ferah
Hâkimi bir şehrüñ iki şehryâr olmak neden

5 Nazm-ı dür-bâr ile Nazmî bende-i meddâh iken
Âstânuñda şehâ bî-i'tibâr olmak neden

Nev'-i dîger

3658 Ez-ân-ı 'Ahdî
1 Kanda varam sâye-i serv-i bülendüm var iken
Kime kul olam senüñ gibi efendim var iken

2 Dil tolaşmaz zülfi sevdâsına gayrı dil-berüñ
Kâkül-i cânân gibi müşkîn kemendüm var iken

3 Nice ser-bâz olmayam 'ışkı yolında dil-berüñ
Bu delü göñlüm gibi çâbük-levendüm var iken

4 Eylemiş dil-ber salâ vaslına cânlar virmege
Ey göñül ben kime diyem bunı kendüm var iken

5 Dimedüñ mi itmezem ben lutf-ı dermânum dirîg
'Ahdi-i bî-çâre gibi derdmendüm var iken

3659 Nazîre-i Revânî
1 Bakmazam gül-ruhlara serv-i bülendüm var iken
Kime kul olam senüñ gibi efendim var iken

2 Nice at salmayayın gam leşkerine sâkiyâ
Devletüñde mey gibi gül-gûn semendüm var iken

3 Hep gözi âhûları ey dil şikâr itsem gerek
Dûd-ı pîç-â-pîç-i âhumdan kemendüm var iken

4 Sâkiyâ şol kan olacagı getür nûş idelüm
Çeşmüñ ü la'lüñ gibi bâdâm u kandüm var iken

5 Yanuma alsam Revânî n'ola her sîmîn-beri
Oñmaduk âvâre dil gibi levendüm var iken

3660 Nazîre-i Basîrî

1 Kanda varam sâye-i serv-i bülendüm var iken
Kime kul olam senüñ gibi efendim var iken

2 Şerh-i derd-i 'ışkı âhir kime takrîr eyleyem
Bir göñül adlu musâhib derdmendüm var iken

3 Ey perî mekr-i rakîb-i dîv-sîretden ne gam
Hâl ü ruhsâruñ gibi odlu sipendüm var iken

4 Pend-i nâsıhla ne mümkin kim kılam terk-i cünûn
'Işk pîrinden benüm gûşumda pendüm var iken

5 Baña kurtulmak perîşânlıkdan olmışdur muhâl
Turre-i cânân gibi boynumda bendüm var iken

6 Gülşen-i 'âlemde hergiz egmeyem bir serve baş
Ey Basîrî kâmet-i serv-i bülendüm var iken

3661 Li-mürettibihi

1 Hizmetüñde dil gibi çâbük levendüm var iken
Kime kul idem anı yine efendim var iken

2 Bir güzel begsin seni koyup kime kul olayın
Pâdşâhum bir senüñ gibi efendim var iken

3 Tûti-i gûyâ olup medh eylesem n'ola seni
La'l ü ruhsâruñ gibi mir'ât ü kandüm var iken

4 Dem-be-dem eflâke salsam n'ola 'ışk ile sadâ
Yâd-ı kaddüñ birle feryâd-ı bülendüm var iken

5 Hâsılı cevce gamın ol yâr-ı gendüm-gûnumuñ
Ey göñül hâşâke virdüm gayrı gendüm var iken

6 Ben kanâ'at menziline veh ne yoldan irişem
Nefs gibi bir sakat bed-hû semendüm var iken

7 N'ola irgürsem hayâlâtı kemâle nazm ile
Nazmiyâ üslûb-ı üstâd-ı Hocend'üm var iken

3662 Li-mürettibihi

1 İntisâb ile aña kadr-i bülendüm var iken
Ben kime kul olayın ol beg efendüm var iken

2 'Işk odından kime yanam yakılam ben derd ile
Dil gibi bir yana gelmiş derdmendüm var iken

3 Cüst ü cû idüp niçün bulmaya ol serv-i revân
Eşk gibi bir delükanlu levendüm var iken

4 Çıksa her şeb tañ mı dil düzdi yüce dergâhuña
Pâdşâhum dûd-ı âhumdan kemendüm var iken

5 Kanda olur câna cân bagışlaya lezzetde kand
Nazmiyâ la'l-i nigârum gibi kandüm var iken

DER-BAHR-İ REMEL-İ MAHZËF
Taktî'eş: Fâ'ilâtün fâ'ilâtün fâ'ilât

3663 Ez-ân-ı Şâhidî

1 Ruhları ter lâle mi yâ yâsemen
Saçları 'anber mi yâ müşk–i Hoten

2 Müşk zülf ü turresinden lâle pûş
'Anberîn bâg-ı ruhında nesteren

3 Leblerinüñ şîvesinden derd ile
Gonçeler gülşende çâk itdi kefen

4 Bî-revân haddi katında ergavân
Nâ-revân kaddi öñinde nârven

5 Mihr-i hüsni hayretinden gül gibi
Her seher şevk ile yırtar pîrehen

6 Cân müselsel sünbülinden mübtelâ
Dil mükehhel gözlerinden mugtenen

7 ‘Akl u sabrı Şâhidî’den kıldı dûr
Oldı çün çeşm-i siyâhı tîg-zen

3664 Ez-ân-ı Necâtî

1 Kıbledür ‘uşşâka ol vech-i hasen
Ka’bedür her kanda göründüñse sen

2 Kopısar îmân ile Kur’ân ile
Hadd ü hattuñ hasretinden cân viren

3 Ten gerekmez tîg-ı gam mecrûhına
Kim şehîd-i ‘ışka yaraşmaz kefen

4 Hey dimezseñ yol basar başlar keser
Turre-i tarrâr u zülf-i pür-şiken

5 Agız açup taña kalur gonçeler
Leblerüñ gülşende vasf itdükçe ben

6 Haste göñüller deminden oldı sag
Dâyimâ bâd-ı sabâ olsun esen

7 Ey Necâtî işüñ altun eyledi
Kîmyâ-yı ‘ışk ile ol sîm-ten

3665 Nazîre-i ‘Abdü’l-kerîm-zâde

1 Haddine beñzer mi yâ Rab yâsemen
Zülfine beñzemedi misk-i Hoten

2 Gözüme gelmez hayâl-i hatt-ı yâr
Çünki bitmez şûre yir üzre çemen

3 Dir gören feryâd u efgânum benüm
Pür-sadâdur şimdi âh-ı Kûh-ken

4 Bagrına od saldı âhum lâlenüñ
Bu nişânı aldı nergis lâleden

5 Bezmgehde lâle gibi tut kadeh
Gonçe gibi çâk eyle pîrehen

6 Ey Hayâlî nazm-ı garrâñı görüp
Âferîn okudı rûh-ı Bü’l-hasan

3666 Nazîre-i ‘Amrî

1 Hey begüm sevdügüme hışmuñ neden
Nice biñ ‘âşıklaruñ var bir de ben

2 Sıyalı cânâ güzeller revnakın
Didiler saña Halîl-i büt-şiken

3 Şevk ile çâk olmayan pîrâheni
Tîz zamânda göreyin olsun kefen

4 Dûstum her nesnenüñ oranı var
Gel cefâyı hadden aşurma iñen

5 Dilde n’eyler hattı fikri ‘Amriyâ
Çünki bitmez od yanan yirde çemen

3667 Nazîre-i Şevkî

1 Bini hîç güldürmedi âh ol dehen

N’eyleyeyin yok yire aglayuban

2 Çekdi benden göñlümi bir bend ile
Komayam bu bendi ol gîsûya ben

3 İremez hatt-ı gubâruñ gerdene
Sürinürse nice yıl müşk-i Hoten

4 Başuma gavgâ getürdi nâlem âh
Kime feryâd eyleyeyin nâleden

5 Bir emânsuz kâfire oldum esîr
Bu işi ey dil sen itdüñ baña sen

6 Dişi kulıyam diyü bâzârda
Kendüyi satup yürür dürr-i ‘Aden

3668 Nazîre-i Muhibbî

1 Gül yañaguñ yâdına ey sîm-ten
Lâleveş çâk eyleyem kanlu kefen

2 Gerçi kim her bir işüñ oranı var
Hadden aşurduñ cefâ vü cevr[i] sen

3 Tûti-i tab’um dahı gûyâ ola
Leblerüñden emsem ey şîrîn-dehen

4 Olmasa ger âh-ı ‘âşık hâne-sûz
Sengden hâne yapardı Kûh-ken

5 Ey Muhib göñül hâl-i siyeh hoş dânedür
Mihr tohmındur zamîr-i dil-fiken

3669 Ve lehu Eyzen

1 Sevdügüme dûstum hışmuñ neden
N’eylesün göz göre ölsün mi seven

2 Men’ idüp vuslat deminde dâmeni
Arada çâk ola tezcek pîrehen

3 Fursatı fevt eyleme girmez ele
Çün bilürsin bir dahı gelmez giden

4 Yaraşur kılsañ niyâz ehline nâz
Hû[y] kılma tek cefâ vü cevri sen

5 Ey Muhibbî umma dünyâdan vefâ
Kime itmişdür vefâ bu pîre-zen

3670 Nazîre-i Hadîdî
1 Had mıdur bu yâsemendür yâ semen
Zerre mi ol sırr-ı cân mı yâ dehen

2 Hîç bühtân itme la’lüñ añmadı
Agzını açmadı hâşâ gonçeden

3 Hâk-i dergâhuñı özler gözlerüm
Merdümüñ îmânıdur hubbü’l-vatan

4 Gül yüzüñ şevki ile ey lâle-ruh
Dökilen hûn-ı cigerdür dîdeden

5 Ey Hadîdî ayagına balta ur
Kadd-i yâra öykünür serv-i çemen

3671 Nazîre-i Münîr
1 Hîç bulmadum vefâ ‘ahdüñde ben
Şöyle mi_olur var hey kavli yalan

2 Derd-i ‘ışka çâre bulmadum meger
Yine dermânın vire derdin viren

3 Añmaz olduñ bizi aslâ ey göñül
Bize ne virdi ‘aceb sini alan

4 Vuslat-ı yârı rakîbe añma hîç
Saña ey dil kim sorar bayram kaçan

5 Gamzesi deldiyse bagruñı Münîr
N'ola hîç añma anı geçdi geçen

3672 Nazîre-i Sabûhî

1 Tâze gül olalı gülzâr içre sen
Bülbül iñler bir yaña bir yaña ben

2 Gitmeye başdan hevâ-yı kâkülüñ
Kellem içre tutsa 'akrebler vatan

3 Bâga ruhsâruñ durur zînet viren
Dikmesidür kaddüñüñ serv-i çemen

4 Sür kapuñdan der-be-der olsun rakîb
Sen perî yanında n'eyler ehrimen

5 Gâlib olmasun Sabûhî erlik it
Âhir-i 'ömrüñde çerh-i pîre-zen

3673 Nazîre-i Baba Çelebi

1 Sebze-i hat âb-rû vech-i Hasan
Bu hazîn gñlüm ider gâyetde şen

2 Hüsn-i hulk ile beni sayd eyledi
Ehl-i diller dâmıdur hulk-ı hasen

3 Sırruñı fâ itmeyem dirdüm dirîg
Derdüm oldı güft u gûy-ı encümen

4 Yine bir Yûsuf-cemâlüñ hasreti
Dil sarâyın eyledi Beytü'l-hazen

5 Ey Rızâyî aglagıl Ya'kûbveş

Bulasın tâ sen de bûy-ı pîrehen

3674 Li-mürettibihi

1 Saña yüz tutmazsa dehr-i pîre-zen
N'ola ey dil mâyil olmaz pîre zen

2 Bezm-i fürkatde hücûm itdükçe gam
Acıyup sâgardur üstüme dönen

3 Ey perî bu hüsn-i bî-hem-tâ ile
Sensin iden âdemi dîvâne sen

4 Gey yaraşur gün gibi sen mâha gey
Câme-i zerrîn eyâ sîmîn-beden

5 Nazmiyâ cânlar bagışlar cânuma
Her kim açar la'l-i cânândan sühen

3675 Li-mürettibihi

1 'Âlemüñ hûbını gördüm cümleten
Baña zîbâ geldi yârum cümleden

2 'Işk ile kıldum yolında terk-i cân
Sevdüm ol cânâneyi cân ile ben

3 'Âlemüñ hazzın dahı cân lezzetin
Añlamaz 'ışk ile dil-ber sevmeyen

4 Seng-i derd ü mihnete ser virmegi
'Işk ile oldı ser-âmed Kûh-ken

5 Bahr-i tab'ına okur sad âferîn
Nazmi'nüñ nazm-ı dürer-bârın gören

DER-BAHR-İ REMEL-İ MAHBËN
Taktî'eş: Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilât

3676 Ez-ân-ı Ahmed Paşa

1 Matla’-ı nûr-ı tecellî durur ol vech-i hasen
Menzil-i hâtır-ı şeydâ durur ol çâh-ı zekan

2 Zülf ü hâlüñ sıfatından çü haber virdi sabâ
Düşdi sahrâlara dem-beste olup müşk-i Hoten

3 Görüñ ol çeşm-i siyeh-dil nice câzûlıg ider
Ki_uyhusıyla uyarur ‘âleme yüz dürlü fiten

4 Âb-ı şerbet virüp ayagına zencîr takar
Delürüp kaddüñe öykündi diyü serv-i çemen

5 Saldı zindân-ı habâb içre su dîvâne diyü
Zülfi zencîrine tolaşdugiçün bâd-i çemen

6 ‘Asesi hüsn ilinüñ göñlümi zülfinde bulup
Gice gezdüñ diyü asmaga yarakladı resen

7 Dil-i dîvâneden eksilmedi şevki ruhınuñ
Oldı rûşen bu ki îmândan imiş hubb-ı vatan

8 Tûti-i bâg-ı İrem’dür ki şekerden dem urur
Leb-i şîrînüñ içün Ahmed açar ise dehen

3677 Nazîre-i Hafî

1 Yüzüñi tâ ki gözüm görmedi ey gonçe-dehen
Gül ü gülzârı cihânuñ gözüme oldı diken

2 İşidür nâle vü feryâdumı gülşende seher
Derd ile nâle kılur bülbül-i şûrîde çü men

3 Baña tiryâk-i visâlüñi yitişdür sanemâ
Ki firâkuñ agusı cânuma kâr itdi iñen

4 Zülf-i miskîni hevâsı ile sevdâyi olup

Saldı sahrâya yine nâfe-i âhû-yı Hoten

5 Agzı yarından anuñ tamsadı bir katre eger
Şeker olurdı ser-â-ser bu deñizlerde biten

6 Ey lebin gonçeye teşbîh iden sözüñi bil
Ey ruhın nisbet iden lâleye yüzüñden utan

7 Vaslına sen Hafi iresin [e]ger göñlüñ ile
Kim enîs oldı hayâli nitekim cân ile ten

3678 Nazîre-i Vasfî

1 Nedür ey dûst ruhuñ üzre biten tâze çemen
Kim görüpdür ki çemen bitüre gül-berg-i semen

2 Beni kûyuñdan ırag olmaz isem incinme
Pây-bend oldı baña n'eyleyeyin hubb-ı vatan

3 Gonce-i lâleyi dâg ile ne demler ki görem
Al vâlâya sarılmış sanuram müşk-i Hoten

4 Şem'üñ ey meh bu gice başına odlar yakayın
Dil uzatmak saña meclisde ya ol ola ya ben

5 Bâg-ı sînem tolu tîrüñle nihâl eyleyeyin
Bu durur şimdiki demler hele göñlümde biten

6 Gitdi derdâ n'ideyin tevbeye hîç sabr ola mı
Tab'-ı Vasfî ola vü fasl-ı gül-i tevbe-şiken

3679 Ve lehu

1 Ey gülistân-ı letâfetde gül-i gonçe-dehen
V'ey melâhat çemeni içre biten tâze semen

2 Gül-i ruhsâruña magrûr olup aglatma beni
Nev-cevânsın özüñe cevr ü sitem eyleme fen

3 Âstânuñdan ırag olalı zâr oldı göñül
Kişiye müşkil olurmış sanemâ terk-i vatan

4 Düşüben bencileyin başına zülfüñ hevesi
Odlara yandı karardı ciger-i müşk-i Hoten

5 Kaddüñe nisbet idermiş özin utanmayuban
Göreyin gitmesün ü uzamasun serv-i semen

6 Ger günâh itdi ise Vasfi kerem kıl ‘afv it
Geldi dergâhuña zâr aglayu boynında kefen

3680 Nazîre-i Lâmi’î

1 Keff-i pâyine nigâruñ ki odur berg-i semen
N’ola sürsem yüzümi lutf ile mânend-i çemen

2 Ayaguñ tozı dil ü cân gözine sürme iken
Hâk-i rehdür oda urıla savur müşk-i Hoten

3 Yüzin agardımadı rîş-i sefîd ile rakîb
Meger ol rû-siyehüñ cânına Hızr ide kefen

4 Çeşm-i surhumda yaşum jâleye beñzer ki seher
Lâlenüñ kâsesini eyledi pür dürr-i ‘Aden

5 Sînemüñ dâgına bir kez nazar itseydi o şâh
Dehre virürdi ziyâ gün gibi bu resm-i hasen

6 Çerhveş kasrın o mâhuñ tolanursın şeb ü rûz
Ey güneş bilse idüm bunca şeref saña neden

7 Lâmi’î kân-ı melâhatdür egerçi sözde
Leblerüñ vasfına geldükde kılur hatm-i sühen

3681 Nazîre-i Şevkî

1 Dehenüñde dür-i dendânuñı lutf ile gören
Didi bir zerrede pinhân ne ‘aceb silk-i peren

2 Söze geldükçe revân la’l-i Mesîhâ-nefesi
Sanasın âteş-i Mûsâ’dur ider ‘arz-ı sühen

3 Âstânuñ gibi hâcet yiri varken kıblem
Yüz karasın kazanur Ka’be-i ‘ulyâya giden

4 Hızr mı hattı ‘aceb ol büt-i ‘Èsâ-kademüñ
Ki ayak basdugı yirlerde biter tâze çemen

5 Çâh-ı sîmîn mi zenahdânı nigâruñ kim aña
‘Anber-i terden asar kâkül-i müşkîn-resen

6 Nâhun-ı nâzükin engüşt-i latîfinde gören
Şâh-ı nesrîne kim aşladı didi berg-i semen

7 Dür dişüñ nazmını vasf ideli Şevkî sanemâ
İşidüp sözlerini gûş tutar dürr-i ‘Aden

3682 Nazîre-i Mestî

1 Devr-i gül gibi gidüp âh kim ol gonçe-dehen
Âşiyân eyledi cân bülbüline hâr-ı mihen

2 Dûr olup şerbet-i la’linden eyâ haste göñül
Ne ‘aceb ölseñ eger hecr ile cândur çü giden

3 Düşeli ‘aks-i ruhuñ yollara ey hûri-likâ
Gülşen-i bâg-ı cinân oldı kamu sahn-ı çemen

4 Her seher oda yakar ‘âlemi âh-ı seherüm
Pertev-i şevk-i ruhuñ ideli sînemde vatan

5 Dili zülfinde gören bildi ki sen şem’-ruhuñ
Beni pervâne gibi bu imiş odlara yakan

6 Âh kim öldüriser hecr ile Ferhâd-ı dili
Kûh-ı gamda n’idem ol husrev-i şîrîn-dehen

7 Mesti’yi çün mey-i ‘ışk eyledi dîvâne bugün
Resen-i kâkül aña n’ide ya zindân-ı zekan

3683 Nazîre-i Me’âlî

1 Dişlerüñ ‘aksi bu çeşmümde eyâ sîm-beden
Sırçadan hokka içinde sanasın dürr-i ‘Aden

2 Gizlese dest-i sefîd ile kara zülfini yâr
N’ola kim penbe içinde yaraşur misk-i Hoten

3 Kaşlaruñ nûnı arasında saçuñ dâlı müdâm
Dil-i miskîni perîşân ide ey dûst neden

4 Bezmde ruhları gül lebleri müller içre
Seni tutdı kadehüñ gözi eyâ gonçe-dehen

5 Çeşmüm ibrîkına yapışmaga kulp oldı kaşum
Tâs-ı sînem yumaga destümi ey dûst legen

6 Leblerüñ âb-ı hayâtına eyâ Hızr-ı zamân
Teşne olanları men’ itme ye ölsün mi seven

7 Yolına öldügüme hışm ide diyü baña dûst
Kıldı lutf ile Me’âlî beni pinhân kefen

3684 Nazîre-i Münîr

1 Sâki-i bezm olıcak sen sanem-i gonçe-dehen
Ne hacerdür mey-i gülfâmı baña içme diyen

2 Derd-i ‘ışkuñ dirisidür bilürem haste göñül
Zikri hayr olsun anuñ kim bizi unutmaz iñen

3 Dil hadüñde Habeşî hâlüñi görüp didi kim
Milket-i Rûm’a neden düşdi ‘aceb şâh-ı Yemen

4 Şehrden gider iseñ ger bize incinme rakîb

Var git imdi gidenüñ yolına kim yıgdı diken

5 Rind-i mey-hâne-nişîn oldı ise yine Münîr
Çâre ne ki_irdi dem-i devr-i gül-i tevbe-şiken

3685 Nazîre-i Zihnî
1 Ganca geldükçe lebüñ nâz ile ey gonçe-dehen
Gonçe dem-beste olup açmaya bir gonçe dehen

2 Bâg-ı hüsnüñde temâşâ kılalı gün yüzüñi
Yirlere düşdi hayâdan utanup berg-i semen

3 Gün gibi dilde tulû’ eyleyeli mihr-i ruhuñ
Kalmadı zerrece Beytü’l-hazen içinde hazen

4 Benden öñdin kokularsa ‘aceb olmaz pederüñ
Çün meseldür bu ki evvel kokular güli diken

5 Yıkdı gam leşkeri cân kal’asınuñ erligini
Burc-ı vasluña göñül dirmedin ey sîm-beden

6 Ya gelüp zülf-i dil-âvîzüñ ele âhir-i kâr
Yâ vire anuñ ucından geçe boynuma resen

7 Varlıgum hırmenine od saluban virdi yile
Dâs-ı ebrûsı ile hâsıl-ı ‘ömrümi biçen

8 N’ola dil-teng Zihni yine göñlin açar
Ganca geldükçe lebüñ nâz ile ey gonçe-dehen

3686 Ve lehu
1 Gül yüzüñi görüben lâle vü nesrîn diken
Görinür gözlerine soñra İrem bâgı diken

2 Kadd-i servüñe ne dem hâlini ‘arz ide gözüm
Bir dem içinde aña su getürür yüz dereden

3 İşigüñ Ka’besinüñ sa’yini koyup sanemâ
Ne yüz agarda yeñi Ka’be-i ‘ulyâya giden

4 Bir zevâle irişür ‘âkıbet eksüklik ile
Şem’-i hüsnüñi koyup mihr ile mâhı gözeden

5 Nâhun-ı hûbuñı engüşt-i latîfüñde gören
Dir ne hoş geldi hilâl ile bir araya peren

6 Lebüñ üstinde görenler hatuñ ey ‘Îsi-nefes
Didiler çeşme-i cân üzre imiş Hızr’a vatan

7 Haddüñ üstinde hatuñı görüben Zihni didi
Ne ‘aceb yanmadugı âteş-i sûzâna çemen

3687 Nazîre-i Selîkî

1 Sûz-ı ‘ışkuñdan yanar döymez tenümde pîrehen
Dûstum sensin beni ‘âlemde göñülsüz koyan

2 Yakamı şevk ile çâk itdüm görenler didi kim
Yakasuz kor derdmend âhir seni_ol sîm-ten

3 Tîr-i hicrânuñ heler geçdi baña ey kaşı yâ
Gerçi şimdi añmak olmaz anı kim geçdi geçen

4 Gussa-i hicrân gider dilden görince hattuñı
Ey cemâli nev-bahârum dâfi’-i gamdur çemen

5 Ey kamer-tal’at Selîk[î]’den çevürme yüzüñi
Âftâb-ı ‘âlem-ârâ yüz çevürmez zerreden

3688 Nazîre-i Tarîkî

1 Bezm-i hüsnüñde lebüñ hattın añup yürime sen
Kazı bu sûreti kim mey leke götürmez iñen

2 Ruh-ı rengîn ile ol hâl-i mu’anber yaraşur
Al vâlâ ile ey şeh nitekim müşk-i Hoten

3 Gel dirîg itme yüzüñ mushafını ki_aña lebüñ
Surh ile vakf yazılmış durur ey nokta-dehen

4 Gussa-i hâl-i lebüñ cânuma dâg oldı şehâ
Ki anuñ ‘aksi durur gözlerüm içre görinen

5 Beni sevmez diyü düşmenlere yâr oldı o yâr
Dûstlar nic’idelüm n’eylesün ölsün mi seven

6 N’ola peykânuñ eger görine gözden sanemâ
Toptoludur çü senüñ tîrüñ ile cân ile ten

7 Öldi derd ile Tarîkî çü sarılmaduñ aña
Rahm idüp bâri begüm sar aña bir ak kefen

3689 Nazîre-i Hâverî

1 Ey yüzi gül ölicek dâg-ı gam-ı ‘ışk ile ben
Sarasın lâle gibi egnüme bir kanlu kefen

2 Gün yüzüñ görmesem üşer başuma derd ü belâ
Gice oldukda dıraht üzre konar zâg u zagan

3 Nice Hârût’ı suya iltür ü susuz getürür
Çeh-i Bâbil mi durur ey peri ol çâh-ı zekan

4 Göricek mûy-ı miyânuñ saña meyl itdi göñül
Bu meseldür güzelüm alan alur bir kıldan

5 Dil-i mahzûnumuñ ahvâlini şerh eyleyeli
Hâverî oldı kamu beytüm adı Beyt-i Hazen

3690 Nazîre-i Derûnî

1 Cân virürdüm yolına eylese ol sîmîn-beden
Rişte-i pîreheninden pîrûz-ı kefen

2 Sarılup bir deriye itmez idi terk-i diyâr

Çîn-i zülfüñ hevesin eylemese misk-i Hoten

3 Âyet-i hüsnüñe mafsıl mıdur ol nokta-i surh
Gül yüzüñ üzre ki olmış gel e ey gonçe-dehen

4 Yakdı cân hırmenini nâr-ı ruhuñ aña nişân
Dâne-i hâl-i siyâhuñ yiter ey sîm-zekan

5 Ey Derûnî meh ü hurşîd ile görsün feleki
Görmeyenler iki tasvîr ile bir deyr-i köhen

3691 Li-mürettibihi

1 Diyüp işitmek içün medhüñi ey gonçe-dehen
Gül kulag oldı gülistânda begüm gonçe dehen

2 yine tahrîk-i sabâ ile çemende yer yer
Felek evsâfına dil depredür oldı sûsen

3 Başladı söylemege midhat-i gülde bülbül
Savt-ı rengîn ile gülşende hezârân-ı sühen

4 Görinür encümen-i bâgda mevzûn u latîf
Kadd ü haddüñe şebîh oldugiçün serv ü semen

5 Hattuñ üftâdesi vü ‘ârızuñ âşüftesidür
Sahn-ı gülşende olan âb-ı revân ile çemen

6 Gül gibi gel ele al ayagı ‘ışk ile müdâm
Ki letâfetle bu dem cennete döndi gülşen

7 Meyl iden ehl-i safâ bülbül ü gül hâletine
Hüsnüñ evsâfın işitsün senemâ Nazmî’den

3692 Li-mürettibihi

1 Gelse güftâra kaçan ganc ile ol gonçe-dehen
Cânı yokdur ki öñinde aça bir gonçe dehen

2 Bûy-ı cân-bahş-ı dil-âvîz ile hak bu ki hatâ
Zülf-i pür-çîn-i nigâra diyeler misk-i Hoten

3 Çeşm-i pür-hûnumı görüp n'ola gülseñ her dem
Ey yüzi gül şen ider âdemi seyr-i gülşen

4 Lutf-ı bî-hadd ile bir kez kelimâtuñ işidüp
Sevdüm ey rûh-ı revânum seni biñ cân ile ben

5 Cân safâsını bulup cân ile diñler cânâ
Vasf-ı la'l-i lebüñ ol kim işide Nazmî'den

3693 Li-mürettibihi

1 Ey perî cân u göñülden seni sevdüm seni ben
Beni âşüfte vü dîvâne iden sensin sen

2 Kâmet ü 'ârız u hattuñ gamın eyler teskîn
Seyr-i serv ü nazar-ı âb u temâşâ-yı çemen

3 Bûy-ı zülfiyle gelürsin baña yâruñ her dem
Yüri 'âlemde sen ey bâd-ı sabâ sag u esen

4 Mutribüñ kavline gel halka-i bezm içre uyup
Def gibi gûş uralum çıkmayalum dâyireden

5 Lutf-ı dendânuñı vasf ideli cânâ Nazmî
Boynı baglu kul olupdur tapuña dürr-i 'Aden

Nev'-i dîger

3694 Ez-ân-ı Sabâyî

1 Güzelüm iki gözüñçün göze göz kılma fiten
Gözüñe göz döyemez göz göre gamz itme iñen

2 Gizlü bir gez göz ucıyla göz iderken gözüme
Gözlerüm kaldı gözüñ gözleyü_unutdum beni ben

3 Göz iderken gözüñe gözi kimüñ kim ola tuş
Gözlerüñ gözden ala cânı göz açuk kala ten

4 Yüzüñ ü gözüñi gözüm gözedelden yanaram
Göz elinden oda vü köze düşer kûze uyan

5 Hasmuñ ey dil gözini gözlese gözüm n'ola çün
Diken olur gözine gözini gözine diken

6 Gözi degnel çakacakdur gözüñe göz degürür
Yoluñı gözle rakîbüñ gözini gözleme sen

7 Güzeli gözleme göz yum didi gözsüz sûfî
Gözden aldı göze göz lîk Sabâyî'yi hasen

3695 Nazîre-i Visâlî

1 Gözlerümdür güzelüm gözüñü cân ile seven
Göze göster gözüñi gözden ırag olma iñen

2 Görmek olmaz iki gözüm kişi gözini velî
Görmişem göz seni gördükde iki gözümi ben

3 Aglamakdan gözüñe uyalı kan oldı gözüm
Çıksa gözden göz ucından ne 'aceb göze uyan

4 Gözlerüñ gözler iken oldı gözüñ gözüme tuş
Göz ucıyla göz iderken göze göz oldı fiten

5 Gözlerüñ itdi Visâlî dilini gözden ırak
Dimedüm mi göze uyup gözümü gözleme sen

3696 Nazîre-i 'Atâ

1 Gözlerüñdür güzelüm göz göre kanuma giren
Göze göz gerçi ki gözlense 'ayân olmaz iñen

2 Gözlerüñ gibi güzellerde göz olmaz güzelüm

Gözlesem gözüñi tañ mı iki gözüm gibi ben

3 Göz idüp gözden ırag itdi beni ala gözüñ
Göz göze baksa gerek kılma gözüm nûrı fiten

4 Çün güzelleri göz ile gözedür pîr-i hıred
İki gözüm aña gözlük gibi oldı rûşen

5 Gözümüñ gözi gözüñdür gözüm anı gözedür
Bu ‘Atâ bendeñi gözden bıragup gözleme sen

3697 Li-mürettibihi
1 Güzelüm gözlerüñi iki gözümse gözeden
Baña biñ telh ile iki gözüñe her göz iden

2 Göricek iki güzel gözlerüñi iki gözüm
Göz göre vâlih olup gözleyü kıldum anı ben

3 Gözlerüm gözlerüñi gözlese n’ola güzelüm
Gözlerüñ görmek ile gözlerüm olur rûşen

4 Gözlerin ‘aynına almaz dahı gayrı güzelüñ
Güzelüm iki güzel gözüñi bir kerre gören

5 Çog olur gözleri güzel güzel ammâ ki güzel
Göz ile gözle güzel var mı tapuñda ahsen

6 Göz ile gördi göñül virdi güzel gözüñe âh
Göze göz Nazmi’yi alduñ o güzel göz ile sen

7 Güzeli hep güzel iden göz el olur dirler
O güzel göz güzel el dûr ola yavuz gözden

Nev’-i dîger

3698 Ez-ân-ı Vasfî

1 Ne kadar tîr ki_ire cânuma cânânumdan
Cânib-i kûyına revzenler açar cânumdan

2 Tîrinüñ ni’meti şükrini dimek kasd itsem
Yâreler agız açarlar baña her yanumdan

3 Yârum ey dûst meger dîde-i hûn-bârumdur
Ki gözi yummadı yıllar durur efgânumdan

4 Yâremüñ yok dili kim hâlümi şerh ide didüm
Didi dil itmiş idüm ben aña peykânumdan

5 Yâreme çünki fetîl ile olurmış dermân
Tîrüñi alma ayırma beni dermânumdan

6 Yâremüñ kanlu yaşı diñmedi bir dem Vasfî
Girye ögrendi meger dîde-i giryânumdan

7 Gül durur yârelerüm hâr durur peykânuñ
Tîr-i bârân ile açıldı gülistânumdan

3699 Nazîre-i Necâtî

1 Nice bir hûn dökeyin bu dil-i biryânumdan
Nice bir besleyeyin gamzelerüñ yanumdan

2 Nice bir gayr ile sen bûseye bâzâr tutup
Beni bî-zer diyü bîzâr idesin cânumdan

3 Fürkatüm dustlara bitiyecek nesne degül
Haberüm alduñ ola nâle vü efgânumdan

4 Kesse mıkrâz-ı gamuñ başum eger şem’ gibi
Yine bir baş çıka şevk ile girîbânumdan

5 Bulsa dünyâyı tabîb olan iderdi tîmâr
Dil-berüñ derdi mi var böyle ye dermânumdan

6 Pistenüñ agzını sohbetde bıçaklar açamaz
Bir söz añılsa benüm gonçe-i handânumdan

7 Sen gül-i cennet iseñ ben de cinân bülbüliyem
El çek ey serv-i hırâmân bir avuç kanumdan

8 Yine sen baña Necâti yatacak yir komaduñ
Ki_uyumaz halk-ı cihân giceler efgânumdan

3700 Nazîre-i İshâk Çelebi

1 Vaz gelsem baña ‘ayb eyleme cânânumdan
Gâh olur şöyle ki bîzâr oluram cânumdan

2 ‘Arz-ı hâl eylesem ol yâra döner yüz çevürür
Nice hoşnûd olayın gerdiş-i devrânumdan

3 Âh kim gamzesi peykânınuñ od itdi yirin
Kime yanam yakılam sîne-i sûzânumdan

4 Bezm-i gam mutribinüñ sâz u nevâsın ne bilür
Neydügüm añlamayan nâle vü efgânumdan

5 Hâtırum sorma gel ey ehl-i selâmet añla
Ne belâ çekdügümi hâl-i perîşânumdan

6 Mâ-cerâ-yı dil-i gam-dîdeyi bir bir diñle
Katre katre dökülen dîde-i giryânumdan

7 Aglayup şem’ gibi hâlüme yanar yakılur
Her ki İshâk okıya defter ü dîvânumdan

3701 Nazîre-i Âhî

1 Kime feryâd ideyin nâle vü efgânumdan
Kime kan aglayayın dîde-i giryânumdan

2 Dil tenûrında ciger yandugı yitmez midi kim
Yidi derdiyle beni gam dahı bir yanumdan

3 Beslesem hûn-ı dil ile n'ola göz yaşlarını
Ki ciger gûşelerümdür ki gelür cânumdan

4 Sîneye çekdi diyü tîrüñi ey kaşı kemân
Yâreler agız üşürdi baña her yanumdan

5 Saña mahlas yiter Âhî kim ider aduñı yâd
Her gazel kim okınur defter ü dîvânumdan

3702 Nazîre-i Tâli'î

1 Kime yanam yakılam bu dil-i biryânumdan
Yakdı yandurdı beni ol dahı bir yanumdan

2 Vasf-ı hâlüm yazayın diyü kalem alsam ele
'Âlem odlara yanar defter ü dîvânumdan

3 Dûstum çün beni yâ kaşuña kurbân itdüñ
Alnuña bâri degür barmag ile kanumdan

4 Gamzesi oklarını ahılanur ellere âh
Soñra bir bir çıkarur yine benüm yanumdan

5 Dökerem göz yaşını hecr ile Ya'kûb gibi
Ayrılaldan berü ol Yûsuf-ı Ken'ân'umdan

6 Beni ey Tâli'i gark eyledi 'ummâna yaşum
Nice kan aglamayam dîde-i giryânumdan

3703 Nazîre-i Subhî

1 Kime derdüm yanayum sîne-i sûzânumdan
Kime kan aglayayın dîde-i giryânumdan

2 Kendü sûzumla yanardum eriyüp şem' gibi
İrişüp göz yaşı su koymasa her yanumdan

3 Sînede sûz-ı dilümden tutuşup pîrehenüm

Berk urur âteş-i hasret ten-i ‘uryânumdan

4 Şerh ider dâg-ı derûn ile ciger yârelerin
Lâle degül ki mezârumda biten kanumdan

5 Kabrümi cân viricek seng-i melâmetle yapup
Çeşmesâr eyleyesüz dîde-i giryânumdan

6 İltesin zerrelerüm kûyına ey bâd-ı sabâ
Güzer itdükçe seher Külbe-i Ahzânumdan

7 Subhiyâ cânına derd ehlinüñ âteş bıragur
Her gazel kim okınur defter ü dîvânumdan

3704 Ve lehu Eyzen

1 Ra’d-ı âhumla dile od düşicek cânumdan
Berk ile zâhir olur sîne-i sûzânumdan

2 Ney gibi nâle ile çıkdı depemden tütünüm
Bagrumı deldi figân nâle vü efgânumdan

3 Dilde dâg-ı gamuñı şerh idemez yârelerüm
Dil olup söylese mûlar ile her yanumdan

4 Tîg-ı derd ile şehîd oldugum ol dem bilesüz
Kanlu başlar görine çâk-i girîbânumdan

5 Delinüp hançer-i hecr ile dilüm hâme gibi
Her yire küşte-i hicrân yazalar kanumdan

6 Yolına yüz yıl eger sâye gibi yüz sürsem
Sanma ben yüz çevürem serv-i hırâmânumdan

7 Doga devlet güneşi başuma Subhî şol gün
Ki tûlû’ eyleye ol mâh girîbânumdan

3705 Nazîre-i Gedâyî

1 Eşk-i çeşmüm ki gelür dîde-i giryânumdan
Mâ-cerâ ‘arz ideyin dir tapuña cânumdan

2 İşigüñden baña turmaz gice gündüz çekilür
Nâleler kâfilesi külbe-i ahzânumdan

3 Hey vefâsuz baña âh itdürme ki_’âlem yanar
Bir şerer çıkar ise sîne-i sûzânumdan

4 Ey perîşân saçı şeydâsı olan dîvâne
‘Akluñı vir ögüd al hâl-i perîşânumdan

5 Ey Gedâyî cigeri âteş-i ‘ışk ile yanar
Her ki bir beyt okuya şevk ile dîvânumdan

3706 Nazîre-i Revânî

1 Derdümi añladılar sîne-i sûzânumdan
Bildiler mestligüm çâk-i girîbânumdan

2 Nice çâk itmeyeyin gül gibi sabrum yakasın
Ayru düşdüm bugün ol serv-i hırâmânumdan

3 Haste oldukça turur başum ucında aglar
Çok keremler görürin dîde-i giryânumdan

4 ‘Işk-ı cânân baña yiter bu göñülde ne belâ
Yakdı odlara beni ol dahı bir yanumdan

5 Baña ne seyr ü temâşâ baña ne bezm-i şarâb
Ayrılursam ölürin sohbet-i cânânumdan

6 Mülk-i nazm içre Revânî ide Husrev tahsîn
Her gazel kim okına defter ü dîvânumdan

3707 Nazîre-i Zâtî

1 Yanayın yanuma gel sîne-i sûzânumdan
Derd ile aglayayın dîde-i giryânumdan

2 Bañā yirden göge zulm oldı hurûs-ı ‘arşuñ
Uykusı uçdı bu şeb nâle vü efgânumdan

3 Külli her yanumı ‘ışk âteşi biryân itdi
Etümi yidi benüm gam dahı bir yanumdan

4 Merhâmet eyler idüñ görseñ eger geñ yakadan
Sînemüñ göynügini çâk-i girîbânumdan

5 Zâtiyâ pâdşeh-i milket-i ‘ışk oldugumı
Bildiler halk-ı cihân defter ü dîvânumdan

3708 Nazîre-i Şem’î

1 Beni men’ eyleme zâhid yüri cânânumdan
Göz göre ayrılayın mı varayın cânumdan

2 Hasteyem yâr benüm derdüme dermânumdur
Hey meded öldüm ayırmañ beni dermânumdan

3 Sâyeveş hecr ile yeksân olayın yanında
Tek cüdâ düşmeyeyin serv-i hırâmânumdan

4 Mest-i ‘ışk oldugumı nice nihân eyleyeyin
Görinür dâglarum çâk-i girîbânumdan

5 Hâlümi añladılar âh-ı ciger-sûzumdan
Bildiler neydügümi nâle vü efgânumdan

6 Geçüben cânı cedel itmek içün sînemden
Dil üşürse n’ola peykânları her yanumdan

7 Şem’iyâ dil uzadup her gice eflâke yagar
Nâr-ı âhum ki çıkar sîne-i sûzânumdan

3709 Nazîre-i Şevkî

1 Üzül ey dil ye kesil sîne-i sûzânumdan

Sen de bögür igi olma baña her yanumdan

2 Tîg boynuma hemân kılca Hak isbât itsün
Tîg boynuma sevüp virmez isem cânumdan

3 ‘Amel-i kül nice idinmeyeyin ‘ışkuñı ben
Cüz’ durur ey yüzi mushaf benüm îmânumdan

4 Pâdşâh olalı ‘ışkuñ sanemâ şehr-i dile
Gam ‘avârız alımaz hâne-i vîrânumdan

5 Bulımazdı beni pîrâhenüm içinde ecel
Uşta yatur dimese nâle girîbânumdan

6 Kûyuñ içre giceler nâleler eyledügüm ol
Şâyed insâf idüp uyanasın efgânumdan

7 Şevki-i sûhte neymiş bilesüz añlayasuz
Hele gam dersin okuñ defter ü dîvânumdan

3710 Nazîre-i Hâlî

1 Nice bîzâr ola il nâle vü efgânumdan
Nice kan aglayayın dîde-i giryânumdan

2 Her biri kevkebenüñ gökde gam ile o mehüñ
Şereridür ki kopar sîne-i sûzânumdan

3 Dilemez cân u göñül gözden ırak oldugını
Ayru oldugumı dileye mi cânumdan

4 Yine yâr ile koyar dîni vü ‘ukbâda
Beni ayırma Hudâyâ yârdan îmânumdan

5 Nice bir gamzelerüñ Hâli’yi katl eyleyeler
Dahı toymaz mı o hûnî ‘acabâ kanumdan

3711 Ve lehu Eyzen

1 Nice âh eyleye dil gül gibi ol cânumdan
Nice zâr eyleye cân bülbüli cânânumdan

2 Gül degül alnına kim tâze takınmışdur o meh
Eseridür yine kurbânıyam ol kanumdan

3 Ne içün kûyına her demde güzer eyleyesin
Ey nesîm-i seher el çek gül-i handânumdan

4 Gelicek şeb baña ol şem'-i şebistân-ı hasen
Aña cân karşu çıka külbe-i ahzânumdan

5 Nicidüp n'eyleye Hâlî bilimez 'ışkuñla
Bildi il neydügümi çâk-i girîbânumdan

3712 Nazîre-i Sun'î-i Pîr

1 Baña her nükte kim irer leb-i cânânumdan
Her birin minnet idüp yig görürin cânumdan

2 Seg-i kûyuñ nice 'afv ide günâhum ki benüm
Uyımazlar giceler nâle vü efgânumdan

3 Halka ben sırruñı fâş itmedin ey gonçe-dehen
Bildiler hâlümi hep çâk-i girîbânumdan

4 Ey tabîb-i dil ü cân derdüme dermânı ko kim
Şimdi ben yig görürin derdümi dermânumdan

5 Ululukdur saña itüm didügi Sun'i nigâr
Kıldı mümtâz beni yine kamu akrânumdan

3713 Nazîre-i Subhî-i Kâdî

1 Kime derdüm yanayın sîne-i sûzânumdan
Kime kan aglayayın dîde-i giryânumdan

2 Kendü sûzumla yanardum eriyüp şem' gibi
İrişüp göz yaşı su koymasa her yanumdan

3 Sînede sûz-ı dilümden tutuşur pîrehenüm
Berk urur âteş-i hasret ten-i ‘uryânumdan

4 Şerh ider dâg-ı derûnıyla ciger yârelerin
Lâle vü gül ki mezârumda biter kanumdan

5 Kabrümi cân viricek seng-i melâmetle yapup
Çeşmesâr eyleyeler dîde-i giryânumdan

6 İltesin topragumı kûyına ey bâd-ı sabâ
Güzer itdükçe seher Külbe-i Ahzân’umdan

7 Subhiyâ cânına derd ehlinüñ âteş bıragur
Her gazel kim okına defter ü dîvânumdan

3714 Nazîre-i Rahîkî

1 Beni kılınca cüdâ dünyede cânânumdan
Dilerin Hak tenümi kıla cüdâ cânumdan

2 Sensin ey şûh-ı sitemkâr benüm leyl ü nehâr
Akıdan kanlu yaşum dîde-i giryânumdan

3 Görinen sanma şafak pîre-zen-i çerh-i kebûd
Sürdi surh-âb idüben ruhlarına kanumdan

4 Ay yüzüñ şevki ile her gice ey zühre-cebîn
Hâba varmaz seg-i kûyuñ benüm efgânumdan

5 Ey Rahîkî yanar ocaguma su koydı benüm
Kime kan aglayayın çeşm-i dür-efşânumdan

3715 Nazîre-i Bahârî-i Müderris

1 Nice bir yaş dökeyin dîde-i giryânumdan
Nice bir aglayayın hâl-i perîşânumdan

2 Tîrüñi sakladugum ragbet ile dilde bu kim

Anı ey kaşı kemân yig görürem cânumdan

3 Benden ey zâhid-i pâkîze-hısâl umma salâh
Añla şûrîdeligüm çâk-i girîbânumdan

4 Kandasın gel berü ey mihr-i cihân-tâb yitiş
Yandı ‘âlem şerer-i sîne-i sûzânumdan

5 O mehüñ mihri Bahârî benüm îmânumdur
Dilerem Hak beni ayırmasun îmânumdan

3716 Nazîre-i Hilâlî-i Kazzâz

1 Nice kan aglamayam dîde-i giryânumdan
Yandum odlara yakıldum dil-i sûzânumdan

2 Agız açmaga komazlar ki diyem derd-i dili
Dil üşürdi baña peykânları her yanumdan

3 Yâdgâr-ı müjeñ oklarıdur ey kaşı kemân
Yâreler kim görinür bu ten-i ‘uryânumdan

4 Bulımazdı beni künc-i gam-ı mihnetde ecel
Haber almasa eger nâle vü efgânumdan

5 Ugradugına yanar tîri Hilâlî yakılur
Yakdı odlara diyü sîne-i sûzânumdan

3717 Nazîre-i Muhibbî

1 Vaz gelmem ölür isem yine cânânumdan
Gâh olur usanur gerçi ki bu cânumdan

2 Yâra ‘arz eylemege hâlümi bir kimsene yok
Nice râzî olayın gerdiş-i devrânumdan

3 Zülfi sevdâsı ile hâlümi hiç sorma benüm
Göricek añlayasın hâk-i perîşânumdan

4 Vâdi-i gamda yine sûz ile âhum ‘alemi
Dikilür göklere bu sîne-i biryânumdan

5 Hâlüme rahm idiserdür yüregi âhen ise
Ey Muhibbî okıyan defter ü dîvânumdan

3718 Nazîre-i âubârî

1 Şermsâr oldı ebir dîde-i giryânumdan
Nitekim ra’d-ı felek nâle vü efgânumdan

2 Ten-i biryânumı agyâr iledüp itlerüñe
Yidiler minnet ile her biri bir yanumdan

3 Hasret-i kaddüñ ile cân viricek kabrümde
Servler çıka şirâr-ı dil-i sûzânumdan

4 Reh-i ‘ışkuñda bugün cân ile oynamada
Ölürem dirilürem kalmazam akrânumdan

5 Berk urur rûy-ı âubârî’de ‘ibâdet nûrı
Eser-i secde-i hâk-i der-i cânânumdan

3719 Nazîre-i âubârî

1 Her nidâ kim irişür cânuma cânânumdan
Yüz biñ i’zâz ile lebbeyk gelür cânumdan

2 Dilde peykânı nigâruñ eridi sûzumdan
Hûn-ı dil sanmañ akan dîde-i giryânumdan

3 Ten-i biryânum yârân getürüp itlerüñi
Yidiler minnet ile her biri bir yanumdan

4 Yâreler kanda çıkardılar iki ellerümi
Keşf-i râz eylediler her bir bir yanumdan

5 Bite kabrümde âubârî ölicek mihr-i giyâ
Zerrece tâb ire ger mihr-i dırahşânumdan

3720 Nazîre-i Rahmânî

1 Garka urdum n'ideyin dîde-i giryânumdan
Yandum odlara meded sîne-i sûzânumdan

2 Çeküp alursa okın sînede ol kaşı kemân
Yâreler acıya kanlar döke her yanumdan

3 Bir yaña âteş-i 'ışkuñ dili biryân itdi
Bezm-i mihnetde yidi gam dahı bir yanumdan

4 Göricek gün yüzini sâye gibi mahv oluram
Bu 'aceb ayrılaman ol meh-i tâbânumdan

5 Neydügüm 'âleme fâş eyledi Rahmâni benüm
Dâd u feryâd meded nâle vü efgânumdan

3721 Nazîre-i Şu'ûrî

1 Nice bir âh ideyin sîne-i sûzânumdan
Nice bir aglayayın dîde-i giryânumdan

2 Neye ugradugumı bezm-i gamuñda añlar
Neydügüm her ki bile nâle vü efgânumdan

3 Nice kan aglamayam hecr ile Ya'kûb gibi
Ki cüdâ düşmişem ol Yûsuf-ı Ken'ânumdan

4 Bilmezem nice yanından kesile hâr rakîb
Gitdi üzilmedi şol gonçe-i handânumdan

5 Derd-i 'ışk ile Şu'ûrî ne belâ çekdügümi
Ne bilür okımayan defter ü dîvânumdan

3722 Nazîre-i Fakîrî

1 Şem'-i bezme yanayın sîne-i sûzânumdan
Sâgara aglayayın dîde-i giryânumdan

2 Tîrine cân vireyin kaşları yasını görüp
Be diye n’olsa gerekdür ne çıkar yanumdan

3 Bezm-i gamda bu gice şol kadar âh itdüm kim
Nâylar uyımadı subha dek efgânumdan

4 Her biri oldı reh-i vâdi-i iklîm-i belâ
Şerhalar kim görinür çâk-i girîbânumdan

5 Ey Fakîrî gam-ı zülfine giriftâr olalı
Añla şûrîdeligüm hâl-i perîşânumdan

3723 Nazîre-i Hasbî

1 Nice kan aglamayın dîde-i giryânumdan
Yâ nice yanmayayın sîne-i sûzânumdan

2 Gâh olur dûd-ı dilüm ‘âlemi odlara yakar
Murg u mâhîiñiler dem gelür efgânumdan

3 Sâyeveş yüz sürerem pâyine her lâle-ruhuñ
Düşeli dûr dil ol serv-i hırâmânumdan

4 Sensüzin hîç hayât ola mı cânâ baña kim
Tende bîzâr dilüm senden ırak cânumdan

5 Hasbi’yem hâr-ı cefâ mihnetine sabr iderem
Ölem ayrılmayam ol gül-bün-i bustânumdan

3724 Nazîre-i Enverî

1 Âh kim ayruyam ey dil leb-i cânânumdan
Demidür kan aka bu dîde-i giryânumdan

2 Olmadum iki yaka ıssı elümden ne gelür
Dest-i fürkat çekeli kendüye dâmânumdan

3 Baña nisbet lebini emdürür agyâra müdâm
Bezm-i ‘ışk içre usandurdı beni cânumdan

4 Gamzeñ oklarınuñ ey kaşı kemânum dâyim
Dil uzadur baña peykânları her yanumdan

5 Zerrece görmez idüñ Enveri mâhuñ şevkin
Şu'le almasa benüm mihr-i dırahşânumdan

3725 Li-mürettibihi

1 Cân bagışlar baña her söz leb-i cânânumdan
Anı ben anuñ içün yig severem cânumdan

2 Elüme girseñ eyâ gamze-i hûn-rîz-i nigâr
Komaz idüm seni şemşîr gibi yanumdan

3 Ben firâkuñda neler çekdügüm ey gonçe-dehen
Bellüdür derd ile bülbül gibi efgânumdan

4 Bozdı zülfüñ gamı cem'iyyetini hâtırumuñ
Ey perî-şân sor a bir hâl-i perîşânumdan

5 Devlete irür işigüñde efendi kul olan
Umar ol himmeti Nazmî kulı sultânumdan

Nev'-i dîger

3726 Ez-ân-ı Şeyhî

1 Ne haber virdi sabâ zülf-i perîşânuñ içün
Ki benefşe kara yaslu görinür anuñ içün

2 Ne içün baş açuban el götürür serv ü çenâr
Ki du'â eyleyeler kadd-i hırâmânuñ içün

3 Gün yüzüñi göricek rûşen olur butlânı
Her ne vech ider isem şol meh-i tâbânuñ içün

4 Gerçi lâyık degülem lutfuña ey kân-ı kerem

Hasenâtuñ günidür hayr idegör cânuñ içün

5 Kaşlaruñ yayını ‘îd ayı gibi gözledügüm
Bu ki cânum siperi terk ola kurbanuñ içün

6 Lâle hâk itdi yüzi gül yañaguñ reşkinden
Gonçe çâk itdi kabâ la’l-i dür-efşânuñ içün

7 Dür ü cevher saçılur nâzük ü ter söz yazılur
Şeyhi inşâ kılıcak şol leb ü dendânuñ içün

3727 Nazîre-i Hafî

1 Gonçe çâk itdi yakasın gül-i handânuñ içün
Geydi sünbül karalar zülf-i perîşânuñ içün

2 Gözlerüm bahr idüben yaşını zer üzre müdâm
Akıdur lü’lü’-i ter la’l-i dür-efşânuñ içün

3 Teşnedür cân u göñül çeşme-i la’lüñ suyına
Ol sudan bu susamışları suvar çânuñ içün

4 Düşdi zülfüñ ruhuñ üzre kim ide gâret-i dîn
Bi’llah ol kâfire yüz virmegil îmânuñ içün

5 Dür diyâr-ı ‘Aden’i la’l Bedahşân’ı koyup
‘Azm idüp Rûm’a gelürler leb ü dendânuñ içün

6 Sen ki çevgân idesin zülfüñi ‘âlemde gerek
Niceler başını tûb eyleye çevgânuñ içün

7 Serverâ gözlerinüñ yaşını yoluñda Hafî
Eyledi âb-ı revân serv-i hırâmânuñ içün

3728 Nazîre-i Necâtî

1 Lâle yakdı cigerini gül-i handânuñ içün
Servler kesdi kolın kadd-i hırâmânuñ içün

2 Sovug el degdi sabâdan diyü çok söz didiler
Sahn-ı gülşende bugün serv-i hırâmânuñ

3 Didüm öldürdi müjeñ bizi hoş itmiş didi dûst
Dûstum böyle dime gamze-i fettânuñ içün

4 Karañudur şeb-i hicrân yolı yañıldı garîb
Rahm it ey necm-i hidâyet meh-i tâbânuñ içün

5 Nefesüñden senüñ ey bâd-ı sabâ cânlanduk
Şeb-i gam hastelerini aña dur cânuñ içün

6 Ehl-i tahkîk ruhuñ dînine îmân getürür
Küfr-i zülf aña halel virmesün îmânuñ içün

7 Ey Necâtî gözüñ aç al ayagı topragını
Tûtiyâ ister iseñ çeşm-i cihânbânuñ içün

3729 Nazîre-i Muhibbî

1 Lâleveş bagrumı yakdum gül-i handânuñ içün
Eyledüm yaşı revân serv-i hırâmânuñ içün

2 Câ-be-câ geldi hatuñ ister ide gâret-i dîn
Gel kazıt virme yüz o kâfire îmânuñ içün

3 Olmışam ‘ışk fakîri n’ola ey kân-ı kerem
Bir nazar hüsnüñi ihsân idesin cânuñ içün

4 Esb-i nâza binüben zülfüñi çevgân idesin
Tûb ola kalmaya bir ser kamu çevgânuñ içün

5 Pârelensün dilerem şâne gibi bagrı anuñ
Her ki elin uzada zülf-i perîşânuñ içün

6 Çeşm-i mahmûr hayâli gele dil hânesine
Mâ-hazar eyle ciger hûnını mihmânuñ içün

7 Bu Muhibbî sanemâ hâl-i siyâhuñdan ırak
Dem mi var sînesine yakmaya dâg ânuñ içün

3730 Nazîre-i Selmân

1 Kime kan aglayayın gonçe-i handânuñ içün
Kime yanam yakılam âteş-i hicrânuñ içün

2 Hasret-i la'l-i lebi yüregümi hûn itdi
Bir haber vir baña ey bâd-ı sabâ cânuñ içün

3 Benem ol bülbül-i şûrîde cinân bâgından
Gelmişem gülşen-i dünyâya gülistânuñ içün

4 Kanı insâf ey âfet ki nice yıllardur
Göz yaşın akıduruz çeşme-i hayvânuñ içün

5 Kanuñı yirlere döksün ko nigâruñ Selmân
Saña bir bûse revân eyler ise kanuñ içün

3731 Nazîre-i Mesîhî

1 El açar şâh-ı şecer şîve-i seyrânuñ içün
Medh okur fâhteler serv-i hırâmânuñ içün

2 Çeşme-i çeşmüm iki lûle gibi olmışdur
Dün ü gün la'l akıdur lü'lü'-i dendânuñ içün

3 Cân çü hulkumuka ire baña bir tîg içür
Dem-i âhirde susuz koma bizi cânuñ içün

4 Zülfüñ örter yüzüñi gayret-i İslâm kanı
Dîni setr eylemesün di aña îmânuñ içün

5 Çâh-ı kabre koyayın dir bu Mesîhî'yi felek
Neyiki böyle kuyı kazdugı devr anuñ içün

3732 Nazîre-i Zâtî

1 İndi Nûr âyeti rûy-ı meh-i tâbânuñ içün

Okıdukça dili pür-şevk ider anuñ içün

2 Görmedüm kimsede cânâ senüñ ânuñ gibi ân
Severem cân u göñülden seni ben ânuñ içün

3 Cûş idince bu gice çeşme-i kâfûr okıdum
Sûre-i Kevser'i bûs-i leb-i handânuñ içün

4 Göreyin dâr-ı fenâda ola çengel çiçegi
Kim ki sünbül dir ise zülf-i perîşânuñ içün

5 Okumuñ her birisi rûha gıdâdur didi yâr
Zâtiyâ sînede sakla kerem it cânuñ içün

3733 Nazîre-i Vahîdî

1 Beni aglatma iñen dîde-i fettânuñ içün
Yüzüme bir güle bak gonçe-i handânuñ içün

2 Hâr u haslarla beni iki gözüm bir görme
Kesme benden nazaruñ nergis-i mestânuñ içün

3 İtme yoluñda yaşum seylin iñen âlûde
Pâk-dâmânuñ içün çâk-i girîbânuñ içün

4 Togruyam sâye-i kaddüñ gibi yoluñda senüñ
Kec-nazar kılma baña serv-i hırâmânuñ içün

5 Kâfir olmadı saçuñ küfrine dil virdi ise
Bu Vahîdî'yi esirge gel e îmânuñ içün

3734 Nazîre-i Münîr

1 Ölmişem kan yuduban la'l-i dür-efşânuñ içün
Merdüm-i dîde beni kan ile yur anuñ içün

2 Sadef-i dîde yaşum bahrini idindi vatan
Dür dökem diyü leb-i la'l-i dür-efşânuñ içün

3 Serv dîvâr aşaru yol gözedür şâm u seher
İntizâr ile turup kadd-i hırâmânuñ içün

4 Hâk-i pâyine ne söz âb-ı hayât oldugına
Ey dil anı getüregör ele öz cânuñ içün

5 Gam degül yakañı yırtarsa göñül dest-i sitem
Rişte-i zülfi yiter çâk-i girîbânuñ içün

6 Sınmasun dir ise dendânı saçuña tolaşup
Şâne diş bilemesün zülf-i perîşânuñ içün

7 Gam yimez tîr-i hadengüñ ne kadar yirse Münîr
Lâkin âhir kalıcak sînede peykânuñ içün

3735 Nazîre-i Fakîrî

1 Hastedür göñlüm o la'l-i şeker-efşânuñ içün
Ey tabîbüm emelüm lutf it anı cânuñ içün

2 Ne hatâ itdi ki sünbülleri gülşende seher
Elledi bâd-ı sabâ zülf-i perîşânuñ içün

3 Bahs-i kaddüñde şehâ serv-i çemenle sûsen
Çok kılıç saldı senüñ serv-i hırâmânuñ içün

4 Şol elif-kadd ü kaşuñ nûnı hayâlinden ırak
Dem mi var iki gözüm aglamaya ânuñ içün

5 Küfr-i zülfüñde Fakîrî kuluñı itme esîr
Lutf idüp şâhum esirge anı îmânuñ içün

3736 Li-mürettibihi

1 Nice giryân ola yaşum leb-i handânuñ içün
Dem-be-dem yâ nice bir kan yuda dil anuñ içün

2 Ân-ı hüsn ile nazîrüñ nazar ehli göremez
Gördügi ân sever anlar seni hep ânuñ içün

3 Sâyeveş hâk ile yeksân olup ey serv-i revân
Oldum üftâde senüñ kadd-i hırâmânuñ içün

4 Tagıdup ‘aklını dîvâne olupdur niceler
Ey perî-şân senüñ ol zülf-i perîânuñ içün

5 Merdüm-i çeşmi ider Nazmi’nüñ ey dûst nisâr
Dem-be-dem la’l ile lü’lü’ leb ü dendânuñ içün

3737 Li-mürettibihi

1 Âdem olmaz o perî didük o cânânuñ içün
Sakın andan dime ol sözi göñül anuñ içün

2 Seyr-i ruhsârına ma’nîdür anuñ zülfi dimeñ
Küfrdür ey göñül anı dime îmânuñ içün

3 Benzedürler elif ü nûna kad ü ebrûñı
Hüsn-i teşbîh iderler güzelüm ânuñ içün

4 Leb-i lutfuñda eyâ hûr u melek-çihre senüñ
Sûre-i Kevser okurlar ht-ı reyhânuñ içün

5 Sihrde hâl-i zenahdânuña Hârût diyüp
Çeh-i Bâbil didiler çâh-ı zenahdânuñ içün

6 Her sözüñ cevher iken nâzük ü rengîn dirler
Her ne söz söyler isem la’l-i dür-efşânuñ içün

7 Yâra bir şi’r didüm vasf-ı lebüñ birle didüm
Didi Nazmî görelüm di ne didüñ cânuñ içün

Nev’-i dîger

3738 Ez-ân-ı Necâtî

1 Şöyle muhkem tutayın ‘ışk ile dildâr etegin

Yâ elüm kat’ ideler yâ keseler yâr etegin

2 Yakasından geçürüpdür ser-i zülfin bilürüz
Yohsa çok başludur andan komaz inkâr etegin

3 Âferîn ol iki ferzâneye kim eyledi câ
Biri sahrâ yakasın birisi taglar etegin

4 Nice bir tolaşa ak boynuña zülfüñ nice bir
Yakaña dikmelüdür zülf-i siyehkâr etegin

5 Yine gülşende meyüñ ‘aybını setr itmek içün
N’ola rindâne tutarsam yine gülzâr etegin

6 Beni öldürme ki Ferhâd’a felek kıydugına
Dögünür tolduruban taş ile taglar etegin

7 Bu Necâtî nazara gelmedi göz yaşı gibi
Yire geçdi tutalı çeşm-i güher-bâr etegin

8 İşidürüz ki er erden biter ey tâze nihâl
Tutayın ben de varup ‘âşık olanlar etegin

3739 Nazîre-i Kemâl Paşa-zâde

1 Kimse agyâruñ elinden alımaz yâr etegin
Kosa olmaz n’idelüm tâze gülüñ hâr etegin

2 Hat degüldür görinen müşk saçılmış yüzine
Silkicek bâd-ı sabâ zülf-i siyehkâr etegin

3 Gözlerüm hânesine geldi ciger gûşelerüm
Tutdı kanlum diyü bu dîde-i hûn-bâr etegin

4 Dâmen-i gül mi sanursın nedür ey bâd-ı sabâ
Ne elüñ var senüñ kim açasın yâr etegin

5 Degşürür dâmenini çün suya ugraya kişi

Çekse yüzinde n’ola zülf-i siyehkâr etegin

6 Bî-vefâlar gamı çâk eyleyeli dil yakasın
Bildi kadrini komaz yâr-ı vefâdâr etegin

3740 Nazîre-i İshâk Çelebi
1 Gice gündüz etegine diküp agyâr etegin
Çekdi bizden yine ol şûh-ı sitemkâr etegin

2 Kim bilür yine ne fettânlıg idüpdür ki hatuñ
Tutdı muhkem yapışup zülf-i siyehkâr etegin

3 Her seher tañlama gün togsa girîbânından
Ol ki elden komaya yâr-ı vefâdâr etegin

4 Hulle-i ‘aklı çıkar ‘ışk pelâsın geyegör
Ko elüñden yüri gayret yakasın ‘âr etegin

5 Müşk ü ‘anber saçılur bâgda sahn-ı çemene
Silkicek bâd-ı sabâ sünbül-i dîldâr etegin

6 İster iseñ ser-i kûyında rakîbâ ululuk
Bir kişinüñ etegin tut yüri gel var etegin

7 Çünki İshâk gamından bulımazsın mahlas
Koma elden yüri ebyât ile eş’âr etegin

3741 Nazîre-i Muhibbî
1 Pend gûş itme dilâ alma ele ‘âr etegin
Ko ne dirlerse disünler tutagör yâr etegin

2 Baña her demde gelür derd ü belâ mihnet ü gam
Müşkil işdür kişi kim tuta sitemkâr etegin

3 Cân virüp bûseye ey dûst nedür çâre didüm
Gül gibi güldi didi tut yüri nâ-çâr etegin

4 Müdde’î dâmeni dildâra irişse ne ‘aceb
Kanda kim açıla gül komaz anuñ hâr etegin

5 Yüz süri pîr-i mugân hizmetine dutma sakın
Hânkâh içre varup zahid-i mekkâr etegin

6 Hˇâbda yârı görüp fursat ile bûsesin al
Uyanup hışma gelürse koma inkâr etegin

7 Ey Muhibbî beni Âdemde vefâ kalmadı hîç
Sen de Mecnûn-sıfat tut yüri taglar etegin

3742 Nazîre-i Sürûrî-i Müderris

1 Yakdı ‘arzum dutup agyâr bu ben zâr etegin
Seg garîbüñ yapışup niteki yırtar etegin

2 Kodı mahbûbı çü bir ‘avreti sevdi Mecnûn
Toldurupdur anı taşlamaga taglar etegin

3 Hâk-i pâyinde sürinsem n’ola yüz üstine ben
Çünki dikdüm yakama yâr-ı sitemkâr etegin

4 Eline vü etegine dahı el irmez iken
Esdi savurdı sabâ tutdı çü dildâr etegin

5 Nice çâk itmeyeyin hasret ile ben yakamı
Etegine diküp agyâr yürür yâr etegin

6 Bakmayup gün bu cihân olmasun içün karañu
Yüzine karşu tutar zülf-i siyehkâr etegin

7 Çü gül el virmez imiş hâra kişi urmasa el
Anuñ içün bu Sürûrî tutar agyâr etegin

3743 Nazîre-i ‘Atâ

1 ‘Anber-efşân idicek sünbül-i dildâr etegin
Gün yüzine bürür ol demde şeb-i târ etegin

2 Gamzesini süzegeldükçe diler biñ dil ü cân
Söze gelse yine elden komaz inkâr etegin

3 Muttasıl yâr yanınca salınur biñ kej-râ
Şol nihâl-i güle beñzer ki tuta hâr etegin

4 Yüregüm dâg ise binüm yañaguñ al senüñ
Lâle gibi tutalum gel berü kuhsâr etegin

5 Pîre-zendür yañılup sanma dilâ tâze cevân
Her seher kanlu görüp çerh-ı sitemkâr etegin

6 Çekse sen hâke irişdükçe ‘Atâ dâmenini
Ayagına yüz uraldan koma zinhâr etegin

7 Başdan ayaga revân ol berü gel âb gibi
Mevsim-i gülde elüñden koma var dâr etegin

3744 Nazîre-i Zâtî

1 Ger dilerseñ tutasın vuslat-ı dildâr etegin
Dimegil sevdügüñ elden koma inkâr etegin

2 Düşüben ayagına tâ ki seni ide dilek
Koma elden göñül ol turre-i tarrâr etegin

3 Sakın ey mâh yakam virme firâkuñ eline
Tutar âhum odı bu kubbe-i devvâr etegin

4 Hat degül müşk gubârı dökilüpdür ruhuña
Silkicek bâd-ı sabâ zülf-i siyehkâr etegin

5 Tutdı vahşîlere yüz bulmayup insânda vefâ
Delürüp tutmadı Ferhâd bu kuhsâr etegin

6 Gülşen-i dehri tutar sûziş-i âh-ı bülbül
Gül-i hûbuñ ne revâdur ki tuta hâr etegin

7 Secdeden başını kaldurmaya tâ rûz-ı kıyâm
Zâti'ye eylese seccâde eger yâr etegin

3745 Nazîre-i Seydî 'Ali Çelebi

1 Komaz agyâr keserseñ elini yâr etegin
Her ne gülşende gül açılsa tutar harlar etegin

2 Câme-i 'ışkı geyüp 'âşık-ı bî-bâk olımaz
Ol ki çâk itmeye gayret yakasın 'âr etegin

3 Ey müneccim görinen sanma şafakdur her şeb
Yakdı âhum şereri çerh-i sitemkâr etegin

4 Lâle sanmañ görinen Kûh-ken oldukda şehîd
Kanıdur akup o dem yudı kuhsâr etegin

5 Göricek nâr-ı 'izâruñda buhûr-ı hâlüñ
Büridi üstine ol zülf-i siyehkâr etegin

6 Raks iderken lebüñüñ şevkine ey gonçe-dehen
Açılur diyü gülüñ ignelemiş hâr etegin

7 Kâtibî var eyü bülbül gibi efgân itdüñ
Yakala bir gül-i ra'nâ ile gülzâr etegin

3746 Nazîre-i Şevkî

1 Hatt-ı sebzi ki tutar lutf ile ruhsâr etegin
Zeyn ider tâze benefşeyle semenzâr etegin

2 Gögsini dögmez ise bencileyin hasret ile
Niye toldurdı hele taş ile kuhsâr etegin

3 Sebze bitdi tutalı âb-ı revânuñ etegin
Şimdi mi bitdi tutan 'âşık-ı dîdâr etegin

4 Tag başında bite çâk-i kabâ lâleler âh

Gonçe gibi yakasuzlar tuta gülzâr etegin

5 Reng ugurlamasa lâle ruhından gül-i bâg
Kanlusı gibi gülüñ tutmaz idi hâr etegin

6 İtmeyince yakamı şâne-sıfat sad-pâre
Getürimedüm ele zülf-i siyehkâr etegin

7 Şevkiyâ yüz suyıla kendüñi hâk it yolına
Tutasın ola ki bu yol ile dildâr etegin

3747 Nazîre-i Helâkî

1 Ger tutarsañ göñül ol zülf-i siyehkâr etegin
Eyle muhkem tut elüñden koma zinhâr etegin

2 Çıkarup mihr tonın geydi cefâ câmesini
Varup ey bâd-ı sabâ silkesin ol yâr etegin

3 Ol kadar seng-i melâmetle dögünmiş Ferhâd
Toptolu eylemiş ol taş ile taglar etegin

4 Reh-i kûyında düşüp hâk ile yeksân oldum
Tâ ki yüzüme süriyü geçe dildâr etegin

5 Ey Helâkî yiridür yakamı çâk eyler isem
Dil-berüñ çünki elinden komaz agyâr etegin

3748 Nazîre-i Lem’î

1 Dâmen-i dildâra yapış alma_ele ‘âr etegin
Feth-i bâb ola yoluña koma dildâr etegin

2 Seni elbette selâmet yakasına çıkarur
‘Işk ile yâruñ elinden koma zinhâr etegin

3 Her ne dil-ber ki seversem tolaşur aña rakîb
Bulmadum yapışacak bir gül-i bî-hâr etegin

4 Geñ yakadan kişiye seyr ü temâşâ yigdür
Tutmadansa varayın zâhid-i mekkâr etegin

5 Sen boyı serve benefşe bir ayag üzre turur
Hizmet eyler sakınup biline her bâr etegin

6 Kûyına varduguña ger tuya dildâr dilâ
Hışm iderse sakın elden koma inkâr etegin

7 Bî-vefa yâruñ elinden yakañı lâle-sıfat
Ey göñül çâk idüben tut yüri taglar etegin

8 Şöyle sâbit-kademem Lem'i reh-i 'ışkında
Başumı kesseler elden komazam yâr etegin

9 Devlet-i sermed eger ister iseñ 'âlemde
Gice gündüz koma elden yüri hünkâr etegin

3749 Nazîre-i Subhî

1 Elleyüp açdı sabâ gonçe-i ebkâr etegin
Gonçe elden komadı gül gibi inkâr etegin

2 Baş virem zülfi gibi dâmenin elden komayam
Tutabilsem bu kez ol şâh-ı sitemkâr etegin

3 Bilüñ ol gamze-i hûn-rîz benüm kanlumdur
Eşküm eyyâmı ölürsem tutalar yâr etegin

4 Gûyiyâ sidrede tâvûsdur eyler cevlân
Açsa gülşende sabâ kâkül-i dildâr etegin

5 Subhi sa'y it tutagör bülbül-i Firdevs gibi
Tarf-ı gülzârda bir gonçe-i bî-hâr etegin

3750 Nazîre-i Şâvur

1 Nice tutmak yine agyârı görüñ yâr etegin
Komaz elbette gülüñ kanda ise hâr etegin

2 Diler iseñ ki göñül ‘âşık-ı dîdâr olasın
Sürinüp su gibi elden koma kuhsâr etegin

3 Yakalar ol saçı Leylâ göricek ‘âşıkı çün
‘Ârif oldur tuta Mecnûn gibi taglar etegin

4 Nice yıldur yilürem yil gibi âvâre olup
Getürem diyü ele zülf-i siyehkâr etegin

5 Şâvurâ ‘âşık-ı ferzâne iseñ ‘âlemde
Yâruñ agyâr söziyle koma zinhâr etegin

3751 Nazîre-i Nikâbî

1 Çâk iderse n’ola gülşende gülüñ hâr etegin
Yûsuf’uñ sanki Züleyhâ’dur o yırtar etegin

2 Serv-i dâmân-keşîde su kenârında turur
Kaldurur kasd-ı güzer eyleyüp ey yâr etegin

3 N’ola ey ‘Îsi-nefes dâmen-i Meryem dir isem
Yire sürür yüriseñ zülf-i siyehkâr etegin

4 Mihr-i şem’üñ sakınup bâd-ı fenâdan ey mâh
Yürür üstine anuñ çerh-i nigûsâr etegin

5 Varka-i gonçe-i zanbakları zeyn itdi bahâr
Pâdşâh-i gül içün dizdi solaklar etegin

6 Ey Nikâbî adını çekmesün eller dir iseñ
Sarsun ayagına otursun o dildâr etegin

3752 Nazîre-i Mihrî

1 Düşdüm ayaklara elden komadum yâr etegin
Gerçi yârum komadı bir nefes agyâr etegin

2 Olalı ‘ışk ile şîrîn lebinüñ Ferhâd’ı

Dil-i dîvâne vatan eyledi dildâr etegin

3 Dökmedüm bir göle bu tâli'i yok göz yaşumı
Tutaram bunca zamân oldaki gülzâr etegin

4 Öl diril ol yakasuz ey dil eger 'ârif iseñ
Hûblaruñ koma elüñden hele zinhâr etegin

5 Mihri yâr ister iseñ dâmen-i agyâra yapış
Gül ele girmez imiş tutmayıcak hâr etegin

3753 Li-mürettibihi

1 Ol ki tutmak dileye 'ışk ile bir yâr etegin
Tutmasun elde kosun gayret ile âr etegin

2 Setr ider kendü siyeh-rûlıgını anuñçün
Hattuñ elden komaz ol zülf-i siyehkâr etegin

3 Oldı dîvâne çü dîdâruñ ile âb-ı revân
Tutdı sahrâ yakasın ol dahı kuhsâr etegin

4 Cümle agyâr bir olsa degül ikisi üçi
Biñ belâ çekse elümden alımaz yâr etegin

5 Diler iseñ ki müdâm eyleyesin def'-i humâr
Düş ayagına elüñden koma hammâr etegin

6 'Işka düş 'ışk ile şûrîdelik eyle Nazmî
Terk-i nâmûs olup elden ko yüri 'âr etegin

7 Sen de Ferhâd ile Mecnûn gibi deşt ü kûhuñ
Yakasın alup elüñden koma zinhâr etegin

3754 Li-mürettibihi

1 Ol ki tutmak dileye 'ışk ile bir yâr etegin
Tutmasun elde kosun gayret ile 'âr etegin

2 Reh-güzârında gubâr olabilür mi agyâr
Elümüzden ala ol tutalum ol yâr etegin

3 Gördi başa çıkamaz gamze-i gammâzuñ ile
Hattuñ elden komadı turre-i tarrâr etegin

4 Görinen sanma şafak belki tutupdur ey mâh
Nâr-ı âhum felek-i atlas-ı devvâr etegin

5 Midhatüñ dürlerini kılmaga yâra iş'âr
Naziyâ koma elüñden yüri eş'âr etegin

Nev'-i dîger

3755 Ez-ân-ı Dâ'î

1 Ey göñül 'ârif iseñ 'âşık-ı huşyâr olasın
Bî-vefâ yâr ile sen olmaya kim yâr olasın

2 Ger saña lutf u vefâ göstere ol demde sakın
Soñ ucı cevr ü cefâsıyla giriftâr olasın

3 Ne revâ mihr ü vefâlar kılanı terk idesin
Bî-vefâ yâra varup yâr-ı vefâdâr olasın

4 Hüsnüñüñ cevherini degme yire harc idene
Hayf ola cân viresin dahı harîdâr olasın

5 Olmaya Dâ'i gibi degmeye şâhum diyesin
Vaslına cân virüben zülfine ber-dâr olasın

3756 Nazîre-i Şâmî

1 Saña kim dirdi göñül 'ışk ile yâr olasın
Soñra Mansûrlayın zülfine ber-dâr olasın

2 Tıfl iken saña mu'allim okudup fenn-i cefâ
Böyle mi_ögretdi vefâsuz ki cefâkâr olasın

3 Sîneden gamzeñ okı dile degüp câna geçer
Bu idi senden umılan sanemâ var olasın

4 Ser-i kûyuñda gice irteye dek âh iderem
Tâ ki hâlümi bilüp sen dahı bîdâr olasın

5 Zulm-i bî-dâduñ elinden işigüñde bugün
Yakasın çâk idiser Şâmi haberdâr olasın

3757 Nazîre-i Gamî

1 Ben cihân içre kim olam ki baña yâr olasın
Yârlık işi tamâm oldı hemân var olasın

2 Beni âzâde iken ‘ışka giriftâr itdüñ
Göreyin sen de benüm gibi giriftâr olasın

3 Bed-du’â itmezin ammâ ki Hudâ’dan dilerem
Bir senüñ gibi cefâkâra hevâdâr olasın

4 Sen ki gülzâr-ı cinânuñ gül-i nev-restesisin
Ne revâ ola ki her hâr u hasa yâr olasın

5 Ey Gamî nâle vü zâr ile ölürseñ yiridür
Saña kim didi ki her bir güzele yâr olasın

3758 Nazîre-i Ferruhî

1 Severem gerçi seni şimdi vefâdâr olasın
Korkaram göñlüm alup soñra cefâkâr olasın

2 Dile bir dem gamuñı itmedüñ eksük sanemâ
Eger âdemlıg ise ancag ola var olasın

3 Bilesin hâlini dâyim ne çeker bendelerüñ
Göreyin ‘ışka düşüp sen de giriftâr olasın

4 Be yüri var a güzel sende hakîkat yog imiş

Usanursın bir iki gün kime kim yâr olasın

5 Ferruhî yâr ile mey içmege meclisde müdâm
Engel olmaya hemân mutrib ile çâr olasın

3759 Nazîre-i Nasîbî

1 Sevdi göñlüm seni sandı ki baña yâr olasın
Ne bilürdi varasın hem-dem-i agyâr olasın

2 ‘Adl ü dâd eyle şehâ bendelere başuñ içün
Güzelüm saña yaraşmaz ki sitemkâr olasın

3 Uyma didüm nice kez saña dilâ gözlerine
Bir midür sende ki şimden girü bîdâr olasın

4 Kesb-i nâm eyleyüben ar yüri Mansûrlayın
Zülf-i dildâra göñül ola ki ber-dâr olasın

5 Ey Nasîbî nice huşyâr olasın ‘âlemde
Çünki sen mu’tekif-i hâne-i hammâr olasın

3760 Nazîre-i Mihrî

1 Ben umardum ki seni yâr-ı vefâdâr olasın
Ne bileydüm ki seni böyle cefâkâr olasın

2 Hele sen kâyide-i cevrde eksük komaduñ
Dûstlık hakkı ise ancag ola var olasın

3 Reh-i ‘ışkuñda neler çekdügüm ey dûst benüm
Bilesin bir gün ola ‘ışka giriftâr olasın

4 Sözüme uymaduñ ey asılası dil dilerem
Ser-i zülfinde anuñ âhiri ber-dâr olasın

5 Ne revâdur ki gele tatlu dilüñden acı söz
Sen ki bu Mısr-ı melâhatde şeker-bâr olasın

6 Şimdi bir hâldeyüz kim ilenen düşmenine
Dir ki Mihrî gibi sen dahı siyehkâr olasın

3761 Nazîre-i Sadîkî

1 Nice bir dehr-i denî gibi sitemkâr olasın
Yiridür ben kuluña pâdşehüm yâr olasın

2 Ne revâdur güzelüm idesin agyâra vefâ
Seni cândan sevene böyle cefâkâr olasın

3 Neñe yarardı göñül ko cigerüñ hûn olsun
Bûse-i la'l-i dil-ârâya harîdâr olasın

4 Sevdüñ ol âfet-i cânı beni rüsvây itdüñ
Göreyin zülf-i girih-gîrine ber-dâr olasın

5 Ey Sadîkî demidür yaşuñ olursa Ceyhûn
Saña kim didi ki ol serve hevâdâr olasın

3762 Li-mürettibihi

1 Diler iseñ ki dilâ hem-dem-i dildâr olasın
Hˇâcesiyle dahı lâlâsı ile yâr olasın

2 Ne belâdur bu ki bir yâr-ı cefâ-pîşenüñ âh
Elem ü mihnet-i 'ışkına giriftâr olasın

3 Müşkil işdür bu ki yol gözleyü çeşmüñ ola çâr
Gelmeye yâr tevakkuf çeke nâ-çâr olasın

4 Bâde-i 'ışk ile 'ârif duş olup mest müdâm
Zâhid-i huşk gibi olmaya huşyâr olasın

5 Gelicek hatt-ı gubârı o nigâruñ Nazmî
Göresin hâletini vâkıf-ı esrâr olasın

3763 Li-mürettibihi

1 Hey vefâsuz nice bir böyle cefâkâr olasın

Ki baña cevr idüp agyâra vefâdâr olasın

2 Dem-be-dem dûr ola ‘uşşâk nigârâ senden
Ne revâdur bu ki sen hem-dem-i agyâr olasın

3 Nazar-ı şefkatüñ agyâra velî ‘âşıka yok
Bâreke’llâh begüm ancag ola var olasın

4 İñledüp derd ile bülbül gibi ‘âşıklaruñı
Nice bir gül gibi hâr u hasa yâr olasın

5 Nazmiyâ âhuñ eger göklere irse yiridür
Ol hümâya saña kim didi hevâdâr olasın

Nev’-i dîger

3764 Ez-ân-ı Hafî

1 Ey göñül tañlama yâr oldugın agyâra yakın
Çü bilürsin gül olur kanda ise hâra yakın

2 Nice yıldur ki sabâ gibi yolında sürinür
Dil-i bî-çâre henûz olmadı dildâra yakın

3 Leb-i şîrînüñe zülfüñ nice meyl eylemesün
Ki ezüp şekkeri şîr ile koduñ mâra yakın

4 Kanuñı döksün esirgemezem ey dil yiridür
Saña kim didi var ol gamze-i hûn-hˇâra yakın

5 Bülbülüñ bagrını kan eyledi gayret dikeni
Gerçi sa’y itdi hezâr olmadı gülzâra yakın

6 Çıkdı zülfeynine karşu hatı gûyâ ki konup
Leşker-i Hind oturur kişver-i küffâra yakın

7 Vay ne yavuz od imiş âteş-i hicrân Hafî

Kimsenüñ cânını Hak itmesün ol nâra yakın

3765 Nazîre-i Sâfî

1 Ne yürekle vara cân bülbüli gülzâra yakın
Ki görür bu gül-i nev-resteyi biñ hâra yakın

2 Dünyede bundan ulu derd ü belâ olmaya kim
Kişinüñ sevgülü yârı ola agyâra yakın

3 Ten-i bîmâr nedür yoluña cânum var iken
Bir avuç toprag ile kim vara dildâra yakın

4 Devr-i la'lüñde gören zülfüñi dir kudret-i Hak
Pür idüp hokka-i tiryâki komış mâra yakın

5 Bunı bildüm ki tabîb-i dil ü cân rahm idüben
Dil ü cân virmek ile olmaz imiş yâra yakın

6 Kanı ol dem ki şehâ 'âşık-ı bî-çâre dahı
Gele saglıklar ile Sâfi-i bîmâra yakın

3766 Nazîre-i Necâtî

1 Gerçi gülzâr-ı cihânda gül olur hâra yakın
Hak ırag eylesün andan ki_ola agyâra yakın

2 Lebüñ umar varıcak zülfüñe göñlüm gerçi
Kişi cândan keser ümmîd olıcak dâra yakın

3 Şükr idüp yirlere sürer yüzini sâye gibi
Âftâb oldugına hüsn ile dildâra yakın

4 Katı çok başlı durur zülfine tolaşma göñül
Saña bir bend geçer varma o tarrâra yakın

5 Üzülür gül açılur gonçe gülistândan eger
Bu leb ü hande ile yâr ola gülzâra yakın

6 Diledüm bûse lebinden didi bes cânuñ idi
Hele bir şîve durur bu dahı ikrâra yakın

7 Lebi şevki iledür zülfe Necâtî göñlin
Bâde tiryâk olıcak varsa olur mâra yakın

3767 Nazîre-i Lâmi'î

1 Âh kim olımadum cehd ile dildâra yakın
Bilsem agyâr ne efsûnla olur yâra yakın

2 Diledi cân ki lebinden sora ahvâl-i dili
O cefâ-hû n'idelüm gelmedi bir pâre yakın

3 Yâd-ı zülfüñle uçar fülk-i dil Allâh oñara
Gerçi ortadayuz ammâ görinür kara yakın

4 Geh kenâr u gehi gird-âba çeker sarsar-ı 'ışk
Rûzgârınca göñül ara ırak ara yakın

5 Neyki diyince ırakdan şu karaltı saçına
Ejdehâ mı ola dirsin be yüri vara yakın

6 Göñlümi avladı şimdi o degül gibi geçer
Âh kim çokdur işi dil-berüñ inkâra yakın

7 Râzı ol yarım agız vasla didüm güldi nigâr
Lâmi'î aglama oldı hele ikrâra yakın

3768 Nazîre-i Revânî

1 Yıllar oldı ki henûz olmadum ol yâra yakın
Âh kim her dem anı görürem agyâra yakın

2 Dil görüp benden iver zülfine varmaga velî
Ola mı geldi meger kim varur ol mâra yakın

3 Göñül irdükde işigüñe yüzin sürdügi bu
Yüz sürer Ka'beye lâ-büd kişi kim vara yakın

4 Yüzi tâbında siyeh oldugı zülfeyni bu kim
Dâyim olur siyeh ol nesne ki_ola nâra yakın

5 Zülfi sevdâsını hergiz göñül elden komaya
Ger anı asmaga iltürler ise dâra yakın

6 Geçdi bülbül gibi zâr ile Revânî ‘ömrüñ
Âh eger olmaz ise ol yüzi gülzâra yakın

3769 Nazîre-i Hasan-ı Vardarî

1 Bildüm ey şâh-ı cihân bende-i bî-çâre yakîn
Kim degül çâre ki âvâre saña vara yakın

2 Müşkil oldur ki bu ‘ışk işine bil baglayalı
Kaldı bî-kâr göñül varmadı bir kâra yakın

3 Ey meges cânuñ içün cânumı avcuña alup
Bâri bir dem ilet ol la’l-i şeker-bâra yakın

4 ‘Îd-ı hüsnüñe ki kurbân olam ey şâh-ı cihân
Kına diyü elüñe kanumı bir pâre yakın

5 Zâhidâ dâr-ı bekâ ister iseñ hîleyi ko
Zülfi dârına varup cân vir ol dâra yakın

6 Dir kamu nasrun min Allâhi dahı fethün karîb
Kim ki Mansûr-sıfat yüriye bu dâra yakın

7 Yârdan çünki felek kıldı seni dûr Hasan
Bâri derd ile yüri olmagıl agyâra yakın

3770 Nazîre-i Gedâyî

1 N’ola sa’y eylesem olmaga ol dâra yakın
İdinür bülbül olan meskeni gülzâra yakın

2 Nice zâr eylemesün bülbül-i gûyâ gam ile

Kanda bir verd-i ter olursa olur hâra yakın

3 Uyup agyâra baña dürlü cefâlar ider âh
Kimsenüñ yârını Hak kılmasun agyâra yakın

4 Lebi şevki ile dil zülfine varursa n'ola
Çünki tiryâk ile varılur imiş mâra yakın

5 Ey göñül gamzeleri kanuñ içerse yiridür
Saña kim didi ki var ol iki hûn-hˇâra yakın

6 Nice şerh eyleyeyin hâl-i dil-i hasteyi kim
Kendözüm unuduram varıcak ol yâra yakın

7 Şevk-i zülfiyle Gedâyî yine Mansûr gibi
Geşt idüp sırr-ı ene'l-Hak varuram dâra yakın

3771 Li-mürettibihi

1 Ahsen-i vech ile olurdı kişi yâra yakın
Yâr lutfından eger olmasa agyâra yakın

2 Hazz ider şöyle ki her hattı anuñ 'ömre sürer
Zülf-i dildâra ki dilde dil-i âvâre yakın

3 Baña hâlüñ ne diyü lutf ile meyl eyledi yâr
Meyli oldugına geldi baña bir pâre yakın

4 Dil diler seyr-i ser-i kûy u temâşâ-yı ruhuñ
N'ola bülbüldür olursa gül ü gülzâra yakın

5 N'idelüm kûyuñı sen 'arz-ı cemâl itmeyicek
Cennet ehli anı ister ki_ola dîdâra yakın

6 Zülfüñe karşu dil ugurlıgın eyler hâlüñ
Gey dil-âverdür o kim böyle ider dâra yakın

7 Oñmaduk başı olur 'izz ile devletden ırak

Nazmi kim olmaya bir vech ile dildâra yakın

3772 Li-mürettibihi

1 Kalmadı şükr anı bildüm hele bî-çâre yakın
Ki nigârâ saña yok olmaga bir çâre yakın

2 Her dem agyâr ile salınma fütâdeñden ırak
Gül gibi olma gel serv-i revân hâra yakın

3 Gelmedi yanuma gitdi o tabîb-i dil ü cân
Âh kim olmadı sıhhat dil-i bîmâra yakın

4 Nice yıl yil gibi yil yolına ey dil ola kim
Devletüñ yâr ola bir gün olasın yâra yakın

5 Diler iseñ göresin cân u cihân lezzetini
Nazmiyâ olagör ol la'l-i şeker-bâra yakın

DER-BAHR-İ HEZEC-İ SÂLİM
Taktî'eş: Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

3773 Ez-ân-ı Şâmî

1 Eger 'ârifseñ ey sûfî elüñ çek zîb ü zîverden
Geçüp mihrâb-ı tevhîde okı Allâhü ekberden

2 Fenâ fi'llâh dârına kadem basduñsa merdâne
Bekâ mülkine Mansûr ol yüri geç cân ile serden

3 Leb ü dîdârına yâruñ göñülden 'âşık olduñsa
Gözüñ yum bâg-ı cennetden elüñ yu âb-ı Kevser'den

4 Hisâb-ı rûz-ı mahşerle beni korkutma ey zâhid
Ki hicrân-ı visâl-i yâr eşeddür rûz-ı mahşerden

5 Meşâmm-ı Şâmi hem-demdür meger kim Şeyh 'Attâr'a
Ki enfâsı mu'attardur dimâg-ı câna 'anberden

3774 Nazîre-i Tâli'î

1 Ferâgat eylegil ey dil ümîd-i vasl-ı dil-berden
Ki hergiz bu cihân içre vefâ gelmez güzellerden

2 'Alâyıkdan mücerred ol ki erkân-ı tarîkatde
Kalender olmasa kişi kazırlar anı defterden

3 Sakın bu çerh-i kej-revden ki bir oyun ile kişi
Ne deñlü pehlevân olursa basar dest-i çenberden

4 Ölürsem terkin urmazam leb-i yâkûtuñuñ cânâ
Kişi ayrıla mı bi'llâh şunuñ gibi cevherden

5 Bu gün minberde bir vâ'iz güzel sevmegi men' itmiş
Şunı yok mıydı bir 'âşık ki indürmedi minberden

6 Cemâlüñ mushafınuñ 'uşr-ı 'aşrın ger ideydüm şerh
Cihân halkı saña hep 'âşık olurlardı ezberden

7 Saña ey Tâli'î hep bu felâketler felekdendür
Ne lâzım yok yire her gün şikâyet itmek ahterden

3775 Nazîre-i Zâtî

1 Esîr-i tavk-ı mihrüñ olalı ey mâh-rû gerden
Cihânda geçmemiş mihnet mi kalmışdur 'aceb serden

2 Saña göndermege sûz-ı dil-i pür-derdi yazdukça
Yanar nâme meger kâgıd düzem perr-i semenderden

3 Yakın kaldı ki âhumdan melekler yañıla zikrin
Irag olsun benüm derdüm tabîbüm işidenlerden

4 Letâfet câmi'i içre ya bir hoş şem'-i kâfûrî
Ya tûmâr-ı du'â-yı Nûr'dur ey mâh ol gerden

5 Komaz ey cevher-i iksîr-i devlet mihrüñi elden

Safâsı kalb-i Zâtî'nüñ ziyâde 'ayn-ı cevherden

3776 Ve lehu

1 Safâludur firâkında göñül âvâz-ı dil-berden
Nitekim rûzedâr âvâze-i Allâhü ekberden

2 Şeb itdi rûzumı çün kim gelüp gösterse dendânın
Yem-i gamda kenâr-ı şâdiyi bulurdum ülkerden

3 Ser-â-ser tâkat u sabr u karârum leşkeri göçdi
Görinen dûd-ı âhum sanma toz kopdı o leşkerden

4 Gerek zülfüñle bend eyle gerek tîguñla katl eyle
Kuluñ kurbânuñam tutdum efendim emrüñe gerden

5 Deminde 'âşıka hem-demlik eyler âteş-i âhı
Anuñçün menzili a'lâ olur Zâtî feleklerden

3777 Nazîre-i Ferruhî

1 Müselmânlar müzevvirdür şikâyet hatt-ı dil-berden
Ki yañlışdur diyü bir gün kazırlar anı defterden

2 Hemân ey cân u dil sen mi asılduñ dâr-ı zülfinde
Nice Hallâc-ı Mansûr'ı geçürdi zülfi çenberden

3 Yire göge sıgışmazken gelelden hatt-ı meh-rûlar
Girüp çıkmazlar oldılar hele dükkân-ı berberden

4 Olursañ ey dil ol şâha kul ol ko pîre-zen dehri
Nasîbüñ var ise Hak'dan ümîdüñ var ise erden

5 Yolında Ferruhî varın yog idüp hâk yig itdi
Kalender eyledüñ dahı ne istersin kalenderden

3778 Nazîre-i Latîfî-i Kastamonî

1 N'ola dîdâr vasl umsa göñül sen mâh-peykerden
Benüm çok sevdügüm budur murâd olan güzellerden

2 ‘Acebdür nâr-ı haddüñden ki yanmaz zülf-i müşkînüñ
Yakar var ise ey meh-rû çerâgı ol semenderden

3 Yazukdur katl-i ‘uşşâka işitdüm hat getürmişsin
Benüm ‘ömrüm anı bi’llâh lutf it kazı defterden

4 Bu gün bir hattı bitmemiş mülâyim dil-rübâ yigdür
Şu ‘âşık kadrini bilmez cefâ-hû tâze dil-berden

5 Benümle yılduzı hergiz barışmadı çün ol mâhuñ
Şikâyet nice kılayın Latîfî dâyim ahterden

3779 Nazîre-i Müftî-zâde

1 Bu iki kara merdüm kim görinür dîde-i terden
Konılmış dâg-ı hasretdür firâk-ı hâl-i dil-berden

2 Hayâlüñ sînede görüp kaçar pehlûya gelmezsin
Meleksin ictinâbuñ var gibi tasvîr olan yerden

3 Çün ehl-i nâz olan dil-ber niyâz-ı ‘âşıka bakmaz
Yüri var umma ey bülbül vefâ yok bu gül-i terden

4 Meger gîsû-yı pür-çînüñ tagıdup şâneler sen kim
Mu’attar eyledüñ ‘âlem dimâgın müşk ü ‘anberden

5 Yüz urup topraga itsem ‘aceb mi secdeler kıblem
Ki cism-i sûret-i mihrâb olupdur zahm-ı hançerden

6 Mahaldür bezm-i vasluña irürse ey saçı Leylâ
Şu Mecnûn kim ayagı var elinde kâse-i serden

7 Nigâruñ leblerin dâyim ögersin şevk ile Rûhî
Anuñçün sözlerüñ yigdür bahâda la’l ü gevherden

3780 Li-mürettibihi

1 Cebînüñ rûşen ol kim hûbdur mâh-ı münevverden

Ruhuñ zîbâ durur ay âftâbum mihr-i enverden

2 Salınsun boynuma bûyından irsün câna râhatlar
Benüm ‘ömrüm murâdum budur ol zülf-i mu’anberden

3 Şarâb-ı nâbdan geçmek kişi âsândur ey zâhid
Geçilmek göz göre müşkildür ammâ kim güzellerden

4 Bugün mescidde bir vâ’iz bihişt evsâfını itdi
Sanasın kim haber virdi baña ol kûy-ı dil-berden

5 Hayâl-i la’l-i cânâne ki hoş eglencedür câna
Bu Nazmî nice ayrılsun pes anuñ gibi cevherden

3781 Li-mürettibihi

1 Ruhuñ rengîn durur her vech ile berg-i gül-i terden
Lebüñ şîrîn durur her kanda ise şehd ü şekkerden

2 Safâ-yı la’lüñi zikr eyleyüp tekrâr zikr itmek
Mizâca husrevâ şîrîn gelür kand-i mükerrerden

3 Mu’attar kılsa n’ola cân dimâgın dem-be-dem zülfüñ
Benüm ‘ömrüm garaz budur bilürsin müşk ü ‘anberden

4 Baña bir zerrece mihr itmege bir gün sa’âdetle
Benüm yokdur sitârem var ise sen mâh-peykerden

5 N’ola şâd olsa görüp katre katre yaşumı cânân
Gelür câna safâ elbette Nazmî dürr cevherden

Nev’-i dîger

3782 Ez-ân-ı Nesîmî

1 Gel ey dil-ber ki kan oldı göñül ‘ışkuñ belâsından
Kerem kıl vasl ile kurtar beni hecüñ cefâsından

2 Te’âla’llah ne sûretsin bu hüsn ile bu lutf ile
Ki dîdâruñ nice görsem gözüm toymaz likâsından

3 Baña sürme gibi gözde ayaguñ tozı yaraşur
Ki yigrekdür anuñ tozı hekîmüñ tûtiyâsından

4 Bu göñlüm derdine yâ Rab ne dermân eyleyem çün kim
Katı hayrân olur her dem tabîb anuñ devâsından

5 Beni ‘ışk odına atan gamuñdur ey nigâr ammâ
Yanar bagrum akar yaşum gözümüñ mâ-cerâsından

6 Cefâdan her ne kim göñlüñ rızâsıdur kıl ey dil-ber
Ki ‘âşık cevr ile dönmez dil-ârâmuñ rızâsından

7 Nesîmî’nüñ tenin şol dem ki toprag eyleye ‘ışkuñ
Sininden geç niyâz işit hezârân merhabâsından

3783 Nazîre-i Sultân Mehemmed

1 İreli cân kulagına senüñ ‘ışkuñ nidâsından
Urur lebbeyk işigüñde tavâf eyler safâsından

2 Seherde bülbüle sordum niçün efgân idersin sen
Niyâz iderin Allâh’a rakîbüñ iftirâsından

3 Mahalleñ iti incidür beni bilmezlige urup
Ne müşkildür cefâ irmek kişiye âşinâsından

4 Perîşân zülf ile özin meger kim müşke beñzetmiş
Yüzi kara olup kaçdı Hıtâ’ya ol hatâsından

5 N’ola oldı ise ‘Avnî cihân sultânları fânî
Çü düşdi üstine sâye senüñ zülfüñ hümâsından

3784 Nazîre-i Mahmûd Paşa

1 Unutdıysa n’ola dil-ber bizi mihr ü vefâsından
Bi-hamdi’llah ki her dem yâd ider cevr ü cefâsından

2 Siyeh-pûş oldugum âhum gibi her dem bu kim yaşum
Kızıl kanlara boyandı gözümüñ mâ-cerâsından

3 Habîb içün rakîbüñ nîşini nûş itdügüm her dem
Bu kim bal isteyen kişi hazer kılmaz belâsından

4 Benümçün dirler imiş yârı terk itdi ne çârem var
Halâs olmaz cihânda kimse halkuñ iftirâsından

5 Dil-i bîmâra lutf eyle gamuñdan em buyur cânâ
Ki derdüñ aña yigrekdür etibbânuñ devâsından

6 Benefşe zülfüñe öykündügiçün hâkimi dehrüñ
Dilin bâzâr içinde gezdürüp çekdi kafâsından

7 İñende ‘Adni-i dil-hasteyi cevr ile öldürme
Begüm dervîş olanlaruñ hazer eyle du’âsından

3785 Nazîre-i Hafî

1 Tolaşdı murg-ı dil zülfüñ agına göz karasından
Nice kurtıla bu miskîn anuñ dâm-ı belâsından

2 Olup sînem nişân ol dem ider öz cânını kurban
Kaçan kim kirpügüñ okı kaşuñuñ çıka yâsından

3 Benefşe hattuña öykündi_irişüben sabâ ol dem
Büküp kaddini dâl itdi dilin çekdi kafâsından

4 Acıdum sâyil oldugına merdüm-zâde-i eşküm
Gözüm yaş tolar añdukça_ol yetîmüñ mâ-cerâsından

5 Özin müşk-i Hıtâ hattuña beñzetdi hatâ itdi
Bu miskîn gör ne yüz karası kazıtdı hatâsından

6 Ölüp toprag olursam ger gubârum zerreveş her dem
Bu gün yüzlülerüñ şevkine raks ura torasından

7 Ne dînde olsa ma’şûkı Hafî ‘âşık anı gözler
Rızâsın gözedür yâruñ geçer kendü rızâsından

3786 Nazîre-i Sa’dî

1 Tolaşdı zülfüñe göñlüm dahı geçmez hevâsından
Halâs olmadı bu miskîn anuñ dâm-ı belâsından

2 Saçuña sünbül öykünmüş benefşe işidüp didi
Göreyin sini kurtılma cihânda yüz karasından

3 Hatâ itmez idi gerçi geçer togrı bu sînemden
Ne deñlü mihnet okların atarsa kaşı yâsından

4 Tecellî-i cemâl itmezseñ ey dil-ber eger bir gün
Göñül mir’âti pâk olmaz dirîgâ jeng ü pasından

5 Didi göñlüm ki ol âhû şikâr olur rakîb ile
Didüm kim geçdüm ol kelbüñ ‘atâsından likâsından

6 Hadeng-i tîr-i gamzeñden ölürse gam yimez Sa’dî
Eger bir bûse virürseñ geçer ol kan bahâsından

3787 Nazîre-i Lâmi’î

1 N’ola raks u semâ’ itsem dem-i ‘ışkuñ safâsından
Kesilmez serv-i dil-cûñuñ çü cân u dil hevâsından

2 Rakîbüñ gerçi kim hûnı diyetdür kanuma lâkin
Bir avuç hâk-i pâyüñ yig anuñ biñ hûn bahâsından

3 Ger ol serv-i hümâ-sâye gelürse kâbrüm üstine
Kıyâmet kopsa baş çekmek ne mümkin hâk-i pâsından

4 Meger kim sâyevâr ardınca dûd-ı âh-ı sînemdür
Görinen perçem-i müşkîn o meh-rûnuñ kafâsından

5 Esîr-i zülf-i yâr ancak ne sensin ey dil-i miskîn

‘Aceb bu ‘ukdenüñ var mı halâs olmış belâsından

6 Derûnum zahmdâr idüp beni ney gibi iñletme
Garîbüñ ey kemân-ebrû sakın tîr-i du’âsından

7 Felekden mihr umup cânı düşerse Lâmi’î tâba
Niçün zârîlıg eylersin cihânuñ geç vefâsından

3788 Nazîre-i Zâtî
1 Baña bir câme ihsân it seg-i kûyuñ pelâsından
Halâs eyle beni bu cübbe çâk itmek belâsından

2 Lebüñ vasfın mükerrer bûselikde okısa havrâ
Akup agzı suyı cûş eyleye Kevser safâsından

3 Ger ol yilden yegin ata binüp seyr eyleye ol meh
Nice tozlar kopa ‘âlem türâb olsa safâsından

4 Benüm agladugum bu kim mürekkeb olsa deryâlar
Deñizden katre vasf olmaz bu eşküm mâ-cerâsından

5 Şu kim gözden geçürmek isteye Zâtî gözi tolsun
Yine vasf eyle yâruñ hâk-i râhı tûtiyâsından

3789 Li-mürettibihi
1 Gam-ı agyâr kim ‘âcizdür anuñ dil belâsından
Eşeddür ol belâ cân hasteye cânân cefâsından

2 Hudâyâ ‘âşık-ı üftâdeyi sen sakla lutfuñdan
Hakîkî dûst yolında ‘adûnuñ iftirâsından

3 Tavâf-ı Ka’be-i kûy-ı habîbe Merve hakkiçün
İderdüñ sa’y-i lezzet alsañ ey sûfî Safâsından

4 Virür ruhsâr-ı yâra tâze hat zînet şu yönden kim
Bulur gülşen tarâvet sebzenüñ neşv ü nümâsından

5 Dem-â-dem cân bulurlar ‘âşık-ı dil-mürdeler Nazmî
O cânânuñ safâ-yı bûs-ı la’l-i cân-fezâsından

3790 Li-mürettibihi

1 Dilâ ‘âşık odur çıkmaya ma’şûkı rızâsından
Çeke derd ü belâsın kaçmaya cevr ü cefâsından

2 Tutup şemşîrine gerden revân-ı teslîm it cânın
Reh-i ‘ışk içre ser tartınmaya öz dil-rübâsından

3 Varursañ sag esen kûy-ı nigâra ey sabâ lutf it
Yüzüñ sür ayagı topragına ben mübtelâsından

4 Safâ ehli n’ola sâfî mey-i sâfî iderse nûş
Ki dil sâfî olur sûfî mey-i sâfuñ safâsından

5 Gelür câna safâ sâfî cilâ bulur tabî’at hem
Nigâruñ Nazmiyâ ol câm-ı la’l-i cân-fezâsından

Nev’-i dîger

3791 Ez-ân-ı Necâtî

1 Kogıl ey bâgbân bûy-ı vefâ gülden ırag olsun
Hezârân bülbül ölürse kayırmaz kendü sag olsun

2 Yaşum gammâzın al ile kızıl kanlara boyaduñ
Yaraduñ göñlüme va’llâhi ey gam yüzüñ ag olsun

3 Garaz bir bûseye cân almag ise alduñ ey dil-ber
Bizümle hançer-i gamzeñ yiter kılıç-biçag olsun

4 Şu kim dildâr işigine kulaguz oldı dünyâda
Dilegüm bu ki ukbâda aña cennet durag olsun

5 Necâtî mest-i ‘ışkam ben benüm ‘akl ile işüm yok
Bir iki kez aña didüm hele benden ırag olsun

3792 Nazîre-i Zâtî

1 Baña ol çeşm-i bîmâruñ nazar itmezse sag olsun
Gelür göñlüm yazar hatt-ı siyâhuñ yüzi ag olsun

2 Hayâl-i yâr göñlüñden gidince çeşmüñ ardınca
Rakîbâ gönderi çıkmak dilermiş yüzi ag olsun

3 Rakîb ey dûst biñ dürlü belâdur âstânuñda
Sürerseñ anı biñ dürlü belâ senden ırag olsun

4 Göñül kûy-ı nigâra bâl açup uçmak diler turmaz
Hudâ uçmak nasîb itsün aña cennet turag olsun

5 Hevâ-yı sünbülüñle taga düşdi ebrveş Zâtî
Yitiş ey serv-i gül-ruhsâr aña tag üsti bâg olsun

3793 Nazîre-i Hayretî

1 İlahî isterem sînemde dâyim tâze dâg olsun
Münevver eylesün göñlüm evin rûşen-çerâg olsun

2 Şen ol gül ey yüzi gülşen cihân bâgında sen dâyim
Benüm mihnet bucagında işüm ko aglamag olsun

3 Benüm senden ırag olsun duragum gam bucagı ko
Senüñ yirüñ tek ey serv-i revânum bâg u râg olsun

4 Ayak bagı durur cân bülbüline sensüz ey gül-rû
Gerek gülşen temâşâsı gerekse seyr-i bâg olsun

5 Sakaluñ ‘ışk yolında agardı Hayretî çün kim
Bu gün bir ihtiyârısın tarîkuñ yüzüñ ag olsun

3794 Nazîre-i Enverî

1 Dil-i bîmâra la’li şerbetin sunarsa sag olsun
Kara zülfi gelür her gice yoklar yüzi ag olsun

2 Şarâb-ı Kevser içmez mey içenler dir ise sûfî
Elümden ne gelür sun sâkiyâ elde ayag olsun

3 Ko yansun dâglar şem'-i ruhuñ şevkiyle bezmüñde
Çerâgı ehl-i 'ışk andan uyarsın bir ocag olsun

4 Lebüñ hecriyle cânâ cân virürsem pâdşâhâne
Kurılsun kabrüm üzre dûd-ı âhumdar otag olsun

5 Hayâl-i kûyını gözden giderme kûh-ı mihnetde
Eger kim Enverî dirseñ saña tag üsti bâg olsun

3795 Nazîre-i Şu'ûrî

1 Yiridür lâleveş cânâ ser-â-ser sîne dâg olsun
Ki gam şâhına geldükçe münakkaş bir otag olsun

2 İşitdük tîg-ı tîzüñden kara yüzlü rakîb ölmiş
Kılıcuñ 'arşa asılsun nigârâ yüzüñ ag olsun

3 Cemâlüñ saydgâhında göñül murgın şikâr içün
Beñ olsun dâne-i hâlüñ kara zülfeynüñ ag olsun

4 Dilerem sînede dâg-ı gamuñ söyünmesün hergiz
Çerâgı ehl-i devrândan uyarsun bir ocag olsun

5 Şu'ûrî bendeñi kurtar şehâ lutf eyle gavgâdan
İkide bir rakîb ile nice kılıç-bıçag olsun

3796 Nazîre-i Mâtemî-i 'Acem

1 Gamuñdan isterem her dem dile bir tâze dâg olsun
Ki mahzûn câna hecrüñ zulmetinden şeb-çerâg olsun

2 Hemîşe tâze olsun nev-bahâr-ı gülşen-i hüsnüñ
Rakîbüñ bagrına ey lâle-ruh biñ derd-i dâg olsun

3 Lebüñden 'âşıkı mahrûm idüben sunma agyâra
Revâ görme ki tûtînüñ nasîbi kût-i zâg olsun

4 İrişdi bagruma tîguñ be-gâyet zevk sürdüm kim
Halâs itdi beni gamdan göreyin yüzi ag olsun

5 Eger ‘işret saña yâr olmadı ey Mâtemî şükr it
Senüñçün yâr cân-ı mihnet ü endûh sag olsun

3797 Nazîre-i Nişânî

1 Baña yâr-ı cefâkârum vefâ itmezse sag olsun
Göñül bezminde ruhsârı yanar rûşen çerâg olsun

2 Cihânı almazam bir habbeye bir bûriyâ deñlü
Mahalleñde baña tek gûşe-i emn ü ferâg olsun

3 İdersin gamzeler agyâra mahfî çeşm-i hüsnüñden
Aramuzda nice bir dil-berâ kılıc-bıçag olsun

4 Ebed kurtılmasun cânum belâ-yı bend-i zülfüñden
Siyeh kâküllerüñ murg-ı dile dâyim duzag olsun

5 Nişânî dûstdan cevr ile el çekme tahammül kıl
Baña yâr-ı cefâkârum vefâ itmezse sag olsun

3798 Li-mürettibihi

1 Kara zülfüñ ruhuñ agında ‘ömrüm ko duzag olsun
Ki bu dil murgını sayd iden oldur yüzi ag olsun

2 Göñül murgına zülfüñ cânib-i haddüñde cây itsün
Ki bârî bend ü bag içre temâşâgâhı bâg olsun

3 Açıl gül gülşen-i şâdîde sen ben bülbüle karşu
Benüm ey gonçe hâr-ı gamda işüm aglamag olsun

4 Öpüşsün dil-rübâlar tolu içsün meclis-i meyde
Biri biriyle hep cân câna olsun bal yag olsun

5 Didi cânân işitdüm Nazmiyâ derdüñ nedür derdüñ

Didüm cânâ benüm derdüm işidenden ırag olsun

3799 Li-mürettibihi

1 Ölürsem ben gam ile gam degül cânâne sag olsun
Ebed gam görmesün kendözi gam andan ırag olsun

2 Hevâya uymış idi murg-ı dil râm olmayup baña
Düşürdi kara zülfüñ aga anı yüzi ag olsun

3 Budur gül-ruhlaruñ yâd eyledügüm kûh-ı fürkatde
Ki ben Ferhâd'a ey şîrîn-dehen tag üsti bâg

4 Cigerdür bir dil-âverdür bu dil zahmuñdan itmez bâk
Müjeñle çeşm-i hûn-hˇâruñ gerekse pür yarag olsun

5 Senüñ şol hâl-i la'lüñ hasretinden dem-be-dem cânâ
Nice bir Nazmi-i dil-hastenüñ cânında dâg olsun

Nev'-i dîger

3800 Ez-ân-ı Kemâl Paşa-zâde

1 Ser-i zülfüñi çîn eyle göñül murgına dâm olsun
Saçuñ çînini çöz kim hil'at-i hüsnüñ tamâm olsun

2 Güzellik gülsitânında egerçi serv-kadler çok
Güzeller içre sen gül yüzlü dildâra selâm olsun

3 Dimiş dil-ber helâl itmezse kanın çeşm-i mestüñe
Lebüm yâdına içdügi şarâb aña harâm olsun

4 Hırâm it nâz ile kıl bende bâguñ serv-i âzâdın
Saçuñ bendini çöz sünbül eli baglu gulâm olsun

5 Gel i'râz it rakîbüñden yirin ol kâfirüñ nâr it
Yüzüñ 'arz eyle 'uşşâka cihân dârü's-selâm olsun

6 Ruhından görmedük şâdî yüzin zülfi gamın hoş gör
Geç andan düş bu sevdâya ki Mısr olmazsa Şâm olsun

3801 Nazîre-i İshâk Çelebi

1 Elüñden câm düşmezmiş begüm ‘îşuñ müdâm olsun
Lebüñsüz katresin içdümse kan olsun harâm olsun

2 Kuluñ bir cur’aya degmez mi ol câm-ı mahabbetden
Vefâsuz dil-rübâlarda begüm saña selâm olsun

3 Esirger cân-ı mehcûrum beni bir dem komaz tenhâ
Dil-i gam-gînümi egler hayâlüñ müstedâm olsun

4 Hudâdan isterem ‘ışka giriftâr olmasun kimse
Güzellik sende hatm olsun belâ bende tamâm olsun

5 Yazukdur âstânuñdan begüm redd itme İshâk’ı
Kapuñda kullaruñ çok ol da bir kemter gulâm olsun

3802 Nazîre-i Refîkî

1 Benüm gayrumla ey sâkî şarâb içseñ harâm olsun
Benümle nûş iderseñ hem helâl olsun müdâm olsun

2 İşitdüm gerçi şehrüñ va’izinden cennetüñ vasfın
Senüñ de ravza-i kûyuña ey hûrî selâm olsun

3 Göreyüm safha-i devrân içinde ey elif-kâmet
Saña togrı nazarla bakmayanuñ kaddi lâm olsun

4 Gülistân içre hergiz itmesün pervâz tek cânâ
Göñül murgına hâlüñ dâne zülfüñ bend-i dâm olsun

5 İdinmez ‘ışk kûyından ırak yirde benüm göñlüm
Gerekse Mısr eri yâhod süvâr-ı şehr-i Şâm olsun

6 Seni hûra kusûr-ı ‘akldandur eylemek teşbîh
Birez beñzer disem sen şâha ger gılmân gulâm olsun

7 Refîkî'yi ırak iden kişiye vasl-ı dil-berden
Ciger kanı şarâb u kâse-i ser tolu câm olsun

3803 Nazîre-i Zâtî

1 Senüñ tek 'âşıka kûyuñ benüm kıblem makâm olsun
Eger Beytü'l-harâm'a varmag istersem harâm olsun

2 Cemâlüñ câmi'in gören kılur secde_itmege kâmet
Benüm kıblem güzellerde bugün saña selâm olsun

3 Vefâ eyle disem bir zerre deñlü agzını açmaz
Cefâ eyle disem def'i dir ol bedr-i tamâm olsun

4 Didi dil-ber rakîbümdür katı gökceklerüñ biri
İñen seçme bu miskîni ye illerden cüdâ m'olsun

5 Eger 'âlemde Zâtî tatlu sohbet itmek isterseñ
Hemân bir câm-ı mey bir sen bir ol şîrîn-kelâm olsun

3804 Nazîre-i Celîlî

1 Kabagum toptolu kan ile cânânsuz müdâm olsun
Şarâb-ı nâb içersem la'l-i dil-bersüz harâm olsun

2 Bu gün 'âlemde 'uşşâk arasında baña 'ışk olsun
Cefâsı çok güzellerde begüm saña selâm olsun

3 Dilümden gitmesün zevki nigârâ şevküñüñ bir dem
Gözümde leblerüñ 'aksi şarâb-ı lâlefâm olsun

4 Elüñden bir ayag içsem didümse baña incinme
Tolu sun sâkiyâ eksükligüm binüm tamâm olsun

5 Celîlî gam karañlugın göñülden sürmek isterseñ
Hilâl-i sâgaruñ devri elüñde ber-devâm olsun

3805 Nazîre-i Sun'î

1 Güneş yüzlüm kamer alnuña mihr ü meh gulâm olsun
Cihân meh-rûları içre saña her dem selâm olsun

2 Kaşuñ mihrâbına karşu niyâz itmek diler göñlüm
Geçüben sadr-ı mihrâba aña çeşmüñ imâm olsun

3 Kayırmaz ben olursam gam esîri bend-i hasretde
Gulâm-ı serv-i âzâduñ olanlar şâd-kâm olsun

4 Helâl olsun saña agyâr ile şâdî vü ‘işretler
Baña sensüz cihânda bir nefes dirlik harâm olsun

5 Hazân-ı gam beni hâke salup ben yirde yatdukça
Gül-i bahtuñ gülüp hüsnüñ bahârı müstedâm olsun

6 Ger ola huşk-sâl-i hecrden berg-i vücûdum zerd
Letâfet gülşeninde serv-kaddüñ hoş-hırâm olsun

7 Kaçan lâyık ola Sun’î ki tapuñla ola hem-ser
Kabûl eyler iseñ anı saña kemter gulâm olsun

3806 Li-mürettibihi

1 Bugün bu cebhe vü ruhsâra mihr ü meh gulâm olsun
Efendi bu cemâl ü hüsn sende ber-devâm olsun

2 Nesîm-i subh şâm-ı zülfüñ ahbârın esenlikle
Getürsün baña her dem peyk-i ferhunde peyâm olsun

3 Revân olsun yolına nakd-i cânum tek o cânâne
Merâm üzre gelüp ben ‘âşık-ı nâ-kâma râm olsun

4 Lebüñ şevkine ey sâkî safâ beziminde devrüñde
Müdâm ehl-i dile eglence câm-ı la’lfâm olsun

5 Şu bezm içre ki Nazmî olmaya bir sâde-rû sâkî
Şarâb içmek baña anda harâm-ender-harâm olsun

3807 Li-mürettibihi

1 Virür her bezme revnak şâhid-i mey müstedâm olsun
Tutar hürmetle hoş bezm ehlini lutfı müdâm olsun

2 Hilâl-i câmı her dem bedr idüp devr itdür ey sâkî
Müdâm ihsânuñ ehl-i bezme ihsân-ı tamâm olsun

3 Senüñ bâlâ kadüñe baş eger Firdevs'den Tûbâ
Tapuña sidre kâmetlerde ey hûrî selâm olsun

4 Dilerse nakd-i cânum yolına olsun revân ey dil
Kosun ser-keşligi tek baña ol cânâne râm olsun

5 Ne lezzet var şarâb içmekde Nazmî sâde-rûlarsuz
Şarâb-ı sâde içmek baña bir dahı harâm olsun

Nev'-i dîger

3808 Ez-ân-ı 'Atâ

1 İçersem âb-ı hayvânı lebüñsüz baña kan olsun
İçersin sen benüm kanum su gibi nûş-ı cân olsun

2 Tenüm yog oldı göñlüm sende bir cân kaldı varumdan
Benüm rûhum senüñ yoluña ol dahı revân olsun

3 Kaşuñ yayını kurdukça müjeñ oklarını gönder
Göñül bâgında her biri dikilsün bir fidân olsun

4 Eger Gül-gûn-ı eşk-i germ-reftâr olmag isterseñ
Dilâ koş âh-ı Şeb-dîz'üñ anuñla hem-'inân olsun

5 Geçerse tîr-i müjgânuñdan özge nesne göñlümden
Göreyin bükilüp kaddüm belâñ ile kemân olsun

6 Ne hüsn-i yâr-ı Şîrînden ne sensüz Kûh-ken'den kim
'Atâ 'ışkuñ ko söylensün cihânda dastân olsun

7 Vedâ’ idüp ki sînem derdine dâg urdı ol dil-ber
Ayıtdı benden ey bî-dil saña bu bir nişân olsun

3809 Nazîre-i Âhî

1 Şarâb-ı ergavân içsem lebüñsüz baña kan olsun
İçersin sen benüm kanum efendi nûş-ı cân olsun

2 Elüm ol kan olacakdan yuyup ben tevbe itmişdüm
Nasûhuñ la’l-i şîrîni gözüm kan itdi kan olsun

3 Benüm rûhumdur ol lebler revânumdur benüm ol kad
Hem ol serv-i revân içün benüm rûhum revân olsun

4 Hüseyn’üñ agzın añmaga dilüm varmaz benüm ammâ
Hasan Bâlî’nüñ agzından zebânum tercemân olsun

5 Uzansun devr-i hüsninde saçı ‘ömr-i dırâz olsun
İlâhî isterem senden ki ‘ömrüm câvidân olsun

6 İtümdür dirmiş ol dil-ber ulularmış beni Âhî
Kemâl-i devleti artsun ‘azîz ü kâm-rân olsun

3810 Nazîre-i Subhî

1 Ko bozug göñlüm evi kahr ile virân olsun
Oda yansun yakılan Külbe-i Ahzân olsun

2 Yâr kûyına iletsün bir avuc topragumı
Beni yirden götüren eşk-i firâvân olsun

3 Ko yoluñda beni kanlara boyanup yatayın
Yüzümi yirlere dep hâk ile yeksân olsun

4 Irmag ister gözümüñ yaşı yüki boynumdan
Tâ bu kanla suyı geçmek baña âsân olsun

5 Beni göz yaşı yusun dîdeler[üm] su koysun

Üstüme nevha kılup nâle vü ‘uryân olsun

6 İçdügüm mey leb[i] yâdına kızıl kan oldı
Koñ beni kan yudayın derdüme dermân olsun

7 Gül yüzi yâdına Subhi’de gelen eşk-i revân
Meclis-i yârda berg-i gül-i handân olsun

3811 Ve lehu Eyzen

1 Gül yüzüm yirlere dep hâk ile yeksân olsun
Ger cihân halkı görüp hâlüme hayrân olsun

2 Geh müjeñ pâreleye bagrumı geh tîguñ
Nice bir gamzelerüñle arada kan olsun

3 Hey meded begler agalar baña tîmâr eyleñ
Baña bir çâre görüñ derdüme dermân olsun

4 Mâ-cerâ-yı dilümi şerh idemez yâra benüm
Aglayan fürkatümi dîde-i giryân olsun

5 Beni bir tîr ile ey kaşı kemân eyle halâs
Gel e öldür beni cânum saña kurbân olsun

6 Yâr kûyından ecel ‘âşıka bir gül besdür
Var a ey gonçe ne sen [ne] gül-i handân olsun

7 Yâra dîvânelerin defter ü dîvân idicek
Didi Subhî hele ser-defter ü dîvân olsun

3812 Nazîre-i Refîkî

1 Dimiş ol meh ki gelsün işigümde pâsbân olsun
Seherden gün yüzüm görsün cihânda kâm-rân olsun

2 Benüm gülzâr-ı hüsnüm hurrem olsun tek ne yâ nemdür
Gerek dehrüñ bahârı ser-be-ser fasl u hazân olsun

3 Cemâl-i gülşeni şükrânesi çâh-ı zenahdânum
Göñüller ‘andelîbine İlâhî âşiyân olsun

4 İrişsün tîr-i maksûdı nişâna togrı ‘uşşâkuñ
Bükülsün kâmeti egri nazarlunuñ kemân olsun

5 Kıya bakışlarum birle görüp hüsn-i dil-efrûzum
Baña kim yahşi satmazsa anuñ bahtı yaman olsun

6 Cemâlüm şevkile kûyumda cân irenlerüñ yâ Rab
Yiri cennet yatagı cennet içre gülsitân olsun

7 Dimiş gülzâr-ı kûyumda kaçan cem’ olsa ‘uşşâkum
Refîkî ol gülistânda emîr-i ‘âşıkân olsun

3813 Nazîre-i Selmân

1 Nice bir kıssa-i ‘ışkuñ derûnumda nihân olsun
Yazılsun surh-i eşkümle revân ki dil-sitân olsun

2 Nice bir tîr-i âhum göge çıksun ey hilâl-ebrû
Nice bir kâmetüm kaşuñ firâkından kemân olsun

3 Gulâm-ı pâdşâh-ı hüsn olur zevki olan kimse
Gerekse bir gedâ olsun gerek şâh-ı cihân olsun

4 Hatuñ gemdügine zinhâr incinme benüm cân olsun
Lebüñdür sûre-i Kevser ‘izâruñ da Duhân olsun

5 Dimişdüñ saña bu bûse bahâ virem alam cânuñ
Kabûl eylemeyem rûh-ı revânum râygân olsun

6 Anuñçün ceng idüp kanlu bıcaklu olmasun ‘uşşâk
Arada hançer-i bürrânı yâruñ der-miyân olsun

7 Nice olur aña cân virmegi öger diyen Selmân
Boyına cân viren kimse benümle imtihân olsun

3814 Nazîre-i Revânî

1 Nice gam çekmesün ‘âşık ye nice şâdmân olsun
İçersin gayrılarla sen şarâbı nûş-ı cân olsun

2 ‘Aceb bir kimse var mı kim cihânda bendeñ olmaya
Gerekse ey şeh-i hûbân fülân ibn-i fülân olsun

3 Göñül gerçekden ol yârı eger sevmezse va’llâhi
Senüñ yoluñda ey nâsıh benüm sözüm yalan olsun

4 Göñül almak murâd ise tekellüf yokdur arada
Eger maksûd cân ise benüm rûhum revân olsun

5 Revânî ‘ışkı dildâruñ beni gâyet zelîl itdi
Kayırmaz ben hakîr ölsem o dil-ber kâm-rân olsun

3815 Nazîre-i Şem’î

1 Alursa cânumı gamzeñ n’ola ‘ömrüm revân olsun
İçerse leblerüñ kanum efendim nûş-ı cân olsun

2 Yoluñda ok gibi togrı degülsem ey kemân-ebrû
Bükilsün dâl-i zülfüñden elif kaddüm kemân olsun

3 Nice başlar gider kanlar dökilür kimseler sormaz
Tarîk-i ‘ışkdur bunda dimezler kana kan olsun

4 Güzellik tahtına geçdüñ begüm ‘uşşâka dâd eyle
Saçuñdur ‘adl zencîri lebüñ Nûşîn-revân olsun

5 Perî-peyker melek-sîmâ güzeller çok durur ammâ
Görinmez gözüme sensüz gerek hûr-ı cinân olsun

6 Oñılmaz derdüñüñ dâgı yüri ‘arz eyle dildâra
Nice bir sînede Şem’î bu göynükler nihân olsun

3816 Nazîre-i Celîlî

1 Müjeñ tîrini atmaga kaşuñ müşkîn-kemân olsun

Benüm cânum benüm hanum aña karşu nişân olsun

2 Hayâl-i hadd-i gül-gûnuñ gözümde ko ki eglensün
Fezâsı sînemüñ andan ser-â-ser gülsitân olsun

3 Ko tursun alma sînemden yüregüm gibi peykânuñ
Hadengüñ yâresi cânâ anuñla yâr-ı cân olsun

4 Yaşum ırmagına binüm boyuñ servin ırag itdüñ
Yüri ey gözlerüm nûrı senüñ ile hemân olsun

5 Reh-i ‘ışkuñda ok gibi göñül togrudur ey dil-ber
Eger egrilik eylerse kaşuñ gibi kemân olsun

6 Lebi yâdına cânânuñ Celîlî sohbet itdükçe
Elüñde tutduguñ câm-ı şarâb-ı ergavân olsun

7 Cefâsı sengi ol yâruñ ögütsün un gibi cânı
Ruh-ı zerdüm lebi halvâsı içün za’ferân olsun

3817 Li-mürettibihi

1 Beni âhir helâk iden tek ol rûh-ı revân olsun
Aña ben ‘âşık-ı üftâdenüñ rûhı revân olsun

2 Safâ câmıyla sâfî ehl-i bezmi şâd-kâm eyler
Bu devrân içre sâkî kâm-bahş u kâm-revân olsun

3 Çeküp çâk eylesem şevküñle sînem subhveş tañ mı
Nice bir mihrüñ ey meh-rû bu göñlümde nihân olsun

4 Yüce pervâz idüp olsun karârı âstânuñda
Göñül şeh-bâzına ko âşiyân ol âstân olsun

5 Ayaguñ tozına yüz sürmege devlet virürse el
Bu Nazmî’nüñ nisârı yoluña nakd-i revân olsun

3818 Li-mürettibihi

1 Dehânuñ öpmege nakd-i revân cânâ revân olsun
Miyânuñ kocmaga ser-cümle varum der-miyân olsun

2 Nedür yoluñda ser terk eylemek yâ dil fidâ itmek
Dilerseñ cân dahı saña benüm rûhum revân olsun

3 Çeküp çâk ideyin şevküñle sînem subhveş ey meh
Ki dilde dâg-ı mührüñ saña gün gibi ‘ayân olsun

4 Revân cân vire dirsin husrev-i şîrîn-dehân içün
Ki âdem ‘ışk ile Ferhâdveş bir dâstân olsun

5 Bulup fikr-i miyânuñla bu Nazmî ince ma’nâlar
Dem-â-dem vasf-ı dendânuñla sözde dür-feşân olsun

DER-BAHR-İ HEZEC-İ MAHZËF
Taktî’eş: Mefâ’îlün Mefâ’îlün Fe’ûlün

3819 Ez-ân-ı Ahmedî

1 Eger olmasa gözüm yaşları hûn
Şafak ‘aksinden ola mıydı gül-gûn

2 Bu dudakdur ‘aceb yâ la’l-i sîr-âb
Bu dişler mi ‘aceb yâ dürr-i meknûn

3 Göñül olmış saçuñ bendine meftûn
Nitekim cân gözüñ sihrine meftûn

4 Nicesi diyeyin zülfüñe ‘anber
Ki miski ol idüp durur ciger-hûn

5 Saçuñ sevdâsına çâre dilerdüm
Didiler sabr durur aña ma’cûn

6 Lebüñden it iderseñ derdüme em
Ki ol durur Şifâ-yı derde Kânûn

7 Namâzumda kaşuñ mihrâbın añup
Dilüme gelmez illâ sûre-i Nûn

8 Gözüñden ne füsûn oldı_Ahmedî'ye
Ki_anı itdi saçuñ sevdâsı mecnûn

3820 Nazîre-i 'Ulvî

1 Tudak ısırdı kim dilden döke hûn
Nice kan döker ol yâkût-ı mey-gûn

2 Meger didi yine dendânı remzin
Kim oldı ol dehen pür dürr-i meknûn

3 Lebüñe eşk-i gül-gûn gice gündüz
Yiler tâ kim ire Şîrîn'e Gül-gûn

4 Sirişküm dürlerine rahm it ey göz
Evinden itme bu eytâmı magbûn

5 Boyuña hem-ser olmaz Tûbi vü serv
Zihî kim râstsın ey yâr-ı mevzûn

6 Göñül çengüñden ey cân 'ûd gibi
Nice yana necâta yok mı kânûn

7 Benüm 'Ulvî ki sözüm sihr durur
Bu turfe kim saña kâr itmez efsûn

3821 Nazîre-i Mesîhî

1 Beni dûlâb idüpdür çerh-i gerdûn
Dökerse kûze-i çeşmüm n'ola hûn

2 Öñüñce yilmedin ey Husrev'üm gör
Ne kanlar derledi bu eşk-i Gül-gûn

3 Gözüm yaşını silmekden dem-â-dem

Olupdur âstînüm çâh-ı pür-hûn

4 Didüm yoluña cân olsun mı kurbân
Kakıyup didi cânân olsun olsun

5 Hemîşe vasf-ı dendânuñdur iden
Bu nazmum riştesin pür-dürr-i meknûn

6 Sözüm bir tâze dil-berdür kim olmış
Aña ebrûlaruñ mısrâ'-ı mevzûn

7 Nazar itdükçe mir'âta Mesîhî
Görinür aña iki bedre altun

3822 Ve lehu

1 Niçün bizden kaçar ol çeşm-i pür-hûn
Çü me'nûs olur âhû ile Mecnûn

2 Ne hoşdur bezmgâh-ı subh ki_anda
Olur tâs-ı felek bir câm-ı gül-gûn

3 Döker yaşumı gavvâs-ı hayâlüñ
Deñizden çıkarur san dürr-i meknûn

4 Kesilmez zülfi Şîrîn dudagından
San olmışdur ögür Şeb-dîz ü Gül-gûn

5 Severseñ sîm ü zer ben hâke gel kim
Türâb içinde yatur mâl-i Kârûn

6 Bilümi mutrib-i gam eyledi çeng
Bu mıdur bezm-i 'ışk içinde kânûn

7 Mesîhî'den şehâ ayrılma zinhâr
Ki yürimez Sikender bî-Felâtûn

3823 Nazîre-i Riyâzî-i Kâdî

1 Gözümden akdı iki çeşme-i hûn
Biri Seyhûn oldı biri Ceyhûn

2 Sadefden bahr-i ‘ışk içinde çeşmüm
Sirişkümden toludur dürr-i meknûn

3 Cemâl-i Yûsuf-ı Ken’âna bakmaz
Seni ister seni bu kalb-i mahzûn

4 Koyup ol cânı meyl itdi cihâna
‘Aceb mi yire geçse cism-i Kârûn

5 Gam-ı ‘ışk ile zerd itdüñ yüzüñi
Riyâzî yine oldı işüñ altun

3824 Ve lehu

1 Cemâlüñ gül gibi olalı gül-gûn
Sarardı reng-i rû oldum diger-gûn

2 Elümden aldayup göñlümi alduñ
Beni itdüñ bugün gâyetde meftûn

3 Deve kannışlarını gösterür serv
Kılamaz şîve kaddüñ gibi mevzûn

4 Musahhar oldı ebrûña ser-â-ser
Güzellik milketinde rub’-ı meskûn

5 Riyâzî gibi bir gün gülmemiş hîç
Gam-ı Leylâ’yla geçmiş rûz-ı Mecnûn

3825 Li-mürettibihi

1 Cihân içinde ger a’lâ vü ger dûn
Olupdur hep zebûn-ı zâl-i gerdûn

2 Gam u endûh-ı çerh-i pür-cefâdan
Olupdur hâlüm âh kim diger-gûn

3 Düşüp devr âsyâbına dirîgâ
Ögütdüm gendüm itdüm zecr ile un

4 Bu devrüñ cevri dehrüñ kahrı dâyim
Nice bir ide gñlüm böyle mahzûn

5 Cefâ-yı çerh-i gaddâr u sitemkâr
İder Nazmî dem-â-dem bagrumı hûn

3826 Li-mürettibihi
1 Be-gâyet oldugiçün himmeti dûn
Döner her dûnuñ üstine bu gerdûn

2 Virilse câh ile bir câhile kadr
Olur fazl ehlinüñ hâli diger-gûn

3 Belâ bezminde ney gibi dem-â-dem
Nigârâ nâledür ‘uşşâka kânûn

4 Kimüñ vardur senüñ ânuñ gibi ân
Eyâ kaddi elif ebrûları nûn

5 Müdâm ey gonce-leb bezm-i çemende
Senüñle içelüm gel câm-i gül-gûn

6 Be sûfî var iken câm-ı safâ-bahş
Ne yirsin içüñe zehr olsun afyûn

7 Nigâruñ vasf-ı dendânında Nazmî
Olupdur her kelâmum dürr-i meknûn

Nev’-i dîger

3827 Ez-ân-ı Nizâmî
1 Yüzi tâ gündür anuñ saçları dün

Yüzi vü saçıdur zikrüm dün ü gün

2 Saçında güñlümüñ âvâzı çıkmaz
Egerçi gicede katı çıkar ün

3 Yüzinden yaña varsa zülfi tañ mı
Güzellerden yaña varur çü tütün

4 Nigârâ gün varur öylen zevâle
‘Adûnuñ ‘ömri güni öyle olsun

5 Ciger kanıyla yüzüñ yuma ‘âşık
Ki bî-kıymet olur ag olsa altun

6 Yarım düşmen yiter ‘ışkuñda baña
Rakîbi di ki gamzeñ iki biçsün

7 Nizâmî gözleriçün öl ki dirler
Öl anuñçün ki_ola sayru senüñçün

3828 Nazîre-i Mesîhî

1 Nigâruñ alnına kıblem didüm dün
Didi yüzüme dirsin irte bir gün

2 Yitiş ruhsârına irişmedin zülf
İñen eglenme kim gicelüdür gün

3 Nice devletlü başdur çerh yâ Rab
Ki gün togar anuñ başına her gün

4 Benüm nâlem gelür halka temâşâ
Baña yas ise ayruklara dügün

5 Didüm gün yüzüñi görsem n’olaydı
Mesîhî didi günüñ olur ol gün

3829 Li-mürettibihi

1 Firâk odı ki câna urdı dögün
Baña yas oldı ol agyâra dügün

2 Çü nerm olmaz nigâruñ katı göñli
Göñül şimden girü taşlarla dögün

3 Cemâl ü hüsn ile ol tıfl-ı mehveş
Olur bir âftâb uş irte bir gün

4 Baña vasl ol beni öldürmesün gam
Hasedden dûstum dümen ko ölsün

5 Hayâtı bûs-ı la'lüñledür anı
Sever cânı gibi Nazmî anuñçün

3830 Li-mürettibihi

1 O Yûsuf-hüsnsin sen kim dün ü gün
Kılur secde tapuña ay ile gün

2 Varursa tañ mı âhum saña her dem
Güzellerden yaña varur çü tütün

3 Bugün Mecnûn'ı oldum ol nigâruñ
Çü gördüm Leyli zülfini anuñ dün

4 Figânuñ işidüp bülbüller ey dil
Hezârân âferîn dirler senüñçün

5 Nigârâ hâl ü la'lüñ hareti âh
Urupdur Nazmi'nüñ cânına dögün

6 Dem-i vasluñda kılsam âh u nâle
N'ola çalgıyla olur çünki dügün

7 Dügün bayram olur her rûz-ı rûzeñ
Günüñ günden benüm şâhum yig olsun

Nev’-i dîger

3831 Ez-ân-ı Şeyhî

1 Nasîbüñ var ise sûfî safâdan
Mey-i sâfî içüp sâf ol riyâdan

2 Bahâr ile yine nakd olsa cennet
Heves dîdâra eyle geç hevâdan

3 Gel ey gül-ruh göñül bâgı yüzüñdür
Nesîmüñ hoş nefes bâd-ı sabâdan

4 Senüñle bir dem olur ‘ömr-i bâkî
Ne hâsıl dahı bu mülk-i fenâdan

5 Gözüñ nergislerinden câna od ur
Ki yigdür zahmı yüz biñ hûn-bahâdan

6 Leb-i la’lin ile bir nükte söyle
Ki kalsun gonçe dem-beste hayâdan

7 Eyâ vasl ehli kadrüñ vakti hakkı
Unutma Şeyhi’yi dahı du’âdan

3832 Nazîre-i Sultân Cem

1 Eger bîmâr olursa ten cefâdan
Yüzüm döndürmezem ol meh-likâdan

2 Nigâruñ ‘ışkı yolında hemîşe
Belâ yigdür baña zevk u safâdan

3 Niçün yüz döndürem dil-ber gamından
Ki kaçmaz kimsene lutf u vefâdan

4 N’ola kirpük okı zahm ursa câna
Ki zahmı câna yig durur devâdan

5 Habîbüñ derdi ile ölmeyince
Usanmaz bu Cem-i miskîn belâdan

3833 Nazîre-i Nişânî Mehemmed Paşa

1 Yüzüñ vasfın işidelden sabâdan
‘Arak-rîz oldı güller ol hayâdan

2 Meger kıldı tecellî mihr-i hüsnüñ
Ki her bir zerre raks urur safâdan

3 Hatâdur miske beñzetmek saçını
Ki gelmez bûy-ı cân misk-i Hıtâ’dan

4 İzinüñ tozına yüz sürmek içün
Döşer gün subh-dem tâk-ı semâdan

5 İrişmezse nisâb-ı vasluñ ey dûst
Nasîbüm kılma bârî kim cefâdan

6 Çü geldüm eylerem deryûze lutfuñ
Dirîg itme nazar şâhâ gedâdan

7 Garaz verd-i ruh u sünbül saçıdur
Nişânî rûz u şeb vird ü du’âdan

3834 Nazîre-i Zâtî

1 Saçınuñ istedüm bûyın sabâdan
Didi miskîn yüri geç bu hevâdan

2 Su’âl itdüm cebîn ü kâkülinden
Cevâb itmez baña akdan karadan

3 Muhammed ümmeti kalduk ayakda
Şefâ’at irmez ise Mustafâ’dan

4 Şu deñlü mehde mihrüñ var kim ey meh
Kovarsañ kapudan düşer bacadan

5 Dem-â-dem Zâti'nüñ sögüp nigârâ
Dudaguñ agzına añsun du'âdan

3835 Li-mürettibihi

1 Nigâruñ kaçdugı ben bî-nevâdan
Budur kim 'âr ider şehler gedâdan

2 Bilüñe kol tolamak ben kuluña
Kolaydı hançerüñ çıksa aradan

3 Ayaguñ tozıdur iki gözümçün
Murâd iki gözüm kuhl-ı cilâdan

4 Mey-i sâfı komazduñ sen de sâfî
Be sûfî hazz alayduñ ol safâdan

5 N'ola hecrüñde la'lüñ añsa Nazmî
Orucda hazz alınur baklavadan

3836 Li-mürettibihi

1 Beni añardı o dil-ber vefâdan
Eli degse eger bir dem cefâdan

2 Ruh u zülfine meylüm añlar ol yâr
Velî tınmaz baña akdan karadan

3 Kad-i bâlâ-yı cânân fikri ile
Belâ eksük degül ben mübtelâdan

4 Göñül kim düşdi bend-i zülfüñe âh
Halâs olmak ne mümkin ol belâdan

5 Firâk-ı zülf ü çeşm ü kaddüñ ile
lürse Nazmi unutma du'âdan

3837 Li-mürettibihi

1 Beni lutf idüp añmazsañ vefâdan
Unutma bâri ihsân it cefâdan

2 Kara zülfüñe ebr öyküngüdiçün
Olur her dem ‘arak-rîz ol hayâdan

3 Hümâyûn zülfüñüñ fikrinde yiler
Hümâ geçmez olınca bu hevâdan

4 Didüm hep fikr ü râyum râ kaşuñdur
Didi geçmez misin dahı bu râdan

5 Dilerseñ Nazmiyâ derdüñe emsem
Cüdâ olma o la’l-i cân-fezâdan

Nev’-i dîger

3838 Ez-ân-ı ‘Atâyî

1 Dil âşüfteñ durur salma nazardan
Habîr ol dâyimâ ol bî-haberden

2 Baña şol hûr-sıfat ruh hˇâb içinde
Görinelden berîyem hayr u şerden

3 Boyum cevrüñle halka_oldı kapuñda
Ne bâb ile sürilem ben bu derden

4 Sabâ nergis gözine tuhfe iltür
Dem-â-dem ugraduguñ reh-güzerden

5 Ciger-sûz oldugı âhum budur kim
Gelür derd ile boyanmış cigerden

6 Bahâ la’lüñe cân u ser getürdüm
Ki bu kıymetlürakdur sîm ü zerden

7 Çü ‘ayb oldı hüner şimdi hüner ‘ayb
Dahı urma ‘Atâyî dem hünerden

3839 Nazîre-i Gülşenî

1 Ruhuñ yâd eylerem gül-berg-i terden
Nesîm-i sünbülüñ bâd-ı seherden

2 Figânumdan kapuñda şermsâram
Seg-i kûyuña olan derd-i serden

3 Yüzüñ şem’in gören pervâne kimdür
Çıkar Cibrîl olursa bâl ü perden

4 Ciger kanı ola üftâdelerde
Gözüm yaşı gibi düşmiş nazardan

5 Dil-i bîmâruñ ol lebdür devâsı
Tabîbâ ko ‘ilâcı gül-şekerden

6 Gelür çeşm ü cigerden eşk ü âhum
Haber virse ‘aceb mi bahr ü berden

7 Yüzüñ şem’ini gördi Gülşenî çün
Nazar kat’ eyledi şems ü kamerden

3840 Nazîre-i Mahmûd Paşa

1 Gözüm yaşına rahm it sürme derden
Ki merdüm-zâdedür düşmiş nazardan

2 Şol âhûdur gözüñ kim bir nazarda
Dil ü cân sayd ider biñ şîr-i nerden

3 Niçün men’ itdi yâruñ tîri zahmın
Ümîdüm bu mıdı benüm siperden

4 Dil-i cânândan umma ey göñül rahm
Ki bitmez verd-i ter hergiz hacerden

5 Hayâl-i la’l-i dür-pûşuñla cânâ
Döker bu gözlerüm mercân güherden

6 Ben ol zühre-cebîne müşterîyem
Ki_elüme suna hurşîd ü kamerden

7 Yolında dil-berüñ cân virmek içün
Eyâ ‘Adnî hazer eyle hazerden

3841 Nazîre-i Kâsım Paşa

1 Didi dil-ber rakîb irmiş seferden
Didüm neñ var dahı kara haberden

2 Didi haylî zamân ol haste yatmış
Didüm kan lâzım olmış şeh tamardan

3 Didi ‘âşıklarumdan havf idermiş
Didüm kurtılmasun havf u hatardan

4 Didi bî-çârenüñ miskinligi var
Didüm minnet ne hâcet bâr-ı hardan

5 Didi bir segce yok mı işigümde
Didüm yokdur yog olsun derd-i serden

6 Didüm bir bûse hayr eyle didi kim
Güzeller fârig olur hayr u şerden

7 Didüm Sâfî seni bir kocmag ister
Didi var epsem ol geçme nazardan

3842 Nazîre-i Necâtî

1 Hayâl-i yâr öñine mâ-hazardan
Dil ü dîdem bulındı huşk u terden

2 Lebüñ vasfın işitmiş gonçelerden

Gül açılmış anuñçün çın seherden

3 Sevâd-ı dîde mülk-i ten senüñdür
Neñ eksük pâdşâh-ı bahr ü berden

4 Eger şîrîn lebüñe öykünürse
Göreyin Tañrı dad alsun şekerden

5 Baña bir bûse vir ölsün rakîbüñ
Halâs ol dûstum hayr ile şerden

6 Yüzüñi gördüm itdüm ‘îşa bünyâd
Kim işe ibtidâ hoşdur seherden

7 Göñül ‘ışk odına yanar gözüm nem
Necâtî Tañrı saklasun beterden

3843 Nazîre-i Hilâlî

1 Güzelsin ey hilâl-ebrû kamerden
Seni Hak saklasun yavuz nazardan

2 Lebüñe_öykündügi vâki’ olursa
Alalum dadını anuñ şekerden

3 Belâdur togrusı ol serv-i bâlâ
Gücenme hey gülüm togrı haberden

4 Miyânuñ şübhesüz yokdur ve lâkin
Kimerde dil gümân eyler kemerden

5 Gözüm yüzüñe ‘âşıkdur yaşurma
Cemâlüñ merdüm-i sâhib-nazardan

6 Hilâlî la’lüñi yâd itdügince
Pür eyler dâmenin yâkût-ı terden

7 Ne bilür kim neden giryân olur şem’

Tutuşup yanmayan sûz-ı cigerden

3844 Nazîre-i Sabâyî

1 Cemâlüñdür garaz devr-i kamerden
Murâd özüñdür esnâf-ı beşerden

2 Ruhuñda zülfüñ ol tâvûsa beñzer
Ki_ider gülşende cevlân çın seherden

3 Usûle zulm idüp öper lebüñi
Göreyin Tañrı dad alsun şekerden

4 Ciger gûşem dir ey cân gamzeñe dil
Yazukdur anı kat' itme cigerden

5 Yaşum seyyâresin yollara dökme
Hazer kıl ey melek-ahter güzerden

6 Ne vasl añdum ne hicrân hışm idersin
Ne söyledüm saña ben hayr u şerden

7 Sabâ gibi sunaldan zülfüñe el
Sabâyî bî-haberdür pâ vü serden

3845 Nazîre-i Celîlî

1 Leb-i şîrînüñ evsâfın şekerden
İşidenler sovur cüllâb-ı terden

2 Başını hırkaya çekmezdi gonçe
Sovuklık görmese bâd-ı seherden

3 Od olsun yiri yig görmezse şem'üñ
Güneş yüzlüm cemâlüñi kamerden

4 Mey-i telhi lebüñe beñzedürmiş
Bu söz şîrîn degül mi gül-şekerden

5 Lebi vasfında sözüñ çün şekerdür
Celîlî söyle bu şîrîn haberden

3846 Nazîre-i Gedâyî

1 Lebüñ lezzetde şîrîndür şekerden
Letâfetde dişüñ yigdür güherden

2 Hilâl ebrûña öykündi didiler
Bu egriligi ummazdum kamerden

3 Hatuñ haddüñ yüzin tutmış işitdüm
Kararup geçdüm ol kara haberden

4 Gözüme tura ger yig görmez isem
Ayaguñ topragın kuhl-ı basardan

5 İñen depme yire kim başum içün
İşigüñ taşı yigdür tâc-ı zerden

6 Yine hûnîn görinür dâmen-i çerh
Ne ‘ârif kanına girdi seherden

7 Gedâyî çün sözüñ nazm-ı güherdür
Nisâr eyle cihâna ol güherden

3847 Li-mürettibihi

1 Sabâ kim yâd ide kaddüñ seherden
Gelür mevzûn sadâlar her şecerden

2 Kamerdür mihr-i hüsnüñ müşterîsi
Güneş yüzlüm güzelsin sen kamerden

3 Yoluñda âhir ey şîrîn-dehen dil
Geçer Ferhâdveş cân ile serden

4 Görinmez bu gözüm merdümlerine
Kaçar âh ol perî ehl-i nazardan

5 Dem-â-dem zikr-i la’l-i yâr Nazmî
Baña şîrîn gelür şehd ü şekerden

3848 Li-mürettibihi

1 Lebüñ şîrîn durur şehd ü şekerden
Ruhuñ rengîn durur gül-berg-i terden

2 Yüzüñ günden nitekim enver alnuñ
Münevver ey hilâl-ebrû kamerden

3 Nigârâ penbeden yumşak tenüñ lîk
Hacerden katıdur bagruñ hacerden

4 Ayaguñ tozını ehl-i nazarlar
Nigârâ yig görür nûr-ı basardan

5 Leb ü dendânuñ eyler Nazmi tercîh
Dür-i hoş-âbdan yâkût-ı terden

DER-BAHR-İ RECEZ-İ SÂLİM

Taktî’eş: Müstef’ilün Müstef’ilün Müstef’ilün Müstef’ilün

3849 Ez-ân-ı Ahmed Paşa

1 Miskîn göñül sevdâdadur şol turre-i şeb-reng içün
Ser-hoş gibi gavgâdadur ol çeşm-i şûh u şeng içün

2 Gül gibi râz açup güler her dem hezâr agyâr ile
Açmaz dehânın gonçeveş bir lahza ben dil-teng içün

3 Cânâ ne bî-dîndür gözüñ kim hışm ile cân kasdına
Tîr ü kemân almış ele sahn-ı haremde ceng içün

4 Çün câm-ı la’lüñ cur’ası cânumdur ey sâkî benüm
Kimdür ki cânın terk ide ‘âlemde nâm u neng içün

5 Nâr ile korkutma bizi ey zâhid-i bârid-nefes
Kim biz oda çün yanmışuz ol la'l-i âteş-reng içün

6 Müşk ile şîrînlik yazup hattuñ leb-i la'lînüñe
Tîg ile efsûn okımış câzû gözüñ nîreng içün

7 Kadd-i bülendüñ yâdına Ahmed yüceldür nâlesin
Serve çıkup feryâd ider kumrî aña âheng içün

3850 Nazîre-i Nizâmî

1 Dîvâne dil kim hastedür ol çeşm-i şûh u şeng içün
Dâm-ı belâya bestedür bu zülf-i 'anber-reng içün

2 Çün seyr-i gülşendür açan hüzn ehlinüñ göñlin n'ola
'Arz itse dil-ber 'ârızın bir lahza ben dil-teng içün

3 Hâr-ı firâkı nîşini nûş eyleyüp cân bülbüli
Her dem hezârân gam çeker ol 'ârız-ı gül-reng içün

4 Mutrib çü zülfi kavlini 'uşşâka ayda çenginüñ
Cân riştesinden eylesün evtârını âheng içün

5 Yâruñ yüzin jengâr-ı gam tutdukça sürsün yüzüme
Zîrâ kile sürmek gerek mir'âtı def'-i jeng içün

6 Geh 'ârızı 'âşıklara lutf u safâsın 'arz ider
Gâhî zirih cevşen geyer müşkîn saçından ceng içün

7 Zülfi ki hattına delîl olur saçından hâline
San şâh-ı Çîn leşker çeker mülk-i Habeş'den zeng içün

8 Dâyim işigi taşını başına urur 'âşıkuñ
Biz başumuz sakınmazuz illâ ki hayf ol seng içün

9 Dimiş Nizâmi 'âridür bulmada terk-i 'ârdan
Biñ 'ârı terk itmek olur 'ârı olan bir neng içün

3851 Nazîre-i Muhibbî

1 Bî-çâre göñül hastedür ol la’l-i âteş-reng içün
Dâm-ı belâya bestedür ol turre-i şeb-reng içün

2 Kûyında olsam bir nefes yâruñ itine hem-nefes
Yiter baña bu mertebe ‘âlemde nâm u neng içün

3 Yâd eyleyüp gül yüzüñi zârîlık itsem derd ile
Gülşende iñler ‘andelîb feryâduma âheng içün

4 Dirler yüzinde câ-be-câ belürdi hattı dil-berüñ
Didüm ki sultân-ı Habeş Rûm’a gelüpdür ceng içün

5 Görüp cemâl-i çînüñi nakkâşlar hayrân olup
Bu nakşa dirler âferîn hâcet degüldür reng içün

6 Her kim basa ‘ışka kadem evvel gerekdür terk-i ser
Baş terkini urmak gerek meydâna giren ceng içün

7 Yanar firâkuñ odına cân bülbüli pervâneveş
Yansa Muhibbî tañ mıdur ol la’l-i âteş-reng içün

3852 Nazîre-i Kemâl-i Zerd

1 Telh oldı ‘îşum ol leb-i şîrîn ü lâle-reng içün
İşitdi saht oldı şeker ben haste-i dil-teng içün

2 Nakkâşlar Çîn’den gelüp hüsnüñ misâlin ki_aldılar
Kanlu yaşumı sürdiler hadd ü lebine reng içün

3 Yâ Rab ne bed-âyîn imiş kaddüñde sâhir sünbülüñ
Kim mushaf üzre oturup efsûn okur nîreng içün

4 Çekme ser ü cân kasdına hışm ile tîg-ı cevrüñi
Bu memleket hod hep senüñ hâcet ne bunca ceng içün

5 Gelmez Kemâl-i hasteyi görmege ol ‘Îsâ-nefes
Kebk-i derî gibi gider her dem rakîb-i leng içün

3853 Nazîre-i Visâlî

1 Ben âh idici bülbülem sen ruhları gül-reng içün
Sen ganc idici gonçesin ben bülbül-i dil-teng içün

2 Geçdüm şeh-i ‘uşşâk olup çün işigüñ tahtına ben
Yiter baña bu mertebe ‘âlemde nâm u neng içün

3 Zülf-i siyâhuñ çevresin tutdı hat ey ‘unnâb-ı leb
Cem’ oldı san mûr-ı siyeh miskîn ‘ineb âveng içün

4 Kaddüñ livâsın götürüp çöz zülfüñüñ her bir kılın
‘Âşıklaruñ meydânına girmek dilerseñ ceng içün

5 Bu devleti yok başuma taş urmaz iseñ râygân
Virsün gözüme diyeyin biñ dâne dür bir seng içün

6 Sen mâh içün âh eyleyüp germ itdügümce zühreyi
Çengâline çengin alur feryâduma âheng içün

7 Yog ise bülbül tâkatüñ hâruñ cefâ vü cevrine
Hüsnine bakup güllerüñ aldanma bûy u reng içün

8 Sâhir degülse ol lebi şekker sanem kand üstine
Güftâra geldükçe niçün efsûn okur nîreng içün

9 Vasfın Visâlî lutf ile şerh itdügince la’lüñüñ
Tûtî olup güftâr ider şevk ile şekker-teng içün

3854 Nazîre-i Revânî

1 Tograndı bagrı şânenüñ bu zülf-i ‘anber-reng içün
Asıldılar âyîneler ol yaraşug u şeng içün

2 Def’-i gam içün sâkiyâ yâkût-ı rûh-efzâyı sun
Nice nice kan yudalum şol la’l-i âteş-reng içün

3 Agyâra hem-dem olmagıl yohsa helâk itdüñ beni

‘Âr ehli gayretden ölür ‘âlemde nâm u neng içün

4 Sen meh-likâyı sevmegin gerdûn hilâl-i ‘îddan
Yalıñ kılıç almış ele ‘âşıklar ile ceng içün

5 ‘Âlemde olmaya devâ hergiz Revânî mey gibi
Dayim göñül mir’âtına gamdan irişen jeng içün

3855 Li-mürettibihi

1 Gam-gîn durur dâyim göñül bir yâr-ı şûh u şeng içün
Bir saçı sünbül yüzi gül bir zülfi ‘anber-reng içün

2 İdüp gülistâna güzer kıldukça ben feryâdlar
Bülbül hezâr efgân ider feryâduma âheng içün

3 Âhum okından ey melek sehm eyleyüp zâl-i felek
Cevşen geyer pup pul benek her şeb benümle ceng içün

4 ‘Işkuñ yolında dem-be-dem cânâ çeker derd ü elem
‘Işk ehli çekmez hîç gam ‘âlemde nâm u neng içün

5 La’l-i nigâr-ı cân-fezâ kim cân bulur andan safâ
Emsem durur ol Nazmiyâ ben haste-i dilteng içün

DER-BAHR-İ MUØÂRİ’-İ AHREB
Taktî’eş: Mef’ûlü Fâ’ilâtü Mefâ’îlü Fâ’ilün

3856 Ez-ân-ı Safî

1 Mestem müdâm la’l-i şeker-bâr-ı yârdan
Âşüfte-hâl-i zülf ü ‘izâr-ı nigârdan

2 La’lüñ yiter mezâkuma âb-ı hayâtdan
Bûyuñ yiter meşâmmuma bâd-ı bahârdan

3 Olsun rakîb elinde yakam gonçe gibi çâk
Ey gül emegüñ almaz isem dest-i hârdan

4 Lutf u terahhum it baña göster yüzüñi kim
Bir âbdur yanaram oda intizârdan

5 Zülfüñ ucın tutalı göñül ‘ışk u cân ile
Hâlî degül hatuñ gibi hergiz ‘anbârdan

6 Kaddüñ hayâli ile girüp bâga cân u dil
Bulmaz mecâl geçmege serv ü çenârdan

7 Görmek muhâldür Safî’ye şehryârını
Ger ‘avn-i Bâri olmaz ise şehryârdan

3857 Nazîre-i Vasfî

1 Ben kim cüdâyam ol sanem-i gül-’izârdan
N’olur baña bu gülşen-i bâg-ı gülşen ü bahârdan

2 Her yârı ‘âşıkıyla görüp bir kenârda
Turmaz akar gözüm yaşı her bir kenârdan

3 Hattuña kılmışam nazar incinme dûstum
Devrân gözüm mi açdurur oldı gubârdan

4 Devlet zamân ile tutalum baña yüz tuta
Andan ne assı çün ben ölem intizârdan

5 Vasfî zamâne devleti bir i’tibâr imiş
Geçmez misin dahı bu kurı i’tibârdan

3858 Nazîre-i İshâk Çelebi

1 Hecri güninde ben ki ölem intizârdan
Baña ne assı va’de-i vasl-ı nigârdan

2 Ey bî-vefâ visal ile ümmîdvâr idüp
N’olur ‘aceb ki yok yire kavl ü karârdan

3 Pâyânı yok kapuñda bugün hâk olanlaruñ

Görinmez oldı gök yüzi aslâ gubârdan

4 Ola ki ‘aks-i kâmet-i servüñ kenâr idem
Seyr idegel gözüm yaşını bir kenârdan

5 Ben bildügüm budur hele İshâk-ı derdmend
Var gayret eyle geç yüri nâmûs u ‘ârdan

3859 Nazîre-i Revânî

1 İçmege başladı yine göñlüm bahârdan
Mey sohbetini ögreneli lâlezârdan

2 Âşüfte olma her güzelüñ hatt u hâline
Geçmez misin göñül dahı nakş-ı nigârdan

3 Gözlük idindi dâgların sînemüñ göñül
Var ise incinüpdür o hatt-ı gubârdan

4 İçsün şarâbı sâkînüñ emsün şeker-lebin
Dad almag isteyen kişiler rûzgârdan

5 Ol lâle-çihre gördi beni şi’rüm isteyüp
Neñ var didi Revâni bize yâdgârdan

3860 Nazîre-i Şevkî

1 Göñlüm açıldı ol nefes-i müşk-bârdan
Gonçe gibi ki açıla bâd-ı bahârdan

2 Göstermedügi yâr gözine budur beni
Nâzük durur gözini sakınsun gubârdan

3 Çeşm-i nigârı ser-hoş idüp kanlar itdürür
Azdur bu deñlü reng mey-i hoş-güvârdan

4 Irma yüzüñi yâr gözinden var ey rakîb
Turşîyi men’ eylemek olmaz humârdan

5 Ey meh sen eyle ref’ yüzüñden nikâbı kim
Hurşîd ayurur şeb-i târı nehârdan

6 Öykündi diyü kadd-i ser-efrâzuña şehâ
Her murg şimdi nâleler eyler çenârdan

7 Öldürme bini öldürecek ehl-i kıbleyem
Ey gamze ırma yüzümi rûy-ı nigârdan

8 Şevkî çü vasf-ı tîguñı saldı zamâneye
Pür itdi ‘âlemi sühen-ı âbdârdan

3861 Nazîre-i Mâtemî-i ‘Acem

1 Olurdı ârzû-yı bekâ rûzgârdan
Ayırmasa zamâne eger yârı yârdan

2 Yârumdan ayru düşmişem ey vây bilmezem
Bahtumdan ideyin gele yâ rûzgârdan

3 Kan aglamag ile irişür cânuma ferah
Kim dem-be-dem göñül açılur lâlezârdan

4 ‘Işkum ziyâde oldı gelince hat-ı nigâr
Efzûn olur hemîşe cünûn nev-bahârdan

5 Endûh u mihnet ile refîk oldı Mâtemî
Tâ yârı itdi ‘azm-i sefer bu diyârdan

3862 Nazîre-i Emrî

1 Kan toldı gözlerüm elem-i hatt-ı yârdan
San kim kızardı dîde-i hayrân gubârdan

2 Korkum budur ki hîçe çıka hep ‘amellerüm
Mahşerde sorulursa dehân-ı nigârdan

3 Artık özin dehânuña teşbîh eylemez
Baş kurtarursa gonçe bu kez tîg-ı hârdan

4 Beñler degül durur kararan bahr-i hüsnüñüñ
Vardur nice cezîresi müşk-i Tatar'dan

5 Emrî geçerse menzil-i hicrânı cân atup
Bu 'arsada nişân koya seng-i mezârdan

3863 Nazîre-i Sun'î-i Pîr

1 Ayru düşelden ol sanem-i gül-'izârdan
Yandı yakıldı bülbül-i dil âh u zârdan

2 Şeb-dîz-i hattı toz koparaldan sabâ gibi
Devrân gözüm mi açdurur oldı gubârdan

3 Yılduz degül felekde görinen ki giceler
Zeyn eyler anı âteş-i âhum şirârdan

4 Ol serv-i mû-miyânı kenâr eyleyem diyü
Turmaz akar gözüm yaşı her bir kenârdan

5 Kanlu yaşumla çihre-i zerdümi itdi nakş
Bu kaldı yâdgâr bize ol nigârdan

6 Sâkî şarâb sun bize devr eylesün kadeh
Gül devri geldi öldük acı intizârdan

7 Medh eylemez kimesne senüñ gibi Sun'iyâ
Gül yüzi vasfını ben işitdüm hezârdan

3864 Nazîre-i Ferîdî

1 Haddüñ tarâvet ile mücellâ bahârdan
Kaddüñ letâfet ile mu'allâ çenârdan

2 Mestâne gözlerüñ göreli nergis-i basîr
Hayrân olup ayılmadı hˇâb u humârdan

3 'Anber saçuñı bulalıdan tâcir-i sabâ

Getürmez oldı nâfe-i müşki Tatar’dan

4 Tolaşalı o turre-i meksûra cân ile
Hâlî degül bu şîşe göñül inkisârdan

5 La’lüñ egerçi vasla virür va’de-i hayât
Andan n’olur ki hecr ile_ölem intizârdan

6 Kûyuñda iñlerem görüp agyâr ile seni
San gülşen içre bülbül ider nâle hârdan

7 Kalur Ferîdi menzile irmez piyâdedür
Ger merhamet irişmeye sen şeh-süvârdan

3865 Nazîre-i Remzî-i Âmidî
1 Ey Hüdhüd-i Sabâ haberüñ varsa yârdan
Vir müjde câna kurtar anı intizârdan

2 Yâhod güzâr kılur olur iseñ diyârına
Yüz biñ du’â yitür aña ben dil-figârdan

3 İkbâl ile çü itdi sefer ‘azmin ihtiyâr
Bî-ihtiyâr geçdi işüm ihtiyârdan

4 Kâm-ı dilüñ virem diyü aldı karârumı
Turmaz karâra döndi meger ol karârdan

5 Ol nâzenîni görmegedür mühlet ey ecel
Remzî-i hastenüñ dilegi Kirdgârdan

3866 Li-mürettibihi
1 Oldum fütâde cevr ü gam-ı rûzgârdan
Hâlüm harâb o pür-sitem ü zûrkârdan

2 Devlet zamân ile baña yüz tuta diyü âh
Dirligidür bu kim ben ölem intizârdan

3 Bahtum sa’îd ü tâli’üm olurdı baña yâr
Bir zerre mihr görsem o gün yüzlü yârdan

4 Ol sîm-ten miyânın ider zer döken kenâr
Ben göz yaşın döküp bakaram bir kenârdan

5 Şükr eyle sıhhati ulu ni’met bilüp yüri
Nazmi şikâyet eyleme gel iftikârdan

Nev’-i dîger

3867 Ez-ân-ı Necâtî
1 Yârânı sûfi savma’aya da’vet itmesün
Rıtl-ı girân elinde iken hıffet itmesün

2 Câm-ı cihân-nümâ ile Cemşîd-i vaktdür
Pîr-i mugâna kişi nice hizmet itmesün

3 Sürdi çıkardı cennet-i kûyından ol mehüñ
Âdem rakîb-i dîve nice la’net itmesün

4 Dil-ber yüzine gül dir imiş ‘andelîb-i bâg
Yüz virmesün iñende güle nisbet itmesün

5 Dirler ki za’fı gâlib olupdur Necâti’nüñ
Cânân öñinde ölmek içün ‘illet itmesün

3868 Nazîre-i Resmî
1 Hecrüñde dil nice taleb-i vuslat itmesün
Haste ne cân ile heves-i sıhhat itmesün

2 Şeytânlıg idüp azdurur agyâr yârumı
Âdem olan aña nicesi la’net itmesün

3 Bilmez çü zahmetümi benüm kılmasun ‘ilâc
Ayduñ tabîb kendözine zahmet itmesün

4 Soran lebüñi Kevser’i ‘aynına almasun
Dîdâruñı gören taleb-i cennet itmesün

5 Em sordugumca leblerine dimesün cevâb
Oldur benüm bu derdüme em ‘illet itmesün

6 Resmî kulına resmi cefâ ise bes durur
Âyîn-i cevre ayduñ iñen ‘âdet itmesün

3869 Nazîre-i Şem’î

1 Diñ sûfiye ki savma’aya sûret itmesün
Meydân-ı ‘ışka gelsün iñen ‘illet itmesün

2 Câm-ı mey-i mahabbeti virsün tolu tolu
Pîr-i mugâna diñ ki bize hürmet itmesün

3 Yüz sürse izi tozına dünyâca hazz ider
Ol pâdşâha kişi nice hizmet itmesün

4 Derd ü gam-ı nigâr ile yitdi benüm baña
Bi’llâh diñ tabîbe gelüp zahmet itmesün

5 Vâ’iz sözini gözler iseñ Şem’iyâ eger
Dünyâda kimse kimse ile sohbet itmesün

3870 Nazîre-i Mu’îdî

1 Tîgın çeküp iñende müjeñ hiddet itmesün
Zulm ile cân vilâyetini gâret itmesün

2 Göñlüm seni okur delü olursa yiridür
Bir dahı uslanursa peri da’vet itmesün

3 Bir görmesün rakîb ile biz kulların habîb
Âdem degül miyüz bir ite nisbet itmesün

4 Cânum çıka durur göreyin yârı bir nazar

Diñ yâra ‘ömr gibi gidüp sür’at itmesün

5 Bîmâr ise Mu’îdi ne var ‘âşıkuñ geçer
Cân oynasun yoluñda iñen ‘illet itmesün

3871 Li-mürettibihi

1 Reftâr ile helâküm içün kâmet itmesün
Bu şîveyi o serv-i sehî kâmet itmesün

2 Her câyı gün gibi nice ra’nâlanup gezer
Şehr içre ol kamer bu kadar şöhret itmesün

3 Kosun kıya kıya bakışı çeşm-i hışm ile
Âdemler öldürür anı ol âfet itmesün

4 Maksûdı üzre ‘âlem idüp vahdet idemez
Kesretde kişi dil-ber ile sohbet itmesün

5 ‘Işk âteşini ur götüri bâri Nazmiyâ
Dil milketini leşker-i gam gâret itmesün

6 Fi’l-cümle bir kişide kanâ’at kim olmaya
Hergiz cihânda ol heves-i ‘uzlet itmesün

7 Bi’l-cümle bu cihânda sipâhî olan kişi
Fikr-i huzûr u ra’yı refâhiyyet itmesün

3872 Li-mürettibihi

1 Kaddüñ müjeñle mülk-i dili gâret itmesün
Bu fitneye kıyâmetüm ol kâmet itmesün

2 Fettân gözüñe gamze kılup gamz ider bizi
Gamzeñ bizümle bunı be hey âfet itmesün

3 Ma’nâda râhibüñ tapuñadur sücûdı hep
Zâhirde ey sanem büti ol sûret itmesün

4 Görinme ey perî kime olursa kim seni
Her kişi bezme dâyireden da’vet itmesün

5 Alsun ayagı hürmet ile sâkiyâ ele
Meclisde sûfi kendüyi bî-hürmet itmesün

6 Şâyed götüre sıkleti agyâr bezmden
Yârân birez agırca olup hıffet itmesün

7 La’lüñ şarâbı câna safâlar virür müdâm
Cân ile Nazmî nice nisbet itmesün

DER-BAHR-İ HAFÎF
Taktî’eş: Fe’ilâtün Mefâ’ilün Fe’ilün

3873 Ez-ân-ı Necâtî
1 Dûstum serv-kâmet olmışsın
Turduguñla kıyâmet olmışsın

2 Gamze vü hatt u hâl ü zülf ü ‘izâr
Bire zâlim ne âfet olmışsın

3 Kanuma aş yirerdi gamzelerüñ
Hele ey dûst râhat olmışsın

4 Leb-i la’l-i şeker-feşânuñla
Yine kân-ı melâhat olmışsın

5 Ey Necâtî selâmet ehli idüñ
Ne ‘acâyib melâmet olmışsın

3874 Nazîre-i Revânî
1 Göñül ehl-i selâmet olmışsın
‘ışk ile çün melâmet olmışsın

2 Leblerüñ Kevser ü yüzüñ cennet

Be hey âfet kıyâmet olmışsın

3 Halkı gamze ile hep helâk itdüñ
Allah Allah ne âfet olmışsın

4 Dâyimâ sendedür müsâfir-i gam
Beñzer ey dil ‘imâret olmışsın

5 Yârı kodum didüñ Revânî hele
Gerçek ise râhat olmışsın

3875 Nazîre-i Muhibbî
1 Serverâ serv-kâmet olmışsın
Togrusı bu kıyâmet olmışsın

2 Gamzelerle cihâna fitne iken
İki zülf ile âfet olmışsın

3 Tîg-ı hecr ile yine haste göñül
Şerha şerha cerâhat olmışsın

4 İtme zâhid melâmet ehline ta’n
Saña yiter selâmet olmışsın

5 İçeliden şarâb-ı ‘ışkı ezel
Ey Muhibbî melâmet olmışsın

3876 Nazîre-i Gedâyî
1 Be güzel pür-melâhat olmışsın
Allah Allah ne âfet olmışsın

2 Mahşer-i hüsne cem’ idüp diller
Be hey âfet kıyâmet olmışsın

3 Bir nazarda göñül vilâyetini
Alduñ ehl-i vilâyet olmışsın

4 Bâde-i yâr ile huzûruñ var
Hayf ey dil ki râhat olmışsın

5 Fahruñ artsun Gedâyi ‘âlemde
‘Işk elinden melâmet olmışsın

3877 Li-mürettibihi

1 Göñlüm ehl-i ferâgat olmışsın
Var huzûr it ki râhat olmışsın

2 İ’tibâr-ı cihâna toymışsın
Beñzer ehl-i kanâ’at olmışsın

3 Alduñ ey çeşm-i yâr göñlümüzi
Âh kim ‘ayn-ı afet olmışsın

4 Mürde-dil cân bulur visâlüñle
Hak budur kim kıyâmet olmışsın

5 Nazmiyâ râh-ı ‘ışka düşmişsin
Yüri ehl-i sa’âdet olmışsın

3878 Li-mürettibihi

1 Mâh-ı burc-ı pür-melâhat olmışsın
Ay efendi ne âfet olmışsın

2 Kametüñ turdugıyla pür-fitne
Togrusı hoş-kıyâmet olmışsın

3 Bâg-ı hüsn içre ey gül-i ra’nâ
Gonçe-leb serv-kâmet olmışsın

4 Ey rakîb ol şeker-dehenden ırak
Ne ‘aceb bî-halâvet olmışsın

5 Nazmiyâ koçduñ ise dildârı
Şâd idüp rûhı râhat olmışsın

Nev'-i dîger

3879 Ez-ân-ı Monla 'İzârî

1 Sakın âhumdan ey nigâr sakın
Kîne-cûdur bu rûzgâr sakın

2 Göge agarken ejder-i âhum
Yakmasun dâmenüñ şirâr sakın

3 Yiter itdüñ bu gam külin pâ-mâl
Gizlüdür sînem içre nâr sakın

4 Dile seng-i melâmet oldı siper
Bulmasun sehmüñ inkisâr sakın

5 Çerhüñe tokınur felek bir gün
Yirde kalmaz bu âh u zâr sakın

6 Ben ne hâkem keder virem bahre
Konmasun göñlüñe gubâr sakın

7 Hˇâba beñzer 'İzârî bu 'âlem
Görinür şehdi zehr-i mâr sakın

3880 Nazîre-i Sultân Bâyezîd

1 Ruhlaruñ güllerine yâr sakın
Degmesün ol rakîb-i hâr sakın

2 Tîr-i âhum nişâna râst varur
Sakın âhumdan ey nigâr sakın

3 Olduguma kapuñda gerd-i rehüñ
Gelmesün göñlüñe gubâr sakın

4 Pây-mâl itme bini yakduñ oda

Külüm içinde gizlü nâr sakın

5 Hîlegerdür bu ejder-i ‘âlem
Çün ider şehdi zehr-i mâr sakın

6 Bî-bekâdur sebâtı yok dehrüñ
Eylemez hem felek karâr sakın

7 Tab’-ı nâzük çü yârdur ‘Adlî
İncinür itme âh u zâr sakın

3881 Nazîre-i ‘Abdü’l-kerîm-zâde
1 Bir belâdur bu rûzgâr sakın
Gösterür zehri hoş-güvâr sakın

2 Gerçi düşdüñ hevâ yolına göñül
Pür-belâdur u reh-güzâr sakın

3 Bakma çeşmüm kenârına cânâ
İlmesün dâmenüñe hâr sakın

4 Sürme eylersem işigüñ tozını
Konmasun gñlüñe gubâr sakın

5 İtmezem ben dirîg hûn-ı dili
Seni incitmesün humâr sakın

6 Hem-ser olsam mahalleñ itlerine
Gelmesün hâtıruña ‘âr sakın

7 Uyma ol gamze-i cefâkîşe
Seni eyler dilâ figâr sakın

3882 Nazîre-i Kurbî
1 Müdde’îden gel ey nigâr sakın
Gûşvâr it sözümi var sakın

2 Göz göre ben garîbi aglatma
Hazer it tamasun bıñar sakın

3 Dil-i hâkî tozarsa yoluñda
Konmasun hâtıra gubâr sakın

4 Olma ey gonçe hüsnüñe magrûr
Bâki kalmaz bu gül-'izâr sakın

5 Kurbi el çek cihân-ı fânîden
Kim degüldür o pâydâr sakın

3883 Nazîre-i Yetîm

1 Yirüñ ey gonçe itme hâr sakın
Eyleme 'andelîbi zâr sakın

2 Ey gazâlüm rakîb-i segden kaç
Nâ-gehân itmesün şikâr sakın

3 Hâksâr olduguma yoluñda
Gelmesün hâtıruña gubâr sakın

4 İhtirâz it duhân-ı âhumdan
Düşmesün kûyuña şirâr sakın

5 Yiter akdı kapuñda eşk-i Yetîm
'Âlemi gark ider nigâr sakın

3884 Nazîre-i 'Ârifî

1 Yaşumı itme cûybâr sakın
Ilısudur bu çeşmesâr sakın

2 Sîm bahrine gark idüp nâ-geh
İtmesünler seni kenâr sakın

3 'Işk yolına reh-bersüz
Pür-hatardur bu reh-güzâr sakın

4 Gel vefâ ile şehre şöhret vir
Tutma cevr ile iştihâr sakın

5 Beni acıtma yohsa gark eyler
Gözlerümden akan bihâr sakın

6 Ger Süleymân-ı dehr olursañ da
Yile varur bu kâr u bâr sakın

7 Sımasun şîşe-i dil hazer it
'Ârifî seng-i inkisâr sakın

3885 Nazîre-i Ferîdî

1 Yiter itdüñ cefâyı yâr sakın
Dûr ider soñra şermsâr sakın

2 Yandurup yile virmeseñ yaşumı
Konar âyîneñe gubâr sakın

3 Gül gibi hem-dem olma her has ile
Tolaşur dâmenüñe hâr sakın

4 Hatt-ı dil-berdür ey göñül ecelüñ
Gelecek geliser hezâr sakın

5 Ey Ferîdî bu dünye-i dûnuñ
Nûşına aldanma nîşi var sakın

3886 Nazîre-i Ca'ferî

1 'Âşıkuñ her dem itme zâr sakın
Böyle kalmaz bu rûzgâr sakın

2 Muhkem eyler esâsını 'ışkuñ
Eşkümi kılma cûybâr sakın

3 Âh-ı 'âşıkdan ihtirâz eyle

Yile varur bu kâr u bâr sakın

4 Reh-i ‘ışkuñda snem oldı hâk
Konmasun hâtıra gubâr sakın

5 Ca’ferî şîşe-i dile âhir
Seng-i gam virür inkisâr sakın

3887 Li-mürettibihi

1 İtme bülbüllerüñi zâr sakın
Andan ey gonçe sad-hezâr sakın

2 Olısar ‘âkıbet çü rûz-ı hisâb
Baña cevr itme bî-şümâr sakın

3 Dâyireñ tolaşandan eyle hazer
Ki miyânuñ ider kenâr sakın

4 ‘Işk ider ‘âleme seni destân
Ey göñül sen gerek hezâr sakın

5 Ey göñül künc-i mihnet ü gamda
Kıl karâr eyleme firâr sakın

6 Nûşına bu cihânuñ aldanma
Nazmiyâ soñra nîş var sakın

7 Devr pür-cevr ü dehr pür-kahr âh
Rûzgâr ise zûrkâr sakın

3888 Li-mürettibihi

1 Baña cevr itme ey nigâr sakın
Sege hayr itmez âh u zâr sakın

2 Bir gün eyler saña bu âhum eser
Böyle kalmaz bu rûzgâr sakın

3 Yiter ölçer bu dilde ki gam odın
Yakmasun dâmenüñ şirâr sakın

4 Göge irdükde ey melek âhum
Etegüñ tuta belki nâr sakın

5 İrmesün saña bülbülüñ ey gül
İtdügi nâle-i hezâr sakın

6 ‘Âşıka cevri ko vefâ idegör
Hüsnüñi sanma bir karâr sakın

7 Bî-vefâlar yolına cân nakdin
Eyleme Nazmiyâ nisâr sakın

HARFÜ’L-VÂV

DER-BAHR-İ REMEL

Taktî’eş: Fâ’ilâtün Fâ’ilâtün Fâ’ilâtün Fâ’ilât

3889 Ez-ân-ı Zâtî

1 Zahmete girmeñ ‘ilâc itmeñ baña şimden girü
Derdüme ölmekden özge yok devâ şimden girü

2 Âhiret hakkın helâl itsün harâmî gözlerüñ
Dünyede dirlik harâm oldı baña şimden girü

3 Dûst uydı düşmene terk itdi ben dil-hasteyi
Ey ecel bi’llâh gel bizden yaña şimden girü

4 Ey felek bir câm-ı zehr-âlûd sundı gam baña
Anı ben nûş eyledüm yâ hû saña şimden girü

5 Ten hisârın ser-te-ser virdi fenâya ceyş-i gam
Rıhlet it şehr-i bekâya Zâtiyâ şimden girü

3890 Ez-ân-ı ‘Alî

1 Ummazam hergiz dahı senden vefâ şimden girü
Çekmezem gamzeñ hadenginden cefâ şimden girü

2 Ger tabîb-i ‘âlem olursañ ölürsem dimeyem
Derdmendem derdüme kılgıl devâ şimden girü

3 Sen beni gözden bırakduñ uyuban bîgâneye
Ben seni gözden bırakmakdur devâ şimden girü

4 Cuşa geldükçe göñül geh geh cemâlüñ görmege
İşigüñe varmayayın ben gedâ şimden girü

5 Ey ‘Alî yâruñ saña yâr olmadı bîgânedür
Terk-i (..................) âşinâ şimden girü

3891 Nazîre-i ‘Amrî

1 ‘Âşık oldum derdüme yokdur devâ şimden girü
Günde biñ kez ölürem ben mübtelâ şimden girü

2 Dûst düşmen âh ide kâfir müselmân rahm ide
Aglaya ben hasteye bay u gedâ şimden girü

3 Yârı agyâr ile görmekden ölüm yigdür baña
Ey ecel ehlen ve sehlen merhabâ şimden girü

4 Ey halîlüm Nûh Tûfânı’n kopardı gözlerüm
Kıssa çokdur diñle benden mâ-cerâ şimden girü

5 ‘Işk câmın nûş idüp ser-mest ü hayrân ol yüri
Vaz gel zühd ü riyâdan ‘Amriyâ şimden girü

3892 Ve lehu

1 Eyledüm pîrâhen-i sabrum kabâ şimden girü
Baş açuk dîvâneyem ben bî-nevâ şimden girü

2 Perde-i nâmûsı dakup çekdüm âhumdan ‘alem
Server-i serdâr-ı ‘ışkam ben gedâ şimden girü

3 Mihr ü meh çaldı beşâret tablını ey serv-i nâz
Sen dikildüñ hüsn iline pâdşâ şimden girü

4 Hûblar sevmekden artuk her güneh kim işlerem
Sad-hezârân tevbeler yâ Rabbenâ şimden girü

5 Sevdügüm kimdür dimezem tâ ki kendüyi sanup
‘Amri’ye nâz eyleye her dil-rübâ şimden girü

3893 Nazîre-i Mihrî

1 Kûy-ı cânân çün yiter mesken baña şimden girü
Yüri zâhid cennetüñe varsaña şimden girü

2 Şu’le-i yâruñ cemâliyle müşerref olmışuz
İmdi ey meh var kalursañ kal taña şimden girü

3 Gördi bini zülfini dil-ber dişine aldı çün
Bildüm anı meyli var benden yaña şimden girü

4 Lutf ile cânân çıkardı gam pelâsından beni
Gussa çekmem sarlanursam bûriyâ şimden girü

5 Ruhları bâgında geçdi ‘ömrümüz eyvâ ile
Umaruz şeftâlûdan geh geh aña şimden girü

6 Gülsitânda gonçe la’lin gördi yâruñ lâle çün
Taglara düşüp didi yâ hû saña şimden girü

7 Mihri’ye vaslı habîbinüñ müyesser oldı çün
Yolına cân virmek âsândur aña şimden girü

3894 Nazîre-i Revânî

1 Geldi hattuñ kılma ‘uşşâka cefâ şimden girü
Saña lutf itmek düşer hey bî-vefâ şimden girü

2 Okın atdı yayını yasdı kaşuñla kirpügüñ
Kişver-i dilde ne hâcet yaykara şimden girü

3 Bir mahabbet yazdı baña kim müjeñle hâcibüñ
Sanmañuz bir gayrısı göñlüm ala şimden girü

4 Ol kadîmî dûstum virmez bilişlik çün bize
Olmayan bir dil-ber ile âşinâ şimden girü

5 Çün baña Tañrı selâmın virmedi ol yâr-ı cân
Ben de ayruk bakmayam andan yaña şimden girü

6 Hatt-ı dil-ber bir mahabbet-nâme yazdı baña kim
Sanmañuz bir gayrısı göñlüm ala şimden girü

7 Okımış yazmış güzel gâyet zarîf olur zarîf
Hattı gelmiş dil-rübâya merhabâ şimden girü

8 Çâr ebrû bir güzel sevdi Revânî çün göñül
Çâr mısra’ çagırayın bî-nevâ şimden girü

3895 Nazîre-i Remzî

1 Hüsnüñüñ çak çagıdur ey dil-rübâ şimden girü
Mübtelâyam bilmiş ol ‘ömrüm saña şimden girü

2 Bî-bekâ dünyâda ‘ömrüm zülfüñe virdüm göñül
İhtiyâr itdüm cihânda bir fenâ şimden girü

3 Dâstân-ı hüsnüñ ile vasf-ı hâlümden benüm
Unudılsn kıssa-i mihr ü vefâ şimden girü

4 Çünki düdük ey sanem sen serv-kaddüñ ‘ışkına
Eksük olmaz başımuzdan bu belâ şimden girü

5 Gül yüzüñ vasfında bülbülveş figânı Remzi’üñ
Tolısardur ‘âleme âh u sadâ şimden girü

3896 Nazîre-i Harîmî

1 Nâsıhâ nushuñ eser itmez baña şimden girü
Ben harâbât ehline virdüm rızâ şimden girü

2 Bûy-ı zülf-i yâr âfâkı mu’attar eyledi
Ey sabâ lâzım degül misk-i Hıtâ şimden girü

3 Yâr agyâr ile çün kim bir yaña olmış durur
Ey ecel biz de olalum bir yaña şimden girü

4 Hûblık resmi tarîki sende olmışdur tamâm
Gelmeye mislüñ cihâna dil-berâ şimden girü

5 Ol tabîb-i cân Harîmî hastesin yâd eylemez
Ey ecel bâri hekîm ol kıl devâ şimden girü

3897 Nazîre-i Sun’î

1 Derdmend-i ‘ışkuñam ben bî-nevâ şimden girü
Ey dirîgâ kim bu derde yok devâ şimden girü

2 Himmet eyleñ dûstlar ki_olam şehîd-i tîg-ı ‘ışk
Kim bu dirlikden ölüm yigdür baña şimden girü

3 Revzen-i çeşme çü meh-tâb-ı cebînüñ irmeye
Gelmeye dil hânesine rûşenâ şimden girü

4 Kaşlaruñ fikri ile mihnet kemânın çekmedin
Ola cismüm nâ-tüvân kaddüm dü-tâ şimden girü

5 La’l-i nâbuñ emseminden dûr olan dil-hasteye
Olmaya Kânûn [u] Hikmet’de şifâ şimden girü

6 Çeşm-i mestüñ mestligi gitmeye başumdan müdâm
Tîr-i gamzeñ zahmı cândan çıkmaya şimden girü

7 Hâk-i pâyüñ cevherine Sun’i bulsa dest-res

İdineydi çeşmine kuhl-ı cilâ şimden girü

3898 Ve lehu

1 Düşmişem bir derde yok aña devâ şimden girü
Kim harâm oldı şehâ vasluñ baña şimden girü

2 Vuslat-ı behcet-fezâñuñ devletinden yâd olan
Olsun ol derd ü gam ile âşinâ şimden girü

3 Kadrin ol kân-ı safânuñ bilmeyenüñ hakkıdur
Ger basarsa bagrına seng-i cefâ şimden girü

4 Gülsitân-ı dehrde çün hârı gülden seçmedüm
Yiridür olsa yirüm hâr-ı belâ şimden girü

5 Gevher-i maksûdı çün elden çıkardum cehl ile
Nakd-i ‘ömrüm ger telef olsa n'ola şimden girü

6 Yâ gibi bagruma basmadum seni_ey kaşı kemân
Yiridür endâmuma tîr-i kazâ şimden girü

7 Çünki sabra tâkatüm yok çârem ölmekdür hemân
Eyleyem ‘azm-i sefer ben mübtelâ şimden girü

8 Çün bisât-ı kurba irmek baña rûzî olmadı
İdelüm sinüñle_ırakdan merhabâ şimden girü

3899 Nazîre-i âaffârî

1 Cânuma geçdi begüm tîr-i cefâ şimden girü
Ummazam senden vefâ ey bî-vefâ şimden girü

2 Ey tabîbüm şerbet-i mevt ile kıl baña ‘ilâc
Kim bu dirlikden ölüm yigdür baña şimden girü

3 Ölmeyince derd-i fürkatden halâs olmaz dimiş
Ey ecel senden olur derde devâ şimden girü

4	Leblerüñden derdüme emsem didüm hattuñ gelüp
Didi açılmaz der-i dârü’ş-şifâ şimden girü

5	‘Ömrüm âhir oldı bir kez görmedüm senden vefâ
Ey vefâsuz dûstum yâ hû saña şimden girü

6	Dirligümi görmesün düşmen gelür ey dûstlar
Ölülere katuban aglañ baña şimden girü

7	Fâsık olaldan şehirden sürdiler âaffâri’yi
Olmasun mı kimse derde mübtelâ şimden girü

3900 Nazîre-i Gedâyî

1	Dûstlar ben hasteye itmeñ devâ şimden girü
Kim bu dirlikden ölüm yigdür baña şimden girü

2	Dil-sitânumdan cüdâ düşdüm müselmânlar meded
Fürkatinde bilmezem hâlüm n’ola şimden girü

3	Ey ecel agyâr ile çün oldı cânân bir yaña
Biz senüñle olalum gel bir yaña şimden girü

4	Kıssa-ı tûfânı yâd itmez gören kanlu yaşum
‘Âleme destân olur bu mâ-cerâ şimden girü

5	Bezm-i fürkatde çü sunduñ baña zehr-âlûde câm
Ben anı nûş eyledüm yâ hû saña şimden girü

6	Zülfi zencîrine bend olmak dilersin ey göñül
Nice bir dîvânelik uslansaña şimden girü

7	Ey Gedâyî küşte-i şemşîr-i ‘ışk olduñ saña
Derd ü gam olmaz ebed bulduñ rehâ şimden girü

3901 Nazîre-i Hayretî

1	Ey göñül uslu iseñ dîvâne ol şimden girü
Yan cemâli şem’ine pervâne ol şimden girü

2 Nev-cevânlar ‘ışkına çün âşinâlık eyledüñ
Pîr-i ‘akl ile yüri bîgâne ol şimden girü

3 Meclis-i ‘ışk içre nûş itdüñ çü câm-ı hoş-güvâr
Var ferâmûş it özüñ mestâne ol şimden girü

4 Yiter uyduñ ey göñül tahrîkine vâ’izlerüñ
‘Ârif iseñ sâkin-i mey-hâne ol şimden girü

5 Künc-i göñlüñde çü yir idindi genc-i ‘ışk-ı yâr
Hayretî yap yap hemân vîrâne ol şimden girü

3902 Li-mürettibihi

1 İdelüm re’y-i reh-i mülk-i bekâ şimden girü
Olalum ol hâl ile ehl-i fenâ şimden girü

2 Sa’y idüp bu dünyede ölmezden evvel ölmegi
İdelüm Hak’dan temennâ dâyimâ şimden girü

3 Rûzgâruñ gussasından nice her [bir] demde âh
Bu ne gamdur idelüm terk-i hevâ şimden girü

4 Pençgâha kâyim ol pencâha irdi ‘ömr çün
Vakt-i ‘asr-ı şems ‘ömrüñdür dilâ şimden girü

5 Cümle varlıkdan geçüp yoklık diler Nazmî kuluñ
Sen nasîb eyle anı yâ Rab aña şimden girü

3903 Li-müretibihi

1 Vakt-i güldür geldi eyyâm-ı safâ şimden girü
Sâkiyâ câm-ı şarâba merhabâ şimden girü

2 Şâd oluñ ey haste-diller kim irişdi vakt-i gül
Câm içen derd ü gama bulur devâ şimden girü

3 Mevsim-i güldür göñüller şâd u handân olmaga

Al elüñe câm-ı zerrîn sâkiyâ şimden girü

4 Vakt-i gülde jeng-i gamdan pâk ider cân gözgüsin
İçelüm câm-ı musaffâ dil-berâ şimden girü

5 Devr-i güldür def’ içün dehrüñ gamın Nazmî müdâm
Câm-ı gül-gûn içerem ben mübtelâ şimden girü

3904 Ve lehu

1 Bir kad-i bâlâya oldum mübtelâ şimden girü
Eksük olmaz başuma her dem belâ şimden girü

2 Bî-riyâ sıdk ile ‘ışk ola güzeller sevmege
Var saña zühd ü riyâyı sufiyâ şimden girü

3 Nice bir cevr idesin ben ‘âşık-ı âşüfteye
Eylegil terk-i cefâ hey bî-vefâ şimden girü

4 İtmedüñ gitdüñ bizümle âh kim bir ‘ışk u meşk
Ey gözi âhû yüri yâ hû saña şimden girü

5 Gözler oldı kûyuña vardugumuz her lahza âh
Oldı agyâruñ gözi bizden yaña şimden girü

6 Hoş mübârek dem durur ki_irdüñ visâlüñ ‘îdına
Dûstum câm-ı lebüñe merhabâ şimden girü

7 Mübtelâ-yı ‘ışk olup ben haste-dil Nazmî yine
Düşmişem bir derde kim yokdur devâ şimden girü

DER-BAHR-İ HEZEC-İ SÂLİM
Taktî’eş: Mefâ’îlün Mefâ’îlün Mefâ’îlün Mefâ’îlün

3905 Ez-ân-ı Şeyhî

1 Benefşe zülfüñe her dem hezâr ahsente ey meh-rû
Kim aña sünbül ü ‘anber gulâm olmış eli baglu

2 Cihânı tal’atüñ şevki kılurdı nûra müstagrak
Eger ebr olmasa hâcib arada ey hilâl-ebrû

3 Nitekim haddüñe her dem çemende reşk ider lâle
Müsemmen dişüñe her dem sadefde reşk ider lü’lü’

4 Yüzüñ enver sözüñ şekker gözüñ ‘abher özüñ server
Boyuñ ‘ar’ar beñüñ ‘anber tenüñ gevher saçuñ Hindû

5 Senüñ bu âyet-i hüsnüñ eger büt-hâneye irse
Diye kâfirler âmennâ ki lâ hallâka illâhû

6 Fesâhat bula bu Şeyhî cemâlüñ vasfın idelden
Kelâmından hayâ idüp güher ma’denden ola su

3906 Ve lehu

1 Nigârâ haddüñüñ lutfı komadı gülde reng ü bû
Apardı gözlerüñ sihri gözinden nergisüñ uyhu

2 Meger bir gün boyuñ servin görem diyü kenârında
Gözinden çeşmeler döküp yüz urup yire yürür su

3 Görürse leblerüñ lutfın çemende ditreye lâle
İşitse dişlerüñ nazmın sadefde âb ola lü’lü’

4 Gözüñ ser-hengi her lahza bu câna tîz idüp hançer
Dökerdi kanumı hâcib arada olmasa ebrû

5 Saçuñ küfrin yüzüñ nûrın görürse zâhid ü râhib
Bu mesciden diye yâ hâ vü ol büt-hâneden yâ hû

6 Yañaguñ âteş-i Mûsâ tudaguñ mu’ciz-i ‘Îsâ
Kemâl-i hüsne Yûsufsın Muhammed’den tutarsın hû

7 Eline câm alup Şeyhî seni medh itse gülşende
Surâhî zikr ider kulkul çagırur fâhte gû gû

3907 Nazîre-i Safî

1 Ruh u zülfüñden alalı şakâyık reng ü sünbül bû
Zemîni hurrem itdi ol zamânı tâze kıldı bu

2 Ne fettânıdugın kaşuñ ne mekkârıdugın gamzeñ
Bilesin eşk-i çeşmümden yüzüñi göstere çün su

3 Egerçi men' ider zâhid nazardan sen büti lâkin
Gözetmek farz-ı 'ayn oldı ne vaktin 'arz iderseñ rû

4 Göñüldür zülf ü hâlüñden gehî tîre geh âşüfte
Kalur nâ-rüfte ol ev kim ola anda iki bânû

5 İrem diyü visâlüñe göñül mû kohudur her câ
Görem diyü cemâlüñi gözüm câsûsdur her sû

6 Gözüñden ögrenür sihri yüzüñden kesb ider hüsni
Misâl-i hâme-i Mânî nişân-ı çihre-i Mînû

7 Meger la'l-i lebüñ vasfın kılur cânâ Safî inşâ
Anuñçün nazm katında haceldür rişte-i lü'lü'

3908 Nazîre-i Nizâmî

1 Nigârâ aldı hattuñdan benefşe reng ü sünbül bû
Ki bâgı hurrem eyler o dimâgı hoş-dem eyler bu

2 Hilâl ebrûña beñzerdi eger olsa güneş yüzlü
Güneş yüzüñe beñzerdi eger olsa hilâl-ebrû

3 'Aceb bu kâmet-i ra'nâ nihâl-i bâg-ı cennet mi
Veyâ bu tal'at-ı zîbâ gül-i hod-rû mı yâhod rû

4 Ol ince bilüñüñ vasfın nice tahrîr idem çün hat
Muhakkakdur ki nesh olur kalem diline gelse mû

5 Hayâlüñ uyhuda görmek müyesser olmadı cânâ

Gam-ı hecrüñle uyhuda görinür gözüme uyhu

6 Degül ben tapuñı her kim görür bu hadd ü kadd ile
Olup bencileyin hayrân turupdur kaddüñe karşu

7 Leb ü dendânuñuñ vasfın Nizâmî nazm itdükçe
Nice hoş nesr ider görseñ cihâna la'l ile lü'lü'

3909 Nazîre-i Tâcî-zâde

1 Beni öldürdi cevr ile seversin diyü bir bed-hû
Seversem kâfir olmadum müselmânlar ne işdür bu

2 Büyük korkum firâkuñdan durur kim dâr-ı dünyâda
Buluşmaz cân dahı bir kez bedenden kim ola ayru

3 Göreyin şâne ile âyîne biñ pâre olsun kim
Biri zülfi ile oynar biri anı kocar karşu

4 Olur biñ haste-dil bir kez kaşuñ çatup kıya baksañ
Be hey zâlim be hey bî-dîn nedür bu çeşm ü bu ebrû

5 Beni yâd itmeseñ n'ola musavver gam durur 'âşık
Yaraşmaz ki_ola göñlüñde senüñ bir kıl kadar kaygu

6 Baña göz itdügüñ gördi rakîb-i rû-siyâh ürdi
Nice it itdi gördüñ mi anı ol gamze-i câdû

7 Zamân ile girem sanma nigâruñ göñline Ca'fer
Ki girmez seng-i hârâya ne deñlü sa'y olınsa mû

3910 Nazîre-i İshâk Çelebi

1 Diyâr-ı gurbete düşdük didük gerçi saña yâ hû
Sakın devletlü başuñçün unutma ben kuluñ yâ hû

2 Tarîk-i 'ışkuñı gerçi be-gâyet pür-hatar dirler
Refîk olursa tevfîkuñ baña bu yolda ne kaygu

3 Koma gam gerdini dilde safâ-yı hâtır isterseñ
Küdûretden berî olmaz yolın pâk itmeyince su

4 Beni bir vech ile bîdâr idüpdür hâlet-i ‘ışkuñ
Düşüm gibi gelür oldı kaçan fikr eylesem uyhu

5 Ser-â-ser ‘âlemüñ halkın helâk itmek mi istersin
Be hey zâlim be hey kâfir nedür bu çeşm ü bu ebrû

6 Miyânuñla dehânuñçün dil ü cân cenge düşmişdür
Hemân yok yire gavgâdur ne ol var ortada ne bu

7 Begüm mahbûba cân virür sözine bakma İshâk’uñ
Ne var halt-ı kelâm itse ‘aceb mi ölecek sayru

3911 Nazîre-i Zâtî

1 Sararken zahmumı gördi didi dil-ber nedür uşbu
Ayıtdum şehr-i derd içre müsafirdür gözi baglu

2 Ayıtdı ol perî bir gün düşüñe girürin bir şeb
Sevincümden nice yıllar geçüpdür görmedüm uyhu

3 Eyâ veffâk-ı müşfik bir mücerreb nüsha lutf eyle
Ola kim yâr ile olam hamâyil gibi hem-pehlû

4 İki sanmayuban cânı revân itsem gerek aña
Olursa derdüme çâre eger ol yâr-ı çâr-ebrû

5 Yüzine bakdı dildâruñ beni ol derde ugratdı
Ölürsem ben bu derd ile gözümdür dûstlar kanlu

6 Eger ‘uşşâk-ı pâk içre leke olmamag isterseñ
Hayâtuñ çeşmesârından eyâ ‘âşık revân el yu

7 Senüñ nazm-ı revân-bahşuñ görenler dirler ey Zâtî
Safâ virür kişinüñ kalbine hak bu kim akar su

3912 Nazîre-i Sürûrî-i Müderris

1 Hemîşe bâl ü per bulsun olan tîrüñ gibi togru
Kemânuñ gibi egrinüñ tokınsun karnına zânû

2 Gözüme kanlu peykân görinür her gonçe şol dem kim
Benüm ile gülistân seyrine varmasa ol gül-rû

3 Kemânı gibi egriyi el üstinde tutar dâyim
Atar ok gibi togruyı yabâna ol kemân-ebrû

4 Katı mecrûh olupdur dil nigârâ gamzeñ ucından
Ki her şahsuñ dilin rencîde kılmak eylemidür hû

5 Gözine tuş olaldan ol gözi âhû Sürûrî'nüñ
İşi feryâd olup ider hemîşe derd ile âh o

3913 Nazîre-i Kemâl Paşa-zâde

1 Kaçan kim şâne agzından çıkar şol 'anberîn gîsû
Gül anuñ 'ışkı odından eriyüp ditrer olur su

2 Saçuñ levhin yüzüñ dürcin Te'âla'llâh görenler dir
Bu ne zîbâ hat-ı terdür ki hem rengîn ü hem hoş-bû

3 Beşer yüzinde tâkat yok kaşuñ mihrâbına varmak
Melâyik secdegâhıdur meger var ise şol ebrû

4 Gözüñ bir remz ile ayı felekde iki bahş itdi
Güneş vehm ile çagırdı dükeldür dîde illâ hû

5 Güli gülşende açmaga nice bâd-ı nesîm esdi
Senüñ ruhsâruña beñzer açamadı gül ey meh-rû

6 Lebüñ yâkûtını sordum ne hoş cân-âferîn olmış
Ki her dem 'ışk kıldukça bagışlar lâleye lü'lü'

3914 Nazîre-i Hüseynî

1 Hayâl-i la'l-i dür-bâruñ gözümden akıdur lü'lü'

Hevâ-yı zülf-i şeb-rengüñ salupdur göñlüme kaygu

2 Belâ-yı nergis-i mestüñ cefâ-yı tir-keş-i gamzeñ
Delüpdür bagrumı anca dirîgâ şol kemân ebrû

3 Benüm bu ‘aklum u fikrüm bi-küllî târmâr oldı
Çü ‘ışkuñ leşkeri saf saf vireydi göñlüme her sû

4 ‘İtâbuñ çekdügüm şoldur sebeb kim dünyede yokdur
Saña beñzer leb-i handân perîşân-zülf ü hurrem-rû

5 Hümâsın sâye-i devlet ve lâkin üstüme düşmez
Kim olam şâd sâyeñde bu ben bî-bâl ü per tîhû

6 Hüseyn’üñ bagrını hecrüñ karartdı şöyle kim hergiz
Agarmaz yur iseñ yüz yıl yaşar çün kim ruh-ı Hindû

3915 Nazîre-i Hekîmoglı

1 Hat u hâlüñ salar Rûm’a Habeş’den leşker-i Hindû
Çü zülfüñ Şâm’dan fitne salupdur Çîn’e ey meh-rû

2 Meger zülfüñ kohusından senüñ bir şemme tuymışdur
Perîşân-hâl u ser-gerdân yürür bâd-ı sabâ her sû

3 Ziyâretgâhumı mestler yolında düzesüz bir tâk
Bilürem öldüriserdür beni hışm ile şol ebrû

4 Ölümden bu durur korkum ki_ümîdüm kat’ olur senden
Vegernî bu ise dirlik ölümden baña ne korku

5 Firâk odına yandukda gözümden özge kimsem yok
İdüp merdümlik agzuma benüm tamzura her dem su

6 Didüm dün gice yüz urdum ayaguña taña kalup
Didi kim ‘âşıkam dirsin girermiş gözüñe uyhu

7 Didüm kaddine dildâruñ ne şâh ohşar ‘aceb bâgda

Didi servüñ depesinden baña bir kumr[i] kim hû hû

8 Hatuñ agzuñ yöresinde Hızır'dur çeşme-i hayvân
Didi leb bu ise andan Hekîmoglı elüñ var yu

3916 Nazîre-i Sabâyî

1 Gülistân-ı cemâl içre yatur gördüm iki âhû
Dü ebrû gûşe-gîr olmış iki yay ile dir yâ hû

2 Cinânı hˇâbgâh itmiş iki âhû-yı şîr-efken
Kemend ile kemîn itmiş dü cânibde iki Hindû

3 Serây-ı hüsnüñ içinde sütûn-ı sîmüñ üstinde
İki tâk-ı mukavvesdür mu'anber ol iki ebrû

4 Yüzi dârü'ş-şifâsında lebi tiryâk içün diller
Kaşı tâkınuñ altında yatur her gûşede sayru

5 Ruhıyla 'ârızı üzre ki Hindû saçı seyr eyler
Oda yanmaz suya batmaz dahı nice olur câdû

6 Rakîbe tanz ile dârû-yı dil dir ol tabîb-i cân
Dil-i haste didi hoş sırr-ı lâ-yenfa'dur ol dârû

7 Sabâ virdi Sabâyî'ye sabâ-yı kûyınuñ bûyın
Çagırdıı Hüdhüd-i cân kim çinândandur baña bu bû

3917 Nazîre-i Gedâyî

1 Görüp müşkîn saçuñ göñlüm murâdum didi budur bu
Dirîgâ ki sabâ gibi beni âvâre kıldı bu

2 Sabâ zülfüñ kohusından diyâr-ı Çîn'e iltürse
Kara kanlara gark olur o demde nâfe-i âhû

3 Ne tuydı gonçe agzuñdan ki çâk itdi girîbânın
Ne sezdi 'ârızuñda kim ayaguña yüz urur su

4 Senüñ hüsnüñ tecellîsin görürse zâhid ü râhib
Bu okur vird-i yâ sübhân u ol lâ-gayre illâ hû

5 N'ola dört mezheb ehline cemâlüñ secdegâh olsa
Ki dört mihrâb-ı nûrânî durur yüzüñde çâr ebrû

6 Hatı sevdâsı mahv olmaz gözüm yaşıyla göñlümden
Ne suyla yuna levhümden İlâhî bu kara yazu

7 Hatarludur Gedâyî 'ışk râhı gey hazer eyle
Dil ü cân gözin açık tut ki var öñüñde yok korhu

3918 Nazîre-i Yahyâ

1 Kazınmaz levh-i cânumdan hatuñ sevdâsı ey meh-rû
Yazılmışda yuyulmuş yok ala gözlüm meseldür bu

2 Degül alnumda ebrûlar cefâñı çekmege cânâ
Benüm bu oñmaduk başumda olmışdur kara yazu

3 Belâ vü fürkat ü cevr ü cefâsı câna minnetdür
Göñül eglencesi oldı baña bir yâr-ı çâr-ebrû

4 Tenüme dâg urup tañ mı peleng-i kûh-ı 'ışk olsam
Düşürdi lâleeş taga beni bir gözleri âhû

5 N'ola kûyında bî-hod olsa kendüden geçüp Yahyâ
Gelür mescidde insânuñ gözine 'âdetâ uyhu

3919 Nazîre-i Kâtibî

1 Şu câdû gamzeñ okından yürek hûn oldı toptolu
Saña kurbân olursam ben 'aceb mi ey kemân-ebrû

2 Görüp zülfeynüñi cânâ yüzüñ üzre dil ü cândur
Gülistân içre girmiş gül dirpermiş bu iki Hindû

3 Gözüñ biñ şîri bir bakışla sayd itse 'aceb midür
Kimesne görmemişdür buncılayın şîr-gîr âhû

4 Seherde bâd-ı müşkîn zülfüñe beñzer ki dest urdı
Mu’attar eyledi zîrâ dil ü cânuñ dimâgın bû

5 Hevâ-yı leyli-i zülfüñ kılur her dem beni Mecnûn
Dişüñ şevkiyle ey dil-ber gözümden dökilür lü’lü’

6 Miyânuñ añuban cânâ budur kan yaş akıtdugum
Ki ol fikr-i dakîk ile biter çeşmümde her dem mû

7 Lebüñi husrevâ şîrîn degül mi Kâtibî emse
O bîmâra ma em diseñ ider tahsîn saña kamu

3920 Nazîre-i Feyzî

1 Hoş ânı vardur ol servüñ elif kaddi vü nûn ebrû
Beñidür noktası anuñ çeker üstine med gîsû

2 Saçı cîm ü elif kaddi kaşı nûn u beñi nokta
Gel ey dil hüsn-i vech ile nazar kıl nakş-ı cândur bu

3 Saçı dâlı elif kaddi kaşı râsı bugün oldı
Hüdâ dârü’ş-şifâsında dil-i bîmârına dârû

4 Gören kaddinde zülfeynin didi Hârût’a beñzer bu
Asılmış başı aşaga ‘acebdür ol iki câdû

5 Gözi sâdın kaşı nûnın dehânı mîmini görüp
Sen ey Feyzî dil ü cân ile tapduguñ sanemdür bu

3921 Nazîre-i Remzî-i Âmidî

1 Giderdi ‘aklumı benden bugün bir nergis-i câdû
Tagıtdı sabr u ârâmı gözümde komadı uyhu

2 Meger bûy-ı ser-i zülfüñ meşâmm-ı cânuma ire
Ki tagılmış hayâlümi yıga bir dahı ol gîsû

3 Bu hüsn ile ne sûretdür ki Hâlık eylemiş tezyîn

Ta'âla'llah [zihî] kudret zihî çeşm ü zihî ebrû

4 Yüzinüñ nûrını görmiş meger bir kerre su anuñ
Ki_ider turmayuban efgân gezer ister anı her sû

5 Şikeste Remzi kûyuñda yitirmişdür dil ü cânın
N'ola ger cüst ü -cû kılsañ dilini ey kad-i dil-cû

3922 Li-mürettibihi

1 Gel insâf eyle sen de ey kamer-tal'at hilâl-ebrû
Nice rûşen-dil olsun bir nazar senden olan ayru

2 Olurdı hâtırum rûşen dilüm pür-şevk eger bir gün
Olaydı mihr yüzinden nigâhuñ baña ey meh-rû

3 Görür karşusına geh geh turup zâr oldugum dil-ber
Dimez rahm eyleyüp bir gün ne turur şunda şu karşu

4 Halâs olmak ne mümkin bu belâdan kim gam-ı dünyâ
Olupdur âh kim ucı dükenmez bir büyük kaygu

5 Muhammed ümmetiyem Nazmiyâ ismüm Mehemmeddür
Muhammed hürmetiçün umaram Hak'dan ma'fuvv

3923 Li-mürettibihi

1 Su gibi bâg-ı kûyın cüst u cû itdügümi her sû
Görüp ol serv-i nâz ile didi görüñ ne ister şu

2 Hevâ-yı 'ışk ile hecr âteşi yakup tenüm küllî
Külüm hâke karardı sepmese bârân-ı eşküm su

3 Ne bilsün pister-i gamda benüm hâlüm nedür her şeb
Olan cânânesiyle câme-hˇâb içinde hem-pehlû

4 Ayaguñ topragı bir kîmyâdur ki_aña her yüzden
İşin altun ider ey sîm-ten her kim sürerse rû

5 Ölüm yigdür kişi cânânesinden ayru olmakdan
Ölem cândan olam dûr olmayam cânâneden ayru

6 O cânân câm-ı la'lin âh kim bezm-i şarâb içre
Müdâm agyâra lutf eyler bu ben üftâdeye karşû

7 Beni lutf ile kulluga kabûl eyle begüm didüm
Gülüp Nazmî baña lâ lâ didi ol dişleri lü'lü'

Nev'-i dîger

3924 Ez-ân-ı Sa'dî

1 Didüm Ka'be midür kûyuñ didi bâg-ı cinândur bu
Didüm Tûbâ mıdur kaddüñ didi serv-i revândur bu

2 Ruhı üstinde zülfinden sabâ gibi alurken bû
Didi kim milket-i Rûm'a Hıtâ'dan armagandur bu

3 Cemâli bâgın ol servüñ görüp cân bülbüli didi
Ne zîbâ güller açılmış ne ra'nâ gülsitândur bu

4 Güle vasf-ı ruhın didüm gülüp cân ile didi kim
Ne hâcetdür beyân itmek güneş gibi 'ayândur bu

5 İñen cevr ü cefâ kılma vefâ kıl Sa'di miskîne
Bilürsin kim geçer hüsnüñ benüm cânum cihândur bu

3925 Nazîre-i Necâtî

1 Lebüñ 'aksiyle yaşumı görenler dir ki kandur bu
Ye hod câm-ı mahabbetde şarâb-ı ergavândur bu

2 N'ola öldüñ ise dil-ber kayırmaz bildügüñ itme
Benüm cânum benüm 'ömrüm cihândur bu cihândur bu

3 Didüm cennetde şeb olmaz nedür zülf ü ruhuñ yâ Rab
Didi cânum cihân bâgında 'ömr-i câvidândur bu

4 ‘Abîr-i hâk-i kûyından baña ‘ıtr-ı kefen eyleñ
Kim anda hûr u Rıdvâna be-gâyet armagandur bu

5 Getürdiler tabîbi kim bile derdüm kıla dermân
El urdı nabzuma didi gam-ı ‘ışk-ı fülândur bu

6 Necâtî dûstdan cânın dirîg eyler dimiş düşmen
Yolında öldügüm va’llâhi bi’llâhi yalandur bu

7 Egerçi kim bu üslûba dimişdür bir gazel Sa’dî
Hayâl-i rûy-ı yâr ile bir özge gülsitândur bu

3926 Nazîre-i Sâkî

1 Bakup haddine ol yâruñ didüm bâg-ı cinândur bu
Görüp kaddini dildâruñ didüm serv-i revândur bu

2 Cemâlüñ âftâbında sanasın zülf-i şeb-rengüñ
Tayanmış burcına mâhuñ dü müşkîn nerdbândur bu

3 Didüm kim çîn-i zülfüñde nedür bu hatt-ı müşkînüñ
Didi misk iledür Rûm’a bir ulu kârbândur bu

4 Kara bahtum gibi zülfüñ kesüp ayaklara salma
Bilürsin ‘âşıkuñ ‘ömrine ‘ömrüm çün ziyândur bu

5 Didi kim bûy-ı zülfeynüm bahâsı cân-ı ‘âşıkdur
Lebüme cân virürlerse ne minnet râygândur bu

6 Begüm bu zülf-i müşkînüñ hatuñdan itmezem tercîh
Eger ol misk bu ise hat-ı ‘anber-feşândur bu

7 Der-i dildâra ey Sâkî yüzüñ sür eylegil hizmet
Bulur her kişi maksûdın bir ulu âstândur bu

3927 Ve lehu

1 Görüp hüsn ile sen cânı didiler kim ne cândır bu

Didüm bu la’l-i cân-bahş ile cân içinde cândur bu

2 Melûl olma göñül dâyim cefâ vü cevrine yâruñ
Çü bilmez kadr-i ‘uşşâkı henûz tâze cevândur bu

3 Dehânı sırrını sordum lebinden baña aydur kim
Bu sırrı kimse keşf itmez ‘aceb râz-ı nihândur bu

4 Yüzüñ bedrinde yâ kaşuñ görüp dir bu dil-i şeydâ
Berât-ı hüsne yazılmış ne hoş müşkîn nişândur bu

5 Didüm ebrûlaruñ yâ mı ya olmışdur hilâl-i ‘îd
Gümân itme didi miskîn iki müşkîn kemândur bu

6 Yavuz gözden yavuz dilden hazer kıl didüm ey meh-rû
Eliyle gösterüp zülfin didi ‘ıkdü’l-lisândur bu

7 Beni yâr itmedi yârum diyüben olmagıl gamnâk
Bu gün añmaz ise yarın aña Sâkî zamândur bu

3928 Nazîre-i Cemâlî

1 Didüm ejder midür zülfüñ didi ‘ıkd-ı lisândur bu
Didüm şekker midür la’lüñ didi hûn-ı revândur bu

2 Mehe beñzetme ruhsârın utan yüzüñden ey gözsüz
Ne hâcet zerrece nisbet güneş gibi ‘ayândur bu

3 Mu’anber zülfi müşkîni Hıtâ’nuñ âyine saldı
Gel ey hˇâce ilet anı yirinde armagandur bu

4 Güneş bâzâr-ı şevküñde harîdâr oldı sen mâha
Ko şimdi assısın bilmez aña soñra ziyândur bu

5 Cemâlî yâr yanında rakîb ayagum alurmış
Elüm ire zamân ile bulam anı cihândur bu

3929 Nazîre-i Sıdkî

1 Didüm leb mi durur yâhod şarâb-ı ergavândur bu
Didi hîç sorma kim âb-ı hayât-ı câvidândur bu

2 Didüm kim zülfüñ altında nedür ol hâl-i müşk-âsâ
Didi Şâm iline düşmiş şeh-i Hindûstândur bu

3 Didüm bu ruh mı yâ bâg-ı İrem'den bir gül-i ter mi
Didi rûşen nazar kıl kıblegâh-ı 'âşıkândur bu

4 Didüm gîsû-yı pür-tâbuñ kemend-i gerden-i dildür
Didi cân-bâz olan 'uşşâka müşkîn rîsmândur bu

5 Didüm bu çeşm-i şehlâ mı ye hod 'ayn-ı belâ mıdur
Didi kim âfet-i cân fitne-i âhir zamândur bu

6 Didüm ey dil melek mi ol perî yâ hûr-ı cennet mi
Didi iklîm-i hüsn içinde şâh-ı kâm-rândur bu

7 Didüm ey dil-ber-i meh-rû cefâña yok mıdur gâyet
Didi bir kez 'itâb idüp ki ey Sıdkî hemândur bu

3930 Nazîre-i Hayâlî-i Kadîm

1 Görüben kadd ü haddini didüm bâg-ı cinândur bu
Gümüşden serv ile yâhod müzeyyen bûstândur bu

2 Sabâdan bûy-ı zülfüñi göñül umdugı budur kim
Dil-i Mecnûn'a Leylâ'dan be-gâyet armagandur bu

3 Baña hışm idüben kesme sakın zülfüñi be hey kâfir
Uzasun ko anı 'ömrüm ki 'ömr-i câvidândur bu

4 Cefâdan hey meded öldüm koyasuz yârı kûyında
Gören diye şehîd-i 'ışk olan ibn-i fülândur bu

5 Leb-i la'lüñ firâkıyla göreydüñ gözlerüm yaşın
Dem olur kan akar lâkin müdâmî ergavândur bu

6 Bakup mir’ât-ı hüsnüñe nedür bu deñlü hod-bînlik
Sakın şâhum güzellik kimseye kalmaz cihândur bu

7 N’ola tîr-i firâkuña senüñ şimdi nişân isem
Dem ola ey kemân-ebrû bilüşevüz zamândur bu

8 Müjeñ tîgına cân virmez Hayâlî’yi dimiş agyâr
Benüm kurbânlar oldugum inanmagıl yalandur bu

3931 Nazîre-i Mu’îdî
1 Dehânuñ âb-ı hayvân yâ dil-i bîmâra cândur bu
Anuñçün çeşm-i ‘uşşâka ‘ayân olmaz cihândur bu

2 Elif kaddüñ hevâsından bükilmişdür ten-i zerdüm
Gümüşden tîre beñzer ol saru tozlu kemândur bu

3 Göñül zülf-i siyâhuñla gözüñ sevdâsına düşmiş
Giceyle uyımaz miskîn ölümlü nâ-tüvândur bu

4 Hezârân meh-likâ gördüm cefâ vü şîvede mâhir
Ve lâkin bî-vefâlarda ‘aceb nâ-mihrbândur bu

5 Sabâ ol mûy-ı pür-çînüñ eger añdıysa bir bûyın
Perîşân dillere vir kim be-gâyet armagandur bu

6 Yine âşüfte bülbüller idüp şevk ile gulgullar
Açılmış her taraf güller iñen ra’nâ zamândur bu

7 Mu’îdî yog ise kanlu cigerde hecr okı zahmı
Niçün dem dem gözüñ yaşı akar diñmez ne kandur bu

3932 Ve lehu
1 Görüp kanlu yaşum dem dem dime bi’llah ne kandur bu
Ki bagrumda olan zahm-ı hadengüñden nişândur bu

2 N’ola sultân-ı dil hâlin sirişkümden sorarsañ kim
Gam-ı ‘ışkuñ diyârından gelür peyk-i revândur bu

3 Şarâb-ı ergavânîden kızarmış yine ol ruhlar
Açılmış lâleler yir yir ne ra’nâ gülsitândur bu

4 Ümîd-i bûy-ı zülfüñdür beni cânlanduran her dem
Meger kim haste göñlüme hayât-ı câvidândur bu

5 Ham-ı zülfüñde haddüñsüz mükedderdür göñül hâli
Sabâha çıkmaya gibi be-gâyet nâ-tüvândur bu

6 Çeküp sînemden alma ey kemân-ebrû müjeñ tîrin
Ki zîrâ da’viye ma’nâ gam-ı ‘ışka nişândur bu

7 Ferâmûş eyledüñ gerçi Mu’îdî kuluñı şimdi
Zamân ola ki añasın benüm cânum cihândur bu

3933 Nazîre-i Sürûrî

1 Didüm ey bî-vefâ câna nice cevr ü cefâdur bu
Didi ‘ışk ehline andan cefâsıdur vefâdur bu

2 Hatına ol büt-i Çîn’üñ dime misk-i Hıtâ’ ey dil
Olur yüz karası hâsıl gâyet hatâdur bu

3 Didüm kanı gam-ı hecrüñle kan agladugum demler
Tebessüm eyleyüp didi ko geçmiş mâ-cerâdur bu

4 Mu’anber hattuña cânâ dimişler öykünür lâle
Ne cânı var o miskîne mukarrer iftirâdur bu

5 Hırâmân kadd-i bâlâñı gören ey serv-i pür-şîve
Kalup hayretde aydur kim degül bâlâ belâdur bu

6 Dem-i ‘aynum mıdur yâ Rab hevâ-yı hatt-ı la’lüñ kim
Bulur cân hep kohulayan ne bûy-ı cân-fezâdur bu

3934 Nazîre-i Şâvur

1 İñende ‘âşıkuñ aglatma ey meh-rû cihândur bu

Tayanma hüsn çagına geçer âb-ı revândur bu

2 Sabâdan subh-dem sordum n'idersin hâk-i pâyini
Didi kim hûr u rıdvâna be-gâyet armagandur bu

3 Dilermiş öldüre sini habîbüñ çeşm-i fettânı
Ölem sanma ki 'ömr içre hayât-ı câvidândur bu

4 Seni bu hüsn ile cânâ görüben hûrlar aydur
Ser-â-ser milket-i hüsne meger var ise handur bu

5 Bu Şâvur bendeñi cânâ iñen cevr ile öldürme
Buluşuruz senüñ ile benüm cânum cihândur bu

3935 Nazîre-i Gedâyî

1 Didüm gülşen midür haddüñ didi bâg-ı cinândur bu
Didüm 'ar'ar mıdur kaddüñ didi serv-i revândur bu

2 Didüm 'ankâ-yı vasluñı şikâr itmek diler göñlüm
Didi geç bu hevesden kim cihân içre gümândur bu

3 Senüñ bâzâr-ı hüsnüñde alurken 'ışkuñı göñlüm
Görüp pîr-i hıred anı didi 'akla ziyândur bu

4 Mu'anber zülfüñüñ mihrin nihân itmek degül mümkin
Ne deñlü setr iderlerse nihân olmaz 'ayândur bu

5 İñende hâne-i 'ömrüm cefâ vü cevr ile yıkma
Ki sultân-ı hayâlüñe benüm şâhum mekândur bu

6 Geçüp taht-ı cemâl üzre iñen cevr itme 'uşşâka
Ki virmişdür nice tahtı yile devr-i zamândur bu

7 Bu nazm-ı âbdârına Gedâyî'nüñ nazar kıl kim
Mahabbet sözleri ile tolu bir dil-sitândur bu

3936 Nazîre-i Mihrî

1 Bu gün bir gonçe-fem gördüm didüm ki hey ne cândur bu
Didiler bu ruh-ı zîbâyı sorma özge cândur bu

2 Düşelden leblerüñ ‘aksi bu câm-ı dîdeme nâ-gâh
Görenler dir kabagumı ki sâfî tolu kandur bu

3 Didi kaddüm hayâlini derûn-ı dilde muhkem tut
Didüm ki bir elif gibi bu cân içre nihândur bu

4 Didi şükrâna vaslumçün vir ol baş u cânı didüm
Yolında öldügüm çokdan yoluñda der-miyândur bu

5 Müjeñ tîrini sînemde dirîg itme ki evvelden
Hadeng-i gamze-i dil-berler içün bir nişândur bu

6 Getür bâd-ı sabâ lutf it habîbüñ zülf[i] bûyından
Dil-i mecrûhuma zîrâ be-gâyet armagandur bu

7 Görüp igmâz-ı ‘ayn itme kemîne Mihri’yi cânâ
Reh-i ‘ışkuñda cân virür senüñ hayli zamândur bu

3937 Nazîre-i Hayâlî

1 Sararmış çihremi sanma ki reng-i za’ferândur bu
Mahabbet ‘âleminde dûstum fasl-ı hazândur bu

2 Has u hâşâke beñzer üstühˇânlarla gören cismüm
Didi bir ‘andelîbini uçurmış âşiyândur bu

3 Hilâli çerhde gördüñ ne sanduñ ey müneccim sen
Havâdis okların atmaga dünyâya kemândur bu

4 Görenler mısra’-ı şi’rüm nice Mecnûn olur zîrâ
‘İzâr-ı Leyli’de bir turre-i ‘anber-feşândur bu

5 N’ola tutsa Hayâlî ‘âlemi tîg-ı zebânıyla
Sühen meydânınuñ çâbük-süvârı pehlevândur bu

3938 Nazîre-i Lâmi'î

1 Gören dir çeşm-i pür-hûnum ne hurrem gülsitândur bu
Akar hamr ırmagı andan meger bâg-ı cinândur bu

2 Felek tahtın gehî mâh u gehî hurşîd idinmişdür
Olur bir devri her şâhuñ benüm 'ömrüm cihândur bu

3 Gam-ı zülfüñle her sâ'at anuñçün dil diler dirlik
Bilür kim bu fenâ dârında 'ömr-i câvidândur bu

4 Eger zâhid saña dirse alurlar bu yolı bî-'ışk
İnanma ey dil-i sâlik Hudâ hakkı yalandur bu

5 'İbâdetden murâd ey dil fenâ tahsîlidür her dem
Bekâ mülkine va'llâhî 'acâyib armagandur bu

6 Yüri yüri mahabbetden meşâmm-ı cânuñı pür kıl
Nesîm-i subh-dem gibi hevâ-yı dil-sitândur bu

7 Ruhı mihridür ol yâruñ bugün ey Lâmi'î kâruñ
Nihân itmek müyesser mi güneş gibi 'ayândur bu

3939 Li-mürettibihi

1 İşigüñ her gören dir kim ne yüce âstândur bu
Bu gün bir şâh-bâz-ı evc-i hüsne âşiyândur bu

2 Dem-â-dem mürde-diller eyler ihyâ söze geldükçe
Lebüñ 'Îsâ mıdur yohsa benüm cânum ne cândur bu

3 Bu âhumla gelen dûd u 'alev içre ten-i zerdüm
Görüp didi o şâh-ı hüsn ümîd-i 'âşıkândur bu

4 Bugün humm-ı meye küp düşdi şevk ile bir ehl-i zevk
Didi kim bâde-i la'l ile pür bir özge kândur bu

5 Leb ü dendânı vasfında görüp Nazmî'nüñ eş'ârın
Didi Nazmi'yle bir gevher-nisâr dür-feşândur bu

3940 Li-mürettibihi

1 Görenler ey perî-peyker seni dir kim ne cândur bu
Melekdür âdemî şeklinde yâ hûr-ı cinândur bu

2 Görenler sen perînüñ nâz ile reftârını dirler
Cihân içre bir âdem cânı bir rûh-ı revândur bu

3 Gel ey meh mihr-i hüsnüñ lutf idüp ‘arz eyle ‘uşşâka
Disünler saña meh-rûlar içinde mihrbândur bu

4 Lebinden sâdır olan şîve-i güftârını sordum
Didi nâz ile ol cânâne cân içinde cândur bu

5 Reh-i ‘ışkında Nazmî cân nisâr itdügüñi âhir
Zamân ile aña ol dil-rübâ bir gün cihândur bu

DER-BAHR-İ HEZEC-İ MAHZËF
Taktî’eş: Mefâ’îlün Mefâ’îlün Fe’ûlün

3941 Ez-ân-ı Ahmed Paşa

1 ‘İzâruñ şevkile giryân olur su
Saçuñ sevdâsıla miskîndür âhû

2 Lebüñ devrinde zülfüñden ne teşvîş
Çü tiryâk ola ef’îden ne korhu

3 Görüp zülfi hayâlin kirpügümde
Didüm cârûba binmişdür bu câzû

4 Çü yâr anı görüp hod-bîn olupdur
Göreyin yüzi üzre sürine su

5 Kamer devrinde devrân zülfüñüñdür
Ki olmış mâh ile zânû-be-zânû

6 Yanardı şevk odına ehl-i Firdevs
Ger olsa hûrda bu çeşm ü ebrû

7 Yoluñı göz yaşı suladugınca
Aña müjgânın Ahmed itdi cârû

3942 Nazîre-i Kemâl Paşa-zâde

1 Safâ sürdi görüp dîdâruñı su
Anuñçün şükr idüp yire urur rû

2 Kenâr-ı servden ayrıldugına
Gezüp taşlar ile gögsin döger su

3 Güle beñzerdi olsa serv-kad gül
Dir idüm servdür serv olsa gül bu

4 Ruhuñ tâbın görüp zülfüñ ucında
Sanur agzından od yandurdı câdû

5 Perînüñ yüzi yok halka görine
Saña görindügiçün ey perî-rû

6 Suladı yoluñı sakkâ-yı eşküm
Gelüp ferrâş-ı çeşmüm urdı cârû

7 Başuña ‘âlemi tar eyledi ‘ışk
‘Aceb olmaz göñül ‘âlem durur bu

3943 Ve lehu Eyzen

1 Rakîbe çeşmi hışm eyler ‘aceb bu
İte kim gördi gâlib ola âhû

2 Hayâl-i ‘ârızuñ göñlümde turmaz
Ne mümkindür ki od içre ola su

3 Turaldan ârızı üstinde zülfi
Bilindi bu ki batmaz suya câdû

4 Görine cûy-ı dilde ‘aks-i kaddi
Dil-i cûda nitekim serv-i dil-cû

5 Dilemez bir nefes sensüz ola dil
Kim ister kim ola cânından ayru

6 Tolaşdı şâneye çıkdı başından
Nice bed-hû imiş ol zülf-i Hindû

7 Yavuz-hû âdemi başdan çıkarur
Yavuz düşmenden artukdur yavuz-hû

3944 Nazîre-i Nizâmî

1 Dil ü cân itdi câ ol çeşm ü ebrû
Anuñçün didiler anlara câdû

2 Delürmişdür gözüñ sevdâlarından
Anuñçün taglara düşmişdür âhû

3 Uyutmaz beñlerüñ fikri beni kim
Meges çog olsa gelmez göze uyhu

4 Didüm hüsn iline kimdür Süleymân
Çagırdı hüdhüd-i cân didi bu bu

5 Ye ben turam kapuñda ye rakîbüñ
Ki bir yirde sıgışmaz iki ulu

6 Yüzüñ nûrın ezelde vezn iderken
Meh ü hurşîd imiş keff-i terâzû

7 Hayâli bilüñüñ göñlümde n’eyler
Çü bitmez oda yanmış yirde hod mû

8 Niçün deryâ dökem gözden anuñçün
Ki tamzırmaz ölürsem agzuma su

9 Rakîb ile çıkar meydâna dâyim
Ki cân anuñla çıkar kim tutar hû

10 Şu deñlü yaş döker sensüz Nizâmî
Ki gören dir bu gözden var elüñ yu

3945 Nazîre-i Vasfî
1 Tolunup gözlerümden ol güneş-rû
Didi kim sag esen kal saña yâ hû

2 İder vahşet beni gördükçe çeşmüñ
Enîs olmaz imiş insâna âhû

3 Emerken leblerin pend itme zâhid
Baña cânum kıyup durur beni ko

4 Gamuñ mülki aña kim ola teslîm
Olur başına sultân ol ne kaygu

5 Lebüñ kanlum durur agzuma düşse
Emer idüm nitekim bir içim su

6 Hayâl-i kâkülüñ derd-i serümdür
'Aceb sevdâ olupdur başuma bu

7 Kemân-ebrûlaruñ kurbânı olmak
'Aceb bu derd olupdur Vasfi'ye hû

3946 Nazîre-i Vasfî
1 Didüm zülfüñden ister bu göñül bû
Didi hışm ile hâlüñ bil nedür bu

2 Didüm karşu yüzüñ görsem didi kim
Ne sözdür bu ki dirsin baña karşu

3 Uyumazsam şeb-i fürkatde tañ mı

Göze korhulu yirde gelmez uyhu

Düşerse pâyüñe incinme eşküm
Nice serv ayagına yüz sürer su

5 N'ola ditrerse hattuñ üzre zülfüñ
Şehâ dûd üzre olur muztarib mû

6 Esîr olalı sen âhûya Vasfî
Sorar irdügine kim kanı âh o

3947 Nazîre-i Necâtî

1 Nazar kıldı baña ol çeşm-i câdu
Enîs oldı meger Mecnûn'a âhû

2 Ümîd-i vasluñ ile yandı sînem
Tama' olmasa olmaz idi tamu

3 Ruhuñda hal-i fettânuñ görelden
Bu rûşen oldı batmaz suya câdû

4 Ne müşk olur kara zülfüñ ki her dem
Bulınmaz nâfe-i âhûda bu bû

5 Rakîbe sadr gösterdüñ kapuñda
Ne gün geldi ki dirüz ite ulu

6 Gözüñden şöyle bîmâr oldı nergis
Ki ebr agzına penbeyle sıkar su

7 Necâtî gamzesinden iste kaşın
Bulınmaz egri tutılmazsa togru

3948 Nazîre-i Hafî

1 Sürer dün gün izüñe mihr ü meh rû
Gubâr-ı hâk-i pâyüñçün i meh-rû

2 Tulû’ itdi cemâlüñ âftâbı
Ki devr ide göñül göginde her sû

3 Saçuñ bûyın sabâ iltürdi Çîn’e
Kesâd iderdi misk-i nâbı ol bû

4 ‘Aceb bu ruh mıdur yâ berg-i lâle
‘Aceb şol diş midür yâ nazm-ı lü’lü’

5 Bu reyhân u semen yâ serv ü sünbül
Ye hatt u had u kad midür ya gîsû

6 Bu müşk ü ‘anber ü ‘abher mi yâ kavs
‘Aceb yâ zülf ü hâl ü çeşm ü ebrû

7 Hafî sâyeñ gibi ey serv-kâmet
Dilemez ki_ola bir dem senden ayru

3949 Nazîre-i Sevdâyî

1 Bize vahşet idüp ol çeşm-i âhû
Kimüñle tutdı yâ Rab üns âh o

2 Sitâremden gözüm aglamasun mı
Ki_elinde sîm olur ol merdümüñ su

3 Şarâb-ı la’lini nûş eyle ey dil
Ki vardugı yire varmaya kaygu

4 Görinmez hâli haddinde meseldür
Bu kim olur çırak dibi karañu

3950 Nazîre-i Rahîkî

1 Görinse kâkülüñden kıl kadar mû
Beni başdan helâk eyler nedür bu

2 Kimüñ var hey kıyâmet ‘âlem içre
Bu kadd ü kâmet bu çeşm ü ebrû

3 Lebüñe cân dimişler hâşe lillâh
Olur mı cân-ı şîrîn böyle tatlu

4 Güzelsin cümle encümden en ey meh
İnanmazsañ eger işte terâzû

5 Ölince âstânuñda Rahîkî
Kemîne çâkerüñdür eyü yatlu

3951 Nazîre-i Revânî
1 Saña öykündügiçün serv-i dil-cû
Kılıç çekdi gülistânda aña su

2 Dükân açdı göñül bâzâr-ı gamda
Ki sînem dâgıdur keff-i terâzû

3 Lebüñ emdükçe kalmaz dilde havfüm
Komaz mey kişinüñ göñlinde korhu

4 N'ola kâr itse câna vasf-ı kaddüñ
Gelür okdan katı söz olsa togru

5 Revânî'ye terahhum kılmagiçün
Görüp bî-rahm idügüñ ey cefâ-cû

6 Çenâr el kaldurup ider du'âlar
Kara topraklara yüzin sürer su

3952 Nazîre-i Zâtî
1 Beni itdi gözüñ ölümlü sayru
Görenler didiler dirlik degül bu

2 Gerekmez cenneti kûyuñ tururken
Biliş uçmak dimişler yad tamu

3 Dirîgâ kaçmaz ırakdan çemende

Kaçar benden çayır çayır ol âhû

4 Bilüñ agzuñçün eyler cân u dil ceng
Ne ol var ortada sorsañ ne hod bu

5 Delükanlulıg eyler Zâti eşküñ
Bulanmayınca turılmaz imiş su

3953 Nazîre-i Sadrî

1 N'ola bagrına taş bassa terâzû
Düşüpdür Yûsuf-ı Ken'ândan ayru

2 'Aceb olmaya sözde kıl yararsa
O nâzük leb ki agzıdur ser-i mû

3 Reh-i 'ışkı varur gözi açılmaz
Gerekmez korhulu yollarda uyhu

4 Su giryân oldugınca gonçe gülse
'Aceb midür göñül açar akar su

5 Kemân ebrûñ okından umma yidi
Olupdur anuñ içün Sadri sayru

3954 Nazîre-i Mesîhî

1 Gözüm yaşın döker ol zülf-i dil-cû
Akıdur ebr-i nîsân sanki lü'lü'

2 Nigâr üstine biz kondurmazuz kıl
Miyânına nicesi diyelüm mû

3 Gözümde aglamakdan kalmadı yaş
Ölicek agzuma kim tamzurur su

4 Ruhuñ üstinde zülfüñ tursa tañ mı
Meseldür bu ki batmaz suya câdû

5 Gözüm yaşın sever ol çeşm-i bîmâr
Zebûn olsa suya mâyildür âhû

6 Kapudan taşra basmaz yâr ayagın
Müjem oldugiçün ol yolda cârû

7 Mesîhî teşne-dilden tutma tîguñ
Degül çok ol garîbe bir içim su

3955 Nazîre-i Muhibbî

1 Nazar kıldı baña bir çeşm-i âhû
Bu cân u dil didiler ‘akla yâ hû

2 Yanardum âteş-i hecre ser-â-ser
Eger olmasa bu gözden akan su

3 Baña dirler ki ‘ışkı itme izhâr
Durur mı hîç âteş birle penbû

4 Terahhum eylemez ol zülf-i ser-keş
Hayâliyle dil ü cân oldı sayru

5 Didiler zülfi mârından hazer kıl
Heves kılanda gence olmaz korhu

6 Didüm öldi Muhibbî didi ol yâr
Gedâlar ölse şâh eyler mi kaygu

3956 Nazîre-i Selîkî

1 Baña sihr eyledi ol çeşm-i câdû
Ki bir lahza gözüme gelmez uyhu

2 Hevâ-yı kâkülüñ başumda cânâ
Bitüpdür san sifâl içinde şeb-bû

3 Güneş yüzüñi ey meh görmeyelden
Gözüme bu cihân oldı karañu

4	Dehânuñ kıl yarar söze gelicek
Meger ol mû-miyân oldı ser-i mû

5	Selîkî başum üzre dûd-ı âhum
Baña olmış durur bir kara kaygu

3957	Nazîre-i Basîrî
1	Kıyâmetler ider ol çeşm ü ebrû
Te’âla’llâh ne kaş u göz olur bu

2	Beni gördükce halk anuñla dirler
Enîs olmış görüñ Mecnûn’a âhû

3	Yüzüñ âyînesine bakmagiçün
Habâbı kendüye göz eylemiş su

4	Cefânuñ yiridür ol zülf-i mekkâr
Belânuñ ‘aynıdur ol çeşm-i câdû

5	Perîdür ol güzel bi’llah Basîrj
Görinmemek anuñçün eylemiş hû

3958	Nazîre-i Visâlî
1	Şeh-i Rûm olalı ol çeşm-i Hindû
Mu’anber çetr olubdur aña ebrû

2	Harîm-i hüsnüñe sultân-ı kevneyn
Dem-i fıtratda salmış iki âhû

3	Hayâl-i ‘ârızuñ gitmez göñülden
Turur varsa yirüñ alçagına su

4	Ne san’at var bilüñde kim gören dir
Çeker iki gümüşden kûh bir mû

5	Seven hûbı rakîbi_ider ri’âyet

Toñuz gütdürür issine yavuz-hû

6 Utanmasaydı ey meh-rû yüzüñden
Seni görüp yire tutmazdı meh rû

7 Sözüñ nazmı kaçan kılaydı dil-keş
Visâlî olmasa devrinde Hˇâcû

3959 Nazîre-i Câmî-i Emîn

1 Ser-i kûyuñda bî-hod oldugum bu
Gelür mescidde her kişiye uyhu

2 Rakîbüñ eşkümi kanlu çıkarsa
Ne gam çün pâk ider yolın akar su

3 Cefâsı dil-berüñ baña vefâdur
Güzellerden gelür mi hîç bed-hû

4 Göñül zülfüñ hayâliyle perîşân
Çeker zahmet şeb-i târ irse sayru

5 Duhân-ı âteş-i ‘ışk oldı Câmî
Görinen câ-be-câ sînemde her mû

3960 Nazîre-i Derûnî

1 Ruh-ı rengîn ile ol çem-i câdû
Yatur san lâlezâr içinde âhû

2 Ko düşsün pâyüñe zülf-i siyâhuñ
Olur çün kim çerâg altı karañu

3 Hevâ-yı âh-ı ‘âşıkdan hamîde
Nihâl-i tâzedür şol iki ebrû

4 Emîr-i ehl-i hüsn olduñ ko zülfüñ
Salınsun boynuña mânend-i gîsû

5 Derûnî çekdi ol servi kenâra
Bu çeşmüm çemesârından akan su

3961 Nazîre-i Fakîrî
1 Gözümden gitdi âh ol serv-i dil-cû
Yirinde yohsa anuñ çıkdı mı su

2 İrişdi ‘ârızuñdan agzuña zülf
Belî müddetle suda cânlanur mû

3 Hayâl-i la’l ü dendânuñla çeşmüm
Birisi la’l akıdur biri lü’lü’

4 Geçürdi cümle ‘uşşâkı kılıçdan
Be hey zâlim nedür bu çeşm ü ebrû

5 Gözüñ fâş itmeyince sırr-ı ‘ışkı
Fakîrî ol delükanludan el yu

3962 Nazîre-i Mesîhî
1 Saña öykündügiçün serv-i dil-cû
Gülistânda kılıç çekdi aña su

2 Dükân açdı göñül bâzâr-ı gamda
Ki sînem dâgıdur keff-i terâzû

3 Lebüñ emdür ki kalmaz dilde havfüm
Komaz mey kişinüñ göñlinde korhu

4 N’ola kâr itse câna vasf-ı kaddüñ
Gelür okdan katı söz olsa togru

5 Mesîhî girü göñlin almak ister
Görüp bî-rahm idügüñ ey cefâ-hû

3963 Nazîre-i Şem’î
1 Meger dîvâneñ olmış ey perî-rû

Düşüp taglara zencîrin sürür su

2 Be-külli sayd idüben cân almakda
Begüm sensin bugün şîrâne âhû

3 Eger düşmezse âhir Rûm'a fitne
Nedür bu zülf ü hâl [ü] çeşm ü ebrû

4 Cemâli sihr ile mu'ciz-nümâdur
Kaşı şakkü'l-kamerdür çeşmi câdû

5 Düşelden çeşmüme hâlüñ megesvâr
Perî yüzlüm gözümden uçar uyhu

6 Karâr itmez göñülde bûy-ı zülfüñ
Didi böyle gelür böyle gider bu

7 Şarâb-ı 'ışka düşdüñ yol ki Şem'î
Gözüñ yaşıyla kendüñden elüñ yu

3964 Ve lehu Eyzen

1 Dilâ bir kılca cân içün ne kaygu
Hicâb olur gözüñde olsa bir mû

2 Dilerseñ 'îd-ı vuslat merhabâsın
Dü 'âlem nakşı renginden elüñ yu

3 Olup her serv-i bâlâya hevâdâr
Uçarsın yarlardan nitekim su

4 Saña ey Yûsuf-ı Mısr-ı melâhat
Yaraşur mihr ü mâh olsa terâzû

5 Ney-i tîrüñ sadâ-yı hâletinden
Safâdan raks urup cân virür âhû

6 Eger zencîr-i zülfüñ olmayaydı

Deli olurdı âdem ey perî-rû

7 Yüzüñ âb içre gördi didi Şem'î
Yire indürmiş anı gör bu câdû

3965 Nazîre-i Nikâbî
1 Dilâ ol gamze vü bu çeşm [ü] ebrû
Harâmîdür hemân bir oklu yaylu

2 Esen olsun getürdi bûy-ı zülfüñ
Umılmazdı nesîm-i subhdan bu

3 'Acâyib saht-rûdur ey kamer-ruh
Gelür âyîne gün yüzüñe karşu

4 'Asâ-yı dûd-ı âhum komaz elden
Gözüñ derdiyle dil gâyetde sayru

5 Nikâbî hâk-i râhın vird iderken
İki gözüñi it keff-i terâzû

3966 Li-mürettibihi
1 Kapuñda ideyin müjgânı cârû
Kim ola ayaguñ tozına câ rû

2 Kapuñda hizmete bil baglayayın
Yüzüm hâk ideyin mânend-i cârû

3 İderler 'ârız-ı dildâra teşbîh
Safâ-bahş olmagın ol vech ile su

4 Sa'âdet baña olurdı mukârin
Olaydum yâr ile zânû-be-zânû

5 Tutardı baña yüz ikbâl ü devlet
Nigâr ile olaydum sâde pehlû

6 Ola çün sâde-rû sâkîsi bezmüñ
Mey-i telh içilür anuñla tatlu

7 Olaldan mübtelâ derdüñle Nazmî
Belâ küncinde yatur hâli yatlu

3967 Li-mürettibihi

1 Revân olup gülistân içre her sû
O servi cüst ü cû idüp yürür su

2 Sürer yüz şevk ile şâm u sehergâh
O meh-rû işigine mihr ü meh rû

3 O Yûsuf-hüsn vezn olsa bahâda
Meh ü hurşîd ola keff-i terâzû

4 İder câ rû süren kıblem kapuñda
Ayaguñ tozına mânend-i cârû

5 Saçuñ sevdâlarıyla göz karardup
Düşer taglara miskîn olup âhû

6 Rakîb-i dîv-i bed-hûyı görenler
Didiler ey perî âdem degül bu

7 Leb ü dendânı hecriyle nigâruñ
Gözümden çıkdı Nazmî la'l ü lü'lü'

HARFÜ'L-HÂ

DER-BAHR-İ REMEL
Taktî'eş: Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilât

3968 Ez-ân-ı Sultân Cem

1 Her kaçan kim hasret-i rûyuñla kılam dilden âh
Âhum odından yanar her dem felekde mihr ü mâh

2 Zülf-i müşkînüñ ucından hattuñ oldı âşkâr
Gör neler getürdi âhir başuma baht-ı siyâh

3 Dergehüñde her gün âh itmek günâh ise şehâ
Şöyle beñzer ben kuluñdan eksük olmaz her gün âh

4 Her nefes dûr olmaga senden rızâ virmez göñül
Ger ola mülk-i cihânda senden ayru pâdşâh

5 Hasret-i hattuñla cân virdügümi şerh eyleye
Dil uzadup sînemüñ üstinde biten her giyâh

6 Dil cefâ-yı zulmet-i hicrânda kalurdı müdâm
Ger cemâlüñ âftâbı olmasaydı ‘özr-hˇâh

7 Zülf-i müşkînüñ hevâsıyla Cem’üñ hâk oldugın
İşidenler diye cândan tayyeba’llâhu serâh

3969 Nazîre-i Şeyh Kemâl [Nazîre-i Kemâl-i Zerd]

1 Her sehergâh eyledüm bülbül gibi feryâd u âh
Âh ki irişmez benüm feryâduma ol yüzi mâh

2 Hest û-râ hem-çü men sad bende der-her gûşe
Nîst mâ-râ hem-çü û ender dü-’âlem pâdşâh

3 Heft gerdûnı yakar sûz-ı derûnum şevk ile
Her kaçan kim hasretüñle iderem derd ile âh

4 ‘Akl u cân u ser fidâ der-râh-ı ‘ışket ey sanem
Çünki ender mezheb-i ehl-i safâ în-est râh

5 Himmetinde zerrece yokdur kusûrı her kim ol
Serv-kaddüñ sâyesin itmiş durur püşt ü penâh

6 Heşt cennet-râ be-bahşîdem be-zâhid ez-derûn
Nîst mâ-râ cüz deret çün der-dü kevn ârâmgâh

7 Hem-dem olmak işigüñ itleri ile bir nefes
Dil-berâ yine Kemâl'e 'âlem içre 'izz ü câh

3970 Nazîre-i Kemâl Paşa-zâde

1 Cismümi hecrüñ odı yakdı n'ola eylersem âh
Dûd zâhir olur elbette oda düşdükde kâh

2 Ger yeñi 'âşık gerekse yüz vir eski 'âşıka
Ol kurumış otları yak ki bite tâze giyâh

3 Zülfinüñ her halkasında bir göñül var nitekim
Habs zencîrinde her tavk içre bir ehl-i günâh

4 Bükdi bilüm bâr-ı mihnet açdı agzın yâreler
Oldılar ayrıldugiçün hançerüñden 'özr-hˇâh

5 Zâhidüñ zühdi bütidür n'ola meyl itse aña
Kim riyâlu secdeden boynında var bâr-ı günâh

6 'Âşıkı dirgürdi bir cur'ayla tıfl-ı mey-fürûş
Hûr u Kevser hasretiyle olurdı pîr-i hânkâh

7 Hân-kâh-ı 'ışka düşmişdür göñül dervîş olup
Pâre pâre cismi hırka dûd-ı âhıdur külâh

3971 Ve lehu

1 Çıkdı ey mâh âsmân-ı hüsnüñe dûd-ı siyâh
Kalmaz imiş yirde ol 'âşıklaruñ itdügi âh

2 Devletüñde başumuzdan dûd-ı âh eksük degül
Baş sag oldukça cihânda bulınur aña külâh

3 Zülfüñ ucından durur beñzüm sarardugı benüm
Yüzi agarmaz kişinüñ olıcak bahtı siyâh

4 Cezbe-i zülfüñle dil sevdi seni gördi yüzüñ

Sâlik-i meczûba bildüm kim hicâb olmaz günâh

5 Sâye salsañ topragum üstine ey serv-i revân
Saña benden ‘arz-ı şevk ide dil olup her giyâh

3972 Nazîre-i Necâtî

1 ‘Âşıkuñ göñli kararur dem-be-dem itmezse âh
Dûd-keş olmayıcak yalıñ evi eyler siyâh

2 Nergis-i bîmâra diñ sîm ü zer içün gam yime
Eksük olmaz hod bilürsin sag olan başda külâh

3 Kirpügüñüñ her biri bir tîrdür cân kasdına
Âteş-i haddüñde togruldurken olmışdur siyâh

4 Yaşı kalmadı gözümüñ nice bir virürsin and
Suçı bu mıdur ki oldı âteş-i ‘ışka güvâh

5 Öldi gamzeñden Necâtî bir ölüm dahı bu kim
Anı togrı çıkarup dirler ölenüñdür günâh

3973 Nazîre-i Şâmî

1 Sordugumca hîç agzından haber virmez o mâh
Zerrece yok tâli’üm mihr-i cihân-tâbumdan âh

2 Umma ey dil katı göñlinden nigâruñ rahm kim
Bitdügi yokdur bilürsin seng-i hârâda giyâh

3 Yüzüñe karşu turup vasl isterem olmaz kabûl
Gerçi dirler müstecâb olur du’â-yı subhgâh

4 Mihr-i ruhsâruñ añup âh eylesem ey mâh-rû
Göge agar sûz-ı sînemden çıkan dûd-ı siyâh

5 Hatt-ı müşkîni hevâsıyla ölürsem Şâmiyâ
Yazıla seng-i mezârum üstine tâbe serâh

3974 Nazîre-i Selmân

1 Dün garîbüñdür diyü ser-keşlik eyler dûd-ı âh
Her gice eksük degüldür başuma bir şeb-külâh

2 Yagduran bârânı göklerden bulutlar sanmañuz
Kara geyüp üstüme aglar benüm dûd-ı siyâh

3 Şâh-ı ‘ışkam kanlu yaşum leşkerüm olsa n’ola
Rûmili’nde ekseriyyâ kırmızı geyer sipâh

4 Tag u sahrâlarda ‘uşşâkuñ Hüseynîler gibi
Başı açuk yalın ayak çagrışurlar âh âh

5 Seng-i mihnetden halâs olmazdı olsa biñ başı
Hâk-i pâyüñ olmasa üftâde Selmân’a penâh

3975 Nazîre-i Muhibbî

1 Perde kılduñ şem’-i ruhsâruña zülfüñ kıldum âh
Câme-i fânûsı hîç câyiz midür itmek siyâh

2 Saña beñzer bir perî-peyker melek-rû görmedüm
Gerçi kim ‘âlemde nice eylemişem geşt-i râh

3 Yakdı hasret âteşi şol hadde bu cân u dilüm
Kalmadı tende mecâlüm eyleyem bir kerre âh

4 Hecr ile yakduñ beni kül eyledüñ ser-tâ-kadem
Bilmezem kim sevdügüm midür seni ey şeh günâh

5 Gün yüzüñsüz sorar iseñ bu Muhibbî hâlini
Gice bülbül gibi efgân eylemekdür gündüz âh

3976 Ve lehu Eyzen

1 Zâhir oldı ruhlarında didiler hatt-ı siyâh
Gûş idüp anı göñülden didi bir göynüklü âh

2 ‘Âşık-ı şûrîde-diller meyl iderse tañ mıdur

Hûb-rûlarda komışdur câzibe çünki İlâh

3 Pâdşâh olmışdı ‘ışka didiler Mecnûn içün
Dûstlar şimdi ben oldum derd-i ‘ışka pâdşâh

4 Şâh-ı ‘ışkam dûd-ı âhum âteşidür hil’atüm
Eşk-i çeşmüm leşkerüm elde ‘alemdür âh vâh

5 Bî-günâh ‘âşıkları kırdı geçürdi ol perî
Tıfldur bilür dahı yazılmaz aña çün günâh

6 İrmege zülfüñ şebinde bu Muhibbî kûyuña
Dûd-ı âhı başına semmûrdan bir şeb-külâh

3977 Ve lehu Eyzen

1 Hâlüme baksañ n’ola ey hüsn iline pâdşâh
Cân u dilden sini kim çok sevse yanuñda günâh

2 Pîşe itme zulmi li’llah kendüñe ey serv-kad
Nüh felek durur kaçan kim bir garîb eyleye âh

3 Hîç kes bilmez belâ vü derdini bu göñlümüñ
Eşk-i çeşmüm rûy-ı zerdümdür aña ancak güvâh

4 Gice gündüz dolaşurlar kûyını ol dil-berüñ
Şöyle beñzer rûyına âşüfte oldı mihr ü mâh

5 Cân fidâ itmez Muhibbî dir imiş ol bî-vefâ
Cân u baş çokdan yolındadur bu söze Hak güvâh

3978 Ve lehu Eyzen

1 Derd ile hicrân şebinde eyledüm göynüklü âh
Dûd-ı âhumla cihânı ser-te-ser kıldum siyâh

2 Ka’be-i kûyuñ nigârâ kıble-i ‘uşşâkdur
‘Âşık-ı dil-hasteye yok andan artuk secdegâh

3 Gözlerüm yaşı ‘aceb mi dönse Nîl ırmagına
Bu göñül Mısr’ında oldı çünki mihrüñ pâdşâh

4 Gün yüzüñ ile kamer alnuñı görüp dil didi
Bir yire cem’ oldugın kim gördügi var mihr ü mâh

5 Bu tarîk-i ‘ışk evvel gerci âsân görinür
Soñı müşkildür Muhibbî hîç bulınmaz buña râh

3979 Nazîre-i Zülâlî

1 Dil-berâ el çekmiş idüm ben güzel sevmekden âh
N’eyledüñ kim bir nazarda ‘aklumı kılduñ tebâh

2 Alnuña meh beñzeye mi bulmadın müşkîn-nikâb
Kaddüñe serv öyküne mi geymedin zerrîn-külâh

3 Var yâr ol n’idelüm agyâra sen ey bî-vefâ
Biz seni sevdügümüz kapuñda çün oldı günâh

4 Dîdemi yumamazam cânâ revân oldukda sen
Mürde âdem gibidür kim cânına eyler nigâh

5 Hâliyâ şâdam Zülâlî vasl-ı yâr ile velî
Havf-i hicrânı ile bagrumda başlar çıkdı âh

3980 Nazîre-i Revânî

1 Kanda kim şevk-i ruhuñla eyleyem bir odlu âh
İdinür âteş-perest olanlar anı kıblegâh

2 Aglamakdan ‘âşık-ı miskînüñ agarmış gözi
Hâl-i ruhsârı güneşde yatmadan olmı siyâh

3 Yâr cevriyle yakıldı âh göñlüm kişveri
Memleket ma’mûr olmaz zâlim olsa pâdşâh

4 Devlet-i hüsnüñde ben mülk-i belâ sultânıyam
Nâle tablumdur ‘alem âhum gözüm yaşı sipâh

5 Ne oñılmaz derde ugramış Revânî ey tabîb
Haste olup ‘ışk elinden dâyim ider âh u vâh

3981 Ve lehu

1 Hattını dil-ber terâş itdükçe olur pâdşâh
Hûblık mülkini darb-ı tîg ile eyler nigâh

2 Dün garîbüñdür diyü kûyuñ tolanur tâ seher
Dûstum hikmet budur şeb-revlik itdügine mâh

3 Hüsnüñüñ cânâ birin on itdi şol kadd ü dehân
Ol sebebdendür ki eyler ‘âşık-ı dil-haste âh

4 Yaşumı sîm eyleyüp yüzümi altun eyledi
Yine bir sîmîn kemerlü yine bir zerrîn-külâh

5 Haste olmışdur Revânî şol leb-i dildâr içün
Sevdügüm yok yire ölsün mi yazuk bir bî-günâh

6 Didiler kime kul olmışsın didüm bir hˇâceye
Didiler kimdür efendiñ ben didüm bir pâdşâh

3982 Nazîre-i Zâtî

1 Nûr-ı çeşmümdür benüm ol tûtiyâ-yı hâk-i râh
Saklagıl çeşm-i rakîb-i bed-nazardan yâ İlâh

2 Oldı ey serv-i revân cism-i za’îfüm sâyeveş
Yüzüm üzre yanuña düşüp sürinmekden siyâh

3 Hâsılı bir cev kadar kalmaz cevâba kudretüm
Hırmen-i ‘ışk içre kendümden geçerven gâh gâh

4 Yire atdılar gibi ucın gören sanur şihâb
Meclis-i eflâkde bir şem’ uyardı çıkdı âh

5 Yüzi kara oldı âhir şehr içinde Zâtiyâ

Gün yüzinden nûr ugurlarken gice tutıldı mâh

3983 Nazîre-i Gedâyî

1 Gördüm o meh başına geyer bir siyeh külâh
Didüm ki Ka’be ortası olsa yarar siyâh

2 Yürüdügince gün yüzini kara takyesi
Kara buluda girdi sanur kim görse mâh

3 Gördi ne yüz agartdugını şeb-külâhuñı
Her gün başına gice çeker kara eb-külâh

4 Yüz buldı zülfi arkalanup şeb-külâhını
Arturdı zulmet ideli ol kâfirî tebâh

5 Men’ itdi seyr-i hüsnini yâruñ Gedâyi’den
Ol kara takye zâlimüñ elinden âh vâh

3984 Nazîre-i Hadîdî

1 Şem’i gördüm gice geymiş lâle-gûn bir şeb-külâh
Yârı yâd itdüm göñülden kopdı bir göynüklü âh

2 Leblerüñ üstinde hat görüp tutuşdum dûstum
Yandı bagrum çıkdı cânumdan hemân dûd-ı siyâh

3 Dil-berâ yüzüñ görüp şey’ li’llâh nûr itmege
Der-be-der seyr eyleyüben sini_arar mihr ile mâh

4 Bî-günehdür dûstum me’mûr olan ma’zûrdur
N’ola kanum dökse gamzeñ tutmazam andan günâh

5 Yirde bitmez saña beñzer serv togmaz gökde ay
Serv ü ay olmazsa kâyil yir ü gök olur güvâh

6 Âftâb-ı ‘âlem-ârâsın Hadîdî zerreye
N’ola rahm itseñ idüpdür hâk-i dergâhuñ penâh

3985 Nazîre-i Me’âlî

1 Dimiş ol şâh öldürem yanumda kim aydursa şâh
İşidüp dil hastesi derd ile bir âh itdi vâh

2 Rişte-i cân ile asıldı bu ten dükkânına
Göñlümüñ âyînesine eyle ey meh bir nigâh

3 Kılmaga hurşîd şâhın âsmân nat’ında mât
Ruhlarını ol süvâr-ı esb-i hüsn itmiş dü tâh

4 Gördiler kûyuñda ebr aglar döker göz yaşların
Kakıdı berk u sabâ fırladı buşdı mihr ü mâh

5 Zülfüñe hem-tâ diyü yazmış mürekkeb ‘anberi
Bu günâh ey mâh anuñ yüzini itmişdür siyâh

6 N’ola gûyende_ile hâlüm kim ezilüp saña ol
Gâh aydur ‘ömr-i men gâhî ider karşuñda âh

7 Arturur kibrini sûfî tâ’âte magrûr olup
Bu Me’âlî bilür eksüklügin itdükçe günâh

3986 Ve lehu

1 Tutalum ey dil bugün olduñ cihâna pâdşâh
Aña şâd olmak yaraşmaz âhiridür çünki âh

2 Görmeyüp râhat yüzin olur belâda dâyimâ
Eyleyen bu dehr-i dûnda ârzû-yı ‘izz ü câh

3 Râ kaşuñ ile elif kaddüñ dehânuñ sıfrıdur
Gösteren sahrâ-yı ‘ışk içinde baña togru râh

4 Milket-i kadrüñde bir sudur felek deryâ-misâl
Kehkeşân köprisi anuñ gözleridür mihr ü mâh

7 Ger ölem şevk-i lebüñle kabrüm üstinde benüm
Ola rengîn ü lezîz ey cân kamu biten giyâh

8 Kehkeşân şekl-i elifdür sıfrdur hâle bu çerh
Âstânuñ derdi ile sînesinde yazmış âh

9 Ey Me'âlî şem'-i kâfûrî ki yanar bezmde
Sîm-ten dil-ber durur geymiş başına şeb-külâh

3987 Nazîre-i Mihrî

1 Göñül virdüm saña olmaduñ âgâh
İdersem tañ mıdur her demde sad âh

2 Olur derdüñle dil âvâre her dem
Dil-ârâmum gele gör hâle geh gâh

3 Mükedder hâlüme olmasa rahmuñ
Ölürem sevdügüm derdüñle va'llâh

4 Tolu devvâr-ı âhumla semâlar
İderem âh her dem her sehergâh

5 Göñülle mihrüñe kim virmese dil
Olursa tañ mıdur râhuñda güm-râh

6 Du'âdur her kelâmı saña Mihr'üñ
Ki dergâhuñ aña sa'd oldı her gâh

3988 Nazîre-i Kemâl Paşa-zâde

1 Çün çekdi gam diyârına 'ışkuñ sipehi şâh
Saf saf dizildi eşk ü 'alem çekdi dûd-ı âh

2 Bilmez ne yüzden ide senüñle musâhabet
Geldi kapuña her gice bir sûret ile mâh

3 Yirden göge degin çü ara yirde fark var
Mâh ile kim ider senüñ ortañda iştibâh

4 Baş koşdugı hatuñla tuyıldı çü nâmeden

Zülfüñ katında hâmenüñ yüzi oldı siyâh

5 Girsem günâha n'ola sevüp sen perîyi ben
Çünki kadîmi resmdür âdeme günâh

6 Göñlüme zikr şâm-ı saçuñ fikridür senüñ
Virdi ruhuñ medâyîhdür vird-i subhgâh

7 Zülfüñ hevâsı ile beni hâk iderse 'ışk
Mihrüñ kohusını vire kabrümde her giyâh

3989 Nazîre-i Celîlî

1 Sanma nergisdür görinen hâk olup ruhsâr-ı kâh
Keh-rübâ-reng oldı kabrümde biten her bir giyâh

2 Servler san kim elifler oldı güller dâglar
Bâg sensüz her tarafda yazmış ey gül şekl-i âh

3 Sûzişümden tutuşupdur dâmen-i sahrâ vü kûh
Da'vi-i 'ışk eylesem Ferhâd u Mecnûn'dur güvâh

4 Cilve kılsañ lâle-gûn eşkümden eyle_ey serv vehm
İrmesün dâmânuña zinhâr dest-i dâd-hˇâh

5 Serv dûd u lâle ahker oldı hâkister çemen
Külhan itdi gülşen-i dehri baña baht-ı siyâh

6 Gülşen-i kûyumda ger kimdür Celîlî dir iseñ
Yâ has u hâşâk tut yâhod bir avuç hâk-i râh

3990 Nazîre-i Lâmi'î

1 Nâme ile müdde'î yâruñ kapusın bekler âh
Gör ne şeytândur bulam dir mâr ile Firdevs'e râh

2 Kullaruz feryâda geldük baş açuk yalıñ ayak
Lutf idüp dîvâna çıksun bir nazar gün gibi şâh

3 Saglu sollu âteşîn hançer takınmış ol güneş
Sâyeveş devr iderem kûyın baña itmez nigâh

4 Göñlümi dür-dâne agzuñ aldugı ey meh-likâ
Gün gibi rûşen durur bir zerre yokdur iştibâh

5 Lâmi'î basduñsa tañ mıdur işigüñ taşını
Mihr ü meh gerdûn gibi kapuñ idinmişdür penâh

3991 Nazîre-i Sürûrî-i Müderris

1 Hecr ile itsem eger ben bu seher dûd-ı siyâh
Çerhe kâr idüp felekde tutılurdı mihr ü mâh

2 Kadd-i dil-ber hasretinden ölicek ey dûstlar
Serv ü şimşâd ola biten kabrüm üstinde giyâh

3 Kaşlaruñ mihrâbına ger secde kılmazsa hilâl
Ey kamer-çihre neden oldı anuñ kaddi dü tâh

4 Ruhlaruñdan gayrı cânâ sâyesinde zülfüñüñ
Kim görüpdür sâye altında ola mihr ile mâh

5 Kimse bilmezdi Sürûrî yârı cândan sevdügüm
Olmasaydı girye-i çeşmüm benüm aña güvâh

3992 Nazîre-i Münîr

1 Gözüm içinde görinen sanma merdümdür siyâh
Revzen-i dildür siyâh itmişdür anı dûd-ı âh

2 Dâne-i hâlüñe meyl itdügümi ma'zûr tut
Evvelâ Âdem'den oldı hod bilürsin bu günâh

3 Yaşlarum yir yüzin ister dûd-ı âhum gökleri
Küllinüñ maksûdı sensin muhtelifse n'ola râh

4 La'lüñ içdügini bildük kanumı diyet buyur
'İlm-i kâdî olsa bir işde hod istemez güvâh

5 Sıhhat iste Hak'dan ancak derd-i 'ışk ile Münîr
Eksük olmaz hod bilürsin sag olan başa külâh

3993 Nazîre-i Ferîdî

1 Gün yüzüñden rûşen oldı 'aks-i envâr-ı İlâh
Anuñ içün gözlerüm dâyim kılur aña nigâh

2 Zülfüñ ol tâvûs-ı müşkîn-per durur kim ey melek
Ravza-i cennet içinde idinüpdür cilvegâh

3 Zülf ü ruhsâruñ şu'â'ı şevkine pervâneveş
Devr iderler gice gündüz dil-berâ mihr ile mâh

4 Hattuñı haddüñde gördi dil didi mîr-i Habeş
Rûm'u feth itmekligiçün gâlibâ çekmiş sipâh

5 Ayaguñ öpmekligiçün ey perî-peyker senüñ
Yollaruñda olmışamdur nice yıllar hâk-i râh

6 Gül yüzüñ şevkiyle ger hâr-ı firâkuñla ölem
Topragumdan lâle-i hamrâ ola biten giyâh

7 Cürmi mihrüñdür Ferîdî'nüñ begüm 'afv eyle kim
Şehlerüñ kârı keremdür kullaruñ işi günâh

3994 Nazîre-i Lâmi'î

1 Yire düşmez atdugı ok ol kemân-ebrûnuñ âh
Niçün itmez bilmezem benden yaña bir dem nigâh

2 Hâl-i bedter vâkıf-ı hâl olmamakdur zâhidâ
Yoksa hâl ehli bilür her zerreden var Hakk'a râh

3 Cân dilermiş yâr didi çeşmüm ammâ bilmezem
'Akl u dil yagmaya gitmişdür nem alur müjde-hˇâh

4 Çeşm-i bed dûr ola çeşminden görüñ merdümligin

Haste yaturken kılur merdümleri göñlin nigâh

5 Cân u dilden eşk-i hûnînümle çokdan el yudum
Bu kadar var bûy-ı zülfüñ cân bagışlar gâh gâh

6 Bu ‘acebdür görmeyelden hâk-i müşkînüñ senüñ
Kurretü’l-’aynum gibi çeşmümde ‘âlemdür siyâh

7 Günde biñ kez sür kapuñdan Lâmi’î bî-çâreñi
‘Arş hakkı işigüñden gayrı idinmez penâh

3995 Nazîre-i ‘Özrî-i Kâdî

1 Kıble hakkı baña yiter ka’be-i kûyuñ penâh
Ehl-i idrâk olana gerekmez iki secdegâh

2 Nâmdâr-ı ‘âlem olanlara ser-pîç itmeye
Târik-i dil ger bula hüsn-i kabûlüñde külâh

3 Rûyı gibi hatt-ı ihlâsum egerçi nûr-bahş
Kâkül-i cânân gibi bahtum ve lâkin rû-siyâh

4 Gerçi memlûdur kusûr u cürm ile dil zevrakı
Gam degül ger bahr-i lutfuñ olur ise destgâh

5 Ger hatâ itdiyse ‘Özrî ‘özrini eyle kabûl
Dâmen-i lutfuñdan artuk yokdur aña ‘özr-hˇâh

3996 Nazîre-i Hicrî

1 Ol kul oglı olalı mülk-i cihâna pâdşâh
Biñ dil ile kulı olmış bende vü âzâd u şâh

2 Gâh altun üsküfin geh şeb-külâhını geyer
Ol kul oglına görüñ yirdeş geçinür gökde mâh

3 Ol cefâkâruñ elinden sad hezârân âh kim
Yüzüme bir kerre bakmaz eylesem biñ kerre âh

4 Üsküfiyle gün gibi gündüz cihânı seyr ider
Gice mâh-ı nev gibi geyer başına şeb-külâh

5 Deste deste zülfüñüñ görüp sabâdan lerzesin
Eylemişdür halk aña sorguc diyü egri nigâh

6 Lutf ile yalvardugumca hışm ile kılduñ ‘itâb
Hây kurbân oldugum ‘ömrüm n’ider bilseñ günâh

7 Lahza lahza göz ucıyla hâline baksañ n’ola
Pâdşâhum rahm idüp Hicrî kuluña gâh gâh

3997 Nazîre-i Râzî

1 Sipihr sakfına altun sütûn olur ey mâh
Derûn-ı hâne-i dilden sû’ûd-ı şu’le-i âh

2 Ko yansun odlara mihr-i sipihr-i çerh-i felek
Degül çü sûz-ı derûnumdan ol melek âgâh

3 Zalâm-ı hecrde güm-râh olurdı sâlik-i ‘ışk
Delîli olmasa şem’-i şu’â-i şu’le-i âh

4 Gedâ-yı mihr ü mahabbet olan şehâ akmaz
Hevâ-yı sâl ü menâl hayâl-i mansıb u câh

5 Eger söyünmese bârân-ı eşk-i çeşmümden
Yanardı âhum odından bu hayme vü hargâh

6 Gerekse derd ile yerleş derûna şerh ü beyân
Yiter temevvüc-i eşkümle âh u nâle güvâh

7 Ger itdi ise firâk odı kalb-i Râzi’ye kâr
Nedür bu derd ile zârı nedür bu âh ile vâh

3998 Nazîre-i Huldî

1 Şâh-ı ‘ışkam mihnet ü derd ü belâ baña sipâh
Çerh otagum başum üzre tâc-ı zerdür mihr ü mâh

2 Seyl-i eşküm ‘ayn-ı Nîl ırmagıdur mâhum benüm
Mısr-ı dilde Yûsuf-ı mihrüñ olaldan pâdşâh

3 Ka’be midür ey yüzi kıblem benüm haddüñ senüñ
Rûz u şeb kılmışsın anuñ örtüsin zülf-i siyâh

4 Gördügümce yüzüñi Hak’dan visâlüñ isterem
Müstecâb olur diyü cânâ du’â-yı subhgâh

5 Tîr-i gamzeñ sîneme geçdükçe ey kaşı kemân
Gösterür mülk-i fenâ içün baña ol togrı râh

6 Ölüben ‘ışkuñ yolında umaram kim diyesin
Rahmetu’llâhi ‘aleyhe tayyiba’llâhu serâh

7 Server-i serdâr-ı ‘ışk oldugı içün Huldiyâ
Sîne tablum eşk sipâhum oldı tugum dûd-ı âh

3999 Nazîre-i Rahmî

1 Şâh-ı ‘ışkam üstüme çetr-i siyehdür dûd-ı âh
Âteş-i dil şu’lesi başumda bir zerrîn-külâh

2 ‘Işk bahrinde bu çerh-i nîl-gûn bir katredür
Anuñ üstinde iki dâne habâbı mihr ü mâh

3 Da’vi-i ‘ışkuñda sâdık olmaga ey lâle-had
Dâg ile sînemdeki yir yir eliflerdür güvâh

4 Hârdan bir dâyire çekdüm gözüm etrâfına
Yârdan gayrıya tâ bir lahza itmeye nigâh

5 Meyl ider her ‘âşık-ı şûrîde-dil bî-ihtiyâr
Rûy-ı dil-berde ‘acâyib câzibe komış İlâh

6 Lâle bir abdâldur devr-i ruhuñda dil-berâ
Sinesine nâr-ı ‘ışkuñla komış dâg-ı siyâh

7	Gamzesi cellâdı öldürse dil-i pür-hûnumı
Şekl-i hançer ola Rahmî kabrüm üzre her giyâh

4000		Li-mürettibihi

1	Dem-be-dem dilden gelürse tañ mıdur göynüklü âh
Âteş olan yirden elbette çıkar dûd-ı siyâh

2	Kanda ‘azm itsem beni gözler aşaga yukaru
Kanlu yaşum hem-demüm her dem hevâdârumdur âh

3	Tapuña dâyim yüz urup kılmaga ‘arz-ı niyâz
Âstânuñ Ka’besin kıblem idindüm secdegâh

4	Dil-berâ sensin bu ân hüsn ü cemâl ile kemâl
Serverâ sensin olan iklîm-i hüsne pâdşâh

5	Lutf idüp kimdür diyü şâhum sorarsañ Nazmi’yi
Hâlis ü muhlis muhibb ü bende-i bî-iştibâh

Nev’-i dîger

4001		Ez-ân-ı Zâtî

1	Dûstlar bi’llâh diñ ol pîr olası Ni’met’e
Ben mürîd-i tâlib-i dîdârı koysun halvete

2	Baş açuk abdâlıyuz soysun terâş itsün bizi
Âstânında eger lâyık görürse hizmete

3	Kâmeti Tûbâ özi hûrî dudagı selsebil
N’ola hammâmın anuñ teşbîh idersem cennete

4	Baş açuk ‘uryân kocardum ben anı hammâmveş
Ger hazînem olsa yanumda irişsem devlete

5	Âteşîn ruhsâruña germ oldı dil hammâmda

Bi’llah ey lutf ıssı lutf it kâyil ol germiyyete

6 Ey göñül dirler perînüñ meskeni hammâm olur
Yiridür ben de perî dirsem eger ol âfete

7 Zâtiyâ gûyâ bulutdan görinür nîm-âftâb
Fûtasını kuşanup bil bagladukça hizmete

4002 Ve lehu

1 İrsem ol çâbük-süvâra mâlik olsam kudrete
Hâlümi derd ile ‘arz itsem irerdüm devlete

2 Nâhunumla dem-be-dem fürkatde yırtardum yüzüm
Øa’f elinden ol dahı gelmez olupdur sûrete

3 Başı hoşdur derd-i dildâr ile ben dil-hastenüñ
Gel ‘ilâc itme baña girme tabîbâ zahmete

4 Başuma kasd eylemiş Hak hâcetin kılsun kabûl
Dûstlar eyleñ du’â el açuban bu niyyete

5 Şol kadar agladı Zâtî kim başından aşdı yaş
Başa iletmek gerek başlayıcak bir san’ata

4003 Nazîre-i İshâk Çelebi

1 Ey ecel bi’llâh gel lutf eyle girme zahmete
Ölmek ise didügüñ cân virürüz ol devlete

2 Gitmesün derd ü gamuñ yoksa helâk oldum helâk
Olımaz tenhâ bilürsin ögrenen cem’iyyete

3 Ölicek ayrılmayam gamdan benümçün diyeler
Bir güzel sevdi alup gitdi diyâr-ı gurbete

4 Mihrini izhâr iderse saña tañ mı âftâb
Ey meh-i hurşîd-tal’at kâyil ol germiyyete

5 Deyr-i fânî nakşına İshâk aldanma sakın
Ehl-i mânâ çün bilürsin nâzır olmaz sûrete

4004 Nazîre-i Mesîhî

1 Ey boyı ‘ar’ar hemân tek sen kadem bas sohbete
Serv sahn-ı gülsitân içre turupdur hizmete

2 Şimdi mi yörendügi vardur dil-i mecrûhumı
Ey kemân-ebrû okuñ her dem girür bu zahmete

3 Bezme bizi da’vet itmez didügüm yâr işidüp
Hışm idüp dimiş sakınsun bir gün ugrar sohbete

4 Nergise çıkdı ayaguñ topragı ey nûr-ı çeşm
Gerçi hâzır baş idi gonçe o tâc-ı devlete

5 Minnet olmışdı tenümde zahm-ı peykânuñ velî
Soñra her tîrüñ ki geldi yine geçdi minnete

6 Saña hizmet itmek ile geçdi var ‘ömrüm şehâ
Ben ölürsem girü cânı gönderürin hizmete

7 Ey Mesîhî müşterîlenme metâ’-ı vasla çün
Dirhem-i eşküñden artuk nesne gelmez sûrete

4005 Nazîre-i Me’âlî

1 Şem’ ayagın turdugı karşuñda gelüp sohbete
Dimek ister kim yoluñda turmışuz her hizmete

2 Başını kesseñ ayagını elinden koymaya
Sûfi-i halvet-nişîn eyle tadandı ‘işrete

3 Çün dehânı kanddür halvâ-yı şîrîn lebleri
Yârı pehlûya çeken müstagrâk olur ni’mete

4 Sûfi gitmiş kûyuña kim eyleye agyârı katl
Ben de bildüm kim anı tostogrı gider cennete

5 Tıfl-ı dil kalup kapuñda didi bir devletlüye
Bende olmak yigdür ogul olmadan bî-devlete

6 Ey Me'âlî mürşid-i kâmil olaydum ben eger
Hûblardan gayrı kimesne komazdum halvete

4006 Nazîre-i Remzî

1 Geçdi 'ömrüm cevr ile düşdüm tarîk-i zillete
Himmetinde irmedüm şâhuñ kemîne devlete

2 Çok zamândur sâbit olmışdur kapuñda hizmetüm
Bende çokdan lâyık olmışdur efendi himmete

3 Eylemez halk içre çün kim meyl-i sohbet hâtıruñ
Gel senüñle varalum sûfîlenürseñ halvete

4 Ey perî âdemlıg eyle tur kadem-rencîde kıl
Gel bizümle bezme vâcibdür icâbet da'vete

5 Sohbet-i agyâr ile olmaz müyesser vasl-ı yâr
Remziyâ varmak güç olur kesret içre vahdete

4007 Nazîre-i Hıfzî

1 Tek kadem-rencîde kıl ey mâh gel sen sohbete
Mûm olup meh-pâreler tursun ayagın hizmete

2 Âstân-ı hizmetüñdür âsmân-ı devletüm
Göklere irse başum irmez gibi bu devlete

3 Şem' lâf-ı mihrüñ ursa bezm-i meyde tañ degül
Sen dahı ey yüzi mâhum kâyil ol germiyyete

4 Sûretüñ rûhum sanur bakan göñül mir'âtına
Eyleme bi'llah safâ ile nazar bu sûrete

5 Döndi cânum bir kıla fikr-i miyân-ı yâr ile

Lâ-cerem sâhib-nazar fikr ile varur dikkate

6 Bir ışıkdur şem'-i meclis cem' aña pervâneler
Şol cemâ'at-küş gibi bâ'is ola cem'iyyete

7 Hıfzi'ye fürkat şebi gâyetde olmışdur dırâz
Dest-res bulınmadı dâmân-ı subh-ı vuslata

4008 Li-mürettibihi

1 Tek sa'âdet birle sen bir şeb kadem bas sohbete
Şem'-i meclis mûmdur karşuñda sâkî hizmete

2 Râh-ı râhat-bahş u rûh-efzâ virür sâkî müdâm
Döne döne ey gören devrüñde rûhı râhata

3 Beñzedem dir ol nigâruñ nakşına bir vech ile
Her büti râhib ki koyma dürlü dürlü sûrete

4 Yâr misl-i hûr-ı 'în u 'ayn-ı Kevser lebleri
Kûyını teşbîh idersem n'ola anuñ cennete

5 La'li üzre yâruñ agzı yarı beñzer Nazmiyâ
Sükkerî pâlûde-i ter üzre şîrîn şerbete

Nev'-i dîger

4009 Ez-ân-ı Necâtî

1 Atılur çerh okı gibi tîr-i âhum göklere
Ey hilâl-ebrû sakın kim atdugum düşmez yere

2 Ben beni yirden yire ursam yiridür sâyevâr
Kim salınur dem-be-dem yanuñca bir yüzi kara

3 Sâkiyâ ol sâ'id-i sîmîn elinden bir ayag
Alınur mı düşmeyince ellere ayaklara

4 Âftâb-ı ‘âlem-ârâyı cemâlüñ var iken
Hüsn bâzârında almaz kimse füls-i ahmere

5 Açdı görki defterin hüsn ile ol begler begi
Sen de tîmâr ister iseñ ey göñül geç deftere

6 Göñlümi ber-dâr iderseñ beñlerüñle zülfe sal
Suçluyı ‘âdet budur kim asdururlar kâfere

7 ‘Âlemüñ ma’mûresinde kalmadı taş üzre taş
Döneli bagruñ kara taşa tenüñ ak mermere

8 Er degül misiñ Necâtî olma dünyâya mutî’
‘Avret iken ol şu sûretle mutî’ olmaz ere

4010 Nazîre-i Zâtî

1 Pâdşâhuñ devletinde iştihâ yok şekkere
Mâyilem ammâ be-gâyet bûs-i la’l-i dil-bere

2 Cânın alup kanlara gark ideyin anı dimiş
İrmeyince Tañri cânum almasun ol demlere

3 Katı cevr idüp beni saht itdügüñ ey seng-dil
Bir Dımışkî tîg ile kazsam gerekdür mermere

4 Gözlerüm yaşıyla bâkî mâ-cerâyı ‘arz idem
Ben kara yazulınuñ ahvâli sıgmaz deftere

5 Hâk-i pây-i dil-bere dünyâ deger dirler velî
Zâtiyâ dünyâda hîç olur mı kıymet cevhere

4011 Nazîre-i Lâmi’î

1 Tîglar çekse ‘adûlar dil-i hûnîn-cigere
Çâre yokdur lebi sırrında o yâruñ habere

2 Şeb-nem olmasa gülüm biñ kez erirse dehen
Gonçe saldurmaz idi dişini bâd-ı sehere

3 ‘Arz ider ‘ârızuñı su gibi âyîne şehâ
Korkaram leşker-i hattuñ gele bir toz kopara

4 Gün geçüp suya dönerse n’ola bagruñ zâhid
Şekerâsâ ezilürsin şu lebi goncelere

5 Hat-ı la’lüñ görüben dahı beter yandı dilüm
Beñzer efsûnlar okur müşk ile hattuñ şekere

6 Fâş idüp sırrumı her dem beni rüsvây kılur
N’eyledüm âh ile bu eşk-i perdedere

7 Bâd-ı subh ile kılur ‘îş u tarab nergis ü gül
Sen de bir dem gözüñ aç Lâmi’î cânuñ uyar a

4012 Nazîre-i Revânî

1 Ay u gün ser-geşte olsa n’ola sen sîmîn-bere
Altun üsküflü güzeller hizmet eyler beglere

2 Gün degüldür görinen hüsnüñ temâşâ kılmaga
Bir zeberced tâkdan açmış felekler pencere

3 Sâkiyi öpdügiçün dâyim surâhî incinüp
Kulagın tolduru tolduru ne söger sâgara

4 Başın egmez hüsn-i yâra sûfi-i miskîn-’abâ
Âftâba kimse inkâr itmez illâ şeb-pere

5 Şâd olur göñlüm görüp cânda Revânî ‘ışkını
Ehl-i ma’den gibi kim irişmiş ola cevhere

4013 Nazîre-i Münîr

1 Merdüm-i çeşmüm selâmın yâ Rab ol hâk-i dere
Sezmezem kim göz yaşından gayrı kimse irgüre

2 Her ne deñlü ‘arz idersem bakmaz eşk ü çihreme

Görmedüm bir kimse böyle meyli yok sîm ü zere

3 İntizâr-ı vuslatıyla geçdi bu ‘ömr-i ‘azîz
Bâri bir dimezde kim dervîş var Allah vire

4 Şol ‘araklar kim var ol çâh-ı zenahda ey göñül
Görüp âb-ı Zemzem anı utanup geçdi yire

5 Gam degül gird-âb-ı bahr-i eşke düşdiyse Münîr
Sen büt içün suya gark olmak degül oda gire

4014 Ve lehu

1 Haste-i dil-teşneyem şol sâki-i cân-pervere
Ki_ider anuñ la’l-i nâbı nükte âb-ı Kevser’e

2 Hâne-i dilden hayâlâtuñ temâşâ kılmaga
Açdı ey meh manzar iki gözüm iki pencere

3 Kaddüñi bir dûn-ı himmet serve teşbîh eylemiş
Düşdi bîd-i bî-dil anuñ reşki ile hançere

4 Bir gül-i handân u nergis-çeşm ü lâle-hadd içün
Hâr elinden döndi şeklüm sûret-i nîlûfere

5 Yaşlu gözümde hayâl-i haddüñ ey serv-i sehî
Berg-i güldür sanki düşmişdür derûn-ı sâgara

6 Nûş-ı cân la’lüñde it var ise in’âmuñ baña
Hîç meylüm yok lebüñ devrinde şehd ü şekkere

7 Böyle hoş-bûlar geñez gelmezdi sûzuñdan Münîr
Dönmeseydi ‘ûd-ı dil yanmakla sinüñ micmere

4015 Nazîre-i Hazret-i Sultân Süleymân

1 Yiridür saña göñül virdüñ vefâsuz dil-bere
Giçse yaşuñ yâsemenden âhuñ irse göklere

2 Kendü hâlümde yürür âzâde idüm âh kim
Dil ucından ne belâlar geldi âhir bu sere

3 Küfr-i zülfi korkaram ki çıkara dînden beni
Ehl-i İslâm’ı giriftâr itme yâ Rab kâfere

4 Hasret ile gözümüñ yaşı bitürdi lâleler
Fürkat ile dönse yüzüm tañ mıdur nîlûfere

5 Âteş-i ‘ışka dutuşdum dün gice pervâneveş
Oda yanmak nice olur ögredeyüm micmere

6 Ol vefâsuz dil-berüñ harc itmek içün yolına
Sîme döndi gözümüñ yaşı yüzüm rengi zere

7 Ebr gibi ger karîn olur ise sen mâha rakîb
Kendözümi gayretümden ururam yerden yere

8 Katıdur göñli nigâruñ çünki seng-i hâreden
Eyleme âh u figânı ey göñül gel yok yere

9 Merd-i meydân ol Muhibbî virme dünyâya göñül
Merd olanlar çünki dimişler gerek gayret ere

4016 Nazîre-i Sürûrî-i Müderris

1 Hattı irelden tutar boynını tîg-ı berbere
Bir zamân idi ki baş egmez idi serverlere

2 Karşusında mey içüp öpüşdüginden incinüp
Acı acı zehrini dökdi surâhî sâgara

3 Ayaguña yüz sürelden şöyle server oldı kim
Pâdşâhum hiç rikâbuñ ayagı basmaz yere

4 Dillü başlu durmayup söyler ceres her dem bunı
Sakınuñ yolda harâmî var diyü gidenlere

5 Eşküme öykündügiçün o Sürûrî Akdeñiz
Gömgök itdi cismin anuñ yil urup kara yere

4017 Nazîre-i Gedâyî
1 Düşdi göñlüm nâ-gehân sevdâ-yı zülf-i dil-bere
Hey müselmânlar esîr oldum meded bir kâfere

2 Zülfüñ İbrâhîm gibi yirümı od eyledi
Ey Halîl'üm şevk-i ruhsâruñla düşdüm âzere

3 'Âleme râz-ı dehânumdan haber virdüñ diyü
Çok cefâlar eyledüñ ben mübtelâya yok yire

4 Gözlerüñ kasd itdügi dem cânın alur göñlümüñ
Her kaçan olursa tapdur iki kişi bir ere

5 Ey Gedâyî bir içim üzüm suyiçün nice kez
Mey-fürûş öñinde yüzüm suyını dökdüm yire

4018 Ve lehu
1 Âftâbuñ hüsn ile irürse başı göklere
Öykünimez pertev-i nûr-ı cemâl-i dil-bere

2 Bir nazarda gamzesi sır kalbini 'âşıklaruñ
Bir mübârizdür ki yiter kendözi bir leşkere

3 Hâk-i pâyüñ gencini yaşum gözümden sakınur
Ol tama'dur anı Kârûn gibi geçüren yire

4 Od düşüp içine yanardı sipîd ü 'ûdvâr
Söylesem bir şemmesin göynüklerümden micmere

5 Ey Gedâyî nazm-ı eş'ârum latîf elfâz ile
Bir gelincik gibidür kim gark olupdur zîvere

4019 Nazîre-i Lâmi'î
1 Âh kim yâr getürmez dür-i eşküm nazara

Hâkveş kaldı ayaklarda dirîg ol gühere

2 Dil-berüñ eyler imiş la'li hayâlini rakîb
Yuyalum kanlara yaşum gibi gelsün nazara

3 Çerhe çıkdı koyuban kapuñı ey meh çü güneş
Sâyeveş düşdi yüzin devletini depdi yere

4 Dâglar sanma rakîbüñ bedeninde görinen
Urdılar dün gice 'âşıklar üşüp kara bere

5 Geh virür çeşmine hançer geh ider zülfini mâr
Seyr idüñ çerh-i siyeh-dil beni saklar nelere

6 Çerh-i bed-mihr ise ey dil saña cân viren eger
Zerrece mihnete yir yok be ne alduñsa vir e

7 Lâmi'î gezdügi ol çihre ve eşk ile budur
Dil-beri tıfl gibi meyl ide dür sîm ü zere

4020 Li-mürettibihi

1 Meyl idersem cân u dilden n'ola la'l-i dil-bere
Mâyil olur ehl-i dil câm-ı mey-i cân-pervere

2 Lezzeti cânlar bagışlar la'l-i cânân var iken
Kanda olur kim göñül meyl ide şehd ü şekkere

3 Bezm-i hüsninde 'izâr u la'li beñzer dil-berüñ
Câm-ı hamrâya biri birisi dûd-ı ahmere

4 Sûfiyâ 'âlemde bilseñ la'l-i cânân lezzetin
Ölseñ itmezdüñ heves cennetde âb-ı Kevsere

5 Nazmiyâ olmasa la'l-i yâra fi'l-cümle şebîh
Ol kadar 'âlemde ragbet olmaz idi cevhere

Nev'-i dîger

4021 Ez-ân-ı Ahmed Paşa

1 Cân u ser terk itmişüzdür gerçi râh-ı yârda
Düşmişüz ayaklara lâkin der-i dildârda

2 Gül yüzi mecmû'ası hallin ne bâb ile bilem
Bir varakdan gonçe defter bagladı gülzârda

3 Leblerüñ şevkiyle şekker niteki_oldı gark-âb
Zülfüñüñ sevdâsı ile müşk yandı nârda

4 Kaşlaruñ harfini vehm itmege yol bulmaz hayâl
Gözlerüñ remzi çü hadden taşradur pergârda

5 Olalı sen dil-ber-i meh-rûya cândan müşterî
Gökde iken yirlere indi güneş bâzârda

6 Zâhidâ kûyını terk itdügi budur Ahmed'üñ
'Âşık-ı sâdık olan kalmak gerek dîdârda

4022 Nazîre-i Kemâl Paşa-zâde

1 Şol görinen gamze-i pür-hışm-ı çeşm-i yârda
Ârzûlardur muhâlif hâtır-ı bîmârda

2 Hokka-i la'lînüñ üzre hatt-ı müşkînüñ senüñ
Besmeledür ibtidâ-yı mahzen-i esrârda

3 Çünki egdi kendüden yaña rakîbüñ agzını
Zâhir oldı kim perîdür zülfi şekl-i mârda

4 Ragbet itse yüzüñe yüz urmaga 'âşık n'ola
Kıymet artuklugıdur şekl-i sanem dînârda

5 Hüsn-i hulkından dimişler yig durur hulk-ı hasen
Ol güzel kim hulkı yok sûret durur dîvârda

6 Senden agyâr ayrulurken ruhlaruña degdi gözi
Cân virürken yirini kâfir görürmiş nârda

7 Sen gidelden halkaveş iki kulagum kapuda
Çeşmeler gibi kalupdur gözlerüm yollarda

4023 Ve lehu

1 İki zülfi karşu karşu safha-i ruhsârda
San iki tâvûsdur cevlân ider gülzârda

2 Suya gül yapragı mı düşdi esüp bâd-ı sabâ
Yohsa tâb-ı mül mi zâhir oldı hadd-i yârda

3 Lâle bitmek taş arasında ‘aceb olmaz n’ola
Yir iderse mihr-i ruhsâruñ dil-i agyârda

4 Zer durur ‘âşıklaruñ kim baglanupdur zülfüñe
Sanki altun bendlerdür yir yir ol zünnârda

5 Şeş-der-i ‘ışka bıragup zâr idelden göñlümi
Beñleri fikri nigâruñ nakşa döndi_ol zârda

6 Hûb-rûlar sûretüñ nakşına hayrân oldılar
Saña nisbet hûblar sûret durur dîvârda

7 Gice gündüz gözleyü sen zülf-i reyhânuñ yüzin
Gözlerüm nergis gibi kalmış durur yollarda

4024 Nazîre-i Mahmûd Paşa

1 Gördügümce ‘anberîn zülfi ruh-ı dildârda
Mâr-ı müşk-efşân yatupdur sanuram gülzârda

2 Yâd kıldukça leb-i cân-bahşuñı peydâ olur
Gonçe-i şâdî gülistân-ı dil-i efgârda

3 Ey gözüm nûrı budur işigüñe yüz sürdügüm
Ka’beyi her kim tavâf eylerse yanmaz nârda

4 Lâle-haddüñden meger gül reng ü bû ugruladı
Kim dırahta saruban gezdürdiler bâzârda

5 Yalıñuz cân aldugın fikr itme ey dil kıl hazer
Dahı nice hîle var ol turre-i tarrârda

6 Zülfüñ ey meh-rû yüzüñde oldugı pür-tâb bu
Günde yandukça olur kuvvet ziyâde mârda

7 ‘Adniyâ dildâr gûşına münâsibdür hemîn
Ol dürer kim var durur bu nazm-ı gevher-bârda

4025 Nazîre-i Nizâmî

1 Tâ ki hüsnüñden haber virdi sabâ gülzârda
Kaldı derd ü gussadan bülbül gibi gül zârda

2 ‘Ârızuñdan cân su’âl itdi hatuñdan dil didi
Sünbül-i terdür çemende yâsemendür nârda

3 Mâr-ı zülfüñsüz hazer kılmaz gözüñden cân senüñ
Kudret olmaz çün bilür kan dökmege bîmârda

4 ‘Âşık-ı hayrân gibi bir yirde kalur deng olur
Görse kaddüñ şîvesin serv-i sehî reftârda

5 ‘Âlemi tâ târ-ı zülfüñden mu’attar eyledüñ
Kalmadı bir kılca kıymet nâfe-i Tatar’da

6 Ol dehânuñ vaslı sevdâsında cân terk eyle kim
Hîçe almazlar cihân mülkini bu bâzârda

7 ‘Ukdesinde zülfüñüñ ol hâle kılsunlar nazar
Görmeyenler mühre-i mârı dehân-ı mârda

8 Ey Nizâmî umma rahm ol gamze-i gammâzdan
Çün vefâ olmaz bilürsin merdüm-i mekkârda

4026 Nazîre-i Sa’dî

1 ‘Andelîb-i dil nice kalmasun âh u zârda
Yılda bir gül açılur ol da miyân-ı hârda

2 Hüsnüñe ey gün iñen germ olma ol meh var iken
Müşterî olmaz kimesne saña bu bâzârda

3 Ey sanem zülf-i dil-âvîzüñde gördükçe ‘arak
Sanuram dürdür düzilmiş ‘anberîn zünnârda

4 Zülf-i müşkînüñ ucında hâlüñ ey dil-ber senüñ
Dâne-i fülfül durur gûyâ dehân-ı mârda

5 Yârı bir gün yüzine bassun diyü bu haste-dil
Bunca yıldur hâk olup yatar reh-i dildârda

6 Mâ-cerâ-yı ‘ışkuñı dil hânesinde dûstum
Yazaram kanlu yaşumla her der ü dîvârda

7 Dişleri nazmında şi’rüñ bir cevâhir dizdi kim
Gûşvâr olsa yaraşur Sa’di gûş-ı yârda

8 La’lidür kanum içen ol gamze-i hûn-rîzüñ âh
Sordum ikrâr eylemez göñli anuñ inkârda

4028 Nazîre-i Tâcî-zâde

1 Çihre-i zerdüm benüm hâk-i der-i dildârda
Topraga düşmiş hazân yapragıdur gülzârda

2 Rûz-ı hicrân olsa artar göñlümüñ şeydâlıgı
Gicede zahmet belî efzûn olur bîmârda

3 Salsa zülfin ‘ârızına tañ mı ol tersâ-beçe
Var salîbin suya salmak ‘âdet-i küffârda

4 Dil degüldür sîne-i dil-berdeki feryâduma

Döymeyüp bagrına taş basmış durur dildâr da

5 Kangı zâlimdür diyen beñzer benefşe zülfüñe
Bir pula olmışken anuñ destesi bâzârda

6 Sünbül-i gül-pûşı şeb-reng-i Siyâvuş olmasa
Hüsn meydânında cevlân urmaz idi târda

7 N'eylesün Ca'fer cemâlüñsüz bihişt-i kûyuñı
Çün hevâ-yı cennet olmaz tâlib-i dîdârda

4029 Nazîre-i Şâhidî

1 Hâl-i 'anber-pûş kim düşmiş ruh-ı dildârda
H˘âce-i Hindû yatur san genc ile gülzârda

2 Şol müselsel zülf-i müşkînden şehâ peydâ olur
Bend-i sûdâlar selâsilden dil-i efgârda

3 Leblerüñe la'l özin beñzetdügiçün zecr ile
Gark-ı hûn gezdürdiler bagrın delüp bâzârda

4 Ka'be-i dergâhuña yüz sürmege yol bulmazam
Yandugum andan durur derdüñle her dem nârda

5 Eyle rahşândur ruhuñ 'aksi ser-i zülfüñde kim
Mühre-i berrâkdur san fark-ı esved mârda

6 Şâhidî bil kim şifâ-yı kalb ü rûh-efzâ durur
Şerbet-i şîrîn ki var ol la'l-i şekker-bârda

4029 Nazîre-i Fenâyî

1 Ol mu'anber hat ki var sen serv-i hoş-reftârda
Sanasın kim sebze-i nev-restedür gülzârda

2 Çîn-i zülfüñden benefşe reng ü bû ugruladı
Kim dakup boynına ip gezdürdiler bâzârda

3 Dil nazar kıldukça yüzüñ ayına bulur safâ
Cân gıdâsı var lebüñ zikr itdügi güftârda

4 Agzuñı fikr eyleyüp didi zamîr-i hurde-dân
Noktadur kim vâki’ olmışdur gül-i bî-hârda

5 Va’de kılmışdur gözüñ katl itmek içün cânumı
Vaktdür kim kalmadı tâkat dil-i bîmârda

6 Bitmedi gülşende bir gül lâle-ruhsâruñ bigi
Dür dişüñ lutfı bulınmaz lü’lü’-i şehvârda

7 ‘Işkı yüz bir sa’di otuz bir Fenâyî’nüñ dahı
Haftada yidi güni var tonlıg u tîmârda

4030 Nazîre- Zâtî

1 Sanma ‘uşşâkı safâ kesb itdi ‘ışk-ı yârda
Derd alup cân satdılar ey hˇâce bu bâzârda

2 Gördi Mecnûn fâyide kesb olmaz âdemden hemîn
Vardı vahşîlerle bâzâr eyledi kuhsârda

3 Duydı hicrânın meger bülbül metâ’-ı vuslatuñ
Nâle eyler yâr ile makrûn iken gülzârda

4 ‘Âlem içre kim vefâ vardur dise dîvânedür
‘Âkil iseñ umma tiryâki dehân-ı mârda

5 Âsmân-ı dilde bir mihr-i mahabbet itdi yir
Aña nisbet zerrece yokdur güneş mikdârda

6 Ey baña keyfiyyet-i esrâr-ı ‘ışk iden su’âl
‘Âlemüñ ‘allâmesi hayrândur ol esrârda

7 Kalb-i Zâtî’de hayâlüñ ey halîl-i cân u dil
Sanki İbrâhîm oturmışdur derûn-ı nârda

4031 Nazîre-i Şâmî

1 Seyr iderken bir melek gördüm bugün bâzârda
Tûti-i şîrîn-kelâma ta'n ider güftârda

2 'Andelîb-i cân nice sûz ile efgân itmesün
Ruhları gibi gül-i ter bitmedi gülzârda

3 Lâle-gûn ruhsârınuñ üstinde müşkîn hâller
Dânelerdür sanki 'anberden saçılmış nârda

4 Âftâb olmış gedâsı nûr-ı hüsnin cerr ider
Tâs alup dervâze eyler şevk ile bâzârda

5 Mushaf-ı hüsnindeki âyâta ikrâr eylegil
Sûfiyâ cehl ile kalma gaflet ü inkârda

6 Râstî serv ü sanavberde bulınmaz Şâmiyâ
Şol letâfet kim konılmış kâmet-i dildârda

4032 Nazîre-i Halîlî

1 'Ârızuñ 'arz eylemişsin ey perî gülzârda
Kim hacildür gül yüzüñden şerm ider gül zârda

2 Reng ü bûyın zülfüñe beñzetdi çün müşk-i Hıtâ
Ol hatâ'dan pûst-pûş olup gezer emsârda

3 Dil bihişt-i kûyuña beñzer ümîd itmiş durur
Kim firâkuñ gibi cân yakar cahîm-i nârda

4 İsterem küçük dehânuñdan müberka' bûselik
Râst gelmez nagme-i 'uşşâk bu edvârda

5 Çün cemâlüñ gözlerem çeksem gerek cevr-i rakîb
Gül diren elbette sabr eyler 'azâb-ı hârda

6 Eyledi gamzeñ hadengi cevşen-i cândan güzer
Bu 'aceb zahmı belürmez sîne-i efgârda

7 Tâ Halîlî âteş-i hicrân ile yakdı ciger
Dil kebâba kılmadı ragbet dahı bâzârda

4033 Nazîre-i Hazret-i Sultân Süleymân
1 Ruhlaruñ ‘aksi şehâ bu çeşm-i pür-hûn-âbda
Verd-i güldür gûyiyâ düşmiş şarâb-ı nâbda

2 Kadd ü ruhsâruñı su içre görüp serv-i sihî
Bir dahı görem diyü turur kenâr-ı âbda

3 Togru sandum kaşlaruña karşu ben kıldum niyâz
Egrilik olsa ‘aceb mi kâfirî mihrâbda

4 Sînemi çâk itse tañ mı ol hilâl-ebrû benüm
Anca sîne çâk olur çün tîg-ı âteş-tâbda

5 Halkı uyarmazsa efgânı Muhibbî’nüñ ne tañ
Korkar andan ol mehi bir kimse görse hˇâbda

4034 Nazîre-i Sultân Süleymân
1 Lutf ile dil-ber didi gördüñ mi beni hˇâbda
Didüm ey ârâm-ı cân ‘âşık olur mı hˇâbda

2 Gözlerüm yaşına gark oldum bu rûy-ı zerd ile
Gûyiyâ nîlûferem kaldum miyân-ı âbda

3 Remz-i ‘ışkı sorma Mecnûn’a kim ol dîvânedür
Baña sor ‘ışkuñ kitâbın okudum her bâbda

4 Sâgar-ı çeşmümde ruhsâruñ hayâli ey sanem
Tâze gül yapragıdur san kim şarâb-ı nâbda

5 Kaddini tolap idüp eşkini cûy itse Muhibbî
Çeşmi anuñ kûzelerdür yir yir ol tolabda

4035 Nazîre-i Resmî

1 Hatt-ı ‘anber-bârı gördükçe ruh-ı dildârda
Mûr-ı miskîn mesken itmiş sanuram gülzârda

2 Hatt u haddinden su’âl itdüm lebinden lutf ile
Dir semendür sebzede bu ol semender nârda

3 ‘Ârızuñ ‘arz olalı ey lâle-hatt u gonçe-leb
Destesin bir pula almazlar gelüñ bâzârda

4 Leblerüñ sırrını ‘akl-ı hurde-dân her nice kim
Fikr ider fark eylemez kaldı bu yog u varda

5 Göreli mestâne çeşmüñ zâhid-i halvet-nişîn
Rehn-i mey kor hırkasını hâne-i hammârda

6 Gözlerüñ kan içmeden perhîz kılsun di didüm
Didi sabr ola mı suya merdüm-i bîmârda

7 Hâk-i pâyüñe yüzin sürmek içün bâd-ı sabâ
Bî-ser ü pâ sürinür her dem düşüp yollarda

8 Şevk-i ruhsâruñla akan kanlu yaşum ‘âlemi
Lâlezâr itdi ser-â-ser kaldı lâle zârda

9 Resmiyâ rahm ummagıl ol gamze-i hûn-rîzden
Mü’mine olmaz terahhum çün dil-i küffârda

4036 Nazîre-i Hızrî Beg Çelebi

1 Hat belürse gam degül ey dil ruh-ı dildârda
Çün gül olan dâyimâ olur miyân-ı hârda

2 Bülbüle zahm urmaga peykânlu okıdur gülüñ
Her nihâl-i gonçe kim var gûşe-i gülzârda

3 Dûstum bir togru bakmışsın geçerken yüzine
Raks urur ol şâzlıkdan âyine bâzârda

4 Hâk-i sînemde ruhuñ şevkıyle olan dâglar
Gül gibidür kim yapışdurlar anı dîvârda

5 Hûr u gılmân ravza-i Rıdvân gerekmez Hızri’ye
Sen yitersin yâr da gülzâr da dîdâr da

4037 Nazîre-i Revânî

1 Serv-kaddüñ ey sanem yol gösterür reftârda
Gonçeye agız mı açdurur lebüñ güftârda

2 Sînemüñ her dâgı bir defdür elifler nâylar
İñlesem her dem ‘aceb mi meclis-i dildârda

3 Hâne-i dilde hayâl-i kadd ü zülfüñ gûyiyâ
Nakş olınmış serv ile tâvûsdur gülzârda

4 Leblerüñ devrinde böyle ucuz olmazdı şarâb
Anı ‘âşıklar ayaga urdı bu bâzârda

5 Şi’r-i rengînin Revânî’nüñ kosun dül-bendine
Yaraşur bu tâze gül ol gûşe-i destârda

4038 Nazîre-i Muhibbî

1 Zülf-i ‘anber-bâruñı görsem dahı dildârda
Deste-i sünbül asılmış sanuram gülzârda

2 Lâle haddüñ hasretinden bagrını yakar oda
Gül yañaguñı görem diyü gezer bâzârda

3 Sen baña bir bûse virdüñ ben saña biñ cân u dil
Assı itmedüm cihânda illa bu bâzârda

4 Cân vireyin hâk-i payin ol şehüñ bulam diyü
Ev hisâbı râst gelmez degme kez bâzârda

5 İrmedi vaslına yâruñ bu Muhibbî derdmend
Cân u ser terk eyledi gerçi reh-i dildârda

4039 Ve lehu Eyzen

1 Zülf-i müşkîn kim görinür ‘ârız-ı dildârda
Deste-i sünbül asılmış sanasın gülzârda

2 Sîne-i sûzânda zülfi hayâli dil-berüñ
San karâr itmiş semenderdür derûn-ı nârda

3 Nice feryâd itmesün bî-çâre bülbül her seher
Yılda bir gül açılur ol da miyân-ı hârda

4 Kûyuñ içre âteş-i ‘ışkuñ beni niçün yakar
Yâ neden dirler ki cennet ehli yanmaz nârda

5 Fitne-i âhir-zamândur hem cihân fettânıdur
Fitneler çokdur dahı ol gözleri mekkârda

6 Eşk-i çeşmidür Muhibbî’nüñ ya bagrı hûnıdur
Lâleler sanmañ görinen dâmen-i kuhsârda

4040 Ve lehu Eyzen

1 Seyr iderken bir güzel gördüm bugün bâzârda
Rûhları mânend bir gül bitmedi gülzârda

2 Ruhları üstinde ol hâl-i siyeh miskînleri
‘Anberînden dânelerdür âftâb envârda

3 Kaşları tugrasına ey sûfi ikrâr eylegil
Niceye dek kalasın bu gaflet-i inkârda

4 Öldürem yarın dimişdi ol hilâl-ebrû baña
N’eyleyem derdâ dirîgâ durmaz ol ikrârda

5 Bu Muhibbî haste-dil ger kan yudarsa tañ mıdur
Zîre kimse görmedi resm-i vefâ dildârda

4041 Nazîre-i Hayâlî

1 Ben belâ Ferhâd'ıyam kûh-ı gam-ı dildârda
Şu'le-i âhum başumda lâledür kuhsârda

2 Kâküli ucından ol Yûsuf-cemâlüñ her beñi
Mısr-ı hüsn içinde san kim bir Habeş'dür dârda

3 Sîne-i sûzânum içre bu hayâl-i hadd-i yâr
Âşiyân itmiş semenderdür derûn-ı nârda

4 Haddi gülzârında ol servüñ dehânı gûyiyâ
Gonçe-i nevrestedür bitmiş miyân-ı hârda

5 Ey Hayâlî ol mehüñ dendânı vasfı sanasın
Bir dür-i yek-dânedür bu nazm-ı gevher-bârda

4042 Nazîre-i Derûnî

1 Lâleler bitmek neden yir yir kenâr-ı hârda
Dâgını Mecnûn kanatmışdur meger kuhsârda

2 Kim ki bir dem arka virdi hûblar dîvârına
Üstühˇânı 'âkıbet hâk oldı ol dîvârda

3 Gördügümce ey perî zülfüñ ucında la'lüñi
Sanuram mühr-i Süleymân'dur dehân-ı mârda

4 Zülf-i dil-ber kim olupdur 'ârızında pîç ü ham
Beñzer ol tâvûsa kim cevlân ider gülzârda

5 Ey Derûnî fi'l-mesel bagrında dâgı lâlenüñ
Hîre olmış merdümekdür dîde-i hûn-bârda

4043 Nazîre-i Sûzî

1 Serv-kaddüñ dikmesidür şâh-ı gül gülzârda
Eşkümüñ perverdesidür lâleler kuhsârda

2 Vasl-ı dil-berdür hemîn dünyâ metâ'ından garaz
Yohsa 'ışk ehli ne aldı satdı bu bâzârda

3 Sîne-i mecrûhum üzre zahm-ı peykânuñ gören
Gül sanur kim yapışup kalmış der ü dîvârda

4 Yâ göñül sînemde mihrüñ gizledi agyârdan
Yâ örümcek perde çekdi Ahmed üzre gârda

5 ‘Andelîbüñ nâle vü feryâd ile geçdi güni
Gâlibâ bilmiş ki yok bûy-ı vefâ gülzârda

6 Çîn ü Mâçîn’e giden geldi yine sag u esen
Bu benüm şûrîde göñlüm kaldı zülf-i yârda

7 Sûzi’nüñ ma’nâda rûşendür güneşden her sözi
Gerçi kemdür sûretâ kim zerreden mikdârda

4044 Nazîre-i Nehârî

1 Hak ne hâsiyyet komış ol la’l-i şekker-bârda
Kim dirildür mürdeyi ‘Îsâ gibi güftârda

2 ‘Âlemi çekdi ser-â-ser halka-i zencîrine
Hey ne âfet cezbe var bu turre-i tarrârda

3 Ey metâ’-ı vasl-ı yâra mihr-i dilden müşterî
Terk-i nakd-i cân gerek ser-mâye bu bâzârda

4 Şol tecellî nûrını kim vasf ider ehl-i safâ
Görmişüz âyîne-i mihr-i ruh-ı dildârda

5 Ey Nehârî gûyiyâ hurşîde düşmiş sâyedür
Zülf-i şeb-rengi nigâruñ ol kamer-ruhsârda

4045 Nazîre-i Sücûdî

1 Gonçe la’lüñ yâdına ey serv-kad gülzârda
Kan yudar bülbül gibi her dem miyân-ı hârda

2 Cân virüp ‘ışkuñda derd almak diler göñlüm velî

Ev hisâbı râst gelmez degme kez bâzârda

3 Ruhlaruñ vasfın yazar ey mâh her gün şevk ile
Âftâb altun kalemle her der ü dîvârda

4 Cur'a-i câm-ı visâlinden ne mümkin dûstlar
Derd ü gam olmak nasîbüm meclis-i dildârda

5 Lâle-haddüñ yâdına ey husrev-i şîrîn-dehen
Derd ile kanlar yudar Ferhâdveş kuhsârda

6 Cezbe-i zencîr-i zülfüñdür dil-i dîvâneyi
'Âkil iken bend iden bu turre-i tarrârda

7 Vasl-ı dil-berdür Sücûdî gerçi 'âlemden garaz
'Âşık-ı sâdık velî kalmak gerek dîdârda

4046 Nazîre-i Me'âlî

1 Zerrece noksân añlanmaz leb-i dildârda
Kılca eksüklik görinmez zülf-i 'anber-bârda

2 Berg-i verd ü yâsemenler yir öper i'zâz içün
Virse haddüñden haber varsa sabâ gülzârda

3 Suç senüñ degül seni söyledenüñdür dem-be-dem
N'ola ey nây iñler iseñ meclis-i dildârda

4 Hatt-ı miskînüñ ayak yirine düşmiş zülfüñe
Dûstum zâhirde gerçi pây olmaz mârda

5 Şi'rüñe ragbet kılaldan serv-kadler râstî
Ey Me'âlî çok terakkî eyledüñ eş'ârda

4047 Nazîre-i Celîlî

1 Serv-i ser-keş kim hırâmân salınur gülzârda
Gül-bün-i kaddüñ hevâdârı durur reftârda

2 Cevr-i agyâra tahammül eyle ey dil yâr içün
Kan idüpdür bagrumı bülbül gül içün hârda

3 Bî-basardur zâhide şem’-i ruhuñ ‘arz eyleme
Gel basîret gözleme illâ ulü’l-ebsârda

4 Müşterîdür dil metâ’-ı hüsnüñe bencileyin
Yoksa her gün çigzinüp n’eylerdi bu bâzârda

5 Zülfüñe yapışdı dıl ruhsâruña irem diyü
Şeyh San’ân nûr-ı îmân gözledi zünnârda

6 Fürkatüñde kanlu yaşumdan benüm ey gül-’izâr
Lâleler bitdi ser-â-ser dâmen-i kuhsârda

7 Cân nisâr itdi Celîlî yâra vasıl olıcak
Varlıgını mahv kıldı vuslat-ı dildârda

4048 Ve lehu Eyzen

1 Kûh-ı gamdur cism dil [bu] sîne-i efgârda
Gûyiyâ Ferhâd’dur tutmış vatan kuhsârda

2 Ummañuz bû bî-vefâ bâg-ı cihândan dûstlar
Yok durur bir gonçe ki_açılmaya bezm-i hârda

3 Çenge döndi kâmetüm her târ-ı mû evtârdur
Râst itdüm nagme-i mihnet-fezâ her târda

4 Sen sehî-kadden cüdâ gül-geşt-i bâgı n’eyleyem
Gül gözüme hâr u hasdur sensüzin gülzârda

5 Nâme-i şevkum şirârından sakın kim kâsıdâ
Âteş-i dâg-ı dilüm şerhi var ol tûmârda

6 Hecrde ey baht cân teslîmi tâ âsân olur
Bir nefes sakla hayâlin dîde-i bîdârda

7 Hatt-ı hûnîn kim Celîlî yazdı eşküm kâtibi
Mâ-cerâ-yı derd-i dildür safha-i ruhsârda

4049 Ve lehu Eyzen

1 Hâkdür bir nokta-i cîm zülf-i ‘anber-bârda
Dâl-i devlet kâkülidür mushaf-ı ruhsârda

2 Øa’fumı bildürmek içün nâme yaz ey göz yaşı
İştiyâkum şerhini derc it hem ol tûmârda

3 Reşk ider cennetde sidre ‘işvesine kaddüñüñ
Müntehâ serv-i ser-efrâzuñ görüp reftârda

4 Yâra vasl olmaga imkân kalmadı ey dûstlar
Dâg hırâmân kodı hicrân sîne-i efgârda

5 Çihresin gül bî-tekellüf gösterür nâ-mahreme
Veh ki bülbül derd ile zârî kılur gülzârda

6 Leblerüñ hecri beni şol deñlü kan aglatdı kim
La’l ü yâkût oldı eşküm dîde-i hûn-bârda

7 Pister-i râhatdan istignâsı vardur göñlümüñ
Tâ ki bâlîn seng-i mihnet buldı kûy-ı yârda

8 Yine mihnetde Celîlî’yi koma ey Hızr-ı vakt
Hây iriş gird-âba düşdi dîde-i hûn-bârda

4050 Nazîre-i Basîrî

1 Ol iki mahmûr gözler ‘ârız-ı dildârda
İki nergisdür açılmış gûşe-i gülzârda

2 ‘Anber-i müşkîn meger zülfüñden ugruladı bû
Kim yüzin karalayup gezdürdiler bâzârda

3 Çekme zahmet ey bizüm vîrânemüzde gül diken
Kim bu mihnet-hânede gül dahı bitmez hâr da

4 Buldug ey Türk-i Hıtâyî bir kılında zülfüñüñ
Her ne keyfiyyet ki konmış nâfe-i Tatar'da

5 Baş kaldurmaz gözüñ nâz uyhusından bir nefes
Gerçi dirler hˇâb olmaz merdüm-i bîmârda

6 Bir nazarda gerçi biñ cân alur ol gözler velî
Her nefes biñ cân bagışlar leblerüñ güftârda

7 Dilde bitmiş cân gibi hattı hayâli dil-berüñ
Ey Basîrî gerçi hergiz sebze bitmez nârda

4051 Nazîre-i Hadîdî

1 Sünbül-i gül-pûş kim vardur ruh-ı dildârda
Cennetüñ tâvûsıdur cevlân ider gülzârda

2 Zülfüñe miskîn benefşe beñzerem dimiş meger
Çekdiler dilin kafâdan gezdürüp bâzârda

3 Kıl hazer la'line meyl itdükçe zülfinden anuñ
Çün bilürsin yokdur insâna terahhum mârda

4 Dil yanarsa ruhları nârında tañ mı ol mehüñ
Yandı çün pervâneveş çün şevk ile ol nârda

5 Bagrı kan tolsa rakîbüñ bes Hadîdî tañ mı kim
Hâsıl itdüñ kâm-ı dil ol la'l-i şekker-bârda

4052 Nazîre-i Sabâyî

1 Sünbülüñ tâvûs-ı kudsîdür şehâ gülzârda
Gûyiyâ serv-i revândur kâmetüñ reftârda

2 'Âlemi gerçi yakar şem'-i ruhuñ pervânevâr
Hâlüñ ol Hindû-yı câdûdur ki yanmaz nârda

3 Cân dahı Mansûr-ı zülfüñ olmagı ister velî

Bulımaz yir sûhte kesretden ammâ dârda

4 Nev-resîde sünbülüñden dil hazer kılsa n'ola
Müddet ile ejdehâ olmak da vardur mâr da

5 Reng-i rûyum gördi dil-ber katlüme kasd eyledi
Sanasın dârü'ş-şifâcı zer sizer bîmârda

6 Dil saçuñı seyr iderken gözlerüñ hışm itmesün
Çok yürür mecnûn-ı mü'min kişver-i küffârda

7 Medh içün aldukça agzına Sabâyî la'lüñi
Hızr ile 'Îsâ rumûzın 'arz ider eş'ârda

4053 Nazîre-i Visâlî

1 Göricek ol hûb çeşmi tal'at-i dildârda
Sanuram âhû-yı Çîn'dür kim yatur gülzârda

2 Lutf ugurladuklariçün dişlerinden dil-berüñ
İpe dizüp dürleri gezdürdiler bâzârda

3 'Ârızuñ üstinde Hindû eñlerüñ ey nûr-ı çeşm
Beñzer ol küffâra kim kabkara yandı nârda

4 Gün yüzüñle zülfüñüñ mâhiyyetin bilem diyü
Bu dil-i efgâr kaldı rûz u şeb efkârda

5 Gitse zülfüñden 'aceb mi agzuña aldukça tâb
Ki_ey tabîb-i cân komaz tiryâk kuvvet mârda

6 Cân lebe irişdi zulm-i gamze-i gammâzdan
Dil giriftâr oldı bend-i turre-i tarrârda

7 Nazmuña tahsîn Visâlî kim güherden pâkdür
Her ne ma'nâ var ise ol lafz-ı gevher-bârda

4054 Nazîre-i Mâtemî-i 'Acem

1 Bulmadum bir hem-nefes bezm-i gam-ı dildârda
Kim baña ney gibi hem-dem ola âh u zârda

2 Mihr-i hüsnüñdür beni kûyuñda nâlân eyleyen
Şevk-i güldür ‘andelîbi zâr iden gülzârda

3 Hasret-i kaddüñle vü vasf-ı dehânuñ yâdına
Âh şâhum yazaram her bir der ü dîvârda

4 Serv gibi oklaruñdan gonçe-i peykânuñı
Cân gibi saklar göñül bu sîne-i efgârda

5 Merdüm-i çeşmüñ şu deñlü agladı hecrüñde kim
Kıldılar rüsvâ beni her kûçe vü bâzârda

6 Mâtemî gördi ruhuñda cümle maksûdın velî
‘Ârif âfâkı görür âyîne-i dîdârda

4055 Nazîre-i Ferîdî

1 Sihr ider serv-i hırâmânuñ senüñ reftârda
Kıl yarar la’l-i dür-efşânuñ senüñ güftârda

2 Ger mukâbil ola germ olup yüzüñ meh-tâbına
Mihr-i ‘âlem zerreden kemter ola mikdârda

3 Şem’-i ruhsâruñda dir hâl-i siyâhuñı gören
Sûhte pervâne gör şevk ile yanmış nârda

4 Ey gül-i ra’nâ hazân olur bahârı hüsnüñüñ
Hâr cevriyle koma bülbüllerüñi zârda

5 Zülf-i dildâra Ferîdî kendüñi sanma esîr
Sen degül yüz biñ yatur dil dâr olup her târda

4056 Nazîre-i âaffâr

1 Gice gördüm yârumı bîdârlıkda hˇâbda
Kim gözümüñ gitdi nûrı gelmez oldı hˇâbda

2 Rûy-ı zerdümle gözüm yaşına gark oldum meded
Berg-i nîlûfer gibi kaldum miyân-ı âbda

3 Mihr-i ‘âşık-tâbdur suret viren dil-berlere
Tâb-ı mihr olmasa reng olmaz gül-i sîr-âbda

4 Bir zamâna kalmışuz kim kimse ‘âşık olmasun
Ne vefâ dil-berde kaldı ne safâ ashâbda

5 Eşkini cûy u kadin âaffâr tolab eylemiş
Kûzelerdür âbrîz-i çeşmi ol dûlâbda

4057 Nazîre-i Sürûrî

1 Şemse-i zer kim yazılmış tîg-ı âteş-tâbda
Sanki nîlûfer durur yatmış miyân-ı âbda

2 Tîr-i gamzeñ yirleridür ey kemân-ebrû senüñ
Her ser-i mû [kim] görinür sîne-i ahbâbda

3 Okuram her bâbda yâ Rab kitâb-ı ‘ışkuñı
Surh-ı eşküm rengi olsa tañ mıdur her bâbda

4 Bahr-i eşkümde hayâl-i çeşmi ol dür-dânenüñ
Beñzer ol keştîye kim kalmış ola gird-âbda

5 Ey Sürûrî düşde dahı göremez hakkı yakîn
Zâhidüñ ‘ömri ‘abes geçdi dirîgâ hˇâbda

4058 Nazîre-i Zekî

1 Hatt u haddüñ vasfını kılmış sabâ gülzârda
Gül utanup servler hayrân durur reftârda

2 Zülfüñüñ bu zulmine döyemeyüp misk-i Hıtâ
Kürkini taşra çıkarmış nâfe-i Tatar da

3 Gamzesi göñlüme güm-reh didi gönülle didüm

Bir gözi mekkârda bir gamzesi sehhârda

4 Bûy-ı zülf-i yâra beñzer diyü gördüm dûstlar
Misk ü ‘anber vay ki satıldı bugün bâzârda

5 Şem’-i ruhsâruñ münevver eylesün tek bezmümüz
Karşuña yansun Zekî pervâne gibi nârda

4059 Nazîre-i Kirâmî

1 Gerçi serv olur hırâmân nâz ile gülzârda
Sen de âfetsin kıyâmet şîve-i reftârda

2 Tatlu diller virür agyâra baña düşnâm-ı telh
Acıgum çokdur benüm ol la’l-i şekker-bârda

3 Øa’fdan cismüm hayâle döndi kûyuñda beni
Dir görenler nakşdur yâ sâyedür dîvârda

4 Hatt-ı sâhir ‘âlemi teshîr içün jengâr ile
Yazdı na’l-i zülfi kodı âteş-i ruhsârda

5 Sanma kim la’l-i lebüñ vasfında râzı keşf ider
Bu Kirâmî dûstum nâzük durur güftârda

4060 Nazîre-i Sürûrî-i Müderris

1 Murg-ı dil bu dem figâna başladı gülzârda
Gonçeler agzın açup hayrân olur gül zârda

2 Virebilmez hurde-bîn yâruñ dehânından haber
Kim süreyyâ eyler ol bir zerreyi güftârda

3 Çeşm-i pür-hûnum görenler hecr-i dil-berden sanur
Âl vâlâ ile baglu miskdür bâzârda

4 Âteş-i hecrüñde ey dil-ber baña rahm itmedüñ
Bir kimesne kalmamışdur yârda agyârda

5 Bu Sürûrî şi’rini lü’lü’ye teşbîh itdiler
Nazm iderken dür dişüñ evsâfını eş’ârda

4061 Nazîre-i Harîmî

1 Hat yazılsa tañ mıdur yâkût-ı la’l-i yârda
Besmele yazarlar evvel Mahzenü’l-esrâr’da

2 Saña nisbet ey kamer-ruhsâr hüsn ile güneş
Nakş olınmış sanasın bir şemsedür dîvârda

3 Kan bulaşmış penbe-i dâg-ı dil-i bülbül durur
Kırmızı gül yapragı sanma biten gülzârda

4 Hırmen-i sabrum tagıdur âh o ‘ömrüm hâsılı
Dâmeniyle yile virür şîve-i reftârda

5 Kâtib-i eşküm Harîmî dem-be-dem tahrîr ider
Âh şâhum Mustafâ’yı her der ü dîvârda

4062 Nazîre-i Fehmî-i Saruhanî

1 Leblerüñden ey melek şekker yagar güftârda
Kaddüñe Tûbâ mukâbil olımaz reftârda

2 Şevk-i ruhsâruñla çeşmümden dökilen katredür
Jâleler sanma görinen çihre-i gülzârda

3 Al reng olmış benüm hûnîn-i eşkümden beter
Kanlara boyandı lâle kulle-i kuhsârda

4 Çeşm-i bîmâruñ var iken destesiyle nergisi
Almazam bir habbeye ger satıla bâzârda

5 Nice kez kasd eyleseñ vasf idemezsin hüsnini
Mâhir olduñ Fehmiyâ gerçi ki sen eş’ârda

4063 Nazîre-i Hasbî

1 Ey yüzi gül lâle-ruhsâruñ añup gülzârda

Kaldı gonçe teng-dil bülbül gibi gül zârda

2 La’l-i nâbuñ şevkine ben her gice kan aglaram
Subha dek sen ‘îş idersin meclis-i agyârda

3 Gül gibi bîdâr kıl nâz uyhusından nergisüñ
Hˇâb n’eyler gözlerini sevdügüm bîmârda

4 ‘Ârızuñda dir görenler kâkül-i müşkînüñi
Sünbül-i terdür dökilmiş külbe-i ‘attârda

5 Dil virüp derd alduguñ Hasbî görüp didi hıred
Râygân alduñ metâ’-ı ‘ışkı bu bâzârda

4064 Nazîre-i ‘Ârifî

1 Ebr sanmañ görinen her dem dem-i eshârda
Dûd-ı âhumdur ki kalmış kulle-i kuhsârda

2 Gül degüldür âteş-i sûz-ı dili bülbül durur
Yir yir âteş-pâreler kim görinür gülzârda

3 Ey ‘azîz-i Mısr-ı dil ‘ışk-ı Züleyhâ’dur viren
Yûsuf-ı Ken’ân’a bunca şöhreti bâzârda

4 Ehl-i ma’nâ ol gel ikrâr eyle pîr-i ‘ışka kim
Kalmayasın tâ kıyâmet sûret-i inkârda

5 Bâg-ı nazmuñ hûşe-çîni ‘Ârifî çokdur velî
Hoş-edâ vü ma’ni-i nâzük gerek güftârda

4065 Li-mürettibihi

1 Hat ki vardur safha-ı zîbâ-yı hadd-i yârda
Bir mahabbet-nâmedür san matla’-ı envârda

2 Zülf-i pür-çîn ki_ol nigâruñ rûy-ı zîbâsındadur
Sanki sünbüldür su üzre yâ duhândur nârda

3 Hüsn ile Hüsn ile hulkı mıdur her hûbı Mecnûn eyleyen
Lutf u revnak reng ü bû ile olur ezhârda

4 Aglamakdan bu kızarmış gözlerüm müjgân ile
Sanasın kim kırmızı güldür miyân-ı hârda

5 Dâglar urmış durur cânına Nazmî ‘âşıkuñ
Hâller kim var durur la’l-i leb-i dildârda

4066 Li-mürettibihi

1 Çeşmümüñ ‘aynıdur akan çemeler kuhsârda
Eşkümüñ mânendidür cûlar ki var gülzârda

2 Kâmet-i mevzûnuña fi’l-cümle mânend olmagın
Merd-i ser-keş her nihâle dik gelür gülzârda

3 Akıdur ‘aşıklaruñ göñlin su gibi kendüye
Şîveler kim serv-kaddüñ gösterür reftârda

4 Karşusına nice bir zârî kılursın derd ile
Çün bilürsin rahm yok ey dil dil-i dildârda

5 Dil virelden sen ruhı gül-nâra Nazmî sûhte
Mîr Husrev gibi sûz iş’âr ider eş’ârda

4067 Li-mürettibihi

1 Serv-kaddüñ diller alur nâz ile reftârda
Gonçe la’lüñ cân bagışlar ganc ile güftârda

2 ‘Âşıkuñ kûyında sensüz nice gülsün yüzi kim
Bülbüli gül seyridür pür-şevk iden gülzârda

3 Bâg-ı hüsn içre semen-sîmâ güzeller gerçi çok
Göñlüm ammâ kim benüm sen serv-i gül-ruhsârda

4 Bâg-ı dehr içre ne hâsıl bî-kerem eşhâsdan
Lutf u revnak berg ü bâr ile olur eşcârda

5 Nazmi her şi'rinde dilden yansa yakılsa n'ola
Her sözi pür-sûz olur 'ışk ehlinüñ eş'ârda

Nev'-i dîger

4068 Ez-ân-ı Kâsım Paşa
1 Yüze yüz dilerse gül yüzüñ gülzâr ile
Odlara yanmak gerek bülbül gibi gül zâr ile

2 Bezmüñe gül götrülüp vardugını 'ayb itme kim
Yol kesüpdür hâr-ı fürkat varımaz reftâr ile

3 Her seher gülşende bülbül nice efgân itmesün
Sarmaşup yanmış görür her bir güli yüz hâr ile

4 Dil-rübâlık böyle mi_olur kangı dînde var bu kim
Yâra yâr olmayalar yâr olalar agyâr ile

5 Âşinâdur şâne zülfüñle sakın bîgâneler
Hem-dem olmış dimesünler nâfe-i Tatar'la

6 Ârzû-yı vasluñ itdükçe göñül dir fârig ol
Âdemî haşr ola mı hergiz perî-ruhsâr ile

7 Cân u dildür yoklıgından tuhfesi Sâfî'nüñ âh
Pâdşâh-ı hüsnsin dervîşi hoş gör varla

4069 Nazîre-i Tâcî-zâde
1 Germ idüp ey dil şebistânı furûg-ı nâr ile
Çıkma evden bâde iç bir serv-i gül-ruhsâr ile

2 Mey ciger kanı vü âteş âh u sîne cây-ı germ
Hep müheyyâdur hemân 'îş it hayâl-i yâr ile

3 Revnakın bâguñ komadısa n'ola berd-i şifâ

Gülsitân it hücreñi ol ruhları gülzâr ile

4 Gayr anuñ tutmaz yirin ne deñlü bî-agyâr ise
Gül gibi_olmaz lâle gerçi sohbet itmez hâr ile

5 Her neye baksa anuñla görmegin yârı bile
Ceng ider dîvâneveş ‘âşık der ü dîvâr ile

6 Aglayayın şol kadar kim görmez olsun gözlerüm
Görmez olayın gülüp oynadugın agyâr ile

7 Ca’fer’üñ her reg olur cisminde bir mâr-ı siyâh
Hem-dem oldukça nesîm ol zülf-i ‘anber-bâr ile

4070 Nazîre-i Me’âlî

1 Oda yandı dutuşup cân bir yüzi gül-nâr ile
Hâke düşdi ugraşup dil bir gözi hûn-hˇâr ile

2 Nerd-i ‘ışkuñ oynamaga ideli göñlüm heves
Ey kamer-sûret dirîgâ geçdi ‘ömrüm zâr ile

3 Çeşmüñe komaz lebüñ hâlüm dimege kim tabîb
Kimsenüñ söyleşdügini istemez bîmâr ile

4 Şol ala gözlü kara kaşlu vefâsuz dil-berüñ
Yokdur aklıkda vü sovuklıkda farkı kar ile

5 Hem tabîb-i cân u hem begler begisin dûstum
Eylegil ihyâ bu ben der-mândeyi tîmâr ile

6 Ugramış bir kez kuhistâna eyâ âhû yoluñ
Hasretüñden dögünür taglar dahı taşlar ile

7 Ol saçı şeh-bâzı gelmez dirler idi okıya
Ey Me’âlî ben anı sayd eylerem eş’âr ile

4071 Nazîre-i Muhibbî

1 Başa kim çıkabilür ol turre-i tarrâr ile
Kimdür ol kim söyleşe la’l-i şeker-güftâr ile

2 Elde dutup zülfini geh boynı üzre tagıdur
Sâhir olmasa kaçan oynardı bile mâr ile

3 Mushaf-ı hüsn üzre gördüm zülfini dil-ber komış
Olmasa kâfir anı baglar mıdı zünnâr ile

4 Vâdi-i hicrân şebinde bir kara gündür geçer
Olısardur haste-dil âhir bu âh u zâr ile

5 Ey Muhibbî çünki bilürsin ki fânîdür cihân
Gülşen içre bâde nûş it bir musâhib yâr ile

4072 Nazîre-i Zâtî

1 Aramızda ger bizüm fürkat düşerse yâr ile
Derd ile bir âh idem yir yir felekler yarıla

2 Bini bîmâr eyledi bir lahza söyleşmez gelüp
Sag olursam söyleşem ol gözleri bîmâr ile

3 Germ olup bahs itdügiçün ol ruhı gül-nâr ile
Şem’i gördüm od gibi vardı tutuşdı nâr ile

4 Ölmesün bugün ben anı öldürem yarın dimiş
Yarına kaldı işüm âh ol kıyâmet yâr ile

5 Zâtiyâ hîç öldügüme acımazdum dünyede
Hem-dem olsam bir nefes ger ol şeker-güftâr ile

4073 Nazîre-i Revânî

1 Ey göñül çokdur işüm ol la’l-i şekker-bâr ile
Girse tenhâda elüme söyleşürdüm yâr ile

2 Ey güneş kûyında yitmez mi bu devlet saña kim
Salınursın her yaña şol sâye-i dîvâr ile

3 Lâleler sanmañ biten Ferhâd kanlar aglayup
Eşk-i hûnînin silüpdür dâmen-i kuhsâr ile

4 Gamzesinüñ göz göre âşüftesi geçmek neden
Kılıç ayırur bizi şimden girü agyâr ile

5 Gonçe vü gül defterin dürdi Revânî bâgda
Nazm-ı rengînüñ çıkaldan defter ü tûmâr ile

4074 Nazîre-i Sabâyî

1 ‘Îş iderdük bu gice ol mâh-ı gül-ruhsâr ile
Germ idi bâzârumuz germ-âbede dildâr ile

2 Seyr iderdi ol ten-i sîm üzre galtân incüler
San tonanmış mâh-ı tâbân encüm ü seyyâr ile

3 Bir gümüş serv-i hırâmân üzre bitmiş gûyiyâ
Sîb ü sünbül gonçe vü gül nergis-i bîmâr ile

4 Boynuma müşkîn saçın dakup sürerdi sanasın
Şeyh San’ân’ı çeker Kayser kızı zünnâr ile

5 Ol baña nâz eyler idi ben aña ‘arz-ı niyâz
Ol gülerdi zûr ile ben aglar idüm zâr ile

6 Dirler idi gice perrîler yiri hammâm olur
Hem-dem idük anuñ içün ol perî-ruhsâr ile

7 İz azıtmış it gibi yollarda yilerdi rakîb
Zevk iderdi degme halvetde Sabâyî yâr ile

4075 Nazîre-i Şemsî

1 Hasretâ derdâ ki gitdi yine yâr agyâr ile
Ben garîb üftâde kaldum derd ü âh u zâr ile

2 Yârdan agyâr hâlî olmasa olmaz ‘aceb

Bu meseldür kim olur ‘âlemde her gül hâr ile

3 Dem-be-dem kan aglasa iki gözüm n’ola benüm
Dâyimâ hem-dem durur agyâr âh ol yâr ile

4 Ta’nına katlan rakîbüñ kûy-ı yârı itme terk
Çün bilürsin kim gerekmez ‘âşık olan ‘âr ile

5 Şemsiyâ ol serv-kaddi ben kenâr idem diyü
Dil belâ bahrinde kaldı derd ü âh u zâr ile

4076 Nazîre-i Kıvâmî

1 Bir gice tâli’ bizi hem-dem kılaydı yâr ile
Sohbet-i hâs eyleyeydük bir nefes dildâr ile

2 Zâhidâ korkar cehennem sûziş-i ‘uşşâkdan
Âlet olduñ korkudursın anları sen nâr ile

3 Çün melek olmaz musâhib bir nefes şeytân ile
Yâ neden yâ Rab yürür dâyim o yâr agyâr ile

4 Kanı bir bülbül ki zâg olmaya aña hem-nişîn
Kanı yâ bir gül ki hem-dem olmamışdur hâr ile

5 Olmamışdı kâleb-i ten girmemişdi aña cân
Ey Kıvâmi mûnis idüñ anda mihr-i yâr ile

4077 Nazîre-i Fehmî-i Saruhanî

1 Geçdi ‘ömrüm su gibi yoluñda âh u zâr ile
Rahm idüp bir kez müşerref itmedüñ dîdâr ile

2 Tatlu tatlu şerh ider şîrîn lebüñ evsâfını
Gülsitânuñ safhasında ney-şeker tûmâr ile

3 Ben belâ-yı hecr ile sahrâ-yı gam içre melûl
Şâd olup seyrân ider gülşende yâr agyâr ile

4 Sâye-i zülfüñ ucından dil kapuñda âh ider
San delüdür ceng ider geh gölge geh dîvâr ile

5 Nice meşhûr ise Selmân ile Câmî Fehmiyâ
Añılursın sen dahı anuñ gibi eş'âr ile

4078 Nazîre-i Mîrek

1 Açılur göñlüm benüm ol serv-i gül-ruhsâr ile
Gonçe gibi gerçi pür-hûndur cefâ-yı yâr ile

2 Görmesem bir dem yüzin yüz pâre eyler kendözin
Bilmezem nitsem 'aceb ben bu dil-i efgâr ile

3 Yârsuz cennet cahîm ü yâr ile dûzeh bihişt
Hûr ile nûr olmadın nâr olma yigdür yâr ile

4 Zâhidi gör zülf-i şâhidden ta'alluk kesmedin
Ka'be-i kûyuñ tavâf itmek diler zünnâr ile

5 Geh hat-ı ruhsâr-ı yâr u geh hum-ı zülf-i nigâr
Mîrekâ hoş-tab' olanlar añılur eş'âr ile

4079 Nazîre-i Rahmî

1 Ol kadar toldı derûnum fikr-i zülf-i yâr ile
Fi'l-mesel bir kabre dönmişdür ki pürdür mâr ile

2 Şem'veş per per yanardum karşusında tâ seher
Bir gice sohbet nasîb olsa o meh-ruhsâr ile

3 Mescid-i hüsnüñde iñen uydı dil zülfeynüñe
Kâfir itdüñ bir müselmânı iki zünnâr ile

4 Dil nice cân virmesün her dem leb-i cân-bahş-ı yâr
Mürdeler ihyâ ider 'Îsî gibi güftâr ile

5 Çeşm-i Rahmî 'aks-i ruhsâruñla ey nâzük-beden
Bir güle beñzer ki etrâfı müzeyyen hâr ile

4080 Nazîre-i Sâ’atî

1 Olmadum hem-dem dirîgâ bir nefes ol yâr ile
Ney gibi bagrum delindi kaldum âh u zâr ile

2 Râst geldükçe tokanmadın geçer ‘ömrüm gibi
Vay eger hâlüm bu nev’ ile geçe dildâr ile

3 Zülfüñüñ dârında biñ kerre salındur râzıyam
Görmeyen bir kez seni tek salınur agyâr ile

4 Ruhlaruñ şem’inde dil pervâne olsa tañ degül
‘Âşık olan kimsenüñ başı hoş olur nâr ile

5 Sâ’ati bildi ki yok hâlî halelden bir refîk
Göñlin eglerse ‘aceb mi bâde vü eş’âr ile

4081 Li-mürettibihi

1 Kâmetüñ göñüller alur şîve-i reftâr ile
Leblerüñ cânlar bagışlar lezzet-i güftâr ile

2 Cennet-i kûyuñda ey hûrî-likâ ihsân idüp
Kıl müşerref dâyimâ ben ‘âşıkı dîdâr ile

3 Ey perî beñzer hayâl-i hatt u zülfüñle göñül
Bir harâb-âbâda kim pür ola mûr u mâr ile

4 Leyli vü Şîrîn içün Mecnûn u Ferhâd’uñ bugün
Çekdügi derdi beyâbânlar bilür kuhsâr ile

5 Nazmiyâ hecr-i miyânıyla ne gamlar çekdügüñ
Ol nigâra kıl-be-kıl iş’âr kıl eş’âr ile

Nev’-i dîger

4082 Ez-ân-ı Nesîmî

1 Ey yañaguñdan hacel gül lâle-i hamrâ-y-ıle
Kanumı dökdi gözüñ her lahza bu sevdâ-y-ıle

2 Göñlümi al ile aldı şimdi cân ister velî
Bunca (...) nedendür ‘âşık-ı şeydâ-y-ıle

3 Dişlerüñ ‘aksi düşeli gözlerüm deryâsına
La’l düşmişdür gözümden lü’lü’-i lâlâ-y-ıle

4 ‘Âkıbet sevdâya virdi tâ ebed dünyâ vü dîn
Her ki bâzâr itmedi şol nergis-i şehlâ-y-ıle

5 ‘Anberîn zülfüñ nesîmi fâş olalı ‘âleme
Oda yandı nâfe-i Çîn [zülf-i] ‘anber-sâ-y-ıle

6 Çeşme-i hayvân suyından olmadı cânı diri
Her ki vuslat bulmadı şol levh-i rûh-efzâ-y-ıle

7 Serv ile şimşâd u Tûbâ olmasun şimden girü
Çün Nesîmî kâni’ oldı şol kad-i bâlâ-y-ıle

4083 Nazîre-i Kemâl-i Zerd

1 Kaşlaruñ tutdı cihân mülkini hüsn-i rây-ıle
Tutılur ‘âlem belî rây-ı cihân-ârâ-y-ıle

2 Kaşlaruñ mihrâbı içre şîve-i çeşmüñ bu kim
Merdüm-i bîmârdur eyler namâz îmâ-y-ıle

3 Sen büt-i Çîn’i görecek gözi yokdur zâhidüñ
Kanda göriser Hak’ı ol çeşm-i nâ-bînâ-y-ıle

4 Dür dişüñ ‘aksi safâsın yaşum ırmagına sor
Kim anuñ her katresi hem-râhdur deryâ-y-ıle

5 Dûd-ı sevdâsın hevâñuñ şem’ idinmişdi tâc
‘Âkıbet virdi yile miskîn ser ol sevdâ-y-ıle

6 Nagme-i nây ile ey meh-rû Kemâl’e sun kadeh
Kim mey-i tahkîk içüpdür Şems Mevlânâ-y-ıle

4084 Nazîre-i Necâtî

1 Olsa dünyâ salınurdum dil-ber-i ra’nâ-y-ıle
Gerçi dil-ber kimseye itmez vefâ dünyâ-y-ıle

2 Mihr ü mâhı bir elüñle oynad elma gibi sen
Nâr-ı fürkatde benüm geçsün günüm eyvâ-y-ıle

3 Kor mı ser-keş kâkülüñ tut kim çekinmek isteyem
Kor mı ser-hoş gözlerüñ mest-i mahabbet ayıla

4 Kullaruñdan sayılur mâh-ı felek ammâ güneş
Bir der oglanı durur kim tutulupdur ay ile

5 Tâ ki virdi kâmet-i dil-ber mü’essirden eser
Secdegâh-ı sîne toldı Rabbiye’l-a’lâ ile

6 Hâtıruñ mey-hânede sen zikr idersin cehr ile
Sûfi umarsın ki suçuñ basıla gavgâ-y-ıle

7 Kandan ol pâkîze vü kandan Necâtî mübtelâ
Gün geçürmekdür garaz bir ruhları zîbâ-y-ıle

4085 Nazîre-i İshâk Çelebi

1 Ol kad-i bâlâ salınsa bu ruh-ı zîbâ-y-ıle
Sanki ‘ömrümdür geçer turmaz gün ile ay ile

2 Hûşe-i zülfüñ ki ‘ömrüm hırmenidür âh kim
Yile virdi hâsıl-ı ‘ömrüm uzun sevdâ-y-ıle

3 Saña mihrüm ber-kemâl ü baña cevrüñ lâ-yezâl
N’ola hâlüm ‘âkıbet sen dil-ber-i ra’nâ-y-ıle

4 Gördügince ben za’îfi üstühˇânum üstine
Öldürür kûyuñ iti uş bir birin gavgâ-y-ıle

5 N’ola hûnî gözlerüñ nâ-hak yire kan eylese
N’ola dirdüñ baş koşan ol ebru-yı kec-râ-y-ıle

6 Âstîn-efşân olup zülfüñ işâret eylese
Nice diller kal’ası feth ola bir yagma ile

7 Derdmend İshâk düşdi yanuña ey serv-kad
Kamu ‘uşşâkı üleşdükde güzeller pây ile

4086 Ve lehu Eyzen

1 Hem-dem olaldan bu göñlüm sâgar u sahbâ-y-ıle
Âşinâlıkdan safâsı yok gam-ı dünyâ-y-ıle

2 Mihr ü mâhuñ gözi nûrıdur cemâlüñ pertevi
Sende beñzer kim karâbet var güneşle ay ile

3 Hiç bilür misin be zâlim kandadur iki elüñ
Ölmesün mi dest-i rengînüñ gören hınnâ-y-ıle

4 Kûyuña varmaga ‘uşşâka lebüñ fikri yiter
Ka’beye varur tevekkül ehli bir hurmâ-y-ıle

5 Gel temâşâ eyle nergisle benefşeyle çemen
Bir bisât-ı sebzdür nakşı zer ü fersâ-y-ıle

6 Dâmen-i nâmûsum evvel pâreler kûyuñ iti
Soñradan basdurmak ister suçını gavgâ-y-ıle

7 Ol vefâsuz ‘ahdine turmaz ise İshâk ne gam
Göñlini egler sürûr-ı va’de-i ferdâ-y-ıle

4087 Nazîre-i Muhibbî

1 Kim ki göñlin hoş dutar ‘âlemde istignâ-y-ıle
Meskenin Kâf-ı kanâ’at eyler ol ‘ankâ-y-ıle

2 Çünki bu dünyâ denîdür aña dil virme sakın

Kimse başa çıkmadı çıkmayısar dünyâ-y-ıle

3 Ey göñül Mecnûn gibi kûy-ı harâbât ehli ol
Tâ kıyâmet añıla aduñ senüñ şeydâ-y-ıle

4 Gel şarâb-ı ‘ışkı nûş it zâhid-i peşmîne-pûş
Niceye dek kalasın bu hây u hû gavgâ-y-ıle

5 Zerre gibi gün yüzi şevkine ser-gerdân olup
Giceler tâ subha dek efgân ide dem-nây ile

6 Ey Muhibbî yüri ‘âlemde tecerrüd ehli ol
Tâ ki hem-ser olasın göklerde sen ‘ankâ-y-ıle

4088 Ve lehu Eyzen

1 Yine baş koşdı göñül bir dil-ber-i ra’nâ-y-ıle
Bunı umar vasl ola ol kâmet-i bâlâ-y-ıle

2 Bu felek dönsün murâduñca senüñ ol bî-vefâ
Hasretüñden ger geçerse günlerüm eyvâ-y-ıle

3 Göñlüm almak istedüm komadı ser-keş kâkülüñ
N’eyleyem derdâ dirîgâ ol ruhı zîbâ-y-ıle

4 Hak bilür kim cân u dil yolına eylerdüm fidâ
Hem-dem olsam bir nefes ol lebleri hamrâ-y-ıle

5 Ey Muhibbî saña kandan mübtelâ olmak aña
Zerre hem-ser ola mı mihr-i cihân-ârâ-y-ıle

4089 Nazîre-i Celîlî

1 Sanmañuz seyrân iderdüm yâr-ı gül-sîmâ-y-ıle
Sâye gibi sürinürdüm ol kad-i bâlâ-y-ıle

2 Şâh-ı gül haşâk ile olsa hırâmân tañ degül
‘Ayb kılmañ salınursam ol semen-sîmâ-y-ıle

3 Cân bedensüz ‘azm-i seyrân eylemek mümkin degül
Yâr seyr itse n’ola ben ‘âşık-ı şeydâ-y-ıle

4 Reşkden hâk-i reh olurdum öñince yolına
Her taraf kim salınurdı kâmet-i ra’nâ-y-ıle

5 Kılsam ol mâh ile seyrân tañ degül ben hâksâr
Sâye seyr eyler çü hurşîd-i cihân-ârâ-y-ıle

6 ‘Âşıkuñ kanına girme ey gül-i ra’nâ sakın
Seyre çıkma dem-be-dem bu hil’at-i hamrâ-y-ıle

7 Gerçi kim ser-geşte Mecnûn deşt-peymâdur velî
Olımaz hem-pâ Celîlî-i ‘adem-peymâ-y-ıle

4090 Nazîre-i ‘Amrî

1 ‘Âşık ol ‘ömrüñ ko geçsün âh u vâveylâ-y-ıle
Geçmesün dünyâ vü mâfîhâ vü hûy u hây ile

2 Râh-ı ‘ışka yilmede Ferhâd u Mecnûn kodı baş
Bir ayakdaş bulmadum ben bî-ser ü bî-pây ile

3 Kanda yuyam göz yaşıyla yüz karasın hey dirîg
‘Âleme oldum melâmet bu dil-i şeydâ-y-ıle

4 Aldanup baglandı her kimse cihân bâzârına
Ben kara gîsû ile iller kuru sevdâ-y-ıle

5 Bir perîdür sevdügüm dîvânesidür cümle halk
Ol iki müşkîn hilâl ü tal’at-ı garrâ-y-ıle

6 Göz ucıyla bir nazar kılmaz niyâz ehline âh
Bu gurûr-ı hüsn ile bu nâz u istignâ-y-ıle

7 Şem’-i ser-keşdür yanar pervâneden pervâsı yok
Ol meh-i zerrîn-külâh ol serv-i hoş-bâlâ-y-ıle

8 ‘Amriyâ eş’âruña öykünmek istermiş senüñ
Buluşuban söyleşem ben bülbül-i gûyâ-y-ıle

9 Ey mü’ezzin gel nefes tut vakti ile bekle kim
Basdurursın çeng ü nây âvâzesin gavgâ-y-ıle

4091 Nazîre-i Zâtî

1 Oluram şeydâ firâk-ı zülf-i miskâsâ-y-ıle
Tolıcak ‘ömrüm dimâgı ‘âlemüñ sevdâ-y-ıle

2 Cânuma kâr eyledi_ey subh-ı sa’âdet dâg-ı mihr
Bagladukça çerh dâgın bir siyeh vâlâ-y-ıle

3 Levha-i zerrîni zeyn eyler cevâhirden gözüm
Zeyn oldukça zümürrüd lü’lü’-i lâlâ-y-ıle

4 Toldugınca bahr-ı ahzer zevrak-ı zerrîn ile
Bir olur ‘aynum gözüm yaşı yidi deryâ-y-ıle

5 Çeşm-i encüm hˇâba varup uyanınca âftâb
Şehr içinde seyr ideydüñ Zâtiyâ ol ay ile

4092 Nazîre-i Tâli’î

1 Kaşlaruñ mihrâbını gözler göñül ihfâ-y-ıle
Hastedür gûyâ namâz eyler yatup îmâ-y-ıle

2 Nakd-i eşke gark oldum devlet-i ‘ışkuñda ben
Kimse başa çıkmadı gerçi begüm dünyâ-y-ıle

3 Ol kad-i bâlâya biz kâlû belâdan ‘âşıkuz
Tañrı ‘ışkı böyle yaratmış durur dünyâ-y-ıle

4 Haste oldum yarım alma ile sormadı beni
Ben anuñ kûyını toldurdum bütün eyvâ-y-ile

5 Kara geymek ârzûsı yolda kor zâhid seni
Varımazsın cennete sen bu kurı sevdâ-y-ıle

6 Âdemüñ fark olmaz oldı yeynisi vü agırı
Göresin her har ber-â-ber dirilür ‘Îsâ-y-ıle

7 İdemez sun’um tefazzul Tâli’î fakr ehline
Sâmiri tanası kaçan bir ola dânâ-y-ıle

4093 Nazîre-i Hayâlî

1 Da’vi-i ‘ışk eylemek Mecnûn’a ben şeydâ-y-ıle
Bir meges da’vâ-yı pervâz itmedür ‘ankâ-y-ıle

2 Şâm-ı hasretde yüzüñ görsem zebânum lâl olur
Gerçi kim dîvâneler eyler tekellüm ay ile

3 Sîne bir kûh-ı belâdur kim anı zeyn itdi gam
Tâze tâze dâglardan lâle-i hamrâ-y-ıle

4 Kimse Mecnûn’a reh-i ‘ışk içre hem-pâ olmadı
Ben ayakdaş oldum ol peyk-i cihân-peymâ-y-ıle

5 Ey Hayâlî câm-ı Cem nûş it ki ‘ayyâr-ı felek
Kapdı Cemşîd’üñ külâhın efser-i Dârâ-y-ıle

4094 Ve lehu

1 Göñlini hurrem tutanlar lezzet-i dünyâ-y-ıle
Beñzer ol etfâle kim şâdân olur halvâ-y-ıle

2 Bir safâ kesb eyledüm kûy-ı harâbât içre kim
Zâhid ol zevki düşinde görmedi esmâ-y-ıle

3 Gün gibi tutsañ cihânı terk idüp tecrîd ol
Mihr ol tecrîd içün hem-sâyedür ‘Îsâ-y-ıle

4 ‘Âşık-ı dîvâne oldur ‘ışk bâzârında kim
Bu tokuz mînâyı sır bir seng-i istignâ-y-ıle

5 Ey Hayâlî mâder-i ‘ışkuñ bugün ferzendiyem

Ümmehâtından cihânuñ fârigem aba ile

4095 Nazîre-i Hayretî

1 Sûfiler virdi fenâya şehri hûy u hây ile
Mescidi mey-hâneye döndürdiler gavgâ-y-ıle

2 Sûfi-i sad-sâle almadı müsemmâdan haber
Sübhaveş ‘ömrin geçürdi gerçi kim esmâ-y-ıle

3 Sûfi-i sâlûsa hem-râh olma râh-ı ‘ışkda
Yola ‘azm itmek kişi müşkil durur a’mâ-y-ıle

4 ‘Ârif iseñ gel gedâ-tab’ olma ‘âlî-himmet ol
Kâse-i hırsı sı gitsün seng-i istignâ-y-ıle

5 Sûfi ehl-i ‘ışka öykünmek hemân ey Hayretî
Fi’l-mesel bir peşşe bahs itmek durur ‘ankâ-y-ıle

4096 Nazîre-i Usûlî

1 Nice yıl yildüm hevâ-yı zülf-i ‘anber-sâ-y-ıle
‘Ömrümi âhir yile virdüm kuru sevdâ-y-ıle

2 Öldürem diyü bugün sabr it didüñ ben hasteyi
Âh ey bedr-mihr öldürdüñ beni ferdâ-y-ıle

3 Âh u vâh eylerdüm ol bed-mihrüñ içün görmedüm
Vâylar kim geçdi ‘ömrüm dün ü gün eyvâ-y-ıle

4 Tatlu geldi göñlüme peykânlaruñ ey nahl-kad
Yâremüñ ‘azbını sulandurdı bir hurmâ-y-ile

5 Âh-ı âteş-bârdur gökler yüzine râh iden
Zâhidâ iş başa varmaz kuru hûy u hây ıle

6 Devlet-i sermed Usûlî ma’rifet gencindedür
Kimse bu dünyâda oñmamış durur dünyâ-y-ile

4097 Nazîre-i Selmân

1 Bir nihâl-i tâzedür ol hil'at-i hadrâ-y-ile
Servden mümtâzsın bu kâmet-i bâlâ-y-ile

2 Vâ'izâ tab söyle cennet 'âlemin kim yig midür
Meclis-i mey eylemekden bir büt-i ra'nâ-y-ile

3 Encüm-i eşküm müzeyyen kıldı rûy-ı 'âlemi
Gam şebinde hasret-i mân-ı cihân-ârâ-y-ile

4 Dûd-ı âhum tîrdür kaddüm kemânı göñlümüñ
'Işk yolına revân olmışdur ok u yay iile

5 Baş açuk yalın ayak Selmân Hüseynîler gibi
Hânkâh-ı 'âlemi toldurdı âh u vâ-y-ile

4098 Nazîre-i Lâmi'î

1 Ya'ni bahs eyler rakîb-i seg bugün sen ay ile
Dehr için toldurdı şeb tâ subh-dem gavgâ-y-ıle

2 Ayaguña düşdügi başum budur zülfüñ gibi
Başa varmaz gördi 'ışk işi kurı sevdâ-y-ıle

3 Yir ü gök ehli ber-â-ber turıcak rûz-ı cezâ
Söyleşem Allah öñinde ol kad-i bâlâ-y-ıle

4 Âftâb-ı hüsnsin olmaz mukâbil tapuña
Leşker-i encüm çeküp meh gelse yüz alay ile

5 Kanda mümkindür nigârâ tûtiyân-ı herze-gûy
Ura dem güftârdan bu la'l-i şekker-hâ-y-ıle

6 Nazm idelden Lâmi'î evsâfın ol dür dişlerüñ
Kimse sohbet itmez oldı lü'lü'-i lâlâ-y-ıle

7 Göze göstermezse tañ mı şi'rümi her kûr dil
Böyledür huffâşuñ işi mihr-i dehr-ârâ-y-ıle

4099 Nazîre-i Rahîkî

1 Baña bakmazsın geçersin geçdi ‘ömrüm vâ-y-ıle
Öldürürsin sen beni âhir bu istignâ-y-ıle

2 Çün güzellik bî-vefâdur bî-vefâ dünyâ gibi
Yâ bu istignâ nedür bir bî-vefâ dünyâ-y-ıle

3 Bezm-i gamda kâmetüm çeng eyledüm senden cüdâ
Hem-dem itdüm nâle vü âh u figânum nây ile

4 Ey dil-i dîvâne kalduñ kâkül-i dîldârda
Yile virdüñ nâzenîn ‘ömrüñ kara sevdâ-y-ıle

5 Okudugum hakkı içün ey Rahîkî añladum
Kimseye olmaz musahhar ol perî esmâ-y-ıle

4100 Nazîre-i Münîr

1 Seyr-i gülzâr itmek içün bu kad-i bâlâ-y-ıle
Yil gibi yilsem ‘aceb mi yıllar ile ay ile

2 Gel kesil zülfi haminden didüm işitmez göñül
Bilmezem kim n’eyleyem ben bu dil-i hod-rây ile

3 Tîr-i gamzeñ bagrumuz deldüklerin yâd eyleyüp
Dün gice nâlişler itdük subh olınca nây ile

4 Gamze-i hûn-rîz ile ‘uşşâkı gerçi öldürür
Dirgürür fi’l-hâl yine la’l-i rûh-efzâ-y-ıle

5 Sâki-i meh-rû temâşâsında ikeñ sen Münîr
Fikr-i dil pervâne gibi şem’-i bezm-ârâ-y-ıle

4101 Nazîre-i Hâverî

1 Sîne pürdür ârzû-yı zülf-i ‘anber-sâ-y-ıle
Toludur vîrânemüz biñ başlu ejdehâ-y-ıle

2 Zülfüñe irmek diler tûl-ı emellerle göñül
Vay anuñ vay kara başına bu sevdâ-y-ıle

3 Gonçe gibi yüregüm biñ pâre olmışdur benüm
Hârlar hem-dem olalı ol gül-i ra'nâ-y-ıle

4 Yâr ise rahm eylemez sabr ise tâkat kalmadı
İşümüz Allâh'a kaldı bu dil-i şeydâ-y-ıle

5 Menzili Kâf-ı kanâ'at idelüm gel Hâverî
Biz 'adem mülkinde pervâz idelüm 'ankâ-y-ıle

4102 Nazîre-i Meylî

1 'Ömr oldur kim geçe bir zülf-i 'anber-sâ-y-ıle
Dem o demdür kim ola bir la'l-i rûh-efzâ-y-ıle

2 Bir lebi gül-nâr şeftâlûsınuñ ârzûları
Yakdı bu nâr-ı hevâda cânumı eyvâ-y-ıle

3 Dil görüp hüsnüñi bî-hûş olıcak sakkâ-yı çeşm
Su seper cân yüzine tâ kim bayılmış ayıla

4 Mihr-i hüsnüñle gözümüñ yaşların gördi göñül
Didi kim bir yire cem' olmış süreyyâ ay ile

5 Meyli-i dil-hastenüñ bâr-ı belâdur çekdügi
Bir nigâr-ı pür-belâ bir kâmet-i bâlâ-y-ıle

4103 Li-mürettibihi

1 Kadd-i zîbâ-yı nigâr ol hatt-ı 'anber-bâr ile
Nâmedür 'âşıklara gûyâ güzel inşâ-y-ıle

2 Yârı kûyında görüp gûş eylese güftârını
Cenneti añmazdı sûfî Kevser ü hûrâ-y-ıle

3 Ben kuluñ günden güzeldür dir iken ruhsâruña
Kim durur bir göre anı ay efendi ay ile

4 Zülfüñe bugün ki ben Mecnûn yüz urdum vâkı’â
Düşde dümişdüm musâhib dün gice Leylâ-y-ıle

5 Gülşen-i kûyuñda bir gün Nazmi-i üftâde âh
Sâyeveş sarılsa sen serv-i semen-sîmâ-y-ıle

6 Şeh Süleymân gibi kanı bir ‘azîmü’ş-şân şâh
Bahs ide dârât ile İskender ü Dârâ-y-ıle

4104 Li-mürettibihi

1 Çerh-i ser-keş mâh u hurşîd-i cihân-ârâ-y-ıle
Saña kulluga yanaşmışdur gün ile ay ile

2 Câm-ı ‘ışkuñ nûş idüp devr içre şol kim ola mest
Sanma ey meh anı sen ol mestlikden ayıla

3 Rûşen idüp hâtırum pür-şevk olurdı cân u dil
Hem-dem olsam bir şeb ol mâh-ı melek-sîmâ-y-ile

4 Sevdi sevdâyî göñül bir zülfi ‘anber-sâyı kim
Âhir olur ‘ömri âhir anuñ anuñ ol sevdâ-y-ile

5 Yaşuma nisbet benüm mikdâr[ı] mı var Kulzüm’üñ
Katre-i kemter kaçan hem-ser ola deryâ-y-ile

6 Halka-i zikri dirîgâ döndürüp hengâmeye
Birbirine girdi sûfîler bugün gavgâ-y-ile

7 Gonçe-i la’lüñ safâsına senüñ pür-şevk olup
Bülbül olur Nazmi bir sâgar-ı mey hamrâ-y-ile

Nev’-i dîger

4105 Ez-ân-ı Şâmî

1 Yüz suyıyla vardugumca cânib-i cânânuma

La’l toldurur yaşum îsâr içün dâmânuma

2 Tıfl iken hûn-ı cigerle besledügüm göz yaşı
Şimdi gelmiş yüze yüz ider şehâdet kanuma

3 Kuralı dil âstânuñda ikâmet haymesin
Çâr tâk-ı çerh-i gerdûn reşk ider eyvânuma

4 ‘Işk meydânında cânâ benven ol ser-geşte kim
Hey’et-i gerdûn yaraşur tûb olan çevgânuma

5 Hem-demüm bezm-i belâda nây-ı nâlândur velî
Ol dahı tâkat getürmez nâle vü efgânuma

6 ‘Arz-ı hâl itmek ne lâzım saña Şâmî-i garîb
Çünki hâli bendenüñ ma’lûmdur sultânuma

4106 Nazîre-i Vasfî

1 Hâl kim konmış durur la’l-i leb-i cânânuma
Bir megesdür kim benüm kasd eylemişdür cânuma

2 Hem-demüm sâyem durur gam günlerinde ol dahı
Kara bahtum gibi şeb irişse gelmez yanuma

3 Diñle nâlem hâlümi bilmek dilerseñ dûstum
Neydügüm bilmez benüm gûş urmayan efgânuma

4 Sözlerüm sûzından olmışdur hat-ı şi’rüm siyâh
Gel inanmazsañ nazar kıl defter ü dîvânuma

5 Tîr-i gamzeñ kasd idermiş kim gelüp kanum döke
Kanlu olur girmesün lutf itsün ey meh kanuma

6 Çün ecel derdine yokdur çâre lutf it ey tabîb
Haste-i hecrem benüm sa’y eyleme dermânuma

7 Vasfiyâ ben ‘andelîb-i gülşen-i Firdevs iken

Hayf bu hâkî kafesde tab'-ı hoş-elhânuma

4107 Nazîre-i Refîkî

1 İtmege rûşen-nazar hatt-ı leb-i cânânuma
Âb-ı çeşmüm 'aynuñ oldı dîde-i giryânuma

2 Fitnedür gûyâ zuhûr itdi şarâb-ı nâbdan
'Ârız oldı şol hat kim leb-i cânânuma

3 Cennet olmışken bahâr ile cihân senden cüdâ
Bâg u bend ü tâze gül nâr-ı cezâdur cânuma

4 Sâyebânum olsa dergâhuñ eger ben günlüge
Reşk iderdi bu yidi hayme benüm eyvânuma

5 Şol kadar yandum Refîkî hecr tennûrında kim
Dönebilsem bir yanumdan cehd idüp bir yanuma

4108 Nazîre-i Revânî

1 Tâze hat gelmiş n'idem la'l-i leb-i cânânuma
Kanda ise bir belâ eksük degüldür cânuma

2 Dûstum sâyem durur kim görmege ben hasteyi
Şem' ile her dem gelür gam gicesinde yanuma

3 Bülbül-i şûrîdenüñ cânâ bilürdüñ hâlini
Gül gibi tutsañ kulak bu nâle vü efgânuma

4 Ben hasedden ölürem tolu içüp o pîşe yâr
Dûstlar ol gonçe-leb göz göre girür kanuma

5 Bahr-i nazmumdan Revânî zâhir oldı çün güher
'Âlemüñ gûşı sadefdür nazm-ı dür-efşânuma

4109 Ve lehu

1 Yâr olmaz tâli'üm bulışmasam cânânuma
Başuma gün dogmasa sâyem de gelmez yanuma

2 Nice nice hayf idüpdür ben kuluña rûzgâr
Dâd çün feryâd çün geldüm bugün sultânuma

3 Her ne deñlü göñlüme cevr ü cefâlar eyleseñ
İncinür sanma beni minnet görürin cânuma

4 Eski derdüm baña yitmez mi nedür ey nev-bahâr
Gül niçün ‘âşık geçer ol gonçe-i handânuma

5 Çün Revânî defter itdüm meh-likâlar vasfını
Yaraşur gün şemse olsa levha-i dîvânuma

4110 Nazîre-i Subhî

1 Câme-i sad-pâredür sînem dil-i sûzânuma
Kanlu göñlekdür gözüm yaşı ten-i ‘uryânuma

2 Rûy-ı zerdümden kıyâs eyle derûnum hâlini
Añla bagrum çâkini bak dîde-i giryânuma

3 Diñleseñ bülbül gibi nâlem bilürdüñ neydügüm
Gül gibi bir dem kulak ursañ benüm efgânuma

4 Vardugumca kapuña ikbâl idüp karşu gelür
Beñzedürsem n’ola kûyuñ itlerin yârânuma

5 Eşküm eyyâmı gözüm nûrı ciger gûşem iken
Kanda bulsa yapışur kanlu gibi dâmânuma

6 Her gazel kim sünbülüñ vasfında inşâ eyleyem
Hatt-ı mahbûb ile yazılsun benüm dîvânuma

7 Subhi ben dîvâneye etfâl dîvân baglayup
Cem’ olur iklîm-i hüsnüñ begleri dîvânuma

4111 Ve lehu Eyzen

1 Pertev-i ‘ışkuñ ki nâ-geh od düşürdi cânuma

Dûd-ı âhum âteş urdı külbe-i ahzânuma

2 Eşküm eyyâmına rahm it bir bölük üftâdedür
Gözlerümden düşdi bagrum kanıdur dâmânuma

3 Bir mukarnes tûbdur eyvân-ı hüsne gabgabuñ
Asdı ol tûbı hayâlüñ suffe-i eyvânuma

4 Görebilsem ayda bir ol mâh-ı devrânum yüzin
Yirinüp kan aglamazdum ey felek devrânuma

5 Berg-i mîr-i ‘âşıkândur rûy-ı zerdüm yâ hazân
Bir nazar baksañ bilürdüñ defter ü dîvânuma

6 Âftâbum pertevi nûr-ı İlâhîdür yüzüñ
Şem’e beñzetsem hatâdur dînüme îmânuma

7 Subhiyâ al başuñı meydâna gel serdâr iseñ
Yâr dimiş merddür her kim gelür meydânuma

4112 Nazîre-i Zâtî

1 Âteş-i hasret benüm kâr itdi gibi cânuma
Yana yana derd ile ‘arz eylesem cânânuma

2 Hem-demüm sâyem durur ahşâm olıcak ol dahı
Okur isem mûm ile ey mâh gelmez yanuma

3 La’lüñi emsem didüm içürdi tîg-ı âbdâr
Ey göñül ben teşne nice susadum gör kanuma

4 Bu dilüñ bir yanı biryân oldı bir yanı kebâb
‘Işk odından yanayın saña gel e biryânuma

5 Eşk-i çeşminden ter eyler cismini yanam diyü
Kim nazar eylerse Zâtî defter ü dîvânuma

4113 Ve lehu Eyzen

1 Bir za’îfem merhamet it dîde-i giryânuma
Ey ‘asâ-yı tîr-i dil-ber gel yetiş gir yanuma

2 Tâli’üm gör kim beni kettân gibi ezmek diler
Şevkümi ‘arz itdügümce ol meh-i tâbânuma

3 Hoş yüzi kara degül mi sâyem ey serv-i revân
Seyr-i bâg-ı kûyuña gitdükçe düşer yanuma

4 Munkalib oldum hevâya ebre irdüm katreveş
Görinen şimşek degül od urdı fürkat cânuma

5 Pâdşâh-ı mülk-i nazmam didügüm ‘ayb eyleme
Kim nazar eylerse Zâtî defter ü dîvânuma

4114 Nazîre-i Şem’î
1 Câmlar hem-dem olup la’l-i leb-i handânuma
Âh kim her dem benüm odlar yakarlar cânuma

2 Gün gibi rif’atdedür ol meh tenezzül eylemez
‘Âr ider ben hâkden gelmez anuñçün yanuma

3 Hey kıyâmet gel beni bir lahza toprakdan götür
Bir kadem bas lutf idüp bu külbe-i ahzânuma

4 Yüz çevürdüñ gül gibi feryâd u âhumdan benüm
Zâr idüp bülbül gibi gûş urmaduñ efgânuma

5 Derd-i bî-dermânuma ölmekden artuk çâre yok
Dûstlar sa’y eylemeñ şimden girü dermânuma

6 Yana yana hâlümi ‘arz itdügüm ‘ayb eyleme
Şem’iyem cânâ benüm yanmak gelüpdür şânuma

4115 Nazîre-i Şemsî
1 Gördügince kasd ider cellâd-ı gamzeñ cânuma
Cânuma minnet n’ola tek yarasun sultânuma

2 Sâye-i ‘ışkuñda sâyemden olur hâlüm ‘ayân
Bilmez idüm hâlümi düşmese sâyem yanuma

3 Olmasun âlûde cânâ dâmen-i pâküñ sakın
Yollaruñda çeşme-i çeşmümden akan kanuma

4 ‘Andelîb-i bâg-ı yâram dest-gîr ol kıl kerem
Ey sabâ ilet peyâmum ol gül-i handânuma

5 Şemsiyâ kanlu yaşumdan gice feryâd ideyin
Ki_ola vâkıf mâ-cerâ-yı dîde-i giryânuma

4116 Nazîre-i Subhî

1 Âh kim irdi ecel kâr itdi hasret cânuma
Âhiret hakkın helâl itsün diñüz cânânuma

2 Bir gün uymaz ey sabâ âvâre göñlüm dik baña
Kor kaçar bir şeb beni sâyem düşüre yanuma

3 Çeşmüñe biñ kez didüm kanum helâl olsun saña
Boynuña kanum eger ‘ömrüñ girerse kanuma

4 Vasf-ı ruhsâruñ al olmış gül-i hod-rû gibi
Her varak kim berg-i gülden baglaram dîvânuma

5 Bir müferrih tûbdur tâk-ı cemâme gabgabuñ
Müşk-i zencîr ile asmışdur saçuñ eyvânuma

6 Mübtelâ-yı ‘ışkam ölmekdür devâsı derdümüñ
Hızr irişdür vasluñ ey Îsâ-nefes dermânuma

7 (...) kanı döndi çerhüñ na’remi gûş itdi ra’d
Subhiyâ gözden şafak kan agladı devrânuma

4117 Nazîre-i âaffâr

1 Yaşuñ uzun ey gözüm kim hem-dem olup cânuma

Mâ-cerâsın ‘arz idersin dem-be-dem cânânuma

2 Cânumı tutup turan sînemde gamzeñ okıdur
Çıkmasun bi’llâh cânum yohsa girür kanuma

3 La’l vesmeyle pür idüp dâmenüm geldükçe eşk
Yaşı çok olsun ki didüm kurı gelmez yanuma

4 Bûse virüp cân alursañ sanma kim ola ziyân
Ne satursam saña cânâ ugrasun öz cânuma

5 Kana gark ider seni âaffâr bir gözi sakın
Yüz virüp başa çıkarsa eşk-i hûn-efşânuma

4118 Nazîre-i Celîlî

1 Dâg urup çekdüm elifler sîne-i sûzânuma
Neydügümi bir nefes şerh itmege cânânuma

2 ‘Işk hâlinden bilür bir bagrı yufka bulmadum
Nâydan artuk benüm hem-dem olur efgânuma

3 Sanasın baht-ı siyâhumdur ki sâyem her gice
Şem’-i ruhsârı hayâlinden dakılur yanuma

4 Dûstlar Ferhâd u Mecnûn ile şâdam koñ beni
Gam gicesinde buluşdum hˇâbda yârânuma

5 Tîr-i müjgânı hevâsından o mâhuñ âh kim
Pûte-i gamda kalup geçdi Celîli yanuma

4119 Nazîre-i Cemâlî

1 Ey kadeh gerçi mey irgürdüñ leb-i cânânuma
Eyle sandum âteş idi koduñ ol dem cânuma

2 Tîrüñi gönder didüm var hey cefâlar kılıcı
Katılandı yâ gibi hasret geçürdi cânuma

3 Sanmañuz sâyem şeb-i ‘îd irdi kor tenhâ beni
Gün yüzin görmezse gündüz dahı gelmez yanuma

4 Dîde tennûrı kopardı başuma tûfân-ı Nûh
Garka-i bahr-ı belâyam yok bu dil biryânuma

5 Kanı ol Yûsuf Cemâli dîde-i Ya’kûb-ı dil
Giryeden agardı gelmez Külbe-i Ahzân’uma

4120 Nazîre-i Usûlî

1 Gülşen-i kûyuñdur eglence dil-i nâlânuma
Her dem uçmak hoş gelür tab’-ı latîf-elhânuma

2 Yagmalandı cân u dil rahtı vü râhat kalmadı
Âteş urdı ‘ışk sultânı çü hân [u] mânuma

3 Aldı etrâfumı deryâ-yı melâmet şöyle kim
Yad kanda âşinâ dahı gelimez yanuma

4 Zevk-i vaslı tatmadum bilmem velî tîg-ı gamuñ
Bir gıdâ-yı rûhdur lezzet bagışlar cânuma

5 Pâre pâre eyledi ten câmesini tîg-ı ‘ışk
Hâr-ı gam şimden girü dest urımaz dâmânuma

6 Derd-i dil-berle bi-hamdi’llah başum hoşdur benüm
Derd-i ser virse tabîb ikdâm ider dermânuma

7 Leşker-i gam yıkdı dil mülkin Usûlî yârsuz
Kudretüm yok hâlümi ‘ârz eyleyem sultânuma

4121 Nazîre-i Hayretî

1 Eşk-i çemüm sepmese su âteş-i sûzânuma
Yanuban biryân olurlardı gelenler yanuma

2 Söylemez geçdükçe beñzer yine geçmişdür rakîb
Dûstlar düşmen sözi kâr itdi geçdi cânuma

3 Hâk olayın âstânuñda didüm güldi didi
‘Âkıbet toz kondurursın sen benüm dâmânuma

4 Tutuşur sûz-ı derûnumdan yazarsam ‘arz-ı hâl
Hâlümi bilmem nice şerh eyleyem sultânuma

5 Gice ben dil-haste içün subha dek kan agladı
Hayretî çok yaşlar bu dîde-i giryânuma

4122 Nazîre-i Harîmî

1 Kim ki dirse ‘âşıkum odlar bıragur cânuma
Korkaram kim dûstlar ‘âşık ola cânânuma

2 Gice gündüz fikrüm endîşem müjeñ oklarıdur
Ey kemân-ebrû terahhum eyle geçdi cânuma

3 Hem-demüm sâyem durur gam günlerinde ol dahı
Başuma bir kutlu gün dogmazsa gelmez yanuma

4 Görinen cismümde mûlar sanma kanın tutmaga
‘Ankebût agını ördüm zahm-ı hûn-efşânuma

5 Gün gibi şi’rüm Harîmî tutdı ‘âlem mülkini
Bir nazar eylerse ol meh mihr ile dîvânuma

4123 Nazîre-i Fehmî-i Saruhanî

1 Kara bahtum gör ki hat gelmiş leb-i cânânuma
Mûrlardur kim benüm kasd eylemişler cânuma

2 Pertev-i hüsnüñle kaddüñ ‘âleme sâye salar
N’eyledüm ben kim kıyâmet kopsa yanuma

3 Bülbül-i gûyâlaruñ hâmûş olurdı ger benüm
Gûş tutsa gül yüzüñ şevkiyle_olan efgânuma

4 Zülf-i müşk-efşânuña el urdugiçün dûstum

Diş bilerler şâneler göz göre her dem kanuma

5 Fehmiyâ ben bülbül-i bâg-ı cinân iken dirîg
Hâr cevriyle geçen bu tab'-ı hoş-elhânuma

4124 Nazîre-i Sürûrî-i Müderris
1 Sürme çekmiş çeşmine eyledi geldi yanuma
Göz karardup ol cefâ-hû kasd idüpdür cânuma

2 Sâfi kanum mey idüp mest itmek isterdüm seni
Tutdı mey mest eyledi girdi dirîgâ kanuma

3 Serverâ ben bendeñe tagyîr-i vaz'a başladuñ
Şöyle beñzer gamz iderler bendegî sultânuma

4 Kim ki kaçmazsa ölümden her kişi andan kaçar
Olmışam ölüm eri kimdür gelen meydânuma

5 Ey Sürûrî şi'rüm içre sevmezem yârı didüm
Bildi 'âlem halkı_inanmaz oldılar yalanuma

4125 Nazîre-i Gedâyî
1 Leblerüñ hattın görüp gam girdi kondı cânuma
Âh kim bir gün o kâfir kasd ider îmânuma

2 Vasf-ı la'lüñ nazm-ı rengînümde yazdum kim gören
Bî-halâvetdür diyü dahl itmesün dîvânuma

3 Gam şebinde âh kim sâyem de olmaz hem-demüm
Her gice mûm ile okuram ki gele yanuma

4 Kilk-i müjgânumla yüzüm levhine tahrîr idüp
Mâ-cerâ-yı eşkümi 'arz eylerem sultânuma

5 Ey Gedâyî cânsa bî-nef' sîm ise elümde yok
Gözde görinür nem ola virecek cânânuma

4126 Nazîre-i Fakîrî

1 Şol kara beñler ki konmışdur leb-i cânânuma
Dâg-ı hasretdür benüm kim kasd idüpdür cânuma

2 Gülşen-i kûyında gördi âh u efgân itdügüm
Dimedi rahm ideyin şol murg-ı hoş-elhânuma

3 Zülfüñe yüz virdügüñçün el uzadur haddüñe
Göz göre ol kâfiri gör kasd ider îmânuma

4 La'l-i şîrînüñ gam ile acıdupdur cânumı
Tîr-i gamzeñ ey kemân-ebrû girüpdür kanuma

5 Vasf-ı la'lüñi Fakîrî şöyle zîbâ itdi kim
Rûh-ı Kudsî reşk ider bu nazm-ı dür-efşânuma

4127 Li-mürettibihi

1 Zülf-i ser-keş kim varur her dem leb-i cânânuma
Gûyiyâ bir mârdur kim kasd ider ol cânuma

2 Ey leb-i cânânuma lezzetde kandi beñzeden
Kanda beñzer kand lezzetde leb-i cânânuma

3 Kanı ol gün kim gelüp ol mâh-ı Ken'ânum benüm
Vire gün gibi şeref bu Külbe-i Ahzânuma

4 Rûz-ı gamda baña sâyem hem-dem olurdı velî
Ebr-i âhumdan kaçar ol dahı gelmez yanuma

5 Vasf-ı dendânuñda n'ola dür-feşân olsam senüñ
Nazmiyem ben dür-feşân olmak gelüpdür şânuma

Nev'-i dîger

4128 Ez-ân-ı 'Amrî

1 Döymedi nâzük mizâcı âteşîn efgânuma

Âh kim pijmürdelik irdi gül-i handânuma

2 Cân-ı bîmâruñ bilürdüm nabzını tutup eger
Devlet el virse yapışsam sâ'id-i cânânuma

3 Lâle-i hamrâ iken nesrîne döndi zerd olup
Nâ-tüvânlık gör ne kıldı gonçe-i handânuma

4 'Aks-i rûyumdur yüzi âyînesinde görinen
Zerd-rûy oldı dimeñ hurşîd-i nûr-efşânuma

5 Dil-beri bîmâr idüp aglatma 'Amrî bendeyi
Yâ İlâhî sıhhat erzânî kıl ol sultânuma

4129 Nazîre-i Bihiştî

1 Her nice zahmet ki 'ârız olsa ol cânânuma
Yâ İlâhî sen sirâyet itdür anı cânuma

2 Sararup nergisleyin bîmâr u dil-teng olmasun
Gül gibi gülmek yaraşur gonçe-i handânuma

3 La'l-i nâbı şerbeti yitmez mi bi'llâh ey tabîb
Tut şarâbından ne assı çeşme-i hayvânuma

4 Âh okıyla cân kuşını urma zârîlık kılup
Ey kaşı yâ rahm idüp kasd itme kuşça cânuma

5 Zahmet ü renc ü 'anâsı ey Bihiştî cânuma
Sıhhatüm 'ömrüm cefâsı zulmi çok sultânuma

Nev'-i dîger

4130 Ez-ân-ı Necâtî

1 Kûh-kenlik eyledi Ferhâd Şîrîn adına
Sikkeyi mermerde kazdı âferîn üstâdına

2 Cur’a-i câm-ı mahabbet kan bahâmuzdur bizüm
İçelüm şol gamzesi hûn-rîz olanuñ yâdına

3 İşigüñde subh olınca uludum itler gibi
İrmedi bir kimsene bî-çârenüñ feryâdına

4 Halk ile tatlu dirilsün kimseyi acıtmasun
İşlesün şîrîn lebüñ her ne sıgarsa adına

5 Sûfi andak tevbeden yurduñ Necâtî gibi el
Gülşenüñ bir kez kadem bassañ bihişt-âbâdına

4131 Nazîre-i Zâtî

1 Gül gibi ey gonçe gûş ur bülbülüñ feryâdına
Âdemüñ hâr-ı gamı hergiz getürmez yâdına

2 Kasr-ı gülşende gül-i ter ‘ayn-ı şâdervân olup
Su gibi akıtdı göñlüm âferîn üstâdına

3 Bî-mecâl olmış virür âheste âheste nefes
Sûsenüñ degmiş dili beñzer bahâruñ bâdına

4 Acısın zulmi şitânuñ sürdi sultân-ı bahâr
Âferîn olsun anuñ ‘âlemde ‘âdl ü dâdına

5 Zâtiyâ kasr-ı bahârda hergiz olmazdı bahâ
‘Ömrveş tîz irmese anuñ zarar bünyâdına

4132 Nazîre-i ‘Ârifî

1 Hûb olanuñ husrevâ bi’llah düşer mi adına
Kim görüp kûh-ı belâda bakmaya Ferhâd’ına

2 Bezm-i hecrüñde dil-i ser-mest mey yirine gör
Kan yudar tâ subha dek her gice la’lüñ yâdına

3 San’at ile şîşe-i dilden geçürdi tîrini
Âferîñ ey kaşları yâ gamzeñüñ üstâdına

4 Mülk-i ‘ışk içre binâ-yı ‘ışkı muhkem eyleyen
Bakmadı hergiz sipihrüñ bî-bekâ bünyâdına

5 Bendesine zulm idüp gayrılara lutf eylemek
‘Ârifî düşmezdi ol şâhuñ bu ‘adl ü dâdına

4133 Nazîre-i Sürûrî-i Müderris

1 Husrevâ şîrîn lebüñüñ hiç düşer mi adına
Virmeye bir şerbet âbı Kûh-ken Ferhâdına

2 Düşmenüñ dilden düşürmez adın añmaz adumı
Ol şeker-la’lüñ düşer mi böyle itmek adına

3 Ra’d gibi güm güm ötdürseñ gerekdür gökleri
Kim ki âheng eyler ise nâlemüñ feryâdına

4 Gerçi âhen-dil idi düşmen geçürdi tîrini
Var olsun elleri rahmet anuñ üstâdına

5 Eskiyi yıkup yaparlar ey Sürûrî çün yeñi
Beyt-i ‘aklı yık yapış gel ‘ışk odı bünyâdına

4134 Li-mürettibihi

1 ‘Işk ile ser virdi çün Ferhâd Şîrîn adına
San’atı başa iltedi âferîn üstâdına

2 Husrevâ devr içre sen şîrîn-dehânuñ ‘ışkına
Nâleler kılmakda döndüm kûh-ı gam Ferhâdına

3 ‘Ârızuñ lutfıyla kaddüñ şîvesi ey gonçe-leb
Gülsitânuñ komadı revnak gül ü şimşâdına

4 Zulm ile ben bendeñüñ her dem acıtmak cânını
Sen güzeller şâhınuñ düşer mi ‘adl ü dâdına

5 ‘Îş idüp sâfî safâ ile dem-â-dem şevk ile

Câm-ı gül-gûn nûş ider bu Nazmî la’lüñ yâdına

Nev’-i dîger

4135 Ez-ân-ı Necâtî

1 Şol ki yârı hoş görüp komaz bugüni yarına
Cenneti dîdâra satdı ‘ışk ola dîdârına

2 Dâr-ı dünyâ bir müsâfir-hânedür kim her gelen
Âh şâhum yazdı gitdi safha-i dîvârına

3 On sekiz biñ ‘âlemi şâhid getürdüm ‘ışkuña
Çâre bulmadum rakîb-i münkirüñ inkârına

4 Ey göñül yine senüñ içün okındı hutbe kim
‘Işk şâhı sikke urdı kalbüñüñ dînârına

5 Biz ezelden derdüñi cân ile alup satmışuz
Sanma şimdi müşterîyüz ‘ışkuñuñ bâzârına

6 Bûse kim bir cur’adur câm-ı lebüñden yok dime
Yok dir iseñ şâhidüm var agzuñuñ ikrârına

7 Ey Necâtî ol şeker-leb gülmeyince gül gibi
Muttali’ olmadı kimse agzınuñ esrârına

4136 Nazîre-i Kemâl Paşa-zâde

1 Şol kara beñler ki_üleşmiş zülf-i ‘anber-bârına
Hâcılardur kim yapuşmış Ka’be’nüñ astârına

2 Hâl sanma mushaf-ı hüsninde âyetler durur
Noktâlar ki_altun varakdan kondı gül-ruhsârına

3 Bencileyin yüzine gözin diküp hayrân kala
Sûretüm nakş itselerdi kasrınuñ dîvârına

4 Nâle vü zârî ile niçün tolaşur gülşeni
Su eger 'âşık degüldür ol gülüñ dîdârına

5 Agdı gök yüzine dûd-ı 'anberîni zülfinüñ
'Ëd-ı hâlin kodı dil-ber çün yañagı nârına

6 Gözlerinden sakınur sanma leb-i la'lin göñül
Cân yidürürdi elinden gelse ol bîmârına

7 Va'de-i ferdâ ile göñlini zâhid egledi
'Ârif olan komadı bugünki işin yarına

4137 Nazîre-i 'Abdü'l-kerîm-zâde

1 Hamdü li'llah bu dil-i mihnet-zede_irdi yârına
Câm-ı mey sun sâkiyâ kalmaz bu demler yarına

2 'Ahd-i bûse kıldı biñ kez lîk bir kez virmedi
Dîni yok kâfirdür inanmañ anuñ ikrârına

3 Hasret ile kim miyân-ı yâra dikdüm gözlerüm
Gûyiyâ kıldum kemîn ol kâfirüñ zünnârına

4 Şemse-i zerrîn degüldür âb-gûn tîgındaki
Rûy-ı zerdüm 'aksi düşmiş tîg-ı âteş-bârına

5 Bir nazarda terk-i cân eyler Hayâlî dil-bere
Ol tabîb-i cân niçün kılmaz nazar bîmârına

4138 Nazîre-i Zâtî

1 Akdı göñlüm su gibi bir dil-berüñ dîdârına
Tûr-ı Mûsâ gibi cânum yandı şevki nârına

2 Gerdeni anuñ ya tûmâr-ı du'â-yı Nûrdur
Yâ gılâf-ı sîmdür Nûr âyeti tûmârına

3 Âteşe düşmiş sipendüñ dûdını ey görmeyen
Kıl nazar haddinde mûy-ı hâl-i 'anber-bârına

4 Bir kanad ile ser-â-ser her makâmı seyr ider
Ol perî sihr idüp üfürdükçe mûsîkârına

5 Tîg-ı hasret sadr-ı mûsîkâra çekdi bir elif
İrişince ol nigâruñ la’l-i şekker-bârına

6 Hey ne miskîn olmışam tolaşmaga bil bagladı
Ey şeh-i zerrîn-kemer dil zülfüñüñ zünnârına

7 Yılduzı barışmadı anuñla ey meh-rû senüñ
Müşterîdür gerçi Zâtî ‘ışkuñuñ bâzârına

4139 Nazîre-i Revânî

1 Sögdügiçün kalma yâruñ la’l-i şekker-bârına
Ey göñül ‘âkil çü kalmaz tûtinüñ güftârına

2 Nâme-i eş’ârumı başında yâruñ dir gören
Gonçe-i zanbak komış dil-ber yine destârına

3 Bezm-i hüsninde lebi câmını nûş itmek diler
Baş koyup ebrûsı yâruñ zülf-i ‘anber-bârına

4 Bûse añsan ol tabîb-i cân söger ben hasteye
Şerbete şekker katar andan virür bîmârına

5 Dil-rübâlar yolına varın Revânî harc ider
Bir kalenderdür dimez kalsun bugünüm yarına

4140 Nazîre-i Sürûrî-i Müderris

1 Yârınuñ her kim bugün irerse agzı yarına
Nûş kılsun Kevseri bugün komasun yarına

2 Sa’duñ ile haşr olur kasrum bugündür minnetüm
Hey kıyâmet her kişi yarın irer çün yârına

3 Tutalum beñzer diyem servi tururken kaddine

Kankı hâli beñzer anuñ şîve-i reftârına

4 Gonçyei beñzetmek olur epsem olsa agzına
N'idem ammâ beñzemez ol bir nefes güftârına

5 Çâr-ebrû oldı gerçi vasla çâre olmadı
Ey Sürûrî kılmadı bir merhamet nâ-çârına

4141 Nazîre-i Hayretî

1 Ol tabîb-i cân meded gelsün bugün bîmârına
Yohsa bî-çâre helâk oldı irişmez yarına

2 Tîg-ı hicrân ile öldürmek ne lâzım serverâ
Çün suçum var bâri ber-dâr eyle zülfüñ dârına

3 Gel vefâ kıl didügümçün hizmetinden itdi red
Kıydı ol şeh hey meded yok yire hizmetkârına

4 Ugradı geçdi bugün yâr üstüme 'âr itmedi
Cismümi beñzetdi beñzer sâye-i dîvârına

5 Yok yire yog itdi sanmañ varını bu Hayretî
Varını yog eyleyüp yoklukda irdi varına

4142 Nazîre-i Sûzî

1 Gerçi 'âlem müşterîdür mihrüñüñ bâzârına
'Âşık-ı dîdâr olanuñ 'ışk ola dîdârına

2 Küfr-i zülfüñ la'l-i mey-gûnuñ bu ise ey sanem
Vay îmân ehlinüñ zühd ü salâh u kârına

3 Nâle-i nâkûsdan geçdi figânum gelmedüñ
Hîç müselmân düşmesün kâfir saçuñ zünnârına

4 Dil dehânuñ var iken n'eyler Süleymân hâtemin
Yoklıgı dervîş olan virmez cihânuñ varına

5 Yok yire kanum içüp şimdi nice inkâr ider
Gözleri şâhid degül mi agzınuñ ikrârına

6 Bî-haberdür Sûzi'nüñ göynüklerinden dil-berâ
Yanmayan pervâne gibi şem'-i hüsnüñ nârına

4143 Nazîre-i Sücûdî

1 'Âşık oldum bir büt-i Çîn'üñ bugün dîdârına
Hey müselmânlar meded düşdüm saçı zünnârına

2 Zülf-i bî-dînüñ gidermezseñ ruhuñdan ey sanem
Vay îmân ehlinüñ zühd ü salâh u kârın

3 Gülşen-i hüsnüñde ben derd ile kan aglayayın
Rahmı yok dirler seni ey gonçe bülbül zârına

4 Meclis-i 'ışkuñda göñlüm şevk ile nûr olmaga
Mûmdur pervâneveş ey şem' haddüñ nârına

5 Şâd idüp gamdan Sücûdî bendeñ âzâd itmedüñ
Hây efendim var ise uyduñ 'adû güftârına

4144 Nazîre-i Münîr

1 Âhir ölüp kalmadın bu hasret ey dil yarına
Diyeler mi kim fülân irişdi bugün yârına

2 Hatt-ı sebz ile leb-i la'lüñ görüp didi göñül
Sanki tutîdür turur şekker alup minkârına

3 La'l-i nâbuñ kanumı dökem didiydi rahm idüp
Hatt-ı jengâruñ meger hüccet yazar ikrârına

4 Yiter ol devlet baña dünyâda ki_ey dil her gice
Göz gözi görince yüzüm sürerem dîvârına

5 Derd-i 'ışk-ı yârda hîç eksügüñ yokdur Münîr

Hak mezîd itsün dir iseñ şükr eyle varına

4145 Nazîre-i Şâkirî

1 Devlet anuñ irişe dünyâda bugün yârına
Bes kıyâmetdür hemân işi kalursa yarına

2 Kelle olmış ragbet itdilerse iñen tatludur
Kanda beñzer ola şekker-bâruñ agzı yarına

3 Şöyle kızkun müşterî ol meh-cebîne âftâb
Tolanur her gün gelür bu hüsninüñ bâzârına

4 Geldügince göñlümüñ mülkin harâb eyler gamı
Sanki bir zâlim sipâhîdür gelür tîmârına

5 Bülbülüñ gül zârına rahm eylemezken bu ‘aceb
Şâkirî feryâda başlar ol yüzi gülzârına

4146 Nazîre-i Emrî

1 Zâg-ı müşkîndür beñüñ konmış İrem gülzârına
Al tûtîdür lebüñ almış güher minkârına

2 Mâhi-i zerrîn gibi su içredür ‘aks-i hilâl
Tâ giriftâr ola şest-i turre-i tarrârına

3 Gonçe-i handânı çak agzında öpdi bâd-ı subh
Medh okur gördi nigâruñ la’l-i gevher-bârına

4 Nâ-gehân göz degmesün diyü hayâlüñ tıflına
Düzdi göz boncuklarını dîde müjgân târına

5 Gör harîm-i hün içinde hâl-i ‘anberfâmını
San Bilâl urmış yüzini Ka’benüñ dîvârına

6 Tûti-i hamrâ-yı çeşmüm söz yirine dür döker
Çün mukâbil eyleyem âyîneyi dîdârına

7 Hat degüldür fülfül-i hâlin gubâr idüp nigâr
Hîle içün Emri’ye sepmiş gül-i ruhsârına

4147 Li-mürettibihi

1 Bülbül-i gûyâlaruñ incinme ey gül zârına
Hüsnüñüñ zîrâ budur revnak viren gülzârına

2 Hâr cevrinden ider bülbül hezârân âh u zâr
Bir nefes tutmaz kulak gül anuñ âh u zârına

3 Serv ü gül seyriyle bir lahza dil ârâm eylemez
Bakmayınca ol dil-ârâmuñ kad ü ruhsârına

4 Dögünüp taşlarla aglar hâk ile yeksân olup
Su gibi ‘âşık geçenler dil-berüñ dîdârına

5 Kime yansun nâr-ı ‘ışkuñdan bu Nazmî derdmend
Yanmayan bilmez anuñ hâlini ‘ışkuñ nârına

4148 Ve lehu

1 ‘Âşık oldur komayup ey dil bugüni yarına
Cân ile îsâr ide varını varup yârına

2 Âteş-i şevki benüm cânuma od kor göz göre
Bakdugınca germ olup yâruñ ruh-ı gül-nârına

3 Derd ile biñ âh idersem bir nedür hâlüñ dimez
Rahmı yok âh ol nigâruñ ‘âşık-ı bîmârına

4 ‘Âşıkuñ bu tasadan tâs tâs dudagı yarılur
Câm-ı mey kim hem-dem olur yâruñ agzı yarına

5 Yârelü dil merhem-i vasluñla olur ten-dürüst
Sen ki ‘ömrüm hâsılı sa’y idesin tîmârına

6 Sen de dil-ber sevmede hayrân olurduñ zâhidâ
Vâkıf olsañ ‘âşıkuñ keyfiyyet-i esrârına

7 Nazmiyâ mir'ât-ı câna hoş safâlar virmege
Dil-berüñ sâfî nazar kıl la'l-i gevher-bârına

Nev'-i dîger

4149 Ez-ân-ı 'Abdü'l-kerîm-zâde

1 Hayret alur 'aklumı baksam gözine kaşına
Sad hezârân âferîn şol sûretüñ nakkâşına

2 Bâdede çün cilveger gördi cemâlini Hak'uñ
Zâhidâ ta'n eyleme deyr-i fenâ kallâşına

3 Merkadi taşını Mecnûn'uñ 'alâmet sanmañuz
Seng-i mihnetdür ki yagdurdı zamâne başına

4 Başumuñ üstinde şerh eyler zebân-ı hâldür
Cevr ile cân virdügüm baksañ mezârum taşına

5 Tâb-ı mihnetden olurdı kûr çeşmüm çeşmesi
Hûn-ı dilden ger meded olmasa gözüm yaşına

6 İşidüp benden rumûz-ı 'ışkı Ferhâd itdi fâş
Sırrını olmaz imiş açmak kişi yoldaşına

7 Kim saña yavuz nazar eylerse mest-i nâz olup
Bezmde hançer çeküp didüñ ki degdi yaşına

8 Aç nikâbın yüzüñüñ kim hüsn-i ruhsârın görüp
Gün cemâlüñ hasretinden bulud ile yaşına

9 Varını itdi Hayâlî şâh ayagına nisâr
Âferîn sad âferîn şol tab'-ı gevher-pâşına

4150 Nazîre-i 'Atâ

1 Bir nazar kıl nâme-i hüsninde yâruñ kaşına

Gör ne hoş tugra-yı devletdür yazılmış başına

2 Eşk-i gammâzum elinden nice kan aglamayam
Râzumı fâş eyledi yoluñda toprak başına

3 Mâni-i çeşmüm ruhı mânendi sûret görmedi
Veh ne dil-keş nakş olur cân vireyin nakkâşına

4 Dil-garîbin öldürüp çekdi bıçagın gamzesi
Sîneme sancup didi irişdi iki yaşına

5 La’l-i nâbuñ vuslatında câna añma hecrüñi
Hˇânı şehd-âlûd iken katma agular aşına

6 Zâhirine nâzır olma nâlesin diñle neyüñ
‘Âşıkuñ derd-i derûnın gözle bakma taşına

7 Hasret-i rûy-ı nigâr ile ki cân vire ‘Atâ
Dûstlar güller yazar başı ucında taşına

4151 Nazîre-i Zâtî

1 Başumuz bir gün konaydı iç işigüñ taşına
Ey hümâ devlet konardı biz fakîrüñ başına

2 Taglara götürmiş ayagı şikâr içün o mâh
N’ola büyüklenseler gün togdı taglar başına

3 Hak virürse acı acı dil viren düşmenlerüñ
Tatlu tatlu diş uram halvâsına vü aşına

4 Görmişem Rûm’ı Hıtâ’yı görmedüm bir yirde hîç
Ol nigâruñ nakşını tahsîn anuñ nakkâşına

5 Zâtiyâ mihrâb gibi yüzi dönsün kıbleden
Kim ki mihrâbı anuñ teşbîh iderse kaşına

4152 Ve lehu

1 Gözlerüm akça dakup etfâl-i eşküm başına
Allar geydürdi zeyn içün içine taşına

2 Aglamasun mı gözüm görüp sevincinden seni
Gün yüzüñ gören girür bir demde yüz biñ yaşına

3 Pâdşâhum dest-gîr ol gam alupdur ayagum
Gelmesün hâlüm benüm dünyâda kullar başına

4 Gör ne sûret virdi mir'ât-ı cemâl-i yâra Hak
Gözlerüñ aç eyle nakşından nazar nakkâşına

5 Didiler bâr-ı melâhâtden egilmiş iki şâh
Zâtiyâ bâg-ı cemâlinde bakanlar kaşına

4153 Nazîre-i Refîkî

1 Al idüp ol lâle-ruh güller sokunmış başına
Gör ne hoş-bû nesneler katmış güzellik aşına

2 Bu ne yüzden hüsn ü sûretdür ki cânâ her gören
Sad-hezârân âferîn eyler anuñ nakkâşına

3 Merve hakkiçün bulurdum Ka'be-i maksûda râh
Ger habîbüm yüz süreydüm iç işigüñ taşına

4 Cem' idüp evbâşa her kûy-ı mugândan bir kadeh
Hayruma vakf eyledüm mey-hâneler evbâşına

5 Ey Refîkî 'ömr-i sermed isteyen kılsun nazar
Dâyimâ ol dil-berüñ çeşm ü dehân u kaşına

4154 Nazîre-i Refîkî

1 Dir nazar iden nigâruñ gözi ile kaşına
Hûb tasvîr eylemiş tahsîn anuñ nakkâşına

2 Ey göñül hâlüñ n'ola hâl ü hat-ı dildâr ile
Kanda tuş olduñ cihânuñ bir bölük kallâşına

3 Dizlerümden ayagum düşse talebden çekmem el
Yazılandan gayrı hod gelmez kişinüñ başına

4 ‘Âşık-ı sâbit-kadem oldur ki kûy-ı dûstdan
Yüz çevürmez yagsa biñ şimşîr anuñ başına

5 İşigüñ çârûbı olmaga müjeñ bil bagladı
Bil[i]mez hoş geldügin ammâ kapuñ ferrâşına

6 Ey Refîkî sûz-ı âhum kurudur deryâları
Mâni’ olsam bir nefes iki gözümüñ yaşına

4155 Nazîre-i Muhibbî

1 ‘Aklumı aldı nazar kıldum gözine kaşına
Cân u dilden sad hezârân âferîn nakkâşına

2 Gün gibi ‘alem yüzin kılsa münevver tañ mıdur
Ol kamer-rû bedr olup girdi çün on dört yaşına

3 Şöyle hayrân oldı dil gördi hayâl-i dil-beri
Tâ kıyâmet gelmeyiser ‘aklı ayruk başına

4 Kabrüm üzre her çemen söyler cefâsın ol mehüñ
Kim gelüp bir dem nazar kılsa mezârum taşına

5 Hâk-ı pây-i dil-beri pâk eyleyüp her dem sular
Âferîn sad âferîn bu dîdemüñ ferrâşına

6 Sırrını fâş itdi ‘ışkuñ bilmeyüp Ferhâd’ı gör
Anuñ içün tîşesi dokundı âhir başına

7 Rûz-ı mahşerde diyem Mecnûn’a derd ü gussamı
Her kişi derd-i dilin dir kandasa yoldaşına

8 Gevher olursa Muhibbî yâr kılmaz çün nazar
Hîç rahm itmek olur mı işbu gözüm yaşına

4156 Nazîre-i Subhî

1 Aglamak tutar beni baksam gözine kaşına
Hey ne sihr itmiş bu nakşuñ âferîn nakkâşına

2 Şevk ile cân virdügüm kanlu yaşumla yazdı ‘ışk
Tîg-ı derd ile ecel kazdı mezârum taşına

3 Seng-i mihnet kim ‘alâmetdür mezâr-ı Husrev’e
Tâc-ı devletdür kim urmışdur zamâna başına

4 Dökdi yaşın geh taşa geh başuma Mecnûn-ı zâr
Beñzer ol dîvâne beñzetdi beni yol taşına

4157 Nazîre-i Remzî

1 Göz yaşın ol deñlü zeyn itdüm içine taşına
La’ldür sanur nazar iden işigüñ taşına

2 Derd-i serle işigüñ taşına irse haste-dil
Bâliş-i sıhhat konardı ben garîbüñ başına

3 Hˇân-ı vasl umardı çıkdı kâse-i serden göñül
Gûyiyâ Mecnûn idi kim geldi Leylâ aşına

4 Seyr iderken ol nigâr-ı nakş-bendüñ nakşını
Didi bir ‘ârif ko nakşı kıl nazar nakkâşına

5 Remziyâ dönsün hilâle bulmasun kadd-i kemâl
Her ki ol mâhuñ hilâli nisbet eyler kaşına

4158 Ve lehu

1 Didiler sakın seni tutar cefâsı taşına
Geldi hep didükleri ben mübtelânuñ başına

2 Nakş-bend-i hüsn-i dil-ber baña bir nakş itdi kim
Âferîn olsun bu nakş-ı dil-keşüñ nakkâşına

3 Cânı yokdur öyküne şâh-ı gül-i ra'nâ saña
Gerçi rengîn câmeler geymiş içine taşına

4 Akdı 'âlem mâ-cerâ-yı 'ışk ucından çeşmüme
Çünki kanludan şikâyet kıldılar subaşına

5 Remziyâ ben aglamakdan yüz çevürmezdüm n'idem
Bakmaz ol iki gözüm bir dem garîbüñ yaşına

4159 Nazîre-i Şâkirî

1 Ol garîbüñ dünyede devlet yiterdi başına
Yüz urup yasdansa yâruñ taş işigi taşına

2 Deldi asdı gamzesi tîriyle göñlüm sînesin
Hey anuñ kurbân olayum ben kemân-keş kaşına

3 Râh-ı 'ışkında göñül gamdan hazer kılsa n'ola
Vakt olur kim i'timâd itmez kişi yoldaşına

4 Sînemüñ sûzın görüp şem'üñ içi yandı baña
Acıdı deryâ dahı gözümüñ akan yaşına

5 Hûb nakş-ı dil-keş ancak sûret-i zîbâ-yı dûst
Misli yok ey Şâkirî tahsîn anuñ nakkâşına

4160 Nazîre-i Zihnî

1 Bir nazar itseñ eger ey dil nigâruñ kaşına
Âferîn biñ kez iderdüñ nakşınuñ nakkâşına

2 Sebzede reyhân saçuñdan şöyle hayrân oldı kim
Yüzine su sepmeyince 'aklı gelmez başına

3 Gözlerüñ sihrinden ey gül nergisüñ rahm eylegil
Nice bir şeb-nem gibi şehlâ gözinden yaş ine

4 Kaddümi çeng itdi dest-i gam uzatdı nâlemi
Âferîn mutrib bu çengüñ perde vü dervâşına (?)

5 Ruhlaruñ üstinde ider çeşm-i Mahmûd'uñ gören
Âferîn olsun bu şehrüñ merdüm-i 'ayyâşına

6 Ger dişüñ 'aksini görmek ister iseñ Zihni'nüñ
Kıl nazar ey hokka-leb şol çeşm-i gevher-pâşına

4161 Nazîre-i Nasîbî
1 Şeh-süvâruñ bir nazar bakan gözine kaşına
Âferîn okur hemân tahsîn ider nakkâşına

2 Söze başladı göñül yandugum işitdi meger
Âdem olan kimse yanar yakılur yoldaşına

3 İşigine yüz süre vardumdı urdı taş ile
Devlet indi âsmândan ben fakîrüñ başına

4 Pây-i yârı gerd-i rehden sakınup sular gözüm
Âferîn olsun benüm bu dîdemüñ ferrâşına

5 Âb-ı vaslına be-gâyet teşne-dil oldugiçün
Cân virür yâruñ Nasîbî la'l-i gevher-pâşına

4162 Nazîre-i Fakîrî
1 'Âşık olmışlar durur yâruñ gözine kaşına
Çeşmümüñ merdümleri girelden iki yaşına

2 Husrevâ sen cân-ı şîrîn terkini urmaz göñül
Kûh-ken her kangı taş katısa ursun başına

3 Cân virelden sen lebi Şîrîn içün ey seng-dil
Tîşe-i Ferhâd diş biler mezârum taşına

4 Sırr-ı 'ışkı illere fâş itdügiçün Kûh-ken
Ol delünüñ itdügi dokundı âhir başına

5 Ey Fakîrî ol sanem nakşını tasvîr eyleyen

Rûh-bahş itmiş lebini âferîn nakkâşına

4163 Li-mürettibihi

1 Hüsn-i sûret birle virmiş lutf u revnak kaşına
Âferîn nâkş-ı nigâruñ âferîn nakkâşına

2 Yine öldürmişdür al ile bir iki ‘âşıkın
Kim o zâlim allar dikmiş içine taşına

3 Başına sultân iken Mecnûn koşup kuşlarla baş
Deşt-i gamda göz göre gavgâ üşürmiş başına

4 Ayaguñ altına güller döşese her dem n’ola
Bâgda hizmet budur bâd-ı sabâ ferrâşına

5 Vasf-ı la’lüñle nigârâ her sözüm dir işiden
Âferînler Nazmi’nüñ şol tab’-ı gevher-pâşına

Nev’-i dîger

4164 Ez-ân-ı Nihâlî

1 Dil meges gibi tolaşdı kara zülfi agına
‘Ankebût hâlini bend ideli saç[ı] bagına

2 Deste deste gonçeler kim baglamışdur bâgbân
Beñzer ol kazzâz dil-ber tügmesinüñ bagına

3 İligüm şöyle kurur yanından üzülmez rakîb
Şöyle beñzer deldi dakdı eşkelegi bagına

4 Kirpügi derdi yüregümde bitelden dûd-ı gam
Bu müşebbek sînemi döndürdi dud yapragına

5 Kuşagı bek dil-bere olmak dilerseñ müşterî
Gel nazar kıl dergehi üzre anuñ kuşagına

6 Dest çûbı gibi destin öpmege bulur nasîb
Ol kalâbdûn saçlu kazzâzuñ düşen ayagına

7 Hûrveş dil-berler ile şimdi kazzâziyyemüz
Ey Nihâlî gör ki dönmişdür bihişt uçmagına

4165 Nazîre-i Zâtî

1 Yaşuma bak sal beni su gibi vuslat bâgına
Nev-bahârum rahm kıl döndüm hazân yapragına

2 Ben kara yazuluyı yanuñda da yâd itsün diyü
Nâmenüñ ey hˇâce iplik bagladum barmagına

3 Başuma bir câmdan çıkdı şarâb-ı ‘ışk kim
Câm-ı Cem su koymaga degmez anuñ ayagına

4 Dil bükin görsün İlâhî şâne müşkîn zülfüñi
Vay ki ildi çekdi ‘ömrüm tolayup barmagına

5 Kaydefâ mülki gibi Zâtî cihânı gark ider
Mühr sedd itmezse ol meh yaşumuñ ırmagına

4166 Nazîre-i Mesîhî

1 Kendözin has gibi salmayan yaşı ırmagına
Râstî yüz süremez ol serv-kad ayagına

2 Ak bulutdur sanma karşu mihr yüzin kaplayan
Olup abdâluñ felek penbe urınur dâgına

3 Bini giryân itmeden hâlî degül bir dem rakîb
‘Âkıbet eşkümdür anuñ su koyan ocagına

4 Câm-ı meclis la’l-i mey-gûnuñla öpüşdügiçün
Meskenet idüp surâhî baş koyar ayagına

5 Ey Mesîhî cengi ko bilürsin agındur rakîb
Geç sen ol yüzi karadan uyma bi’llâh agına

4167 Nazîre-i Kıvâmî

1 N’ola baş egmese Tûbâ gibi Firdevs bâgına
Getüren su gibi ol serv-i dil-cûyı bâgına

2 Çemende dimek işitmek yog ise pes niçün gonçe
Dehânuñ râzını söyler egilüp gül kulagına

3 Kad ü haddüñe öykünmiş semenle serv togrusı
Bunuñ kaddine düşer idi vü anuñ ayagına

4 Didüm şâfî cevâbuñdan sagaldı haste ‘âşıklar
Ayıtdı ben sana[ma]dum bularuñ hîç sagına

5 Gideli nice kez aglatdı beni bu sînemüñ dâgı
Su koymayınca komadı hele başum ocagına

4168 Nazîre-i Me’âlî

1 Bu seher saldı beni ol gonçe hicrân bâgına
Yagdı eşküm jâleler yirine her yapragına

2 Gördüm agyâruñ çıkacak gözinüñ kirpüklerin
Eyledüm teşbîh kûyuñ itleri dırnagına

3 Yanar od üstinde kızmış sac gören beñzedür
Sîne-i sûzânumuñ üstinde olan dâgına

4 Perçemüñ gören olur hayrân u nutkı tutılur
Götür anı başda kim beñzer begüm dil bagına

5 Gör nice alçak göñüllüdür Me’âlî sûfiyâ
Hiç gün olmaz varmaya pîr-i mugân ayagına

4169 Nazîre-i Muhibbî

1 Cevrüñ ile dönmiş idüm ben hazân yapragına
Bir katı âh eyledüm düşdüm fenâ topragına

2 ‘Ârızuñ üstine düşmişdür neden zülf-i siyâh
Kim görüpdür kâfiri kim gire cennet bâgına

3 Dûr olalıdan kapuñdan Mısr-ı hüsnüñ hakkıçün
Gözlerümüñ kanlu yaşı döndi Nîl ırmagına

4 Baglanalı zülfüñüñ zencîrine dîvânedür
Kendözin fark eylemez degül ki sol u sagına

5 ‘Işk yolında Muhibbî cân u dil terk eyledi
Dûstum degmez midi bir dem anı sormagına

4170 Nazîre-i Cemâlî

1 Tâ ki girdi ol nihâl-i nâz ‘işret bâgına
Şem’-i bezmüñ şu’lesi döndi hazân yapragına

2 Nice gündür ‘îşumuz telh oldı mey nûş itmedük
Sâkinüñ su koymalı olduk turup ayagına

3 Nâle-i ‘uşşâkdan âheng ugurladuñ diyü
Dutdılar nâyuñ kamış yürütdiler barmagına

4 Mâh-ı nev kanı sitârem diyü ol gül yüzlünüñ
Reşk ider na’l olmadugına atı dırmagına

5 Mâyil olsa göñlüñe n’ola Cemâlî tîg-ı yâr
Meyl ider ‘âdet durur kim su yirüñ alçagına

4171 Nazîre-i Vechî

1 Tâ ki girdi dûst düşmenle mahabbet bâgına
Lerze düşdi cismüme döndüm hazân yapragına

2 Kadr-i ‘âlîler buluban ‘âleme sultân olur
Baş koyan ol pâdşâhuñ atınuñ ayagına

3 Hasret ile gözlerüm şol deñlü giryân oldı kim
Katre gelmez bahr-i ‘Ummân eşkümüñ ırmagına

4 Vasf-ı la’lüñ yazdugumca_akmaz idi âb-ı zülâl
Hak kerâmet virmeseydi hâmemüñ barmagına

5 Vechi-i üftâdeñe göñlüñ niçün meyl eylemez
Su hod akar dûstum her dem yirüñ alçagına

4172 Nazîre-i Hayâlî

1 Hâl-i siyâhı bekçi_olalı hüsni bâgına
Cân kuşlarını tutdı [kara] saçınuñ agına

2 Şol yâr-ı gülzâr ile yâr oldugum benüm
Sular koyılsun istemeyenler ocagına

3 Âh itdügümi düşmen işitmiş dimiş ki oh
Kurşunlar akıd sal ile rakîbüñ kulagına

4 Şol serv-kadd sîm-tenüñ lebleri_agzuma
Mûy-ı miyânı babamuñ oglı kucagına

5 Ditrer Hayâlî üstüñe dir dir benüm begü m
Cân döndi na’ne çûbına yufka ovagına

4173 Nazîre-i Tarîkî

1 Beñzüm ey serv-i revân döndi hazân yapragına
Gamdan ayırdı beni gel ko visâlüñ bâgına

2 Bu güzellik bahri turmaz çâg u çag olup akar
Dil-berâ iñende magrûr olma hüsnüñ çagına

3 Berf sanma kûhsâr üstinde yir yir gördügüñ
Penbe urmışdur zemîn ey yâr derdi dâgına

4 Zâhid oglan sevmege ne tevbe var el virme kim
Düşmişem rindâne pîr-i mey-fürûş ayagına

5 Ey güneş yüzlü başı üzre yiri var ellerüñ

Beñzedügiçün meh-i nev hançerüñ balçagına

6 Tuna gibi iki göz bir köpri yapılmış sanur
Kaşum altında nazar kılan yaşum ırmagına

7 Diñle ey gün yüzlü kapuñda Tarîkî âhını
Kim çıkup eflâke degmişdür mehüñ kulagına

4174 Nazîre-i Remzî

1 Gülşeni kim beñzedür cânâ cemâlüñ bâgına
Hâr[ı] kim teşbîh ider bir tâze gül yapragına

2 Neydügüm bezmüñde yâd itsün unutmasun diyü
Yir yir iplik baglaram cânânenüñ barmagına

3 Âh elinden şöyle mâyildür o serv ‘ayyâra kim
‘Âlemi su bigi sâfî akıdur ayagına

4 Ben gedânuñ efser-i devlet konardı başına
Ey hümâ ger yüz süreydüm ayaguñ topragına

5 Remziyâ dûlâb-ı çerhüñ dökdügi seyl-âb-ı eşk
Gülşen-i kûyında döndi yaşumuñ ırmagına

4175 Nazîre-i Enverî

1 Sâkiyâ sal bâdeyi su gibi ‘işret bâgına
Vakt-i gülde ehl-i gam döndi hazân yapragına

2 Duysalar keyfiyyetin pîr-i mugânuñ şeyhler
Küp düşerlerdi habâb-ı mey gibi ayagına

3 Oldı derd-i hüsnüñüñ kızılı kızıl agı ag
Gülşenüñ alınmazuz kırmızısına agına

4 Eyle bagladum benefşe hattuña dil riştesin
Virmezin iki cihânı virseler bir bagına

5 Başı kayıdur kemânuñ kaşuña öykünmegin
Çekdi çevürdi kemân-keş tolayup barmagına

6 Savlayup yanar meded bir sagı sagar görmedi
Cân virürken Enverî bakdı solına sagına

7 Yaraşur cennet disem kûyuña ey hûrî-likâ
'Aks-i la'lüñle yaşum döndi 'asel ırmagına

4176 Nazîre-i æenâyî

1 Dem-be-dem pervâz ider dil murgı hüsnüñ bâgına
N'eylesün bî-çâre kim tolaşdı zülfüñ agına

2 Sen ki her nâ-dâna meyl eylersin ey serv-i revân
Tañlama gözüm yaşı dönse Merîc ırmagına

3 Baş virür 'ışkuñ yolında cân ile cânâ senüñ
Kankı 'âşık kim irişe hüsnüñüñ bu çagına

4 Gerçi kim serv öykünür kaddüñe ey mâh-ı münîr
Balta urur kendünüñ ol derdmend ayagına

5 Yollar üzre sini gözler bu æenâyî derdmend
Yüz sürem diyü nigârâ ayaguñ topragına

4177 [Nazîre-i Lâmi'î]

1 Ol şâh-ı hüsn komagiçün sîne bâgına
Yaşum nihâliler döşedi çeşm otagına

2 Peykânını dilümde emânet diyüp kodı
Bilsem ne didi nâveki yâruñ kulagına

3 Nemrûd gibi 'izâra bakup yanmasun diyü
Yaşum su koydı geldi dil ü çeşm ocagına

4 Ortada yok nesne görinür sebeb neden
Her dem tolaşa zülfi miyân-bendi bagına

5 Varmışdı dîde ayagı tozını cerr içün
Dînâr dikdi gün yüzi göñlüm çerâgına

6 Urdı dilüñ yolın saçı ümmîd-i vasl ile
Ahşâma kaldı umıdı miskîn kabâgına

7 Biñ kez yemîn ider yine bezmi rakîb ile
Düzdi bu devr Lâmi'i 'îşın solagına

4178 Li-mürettibihi

1 'Arz-ı hâl idüp o şâhuñ ayagı topragına
Süreyin çirkin yüzüm güzel güzel ayagına

2 Nev-bahâr-ı hüsnüñe nisbet senüñ ey gül-'izâr
Bûstânuñ beñzi beñzer bir hazân yapragına

3 Su gibi çaglar geçer ey serv-i gâfil çaglama
Gül gibi gel gırre olma bu güzellik çagına

4 'Işk ile Mecnûn u Ferhâd'uñ ne bilsün çekdügin
Düşmeyen 'âşık belâ deştine mihnet tagına

5 Lutf idüp bir gün yüzi üzre kadem bassañ revân
Cân nisâr eylerdi Nazmî ayaguñ topragına

Nev'-i dîger

4179 Ez-ân-ı Şeyhî

1 Dün saçı zulmin uzatdıysa bu ser-gerdânına
Uş bugün 'adli yüzi rahm itdi rahmet cânına

2 Gamzesinden dem-be-dem yagsa başuma tîr u tîg
Hükm anuñdur kavl anuñ tutduk boyun fermânına

3 Kaşı yayını cihân idemez iken dest-kîş

Gördi ki_öldürür egilüp meyl ider kurbanına

4 Şehd ü şekker ne dil ile virür agzından nişân
Ki_âyeti şîrînligüñ itmişdür anuñ şânına

5 Delü göñlüm herze-gûyına ‘asâ zülfüñ kolı
Sundugınca yigrek urur âferîn çevgânına

6 Teşne cânum kan yudar la’line karşu eylemez
Gamzeñ okından hazer beñzer susadı kanına

7 Nice kim der-mândedür Şeyhî belâ-yı ‘ışk ile
Ger virem bu derdi nâ-merdem cihân dermânına

4180 Nazîre-i Halîlî

1 ‘Işk ma’şukında ‘âşık çünki kıymaz cânına
Derde hem-derd olmamışdur irmesün dermânına

2 Ol ki çevgân-ı ser-i zülfine yâruñ meyl ider
Başını tûb itmeyince girmesün meydânına

3 Zâhidâ ko cübbeñi kesb eyle rahmânî sıfat
Uyma ey bî-çâre nefs-i şûmuñuñ şeytânına

4 Vasl-ı dil-berden bekâ dârında mahrûm olısar
Kim ki bu dârü’l-fenâda irmedi cânânına

5 Degme bir hayvân-sıfat âdemden umma ma’rifet
Kim me’ânî feyz-i Rabbânî durur insânına

6 Dil-berüñ küfrini ol ‘ârif ki bildi ‘ayn-ı dîn
Bâreke’llâh âferîn olsun anuñ îmânına

7 Ey Halîlî fazl-ı Hak’dan olmagıl nevmîd kim
Hakk’a irişmek müfevvezdür Hak’uñ ihsânına

4181 Nazîre-i Kemâl Paşa-zâde

1 Turresi baş koşmasun ol zülf-i müşk-efşânına
Bir harâmîdür baş açuk n'eyler alup yanına

2 Yanına düşmiş rakîb ol serv-kaddüñ seyr ider
Varsun ögünsün eger kalursa anuñ yanına

3 Mül demege dil mi varur ol leb-i cân-bahşına
Gül dimege yüz mi döyer ol ruh-ı handânına

4 Dûstum la'lîn lebüñe diş bilermiş her gören
Kim ne sanursa aña ugraya kendü cânına

5 Leblerüñe sordugiçün zülfüñe asma dili
Yok yire girme kerem kıl ol garîbüñ kanına

6 Hüsn meydânında ol gül-ruh olaldan şeh-süvâr
Mihr ü mâhı tûb idüpdür zülfüñüñ çevgânına

7 Kaşlaruñ fikriyle göñlümde hayâli çeşmüñüñ
Beñzer ol Türk'e ki iki yay komış kurbanına

Nev'-i dîger

4182 Ez-ân-ı Nesîmî

1 Başuñı tûb eylegil gir vahdetüñ meydânına
Ey göñül müştâk iseñ ger zülfinüñ çevgânına

2 'Âşıkuñ başıyla oynar dil-berüñ sîmîn eli
Ey yalancı 'âşık epsem girme cânuñ kanına

3 Çekmeyen 'ışkuñ belâsın görmeyen derdüñ gamın
Derdi dermânsuzdur anuñ çâre yok dermânına

4 Cânını kurbân kılandur yâr içün gerçek şehîd
Sad hezârân rahmet olsun ol şehîdüñ cânına

5 Zülfinüñ sırrın ne bilsün zâhid anı baña sor
Ger esîr olmak dilerseñ zülf-i müşk-efşânına

6 Gel nikâbuñ tarfını gül-gûn yañaguñdan gider
Tâ gülistân gelmesün ayruk gül-i handânına

7 Hûblaruñ bâgında çokdur fitnelü nergis velî
Fitnelik hatm oldı anuñ nergis-i mestânına

8 Ey uman yarın günüñ cennâtını Hak'dan ki ben
Satmışam anı bugün yâruñ leb ü dendânına

9 La'l ü mercândur tudaguñ lü'lü'-i terdür dişüñ
Âferîn ol bahr ü kânuñ lü'lü' ü mercânına

10 Kirpügüñ nâvek okıdur kaşlaruñ Çâçî kemân
Ugramaz 'âşıkdan özge ol okuñ peykânına

11 Ey Nesîmî ger sözüñ ma'nâsı bî-pâyân degül
Niçün irmez kimsenüñ 'aklı anuñ pâyânına

4183 Nazîre-i Necâtî

1 Vardı zülfinden göñül yâruñ leb-i handânına
N'eylesün miskîn perîşânlıgı yitdi cânına

2 Ey benüm çâh-ı zenahdânda gelüp hâlüm soran
Düşdüm işte hasret ile gamzeler zindânına

3 Sabr hadden geçdi n'ola la'lüñe diş bilesem
Acıdugından kıyarmış kişi tatlu cânına

4 Yanına alup habîbi 'arz-ı hecr eyler rakîb
N'idelüm varsun ögünsün kalur ise yanına

5 Kendü yirine geçürür gamzeñi geldükçe cân
Hoşça varur râstî ta'zîm ider mihmânına

6 Nergis-i bî-çârenüñ ‘âlem görinmez gözine
Dil-berüñ meftûn olalı gamze-i fettânına

7 Ölmedin bir bûse alurdı Necâtî dûstum
Kirpügüñ girdi velî ol derdmendüñ kanına

4184 Ve lehu
1 Tañ mı cân virse kişi bir sevdügi cânânına
Şimdi mi kıydı begüm ‘âşık olanlar cânına

2 Hey ne oñmaz yâredür bu dildeki yârem benüm
Vardugınca bedter oldı bilmezem dermânı ne

3 Seyr idenler gülsitân-ı hüsnin ol gül yüzlünüñ
Vâlih ü hayrân olurlar sünbül ü reyhânına

4 Bir eline cânın alsun bir eline başını
Girmek isteyen kişi ‘âşıklaruñ meydânına

5 Ey Necâtî haşre dek hergiz halâsın istemez
Kankı dil kim şol zenahdânuñ düşer zindânına

4185 Nazîre-i Muhibbî
1 Gözleri hançerler almış gamzelerden yanına
Gel beni öldür hemân tek girme kimse kanına

2 Cân lebe geldi lebüñden virmedüñ bir katre su
Soñ deminde dûstum kasd eyledüñ îmânına

3 Derd-i ‘ışkuñ lezzetin bilen n’ider dermânını
Rahmet olsun derd-i ‘ışk ile ölenler cânına

4 Sorma hâlin ‘âşık-ı dil-hastenüñ ey mâh-rû
Senden artuk kim ne bilsün derd ne dermânına

5 Olalıdan hüsn meydânında ol meh şeh-süvâr
Başumı tûb eyledüm ben zülfinüñ çevgânına

6 Bahr-i ‘ışka ey Muhibbî niceler gark oldılar
Görmedüm bir kimse dir irdüm anuñ pâyânına

4186 Nazîre-i Mehemmed Beg-i Defterî

1 Hikmeti gör kim tabîbüñ bakmayup dermânına
Haste-dil içdi şarâb-ı derdi sıhhat cânına

2 Göreyin kanlara gark olsun rakîb-i kej-nihâd
Dil-berüñ hançer gibi her dem dakılur yanına

3 Geçmez olmışdur metâ’-ı gamzesi dil-berlerüñ
Giçeli ey hˇâce sen hüsn ü bahâ dükkânına

4 La’line ol nev-hatuñ el sundı zülfi bu ‘aceb
Ki_irdi Zu’l-karneyn Hızr’uñ çeşme-i hayvânına

5 Men’ ider tîg ile senden ‘âşıkı bî-dîn rakîb
Kasd ider gör kim bir içim su ile îmânına

6 Cân virür dîvâne dil hecrüñde cânâ ölmege
Meyl ider elbette her ‘âkil işüñ âsânına

7 Zâhidüñ seyr ü sülûkiyle varılmaz menzile
Gidelüm kûy-ı harâbâta ayak seyrânına

4187 Nazîre-i Nihânî-i Kâdî

1 Ey göñül aldanma yâruñ ‘ahdine peymânına
Bî-vefâdur bî-vefânuñ ‘ahdi ne peymânı ne

2 ‘Âşık-ı dil-hastenüñ sormak ne hâcet hâlini
Sen bilürsin dil-berâ derdi nedür dermânı ne

3 Görinelden ay alnuñla hilâl ebrûlaruñ
Düşdi âteş şem’ gibi âftâbuñ cânına

4 Derd-i ‘ışka hem-dem olalı dil-i sevdâ-zede

Gam yükin çözmiş satar geçmiş belâ dükkânına

5 Benden ol dil-ber Nihânî cân dirîg eyler dimiş
Varsun ögünsün eger kalursa anuñ yanına

4188 Nazîre-i Subhî

1 Gördüm üç mahbûb-ı ra'nâ vardum Okmeydânı'na
Her birinüñ gamzesi bir okdur âdem cânına

2 Ey kemân-ebrû tenümde sancılan mûlar degül
Cânum olmışdur hedef tîr-i müjeñ peykânına

3 Lâle-hadler hasretinden şol kadar dâg urmışam
Döndi sînem çâr-sû-yı gamda gül dükkânına

4 Göñlümi as zülfüñe çâh-ı zenahdânuñdan çıkar
Salmasun tek kâkülüñ gurbetde gam zindânına

5 Leblerüñ kanum içers e nûş-ı cân olsun didüm
Çeşm-i bîmâruñ añarmış irse sıhhat cânına

6 'Âşık-ı ser-bâz olan meydânuma gelsün dimiş
N'eyleyem ol bî-vefâ gelmez Vefâ Meydânı'na

7 Hâl-i Hindûsı Habeş sultânıdur kim Subhiyâ
Tutdı şâh-ı Rûm anı saldı zenah meydânına

4189 Nazîre-i 'Avnî

1 Gamzeler tîrini toldurmış kaşı kırbanına
Dil nişân olmak diler beñzer susadı kanına

2 Kıymet olmaz dil-berüñ gerçi metâ'-ı vaslına
Dil harîdâr olur anuñ bakmayup hicrânına

3 İşlesün kâfir gözüñ ne sıgar ise yolına
Eylesün şîrînilik ne lâyık ise cânına

4 Âb-ı Kevserle hayât âbına kalmaz ihtiyâc
İrse ger la’lüñ tabîbi haste-dil dermânına

5 Şöyle tenhâdur bu mihnet-hâne-i hecr içre kim
Gussa vü gamdur gelen her gice ‘Avnî yanına

4190 Nazîre-i Mesîhî

1 Gözlerüñ kim gamzeden hançer dakınmış yanına
Kana girer girmez ise ben fakîrüñ kanına

2 Nâle vü âhumdan incinse yiridür bu felek
Kim tekellüfsüz geçerler her dem üsti yanına

3 Sen baña itdüklerüñ zulmi Hak’a ‘arz itmege
Ruk’alar bagladum âhum okınuñ peykânına

4 Dirligümde yarı cân idindüm ol ümmîde kim
Öldügüm vakt işidenler diye rahmet cânına

5 Pâdşâh-ı mülk-i ma’nâdur Mesîhî çâkarüñ
Ger inanmazsañ nazar kıl defter ü dîvânına

4191 Nazîre-i Revânî

1 Diş bilersin ey göñül yâruñ leb-i handânına
Kim görüpdür kim kişi kasd ide kendü cânına

2 Yârı benden tañ degül ayırmag isterse rakîb
Kasd ider şeytân olan her mü’minüñ îmânına

3 Va’de-i vasl-ı nigâra ey göñül aldanma kim
Hûblar turmaz bilürsin ‘ahdine peymânına

4 Sanuram kim desti dildâruñ gümüşden şânedür
Nâz ile dest urdugınca zülf-i müşk-efşânına

5 Rûy-ı dil-berler hayâliyle Revânî bu göñül
Döndi şol mir’âtı çok âyîneci dükkânına

4192 Nazîre-i Zâtî

1 Diş bilermiş tîguñ ey şeh ben fakîrüñ cânına
Ben aña cân virürem tutdum boyun fermânına

2 Gördi kim kana girüp cân almag ister oklaruñ
Saldı Zu'l-karneyn-i kavsüñ zahmumuñ zindânına

3 Âbile sanmañ tenümde görinenler haymedür
Mihter-i derd anı kurmışdur ecel sultânına

4 'Işkuña şol deñlü yakduk dâgı cânâ cismümüz
Döndi bir mir'âtı çok âyîneci dükkânına

5 Dâra çeksün Zâti'yi zülfüñ şehâ Mansûrveş
Çekmesün urgan çün gamzeñ ben boyun urganına

4193 Ve lehu

1 Bâga tâvusuñ it câna nazar cevlânına
Döndi bir mir'âtı çok âyîneci dükkânına

2 Câm-ı gülden nice nûş itmiş şarâb-ı 'ışkı gör
Bülbül-i mestüñ kulak tut nâle vü efgânına

3 Leşker-i tevbe 'aceb mi sınsa bu eyyâmda
Gül siper alup ele dakındı hançer yanına

4 Ey perî-peyker melek-manzar yiyüp içmek gerek
Âdemüñ aşlar yirür diyü zamâne kanına

5 Döndi bustânda gülistân ey gül-i bâg-ı cemâl
Tâze hüsniyyât ile pür Zâti'nüñ dîvânına

4194 Nazîre-i Tâli'î

1 Sovug el irişmemişdi ol gülüñ bustânına
Şimdi bir hâr el uzadı başladı dâmânına

2 Agız açmış yârı gözler ol rakîb-i seng-dil
Taşdan özge nesne dokunmaz anuñ dendânına

3 Cânum alursa gözüñ dâyim revândur yolına
Kanum içerse lebüñ ey dûst sıhhâ cânına

4 İtlerüñle ben gedâ hem-dem olalı Hak bilür
Bu göñül baş egmez oldı ‘âlemüñ sultânına

5 Kanlu yaşum çün yolum basdı dimişsin ey sanem
Yok yire bi’llâh girme iki gözüm kanına

6 Cennet-i kûyuñ içinden bizi çıkardı rakîb
Kimse öykünmez nigârâ âdemüñ şeytânına

7 Tâli’î ashâb-ı dîvân kim göre dîvânuñı
İledür biñ dürlü ragbetle şehüñ dîvânına

4195 Nazîre-i Lâmi’î

1 Diş bilermiş dem-be-dem yâruñ leb-i handânına
Yaramaz sanmaz kişi ‘âlemde kendü cânına

2 Fursat el virdi sorup koltukdan işler ‘âşıkîn
Tîgı gibi dil-berüm almış rakîbi yanına

3 N’ola cânum ‘arz-ı sadr eylerse tîr-i gamzeñe
Kâfir-i bî-kîş ise hürmet gerek mihmânına

4 Açduñ agzum sırrını diyüp helâk itdüñ beni
Âh kim ben bî-dilüñ yok yire girdüñ kanına

5 Olsa biñ cânum kılam kurbân visâlüñ ‘îdına
Kan bulaşdurmak ne hâcet gamzeñüñ peykânına

6 Târmâr olmış ser-â-ser sünbül ü reyhânlaruñ
Ugrı girmiş gibi cânâ hüsnüñüñ bustânına

7 Agzın açup kalsa tañ mı gonçeler bengî gibi
Şehd toldurdukça la’lüñ piste-i handânına

8 Müşk ü ‘anberden budur sâkındugı dil zülfüñi
İstemez toz kondugı reyhân saçuñ dâmânına

9 Dest ü pâyin Lâmi’î tîg-ı kazâ kat’ eylesün
Kim ki indürmezse ser ol gamzenüñ kırbanına

4196 Ve lehu Eyzen

1 Dil-berâ basdum kadem çün ‘ışkuñuñ meydânına
El urup tûb eyledüm başum belâ çevgânına

2 Dâg-ı gamla bite kabrüm üzre hûnîn lâleler
Cân virürsem gark olup gül gibi bagrum kanına

3 Baña ‘îd u kadrdür cânân öñinde terk-i ser
Bir nazar eylerse ol şâh-ı cihân kurbânına

4 Zûr-ı Sâm u pençe-i Rüstem senüñdür şöyle tut
Şîr-i nerler aldanur bu rûbehüñ destânına

5 İdeyüm bülbül gibi dil gonçesin hûn ile pür
Eylemesün dest hâr ol gül-bünüñ dâmânına

6 Ol kemân-ebrûlaruñ kurbânıyam dildâra diñ
Kan bulaşdurmak ne hâcet gamzesi peykânına

7 Lâmi’î nûş eylemekdür zehr-i devrüñ çâresi
Çerh-ı dûn bed-mihrdür âhir kıyar mihmânına

4197 Nazîre-i Sûzî

1 Şöyle me’nûs oldı göñlüm külbe-i ahzânına
Ger bihişt olursa meyl itmez cihân bustânına

2 Dil zenahdânuñda n’eyler idi göz olmasa sîb
Düşmez idi çâha Yûsuf uymasa ihvânına

3 Tutdı eşküm yollaruñ kandan gidersin ey sanem
Hasbeten li'llâh girme bunca merdüm kanına

4 Böyle âhen-dil geçerken nâleler kıldı ceres
Kim yirinden göçdi mahmil döymedi efgânına

5 Veh ki agyârı zülâl-i vaslına gark eyledi
Sûzi-i miskîni saldı âteş-i hicrânına

4198 Nazîre-i Şem'î

1 İrmedüm cânlar virüp bu derdümüñ dermânına
Bilmezem yâ Rab n'idem bu derdümüñ dermânı ne

2 'Âşık-ı bîçâreler baş virdiler evvel kadem
Râh-ı 'ışkuñ irmedi hîç kimseler pâyânına

3 Germ olup bâzâr-ı hüsnüñde metâ'-ı vasluña
Dil virür cân nakdini bakmaz anuñ hicrânına

4 Düşdi göñlüm 'âkıbet gamzeñ ucından hançere
N'eylesün bîçâre kim kahr ile geçdi cânına

5 Midhatüñ bâgında tab'um şöyle cevlân itdi kim
Reşk ider tâvûs-ı kudsî ey melek cevlânına

6 Zeyn olupdur Şem'iyâ kanlu yaşumla ruhlaruñ
Rişte-i al asdı san kazzâzlar dükkânına

4199 Nazîre-i Emrî

1 Çeşmümüñ her kim nazar kılsa saf-ı müjgânına
Beñzedür bir sûzeni çok igneci dükkânına

2 Şem'-i bezmüñ şu'lesi 'aksi degüldür câmda
Âteşîn la'lüñ gamından od düşüpdür cânına

3 Yaluñuz yügrük geçer meydân-ı hüsn içre n'ola

Gayretin na’l ursa gül-gûn-ı ruh-ı tâbânına

4 Nûr-ı ruhsâruñla koşaydı ber-â-ber kılmadı
Çok diremler yagdı gerdûn keffe-i mîzânına

5 Hâl-i ‘anber-bâr-ı yâruñ gör oyunın ey göñül
Başını tûb eylemiş hem zülfinüñ çevgânına

6 Kılıcından kan gelür müjgânumuñ ey düzd-i hˇâb
Gaflet itme ugrama göz merdüminüñ yanına

7 Yaşı seyl-âbı bulanık aksa Emrî’nüñ n’ola
Düşdi çün hatt-ı gubâruñ dîde-i giryânına

4200 Ve lehu

1 Zülfinüñ kim ‘azm iderse râh-ı bî-pâyânına
Başını sarsup benefşe gibi ol dâmânına

2 Âb-ı eşk ile yuyam gayruñ hayâli nakşını
Dil yazarsa gözlerümüñ Külbe-i Ahzân’ına

3 Şem’-i ‘îd-ı vaslda kurbân idüp pervâneyi
Cebhesine sürmege barmak baturmış kanına

4 Kâtib-i la’lüñ elinde defter-i hattuñ nedür
Yohsa hep ‘ışk ehlini yazduñ mı yok dîvânına

5 Çeşm-i Emrî misk ile tartar hayâlüñ Yûsuf’ın
‘Aks-i hattuñ aldugı bu keffe-i mîzânına

4201 Nazîre-i Celîlî

1 Turre-i müşkîni kim yâruñ dakılmış yanına
Bendler geçmek diler ‘âşıklarınuñ cânına

2 Gözlerüm ‘ışk âteşin yakup tenûr-ı sînede
Bagrumı biryân ider döndürmedin bir yanına

3 Tâb-ı mülden germ iken gören habâb-ı mey sanur
Dil-berüñ düşse ‘arak la’l-i leb-i handânına

4 El uzadurmış sabâ gibi perîşân zülfine
Şâne miskînüñ düşer mi andan ol bu şânına

5 Vezn iderdi nûr-ı hüsnin dil-berüñ vezzân-ı dil
Mihr ü meh olsa Celîlî keffeler mîzânına

4202 Nazîre-i Şânî

1 Dil nişân olalı hûnî gamzeñüñ peykânına
Ey kemân-ebrû dönüpdür sînem Okmeydânı’a

2 Künc-i gamda derd ile dil bir ser-âgâz itdi kim
Ra’d-ı eflâk idemez âheng anuñ efgânına

3 Dek tururken haste-dil bir serv-i ser-keş sevdi kim
Nâlişinden kimseler şimdi gelimez yanına

4 Gark olurdı seyl-i eşkümden bu çerh-ı nîl-gûn
Derd-i hecrin aglasa dil var ise yârânına

5 Hâl-i ruhsâruñ gam-ı şevkiyle Şânî sûhte
Lâle gibi dâglar yakmış dil-i sûzânına

4203 Nazîre-i Feyzî

1 Didüm ey hûnî bulaşma gel rakîbüñ kanına
Didi kandan âdem oldı kimdür ol da kanı ne

2 Râh-ı kûyında yilerdüm yil gibi her dem velî
Korkaram toz konduram tâ ki anuñ dâmânına

3 Katre katre eşk ile bu çeşm-i giryânum benüm
Döndi şol mir’âtı çok âyîneci dükkânına

4 Görinen gülzârda sanmañ kızıl gül gonçesin
Al peykândur bulaşmış ‘andelîbüñ kanına

5 Dişlemiş şîrîn lebini dil-berüñ dirler rakîb
Uşbu acı Feyzi'nüñ gâyetde geçdi cânına

4204 Nazîre-i Subhî

1 Eşküm yetîhimnüñ ki gözüm girdi kanına
Su koydı göz yaşı gözümüñ hânmânına

2 Bagrumda yâre cism ise sad-pâre n'eyleyem
Mecrûh şâhid olmasa 'ışkuñ nişânına

3 Sad-pâre dil ki deşt-i gamuñ lâlezârına
Beñzer bu rûy-ı zerdüm anuñ za'ferânına

4 Pür-cevher eyledüm kemerüñ vasfın ey sanem
Tâ kim gören kişi diye lâyık miyânına

5 Añdukça gâh bir sögetur bâri Subhi'ye
Şâd ide ol du'â di ki rûh-ı revânına

4205 Nazîre-i Bihiştî

1 Âh kim 'ahd itdi dil-ber turmadı peymânına
Nev-cevândur girmesün ben 'âşıkınuñ kanına

2 Dûr idüp dildârı benden yanına almak diler
Varsun ögünsün eger kalursa anuñ yanına

3 Diş bilermiş la'lüñe gerçi rakîb-i bed-güher
Taşdan artuk nesne tokunmaz velî dendânına

4 Ben kulına lutf idüp gâh itmesün gâhî cefâ
Hûblar sultânıdur düşmez televvün şânına

5 Vasldan ben ye's idicek sanma sag kala rakîb
Ey Bihiştî farzdur girmek rakîbüñ kanına

4206 Nazîre-i Râzî

1 Ey dil-i ‘âşık kulak ur ‘âşıkuñ efgânına
Nâr-ı şevk-i gül nice kâr eylemiş gör cânına

2 Husrev-i gülden temennâsı hezâruñ bu idi
Nâlişine rahm idüp ide ganî ihsânına

3 ‘Andelîbüñ gülşen olmışdur müsâfir-hânesi
Hâlin aglar derd ile cân yidürür mihmânına

4 Gonçe defter baglamışken nâle-i pür-sûzını
Bâda virdi gül açup girdi garîbüñ kanına

5 Râziyâ devr-i gülüñ vasfını destân eyleyüp
Perr-i ma’nâyla uçurdum ‘âlemüñ bustânına

4207 Şerîfî-i Sinobî

1 Her ki bî-minnet irürse cânını cânanına
‘Âşık-ı sâdık odur sıhhatler anuñ cânına

2 Derd-i hecrüñden tabîbe hâlüm agladum didüm
Vasl-ı dil-berdür devâ bildüm anuñ dermânına

3 Cân u ser terkin urur ‘ışk atına olan süvâr
Her mukallid girmesün ‘âşıklaruñ meydânına

4 Gözlerüñ Hârût u Bâbil’dür zenahdânuñ aña
İrmedüm hergiz senüñ gibi cihân fettânına

5 Lutf idüp çengâl-ı zülfüñ sal baña merdümlik it
Fürkatüñde garka urdum çeşmümüñ ‘ummânına

6 Sîneme at gamzeñ okların şehâ bir vech ile
Cest-bâzî eyle kim hûn irmesün peykânına

7 Nice zârî kılmayam eflâk gibi âh kim
Gökden inmez bir belâ illâ Şerîfî cânına

4208 Li-mürettibihi

1 Câm-ı sâfî kim deger yâruñ leb-i handânına
‘Âşıkuñ andan müdâm irer safâlar cânına

2 Düşmene keskinlik itmek dûstlar âsân idi
Ben de ger şemşîrveş yâruñ dakılsam yanına

3 Gerçi çok çok saldı dil keştîsini engine lîk
Kimseler deryâ-yı ‘ışkuñ irmedi pâyânına

4 Cânı hoş tut hâne-i tende bir iki gün göñül
‘İzzet itmek kişiye vâcib durur mihmânına

5 Dil-rübâlarla letâfetde dönüpdür bezmümüz
Dürr ü cevherle pür olmış Nazmi’nüñ dîvânına

4209 Li-mürettibihi

1 ‘Âşıkuñ ey tîr-i gamze dîde-i giryânına
Derdin añdur kanlar aglat dem-be-dem gir yanına

2 Mülk-i hüsn içre bugün beg dirler ise yaraşur
Ol güzeller şâhına ol hûblar sultânına

3 Öykünür lezzetde la’lüñe şeker bir kelledür
Düşmez işbu kellelik ammâ ki şehdüñ şânına

4 Bu şirâr-ı nâr-ı âh ile pür olan cismümüz
Döndi bir mir’âtı çok âyîneci dükkânına

5 Şöyle hulk ile diril halk ile Nazmî ki_ölicek
Diyeler Nazmî ne hoş yad bûy-ı rahmet cânına

Nev’-i dîger

4210 Ez-ân-ı Tâcî-zâde

1 Pây-bûsıyla müşerrefdür diyü gîsûsına

Reşk iderdüm şükr ki_irdüm ben dahı pâ-bûsına

2 El virüp devlet girüp koynına yâruñ dün gice
Kâküli gibi sarıldum tâ seher pehlûsına

3 Sarmaşık oldum dahı sarmaşdum ol gül-çihrenüñ
Vasl bustânında serv-i kâmet-i dil-cûsına

4 Gül budagın gonçe-i nesrînle zeyn itmiş şehâ
Heykel-i zerrîn ki diber baglamış bâzûsına

5 Âftâb-ı hüsni yakmışdı ırakdan Ca'fer'i
Oldı âsûde irişdi sâye-i pehlûsına

4211 Nazîre-i Sürûrî-i ‘Acem
1 Veh ki kan itdürmek içün gamze-i câdûsına
Baglamış sihr ile müjgân hançerin bâzûsına

2 Cân u ‘akl u dil ser-â-ser bendelerdür bende hem
Dil-berüñ ham-ber-ham olmış ‘anberîn gîsûsına

3 Dest-gîr olmaz saña tesbîhüñ ey zâhid eger
Baglamazsañ zülfinüñ cânı müselsel mûsına

4 Gözlerümden özge kimse virmedi bir katre su
Künc-i gamda nâ-tüvân kalmış göñül sayrusına

5 Ey Sürûrî dâyimâ eyler melâyik hep sücûd
Sûret-i âdemde ol mâhuñ ham-ı ebrûsına

4212 Nazîre-i Zâtî
1 Akdı bir serv-i revânuñ dil kad-i dil-cûsına
Nice başlar gitdi eller irmedi pâ-bûsına

2 Dâg bî-hadd ü dögünmekden gögermiş sadr ile sadrına
Dönmişem kûyında bir bâg-ı İrem tâvûsına

3 Kalbümi sâfî beni altun it ey iksîr-i ‘ışk
Ola kim ol dûst bâzû-bend ide bâzûsına

4 Günde biñ kez derd ile zâhid göñülden iñlese
Hîç ‘âşıklar anı saymaz kaya yankusına

5 Ser-nigûn olmış yire geçmiş hicâbından meger
Ugramış Hârût yâruñ gamze-i câdûsına

6 Gör nice fettân olur koltugına girmiş gözi
Fitne kurmak ögredür dâyim kemân-ebrûsına

7 Şâd olurmış Zâtiyâ gördükçe ‘âşık öldügin
Tâ ki rûhuñ şâd ola cân viresin karşusına

4213 Nazîre-i Mesîhî

1 Baglaya idüm seni bir bend ile gîsûsına
Dest-res bulmazduñ ey dil dil-berüñ pâ-bûsına

2 İncinür ‘uşşâka ol gül-çihre kim bülbül-sıfat
Nâle ile mâni’ olurlar sabâh uyhusına

3 Üstühˇânumdan yüzin döndürmez ise tîg-ı yâr
Hak dem-i katlümde kuvvetler vire bâzûsına

4 Evvel ü âhirde iki gün hilâl olur kamu
Alnı üzre reşk idüp yâruñ iki ebrûsına

5 Fürkatüñ dâgın Mesîhî her gice ey mâh-rû
Bir kara yagız güzel gibi çeker pehlûsına

4214 Nazîre-i Kâtibî

1 Sihr içinde nice kâmil diyeyüm ebrûsına
Gözleri câdûsını almış yatur pehlûsına

2 Murg-ı diller sayd iden dâm-ı belâ budur diyü
İrişen barmak tolar ol dil-berüñ gîsûsına

3 Sînesi tîr-i belâya dâyimâ olsun siper
Her ki kurban olmaya yâruñ kemân ebrûsına

4 Hak katında müstecâb olsa du’âm ol dil-berüñ
Bir gümüş tûmâr iderdüm kendümü bâzûsına

5 Kâtibî öpmek dilersin nâmeveş destin meger
Germ olup dirsin kalem barmakları yazusına

4215 Nazîre-i Remzî

1 Su gibi yol bulsam ol servüñ kad-i dil-cûsına
Devlet el virse irişsem devlet-i pâ-bûsına

2 Şâyed olam hissedâr-ı sehm-i devlet yâ nasîb
Sînemi tutdum hadeng-i gamzeñüñ karşusına

3 Kaşınuñ her gûşesinde burc-ı kavs ednâ iken
Ol mehüñ kim beñzedür kavsi hilâl ebrûsına

4 Cilveler kılduñ geyüp gül gibi rengîn câmeler
Döndüñ ey serv-i hırâmânum cinân tâvûsına

5 Hem dökersin kanumı hem hışm idersin şöyle kim
Bakmaz ol deñlü be hey zâlim kişi kanlusına

6 Baña vasl oldukça yâruñ cân bagışlar sînesi
Gerçi ben gördükçe cânlar virüri pehlûsına

7 Baglanur tîgı hamâyilvâr alur şemşîr ele
Remziyâ kuvvetler olsun ol şehüñ bâzûsına

4216 Nazîre-i Sücûdî

1 Akdı göñlüm su gibi bir dil-berüñ dil-cûsına
Cân dahı oldı revân eşküm gibi pâ-bûsına

2 Gün gibi mâhiyyetin bildük kosun eksükligin

Ol mehüñ öykünmesün ayduñ hilâl ebrûsına

3 Dogmasun mı başına çerhüñ sa'âdet mihri kim
Subh olınca bir mehi her şeb çeker pehlûsına

4 Cân virür dil hançer-i hûn-rîzüñ irse bagruma
Görmedüm 'ömrümde böyle cân virür kanlusına

5 Dâye-i gül tıflına hâruñ dilinden havf idüp
Gonçeler 'ıkdü'l-lisân asmış durur bâzûsına

6 Şerbet-i la'linden em ister Sücûdî derdmend
Diñ tabîb-i câna tîmâr eylesün sayrusına

4217 Nazîre-i Münîr

1 Yâ Rab ol tâli' nedendür kâkül-i Hindûsına
Her gice yâr anı almışdur yatur pehlûsına

2 Rûz-ı mahşerde varur her kişi dest-âvîz ile
Ben de anuñçün yapışdum halka-i gîsûsına

3 Şâh-ı gül kaddüñ hevâsıyla delürmişdür meger
Gonçe heykel yazup anuñ bagladı bâzûsına

4 Fikr-i dünyâyı unutdugı lebüñ şevkiyle dil
Hîç añılur mı cihân düşilse cân kaygusına

5 Uyımaz nergis güneşde bes anuñçün çeşm-i yâr
Vardı yüzinde Münîrî sâye-i ebrûsına

4218 Nazîre-i Sürûrî-i Müderris

1 Dil nice cân virmesün yâruñ ham-ı ebrûsına
Fitnede üstündür anuñ gamze-i câdûsına

2 Cân u dil 'akl u ser olaldan berü aña esîr
Bend ile bunları dizmiş 'anberîn gîsûsına

3 Gey hatâ kılmış benefşe zülf-i yâra öykünüp
Hacletinden şimdi salmışdur başın zânûsına

4 Çeşm-i giryânumdan artuk kimse virmez şerbeti
Künc-i mihnetde yatan uşbu göñül sayrusına

5 Ey Sürûrî gâlibâ itmiş melekler secdeyi
Âdemî sûret idüp yâruñ ham-ı ebrûsına

4219 Nazîre-i Fakîrî

1 Tâk-ı hüsninde nazar eyle ham-ı ebrûsına
Fitne ögredür egilmiş gamze-i câdûsına

2 Pençe-i reşk ile gögsin sünbül eyler şâh şâh
Şâne el kardukça yâruñ ‘anberîn gîsûsına

3 Başlar üzre yir iderse vechi var âyînenüñ
Ki_ol şehüñ öpdi elin sürdi yüzin zânûsına

4 Ey tabîb-i cân u dil ko derd ile ölsün rakîb
Şerbet-i la’l-i lebüñ emdür bu dil sayrusına

5 Ey Fakîrî san mukârindür hilâle âftâb
Devr-i hüsninde nazar eyle ham-ı ebrûsına

4220 Li-mürettibihi

1 Dest-res bulur nigâruñ muttasıl pâ-bûsına
Gör ne yüzden devlet el virmiş durur gîsûsına

2 ‘Îd-ı vasl-ı yâra irsem Ka’be kûyında o dem
Cânumı kurbân iderdüm ol kemân ebrûsına

3 Kangı ‘âşık ki_aña tîg ursañ o dem tîguñ şehâ
Bir yalıñ yüzlü güzel gibi çeker pehlûsına

4 Sünbülüñ yüzin kola her dem sabâ bir bend ile
Beñzer ol ey yüzi gül bir bûstân ugrusına

5 Kadd-i cânân vasfını Nazmî'den işit sûfiyâ
Sen de ey kej-tab' kyil ol sözüñ togrusına

Nev'-i dîger

4221 Ez-ân-ı Hafî
1 Diñ iñen yüz virmesün âyîneyi cânâneye
Âşinâlık sûretin göstermesün bîgâneye

2 Zülfine tolaşalı dil hâline kılmaz nazar
Bes kaçan kim dâma düşse murg bakmaz dâneye

3 Tañ mı haşr olsa otagında rakîb ile habîb
Kim 'azâzil kanda ise yol bulur büt-hâneye

4 Gûşelerde nice seccâde-nişîn olanları
Çekdi mey-gûn leblerinüñ cezbesi mey-hâneye

5 'Ahd ü peymân itmişemdür sâkiyâ tevbe_itmeyem
Ger tolarsa 'ömrümüñ peymânesi peymâneye

6 Ka'be-i dilde safâsını hayâl-i kaddüñüñ
Merve hakkı virmezem hannâneye mennâneye

7 Âteş-i ruhsârı üzre hâlidür anuñ Hafî
Şem'e yanmaklıgı ta'lîm eyleyen pervâneye

4222 Nazîre-i Necâtî
1 Göñlümi virsem 'aceb mi sâgar u peymâneye
Rind olanlar nakd-i kalbı harc ider mey-hâneye

2 Devr-i meclis halka-i dâm oldı dâne câm-ı mey
Âh kim düşdi göñül murgı bu dâm u dâneye

3 İstemezsem irmeyeyin kâmetüñ serv oldugın

Cânuma ugraya her ne sanuram cânâneye

4 Baña ögretmeñ cemâli şem'ine cân atmagı
Kimse ta'lîm eylemesün yanmagı pervâneye

5 Hâk olursam olayın tek gamdan ayrılmayayın
Genc olıcak kimsene ta'n eylemez vîrâneye

6 Sînede gâyib olan peykânlaruñ ahvâlini
Bilmek isterseñ nazar kıl üstühˇân-ı şâneye

7 Sıgmaz oldı defter ü dîvâna ahvâli dilüñ
Ey Necâtî gerçi kim yokdur kalem dîvâneye

4223 Nazîre-i Tâcî-zâde

1 Hüsninüñ âhir deminde dil virüp cânâneye
Dönmişem şem'e sehergeh tutuşan pervâneye

2 Gözlerüñden hastedür nergis ımızgansun diyü
Başlamış efsûna bâd-ı subh u murg efsâneye

3 Gamze-i çeşmin temennâ eyledüm dil-ber didi
Virmek olmaz tîgı ser-meste vü bir dîvâneye

4 Dil yanar 'ışka esirger anı aglar gözlerüm
Su seper merdüm olan çün od düşe bir hâneye

5 Ruhlaruñla çep düşüp zülfüñ ilüp çekdügine
Kendüyi anlar yanında münkesirdür şâneye

6 Sanki hûrlar cennetde havz-ı Kevser'e
Tâze güller kim dökilür bezmde peymâneye

7 Rûşen eyler göñlümi gam günlerinde câm-ı mey
Gicelerde şem' Ca'fer mâh olur vîrâneye

4224 Nazîre-i Şâhidî

1 Çün kadem-rencîde kılmaz dil-berüm kâşâneye
Bâri gitse bizüm ile nûş içün mey-hâneye

2 Ben ki oldum ‘âşıkı ol mug-beçe dil-bercügüñ
Lâzım oldı gice gündüz varmaga büt-hâneye

3 Ruhlarında nice hoş düşmişdür ol hâl-i siyâh
Bu göñül murgı nice meyl itmesün ol dâneye

4 Baña hışm ile bakar geçse üzerümden benüm
Bilmezem ki n’eyledüm ol gözleri mestâneye

5 Ben ki kılsam ibtidâ ‘ârz itmege ahvâlümi
Yüzini benden çevürüp söz ider efsâneye

6 Anı ben kim sakınurın yad u hem-nâ-cinsden
Ragmuma ol dil-rübâ hem-ser olur bîgâneye

7 Şâhidî terk eyle kılma sözüñi iñen dırâz
Sa’y ü cehd ile ola ki gele dil-ber hâneye

4225 Nazîre-i Refîkî

1 Koymasun evbâşlar zâhidleri mey-hâneye
Yir virilmez âşinâ bezminde çün bîgâneye

2 Genc-i vasl-ı yârdur dünyâya gelmekden murâd
Yoksa bir dîvâne girmez bu asıl vîrâneye

3 Hâlüñüñ dâmına düşdüm şimdi cânâ gerçi kim
Kendüm âdem olalı meyl itmemişdüm dâneye

4 Râstî el yur gözinden sâkiyâ devrân ile
Bakmayan dogrı nazarla sen gözi mestâneye

5 Var imiş başında devlet kim irişdi zülfüñe
Yoksa kılca i’tibâr itmezdi kimse şâneye

6 Leb nedür bilmek dilerseñ düş zekan çâhına kim
Bâde esrârını tuymaz düşmeyen peymâneye

7 Gelmeyüp ortaya kalurdı Refîkî şöyle hâm
İtmesem ta'lîm eger yanmagı ben pervâneye

4226 Nazîre-i Sevdâyî
1 Meyl idelden murg-ı dil ol hâl-i müşkîn-dâneye
Konmadı bir gün dahı bu hâne-i vîrâneye

2 Levh-i dilde sûretüñ nakşı musavver olalı
Ey sanem dil hânesi dönmiş durur büt-hâneye

3 La'lüñe öykündügiçün mest olup mey-hânede
Muhtesib hükm eyledi taş urdılar peymâneye

4 'Işk deryâsında yıllardur ki gavvâs olmışam
İrmedi cân riştesi ol gevher-i yek-dâneye

5 Kanda görse merdüm-i çeşmüñ komaz Sevdâyi'yi
Mest-i lâ-ya'kıl olan lâ-büd uyar dîvâneye

4227 Nazîre-i İshâk Çelebi
1 Hâl-i 'anberfâm kim konmış leb-i cânâneye
Bir megesdür kim düşüp kalmış durur peymâneye

2 Genc-i hüsnüñ olmasa dünyâya itmezdüm nazar
Dûstum sen bizi hasret sanma bu vîrâneye

3 Sâde kıldı göñlümüñ levhin nukûş-ı gayrdan
Yazmayın hatt-ı günâhı defter ü dîvâneye

4 Sûz-ı 'âşık sanma kim cânâna te'sîr eylemez
Şem'i gör her şeb ki yanar yakılur pervâneye

5 Gördüm İshâk'ı humâr-ı meyden olmış gey za'îf
Turamaz ayagı üzre küp düşer mey-hâneye

4228 Nazîre-i Âhî

1 Niçün öykündüñ diyü la’l-i leb-i cânâneye
Sâkiyi gör kim ne kanlar yutdurur peymâneye

2 Şem’-i ser-keş kellesi kızdukça bezm-i yârda
Germ olup her dem yalıñ hançer çeker pervâneye

3 Gördi ‘uşşâkuñ başında devleti yok rahm idüp
El salar da’vet kılup cârûb devlet-hâneye

4 Yâr elinden ölmege cân virürem ben haste âh
Nice ‘âşıkdur şu kim cân virmeye cânâneye

5 Bâdeden başını kaldurmaz habâb-ı mey gibi
La’l-i nâbuñ şevkine Âhî düşüp mey-hâneye

4229 Nazîre-i ‘Amrî

1 ‘Âşıkam kâfirler içre bir gözi mestâneye
Zülfi kullâbı çeker iltür beni mey-hâneye

2 Bî-karâram n’idem ol bed-mihr elinden dâd kim
Şem’-i ser-keş gibi odlar kalkıdur pervâneye

3 Cur’asından nûş-ı cân sunar rakîbe her zamân
Baña gelse zehr-i kâtil toldurur peymâneye

4 Katı sözler söylenürse ‘âşıka olmaz garîb
Her tarafdan seng atılsa gam degül dîvâneye

5 ‘Amrice sûfî olur mı zâhidâ bi’llâh kim
Kılmadın cum’a namâzın gitmedi mey-hâneye

4230 Nazîre-i Me’âlî

1 Ey şitâb u nâz ile ‘azm eyleyen mey-hâneye
Bir dem ârâm it ki beñzetdüm seni cânâneye

2 Kaldı tenhâ bu göñül ‘ışkuñ yolında gitdi cân
Kıl gazâ göñlüme gel y şâh bende-hâneye

3 Ursaña şimşâdı elüñ yok mı yohsa ey çenâr
Öykünürmiş dem-be-dem hâlin kad-i cânâneye

4 Mest iken pîr-i mugânuñ agzına sögmiş meger
Sûfi miskîn utanurmış varmaga mey-hâneye

5 Ey Me’âlî âteşîn dilde hayâl-i hâl-i yâr
Beñzedi şol nâr ile dem-sâz olan pervâneye

4231 Nazîre-i Revânî

1 Himmetüñle sûfiyâ gitdük yine hum-hâneye
Biz metâ’-ı zühdi satduk bir iki peymâneye

2 Çenber-i zülfin ‘alâmet kıldı çeşm-i la’line
Halka asmak ‘âdetidür kâfirüñ mey-hâneye

3 Rûşen olsa mihr-i rûyuñla yıkık göñlüm n’ola
Pertev-i hurşîd ey meh-rû girer vîrâneye

4 Şem’e diñ germ olmasun âhir gelür ortaya ol
Devr-i hüsninde nice dil uzadur pervâneye

5 Gördügi hûba Revânî yine ser-hoşlık satar
Hem-kadeh düşmiş meger sen gözleri mestâneye

4232 Nazîre-i Zâtî

1 Göñlüme gir sâye sal şâhâ bu bende-hâneye
Pertev-i mihr-i cihân-ârâ girer vîrâneye

2 Hoş tutar mı mey-fürûşuñ hürmeti bî-’add ola
Ben müdâm ayak götürsem zâhidâ mey-hâneye

3 N’ola göñülden tokunsañ göñlüme ey seng-dil
Dil-rübâlar şimdi mi taş urdılar dîvâneye

4 Öpeyin hâlin n’ola sürerse kûyından beni
Atamuz satdı birâder cenneti çün dâneye

5 Yaksa yalıñ yüzlüler yanup yakılma Zâtiyâ
Şem’i görseñ kim ne odlar kalkıdur pervâneye

4233 Nazîre-i Sabâyî
1 Vâ’izâ efsûnı ko ben uymazam efsâneye
Devr-i gülde tevbe buyurma baña peymâneye

2 ‘Âşık-ı sevdâ-zede nushı ne bilsün nâsıhâ
Mâ-hasal pend eyleyen dîvânedür dîvâneye

3 Dîdeden hâlî hayâlin men’ idüp kan agladur
Mühresi kopınca dâguñ tañ mıdur ger kanaya

4 Ben ki cândan âşinâyam geçdi ‘ömrüm irmez el
Şâne ne güstâhdur kim dirler ol bîgâneye

5 Bileme sen zülfine diş sâlim iken pençesi
Ey sabâ pend eyle dendânuñ sakın di şâneye

6 Ka’be-i kûyında hecr aglatsa tañ mıdur beni
Virdi fürkat rikkati hannâne vü mennâneye

7 Ey sabâ cân-ı Sabâyî nâ-tüvân u hastedür
Tuta git dârü’ş-şifâ-yı dergeh-i cânâneye

4234 Nazîre-i Celîlî
1 Olsa zâhid muttali’ zevk-i mey ü peymâneye
Münkir olmazdı semâ’ u na’re-i mestâneye

2 Bî-tekellüf şem’ her meclisde ‘arz-ı hüsn ider
Ol haseddür od bıragan hırmen-i pervâneye

3 ‘Âşıka bî-merhamet oldugıdur noksân hemîn

Yohsa ne eksük kemâl-i hüsnden cânâneye

4 ‘Akla dime ‘ışk esrârın dil ü cânı koyup
Âşinâlar var iken râz açma her bîgâneye

5 Kıssa-i gussamdan ancak hisseyi mihnet alur
Kim kulak tutarsa bu endûhgîn efsâneye

6 Mest-i ‘ışkam ta’ne taşın atma ey zâhid baña
‘Âkıl iseñ tıfl gibi uyma her dîvâneye

7 Ol Celîlî kim mukîm olmışdı kûy-ı zühdde
‘Işka rüsvây itdi âhir düşürüp mey-hâneye

4235 Nazîre-i Bihiştî

1 ‘Âşık oldum bir cefâ vü cevri çok cânâneye
Dûstlar bir çâre eyleñ ‘âşık-ı dîvâneye

2 Terk-i mâl itmek nedür yolına baş u cân fidâ
Farzdur baş oynamak çün ‘âşık-ı merdâneye

3 Derd ile peymâne toldı turmadı peymâne yâr
Çâresi peymânedür gitmek gerek mey-hâneye

4 Nakd-i cânı yolına ol servüñ eylerdüm revân
Salınup seyr idegelse bir gice kâşâneye

5 Ey melek hûrî misin neslüñde var mı yâ perî
Âferîn olsun seni perverde iden anaya

6 Dâmdur dünyâ-yı dûn u dânedür câh-ı cihân
Ey Bihiştî gey sakın aldanma dâm u dâneye

4236 Nazîre-i Sürûrî-i Müderris

1 Gel vakârı bozma ey dil varma sen mey-hâneye
Rind-i ‘ârif ol otur tâ kim gele mey hâneye

2 Baña olurdı şeb-i kadr ey sanem ger bir gice
Lutf idüp kılsañ kadem-rencîde bende-hâneye

3 Şem'-i meclis olsañ âhum tutuşup pür-şevk olur
Görseñ ey meh nice odlar kalkıdur pervâneye

4 Kim ki cândan korka oldur terk-i cânân eyleyen
Cânı ben terk itmişemdür yâ dahı pervâneye

5 Çün Sürûrî'yi görür Mecnûn uyar oynar güler
Tıfl olan bâzîçe içün meyl ider dîvâneye

4237 Nazîre-i Yahyâ

1 Germ olup bir câm içürsem ol gözi mestâneye
Göz diker a'dâ habâb-ı mey gibi peymâneye

2 Her perî yüzlü hilâl-ebrû melek-sîmâlaruñ
Hoş gelür seng-i cefâsı 'âşık-ı dîvâneye

3 Hûb-rûlardur belâya ugradan 'âşıkları
Şem'dür kanına girüp zulm iden pervâneye

4 'Aynuma gelmez nücûm ile sipihrüñ zîneti
Şâh-bâz-ı 'ışk olan bakmaz bu dâm u dâneye

5 Ejder-i âhumdan ey Yahyâ cihâna oldı fâş
Gizlü genc idi anuñ 'ışkı dil-i dîvâneye

4238 Nazîre-i Enverî

1 Çün ezel yanmak nasîb oldı bu ben pervâneye
Yanayın ey şem'-i rûşenyanayın pervâneye

2 Vasluña niyyet iden 'azm-i mekâbir eylesün
Tâlib-i genc olan ey mâhum girer vîrâneye

3 Âdemîler içre yarın âdem olmak isteyen
Hırmen-i dünyâyı almasun bugün bir dâneye

4 ‘Âlem-i ‘ışkuñ tuyurduñ ser-te-ser keyfiyyetin
Zâhidâ bassañ ayak ‘ışk ile bu mey-hâneye

5 Enverî elden koma kulpın sebû-yı devletüñ
Tut mahabbet ayagın meyl itme her peymâneye

4239 Li-mürettibihi

1 ‘Işk ile cân virse her dem n’ola sen cânâneye
Yâ neye saklar bu cânı ‘âşıkuñ cânâ neye

2 Âteş-i ‘ışkuñla dil her dem tutuşsa tañ mıdur
Yanmadan pes yâ ne pervâ ey perî pervâneye

3 Degme bend ile tutılmaz ‘ârızuñ ‘arz itseñ âb
Ey perî gösterme yüz iñende ol dîvâneye

4 Dil hayâlüñle bugün ey dil-ber-i sîmîn-beden
Beñzer ol genc ile mâl-â-mâl olan vîrâneye

5 Dâyimâ sâkî ayak basdugiçün düşüp müdâm
Yüz sürer mestâneler hâk-i der-i mey-hâneye

6 Cevr-i devrândan kaçup sûfî safâ ehli müdâm
Götürüp sâfî ayagı küp düşer hum-hâneye

7 Âşinâ-yı hecr-i ‘ışk olup cihânda Nazmiyâ
Rişte-i dil bagladum ben bir dür-i yek-dâneye

4240 Ve lehu

1 Âferîn meydân-ı ‘ışk içinde ol merdâneye
‘Işk ile cânı revân ta’lîm ide cânâneye

2 ‘Âşık-ı miskînüñ oldı veh ki ‘ömri dörpisi
Yüz virelden kâkül-i ‘anber-feşânuñ şâneye

3 Câm-ı ‘ışkuñ nûş idüp geçdüm cihândan ey perî

Düşdi bu dîvâne dil sen gözleri mestâneye

4 Millet-i ‘Îsâ varup yüz sürmez idi ey sanem
Sen nigâruñ nakşı sûret virmese büt-hâneye

5 Sâkiyâ câm-ı lebüñe beñzedügiçün müdâm
İller el üzre tutup hürmet ider peymâneye

6 Eylemez âyîne-i ‘akla nazar dil tıflı hîç
Âşinâlık sûretin göstermez ol bîgâneye

7 Câna kılmak ol nigâruñ râh-ı ‘ışkında bugün
Nazmiyâ gayret degül mi ‘âşık-ı merdâneye

Nev’-i dîger

4241 Ez-ân-ı Sultân Cem

1 Dil helâk idüp gözüñ hançer çeker cân üstine
Nice hûnîdür ki kan itmek diler kan üstine

2 Dilde gamzeñ okı var iken gamuñ gönderme kim
Konmag olmaz ey sanem mihmân mihmân üstine

3 Gel getür hattuñ hayâlin ko bu yanmış sîneme
Sebze ‘âdetdür konur çün tâze biryân üstine

4 Sünbül-i hattuñ gamından şöyle hayrân oldı kim
Bâgbânlar su seperler gice reyhân üstine

5 Didüm ey meh çün lebüñ cândur baña bir bûse vir
Gül gibi kıldı tebessüm didi kim cân üstine

6 Didüm ey cân kaçma Cem’den hâcıdur güldi didi
Gerçi hâcıdur velî cân virür oglan üstine

4242 Nazîre-i Sa’dî

1 Zülf-i müşkîn sâye salmış hatt-ı cânân üstine
San sehâb-ı fitne gelmiş mâh-ı tâbân üstine

2 Genc-i ruhsârına ey dil gey sakın el sunma kim
Ejdehâ-yı zülfi olmışdur nigehbân üstine

3 Dil ham-ı zülfüñde yansa n'ola haddüñ nârına
Cân virür pervâneler şem'-i şebistân üstine

4 'Ârızuñdan zülf-i pür-çînüñ gider kim ey sanem
Küfrdür mahzâ çelîpâ koma Kur'ân üstine

5 Âstânuñda rakîbi görüp âh itsem n'ola
Âsmândan od atarlar yire şeytân üstine

6 Gözlerüm hattuñ görüp agladugın 'ayb itme kim
Bâgbânlar su seperler tâze reyhân üstine

7 Öldürem bir bûse virem dir idüñ öldürmedüñ
Ey cefâ-hû turmaduñ ol 'ahd ü peymân üstine

8 Cânuma cânâ gören dir gözlerüñ cevr itdügin
İki kâfir gâlib olmış bir müselmân üstine

9 Gülşen-i dilde cemâlüñ vasfın işitdi seher
Cânını kıldı fidâ murg-ı hoş-elhân üstine

10 Sa'di'yem zâhid beni men' eyleme mahbûbdan
Rind-i şâhid-bâz olan cân virür oglan üstine

4243 Nazîre-i Vasfî

1 Tañ mı hâlüñ konsa ol çâh-ı zenahdân üstine
Bekçi 'âdetdür konur ey dûst zindân üstine

2 La'lüñ üstinde hatuñ ol nakş idi (.........)
'Âleme hükm itmege mühr-i Süleymân üstine

3 Kim yazupdur hatt-ı müşkînüñ lebüñ üstinde kim
Hat yazılmaz degme gez la’l-i Bedahşân üstine

4 Tutdı hattuñ haddüñi âhir-zamândur dûstum
Gâlib olmak tañ degül kâfir müselmân üstine

5 Vasfi’nüñ her şi’rini hattuñla haddüñ vasfına
Yaraşur ger yazsalar gül-berg-i handân üstine

4244 Nazîre-i Lâmi’î

1 Gönder okın gamzeñüñ ey kaşı yâ cân üstine
Cân virür ‘âşıklaruñ her dem o peykân üstine

2 Leblerüñden em buyur çün bagrumı itdüñ kebâb
Hûbdur sâfî şarâb içilse biryân üstine

3 Hatt-ı dil-berden budur ‘âşıklar i’râz itdügi
İstemez toz kondugın mü’minler îmân üstine

4 Bezme gelse dem-be-dem ol la’l-i mey-gûn çeşmi mest
Dîde vü dil gayret idüp kan olur kan üstine

5 Zülfüñ ol müşkîn tınab çetr-i hümâyûndur ki Hak
Kodı anı ebrveş sahn-ı gülistân üstine

6 Kaddüñ üzre zülfüñi resm idemez nakkâş-ı dehr
Gerçi kuşlar kondurur serv-i hırâmân üstine

7 Kıldı meyl agyâra çeşmüñ bakmadı ben bî-dile
Hay ne kâfirdür gözüñ dönmez müselmân üstine

8 Tâbdâr eş’âruñ ol meh dergehinde Lâmi’î
Gün gibi yazılsa tañ mı çerh-i gerdân üstine

4245 Nazîre-i Necâtî

1 Gözlerümden hâl ü hat akın salar cân üstine
Tuna’dan kâfir geçer komañ müselmân üstine

2 Geh kemend-i zülfüñi sal gâh tîr-i gamzeñi
Her ne hükmüñ var ise baş üstine cân üstine

3 Sâki böyle sâde iken cân aparur leblerüñ
Ger şarâb-âlûd iderseñ kan olur kan üstine

4 Çün biçildi hüsn kaddine güzellik hil’ati
Kimsene iş asmadı zülf-i perîşân üstine

5 Hat belürmiş la’l-i nâbuñ çevresinde dûstum
Çıkagelmiş gûyiyâ Hızr âb-ı hayvân üstine

6 Bâgbânâ göñlümi men’ itme kadd-i yârdan
Konsa bir bülbül n’ola serv-i hırâmân üstine

7 Ruhları vasfın Necâtî şöyle rengîn eyle kim
Âftâb altun kalemle yaza devrân üstine

4246 Ve lehu

1 Gerçi çeşmüñ lahza lahza kan ider kan üstine
Dûstum gamzeñ kılıcdur çeşm-i fettân üstine

2 Yâra hat isnâdın itmek bir zamândur şimdi kim
Zerreler toz kondurur hurşîd-i tâbân üstine

3 Yâr ile öpüşmeyince nûş idüp âb-ı hayât
Neydügini bilmedüm cân beslemek cân üstine

4 Hatt-ı la’lüñ kazı kim zîbâ görinmez ey perî
Ger hat-ı Yâkût ise mühr-i Süleymân üstine

5 Zâhidâ küfrini zülfüñ tut ki îmân bilmişüz
Sû’-i zann itmek ne lâzım bir müselmân üstine

6 Şimdi bildüm derd imiş dermâna irgüren beni
Tañ degül tercîh idersem derdi dermân üstine

7 Kaddüñi ögmek Necâtî’nüñ degül haddi velî
Söyleyen kumrî gibi serv-i hırâmân üstine

4247 Nazîre-i Şâmî

1 Zülf-i müşkîn kim düşüpdür hadd-i cânân üstine
İndi san ebr-i bahârîdür gülistân üstine

2 Bahre gâlib geldügi hûn-âb-ı eşküm dem-be-dem
Bu ki kandaysa gelür âbuñ şehâ kan üstine

3 Dil hayâlüñ tahtıdur cân gayra yol virmez dahı
Kimse girmez çünki halvetgâh-ı sultân üstine

4 Tîr-i müjgânuña yir it dir iseñ sîneñde ger
Pâdşâhum her ne dirseñ baş ile cân üstine

5 Mushaf-ı hüsnüñde hâl-i ‘anber-efşânuñ şehâ
Noktadur yir yir sanasın kondı Kur’ân üstine

6 Zülfüñ içün didüm âb-efşân olursa tañlama
Su seperler tâze tutsun diyü reyhân üstine

7 Dînüñ içün zülf-i kâfir-kîşüñe yüz virmegil
Küfri kim tercîh ider bi’llâh îmân üstine

Şâmiyâ sad âferîn tab’-ı dil-âvîzüñe kim
Şi’rüñ iş asmış durur nazm içre Selmân üstine

4248 Nazîre-i Muhibbî

1 Sebze-i hattuñ gören dir la’l-i handân üstine
Hızr’dur san sâye salmış âb-ı hayvân üstine

2 Gamzeñ oklarına cânâ kılmışam sînem nişân
‘Âşık olan cân virür ol tîr ü peykân üstine

3 Baña bakmaz bir nazar meyli hemân agyâradur

Çeşmi kâfirdür bakar mı hîç müselmân üstine

4 Dâglarla kim göre sahrâ-yı gamda cismümi
Zâglar üşmiş sanur Mecnûn-ı ‘uryân üstine

5 Şek degül tâkat getürmez bil taharrük eylemez
Kosalar bâr-ı gamum bu çerh-i gerdân üstine

6 Dutuşur âhum şirârından dü ‘âlem ey tabîb
Merhemüñ nef’i nedür bu dâg-ı hicrân üstine

7 Kaddüñ üzre bu Muhibbî gül yüzüñ görüp didi
Güller açılmış ‘aceb serv-i hırâmân üstine

4249 Ve lehu Eyzen

1 Şol mu’anber zülf düşmiş hadd-i cânân üstine
Sîne-i sünbüldür ol san verd-i handân üstine

2 Dil perîşân-hâl idi dahı perîşân eyledi
Çün girihler saldı ol zülf-i perîşân üstine

3 Taglarla kim göre deşt-i belâda cismümi
Zâglar konmış sanur Mecnûn-ı ‘uryân üstine

4 Sanmañuz derd ü belâdan dûstlar yüz döndürem
‘Âşık oldur derdi bir habb ide dermân üstine

5 Zülfini kaldurdı gördüm hadd ü ruhsârın didüm
Gül açılmış ne ‘aceb serv-i hırâmân üstine

6 Sebze hattuñı görüp didi Muhibbî haste-dil
Sâye salmış Hızr’dur san âb-ı hayvân üstine

7 Gözlerüm kanına gel dök ey sabâ hâk-i derin
Resmdür toprak dökerler görseler kan üstine

4250 Nazîre-i Mesîhî

1 Cem’ olur her gice encüm mâh-ı tâbân üstine
San üşer pervâneler şem’-i şebistân üstine

2 Sen ruhuñ mülkin kara zülfüñe maglub eyledüñ
Gâlib idi gerçi Rûm evvel Karaman üstine

3 Âyet ile küfrine hükm itse hattuñ vechi var
Çünki zülfüñ ayagın uzatdı Kur’ân üstine

4 Başuma üşer beni gördükçe kûyuñ itleri
Şol gedâlar gibi kim cem’ ola kurbân üstine

5 Kapuña vardı figân ile Mesîhî gûyiyâ
Nâleye yapışdı çıkdı çerh-i gerdân üstine

4251 Nazîre-i Me’âlî

1 Bir gazel didüm yine gül yüzlü cânân üstine
Bülbülem medh okuram gûyâ gülistân üstine

2 Turma ey cân sînede anda hayâl-i dûst var
Olmaguñ ma’nâsı yok mihmân mihmân üstine

3 Mâh-rûlar şevkine güvler düşer cân ile dil
Nitekim pervâneler şem’-i şebistân üstine

4 Resmdür hâtemde hat yazmak ‘aceb mi ey göñül
Hatt-ı reyhânî yazılsa la’l-i cânân üstine

5 Mihr-i ‘âlem-tâbdur ebr-i siyeh üstinde san
Kırmızı gül kim gele destâr-ı hûbân üstine

6 Bir kez öpsem la’lüñ üzre hattuñı cânâ didüm
Lutf idüp cânân didi n’ola sözüñ cân üstine

7 Bu Me’âlî eyledükçe humm-ı meyden bâde nûş
Germ olup küp küp düşer gördügi oglan üstine

4252 Nazîre-i Hadîdî

1 Dür gibi der kim dizilmiş rûy-ı cânân üstine
Jâle düşmiş sanasın gül-berg-i handân üstine

2 Subhını şâm itmek içün bu dil-i bî-çârenüñ
Sâye saldı sünbülüñ hurşîd-i tâbân üstine

3 Şâh-ı Tûbâ kâmetüñden reşk idüp şimşâd ile
Lerze düşmiş serverâ serv-i hırâmân üstine

4 Gamzeñüñ ucında göñlüm ey sanem cân-bâzvâr
Nice düşdi göz göre gör tîg-ı bürrân üstine

5 Eşk-i çeşmine Hadîdî'nüñ nazar kıl dil-berâ
Bu meseldür gün dogar ‘âlemde bârân üstine

4253 Nazîre-i Kâsım

1 Sâye salmış sünbülüñ gül-berg-i handân üstine
San nikâb olmış bulut hurşîd-i tâbân üstine

2 N'ola kim cân virmege sen bir işâret kıl hemân
Bendeñem şâhum geçer emrüñ ser ü cân üstine

3 Saklamaga diyü hattuñdan dişüñ gevherlerin
Gizleyüp agzuñ urur mühr-i Süleymân üstine

4 Sîneme şol deñlü urdı kaşlaruñ yayı hadeng
Şöyle kim toptoludur peykân peykân üstine

5 Hatt-ı müşkîn üzre ‘ânber zülfüñi görüp göñül
Didi zî kâfir yatur âyât-ı Kur'ân üstine

6 Hay di zâlim çeşmüñe göñül nice yakar yıkar
Yâ nice yagmacı salar şehr-i vîrân üstine

7 Şevk-i ruhsâruñı tahrîr eyleye Kâsım şehâ
Hâmesi âteş saçar tûmâr-ı dîvân üstine

4254 Nazîre-i Selîkî

1 Geldügince hatt-ı müşkîn la'l-i cânân üstine
Yazılur harf-i mahabbet levha-i cân üstine

2 Rindler sâfî meye cânlar virürken sâkiyâ
Ger lebüñ 'aksi düşerse kan olur kan üstine

3 Halka-i kâkül degül başında belki murg-ı dil
Âşiyân yapmışdur ol serv-i hırâmân üstine

4 Dâne dâne her 'arak kim rûy-ı gül-gûnuñda var
Jâledür gûyâ düşüpdür verd-i handân üstine

5 Sûznâk u âbdâr olur Selîkî sözlerüm
Ger gazel disem leb-i ruhsâr-ı cânân üstine

4255 Nazîre-i Sabâyî

1 Ol şeker-leb kim mükerrer cân durur cân üstine
Ditreşüp cânlar virürler ins ile cân üstine

2 Bûse-i la'lüñ kim oldur 'âşıka cândan 'azîz
Nakd-i cân ile dile minnet durur cân üstine

3 Hat çeker hadd-i 'arak-rîz-i nigâra sünbüli
Kâfiri gör vaz' ider İncîl'i Kur'ân üstine

4 La'l-i cânân kim içüp kanumı hûn-âlûdedür
Câm-ı gül-gûn dahı her dem kan ider kan üstine

5 Gün yüzüñ altında kim zeyn oldı sîmîn eng ile
Mâh-ı tâbân irdi san kim burc-ı mîzân üstine

6 Sâz alup sahn-ı çemende yürür ol gül nitekim
Bülbül-i gûyâ konar serv-i hırâmân üstine

7 Zâhir olsun nûr-ı haddüñ kes ser-i zülfeynüñi

Şimdi mi başlar kesildi dîn ü îmân üstine

8 Dir Sabâyî tûti-i sebz-i hat-ı la'lin görüp
Hızrdur gûyâ ki gelmiş âb-ı hayvân üstine

9 Bu ne hâletdür ki pîr oldukça bu dîvâne dil
Nev-cevânlardan beter cân virür oglan üstine

4256 Nazîre-i Hatâyî

1 Derd-i 'ışkuñ dil-berâ çün geldi bu cân üstine
Sanasın kim Hızr geldi âb-ı hayvân üstine

2 Bu cihân bâgını bünyâd itdi Lem-yezel
Sen gibi bir gül kaçan bitdi gülistân üstine

3 Server-i Hindî durur ol düdi Rûm iklîmine
Şol siyeh hâlüñ ki düşmişdür zenahdân üstine

4 Râhat-ı vasluñ dilerdüm geldi hicrân zahmeti
Ey perî niçün koyarsın derdi dermân üstine

5 Çün cemâlüñ mihri düşdi bu Hatâyî göñline
Sanasın Yûsuf'dur ol kim geldi Ken'ân üstine

4257 Nazîre-i Celîlî

1 Sâ'id-i tanbûrı görüp dest-i cânân üstine
Şevkden asıldı bir iplik gibi cân üstine

2 Nâyveş ol sâza dem-sâz oldı çün nâlem benüm
Perdeler olup tolaşdı rişte-i cân üstine

3 Destine alsa çalup tanbûrın ol meh dir gören
Kondı bülbül deste-i gül-berg-i handân üstine

4 Ol mehüñ tanbûrına cân rişte itdügi bu kim
Perde olam dir şu'â'-ı mihr-i rahşân üstine

5 Bu Celîlî ‘ışk kânûnın muhayyer itmege
Yazdı bir rengîn gazel tanbûr-ı nâlân üstine

4258 Nazîre-i Mâtemî-i ‘Acem

1 Hatt-ı reyhân kim yazılmış la’l-i cânân üstine
İsm-i a’zam nakşıdur mühr-i Süleymân üstine

2 La’l-i nâbı dil-berüñ çün hat getürdi kanuma
Her nice kim emr ide hükmi revân cân üstine

3 ‘Anberîn-hat mı lebüñ üstindeki yâ müşk-i ter
Yâ ki sebze sâye salmış âb-ı hayvân üstine

4 Mâtemî cân vir hadeng-i gamzesine dil-berüñ
Ki_ehl-i himmet bezl iderler nakdi mihmân üstine

4259 Nazîre-i Lâmi’î

1 Yâr içün ölmek baña minnet gelür cân üstine
Cânı kim takdîm ider ‘âlemde cânân üstine

2 Sen perî-rûyı görüp ben nice hayrân olmayam
Şeyh-i devrân dirilen cân virür oglan üstine

3 Dil sokarsın agzuma la’lüm umar mısın diyü
Bî-dili salmak dilersin tîg-ı bürrân üstine

4 Dil-berâ vaz’ eylemişsin yine ebrûñ üzre hâk
Resm-i şâhîdür havâle kondı mîzân üstine

5 Hattı gelse dir imiş yâruñ rakîb-i tîre-dil
Ol münâfık küfre rüchân virür Îrân üstine

6 Âyet-i Hak’dur ruhuñ şerh eyler anı Lâmi’î
Kim durur kim dahl idüp harf ata Kur’ân üstine

7 Didi hattum fikrini miskîn dilüñden sür çıkar
Didüm ey cân hoş yaraşursın biryân üstine

4260 Nazîre-i Münîr

1 Hatt-ı reyhânuñ gelüp gül-berg-i handân üstine
Virdi zînet sebz ile ser-çeşme-i cân üstine

2 Yok yok ol la'l-i leb üzre bu hat-ı reyhân-ı sebz
Hızr'dur san kim yitişdi âb-ı hayvân üstine

3 Ey perî başuñda şol yüñler ki vardur zeyn içün
San hümâdur kim kanat germiş Süleymân üstine

4 Çeşm-i mestüñ hışm ile hançer çeküp n'eyler 'aceb
İnfazu'llah hükmi nâfiz hod ser ü cân üstine

5 Mihr-i ruhsâruñda görüp zülfüñi didi Münîr
Sâye-i sünbül mi düşmiş mâh-ı tâbân üstine

4261 Nazîre-i Zihnî

1 Çeşm-i hûn-rîzüñ ki hançerler çeküp cân üstine
Hey nice hûnîdür ol kim cân virür kan üstine

2 Gamzeler tîrini gezler dahı gözler 'âşıkı
Gör ne kâfirdür ki kasd eyler müselmân üstine

3 Saklama hüsnüñ kitâbı sırrını 'uşşâkdan
Çün bilürsin cân virürler tâze dîvân üstine

4 Tîg-ı hecr ile dili deldi velî cân kasd ider
Hükm elindedür n'ola kan eylese kan üstine

5 Zülfüñi bâd-ı sabâ deprendügince Zihni dir
Sanki tâvûs-ı cinândur geldi cevlân üstine

4262 Nazîre-i Cebrî

1 Çekmesün hançer müjeñ bu çeşm-i giryân üstine
Dem-be-dem hûnî gözüñ kan itmesün kan üstine

2 Çerhveş turmaz döner her rûz u şeb biñ şevk ile
Mihr ü meh pervânesi şem'-i şebistân üstine

3 Gonçe la'lüñ şevkine cânâ ölürsem ben eger
Kabrümüñ bârân zeyn itsün gülistân üstine

4 Tîr-i müjgânuñ dilüñ biryânına geçdi didüm
Sandı kim nûş itdi dil cüllâb biryân üstine

5 Al kâgıd üzre dil-berler yazup altun ile
Her gazel nazm olsa ol la'l-i Bedahşân üstine

6 Her ne dirseñ yok dimez gonçe dehânuñ şevkine
Cebri'den cân ise maksûduñ şehâ cân üstine

4263 Nazîre-i Rahîkî

1 Bir gazel nazm eyledüm ol şâh-ı devrân üstine
Yol sürer tab'um semendi ehl-i dîvân üstine

2 Ey lebi cân-bahş u rûh-efzâsını medh eylemek
Cânı tasvîr eylemekdür âb-ı hayvân üstine

3 'Arsa-i dil cilvegâhıdur bugün dil-berlerüñ
Gel berü ey şeh-süvârum sen de cevlân üstine

4 Kanda kılsañ cânuma cânlar bagışlarsın didüm
Nâz ile kıldı tebessüm didi kim cân üstine

5 Ey Rahîkî ser-be-ser dünyâyı gezseñ bir dahı
Pâdşâh olmaz bugün Sultân Süleymân üstine

4264 Nazîre-i Husrev

1 Bir kabâ-yı medh biçdüm kadd-i cânân üstine
Saçdı dürler dâmeniyle çeşm-i giryân üstine

2 Kaddüñ üzre sidre vü Tûbâ görüp zülfüñ didi
Âşiyâh tutmış hemân serv-i hırâmân üstine

3 Lâlezâr u gül-’izâruñ hâl-i müşkînüñ senüñ
Dâg-ı hasretle koparur mâh-ı tâbân üstine

3 Leblerüñ hâliyle kanlu gözlerümde ‘aks hem
San megeslerdür ki konmış la’l-i mercân üstine

4 Zülfüñüñ çevgânına çekme tereddüd tûb içün
Bendeñem hükmüñ geçer baş üstine cân üstine

5 Sûzen-i müjgân ile her dem diker hayyât-ı eşk
La’l-i dürden dügmeler çâk-i girîbân üstine

6 Bâde vü mahbûbı terk itdi dimişler Husrev’i
Hey müselmânlar görüñ bühtân bühtân üstine

4265 Nazîre-i Husrev

1 Gûy-ı sîmîn oldı hattuñ zülf-i çevgân üstine
Geçdi hükmüñ lâ-cerem baş üstine cân üstine

2 Mesned-i şâh-ı hayâlüñ olmag içün gözlerüm
Sâyebânın tutdı müşk ıtnâb müjgân üstine

3 Haddüñ üzre hâlüñi hattuñ olınca dir gören
San ki sultân-ı Habeş leşker çeker cân üstine

4 Leblerüñ hattına hey di vech yokdur dil-berâ
Mûrlar basmak ayak mühr-i Süleymân üstine

5 Dâne dâne eşkümi kanlu gözümde dir gören
Sanki dürler kodılar la’l-i Bedahşân üstine

6 Şâm-ı zülfüñ Mısr-ı hüsnüñ Nîl-i eşküm mevcini
Dem-be-dem tercîh iderler bahr-i ‘ummân üstine

7 Sînesinde Husrev’üñ hattuñ hayâli dem-be-dem
Sebzelerdür tâze tâze kondı biryân üstine

4266 Nazîre-i Şevkî

1 Bir kabâ-yı medhi kim cân biçdi cânân üstine
Saçdı anuñ bir tabak dür mâh-ı tâbân üstine

2 Fikr idicek hüsn-i bî-hem-tâñı inşâ itmege
Şekl-i Yûsuf yazılur levh-i dil ü cân üstine

3 Lutf-ı la'lüñ şerhidür Kevserfeşân iden sözüm
Nûr iner vasf-ı ruhuñ yazdukça dîvân üstine

4 Şevk-i ruhsâruñla dil gerçi ki atıldı oda
Düşdi İbrâhim gibi sahn-ı gülistân üstine

5 Mihr-i hüsnüñ ni'metinden süfresidür âsmân
Meh anuñ konup durur gûyâ ki bir nân üstine

6 Bir felek seyr-i semende oldugınca şeh-süvâr
Her gören sanur güneşdür yatmış arslân üstine

7 Kaldı dil bahr-i hayâlâtuñda bulınmaz kenâr
Bir gemidür düşdi san gird-âb-ı 'ummân üstine

8 Dest-gîr olsañ n'ola Şevkî'ye vâcibdür şehâ
Mûr-ı bî-kadre mu'în olmak Süleymân üstine

4267 Nazîre-i Gedâyî

1 Çekmesün hûnî gözüñ hançer dil ü cân üstine
İtmesün kâfir ta'addî ehl-i îmân üstine

2 Hüsnüñi gördükçe göñlüm nûra gark olsa n'ola
Subh-dem rahmet yagar dirler müselmân üstine

3 Hâl-i müşkînüñ ki mesken eylemiş la'l-i lebüñ
Hızr'a beñzer kim gelüpdür âb-ı hayvân üstine

4 Hüsnüñe irmek hevâsın eylese tañ mı göñül

Lâ-cerem bülbül harîs olur gülistân üstine

5 Dil helâk eyledi çeşmüñ kasdı şimdi cânadur
Ol delükanluyı gör kim kan ider kan üstine

6 Çeşm-i hûn-rîzüñ n'ola diş biler ise göñlüme
Mest olanlar cân virürler tâze biryân üstine

7 Ey Gedâyî ehl-i diller şeyhi olsañ tañ mı kim
Pîr oldukça harîs olursın oglan üstine

4268 Nazîre-i Zuhûrî-i ‘Acem

1 Sebze-i hattuñ mıdur ol la'l-i handân üstine
Yâ Hızır'dur kim oturmış âb-ı hayvân üstine

2 Ey benüm çok sevdügüm şîrîn tudaguñ üzre hat
Tûtidür san kim konupdur şekkeristân üstine

3 Vey gül-endâmum nigârum Hak bilür kim kâkülüñ
Deste-i sünbül durur serv-i hırâmân üstine

4 Dimedüñ göñlüñ sarâyı halveti mihmânıyam
Pâdşâhum dil-berüm lutf eyle gel cân üstine

5 Ey Zuhûrî gerçi vardur zıll-ı rahmet kaşları
Kim görüpdür yiñi ay hurşîd-i tâbân üstine

4269 Nazîre-i ‘Ulûmî

1 Sîneme dil-ber urur peykân peykn üstine
‘Ömri çog olsun ider ihsân ihsân üstine

2 Dir gören kadd-i bülendin üzre cânâ zülfüñi
Kondı bir tâvûsdur serv-i hırâmân üstine

3 Ruhlaruñ âyînesinde ‘aksi eşk-i çeşmümüñ
San süreyyâdur ki geldi mâh-ı tâbân üstine

4 Didi göñlüñde hayâl-i la’lümi nakş eylegil
Didüm ey rûh-ı revânum ideyin cân üstine

5 Ey ‘Ulûmî hadd-i dil-berde ‘araklar gûyiyâ
Jâlelerdür kim düşer gül-berg-i handân üstine

4270 Li-mürettibihi

1 Şol siyeh hat kim düşüpdür la’l-i cânân üstine
Sanki zulmetdür ki düşmiş âb-ı hayvân üstine

2 Dil-berüñ dil kim düşer müjgânı üzre ân atup
Beñzer ol cân-bâza turur tîg-ı bürrân üstine

3 Yok durur ol şâh-ı hûbâna müşâbih bir güzel
Nitekim bir şâh yokdur Şeh Süleymân üstine

4 Kuyına ‘azm itdi agyâr-ı siyeh-rûnuñ nigâr
Şeh Süleymân vardı san kim kara Bugdân üstine

5 Göñlüme şol deñlü üşer gussa vü endûh u gam
Sanki ‘asker cem’ olur bir mîr-i mîrân üstine

6 Bir müsâfir-hânedür göñlüm ki anda rûz u şeb
Gussa vü gamdan komaz mihmân mihmân üstine

7 Didi ol cânân ki zülf ü kâmet ü ebrûm içün
Nazmiyâ cân ile medh okı didüm cân üstine

4271 Li-mürettibihi

1 Meyl idüp düşdükçe zülf ol la’l-i cânân üstine
Cîmdür gûyâ yazılur sûret-i cân üstine

2 Ol melek-sîmâ perî kim ‘arz ide hüsn ü cemâl
Zâhir ü bâtın virür cân ins ile cân üstine

3 Tâli’üm de ol meh-i bî-mihre te’sîr itmedi
Döne döne çıkdı nâlem çerh-i gerdân üstine

4 Hâtem-i la’lüñ hatıdur hatt-ı Yâkût ey sanem
Kim yazılmışdur nigîn-i la’l ü mercân üstine

5 Hatt-ı la’lüñ ‘arz kılmakdan garaz cân ise ger
Pâdşâhum kuluñam hükmüñ revân cân üstine

6 Keşf idelden şol leb-i yâkûtuñuñ esrârını
Her gören hayrân olur bu hatt-ı reyhân üstine

7 ‘Ömrüm anuñçün bu vech ile ham-ender-ham durur
Hayli dil cem’ olur ol zülf-i perîşân üstine

8 Bir ayakda iki bûse ‘ahdin itdüñ sâkiyâ
Al ele peymâneyi ol ‘ahd ü peymân üstine

9 Nazmiyâ bir mârdur kim kasd idüpdür cânuma
Zülfi kim varur dem-â-dem la’l-i cânân üstine

Nev’-i dîger

4272 Ez-ân-ı Revânî

1 Her kaçan şi’r okusam ol kadd-i mevzûn üstine
Dir gören yâruñ okursın yine efsûn üstine

2 Sînede nâhun nişânı üzre dâg-ı mihr-i yâr
Gûyiyâ bir noktadur konmış durur nûn üstine

3 Düşde görmiş nâfe-i Leylâ’yı bir sâhib-nazar
Boynını egmiş tururdı kabr-i Mecnûn üstine

4 Hoş kuşatmışdur miyânuñ çevresin cânâ kemer
Ejdehâdur kim tolanmış genc-i Kârûn üstine

5 Od bıragur ‘âlem içine Revânî göz göre
Her ne şi’ri kim diseñ bu hadd-i gül-gûn üstine

4273 Nazîre-i Zâtî

1 Bâr-ı hayret urup ey bî-mihr gerdûn üstine
Döne döne ‘âşıkı deng eyleme dûn üstine

2 Her ne taş kim sîneme urduñ sen ey sîmîn-beden
Her biri pîrûze kodı gitdi altun üstine

3 Sünbülüñ bir sındudan çıkma güzel miskî harîr
Gey yaraşur bu libâs ol kadd-i mevzûn üstine

4 Ol hümâya lutf it îsâl eyle fürkat-nâmeyi
Ey kebûter ‘âşık-ı üftâdenüñ dön üstine

5 Ey hümâ Zâtî senüñ sâyeñde sultânlık ider
Dûd-ı âhı tutdı bir çetr-i hümâyûn üstine

4274 Nazîre-i Me’âlî

1 Hân-ı vasluñ sun bize ol la’l-i mey-gûn üstine
Ni’met-i garrâ irişür câm-ı gül-gûn üstine

2 Safha-i haddüñde kaşuñdan aşagadur femüñ
Mîm egerçi yazılur ey gonçe-leb nûn üstine

3 Eşk geydürdügi mâvî cübbemi çâk iderem
Ol hümâyûn-baht geydügince hâ yün üstine

4 Şemsi dül-bendidür ol mâh-ı münîrüñ âftâb
Sarılup konmış durur kürsî-i gerdûn üstine

5 Ey Me’âlî saldı zülfin ‘ârızı üzre nigâr
Kim suya salmak gerek câdûyı kânûn üstine

4275 Nazîre-i Cemâlî

1 Düşmesün egri nazar şol kadd-i mevzûn üstine
Uçmasun yañlış haber zülf-i hümâyûn üstine

2 Sâyesinde hoş geçer dil zülfüñüñ aydur gören
Sâyebân kurmış ola mı Leyli Mecnûn üstine

3 Mest olup sâkî kavâ'id resmini elden kodı
Bâri mutrib sen tasarruf eyle kanûn üstine

4 Döne döne sulayalum bûstân-ı kûyını
'Âşık-ı giryânuñ ey dûlâb gel dön üstine

5 Ey Cemâlî ol mehi agyârdan kurtarımaz
Çok döner gerçi anuñ bu çerh-i gerdûn üstine

4276 Nazîre-i Ferîdî

1 Döndügince çerh maksudınca her dûn üstine
Dûd-ı âhum her seher çıkar bu gerdûn üstine

2 Çihre-i zerdümde her dem eşk-i çeşmüm gûyiyâ
La'l ü mürvârîddür kim kona altun üstine

3 Meclis-i hüsnüñde ol zülf-i dil-âvîzüñ senüñ
Deste deste sebzedür kim konılur hûn üstine

4 'Ârızuñda hâlüñ üzre zülfüñi kim görse dir
Mârdur pîçîde yatur genc-i medfûn üstine

5 Geçmege hayl-i hayâlüñ çeşmüm üzre kaşlaruñ
Tâklar bünyâd kıldı cûy-ı Ceyhûn üstine

6 'Işkuñuñ keyfiyyetiyle dil umar la'lüñ eme
Hûb olur zîrâ tenâvül itme ma'cûn üstine

7 Nazmuñuñ olmaz nazîri ey Ferîdî hak budur
Kim ola kim söz koya bu dürr-i meknûn üstine

4277 Nazîre-i Remzî

1 Zerreden kemdür kimüñ dönmezse gerdûn üstine
Mihr-i 'âlî-kadr ider devr itse ger dûn üstine

2 Hâtem ile rûy-ı zerdüm üzre müşt ursañ eger
Sikke korduñ mühr-i sîmîn ile altun üstine

3 Hil'at-i hüsn ile bir zîbâ güzelsin gül gibi
Gey yaraşur geydügüñ sen serv-i mevzûn üstine

4 Yâr-ı nâ-mihrüm gibi benden yiter döndürme yüz
N'ola bir gün ben fakîrüñ ey felek dön üstine

5 Husrev oldı ey hümâ Remzî kuluñ sâyeñde kim
Her habâb-ı eşk olur çetr-i hümâyûn üstine

4278 Nazîre-i Harfî

1 Kâkül-i 'anber-feşânuñ hadd-i gül-gûn üstine
Resm-i 'akreb disem olur mâh-ı gerdûn üstine

2 Târlar tertîb ider sînemde eşk-i lâle-reng
Mutrib-i gam kıl düzer gûyâ ki kânûn üstine

3 Dil hayâl-i zülf-i müşkîn ile eşk-i dîdede
Yir yirin zencîr çekdi âb-ı Ceyhûn üstine

4 Mushaf-ı hüsnüñ açup fâlümde geldi râ kaşuñ
Tâli'üm mes'ûd olupdur sûre-i Nûn üstine

5 Gam degül ol bî-vefâ seng ursa ben dîvâneye
Tıfl olan taş yagdurur gördükde mecnûn üstine

6 Müdde'î nâ-hak yire dahl idüben eş'âruma
Seng-i ta'ne atmasun bu dürr-i meknûn üstine

7 Sînem üzre Harfiyâ dir kanlu dâgum seyr iden
Lâlelerdür bitdi yir yir sahn-ı hâmûn üstine

4279 Nazîre-i Tarîkî

1 Ey dil ol zülfi çıkar al şimdi boyun üstine

Yatmasun çâh-ı zekanda üstine dön üstine

2 Çeşm-i pür-eşk üzre kim tutmış durur kaşum vatan
Köpridür gûyâ ki turmış cûy-ı Ceyhûn üstine

3 Ben gam-ı dil-ber yirüm git görmeyem nâsıh yüzüñ
Kim zarardur turş eger yinürse afyûn üstine

4 Husrevâ sal zülf-i Şeb-dîzüñ iriş kim geldi uş
La'l-i Şîrînüñi sal bu eşk-i Gül-gûn üstine

5 Nazm-ı dendânuñ hayâli üzre bu peykânlu dil
Gûyiyâ âhen kafesdür dürr-i meknûn üstine

6 Nicesi cânın Tarîkî virmesün göz göre ol
Zülf cîm ü kad elif hem kaşları nûn üstine

4280 Nazîre-i Bahârî-i Müderris

1 'Aks-i ruhsâruñ ki düşdi eşk-i gül-gûn üstine
Tâze gül yapragıdur gûyâ ki Ceyhûn üstine

2 Germ olup sahn-ı çemende bir kuru bâlâ ile
Serv iñen dik gelmesün ol kadd-i mevzûn üstine

3 Bir hümâ tal'atlu dil murgı gerek kim her gice
Bâl açup pervâz ide zülf-i hümâyûn üstine

4 Kalmasun yir yir cihânda zulmet-i hicrân diyü
Şu'le-i âhum kanâdil asdı gerdûn üstine

5 Leyli-i zülfüñ hevâsında Bahârî cân virüp
'Işk bâzârında bir iş asdı Mecnûn üstine

4281 Nazîre-i Rahmî

1 'Aks-i kaşuñ düşeli bir çeşm-i pür-hûn üstine
Gûyiyâ bir tâk bünyâd oldı Ceyhûn üstine

2 Kaşuñ üzre dil-berâ bu hâl-i ‘anber-bâruñı
Dir gören bir noktadur konmış durur nûn üstine

3 Deşt-i gamda hâk idicek Leyli zülfi hasreti
Ebr-i gam saçın çözüp agladı Mecnûn üstine

4 Kâmetüm bir halka-i zer sînem üzre dâg-ı surh
Gûyiyâ bir la’ldür konmışdur altun üstine

5 Vasf-ı dendânıyla yâruñ Rahmiyâ eş’ârumuz
Riştedür gûyâ dizilmiş dürr-i meknûn üstine

4282 Nazîre-i Hayâlî
1 Kavm-i Leylâ seng-i bî-dâd atdı Mecnûn üstine
Ebr-i bârân-ı vefâ yagdurdı hâmûn üstine

2 Her tarafdan kaşuña göz dikdi erbâb-ı nazar
Sanki ashâb-ı safâ cem’ oldı Zü’n-nûn üstine

3 Kevkeb-i bahtumdur âhum âteşi kılmış siyâh
Hâl-i müşkîn kim koduñ ol kadd-i gül-gûn üstine

4 Deyr-i ‘âlem pür-sadâdur erganûn-ı âhdan
Âh eger gam perde baglarsa bu kânûn üstine

5 Ey Hayâlî aldı dil mülkin kılıc ile gözi
Rûm şâhı geçdi san Ferîdûn üstine

4283 Ve lehu
1 Çekdügüm yir yir elif bu cism-i pür-hûn üstine
Târlardur gûyiyâ resm oldı kânûn üstine

2 Yazamaz nakkâş ben sûretde bir dîvâne nakş
Gerçi kuşlar kondurur yazmakda Mecnûn üstine

3 Âferîniş yaşuma gark oldı ehl-i âsmân
Mâh-ı nevden köpri bünyâd itdi gerdûn üstine

4 Sîm gibi pûte-i tecrîd içinde hâlis ol
Ditreme sîm-âbveş bir iki altun üstine

5 Ey Hayâlî gökdeki meh-rû şafakdan fârig ol
‘Aks-i rûy-ı yâr düşsün câm-ı gül-gûn üstine

4284 Nazîre-i Celîlî

1 ‘Ârızı kim der döker ol la’l-i mey-gûn üstine
San gül-âb-efşânlıg eyler câm-ı gül-gûn üstine

2 Ruhlaruñ şevkin hevâ-yı ‘ışk saldı göñlüme
Vey ne yeldür bu ki âteş yakdı Ceyhûn üstine

3 Vâ’izâ ser-mest-i ‘ışkam serzeniş kılma beni
‘Âkil iseñ ta’ne taşın atma mecnûn üstine

4 Kâmetüñ vasfında rengîn sözlerümi dir gören
Hil’at-i gül-bergdür ol kadd-i mevzûn üstine

5 Hoş yaraşmış kaşlaruñ altında hâl-i ‘anberîn
Gerçi kim resmi durur nokta konur nûn üstine

6 İrişilmez âh ile ol âstân-ı ‘âliye
Nerdbân ile çıkılmaz evc-i gerdûn üstine

7 Dürc-i nazm içre dişüñ vasfın Celîlî derc ider
N’ola bulsa şi’ri dürr-i meknûn üstine

4285 Nazîre-i Fakîrî

1 Diş biler üftâdeler ol la’l-i mey-gûn üstine
Rind olanlar cân virürler câm-ı gül-gûn üstine

2 Bir saçı Leylâ gamından öldügümi diyesin
Ey sabâ yoluñ düşerse kabr-i Mecnûn üstine

3 Dilleri germ itmege bâzâr-ı hüsnüñde senüñ

Kâkülüñ iş asdı bu zülf-i hümâyûn üstine

4 Resm itdüñ rûy-ı zerdüm üzre nakş-ı kebkebüñ
Sikke koduñ pâdşâhum uşbu altun üstine

5 Ey Fakîrî şâh-ı güller üzre bülbüller okur
Her gazel kim nazm ola ol kadd-i mevzûn üstine

4286 Nazîre-i Enverî

1 Geldi bu ben mürdenüñ ol hadd-i gül-gûn üstine
Didiler nûr indi gör bir kabr-i mahzûn üstine

2 Yaramaz cism-i za'îfüm gibi ey Leylâ-sıfat
Gerçi kuşlar kondurur nakkâş Mecnûn üstine

3 Na'l-i sînem üzre gel bir tîr ur ey kaşı yâ
Kimse nokta komasun bir dahı ol nûn üstine

4 Dûr olsun bâde-i la'l-i lebüñden şol kişi
Sohbetüñde cân virür cânâ gül-efsûn üstine

5 Dâg-ı sînem üstine bir darb urdı hâtemi
Sikke kodı Enverî gûyâ ki altun üstine

4287 Nazîre-i 'Atâ

1 Mihr ile kılsañ nazar bir zerre-i dûn üstine
Gün gibi yirden çıkar kadr ile gerdûn üstine

2 Derd-i 'ışkuñla sefer kılsam budur hikmet aña
Sûdmend olur kişi zehr ise afyûn üstine

3 Gözlerüm yaşında peyveste kaşuñ 'aksi müdâm
İki göz bir köpridür gûyâ ki Ceyhûn üstine

4 Gûyiyâ bir câmedür 'âlemde nâz u şîve kim
Gökden inmişdür tamâm ol kadd-i mevzûn üstine

5 Nass-ı kâtı’dur yiter da’vâ-yı hüsnüñe delîl
Gözlerüñ sâdı ki yazmış kaşlaruñ nûn üstine

6 Kûhda baş kalduran her lâle Leylâ’dur meger
Cübbesin çâk eylemişdür hâk-i Mecnûn üstine

7 Ey ‘Atâ gevherlerüñ gülşende gül gûş eyleyüp
Âb-ı zerle nakş ider evrâk-ı gül-gûn üstine

4288 Nazîre-i Sun’î

1 La’l-i mey-gûnuñ hayâli çeşm-i pür-hûn üstine
Gûyiyâ Şîrîn durur atlandı Gül-gûn üstine

2 Fârigü’l-bâl idi dil murgı nedür yâ Rab niye
Göz karardup düşdi ol zülf-i hümâyûn üstine

3 Kâtib-i kudret lebüñ üzre dehânuñ gûyiyâ
Harf ile bir noktadur yazup komış nûn üstine

4 Tâze tâze dâglar sînemde ey lâle-sıfat
Zâglardur ki_üşdiler sahrâ-yı Mecnûn üstine

5 Sun’i iñlerse n’ola bu devr cevrinden müdâm
Bir döner dehr-i denî dânâ ile dûn üstine

4289 Nazîre-i Râzî

1 Bir gazel didüm bugün ol hadd-i gül-gûn üstine
Âftâb altun kalemle yazdı gerdûn üstine

2 Zehresi yok zührenüñ çengine çengin almaga
Seyr idelden meclis-i ‘uşşâkı kânûn üstine

3 Gussa-i zülf-i perîşânuñla cânâ kasdumuz
Dâstân oldı yine Leylâ vü Mecnûn üstine

4 Şehryâr olsa n’ola dil-ber güzellik tahtına
Sâye saldı san kim ol zülf-i hümâyûn üstine

5 Hâl-i ‘anber-bâr ile şekl-i hilâl ebrû-yı yâr
Mushaf-ı hüsninde Râzî nokta kor nûn üstine

4290 Li-mürettibihi

1 Düşse ‘aksi dil-berüñ bu eşk-i pür-hûn üstine
Sanki Husrev’dür gelür seyrâna Gül-gûn üstine

2 Rûy-ı zerdüm ‘aks-i seyl-âb-ı sirişkümde benüm
Sanasın berg-i hazândur düşdi Ceyhûn üstine

3 Rûy-ı zerdüm üzre lutf itdi zenahdânın nigâr
Kondı bir tüffâh-ı zîbâ sanki lîmûn üstine

4 Acı dil virüp sevelden ekşidür nâsıh baña
Sirke sunar sanki îzâ içün afyûn üstine

5 Hattı üzre kaşı bir tugrâ-yı garrâdur anuñ
Kim çekilmiş Nazmiyâ hükm-i hümâyûn üstine

4291 Li-mürettibihi

1 Düşse ‘aks-i ‘ârızuñ bu çeşm-i pür-hûn üstine
Berg-i gül rîzân olur san câm-ı gül-gûn üstine

2 Serv gibi seyr iderken gördüm ey Yûsuf-cemâl
Bir gazel didüm revân sen kadd-i mevzûn üstine

3 Dâg-ı sînem şevk-i ‘ışkuñla senüñ ey sîm-ten
Sikke-i şâhî durur gûyâ ki altun üstine

4 Dâg-ı ‘ışkuñla revân cân virüp ey Leylâ-hırâm
Sikke kodum ‘ışk ile ‘âlemde Mecnûn üstine

5 Kapuña varup yaşum gam mâ-cerâsın ‘arz ider
Pâdşâhum hükmüñ icrâ eyle kânûn üstine

6 Şâh-bâz-ı evc-i hüsn olmak düşer bu vech ile

Ey hümâ-pervâz ol zülf-i hümâyûn üstine

7 Mâyil olur cinsine her cins Nazmî tañ mıdur
Çerh-i gerdûn döne döne dönse her dûn üstine

Nev'-i dîger

4292 Ez-ân-ı Nizâmî

1 Hatt-ı müşkîn kim yazılmış levh-i sîmîn üstine
Sünbül-i terdür dökilmiş berg-i nesrîn üstine

2 'Ârızuñda hattuñı gören sanur kim mûrçe
Pây-ı müşk-âlûde basmış berg-i nesrîn üstine

3 Da'vi-i İslâm idersin zülfüñi yüzden götür
Mü'min olan küfri tercîh eylemez dîn üstine

4 Ne kadar ölmiş isem turam ayaguñ öpmege
Seyr iderken dil-berâ bassañ kadem sin üstine

5 Çeşm-i pür-eşkümde ey dil-ber hayâli haddüñüñ
Sanki hurşîd-i felekdür geldi Pervîn üstine

6 Her yañadan ol leb-i şîrîne diller cem' olur
Nitekim üşer meges halvâ-yı rengîn üstine

7 Yıllar oldı ki firâkuñdan Nizâmî hastedür
Şem' gibi gelmedüñ bir gice bâlîn üstine

4293 Nazîre-i Necâtî

1 Nokta saçdı beñlerüñ evrâk-ı rengîn üstine
Dâl yazdı sünbülüñ reyhân ile dîn üstine

2 Zülfi 'uşşâk ile pîç-â-pîç olursa tañ mıdur
Her yañadan dil üşürürler o miskîn üstine

3 İre diyü korkaram bâd-ı sabâdan sovug el
Ditrerem yaprak gibi ol berg-i nesrîn üstine

4 Leblerüñ şevkine düşen dil geñez kurtılımaz
Şol meges gibi ki konar şehd-i şîrîn üstine

5 Tûtiyâ-yı hâk-i pâyüñ almasun diyü sabâ
Gör gözet dirseñ begüm çeşm-i cihân-bîn üstine

6 Su gibi ditrer letâfetde nigârâ ‘ârızuñ
Nakş olınmaz anuñ içün hatt-ı müşkîn üstine

7 Toprag olmışken Necâtî agzınuñ suyı aka
Lutf ile ol âb-ı hayvân ugrasa sin üstine

4294 Nazîre-i Kemâl-i Zerd

1 Husrevâ ölür gören ol la’l-i rengîn üstine
Cân virür Ferhâdveş halvâ-yı şîrîn üstine

2 Öldüricek ‘âkıbet bu âteş-i hasret beni
Sûzişinden sînemüñ ot bitmeye sin üstine

3 Haste yaturdum semendinden inüp dil-ber didi
Ne belâ nâzil olupdur gör bu miskîn üstine

4 Asdılar zülfüñ ruhuñ üzre komadı küfrini
Terk-i ser itdi bu yolda nisbet-i dîn üstine

5 Hûriler yasını tutalar Kemâl’üñ ölicek
Ol melek-peyker gelüp okursa Yâsîn üstine

4295 Nazîre-i Remzî

1 Beñ degüldür zeyn olan bu hadd-i rengîn üstine
Saçılupdur müşk uvagı berg-i nesrîn üstine

2 Çeşm-i pür-hûnumda ey meh-rû hayâl-i hâcibüñ
Kodılar kavs-ı kuzahdur sanki pervîn üstine

3 Başına sıhhat güni togardı bu dil-hastenüñ
Ol meh-i subh-ı sa'âdet gelse bâlîn üstine

4 Öldügüm vaktin beni yâruñ güzergâhında koñ
Gün gibi geçdükçe tâ kim nûr ine sin üstine

5 Nazma bir vech ile Remzî hüsn-i sûret virdügüm
Gören eş'ârdan okur tahsîn tahsîn üstine

4296 Nazîre-i Kâtibî

1 Gül durur rûyuñ ki düşmiş serv-i sîmîn üstine
Sünbülüñ şâhı egilmiş berg-i nesrîn üstine

2 Üzilüp kesildügiçün bend-i zülfüñden göñül
Âh kim ol dil siyeh kîn bagladı kîn üstine

3 Hâlüñ añılsa hatuñ çâh-ı zekandan ser çeker
Dâne sezse mûrlar lâ-büd çıkar în üstine

4 Tîr hâzır itdi çeşmüñ ki_ide telkîn zülfüñe
Ya'ni barmak götürüp geldügiçün dîn üstine

5 Dil kaçar hâlüñde iken zülfüñi görse belî
Murg kor kaçar begini irse şâhîn üstine

6 Kâtibî'den dil dilerken bûsesine ol sanem
Ödekinden cân virür ol la'l-i şîrîn üstine

4297 Nazîre-i Sa'dî

1 Sâyebân tutmış kaşuñ bu zülf-i müşkîn üstine
Sâye salmış sünbülüñ ol hadd-i nesrîn üstine

2 Hüsnüñüñ mecmû'asını gûşe-i gülzârda
Şîve ile gül yazar evrâk-ı rengîn üstine

3 Câme-i nâzı ezel biçmiş saña hayyât-ı 'ışk

Gey yaraşur ol kabâ bu serv-i sîmîn üstine

4 Ey dil ol zülf-i ‘abîr-efşâna kâfir dime kim
Nice kerre ser virüpdür gördügüñ dîn üstine

5 Dil hat-ı çâh-ı zenahdânuñda hâlüñ gördi dir
Mûrdur kim dâne dizmiş zâd içün în üstine

6 Çeşm-i pür-eşkümde ol mâhuñ hayâl-i yâ kaşı
Sanasın kavs-i kuzahdur geldi Pervîn üstine

7 Didi ferrâş-ı sabâ pâk itdügince ferşümi
Sula yaşumla didüm çeşm-i cihân-bîn üstine

8 Öldürürse la’l-i nâbuñ şevki tahrîr eylegil
Kan ile ‘ışkum şehîdidür diyü sin üstine

9 Hâlet-i nez’e irişdi Sa’di hecrüñde senüñ
Ölmedin bi’llâhi iriş okı Yâsîn üstine

4298 Nazîre-i Hafî

1 Ugradugınca sabâ bu zülf-i pür-çîn üstine
Müşk ü ‘anber tozıdur âyîne-i Çîn üstine

2 Der midür yüzindeki yâ ‘ıkd-ı Pervîn mâhda
Yâ seher şeb-nem mi düşdi berg-i nesrîn üstine

3 Hatt u hâlüñ dil görüp çâh-ı zenahdânuñda dir
Mûrdur dâne getürmiş gûyiyâ in üstine

4 Mihr-i ruhsârıyla varsa sine sine sen mehüñ
Nûr indi diyeler görenler ol sin üstine

5 Şem’ diñlenmedi âhumdan bu gice subha dek
Başum ucında turup yaş dökdi bâlîn üstine

6 Ölicek ‘ışkuñ ucından ‘âşık-ı miskînüñüñ

Bir avuç toprag atasın gelesin sin üstine

7 Çün yüzüñ mecmû'asından bagladı defter Hafî
N'ola tercîh itse dîvânın devâvîn üstine

8 Her feres ki_ol şeh-süvâr ola saña_adın bildürür
Kalb idüp üç nokta ko altındagı sîn üstine

4299 Nazîre-i Şâmî

1 Yazdı hattuñ tâze hüsniyyât nesrîn üstine
Kıldı 'anber beñlerüñ efşân müşkîn üstine

2 Gamzeler tîz eylemişler gözleri merdümleri
'Âşık-ı miskîne kim kîn ideler kîn üstine

3 Gör ne kâfir-kîşdür zülf-i siyâhı dil-berüñ
Ruhların hıfz eylemiş tâ dîn tuta dîn üstine

4 Bend-i şalvârı habîbüñ gûyiyâ kim mârdur
Pâsbân olup tolanur genc-i sîmîn üstine

5 Ben var iken bakma dirseñ mihre Şâmî bendeñe
Her ne dirseñ dûstum çeşm-i cihân-bîn üstine

4300 Nazîre-i Vasfî

1 Zülf-i pür-çînüñ ki çin itmiş özin kîn üstine
Ey sanem kîn üstine olsun ye hod dîn üstine

2 Didi nakş it hâk ile na'l-i semendüm çeşmüñe
Didüm ey meh nakş idem çeşm-i cihân-bîn üstine

3 Yiller esdürmez ruhuñ üstine ey dil-ber saçuñ
Her kaçan kim yil ese ditrer ol miskîn üstine

4 N'ola ger zülfüñ yiri olursa cânâ ruhlaruñ
Nûr olur anuñ yiri kim ser vire dîn üstine

5 Hey nice Türk-i kemândâr olur ey meh-rû gözüñ
Kim kemân kor dâyimâ yakdukça bâlîn üstine

6 Vasfiyâ bu tâs-ı gerdûn ile pervîn sanasın
Âba beñzer kim konur bir deste nesrîn üstine

4301 Nazîre-i Revânî

1 N'ola düşse ruhlaruñuñ zülf-i müşkîn üstine
Yirini cennetde eyler baş viren dîn üstine

2 İtüñ izi üzre nakş-ı na'l-i Şeb-dîzüñ senüñ
Gûyiyâ kim mâh-ı nevdür geldi Pervîn üstine

3 Gözleriçün ölenüñ nergis diküñ hâkinde kim
Şem' yakmak dûstlar 'âdet durur sin üstine

4 Zülfüñüñ cem'iyyetini tagıdan hattuñ durur
Hind'den leşker çekilmiş Çîn ü Mâçîn üstine

5 Gözlerüñ zeyn eylese n'ola leb-i şîrînüñi
Yaraşur bâdâm-ı ter halvâ-yı rengîn üstine

6 Reng alur şi'r-i Revânî'den çemende gonçeler
Gül yazar eş'ârını evrâk-ı rengîn üstine

4302 Nazîre-i Feyzî

1 Bir gazel didüm yine ol la'l-i rengîn üstine
Medh okur Ferhâd gûyâ cân-ı Şîrîn üstine

2 Kabrüm üstinde semendinden inüp ol meh didi
Zulm ile olmışdı nûr indi bu miskîn üstine

3 Ruhları üzre dil-i mecrûhum ile gamzesi
Oldılar kanlu bıçaklu nisbet-i dîn üstine

4 Hâk-i râh oldum ayagın öpmege eller n'idem
Toz kondurmaz sabâ ol serv-i sîmîn üstine

5 Raks iderdi Feyziyâ her zerresi topragumuñ
Bûy-ı zülf-i yâr ile irse sabâ sin üstine

4303 Nazîre-i Sürûrî-i Müderris
1 Şimdi gel yâ haste cismüñ okı Yâsîn üstine
Ölicek seyr idesin ey cân yâ sin üstine

2 Yüzin örter küfr-i zülfi ile gizlü dîn tutar
Hâşeli'llâh küfri tercîh eylemez dîn üstine

3 Lebleri etrâfına hat gelse tañ mı mûrlar
Çün üşerler dâyimâ her yerde şîrîn üstine

4 Al rûyında nigâruñ dâne dâne derleri
Sîmden efşân durur evrâk-ı rengîn üstine

5 Ey Sürûrî görinen şeb-nem degüldür belki bâd
Ta'ne taşını urur gül-berg-i nesrîn üstine

4304 Nazîre-i Gedâyî
1 'Ârız-ı dil-ber ki düşmiş zülf-i müşkîn üstine
Gûyiyâ sünbül konılmış berg-i nesrîn üstine

2 Mülk-i hüsne server olup kâkülin ol meh-likâ
Râyet-i nûr itmege dikdi 'izârın üstine

3 Yıkdı dil mülkin ser-â-ser çeşm-i pür-âşûb-ı yâr
Olmadı sâkin dirîgâ kasd ider dîn üstine

4 Hatt-ı ruhsârın gören dir ne hıyânet itdi Rûm
Kim gelür itmege gâret leşker-i Çîn üstine

5 Pây-mâl oldugiçün sen şâha eşküm dem-be-dem
Dil-berâ reşk ile durur gökde Pervîn üstine

6 Ol rakîb-i bed-likâdan olmasun eksük kazâ

Dem-be-dem atar belâ sengini miskîn üstine

7 La’l-i şîrînüñe cân atsa Gedâyî tañ mı kim
Kandasa üşer meges halvâ-yı şîrîn üstine

4305 Nazîre-i Fakîrî

1 N’eyler ol zülf-i siyeh bu hadd-i rengîn üstine
Kâfir olur küfri tercîh eyleyen dîn üstine

2 Şâm-ı zülfüñ yüz çevürdi hat gelelden haddüñe
Gâlib oldı var ise Rûm ‘askeri Çîn üstine

3 Gözlerümde ‘aks-i la’lüñi görüp cân atdı dil
Geldi Husrev gûyiyâ havz üzre Şîrîn üstine

4 Gâlib oldı Çîn ili mülk-i Hıtâ’ya geldi çün
Zülf-i ‘anberfâm-ı dil-ber hatt-ı müşkîn üstine

5 Hasret-i haddüñle cânâ bu Fakîrî derdmend
Ölicek Nûr âyetini okuya sin üstine

4306 Li-mürettibihi

1 Hûb düşmiş tâze hat la’l-i nigârîn üstine
Vasf-ı mül yazıldı gûyâ câm-ı la’lîn üstine

2 Hattı zîbâ bir gülistândur hat-ı ruhsâr-ı yâr
Kim yazılmışdur latîf evrâk-ı rengîn üstine

3 Cîmdür zülfüñ ruhuñda kim cemâl üstindedür
Dâldur yâhod ki yazılmış durur dîn üstine

4 Dir lebüñ üzre görenler zülf ü hattuñ mâr u mûr
Cân atar her kanda ise şîr ü şîrîn üstine

5 Pister-i gamda bulurdı Nazmi cân ile safâ
Gelseñ ey cân lutf idüp bir gice bâlîn üstine

4307 Li-mürettibihi

1 Lutf ile bir kez gelüp ey kaşı yâ sin üstine
Gamzeñ okı küştesinüñ okı Yâsîn üstine

2 Dûstum gül gül benek zerrîn ü rengîn câmeler
Gey yaraşur togrusı sen serv-i sîmîn üstine

3 Yazdı hattuñ gül ruhuñ mecmû'asına dûstum
Tâze hüsniyyâtı ter evrâk-ı rengîn üstine

4 Çeşm-i pür-eşkümde bu zülfüñ hayâli sanasın
Ebrdür ey mâh rû kim geldi pervîn üstine

5 Ceng iderse yâr içün n'ola benümle müdde'î
Şimdi mi ceng oldugı var nisbet-i dîn üstine

6 Dil-keş ü cân-bahş u rengîn ü latîf ü âbdâr
Bir gazel didüm revân la'l-i nigârîn üstine

7 Çeşm-i pür-hûnumda Nazmî dil-berüñ 'aks-i ruhı
Berg-i güldür sanki düşmiş câm-ı la'lîn üstine

Nev'-i dîger

4308 Ez-ân-ı Ahmed Paşa

1 Tañ degüldür sohbete gelmezse cânân her gice
Kimsenüñ mihmânı olmaz mâh-ı tâbân her gice

2 Ay yüzüñsüz aydın olmaz hânkâhı çeşmümüñ
Gerçi âhumla yanar şem'-i şebistân her gice

3 Gör ne devlet buldı hâlüñ sâye-i zülfüñde kim
Aya karşu döşenür gül-berg-i handân her gice

4 Bir yüzi gül saçı sünbül dil-sitân sevdüm ki_ider
Câme-hˇâbın subha dek tâze gülistân her gice

5 Âferîn ol bezme kim anı mu’attar kılmaga
Cân buhûr ider hayâl-i zülf-i cânân her gice

6 İşigüñ bir âsmândur kim anı zeyn itmege
Hûşe-i pervîn asar bu eşk-i galtân her gice

7 Çeşm-i Ahmed hˇâbda cennet görürse tañ degül
‘Âlem-i hüsnüñ misâlin seyr ider cân her gice

4309 Ve lehu

1 Şöyle ‘âlem-tâb olur ruhsâr-ı cânân her gice
Kim hayâdan gizlenür hurşîd-i rahşân her gice

2 Devlet-i hüsnüñde her gün hil’at-i la’lîn geyüp
Dâmenin dür toldurur bu eşk-i galtân her gice

3 Kimse yârı düşde görüp ‘âşık olmasun diyü
Halkı uyutmaz benüm itdügüm efgân her gice

5 Âh kim yüz derd ile öldürdi bu sevdâ beni
Kim yatur koynında zülf-i ‘anber-efşân her gice

6 Ahmed’üñ göynüklerin söyler zebân-ı hâl ile
Bir ayag üzre turup şem’-i şebistân her gice

4310 Nazîre-i Sultân Bâyezîd

1 Ger gurûb itse ne gam hurşîd-i rahşân her gice
Gün gibi çün kim togar ol mâh-ı tâbân her gice

2 Sahn-ı cennetde bulur hûrâya san kim ittisâl
Dil-rübâlarla yatan halvetde ‘uryân her gice

3 Nâr-ı ruhsârında ol servüñ yanar pervânevâr
Bir ayag üzre turup şem’-i şebistân her gice

4 Cevher-i eşkümle çeşmüm hânesin zeyn eyledüm

Tâ ki sultân-ı hayâlüñ ola mihmân her gice

5 Gitmesün diyü hayâlüñ gözlerümden hˇâb ile
İderem tâ subh olınca âh u efgân her gice

6 ‘Adli-i dil-hastenüñ derdine olur dir tabîb
Dûstum bilüñe kol tolarsa dermân her gice

4311 Nazîre-i Tâcî-zâde
1 Çün olur gözden nihân ol şems-i tâbân her gice
Şem’ler yakup arar gerdûn-ı gerdân her gice

2 Bâde-i şevküñle mest olmış sabâ kim gûyiyâ
Geşt ider bencileyin üftân u hîzân her gice

3 Pisteri yâ Rab ne ferruh-fâl imiş kim subha dek
Bagrına basup yatur ol mâhı ‘uryân her gice

4 Kim döyer bu derde kim agzından ol meh-peykere
Germ olup zer gösterür şem’-i şebistân her gice

5 Ca’ferâ tâ subh olınca gözlerin yummaz felek
Şol kadar kim eylerem feryâd u efgân her gice

4312 Nazîre-i Revânî
1 Tañ degül ger olmasa meclisde cânân her gice
Ey göñül ahşamlamaz çün mâh-ı tâbân her gice

2 Nice gün togmaya çerhüñ başına her subh kim
Meh gibi dil-ber yatur koynında ‘uryân her gice

3 Hasret-i zülf-i zenahdânuñla ey Yûsuf-cemâl
Çıgrışup feryâd iderler ehl-i zindân her gice

4 Meclisüñde subh olınca yanuban yakılmaga
Mûmdur ey mâh-rû şem’-i şebistân her gice

5 Hücreñ olmışdur Revânî dil-rübâlar meskeni
Eksük olmaz tekyede elbette mihmân her gice

4313 Nazîre-i Me'âlî

1 Tañ mı yüz göstermese ruhsâr-ı cânân her gice
Gün gibi rûşendür olmaz mâh-ı tâbân her gice

2 Şöyle çâbükdür hevâñ odına yanmakda senüñ
Bir yanar oddur şehâ şem'-i şebistân her gice

3 Subhgâhuñ râhı dûd-ı âhum ile tutılup
Gör nice târîk olur gerdûn-ı gerdân her gice

4 Devr-i zülfüñde ruhuñ nârına dil dem-sâz olur
Beñzer ol pervâneye şem'e atar cân her gice

5 Sûz u zârın gicede kılur ziyâde tıfl-ı dil
'Âdet-i ma'lûmdur aglamag oglan her gice

6 Nice bir bülbül gibi feryâd u nâlân her seher
Şem'veş yâ nice bir giryân u sûzân her gice

7 'Âlem içinde benüm adum Me'âlî olmasun
Sarmaz isem sen semen-sîmâyı 'uryân her gice

4314 Nazîre-i Lâmi'î

1 Gül gibi ol gonçe tañ mı olsa handân her gice
Şem'-i bezm-ârâ olur gün gibi rahşân her gice

2 Gün yüzi âfâka şem'-i cem'-i bezm-efrûz iken
Baña bir yüzden togar ol mâh-ı tâbân her gice

3 Baht-ı bîdârum mıdur yâ tâli'-i sa'dum benüm
Kim girür seyrüme ol gün yüzlü cânân her gice

4 Gitmez oldı derd ü gam dilden düşelden zülfüñe
Eksük olmaz hâne-i dervîşe mihmân her gice

5 Künc-i gamda günde biñ kez ölürem bu derd ile
Kim saña hâlin yanar şem’-i şebistân her gice

6 İtleri vehminden ol dil düzd ü âhû çeşmüñ âh
Subha dek kûyın tolanur meh gibi cân her gice

7 Lâmi’î göynüklerin mûm ola taş bagruñ diyü
Şem’veş söyler tapuña aglayup kan her gice

4315 Nazîre-i Remzî

1 Şem’-i bezm-ârâ olur agyâra cânân her gice
Subh olınca nâr-ı gayretde yanar cân her gice

2 Uyhusın bagladı beñzer zülf-i sihr-engîz-i yâr
Uyumaz yılduz sayar bu çeşm-i giryân her gice

3 Meclisüñde tâ seher şevküñle yanar yakılur
Akıdup göz yaşların şem’-i şebistân her gice

4 Dilde hüsnüñ mihri komaz dîde-i bahtumda hˇâb
Gûyiyâ koynumdasın sen mâh-ı tâbân her gice

5 Gün yüzüñ hecrinden eflâke ‘ayân olup çıkar
Dûd-ı âhumla şirâr-ı nâr-ı pinhân her gice

6 Olmadı ol meh saña çün hem-nefes var ey göñül
Şem’-i meclis gibi sen de odlara yan her gice

7 Dimiş idüñ Remzi’ye bir gice hem-pehlû olam
Miskin ol şevke ider çâk-i girîbân her gice

4316 Nazîre-i Sabâyî

1 Şem’ olaydı kâşkî bu rişte-i cân her gice
Tâ turaydı karşuña sûzân u giryân her gice

2 Mihr-i haddüñ hasretiyle taña kalup gözlerüm

Yaş döküp yılduz sayar ey mâh-ı tâbân her gice

3 Mihnet ile subha dek kalur ten-i tenhâ garîb
Dergeh-i dil-berde hayrân oluban cân her gice

4 Kaçan ire subh-ı devlet kim yüzin görem diyü
Nâr-ı hecr ile yanar hurşîd-i rahşân her gice

5 Şehliginden ‘âlemüñ yigrek baña öldür ki_ölem
İtlerüñle tâ seher kapuñda derbân her gice

6 Mâl ü mülk-i ‘âleme reşküm yok illâ aña kim
Câme-hˇâb içre koca bir hûbı ‘uryân her gice

7 Na’re-i mestânesi ile Sabâyî’nüñ tolar
Kubbe-i gerdûn-sıfat dergâh-ı cânân her gice

4317 Nazîre-i Mu’îdî

1 Tañ degül bünyâd-ı zühdüm vîrân her gice
Dîn ü dil nakdin alur bir nâ-müselmân her gice

2 Merhamet kılmaz mısın ol nâ-tüvân u zâra kim
Gamze-i bîmâruñ içün eyler efgân her gice

3 Sâkiyâ lâzım degüldür şem’i n’eylersin yakup
Gün gibi rûşen kılurken bizi cânân her gice

4 Başuma gün togsa tañ mı tâli’üm ferhundedür
Bile ahşamlar gelüp şol mâh-ı tâbân her gice

5 Şem’veş per per yanar karşumda ol meh-rû velî
Cânuma odlar yakar añdukça hicrân her gice

6 Başum avcına gelüp yâr-ı hevâdârum gibi
Subha dek bekler beni şem’-i şebistân her gice

7 Dilde geh gam var Mu’îdî geh nedâmet geh belâ

Tekyedür eksük mi olur anda mihmân her gice

4318 Nazîre-i Fakîrî

1 İşigüñde aglayup ey mâh-ı tâbân her gice
Subha dek yılduz sayar bu çeşm-i giryân her gice

2 Hamdü li'llah kadd ü ebrûñuñ hayâli dûstum
Eksük olmaz bu dil ü dîdemde bir ân her gice

3 Şu'le-i âhum aña şöyle harâret virdi kim
Baña yanar yakılur şem'-i şebistân her gice

4 Hâtır-ı 'uşşâkı meclisde perîşân itmege
Küfr-i zülfin tagıdur ol nâ-müselmân her gice

5 Bezm-i fürkatde Fakîrî hâlümi görüp olur
Nây nâlân câm giryân şem' sûzân her gice

4319 Li-mürettibihi

1 Nâr-ı hicrânuñla yanar çün dil ü cân her gice
Tañ mı olsam şem'veş sûzân u giryân her gice

2 Zikr-i haddüñ göñlümi eyler güşâde her sabâh
Fikr-i hattuñ hâtırum eyler perîşân her gice

3 Subh-dem şeb-nem degüldür görinen yaşlar döker
Aglayup mihr ehlini ey mâh-ı devrân her gice

4 Giceler âhumdan özge bulımazın hem-dem âh
Yaluñuz komaz beni ol bâri bir ân her gice

5 Vay aña kim câme-hˇâb-ı gamda cânândan cüdâ
Döne döne ide fikr-i vasl-ı cânân her gice

6 Menzil-i mihnetde bu göñlüm benüm bir tekyedür
Muttasıl endûh u gamdur anda mihmân her gice

7 Yâr u yârândan cüdâ hak bu durur kim Nazmiyâ
Hücre-i vîrânum olur baña zindân her gice

4320 Li-mürettibihi

1 Bezm-i ‘ışk içre olup şem’-i dırahşân her gice
Ol meh-i nâ-mihrüñ ey dil şevkine yan her gice

2 Gice seyrin itmese meh gibi dil-ber tañ degül
Lâ-cerem pinhân olur hurşîd-i rahşân her gice

3 Nâr-ı hasret yüregüm yagın eritdi şem’veş
Tañ mı olsam subha dek sûzân u giryân her gice

4 Gün yüzüñ şevkiyle sâkî devr iderken câm-ı mey
Meclis içinde ölür bir mâh-ı tâbân her gice

5 Nazmi’nüñ pür-şevk olursa göñli dâyim tañ mı kim
Sen mehüñ olur hayâli anda mihmân her gice

DER-BAHR-İ REMEL-İ MAHZËF
Taktî’eş: Fâ’ilâtün Fâ’ilâtün Fâ’ilât

4321 Ez-ân-ı Kâsım Paşa

1 Cân virür sen dil-ber-i sîmîn-bere
Virmeyem dil senden özge dil-bere

2 Almazam sensüz cihân gülzârını
Hüsn bâzârında füls-i ahmere

3 Dâmen-i gül hâr eline düşmegin
Düşdi sûsen gayretinden hançere

4 Berg-i gülden dahı nâzükdür tenüñ
Lîk beñzer katı göñlüñ mermere

5 Sâfi’yem kim câm-ı la’lüñ şevkine

Şîşe-i nâmûsı çaldum yirlere

4322 Nazîre-i Kemâl Paşa-zâde

1 Serv hem-ser oldugiçün dil-bere
Sâye urdı kendüyi yirden yire

2 Gonçe gördi agzuñı oldı hacîl
Hacletinden hande eyler yok yire

3 Döymeyüp sûsen firâkuña senüñ
Tasasından düşmek ister hançere

4 Ugradı derdüñle dil bir hâle kim
Virmesün ol hâli Tañrı kâfere

5 La'l-i şîrînindeki hatt-ı gubâr
Mûrlardur üşdi nem-gîn şekkere

6 'Ârızında eyle hattına nazar
Bak sunuñ yüzinde yüzen 'anbere

7 Zülfi içün burc-ı hayberdür diyen
Gamzesin beñzetdi tîg-ı Hayder'e

4323 Nazîre-i Necâtî

1 Gül dudagıdur iren bülbüllere
Ey yüzi gül serçeye çıbık bere

2 Aya kim dirler ki geçmez âftâb
Hüsn bâzârında füls-i ahmere

3 Gel ki hatt-ı müşk-bâruñla lebüñ
Beñzedi efsûn okınmış şekkere

4 Yüz kızardur halkı öpersin diyü
Acı dil virdi surâhî sâgara

5 Bu ‘acebdür halk dîvânın tutar
Geçmedin dahı Necâtî deftere

4324 Nazîre-i Nihânî-i Kâdî
1 Mâlik olmaz her ki vâsıl dil-bere
Cân aña bâr-ı girândur dil bere

2 Âferîn şîrîn dehânuñ kandine
Komadı kıymet mükerrer şekkere

3 Mû didüm yâruñ miyânına didi
Hey tevehhüm itme epsem yok yere

4 ‘Ârızuñda hâlüñ ü zülfüñ yiter
Dûstum olma mukayyed zîvere

5 Âhuña rahm eylese ol seng-dil
Sikkeyi kazduñ Nihânî mermere

4325 Nazîre-i Me’âlî
1 Kesdi kolın şevk-i kadd-i dil-bere
Diş biledügüm budur ney-şekkere

2 Murg-ı dil gamzeñden incinse ne tañ
Kim meseldür serçeye çıbık bere

3 Ey göñül müftüñ kulıdur her kişi
Vaslını alsañ n’ola cân u sere

4 Karşu varur bu ciger yüreklüdür
Gamze-i hûn-rîz-i çeşm-i dil-bere

5 Agzı dadın bilmez ol kim meyl ide
La’lini koyup Me’âlî şekkere

4326 Nazîre-i Zihnî
1 Cân virelden ey sanem sen dil-bere

Görmedi gamzeñ ucından dil bere

2 Şol zer ü sîmi ki harc olmaz saña
Saymazam ben anı füls-i ahmere

3 Gamzeñe fi'l-cümle beñzer didiler
Sûsen anuñçün tayanur hançere

4 Düşdi katı göñlüñe dil sanasın
Şîşedür düşdi uşandı mermere

5 Hacletinden hîç görinmez kimseye
Beñzedelden Tûbi kaddüñ 'ar'ara

6 Cennet-i kûyında havz içre nigâr
San melekdür girmiş âb-ı Kevser'e

7 Zihni'yem kim sâfi la'lüñ yâdına
Düşmişem sâkî şarâb-ı sâgara

4327 Li-mürettibihi

1 Dil viren müjgân u çeşm-i dil-bere
Kendüyi göz göre urur hançere

2 'Işk meydânına basmasun kadem
Başdan ikdâm itmeyen terk-i sere

3 Dahı ben görmezdin evvel 'ârızın
Vasfın okurdum su gibi ezbere

4 Va'de-i vasl ile aldayup beni
Oynadursın yüregüm olmaz yere

5 Nazm-ı dür-bârum bulurdı i'tibâr
Kadr ü kıymet olsa Nazmî cevhere

4328 Li-mürettibihi

1 Bende olup serverâ sen servere
Dil diler yoluñda cân u ser vere

2 Câm-ı Cem nûş it müdâm ey şeh ki devr
Kalmadı nice nice İskender'e

3 Hem-dem olmasa saña sâkî müdâm
Baş eger miydi surâhî sâgara

4 Câm-ı la'lîn sâkiyâ degmez senüñ
Leblerüñ yanında füls-i ahmere

5 La'l-i cânân[ı] deger dirler velî
Nazmiyâ kıymet mi olur cevhere

DER-BAHR-İ REMEL-İ MAHBËN
Taktî'eş: Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilâtün Fe'ilât

4329 Ez-ân-ı Âftâbî

1 Yine diş yâresi var sîb-i zenahdânuñda
Yine şeftâlu yimişler gibi bustânuñda

2 Sovug el degmedi ise 'aceb ey gül saña kim
Yad ayag izleri var râh-ı gülistânuñda

3 Dün gice kimler ile eyledüñ ahşam ki bugün
Söyledi tañ yili çok dürlü haber şânuñda

4 Gice agyâr ile mey içdügüñe şâhiddür
Uyhusuzlık eseri nergis-i mestânuñda

5 Düş[i]mezin öñüñe sürünür arduñca rakîb
'Âşık-ı sâdık uyuz itçe degül yanuñda

6 Ac isem ben ne var ey hˇâce ki hüsnüñ hˇâbı
Hâs u 'âmı toyurur süfre-i ihsânuñda

7 Âftâbî şefeteyninde görüp yâra didi
Yine şeftâlu yimişler gibi bustânuñda

4330 Nazîre-i Zâtî

1 Yine kim sohbet-i gül itdi gülistânuñda
Var benefşe kohusı gonçe-i handânuñda

2 Dün süze süze meyi içmedüñ agyâr ile çün
Bu süzilmek nedür ol nergis-i mestânuñda

3 Kanda ahşamladuñ ey meh nice menzilde idüñ
Kankı sa'd-ahter idi subha degin yanuñda

4 Kim ısırdı bu gice şevk ile ey meh görinür
Bir nice şekl-i meh-i nev meh-i tâbânuñda

5 Öper iken çün ısırmadılar ey gonçe niçün
Gül-i şeftâlu belürdi leb-i handânuñda

6 Mâhı gör her gice bir menzili seyr eylemede
Var hercâyilıgı sencileyin anuñ da

7 Hey kıyâmet bu gice Zâti ile haşr ol kim
Rûz-ı mahşerde eli olmaya dâmânuñda

4331 Nazîre-i Revânî

1 Kaldı baglandı göñül zülf-i perîşânuñda
Cân esîr oldı düşüp çâh-ı zenahdânuñda

2 Devr-i hüsnüñde komaduñ ki ruhuñ seyr idevüz
Degmedük bir güle beñzer ki senüñ yanuñda

3 Hûb olur gerçi şeker-lebler ile sohbet-i mey
Dadın uçurdılar öpüşme ile anuñ da

4 Bûse ihsânını lutf eyle demüñ müşkildür

Kaldı ey dûst senüñ lutf ile ihsânuñ da

5 Be Revânî göze göz beglik idersin ola mı
Bu güzel voyvodalar cümlesi dîvânuñda

4332 Li-mürettibihi

1 Cem' olan dilleri bu zülf-i perîşânuñda
Habs iderseñ yiridür çâh-ı zenahdânuñda

2 Sâyeveş her gören üftâdesi oldugı bu kim
Şîveler var dil alur serv-i hırâmânuñda

3 Hîce saymazsın eyâ yüzi güneş sen beni hîç
'Âşıkuñ zerrece kadri yog imiş yanuñda

4 Görmedüm âdeme meyl itdügüñi âdemlik
Ey perî-şân var yokdur ola şânuñda

5 Tâze cân bulur idi cânı gelürdi bezme
Öpse Nazmî seni la'l-i leb-i handânuñda

Nev'-i dîger

4333 Ez-ân-ı Âhî

1 Bir hasîrüm yog iken külbe-i ahzânumda
Bûriyâ nakşı görinür ten-i 'uryânumda

2 Sâyemi ben başına gün togacagın bilürin
Başa ol gün mi togar sâye görem yanumda

3 Merdüm-i dîde ciger gûşelerini nice bir
Götürem kendü yetîmüm gibi dâmânumda

4 Yidügüm ayru giderken seg-i kûyuñla benüm
Görmedüm nân u nemek hakkını yârânumda

5 Baña ol nâme-i a’mâl yiter Âhî kim
Yâr hattıyla gazeller ola dîvânumda

4334 Nazîre-i Subhî-i Kâdî

1 Âteşîn dâg degüldür görinen cânumda
Berkdur zâhir olur sîne-i sûzânumda

2 Gam tenûrında beni şişlere sıncup çevürür
Yüregümde gam okı hançeri bir yanumda

3 Yâr hançerleridür cism-i za’îfümde kalan
Üstühˇânum yirine bu ten-i bî-cânumda

4 Gözlerüm yaşı idi çıkdı gözümden yaşum
Buñ deminde baña bulınmadı buhrânum da

5 Eşküm eytâmın ayaklarda yaturdum âhir
Besleyüp hûn-ı dil ile anı dâmânumda

6 Rişte-i zülf[i] ile cân u dili baglayayın
Hırz-ı heykel yirine gerden-i cânânumda

7 Ol mehüñ şevki ile Subhi yakam çâk olalı
Görinen şekl-i hilâl oldı girîbânumda

4335 Ve lehu

1 Dâglar halkaları sîne-i sûzânumda
Âteşîn cevşen olupdur ten-i ‘uryânumda

2 Sînede hançeri tâbıdur o mâhuñ yir yir
Üstühˇân gibi görinen ten-i ‘uryânumda

3 Pây-mâl oldı ayaklarda yetîm-i eşküm
Beslemiş idüm anı derd ile dâmânumda

4 ....
Görinen şol meh-i nev şekli girîbânumda

5 Sûz-ı şi’rümle ben odlara yanınca her dem
Oda yansun n’ideyin defter ü dîvânum da

4336 Nazîre-i Hatâyî

1 Diyâr-ı ‘ışka sultanam dilâ ben de zamânumda
Vezîrümdür gam u gussa oturur iki yanumda

2 Ben ol şeh-bâz-ı kuhsâram baş egmen kulle-i Kâf’a
Nice ‘ankâ gibi yavrı uçurdum âşiyânumda

3 Firâk-ı âteş ü derd ü elemle bagrumı yakduñ
İlikler kara su akdı eridi üstühˇânumda

4 Ben ol cân-bâz-ı ser-bâzam felek farkındadur dârum
Nice Hallâc-ı Mansûr’ı yürütdüm rîsmânumda

5 Hemân el arkası yirde cihânuñ cihânuñ pehlevânıdur
Hatâyî geçüben serden kadem koyan nişânumda

4337 Li-mürettibihi

1 Şol siyeh hâl ki vardur leb-i cânânumda
Ey göñül dâg-ı cefâdur o benüm cânumda

2 Siper ile süñüdür burc-ı bedende yir yir
Görinen dâg u elifler ten-i ‘uryânumda

3 Beklemez kimse bu ben hasteyi illâ ki gamuñ
Her ne vakt istesem anı bulınur yanumda

4 Şâneveş zülf-i perîşânuña olmak mahrem
Ey perî-şân niçün olmaya benüm şânumda

5 La’l-i handânı hayâli o nigâruñ Nazmî
Âh kim kaldı benüm dîde-i giryânumda

Nev'-i dîger

4338 Ez-ân-ı Vasfî

1 Tâb-ı tebden ne harâret ki_ola cânânumda
Ol benüm derd ü belâ âteşidür cânumda

2 Teb ne mekr itdi 'aceb kim gül-i nesrîn almış
Al güller yirin ol tâze gülistânumda

3 Nice mekr irdi 'aceb ki_âbileler pür olmış
Jâleler yirine ol gonçe-i handânumda

4 Ne yavuz yiller esüpdür 'aceb ol gülşene kim
Lerzeler var durur ol serv-i hırâmânumda

5 Vasfi'nüñ cân-ı za'îfine Hudâyâ rahm it
Gider ol za'fı ki vardur ten-i cânânumda

4339 Nazîre-i Hızrî

1 Ne hazân oldı ki ol tâze gülistânumda
Solmag âsârı belürmiş gül-i handânumda

2 Çeşm-i bîmârı 'asâ eyledi müjgânlarını
Hastelık kâr ideli ol gözi mestânumda

3 Teb gelür şöyle uçuklu gibi kim vehminden
Lerzeler zâhir olur serv-i hırâmânumda

4 Sararup gün gibi dîvâra tayanup gezinür
Şol kadar za'f var ol mihr-ı dırahşânumda

5 Cümle bîmâra şifâ virmek iken Kânûnı
Bu ne Hikmet ki 'aceb za'f ola cânumda

6 'Aksi düşmiş ruhumuñ ruhları âyînesine
Zerd-rûlık odur ey dil ruh-ı tâbânumda

7	Kolum ipligine dügümler urup tolayayın
Sitme (?) bagı yirine gerden-i cânânumda

8	Mey-i la’lüñ añuban sâfi bu Hızrî aydur
Ki safâlar yaraşur her nefes ol cânumda

Nev’-i dîger

4340 Ez-ân-ı Nizâmî

1	Yüzidür nükte atan hüsn ile şems ü kamere
Sözidür ta’ne uran ta’m ile şehd ü şekere

2	Ola kim basdı ola itlerüñ ayagı diyü
Sürerem yüzümi yüz zevk ile her reh-güzere

3	Bakma hâr-ı müjeye gözlerüme bas kademüñ
Ki ziyân itmeye hâr-ı müje nûr-ı basara

4	Âhenîn habse esîr eyledi tûtîyi felek
Koyuban la’lüñi meyl eyledügiçün şekere

5	Bunca yüz biñ göz ile nice ki seyr itdi felek
Getürimedi bu hüsn ile nazîrüñ nazara

6	Yıllar oldı ki esîr oldug u esirgemedüñ
Rahm iderseñ n’ola bu bende düşen bendelere

4341 Nazîre-i Şâmî

1	Dir imişsin kıyamaz vaslum içün sîm ü zere
Sîm ü zer n’ola yoluñda kıyaruz cân u sere

2	Görinen mâ-melekümde dem-i nakd eşkümdür
Buyurursañ sanemâ ol dahı gelsün nazara

3	Zülfüñüñ çîni virür nefhayı müşk-i Hoten’e
Lebüñüñ kandi virür lezzeti şehd ü şekere

4 Kalb-i ‘uşşâkı sıdı leşker-i hattuñ yürüyüp
Ehl-i İslâm’a zafer buldı sanasın kefere

5 Gördügine ulaşur şûh kimesne gamzeñ
İrdügine tolaşur zülfüñ eyü yüzi kara

6 Var didüm hat eseri dâyire-i hüsnüñde
Şâmiyâ irdi nihâyet didi devr-i kamere

4342 Nazîre-i Kıvâmî

1 Yâdgâr itdi hayâl-i lebini çeşm-i tere
Su ziyân idecegin bilmedi beñzer şekere

2 Bir nazar mihr-i cemâlin gören ol sîm-tenüñ
‘Ömri oldukça nazar itmeye şems ü kamere

3 Tûtiyâ diyü kapuñ topragını hıfz iderem
Dem-be-dem kuhl-i cilâ çekmege ey cân basara

4 Zevk ider cân dile râhatlar irişür sanemâ
Her ne dem gamzeñ okından ire peykân cigere

5 Cân bedenden gidicek yâd ider ebrûñ u müjeñ
Resmdür tîr ü kemân çün bilür ehl-i sefere

6 Bend-i zülfümde yaraşur dil-i ‘uşşâk dimiş
Müjde ey dil ki nazar oldı yine bendelere

7 Gark ola cân-ı Kıvâmî yaşumuñ bahrine âh
Kankı dem gelse hayâl-i leb-i cânân nazara

4343 Nazîre-i Zâtî

1 Kutb-ı eflâk-i hasen dinse yiri ol püsere
Lîk her menzili seyr itmede beñzer kamere

2 Koyunum câm-ı ferahdan biñ olursa n’ola ger

Urdı bir koyun ala gözlü kuzı baña bere

3 Meded öldüm bir içim su dir isem mâ dimeye
Dem-be-dem dîdelerüm yaş akıdur kurı yire

4 Yaşumuñ tamdugı yirler n'ola olsa cigeri
Sîh-i gam hasret ocagında geçüpdür cigere

5 Yetiş ey şâh ki köpri gibi bu bendelerüñ
Gözi yollarda kalup kâmeti döndi kemere

6 La'l-i hûn kıldı yürekde dögünüp sîm-i sirişk
Pâdşâhum buyurusañ o da gelsün nazara

7 Dili agzında şeker olsun İlâhî göreyin
Kim ki beñzer dir ise la'lüñi cânâ şekere

8 Nice sengîn-dil imişsin saña kâr itmedi âh
Eride su gibi sûz-ı dili yazsam hacere

9 Çeşme-i çeşmüñe Zâtî basa gör nûr-sıfat
Çeşmüñi sırça sarây eyle o nûr-ı basara

4344 Li-mürettibihi

1 Ben nice beñzedeyin la'l-i nigârı gühere
Ki güher beñzer anuñ la'line nisbet hacere

2 'Îd u nevrûz olur rûzı şebi kadr ü berât
Ol ki hem-dem ola ol yüzi gün alnı kamere

3 Rûşen olurdı göñül âyînesi mâh-sıfat
Gelse şol tal'at-ı hurşîd-nazîrüñ nazara

4 Eyler idüm kemerüñ gibi miyânuñı kenâr
Kâdir olaydum eger ben de begüm sîm ü zere

5 Kand-i la’lüñe bu Nazmî n’ola meyl eylerse
Ehl-i dil mâyil olur kanda olursa şekere

Nev’-i dîger

4345 Ez-ân-ı Necâtî

1 Yine cânumı nisâr ideyin uş bir meleke
Ki diye hâl-i ruhı mâh-ı şeb-efrûza leke

2 Göresüz kim bu kad ü kâmet ü bu zülf ü ‘izâr
Servüñ işin bitüre lâle vü reyhânı eke

3 Ne bilür savma’a-i gamda benüm çekdügümi
Yürüyüp meykedelerde o ki peymâne çeke

4 Gider e sohbeti telh eylemesün hatt-ı lebüñ
Ki götürmez mey-i sâfî sanemâ hîç leke

5 Hâr u hâşâk-i rehüñden gözümüñ penceresin
Eyledüm kasr-ı hayâlüñe müşebbek şebeke

6 Cân u başı ayaguñ tozına îsâr ideyin
Elüm irmiş iken ey şâh-ı cihân mâ-meleke

7 Gün gibi sâki hilâl-i kadehi bedr idegör
Yüri mey sohbetini virme Necâtî feleke

4346 Nazîre-i Tâli’î

1 Cân durur varumuz elde virelüm ol meleke
N’eyleyelüm dahı yitmez gücümüz mâ-meleke

2 Kirpügi sihr ile dil delmede olmış kâmil
Gamzesi hışm ile cân almada bulmış meleke

3 Gerçi reyhân saçına sarmaşuban bâga gider
Korkum oldur ki_anı bir yol ile bustânda eke

4 Âftâbuñ yine cânâ ne zevâli var ki
Tañdan ahşama degin kapuñı virmez feleke

5 Sür kapuñdan şu kara yüzlü rakîbi gitsün
Ki yaraşmaz bu aralıkda anuñ gibi leke

6 Ey sanem âhum ile kanlu yaşumdan hazer it
Ki_irişür na're-i 'uşşâk simâk u semeke

7 Tâli'î itleri ürdügine saña acıdum
Hayflar sizüñ arañuzdaki nân u nemeke

4347 Nazîre-i Bahârî-i Müderris

1 Beñzedürsem n'ola bu hüsn ile anı meleke
O perî yüzlü melâhatde bulupdur meleke

2 Mâh öykündügiçün mihr-i cemâline anuñ
Dûd-ı âhum irişüp aña yitişdürdi leke

3 Öpdi ulaşdı saçı sünbüli gül ruhlarına
Korkum oldur ki_anı ol serv-i revân bir gün eke

4 Hak bu kim ol meh-i bî-mihr bulınmazdı eger
İnmese yire yaşum çıkmasa âhum feleke

5 Mâlik-i milket-i 'ışk olsa Bahârî ne 'aceb
Kıydı bu yolda göñül mülki gibi mâ-meleke

4348 Li-mürettibihi

1 Düşdi biñ şevk ile dil mâh-sıfat bir meleke
Ki bugün hâk-i derin virmezem anuñ feleke

2 Hasretinden o melek-hû o perî-rû güzelüñ
Âhum ile yaum irişdi simâk u semeke

3 Ne bilür ben şeb-i fürkatde neler çekdügümi

O ki cânâne seni her gice pehlûya çeke

4 Baş u cân terkin ider ‘âşık-ı merdâne olan
‘Işk meydânına basmaz kadem ol ki_ola leke

5 Nazmiyâ mezra’-ı ‘ışkı yüri eşk ile suvar
Hâsıl olmaz ne zamân ki_olmaya bârân tereke

Nev’-i dîger

4349 Ez-ân-ı ‘Atâyî

1 Zâhid ihlâs ile gel secde kıl uşbu saneme
Var riyâ ile heves itme tavâf-ı Harem’e

2 Tekye kılduñ ise sen mescid ile mihrâba
Biz tayanduk kerem-i mâlik-i mülk-i kıdeme

3 Sen tarîküñde eger togru iseñ gam yime bes
Gel sücûd it bu büt altındagı ebrû-yı hama

4 Ger hıred milketine mâlik olabilse idüm
Mülk-i İskender’i degşürür idüm câm-ı Cem’e

5 Uralı kûs bu ser-i leşker-i iklîm-i cemâl
Kalb kalb oldı gelür kalb-i sipâhî ‘aleme

6 Defter-i ‘akl rukûmını ko mahsûb degül
Bak bu dîvân-ı kazâ içre çekilen rakama

7 Yâr işigine ‘Atâyî koma kim vara rakîb
Ki komaz kâfiri mü’min Harem-i muhtereme

4350 Ve lehu

1 Urdı bünyâd gözi buk’a-i cevr ü siteme
Gönderür ola mı ‘âşıkları şehr-i ‘ademe

2 Pâdşeh lutf idüp arturdı cefâ mersûmın
Gerçi biz kulda liyâkat yog idi bu kereme

3 Gamuña çâre eger ölmegi bulmasa idi
Cân-ı bî-çâre ne dermân kıladı derd ü gama

4 Tudaguñ yâdına şol câmı ki nûş eylemişem
Cur'asın er degülem virür isem câm-ı Cem'e

5 Geh geh ol hâk-i kademden getürür baña nesîm
Demler olsun nerede var ise sâhib-kademe

6 Hasretinden lebinüñ tutdı fenâya yüz dil
Vay aña kim ide derd ile teveccüh 'ademe

7 Biñde birini 'Atâyî'ye olan cevrlerüñ
Kanlar aglatmışam inşâsın idince kaleme

4351 Nazîre-i Sultân Bâyezîd

1 Yine gavvâs oluban taldı tenüm bahr-i gama
Yandı pervâne-sıfat cân dahı nâr-ı eleme

2 Hey dimezseñ sanemâ gamzeñe bir lahza dahı
İledür cümle cihân mülkini şehr-i 'ademe

3 Ben ayak basdum i şeh çekmege bâr-ı gamuñı
Sen uzatdukça elüñ zulm ile cevr ü siteme

4 İki 'âlemde baña rûy-ı nigâr olmazsa
Dü cihân mülkini ben n'eyleyeyin bâri neme

5 Her kaçan dilde gamuñ şerhini yazmak dilesem
Agladup zâr u figân eyledürem ben kaleme

6 Zülfinüñ baş kodugın hüsnine görüp didi dil
Secde itmezdi eger olmasa kâfir saneme

7 Gül yüzüñçün işidüp nâle-i ‘Adlî’yi seher
Âh u feryâd idüben başladı bülbül nagama

4352 Nazîre-i Sultân Cem

1 Sâkiyâ devr-i Süleymân’dur el ur câm-ı Cem’e
Bize mey sun içelüm çâre budur def’-i gama

2 Bu gün ol nergis-i mahmûruñ ile mest olalum
Yarın ol gonçe benüm degmede girmez elüme

3 Zâhid iblîs kadar mı kılasın tâ’ati kim
Bir riyâ içün anuñ kıldugı mahv oldı heme

4 Seni maksûd idinen ‘ışk ile yanarsa n’ola
Yiridür yanmag oda kim ki taparsa saneme

5 Yoluña yilmege yiter baña bes bir kepenek
Neme yitmez nemedüm bâri benüm dahı neme

6 Eşk-i çeşmüm saña dînâr ile dirhemler olur
Rûm’ı seyr eyle ‘Arab’dan gidelüm gel ‘Acem’e

7 Gidemez kaldı bu Cem yolları baglandı meger
Ol yüzi gül saçı sünbül lebi mül gonçe-feme

4353 Nazîre-i İshâk Çelebi

1 Sâyeveş yüz süri bir ‘âşık-ı sâhib-kademe
Ki refîk olabile gitmege râh-ı ‘ademe

2 Rûzgârum baña yâr olsa eger düşmez idi
Bahr-i ‘ışkuñda göñül zevrakı girdâb-ı gama

3 Nemden özge bu gözümde dahı çün yok nesnem
Neme mesrûr olayın şâd olayın bâri neme

4 Âteş-i şevk ile yanmış cigerüñ pâresidür
Dökilen vakt-i kitâbetde zebân-ı kaleme

5 Ney gibi bezm-i gamında n’ola feryâd itsem
Ölmedin çünki ben İshâk irişdüm bu deme

4354 Nazîre-i Muhibbî
1 Dûstlar düşeli dil zevrak[ı] gird-âb-ı gama
Vasf-ı hicrân elemi glmeye hergiz kaleme

2 Gamdan özge reh-i ‘ışkuñda gözümde nem ola
Neme yitmez bu gözüm yaşı benüm dahı neme

3 Bezm-i gamda ko beni ney gibi feryâd ideyin
Kim bilür dahı şehâ kimi irişür uşbu deme

4 Gam sipâhını çeküp sîneleri tabl idüben
Çeküben âh ‘alemin göklere irdüñ (...)

5 Hasretüñ odı beni yaksa kül itse ne ‘aceb
Gamuñı zâd idüben âh ide gitdük ‘ademe

6 Ger nasîb ola içem la’l-i lebüñ cur’asını
Kâfirem ger heves ide bu göñül câm-ı Cem’e

7 Ser-i kûyını tavâf eyle Muhibbî yüri var
Yüz sürerler çü bilürsin Harem-i muhtereme

4355 Nazîre-i Ahmed Paşa
1 Sâkiyâ vakt-ı sabûh oldı el ur câm-ı Cem’e
Leb-i cân-bahşuñ ile sun mey-i gülfâm feme

2 Çeşm ü zülf ü dehenüñ dâldür ey şâh-ı cemâl
Sahn-ı mızmâr-ı hasen içre çekilen ‘aleme

3 Meges-i hâlüñe mesken olalı kand-i lebüñ
Reşk idüp tûti-i dil kıldı teveccüh ‘ademe

4 Yüzüñe kıldı teveccüh ser-i zülfüñden dil

Şâm’dan göçdi vü ‘azm eyledi Beytü’l-harem’e

5 Gözlerüm hûn-ı ciger hâlini şerh eyler iken
Kirpügüm ma’ni-i rengîn diyü alur kaleme

6 Zülfi tesbîhine ey dil nice aldanduñ anuñ
Bakmaduñ mı anuñ altındagı sîmîn saneme

7 Zâhidâ Ahmed’i korkutma ‘azâb ile kim ol
Oldı mu’tâd yüzüñ göreli derd ü eleme

4356 Nazîre-i Nizâmî

1 Ka’be-i hüsn-i melâhat dimeyen sen saneme
Mahrem olmadı harîm-i harem-i muhtereme

2 Kan iken derd ile dil hem-nefes oldı tapuña
Ey Hıtâyî beçe çok şükr o demden bu deme

3 Ser-i zülfüñi dehânuñda görüp haste göñül
Didi hayfâ ki irer âhir-i ‘ömrüm ‘ademe

4 Göreli kâmet ü zülf ü dehenüñ harflerin
Ugradum fârig ü âzâde yürürken eleme

5 Meger ol dem irişe ayaguñ öpmege elüm
Ki ecel bini ber-â-ber ide hâk-i kademe

6 Sevinür cân göricek itlerüñ izin nitekim
Yolda bir aç u gedâ ugraya bir kaç direme

7 Lezzetinden iki yarıldı zebânı kalemüm
Leb-i la’lüñ sıfatın tâ ki getürdüm kaleme

8 İrem-i vasla Nizâmî didüm ey şâh ire mi
Didi cân virmedin irmez kişi bâg-ı İrem’e

4357 Nazîre-i Kemâl-i Zerd

1 Ger hevâ ilte beni mû gibi şevk-i kaleme
Virmeye hîç halel cism-i za'îfüm rakama

2 Bulmadum mülk-i vücûd içre nişân agzuñdan
Giderem âhir anı isteyü şehr-i 'ademe

3 Ger sifâl-i seg-i kûyuñdan içem cur'a senüñ
Bakmayam âb-ı hayât ile tolu câm-ı Cem'e

4 İster iseñ feleke ilte namâzuñı melek
Zâhidâ secde kıl ol gurre-i ebrû-yı hama

5 Lutf idüp ayaguñ öpmege Kemâl'i komaduñ
Bâri ferş it yüzini kahr ile zîr-i kademe

4358 Nazîre-i Çâkerî

1 Şâh-ı gül devri durur sâki el ur câm-ı Cem'e
'Âşık-ı sâki-perestem bu benüm nâm neme

2 Subh-dem murg-ı seher serve çıkup şöyle didi
Gül gibi güldi çemende el uran câm-ı Cem'e

3 Lebleri agzuma sögdükçe sanur haste göñül
Ki_âb-ı cân-bahş döker ol leb-i meyfâm feme

4 Gözleri cânum alurken yine men' itdi nigâr
Baña rahm eylemedi girdi saçı dâmı deme

5 Sifle-perver feleke ben nice kej-rev dimeyem
Hâ döner Çâkeri'ye deyn virür kâm keme

4359 Nazîre-i Şâmî

1 Ugrasam ben kara günlü n'ola hecrüñde gama
Ekser âdem karañu gicede ugrar eleme

2 N'ola zülfüñ gibi yüz sürse ayaguña rakîb
Kâfirüñ baş komadur 'âdeti pây-ı saneme

3 Çeşm ü zülf ü dehenüñ nakşıdur ey sûret-i Çîn
Çekdügi câzibe-i gam bizi kûy-ı ‘ademe

4 Dil-berüñ kaddine düşdügi gibi zülf-i dırâz
Görmedüm hil’at-i müşkîn düşe sîmîn ‘aleme

5 Tıfl-ı cân-bâz-ı revân çıkdı sanuram resene
Katre-i eşk-i revânum dizilicek müjeme

6 Zülf-i bî-dîni gider hüsn-i harîminde koma
Ki komaz mü’min olan kâfiri Beytü’l-harem’e

7 Şâmiyâ çünki gözüñ gördi yine Rûmili’ni
Mısr olur ise dahı bakmayam ayruk ‘Acem’e

4360 Nazîre-i Resmî

1 Sâkiyâ mevsim-i ‘îş irdi el ur câm-ı Cem’e
Mutribâ eyle nagam çâre budur def’-i gama

2 Mevsim-i gülde mey iç fursatı fevt eyleme kim
Niceler hasret ile irmedi gitdi bu deme

3 Ârzû-yı dehenüñ varumı yog itse n’ola
Hâsılı hîç durur tâlib olanuñ ‘ademe

4 Kaşuñ ile dehenüñ şevki içündür sanemâ
Çeşm-i nem-gînümüñ agladugı bes dahı neme

5 Mülk-i dil kasdına leşker çeküben zülf ü hatuñ
‘Anberîn bayrag asar peykeri ejder ‘aleme

6 İşigüñde beni öldürme bilürsin ki şehâ
Hak harâm eyledi kasd itmegi sayd-ı Harem’e

7 Ruh-ı zerdümde görüp sîm-i sirişküm şeklin
Resmi ol sîm-beden başladı resm-i siteme

4361 Ve lehu

1 Sâkiyâ geldi gül eyyâmı el ur câm-ı Cem'e
Mutribâ eyle nagam çâre budur def'-i gama

2 Selsebîl-i meyi nûş eylegil ey hûr-likâ
Ki bahâr ile cihân beñzedi bâg-ı İrem'e

3 Hûn olur hâr-ı cefâ ile dili lâle-sıfat
Her ki bülbül ola sen yüzi gül ü gonçe-feme

4 Çeşm ü zülf ü dehenüñ yâdına ey serv-i revân
Dil ü cân oldı revân su gibi râh-ı 'ademe

5 Kanlar agladı dü nîm oldı zebânı kalemüñ
Mâ-cerâ-yı dilümi tâ ki getürdüm kaleme

6 Dilerem kıble-i Hak'dan döne anuñ yüzi kim
Ka'be yüzüñde baş urmaya ol ebrû-yı hama

7 Dem-i 'Îsâ gibi cân-bahş ola Resmî nefesüñ
Hem-nefes olur iseñ bir nefes ol muhyi-deme

4362 Nazîre-i Revânî

1 Zülfi yâruñ ki sürür yüzin o hâk-i kademe
Beñzer ol kâfire düşmiş ola pây-i saneme

2 Yazmadugum sanemâ nâmeye hâlüm bu ki ben
Korkaram dimege râzum iki dillü kaleme

3 Dili kûyuñda görüp kılma göñülden aña kasd
Taş atılmaz sanemâ Ka'be'de murg-ı Harem'e

4 Sâkiyâ her kişi çünki baña eyler mey-i nâb
Pâdşehlik idelüm biz de el ur câm-ı Cem'e

5 Gam yime hîç Revânî koma elden kadehi

Çün bilürsin ki kadeh oldı siper tîr-i gama

4363 Nazîre-i Sabâyî

1 Murg-ı cân râzıdur ey gonçe-dehen hâr-ı gama
Tek o miskîn dili ‘add itme ‘adûdan kademe

2 Hazerüm bu idi sen servi kenâr ide rakîb
N’ola nem dökse gözüm hande benüm bâri neme

3 Mahrem idi gibi bu gice harîmüñde rakîb
Görürem düşde ki şeytân girür idi Harem’e

4 Didüñ idi gelür iseñ kapuma öldürürem
Râzıyam bir göreyin yüz biñ o deñlü siteme

5 Yüze yüz olmaz isem yâr ile sırrum dimezem
İki yüzlü varaka yâ iki dillü kaleme

6 Câmını taşa çalup reşk ile kan aglar idi
Lebüñüñ vasfı eyâ seng-dil irişse Cem’e

7 Kemerüñ gibi miyânuña kenâr eyleye mi
Âhir ire mi Sabâyî sanemâ bu kereme

4364 Nazîre-i Münîr

1 Yog imiş bir nazaruñ çünki dil-i gam-zedeme
Her kişinüñ sözin işitme hele bâri neme

2 Ger dilerseñ ki ferahnâk olasın bencileyin
Hem-dem ü yâr u harîf ol göñül endûh u gama

3 İrte sevdâsın unut gel bugüni hoş görelüm
Dem bu demdür kim irişmez dahı bir dem bu deme

4 Bilmezem memleket-i dilde ne hâl oldı yine
Ki müjem nâme yazar hûn-ı dil ile saneme

5 İnce bilüñ sıfatın niteki yazmak dilerem
Kıl gelüp mâni' olur yine zebân-ı kaleme

6 Halk-ı 'âlem nice gözlerse meh-i 'îdı Münîr
Dikmişem ben de gözi şöyle bu ebrû-yı hama

4365 Nazîre-i Ferîdî

1 Su gibi akdı hevâ ile göñül sen saneme
'Işk odı hâk idüben saldı vücûdum 'ademe

2 N'ideyin yâr etegin düşmen elinden komadı
Dûstlar n'ola idi kalmayaduk biz bu deme

3 Severüz bunca zamândur kuluñuz az degül
Suçumuz çok hemân kalmışuz ey şeh kereme

4 Dehenüñ mîmi elif kaddümi lâm itdi dirîg
Yok yire çekdüm emel düşdüm elümle eleme

5 Nâfe şey' li'llah ider bûy-ı ser-i zülfüñden
Yine ihsân idesin kılca bu miskîn dedeme

6 Müşk-efşân ile evrâkı mücellâ eyler
'Anberîn zülfüñüñ evsâfı gelicek kaleme

7 İderem başı Ferîdî'yem ayaguña fidâ
Niye saklaram anı yâ n'iderem dahı neme

4366 Nazîre-i Gedâyî

1 Nice teşbîh idem ol gonçe femi câm-ı Cem'e
Ki harâm ola o var iken alınmak bu hama

2 Çeşm-i cellâdı eger kanumı dökerse yire
Bize her katresi kim çok şeker olsun bu deme

3 Nice bütsin ki cemâlüñde hakîkat görinür
Kankı kâfir ola secde_eylemeye sen saneme

4 Keremüñde işigüm itler[i] ile didüñ ol
Kim umardı ki kapuñda ben irem bu kereme

5 Gam-ı zülfüñle yazup derd-i derûnum bu gice
Kanlar aglatmışam ey cân u cihânum kaleme

6 Agzuñuñ fikrini itdügüm içün şâh-ı gamuñ
Hükm kıldı ki süreler beni dâr-ı ‘ademe

7 Hat u hâlüñ göreli cân u göñül oldı harâb
Nice evler yıkılur sıfr konulsa rakama

8 Çün ezel günde mukadder olan olur lâ-büd
Ey Gedâyî er iseñ göñlüñe yol virme gama

4367 Li-mürettibihi

1 Reh-i ‘ışk içre düşen derd ile endûh u gama
Cân virür gitmege ‘âlemde diyâr-ı ‘ademe

2 Ser-i kûyında revân ‘ışk ile cân virmek ile
Ola kim bir gün irem ol gül-i bâg-ı İrem’e

3 Sürer ol serv-i ser-efrâzuñ ayagına yüzin
Sâyeveş ol ki ber-â-ber ola hâk-i kademe

4 Eyledi hecr-i lebüñ hasret ile bagrumı kan
‘Işk derdi beni irgürdi soñ ucı bu deme

5 Ne kadar kendüye sûret virür ise büt-i çîn
Hüsn ile cânı mı var öyküne ol sen saneme

6 Leşker-i gam çü harâb itdi vücûdum mülkin
Gideyin başum alup ben dahı mülk-i ‘ademe

7 Nazmiyâ zulm idenüñ saña evi ola harâb
Sanma iflâh ola bu dâr-ı cihânda zaleme

Nev’-i dîger

4368 Ez-ân-ı Hafî

1 Ta’n ider kaddüñ ü haddüñ yine serv ü semene
Sünbülüñ sâye salar berg-i gül ü yâsemene

2 La’l-i cân-bahşuña dil irse bahâneyle irer
Yohsa ‘âlemde bahâ mı irer ol bî-semene

3 Servüñ endâmına lerze düşürüpdür kadüñüñ
Haberin bâd-ı sabâ ilteli serv-i çemene

4 Budur aldugı sabâ bûyını müşkîn saçuñuñ
Ki_armagan ilte anı Çîn ü Hıtâ vü Hoten’e

5 Ne durur sîm ile zer kim yoluña harc ideler
Kim utanur kişi cân virmege sen sîm-tene

6 Yog ola cânı teninde meger ol bî-basaruñ
Ki göñül virmeye sen hulkı ve hüsni hasene

7 Dişleri nazmı ile leblerinüñ vasfı Hafî
Kadr ü kıymet komadı la’l ile dürr-i ‘Aden’e

4369 Nazîre-i Resmî

1 Her ki dil baglasa ol turre-i müşkîn-resene
Yiridür kim düşe hâlüñ gibi çâh-ı zekana

2 Delinür tîşe-i endûh ile kûh olsa dili
Her ki Ferhâd ola sen husrev-i şîrîn-dehene

3 Salsa zülfini binâgûşına ol gonçe-dehen
Sanuram sâye salar sünbül-i ter yâsemene

4 Müntehâ kaddüñe Tûbâ dir iken ‘âli-nazar

Nice teşbîh idem ey hûri anı nârvene

5 Aglasam gelse hatuñ tañ mıdur ey serv-i revân
Ki viren neşv ü nemâ âb-ı revândur çemene

6 Biñ dil ü cân alınur bir dem eyâ câdu-firîb
Başlasa ala gözüñ al ile mekr ü fitene

7 Ol hasen-hüsnüñ idelden berü Resmî vasfın
Hüsn-i üslûb ile eş'ârı irişdi hasene

4370 Nazîre-i Zâtî

1 Kim ki bir medh-ı hasen söylese hüsn-i Hasan'a
Hak te'âlâ yaza dîvânına yüz biñ hasene

2 Âferîn sünbül-i pür-çînüñe ey hûb-ı Hıtâ
Kılca kıymet komadı nâfe-i müşk-i Hoten'e

3 Yüzinüñ agını görsün yüri ey serv-i revân
Bâgda âyîne-i hüsnüñi 'arz it semene

4 Dili agzında şeker olsun İlâhî göreyin
Kim ki şekker dir ise ol leb-i şekker-şikene

5 Zâtiyâ başına zindân olur âhir bu cihân
Kim ki dil Yûsuf'ını salsa o çâh-ı zekana

4371 Nazîre-i Zihnî

1 Nice muhyî dimeyem ol leb-i şîrîn-sühene
Cân bagışlar nice dil-mürdeye la'lin emene

2 Nükte kor la'l-i lebüñ lutfı nebât u şekere
Çîn-i zülfüñ nitekim nâfe-i müşk-i Hoten'e

3 N'ola el üzre yüzüñ mihrine tutılsa rakîb
Bâgbân bir gül içün biñ kez urur el dikene

4 Hasret-i zülf ü ruhuñ öldürür olursa beni
Misk birle yazalar Nûr du'âsın kefene

5 Zihni aglama hatı gelmedügin isterseñ
Çün matardur viren ihyâyı bilürsin çemene

4372 Nazîre-i Vefâyî

1 Lâleye ta'ne ider gül yañaguñ yâ semene
Zülfüñüñ sünbüli hoş nükte atar yâsemene

2 Gerçi gülşen tarafın şol iki âhû tolaşur
İremez lîk 'izâruñdaki âb u çemene

3 Dürr-i cândur hat-ı yâkûtı anuñ bes ne 'aceb
Hâtem-i la'li nasîb olmaz ise ehrimene

4 Reşki ey âhu-yı ra'nâ yine müşkîn saçuñuñ
İçürür hûn-ı ciger nâfe-i müşk-i Hoten'e

5 Zülf ü gamzeñ gamına düşdi Vefâyî vü ne gam
İtse cân-bâz heves çenber ü tîg u resene

4373 Li-mürettibihi

1 Dil virelden berü sen husrev-i şîrîn-dehene
Dönmişem 'ışk ile devrüñde senüñ Kûh-ken'e

2 Lutf idüp olma gel agyâr ile hem-dem her dem
Ey perî âdeme bak meyli ko her ehrimene

3 Nazar it yoluña cânlar viren üftâdelere
Şefkat it lutf ile cânâ seni cândan sevene

4 Her gün ey mâh-likâ mihr-i cihân-tâb-sıfat
Tâc-ı zer gey yaraşur sen sanem-i sîm-tene

5 Hasretinden lebüñüñ derd ile kan aglamadan
Nazmi'nüñ gözi yaşı döndi 'akîk-i Yemen'e

Nev'-i dîger

4374 Ez-ân-ı Ahmed Paşa

1 Müdde'î mahrem olup meclis-i cânânumuza
Zehr-i kahrın içürür dehr bizüm cânumuza

2 Dest-i gamdan kim ola kurtara dâmânumuzı
Ki_uzadur zulm elini zülfi girîbânımuza

3 Dil esîr oldugını gördi zenahdâna düşüp
Didi âzâdedür ol kim gire zindânumuza

4 Geldi pervâneleri cem'ine ol şem'-i bihişt
Gün gibi nûrı ziyâ virdi şebistânumuza

5 Süzme gamzeñ ki delersin dil-i mecrûhumuzı
Çözme zülfüñ nazar it hâl-i perîşânumuza

6 Yâra şîrîn sözinüñ sırrını sordum didi kim
Biz şeker toldururuz sözde nemekdânumuza

7 Öldürürseñ n'ola tek gâh gehî añmag içün
Bâri dâmânuñ ucın bandurasın kanumuza

8 Tîg-ı hecr Ahmed'e kan agladur uş hâme gibi
Kan ile yazuñ adın defter ü dîvânumuza

4375 Nazîre-i Tâcî-zâde

1 Gün yüzi virse ziyâ külbe-i ahzânumuza
Ola pervâne kamer şem'-i şebistânumuza

2 Gûşvâr olmag içün sen büt-i sîmîn-bedene
Dizdiler dürr ü güher rişte-i müşkânumuza

3 Bizi öldürmedügi hecr budur kim sîne

Gam ile toldı vü yol yok ki çıka cânumuza

4 Her dem öldür dir egerçi saña ‘uşşâkı rakîb
Girme şeytâna uyup sen sanemâ kanumuza

5 Gam degül gelmez iseñ göñline yâruñ ki gubâr
Ne revâdur ki gele hâtır-ı cânânumuza

6 Nakş urılmaz iken âb üstine hoş nakş olmış
Nakş-ı hâl ü hatı bu dîde-i giryânumuza

7 Ca’fer’üñ nâgme-i dil-sûzın işidüp didi yâr
‘Andelîb olsa yaraşur bu gülistânumuza

4376 Nazîre-i İshâk Çelebi

1 Yâr lutf ile gelüp külbe-i ahzânumuza
Bir nazar eylemedi hâl-i perîşânumuza

2 Yeter aglat beni cânâ demidür dûstlıg it
Gülmeye tâ ki ‘adû dîde-i giryânumuza

3 Bizi öldürmek içün gayrılara bûse virür
Teşnedür ol sanemüñ la’l-i lebi kanumuza

4 Gamzeden incine sanma bizi ey kaşı kemân
Biz müjeñ tîrini minnet bilürüz cânumuza

5 Hançerinden ölelüm çün bir ölümdür âhir
Ey ecel gel kerem it girme bizüm kanumuza

6 Ey sabâ Mekke hakı Ka’be sevâbın bulasın
İşiginde añar iseñ bizi cânânumuza

7 Kim var İshâk cihânda şu’arâ silkinde
Ki nazîre diye bu nazm-ı dür-efşânumuza

4377 Nazîre-i ‘Atâ

1 Âh kim kasd ideli gamzelerüñ cânumuza
Göz karardurlar imiş kim gireler kanumuza

2 Matla'-ı subh ideli yâr girîbânını dûr
Bir gün ol tâli'i virmedi girîbânumuza

3 Sâye-i serv-i ser-efrâzuñ ile ma'mûr it
Bir gün ey genc-i sa'âdet gel e vîrânumuza

4 Dest-i hecr ile büküp kaddümüzi dâl itdüñ
Dâldür zülfüñ ucı hâl-i perîşânumuza

5 Hamdü li'llah ki 'Atâ dûstı bildük min ba'd
Ölür isek de felek irmeye 'irfânumuza

4378 Nazîre-i Resmî

1 N'ola teşrîf idüben külbe-i ahzânumuza
Gelesin bir gice biñ minnet ola cânumuza

2 Yaka pervâne gibi bâl ile per sûhte-dil
Fer vire nûr-ı ruhuñ şem'-i şebistânumuza

3 Agzuñ añduguma hışm eylemesün gamzelerüñ
Hey di yok yire begüm susamasun kanumuza

4 Al ile ala gözüñ aldı dil ü cânumuzı
Gör bu bî-dîni dahı kasd ider îmânumuza

5 Neydügüm bezm-i belâ içre benüm neyden işit
Ki_iñiler âh ile âheng ider efgânumuza

6 Katı bî-asl durur Tûbi görüp şerminden
Baş eger añmaya sen serv-i hırâmânumuza

7 Resmi-i zâr[ı] görüp gülşen-i kûyında nigâr
Dir hezâr âferîn ol bülbül-i hoş-hˇânumuza

4379 Nazîre-i Şâmî

1 Özenür yine piyâle leb-i cânânumuza
Kim alup bûsesini_ide cefâ cânumuza

2 Dilemez dil saña karşu ki rakîb eyleye âh
İstemez bâd-ı bed esdügini bustânumuza

3 Çün bilürsin ki yüzüñ gülşeninüñ bülbüliyüz
Niye rahm itmeyesin nâle vü efgânumuza

4 Yakma pervâne-sıfat şem' ile 'âşıklaruñı
Bir bölük sûhteyüz girme bizüm kanumuza

5 Şi'r-i Şâmî'yi ruhuñ vasfı gülistân ideli
Reşk ider Sa'di-i Şirâz gülistânumuza

4380 Nazîre-i Zâtî

1 N'eyledük yâ Rab o hâl-i leb-i cânânumuza
Soralum dâg niçün urdı bizüm cânumuza

2 Didi kim sen ne imişsin neye ugradı bu halk
Kim kulak tutdı ise nâle vü efgânumuza

3 Nâr-ı gayretde ciger döne döne oldı kebâb
Su sepilsün yüregüme gel e biryânumuza

4 Tûbumuz çökdi yine didi ki tûb olmaz ise
Başuñuz tûb idevüz turre-i çevgânumuza

5 Şi'r-i şîrînüñi Zâtî göre Ferhâd ola
Husrev eylerse nazar defter ü dîvânumuza

4381 Nazîre-i Sabâyî

1 Rahm it ey serv-i revân dîde-i giryânumuza
Yohsa gark oldı cihân eşk-i firâvânumuza

2 Türk-i mesti çeküben hançeri cân kasdın ider

Veh bu kâfir ne ‘aceb diş biledi kanumuza

3 Sidre vü Tûbi’yi görmek dileseñ sûfi bugün
Müntehâ eyle nazar serv-i hırâmânumuza

4 Müstefîd olmag içün şems-i felek minnet ile
Mihr pervâne salur şem’-i şebistânumuza

5 Sanemâ sanma dili sakınuruz gamzeñden
Biz anuñ zahmını minnet bilürüz cânumuza

6 Zülfi çevgânına cân u seri tûb eylemişüz
Düşmenüñ kaç başı var kim gele meydânumuza

7 Çün Sabâyî olalı mihrüñe ey sâki karîn
Nûr bahşiş iderüz nüktede akrânumuza

4382 Nazîre-i Fakîrî

1 Gamzeñüñ tîri geçüpdür gam ile cânumuza
Lutf it ey kaşları yâ girme bizüm kanumuza

2 Hâr-ı gamdan ola kim kurtara bülbüllerini
Varalum yalvaralum ol gül-i handânumuza

3 Bir gice hâtırumuz yazmag içün cânânı
Okısak gelmeye mi külbe-i ahzânumuza

4 Mest-i lâ-ya’kıl olup kûy-ı harâbât içre
İdelüm her ne sıgar adumuza sanumuza

5 Dil-i bîmârı Fakîrî bilece aglayalum
Yüri hem-dem olalum dîde-i giryânumuza

4383 Li-mürettibihi

1 Nâr-ı gamda nazar idüp dil-i biryânumuza
Rahm idüp lutf ile gelseñ n’ola bir yanumuza

2 Şâd olup hâtırumuz gamdan olur def'-i kesâd
Yâr şol dem ki gele külbe-i ahzânumuza

3 Kanı ol dem ki_irişüp 'îd-ı visâle olalum
Cânumuz 'ışk ile kurbân ola cânânumuza

4 Ey kadeh hem-dem olup la'l-i leb-i yâra müdâm
Göze göz nice bir odlar yakasın cânumuza

5 Husrev-i milket-i nazm oldugumuz Nazmi bizüm
Bilür anlar ki nazar eyleye dîvânumuza

Nev'-i dîger

4384 Ez-ân-ı Tâli'î

1 N'ola ol yüzi güneş lutf ile bir kerrelige
Seyr idegelse kadem bassa bizüm gölgelige

2 Yakdı 'uşşâkı yine âteş-i dil-sûz-ı firâk
Meded itmezse nigârîn bize bir bûselige

3 İtlere vireyin oş oş dirin agyârı dili
Korkaram kim yine ol gözleri âhû elige

4 Nice nerm ola müselmânlar o kâfir beçe kim
Âhenîn göñlini döndürdi Firengî çelige

5 Sen boyı serv dil-ârâyı tek âzâd itsün
Dûstum hˇâceñe cânlar vireyin heftelige

6 Husrev-i hâver iken gün yüzüñ ayını görüp
Güni gör kim sanemâ girdi delikden delige

7 Tâli'î şi'rine diñ kimse nazîre dimesün
Beyt kim mermer ile yapıla yir yok helige

4385 Nazîre-i Âhî

1 N’ola kûyuñda itüñ lutf ile bir kerrelige
Dise yapışup etegüme bizüm gölgelige

2 Ger güzer eyler ise sîneme tîr-i gam-ı dûst
Sîne lutfından anuñ muhkem utanup elige

3 Câna cevrüñ ireli âh iderem sabr idemem
Nice sabr eyleyeyin irdi bıçag oh ilige

4 Ruhlaruñ ay u güni kovubanı tıkdı eve
Yine bî-çâreleri sokdı delikden delige

5 Âhi’nüñ eylemesün kimsene beytin tashîh
Beyt kim mermer ile yapıla yir yok helige

4386 Nazîre-i Me’âlî

1 Göndere tıfl-ı dili geh gehi bu gölgelige
Hˇâce şâgirdlerini kor nitekim öylelige

2 Üstühˇânlar ki var iki tarafında tenümüñ
Beñzer ey kaşı kemân tîr-keş ile belige

3 Sûfinüñ kalbi yanar çün aña sengîn dilüñi
Od çıkar çakılıcak seng nigârâ çelige

4 Pây-i kelbe yapışan gil nice beñzer nazar it
Müdde’înüñ ayagındagı mülevves gelige

5 Dil-berüñ ejder-i zülfinden idüp mâr hazer
Ey Me’âlî kaçuban girdi delikden delige

4387 Nazîre-i Zâtî

1 ‘Ârızuñ lutfını su görse şu deñlü elige
Geçe yirden yire vü gire delikden delige

2 Bî-edeblik idüben sîneñe öykünmese sîm

Sîm-keşler anı koymazdı delikden delige

3 Bir perî-peykerüñ ebrûsı hilâlin görüben
Âh kim yine göñül başladı dîvânelige

4 Kasr-ı kaddüm felege sâye salar bir gün eger
Sâye salsa o güneş gelse bizüm gölgelige

5 Göñlini aldı dirîgâ sögüben düşmene dûst
Zâtiyâ cevherini virdi Firengî çelige

4388 Li-mürettibihi

1 Hatt-ı haddüñ ki benefşe göre bir kerrelige
Gülşen içre başın aşaga bıragup elige

2 Hüsninüñ gördi bahârını karâr idemeyüp
Ey perî âb-ı revân başladı dîvânelige

3 Dûstum sîneñ ile düşmenüñ alduñ göñlin
Şol asıl sîmi degişdüñ o firengî helige

4 Gördi sen serv hevâsında yiler her dem bâd
Rûzgâr anı sokar oldı delikden delige

5 Nazmi'nüñ sînesine şol adar urduñ okı kim
Döndi ol ey kadi yâ tîr ile pür bir belige

Nev'-i dîger

4389 Ez-ân-ı Kemâl-i Zerd

1 Salınursañ n'ola ger 'âşık-ı şeydâlar ile
Pâdşehsin sen efendi yüri paşalar ile

2 'Îddur küştelerüñ üzre yüri kebk-sıfat
Zeyn iderseñ yaraşur sâkuñı hınnâlar ile

3 Dûd-ı âhum bu dü zülf ile dü ebrû nakşın
Safha-ı mâha yazar hatt-ı müsennâlar ile

4 Eşkümüñ katreleri yaşlu çıkar ‘ummândan
Yaş soruşdukça gözüm merdümi deryâlar ile

5 Ger görem itlerüñ oynaya uşadup süñügüm
Hûblar bâzi ider niteki cevzâlar ile

6 Nergis ister ki göre yüzüñi nâzüklik ile
Ser-i kûyuñda yürür göz yumup a’mâlar ile

7 Mest idüm nâ-geh ısırdum eñegin sîb sanup
Gördügince dahı taşlar beni ayvalar ile

8 Kapuña kim vara her gâh su’âl ide Kemâl
Basdurur itlerüñ anı kuru gavgâlar ile

4390 Nazîre-i ‘Abdü’l-kerîm-zâde

1 Kaşı her tîr ki atar sînemüze yâlar ile
Bâg-ı dil zeyn olur ol serv-i dil-ârâlar ile

2 Giceler düşde visâluñi baña va’de idüp
Beni yakduñ sanemâ va’de-i ferdâlar ile

3 Eriyüp bencileyin yanmaz idi odlara şem’
Hem-nişîn olmasa ger dil-ber-i ra’nâlar ile

4 Dil-i hûnîler asılsa yiridür ebrûña
Tâklar zeyn olur çün gül-i hamrâlar ile

5 Kapdı sihr ile dili sîneden ol gamze yine
Cânlar aparıcı şol nergis-i şehlâlar ile

6 Mihnetüñ bâdiyesinde dili pür-hûn olmış
Şol Hayâlî kuluñuñ âhu-yı sahrâlar ile

7 İrmedin vasluña ey dûst senüñ geldi hatuñ
Geçdi ‘ömrüm n’ideyin kurı temennâlar ile

4391 Nazîre-i ‘Amrî

1 H˘âba varsam heves-i zülf-i semen-sâlar ile
Kara düşler görürem bu kurı sevdâlar ile

2 Meye düşmiş yürür âvâre benüm gibi habâb
Bir nefes sohbet içün dil-ber-i ra’nâlar ile

3 Isırup boynını zeyn itdügüm ol kim yaraşur
Şem’-i kâfûr tonansa gül-i hamrâlar ile

4 Tatlu tatlu ki söger bûsesin aldukça nigâr
Pür ider agzumuzı şekkeri halvâlar ile

5 Hey ne şîrînlik olur hûblar uydurmag içün
‘Amri şi’rüñ heves-i la’l-i şeker-hâlar ile

4392 Nazîre-i Revânî

1 Hem-dem olalı göñül la’l-i şeker-hâlar ile
Hâtırum eglenimez tûti-i gûyâlar ile

2 Ferahından nice raks urmaya meclisde kadeh
Dâyimâ sohbet ider dil-ber-i ra’nâlar ile

3 Sûfiyâ halka-i zikre nice meyl ide göñül
Başı hoşdur çün anuñ zülf-i semen-sâlar ile

4 Oklaruñdan yine zeyn eyledüñ ey kaşı kemân
Sînemüñ bâgçesin serv-i dil-ârâlar ile

5 Korkaram saña Revânî geçe bir nakş nigâr
Ellerin çün yine nakş eyledi hınnâlar ile

4393 Nazîre-i Bahâri-i Müderris

1 Sohbet-i hâs iderüz dil-ber-i ra’nâlar ile

Gül gibi salınuruz serv-i dil-ârâlar ile

2 Nergis-i bâg-ı çemen düşse kesâda n'ola kim
Subha dek 'îş iderüz gözleri şehlâlar ile

3 Zâhidâ vasl-ı nigâr ise garaz irdük aña
Bizi sanma yiler oñmaz kurı sevdâlar ile

4 Elümüz câm-ı leb-i yâra irişmedügi gün
Eglerüz göñlümüzi sâgar-ı sahbâlar ile

5 Dün gice sinesine yine Bahârî yir yir
Çog elif çekdi hayâl-i kad-i bâlâlar ile

4394 Nazîre-i Fakîrî

1 Başumuz hoş olalı zülf-i semen-sâlar ile
'Ömrümüz geçdi bizüm bu kurı sevdâlar ile

2 Dâg-ı hûnîn ile zeyn eylemişüz kollarumuz
Bezmi zeyn itmege şâh-ı gül-i hamrâlar ile

3 Bâgda medh iderüz gül gibi her gonçe lebi
Şi'r-i rengîn okuyup bülbül-i gûyâlar ile

4 İtdi tahrîk çenâra yine gülşende nesîm
Ki_el salar raksa girür serv-i dil-ârâlar ile

5 Ey Fakîrî leb-i şîrînini vasf eyleyelüm
Berü gel 'îş idelüm şekkeri halvâlar ile

4395 Nazîre-i 'Andelîbî

1 Çü gülistân toludur bülbül-i gûyâlar ile
Seyr iderseñ yaraşur dil-ber-i ra'nâlar ile

2 Berü gel seyr idelüm sahn-ı fezâ-yı sahrâ
Zeyn olupdur sanemâ lâle-i hamrâlar ile

3 Nice feryâd u figân eylemesün bülbül kim
Gülsitân içi tolu gonçe-i ra’nâlar ile

4 İrgürem vasla diyü bugüne yarına salar
Günümüz geçdi bizüm va’de-i ferdâlar ile

5 ‘Andelîbî ne güzel serv-i revândur Memi Şâh
Salınursa yaraşur ‘âşık-ı şeydâlar ile

4396 Li-mürettibihi

1 Sohbet-i gülşen idüp serv-i dil-ârâlar ile
Gülelüm açılalum gel gül-i ra’nâlar ile

2 Okıyup şevk ile ebyât-ı Gülistân’ı revân
Virelüm bâga şeref bülbül-i gûyâlar ile

3 Sâkiyâ ‘işret ile def’-i gam idüp sâfî
Virelüm câna safâ câm-ı musaffâlar ile

4 Leb-i şîrînüñi yâd eyleyüp ey husrev-i hüsn
Virürüz rûha gıdâ şekkeri halvâlar ile

5 Nazmiyâ hasret-i la’l-i leb-i yâr ile müdâm
Göñlümüz egleyelüm bâde-i hamrâlar ile

Nev’-i dîger

4397 Ez-ân-ı Tâcî-zâde

1 İtmeyem mihr ü mahabbet dahı meh-rûlar ile
Gitmeyem bir tarafa serv-i semen-bûlar ile

2 Her nefes dil ne içün baglana dîvâne gibi
Resen-i zülf ü kemend-i ham-ı gîsûlar ile

3 Şol büti sevme ki saña göz idüp gayrılara
Döne bir yüzden işâret ide ebrûlar ile

4 Ne kadar gül gibi ra’nâ da olurlarsa kişi
Geçe yil gibi karâr itmeye bed-hûlar ile

5 Ca’ferâ sen anı sayd itmege kasd eyleme kim
Şîr-i nerler başa çıkmaz gözi âhûlar ile

4398 Nazîre-i Revânî
1 Subh-dem zînet idüp haddini gîsûlar ile
Bâg-ı hüsnini tonatmış yine şeb-bûlar ile

2 Germ olup çün dem urur mey leb-i gül-gûnuñdan
Sâkiyâ içmelüdür anı yiyir sular ile

3 Zühd ü takvâyı bozan lâle vü gül sohbetidür
Yoldaş olmalı degülmiş delükanlular ile

4 Tapu kılur saña ‘îd ayı gibi meh-rûlar
Merhabâ eyleyicek gûşe-i ebrûlar ile

5 Kâgıda yazsa Revânî ruh u zülfüñ vasfın
Gülşen-i Rûm’ı yazar sünbül-i Hindûlar ile

4399 Nazîre-i Me’âlî
1 Yürürem hasret-i zülf ü ruh-ı meh-rûlar ile
Gündüzin gussalar ile gice kaygular ile

2 Serv-kaddüñe anuñçün heves eyler dil ü cân
Hem-nefes olmag iyüdür kişi togrular ile

3 Dil-i pür-gam meger ol dem açıla ki_olına ‘îş
Mey ü mahbûb ile gülşende akar sular ile

4 Dil-rübâlar arasında nice beñzer agyâr
Saydgehde toñuza kim çıka âhûlar ile

5 Leblerin emdügüm içün beni bend itdi saçı

Didi hem-sohbet imişsin sen o kanlular ile

6 Sanki bir servdür üstinde iki ejderi var
Ol sehî-kad ki salınur ham-ı gîsûlar ile

7 Sûfinüñ meyli Me'âlî leb-i cânâna bu kim
Benginüñ başı hoş olur kamu tatlular ile

4400 Nazîre-i Mu'îdî

1 Ben ki sevdâ-zede oldum gam-ı gîsûlar ile
Gözüme uyhu görinmez kara kaygular ile

2 Hâl-i ruhsâruña yâ Rab nice kâfir dimeyem
Bahs ider oda düşüp yanmada Hindûlar ile

3 Yüzüñe tagılıcak sünbül-i zülf-i siyehüñ
Bezenür gülşen-i cân her yaña şeb-bûlar ile

4 Deşt ü sahrâya düşüp her yaña turmaz yilerem
Hem-dem olalı göñül gözleri âhûlar ile

5 Tâb-ı hüsn ile ki zülfüñde 'araklar dizilür
Riştedür zeyn olınur gvher ü lü'lü'ler ile

6 Kan yudup iñledügüm ne bilür ol kimsene kim
Subh olınca giceler 'îş ide çalgular ile

7 Nice biñ zühd ü vera' tâkı Mu'îdî ola ham
Bir işâret ki nigâr eyleye ebrûlar ile

4401 Nazîre-i Sürûrî-i Müderris

1 Bend iderseñ n'ola cânâ beni gîsûlar ile
Eyledi bu dili dîvâne çün ol bûlar ile

2 Şeb-i gamda yitürem her gice nâlân u enîn
Subha dek sohbet ider müdde'i meh-rûlar ile

3 Ya kaşuñla nic’idem gamzeñ okından ‘acabâ
Baş koşar katlüme ol bu iki câdûlar ile

4 Gözlerüm yaşına yüz virdüm ise başdan aşar
N’eyleyem bilimezem bu delükanlular ile

5 Ele getürimedi sini Sürûrî sanemâ
Gerçi cehd eyledi çok kuvvet-i bâzûlar ile

4402 Li-mürettibihi

1 Hâlüm âhir n’ola diyü hat-ı meh-rûlar ile
Yürürem ben kara yazulı bu kaygular ile

2 Başdan aşdı yine fettânlıgı âh ol sanemüñ
Baş koşaldan berü kâkülleri gîsûlar ile

3 Gül gibi göñlümüz açup yine şevk ile revân
Seyr-i gülzâr idelüm serv-i semen-bûlar ile

4 Kand-i la’lüñe şebîh oldugiçün ehl-i dilüñ
Kanda ise başı hoşdur kamu tatlular ile

5 Fikr-i dendânuñ ile tab’ı ki var Nazmî’nüñ
Beñzer ol bahre o kim pür ola lü’lü’ler ile

Nev’-i dîger

4403 Ez-ân-ı Revânî

1 Yâr kim ruhlarını zeyn ide kâküller ile
Nahl-ı güldür ki bulur zîneti sünbüller ile

2 Virelüm bezme şeref sâki tolularla yine
Meclisi zeyn idelüm tâze kızıl güller ile

3 Beñlerüñ hâli degülse ne ‘aceb sîneñden
Saklanur kanda ki kâfûr ola fülfüller ile

4 İdelüm çeng ü çıgân ile gülüñ sohbetini
Salalum ‘âleme âvâzeyi bülbüller ile

5 Gülşen-i cânda Revânî nice güller açılur
Yâr dül-bendini zeyn itse karanfüller ile

4404 Nazîre-i Şem’î
1 Nev-bahâr oldı yine ‘îş idelüm güller ile
Salalum ‘âleme âvâzeyi bülbüller ile

2 Virmedin bâd-ı ecel ‘ömr bahârını yile
Varalum gül direlüm saçları sünbüller ile

3 Görmek isterseñ eger mâh-ı süreyyâya karîn
Yâr dül-bendini gör ak karanfüller ile

4 N’ola mektûb-ı mahabbetde olursa mâhir
Toludur gonçe gibi koynı teressüller ile

5 Tâb-ı mülden yañaguñ gül gül olursa sâkî
Zeyn olur meclisümüz tâze kızıl güller ile

6 Şem’iyâ n’olsa gerek ‘arsa-i naz içre bugün
Koşalum tab’-ı semendin yine öñdüller ile

4405 Nazîre-i Şevkî
1 Gülsitânda mey-i nâb iç yine sen güller ile
Ben figân eyleyeyin âh ile bülbüller ile

2 Baş koşan kesilür sabr u dil ü dîninden
Beñi fülfül yañagı gül saçı sünbüller ile

3 Sâyeler serve uyar gibi saña uydı cihân
Şâhsın hüsn diyârında yüri kullar ile

4 Saña nice tokunur gülşen-i kûyuñda sabâ

Kıyamazken kişi urmaga seni güller ile

5 Hattınuñ cân ile mâtem-zedesidür sanasın
Ki yürür zülf-i siyehkârı kara çullar ile

6 Yaşum ile suvarup ‘aks-i gül-i handânuñ
Zeyn ider dîde sifâlini karanfüller ile

7 Şevki’nüñ sihr-nümâ tab’ı ki_ola nagme-serâ
Söyleşür gül gibi san bâgda bülbüller ile

4406 Nazîre-i Hüseynî

1 Nev-bahâr oldı yine ‘îş idelüm güller ile
Nâleyi irgürelüm göklere bülbüller ile

2 Vakt-i ‘îş oldı yine dâmen-i sahrâyı tutup
Yakalar çâk idelüm sohbet idüp güller ile

3 Dir görenler yüzüñi zülf-i perîşânuñ ile
Beñzer ol mushafa kim zeyn ola sünbüller ile

4 Eşk-i hûn-bârum ile kûze-i çeşmümi gören
Toludur dir sanemâ tâze karanfüller ile

5 Nev-bahâr irdi Hüseynî ele al câm-ı meyi
İçegör ‘îş idegör turma lebi müller ile

4407 Li-mürettibihi

1 Bâgda câm içelüm diller açup güller ile
Olalum nagme-serâ şevk ile bülbüller ile

2 Virelüm câna safâ ‘ömr-i ebed kesb idelüm
Câm içüp şol lebi gonçe saçı sünbüller ile

3 Bir iki üç güne dek meclisi ulaşduralum
Şol yüzi gül saçı sünbül beñi fülfüller ile

4 Hüsn meydânı senüñdür bugün ey şâh-süvâr
Koşagör nâz semendin yüri öñdüller ile

5 Nazmiyâ çün zulemât içre olur âb-ı hayât
Dil-ber örterse n'ola la'lini kâküller ile

Nev'-i dîger

4408 Ez-ân-ı Hâşimî-i 'Acem

1 Bezm-i mey eylemişem dün gice sultânlar ile
Nice sultânlar ile bî-ser ü sâmânlar ile

2 Vay ne hoş bildi ki yokdur beni Âdem'de vefâ
Ol ki Mecnûn gibi üns eyledi hayvânlar ile

3 Mestem ü 'âşık-ı şeydâ vü levendem yaka çâk
Gezerem şehri bütün cem'-i perîşânlar ile

4 Ne baña sabr müyesserdür ü ne vasl-ı habîb
Düşüben kûyına şeydâ olup efgânlar ile

5 Mey ü mahbûba beni tevbelüdür dirler imiş
Dûstlar nicideyin bu kuru bühtânlar ile

6 Hâşimi kâbil-i takrîr degül kıssa-ı 'ışk
Kim anı şerh idesin defter ü dîvânlar ile

4409 Nazîre-i İshâk Çelebi

1 İçelüm bezm-i çemende gül-i handânlar ile
Pâk-dâmenler ile çâk-girîbânlar ile

2 Göñlüñ âyinesini tefrika sengi sımadın
Hâtıruñ cem' idegör zülf-i perîşânlar ile

3 Cümle âfâka tola sît u sadâsı 'ışkuñ
Ben ki feryâda gelem nâle vü efgânlar ile

4 N’eyleyem dir ki ‘aceb haşr olıcak ol kâfir
Gam-ı hecr ile ölen bunca müselmânlar ile

5 Su gibi göñli gözi pâk gerekdür yüzi hâk
Ol ki hem-sâye ola serv-i hırâmânlar ile

6 Zevk-i ‘ışkı ne bilür ‘îş-ı nihân eylemeyen
Şol gedâ kisveti içindeki sultânlar ile

7 Zîr-i destüñde ola ‘ışk diyârı İshâk
Sen ki hem-pâ olasın bî-ser ü sâmânlar ile

4410 Nazîre-i ‘Amrî

1 Bâde-i la’l içelüm bî-ser ü sâmânlar ile
‘Işk tâcın urunan başına sultânlar ile

2 Gel ki gül nahlin alup meykedeye ‘azm idelüm
Başka sancak çekelüm biz dahı yârânlar ile

3 Yakalum sînemüze lâleleyin yir yir dâg
‘Işk odın ölçerelüm çâk girîbânlar ile

4 Vay Ferhâd ile Mecnûn ele girseydi bugün
Aglaşayduk dil-i şûrîde gamın anlar ile

5 Âhiretde sorusın vire güzelsüz mey içüp
Ol ki sohbet hevesin ide girân cânlar ile

6 Huldı zühhâda nasîb eyle İlâhî bizi ko
‘ışk ser-hoşları âşüfte vü hayrânlar ile

7 Mutribâ sâzuña’Amrî sözini dem-sâz it
Ki düşe gulguleler ‘âleme efgânlar ile

4411 Nazîre-i İbrâhîm Paşa

1 Seyr-i gülzâr idelüm serv-i hırâmânlar ile

Açalum göñlümüzi gonçe-i handânlar ile

2 Dil-berüñ dâmenine konmamaga zerre gubâr
Yollara su sepelüm dîde-i giryânlar ile

3 Nice yıllar yolına yil gibi yildüñ soñ ucı
Çıkmaduñ başa göñül zülf-i perîşânlar ile

4 Gülşen-i gamda göñül âteş-i hecr ile yanup
Gül-i sad-berge dönüpdür yine peykânlar ile

5 Yâr İbrâhim'i terk eyler ise bir gün ola
Arayup bulımaya şem'-i şebistânlar ile

4412 Nazîre-i Basîrî

1 Hem-nefes olalı cân nâle vü efgânlar ile
Mûmdur yanmaga dil şem'-i şebistânlar ile

2 Ser ü sâmân ne durur künc-i harâbâtda kim
Hoş durur sohbetümüz bî-ser ü sâmânlar ile

3 Biz semen-çihrelerüñ hadd ile hattın görelüm
Bâgbân egleni tursun gül ü reyhânlar ile

4 Cümle-i halk-ı cihân derdine dermân ister
Biz Hudâ'dan dilerüz derdini dermânlar ile

5 Ey Basîrî n'iderüz dahı selâmet yakasın
Çün melâmet yürürüz çâk-i girîbânlar ile

4413 Nazîre-i Muhibbî

1 İderüz sohbet-i mey serv-i hırâmânlar ile
Giceler hem-nefesüz subha dek efgânlar ile

2 'Âr u nâmûsı koyup koma melâmet yakasın
Yüri Mecnûn gibi sen çâk-i girîbânlar ile

3 Sakın aldanma ser-i zülf-i siyâhına göñül
Çıkmadı kimse başa zülf-i perîşânlar ile

4 Serv tek seyr-i semen içre salınsun yine yâr
Gevher-i eşk dökem yolına dâmânlar ile

5 Bezm-i gam içre Muhibbî giceler subha degin
Şem'veş âteş-i 'ışk ile yanar cânlar ile

4414 Ve lehu Eyzen

1 Bezm-i mey eylemişem dün gice cânânlar ile
Nice cânânlar ile server-i hûbânlar ile

2 Nice yıldur ki yilür zülf hevâsında göñül
Kara sevdâda yürür zülf-i perîşânlar ile

3 Kıssaya sıgmaz imiş çünki ser-i zülf-i nigâr
Şerh idemezsin anı defter ü dîvânlar ile

4 Vaslına irişimezsin yüri dîvâne göñül
Kim görüpdür ki gedâ 'îş ide sultânlar ile

5 Ey Muhibbî beni Âdemde vefânuñ adı yok
Taglara düş yüri şimden girü hayvânlar ile

4415 Nazîre-i Hazret-i Sultân Süleymân

1 'Işk câmın içelüm bî-ser ü sâmânlar ile
Giceden subha degin 'îş idelüm anlar ile

2 Başa tâc eyleyelüm sâgar-ı meyden sâkî
Başka sancak çekelüm âh idüp efgânlar ile

3 Lâleler gibi yine sîneyi pür-dâg idelüm
Gonçeveş çâk idelüm sîne girîbânlar ile

4 İdelüm la'l-i lebi yâdına mey nûş müdâm
Bu göñül derdine dermân idelüm anlar ile

5 Görmedük çünki Muhibbî beni Âdemde vefâ
Taglara düş yüri şimden girü hayvânlar ile

4416 Nazîre-i Tâli'î

1 Bâde nûş eylemişem dün gice cânânlar ile
Nice cânân bir alay âfet-i devrânlar ile

2 Şu kadar mest-i harâbâti vü bî-bâk oldum
Gezerem şehri bütün çâk-i girîbânlar ile

3 Toldı âfâk bugün nâle vü efgânumdan
Kanda varam dahı bu dîde-i giryânlar ile

4 Ân-ı hüsnüñle kaşuñ nûnı vü kaddüñ elifi
Beni öldürdi 'aceb n'eyleyelüm anlar ile

5 Tâli'î cem' ola mı hîç o mecmû'a-i hüsn
Bir bölük bahtı siyeh hâli perîşânlar ile

4417 Ve lehu

1 Ey gül-i nev yine bu tâze gülistânlar ile
Hüsn bâgın bezedüñ sünbül ü reyhânlar ile

2 Şevki mercân lebüñüñ cân u göñülden gitmez
Toludur hasret-i la'lüñle gözüm kanlar ile

3 'Âşıkuñ bagrı bütün olmaz eyâ kaşı kemân
Cigerin delmese gamzeñ okı peykânlar ile

4 Ey tabîb-i dil ü cân güç ile buldum derdüñ
Bunca yıldur ararın ben anı dermânlar ile

5 Ben za'îfe o cefâ-pîşe nazar eyler idi
Mûrlar kıssasın işitse Süleymânlar ile

6 El uzatmış bu gice sünbül-i dildâra rakîb

Göreyin asıla ol iti bek urganlar ile

7 Tâli'î'nüñ sanemâ hâli hemân it hâli
Sen gözi âhu enîs olalı yamanlar ile

4418 Nazîre-i Şem'î

1 Gelüñüz seyr idelüm serv-i hırâmânlar ile
İdelüm bâgı müşerref gül-i handânlar ile

2 Her varakdan okuyup mihr ü vefâ destânın
Açalum göñlümüzi gül gibi dîvânlar ile

3 Her kişi kendü vücûdında Süleymân olsun
Kuş dilin söyleşelüm murg-ı hoş-elhânlar ile

4 Bezm-i gülde yine kânûñ ile dem-sâz olalum
Bülbülüñ diñdürelüm sıklıgın efgânlar ile

5 Hûblar sögdi baña vâlih ü şeydâ göricek
Üşdiler taşladılar la'l-i Bedahşânlar ile

6 Bezm-i kesretden ayagı götürüp Şem'i yine
'Azm-i halvet idelüm şem'-i şebistânlar ile

4419 Ve lehu

1 Cân virürsem heves-i zülf-i perîşânlar ile
Cennete döndüreler kabrümi reyhânlar ile

2 Ne kara günlere kalduk ki kara yüzlü rakîb
Salınur sâye gibi serv-i hırâmânlar ile

3 Âteş-i la'l-i lebüñ kılmadı sînemde sükûn
Yaş döker gerçi gözüm üstine 'ummânlar ile

4 İşigüñ iti sifâliyle ciger kanın içen
Câm-ı Cem içmege 'âr eyleye sultânlar ile

5 Neydügin añlayasın Şem’i’nüñ ey mâh-cebîn
Zühreyi indüricek bezmüñe efgânlar ile

4420 Nazîre-i âaffârî

1 Toldı çeşmüm hadekinüñ kadehi kanlar ile
Tâs-ı sakkâ gibi kim pür ola mercânlar ile

2 Gonçelerle tolu bir gülşene döndi sînem
Zeyn idelden berü tîrüñ anı peykânlar ile

3 Gâh cismüm yile varmag içün âhumdan
Dem-be-dem su seperem dîde-i giryânlar ile

4 Ey melek yüzlü perî dîv-i rakîbe uyma
Âdem ol âdeme uy mûnis ol insânlar ile

5 Koçdukça göñül oglana dönermiş sanemâ
Tañ mı âaffâr kuluñ oynasa oglanlar ile

4421 Nazîre-i Hadîdî

1 Cân yanar nâr-ı firâk-ı ruh-ı cânânlar ile
Baş koşup dil salınur zülf-i perîşânlar ile

2 Bakdı dil-ber gözümüñ yaşına dir kûyumuzı
Korkaram seyl ala bu vech ile bârânlar ile

3 Deyr-i cân oldı hayâlüñle musavver sanemâ
Nitekim deyr-i cihân sûret-i cânânlar ile

4 Nâsıhâ nushı ko biz ‘âşık-ı şûrîdelerüz
Halk idelden bizi Hak bî-ser ü sâmânlar ile

5 Hân-kâh ehlini ko irdi Hadîdî çü bahâr
Sahn-ı bustânda salın serv-i hırâmânlar ile

4422 Nazîre-i Zâtî

1 Bâgda ‘îş idelüm bu gice hoş-hˇânlar ile

Uyhusın uçuralum bülbülüñ efgânlar ile

2 Reşk-i eflâk-i berîn eyleyelüm bezmümüzi
Şöyle tezyîn idelüm şem'-i şebistânlar ile

3 İdelüm sûz ile murg-ı dil-i 'Attâr'ı kebâb
Mantıku't-tayr okuyup murg-ı hoş-elhânlar ile

4 Mûm ile okıyalum meclise pervâneleri
Añışup göynügümüz yânışalum anlar ile

5 Yoluma ölmez imiş öldüreyin anı dimiş
Yâr öldürmesün ayduñ bizi bühtânlar ile

6 Lekedür gördi ki 'uşşâk vücûdında hayât
Yudı Mansûr revân ol elüñi kanlar ile

7 Tapuñı görene Zâtî dil ü cân eyledi nezr
Ka'be-i vuslatuñı istedi kurbânlar ile

4423 Nazîre-i Revânî

1 Acışur yine kadehler gül-i handânlar ile
Söyleşür bülbüleler murg-ı hoş-elhânlar ile

2 Gün gibi virme sakın bir kadehi dünyâya
Sâki götür ayagı bî-ser ü sâmânlar ile

3 Sûfiler bezmine 'âşık varayın dime sakın
'Ârif olan turup oturmaya nâ-dânlar ile

4 'Işk hâli nice takrîr ola kim şerh olmaz
Sîneler şerhaları çâk-i girîbânlar ile

5 Sînede dâg u elif çünki yiter tabl u 'alem
Begligüñ var Revânî yüri sultânlar ile

4424 Nazîre-i 'Atâ

1 Diller açıldı vefâ-pîşelü cânânlar ile
Memleketler yapılur ‘adl usa sultânlar ile

2 Hâk-i pâyüm didügince yüzümüz yire düşer
Bizi gâyetde utandurdı bu ihsânlar ile

3 Mâh-rûlar ki bir ân içre biri biñ dil alur
Dehrüñ âfetleridür kim çıkışur anlar ile

4 Bir senüñ gibi güneş yüzlü cefâ-pîşe ‘aceb
Bî-vefâ dünyede hîç gele mi mi devrânlar ile

5 Bir kitâb eyleyeyin hâlümi hecrüñde tamâm
Fasl u bâbın yazayın cümle kızıl kanlar ile

6 Cânına geçdi ‘Atâ’nuñ elem ü derd ü firâk
Nâz u cevr ise yiter hey begüm oranlar ile

4425 Nazîre-i Remzî

1 Baş açuk beglik ider başına sultânlar ile
Mest ü rüsvâ yüriyen bî-ser ü sâmânlar ile

2 Ehl-i ‘ışk ola mı hem-dem vara sûfîlere hîç
Mey içenler nice yek-reng ola hayrânlar ile

3 Ruhuña oldı mu’ârız diyü pervâne-sıfat
Bahs ider dil tutuşur şem’-i şebistânlar ile

4 Gözlerüm ‘aks-i leb-i la’l-i nigâr ile benüm
Tâs-ı sakkâya dönüpdür tolu mercânlar ile

5 Bir perî-rûda ki ân ola olur şîvesi nâz
Uşbu yüzden olacak kim çıkışur anlar ile

6 Ol şehüñ kasr-ı hümâyûnı felekden yücedür
Nice i’lâm ide ahvâlümi efgânlar ile

7 Remziyâ irtesi düş ‘âlemin itmiş gibidür
Gice mey sohbetin iden kişi cânânlar ile

4426 Nazîre-i Mihrî

1 Yine zeyn oldı cihân bâgı gülistânlar ile
Gel e seyrân idelüm biz dahı cânânlar ile

2 Getürüp perde-i ‘uşşâkı ser-âgâz idelüm
Bülbüli yâr idelüm nâle vü efgânlar ile

3 İçelüm la’l-i şarâbından o gül çihrelerüñ
Müdde’înüñ yüregin tolduralum kanlar ile

4 Yaşum ırmagı kenârın tolaşup seyr idelüm
Salınup lâle-had ü serv-i hırâmânlar ile

5 Oldı sahn-ı çemenüñ gûşeleri bâg-ı bihişt
Gel e biz de olalum hûri vü gılmânlar ile

6 Yakalum cân u göñül mûmıla cân micmerini
Subha dek ‘îş idelüm şem’-i şebistânlar ile

7 ‘Ömr bir anda geçer devr-i gül eyyâm dahı
Bâki kalmaz bu zamân dahı geçür anlar ile

8 Mihri hem-dem olagör ‘ömr-i tavîl ister iseñ
Zülf[i] sünbül gözi nergis hatı reyhânlar ile

4427 Nazîre-i Celîlî

1 Gülşene açılalum gonçe-i handânlar ile
‘Ar’ara dik gelelüm serv-i hırâmânlar ile

2 Çeng idüp kaddümüzi nây idelüm nâlemüzi
Çalalum çagıralum ‘îş idelüm anlar ile

3 Bâgda gonçe vü gülden idinüp gûş u dehen
Diyelüm işidelüm murg-ı hoş-elhânlar ile

4 ‘Ârızı hattı eger kim vire ol mâha hüsûf
Çeker idüm bu felek tâsını efgânlar ile

5 Ey Celîlî ayagı tozına cevher diyenüñ
Gözine kül olalum kuhl-ı Sıfâhânlar ile

4428 Nazîre-i Visâlî

1 Gözlerüñ aldı göñüller komadı cânlar ile
‘Âlemi yakduñ a zâlim iki fettânlar ile

2 Asdı zülfine dili salmadı çâh-ı zekana
Beñzer ol çâh-ı zenahdân toludur cânlar ile

3 Himmeti hâzır ola pîr-i mugânuñ ki müdâm
Devletinde mey içerler güzel oglanlar ile

4 Pîr-i dânâya ögüt vir baña pîrâne didüm
Var yigit olma musâhib didi nâ-dânlar ile

5 Didi kûyuñda Visâlî’nüñ işiden âhın
İtdi pür gülşeni bülbül yine efgânlar ile

4429 Nazîre-i Le’âlî

1 Terk-i ‘âr idüp olan bî-ser ü sâmânlar ile
Hem-nişîn olmaga ‘âr eyleye sultânlar ile

2 Dil hevâdâr oluban ger ire vasluña şehâ
Tahtını yil götürür ola Süleymânlar ile

3 Sen gül-i piste-dehenle kelimât itmiş iken
Düşde söyleşdüm idi gonçe-i handânlar ile

4 Gül yüzüñ şevki ile gülşen-i kûyuñda şehâ
Bülbüli lâl ide nâle vü efgânlar ile

5 Ol şeh-i hüsne Le’âlî dime kim hem-dem olam

Görmedi kimse gedâ baş koşa sultânlar ile

4430 Ve lehu

1 Bûseler kılsa bedel dil-ber eger cânlar ile
Yeñi cânlar bula diller yine dermânlar ile

2 Hatt-ı müşkîn gelicek gerd-i ‘izârında didüm
Sanki çevrildi gülüñ çevresi reyhânlar ile

3 Boyına meyl idüben mûyına tolaşdı göñül
Kaldı âşüfte dil ol zülf-i perîşânlar ile

4 Tîr-i âhum feleküñ deldi ser-â-pâ tenini
Mihr ü meh idemedi def’ini kalkanlar ile

5 Derd-i dil-berle Le’âlî hele var hoş geçe tur
Vakt ola dil-ber ire derdüñe dermânlar ile

4431 Ve lehu

1 Çeşmi kanlar döküben hançer-i müjgânlar ile
Kûyını Ka’be sıfat pür ide kurbânlar ile

2 Gamzesi tîrile sînemi toldurdı nigâr
‘Ömri çog ola bizi toyladı ihsânlar ile

3 Hâne-i dilde dahı kalmadı bir tîre mahal
Çünki dil-ber pür idüpdür anı peykânlar ile

4 Rind olan ‘ahd ile peymâneyi terk eyleyimez
Hemîn oldur yürür ol zâhidi peymânlar ile

5 Ey Le’âlî zer ü sîme dime kim meyl ide yâr
Pür durur dürc-i dehânı dür ü mercânlar ile

4432 Nazîre-i Râzî

1 Koyalum ‘îş-ı müdâm itmegi sultânlar ile
Sohbet-i hâs idelüm bî-ser ü sâmânlar ile

2 Gayret-i çerh-ı berîn oldı müzeyyen subha degin
Bezenüp bezm gice şem'-i şebistânlar ile

3 Lâleveş la'lüñe öykündügiçün dest-i sabâ
Gonçenüñ agzını toldurdı kızıl kanlar ile

4 Kaldı öykünledi reftârda dildâra çenâr
Bâgda el bir idüp serv-i hırâmânlar ile

5 Cân revân itmez imiş şevk-i dehânumla diyüp
Var helâk itme beni yok yire bühtânlar ile

6 Vireyüm nazma Nizâmî gibi şol deñlü nizâm
Âferîn ide gören nükte-i Selmân'lar ile

7 Râzi'ye rûze-i hicrânuñ idüp Hak râzî
'Îd-ı vasluñda bugün doyladı ihsânlar ile

4433 Nazîre-i Şevkî

1 Sen gülistânda mey iç var gül-i handânlar ile
Ben figân eyleyeyin bülbül-i hoş-hˇânlar ile

2 Varımaduk başa bu kâkül-i bî-cânlar ile
Kalduk ayakda ser-i zülf-i perîşânlar ile

3 Dir ne cânlar ile vardugumuz bu ki varur
Hasteler menzil-i hâcâta çü kurbânlar ile

4 Oldı agyâr ile yâr ol saçı Leylâ çü yine
Düşeyin taglara Mecnûn gibi efgânlar ile

5 İtlerüñ ile ciger kanın içem gibi yine
Görürem 'îş iderem hˇâbda sultânlar ile

6 Tîg-ı cevr ile şehîd eyleyicek yâr beni
Hâlümi seng-i mezâruma yazuñ kanlar ile

7 Her gice subha degin ey yüzi meh bezmüñde
Mûmdur yanmaga dil şem'-i şebistânlar ile

8 Şevki'nüñ sihr-nümâ tab'ı ki_ola nagme-serâ
Söyleşür gül gibi ol murg-ı hoş-elhânlar ile

9 Sûfiye Kevser u hûr ola müyesser ki bize
İtdi teslîm şarâbı güzel oglanlar ile

4434 Nazîre-i Rahmânî

1 Baş koşup sohbet iden bî-ser ü sâmânlar ile
'Îş u 'işret hevesin kılmaya sultânlar ile

2 'Aks-i la'lüñle gözüm sanki o sîmîn-bedenüñ
Kafes-i zergere dönmiş tolu mercânlar ile

3 Dîde müjgân-ı dem-âlûde_mi sarrâf-sıfat
Riştelerdür san asar la'l-i Bedahşânlar ile

4 Gözüm ögrenmedi sûfîler ile sohbete hîç
Nice insân ola kim üns ide hayvânlar ile

5 Sanma Rahmâni felekde görinen encüm ola
Bezmümüz 'aksi durur şem'-i şebistânlar ile

4435 Nazîre-i Vahyî

1 Toldı çeşmüm hadakınuñ kadehi kanlar ile
Tâs-ı sakkâ gibi kim pür ola mercânlar ile

2 Gonçelerle tolu bir gülşene döndi sînem
Tolduraldan berü tîrüñ anı peykânlar ile

3 Zî-sa'âdet ki kenâra çeküben âb-ı revân
Ne safâlar sürer ol serv-i hırâmânlar ile

4 Kâh-ı cismüm yile varmamag içün âhumdan

Dem-be-dem su seperem dîde-i giryânlar ile

5 Nev-cevân oldı yine olmış iken pîr-i köhen
Hem-nişîn olalı Vahyî güzel oglanlar ile

4436 Nazîre-i Sürûrî-i Müderris
1 Yalıñ oldum tutuşup dûzeh-i hicrânlar ile
Dilleşürsem yaraşur âteş-i sûzânlar ile

2 Leblerüñdür didiler derd-i dilüñ dermânı
Yetiş ey dûst benüm derdüme dermânlar ile

3 Hûr u cennet saña sûfî bize gılmânı gerek
Hoş degişdük yine biz ‘avreti oglanlar ile

4 Bir nice kûyuñ iti lâşe-i agyâra üşüp
Cem’ olup ‘îş iderüz zümre-i yârânlar ile

5 Çün gedâ-yı ser-i kûyuñ ile oldum hem-dem
Ne işüm var benüm yâ dahı sultânlar ile

6 Heves-i köhne bahâr ide diyü sen servi
Çemeni tâzeledüm dîde-i giryânlar ile

7 Ey Sürûrî umaram görmeye tamuyu gözüñ
Yâr çün yakdı beni âteş-i hecrânlar ile

4437 Nazîre-i Bahârî-i Müderris
1 Gûşe-i dil ki tolupdur gam-ı cânânlar ile
Beñzer ol hâneye kim pür ola mihmânlar ile

2 Ger ölürsem gam-ı sevdâ-yı ruh u zülfiyle
Zeyn idüñ kabrümüñ üstin gül ü reyhânlar ile

3 Jeng-i gamdan gelüñüz âyine-i tab’umuzı
Sulayup pâk idelüm câm-ı mey-efşânlar ile

4 Dûstlar vasf-ı nigârı yazalum levh-i dile
Ne virüp alımazuz defter ü dîvânlar ile

5 Serv-kadlerle Bahârî ki dem-â-dem salınur
Beñzer ol bendeye kim seyr ide sultânlar ile

4438 Nazîre-i Şifâyî

1 Mey-i gülfâm içelüm lâle-i nu'mânlar ile
Gül gibi açılalum gonçe-i handânlar ile

2 Ruhları şevki ile bülbül-i gûyâ olalum
Diyelüm işidelüm murg-ı hoş-elhânlar ile

3 Yanalum yakılalum sûz ile pervâne-sıfat
Kanda kim cem' olavuz şem'-i şebistânlar ile

4 Zeyn idüp dilde hayâlini perî-çihrelerüñ
Sohbet-i hâs idelüm her gice sultânlar ile

5 Her varakdan yine gül gibi vefâ nâmelerin
Yazalum okuyalum defter ü dîvânlar ile

6 Öpüşüp kocuşalum sâki tolular içelüm
Devrümüz hoş geçürüp âfet-i devrânlar ile

7 Ey Şifâyî gülelüm gâh gehî aglayalum
Mest ü hayrân gezelüm çâk girîbânlar ile

4439 Nazîre-i Kâdî

1 Baş koşanlar heves-i zülf-i perîşânlar ile
Vâdi-i gamda yürür bî-ser ü sâmânlar ile

2 Bezm-i hüsni yine germ itmek içün kâkül-i dûst
Micmer-i zülfin asar sünbül ü reyhânlar ile

3 İrmedin câm-ı ecel bâde-i gül-reng içelüm
'İşve vü nâzı güzel âfet-i devrânlar ile

4 Cân viren gülşen-i kûyında lebi şevki ile
Yiri nûr olsun anuñ Kevser ü Rıdvânlar ile

5 Gül gibi her yüze ‘arz itme cemâlüñ gülini
Kâdi-i haste-dili koyuban efgânlar ile

4440 Nazîre-i Kâmî-i Kâdî

1 Baş açuk yalın ayak çâk-i girîbânlar ile
Kûyuñı geşt idelüm bî-ser ü sâmânlar ile

2 İtlerüñle ser-i kûyuñ tolaşalum varalum
Seyr-i gülzâr idelüm biz dahı yârânlar ile

3 Çeng idüp kâmetümüz ney gibi nâlân olalum
Dâyireñde yanalum ‘ûd olup efgânlar ile

4 Bâd-ı gerd-i rehüñ ey şeh ne safâ buldı yiler
Ka’be-i kûyuñı sa’y eyleyü cevlânlar ile

5 Bezm-i ‘ışkuñda elifler çekelüm sînemüze
Sohbet-i hâs idelüm serv-i hırâmânlar ile

4441 Nazîre-i Hilâlî-i Kazzâz

1 Cân virürsem heves-i kâmet-i cânânlar ile
Kabrümi zeyn idesüz serv-i hırâmânlar ile

2 Ân-ı hüsn ile güzeller dil alurlar ânî
Nice_ola hâlümüz ey dil ‘acabâ anlar ile

3 Bezm-i fürkatde añup derd ile göynüklerümüz
Yanalum yakılalum şem’-i şebistânlar ile

4 Cevr iderler bize âfetler uyup devrâna
Bilmezüz n’eyleyelüm âfet-i devrânlar ile

5 Böyle kalmazduñ ayaklarda Hilâlî pâ-mâl

Başa varılsa eger zülf-i perîşânlar ile

4442 Nazîre-i Gedâyî

1 Cennet içinde ider ‘işreti gılmânlar ile
Gülsitânda yiyüp içen güzel oglanlar ile

2 Bu ne beglik ü ne şehlik gibidür ‘âlemde
‘Îş u nûş ide müdâmî kişi hûbânlar ile

3 Bend iderler seni çok başludur ol kâküller
Bile baş koşma direm saña göñül anlar ile

4 Dil ü cânı bile alup giderem işigüñe
Hâcı gibi ki vara Ka’be’ye kurbânlar ile

5 Bile ‘akl ile başuñ varlıgını cehl-i hebâ
Her ki bir dem tuta dem bî-ser ü sâmânlar ile

6 ‘Akl u fikrümi perâkende ider hayrânam
Nice varam başa bu zülf-i perîşânlar ile

7 Ey Gedâyî güzer iden bu ten-i süflîden
‘Âlem-i ‘ulvide mesken tuta hâs cânlar ile

4443 Nazîre-i Hasbî

1 Cân virürsem heves-i zülf-i perîşânlar ile
Kabrümi zeyn ideler sünbül ü reyhânlar ile

2 Rind ü şûrîde vü rüsvâ yürürem mest ü harâb
Şöhre-i şehr oluban çâk girîbânlar ile

3 Çeşm-i hûn-rîz ile müjgânlar ucından dem dem
Toludur gözlerümüñ kâseleri kanlar ile

4 Leb ü dendânı hayâliyle ölürsem ben eger
Pür ola hâk-i mezârum dür ü mercânlar ile

5 Hasbiyâ nâlem işidüp didi dil-ber neyiki
Devr iden kûyumuzı nâle vü efgânlar ile

4444 Nazîre-i Latîfî-i Kastamonî

1 Seyr-i bâg eyleyelüm serv-i hırâmânlar ile
‘Azm-i gülzâr idelüm gonçe-i handânlar ile

2 Âteş-i şevk-i ruhuñ yâdına pervâne-sıfat
Yanalum yakılalum şem’-i şebistânlar ile

3 Katre-i hûn-ı cigerden yaşumuñ sakkâsı
Gözlerüm yaşını zeyn eyledi mercânlar ile

4 Döne döne bize itdügi cefâyı bilsün
Felegi iñledelüm nâle vü efgânlar ile

5 Bülbül-i tab’ Latîfi çemene kıldı heves
İtdi gül sohbetini gonçe-i handânlar ile

4445 Nazîre-i Fakîrî

1 Seyr-i gülzâr idelüm gonçe-i handânlar ile
Gül gibi salınalum serv-i hırâmânlar ile

2 El alup pîr-i mugândan düşelüm ayagına
Varalum meykedeye bî-ser ü sâmânlar ile

3 Ger ölem hecr-i ruh u zülf-i hamıyla yâruñ
Kabrümi zeyn idesüz şem’-i şebistânlar ile

4 Jeng-i gamdan dil ü cân âyinesin pâk idelüm
Mest-i lâ-ya’kıl olup vâlih ü hayrânlar ile

5 Kabrümüz ola ziyâretgeh-i ‘uşşâk-ı cihân
Ey Fakîrî ger ölürsek gam-ı cânânlar ile

4446 Li-mürettibihi

1 İdicek sohbet-i mül gül gibi cânânlar ile

Kesb ider zevk u safâlar dil ü cân anlar ile

2 Her güneş yüzlünüñ öñine düşüp gülşende
Sâyeveş salınalum serv-i hırâmânlar ile

3 İki fettân gözi cân âfetidür cânânuñ
Nice_ola hâlümüz âh ol iki fettânlar ile

4 Ehl-i ıtlâk adı Mecnûn'a olınmaz ıtlâk
Gerçi insi kodı üns itdi o hayvânlar ile

5 Nazmi'nüñ tab'ı hayâl-i leb ü dendânuñ ile
Beñzer ol bahre pür ola dür ü mercânlar ile

Nev'-i dîger

4447 Ez-ân-ı Necâtî

1 Yine baglandı göñül zülf-i siyehkâruñ ile
Yine dâglandı ciger âteş-i ruhsâruñ ile

2 Dirgürem dimiş idüñ gamzeñüñ öldürdügini
Yine bir bûseñi alam gibi ikrâruñ ile

3 Sürinür su gibi yüz üzre gelür kanlu yaşum
Garazı bu ki müşerref ola ola dîdâruñ ile

4 Sâye-perver yaraşur serv-i sehî lutf eyle
Yirlere çalma ben üftâdeyi reftâruñ ile

5 İt gibi hˇâr u hacil olsun iki 'âlemde
Ser-i kûyuñ itini bir gören agyâruñ ile

6 Ol degüldür ki gözüñ yaşın uralar yüzüñe
Yâr oldur ki kabûl ide seni varuñ ile

7 Eser-i şâm u seher yog idi dünyâda dahı

‘Işkı müşk ider idük turre-i tarrâruñ ile

8 Sözüñüñ sûzı ile yandı Necâtî dil ü cân
Göreyin kim yine sen odlara eş’âruñ ile

4448 Nazîre-i Kemâl Paşa-zâde

1 Kimse başa çıkamaz turre-i tarrâruñ ile
Kimse söz söyleyemez la’l-i şeker-bâruñ ile

2 ‘Andelîb-i dili gördükçe açılur gülerek
Var bilişlik eseri ol ruh-ı gül-nâruñ ile

3 Müdde’î zülfine zünnâr didüñ ol sanemüñ
Hey ne kâfirsin asaydı seni zünnâruñ ile

4 Âşinâ olmaga sa’y it seg-i kûyıyla göñül
İl ne dirse diye sen yâr olagör yâruñ ile

5 Yanma yakılma iñen sûz virüp sûzlaruñ
Yakduñ odlara cihân halkını eş’âruñ ile

4449 Nazîre-i Tâcî-zâde

1 Düşde dir idüm olam devlet-i dîdâruñ ile
Gözlerüm uyhu yüzin görmedi efkâruñ ile

2 Zahm-ı peykânuñ iderdi ebedî zinde beni
Ölmesem gayrılara atılan oklaruñ ile

3 Her nihâl-i güle bak her kişinüñ başınd
Od yanar şem’ gibi âteş-i ruhsâruñ ile

4 Mihrüñ üftâdesidür bekler uzun gün kapuñı
Bilmezem n’eyleyelüm sâye-i dîvâruñ ile

5 ‘Işk hayrânları bülbül gibi hayvân degül a
Ey bahâr aldayamazsın gül ü gülzâruñ ile

6 Yâra dime gamuñı sûzuña taşlar göyinür
Yüregini yakasın vakt ola güftâruñ ile

7 Bu dem ayırd oluram gamze-i hûn-rîzüñ içün
Nice bir kanlu bıçaklu olam agyâruñ ile

8 Mürdeler zinde olur çünki kıyâmet kopıcak
Sır nedür Ca'fer ölür şîve-i reftâruñ ile

4450 Nazîre-i İshâk Çelebi

1 Söze gelse dehenüñ la'-i şeker-bâruñ ile
Cân virür mürdelere lezzet-i güftâruñ ile

2 Feleke irmez işigüñ gün ile bile togar
N'idelüm n'eyleyelüm sâye-i dîvâruñ ile

3 Ravza-i cennet içinde göricek Rıdvânı
Yakasın gibi gelür âteş-i ruhsâruñ ile

4 Fitne fenninde ser-âmed geçer ey dûst kaşuñ
Baş koşaldan berü ol zülf-i siyehkâruñ ile

5 Nice âh itmeyeyin hırmen-i sabrum dagıdup
Dâmenüñ yile virür şîve-i reftâruñ ile

6 Cehd idüp kendözüme gelmege yol bulımazam
Kendümi nâ-geh unıtsam gam-ı efkâruñ ile

7 Hâkden kaldurasın haşr olıcak İshâk'ı
Şimdi ger öldüresin va'de-i dîdâruñ ile

4451 Nazîre-i 'Atâ

1 Cân çıkarken sög e şol la'l-i şeker-bâruñ ile
Döymesün cân elemin lezzet-i güftâruñ ile

2 Sâyeveş n'ola sarâyuñı tolansam yürüsem
Kara yirden bile turdum der ü dîvâruñ ile

3 Sözlerüm sûzı yakarsa ne ‘aceb âfâkı
Yakduñ ey mihr sen ol âteşi ruhsâruñ ile

4 Söze gel tûtiye şekker yemegi ta’lîm it
Salın ögret yürüyüş keklige reftâruñ ile

5 Mihnet ü derd ü belâ hem-demi ya’nî ki ‘Atâ
Bir zamân idi müşerref idi dîdâruñ ile

4452 Nazîre-i Lâmi’î

1 Gül eger da’vi-i reng eyleye ruhsâruñ ile
Agzı tadın vir aña la’l-i şeker-bâruñ ile

2 Nice hâmem gibi öan aglamayam devrândan
Kadr-i Yâkût’ı sıduñ bu hat-ı jengâruñ ile

3 Ey güneş ‘âşık-ı ‘uryânı yiter yak yandur
Bulup ol kapuda yüz câme-i zerkâruñ ile

4 Fitne-i hattuñ ile cân çıkışurdı ammâ
Başa varmaz işi ol turre-i tarrâruñ ile

5 Revnak-ı subh ile kuhlın gicenüñ ugrılar
N’eylesün şems ü kamer bu iki ‘ayyâruñ ile

6 Gün gibi kûyını yiter tolan ey ehl-i ‘asâ
Çerhveş dâyireler çiz yüri pergâruñ ile

7 Lâmi’î ‘aynına salmaz zer otagın güneşin
Devletüñde geçinür sâye-i dîvâruñ ile

4453 Nazîre-i Muhibbî

1 Kim çıkar başa senüñ zülf-i siyehkâruñ ile
Oda yanar dil ü cân âteş-i ruhsâruñ ile

2 Düşde gördüm dir idüm gün yüzüñi ben senüñ âh

Görmezem uyhu yüzin zerrece efkâruñ ile

3 Ser-i kûyında musâhib olıgör itlerine
Her ne dirlerse ko sen yâr olagör yâruñ ile

4 Fitne fenninde ser-âmed dir isem kaşuña râst
Baş koşar çünki şehâ turre-i tarrâruñ ile

5 Ne tiz unutduñ eyâ dûst Muhibbî kuluñı
Çok zamân idi müşerref idi dîdâruñ ile

4454 Nazîre-i Zâtî

1 Katı saht âyineler gayret-i ruhsâruñ ile
Berberüñ bitdi işi hatt-ı siyehkâruñ ile

2 Şevkden yire göge sıgmayup ey mâh güneş
Her seher çerhe girür hâlet-i ruhsâruñ ile

3 Ey güneş olma mukârin kamer âyinesine
İçine od düşürürsin ruh-ı gül-nâruñ ile

4 Zâhidüñ hâli yavuz ta’ne taşın turmaz atar
Ceng ider hâlini gör ‘âşık-ı dîdâruñ ile

5 Ben perîşânuñ eli bir kılına irmedi âh
Şâne nice tutuşur turre-i tarrâruñ ile

6 Olmaz ey Yûsuf-ı hüsn ol kerem ü lutfa bahâ
Seyr-i bâzâr idesin ger bu harîdâruñ ile

7 Yana yana n’ola Zâtî okusa halk-ı cihân
Şem’veş dil tutuşur âteş-i eş’âruñ ile

4455 Ve lehu

1 Od düşürdüñ dile cânâ ruh-ı gül-nâruñ ile
‘Aklum ugruladuñ ol gamze-i ‘ayyâruñ ile

2 Hızr’ı gördüm didi ölmezsin eger kim hûşe
Dirligüñ âb-ı hayât-ı leb-i dildâruñ ile

3 Bahr içinde görinen sanma cezâyir ola âb
Hâk koydı başına hasret-i dîdâruñ ile

4 Umaram kim eridem mermeri ben bu gazeli
Yana yana okusam hâlet-i ruhsâruñ ile

5 Zâti bîmâruña telkîni sen it ölür iken
Tuymasın cân acısın lezzet-i güftâruñ ile

4456 Nazîre-i Revânî
1 Güller açıldı yine gayret-i ruhsâruñ ile
Sünbülüñ bitdi işi turre-i tarrâruñ ile

2 Geldügince kapuña bir yaña elbette savar
Hâli yatlu güneşüñ sâye-i dîvâruñ ile

3 Ne kadar teng-dil olursa bu cân tûtîsi
Söyledürsin anı sen la’l-i şeker-bâruñ ile

4 Beñzedürsin boyını serve ruhın mâha göñül
Sıgamazsın yire göge hele sen yâruñ ile

5 Hacletinden yire geçdi güzelüm serv-i sehî
Seni gülşende görüp şîve-i reftâruñ ile

6 Devletüñde güzelüm tutdı bugün nâfe-i müşk
Kıldı bâzârı çün ol zülf-i siyehkâruñ ile

7 Çıñ çıñ öterse Revânî ne ‘aceb tâs-ı felek
Toldı çün ‘âlem içi nagme-i eş’âruñ ile

4457 Nazîre-i Mesîhî
1 Söyledi tûti-i dil la’l-i şeker-bâruñ ile
Sen de karşu görin âyîne-i ruhsâruñ ile

2 Ey güneş yüzlü göñül haste gezer kûyuñda
Ki başı hoşdur anuñ sâye-i dîvâruñ ile

3 Şekerüñ başını on yirde yarardum bulsam
Bahse düşdügi içün lezzet-i gütfâruñ ile

4 Meclis-i hüsne dahı okımadın çıkagelür
Bilmezüz nicidelüm hatt-ı siyehkâruñ ile

5 Acıma âb-ı hayât içmedügüñe ey dil
Yüri tatlu diriligör leb-i dildâruñ ile

6 Nat'-ı nazm üzre gözüñ yeñdi Mesîhî hasmı
Hele dâne dökivir nokta-i eş'âruñ ile

4458 Li-mürettibihi

1 Hem-dem olan senüñ ol la'l-i şeker-bâruñ ile
Cân safâsını bulur lezzet-i güftâruñ ile

2 Serv-i gülzâruñ eyâ serv-i revân cânı mı var
Kaddüñe öyküne ol şîve-i reftâruñ ile

3 Cânuma cevr ü sitemler irer derd ü elem
Seni ey dûst ne dem kim görem agyâruñ ile

4 Pür-safâdur dili sâfî anuñ ey serv-i revân
Su gibi şol ki müşerref ola dîdâruñ ile

5 Añmaduñ Nazmi'yi bir bûse-i şîrîn ile çün
Bâri her bâr sög ol la'l-i şeker-bâruñ ile

Nev'-i dîger

4459 Ez-ân-ı Kemâl-i Zerd

1 Benden örter yüzini gamze kılur düşmenüme

Gözlerüm baglayuban hançer urur gerdenüme

2 Varayın kûyına deryûze-i nân eyleyeyin
Ola kim itleri anuñ yapışa dâmenüme

3 Dûd-ı âhum dün ü gün yâd-ı ruh u zülfüñ ile
Kürre-i nâra çıkup od bıragur hırmenüme

4 Rûşen idi göñül âyînesi hattuñ geleli
Âh kim irdi gubâr âyine-i rûşenüme

5 Bilmedüñ kadrini ey dûst Kemâl'üñ diyesin
Gelmedi bülbül anuñ gibi benüm gülşenüme

4460 Nazîre-i Necâtî

1 Yaşumuñ katresi geydürdi zirihler tenüme
Veh ki mâni' olımaz tîr-i hadeng-efkenüme

2 Bu hevâ ile kapuñda beni ben hâk iderem
Ey cefâ-pîşe meger geçmeye hükmüm tenüme

3 Ey güneş yüzlü sanem âh yaluñuzlıkdan
Ki belâ giceleri sâye de gelmez yanuma

4 Dem-be-dem yakamı çâk itmemek içün dikeyin
Zülfüñüñ riştesini zih gibi pîrâhenüme

5 Cennet-i kûyuñı terk eylemeyem âdem isem
Dâne-i hâlüñ od urmazsa eger hırmenüme

6 Yâr dirmiş ki Necâtî'nüñ elinden yandum
Âh kim bini huzûr ile komaz meskenüme

7 Kulagı halka gibi hîç kapumdan gitmez
Dikilür iki gözi câm gibi revzenüme

4461 Nazîre-i Mevlânâ Lutfî

1 Lâyık olursa şehâ hil’at-i vasluñ tenüme
Mihr ü meh gökden inüp yüz süriye dâmenüme

2 Yüzüñe mâhı müşâbih didügümçün sanemâ
Her seher mihr-i felek âteş urur hırmenüme

3 Dil ü cân bâgını sulardı senüñçün bu gözüm
Sâye salsañ n’ola ey serv-i sehî gülşenüme

4 Dür-i dendânuñı vasf eyledügümce yaşumuñ
Dür dizer katreleri rişte-i pîrâhenüme

5 Çeker idüm maraz-ı mihrüñi tâ yevm-i hisâb
Çâre dâg urmasa kanuñ dil-i şûr-efkenüme

6 Hattuñuñ şem’leri her gice uyunmag içün
Nâr-ı dilden alışurlar dikilüp külhenüme

7 Gamzeñüñ tîg[ı] vü zülf-i siyehüñ fitne düzüp
Biri cânuma tolaşur birisi gerdenüme

8 Cân u dil nakdini Lutfî kılam ol pâya gubâr
Kademin yüzüme basup gele ger meskenüme

4462 Nazîre-i Vasfî

1 Her ki hecrüñde nazar eyleye cânâ tenüme
Mûy sanur ki tolaşmış ola pîrâhenüme

2 Dûstumdur seg-i kûyuñ gör e vardukça beni
Men’ ider gitmege her dem yapışur dâmenüme

3 Düşmenüñ hod degülem agladuban mihnetle
Gel gülünc itme beni dûstuma düşmenüme

4 Kendümi bileli ben âh-ı ciger-sûzumdan
Cevce yok hâsılum odlar bıragur hırmenüme

5 Gül yüzi vasfını Vasfî'den işidüp didi yâr
Yaraşur ger ola bülbül bu benüm gülşenüme

4463 Nazîre-i İshâk Çelebi

1 Sarılupdur bedenüm penbe-i dâg-ı tenüme
Geymege zerrece yir kalmadı pîrâhenüme

2 Soyunup 'ışk ile Mecnûn gibi 'uryân oldum
Ki gelüp kimse yapışmaya benüm dâmenüme

3 Kanda bir bâr-ı girân u gam u mihnet var ise
Yâr-ı cânum gibi muhkem sarılur gerdenüme

4 'Âlemüñ halkını gel hâlüme hayrân itme
Gel gülünc itme beni dûstuma düşmenüme

5 Sabrumuñ hırmenidür sînede cânum İshâk
Âh kim sûz-ı dil âteş bıragur hırmenüme

4464 Nazîre-i 'Atâ

1 Beñzedür sûz ile dil şem' fetîlin tenüme
Üzerinde görinen nûrını pîrâhenüme

2 Dil sarâyına ki tâb-ı ruhı revzenler açar
Câm olur mihr ü meh âyînesi her revzenüme

3 Kâmet-i dûst hayâliyle göñül zeyn olalı
Baş eger ravzada Tûbâ bu benüm gülşenüme

4 Dîde gül hırmeni olalı ruhuñ 'aksi ile
Cevce gelmez bu cihân gülşeni ol hırmenüme

5 Cân-ı bîmâra devâ yok teb-i 'ışkuñda meger
'Akd idüp rişte-i zülfüñ dakasın gerdenüme

6 Cennetüñ güllerini dâmen-i zülfüñde görüp
Pür ider kanlu yaşum güllerini dâmenüme

7 Fürkatüñde oñulur derde ulaşmadı ‘Atâ
Dûstum virmesün ol derdi Hudâ düşmenüme

4465 Nazîre-i Revânî

1 Yine cevşen geyirüp tîrüñ ucından tenüme
Cebe göstereyin ölmezsem eger düşmenüme

2 Ölicek bâri surâhî kıluñuz hâkümden
Koya tâ sâki-i gül-ruh kolını gerdenüme

3 Bilmezem kûyuñ itine ne günâh eyledügüm
Ki beni çekdi çevürdi yapışup dâmenüme

4 Hâsılum bâd-ı hevâ âh-ı seherhîzümden
Yaşumuñ katreleri dâne dimez hırmenüme

5 Çünki koynumda yatur her gice ol mâh-likâ
Ay u gün tügme olursa n’ola pîrâhenüme

6 Ben günehkâruñ içün açıla cennet kapusı
Ey melek yüzlü güzel gelseñ eger meskenüme

7 Gül gibi başumuñ üstinde Revânî yiri var
Yâr seyrân iderek gelse n’ola gülşenüme

4466 Nazîre-i Muhibbî

1 Nâr-ı gamda nazar iden kişi tâb-ı tenüme
Didi fânûs-ı belâ perdesi pîrâhenüme

2 Gülşen-i cân iremez gülşen-i şâdîye velî
Kanda kim hâr-ı gam olsa yapışur dâmenüme

3 Haşre dek raks uram ey dil-ber alup başum ele
Tîg-ı cân-bahşuñ eger ire benüm gerdenüme

4 Ser-i kûyında kılam kaddümi yâ âhumı tîr

Tâ ki her zâg rakîb ugramaya gülşenüme

5 Ey Muhibbî dime agyâra seg-i yâr sakın
Ne içün beñzedesin dûstumı düşmenüme

4467 Nazîre-i Şevkî
1 Yâr lutf ile girelden berü pîrâhenüme
Ferahından sıgamaz cân-ı ‘azîzüm tenüme

2 Gögsümi dögmege derd ile sen âhen-dil içün
Taşlar toldururam kûh-sıfat dâmenüme

3 Tîz günde göreyin sâyemi yollarda kala
Ki düşer kûyuña vardukça dem-â-dem yanuma

4 Ekdügüm tohm-ı vefâdur ne biter kapuñda
Dâne-i hâl-i siyâhuñ od urur hırmenüme

5 Gündüzin kûyuña varmaga komazsañ n’idelüm
Ey yüzi mâh-ı şeb-efrûz-ı cihân dün benüm e

6 Hayli kan itdi diyü tîgını asup yürür âh
Her ne kan itdi ise tîgı benüm gerdenüme

7 Gülşene döndüreli dîdemi ‘aks-i ruh-ı yâr
Şevkiyâ reşk iledür bâg-ı cinân gülşenüme

4468 Nazîre-i Sehî
1 Dâglar halkası geydürdi zirihler tenüme
Cebe satmak nice_ olur göstereyin düşmenüme

2 Sîmden heykel asar boynuma gûyâ meh-i nev
Toladukça kolını yâr benüm gerdenüme

3 Sînede derd ü gamuñ ‘aybını setr itmek içün
Dügmeler dakdı yaşum katresi pîrâhenüme

4 Hak oguldur yakadan geçme begüm eşk-i yetîm
Tıfl iken dahı bırakmışdı gözüm dâmenüme

5 Feth-i bâb olup o serv olsa Sehî mihmânum
Hücre nûr ile tola câm ola meh revzenüme

4469 Nazîre-i Kâtibî

1 Ben esîr olmışam ol zülf-i kemend-efkenüme
Ne irerse anuñ ucından irer gerdenüme

2 ‘Âşık-ı zârı hezâr itdi nikâbın götürüp
Âferîn ol saçı sünbül yañagı gülşenüme

3 Yüzüñüñ şevki komaz dilde hayâl-i hatuñı
Kondurur mı gör e toz âyine-i rûşenüme

4 Sanki lü’lü’ dizilür bir kıla hecrüñde kaçan
Gözlerümden dökilür eşk-i revânum tenüme

5 Gitmezem kapuña deryûzeye vardukça tehî
Üstühˇân kor seg-i kûyuñ yapışup dâmenüme

6 Dâne-i hâl-i ruhuñ dâg kodı cânuma âh
Od uran hâsılı bu Hindu imiş hırmenüme

7 Çeşmüme gelse hayâl-i ruh u zülfüñ ne ‘aceb
Gül ü sünbül yaraşur zeyn ola bu revzenüme

8 Agladur Kâtibi’yi hande kılur gayrıya dûst
Güldürür ol yüzi gül karşu beni düşmenüme

4470 Nazîre-i Zihnî

1 Gerçi çok lâle vügül geldi benüm gülşenüme
Gelmedi lîk senüñ gibi dahı gül şenüme

2 Hâne-i dilde yüzüñ mâhını seyr itmek içün
Yüz sürer mihr-i felek ahşama dek revzenüme

3 Hırmen-i mâhı ruhuñ mihri yakaldan göyünüp
Dökilür dâne gibi necm-i felek hırmenüme

4 Yakamı hâr-ı gamuñ gül gibi çâk eylemese
Lâleveş düşmez idi kanlu yaşum dâmenüme

5 Sayduñuñ ey gözi âhû iti zencîri benüm
Tavk-ı devletdür irişürse eger gerdenüme

6 Senden ayru gül-i ter koçmadan ey gonçe-dehen
Yig durur hâr-ı belâ ger tola pîrâhenüme

7 Zihni'nüñ çekdügini cevri elinden o mehüñ
Dûstlar Tañrı bititmesün anı düşmenüme

4471 Nazîre-i Bâlî

1 Yâr çün urdı şehâdet kılıcın gerdenüme
Kan ile yuñ beni zinhâr su koymañ tenüme

2 Hamdü li'llah ki şeb-i gamda komazlar yaluñuz
Şem' bir yanum alup sâye geçer bir yanuma

3 Hâsılı kendümi taşlarla dögersem yiridür
Emegüm yile varup od bıragur hırmenüme

4 Yâ İlâhî baña kimden irişiser dermân
Korkaram söylemege râzumı pîrâhenüme

5 Didüm agyâr komaz varmaga kapuña beni
Didi ey Bâli dilerseñ yüri var revzenüme

4472 Li-mürettibihi

1 Kimse hükm eyleyimez var diyü kılca tenüme
Meger anlar ki nazar eyleye pîrâhenüme

2 Devletüm ola müsâ'id o sanem sâ'idini

Heykel-i sîm gibi tolar ise gerdenüme

3 Güneşi gözle ki her menzil-i vîrânı gezer
Sen de gelseñ n'ola bir seyr iderek meskenüme

4 Ben nice aglamayam yâr idüp agyâr ile sen
Beni ey dûst gülünc eyleyesin düşmenüme

5 Pây-ı dildâra nisâr itmek içün Nazmi yine
Dîdeden la'l ile dür tolduraүın dâmenüme

Nev'-i dîger

4473 Ez-ân-ı Tâcî-zâde

1 Dâm-ı zülfüñde olan murg-ı dili yâd eyle
Hayra gir anı çevür başuña âzâd eyle

2 Göñlin ol sîm-berüñ ya gibi nerm it yâ Rab
Ya benüm göñlümi de âhen ü pûlâd eyle

3 İricek kabrüme itmek dileyen hayr-ı du'â
Hûblar zikrin idüp rûhumuzı şâd eyle

4 Minnet-i hecre esîr olanı öldür lutf it
Gamdan âzâd idüp anı bir eyü ad eyle

5 Ca'ferâ vuslat-ı dil-berler dil virme sakın
Derd ü hasret ile neler çekdügüñi yâd eyle

4474 Nazîre-i İshâk Çelebi

1 Yâr hecrinde neler çekdügümi yâd eyle
Bi'llah ey gam kuluñam gel beni âzâd eyle

2 Eksük itme sitem ü cevrüñi 'âşıklardan
Dil vilâyetlerini 'adl ile âbâd eyle

3 Gel gel ey gonçe-dehen yüzüme bir güle bak
Dil-i gam-gînümi bir lahza ne var şâd eyle

4 Ölicek ‘âşık-ı miskîni çıkarma dilden
Hayra gir makberesin seng ile bünyâd eyle

5 Hûblar içre begüm nâm u nişân ister iseñ
Öldür İshâk’ı kayırmaz bir eyü ad eyle

4475 Nazîre-i Lem’î

1 İltifâtuñla sarây-ı dilümi şâd eyle
Pâdşâhum kuluñı gussadan âzâd eyle

2 Âsyâveş nice bir kendümi taşlarla dögem
Hırmen-i kâh-ı gamı lutf ile ber-bâd eyle

3 Gam ile gussa yıkupdur bedenüm kal’asını
Pâdşâhum yine yap lutf ile âbâd eyle

4 Şol kadar çerh-i sitemkâr baña zulm itdi
Yire hayfum koma gel başuñ içün dâd eyle

5 Âşinâ it kerem ü lutf u sehâñ ile dili
Yad itme kuluñı lutf ile âbâd eyle

6 Bâb-ı lutfuñ açuban göñlümi yap pâdşehüm
Bu yıkık göñlümüñ ıslâhına bünyâd eyle

7 Dehr-i dûnuñ elem ü şiddetini çekdürme
Kerem ü cûduñ ile kalbümi mu’tâd eyle

8 Ey şeh-i lutf u kerem terbiyet-i lutfuñla
Mekteb-i dehrde dil tıflını üstâd eyle

9 Kullaruñ içre bu Lem’î kuluñı sultânum
Hâk-i zilletde koma lutfuñı irşâd eyle

10 Mansıb-ı lutfuñ ile al ele göñlin kuluñuñ
Tâ kıyâmet añıla dünyede bir ad eyle

4476 Nazîre-i Zâtî

1 Beni sinüñ kuluñam gussadan âzâd eyle
Göñlümi ey yüzi hurşîd ferah-şâd eyle

2 Şâd olurmış göricek ‘âşıkuñ öldügin o cân
Öldür ey gussa bizi rûhumuzı şâd eyle

3 Ey ecel cânı revân eyleyeyin saña beni
Dil-berüñ yolına cân virmede üstâd eyle

4 Âh kim cânumı acıtdı benüm zehr-i firâk
Yetiş ey husrev-i şîrîn-dehenüm dâd eyle

5 Elif ü na’l keserken tenüme gördi o cân
Didi kim sen dahı hâ şöyleye bir ad eyle

6 Hûblardan bedenüñe tokınan taşlar ile
Zâtiyâ çevreñi bir kal’aya bünyâd eyle

7 Dil-berüñ göñline gir leşker-i gam saña zafer
Bulmasun meskenüñi kal’a-i pûlâd eyle

4477 Nazîre-i Muhibbî

1 Çekdügüm derd ü belâyı gel e bir yâd eyle
Kuluñ isem dahı ey gam beni âzâd eyle

2 Jeng-i gam tutdı göñül âyinesin pîr-i mugân
Vaktidür meykede yoluñ baña irşâd eyle

3 Cân nisâr eyle leb-i Şîrîn’e Ferhâd gibi
‘Işk yolında yüri sen dahı bir ad eyle

4 Gül yüzi yâdına bülbül gibi ey haste göñül
Demidür subha degin nâle vü feryâd eyle

5 At cefâ sengini topragumı yirden götür
Bâri ol demde vefâ resmini bünyâd eyle

6 Yâ Rab ayırma benüm dâmen-i ‘ışkdan elümi
Rûz-ı mahşerde anuñla dilümi şâd eyle

7 Kaldı dil deşt-i belâ içre çü Mecnûn-sıfat
Şimdiden girü Muhibbî gamı âzâd eyle

4478 Nazîre-i Sürûrî-i Müderris

1 Ben harâbı dil-i sengînüñ ile yâd eyle
Muhkem olsun yapusı taş ile bünyâd eyle

2 Saña paşalanur ey şeh kuluñam diyü rakîb
Kuluñ olayın efendi anı âzâd eyle

3 Gül gibi gülşene gel gonçelere bir güle bak
Güldürüp anları bülbüllerini şâd eyle

4 Ad çıkar lutf u vefâ kılmag ile ‘uşşâka
Nâmdâr ol bu cihânda bir eyü ad eyle

5 Nice zâlim bu Sürûrî dilini itdi harâb
Lutf u ‘adl ile şehâ sen anı âbâd eyle

4479 Li-mürettibihi

1 Beni yâ Rab elem-i ‘ışk ile mu’tâd eyle
Anuñ ile dil-i vîrânumı âbâd eyle

2 Baña ûkbâ göçi güç olmamagiçnün yâ Rab
Rûz-ı vuslatda gam-ı ‘ışkı baña zâd eyle

3 San’at-ı ‘ışkı göñül başa iletmekse murâd
San’at-ı ‘ışkda gel şîvei Ferhâd eyle

4 Ola kim kâr ide ol husrev-i şîrîn-dehene

Turma Ferhâd gibi nâle vü feryâd eyle

5 Kaşı gözi seni kul itdügine olmaga nass
Ey göñül virdügi nûn ile hemân sâd eyle

6 Câm ile gül gibi meclisde nigârı açagör
Sâkiyâ anuñ ile rûhumuzı şâd eyle

7 Sevme şimden girü hercâyi güzeller Nazmî
Bu hevâ vü hevesi hâsılı berbâd eyle

4480 Li-mürettibihi

1 Hâlümi serv-kadüñ hecri ile yâd eyle
Bendeñi bend-i belâdan begüm âzâd eyle

2 Yâ Rab ol servüñ ayurma ebedî ‘ışkından
Bu hevâ ile benüm hâkümi ber-bâd eyle

3 Kadd ü zülfi hevesidür çü belâ üzre belâ
Cân vir ey dil bu belâda bir eyü ad eyle

4 İtdi devrüñ gamı ey pîr-i mugân bagrumı kan
Kandadur meykede yolın baña irşâd eyle

5 Fürkat-i la’lüñ ile tutdı revân râh-ı ‘adem
Gussañı Nazmi’ye ey reşk-i perî zâd eyle

Nev’-i dîger

4481 Ez-ân-ı Sultân Mehemmed

1 Tañ mıdur itse göñül nâle vü efgân bu gice
Gelmedi meclise ol dil-ber-i fettân bu gice

2 Tâ seher kalsa göñül zulmet içinde ne ‘aceb
Yanmadı karşuma ol şem’-i şebistân bu gice

3 Ne ‘aceb aglar ise bülbül-i cân çünki gelüp
Gülüp açılmadı ol yüzi gülistân bu gice

4 Gelüp ol serv-i revân olmadugiçün revân
Gözlerüm itdi revân yaşlar ile kan bu gice

5 Sâkiyâ def’-i melâl itmege peymâne getür
Çün sıdı dil-berümüz ‘ahd ile peymân bu gice

6 Vuslatı şem’ine çün yakmadı ol yâr gelüp
Fürkati nârına ‘Avnî yüri sen yan bu gice

4482 Nazîre-i Ahmed Paşa

1 Yine yan şem’ gibi subha dek ey cân bu gice
Ki tola şevküñ ile sohbet-i cânân bu gice

2 Sulasam n’ola gül-âb ile gözüm hücrelerin
Ki gelür külbemüze ‘izz ile mihmân bu gice

3 Germ olup şevküñ ile yanmaga pervâne gibi
Tañ mı diñlenmez ise şem’-i şebistân bu gice

4 Sa’d-ı tâli’le sitârem ne şeref buldı bugün
Kim tulû’ itdi yine ol meh-i tâbân bu gice

5 Âhmedâ saña kemâl oldı ‘atâ-yı ezelî
Ki nedîm oldı senüñ bezmüñe Hassân bu gice

4483 Nazîre-i Âhî

1 Bir elif çekdi yine sîneme cânân bu gice
San sarıldı baña bir serv-i hırâmân bu gice

2 Ayuñ ön dördi gibi dün gice meclisde idüñ
Kanda ahşamlayasın ey meh-i tâbân bu gice

3 Yine bilsem ki ‘aceb kimlere hem-kâse idüñ
Ki cihân tolmış idi na’re-i mestân bu gice

4 Seni dün gice rakîb ile görüp sohbetde
Düşdi yalıñ kılıca şem'-i şebistân bu gice

5 Rindler sohbetine tâlib olan 'ârife diñ
Âhi'nüñ hücresine cem' ola yârân bu gice

4484 Nazîre-i Hâkî

1 Çün idindi bizi devlet güni mihmân bu gice
Nûr ile toldı göñül halveti yeksân bu gice

2 Cân u dil vasl serâ-perdesine buldı vusûl
Hâşe bu sohbete kim yol bula hicrân bu gice

3 İşiginde sürinür meş'ale yandurmaga mâh
Tañ mı derbânı anuñ oldısa Keyvân bu gice

4 Cân-fezâ halvetinüñ hâdimidür hûr u melek
Meclisin görmege mi geldi ki Rıdvân bu gice

5 Bezm-i hâs eyleyüben kulları şâd eyledi şâh
Tañ mı gam defterini dürdise devrân bu gice

6 Nice bil baglamasun hizmetine ins ü perî
Hâtemin barmagına urdı Süleymân bu gice

7 Hâki bir zerre iken lutf ile yirden götürüp
Mihr ile mâha yakın eyledi ol han bu gice

4485 Nazîre-i Hasbî

1 Baş koşup zülfüñe gamzeñ yine pinhân bu gice
İtdi ben miskine çok zulm-i firâvân bu gice

2 Bezmümüz eyle müşerref ki görenler diyeler
Yine per per yanar ol şem'-i şebistân bu gice

3 Cem' idi hâtırumuz hâl-i ruhuñ şevki ile

İtdi cem'iyyetümüz zülf-i perîşân bu gice

4 Bâde nûş itdügüñ agyâr ile cânâ işidüp
Dökdi bu yaşlu gözüm yaş yirine kan bu gice

5 Dün gice gelmedügi 'özrine yârân umaruz
Hücrede Hasbi ile cem' ola yârân bu gice

4486 Nazîre-i Hayretî

1 Bezm-i mihnetde gözüm agla göñül yan bu gice
Çünki yanuñda yok ol şem'-i şebistân bu gice

2 Âhum odı feleke irdi şirârından anuñ
Yir yir od oldı kamu 'asker-i 'Osmân bu gice

3 Hayme komazdı yakardı kamu âhum odı lîk
Sepdi su âteşüme dîde-i giryân bu gice

4 Çün degüldür benüm ol genc-i nihân sînemde
Beni devrân ye niçün eyledi vîrân bu gice

5 Kılmadı çünki saçı silsilesin boynuma bend
Hayretî oldı bu meydân baña zindân bu gice

4487 Nazîre-i Kemâl Paşa-zâde

1 Baña rıhlet şebidür ey meh-i tâbân bu gice
Devresin bunda tamâm eyledi devrân bu gice

2 Anca yanup yakılup bulmayup aglamayasın
Bekle başum ucın ey şem'-i şebistân bu gice

3 Koma tenhâ beni gel yanuma ey şem'-i cemâl
Korkaram sensüzin añsuzda virem cân bu gice

4 Bir nazar ey gözümüñ nûrı seni gel göreyin
Gözüme oldı cihân karañu zindân bu gice

5 Gamzeñüñ şîveleri kaldı gözümde giceden
Bâri tîguñ basayın bagruma ‘uryân bu gice

6 Nice aylar yüzüñi görmege hasret geçdüm
Ölürem yanuma gel ey meh-i tâbân bu gice

4488 Nazîre-i Enverî

1 Gelmedi meclisümüze ol meh-i tâbân bu gice
Çıkdı eflâke anı arayı efgân bu gice

2 Düşdiçok rûy-ı zemîn üzre yaşum encümveş
Ol kamer şevkile bu dîde-i giryân bu gice

3 Gündüz agyâr iledür diyü elinden yâruñ
Yandı yakıldı bize şem’-i şebistân bu gice

4 İşte geldüm diyü ayagı bezimden götürüp
Bend geçdi bize bu zülf-i perîşân bu gice

5 Meh degül atdı göge hüsnine magrûr oluban
Enverî şeb-külehin şevk ile cânân bu gice

4489 Li-mürettibihi

1 İçdi meclisde baña bir tolu cânân bu gice
Eyledi şevk-i tamâm anuñ ile cân bu gice

2 Ehl-i bezm olsa n’ola şevk ile şâdân bezme
Gelüp ahşamları çün ol meh-i tâbân bu gice

3 Şem’veş hande idüp gâh u gehî girye kılup
Cûşa geldi o mehüñ şevkine yârân bu gice

4 O semen-ber o gül-endâm u o gonçe-dehenüñ
Bezmümüz oldı kudûmıyla gülistân bu gice

5 Dil-i târîkümüz olsa n’ola Nazmî rûşen
Geldi çün meclise ol şem’-i şebistân bu gice

4490 Li-mürettibihi

1 Oldı ol çeşm-i gazâlüm baña mihmân bu gice
San ki_esed burcına geldi meh-i tâbân bu gice

2 Geldi çün bezme o meh şevk ile sâkî yiridür
Göklere irer ise na’re-i mestân bu gice

3 Her kadeh ki_aldı leb-i la’line cânân sâkî
Buldı sâfî hele anuñla safâ cân bu gice

4 Şevk-i şem’-i ruhı vü zevk-i mey-i la’li ile
Bezmi pür-nûr ü sürûr eyledi cânân bu gice

5 Nazmiyâ mürde dilüñ yirine geldi cânı
Ol perî gelmek ile da’vete pinhân bu gice

Nev’-i dîger

4491 Ez-ân-ı Necâtî

1 Bu safâdan ki kadeh agzuñ öper döne döne
Nâr-ı gayretde kebâb oldı ciger döne döne

2 Ne revâdur ki bu ben kâmetümi halka kılam
İnce bilüñ koça karşuma kemer döne döne

3 Sensin ol şâh-ı felek-mertebe kim leyl ü nehâr
Yüz sürer işigüñe şems ü kamer döne döne

4 Gözlerüm kıble-nümâ gibi olupdur n’ola ger
İşigüñ cânibine kılsa nazar döne döne

5 Girye vü zâri ile oldı Necâtî dûlâb
Gülsitân-ı ser-i kûyuñı sular döne döne

4492 Nazîre-i Hızrî Beg Çelebi

1 Bu sebebden ki habâb agzuñ öper döne döne
Meclis-i meyde kadeh kanlar içer döne döne

2 Rûzgâr aña yitişdürdi yaşum bahrini kim
Şimdi gird-âb oluban turmaz akar döne döne

3 Şem'-i hüsnüñde göñül beñzer o pervâneye kim
Cân atup subha dek odlara düşer döne döne

4 Göricek kaddüñi dîvâne olup serv-i çemen
Baş açuk raksa girürse n'ola ger döne döne

5 Hızri 'âlemde belâ tîrine olalı nişân
Bu felek aña gam odların atar döne döne

4493 Nazîre-i Kebîrî

1 Leblerüñ câmını sâgar ki öper döne döne
Ölmiş iken dirilür câna irer döne döne

2 Girüben raksa tenüm yansa dil içinde derim
Tut ki fânûs-ı hayâl idi yanar döne döne

3 Gözümüñ yaşına yüz virmelü seyl-âb degül
Ki hemân yüz bula başumdan aşar döne döne

4 'Âlemüñ 'aynı harâmî gözüñe öykünüben
Başuma günde nice tîg çeker döne döne

5 Çekmege kara saçuñ agına bu murg-ı dili
Âsyâbı feleküñ dâne döker döne döne

6 Getürüp ortaya bir gün dimedüñ kim nicesin
Bilüñe gerçi ki tolaşdı kemer döne döne

7 Dil kebûter gibi 'ışkuñda mu'allâk oynar
Ol hevâda per ü bâl açup uçar döne döne

8 Bâg-ı kûyuñda Kebîrî yine dûlâb gibi
Yaş döker zâri kılur nâle ider döne döne

4494 Nazîre-i Muhibbî

1 Âh u vâh ile günüm çünki geçer döne döne
Tañ mı hecr ile kebâb ola ciger döne döne

2 Nice kan yudmaya dil göz göre karşumda benüm
Kadeh agzından öpe koça kemer döne döne

3 Yakalı âteş-i ‘ışkına bugün cân u dili
Çıkar eflâke şirârumdan eser döne döne

4 Görmedi görmeyiser ruhları mânendini hîç
‘Âlemi gerçi gezer şems ü kamer döne döne

5 Dolaşup kâküline dil diler irmek lebine
Resen-i zülf ile dil ya’ni çıkar döne döne

6 Dutuşup âteş-i ‘ışkı ile pervâne-sıfat
Bu Muhibbî düşüp odlara yanar döne döne

4495 Nazîre-i Lâmi’î

1 Çerh kim göñlümi mihrüñle yakar döne döne
Bir fenerdür ki hayâlüñle yanar döne döne

2 Oldı dil murgı hevâyî saçalı dâne beñüñ
Göz karardup saçuñ agına iner döne döne

3 Dil-i miskîn kara kanlar akıdup hâme-sıfat
İndürür hattuña zülfüñ gibi ser döne döne

4 Seni ey mâh görüp her gice koynında felek
Tañ mı tâvûs gibi raks ide ger döne döne

5 Murgveş dûd-ı dilüm her dem ider çerhe su’ûd
Ya’ni sen mâha diler ilte haber döne döne

6 Kılca yol bulmadılar biline sîm ü zer ile
Bilsevüz n’eyle koçar anı kemer döne döne

7 Kanda bulsa çevürür şîşlere ol gamze dili
Yandı mihnetle gam odına ciger döne döne

8 Gird-bâd-ı gamı gird-âb-ı belâyı mı diyem
Baña bu ahter-i çerh itdi neler döne döne

9 Lâmi’î serv-kadüñ yâdına dûlâb-sıfat
Gülşen-i kûyuñı zâr ile sular döne döne

4496 Nazîre-i Mihrî

1 Âteş-i gamda kebâb oldı ciger döne döne
Göklere çıkdı duhân ile şerer döne döne

2 Dil derûnumda tutuşdı yine bir şem’ gibi
Ten hayâlüñle fener oldı yanar döne döne

3 Cân-ı cân-bâzını gör la’lüñe irişmek içün
Rîsmânı ser-i zülfüñden iner döne döne

4 Hâk-i pâyüñe yüzin sürmek içün şems ü kamer
Ser-i kûyuña varur şâm seher döne döne

5 Düşeli şevk-i hayâli lebinüñ Mihri dile
Âteş-i gamda kebâb oldı ciger döne döne

4497 Li-mürettibihi

1 Şevk ile hüsnüñe kılmaga nazar döne döne
Tolanur kûyuñı şems ile kamer döne döne

2 Subha dek pister-i gamda göremez hˇâb gözüm
İderem fikr ü hayâlüñ giceler döne döne

3 Raks ile döndi çü fânûs-ı hayâle cismüm

Şem’ olup dil anuñ içinde yanar döne döne

4 Eşk-i galtânum olup su gibi her yaña revân
Yüzini hâk-i reh-i yâra sürer döne döne

5 Nazmiyâ sâki-i meclis idüp ihsân-ı tamâm
Tolularla bize hürmetle ider döne döne

4498 Li-mürettibihi

1 Bâd kim her yañadan her dem eser döne döne
Rûzgâruñ gamını bâd ider döne döne

2 Yardan yârı bu devrân ayırup ilden eyler
Bir sapan kayası mânendi atar döne döne

3 Düşe tura kaçar a’dâ işidüp na’remi san
Bâd öñince has u hâşâki gider döne döne

4 Tîşe-i cevri keser ‘ömrümi yâruñ turamaz
Matkab-ı mihneti bagrumı deler döne döne

5 İtse ol serv-i revân seyr-i gülistân ezhâr
Düşer ayagına yüzini döşer döne döne

6 Hubs ile beñzemegin şekl-i haseddür meymûn
İller anı üşüben tûba döger döne döne

7 Nazmiyâ meclis-i dil-berde dem-â-dem agyâr
Delü fişek gibi tolayu gezer döne döne

4499 Li-mürettibihi

1 Tolanup kûyuñı ‘âşık ki gezer döne döne
Ol safâ ile vefâ zikrin ider döne döne

2 Haşre dek merkadümüñ her giyehi ey yüzi gün
Güneyik gibi saña yüz tutar döne döne

3 Kaddüñ üftâdesidür bencileyin kim her gün
Sâyeñ ey serv ayaguña düşer döne döne

4 Zülfüñe beñzemegin şevk kılup her tâvûs
Cilve-i nâz ile cevlânlar ider döne döne

5 Câme-hˇâb içre sürer cânı safâsın giceler
Ol ki cânânını pehlûya çeker döne döne

6 Bâg-ı kûyuñ tolanur şiddet-i savt ile hasûd
Sanki ser-sebze çagıldakdur öter döne döne

7 Katre-i eşk ile Nazmî tolanur dâyireñi
Sanki_idüp reml-i ‘Alî nokta döker döne döne

Nev’-i dîger

4500 Ez-ân-ı Necâtî

1 Çıkalı göklere âhum şereri döne döne
Yandı kındîl-i sipihrüñ cigeri döne döne

2 Ayagı yir mi basar zülfüñe ber-dâr olanuñ
Zevk u şevk ile virür cân u seri döne döne

3 Sen turup raks urıcak karşuña ben boynum egem
İne zülfüñ koca sen sîm-beri döne döne

4 Şâm-ı zülfüñle göñül Mısr’ı harâb oldı diyü
Saña iletdi kebûter haberi döne döne

5 Ka’be olmasa kapuñ ay ile gün leyl ü nehâr
Eylemezlerdi tavâf ol güzeri döne döne

6 Sen olasın diyü yir yir asılup âyineler
Gelene gidene eyler nazarı döne döne

7 Ey Necâtî yaraşur mutrib-i bezm-i ‘uşşâk
Raks urup okuya bu şi’r-i teri döne döne

4501 Nazîre-i Zârî-i Üskûbî

1 Kemeri koçmaga ol sîm-beri döne döne
Der-miyân itdi nice sîm ü zeri döne döne

2 Bûy-ı zülfinden eser bulmag içün bâd-ı sabâ
Yil yopug olup arar her güzeri döne döne

3 Sâgaruñ kanı dökilsün ki lebüñden göze göz
Yüz kızarduban alur bûseleri döne döne

4 Sûfi gel hâsıyet-i bâdeye ikrâr it kim
Bülbül ider açuban gonçeleri döne döne

5 Zâri dikkat idüp ol mûy-ı miyânı kocamaz
Ne hayâl ile kocar ki kemeri döne döne

4502 Nazîre-i Ferîdî

1 Vay ki çekdük yoluña derd-i seri döne döne
Görmişüz mihrüñ ile_ey meh hatarı döne döne

2 Gerd-i hecr ile irürdi göñül âyînesine
Çerh-i bed-mihr n’idem kim kederi döne döne

3 Bir gün ey mâh-likâ devr umaruz rahm idüben
İlede kûyuña âşüfteleri döne döne

4 Her ki fânûs-ı müşebbek göreyin dirse gelüp
Sadr-ı pür-sûzuma kılsın nazarı döne döne

5 Nûr-ı ruhsâruña öykündügiçün naks u zevâl
Buldı devrüñ güneşi vü kameri döne döne

6 Demler olsun nefes-i tîbına her dem getürür
Nükhet-i zülfüñi bâd-ı seherî döne döne

7 Odlara yakar idi bulsa Ferîdî sanemâ
Bilüñi koçdugı içün kemeri döne döne

4503 Li-mürettibihi

1 Her cerîde saña ki_eyler nazarı döne döne
Medh ider hüsn ile hep sen püseri döne döne

2 Şevk-i mihrüñle ki_ölem ben yine bezmüñde senüñ
Raks ide topragumuñ zerreleri döne döne

3 Kad-i mevzûnuña öykündügi içün şimşâd
Yondı şehrüñ anı çıkrıkçıları döne döne

4 Yâr dül-bendini çok sardı bugün şöyle ki âh
Virdi dül-bendi aña derd-i seri döne döne

5 Her nefes Nazmi-i ney nâle iye kûyuñdan
Mevlevîler gibi eyler güzeri döne döne

4504 Li-mürettibihi

1 Çerhe koysa n'ola mihrüñ kameri döne döne
Kim ider kûyuña her şeb güzeri döne döne

2 Cûş idüp 'ışkuñ ile girdi semâ'a gird-âb
Yüz tutup göklere eyler nazarı döne döne

3 Bâd-gerdi eser-i gerd-i rehüñ raks koyar
Tozıdur şöyle ki her reh-güzeri döne döne

4 İki taş alup ele kendümi turmaz dögerin
Âsyâlar gibi şâm u seherî döne döne

5 Nazmiyâ mâh-ı felek 'azm kılup her tarafa
Şeh Süleymân gibi eyler seferi döne döne

4505 Li-mürettibihi

1 Seyr kılmaga sen alnı kameri döne döne
Günde tokuz tolanur çerh yiri döne döne

2 Ey perî şem'-i ruhuñ şevkine pervâne-i dil
Yahdurupdur nice kez bâl ü peri döne döne

3 Kâmetüñ yâdına serv-i çemen urmazdı semâ'
Almasa bâd-ı sabâdan haberi döne döne

4 Halka-i zikre girer sûfi semâ' ile turup
Kehdüye vay ki virür derd-i seri döne döne

5 Nazmiyâ gam çeken ancak seni sanma ki felek
Hâk idüpdür gam ile niceleri döne döne

DER-BAHR-İ HEZEC-İ SÂLİM
Taktî'eş: Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

4506 Ez-ân-ı Ahmed Paşa
1 Müselmânlar giriftâram meded bir nâ-müselmâna
Kemend-i zülfi zünnârı belâdur ehl-i îmâna

2 Sürinmiş nâzdan sürme çekinmiş fitneden vesme
'Arûs-ı hüsni bu resme baş egmez hûr u Rıdvâna

3 Nigârâ bâg-ı cennetde ya müşkîn hûşedür zülfüñ
Ya 'anberden hamâyildür gümüş serv-i hırâmâna

4 Kara zülfüñüñ agına tutıldum mevc-i 'ışkuñdan
Ne müşkil hâl olur düşmek deñizden kâfiristâna

5 Severem didügüm içün beni hışm ile öldürme
Yigitsin dûstum girme yazıkdur yok yire kana

6 Oturup hüsn bezminde idersin hâlüme hande
Yanarduñ şem'veş sen de tutuşsañ nâr-ı hicrâna

7 Ruh u zülfüñ görüp Ahmed tutuşmış yiri nûr olsun
Ki bir pervâne olmışdur gün ol şem'-i şebistâna

4507 Nazîre-i Muhyî

1 Müselmânlar göñül virdüm bugün bir nâ-müselmâna
Göreydi yüzini kâfir gelürdi ol dem îmâna

2 Didüm ey nâzenîn dil-ber dili bülbül sözi şekker
Cemâlüñ nûrını göster göñül pervâneveş yana

3 Didi 'ışk işi lâf olmaz güzel sevmek güzâf olmaz
Şular kim kadrümi bilmez ko yansun nâr-ı hicrâna

4 Didüm ey dil-ber-i hûbân kala mı bâki bu devrân
Harîfüñ câhil ü nâ-dân nazar kılmazsın insâna

5 Didi 'âşıklarum biñdür didüm gerçek seven birdür
Didi ol bir olan kimdür didüm bu Muhyi dîvâne

4508 Nazîre-i Necâtî

1 Niçün beñzetdüñ ey sûfî cinânı kûy-ı cânâna
Yatacak yir gerekmez mi be miskîn ölicek câna

2 Gözüñ aç yâra bak sûfî safâ-yı hâtır isterseñ
Güneşden yaña açılmak yig olur revzen-i hâne

3 Gam-ı hicrân ile şöyle za'îf oldum ki bir demde
Çıkardum göge yapışsam kemend-i âh u efgâna

4 Ölümden kim kaçar çün kim belâ bâzârgâhında
Satarlar vaslı hicrâna alurlar derdi dermâna

5 Göñül gel gonçe gibi hırkaya çek başuñı çün kim
Gülüp gül gibi açılmaz gelenler bu gülistâna

6 Mahabbet şem'ini yir yir öñünde yakmaga sâkî

Işıklar gibi ‘âşıklar baş açdı girdi meydâna

7 Necâtî râstî bu kim hayâl-engîzdür tab’uñ
Anuñçün sözlerüñ dâyim okunur derdmendâne

4509 Nazîre-i Hafî

1 Kaçan kim dest ura müşkîn saçuña ey perî şâne
N’ola irürse bir şemme sabâ bûyın perîşâna

2 Cemâlüñ görmegi maksûd idinür merdüm-i ceşmüm
Velî bî-çâre bilmez kim perî görinmez insâna

3 Mukayyeddür ki şîrîndür dudaguñ âb-ı Kevserden
Anı teşbîh iden insânı gör sen âb-ı hayvâna

4 Cemâlüñ şevkine_ey meh-rû ne tañ ger cân vire insân
Ki kanda şem’e tuş olsa yanar elbette pervâne

5 Hafî dîvâne bir dîvân idüpdür zülfüñüñ vasfın
Ki_olur dîvâne her ‘âkil nazar kılsa bu dîvâna

4510 Nazîre-i Muhibbî

1 Göz ucından göñül düşdi meded bir nâ-müselmâna
Hadeng-i tîr-i müjgânı irişdi sîneden câna

2 Hevâ-yı Ka’be-i yâram yüzüm üzre revân oldum
Beni kim kurtarur yâ Rab ki dolaşdum mugaylâna

3 Hadîs-i ‘ışk-ı dil-berden haber virmek diler göñlüm
Velî korkaram andan kim cihân başdan başa yana

4 Seni sevdümse ey meh-rû ne suç itdüm ki öldürdüñ
Revâ mı pâdşâh olan gire nâ-hak yire kana

5 Muhibbî bâg-ı hüsninde temâşâ eyle ol servüñ
Ne ra’nâ güller açılmış deger her biri bir câna

4511 Nazîre-i Lâmi'î

1 Kırılmış gibi 'uşşâkı üşerler bâb-ı cânâna
Yatacak yir komadılar cihânda ölicek câna

2 Dühüller sîneler dögdi 'alemler kana boyandı
Gamuñdan tuglar cânâ baş açdı girdi meydâna

3 Ruhı şem'ini dildâruñ iderdüm dün gice ta'bîr
Anı gördüm ki nûr oldı felek sahnı gibi câna

4 'Urûc eylerse tañ mıdur felek burcına bir demde
Tolaşup sînemüñ odı kemend-i âh u efgâna

5 Ölürsem içmezem bir dem tabîbüñ şerbetin cânâ
Vefâ 'add eyleyen cevrüñ degişmez derdi dermâna

6 Lebüñ devrinde ey sâkî bugün bîmâruñı añma
Vefâ itseñ baña besdür şu dünki 'ahd ü îmâna

7 Gam-ı zülf-i nigârumdan ne mümkin dest idem kûtâh
Uzatma sözüñi vâ'iz ki efsûnuñdur efsâne

8 N'ola bagruñ kebâb eşküñ şarâb itseñ çü bezm içre
Dilüñ çün Lâmi'î virdüñ ol iki çeşm-i fettâna

4512 Nazîre-i İshâk Çelebi

1 Dil ü cân mübtelâ oldı yine bir nâ-müselmâna
Gözi sihri saçı küfri belâdur ehl-i îmâna

2 Görüp hâl ü hat u zülfin esîr oldum o tersâya
Esirgeñ hey müselmânlar tutıldum kâfiristâna

3 Yüzine ey büt-i tersâ cemâlüñ pertevi düşse
Musavver rûh olur tâb-ı ruhuñla nakş-ı büt-hâne

4 Belâ küncinde 'uşşâkı esirge ruhlaruñ göster
Bir iki şem' ile hayruñ yitişsin ehl-i zindâna

5 Nedür bî-çâre İshâk'a be zâlim itdügüñ işler
Anı bir kâfir eyler mi cihânda bir müselmâna

4513 Nazîre-i Nihâlî

1 Yine dil bagladum derdâ ben ol zülf-i perîşâna
Nice dîvâneyem gör kim tolaşdum bir perî-şâna

2 Görüp sevdâ-yı zülfiyle bu ben âşüfte miskîni
Gülerek ol perî yüzlüm didi 'ışk ola dîvâne

3 Ham-ı çevgân-ı zülfüñe özin tûb eyleyüp hurşîd
Ruhuñ şevkiyle ey meh-rû baş açdı girdi meydâna

4 Dehânı var dimiş diyü baña hışm eylemiş dil-ber
Ne müşkil olur ugramak kişi yok yire bühtâna

5 Görelden müntehâ kaddüñ hırâmın sahn-ı gülşende
Nihâlî eylemez nisbet seni serv-i hırâmâna

4514 Nazîre-i Revânî

1 Bahâr oldı yine lâle ele câm aldı rindâne
Benefşe şeb-külâhını kıvırmışdur levendâne

2 Habâb-ı mey gibi zâhid şarâba virüben tâcın
İçüp rind-i cihân olmış gezer mey-hâne mey-hâne

3 Tutup meclisde dildâruñ güç ile bûsesin alur
Kosun bi'llâh ey sâkî harâmîlıgı peymâne

4 Murabba'lar geyüp sûfî müselles nûş ider dâyim
Geçüp mey-hâne sadrında oturmışdur emîrâne

5 Revânî 'ârif ol elden düşürme hâtem-i câmı
Bilürsin kalmamışdur çün cihân mülki Süleymân'a

4515 Ve lehu

1 Lebi üzre tılısm ancak görinen hatt-ı cânâne
Yazılmış ism-i a'zamdur meger mühr-i Süleymân'a

2 N'ola kurbân olurlarsa senüñ yoluñda 'âşıklar
Bu üslûb üzre gelmişdür erenler hep bu meydâna

3 Görinen mâh-ı nev sanmañ kamer kûyın tolanmaga
O zerrîn şeb-külâhını kıvırmışdur levendâne

4 Benümçün geh şarâb içer gehî oglan sever dirsin
Ne virdüñ alımazsın sen be sûfî bir müselmâna

5 Revânî kûy-ı dil-berdür temâşâgâhı 'uşşâkuñ
Bahâr oldukça 'ârifler varurlar bâga seyrâna

4516 Nazîre-i Şem'î

1 Sabâ hüsnüñ bahârından haber virdi gülistâna
Yakalar çâk idüp güller gelür bülbüller efgâna

2 'Alemler âhlar yir yir dögilür sîneler güm güm
Işıklar gibi 'âşıklar baş açdı girdi meydâna

3 Sarınsa şemsi dül-bendin güneş yüzlü güzel Ahmed
Gören dir âftâb irmiş gümüş serv-i hırâmâna

4 Sanurdum âteş-i fürkatden özge bir belâ yokdur
Seni agyâr ile gördüm ısındum nâr-ı hicrâna

5 Yakalar çâk idüp yir yir iderler âh u efgânı
Şarâb-ı nâz içüp dil-ber yürür mestâne mestâne

6 Uyup her rind ü kallâşa ne ister bilmezem Şem'î
Düşüp kûy-ı harâbâta gezer mey-hâne mey-hâne

4517 Nazîre-i Zâtî

1 Dimiş ben şem'e vasl olur şu kim pervâneveş yana
Ben anı işidelden od düşüpdür ey göñül câna

2 Bu gün dîvân-ı şâha eşk-i çeşmüm dökerek vardum
Görenler didi zencîr ile geldi yine dîvâne

3 Eger peymâne turursa dimişdi pür idem sunam
Keremler eylesün sâkî eger turursa peymâna

4 Sakın egri nazarlardan güneş gibi bu rûşendür
Zamâne dahı togrı bakmamışdur mihr-i rahşâna

5 Yüri sen dâmen-i yârı elüñden koma ey Zâtî
Keşef gibi ko çeksün başını sûf' girîbâna

4518 Ve lehu

1 Nedür hâl ey dil-i sevdâ-zede 'akluñ perîşân a
Meger kim çın seher zülfine urdı ol perî şâne

2 Leb-i surhında kim yâruñ karâr itmiş kara beñler
Megeslerdür sanasın beste olmışdur perîşâne

3 Bagışlarsın baña şâhâ harâcın Çîn ü Mâçîn'üñ
Eger bir mû virürseñ kâkülüñden ben perîşâna

4 Nice tatlu nice şîrîn olurlar bâl-i 'âşıklar
Senüñ Kevser lebüñ teşbîh iderler ey perî şâna

5 Bulımaz sûret-i Çîn'de cemâli hâleti Zâtî
Göñül virdüm bugün ben bir melek-haslet perî-şâna

4519 Ve lehu

1 Beni ursa dirin dîvâneye taş ursa cânâne
'Acebdür bir kez olmazsam bu sevdâ ile dîvâne

2 Görinen şa'şa'a sanmañ güneş saru sarınmışken
Göricek yüzini barmak götürdi girdi îmâna

3 Yanar tennûr-ı fürkatde göñüller gice vü gündüz

‘Aceb rahm eyleseñ olmaz mı cânâ nice bir yana

4 Rakîb-i dîve uyup ey perî ben mûra zulm itme
Şikâyet eylerem senden sakın Sultân Süleymân’a

5 Geyüp alı nigâra Zâti’yi al ile aglatma
Cihânı gark ider yaşı girürsin gey sakın kana

6 Cihânuñ şâ’iri cem’ olsa olmaz Zâti’ye gâlib
Velî iki çetük tapdur dimişlerdür bir arslâna

4520 Nazîre-i Visâlî

1 Senüñ hûnî gözüñ cânâ girür bir demde biñ kana
Bu kanlar içici kâfir ‘aceb kana kaçan kana

2 Revân ol eşküm ilet gel benüm ol nâr-ı fürkatde
İrürse seyli hâşâke n’ola serv-i hırâmâna

3 Hezârân tîga baş uram ben anuñ urmayam terkin
Kaçan mıkrâzdan korkup çerâgı koya pervâne

4 Çıkup tarf-ı külâhuñdan gelür ruhsâruña zülfüñ
Senüñ devrüñde tañ mıdur gelürse kâfir îmâna

5 Ser-i zülfüñ gül üstinde yatur bir deste sünbüldür
Ye halka olmış ejderdür girüp sahn-ı gülistâna

6 Rakîbüñ dirse ‘uşşâkı helâk it tîg-ı cevr ile
Yigitsin dûstum sakın uyup kan itme şeytâna

7 Geyüp alı nigâra Zâti’yi al ile aglatma
Cihânı gark ider yaşı girürsin gey sakın kana

4521 Nazîre-i Sücûdî

1 Alaldan sâki-i meh-rû ele gün gibi peymâne
Harâbât ehli lâ-ya’kıl geze mey-hâne mey-hâne

2 Mahabbet-hâne-i dilde pür oldı ‘ışkı cânânuñ
Yüri ey ‘akl-ı nâ-merdüm ki sıgmaz anda bîgâne

3 Harîm-i Ka’be-i vasluñdan ayırdı beni düşmen
Bunı kâfir dahı itmez halîlüm bir müselmâna

4 Hayâl-i vasl-ı cânâna kanâ’at eyle gel ey dil
Bilürsin ‘âşık-ı dil-haste döymez derd-i hicrâna

5 Tolular virüp ey sâkî emermiş la’l-i mey-gûnuñ
İçerdüm su gibi kanın elüme girse peymâne

6 Rakîbüm ol melek-hûyı cüdâ itmek diler benden
Müselmânlar görüñ şeytân nice kasd itdi îmâna

7 Göñül var ol güzeller şâhına di sevdügüm bilsün
N’ola hâlini bir mûruñ dise âsaf Süleymân’a

8 Gazel tarzında Husrev’den dem urur nazm-ı pür-sûzuñ
Anuñçün şi’rüñ okurlar Sücûdî derdmendâne

4522 Nazîre-i Sabâyî

1 Miyânın añdugum içün salar zülfi zenahdâna
Suçum yok arada kılca düşürdi bend ü zindâna

2 Rakîbüñ nutk-ı serdinden gözüm yaşına gark oldum
Muhâlif bâd ile düşdi sefînem bahr-i ‘ummâna

3 Kara Ka’be_örtüsi midür yüzüñde ‘anberîn zülfüñ
Ya müşkîn sarmaşık mıdur gümüş serv-i hırâmâna

4 Lebi devrinde ‘âkreb zülfi hat yâd itmesün gerçi
Sebeb Nûşîn-revân devrinde bir mâr oldı reyhâna

5 Gül üzre sünbül-i nev-restesin ehl-i nazar görüp
Didi kâfir beçedür kim yeñile gelmiş îmâna

6 Sabâyî zikr-i kalbî_idüp figânı nerm nerm agla
Adı ‘âşık mukallidler komadı kıymet efgâna

7 Hırıldaşmañ der-i dil-berde ‘uşşâk irdi ey a’dâ
Köpek kırıcılar geldi kaçuñ tag u beyâbâna

4523 Nazîre-i Emrî

1 æakınup tıfl-ı merdümden ruhı bâgını cânâne
Gümüşden tutdı barmak havlı etrâf-ı gülistâna

2 Gam-ı la’lüñle kabr içre şu deñlü aglayam kan kim
Döne seng-i mezârum bahr içinde şâh-ı mercâna

3 Za’efrân gibi surh ola gubârum hâksâr olsam
Firâkuñdan ten-i zerdi şu deñlü boyadum kana

4 Tutup yüzine ol şahsuñ koyar tuzlu sular deryâ
Dişüñ koyup şu kim gevher arayu gire ‘ummâna

5 Sirişküm nakdinüñ bilmez hisâbın gerçi kim gören
Yakup şem’-i mehi her gice encümden döker dâne

6 Gam-ı hâlüñ tenüm zeyn eyledi dâg-ı siyâh ile
Görenler sandılar anı megesler üşdi ‘uryâna

7 Ne dem ki_ol Yûsuf-ı hüsnüñ cemâlin vezn ider çeşmüm
Gözüm merdümleri Emrî direm kor keff-i mîzâna

4524 Nazîre-i Enverî

1 Göñül yitişdi çün sûfî şarâb-ı la’l-i cânâna
Benüm şimden girü yok i’tibârum âb-ı hayvâna

2 Yolında şol kadar dîvini gördüm baña rahm itmez
Şikâyet ol perîden ideyin Sultân Süleymân’a

3 Şarâb-ı nâba ey sûfî nice meyl itmeyem sâfî
Beni tuta kapa hücreme iltür ol emîrâne

4 Firâk-i zülf-i yâruñ yüz bulup vaslına sormazken
Hasedden geldi anı pâre pâre eyledi şâne

5 Bir ayag ile basmak baña âsân dir imiş anı
Bugün ey Enverî çek bâde-i gül-gûnı meydâna

4542 Nazîre-i Gedâyî
1 El urursam n’ola bir gün ben ol zülf-i perîşâna
Ki kılmışdur yed-i kudret elümi ey perî şâne

2 Hayâlüñ hânesidür dil iñende yakmasun gamzeñ
Ki sultân menzili şâhum gerekmez ola vîrâne

3 Ne Hindûdur şehâ zülfüñ ki gülzâr-ı cemâlüñde
Eline câm-ı Cem alup oturmış bezme şâhâne

4 Dehânı sırrın añdukça baña hışm ider ol kâfir
Meger âyîn-i ‘Îsâ’da girürler yok yire kana

5 Müselsel zülfi yanına getürdügi budur hâlin
Belâ dâmına çekmege saçar dil murgına dâne

6 Gerek peymâne-i ‘ömrüm toyınca komayam elden
Benümle bezm-i cânânda bu ‘ahdi kıldı peymâne

7 Gel ey vasl isteyen tâlib murâda irmek isterseñ
Gedâyî gibi cânânuñ yolında kalmagıl câna

4526 Li-mürettibihi
1 Gözi âhû güzeller kim çıkar nâz ile seyrâna
Şikâr itmek diler her rind her birini şîrâne

2 Hayâl ü fikr-i dil-ber çeşm ü dilden gitmese dâyim
N’ola ki_olur perîler yiri çeşme dahı vîrâne

3 Didüm bâlâ kadüñ oldı dil ü câna belâ cânâ

Gülüp nâz ile togrusın didüñ didi o cânâne

4 Ruhında kâküline muttasıl beñler ki var yâruñ
Aña beñzer ki_üşer pervâneler şem'-i şebistâna

5 Lebüñ yâdıyla kanlu yaşınuñ her katresin cânâ
Nice demdür ki_ider teşbîh Nazmî dürr ü mercâna

4527 Li-mürettibihi

1 Lebüñ üzre hatuñ her demde cânâ kasd ider câna
'İzâruñ üzre zülfüñ muttasıl kasd eyler îmâna

2 Cihân içre sabâ mânendi eyler kesb-i tûl-ı 'ömr
Olanlar ey perî-şân hem-dem ol zülf-i perîşâna

3 Nazardan nice ayırsun seni bu merdüm-i çeşmüm
Nigârâ cândan ayrılmak degül âsân insâna

4 Didüm sen yanuma geldükçe günüm togar ey mâhum
Gülüp didi olursın sen de gün geldükçe dîvâne

5 Şebîh olmasa Nazmî la'l-i dür-pâşına dildâruñ
Cihânda i'tibâr olmazdı yâkût ile mercâna

Nev'-i dîger

4528 Ez-ân-ı Hafî

1 Hümâyûn zülfi gün üzre salar her subh-dem sâye
Atar Hindû saçı her şeb kemendi halkasın aya

2 Yüzinde hatt u hâlini görür dil dir 'aceb gelmiş
Habeş'den leşker-i Hind'üñ Hıtâ mülkini yagmaya

3 Yolında yüz urup her dem sabâ esdügi budur kim
Alup izi tozın kuhl içün ilte 'ayn-ı hûrâya

4 Ola kim kâmeti servin kenâra getürem diyü
Gözümüñ yaşları âb-ı revâne oldı her câya

5 Kaşı yayı bir ok urdı baña kirpügi okından
Eger biñ cânum olursa virem kurbâna ol yaya

6 Yaşum geh berri bahr eyler geh âhum bahri ber eyler
Geh ol bahre varup garka düşerem geh bu sahrâya

7 Sitâreñdür Hafî ol meh işitmez nâleñi bir gün
Felekden aşdı feryâduñ irişdi_âhuñ süreyyâya

4529 Nazîre-i Sûzî

1 Firâkuñda boyuñ fikri virür teskîn bu şeydâya
Kıyâmet tâbişinden çün kaçarlar zıll-ı Tûbâya

2 Gözi yaşı ile Mecnûn kılur sahrâları gül-gûn
Ola kim ‘azm ide bir gün gele Leylâ temâşâya

3 Mecâz ehli ki_olur şeydâ hakîkatsüz degül hakkâ
Ki Mecnûn ‘âkıbet Leylâ diyü vasl oldı Mevlâ’ya

4 Meger kim nâfenüñ müşkin sanur Leylâ saçuñ bûyın
Ki_olur Mecnûn-ı ‘ışk-âyîn enîs âhû-yı sahrâya

5 Mahabbet şem’idür Sûzî akar yaşı yanar özi
Geçer böyle şeb ü rûzı düşelden nâr-ı sevdâya

4530 Nazîre-i Nehârî

1 Bu gün serv-i ser-efrâzuñ salarsa üstüme sâye
Yarın rûz-ı kıyâmetde ne minnet Tûbiden sâye

2 Ne göñlüm sormaga geldüñ ne sînem sarmaga cânâ
Firişteh yire inmez mi perî çıkmaz mı sahrâya

3 Boyuñdan başdan ayaga saçuñ tolaşdurup turma
Perîşânlık kemendini bırakma zîr ü bâlâya

4 Bu gün gerçi gelüp gülşen bihişte beñzedi rûşen
Velîkin olmayınca sen göñül çıkmaz temâşâya

5 Hezârân şevk ile yâhû diyüp mihre ura pehlû
Nehârî bir gün ol meh-rû olursa saña hem-sâye

4531 Nazîre-i Kâmî

1 Yüzüñ görse kadüñde dil varur zülf-i semen-sâya
Kıyâmet tâbişinden çün kaçarlar zıll-ı Tûbâya

2 Çeker bir yaña zülfüñ bir yaña zencîr-i efgânum
Terahhum it ki yirden göge hayf oldı bu şeydâya

3 Meger kim sen gözi âhûnuñ olmışdur hevâdârı
Ki böyle gird-bâd-ı râh-ı kûyuñ düşdi sahrâya

4 Miyân-ı yârdan kılca haber bilmezsin ey sûfî
İkide birde bahs oldukça kendüñ atma ortaya

5 Cemâlüñdür garaz cân virmeden zülfüñe ‘uşşâkuñ
Murâdı Hak durur dil virdüginden Kays Leylâ’ya

6 Cihân-gîr eyleyen hüsnin benüm şevküm durur Kâmî
Viren Vâmık durur şöhret ruh-ı zîbâ-yı ‘Azrâ’ya

4532 Nazîre-i Fevrî

1 Kıyâmet kâmetüñ hakkı irerdüm kadr-i a’lâya
Başuma ey hümâ-himmet salayduñ servveş sâye

2 İrişem diyü zülfüñe delürmişdür dil-i şeydâ
Tutup zencîre çek yohsa cihânı virdi gavgâya

3 Bu nem-gîn dîdeden hâlî hayâlüñ eyleme bir dem
Ko ey serv-i revân seyr ide gelsün işbu dünyâyı

4 Görüp gamdan dü-tâ kaddüm bükildi kâmeti çengüñ

Diyelden bir nefes degmez figânum neydügin nâya

5 Sorarsa Fevri'yi ol saçları Leylâ gözi âhû
Diñüz yoldaşı Mecnûn'ı arayu gitdi sahrâya

4533 Li-mürettibihi

1 Ser-i zülfüñ ki varmışdur o la'l-i rûh-efzâya
Nüzûl itmiş durur Cibrî gûyâ ki Mesîhâ'ya

2 Kaşuñla ruhlaruñ el-hak ki cân gülzârıdur mutlak
Komadı lutf ile revnak çemende verd-i ra'nâya

3 Olanlar hüsnüñe 'âşık revân cân virseler lâyık
Ki cânâ cân virür Vâmık 'izâr-ı hûb-ı 'Azrâ'ya

4 Reh-i 'ışkuñda ey mâhum olaldan derd her âhum
Dem-â-dem irişür âhum serâdan tâ süreyyâya

5 Çü gördüñ bî-vefâ dil-ber aña kim didi sen dâver
Çekersin Nazmiyâ gamlar özüñ salduñ çü gavgâya

4534 Li-mürettibihi

1 Bahâr oldı çiçekler çıkdı seyr-i bâg u sahrâya
Gülüp açıldı her biri yeñile geldi dünyâya

2 Özi hûrî boyı Tûbâ lebi Kevser güzellerle
Şebîh olmış durur gülşen bugün Firdevs-i a'lâya

3 Sa'âdet şol kişinüñ kim bugün bir serv-i ra'nânuñ
Düşüp yanına her dem sâyeveş gide temâşâya

4 Şebîh olmasa bir vech ile hüsn-i 'âlem-ârâña
Felekde ey melek olmazdı ragbet mihr ile aya

5 Görenler husrevâ şîrîn lebüñde beñlerüñ dirler
Üşerler kanda olursa megesler kand ü halvâya

6 Egerçi men’ ider sûfî güzeller sevmeden halkı
Velî ‘ârif düşüp kendü çeker her gâh tenhâya

7 Ne dem kim yâd ide ey mâh-rû dür dişlerüñ Nazmî
Bu hasretden irür âhı serâdan tâ süreyyâya

Nev’-i dîger

4535 Ez-ân-ı Necâtî

1 Getürmiş hâl-i müşkînin hümâyûn zülfi yanına
Ne hoş şeh-bâzdur gör kim bek iltür âşiyânına

2 Şarâb-ı la’l-i dil-berden beni men’ itme ey zâhid
Saña ne her kişi her ne ider ise kendü cânına

3 Yüzüñe beñzerem dirmiş ‘acebdür hâleti şem’üñ
Başın ortaya kor söyler ne kim gelse zebânına

4 Eridüm nâr-ı şevkinden gözüm giryân u dil biryân
Hemân ol şe’e döndüm kim güler dâyim ziyânına

5 Alup yanına dildârı söger ardınca ‘uşşâkuñ
Ögünsün düşmen ögünsün eger kalursa yanına

6 Gülüñ bir ‘ârızı rengin görüp aldanma ey bülbül
Kim ol anca senüñ gibi garîbüñ girdi kanına

7 Yüzüñe gülse bir kaç gün Necâtî sakın aldanma
Ki gerçekler inanmadı bu dünyânuñ yalanına

4536 Nazîre-i Vasfî

1 Beni bir gün añup dildârum almazmış zebânına
Dehânı tengdür nâmum meger sıgmaz dehânına

2 Bu gün ol kanlu dil-ber yine gül-gûn câmeler geymiş
‘Aceb kaç ‘âşık öldürdi kaçınuñ girdi kanına

3 Dile sînemde kasd itdükçe zülfi nâleler eyler
Hemân ol murga beñzer kim gele mâr âşiyânına

4 Hevâsı zâhidüñ huld u benüm kûy-ı nigârumdur
Belî her bülbülüñ meyli olur öz gülsitânına

5 Lebüñe kasd ider Vasfî görürken çeşm-i hûn-rîzüñ
Nice_itsün ‘âşık-ı miskîn kıyar göz göre cânına

4537 Nazîre-i Zâtî

1 Gözüñden itmeyüp havfi lebüñüñ vardı yanına
Benüm cânum dil-i teşne susadı veh ki kanına

2 Ne deñlü acı dil virseñ yüzüm döndürmezem senden
Cihânda bir kişi cânâ toyar mı tatlu cânına

3 Görinen mâh ek hefte degül cevvâr iken ey meh
Kulak tutar felek mihr ehlinüñ geh geh figânına

4 Dili bir âfet-i devr-i zamâna düşürem dirdüm
Bi-hamdi’llah düşürdüm ben bugün anı zamânına

5 Tagılsa kuhlveş cismüm ol âfet ‘aynına almaz
Hayât âbı olursam âdemi almaz dehânına

6 Surâhî görmedi zahmum bu kârı kandan ögrendi
Döker kanın müdâm iller güler her dem ziyânına

7 Sarup pehlûya tîguñ zahmın eyle hazz ider Zâtî
Alupdur gûyiyâ bir beñzi kanlu hûbı yanına

4538 Nazîre-i Rahîkî

1 Benüm ol lâle-ruh bakmaz yüzümüñ za’ferânına
Bahâr-ı ‘ömrümi âhir irişdürem hazânına

2 Dimiş dil-ber helâk iden bunı bir serv-kâmetdür

Bunuñ bir serv diksünler ölicek kabri yanına

3 Şarâb-ı ‘ışka ey sâkî ne katduñ böyle kâyildür
Ne h@rmet pîrine eyler ne rahm eyler cevânına

4 Leb-i cânân benüm cânumdur ey sâkî ne añlarsın
Cihân içre kişi hergiz kıyar mı kendü cânına

5 Rahîkî lâleveş hûnîn kefendür hil’atüñ âhir
Şehîd-i tîg-ı dil-bersin boyanduñ zahm kanına

4539 Nazîre-i Hilmî

1 Beni terk eyleyüp her dem varur agyâr yanına
Düşer mi dûstlar andan o servüñ ‘âli-şânına

2 Dehânın gün yüzi üzre gören dir zerrece söz yok
Kim eyler kîl u kâl ortada ol mâhuñ miyânına

3 Görüñ şem’i cemâl-i yâra kızgın müşterîyem dir
Gerek biñ kerre başın kes ki yok sabrı ziyânına

4 Benümçün yoluña cânın fidâ kılmaz dimiş düşmen
Yolında öldügüm anuñ inanma sen yalanına

5 Gamuñdan lâleveş pür-hûn olupdur Hilmi’nüñ bagrı
Yazıkdur almagıl âhın esirge girme kanına

4540 Nazîre-i Hasbî

1 Hezârân âferîn cânâ senüñ kaşuñ kemânına
Müjeñ sihr oklarıdur kim hatâ kılmaz nişânına

2 Sehî-kadler yaşum ırmagına cem’ oldugı budur
Ne yirde cûy-ı âb olsa dizilür serv yanına

3 Derûnum şîşe-i gamdur dem-â-dem kalb-i pür-hûnum
Øiyâ virse olur rûşen bu çeşm-i tâbdârına

4 Tenüm bîmâr-ı ‘ışk oldugına gel şâhid isterseñ
Nazar kıl ey gözi nergis yüzümüñ za’ferânına

5 Dehânuñla miyânuñ varına bir kîl u kâli yok
Şikâf-ı mûda Hasbî’nüñ belî söz yok beyânına

4541 Li-mürettibihi

1 Dili mecrûh idüp tîrüñ girer her demde kanına
Nice kan aglamasun derd ile ol geçdi cânına

2 Hevâ-yı mihr ile ser-geşte olur zerreveş bedrüm
Şu kim dil vire devrüñ bir meh-i nâ-mihrbânına

3 Dirîgâ dem-be-dem kan itmege tahrîk ider turmaz
Dakılmışdur o şâhuñ meş’al-i şemşîri yanına

4 Dilerdüm ol kıyâmet dil-rübânuñ hattı geldügin
Bi-hamdi’llah irişdüm ben anuñ âhir-zamânına

5 Safâsından sözin bu Nazmi cânâ cân ile söyler
Leb-i la’lüñ ne dem yâd eyleyüp alsa zebânına

Nev’-i dîger

4542 Ez-ân-ı Şem’î

1 Halâs olmak ne mümkin bir göñül kim mübtelâ olsa
Alınmaz ‘ışk elinden iki ‘âlem bir yaña olsa

2 Vücûdum zevrakın deryâ-yı eşküm virmedin garka
Çıkarsa bahr-i hayretden bizi bir âşinâ olsa

3 Güzellik âsmânında nazîrin görmemiş kimse
Güneş yüzlü hilâl ebrû bize bir meh-likâ olsa

4 Yoluñda derd ile ölmek hayât-ı câvidânumdur
Gerekmez âb-ı Hızr ile Mesîhâ’dan devâ olsa

5 Ayagın öpmege cânlar virürdi sâkiyâ Cemler
Şarâb-ı ‘ışkuñ ile başa çıkmış bir gedâ olsa

6 Felekden aglamazdum ey meh-i nâ-mihrbân hergiz
Rakîbüñ cevri n’eylerdi eger sende vefâ olsa

7 N’olaydı Şem’iyâ şimdi bu cem’-i bezm-ârâda
Küdûret aradan gitse kamu ehl-i safâ olsa

4543 Nazîre-i Hilâlî-i Kazzâz

1 Bize bir serv-kad ra’nâ-kıyâmet dil-rübâ olsa
Nihâl-i sidreden kadd-i bülendi müntehâ olsa

2 Ye derd ü gam helâk eyler beni ey dil ye hecr-i yâr
Ol iki zâlimüñ hâlüm elinden bir yaña olsa

3 Cinânuñ adın añmazdum geçerdüm hûr u Rıdvân’dan
Cefâ olmasa ‘âlemde güzellerde vefâ olsa

4 Çekerdüm ben de pehlûya hamâyilvâr her hûbı
Benüm de sûfi yanumda mücerreb bir du’â olsa

5 Bilürdi hâl-i ‘uşşâkı Hilâlî ol cefâ-pîşe
Göñül virse eger bir dil-rübâya mübtelâ olsa

4544 Nazîre-i Sinânî

1 Bize bir tal’ati zîbâ cemâli dil-güşâ olsa
Leb-i yâkûtı ol yâruñ müferrih cân-fezâ olsa

2 Su gibi pâyine sürsem yüzüm dîdârı şevkinden
Safâ virse göñül mir’âtına bir meh-likâ olsa

3 Ser-â-ser cân u dil bezmin müşerref eylemek neydi
Eger bir saçları sünbül yüzi gül dil-rübâ olsa

4 Gözüm her sâ’at ey meh-rû işigüñ cânibin gözler

Yaraşur Ka’be hakkiçün eger kıble-nümâ olsa

5 Mey-i la’li firâkından fenâ iklîmine togrı
Götürürdüm Sinânî ayagı bir reh-nümâ olsa

4545 Li-mürettibihi

1 Bize bir cây-ı dil-keş bir makam-ı dilgüşâ olsa
Mey içsek anda sâfî elde câm-ı cân-fezâ olsa

2 Safâ ile mey içsek meclis ehli ehl-i dil olup
Yanında her birinüñ nâzenîn bir dil-rübâ olsa

3 Zihî keyfiyyet-i mey kim kişiyi şevk u zevk ile
Ferah mülkine şâh eyler ne deñlü kim gedâ olsa

4 Şu dil-ber kim mey içe hâl-i keyfiyyetine şevkden
Olur ‘âşıklara meyli ne deñlü bî-vefâ olsa

5 Dem-â-dem sohbet-i mahbûb demidür fikr ü zikrüñ hep
Ne hoş ‘âlem durur ol âh ammâ Nazmiyâ olsa

4546 Li-mürettibihi

1 Bize mihr itse dâyim bir nigâr-ı meh-likâ olsa
Dil-i târîkümüz anuñla pür-nûr u ziyâ olsa

2 Baña cevr ü cefâ itmezdi ey dil dem-be-dem bî-had
Eger ol mâh-rûda zerrece mihr ü vefâ olsa

3 Revân teslîm-i cân idüp ölürdüm yolına ey dil
Baña ger bir kıyâmet-kâmet âfet dil-rübâ olsa

4 Yine râh ile râhat bulsa sâkî rûhlar sâfî
Yine câm-ı musaffâdan göñüller pür-safâ olsa

5 Nigâr ile safâlar sürmege Nazmî bugün bir hoş
Makâm-ı dil-keş olsa elde câm-ı dilgüşâ olsa

Nev'-i dîger

4547 Ez-ân-ı Âhî

1 Güzellik nev-bahârında cihân bâg-ı bahâr olsa
Baña ol yüzi gülşensüz gerekmez ger hezâr olsa

2 Kamer yüzlü kara beñlü güzeller pâdşâhıdur
Benüm mâh-ı siyeh-çerdem 'aceb mi hâldâr olsa

3 Süvâr-ı esb-i nâz olmış güzeller pâdşâhlar çok
Atı öñince seyr itsem baña bir şeh-süvâr olsa

4 Lebi gonçe bili ince güzeller çok durur ammâ
Koculsa der-miyân olsa öpülse der-kenâr olsa

5 Başum alup giderdüm ben 'adem mülkine dek Âhî
Öte yanına dünyânuñ eger bir reh-güzâr olsa

6 Ne zîbâ kasr idi el-hak zümürrüd rengi eflâküñ
Esâsı pâydâr olsa binâsı üstüvâr olsa

4548 Nazîre-i İshâk Çelebi

1 Gülistânuñ yüzi gülse açılsa nev-bahâr olsa
Teferrüc itmege gitsek ben olsam ol nigâr olsa

2 O serv-i ser-firâz ile salınsak sahn-ı gülşende
Gehî güftâr u geh eş'âr u geh bûse kenâr olsa

3 Müheyyâ olsa esbâb-ı ferah cân bezmi şevkiyle
Nazarda la'l-i mey-gûn elde câm-ı hoş-güvâr olsa

4 Mahabbet âteşine göz karardup lâleveş düşsem
Derûn-ı dilde dâg-ı şevk yir yir âşkâr olsa

5 Firak odına yanmış bülbül-i dil-sûhte birdür
Figân iden güle karşu çemende ger hezâr olsa

6 Dil ü cân terk idüp ‘ışkı yolında ölmege neydi
Şu göñlümden geçen gibi benüm bir gamzekâr olsa

7 Güzel öpmek güzel koçmak degül mi didügüñ İshâk
Göreydüñ sohbeti baht u sa’âdet baña yâr olsa

4549 Nazîre-i Remzî

1 Gözüm yaşın döküp dirdüm bahâr olsa bahâr olsa
Çiçekler açılup göñlüm açılsa rûy-ı yâr olsa

2 Kadeh devr eyleyüp bir hoş kenâruñ bezmgâhında
Safâlar der-miyân olsa vefâlar der-kenâr olsa

3 Sürinsem su gibi pâyince dönsem sâye-i serve
Turup biñ nâz ile gelse ben olsam bir nigâr olsa

4 Bahâr eyyâmı destümde ayag eglencem olmazdı
Göñül sabr itse eglense elümde ihtiyâr olsa

5 Belâ bahrinde âhumdan göñül fülki meded bulsa
Kenâr-ı vuslata irsem muvâfık rûzgâr olsa

6 Hatâdur bî-vefâ sevmek göñül bâkî gerek bâkî
Cihânda bulınur dil-ber vefâdâr olsa yâr olsa

7 Belâgat gösterüp Remzî hüner ‘arz itmek olurdı
Bilinse âdemüñ kadri kemâle i’tibâr olsa

4550 Nazîre-i Civânî-i Kâdî

1 Gözüm yaşın döküp dirdüm bahâr olsa bahâr olsa
Çiçekler açılup göñlüm açılsa rûy-ı yâr olsa

2 Kadeh devr eyleyüp bir hoş kenâruñ bezmgâhında
Safâlar der-miyân olsa vefâlar der-kenâr olsa

3 Sürinsem su gibi pâyince dûstum sâye-i serve

Turup biñ nâz ile gelse ben olsam bir nigâr olsa

4 Bahâr eyyâmı destümde ayag eglencem olmazdı
Göñül sabr itse eglense elümde ihtiyâr olsa

6 Belâ bahrinde âhumdan göñül fülki meded bulsa
Kenâr-ı vuslata irsem muvâfık rûzgâr olsa

6 Hatâdur bî-vefâ sevmek güzel bâkî gerek bâkî
Cihânda bulınur dil-ber vefâdâr olsa yâr olsa

7 Belâgat gösterüp Remzî hüner ‘arz itmek olaydı
Bilinse âhumuñ kadri kemâle i’tibâr olsa

4551 Nazîre-i Helâkî

1 Yine güller açılsa her taraf fasl-ı bahâr olsa
Yine bülbülleri her lâle-ruhsâruñ hezâr olsa

2 Yine dâg-ı derûnıyla çıkup hâk-i mezelletden
Ne kanlar yutdugın ‘arz itse her bir lâle zâr olsa

3 Yine cûş eyleyüp seyl-âb-ı eşküm sû-be-sû aksa
Yine ol serv seyr-i cûy idüp gelse kenâr olsa

4 Egerçi çok durur çâbük-süvârân-ı semend-i nâz
Velî meydân-ı hüsn içre bize bir şeh-süvâr olsa

5 Yiter hâr-ı gam ile ey Helâkî teng-dil olduk
Gelüp ol gonçe-leb gülse açılsa gam-güsâr olsa

4552 Nazîre-i Ferîdî

1 Olurdı şâd u hurrem dil nigârum gam-güsâr olsa
Alurdum gün gibi menzil ger ol meh baña yâr olsa

2 Visâle iresin sabr it firâka diyü ‘ahd eyler
Tururdı kavline ‘âşık güzellerde karâr olsa

3 Ruhuñ katında kadri yok mühim bir zerrece mihrüñ
Çerâga ihtiyâc olmaz bu rûşendür nehâr olsa

4 Hat-ı reyhânı neshin dil görelden gey mükedderdür
Muhakkakdur ki âyîne tonuk olur gubâr olsa

5 Lebi câmına meyl itse ruhı devrinde tañ mı dil
Safâdur sâfi mey içmek kaçan sûfî bahâr olsa

6 Beyânında_agzı sırrınuñ kelâmı muhtasar kıldum
Mutavvel idemez nutkın anuñ kim göñli tar olsa

7 Hasendür nazmı Husrev’den Nizâmî’den yig olurdı
Ferîdî’ye zahîr olsa kemâle i’tibâr olsa

4553 Nazîre-i Hilâlî-i Kazzâz

1 Yüzi gülzârı dehrüñ gülse ‘âlem nev-bahâr olsa
Sadâ-yı bülbül-i gûyâ çemende sad hezâr olsa

2 Mey-i gülfâmı sâkî şol kadar nûş itse gül-ruhlar
Kenâr-ı bezm-i gülşen cur’alardan lâlezâr olsa

3 Yiler bâd-ı sabâ üftâdeveş yollarda yanınca
Kaçan kim esb-i nâza ol şeh-i hûbân süvâr olsa

4 Çemende nakş-ı hüsnin her nigâr-ı sâde ‘arz itse
Ser-â-ser deyr-i gülzâr-ı cihân nakş-ı nigâr olsa

5 Dem-â-dem ney gibi gülşende feryâd eylemek neydi
Hilâlî gün gibi elde şarâb-ı hoş-güvâr olsa

4554 Nazîre-i Rahmî

1 Şitâ devri geçüp ey dil yine ‘âlem bahâr olsa
Çemende gonçeler açılsa bülbüller hezâr olsa

2 Ruh-ı Gül-gûnuñ ile zülf-i Şeb-dîzüñ koşarsañ ger
Yitişmez hüsn meydânında yüz biñ şeh-süvâr olsa

3 Elifler çekse sînem üzre gâhî dâglar yaksa
Baña ol serv-i bâlâdan cihânda yâdgâr olsa

4 Ne hoş 'îş idecek bâg idi Rahmî gülşen-i dünyâ
Hazân irişmese hüsnine yâruñ bir karâr olsa

4555 Nazîre-i Kâbilî

1 Açılsa gonçe lebler gül gibi 'âlem bahâr olsa
Yine gülşende ey dil bülbül-i gûyâ hezâr olsa

2 Bahâr eyyâmıdur ey dil bugün bu dâr-ı dünyâda
Cemâli bâgını seyr itsevüz bir gül-'izâr olsa

3 Mey ü mahbûba ey sûfî be hergiz tevbe itmezdüm
Eger 'âlemde billâhî elümde ihtiyâr olsa

4 Rakîb-i kelbi kim hem-dem idinürdi benüm şâhum
Seg-i kûyuñ eger 'âlemde ben dervîşe yâr olsa

5 Başumdan gitmeye hergiz hevâ-yı 'ışkuñ ey meh-rû
Eger bu nâ-tüvân cismüm tarîküñde gubâr olsa

6 Cihân meh-rûları mihr ü vefâ itmezdi 'uşşâka
Eger ey Kâbilî hüsni bularuñ bir karâr olsa

4556 Nazîre-i 'Andelîbî

1 Nukûş-ı mâ-sivâ ketm olsa dilden bir nigâr olsa
Sanemlerden göñül büt-hânesin pâk itse yâr olsa

2 Yüzümüñ za'ferânından bilürdi derdümi âhir
Eger göñlüm gibi 'âlemde bir göynüklü yâr olsa

3 Bulut gibi hevâya işbu göñlüm mâyil olmasa
Su gibi ehl-i diller ayagında hâksâr olsa

4 Açupdur bâz-ı fikret şeh-perini her yaña çün kim

‘Aceb midür bize ger murg-ı ma’nâlar şikâr olsa

5 Cemâlüñ gülleriyle gülşene dönmiş durur kûyuñ
Yaraşur ‘Andelîbîveş eger anda hezâr olsa

4557 Li-mürettibihi
1 Kişinüñ sevdügi bir nâzenîn ü şîvekâr olsa
Mülâyim dil-ber olsa ‘âşık-ı miskîne yâr olsa

2 Lebinden bûse-i cân-bahşı lutf ile revân olup
Kenâr olsa miyânı bî-tekellüf bir nigâr olsa

3 Miyân-ı sohbet-i agyârdan yârı alup kaçsun
Safâ ile mey içseñ hoşça geçseñ bir kenâr olsa

4 Güzel sevmek cihânda dürlü dürlü olur ol hâlet
Mücerred ca’l ü taklîd olmasa bî-ihtiyâr olsa

5 Gam-ı dil-ber çü dilde nâr-ı ‘ışkı ölçerür turmaz
‘Aceb midür benüm bu dûd-ı âhum pür-şirâr olsa

6 Halâs olup mezelletden bulurdum ben de bir ‘izzet
Eger inşâ vü şi’re Nazmiyâ bir i’tibâr olsa

7 Cihânuñ câyına cân ile tâlib olmak olurdı
Eger kim ‘izz ü devlet pâydâr u bir karâr olsa

4558 Li-mürettibihi
1 Ser-âgâz itse bülbüller yine ‘âlem bahâr olsa
Çemende her taraf pür-savt-ı ‘uşşâk u nigâr olsa

2 Nevâlar itse bülbülveş nigâruñ şevkine ‘uşşâk
Dem-â-dem bezm-i gülşende sadâ-yı sad-hezâr olsa

3 Vefâ ile gelüp mihr itse bezm ehline her meh-rû
Safâ ile müdâm elde şarâb-ı hoş-güvâr olsa

4 Cemâli dilgüşâ reftârı dil-keş hattı rûh-efzâ
Baña bir gonçe-fem şimşâd-kad [ü] gül-ruh kenâr olsa

5 Dehânına virürdüm nakd-i cânı bûse lutf itse
Miyânına iderdüm der-miyân varum kenâr olsa

6 Kul olsak âstân-ı âsmân-kadrinde cân ile
Hilâl-ebrû kamer-tal'at bize bir şehryâr olsa

7 Meseldür çünki zikrü'l-'îşi nısfü'l-îş ey Nazmî
Bütün gün n'ola zikrüm dilde câm-ı la'l-i yâr olsa

Nev'-i dîger

4559 Ez-ân-ı Ahmed Paşa
1 Kemend-i zülfine yâruñ giriftâr olmasun kimse
Benüm şûrîde bahtumdan siyehkâr olmasun kimse

2 Beni sögüt gibi başdan ayaga hançere sancar
Hey ol serv-i hevâ-bahşa hevâdâr olmasun kimse

3 Senüñ bâzâr-ı 'ışkuñda ider dellâl-i dil feryâd
Meta'-ı 'akl kâsiddür harîdâr olmasun kimse

4 Yüzüñ gülzârı şevkinden yine mest oldı bülbüller
Bahâr [u] mevsim-i güldür ko huşyâr olmasun kimse

5 Görelden Ahmed'üñ hâlin dilegüm Hak'dan oldur kim
Diyâr-ı yârı terk itmede nâ-çâr olmasun kimse

4560 Nazîre-i Kemâl Paşa-zâde
1 Metâ'-ı gam durur 'ışkuñ harîdâr olmasun kimse
Belâ dâmı durur zülfüñ girftâr olmasun kimse

2 Beni dîvâne kılmışdur saçuñ zencîri sevdâsı
Senüñ efkâr-ı 'ışkuñla dil-efgâr olmasun kimse

3 Beni kaddüñ hevâsı sâye gibi kara yir itdi
Eli irmedügi yire hevâdâr olmasun kimse

4 Senüñ ol bend-i zülfüñe giriftâr olmasun bir dil
Benüm bu kara bahtumdan siyehkâr olmasun kimse

5 Seni cândan seven yârı koyup agyâra olduñ yâr
Senüñ gibi vefâsız yâr ile yâr olmasun kimse

6 Görelden ‘ışk derdini dilegüm Hak’dan oldur kim
Düşüp göñül belâsına giriftâr olmasun kimse

7 Figân u âh u nâlemden uyumaz murg ile mâhî
Benüm gibi gam-ı ‘ışka düşüp zâr olmasun kimse

4561 Nazîre-i Tâcî-zâde

1 Visâl elden gidüp hecre giriftâr olmasun kimse
İlâhî ‘izz ü devletden düşüp hˇâr olmasun kimse

2 Su gibi ‘âşık-ı dîdâr olanı pây-mâl eyler
Hey ol serv-i hevâ-bahşa hevâdâr olmasun kimse

3 Beliñler uyanurdı düşde görse hâlümi bahtum
Benüm âşüfte hâlümden siyehkâr olmasun kimse

4 Kesüp yâd u bilişden hep garîb itmiş durur ‘ışkuñ
Gözüñ bîmârıyam gurbetde bîmâr olmasun kimse

5 Yanar micmer gibi bagrum beni dâmân-ı lutfuñla
Büri sûz-ı derûnumdan haberdâr olmasun kimse

6 İdinür düşmeni yâr ol olur yâr olana düşmen
Düşüp göñül belâsına aña yâr olmasun kimse

7 Du’â kıl Ca’ferâ ‘ışkı beni şol deñlü zâr itsün
Ki tutsun her kişi ‘ibret sevüp zâr olmasun kimse

4562 Nazîre-i Necâtî

1 Nigârâ la'l-i nâbuñdan dil-âzâr olmasun kimse
Yazukdur kendü cânından ko bîzâr olmasun kimse

2 Hevâmı var ider göñlüm didükçe var ider göñlüm
Hey ol zülf-i dil-âvîze hevâdâr olmasun kimse

3 Kenâr-ı bahr-i eşkümde od ider her gice âhum
Esîr olup belâlarda giriftâr olmasun kimse

4 Uyuyanlar görür düşde bu ben bî-çâreyi mahrûm
İlâhî it gibi her gice bîdâr olmasun kimse

5 Sunılmaz mest-i lâ-ya'kıl olana bâde ey yârân
Ecel câmı ire nâ-gâh huşyâr olmasun kimse

6 Bulutlar yâgar açılur giceler subhgâh olur
Kara bahtum gibi dâyim siyehkâr olmasun kimse

7 Cihân-ı hasret-âbâda yitişdüm 'ışka sataşdum
Dimeñ ey dûstlar gurbetde bîmâr olmasun kimse

8 Gice zülfinden iñlerdüm Necâtî'dür didiler hep
Benüm gibi perîşân u dil-efgâr olmasun kimse

4563 Nazîre-i Hayretî

1 Meded ben düşdügüm derde giriftâr olmasun kimse
Garîb ü 'âşık u bîmâr u bî-yâr olmasun kimse

2 Göñül âh itme sûzuña münâfık olmasun vâkıf
Gözüm yaş dökme derdüñden haberdâr olmasun kimse

3 Dil ü cân mest-i 'ışk oldı götür ey 'akl ayagı sen
Mahabbet bezmidür arada huşyâr olmasun kimse

4 Cihânda yâr gibi sâbit-kadem bir hem-dem olmazmış

Gerekmez andan özge baña gam-hâr olmasun kimse

5 Bozardı gözi agardı sakalı kurı sevdâdan
Cihânda Hayretî gibi siyehkâr olmasun kimse

4564 Nazîre-i Şâhidî

1 Gam-ı zülf-i dil-ârâya giriftâr olmasun kimse
Perîşân hâl olup göñlüm gibi dar olmasun kimse

2 Ne acı derd imiş fürkat dahı binüm gibi yâ Rab
Habîbinden cüdâ düşmekde nâ-çâr olmasun kimse

3 Yaturken vâdi-i gamda dilegüm bu durur Hak'dan
Ki mihr-i yâr ile fürkatde bîmâr olmasun kimse

4 Gam-ı hecri ile çıkdı gözümden 'âlemüñ varı
Özinden bencileyin böyle bîzâr olmasun kimse

5 Güneşdür 'âm idüp lutfı beni kahr itdi çün zerre
Hey ol hercâyi dildâra hevâdâr olmasun kimse

6 Yüzümi izine sürdügüm içün hışm ile sürdi
Katında nâ-geh ol şâhuñ günehkâr olmasun kimse

7 İlâhî Şâhidî gibi dil-ârâmından ayrılup
Gam-ı derd ü belâlarla giriftâr olmasun kimse

4565 Nazîre-i Keşfî

1 Düşüp zülfüñ kemendine giriftâr olmasun kimse
Senüñ gibi cefâkâra hevâdâr olmasun kimse

2 Vücûdum nakdi harc oldı senüñ bâzâr-ı 'ışkuñda
Metâ'-ı vasluña 'ömrüm harîdâr olmasun kimse

3 Beni hecr odına yakup akar su gibi agyâra
Be sen hercâyiye hergiz hevâdâr olmasun kimse

4 Dil-i bî-çâreyi gör kim rakîbüñden umar çâre
Hudâvendâ cihân içinde nâ-çâr olmasun kimse

5 Düşüp zülfi hevâsına belâ vü derd ü mihnetle
Kara bahtuñ gibi Keşfî siyehkâr olmasun kimse

4566 Nazîre-i İshâk Çelebi

1 İlâhî mihnet-i hecre giriftâr olmasun kimse
Benüm derd-i derûnumdan haberdâr olmasun kimse

2 Görüp hüsn-i dil-efrûzın temâşâ itmesün kimse
Hemîşe hˇâb-ı gafletden ko bîdâr olmasun kimse

3 Sürûr-âbâd-ı vuslatda olan dâr-ı gurûr ey dil
Be-gâyet nâ-mübârekdür harîdâr olmasun kimse

4 Cihânı devr-i ‘ışkuñda şarâb-ı şevk ile mest it
Yaraşmaz meclis-i meyde ko huşyâr olmasun kimse

5 Ben âh itdükçe meyl eyler akar su gibi agyâra
O hercâyî dil-ârâya hevâdâr olmasun kimse

6 Ruhı devrinde zülfinden perîşân olmaduk dil yok
Gurûr-ı hüsn ile yâ Rab sitemkâr olmasun kimse

7 Temâşâ eyle İshâk’uñ neye dönmiş durur hâli
Esîr-i bend-i hecr olup giriftâr olmasun kimse

4567 Nazîre-i Revânî

1 Düşüp bend-i ser-i zülfe siyehkâr olmasun kimse
İlâhî kâfiristânda giriftâr olmasun kimse

2 Habâb-ı mey gibi başdan çıkar âvâresi dâyim
Hey ol gül yüzlü sâkîye hevâdâr olmasun kimse

3 Şarâb içe diyü kanlar çıkarduñ cümle ‘uşşâkı
Senüñ yanuñda ey sûfî günehkâr olmasun kimse

4 Murâdum nakşını hergiz getürmez tâsı gerdûnuñ
İlâhî şeş-der-i gamda kalup zâr olmasun kimse

5 Şarâb içmek güzel sevmek Revânî san'at olmışdur
Benüm âvâre göñlüm gibi bî-kâr olmasun kimse

4568 Nazîre-i Zâtî

1 İlâhî bende-i şâh-ı sitemkâr olmasun kimse
Kemend-i mihnet ü derde giriftâr olmasun kimse

2 Bu yâd illerde ben deryâ-yı 'ışka âşinâ oldum
İlâhî vâdi-i gurbetde bîmâr olmasun kimse

3 Habâb-ı mey gibi dem-beste vü âvâreyem her dem
Hey ol mest-i mey-i nâza hevâdâr olmasun kimse

4 Dögünmekden ten-i zerdüm siyâh itmek durur kârum
Gök altında benüm gibi siyehkâr olmasun kimse

5 Makâm-ı müşterî oldı benüm menzilgeh-i âhum
Metâ'-ı mihrüñe ey meh harîdâr olmasun kimse

6 Cefâ ile delüp bagrum benüm ney gibi iñletme
Senüñ esrâr-ı 'ışkuñdan haberdâr olmasun kimse

7 Ne tâli' var ne devlet var ne tâkat var ne kudret var
Nigârın görmemekde Zâti nâ-çâr olmasun kimse

4569 Nazîre-i Gedâyî

1 Müselsel zülfine yâruñ hevâdâr olmasun kimse
İlâhî bend-i küffâra giriftâr olmasun kimse

2 Gözüm yaşına hecrüñde kimesne dest-gîr olmaz
Düşüp ayaga bu illerde nâ-çâr olmasun kimse

3 Dehânuñ hasreti ile tarıkdı sînede cânum

Öleyüm bâri hâlümden haberdâr olmasun kimse

4 Baña derd üzre derd olmış durur derdüñ firâkında
Ne yavuz derd imiş gurbetde nâ-çâr olmasun kimse

5 Gedâyî müstecâbü'd-da'vet olsam Hak'dan isterdüm
Nigârından cüdâ düşmekde nâ-çâr olmasun kimse

4570 Li-mürettibihi

1 Cefâ-yı çerh-i gaddâra giriftâr olmasun kimse
Cihân içre zelîl ü 'âciz ü hˇâr olmasun kimse

2 Sipâhînüñ tarîkinde kuru sevdâlara yilüp
Cihân u cândan âlâm ile bîzâr olmasun kimse

3 Cihânda hâsılı işbu sipâhînüñ tarîkinüñ
Belâ vü kahrdur aña giriftâr olmasun kimse

4 Sipâhîlik belâ vü derd ü mihnetden kinâyetdür
Sipâhîler gibi yâ Rab dil-efgâr olmasun kimse

5 Kişi bir hizmet alınca olur bîzâr cânından
Ekâbir âstânına varup zâr olmasun kimse

6 Dirîgâ kaldum ayakda bugün bir dest-gîrüm yok
Benüm gibi İlâhî böyle nâ-çâr olmasun kimse

7 Saru bayraga döndi beñzi âlâm-ı sefer birle
Bu Nazmî gibi oñmaduk silahdâr olmasun kimse

4571 Li-mürettibihi

1 Gam-ı zülfiyle dildâruñ dil-efgâr olmasun kimse
Belâ dâmına derd ile giriftâr olmasun kimse

2 Belâya ugradup özin uzun sevdâlara yilter
Hümâ-yı zülfine yâruñ hevâdâr olmasun kimse

3 Düşelden dûr vuslatdan işüm âh ile vâ oldı
İlâhî mihnet-i hecr ile bîmâr olmasun kimse

4 Dilâ bâzâr-ı ‘ışka gelmeyince kand-i cân ile
Metâ’-ı vasl-ı dildâra harîdâr olmasun kimse

5 Olup agyâra yâr eyler cefâ vü cevr ‘uşâka
O yâr-ı bî-vefâya Nazmiyâ yâr olmasun kimse

DER-BAHR-İ HEZEC-İ MAHZËF
Taktî’eş: Mefâ’îlün Mefâ’îlün Fe’ûlün

4572 Ez-ân-ı Melîhî
1 Yüzüñ nûrından alur pertevi mâh
Melâhat mülkine tapuñ durur şâh

2 Dehânuñ bilmediler hurde-dânlar
Nihânî râzdan kim ola âgâh

3 Senüñ zülf ü ruhuñ vasfıdur ey dûst
Baña zikr-i şeb ü vird-i sehergâh

4 Kapuñda itlerüñle hem-dem olmak
Bize ‘âlemde yiter ‘izzet ü câh

5 İderem giceler kûyuñda efgân
İşitmezsin benüm feryâdumı âh

6 Yaşum kapuñda sâyil olsa tañ mı
Çün ol işikde yok men’-i ‘ale’llâh

7 Melîhî ‘ışka tevbe_itdi dimişler
Hatâdur işbu söz estagfuru’llâh

4573 Nazîre-i Kemâl-i Zerd
1 Okurdum Fâtiha vasluñçün ey mâh

Kabûl oldı bugün el-hamdü li'llâh

2 Şeker leblerle agzına rakîbüñ
Sögersin dâyimâ estagfuru'llâh

3 Sanavber kaddüñe öykündügin
Güler kebk-i derî sahrâda kah kâh

4 Saçuñdan gitdi dil Mısr'ı ruhuña
Var ise geç aña çün keçdür ol râh

5 Kemâl ölürse kûyuñda gamuñdan
Mezârında yazalar tâbe mesvâh

4574 Nazîre-i Mesîhî

1 İdüpdür yine bülbüller meger âh
Ki güller açılı düşdi sehergâh

2 Kakarsın saña perrî didügümce
Koca âdem degülmişsin sen ey mâh

3 Beni emr idüp öldür dir gamına
Sora vardukça dir el-hükmü li'llâh

4 Visâlüñ gencine mâni'dür âhum
Tılısmî-şekl olur yazuda çün âh

5 Ye hod vasluña yol bula Mesîhî
Ye kala fürkatüñde şöyle güm-râh

4575 Nazîre-i Zâtî

1 Yüzüme bir tapanca urdı ol şâh
Nişânını görenler didi Allâh

2 Dirîgâ öldürür çeşmiyle halkı
Beni öldür disem hışm eyler ol şâh

3 Cihânuñ cümle âhın ben iderdüm
Ben ölürsem ider cümle cihân âh

4 Görinmezsin diyü aglarsın ey göz
Saña bir gün görinse bâri ol mâh

5 Terahhum ide şâyed varı varı
Der-i dildâra var ey Zâti her gâh

4576 Nazîre-i Feyzî
1 Kuluñ yâd itmeyüp yâd itdüñ ey şâh
Keremler itdüñ el-ecrü ‘ala’llâh

2 Ölem ey rahmi yok derdüñle bir gün
İşidenler diye el-hükmü li’llâh

3 Yüzüñe bedr iken öykündi idi
Tamâm eksükligin bildi bugün mâh

4 Talar kûyuña vardukça rakîbüñ
Baña rahm idüp itler didi veh vâh

5 Kapuñda Feyzi cân virse diyeler
Feleklerde melekler tâbe mesvâh

6 Kaçar çayır çayır benden ol âhû
Eyâ yâ leyte şi’rî eyne mer’âh

4577 Nazîre-i Bihiştî
1 Efendim devletüm şâhum Memi Şâh
Sa’âdet yâruñ u yarıcuñ Allâh

2 Hemîşe baht u devlet yâruñ olsun
Yavuz gözden seni saklasun Allâh

3 Emîrüm ser-firâzum pâdşâhum
Nazar kıl ben kuluña gâh u bî-gâh

4 Yigitsin nev-resîde tâze gülsin
Güzel başuñ içün alma sakın âh

5 Bihiştî devlet-i kurb oldı hâsıl
Eger soñra nifâk itmezse bed-hâh

4578 Nazîre-i Derûnî
1 Saçuñ zulmini bilmez çemüñ ey mâh
Gice hâlinden olmaz mest âgâh

2 Rakîbüñ katline hâcet degül tîg
Yiter yalıñ kılıç âh-ı sehergâh

3 Baña bir sille urdı germ olup yâr
Gören nakşın yüzinde didi Allâh

4 Kabâ-yı surh ile mânend-i Haydar
Süvâr-ı Düldül-i hüsn olmış ol mâh

5 Derûnî bezm-i gamda şem' gibi
Dem-â-dem başuma odlar yakar âh

4579 Nazîre-i Hicrî
1 Görenler kaşuñ üzre alnuñ ey şâh
Didiler geldi kavsüñ burcına mâh

2 Yüzüñ görüp didi sûret perîşân
Ne zîbâ tal'at olur Allah Allâh

3 Geçer iki cihânı bir nefesde
Eger derd ile bir kez eylesem âh

4 Gözine subh olınca girmez uyhu
Meger nergis yüzüñ görmiş sehergâh

5 Efendi bir gice mihmânuñ olsam

Baña ol güni rûzî kıla Allâh

6 Göñül şol deñlü varmışdur fenâya
‘Adem iklîmine andan gider râh

7 Usandı bâr-ı hasret çekmeden dil
Alaydı Hicri cânum bâri Allâh

4580 Nazîre-i Fakîrî

1 Yüzüme iki sille urdı ol şâh
Görenler anı didi Allah Allâh

4581 Li-mürettibihi

1 Görenler perçemüñ alnuñla nâ-gâh
Didi kim sünbüle burcındadur mâh

2 Şu kim zülfüñle yüzüñ gördi fi’l-hâl
Didi kim geldi ‘akreb burcına mâh

3 Komaduñ bende göñlüm bende salduñ
Saña kim bende oldum ben de ey şâh

4 Kad ü zülfüñle ebrûñ itdürüp seyr
Keremler itdüñ el-ecrü ‘ala’llâh

5 Elif-kad sıfr-fem bir dil-rübâdur
Nigârum kim anı kim görse dir âh

6 Şirâr-ı âhum içre zerd-i çihrem
Gören dir âteşe döymek ‘aceb kâh

7 Bu Nazmî’ye saña kul olmag ey şâh
Yiter ‘âlemde ‘izz ü devlet ü câh

4582 Li-mürettibihi

1 Gören cânânı sînem üzre nâ-gâh
Didi gûyâ esed burcındadur mâh

2 Çü nâ-dân koynına ol körpe kurı
Gire san sevr burcına varur mâh

3 Olaldan Ka’be-i ‘uşâk kûyuñ
İşigüñ secdegâhum oldı her gâh

4 Dil ü câna belâ vü derd irişdi
Senüñ ‘ışkuñ ki ki virdi baña Allâh

5 Bu gün agyâr vasfın itdi baña
Seg-i kûyuñ dahı uludı veh vâh

6 Ulu kiçi dimez alur ecel çün
Ne assı tut kim olduñ ‘âleme şâh

7 Bugün pîr-i mugân mescid yolında
Görüp Nazmî’yi didi vây be güm-râh

4583 Li-mürettibihi
1 Güzeller şâhı olaldan Memi Şâh
İşigi secdegâhum oldı her gâh

2 Ol âdem cânı cânân ol perî-zâd
Kemâl-i hüsne irmiş zâde’u’llâh

3 Sitâremde uma ruhsâr bir gün
Baña bir zerrece mihr itmedi âh

4 Düşelden ‘ışkı sevdâsına anuñ
Dirîgâ olmadı hâlümden âgâh

5 Kul olup cân ile dilden o şâha
Didüm ‘ışk ile Nazmî bende yâ şâh

Nev’-i dîger

4584 Ez-ân-ı Nizâmî

1 Lebüñdür ta’n iden yâkût-ı nâba
Dişüñdür dak tutan dürr-i hoş-âba

2 Leb-i la’lüñde ruhsâruñdan ayru
Göñül meyl eylemez şem’ ü şarâba

3 Gözüñ göñlüme meyl itse ‘aceb mi
Ki mestüñ göñli meyl eyler kebâba

4 Hayâlüñ gencine mesken olalı
Dil ü cân mülki varmışdur harâba

5 Nizâmî dişlerüñ vasfın yazarken
Kelâmı ta’n ider dürr-i hoş-âba

4585 Nazîre-i Kâsım Paşa

1 Saçuñ kim sâye salmış âftâba
Neden bu yüz karası mâh-tâba

2 Hatuñ gamzeñ şehâ devr-i kamerde
‘Aceb fitne üşürmiş mâh-tâba

3 Yüzüñ nûrı ki ditrer ‘ârızuñda
Belî ditrer güneş düşdükçe âba

4 Safâsuz sûfi bilmez bâde zevkin
Anuñçün ta’n ider mest-i harâba

5 Eger zâhid bileydi cân vireydi
Elüñden bir kadeh sâfî şarâba

4586 Nazîre-i Resmî

1 Saçuñı nisbet iden müşk-nâba
‘Abîri beñzedür cânâ türâba

2 Lebüñe beñzeden âb-ı hayâtı
Şarâbı nisbet ider sanki âba

3 Hevesdür saña cânum n'ola ey meh
Hevâdâr olsa zerre âftâba

4 Karîb olma rakîbe ey perî-rû
Enîs olmaz melek hergiz kilâba

5 Nice tahrîr idem dil derdin ey cân
Ki bir bâbı sıgışmaz biñ kitâba

6 Gözüñ devrinde ey fettân-ı 'âlem
Uyandı fitne bahtum vardı hˇâba

7 Vefâ içün cefâya kalma Resmî
Ki bu miftâhdur ol feth-i bâba

4587 Nazîre-i Sürûrî-i Müderris
1 Bakaldan ben o rûy-ı âftâba
Gelür gün gözüme bir âftâbe

2 Sirişküm cûybârı içre döndi
Başum bir iki gözlü âsyâftâba

3 Baña gel bûse vir öldür rakîbi
Halâs ol şerden ey cân gir sevâba

4 Hum içre mey leb-i dildâra dönmiş
Anuñçün küp düşer eller şarâba

Hayâl-i hatt u hâlüñdür görinen
5 Sürûrî her kaçan baksa kitâba

4588 Li-mürettibihi
1 Kul oldum ben de sen 'âlî-cenâba
Meded senden begül her feth-i bâba

2 Seni agyâr ile seyrânda görsem
Benüm cânum düşer âh ıztırâba

3 ‘Arak-rîz olduguñca ey yüzi gül
Yüzüñ üzre ‘arak dutar gül-âba

4 Firâkuñ âteşiyle bezm-i gamda
Dil-i pür-sûz dönmişdür kebâba

5 Bu Nazmî’nüñ dönüpdür nazmı cânâ
Dişüñ vasfı ile dürr-i hoş-âba

4589 Li-mürettibihi

1 N’ola meyl eylesem ol la’l-i nâba
Ki cânlar virür ehl-i dil şarâba

2 Lebüñden var mı ben bîmâra emsem
Yog ise kâyilüz şâfî cevâba

3 Yir itdüñ cân gibi cânâ göñülde
Perîler yiri pes olur harâbe

4 Ölürse ârzû itmez cinâna
Olanlar bende sen ‘âlî-cenâba

5 Nizâmî’den dem ur Nazmî dilerseñ
Ki nazmuñ beñzeye dürr-i hoş-âba

Nev’-i dîger

4590 Ez-ân-ı Ahmedî

1 Eger hecrüñ kalursa bir karâra
İçüm lâle gibi yana karara

2 Karâr itmeye ol göñül ki anda

Firâkuñ odı düşüben karara

3 Gözüñ kim başuma tûfân saldı
Dahı n'ide baña ol bahtı kara

4 Nice döysün ciger kim şem' gibi
Erir âhum odından seng-i hâre

5 Yürege yâre urdı gamzeñ okı
Ne vakt oñılısar yâ Rab bu yâre

6 Gözümüñ yaşı gül yüzüñden ayru
Cihânı beñzedüpdür lâlezâra

7 Bu derde sabr eyle Ahmedî kim
Müdârâdur hemân takdîre çâre

4591 Nazîre-i Kemâl-i Zerd

1 Beni gördükçe âh ol zülfi kara
'Alî gibi el urur Zu'lfekâr'a

2 Düşeli ayru göñlüm kâkülinden
Görür her gice düşler kara kara

3 Yaşum cûy itdüginden fâyide ne
Çün ol serv-i sehî gelmez kenâra

4 Rakîb-i küşteñüñ başı ucında
Oturur beñzer uş seng-i mezâra

5 Belâ bezminde itdüñ bu Kemâl'üñ
Boyın çeng ü dilini çâr pâre

4592 Nazîre-i Hızrî Beg Çelebi

1 Cefâ tîgıyla sînem pâre pâre
Ciger gamzeñ okından yâre yâre

2 Yiler agyâr it gibi yanınca
Meger çıkmışdur ol dil-ber şikâra

3 Yiter gezdi cefâ bahrinde ol yâr
N’ola şimden girü gelse kenâra

4 Seni medh itdügiçün şi’rüm ey dûst
Teberrük eylediler her diyâra

5 Revâdur Hızri ko çeksün cefâsın
Niçün dil virdi hercâyî nigâra

4593 Nazîre-i Âhî

1 Elüm irmez meded öldüm nigâra
Ki döymez kimseler hîç intizâra

2 İdüpdür asmaga dil nîmesini
Gözi kassâbı müjgânın kanâra

3 Gülünc itdüñ beni düşmenlerüme
Be zâlim böyle mi_ider yâr yâra

4 Tolardı nûr ile kabrüm nigârâ
Eger bir kerre gelseydüñ mezâra

5 Elüñden yakamı çâk idüp irte
Şikâyetler idem Perverdgâr’a

6 Baña kan agladur derd ile her dem
‘Aceb n’itdüm ki yâ Rab rûzgâra

7 Bulınur mı ‘aceb aransa Âhî
Senüñ gibi cihânda bî-sitâre

4594 Nazîre-i Zâtî

1 Şeb-i gamda göñül nice karara
Geçer kalmaz zamâne bir karâra

2 Kılıcuñ hakkı dil senden kesilmez
Eger biñ zahm urursañ yara yara

3 Eyâ lutf issi âteş-ruh rakîbüñ
Kelâmı buza beñzer yüzi kara

4 Hazer kıl ey gazâl-i deşt-i behcet
Rakîbüñ gözleri çıkmış şikâra

5 Bu gün gam mektebinde itdi Zatî
Yüregüm bir yüzi mushaf se-pâre

4595 Ve lehu

1 Eger kim bende olaydı sitâre
Gelürdüñ mâh-ı nev gibi kenâra

2 Kamer gün yüzüñe öykündügiçün
Yed-i mu'ciz idüpdür iki pâre

3 Peleng-i kûhsâr-ı mihnetem ten
Olaldan taşlaruñdan kara kara

4 Didüm kim kûyuña varsam olur mı
Ayıtdı kim bizi koy a be var a

5 Delürdüp dil-dübânuñ hışm-ı çeşmi
Düşürdi berki Zâtî kûhsâra

4596 Nazîre-i Râzî

1 Dönüpdür eşk-i çeşmüm cûybâra
Yiridür çeksem ol servi kenâra

2 Kemân ebrûlaruñ tîri ucından
Kara bagrum olupdur pâre pâre

3 Habâb-ı eşk-i hûnînümle her dem

Döner ey gonçe çevrem lâlezâra

4 Salan deryâ-yı ‘ışka zevrak-ı dil
İrişür rûzgâr ile kenâra

5 Gice gündüz kocar mihr ile mâhı
Felekde var imiş bildüm sitâre

6 Yüzüñ gördükçe tañ mı nâle kılsam
Gelür bülbül seher vaktinde zâra

7 Tuyıldı mâ-cerâ-yı ‘ışk Râzî
Dönelden eşk-i çeşmüm cûybâra

4597 Nazîre-i Münîr

1 Ne deñlü kıldum ise istihâre
Görinmez tevbe câm-ı la’l-i yâra

2 Figân u nâlem aslâ kılmadı kâr
‘Aceb dil mi bu yâhod seng-i hâre

3 Ciger hûn oldı tîr-i gamzeñ ile
Dökilür gözlerümden pâre pâre

4 Bu gün ‘arz-ı cemâl it dime ferdâ
Ki döymez cân-ı ‘âşık intizâre

5 Nebât-ı la’lin añdum didi ol yâr
Şeker mi istenür def’-i humâra

6 Yüzüñ mihriyle her hâli Münîr’üñ
Cihânda gün gibi_oldı âşkâre

4598 Li-mürettibihi

1 Ne dem tuş olsam ol gül yüzlü yâra
Gelür dil bülbüli feryâd u zâra

2 İdüp mihr ü vefâ eyler yine cevr
O bî-ikrâr turmaz bir karâra

3 O gül-ruh hecri odıyla nice bir
Yanup lâle gibi bagrum karara

4 Nice te’sîr ide âhum benüm kim
Dil-i dil-ber durur bir seng-i hâre

5 Çog olur nakş ‘uşşâkına Nazmî
Sakın dil virme hercâyî nigâra

4599 Li-mürettibihi

1 Virürdüm nakd-i cânı ol nigâra
Miyânı gelse lutf ile kenâra

2 Olur Vâmık gibi âşüfte cândan
Nazar idenler ol ‘Azrâ-’izâra

3 Olurdı gün yüzüñ görmek müyesser
Olaydı bende ey mâhum sitâre

4 Lebüñden n’ola derde emsem umsam
Bulur andan çü her bî-çâre çâre

5 Mey-i nâba müdâm olmazdı hürmet
Şebîh olmasa Nazmî la’l-i yâra

Nev’-i dîger

4600 Ez-ân-ı Hafî

1 Gülüp ol gonçe-leb vardukça nâza
Göñül başladı bülbülveş niyâza

2 Kaçan zülfi nesîmi irse sünbül
Bulup neşv ü nemâ olurdı tâze

3 Gözi sevdâsıla mest oldı nergis
Bilimez kim humârın n’eyle yaza

4 Lebinden sordı esrâr-ı femin dil
Didi vâkıf degülem ben bu râza

5 Kaşı yayı ki atar kirpük okın
Dilemez cân ki_anuñ birini yaza

6 Dil-i nâlemle dem-sâz olsa zühre
Dürişüp düzemez çengin bu sâza

7 Hafî ‘ışk-ı hakîkîyi taleb kıl
İñende virme kendüñi mecâza

4601 Nazîre-i Kâdirî
1 Kaçan bir gonçe-i ter bitse tâze
Açar agzını biñ bülbül niyâza

2 Kılıçlar içine düşmezdi sûsen
Uzatmasaydı dil sen serv-i nâza

3 Kara zülfüñ dur[ur N-] ‘ömr-i dırâzum
Beni Hak irgüre ‘ömr-i dırâza

4 Nigârâ tureñüñ hecrinde sînem
Döginmekden dönüpdür tabl-bâza

5 Yanalı ‘ışk odına ‘ûd gibi
Düşüpdür Kâdirî söz ile sâza

4602 Nazîre-i ‘Amrî
1 Göñüller yıkma bünyâd itme nâza
Yazukdur kıyma ashâb-ı niyâza

2 Kaşuñ mihrâbı içre çeşm-i mestüñ

Görelden turımaz sûfî namâza

3 Özin-i sultân ‘âlem bendesiyken
Kul itdi ‘ışk Mahmûd’ı Ayâz’a

4 Hakîkat ‘ilmine ta’lîm kılsun
Virüñ dil tıflını ‘ışk-ı mecâza

5 Ne gül egler seni ‘Amrî ne bülbül
Güzeller sevmeyince tâze tâze

4603 Nazîre-i Muhibbî

1 Bahâr irişse ger gül bite tâze
Nice yirden gele bülbül niyâza

2 Koyup Mecnûn Leylâ âstânın
Düşer midi aña varmak Hicâz’a

3 İmâm olup gözi müjgânı saf saf
Kaşı mihrâbına durmış namâza

4 Miyânıyla lebinden sordum âhir
Kimesne bulmadum vâkıf bu râza

5 İñen olmaya ‘ışk bünyâdı muhkem
Güzeller cevr ile gelmese nâza

6 Hakîkat sözlerini diñle benden
Göñül virdüm beni sanma mecâza

7 İşidüp şi’rüñi ehl-i mahabbet
Yazalar levh-i dilde tâze tâze

8 Muhibbî’nüñ olaldan kâmeti çeng
Uyup nâlişler eyler söz u sâza

4604 Li-mürettibihi

1 Ne vaktin kim kılam kâmet namâza
Varur dil yâra kıldugum niyâza

2 Niyâz itdükçe ben âh ol nigârum
Baña başlar hemân-dem ‘izz ü nâza

3 O serv-i nâzenînüñ yüzi gülden
Dahı nâzük dahı ter dahı tâze

4 Döner bir azılu hûn-rîze fi’l-hâl
Hasûd-ı seg kaçan kakıyup aza

5 Güzel yaz fazl u vasfın Nazmiyâ kim
Gören güzel güzel okıya yaza

4605 Li-mürettibihi

1 Kaçan bir dil-rübâ irişse tâze
Aña biñ ehl-i dil başlar niyâza

2 Añup yâruñ kad ü zülfini başlar
Bu göñlüm kıssa-i dûr u dırâza

3 Hakîkî ‘ışk ise sûfî murâduñ
Gel evvel tâlib ol ‘ışk-ı mecâza

4 Kılur secde_itmege kâmet tapuña
Niyâz ehli ki saf baglar namâza

5 Leb-i la’lüñi vasf itdükçe Nazmî
Bulur cânı safâlar tâze tâze

Nev’-i dîger

4606 Ez-ân-ı Ahmed Paşa

1 Ne hoşdur meh-likâlar tâze tâze
Ki_ide mihr ü vefâlar tâze tâze

2 Ne sünbüldür saçuñ kim sâyesinde
Biter müşkîn giyâlar tâze tâze

3 Ne sâyildür yaşum kim işigüñde
Geyer lâlîn kabâlar tâze tâze

4 Sabâh-ı ‘îda beñzer tal’atüñ kim
Virür câna safâlar tâze tâze

5 Nice kan dökmesün çeşmüm ki agyâr
Urur zahm-ı cefâlar tâze tâze

6 Gözüm ebr-i bahâr-ı tal’atüñe
Virür hüsn ü bahâlar tâze tâze

7 Cemâlüñ bâgınuñ şeftâlusından
Ko dirsün mübtelâlar tâze tâze

8 Ger ol gülşende bülbül gibi Ahmed
Diye medh ü senâlar tâze tâze

9 Kadîmî resmdür kim kullarına
İrür şehden ‘atâlar tâze tâze

10 Yazar surh ile her dem kâtib-i eşk
Kapuñda mâ-cerâlar tâze tâze

11 Bu Bursa şehridür gül gibi her dem
Yitişür dil-rübâlar tâze tâze

4607 Nazîre-i Sa’dî

1 Alur dil dil-rübâlar tâze tâze
İderler hoş vefâlar tâze tâze

2 Nice rind-i siyeh-pûş oldı çeşmüñ
Geyer müşkîn-’abâlar tâze tâze

3 Biterse sidre kaddine irişmez
Nihâl-i müntehâlar tâze tâze

4 Düzer müşk ile hüsnüñ câmi'inde
Kaşuñ kıble-nümâlar tâze tâze

5 Cigerde tîr-i gamzeñ yâresine
Lebüñ eyler devâlar tâze tâze

6 Tavâf-ı Ka'be kûyuñ Merve hakkı
Virür câna safâlar tâze tâze

7 Lebi senbûsesinden istedükçe
İder la'li 'atâlar tâze tâze

8 Göñül mir'âtı gamdan jeng olalı
İder 'ışkuñ cilâlar tâze tâze

9 Görüp bülbül gibi gülzâr-ı hüsnüñ
Okur Sa'dî senâlar tâze tâze

4608 Nazîre-i Resmî

1 Dil alup dil-rübâlar tâze tâze
Bulurlar mübtelâlar tâze tâze

2 Meger devr-i kamerde matla'-ı hüsn
Ki togar meh-likâlar tâze tâze

3 Ne râh-ı râhat-efzâdur lebüñ kim
Virür rûha safâlar tâze tâze

4 Güneş bendeñ gibi her dem kapuñda
Geyer zerrîn-kabâlar tâze tâze

5 Bizi yad idüp ey yâr-ı kadîmî
Bulursın âşinâlar tâze tâze

6 Ne bâlâ serv-i dil-cûdur boyuñ kim
Virür bâr-ı belâlar tâze tâze

7 Şeb-i vasluñ añup bu Resmi her subh
Okur vird-i du'âlar tâze tâze

4609 Nazîre-i Visâlî

1 Buyur şâhum cefâlar tâze tâze
Gedâñam kıl 'atâlar tâze tâze

2 Lebüñ düşnâmlar in'âm idicek
Kıluram ben du'âlar tâze tâze

3 Yaşum yagmurları sen serv-i nâza
Virür neşv ü nemâlar tâze tâze

4 Gözüm merdümleri hûn-ı cigerden
Geyer la'lîn-kabâlar tâze tâze

5 Meger huld-ı berîndür Rûmili kim
Kopar hûrî-likâlar tâze tâze

6 Visâlî bir güzeller husreviçün
Kılur şîrîn senâlar tâze tâze

7 Nitekim Vâmık ol 'Azrâ-'izâra
İder medh ü senâlar tâze tâze

4610 Nazîre-i Sabâyî

1 Diler çeşmi alalar tâze tâze
Dil ü cânlar alalar tâze tâze

2 Cefâlar kıldugınca câna cânân
Sürer zevk u safâlar tâze tâze

3 Kaşı yayı dile müjgân okından

Kader kılur kazâlar tâze tâze

4 Dil-i mecrûh umar kim köhne zahma
İde tîguñ devâlar tâze tâze

5 Sögüp ben hastenüñ agzına la'lüñ
Okur şâfî du'âlar tâze tâze

6 Ne hoşdur mutrib-i gül-ruh çü bülbül
İde rengîn edâlar tâze tâze

7 Şehâ merdümlerüm 'aks-i ruhuñla
Geyer gül-gûn kabâlar tâze tâze

8 Rakîb-i kâfire îzâlar eyler
Çü şehsin kıl gazâlar tâze tâze

9 Seher hattuñçün âh itse Sabâyî
Eser miskîn hevâlar tâze tâze

4611 Nazîre-i Hadîdî

1 Cemâl-i dil-güşâlar tâze tâze
Virür rûha safâlar tâze tâze

2 Yine 'îd oldı zeyn olup güzeller
Geyer rengîn kabâlar tâze tâze

3 Sanavber-kad kıyâmet-hûblardan
Safâdur merhabâlar tâze tâze

4 Biri biñ 'âşıka olmaya kâni'
Dil ü cânlar alalar tâze tâze

5 Devâdur ehl-i derdüñ sînesine
Sarılmak meh-likâlar tâze tâze

6 Ölem zülfüñ gamıyla sinüm üzre

Bite meh-rû giyâlar tâze tâze

7 Hadîdî di gazeller tâ güzeller
Yazalar okıyalar tâze tâze

4612 Li-mürettibihi
1 Dilerseñ hoş safâlar tâze tâze
Dilâ sev dil-rübâlar tâze tâze

2 Ne hoşdur bilmedügüñ dil-rübâlar
Senüñle yâr olalar tâze tâze

3 Zihî zevk ol ki yâr ile mey içüp
Sürer sâfî safâlar tâze tâze

4 Vefâ ihsânın it kim ehl-i diller
Saña medh okıyalar tâze tâze

5 Saña ey sîm-sîmâ gey yaraşur
Güzel zerrîn kabâlar tâze tâze

6 Gözüm nûrı gubârı hâk-i pâyüñ
Virür çeşme cilâlar tâze tâze

7 Sever cân ile Nazmî dem olan
Perîveş dil-rübâlar tâze tâze

4613 Li-mürettibihi
1 Diler dil dil-rübâlar tâze tâze
Ki câna vasl olalar tâze tâze

2 Açar ‘uşşâkı nakş-ı dil-keş ile
Nigâr-ı dil-güşâlar tâze tâze

3 Virür ‘uşşâka her dem cân safâsın
Nigârından vefâlar tâze tâze

4 Bulup gün gibi şöhret şehrümüzde
Yitişdi meh-likâlar tâze tâze

5 Şarâb-ı âhdan ‘ışk ehli dâyim
Geyer zerrîn-kabâlar tâze tâze

6 Gelür cânânenüñ her dem dilinden
Kelâm-ı cân-fezâlar tâze tâze

7 Kelâm-ı dür-nisârıyla bu Nazmî
Okur yâra senâlar tâze tâze

DER-BAHR-İ HEZEC-İ AHREB
Taktî’eş: Mef’ûlü Mefâ’îlü Mefâ’îlü Fe’ûlün

4614 Ez-ân-ı ‘Atâyî
1 Ben çâkerüñi yâd ider iseñ n’ola geh gâh
‘Âdet durur ey dûst kulın añar olur şâh

2 Dökdi kanını nicelerüñ gamzesi bu dem
Dikdi gözini baña tevekkeltü ‘ala’llâh

3 Fürkat beni ger hasret ile öldürür ise
Derdâ vü dirîgâ vü zihî hayf u hezâr âh

4 Mâlum ü başum göñlüm ile cümle senüñdür
El-’abdü ve mâ yemlikühû kâne li-mevlâh

5 Kim diye ‘Atâyî aña bu lutf ile insân
Serv üzre çıkup agzına la’l aldı meger mâh

4615 Nazîre-i Mahmûd Paşa
1 Zülfüñ nice ‘âkilleri dîvâne kılup âh
Şimdi baña tolaşdı tevekkeltü ‘ala’llâh

2 Ey mâh-cebîn sini bu vech ile gören dir

Tâc ile kabâ geydi yire gökden inüp mâh

3 Cânâ göreli yüzüñi dil vird idinüpdür
Zülf ü ruhuñuñ virdin her şâm u sehergâh

4 Sultân-ı dü-’âlem durur ol bende ki yâruñ
Hem-demligi kûyında bulur itlerine râh

5 ‘Adnî yoluña cân u serin virdügi bu kim
El-’abdü ve mâ yemlikühû kâne li-mevlâh

4616 Nazîre-i Kâsım Paşa

1 Sen cân-ı cihânsın bugün ey lutf iyesi şâh
Hâl-i dil-i dervîşden olsañ n’ola âgâh

2 Dergâh-ı felek-kadrüñe irmez mi_ola yâ Rab
Şol nâle-i şeb-gîr ile bu âh-ı sehergâh

3 Aylarla güneş yüzüñi göstermedi ey dûst
Yirden göge zulm eyledi ‘uşşâka rakîb âh

4 Gamzeñden üşendügümi ‘ayb itme ki cânâ
Biñ mihnet ider kişiye bir düşmen-i bed-hˇâh

5 Cân ‘ömr-i dırâz ile saçuñ fikrin idermiş
Heyhât ire mi_ol devlete her himmeti kûtâh

6 ‘Afv ide cihân cürmini ben bendesinüñ âh
Cirmi ne ki ‘afv eylemeye cürmini ol şâh

7 Sâfî çü kılur Ka’be-i kûyuñda ikâmet
Hoş tut bu garîbi ki seni hoş tuta Allâh

4617 Nazîre-i Kemâl Paşa-zâde

1 Gül yüzüñe karşu göñül itdükde seher âh
Hâlini görüp ‘ayblamış nâsıh-ı bî-râh

2 Göñlüme senüñ gibi güzel sevdügi hûyı
‘Ayb olur ise_olsun n’ola bî-’ayb bir Allâh

3 Cân nakdine zülfüñ kısa geldükdi didi dil
Hoş hil’at idi ‘ömr eger olmasa kûtâh

4 Zülfüñle ruhuñ el bir idüp göñlümi tutdı
Kim gördi düzenlik bir ilde iki şâh

5 Cân mülkini seyr itmege sultân-ı hayâlüñ
Bagrumı delüp gamzeñ okı itdi güzergâh

4618 Nazîre-i Hafî

1 Ditrer yüzüñi görse güneş subh u sehergâh
Her gice ruhuñ mihri ile taña kalur mâh

2 Vasfında beşer ‘âciz ü hayretde melekler
Bu hüsn ile bu lutfı ki virmiş saña Allâh

3 Zencîr saçuñ eyledi ‘âkilleri mecnûn
Sihr ile gözüñ itdi nice zâhidi güm-râh

4 Derdüñ dil ü cân içre budur sakladugum kim
Bî-derd ide dirdüm beni dermân ire nâ-gâh

5 Ey hüsn ilinüñ mîri ‘aceb nicesi cânsın
Kapuñda yüzüñ görmek içün bende olur şâh

6 Ger diler iseñ tutmaya âyîne-i hüsnüñ
Aglatma şehâ ‘âşıkuñı eylemesün âh

7 Yoluñda Hafî anuñ içün kıldı yüzin hâk
Kim basa mübârek kademüñ ide güzergâh

4619 Nazîre-i Şâmî

1 ‘Işkuñda nice eylesem âh-ı sehergâh
Âhen-dil imişsin saña kâr eylemedi âh

2 ‘Adl it sanemâ bendeñe zulm eyleme_iñen
Olduñsa n’ola hüsn iline devlet ile şâh

3 Yiridür eger âteş-i hicrânda yanarsa
Der-mânde göñül ugradı çün derdüñe nâ-gâh

4 Hecr okı gibi gamzelerüñ dilde dolanmaz
Bilmen sanemâ kanda yaturlar ola her gâh

5 Şâmî’yi helâk eyleyiser hasret-i vasluñ
Hâlinden anuñ ol güzelüm lutf ile âgâh

4620 Nazîre-i Zâtî
1 Dil oldugiçün kâfile-i ‘ışk ile hem-râh
Âhumla yaşum yire göge sıgmadı ey mâh

2 Urduñ yüzüme şevk ile bir ‘âli tapanca
Ey mâh nişânını görenler didi Allâh

3 Çâk itdi bugün dâmen-i nâmûsumı agyâr
Bu hâleti gördi seg-i kûyuñ didi veh vâh

4 Od yakdı gelüp başına hurşîd-i cihân-tâb
Öyköndügiçün hüsnüñe ey mâh sehergâh

5 Gördi gelür agyâr ile yârı didi Zâtî
Biñ dürlü belâ ile gelürsin bize ey şâh

4621 Ve lehu
1 Hüsn iline bir vech ile şâh oldı ‘Alem-şâh
Mecmû’-ı melekler didiler yarıcuñ Allâh

2 Şevk ile yakamı nice çâk itmeyeyin kim
Görseñ baña ey dîde ne yüzden togar ol mâh

3 Dünyâ gibi göñli gözi pür-şevk olur ol gün

Her kim yüzini ol güneşüñ görse sehergâh

4 Kûyı yolını bekle yüri tut bu tarîki
Yol ister iseñ cennete ey zâhid-i güm-râh

5 Mât eyleye fi'l-hâl mihir nat'-ı felekde
Ey Zâti eger kim aça ruh yüzini ol mâh

4622 Nazîre-i Celîlî

1 Kaddüñ elifiyle beñüñüñ sıfrın añup âh
Dil levhine yazar sanemâ kanlu yaşum âh

2 Göreydüm ola mı diyü bir kez yüzüñ ayın
Tokuz tolanur kûyuñı her gün güneş ey mâh

3 Kesmez bıçak altunlu eli dir gelür ey meh
Yüzin götürüp kapuña hurşîd-i sehergâh

4 Sen sîm-tenüñ mihrine mâh olmasa tâlib
İşi anuñ altun olur mıydı_ola her gâh

5 Seyre çıkıcak giceler ol şem' Celîlî
Öñine düşerse yaraşur mûm tutup mâh

4623 Nazîre-i Sücûdî

1 Ger 'arz-ı cemâl eyleyesin gibi ey mâh
Hasretde kalup hüsnüñi gören diye Allâh

2 Goftem ki tu-râ bende şodem bâ-dil ü cân goft
El-'abdü ve mâ yemlikühû kâne li-mevlâh

3 Ger diler iseñ solmaya gülzâr-ı cemâlüñ
Bülbülleri iñletme sakın eylemesün âh

4 Der-'ışk-ı tu ger hest besî cây-ı hatarhâ
Lâ-hemme ve lâ-havfe tevekkeltü 'ala'llâh

5 Hâk oldugı yoluñda Sücûdî budur ey cân
Üstine güzer eyleyesin lutf ile geh gâh

4624 Nazîre-i Sabâyî

1 Sen şâha esîr eyledi çün kim beni Allâh
Servüñ gibi âzâdeyem el-minnetü li'llâh

2 'Işk odı göñülden göze çün salmaya pertev
Bir gün görimez câm-ı siyehdür nitekim mâh

3 Dil yâd-ı visâlüñle firâkuñda çü Ferhâd
Geh kuvvet ile kûh olur u za'f ile geh kâh

4 Meddiyle kaşınuñ kad-i bâlâsı belâsın
Şol hadde çekem sidreye ire elif-i âh

5 Sögdi_agzuma şîrîn lebüñ ey husrev-i hûbân
Dervîşe kim işitdi du'â eyledügin şâh

6 Ser virdi gam-ı zülfüñ ile niceler ammâ
Girdüm bu yola ben de tevekkeltü 'ala'llâh

7 Cânâne ne bilsün ne çeker cân-ı Sabâyî
Sultân-ı cihân hâl-i gedâdan degül âgâh

8 Bu haste göñül künc-i hazende ne kılaydı
Gamzeñ okı kılmasa 'iyâdet anı geh gâh

4625 Nazîre-i Bezmî

1 Bir mâh-ruhuñ mihri ile geçdi günüm âh
Rahm it baña ey ayı güni yaradan Allâh

2 Dem dem gözümüñ kanlu yaşi itmege ârâm
Bir merhamet ile nazar itseñ n'ola geh gâh

3 'Uşşâkuñı hışm âteşine nice yakarsın
Dâyim gazab itmez sanemâ kullara şâh

4 ‘Âşık olanuñ dime ki gökde_ılduzı yokdur
Yâ yirde mi kalur şerer-i âh-ı sehergâh

5 Bir hâldedür vâdi-i gamda dil-i Bezmî
Ol hâlin anuñ kimselere virmesün Allâh

4626 Li-mürettibihi

1 Mihr-i felek-i hüsn durur çün ki Memi Şâh
Yüksekde tutarsa yaraşur kendüyi ol mâh

2 Olsa yaraşur hüsn ü bahâ şehrine sultân
Kim Yûsuf’a mânend güzeldür bugün ol şâh

3 Bu hüsn ile hulk anda ki var cândan aña halk
Kul olmagı kendüye bilür ‘izzet ile câh

4 Ol husrev-i hûbânuñ o şîrîn kelimâtı
Cân lezzeti virür[ler] işidenlere her gâh

5 Gûyâ [ki] melekdür ye perî şöyle ki virmiş
Bu hüsni aña yiri gögi yaradan Allâh

6 Olur yolına nakd-i revân Nazmi nisârı
Ne cevher[i] dökenden anuñ ol ki_ola âgâh

7 Fınduk gibi başlar çıkarupdur yüregümde
Ol gözleri bâdâm firâkı elemi âh

4627 Li-mürettibihi

1 Fürkatde hevâdârum olup lutf ile her gâh
Ben hasteyi tenhâ komayup hem-dem olur âh

2 Bir derde giriftâr idüpdür beni ‘ışkuñ
Ki_ey dûst anı dümenüme virmesün Allâh

3 Aglatma beni halka gülünc itme ko cevri

Ta’n itmesün ey dûst baña düşmen-i bed-hˇâh

4 Geh geh nazar-ı lutfuñı kıl lutf ki ben de
Kuyuñda bir üftâde gedâyam senüñ ey şâh

5 Kör baht u sitârem n’ideyin âh ki bir gün
Bir zerrece mihr itmedi Nazmî baña ol mâh

4628 Li-mürettibihi

1 Sultân olalı devlet-i hüsn ile Memi Şâh
Gören didi efendi kuluñam yarıcuñ Allâh

2 Bir zerrece mihr eylemedi baña o meh-rû
Hecrüñde kara günler ile geçdi günüm âh

3 Zülf ü ruhınuñ şevki ile virdüm olupdur
Nûr ile ëuhân âyeti her şâm u sehergâh

4 Mihrinde neler çekdügümi bilmez o mâhuñ
Hâl-i dil-i ‘uşşâkdan o kim olmadı âgâh

5 Gün gibi şeref bulur idi Nazmi sitârem
Ahşamlasa bir gice benümle eger ol mâh

Nev’-i dîger

4629 Ez-ân-ı Sûzî

1 Zahm ursa dile ‘ışkı ciger kanı saçılsa
Hâr-ı müjeden tâze kızıl güller açılsa

2 Ferd olsa cihânda kişi bir Leyli gamından
Mecnûn gibi etvâr-ı mahabbetde seçilse

3 Devrüñde kadehler toludur hûn-ı cigerden
‘Işk encümeninde n’ola deryâlar içilse

4 Dil vasla irem dirse reh-i ‘ışkı gözetsün
Hâsıldur İrem bâgı sırât üsti geçilse

5 Çün dâg-ı fenâdur ‘alemi assı ne Sûzî
Çerhüñ saña gök atlası ger câme biçilse

4630 Nazîre-i Hayâlî

1 Gam yimeden öldük mey-i gül-reng içilse
Deryâ-yı elem zevrak-ı bâdeyle geçilse

2 Tevhîdüñ idüp lâsını mıkraz-ı ta’alluk
Endâmumuza câme-i tecrîd biçilse

3 Bir ‘ışk eri olsa gam-ı Leylâ’ya koşup baş
Mecnûn gibi meydân-ı mahabbetde seçilse

4 Mânend-i sabâ olsa dem-i seyr-i safâ-bahş
Ref’ itse gubâr-ı dili hurşîd açılsa

5 Gam şâmı Hayâlî yiridür encüm-i eflâk
Âhumla hazân bergi gibi yire saçılsa

4631 Nazîre-i Nehârî

1 Gamzeñ dile tîg ursa ciger kanı saçılsa
Sûsenlere karşu gül-i ahmerler açılsa

2 Bir şâh-süvâr olsa ki öldürse rakîbi
Hayder gibi meydân-ı şecâ’atde seçilse

3 Bu ser bize bir kûh-ı belâ oldı bu yolda
Kat’ olsa hemân menzil-i maksûda geçilse

4 Dil devr-i ruhuñda leb-i cân-bahşuñı ister
Cennetde n’ola bâde-i Kevserler içilse

5 Çün cân vire kûyuñda Nehârî kefen it kim
Cennetde şehîde yaraşur hulle biçilse

4632 Nazîre-i Bahârî-i Müderris

1 Sâkî yine bâb-ı harem-i ‘îş açılsa
Hâk-i dil-i gamnâke mey-i nâb saçılsa

2 Âsân idi irmege der-i Ka’be-i vasla
Dünyâda dahı bâdiye-i hecr geçilse

3 Âşüfte geçer Leyli-i zülfüñe çog ammâ
Mecnûn gibi meydân-ı mahabbetde seçilse

4 Cân hasret ile hâne-i dilden göçer âhir
Bârî bile derd ü gam-ı cânânla göçülse

5 Ol serv-i ser-efrâza yaraşurdı be-gâyet
Berg-i gül-i zîbâdan eger câme biçilse

6 Reşkinden inerdi yire encümle felekler
Bir gice o mâh ile Bahârî mey içilse

4633 Nazîre-i Muhibbî

1 Eyyâm-ı bahâr olsa yine güller açılsa
Gül şevkine gülşende kızıl müller açılsa

2 Şîrîn lebüñüñ yâdına bir ‘ışk eri olsa
Cân terkin urup kûh-ı belâ içre seçilse

3 El ursa sabâ gibi giderse ser-i zülfin
Def’ itse sehâbı yüzi hurşîdüñ açılsa

4 Ol şâh-ı zamân gelse yine serv-i sehîveş
Yir yir gevher-i eşküm ayagına saçılsa

5 El virdidi saña Muhibbî Ka’be-i vuslat
Der-bend-i belâ vâdi-i hicrân geçilse

4634 Li-mürettibihi

1 ‘Îd olsa der-i ‘îş (...) def’i açılsa
Sâkî harem-i meykedeye togru kaçılsa

2 Gül-ruhlar ile meclis-i mey gülşene dönse
Gül-berg gibi her tarafa cur’a saçılsa

3 Meclis kurup içsek meyi dildâdelerüñle
Cânâ seni cân ile seven anda seçilse

4 Devr eylese bezmüñde Cem’üñ gün gibi câmı
Sen mâh-likâ şevkine tolular içilse

5 Sen bezm-i mey itdükçe bu Nazmî bile olsa
Gül-ruhlaruña karşu gözi göñli açılsa

4635 Li-mürettibihi
1 Tîrüñ dile zahm ursa ciger kanı saçılsa
Bir serve mukâbil gül-i hamrâlar açılsa

2 Ser virse kişi bir lebi Şîrîn yolında
Ferhâd gibi râh-ı mahabbetde seçilse

3 Mey meclisi olsa yürise câm-ı safâ-bahş
Endûh u gam-ı devrden anuñla geçilse

4 Devr eyleyicek câm ikide üçde bir ey dil
At kulagı aşkar gözi tolular içilse

5 Yâruñ elüñe girse seg-i kûyı pelâsı
Nazmî saña gey yaraşur ol câme biçilse

Nev’-i dîger

4636 Ez-ân-ı ‘Atâyî
1 Ahvâlümi ‘arz eyleyeyin bâd-ı sabâya
Şâyed vara i’lâm ide ol mâh-likâya

2 Nâ-çâr gerek sâkin olam mesken-i derde
Vasluñdan eger irmez isem dâr-ı şifâya

3 Dîvâne göñül misk-i Hıtâ didi saçına
Bî-çâreyi göz karalıgı saldı hatâya

4 Ger sen elümi almaz iseñ kaldum ayakda
Rahm eyle gel ey dûst bu ben bî-ser ü pâya

5 Gamzeñ okını her ne kadar atar iseñ at
Kim cânı hedef itmişem ol tîr-i kazâya

6 Kapuñda n'ola bulmaz isem kesb-i tekarrüb
Ol mertebe degmez sanemâ degme gedâya

7 La'lüñden it ey yâr 'Atâyî'ye 'atâ
Kim cânı iñen meyl ider anuñ bu 'atâya

4637 Nazîre-i Hafî

1 Gösterdi ziyâ şem'-i ruhuñ şems-i duhâya
Ta'n itdi hilâli kaşuñuñ bedr-i dücâya

2 Mahv oladı meh zerrece kalmayadı hurşîd
Alnuñuñ eger pertevi tokınsa semâya

3 Sa'y eylese Ka'be-i hüsnüñe dil ü cân
Yitişmez idi Merve hakiçün bu Safâya

4 'Arz eyle yüzüñ gülşenin ey gonçe-dehen kim
Gûyâ ola cân bülbüli başladı nevâya

5 Sünbülleri kim sâye salar berg-i gül üzre
San ebr gelür hâyil olur bedr iken aya

6 Öldürdügini gözleri 'uşşâkı işitdi
Zülfeyni karalar geyüben vardı gazâya

7 Gözüñe Hafî kuhl-ı cilâ içün urup yüz
Ismarla izi tozın anuñ bâd-ı sabâya

4638 Nazîre-i Necâtî

1 Âhum feleke irdi yaşum taht-ı serâya
Yirden göge dek hayf olupdur bu gedâya

2 Ten derdi gibi olmaz imiş derd-i dil ü cân
Eyyûb dahı döymeye ben deñlü belâya

3 Hall olmaz imiş medresede müşkili ‘ışkuñ
Ma’lûm durur mes’ele gâlib ‘ulemâya

4 Bir gölge harâmîsi durur hâl ü hatuñ kim
Turmaz çıkarur hüsn metâ’ını bahâya

5 Vasf eyleyimez hüsnüñi yıllarla Necâtî
Âsândur egerçi güzel ögmek şu’arâya

4639 Nazîre-i Zâtî

1 Âhumla yaşum yiri gögi virdi fenâya
Ol yiri gögi yaradan içün diñ ol aya

2 Öldürür idi beni cefâ kılıcı gamzeñ
Araya girüp zülfüñ eger düşmese pâya

3 Yüzümi togar ay görür ancak dimiş ol mâh
Ben haste ‘aceb ölmedin irem mi ol aya

4 Taşlar urayın başına anuñ dimiş ol yâr
Ben baş açuban karşu varurın o belâya

5 Barmaklarıdur şa’şa’alar ayası hurşîd
Ol mâhı görüp açmış elin çerh du’âya

6 Bagrı delinüp dem-be-dem efgân idüp iñler

‘Âşıklara öykündi nefes ugradı nâya

7 Ebrûsına râ dimegi rây eyleme yâruñ
Râzî degülem va’llahi ben Zâti bu râya

4640 Nazîre-i Muhibbî

1 Derdüm irişür derd ü elem evc-i semâya
Derdâ ki eser eylemez ol mâh-likâya

2 Bûy ile tolup ‘âlem ola cümle mu’attar
Dildâr kaçan nâz ile zülfini daraya

3 Kasdı bu ki kapuñdan ıra bini rakîb
Gûş itme sözin uymagıl ol yüzi karaya

4 Gam yükini yükletmege ‘uşşâka de-â-dem
‘Işk husrevi beñzer ki dutar cümle kirâya

5 Ko gamzeleri tîri bu bagruñ deledursun
Çün sîne nişân eyledük ol kaşları yaya

6 Ney gibi ‘aceb midür anuñ bagrı delinse
Lâyıkdur aña niye uyar idi hevâya

7 Pehlûya çeküp koçmag olur idi nigârı
Vuslatda Muhibbî girmese pîrâhen araya

4641 Ve lehu Eyzen

1 Kim nisbet ide gün yüzini şems-i duhâya
Ragbet mi kalur gün ki tulû’ eyleye aya

2 Mahv ola gide evc-i felekde meh u hurşîd
Ger pertev-i hüsni irişe sakf-ı semâya

3 Başuma eger yaga anuñ taş işiginden
Başum açuban kalduram aña el du’âya

4 Ey gonçe-dehen gül gibi gel ‘arz-ı cemâl it
Tâ bülbül-i cân başlaya karşuñda nevâya

5 Ey dûst miyânuñla kemer zevk iderken
Bilsem ne sebeb düşdi girür hançer araya

6 ‘Anber saçıdur gül yüzini görmege mâni’
San hâyil olur ebr gelür bedr iken aya

7 Bünyâd-ı cefâ eyledüñ evvel beni öldür
‘Âdetdür ezel zebh ile başlansa binâya

8 Bu hırka vü bu tâc ile işi çü riyâdur
Ne yüz ile ta’n eyleye zâhid zurefâya

9 Zülfüñ gibi ayaklara çün düşdi Muhibbî
Dut elümi rahm eyle bu ben bî-ser ü pâya

4642 Nazîre-i Sultân Süleymân

1 Dolaşdı göñül âh çün ol zülf-i dü-tâya
Gûş eylemedi pendi özin atdı belâya

2 Ögrendi göñül cevr ü cefâsına nigâruñ
Şimden girü meyl eylemezem mihr ü vefâya

3 Görmek dilesem mâni’ olur yârı rakîb âh
San ebr gibi hâyil olur bedr iken aya

4 Eflâke çıkar her gice âhum benüm ey dûst
Bu kanlu yaşum dahı irer taht-ı serâya

5 Bünyâd-ı cefâ eyledi çün yâr Muhibbî
Kurbân idegör cânı göñül sen o binâya

4643 Nazîre-i Mesîhî

1 Ögrendi göñül cevrüñ ile zevk ü safâya
Yokdur hevesi zerre kadar mihr ü vefâya

2 Bilüñe sarılup kemerüñ ‘âlem iderken
Hançer dahı ne yüz ile sokıldı araya

3 Zülfüñ gibi ey kâş günüm gice olaydı
Tek baksa gözüm sencileyin mâh-likâya

4 Âhum tütünini ki felek eyledi mesned
Bir pîr durur sanki ider tekye ‘asâya

5 Yagmur gibi yagdurmaga gam okını baña
Teşbîh ider kavs-i kuzah kendüyi yaya

6 İrişimedi menzil-i hüsnine yüzüñüñ
Gül-berg nice nice süvâr oldı sabâya

7 ‘İrfân namâzını selef gerçi ki kılmış
Çok şükr Mesîhî de hele irdi du’âya

4644 Nazîre-i Münîr

1 Fikrüñ ki tolaşmış durur ol zülf-i dü-tâya
Var ey göñül ısmarlamışuz sini Hudâ’ya

2 Dâg urdugı rîş-i dile hâl-i lebüñ âhir
Bildüm ki nişân eyler imiş tîr-i belâya

3 Şol deñlü hadengüñ ki cigerde var ölürsem
Her biri olup serv salar türbeme sâye

4 Çün resm-i cefâ eyledüñ evvel beni öldür
Kurbân da hod elbette gerekdür bu binâya

5 Hakku’llah-ı hüsnüñe tuta la’l-i lebüñden
Bir bûse buyur yok dime lutf it bu gedâya

6 Her lahza göñül biñ ölür ü yine dirilür
Pes keşf-i kerâmât n’ider mest-i likâya

7 Mihr-i ruhuñı görse Münîr ayruga bakmaz
Gösterse cemâlini güneş kim deger aya

4645 Nazîre-i Vechî
1 Dil vireliden sen boyı serv ü yüzi aya
Rahm eyledi yir gök bu belâ-dîde gedâya

2 Gitmez kapusından ne kadar dögse vü sögse
İt cânludur agyâr döyer cümle belâya

3 Kan düşmez imiş âdeme öldürse rakîbî
Katl it didi mu'zîyi tanışdum 'ulemâya

4 İzi tozını agırı altuna alurdum
Satılsa idi misk gibi yeyni bahâya

5 Vechî dir idi şi'r-i Necâtî'ye nazîre
Ger cânib-i şehden nazar olsa şu'arâya

4646 Li-mürettibihi
1 Peyveste olur âhum işiginde semâya
Ammâ eser itmez n'ideyin âh ol aya

2 Tañ mı giceler kûyuñı tâ subh tolansa
Mihrüñ çü tamâm itdi eser bedr-i dücâya

3 Bagrı delinür ney gibi ah ile dem-â-dem
Anlar ki nigârâ uya 'ışk ile hevâya

4 Mahbûb u meyüñ bilse idi zevk u safâsın
Ta'n itmez idi sûfi-i ebleh zurafâya

5 Dil vireliden kâmet ü zülfine nigâruñ
Nazmî yine ugradı belâ üzre belâya

4647 Ve lehu

1 Alnuñ göricek haclet irür bedr-i dücâya
Yüzüñ göricek lerze düşer şems-i duhâya

2 Nice nice devr ide felek gelmeye ey mâh
Bir sencileyin şûh u dil-ârâ bu araya

3 Her gün ki güneş döne döne gözler işigüñ
Ey mâh-likâ beñzer o bir kıble-nümâya

4 Ey gözleri âhû-yı Hoten bildi hatâsın
Çîn zülfüñi beñzetdi şu kim misk-i Hıtâ'ya

5 Seyr eyler iken yâr ile tuş oldı rakîbe
Nazmî yine ugradı belâ ile kazâya

Nev'-i dîger

4648 Ez-ân-ı Cinânî
1 Ol şûh gülerse n'ola agyâr arasında
Kim gonçe hemîşe açılur hâr arasında

2 Gül yüzin añup agladugum bülbül işitmiş
Nâlişler ider sûz ile gülzâr arasında

3 'Aks-i leb-i yâkûtını çeşmümde gören dir
La'l olur imiş nice güher-bâr arasında

4 Pâ-mâl iderse ne 'aceb hattını zülfi
Kur'ân'a ne ragbet ola küffâr arasında

5 Ol husrev-i hûbânı Cinânî yüri medh it
Tâ şi'rüñe şîrîn dine eş'âr arasında

4649 Nazîre-i Kâsım Paşa
1 Ol gonçe-dehen kim güler agyâr arasında
Bir tâzece güldür sanasın hâr arasında

2 Yâ Rab bu ne sırdur kim anuñ devr-i ruhında
Handân görinür lâle vü gül-nâr arasında

3 Nâzüklik ile haddine öykündügiçün gül
Yüz virmemiş anca güle bâzâr arasında

4 Sevdâ-zede göñlüm ham-ı zülfiyle dem-â-dem
Yanar yakılur âteş-i ruhsâr arasında

5 Bülbül gibi şûrîde vü nâlân ola Sâfî
Görse ruh-ı zîbâsını gülzâr arasında

6 Sevdâ-yı ser-i zülfüñ ile_ey pâdşeh-i hüsn
Rüsvâ-yı cihân olmışam iller arasında

4650 Nazîre-i Necâtî

1 Ey gül iñen açılma gel agyâr arasında
Dâmânuñı sakla yürime hâr arasında

2 La'lüñle dehânuñ görinür söyledügüñce
Bir gonçe iki dâne-i gül-nâr arasında

3 Dil almaga pusuda durur leşkere beñzer
Hatt-ı siyehüñ zülf ile ruhsâr arasında

4 La'lüñe nice beñzedeyin şol güheri kim
İpin süriyüp yüriye bâzâr arasında

5 Fürkat gözümüñ acı yaşın ırmag idüpdir
Su sızmaz iken benüm ile yâr arasında

6 Bir yaña cihân bir yaña cânâne ider cevr
Kaldum n'ideyin iki sitemkâr arasında

4651 Nazîre-i 'Amrî

1 Gamze okın atmaz baña agyâr arasında

Korkar kim okı zâyi' ola hâr arasında

2 Agyâr gamından öle şâdîden ölem ben
Yâd itse beni sehv ile güftâr arasında

3 Ser-hoşla mahalleñ tolanup zâri kılanlar
Bülbül gibidür zâr ola gülzâr arasında

4 Gûyâ ki şafak içre görinür meh-i nevdür
'Aksi lebüñüñ dîde-i hûn-hˇâr arasında

5 Vasf eyleyeli gül gibi ruhsâruñı 'Amrî
Rengîn añılur sözleri eş'âr arasında

4652 Nazîre-i Revânî

1 Ol dil-beri ey dil koma agyâr arasında
Bir gül ne revâdur ki kala hâr arasında

2 Yâruñ ki geçer gözleri âşüftesi sûfî
Bir eblehe beñzer iki 'ayyâr arasında

3 Beñzerdi saña hüsn ile hurşîd-i cihân-tâb
Hercâyi olup girmese bâzâr arasında

4 Ortaya alupdur leb-i handânını zülfi
ëahhâk gibi kalmış iki mâr arasında

5 Dil almaga minnet mi çeker yâr Revânî
Olur mı tekellüf hiç iki yâr arasında

4653 Li-mürettibihi

1 Hattuñ güzelüm sünbül ü ruhsâr arasında
Gûyâ çemen-i sebzdür ezhâr arasında

2 Zülfüñ ruh-ı zîbâña virür hüsn ile zînet
Tâvûs yaraşur ki_ola gülzâr arasında

3 Satıldugı fikrüme gelür Yûsuf-ı Mısr'uñ
Gördükçe nigârâ seni bâzâr arasında

4 Beñzer şol iki zülfüñ arasında dehânuñ
Bir hokka-i tiryâke iki mâr arasında

5 Nazmî n'ola agyâr ile yâr olur ise yâr
Her yirde göñül ola olur hâr arasında

4654 Li-mürettibihi

1 Olursa ne gam yâr eger agyâr arasında
Zîrâ ki gül elbette olur hâr arasında

2 Hengâme-i 'ışk içre dilâ mihri o mâhuñ
Gün gibi durur kim geze bâzâr arasında

3 Dil 'ışk ile üns eyledi 'akl anda yaraşmaz
Nâşî neye yarar pes iki yâr arasında

4 Cem' olsa n'ola la'lüñe diller ki gerekdür
Her kim ki tabîb ola o bîmâr arasında

5 La'lüñi görüp Nazmi didi ruhlaruñ ile
Bir gonçeye beñzer iki gül-nâr arasında

DER-BAHR-İ MUØÂRİ'-İ AHREB
Taktî'eş: Mef'ûlü Fâ'ilâtü Mefâ'îlü Fâ'ilün

4655 Ez-ân-ı Tâcî-zâde

1 Bir şi'r-i ter didüm hat-ı ruhsâr-ı Ahmed'e
Rengîn varaklara anı kıldum müsevvede

2 Reşk eyleyüp felek kaşuñ üstinde alnuña
Kındîl-i mâhı asdı bu tâk-ı zebercede

3 Nakş oldı dilde sûreti çün mâh-rûlaruñ

Mir’ât idindi anı nüfûs-ı mücerrede

4 Ceng itmesün harîm-i cemâlüñde gözlerüñ
Beytü’l-harem’dür anda yaraşmaz çü ‘arbede

5 Ca’fer benefşe gerçi kara yüzlü kelledür
Gülşende baş egüpdür o zülf-i müce’’ede

4656 Nazîre-i Ekmelî

1 Ol dil ki oldı âyine levh-i mücerrede
Gösterdi her nefesde nukûş-ı müceddede

2 Bir lem’a itse nûr-ı tecellî-i cemâlüñüñ
Tevhîd okurdı bütleri her deyr-i ma’bede

3 Bir nükte agzı noktası sırrından itse hall
Dil mantıkında vâkıf olur râz-ı sermede

4 Zülfi hümâsı sâyesi sultân-ı ‘ömrdür
Kayd olma aña irmedi ol her mukayyede

5 Cân-bahş dudaguñdan urur dem sabâ ne tañ
İhyâda ta’n iderse Mesîh-i mücerrede

6 Yâkût nüshasını ider nesh baksa kim
La’lüñ sahîfesindeki hatt-ı mücerrede

7 Kan olmadın bu Ekmeli bu vech ile_elini
Vardı yaşum ki ‘arz ide Sultân Mehemmed’e

4657 Nazîre-i Sa’dî Çelebi-i Tâcî-zâde

1 Göñlüm esîr olalı bu zülf-i müce’’ede
Eyler siyâh baht ile her gice ‘arbede

2 Ey meh senüñle mihr uralı hüsn lâfını
Günden güne zevâl irüp oldı felek-zede

3 Her lahza bir işâreti yüz biñ çekerdiler
Âyâ ne hâsıyet kodı Hak tîr-i gam-zede

4 Nazmum cevâhirini göreydi bu lutf ile
Tesbîh idünürdi nüfûs-ı mücerrede

5 Kânûnı Sa'diyâ o cefâ-pîşenüñ bu kim
Çeng-i gama salup dili ney gibi iñlede

4658 Nazîre- İshâk Çelebi

1 Dildâra diñ ki hat-ı ruhını terâş ide
Tâ ki beyâza çıkmaya kala müsevvede

2 Esrâr-ı 'ışkı sanma ki fehm eyleye hıred
Ta'lîm-i hikmet itmegi ko tıfl-ı ebcede

3 Gitdi 'imâme geydügi bu şeb-külâhdur
Sevdâ-yı 'ışkuñ eyledi mâhı felek-zede

4 'Uşşâk itlerüñle kapuñda çekişmesün
İtmez tarîk-i Ka'bede hacc ehli 'arbede

5 Añma te'ehhül itmegi İshâk kayddur
Öz kendü sâyesi dahı merd-i mücerrede

4659 Nazîre-i Revânî

1 'Îsâ lebüñ eserlerin itsem müsevvede
Heykel adına anı nüfûs-ı mücerrede

2 Tolaşmasun mahalleñi ey meh-likâ güneş
Her gün kapuñda n'eyler imiş bir felek-zede

3 Gamzeñ benümle göz göre ok dikdi ceng ider
Sen kaşı yayı sevmeden oldı bu 'arbede

4 Gam beñzümi sarartmadın keh-rübâ gibi
Toldur şarâbı sâkî şu câm-ı zebercede

5 Bir yüzi karadur ki ipin süriyüp yürür
Tolaşma sen Revâni bu zülf-i müce''ede

4660 Nazîre-i Zâtî

1 Her kim ki baksa âyine-i hüsn-i Ahmed'e
Yüz şevk ile virür salavâtı Muhammed'e

2 Zikr itse la'li hâsıyetin bir nefes Mesîh
Evrâd idinür idi nüfûs-ı mücerrede

3 Sümm-i semendüñüñ yiri sînemde ey sanem
Beñzer harâb deyrde tâk-ı zebercede

4 Kûyuñda yüzüñi görüben cân viren iver
Huld-ı berîn içinde hayât-ı muhallede

5 Hattuñ belürdi sanma yed-i kudret eyledi
Cân safhasında baht-ı siyâhum müsevvede

6 Dil mühresini kapdı yine hokka-bâz-ı 'ışk
Ey agzı hokka oynadı mahbûb şu'bede

7 Çerh aña cevr okın atar ol aña âh okın
Devr içre var mı Zâti kadar bir felek-zede

4661 Nazîre-i Sabûhî

1 Nakş eyleyen bu şemseyi sakf-ı bî-zebercede
Ruhsâr-ı vechüñ eylemiş evvel müsevedde

2 Rûzı ne ise irişür elbette her gice
Yâ rızk içün nedür gice gündüz bu 'arbede

3 Miske irişdi silsile-i zülf ü kâkülüñ
'Îsâ-lebüñ hadîsi nüfûs-ı mücerrede

4 Urdı göñül vilâyetini leşker-i gamuñ

Gelmiş degül cihâna benüm gibi gam-zede

5 Pîri cevân müflisi hˇâce ider müdâm
Bir gizlü gencdür be Sabûhî bu meykede

4662 Nazîre-i Şem'î

1 Meh-pâreler içinde selâm olsun Ahmed'e
Ki_oldı delîl gün yüzi nûr-ı Muhammed'e

2 Beñzemeseydi kaşları mihrâbına hilâl
Baş egmez idi kimse bu tâk-ı zebercede

3 Âhum tokındı çerhine çerhüñ döne döne
Gelmez cihâna bencileyin bir felek-zede

4 Sâkî salardı sa'id-i sîmîni boynuma
El virse fursat eylese devlet müsâ'ade

5 N'ola görürse iki cihân nakşını 'ayân
Gözlük idindi câm-ı meyi pîr-i meykede

6 Mıkrâz-ı 'ışka Şem'î boyun vir nizâ'ı ko
'Ayb olur ehl-i diller arasında 'arbede

4663 Nazîre-i Şevkî

1 Evvel kaşuñ misâlini itmiş müsevvede
Yazan hilâl şeklini tâk-ı zebercede

2 Mey-hˇârenüñ du'âsı n'ola olsa müstecâb
Her dem kadeh du'âsın okur pîr-i meykede

3 Âşûblar koparsa lebüñde hatuñ n'ola
Şimdi mi oldı bâde-i nâb üzre 'arbede

4 Med çekdi tîg-ı gamzesi başuma lutf idüp
İrdi bu devlet ile göñül baht-ı sermede

5 Kimdür dir iseñ ey yüzi gün Şevki-i garîb
Bir gözi yaşlu yılduzı düşkün felek-zede

4664 Nazîre-i Şevkî

1 Meh-rûlar içre şems disem tañ mı Ahmed'e
Kim beñzemiş cemâl ile nûr-ı Muhammed'e

2 Hüsn-i hatuñ sevâdını surh ile dem-be-dem
Eyler gözüm beyâzına yaşum müsevvede

3 'Uşşâk tuysa bu siyeh kûyuñda vechi var
Ey şehd-leb n'ider kişi hurmâyı Ka'be'de

4 Yaşumla dîde merdüminüñ hâli ey perî
Bir iki tıfldur ki ide sîm ü zere 'arbede

5 Şi'rüm cemâl-i yâra bir âyîne sundı kim
Görenler es-salât çıkarur Muhammed'e

6 Şevkî şükür Hudâ'ya ki şi'rüm şekerleri
Eyler gıdâ-yı rûh-ı nüfûs-ı mücerrede

4665 Nazîre-i Sühâyî

1 İden nezâre şevk-i ruh-ı al-ı Ahmed'e
Salli 'alâ okuya cemâl-i Muhammed'e

2 Âhum göge irişdi göñül tutuşup yanar
Kındîlvâr ki asıla tâk-ı zebercede

3 Hüsn-i hatına şevke gelüp kâtib-i sipihr
Ruhsâr-ı mâhı şevk ile eyler müsevvede

4 Ferhâd olayduñ ola mı sen de baña diyü
Turup figânum ile ider kûh 'arbede

5 Örti döşek Sühâyi'ye yiter basît-i hâk
Kim kayd olur hasîrda merd-i mücerrede

4666 Nazîre-i Sürûrî-i Müderris

1 Kim bakdı ise âyine-i rûy-ı Ahmed’e
Virdi safâ ile salavâtı Muhammed’e

2 Kudret yedi beyâza çıkarmaga hüsnüñi
Yûsuf cemâlin eylemiş evvel müsevvede

3 Kıblemsin ey sanem yüzüñ arduñ degül ki çün
Her vech ile namâz dürüst oldı Ka’bede

4 Gavgâsuz olmaz uşbu cihân içre bir güzel
Ol hûb yar içün ne var olursa ‘arbede

5 Tecrîd kıl ‘alâyıkı sen de Sürûriyâ
Tâ iresin makâm-ı nüfûs-ı mücerrede

4667 Nazîre-i Şânî

1 İde kaşuñ misâlini evvel müsevvede
Altun yazdı ‘aynını tâk-ı zebercede

2 Bir bencileyin oñmaduk ‘âlemde mey-hora
Gördüm kadeh du’âsı okur pîr-i meykede

3 Yüz virme şâmuña eyâ Yûsuf-cemâl
Şimdi mi kopdı Mısr diyârında ‘arbede

4 Baş egmez idi şâha gedâ bildügüm budur
Kâdir olaydı her kişi ‘âlemde mesnede

5 Kimdür Şâni dir iseñ ey mihr-i âsmân
Bir derdmend ü hor u zelîl ü felek-zede

4668 Nazîre-i Câmî

1 Çekdüm nice riyâzet ü itdüm mücâhede
Sen şâhid-i cemâli kılınca müşâhede

2 Öpsem elüñi dûstum ayaguña bir dahı
Baht el virürdi devlet iderdi müsâ’ade

3 Hoş gelmiş idi cânuma peykân-ı tîr-i yâr
Tutmazdı anı tatlu diliyle hoş-âmede

4 Baglasa boynına dil-i dîvâne zülfüñi
Hükm eyler idüm irdi diyü ‘ömr-i sermede

5 Göñlüñe gelse bir kayudan nakd-i vâridât
Câmî kanâ’at eyle bu deñlü devr-âmede

4669 Nazîre-i Hıfzî

1 Bakdı hilâl şemse-i ruhsâr-ı Ahmed’e
Barmak götürdi şevk ile nûr-ı Muhammed’e

2 Başdan beyâz-ı hüsnine sevdâ-yı zülfini
İtmiş ezelde kâtib-i kudret müsevvede

3 Açmaz dehânı râzını ehl-i mekâşife
İrmez kaşı hayâline ehl-i müşâhede

4 Kavs-i kuzahda ‘aks-i hatuñ döndi ey sanem
Bir lâciverdi kubbede tâk-ı zebercede

5 Hıfzî’ye bir nazar kıl a ey mâh anuñ gibi
Var mı bu âstânede hîç bir felek-zede

4670 Nazîre-i Sabâyî

1 Dil çeşmi fürkati ile bîmâr-ı meykede
Cân la’li hasretiyle yatur haste mey-zede

2 Devr-i ruhında gözleri zulminden âh kim
Ser-hoş hemîşe kanlar ider sahn-ı Ka’be’de

3 Gurbetde fürkat odına yanmak niçün bize
Hâsâ ki sâdık ümmet olavuz Muhammed’e

4 Müşk ü benefşe sünbül ü mül serv ü gül fidâ
Ol hâl ü hat u zülf ü leb ü kadd ile hade

5 ‘Işk-ı cevâna ta’ne nedür sûfiyâ hele
Eñ ulu şeyhüñüz dahı cân virür emr ede

6 Ef’î-i zülfini çü tutar hâsiyetle dil
Ben mâr-gîr-i ‘âm direm Seydi Ahmed’e

7 Sahrâ-yı hecr içinde Sabâyî sabâ gibi
Âvâredür ü lîk Hak irgüre sermede

4671 Nazîre-i Le’âlî

1 Mazhar olalı pertev-i nûr-ı Muhammed’e
Kimse ber-â-ber olmadı hüsn ile Ahmed’e

2 Hem-dem olaydı Ahmed’e bûseyle her nefes
Cân virmek ögredeydi Mesîh-i mücerrede

3 Baş egdi kaşlaruña sücûd itmege hilâl
Çıkdı egerçi kadr ile tâk-ı zebercede

4 Kâgıd mu’attar oldı vü her harfi ‘anberîn
Miskîn hatı nigâruñ olaldan müsevvede

5 ‘Âşık ne deñlü ‘ârif ise râh-ı ‘ışkda
Yâruñ yanına varsa döner tıfl-ı ebcede

6 Cur’a saçup yüzüñe bozarlar sitâreñi
Zâhid sözüm tut eyleme mest ile ‘arbede

7 Olur Le’âli dünye vü ‘ukbâda yüzi ak
Cân u göñülden ümmet olanuñ Muhammed’e

4672 Nazîre-i Enverî

1 Dil bakdı didi pertev-i ruhsâr-ı Ahmed’e

Beñzer diyâr-ı Ka'be'de nûr-ı Muhammed'e

2 Sahn-ı çemende togrusı aldı selâmumuz
Baş egmez idi kimseye ol serv degmede

3 Hattât-ı sun' kaşların altında yazmaga
Beñzer hilâli eyledi evvel müsevvede

4 Dahl ile sûfi bezme ayak basmasun müdâm
Virür eline hürmetini pîr-i meykede

5 Kaşı hilâlini görelüm diyü ol mehüñ
Seyyâre üşdi Enveri tâk-ı zebercede

4673 Li-mürettibihi

1 Barmak götürdi şem' yakup hüsn-i Ahmed'e
Îmân getürdi şevk ile nûr-ı Muhammed'e

2 Gören kapuñda gün yüzüñ ey kaşları hilâl
Hergiz yiriyle bakmadı tâk-ı zebercede

3 Râ kaşlaruñ yazan güzelüm hüsn-i rây ile
Evvel hilâl şeklini itmiş müsevvede

4 Her derde ey tabîb-i dil ü cân şifâdur
Şehd-i lebüñ safâsını itdüm müşâhede

5 Gice kapuñ tolandugiçün kûyuñ itleri
Tañ mıdur itseler meh-i bedr ile 'arbede

6 'Allâme-i zamâne vü keşşâf-ı her 'ulûm
Bu fenn-i 'ışkda gelse döner tıfl-ı ebcede

7 Nazmî görenler ol şeh-i hûbâna baş egüp
Didi güzeller içre selâm olsun Ahmed'e

Nev’-i dîger

4674 Ez-ân-ı Nizâmî

1 İtme nihân cemâlüñi ey meh nikâb ile
Dâyim revâ degül ki_ola ebr âftâb ile

2 Sûsen çemende medhini söylerdi gonçenüñ
Toldurdı şeb-nem agzını dürr-i hoş-âb ile

3 Zülf ü ‘izârı zikrine lâyık degül henûz
Yüz yıl yur isem agzumı müşk ü gül-âb ile

4 Cânâ ‘aceb mi göñlüme meyl itse gözlerüñ
Mestüñ hemîşe başı hoş olur kebâb ile

5 Ey dil saçında hadd ü lebin gör ki hûb olur
Sohbet karañu gicede şem’ ü şarâb ile

6 Sen serv-kad yolında sürindi şu deñlü kim
Tutdı habâbdan tenini âbuñ âbile

7 Geldi Nizâmî derdine la’lüñden em sorar
Şâfî cevâb vir koma anı şarâb ile

4675 Nazîre-i İshâk Çelebi

1 ‘Ayb eyleme piyâleyi görseñ habâb ile
Turmaz yürürdi çıkdı ayagından âbile

2 Medh itmege cemâlüñi gülşende gonçenüñ
Ebr-i bahâr agzını yudı gül-âb ile

3 Bâd-ı sabâ tagıtsa gül evrâkını ne tañ
Ehl-i hevâ degül mi alışmaz kitâb ile

4 Hâşâ efendi hazretüñüzden kimiki ol
‘Âşıklar öldüren nice yüz biñ ‘azâb ile

5 Uş göreler rakîbi nice ulusa gerek
Mahzâ kapuñda itlerüñe intisâb ile

6 Rind-i bülend-himmet odur kim degişmege
Künc-i ferâgı milket-i Efrâsyâb ile

7 İshâk utanmadın geçinür âşinâ geçer
Sen şâh-ı bende-perver ü ‘âlî-cenâb ile

4676 Nazîre-i Necâtî

1 Sayd eyledi göñülleri ol la’l-i nâb ile
Cânâneler şikâra gelürmiş şarâb ile

2 Pâk ol visâle ir ki tecerrüd eserleri
Gökde Mesîhi hem-dem ider âftâb ile

3 Zülf ü ‘izâruñ añmaga lâyık degül senüñ
Yüz kez yur isem agzumı müşk ü gül-âb ile

4 Ortaya düşdi duhter-i rez al kenâra çek
Ki_ol nûr-ı çeşm geldi zücâcî nikâb ile

5 Yıkıldı cevrüñ ile göñül kasrı bî-hisâb
Yapıldı Kayseriyye egerçi hisâb ile

6 Gül devri diyü durmaz içersin Necâtiyâ
İçmek buyurdı gibi saña gül kitâb ile

4677 Nazîre-i Mesîhî

1 Ey haste-dil kılan beni nâz u ‘itâb ile
Gel göñlümi hoş eyle yine bir cevâb ile

2 Lâyık degülse bûse ‘atâsına ben kuluñ
Sög bâri bir kez agzuma ol la’l-i nâb ile

3 Zülfüñ ayâgını uzadur mushaf üstine
Hükm itse n’ola küfrine hattuñ kitâb ile

4 Sen serv-kaddi arayı arayı cûybâr
Çıkdı habâblardan ayagında âbile

5 Yüzden götürme kıblem o zülf-i siyâhı kim
Ka’be hemîşe oldugı hoşdur hicâb ile

6 Biz kûy-ı yâr içindeyüz ey vâ’iz epsem ol
Korkutma cennet ehlini nâr-ı ‘azâb ile

7 Başdan çıkarsa n’ola Mesîhî habâbvâr
Baş koşmayaydı eksügi ise şarâb ile

4678 Nazîre-i Revânî
1 ‘Âşık ki şâd olur o hat-ı müşk-i nâb ile
‘Ârif durur ki göñlini egler kitâb ile

2 Şol lutf-ı bî-hisâb ile ma’mûredür göñül
Gerçi ki Kayseriyye yapıldı hisâb ile

3 N’oldı cihân güzellerine ey felek ki sen
Yakduñ zamâne halkını bir âftâb ile

4 Kirpükleri ki dogradı nâz ile göñlümi
Gey mi ziyâfet eyledügi şiş kebâb ile

5 Sohbetde göñli gözi açılmaz Revâni’nüñ
Sâgar gibi ki yumaya yüzin şarâb ile

4679 Nazîre-i Münîr
1 Zevk itmege şarâb irüp ol la’l-i nâb ile
Şol deñlü yildi kim ayagın tutdı âbile

2 Kavl-i surâhi bu zurafâ meşrebince kim
Turmañ sabûh idüñ ney ü çeng ü rebâb ile

3 Sâkî-i mâh-rû ki sunar husrevâ kadeh

Gûyâ ki subh-ı sâdık irür âftâb ile

4 Pîr-i mugân işigine çün bendeyem kemîn
Döndürmezem yüzümi dahı hîç bâb ile

5 Çün duhter-i rez içdi bu vech ile gül yüzin
Sâkî-i gonçe-leb niçün olur nikâb ile

6 Gör tâli'i ki dün gice ol mâh-rû Münîr
Pür-nûr kıldı meclisi şem' ü şarâb ile

4680 Nazîre-i Sa'yî

1 Âhûma karşu koma cemâlüñ nikâb ile
Bâd-ı sabâ deminde gül olmaz hicâb ile

2 Şîrîn lebüñ mi zülf-i 'arak-rîzüñ ile bu
Perverde-i şekker mi ye müşk ü gül-âb ile

3 Nûr-ı ruhuñ 'ayân olıcak eşk olur nihân
Mestûr olur sitâre belî âftâb ile

4 Göñlüme düşdi zevk-i leb-i pür-melâhatüñ
Şol pâre-i nemek gibi olur kebâb ile

5 Agzuma sunıcak lebüñ elde ko gabgabuñ
Cân-bahş olur çü sîb ola câm-ı şarâb ile

6 Bu kâfiri görüñ ki_alup agzına zülfini
Zeyn eylemiş salîbini yâkût-ı nâb ile

7 Sa'yî tolansa n'ola kapuñ şevk-i hüsn ile
Seyr-i harem safâ mı degül mâh-tâb ile

4681 Nazîre-i Hasbî

1 Gülşende gonçeler tolu şeb-nemden âb ile
Bülbüllerüñ piyâlesidür san şarâb ile

2 Eflâke kûyuñı giceler virmeyüp kamer
Nevbetle devr ider dün ü gün âftâb ile

3 Hecrüñde hadd ü kaddüñ añup eylesem şumâr
Olur kıyâmet irse cihân pür hisâb ile

4 Zikr itse şevk-i bâdeyi mescidde sûfîler
Mestler geçerdi ilk safa çeng ü rebâb ile

5 Kanlu yaşumla dîdelerüm gördi didi yâr
Hasbî nedür bu iki şîşe pür hûn-âb ile

4682 Li-mürettibihi

1 Olur müdâm leb-be-leb ol la'l-i nâb ile
Bezm içre hâlümüz n'ola câm-ı şarâb ile

2 Şevk-i cemâl ü hâlet-i tarf-ı cenâb-ı dûst
Çerhe getürdi çerhi meh ü âftâb ile

3 Geldükçe sînesine nigâruñ dilâ 'arak
Kâfûr halt olur sanasın kim gül-âb ile

4 Agyâra yâr oldugını yâr tañlaram
Üns eylemek 'aceb durur âhû gül-âb ile

5 Dendânlar ile Nazmi dehânı nigârumuñ
Bir dürr-i la'ldür tolu dürr-i hoş-âb ile

Nev'-i dîger

4683 Ez-ân-ı Şeyhî

1 Bir dem ki sohbet eyleye agyâr yâr ile
Tende yürek hezâr ise derd ile yarıla

2 Gayret dikenlerinde ciger pâre pâredür
Her bir hasîs oturalı sen gül-'izâr ile

3 Fikrümde idi yâra irem bahtyâr olam
Olmaz imiş zamâne işi ihtiyâr ile

4 Kan ol yürek ki bülbüle zâg oldı hem-nişîn
Agla gözüm ki gül yöresi toldı hâr ile

5 Dil-berde yok vefâ vü zamânda safâ kişi
Yâr ile mi çıkışa ye hod rûzgâr ile

6 Gülzâra diñ ki hüsnine magrûr olmasun
Kış irişür bozar ne düzilse bahâr ile

7 Şeyhî ezelde kısmet imiş saña derd ü âh
Dermâna nice irişesin zûr u zâr ile

4684 Nazîre-i Kemâl-i Zerd

1 Başum hoş oldı yine uş ol hûb yâr ile
İster ki seng ü çûb ile bir dahı yarıla

2 Devletlü ol şikeste kuluñ kolları kim ol
Şol ince bilüñe kemerüñ gibi sarıla

3 Çokdur sevâbı seni lebüñde bir öpmek ile
Şerh itmişüz velî biz anı ihtisâr ile

4 Zâhid irâdet-i ezelîdür bu derd-i ‘ışk
Sanma kişiye hâsıl olur kesb ü kâr ile

5 Öldürmedüñ Kemâl’i şitâb idüp ey sanem
Bu derd-i ‘ışk anı depeler rûzgâr ile

4685 Nazîre-i Vasfî

1 Dil ‘andelîbi iñlesün efgân u zâr ile
Vuslat müyesser olmadı gül yüzlü yâr ile

2 Uşbu cihân-ı fânide geçdi günüm benüm

Hecr-i nigâr ile elem-i rûzgâr ile

3 Tende göñül gazâlini sayd itse tañ mı dûst
Cân u göñül güşâde olur hûb şikâr ile

4 Zülf-i nigâra ey göñül el sunma gey sakın
Kanuña susaduñ ise var oyna mâr ile

5 Dil virdügi içün saña ta’n itme sevdügüm
Sevmez kişi çü bir güzeli ihtiyâr ile

6 Kaddüñ kıyâmını görüp eşküm revân olur
Çün serv kanda olsa olur cûybâr ile

7 Ferdâya saluban iñen iñletme gel begüm
Bî-çâre Vasfî ölmeye tâ intizâr ile

4686 Nazîre-i Mâtemî-i ‘Acem
1 Güller bahârda açılur lâlezâr ile
Bir gonçedür dilüm ki açılmaz bahâr ile

2 Siz câm-ı bâde nûş idüñ ey dûstlar müdâm
Ki_öldürdi devr-i dûn beni zehr-i humâr ile

3 Hoşdur çemende bâde-i gül-reng dem-be-dem
Zerrîn-kadehde bir büt-i sîmîn-’izâr ile

4 Bûse kenâr u câm-ı meyüñ devridür bu dem
Bir serv-i lâle-ruh lebi gonçe nigâr ile

5 Ahbâb cümle ‘işret ü nûş ile Mâtemî
Kan toldı bagrı gonçe sıfat zahm-ı hâr ile

4687 Nazîre-i Münîr
1 Her kanlu yaş ki ben dökerem âh u zâr ile
Mecmû’ı tâze güller olur lâlezâr ile

2 Gûyâ ki ‘aks-i dîde-i bülbüldür ey göñül
Hâl-i siyeh ki görinür ol gül-’izâr ile

3 Kat’-ı menâzil itmede turmaz gözüm yaşı
Devlet müyesser olmaz imiş kesb ü kâr ile

4 Dil virmeyem dahı dir idüm mâh-rûlara
Olmaz imiş zamâne işi ihtiyâr ile

5 Ol la’l-i nâba ire diyü ‘âkıbet Münîr
Cânum dudaga geldi turur intizâr ile

4688 Nazîre-i İshâk Çelebi

1 Cânâ eger ki ölmez isem âh u zâr ile
Sen servi umaram ki egem rûzgâr ile

2 ‘Uşşâk saydın itmege mahbûblar sever
Begler gibi ki göñlini egler şikâr ile

3 Gel bir nazar yüzüñ göreyin andan öleyin
Öldürme hasteñi elem-i intizâr ile

4 Ol nev-cevânuñ âhir-i hüsni letâfetin
Kimdür ki nisbet eyleye evvel bahâr ile

5 Gülzâr-ı tal’atüñde ne zîbâ idi ruhuñ
Neşv ü nevâsı olmasa gül gibi hâr ile

6 Nerrâd-ı ‘ışka şeş-der-i gamdan halâs yok
Görmez güşâd u şâdi yüzin kaldı zâr ile

7 Şâ’irlerüñ yüzi suyı İshâk nazmıdur
Kim câna su seper gazel-i âbdâr ile

4689 Li-mürettibihi

1 Kan oldı gonçeveş yüregi cevr-i hâr ile
Bülbül ‘aceb mi iñlese zâr-ı hezâr ile

2 Âhir hevâ-yı ‘ışkuñ ile cân virem revân
Hâküm bu yolda yile vara rûzgâr ile

3 Öldürseler de ben seni terk itmeyem bugün
Yârını kişi terk ide mi ihtiyâr ile

4 Vasluñ ümîdi olmasa hecrüñde dûstum
Derdüñ helâk iderdi beni intizâr ile

5 Zülf ü hatuñ hayâli ile göñlüm ey perî
Cây-ı harâbedür içi pür mûr u mâr ile

6 Virür çemende câna safâ câm-ı lâle-reng
Bir serv-kad ü gonçe-leb ü gül-’izâr ile

7 Su gibi kendüye akıdup Nazmi sayd ider
Her bir gazâli bu gazel-i âbdâr ile

Nev’-i dîger

4690 Ez-ân-ı Dâ’î

1 Kim ‘ışkı başa iltiser ol bî-vefâ-y-ile
Kim hüsn içinde nice urur gökde ay ile

2 Vaslı hayâli ‘aklumı sevdâya yeltedi
Ey niceler hevesde yiler bu hevâ-y-ile

3 Şâhâ esirge ben kuluñı ‘ışka düşmişem
Lutf eylegil mahabbetüñi mübtelâ-y-ile

4 Sinüñ başuñ içün severem ben seni inan
Tañrı tanıkdur and içerem Mustafâ-y-ile

5 Gel gel ki ‘ömr va’deye küymez vefâ kıl uş
Fursat deminde ‘ıy idelüm hoş safâ-y-ile

6	Düşmen söziyle sanma ki ben terk idem seni
Çün vasluñı getürem ele biñ belâ-y-ile

7	Dâ'î şu resme 'ışkuñ ile mest olup durur
Kim sûr ünin işitse meger anda ayıla

Nev'-i dîger

4691	Ez-ân-ı Necâtî
1	Tâ kim saçuñ girihlerin açduñ sabâ-y-ile
'Ömrin uzatduñ ehl-i dilüñ hoş hevâ-y-ile

2	Meclisler içre sen mey-i sâfı ideli nûş
Ben bir içim su içemez oldum safâ-y-ile

3	Biñ biñ belâña sabr ider idüm belâ budur
Bir kez yüzüñi görimezin biñ belâ-y-ile

4	Âh itdügümce râhat olur tayanur yürek
Yap yap 'adem diyârına gider 'asâ-y-ile

5	Seyl-âb-ı eşk içinde meded irdi hatt-ı dust
Çok vartadan halâs olur âdem du'â-y-ile

6	Ger başı taşra olmasa serv-i harîm-i bâg
Dâyim el oynın oynamaz idi sabâ-y-ile

7	Derd ile añ Necâti'yi añarsañ ey tabîb
Kim başı hoş degül durur anuñ devâ-y-ile

4692	Ve lehu
1	Hâ dil firâka sabr ide haftayla ay ile
Mümkin midür ki mest-i mey-i 'ışk ayıla

2	Şâh-ı serîr iken bugün ol mâh-ı bî-nazîr
Hîç ola mı enîs ola ben bî-nevâ-y-ile

3 Dil tîrüñe tayanup ider kûyuñı heves
Bir pîrdür ki mescide gider ‘asâ-y-ile

4 Ben âh iderken ol yüzi güneş gelür geçer
Vâ hasretâ ki geçdi günüm âh u vây ile

5 İki cihânı terk ider işte bugün yarın
Tâ kim Necâtî bir ol a sen meh-likâ-y-ile

4694 Nazîre-i Kemâl Paşa-zâde

1 Bilmez göñül ne söyleşür ol meh-likâ-y-ile
Dîvâne olmasa ne sözi vardı ay ile

2 İster göñül ki salına ol serv-kadd ile
Dimez ki baş koşar mı şeh olan gedâ-y-ile

3 Geh dilde bîm-i hecr ü gehî intizâr-ı vasl
Her kanda ise hoş geçerüz bir belâ-y-ile

4 Sünbüllerüñ seher yili koma tagıtmasun
‘Ömr-i ‘azîz hayf degül mi verâ ile

5 Zülfüñ hayâli ile varur kûyuña göñül
Pîr itdi derdüñ anı ki yürür ‘asâ-y-ile

6 Sen sevmek ile mürde dile cân bagışladuñ
‘Îsâ ölüyi zinde kılurdı du’â-y-ile

7 Bagrum delindi ney gibi çeng oldı kâmetüm
Gel bezm-i gamda ‘îş idelüm çeng ü nây ile

4694 Nazîre-i Sadrî

1 Öldürdi kâmetüñ beni cevr ü cefâ-y-ile
Kaldı işüm kıyâmete sen bî-vefâ-y-ile

2 Sen serv korkarın müte’essir ola diyü

Hâlümi yohsa ‘arz ider idüm sabâ-y-ile

3 Gerçi ki şâh-ı sîm-kemer zer-külâhsın
Geh gâh kıl mu’âmele ehl-i ‘abâ-y-ile

4 Yüzin kazıdup oldı kapuña yaşum revân
Kim gördi sâyili ki_ola la’lîn kabâ-y-ile

5 Sadrî kuluñ belâ ile ey pâdşâh-ı hüsn
Terk-i diyâr ider sen esen kal safâ-y-ile

4695 Nazîre-i İshâk Çelebi

1 Şol sîm-ten ki salına zerrîn kabâ-y-ile
Hâşâ ki merhabâ ide ehl-i ‘abâ-y-ile

2 Ko derd-i yâr ile bizi bi’llâh ey tabîb
Dirilmedükdi şimdiye dek kethuzâ-y-ile

3 Dildâra diñ kim sinüme sögsün ben ölicek
Koñ kabrüme beni o mücerreb du’â-y-ile

4 Gelse ayagı tozı ile kûy-ı yârdan
Güller güşâde-hâtır olurlar sabâ-y-ile

5 Devr-i felek ne göstere barmak hisâbını
Aña ki ney gibi geçe ‘ömri hevâ-y-ile

6 Dîndârdur mu’âmelede pîr-i mey-fürûş
Satmadı bir kadeh meyi yañlış şırâ-y-ile

7 İshâk varsa yâr ile mey-hâneye ne var
Bir gün namâza varmadı farz it kazâ-y-ile

4696 Nazîre-i Vasfî

1 Kul oldı gitdi dil yine bir pâdşâ-y-ile
Bir mihr-i zer-külâh ile zerrîn-kabâ-y-ile

2 Ben yandugum gamuñda senüñ nâydan işit
Kim çok demüm geçüp durur ey dûst nây ile

3 Kim nisbet ide mihr-i cemâlini aya kim
Yirden göge tefâvüti var anuñ ay ile

4 Hem-dem geçer benümle vü âvâredür saña
Andandur ortamuzda sovukluk sabâ-y-ile

5 Âhumla sözlerüm niçün irmez kulaguña
Dirler ki söz ıraga irişür hevâ-y-ile

6 Vasfî meye cilâ-yı tabî'at dimiş hekîm
Âyîne-i tabî'ati hoş gör cilâ-y-ile

4697 Nazîre-i Lâmi'î

1 Yirden irişdi çerhe gamum âh u vâ-y-ile
Ok gibi menzil oldı muvâfık hevâ-y-ile

2 Dikdi 'asâyı katlüme kadd-i sinânuñ âh
Kaldı kıyâmete işüm ol pür-cefâ-y-ile

3 Gam kulzüminde nicesi ser-geşte olmayam
Pürdür habâb gibi dimâgum hevâ-y-ile

4 Dün leşker-i rakîbini 'arz eyledi o mâh
Bir kez görindi ol dahı yüz biñ belâ-y-ile

5 Kuhl-ı cilâ içün bir avuc hâk-i pâyüñi
Gönderseñ armagan n'ola dest-i sabâ-y-ile

6 Câm-ı mey ile halkı suvardukça sâkiyâ
Ben teşne câna bir nazar itgil safâ-y-ile

7 Kûyın felek gibi nice tokuz tolanayum
Pergâra döndi Lâmi'i kaddüm 'asâ-y-ile

4698 Nazîre-i Kâtibî

1 Kirpük okını turmaz atar kaşı yayile
Merdânlıgı ya’ni ki âfâka yayıla

2 Bir bûse vir didügümçün söger agzuma
‘Îsâ gibi ölüyi dirildür du’â-y-ile

3 Ol deñlü haste eyledi kim nergisi gözüñ
Yirden yukaru güc ile kalkar ‘asâ-y-ile

4 Cânâ yakardı gün yüzüñüñ tâbı ‘alemi
Zülfeynüñ örtmese anı zıll-ı hümâ-y-ile

5 Sen serv-kaddi görmese bir lahza Kâtibî
İki cihâna garka virür çeşmi mâ-y-ile

4699 Nazîre-i Me’âlî

1 Düşüp ‘asâya ben yürüyem âh u vay ile
Düşer mi kim o serv salına sabâ-y-ile

2 Zülf ü kad ile hâcib ü sıfr-ı dehân-ı dûst
Derdüme çâre eylesün öldüm belâ-y-ile

3 Zahm urdı boynuma kılıcuñ iki yañadan
Gören sanur ki şeyh-i ‘azîzem ridâ-y-ile

4 Kaşuñ müjeñle gûşe-i zülfüñde hâlüñ âh
Bir yol kesicidür ki turur ok u yay ile

5 Beñzer Me’âli dûd-ı figânumla bu sipihr
Bir pîr-i münhanîye ki yürür ‘asâ-y-ile

4700 Nazîre-i Revânî

1 Hem-dem geçer güneş yine ol pâdşâ-y-ile
Hizmet içün yanaşdı meger aña ay ile

2 Biñ kerre sögdi agzuma bir demde la’l-i yâr

Bir bûsesini aldum idi biñ belâ-y-ile

3 Ugrulayın gelür gider ey dûst kûyuña
Âhir ne toz kopar göresin sen sabâ-y-ile

4 Yoldan geçerken âhum işitdi didi nigâr
Bî-çâre ‘ömrini geçürür âh u vay ile

5 Meyl eylemez Revâni baña yâr-ı meh-likâ
Kim yılduzı barışmadı ben mübtelâ-y-ile

4701 Nazîre-i Şem’î

1 Zâhid ki mu’tekif geçinür bûriyâ-y-ile
Gör eblehi ki cennet umar bu riyâ-y-ile

2 Âvâre itdi kendü gibi kûy-ı yârda
Başdan çıkardı yaşumı âhum hevâ-y-ile

3 Kaldum ayakda baht-ı siyâhum gibi dirîg
Kim çıkdı başa ben çıkam ol bî-vefâ-y-ile

4 İñende çok eser savurur kûy-ı yârda
Bir toz koparsa tañ mıdur âhum sabâ-y-ile

5 Mahv oldı Şem’i gün yüzine karşu ol mehüñ
Geçdi özinden âteş-i şevk u ziyâ-y-ile

4702 Nazîre-i Refîkî

1 Kevkeb-i bahtum mukârin oldı beñzer ay ile
Ki_âşinâ oldum bugün bir mâh-ı mihr-efzâ-y-ile

2 Hûn-ı dil başumdan aşdı gonçeveş ey lâle-ruh
Sünbülüñ el bir edelden nergis-i şehlâ-y-ile

3 Zerrece fehm idemez mihr-i ruhuñ mâhiyyetin
Tab’-ı erbâb-ı hıred fikr-i felek-sîmâ-y-ile

4 Bir dem olmaz dil sevâd-ı zülf-i dil-berden halâs
Âh kim ‘ömrüm geçiserdür kurı sevdâ-y-ile

5 Nâr-ı hicrân-ı turunc-gabgab u âsîb ü gamum
Geçüriserler Refîkî ‘ömrüñi eyvâ-y-ile

4703 Nazîre-i Celîlî
1 Kaddüñ salınsa sebzde gül-gûn kabâ-y-ile
Haddüñ görüp virür gül-i rengîn kabâ-y-ile

2 Haddüñe irmege saçuña şâne dil olur
Miskîni başdan ol çıkarur bu hevâ-y-ile

3 Yarın vefâ idem dimiş idüñ saña gelüp
Güldür beni bugün yiter aglat cefâ-y-ile

4 Yilmekde ‘ömri geçmede zülfüñ hevasına
Olmaya dil gibi yiler oñmaz sabâ-y-ile

5 Sabr it gam-ı nigâra Celîlî ki şâd olur
Mahşer güninde ümmet olan Mustafâ-y-ile

4704 Nazîre-i Muhibbî
1 Ey dil geçür ‘ömrüñi her dem safâ-y-ile
Meh-tâba karşu ‘îş idegör çeng ü nây ile

2 Her kim hevâ-yı zülfine dolaşdı dil-berüñ
İrmez eli terk ide ser bu hevâ-y-ile

3 Çeşmüm akıtdı kanlu yaşın itdi râz fâş
Rüsvâ-yı ‘âlem oldı o bu mâ-cerâ-y-ile

4 Hîç ola mı gün gibi ol şâh-ı lâ-nazîr
Pertev salup ola bu ben bî-nevâ-y-ile

5 Dirler baña ki sabr iden irür visâle âh
Kalmadı sabr geçdi günüm âh u vâ-y-ile

6 Sen bir nazarla mürde dile cân bagışladuñ
‘Îsâ egerçi zinde kılurdı du’â-y-ile

7 Salar Muhibbi hasteyi ferdâya çün habîb
Hâli ne ola kim yile ol bî-vefâ-y-ile

4705 Ve lehu Eyzen

1 Hûn-ı ciger düşdi yine âh u vâ-y-ile
Deryâ temevvüc eylemez illâ hevâ-y-ile

2 Nâyuñ sadâsı göñlümi itdi hevâyi âh
Olur hevâyi oturan ehl-i hevâ-y-ile

3 Gitmez tavâf-ı Ka’be’ye Merve hakı göñül
Eyler tavâf kûyını her dem Safâ-y-ile

4 Her dem seni ok gibi atar yabana yâr
Başa çıkam dime sakın ol kaşı yay ile

5 Añsa Muhibbi gül yüzüñi zâr eylese
Gûş-ı zamâne toptolı ol sadâ-y-ile

4706 Nazîre-i Şevkî

1 Dil nûş ider ciger kanını ahu vay ile
Ya’nî şarâb-ı nâb içer âvâz-ı nây ile

2 Per per birâder nâz yiyinden yanup gelür
Ol gün ne dem süvâr ola zerrîn-kabâ ile

3 Düşnâm ile n’ola bizi ihyâ iderse yâr
‘Îsâ ölüyi diri kılupdur du’â-y-ile

4 Virdi hevâya varumı nâyuñ hevâları
Bi’llâh hem-dem olmañuz ehl-i hevâ-y-ile

5 Müşk ile hem-ser oldugını Yûsuf’uñ bilür

Gören bu rûy-ı mehveşi zülf-i dü-tâ-y-ile

6 Ka’be selâmını getürür sanki Rûh-ı Kuds
Ol nûr ki gelse baña ne dem merhabâ-y-ile

7 Şevkî kapuña zemzem-i eşk ile gitdügi
Bu ki ide tavâf Ka’be kûyuñ safâ-y-ile

4707 Nazîre-i Sabâyî

1 Dil-ber dili hoş itmedi bir merhabâ-y-ile
Gör ‘ömr-i nâzenîni ki geçdi hevâ-y-ile

2 Çeşmi ruhını kıble-nümâ gibi ‘arz ider
Tuş oldugumca ol sanem-i hod-nümâ-y-ile

3 Kara yire karar kanumı kara gözlerüñ
Kurup kaşuñ kemânını biñ yaykara-y-ile

4 Ey mülk-i hüsne mâlik olan hˇâce-i cemâl
Kul eyledüñ güzelleri nakd-i bahâ-y-ile

5 Gamzeñ okı nazarda bir âhû düşürmeye
Sad kasd-ı kayd ide çü kaşuñ sayda yâ-y-ile

6 Hâlât-ı rindi vâ’iz-i yâbis-dimâgdan
Ey sûfi sorma kûzeyi nûş it safâ-y-ile

7 Zülf-i nigâra sundugiçün ey Sabâyi el
Nisbet düşüp durur aramuzda sabâ-y-ile

4708 Nazîre-i Kâtibî

1 Bir pâdşâhı sevdi göñül biñ safâ-y-ile
Kim istemez musâhabet itmek gedâ-y-ile

2 Bir gözi yaşlu bagrı delinmiş benüm gibi
Meclisde var mı hem-dem olabile nây ile

3 Biri birinden ayru irişmezdi tapuña
Gün hizmetüñ çekişmese kapuñda ay ile

4 Ya’nî ki boynı baglu kuluñam dimek olur
Sûfîyi karşuña asa idi ridâ-y-ile

5 Paşa yanında Kâtibi maksûduñ isteseñ
Evvel buluş var odasına kethudâ-y-ile

4709 Nazîre-i Gedâyî

1 Ey yüzi mât iden meh-i mihri ziyâ-y-ile
Hüsnüñ ferine hem-dem olımaz gün ay ile

2 Öykündügini cilveñe tâvûs işidüp
Kebk-i hırâm hande ider kahkaha-y-ile

3 ‘Işkuñ gamını çekmede cânum safâ bulur
Hurşîd kişiye kanda ise âşinâ-y-ile

4 Kadd-i bülendi Tûbi ile olımaz beyân
Bî-intihâyı nice diyem müntehâ-y-ile

5 Derd ü gamuñı mı yazayın yüz firâk ile
Cevr ü cefâñı mı diyeyin biñ belâ-y-ile

6 Câm-ı gamını turmayuban içürür dile
Mest-i melâmeti komadı bir dem ayıla

7 ‘İzzüñ hakı Gedâyi’ye yâ Rab ‘inâyet it
Kat’ it firâkı vasl ola tâ Mustafâ-y-ile

4710 Nazîre-i Sürûrî-i Müderris

1 Zikr eylemekden ise be sûfî riyâ-y-ile
Yigdür şarâb-ı nâb içesin hûy u hây ile

2 Feryâdum ile oldı yoluñda öldügüm ‘ayân
Şöhret bulur niteki cenâze salâ-y-ile

3 Her bir belâ çeken irişür bâla lîk ben
Bir bâlüñe irişimedüm biñ belâ-y-ile

4 Çün bir müje yiter beni öldürmege neden
Kara kaşın çıkup gele gözi ala-y-ile

5 Tîrüñle tañ mı irse Sürûrî fenâya tîz
Kuvvet bulur yürümege haste ‘asâ-y-ile

4711 Nazîre-i Hâverî

1 Öldürme ey perî bizi biñ biñ cefâ-y-ile
Gel göñlümüzi al ele bir merhabâ-y-ile

2 Gözsüz koyayın irte kıyâmet güninde ben
İzüñ tozını bir görsem tûtiyâ-y-ile

3 Zülfüñ hayâli irmek ile şâd olur göñül
Şol gonçeveş ki açıla bâd-ı sabâ-y-ile

4 Karşuñda nâle kıldugiçün dem-be-dem senüñ
Çok sohbetüm geçüp durur ey dûst nây ile

5 Bîmâr çeşmi kanuma girse ‘aceb midür
Gider harâreti kişinüñ çün hınâ-y-ile

6 Sıhhat adını Hâveri’ye añma ey tabîb
Kim başı hoş degül durur anuñ devâ-y-ile

4712 Nazîre-i Figânî

1 Virse ‘aceb mi hırmen-i ‘ömrüm hevâ yile
Ol serv-i hoş-hırâmuñ eli var sabâ-y-ile

2 ‘Ömri tamâm ola mehe yârı tutan şebîh
Mihr-i münîr bir tutılur mı sühâ-y-ile

3 Ol meh nücûm-ı eşküme yüz virmese n’ola

Kim yâr olur sitâresi yok bî-nevâ-y-ile

4 Devr eyledük piyâle gibi bezm-i ‘âlemi
Bir sâf-meşrebi bulımaduk safâ-y-ile

5 Husrev gibi ferîd olalı mülk-i nazmda
Tutdı figânı ‘âlemi sıyt u sadâ-y-ile

4713 Li-mürettibihi
1 Ey dil müdâm şevk ile sâfî safâ-y-ile
Def’-i gam eyle câm-ı mey-i dil-güşâ-y-ile

2 Başda hevâ-yı zülfi ki mümtedd ola anuñ
Âhir gubârumı viriser bu hevâ-y-ile

3 Çeşmüm ki kanlu yaş ile fâş itdi ‘ışkı
Hakkâ ki kana girdi o bu mâ-cerâ-y-ile

4 Düşüp hevâ-yı sünbül-i zülfüñe ey hümâ
Yıllar durur sabâ ki yiler bu hevâ-y-ile

5 Her demde vasf-ı la’lüñ ider Nazmi husrevâ
Şîrîn ü ter ‘ibâret ü rengîn edâ-y-ile

Nev’-i dîger

4714 Ez-ân-ı Hafî
1 Kimüñ ki gamzeñ okları zahm ursa cânına
Kurbân iderdi cânını kaşuñ kemânına

2 Bir mû kadar bu gözüme nesne görinmedi
Dikkatle nice kim nazar itdüm miyânına

3 Yüz mi virür ki nisbet idem yüzini güle
Dil mi varur ki gonçe diyem yâ dehânına

4 İçsün ki_olup durur su gibi şübhesüz helâl
Kimüñ harâmi gözleri susarsa kanına

5 Nâyuñ delindi yüregi tâkat getürmedi
Bir dem Hafî'nüñ ey sanem âh u figânına

4715 Ez-ân-ı Tâli'î

1 Şâhid gerekse 'âşıka 'ışkuñ nişânına
Ey dûst kıl nazar yüzinüñ za'ferânına

2 Layık mıdur ki muştalaya bizi bûsede
Agyâr öpe öpe degüre sahtiyânına

3 Endâze ile eyle cefâyı benüm begüm
İñen dahı tayanma güzellik zamânına

4 Bakmaz yüzine turşesine cân virenlerüñ
Her bir babuc agızluyı alur dükkânına

5 Kim döye buña her bir elet (?) dögdügüm varup
Çîriş geçe dahı otura def'i yanına

6 Biz kebkebini çizmesinüñ öpmege mûmuz
Çekmez rakîb zerrece minnet dehânına

7 İklîm-i cânda gün yürüdür gamzeñ okları
Rahm eyle Tâli'i kuluñuñ geçdi cânına

4716 Nazîre-i Kâsım Paşa

1 Bâd-ı sabâ irüp yine dil kârbânına
Müşkîn saçuñ metâ'ını hoş sardı cânına

2 Kanum dökerse çeşmüñi men' itme dûstum
Düşmen söziyle girme sakın kimse kanına

3 Gamzeñ okını gezleyüben cânı gözledüñ
Kurbânlar olayın yine kaşuñ kemânına

4 Bir cân nedür ki anuñ içün kişi acıya
Biñ cân u dil fidâ ola şîrîn zebânına

5 Hüsni beyâna gelmez ü vaslı kenâra âh
Bir kılca kaldı cânum irince miyânına

6 Bâzâr-ı hüsne germ oluban gün gelür velî
Bilmez anı ki assısı degmez ziyânına

7 Sâfî lebine ol sanem-i dil-rübâ senüñ
Her ne sanursa kendünüñ öz tatlu cânına

4717 Nazîre-i Revânî
1 Od urdı ruhları yine cân hânmânına
Yagmacı saldı gözlei dil kârbânına

2 Çok cevrini çeker bu göñül gamzeñ okınuñ
Nice şikâyet eylemesün geçdi cânına

3 Gamzeñ yaraga girdi gözüñ yol basar gibi
Zülfüñ gûş dakup yine kaşuñ kemânına

4 Ser-keşlik itme yay gibi ‘âşıka iñen
Ok gibi kimsenüñ güzelüm girme kanına

5 Hoş dem durur Revâni beñüñ vasfın ideli
Gûyâ ki habb-ı misk alupdur dehânına

4718 Nazîre-i Hilâlî-i Kazzâz
1 Tebhâle zeyn olalı o gonçe dehânına
Od düşdi gamla ‘âşık-ı dil-haste cânına

2 Mûy-ı miyân-ı yârı kocaram kemer gibi
Sokulmayaydı hançer-i berrânı yanına

3 Güller hezâruñ anuñ içün diñlemez sözin

Söyler çemende her ne ki gelse zebânına

4 Kurbânum olsa ‘îd-ı visâlümde dirse yâr
Kurbânlar olayın n’ola kaşı kemânına

5 Tûbâ Hilâli bulmaz idi kadr gün gibi
Baş egmeyeydi sâye-i serv-i revânına

4719 Li-mürettibihi

1 Lezzetde dil-berüñ leb-i şekkerfeşânına
Teşbîh kılmag özini şehdüñ ne şânına

2 Cânân lebine câm-ı mey aldı bu reşkden
Ben ‘âşık-ı fütâdenüñ od düşdi cânına

3 Devr içre hoş safâlar ile la’l-i bâdenüñ
Pîr-i mugâna hizmet iden irdi kânına

4 Medh ü senâyı kâmetüñ itdükçe dil revân
‘Âşıklaruñ deger hele rûh-ı revânına

5 Nazmî’nüñ iidi vasf-ı lebüñ sözlerin lezîz
Gûyâ ki kand-i nâb alupdur dehânına

4720 Ve lehu

1 Her ne gelürse söyleyen ey dil zebânına
Dâyim nedâmetin çeker ugrar ziyânına

2 ‘Ârif odur ki fârig ola ehl-i hâl ola
Bir kimse vâkıf olmaya râz-ı nihânına

3 ‘Âşık odur ki neydügin anuñ o dem bile
Bezm-i belâda gûş ura her kim figânına

4 Ahvâl-i çerh-i pîre-zeni hîçe saymayup
Gerçek erenler anuñ inanmaz yalanına

5 Şevk-i bahârı bâg-ı cihânuñ bir iki gün
Hak bu ki degmez âhiri hüzn-i hazânına

6 Sanmañ şafak ufukda görinen ki ancanuñ
Her dem girer döne döne bu çerh kanına

7 Kim kaldı Nazmiyâ kim anuñ reh-zen-i ecel
İrgürmedi ziyân u zarar hânmânına

4721 Li-mürettibihi

1 Yâruñ dilâ hadeng-i mahabbet nişânına
'Âşıkdan özgenüñ hedef olmak ne şânına

2 Lâyık mıdur ki hüsn ü letâfetde dil-berüñ
Gül ruhlarına öykine gonçe dehânına

3 Zülfüñ lebüñe ikide bir hâyil oldugı
'Âşıklaruñ belâ virür ey dûst cânına

4 Al ile tonanup bizi öldürme al ile
Göz göre 'âşıkuñ güzelüm girme kanına

5 Nazmî'nüñ oldı nazmı safâ-bahş dil-berüñ
Meddâh olalı la'l-i leb-i dürfeşânına

Nev'-i dîger

4722 Ez-ân-ı Şevkî

1 Yüzüñe beñzedürse özini ger âyine
Olsun şikeste-hâtır u varmasun ayına

2 Bâd-ı bahârdan tagılur berg-i gül gibi
Depsek semend-i nâzı güzeller alayına

3 Öldükde âb u hâkümi gam kısmet idicek
Gözüm yaşı o serv-kadüñ düşdi pâyine

4 Âhum yili işigine iltürdi cismümi
Toz konduraydı bâd-ı sabâ ger sarâyına

5 Şevkî ne mümkin ol meh-i bed-mihre beñzeye
Biñ kerre gün göge çıka vü yire ay ine

4723 Nazîre-i Mesîhî

1 Ger gönderürse tîrini ‘uşşâk alayına
Kurbân olayın ol sanemüñ kaşı yayına

2 Müşkil gelür baña hele seyr-i tarîk-i ‘ışk
Âsân durur diyen anı söyler kolayına

3 Rûz-ı ezelde hisse-i dil pây-i yâr imiş
Başında devleti gör e ne düşdi pâyına

4 Çerh ayına ne sûret ile gırre ola kim
Bakmaz kimesne gice ile iñen âyine

5 Kılmaz Mesîhî uşbu cihân bayına nazar
Fakrı kabûl kıldı talak virdi bayına

4724 Nazîre-i Revânî

1 Mâh öykünürse ey yüzi gün hüsnüñ ayına
Olsun siper kazâya vü varmasun ayına

2 Keklik gibi hemân tagıdur kara gözlü yâr
Şâhîn gibi ki gire güzeller alayına

3 ‘Işkuñda dil kemân-keş olup dûd-ı âhdan
Daksa ‘aceb degül kirişin çerh yayına

4 Koma ‘arûs-ı hüsnüñe mahrem geçe anı
Bir bogazından asılacak durur âyine

5 Sanma Revâni gögsine şevküñle urdı dâg

Bir şemse yazdı yine mahabbet sarâyına

4725 Nazîre-i Şem'î

1 Cânâ senüñ gibi güzelüñ hüsni ayına
Lâyık budur kim ay u güneş ola âyine

2 Reftâra başla sihr ile nâz eyle ey nigâr
Yüz sürmege ayaguña tâ gökden ay ine

3 Kamu güzellerüñ güzelüm pâdşâhısın
Gir nâz ile salın bu güzellik sarâyına

4 Sal kollaruñı boynuma dimişdüm ol nigâr
Nâz eyleyüp gülüp didi olmaz kolayına

5 Mâni' olursa gün yüzine Şem'iyâ rakîb
Ölsün belâ vü derd ile varmasun ayına

4726 Nazîre-i Enverî

1 İt dâg-ı şevk ile kolumı misl-i âyine
Didüm o şem' didi ki olmaz kolayına

2 Ol mâha bakdum âyine-i şevk alup keder
Tutdum rakîbi âh okına varmaz ayına

3 Sebze okur kenârı güzeller alay ile
Ol nakşı hûbı irmezin ey dil alayına

4 Göñlüme tâ ki girdi hayâlüñ kuluñ didüm
Bir şâh girdi seyr ide sırça sarâyına

5 Seyr it bizümle gel didi öpdüm ayagını
Şevk ile Enverî didiler düşdi pâyına

4727 Li-mürettibihi

1 Ey mâh-rû mukâbil olur hüsnüñ ayına
Gör nice yüzi bek asılacakdur ayına

2 Ey şehryâr hüsn-i melâhatda bir dahı
Mislüñ senüñ gelmedi bu dünyâ sarâyına

3 Kaddüm bükildi derd ile bagrum delindi âh
Demsâz olalı bezm-i gamuñ çeng ü nâyına

4 Yıldızlar içre mâh gibi gör[in]mez hemân
Seyr ide yâr girse güzeller alayına

5 Kol tolamak bu Nazmi nigâruñ miyânına
Âsân idi geleydi eger kim kolayına

Nev'-i dîger

4728 Ez-ân-ı Şeyhî
1 Cân hastedür bedendeki sıhhat ne fâyide
Şekker lebüñ yiter aña şerbet ne fâyide

2 Kaddüñ yüzüñ tudaguñ ayaguñ soranlara
Tûbâ vü hûr u Kevser ü cennet ne fâyide

3 Var lutfuñ âftâbına irmege himmetüm
Çün tâli'ümde togmadı himmet ne fâyide

4 Her bî-haber musâhib-i yâr olsa gam degül
Sâhib-dil olmayanlara sohbet ne fâyide

5 Olsa kara diken güle hem-dem ne menfâ'at
Bulsa kuru agaç suya kurbet ne fâyide

6 Hakkâ cihân içindeki cümle hayâldür
Bâtıl hayâle bunca mahabbet ne fâyide

7 Şeyhî zamâne devleti durur hemîn let
Bir devletüñ ki ola soñı let ne fâyide

4729 Nazîre-i Sultân Cem

1 La’lüñden olmadı dile sıhhat ne fâyide
Vasluñdan irmedi baña râhat ne fâyide

2 Bir lahza meclisümüze eylemedi tulû’
Ol âftâb-ı burc-ı sa’âdet ne fâyide

3 Devlet bu idi baña ki yüz sürem izüñe
Yokdur başumda çünki bu devlet ne fâyide

4 Hecrüñ şebini vasl ile çün rûşen eylemez
Yanmak o dilde şem’-i mahabbet ne fâyide

5 Ey Cem çü bî-vefâ durur ol yâr-ı pür-cefâ
Çekmek yolında bunca meşakkat ne fâyide

6 Kadd ü dehân u rûyuñ ile hoş geçenlere
Tûbâ vü âb-ı Kevser ü cennet ne fâyide

4730 Nazîre-i Nişânî

1 Tâli’de devlet olmasa hizmet ne fâyide
Hak’dan ‘inâyet irmese tâ’at ne fâyide

2 Hecrüñ beriyyesindeki gam-hˇâr u teşneler
La’l-i lebüñden içmese şerbet ne fâyide

3 Zülfüñ gicesi gibi ki târ eyledüñ günüm
Olduñsa mâh-ı burc-ı melâhat ne fâyide

4 Bilmez ki cân u dille hevâdâr mühreyem
Ol serv-kadd ü âyine-tal’at ne fâyide

5 Devlet Nişâni dil-bere cân virmek oldı çün
İrmez baña nişâne-i devlet ne fâyide

4731 Nazîre-i Ahmed Paşa

1 Bîmâr-ı gamzeñem baña sıhhat ne fâyide
La'lüñ tabîbi virmedi şerbet ne fâyide

2 Gayruñ yüzine cennet ise itmezem nazar
Dîdâruñ isteyenlere halvet ne fâyide

3 Fer virdi gerçi çihreñe nûr-ı Muhammedî
Hecrüñ cehennemindedür ümmet ne fâyide

4 Görsem rakîbi verhem ile letlerem velî
Öldürmelü bir itdür aña let ne fâyide

5 Gelmez kenâra hîç miyânuñ hayâl ile
Olmaz hayâle yok yire dikkat ne fâyide

6 El çekme ki_âstîn-i melâlüñle diñlenür
Dil hânesinde şem'-i mahabbet ne fâyide

7 Zâhid ne bile meclis-i 'ışkuñ edeblerin
Çün kim mü'essir olmaya sohbet ne fâyide

8 'Âlemde vasl-ı yâr idi devlet didükleri
Yâr olmadı çün Ahmed'e devlet ne fâyide

4732 Nazîre-i Kemâl Paşa-zâde

1 İtdüm diyâr-ı gamda ikâmet ne fâyide
Hûn eyledi yüregümi gurbet ne fâyide

2 Kaddüñ kıyâma geldi işidüp figânumı
Çalındı sûr u kopdı kıyâmet ne fâyide

3 Zülfi elümi aldı vü ben düşdüm ayaga
Çün başda devlet olmaya himmet ne fâyide

4 Kaddüñ hevâsı tûl-ı emel virdi göñlüme
Kaldı yine kıyâmete hasret ne fâyide

5 Sen sevdügüñce anı o arturdı cevrini
Bir bî-vefâya bunca mahabbet ne fâyide

6 Bâzâr-ı gamda zülfi düşerdi dil ayaga
Bir gevher idi bulmadı kıymet ne fâyide

4733 Nazîre-i Sûzî

1 Sûfî safâ bulınmasa kisvet ne fâyide
Nefy-i havâtır olmasa halvet ne fâyide

2 Nergis nazarda şîve-i sun’ eyler âşikâr
Açılmayınca dîde-i ‘ibret ne fâyide

3 Bîmâr-ı hecr-i yâra ko tedbîr-i sıhhati
Var ey tabîb ecellüye şerbet ne fâyide

4 Aldanma mihrine ki cihân bî-vefâ imiş
Bir bî-vefâya bunca mahabbet ne fâyide

5 Tut Hızr suyıdur mey ü Cem câmıdur kadeh
Soñ demde çünki telh ola sohbet ne fâyide

6 Kandı lebüñ zülâline her teşne-dil velî
Sûzî’yi yakdı âteş-i hasret ne fâyide

4734 Nazîre-i İshâk Çelebi

1 Bîmâr-ı haste-hâtıra sohbet ne fâyide
Olmayıcak ‘atıyye-i sıhhat ne fâyide

2 Pend itmek istedüm dile düşmen sanur beni
Mecnûna dûstâne nasîhat ne fâyide

3 İşigi taşı başuma bâlîn ola didüm
Başumda yog imiş ola devlet ne fâyide

4 İrem didüm kapuñda makâm-ı sa’âdete
Bulındı tâli’ümde nuhûset ne fâyide

5 Cân nakdini nisâr idegör hâk-i pâyine
Da’vâ-yı ‘ışk u mihr ü mahabbet ne fâyide

6 Lezzât-ı dünyeviyyeden ey hˇâce assı ne
Anuñ ki ola soñı nedâmet ne fâyide

7 İshâk dürr-i nazmumı gû eylemez nigâr
Cevherde dahı kalmadı ragbet ne fâyide

4735 Nazîre-i Hasan-ı Kâdî

1 Nîş-i gamuñla hasteye sıhhat ne fâyide
Sun nûş-ı la’lüñi aña şerbet ne fâyide

2 Cânda hevâ-yı kadd ü leb ü rûy-ı yâr var
Tûbâ vü âb-ı Kevser ü cennet ne fâyide

3 Bir bûse içün agzuña cân virürem velî
Yok zerre deñlü anda mürüvvet ne fâyide

4 Derd ü belâyı cân u dile kısmet eylerem
Senden budur çü bendeñe kısmet ne fâyide

5 Taglarca gussa çekdüm ü vasluña irmedüm
Bâzû-yı devlet olmasa kuvvet ne fâyide

6 Evc-i felekde gerçi tulû’ itdi ol güneş
Yok tâli’ümde zerrece himmet ne fâyide

7 ‘Îd-ı visâle olmaga kurbân iver Hasan
Çün öldürür firâk ile hasret ne fâyide

4736 Nazîre-i Gedâyî

1 Yarına √aldı va’de-i vuslat ne fâyide
Uş bugün öldürür beni hasret ne fâyide

2 Ben cidd ü cehd ü sa’y-i delîm eyledüm velî

Yâr olmadı sa’âdet ü devlet ne fâyide

3 Zâhid ko pendi göñlüme tevbîh eyleme
Bed-nâm-ı ‘ışk olana melâmet ne fâyide

4 Göñlüm sıyup cefâ ile zülfüñle bagladuñ
Çün şîşe sına aña meremmet ne fâyide

5 Rîş-hand ider ki zahmuña merhem idem diyü
Oñılmadı yürekde cerâhat ne fâyide

6 Hatt-ı ruhuñ kazıtduñ u virdüñ cilâ velî
Mir’ât-ı dilde kaldı küdûret ne fâyide

7 Sırr-ı dehânına iremez ‘akl-ı hurde-bîn
Ey dil bu deñlü yok yire dikkat ne fâyide

8 Sanmañ beni ki cennetiyem cennet isterem
Dîdâr-ı yâr gerek baña cennet ne fâyide

9 Çün vaslı ni’metin bilimedüñ Gedâyiyâ
Yıllarla gam yi soñra nedâmet ne fâyide

4737 Li-mürettibihi

1 Bir dil-rübâda ki_olmaya şefkat ne fâyide
Ol dil-rübâya pes ye mahabbet ne fâyide

2 Gün yüzi seyrine komaz agyâr ol mehüñ
Var tâli’ümde âh nuhûset ne fâyide

3 Agyâr vasl ile süre dâyim safâ vü zevk
Ben hecr ile çekem gam u mihnet ne fâyide

4 Hicrân metâ’-ı vuslata hâ irgürüp ziyân
Virür anuñla kalbe melâlet ne fâyide

5 Dünyâ huzûrı gûşe-i ‘uzletdedür velî

Girmez ele o gûşe-i ‘uzlet ne fâyide

6 ‘Âlemde her huzûr kanâ’atle bulınur
Kılmaz bu nefs-i şûm kanâ’at ne fâyide

7 Elde avucda ki_olmaya Nazmî zer ile sîm
Yok yirlere ekâbire hizmet ne fâyide

4738 Li-mürettibihi
1 Cânânesüz dil ehline sohbet ne fâyide
Bîmâr olana irmese sıhhat ne fâyide

2 Bî-bâde sohbetüñ ne safâsın bulur kişi
Bulmasa rûh râh ile râhat ne fâyide

3 Sûfî safâ didükleri bir özge hâldür
Ammâ ki sende yokdur ol hâlet ne fâyide

4 Ey bülbül itme nâle güle karşu kim anuñ
Gûşındadur çü penbe-i gaflet ne fâyide

5 İrdüñ çü nazm u nesr ile Nazmî kemâle lîk
İnşâd u şi’re kalmadı ragbet ne fâyide

DER-BAHR-İ MUØÂRİ’-İ AHREB [-İ DÎGER]
Taktî’eş: Mef’ûlü Fâ’ilâtün Mef’ûlü Fâ’ilâtün

4739 Ez-ân-ı Ahmed Paşa
1 Sâyem ziyâ vireydi gün gibi gökde aya
Bir dem mukârin olsam sen serv-i meh-likâya

2 Cân gülşeninde zülfüñ berg asdı fitne-engîz
Dil mezra’ında hâlüñ tohm ekdi her belâya

3 Kaşuñ çatup cihânı peyveste agladursın
Bârân ziyân degül mi şol misk tozlu yaya

4 Komaz rakîb-i münkir dilde safâ-yı hâtır
Virür halel bu kâfir câm-ı cihân-nümâya

5 Bir sâ'at olmaz idüm sen meh-likâdan ayru
Gün ruhlaruñ firâkı irişdi iki aya

6 Evvel umar idüm kim sâyeñde hoş geçeydüm
Bu rûşen oldı âhir ki_olmaz güneşde sâye

7 Zülfüñ düninde virdüm dil yüzüñe gören dir
Magribde bir kalender âyîne sunmış aya

8 Satıldugında Yûsuf tartıldı gerçi miske dirler
Sen câna tartılursın aylaksın ol bahâya

9 Âyîne gösterelden ay yüzüñüñ safâsın
Âyîneyi görenler öperler ol safâya

10 Dil rûşen olmaz Ahmed cevr okı delmeyince
Bî-revzen olsa hâne muhtâc olur ziyâya

4740 Nazîre-i Mevlânâ Lutfî

1 Nûr-ı cemâl irelden sen serv-i meh-likâya
Vardı güneş zevâle noksân irişdi aya

2 Cân gülşeninde kaddüñ bir serv dikdi dil-cû
Dil levhasında hattuñ hat yazdı her belâya

3 Sînem nişâne kıldı sihr oklarına gamzeñ
Kaşuñ gözüñ idelden ta'lîm ok u yaya

4 Âyîne-i cemâlüñ şevkinde cân virürsem
Fer vire her gubârum câm-ı cihân-nümâya

5 Beñzer güneş diyeydüm bir yüzden ol cemâle
Zülfüñ hümâsı gibi virse güneşde sâye

6 Vasl ile toylar iseñ Lutfî'yi n'ola şâhâ
Kim çok 'atâlar eyler sultân olan gedâya

4741 Nazîre-i Kemâl Paşa-zâde

1 'Âşıklaruñ du'âsı irdi meger semâya
Ki_ol hatt-ı müşk-âsâ saldı nikâb aya

2 Âyîne-i cemâle zülfi hayâli düşse
Sanma yüzinde hat var olmaz güneşde sâye

3 Görse yüzüñi 'âşık bakmaz gözi yaşına
Yılduza tañı kalmaz anuñ ki ire aya

4 Cânum metâ'ın evvel zülfi ayaga urdı
Biñ nâz ile dehânı soñra_aldı yok bahâya

5 Ol müşk tozlu yaya incinme yüz sürersem
Artuk olur bahâsı altun sürilse yaya

6 Bir lahza yok karârı işi figân u zârî
Su 'âşık oldı beñzer ol serv-i meh-likâya

7 Vardukça kûy-ı yâra arturma âhuñ ey dil
Kim nâzenîndür ol gül döymez katı hevâya

4742 Nazîre-i Sürûrî

1 Gündüz çün ey kamer-ruh âhum çıkar semâya
Feryâdumı 'aceb mi gice çıkarsam aya

2 Saklar sakınur idüm evvel dili bedenümde
Şimdi habîbe koşdum ısmarladum Hudâ'ya

3 La'lüñi ehl-i meclis koyup mey emdi diyü
Nice bir ey lebi mül sâkî ayak dolaya

4 Tuş olmamışdı göñlüm hergiz belâ vü derde

Bâlâñı göreliden ugradı her belâya

5 Kaşına vesme eyler göz dikmesün diyü yâr
Sargu sararlar ey dil zîrâ kimerde aya

6 Mir’ât-ı hâtıruña mahfî degüldür ahvâl
Rûşen durur çü ‘âlem câm-ı cihân-nümâya

7 Şâh ol durur ki bilmez ol şâhı vü şeh anı
El-hak yiter Sürûrî bu saltanat gedâya

4743 Nazîre-i Sultân Bâyezîd

1 Hecrüñde dûd-ı âhum irmese gökde aya
Her şeb tolardı mehden rûy-ı zemîn aya

2 Olmadugını sâyeñ bilmezdüm evvel âhir
Bildüm ki sen meleksin olmaz melekde sâye

3 Kaşuñ çatup cihânda her lahza hışm idersin
Ey şeh ziyân degül mi peyveste hatm-i yâya

4 Şems-i ruhuñdan irse hâk-i siyâha pertev
Gün gibi fer vireydi her zerre gökde aya

5 Sen şâha müşterîyem cân u cihân vireydüm
Bir dem visâl olursa ucuzdur ol bahâya

6 Yûsuf Mısr’da dirler hüsn ile oldı sultân
Görseydi kul olurdı sen mâh-ı meh-likâya

7 Kaşuñ hayâli ile döndi kemâna ‘Adlî
Her demde tîr-i âhı andan irür semâya

4744 Nazîre-i Şâmî

1 Gözüm yüzüñ görelden nâzır degüldür aya
Mihr-i cihân var iken kimdür bakar sühâya

2 Gerçi şeker özini satar direm direm lîk
Lezzetde beñzeyimez ol la’l-i cân-fezâya

3 Bu zülf-i müşk-sâyı koma yüzüñde ey meh
Kim mihr-i dil-firûza olmaz cihânda sâye

4 ‘Aks-i ruhuñ düşelden câm-ı şarâba cânâ
Harf atar oldı sâgar câm-ı cihân-nümâya

5 İklîm-i ‘ışk içinde dil eglenimez aslâ
Zindân görinür arı şehr içi rûstâya

6 Şeh Bâyezîd Han’uñ yazsam du’â-yı medhin
Yanumca bile hâme dil uzadur senâya

7 Şâmî kuluña şâhâ lutfuñdan eyle ihsân
Kim şâhlardan irür dâyim ‘atâ gedâya

4745 Ve lehu

1 Nûr-ı ruhuñla cânâ toldı cihân ziyâya
Ta’n eyledi cemâlüñ şems ile gökde aya

2 Derdâ ki nâr-ı fürkat ney gibi deldi bagrum
‘Arz eyledi bu nâlem nâlişlerini nâya

3 Vasluñdan ayrılalı cân kuşı yine uçdı
Dil-ber nevâsın ister pervâz ider hevâya

4 İhsân göziyle ey cân ‘âşıklara nazar kıl
Kim hˇân-ı pâdşehden ni’met irür gedâya

5 Kaddüñ kıyâm idicek kopar kıyâmet ey meh
Serv ü çenâr u Tûbâ pâyüñe saldı sâye

6 Bir kerre âh iderse yakar cihânı Şâmî
Kul eyledi özini cân ile Mustafâ’ya

4746 Nazîre-i Âhî

1 Baş koşdı nergis ü gül cem' oldı bir araya
Bir iki oñmaduklar bir kaç yeñi yakaya

2 Ol lebler içün içdük peymânesini cânuñ
Bir toluyı kim içmez şol iki merhabâya

3 Hem-dem olursa nâya nâlem 'aceb midür kim
Feryâdı eksük olmaz baş koşanuñ hevâya

4 Ebrûları hilâle beñzer didük biz ammâ
Eksük nazarla bakduk ol serv-i meh-likâya

5 Dil rûşen olmaz Âhî câm-ı mey olmayınca
Câm olmayınca hâne muhtâc olur ziyâya

4747 Nazîre-i Şem'î

1 Her kankı hâke salsa zülfüñ hümâsı sâye
Her zerresi virür fer gün gibi gökde aya

2 İki cihânda dirlik yiterdi pâdşâhum
İksîr-i hâk-i pâyüñ el virse ben gedâya

3 İzüñ tozını miske cismüñi câna tartan
Cân Yûsuf'ını satdı bî-kadr ü bî-bahâya

4 Kûyuñ bihişti içre göreydi hûr u gılmân
Tûbâ lehüm diyeydi sen serv-i meh-likâya

5 İçüp şarâb-ı 'ışkı geçdüm iki cihândan
Nice idem müdârâ bu devr-i bî-vefâya

6 Bezmüñde hâk olanuñ bir cur'añ içün ey şeh
Her zerresi virür fer câm-ı cihân-nümâya

7 Var iken âftâbum bakmaz kimesne mâha
Muhtâc olur mı kimse gün var iken ziyâya

8 Sâkî-i bezm-i ‘ışka ser-keşlik itme Şem’î
Nice senüñ gibiyi devrân virür fenâya

4748 Nazîre-i Sabâyî

1 Mihr-i ruhuñ cihânı gark eyledi ziyâya
Vakt-i zuhûr geldi çün nûr-ı Mustafâ’ya

2 Sevdâ-yı zülfüñ ile müstagniyem cihândan
Zıll-ı hümâ şeh eyler düşse ser-i gedâya

3 Eyvân-ı yâra bakup ‘arz-ı safâ ider dil
Yirden göge bir ebleh âyine sunmış aya

4 Bas yüzüme ayaguñ sal yaşum üzre sâyeñ
Ekser türâb olur câ çün sâye-i hümâya

5 Sâkî ‘asâ-yı pîrân sâgar durur baña sun
Hikmetle ehl-i ‘ışkuñ cânını koy ‘asâya

6 Leylâ hatuñ gamın dil sevmişdür ol kadar kim
Mecnûn gibi baş açup karşu varur kazâya

7 Eyle esîr-i pîri şâdî deminde âzâd
Minnet Hak’a çün irdük bu rûz-ı dilgüşâya

8 Dergâhuñuñ gubârı kuhlın umup Sabâyî
Nâzır durur göz açup miskîn reh-i sabâya

9 Bu pîr-i pârsâyı ‘ışk-ı visale irgür
Selmân-ı Pârisî çün pîr irdi Mustafâ’ya

4749 Nazîre-i Kıvâmî

1 Bir gün o mâh-tal’at üstüme salsa sâye
Biñ biñ ziyâ vireydüm mihr ile gökde aya

2 Ey dil ne gam çekersin çatdukça kaşı yayın

Gördüñ hilâl-i ‘îdı kaldur elüñ du’âya

3 Ahsen cemâle zâhid bakmadugı budur kim
Huffâş gözi döymez rûşen durur ziyâya

4 Şâhâ rakîb tañ mı virürse baña düşnâm
Şânı durur següñ kim gördükçe_ürer gedâya

5 Fikr ile râyum oldur cân oynayam yoluñda
Kim redd ider bu fikri mâni’ ya kim bu râya

6 Gamzeñ kazâya masdar çeşmüñ gıdâya mazhar
Hüsnüñ olalı manzar cân ugradı belâya

7 Zahm-ı müjeñ yiyenler didüm ola mı hâsıl
Didi meger lebümden irişeler devâya

8 Yıllar durur Kıvâmî derdüñle haste-dildür
Harc itdi nakd-i ‘ömri irmez henûz devâya

4750 Nazîre-i Hasbî

1 Dil müşterî olaldan sen mihr-i meh-likâya
Gör tâli’üm ki çıkdı nâlişlerüm semâya

2 Bâlâ kadüñ kıyâmet togrusı câna âfet
Cân çıkraşur gamuñla dil döymez ol belâya

3 Göz dikdi bize agyâr çıksun aradan ol hâr
Yüz virme gül-’izârum şol zâg-ı bed-likâya

4 Şeb-revlik itdi diyü bâg içre çün tolaşdı
Bâd-ı sabâ sehergeh zülf-i girihgüşâya

5 Bu âh-ı âteşînüm el bir idüp başumla
Dil mülkini dirîgâ Hsbî virür fenâya

4751 Nazîre-i Ferîdî

1 Saldukça serv-kaddüñ rûy-ı zemîne sâye
Yaşum olur revâne âhum irür semâya

2 Yüz karasın kazanur hattuñ öñinde ancak
Misk-i Hoten getürür her kim varup Hıtâ'ya

3 Ka'be kapuñı her kim 'ışkuñ yirinde buldı
Merve hakiçün artuk sa'y eylemez Safâ'ya

4 Dâg-ı gam ile göyünüp nâle_olur aña kânûn
Ney gibi her ki 'ömrin sarf eyleye hevâya

5 Vasluñ durur habîbüm fikr itdügi Ferîdî
Tasrîh olan mahalle lâzım degül kinâye

4752 Li-mürettibihi

1 Bedr-i dücâya beñzer destüñde iki aya
Göster anı ki gökde bir haclet ire aya

2 Varup sitârem ile muhkem tutuşmagiçün
Çıkdı şirâr-ı âhum döne döne semâya

3 Bir özge derd imiş 'ışk kim yok devâsı hergiz
Şimden girü benüm âh kaldı işüm Hudâ'ya

4 Her gün bile salınur ol serv-i ser-keş ile
Yanına düşer anuñ her kanda gitse sâye

5 Öldürmek ise cânâ Nazmî'yi fikr ü râyuñ
Bir terk-i ser degül mi cân virür ol bu râya

4753 Li-mürettibihi

1 Düşdi revân bu göñlüm bir serv-i meh-likâya
Âzâde iken âhir bend oldı ol belâya

2 Bu gün yüzin bir aydur kim görmedüm o mâhuñ
Her dem irürse tañ mı âhum benüm semâya

3 Râ kaşlarına ey dil cân virmek ise râyuñ
Ol mihr-i ‘âlem-ârâ râzî degül bu râya

4 Devrüñde şâh-ı ‘ışkam ey şâh-ı hüsn ben de
Zülfüñ hevâsı çün kim ben hâke saldı sâye

5 Biñ şevk ile sürer yüz her gice işigüñe
Ey mâh mihr-i hüsnüñ te’sîr idelden aya

6 Ka’be kapuñda irsem ‘îd-ı visâle bir gün
Kurbân olurdum ey meh cân ile ol safâya

7 Ka’be işigin anuñ kıble idindi âhir
Nazmî göñül virelden cân ile Mustafâ’ya

DER-BAHR-İ MÜCTEææ
Taktî’eş: Mefâ’ilün Fe’ilâtün Mefâ’ilün Fe’ilât

4754 Ez-ân-ı Necâtî
1 Saçuñla eglenürüz ey büt-i cefâ-pîşe
Ki halka halka olupdur kilîd-i endîşe

2 Çü göñlüm aldı saçuñ bûse vir ki ‘âdetdür
Teberrükin alıcak nesne virme dervîşe

3 ‘Aceb kim ögredür ey sâki-i perî-ruh kim
İçildügince tolular tapu kılur şîşe

4 Bu kârgehde anuñçün olur başı aşaga
Ki dem-be-dem dürişüp kendüye yonar tîşe

5 Yüzüñi gördi Necâtî yapışdı ‘ışka belî
Kişi seherden el urmak gerek durur işe

4755 Nazîre-i Şâmî

1 Hayâl-i tîguñ ile ey büt-i cefâ-pîşe
Çökerdi ben kuluñı mihnet ile endîşe

2 Beni görince ırakdan begüm ko ıgmâzı
Kerîm olan kişi kapu yapar mı dervîşe

3 Hayâl-i la’lüñi bir dem ayırma dîdemden
Şarâb-ı nâbı bilürsin ki sâf ider şîşe

4 Belâ metâ’ını bâzâr-ı gamda sardı dile
Bu şîve kalmaya cânâ o zülf-i bed-kîşe

5 Lebi hayâli ile gül gibi gel ey Şâmî
Saçı hevâsı ile düşme bahr-i teşvîşe

4756 Nazîre-i ‘Atâ

1 Bilüñ hayâli açar göñlüm ey cefâ-pîşe
Hayâl ile açılur çün kilîd-i endîşe

2 Kıya bakışlaruñ âdemler öldürür sanemâ
Kim ola virmeye cân uşbu nâz u kınnışa

3 Sevâd-ı küfr ile îmân yüzini ur terkin
Revâ mı baş koşasın sen bu zülf-i bed-kîşe

4 Ne hoş eser kodı ‘âlemde rûhı şâd olsun
Binâ iden kişi râh ile hâne-i ‘îşa

5 Düriş sabâ gibi zülfini şânesüz çözegör
Elüñdeki girihi salma ey ‘Atâ rîşe

4757 Nazîre-i Revânî

1 Benefşe nice açar göñlüm ey cefâ-pîşe
Anahtar ile açılmaz kilîd-i endîşe

2 Bezmde sâkî günâhum nice bagışlamasun
Kadeh öper elini ayaga düşer şîşe

3 Cihânda tutmasa Ferhâd içün eger mâtem
Müdâm taşlar ile döginür midi tîşe

4 Belâya ugradur ey dil sakın yüzi karadur
Tolaşma sözüm işit sen bu zülf-i bed-kîşe

5 Revâni gitmegi isterse yâr bûsesin al
Selâmeti sefer ehli virür çü dervîşe

4758 Nazîre-i Sabâyî

1 Göñül miyânın u mûyın idindi endîşe
Özin düşürdi uzun fikre ince teşvîşe

2 Güşâd-ı halka-i zülfüñde geçdi ‘ömr-i dırâz
Zamân ile açılur bes kilîd-i endîşe

3 Didüm miyânuñı mûyuñdan ide mi dil fark
Tebessüm itdi didi düşme ince teşvîşe

4 Saçına şâne urur sakınur sabâdan dûst
Eliyle hall olıcak ‘ukdeyi salar dişe

5 Dilümi yire çalar ol nigâr-ı sengîn-dil
Nite dürüst ola tıfluñ elinde bir şîşe

6 Çog içdi kanumı ser-hoş gözüñ dil oldı harâb
Tuta mı mülki melik kim harîs ola ‘îşa

7 Söger Sabâyi’ye kapuñda dûstum düşmen
Següñ pes işidür ürmek hemîşe dervîşe

4759 Nazîre-i İshâk Çelebi

1 Kul oldı dil yine bir dil-ber-i cefâ-kîşe
Göñül vilâyetinüñ pâdşâhı Dervîş’e

2 Bitürdi şîve ile nâzı cevre başladı yâr

Yakında san’atı arturdı ol cefâ-pîşe

3 Diyâr-ı mülk-i dili zulm ile harâb itdi
Fülân kul oglı kul olsa neciydi teftîşe

4 Göñülde gözde karâr eylesün giderme lebüñ
Şarâb-ı nâbı güzel gösterür begüm şîşe

5 Düşinde dün gice gördi hat-ı siyâhını dil
Uyandugı gibi fi’l-hâl düşdi teşvîşe

6 Dimiş ki ivmesün İshâk fikrümüz vardur
Bırakdı hâtıruma ol hezâr endîşe

4760 Li-mürettibihi

1 Saçuñ girihlerini gel çöz ey cefâ-pîşe
Düşürme göñlümi bend-i belâ vü teşvîşe

2 Bu dil ki tutdı anı halka halka dâg-ı gamuñ
Olupdur ol sanemâ bir kilîd-i endîşe

3 Elüñde câm-ı safâ-bahşı görüp ey sâkî
Su gibi göñlin akıtdı aña revân şîşe

4 Gam-ı zamâneyi tuymaz şu kim müdâm ola
Müdâm şevk ü sürûr u safâ ile ‘îşa

5 ‘Ale’d-devâm du’âñı devâm-ı ‘ömrüñ ider
Begüm mürüvvet ü lutf it bu Nazmi dervîşe

HARFÜ’L-LÂ’

DER-BAHR-İ REMEL
Taktî’eş: Fâ’ilâtün Fâ’ilâtün Fâ’ilâtün Fâ’ilât

4761 Ez-ân-ı Şeyhî

1 Vaktidür bülbül gülistân bezmine hoş-hˇân ola
Kim gül açup bir nefes cân u göñül handân ola

2 Tagıdup zülfin benefşe saçına ‘anber saça
Saçını sünbül çözüp müşk ü ‘abîr-efşân ola

3 Gamzesinden nergisüñ ‘akl u göñül mest ü harâb
Sûzişinden lâlenüñ cân u cigerler kan ola

4 Bülbül ü gül vaktine baş saldugına şâh-ı şûh
Gonçeler dem-bestedür reyhân gerek hayrân ola

5 Gel gel ey cân-ı cihân çün yeñi cân buldı cihân
Cân virüp ‘îş itmeyen cânân ile bî-cân ola

6 Sebze vü yâr-ı perî-ruh olsa câm-ı mey bu dem
Âb-ı hayvân isteyen âdem degül hayvân ola

7 ‘Âlemi seyrân ider zülfüñ hevâsına nesîm
Tañ mı sevdâda yilen ger deng ü ser-gerdân ola

8 Hoş görüñ gül sohbetin sohbet ganîmetdür bugün
Hâssa bu bezm içre kim ol cân gibi sultân ola

9 Hüsn ü lutfın güllerüñ bir zerre hâke saymaya
Hâk-i pâyi şemmesi ger Şeyhi’ye ihsân ola

4762 Nazîre-i ‘Atâyî

1 Turre-i müşkîni çün bu vech ile pîçân ola
Ey nice âşüfte miskîn her gice bî-cân ola

2 Çekse ben ser-defter-i ‘uşşâka hat gey sehvdür
Ol ki nâmı nâme-i cân u dile ‘unvân ola

3 Zülf-i kâfir-kîşine bâlüñ vebâli yitmemiş
Câna tolaşdı bu kez kasdı meger îmân ola

4 Dûst agzına teşebbüh kıldı diyü ey sabâ
Perdesini gonçenüñ çâk itme kim bühtân ola

5 Tîr-i gamzeñ murg-ı dil sehmi imiş lâ-büd gerek
Cân kemân ebrûña yüz biñ bâl ile kurbân ola

6 Şem'vâr aglamazam karşuña yanduguma kim
Mihrveş ol dem gerek ehl-i safâ handân ola

7 Bir habîbüñ mihr-i şevkiyle 'Atâyî'nüñ dili
Zülfüñ ucı gibi bi'llah nice ser-gerdân ola

4763 Nazîre-i Şâmî

1 Kankı bezm içinde kim bir sîm-ten cânân ola
Her ne söz kim söylenür anda ser-â-ser cân ola

2 Ahsen-i takvîme ey zâhid nazar kıl dâyimâ
Ol nazar tâ nâme-i a'mâlüñe 'unvân ola

3 Nâ-ümîd olma gel ey 'âşık visâl-i yârdan
Ola kim lutf-ı İlâhîden saña ihsân ola

4 Gözlerine cân virüp hoş düşdüñ ey dil dil-berüñ
Şol iki mest arasında dimedüñ bir kan ola

5 Râh-ı 'ışkuñda şehîd olursa Şâmî ey sanem
Diyeler cânına anuñ rahmet-i Rahmân ola

4764 Nazîre-i Nûrî

1 Şol kişi kim genc-i 'ışk-ı yâr içün vîrân ola
'Âkıbet mülk-i visâle irişüp sultân ola

2 Hurrem ü handân ider her dem sa'âdet gülşenin
Ebrveş her kim hevâ-yı 'ışk ile giryân ola

3 Ola la'l-i tâc-ı 'izzet kanınuñ her katresi
Kim ki 'îd-ı vasl-ı yâra cân virüp kurbân ola

4 Şol kişi bulur şehâ çevgân-ı vasla dest-res
‘Işk meydânında başı tûbveş galtân ola

5 Nûriyâ çerh-i sa’âdet âftâbıdur şu kim
Meskeninde sâye gibi hâk ile yeksân ola

4765 Nazîre-i Remzî

1 Bezm-i gülde şevk-i hüsnüñden ki dil nâlân ola
Bagrı sûzişden hezârân bülbülüñ giryân ola

2 Ben nice şûrîde vü ser-mest ü hayrân olmayam
Mey ola mahbûb ola ‘âlem bahâristân ola

3 Kanuma girmek hat-ı la’lüñ revâ mıdur ki ol
Hızr ola hem âşinâ-yı çeşme-i hayvân ola

4 Bir şeh-i hûbânuñ ol kim bende-i fermânıdur
Bulmaz ol ikbâli heft iklîme ger sultân ola

5 Gam güni tîr-i cefâdan ölmege cân virdügüm
Bu ki uyhu hoş olur ol gice kim bârân ola

6 Hasret-i hüsnüñle niçün öldürür hecrüñ beni
Var mı bir mezhebde kim ‘îd irmedin kurbân ola

7 Bezm-i meyde agzın öpmek isteme Remzî müdâm
Kan içer yok yire tâ ortada şâyed kan ola

4766 Nazîre-i Şem’î

1 Nitekim gülzâr-ı devlet gülleri handân ola
Gül gibi gül sen bugün bülbüllerüñ nâlân ola

2 Üstüñe gevher saçup mâh-ı sipihr-i saltanat
Hâk-i pâyüñe sa’âdet mihri zerefşân ola

3 Yûsuf-ı bahtuñ harîdâr-ı şeh-i devrân olup

Müşterî vezn eyleyüp mihr ile meh mîzân ola

4 Hak ta’âlâ eyleyüp iki cihânda ber-murâd
Devlet-i dünyâ vü ‘ukbâ zâtuña fermân ola

5 Şem’iyâ ihlâs ile olan du’ânuñ hakkiçün
Umaram Hak’dan ‘adedsüz lutf ile ihsân ola

4767 Nazîre-i Sürûrî-i Müderris
1 Az kalupdur fürkat-i cânânda ten bî-cân ola
Şimdi ‘azm itdi ki tâ görüp hoş u handân ola

2 Göñlümüñ seyyâhlıgı dahı olmaz mı tamâm
Bunca demden sâyir-i mülk-i gam u hicrân ola

3 Mevti anuñçün yaratmışdur meger cân-âferîn
Cevr-i cânândan halâs olmaga bir dermân ola

4 Zahm-ı peykânuñla ney tek oldı pür-revzen tenüm
Sûzişi kânûn idüp tañ mı bu dil nâlân ola

5 Ey halîlüm bu Sürûrî’nüñ murâdıdur ‘azîm
‘Îd-ı hüsnüñde eger yarar ise kurbân ola

4768 Nazîre-i Muhibbî
1 Ebr-i âhumdan gözüm yaşı kaçan bârân ola
Açılup gülşende dil-ber gül gibi handân ola

2 Saklayam dirdüm bu sînem içre ‘ışkuñ âteşin
Penbe içre dûstlar âteş kaçan pinhân ola

3 Tañ degül her dem gelürse derd ü mihnet cânına
Sevdügi çünki anuñ bir bî-vefâ cânân ola

4 Yâ ide zülfüñ hevâsı külli cismümi hebâ
Yâ visâlüñ ‘îdına irüp bu dil kurbân ola

5 Geşt ider la’li hevâsıyla Muhibbî ‘âlemi
Tañ mı ger sevdâ-zede ‘âlemde ser-gerdân ola

4769 Ve lehu Eyzen

1 Sâgar-ı çeşmüm cefâdan nice bir pür-kan ola
Niceye dek âteş-i hecr ile dil biryân ola

2 Ey tabîb el çek elüñ olmaz Şifâ Kânûn ile
Haste-i ‘ışka meger derdi yine dermân ola

3 ‘Akl alup dil mülkine hükm itdi kâfir gamzesi
Korkaram şimden girü kasdı anuñ îmân ola

4 Pâdşâh-ı hüsn olasın hiç revâ mıdur saña
Yüz harâba duta dil mülki kamu vîrân ola

5 Nâ-ümîd olma Muhibbî vaslın iste rûz u şeb
Bir gün ola irişüp lutf-ı Hudâ mihmân ola

4770 Li-mürettibihi

1 Ol perî cân gibi gözden nice bir pinhân ola
‘Âşık-ı bî-diller ansuz nice bir bî-cân ola

2 Gülşen-i kûyında her dem bülbül-i gûyâ olur
Her kimüñ kim sevdügi gül yüzlü bir cânân ola

3 ‘Âşık-ı sâdık odur kim şevk-i ‘îd-ı vasl ile
Bir kemân-ebrû nigâra cân ile kurbân ola

4 İtdi meclisde beni bir mâh-rû sâkî helâk
Vay aña kim sevdügi ol âfet-i devrân ola

5 Hadd ü hattuñ yâdına ‘âşık ki dünyâdan gide
Hem-reh ol yolda aña îmân ile Kur’ân ola

6 Zülf ü hattuñ hasretiyle cân viren ‘aşıklaruñ
Her biten kabri giyâhı sünbül ü reyhân ola

7 Çün yazılmışda yuyulmış yok muhakkak ‘âkıbet
Hatt-ı la’lüñ ire Nazmî’ye belâ-yı cân ola

4771 Li-mürettibihi

1 Dûstum hecrüñle çeşmüm nice bir giryân ola
Kim görüp bu mâ-cerâyı düşmenüm handân ola

2 Ey gül-i bâg-ı letâfet hâr-ı gamda dem-be-dem
Nice bir biñ derd ile ben bülbülüñ nâlân ola

3 Bu revâ mıdur saña ey pâdşâh-ı hüsn kim
Mülk-i dil devrüñde âbâdân iken vîrân ola

4 Yâ hevâ-yı zülfüñ âhir bâda vire hâkümi
Yâ kaşuña ‘îd-ı vasluñda göñül kurbân ola

5 Eksük olmaz hadden artuk gussa vü gam cânına
Her kimüñ kim sevdügi bir cevri çok cânân ola

6 Gamdan ölmiş ‘âşık anı görse bulur tâze cân
Ol perî-peyker ‘aceb bilsem ne yüzden cân ola

7 Kanı ol gün kim saña rûzî olup rûz-ı visâl
Bu şeb-i hicrâna Nazmî gâyet ü pâyân ola

DER-BAHR-İ REMEL-İ MAHBËN
Taktî’eş: Fe’ilâtün Fe’ilâtün Fe’ilâtün Fe’ilün

4772 Li-mürettibihi

1 Ol ki meyl eylemedi pîre-zen-i dehre dilâ
‘Işk ola gayretine erlik ise ancag ola

2 Jeng-i gam kâr idemez aña ki devr içre müdâm
Câm-ı sâf ile virür âyine-i kalbe cilâ

3 Kad-i bâlâsı hevâsında yilerken bu göñül
Zülfi sevdâsı dahı oldı belâ üzre belâ

4 Tonanup gül gibi al ile o çeşmi ala
Nice bir göñlümi her gâh bu al ile ala

5 Kıldı Mecnûn nice bî-dilleri ‘ömrüm zülfüñ
Ehl-i diller bu sebebden aña dirler Leylâ

6 Lâm zülfüñle elif kaddüñi her kim ki göre
Diyemez hüsn ü cemâl içre nigârâ saña lâ

7 Kuluñam hâlüme rahm eyle efendim dirsem
Nazmiyâ dir baña ol dişleri lü’lü’ lâ lâ

DER-BAHR-İ RECEZ-İ SÂLİM
Taktî’eş: Müstef’ilün Müstef’ilün Müstef’ilün Müstef’ilün

4773 Li-mürettibihi
1 Şimden girü hey bî-vefâ terk-i cefâ itseñ n’ola
Rahm eyleyüp ‘âşıklara mihr ü vefâ itseñ n’ola

2 Çün ‘îd-ı hüsnüñdür bu kutlu demde kurbân oldugum
Lutf eyleyüp ‘uşşâk ile bir merhabâ itseñ n’ola

3 Ey şâh-ı hûbân bend-i gamda şol giriftâruñ olan
Bunca dil-i gam-gîni şâd idüp rehâ itseñ n’ola

4 Uşşâkı cânum men’ ider dâyim kapuña varmadan
Agyârı redd idüp işigüñden cüdâ itseñ n’ola

5 Nazmî kuluña çün tolu içdüñ efendi lutf idüp
Bezm-i mey üslûbınca bir bûse ‘atâ itseñ n’ola

4774 Li-mürettibihi
1 Yâr ile sâfî nûş-ı câm-ı cân-fezâ itseñ n’ola

Şevk ile sûfî zevk idüp kesb-i safâ itseñ n’ola

2 Terk-i ser idüp râh-ı ‘ışkında hezârân şevk ile
Ey dil revân cânâneye cânı fidâ itseñ n’ola

3 Tîg-ı cefâ ile helâk itmek dilermişsin beni
Hükmüñ revân her ne dilerseñ serverâ itseñ n’ola

4 İblîs ilehergiz enîs olmaz bilürsin çün melek
Agyâr-ı dîv-endâmı kendüñden cüdâ itseñ n’ola

5 Düşmiş hevâña zerreveş şevküñle ser-gerdân durur
Ay âftâbum Nazmi’ye mihr ü vefâ itseñ n’ola

DER-BAHR-İ MUØÂRİ’-İ AHREB
Taktî’eş: Mef’ûlü Fâ’ilâtü Mefâ’îlü Fâ’ilün

4775 Ez-ân-ı Ahmedî
1 Her göz ki_anuñ hayâli bu serv-i revân ola
Şart ol durur ki orada âb-ı revân ola

2 Her kanda yüriseñ kademüñe nisâr içün
Her yañadan hezâr dil ü cân revân ola

3 Kaşuñla gözlerüñ dil ile cân ider şikâr
Fitne çog olur anda ki tîr ü kemân ola

4 Sordılar agzuñı ne güherdür diyü bu râz
Cân sırrıdur gerek ki kamudan nihân ola

5 Cânda ki ‘ışk odı ola oldur nişânı kim
Bagrı kebâb gözlerinüñ yaşı kan ola

6 Cân yâr içün sevilür egerçi ‘azîzdür
Çün yâra olmaya fidi ol nice cân ola

7 Vasfuñda ol gözüñ ki dil alur belâsını
Her söz ki Ahmedî diye sihr-i beyân ola

4776 Nazîre-i Tâcî-zâde

1 Ey dil cefâya kalma ki şâyed zamân ola
Ger 'ömr ide vefâ bize ol mihrbân ola

2 Vir nakd-i cânı zülfine kim sûd-ı mahzdur
Boynuma sar benüm eger andan ziyân ola

3 Öldürmez ise gamzeñ olam vasluñ ile şâd
Senden murâd alam ger ecelden emân ola

4 Dil hod senüñ olupdur eger cevrden garaz
Cân almag ise ol da yoluñda revân ola

5 Kankı gazelde kim aña Ca'fer miyânuñı
Kim görse diye şi'r-i muhayyel hemân ola

4777 Nazîre-i Hamdî Çelebi

1 Yâ Rab görem mi ol mehi kim mihrbân ola
Râm ola ben garîbine ârâm-ı cân ola

2 Her dem sa'âdet atına ol bendedür süvâr
Kim pâdşâhı anuñ ile hem-'inân ola

3 Ey dûst derd-i 'ışkun ile bî-nişân olan
Lâyık degül mi gamzeñ okına nişân ola

4 Cevr ü cefâ vü derd ile oldı tenüm nizâr
Kûyuñ itine hoşdur eger üstühˇân ola

5 Gûş eylesün lebüñ haberin Hamdi'den 'ayân
Her kim dilerse vâkıf-ı sırr-ı nihân ola

4778 Nazîre-i Necâtî

1 Çün nev-bahâr-ı devlet-i şâh-ı cihân ola

Pîr-i za’îf olanlar içerse cevân ola

2 Sâkî düşerse sâgara ‘aksi ‘izâruñuñ
Hurşîd-i bî-zevâl ü mey-i ergavân ola

3 Bir bûsesine cân virüp almak olurdı lîk
Bir dil-rübâya istemezüz kim ziyân ola

4 Âşıklaruñ çog oldugın az görme dûstum
Bulımayasın çog isteyesin bir zamân ola

5 Yüzüm ayagı tozına ol vakt ire kim
Yirden zer ile gök yüzine nerdbân ola

6 Şol bî-vefâyı terk-i cefâ itdi didiler
Gerçekler işidüp didi şa’llah yalan ola

7 Düşmen Necâti ile bir olmaz ‘ale’l-husûs
Ben zülfüñüñ fikendesi ol bir fülân ola

4779 Nazîre-i Derûnî

1 Cânum alursa gamzelerüñ hoş revân ola
Kanum içerse la’l-i lebüñ nûş-ı cân ola

2 ‘Işkuñ n’ola komazsa vücûdum nişânını
Zîrâ nişân-ı ‘âşık odur bî-nişân ola

3

Zencîr-i dâd asar kaşı tâkına kâküli
Şîrîn lebi ki lutf ile Nûşîn-revân ola

4 Âhum duhânı sînem odın fâş ider benüm
Bir lahza ol perî ger gözümden nihân ola

5 Eflâki yaksa âh-ı Derûnî ‘aceb degül
Dildârı çünki bir meh-i nâ-mihrbân ola

4780 Nazîre-i Dâ’î

1 Her kanda kim senüñ gibi bir dil-sitân ola
Fasl-ı hazân içinde gül ü gülsitân ola

2 La’l-i lebüñe cân eridür seng-dil ‘akîk
Yâkût olursa reşk idüben bagrı kan ola

3 Şâhâ ‘inâyetüñden eger bir kemîne kul
Assı iderse bâri saña ne ziyân ola

4 Şîrîn lebüñ şarâbını her kim ki nûş ider
Biñler yaşaya Hızr gibi câ revân ola

5 Sâkî getür piyâle- âb-ı hayâtı kim
‘Akla mezîd ü câna ferah cisme cân ola

6 Yigit içerse cur’asını pirlige ire
Ger pîr içerse zinde-dil ü nev-cevân ola

7 Dâ’î sözini ‘ışk ile Mecnûn’a iltüñüz
Tâ kim cihânda ‘ışka yeñi dâstân ola

4781 Nazîre-i Hayretî

1 Didüm yoluña rûh-ı revânum revân ola
Gül gibi bir gülümsedi didi revân ola

2 Öldürme kıl tevakkuf efendi kuluñı kim
Şâyed ki aña acıyasın bir zamân ola

3 Gerçekler aña er dimez irmez murâdına
‘Ahdinde gerçi kim şu kişi kim yalan ola

4 Çek gam yükini dönme ki bu yolda kişinüñ
Cânı kavî olur çü teni nâ-tüvân ola

5 Cân elde baş etekde gerek Hayretî müdâm
‘Âşık odur ki varı anuñ der-miyân ola

4782 Nazîre-i Subhî

1 Şol meh-likâ ki kaşları müşkîn kemân ola
Görmek yüzini ‘âşık-ı şeydâ gümân ola

2 Hükm-i sa’âdete kaşı tugrâ-yı ‘anberîn
Zülfi berât-ı hüsne hümâyûn nişân ola

3 Şevk ile kûyuñ içre ölen sîm-berlerüñ
Pehlûları kapuñda gümüş nerdbân ola

4 Tañrım Furât’a döndi temâşâ kıl eşkümi
Hoşdur kenâr-ı âb-ı revân çün hazân ola

5 Gelmez hayâline bu ben oñmaduguñ visâl
Ben sizmezem ki sîne-İ ‘âşıkde cân ola

6 Korkum bu gamzeñe gözüñe karşu cân virem
Mestâne gözlerüñle ara yirde kan ola

7 Çekmez kimesne ey kaşı yâ Subhiveş gücüñ
Zâr u hazîn ü bencileyin nâ-tüvân ola

4783 Nazîre-i Şâmî

1 ‘Âlem gözine gün yüzi tâ kim ‘ayân ola
Mâh-ı münîr görse hayâdan nihân ola

2 Kaşlarınuñ hilâline kimdür diyen kemân
Teşbîh ola mı aña ol egri kemân ola

3 Leylâ saçuña bagladugum cân u dil bu kim
Mecnûn gibi añıla adum zamân ola

4 Hâk eylemiş yüzini yoluñda hevâ ile
Dîdâr-ı ‘âşıkı ola âb-ı revân ola

5 Câm-ı şarâbı lebleri yâdına ol bütüñ
Bensüz içerseñ ey dil-i gam-dîde kan ola

6 Elbette la’lüñi öperem gelmedin hatuñ
Ger bir nefes bu câna ecelden emân ola

7 Subh-ı visâlüñe irişem diyen âdemi
İtüñ gibi kapuñda gerek pâsbân ola

8 Gamzeñ hadengi zahmıla Şâmî virürse cân
Tîr-i belâya seng-i mezârı nişân ola

4784 Nazîre-i Revânî

1 Mey içmek olur mı o gonçe dehân ola
Meclisde hem-kadeh leb-i şekker-feşân ola

2 Altun piyâle ile gümüş tepsi ay u gün
Bir bezme sâki ol meh-i nâ-mihrbân ola

3 Zâhid şarâba tevbe mi olur bu demde kim
Tâze bahâr ola vü gül ü gülsitân ola

4 Usan göñül tolaşma görüp Leyli zülfine
Mecnûn gibi cihânda yiter dâstân ola

5 Hüsnüñ zamânıdur ne diyem şimdi ben saña
Kadrin Revâni’nüñ bilesin bir zamân ola

4785 Nazîre-i Kevserî

1 Çün nev-bahâr irişdi şular kim cevân ola
‘Ömrin safâya sarf idemezse ziyân ola

2 Sâkî pür eyle sâgarı devr it ki ancanuñ
Bir devr-i gül gelince dahı bagrı kan ola

3 Bu egri egri bakmagı ey kaşları kemân
Ok gibi togrı togrı diyem bir zamân ola

4 Epsem mahalleñ itleri kazsın ko yirleri

Şâyed birisi baña ölince mekân ola

5 Her bir gazelde aglayu kadd-i nigârı añ
Ey Kevserî ki tab'-ı latîfüñ revân ola

4786 Li-mürettibihi

1 Dil-ber odur ki sîm-ten ü mû-miyân ola
Şimşâd-kadd ü gül-ruh u gonçe-dehân ola

2 Cevr ü cefâsı az ola mihr ü vefâsı çok
Fettân-ı rûzgâr ola şûh-ı cihân ola

3 'Âşık odur ki cismi nahîf ola rûyı zerd
Kaddi ham olup âhı okın kemân ola

4 Derd ü belâ vü zecr ü gam u kahr ile işi
Feryâd u âh u nâle vü zâr u figân ola

5 Şevküñle sînemi ideyin subh gibi çâk
Mihrüñ göñülde nice bir ey meh nihân ola

6 Gamzeñ kaçan ki dil dileye dilmegi geçe
La'lüñ ne dem ki kanum içe nûş-ı cân ola

7 Kadrini bilmedügüñe devrüñde Nazmi'nüñ
Biñ biñ nedâmet eyleyesin bir zamân ola

4787 Li-mürettibihi

1 Bir dil-rübâda kim hulk ile hüsn ü ân ola
Anı sever göñül aña rûh revân ola

2 Dil-ber odur ki ola miyânı kenârda
Dâyim anuñ kenârı revân der-miyân ola

3 'Âşık odur ki âhı anuñ âteşîn olup
Akar su gibi eşki müselsel revân ola

4 Mihrüñ göñülde sakladugum bilesin tamâm
Ey mâh o gün ki cüme nihânlar ‘ayân ola

5 Ey meh bu Nazmi bir gün ola göre gün yüzüñ
Fark-ı bisâtı muttasıl farkdân ola

4788 Li-mürettibihi

1 Âdemler öldürür o perî nice cân ola
Anuñ fidâ yolına göñül nice cân ola

2 Subh-ı visâli şevkine kim sîne-çâk olam
Mihrüm o mâha gün gibi ol gün ‘ayân ola

3 ‘Âşık odur ki neydügini âşkâr idüp
Bezm-i belâda kârı dem-â-dem figân ola

4 Bir bûsesine la’l-i leb-i rûh-bahş içün
Maksud eger ki cân ise ‘ömrüm revân ola

5 Şîrîn lebüñ firâkı ile ben ki cân virem
Ferhâd gibi yâd ola adum zamân ola

6 Leylâ saçuñ hevâsı ile ben ki hâk olam
Mecnûn gibi cihânda adum dâstân ola

7 Anı göñül virür gören anı bu ân ile
Nazmî güzel ben aña dirin anda ân ola

DER-BAHR-İ SERÎ’
Taktî’eş: Müfte’ilün Müfte’ilün Fâ’ilât

4789 Li-mürettibihi

1 Gitmese dilden yiridür ger belâ
Çünki çeker ‘ış√a düşenler belâ

2 Hep baña hecrüñde gelür gam belî

Gice irer kişiye ekser belâ

3 Oldı dükenmez ucı yok mâ-cerâ
Kanlu yaşum veh ki ‘acebter belâ

4 Nice belâ olmaya ser-tâ-kadem
Ki_ol sanemüñ kaddi musavver belâ

5 ‘Işk gamı hecr elemi Nazmiyâ
Oldı baña veh ke belâ-ber-belâ

6 Fitne kopar kâmetüñ itse kıyâm
Rast dimesün aña diyenler belâ

4790 Li-mürettibihi
1 ‘Işk ‘ömr-i ‘âşıka yekser belâ
Hecr elemi lîk ‘acebter belâ

2 Derd ü gam zülf ü kadüñ oldı âh
Bu dil-i bîmâra belâ-ber-belâ

3 Baş açuk abdâl olayın ‘ışk ile
Eyleyeyin ‘azm-i reh-i Kerbelâ

4 ‘Işk yolında yime gam Nazmiyâ
Başuña irerse senüñ her belâ

5 Ola sa’âdet senüñ âhir nefes
Rûz-ı ezel didüñ ise ger belâ

HARFÜ’L-YÂ’

DER-BAHR-İ REMEL
Taktî’eş: Fâ’ilâtün Fâ’ilâtün Fâ’ilâtün Fâ’ilât

4791 Ez-ân-ı Ahmedî

1 Bir oda yakup durur cânumı yâruñ fürkati
Kim içümden zâyil olmaz bir dem anuñ hurkati

2 Yârdan ayru ciger başlu gözüm yaşlu durur
Şem' gibi nice yakdı bini gör bu gurbeti

3 Saldı bini fürkatüñ bir mihnete Eyyûb anı
Görse râhat sanadı kendüye iren mihneti

4 Bu vücûdum dahı zahmetdür huzûruñsuz baña
Rahmet it kim tâkatüm yok çekemege bu zahmeti

5 Hasretüm bu ölmedin görem seni vâ hasretâ
Ger ölüp iltem kıyâmet kıyâmet günine bu hasreti

6 Gün gibi rûşen ideydüm yüzüñüñ mâhiyyetin
Ko sıyaydı 'aklumı dirmege zülfüñ hayreti

7 Mübtelâ hecrüñ belâsına beni takdîr ider
Kimde var tedbîr ile takdîr savmak kudreti

8 Kıla döndi zülfüñüñ fikrin kılalı Ahmedî
Çok perîşânlık getürür başa sevdâ fikreti

4792 Nazîre-i 'Ulvî

1 Ey nice rindüñ ki derd-âlûde ola kisveti
'Âlem-i ma'nâda sûfîden yig olur himmeti

2 Anı kim kûy-ı mugânda göresin üftâdedür
Hˇâr bakmagıl aña kim hoşdur asl-ı niyyeti

3 Kimsene bilmez ki ma'nâyı ne sûret gösterür
Ey nice dürr-i sadef olur kemâl-i kıymeti

4 Ta'n ider peyveste sultâna gedâsı kapuñuñ
Çünki var alnında dâguñdan nişân-ı devleti

5 Kulıyam yâruñ ki yüzinden nikâb açsa kılur
Ma’ni-i esrârı rûşen uşbu zîbâ sûreti

6 Gamzeñ okından şikâyet niçün idem çünki var
Cân u dilde el-hak anuñ bunca hakk-ı ni’meti

7 Tûti-i şekker-sühen gibi anuñ ‘Ulvî revân
Nükteler şerh it lebinden çünki bulduñ sûreti

4793 Ve lehu

1 Ey dil evvel kûyı itinden taleb kıl himmeti
Tâ bulasın âhirü’l-emr işiginde ‘izzeti

2 Ârzûm oldur ki_ölem öñinde irdükde kazâ
Bu kadar ‘ömr-i girâmîden umaram mühleti

3 Tâ ebed cennet kohusı gele hâkümden benüm
Ger ese üstümde bir sâ’at nesîm-i rahmeti

4 Gizlü nüktem var durur sinüñ dehânuñ ile lîk
Vakt tardur anuñ içün dil bulımaz fursatı

5 Dudaguñsuz yigdür ol kim sînemi yakam tamâm
Bî-nemek olsa kebâbuñ çünki yokdur lezzeti

6 Cân ile çeksem gerek oh minnetini ohuñuñ
Niceye degin çekem bâri göñülden minneti

7 Niyyeti ol kim ide ayaguña ‘Ulvî nisâr
Başını cân ile hâsıl olsuñ anuñ niyyeti

4794 Nazîre-i Nâsırî

1 Dûstum bîgânelerle sür safâ vü ‘işreti
Ben kula sal dâyimâ derd ü belâ vü mihneti

2 Geh cefâ-yı hecr ile gamdan şikâyetler kılup
Geh direm feryâd idüp sensüz gerekmez sıhhati

3 Dil-berâ kûyuñda seyr eyler rakîbüñ her seher
Feth-i bâb olmaz ye ol it niçün tolanur cenneti

4 Âferîn üstâduña sun'-ı vefâdan yok eser
Bu kadar cevr ü cefâ fenninde olmış himmeti

5 Ben hayâl-i la'lüñe kanlar yudarken dûstum
Sen revâ mı gayrılarla kılasın mey sohbeti

6 Kadrüñi bilmez seni kulluga kılmaz ihtiyâr
Ey göñül yâr işiginde bulmaduñ sen râgbeti

7 Dil virüp bir dil-rübâya bir nefes şâd olmadı
Kim meger bu Nâsır'uñ başında yokdur devleti

4795 Nazîre-i Kemâl Paşa-zâde

1 Bulmadum kûyuñ gubârı olmayınca 'izzetî
Hâk-i pâyüñ olmayanuñ yok başında devleti

2 Merhabâ-yı 'îd iderken remz ile dir gözlerüñ
Kadrini bil vasl-ı yâruñ elde iken fursatı

3 Sûret-i Şîrîn'i göstermezdi yâ Rab kimseye
'Işk işinde husrevâ Ferhâd'uñ olsa gayreti

4 Âhum ilter dil-bere derd-i derûnumdan haber
İtmezem şimden girü bâd-ı sabâya minneti

5 Şâh-ı 'ar'ar beñzemez nahl-i cihân-ârâsına
Togrısın dimek gerek ey dil koyalum nisbeti

6 Kendüyi la'lüñe teşbîh itmeseydi sâkiyâ
Halk arasında şarâbuñ olmaz idi hürmeti

7 Ol şeker-leb sadr-ı dil virse n'ola eş'âruña
Âheni halvâya virmekdür çü tıfluñ 'adeti

4796 Nazîre-i Ahmed Paşa

1 Agzuma şöyle melâhat virdi vasfuñ şerbeti
Kim zebân-ı hâmeyi şakk itdi sözüm lezzeti

2 Ayaguñ topragına cân virse sultânlar ne gam
Nice şehler hâk idüpdür âb-ı hayvân hasreti

3 Sâkiyâ esnâ-yı sohbetde dükendükçe şarâb
Halkı mest itmek dilerseñ aç bu zîbâ sûreti

4 Her ne dürlü kûzeden kim âb içer ol la'l-i leb
Reşk ider ol kûzeye cennetde Kevser şerbeti

5 Âteş-i mihrüñle kızdurdı güneş bir tabla nûr
Ki_urıla burc-ı felekde subh-ı hüsnüñ nevbeti

6 Ben nazar kıldukça artarsa cemâlüñ tañ degül
Ebr-i çeşmüm feyzidür gülzâr-ı hüsnüñ behceti

7 Şem' ü nây u meyle bir şeb sohbet eylersem baña
Ney figân eyler mey acır şem' eyler rikkati

8 Hâk-i pâyüñ müşkini götürmese bâd-ı bahâr
Nev-'arusân-ı çemen ummazdı andan nükheti

9 Virme zahmet ol perî-ruhsâra ey meşşâta kim
Bir güneşdür ol ki dünyâ andan alur zîneti

10 Ahmed agzından işit cânâ cemâlüñ vasfını
Diñlemek hoşdur kişi Lokmân dilinden hikmeti

11 Gitdügüme niçün incindüñ dimişsin âh kim
Ente rûhî keyfe arzâ en terûha mühcetî

4797 Nazîre-i Hafî

1 Ol mehüñ tâ kim tulû' itdi_âftâb-ı tal'ati

Zerrece kalmadı hurşîdüñ felekde ragbeti

2 Çerhüñ alnı bedrile kaşı hilâli reşkine
Bozuban düzmekden ayı tak olupdur tâkati

3 Gül ki yüzin gördi hacletden kızardı lâ-cerem
Gitmedi ol hacletüñ kaldı yüzinde hamreti

4 Çîn-i zülfinden çıkup bu bâda uyup gitmedüñ
Bu ki gurbetde olur müşküñ ziyâde ragbeti

5 Kahrı yili irmedin lutfı nesîmin umaram
Kim bilürem rahmetüñ vardur gazabdan sebkati

6 Su gibi her sû akam mihri hevâsı şevkine
Ger yakuban bini hâk iderse nâr-ı fürkati

7 Kadre yitişdük şeb-i zülfinde bilgil kadrini
Dile vaslın ol mehüñ fevt itme ey dil fursatı

8 Gerçi_ırag oldı Hafî yâruñ visâlinden göñül
Hamdü li'llâh kim hayâliyle bulupdur kurbeti

4798 Nazîre-i Hayretî

1 Dutdum diyâr-ı fürkate rûy-ı 'azîmeti
Ey nâle durma çal demidür kûs-ı rıhleti

2 Vâdî-i hecre irdi yolum varı varı âh
Gitdi güm eyledüm giderek râh-ı vuslatı

3 Nice yanup yakılmayayın saña ey refîk
Kâr itdi câna fürkat odınuñ harâreti

4 Ey server-i serîr-i sarây-ı sürûr olan
Geh gâh añ a bu gûşe-nişîn-i felâketi

5 Ey gel güzellerüñ begi 'uşşâka kıl vefâ

Ol şâh-ı ‘âdil ile ri’âyet râ’iyyeti

6 Kalmadı Hayretî bize ragbet vatanda çün
Gel tutalum nic’olsa gerek râh-ı gurbeti

4799 Nazîre-i Hayretî

1 Öldür beni kapuñda efendi nihâyeti
Olmaya bir felek-zede âvâre nekbeti

2 Virmez selâmet ehli mahabbet tarîkini
‘Âşık melâmetî gerek ey dil melâmetî

3 Sûfî yol azdı hâm hayâlât ile
Çokdur egerçi şaşırmaz ise bâb-ı Halvetî

4 Düşmez tarîke dutma harâbât yolını
Ey hˇâce ‘ârif ol koma râh-ı ‘imâreti

5 Olurdı kûyuñ itlerine bir sınuk sifâl
Başında Hayretî’nüñ eger olsa devleti

4800 Nazîre-i Me’âlî

1 Ey yüzi cennet ne şîrîndür dudaguñ şerbeti
Beñzemez hergiz cihân lezzetlerine lezzeti

2 Beni bu hatt-ı gubâruñ eyledi hayrân didüm
Didi kim lâ-büd gubâruñ bu durur hâsıyyeti

3 Hûb sevmeyüp mey içmedügine budur sebeb
Zâhidüñ takvâsı sanmañ hissetidür hisseti

4 La’l-i şîrîni zamânıdur bugün ol husrevüñ
Kalmadı şehdüñ safâsı geçdi şekker nevbeti

5 Düşdük isek ‘ışkuña her dem cefâ mı kıl vefâ
Öldük ise hey begüm unutmadug a ‘âdeti

6 Yâra irmek diler iseñ it rakîbe hizmet it
‘İzzet isteyen kabûl itmek gerekdür zılleti

7 Şey’ dimez reng ü letâfetde dehânuña lebüñ
Çün bilür ma’dûm olanuñ yok durur şey’iyyeti

8 Döşemege yâr ayagına sezâ oldugiçün
Ey Me’âlî var durur haylî harîrüñ hürmeti

4801 Nazîre-i Mesîhî

1 Sâye salmazsa bize mahşerde yâruñ kâmeti
Hâlümüz n’olur kıyâmetde Muhammed ümmeti

2 Saña kankı okudugın tutmaz inkâr ide çün
Mushaf-ı hüsnüñde hatm olmış güzellik âyeti

3 Çün vefâ yok yâr göñlinde ko ibrâm eyleme
N’eylesün ol dil-rübâ ey dil çü yok taşdan katı

4 Şeyh sûfîlerle gice hayli gavgâ eyledi
Bilmezem âhir neye irgürdi ammâ sohbeti

5 Ey Mesîhî çün ayagın öpmege irmez elüñ
Nicedür sen ayagı topragına ur sûreti

4802 Nazîre-i Revânî

1 Câm-ı cân-efzâya ey sâkî iderdi nisbeti
Zâhid-i yâbis-mizâcuñ olsa rûhâniyyeti

2 Hûblar ‘âşıklarından ictinâb itmek neden
Beglerüñ hod kullar ile artug olur sohbeti

3 Baña bir yüzden dönüp agyâra mihrin gösterür
Gün gibi rûşen olupdur dil-berüñ mâhiyyeti

4 Var ise başumda devlet öldürem agyârı ben
Bu mesel meşhûrdur er öldürür er devleti

5 Vird idinse Revânî matla’-ı eş’ârumı
Tâli’înüñ gün gibi artardı rûhâniyyeti

4803 Nazîre-i Sûzî

1 Olmaga rûşen cihâna hüsnüñüñ mâhiyyeti
İndi gökden sûre-i Ve’ş-şems ile Nûr âyeti

2 Eşk-i seyl-âbum gibi şûrîde vü giryân idüp
Zemzemi gözden bırakdı la’l-i nâbuñ şerbeti

3 Mülk-i ‘ışkuñ Husrev’i olalı ben Ferhâd içün
Kûh-ı gamda urılur kûs-ı melâmet nevbeti

4 Humm-ı mey kim cûş idüp la’lüñ gamından kan yudar
Bu dil-i hûnîn-cigerdendür muhammer tîneti

5 Germ olup yire göge sıgmazsa âhum tañ mı kim
Devlet-i ‘ışkuñda geçdi nüh felekden rütbeti

6 Dest-i hecrinden dürildiyse n’ola nenşûr-ı ten
Kim nişân-ı mevt imiş ‘âşıka dâg-ı fürkati

7 Göñlini yandurdı bir şem’-i cemâle Sûzi kim
Gice gündüz zülf ü ruhsârından alur behceti

4804 Nazîre-i Zâtî

1 Nev-bahârum ‘arz ider fasl-ı şitâ-yı fürkati
Ben kemân-kâmet yine ol bâbdan sahtem katı

2 N’ola ey devrân saña dirlerse fânûs-ı hayâl
Gösterürsin döne döne dürlü dürlü sûreti

3 Şunda bir âfet kıyâmet serv-kâmet var imiş
Gördügüm sâ’at helâk oldum hemân ol âfeti

4 Âh idüp didüm be hey âfet bu heybetler nedür

Ol gözi cellâd hışm ile didi cân heybeti

5 ‘Işk ile Zâtî melâmet tablını turmaz çalar
Kimseye kûy-ı harâbât içre virmez nevbeti

4805 Ve lehu

1 Hey bu heybetler nedür didüm görüp ol âfeti
Hışm ile ol gözleri hûnî didi cân heybeti

2 Her gice bir menzili eyler müşerref subha dek
Rûşen olmışdur ke-mâ-hî ol mehüñ mâhiyyeti

3 Dün gice düşmenlerümle ‘îş u nûş itmiş bugün
Baña ma’lûm oldı anuñ dûstlar keyfiyyeti

4 Gelmege kavl eylemişdi bu gice cem’iyyete
Gelmedi bizi perîşân itdi bozdı sohbeti

5 Göñli yok saña vefâ kılmaga ol sengîn-dilüñ
Zâtiyâ yok yire ibrâm itme yok taşdan katı

4806 Ve lehu

1 ‘Îddur göster İlâhî ol mübârek tal’ati
Ye’s olur ‘îdum benüm irmezse ‘îd-ı vuslatı

2 ‘Îdgehde mâh-rûlar seyri besdür ‘âşıka
Zâhide bagışladuk mecmû’-ı hûr-ı cenneti

3 Hey müselmânlar nice beñzer rakîb-i kâfire
‘Îdgehde oka dikmişler düzüp bir sûreti

4 Bir kaşı mihrâba tuş oldum namâz-ı ‘îdda
Ayagına secdeler kılmaga kıldum kâmeti

5 Devlet el virür öper dest-i nigârı Zâtiyâ
Her kimüñ kim var ise başında bugün devleti

4807 Nazîre-i Rahîkî

1 Kûh-kenlikler ki Ferhâd itdi çekdi zahmeti
'Işk-bâzîlik degülmiş bildüm anuñ niyyeti

2 Levh-i dilde nakş olmışken hayâl-i şekl-i yâr
Taşlara yazmak düşer miydi o Şîrîn sûreti

3 Bir meh-i nâ-mihr içün nâm u nişânından geçe
'Âşık oldur olmaya 'ışk ile anuñ şöhreti

4 'Işk 'âkiller işidür ey göñül Mecnûn dahı
Sag olaydı ögrenürdi şimdi benden san'atı

5 Ey Rahîkî da'vi-i 'ışk eylemek hâcet degül
Añladur 'âşıklıgın lâ-büd kişinüñ hâleti

4808 Nazîre-i 'Ârifî

1 Sûfiyâ 'arz itme cem'iyyetde baña halveti
'Ârif olan buldı kesretde makâm-ı vahdeti

2 Per takınmagla 'urûc itdi irişdi maksada
Şol ki 'ankâ gibi menzil kıldı Kâf-ı 'uzleti

3 Gerçi sûret mâni'-i ma'nâ-yı vahdetdür dilâ
Lîk mûsil hep ma'ânî semtine her sûreti

4 'Âlem-i akdesde ser-menzil bize lâ-hût iken
Gûşe-i nâ-sûta düşdük terk idüp ol kurbeti

5 Telh-kâm olan bugün peymâne-i hicrân ile
Nûş ider yarın bekâ bezminde câm-ı vuslatı

6 Virme dil bu tumturâk-ı dehre şekl-i hûbdur
Düşde şâh olmak durur ey dil bu dünyâ devleti

7 'Ârifî biz şâh-bâz-ı âşiyân-ı kuds iken
Dâma düşdük dâne içün gör bu sû'-i fikreti

4809 Nazîre-i Derûnî

1 Gâfil olma ey göñül çokdur sipihrüñ lu’beti
Kim seni aldar bu deyrüñ dürlü dürlü sûreti

2 Öpmege vardum ayagın lutf idüp sundı elin
Ben gedânuñ gör nice el virdi âhir devleti

3 Şol kadar çekdi dil-i bî-çâre bâr-ı hecrüñi
Gitdi kamu kudreti kalmadı hergiz tâkati

4 Kaşlaruñ hayrânıdur beñzer hattuñda mâh-ı nev
Agzın açmış karşuña hadden füzûndur hayreti

5 Gördi cem’ olmaz Derûnî Kibriyâ ile visâl
Mihr-i ser-keş hâk-i pây-i yâra urdı sûreti

4810 Nazîre-i Celîlî

1 Cismümi hâk itdi bir serv-i revânuñ hasreti
Veh ki yakdı cânumı ol şûh-ı gül-ruh fürkati

2 Şerha şerha sîne nâsıh hoş düşer endâmuma
Sen selâmet ol baña yiter melâmet hil’ati

3 Pây-bûsuñ el virür dirlerdi hâk olanlara
Yoluña hâk oldum ammâ görmedüm bu devleti

4 Dürd-nûş-ı câm-ı mihnet olmışam Mecnûn gibi
Kişinüñ akrânı olmak yaraşur hem-sohbeti

5 Toldı çün peykân-ı yâr ile Celîlî sînesi
Sebzeler yirine hançerler bitüre türbeti

4811 Ve lehu

1 Vâ’izâ olsa nasîb ol serv-i gül-ruh sohbeti
Almazam bir berg-i sebze sahn-ı bâg-ı cenneti

2 Ehl-i derdüñ hâksâr oldugını ‘ayb eyleme
Ey pelâs-ı ‘ışkdan iden tırâz-ı hil’ati

3 Mihnet-efzâ nâleler kıl vaktidür ey ‘andelîb
Ki_itdi pijmürde hazân-ı hecr bâg-ı ‘işreti

4 Hˇâr olup eşküm gibi düşsem nazardan n’ola kim
Efser-i ‘izzet bilür üftâde hâk-i zılleti

5 Zînhâr elden koma pîr-i mugân dâmânını
Ey Celîlî isteme ehl-i riyâdan himmeti

4812 Nazîre-i Hâverî-i Kadîm

1 Sâkiyâ benden sorarsañ kemm ü keyf-i sohbeti
Tolıyı tekrâr it kim gam getürsin sıkleti

2 İrmedin cân sem’ine esrâr-ı hüsnüñden haber
Ortı-yı kayduñda dil câsûs idi gör kudreti

3 Dahı peydâ olmadın ketm-i ‘ademden kâyinât
Şem’-i bezm-ârâ idi ma’nâda hüsnüñ tal’ati

4 Mekteb-i mihnetde biz kim bir nice etfâl idük
Ben idüm ta’lîm iden Mecnûn’a fenn-i cinneti

5 Çün bizi mey-hâneden men’ itmemişdür pîrümüz
Hâzır olsun üstine pîr-i mugânuñ himmeti

6 İtleriyle seyr iderken görmiş ü kimdür dimiş
Hâverî’nüñ hak budur kim bu kadardur hürmeti

4813 Nazîre-i Fehmî-i Saruhanî

1 Gül sudâ’ı def’ kılsun eyleyelüm sohbeti
Mül keremler eylesün gelsün götürsün zahmeti

2 Çok virür çok nâz ider hep sohbet ehlin bir tutar
Kimsenüñ sâkî yanında yog ola mey hürmeti

3 Yüz biñinden yig tabîb-i kâzibüñ bir katre mey
Añladum keyfiyyetin hep ben çog içdüm şerbeti

4 Biñ kez öldüm yine dirildüm bu ben dil-haste âh
Saglıg irgürdüm diyü çog eylemesün minneti

5 Tıfl-ı cânı kurtarup kendü geñ idince yine
Pîre-zen dehr içre Fehmî vay ki çekdüñ zahmeti

4814 Nazîre-i Sun'î-i Gelibolî

1 Saña bennzetmiş melek sehv ile hûr-ı cenneti
Âdeme görinmege yokdur anuñçün sûreti

2 Kendüyi unutdı evsâf-ı cünûnum işidüp
Sanmañuz Mecnûn'ı aldı 'ışk-ı Leylâ hayreti

3 Küşt-gîr-i seyl-i mihnetdür basan her dem beni
Tutuşurdum yaluñuz olsaydı nâr-ı hasreti

4 Kandehârî sanma dül-bendin o şekker-leb aña
Barmagın agzına koyup virdi barmak şerbeti

5 Ka'be hakkiçün halîlümden benüm havf eyleyüp
Sun'iyâ büt-hâneye urdı sanemler sûreti

4815 Nazîre-i Rahmî

1 Geç bu dünyâdan müyesser ola yâruñ vuslatı
Kesreti terk itmeyen bulmaz makâm-ı vahdeti

2 Olmışam ma'nâ yüzinde sanki fânûs-ı hayâl
Nakş olaldan levh-i dilde bir nigâruñ sûreti

3 Şehr-i 'ışk içre bu sînem san mahabbet tablıdur
Çalınur her rûz u şeb dest-i gam ile nevbeti

4 Kâr-bârın terk idüp dil 'âlemüñ Ferhâdveş

‘Işk sahrâsında mesken itdi kûh-ı mihneti

5 Hâk olanuñ Rahmiyâ şimşâd-kadler ‘ışkına
Deşt-i gamda servler bitürdi yir yir türbeti

4816 Nazîre-i Yâdî
1 Cismümi hâk itdi bir serv-i revânuñ hasreti
Veh ki yakdı cânumı ol şûh-ı gül-ruh fürkati

2 Zâr u tenhâyam ne gam-hâr u ne mûnis âh kim
Müşkil olurmış diyâr-ı ‘ışk-ı cânân gurbeti

3 Şerha şerha sîne nâsıh hoş düşer endâmuma
Sen selâmet ol yiter baña melâmet hil’ati

4 Ra’d sanmañ Bî-sütûn’dan irişen feryâd kim
Çalınur kuhsârda Ferhâd-ı miskîn nevbeti

5 Kaldı çün peykân-ı dildâr ile Yâdî sînesi
Sebzeler yirine hançerler bitüre türbeti

4817 Li-mürettibihi
1 Oldugiçün la’lüñe lezzetde kandüñ nisbeti
Kanda yisem var durur zevk ile bir hoş ragbeti

2 Dil ziyâde mâyil oldugı leb ü ruhsâruña
Bu ki cânâ bde ile hûbdur gül sohbeti

3 Sûre-i Ve’ş-şemsdür hatt-ı ruhuñ mâhum senüñ
Gün gibi rûşendür anuñ oldugı Nûr âyeti

4 Gör sitârem ay olur kim tâli’üm yârî kılup
Görmezem bir gün sa’âdet birle sen meh-tal’ati

5 Sen güzeller şâhınuñ meddâhdur çün dâyimâ
Bulsa Nazmî’nüñ n’ola nazmı o yüzden ragbeti

4818 Li-mürettibihi

1 Oldugiçün sâkiyâ la’lüñe câmuñ nisbeti
Eller üzre tutılur her yirde ardur hürmeti

2 Hak bu kim zakkûmdan cânâ firâkuñ câmı telh
Âb-ı Kevser’den lezîz ammâ visâlüñ şerbeti

3 Cennet ehli şübhesüz bulur hayât-ı câvidân
Kevserüñ beñzerse la’lüñ şerbetine lezzeti

4 Gülşen-i kûyında sen görseñ o serv-i gül-ruhı
Zâhidâ añmazduñ ölseñ dahı hûr u cenneti

5 Hüsn ü hulk ile melek-sîmâ güzeller var iken
Cennetîdür şol perîler vasfın iden cinnetî

6 San’at-ı ‘ışk içre ser-bâz olmadur üstâdlık
Başa iletmek durur ey dil hüner bu san’atı

7 La’l-i cân-efzâ-yı cânân yâdına Nazmî müdâm
Bezm-i derd ü gamda virür ehl-i rûha râhatı

Nev’-i dîger

4819 Ez-ân-ı Hafî

1 Anda kim gördi bu gözüm ol perîveş dil-beri
Olmadı andan dahı bir dem bu cân u dil berî

2 Yitürüp ‘aklı düşer dîvâneveş ins ü melek
Her kaçan ref’ itse yüzinden nikâbın ol perî

3 Taña kalur her gice mihrüñle ey meh-rû kamer
Âftâb olur yüzüñ görmege her gün müşterî

4 Müntehâdur sidreden kaddüñ nihâli râstî
Nisbet itmezem aña Tûbâ vü serv ü ‘ar’arı

5 Hattuñuñ gördüm gelişin haddüñe sandum şehâ
Girdi yagmaya Hıtâ mülkine Hindû leşkeri

6 Göñlüñi yumşatmadı hergiz senüñ ey seng-dil
Gözlerüm yaşı ki nerm eylerdi irse mermeri

7 Ey Hafî gören bugün ol dil-berüñ dîdârını
Cennet ü hûrı n'ider yarın yâ âb-ı Kevser'i

4820 Nazîre-i Kemâl Paşa-zâde

1 Gül yüzinüñ şeb-nemi bahr-i melâhat dürleri
Nîl-gûn hâli letâfet cûyınuñ nîlûferi

2 Yir yüzini tutdı zulmet çün söyündürdi gice
Çerh fânûsında meh şem'ini âhum sarsarı

3 Cân u dil mey-hânesidür la'lüñ ey kâfir beçe
Dik ser-i zülfüñden ol mey-hâne üzre çenberi

4 Niçün açılmaz dehânuñ gonçesi göñlüm gibi
Açılupdur hep cemâlüñ gülşeninüñ gülleri

5 Açmış iken defterin gül nakd-i vakti kıl hisâb
Sen gözüñ açınca yumar bâd-ı subh ol defteri

4821 Nazîre-i Fahrî

1 Olmışam ben yine bir gün yüzlü şâhuñ çâkeri
Kim anuñ mâh-ı felek oldı gulâm-ı kemteri

2 Dakdı her tâvûs-ı kudsi boynına kumrî gibi
Bu hevâ-yı zülf-i dildâr ile tavk-ı 'anberi

3 'Anberîne boynı baglu oldı bir Hindû esîr
Kâkül-i miskînüne ey mülk-i hüsnüñ serveri

4 Gül yüzüñsüz yirüm od olsa n'ola gülzârda

Sensüz âteşdür baña ruhsâr-ı gül-berg-i tarî

5 Zer gibi ben hastenüñ beñzi sararsa n'ola kim
Sîneye çekmek nasîb olmadı sen sîmîn-beri

6 Acı yaşlar döküben Ferhâd kan yuts n'ola
Husrev'e oldı müyesser la'l-i Şîrîn şekkeri

7 Gayretinden yire geçdi ter düşüp âb-ı hayât
Çünki gördi bu letâfetde o la'l-i dil-beri

8 Zülfi sevdâsıyla âhum çıksa göge dir gören
Çekdiler zencîr ile san âsmâna ejderi

9 Niçün eylersin nazar Fahrî'ye diyü dik gelüp
Çeşmüñ üstine çeker her lahza gamzeñ hançeri

4822 Nazîre-i İshâk Çelebi

1 Bir iki gündür görinmez oldı gerçi ol perî
Bilmezem kendüm unutdum Hak bilür dünden beri

2 Nice 'âşıkdur tahassür eyleye câm-ı Cem'e
İşigüñ iti sifâli olsa elde sâgarı

3 Şükrüm oldur kim baña bir kimse sen kimsin dimez
İdeli devrân beni bed-nâmlar ser-defteri

4 Hâk-i pâyi kadrini 'uşşâka sor bilmez hıred
Cevherî olan bilür nâ-dân ne bilsün cevheri

5 Mülk-i istignâ-yı 'ışkuñ şâhı olmaz tâcdâr
Bunlaruñ evvel seri_olmaz kanda kaldı efser

6 Dünyede Ferhâd ile Mecnûn'a 'ışk olsun hemân
İkisidür ikisi ancak bu meydânuñ eri

7 Şi'ri İshâk'uñ ne sihr eyler ki şîrînlik gibi

Birbirinden kapışurlar Rûmili dil-berleri

4823 Nazîre-i Me’âlî

1 Hâk-i pâyüñe senüñ öykündügiçün ey perî
Elleyüp sarrâflar çok sıkdı sızurdı zeri

2 Beñzerem dimiş letâfetde çü sen sîmîn-tene
Ey lebi yâkût devrân çerhe sürmiş gevheri

3 Ger ölürsem de elümden alımazlardı eger
Kol salup pehlûya çeksem bir kez ol sîmîn-beri

4 Merdüm-i çeşmüm dem olmaz dökmeye derdüñle yaş
Agladursın sen anı oglan yaşından beri

5 Giricek sen cennete nûrun ‘alâ nûr olasın
Od ola ey hûri sensüz dûzeh ehlinüñ yiri

6 Kaddüñe öykündügiçün serve urmış silleler
Ey boyı şimşâd var olsun çenâruñ elleri

7 Bu Me’âlî kim ‘acûz-ı dehre virmişdür talâk
Şimdi meydân-ı huzûruñ oldur ey hûrî eri

4824 Nazîre-i Sehâyî

1 Tende kim gök çûb zahmın sanmañuz kim ol perî
İtdi ihsân ben gedâya hil’at-i nîlûferî

2 Her nişân-ı çûb-ı dil-ber bu dil-i mecrûhda
Bir nihâl-i tâzedür kim ‘ışkdur anuñ yeri

3 Terk-i ser kılan tarîk-i ‘ışkda serdâr olur
Başuñ ile terk eyle ey dil sanma anı serserî

4 Ol cihetden kim döner dâyim murâdum ‘aksine
Kasd ider ider eflâke her dem dûd-ı ânum ejderi

5 Sîm-i eşk ü rûy-ı zerdüñ var Sehâyî çekme gam
Çâr-sû-yı ‘ışkda sarf eyle bu sîm ü zeri

4825 Nazîre-i Nihâlî

1 Bir güzel şerbetçiye cân ile oldum müşterî
Kim kesâd itmiş lebi cüllâbı şehd ü şekkeri

2 Lutf ile şekker sözi şehdüñ eritmiş yüregin
Kahr ile şîrîn lebi koymış fukâ’a şekkeri

3 Yüregi dögilüp engürüñ olupdur bagrı hûn
Kendüye hem-dem idince ol yeker-leb dil-beri

4 Sen hasen-hulkuñ elinden içmişem câm-ı şarâb
Murtazâ hakkı gerekmez baña âb-ı Kevser’i

5 Bir güzel şerbetçi vasfında Nihâlî’nüñ yine
La’l-i dil-ber gibi rengîn düşdi şîrîn sözleri

4826 Nazîre-i Zâtî

1 Sevmişem yüz şevk ile bir berber-i meh-peykeri
Aña hurşîd âyine olmaga kızgın müşterî

2 Umaram kim zahm-ı tîgın itmeye cândan dirîg
Dûstlar ben ol ümîde eyledüm terk efseri

3 Pâ-bürehne baş açuk abdâlıyam bir berberüñ
Şeyh Câmî görse olurdı terâş ol berberi

4 ‘Arş dükkânında kürsî olmaga pür-şevk ile
Yir yüzinde görse ger bu vech ile ol dil-beri

5 Çerhe tutdum tîg-ı âhum subh olınca ey kamer
Kesmek içün âstânuñdan rakîb-i kâferi

6 Mû gibi mıkrâz-ı kahr ile ser-â-ser anı kır
Şâneveş baglarsa saf şâhum ‘adûnuñ leşkeri

7 Zâtiyâ ben taşt-ı sîmîn-i kamerden el yudum
Âftâb-ı 'âlem-ârâdur anuñ tâs-ı zeri

4827 Ve lehu

1 Bahr-i çeşmüm görse yelken takye geymiş dil-beri
Fülk-i dil uyar hevâya hîç kalmaz lengeri

2 Cûy-ı pür-mevc içre nîlûfer sanur cânâ gören
Mâvi hârâ içine geyseñ libâs-ı asfarı

3 Câmeñüñ tâ kim gümüş çaprazları saf bagladı
Yakamı çâk eyledüm tagıldı sabrum leşkeri

4 'Âşık-ı dil-hasteyi öldürmege bil baglamış
Ey dil ol zerrîn kemer kim kocmış ol sîmîn-beri

5 Ben hasedden öldüm ey Zâtî girîbân virdiler
Boynına kol tolayup öpdi 'izâr-ı dil-beri

4828 Nazîre-i Baba Çelebi

1 Bâgda nergis görelden sâki-i sîmîn-beri
Sîmden barmaklar üzre tutdı zerrîn sâgarı

2 Nergis-i şehlâyı gördüñ mi ne şâhid-bâz olur
Giysesiyle 'arz ider gül-ruhlara sîm ü zeri

3 Şâh-ı gül ser-hengidür geldi çemen tezyînine
Nergis-i şeş-bergi gör kim tutar elde şeş-peri

4 Yâ şeh-i İslâm'dur Rûmili'ne saldı akın
Ak u lâleden açup zerrîn 'alem sancakları

5 Ey Rızâyî bî-gümân zerrîn-kadeh sandum hemân
Yâr-ı sîm-engüşt elinde gricek nîlûferi

4829 Nazîre-i Lâmi'î

1 Câme-i gül-reng ile dün tâhir oldı ol perî
San tulû' itdi şafakdan âftâb-ı hâverî

2 Bâda urmış gibi yek-ser düşdi bezm ehli yüzin
Bir bölük dîvâneler kanına girdüñ ey perî

3 Bu libâs-ı surh ile olsañ revân dir cân u dil
Lâlezâr içinde gül-geşt eyler ol kebk-i derî

4 Hey ne âteşdür ki seyrinden o la'lîn hâmeñüñ
Lâlenüñ bagrı gibi yakdı harâret gülleri

5 Kızmaz idi böyle gül gibi görüp bülbüllerin
Var ise 'âşıklaruñ kanı tutupdur dil-beri

6 Eşkümüñ itmeñ ta'accüb böyle hûnîn oldugın
'Aks ururken gün gibi yâruñ libâs-ı ahmeri

7 Lâmi'î kan aglasun dil-ber salınsun dem-be-dem
Şâh-ı gül gibi olup rengîn kabâlar zîveri

4830 Nazîre-i Lâmi'î

1 'Arz-ı hüsn idüp çü göñlüm kıldı ol perî
Zâhid[â] olsam 'aceb mi beng içmekden berî

2 Nice tasvîr eyleyem mir'ât-ı dilde hüsnüñi
Mâh gibi günde bir yüzden togarsın ey perî

3 Zerreveş saña hevâdâr olmaga imkân mı var
Sen mehüñ vaslına meh-rû encüm iken müşterî

4 Gül yüzüñ evsâfı gördüm haşre dek olmaz beyân
Bülbülâsâ idüp efgân oda urdum defteri

5 Nice bir olam tehî-destüm diyü sâkî melûl
İçelüm ol dil-berüñ 'ışkına toldur sâgarı

6 Âstânuñ yasdanur her gün seherden şâma dek
Âftâbuñ çerhe dügse tañ mı ey mâh efseri

7 Sâl ü mehdür çerhveş kapuñ tolanur Lâmi'î
Veh ki bir gün olmadı tâli' sa'âdet ahteri

4831 Nazîre-i Revânî

1 Göreli hüsn ü letâfetle cihânda dil-beri
'Âşık-ı şûrîdenüñ gözine görinmez perî

2 Sînemüñ her dâgıdur âyîne-i gîtî-nümâ
Mülk-i 'ışkuñ şimdi bu göñlüm durur İskender'i

3 Bu leb-i mey-gûnuñ içün ellediler gâlibâ
Rindler bu gice ortaya aluban sâgarı

4 Sanmañ ancak tîgıdur 'uşşâkı yanından kesen
Söylemege korkarın koltukdan işler hançeri

5 Sûfi meyden ictinâb itse Revânî gam degül
Cevherüñ kadrini bilmez kimse illâ cevherî

4832 Ve lehu

1 Beñleridür zeyn iden 'âlemde hüsn-i dil-beri
Kim be-gâyet yaraşıkdur Rûmili'nüñ begleri

2 Sevdügümden geldügince bagruma bassam n'ola
Bir yüzi sulu hilâl-ebrûya beñzer hançeri

3 Zülfüñe öykünmegin müşküñ derisin yüzdiler
Kellelenmegin lebüñe ezdi yârân şekkeri

4 Ey sabâ zülf-i 'abîr-efşânı yitmez mi bize
Sohbeti kokutma gel bi'llâh añma 'anberi

5 Dâglar urdı Revânî sîneme sultân-ı 'ışk
Hayme ile nitekim sahrâda konmışdur perî

4833 Nazîre-i Riyâzî-i Kâdî

1 Hatt-ı ruhsârın kazıtmış gördüm ol meh-peykeri
Sandum açdı tîg ile bir şeh diyâr-ı Berberî

2 Rub'-ı meskûnı hilâl-ebrûlar aldı tîg ile
Şeş cihâtı nitekim feth itdi mihrüñ şeh-peri

3 Rûy-ı mâh-ı bedre bak var anda ho benden eser
Ey kemân-ebrû deler bu tîr-i âhum mermeri

4 Sırr-ı 'ışkı dil ne yüzden gizlesün kim rûy-ı yâr
Gösterür hâsiyyet-i âyîne-i İskender'i

5 Pâymâl itdi Riyâzî bendesini sâyeveş
Ser-firâz itdi yine ol şeh-süvârum elleri

4834 Nazîre-i Nasûhî

1 Yine sevdüm cân u dilden bir güzîde dil-beri
Görse dîdârın anuñ dîvâne olurdı perî

2 Nakş idüpdür göñl[üñ]üñ levhinde nakkâş-ı ezel
Bu vücûdum mülki bünyâd olmadın ol peykeri

3 Her ne yirde ki_ol kamer-tal'at ide 'arz-ı cemâl
Şermsâr eyler o dem göklerde mihr-i enveri

4 Yürimiş hatt-ı 'izârı itmege hüsnin harâb
Kim işitdi Rûm'ı yagmâ ide Hindû leşkeri

5 Çeşm-i mestine sakın aldanma ey dil kıl hazer
Kasd-ı ceng içün dakınmış saglu sollu hançeri

6 N'ola emrine mutî' olsa anuñ mahbûblar
Ser-be-ser iklîm-i hüsnüñ şimdi oldur serveri

7 Kadrini nazm-ı Nasûhî'nüñ ne bilsün degme merd

Kıymetin dürr-i semînüñ bile mi her cevherî

4835 Nazîre-i Sühâyî

1 Dîde vü dildür hayâlüñ câygâhı ey perî
Çeşme vü vîrânedür zîrâ ki perrîler yeri

2 ‘Ëd-ı hâlüñ ki_âteş-i ruhsâra yakmıdur buhûr
Zülf zencîriyle olmış bezm-i hüsnüñ micmeri

3 Bezmde ‘uryân olup gögsin döger def ey sanem
Derdüñ ile sarılu kalmış hemân bir kat deri

4 Yoldan ırmak katı zahmetdür rakîbi ey göñül
Degme derd ile yıkılmaz bir binâdur kâferî

5 Sûreti zerd oldugı budur Sühâyî hastenüñ
Ey gözi âhû seni avlamaga yokdur zeri

4836 Ve lehu

1 ‘Âlemi hoş-bû idelden zülf-i cânân micmeri
Kâsid itdi revnak-ı bâzâr’ahd u ‘anberi

2 Göñlümüz âyînesi tâ jeng-i gamdan ola sâf
Sâkiyâ câm-ı ferah-zâyı pür eyle al beri

3 Oldugiçün câm-ı câm-ı la’l-i yâra fi’l-cümle şebîh
Hürmet ile rindler el üzre tutar sâgarı

4 Âh kim geçdi günüm hecrüñle ey nâ-mihrbân
Ben siyeh-bahtuñ tulû’ itmedi hergiz ahteri

5 Ey Sühâyî virme dünyâ-yı denîye göñlüñi
Er geçersin sini zinhâr aldamasun bir perî

4837 Nazîre-i Sehî

1 Hâl-i ruhsâruñ gamından yandı gñlüm ey perî
Beñzer olmışdur bu dil bezm-i mahabbet micmeri

2 Göñlümi yagmâya virdi hey müselmânlar meded
Ol büt-i tersâ hayâli bir perîdür kâferî

3 Kâkül-i miskînüñe öykündügiçün rûzgâr
Kara dürtüp yüzine teşhîr itdi ‘anberi

4 Hızr hattuñdan mı ögrendi lebüñ bu hikmeti
Suya iletdi susuz getürdi ol İskender’i

5 Tañ degüldür medd-i âhum egse ol âhen-dili
Sûz-ı eş’ârum Sehî nerm itdi seng ü mermeri

4838 Nazîre-i Münîr
1 Mihr-i hüsnüñ hâk idüpdür âftâb-ı enveri
Olsa tañ mı hüsnüñe mâh-ı şeb-ârâ müşterî

2 Sebzezâr-ı gülşen-i Rıdvân-ı bâg-ı cennete
Sâye saldı husrevâ tâvûs-ı zülfüñ şeh-peri

3 Bâg-ı ‘âlem gülşen-i haddüñle gülzâr olmagın
Reşk ider sahn-ı zemîne gülşen-i nîlûferi

4 Seg rakîbi yâr ile görüp didi bî-çâre dil
Dîve yâ Rab yâr olur mı şöyle bir nesl-i perî

5 Hûn idüpdür bagrumı mey-gûn lebi şevki Münîr
Kan ile tolsa ‘aceb mi gözlerümüñ sâgarı

4839 Nazîre-i Mihrî
1 Hˇâbdan açdum gözüm nâ-geh ki kaldurdum seri
Karşuda gördüm turur bir mâh-peyker dil-beri

2 Tâli’üm sa’d oldı yâhod kadre irdüm gâlibâ
Kim mahallem içre gördüm gice togmış müşterî

3 Nûr akar gördüm cemâlinden egerçi zâhirâ

Kendüsi beñzer müselmâna libâsı kâferî

4 Gözlerüm açup yumunca oldı çeşmümden nihân
Böyle teşhîs eyledüm anı melekdür yâ perî

5 İrdi çün âb-ı hayâta Mihri ölmez haşre dek
Gördi çün zulmet şebinde bu 'ayân İskender'i

4840 Nazîre-i Hâverî-i Kadîm

1 Dün gice rü'yâda gördüm bir perî-şân peykeri
Lebleri cân meclisinde câm-ı Cem'dür cevherî

2 Âferîn ol dil-berüñ zülf-i siyehkârına kim
Sünbüli sahrâya saldı bende çekdi micmeri

3 Yire urdı reng-i la'l-i lâlenüñ hengâmını
Kâsid itdi sünbüli bâzâr-ı 'ûd u 'anberi

4 Her kazâ-yı âsmânî yire itmedin nüzûl
Der-be-der sorar ki kanı râhdâr-ı Hâverî

5 Hâtır-ı dil-ber dahı kalursa ey dil gam degül
İt gibi katl eylerem bir gün rakîb-i kâferi

4841 Nazîre-i Cemâlî

1 Bir içim suyuñdan o dem yok güzeller serveri
Ya'ni kim tîz itmedüñ katlümde bir kez hançeri

2 Mev'ize idüp kaşuñ mihrâbı hakkında hatîb
Gamzeñ öñinde kılıcı ile aldı minberi

3 Sen perînüñ gamda teshîr-i hayâliyle geçe
Gözlerüm yaşum gibi indürdi yire ülkeri

4 Ârzû-yı la'l-i mey-gûnuñla cânâ imrenüp
Agız urdum dişledüm kanı çıkınca sâgarı

5 Fâş idüp sırruñ Cemâlî göz yaşıdur virme yüz
Âb-ı rûyın saklayan hem-dem idinmez âheri

4842 Nazîre-i Harîmî

1 Germ olup ‘âlem n’ola mihrüñe olup müşterî
Ey güneş olduñ bugün çün mâh-rûlar ülkeri

2 Yalmanup üstine cân virsem n’ola ben haste-dil
Bir yalıñ yüzlü güzeldür ol nigâruñ hançeri

3 Ol sehî-kâmet kaçan gelse kıyâma dir gören
Âh kim kâmet getürdi ki_öldüre ‘âşıkları

4 Asılup karşuñda sâfî saña engellenmesün
Lutf idüp âyîneye yüz virme bi’llâh ey perî

5 Ey halîlüm kül ider gayret odı eczâsını
Şi’r-i pür-sûzın Harîmî’nüñ görürse Âzeri

4843 Nazîre-i ‘Alî

1 Hecrüñde bahr-i eşkümi görenler ey perî
Anuñ habâbı sandı görinen felekleri

2 Ol âstâna hâlümi kim ‘arz ide benüm
Ser-geşte kıldı nâme-i şevkum kebûteri

3 Başı irerse göklere ey serv-i ser-efrâz
Kimse dimeye kaddüñe beñzer sanavberi

4 Cânâ saña sa’âdet ile büsbütün cihân
Tavk-ı belâ vü gam baña bahş-ı kalenderî

5 Bir merhabâya cân u dili al da sög baña
Senden yañadur ey boyı şimşâd elüñ beri

6 Her kim yüzüñi görse senüñ kendüden geçer
Billâh gayr kimseye görinme ey perî

7 Yokdur felekde bu yidi beytüñ senüñ ‘Alî
Var ise oldur encüm[i] eş’âruñ ülkeri

4844 Nazîre-i Latîfî-i Kastamonî

1 Nâr-ı ruhsâruñda gördi çün bu hâl-i ‘anberi
Micmer-i bezmüñde cânâ ‘ûduñ od oldı yeri

2 Şem’-i meclis sohbeti basmak mı ister sâkiyâ
Elde yalıñ tîgı var başında zerrîn migferi

3 N’ola meclisde surâhî zâri zâri iñlese
Leb-be-leb görür nigâr ile dem-â-dem sâgarı

4 Ey kemân-ebrû n’ola cânumda yir itse okuñ
Togrulıgla göñlüme girmişdür anuñ her peri

5 Nakş olaldan la’l-i dildâra gubâr-ı hatt-ı nev
Ey Latîfî hatt-ı Yâkût’uñ dürildi defteri

4845 Nazîre-i Hayretî

1 Bir ‘aceb menzil durur bu vâdi-i ‘ışk ey perî
Kim nice dil murgı bu vâdîde dökmişdür peri

2 Satmışam iki cihânı bir tolu peymâneye
Gezdügüm bâzâr-ı ‘ışk içre dükeldür serserî

3 Nice dil abdâl olur bu hânkâh-ı gam durur
‘Işkdur pîri anuñ dervîş ider serverleri

4 Mısr-ı ‘ışk içinde sultân oldur ey Yûsuf-cemâl
Şol geda kim hâk-i pây-i yârdur tâc-ı seri

5 Hayretî şol meh-likâ mihrinden isterseñ nasîb
Zerre-i hâk-i deri ol zerre-i hâk-i deri

4846 Nazîre-i Cenâbî

1 Eyle gün devr ider ise ger bu çerh-i çenberî
Bulmaya bir sencileyin mâh-manzar dil-beri

2 Saña ey hurşîd-çihre dil virenler tañ mıdur
'Âlem-i hayretde gezse zerre gibi ser-serî

3 Hûn-ı a'dâ dökmede şâhâ 'Alîlik eyledüñ
Sendedür bî-şek didiler Zu'l-fekâr-ı Hayderî

4 Bakmaz oldı mihre encüm gökde haddüñ göreli
Hüsnüñüñ efkendesidür âftâb-ı hâverî

5 Ey Cenâbî göricek evrâk-ı nazm-ı gülsitân
Dürdi ol dem gonçeveş destinde gülden defteri

4847 Nazîre-i Selmân

1 Hüsn bahr ü gabgabı mevc ola sev bir dil-beri
Demdeme irmez bilürsin çünki kumkumdan geri

2 'Âşık ol andan temâşâ it fenâ gülzârını
Gülşen-i dünyâda ayak seyrin itme ser-serî

3 Bir kalender dil-rübâ abdâlıyuz biz kim anuñ
Baş açuk dîvânesidür âftâb-ı hâverî

4 Sâkiyâ bezm-i fenâ bâkî degüldür kimseye
Fursat eldeyken yürüt ayagı toldur sâgarı

5 Cân ile Selmân harîdâruñdur ey Yûsuf-cemâl
Ol zuhal-tâli' güneş-yüzüñe olmış müşterî

4848 Nazîre-i Süvârî

1 Gün yüzüñ gördüm kamer devrinde oldum müşterî
Cân bahâ al la'lüñe bâzâr idelüm gel beri

2 Bu saña cân virdügüm az görme al başum bile
Kaçma ol bâzârdan ki_üstinde ola ser-beri (?)

3 ‘Işkuñı Ferhâda vü Mecnûn’a lâyık görmezem
Biri bir tag delüsidür biri bir yâbân eri

4 La’l-i gevher-bâruñı nâ-ehle gösterme sakın
Ben bilürem kıymetin sarrâfa göster cevheri

5 Ger Süvârî pâdşâh olmak dilerseñ ‘âleme
Ol güzeller şâhınuñ sa’y it olagör çâkeri

4849 Nazîre-i Enverî

1 La’lüñ üzre dir gör[en] cânâ bu hatt-ı ‘anberi
Hatt-ı Yâkût’uñ bu devr içre dürildi defteri

2 Ey sanem la’l-i lebüñ devrinde gelmez sûrete
Kanda görsem başı örtüli satarlar şekkeri

3 Eyleme a’dâ-yı nâ-dâna tekellüm bir nefes
Dûstum sen bu dil-i sarrâfa sarf it gevheri

4 Vaslına hammâm-ı vuslatda hazîne gösterür
Ol güneş yüzlü perî-sîmâya kızgun müşterî

5 Âdemîlik eyleyüp âdemle kılmazlar karâr
Enverî cümle perî tâ devr-i Âdem’den beri

4850 Nazîre-i Fakîrî

1 Bir güzel sevdüm yine geymiş libâs-ı ahmeri
Ser-be-ser ‘âşıklaruñ kanına girmiş ol perî

2 Tîr-i âhumdan sakınup ey yüzi gün subh-dem
Çerhi kalkanın eline aldı mihr-i hâveri

3 Bir yalıñ yüzlü hilâl-ebrû güzeldür yaraşur
Cân gibi yir eylese sînemde yâruñ hançeri

4 Ol melekle gûşe-i mey-hânede içseñ müdâm

Unudurduñ zâhidâ hûr u kusûr u Kevseri

5 Safha-i dilden iderdüm gayr ile nakş-ı terâş
Ey Fakîrî berber itsem bir gice ol berberi

4851 Li-mürettibihi

1 Dilde yir itse n'ola sen şâh-ı hüsnüñ hançeri
Ki_oldurur âhir yanuñda ancak demleri

2 İki gözümçün ayaguñ tozıdur kuhl-ı cilâ
Yâ ne içün hâk-i pâyüñdür sa'âdet efseri

3 Hey kıyâmet gûş iden kûyuñda güftâruñ senüñ
Ölür ise istemez Firdevs ü âb-ı Kevseri

4 Görmeyiser bir saña beñzer güzel dil-ber güzel
Dünye turdukça felek tokuz tolanursa yeri

5 Söze gelse ey Mesîhâ-dem lebüñ ihyâ ider
Gamdan ölmiş derdmend üftâde vü bî-dilleri

6 Matlab-ı a'lâ bir ednâ kuluñ olmakdur baña
Kuluñam lutf it kabûl it kulluga ben çâkeri

7 Dür-nisâr elfâz ile nâ-dâna eş'âr okımak
Hâk nesr itmek durur ma'nâda Nazmî cevherî

4852 Li-mürettibihi

1 Hüsn ile ol heft kişver serveri İskender'i
Her gören cân ile olur bende-i fermân-beri

2 Kurtılam dirseñ eger deycûr-ı gamdan ey göñül
Sen de ol ol mihr-i hüsnüñ zerre-i hâki deri

3 Ol sa'âdet mihrinüñ ol kim işigin beklese
Gün gibi 'alemde kadr ile sipihr olur yeri

4 Bir sanemdür Hızr-hat ‘Îsâ-nefes Yûsuf-cemâl
Her gören âdem sanur anı melekdür yâ periî

5 Âşkâr it gün gibi mihrüñ o mâha ey göñül
Hâlüñe rahm ide şâyed olasın gamdan berî

6 Gün gibi rûşen durur mahfî degül her hâl aña
Kim zamîridür anuñ âyîne-i İskenderî

7 Ey siyâdet bezminüñ şem’ ü çerâg-ı rûşeni
V’ey sa’âdet burcınuñ hurşîd ü mâh-ı enveri

8 Âşiyân-ı devletüñde kulluga kılsañ kabûl
İrgürürdüñ ‘izzete lutf ile Nazmî ahkarı

9 Bend-i gamdan kurtılurdum ben de olsam kapuñuñ
Bende-i fermânı vü ‘abd-i hakîr ü kemteri

4853 Li-mürettibihi

1 Hâk-i pâyüñe müşâbih oldugiçün cevheri
İstedügi gibi satur dûstum her cevherî

2 Hüsn-i hulk u ‘izz ü nâz ile bugün sensin begüm
Dil-rübâlar serveri mahbûblar ser-defteri

3 ‘Âşıka lutf u vefâ eyler güzel az olur az
Mâyil olur anlaruñ cevr ü cefâya ekseri

4 Ehl-i bezme şevk u zevk ile safâ virür müdâm
Alsa sâkî destine câm-ı mey-i cân-perveri

5 Gün yüzüñ vasfında ey meh Nazmi’nüñ eş’ârını
Görse rûşen-hâtır u pür-şevk olurdı enveri

4854 Ve lehu

1 Ey cemâli burc-ı hüsnüñ âftâb-ı enveri
Mihrüñe mâh-ı münîr olursa tañ mı müşterî

2 Bu cemâl-i ber-kemâl ol vech ile kim sende var
Var ise sensin serîr-i hüsnüñ ey şeh serveri

3 Sen melek-sîmâya cânâ cân ile dil vireli
Gözüme hüsn ile görinmez benüm hergiz perî

4 Derdüme emsem lebüñ olur olursa âhirî
Ey tabîb-i cân ölürsem de gerekmez âherî

5 Fitneden kim dûstum hâlî degül haddüñde hâl
Dem-be-dem âşüfte-hâl iden odur ‘âşıkları

6 ‘Âşıkuñ maksûdı cân u ser degül cânânedür
Yoluña terk eylemek cânâ nedür cân u seri

7 Nazm-ı gevher-bâruñı gösterme her nâ-dâna kim
Olmayanlar cevherî Nazmi ne bilsün cevheri

4855 Ve lehu

1 ‘Âşık oldur vire cânân yolına cân u seri
Gezmeye da’vâ-yı ‘ışk idüp cihânda serserî

2 Ey meh-i burc-ı sa’âdet cân u dilden mihrüñe
Cümle ‘âlem halkı devrüñde olupdur müşterî

3 Sa’d olup bahtum şeref bulur sitârem gün gibi
Her ne gün görsem sa’âdet birle sen meh-peykeri

4 Subh-ı sâdık yâruñam diyü yoluñda mihr ile
Bezl ider her gün gelüp bir hâs-ı dürr-i Ca’ferî

5 Çekmeyem dirseñ gam-ı devrânı her dem Nazmiyâ
Düş mey-i nâba müdâm elden düşürme sâgarı

Nev’-i dîger

4856 Ez-ân-ı Sa'yî

1 Şem'e kimdür beñzeden yâ Rab bu hüsn-i mehveşi
Şem' bir meftûl-ı ser 'uryân ışıkdur âteşi

2 Sihre tutılmış kılıcdur gamzeye atılmış ok
Ol nigâruñ gamze-i 'âşık-küş ü hançer-keşi

3 Boynı inceldi okuñ bili bükildi kabzanuñ
Sen kemân-ebrûya hem-pehlû görelden ter-keşi

4 Cev-be-cev müşk ile tutarlardı her bir dânesin
Hâl-i gendüm-gûnuñuñ fülfül olupdur beñdeşi

5 Sa'yiyâ söz hil'atin bir kadde biçmişdür göñül
Kim kabâ-yı kadrinüñ nat'-ı felekdür mefreşi

4857 Nazîre-i Revânî

1 Ben nice teşbîh idem şem'e o hadd-i mehveşi
Şem' hod bir bogazı baglu ışıkdur âteşi

2 Ol kemân-ebrûya dirlerse 'aceb midür perî
Kim kanat olmış iki yanında anuñ ter-keşi

3 Sahn-ı gülşende sanavber gibi göñüllenmese
Beñzedürdüm kâmet-i dil-cûña serv-i ser-keşi

4 Çeşm-i mestüñden göñül havf eyleyüp kaçsa n'ola
Tıfl olan cânâ kaçar her kanda görse ser-hoşı

5 Gözi yaşından Revânî'nüñ sakın ey serv-i nâz
Kimseye 'âlemde çün kim assı kılmaz göz yaşı

4858 Nazîre-i Zâtî

1 Âh başı taşra bir yalıñ ışıkdur âteşi
Baña hem-dem eyleme bu kelle-huşk u ser-keşi

2 Bedr ise olsun hilâl ü mihr ise bulsun zevâl
Şem'e kim teşbîh iderse ol 'izâr-ı mehveşi

3 Hâli bir begdür o mâhuñ şehrde bir dânedür
Rûmili'nüñ yokdur ol hûb-ı Hıtâ'nuñ beñdeşi

4 Menzilin 'âşıklaruñ tîr-i hased eyler kubûr
Ol kemân-ebrû ile pehlû-keş olmış terkeşi

5 Zâhidâ yek cur'ası cümle cihânı gaşş ider
Bir şarâb-ı bî-gaşuñ Zâtî olupdur kim gaşı

4859 Nazîre-i Muhibbî

1 Âteş-i 'ışka yanardum olmasa bu göz yaşı
Göz yaşına gark olurdum olmasa 'ışk âteşi

2 Baglama dünyâya dil 'âlemde şâd ol ey göñül
Çün cihân durmaz geçer ger nâ-hoşı vü ger hoşı

3 Hâlini dâne dökelden ehl-i diller saydına
Zülf bendine giriftâr oldı bu göñlüm kuşı

4 Medh-i hüsninde anuñ bildüm zebânum 'aczini
Kime teşbîh idelüm yâ Rab o hüsn-i mehveşi

5 Hûblar gerçi Muhibbî 'âlem içre çok velî
Gözler görmiş degül senüñ gibi 'âşık kişi

4860 Nazîre-i Râzî

1 İki müşkîn tozlu sîmîn kabzalu yâdur kaşı
Tîr-i müjgânına kurban olmasun mı bir kişi

2 Yay-ı ebrûsı o yâruñ kaddümi yay eyleyüp
Yandurur eflâke yir yir tîr-i âh[ı] âteşi

3 Çekemez pekdür kemân ebrûlarınuñ yayını
'Işk ile Çâçî kemânuñ katı katıdur başı

4 Tîr-i gayret menzilüm yiridür eylerse kubûr
Olmış ol ebrû kemânuñ terkeşi pehlû-keşi

5 Gün gibi ‘âlemde rûşendür delîli vechi var
Şemse teşbîh eylesem ruhsâr-ı yâr-ı mehveşi

6 Şâne ‘ömrüm zülfüñi başdan çıkarur bilmiş ol
Dolaşup barmagına karşu dolaşur sarmaşı

7 Rûmili’ne oldı hatt-ı ‘ârızı begler begi
Olımaz şâh-ı Habeş hâl-i siyâhı beñdeşi

8 İçmedin bî-hûş idüp ‘aklumı alur gışş ider
Bakdugınca ‘ârız-ı yâruñ şarâb-ı bî-gaşı

9 Ol güneş yüzlü iderse Râzi’nüñ kalbini zâr
Hırmen-i mâhı yakar vallâhî âh[ı] âteşi

4861 Li-mürettibihi

1 Şem’-i bezmüñ hiddetinden oldı efzûn âteşi
Didilerdi bir yalıñ yüzlü ışıkdur âteşî

2 Ol kuloglı pek güzel cânânenüñ her gün güneş
Gökden inüp kûyına geçmek dilermiş yirdeşi

3 Pür-hadeng it sîneñi kurbiyyet isterseñ dilâ
Ol kemân-ebrûya gör nice dakılmış terkeşi

4 Güni dogmasun mı bu çerhüñ ki her şeb tâ seher
Meh gibi bir hûb yalıñ yüzlüdür pehlû-keşi

5 Tâli’üm mes’ûd olur bulur sitârem hem şeref
Gördügümce Nazmiyâ ben ol ‘izâr-ı mehveşi

Nev’-i dîger

4862 Ez-ân-ı Ahmed Paşa

1 Cenneti berg-i heves tutar cemâlüñ gülşeni
Kâha saymaz dâne-i meh-tâbı hüsnüñ hırmeni

2 Ey gülistân-ı letâfet her kişinüñ çeşmine
Baña geldügüñ gibi zîbâ gelürseñ vâ beni

3 Hâkim-i ‘ışkuñ harâb itmezdi göñlüm hânesin
Bakmasa hüsnüñ sarâyına bu göñlüm revzeni

4 Ursalar eflâke ey meh göñlümüñ bâr-ı gamın
Yıkılup gerdûn şikest olurdı sevrüñ gerdeni

5 Dilde gam peykânı var aç yüzüñi al ‘aklumı
Kim çeke cerrâh-ı gamzeñ sîneden ol demreni

6 İhtiyâcum hadden aşmışdur visâlüñ nakdine
‘Èd-ı hüsnüñdür bu gün müflis-nüvâz ol ey ganî

7 Dest-i dil lutfuñ etegin şöyle muhkem tutdı kim
Tîg-ı hicrânuñ kesemez dûstum senden beni

8 Ger elüm kesseñ kalur dâmân-ı lutfuñda elüm
Lutfuñı kesseñ kalur destümde lutfuñ dâmeni

9 Bûy-ı Yûsuf dîde-i Ya’kûb’a virdiyse basar
Ahmed’e cân virdi yâruñ nükhet-i pîrâheni

4863 Nazîre-i Kemâl Paşa-zâde

1 Âhum odından tutışdı subhgâhuñ revzeni
Korkaram bir gün yanar bu mihr ü mâhuñ hırmeni

2 Acıdugından baña her gice kan aglar felek
Kanlu yaşın silmeden pür-hûn olupdur dâmeni

3 Bizi görmez olalı gözden bırakduñ hayf kim

Bir vefâsuz yâr imişsin böyle bilmezdüm seni

4 Dir imişsin n'eyledüm aña kim benden dâd ider
Baña n'itdügüñ bilürsin bâri söyletme beni

5 Mâh-rûlar mihri ile beni yakduñ ey göñül
Sencileyin dostı olan n'ider imiş düşmeni

4864 Nazîre-i Tâcî-zâde

1 Şimdi benden de günilersem 'aceb olmaz seni
Eylemişdür 'ışk bîgâne yine benden beni

2 Geldügüñ tuydurmasunlar baña 'aklum gitmesün
Tuymadın gel bir nazar bârî gözüm görsün seni

3 Ey perî ölmem kalupdur hayra gir bir gel beri
Çün helâk olur cemâlüñ gören âdem oglanı

4 Yârı alup gitmek ister 'ışka münkirdür rakîb
Dûstlar cân kasdına gelmişdür ol dîn düşmeni

5 Bu kızıllık kim ufukda var anı sanmañ şafak
Âh-ı 'âşıkdan tutışmışdur sipihrüñ dâmeni

6 Özgedür te'sîr-i sûz-ı 'ışk nâra beñzemez
'Işkdur bir pâdşeh ol bir ışıkdur külhanî

7 Gül yüzüñi görmeyelden gözlerine Ca'fer'üñ
Hâr-ı hûn âgaştedür bâg-ı bahâruñ gülşeni

4865 Nazîre-i Muhibbî

1 Kâmetüm dâl oldugına kimse 'ayb itmez beni
Başdan ayaga cefâsın bildiler 'âlem seni

2 Gamzesi tîri ile bu cân u dil-i mecrûhdur
Çıkmayısar sîneden ölince kanlu demreni

3 La’l-i nâbuñ Hak bilür kim mürdeler ihyâ ider
İmtihân itmek dilerseñ dûstum öldür beni

4 Gül yüzüñsüz itmezem ben bâg-ı Firdevs’e nazar
Sensüzin ben bir görürem gülşen ile külhanı

5 Müdde’î ragmınadur her demde cânâ geldügüm
Bu Muhibbî seni bir kez görmeye ey vâ meni

4866 Nazîre-i ‘Amrî

1 Ey büt-i tersâ niçün kovduñ kilîsâdan beni
Kovlayayın Hazret-i ‘Îsâ’ya mahşerde seni

2 Deyr içinde kendüden gidüp kadîd olup kala
Kim ki bu hüsn ile görse sen büt-i sîmîn-teni

3 Dîn ü îmân kasdın eyler hey müselmânlar meded
Hây bilmez kâfir ancak gamze-i tîr-efkeni

4 Nâz ile cevlân içün büt-hânede tâvûsvâr
Serv-i âzâdum benüm geymiş libâs-ı sûsenî

5 Gâh mescidde gehî mey-hânede geh deyrde
Der-be-der ‘Amrî-i âvâre seni arar seni

4867 Nazîre-i Necâtî

1 Kâmetüm ya oldugına kimse ‘ayb itmez beni
Ok gibi bir gez çekersem kara bagruma seni

2 Çünki kaddüñ sâyesi püşt ü penâh oldı baña
Şimdiden girü çenâr u servüñ adın añanı

3 Pâdşâhum senden umar halk-ı ‘alem dirligi
Sen Mesîhâ’sın degülseñ ey sanem öldür beni

4 Sen kemân-ebrû gamından deldi tîrüñ bagrumı
Sîneden yarup çıkarsunlar bu kanlu demreni

5 Dûst dîdârı durur Firdevs bâgından garaz
Vasl-ı dildâr olmayıcak n’eylesünler gülşeni

6 Şâm-ı zülfüñ hakkı ma’mûr oldı ey Yûsuf-cemâl
Olalı dil Mısr’ı sultân-ı hayâlüñ meskeni

7 Ol gül-i ra’nâ yakup ‘ışk odına ben bülbülin
Hâk olayın ey Necâtî çünki hâk ister beni

4868 Nazîre-i Mestî

1 Gam degül öldürse sevdâ-yı ser-i zülfüñ beni
Tek cihânda müstedâm itsün Hudâ ‘ömrüm seni

2 Zülfüñe dil virdügümçün bunca ser-keşlik neden
Hey müselmân olası kâfircik insâfuñ kanı

3 Pây-mâl üftâde iken lutf idüp zülfinde dûst
‘Ömri çog olsun dil-i miskîne itdi meskeni

4 Rûy-ı gerd-âlûduñı hâk eyle ey dil ola kim
İrgüre yüz sürmege pâyine yâruñ dâmeni

5 Subh-dem şevk ile Mestî gül yüzüñ vasf ideli
Germ olup elhân ile toldurdı bülbül gülşeni

4869 Nazîre-i Mesîhî

1 Pârelendi tîşe-i kahr ile göñlüm ma’deni
Tolsa tañ mı la’l ü gevherlerl çeşmüm dâmeni

2 Senüñ ile vasl oldugum gice ey mâh-rû
Tâ kıyâmet bâri açılmasa subhuñ revzeni

3 ‘Âşıkuñ yagı eridükçe ruhuñ enver olur
Yohsa yürek yagı mıdur ol çerâguñ revganı

4 Şem’veş her gice göñlümüñ görenler yandugın

Dir fener örtüsine beñzer bunuñ pîrâheni

5 Âstânuñda müjeñ kıldı Mesîhî’yi mukîm
Sâkin itdi nitekim gökde Mesîhî sûzeni

4870 Nazîre-i Zâtî

1 Âh kim agyâr ile yâr itmek istermiş beni
Yâr gibi dûstum var n’eylerem ben düşmeni

2 Hançerüñle Ka’be-i kûyuñda kurbân olanı
İrgürürseñ ‘îd-ı vasla dûstum öldür beni

3 Kim seni sevdüm dise başın kesermişsin hemân
Başum içün işidüp ol ‘âdetüñ sevdüm seni

4 Ger safâ-yı hâtır isterseñ cemâl-i yâra bak
Rûşen olur hâne günden yaña olsa revzeni

5 Tamladaldan haste zahmum üstine bir katre âb
Zâtiyâ göñlümde yir itdi nigâruñ demreni

4871 Ve lehu

1 Seyr ider bir gonçe-i gül-çihre gördüm gülşeni
Yanına hançer takup geymiş libâs-ı sûsenî

2 Gonçe gibi yakasını germ olup çâk eyledi
Cânib-i Hak’dan bize açıldı cennet revzeni

3 Cânum alurdı o sâk-ı gonçe-i zanbak benüm
Ayagına düşmese ol serv-i nâzuñ dâmeni

4 Gördügüm sâ’at hayâtum gitmiş âfet nergisin
Ol kıyâmet zinde itmiş yine lutfından beni

5 Zanbak u verd-i sefîde yüzi agın gösterür
Zâtiyâ o gül-ruhuñ mir’ât-ı hüsn-i rûşeni

4872 Ve lehu

1 Var vechi hattuñuñ olsa ‘izâruñ meskeni
Kâtib-i hatt-ı gubâr ister makâm-ı rûşeni

2 Bir sıgır kurbân iderdüm Hak bilür hak yolına
Dûstum bogazlasam yoluñda bâtıl düşmeni

3 Bakalı mir’ata öldürdüñ cefâ ile bizi
Gırre olduñ hüsnüñe gördüñ mi ey âfet seni

4 Ben kemân-kâmet ecelden sehm iderdüm dûstlar
Çok şükür geldi yüreklendürdi yâruñ demreni

5 Didi dil-ber yoluma öl yavı kıldum kendümi
Bulsam ey Zâtî eger kim öldürürdüm ben beni

4873 Nazîre-i Hayretî

1 Cevce gelmez merdüm-i dânâya dünyâ-yı denî
Almaz erzân diyü erzen dânesine er zeni

2 Server-i sâhib-sürûrıdur sarây-ı vahdetüñ
Her kimüñ kim oldı miskînlik bucagı meskeni

3 Umma ey dil ehl-i dünyâdan mahabbet resmini
Şâhlık âyînini bilmez bilürsin külhanî

4 Nakd-i cânı virmeyince irmedüm cânâneye
Ben beni yitürmeyince bulmadum cânâ seni

5 Gülşen-i vasl ola hâr-ı hecr iken ser-menzilüñ
Hayretî ger himmet ide saña Sultân Gülşenî

4874 Ve lehu

1 Ey vefâsuz gel hazer eyle çog aglatma beni
Gark ider bir gün belâ seyl-âbına yaşum seni

2 Yâr ola sen şâh-ı ‘âlî-şâna hîç lâyık mıdur

Sen de insâf eyle e her bir gedâ-tab' u denî

3 Câme-i 'ömrüm olur sad-pâre gayretden benüm
Gayrılar bezminde çâk itdükçe sen pîrâheni

4 Zînet itmezdi tırâz-ı 'ışk ile üstâd-ı sun'
Hil'at-i hüsnüñ iñen pâk olmayaydı dâmeni

5 Hayretî'yi redd idüp agyârı makbûl eyledüñ
Dûstdan fark eylemezmişsin dirîgâ düşmeni

4875 Nazîre-i Hatâyî

1 Nâ-geh ahşam vakti gördüm ey büt-i meh-rû seni
Gündüzin tâ şâm olınca isterem her sû seni

2 Tâ ki sen gitdüñ benüm karşumdan ey ârâm-ı cân
Dem-be-dem ister revân olup gözümden su seni

3 Geldi yüz biñ dürlü sevdâ-yı perîşân başuma
Kanda olsa gözlerem ey turre-i Hindû seni

4 Yâ Rab ol çihreñ ne tâze verd-i ahmerdür senüñ
Gül kızarup hacletinden lâl idüpdür sûseni

5 Ey Hatâyî sen ne bülbülsin ki bâg-ı ravzada
Görmemişdür bâgbân dir gülşen-i mînû seni

4876 Nazîre-i Remzî

1 Hâne-i dilden gözüm gözler gele diyü seni
Âftâbum her gice tâ subha_açıkdur revzeni

2 'Âşık öldürmek sevâb imiş kitâb-ı 'ışkda
N'ola kurbân oldugum gel hayra gir öldür beni

3 Altun üsküf serverâ san bir hümâdur sîm-bâl
Başuña her kondugınca pâdşâh eyler beni

4 Taşlar döger yaşlar döker gülzârda
Su ‘izâruñ hasretinden ey letâfet gülşeni

5 Dûd-ı ‘âşık jeng ider mir’ât-ı hüsn[i] ‘âkıbet
Âh-ı bülbülden varur âhir gül-i har (...)eni

6 Topraga dâmen irişür ‘âm olur lutf u kerem
N’ola ben hâke şehâ tokınsa lutfuñ dâmeni

7 Yârı sararsın diyü cân[ı] çıkarurdum eger
Remziyâ girse elüme dil-berüñ pîrâheni

4877 Nazîre-i Refîkî

1 Dir gören ehl-i nazar agyâr bezminde seni
Şâh-ı güldür hârdan bir havludur pîreheni

2 Dâne-i hâlüñ görüp kendüm ferâmûş eyledüm
Yile vardı âh kim bir demde ‘aklum hırmeni

3 Ne gelür elden çün itmiş halk iden şâdî vü gam
Dil-ber-i ra’nâ seni vü ‘âşık-ı şeydâ meni

4 Pâkdür dirdüm güle ey bülbül-i dil olmasa
Gûşe-i bâg içre her bir hâr elinde dâmeni

5 Sanma encümdür görinen gökde belki subha dek
Gözlerin yumdurmadı her şeb Refîk’üñ şîveni

4878 Nazîre-i Me’âlî

1 Cevrler idüp kaçarsın gördügüñce çün beni
Bâdeye yalvarayın cânâ tutıvirsün seni

2 Cân virürken hizmete dânâlar ey kaddi elif
Geçmesün mensûb-ı zülfüñle kaşuña her denî

3 Mâh u mihr ile sipihri ebr sanmañ kaplayan
Tîr-i âhumdan sakınup geydi bunlar cevşeni

4 Keşti-i bahr-i belâdur dil okuñ aña direk
Dâg-ı sînem külegi pîrâhenümdür yelkeni

5 Ey kemân-ebrû tokuz bögrekli midür bu ciger
Yâd idersin dem-be-dem tîr-i cefâñ ile anı

6 Öykünürmişsin o mâhuñ âftâb-ı hüsnüñe
Nice utanmazsın ey şem' Allah'um yaksun seni

7 Beñzemişdür mâhi-i deryâ-yı 'ışk-ı dil-bere
Dâglarla bu Me'âlî'nüñ olup pul pul teni

4879 Nazîre-i Basîrî

1 Hâli olmaz derd ü mihnetden bu göñlüm meskeni
Tañrı gûyâ kim belâ içün yaratmışdur beni

2 Hâne-i derd ü belâdur 'ışk şehrinde tenüm
Kim gözüm her yañadan olmışdur anuñ revzeni

3 Sîne-i sûzânum içinde vatan tutdı göñül
Beñzer ol dîvâneye kim mesken itdi külhanı

4 Kûh eger Ferhâd derdinden delürmedi ise
Baş açup taş ile ne içün toludur dâmeni

5 Ey Basîrî rûz-ı 'ömrüm âh u zâr ile geçer
Rûzgârum ger bunuñ gibi geçerse vâ beni

4880 Nazîre-i Tarîkî

1 Uş 'adem mülkine gitdüm görmezem ayruk seni
Bi'llah unutma du'âdan sög her añdukça beni

2 Halka-i zülf-i ruhuñ 'arz it bu ben bî-câna kim
Açılur dirler şehîd üstine cennet revzeni

3 Turmasun öldür gazâdur ol rakîb-i kâfiri

Dûstum yabanda arayup n'idersin düşmeni

4 Nâle vü feryâd ile aldı kulagın güllerüñ
Görinelden ‘andelîb-i câna hüsnüñ gülşeni

5 Didüm ey dil-ber dudaguñ kimüñ agzına didi
Ey Tarîkî bunda sorıcı mı kodılar seni

4881 Nazîre-i Nasûhî
1 Ben ki bakdum cân göziyle gördüm ey dil-ber seni
Gitdi ‘aklum hayrete vardum unutdum ben beni

2 Bâd-ı âhumdan hazer eyle sakın ey serv-kad
Olmasun pijmürde dirseñ bâg-ı hüsnüñ gülşeni

3 Şevk ile sabrum yakasın çâk iderdüm dûstum
Destine bel baglasañ irişse vasluñ dâmeni

4 Âstânuñda şehâ bunca musâhib var iken
Hem-dem idinmek revâ mı ol rakîb-i kâferi

5 Gülşen-i kûyuñda çokdur gerçi kim bülbüllerüñ
Bu Nasûhî ‘andelîbüñ gibi bir gûyâ kanı

4882 Nazîre-i Sabâyî
1 Hûr-ı ‘ayn itmiş seni ey meh kabâ-yı sûseni
‘Ârız u kaddüñ sımış serv-i sehîyle sûseni

2 Kankı bustânda salınur ol nihâl-i gül diyü
Cûy-ı eşküm seyr idüp ey serv arar her sû seni

3 Savt-ı ra'd-ı nev-bahârı gûş idüp dil dir yine
Sahn-ı sahrâ pür durur şâhuñ süheyl-i tevseni

4 Her şecer bir hûra döndi irdi çün ürd-i bihişt
Hüsn ile reşk-i bihişt itdi fezâ-yı gülşeni

5 Nakd-i hüsnüñden Sabâyî bî-dile buyur zekât
Vakti hoş gör bülbüle rahm eyle ey gül hırmeni

4883 Nazîre-i Celîlî

1 Bunca yıldur baña hem-dem görmedüm ey gam seni
Dâmenüm elden ko sal şâdî yakasına beni

2 Eşk-i çeşmüm ‘aksidür sanmañ şafak her subh u şâm
Kanlara boyandugı yir yir felekler dâmeni

3 Sînemi bu tâze tâze dâglarla dir gören
Âteşîn güllerle kim zeyn eylemiş bu gülşeni

4 ‘Işk şâhına sarâyın göñlümüñ zeyn itmege
Gözlerüm itdüm anuñ iki zücâc-ı revzeni

5 Kulle-i kuhsâr-ı ‘ışkuñda pelenge beñzeyüp
Kara kara oldı sengüñden Celîlî’nüñ teni

4884 Nazîre-i Hevesî

1 ‘Andelîb-i dil ser-i kûyuñ idelden meskeni
Çöpçe gelmez çeşmüme cennât-ı ‘Adn’üñ gülşeni

2 Hak bilür zevk-i kefen birle ölürdüm dûstlar
Ger aña vasl olsa yâruñ rişte-i pîrâheni

3 Dâne-i hâlüñ hevâsı ile ‘ömrüm hâsılın
Bâda virmezse ‘acebdür yine gamzeñ hırmeni

4 Mû degüldür görinen cismümde ey kaşı kemân
Câna iren oklaruñ taşra çıkupdur demreni

5 Eşk-i hûnîn içre gark itmek dilerven ben velî
N’eyleyem yâ Rab n’idem bu dîde-i ter-dâmeni

6 Ben kabâ ile seni gördükçe bî-hûş oluram
Yaluñuz pîrâhen ile ger görürsem vâ beni

7 Ol sanem âyînede ‘aks-i ruhın gördi Heves
Hod-perest itdi özini büt-perest itdi beni

4885 Nazîre-i Emrî

1 Şol kadar nâzükdür ol gül kim siyâh olur teni
Üstine tâ kim düşerse sâye-i pîrâheni

2 ‘Aks-i müjgânuñ degül âyîne-i pûlâddur
Nâvek-i gamzeñ deler hüsn-i nazarda âheni

3 Hâne-i kabr umaram târ olmaya mânend-i zülf
Şem’-i kâfûrî yakar çün kim hayâl-i gerdeni

4 Gülşen-i hüsn içre seyr-i sebzezâr itmiş seher
Tañ mı yaş olsa gözüm merdümlerinüñ dâmeni

5 Emriyâ hˇâb ile ceng itsün diyü şâh-ı hayâl
Merdüm-i çeşme geyürdi la’l-i terden cevşeni

4886 Nazîre-i Yahyâ

1 Kırmızı câme geyüp al ile öldürme beni
Çak boyınca kana girmiş dimesün gören seni

2 Dir gören bir pâre od olmış cihânı yakmaga
Câme-i surh ile her dem sen gül-i nâzük-teni

3 Öldürürmişsin seni sevdüm diyen ‘âşıkları
Pey yolında öldügüm anuñ içün sevdüm seni

4 Gerdiş-i gerdûna kılma çeşm-i rif’atle nazar
Kimseye hayr eylemez hergiz bu dünyâ-yı denî

5 Tañ mıdur Yahyâ şafak içre güneşdür dir isem
Her sehergen atlas-ı surh ile gördükçe anı

4887 Nazîre-i Sun’î-i Gelibolî

1 Dimiş oldum yâra göñlümden seni sevdüm seni
Dil belâsına_ugradum bilmezlik ile vâ beni

2 Gonçenüñ agzı_ölçüsini aldı çün kim ‘andelîb
Gördi yok bûy-ı vefâ eyler anuñçün şîveni

3 Günde biñ kez sevdügüm didüm dir isem azdur
Ol güneş çogı budur yakdugına bâ’is beni

4 La’lüñi mestûre iken gonçe ebkârı görüp
Baş açup ortaya düşdi ey letâfet gülşeni

5 Gözüñ alayın dimiş cânını bir gün Sun’i’nüñ
Ol aña cânlar virür ey dûst ol günler kanı

4888 Nazîre-i Hayâlî

1 Fürkatüñde dag ile na’l ile zeyn idüp teni
Ehl-i hasret göz kulag olup seni gözler seni

2 Ak sancak kıldı İstanbul’u rûşen nitekim
Dîde-i Yâkûb’ı açdı Yûsuf’uñ pîreheni

3 Sen şehi hayl-i melek geh geh temâşâ kılmaga
Açılur tâk-ı zebercedden hilâlüñ revzeni

4 Pâyine sen serv-i gül-ruhsâruñ îsâr itmege
Gonçe ile nergisüñ pür-zer olupdur dâmeni

5 Yoluña cânı Hayâlî gibi eylerler revân
‘Askerüñ ser-’askerüñ gibi sever şâhum seni

4889 Nazîre-i Selmân

1 Dün gice mestâne çâk itdüm yakam añdum seni
Dûstum ‘âlemde göñleksüz koyan sensin beni

2 Ey göñül ayakda kalmak istemezseñ gel berü
Yan yakıl düş oda gözle koma elden külhanı

3	Ey kemân-ebrû yüregümde yir idindi revân
Fürkatüñden sîneyi öñ geldügiçün demreni

4	Zülfinüñ zencîrinüñ Mecnûn'ısın her Leyli'nüñ
Ey dil-i şeydâ 'aceb dîvâne gördüm ben seni

5	Dil virüp her gonçeye Selmân çeker cânı gibi
Gül-bün-i dünyâ-yı âteş-hane bilür gülşeni

4890		Li-mürettibihi

1	Gey yaraşur hûb açar gül gül benek câme seni
Kim olursın turduguñla bir letâfet gülşeni

2	Her gören dir kim ser-â-ser gülşen itmiş kendüyi
Câme-i zerrîn ile sen dil-ber-i sîmîn-teni

3	Zülfüñi 'ömrümde bir kez boynuma sal tek benüm
Hay efendi [boynı] baglu kul idin işte beni

4	Hak bu kim devrüñde cânâ cân safâsın görür âh
Kadre irmiş gibi sen cânânenüñ pîrâheni

5	Sende olan ân-ı hüsni bir güzelde görmedi
Anuñ içün sevdi bu Nazmî kuluñ şâhum seni

4891		Li-mürettibihi

1	'Işk odına yakup idüp külli hâkister teni
Hâk olayın yolına cânân çü hâk ister beni

2	Lezzetinden hazz ider cân la'l-i cânân var iken
Kandi agzına alanı şehdüñ adın añanı

3	Mül gibi la'lîn tudaguñdur melâhat menba'ı
Gül gibi rengîn yañaguñdur letâfet gülşeni

4	Gördügüm cânâneler içinde cânâ ben yine

Bir vefâsı yok cefâsı çok seni gördüm seni

5 Ol leb-i la'l u hat-ı pîrûze ile Nazmiyâ
Lutf kânıdur o cânân hem mürüvvet ma'deni

Nev'-i dîger

4892 Ez-ân-ı Kemâl Paşa-zâde
1 Seyl-i bâdedür yıkan gam kasrınuñ bünyâdını
Meyl-i sâkîdür yapan göñlüm harâb-âbâdını

2 Bûy alanlar sünbülüñden buldı 'ömrinde vefâ
Çâşnî gören lebüñden buldı agzı dadını

3 Kârgâh-ı 'ışka her kim baksa Ferhâd'ı añar
Añdururmış merd-i kâmil san'at ile adını

4 Görse zerrîn büt ider meyl aña ol sîmîn sanem
Yumşadan oddur anuñ göñlindeki bûlâdını

5 Şîve-i Ferhâd'ı gören saña tahsîn eyledi
Lâ-cerem şâgird-i mukbil añdurur üstâdını

6 Nice akmasun gözümüñ kanlu yaşı Diclevâr
Geldi gam Tatar'ı yıkdı göñlümüñ Bagdâd'ını

7 Havz-ı Kevser'den su virmiş ravza-i Rıdvân aña
Bâgbân-ı sun' dikdükde boyuñ şimşâdını

4893 Nazîre-i Revânî
1 Görmedüm mey-hânenüñ hergiz harâb-âbâdını
Ne mübârek günde urmışlar anuñ bünyâdını

2 Sâki-i şîrîn-kelâm ile içerdüñ sen şarâb
Bilseñ ey sûfi eger 'âlemde agzuñ dadını

3 Hây hanum çîn-i zülfüñden hatuñ leşker çeküp
Gözlerüñ Tatar'ı yıkdı göñlümüñ Bagdâd'ını

4 San'at-ı 'ışk içre dil Ferhâd'ı hîç añdurmadı
Kâbil-i şâgird olan unutdurur üstâdını

5 Dil mey ü mahbûbsuz hergiz Revânî olımaz
Hayli müşkildür kişi terk eylemek mu'tâdını

4894 Nazîre-i âazâlî

1 Yazmadın Husrev'de Şeyhî dahı Şîrîn adını
İşidürdüm kûh-ı gamda ben anuñ Ferhâd'ını

2 Bûse-i Şîrîn içen Ferhâd'ı acırdı eger
Olsa sâhib-zevk Husrev bilse agzı dadını

3 Kubbe-i eflâke irerdi esâs-ı 'ışk eger
Yıkmasa seng-i melâmet yir yirin bünyâdını

4 Zemm-i 'uşşâkı didiler vird idinmişdür rakîb
'Ârifüñ biri didi kim vay anuñ evrâdını

5 Ger elif-kaddüñ hayâli kâmetin dâl itmese
Ey gözi âhû kim añardı âazâlî adını

4895 Nazîre-i Zâtî

1 Gussayı ol kimseye sorma ki bilmez adını
Gel baña sor kim yiyen bilür ta'âmuñ dadını

2 Ben müfettişven şehâ kanluları sorsam gerek
Leblerüñden şekkerüñ alsam gerekdür dâdını

3 Kim ki la'lüñ var iken meyl itse cânâ şekkere
İ'tikâdum şöyledür kim bilmez agzı dadını

4 Serv-i nâz içün çenâr el götürüp dir yâ İlâh
Ser-firâz it kadd-i yâruñ bende-i âzâdını

5 Ehl-i feryâdam diyü feryâd iderdi ‘andelîb
Sıklıgı diñdi işidüp Zâti’nüñ feryâdını

4896 Ve lehu

1 Gussanuñ mey-hâneler eyler harâb âbâdını
Hak Ta’âlâ muhkem itsün anlaruñ bünyâdını

2 Hey ne şîrîn nesnedür eyler şarâb-ı telhi gör
Husrev-i mülk-i ferah kûh-ı gamuñ Ferhâdını

3 Güvleyüp düşsem ayagına ‘aceb mi zâhidâ
‘Âşıkuñ gamdan şarâb-ı telh alur dadını

4 Vuslatuñ soñı firâk u sohbetüñ ye’s âhirî
Mestler arturmasun mı dem-be-dem feryâdını

5 Râh-ı telhüñ sûfiye keyfiyyetin itme su’âl
Zâti’ye sor kim yiyen bilür ta’âmuñ dadını

4897 Ve lehu

1 Şehr-i dilde hâne-i ‘ışkuñ urup bünyâdını
Mülk-i ‘akluñ ser-be-ser itdüm harâb-âbâdını

2 Husrevâne kasr-ı Şîrînine ‘ışkuñ girmişem
Taşra koyup belâ kuhsârınuñ Ferhâd’ını

3 La’l-i Şîrîn gussasınuñ acısın Ferhâd’a sor
Husrevâ zîrâ yiyen bilür ta’âmuñ dadını

4 Şeklüñi gören ta’accüb eyleyüp Allâh dir
Nakş-ı garrâ ey nigârum añdurur üstâdını

5 ‘Işk-ı Şîrîn üzre cân virsem n’ola Ferhâdveş
Yirde komaz âdemüñ Zâtî mahabbet adını

4898 Nazîre-i Refîkî

1 Yâr ma’mûr eylemez çün dil harâb-âbâdını
Seyl-i gam yıksa yiridür yir yirin bünyâdını

2 Leşker-i gam bî-sebeb bizden şebîhûn eyleyüp
Şâdilık çetrini yıkdılar çeküp evtâdını

3 Nev-bahâr irdi benefşe geldi güldi yâsemîn
Gitdi cün ol serv-i nâz unutdı bu dil şâdını

4 Ney gibi zâr u nizâr olup delinür sînesi
Bir nefes her kim işidürse dilüñ feryâdını

5 Kul olalıdan Refîkî saña ey sultân-ı hüsn
Her tarafdan işidür halkuñ mübârek-bâdını

4899 Nazîre-i Subhî

1 Yıkdı seyl-i gam bu şâdî mısrınuñ bünyâdını
Dest-bûsuñdur yapan göñlüm harâb-âbâdını

2 Añdı Yûsuf hüsnini mevc urdı Nîl’i yaşumuñ
Taşdı eşküm Dicleveş yıkdı göñül Bagdâd’ını

3 Âb-ı hayvândan su virmiş bâgbân-ı hüsn aña
Besledükde şîve bâgında boyuñ şimşâdını

4 Tapsa ol sîmîn-ber altun tîga tañ mı egse baş
Tâbiş-i zer yumşadupdur göñlinüñ pûlâdını

5 Gör güli hayretdedür gülşende serv-i hoş-hırâm
Nâz ile ol gülşen-i cânuñ gümüş şimşâdını

6 Añlamaz perverde-i la’lüñde hâsıyyet nedür
Dad alanlar gül-şekerden bilmez agzı dadını

7 Kûh-kenlik saña ey Ferhâd u cân virmek baña
Gerçek aydurlar ki san’at añdurur üstâdını

8 Kimse yanmaz dâdı yok ben bî-nevâ sevdüm disem
Şol güzeller pâdşâhı hûblar bî-dâdını

9 Şi'r-i garrâ Subhiyâ dirler lisân-ı gaybdur
Şevk-i mahbûb añla tab'-ı şâ'irüñ îcâdını

4900 Nazîre-i Hâtifî-i Kadîm

1 Bâd-ı âhumdur yıkan bu 'ömrümüñ bünyâdını
Âteş-i gamdur yakan göñlüm harâb-âbâdını

2 Dilde bir gam-hâne bünyâd itdüm ey bâd-ı ecel
Eyler iseñ vaktidür anuñ mübârek-bâdını

3 Gerçi kim şeydâlıgı Mecnûn'dan ögrenmişdi dil
San'atı arturdı şimdi geçdi ol üstâdını

4 Ra'd efgân eyleyüp döker bulutlar göz yaşın
Kûhlar Ferhâd'uñ añdukça kaçan feryâdını

5 Gördügi dildâra dil meyl itdügiçün Hâtifî
Kalb komışlar durur ol derdmendüñ adını

4901 Nazîre-i Fasîhî

1 Arturur gerçi göñül bülbül gibi feryâdını
Cân gibi çün degme göz görmez boyı şimşâdını

2 Fürkat öldürdügine hüccet yiter hattuñ gamı
'Arz idüp n'eyler kaşuñ nûnıyla çeşmüñ sâdını

3 Husrevâ ölmezsem añmazsın gamuñdan n'oldugum
Ölmeyince añmadı Şîrîn dahı Ferhâd'ını

4 Şem'a per yakdukça pervâne añılsam tañ degül
Lâ-cerem şâgird-i kâbil añdurur üstâdını

5 Gussa-i zülfüñ durur bir pâre hurrem gösterür
Künc-i fürkatde Fasîhî'nüñ dil-i nâ-şâdını

6 Serv gibi ser-keş ol el degmesün dâmânuña
Çünki merdüm-zâdeler saklar hemîşe adını

4902 Nazîre-i Hayâlî

1 Saldı gamda hâne-i ‘ışkuñ ezel bünyâdını
Taşa kullandum belâ kuhsârınuñ Ferhâd'ını

2 Bir nihâl-i tâze sevdüm bâgbân-ı dehr iken
Gülşenüñ âzâd kıldum servini şimşâdını

3 ‘Âlem-i ervâhdan Mecnûn du'â eyler baña
Hayr ile yâd eylemek yigdür kişi üstâdını

4 Hâkinüñ her zerresi Ferhâd'uñ eylermiş figân
Bî-sütûn'da bir kişi çagırsa Şîrîn adını

5 Ey Hayâlî ‘ışka inkâr itse zâhid tañ degül
Hayli müşkildür kişi terk eylemek mu'tâdını

4903 Nazîre-i Yetîm

1 Kâr ile gördüm mukayyed Bî-sütûn Ferhâd'ını
Ehl-i ıtlâk eyledüm deşt içre Mecnûn adını

2 Görse İstanbul'da ger nehrini Kâgıd-hânenüñ
Yurdı dilden ehl-i Şîrâz âb-ı Rükn-âbâd'ını

3 Her nihâl-i tâzeyi tahrîk idüp bâd-ı bahâr
Sâye-güster itdi cûyuñ ‘ar'ar u şimşâdını

4 Görmedüm göñlüm gibi cây-ı harâbe hak budur
Şol kadar geşt eyledüm dehrüñ harâb-âbâdını

5 Kalduñ evsâf-ı leb-i cân-perver-i cânâ[ne]de
Ey Yetîm epsem ki şimdi bulduñ agzuñ dadını

4904 Nazîre-i Mü'min

1 Dil-berüñ nerm itmedi âhum dil-i bî-dâdını
Gerçi kim nerm itdi çerhüñ kal'a-i pûlâdını

2 İki çeşmümden iki çeşme revân olur revân
Nâ-gehân bir âdem añsa ol perînüñ adını

3 Vasla mu'tâd idi göñlüm geldi hecr itdi marîz
Ey tabîbüm sag ola dirseñ buyur mu'tâdını

4 Kasd ider yakmaga gerçi gam odın dîvâne dil
Lîk müstahkem kılur 'ışkuñ yine bünyâdını

5 Bunca yıllardur ki ey meh-rû gam-ı 'ışkuñ çeker
Mü'min'üñ şâd itmedüñ bir gün dil-i nâ-şâdını

4905 Nazîre-i Hilmî

1 Gerçi Mecnûn başlamış 'ışkuñ ezel bünyâdını
Kâbil-i şâgird olan unutdurur üstâdını

2 Tâze dâg ile elifler baña sînemde yiter
Gülşenüñ añmañ baña serv ü gül ü şimşâdını

3 Sûfi câm-i la'lüñüñ keyfiyyetin añlamamış
Fâsid olmışdur dimâgı bilmez agzı dadını

4 Bu harâb olmış göñül mülkini âbâd itmedüñ
Başladuñ arturmaga yir yir cefâ bünyâdını

5 Kabrüm üzre ölicek ol serv-kad kılsa güzer
Hâkden kaldursa n'ola bende-i âzâdını

6 Ol lebi şîrîni yâd itdükçe feryâd ideyin
Dehr unutsun añmasun gam kûhınuñ Ferhâd'ını

7 Bezm-i gamda mutribâ sen ne çalarsın öte tur
Hilmi'nüñ gûş eyle bir dem ney gibi feryâdını

4906 Li-mürettibihi

1 Gördi çün bî-had fezâ göñlüm harâb-âbâdını
Anda urdı ‘ışk şehrinüñ ören bünyâdını

2 Kim ki bûse añsa tatlu tatlu söger ol nigâr
Her kime olursa ey dil virür agzı dadını

3 Bî-sütûn Ferhâd’ını yâd eyler ey şîrîn-dehen
Kûh-ı gamda gûş ideyin ‘âşıkuñ feryâdını

4 Şol elif-kaddüñle cânâ dâl zülfüñ göreli
Serv ü sünbül her dem añar sen nigâruñ adını

5 Kâmet-i dildârı Nazmî her ne dem yâd itse yâr
Raksa koyup bûstânuñ şâd ider şimşâdını

Nev’-i dîger

4907 Ez-ân-ı Hafî

1 Cân u dil gördükçe zâr ider yüzüñ gülzârını
Arturur ey gonçe-leb bes bülbülüñ gül zârını

2 Târmâr olur varur yillere biñ biñ cân u dil
Subh-dem çözdükçe müşkîn zülfüñüñ gülzârını

3 Ruhlaruñ mihriyle dil îmâna gelmişdür velî
Çözmemiş durur henûz bilden saçuñ zünnârını

4 Çeşme-i hayvân içün düşmezler idi zulmete
Hızr u İskender ki alaydı lebüñüñ yarını

5 Arturur güftârını gûyâ olur tûtî-i dil
Dilde yâd itdükçe yâruñ la’l-i şekker-bârını

6 Göñlümüñ şehrin harâb itdi gamuñ ey şehryâr
‘Işkuñuñ gönder ‘imâret eylesün mi’mârını

7 Dil gözi bîmârıdur bir sora la’linden Hafî
Ol tabîb-i dil niçün añmadı bu bîmârını

4908 Nazîre-i Kemâl Paşa-zâde

1 Hîç göz görmiş degül dirlerdi cân dîdârını
Yâr dîdârında gördüm ben hele âsârını

2 Hâl-i kâfir-kîşüñ olsaydı müselmân ey sanem
Mushaf üstinde komazdı zülfüñüñ zünnârını

3 Agzuñı gûyâ medâr-ı hüsn kılmış sun’-ı Hak
Hüsn-i vechiyle çekerken sûretüñ pergârını

4 Ugramaz oldı dile hayl-i hayâli dil-berüñ
Gözlerümüñ yaşı beñzer bagladı yollarını

5 Mihrüñe cândan harîdâr eyleyen dildür beni
Müşterînüñ germ iden dellâldur bâzârını

6 Serve konmış kumrıya beñzerdi ol kad üzre dil
Tavk idinse boynına ol zülf-i ‘anber-bârını

7 Kanda bir gül yüzlü varsa hâr elinde dâmeni
Hârsuz gül bulmadum gezdüm cihân gülzârını

4909 Ve lehu

1 Hâr içün bülbül komaz elden gül ü gülzârını
Kimse agyârından ötrü terk ider mi yârını

2 Zülfüñe el sundugiçün düşdi göñlüm ayaga
Hoş degül mi kişi bilmek kendünüñ mikdârını

3 Nâfe sünbül saçlaruñ yâdına şey’ li’llâh ider
Pûst-pûş olmış tolaşur ‘ışkuñuñ bâzârını

4 Gün za’îf oldı sarardı mihri ile şöyle kim

Söykenür dîvârına devr eyler iken dârını

5 Cânumı hummâ-yı gamdan kurtarurdı ol perî
Boynuma meftûl ideydi zülf-i ‘anber-bârını

4910 Nazîre-i Tâcî-zâde
1 Yâ Rab it her rûz rûzî kim görem dîdârını
Yâ derûnumdan çıkar mihr-i meh-i ruhsârını

2 Ben kül oldum yâra ey kâgıd yazan lutf it tozut
Hattuñı hâkisterümden kim görem dîdârını

3 Zerreye hem-ser dirilürmiş dehânuñ vechi yok
Bu büyüklenmek ne lâzım bilsene mikdârını

4 Yâd-ı la’lüñ sözlerüme bir halâvet virdi kim
Ney-şeker sanur görenler şi’rümüñ tûmârını

5 Çekdi mıstar safha-i ruhsâra zülfüñ kim yaza
Gül yüzüñ mecmû’asına Ca’fer’üñ eş’ârını

4911 Nazîre-i Revânî
1 Ol sanem kesmez niçün şol zülf-i ‘anber-bârını
Çün müselmândur niye terk eylemez zünnârını

2 Bezmüñe bir çengdür ey ey rûh-efzâ kâmetüm
Eşk-i çeşmüm sîmden itdi anuñ evtârını

3 ‘Ârızında halka halka zülfi sanmañ görinen
Dîdelerdür kim görüp hayrân olur dîdârını

4 Sakınup hüsnin yavuz gözden yine sihr eyledi
Asdı sîmîn boynına dil-ber saçı tûmârını

5 Sâde pehlûdan kaçar koçılmaz ol sîmîn-beden
Bûseye bârî Revânî alıgör ikrârını

4912 Nazîre-i Usûlî

1 Görmesem ol nûr-ı pâküñ Ka’be’de dîdârını
Nâr-ı âhum odlara yakar der ü dîvârını

2 ‘Aks-i ruhsâruñla ey gül çeşmesârı çeşmümüñ
Cennetüñ gösterdi tecrî tahtahe’l-enhârını

3 Hüsnüñüñ mir’âtı her ân içre bir şân gösterür
Tâ ulü’l-ebsâr her yüzden göre envârını

4 Kanı bir sarrâf kim añlaya gevher kıymetin
Kanı bir âdem ki bile âdemüñ güftârını

5 Bilmüşüz her zerrenüñ mâhiyyetin hâsiyyetin
Añlaruz her habbenüñ veznini vü mikdârını

6 Bî-hod olanlara sunıldı bu bezm içre kadeh
Duydı şol hayrân olan bu nüktenüñ esrârını

7 Sûdı sevdâ hâsılı gavgâdur anuñ ser-be-ser
Germ görseñ hˇâcem aldanma cihân bâzârını

8 Seyr-i mâha yog imiş âvâz-ı segden çün zarar
‘Ârif olan hîçe saymaz münkirüñ inkârını

9 Gel götürme kimsenüñ ‘âlemde bâr-ı minnetin
Çekmegil harv[â]r Usûlî kimsenüñ harvârını

4913 Nazîre-i Zâtî

1 ‘Ârif oldur vire zâhid cübbe vü destârını
Koya ferdâyı bugün imrûza koya yarını

2 Zâhidâ ben bir riyâsuz lâ’übâlî ‘âşıkam
Virmezem bâg-ı cinâna dil-berüñ dîdârını

3 Ben nice ölmeyeyin kim gözleri bîmârıyam
Bir iki nergisle göregelmedi bîmârını

4 Hâlüñe ey mâh-rû şunlar ki ola müşterî
Satdılar bir habbeye cümle cihân bâzârını

5 Görmek isterseñ belâgat şâhidinüñ gerdenin
Gel temâşâ eyle şi’r-i Zâti’nüñ tûmârını

4914 Nazîre-i Sehî

1 Oda yaksa yiirdür âhı cihân gülzârını
Bülbül-i şûrîde-hâlüñ diñlemez gül zârını

2 Mâr zülfin giderüp yüzden beni bîmâr ider
Ol tabîb-i cân u dil görmez gelüp bîmârını

3 Yârına bakmaz salar yârum bugüni yarına
Ol kıyâmet bî-vefâ añmaz dirîgâ yârını

4 Zerrece gelmez gözüme hâk-i pâyüñ var iken
Hˇâce-i ‘âlem baña ‘arz itse dünyâ varını

5 Mâ-cerâ-yı çeşmümi yazmaga yaşum surh ezüp
Za’ferânî kâgıd itmişdür Sehî ruhsârını

4915 Nazîre-i Muhibbî

1 Kimse bilmez hîç ‘âşık yârdan agyârını
Hâr elinden nite bülbül alımaz gülzârını

2 Dâyimâ ol seng-dil salar beni ferdâlara
Âh kim geçdi günüm görmem anuñ dîdârını

3 Çünki bir şîrîn lebe virdüm göñül Ferhâdveş
İhtiyâr itdüm bu dehr içre belâ kuhsârını

4 Kumrıdur san serv dalı üzre itmişdür karâr
Her kaçan boynuma salsa zülf-i ‘anber-bârını

5 Ruhları devrinde hâli geldi îmâna velî

Bu ‘acebdür dahı kesmez zülfinüñ zünnârını

6 Nice yıldur ol gözi tîmâra bîmâr olmışam
Ol tabîb-i dil niçün görmez gelüp bîmârını

7 Mürde cismüñ ey Muhibbî bulur idi tâze cân
Ol Mesîhî’nüñ eger gûş eyleseñ güftârını

4916 Nazîre-i Hayâlî

1 Yâr gösterdi baña âyîne-i ruhsârını
Tûti-i tab’uñ yine gûş eyledük güftârını

2 Tîg-ı gamdan yâreye derd ehli iseñ yâre ir
Yârını görmez bugün her kim ki görmez yarını

3 ‘Ârif oldur kim makâmâtında ‘ışkuñ bir göre
Sayha-ı zühhâd ile deyr ehlinüñ zünnârını

4 Dem-be-dem başlar kesüp anlar döker cellâd-ı ışk
Ol şeh-i hüsnüñ görüñ kûyında cân bâzârını

5 Seyr iderdüm mutribâ ben her makâmuñ perdesin
Sâz-ı ‘ışkuñ sen dahı depretmedin bir târını

6 Ey Hayâlî cur’adân-ı sîne-i bî-kîneden
‘Âlem-i ‘ışkuñ hüveydâ eyledüm esrârını

4917 Nazîre-i ‘Aşkî

1 Olmasa bezm-i ezelde vâkıf-ı esrârını
Haste göñlüm gibi kılmazdı figân u zârını

2 Beñzini zer sînesin sûrâh sûrâh eyleyen
Derd-i fürkatden şikâyetler kılur her bârını

3 Bezm-i meyde zâhidâ bîhûde sanma nâlesin
Bir neyistândan cüdâ düdüm diyü aglarını

4 Kıldı ‘ışk ehli gibi hâlî derûnın gayrdan
Her nefes sırr-ı ‘Alî’den dem urur ey yârını

5 Biline hizmet kuşagını kuşanmış sıdk ile
Bezm-i şâhîden diler kim ola hizmetkârını

6 Bezm-i rezm-i şehde çalınmaga şevk u zevk ile
Yaraşur olsa gelû-yı gerden-i küffârını

7 Tercemân-ı her lisân-ı bezm-i ezeldür ‘Aşkiyâ
‘Aşkdan râz ehline her dem kılur güftârını

4918 Li-mürettibihi

1 Ol tabîb-i cân görür hecrinde ben bîmârını
Âh kim bir vasl ile lutf eylemez tîmârını

2 Cân revân eyler o dem yolına ol cânânenüñ
Gûş iden güftârını seyr eyleyen reftârını

3 ‘Âşık-ı sâfî-dilüñ kalmaz karârı su gibi
Gördügince cûş ider dildârınuñ dîdârını

4 Kevser ile hûr-ı ‘înuñ ‘aynıdur Firdevs’de
Yârı kûyında görüp gûş eylemek güftârını

5 Gûş urur cân ile zîrâ vâsf-ı cânânıyla dir
Gûş idenler Nazmi’nüñ bu nazm-ı gevher-bârını

4919 Li-mürettibihi

1 Gözlerüm tâ gördi ol mâhuñ güneş ruhsârını
Yakdı ol mihr ile göñülde mahabbet târını

2 Eşk-i hûnînümle al itdüm mahabbet nâmesin
Umaram bu al ile yâruñ görem dîdârını

3 Bezm-i gamda çeng olupdur kâmetüm kanlu yaşum
Al ebrîşimden itmişdür anuñ evtârını

4 Hâr-ı gamda bülbülüñ her dem hezârân derd ile
Alma ey gül zârını göster yüzüñ gülzârını

5 Nazmiyâ la’l-i lebi bîmârıyam bir lutf idüp
Ol tabîb-i cân niçün añmaz bu ben bîmârını

Nev’-i dîger

4920 Ez-ân-ı Mestî
1 Yâr dimiş leblerüm yâdına virmez cânını
Ol cefâkâruñ bize yok yire gör bühtânını

2 Tîrüñe nâ-geh irişse üstühˇânumdan halel
Kan ile sînem ocagında suvar peykânını

3 Güllerin ol gonçenüñ derdâ ki ayruklar direr
Bülbül-i şûrîdesinden sakınur bustânını

4 Hâk olup zülfi gamından cân u dil cânânenüñ
Düşdi ayakdan velî elden komaz dâmânını

5 La’l-i âteş-rengüñüñ şevkine sâkî bezmde
Germ olup dirdi göñül peymâneye peymânını

6 Zülf ü hattuñ kıssasından Mesti-i şûrîdenüñ
Okıyan dîvâne olur defter ü dîvânını

4921 Nazîre-i Vasfî
1 N’eyleyem ol gülşen-i cânuñ gül-i handânını
Diñlemez ben bülbül-i şûrîdenüñ efgânını

2 Yârı artuk saklaram agyârdan hecrinde kim
Mü’minüñ şeytân ölüm vaktinde_alur îmânını

3 Ol sanem cevr ü cefâ mecmû’asın ezber okur

Söylesek bilmez geçer mihr ü vefâ destânını

4 Sanki bir cerrâhdur tîrüñ ki gelmiş sîneme
Her yaña yarup arar derd okları peykânını

5 Tîrüñüñ zahmın görüp cân çıksa sînemden n'ola
N'eylesün mahbûs olan çün deldiler zindânını

6 Pehlevânsın dûstum tîg-ı cefâ çekmekde kim
Kanlu yaşlarla pür itdüñ sînemüñ meydânını

7 Zülfüñ evsâfında Vasfî bir gazel dimiş yine
Tâze sünbüllerle tezyîn eylemiş dîvânını

4922 Nazîre-i Âhî

1 Gördiler kim cânlar alur gamzeñüñ peykânını
Her kişi tende emânet saklar oldı cânını

2 Pehlevânlık adını 'âlemde destân itmege
Kanlu yaşlarla pür itdüm sînemüñ meydânını

3 Geçdi çün devr-i kamer gün yüzlüler devrânıdur
Sürsün ol gün yüzlü sürsün geçmedin devrânını

4 Şöyle cânum acıdur şîrîn lebüñ öpdükçe kim
Meclisüñde sâgaruñ bulsam içerdüm kanını

5 Göñlegin Âhî göge boyadı dûd-ı âhdan
Gör nice reng ile avlar ol levend oglanını

4923 Nazîre-i Lâmi'î

1 Ey sabâ bi'llâh depret zülfinüñ reyhânını
Tâze kıl 'Îsâ-nefessin cân u dil bustânını

2 Kaldı dil çâhında sultân-ı hayâl-i zülf-i dûst
Basmamışdı leşker-i gam bir gice zindânını

3 Ma’den-i âhen-rübâdur sanki bu sad-pâre dil
Sınmadın alur çeker yâr okları peykânını

4 Pehlevânam dûstum ‘ışkuñla tutuşmakda kim
Baş açuk yalıñ ayak tutdum belâ meydânını

5 Tîrüñe cân karşu çıkup sînede yir gösterüp
‘İzzet-i sadr ile hurrem-dil kılur mihmânını

6 Göklere zencîr-i müşk ile çekerler her seher
Hasret-i zülfüñçün olan âhumuñ sub’ânını

7 Aldugiçün bî-tekellüf bûse la’l-i yârdan
Lâmi’î su gibi ister içe sâgar kanını

4924 Nazîre-i Mehemmed Beg-i Defterî

1 N’ola ezsem kâse-i çeşmümde eşküm kanını
Kıpkızıl itsem tenûr-ı gamda ten biryânını

2 Ol hatı misk-i Hıtâ’nuñ gözlerine öykünüp
Âhu-yı Çîn nâfe müşkînüñ kurıtdı kanını

3 Zülfi sevdâsı yolı yâ Rab ne uzak yol imiş
İrdi pâyânına ‘ömrüm bulmadum pâyânını

4 Bûse-i la’l-i leb-i cânâneye cân vir diyü
‘Âşık-ı dil-hastenüñ ol gamze aldı cânını

5 Haste-i ‘ışkam meded şol hokka-i yâkûtdan
Ey tabîb-i cân irişdür derdümüñ dermânını

6 ‘Âşıka dirlikden ölmek yig gelür kim ‘ışk anuñ
Sehl ider düşvârını düşvâr ider âsânını

7 Hüsn ilinüñ begleri dîvân tutarlar karşuña
Cem’ idelden devlet-i hüsnüñ begüm erkânını

8 Atılurlar togrular hep ok gibi yabanlara
Egriler bekler o şâhuñ tîg gibi yanını

9 Ebr-i hattı ey kamer hüsn âftâbından gider
Açılup gün yagmasun dirseñ yaşum bârânını

4925 Nazîre-i Revânî

1 Saklasa agyârdan ‘âşık n’ola cânânını
Her kişi zâhir durur saklar belâdan cânını

2 Yaza bir kuyruklu yıldız hükmini takvîmine
Görse zülfiyle müneccim hâl-i müşk-efşânını

3 Ey kemân-ebrû bu sînem gamzeñ okları ile
Kimseye añdurmaz oldı şimdi Okmeydânı’nı

4 Hep benüm yanumdan eyler sohbeti dil bezmüñe
Bilmezem anuñ yalan mı çeldi yohsa yanını

5 Cedvel içün lâciverd ezmiş felek altun güneş
Kılmaga tezyîn Revânî bendeñüñ dîvânını

4926 Nazîre-i Sabâyî

1 Çın seher çîn itdi dil-ber zülf-i müşk-efşânını
‘Anberüñ kadrin sıdı bildürdi müşke şânını

2 Şâh-ı ‘ışkuñ düşdi şehr-i câna kondı dâg-ı gam
Câ-be-câ pür âteş itdi sînemüñ meydânını

3 Dil-berâ hüsn-i Hudâ-dâduñ n’ider gül-gûneyi
Göz göre sürme yüzüñe bu garîbüñ kanını

4 Saklamaz îmânını eymân ile peymân ider
Düşmene ugrat anuñ yâ Rab yalan eymânını

5 İtüñe yavuz didügin istemez dil düşmenüñ
Dûst-ı sâdık iyü ister begüm yârânını

6 Zülfi sevdâsıyla ölürse Sabâyî dil-berüñ
Hatt-ı reyhân ile sebz itsün melik dîvânını

7 Çenber-i heftiyle çerhüñ zeyn olur dünyâ-yı dûn
Tâze-rû bir pîre-zendür hoş sever devrânını

8 Çeşm ü zülfüñ vasfını çün çın seher añdı Sabâ
Mest ü hayrân itdi bâguñ nergis ü reyhânını

4927 Nazîre-i Bahârî-i Müderris

1 Az görmeñ ol kemân ebrûlınuñ peykânını
Pehlevân-ı ‘ışk olanlaruñ alupdur cânını

2 Bir kemân ebrûlu yâruñ tîri kanlu zahm ile
Lâle-reng itdi ser-â–ser sînemüñ meydânını

3 Çâr-sû-yı dehr içinde hayli san’at geçmişem
Kendüme râm eyleyince ol levend oglanını

4 Reşk ile ger hâk olursam yiridür kim her gice
Sîm ü zerle sayd iderler ol melâhat kânını

5 Çünki râm olmaz güzeller kimseye eş’âr ile
Diñ Bahârî oda yaksun defter ü dîvânını

4928 Nazîre-i Harîmî

1 Müdde’îden n’ola sakınsam ol âdem cânını
Mü’min olan sakınur şeytândan îmânını

2 Gün tutılur diyü hükm idüp yaza takvîmine
Görse yüzinde müneccim zülf-i müşk-efşânını

3 Halka ‘arz eyler bahâr âlâtını bir hˇâcedür
Çâr-sû-yı bâgda açup sabâ dükkânını

4 Karşuña asılmasun zülfüñ hayâliyle rakîb

Gamzeñüñ tîgıyla çal ‘ömrüm anuñ urganını

5 Kâsesinde ser-verâ zerrîn-kadeh altun ezer
Bu Harîmî kuluñuñ tezhîb içün dîvânını

4929 Nazîre-i Fakîrî
1 Dökmege nâ-hak yire ben bendesinüñ kanını
Kılıcı ol pâdşâhuñ begler almış yanını

2 Toptoludur tîr-i hûn-rîzüñle kaçma sîneden
Ey kemân-ebrû gelüp seyr eyle Okmeydânı’nı

3 Kandadur kim ey kemân-ebrû tenümde yâreler
Agız açmış katlanurlar tîrüñüñ peykânını

4 Mülk-i dilde bir yalıñ yüzlü güzeldür yaraşur
Cân u dil sadra geçürse hançer-i bürrânını

5 Ey Fakîrî ayagına baş kodugiçün anuñ
Bulsa sâgarlar surâhînüñ içerdi kanını

4930 Nazîre-i Figânî
1 Sevdi gõñlüm bâg-ı hüsnüñ bir gül-i handânını
İñledür hâr-ı belâda bülbül-i nâlânını

2 Çâr-sû-yı ‘ışk içinde gam metâ’ın almaga
Merdüm-i çeşmüm pür itdi sîm ile dâmânını

3 Lâlezâr itdüm gözüm yaşıyla bâg-ı ‘âlemi
Ey ciger pergâlesi akıtma bagrum kanını

4 Yılduzı düşdi meh-i bedrüñ işi oldı tamâm
Rûşen idelden yüzüñ mihr-i sipihr eyvânını

5 Hayl-i gam bulmaz zafer âhen hisâruñdur dile
Sakla sîneñde Figânî yâruñuñ peykânını

Nev’-dîger

4931 Ez-ân-ı ‘Atâyî

1 Sâkiyâ ko zâhidüñ peymânın al peymâneyi
Meclisi germ it ki mihmân kılmışam cânâneyi

2 ‘Işk bahrinde zamânlardur ki gavvâs olmışam
Şimdi virdi küntü kenzüñ hâzini dür-dâneyi

3 Göñlümi cânâ hayâlüñ lutf idüp kıldı makâm
Müstedâm olsun ki ma’mûr itdi bu vîrâneyi

4 Defter itmek isteseñ dîvânesini zülfüñüñ
Dil-berâ yaz evvel ol dîvâna ben dîvâneyi

5 Nitekim sen şem’e yakmak ögredüp üstâdsın
Ben dahı yanmakda şâgird itmişem pervâneyi

6 Mutribüñ kavlin işit sûfinüñ efsûnını ko
Diñleme nâsıh sözin işitmegil efsâneyi

7 Gey perîşândur ‘Atâyî zülfüñe tolaşalı
Mest ü hayrândur görelden sen gözi mestâneyi

4932 Nazîre-i ‘Ulvî

1 Yâr u mesken eyledüm sâkî vü mey-hâneyi
Kalur ayaklarda peymân sun ele peymâneyi

2 Ussını cem’ eyledüm gördüm ki gelmez kendüye
Zülfinüñ zencîrine saldum dil-i dîvâneyi

3 ‘Aklı sürdüm cân ile ‘ışkuñ çün oldı âşinâ
İtmedüm mahrem harîm-i kudse her bîgâneyi

4 Yâr ser-gerdânlıgın ‘uşşâkınuñ hoş fehm ider
Şem’e rûşendür bilür cân yakdugın pervâneyi

5 Düşdi zülf ü hâlüñe dil murgı nice düşmeye
Gördi çün bir yirde sayyâd ile dâm u dâneyi

6 Bu gice rûzî kıl ey meh vasl-ı ‘îşın göñlüme
Tâ müzeyyen idesin genc ile bu vîrâneyi

7 ‘Işk ile efsâne oldugı bu kim ‘Ulvî gözüñ
Dûst tutar dûş-ı hˇâb-âlûd olan efsâneyi

4933 Nazîre-i Me’âlî

1 Ey dirîgâ kim bir aydur görmedüm cânâneyi
Şol yañagı gül lebi mül gözleri mestâneyi

2 Nezrüm oldur bu belâdan kurtarursam cânumı
Baş açup biñ kez tavâf itsem gerek mey-hâneyi

3 Mûnis iden çeng ü kânûnı ki her kıldan çalar
Göñli açuk yârdur hem-dem iden peymâneyi

4 Kanı tâli’ lutf yüzinden dogup ol meh-likâ
Bir gice rûşen kıla bu külbe-i vîrâneyi

5 Ey Me’âlî ben yanardum sûz-ı nâr-ı ‘ışkdan
Lîk hâlüme ısındum göreli pervâneyi

4934 Nazîre-i Revânî

1 Subh-dem tur sâkiyâ toldur yine peymâneyi
Rûşen eyle âftâb-ı câm ile kâşâneyi

2 Virse ma’nâdan haber mescidde vâ’iz tañ mıdur
Kim hum-ı mey gibi tutmış gûşe-i mey-hâneyi

3 Nâzenînler dâstân-ı ‘ışkumı dilden komaz
Tıfllar zîrâ okurlar dâyimâ efsâneyi

4 Kûyuñuñ dârü’ş-şifâsında_ey tabîb-i cân u dil

Dakdı zencîre gözüm yaşı bu ben dîvâneyi

5 Dâmen-i şem'i Revânî koma elden irse şeb
Kim tekellüfsüz temâşâ itdürür cânâneyi

4935 Nazîre-i Zâtî
1 Na'relerden mestler toldurdılar mey-hâneyi
Añdılar meclisde beñzer ol gözi mestâneyi

2 Çerhe çık ey âh 'Îsâ'dan bu derde çâre sor
Görmez olduk mürdeler ihyâ iden cânâneyi

3 'Işk odından derd ile yanışmaga ben sûhte
Mûm ile her gice ey meh okuram pervâneyi

4 Kevkeb-i burc-ı sa'âdetsin nuhûsetden beni
Kurtar ey şâhum müşerref eyle bende-hâneyi

5 Zülf-i şehde kalb-i 'uşşâka şebîhûn itmege
Zâtiyâ saf baglamış gördüm bugün ben şâneyi

4936 Ve lehu
1 Bir makâmuñ mestiyem görenler ol mey-hâneyi
Satdılar bir cur'aya biñ sübha-i sad-dâneyi

2 Sîne-i sad-pâre gibi pâre pâre eyledi
Kûh-ı fürkatde peleng-i gam dil-i dîvâneyi

3 Hâcetüm bu kim seni Hak togrı yoldan ırmasun
Gösterürseñ baña ey zâhid reh-i hum-hâneyi

4 Gördi kim togrıldı geldi sîneme sultân-ı 'ışk
Cânuma didi ecel çık halvet eyle hâneyi

5 Mihrin ol mâh-ı nevüñ göñlinden eksük eyleme
Genc ile Zâtî müşerref eyle bu vîrâneyi

4937 Nazîre-i Sühâyî

1 Bir gözi mestüñ elinden içmişem mey-hâneyi
Bir sanemdür görse râhib terk ide büt-hâneyi

2 Pîr-i mug tek himmet itsün kirpügüm cârûb idüp
Pâk ideyin yüzüm üstine der-i mey-hâneyi

3 Şem' bir vech ile güldi yüzine meclisde kim
Mûm kıldı 'ışk odına yanmaga pervâneyi

4 Sünbülüñ târın çeküp almasa güstâhâne ger
Ugrı gibi kim eli baglu görürdi şâneyi

5 Lutf-ı dendân u lebüñ gördi meger ey sîm-ber
Cevheri gözden bırakdı la'l ile dür dâneyi

6 Göregeldi ey perî-peyker hayâlüñ göñlümi
Şâhdur gûyâ ki ma'mûr eyledi vîrâneyi

7 Ey Sühâyî'ye güzel sevmek sefâhetdür diyen
'Âkil olan kimse tesfîh eylemez dîvâneyi

4938 Nazîre-i Celîlî

1 Mest-i bî-hûşam görelden o gözi mestâneyi
Nâsıhâ ma'zûr tut bi'llâh ben dîvâneyi

2 Kûy-ı cânândan yaña varursañ ey bâd-ı sabâ
Âşinâlardan haberdâr eyle eyle ol bîgâneyi

3 Âfet-i 'uşşâk yâruñ çihre-i handânıdur
Şem'dür odlara yakan hırmen-i pervâneyi

4 Murg-ı vasluñ sâye salmaz mihnet-âbâd-ı dile
Kim hümâ-yı kuds menzil eylemez vîrâneyi

5 Yüzüñ üzre sürinü var ey dil-i gam-hˇâre kim
Rindler göz yaşıla pâk itdiler mey-hâneyi

6 Kıssa-i hicrânı ko kim âhir oldı rûz-ı ‘ömr
Gice irdi ey göñül kûtâh kıl efsâneyi

7 Tañ degül mest ü harâb olsa Celîlî dûstlar
Kim tolı sunmış muhabbet sâkisi peymâneyi

4939 Nazîre-i Fehmî-i Karamanî

1 Sâkiyâ bi’llâh bizden yaña sun peymâneyi
La’l-i nâbuñla bugün şâd it bu ben dîvâneyi

2 Şem’-i ruhsârına karşu âteş-i sûz ile ben
Bir tutışmak gösterem unutduram pervâneyi

3 Bezm-i gamda ol lebi mül bir tolu içerse ger
Na’re-i şevk ile sâkî toldurur mey-hâneyi

4 Gonçeler her gûşede agzın açup kaldı taña
Añdum idi dün gice vasf-ı ruh-ı cânâneyi

5 Meclis-i gülde okursañ Fehmi eş’ârın okı
Yohsa ey mutrib dahı yâd eyleme efsâneyi

4940 Li-mürettibihi

1 Lutf ile râm itmegin her pür-cefâ cânâneyi
Hürmet ile iller el üzre tutar peymâneyi

2 Câm gül olsun surâhî gonçe mutrib ‘andelîb
Reşk-i gülzâr idelüm gel sâkiyâ kâşâneyi

3 Dem-be-dem def’-i gama andan bulurlar feth-i bâb
Anuñ içün rindler bekler der-i mey-hâneyi

4 Ey ‘aceb bilsem niçün yâd itmez ol Leylâ-sıfat
Râh-ı ‘ışkında bu ben Mecnûn olan dîvâneyi

5 Olmışam gavvâs Nazmî bahr-i ‘ışkında anuñ

Var ümîdüm kim bulam bir gün ben ol dür-dâneyi

Nev’-i dîger

4941 Ez-ân-ı Sücûdî

1 Sanma bülbül nagmesi ey gül-’izâr egler beni
Gülşen-i kûyuñda bu feryâd u zâr egler beni

2 Fürkatüñde dem-be-dem merdümlik eyler ey perî
Yaşı çog olsun bu çeşm-i eşk-bâr egler beni

3 Gamdan öldüm hey meded câm-ı sürûr-encâm sun
Sâkiyâ ancak şarâb-ı hoş-güvâr egler beni

4 Dûstum çokdan ölürdüm derd-i hicrânuñla lîk
Ârzû-yı vasl içinde intizâr egler beni

5 Hecr elinden başum alup gitmek isterdüm velî
Bunda bir kaç gün hayâl-i vasl-ı yâr egler beni

6 Bâhr-i gamdan kurtar ey Hızr-ı zamân dil zevrakın
Yohsa girdâb-ı belâda rûzgâr egler beni

7 Ey Sücûdî mihr-i bahtum çokdan eylerdi tulû’
Lîk nahs-ı tâli’üm leyl ü nehâr egler beni

4942 Nazîre-i Lâmi’î

1 Sâkiyâ sanma şarâb-ı hoş-güvâr egler beni
Bezm-i ‘ışk içre hayâl-i la’l-i yâr egler beni

2 Gül yüzüñden ayru düşmiş hâr-ı gamdan bagrı hûn
Bir nevâ-keş bülbülem kim âh u zâr egler beni

3 Eşkümi ol serv-kad gördi geçerken didi kim
Dem-be-dem yolum alup bu cûybâr egler beni

4 Halka-i zikri saña ey zâhid-i peşmîne-pûş
Künc-i gamda secde-i zülf-i nigâr egler beni

5 Baglayup bir sâde-rû nakkâşa dil kaldum esîr
Sanma bu büt-hânede nakş-ı nigâr egler beni

6 Fülk-i dil çokdan irerdi sâhil-i bahr-i gama
Lîk bu baht-ı perîşân rûzgâr egler beni

7 Lâmi'î ser-menzil-i mülk-i fenâdur maksadum
Veh ki pâ-bend oldı kayd-ı kâr-bâr egler beni

4943 Nazîre-i Zâtî

1 Ey yüzi gül sanma feryâd-ı hezâr egler beni
Gülşen-i 'ışkuñda feryâd-ı hezâr egler beni

2 Mât olurdum şâh dirdi câna Leclâc-ı firâk
Lîk şatranc-ı ümîd-i vasl-ı yâr egler beni

3 Aldı nakd-i sabrumı nakş oynayup nerrâd-ı 'ışk
Ey kamer-ruh tâs-ı derdüm içre zâr egler beni

4 Halka halka sünbül-i pür-tâbuñuñ endîşesi
Gülsitân-ı 'ışkda ey gül-'izâr egler beni

5 Hayliden irerdi cân fülki kenâr-ı vuslata
Bahr-i fürkatde muhâlif rûzgâr egler beni

6 Hizmete gönderdi hˇâcem bir yumuş oglanıyam
Veh ki bu büt-hâneden nakş-ı nigâr egler beni

7 Yok karârı kalbümüñ bir lâ'übâli 'âşıkam
Zâtiyâ sâfî şarâb-ı hoş-güvâr egler beni

4944 Nazîre-i Âhî

1 Künc-i fürkatde ümîd-i vasl-ı yâr egler beni
Cân virürdüm derd ile ol intizâr egler beni

2 Mihmân-ı hˇân-ı hüsnüñden geçüp gitdüm yine
Hâ bir iki gün bu çerh-i bî-karâr egler beni

3 Øa’f ucından tâkat ü sabrum dükendi ey dirîg
Eşk-i hûnînümle şimdi âh u zâr egler beni

4 Yaluñuzlıkda hayâl-i haddüñ ey meh-rû gelüp
Şem’ gibi her gice per per yanar egler beni

5 Kahrını dehrüñ ferâmûş eylemekçün Âhiyâ
Mest olup her gün şarâb-ı hoş-güvâr egler beni

4945 Nazîre-i Nehârî

1 Bu cihân bâgında bir gül yüzlü yâr egler beni
Yohsa ne seyr-i çemen ne lâlezâr egler beni

2 Avladup kebk-i hayâlüñ göñlümüñ şeh-bâzına
‘Işk sahrâsında sayyâdam şikâr egler beni

3 Her kişinüñ göñlini bir lu’b u lehv egler velî
‘Işk nerdin oynaram derd ile zâr egler beni

4 Sünbülüñ devrinde sebze seyrin añmañ baña kim
Sâye-i zülfinde zıll-ı müşk-bâr egler beni

5 Nitekim şem’-i şeb-efrûz avudur pervâneyi
Ey Nehârî şöyle şevk-i mihr-i yâr egler beni

4946 Nazîre-i Gedâyî

1 Ne hevâ-yı mülk ü ne dâr u diyâr egler beni
Bil ki ‘âlemde ümîd-i vasl-ı yâr egler beni

2 Didügümce va’de-i vasl eyledüñ eyle vefâ
Uş bugün yarın diyü ol şîvekâr egler beni

3 Rind-i bî-kâram güzeller sevmedür kârum benüm

Bir iki gün ‘ömrüm oldukça bu kâr egler beni

4 N’ola eglencem cemâlüñ olsa ey ârâm-ı cân
Bülbül-i şûrîdeyem kim nev-bahâr egler beni

5 Müstedâm olsun göreyüm zülf ü ruhsâruñ gamı
Hoş musâhibdür baña leyl ü nehâr egler beni

6 Savma’añda sen kimüñle eglenürsin zâhidâ
Künc-i gamda fikr-i ruhsâr-ı nigâr egler beni

7 Ey Gedâyî itlerümden sen didi bir gün baña
Yıllar oldı kim henûz ol i’tibâr egler beni

4947 Nazîre-i Meylî
1 Rûy-ı dildâr ile hatt-ı müşk-bâr egler beni
Yüz safâ-yı zevk ile leyl ü nehâr egler beni

2 Kâmet-i Tûbâ hırâmından cüdâ düşdükçe dil
Bûstân-ı dehrde serv ü çenâr egler beni

3 Gül yüzüñde bülbül-i dil hâr-ı gamda kalıcak
Yâ temâşâ-yı gül ü yâ lâlezâr egler beni

4 Giceler zülfi hevâsından perîşân düşicek
Subh-ı sâdıkveş sanasın rûy-ı yâr egler beni

5 Meyli-i sevdâyiye zenbûr-ı gam üşdükçe âh
Murg-ı zâruñ zârı ile mergzâr egler beni

4948 Li-mürettibihi
1 Her gün ümmîd-i temâşâ-yı yâr eler beni
Her gice yine hayâl-i vasl-ı yâr egler beni

2 Va’de-i vasl ile ben Mecnûn’ı ol Leylâ-sıfat
Deşt-i fürkatde kodı ol intizâr egler beni

3 Girye itdürü baña düşnâm-ı telh ile yine
Hande-i şîrîn ile ol şîvekâr egler beni

4 Bir yüzi gün alnı ayuñ sohbeti dâyim benüm
Göñlümi pür-şevk idüp leyl ü nehâr egler beni

5 Kûyına varsam nigâruñ dâmenüme yapışur
Gitmege komaz seg-i kûy-ı nigâr egler beni

6 Gendüme korsañ benî âdemde cevce gam komaz
Hâsılı ey dil kenâr-ı kiştzâr egler beni

7 Vasf-ı dendân u leb-i cânânelerle dem-be-dem
Nazmi'yem nazm-ı dür ü gevher-nisâr egler beni

4949 Li-mürettibihi

1 Sanma seyr-i gülsitân u lâlezâr egler beni
Dem-be-dem bir gonçe-leb bir gül-'izâr egler beni

2 Bülbül-i şûrîdesi olaldan ol gül yüzlünüñ
Gülşen-i kûyında feryâd-ı hezâr egler beni

3 Göñlüm egler sanma gülşende gül ü sünbül benüm
Rûz u şeb yâd-ı ruh u zülf-i nigâr egler beni

4 Husrevâ yâdıyla sen şîrîn-lebüñ Ferhâdveş
Kûh-ı gamda dem-be-dem feryâd u zâr egler beni

5 Bu cihân bâgında Nazmî hüsn ü hulk u lutf ile
Bir semen-ten gonçe-leb lâle-'izâr egler beni

Nev'-i dîger

4950 Ez-ân-ı Zülâlî

1 La'l-i cânân şevkidür her lahza cân eglencesi
'Âşıkuñ olur şarâb-ı ergavân eglencesi

2 Zülfi sevdâsına gurbetde esîr olanlaruñ
Mâlihûlyâdur şeb-i gamda hemân eglencesi

3 ‘Ârızuñ ‘aksine cây olursa cân u dil ne tañ
Çünki alçak yir olur âb-ı revân eglencesi

4 Sünbülüñveş bî-karâr oldum gözümde kıl kadar
Ey göñül âşüftesi âşüfte cân eglencesi

5 Fürkate tâkat getürmezdi Zülâlî her nefes
Olmasa kaddüñ hayâli her zamân eglencesi

4951 Nazîre-i ‘Atâ

1 Ey temâşâ-yı ruhuñ âvâre cân eglencesi
V’ey hayâlüñ dîde-i gevher-feşân eglencesi

2 ‘Aks-i hâlüñ dîdede şol hˇâce-i Hindû durur
Kim aña dür dizmek olmışdur dükân eglencesi

3 ‘Âleme virmez senüñ murg-ı hayâlüñ tıfl-ı dil
N’eylesün nâ-rüstenüñ oldur hemân eglencesi

4 Gül-bün-i bâg-ı melâhatsin sen ey serv-i revân
Bâgbân-ı cânuñ oldur her zamân eglencesi

5 Hasretinden kirpügüñ okıyla kaşuñ yayınuñ
Oldı ben âvârenüñ tîr ü kemân eglencesi

6 Bülbül-i câna cihân bâgı kafesdür sensüzin
Gülsüz olmaz ‘andelîbüñ gülsitân eglencesi

7 Cennet içre dil-berüñ dîdârı olmazsa ‘Atâ
Câna bir bâzîçedür hûr-ı cinân eglencesi

4952 Nazîre-i Lâmi’î

1 Dürc-i la’lüñ fikridür her lahza cân eglencesi

Dür dişüñdür dîde-i gevher-feşân eglencesi

2 Dem-be-dem zülfüñ ucından hâmeveş kan aglaram
Ehl-i sevdânuñ olur âb-ı revân eglencesi

3 Nâle kılsam gül-ruhuñ yâdına tañ mı ney gibi
Bülbülüñ her dem olur âh u figân eglencesi

4 N'iderem tîr ü kemânı olmasaydı göñlümüñ
Ol hayâl-i ebru vü müjgân her ân eglencesi

5 Ne dilüm murgına meyl eyler ne eşküm kûyına
Yâ Rab ol tıfluñ neyiki her zamân eglencesi

6 Düşeli müşkîn saçuñ sevdâsına ey sîm-ten
Ben garîbüñ oldı eş'âr u terân eglencesi

7 Lâmi'î'nüñ bu belâ dârında çoklar sevdügüm
Hak bilür vasluñ hayâlidür hemân eglencesi

4953 Nazîre-i Ünsî

1 Gitmege 'azm itme gel âşüfte cân eglencesi
Bu şikeste göñlümüñ sensin hemân eglencesi

2 Dûstum hecrüñe kılmazdı tahammül bu göñül
Olmasa vasluñ hayâli her zamân eglencesi

3 Tîg-ı gamzeñ cân u dilde mesken eylerse n'ola
Çünki alçak yir olur âb-ı revân eglencesi

4 Gülşen-i kûyuñdan ayrılmaz göñül ey gül-'izâr
Bülbülüñ olur gül ile dâstân eglencesi

5 Ünsi'yi men' eyleme zâhid şarâb-ı nâbdan
Kim olur rindüñ şarâb-ı ergavân eglencesi

4954 Nazîre-i Ferîdî

1 Mihrüñ ey mâh-ı felek devr-i zamân eglencesi
Hulkuñ ey hüsn-i melek halk-ı cihân eglencesi

2 Sidre boyuñdur murâd-ı müntehâm ey serv-kad
Çöpçe gelmez gözüme dâr-ı cinân eglencesi

3 Gül yüzüñsüz kılmaz ârâm ey dil-ârâmum göñül
Bülbülüñ zîrâ kim olur gülsitân eglencesi

4 Zînet ü fer vireli hüsnüñ bahârı ‘âleme
Bûstân-ı âstânuñ dûstân eglencesi

5 Hâr-ı hecrüñde Ferîdî iñlese ey dil ne tañ
Kim olur ‘âşıklaruñ âh u figân eglencesi

4955 Nazîre-i Remzî

1 Olmasaydı göñlümüñ bir mihrbân eglencesi
Olmaz idi cismümüñ ‘âlemde cân eglencesi

2 Rûz-ı hicrânuñda ölmek hoş gelür ‘ömrüm baña
Rûzedâruñ h˘âb olur çün kim hemân eglencesi

3 Mest-i câm-ı bezm-i nâz ol yüri kurbân oldugum
Çün müdâmî câm olur tâze cevân eglencesi

4 Varlıgını ‘âlemüñ kimse_almaz oldı ‘aynına
Sen olaldan hüsn ile halk-ı cihân eglencesi

5 Sâkiyâ meclisde Remzî içdügini itme ‘ayb
Ol idi ol bî-nevânuñ bir zamân eglencesi

6 Gayrıdan tercîh idersem şi’rümi ‘ayb itmeñüz
Çün bilürsüz şâ’irüñ olur yalan eglencesi

4956 Nazîre-i Sadrî

1 Göñlümüñ kaşuñ gözüñdür her zamân eglencesi
Kim olur tıfl olanuñ tîr ü kemân eglencesi

2 Kûyuña varup karâr itmez cemâlüñsüz göñül
Şol ki dîdâr isteye olmaz cinân eglencesi

3 Ko günüm geçsün benüm fikr-i visâl ü hecr ile
Çün kim olur hˇâcenüñ sürer ziyân eglencesi

4 Cân u dil kebkine sal başdan saçuñ şeh-bâzını
Çün şikâr itmek olur şâh-ı cihân eglencesi

5 Dil diler cânı çıkınca saçlaruñ ahbârını
Uyhu vakti halkuñ olur dâstân eglencesi

6 N'ola dil eglencesi olsa o göz ü kaş ile
Ya çeküp ok atanuñ olur nişân eglencesi

7 Şol kimesne kim senüñ bir kerre dîdâruñ görür
Ölmez ey ârâm-ı cân iki cihân eglencesi

8 Sadri'ye uyup üleşdi komaz agzından rakîb
Çâre ne kelbüñ olurmış üstühˇân eglencesi

4957 Nazîre-i Kurbî

1 Şevk-i ruhsâruñdur ey meh tende cân eglencesi
Şem' olur pervânenüñ lâ-büd hemân eglencesi

2 Gelmeyince gamzeñüñ peykânı eglenmez göñül
Hastenüñ olsa 'aceb mi hem-zebân eglencesi

3 Yoluña göñlüm budur galtân olup hâk oldugı
Çün miyân-ı râh olur tıfluñ hemân eglencesi

4 Câm-ı la'lüñ ârzû idenlerüñ olur müdâm
Âstân-ı dergeh-i pîr-i mugân eglencesi

5 Kalbe müjgânuñ hayâlin rahm idüp gönder ki_olur
Bende-i şâh olanuñ seyf ü sinân eglencesi

Kurbiyâ bir dem halâs olmazdı gamdan dünyede
Göñlümüñ olmasa ol şûh-ı cihân eglencesi

4958 Nazîre-i Muhyid-dîn Çelebi

1 ‘Âşıkuñ ma’şûkı kûyıdur hemân eglencesi
Bülbülüñ olur cihânda gülsitân eglencesi

2 Diñle şâhum bendeñi şekker lebüñ vasf ideyin
Şâhuñ olur tûti-i şîrîn-zebân eglencesi

3 Saga sola kara zülfüñ agını salup şehâ
Sayd-ı cân it sayd olur âh-ı cihân eglencesi

4 Râhat olmaz itmese hûnî gözüñ her demde kan
Kim harâmînüñ olur her lahza kan eglencesi

5 ‘Âlemi tolandı göñlüm kıldı zülfüñde karâr
Kim olur âvâre murguñ âşiyân eglencesi

6 Eglenür göñlüm kimerde çeşmesiyle çeşmümüñ
Hastenüñ gâhî olur âb-ı revân eglencesi

7 Eglenürdi cân ile ten dahı cân cânân ile
Gitdi cânân kalmadı ne ten ne cân eglencesi

8 Eglenür bülbül gül ile şem’ ile pervâneler
Muhyi’nüñ sensin cihân içre hemân eglencesi

4959 Nazîre-i Vechî

1 Ey göñül ârâmı rûh-ı revân eglencesi
Ârzû-yı leblerüñdür şimdi cân eglencesi

2 Şehr-i hüsnüñ tolanup zülfüñde eyler nâleler
Giceler feryâd olur çün pâsbân eglencesi

3 Bâg-ı hüsnüñde kadüñle haddüñe meyl eylesem

N’ola kim serv ü gül olur bâgbân eglencesi

4 Gözlerüñ âdemler öldürse ta’accüb itme kim
Merdüm-i hûn-rîzüñ olur çünki kan eglencesi

5 Mutribâ nakşı cemâlüñ seyri egler göñlümüz
‘Âşıkuñ olur nigâr-ı dil-sitân eglencesi

6 ‘Âlemüñ sûd u ziyânın her ki almaz ‘aynına
Olmaz ey hâce anuñ mülk-i cihân eglencesi

7 Vechi’nüñ böyle şarâb u şâhide meyl itdügi
Gâlibâ Dîvân-ı Hâfız’dur hemân eglencesi

4960 Nazîre-i Hasbî

1 Derd-i ‘ışkuñdur şehâ kevn ü mekân eglencesi
Mihr-i ruhsâruñ durur devr-i zamân eglencesi

2 Sensin ol cânâne kim dünyâ vü ‘ukbâda senüñ
Vuslatuñdur dûstum pîr ü cevân eglencesi

3 Ruhlaruñ vasfında cânâ dem-be-dem kan aglaram
Ey göñül diñlencesi ey haste cân eglencesi

4 Yâ kaşuñla gamzeñe göñlüm n’ola meyl eylese
Tıfluñ olur lâ-cerem tîr ü kemân eglencesi

5 Leblerüñ şevki ile cânâ ‘aceb midür müdâm
Olsa Hasbî’nüñ şarb-ı ergavân eglencesi

4961 Nazîre-i Mü’min

1 N’ola ger rûy-ı dil-ârâm olsa cân eglencesi
‘Andelîbüñ çihre-i güldür hemân eglencesi

2 Hecr-i la’lüñde bu dem cân tasasıdur hâsılum
Bûseñi gerçi umardum ola cân eglencesi

3 La’lüñi medh eylesem göñlüm tesellîler bulur
Tatlu sözdür şâ’ire zîrâ zebân eglencesi

4 Bâgda hâlî oturma bâde nûş it yâr ile
Çün mey ü mahbûb olur ehl-i cinân eglencesi

5 Kûyuñı tolanmadan ben ‘âşıkuñ men’ itme kim
Seyr-i gülşendür hemîşe bâgbân eglencesi

6 Zehr dirken bâdeye şevk-i lebüñle sâkiyâ
Göñlümüñ oldı şarâb-ı ergavân eglencesi

7 Gerçi pürdür sûret-i zîbâ ile rûy-ı zemîn
Mü’min’üñ nakş-ı ruhuñdur her zamân eglencesi

4962 Li-mürettibihi

1 Ârzû-yı la’lüñ olsa n’ola cân eglencesi
Fikr-ı sıhhatdür çü bîmâruñ hemân eglencesi

2 La’lüñe fi’l-cümle mânend olmasaydı dil-berüñ
‘Âşıkuñ cisminde hîç olmazdı cân eglencesi

3 Kanda olsa la’l-i nâbuñ zikr ider dil dem-be-dem
Kand olur pes tûti-i şîrîæ-zebân eglencesi

4 La’lüñe meyl itse n’ola sâkin-i kûyuñ ki_olur
Kevser ey hûrî-likâ ehl-i cinân eglencesi

5 Ehl-i kûyuñ göñlini la’lüñle eglerse n’ola
Gonçedür ey serv-i gül-ruh bâgbân eglencesi

4963 Nazîre-i Refîkî

1 N’ola kûyuñ olsa her dem haste cân eglencesi
Bülbülüñ olur çü sahn-ı gülsitân eglencesi

2 Giceler kûyuñda sînem ggdügüm ey meh bu kim
Tabl âvâzıdur ekser pâsbân eglencesi

3 Hûblar görmekde kâni’ ol figân u nâleme
Çün nidâ-yı nâydur ey dil şubân eglencesi

4 Tâcir-i eşküm n’ola menzilgeh itse çeşmümi
Dâyimâ çün çeşmelerdür kârbân eglencesi

5 Ey Refîkî avunur dil gamze vü ebrûsıla
Tıfl gibi kim olur tîr ü kemân eglencesi

4964 Li-mürettibihi
Olsa dîdâruñla kûyuñ n’ola cân eglencesi
Bülbülüñ olur gül ile gülsitân eglencesi

Seyr-i zülf ü mihr-i haddüñ egler ehl-i kûyuñı
Sünbül ü serv ü gül olur bâgbân eglencesi

Oldurur sâhib-nazar ‘âlemde hem ehl-i mezâk
Kim mey ü mahbûb ola anuñ hemân eglencesi

N’ola memdûh olsa her yirde şarâb ile kebâb
Yimek içmekdür hemân halk-ı cihân eglencesi

‘Âşık ola cân ile dilden şu kim bir dil-bere
Vuslat u hicrândur anuñ her zamân eglencesi

Hak bu kim cân lezzetin bulur cihân irçe şu kim
Kanda olsa ola bir şîrîn-zebân eglencesi

Her dem ey cân-ı cihân lahza ey maksûd-ı cân
Yâr-ı la’lüñdür senüñ Nazmî’ye cân eglencesi

Nev’-i dîger

4965 Ez-ân-ı Necâtî
1 Ey göñül genc-i gama vîrân olayduñ ola mı

Bir gözi hûn-rîz elinden kan olayduñ ola mı

2 Pîr oldukça harîs olduñ güzeller ‘ışkına
Vardugınca ey göñül oglan olayduñ ola mı

3 Didüm ey şeh işigüñde kullıga eyle kabûl
Güldi didi ey gedâ sultân olayduñ ola mı

4 Sîne tennûrında ey hûn-ı ciger cûş eyleyüp
Dîdeden olduñ revân ‘ummân olayduñ ola mı

5 ‘Ömr-i sermed ister iseñ ey Necâtî dil-berüñ
İşiginde bir gice mihmân olayduñ ola mı

4966 Nazîre-i Tâli’î
1 Gül yüzin gördüñ göñül handân olayduñ ola mı
Aglama şimden girü şâdân olayduñ ola mı

2 Hırsuñ artar pîr olduguñca meh-peykerlere
Ey göñül günden güne oglan olayduñ ola mı

3 Başdan aşduñ ey gözüm yaşı saña yüz vireli
Yohsa iki çeşmeden ‘ummân olayduñ ola mı

4 Âteş-i ‘ışk ile biryânuma dil oldı kebâb
Sen de bir yaña ciger biryân olayduñ ola mı

5 Tâli’î irdi kemâle lutf-ı eş’âruñ senüñ
Şimdiden girü hemân Selmân olayduñ ola mı

4967 Nazîre-i Lâmi’î
1 Sa’y it ey cân küşte-i cânân olayduñ ola mı
Ol kemân ebrûlara kurbân olayduñ ola mı

2 Meyl idüp bir meh-likânuñ âteş-i ruhsârına
Varduguñca ey göñül oglan olayduñ ola mı

3 Gark iken dil zevrakı gam bahrine ey hatt-ı yâr
Hızr irişdüñ cânuma dermân olayduñ ola mı

4 İrmedin seyl-i fenâ bu göz yaşından dem-be-dem
Ey göñül ma'mûresi vîrân olayduñ ola mı

5 Lâmi'î'den yârın ayırmak dilersin ey rakîb
Kasd-ı îmân eyleyüp şeytân olayduñ ola mı

4968 Nazîre-i Şemsî

1 Taht-ı dilde dil-berâ sultân olayduñ ola mı
Külbe-i Ahzân'uma mihmân olayduñ ola mı

2 Gördügüñ nakş-ı nigâra aldanursın ey göñül
Dem-be-dem pîr oldugınca_oglan olayduñ ola mı

3 Gamzeler tîrine ey cânum sipersin dâyimâ
Her kemân ebrûya sen kurban olayduñ ola mı

4 Cevri yâruñ başdan aşdı agladukça ey gözüm
'Âlemi gark itmege 'ummân olayduñ ola mı

5 Sâkin olmaz göz yaşı yanduk hevâ-yı 'ışk ile
Şemsiyâ hâk-i reh-i cânân olayduñ ola mı

4969 Nazîre-i Hadîdî

1 Ey göñül hâk-i reh-i cânân olayduñ ola mı
Ya'ni tâc-ı devlet-i şâhân olayduñ ola mı

2 Baş koşup bâzîçe eylersin dilâ her tıfl ile
Sakaluñ agardugınca_oglan olayduñ ola mı

3 Ey mürâyî rindi sen mahbûb u meyden men' idüp
Bulduguñ yoldan çıkar şeytân olayduñ ola mı

3 Tîr-i gamzeñ gezle gözle düşmenüñ iki gözüm
'Âleme Rüstem gibi destân olayduñ ola mı

4 Şi’r-i şîrînüñle sen meşhûr-ı ‘âlemsin bugün
Ey Hadîdî Rûm’da Selmân olayduñ ola mı

4970 Nazîre-i Tarîkî

1 Dem-be-dem ey eşk-i çeşmüm kan olayduñ ola mı
Tuna gibi cûy-ı bî-pâyân olayduñ ola mı

2 Destüñe müjgândan ey çeşmüm ‘asâ alup yine
Su başıken ol şehe derbân olayduñ ola mı

3 Mihr ü mâha dest urursın her dem ey zülf-i nigâr
Âsmânuñ tûbına çevgân olayduñ ola mı

4 Meh gibi dil-ber yanuñdan gitmez ey pîr-i felek
Sen de gün günden beter oglan olayduñ ola mı

5 Kevkeb-i bahtum gibi hâl-i siyâhuñ dil-berâ
Benden ayırduñ meh-i tâbân olayduñ ola mı

6 Gücümüz yitmez saña vasluñ bahâludur katı
Tîz gelüp bâri hatuñ erzân olayduñ ola mı

7 Yâr olam dirsin Tarîkî itleriyle ol şehüñ
Ululara ey gedâ akrân olayduñ ola mı

4971 Li-mürettibihi

1 Gel göñül var bende-i cânân olayduñ ola mı
Bir gedâ iken varup sultân olayduñ ola mı

2 Her perî her gâh idinürse yiridür câygâh
Şöyle ey dil dâyimâ vîrân olayduñ ola mı

3 Ka’be-i kûyında ey dil ‘îd-ı vaslı şevkine
Yâ kaşına dil-berüñ kurbân olayduñ ola mı

4 ‘Işka uydıysa ne var dil tıflı ta’n itmek neden

Sen de ey pîr-i hıred oglan olayduñ ola mı

5 Cânuña sâfî safâlar virmek içün Nazmiyâ
Hem-dem-i la'l-i leb-i cânân olayduñ ola mı

Nev'-i dîger

4972 Ez-ân-ı Kemâl Paşa-zâde

1 Gel göñül bâgına gir serv-i hırâmân ol yüri
Gül gibi hüsnüñ bahârı irdi handân ol yüri

2 Zerre gibi bizi mahv itsün cemâlüñ pertevi
Burc-ı hüsn üstinde sen gün gibi tâbân ol yüri

3 Gül gibi mâyil olup her hâra virme dâmenüñ
Serv gibi ser-keş ol tek pâk-dâmân ol yüri

4 Hem-dem idinsün seni ey mutrib ol şîrîn-dehen
Derd ile bagruñ delüp ney gibi nâlân ol yüri

5 Sebzezâr-ı 'ışkı dil bâgında ser-sebz itmege
Ebr-i zülf şevkine ey dîde handân ol yüri

6 Sâye salsun dir iseñ ol hurşîd-i tâbân üstüñe
İşiginde yüz sürüp hâk ile yeksân ol yüri

4973 Nazîre-i Sücûdî

1 Husrevâ iklîm-i hüsne halk ile han ol yüri
Pâdşehsin sen begüm 'âlemde sultân ol yüri

2 Bûstân-ı nâzdan ey dil-ber-i bâg-ı cemâl
Bir nihâl-i tâzesin serv-i hırâmân ol yüri

3 Hâr-ı gamda derd ile ben bülbülüñ kan aglasun
Gülşen-i şâdîde sen gül gibi handân ol yüri

4 Kadrini çün bilmedüñ ‘uşşâkuñ ey Yûsuf-cemâl
Müstedâm ol ‘izz ile var Mısr’a sultân ol yüri

5 Eylemezseñ rahm idüp ben zerreye ‘arz-ı cemâl
Gün gibi ey meh-likâ meşhûr-ı devrân ol yüri

6 Kâmetüñ çeng oldı vü kânûn-ı ‘ışkı bilmedüñ
Bezm-i gamda ey göñül ney gibi nâlân ol yüri

7 Âstânında felek güldürmedi bir gün seni
Ey Sücûdî ol mehüñ devrinde giryân ol yüri

4974 Nazîre-i Kıvâmî
Ey Kıvâmî hecr ile bagruñ delindi çâre ne
Ney gibi şimden girü var imdi nâlân ol yüri

4975 Nazîre-i Remzî
1 Nâz ile reftâra gel serv-i hırâmân ol yüri
Dâmenüñden gül gibi tur ‘anber-efşân ol yüri

2 Ben hezâr efgân idüp bülbül gibi zâr olayın
Şâh-ı gül gibi salın sen şâd u handân ol yüri

3 Lutf ile olup süvâr-ı rahş-ı gerdûn-ı cemâl
Seyr-i meydân-ı cihân it mihr-i rahşân ol yüri

4 Encüm-i seyyâreye dönsün cihân meh-rûları
Hüsn ile sen şehr içinde mâh-ı tâbân ol yüri

5 Fürkatüñden dil helâk olmışdur ey cân pâresi
Cismine ol mürde-i pijmürdenüñ cân ol yüri

6 Ey meh-i Yûsuf-cemâlüñ şehrin ey Ya’kûb-ı dil
Çün kılursın ârzû var Mısr’a sultân ol yüri

7 Ola kim Remzî nasîb ola saña dîdâr-ı dûst
Cüst u cû kıl su gibi tur zâr u giryân ol yüri

4976 Nazîre-i Şu'ûrî

1 Ey gözüm ebr-i bahârî gibi giryân ol yüri
V'ey göñül dâg-ı cefâdan lâleveş kan ol yüri

2 Saña kim dirdi göñül çâh-ı zenahdânın gözet
Yiridür şimden girü var bend-i zindân ol yüri

3 Başka sancak çek begüm saña kul olsun her güzel
Mülk-i hüsn içre ser-â-ser şâh-ı hûbân ol yüri

4 Ey Şu'ûrî yüz sürem dirseñ o servüñ pâyine
Sâyeveş yanınca her geh hâke yeksân ol yüri

5 Nice bir her gördügüñ şâha kul olursın göñül
Var birez şimden girü başuña sultân ol yüri

4977 Nazîre-i Harîmî

1 'Işka uyduñ ey göñül ney gibi nâlân ol yüri
Zülf-i dil-ber gibi var hâl-i perîşân ol yüri

2 Pâdşehlik bu durur ey dil ölince dil-berüñ
İtleriyle her gice kûyında mihmân ol yüri

3 Lutf kıl ey müdde'î tek dâmen-i dildârı ko
Bu bütün dünyâ saña var Mısr'a sultân ol yüri

4 Bahr-i 'ışka fülk-i ten gark olısardur 'âkıbet
'Âlemi tûfân idüp ey eşk bârân ol yüri

5 Gerçi kim olmış durur her şey'de izhâr-ı kemâl
Ey Harîmî sen bugün şi'rüñle Selmân ol yüri

4978 Nazîre-i Refîkî

1 'Işkveş ey dil hemîşe zâr u giryân ol yüri
Bezm-i gamda her nefes ney gibi nâlân ol yüri

2 Gam degül bülbül gibi ‘uşşâkuñ aglarsa hezâr
Tek cihân bâgında sen gül gibi handân ol yüri

3 Zerreveş şevküñle çerh ursun turup ‘âşıklaruñ
Sen sipihr-i hüsnde hurşîd-i tâbân ol yüri

4 Çünki hâtem sendedür devrân hevâdâruñ olup
Sen hemân her kişvere hanum Süleymân ol yüri

5 Egme baş agyâra it ‘uşşâka istignâ_’arzuñı
Tek cihân bâgında sen serv-i hırâmân ol yüri

6 Çün ‘azîz-i Mısr-ı hüsn olduñ hemân şimden girü
Var Yûsuf gibi ol illerde sultân ol yüri

7 Olma her hâruñ Refîki gül yüzine ‘âlemüñ
Gonçeler gibi açıl tek pâk-dâmân ol yüri

4979 Nazîre-i Muhibbî

1 Ey göñül çün ‘ışka uyduñ zâr u giryân ol yüri
Giceler tâ subha dek ney gibi nâlân ol yüri

2 Çünki dolaşduñ ser-i zülfine yâruñ bimedüñ
Kâkül-i dil-ber gibi ey dil perîşân ol yüri

3 Hüsn ilinüñ şâhısın evc-i felekdür menzilüñ
Gün gibi meşhûrsın ‘âlemde sultân ol yüri

4 Gülşen-i hüsnüñde ko bülbülleyin efgân idem
Serv gibi sen salın gül gibi handân ol yüri

5 Leyli zülfine nigâruñ tolaşup Mecnûn gibi
‘Işk câmın nûş idüp ser-mest ü hayrân ol yüri

6 Ey Muhibbî ol lebi şîrîne çün irmez elüñ
Sen de Ferhâd ol bu gam kûhında kurbân ol yüri

4980 Li-mürettibihi

1 Hüsn ile ey mihr-i tal’at mâh-ı Ken’ân ol yüri
Var melâhat Mısr’ına ‘âlemde sultân ol yüri

2 La’l-i sıhhat-bahşuñ ile ey tabîb-i cân u dil
Haste-diller derdine lutf ile dermân ol yüri

3 Göz göre meh-rûm helâki kasdına ‘âşıklaruñ
Ey cefâ-hû çeşm ü gamzeñ birle fettân ol yüri

4 Yüriyüp geldüñ leb-i la’line cânânuñ revân
Sen de ey hat bir yañadan âfet-i cân ol yüri

5 Bâde-i ‘ışk ile esrâr-ı mahabbet şevkine
Turma Nazmî ‘âlem ile mest ü hayrân ol yüri

4981 Li-mürettibihi

1 Neng ü nâmı ko gedâ-yı kûy-ı cânân ol yüri
Var göñül öz başuña ‘âlemde sultân ol yüri

2 Hem-dem ol serv-i revânuñ pâyine yüz sürmege
Su gibi her sû göñül hâk ile yeksân ol yüri

3 Kûy-ı cânâna revân oldukça cân göñlüm gibi
Sen de ey eşk-i revânum turma galtân ol yüri

4 Añladuñ keyfiyyet-i esrâr-ı ‘ışkı çün göñül
Anuñ efkârına düş her gâh hayrân ol yüri

5 Terk-i ser kıl cân ile yolında ol şîrîn-lebüñ
Nazmiyâ Ferhâdveş ‘ışk ile destân ol yüri

Nev’-i dîger

4982 Ez-ân-ı Kâdirî

1 Bâgbân beñzer kad ü ruhsâruñı yâd eyledi

Vaz geldi bâgdan servini âzâd eyledi

2 Hasretüñden her gice kan oldı bagrı gonçenüñ
Gül diken yasdandı bülbül âh u feryâd eyledi

3 Öldürem yarın dimiş dil nice feryâd itmesün
Kim yine ol ‘ahde turmaz yârını yâd eyledi

4 Ol gözüm nûrı ırakdan âşinâlık gösterüp
Gül gibi geldi bu gam-gîn göñlümi şâd eyledi

5 Bend idüp zencîr-i zülfin Kâdirî’nüñ boynına
Âh kim ol gonçe-i hûn-rîzi cellâd eyledi

4983 Nazîre-i Kemâl Paşa-zâde
1 Bir kadehle bizi sâkî gamdan âzâd eyledi
Şâd olsun göñli anuñ gönlümüz şâd eyledi

2 Bende idi bunca yıllar kaddine serv-i revân
Togrulıkda kullıg itdügiçün âzâd eyledi

3 Husrev-i hûbân iden sen dil-ber-i şîrîn-lebi
Bî-sütûn-ı ‘ışk içinde bini Ferhâd eyledi

4 Od ile korkutma vâ’iz bizi kim la’l-i nigâr
Cânumuz bizüm oda yanmaga mu’tâd eyledi

5 Nas getürdi hüsnüñüñ da’vâsın isbât itmege
Ol ki yâruñ kaşını nûn u gözin sâd eyledi

6 Aldayup aldı dehânı yok bahâya cânumı
Sorana bir bûseye aldum diyü ad eyledi

7 İster iseñ mülk-i hüsn âbâd ola dâd eyle kim
Pâdşehler dâd ile mülkini âbâd eyledi

4984 Nazîre-i İshâk Çelebi

1 Yine ölmiş ‘âşıkın ol seng-dil yâd eyledi
Hayra girdi kabrini mermerle bünyâd eyledi

2 Hîç göñlümde visâlüñ ârzûsı kalmadı
Hamdü li’llah ‘ışk göñlüm hecre mu’tâd eyledi

3 Husrevâ illerde söylenmezdi Şîrîn’üñ adı
Hüsnin anuñ şöhre-i âfâk Ferhâd eyledi

4 Yâr imiş kûyuñ iti bildüm baña kim bu gice
Gitmege ‘azm eyledüm ardumca feryâd eyledi

5 Yâd idüp İshâk’ı ol şeh yine gönderdi selâm
Bir söz ile bende itdi gamdam âzâd eyledi

4985 Nazîre-i Âhî

1 Taglar çün nâlemi işitdi feryâd eyledi
Didiler kim dehr bir Ferhâd bünyâd eyledi

2 Bir perî-tasvîrdür dîvâne-nakş iden beni
Baña nakşı ol melek yüzlü perî-zâd eyledi

3 Çâh-ı gam mahbûsıyam ol şeh halâs idüp beni
Bir levendi san bugün zindândan âzâd eyledi

4 Göñlümi yıkduñ benüm yapsañ n’ola kim bir zamân
Yıkdı bir şeh Ka’beyi tekrâr bünyâd eyledi

5 Adına düşmezdi gerçi kaddümüz dâl eylemek
Ol elif-kâmet bugün Âhî ‘aceb ad eyledi

4986 Ve lehu

1 Sînem içre ‘ışk bir gam-hâne bünyâd eyledi
Seng-i mihnetle der ü dîvârın âbâd eyledi

2 ‘Işkdur dürlü libâs ile tecellî eyleyen
Gâh özin Şîrîn kıldı gâh Ferhâd eyledi

3 Mest-i bî-hûş oldı sanmañ câm-ı sahbâdan beni
Kim benüm bî-hodlıgumı bir perî-zâd eyledi

4 Kodı derd ehline bir şîrîn hikâyet yâdgâr
Kûh-ken gitdi velî ‘âlemde bir ad eyledi

5 Hamdü li’llah gussa ile kalbümüz mahzûn iken
Bir kadeh bâdeyle sâkî gamdan âzâd eyledi

4987 Nazîre-i Me’âlî

1 Hâlümi ‘ışkuñla bülbül gördi feryâd eyledi
Kendü cânına gülüñ itdüklerin yâd eyledi

2 Eyle beñzer kim göñül şehrini mi’mâr-ı ezel
Mihnet ü derd ü sitem taşıyla bünyâd eyledi

3 Şol elif kaddiyle zülfi dâlını ol dil-rübâ
‘Arz ider ‘uşşâka ‘âlemde eyü ad eyledi

4 ‘Işk râhı iledür matlûbına şol merdi kim
Sabrı bu yolda silâh u mihneti zâd eyledi

5 Hecr ile vîrân idi göñli Me’âlî’nüñ velî
Virdi zülfüñden haber bâd anı âbâd eyledi

4988 Nazîre-i Sultân Süleymân

1 Yâr çünki bu yıkılmış göñlümü yâd eyledi
Kıble hakkı dûstlar san Ka’be bünyâd eyledi

2 Göreli Leylâ saçın düşdüm belâ sahrâsına
Ol lebi Şîrîn beni ‘âlemde Ferhâd eyledi

3 Gülsitân-ı dehr içinde gördi gül bî-hâr yok
‘Andelîb-i dil anuñçün âh u feryâd eyledi

4 Kimdür ol bu çerh elinden yudmaya kan tâs tâs

Kim durur anı felek bu gamdan âzâd eyledi

5 Ârzû-yı vasl kılmazsa Muhibbî tañ degül
‘Işk anı rûz-ı ezelden hecre mu’tâd eyledi

4989 Nazîre-i Sürûrî-i Müderris
1 Ol tabîb-i cân u dil bu hastesin yâd eyledi
Hâtırum sormaga gönderdi gamın şâd eyledi

2 Rahmet üstâdına olsun ol cefâ-hû yârumuñ
Kim beni cevr ü cefâ çekmekde üstâd eyledi

3 Kullugın arturdı ol şâhuñ yolında husrevâ
Gerçi her demde anı ol servüm âzâd eyledi

4 Ol perî cinn-i gama yir itdi vîrân göñlümi
Bu harâbe olmışı lutf ile âbâd eyledi

5 Ey Sürûrî tâli’-i bedden şikâyet eyleme
Her ne kıldıysa saña ol çeşm-i cellâd eyledi

4990 Nazîre-i Subhî-i Kâdî
1 Kûhda nâlem görüp Ferhâd feryâd eyledi
İñledi taglar ezelki hâlini yâd eyledi

2 Nâlişüm ‘aksi degül sûz-ı dilümden kûhda
Yandı bagrı nâlümüñ nâlemde feryâd eyledi

3 Gördi bu hâkî kafesde sûz ile nâlişlerin
‘Andelîb-i cânumı ol serv âzâd eyledi

4 Yanmayınca şem’e ben pervâneveş diñlenmezem
Odlara yanmagı şeyhümdür ol irşâd eyledi

5 Yakdı cânın Subhi bir Leylâ-cemâlüñ ‘ışkına
Uyarup Mecnûn çerâgın rûhını şâd eyledi

4991 Li-mürettibihi

1 Baña hecrinde gamın kim ol perî zâd eyledi
‘Işk ile şeydâ beni âh ol perî-zâd eyledi

2 Tâli’üm sûd oldı yine mihr yüzin gösterüp
Göñlüm ol hurşîd-ruhsârum ferahşâd eyledi

3 Hüsn ilinden geldi ayagı tozıyla hatt-ı yâr
Ehl-i ‘ışka bir mahabbet-nâme îrâd eyledi

4 ‘Işk ile Ferhâdveş feryâduma dem-sâz olup
Taglar feryâd-ı Ferhâd’ı yine yâd eyledi

5 Cânum acıtmışdı gam ol Husrev-i hüsnüñ yine
Nazmiyâ Nûşîn-revân-ı la’li hoş dâd eyledi

4992 Li-mürettibihi

1 Yine meclisde beni ol la’l-leb yâd eyledi
Câm-ı cân-bahş ile gam-gîn göñlümi şâd eyledi

2 Ol yüzi hurşîd ‘arz-ı mihr idüp ben zerreye
Bu dil-i gam-gîni lutfından ferahşâd eyledi

3 Göñlümi Leylâ saçı sevdâsı Mecnûn eyleyüp
Ol lebi Şîrîn beni ‘ışk ile Ferhâd eyledi

4 Fenn ile nas viren ey dil kaşı gözidür velî
Yâr igmâz itdi kadd ü zülfini ad eyledi

5 Dil fezâsın câygâh idindi çün sultân-ı ‘ışk
Hak budur kim ol harâb-âbâdı âbâd eyledi

6 Su yirine harcanup ehl-i hevâ-yı rûzgâr
Ancanuñ hâkin dilâ bu yolda berbâd eyledi

7 Câm-ı la’l-i cân-fezâ ile bu Nazmî bendenüñ
Ol güzeller şâhı göñlin gamdan âzâd eyledi

Nev'-i dîger

4993 Ez-ân-ı 'Atâyî

1 Şöyle kim mecrûh idüpdür tîr-i gamzeñ hâ beni
Görmezem beñzer dahı sıhhat yüzini vâ beni

2 Fitne ile kaddümi döndürdi dâla râ kaşuñ
Bir belâya ugradur peyveste bu kej-râ beni

3 Ol kim agzı gibi vuslatdan degül peydâ nişân
Bir gün eyler teng göñlüm gibi nâ-peydâ beni

4 Hâk-i pâyin ârzû kıldum añup Kevser lebin
Eyle beñzer kim çekiser anda hâk ü mâ beni

5 Dûst dimiş kim 'Atâyî baña cânuñ kıl nisâr
Çünki cân olmaz iki anı kabûl it yâ beni

4994 Nazîre-i Safî

1 Ey büt-i âzer niçün âzârlarsın hâ beni
Vâ beni ol çeşm-i pür-hışmuñ elinden vâ beni

2 Subh gibi mihrüñi sînemde saklardum velî
Âhum ile kanlu yaşumdur iden rüsvâ beni

3 Sevmişem bir hûbı kim serv ile hem-bâlâ durur
Bundan artuk ne belâya yilteye sevdâ beni

4 Dir imişsin kim gam-ı 'ışkumda dirlikdür harâm
Gel kerem kıl kimseyi öldürme sen illâ beni

5 Cânum uydı göñlüme göñlüm gözüme göz saña
Bahtumı gör kim kodı âhir ten ü tenhâ beni

6 Âteşîn sînem gubârın pâk idüp râh-ı hevâñ

Eyledi yaşum gibi uş bî-ser ü bî-pâ beni

7 Cân hoşdur didüm ol dil-ber katında didi kim
Hoş degüldür ey Safî yâ anı yâd it yâ beni

4995 Nazîre-i Hâkî

1 Bildi ki kurbânıyam kaşuñ kemânı tâ beni
Gözlemez gamzeñ hadeng atdukça illâ hâ beni

2 İşidüp şîrîn lebüñ vasfını Ferhâd olmışam
Husrevisin hûblaruñ rahm eylemezseñ vâ beni

3 Halka hâlüñ kıldugı zulmi sorarsañ ‘adl idüp
Haşre dek sorup halâs olmayasın tenhâ beni

4 Eksük olmaz çün rakîb ile kapuñda cengümüz
Saña tasdî’ olmasun yâ anı katl it yâ beni

5 Sundı sâkî baña şol câmı ki Cem müştâkıdur
Gâh ider şûrîde geh dîvâne geh rüsvâ beni

6 Şol kadar seyr itmişem ‘ışkuñ beyâbânında kim
Kendü öz hâki gibi bilür kamu sahrâ beni

7 Irmag itdi yaşını vaslı hevâsı Hâki’nüñ
İşiginden fürkati ırmag ideli tâ beni

4996 Nazîre-i Sultân Cem

1 Öldürürse hışm ile çeşmüñ demidür hâ beni
Gam degül ‘Îsâ demüñ eyler yine ihyâ beni

2 Bu revâ mıdur şehâ zülfüñ gibi pâ-mâl olam
Eyleye derd ü firâkuñ ‘âleme rüsvâ beni

3 Eşk-i çeşmüm fürkatüñle oldı bir deryâ-yı hûn
‘Âkıbet gark idiserdür bir gün ol deryâ beni

4 Ol kemân-keş kaşlaruñ atdukça gamzeñ okların
Kasd idüpdür cânuma beñzer ki gözler hâ beni

5 Gül yüzüñüñ ayrulıgı ey perî her rûz u şeb
Hasret ü derd ile eyler bülbül-i gûyâ beni

6 Çün rakîb-i rû-siyehle eksük olmaz cengümüz
Lutf idüp bi'llâh yâhod anı redd it yâ beni

7 Zülfüñüñ sevdâsına düşüp nigârâ uydı Cem
Korkaram başdan çıkarur bu kuru sevdâ beni

4997 Nazîre-i Ahmed Paşa

1 Ugradur bir gün belâya ol kad-i bâlâ beni
'Âkıbet eyler dehânı şevki nâ-peydâ beni

2 Gonçeler 'Îsâ demidür diyü çâk eyler kefen
Leblerüñ şevki kılaldan bülbül-i gûyâ beni

3 Ben dimezdüm mihrüñi 'âlemde izhâr eyleyem
Eşk-i çeşmümdür iden bu vech ile rüsvâ beni

4 Zülfüñüñ bendin n'ola boynuma meftûl eyleseñ
Kim hevâ-yı 'ışkda her gün tutar hummâ beni

5 Gerçi kim bizden nihân itdi cemâlin ol perî
Hamdü li'llah kim hayâli komadı tenhâ beni

6 Meh ruhından gayra nâ-geh eylesem meyl ü nigâh
Gözedür zer tîg ile mihr-i cihân-ârâ beni

7 Gamzeñüñ cellâdı kim kasd ide bir kan itmege
Biñ dil ü cân çagrışur her yañadan kim hâ beni

8 Toprag oldum işigüñde pây-bûsuñ çün
Bir gün idiser bülend ol himmet-i bâlâ beni

9 Yagsa şekker Ahmed'üñ dâyim dilinden tañ mı kim
Leblerüñ şevki kılur tûtî-i şekker-hâ beni

4998 Nazîre-i Necâtî

1 Dil-berâ sevdâ-yı zülfüñ eyledi şeydâ beni
Gözlerüm yaşı çeker zencîre ser-tâ-pâ beni

2 Görmez isem bir gice ey şem'-i cem'-ârâ seni
Hasret-âbâd-ı 'ademde subh-dem ara beni

3 Katı yanar yakılursın şem'den pervâne dil
Yakma bi'llah dûstum anı esirge yâ beni

4 Añduguñı ey cefâ-hû öldürürsin derd ile
Niceler bu derd ile ölmiş durur añma beni

5 Yolına öldüm bir avuç toprag atmaz üstüme
Dûstlar bu hasret ile aglasun dünyâ beni

6 Nitekim bârân olıcak zerreye kalmaz vücûd
Ey güneş eşküm dem-â-dem itdi nâ-peydâ beni

7 Biñ dil ile cân virürsin bir kılına zülfinüñ
Korkarın bir gün Necâtî ala bu sevdâ beni

4999 Nazîre-i Tâcî-zâde

1 Günde yüz kez görse bilmez ol büt-i ra'nâ beni
N'eylesün bir demde biñ şekle koyar sevdâ beni

2 Katre katre göz yaşıdur çihresinde jâleler
Aglar üstümde biten her nergis-i ra'nâ beni

3 Bir kara kul olmışamdur sen güzeller şâhına
Dûd-ı âh idüp siyâh ey dûst ser-tâ-pâ beni

4 Ögrene bârî hayâlüñden vefâ âyînini
Ki_ol olupdur gam güninde egleyen cânâ beni

5 ‘Akl u sabr u cân u dilden umdugum bu mıydı kim
Vâdi-i hasretde koyup gitdiler tenhâ beni

6 Nâz u istignâdan ayruk nesne mi görür gözüm
Öldürür nâz ile âh ol gözleri şehlâ beni

7 Taş atar tuş oldugı şeydâya cânân tıfldur
Ca’ferâ eyler bu sevdâ ‘âkıbet şeydâ beni

5000 Nazîre-i Şâhidî

1 Gamzeñüñ sihri kılaldan vâlih ü şeydâ beni
Âh kim sevdâ-yı zülfüñ eyledi rüsvâ beni

2 Düşdiler mihr-i cemâlüñe meger göñlüm gibi
Kim gidüp sabr ile ‘aklum kodılar tenhâ beni

3 Rây iderdüm râ kaşuñ mekrine düşmeyem diyü
Lîk ugratdı belâ târına bu kej-râ beni

4 Âb-ı çeşmüm ‘âleme destân olupdur ideli
Verd-i ruhsâruñ hayâli bülbül-i gûyâ beni

5 ‘Aklumı zülfüñ hevâsıyla perîşân eyleyüp
Hâl-i haddüñ gibi od içre kodı sevdâ beni

6 Zülf ü haddüñ hasretinden ney gibi her mâh u sâl
Âh u nâleyle geçer leyl ü nehârum vâ beni

7 Şevk ile ey Şâhidî cân virmeyen nâ-merd ola
Bir perî-ruh çün diye anı kabûl it yâ beni

5001 Nazîre-i Şâmî

1 Kıldı sünbül saçlaruñ âvâre vü şeydâ beni
Nergis-i ser-mestüñ itdi ‘âleme rüsvâ beni

2 Kara zülfüñle karâr u ‘akl u sabrum gitdi âh

Künc-i gamda koduñ ey genc-i revân tenhâ beni

3 Nergis-i şehlâya teşbîh itdügümçün çeşmini
Gözine göstermez ol şûh-ı cihân âslâ beni

4 Kim gelürse kapuma öldürürem dirmiş nigâr
Kimsene öldürmesün bu bâbda illâ beni

5 Zulm-i sevdâ-yı ser-i zülfüñle cân virsem şehâ
Zulmet-âbâd-ı ‘ademde isteyüp ara beni

6 Bûse virem diyü şekker ezdi la’li agzuma
Şâmiyâ bu ‘işve bir gün öldürür derdâ beni

5002 Nazîre-i Resmî

1 Kasd-ı katl itdükçe öldürmezsin illâ hâ beni
Vâ beni sen gamzesi hûn-rîz elinden vâ beni

2 Ârzû-yı hâk-i pâyüñdür sabâ gibi şehâ
Yildüren yollarda dâyim bî-ser ü bî-pâ beni

3 Zülfüñüñ bendindedür ger bende vü ger pâdşâh
Sanma bu sevdâda ser-gerdân olan tenhâ beni

4 Şem’-i hüsnüñ pertevi şevki durur pervâneveş
Yanduran ‘ışk âteşine böyle bî-pervâ beni

5 Şevk-i la’lüñ dilde cânum gibi saklardum dirîg
‘Âleme bu kanlu yaşum eyledi rüsvâ beni

6 Bu semen-bû sünbülüñ kıldı perîşân hâlümi
Eyledi bî-bâde mest ol gözleri şehlâ beni

7 Resmi-i dil-hasteyem kâr itdi derdüñ cânuma
Yâ devâ kıl vasl ile hecr ile öldür yâ beni

5003 Nazîre-i Revânî

1 Kimseler Mecnûn’dan fark idemez aslâ beni
Nakş-ı dîdâr eyledi şol sûret-i zîbâ beni

2 Bunca yıllık kim ciger gûşem durur âvâre dil
Uydı bir cânâneye âhir kodı tenhâ beni

3 Yâr işigin beklerem gayrı kapuyı bilmezem
Kendü gibi mi sanur mihr-i cihân-ârâ beni

4 Çeşm-i yârı sevdügümçün yolda ayagum öper
Gözine göstermez iken nergis-i şehlâ beni

5 Akçasuz pulsuz Revânî boynı baglu kulıyam
Hîç çeküp çevürmesün bu zülf-i ‘anber-sâ beni

5004 Nazîre-i Hadîdî
1 Yine şeydâ eyledi bir mûy-ı müşk-âsâ beni
‘Âkıbet başdan çıkarur bu kuru sevdâ beni

2 Bir gül-i ra’nâ durur her bâd ile baş koşucı
İtdi bu hâkî kafesde bülbül-i gûyâ beni

3 Eyleyüp ‘azm-i sefer bî-iltifât u bî-vedâ’
Gitdi tenden cân gibi kodı ten ü tenhâ beni

4 Pâr-sâ vü fârig ü âzâde-hâtırken dirîg
Eyledüñ ey dil yine ‘âlemlere rüsvâ beni

5 Vird idüdür haşr olınca bu Hadîdî dermend
Vâ beni ol dil-ber-i bed-hû elinden vâ beni

5005 Nazîre-i Sücûdî
1 Âh kim kıldı saçuñ âşüfte vü şeydâ beni
İdiserdür ‘âkıbet bu ‘âleme rüsvâ beni

2 Gülşen-i hüsnüñden ayru derd ile her subh u şâm
Gül yüzüñdür eyleyen bülbül gibi gûyâ beni

3 Mürdeye cânlar bagışlar la'lüñ ey 'Îsâ-nefes
Bir nefesde tañ degül ger eyleye ihyâ beni

4 Bûy-ı zülfüñden nigârâ hâsılum virdi yile
Nice bir yilter kuru sevdâya bu sevdâ beni

5 'Işk-ı dil-ber hem-demüm olmasa idi bir nefes
Nâle vü âhum Sücûdî eglemezdi_aslâ beni

5006 Nazîre-i Muhibbî

1 Zülfine bend eyledi âh ol büt-i tersâ beni
Kûh-ı gamda eyledi Ferhâdveş şeydâ beni

2 'Işkını cânum gibi sînemde saklardum velî
Eşk-i çeşmüm rûy-ı zerdüm eyledi rüsvâ beni

3 Rûze-i hecr içre kaldum ben za'îf ü haste-dil
İrmez isem 'îd-ı vasluña nigârâ vâ beni

4 Ben helâl tdüm harâmî gözlerüñe kanumı
Kana girme kimseyi öldürmegil illâ beni

5 Vâdi-i gamda baña sâyem durur hem-râh olan
Gün yüzüñsüz olıcak ol dahı kor tenhâ beni

6 Gark idiserdür Muhibbî 'âkıbet dil fülkini
Âhum ile gözlerümden dökilen deryâ beni

5007 Nazîre-i Rızâyî

1 Tâ giriftâr eyledi ol zülf-i 'anbersâ beni
Mû-be-mû kıldı perîşân-hâl ü pür-sevdâ beni

2 Râz-ı 'ışkı cân gibi pinhân idem didüm velî
Âh ki_itdi dîde-i ter dâmenüm rüsvâ beni

3 Pây-bûsuñ arzûsına oldum işigüñde hâk

Bir gün ider ser-bülend ol himmet-i vâlâ beni

4 İnce bilüñ olalı ser-rişte-i maksûd-ı cân
Hâk-i pâyüñ itdi gamzeñ gibi nâ-peydâ beni

5 Murg-ı cân pervâzgâh ister cemâlüñ bâgını
Bu hevâlar ilede uçmaga bî-pervâ beni

6 Mâni' olur gülşen-i hüsnüñ temâşâsına eşk
Çok belâya ugradur bu çeşm-i hûn-peymâ beni

7 Âh-ı âteş-bâruñ olmasa Rızâyî bir nefes
Garka virürdi gözümden dökilen deryâ beni

5008 Nazîre-i Gedâyî

1 Bir saçı Leylâ ider Mecnûn gibi şeydâ beni
Bende çekmişdür müselsel zülfi ser-tâ-pâ beni

2 Lâle kanlara boyandı acıdugından baña
Çıkdı gözden aglamakdan nergis-i şehlâ beni

3 Ey gam-ı 'ışkdan ölen hâline aglayan kişi
Ol ölüp kurtıldı gel aglar iseñ agla beni

4 Benven ol yad ilde yârânından ayrılmış garîb
Cân u dil cânâna gitdi kodılar tenhâ beni

5 Dûstum rûz-ı ezelde mihrüñ ile üns idüm
'Işkuñ ile şimdi oldı âşinâ sanma beni

6 Bahr-i vahdet katresiyem 'azmüm añadur girü
Mevc urup bu vâdiye salmışdur ol deryâ beni

7 Ey Gedâyî her ne mihnet olsa bendendür baña
Bu 'acebdür girü benven komayan baña beni

5009 Nazîre-i Fakîrî

1 Âh kim zencîr-i zülfüñ eyledi şeydâ beni
Dûstum çog iş durur almazsa bu sevdâ beni

2 La'l-i şîrînüñ senüñ çog acıdupdur cânumı
Gizlü işler fâş olur söyletmegil cânâ beni

3 Aglasun bu fürkat ile şem'-i bezm-ârâ baña
Acısun bu hasret ile sâgar-ı sahbâ beni

4 Ger bu mihnetle kalursam hîç sorma hâlümi
Ger bu fürkatle ölürsem dûstum añma beni

5 Dûstlar kabr-i Fakîrî üzre nergisler diküñ
Öldürürse hasretiyle ol gözi şehlâ beni

5010 Li-mürettibihi

1 Sen perînüñ fürkati bî-cân idüp cânâ beni
'Âkıbet eyler dehânuñ gibi nâ-peydâ beni

2 N'ola cân atsam cemâlüñ şem'ine cânâ revân
Eyledi pervâneveş şem'üñ çü bî-pervâ beni

3 Seyr idüp her câyı hurşîd-i cihân-ârâ gibi
Mihr ile ara cihânı yak yüri ara beni

4 Göñlümi sevdâya salup bir saçı Leylâ benüm
Eyledi Mecnûn gibi âşüfte vü şeydâ beni

5 'Akl u sabrın tagıdur gördükçe ben dîvânenüñ
Aslı bu kim dâyim ister ol bizi tenhâ beni

6 Zülfine tolaşma dildâruñ disem dil tıflına
Diñlemez ol kocalası eslemez aslâ beni

7 Câna cânân derdi Nazmî bir elem virdi ki âh
Bu elemden 'âkıbet ol derd alur derdâ beni

5011 Li-mürettibihi

1 Vasluñ ihsânıyla bir gün añmaduñ cânâ beni
Böyle kalursa eger bu derd ü hasret vâ beni

2 Yarım agız yârum añmadı beni bir lutf ile
Aglasun bu gamdan ölürsem bütün dünyâ beni

3 Deyr-i hüsn içre dil-ârâ bir sanem gördüm ki âh
Kıldı hayrân nakşına ol sûret-i zîbâ beni

4 Vahdet itmek neydi fürkatde hayâl-i yâr ile
Bir nefes şol gam diyen zâlim kosa tenhâ beni

5 Nazmi'yem kim eylerem yoluñda nakd-i cân nisâr
Şöyle kim rûz-ı visâle irgüre Mevlâ beni

Nev'-i dîger

5012 Ez-ân-ı Vasfî

1 Bir meh-i nâ-mihr içün çerh itdi ser-gerdân beni
Gör nenüñ gibi gün içün saklamış devrân beni

2 Gördiler şeydâlıgum 'ışkuñda zindân itdiler
Sînesinde cânı gibi sakladı zindân beni

3 Bî-vefâ dil-ber sevüp kanına girdüm göñlümüñ
Korkaram kim nâ-gehân bir gün tutar ol kan beni

4 Ben dimezdüm halka sen gül yüzlünüñ râzın velî
Oda yansun defter ü dîvân ider destân beni

5 Şükrüm oldur kim görüp hecrüñde hâlüm añlamaz
Şol kadar hayrân olur her kim göre hayrân beni

6 Ben şehâ ol Vasfi'yem kim nazm-ı rengînüm görüp
Sînesinde nakş ider her defter ü dîvân beni

5013 Nazîre-i Tâcî-zâde

1 Gögsin açar şevkden öldürmege cânân beni
Hoş bogazlar penbe ile gözleñ ol fettân beni

2 Komadum kim dest-bûs-ı yâra ire sâgaruñ
Kanuna girdüm tutarsa tañ degül ol kan beni

3 Görmeyeydüm ruhları hattın öleydüm kâşki
Ne kara günlere saklarmış görüñ devrân beni

4 Bâda n'itdüm bilmedüm ki_âheste âheste gelüp
Zülfüñi tahrîk ider kim ide ser-gerdân beni

5 Ca'ferâ ben hâk idüm sad dâg-ı hûn-âlûd ile
Lâlezâr itdi bahâr-ı tal'at-i cânân beni

5014 Ve lehu

1 Öldürür âhir belâlarla gam-ı hicrân beni
Kanlar agla ey kadeh v'ey şem'-i meclis yan beni

2 Cân olupdur dil-berüñ mûy-ı miyânına esîr
Bir kıl ile baglamışdur gözleñ ol fettân beni

3 Bakdı mıydı gün yüzine yaş ile toldı gözüm
Gör ne mahrûm eyledi bu dîde-i giryân beni

4 Şol hevâya kim sabâ ilte gubarum kûyına
İsterem bir gün öñürdi hâk ide devrân beni

5 Var iken mecmû'-ı 'âlem deñlü 'aklum Ca'ferâ
İtdi dîvâne bahâr-ı tal'at-i cânân beni

5015 Nazîre-i İshâk Çelebi

1 Âh kim gözden bırakdı ol gözi fettân beni
Vâdi-i hicrâna saldı itdi ser-gerdân beni

2 Dûstum öldürmedin gitdüm diyü hayf itme kim
Sen gidelden günde biñ kez öldürür hicrân beni

3 Işka düşdüm başuma üşdi belâ vü derd ü gam
Haste oldum görmege geldi yine yârân beni

4 Rahm idüp ben mübtelâya ol kadar lutf itdi kim
Boynı baglu kul idindi kendüye zindân beni

5 Şimdi derd-i yâr ile gâyet huzûrum var benüm
Hey ma'âza'llah gerekmez añmasun dermân beni

6 Tevbe idüp bâdeye kanına girdüm göñlümüñ
Korkaram kim 'âkıbet bir gün tutar ol kan beni

7 Ben ol İshâk'am ki şimdi yâd idüp her gûşede
Bir nefes dilden düşürmez defter ü dîvân beni

5016 Nazîre-i Celîlî

1 Bir mehüñ hecrinde öldüm aglasun devrân beni
Mihnet-âbâd-ı 'ademde arasun yârân beni

2 Cismümüñ gam kûhsârı ile nâhun tîşesin
Dûstlar gören sanur Ferhâd-ı ser-gerdân beni

3 Yârdan düşdüm cüdâ ey kevkeb-i bahtum meded
Gam şebinde eyleme ser-geşte vü hayrân beni

4 Düşmişem berg-i hazân gibi kanı seyl-i sirişk
Hâkden bir dem getür ey dîde-i giryân beni

5 Tîrüñi yir yir sütûn kıl cism-i gam-âbâduma
Yohsa seyl-i eşk bir demde ider vîrân beni

6 Oklaruñdan her taraf cism-i figârum raks urur
Veh nice hoş bâl ü perdür kim ider perrân beni

7 Dürr-i yek-tâyam Celîlî gerçi oldum pây-mâl
Hâkden kaldursa n’ola âsaf-ı devrân beni

5017 Nazîre-i Subhî

1 Sûret-i dîvâr sanmañ görseñiz bî-cân beni
Ki_eylemişdür bir büt-i cân-âferîn hayrân beni

2 Teşne-dilsin tîguña tîrüñ beni kılmaz halâs
Susamışsın kanuma kandurmaz ol peykân beni

3 Ben za’îfi çöpe saymaz gird-bâd-ı dûd-ı âh
Degme gez itmez kabûl ol bend ol zindân beni

4 Kûh-ı mihnetden irermişsin belâ deştine râh
İtdi ‘ışkuñ gam beyâ[bâ]nında ser-gerdân beni

5 Bir bölük eytâm idi kanına girdüm yaşumuñ
Komaz elden dâmenüm âhir tutar ol kan beni

6 Ben sanurdum âteşüm eşkümle teskîn eyleyem
Oda yansun ki_oda yakdı dîde-i giryân beni

7 ‘Işk meydânında Subhî bir konakmış şîr-i mîr
Kan kaşanurdı göreydi Rüstem-i Destân beni

5018 Nazîre-i Sühâyî

1 Öldürür bir meh-likâ mihriyle uş devrân beni
Bu gün içün mi yaratdı ol yüce Sübhân beni

2 Garka virdüm kanlu yaşumda gözümüñ merdümin
Görinür gözüme kim âhir komaz ol kan beni

3 Baña hod ölmekden artukdur rakîbüñ ta’nesi
Sen dahı bir yañadan öldürme ey hicrân beni

4 Geçdi ‘ömrüm âh ile hayfâ ki bir gün gülmedüm
Ol meh-i bî-mihre varup aglañuz yârân beni

5 Kûy-ı yâra baña yañlış râh gösterdi rakîb
Âh kim yoldan çıkardı göz göre şeytân beni

6 Bilürem agyâra niçündür senüñ göz koyduguñ
Hey güzel başuñçün iñen añlama nâ-dân beni

7 Kana boyansam şafak gibi Sühâyî n'ola kim
Ol vefâsuz çerh gibi itdi ser-gerdân beni

5019 Nazîre-i Zâtî

1 Terk iderse za'f ucından nâle vü efgân beni
Gam gubârı içre hergiz bulımaz yârân beni

2 Döne döne şevk ile çerh ururam her halkada
Devr içinde eyledi bir mâh ser-gerdân beni

3 'Âlemi seyrân iderken ugradum bir âfete
Gör ki nice âfete ugratdı bu devrân beni

4 Kanına girdüm vefâsuz yâra virdüm göñlümi
Gark oldum yaşuma gör nice tutdı kan beni

5 Ka'be-i kûyında Zâtî ol kemân-ebrû Halîl
Cân virürdüm 'îd-ı vasla eylese kurbân beni

5020 Nazîre-i Câmi'î

1 Âstân-ı yârdan dûr eyledi devrân beni
Vâdi-i hecre salup güldürmedi bir ân beni

2 Ey ecel ben hasteyi yâd eyler iseñ vaktidür
Levh-i dilden kazıyup giderdi çün cânân beni

3 Ey sabâ ahvâlüme cânânı âgâh eylegil
İtmedin âh u figânum 'âleme destân beni

4 Kûy-ı yâruñ ben gubârıyam dimişdüm ey sabâ

Ölicek hâküm iletgil eyleme yalan beni

5 Câmi'îyem derd-i yâr ile dün ü gün aglaram
Bulmadum bir yâr-ı sâdık eyleye handân beni

5021 Nazîre-i Sürûrî-i 'Acem

1 Eyleyüp meydân-ı 'ışk içinde ser-gerdân beni
Tûb idüpdür gûyiyâ dest-i gam-ı cânân beni

2 Baña ey pîr-i mugân añma şarâb-ı nâbdan
Kim ezelden mest idüpdür sâki-i devrân beni

3 Çerh-i kej-revden bilüñ dûlâbveş efgânumı
Ey soranlar hâlümi her dem görüp ger yan beni

4 Cân virürsem irmeyüp mey-gûn lebine dil-berüñ
Dûstlar kan aglasun bu dîde-i giryân beni

5 İñlesem gam meclisinde ey Sürûrî tañ degül
Ney gibi çün hecr-i dil-ber eyledi nâlân beni

6 Husrevâ şîrîn lebüñ vasfında bu şi'r-i hasen
Hüsn-i tab'ıyla cihânda eyledi Hassân beni

5022 Nazîre-i Revânî-i Za'îm

1 Mihr-i hüsnüñ zerreveş kim kıldı ser-gerdân beni
Barmagına tolayup hâ döndürür devrân beni

2 Cân u dilden mihr-i haddüñle yakup kındîller
Kabrüm üzre her gice bekler meh-i tâbân beni

3 Hattını yâd itdügüm gördükçe agyârı bu kim
Ya'ni efsûn okuram azdurmasun şeytân beni

4 Ra'dveş zârî kılup yaşlar akıtdı pîr-i çerh
Sen cevânuñ derdi ile gördi çün giryân beni

5 Kimse bilmezdi Revânî ol nigârı sevdügüm
Dâstân-ı şi'rüm itdi 'âleme destân beni

5023 Nazîre-i Yahyâ

1 Acısun deryâ-yı 'Ummân aglasun yârân beni
Gör nice derde giriftâr eyledi Lokmân beni

2 Hey ne câdûdur ki târ-ı zülfine dil vireli
Bir kıl ile bagladı sihr ile ol fettân beni

3 Hîç çâre bulmadum yolında kurbân olmaga
Bilmezem yâ Rab ne güne saklamış devrân beni

4 Döne döne cânuma cevr eyledi devr-i felek
Âh kim girdâb-ı gamda kıldı [ser-]gerdân beni

5 Göz karardup zülfi zencîrine boyun vireli
Boynı baglu kul idindi ol şeh-i hûbân beni

6 Tîri tañ mıdur dü-tâ kaddüme olursa 'asâ
Hânkâh-ı gamda pîr itmiş durur cânân beni

7 Ol tabîbüñ la'l-i cân-bahşından irmezse şifâ
Öldürür Yahyâ komaz âhir teb-i hicrân beni

5024 Nazîre-i Sürûrî-i Müderris

1 Gitdi zulmetde kodı dün ol meh-i tâbân beni
Añmadı bu kara günde ol gözi fettân beni

2 Düşmişem çâh-ı gam u zindân-ı hecre vasl umup
Umaram Yûsuf gibi sultân ide zindân beni

3 Sâgar agzuñ öpdi içdüm kana kana kanını
Tañ degül bir dem tutarsa dûstum ol kan beni

4 Müşkil oldur kim baña kimse tedârük idemez
Bir 'aceb hayrân olur her kim göre hayrân beni

5 Hû tutupdur derd-i yâr ile tabîbâ haste-dil
Koma bi'llâhî gider bed-hû ider dermân beni

6 Üşdi mürde cismüme kûyında ürüp segleri
Kabrüme geldi du'â ider añup yârân beni

7 Ey Sürûrî gerçi her 'âşık baña bir dîvdür
Ol Süleymân deftere yazar ser-i dîvân beni

5025 Nazîre-i Ferîdî

1 Mâh-rûlar mihrile çerh itdi ser-gerdân beni
Bu hevâda hâk idiser dûstlar devrân beni

2 Âteş-i hicrânda göz yaşı hevâ-yı 'ışk ile
İrmedin vasla kılısar hâk ile yeksân beni

3 Ey perî Leylâ saçuñ sevdâsı şûr-ı 'ışk ile
Eyledi Mecnûnveş âşüfte vü hayrân beni

4 Bûstân-ı hüsnüñ içre 'andelîbe beñzedür
Gül yüzüñ şevki ile her kim görür nâlân beni

5 Berg-i 'ar'ar gibi lutf it koma ey şimşâd-kad
Tâb-ı 'ışkuñda teb-i hicrân ile lerzân beni

6 Katl-i 'âşık ey kemân-ebrû saña müşkil degül
Öldürürsin gamzeñüñ bir tîrile âsân beni

7 Geçdi 'ömrüm künc-i gamda genc-i şâdî bulmadum
Kul idinmedi dirîgâ ol şeh-i hûbân beni

8 Fürkat olursa mukarrer yandurur odlar başa
Vuslat olmazsa müyesser öldürür hicrân beni

9 Bu kemâl ile Ferîdî hüsn-i nazmum görseler
Hoş görürlerdi Hasan'dan Hâfız u Selmân beni

5026 Nazîre-i Nûşî

1 Cân dirîg eyler benümçün dir imiş cânân beni
Ey dirîgâ öldürür göz göre bu bühtân beni

2 Döne döne akıdur gözüm yaşın dûlâbvâr
Çerh-i dûn iñletdügince ey dil-i nâlân beni

3 Her seher kûyuñda bülbülveş hezâr âh itme kim
Gül yüzüñçün eylemişdür ‘âleme destân beni

4 Ben ki esrâr-i leb-i mey-gûnuñ ile mest idüm
Nergis-i mestüñ hayâli eyledi hayrân beni

5 Gülşen-i kûyında işüm aglamakdur Nûşiyâ
Bülbül-i giryân idinmiş ol gül-i handân beni

5027 Nazîre-i Câmî

1 Çerhvâr itdi felek devrinde ser-gerdân beni
İñledür dûlâbveş döne döne devrân beni

2 İşigüñde nâle vü derdüm görüp itler güler
Nice isterlerse eyle gördiler yârân beni

3 Bâde-i şevküñle bir âşüfte şeydâ mest iken
Dûstum esrâr-ı ‘ışkuñ eyledi hayrân beni

4 Fürkatüñde derd ü gam bir hadde me’nûsum geçer
Her biri biñ gam çeker ger görmese bir ân beni

5 Su gibi yüzüñ sürüp eşküñ dökersin Câmiyâ
Var ise ol serv-kaddür eyleyen giryân beni

5028 Nazîre-i Yakînî

1 Gördi yakar yandurur şol âteş-i hicrân beni
Kanlar aglar rahm idüp bu dîde-i giryân beni

2 Tolaşaldan cân u dil cânâ hevâ-yı zülfüñe
Bâd-ı hasret esdi itdi hâk ile yeksân beni

3 Nâyveş yir yir delinse yiridür bagrum benüm
Sâkiyâ bezm-i gam içre eyledüñ nâlân beni

4 Rûh-ı Kudsî gibi göklerde olurdı rif'atüm
Ger seg-i kûyuñ ideydi bir gice mihmân beni

5 Dûstum 'ışkuñ yolında şöyle meşhûr olmışam
Barmag ile gösterür bir birine yârân beni

6 Hâlüm aglarsam 'aceb midür ki bir gün gülmedüm
Lâle haddi şevki hergiz itmedi handân beni

7 Nicesi aglamayayın ey Yakînî derd ile
Âstân-ı yârdan dûr eyledi devrân beni

5029 Nazîre-i Selîkî

1 Âh kim dûlâbveş çerh itdi ser-gerdân beni
Döne döne iñlerem iñletdi bu devrân beni

2 Çıkdı göñlümden gözümden âh u eşküm n'eyleyem
Yir ü gök ehline itdiler bugün destân beni

3 Yana yana 'arz-ı hâl itsem 'aceb mi ben gedâ
Yakdı yandurdı şehâ bu âteş-i hicrân beni

4 Bir 'âlev sun baña destüñden ele al göñlümi
Yiter ayaklara kodı sâkiyâ devrân beni

5 İşigüñde yataram üşdi seg-i kûyuñ baña
Hasteyem kim görmege gelmiş durur yârân beni

6 Ey Selîkî kimse vâkıf degül iken hâlüme
Açılursa meclis içre faş ider dîvân beni

5030 Nazîre-i Refîkî

1 Meyl-i çerhüñ itdi sâkî hâk ile yeksân beni
Gör ne al ile tutup hak eyledi devrân beni

2 Çok sözüm vardur benüm anuñla irürsem eger
Açılup her bezmde çün söylemiş dîvân beni

3 Ol hilâl-ebrûyı benden muttasıl dûr itmesün
İstemez çün kim felek peyveste ser-gerdân beni

4 Ney kulak tutmazdı hecrüñde vücûdum var disem
Ger aña tuydurmayaydı nâle vü efgân beni

5 Câna mihnet kâsesin yir yir virür devrân müdâm
Ey Refîkî korkaram bir gün tutar ol kan beni

5031 Nazîre-i Refîkî

1 Yakdı yine hecr odına döne döne devrân beni
Dûd-ı dil-i şeydâ gibi hoş itdi ser-gerdân beni

2 Ol kadd ü ebrûdan benüm bîgâne oldugum bu kim
Yadlara mâyildür ola yâr eyleye bir ân beni

3 Bir Yûsuf-ı sânî bege kul olma yigdür bendeñe
Baht-ı sa'îdüm itmedin Mısr iline sultân beni

4 Gayra degül öz kendüme sûz-ı derûnum yanayum
Hâkister itse germ olup ger âteş-i hicrân beni

5 Kalmadı gökde zerrece bir yir figân u nâleme
Ne güne saklar bilmezem bu gerdiş-i devrân beni

6 Kavl ü karârum yâr ile yolında hâk olmag idi
Bir yire iltür 'âkıbet ol 'ahd ü ol peymân beni

7 Câm-ı şarâb-ı 'ışkdan ser-mest oldum çün Refîk
Mey-hânelerde istesün şimden girü yârân beni

5032 Nazîre-i Fakîrî

1 Âh kim itdi felek bir mâha ser-gerdân beni
Gör nenüñ gibi güne saklar imiş devrân beni

2 Ölürem âhir gam-ı hecr ile çünki dûstlar
Dirligümde aglasun koñ dîde-i giryân beni

3 Kabrüm üzre haşr olınca ra'd kılsun nâleler
Saçların çözsün bulutlar aglasun bârân beni

4 Şunca demdür beslerem kendü ciger gûşem gibi
Şimdi gör kan agladur bu çeşm-i hûn-efşân beni

5 Tevbe itdüm içmeyem şol kan olacagı velî
Ey Fakîrî korkaram bir gün tutar ol kan beni

5033 Li-mürettibihi

1 İşigüñden dûr idüp çerh itdi ser-gerdân beni
Döne döne agladur her dem gam-ı devrân beni

2 Tîr-i müjgânuñ hayâli ey kemân-ebrû senüñ
Ney gibi bagrum delüp her dem ider nâlân beni

3 Kara bahtumdur iden ey mâh-ı tâbânum benüm
Gün yüzüñden ayru her dem ebrveş giryân beni

4 Sabr ise pâyâna irdi vasl-ı cânân hod muhâl
Öldüriser ‘âkıbet bu derd ile hicrân beni

5 Hak bilür cân-ı cihândan Nazmiyâ bîzâr ider
Şöyle kim bir lutf ile yâd itmeye cânân beni

5034 Ve lehu

1 Gurbete salup hevâ-yı kâkül-i cânân beni
Nâfe gibi itdi bu devr içre ser-gerdân beni

2 Geçmezem la’l-i hayâlinden hezârân cevr ile
Gerçi kim bîzâr ider cânumdan ol cânân beni

3 Vasf-ı hüsnin gül gibi gûş itmek ile âh kim
‘Âşık itmişdür kulakdan ol gözi fettân beni

4 Gice gündüz hizmetinde tururam el kavşurup
Dir dimez kul itdi derdâ kendüye zindân beni

5 Hâk olursam mihnet ü derd ü gamuñla tañ mı kim
Ol perîden dûr idüp devr eyledi bî-cân beni

6 Dem-be-dem kûyuñ tolanup ney gibi zâr olmadın
Gör neye döndürdi âhir dustum devrân beni

7 Ol meh-i nâ-mihrbânuñ zerre gibi Nazmiyâ
İtdi devr içre hevâ-yı ‘ışka ser-gerdân beni

Nev’-i dîger

5035 Ez-ân-ı Hâcî Revânî

1 Bî-vefâ dildâr imişsin böyle bilmezdüm seni
Hem-dem-i agyâr imişsin böyle bilmezdüm seni

2 Gûşe-i dükkâna geçmişsin nigârâ gül gibi
Şâhid-i bâzâr imişsin böyle bilmezdüm seni

3 Göñlümi nâzüklik ile alup inkâr eyledüñ
Hey ne nâzük yâr imişsin böyle bilmezdüm seni

4 Kâküli vasfında güftârum görüp dil-ber didi
Sözde kıl yarar imişsin böyle bilmezdüm seni

5 Göñlini alduñ Revânî’nüñ ‘aceb sihr eyledüñ
Sen ho bir sehhâr imişsin böyle bilmezdüm seni

5036 Nazîre-i Kemâl Paşa-zâde

1 Bir vefâsuz yâr imişsin böyle bilmezdüm seni
Cevri çok dildâr imişsin böyle bilmezdüm seni

2 Turreñüñ her bir kılı bir baş keser her gûşede
Hey nice tarrâr imişsin böyle bilmezdüm seni

3 Göñlin alınca gülersin yüzine ‘âşıklaruñ
Gördügüñ aldar imişsin böyle bilmezdüm seni

4 Bûse virem cânuñ alam didüñ almaduñ yine
Nice bî-ikrâr imişsin böyle bilmezdüm seni

5 Su yirine kanum içer çeşm-i mahmûruñ senüñ
Ne katı hûn-hˇâr imişsin böyle bilmezdüm seni

5037 Nazîre-i Tâcî-zâde

1 Bir büt-i ‘ayyâr imişsin böyle bilmezdüm seni
Hey nice mekkâr imişsin böyle bilmezdüm seni

2 Nice gündür gonçe gibi inkıbâzuñ gitmedi
Katı göñli tar imişsin böyle bilmezdüm seni

3 Pârelendi hâr-ı cevrüñle dil ey cân pâresi
Gülşen-i pür-hâr imişsin böyle bilmezdüm seni

4 İtdüñ oransuz cefâlar gelmedüñ insâfa hîç
Bî-vefâ dildâr imişsin böyle bilmezdüm seni

5 Gösterür kaddüñ revişlerde baña rîv işlerin
Serv-i hoş-reftâr imişsin böyle bilmezdüm seni

6 Ca’fer’e turreñ eliyle yine geçdüñ nice bend
Baş açuk tarrâr imişsin böyle bilmezdüm seni

5038 Nazîre-i Zihnî

1 Çok kişiyle yâr imişsin böyle bilmezdüm seni

Yâr-ı pür-agyâr imişsin böyle bilmezdüm seni

2 Göñlümi alduñ elümden soñra salduñ ayaga
Vay ne hoş dildâr imişsin böyle bilmezdüm seni

3 Kanumı ey çeşm-i dil-ber nûş iderseñ dir gören
Merdüm-i hûn-hˇâr imişsin böyle bilmezdüm seni

4 Vay ne nâzük-tab'sın ey la'l-i şekker-bâr yâr
Vay ne şîrînkâr imişsin böyle bilmezdüm seni

5 Kâmetüñ üzre görenler mîve-i la'lüñ didi
Nahl-i şekker-bâr imişsin böyle bilmezdüm seni

6 Leblerüñ agzuma sögdükçe uyarsın gamzeñe
Her söze uyar imişsin böyle bilmezdüm seni

7 Zihni'nüñ bir bûse virdüm diyü alduñ göñlini
Sen ho bir 'ayyâr imişsin böyle bilmezdüm seni

5039 Nazîre-i Mu'îdî

1 Bî-vefâ dildâr imişsin böyle bilmezdüm seni
Mâyil-i agyâr imişsin böyle bilmezdüm seni

2 Ehl-i dillerden kaçup hercâylıkdur 'âdetüñ
Gördügüñle yâr imişsin böyle bilmezdüm seni

3 Rahmı yok 'uşşâka dirdi nâ-tüvân göñlüm velî
Didügince var imişsin böyle bilmezdüm seni

4 Âstânuñ tolanup zârî kılurdum n'eyleyem
Zârdan bîzâr imişsin böyle bilmezdüm seni

5 Yüzüme evvel gülüp kan agladursın 'âkıbet
Ne aceb mekkâr imişsin böyle bilmezdüm seni

6 Müdde'îlerden kimesne var yimez oldı saña

Hârı çok gülzâr imişsin böyle bilmezdüm seni

7 Âdem olmaduñ Mu’îdî’den kaçarsın ‘âkıbet
Lutfı yok dildâr imişsin böyle bilmezdüm seni

5040 Nazîre-i Tarîkî

1 Cevri çok dildâr imişsin böyle bilmezdüm seni
Düşmen ile yâr imişsin böyle bilmezdüm seni

2 Âdem olmaduñ ne dem kim âdeme yakışmaduñ
Bir perî-ruhsâr imişsin böyle bilmezdüm seni

3 Cânumı nâzüklik ile hisseye koydı lebüñ
Sen ho şîrînkâr imişsin böyle bilmezdüm seni

4 Su gibi pâk oldugum ol serv-kad görüp didi
‘Âşık-ı dîdâr imişsin böyle bilmezdüm seni

5 Dimedüñ bir gün gelüp bu külbe-i ahzânuma
Ey Tarîkî zâr imişsin böyle bilmezdüm seni

5041 Nazîre-i Gedâyî

1 Bir vefâsuz yâr imişsin böyle bilmezdüm seni
Cevri çok dildâr imişsin böyle bilmezdüm seni

2 Nûr-ı hüsnüñ ‘âleme fer virür iken dûstum
‘Âşıkuña nâr imişsin böyle bilmezdüm seni

3 Sihr ü efsûn ile aldı gözlerüñ benden beni
Câzu-yı sehhâr imişsin böyle bilmezdüm seni

4 Bî-vefâlıguñ göñül dir idi işitmez idüm
Didügince var imişsin böyle bilmezdüm seni

5 Zülf-i müşkînüñ gibi bir başı yüz biñ dili var
Çok bilür ‘ayyâr imişsin böyle bilmezdüm seni

6 Saña mihr idem diyü aldaduñ alduñ göñlümi
Dil-ber-i gaddâr imişsin böyle bilmezdüm seni

7 Bu Gedâyî derdmendüñ hâline rahm itmedüñ
Şefkati yok yâr imişsin böyle bilmezdüm seni

5042 Li-mürettibihi

1 ‘Ahde turmaz yâr imişsin böyle bilmezdüm seni
Hey ne bî-ikrâr imişsin böyle bilmezdüm seni

2 Göñlüm alup va’de-i vasl itmiş idüñ itmedüñ
Göñlümi aldar imişsin böyle bilmezdüm seni

3 Cevr ile kasduñ helâk itmek durur ‘âşıkları
Ne ‘aceb gaddâr imişsin böyle bilmezdüm seni

4 Gülşen-i kûyında görüp didi ol gül-ruh beni
‘Andelîb-i zâr imişsin böyle bilmezdüm seni

5 Bûse-i la’lini cerr itdüm gülüp dil-ber didi
Nazmiyâ cerrâr imişsin böyle bilmezdüm seni

5043 Li-mürettibihi

1 Bî-hakîkat yâr imişsin böyle bilmezdüm seni
Hey nice ‘ayyâr imişsin böyle bilmezdüm seni

2 ‘Âşıka her dem cefâlar itmek imiş ‘âdetüñ
Pür-cefâ dildâr imişsin böyle bilmezdüm seni

3 Zulm ile ‘âşıklar öldürmek durur işüñ gücüñ
Hey ne zâlim yâr imişsin böyle bilmezdüm seni

4 Bî-kerân agyâr almışdur kenâruñ ey nigâr
Bir gül-i pür-hâr imişsin böyle bilmezdüm seni

5 Bûs-ı la’lüñ Nazmi’ye ikrâr idüp döndüñ yine
Yâr-ı bî-ikrâr imişsin böyle bilmezdüm seni

Nev’-i dîger

5044 Ez-ân-ı Safî

1 Bitmedi bir verd-i ahmer ol ruh-ı zîbâ gibi
İrmedi bir serv-i ra’nâ ol kad-i bâlâ gibi

2 Her melâhat kim ola dünyâda ol dil-berde var
Lîk dil-ber bî-vefâdur âh kim dünyâ gibi

3 Ol leb ü dendân hayâlinden gözümüñ yaşıdur
Gâh la’l kânı vü geh lü’lü’-i lâlâ gibi

4 Gül yüzüñ ‘aksi gözümde tâ ki me’vâ eyledi
Gıll u gışşın ‘âlemüñ taşra sürer deryâ gibi

5 Ey nice cân u göñül kim geldi vü kim öldi çün
Baş götürdi zülf-i pîç-â-pîçüñ ejderhâ gibi

6 Kankı dilde kim senüñ yanmaya ‘ışkuñ âteşi
Teng ü târîk olsa tañ mı çeşm-i nâ-bînâ gibi

7 Hâk-i dergâhuñ Safî içün hemîşe câ yiter
Belki bir câ bulmaya cennetde bu me’vâ gibi

5045 Nazîre-i Ahmed Paşa

1 Bitmedi gülşende bir gül bu ruh-ı zîbâ gibi
İrmedi bustânda bir serv ol kad-i bâlâ gibi

2 Nâz ile besler çemen servi kenâr-ı cûyda
Kadd-i dil-cûña senüñ oldugiçün hem-tâ gibi

3 Çün müsâfirdür çemen mülkinde nergis gam degül
Öykünürse çeşmüñe ki_olur garîb a’mâ gibi

4 ‘Ârız u zülfüñ hevâsından durur şûrîde-hâl

Su ki gülşende yürür zencîr ile şeydâ gibi

5 Bî-kerân agyârı cem' idüp kenârına nigâr
Havlı düzmiş hârdan şâh-ı gül-i ra'nâ gibi

6 Der-peyince sâyeveş gitse karârum tañ mı kim
Mâhumuz hercâyidür mihr-i cihân-ârâ gibi

7 Ahmed'e şîrîn lebüñden irişen düşnâm-ı telh
Cûşlar virür safâdan telhi-i sahbâ gibi

5046 Nazîre-i Hafî

1 Hûn-ı dil gözden revân olmışdur akar mâ gibi
Cûşa geldi mevc urur kanlu yaşum deryâ gibi

2 Görse ger ehl-i cehennem hecr odına yandugum
Görine gözine dûzeh cennetü'l-me'vâ gibi

3 Tîrine çerh-i sitemkâruñ olup sînem siper
Dest-i cevr ile felek kaddümi bükdi yâ gibi

4 Gerçi her derd ehli Hak'dan derdine dermân diler
Ben temennâ kılmışam derdi Ebû Derdâ gibi

5 Açdı bâl ü per Hafî pervâz idüp bu murg-ı dil
Kasdı bu kim 'azm-i kûh-ı Kâf ide 'ankâ gibi

5047 Nazîre-i Zâtî

1 Gün yüzüñde la'lüñ ey meh-rû cihân-ârâ gibi
Hem-dem olmış şems-i 'âlem-tâb ile 'Îsâ gibi

2 Subh gibi ey kerem ıssı sovuklık gösterüp
Ben hamîde-kaddi niçün saht idersin yâ gibi

3 Anda hüsnüñden eser var ey felek-rif'at meger
Zelzele gûy-ı zemîni oynadur alma gibi

4 Fülk-i ten bir gün düşer bahr-i ‘adem gird-âbına
Cûş ider göñlüm hevâya uyuban deryâ gibi

5 Geydi bir hârâ-yı mâvî beñzer ol âb-ı hayât
Bâd-ı âhumdan ye hod pür-mevc olupdur mâ gibi

6 Husrevâ didüm lebüñ vasfında bir şîrîn gazel
Dil-rübâlar bir birinden kapışur halvâ gibi

7 Leblerüñ medh itdi Zâtî husrevâ didüm didi
Yine şekkerler yimişdür tûti-i gûyâ gibi

5048 Nazîre-i Muhibbî

1 Âteş-i ‘ışk sînemüñ içre ezel peydâ gibi
Gelmedi ‘ışk ‘âlemine bu dil-i şeydâ gibi

2 Dil viren medfûn olur dünyâya bil Kârûnveş
Kim tecerrüd eyledi göklerdedür ‘Îsâ gibi

3 Lezzet-i dünyâya dil aldanmadı hem-çün meges
Eyledüm kûh-ı kanâ’at içre câ ‘ankâ gibi

4 Sâye gibi yüzüñi sür sen mezellet hâkine
Tâ ki kadrüñ yücele mihr-i cihân-ârâ gibi

5 Akmak ile iki ‘aynumdan benüm bu kanlu yaş
Cûş ider âh eyledükçe her taraf deryâ gibi

6 Bezm-i gamda şem’ gibi giceler yaşlar döker
İñlerem tâ subh olınca hasret ile nâ gibi

7 Ey Muhibbî kimseye bu dünyeden gelmez vefâ
Saña bu ‘ibret yiter İskender ü Dârâ gibi

5049 Ve lehu Eyzen

1 Yüzümi zerd eyledi ‘ışkuñ benüm ayva gibi
Bagrumı dâg itdi hecrüñ lâle-i hamrâ gibi

2 Görmedi kûh-ı belâ içre belâmı Kûh-ken
Çekmedi hicrân gamın Mecnûn dil-i şeydâ gibi

3 Çîn-i zülfinden yañagı tâbını aydur gören
'Âleme odlar saçar biñ başlu ejderhâ gibi

4 Bî-vefâlıkda müşâbih oldugiçün 'âleme
Kendüye zînet virür o bî-vefâ dünyâ gibi

5 Ey Muhibbî kangı dilde yok mahabbetden eser
Cân gözin[i] açmaya ol çeşm-i nâ-bînâ gibi

5050 Ve lehu Eyzen

1 Gözlerümden hûn-ı dil durmaz akar çün mâ gibi
Mevc urur âhum dokundukça aña deryâ gibi

2 Tîr-i âhum geçdi bu çerhüñ tokuz kalkanını
Bükeli kaddümi cevr ile benüm ol yâ gibi

3 Gerçi her 'âşık diler dâyim temennâ-yı visâl
Baña hecri dil-berüñ tatlu gelür halvâ gibi

4 Lezzet-i dünyâya aldanma meges gibi göñül
Kasduñ olursa kanâ'at Kâf'a gir 'ankâ gibi

5 Başuñı tûb it Muhibbî zülfinüñ çevgânına
Göklere aga tûbuñ mihr-i cihân-ârâ gibi

5051 Ve lehu eyzen

1 Hâlüme rahm itmeyen ol dil-ber-i ra'nâ gibi
'Aklumı târâc iden âh ol perî-sîmâ gibi

2 Zülfinüñ zencîridür eyleñ 'ilâcum dûstlar
Bu dimâgumı perîşân eyleyen sevdâ gibi

3 Tekyeye cem' olmışuz 'ışkuñ nice abdâlıyuz

Veys ü Ferhâd ile Mecnûn Vâmık-ı şeydâ gibi

4 Hasteyem devrân gamından sâkiyâ sun bâdeyi
Olmaya def'-i gama hîç sâgar u sahbâ gibi

5 Kûyına varsa Muhibbî itleri karşu gelür
Âşinâlık gösterürler beñzer ol gavgâ gibi

5051 Nazîre-i Kemâl Paşa-zâde

1 Ol ki 'ışkuñda sararmışdur yüzi ayva gibi
Oynadur bu günbed-i mînâyı bir alma gibi

2 Gelse gözüm çeşmesârına hayâl-i çeşm-i yâr
Merdüm-i çeşmümden ürker âhu-yı sahrâ gibi

3 Kim kurardı kaşlaruñ kullâb-ı zülfi olmasa
Bir yire gelmişdür iki başı katı yâ gibi

4 Çok getürdi bu cihân-ârâya meh-rûlar velî
Gelmedi bir dahı ol mihr-i cihân-ârâ gibi

5 Yidi deryâda bulınmaz gözlerinden 'âşıkuñ
Dişlerüñ şevkiyle akan lü'lü'-i lâlâ gibi

6 Zülf ü kaşı fikrile 'ayn-ı cünûn oldı göñül
Gelmedi dünyâya Mecnûn bu dil-i şeydâ gibi

7 Gösterür çün zülf-i çîninden yañagı tâbını
Görinür agzında odlar saçar ejderhâ gibi

5052 Nazîre-i Selîkî

1 Bakmazam bâg-ı vücûda bülbül-i şeydâ gibi
Kâni'em mülk-i 'ademde olmaga 'ankâ gibi

2 Göñül alçakda yüzi yirde gerekdür dâyimâ
İki yaka ıssı olmak isteyen deryâ gibi

3 Varuñı terk eyle isterseñ eger yâr işigin
Ol mücerred kim felek yirüñ ola ‘İsâ gibi

4 N’ola meylüm yog ise dünyâ serâyına benüm
Ey göñül bir meskenüm var künc-i istignâ gibi

5 Ey Selîkî başuñ işiginde galtân eyledüñ
Tûbuñ agdı göklere mihr-i cihân-ârâ gibi

5053 Ve lehu Eyzen
Râh-ı Hak’da başuñ ayag eyle ey dil lâ gibi
Menzil-i tevhîde irmek isteseñ illâ gibi

Râst ol ey dil kanâ’at içre mânend-i elif
Rây-ı kejdür kılma ham hırs içre kaddüñ râ gibi

Hˇân-ı dehre hırs idüp hor olma mânend-i meges
‘İzzet ehli ol kanâ’at eyleyüp ‘ankâ gibi

Dem-be-dem cûş u hurûş eyle hevâ-yı ‘ışk ile
İki yaka ıssı olmak isteseñ deryâ gibi

N’ola meylüm yog ise dünyâ sarâyına benüm
Ey Selîkî meskenüm var künc-i istignâ gibi

5054 Nazîre-i Selîkî
1 Hûblıkda olmaya ol yâr-ı bî-hemtâ gibi
‘Işkda bulınmaya ben ‘âşık-ı şeydâ gibi

2 Başı göge irse servüñ cânı yokdur kim ola
Şîve-i reftârda ol kâmet-i bâlâ gibi

3 Eyledüñ encüm gibi pinhân cihân hûbânını
‘Âleme pertev salup mihr-i cihân-ârâ gibi

4 N’ola meylüm yog ise dünyâ sarâyına benüm
Ey göñül bir meskenüm var künc-i istignâ gibi

5 Gûşe-i mey-hâne olursa n’ola yirüm müdâm
Ben garîbi hoş tutar yok sâgar-ı sahbâ gibi

6 Göñli alçakda yüzi yirde gerekdür dâyimâ
İki yaka ıssı olmak isteyen deryâ gibi

7 Ey Selîkî n’ola terk itsem vücûdum milketin
Kâni’em mülk-i ‘ademde olmaga ‘ankâ gibi

5055 Nazîre-i İshâk Çelebi

1 Zînet itmiş kendüyi ol bî-vefâ dünyâ gibi
Âsmânîler geyer mihr-i cihân-ârâ gibi

2 Yaşı çog olsun ki unutmadı hakk-ı sohbeti
Olmaya bir yâr-ı hem-dem sâgar u sahbâ gibi

3 ‘Âşıka had yok velî ‘ışkuñla bu göñlüm benüm
Cümleden mümtâzdur ol hüsn-i bî-hemtâ gibi

4 Gerd-i gamdan hâtırı âyînesin pâk idemez
Şol ki ser-tâ-pâ bürehne olmaya deryâ gibi

5 Ölicek dilden giderme gussasın İshâk kim
Yimege yolda gerekdür mâ-hazar halvâ gibi

5056 Nazîre-i Refîkî

1 Gözyaşı bilsem ne yüzden mevc urur deryâ gibi
Kim görinür anda encüm lü’lü’-i lâlâ gibi

2 Zerreveş çerh ile şevk ursam beni tañ eylemeñ
Sevdügüm bir dânedür mihr-i cihân-ârâ gibi

3 Nâfiz olsa kişver-i dillerde hükmüñ vechi var
Nâme-i hüsne çekilmişdür kaşuñ tugrâ gibi

4 Tîrveş ‘ışkuñ hevâsında sebükbâr olmadum

Râstî gam kaddümi ham itmeyince yâ gibi

5 Atlas-ı zer-befte virmem ki gil-i dîvâruñı
Ki gil olmaz çün şerefde atlas u dîbâ gibi

6 Cins-i hüsne nakd-i cân ile harîdâr ol ki hîç
Çıkmadı dehrüñ metâ'ı sûret-i dünyâ gibi

7 Hâl-i ruhsâruñ gamından bir karâra sînede
Dâglar yakdı Refîkî lâle-i hamrâ gibi

5057 Nazîre-i Kemâl-i Zerd

1 Koşma baş her bâd ile şâh-ı gül-i ra'nâ gibi
Bagruma dâg urma berg-i lâle-i hamrâ gibi

2 Mest olur germ itdügümce nâle-i dil-sûzumı
Gûş-mâl eyler felekler çeng-i rûh-efzâ gibi

3 Husrevâ gerçi ki zahm-ı tîşe-i 'ışk acıdur
Yâd-ı Şîrîn ile yir Ferhâd anı halvâ gibi

4 Ehl-i diller gitdi şehr-i 'ışk hâlîdür dime
Kim cihân pür-Şems'dür bir er kanı Monlâ gibi

5 Kâf eger bencileyin düşse 'anâ içre Kemâl
Olur idi ol dahı 'âlemde bes 'ankâ gibi

5058 Nazîre-i Revânî

1 Başlar üzre yirüñ vardı gül-i hamrâ gibi
Olmasañ hercâyi ger mihr-i cihân-ârâ gibi

2 Sevdügüm 'ömrüm bugün dünyâsa yarı âhiret
Bî-vefâ olma baña cevr eyleme dünyâ gibi

3 Hûn-ı zehr-âlûdı derd-i 'ışkuña hayrân olup
Bezm-i gamda yidiler 'âşıklaruñ halvâ gibi

4 Bâg-ı hüsn içinde şol ayva eñeklü dil-berüm
Oynadur avcı içinde göñlümi alma gibi

5 Hîç ‘âlemde Revânî olmaya bir ehl-i hâl
Bagrı başlu gözi yaşlu sâgar-ı sahbâ gibi

5059 Nazîre-i Hayâlî

1 İtmezem gülzâr seyrin bülbül-i şeydâ gibi
Meskenüm Kâf-ı kanâ’at olalı ‘ankâ gibi

2 Kûhveş çek dâmenüñ sahrâ-yı ‘âlemden göñül
İki yaka ıssı olmak isteseñ deryâ gibi

3 Sûzen-i dil-dûz-ı gamzeñdür baña hâyil olan
Yohsa eylerdüm tecerrüd kasdını ‘Îsâ gibi

4 Bir içim su minnetin çekdürme nahl-ı kaddüñe
Tâ ki kadrüñ mîvesi ‘izzet bula hurmâ gibi

5 Zerre deñlü kılmaduñ dehre Hayâlî i’tibâr
Tûbuñ agsun göklere mihr-i cihân-ârâ gibi

5060 Nazîre-i Sun’î-i Gelibolî

1 N’ola ger el üzre tutarsam gül-i ra’nâ gibi
‘Âşıkı kim hoş tutar bu sâgar sahbâ gibi

2 Tola geldi gözleri hâlüm görüp ben hasteye
Kimse mi var içi acır sâgar-ı sahbâ gibi

3 Göremez dîdâr-ı yârı dirler aña girü tur
Çalışup kim başı taşa urmasa Mûsâ gibi

4 Kef yiyüp dest-i havâdisden gögermezse yüzi
Kimse basmaz bagrına ol gevheri deryâ gibi

5 Gayr-ı Hak’dan Sun’iyâ mir’ât-ı kalbüñ sâf idüp
Başlar üzre yir idin mihr-i cihân-ârâ gibi

5061 Nazîre-i Usûlî

1 Yir göñül tîr-i belâ peykânını hurmâ gibi
Tatlu tatlu nûş ider nîş-i gamı halvâ gibi

2 Hiç göz açdurmaz yaşum tûfâna virdi ‘âlemi
Göklere turmaz çekilür âhum ejderhâ gibi

3 Kanlu yaşum seyl olup akdı yeñilmez n’eyleyem
Çak yürekden taşdı vü cûş eyledi deryâ gibi

4 Kâmetüñ Tûbâ lebüñ Kevser sözüñ mâ’-ı ma’în
Kûyuñ ey hûr-ı cinânum cennetü’l-me’vâ gibi

5 Eksügüñ yok zerrece bir bî-bedel mahbûbsın
Âh kim hercâyisin mihr-i cihân-ârâ gibi

6 Yine bir yüz dahı gösterdüñ bu ben dervîşüñe
İki yüzlü olma gel iki gözüm dünyâ gibi

7 Hâk-i pâyüñ gevherin dünyâya virmez dûstum
Görmedüm sâhib-nazar bu dîde-i bînâ gibi

8 Ebrveş çeşm-i Usûlî şevkden giryân olur
Ki_agladugınca güler ol gül gül-i ra’nâ gibi

5062 Nazîre-i Hayretî

1 Ey ‘alâyıkdan mücerred dirilen ‘Îsâ gibi
Çerh-i çârümdür yirüñ mihr-i cihân-ârâ gibi

2 Mâyil olma gördügüñ murdâra gel kerkes-misâl
Sâkin-i Kâf-ı kanâ’at ol göñül ‘ankâ gibi

3 Kesret-i bâzâr-ı hırsa ugrama ey ehl-i zevk
Gûşe-i vahdet bulınmaz mülk-i istignâ gibi

4 Ger bütün dünyâyı kul itmek dilerseñ kendüñe

Bî-vefâ olma benüm çok sevdügüm dünyâ gibi

5 Bî-tekellüf kâsesin sındurmadan ey Hayretî
Kasd-ı Leylâ gayrdan Mecnûn'ı istignâ gibi

5063 Nazîre-i Câmî-i Emîn

1 Yile virsün 'ömrümi bu zülf-i müşk-âsâ gibi
Hˇâba viren bahtumı şol nergis-i şehlâ gibi

2 Işk-ı gülden lâlenüñ bagrındagı dâg-ı siyâh
Micmer-i pür-âteş içre 'anber-i sârâ gibi

3 Hizmetinden hışm u cevr ü yâr gitmiş ey göñül
Hâlüñi 'arz eyle var dîvâna şeh tenhâ gibi

4 Hışm idüp her dem dile bu çeşm-i merdüm-küş gibi
Dik gelen dâyim baña şol kâmet-i bâlâ gibi

5 Câmiyâ hayrân olursın lebleri esrârına
Mest iden her dem seni ol bâde-i hamrâ gibi

5064 Nazîre-i Şemsî

1 Dil-berüñ ben 'âşıka her dem işi ferdâ gibi
Dûd-ı âhumdan hazer itmez o bî-pervâ gibi

2 Sun lebüñ emin tolular içelüm def'-i gama
Göñlümüz hîç nesne açmaz bâde-i hamrâ gibi

3 Mısr-ı hüsn içinde gevhersin bulınmaz kıymetüñ
Miske tartılsañ revâdur Yûsuf-ı zîbâ gibi

4 Ehl-i 'irfân meclisinde bu sözüm gevherleri
Umaram kıymet bula tâ lü'lü'-i lâlâ gibi

5 Şehdine aldanma dünyânuñ ser-â-ser cîfedür
Şemsiyâ Kâf-ı kanâ'at yig durur 'ankâ gibi

5065 Nazîre-i ‘Abdî

1 Hûblar seyrin koyam her ‘âşık-ı şeydâ gibi
Meskenüm Kâf-ı hayâl-i yâr idem ‘ankâ gibi

2 İşigüñ ben hâke mesken olmasaydı ey Mesîh
Meyl-i eflâk ider idüm Hazret-i ‘Îsâ gibi

3 Pâk-dâmen ol begüm kesb-i safâ-yı hâtır it
Tâ ki iki yaka issı olasın deryâ gibi

4 Yüzüñi hâk-i niyâza sür tevâzu’ ehli ol
Tâ ki rif’at bulasın mihr-i cihân-ârâ gibi

5 Nahlveş çek dâmenüñ etrâf-ı ‘âlemden göñül
Kadr-i ‘âlî bulmak isterseñ eger hurmâ gibi

6 Bî-vefâ dil-berlere meyl eyleyenler ‘âkıbet
Korkaram mahrûm olalar tâlib-i dünyâ gibi

7 Hâr-i hasretden hezâr efgân iderse yiridür
Sırr-ı ‘ışkı söyleyenler bülbül-i gûyâ gibi

8 Şems-i Tebrîzî mahabbetden dem urursañ göñül
Terk-i nâmûs it Celâlü’d-dîn-i Mevlânâ gibi

9 ‘Abdiyâ fakr-ı gedâ vü ‘izz ü nâz-ı şâhdan
Bulmadum ‘âlemde muhlis künc-i istignâ gibi

5066 Nazîre-i Sürûrî-i Müderris

1 İhtiyâr itseñ kanâ’at gûşesin ‘ankâ gibi
Ey göñül eflâk olurdı menzilüñ ‘Îsâ gibi

2 İhtisâr evlâdur ammâ yâr ile olan kelîm
Hûbdur bast-ı kelâm eylerse ger Mûsâ gibi

3 Âhiret kardaşı olurduk senüñle sûfiyâ
‘Îş u ‘işretde bizi terk eyleseñ dünyâ gibi

4 Şol ki nûr-ı feyzini ‘âm eyleye ‘âlemlere
Göge çıksa yiridür mihr-i cihân-ârâ gibi

5 San’atı ancak Sürûrî’nüñ güzel sevmek degül
Ol da bir eglencesidür şi’r ile inşâ gibi

5067 Li-mürettibihi

1 Câm-ı mey meclisde ki_olmışdur gül-i ra’nâ gibi
Olmasun mı ehl-i meclis bülbül-i gûyâ gibi

2 Ehl-i dâniş eyle her dem hem-demüñ nâ-dânı ko
Pâdşâhum olma dûn-perver denî dünyâ gibi

3 ‘Işk meydânında Mecnûn’dan geçince bir dahı
Yokdur ey Leylâ-sıfat ben ‘âşık-ı şeydâ gibi

4 Ugrun ugrun şol kıya bakışlar ile âh kim
Ol ala gözlü güzel gñlüm benüm ala gibi

5 Hak budur kim Nazmiyâ bu dehr-i pür-kahr içre hîç
Yok durur bir cây-ı râhat künc-i istignâ gibi

5068 Li-mürettibihi

1 ‘Âşık oldur beñzi gamdan zerd ola ayva gibi
Tûb ola çevgân-ı ‘ışka göñli bir alma gibi

2 ‘Âşık oldur ‘ışk odına tutışa pervânevâr
İtmeye bîhûde nâliş bülbül-i şeydâ gibi

3 Cûy-ı eşküm içre ol hûrî-likânuñ râstî
Sidre kaddi ‘aksi görinür baña Tûbâ gibi

4 Câm-ı la’lîn görinür destinde sâkînüñ müdâm
Gonçe-i zanbaklar içre bir gül-i hamrâ gibi

5 Ol dür-i pâkîzenüñ Nazmî hayâlin yiridür

Bagrına bassa eger şûrîde-dil deryâ gibi

Nev'-i dîger

5069 Ez-ân-ı Kâsım

1 Kodı çeşmüñ şol kemân-ebrûyı râmîler gibi
Tîr-i gamzeñ gözleri gözler harâmîler gibi

2 Nefh-i 'Îsâveş sabâ yili virürken câna cân
Sen dahı çâk it kabâ cûş eyle nâmîler gibi

3 Nergis urındı çemenlerde kalender gibi tâc
Dökdi sünbül turresin boynına câmîler gibi

4 'Ârız-ı kâfûruñuñ üstinde zülf-i 'anberîn
Bagladı müşkîn girih Rûm içre Şâmîler gibi

5 Sohbet-i hâs eyle bir yâr ile nûş it câm-ı mey
Øâyi' itme 'ömrüñi bu demde 'âmîler gibi

6 Mevsim-i gülde eger olmak dilerseñ lâle-reng
Koma elden bâdeyi bu dem müdâmîler gibi

7 'Îd-ı 'uşşâk irdi Kâsım gel 'Alî'nüñ 'ışkına
Yâreler ur sîneñe resm-i Hüsâmîler gibi

5070 Nazîre-i Necâtî

1 Kaşlaruñ şol gamze-i hûn-rîz râmîler gibi
Kim saçuñ der-bendini kesdi harâmîler gibi

2 Baş koyup taş işigüñde cân virenler dûstum
'Ömr-i sermed kesb ider dârü's-selâmîler gibi

3 Ruhlaruñ devrinde Rûm üstine leşkerler çeküp
Zülf-i pür-çînüñ zirihler geydi Şâmîler gibi

4 Yakma ben dervîşüñi kim başum üzre dûd-ı âh
Pîç pîç olmış durur meftûl-i câmîler gibi

5 Ol cihetden kim 'Atâyî'dür Necâtî'ye kemâl
Nazm içinde mâhir olmışdur Nizâmîler gibi

5071 Nazîre-i Safâyî

1 'Ârif ol irdi bahâr oturma 'âmîler gibi
Olma hâmiş cûşa gel bu demde nâmîler gibi

2 Cennete döndi cihân bir hûr elinden bâde iç
Yakma hasret odına bagruñı tamılar gibi

3 Hırka geydi gonçeler nâzük nitekim Edhemî
Saçların sünbüller özendürdi câmîler gibi

4 Aldı sûsen çünki gülşende eline Zu'l-fekâr
Geydi nergisler zirih fi'l-hâl şâmîler gibi

5 Kârbân-ı bûy-ı zülf-i yâra ugrayam diyü
Taglara düşmiş sabâyîler harâmîler gibi

6 Gamze okın gezleyüp gözlerse dil-ber gözleri
Atdugın yazmaz urur kalbinde râmîler gibi

7 Ey Safâyî çâr-yârı sev Muhammed 'ışkına
Mezhebüñ bitürmegil zinhâr İmâmîler gibi

5072 Nazîre-i Hayretî

1 Gamzeler tîrin atarsın baña râmîler gibi
Yıkduñ a zâlim göñül mülkin harâmîler gibi

2 Bir agız nâz u kirişmeyle kime virseñ selâm
'Ömrüm ölmez ol ebed dârü's-selâmîler gibi

3 'Abdi şâhum hizmetüñde 'abd-i hâs eyle beni
Bendeñem lâyık degüldür görme 'âmîler gibi

4 Leblerüñ devrinde câm-ı ‘ışk içün abdâllar
Artug ayılmadılar şâhum müdâmîler gibi

5 Şâh hakkiçün Hatîboglın görelden Hayretî
Baş açuk abdâl olmışdur imâmîler gibi

5073 Nazîre-i Hasbî

1 Çeşm-i hûn-rîzüñ çeküp hançer harâmîler gibi
Göz göre cân katline sasd itdi râmîler gibi

2 Gamz ile ser-nîzesi cânâ silahşör oldılar
Zülf Dâvûdî zirihler geydi Şâmîler gibi

3 Puhte vü pür-sûz u pür-şevk olsa zâhid bâde-keş
İçmeye ol sâgar-ı sahbâyı hâmîler gibi

4 Bûy-ı zülfinden eser bulmaz nesîm-i subh-dem
Geh eser geh savurur turmaz peyâmîler gibi

5 Husrev ü Selmân u Hassân gibi şeyh-i nazm olur
Sözde ma’nâ fikr iden Hasbî Nizâmîler gibi

5074 Li-mürettibihi

1 Çün bahâr irdi yine cûş eyle nâmîler gibi
Sohbet-i hâs eyle hâmûş olma ‘âmîler gibi

2 Dem-be-dem olup bahâruñ şevki ile sîne çâk
Baş açup meydâna gir ‘ışk ile nâmîler gibi

3 Hâricîdür sahn-ı gülşende diyü gün şeb-neme
Thg urur yıl on iki aydur imâmîler gibi

4 Kârbân-ı Çîn idi zülfüñ metâ’-ı bûy ile
‘Ömr-i sermed kesb ider dârü’s-selâmîler gibi

5 Nazmi kim vasf itdi hüsnüñ husrevâ hûb u hasen

Nazm ile irdi kemâle ol Nizâmîler gibi

Nev'-i dîger

5075 Ez-ân-ı Nihânî-i Müderris

1 Tâc-ı gül-gûn geydügiçün lâle şâhîler gibi
Çekdi sûsenler kılıç sünnî sipâhîler gibi

2 Bir yeşil sancak götürmiş geldi serv ol ceng içün
Pûllu cevşen geydi gül deryâda mâhîler gibi

3 Râfizîdür lâle tâcın bâda vir yâ Rab diyü
Yâsemenler Hakk'a yüz tutmış ilâhîler gibi

4 Çâr yâr içün bugün tonandı bâguñ 'askeri
Her biri bir renge girmiş pâdşâhîler gibi

5 Ey Nihânî sen de gel cûş it Muhammed 'ışkına
Bâyezîdî meşreb ol kalma tebâhîler gibi

5076 Nazîre-i Zâtî

1 Surh-pûş olup şafak görindi şâhîler gibi
İtdi encüm yürüyiş sünnî sipâhîler gibi

2 Destine çerhî siper alup ışık geydi kamer
Altun üsküf geydi encüm pâdşâhîler gibi

3 Şâm'da bir âsmânî atlas üzre âsmân
Geydi pup pul cevşeni deryâda mâhîler gibi

4 Râfizîdür bu şafak cem'iyyetin tagıd diyü
Baş açup meh yalvarur Hakk'a ilâhîler gibi

5 Surh-pûş-ı la'lin ey Zâtî emeydüm ol mehüñ
Encümüñ nuklin emince şems kâhîler gibi

5077 Ve lehu

1 Yâreler tende kızılbaş oldı şâhîler gibi
Dökdi tîguñ kanların sünnî sipâhîler gibi

2 Işk içinde dâg-ı bî-pâyân ile ‘âşıklaruñ
Pullu cevşen geydi san deryâda mâhîler gibi

3 Surh-pûş-ı eşk ile cünd-i şirâr-ı nâr-ı âh
Ugraşur altunlu geymiş pâdşâhîler gibi

4 Leşker-i ‘ışkuñ gelüp kondı göñül sahrâsına
Kal’asını ‘akluñ aldurdum Kemâhîler gibi

5 Cennete meyl eylemez göñlüm koyup dîdâruñı
Şâh-ı ‘ışkuñ nehy idüpdür anı nâhîler gibi

6 Soruban emsem gerek Sultân Selîm’üñ ‘ışkına
Surh-pûş-ı la’lüñi ey şâh kâhîler gibi

7 Çâr yârı sevdügüñçün cümle mü’minler okur
Her mecâzî şi’rüñi Zâtî ilâhîler gibi

5078 Nazîre-i Zemînî

1 Tâc-ı ahmer geydügiçün ola şâhîler gibi
Koydı cüst ‘Amr’ı sabâ şeh-bâz-ı şâhîler gibi

2 Cennete döndi cihân bâgı müzeyyen râstî
Câm-ı zer nergis elinde_erkân-ı şâhîler gibi

3 Her şükûfenüñ elinde zer-külâh-ı şâhvâr
Her dıraht ton geydi ammâ pâdşâhîler gibi

4 Serv ser-leşker olup ceyş ü ‘alem çekmiş gelür
Gonçe hançer sokunur gerçek sipâhîler gibi

5 Bir yeşil seccâde salmışdur benefşe ber-zemîn
Yâsemen ak ton geyer şeyh-i ilâhîler gibi

6 Öykünelden gül yüzine hacletinden ay u gün
Yüz sürer ayaklara derbân-ı şâhîler gibi

7 Tâze tâze dâg ile yir yir Zemînî derdmend
Sînesin zeyn eylemiş deryâda mâhîler gibi

5079 Nazîre-i Lâmi'î
1 Halvet içre erba'înde gel ilâhîler gibi
Raks ider serv-i hevâyî yine lâhîler gibi

2 Sebzelerde kanı ol demler ki hûnîn tâc ile
Lâleler yir yir hurûc itmişdi şâhîler gibi

3 Gark olup pûlâda şimdi geydi 'âlem ser-te-ser
Berfden ak câmeler sünnî sipâhîler gibi

4 Âh kim ol zülf ü ebrûlar hayâli kaynaşur
Bahr-i dilde subha dek her gice mâhîler gibi

5 Gerçi kim Ferhâd akıtdı hûn-ı dilden cûy-ı şîr
Emdi Şîrîn leblerin Pervîz kâhîler gibi

6 Ka'be yüzüñ görse zâhidler namâzın döndürüp
Secde_iderlerdi ham-ı ebrûña şâhîler gibi

7 Çeşmine öykündügiçün nergisi gör Lâmi'î
Kâse ile tolanur bâzârı râhîler gibi

5080 Ve lehu
1 Surh-tâc idindügiçün lâle şâhîler gibi
Kaldı yollarda sınuk keçküllü râhîler gibi

2 Yalıñ u kül öksüzidür çûb urur her külhana
Surh-pûş oldugı içün nâr şâhîler gibi

3 Baş egüp miskîn benefşe câmi'-i gülzârda

Halvet eyler encümen içre ilâhîler gibi

4 Kapuña tîg u siperle geldügi mihrüñ budur
Hoş geçem sâyeñde dir şâhum sipâhîler gibi

5 ‘Işk bahri pür-nehengdür derd ü gamdur Lâmi’î
Her taraf diller atılsa tañ mı mâhîler gibi

5081 Nazîre-i Seyfî-i Kâdî
1 Kaşlaruñ virür emân tugra-yı şâhîler gibi
Saçlaruñ niçün kemend atar sipâhîler gibi

2 Leblerüñ vasfın işidüp gonçe dürdi defterin
Lâle tâcın yile virdi kaçdı şâhîler gibi

3 Eşküm içinde tuş oldum zülfüñüñ kullâbına
Aga düşdüm gûyiyâ deryâda mâhîler gibi

4 Gül gibi bulmak dilerseñ reng ü bû ile şeref
Hırka-pûş ol bih sıfat merd-i ilâhîler gibi

Leblerinden bûseler ‘arz itdi sâkî germ olup
5 Şeyh perhîz itdi Seyfî imdi kâhîler gibi

5082 Nazîre-i Gedâyî
1 Saf çeküp haddüñde hattuñ pâdşâhîler gibi
Çekdi gamzeñ hançerin sünnî sipâhîler gibi

2 Gözlerümde gel temâşâ eyle kaşuñ ‘aksini
Nice düşüp seyr ider deryâda mâhîler gibi

3 Her ki ‘ışkuñ şem’in idinmez bu zulmetde delîl
Râh-ı tahkîk bulımaz kalur tebâhîler gibi

4 Râfizîdür diyü sürdiler çemenden lâleyi
Gülşenüñ ezhârı cem’ olup ilâhîler gibi

5 Ger selîm iseñ Gedâyî ol muhibb-i çâr-yâr
Mezhebi yitirmegil zînhâr şâhîler gibi

5083 Nazîre-i Fakîrî
1 Çekdi tîgın şerhalar sünnî sipâhîler gibi
Kanlu kanlu yâreler baş virdi şâhîler gibi

2 Gördi kim uymış hevâya çerh-ı ser-keş raks urur
Mihr ü meh yüzin göge tutdı ilâhîler gibi

3 Bu müşebbek sîneden göñlüme girdi hançerüñ
Gûyiyâ bahr içre aga düşdi mâhîler gibi

4 Dûstum senbûse-i la'lüñi bizden yıgma kim
Korkaram bir gün emerler anı kâhîler gibi

5 Başına odlar yakaldan sûz-ı 'ışkuñ gûyiyâ
Tâc-ı zer geymiş Fakîrî pâdşâhîler gibi

5084 Li-mürettibihi
1 Gördi tâc-ı surh urındı lâle şâhîler gibi
Altun üsküf geydi nergisler sipâhîler gibi

2 Ko mecâzî 'ışk ile lâf urmagı ey müdde'î
Tâlib-i 'ışk-ı hakîkî ol ilâhîler gibi

3 Tîr-i âhum korkusından her gice zâl-i felek
Pullu cevşenler geyer deryâda mâhîler gibi

4 Gözlerüñ öldürmek içün 'âşık-ı bî-dilleri
Saglu sollu takınur hançer sipâhîler gibi

5 La'l-i şîrînüñ bu Nazmî derdmende husrevâ
Kanda ki olursa emdür kand ü kâhîler gibi

Nev'-i dîger

5085 Ez-ân-ı Ahmed Paşa

1 Tâ ki yirüm dehr bâgında dikendür gül gibi
Şiddet-i ‘asr ile bagrum kan olupdur mül gibi

2 Her seher nâlemden olur mergzâruñ murgı zâr
Çün yüzüñ gülzârına zârî kılam bülbül gibi

3 Ne cemâlüñ gibi ben hüsn ıssı bir sultân görem
Ne cefâñı çekmege sen bulasın ben kul gibi

4 Hâl-i haddüñde ne yaraşmış didüm dil-ber didi
Hind’den bir dâne çıkmaz Rûm’a bu fülfül gibi

5 El uzadup zülfüñüñ reyhânını çözdükçe bâd
Ey nice miskîn ayaguña düşer sünbül gibi

6 Çeşm-i Ahmed’de hayâl-i zülf ü ebrûñ ey nigâr
Bagludur zencîr ile deryâ yüzinde pül gibi

5086 Nazîre-i Sa’dî

1 Nice feryâd itmesün şûrîde dil bülbül gibi
Salınur her hâr ile ol şûh şâh-ı gül gibi

2 Sor dehânuñ râzını göñlümden ey ruhsârı gül
Hadd vasfın kimse bilmez gonçenüñ bülbül gibi

3 Mest olupdur şîve-i nergislerüñden cân u dil
Kan olupdur lâle-haddüñden cigerler mül gibi

4 Dir gören kaşuñ hilâlin bahr-i eşkümde benüm
‘Anber-i terden düzilmiş bir kemerdür pül gibi

5 Zülfüñ ile hatt-ı reyhânuñ görelden dûstum
Kara yasludur benefşe gussadan sünbül gibi

6 Hasretinden şzl kadar yandum ki dil-ber rahm idüp

Didi ey Sa’dî nedendür oldı beñzüñ kül gibi

7 Mihrüñ ile mihr-i devletde güşâd it hâtırum
Baglanupdur tâli’-i nahsuñ işi kâkül gibi

5087 Nazîre-i Sultân Bâyezîd

1 Her kaçan ruhsârını ‘arz ide dil-ber gül gibi
Nâleye başlar görüp bî-çâre dil bülbül gibi

2 Beñzerem dirseñ saçına sen dahı ey misk-i Çîn
Yüz karasın hâsıl idersin kara sünbül gibi

3 Hüsnüñe öykünmege bedr olıcak gökde kamer
Bir siyeh halka asar ruhsârına kâkül gibi

4 Hışm ile hançer çeküp göñlüm sarâyına gelür
Çeşm-i hûn-rîzüñ içer her lahza kanum mül gibi

5 Hâl-i müşkînüñ hevâsıyla idüp terk-i diyâr
Rûm’a geldi müşk-i Çîn sevdâ ile fülfül gibi

6 Hüsn ilinüñ şâhısın ay ile gün leyl ü nehâr
İzüñe yüzin sürer sen şeh-süvâra kul gibi

7 Lutfuñu ‘Adlî’ye dâyim ol cefâkâruñ görüñ
Gonçeveş agzın açup ider tebessüm gül gibi

5088 Nazîre-i Muhibbî

1 Geçdi kûyuñda şehâ ‘ömrüm benüm çün gül gibi
Eyledüñ cevr ü cefâñ ile derûnum kül gibi

2 Pîridür ‘âşıklaruñ ger kan yudarsa la’lveş
Tek cihân içinde sen ol şâd u handân gül gibi

3 Bezm-i hüsnüñde ruhuñ şevkine dâyim cân u dil
Hâli olmaz bir nefes efgân ider bülbül gibi

4	Dûstum bir dem kadem bassañ yüzüm üzre benüm
Hâr elinden dâmenüñi n’ola alsañ gül gibi

5	Ey Muhibbî rind olmak ister iseñ haşre dek
Leblerinden bûse eyle dil-rübânuñ mül gibi

5089	Nazîre-i Zihnî

1	Görmedüm gülşende bir gül sen yüzi şengül gibi
Tâze tutsun Hak seni ey gonçe tâze gül gibi

2	Açuban agzını kaldı yummadı bir zerre hîç
Çün beni vasf-ı lebüñde gördi gül bülbül gibi

3	Öykünelden hattuña ey gül benefşe bâgda
Yüzi anuñçün kara oldı anuñ sünbül gibi

4	Zülfüñe yüz virme ey gül devr-i hüsnüñde iñen
Başuña çıkardı kendin ol dahı kâkül gibi

5	Gün yüzüñ bâzârını germ itmege Hindû beñüñ
Germ ider ey hâce her dem dâne-i fülfül gibi

6	Kâmetüñ üzre lebüñ ey tûti-i şekker-sühen
Serve çıkmış gulgul eyler gûyiyâ bülbül gibi

7	Zihniyâ bir bûse almış la’l-i dil-berden meger
Sâgaruñ kanın anuñçün nûş iderler mül gibi

5090	Nazîre-i Şânî

1	Göreli hengâmeyi gülşende hüsnüñ gül gibi
Kıssa-hûn oldum ben ey gonçe-dehen bülbül gibi

2	Seyl-i eşkümden hayâlüñ ‘askeri geçsün diyü
Kaşlarum kurdum yol üzre iki gözlü pül gibi

3	Nice feryâd eyleyem bülbül gibi ey gonçe-leb
Yana yana hâr elinden oldı beñzüm kül gibi

4 Başa varsun dir iseñ işüñ eger ey dil senüñ
Sür kara yüzüñ ayagına düşüp kâkül gibi

5 La’l-i mey-gûnın añup âh itdügince Şâniyâ
Acı acı yaşlar akar gözlerümden mül gibi

5091 Nazîre-i Tâcî-zâde

1 Ey dehânı gonçe v’ey gîsûları sünbül gibi
Gül yüzüñ yâdına feryâd eylerem bülbül gibi

2 Zîver içün boynuña lâzım degül meftûller
Müşk-i terden ‘anberînüñ var çü bu kâkül gibi

3 Ruhları üstinde zülfi yâr-ı gendüm-gûnumuñ
Hırmen-i gül-berg içinde hûşe-i sünbül gibi

4 Resm olup durur hayâl-i tâk-ı ebrû-yı nigâr
Çeşm-i giryânumda âb üzre yapılmış pül gibi

5 Rûy-ı zîbâsındaki ol hâl-i müşkîni anuñ
Bir tabak kâfûr içre dâne-i fülfül gibi

6 Rûşen oldı halka gülzâr oldugı nâr-ı Halîl
Ol halîlüñ nâr-ı ruhsârı çü oldı gül gibi

7 Çeşm ü dilde Ca’ferâ la’li hayâli dil-berüñ
Cism içinde cân gibidür câm içinde mül gibi

5092 Nazîre-i Necâtî

1 Gerçi ser-tâ-pâ vücûdum yandı geçdi kül gibi
Saklaram ‘ışk âteşini sînede bülbül gibi

2 Bûse cerr eyler girüp hengâme-i ‘ışka göñül
Yok mıdur bir gonçe-leb kendin belürde gül gibi

3 Bûstân-ı hüsn içinde sen nihâl-i tâzeyi

Besleyüpdür bâgbân-ı rûzgâr ogul gibi

4 Dest olur bâlâ-yı dest anuñ içün ey serv-kad
Karşuña kol kavşurup durur sanavber kul gibi

5 Münkalib olur hevâya olmaz ise müctemi'
Beñlerüñle 'ârızuñ kâfûr ile fülfül gibi

6 Ey Necâtî leblerinüñ sögdügin hoş gör anuñ
Acı agızlugı tatlu sohbeti var mül gibi

5093 Nazîre-i Resmî

1 Çün cemâlüñ dehr bâgın hurrem eyler gül gibi
N'ola âfâkı kılursa nâlişüm bülbül gibi

2 Zâr u hayrândur benefşe gibi bu miskîn göñül
Düşeli reyhân hatuñ sevdâsına sünbül gibi

3 Her denînüñ nukl-i bezmi olalı mey-gûn lebüñ
Hûn-ı dil çeşmüm kabagından dökilür mül gibi

4 Düşmişem Mecnûn gibi sahrâlara şeydâ olup
Leyli-i zülfüñ girih-gîr olalıdan gul gibi

5 Sen seg-i kûyum diyelden ihtirâm idüp baña
Geymişemdür egnüme 'ışkuñ pelâsın çul gibi

5094 Nazîre-i Remzî

1 Devlet el virse salınsam boynuña kâkül gibi
Koklasam gâh[î] öpüp boynuñ kulaguñ gül gibi

2 İşügüñe yüz süre varsam n'ola cârûbvâr
Hizmete bil baglasam bir boynı baglu kul gibi

3 Zülf-i ruhsâruñ hevâsı cânları şeydâ kılur
Bûy-ı sevdâsı bahârı hoş virür sünbül gibi

4 Hârlarla salınursın ey letâfet gülşeni
Ben belâ bâgında kaldum zâr ile bülbül gibi

5 Câm-ı zehr-âlûd-ı çerhüñ semmini def' itmege
Görmedüm tiryâk-i ekber Remziyâ ben mül gibi

5095 Nazîre-i 'Atâ

1 Gonçeden peykân idinelden nihâl-i gül gibi
Yâreler açmış durur sînemde tîrüñ gül gibi

2 Gül yüzüñ 'aksini bir vech ile nakş eyler gözüm
Kim temâşâ eylese feryâd ider bülbül gibi

3 Kaddüñe kumrî du'âlar kıldugiçün serv anuñ
Âşiyânın başı üzre götürür kâkül gibi

4 Bir nefes dil şâd olup def'-i melâl itmeklige
Dünyede hîç bir nedîm olmaya câm-ı mül gibi

5 Zülfi ruhsârında mergûb oldugınuñ vechi var
Kim iner Rûm'a diyâr-ı Hind'den fülfül gibi

6 Âteş-i derd-i derûnumdan göñül âh itmege
Uşanur nâ-geh yile ura bir avuç kül gibi

7 Ölmeyince istemez bendüñden âzâd olmagı
Âstânuñda 'Atâ bir boynı baglu kul gibi

5096 Nazîre-i Revânî

1 Çün bahâr oldı koma câmı elüñden gül gibi
Sâkiyâ söylet surâhîyi yine bülbül gibi

2 Tolu içüp öpmek istersem ruhuñ 'ayb eyleme
Bir kadeh mey kendüyi cânâ belürdür gül gibi

3 Şâne beñzer dil uzatmışdur mu'anber zülfüñe
Kim perîşân hâtır olmışdur yine sünbül gibi

4 Kimse yokdur dil-rübâlarda öñüñe gelecek
Çün kafâdâruñ var ey dil-ber senüñ kâkül gibi

5 Mevsim-i güldür Revânî koma elden câmı kim
Olmaya bir meşrebisâfî musâhib mül gibi

5097 Nazîre-i Me'âlî

1 Hûblar hâr ile hem-dem oldı gonçe gül gibi
Nâle vü zârî kılalum biz dahı bülbül gibi

2 Didüm ey gül-ruh yakar mı cânumı şevk-i ruhuñ
Gül gibi ol gonçe-leb güldi didi kim kül gibi

3 Leblerin medh eylesem baña zarûrî meyl ider
Hûblar sayd itmege olmaz cihânda mül gibi

4 Gülşene varsañ eger ey serv-i bustân-ı cemâl
Karşuña cümle nihâl ayak tururlar kul gibi

5 Çeşm-i giryânı Me'âlî'nüñ dönüpdür ırmaga
Üsti yanında anuñ müjgânı olmış pül gibi

5098 Nazîre-i Sûzenî

1 Çâk idüp cân cübbesin şevk-i ruhuñla gül gibi
Gulguleyle 'âlemi toldurdı dil bülbül gibi

2 Hâl mi yâ sayd-ı murg-ı cân u dilçün beñ midür
Gül-ruhuñda görinenler dâne-i fülfül gibi

3 Milket-i hüsnüñde la'lüñ hâtemin hıfz itmege
Ejder olmaz ey Süleymân-ı zamân kâkül gibi

4 Nakd-i cân târâc iden ol Türk-i ser-mestüñ durur
Pâymâl-i dil kılan bu 'anberîn sünbül gibi

5 Hurrem olur Sûzenî kûyında nâleñden rakîb

Gülleri gülşende handân eyleyen bülbül gibi

5099 Nazîre-i Celîlî

1 Zahmlar açıldı bâg-ı sînem üzre gül gibi
‘Âlemi feryâda virdi nâlişüm bülbül gibi

2 Gül gibi cem’iyyet-i agyârda açılma kim
Dil-perîşân olmaya ‘âşıklaruñ sünbül gibi

3 Tâli’üm yok kim görem ol âftâbuñ tal’atin
N’eyleyem bahtum siyehkâr oldı bu kâkül gibi

4 Leblerüñ yâdına çün âheng-i ‘işret eyledüm
Toldı hûn-âb-ı cigerden câm-ı çeşmüm mül gibi

5 ‘Işk bir deryâ durur kim mevcidür cân u cihân
Dûd-ı âhı ‘âşıkuñ durur mu’allak pül gibi

6 Sâz-ı âheng itmeñüz kim meclis-i ‘uşşâkda
Hoş nevâ yokdur surâhîden gelen kulkul gibi

7 Ger güzellerle Celîlî olur iseñ bâde-nûş
Yok durur ‘işret mekânı şehr-i İstanbul gibi

5100 Li-mürettibihi

1 Ben hezâr âh idüp efgân eylesel bülbül gibi
Gûş urup gûş eylemez âh ol nigârum gül gibi

2 Kankı dil-berdür dil-i gam-gînümi şâdân iden
Ol nigâr-ı şûh u ol cânâne-i şen-gül gibi

3 Hasret-i kadd ü ruh u zülfüñle seyr-i bâgda
Nesne açmaz göñlümi serv ü gül ü sünbül gibi

4 Gey yaraşur ey yüzi agum saña kara tutuk
Kim cemâlüñ hüsnine zînet virür kâkül gibi

5 Nazmi sen nâzük püser vasfında her şi’ri ki dir
Bikr-i ma’nâlarla besler anı ol ogul gibi

5101 Li-mürettibihi

1 Kanı bir göñli açuk rengîn musâhib gül gibi
Kanda var bir şûh u şîrînkâr hem-dem mül gibi

2 Bir nigâruñ yâdına ‘uşşâka dem-sâz olmaga
Hoş nevâ bir nagme olmaz nâle-i bülbül gibi

3 Bülbül-i zâruñ hezâr efgânı oldur kim yakup
Nâr-ı ‘ışk-ı gül idüpdür külli cismin kül gibi

4 Fitnenüñ başı durur ‘ömrüm ser-i zülfüñ velî
San’atın başa iletmiş olmaya kâkül gibi

5 Dem-be-dem la’l ü ruhuñ vasf itdügi Nazmî bu kim
‘Ârife olmaz bir eglence gül ile mül gibi

Nev’-i dîger

5102 Ez-ân-ı ‘Ulvî

1 Kanda var bir serv bu serv-i hırâmânum gibi
Bâg-ı cennetde yog ol vech-i gülistânum gibi

2 Ger irişse baña peyveste kemânuñdan oh oh
Sînede pinhân idem peykânını cânum gibi

3 Genc-i ‘ışkuñ olalıdan künc-i dilde münzevî
Var mıdur bir hoş ‘imâret şehr-i vîrânum gibi

4 Sîne vü gözden çek ey göñlüm kebâb ile şarâb
Gamzesine kim degül kimse bu mihmânum gibi

5 Yüz göz ile ger felek yüz yıl yilüp devr eyleye
Bir melek-hû görmeye sen şâh-ı devrânum gibi

6 ‘Ulvi’yi ‘îduña kurbân itdüm ey maksûd-ı cân
Gir harîm-i Ka’be’ye gör var mı kurbânum gibi

7 Şâh olur istese nazm-ı dil-pezîrümi revân
Kanda var bir cân-fezâ eş’âr-ı dîvânum gibi

5103 Nazîre-i Ahmed Paşa

1 Kanı ol dem kim severdüm ben seni cânum gibi
İster idüm cân virüp derdüñi dermânum gibi

2 El uzatmasun dir idüm küfr-i zülfüñe rakîb
Sakınurdum ben anı şeytândan îmânum gibi

3 Var idi peymânenüñ terkine peymânum velî
Tevbeler sındı lebüñ devrinde peymânum gibi

4 Rûh-ı Kudsî çagırur yâ leytenî küntü türâb
Sen dökerken cur’a-i la’lüñ yire kanum gibi

5 Gerçi var beñzer yirüñ kaddine ey serv-i çemen
Lîk nâzük yokdur ol serv-i hırâmânum gibi

6 Dûst zindân ehlini görüp didi kim bunları
Çâha salan hasret-i çâh-ı zenahdânum gibi

7 Kılalı gülzâra kapuñdan sabâ yili güzer
Çâk kıldı gonçe pîrâhen girîbânum gibi

8 Sâkiyâ gamzeñ beni öldürse hâk olsam ne gam
Dirgürür cur’añ kaçan dökseñ yire kanum gibi

9 Bunca göziyle felek ey fitne-i devr-i kamer
‘Âlem içre görmedi sen şâh-ı devrânum gibi

10 Sen gül-i handân firâkında bu göñlüm hâlini
Her ki gördi agladı ol çeşm-i giryânum gibi

11 Dimedüñ bir gün alayın Ahmed’üñ göñlin ele
Ki_ayaga düşmiş durur zülf-i perîşânum gibi

5104 Nazîre-i Nizâmî

1 ‘Işkuñı cânumda cânâ saklaram cânum gibi
Mihrüñi mühr itmişem sînemde îmânum gibi

2 Fürkatüñ derdinden ey hurşîd-i eyvân-ı cemâl
Göklere irdi duhânum âh u efgânum gibi

3 Düşeli ‘ışkuñ odı cânâ hevâyî göñlüme
Yüz suyın topraga saldum adum u sanum gibi

4 Ruhlaruñ şevkiyle ey dil-ber çemende her seher
Gül kabâ eyler kabâsını girîbânum gibi

5 Zülf ü ruhsâruñ gamından dil-berâ her subh u şâm
Kan döker çeşm-i şafak bu çeşm-i giryânum gibi

6 Bâdeye ‘ahd itmiş idüm gözlerüñ devrinde lîk
Nice peymânlar sıdı peymâne peymânum gibi

7 Bozalı ‘akl u nizâmını Nizâmî’nüñ gamuñ
Gey perîşân-hâl durur hâl-i perîşânum gibi

5105 Nazîre-i Harîmî

1 Göñlümüñ tahtında ‘ışkuñ şâh-ı devrânum gibi
Cân u dil şehrine hükm itdi Süleymân’um gibi

2 Gözüme gelüp hayâl-i kaddüñ ey sîmîn-beden
Bâg-ı dilde salınur serv-i hırâmânum gibi

3 Her gice zülfüñ hevâsında hayâli hüsnüñüñ
Dil-harâbın rûşen eyler mâh-ı tâbânum gibi

4 Ayaguña baş koyup dem dem surâhî ey sanem

Çeşmesinden çeşminüñ hûn-âb akar kanum gibi

5 ‘Aklını yagmaya virüp bu Harîmî’nüñ bu dem
Anı bî-hûş iden ol zülf-i perîşânum gibi

5106 Li-mürettibihi

1 Kanı bir cânâna mâyil cân benüm cânum gibi
Kanda var bir cân deger cânâne cânânum gibi

2 Göz göz akar çeşmeler kim var durur kuhsârda
Olmaya hîzi anuñ bu çeşm-i giryânum gibi

3 Zülf ü ruhsâruñ ki eglencem durur leyl ü nehâr
Sevmişemdür cân u dilden dînüm îmânum gibi

4 Çok yaşasun hâk-i pâyüñe benümle yüz sürer
Hem-reh olmaz baña hergiz eşk-i galtânum gibi

5 Bu cihân içre benüm cânân iledür dirligüm
Nazmiyâ cânânı sevsem ben n’ola cânum gibi

5107 Li-mürettibihi

1 Görmedüm ben bir güzel hüsn ile cânânum gibi
Anuñ içündür ben anı sevdügüm cânum gibi

2 Mihr-i ruhsâruñ tutup her vech ile cândan ‘azîz
Saklaram ey mâh-rû sînemde îmânum gibi

3 Olmasun zülfüñ hevâsı birle hâli kimsenüñ
Ey perî-şânum benüm hâl-i perîşânum gibi

4 Layık olmazdı gülistân bezmine ger olmasa
Bülbülüñ feryâd u zârı âh u efgânum gibi

5 Ol nigâruñ vasf-ı dendânında bir nazm-ı latîf
Olmaya Nazmî benüm nazm-ı dür-efşânum gibi

Nev'-i dîger

5108 Ez-ân-ı Hadîdî

1 Vireli zînet meh-i tâbâna yelken takyesi
Yıkdı dil mülkin idüp vîrâne yelken takyesi

2 Gûşesi salındugınca boynına ruhsârına
Yaraşur kâkül gibi cânâna yelken takyesi

3 Per açup lerzân cemâli üzre olmış gûyiyâ
Şem'ine ruhsârınuñ pervâne yelken takyesi

4 Sidre tâvûsına beñzer dil-ber-i meh-çihrenüñ
Başladukça bâl açup cevlâna yelken takyesi

5 Ey Hadîdî ebre beñzer ki_âftâb üstindedür
Rûmili mahbûbınuñ merdâne yelken takyesi

5109 Nazîre-i Keşfî

1 Virmege zînet meh-i tâbâna yelken takyesi
Saldı 'aks-i 'ârız-ı cânâna yelken takyesi

2 İrmesün diyü kamer alnına tâb-ı âftâb
Sâyebândur ol şeh-i hûbâna yelken takyesi

3 Hacletinden ser-nigûn olup kızardı âftâb
Yaraşaldan ol gül-i handâna yelken takyesi

4 Kime gel dir nâzükâne kime git dir remz ile
Her tarafdan el salar yârâna yelken takyesi

5 Sevdügüm bir hûb gerçek Rûmili mahbûbıdur
Keşfiyâ başında bir merdâne yelken takyesi

5110 Nazîre-i Sun'-î-i Gelibolî

1 Zer benekden bâl açup cânâna yelken takyesi

Başladı tâvûsveş cevlâna yelken takyesi

2 Âftâb üzre şafakdur gûyiyâ ol meh ruhuñ
Yüzi üzre kırmızı merdâna yelken takyesi

3 Bir kızıl otag tutup üstine virdi yine
Hayli ‘unvân ol şeh-i hûbâna yelken takyesi

4 Serv-i bâlâ üzre konmış al tûtî sanuram
Vireli zînet kad-i cânâna yelken takyesi

5 Sun’iyâ san bir hümâdur sâye salmış bir şehe
Husrev’üñ başında ol şâhâne yelken takyesi

5111 Li-mürettibihi
1 Ebr olup âh ol meh-i tâbâna yelken takyesi
Mâni’ olur gün yüzin seyrâna yelken takyesi

2 Dil alup al ile başdan soñra kasd-ı cân ider
Göz göre girer dem-â-dem kana yelken takyesi

3 Turmayup dil tıflını yilter hevâya dem-be-dem
Nev-cevân dil-berlerüñ merdâne yelken takyesi

4 Keykubâdî tâca beñzer gey virür zînek saña
Yaraşur sen husrev-i hûbâna yelken takyesi

5 El uzadup la’l ü ruhsârına yâruñ Nazmiyâ
Bûse alur dem-be-dem rindâne yelken takyesi

DER-BAHR-İ REMEL-İ MAHBËN
Taktî’eş: Fe’ilâtün Fe’ilâtün Fe’ilâtün Fe’ilât

5112 Ez-ân-ı Safî
1 Yâ Rab ol sîm-berüñ lutf ile mercân mı lebi
Ki cihân halkınuñ oldur dil ü cândan talebi

2 Gözi kim tîg ile mihrâba geçüp yüz kan ider
N'idelüm olmaz imiş merdüm-i mestüñ edebi

3 Ruh u zülfine anuñ virdügüm oldur dil ü cân
Dilerem zevk u safâ ile sürem rûz u şebi

4 Gözi devrinde lebi yâdına hoşdur ki_ola nûş
Mey-i nâb u kadeh-i Çîni vü câm-ı Halebî

5 Dil halâs olmaz idi çâh-ı zenahdânuñdan
Resen-i zülfüñ anuñ olmasa idi sebebi

6 Nitedür hâli Safî'nüñ gam-ı hecrümde diyü
N'ola ger rahm ide ben bendeye Kâsım Çelebi

5113 Nazîre-i Hafî

1 Ol bütüñ tâ beni mest eyledi mey-gûn lebi
Agzuma almadum u añmadum âb-ı 'inebi

2 Hışm idüp gamze-i hûn-rîzi ki gelse gazaba
Sâkin olmaz idi kan eylemeyince gazabı

3 Bahr-i 'ışkuñ ne kenârı ne ho ka'rı bulınur
'Âkıbet gark olısarsın i göñül yüz talebi

4 Ruhı vü zülfi hayâliyle enîs olalıdan
Rûzı 'îd oldı Hafî'nüñ dahı kadr oldı şebi

5 İns ü cin emrine münkâd u mutî' oladı ger
Hâtem-i la'lini 'arz itse Süleymân Çelebi

5114 Nazîre-i Tâcî-zâde

1 Sâki sun şîşe-i Şâmî vü zücâc-ı Halebî
İçelüm ol lebi 'unnâb ile mâ'ü'l-'inebi

2 Olmasa gün yüzi üstinde ne tañ zülf-i siyâh

Görmedi bir arada kimsene çün rûz u şebi

3 Dilerem kim getüre hâtırına gâh gehî
Derd ile böyle hâyâl olmaguñ oldur sebebi

4 Yaraşur âteş-i hicrân ile yakılsa rakîb
Çünki Hak nâr-ı cahîm ile yakar Bû Leheb'i

5 Ca'ferâ sabr iderem derdine Eyyûb gibi
N'ola rahm ider ise ben kula Yahyâ Çelebi

5115 Nazîre-i Şâhidî

1 Ruh-ı zerd ile göñül la'line itme talebi
Cân durur kıymet aña olmaya rûyuñ zehebi

2 Mülk-i hüsn içre durur taht-ı melâhatde melek
Zülf ü hâl ü ruh-ı zîbâ ile Kâsım Çelebi

3 Lebi câmıyla ruhına dil özendügi bu kim
Zevk-i cân bulur içen ravzada mâ'-i 'inebi

4 Oldı çün dâr-ı şifâ derdine bu cânumuñ em
Dil ider ârzûlar sormaga ol la'l-i lebi

5 Beñzedürse n'ola gül haddüñe meclisde özin
Ki harâbâti olan kişinüñ olmaz edebi

6 Gam-ı hecrüñde dile irmedi bir lahza sürûr
Bula mı nâr-ı cahîm içre kimesne tarabı

7 Şâhidî yanduguña merhamet itmedi rakîb
Kim eser Bû Leheb'e itmeye 'ışkuñ lehebi

5116 Ve lehu

1 Soramadum ki bilem çeşme-i hayvân mı lebi
Yâ mey-i 'Adn mi ki 'âlemüñ oldur talebi

2 Leşker-i ‘ışk[ı] ile tutdı cihân milketini
Pâdşâh olalı hüsn iline Kâsım Çelebi

3 Bir emîre ki cihân zerre görinmez gözine
Eşk ü rûyumuñ eser ide mi sîm ü zehebi

4 Nice yanmaya göñül la’li hevâsında ki_anuñ
Pertev-i cân gibidür sûziş-i ‘ışkı lehebi

5 Sanemâ zülf ü ruhuñ şevk[i] ile haste-dilüñ
Âh kim mihnet ü derd ile geçer rûz u şebi

6 Lutf u hüsn içre dahı görmedi sen şâha nazîr
Gerçi seyr itdi sabâ Mısr ile Şâm u Halleb’i

5117 Nazîre-i Cinânî

1 Göreli Kâsım ile müdde’i-i Bû Leheb’i
Beni hâk itdi yakup âteş-i gayret lehebi

2 Heves-i hâl ü hatıyla gezer âşüfte sabâ
Geh Habeş milketini gâh diyâr-ı ‘Arab’ı

3 Ruh u zülfinden ırag olalı Allah bilür
Ki bu âvâre dilüñ nice geçer rûz u şebi

4 ‘Işkı kassâm-ı ezel kısm idicek ‘uşşâka
Baña virmiş ebedî ‘ışkuñı Kâsım Çelebi

5 Sırça göñlümi sıma seng-i cefâ ile sakın
Ki gören hayli mesâfet didi şehr-i Haleb’i

6 Yüz urur hâke evân su gibi hecrüñde yaşum
Ya’ni dîdâruña irişmege kılur talebi

7 Hoş durur rûh-ı Cinânî leb-i yâr ile meger
Cûş ider kanı kaçan kim göre ol la’l-i lebi

5118 Nazîre-i Şevkî

1 Her kişi kim göre sen lâle-ruh u gonçe-lebi
Komaz elden mey-i gülfâm ile ‘îş u tarabı

2 Lebi bûsına kadeh diş biledügini görüp
Gözlerümden bıragubdur yaşum âb-ı ‘inebi

3 Da’vet itsem o perî şîşe gibi göñlümi sır
Kendü şehri mi sanur yohsa diyâr-ı Haleb’i

4 Ruh u zülfüñ hevesinde vireli ‘ömri yile
Kim bilür haste-dilüñ nice geçer rûz u şebi

5 ‘Işkuñuñ sırrını dime ki rakîb añlayımaz
‘Acemîdür idemez fehm zebân-ı ‘Arab’ı

6 Gözlerüm eşk-feşân kûyına vardugı bu kim
Merdümüñ kanda ise yüzi suyıdur edebi

7 Şevki-i haste-dili gözleri öldürse ne gam
‘Îsi’dür çün leb-i cân-bahş ile Bâlî Çelebi

5119 Nazîre-i İshâk Çelebi

1 Kul olur her ki göre sen şeh-i ‘âlî-nesebi
Âferîn câzibe-i hüsnüñe ‘Abdî Çelebi

2 Dilde bir hayme kurupdur şeh-i ‘ışkuñ kim anuñ
Zülf-i ‘anber-şikenüñ ‘aksi olupdur tınabı

3 Ol iki çeşm-i sitem-pîşe elinden feryâd
Gitmedi ‘âşık-ı dil-hasteye hışm u gazabı

4 Tâ ki cân levhine nakş oldı göñülden gitmez
Nokta-i hâl-i zenahdânı ile hatt-ı lebi

5 Telh düşnâmlar ile yine ol şîrîn-leb
Añmış İshâk’ı ‘aceb hayr ola neyki sebebi

5120 Nazîre-i Zihnî

1 Ser-i zülfüñ geçürüp boynına her dem sebebi
Dâr ider göñlümi bir kılca yog iken sebebi

2 Heves-i zülf ü ruhuñla gezer âşüfte göñül
Gâh Rûmili'ni vü gâh diyâr-ı 'Arab'ı

3 Göreli kand-i lebüñ şehdini bir tûti-i dil
Unudupdur şeker-i Mısr ile Şâm u Haleb'i

4 Sevdi bu haste göñül bir lebi rûhı nitekim
Cân virür 'Îsi gibi mürdeye emdükçe lebi

5 Kâse-i çeşmüme kondukça göñül kanlu yaşum
Toldurur sâgara san sâki şarâb-ı 'inebi

6 N'ola rahm eyleyüben Zihni-i bîmâr-dile
Bir göz ucıyla nazar eyleye Bâlî Çelebi

5121 Nazîre-i Hadîdî

1 Göreliden berü sen lâle-ruh u gonçe-lebi
Yazmışam levh-i dile âh Muhammed Çelebi

2 N'ola sen sîm-tenüñ yolına olursa nisâr
Gözümüñ yaşı düri ile yüzümüñ zehebi

3 Dil-i bî-çârenüñ itdügi du'â saña bu kim
Ber-kemâl ide Hudâ 'ilm ü hayâ vü edebi

4 Dahı eglencesi yokdur sanemâ cân u göñül
Geçürür zülf ü ruhuñ şevk[i] ile rûz u şebi

5 Nice sengîn-dil imişsin ki Hadîdî bedelüñ
Görmedi geşt idüben Rûm'ı vü Şâm u Haleb'i

5122 Nazîre-i Celîlî

1 Çemen-i ‘işretümüñ kalmadı berg-i tarabı
Nâle-i murg-ı dilüñ var ise budur sebebi

2 Görmedüm bâd-ı vefâ serv-i hırâmânumda
Bâgbânâ kanı ol nahl-i ümîdüm vatanı

3 Yoluña bî-ser ü pâ yildi göñül eşk gibi
Dâmen-i vasluña irişmedi dest-i talebi

4 ‘Âleme vasl-ı zülâlin sunup ol âb-ı hayât
Vâdi-i hecrde yâd itmedi ben teşne-lebi

5 Ne gicem râhat-ı hˇâb u ne günüm âsûde
Ehl-i ‘ışkuñ bu belâlarla geçer rûz u şebi

6 Pây-mâl itdi Celîlî’yi cefâ ile felek
Dest-gîr olsa n’ola Hazret-i ‘Abdî Çelebi

7 Ol ki terfî’i durur ref’a-i baht-ı ismi
Ol ki ‘unvân yazılur nâme-i çerhe lakabı

8 Hâtırın derc-i der-i hikmetüñ eyle yâ Rab
Kıl müyesser aña ‘irfân[ı] dahı ‘ilm-i nebî

5123 Nazîre-i Fasîhî

1 Sâkiyâ cânumı mest eyler iken yâd-ı lebi
Ne diyü ad koyayın içeyin âb-ı ‘inebi

2 Berk urur nûr-ı Muhammed çü yüzüñ ayında
İtme mahrem harem-i Ka’be’ye her Bû Leheb’i

3 Hadd ü hattuñ görüben bakmasa zâhid yüzüñe
N’ola idrâk idemez âyet-i hüsni çü gabî

4 Ne yüz agardasın ey dil reh-i ‘ışkında anuñ
Çünki zülf-i siyehidür kara bahtuñ sebebi

5 Ey dil-i mürde hayât içün iñen gam yime kim
Gösterür mürdelere mu'ciz-i 'Îsâ'yı lebi

6 Hˇân-ı hüsnüñde firâvân uzanur dil lebüñe
Lâ-cerem sabr idemez sükkere halvâya sabî

7 Mest olup müfti-i çeşmüñ mey-i la'lüñle geçer
Sadr-i mihrâba imâm olmaga bilmez edebi

8 Gâfil olma hazer it âh-ı Fasîhî'den kim
Hüsnüñ âyînesi jeng olmaya Ahmed Çelebi

9 Şerm idüpdür o sanem güft-i güher-barı ile
Hükemâ-yı 'Acem'i vü fusehâ-yı 'Arab'ı

5124 Nazîre-i Derûnî

1 Reşk ider halk-ı cihân agzuma sögdükçe lebi
Kul idindi bini âzâde iken bir çelebi

2 Bâg-ı hüsninde görüp hâl-i ruhı dânelerin
Hoşdur ey murg-ı dil ol cânibe uçmak talebi

3 Öykünür la'l-i leb-i dil-bere her kanda ise
Şekkerüñ anuñ içün kelle dinildi lakabı

4 İrdi mi'râca kapuñda asılup bir 'âşık
Zülfüñ olmışdur anuñ var ise 'ömrüm sebebi

5 Ey Derûnî ruh u zülfi heesinde ko dili
Kim anuñ 'îd ola her rûzı vü kadr ola şebi

5125 Li-mürettibihi

1 Cân bagılar çün o cânânecigüñ bûs-ı lebi
N'ola cân ile idersem aña ben de talebi

2 Leb-i şîrînine ol husrev-i hûbânuñ dil
Heves itse n'ola halvâya ider meyl sabî

3 Ruhına kâküline dâyim ide ol ki nazar
‘Îd u kadr olur anuñ hâsılı her rûz u şebi

4 Kurıdur kanını agyâruñ o la’li ‘unnâb
Her ne dem [kim] içe ‘uşşâk ile mâ’ü’l-’inebi

5 Yûsuf-ı Mısr-ı melâhat didi kim sâdıkdur
Nazmiyâ la’l-i şeker-bâr ile Ca’fer Çelebi

5126 Li-mürettibihi

1 Cân-fezâ olmasa cânânuñ eger bûs-ı lebi
Aña ehl-i dilüñ olmaz idi cândan talebi

2 Leb-i dil-ber gibi olmasa müferrih sâkî
Ehl-i dil içmez idi şevk ile mâ’ü’l-’inebi

3 Dehenüñle lebüñe beñzedügiçün cânâ
Piste ile sever ehl-i dil olanlar rutabı

4 Beni kapuñda görüp görmeze urma kerem it
Hey efendi kuluñam ben de senüñ hey çelebi

5 Hazzın idem dir iseñ Nazmi diyâr-ı Şâm’uñ
Şevk u zevk ile elüñden koma câm-ı Haleb’i

Nev’-i dîger

5127 Ez-ân-ı Şeyhî

1 Görmedi kimsene bu resm ile nesl-i beşeri
Ki kıla küll-i hacel tal’ati şems ü kameri

2 Bu letâfetle felek görse melek sana seni
Melik-i mülk-i melâhat misin ey reşk-i perî

3 Ser-be-ser bûy-ı dil-âvîz tolar cümle cihân

Ayaguñ tozına yüz süreli bâd-ı seherî

4 Kaçan ol hûr-sıfat nâz ile seyrâna çıka
Yaraşur ger yüzüm üstinde ide reh-güzeri

5 Hele sen şükri öküş eyle eyâ Şeyhi bugün
Ger firâk agusını def' ide şükrüñ şekeri

5128 Nazîre-i Ahmed Paşa

1 Leb-i la'linüñ açup hokka-i yâkût-ı teri
Sıdı bir hande-i şîrîn ile dürc-i güheri

2 Gözlerüm câmına nakş itmek içün sûretüñi
Yazaram hûn ile her dem nice rengîn suveri

3 Akıdur şîşe-i Şâmî gibi Rûm içre gül-âb
Şâm-ı zülfüñe kılaldan berü çeşmüm seferi

4 Yiridür gitmese dilden leb-i mey-gûnı müdâm
Zulmet içinde durur âb-ı hayâtuñ çü yeri

5 Kanda kim ide lebüñ vasfını Ahmed tekrâr
Hîç kimse dile almaya mükerrer şekeri

5129 Nazîre-i Kemâl-i Zerd

1 Bulımaz göz yaşı sen serv-kad ü sîm-beri
Cüst ü cû idüp arar gerçi ki her araları

2 Salmışam bahr-i gam-ı ışka vücûdum gemisin
Ye ölem anda ye hod hâsıl idem ol güheri

3 Kalmadı dîde-i giryânda dahı hûn-ı sirişk
Agladugumca çıkar kanlu ciger pâreleri

4 Ger rakîb öle gele yirine bir gayrı rakîb
Ne gam ey dil kim eşek olur ise bir semeri

5 Leblerüñ ‘aksini âb içre görem diyü Kemâl
Gitdi ta’cîl ile san kim suya düdi şekeri

5130 Nazîre-i Hafî
1 Şem’-i ruhsâruñı ‘uşşâka ‘ayân it i perî
Tâ ki pervâne gibi yanduralar bâl ü peri

2 Sevinür kim kaşuñuñ yayına kurban ola cân
Kirpügüñ oklarınuñ sînem ola hem siperi

3 Eşkümüñ dökdi dürin öñine hakkâk-i müjem
Ki delüp dize tenüm riştesine ol düreri

4 İşidür kim lebüñi la’lüñe teşbîh iderem
Hasedinden boyanur kana ‘akîküñ cigeri

5 Hattuña gerçi benefşe didiler haddüñe gül
Müntehâdur boyuña sidre diyenüñ nazarı

6 Hazer it itmeye hüsn âyînesin tutuk
Gözleri yaş[ı] ile ‘âşıkuñ âh-ı seherî

7 Ölicek beni nigâruñ yolı üstinde koñuz
Ki mezârum ola tâ ol sanemüñ reh-güzeri

8 Öle hâk ola Hafî’nüñ eseri kalmaya ger
Kala gitmeye gubârından anuñ ‘ışk eseri

5131 Nazîre-i Revânî
1 Bir sipâhî güzelinüñ bugün oldum nökeri
Mâh-ı nevdür kılıcı kabzası gündür siperi

2 Ferahından atı altında karâr eyleyimez
Götürür berg-i güli niteki bâd-ı seherî

3 Atı izine hilâli nice teşbîh ideyin
Ki hilâl ile anuñ toptoludur reh-güzeri

4 Seyrine her kişinüñ mâni’ olan hançeridür
Yohsa ol yârı güzel gösterür altun kemeri

5 Mülk-i hüsn içre Revânî n’ola beglense nigâr
Oldı ‘âşıkları öñince anuñ yiñiçeri

5132 Ve lehu

1 Görmege kûyuña varsam n’ola sen sîm-beri
Nûr görmege ider kişi Hicâz’a seferi

2 Reh-i kûyuñda iki çeşme durur dîdelerüm
Ki_oldı müjgânlarum ey dûst anuñ lü’leleri

3 Çıkarur gül suyını ‘ârızuñ üstinde ‘arak
Leb ü haddüñ bişürür günde şehâ gül-şekeri

4 Dâglarla ne ‘aceb sîneyi tezyîn itsem
Düzedürler güzelüm âyinelerle siperi

5 Mey ü mahbûba Revânî nice meyl eylemeye
Zâhidâ her kişinüñ çünki olur bir hüneri

5133 Nazîre-i Şâmî

1 Götürüp burka’ını ger kıla bir kez nazarı
Şermsâr ide felekde dahı şems ü kameri

2 Sorıcak Kevserini la’lüñüñ ey hûr-ı bihişt
Getürür tûti-i cân yâdına şehd ü şekeri

3 Çüriyüp hâk olıcak yine tenüm buldı hayât
Sen eger eyleyesin kabrüm öñinden güzeri

4 Demidür vasluñ ile cânı sevindür sanemâ
Nice bir âteş-i hecrüñde yakasın cigeri

5 Var iken mihr ü vefâ cevr ü cefâ eyleme kim

Hak yaratmadı cefâ eylemek içün beşeri

6 Eşk-i Şâmî yüzüñe karşu revân olsa ne tañ
Ekseriyyâ görinür kevkeb-i tâbân seherî

5134 Nazîre-i Resmî
1 Serde kim ola hevâ-yı ser-i zülfüñ eseri
Tâ ebed gitmez o serden eserüñ derd-i seri

2 Şem'-i ruhsâruñı 'arz it bize kim bî-pervâ
Yakavuz nûruña pervâne gibi bâl ü peri

3 Gül yile vardı vü âb oldı ruhuñ reşk[i] ile
Lâle hâk oldı hasedden oda yandı cigeri

4 Kaddüñe nisbet iden servi degül râst-nazar
Gözüñe beñzedenüñ nergisi yokdur basarı

5 Deldi gamzeñ seherî sîne-i mecrûhumı lîk
Benüm âh-ı seherümden dahı eyle hazeri

6 Nesr ider nazm cevâhirlerini yollaruña
N'ola şâhum yog ise Resmi kuluñ sîm ü zeri

5135 Nazîre-i Vasfî
1 Her kimüñ kim ola göñlinde mahabbet eseri
Âteş-i şevk ile dünyâyı yakar her haberi

2 Ney gibi n'ola hevâsıyla figan eylese dil
Baglanupdur biline mihr ü mahabbet kemeri

3 Hak olursam yolına lutf idüp ey bâd-ı sabâ
Hâküm ol yola ilet ki_ola anuñ reh-güzeri

4 Gel ki şevk odına yandı dil ü cân 'ûd gibi
Hâne-i merdüme bûy ile gelür çünki perî

5 Umar idüm ki doga başuma vasluñ güneşi
Âh kim olmadı hergiz şeb-i hecrüñ seheri

6 Hak seni halk idicek leb diyü ey mâh saña
Sarmış evrâk-ı gül-i terlere şehd ü şekeri

7 Gûş-ı ‘âlem tola Vasfî dürer-i nazmuñla
Şâhdan ger ola ben bendeye himmet nazeri

5136 Ve lehu

1 Ol perî-rûy u melek-hûya n’ola dinse perî
Rûyıdur rûy-ı perî zülf ü hatı bâl ü peri

2 Rahm kıl gel ki gözüm merdümi kanlar derler
Tolanup istemeden sen mehi her reh-güzeri

3 Şimdiden girü hatuñ geldi beni aglatma
Hatta ey dûst sakın irmeye âbuñ zararı

4 Hak seni halk idicek leb diyü ey mâh komış
Hokka-ı la’lde gül birle mürebbâ şekeri

5 Vasfi’nüñ yandugını her gice bezmüñde görüp
Şem’-i dil-sûhtenüñ reşk ile od oldı yeri

5137 Nazîre-i Subhî

1 Urdı başuma seng-ı belâ tâc-ı cevherî
Dâgum geyürdi egnüme zerrîn ser-â-seri

2 Serdârıdur diyâr-ı gamuñ tâcdârıdur
Dîvâneler ki âteş-i sevdâdur efseri

3 Boynumda tîg-ı yâr hamâyil yirine bes
Götürmez idüm olmasa başum ber-â-beri

4 Hercâyi derdüñ eyleme kulına i’timâd
Aldanma sözlerine Kızılbaş’dur ekseri

5 Cân u göñülden aldı güzeller karârımuz
İllâ ki göñlüm aldı fülânuñ birâderi

6 ‘Âşıklarına hep ‘ameli nâz u şîvedür
Âdemler öldürür bu diyâruñ güzelleri

7 Bitdi Necâti şi’ri açılmadı tâli’î
Açıldı tâze gül gibi Subhî’nüñ gazelleri

5138 Nazîre-i Âhî

1 Nergisüñ degmemek içün güle yavuz nazarı
Bâzu-bend itdi sabâ şâh-ı güle gonçeleri

2 N’ola eşkümle ruh-ı zerdüme meyl eylese yâr
Meyl ider çünki güzeller göricek sîm ü zeri

3 Dir idüm zülfine tolaşma göñül eslemedüñ
Yiridür şimdi saña her ne iderlerse yeri

4 Geldügüñce dile mihmân-ı gamuñ dîdelerüm
Çekdügi hûn-ı cigerdür öñine mâ-hazarı

5 Vasf-ı hüsnüñde ferîd olsa ‘aceb mi Âhî
Gün gibi şû’le virür çünki sözinüñ güheri

5139 Nazîre-i Zâtî

1 Ben didüm dişlerüñe beñzedeyin mi düreri
Gülerek gül gibi ol gonçe didi iñen arı

2 Leb-i şîrînüñe beñzetdügiçün kendüleri
Yaladum şehdi vü şîri emüp ezdüm şekeri

3 Ra’dveş sen baña ger âh u figân itdüresin
Yıldırım gibi yaka ‘âlemi âhum şereri

4 Dil uzatmış ruhuña germ oluban şevk ile şem’

Dilin ol sûhte dek tutmadı od oldı yeri

5 Zülfüñüñ dârına çek Zâti'yi Mansûr-sıfat
Hîç emân virme kır a boynuma 'ömrüm zararı

5140 Ve lehu

1 Mîl-i şevk ile çeküp çeşmüme kuhl-i seheri
İdeyin her gice senden yaña ey meh nazarı

2 Tîg-ı i'câz ile mihrüñ ider anı iki şakk
Çıkuban çerhe göñül bedr olur ise siperi

3 Öldürürken acı diller vireyin aña dimiş
Kasdı bu itdüre halvâ ile baña seferi

4 Ey ciger vaslası yaşum cigerüm kanı gibi
Kanda tamlarsa olur tamdugı yirler cigeri

5 Zâti'nüñ yarar iseñ başını yararsın aña
Oldur ey gözleri cellâd anuñ derd-i seri

5141 Nazîre-i Sürûrî-i Müderris

1 Gün yüzüñ olalı her gice bu 'aynum kameri
Aya tañı yog anuñ yılduza kılmaz nazarı

2 Öykünür geh lebüñe gâh ezilür gabgabuña
Ezerem kellesin anuñ baña añmañ şekeri

3 Zülfüñüñ dilde hevâsı eser idi hoş-bû
Yog iken bâd-ı sabânuñ dahı cânâ eseri

4 Şol kadar urdı baña tîr o kemân-ebrû kim
Cisme peykânları geydürdi demürden siperi

5 Kemeri koçsa Sürûrî n'ola ol sîm-teni
Dolanup kocar anı her kim ola sîm ü zeri

5142 Nazîre-i Ferîdî

1 Devr-i hüsn içre senüñ gibi melekveş beşeri
Ne görüp virdi haber âdem ü ne cins-i perî

2 Niçün ey serv-i revân ide miyânuña kenâr
Göreyin odlara yansun kemerüñ sîm ü zeri

3 Sûfi sâfî meye meyl itmese bulmaya safâ
Ger ide kalmaya kalbinde riyâdnuñ eseri

4 Terk-i cân idebilürseñ bu hevâ ile heves
Ey göñül bil ki çog olur reh-i ‘ışkuñ hatarı

5 Hâr-ı hecr ile iñiletme i gül bülbülveş
Bu Ferîdî'yi ki_eser itmeye âh-ı seheri

5143 Nazîre-i Nigâhî

1 Halka-i sohbet-i ‘uşşâkına kılmaz güzeri
Taşradur dâyire-i ehl-i vefâdan o perî

2 Gün gibi bize niçün arz-ı cemâl itmez o meh
Yohsa hicrân şebinüñ yok mı ki yâ Rab seheri

3 Dûstlar kaddüm ise dest-i firâk ile kemân
Veh ki bu sînem ise tîr-i belânuñ siperi

4 Ruh-ı pür-gerdümi çeşmüm ter ider yoluñda
Garazı bu ki yüzinde kala pâyüñ eseri

5 Cevher-i ‘ışk Nigâhî yüzüñi kıldı çü zer
Sihr it ol sîm-berüñ yolına sürgil o zeri

5144 Nazîre-i Câmî-i Emîn

1 Der-miyân eyle kocayın dir iseñ sîm ü zeri
Sîm ü zerle tolanup koçdı miyânın kemeri

2 Âsmânî benek altunlu kabâdur bu felek

Yakası yiri durur meh kim oyulmış kameri

3 Şâh-ı ‘ışkam gam idi eski sipâhum şimdi
Geldi deryâ gibi çeşmümden akup yiñiçeri

4 Deldi âhum okı bir demde yedi kat feleki
Geçe çerhüñ eger olursa hezârân siperi

5 Câmiyâ ay u güni ile yitiş hizmetine
Şol sipâhî güzelinüñ felek olmış nökeri

5145 Nazîre-i Yahyâ

1 Gayrı mahbûba gözüm eylemez idi nazarı
Saña fi’l-cümle eger beñzemese ba’zı yeri

2 Delü göñlüm seni gözler seni ey kaşı hilâl
Yine âyîne gibi yollara idüp nazarı

3 Râh-ı ‘ışkuñda ceres gibi belürdür kendin
‘Âşık-ı haste-dilüñ kimseden olmaz haberi

4 Minnet Allâh’a ki âyîne-i ruhsâruñda
Görinür kullaruña mihr ü mahabbet eseri

5 Vuslat-ı yâr ile tag üsti aña bâg olur
Bir kişi sevdügi mahbûb ile itse seferi

6 Ne seferdür bu ki derd ehli geçüp dünyâdan
Mülk-i ‘ukbâya gider hergiz alınmaz haberi

7 Gün gibi meşhed-i Yahyâ’yı tavâf eyler iseñ
Şevk ile raksa girer topragınuñ zerreleri

5146 Nazîre-i Derûnî

1 Kaçan ol şâh-ı cihân itse gözümden seferi
Akışur yaşum öñince nitekim yiñiçeri

2 ‘Azm idüp leşker-i Mansûr ile Tebrîz’e yine
Garka-i hûn-ı melâmet kılalum Surh-ı Ser’i

3 Lâleler geydi yine kırmızı yelken takye
Gonçeden nîze çeküp oldı sipâhî nökeri

4 Bir yalıñ yüzlü gamından çekerin göklere âh
Per döker âhum okından uçamaz gökde perî

5 Ey Derûnî yüri nâz ehline ‘arz itme niyâz
Nâz-perver u tena’’um ne bilür derd-i seri

5147 Nazîre-i Cihâdî

1 Bitmedi bâg-ı ümîdümde murâdum semeri
Gitdi ‘âlemde dilâ oñmadı bahtum şeceri

2 Nice mâlik olayum mülk-i refâhiyyete kim
Yok durur tâli-i nahsumda sa’âdet eseri

3 Âh kim dûdgeh-i hâne-i bahtumda benüm
Eksük olmadı ebed nâr-ı felâket şereri

4 Nice bir kan akıda dîdelerüm yâ nice bir
Gussa[sı] tâzelenür dildeki gam dâgları

5 Koma ayakda Cihâdî kuluñı sultânum
Dest-i lutfuñl anuñ al elini çek ileri

5148 Nazîre-i Enverî

1 ‘Ârızuñ görmege ey rûy-ı zemînüñ kameri
Encümüñ cümlesi kû kû yire itdi nazarı

2 Sormaga bâd-ı sabâdan haber-i la’l-i lebüñ
Gonçeler agız açup yol gözedürler seherî

3 Gün gibi atuñ izi salmasa ‘aksin kamere
Zerrece görmez idi kimse ziyâ-yı kameri

4 Katre-i la’lüñ ezüp tamladı hâli zekana
Kapladı dâne-i kiştîci sanasın şekeri

5 Enverî bedr-i mehi sanma el altından zer
Gösterür yine felek añmañ ile_ol sîm-beri

5149 Ve lehu

1 Na’lçek izi ile yaşuma iden nazarı
Didi encümle budur rûy-ı zemînüñ kameri

2 Halk-ı ‘âlem şeb-i zulmetde kalurdı ey dil
Gurre-i mâha ziyâ virmese ‘aks-i kemeri

3 Jâle zann eyleme gülende ser-i gonçeleri
Ey göñül kudret-i Hak akça saçupdur seherî

4 Gurre-i mâha nazar eyle didiüm didi nigâr
‘Aks-i ebrûm içün egri haber itme ye yüri

5 Enverî hâcib-i dildâra nazar eyler iken
Şeb-i hecr irdi hilâlî eyledi bedr-i kameri

5150 Li-mürettibihi

1 Çeke dünyâ hevesi birle o kim derd-i seri
Mâ-hasal bir zenüñ olmak gibidür en nökeri

2 Olma dünyâya harîs eyleme anuñla gurûr
Soñra ey gâfil anuñ çok zararı var zararı

3 Er durur mâ-hasal er şu kişi kim her yüzden
Pîre-zen dehre anuñ olmaya hergiz nazarı

4 Bu cihâna gelen elbette gider âhiri âh
Kimse virmez o gidenden ebedî bir haberi

5 Dem-i rıhletden öñ oñatça tedârük göre gör

Nazmiyâ hûb seferdür katı ‘ukbâ seferi

5151 Li-mürettibihi

1 Hâtıruñda gam-ı devrân ile olan kederi
Bâde-i sâf ile sâfî gideri gör gideri

2 Bâgda hançer-i hâr ide mi bülbüllere kâr
Her biri gülden idindi çü hezârân siperi

3 Şemsi dül-bend ile gey yaraşur ey mâh saña
Benek altunlu kabâ ki_ola bekâsı kameri

4 Tatlu tatlu ezilür la’lüñe ey husrev-i hüsn
Bezm-i meyde nice şîrîn mezedür gör şekeri

5 Gözlerinden güzelüm her dem ider Nazmi nisâr
‘Aks-i la’lüñle senüñ yoluña yâkût-ı teri

Nev’-i dîger

5152 Ez-ân-ı Hasan-ı Vardarî

1 Mısr-ı hüsnüñde ki güm kıldı göñül cân u seri
Şâm-ı zülfüñde imiş aldı lebüñden haberi

2 Haber-i fürkat-i gülden çü kelâm itdi sabâ
Bülbülüñ lâle-sıfat kan ile toldı cigeri

3 Cigeri gamzeñ okı deldi vü dilden geçüben
Cânuma geçdi revân tutmadı sînem siperi

4 Siperi pâreleyüp tîguña cânlar vireyin
Başa togarsa bu devlet güneşinüñ eseri

5 Eseri kılca belürmez bilüñüñ bilemezem
Ne ümîde tolanur uşbu sa’âdet kemeri

6 Kemer-i himmet ile bilüñi bagladı İlâh
Ki kemer beste kul itdi saña şems ü kameri

7 Kameri bedr ü hilâl eyleyen ol mihr hakkı
Hasan'uñ hüsnüñedür evvel ü âhir nazarı

5153 Nazîre-i Sâkî

1 Ey güzellik göginüñ mihr ü münevver kameri
Şâd kıl göñlümi gün gibi tulû' it seherî

2 Seherî 'ışk ile merdâne turup seyr ideyin
Ola kim peyk-i sabâdan ire yârum haberi

3 Haberi olsa nigâruñ yolına öldügüme
Baña rahm eyleyüben eyleye idi nazarı

4 Nazarı var ola şol 'âşık-ı dîvâne-dilüñ
Görüben gamzeñ okın sînesin eyler siperi

5 Siperi sînesi olmayanuñ ey şâh-ı cihân
Boynına Şîr 'Ali tîgı vü Müsellem teberi

6 Teberi alup eline meh-i nev gökde durur
Tâ ki def' eyleyesin yâra irişen zararı

7 Øararı var sanemâ ben kula cevr eylemenüñ
Çünki eflâke irür âteş-i âhum şereri

8 Şerer-i âhumı ey dûst benüm sanma güzâf
asdı kındîl-i göge şu'le-i âhum eseri

9 Eseri kılca belürmez bilüñüñ çün sanemâ
Niye yok yire kuşanursın o zerrîn kemeri

10 Kemer-i gayreti sıdk ile kuşanup biline
Yâr kûyını tavâf eyledi Sâkî seherî

5154 Li-mürettibihi

1 Terk ider ‘ışk ile yoluñda senüñ cân u seri
Kimde kim ola cihân içre bugün ‘ışk eseri

2 Eseri kılca durur her kişi bilür bilüñüñ
Dehenüñden alımaz zerrece ammâ haberi

3 Haberi olanuñ ey âfet-i cân ‘ışkuñdan
Dem-be-dem gussa çeküp kan ile tolar cigeri

4 Cigeri hâr-ı gamuñ pâreledi ey yüzi gül
N’ola ben bülbülüñe lutf ile kılsañ nazarı

5 Nazarı var ola ‘âlemde anuñ kim dün ü gün
Manzar ola aña yüzüñ güni alnuñ kameri

6 Kameri taña koyup şevk-i cebînüñ geçeler
Güneşi çerhe koyar mihr-i ‘izâruñ seheri

Nev’-i dîger

5155 Ez-ân-ı Necâtî

1 Delü olma göricek nâz ile bir mâhveşi
Saçı zencîrine ey dil tolaşıgör tolaşı

2 N’itse_ider başa çıkardı ser-i zülfiyle göñül
Âh anuñ hâl u hatı âh anuñ gözi kaşı

3 Şol göñül kim beni düşürdi gözüñ hançerine
Tîz günlerde göreyin ola bıçaklar eşi

4 Göñlümüñ kara deñizler dizine çıkmazdı
Şimdi topugına indi gözümüñ kanlu yaşı

5 Câmi’-i hüsne salâ itmez ise n’eyler ola
Ol binâgûşda engüşt-i Bilâl-i Habeşî

6 Dûstum ruhlaruña kendüyi beñzetdügiçün
Turmış âyîneleşür ay ile gördüm güneşi

7 İşiginde iti dirilse rakîbi ne ‘aceb
Ki bilür mu’teber olmaz itüñ iñen yavaşı

8 Taşı taş üzre komaz mülk-i vefâda dildâr
Sen Necâtî tutalum arkañ ile taş taşı

5156 Nazîre-i Kâdirî

1 Sevdi biñ cân ile dil bir sanem-i mâhveşi
Ki dahı şem’ine pervâne kılupdur güneşi

2 Kim ola berg-i güli nisbet idüp ‘ârızuña
Şâh-ı iklîme ber-â-ber göre bir hâr-keşi

3 Elüm irmez kadeh-i vasla dirîgâ ki beni
Yakdı yandurdı helâk itdi firâkuñ ateşı

4 Dir gören la’l-i lebüñde sanemâ beñlerüñi
Zemzem üzre görinür bir nice tıfl-ı Habeşî

5 Hasret-i bûs u kenâr ile eger olmazsa
Bir kenâra çıkarur Kâdiri’yi gözi yaşı

5157 Nazîre-i Nihâlî

1 Sevdi göñlüm yine bir sîm-beden sîm-keşi
Ki hased iltür anuñ çerhine çerhüñ güneşi

2 Âh kim sînemi ser-tahta gibi delmek içün
Tîr-i müjgânı direfşine kemân oldı kaşı

3 Çeke gördüm katuma gelmedi ol sîm-beden
İşi mi_oñar kişinüñ oñmadug olınca başı

4 Dest-bûsı hevesine düşeli sırma misâl

Çerh-i gamda tenüm inceldi tolaşı tolaşı

5 Pûte-i gamda Nihâlî kılalı kalbini kâl
Sırma altun gibi hâlisdür anuñ içi taşı

5158 Nazîre-i Zâtî

1 Sevmişem sünbüli sırma gibi bir sîm-keşi
Yiridür çerh idinürse eger ay u güneşi

2 Taşra çıkmış kapusından yine yüz lutf ile yâr
Günümüz dogdı temâşâ idelüm ol güneşi

3 Görüp âyînede hâl-i ruhın ol hûb-ı Hıtâ
Didi kim Rûm'da bir begdür o tıfl-ı Habeşî

4 Nice dil-bend yüzi kara olur zülf-i nigâr
Dil-i miskîni delü kıldı tolaşı tolaşı

5 Kandasın bi'llahi ey şâh-ı kamer-ruh kuluñuñ
Aradı yiri gögi âhı ile gözi yaşı

6 Dil-i sengînüñe kâr eylemedi âh senüñ
Âhumuz gerçi ki iñletdi kamu tag u taşı

7 Nâr-ı Mûsâ gibi per per yanar ey Zâti yine
Biz terâş irtesi seyr eyledük ol mâhveşi

5159 Nazîre-i Şemsî Ahmed Aga

1 Gice meclisde gören bir nazar ol mâhveşi
Togru bakmaz yüzine zerreye almaz güneşi

2 Hey efendi n'ola çog olsa yüzüñde hâlüñ
Rûm'da tiz satılur şimdi gulâm-ı Habeşî

3 Tîr-i müjgân ile deldi kaşı yayı cigerüm
Hiç yeñilmez anuñ içün gözümüñ kanlu yaşı

4 Öpmek içün leb-i cân-bahşuñı meclisde kadeh
Kan akar gözlerinüñ yaşı tolaşı tolaşı

5 Şemsiyâ karşu turursın ne ‘aceb hûblara
Anlaruñ hod müjesi tîr olur yay kaşı

5160 Nazîre-i Revânî

1 Pend-i nâsıhla kaçan terk idem ol mâhveşi
Kimse balçıg ile hergiz suvayımaz güneşi

2 Gice sohbetde komadum ki öpe yâr elini
Beni oñarmaya gibi kadehüñ gözi yaşı

3 Leb-i mey-gûnı hayâlini göñül saklayımaz
Sanasın sırça kadehdür görinür içi taşı

4 Hüsn ilinde kılıc añılsa n’ola müjgânuñ
Devr-i hüsnüñde görüpdür nice nice subaşı

5 Hattı var diyü Revânî koma göñülde gubâr
Sen terâş irtesi bir kerre gör ol mâhveşi

5161 Nazîre-i Şem’î

1 Togrusı sidre olup kaddi hilâl oldı kaşı
Beñzedürdüm saña ey nûr-ı musavver güneşi

2 Beñzer ey serv-i sehî kâmetüñe egmedi baş
Şâh-ı Tûbâ’nuñ anuñçün aşaga oldı başı

3 Gül yüzüñ şevki ile ey gül-i gülzâr-ı kerem
Lâlezâr itdi cihânı gözümüñ kanlu yaşı

4 Didiler hâl-i siyehkâruñı haddüñde görüp
Gül direr gülşen-i cennetde Bilâl-i Habeşî

5 Dil-i Şem’î’ye tecellî ide ger şem’-i ruhuñ
Âteş-i sûz-ı derûnı kül ider tag u taşı

5162 Li-mürettibihi

1 Tola tâ la’l-i sirişk işiginüñ içi taşı
Her dem ey dîde o kıymetlü taşı anda taşı

2 Baña bir zerrece mihr eyleye diyü bir gün
Nice ay oldı ki gözler gözüm ol mâhveşi

3 Gör sitârem ki benüm yâr olup tâli’üm âh
Ay olur göremezem bir gün o yüzi güneşi

4 Fitne vü mekr ile âh ol gözi kaşı güneşüñ
Göñlümi aldı o fettân gözi mekkâr kaşı

5 Nazmiyâ derd-i firâk ile o şîrîn-dehenüñ
Tutsa Ferhâd-ı dilüñ âhı n’ola tag u taşı

5163 Li-mürettibihi

1 Gören envâr-ı tecellî ile ol mâhveşi
Gözine zerrece göstermese olur güneşi

2 Sen mehüñ pertev-i mihrini görenler dilde
Yire indi sanur ey nûr-ı musavver güneşi

3 Devr-i haddüñde lebüñ hâli ki var ‘Adn içre
Leb-i kevserde turur sanki Bilâl-i Habeşî

4 Tâ ki gördüm güzelüm hüsnüñi alur göz ile
Göñlümi aldı benüm sen güzelüñ gözi kaşı

5 Zikr-i la’lüñle bulur Nazmi-i dil-teşne safâ
Kişinüñ kand-i nebât ile gidermiş ‘ateşi

Nev’-i dîger

5164 Nazîre-i Revânî

1 Âşinâlık senüñ ile ezelîdür ezelî
Bize nâz itme iñende be güzeller güzeli

2 Mey içe içe sûrâhî bogazı virdi ele
Tutdılar sâgarı bulandı kızıl kanda eli

3 Sakın aldanma göñül vâ'izüñ uçurmasıdur
Kaçan ola ki melek ola nigâruñ bedeli

4 Aglamakdan nice olurdı harâbât ehli
Zühdi sûfînüñ eger olmasa idi 'ameli

5 Nazmına hûblaruñ agzı suyı aksa n'ola
Çün Revânî saña bir bûseye virmez gazeli

5165 Ez-ân-ı Zâtî
1 'Âşıka nakş ile tasnîf-i cefâdur 'ameli
Merhabâ itmege el ucı ile degmez eli

2 Bî-haberdür güzelüm hokka anuñ düzmesidür
Öykünür agzuña hokka didi harrâd velî

3 Ya'ni ben 'ışkuñ ile ceng ü cedel mi iderem
Cîm-i zülfüñ dile ulaşsa da görseñ cedeli

4 Mûr-ı hat beñlerüñüñ dânelerin dirdügi dem
'Âşıkuñ dânesi dükendi vü geldi eceli

5 Gün görinse nitekim cümle kevâkib güm olur
Şu'arâ şi'rini mahv eyledi Zâtî gazeli

5166 Nazîre-i Me'âlî
1 Didüm olmaya ruhuñ mihrinüñ ey meh bedeli
Nâz ile güldi didi kim ya ne sanduñ be deli

2 Şevk-i şehd-i leb-i cânânum ile dest-i cihân
Baña bir hil'at-i hoş-reng geyürdi 'aselî

3 Cân virürdük sanemâ yoluña baş oynamaga
Çünki irişdi hatuñ bitdi ol oynuñ sakalı

4 El el üstinde kimüñ eli diyü oynadılar
Bâgda geldi çenâruñ kamudan üstin eli

5 Hevesüñ var mı bilüm koçmaga didi baña dûst
Didüm ey vaslına cân virdücegüm yâr beli

6 Cismümi kana yuyup darb ile çün kıldı siyâh
Bir kabâ virdi san egnüme kızıllı karalı

7 Ey Me'âlî sanur âhûdur elinde şîrüñ
Her ki sînemde göre ol kara gözli güzeli

5167 Nazîre-i Hâverî

1 Beni taşlamaga etfâl üşürdiler eli
Var ise şimdi benem dünyede Mecnûn bedeli

2 İt yirine urayın öldüreyin dimiş o yâr
Hele her yirde benem şimdiki darb-ı meseli

3 Dûd-ı âhum beni kûyına iletmez oldı
Cennete koymaz imiş kişiyi kara 'ameli

4 Sûfiye sakın esüp savurup añma kûyın
Çü bilürsin ki erir yah esicek kıble yeli

5 Dökerem göz yaşın etrâfuma ben nokta gibi
Yâr zerre dehen içün iderem reml-i 'Alî

5168 Nazîre-i Hayretî

1 Nev-bahâr oldı göñül sev yine bir bî-bedeli
Eger uslu iseñ yüri 'âlemde deli ol be deli

2 Yine bir gözleri şâhîne şikâr oldı göñül

Takınur başına bir dâne güzel turna teli

3 Kılıcına düşüben ölmege cânlar virilür
Hasteler şöyle kırılmış gibi ister eceli

4 Dilerem atı ayagına düşüp hâk ola dil
Severem böyle levendâne olıcak güzeli

5 Koyalum lâf u güzâfı gelüñ insâf idelüm
Hayretî'nüñ katı mestâne degül mi gazeli

5169 Nazîre-i Enverî

1 Cünd-i derd içre firâkuñ çala tîg-ı eceli
Kat kat üstüme dönmezse bu yidi cebeli

2 Çerheye girmede şeh-bâz kuluñdur gerdûn
Mâh-ı nevden tokınur başına bir turna teli

3 'Amel-i sâlih ile topragı altun itseñ
Ehl-i vuslat diye zâhid 'amelidür 'ameli

4 Zâhidâ sâki-i gül-çihreye ta'n itme müdâm
Kanı lutfuñ tutalum kanda imiş iki [eli]

5 Baş kaldurmayuban ayagı elden komaduk
Sâki yakduñ bizi sen yine meye meyl ideli

6 Şem'veş sarı külâh ile beni yakdı begüm
Bir gözi odlu yalıñ yüzlü kuloglı güzeli

7 Oynayup el oyunın elleşür ellerle dirîg
Baña geldükçe dilâ ol güzelüñ degmez eli

8 Kemerin görüben öldüm didüm ol dem didiler
Kemer-i yâr mı öldürdi ayıtdum ki belî

9 Enverî kand-i lebi vasfı durur anuñ içün

Şi’r-i şîrînümüñ evrâkını itdüm ‘aselî

10 Hattını görmeyeyin al beni ahşama koma
Ey ecel peyki yitiş gün gicelidür giceli

11 Zülfüñe nâfe nice baş koşa ey pîr olası
Yüzi buruşdı bu miskînüñ agardı sakalı

5170 Li-mürettibihi

1 Yok durur didüm o nâzük-bedenüñ kılca beli
Ehl-i dikkat bu sözüme didiler cümle belî

2 Nev-bahâr-ı gül-i ruhsâr ile âh o perî
Eylemişdür nice uslular aslıyla deli

3 Zâyil olmaya bu ‘ışkuñ dil ü cândan ebedî
Mihrüm ey meh saña çün kim ezelîdür ezelî

4 Ân-ı hüsnüñ göricek bir birine ‘âşıklar
Didiler kim be deli olmaya anuñ bedeli

5 Nazaruñ var ola dir hüsnüñe teslîm eyler
Kime gösterse bu Nazmî güzelüm sen güzeli

5171 Ve lehu

1 Ân-ı hüsn ile görenler güzelüm sen güzeli
Didiler olmaya bu hüsn ile anuñ bedeli

2 Şâneveş zülf-i perîşânuña irmek ‘ömrüm
Dil-i sad-çâkümüñ oldı yine tûl-ı emeli

3 Leyli zülfüñle gören hâl-i perîşânumı dir
Sen de bu dünyede Mecnûn bedelisin be deli

4 Zâhidüñ bâtını pür-kibr ü riyâ ile hased
Zâhirâ sûret-i hakda geçinür halka velî

5 Vasf ider çün leb-i cân-bahşını sen Hızr-hatuñ
Nazmi'nüñ âb-ı hayât olsa n'ola her gazeli

Nev'-i dîger

5172 Ez-ân-ı Ahmed Paşa

1 Añmaz olduñ sanemâ cevr ü cefâñ ile beni
Böyle gözden mi savarsın seni cândan seveni

2 Ne revâdur ki dil ü cândan esîrüñ var iken
Taka zencîr sabâ boynına zülfüñ reseni

3 Zülfi Şeb-dîz'ine koşdı ruhı Gül-gûn'ını kim
Hüsninüñ 'îdı temâşâsına germ ide beni

4 Hey kıyâmet eñegüñ çâhına cân toldugiçün
Cân saçar silkinicek her yaña zülfüñ reseni

5 Şermsâr itdi nigârâ seg-i kûyuñ beni kim
Her ne vaktin ki gelürsem ider âgâh seni

6 Gonçe zindânına girse n'ola gül Yûsuf'ı kim
Çâk olur dest-i hevâñ ile anuñ pîreheni

7 Hatt-ı sebzüñ hevesi Ahmed'i hâk itdi dirîg
Korkaram kim dil uzada saña kabrüm çemeni

5172 Nazîre-i Nizâmî

1 Şermsâr itdi saçuñ nâfe-i müşk-i Hoten'i
Nitekim gözlerümüñ yaşı 'akîk-i Yemen'i

2 Nâvek-i tîr-i kazâdur gözüñüñ her müjesi
Halka-i dâm-ı belâdur saçuñuñ her şikeni

3 Sen 'azîzüñ haberin ilteli gülzâra sabâ
Çâk ider hasret ile Yûsuf-ı gül-pîreheni

4 Seyr iderken boyuñuñ şîvesini gördi meger
Ki_utanup geçdi hayâdan yire serv-i çemeni

5 Tâli' kevkebi olmazdı mukârin şerefe
Saña ismiyle karîn olmasa Veyse'l-Karenî

6 Didiler baña ki hercâyidür ol yâr didüm
Şem'dür rûşen iderse n'ola her encümeni

7 Lutf ugurladı dişüñden div-i sarrâf-ı zamân
Gezdürür ipe dizüp kûçede dürr-i 'Aden'i

8 Gerçi hüsn ile Süleymân'sın u Cemşîd-i zamân
Hâtem-i mülke emîn eyleme her ehrimeni

9 Hâr-i hecr ile ölüp bülbül-i şûrîde-dilüñ
Yaraşur ger ola gül-berg-i tarîden kefeni

10 Nazm dâmına şeker saçdı Nizâmî dâne
Ki meger sayd ide sen tûti-i şekker-deheni

5174 Nazîre-i Kemâl Paşa-zâde

1 Nice toyınca görem sen gül-i nâzük-bedeni
Kendü kirpügüm olupdur baña gözüm dikeni

2 Çıkmasun âhum odı agzumı açdurma benüm
Yakmasun sûz-ı derûnum seni söyletme beni

3 Ney gibi bagrumı deldüñ komaduñ nâle kılam
Ne imişsin neye ugramışam ey vây beni

4 Zülfi meftûli kaçan boynına kolın tolaya
Gayretinden yakasın çâk kılur pîreheni

5 Cân virür bülbül-i dil görmez ise gül yüzüñi
Döyemez hecrüñe cânum seven ölsün mi seni

6 Nokta-i müşk gibi konmış lebinüñ hâli meger
Şübhedür kimseye keşf olmadı sırr-ı deheni

7 Beni sâyeñ gibi ey serv-kad ayakda koma
Böyle hâk itme iñende yoluña cân vireni

5175 Nazîre-i Necâtî

1 Yine nâzüklik ile kocmaga ol sîm-teni
Nice ditrer görüñ üstine düşüp pîreheni

2 Agladugum bu ki düşmenlere gülünc oldum
Uymadum dûstlara vây beni vây beni

3 Gözüm igneyle dikersem dike bakduñ dirler
Benem ey dûst rakîbüñ hele gözi dikeni

4 Âteşîn la'lüñi yâd itdi meger kim tutuşup
Kıpkızıl yandı çemen gonçelerinüñ deheni

5 Komadı zerre kadar adımın atmaga mecâl
Kodı hayretde boyuñ şîvesi serv-i çemeni

6 'Âşıka mihr ü vefâ itmedügüñ gerçekmiş
Ey cefâ-pîşe sanem baña didilerdi seni

7 Kuşca cânı kafes-i gamdan olurdı âzâd
Koçsa bir kerre Necâtî o boyı nârveni

5176 Nazîre-i Resmî

1 Göreliden gözüm ol dil-ber-i nâzük-bedeni
Meyl kılmaz göze göz yâsemen ü nestereni

2 Gonçeler agzuña öykündügiçün bâd-ı sabâ
Eyle urdı ki kızıl kana boyandı deheni

3 Dil koyup zülfüñ [il]e kaşuña vardugı bu kim

Mescid olur gice irdükçe garîbüñ vatanı

4 Göñlümüz kâmet-i servüñe hevâdâr olalı
Gözüme oldı şehâ yollaruñuñ âbzeni

5 Gül yüzüñ midhatini okumaga Resmi gibi
Görmedüm lutf ile bir bülbül-i nâzük-süheni

5177 Nazîre-i Tâcî-zâde
1 Çünki yokdur ruh-ı gül-gûn ile gonçe deheni
Nice beñzer diyelüm biz saña serv-i çemeni

2 Leb-i cân-bahşuña öykündi diyü halk-ı cihân
Sengsâr itdi kızıl kana boyandı bedeni

3 Cân hevâdâruñ olup ‘ışk ile dem-sâz olalı
Ney gibi sûz-ı dil engüşt-nümâ kıldı beni

4 Ruhına öyküneli başuña kasd eylediler
Gör ki ne odlara yakdı dilüñ ey şem’ seni

5 Ca’ferem bülbül-i gûyâ olalı gülşenüñe
Kafes-i reşke kodum tûti-i şekker-şikeni

5178 Nazîre-i Hafî
1 Leblerüñ ‘aksi boyar kana ‘akîk-i Yemen’i
Dişlerüñ lutfı hacil eyledi dürr-i ‘Aden’i

2 Saçuñuñ Çîn’e_iledüp kohusını bâd-ı sabâ
Şermsâr itdi yüzi karası müşk-i Hoten’i

3 Güle yüzüñi ne vech ile kişi nisbet ide
Ye yañaguña nice beñzede berg-i semeni

4 Dil-berâ bu dil-i miskîni şikest olmış iken
Ne idi yine şikest itdügi zülfüñ reseni

5 Koma kapuñda rakîbi ki melek menzilidür
Ol kaçan olsa gerek dîv-i racîmüñ vatanı

6 Eger ölürse karâr itmeye sîneñde Hafî
Yine kapuña gele boynına dakup kefeni

5179 Nazîre-i Şâmî

1 Gel sevindür sanemâ lutf u vefâ ile beni
Ki cefâñ odları hâk itdi yakup cân u teni

2 Ne içün kılmayasın bendeñe lutfuñ nazarın
Bu meseldür çü bilürsin ki severler seveni

3 Hatı geldügine yâruñ iñen aglama gözüm
Çü bilürsin ki gülüñ olmamag olmaz dikeni

4 Sinümüñ üstine cânâ basar iseñ kademüñ
Turuban şevküñ ile çâk idem ol dem kefeni

5 Şâmi'yem şâm u seher vasluñ içün âh iderem
Kerem it Tañrı'ya bak eyleme bî-çâre beni

5180 Ve lehu

1 Göz göre kana boyar la'li 'akîk-i Yemen'i
Boynı baglu kul ider dişleri dürr-i 'Aden'i

2 Dir idüm serv-i çemen kâmet-i bâlâña eger
Olsa serv-i çemenüñ berg-i semenden bedeni

3 Dil ke-mâ-hî ruhuñuñ mihrini seyr eylemege
Eyledi çâh-ı rasad kendüye çâh-ı zekanı

4 Zülf-i Leylâ-sıfatuñ hasreti ey âhu-yı Çîn
Saldı sahrâlara Mecnûn gibi müşk-i Hoten'i

5 Beñzedürse özini bir dahı sen serv-kade
Göreyin uzayıban yaşamasun nârveni

6 Bilmeseydi yüzüñe beñzedügi cürmin eger
Şem’ gelmezdi şehâ boynına dakup reseni

7 Gül yüzüñ gülşeninüñ bülbül-i gûyâsı iken
Ne revâ Şâmi rakîbüñ ola gözi dikeni

5181 Nazîre-i İshâk Çelebi

1 Geymiş ol serv-i kabâ-pûş libâs-ı çemeni
Şermsâr itmege nesrîn ü gül ü yâsemeni

2 Bir yeşil hulle geyer hûr-ı cinânsın cânâ
Bir nazarda nice bilmek hele bi’llâh seni

3 Geydügi câmelerüñ çümlesi yek-reng olmış
İttifâkî koçalar gibi o nâzük-bedeni

4 ‘Ömrümüñ bâgı yaşarup n’ola ser-sebz olsa
Nev-cevân eyledi ol pîr olası yine beni

5 Câme-i sebz ile ol kaddi temâşâ ideli
Serve bir dürlü gelür şimdi yeşîl nîm-teni

6 Göñlüm âyînesine olsa mukâbil bir dem
Söylese diñlesem ol tûti-i şîrîn-deheni

7 Kocmaga neydi o dildârı öperken İshâk
Kosa nâzükligi çıksa aradan pîreheni

5182 Nazîre-i Sürûrî

1 Gül yüzüñ koyup eyâ gonçe varup gül dikeni
Yiridür sançar ise hançere ger gül dikeni

2 Öldürürsin severem dirsem ölürüm dimesem
N’eylesün çâre nedür yâ seven ölsün mi seni

3 Sevdügüm bilmez iken sözümi gûş eyler idüñ

‘Arz-ı hâl idemedüm saña o dem vây beni

4 Ger kocam ince bilin pîreheni üstinden
Cismüme hayli galîz olur anuñ pîreheni

5 Gül yüzüñ kimse Sürûrî gibi vasf eyleyimez
Sanma ey gonçe-dehen bülbül ola her öteni

5183 Nazîre-i Lâmi’î

1 Gerçi dünyâda kefensüz kodı ol yâr beni
Tutam ölü dirilü haşr olıcak dâmenini

2 Saruñuz gül gibi kat kat kefen-i sîmînler
Koçmadın ölür isem ol gül-i sîmîn-bedeni

3 N’ola kan aglamadan gözlerüm agarsa bugün
Çün şehîdüñ konılur keffine kanlu kefeni

4 Kefenüm akçasını cümle sayar yâra gözüm
Bu dem eşkümle benüm devlet-i ‘ışkuñda ganî

5 Kefenüm boynum takup düşeyüm ayagına
Ola kim gamzesi tîgı ile katl ide beni

6 Ey gözüm sâyil olup iste bahârî kefenüm
Ya’ni bu yol ile cerr eyle var ol sîm-teni

7 Kan bahâ yiter idi baña kefen itmek içün
Girse bir vasla ele Lâmi’iyâ pîreheni

5184 Nazîre-i Vasfî

1 Ey letâfet çemeninüñ gül-i nâzük-bedeni
V’ey melâhat gülinüñ bülbül-i şîrîn-süheni

2 Gülşen-i cân gülisin hâr ile hem-demlik idüp
Bülbül-i haste-dilem lutf idüp aglatma beni

3 Sen gülüñ râh-ı hevâsında rakîbi_öldüreyin
Ki sevâb olur imiş yoldan arıtmak dikeni

4 Deler elmâs-ı müjem dür yaşumı tuhfe içün
Ki delinse_artur imiş kıymet-i dürr-i ‘Adenî

5 Vasfi-i haste neler çekdügin Allâh bilür
Dakalı dâm-ı belâ boynına zülfüñ reseni

5185 Nazîre-i Hızrî Beg Çelebi

1 Çâk idem şevk ile gonçe gibi pîreheni
Söze başlasa eger nâz ile şîrîn deheni

2 Gice ben bagrı delük iñler iken meclisde
Neye beñzetdi ki yâ Rab göricek yâr beni

3 Gitdüñ ol dîv-i rakîb ile elümden ne gelür
Ey perî var yüri ısmarladum Allâh’a seni

4 Gerçi hüsn ili Süleymânısın ey şeh bilürüz
Mahrem itme kerem it kendüñe her ehrimeni

5 Hızri yüz sürer ise yiridür izüñ tozına
Kullıga çünki kabûl eyledüñ ey şâh anı

5186 Nazîre-i Âhî

1 Sanemâ görmeyeli gûşe-i dükkânda seni
İtdi şermende gözüm yaşı ‘akîk-i Yemen’i

2 Eyledi cevr ü cefâ tîrine göñlümi nişân
Vay ne hoş bilür imiş uşbu göñülden geçeni

3 Dil-i Mecnûn ferah u hurrem olursa n’ola kim
Leyli’nüñ itinüñ eski çulıdur pîreheni

4 Veh ki cellâd-ı gamuñ hasret-i zülfüñle boyuñ
Beni dâra iledür boynuma dakup reseni

5 Âhi bu şûh-ı cefâkâra göñül virdi yine
N’ideyin n’eyleyeyin vây ben vây beni

5187 Nazîre-i ‘Amrî

1 Eyledüñ ‘ışk ile ey vây ki rüsvây beni
Hây bilmez delüsin ey göñül ey vây seni

2 Ben seni isterem ey serv semen-bûlarda
Bülbülüñdür n’ideyin yâsemen ü nestereni

3 Eyle mestem mey-i la’lüñle ki bir yire varam
Haşr olınca arayam bulımayam bende beni

4 İrte kâdî olıcak Hazret-i Hak zulmüñden
Külehi yire urup çâk ideyin pîreheni

5 Rûh bezmine hicâb ise beden ‘Amrî dükel
Yakalum ‘ışk odına turmasun ol yol dikeni

5188 Nazîre-i Harfî

1 Tâb-ı hurdan sakınup ol gül-i nâzük-bedeni
Sâyebân kurdı çemen üstine berg-i semeni

2 Bî-sütûn-ı gam-ı ‘ışkda işiden nâlemi dir
Uyarur hˇâb-ı ‘ademden bu figân Kûh-ken’i

3 Nazar-ı lutfuñı ey pîr-i mugân itme dirîg
Cur’a-i feyz ile yâd it bu ayaga düşeni

4 Kâkülüñ gibi göñül sâgar-ı kec-tab’ durur
Râst nisbet ide ger kaddüñe serv-i çemeni

5 Harfiyâ didi gören yâr ‘izârında hatın
Kapladı ceyş-i Habeş hıtta-i mülk-i Hoten’i

5189 Nazîre-i ‘Atâ

1 Bî-vefâ dil-ber imişsin sanemâ âh seni
Seni mi aglayayın ben ‘acabâ yohsa beni

2 Ne garîb olmışam ey dûst işigüñde senüñ
Böyle gözden mi ırarlar ‘acabâ her seveni

3 Ben du’âcuñ olur isem n’ola sen sag olasın
Nice yüz biñ dil ile zikr ide kabrüm çemeni

4 ‘Işk kılıcdan iti boynumuz ince kıldan
Başumuz kesse kesilmeye mahabbet reseni

5 Çünki her seveni severler ü seven sevilür
Ey ‘Atâ cân ile sev dünyede seni seveni

5190 Nazîre-i Me’âlî

1 Almayup câmı ele bezmde aglatduñ anı
Tutar âhir anuñ ey dûst gözi yaşı seni

2 Tıfl-ı dil el yumag içün bu denî dünyâdan
Çeşmüm ıbrîk durur sînede dâgum legeni

3 Öldürürsin beni ey âfet-i devrân sen eger
Vasla irgürür iseñ yoluña her cân vireni

4 Saña öykündi çü meh dakdı anuñ boynına
Salb içün kavs-i kuzah dârına hâle reseni

5 Kaddüñe beñzer elif didüm ü zülfi lâma
Nâz ile didi ki bi’llâh kazı gitsün anı

6 Öldi derdüñle Me’âlî anı sanma diridür
Zemzem-i eşkine batmış kefenî pîreheni

7 Meşrebin sordum idi ol leb-i cân-perverinüñ
Güldi didi sorıcı mı kodılar bunda seni

5191 Nazîre-i Revânî

1 Bezm-i fürkatde çeküp çâk ideyin pîreheni
Çünki mahşerde göñül kimsenüñ olmaz kefeni

2 Gam-ı hattuñla ölürsem sanemâ haşre degin
Sebz cübbe_örte benüm üstüme kabrüm çemeni

3 Gül yüzüñ seyrine sanma ki hatuñ mâni'dür
Kendü kirpügüm olupdur baña gözüm dikeni

4 Dûstum devlet-i hüsnüñde añarlar şimdi
Beni 'uşşâk arasında güzellerde seni

5 Kîmyâ gibi Revânî işin altun eyler
Olsa yanında kimüñ dil-ber-i sîmîn-bedeni

5192 Ve lehu

1 Zülfi Mûsâ yed-i beyzâ ruhı 'Îsâ deheni
Kaşı Zü'n-nûn kara gözleri Veyse'l-Karenî

2 Kûyınuñ taşları tutdı yine reng-i 'akîk
Bu benüm kanlu yaşum Rûm'a getürmiş yemen'i

3 Âşinâlık görinür n'ola lebüñden sorsam
Bu güzeller arasında gözüm ısırdı seni

4 Nâfe-i zülfüñ öger miski koyup gerçi sabâ
Çîn ü Mâçîn'e varup gezdi Hıtâ vü Hoten'i

5 Hâne-i nazm-ı Revânî nice bahrîdür kim
Asmadı kirpüginüñ ucına dürr-i 'Aden'i

5193 Nazîre-i Zâtî

1 'Âlim-i 'âlem-i gayb olmasa yâruñ süheni
Hîç keşf olmaz idi zerrece sırr-ı deheni

2 Yûsuf-ı cânı ider Mısr-ı mahabbetde esîr

Ey birâderler anuñ hâlet-i çâh-ı zekanı

3 Seni âyîne-i hüsn eylemiş ey gül hod-bîn
İñledürsin yine bülbülleri gördüñ mi seni

4 ëarb-ı sengüñ zer-i rûyumda zümürrüd koyalı
Kalmadı mâr rakîbüñ görecek gözi beni

5 Jâle yâruñ deheni yarını mı añdı ‘aceb
Zâtiyâ gonçelerüñ yine sulanmış deheni

5194 Ve lehu

1 Hızrveş âb-ı hayât-ı lebüñe âh beni
Niçün irgürmedüñ ey cân seven ölsün mi seni

2 Gün gibi ‘arz-ı cemâl eyleyüp ey mâh-cebîn
Nazar itdüñ yine âyîneye gördüñ mi seni

3 Tîr-i şeh câna dil-âver geçer ise yaraşur
Kanlu yaşlar ile zeyn itdi hisâr-ı bedeni

4 Ol rakîbi bulup öldürmedüm itler yirine
Beni öldürmelüdür vây beni vây beni

5 Gonçeye agzuma öykünme var açıl dimedi
Zâti ol gül-sıfatuñ var ise yokdur deheni

5195 Nazîre-i Celîlî

1 Fürkate salma şehâ cevr ile her lahza beni
Odlara yakma iñende seni cândan seveni

2 Ben nice sabr ideyin cevr ü cefâña sanemâ
Sabrumuñ silsilesini sıdı zülfüñ şikeni

3 La’lüñi her kişi kim nisbet ider câm-ı Cem’e
Göreyin gonçe gibi kan ile tolsun deheni

4 Cânı yok kim dehen-i la’lin açup gonçe gibi
Gülşen-i kûyuña dil uzada cennet çemeni

5 Tâ ki her câme cefâ itmeye nâzük tenine
Berg-i gülden gerek ol lâle-ruhuñ pîreheni

6 Dûstlar ben ölicek derd ile unutmayasuz
Yâr öñinde añasuz hayr ile geh gâh beni

7 Her vefâsuz güzele uyma Celîlî dir idüm
Sözümi eslemedüñ vay seni vay seni

5196 Nazîre-i Tâli’î

1 Görmek içün o yüzi gül boyı serv-i çemeni
Kirpügüm dahı olupdur baña gözüm dikeni

2 Lebi Rûhu’llâh u zülf-i siyehidür Mûsâ
Kaşı Zü’n-nûn u kara gözleri Veyse’l-Karenî

3 Şâm’dur zülfi ‘Arab leşkeridür hâl ü hatı
Mısr zindânı durur hâsılı çâh-ı zekanı

4 Dûstum göñlümüz aldukda bizi yakduñ oda
Böyle itmek ne revâdur seni cândan seveni

5 ‘Anbere nice dimez halk saçuñ devrinde
Bil[i]mez kimsene şimden girü müşk-i Hoten’i

6 Kanlu göñlek ile küşte-i ‘ışkı bile koñ
Ki şerî’atde şehîd olanuñ oldur kefeni

7 Sâki bezm ehlini mest itdi kadeh zevrakile
Saña togrılda gibi Tâli’i âhir dümeni

5197 Nazîre-i Sabâyî

1 Dişlerüñ şevk ile âb eyledi dürr-i ‘Aden’i
Reşk-i la’lüñ boyadı kana ‘akîk-i Yemen’i

2 Alnuñ u ‘ârızuñ u haddüñ ü kaddüñ kul ider
Semeni yâsemeni nestereni nârveni

3 Hasret-i servüñ ile eşkümi bârân ideli
Bu ten-i hâki kül oldı vü libâsum çemenî

4 Bili bilinmez idi ger yogımıssa kemeri
Agzuma söger idi ger varımıssa deheni

5 Çemen içinde kıyâmet sanuban kâmetüñi
Turdı lâle tolayup boynına kanlu kefeni

6 Yansun ol cân ki göñül virmeye vech-i hasene
Çıksun ol göz ki görüp sevmeye vech-i haseni

7 Ey Sabâyî koma elden gam-ı zülf-i Hasan’ı
Ger dilerseñ ki sabâ gibi_ide âvâre seni

5198 Nazîre-i Münîr

1 Var iken şol sanemüñ kâkül-i ‘anber-şikeni
Gey hatâdur taleb itmek bize müşk-i Hoten’i

2 Var göñül sen dahı ol silsile-i zülfi tolaş
Ki baña habl-i metîn oldı anuñ her reseni

3 Lâf-ı hüsn itdi diyü gonçe lebüñ karşusına
Şöyle urdı ki sabâ kan ile toldı deheni

4 Boynı baglu kulıdur serv-i revân kâmetüñüñ
Kimdür âzâde diyen böyle iken nârveni

5 Virmedin yillere hâkisterümi bâd-ı fenâ
Göre mi şem’-i cemâlüñe Münîr encümeni

5199 Nazîre-i Bihiştî

1 Hey ne sâfî olur âyîne-i vech-i haseni

Şermsâr itdi tarâvetde gül ü yâsemeni

2 Taşı nerm itdi katı göñline kâr itmedi âh
Nice âhen-dil olursın begüm Allâh seni

3 Hele ben cân u göñülden seni gâyet severem
Ne içün sevmeyesin sen seni cândan seveni

4 Varup agyâr ile ‘îş itme güzel başuñ içün
Ey benüm rûh-ı revânum gel e incitme beni

5 Dil bagıdur suya salmış gözi câdûlıg ider
Gûyiyâ âb-ı ‘izârındaki zülf-i şikeni

6 Ey Bihiştî güzer eyler ise kabrümden ol ay
Tutuşa şem’ gibi meşhedümüñ her çemeni

5199 Nazîre-i Hasbî

1 Çâk çâk olmayıcak rind olanuñ pîreheni
Göreyin kim ola pîrâheni anuñ kefeni

2 Gonçe dil-teng oluban serv kalur hayretde
Bûstânda görüp ol kâmeti serv-i çemeni

3 Ol kuloglı bize dik geldi kapuda agalar
Geçürüp üstine bir nice bölük ehrimeni

4 Bülbül âşüfte durur gül gibi dem-beste vü zâr
Göreli bâgda ol gül-ruh u gonçe-deheni

5 Bend-i zülfinde o dildâr giriftâr görüp
N’ola âzâd ide bu Hasbi-i nâzük-semeni

5201 Nazîre-i Yahyâ

1 Bileli sevdügümi taşa tutar yâr beni
Aña şâdam ki dirîg itmez elinden geleni

2	Ne geyerse yaraşur ol gül-i hamrâ geysün
	Gâh gül-gûni kabâ gâh libâs-ı çemenî

3	Söyler ammâ deheni cân gibi nâ-peydâdur
	Hâtif-i gayb durur var ise yâruñ deheni

4	Nâleden gayrı kimüm var bu cihân içre benüm
	Gâh gâh añdura unutmış iken yâra beni

5	Bedeni rûh-ı musavver leb-i câh-bahşı Mesîh
	Yañagı şems-i duhâ şa'şa'dur pîreheni

6	Bâdeyi sunma rakîbâ baña kan aglatma
	Câm gibi tutar âhir gözümüñ yaşı seni

7	Cân u dilden sever ol şems-i cihânı Yahyâ
	Nitekim Ahmed-i Muhtâr'ı Üveyse'-l-Karenî

5202 Nazîre-i 'Aşkî-i Üsküdarî

1	Rûm dil-berlerinüñ turre-i 'anber-şikeni
	Kara topraga ber-â-ber kodı misk-i Hoten'i

2	Merd iseñ bakma alur göz ile dehr-i dûna
	Nice erden girü kalmış gider ol pîre-zeni

3	Evvelâ bir iki gün mihr ile yüzine gülüp
	Sitem ü mihnet ile öldürür âhir seveni

4	Tîg-ı 'ışk itdi beni çünki re'îs-i şühedâ
	Al bayrak dike kabrüme kanlu kefeni

5	'Aşkiyem kükreyicek üştür-i ser-mest gibi
	Rûz-ı mahşerde mehârum tuta Veyse'l-Karenî

5203 Nazîre-i Derûnî

1	Sevdi göñlüm yine bir dil-ber-i şîrîn-süheni
	Kıl yarar sözde meger kim ser-i mûdur deheni

2 Kim çekerdi beni âzâde iken dâr-ı gama
Boynuma bend-i girân olmasa zülfüñ reseni

3 Çâk ider pîreheni sînesini gayretden
Kocalı câmesi ol Yûsuf-ı gül-pîreheni

4 Basdı topraga kadem basmadı bir kez yüzüme
Âh kim görmez ol âfet kara toprakça beni

5 Hulle-i cenneti n'eylerdi Derûnî ölicek
Rişte-i pîrehenüñle dikileydi kefeni

5204 Li-mürettibihi

1 Her ne dem açsa o cânân sühen içün deheni
Gaybdandun anuñ ol nev' ile gûyâ süheni

2 Cân revân eylemek âsân idi cânân yolına
Bilse cânân n'ideyin kendüyi cândan seveni

3 Kaçup âdemden ider kendüyi pinhân o perî
Hafiyyen yâr idinür âh ki her ehrimeni

4 Ol mehüñ ögren işiginde yaşum encümini
Zann ider ki_oldı sipihr encüminüñ encümeni

5 Cân ile medh-i leb-i la'lin ider cânânuñ
Nâzük oldugı bu Nazmî'nüñ odur her süheni

5205 Li-mürettibihi

1 Sakınur dem-be-dem âhumdan o nâzük bedeni
Ditrer üstine yil esdürmez anuñ pîreheni

2 Yok degül var miyânı deheni ol yâruñ
Mû durur lîk miyânı ser-i mûdur deheni

3 Şem'i kâfûriye teşbîh ider ey mâh-likâ

Altun üsküfle gören bezmde sen sîm-teni

4 Olsun eşküm gibi nem varsa yoluñda revân
Cân virüp yoluña ben cân ile sevdüm çü seni

5 Nazmi la'lüñle ruhuñ vasfın idelden cânâ
Oldı rengîn ü ter ü tâze ü şîrîn süheni

Nev'-i dîger

5206 Ez-ân-ı Şeyhî
1 Hoş hırâmân salına nâz ile ol serv-i sehî
Güzer itse n'ola bustânumuza gâh gehî

2 Ne yüz ile görelüm yüzini biz kulları kim
Terk idüben iremez gerdine şehler külehi

3 Sanemâ lutf işiginden iderüz şey' li'llâh
Redd elin sunma çi ger pür-günehüz dest-i tehî

4 Ne var ilde adumuz rind ise vü 'âşık-ı mest
'Işk yârânlarınuñ şükr ki yokdur günehi

5 Dehr-i pür-kahrda mihr ile vefâ yokdur hîç
Bir nefes câmdur ancak göñül ârâmgehi

6 Karga şekker kemüre yüriye tûtî muhtâc
Bülbüle cevr güle hâr zihî devr zihî

7 Hele Şeyhî şu kapudan gözet ihsân u kerem
Ki kemîn bendesidür mülk-i cihân pâdşehi

5207 Nazîre-i Safî
1 Tal'atüñ pertevi kim câna düşer gâh gehî
Görinür âyinesinde feleküñ mihr ü mehi

2 ‘Ârız u zülf ü ruh u kadd-i dil-ârâña fidâ
Semen ü sünbül-i gül-bûy u gül ü serv-i sehî

3 Her ki şatranc-ı gamı mihr-i ruhuñla oynar
Baydak-ı mühre-i dildür ruhuñuñ mühr-i şehi

4 Gözlerüñ cânuma kasd itdi vü dil dür lebüñe
Bir gör âhir ne durur uşbu garîbüñ günehi

5 Dil-i ‘uşşâk diler nâle vü zâr ile emân
Sipehî göstere çün zülf-i siyehüñ sipehi

6 Gerçi kim farkına kor bâd-ı ser-efrâz kadem
Yüz urur yire mahalleñde öper hâk-i rehî

7 Ey Safî mevsim-i gül geçdi vü ‘îş eylemedüñ
Cevri devrüñ saña bu resme zihî hayf zehî

5208 Nazîre-i Ahmed Paşa

1 Sidre dîvâne gibi raks ura ey serv-i sehî
Müntehâ kaddüñ ile salınıcak gâh gehî

2 Subh yırtar yakasın mâh-ı ruhuñ şevki ile
Âsmân mihrüñ elinden yire urur külehi

3 Ne hümâ sâyelü tâvûs olur ol zülfi görüñ
Ki gülistân-ı cemâl olmış anuñ cilvegehi

4 Ne belâdur ki bu bâlâsı kıyâmet koparur
Şîve-i nâz olalı sürme-i çeşm-i siyehi

5 Meh mukâbil olımaz hüsnüñe ey şâh-ı cemâl
Çerhe sultân olup ılduzlar olursa sipehi

6 Çün beni hâk ide zülfüñ gamı şöyle sanuram
Ki kohulayana sevdâ vire kabrüm giyehi

7 Ahmed’üñ göñli harîminde ruh u zülfüñ asar
Misk zencîr ile kındîl-i meh-i çâr-dehi

5209 Nazîre-i Lâmi’î

1 Sensin ey mâh bugün hüsn ilinüñ pâdşehi
Göz ucıyla n’ola ben hâke iderseñ nigehi

2 Ya kaşuñ gamzelerin tîrine sunmadın elin
Tıfl-ı dil dikdi nişân içün öñüñde külehi

3 İledüp suya sebûsını sıya Hârût’uñ
Zekanuñ sihrile Bâbil gibi ‘arz itse çehi

4 Râstî kâmetüñ üstinde gören gün yüzüñi
Serv üstine sanur oynadı meh çâr-dehi

5 Ger olam la’l ü ruhuñ hecri ile lâle-’izâr
Gonçeler bitüre güller aça kabrüm giyehi

6 Kıldı dil bülbülini dâma giriftâr saçı
Yakdı cân hırmenini dâne-i hâl-i siyehi

7 Lâmi’î sen ne günâh itdüñ ola ki_ol dil-ber
Seni öldürmeyüben öldüre her bî-günehi

5210 Nazîre-i Nizâmî

1 Olalı hulk ile sen hüsn ilinün pâdşehi
Virdi yagmaya göñül mülkini ‘ışkuñ sipehi

2 Nisbet itdügüm içün la’lüñe ey gonçe-dehen
Sevinüp göge atar lâle-i nu’mân külehi

3 Şöyle ganc ile ki dem-beste ola gonçe görüp
Yüri nâz ile ki hayretde kala serv-i sehî

4 Gözleri cevr ile cân hırmenini yakdugına
Uşda yüzinde nişân dâne-i hâl-i siyehi

5 Yâ Rab ol turre ne tâvûs-ı mükerremdür kim
Ravza-i gülşen-i cennetdür anuñ cilvegehi

6 Bülbüle gussa vü gam tûtiye derd ile elem
Şeker ü gül meges ü hâra zihî hayf zihî

7 Ok gibi kîşüñe çün girmişem ey kaşı kemân
Gûşe-i çeşmüñ ile hâlüme bak gâh gehî

8 Sihr eger bilsem işigüñde olurdum cârûb
Ayaguñ tozına yüz sürmek içün gâh gehî

9 Yandı zulm ile Nizâmî kuluñ ey husrev-i hüsn
Bir sor âhir ne durur uşbu garîbüñ günehi

5211 Nazîre-i Tâcî-zâde

1 Yaraşur dinse saña hüsn ilinüñ pâdşehi
Mülk-i gülzâruñ olur gonçe çü sâhib-külehi

2 Lebüñ altında olur nokta ‘aceb dil-berümüñ
Lebi üstinde neden düşdi ki hâl-i siyehi

3 Dil dilerdi sala cânı zekana düşdi özi
‘Âkıbet kendü düşer kim ki kaza gayra çehi

4 Câm u sâkîyi taleb eyleme kim görmeye hîç
Kimse bir yirde hilâl ile meh-i çâr-dehi

5 Sanma Ca’fer görüp âhuñla yaşuñ rahm ide dûst
Yile hîç aldana mı ola mı su tekyegehi

5211 Nazîre-i Hafî

1 Kaşı mihrâbına baş ursa göñül gâh gehî
N’ola çün Ka’besidür her kişinüñ secdegehi

2 Yüz sürerdüm elüm irse ayaguñ topragına

Ki gözüm kuhl-ı cilâsıdur anuñ gerd-i rehi

3 Müntehâ didügini sidre yüce kâmetüñe
İşidüp kendüyi alçakda tutar serv-i sehî

4 Mest olup gözleri sevdâsıla salındı idi
Nergisüñ düşdi başından yire zerrîn külehi

5 Gelişinden hatuñuñ haddüñe bilürdi göñül
Ki_ide târâc Hıtâ mülkini Hind’üñ sipehi

6 Ne melekdür bu ki yâ Rab düşüben ayagına
Yüz sürer hadd ü ruhına feleküñ mihr ü mehi

7 Tolaşaldan saçuña başuma gün togmadı hîç
Bu kara göñlümüñ agarmadı baht-ı siyehi

8 Öldürürdi nerede görse gözi bî-günehi
Bu Hafî miskini öldürmedi neydi günehi

5213 Nazîre-i Şâhidî

1 Çün binâgûşa sala zülfini ol hüsn şehi
Mahv ider şem’-i ruhı meş’ale-i mihr ü mehi

2 Dil-i sevdâ-zededür kim tutar od içre karâr
Ruhı âyînesi devrindeki hâl-i siyehi

3 Hüsninüñ câmi’idür Ka’be-i ‘uşşâk-ı cemâl
Ki_oldı mihrâb kaşı ehl-i dilüñ secdegehi

4 Dil-i şûrîde düşelden der-i cânândan ırak
Kemeri hasret ü gam câm-ı hevâdur külehi

5 Mihnet ü derd ü belâdan çü bulınmadı halâs
Kahr ile urdı harâbe dil ilin gam sipehi

6 Hışm idersin beni sevdügi günâh oldı diyü

Rahm umar yine göñül gerçi ki çokdur günehi

7 Lutf suyıyla kara yüzümi ag itmek içün
Bu günehkâra yine rahm ide mi pâdşehi

5214 Nazîre-i Sürûrî

1 Beñzedürler yüzüñe çün güneşi gâh gehî
Yiridür şâd oluban göklere atsa külehi

2 ‘Işkdan kimse halâs olmaz ecel gibi irür
Eylemez fark gedâdan saneme pâdşehi

3 Yüzüñe hîç mukâbil olımaz şems ü felek
Gerçi yılduzlar olupdur anuñ ey meh sipehi

4 Göricek devrde şevk ile semâ’ eyledügüñ
Raks idüp çerhe girür feleküñ mihr ü mehi

5 Hüsn ile neşv ü nemâ bulduñ iderseñ reftâr
Kurıya kala yirinde göreyin serv-i sehî

6 Her kadeh devr idicek yârumı agyâr öper
İçerem hecr ile ben zehri zihî devr zihî

7 Öldürürseñ seveni koma Sürûrî’yi de sag
Seni sevdügi degül mi anuñ ancak günehi

5215 Nazîre-i Celîlî

1 Müntehâ kaddüñi ger ‘arz idesin gâh gehî
Bir ayak üstine hayretde kala serv-i sehî

2 Cur’a-i câm-ı lebüñ hasreti çâk itse beni
Bûy-ı cân vire kokulayana kabrüm giyehi

3 Tâvûs-ı kudsidür ol serv-i hırâmân-reftâr
Yaraşur bâg-ı bihişt ola anuñ cilvegehi

4 Kara bahtum gibi kim bile ne âşûb idiser
Fitne uyhusına varmag ile çeşm-i siyehi

5 Gerd-i râhına heves idüp irişsem dime kim
Lâlenüñ uşbu hevesde yile vardı külehi

6 Ne yüz ile işigine varalum vaslın uma
Biz kemîn bendeleri rû-siyeh ü dest-i tehî

7 Yine bir meykedeye düşdi Celîlî ki anuñ
Cur'a-hˇârı didiler mülk-i cihân pâdşehi

5216 Nazîre-i Şevkî

1 Ey şehen-şâh-ı felek-mertebe vü mihr ü mehi
Görmedi çeşm-i felek sencileyin pâdşehi

2 Devletüñ günine biñ çeşm ile müştâk felek
'İzzetüñ hışmetinüñ encüm-i gerdûn sipehi

3 Her seher taht-ı sa'âdetde göricek tapuñı
Sevinüp mihr safâdan göge atar külehi

4 Kapuñı gördi felekden yüzi döndi güneşüñ
Mihr-i ikbâlüñ ile çerhe girür gözle mehi

5 Nice 'âlî-güher ü nice hümâ-himmetsin
Ki salar sâye sipihre şerefüñ bârgehi

6 Cevrüñüñ çûbı eger bâga güzer ide idi
Böyle kalmaya idi dest-i tehî serv-i sehî

7 İrişür hâssa vü 'âmma kerem-i şâh meger
Şevki-i haste-dilüñ tab'-ı revândur günehi

5217 Nazîre-i Kâsım

1 Mustafâ'dur bu zamân hûblarınuñ pâdşehi
Yüzi nûrına gulâm itse n'ola mihr ü mehi

2 Gül hacâletle kızardı görüben reng-i ruhın
Râstî kâmetine reşk iledür serv-i sehî

3 Nice cân sayd ider âhû-yı Hoten'dür gözi kim
Gûşe-i bâg-ı cemâl olmış anuñ tekyegehi

4 Zülfüñüñ 'akdini hall itmege dil bulmadı yol
Anuñ içün ki bulımaz kişi zulmetde rehi

5 Ol habîb eylemesün hüsni zekâtını dirîg
Kâsım-ı haste-i bî-çâresine gâh gehî

5219 Nazîre-i Mestî

1 Yiridür taht-ı felekden yüce kılsam külehi
Çünki han itdi Hudâ ben kula sen pâdşehi

2 Sürmezem Merve hakı Ka'be tavâfında Safâ
Olalı kıblem işigüñ dil ü cân secdegehi

3 Ney-i nâlânı baña hem-nefes ola dirdüm
Bu hevâdan ki anuñ sînesi olmasa tehî

4 Ey melek-rû göreli kaddüñi Cibrîl-i Emîn
Sidreden çagırup aydur ki zihî serv-i sehî

5 Cân virürseñ lebi yâdına o yâruñ Mestî
Ta'n ide la'le-i nu'mâna mezâruñ giyehi

5218 Nazîre-i Vasfî

1 Olalıdan berü dil mülk-i gamuñ pâdşehi
'Alemi âteş-i âh oldı vü eşküm sipehi

2 Âhumuñ âteşidür başuma zerrîn külehüm
Şeh-i iklîm-i gamuñ böyle olurmış külehi

3 Haber-i kadd-i ser-efrâzını virmezse niçün

Bâga vardukça sabâ raksa girür serv-i sehî

4 Hat degüldür görinen ruhları âyîne durur
Düşmiş âyîneye ‘aks-i ser-i zülf-i siyehi

5 Vasfiyâ var ser-i kûyına ölürseñ de eger
Ka’be yolında ölen kişinüñ olmaz günehi

6 Dâyimâ dehr-i denî devr ide her câhil içün
Kala fazl ehli ayaklarda zihî hayf zihî

5220 Nazîre-i Zâtî

1 Başuma od yakar ey hüsn ilinüñ pâdşehi
Âh kim bu şerer-i âteşi-i âhum sipehi

2 N’ideyin karşuma sen nâz ile salınmaz iseñ
Dûd-ı âhum yiter ey gonçe baña serv-i sehî

3 ‘Acabâ yine kimüñ başına gün dogdı bugün
Kankı menzilde disem ben o meh-i çâr-dehi

4 Pür-hevâ içi benüm gibi delinmiş yüregi
Dem-be-dem nây figân eyledügin sanma tehî

5 Bî-güneh ‘âşıkı öldürdügüñi Zâti añar
Anı öldüre idi yog idi cânâ günehi

5221 Nazîre-i Şem’î

1 Ne revâdur bu eyâ hüsn ilinüñ pâdşehi
Yaka cân mülkin oda zulm ile ‘ışkuñ sipehi

2 Hasret-i şem’-i ruhuñdan senüñ ey zühre-cebîn
Yakar âhum irişüp her gice kındîl-i mehi

3 İşidüp âhumı ol kâmet-i bâlâ salınur
Salınur bâd-ı sabâdan nitekim serv-i sehî

4 Ka’be vü mescid ü mihrâba göñül baş egmez
Olalıdan berü kıblem işigüñ secdegehi

5 Kerem ü lutf u ‘inâyet nazarın eyler iseñ
Pâdşâhum n’ola biz bendelere gâh gehî

6 Serverâ pâdşeh-i mülk-i gamuñdur Şem’î
Âhınuñ âteşidür başına zerrîn külehi

5222 Nazîre-i Şevkî
1 Gün yüzüñ ile görenler didi zülf-i siyehi
Görüñ ol câduyı itmiş yine teshîr mehi

2 Nisbet itdügüm içün yüzüñe ey mâh-cebîn
Germ olup göge atar mihr safâdan külehi

3 Boyuñ öñinde senüñ secdeye lâyık olımaz
Hızrveş ger suya seccâde sala serv-i sehî

4 Yakdı zülfüñ yaluñuz cân u göñül kişverini
Âh eger saf çeküben yüriye hattuñ sipehi

5 Veh nice kâfir-i bed-kîşdür ol gamze-i mest
Kim anuñ gûşe-i mihrâb durur hˇâbgehi

6 Zülfi ne kopdı ruhında ki_anuñ igvâsı ile
Kuyı kazup yürür illere zenahdânı çehi

7 Elüm irsün dir iseñ ayagı tozına göñül
Yüri Şevkî gibi yüz uruban ol hâk-i rehi

5223 Nazîre-i Münîr
1 Sâyesidür var ise kâmetüñüñ bir sipehi
Ol da üftâdesidür haddüñüñ ey serv-i sehî

2 Her gice meş’aleler tutdugı sahrâ-yı dili
Gâlib oldur ki konar hayli hayâlüñ sipehi

3 Ben neye ugradugumı bilür ey gonçe-dehen
Her gören Türk-i harâmî gibi sen kec-külehi

4 Teşne-leb la’l-i lebüñ yâdına cân virür isem
Bitmedin yine sula hâk ola kabrüm giyehi

5 Kaddümi rence kılup külbe-i ahzânumuza
Göre gelseñ n’ola ben haste-dili gâh gehî

6 Saldısa dâm-ı belâya dili zülf-i siyehüñ
Göñlümüñdür suç anuñ yok durur aslâ günehi

7 Ruh-ı zîbâ ile görüp didi sen mâhı Münîr
Perveriş mühre virür gör bu meh-i çâr-dehi

5224 Nazîre-i Gedâyî

1 Nazar it eşküme kûyuñda gel ey serv-i sehî
Hûb olur Mısr’da Nîl ırmagı seyrângehi

2 Seyr idüp bir gün eger kabrüm öñinden geçesin
Medhüñe dil uzadur hâk-i mezârum giyehi

3 Dil diyârında dehânlar görinür yine meger
Yakdı vü yıkdı harâb eyledi ‘ışkuñ sipehi

4 Bilürem togru nigâh eylemez ol gamze baña
Bâri göz ucı ile eyle nazar gâh gehî

5 Dehr elinden bir içim bâde ki içdi lâle
Rind-i müflis gibi âhir aña virdi külehi

6 Gerçi dil almada hattı yüzi kara dirilür
Umaram üstine iş asa o zülf-i siyehi

7 Âteş-i hecre yakarsın bu Gedâyî kuluñı
Seni sevdügi midür yohsa garîbüñ günehi

8	Bahtı yâr ola vü şâdân yüriye her nâ-dân
Ma’rifet ehli kala gamda zihî devr zihî

5225	Nazîre-i Tarîkî

1	Ayaguñ tozına yüz sürmek içün gâh gehî
Tutar uş iki gözi gibi felek mihr ü mehi

2	Gözlerümden görinür cânda hayâli kadüñüñ
Bakıcak manzaradan ravzada san serv-i sehî

3	Merg mâhî suya sayd içün atılmış sanasın
Ruhı üstinde anuñ dâne-i hâl-i siyehi

4	‘Aks-i gîsûñı bu yaşlu gözüm üstinde gören
Mâr-ı mâhî sana kim bahr durur cilvegehi

5	Meh-i encümden urursañ iledüp saña ne tañ
Egnine_altunlu benek başa gümüş şeb-külehi

6	Siper-i sîneme yâr kıldı pül-i dâg-ı gamı
Ki tura karşu göñül ire çü ‘ışkuñ sipehi

7	Çü türâb ide Tarîkî’yi şehâ mihr-i ruhuñ
Güneyik gibi saña yüz tuta her bir giyehi

5226	Li-mürettibihi

1	Ol ki varmaya anuñ Ka’be-i maksûda rehi
Dûrdur ‘ömre safâdan o zehî hayf zehî

2	Pür durur sîne-i pür-kînesi hubs ile tamâm
Naks-ı ‘ışk ile safâdan şu göñül ki_ola tehî

3	Diken olur gözüme ol yüzi gülden ayru
Ser-be-ser gülşen-i dehrüñ görinen her giyehi

4	Çâr-deh sâle yalıñ yüzlülerüñ gün yüzine

Vechi var her kişi beñzetse meh-i çâr-dehi

5 Şevk-i mihri ile gün yüzlü güzel körpelerüñ
Ne kadar pîr ise bu Nazmi olur hâk-i rehi

5227 Li-mürettibihi

1 Zulm ile âh ki öldürdi bu ben bî-günehi
Hey ne zâlim olur ol hüsn ilinüñ pâdşehi

2 Görsün ebrûları alnıyla dilâ dildâruñ
Görmeyen iki hilâl üzre meh-i çâr-dehi

3 Ey melek şevk-i cebînüñle ruhuñ devr içre
Rûz u şeb döne döne çerhe koyar mihr ü mehi

4 Kad-i bâlâ ile gel yaşlu gözüm câhına
Leb-i cûda yaraşur çün güzelüm serv-i sehî

5 Nazmiyâ dönmedi çerh üstüñe maksûduñca
Saña hayf oldı bu devr içre zehî hayf zehî

Nev'-i dîger

5228 Ez-ân-ı 'Atâyî

1 Gül yüzüñde göreli hatt-ı cefâkârlıgı
Her 'azîz alnına çekdi rakam-ı hˇârlıgı

2 'Ârızuñ gâh gehî gülşenini eylese 'arz
Bülbül-i câna rakîb eylemeye hˇârlıgı

3 Baña gam yidürür ü yir beni anuñ gamı hem
Dil-berüñ âh ki budur bize gam-hˇârlıgı

4 Ol gül-endâm dil-âzârlıg eyler lâ-büd
Sen dahı bülbül[e] var eyle göñül zârlıgı

5 Dûst cevrini ‘Atâyî’ye işidüp düşmen
Gitdi sanmış aradan kâ’ide-i yârlıgı

5229 Nazîre-i Tâcî-zâde

1 Yine ‘uşşâka sabâ kıldı hevâdârlıgı
Bûy-ı zülfüñ getürüp eyledi hoş yârlıgı

2 Hat ki nakş itdi ruhuñ safhasına beñlerle
Yazdı levh itmege ta’lîm-i cefâkârlıgı

3 Dâm- zülfinden anuñ biz nice cân kurtaravuz
Ki katı müşkil olur ‘ışk giriftârlıgı

4 Çemen-i dehrde yok çünki dikensüz gülşen
N’ola kûyuñda rakîb eyler ise hârlıgı

5 Gam-güsârum gamıdur rûz-ı firâkında benüm
Vay ol kişiye kim gam ide gam-hˇârlıgı

6 Saldı Hârût’ı çeh-i Bâbil’e hâl-i zekanuñ
Kim ola kim ide itdügi ol sehhârlıgı

7 Zâr zâr iñledügüñ hoşça gelürmiş yâra
Ca’ferâ cehd idüben arturagör zârlıgı

5230 Nazîre-i Ahmed Paşa

1 Âh kim yâr bozup kâ’ide-i yârlıgı
Yine resm eyledi bünyâd-ı cefâkârlıgı

2 Gözi câzûlıg ile fitneler uyarmag içün
Vardı nâz uyhusına gözle bu mekkârlıgı

3 Bûse tiryâkin umarken dil-i bîmârumuza
Zehr-i gam virdi saçı gör bu siyehkârlıgı

4 Bahr-i eşkümde gözüm zevrakı bulmazdı necât
İrişüp Hızr-hatı eylemese yârlıgı

5 Hoşdur ol gamzelerüñ hastelıgı kim yaraşur
Merdüm-i zâlimüñ eksilmeye bîmârlıgı

6 Öldürürem dir imişsin demidür iegleme kim
Bir kez öldür beni tek eyleme bîzârlıgı

7 Ol ki yoluñda fidâ eyledi evvel dil ü cân
Senden ol sakına mı girü kalan varlıgı

8 Bir dem eglen bizi hâk eyleme ey gam ki nigâr
Dem ola bir gün aña eski hevâdârlıgı

9 Gelüñ âvâz-ı ney ü çeng ile mey nûş idelüm
Salalum ‘âleme âvâze-i mey-hˇârlıgı

10 Öykünürdüm dir ise gonçe lebüñe ne ‘aceb
Söyledür agıza ne gelse göñül tarlıgı

11 Ahmed incitme dil-i dil-beri nâleyle sakın
Koma ger ‘ârif iseñ râh-ı kem-âzârlıgı

5231 Nazîre-i Necâtî

1 Agzuñuñ zerrece yok çünki vefâdârlıgı
Birdür ey dûst anuñ yoklıgı vü varlıgı

2 Dehenüñden leb-i cân-bahşuñı itmiş izhâr
Ol ki yokdan yaradupdur bu kamu varlıgı

3 Delüden uslu haber nûş idegör câm-ı şarâb
Nice bir ‘akla kifâyet ko bu huşyârlıgı

4 Saçı mârın kesüp olmış gözi bîmâr velî
Virmemiş kılca zarar hüsnine bîmârlıgı

5 Ben dimezdüm ki tapuñ iki cihâna degişem
N’idelüm devr-i zamân eyledi gaddârlıgı

6 Lebi vasfında sözüñ biz şekerin çıkaruruz
Kanı tûtî ki_ide cân ile harîdârlıgı

7 Şekkerîn sözlerini kâgıda bürer ki sata
Be kim ögretdi Necâtî'ye bu 'attârlıgı

5232 Nazîre-i Şâhidî

1 İdeli devr-i kamerde gözi mekkârlıgı
Dil-i 'uşşâka kamu irdi sitemkârlıgı

2 Baglayup lutf yolın hışm ile ol serv-i revân
Terk idüp yârlıgı gösterür agyârlıgı

3 Eser-i mihr ile olmış iken bende-nüvâz
Neden unutdı 'aceb ol peri dildârlıgı

4 Ruh u zülfinden anuñ mu'ciz-i Mûsâ görinür
Gözi Fir'avn gibi ideli sehhârlıgı

5 Ögredür fitne ile cân u dil ayırmag içün
Zülfinüñ turresine gamzesi tarrârlıgı

6 Hâk u hûn itdi bugün çünki nazardan düşürüp
Derd ile irdi göge Şâhidi pes zârlıgı

5233 Nazîre-i Hızrî Beg Çelebi

1 Âh kim aldı ele yâr cefâkârlıgı
Beñzer unutdı yine kâ'ide-i yârlıgı

2 Uyımazam giceler 'ışkınuñ efkârıyla
Dil-i âvâre komaz dahı dil-efgârlıgı

3 Çünki vasl olmaz imiş zülfine bend olmasa dil
'Âdet itdüm sanemâ ben de giriftârlıgı

4 Sihr ile gözleri dil milketini kıldı harâb

Kimden ögrendi ‘aceb ol da bu mekkârlıgı

5 Dil Hudâ’dan diler ol dil-beri düşde göricek
Ki ol uyhudan aña virmeye bîdârlıgı

6 Zâhidâ cürm ise mey içmek eger dil-ber ile
Terk idem gibi degül ben bu günehkârlıgı

7 Her kaçan vaslı metâ’ına bahâ isteseler
Nakd-i cân ile komaz Hızri harîdârlıgı

5234 Nazîre-i Zâtî
1 Ol lebi gonçe çün arturdı dil-âzârlıgı
Turma bülbül gibi kıl sen de dilâ zârlıgı

2 Eli yufka iremez kaddüñe ey şâh çenâr
Gelmesün dünyede kul başına el tarlıgı

3 Kâkülüñ bend ile dil aldı bedenden bu gice
Görmedi kimsene ‘ömrinde bu ‘ayyârlıgı

4 Serv-kaddüñdeki tıfl-ı dili bu ejder-i zülf
Öldürür Hızr-ı hatuñ itmez ise yârlıgı

5 Fürkatüñde gamuña Zâti göñül virse n’ola
Nakd-i kalb ile görürler gice bâzârlıgı

5235 Nazîre-i Bâlî
1 İtmedi zerrece dildâr vefâdârlıgı
Eyledi tagca cânuma cefâkârlıgı

2 Ta’n-ı agyâr ile dirlikden ise ölmek yig
Ecel eyler baña ger eyler ise yârlıgı

3 Seni sevmek sanemâ yazu imiş başumda
Kasd ile eylemedüm ben bu günehkârlıgı

4 Dest-i sâkîden ayag almaz isem bir lahza
Dar ider başuma dünyâyı gör [e] darlıgı

5 Satduñ ey dil meh-i şa'bânı irişdi ramazân
Kapanursa der-i mey göresin oñarlıgı

6 Bâli'nüñ sevdügi bir hûb kuloglıdur kim
Ta'n ider Yûsuf-ı Ken'ân'a hasendârlıgı

5236 Li-mürettibihi

1 Gelse götürse yine câm ile huşyârlıgı
İtse sâkî bizi mest eylese hoş yârlıgı

2 Mantıku't-tayr okıdur kuşlara geldükçe bahâr
Bûy-ı ezhâr ile eyler o da 'Attârlıgı

3 Dehen-i yâr ki yok bûsesi pes ol dehenüñ
Şübhe mi var ki yok gibi durur varlıgı

4 Kim görürse o hümânuñ o hümâyûn zülfin
Düşürüp göñlin ider aña hevâdârlıgı

5 Vasf-ı la'l-i leb-i cânâne ile gören ider
Nazmi'nüñ nazmına cân ile harîdârlıgı

5237 Li-mürettibihi

1 Saña arturdı çü dildâr dil-âzârlıgı
Sen de eksük koma kûyında dilâ zârlıgı

2 Çünki eksügi degül yâr u vefâdâr olmak
Bâri arturmasa vardukça cefâkârlıgı

3 'Âşık oldur ki olup derd ile ser-geşte vü zâr
Nerd-i mihnetde ide döne döne zârlıgı

4 Dehenüñ yoklıgına zerrece şek yok güzelüm
Kıl kadar dahı belürmez bilüñüñ varlıgı

5 Husrevâ vasf idicek la'l-i leb-i şîrînüñ
Nazmi cânından ider sözde şeker-bârlıgı

Nev'-i dîger

5238 Ez-ân-ı Tâli'î

1 'Işk yolında yaraşmaz sanemâ 'âr ehli
Ehli vardur her işüñ mâ-hasal ey yâr ehli

2 Gülşen-i kûyuñı sensüz dilemez 'âşıklar
Kâyil olmaz yaluñuz cennete dîdâr ehli

3 Zâhidüñ yog imiş ikrârı lebüñ şerbetine
Ne bilür lezzet-i rûhâniyi inkâr ehli

4 Şöyle bil bagladı kâfir saçuñuñ küfrine kim
İki yüzden kuşanur kuşagı zünnâr ehli

5 Satsalar iki gözüm ayaguñun topragını
Tûtiyâ gibi kapardı anı bâzâr ehli

6 Hasteler işigüñe gelse n'ola dirlik umar
Varsa begler begi kapusına tîmâr ehli

7 Tâli'î tûti-i tab'uñ söze âgâz idicek
Âferînler getüre hep aña inkâr ehli

5239 Nazîre-i Revânî

1 'Işk derdine tahammül idemez 'âr ehli
Bu cihândur güzelüm her bir işüñ var ehli

2 Ruhı devrinde kazıtsa n'ola kâfir saçını
Kaçan olur ki gire cennete zünnâr ehli

3 Yükini yukaru yıgmazdı eyâ hâce-i hüsn

Seni bir kerre göreydi satu bâzâr ehli

4 Şevk tâsında göñül mühresin oynatmaz idi
‘Âşıkuñ olmasa nerrâd gibi zâr ehli

5 Agzı vasfında Revânî didügüm nükteleri
Görse dem-beste vü hayrân kala küffâr ehli

6 Yok güzellerde ayagını çeker sâkînüñ
Ey göñül olma sakın sen dahı inkâr ehli

5240 Nazîre-i Refîkî

1 Saña kıblem n’ola secde_itse[ler] inkâr ehli
Bu cihândur bulınur bir nice ikrâr ehli

2 Hey imânsuz nice mezhebde yürürsin ki saña
Bir nazar görse tapa hırka vü zünnâr ehli

3 Su gibi yüzüñe meyl itmese inanma zâhid
Bu işi şol kişi işler ki_ola dîdâr ehli

4 Nakd-i cân virene vir vasl metâ’ın rûhum
Ne bilür kadrin anuñ her satu bâzâr ehli

5 Rehne kor hırka-i nâmûsını mey-hâneciye
Çeşmüñ ü kaddüñ ü kaşuñ göre ger ‘âr ehli

6 Şöyle dikkât ideyüm vasf-ı dehânuñda ki tâ
Agzın açup kalalar sözüm küffâr ehli

7 Deheni yoklıgını sor yine kendüden anuñ
Çün bilürsin ki Refîkî her işüñ var ehli

5241 Nazîre-i Basîrî

1 Bu mukarrer ki cihânda her işüñ var ehli
‘Işk ehlin sorar iseñ benem ey yâr ehli

2 Sînesin keff-i terâzû gibi gibi taşlarla döge
Görse ey Yûsuf-ı Mısr seni bâzâr ehli

3 Gördiler âteş-i âhum şererin mahşerde
Tamunuñ odına ısındı kamu nâr ehli

4 ‘Ârı bir yaña koyup ‘ışkuña uydum sanemâ
Ya’ni kim ‘âşık-ı rüsvây olımaz ‘âr ehli

5 Ey Basîrî göricek zülfine tolaşduguñı
Baglaya hizmetüñe bil kamu zünnâr ehli

5242 Li-mürettibihi
1 Sâlik-i râh-ı mahabbet olımaz ‘âr ehli
‘Işk ehli durur anuñ yine ey yâr ehli

2 Has ü hâşâk-i rehüñ satsalar ey dûst eger
Keh-rübâ gibi kapardı anı bâzâr ehli

3 Dir gören zülfüñi hattuñla lebüñde ne ‘aceb
Hızr ile âb-ı hayâta vara zünnâr ehli

4 ‘Işk hâlâtına olmaz idi sâfî münkir
Olmasa sûfi-i sâlûs eger inkâr ehli

5 Dür-i meknûn gibi güftâruñı Nazmî göricek
Tab’uña bahr-i dürerdür diye güftâr ehli

Nev’-i dîger

5243 Ez-ân-ı Necâtî
1 Kamu Yûsuf mı olur hüsn ile Ken’ân ehli
Kamu sultân mı olur Mısr’a ye zindân ehli

2 Viren Allâh’dur evet pîrler aydurlar kim
Her işüñ mâ-hasal ehli gerek oglan ehli

3 Görmedi görmeyiserlerdür iki gözüm içün
Ayaguñ tozı gibi sürme Sıfâhân ehli

4 Nice bir yana göñül şem'-i ruhuñla nice bir
Ebedî yanmaz iken tamuda îmân ehli

5 Haşre dek saklayayın mihr-i ruhuñ sînemde
Çürümezmiş didiler hâkde Kur'ân ehli

6 'Işk sultânı Necâtî'ye kulumsın diyeli
Beni adumla okur defter ü dîvân ehli

5244 Nazîre-i Tâli'î

1 'Işk yolında yaraşmaz ser ü sâmân ehli
Her işüñ mâ-hasal ehli gerek ey cân ehli

2 Dûstum biz hele zencîr-i saçuñ dirisiyüz
Günde biñ kerre ölür gerçi ki zindân ehli

3 Bûse şey' li'llahını yıgma güzel başuñ içün
Kimseden nesne dirîg eylemez ihsân ehli

4 Mısr-ı hüsnüñ güzelüm kadrini sen bârî bil
Yûsuf'uñ kıymetini bilmedi Ken'ân ehli

5 Ruhlarından hat-ı müşkîni kazuñ hâşâ kim
Yüz karasıyla kopa haşrde îmân ehli

6 Tâli'î defter-i şi'rüñ şeh öñinde ki_okına
Âferînler getüre tab'uña dîvân ehli

5245 Li-mürettibihi

1 Yürüse bî-ser ü sâmân n'ola 'irfân ehli
'Işk yolın varamaz çün ser ü sâmân ehli

2 Cümle Ferhâd'dan urardı demi 'ışk ile bu dem

Kûh-ı mihnetde olan nâle vü efgân ehli

3 Gözlerüm merdümi cândan sever ân-ı hüsnüñ
Nazar ehli durur anuñ yine ey cân ehli

4 Hışm-ı çeşmüñ ruhuñ âşüftelerine nice bir
Nice maglûb ola ol kâfire îmân ehli

5 Nazm-ı dür-bâr ile meddâhuñ olaldan şâhum
Oldı bu Nazmi kuluñ defter ü dîvân ehli

Nev'-i dîger

5246 Ez-ân-ı Necâtî

1 Sâkiyâ çünki degül kimseye fursat bâkî
Gel sabûhı idelüm var ola elbet bâkî

2 Fursat el virmiş iken bezm-i hayâtı hoş gör
Dimedin cân-ı 'azîzüñ saña sohbet bâkî

3 'Işkı cândan ilerü sevdügümi tañlama kim
Umarın cân gide vü kala bu hâlet bâkî

4 Dûst bir sûret ile göñlümüzi aldı velî
Hüsni bir âyinedür kalmaz o sûret bâkî

5 Ger vefâ itmez iseñ ahde cefâkâr olasın
Ger devâ itmez iseñ derdüm 'illet bâkî

6 Baña yazuk diseñe saña ne var ey sûfî
Kûy-ı yâr olmaz ise gûşe-i cennet bâkî

7 Saltanat virdi Necâtî'ye hümâyûn zülfüñ
Bâreke'llâh begüm sâye-i devlet bâkî

5247 Nazîre-i İshâk Çelebi

1 Yâr ile ola didüm olmadı vuslat bâkî
Kime oldı ki baña ola bu devlet bâkî

2 ‘Âşık öldürmek ile hüsnüñe gelmez noksân
Saltanat resmin ider ‘adl ü siyâset bâkî

3 Mâ-hazar hûn-ı ciger var gel e ey gam yiyelüm
Soñra ger ölmez isek girü ziyafet bâkî

4 Sünbül-i yâra hevâdâr olalı bâd-ı sabâ
Gitmedi kaldı aramuzda küdûret bâkî

5 Nakd-i ‘ömrüm gam-ı ‘ışkuñ telef itdiyse ne var
Sînede mihrüñ ile mihr ü mahabbet bâkî

6 Şöyle öpdüm leb-i şîrînüñi seyrümde gice
Dahı el-ân dehânumda o lezzet bâkî

7 Fursat el virmiş iken götür ayagı İshâk
Diyelüm bezm-i fenâ ehline sohbet bâkî

5248 Nazîre-i Tâli’î

1 Derd bir olsa diyeydük dile râhat bakî
Gam giderse sanemâ ‘âşıka mihnet bâkî

2 Gelmedüñ bir gicecik gitdi bize halvetce
Ey cefâ-pîşe senüñle yüri sohbet bâkî

3 Hüsn-i hûbân güzelüm fâni olur âyinede
‘Işk ehlinde kalur mihr ü mahabbet bâkî

4 Oda yanmak baña borc oldı begüm yoluñda
Sîneme çekdi kaçan dâg-ı meşakkat bâkî

5 İşigüñ koyubanı cennet üzilür zâhid
Vâh o miskîne eger kala bu hasret bâkî

6 Devr-i hüsni yüri ey Mısr-ı melâhat süregör
Yûsuf'a kalmadı bu hüsn ü bu behcet bâkî

7 Devlet-i vasla niçün Tâli'î magrûr olasın
Ki soñında olur elbette anuñ let bâkî

5249 Nazîre-i Âhî

1 Derd ü hasret bu degül kim ola fürkat bâkî
Derd odur kim ben ölem kala bu hasret bâkî

2 Cân çıkınca hele hizmetde ben eksük komadum
Eger ölmezsem efendi yine hizmet bâkî

3 Sîneden geçdi müjeñ zahmı turur dilde henûz
Çıkdı peykânı velî kaldı cerâhat bâkî

4 Bî-vefâdur bu felek 'ışk u mahabbet çog olur
Ne hüsün sende ne hod bende mahabbet bâkî

5 Sohbeti var mey-i nâb ile bugün Âhî'nüñ
Yüri ey sûfi senüñle yine sohbet bâkî

5250 Nazîre-i Sun'î-i Pîr

1 Dûstum kaldı senüñle yine hasret bâkî
Vay eger kalur ise böyle bu fürkat bâkî

2 Eyle ey pâdşehüm gönlümi kullıga kabûl
Garazuñ cân ise bizden yine hizmet bâkî

3 Geldi hattum diyü gam yime çekilmişdür ezel
Defter-i hüsn-i letâfetde melâhat bâkî

4 Sun'iyâ yâr ile sen fursatı fevt itmeyegör
Her zamân kalmaz imiş kimseye fursat bâkî

5251 Nazîre-i Zâtî

1 Dimedin şâhid-i cân cismüñe sohbet bâkî

Zâhidâ ‘îş idegör ‘işret-i cennet bâkî

2 Bî-hisâb al meyi yâr ile bu şeb haşr oluruz
Sâkiyâ yarına tâ ki kifâyet bâkî

3 Çeksevüz cevrüñi darbî n’ola tâ rûz-ı hisâb
Cümle derdüñ bize çün eyledi kısmet bâkî

4 Gerçi virdi sanemâ ‘âleme sûret hüsnüñ
Sanma bu deyr-i fenâda kala sûret bâkî

5 Kılıcuñ yüzi suyına aluban cânı ‘ivaz
Nâr-ı gamdan beni kurtar yine hizmet bâkî

6 İtleri içre uluduñ diyü yirüm komaduñ
Ey felek n’olsa gerek yine felâket bâkî

7 Zâtiyâ korkum odur kül ola eczâ-yı vücûd
Kala cânumda yine âteş-i hasret bâkî

5252 Nazîre-i Niyâzî

1 Devlet il virmez ise baña felâket bâkî
‘İzzet olmazsa müyesser yine zillet bâkî

2 Mansıb-ı ‘âli nasîb olmadı çün ‘âlemde
Rif’at olmazsa ne gam hâk-i mezellet bâkî

3 Eger el virmez ise baña melâmet yakası
Dâmeni elde ne gam kûy-ı melâmet bâkî

4 Gussa hod hâzırum olmazsa müyesser şâdî
Hurrem olmak yog ise yine kasâvet bâkî

5 Seni bir zevk u safâya felek irgürmez ise
Hîç saht olma Niyâzî gam u mihnet bâkî

5253 Nazîre-i Kevserî

1 Sâkiyâ devrüñi hoş gör dime sohbet bâkî
Kime kaldı ki bize kala bu fursat bâkî

2 Pâk-dâmen olagör serv gibi ey yüzi mâh
Ki saña hâsıl ola gün gibi ruhsat bâkî

3 Seni gülşende görüp sâyesini ayaguña
Düş[ür]üp serv-i çemen didi ki hizmet bâkî

4 İtme ‘uşşâka cefâ hüsne bekâ ister iseñ
Ki begüm kalmaz imiş zulm ile devlet bâkî

5 Kevserî kısmet ezelde saña yanmag olıcak
Şem’-i vasl olmaz ise âteş-i fürkat bâkî

5254 Nazîre-i ‘Atâ

1 Bir iki dem ki ecelden ola mühlet bâkî
Umarın yâra irem kalmaya hasret bâkî

2 Hâliyâ yüz süriyü varayın ol derde baña
Sadr-ı ‘izzet yog ise ‘acz-i mezellet bâkî

3 İrebilsem ser-i kûyında kalurdum ebedî
Ki irenlere olur ravza-i cennet bâkî

4 Fürkatüñ günleri gerçi ki kıyâmet günidür
Şükrüm oldur ki degül rûz-ı kıyâmet bâkî

5 Sûret-i yârı dil âyînesine nakş idegör
Diler iseñ kala âyînede sûret bâkî

6 Ölmedin cânı ile cân eyleyigör mihrini kim
Bu beden hâk olıcak kala o hâlet bâkî

7 Görmedüñse yüzini dünyede nevmîd olma
Ey ‘Atâ cân virigör yolına rûyet bâkî

5255 Nazîre-i Lâmi'î

1 Terk idüp bezmümüz ol cân didi sohbet bâkî
Âh kim olmaz imiş dünyede devlet bâkî

2 Yârdan gayrıyı sür kapuyı dîvâr eyle
Hâne-i dilde dilerseñ ola vuslat bâkî

3 Gördi derd-i dilümi yâr baña oldı 'adû
Nice 'özr idelüm ol dil-bere 'illet bâkî

4 Dergehüñden gice it gibi rakîbi sürdüñ
Terk iderse seni hoş itmez ise let bâkî

5 Ger kadem-rence kıla katlüm içün gamzelerüñ
Mâ-hazar dil vireyüm cân ile hizmet bâkî

6 Râh-ı vasluñda baña ölmek iñen âsândur
Müşkil oldur ki virem cân kala hasret bâkî

7 Bezm-i meyde lebüñüñ bûsesin aldum bir kez
Cân dimâgında ebed kaldı o lezzet bâkî

8 'Ârızuñ revnakına gerçi hatuñ didi fenâ
Yine dil ehline hüsnüñdeki hâlet bâkî

9 Lâmi'î sâye-servüñde olup âsûde
Didi yüzler süriyüp zıll-ı sa'âdet bâkî

10 Gerçi kim katl-i rakîb ile burûdet gitdi
Yâr yâr olmayıcak yine harâret bâkî

5256 Nazîre-i Mu'îdî

1 Yârda gerçi degüldür himmet ü şefkat bâkî
Âh kim dahı durur dilde mahabbet bâkî

2 N'eyleyem n'olsa gerek şehd ü şeker yirine gam
Hâliyâ şükr idelüm soñra şikâyet bâkî

3 Elde fursat var iken hâcetümüz eyle revâ
Ki ebed kaldugı yok kimseye fursat bâkî

4 Devlet-i hüsne tayanmak neden ey şâh-ı cihân
Kime kaldı ki saña kala bu devlet bâkî

5 İrmedüm vasla velî şükr añadur ki degül
Bende ne mihr ne hod sende melâhat bâkî

6 Her taraf yıkdı göñül mülkini çün seyl-i belâ
Ne içün böyle yanar âteş-i hasret bâkî

7 Hasb-i hâl eyle Mu'îdî gazeliyyâtuñı kim
Hâlet ü sûz gerek sözde vü san'at bâkî

5257 Nazîre-i Hicrî

1 Çün gider kalmaz imiş 'îş ile 'işret bâkî
Götürüp sâki ayagı dime sohbet bâkî

2 Tâli'üñ dünyede sa'd olmasa incinme iñen
Fânidür çünki cihân dâr-ı sa'âdet bâkî

3 Sâkiyâ tolu tolu vir bize hürmet itme
İçmez isek nice_ola kala kıyâmet bâkî

4 Ol cefâ-pîşe eger mihr ü vefâ itmezse
Be diye n'olsa gerek derd ile mihnet bâkî

5 Yâr peykânını hışm ile bedenden çekmeñ
Kalmadı bu ten-i pijmürdede kuvvet bâkî

6 Gitdi ârâm u safâ kalmadı sabr ile karâr
Kaldı sînemde elem dilde harâret bâkî

7 Râhat u kahrına Hicrî feleküñ incinme
Bir zamân kalmaz imiş şükr ü şikâyet bâkî

5258 Nazîre-i Şehîdî

1 Dûstum çünki degül kimseye devlet bâkî
Gel berü ‘îş idelüm dime ki fursat bâkî

2 Yürime gaflet ile nakd-i hayât elde iken
Süregör zevk u safâ sanma ki sohbet bâkî

3 Bedene rûh vedâ’ itmedin ey ‘ömr-i ‘azîz
Demidür gel göreyin kalmaya hasret bâkî

4 Hâlet-i ‘ışk ile koñ cân vireyin ‘âşıklar
Ola kim haşre degin kala o hâlet bâkî

5 Ehl-i tecrîd-i fenâ olmaga sa’y eyle göñül
Seyr-i bâg olmaz ise gûşe-i mihnet bâkî

6 Hatt-ı yâr ile göñül levhasını zeyn idegör
Ger dilerseñ ki kala saña o sûret bâkî

7 Tapuña yüz süriyü geldi Şehîdî bendeñ
Gel kabûl eyle efendi yine hizmet bâkî

5259 Nazîre-i Hâverî

1 Vasl-ı yâr olmaz ise derd ile fürkat bâkî
Kaçan ise dil-i şûrîdeye mihnet bâkî

2 Sanma bârid söz işidüp sovuyam ‘ışkuñdan
Mihr-i ruhsâruñ ile dilde harâret bâkî

3 Gamzesin hûn-ı cigerle ko ziyâfet ideyin
Sen ev oglanısın ey gam saña ni’met bâkî

4 Vaktsüz ötme berü gel hˇâce mü’ezzin içelüm
Yine sûfîleri hây u huya da’vet bâkî

5 Hâverî n’ola eger mesned-i ‘izzet yog ise

Kûyı içre saña câ hâk-i mezellet bâkî

5260 Nazîre-i Şâvûr

1 Baña oldukça gam-ı ‘ışk ile zillet bâkî
Saña olsun sanemâ devlet ü ‘izzet bâkî

2 Fursat el virmiş iken ‘âşıkuña rahm idegör
Çü bilürsin ki degül kimseye fursat bâkî

3 Hele biz şimdi lebüñ câmını sun nûş idelüm
Aramuzda senüñ ile yine sohbet bâkî

4 Şol kadar ‘ışkuña ögrendi göñül kim umaram
Cân giderse kala göñülde mahabbet bâkî

5 Şâvurâ öldügüme acımazam korkum bu
Ben ölem fürkat ile kala bu sûret bâkî

5261 Nazîre-i Şâmî-i Kâtib

1 Sâkiyâ çünki degül meclis-i ‘işret bâkî
İrteye komayalum cur’a-i hasret bâkî

2 Dem-i vuslatda revân cânı nisâr eyleyelüm
Kimseye çünki degül devlet-i vuslat bâkî

3 Cân vir ümmîd ile vaslum dileseñ didüñ idi
Kaldı gûşumda nigârâ o nasîhat bâkî

4 Çeşm-i mestüñe eger haste disem incinme
Cism-i pâküñe habîbüm ola sıhhat bâkî

5 Bakduguñ âyinede kaldı benüm iki gözüm
Gerçi kim âyinede kalmadı sûret bâkî

6 Şâmiyâ az dime bir bûseye sat cânı hemân
Tâ kala şehr-i Dımışk içre bu şöhret bâkî

5262 Nazîre-i Sürûrî-i Müderris

1 Tende derdüñle olur mı dile râhat bâkî
Çünki olmaz sanemâ âdeme sıhhat bâkî

2 Mâ-hazar pîş-keşümdür saña cân ile serüm
Cân u baş üstine cânâneye hizmet bâkî

3 Bâgda turma perî-rûlar ile ‘îş eyle
Olmadı âdeme çün hûr ile cennet bâkî

4 Dâyimâ sıhhat ile olmaz ise şâdîlık
Vahşet itme be göñül derd ile mihnet bâkî

5 Sohbet-i zikr idicek sohbet-i mey zikr eyler
N’ola meclisde Sürûrî dise sohbet bâkî

5263 Nazîre-i Zekî

1 Vuslat olmazsa dilâ gûşe-i fürkat bâkî
Devlet olmazsa müyesser yine zillet bâkî

2 Kabrüme şâd gelenler gide gam-gîn umaram
Ben ölem kala gamuñdan bu ‘alâmet bâkî

3 N’ola cân gitse o cerrâh güzel derdinden
Ten-i mecrûhdaki za’f-ı cerâhat bâkî

4 Gül yañagına ne vech ile özin beñzede kim
Nergis öykünse gözine hele ‘illet bâkî

5 Fürkat içinde riyâzet çekebildükçe çeke
Zeki kalmaz kişiye vasl-ı riyâset bâkî

5264 Nazîre-i Ünsî

1 Oldugınca baña ‘ışkuñda mahabbet bâkî
Saña olsun güzelüm hüsn ile ‘izzet bâkî

2 Nakd-i cânı yoluña harc idelüm mâ-hazarı

Ayaguñ tozına cânâ yine hizmet bâkî

3 İçelüm sâki müdâmı mey-i gül-rengi yürüt
Dir iseñ kim kala dildâr ile sohbet bâkî

4 Korkum oldur ki ben ey rûh-ı revânum bir gün
Øa'f-ı hecrüñle ölem kala bu hasret bâkî

5 Dilerem hazret-i Hak'dan o bili ince ile
Ortamuzda kala Ünsî bu mahabbet bâkî

5265 Nazîre-i Bâlî

1 Az vir ey sâki şarâbı ki_ola 'işret bâkî
İçmesek nice ola kala nihâyet bâkî

2 Bûseñe cân u göñül nakdini alsañ şimdi
N'ola ey kaddi kıyâmet yine hizmet bâkî

3 Göreli yâr ile ben zerre kenâr oldugumı
Güneşüñ kaldı derûnında harâret bâkî

4 Hûblar şimdi vefâ yirine cevr ögrenmiş
Âh eger kalur ise böyle bu 'âdet bâkî

5 Hasret-i la'l-i lebiyle didi ol 'Îsâ-dem
Gam yime Bâli ölürseñ yine himmet bâkî

5266 Nazîre-i Fevrî

1 Kaçma bizden dime kim mihr ü mahabbet bâkî
Güzelüm sanma kalur hüsn ile behcet bâkî

2 Meylümüz şimdi senüñ kûyuña oldı kıblem
Kaçan ise irevüz kıbleye niyyet bâkî

3 Kamu terk eyledük ey dûst cefâ hûyların
Kaldı göñlüñde vefâ itmemek 'âdet bâkî

4 Elüñ irmişken ayagı tozına sür yüzüñi
Bu mübârek kademi gör dime fursat bâkî

5 Sûfi mescidde çün itmez saña ragbet Fevrî
Düş mugân ayagına kim yine hürmet bâkî

5267 Nazîre-i Fakîrî

1 Hâlet-i ʻışkuñ ile ger ola fürkat bâkî
Ben ölem haşre degin kala bu hâlet bâkî

2 Mihr-i hüsnüñe zevâl irişe bir vakt ola kim
Kalmaya zerrece bir dilde mahabbet bâkî

3 Kuluñam gel dil ü cân nakdini teslîm ideyin
Ne buyurursañ efendi yine hizmet bâkî

4 Dil hayâl-i leb-i cânâne ile ʻîş idegör
Yüri ey gam senüñ ile yine sohbet bâkî

5 Şâdi gelmezse Fakîrî gam-ı dil-ber hâzır
Genc-i vasl olmaz ise künc-i ferâgat bâkî

5268 Nazîre-i Enverî-i Müneccim

1 Oldı çün haste-dile derd ile mihnet bâkî
Vay eger kalur ise böyle bu hasret bâkî

2 Hâsılum yoluña harc eyleyüp itdükde hisâb
Defter-i dilde rakam oldı ki mihnet bâkî

3 Hat görüp hokka-i la’linde okudum ki dimiş
Her ne bîmâra virilse aña sıhhat bâkî

4 Yakdugınca dili cevr âteşi âhum yücelür
Mihri ey meh yakar olursa bu hâlet bâkî

5 Eyleyüp Enveri’yi mest götürdüñ sen ayag
Ey lebi mül senüñ ile yine sohbet bâkî

5269 Li-mürettibihi

1 Sanma ey dil kala ‘ışk içre bu zahmet bâkî
Noktasın hakk ide anuñ kala rahmet bâkî

2 Hüsn ile mihr-i melâhatde ‘azîz olduñ lîk
Yûsuf’a kaldı mı fikr eyle bu hâlet bâkî

3 Zülfüñe sundugiçün elleşelüm şâne ile
Bâd-ı subh ile hod arada bürûdet bâkî

4 Virelüm câm-ı lebüñ birle birez câna safâ
Soñra yârân ile sâkî yine sohbet bâkî

5 Kimse añmazdı cihân içre cinân lezzetini
Nazmiyâ olsa eger ‘âlem-i ‘işret bâkî

5270 Li-mürettibihi

1 Gam-ı bî-haddüñi ki_itmiş baña kısmet bâkî
Kala tâ rûz-ı hisâb olda nihâyet bâkî

2 Gam-ı ‘ışkuñla ölürsem ben eger ol hâlet
Umaram kim kala tâ rûz-ı kıyâmet bâkî

3 Gider elden ölicek her ne ki var ‘âlemde
Kişiye lîk kalur ‘ışk u mahbbet bâkî

4 Gam u ehdûh ile geç hâlet-i fürkatde dilâ
Şevk u zevk ile yine ‘âlem-i vuslat bâkî

5 Zülf ü ruhsârı temâşâsını hoş gör yâruñ
Nazmiyâ çünki degül ‘ömr ile devlet bâkî

Nev’-i dîger

5271 Ez-ân-ı Kâsım Paşa

1 Dil ‘izâruñda görüp hattuñı çün âh didi
‘Ömrüm irdi ecele n’ideyin ey vâh didi

2 Didüm ey iki gözüm hem-dem imiş saña rakîb
Tañrı hakkı baña ol olmadı hem-râh didi

3 Didüm ey iki gözüm bûse ‘atâ kıl kerem it
Hây yitmez mi görürsin beni geh gâh didi

4 Gördi cânân iñen ibrâm iderem bûse içün
Bizde hakkuñ var ise gel şer’u’llâh didi

5 Sen güzeller şehine kim ki nazar kıldı ise
Nice nâz ehli olur hey meded Allâh didi

6 Seni Sâfî sanemâ her kime gösterdi ise
Âferîn ancag ola sellemehu’llâh didi

5272 Nazîre-i Kemâl-i Zerd

1 Yüzüñi ehl-i hakîkat görüp Allâh didi
Sînesin müşt ile bir urdı dahı âh didi

2 Cevher-i ‘akl ki_aña hâsıl idi cümle ‘ulûm
Dehenüñ sırrına hîç olmadum âgâh didi

3 Añdı ol çâh-ı zenahda_oldugını Yûsuf-ı cân
Hoş idi taht-ı Mısır’dan baña ol çâh didi

4 Cümle esbâbı tururken feleküñ mât oldı
Baydak-ı hâl-i ruhuñ kim aña bir şâh didi

5 Dikdi meydânda dilümi bir uzun çûb üzre
Her kemân-ebru görüp hûb nişângâh didi

6 Geldügince kapuma eylemesün âh Kemâl
Dâmen-i hargehüme dûd ire nâ-gâh didi

5273 Nazîre-i Hadîdî

1 Yüzüñe şems-i duhâ ben dimedüm mâh didi
Mâhda sehv-i lisân eyledüm ey vâh didi

2 Germ olup saña tolu içmege meclisde sebû
Ellerin başa koyup yarıcuñ Allâh didi

3 Bahs-i kaddüñde görüp deprenişin serve hıred
Nutkı yok boyı uzun himmeti kûtâh didi

4 Câh dir dil zekanuña delüden uslu haber
Yañılupdur aña her kimsene kim çâh didi

5 Gamzeñüñ şevkine dervîş Hadîdî-i garîb
Çâk idüp sînesini ‘ışkuña yâ şâh didi

5274 Nazîre-i Şevkî

1 Subh yüzüñde gören ‘ârızuña mâh didi
Tañ degül mâh görinürse sehergâh didi

2 Kirpügümden gözüme gördi hayâli giremez
Hâr u hâşâk ile tolmış bu güzergâh didi

3 Yine tutmış yüzüñ âyînesini jeng-i siyâh
Kim bilür nefesi tutılacak âh didi

4 Seni bâzâr-ı cemâl içre bu hüsn ile gören
Bir arada mütehayyir kalup Allâh didi

5 Kadd-i servüñ yolına cân revân itdügümi
İşiden kad ce’ale’l-cenneti misvâh didi

6 Zülfüñi kes yüzüñ ayında gel uzatma didüm
Şeb-i ‘ömrüñdür anı isteme kûtâh didi

7 Hüsn nat’ında felek şâhını mât eylemege
Ruhlaruñ baydak-ı hâli süreyin şâh didi

8 Hüsnüñüñ hadd-i kemâlinde sözin Şevkî'nüñ
Rûh-ı Selmân işidüp sellemehu'llâh didi

5275 Nazîre-i Zâtî
1 Seni bu hüsn ile nâ-geh gören Allâh didi
Nice garrâ güzel olur bu Memi Şâh didi

2 Göricek kâmetüñi turdı ayag üzre çenâr
Elini başa koyup yarıcuñ Allâh didi

3 Ser-nigûn burka'-ı zülfüñde görenler ruhuñı
Burc-ı 'âkrebde tulû' eylemiş ol mâh didi

4 Âh kim dâmen-i nâmûsumı çâk itdi rakîb
Seg-i kûyuñ görüben hâlümi veh vâh didi

5 Şevkden çıkmayı yazdum bu gice irteye ben
Şem'veş öldüreyin sini sehergâh didi

6 Tutdı od penbe-i ebri görinen berk degül
Gökden ol mâhı melekler görüben âh didi

7 Gördi Zâtî ser-i zülfeynüñi kat' itdügüñi
Âh kim budur iden 'ömrümi kûtâh didi

5276 Nazîre-i Lâmi'î
1 Gördi miskîn hatuñı derd ile dil âh didi
Ne kara yazu imiş bu baña ey vâh didi

2 Câm-ı cân-bahş idügin bildi surâhî lebüñüñ
Baş urup ayaguña yarıcuñ Allâh didi

3 Yüzine karşu figân itdügüm ol gün işidüp
Yakısar 'âlemi bu âh-ı sehergâh didi

4 Ferz-bend eyleyüben hâl-i ruhı zülfi ile

Mâhı mât itmege bir baydak ile şâh didi

5 Lâmi'î gördi gözüm yaşını ol serv-i revân
Seyl-i gamdan deñiz olmış bu güzergâh didi

5277 Nazîre-i Şemsî

1 Gün yüzüñi göricek yarıcuñ Allâh didi
Meh niyâz itdi nazar kıl baña li'llâh didi

2 İdüp ikrâr kamu bende-i fermânuñ olan
Mülki kendüye musahhar ider ol şâh didi

3 Nazarı var ola pîrüñ baña pend eyleyicek
Menzil almaga ogul togru gerek râh didi

4 Kim işitdi ise agyâra enîs olduguñı
Melek itden ne içün itmeye ikrâh didi

5 Fikr-i dermân idicek her kişi derd-i diline
Derd ile Şemsi-i bî-çâre de Allâh didi

5278 Nazîre-i Likâyî

1 Dâm-ı zülfüñe göñül murgı düşüp âh didi
Ne kara günlere ugramışam ey vâh didi

2 Gördi ebrûñı kaçan matla'-ı hüsnüñde hilâl
Kaddini iki büküp yarıcuñ Allâh didi

3 Ser-güzeştüm işiden Leyli saçuñ şevki ile
İşidüp kıssa-ı Mecnûn'ı ne kûtâh didi

4 İstedüm hˇân-ı visâlin kapusında baş açup
Yüri dervîş yoluña kim vire Allâh didi

5 Dili zülfinde görüp gamzesi tîg aldı ele
Yine geldüñ yiter it bunda şebengâh didi

6 Saçuña beñzedügi şükre benefşe sanemâ
Yüz urup topraga el-minnetü li'llâh didi

7 İtdi yoluñda Likâyî dil ü cân nakdini harc
Küllümâ yemlikühü'l-'abdü li-mevlâh didi

5279 Nazîre-i Cüllâbî

1 Gördi hatt-ı siyehüñ dil sipehi âh didi
Geldi kâfir çerisi Rûmili'ne vâh didi

2 Gördi yüzüñde şehâ kaşlaruñı pîr-i felek
Hem-dem olmış gün ile iki yeñi mâh didi

3 İtdi hüsnüñe nazar ravzada Cibrîl-i Emîn
Nice âfet yir olur uşbu nazargâh didi

4 Urdı hüccâc-ı ezel Ka'be-i kûyuña yüzin
Hak safâ virdi bize şerrefehu'llâh didi

5 İtdi dil hayderisi şedde-i zülfüñe heves
Tutdı râh-ı Necef'i 'ışk ile yâ şâh didi

6 Geldi bezmüñe sebû 'ışkuña bir tolu içe
Elini başa koyup yarıcuñ Allâh didi

7 Lebleri yâdına kan agladugum bildi habîb
Sile Cüllâbi gözüñ yaşını geh gâh didi

5280 Nazîre-i Derdî

1 Göricek dil yüzüñi 'aklı gidüp âh didi
Ne perîsin ki göründüñ baña nâ-gâh didi

2 Çekdi dil sînesine şerhalar abdâl oluban
Baş açup geydi nemed 'ışk ile yâ şâh didi

3 İrişen hâk-i derine güzelüm sen güzelüñ
Sidreden 'âli durur uşbu nazargâh didi

4 Ehl-i dil vasf idicek hüsnüñi ey zühre-cebîn
Şeb diyüp sünbülüñe gül yüzüñe mâh didi

5 Bir elif yazdı kadüñ lutf ile hattât-ı ezel
Eñegüñ çâhını hâ yazdı gören âh didi

6 Her gazel kim lebi vasfında didüm sen sanemüñ
Rûh-ı Kudsî işidüp sellemehu'llâh didi

7 Sundı çün câm-ı safâdur diye meclisde lebi
Öpüp el başa koyup yarıcuñ Allâh didi

5281 Nazîre-i Latîfî-i Kastamonî

1 Gün yüzüñde hatuñı gördi bu dil âh didi
Ne kara günlere kalduk meded Allâh didi

2 Didüm ey mâh saçuñdur şeb-i yeldâya bedel
Hey kaçan beñzer aña ol şeb-i kûtâh didi

3 Lâle abdâluñ olup cismini kana boyadı
Sînesin dâg idüben derd ile yâ şâh didi

4 Gonçe öykündügiçün la'lüñe bâd-ı seherî
Agzını bozdı ne söyler şu küfürgâh didi

5 Oldı Nazmî'yle Nizâmî'ye Latîfî akrân
İşidüp Ahmed zî sellemehu'llâh didi

5282 Nazîre-i Keşfî

1 Dil rakîb ile görüp sen sanemi âh didi
Burc-ı 'akrebde yine seyr ider ol mâh didi

2 Bâg-ı gülşende görüp şîve-i reftâruñı serv
Bir ayag üzre turup yarıcuñ Allâh didi

3 Zu'l-fekâr-ı müjeñi gördi dil abdâluñ olup

Pâ-bürehne baş açup ‘ışk ile yâ şâh didi

4 Sanemâ ‘ahd-i visâl itmiş idüñ kanı didüm
Hây yitmez mi görürsin beni geh gâh didi

5 Şimdi cân iline kimdür ki emîr ola didüm
Âh u feryâd u figân ile Hızır Şâh didi

6 Çeşm-i Keşfî’ye tecellî-i cemâl eyle didüm
Gâfil olma görinürem saña nâ-gâh didi

5283 Nazîre-i Şânî

1 Dil mahalleñde bugün hâlin añup âh didi
İşidüp anı kapuñ itleri veh vâh didi

2 Beni gördi reh-i mescidde bugün pîr-i mugân
Böyle itme yüri bir dahı be güm-râh didi

3 Yine yagmacı olup gözleri bir beg güzelüñ
‘Aklumuz elden alup göñlümüze şâh didi

4 Gelicek sohbetine ol şeh-i hûbânuñ çeng
İki kat oldı begüm yarıcuñ Allâh didi

5 Şâni ol dil-beri gerdûn-ı melâhatde görüp
Dâyimâ burc-ı sa’âdetde ol ey mâh didi

5284 Li-mürettibihi

1 Göricek hattuñı haddüñde göñül âh didi
Bahtumı kara kılan bu durur ey vâh didi

2 Buldı dîdâruñ ile tâ ki şeref âb-ı revân
Yüz urup topraga el-minnetü li’llâh didi

3 Kankı yoldan varılur meykedeye didümdi
Zâhid anı işidüp vay bire güm-râh didi

4 Nakd-i câna ne tekellüf yoluña cümle didüm
Lâ-tekellüf mi olur bende ile âh didi

5 Lebin emmek diledüm didi n’ola hoş ammâ
Nazmiyâ anı sakın tuymaya bed-hˇâh didi

5285 Li-mürettibihi
1 Lebüñe hat gelicek derd ile dil âh didi
Ne belâ irdi benüm cânuma ey vâh didi

2 Dil elif kaddüñ ile sıfr dehânuñ cânâ
Göricek ‘ışk ile gögsin geçürüp âh didi

3 Sidre kaddüñ göricek bâg-ı cinândan Tûbâ
Baş egüp ‘izzet ile yarıcuñ Allâh didi

4 Gördi ‘uşşâk ile agyârı bir arada nigâr
Hem-dem olmak ne ‘aceb şîr ile rûbâh didi

5 Terk idüp varlıgını oldı kalender Nazmî
Râh-ı tecrîde düşüp ‘ışk ile yâ şâh didi

Nev’-i dîger

5286 Ez-ân-ı Hafî
1 Yandı cân şem’-i ruhuñ şevkine pervâne gibi
Düşdi dil silsile-i zülfüñe dîvâne gibi

2 Çözdi müşkîn saçını saldı ruhı üzre çü dâm
‘Anberîn hâlini saçdı içine dâne gibi

3 Her seher berg-i gül üzre dökilür müşk uvagı
Bâd sünbüllerine dest urıcak şâne gibi

4 Âşinâ olalı anuñ seg-i kûyına göñül
Beni görür çevürür yüzini bîgâne gibi

5 Dile aldukça anuñ dişleri nazmını Hafî
Dökilür gözlerinüñ yaşları dür-dâne gibi

5287 Nazîre-i Kemâl-i Zerd
1 Gam u ‘ışkuñ bize_olupdur ata vü ana gibi
Âşinâyuz saña bakma bize bîgâne gibi

2 Germ idi şöyle ruhuñ şem’ile meclis bu gice
Ki seher yili gelürse yine pervâne gibi

3 Kalmadı hîç tekâ’üd idicek cây-ı huzûr
Devr-i çeşmüñde senüñ gûşe-i mey-hâne gibi

4 Yok durur dünyede incitmedügi kimse rakîb
Talar irdügi garîbi seg-i dîvâne gibi

5 Nice aldanmayayın va’de-i dildâra Kemâl
Dürlü sevgend içer ol bâde-i peymâne gibi

5288 Nazîre-i Vasfî
1 Yandı dil şem’-i ruhuñ şevkine pervâne gibi
Cân dahı kıldı heves âh k_oda yana gibi

2 İstedüm ‘âlemi mey-gûn lebüñüñ şevkiyle
Bulmadum bir dil-i sâfî baña peymâne gibi

3 Dil-berâ zülf-i perîşânuña el urmag içün
Yed-i kudret elümi kıldı benüm şâne gibi

4 Yir idinse bu yıkuk göñlümi gamzeñ ne ‘aceb
Düzd olan kişiye yir olmaya vîrâne gibi

5 Vasfiyâ zâhid eger mescide yol virmezse
Yüri mey-hâneye yir yok saña mey-hâne gibi

5289 Nazîre-i Revânî

1 Ey perî kanda idüñ kim yine dîvâne gibi
Dil-i âşüftemüz odlara düşüp yana gibi

2 Hele bu gice kimüñ meclisinüñ şem'i idüñ
Ki hased odına yakduñ beni pervâne gibi

3 Rindler meclisine varma emerler lebüñi
Gerçi el üzre tutarlar seni peymâne gibi

4 Gitmemiş dahı başından eser-i câm-ı şarâb
Uyumamış bu gice nergis-i mestâne gibi

5 Zülf-i dildâra Revânî el uzatmış agyâr
Göreyin kim eli kurusın anuñ şâne gibi

5290 Nazîre-i Muhibbî

1 Zülfüñe el uzadan dûstum şâne gibi
Tograsun tîg-ı zamâne anı dendâne gibi

2 Şem'-i ruhsârını yâruñ göreli cân u göñül
Cân atar bâl u perin yakmaga pervâne gibi

3 Gevher-i eşkümi gel yirlere salma kerem it
Sadef-i eşküm anı besledi dür-dâne gibi

4 Zülf zencîrine baglansa anuñ tañ mı göñül
Dolaşur subha degin kûyını dîvâne gibi

5 Ey Muhibbî yüri dil şâd idegör sâgar ile
Çâre olmaya gamuñ def'ine peymâne gibi

5291 Nazîre-i Şemsî

1 Tolaşur dil yüzüñüñ şem'ine pervâne gibi
Korkaram bencileyin oda düşüp yana gibi

2 Nice bir yire çalarsın bu göñül şîşesini
N'ola bir kerre alursañ ele peymâne gibi

3 Zâhidâ niceye dek mescid öñinde turalum
Mesken olmaz gidelüm ‘âşıka mey-hâne gibi

4 Dilerem bâd-ı sabânuñ eli kuruya şehâ
El uzatmak dilemiş kâkülüñe şâne gibi

5 Haddüñe şem’i müşâbih didi Şemsî güzelüm
Yiridür odlara yaksañ anı pervâne gibi

5292 Nazîre-i Sehî

1 Yine baglandı göñül zülfüñe dîvâne gibi
Yine cân şem’-i ruhuñ şevki ile yana gibi

2 Nice dül-bend oluban ‘âşıka zülfüñ geçe bend
Göreyin dil bügete ugraya ol şâne gibi

3 Aş yirer gamzelerüñ kanumı dökmekde velî
Kanumı içmek ile kana gözüñ kana gibi

4 Avladuñ murg-ı dili hırmen-i hüsnüñde yine
Dâm idüp zülfüñi hâl-i siyehüñ dâne gibi

5 Katı dîvâne idi bend olalı zülfüñde
Delü göñlüm umarın bir yire uslana gibi

6 Genc-i ‘ışkını o servüñ Sehi hıfz itmek içün
Bir makâm olmaya aña dil-i dîvâne gibi

5293 Nazîre-i Ferîdî

1 Cân yanar şem’-i ruhuñ şevkine pervâne gibi
Dil düşer silsile-i zülfüñe dîvâne gibi

2 Dür dişüñ la’l-i lebüñ yâdına her dem sanemâ
Dizilür eşk-i müjem sübha-i sad-dâne gibi

3 Murg-ı dil hırmen-i hüsninde görüp hâlin anuñ

Zülfi dâmına düşe dâneye aldana gibi

4 El urup zülfine ‘uşşâkı perîşân eyler
Deline şâlle (?) sabânuñ dili de şâne gibi

5 Yakdı yandurdı Ferîdî’yi bu çerhüñ sitemi
Dûd-ı âh ile felek göklere boyana gibi

5294 Li-mürettibihi

1 ‘Işk odıyla tutuşup bu dil oda yana gibi
Cân dahı cân atar ol oda o da yana gibi

2 Şâneveş zülfüñe ‘ömrüm elüm irerdi benüm
‘Ömrden ben de vefâ görsem eger şâne gibi

3 Dil ruhuñ şem’ine cân atsa n’ola bî-pervâ
Ey perî per yakan oldur anna pervâne gibi

4 Sâkiyâ olmaya bir meşrebi sâfî hem-dem
Bezm-i devr içre bu demler yine peymâne gibi

5 Nazmiyâ haste-dilüñ derdine em sorar iseñ
Emsem olmaz aña la’l-i leb-i cânâne gibi

5295 Li-mürettibihi

1 Kanı bir cây-ı safâ gûşe-i mey-hâne gibi
Kanı bir hem-dem-i pür-şevk ye peymâne gibi

2 Rûz-ı fürkatde dem-â-dem dil ü cân eglemege
Kanı bir hem-reh-i mûnis gam-ı cânâne gibi

3 Ben yetîmi yir ile gök durur ancak ey dil
Aşaga yukaru gözler ata vü ana gibi

4 Âşinâ iken ezel yâr ne müşkil soñra
Gördügince nazar ide saña bîgâne gibi

5 ‘Işk ile yoluña Ferhâdveş ey şîrîn-leb
Cân virür ölmeye ben ‘âşık-ı dîvâne gibi

6 Ruhuñ üzre görinür hâl-i siyâhuñ yir yir
Şem’e düşmiş bir iki sûhte pervâne gibi

7 Nazmiyâ odañı bir gün basaruz didi nigâr
N’ola baş üzre yiri var dür-i yek-dâne gibi

Nev’-i dîger

5296 Ez-ân-ı Necâtî
1 Dime kim yârda yok cevr ü cefâdan gayrı
Ne dilerseñ bulınur mihr ü vefâdan gayrı

2 Beni aglañ beni kim üstüme gelmez ölicek
Bir avuc toprag atar bâd-ı sabâdan gayrı

3 Ne belâdur bu ki hâl ü hatuñ âşüfteleri
Çeke hecr âteşini bunca belâdan gayrı

4 Dûd-ı âhum ne ‘aceb göklere tutsa yüzini
‘Âşıkuñ kimisi var ola Hudâ’dan gayrı

5 Ne garaz eyleye ‘uşşâk visâlüñ var iken
Ne murâd eyleye bîmâr devâdan gayrı

6 Elif-i kâmetüñ ile kaşuña râ diyeli
Göñlümi egleyimez kimse bu râdan gayrı

7 Yüzine tutsa Necâtî ne ‘aceb haclet elin
Nesi var yüze gelür dest-i du’âdan gayrı

5297 Nazîre-i Zâtî
1 Âhumuñ meskeni yok sakf-ı semâdan gayrı
Yaşumuñ menzili yok taht-ı serâdan gayrı

2 Künc-i gamda şu kadar bî-kes ü bîmâram kim
Kimse açmaz kapumı bâd-ı sabâdan gayrı

3 Derd ile aglayuban âh idelüm kim yaramaz
'Işk bîmârına bu âb u hevâdan gayrı

4 Gördi kim cân virürem sinüme sögdi vâfir
Ölmişe bes ne revân ola du'âdan gayrı

5 Ey tabîbüm dil ü cân vasluñuñ ölülmlüsidür
Ne taleb eyleye bîmâr devâdan gayrı

6 Hey nice ser-keş olur gerdenüñ ey serv-i sehî
Kimse kol tolayımaz aña ridâdan gayrı

7 Zâti bir hâldedür kim dehenüñ fikriyle
Kimse vâkıf degül ol sırra Hudâ'dan gayrı

5298 Nazîre-i Muhibbî

1 Bu cihânuñ nesi var zecr ü 'anâdan gayrı
Arasañ nesnesi yok derd ü belâdan gayrı

2 Kasdum oldur ki virem cân u cihân yoluña
Yog imiş çünki hüner cûd u sehâdan gayrı

3 Günde biñ kez n'ola düşnâm ile añsa beni yâr
Elümüzden ne gelür aña du'âdan gayrı

4 Hecri ile ne belâ çekdügini cân u göñül
Yâra kim ilte haber bâd-ı sabâdan gayrı

5 Bu Muhibbî kime yârum dise agyâr olur ol
Kimsesi yok bu cihân içre Hudâ'dan gayrı

5299 Nazîre-i Nâmî-i Kâdî

1 Reh-i 'ışk içre ne var derd ü belâdan gayrı

Ye güzellerde dilâ cevr ü cefâdan gayrı

2 Bulmaduk def'-i gama biz bu cihân içre dahı
Zâhidâ Merve hakı câm-ı safâdan gayrı

3 Müşterî yüzlülerüñ çâr-sû-yı 'ışkında
Ne dilerseñ bulınur mihr ü vefâdan gayrı

4 Kûy-ı 'ışkuñda begüm mihnet ocagında iken
Kimseler hâlümi bilmezdi Hudâ'dan gayrı

5 Nesne gelmez dilüme göricek ol serv-kadi
Nâmiyâ el götürüp medh ü senâdan gayrı

5300 Li-mürettibihi

1 Yüzüñe ben ne diyem şems-i duhâdan gayrı
Alnuña yâ ne diyem bedr-i dücâdan gayrı

2 Yoluña yilmege bu 'ışk hevâsı ile
Kimse hem-pâ olımaz bâd-ı sabâdan gayrı

3 Ey tabîb-i dil ü cân n'ola kapuñ beklersem
Hastenüñ yiri mi var dâr-ı şifâdan gayrı

4 Gam-ı devrân ile sâkî bu cihân bezminde
Kim durur başa çıkan câm-ı safâdan gayrı

5 Zülf ü çeşm ü kad-i cânâneyi Nazmî göricek
Nesne gelmez dilüme dahı du'âdan gayrı

5301 Li-mürettibihi

1 Ne murâd idine dil zevk u safâdan gayrı
Ne recâ eyleye cân mihr ü vefâdan gayrı

2 Dil-i târîkümi gün gibi kim eyler rûşen
Hâlet-i şevk ile ol mâh-likâdan gayrı

3 Germ olup dil-bere bir vech ile şevk-i mihrin
Kimse izhâr idemez şems-i duhâdan gayrı

4 Dil-berüñ kâmet-i bâlâsına ol kim vire dil
Nesne togrulmaz aña bil ki belâdan gayrı

5 Dil-rübâ cevr ü cefâ itse ne var saña dilâ
Dil-rübâlarda ne var cevr ü cefâdan gayrı

6 Sen kadar bilmez eyüsini meyüñ bâde-fürûş
Sâkiyâ ol ne bilür bey' u şırâdan gayrı

7 Yâruñ ebrûsı ile zülfi vü haddi hevesi
Komadı fikr bu Nazmî'de recâdan gayrı

DER-BAHR-İ HEZEC-İ SÂLİM
Taktî'eş: Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün Mefâ'îlün

5302 Ez-ân-ı Necâtî
1 Gamuñdan haste olup dil kapuñda yasdanur taşı
Terahhum kıl ki bîmâruñ katı yasdıkdadur başı

2 Dilerseñ kim ola bâkî güzellik saña ey sâkî
Dem-â-dem câm-ı la'lüñden añadur mest-i kallâşı

3 Gözüm göñlüm arasına su sızmaz idi evvelde
Bu gün kan itdi kan olsun göreyüm gözlerüm yaşı

4 Beni ey husrev-i şîrîn-dehen öldürme kim dahı
İder Ferhâd içün nâle cihânuñ tagı vü taşı

5 Necâtî şi'rüñi şîrîn idüp dürler döker oldı
Görelden şol leb-i la'l-i güher-pûş u şeker-pâşı

5303 Ve lehu
1 Yatur dil-hasteler cânâ kapuñda yasdanup taşı

Terahhum kıl ki ‘uşşâkuñ katı yasdıkdadur başı

2 Cemâlüñ âftâbına toyunca bakmag isterdüm
Geh ebr-i zülf olur mâni’ geh olur göz yaşı nâşî

3 Gamuñdan yitdi gitdi dil girü hükm eyle gam bulsun
Ki begler buldurur ‘âdet durur yoldaşa yoldaşı

4 Girüp bâzâr-ı ‘ışkuñda metâ’-ı vasluñ almadın
Dirîgâ ‘ömrinüñ nakdin çürütdi gözlerüm yaşı

5 Yitecekçe belâ yok mı dil-i ‘uşşâka kim her dem
Oturup fitneye ok yay sunıvirür gözi yaşı

6 Necâtî hattı geldükçe lebinden derlemez bûse
Hudâyâ kim bulışdurdı bu kallâşa o kallâşı

5304 Nazîre-i Kemâl Paşa-zâde

1 Gözümüñ çeşmesârınuñ kesilmez yaz u kış yaşı
Sizersem ol bıñaruñ ben ciger dâgındadur yaşı

2 Meger dîdâruña ‘âşık durur kûyuñdaki çeşme
Ki urmış gögsine taşı akar turmaz gözi yaşı

3 Felek gün yüzüñe ‘âşıkdur ey mihr-i cihân-ârâ
Giceler döymeyüp hecrüñe basar bagrına taşı

4 Nigîn-i hâtem-i la’lüñ göñül bâgına düşmişdi
Gözümde şimdi mevc-i eşk ile çıkdı_ol yüzük kaşı

5 Gice yok kim göñül şehrinde cânâ evler açılmaz
Ser-i zülfüñi tutsunlar kim oldur ugrılar başı

6 Ser-i mûdur dehânı kim zebân-ı hâmeye gelmiş
Cemâli sûretin yazdukda yâruñ hüsn nakkâşı

7 Mey-i sâf ile her cân kim safâ kesb eyleye çün kim

Pür olur göñli vü gözi pür olur içi vü taşı

5305 Nazîre-i İshâk Çelebi

1 Bu çeşmüm çeşmesârınuñ ‘aceb hûnîn akar yaşı
Meger var ise ol ‘aynuñ ciger dagındadur başı

2 Mezârum ravza-i cennet civârı ola öldükde
Dikilse kabrüm üstine nigâruñ işigi taşı

3 Şarâb-ı nâb ile sâkî götür gel sıklet-i ‘aklı
Gerekmez hey ma’âza’llâh aramuzda bizüm nâşî

4 Müjeñ tîri firâkından cigerde kan yudar zahmum
Nelerden ayru düşmişdür görüñ ol oñmaduk başı

5 Anadan böyle togmışdur gam-ı Şîrîn ile Ferhâd
Severse n’ola cândan yig kişi süd bir karındaşı

6 Ko sûfî zühd ü takvâyı lebiyle ruhların söyle
Mey ü mahbûba mâyildür cihânuñ rind-i kallâşı

7 Kemâl-i lutf-ı tab’uñla senüñ şi’rüñ gören İshâk
Hemân bî-ihtiyâr eyler saña tahsîn ü şâbâşı

5306 Nazîre-i Mesîhî

1 Kapuñda şol kadar akıtdı kan ile gözüm yaşı
Ki hep yâkût u la’l oldı işgüñüñ içi taşı

2 Egerçi çok belâlar çekmişem ben dâglardan lîk
Kime feryâd idem çün kendü zahmumdur belâ başı

3 Bizi koyup niçün Leylâ’yı sevdüñ diyü Mecnûn’a
Derilüp bir nice ra’nâ piserler urdılar taşı

4 Eger sehv eyleyüp öykünmeyeydi la’lüñe hâtem
Kimesne aña dimezdi gözi üstinde var kaşı

5 Mesîhî bir sipâhî idi lâkin pâdşâh-ı ‘ışk
Ayaklarda görüp yaşını itdi anı subaşı

5307 Nazîre-i Zâtî
1 Göñüller yap diseñ cânân urur muhkem saña taşı
Yüri var rahtuñ ey ‘âşık ferâgat kasrına taşı

2 Tururken kûyuñ ey hûrî gerekmez kasr-ı Firdevsî
Eger pîrûze vü yâkût u la’l olsa içi taşı

3 Ser-i ‘uşşâkdan göge irince püşteler itdüñ
Bu gün ‘âşıklar öldürmekde irgürdüñ göge başı

4 Gören jâle sanur mihr-i ruhuñla yaş döker gülşen
Gelür dâmân-ı mihr ile siler hurşîd ol yaşı

5 Metâ’-ı rûh-ı ‘uşşâkı alurdı reh-zen-i fürkat
Ümîd-i vuslat-ı yâr olmasa ey Zâti yoldaşı

5308 Ve lehu
1 Fakîrüñ mekteb-i ‘ışkuñda oldur kim sebakdaşı
Hayâtı mushafın hatm itmiş ola kalmaya başı

2 Şu tozlar kim çıkar eflâke yir yir gird-bâd ile
Hevâñ ile gubâr olandur irgürdi göge başı

3 Göñülden yapmaga kasd itme düşmen göñlini ey dûst
Bu vîrânda komaz nâzük olan taş üstine taşı

4 Hatuñ Hızr irdi kurtardı beni âhumla yaşumdan
Anuñ ey dûst Hızr olsun kuruda yaşda yoldaşı

5 Şu kim ol serv-i mevzûn-kâmete egri nazar eyler
Kesilsün Zâtiyâ iki gözüm olursa da yaşı

5309 Ve lehu
1 Görelden çeşmüm ol nakşı güzel sûretlü nakkâşı

Münakkaş eyledi rûy-ı zemîni surh ile yaşı

2 Ne sûret virmiş ol mâhuñ cemâli ayına gör kim
Gözüm mir'ât-ı sun'ından temâşâ eyle nakkâşı

3 Münakkaş eyledi cismüm ser-â-pâ lâciverd ile
Ne resme itdi gör nakşı urup ol seng-dil taşı

4 Ezilme surhvâr ey dil o nâzük-reng ola şâyed
Gözüm sen dahı dökme dem-be-dem bu eşk-i güher-pâşı

5 Temâşâ eyle bi'llâhî mücellâ levh idüp mâhı
İki garrâ güzel mâhî yazupdur Zâtiyâ kaşı

5310 Nazîre-i Me'âlî

1 Hayâl-i çeşm ü ebrû-yı nigârumdur gözi kaşı
Göñül tasvîrdür gûyâ ki olmış 'ışk nakkâşı

2 Meger zerrîn-kadeh gibi çerîdür altun üsküflü
Ki aga güldür aña gonçe-i zanbak bölük başı

3 Degüldür kimseye ayak tolar câm-ı şarâb-ı nâb
Ki sâfî kalbdür gâyet anuñ birdür içi taşı

4 Nice vasla irem bir lahza anda ayru olmazlar
Ki cevri ol şehüñ engel cefâsı ol mehüñ nâşî

5 Me'âlî bî-nihâyet sîm-i eşke kâdir idüm ben
Velî başına su koydı dirîgâ gözlerüm yaşı

5311 Nazîre-i Şemsî Ahmed Aga

1 Delindi tîr-i gamzeñle nigârâ bagrumuñ başı
'Acebdür garka virmezse cihânı gözlerüm yaşı

2 Dizildi kanlu yaşum yir yirin basup yüzüm üzre
Çıkardum sanki Rûm'a bend ile nice Kızılbaş'ı

3 Gözin açup yumınca seyr ider dünyâyı çâbükdür
Dil-i gam-gînümüñ peyk-i sabâ olmaz ayakdaşı

4 Leb-i cân-bahşını emdürmege cân istemiş cânân
Ucuz bâzâr olur gâyet tuyup arturmasun mâşî

5 Kalenderler gibi Şemsî tolanur kûy-ı cânânı
Ziyâretgâhı olmışdur nigâruñ işigi taşı

5312 Ve lehu

1 Uyan nâz uyhusından dil-berâ aç çeşm-i cemmâşı
Elin al kaldur ‘âşıkuñ ‘aceb mihnetdedür başı

2 Nigâruñ kaddi ‘ar’ardur lebi kıymetde Kevser’dür
Ruhı mihr-i münevverdür hilâl olmış aña kaşı

3 Kitâb-ı ‘ışkı ben ezberledüm ey hˇâce-i ‘âlem
Olaldan vâdi-i hayretde Mecnûn’uñ sebakdaşı

4 Delüpdür ey kaşı yâ tîr-i gamzeñ sînemi yir yir
Anuñçün kan akar turmaz benüm bu gözlerüm yaşı

5 Tolansañ Şemsiyâ tañ mı nigâruñ işigi taşın
Kalenderdür ziyâret eyleyenler Hâcı Bektâş’ı

5313 Nazîre-i Cenâbî Ahmed Aga

1 Şuña kim bâliş olmışdur giceler işigüñ taşı
Egilmezse meh-i çerhe ‘aceb midür anuñ başı

2 Rumûz-ı ‘ışkuma vâkıf göñül dahı ko olmasun
Çü bir ferde degül mahrem cihân içre bugün nâşî

3 Nişâne eyleyüp mihri atar gamze okın turmaz
Dönelden ol meh-i bedrüñ kemân-ı Rüstem’e kaşı

4 Hakîkat bir imiş bildüm bugün ma’şûk ile ‘âşık
Galat idüp iki görse n’ola ey dil anı şaşı

5 Cenâbî bende destinden güher îsâr ider dâyim
Şeh-i Rûm’uñ ayagına görüñ bu nazm-ı dür-pâşı

5314 Nazîre-i Selmân

1 Bu gice âstân-ı yâra vardum tuymadı nâşî
İşigi taşına koyup oñardum oñmaduk başı

2 Şarâb içmek güzel sevmek degüldür ihtiyâr ile
Umarın ‘afv ide Tañrı Te’âlâ rind-i kallâşı

3 Çeküp dâmâna pây-ı kûh-ı ‘uzlet ihtiyâr itdüm
Basup sengîn dilüñden bagruma taglar gibi taşı

4 Şu deñlü göklere boyandı gökler dûd-ı âhumdan
Görenler âsmânî reng ile çerhi sanur Kâşî

5 Teni hâkister itdi nâr-ı ‘ışkuñ bu ne hikmetdür
Yeñilmez ‘ârızuñ âbı hevâsıyla gözüm yaşı

6 Görürler sen saçı Leylâ lebi Şîrîn’e cân virdüm
Baña ‘ışk ehli dir Ferhâd u Mecnûn’uñ karındaşı

7 Turup baş üzre girüp yola kûy-ı yâra ‘azm itse
Bulınmaz râh-ı ‘ışk içre dilüñ hergiz ayakdaşı

8 Şarâb-ı ‘ışk ile kanzil olup geçmiş bu ‘âlemde
Fenâ mey-hânesinüñ var mı Selmân gibi evbâşı

5315 Nazîre-i Sühâyî

1 Lebüñ lutfına hîç irmez şehâ la’lîn yüzük kaşı
Gerekse devr içinde biñ kez ursun başına taşı

2 Hat-ı yâkût yaraşmaz lebüñ üstine nakş olsa
Muhakkakdur ki la’l olsa yazılmaz hâtemüñ kaşı

3 Hatını göricek kesdüm ümîdi hˇân-ı hüsninden

Bilür zîrâ delü göñlüm bogandan yiyecek aşı

4 Mey içmez dirülür sûfî velî gözinde gey olmış
Riyâsını komaz elden görüñ bi'llâh kallâşı

5 Sühâyî uşbu sûretler hemîn arada sûretdür
Cihân nakşına aldanma temâşâ eyle nakkâşı

5316 Nazîre-i Fehmî-i Saruhanî

1 Göñül ayrılmayup senden yoluñda terk ider başı
Şehâ lâyık budur sen de gözet terk itme yoldaşı

2 Yine ey Yûsuf-ı Mısr-ı melâhat Nîlveş her dem
Cemâlüñ mihri germ oldukça artar gözlerüm yaşı

3 Ferâgat ihtiyâr idüp gülistân tekyegâhında
Nemed-pûş oluban gonçe urınmış tâc-ı Bektaşî

4 Meger kim dest-i hasretle konılmış dâg-ı mihnetdür
Turup günden güne artar oñılmaz bagrumuñ başı

5 Bu gün bir lebleri Şîrîn içün Ferhâd-ı 'ışk oldum
Figân u nâlem ey Fehmî tutupdur tagı vü taşı

5317 Nazîre-i Sürûrî-i Müderris

1 Egerçi göñlüme her dem belâ oldı göz ü kaşı
Ser-i zülfi durur gâyetde göñlüme belâ başı

2 Gözüme zamm olup gamze kulûbı kesr ider dâyim
Ve lâkin fitnede hatdan 'aceb üstün durur kaşı

3 Bugün yoldaşlar ben bir kuloglı mübtelâsıyam
Kim anuñ zülfidür 'uşşâk cem'ine bölükbaşı

4 Başum gözden döküp yaşı n'ola âhum 'alem kılsa
Şehâ sancak begi olur varurak çünki subaşı

5 Sürûrî virdügiçün su gözinden bâg-ı kûyına
O serv-i pür-tarâvet didi çog olsun anuñ yaşı

5318 Nazîre-i Emrî
1 Gözi merdümlerin gark eylemişdür ‘âşıkuñ yaşı
Kararmış tâk-ı meşheddür görinenler degül kaşı

2 Gam-ı la’lüñle kan yudup ölenler çokdur ol yirde
‘Aceb mi la’l-i surh olsa Bedahşân’uñ tagh taşı

3 Yüzüm levhinde zer hillîyle yazdı Rûmi bayraklar
Nigârâ gör ne nakş itdi garîbe ‘ışk nakkâşı

4 Çekesin subh nakd-i şeb-nemi ey mihr nergisden
Saña öyle zevâl irmez mi kalur mı o göz yaşı

5 Egerçi Emri’ye kara hazâdur hatt u gamzeñ lîk
Belâdur zülf-i müşkînüñ ser-i zülfüñ belâ başı

5319 Nazîre-i Seydî
1 Oñılmaz zahm-ı hicrânuñla cânâ bagrumuñ başı
Furât ırmagınuñ ‘aynı olupdur gözlerüm yaşı

2 ‘İbâdetgâh idindün Ka’be-i kûyını dildâruñ
Cemâli mushafıdur virdümüz mihrâbumuz kaşı

3 Dem-i vaslına dildâruñ olurmış pîrehen mâni’
Çeküp çâk idemez anı gerekmez arada nâşî

4 İçüp vahdet şarâbını ferâmûş eyle dünyâyı
Otur hum-hâne-i ‘ışka bulup bir rind-i ‘ayyâşı

5 Kanâ’at tekyegâhında otur Seydî ferâgatle
Mücerred pâdşâh ol dehre gey bir tâc-ı Bektâşî

5320 Nazîre-i Usûlî
1 Tutalum hem-demüm teskîn ider gözümdeki yaşı

Kanı merhem ki oñalda benüm bagrumdaki başı

2 Belâ cündi durur mülk-i dili gâret kılan dâyim
Kara bagrumdaki başlar durur lâkin belâ başı

3 Firâk içre helâk oldum visâle tâ ki irişsem
Doyınca görmege komaz gözüm yaşı olur nâşî

4 Kanı tâli' ki başuma benüm devlet kona 'ömrüm
Dikile başum ucında ölicek işigüñ taşı

5 Gam-ı cânânı râh-ı 'ışkda cân gibi sakladuñ
Usûlî âferîn olsun gözetdüñ yolda yoldaşı

5321 Nazîre-i Ferîdî

1 Şu kul kim yoluña dilden komışdur cân ile başı
Gözetgil anı kim gözler şeh olanlar çü yoldaşı

2 Olur hayrânı cân u dil bu reyhân zülfüñüñ her gün
İdelden Leyli-i 'ışkuñ anı Mecnûn'uñ adaşı

3 O kadd-i müntehâ ile kaçan kim salına dil-ber
Makâm-ı sidreden Cibrîl ider tahsîn ü şâbâşı

4 Yanardum nâr-ı fürkatle meded irmese çeşmümden
Ne diyem özge hem-demdür göreyin çok ola yaşı

5 Rakîbâ çün Ferîdî'nüñ ayagın almadur işüñ
Senüñ başuñ içün biz de yirinde koyavuz taşı

5322 Nazîre-i Şehîdî

1 Oñılmaz hâl-i ruhsâruñ gamından bagrumuñ başı
Anuñçün lâleveş hûnîn akar her dem gözüm yaşı

2 Seg-i kûyuñ koyup gayra niçün hem-dem ola göñlüm
Kaçan ola ki terk ide begüm yoldaş yoldaşı

3 ‘Aceb mi kaddine yâruñ tolanursa dil-i miskîn
Ki zîrâ serve sarmaşık çıkar tolaşı tolaşı

4 Cefâ vü cevre şol deñlü harîs olmış o müşkîn-dil
Vefâ bünyâdına gelse komaz taş üzre bir taşı

5 Şehîdî şöyle vasf eyle nigâruñ hüsni evsâfın
İşidenler saña tâ kim ide tahsîn ü şâbaşı

5323 Nazîre-i Câmî-i Emîn

1 Bu gün âşûb-ı ‘âlemdür egerçi gözi vü kaşı
Ve lâkin bu ser-i zülfi durur hep fitnenüñ başı

2 Ne deñlü bâr-ı gam olsa çekermiş derdmend âdem
Benüm çekdüklerüm çekmez cihânuñ tagı vü taşı

3 Elüñ çek yüri ey bende çü yokdur sîm ü zer sende
Ki hˇân-ı vasl-ı cânâne olupdur ulular aşı

4 Göñül âvâre olmışdur düşer küp küp şarâb üzre
Habâb-ı mey gibi ol da bu yolda terk ider başı

5 Güzel sevmek şarâb içmek saña ‘ayb olımaz Câmî
Mey ü mahbûba mâyildür cihânuñ rind-i kallâşı

5324 Nazîre-i Müdâmî

1 N’ola hûnîn olup her dem akarsa gözlerüm yaşı
Oñılmaz zahm-ı sînem gibi bitmez bagrumuñ başı

2 Gelüp seyl-i fenâ ‘ömrüñ binâsın yıkmadın ey dil
Vücûd esbâbını yuyup ‘adem iklîmine taşı

3 Nücûm u mihr ü mâh ile münakkaşdur nigâh eyle
Felek bir kubbedür gûyâ içi taşı anuñ taşı

4 Diyeydi işiden kadr ile başın göge irgürdi
Bu ben bîmâra bâlîn olsa bir şeb işigüñ taşı

5 Dem-â-dem dürd-i derd-i dil-beri nûş eyleyüp sâkî
Bu ‘âlem bezminüñ oldı Müdâmî rind-i ‘ayyâşı

5325 Nazîre-i Derûnî

1 ‘Aceb mi Bursa’da olsa firâvân gözlerüm yaşı
Kim anuñ biri Akçaglañ birisidür Pıñarbaşı

2 Sararsa tel gibi cismüm baña mâyil olur dilden
İpek mîzânıdur gûyâ nigâruñ çeşm-i kallâşı

3 Güzeller kalbine virse ‘aceb mi kapluca leynet
Kim anuñ sînesi tâbı dem-â-dem nerm ider taşı

4 Hicâbı ref’ idüp oldı gelincik şâhid-i bâzâr
‘Arûs-ı hüsn-i dil-berde görelden şol gözi kaşı

5 Derûnî oñmaduk başı oñarmaz kimse ‘âlemde
Anuñçün tîr-i mihnetden oñılmaz bagrumuñ başı

5326 Nazîre-i Süheylî

1 N’ola ben bu harâbâtuñ olursam rind-i kallâşı
Habâb-ı bâde-i bezm-i ezeldür gözlerüm yaşı

2 Dilâ fânî-i mutlak fehm idenler kayd-ı danyâyı
Esâs-ı dehr içün bir yirde komazlar iki taşı

3 Şeb-i fürkatde rûz-ı vasl-ı yâra irmek isterseñ
Vücûduñ câmesin çâk eyle olur arada nâşî

4 Görinen lâleler sanma cihân bâgında hecrüñle
Ser-â-ser ‘âlemi kana boyadı gözlerüm yaşı

5 Süheylî derdmendüñ dûr olalı âstânuñdan
Belâ vü seng-i mihnetdür reh-i fürkatde yoldaşı

5327 Li-mürettibihi

1 Anuñ kim secdegâhı ola ey meh işigüñ taşı
Yiridür rif'at ile göge irerse eger başı

2 Helâk olmak mukarrerdür gam-ı 'ışkuñla âhir dil
Elinden degme derd ile anuñ kurtarmaz ol başı

3 Gamuñla şöyle üns itmiş durur dil cân ile cânâ
Ki_olupdur birbirinüñ cân ile dilden karındaşı

4 Ulu ni'met durur 'âşıklara bu cânib-i Hak'dan
Degüldür hˇân-ı 'ışk ey müdde'î her kişinüñ aşı

5 İrerdi vaslına cânânenüñ cân şübhesüz Nazmî
Vücûduñ arada göz göre olmasa eger nâşî

Nev'-i dîger

5328 Ez-ân-ı Nizâmî
1 Sabâ zülfüñ kohusından mu'attar kıldı âfâkı
Cemâlüñ nüshasın gördi yile virdi gül evrâkı

2 Nazîrüñ sûrete gelmek muhâl-i 'akldur zîrâ
Ki hallâk-ı cihân hatm itdi sende hüsn-i ahlâkı

3 Kadîm-i lem-yezel hüsnüñ mukîm-i lem-yezel ismüñ
Hüve'l-evvel hüve'l-âhir hüve'd-dâyim hüve'l-bâkî

4 Dimişsin vaslum isterse cihân u cânı terk itsün
Nedür cân u cihân tek sen bütün kıl 'ahd ü mîsâkı

5329 Nazîre-i Nihânî-i Kâdî
1 Cefâ vü cevr ile yakma iñende kalb-i 'uşşâkı
Be hey çok sevdügüm kalmaz güzellik kimseye bâkî

2 Ruhuñ evsâfını beñzer sabâ gülşende yâd itmiş
Tagıtmış saçların sünbül yile virmiş gül evrâkı

3 Ne nâzük nâfe-i Çîn’dür nigârâ zülf-i pür-çînüñ
Ki_anuñ hoş-bûyı ser-tâ-ser mu’attar kıldı âfâkı

4 Elinden zehr nûş itmek olur minnet mi var câma
Semen-sîmâ vü sîmîn-ten ola sâkî güzel sâkı

5 Didüm ‘uşşâk-ı dîdâruñ Nihânî gibi bir var mı
Didi dîdârumuñ yüz biñ ola ‘âlemde müştâkı

5330 Nazîre-i Zâtî
1 Eger kim var ise bâkî getür devrân degül bâkî
Edir ke’sen ve nâvilhâ elâ yâ eyyühe’s-sâkî

2 Yitiş tak oldı tâkat seb’â-i seyyâle sun sâkî
Ferâmûş idelüm bir dem gam u endûh-ı nüh-tâkı

3 Göñül gam küştesidür üstine nûr-ı safâ insün
Şarâb-ı nâb ile sâfî pür eyle câm-ı berrâkı

4 Göremez mâr-ı gam kalbi zümürrüd-tâkuñ altında
Ger eksük olmaya sâfî o la’l-i nâb tiryâkı

5 Şarâb-ı surh ile Zâtî humâr-ı kalbüñi yazmak
Safâdur yile varmadan kitâb-ı ‘ömrüñ evrâkı

5331 Ve lehu
1 Safâ vü zevk u şevk ile yürüt ayagı ey sâkî
İki ‘âlemde bir câm-ı mahabbetdür kalan bâkî

2 Eger bir dem dahı rahm eylemezseñ eşküm ü âhum
Virürler seyle vü yile yidi ferş ü tokuz tâkı

3 Hat-ı la’lüñ yeşil şîrâze itmiş bâd-ı âhumdan
Tagılmaya kitâb-ı hüsnüñüñ tâ al evrâkı

4 Eger kim yana yana söylesem göynüklerüm saña

Dehânumdan çıkar âteş tutar ser-tâ-ser âfâkı

5 Çekersin bî-hisâb anı ölince Zâtiyâ darbî
Nigâruñ nakd-i derdin kısmet itmişdür saña Bâkî

5332 Nazîre-i Enverî
1 Havâle gönderüñ üstine zâyi' olmasun bâkî
Tolular emr idüñ tutsun emîn-i bâdedür sâkî

2 Bu göñlüm gögini rûşen idüpdür şevk-i mihr-i yâr
O mihr-i 'âlem-ârânuñ tutupdur şevki âfâkı

3 Gözüñ aç hˇâb-ı gafletden dilâ bir gülden ayrılduñ
Seher vaktinde başla nâleye bülbül gibi şakı

4 Sipâhî ehl-i meclis şem' sancak mey içoglanı
Surâhî şâh-ı meclisdür çakırcıbaşıdur sâkî

5 Gamuñdan kurtılup dil emmek ister la'l-i cân-bahşuñ
Gerek öldür gerek dirgür gerekse sög gerek kakı

6 Hat-ı zerdin görüp yazıldı dil evrâk-ı hüsninde
Yazarlar Enverî altun ile sîm ile evrâkı

5333 Nazîre-i Refîkî
1 Yiter 'ışk ehline ey dil mey ü mey-hâne vü sâkî
Vusûl-ı 'akl u pend ile muhalât oldı mâ-bâkî

2 Cihân mey-hânesinden çün şarâb-ı şevkdür maksûd
Edir ke'sen ve nâvilhâ elâ yâ eyyühe's-sâkî

3 Yazagör safha-i cânda rumûz-ı 'ilm ü 'irfânı
Yile mecmû'a-i ten virmedin nâ-gâh evrâkı

4 Çıkargıl penbe-ı pindârı sa'y it gûş-ı hûşuñdan
Sadâ-yı sad kala sît-ı safâ çün tutdı âfâkı

5 Mücidd ol tâ tecerrüd kebkini düşüresin dâma
Mukayyed ol ola kim olmayasın sayd-ı ıtlâkî

6 Refîkî hâk-i pây ol başlara tâc olmak isterseñ
Koma elden anı bulmak dilerseñ hüsn-i ahlâkı

5334 Nazîre-i Sehâbî

1 Fidâ kılsam yiridür başumı ayaguña sâkî
Ki lutfuñdan yine itdüñ müşerref bezm-i ‘uşşâkı

2 Beni ser-geşte kıldı dehr-i dûn tâ sen sa’âdetle
Varup gün gibi seyrân eyledüñ ey mâh âfâkı

3 Semendüñ hâk-i pâyi eyledüm tahmîr-i eşkümle
Ki bildüm hayli nâfi’dür dil-i mecrûha ol bâkî

4 Kapuñ ol Ka’be-i maksûddur kıblem ki şevkinden
Taleb deştinde her dem cân virür biñ var müştâkı

5 Sehâbî nice bir dehr-i gam içün câm-ı devrândan
Edir ke’sen ve nâvilhâ elâ yâ eyyühe’s-sâkî

5335 Nazîre-i Şem’î

1 Şarâb-ı la’lüñi cândan n’ola yig tutsam ey sâkî
İki ‘âlemde bir câm-ı mahabbetdür kalan bâkî

2 Yanuñca kevkeb-i eşküm gibi leşkerlerüñ vardur
Güzeller şâhısın tutsañ n’ola gün gibi âfâkı

3 Hevâ-yı zühd ile zâhid çıkardı perdeden halkı
Mugannî darb-ı dest ile usûle koydı ‘uşşâkı

4 Göñül odıyla âhumdan beni kurtarmadı bir dem
Oda yansun yile varsun felek cüz’inüñ evrâkı

5 Habâb-ı mey gibi başdan çıkarsın gey sakın Şem’î
Hevâ-yı zühde baş koşma senüñle dilleşür sâkî

6 Güzellik âsmânında bugün ben bir melek gördüm
Eger sultân-ı dehr olsa kul eyler hüsn-i ahlâkı

5336 Nazîre-i Yakînî

1 Tayanup hüsnüñe şâhum iñen aglatma ‘uşşâkı
Kalur sanma benüm ‘ömrüm güzellik kimseye bâkî

2 Cefâ vü cevr ile halkı nice odlara yakarsın
Be hey zâlim ne işdür bu unutduñ gibi Hallâk’ı

3 Ne deñlü nâz eylerseñ kayırmaz eyle ‘uşşâka
Kerem kıl tek dirîg itme şarâb-ı la’lüñ ey sâkî

4 Cemâlin göricek yâruñ nice cân virmesün ‘âşık
Be hey yâr âdem öldürür anuñ ol hüsn-i ahlâkı

5 Yakînî bezm-i mihnetde delindi ney gibi bagruñ
Anuñçün nâle vü âhuñ ser-â-ser tutdı âfâkı

5337 Li-mürettibihi

1 Müdâm ehl-i safâ bezminde bir dil-ber gerek sâkî
Ki_ola destinde zerrîn-câm u sîmîn-sâ’id ü sâkı

2 Nigârum bir şeker-güftâr u şîrîn-leb sanemdür kim
Cihân Husrevlerin Ferhâd idüpdür hüsn-i ahlâkı

3 Nigârum gibi ‘âlemde benüm ey dil nigârum yok
Nigâruñ var benüm gibi hezârân lîk ‘uşşâkı

4 Reh-i ‘ışk u mahabbetden sakın çıkma ki ‘âlemde
Kişinüñ bir iyü adı durur ancak kalan bâkî

5 Gazel fenninde sen Nazmî Nizâmî tarzını gözle
Dilerseñ nazm-ı dür-bâruñ müşerref ide âfâkı

Nev'-i dîger

5338 Ez-ân-ı Ahmedî

1 Salalı 'anberîn zülfüñ gül üzre tâze reyhânı
Perîşân göñlüm ol dâmuñ olupdur zâr u hayrânı

2 Seher yüzüñ safâsından dem urdı ol safâdandur
Cihân u cân kamu rûşen zihî envâr-ı Rahmânî

3 Gözüñ kanumı içdükçe saña efzûn olur mihrüm
Ne efsûnlar kılur görgil sen ol câdû-yı fettânı

4 Senüñ zülfüñ kemendinden göñül cân kurtaram sanur
Ne olmaz fikre düşmişdür gör âhir bu perîşânı

5 Nitekim şem'-i hecrüñde od ile su içindeyem
'Aceb subha nice iltem bu gice ben bu hicrânı

6 Görenler Ahmedî yaşın idicek nevha hecrüñde
Ne Nûh'ı zikr eylerler dahı ne mevc-i tûfânı

5339 Nazîre-i 'Ulvî

1 Cemâlüñ göñlüme cânâ temâşâ oldı revhânî
Ki sıgmaz zerrece anda hayâl-i rûh-ı insânî

2 Hıred kim hurde-bîn-i 'âlem-i gayb-ı şehâdetdür
Göremez agzuñı illâ ki söyledükde pinhânî

3 Letâfet bâgınuñ zîbâ yüzüñdür gülşen-i verdi
Melâhat hˇânınuñ şîrîn dudaguñdur nemekdânı

4 Mukarrerdür ki dînümdür benüm ol zülf-i kâfir-kiş
Muhakkakdur ki rûhumdur benüm ol hatt-ı reyhânî

5 Yoluña mâ-hazar idem fidâ yüz 'akl u cân u dil
Hayâlüñ göñlümüñ bir dem eger olursa mihmânı

6 Yüzüñ nakşına kim anı yazupdur sun’ nakkâşı
Görelden vâlih ü hayrân durur rûh u dil-i Mânî

7 Kemâline eger hüccet dilerseñ nazm-ı ‘Ulvî’nüñ
Yiter bu şi’rden bir beyt ehl-i fazla bürhânı

5340 Nazîre-i Hâfız

1 Niçün beñzedeyüm sen mâha ben şem’-i şebistânı
Ne cânible añam la’lüñ var iken âb-ı hayvânı

2 Güzellik resm ü âyînin güzeller senden ögrensün
Süvâr-ı esb-i nâz ol gir senüñdür hüsn meydânı

3 Nedür bu hüsn ü bu sûret nedür bu hulk u bu fıtnat
Temâşâ eyleyen gelsün perî şeklinde insânı

4 Gözüm nûrı nigârumsın derûn-ı cândadur mihrüñ
Nice cândan sakınmayam seni a cânumuñ cânı

5 Cemâl-i dil-rübâlardur bizüm makbûlümüz Hâfız
Bu üslûb üzre gelmiş hep tuyanlar tarz-ı ‘irfânı

5341 Nazîre-i Tâcî-zâde

1 Yüzinde ol perî-şân kim komaz zülf-i perîşânı
Bilürmiş cennete girmek degül küfr ehlinüñ şânı

2 Hayâl-i gayr gitmedin dile zâhir degül agzı
Belî sâf olmadın bâtın bilinmez sırr-ı pinhânî

3 Lebüñden nezr-i Hızrî vir gözüm yaşını geçdükçe
Virür şükrâneler çün kim geçen deryâ-yı ‘Ummânı

4 Nigîn-i hâtem-i la’lüñ elüme girse idi ger
Şehâ ben bir çöpe almaz idüm mülk-i Süleymân’ı

5 Gubâr-ı hattı kim Ca’fer olur tevkî’ haddinde
Muhakkakdur ki sülsince degül Yâkût-ı reyhânî

5342 Nazîre-i Hamdî Çelebi

1 Şu kim Yûsuf gibi çekdi belâ-yı çâh-ı Ken'ânı
Yiridür ger ola Mısr'uñ 'azîzi belki sultânı

2 Zihî 'âşık ki ma'şûkuñ yolında mûr olam diyü
Hevâ yolına virmişdür nice mühr-i Süleymân'ı

3 Nigârâ tâze la'lüñe Hudâ lutfıyla ter tutsun
Revân oldukça 'âlemde şehîd-i gamzeñüñ kanı

4 Üşenmez tîg-ı gamzeñden göñül agzuña cânum dir
Gör ol miskîni havf itmez meger kim yok durur cânı

5 Hemîşe nakşını mîmüñ göñülde hıfz ider Hamdî
Meger beñzetdi bu bî-dil dehân-ı dil-bere anı

5343 Nazîre-i Şâmî

1 Kemân-keş kaşuñ atdukça bu câna tîr-i müjgânı
Hasedden düşmenüñ cânâ kurur bagrındaki kanı

2 Nifâk idüp göz idermiş tapuña seg rakîb ammâ
Sakın igvâsına uyma begüm kûr eyle şeytânı

3 Kadeh nûş eyledüm yâra turup ikrâm-ı tâm itdi
Didüm bi'llah buyur hanum ki sohbetdür Süleymânî

4 Ruh-ı zîbâya meyl itmez didiler sûfi-i huşki
Meger bir zerrece yokdur anuñ gögsinde îmânı

5 Cemâl-i 'âlem-ârâsın temâşâ iderek yâruñ
Düşürdi nâ-gehân Şâmî kemend-i zülfine cânı

5344 Nazîre-i Me'âlî

1 Beni men' itme ey zâhid öpersem hadd-i cânânı
Ki mü'minler öper ta'zîm ider gördükçe Kur'ân'ı

2 Hevâñ odına yanmakda şu deñlü cüst ü çâbükdür
Yanar oddur temâşâ it şehâ şem'-i şebistânı

3 Rakîb işigüñe vardukça yaşlar dökdügüm bu kim
Şihâb ile atarlar göge 'azm itdükçe şeytânı

4 İñen yirme şarâb-ı telhi sûfî baña ögretme
Ki sen su içdügüñ deñlü ben içüp tururam anı

5 Leb-i dildâr Kevser sâki hûr âb-ı revân selsâl
Me'âlî bâg-ı cennet bil bugün sahn-ı gülistânı

5345 Nazîre-i Resmî

1 Olalı Mısr-ı dilde hüsn ile sen Yûsuf-ı sânî
Benem dâr-ı mihende hûn ile Ya'kûb-ı Ken'ânî

2 Hacel kıldı ruhuñ lutfı gül-i sad-berg-i bâg içre
Nitekim müntehâ kaddüñ hırâmı serv-i bustânı

3 Nice cân virmeyem gamzeñ hadengine_ey kemân-ebrû
Ki biñ mecrûha rûh olur anuñ bir zahm-ı peykânı

4 Ruhuñ mihri hayâl-i zülfüñ ile dilde n'eyler kim
Şeb-i târ ile bir yirde hod olmaz rûz-ı nûrânî

5 Cihânuñ bâg ile dârı olısar bag ile darı
Anuñ kim ola bu zülf ü zenahdân bend ü zindânı

6 Leb-i yâkût-ı dür-pûşuñ hayâliyle gözüm yaşı
Tolu lü'lü' ü la'l itdi ser-â-ser bahr-i 'ummânı

7 Yolumda terk-i cân itmez dimişsin Resmi'yi cânâ
Nedür cânân içün cân kim dirîg eyleyeler anı

5346 Nazîre-i Lâmi'î

1 Nigâruñ gör ne sihr eyler leb-i la'l-i dür-efşânı
Ruhı devrinde kim olsa virür 'Îsâ gibi cânı

2 Gamından dil yükin tutdı o teng-i şekkerüñ çokdan
Rakîbâ cânum acıtma bu zehrüñ yok mı oranı

3 Varup dil kaldı kûyında anuñçün talbınur cânum
Nişân-ı hayrdur gerçi gecikmek yumuş oglanı

4 Felekler tîr-i gamzeñden alur sehm ey kemân-ebrû
Bu gün yayuñ çeker yokdur senüñdür hüsn meydânı

5 Rakîbüñ ben siyeh-rûze şeb-i zülfüñ gibi bî-mihr
'Aceb ol kâfirüñ yok mı dilinde zerre îmânı

6 Sevâd-ı dîdemi cândan mükerrem tutdugum budur
Ki hâl-i 'anberînüñden numûne virdi Hak anı

7 Virüp dâmân-ı vasluñ el öperse Lâmi'î pâyüñ
Ura tâvûs-ı kudsîveş ser-i 'arş üzre cevlânı

5347 Nazîre-i Revânî

1 Bilürler cennetüñ çokdur egerçi hûr u gılmânı
Be hey sûfî bu 'âlemdür sever 'ârifler oglanı

2 Gümüşden hâmeler midür 'aceb barmakları yâruñ
Yanında âstînidür sanasın kim kalemdânı

3 Güzel sevmegi 'âşıkdan yine men' eylemiş nâsıh
'Acebdür kendü hâlinde komazlar bir müselmânı

4 Dizilür rişte-i al üstine gûyâ ki gevherler
Görinse hande vaktinde leb-i la'liyle dendânı

5 Revânî leblerüñ vasfın yazar hüsnüñ zamânında
Belî şekker-fürûş olan açar 'îd olsa dükkânı

5348 Nazîre-i Zâtî

1 Alursın cânını halkuñ urursın tîg-ı bürrânı

Efendî yok mıdur yohsa bu ben bî-çârenüñ cânı

2 Hat u haddüñden âh itsem çıkar yaşıl kızıl tütün
Sanur kavs-i kuzah ey meh feleklerde gören anı

3 Şeb-i gamda niçün târîk ola dil hânesi cânâ
Okuñ bir şem'dür anda ucında şu'le peykânı

4 Güneş evsâf-ı hüsnüñ yazmag içün bir devât-ı zer
Görinen şa'şa'a yanında ey meh-rû kalemdânı

5 Nice biñ tâş urup yir yir karardaldan berü cismin
Olupdur kulle-i kuhsâr-ı 'ışkuñ Zâtj kaplânı

5349 Ve lehu

1 Gam-ı zülfüñle kim virdi benüm 'ömrüm yine cânı
Bulutlar yakasın yırtup ider feryâd u efgânı

2 Bulut hâkister-i sînemdür iltüpdür göge âhum
İçinde nâr kalmışdur gören şimşek sanur anı

3 Yidükçe silleler gamdan çıkan odlar gözinden berk
Figânı ra'd 'uşşâkuñ bulutdur çeşm-i giryânı

4 Şakır şimşek gibi tîg-ı belâ başumda her sâ'at
Sehâb-ı çeşmümüñ eksük degül her gâh bârânı

5 Hevâ-yı zülf-i yâr ile karârın yile virmişdür
Bulutlar gibi çâk eyler çeküp Zâtî girîbânı

5350 Ve lehu

1 Rakîbâ kıymazın saña senüñle 'ahdümüz kanı
Eger içmek dilersem kanuñı olsun toñuz kanı

2 Dimiş bir kimse kurıtdı güzeller cevr ile kanum
Hemân ol sâ'at anı öldüreydi yog idi kanı

3 Anuñla cân u baş oynayalum öñüñde ey hûnî
Saña ‘âşık geçen gelsün eger kim var ise cânı

4 Şu sultânî sögütler sâyesinde gel benüm servüm
Senüñle sürelüm zevk u safâlar sây sultânı

5 Sorarsañ Zâti’nüñ hâlin irişdi ‘îd-ı maksûda
Olupdur bir şeh-i ebrû-kemânuñ kulı kurbânı

5351 Ve lehu

1 Dimiş her kim kulum olursa kurbân eylerem anı
İşitdüm bu sözin oldum ben anuñ kulı kurbânı

2 Seni yâ Rab kime teşbîh idem ben ey melek-haslet
Güneş bir hûb-ı hercâyî kamer bir şehr oglanı

3 Cemâlüñ var iken bilsem niçün gün tûb-ı hüsn oynar
‘Aceb ey mâh-rû hâlî mi buldum sandı meydânı

4 Bu mevzûn nazmuñ içinde cemâlüñ vasfı rûşen bu
Güneşdür kim müşerref eylemişdür burc-ı mîzânı

5 Mükerrer aña şîrînlik yazup sihr eyledi Zâtî
Güzeller koynına dâyim girürse n’ola dîvânı

5352 Nazîre-i Ferruhî

1 Kalur mı şöyle la’lüñden sorılmaz ‘âşıkuñ kanı
Niçün nâ-hak helâk itdüñ be kâfir bir müselmânı

2 Dimişsin aluram cânın benüm cânum viren alur
Viren sen misin a ‘ömrüm bu ben dil-hasteye cânı

3 Anuñçün dâgdur yir yir tenüm sen çeşm-i âhûyı
Benüm cânum şikâr itmege sensin yine kaplânı

4 Hat u ruhsârını göster ölürsem de mehüñ yâ Rab
Kim âhir demde yoldaş it baña îmânı Kur’ânı

5 N’ola cân virsem ol şâhuñ kemân ebrûların görüp
Benüm gibi iñen çokdur cihânda kulı kurbânı

6 ‘Aceb mi Yûsuf-ı sânî disem hüsn ile sen şâha
Melâhat Mısr’ınuñ sensin efendi şimdi sultânı

7 Hasan’dan Ferruhî tarz-ı Kemâl’e irmek isterseñ
Koma Ahmed gibi elden sakın üslûb-ı Selmân’ı

5353 Nazîre-i Meylî

1 Nigârâ tîg-ı gamzeñle cemâlüñ aldı meydânı
Güzellik tahtınuñ olsañ ‘aceb mi şâhı sultânı

2 Nigârâ ân-ı hüsnüñe gurûr itme cihândur bu
Geçer gün yüzlüler ‘ahdi gibi ey mâh devrânı

3 Eser kalmadı bir zerre saña ey mâh-ı mihr-efzâ
Egerçi ‘arş-ı eflâke irürdüm âh u efgânı

4 Delelden sînemi yir yir cefâ tîriyle müjgânuñ
Olupdur hâne-i göñlüm ruhuñ ‘aksiyle nûrânî

5 Gam-ı hattuñla hâlüñden neler çekdügini Meylî
Müyesser kılmasun Hak dîni ayru kâfire anı

5354 Nazîre-i Cenâbî Ahmed Aga

1 Görüp dîvâne-i Leylâ vefâdan hâli insânı
Varup vahşa enîs oldı ttup tag u beyâbânı

2 Kaşuñ Çîn ü Hıtâ mülkin musahhar ideli ey şeh
Gözüñ yagmâ kılur her dem basup Îrân’ı Turan’ı

3 Çözüp zülf-i şebâsâñı dil-i dîvâneme karşu
Belâ zencîrine çekdüñ bu ben hâtır-perîşânı

4 Dil-i sad-pâreme çeşmüñ sitem kılsa be hey zâlim

Kime dâd eyleyem kime koyup Sultân Süleymân’ı

5 Cenâbî sâl ü meh dönsün bu ‘ayyâş-ı felek bilmez
Bu bezm-i ‘âlem-ârâda senüñ gibi sühen-dânı

5355 Nazîre-i Şem’î
1 İñen bön düşme ey sûfî ko fikr-i hûr u gılmânı
Bu gün gel hâzırın hoş gör temâşâ eyle cânânı

2 Hadengin câna urdukça virür cân üstine cânlar
‘Aceb ne sihr ider yâ Rab nigâruñ çeşm-i fettânı

3 Cemâlüñ mushafın tezyîn idüpdür hatt-ı reyhânı
Berât-ı hüsne virmişdür kaşuñ tugra-yı ‘unvânı

4 İñen zulm-i sarîh itme esirge ehl-i îmânı
Göze göz odlara yakma be kâfir bir müselmânı

5 İki ‘âlemde kıymet mi olurdı Şem’iyâ hergiz
Metâ’-ı vasl-ı cânânuñ eger olmasa hicrânı

5356 Nazîre-i Şevkî
1 Dil-i pür-derdüme kılmaz kıl ucı deñlü dermânı
Niye emdür diye cânâ o la’l-i şekker-efşânı

2 Lebi şeftâlusı yâruñ lezîz olursa tañ mıdur
Güniye vâki’ olmışdur o mâhuñ hüsni bustânı

3 Ebed habs-i külâhuñdan çıkarma yol basıcıdur
Nice boynuña aluban yürürsin zülf-i bî-cânı

4 Baña ey Hızr-hat la’l-i revân-bahşuñ durur emsem
Gerekmez cânuma cân mı bagışlar âb-ı hayvânı

5 Megesveş hˇân-ı hüsnüñden n’ola men’ itse ervâhı
Ki_olupdur şeh-per-i tâvûs-ı zülfeynüñ meges-rânı

6 Hat-ı reyhânı ‘ârızda göze göz nice sihr itdi
Ki bir ay içre hıfz itdi tamâm eyledi Kur’ân’ı

7 Saña âyîneveş karşu gelürse hüsn içinde ân
Yüzüñ ol ân göster kim asarsın hükm ile anı

8 Sözüñ harf atalı Şevkî kelâm içinde Sa’dî’ye
Kazıdı levh-i hâtırdan semen-bûlar gülistânı

5357 Nazîre-i Celîlî

1 İşitmiş kaddine beñzetdügüm serv-i hırâmânı
Yürür nâz idüp ol dil-ber hırâmânî hırâmânî

2 Metâ’-ı sabrumı binüm alup bir lu’b ile elden
Ayaga urmag ister şimdi bu zülf-i perîşânı

3 Hat-ı yâkûtuñı gören muhakkak la’lüñ üstinde
Yazılmış bir satırda sûre-i Kevser sanur anı

4 İhâta itdi çün kim ‘âlemi başdan başa eşküm
Gözine yigdürürse yiridür deryâ-yı ‘Ummânı

5 Celîlî vasf-i hüsninde nigâruñ nakşlar geç kim
Okısun levh-i hâtırdan nigâristânuñı Mânî

5358 Ve lehu

1 Çekem bagruma yalıñ yüzlü bir dil-ber gibi anı
Eger cân kasdına gelse nigâruñ tîg-ı ‘uryânı

2 Yüzüñe öykünür diyü üşüp başına meclisde
Getürür ortaya pervâneler şem’-i şebistânı

3 Bir âhen-dil yalıñ yüzlü güzeldür hançeri yâruñ
Ele girse çıkarmazdum gılâf-ı sîneden anı

4 Vefâ tîrin kaşı yayı çeküp atmaga hep hâzır
Hadengi gamzesinüñ kıl (...) almaga cânı

5 Celîlî vasf-ı dendânında yâruñ hurdeler geç kim
Sözüñ gevherleri kef kef geçürsin bahr-i ‘ummânı

5359 Ve lehu

1 Ufukdan üstüme dogmış görem hurşîd-ı rahşânı
Ki her bir kirpügüm lûle olupdur akıdur kanı

2 Gice şem’a gibi turup saçuñ altında ruhsâruñ
Görinür kendüye mûm itmek içün mâh-ı tâbânı

3 Düşüp micmer gibi oda elif kaddini dâl itmiş
Nişân olmaga sînem na’line zülf-i perîşânı

4 Nice tâvûs-ı ra’nâdur sabâdan şûh olup her şâh
Olur âyînesi güller çemende itse cevlânı

5 Celîlî âhene öykündi diyü habs içün her dem
Habâb-ı sil yapar bâd-ı sabâ yolında zindânı

5360 Nazîre-i Usûlî

1 Yüzüñ metn-i kelâmu’llah sözüñ âyât-ı Rabbânî
Cemâlüñde ‘ayân olmış kemâl-i sun’-ı Yezdânî

2 Saçuñ küfrinden olmasa başında sûfinüñ sevdâ
Hakîkat kâfir-i mutlak durur yok dîni îmânı

3 İzüñ tozı gibi kuhlü’l-cevâhir görmedi hergiz
Gezen hep Çîn ü Maçîn’i gören mülk-i Sıfâhân’ı

4 Tecellî nûrına Tûr’uñ vücûdı döymedi yâ Rab
Kelîmu’llâh Mûsâ’nuñ ne bek taşdan durur cânı

5 Ruh-ı zerdini ehl-i derd olanuñ ehl-i derde sor
Anı bî-derd olan bilmez ne bilsün har za’efrânı

6 Oñılmaz yâremi görüp dimiş bir ehl-i hikmet kim

Bu derdüñ yok durur ölmekden özge dahı dermânı

7 Gül-i cennet riyâzından pür ola ravza-i Sa'dî
Usûlî kimse Şîrâz'a iletse bu Gülistân'ı

5361 Nazîre-i Enverî

1 Görüp dahl itdügiçün dün gice ruhsâr-ı cânânı
Üşüp gökden uçurdı cümle encüm mâh-ı tâbânı

2 Gezer zülf içre bir katre 'arak efkâr-ı la'lüñde
Arar zulmetde san cânâ Sikender âb-ı hayvânı

3 Nihâl-i kâmetüñle bahs iderken bâd gülşende
Yitişdi pâre pâre eyledi serv-i hırâmânı

4 Bugün da'vâ-yı hüsn eylerken ol hurşîd-rû ey dil
Gözine zerrece göstermedi mihr-i dırahşânı

5 Göz ucıyla yiterdi Enverî bir merhabâ itse
Saña ger iki 'âlemde nigâruñ çeşm-i fettânı

5362 Ve lehu

1 Eger ey sâki hâlî zann iderseñ sen bu meydânı
Ne deñlü pehlevân olsa basar mey al ile anı

2 Dilâ Sultân Süleymân sâyesinde hâtem-i câmı
Ko elden serv-i bâlâlar ile seyr eyle sultânı

3 Gice dil bagladum zülf-i mu'anber-bûyuña muhkem
Kenâr itmek içün bir bend ile ol mâh-ı tâbânı

4 Riyâ sengiyle cismin gömgök itdür dögmeden sûfî
Hakîkatde dilâ gömgök delidür eyle bil anı

5 Çemen bezminde geçmiş Baltaoglı yirine gördüm
Yonarsañ ger yiridür Enverî serv-i hırâmânı

5363 Nazîre-i Sürûrî-i Müderris

1 Dilâ her kişinüñ cânına cândur çünki cânânı
Hayât olmaz tene cânsuz n'ola isterse cân anı

2 'Aceb mi bûsdan soñra olursam vuslata tâlib
Terakkîdür çü mansıbda şehâ kânûn-ı 'Osmânî

3 Revâdur mürde cismüme üşerse seglerüñ cânâ
Kişinüñ kabrini eyler ziyâret arşu yârânı

4 Musâhibden ider ey dil sirâyet âdeme çok hû
N'ola ger sevmez isem bî-vefâ hercâyi oglanı

5 Rakîb-i dîvden gam yok Sürûrî çünki sen bulduñ
Bi-hamdi'llah zamân-ı devlet-i Sultân Süleymân'ı

5364 Nazîre-i Hilâlî-i Kazzâz

1 Gören âyînede ey dil benümle nakş-ı cânânı
Sanur Mecnûn ile Leylâ'yı tasvîr eylemiş Mânî

2 Cemâl-i yârı gördi gül gül olmış hâlet-i meyden
Çeküp çâk itdi gül şevkiyle gülşende girîbânı

3 Gören ol mihr-i rahşânı benek altunlu câmîler
Sanur devr eylemiş seyyârelerdür mâh-ı tâbânı

4 Şarâb-ı nâbda 'aks-i cemâl-i yârı gördükçe
Tulû' itdi şafakdan sanuram mihr-i dırahşânı

5 Dil-i Ya'kûb-ı mahzûnı Hilâlî iñledür her gün
Meger ol Yûsuf-ı sânî unutdı rûz-ı mîzânı

5365 Nazîre-i Hayâlî

1 N'ola gözlerse erbâb-ı nazar ruhsâr-ı cânânı
Alurlar ortaya pervâneler şem'-i şebistânı

2 Saçuñ Şeb-dîz'ine başlar koşup yügreklik itmişsin

Bi-hamdi’llah yaşum Gül-gûn’ı aldı şimdi meydânı

3 Binâ-yı ‘ışka bir taş ilteyin alup ele başum
Gelenler bizden evvel böyle görmiş resm ü erkânı

4 Ferîdûn-ı zamânem devletinde Husrev-i Rûm’uñ
Elümde câm-ı Keyhusrev başumda tâc-ı hakanî

5 Gazabla çekdi dil-ber tîgını gösterdi yalmanuñ
Hayâli öldi ol öldürmedin yalmanı yalmanı

5366 Ve lehu

1 Tolanurken gice şeb-revlik idüp kûy-ı cânânı
Kemend-i dûd-ı âhum bende çekdi mâh-ı tâbânı

2 Açılmaz gonçenüñ ser-beste râzı gayra ey bülbül
Bu gülzâra konup uçdı senüñ gibi hezârânı

3 Ne tozlar koparur ise semend-i tab’-ı çâlâküm
Gözine tûtiyâ ide felekde âftâb anı

4 Benâtü’n-nâş-ı râh-ı kehkeşândan alsa ol gerdi
Kamer mir’â/ tını jeng-i kelefden pâk ide anı

5 Hayâlî vasf-ı dendânında yâruñ hurdeler geçmez
Dürüñ bagrı delindi yire geçdi cevherüñ kânı

5367 Nazîre-i Tarîkî

1 Bu çeşmüm gibi bir çeşme cihânda var mıdur kanı
Ki her bir kirpügüm lûle olupdur akıdur kanı

2 Nice kan olmasun her dem göñül şehrinde kim anuñ
Gözi mey-hâne vü rindân durur içinde müjgânı

3 Meger şol gabgabı hâli siyeh tagına zer sebki
Yahod ayva gubârıdur anuñ hatt-ı zenahdânı

4 Dimiş öreni bir yirde visâl istemesin benden
‘Aceb bu yirde anuñ da bulınur mı bir oranı

5 Didüm ferrâş-ı âhum hîç kapuña toz kondurmaz
Didi öge öge sen de çıkarduñ göklere anı

6 Okuñ bir şâh-ı güldür kim ucında gonçedür göñlüm
Sanasın katre-i bârân durur içinde peykânı

7 Tarîkî derdmendüñdür niçün yüzine bakmazsın
İñen bî-zer degül şâhum ne var yog ise kaftânı

5368 Nazîre-i Sun’î-i Gelibolî

1 Salar zindân-ı hecre kulların ol Yûsuf-ı sânî
Kıyâmet korkusın añmaz ye hod unutdı mîzânı

2 Delinmiş yüregi nâyuñ be-gâyet yufkadur bagrı
Kim egri baksa derd ile ider feryâd u efgânı

3 Silahdâr-ı müjeñ cân nakdin almaga havâleydi
Bi-hamdi’llâh halâs oldum çü teslîm eyledüm cânı

4 Göñül gavvâsı oldı bahr-i ‘ışka âşinâ ammâ
Getürmedi ele dürr-i semîn-i vasl-ı cânânı

5 Görinmezse gözüm merdümlerine n’ola ol dil-ber
Kaçarlar Sun’iyâ her dem perîler görse insânı

5369 Nazîre-i Muhibbî

1 Ne içün beñzedem serve ben ol serv-i hırâmânı
Yürür gülşende nâz ile hırâmânî hırâmânî

2 Semend-i nâza binmişdür yine meydân-ı hüsn içre
Ser-i ‘uşşâkı tûb eyler elinde zülf-i çevgânı

3 Bu hüsn ü bu letâfetle perî dirsem aña tañ mı
Temâşâ itmeyen görsün perî şeklinde insânı

4 ‘Aceb dîvâne dil bilsem neden umar vefâ resmin
Cefâ üzre yaradılmış ola dil-berlerüñ şânı

5 İrişmeyüp visâlüñe şeb-i hicr içre cân virsem
Dilegüm bu durur Hak’dan saña Nûh ‘ömr-i erzânî

6 Çerâgı sûz-ı Husrev’den yakarsa tañ mıdur şi’rüm
Gazel tarzında çün gözler hemîşe tarz-ı Selmân’ı

7 Muhibbî bezm-i hüsnüñde ko yansun şem’-i meclisdür
Ezelden âteş-i ‘ışka yakupdur ol dil ü cânı

5370 Nazîre-i Harfî

1 Süvâr olmış semendine görüp ol şûh-reftârı
Didüm şemşîr-i hüsni itutar âhir bu meydânı

2 Gazâdur niyyet-i hayruñ şehâ nusret şi’âr olsun
Döke hûn-ı ‘adû dem dem elüñde tîg-ı sultânî

3 Kıyâmet kaddüñe nisbet bulınmaz bir nihâl-i ter
Yüri serv-i gül-endâmum hırâmânî hırâmânî

4 Yakalar çâk ide güller ruhuñ şevkine gülşende
Göge irgürdi bülbüller gamuñ hârında efgânı

5 Nigâr-hâne-i Çîni [hep] temâşâ eyledüm gördüm
O nakş olmış suver cânâ yüzüñüñ cümle hayrânı

6 Götür yüzden kara zülfüñ nice bir ey hilâl-ebrû
Şu’â’-ı mihri setr ide basup bir ebr-i zulmânî

7 Bihişt-i ‘Adn’e virmezse ‘aceb mi kûyuñı ‘âşık
O gülzâr-ı safâ-bahşuñ çü sensin verd-i handânı

8 Bahâristân-ı nazmumda açılur şoy gül-i sûrî
Ki her bergi hacel eyler anuñ bâb-ı gülistânı

9 Dilâ şol bir meh-i bedre göñül virdi bu Harfî kim
Cemâline kul itmişdür felekde mihr-i rahşânı

5371 Nazîre-i Câmî-i Emîn

1 Göñüller baglamış yâruñ kemend-i ‘anber-efşânı
Meger cem’iyyet-i hâtır diler zülf-i perîşânı

2 Benüm bagrum kebâb oldı irince bezm-i dildâra
Niçün meyl eylemez yâ Rab nigâruñ çeşm-i mestânı

3 Meger ey gözlerüm nûrı ayaguñ topragın görmiş
Bugün hîç ‘aynına almaz gözüm kuhl-ı Sıfâhân’ı

4 Senüñ hükmüñe râm olsun diyü ‘âşıklaruñ şâhâ
Berât-ı hüsnüñe çekmiş kaşuñ tugra-yı sultânî

5 N’ola ta’zîm idüp Câmî baş üzre yir idersem ger
Anuñ nâm-ı şerîfiyle bulupdur nâme ‘unvânı

5372 Nazîre-i Bezmî

1 Efendi sen salındukça hırâmânî hırâmânî
Ayaguñ basdugı yire nice cân u dil erzânî

2 Olup peymâneden ser-hoş baña bir bûse ‘ahd itdüñ
Benüm yâr-ı vefâdârum unutma ‘ahd ü peymânı

3 Mükedder-hâl ider cânâ meh-i tâbânı ay alnuñ
Hacil eyler letâfetde lebüñ la’l-i Bedahşân’ı

4 Binâgûşuñda şol hâlüñ Habeş sultânıdur gûyâ
Serîr-i mülk-i Çîn üzre oturmışdur Süleymânî

5 Çenâr u ‘âr’arı billâh kadd-i yâra beñzetmeñ
Hatâdur serve nisbet eylemek hâr-ı mugaylânı

6 Ne lâzım hakkı setr bu şi’r-i dil-keşüñ Bezmî

Unutdurdı bize şi'r-i Zahîr'i nazm-ı Selmân'ı

5373 Nazîre-i Na'tî

1 Boyuñuñ serverâ serv-i sehî olmasa hayrânı
Ayag üzre turup kalmaz gezüp eylerdi seyrânı

2 Sakın bâd-ı havâdisden ki sarsar serv-i âzâduñ
Salın bâd-ı fenâdan öñ hırâmânî hırâmânî

3 Hayâtum dâr-ı dünyâda leb-i la'lüñledür yohsa
Ne cân ile bulurdum ben cihân içinde bu cânı

4 Cemâlüñ Şâm u Rûm'uñ pâdşâhı olsa n'ola kim
Güzellik Yûsuf'ı kıldı kul iken Mısr sultânı

5 Eger gûş eyleye Na'tî bu hûb-ı dil-güşâ şi'rüñ
Çog istihsân ide Hassân u Husrev birle Hakanî

5374 Li-mürettibihi

1 Bilür cânâ lebüñden bûse alan lezzet-i cânı
Bulur her dem senüñle hem-dem olan hazz-ı rûhânî

2 Kapuñ dârü'ş-şifâsında bu ben bîmâra tîmâr it
Bulur her haste-dil çün kim bu derde derde dermânı

3 Ne dirlik baña tapuñsuz beni dûr itme kapuñdan
Eyâ 'Îsâ-nefes sensin bu ben dil-mürdenüñ cânı

4 Cihân teng oldı sensüz başuma ey pâdşâh-ı hüsn
Gül olmayınca olur bülbülüñ bâg zindânı

5 Ayaguñ topragından tek benüm bir dirligüm olsun
Ölürsem de gerekmez Hızr elinden âb-ı hayvânı

6 Şarâb-ı gam humârın def' içün sun câm-ı vasluñ kim
Göñülden ref' ide tâ gussa vü âlâm-ı devrânı

7 Kapuñdan redd idüp agyârı ‘uşşâka vefâlar kıl
Ki_ola ey pâdşâh-ı hüsn saña her ahad sânî

8 Gel insâf it bu Nazmî senden ayru nice sag olsun
Ki ol dil-hastenüñ ‘âlemde sensin ey perî cânı

9 Sa’âdet şol kişinüñ kim işigüñ bekleye dâyim
Zihî devlet anuñ kim hizmetüñde giçe her ânı

5375 Ve lehu

1 Kılursın mübtezel ey çerh gerçi ehl-i irfânı
Virürsin câh ile her câhile ammâ ki ‘unvânı

2 Sen itdügüñ cefâyı kimse itmez kimseye ey çerh
Meger kim ‘âşık-ı miskîne yine kendü cânânı

3 Refâhiyyetde her güstâh olan nâ-dânlar illâ kim
Geçer zilletle her mahbûb olan dânâlaruñ ânı

4 Fakîr olanlara bu ehl-i dünyâ iltifât itmez
Yine cinsine olur her birinüñ lutf u ihsânı

5 Cihânda her belâ vü derde sabr âsân idi ammâ
Kişiye müşkil olur gayret-i emsâl ü akrânı

6 Cefâ vü cevr ile döne döne dûlâbveş Nazmî
Nice bir iñlede bu devr-i dûn ben zâr u giryânı

7 Dilerseñ mübtelâ olmayasın âlâm-ı devrâna
Kanâ’atdür cihân içre o derdüñ yine dermânı

5376 Li-mürettibihi

1 Şu resme hüsn ü ânı var nigâruñ kim gören anı
Göñül virür aña gördügi dem bî-ihtiyâr ânî

2 Cihân içinde ‘âşık ol durur kim kalmayup câna
Bu gün ‘ışk ile cânânı yolında terk ide cânı

3 Cihân içre ki Mecnûn peyk-i deşt-i ‘ışk idi evvel
Bu gün sensin müşerref eyleyen ey dil bu meydânı

4 Dilerseñ derde dermân derd-i yâra yâr ol ey ‘âşık
Cihânda ehl-i ‘ışkuñ derd-i yâr olur çü dermânı

5 Ne bahr olur senüñ tab’uñ ki Nazmî nesr ider dâyim
Nigâruñ vasf-ı dendânında hoş nazm-ı dür-efşânı

Nev’-i dîger

5377 Ez-ân-ı Tâli’î

1 Ne yavuz kanuma girdüñ benüm ey gözleri hûnî
Ki bir gördüñ bugün iki gözüm yaşıyla Ceyhûn’ı

2 Eger ey Husrev-i hûbân uzaklık virse bu meydân
Saçuñ Şeb-dîz’ile bir gün koşarduñ eşk-i Gül-gûnî

3 Göñül şeh-bâzına her gün hümâ sayd eylemek neydi
Ayagında humâyûn zülfüñ olmasaydı uzunı

4 Güzel sevmek ezel âsân olurmış ey saçı Leylâ
Bu ‘asra kalsa meh-peykerler usandururdı Mecnûn’ı

5 Kocatdı bülbüli bugün çemende zâglar kahrı
Agardur ey yüzi gül bu cihânda kara kuzgunı

6 Otur sen gül gibi gülşende bülbül nagmeler itsün
Güzelligüñ budur şâhum ezelden resm ü kânûnı

7 Başına Tâli’î devlet konar mı şol kişinüñ kim
Elinden çıkara göz göre ol zülf-i humâyûnı

5378 Nazîre-i Revânî

1 Hatuñ kan itmege her dem yazar hükm-i humâyûnı

Güzeller pâdşâhınuñ bu mıdur resm ü kânûnı

2 Salınsun ko ruhuñ üzre saçuñ ey husrev-i hûbân
Bunuñ gibi ko tâs ile tonansun n'ola gül-gûnî

3 Göñül şeh-bâzına cılgı yiter gögsümde dâg-ı gam
Ayagında anuñ gûyâ elifler oldı uzunı

4 Göñül Mecnûn-sıfat abdâluñ olmış o saçı Leylâ
Temâşâ eyleñüz vardur yine abdâluñ oyunı

5 Revânî kîmyâ gibi işi altun durur anuñ
Güzeller yolına harc itmiş ola genc-i Kârûn'ı

5379 Nazîre-i Zâtî

1 Temâşâ itmege sahrâya varsa Leyli Mecnûn'ı
Sunardı bir şakâyık her habâb-ı eşk-i gül-gûnı

2 'Aceb ben hâne-i fürkatde kimi idinem hem-dem
Duhân-ı âh ise bir başı taşra eşk bir hûnî

3 Şeb-i hicrân eger 'ömr ü gözümüñ sîm ise yaşı
Baña Hak 'ömr-i Nûh ile virüpdür mâl-i Kârûn'ı

4 Göñüller safhasına yazmaga zevk u safâ vasfın
Temâşâ kıl ne hoş mıstar olur evtâr-ı kânûnı

5 Yine bir şâha kul olduñ anuñ rub'ınca bir dil-ber
Bulınmaz arasañ Zâtî ser-â-ser rub'-ı meskûnı

5380 Ve lehu

1 Düşürdi mâh-ı nev dâma yine 'îd-ı humâyûnı
Getür sâkî safâ murgına dâm it câm-ı mey-gûnı

2 Gel ey çengî getür çengi ur aña nâz ile çengi
Muhayyer eyle 'uşşâkı unutma resm ü kânûnı

3 Terâzûdan iner garrâ güzeldür ‘îd-ı Yûsuf-hüsn
Okuñ bezminde ey hˇânendeler eş’âr-ı mevzûnı

4 Elif kâmetlü sîmîn-ten güzeller seyr idüp kef geç
Çü yazdı mâh-ı nev kâf üstine altun ile nûnı

5 Kulûba seb’a-i seyyâle deñlü bir safâ virür
Bulınmaz arasañ Zâtî ser-â-ser rub’-ı meskûnı

5381 Nazîre-i Fehmî-i Saruhanî

1 Gözümüñ kanlu yaşını yiter akıtduñ ey hûnî
Ki eşküm kana gark itdi Furât u Nîl ü Ceyhûn’ı

2 Yog iken derdüme çâre ‘aceb Hikmet degül mi bu
Tabîb-i la’lüñe sordum Şifâ buyurdı Kânûn’ı

3 Sabâ pinhân olup her gün gezer kûyuñda ey meh-rû
‘Acebdür göremez kimse meger kim vardur efsûnı

4 Saçuñ Şeb-dîz’i gitdi uzadı meydân-ı hüsnüñde
Yitişsün diyü saldum pâyine bu eşk-i Gül-gûn’ı

5 Cünûn-ı ‘ışk ile Fehmî cihâna dâstân olduñ
Unutdurduñ bugün ‘âlemde Ferhâd ile Mecnûn’ı

5382 Li-mürettibihi

1 Gören ‘ışkuñla ey Leylâ-sıfat ben kalbi mahzûnı
Hemân-dem yâd ider âşüfte vü dil-haste Mecnûn’ı

2 Nigârâ Yûsuf-ı Ken’ân-ı Mısr’ı yâd ider fi’l-hâl
Görenler sende bu vech ile hüsn ü kadd-i mevzûnı

3 Revân teslîm-i cân idüp sever cân ile ‘âşıklar
O zülfi cîm ü ol kaddi elif ol kaşları nûnı

4 Budur şükrüm ki göñlüm gûşe-i fürkatde bir lahza
Komaz hâlî hayâl-i yârı ben hâli diger-gûnı

5 Nigâruñ lutf-ı dendânın sakın vasf itme agyâra
Nisâr itmek ne lâzım hâke Nazmî dürr-i meknûnı

Nev'-i dîger

5383 Ez-ân-ı Ahmed Paşa

1 Dil ü cân bende düşmişdür çöz ol gîsû-yı müşkîni
Ayaga salma yazukdur şehâ bu iki miskîni

2 Kemâl-i hüsnüñe yazmış hatuñ ter müşk ile hüccet
Kabâ-yı nâz ile kaddüñ tonatmış serv-i sîmîni

3 Cemâlüñ 'îd-ı ekberdür kenâr-ı hˇân-ı hüsnüñde
Şeker senbûsedür la'lüñ ya halvâ-yı 'alâdînî

4 Görürseñ zülfi tesbîhin aña aldanma ey göñlüm
Kim anuñ hırkası altında pinhândur büt-i Çînî

5 Egerçi mürdeyi 'Îsâ dirildürmiş du'â ile
Bize sögdükçe cân virür nigâruñ la'l-i şîrîni

6 Şeb-i rıhletde raks uraydı kadr olmış sanup Husrev
Virürken cân-ı Şîrîn'i sen olsañ şem'-i bâlîni

7 Belâ vü fitneden geñez kurtarımaz göñlin
Güzeller gamzesinüñ var çün ol miskîn ile kîni

5384 Nazîre-i Tâcî-zâde

1 Ne virdi alımaz şâne saçuña ey büt-i Çînî
Görüp şûrîdeliginden 'aceb eller bu miskîni

2 Benümçün sûretin yâruñ yazuñ nakkâşlar şâyed
Bula bir pâre anuñla dil-i âvâre teskîni

3 İreydüm kadre isterdüm ki_olaydı gözlerüm ahvel

Göreydüm bir nazarda bâri tekrâr ol nigârîni

4 Felek meh-rûları eyler basîretsüzlere hem-dem
Virür âyîneyi kûra ‘acebdür çerhüñ âyîni

5 Ele la’lîn ayag alsañ çemenlerde görenler dir
Gül açılmış budagında görüñ bu serv-i sîmîni

6 Yazup sen Husrev-i hüsnüñ misâlin ‘ışk Şâvûr’ı
Asup dil nahline saldı belâya cân-ı Şîrîn’i

7 Ne cân kim ‘ışkdan Ca’fer dem urmaz çöpçe yok kadri
Kohusı olmasa almaz kimesne kâha nesrîni

5385 Nazîre-i İshâk Çelebi

1 Yirinde taş kaya oldı görüñ Ferhâd-ı miskîni
Ki teslîm itmedi Şîrîn’e karşu cân-ı şîrîni

2 Belâ-yı ‘ışk-ı Leylâ’da göreydi hâlini Mecnûn
Ger ol evvelki dil-berler göreydi uşbu âyîni

3 Çeküp ok gibi atmazsa ‘acebdür dest-i redd ile
Ki gördükçe beni artar kemân ebrûsınuñ çîni

4 Yazup gül-berg-i sîrâba yine müşkîn rakam hattuñ
Ne san’atla ‘aceb tahrîr ider evrâk-ı rengîni

5 Varup bir görme kendüñle seg-i kûyın sakın İshâk
Bilürsin çünki sevmezler erenler merd-i hod-bîni

5386 Nazîre-i Me’âlî

1 Çeküp dâra beni şol turre-i tarrâr-ı müşkîni
Götürdi hâkden bu ‘âciz ü der-mânde miskîni

2 Götürdüm sen süvâr-ı esb-i nâzı ‘ışk çigninde
Nitekim Husrevâ Ferhâd dehr atıyla Şîrîn’i

3 ‘Arab vâ’iz gibi hâlüñ kaşuñ kürsîsine çıkmış
Bizi men’ eyler içmekden leb-i la’lüñ şarâbını

4 Nigârâ od çıkar taşdan ‘aceb mi zâhid-ı huşküñ
Düşerse ‘ışkına sen dil-rübânuñ kalb-i sengîni

5 Göreydi sen güneş yüzlü kamerveş dil-beri zühre
Düşüben çeng-i ‘ışkuña çalaydı yire çengini

6 Çi düşdi lâle ile gül arasına seher ey dil
Çü sürdi yüzine gül bu ruh-ı zîbâ-yı rengîni

7 Ziyâret kılmaga sen mâh-rû gelseñ Me’âlî’nüñ
Tolardı nûr ile ey zülfi cîm ü kaşı râ sini

5387 Nazîre-i Zâtî

1 Bu gün ben bî-sitâreñden yaşurduñ hüsnüñ ayını
‘Aceb ey âftâbum kimden ögrendüñ bu âyîni

2 N’ola mülk-i melâhatde okunsa aduña hutbe
Cemâlüñ câmi’inde bir gümüş minberdür ol bînî

3 Asup Şâvûr-ı çeşmüm şâh-ı dilde Husrevâ nakşuñ
Elinden dâd anuñ telh itdi bezm-i cân-ı Şîrîn’i

4 Yine tarf-ı külehden turre-i tarrârı gösterdüñ
Çıkarduñ başdan anuñ ucından nice miskîni

5 Hayâdan zührenüñ beñzin kızarda sâzınuñ rengi
Okursa Zâtiyâ sâzendeler bu şi’r-i rengîni

5388 Li-mürettibihi

1 O dildâruñ dilâ her dem hevâ-yı zülf-i müşkîni
‘Aceb sevdâlara yilter bu ben âşüfte miskîni

2 Ser-i zülfi o dildâruñ belâ başı durur gerçi
Melâhat kânıdur ammâ sorarsañ la’l-i şîrîni

3 Belâ-yı ‘ışk def’ine hemân irincedür tîguñ
Ki zîrâ âteş-i sûzân bulur âb ile teskîni

4 Göze göz hüsnüñ ayına yüze yüz olur âyîne
‘Aceb ol asılacak kimden ögrendi bu âyîni

5 Leb-i la’l ü ruhuñ vasfında Nazmî dem-be-dem söyler
Latîf elfâz-ı şîrîn ile hûb ebyât-ı rengîni

Nev’-i dîger

5389 Ez-ân-ı Ahmed Paşa
1 Bu gün bir serv-kad gördüm urınmış bir külâh egri
Eliyle oynayup zülfin ider geh togrı gâh egri

2 Nigâr egri bakan gözden cemâlin gizler ey zâhid
Sen ol dîdârı görmezsin çün eylersin nigâh egri

3 Didüm kaddüñ dil ü dîne müselmânlar gibi togrı
Hat-ı tersâ gibi niçündür ol zülf-i dü-tâh egri

4 Didi serv-i bülendümde anuñçün egridür zülfüm
Ki meyl itdükçe bâlâya olur dûd-ı siyâh egri

5 Bili bâr-ı mezâlimden bükilmiş anuñ içündür
Şehâ dîvân-ı hüsnüñde kaşuñ bî-iştibâh egri

6 Rakîbi hasbeten li’llâh idinme hüsnüñe mahrem
Ma’âza’allah ki yaraşmaz nedîm-i pâdşâh egri

7 Kadeh tut lâlevâr Ahmed ki bu dem kim yâd-ı bezmüñle
Düzer nâzük kabâsın gül geyer gonçe külâh egri

5390 Ve lehu
1 Külâhın ol hilâl-ebrû ider geh togrı gâh egri

Bu hüsni görse mâh-ı nev urınmazdı külâh egri

2	Hatuñ tefsîr-i hüsnüñdür hatâ sanmış anı zâhid
	‘Aceb mi dîde-i kej-bîn eger itse nigâh egri

3	Bu dilde kûh-ı gam vardur dil ol kâküldedür lâ-büd
	Benüm bâr-ı girânumdandur ol zülf-i dü-tâh egri

4	Saçıyla ay yüzin gizler gözüm zülfi hamın gözler
	Bulutlu günde insâna görinür kıblegâh egri

5	Bu hat hakdur dir ol hâcib inanma kanuma girme
	Dürüst olur mı ol nâme ki_ola anda güvâh egri

6	Ne gerçek ‘âşıkuñ bir dem biter cisminde bir mû kej
	Ne hergiz dûst bâgında bulınur bir giyâh egri

7	Bu gün ber-dâr ider dil-ber giriftâr Ahmed’üñ göñlin
	Anuñçün zülfi çengâlin ider geh togrı gâh egri

5391		Ve lehu

1	Bu gün bir mâh-ı nev gördüm geyer bir şeb-külâh egri
	Şarâb-ı nâzı nûş itmiş yürür geh togrı gâh egri

2	Ne fettân tıfl olur bu kim revân oldukça her yaña
	Kaşı yayıyla cân murgın atar geh togrı gâh egri

3	Güneş yüzüñle ay itmiş kemâl-i hüsnde da’vâ
	Her ay ol naks içün olur felekde rûy-ı mâh egri

4	Dil ü cânlar salınmakdan egilmişdür bu kâküller
	Yüzüñde ol sebebdendür ser-i zülf-i dü-tâh egri

5	Bahâr-ı hüsni sen servüñ salalı sâyesin câna
	Mahabbet bûstânında bulınmaz bir giyâh egri

6	Kitâb-ı sun’ yazdı_anı hatâdur togrı bak Ahmed

Kalem yazmadı levh üzre çü bir harf-i siyâh egri

5392 Ve lehu

1 Gümüş serv üzre ol dil-ber komış zerrîn külâh egri
Kamer ol reşkden tâcın geyer geh togrı gâh egri

2 Kaşuñ mihrâbını görmez sorar mescid yolın zâhid
Bu hüsni görmeyen gözsüz ne tañ varursa râh egri

3 Çeküp saf leşker-i hüsnüñ niçün sır kalb-i ‘uşşâkı
Çü mansûr olmaz ol leşker ki_ola anda sipâh egri

4 Yüzi âyînesi yâruñ dürüst âyînedür zâhid
Anuñçün râst görmezsin idersin sen nigâh egri

5 Cemâli Ka’besin gördüñ imâm-ı ‘ışka uy Ahmed
Namâz ol vakt müşkildür ki ola kıblegâh egri

5393 Nazîre-i Tâcî-zâde

1 Çü kaşuñ hâcibi oldı şehâ bî-iştibâh egri
Siyeh-rû olsa tañ mıdur kim olur rû-siyâh egri

2 Hilâli âftâb üzre eger görmek murad ise
Gör ol gün yüzlü mâhı kim geyer zerrîn külâh egri

3 Yüzin yüzüñe beñzetmiş kamer ol naks içün hurşîd
Urup bozdı yüzin anuñ ki oldı rûy-ı mâh egri

4 Habeş sultânıdur hâlüñ idinmiş zülfüñi mahrem
Revâ mıdur şehâ olmak nedîm-i pâdşâh egri

5 Ne vaktin kim göre dil-ber turur ‘âşık rakîb ile
Kılur ol çeşm-i şehlâlar nazar geh togrı gâh egri

6 Hatuñdur nesh-i hüsne hat aña her kec-nazar şâhid
N’ola tezvîre haml itsem ki olmışdur güvâh egri

7 Tolaşmış zülfüñe Ca’fer perîşân olma ey dil-ber
Aña togrı yolı göster varupdur çünki râh egri

5394 Nazîre-i Kemâl-i Zerd

1 Komış başına ol dil-ber bugün bir şeb-külâh egri
Kimesne gördügi yokdur külâh urına mâh egri

2 Göñül kaddüñe serv aydur kaşuñ peyveste şâhiddür
Sözi togrı durur gerçi getürmişdür güvâh egri

3 Bükildi kaddi zülfinden benefşe çünki urdı dem
Olur her kanda kim olsa hemîşe rû-siyâh egri

4 Kerem it kalb-i ‘uşşâkı küdûretden musaffâ kıl
Ki şâhuñ şöhreti olmaz kaçan olsa sipâh egri

5 Lebinden bûse düzd itseñ düş ol zülf-i zenahdâna
Mu’ayyendür ki bu dâyim olur zindân-ı çâh egri

6 Nigâruñ ‘ışkı yolında kadem basduñsa merdâne
Giderse baş u cân elden bir adım varma râh egri

7 Kad ü zülfüñ sıfâtıdur Kemâl’üñ fikri vü zikri
Anuñçün oldı ey dil-ber sözüñ gen togrı gâh egri

5395 Nazîre-i Muhibbî

1 Kamer devrinde ol meh-rû geyer zerrîn-külâh egri
Sanasın ebrdür zülfi olur gâh togru gâh egri

2 Eyâ zâhid eger biñ kez nazar kılsañ o meh-rûya
Görinmez pertev-i hüsni idesin çün nigâh egri

3 İder zülf-i perîşânı perîşân göñlin ‘uşşâkuñ
Benüm âh u figânumdandur ol zülf-i dü-tâh egri

4 Dir imiş müdde’î yâre degüldür yoluña sâdık
Ma’â za’llah ma’â za’llah degülem ben i şâh egri

5 Kaşı mihrâbına karşu durup bu dil kıyâm üzre
Mahabbet dest-râhında bulınmaz bir giyâh egri

6 Çemen seyrânın eylerken çü gördi eşk-i pür-çeşmüm
Diler pâyine yüz sürmek akar gâh togru gâh egri

7 Muhibbî âh u efgânı eser itmez saña cânâ
İrişmez kadd ü bâlâña olur dûd-ı siyâh egri

5396 Nazîre-i Câmî
1 Yeñi ay gibi ol meh-rû togup geyse külâh egri
Görenler dir ki şehr içre külâhın geydi mâh egri

2 Ne yüzden kaşlaruñ togru şehâdetden ‘udûl eyler
Begüm lâyık mıdur ki_ola bunuñ gibi güvâh egri

3 Güsiste çengdür bilüm ki virür zîr ü bem nâle
Şikeste yaydur kaddüm ki çıkar tîr-i âh egri

4 Meseldür togru söyleyen sürilür şehrden dirler
Beni gayb itme söylersem kapuñda gâh gâh egri

5 Tarîk-i râst isterseñ mahabbet yol[ı]dur Câmî
Kişi mahbûbına irmez eger varursa râh egri

5397 Nazîre-i Sultân Cem
1 Bugün bir sîm-ten gördüm geyer bir zer külâh egri
Kılur şûrîde ‘uşşâka göz ucıyla nigâh egri

2 Kaşuñ zülfüñ sipâhın ruhuñ şâhâne hükm eyler
Gelür âhir hatuñ gâlib çün olmışdur sipâh egri

3 Neden tezvîr-i hüsnüñe hat u kaşuñ olur şâhid
Biri güc ile gelmişdür ikinci rû-siyâh egri

4 Güneşden mihr tûbını kapaldan hüsn ile ey meh

Görüp çevgân-ı ebrûñu olupdur şekl-i mâh egri

5 Şu müşkîn kâkülüñ miskîn Cem’e zünnâr olmışdur
Çelîpâ gibi olaldan şü zülfeyn-i dü-tâh egri

5398 Ve lehu

1 Bu gün bir şûh mest olmış yürür geh togrı gâh egri
Gümüş serv-i hırâmâna geyürmiş zer-külâh egri

2 Çerâg-ı hüsnüñ örtelden göñül zülfüñe yol bulmaz
Delîli olmayan gice ‘aceb mi varsa râh egri

3 Kad-i servüñ hayâlini gözüm yaşıyla suvardum
Mahabbet sebzezârında ki bitmeye giyâh egri

4 Dil ü cânlar şikârına bu zülf-i müşk-efşânuñ
Kemend-i ‘anberîndür kim görinür gâh gâh egri

5 Cem’üñ âhı hadenginden hazer kıl ey hilâl-ebrû
Ki varmaz ‘ışk yayından nişâna tîr-i âh egri

5399 Ve lehu

1 Yapaldan mescid-i hüsne kaşuñla kıble gâh egri
Gözüm kıble-nümâsından görinür kıblegâh egri

2 Hilâl ebrûñı görelden hayâline hilâl olup
Felekde mâh bedr iken olur geh togrı gâh egri

3 Hatuñ yâdına cân virsem mahabbet sebzezârında
Ararsañ sebze-i kabrüm bulınmaz bir giyâh egri

4 Rakîbâ kec-nazarsın sen iñen gel bakma ol hüsne
Hakîkat görmez ol hüsni kim eylerse nigâh egri

5 Gel ey Cem hüsni bâgını temâşâ vaktidür seyr it
Ki sîmîn serv üstinde geyer bir meh külâh egri

5400 Ve lehu

1 Kaçan ol meh külâhını geyer geh togrı gâh egri
Gören dir meh yire inüp urınmış zer-külâh egri

2 Didüm zülfüñ hicâb olup niçün kaşuñı göstermez
Didi kim Ka’bedür hüsnüm ne hâcet kıblegâh egri

3 Rakîbe açma şol yüzden gözüñ sakla yavuz gözden
Ziyândur gülşen-i hüsne kim eylerse nigâh egri

4 Yüzüñ ayıyla ebrûñuñ hilâlinüñ hayâline
Her ay başında görinür hilâl-i şekl-i mâh egri

5 Cem’i dâr itmege dâr-ı ser-i zülf-i dil-âvîze
Kemend-i ‘anberîn asmış gör ol zülf-i dü-tâh egri

5401 Nazîre-i Necâtî

1 Didüm hüsnüñ berâtında nedür zülf-i siyâh egri
Didi bu Rûm’dur dervîş olur tevkî’-i şâh egri

2 Güzellik tahtgâhına çıkup zulm itme sultânum
Sakın ‘âşıklar âhından ki olmaz tîr-i âh egri

3 Kaşuñ sevdâsına zâhid makâm idindi mihrâbı
Kad ü zülfüñ hayâliyle olur geh togrı gâh egri

4 Benüm serv-i ser-efrâzum rakîbüñ yanına varma
Elif kim ulaşa lâma olur bî-iştibâh egri

5 Kara yüzlü saçuñ hakdur dimiş tezvîrine hattuñ
El ursun mushaf-ı hüsne degülse ol güvâh egri

6 Elâ ey âftâb üzre hilâli görmeyen kimse
Gör ol hurşîd-ruhsârı geyer zerrîn külâh egri

7 Boyuñ şimşâdını ayru görürmiş servden nergis
Biri iki görür lâ-büd şu kim ider nigâh egri

8 Kaşuñ olmasa mihrâbı ne assı zühd ü takvâdan
Yıkılmak yigdür ol mescid kim ola kıblegâh egri

9 Necâtî'ye ölüm yigdür bu dirlikden ma'âza'llâh
Rakîb-i rû-siyeh togrı ola ben bî-günâh egri

5402 Nazîre-i Hasbî

1 Yiridür göklere dem dem çıkarsa dûd-ı âh egri
Elif kaddüm çü dâl itdi benüm zülf-i dü-tâh egri

2 Şarâb-ı nâz içüp mestâne seyr-i sebzezâr eyle
Cevânsın yaraşur cânâ salın geh togrı gâh egri

3 Yanar per per çü her meclisde şem'-i cem'-i bezm-ârâ
Yalıñ yüzlü güzel gibi geyüp zerrîn külâh egri

4 Gözüm bakmaga döymez togrı hüsnüñ âftâbına
Benüm mâhum rakîb-i kec-nazar eyler nigâh egri

5 Saçuñ kec-rev kadüñ bâlâ belâdur kişver-i câna
Sipeh zâlim memâlik pür-fiten tugra-yı şâh egri

6 Yolında pâk-bâz ol gel kadem merdâne bas Hasbî
Tarîk-i 'ışkı ol başa çıkarmaz varsa râh egri

5403 Nazîre-i Âhî

1 Çıkarsa n'ola sînemde benüm dûd-ı siyâh egri
Tütüni togrı çıksun tek olursa dûdgâh egri

2 O kad bâlâ vü zülf egri diyâr-ı hüsn pür-âşûb
Memâlik fitne şeh zâlim 'alem ser-keş sipâh egri

3 Kamer gibi yüzi beñlü güzeller pâdşâhısın
Yaraşur mâh-ı nev gibi geyerseñ şeb-külâh egri

4 İñende kec-rev olmasun bizümle baydak-ı hâlüñ

Ki şatranc-ı mahabbetde degüldür şâh-râh egri

5 Benüm râh-ı mahabbetde günâhum n'oldı ü zâlim
Günehlüler saña togrı ola ben bî-günâh egri

6 Gehî mey-hâne yolında gehî mesciddedür Âhî
Harâb-ı mest-i 'ışk olmış yürür geh togrı gâh egri

5404 Nazîre-i Lâmi'î

1 Urınur ol güneş çün kim külâhın gâh gâh egri
Her ay başında reşkinden geyer tâcını mâh egri

2 Beni asmag içün zülfüñ getürmiş meclis-i hüsne
Hatuñ tezvîrile hüccet kaşuñ iki güvâh egri

3 Gören bu kadd ü had üzre o tâc-ı kec-nihâduñ dir
Gelüp serv üstine hurşîd urınmışdur külâh egri

4 Hırâmân kâmetüñ meyden ki her bir yaña mâyildür
Sanasın servdür yilden olur geh togrı gâh egri

5 'Aceb mi Lâmi'î kaddüñ bükilse her gün âh ile
Ki_olur ol serv-i dil-cûnuñ yanında bî-günâh egri

5405 Nazîre-i Sabâyî

1 Hilâlüñ gibi görmedüm ben ey tâbende mâh egri
Meger enbâz-ı derd olmış ki saklar ol külâh egri

2 Dili kaşuña nezr itmiş gözüñ almag içün cânı
Getürmiş rüşvet arayup iki iki hem-ser güvâh egri

3 Hayâl-i çeşmini hem-râh idin merdümlik eyler ol
Kaşından umma rahm ey dil çün olmaz merd-i râh egri

4 Gözi zülfiyle kaddine uyup geh zulm ider geh dâd
Belî merdüm ki mest ola yürür geh togrı gâh egri

5 Sabâyî gözleme zülfin ki çeşmi remz ider rinde
Reh-i mey-hâne togrıdur tarîk-i hânkâh egri

5406 Li-mürettibihi

1 Didüm niçün olupdur geydügüñ zerrîn külâh egri
Didi ol mâh-ı nevdür pes olur bî-iştibâh egri

2 Bugün gün yüzlü dil-berler içinde mâh-ı nev gibi
Saña ey âftâbum gey yaraşur şeb-külâh egri

3 Saña karşu ki bezm içinde cânâ cân-ı men diye
Görüp anı ider gûyendeye özin nigâh egri

4 Nigâruñ gûyiyâ gûy-ı belâ vü fitnedür hâlî
Aña çevgân durur ki_olmışdur ol zülf-i siyâh egri

5 Nigâruñ Nazmiyâ meclisde hadd ü zülfi şevkine
Turup rakkâs raks itse yürür geh togrı gâh egri

5407 Li-mürettibihi

1 Ruhuñ bâgında anuñçündür ol zülf-i dü-tâh egri
Düm-i tâvûs olur cevlân ile bî-iştibâh egri

2 Meger ‘âşıklar âhından egildi sünbül-i zülfüñ
Ki zîrâ her ne dem bâd esse olur her giyâh egri

3 Döner bir şem’-i kâfûrîye ki_egmiş şu’lesini bâd
Kaçan kim geyse ol sîmîn-beden zerrîn külâh egri

4 Didüm kim râst kaddüñ niçün egri ola zülfüñ
Ayıtdı togru sözdür bu kim olur rû-siyâh egri

5 Gelür Nazmî’ye togru egri baksañ tîr-i müjgânuñ
Nişâna togru tîr atan ider lâ-büd nigâh egri

DER-BAHR-İ HEZEC-İ MAHZËF

Taktî’eş: Mefâ’îlün Mefâ’îlün Fe’ûlün

5408 Ez-ân-ı Çâkerî

1 Cigerden iñleyüp dir ‘ûd ile nây
Cihân bizden tehî kalsa gerek vay

2 Hudâvendâ ecel gelmezden öñdin
Bu gaflet mestliginden sen bizi ay

3 Dilâ kûyın temennâ kılduguñçün
Saña uçmag olupdur mesken ü cây

4 Yine bir meh-likâ sevdi göñül kim
Güneş gibi yüzidür ‘âlem-ârây

5 Lebinden Çâkerî bir bûse ister
Eger hâsıl ola ne hoş durur hây

6 Dile düşdüm dilümden âh u feryâd
Dile uyup n’iderdüm vâ meni vay

5409 Nazîre-i Şâmî

1 Dilermiş gün yüzüñe_öyküne bedr ay
‘Aceb fikr-i muhâl itmiş o bed-rây

2 Rakîbi ok gibi atup yabana
Beni bagruña çekseñ n’ola çün yay

3 Kıluram nâyveş hecrüñde efgân
Terahhum kılmaz iseñ nâleme vay

4 Kaşuñ ‘aksi n’ola çıkmazsa gözden
Ki cûdur mâhiye her kandasa cây

5 Leb-i şîrînüñi vasf eyleyelden
Olupdur Şâmi tûtî-i şeker-hây

5410 Nazîre-i ‘Atâ

1 Gül-i bezm-i ruhuñçün eylesem vay
Ne öter anda bülbül ne çiler nây

2 Ne öldüm ne diriyin hecrüñ ile
Esirge bini çoklar sevdügüm hây

3 Hatuñdan gey sakın zîbâ cemâlüñ
Nigârâ bedr olıcak tutılur ay

4 Ele al sâkiyâ döndür ayagı
Dege devrüñde şâyed bize de pây

5 ‘Atâ gibi kemân kaşuñ elinden
Bükilmiş gûşe-gîr olmış durur yay

5411 Nazîre-i Mesîhî

1 Sevicek hûbı on dördine dek say
Ki on beşden geçicek eksilür ay

2 Nice mecmû’a-i nâz eskide gül
Ruhuñ gibi olınca gülşen-ârây

3 Ne lâzım meclisüñde saña karşu
Döge gögsini def efgân ide nây

4 Didüm ko başuma degsün ayaguñ
Didi degmez bu devletden saña pây

5 Lebüñ vasfını itdükçe Mesîhî
Olur hâmûş tûtî-i şeker-hây

5412 Nazîre-i Münîr

1 Görüp zülfi yüzinde yohsul u bay
‘Aceblerdür ki gündüz tutılur ay

2 Senüñ hâlüñ ne ey dil ‘ışk elinden

Sınıklarını sardurmış hele nây

3 ‘Acebdür murg-ı dilde bunda yoksa
Hele per atuñuñ yanında çantay (?)

4 Sözüm diñle benüm de geh geh ey dil
İyü olmaz kişi kim ola hod-rây

5 Münîrî añma Hindistân’ı baña
Çog olur bunda tûtî-i şeker-hây

5413 Li-mürettibihi
1 Cefâ vü cevr okıyla ol kaşı yay
Delüpdür nice kez bagrum benüm vay

2 Temâşâsı virür cân u dile şevk
Kim anuñ yüzidür gün alnıdur ay

3 Delükdür bagrı ‘âşıklar gibi kim
Dem-â-dem derd ile nâlân olur nây

4 Nigâr ile diler ‘uşşâk sohbet
Yine esbâb-ı bezmi sâkiyâ yay

5 Dehânından saña bir bûse virmez
Dehânın Nazmi var yok yirine say

5414 Li-mürettibihi
1 İşüm âh oldı derd-i ‘ışk ile vay
Esirge mübtelâñı sevdügüm hây

2 Öperken pâdşâhum il ayaguñ
Umaram başum içün ben dahı pây

3 Ne vechi var bunuñ ey âftâbum
Yüzüñe öyküne gün alnuña ay

4 Dem-â-dem yâr idüp meclisde yârı
Neye yarardı feryâd itmese nây

5 Bulur Nazmî cihânda devlet ü câh
Bulan yâr işiginde mesken ü cây

Nev’-i dîger

5415 Ez-ân-ı Sultân Cem

1 Cihânuñ yokdur ey dil-ber karârı
Safâ ile geçür leyl ü nehârı

2 N’ola sünbül saçuña kul olursa
Ki saçuñdan ider ol iftihârı

3 Mey-i gül-gûn elüñe al ki güller
Müzeyyen eyleyüpdür sebzezârı

4 Mey-i yâkûtı kıl kendözüñe kût
Bilürsin hod cihânuñ yok karârı

5 Lebüñe câm-ı mey tokınmasaydı
Meyüñ olmazdı hergiz i’tibârı

6 N’ola Cem yoluña terk itse cânın
Ne kılsun oldur anuñ yogı varı

5416 Ez-ân-ı Hafî

1 Elinde_olsa kişinüñ ihtiyârı
Yanından bir dem ayırmazdı yârı

2 Göñül zülfüñ ucundan gam çeker lîk
Yine göñlümüñ oldur gam-güsârı

3 Elüm çün vasl etegine irişmez
Yakam fürkat elinden kosa bâri

4 Göñül bir bahre gark oldı kim anuñ
Ne ka’rı bulınur ne hod kenârı

5 İrişüp yâra bahtum yâr olaydı
Hafî’nüñ ger kılaydı bahtı yârî

5417 Nazîre-i Muhibbî

1 Kaçan kim görsem ol gül yüzlü yârı
İder bülbül gibi dil âh u zârı

2 Kemân-ebrû güzeller çokdur ammâ
Kamusı bende oldur tâcdârı

3 Akup hûn-ı ciger bu gözlerümden
Dükendi akmak ile cümle varı

4 Geçüp tîri kalur peykânı dilde
Ölürsem dilde kalur yâdgârı

5 Ölürsem ey sabâ kûyına yâruñ
İlet yirden götür bu haksârı

6 Dimişler bizden öñdin gark olanlar
Bulınmaz bahr-i ‘ışkuñ yok kenârı

7 Görelden gün yüzini bu Muhibbî
Gezer zerre gibi yokdur karârı

5418 Nazîre-i Muhibbî

1 Anuñ kim tâli’i kılmadı yârî
Bulur mı cidd ü cehd ile o yârı

2 Dutupdur jeng-i gam dil âyînesin
Meded sâkî gider dilden gubârı

3 Melâmet ta’nını gel atma zâhid

Degüldür çünki elde ihtiyârı

4 Belâ kuhsârı olaldan baña baş
Gözümüñ ‘aynıdur onuñ bıñarı

5 Şafak sanmañ görinen âsmânda
Dutuşdı âhum odından kenârı

6 Muhibbî mestdür câm-ı elestden
Ayılmaz haşre dek anuñ humârı

5419 Nazîre-i Şâmî
1 Cüdâ kıldı felek benden nigârı
Ayırdı nâ-gehân gün yüzlü yârı

2 Ne zâlimdür görüñ gerdûn-ı dûn kim
Øarûrî itdürür terk-i diyârı

3 Göreyin yüz ile çerhi sipihrüñ
Ki devr-i lutfa komadı medârı

4 Gözüm yaşına rahm itseñ demidür
Ki dürdür pâyüñe her dem nisârı

5 İrişüp bahta yâr olmak dilerdüm
Velî kılmadı bir dem baht yârî

6 Cemâlüñ gülşeninden dûr olalı
Kılur cân bülbüli feryâd u zârı

7 Koyup başuña toprak Şâmiyâ kim
Komadılar elüñde ihtiyârı

5420 Nazîre-i Mesîhî
1 Gözümde derc olan nakş u nigârı
Ne hoş yumaz bu eşküm cûybârı

2 Sakın âhumdan ey meh-rû ki âhir
Yıkan oldur bu tâk-ı zer-nigârı

3 Hayâlüñ mesken itdi çeşm-i terde
Yine başından avladı bıñarı

4 Gören kûyına çok çok vardugum dir
Bunuñ hep ‘aklı gitmiş varı varı

5 Mesîhî çekdügi gam yüklerini
Bu çerhüñ çekmeye idi katârı

5421 Nazîre-i Zâtî

1 Şu kim seyr eyler ol çâbük-süvârı
Gider elden ‘inân-ı ihtiyârı

2 Bile al gül içür ben teşneye tîz
O tîg-ı âb-gûn u âbdârı

3 Dir idüm geçdügi nakşı göreydüm
Ben ol nakşı güzel nâzük nigârı

4 Beni dûlâb gibi iñledüpdür
Felekler döne döne zâri zârî

5 Dün ü gün var o ser-keş yâra Zâtî
Ola kim ola mâyil varı varı

5422 Nazîre-i Feyzî

1 Hudâ ben bendesine itse yârî
Yine bir kez görürdüm rûy-ı yârı

2 Mahabbet nerdinüñ olalı zârı
Dem-â-dem eylerem feryâd u zârı

3 Bu resme görmedüm ben bir nigârı
Kamu seyr eyledüm nakş u nigârı

4 Anuñ kim olmaya kavl ü karârı
Anuñla eyleme bir dem karârı

5 Cemâlüñ bâgı bî-had virdi bârı
Ki bir şeftâlu vir Feyzî’ye bârî

5423 Li-mürettibihi

1 Benüm başum durur gam kûhsârı
Bu çeşmüm çeşmesi anuñ bıñarı

2 Benüm cânum gözümden yaña gel kim
Perîler yiridür çeşme kenârı

3 Bu resme nakş-ı hüsnüñ oldugiçün
Sever ‘uşşâk cândan sen nigârı

4 Hemân-dem ‘andelîb-i zâruñ olur
Gören ey gonçe-leb sen gül-’izârı

5 Ayaguñ tozına nakd-i revânı
Yiridür olsa Nazmî’nüñ nisârı

5424 Li-mürettibihi

1 Baña yârî kılaydı lutf-ı yârî
Gözüm yârı göreydi âh bârî

2 O servüñ kaddi ey dil turdugıyla
Olupdur nâz bergi şîve bârı

3 Zihî taht-ı şeref zî-tâli’-i sa’d
Anuñ kim mihr ide gün yüzlü yârı

4 Ne fettân dil-rübâdur kimse bilmez
Benüm göñlüm alan ol şîvekârı

5 Leb-â-leb câm içüp leb-ber-leb olsa

Kişinüñ kendü ile öz nigârı

6 Nice bir va’de-i vuslat ben öldüm
Hey âfet kim çeker bu intizârı

7 Bu Nazmî’nüñ gözi merdümlerinüñ
Ayaguñ tozına dürdür nisârı

Nev’-i dîger

5425 Ez-ân-ı Tâcî-zâde
1 Sabâh oldı getür var ise sâkî
Sabûh içün giceden hamr-ı bâkî

2 Anuñla muhkem eyle ‘îş esâsın
Çü fânîdür ko bu tâk u revâkı

3 Nigârâ kaddümi yay itdi gamdan
Mukavves kaşlaruñuñ iştiyâkı

4 Makâm-ı dil-keşüñ şevkiyle ‘uşşâk
Gezer her dem Sıfâhân u ‘Irâk’ı

5 Gam u ebrûñ ile âhumdan ey dûst
Sipihrüñ lâciverdî oldı tâkı

6 Çü her vasluñ firâkı var soñında
Niçün yok iftirâkuñ iftirâkı

7 Visâl olmaz müyesser saña Ca’fer
Okı her lahza eş’âr-ı firâkı

5426 Nazîre-i Revânî
1 Öpülmezseñ ne gam bu def’a sâkî
Ki sohbet bâki dirler yâr bâkî

2 Cihânda mest-i bî-bâkem yakam çâk
Çü var dilde güzeller iştiyâkı

3 Sarây-ı hüsn içinde kaşı imiş
Biri birine karşu iki tâkı

4 Bu çerhüñ lâciverdî kubbesinden
Göñül mey-hânenüñ yigdür revâkı

5 Şeh-i iklîm-i nazm olduñ Revânî
Cihânı tutdı sözüñ tumturâkı

5427 Li-mürettibihi

1 Güzel olmak gerek meclisde sâkî
Bilûrîn sâ'idi sîmîn sâkı

2 Ne dadı var şarâb-ı nâbuñ andan
Güzel olmayıcak meclisde sâkî

3 Ölürseñ 'ışkdan ayrılma ey dil
Gerekse ger saña bir yâr bâkî

4 Sürerse 'ömre ger vâ hasretâ vay
Dil ü cânuñ nigârâ iştiyâkı

5 Nice bir hasret-i vasl ile çekmek
Baña Nazmî bu endûh u firâkı

5428 Li-mürettibihi

1 Gözet yârânı devrüñ gözle sâkî
Senüñle sohbetümüz yine bâkî

2 Visâl-i yâr ile olan safâda
Ne bilsün derd ü âlâm-ı firâkı

3 Cüdâ olmakdan ey dil cism-i cândan
Eşeddür câna cânân iftirâkı

4 Felek gam birle itdi tâkatüm tak
Harâb olsun anuñ eyvân u tâkı

5 Dürer elfâz-ı nâme birle Nazmî
İder dildâra ‘arz-ı iştiyâkı

Nev’-i dîger

5429 Ez-ân-ı Nizâmî

1 Nigârînüñ hayâl-i zülf ü hâli
Hayâlümden degül bir lahza hâlî

2 Visâlüñ balını nûş itmeden bâl
Ölürsem boynuña baluñ vebâli

3 Zi-’ışk-ı mâh-tâb-ı bâ-kemâlî
Zî-’ışk-ı âftâb-ı bî-zevâlî

4 Zi-mûye geşt cânem hem-çü mûyî
Tenem ez-nâle şod mânend-i nâlî

5 Her ân kes z’ân perî-rû vasl cûyed
Ezâ’e’l-’ömre fî talbi’l-ma’âlî

6 Be-zîr-i tâk-ı nîlî çeşm-i şûheş
Keenne’ş-şemse fî cevfi’l-hilâlî

7 Komayalı meh ü hurşîde ol yâr
Cemâl-i hüsn ile hüsn-i cemâli

8 Nizâmî bî-nizâm itdi kemâlüñ
Kemâl-i nazm ile nazm-ı Kemâl’i

5430 Nazîre-i Kâsım Paşa

1 Cemâlüñ ‘arz iderseñ Hamza Bali

Kamer mahv ola gün bula zevâli

2 Fukâ’a koydı Mısr’uñ şerbetini
Lebüñ nâzüklik ile Hamza Bali

3 Baña ‘îd-ı visâl ol gün durur kim
Görine gözüme kaşuñ hilâli

4 Melek oldugı yirde it yaraşmaz
Kapuñdan sür rakîb-i bed-fi’âli

5 Geçer kalmaz çü devrân bir karâra
Ganîmet gör bu eyyâm-ı visâli

6 Yoluñda cân virürler teşne-diller
İrişmezse leb-i la’lüñ zülâli

7 Lebi yâdına nûş it câmı Sâfî
Yüri mey-hânelerde la’übâli

5431 Nazîre-i İshâk Çelebi

1 Beyâna sıgmaya hüsnüñ makâli
Ta’âlâ şânehu ‘an kîl ve kâlî

2 Görine sırr-ı ‘âlem cân gözine
Mukâbil olsa mir’ât-i cemâli

3 Men ü vuslat kücâ heyhât heyhât
Elâ fî ba’de bu’din min visâlî

4 Kanı ol tîr-i bârân-ı müjeñ kim
Göñülden mahv ide gerd-i melâli

5 Çi dânî sûziş-i dil-teşnegân-râ
Tu ki ser-çeşme-i âb-ı zülâlî

6 Bedâ izmâ elkâ veche’l-habîbî

Keenne’ş-şemse fî cevfi’l-hilâlî

7 Sebebdür rahmete mektûb olursa
Günâhum defterine hatt u hâli

8 Ve hâzâ’ş-şi’ru mâzâ künte tedrî
E nazmu’d-dürri em nesrü’l-la’âlî

9 Ne diyem saña söz tarzında İshâk
Kemâl ehli bilür ehl-i kemâli

5432 Nazîre-i Visâlî
1 Güzeller serveridür Hamza Bali
Yañagı gül boyıdur serv dalı

2 Zarîf ü kâmil ü mahbûb u nâzük
Aña virmiş Hudâ’sı her kemâli

3 Gören Çîn’i ser-â-ser görmemişdür
Anuñ gibi büt-i sâhib-cemâli

4 Kılı yüz biñ yaranlar idemezler
Miyânı yoklıgında kîl u kâli

5 Göñül ol bî-vefâ yârı sevelden
Degüldür gussadan bir lahza hâlî

6 Kaçan irem anuñ vaslına heyhât
Ki ben kem kulam ol sultân-ı ‘âlî

7 Didi dil-ber hezârân biñ kulum var
Didüm kimdür kemi didi Visâlî

5433 Nazîre-i ‘Amrî
1 Gerekmez kim olam bir lahza hâlî
Ye dildârum gerekdür yâ hayâli

2 Cerîme yazmaya ‘ışkı görürse
Kirâmen Kâtibîn bu hatt u hâli

3 Suvarmasa ciger kanıyla bülbül
Kızıl gül mi virürdi gül nihâli

4 Zülâl-i vasl ile sîr-âb kılma
Ko yansun bu dil-i âşüfte-hâli

5 Gezer ‘ışkuñ harâbâtında ‘Amrî
Girîbân-çâk ü mest ü lâ’übâli

6 Leb-i la’l ile ger güftâra gelseñ
Dizersin rişte-i cânda le’âli

7 Mübârek ismüñi tesbîh idinüp
Ve ed’û bi’t-tevâtür ve’t-tevâlî

8 Terâne ırladur ‘uşşâka şevküñ
Çagırdur bülbüle ‘ışkuñ yelâli

5434 Nazîre-i Me’âlî

1 Seni aldamasun dünyâ cemâli
Çün ey dil var anuñ soñında alı

2 Göñül ‘ışkuñla cânâ nâr-ı sûzân
San anuñ dûdıdur zülfüñ hayâli

3 Dehân u zülf ü kadd ü kâkülüñ âh
Depeler illeri virmez mecâli

4 Nigâruñ vaslı ‘îş-ı gülsitândur
Yürek düpüldüsi bülbül makâli

5 Dehân u kadd ü zülfüñ bendesiyem
Anuñçün didiler baña Me’âli

5435 Nazîre-i Hadîdî

1 Kemâlinde görelden biz Kemâl'i
Yazıldı levh-i dil üzre hayâli

2 İdüp teslîm-i cân kurbân olayın
Eger mümkin ola 'îd-ı visâli

3 Şefâ'at kıl ki mahbûb-ı zamânsın
Düşer boynuña 'uşşâkuñ vebâli

4 'İnâyet eyle irürme Hudâyâ
Kemâl'üñ sen kemâline zevâli

5 Hadîdî'nüñ iriş kim teng olupdur
Habîbâ dest-i hasretden mecâli

5436 Nazîre-i Zihnî

1 Gören bu behcet ü hüsn ü cemâli
Zevâle irmesün didi kemâli

2 Kaşuñ üstinde alnuñ ey kamer-ruh
Keenne'ş-şemse fî cevfi'l-hilâlî

3 Miyânuñdur benüm her gün hayâlüm
Belî var her kişinüñ bir hayâli

4 Nikâb-ı gonçeden çıkmaz anuñçün
Ki tutar gül gün yüzüñden infi'âli

5 Yüzüñde leblerüñden söz açar dil
Bilür var her makâmuñ bir makâli

6 Nigâruñ Zihniyâ bak gün yüzine
Bir ay başında gör iki hilâli

5437 Ve lehu

1 Görelden gözlerüm ol zülf ü hâli

Degüldür fitneden bir lahza hâlî

2 Elif kaddüm büküp lâm itdügine
Sitem dalıdur anuñ zülfi dâli

3 Kaçan kûyuñda salınsañ gören dir
Salınur gülşen içre serv dalı

4 Getürse devr-i hüsnüñde hadüñ hat
N'ola gündüz bulur güneş zevâli

5 Emerken leblerüñ Zihnî yüzüñde
Safâdan cûş ider cennet zülâli

5438 Nazîre-i Nikâbî

1 Hat-ı yâkût bulmışken kemâli
Olımaz la'lüñüñ hattı misâli

2 Kamer ruhsâruña mihr öykünürmiş
Yakındur öyle olursa zevâli

3 Ayaguñ topragıdur nûr-ı dîdem
Başum tâcı seg-i kûyuñ sifâli

4 Ne bulursa siler elde avucda
Geçer nakş ol nigâruñ dest-mâli

5 Dehânınuñ vücûdı mümteni'dür
Dilâ fikr eyleme emr-i muhâli

6 Cemâlüñde hatuñ mehdî-i kâzib
Belürdi Rûm'da gûyâ Celâlî

7 Saçuñ zencîrine dil baglayaldan
Nikâbî bir delüdür baglamalu

5439 Nazîre-i Usûlî

1 Geyince arkaya bu köhne şâlı
Cihânda yüriyelüm lâ'übalî

2 Kalender-meşreb ol ey dil cihânda
Getürme yüze sakın kîl u kâli

3 Ölicek işigüñde başum olsa
Mahalleñ itinüñ bârî sifâli

4 Yüzüñde beñlerüñe beñzedürler
Görenler cennet içinde Bilâl'i

5 Ayaguñ topragın dünyâya virmez
Usûlî'nüñ odur mâl ü menâli

5440 Nazîre-i Kâ'ilî
1 Lebüñ mânendi koçam Kurt Bâlî
Ye kand-i Mısr'dur yâ Basra balı

5441 Li-mürettibihi
1 Dil ü cânuñ kamu fikr ü hayâli
Sa'âdet birle cânânuñ visâli

2 O cânânuñ ne hikmet ey göñül sor
Revân-bahş oldugı la'li zülâli

3 Olur dîvânesi âh ol perînüñ
Görenler anda ol hüsn ü cemâli

4 Letâfet gülşeninde ol nigâruñ
Yüzi gül kâmeti bir gül nihâli

5 Nigâruñ vasf-ı dendânında Nazmî
Olupdur sözlerüm nazm-ı le'âlî

5442 Li-mürettibihi
1 Dem-â-dem dil-berüñ hâli hayâli

Komaz hâlî bu ben âşüfte-hâli

2 N’ola ser-mest olup şeydâlıg itsem
Gerekdür ‘aşık olan lâ’übâlî

3 Bu ‘ışk ehline ‘îd olur o gün kim
Hudâ rûzî kıla rûz-ı visâli

4 Visâlüñ ‘îdına kıblem irenler
Bulur Ka’be kapuñda kadr-i ‘âlî

5 Göñül âyînesinde câm-ı la’lüñ
Komaz bir zerrece gerd-i melâli

6 Safâlar virmege her teşne câna
Hemân irincedür la’lüñ zülâli

7 Nigâra nâmeler yazdukça Nazmî
İder inşâsını nesr-i le’âlî

Nev’-i dîger

5443 Ez-ân-ı Nesîmî
1 Cemâlüñ fitnesi tutdı cihânı
Çıkardı perdeden râz-ı nihânı

2 N’ider ‘âşık cihân u cânı sensüz
Ki sensin ‘âşıkuñ cân u cihânı

3 Lebüñdür çeşme-i hayvân ve lâkin
Ki her hayvân-tabî’at bilmez anı

4 Susamış kanuma la’lüñ işitdüm
Bu devlet ‘âşık-ı miskîne kanı

5 Leb-i la’lüñ şarâbın içene sor

Ki kimdür içen âb-ı zindegânî

6 Visâlüñdür visâlüñdür visâlüñ
Na'îm [ü] huld u 'ömr-i câvidânî

7 Gözüñüñ gamzesiyle uyhusından
Uyardı fitne-i âhir zamânı

8 Egerçi bî-nişânsın kimse hergiz
Nişânsuz bilmemişdür bu nişânı

9 Nesîmî'nüñ mekânı lâ-mekândur
Mekânsuz 'âşıkuñ Hak'dur mekânı

5444 Nazîre-i Sultân Cem
1 Yüzüñdür bâg-ı cennet gülsitânı
Hırâmân kâmetüñ serv-i revânı

2 Had ü zülfüñ hayâlin añdugumca
Okuram sûre-i Nûr u Duhân'ı

3 Nazar kıldukça agzına görinmez
Sanasın yok gibi durur dehânı

4 Nigâruñ yolına baş oynayanlar
Şehîd anlar durur itmeñ gümânı

5 Cem'e bu deñlü devlet bes durur kim
Diyesin bu kulumdur râygânî

5445 Nazîre-i Helâkî
1 İñen nâzükdür ol servüñ miyânı
Kenâra çekmelüdür her dem anı

2 Lebüñ öpdükçe sâkî vir dilüñ kim
Şarâb üstine sunarlar lisânı

3 Sakın âhumdan ey [e]brû-kemânum
Ki_irişür kâbe kabseyne nişânı

4 Sun ey sâkî murâd üzre meyi kim
Müdâm olmaz bu ‘îş-ı kâm-rânî

5 Helâkî’ye lebüñ virür hayâtı
Nitekim Hızr’a âb-ı zindegânî

5446 Nazîre-i Mahmûd Paşa

1 Yüzüñ dil bülbülinüñ gülsitânı
Boyuñ cân bâgınuñ serv-i revânı

2 Güni ey meh yüzüñe beñzedeydüm
Eger şekkerden olaydı dehânı

3 Gam-ı dil-berle cân virmek cihânda
Hemîn ola hayât-ı câvidânî

4 Dehânı râzını keşf itmedi hîç
Lebinden nice kim sordum nihânî

5 Yüzüñe öykünelden lâle-i dehr
Oda yakdı tüter dahı duhânı

6 İnanma zülfi peymânına ey dil
Kim anuñ bir başı var biñ zebânı

7 Kaşuñla kirpügüñe öykünürmiş
Kazâya göreyin tîr ü kemânı

8 Yüzüñi görmedin ‘Adnî ölürse
Senüñ bu boynuñadur ey dûst kanı

5447 Nazîre-i Kâsım Paşa

1 Gel ey cân bülbülinüñ gülsitânı
Saçı sünbül boyı serv-i revânı

2 Cüdâ düşdüm dil ü cân u cihândan
Görelden sen meh-i nâ-mihrbânı

3 Gözümle göñlüme gelmiş çü gamzeñ
Yire düşmiş kazâ-yı âsmânî

4 Gözüñden cân iletmek müşkil ancak
Velî âsân lebüñle zindegânî

5 Tenümde yarı cânum kalmadı âh
Gelince nâz ile sen yâr cânı

6 Nişân sorma göñülden ki_olmaz ey dûst
Bilürsin ‘âşıkuñ nâm u nişânı

7 Lebüñ zikr itse Sâfî yıgmag olmaz
Şekerden tûti-i şekker-zebânı

5448 Nazîre-i Kemâl-i Zerd

1 Güzel sevmek şarâb içmek nihânî
Min e’l-fahşâ’i ve’l-münker nihânî

2 Ruhuñ alına hergiz beñzemedi
Sezindi çok fikirler nakş-ı Mânî

3 Yaşum İskender-i Rûmî midür âh
Ki nice kez tolanupdur cihânı

4 Lebüñ şânıdur itmek mürde ihyâ
Degüldür ol kerâmet şehd şânı

5 Miyânında yatur mûyı bilinmez
Ki mû kankı durur kankı miyânı

6 Kemâl’e koymaz ey zâhid füsûnuñ
Çog okıyupdur ol bu dâstânı

5449 Nazîre-i Hayâlî

1 Görüp dil virdüm ol nâ-mihrbânı
Huzûrından uçurdum murg-ı cânı

2 Girer destine şâm-ı zülf-i Leylâ
Olursa şâne Mecnûn üstühˇânı

3 Lebüñle gonçe hem-râz oldı cânâ
'Aceb mi lâlenüñ kurursa kanı

4 Gözüm yaşıyla rûy-ı zerdüme bak
Geçürgil sohbet-i meyle hazânı

5 Yolum düşdi Hayâlî kûy-ı 'ışka
Didiler geldi bir Mecnûn-ı sânî

5450 Nazîre-i Emânî

1 Gözüm görmezse ol serv-i revânı
Yaşum seyl-âbı gark eyler cihânı

2 Ruhuñla sünbülüñde bend olanlar
Bulur cennetde 'ömr-i câvidânî

3 Nice terk idelüm vâ'iz şarâbı
Ki bir eyler o pîr ile cevânı

4 Ayagını öpenler mest olurlar
Tehî görmeñ iñen pîr-i mugânı

5 Leb-i cân-bahşuña cân virdi yâruñ
Yine meydân-ı 'ışk içre Emânî

5451 Nazîre-i 'Amrî

1 Yiter kıldum yiter 'ışkı nihânî
'Ayân bilsün cihân sevdüm fülânı

2 Delüpdür bagrumı ney gibi feryâd
Kara kirpük okı ebrû kemânı

3 Ne sihr itdi tılısmın bozdı ‘akluñ
Füsûn ile hat-ı ‘anber-feşânı

4 Bilürseñ özge beglikdür süregör
Güzellik devr dil-berlik zamânı

5 Ko ölsün hasret-i la’lüñle ‘Amrî
Ko çıksun acılıkla tatlu cânı

5452 Nazîre-i Mesîhî

1 Fenâya virdi ‘âşıklar cihânı
Bulımazlar dehân ile miyânı

2 Dahı halk olmamış cânâ dehânuñ
Olacak yire urmışlar nişânı

3 Yine tograr mehi bu çerh-i müflis
Otuz günde mi yir bir kurı nânı

4 Sakaluñ galdi vü mahv oldı zülfüñ
Dimişler hatt bâkî ‘ömr fânî

5 Mesîhî’ye tek agzuñ ile cân vir
Sayılsun yok hisâbına ko cânı

5453 Nazîre-i Zâtî

1 Rakîbi hoş kişi dirler vay anı
Düşinde görüben hayra yoranı

2 Yigitlikde beni pîr itdi ‘ışkı
İlâhî eyle pîr ol nev-cevânı

3 Eger kim ‘ilm-i ihfâ bilmeyeydi
Nazardan gâyib olmazdı dehânı

4 Anuñla görüşürdüm koca koca
Görinse gözüme kılca miyânı

5 Saña çok söz gelür ey Zâti andan
Dimişsin al tûtîdür zebânı

5454 Ve lehu

1 Nice tatlu durur yâruñ zebânı
Avurda çekmelüdür her dem anı

2 O dil-ber oh ne tatlu tatlu söyler
Benüm agzumda olaydı zebânı

3 Baña düzd-i dehânuñ gösterürdüñ
Dilüñ olmasa anuñla nihânî

4 Cemâlüñ gülsitânında dehânuñ
Belâgat bülbülinüñ âşiyânı

5 Açılur gonçe-i ter gülsitândan
Söz açsa Zâtiyâ yâruñ dehânı

5455 Nazîre-i Hayretî

1 Yüzüñ nakşında duymamış me'ânî
Hemân sûret satarmış halka Mânî

2 Yüzüñde şol yedi âyetden oldı
Zuhûr-ı ma'ni-i Seb'a'l-mesânî

3 Hemân bâkî kalan vechüñdür ancak
Kamu fânî durur bâkî kalanı

4 Şarâb-ı la'l-i nâbuñdur habîbüm
Tabîbüñ didügi şol rûh-ı sânî

5 Kerem kıl 'âşık-ı dîdâra vâ'iz

İñen ‘arz eyleme bâg-ı cinânı

6 Kulak dutmaz bilürsin kîl u kâle
İşidenler kelâm-ı bî-lisânı

7 Zebân-ı hâl ile bilürseñ eşyâ
Virür saña nişân-ı bî-nişânı

8 Olur erbâb-ı ‘ışkuñ hâk-i râhı
Göñül gözine kuhl-ı Isfahânî

9 Sakın ey Hayretî bu rûbeh-i dehr
Zebûn eyler nice şîr-i jiyânı

5457 Ve lehu

1 Cihânda şevk u zevk u mihrbânî
Mey ü mahbûb u eyyâm-ı cevânî

2 Kanı devr eylesün ol kan olası
Demidür kim katavuz kana kanı

3 Anuñla diriyüz dirsek ‘aceb mi
Şarâb-ı nâb âb-ı zindegânî

4 Güzel olmayıcak sâkî şarâba
Harâm olsun dir isem rûh-ı sânî

5 Hemân ey Hayretî mahbûb u meydür
Cihânda şâ’irüñ rûh-ı revânı

5456 Nazîre-i Hadîdî

1 Görüp ben bende sen şâh-ı cihânı
Fidâ kılsam n’ola yoluñda cânı

2 Görelden kâmet-i serv-i revânuñ
Döker bu gözlerüm âb-ı revânı

3 Semender olmasa hatt-ı gubâruñ
Muhakkak nâr olmazdı mekânı

4 Bu ‘aklum pîri gitdi kendözinden
Çü gördi sen habîb-i nev-cevânı

5 Nice heybetlü âhûdur gözüñ kim
Diler her şîr-i ner andan emânı

6 Lebüñi âb-ı Kevser mi diyü dil
Sorar her dem dehânuñdan nihânı

7 Nazar kıldukça bilüñe Hadîdî
Bulımaz anda bir kılca miyânı

5458 Nazîre-i Kıvâmî

1 Heves itmez göñül hûr u cinânı
Göreli kûyı içre_ol dil-sitânı

2 Ne dil-berdür ki ‘ışkına viren dil
Yüzin görse virür fi’l-hâl cânı

3 Varur kûyına ya’nî vasl umar dil
Gözüm yaşıdur ekser armaganı

4 Didüm ölmez begüm güldi nigârum
Kocanlar sendeki ince miyânı

5 Zer ü sîme güzeller meyl iderler
Göñül dahı umar meyl ide anı

6 Kıvâmî’nüñ nigârâ yakma göñlin
Komışdur çün yoluñda baş u cânı

5459 Nazîre-i Nûrî

1 Görenler ben za’îf ü nâ-tüvânı
Didiler işte bir Mecnûn-ı sânî

2 O meh altunlular geydükçe âhum
Göge boyar ser-â-ser âsmânı

3 Büt-i Çîn gibi hayretde kalurdı
Göreydi sûreti nakşında Mânî

4 Ne mümkin ‘aynumuñ cûyını ırmak
Eger görmezsem ol serv-i revânı

5 Meger hüsn-i nigâra dil uzatdı
Tutuşdı Nûriyâ şem’üñ zebânı

5460 Li-mürettibihi

1 O dildâruñ nedür bu hüsn ü ânı
Ki cân virür görenler her dem anı

2 Ele al gül gibi gel câmı sâkî
Geçer devr-i zamân bilürsin ânî

3 Gözüm yaşı ile ol serv-i nâza
Revân itdüm revân su gibi kanı

4 İderdüm der-miyân ol yâra varum
Eger bir kez kenâr olsa miyânı

5 Virür her dem safâlar câna ey dil
Nigâruñ vasf-ı la’l-i dür-feşânı

6 Olupdur pâdşâhum âstânuñ
Hümâ-yı ‘izz ü devlet âşiyânı

7 İşidüp nazmuñı şâd ola Nazmî
Bihişt içinde ‘Adninüñ revânı

5461 Ve lehu

1 Yanından dûr olanuñ yâr cânı

Bütün cisminde kılmaz yarı cânı

2 Ne sihr eyler ‘aceb ol kaşları yâ
Gören cân ile kurban olur anı

3 İçeydi yâr kanum kana kana
O demler ey dil-i dîvâne kanı

4 Geçür ‘ömrüñ safâ vü ‘işret ile
Geçer ey dil bilürsin devr ânî

5 Bu devrüñ lutf ile sür hey kıyâmet
Geçer çün hüsnüñüñ âhir zamânı

6 Virür Ferhâdveş cânâ revân cân
Gören sen husrev-i şîrîn-dehânı

7 Yazaldan kan yaş ile vasf-ı la’lüñ
Didiler Nazmi’ye Yâkût-ı æânî

5462 Ve lehu

1 Seven cân ile sen kaşı kemânı
Saña kurbân olur itme gümânı

2 Leb-i la’lüñe mânend oldugiçün
Didiler râha cânâ rûh-ı sânî

3 Eger nakşın göreydi sen nigâruñ
Ne sûret baglar idi ola Mânî

4 Senüñ hecrüñde ey meh dûd-ı âhum
Göge boyar dem-â-dem âsmânı

5 Budur sevdügi ol sen zât-i pâki
Ki sensin Nazmi’nüñ rûh-ı revânı

Nev’-i dîger

5463 Ez-ân-ı Mesîhî

1 Ögerseñ ög şarâb-ı dilgüşâyı
Ki bir tutar kamu yohsul u bayı

2 Kabâ ile kişi fahr itmesün kim
Dil-âverler iñen sevmez kabâyı

3 Atıldukça yire tîr-i havâdis
İnerken baña togruldur ‘asâyı

4 Ruh u zülf-i nigâr eglencem idi
Dahı seçmez iken akdan karayı

5 Kapuñ pâk itmege ferrâş-ı âhum
Öñürdür her seher bâd-ı sabâyı

6 Ruhuñ üstinde zülfüñ ârzûsı
Hevâya tâbi’ itmişdür hümâyı

7 Mesîhî gam hisârın alsa tañ mı
Ki_anuñ bir tûbdur başı hevâyî

5464 Nazîre-i Mesîhî

1 Rakîb itmez bizümle merhabâyı
Bilürüz seg yapışmaz âşinâyı

2 O meh binsün diyü her gice urur
Şafak çerh atına gül-gûn ‘abâyı

3 Müşebbek sînemi kodum yoluñda
Ki bu ag ile tutam sen hümâyı

4 Sanuram ‘ışkuña kesmiş durur na’l
Felekde gördügümce yiñi ayı

5 Hevâñ içinde ölürse Mesîhî
Kesüp başını bir tûb it hevâyî

5465 Nazîre-i Mîrek
1 İdersin ‘âşıka cevr ü cefâyı
Kılursın gayrıya mihr ü vefâyı

2 Efendi gün yüzüñüñ şevki ile
İñende yakma bu ben mübtelâyı

3 Yüzüñ mir’âtınuñ ‘aksin gören dir
Zihî âyîne-i sun’-ı Hudâyî

4 Muhammed nûrını görmek dilerseñ
Temâşâ kıl cemâl-i Mustafâ’yı

5 Ne yüzden sevmesün cân ile Mîrek
Bu hüsn ü hulk ile sen meh-likâyı

5466 Nazîre-i Selmân
1 Ararlarsa benüm gibi hevâyî
Bulımazlar meger bâd-ı sabâyı

2 Benem anuñ gibi bir yiler oñmaz
Turup mesken idinmez bu arayı

3 Derûnum şerhası şerhi ne lâzım
Gözüm yaşından añla mâ-cerâyı

4 Tutalum togrıdur kaşuñ ne içün
Alur koltugına yüzi karayı

5 Bekâsı yok görür dâr-ı fenânuñ
Anuñçün oldı bu Selmân fenâyî

5467 Nazîre-i Muhibbî
1 İşitdi cân kulagı bu nidâyı

Ki ‘ışk ehli n’ider tâc u kabâyı

2 Geçen geçdi gelenler de geçer dir
Bugün gûş eyle cândan diñle nâyı

3 Sakın ser çekme gaflet çeşmini aç
Gerekmez serv tek başuñ hevâyî

4 Dil-i Mecnûn’a te’sîr eylemez pend
Kabûl eyler özine çün belâyı

5 Benüm durur diyenler cümle gitdi
Cihân içün nedür bu hûy u hâyı

6 ‘İlâc olmaz diyenler derd-i ‘ışka
Alurlar derdi almazlar devâyı

7 Muhibbî merd olanlar levh-i dilde
Yazarlar kan ile bu mâ-cerâyı

5468 Li-mürettibihi

1 Gören bu hüsn ile sen meh-likâyı
Görür ma’nâda nûr-ı Mustafâ’yı

2 Düşelden sen hümânuñ ‘ışkına âh
Sabâ mânendi oldum ben hevâyî

3 Tolanup kûyuñı her gün kılayın
Saña döne döne zikr-i vefâyı

4 Baña vasl olmaz iseñ alısar âh
Belâ-yı fürkatüñ ben mübtelâyı

5 Muhammed nûrı hakkiçün bu Nazmî
Sever cândan cemâl-i Mustafâ’yı

5469 Li-mürettibihi

1 Hümâyûn zülfüne beñzer hevâyî
Bulımadılr illâ kim hümâyı

2 Esirge mübtelâñı hey vefâsuz
İñende hadden aşurma cefâyı

3 Çatup ya kaşlaruñ peyveste cânâ
Baña nice idersin yaykarayı

4 Beni öldürmek imiş fikr ü râyuñ
Hele unutma cânâ sen bu râyı

5 Ne cevherdür bilür Nazmî anuñçün
Sever cândan o la'l-i cân-fezâyı

DER-BAHR-İ HEZEC-İ AHREB
Taktî'eş: Mef'ûlü Mefâ'îlü Mefâ'îlü Fe'ûlün

5470 Ez-ân-ı Melîhî
1 Micmer göricek sûzumı içi oda yandı
Şem' agladugum gördi yaşı kana boyandı

2 'Âşık ki meded isteye âh ile yaşından
San tekyelenüp yile varup suya tayandı

3 Bî-vakt bitürdüñ şekerüñ üzre nebâtı
Bu haste ciger kanda lebüñ kandine kandı

4 Göz karasıla dil çü saçuñ bendine düşdi
Birez kara bahtına ilendi vü karandı

5 Öpüp lebüñi zülfüñe el urup uzandum
Gûyâ ki hayât âbın içüp 'ömri uzandı

6 Dil şîşesini seng-i cefâ ile uşatma
Çün kim bütün olmaz dahı ol şîşe ki_uşandı

7 Ey dil-ber-i cânâne iriş kim bu Melîhî
Mercân lebüñüñ hecrile cânından usandı

5471 Nazîre-i Sultân Cem

1 Dil gördi ruhuñ âteşini cândan usandı
Bu oda yanası yine odlara mı yandı

2 Âh eyledi dil ‘ârızuñuñ derdine düşdi
Gör yile inanup nicesi suya tayandı

3 Dil murgı ser-i kûyuña varmadugı bu kim
Görüp kaşuñuñ yâsını tîrinden üşendi

4 Emdür tudaguñ derdüme emdür baña didüm
Güldi didi kim sîm ile çün bildüñ emendi

5 Tûbâ kadüñüñ düşe diyü sâyesi bir gün
Cem hâk-i reh olup yine topraga döşendi

5472 Nazîre-i Tâcî-zâde

1 Dün ‘îd güni kanda ki seyr itse semendi
İsterdi yaşum cûy olup ol serv-i bülendi

2 Gûyâ ki hilâl idi görinürdi şafakdan
Kanlu yaşum içinde anuñ na’l-i semendi

3 Şevk-i ruh u zülfi ile ol mâh-likânuñ
Dil odlara yandı dütüni göge boyandı

4 Çözdi saçını toldı cihân şûr ile âşûb
Açdı gözini fitneler uyhudan uyandı

5 Baglar kapuña irmege dil rişte-i ümmîd
Gör himmet-i ‘âlîyi ki_atar ‘arşa kemendi

6 Şîrîn lebüñe kıldugiçün kendüyi nisbet

Agız üşürüben yidiler dil ile kandi

7 Zülfüñ gibi ‘ömri geçer âşüftelik ile
Ca’fer kuluñuñ hâline bakmazsañ efendi

5473 Nazîre-i Muhibbî
1 Bu dîde şehâ hasret ile kana boyandı
Dil âteş-i ‘ışk ile dahı odlara yandı

2 Bilmezdi göñül böyle cefâkâr olasın sen
Bî-çâre ne bilsün seni ol yâr ola sandı

3 Nâr-ı gam ile yandı ser-â-ser dil ü cân âh
Ten kalmış idi yanmaduk ol da bile yandı

4 Sensüz ne ola hâlüm eyâ rûh-ı revânum
‘Akl ise perâkende vü sabr ise dükendi

5 Gel sıma Muhibbî kuluñuñ göñlini ey dûst
Kim ide bütün anı ki çün şîşe uşandı

5474 Nazîre-i Kebîrî
1 Ey göz demidür eşk-i firâk ile tolandı
Ki_agyâr bugün yâr ile bâzârı tolandı

2 Hışm ile yine cevr ü cefâ tîgı bilendi
Ey dil saña mı yâ baña mı anı bilendi

3 Dil fürkate aglayuban incinüp ilendi
Didi etegüñ yiter etegüme ilendi

4 Cân ile göñül nâr-ı gamuñdan oda yandı
Ten kalmış idi anlaruñ içün o da yandı

5 Hâli n’ola yâ Rab bu Kebîrî kuluñuñ kim
Yâr ise ferâgatde vü sabr ise dükendi

5475 Nazîre-i Vasfî

1 Teşbîh idemez dil lebüñüñ şehdine kandi
Devlet anuñ ey şeh ki lebüñ şehdine kandı

2 ‘Işkuñla şehâ lâle ki taglara düşüpdür
Taşlara dögünmekle kızıl kana boyandı

3 Çeşmüm ki reh-i vasluña harc eyledi varın
Bilseñ ki firâkuñda ne kahr ile kazandı

Dil cevr-i rakîb ile usansa n’ola senden
4 Kahr ile kişi şimdi mi cândan usandı

5 Vasfî ki fidâ itdi yoluñda dil ü cânı
Bî-çâre seni kendözine yâr ola sandı

5476 Nazîre-i Me’âlî

1 Meclisde ruhuñ şevki ile şem’ oda yandı
Zevk-i lebüñi tuydı kadeh agzı sulandı

2 Öykündügiçün leblerüñe şîri emerler
Ezdiler ezildügi içün la’lüñe kandi

3 Şol deñlü lebüñ şevki ile bezmde döndi
Başı kadehüñ çigzinüben göñli bulandı

4 Beñzetdi sabâ kaddüñe şimşâdı tuyup serv
Ceng itdi hevâdâruñ olup hayli tayandı

5 Dün gice Me’âlî o mehüñ nâr-ı ruhından
Şem’ ile olup cem’ biri birine yandı

5477 Nazîre-i Zâtî

1 Ben kanda müşâbih dimişin la’lüñe kandi
Su gibi getür aña revân içeyin andı

2 Yüzüm götürüp kapuña geldüm baña kıyma

Altunlu eli çünki bıçak kesmez efendi

3 Ruhsâruñ añup odada âh eyledüm ey mâh
Odam dil-i pür-sûz gibi tîz oda yandı

4 Gülşende sabâh agzuñı medh eyledi Zâtî
Ey ruhları gül gonçelerüñ agzı sulandı

5 Karşuña boyun egdügüm içün karnıra çaldum
Bagırsugı kopuzuñ ayagına tolandı

5478 Nazîre-i Gedâyî

1 Şîrîn lebüñüñ lezzeti mât eyledi kandi
Gül reng-i ruhuñ gördi kızardı vü utandı

2 Göz yaşları sîmîni gözüm hâk-i rehüñde
Sarf itse n'ola devlet-i 'ışkunda kazandı

3 Dün gice rakîbüñ beni kûyuñda göricek
İt gibi baña kev kev ürüp hayli yagandı

4 Dün bûse temennâ idicek öpdüm ayagın
Agyâr işidüp gayret ile odlara yandı

5 Gülşende gülüñ subh-dem ey dûst sabâdan
La'lüñ haberin işidicek agzı sulandı

6 Kim dirdi ki bu resme cefâkâr olasın sen
Dil sevdi seni derdine dermân ola sandı

7 Mihr umma Gedâyî yüri her-câyi güzelden
Her kime ki mihr itse bugün yarın usandı

5479 Nazîre-i Sarrâfî

1 Ey gözleri âhû-yı Hoten şûh efendi
Cân boynına zülf-i siyehüñ saldı kemendi

2 Mihrüñde göñül âteş-i ‘ışkuñla yanaldan
Âhum dütüninden bu felek göge boyandı

3 ‘Akl olalı zülfüñ gamı sevdâsıla hayrân
Bu cân u cihândan dil-i dîvâne usandı

4 Zîbâ yüzüñ ile boyuñ ey serv-i ser-efrâz
Gülşende hacîl itdi gül ü serv-i bülendi

5 ‘Âlemde bulur Hızr gibi ‘ömr ü hayâtı
Şol cân ki_irişüp ‘ayn-ı lebüñ âbına kandı

6 Dil devr-i ruhında lebi yâdına içer mey
Nâsıh sözi kes itmez eser eyleme pendi

7 Sarrâfi’yi zülfüñ gamı dîvâne kılupdur
Çekseñ n’ola zencîre bu miskîn levendi

5480 Nazîre-i Fehmî-i Saruhanî

1 Dil kûyuñı terk itmek ile kurtıla sandı
Miskîn gam-ı hicrân ile cânından usandı

2 Yâruñ seg-i kûyı beni redd eyledügiçün
Agyâr ferah kesb idüben hayli kıvandı

3 Biñ meyl yüzin gösterür iseñ de gerekmez
Cân u dil oransuz gamuña toydı vü kandı

4 Şimden girü bu hâtır-ı vîrâne yapılmaz
Dil şîşesi çün seng-i melâmetle uşandı

5 Derdüñle iñen katı za’îf olmış idi dil
Peykânuñ iricek hele bir pâre tayandı

6 Ey hâtır-ı Fehmî’yi soran külhan-ı gamda
Hecr âteşi ile kül olup odlara yandı

5481 Nazîre-i Enverî

1 Vasf-ı dehenüñ eyler iken bendeñ efendi
Bu lezzet ile işidenüñ agzı sulandı

2 Gayrılara var bûse-i la'lüñ bize yok mı
Ol derd ile bu haste göñül cândan usandı

3 Ey sâki tur içür bir iki şol kişiye kim
La'lüñ var iken bâde-i gül-gûna boyandı

4 Mestâne geçersin diyü ben mescid öñinden
Zâhid bize dik geldi 'asâsına tayandı

5 Öpdüm elini düşdüm ayagına didüm kim
Rahm eyle bu ben bendeñe düşdükçe efendi

6 Od saldı göñül hânesine nâr-ı firâkı
Gördi o yalıñ yüzlü didi kim oda yandı

7 Ey Enveri eşküm gibi yirden yire geçsün
Togrulıg ile sevmeyen ol serv-i bülendi

5482 Li-mürettibihi

1 Baglarsa yaşum cûy olup ol serv-i bülendi
Nemdür n'ideyin ben o delükanlu levendi

2 Olma yüze yüz yâr ile âyîneveş ey dil
Senden a sanem çünki bu vech ile usandı

3 Ne dadı var ey husrev-i şîrîn-leb anuñ kim
Lezzetde müşâbih diyeler la'lüñe kandi

4 Kand-i lebüme kandı diyü eyleme bühtân
Bu teşne gañül kanda lebüñ kandine kandı

5 Câm-ı meyi la'lüñe müdâm eyleme hem-dem
Nazmî kuluñuñ cânını acıtma efendi

DER-BAHR-İ MUØÂRİ’-İ AHREB
Taktî’eş: Mef’ûlü Fâ’ilâtü Mefâ’îlü Fâ’ilün

5483 Ez-ân-ı Hafî

1 Lü’lü’ dişüñ letâfeti hâk itdi gevheri
Şîrîn lebüñ halâveti mât itdi şekkeri

2 İnsân degüldür ey peri anlar hacer durur
Kim nisbet itdi la’lüñe yâkût-ı ahmerî

3 Şâm u seherde şem’-i ruhuñ mihri şevkine
Raks eyler idi çerhe girüp şems-i hâverî

4 Göz yaşı içre garka varur dil semek gibi
‘Işkuñ odının olaldan cân semenderi

5 Dil berg-i lâle üzre sanur düşdi jâleler
Dizildügince ruhlaruñuñ dür gibi deri

6 Virmez Hafî visâlüñi yüz hûr u cennete
Almaz lebüñ zülâline biñ havz-ı Kevseri

5484 Ve lehu

1 Rûy-ı zemînde göreli sen mâh-peykeri
Ditrer felekde zerre gibi şems-i hâverî

2 Zühre muganni kıldı özin bezmüñe şehâ
Mâh oldı şevk-i haddüñe cân ile müşterî

3 Bâd-ı nesîm-i subh kadüñden haber virüp
Sahn-ı çemende serv ile ditretdi ‘ar’arı

4 ‘Âşık rakîbi kapuña vardugın istemez
Mü’min tavâf-ı hacca komaz zîre kâferi

5 Alup musahhar itmege hüsnüñ vilâyetin
Hind’üñ diyâr-ı Rûm’a gelüp kondı leşkeri

6 Bir meh-likâya oldı mukârin Hafî bugün
Burc-ı şerefde yine tulû’ itdi ahteri

5485 Nazîre-i Necâtî

1 Mecnûn ki gezdi vâdi-i hicrânı serserî
‘Işkını başa iltemedi ol yaban eri

2 Hicrân esîrine sögetur sen ki dûstum
Vâcib degül mi hayr ile añmak ölenleri

3 La’l-i lebüñe cân ile dil müşterî iken
Bâzâr iderseñ ey boyı şimşâd elüñ beri

4 Hurşîde gözüñ üzre kaşuñ vardur dimez
Sen pâdşâh-ı hüsnsin ol bir kalenderî

5 Beñzer nigâra diyü be-gâyet uçurdılar
Kendözini yitürse ‘aceb olmaya perî

6 İksîr-i ‘ışk ile işin altun iden yeñer
Ta’yîb iden hamâkat ider kîmyâgeri

7 El çek boşaduñ ise zenini zemânenüñ
Olmak gerek Necâtî kişi sözinüñ eri

5486 Nazîre-i Resmî

1 Sevdüm cihânda cân ile bir mâh-peykeri
Kim nûr u fer yüzinden alur şems-i hâverî

2 Zülfine ugradı meger irdi nesîm-i subh
Ki_âfâka toldı râyiha-i müşk ü ‘anberi

3 Bir şem’dür yüzüñ senüñ ey müşterî-cebîn
Kim mihr ü meh diler yaka pervâneveş peri

4 Zülfüñ ne şâh-bâz-ı siyeh-per durur kim ol
Ruhsâruñ âteşinüñ olupdur semenderi

5 Sâkî bahâr-ı ‘ömrümüze irmedin hazân
Devr-i hazândur al ele devr eyle sâgarı

6 Nakl eylerem hadîs-i lebüñ nûş-ı bâdede
Meclisde lâ-cerem hoş olur nukl-i şekkerî

5487 Nazîre-i Âhî

1 Ben serve nice beñzedeyin kadd-i dil-beri
Tûbâ vü sidre olmaya anuñ ber-â-beri

2 Bir vech ile tarâveti vardur yañagınuñ
Pijmürde gösterürse revâdur gül-i teri

3 Müşkîn saçını dâm düzüp murg-ı cân içün
Baglar ucına dâne-i hâl-i mu’anberi

4 Hatt-ı siyâhı ‘aksini eşkümde dir gören
San kim geçer Cihân suyını Şâm leşkeri

5 Bir dil-rübâya bagladı göñlini Âhi kim
‘Aynına gelmez uşbu cihânuñ güzelleri

5488 Nazîre-i Me’âlî

1 Öykündi hâk-i pâyüñe diyü eyâ perî
Sarrâflar satar sızurur elleyüp zeri

2 La’lüñ hayâli kim varak-ı sînem içredür
‘Attâr sanki kâgıd ile sardı şekkeri

3 Sen serv-kadde öykünür imiş utanmadın
Nice belîddür sanemâ gör sanavberi

4 Nesrîn ü gül sabâyı bezer göndüri gider

Gülşende vasf idüp geçicek rûy-ı dil-beri

5 Düşmişdi hayli lîk ruh-ı yâre beñzedüp
Toprakdan götürdi sabâ berg-i gülleri

6 Öykündi diyü hüsn ile yâra Me'âliyâ
Oldı yedi perîsi cihân halkınuñ perî

5489 Nazîre-i Revânî

1 'Uşşâk oldı halka-i zülfüñle Hayderî
Cem' oldı yine bir yire iklîm erenleri

2 Leşker çeküp gelürdi işigine ay u gün
Bir kez diyeydi ol şeh-i hûbân bire beri

3 'Işkı cihânda kendüye iş eyledi göñül
Böyle olur kişi olıcak maslahat eri

4 Mülk-i cemâli leşker-i hatdur yüzin yakan
Mısr üstine çekildi yine Hind leşkeri

5 Gördüm Revâni şi'rini okur bir güzel bugün
Başında mâh-ı nev gibi tâc-ı Kalenderî

5490 Nazîre-i Zâtî

1 Müştâkdur göñül saña gayetde ey perî
Uçmak dilerdi kûyuña olsaydı eger peri

2 Burc-ı felekde mihri nice beñzedem saña
Sen pâdşâh-ı 'âlem ol bir hisâr eri

3 Kurtılmasun zevâlden ol âftâb ise
Her kim metâ'-ı mihrüñe olmazsa müşterî

4 Deryâ-yı hüsn dil-beri gördi ki mevc urur
Uydı hevâya fülk-i dilüñ gitdi lengeri

5 Ol mâh-rûdan artuga meyl eylemez göñül
Gün gibi göge irür ise Zâtiyâ seri

5491 Ve lehu

1 Gördüm bir âstânede bir hoş Kalenderî
Duydum kapuyı gözlemezin ben kalan deri

2 Bir pâ-bürehne baş açuk abdâlı olmışam
Örti döşek yiter baña bâbında bir deri

3 Oldum cihânda başuma sultân iken anuñ
Bir boynı baglu bendesi mânend-i Hayderî

4 Ol tâc ile serine anuñ eylesün nazar
Görsem diyen kimesne sadef içre gevheri

5 Dervîşi oluban şu kim aña terâş olur
Devletlüdür cihânda anuñ Zâtiyâ seri

5492 Nazîre-i Sabâyî

1 Takıldı bende kâmeti serv ü sanavberi
Düşürdi bende sünbüli zülf-i mu'anberi

2 Servi hevâsını iledüp dil-berüñ nesîm
Bezm-i çemende şevk ile unıtdı 'ar'arı

3 Âhir zamân durur kiçi söyler turur ulu
Söger 'adû baña dahı urmadın itleri

4 Pâ basmaz oldısa n'ola fark-ı gedâya yâr
Komadı nice şehlere bu devr efseri

5 Gördüm rakîbi dahı benüm gibi dem ola
Sahrâ-yı hecr içinde geze şöyle serserî

6 Dil mesken itdi zülfüñi Mansûr kim diyü
æarp asılasıdur ki bilür ölecek yeri

7 Sahrâ-yı hecr içinde Sabâyî sabâ gibi
Güm-geştedür umar ki visâl ola reh-beri

5493 Nazîre-i Celîlî
1 Haddüñ komaz açılmaga gülşende gülleri
Kaddüñ yüritmez oldı çemenlerde ‘ar’arı

2 Nûr-ı cebînüñ üzre kaşuñ zâhir olalı
Nûnuñ egildi agzı görüp anı ey perî

3 Çeşm ü ruhuña göz kulag olmaga turdılar
Görüp çemende nergis ü gül sen semenberi

4 Öykündügi içün lebüñe dil üşürdiler
Bu söz ile şehâ sıdılar hayli şekkeri

5 Yâruñ ruhında ireli hattı Celîliyâ
Bâzâr içinde vay ki ucuz itdi ‘anberi

5494 Nazîre-i Cemâlî
1 Dil hânesini yıkdı şehâ ‘ışk leşkeri
Evüñ öñine ugramasun hîç iyü çerî

2 Baltası taşa degdi başarmadı ‘ışk işin
Adına Kûh-ken didiler bir yaban eri

3 Kim elleşür çemende sanavber boyuñla râst
Bir müşt urup miyânına uzatdı ‘ar’arı

4 Kûyuñda cerr ider güneş arslânın oynadup
Zencîr-i zer elinde omuzında çenberi

5 Yiter Cemâli nazmı nasîhat sözüm işit
Ey la’l-i leb koma kulaguñdan bu gevheri

5495 Nazîre-i Ferîdî

1 Tâ gördi çeşm şevk ile sen şûh dil-beri
Oldı bu cism-i gam-zededen cân u dil berî

2 Bedr-i tamâma naks irişür ursa her zamân
Hurşîd-tal'atüñ ile lâf-ı ber-â-beri

3 Servüñ ne cânı ola i rûh-ı revân dile
İde_ol kadd-i revân ile da'vâ-yı hem-seri

4 Lutf ile lâle-haddüñe der gelse dir gören
Şeb-nemle oldı pür sanasın kim gül-i tarî

5 Olmaz beşer Ferîdi bu hüsn ü cemâl ile
Var ise ol melekdür ü yâ hûr u yâ perî

5496 Nazîre-i Enverî

1 Bir ay oldı görmedüm ol mâh-peykeri
Kat kat tokuz tolandı bu âhum felekleri

2 Benden mescide döne döne 'arz-ı hal içün
Çerhe uçurdı nâmemi âhum kebûteri

3 Baglandı kaldı zülfine açılmag istemez
Dil bagın itdi göñlüme bu zülf-i 'anberi

4 Agız bir itdi yârelerüm şehr-i sînede
Cân yirine geçürmek içün tîr-i dil-beri

5 Geldi yanuña ol yüzi gül 'izz ü nâz ile
Şükr eyle tâli'üñde günüñ togdı efendi

5497 Ve lehu

1 Ser-cümle âdemüñ sañadur meyli ey perî
Başına agsa cümle perînüñ n'ola peri

2 Hâleyle boynı baglu kuluñdur şehâ kamer
Bu tekyegâh-ı 'ışkda mânend-i Hayderî

3 Meydâna basdı mı kademin pehlevânveş
Yir yir götürdi ayagı meydân erenleri

4 Burc-ı bedende cânı nice beñzedem saña
Sen pâdşâh-ı ‘âlem ü ol bir hisâr eri

5 Başuñ ucına geldi o gün hasteyem dime
Tur aç gözüñi başuña gün dogdı Enverî

5498 Nazîre-i Hâverî

1 Hecrüñde bahr-i eşkümi görenler ey perî
Anuñ habâbı sandı görinen felekleri

2 Ol âstâna hâlümi kim ‘arz ide benüm
Ser-geşte kıldı nâme-i şevküm kebûteri

3 Başı irürse göklere ey serv-i ser-firâz
Kimse dimeye kaddüñe beñzer sanavberi

4 Yâruñ dehânı sırrını yir yir aradılar
Bulmadılar nişânını gâyib erenleri

5 Cânâ saña sa’âdet ile bitiyüp cihân
Tavk-ı belâ vü gam baña bahş-ı Kalenderî

6 Bir merhabâya cân u dili al da sög baña
Senden yañadur ey boyı şimşâd elüñ beri

7 Yokdur felekde bu yedi beytüñ be Hâverî
Var ise oldur encüm-i eş’âruñ ülkeri

5499 Nazîre-i Na’tî

1 Ferhâd’a dime ‘âşık u Mecnûn’a ‘ışk eri
Ol taga düşdi derd ile bu gezdi serserî

2 Kanı benüm dilümde olan sûz-ı ‘ışk kim

Bir âh ile yaka dil-i sengîn-i dil-beri

3 Ceng eyledüm rakîb ile kûyında dün seher
Bir gün benüm elümde o seg terk ider seri

4 Yoldaşlık itdi baña rakîbüñ bütin sıdı
Dâyim yüz aklıgında görem tîg u hançeri

5 Dür dizdi sözlerüñ dişi vasfında dil-berüñ
Na’tî n’ola didiler ise saña cevherî

5500 Li-mürettibihi

1 Her dem gezerse döne döne n’ola serserî
Ser-geşte itdi derûnumı bâd-ı sarsarı

2 Şol deñlü hürmet ile el üstinde tutdı kim
Meclisde sâki dil-bere döndi rûy-ı sâgarı

3 Her gâh derd ü mihnet ü endûh u gussadan
Olurdı dil berî görebilse o dil-beri

4 Vîrânedür perîlere mesken çü dâyimâ
Olsa hayâlüñüñ n’ola dil ey perî yeri

5 Virmez bu cümle ‘âleme zât-ı şerîfüñi
Güzel bilür bu Nazmi senüñ gibi cevheri

5501 Li-mürettibihi

1 Bir vech ile gördüm diyü sen mâh-peykeri
Her gün felek tokuz tolanur ey melek yeri

2 Her gün güneş yüzüñ görür ey mâh şol ki anuñ
Yâr ola baht u tâli’i sa’d ola ahteri

3 Berg ü nevâ dil ehline bâr-ı gam durur
Berg ü nevâdan anuñ olur her biri berî

4 Her kanda ise göñlüm alur dem-be-dem ele
Kanı hadeng-i yâr gibi bir göñül eri

5 La'lüñle zâtuña ideli Nazmî nisbeti
Adı olup durur şu'arâ içre cevherî

Nev'-i dîger

5502 Ez-ân-ı Şeyhî

1 Virdi göñül yoluña revân oldı cân dahı
Şükrâne ger kabûl ola bunlar cihân dahı

2 Baş oynayan yoluña yaluñuz beşer degül
Cân ile geldi yoluñda bu ins ü cân dahı

3 Dünyâ çemenlerinde yüzüñ gülistân yiter
Kimdür ki yüz kızarda gül ü ergavân dahı

4 Çîn bütleri gibi yüzüñ ayına reşk ider
Nakş-ı nigârla âyine-i âsmân dahı

5 Her kim kapuñda kul ola 'âlemde ol durur
Şâh-ı zamâne vü melik-i kâm-rân dahı

6 Şeyhî hayâl-i yâr ile çün der-kenârdur
Hâcet midür miyâncı ye hod tercemân dahı

5503 Nazîre-i Kemâl Paşa-zâde

1 Görinmez oldı gözüme sensüz cihân dahı
La'lüñden ayru acı gelür baña cân dahı

2 Dîdâruña benüm gibi 'âşık degülmise
Yaşlar döküp yürür midi âb-ı revân dahı

3 Aglar benümle mâtem-i hecrüñde cûybâr
Göge boyandı âhum ile âsmân dahı

4	Mihrüñ gamı bilini sipihrüñ ham eyledi
	Meh-rûlaruñ yükini ceker âsmân dahı

5	Kaddi kıyâmı oldı kıyâmet ‘alâmeti
	Zâhir gözinde fitne-i âhir zamân dahı

6	Yasdanmag isteyeli kapusını dil-berüñ
	Taş urur oldı başumuza âstân dahı

7	Şimdi nigâr kadrüñi bilmezse ey göñül
	Ol dem bile ki aydalar ölmiş fülân dahı

5504		Nazîre-i ‘Atâyî

1	Ser derd-i ser gelür baña ansuz revân dahı
	Cân murgına kafes görinür bu cihân dahı

2	Hüsn ile ol perî ki melek gayreti durur
	Reşk iledür cemâline hûr-ı cinân dahı

3	Cân u dil avlamaga yemîn ü yesârdan
	Dûşında var kemend götürmiş kemân dahı

4	Çün nakd-i ‘ömr şol leb ile kadde oldı sarf
	Sinümde bite serv ü gül ü ergavân dahı

5	Her dem göñüle gamzesi hançer biler imiş
	Bir mestdür ‘aceb degül eylerse kan dahı

6	Yüzüñ çevürme agladugumdan melûl olup
	Gülzâra karşu hûb olur âb-ı revân dahı

7	Şeyhî sözinde aytdı ki şi’rüm melh durur
	Lezzet virür ‘Atâyî çü şi’re yalan dahı

5505		Nazîre-i Tâcî-zâde

1	Şevküñ odına yandı zemîn ü zamân dahı

Mihrüñle çerhe girdi meh-i âsmân dahı

2 Eşküm degül fütâdesi ancak ‘izâruñuñ
Anuñ hevâsına yiler âb-ı revân dahı

3 Her dem dil ile cân lebüñ üstine ceng ider
Yok yire bir gün olısar ortada kan dahı

4 Cân bulmadı bilinden eser dil-berüñ beli
Hûbuñ teninde olmaya mûdan nişân dahı

5 Hâlini ruhlarında bu vech ile dir gören
Bir beg durur güzeller içinde fülân dahı

6 Da’vâ-yı ‘ışk Ca’fer’e lâzım degül delîl
Ol kim ‘ayândur aña ne lâzım beyân dahı

5506 Nazîre-i Nizâmî

1 Dil-ber ki dil yolına revândur revân dahı
Yolına terk olalı cihândur cihân dahı

2 Çün zülfi cîm ü kaddi elif kaşı nûn imiş
Dirsem n’ola o serv-i gül-endâma cân dahı

3 Mihr-i ruhuñ fütâdesi ancak zemîn degül
Ser-geşte ol hevâya yiler âsmân dahı

4 ‘Işkuñda dil melâmet okına nişânedür
‘Işka nişân dilerler ise uş nişân dahı

5 La’lüñ şarâbın içmege zülfüñ ne men’ ider
Kim su içerken âdemi sokmaz yılan dahı

6 Ger dûzeh içre vasluñ ele girse ‘îş idem
Ki_ol ‘îşa hasret ilteler ehl-i cinân dahı

7 Cânâ cefâ bu ise ki gamzeñ baña kılur

Çok geçmeye ki aydalar ölmiş fülân dahı

8 İtme Nizâmi yüzi güneşdür diyü beyân
Ol hod ‘ayândur aña ne hâcet beyân dahı

5507 Nazîre-i ‘Ulûmî

1 Şevk-i ruhuñla yandı dil odlara cân dahı
Rahm eylemez misin baña ey dil-sitân dahı

2 Şol deñlü yakdı âteş-i mihrüñ derûnumı
Dûd-ı dilümle baydı göge âsmân dahı

3 Eflâki yakar âteş-i âhum eger baña
Rahm eylemezseñ ey meh-i nâ-mihrbân dahı

4 Beñzeyemeye la’lüñe Nûşîn-revân şehâ
Öykünmeye gözlerüñe Kahramân dahı

5 ‘Uşşâkı öldürür beni añup ‘Ulûmiyâ
Dimez ki ‘âşıkum durur ol nâ-tüvân dahı

5508 Li-mürettibihi

1 Sensüz belâ durur bu cihân başuma cân dahı
Cânânladur çü lezzet-i cân u cihân dahı

2 Kûyuñ mekân kılup seni seyr eylemege var
Câna bu hazzı virmeye hûr u cinân dahı

3 Yüz sürse ayaguñ tozına vechi var begüm
Zülfüñ esîridür bu dil-i nâ-tüvân dahı

4 ëarbî zebûn ider anı bu küşt-gîr-i gam
Olsa kişi ne deñlü cihân pehlevân dahı

5 Cânân görinmese saña Nazmî ‘aceb midür
Gözden perî nihân olur elbette cân dahı

5509 Li-mürettibihi

1 Halk olmadın bu cümle cihân ins ü cân dahı
Dil ‘ışkuñ ile hem-dem ü yâr idi cân dahı

2 Sensin bugün o hûb-ı melek-manzar ey perî
Hüsn ile beñzemez saña hûr-ı cinân dahı

3 Dil kendözin ki_o serv-i revâna revân ide
Anı revân olur görüp anı revân dahı

4 Nakd-i revânı eyledüm öñinde der-miyân
Gelmez kenâra n’eyleyem ol mû-miyân dahı

5 Hâlüm n’olurdı hecr-i nigâr ile Nazmiyâ
Ger hem-dem olmasa baña âh u figân dahı

Nev’-i dîger

5510 Ez-ân-ı Necâtî

1 Dünyâyı bir yaña kosalar bir yaña seni
Baña seni gerek seni ey bî-vefâ seni

2 Müşkil bu kim mahabbet iki başdan olmaya
Sevdürmedi saña beni illâ baña seni

3 ‘Âşıklaruñ ne çekdügini añlamag içün
Allah ideydi bir güzele mübtelâ seni

4 Bir bagrı katı yüzi açılmış güzel gerek
Âyîne gibi göstere şâhum saña seni

5 Mihr ü vefâ içün mi getürdi beni felek
Cevr ü cefâ içün mi yaratdı Hudâ seni

6 Salma sakın ayaga du’âcılaruñı kim
Ey serv-kad el üstine tutar du’â seni

7 Olduñ Necâti sâye-i zülfinde pâdşâh
Var ey gedâ ki kapladı zıll-ı hümâ seni

5511 Nazîre-i Vasfî

1 Bu sûret ile kim yaradupdur Hudâ seni
Hûr-ı cinân sanur gören ey meh-likâ seni

2 Hadden aşurma cevrüñi ben mübtelâya kim
Bir gün ola ki ben de görem mübtelâ seni

3 Mislüñ felek getürmedi devrinde bir dahı
İklîm-i hüsne kılmag içün pâdşâ seni

4 Zâhid ki zühdi cennet içün eyler ey sanem
Rıdvân u hûr u cennet aña vü baña seni

5 Ayırmag içün ol sanemi benden ey rakîb
Yakduñ beni firâk ile Tañrı yaka seni

6 Vasfî belâ durur saña bâlâsı dil-berüñ
Bir gün gam ile öldürür âh o belâ seni

5512 Nazîre-i Tâli'î

1 Günden günilesem n'ola ey meh-likâ seni
Güc ile virdi Tañrı te'âlâ baña seni

2 Düşdüm cefâña sözine halkuñ inanmadum
Ey bî-vefâ güzel didilerdi baña seni

3 Ey serv o sidre-kâmete öykünme zînhâr
Bustânda bûstâncı yonar müntehâ seni

4 Yakduñ cefâ vü mihnet ile bizi ey felek
İki cihânda göreyin Allah yaka seni

5 Vasl-ı habîbden beni ayırduñ ey rakîb

Çârem ne n’ideyin Hakk’a kodum hakkâ seni

6 ‘Âlemde ey gedâ bu durur saltanat hemân
Sen pâdşâhı bilmeyesin pâdşâ seni

7 Zâhid nice kabûl ide yarın ne bilesin
Bu hırka-i riyâ ile Âl-i ‘Abâ seni

8 Gam yime Tâli’î beni unutdı diyü yâr
‘Âlem durur bu bir gün ola kim aña seni

9 Başdan ayaga tatlusın ey gonçe tıfl iken
Şehd ü şeker ile besledi gibi ana seni

5513 Nazîre-i Mu’îdî

1 Çün gördi bir nazar gözüm ey dil-rübâ seni
Sevdüm hezâr cân ile ben mübtelâ seni

2 Ben nice secde itmeyem ey dûst saña kim
Ma’bûd idindi şâh u vezîr ü gedâ seni

3 ‘Azm eyledüm zarûri sefer düşdi hey dirîg
Agyâra hem-dem eyledi çerh-i dü-tâ seni

4 Dünyâ içinde şöhre-i şehr olduk ikimüz
Fâş itdi derd ü gam beni hüsn ü bahâ seni

5 İnce bilüñi çekdi mi düşmen kenâra âh
Sîne-be-sîne sardı mı ol bed-likâ seni

6 Öldür günâh yok beni tîg-ı müjeñle kim
Ben baña eyledüm didilerdi baña seni

7 Yakdı Mu’îdi kollarını çizdi gögsini
Meclisde añdı var ise ey bî-vefâ seni

5514 Li-mürettibihi

1 Cândan severse her kişi cânâ n’ola seni
Cân ile sevdürür sözüñ ey dil-rübâ seni

2 Şîrînlik içün itdi rakam la’lüñe felek
Şîrînlik ile sevdürür ol husrevâ seni

3 Câna belâ iken kad ü zülf ü müjeñ yine
Göñlüm sever ‘aceb midür ey pür-belâ seni

4 Kalduñ bu bahr-i gamda dilâ fakr irişüp
Kurtarmaga bulınma mı bir âşinâ seni

5 Nazmî nigâra ‘ışkuñı bildürmeyince sen
Kim ola kim aña o cihetden aña seni

5515 Li-mürettibihi

1 Şîrîn lebüñle gördügi dem husrevâ seni
Ferhâd’uñ oldı sevdi dil-i mübtelâ seni

2 Gamzeñ okına cânı hedef eyleyem revân
Bir kez ki bagruma çekem ey kaşı yâ seni

3 Göstermez âhumuñ çü duhânı saña beni
Göstermez uş gözüm yaşı ahî baña seni

4 Başdan ayaga zülf ile kaddüñ belâ iken
Sevmek belâ degül mi ey pür-belâ seni

5 Ol husrev-i cemâl ne şîrîndi eger
La’linden añsa bûse ile Nazmiyâ seni

DER-BAHR-İ MÜTEKÂRİB-İ MÜæEMMEN
Taktî’eş: Fa’lün Fe’ûlün Fa’lün Fe’ûlün

5516 Ez-ân-ı Mesîhî

1 Güci çog eyler kaşuñ kemânı

Çekdi nice gez miskînler anı

2 Güzel çog ammâ ben sevdügümüñ
Hiç bir güzelde yokdur dehânı

3 Hoş olur idi kalb-i şikestüm
Bir kez saraydum ol mû-miyânı

4 Kırduñ geçürdüñ sâhib-dili hep
Biz şimdi gördük sâhib-kırânı

5 Hattuñ gelelden mahv oldı zülfüñ
El-hattu bâkî ve'l-'ömri fânî

6 Tab'-ı Mesîhî bahr-i dürerdür
Bir dildür anda gûyâ zebânı

7 Şi'rüm beyâzı nev-hat güzeldür
Zülf ü 'izârı lafz u me'ânî

5517 Nazîre-i Refîkî

1 Müjeñ tîr olsa vü kaşuñ kemânı
Umar olmaga ol anuñ nişânı

2 Benüm çok sevdügüm 'uşşâka rahm it
Bilürsin azdur hüsnüñ zamânı

3 Zemîn ehlin boyarsın allar ile
Ne gün kim geyseñ ey meh âsmânî

4 Meleklerden de 'âlî-kadr olurdum
Olaydum ger işigüñ pâsbânı

5 Meded hey dûstlar hey âşinâlar
Ki sevdüm nâ-gehân şol bir fülânı

6 Kad ü ebrûsı ne dîn koyar ne îmân

Baña ger virmeye bir ân amânı

7 Refîkî gül yüzi devrinde yâruñ
Komaz elden şarâb-ı ergavânı

5518 Ve lehu Eyzen

1 Ne deñlü vehme gelmezse dehânı
Degül hâlî hayâlümden miyânı

2 Ben ol Yûsuf-likâdan yüz çevürdüm
Eger bir demde biñ olsa sinânı

3 Gözüm gibi gelür hâl-i ‘izârı
Gözümüñ depreşür oldı nişânı

4 Kenâr it dâyimâ fikr-i miyânın
Dilersen ger ola ‘îş-ı nihânî

5 Me’ânî bilene de güçdür el-hak
Anuñ hüsn-i bedî’inüñ beyânı

6 Dile güller gibi çâk itdürür cîb
Sular çagıldısı bülbül figânı

7 Güzellerle şarâb içmekdür ancak
Refîkî var ise devlet zamânı

5519 Nazîre-i Sühâyî

1 La’lüñ şarâbı yakdı cihânı
Devrüñde kaç kez biz çekdük anı

2 Kırduñ geçürdüñ halkı olaldan
Akrân-ı hüsnüñ sâhib-kırânı

3 Şeb-dîz-i zülfe baş koşmag olmaz
Gül-gûn-ı eşke virdük ‘inânı

4 Hüsnüñe yazmış dest-i ezel kim
El-hattu bâkî ve’l-’ömri fânî

5 Mey içmezem dir ‘âşık geçinür
Gerçekledürmiş sûfi yalanı

6 Beñzer ki bile şîre sıkarmış
Öger Sühâyî pîr-i mugânı

7 Şi’r-i latîfüm ra’nâ güzeldür
Lafzı libâsı dil-ber me’ânî

8 Gerçi bu tarzı dimiş Mesîhî
Ten gibidür ol hakkâ bu cânı

5520 Ve lehu

1 Bir bûse virüp al nakd-i cânı
Öldür beni girür ise ziyânı

2 Gördüm diyeni oda yakarlar
Kûy-ı sanemde ben gördüm anı

3 Bâde içene kan itdi dirler
Bi’llâh görüñ devr-i zamânı

4 Adın işitdük ancak dehânuñ
Yokdur miyânuñ nâm u nişânı

5 Sâkî örü tur yürüt ayagı
Kim bezmüñ oldur rûh-ı revânı

6 Tur ayag üzre def’-i humâr it
Baş agrısıdur girü kalanı

7 Kanda bulındı nâ-geh hadengüñ
Çak cân içinde sakladum anı

8 Söyler Sühâyî alup ele câm
Bir ayag üzre biñ bir yalanı

5521 Nazîre-i Mu'îdî

1 Çün oldı kûyuñ hüsn âsmânı
Çıkdı semâya âhum duhânı

2 Gamzeñ cefâsı cânuma geçdi
Derd oklarınuñ oldum nişânı

3 Kara bagırlu bir ser-keş ancak
Baş egse olmaz kaşuñ kemânı

4 Ne âteş olur tâb-ı ruhuñ kim
Misk-i Hoten'dür anuñ duhânı

5 Gitdi Mu'îdî eş'ârı kaldı
El-hattu bâkî ve'l-'ömri fânî

5522 Nazîre-i Fakîrî

1 Hergiz görinmez nâm u nişânı
Var ise yokdur yâruñ dehânı

2 Kıl mı bu yâhod kaldı gözümde
Yâruñ hayâl-i mûy-ı miyânı

3 Hat zâhir oldı 'ömr âhir oldı
El-hattu bâkî ve'l-'ömri fânî

4 Ejder durur kim göge çekilür
Kapuñda cânâ âhum duhânı

5 Bildüm Fakîrî sırr-ı dehânın
Oldum bu dehrüñ bir nükte-dânı

5523 Nazîre-i Rahmî

1 Tîr urdı câna kaşuñ kemânı

Oh buldı yirin dir gören anı

2 Var ise ‘ilm-i ihfâyı bilür
Görinmez oldı yâruñ dehânı

3 Hattuñ göricek gitdi hayâtum
El-hattu bâkî ve’l-’ömri fânî

4 Döndüm hayâle hâlüm vasatdur
Fikrümde yâruñ mûy-ı miyânı

5 Rahmî nigâruñ ruhsârı şem’in
Vasf eyler iken yandı zebânı

5524 Li-mürettibihi

1 Var ola kılca yâruñ miyânı
Bir zerrece yok ammâ dehânı

2 Olurdı nerm ol kaşı kemânum
Bir gez çekeydüm bagruma anı

3 Müjgân okından ol ola gözler
Tîr âtsa güzel gözler nişânı

4 Şekker lebüñe öykünmiş ammâ
Cânâ degüldür bu şehd-i şânî

5 Bir bûse virse cânân lebinden
Virürdüm ey dil biñ nakd-i cânı

6 Kılduñ Mesîhî tarzını ihyâ
Şâd oldı anuñ Nazmî revânı

7 Bu şi’r-i nâzük bir dil-rübâdur
Esbâb-ı hüsni lafz u me’ânî

5525 Ve lehu

1 La'l-i lebiyle yâruñ dehânı
Hakkâ budur kim bir lutf kânı

2 Gün yüzi üzre bir zerredür pes
Yok didügümce vardur dehânı

3 Kol tolar oldı zerrîn kemerler
Ortada şimdi yâruñ miyânı

4 Bir bagrı katı asılacakdur
Hep güce görür yâruñ kemânı

5 Bir hûba oldum dâ'î vü sânî
Bir hûbdur ki_ol yok aña sânî

6 Magrûr olma bu hüsn ü âna
Cânâ geçer çün bu hüsn ânı

7 Kaddüñ elifdür kaşuñ durur nûn
Ânı da bilür kim görse anı

8 Kuyuñda gören sen dil-rübâyı
Ölürse añmaz hûr-ı cinânı

9 Nâzmî ki eyler derc-i me'ânî
Tab'ıdur anuñ dürc-i me'ânî

5526 Ve lehu

1 Var ola diyü yâruñ dehânı
Yok yire ider iden gümânı

2 Dil-ber şu deñlü güzel ok atar
Kaç kez atarsa urur nişânı

3 Başı kayıdur katı kemânuñ
Çekdi çevürdi bu eller anı

4 İler çekermiş zülfüñi şâne
Mahrem idinme bu nev’e şânı

5 Sen gül-’izârı söyler bu Nazmî
Bülbüldür anuñ gûyâ zebânı

5527 Ve lehu

1 Fânî durur çün bildük cihânı
Yok yirine say gel var sen anı

2 Evvel mahabbet etmegi olur
Âhir olınca bu nesne fânî

3 Togan ölür hep ölen dirilmez
Gitdi belürmez nâm u nişânı

4 Sâlih ‘ameldür kalan kişiye
Âhir nedemdür girü kalanı

5 Dîne zarardur cây-ı hatardur
Nazmî n’idersin câh-ı cihânı

SONUÇ

Çalışmamıza konu olan Edirneli Nazmî'nin Mecma'u'n-nezâ'ir'i ise dört nüsha üzerinden hazırladığımız karşılaştırmalı metne göre 357 şairin 5527 şiirini ihtiva etmektedir. Edebiyat tarihimize sadece nazire derleyiciliğiyle değil, Türkî-i Basît ile yazdığı şiirleriyle de mal olan Nazmî'nin bizce en az bunlar kadar önemli ve değerli tarafı renkli edebî kişiliğidir. Esasında bu çalışmanın gayelerinden biri de onun bu farklı ve bilinmeyen özelliklerini ortaya koymaktır.

Edirneli Nazmî'nin Divan'ı 600 varağın üzerindeki hacmiyle Türk şiirinin bilinen en büyük divanıdır. Nazmî bu Divan'ıyla başta 7777 gazel olmak üzere hemen hemen bütün nazım şekillerini en çok kaleme alan şair durumundadır. Divan'ını hem elifbaya, hem vezinlere, ayrıca kafiye ve rediflere göre düzenleyen Nazmî, bu yönüyle de edebiyatımızda ilk ve tektir. Yegâne nüshası İstanbul Üniversitesi Kütüphanesi TY. 920 numarada kayıtlı olan bu Divan Nazmî'nin edebî kişiliğini de en güzel bir şekilde teşhis etmemizi sağlamaktadır. O, bu eserinde, sadece elif harfinde 130 civarında aruz kalıbı kullanmıştır. Türk şiirinde hiç kullanılmayan, hatta Arap ve Fars şiirlerinde de bilinmeyen, kendi icat ettiği bir çok bahri birer ikişer örnekle elif harfi içinde denemiştir. Nazmî bütün sanatkârlığını ortaya koyma amacını güttüğü elif harfiyle kafiyelenmiş şiirlerde edebî sanatların her türüne, akrostişten noktasız şiirlere, bütün beyitleri matla' ile hem-kafiye gazellerden maklûb-ı müstevîye, tecnisin her türünden pür-nukat gazellere kadar onlarca yüzlerce örnek vermiştir. Divanı'nın bu türlü oyunlarla dolu olan Nazmî bu şekil ve anlam oyunlarını araştırırken on binlerce beyit tutarındaki bir kesafet içinde "şiir"i unutmuş, şairden çok "nâzım" derekesine inmiştir.

Nazmî'nin edebî kişiliğinin en önemli taraflarından birini de şüphesiz Türkî-i Basît ile yazılmış şiirleri oluşturur. Türkî-i Basît'in bir "akım", "hareket", "tarz" vs. olup olmadığı önemli bir tartışma konusudur. Bu konuda bir hükme varmamak üzere bu tarzda şiir yazan şairlerin eski-yeni kaynaklarda hep söz edilegeldiği gibi Nazmî, Visâlî ve Mahremî'den ibaret olmadığı da bu çalışmayla ortaya konulan sonuçlardan biridir. Üsküplü Atâ ve Sabâyî'nin Mecma'u'n-nezâ'ir'deki bu vadide yazılmış manzumeleri birer belge niteliğindedir.

Gerek en eski kaynaklarımız olan şuarâ tezkirelerinde, gerekse yeni kaynaklarda Edirneli Nazmî ismiyle birlikte anılan diğer bir isim "Mecma'u'n-nezâ'ir"dir. Yukarıda belirttiğimiz gibi 357 şairin 5527 şiirini barındıran bu muazzam eser, -Divan'ı gibi- hem kafiyelerin son harflerine göre elifba sırası, hem de aruz bahirlerine göre belli bir sıra gözetilerek tertip edilmiştir. Ancak Mecma'u'n-nezâ'ir düzenleyicisi, harflere göre dizilişi divanlardaki gibi sadece o harfle biten şiirleri bir arada toplamakla yetinmemiş, ayrıca her harfi kendi arasında kafiye ve rediflerine göre alfabetik olarak sıralamıştır.

Mecma'u'n-nezâ'ir'de en çok şiiri bulunan şair, eserin derleyicisi Nazmî'dir. 705 şiiri bulunan Nazmî'yi 230 şiirle Zâtî, 206 şiirle Muhibbî, 149 şiirle Revânî, 133 şiirle Necâtî izlemektedir. Eserde çok sayıda şiiri olan başlıca şairler ve şiir sayıları şöyledir: Kemâl Paşa-zâde (108), Sürûrî-i Müderris (107), Celîlî (92), Lâmi'î (90), Ahmed Paşa (89), Ca'fer Çelebi (84), İshâk Çelebi (78), Meâlî (77), Mesîhî (70), Sabâyî (70), Şem'î (70), Münîr (64), Mu'îdî (61), Refîkî (58), Fakîrî (57), Atâ (56), Hafî (55)...

Mecma'u'n-nezâ'ir'de 67 şairin 369 zemin şiiri bulunmaktadır. Edebiyat tarihimizin türlü noktalarına ışık tutacağı için önemli olduğuna inandığımız bu bilgileri biraz detaylandırdığımızda şu sonuçlarla karşılaşmaktayız: En çok zemin şiir sahibi şairler arasında Ahmed Paşa 51, Necâtî 42, Şeyhî 27 zemin şiirle ilk üç sırayı almaktadır. Ahmedî 23, Nizâmî 19 ve Sâfî 13 şiirle bu üç şairi takip etmektedir. Burada en çok dikkat çeken nokta Mecma'u'n-nezâ'ir'deki bütün nazirelerin yaklaşık 1/5'inin Ahmed Paşa'nın şiirlerine yazılmış olmasıdır. Ahmed Paşa'nın zemin şiirlerine yazılan nazire sayısı tam 1035'dir. Ahmed Paşa'yı kendisine yazılan 437 nazireyle Necâtî, 359 nazireyle Şeyhî, 310 nazireyle Ulvî ve 299 nazireyle Nizâmî izlemektedir. Kendisine en çok nazire yazılan diğer şairler ve bu şairlerin şiirlerine yazılan nazire sayısı şöyledir: Ahmedî: 249, Nesîmî: 226, Atâyî: 184, Cem Sultân: 181,

Ca’fer Çelebi: 146, Sâfî (Kâsım Paşa): 141, Kemâl Paşa-zâde: 109, Hafî 106. Buradan Ahmed Paşa’nın 15. ve 16. yüzyıl şairleri arasında büyük kabul gördüğü sonucu çıkmaktadır. Nesîmî, Ahmedî ve Şeyhî’nin de hem çağdaşları, hem de halefleri üzerindeki etkileri Mecma’u’n-nezâ’ir’deki zemin şiirleri ve onlara yazılan nazirelerin çokluğundan anlaşılmaktadır.

Mecma’u’n-nezâ’ir’in tenkitli metninin önümüze koyduğu bir önemli sonuç da II. Murad devri şairlerinden şöhreti bu üçü kadar günümüze ulaşmamış Ulvî ve Atâyî’nin öne çıkmasıdır. Tezkirelerdeki ifadelerden bu iki şairin dönemlerinde de çok tanınan ve beğenilen kimseler olduğu anlaşılmaktadır. Ulvî’nin en çok tanzir edilen şairler arasında 4. ve Atâyî’nin Nesîmî’nin ardından 8. sırada yer alması oldukça önemlidir.

Şöhret sahibi şairlerin yine meşhur olmuş şairleri tanzir etmiş olmaları, tanınmayan şairleri tanzire pek fazla yönelmedikleri de bu çalışmadan çıkarılan önemli sonuçlardandır. Ancak bunun asla bir kaide olmadığını da kaydetmeliyiz. Zira mesela Necâtî’nin Kâsım, Duâyî, Çâkerî gibi pet tanınmayan şairleri tanzir etmesi bu kabildendir. Özellikle çağlarının en meşhur şairlerinden Zâtî ve Hayâlî’nin böyle bir kıstası katiyen göze almadıkları anlaşılmaktadır. Bu durumun şairlerin mizaçlarıyla ilgili olduğunu söylemek yanlış olmaz.

KAYNAKÇA

ABDULBÂKİ, Mehmed Fuad, 1990, *El-Mu'cemü'l-müfehres lî-Elfâzi'l-Kur'âni'l-kerîm*, Çağrı Yayınları, İstanbul.

ABDULKADİROĞLU, Abdulkerim, 1993, "Sofuzâde Mehmed Tevfik Efendi ve On Üç Naziresi Yirmi İki Na'tı", *MÜFEF Türklük Araştırmaları Dergisi*, S. 7, s. 53-90.

ABDU'N-NÛR, Cabbûr, 1979, *El-Mu'cemu'l-edebî, Dâru'l-ilm li'l-Melâyîn*, Beyrut.

Ahdî yz.b., *Gülşen-i Şu'arâ*, Süleymaniye Kütüphanesi, Halet Efendi Ek 107.

Ahdî, yz.a, *Gülşen-i Şu'arâ*, Topkapı Sarayı Müzesi Kütüphanesi, Hazine Nu. 1303.

AK, Coşkun, 1987, *Muhibbî Divanı*, Kültür ve Turizm Bakanlığı Yayını, Ankara 1987.

AKARSU, Kâmil, 1993, *Rumelili Zaîf. Hayatı Sanatı Eserleri ve Divanından Seçmeler*, MEB Yayını, İstanbul.

AKKAYA, Mehmet, 1996, "Divan Şairlerinin Gazellerinde Harf Tercihleri ve Redif Hususu", *İlmî Araştırmalar*, S. 3, s. 19-24.

AKSOYAK, İ. Hakkı, 1996, "Mahzenü'l-esrâr Geleneğine Bağlı Hikâyelerde Ortak Hikâyeler", *Bilig*, S. 3 (Güz), s. 82-89.

AKTAŞ, Hasan, 2001, "Nazirecilik Geleneği ve Çağdaş Şiirimizin Ufukları", *Hece*, Türk Şiiri Özel Sayısı. S. 53-54-55 (Mayıs-Haziran-Temmuz), s. 282-294.

AKÜN, Ömer Faruk, 1994, "Divan Edebiyatı", *TDV İslâm Ansiklopedisi*, C. 9, s. 369-427.

AKÜN, Ömer Faruk, 1997, "Namık Kemâl", *MEB İslâm Ansiklopedisi*, C. 9 , s. 54-72.

AKYÜZ, Kenan vd., 1958, *Fuzûlî Türkçe Divan*, İş Bankası Yayını, Ankara.

ALTUN, Kudret, 2004, Edirneli Nazmî – Pendnâme-i Nazmî, Laçin Yay., Kayseri.

AMBROS, Edith G., 1989, “Nazîre, The Will-o’-the wisp of Ottoman Dîvân Poetry”, *Wiener Zeitschrift für die Kunde Des Morgenlandes*, S. 79, s. 57-65.

AMBROS, Edith G., 1982, *The Lyrics of Me’âlî. an Ottoman Poet of the 16th Century*, Klaus Schwarz Verlag, Berlin.

AMİD, Hasan, 1391, *Ferheng-i Fârisî*, Tahran: Müessese-i İntişârât-ı Emîr-i Kebîr, Tahran.

ARSLANOĞLU, İbrahim, 1992, *Şah İsmail Hatayî ve Anadolu Hatayîleri*, İstanbul.

Âşık Çelebi, 1071, *Meşâ’irü’ş-şu’arâ (Meşâ’irü’ş-şu’arâ or Tezkire of Âşık Çelebi)*, G. M. MEREDITH- OWENS (Ed.) , Brydone Printers Ltd., London.

ATEŞ, Ahmed, 1940, “Metin Tenkidi Hakkında”, *Türkiyat Mecmuası*, C. VII-VIII, s. 253-267.

ATSIZ, 1934, *XVI. Asır Şairlerinden Edirneli Nazmî’nin Eseri ve Bu Eserin Türk Dili ve Kültürü Bakımından Ehemmiyeti*, Arkadaş Matbaası, İstanbul.

ATSIZ, N., 1977, “Nazmî (Edirneli)”, *MEB Türk Ansiklopedisi*, C. 25, s. 161-162.

AVŞAR, Ziya, 1998, *Edirneli Nazmî, Hayatı, Edebî Kişiliği, Eserleri, Türkî-i Basit ve Gazeller Dışındaki Nazım Şekil ve Türleri*, Yayımlanmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi SBE, Ankara.

AYAN, Hüseyin, 1993, “Bir Nazire Mecmûası”, *MÜFEF Türklük Araştırmaları Dergisi*, S. 7, s. 111-118.

AYAN, Hüseyin, 1990, *Nesimî Divanı*, Akçağ Yayınları, Ankara.

AYNUR, Hatice, 1999, *15. YY Şairi Çâkerî ve Divanı*, Yenilik Basımevi, İstanbul.

BABINGER, Franz, 1992, *Osmanlı Tarih Yazarları ve Eserleri*, (Çev: Coşkun ÜÇOK), Kültür Bakanlığı Yayını, Ankara.

BANARLI, Nihad Sami, 1962, *Büyük Nazîreler Mevlid ve Mevlid'de Millî Çizgiler,* İstanbul: İstanbul Yüksek İslâm Enstitüsü Yayını, İstanbul.

Beyânî Mustafa bin Carullah, 1997, *Tezkiretü'ş-şuar*â, (Haz: İbrahim Kutluk), TTK Yayını, Ankara.

BURMAOĞLU, H. Bilen, 1989, *Bursalı Lâmiî Çelebi Divanı'ndan Seçmeler*, Kültür Bakanlığı Yayını İstanbul.

Bursalı Mehmed Tahir, 1333-1342, *Osmanlı Müellifleri*, 3 C. , Matbaa-i Âmire, İstanbul .

CAFER, Ekrem, 1972, *İmâdeddîn Nesimi-Farsça Divan*, Bakü.

CANIM, Rıdvan, 1991, *Latîfî Tezkiretü'ş-şu'arâ ve Tabsıra-i Nuzamâ*, Doktora Tezi, Atatürk Üniversitesi SBE Erzurum.

CANPOLAT, Mustafa, 1982, *Ömer bin Mezîd Mecmû'atü'n-nezâ'ir*, TDK Yayını, Ankara.

ÇAVUŞOĞLU, M., M. A. TANYERİ, 1987, *Zâtî Divanı -Gazeller Kısmı- III*, İÜEF Yayını, İstanbul.

ÇAVUŞOĞLU, Mehmet, 1977a, *Yahyâ Bey Divan*, İÜEF Yayını, İstanbul.

ÇAVUŞOĞLU, Mehmet, 1979, *Amrî Divan*, İÜEF Yayını, İstanbul.

ÇAVUŞOĞLU, Mehmet, 1980, *Vasfî Divan*, İÜEF Yayını, İstanbul.

ÇAVUŞOĞLU, Mehmet, 1982, *Helâkî Divan*, İÜEF Yayını, İstanbul.

ÇAVUŞOĞLU, Mehmet, 1981b, *Hayretî Divanı*, İÜEF Yayını, İstanbul.

ÇAVUŞOĞLU, Mehmet, M. Ali TANYERİ, 1989, *Üsküplü İshak Çelebi Divan*, Mimar Sinan Üniversitesi Yayını, İstanbul.

ÇELEBİOĞLU, Âmil, 1994, *Kanûnî Sultân Süleymân Devri Türk Edebiyatı*, MEB Yayını, İstanbul.

ÇELEBİOĞLU, Âmil, 1999, *Türk Edebiyatında Mesnevi (XV. yy. Kadar),* Kitabevi, İstanbul.

ÇETİN, Nihad M., 1991, "Aruz - III. Türk Edebiyatında Aruz", *TDV İslâm Ansiklopedisi*, C. III, s. 433-437.

ÇİFTÇİ, Cemil, 1997, *Maktul Şairler*, Kitabevi, İstanbul.

DEMİREL, Mustafa, 1996, *İbn-i Kemâl Divan*, Fakülteler Matbaası, İstanbul.

DERDİYOK, İ. Çetin, 1994, *Cemâlî Hayatı, Eserleri ve Dîvânı*, Sources of Oriental Languages and Literarures 23, Harvard University, Cambridge.

DEVELLİOĞLU, Ferit, 1984, *Ansiklopedik Osmanlıca-Türkçe Lugat*, Aydın Kitabevi, Ankara.

Eğridirli Hacı Kemâl, yz., *Câmi'u'n-nezâ'ir*, Beyazıt Kütüphanesi, Nu. 5782.

EREN, Hasan vd., 1988, *Türkçe Sözlük*, TDK Yayını, 2 Cilt Ankara.

ERÜNSAL, İsmail E., 1983, *The Life And Works of Tâcî-zâde Ca'fer Çelebi With A Critical Edition of His Dîvân*, İÜEF Yayını, İstanbul.

Esrâr Dede, yz., *Tezkire-i Şuarâ-yı Mevleviyye*, İstanbul Üniveristesi Kütüphanesi, TY. 89.

Fâizî, yz., *Zübdetü'l-eş'âr*, Milli Kütüphane, Yz. A. 679.

FLUGEL, Gustav, 1865, *Die Arabischen, Persichen und Türkischen Handschriften des Kaiserlich-königlichen Hofbibliothek zu Wien*, K. K. Hof und Staatdruckerei, Wien.

GIBB, E. J. Wilkinson, 1900-1908, *A History of Ottoman Poetry*, Luzac-Co., 5 Cilt, London.

GIIB, E. J. Wilkinson, 1999 (?), *Osmanlı Şiir Tarihi (A History of Ottoman Poetry)* I-II (Çev: Ali Çavuşoğlu), Akçağ Yayınları, Ankara.

GIYNAŞ, Kâmil, 2004, *Eğridirli Hacı Kemâl'in Câmi'u'n-nezâ'ir'i (Matla'lar -2b-162a)*, Araştırma Projesi, G.Ü. Kırşehir Fen-Ed. Fak. TDE Bölümü, Kırşehir.

GÖLPINARLI, Abdulbaki, 1985, *Fuzûlî Divanı*, İnkılap Kitabevi, İstanbul.

DOĞAN, Güler, 2010, *Edirneli Nazmî Dîvânı (Transkripsiyonlu Metin-İnceleme),* Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi SBE, İstanbul.

GÜLTEKİN, Hasan, 1961, *Mecmua-i Nezâyir (Transkripsiyonlu Metin)*, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Pamukkale Üniversitesi SBE, Denizli 2000.

Hâfız Hüseyin Ayvansarayî, 1985, *Mecmûa-i Tevârîh*, (Haz: F. Ç. DERİN, V. ÇABUK), İÜEF Yayını, İstanbul.

HAİM, S., 1975, *New Persian-English Dictionary, Librairie-Imprimerie*, 2 Cilt, Tahran-Beroukhim.

HORATA, Osman, 1998, "Necatî Bey'den Bâkî'ye 'Döne Döne", *Bilig*, S. 7, s. 43-64.

Hüseyin Remzî, 1304, *İlâveli Müntehabât-ı Lugât-ı Osmâniyye*, İstanbul.

İLAYDIN, H., A. S. ERZİ, 1957, "XVI. Asra Ait Bir Münşeât Mecmuası", *TTK Belleten*, XXI, S. 82, s. 221-232.

İPEKTEN, Haluk, 1996, *Divan Edebiyatında Edebî Muhitler*, MEB Yayını, İstanbul.

İPEKTEN, Haluk, 1974, *Karamanlı Nizâmî Divanı*, Atatürk Üniversitesi Yayını, Ankara.

İPEKTEN, Haluk., M. İSEN, 1997, *Basılı Divanlar Kataloğu*, Akçağ Yayınları, Ankara.

İSEN Mustafa, C. KURNAZ, 1990, *Şeyhî Divanı*, Akçağ Yayınları, Ankara.

İSEN, Mustafa, 1994, *Künhü'l-ahbâr'ın Tezkire Kısmı*, AKM Yayını, Ankara.

İSEN, Mustafa, 1981, "Divan Şiirinde Nazire Geleneği", *Mavera*, S. 54 , s. 24-26.

İSEN, Mustafa, 1997, *Ötelerden Bir Ses*, Akçağ Yayınları, Ankara.

İSEN, Mustafa, 1990, *Usûlî Divanı*, Akçağ Yayınları, Ankara.

İsmâil Belîğ, 1302, *Güldeste-i Riyâz-ı İrfân ve Vefeyât-ı Dânişverân-ı Nâdiredân*, Hüdâvendigâr Vilâyeti Matbaası, Bursa.

KAHRAMAN, Mehmet, 1996, *Divan Edebiyatı Üzerine Tartışmalar*, Beyan Yayınları, İstanbul.

KANAR, Mehmet, 1993, *Büyük Farsça-Türkçe Sözlük*, Birim Yayıncılık, İstanbul.

KARAHAN, Abdulkadir, 1966, *Figânî ve Divançesi*, İÜEF Yayını, İstanbul.

KARATAY, Edhem, 1951, *Topkapı Müzesi Kütüphanesi Türkçe Yazmalar Kataloğu*, İstanbul .

KARTAL, Ahmet, 2001, *Basîrî'nin Türkçe Şiirleri*, Bilge Yayınevi, Kırıkkale.

Kâtip Çelebi, 1971-1972, *Keşf El-Zünûn*, (Haz: Ş.erefeddin YALTKAYA, R. BİLGE), 2 Cilt, MEB Yayını, İstanbul.

KAYA, Bilge, 2003, *Hisalî: Hayatı, Eserleri ve Metâli'ü'n-nezâir Adlı Eserinin Birinci Cildi: İnceleme-Metin*, Doktora Tezi. Gazi Üniversitesi SBE, Ankara.

KILIÇ, Filiz, 1996, "Osmanlı Hanedanından Bir Şair: Şehzâde Korkut", *Bilig*, 2, s. 203-219.

Kınalı-zâde Hasan Çelebi, *Tezkiretü'ş-şu'arâ*, Haz. İbrahim Kutluk, TTK Yay., Ankara 1989.

KORTANTAMER, Tunca, 1997, *Nev'î-zâde Atâyî ve Hamse'si*, Ege Üniversitesi Yayını, İzmir.

KÖKSAL, M. Fatih, 2001, *Edirneli Nazmî Mecma'u'n-nezâ'ir (İnceleme Tenkitli Metin)*, Yayımlanmamış Doktora Tezi, 3 Cilt, Hacettepe Üniversitesi SBE, Ankara.

KÖKSAL, M. Fatih, 2002, "Edirneli Nazmî'nin Yayımlanmamış Türkî-i Basît Şiirleri", *I. Edirne Kültür Araştırmaları Sempozyumu*, Trakya Üniversitesi, 23-25 Ekim 2002, Edirne.

KÖKSAL, M. Fatih, 2002a, "Orijinal Bir Şair: Edirneli Nazmî ve Divan'ına Yeni Bakışlar", *Bilig*, S 20 (Kış), s. 101-124.

KÖKSAL, M. Fatih, 2002b, “Edirneli Nazmî’ye Ait Olması Kuvvetle Muhtemel Bir Eser: Tevârîh-i Antâkiyye”, *Journal of Turkish Studies (Türklük Bilgisi Araştırmaları)*, Prof. Dr. Günay Kut Hatıra Sayısı, C. 1, S: 28, s. 47-108.

KÖKSAL, M. Fatih, 2003, “Nazire Kavramı ve Klâsik Türk Şiirinde Nazire Yazıcılığı”, *Diriözler Armağanı – Prof. Dr. Meserret Diriöz ve Haydar Ali Diriöz Hatıra Kitabı*, Ankara, s. 215-290.

KÖKSAL, M. Fatih, 2010, “Biyografik Kaynak Olarak Şiir Mecmuaları ve Kastamonulu İshak-zâde Fevzî Mecmuası”, *Prof. Dr. Mustafa İsen Adına Uluslararası Klasik Türk Edebiyatında Biyografi Sempozyum Bildirileri*, Nevşehir, 6-8 Mayıs 2010. Editör Filiz Kılıç. Ankara.

Köprülü-zâde Mehmed Fuâd, 1928, *Millî Edebiyat Cereyanının İlk Mümessilleri ve Dîvân-ı Türkî-i Basît*, Devlet Matbaası, İstanbul.

KUZU, Sadakat, 2004, *Pervâne Beg Mecmuası’nın Şairler ve Kafiye / Redif Dizini*, Lisans Tezi, G.Ü. Kırşehir Fen-Ed. Fak. TDE Bölümü, Kırşehir.

KÜÇÜK, Sabahattin, 1994, *Bâkî Dîvânı*, TDK Yayını, Ankara.

Latîfî, 1314, *Tezkire-i Latîfî*, İkdâm Matbaası, İstanbul.

LEVEND, Âgâh Sırrı, 1988, *Türk Edebiyatı Tarihi*, I. Cilt, TTK Yayını, Ankara.

MAZIOĞLU, Hasibe, 1977, “Edirneli Nazmî’nin Pend-i Attâr Tercümesi”, *AÜDTCF Türkoloji Dergisi*, C. VII, S. 1, s. 47-53.

MEHEMMEDOF, A. , H. ARASLI, 1966, *Şah İsmail Hatâyî Eserleri Divan*, Azerbaycan İlimler Akademisi Yayını, Bakü.

MEHEMMEDZADE, Hamid, 1970, *Nesimi Divan*, Azerbaycan İlimler Akademisi Yayını, Bakü.

Mehmed Salâhî, 1313, *Kâmûs-ı Osmânî*, Mahmud Bey Matbaası, İstanbul.

Mehmed Süreyyâ, 1308-1311, *Sicill-i Osmânî veya Tezkire-i Meşâhir-i Osmâniyye*, 4 Cilt, Matbaa-i Âmire, İstanbul.

MENGİ, Mine, 1995, *Mesihî Divanı*, AKM Yayını, Ankara.

MEREDITH-OWENS, G.M., 1971, *Meşâ’irü’ş-şu’arâ or Tezkere of Âşık Çelebi*, Lowe & Brydone (Printers) Ltd., London.

MERMER, Ahmet, 2002, “XV. Yüzyılda Yazılmış Bilinmeyen Bir Nazire Mecmuası ve Aydınlı Visâlî’nin Bilinmeyen Şiirleri”, *Millî Folklor*, S. 56 (Kış: Prof. Dr. Umay Günay’a Armağan), s. 75-94.

MORKOÇ, Yasemin, 2004, *Eğridirli Hacı Kemal'in Câmiü'n-Nezâir'i: Metin ve Mecmua Geleneği Üzerine Bir İnceleme*, Doktora Tezi. Ege Üniversitesi SBE, İzmir,

Muallim Nâcî, 1317, *Lugat-ı Nâcî*, Asır Matbaası, İstanbul.

Nazmî, yz. A, *Mecma’u’n-nezâ’ir*, Ali Emiri Millet Kütüphanesi, Nu. 683, 684 (2

NEFİSİ, Ali Ekber, 1318, *Ferheng-i Nefîsî*, 6 Cilt, Tahran.

Nev’îzâde Atâyî, 1989, *Hadâiku’l-hadâik fî tekmileti’ş-şakâik (Şakâik-ı Nu’mâniye ve Zeyilleri*, C. 2), (Haz: Abdulkadir ÖZCAN), Çağrı Yayınları, İstanbul.

OLGUN, İbrahim, C. DRAHŞAN, 1363, *Farsça-Türkçe Sözlük (Ferheng-i İstanbulî)*, Müeessese-i İntişârât-ı Telâş, Tebriz

ÖNDAŞ, İmren, 2004, 2004, *Eğridirli Hacı Kemâl’in Câmi’u’n-nezâ’ir’i (Matla’lar - 308a-454b)*, Araştırma Projesi, G.Ü. Kırşehir Fen-Ed. Fak. TDE Bölümü, Kırşehir.

ÖZ, Meral, *Eğridirli Hacı Kemâl’in Câmi’u’n-nezâ’ir Adlı Nazire Mecmuasının Şairler ve Kafiye / Redif Dizini*, Lisans Tezi, G.Ü. Kırşehir Fen-Ed. Fak. TDE Bölümü, Kırşehir.

ÖZEGE, M. Seyfettin, 1971-79, *Eski Harflerle Basılmış Türkçe Eserler Kataloğu*, İstanbul.

ÖZKAN, Mustafa, 1994, “Edirneli Nazmî”, *TDV İslâm Ansiklopedisi*, C. X, s. 450-451.

ÖZYILDIRIM, Ali Emre, 1999, *Hamdullah Hamdî ve Divanı*, Kültür Bakanlığı Yayını, Ankara.

PAKALIN, Mehmet Zeki, 1993, *Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü*, MEB Yayını, Ankara.

Riyâzî yz., Tezkiretü’ş-şu’arâ, *Süleymaniye Kütüphanesi*, Es’ad Efendi Nu. 3871.

Safâyî, yz., *Nuhbetü'l-âsâr min Fevâ'idi'l-eş'âr*, Süleymaniye Kütüphanesi, Halet Ef. Eki 112.

Sâlim, 1315, *Tezkire-i Sâlim*, İkdâm Matbaası, İstanbul.

Sehî, 1325, *Tezkire-i Sehî*, Matbaa-i Âmidî, İstanbul.

SOLMAZ, Süleyman, 1996, *Ahdî ve Gülşen-i Şuarâ'sı (İnceleme-Metin)*, Yayımlanmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi, SBE, Ankara.

STEINGASS, F., 1975, *A Comprehensive Persian-English Dictionary*, Librairie Du Liban, Beirut.

SUNGUR, Necati, 1994, *Âhî Divanı*, Kültür Bakanlığı Yayını, Ankara.

Şemseddin Ahterî, 1322, *Ahterî-i Kebîr*, Ârifbey Matbaası, İstanbul.

Şemseddin Sâmî, 1306-1316, *Kâmûsü'l-a'lâm*, 6 Cilt, Mihrân Matbaası, İstanbul.

Şemseddin Sâmî, 1317, *Kâmûs-ı Türkî*, İkdâm Matbaası, İstanbul.

ŞÜKÜN, Ziya, 1996, *Farsça-Türkçe Lugat (Gencîne-i Güftâr Ferheng-i Ziyâ*), MEB Yayını,Ankara.

Tâhirü'l-Mevlevî (Tahir OLGUN), 1984, *Edebiyât Lugati*, Enderun Kitabevi, İstanbul.

TANPINAR, Ahmet Hamdi, 1986, *19 uncu Asır Türk Edebiyatı Tarihi*, Çağlayan Kitabevi, İstanbul.

Tarama Sözlüğü, 1988, 6 Cilt, TDK Yayını, Ankara.

TARLAN, A. Nihad, 1946, "Eski Mecmualar Arasında", *İÜEF Türk Dili ve Edebiyatı Dergisi*, C. 1, S. 2, s. 137.

TARLAN, Ali Nihad, 1945, *Hayâlî Bey Dîvânı*, İÜEF Yayını, İstanbul.

TARLAN, Ali Nihad, 1963, *Necâtî Beg Divanı*, MEB Yayını, İstanbul.

TARLAN, Ali Nihad, 1966, *Ahmed Paşa Divanı*, MEB Yayını, İstanbul.

TARLAN, Ali Nihad, 1967, *Zâtî Divanı -Gazeller Kısmı- I*, İÜEF Yayını, İstanbul.

TARLAN, Ali Nihad, 1970, *Zâtî Divanı -Gazeller Kısmı- II*, İÜEF Yayını, İstanbul.

TULUM, M.-M. A. TANYERİ, 1977, *Nev'î Divan*, İÜEF Yayını, İstanbul .

TUMAN, Nâil, yz., *Tuhfe-i Nâilî*, Millî Eğitim Bak. Türk Ans. Bürosu B/870 (Yayımlar Dairesi Bşk. Ktp.).

UNAT, Faik Reşit, 1959, *Hicrî Takvimleri Milâdî Takvimlere Çevirme Kılavuzu*, TTK Yayını, Ankara.

ÜNVER, İsmail, 1986, "Mesnevî", *Türk Dili Türk Şiiri Özel Sayısı II (Divan Şiiri)*, C. LII, S. 415-416-417, 430-563.

ÜNVER, İsmail, 1993, "Çeviriyazıda Yazım Birliği Üzerine Öneriler", *AÜDTCF Türkoloji Dergisi*, XI, s. 1, s. 51-90.

ÜST, Sibel, 2011, *Edirneli Nazmî Divanı (İnceleme – Tenkitli Metin)*, Doktora Tezi, Atatürk Üniversitesi SBE, Erzurum.

WALSH, John R., 1979, "The Divançe-i Kemal-i Zerd", *Journal of Turkish Studies (Türklük Bilgisi Araştırmaları)*, C. III, s. 403-442.

YAKIT, İsmail, 1992, *Türk İslâm Kültüründe Ebced Hesabı ve Tarih Düşürme*, İstanbul.

YALÇIN, Betül, 2004, *Pervâne Beg Mecmuası (Matla'lar -200a-641b)*, Araştırma Projesi, G.Ü. Kırşehir Fen-Ed. Fak. TDE Bölümü, Kırşehir.

YILDIZ, Emel, 2004, *Pervâne Beg Mecmuası (Matla'lar - 1b-199b)*, Araştırma Projesi, G.Ü. Kırşehir Fen-Ed. Fak. TDE Bölümü, Kırşehir.